ترجمه موضوعات العلوم لطاشكبرى زاده ٣١ علمه

4822

اشبو کتاب جلیل الشان مرحوم ومغفور له طاشکبری زاده افندینک مفتاح السعاده ومصباح السیاده نام کتابیدر

بان النفاس موضوعات العلوم ...ه شهرت شعار درلکن روزکاره مستقل کلمش بر کتاب غرا دره

اوچیوزدن زیاده علوم جلیله وفنون جزیله نک اسامیسنی ذکر وبیانه واول علمده تالیف

اولنان کتب جلیله سی ذکر وتعداد وهربرینک مولفی کیمیدر انی تفصیل وایراد الیب اول

مناسبتله نجه فواید وحقایق وانواع نکات ودقایق وحکایات لطیفه ومعارف نفیسه

درج اتمشدر لکن عربی اللسان اولدیغندن ترکی یه ترجمه اولنه نفعی عام وشامل اولوردی

مرحوم طاشکبری زاده نک مخدومی کمال افندی ترجمه قلمشلردر

بو قدر بلاغتله بر کتاب نفیس — الکابد در مصاحب دیارنه
اولمز انسانه خلوتنده انیس — کیمیم اوله بو کتاب انیس

قد وقف هذا الکتاب ... الحمد لله سلطان الاعظم والخاقان ...
مالک البر والبحر ... الحرمین الشریفین ...
السلطان الغازی محمود خان ...
لمن طالع ... والسعادة ...
... الحرمین ...

دوحهٔ اولی — فضیلت علم ٦ — علوم خطیه ٣٨ — علم الصرف ٥٥ — علم النحو ٥٩

علم المعانی والبیان البدیع ٧٣

دوحهٔ سادسه — علم القراءة وعلماء قرا ١٤١ — علم تفسیر القرآن وعلماء تفسیر وکتب تفسیر ١٦٣ — علماء محدثین ١٨٦ — علم کلام ١٩٣

علم اصول الفقه کتب الفقهیه ٢٠٧ — علم الفقه مناقب امام اعظم وسایر فقهاء ٢١٠

نوع علم قرأت وعلوم شتی قواعد القرآن ٢٨٢

دوحهٔ سابعه علوم باطنه ٣٦٧

شعبهٔ اولی عبادات — علم ٣٦٧ — عقاید ٣٧٢ — طهارت ٣٧٣ — صلوات ٣٧٦ — زکوات ٣٨٨ — صوم ٣٩١ — حج ٣٩٢

شعبهٔ ثانی عادات ٤٢٠ — اکل ٤٢٥ — نکاح ٤٢٥ — کسب ٤٤١ — حلال حرام ٤٤٤ — صحبت ٤٥٠ — عزلت ٤٦٦ — سفر ٤٦٩ — سماع ٤٧٣

شعبهٔ ثالث ربع مهلکات ٤٨٨

شعبهٔ رابع ربع منجیات ٥٢٩

دیباجهٔ زیباجهٔ کتاب ۰ وسرنامهٔ هر فصل وباب حمد وثنای جناب رب
الارباب درکه عالمی بدیع نظام اوزره ابداع وایجاد ۰ واکا ارض مهاد وجبالی
اوتاد ایدوب ۰ اوستنده سقف محفوظ سموات وافلاکی نیه ستون وعماد
الی یوم التناد ثابته ودائره ده بر بر نیه تعیین مرکز ومحیط ودائره ایدوب ۰
انواع نجوم زاهره ایله کرپایده مثال عیون ساهره در ۰ انلاری تزیین وهر بر نیه
بر منزل ومسیر تعیین ایلمشدر ۰ زهی قادر بر کمال ومبدع ومخترع بیمثال که فوق
سماده خلق ملائکه وکرسی وعرش وارضنده بساط بسیط خاکی فرش ایدوب
افاق واقطارنده خلق انواع حیوان ۰ ووحوش وطیور ونیجه سنی دخی سکان
قعور بحور ایدوب ۰ هر برینه خزانهٔ غیب ومهمانخانهٔ لاریب دن نصیب
وروزی شبانروزی واصل وهر فردینک من حیث لا یحتسب رزقی کلوب
مرادی حاصل اولور فتبارک الله احسن الخالقین واول طوایف بی پایان
وزمرهٔ جن وجنس حیوان دن نوع انسانی مفضل والی جمیع علوم وکمالات
ایله بر نسخهٔ جامعه ونوع تکمل ایلدی ۰ و جواهر نایاب صلوة وسلام بحساب
اول نوعک فرد کاملی وعلوم الهیه دن حصهٔ انسانیه نک بحر محیط وشاملی
اولوب جمله دن اعز واصفی ومظهر اجتبا واصطفا اولان حبیب ورسول
خدا ودلیل راه هدی اعنی نبی باوفا محمد مصطفی یه ایثار اولنمق لائق و
سزادر که دین متینی سایر ادیانی ناسخ ومعجزهٔ باقیهٔ قران عظیم وفرقان
کریم ایله بنیان شرع وملت ثابت وراسخ اولوب بحار ایات قرانیه
ومعادن احادیث نبویه دن زمرهٔ صحابهٔ کرام التقاط ایتدکلری غرر ودرر
اسرار واحکام وعلماء دین وائمهٔ مجتهدین استنباط ایتدکلری جواهر فتاوی
واداب قضاة وحکام اول بنیان مرصوصه باعث احکام اولوب ۰ انلار
ایله علم اللهده مقرر ومقدر اولان نظام عالم وبقاء سلسلهٔ بنی ادم میسر
اولمشدر ۰ ودخی زمرهٔ هدایت قرین آل واصحاب دخی اول جواهر صلوة

وبرعلیهم دن بهره یاب اولالر که هر بری نجوم سماء شریعت ورجوم ارباب
غوایت وضلالتدر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین اما بعد علم عالم
آرای اصحاب افهام وآرایه خفی دکلدر که اشرف مخلوقات وافضل موجودات
میان عالمیان ده نوع انسان در وانک فضیلتی دخی عقل وادراک وفهم دراک
ایله درکه انکله معرفة اللهه نائل واول معرفت ایله سعادت ابدیه یه واصل اولور که
بو سعادت سائر انسانده حاصل اولمز ۰ وبو علم اشرف علوم ایدوکی مقرر ومعلوم
وبو علمه وصول ووقوف نیجه علوم عدیده یه موقوف اولماغن زمرهٔ علماء دین
وائمهٔ مجتهدین وسایر ورثهٔ انبیاء ومرسلین اولان علماء عاملین ومشایخ
کاملین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ۰ مجاهدات قلبیه وقالبیه وریاضات روحانیه
وبدنیه ایله استخراج علوم عربیه ودقیقه وتدوین کتب نفیسه انیقه ده اول
مرتبه تمهید مهاد وسعی واجتهاد ایلمشلردر که عقول ناسی انی ملاحظه ده قاصره ومرتبه
عدد واحصاء مجموعنی غیر حاصره در ۰ وچونکه مدار شرف علوم شرف معلوم در پس
جملهسنک مؤداسی معرفة الله اولنجق اکا وسیله اولان علومک دخی شرفی مقرر ۰
وانلارک ایجاد وتفاسنده ساعی اولان علماء کبار واجلهٔ مشایخ نامدارک
شرف وعزتلری دخی صحایف اذهانده مسطور ومحرر در ایدی اول علومک هر
برینک شرفی وموضوع ونفعی بیان اولنمق وانلارک هر برنده تالیف اولنان
کتب نفیسه وزبر لطیفه نک اسامیسی ومؤلفلری وانلارک هر برینک دخی
اسامیسی وسایر احوالی ذکر واعلام اولنمق دخی تحصیل علومه ترغیب ده ادخل
ونفعی اعظم واشمل اولماغن بو عبد فقیر کثیر التقصیر خاکپای زمرهٔ فضلا وخوشه
چین خرمن فضایل علما کمال الدین محمد بن احمد الشهیر بطاشکبری زاده جعله
الله تعالی من الفائزین بالحسنی وزیاده ۰ نک والد بزرکواری اولان فرید دهر
ووحید روزکار ۰ مولانا احمد افندی که طاشکبری زاده دیمکله مشهور افاق
ودیار اولوب میان علماده مشار الیه بالبنان وفضایل وکمالاتی مستغنی
عن البیان ایدی اباعن جد خاندان علم وصلاح دن ظهور وهر بری فضیلت
وتقوی ایله مشهور اولوب ۰ خصوصا مرحوم مرقوم دقایق علوم عربیه یه واقف
واطوار سلوک ارباب طریقت وحقیقته واصل وعارف اولوب علوم
ظاهره ده مظهر ید بیضا ونیجه کرامات عدیده سی ظاهر وهویدا ایکن حکمت
خدا ایله اذا جاء القضا عمی البصر نحواسنجه اول فاضل مقبول قاضی بلدهٔ
استنبول ایکن مبتلای مرض عمی واول دو چشم دقایق بینی نابینا اولوب
طقوز سنه نیه اول حال ایله عبادات ولقاء نیعه اشتغال اوزره ایکن ۰
جوار رحمت حقه ایصال ایلمشلردر ۰ مثنوی لمؤلفه

اعلم عالمان خطهٔ روم • افضل زمرهٔ کبار و قروم • ثالث سعد و فاضل صهبان
حارث تخم مزرع عرفان • نامی طاشکبری زاده احمد ایدی • جمع ارباب فضله بو وادیده
فضلله کون کبی اولوب مشهور • ویرمش ایدی جهانه رونق نور • طولنوب زیر خاکه ایتدی نزول
ایلدی رحمت خدایه وصول • ایلیوب بر نیجه کتب تصنیف • ایتدی بنیان فضلنی ترصیف
جلسن دهره یادکار ایتدیکی • فضلنی خلقه آشکار ایتدی • هر بری اولدی بر در نایاب
رغبت ایتدی اکا اولوا الالباب • شکر ایده سعیه ابدا • غفر الرب ذنبه وعفا

نثر

فاضل مزبورک جمیع علومده کتب مدونه و کبیره و معرکه آرا اولان مباحث •
غامضه ده رسایل نفیسه کثیره سی میان علما و طلابده مشهوره و هر مجلس
و نادیده ابادی و السنه و فضلاده متداوله و مذکوره در جمله دن مقدما ذکر •
اولنان اسلوب جامع بر سفر نفیس و کتاب لطیف نافع تالیف ایدوب
مفتاح السعاده و مصباح السیاده ایله تسمیه ایلمشدر که میان خلقده موضوعات
العلوم دیمکله مشهور و معلوم در حقا که بر کتاب نافع در که منافعنی بیان و
تعدلد ایچون بر تالیف مستقل اعداد اولنسه روا و مدحنده هر نه مرتبه اطراد
اولنسه سزا در اولا مقدمه سنده فضایل علم و تعلیم و تعلم حقنده مباحثه و
تکلم ایدوب • هر برینی آیت کریمه و احادیث نبویه و اخبار و آثار اخیار ایله اثبات
و اظهار ایدوب بعده اداب مدرسان و قاضیان و وظایف مشایخ و مذکران
و واعظان حقنده وارد اولان اقوال ائمهٔ کرام و محققان مشایخ عظام
بیان اولنوب بعده اوچیوزدن زیاده علوم جلیله و فنون جزیله سنک
اسامیسنی ذکر و بیان و هر برینک موضوع و منافعنی تحقیق • و مبادی
و غایاتنی تعیین و تدقیق ایدوب اول مناسبت ایله نیجه فواید و حقایق و
انواع نکات و دقایق و حکایات لطیفه و معارف نفیسه درج و غرر
درر و جواهر زواهر لطائفه درج ایدوب کوهر کرانمایهٔ عمرینک بر مقدارینی
انده خرج ایتمشدر و اول فنونده تالیف اولنان کتب جلیله سنی ذکر و تعداد
و هر برینک مؤلفنک اسمنی و مناقب و احوالنی تفصیل و ایراد ایلیوب •
بر مجموعهٔ شریفهٔ نافعه و بر مجلهٔ لطیفهٔ جامعه اولمشدر که کویا انواع جواهری
محیط بر بحر بیکران در که هر کس اندن التقاط درر و جواهره راغب و نکران در

قطعه للمؤلفه

بو قدر بو بیله بر کتاب نفیس • اولا انسانه خلوتنده جلیس • اکا بدر مصاحب و یاران
یکمه کم اوله بو کتاب انیس • انتقال مرحوم مبروردن صکره کتاب مذکور میانه
خلقده بر مرتبه منتشر و مشهور اولدیکه زمان یسیرده علما تحصیلنه

رغبت و کتابتنده بذل جهد و مشقت ایدوب قدری عالی و بهاسی غالی
اولوب علمای آفاق فضیلت مؤلف اوزره اتفاق ایلمشلر در لکن زبان
عربی‌لی ادراک ایتمکه صاحب عقل سلیم و ذهن دراک اولانلر که جمله سی قادر
اولمایوب بلکه اواسط ناسدن اول زبان ایله استیناس ایتمینلر فهمندن عاجز
و قاصر و استخراجنه قادر کمسنه نادر اولماغن بعض اخوان صفا و یاران وفا
بو فقیره کلوب اول شاهد خوب عربی‌نی الا سلوبک لباسنی طرز رومه تبدیل
ایتسه کوز هر کس انی جهد و تحصیل ایتمکه راغب و انی استنساخه طالب اولسه
و اول سببدن نفعی اعم و فائده سی اتم اولسه مناسب دکلمیدر بلکه بو خدمت
مرحومه دخی خدمت و باعث دعا و رحمت اولوردی دیو اقدام و رجا و تحریک
اقدام کمیت اقلام ایلدیلر بو فقیر دخی بنم کبی عمرینی مالایعنی ده اضاعه ایلمش
مفلس نه بضاعه ده بو مقوله امر خطیره مباشرت و بو بیله کار دشواره مبادرت
ایلمکه نه قدرت اوله دیو امتناع ایله جواب ویردکده مجاب اولمایوب البته والد
مرحومک ارث مالی سندن حصه دار اولمادک ارث علمیه سندن حظ و بهره دار اول
علی الخصوص اول استادک بینه مرحوم اولوب انلرک مظهر فیض اقدس اولان
نفس انفسلرندن تبرک و استمداد ایله تحصیل استعداد ایتمش اولاسن انلاردن
ماعدا فضلا دهرک اکثرندن علی الخصوص استاد الکل و رهنمای اقوم سبل شیخ
الاسلام و مقتدای العلماء الاعلام مرحوم حضرت ابی السعود اکرمه الرب
الودود فی الجنة تحت ظل ممدود حضورنده دخی نیجه مدت و سنه نیجه
یوم و سنه ایدوب تحصیل علوم فضائله اشتغال ایله کسب انواع کمال ایده سن
امدی بو خدمتک عهده سندن کلمک سکا متحتم و اداسنه سن قادرسن دیوب
بو فقیره دخی کلام لرینی رد و باب مساعده سد ایتمک مناسب کلمیوب متوکلا
علی الرب المتعال خدمت ترجمه یه مباشرت و اشتغال ایدوب ابتدای شروع
حلبده دفعهٔ ثانیه ده قاضی ایکن سنه ست و الفده واقع اولوب لکن •
مابینده تراکم اشغال و بعض مناصب و خدمات سلطانیه یه اشتغال منع
و اشغال ایتمکین بو زمانه دکین متاخر اولوب حالا بحمده تعالی واصل حیز
اتمام و حسن اختتام اولمشدر بعونه تعالی حقا که بر کتاب جامع و بر تالیف
نافع اولمشدر که بو اعصار و قرونده بو بیله قبوله مقرون بر کتاب منظور
دیده ارباب الباب اولمامشدر حقیقتده بو کتاب اصل مترجمه شرح
منزله سنده واقع اولوب نیجه لغات عربیهٔ غریبه سنک معانیسی ذکر
و بیان و بعض مشکل مواضع و محللری ایضاح و حل ایله تحقیق و اتقان
ایدوب انلاردن ماعدا مناسبت ایله نیجه زواید فوائد و موائد عواید ذکر و

بسط اولنوب بعضی راده خاطر فاتر اولوب بعضی دخی متعر بحر کتب و دفاتر دن
التقاط اولنوب محلنده ذکر و ایراد اولنمشدر اولنه لفظ تذییل اشارت
وانتهاسنه عبارت انتهی علامت اولنمشدر لکن ارباب فهم و اذعانه و اصحاب
عقل و عرفانه خفی دکلدر که زر هر نه دکلو کامل العیار اولسه شهر و دیارده
چندان مقبول اولمازو بی نام و سکه سلطانی بازار اعتبارده سنجیده اولوب
رواج بولماز پس لایق و واجب اولمشدر که اشبو قوالب الفاظه صب اولنوب
مسبوک اولان زر خالص معانی اولا نام سلطانی ایله مسکوک اوله اعنی جناب
حضرت سلطان اعظم و خاقان اکرم الفخم مدار امن و امان مجدد دوده ال عثمان
باسط موائد عدل و داد عاقد معاقد شرع راسخ الاوتاد سلیمان دولت
سکندر صولت حیدر شجاعت حاتم سماحت مرتضی العلما و محب الصلحا
المفتخر بخدمة الحرمين الشريفين والمباهي باحياء مراسم دين نبي الثقلين السلطان
ابن السلطان السلطان **احمد** خان ابن السلطان محمد خان ابن السلطان
مراد خان ابن السلطان سليم خان ابن السلطان سليمان خان ابد الله تعالى
ايام سلطنته الزهراء وخلد اعوام دولته الغراء الى انقراض الزمان وانقطاع اختلاف الملوان

مثنوى لمؤلفه

شاه اعظم معين ملت دين * ناصر شرع و معدلت آيين * نامی احمد ستی فخر جهان
بهجت افزای ملکت عثمان * باب عالیسی قبلهٔ آمال * اولدی خلقه مطاف کعبه مثال
روضهٔ بارکاهی باغ ارم * بوستان سرای کرم کرم * قوللغینه قبول ایدرسه اکر
جمله شاهان انکله فخر ایدر * بنده سینک بری ایدر ارسال * انی مصره عزیز ایدر در حال
بر بنه داخی ایدر احسان * نامی اوک اولور رقم خانی * عدله کم پادشاه ایده نیت
لاجرم دولتی بولور قوت * شاهمه شدی عدل و داد ایله * عقل و تدبیر ده سداد ایله
لطف حق دولتنده ایتدی ظهور *
مملکت اولدی جمله معمور *

بو بلده شاهی خدا ایده پکره * روز و شب معموره حافظ و راعی

پس رجاء واثق و امید صادق اولدر که بو فقره ذخام و کلمات بی انتظام منظور
پادشاه زمان و مقبول خداوند جهان اولمق ایله میان عالمیان ده دخی
رواج و اعتبار و رغبت و اشتهار بولوب طلاب علوم و معارف مطالعه سنده
اولان موائد فوائد ایله منافع کتابه واقف اولوب مطالعه سنه رغبت و استکتاب
و انتشارنه همت ایلیه لر اگر سهو و ذلت و خطا و غفلت سببی ایله که هر بری انسانه

لازم ماهیت مرتبه سنده در که اول الناس اول الناسی مثلنک معناسی
اول مفهومی افاده ایدر اگرچه بعض خطایه واقف و قصور فهم دن
ناشی سقطاته مصادف اولورلر ایسه بر مقتضای حمل المؤمن علی الصلاح
قابل تصحیح اولانلری اصلاح ایلیوب واقع اولان قصورم دامن عفولری ایله
مستور و صادر اولان خطا و جرمم قلم اغماض و صفح ایله معذور و مغفور اولوب
بو عبد ضعیفی دعاء خیر ایله یاد و بعد وفاته اثناء مطالعه ده روحمی قرائت
فاتحهٔ شریفه ایله شاد ایده لر وما توفيقي الا بالله عليه توكلت واليه انيب
اللهم اجعل سعيي مشكورا وذنبي مغفورا واحشرني تحت لواء حبيبك محمد
صلى الله عليه وسلم مع الذين انعمت عليهم من النبيين والصديقين والشهداء
والصالحين والعلماء العاملين والمشايخ الكاملين وارزقنا لذة النظر
الى وجهك الكريم يا اكرم الاكرمين آمين يا رب العالمين **و معلوم**
اولا که مؤلف اصل مترجم اولان والد ماجد عليه رحمة الملك الواحد بو کتاب
جلیل القدرک ابتدا و صدر سنی بر دیباجهٔ بلیغهٔ شریفه ایله تزیین و عرائس ابکار
معانیسنی حلل عبارات فصیحهٔ لطیفه ایله تحلیه و تحسین ایلمشدر که انی مشاهده
و قرائت ایلین ارباب علم و معرفت بو لی تألیف ایلین فاضل منشی سحبان
و حسان منشی در دیو جزم و تحقیق و کم ترک الاول للآخر فحواسنی تصدیق ایلمک
مقرر در ایله اولسه اول دیباجهٔ شریفه دخی بو ترجمهٔ ضعیفه یه دیباجه اولمق اوزره
ترجمه اولنمق ملاحظه اولنوب لکن انده اولان الفاظ فصیحه و عبارات بلیغه دن
زبان ترکی یه نقل و تحویل و ترجمه و تبدیل اولندقده اول صفابخش و مطبوع و دلکش
اولمیاجغی مقرر اولوب بالکلیه ترک و اهمال اولنمق دخی لایق و مقتضای مقامه
مطابق و طباع سلیمه یه موافق اولمامغین اصحاب فهم و عرفان اولان یاران
و خلان ایله بو یله رای اولندیکه اول اصنده وقه خاطر فاتره مخزون و مدخر و مخزون
اولان جوزات الفاظنی انتظام و منثور سلک و سمط سطوره نظم اولنوب شکسته
و بسته بر دیباجه اگرچه انشاء عیوب و قصور مزافشا اولنوب بعده دیباجهٔ
اصل مترجم که مانند در شاهوار آبدار و منتظم در حسب المقدور مع کمال القصور
ترجمه اولنوب اول دخی تبرکا ابتداء کتابده ثبت و تحریر اولنوب اول همای
فرخ فال و زرین بال دخی دام کتابت و قید ایله شکار و صید اولنمق مناسب
کورلمشدر تا که بو کتابه دخی شرف بخش و بهجت افزا اوله
ابتداء الشروع في ترجمة الكتاب *
والله الموفق للصواب
واليه المرجع والمآب *

بسم الله الرحمن الرحيم وبه العون والتوفيق

شول بدیع بیان که انوک مثالنه احتذا و اقتدا اولنماز و شول منیع بنیان که انوک مثالنه احتفا و ارتقایه یول بولنماز جبر کتابنه طراز و اعلام محامد ایله توشیح و صدور خطابه رایات و اعلام مدایح ایله ترشیح در پس بر مقتضای وله الحمد فی الآخرة والاولی وله المثل الاعلی جمیع محامدنه پایان اولی و اوکی ده خصوصا فاتحهٔ هر کتاب ده مخصوص جناب رب الارباب در ❁ وشکر بی پایان لایق بارکاه ملک دیان درکه عبادنه احسان ایلدوکی نعم جزیلهٔ نی امتنان ناظرینه نماینده عجب العجایب در وشول اوثق عصامکه نی انقطاع وانفصام اوله صلوة وسلام ایله اعتصام درکه اول رسول کریم محمد النبی الامی الامین جنابنه که جامع علوم اولین و آخرین در ودخی آل واصحابنه که جمله سی طیبین وطاهرین در مادامکه علوم ده سؤال وجواب ایله توضیح مسائل ومحامد وثنا ایله ترشیح صدور کتب ورسائل اولنه ❁

اما بعد بو سمط تحریره نظم اولنان درر الفاظ آبدار وغرر عبارات جواهر نثاردن غرض صدر رده مجتمع ومحصول اولان علوم فاخره یی بث واظهار وتحصیل سعادت آخرته اثردن عینی اشکار ایلمکدر پس انلاری بر قلم شکین رقم ایله املا ایلدم که وقت سؤال وجواب ده مظهر نکات عجایب در ❁ وهنکام تحقیق وبیان ده منشی احسان وسحبان در امدی بحمده تعالی وادی بیانده بر اسلوب بدیع المثال ومنیع الشان ومیانهٔ علما اعیانده بر باب رفیع الجناب ومؤسس البنیان اولمشدر که انده زبدهٔ حقایق علوم دررندن استخراج وتمحض واستخراج دررنده سکا نصحیح خالص ومحض ایلدم ❁ واول عمرک بقیه وصبابه سندن ایچدم نکارسینه عارف ایکن وصنعت رمی قوسدنه تعلم ایلدم انی باری اولدب قطع وتراشنه واقف ایکن پس ای زمرهٔ اخوانم وکار تفوادهٔ یاران واخدانم سزی ارشاد ایدرم بر مدینهٔ علمه که علی بابی ❁ ومنیع الجناب رفیع الاسوار وسحیق الاقطار در وبر جنته که اشجاری مورقه وانهاری مونقه ولیل ونهارده اکلی دائم ومجیر واسحارده ظلی قایم ونعیمی مقیم وشراب رحیقی ممزوج ماء تسنیم در وسکا بر خزانهٔ بهیه فتح ایدرم که هر کم

انوک

انوک فص ختامنه واصل وکشف لثامنه اکا حاصل اوله مطلع بنا یقین وسر مخزون وملتقط جواهر حق مبین ودر مکنون اولور وانوک واسنده طالب ورایدا ایچون بر امر زاید وبو بندن غیری بر مرام جاهد یوقدر وبر عطیهٔ ومنحه اعطا ایدرم که اکر تفکر وترویه ایدرسک خیر ودرینی ارواء واحادیث غریبه ایثار ایدرم که حین سماعده تندوتر یا دیوب ❁ تحسیننه اغراء ایدر وسکا بر سفینهٔ نفیسه تقدیم ایلرم که عبور بحار بعید الاغوار ایدرسن وانوک قاموس محیط وتیار زخارنده هلاک وبواردن خلاص اولوب ❁ ساحل نجاته ایررسن ❁ وسکا بر مطیهٔ ابهتیه احسان ایلدم که انکله ریاض علوم ومعارفه واصل واول ریاضنده اولان حیاض آب نایاب شربنه نائل اولورسن واثمار طیبه سنی اجتناء ❁ واسمار عجیبه سنه وقوف ایله انواع فضائل اقتناء ایدرسن امازنهار وزنهار که اتی بعض الظن اثم فحواسنجه ظن ایتمیه سن که سن علومدن اول مقدار تحصیل ایتمش اولاسن که اندن زیاده یه امکان اولمایه ویاخود انوک دراسنده مراتب فضائلده جای ومکان قالمایه وسنده اول غرور ایله مرجع ناس اولمق رجالری ظهور ایدوب ❁ اول رجالی تحقیق ایچون اریکهٔ عجب اوزره قعود واتکاء وکتف فراغ اوزره استبقاء ایده سن ❁ وبساط کسل اوزره رجلکی مد ونفسکی جهانده فضلا ودها علمادن عد ایده سن وکندوکی ظن ایده سن که فضایلک شطرینی محرز وکمالاتک قطره سنی جامع وحائز وبازیه نک قرطلمنه فائز اولمشن اولاسن وشهد نکیر وبن اقرانمه غالب وبارز وتکمیل ذات ایچون سعیدن فارغ اولوب جمله کمالاتی محرز اولدم دیوب دماغکده اعاصیر ورماح حب ریاست هبوب ایدب ❁ اشباعکی تربیت ایچون تقلد سیاست سکا نهایت مطلوب اوله امدی هیهات هیهات اول امورکه خیالکده ظهور وبالکده خطور ایلمشدر انلارک جمله سنک اصلی خفت عقل وطیش درکه موجب حرمان بلکه همهمهٔ حیوانه ووسوسهٔ شیطانه درکه انده مخایل وعلامات زور وحبائل واسباب غرور ظاهر ونمایاندر قنده کسن حضرت سید الانبیاء وسند الاصفیا قول شریفندن غافل میسن و اول ارشاددن ذاهل میسن که لا بورک لی فی صبیحة لم ازدد فیها علما بیورمشدر یعنی بر صباح وبامدادکه بنم انده علم ازدیاد حاصل اولمایه حق تعالی وتبارک انی بکا مبارک ایلمسون مع هذا اول حبیبی رب مجیب احسن تادیب ایله تادیب ایتمش ایدوکی معلوم هر عاقل ولبیب در

وبر حدیث شریفده دخی من استوی یوماه فهو مغبون بیورلدیکی
یعنی برکیمسه‌نک که ایکی یومی متساوی اولوب ثانیده زیاده کسب
محاسن وترک مساوی ایلمیه اول کمسه بازار شرع ودینده متاع کسب
یقینده مغبوندر اکر بو بابده دخی زیاده اطناب استرسک
تأمل کلام رب الارباب ایله که حبیبنه امر وخطاب ایدوب وقل رب
زدنی علما بیورمشدر ودخی وفوق کل ذی علم علیم دیمشدر وبونلارک
غیری نیجه آیات حکمت سمات وارددر که کتاب کریم وقرآن عظیمده
وارد اولمشدر که درجات علم غیر متناهیه اولوب علومه طالب اولنلره
فرض وواجبدر که هرآن ازدیاده راغب وفکران اولالر پس نتیجهٔ
حکایت همان جناب خدایه شکایت درشول قومدن که حالا ارالرنده
بولنوب جمله‌من انلاردن معدود واهل فضل اولانلر مابینلرنده مفقود
اولمشدر زیرا انلاره جهل غالب اولوب جمله‌سنی احاطه وظلم ونفسانیه
حسن ظنلری انلاری اعمی واصم ایلمشدر هربار که علمه هدایت ایلسک
دخی زیاده اصم واعمی واعمالرنی احسان ایلدک دیو ظن ایتمکله اضل
واغوی اولورلر انلارک عزیزت وطبیعتلرنده مغروز اولان دکلدر
الا عصبیت وجدال ومطبوع تحیزه وطبیعتلری دکلدر والا تنقیص
اهل کمالدر انلار یاننده عالم اولان ملعبهٔ صبیان ومرجوم و
یانلرنده کامل اولانلر داخل کفهٔ نقصان ومذموم‌در واثم الله المنان
بوعصر وزمانده فرض اولان همان سکوت ایدوب بر کوشه‌ده مانند
حصیر یلاسن واجلاسن بیوت صامت ومبهوت اولاسن اکر صحیح اخبارده
من علم علما فکتمه الجم بلجام من نار وارد اولمش اولماسه بن فهم ودانی سده
وسن اقلامی کسر وهنکام موت وجامه دکن بامر الله الملک العلام
بر زاویه‌ده انقطاع ایچون نفسمه جبر وقسر ایدردم لکن بر مقتضای ان
القلوب بین اصبعین من اصابع الرحمن یقلبها کیف یشاء وکل یوم
هو فی شان انسان ایچون هرکارده علی وفق المرام حرکتدن عجز واضطرار
معلوم صغار وکباردر بوندن صکره ای طالب فضل وکمال اکر اخطار
بالبال ایدرسک که علوم وفنون کثیره وانوک جمله‌سنی بلکه اکثرینی
تحصیل غیر یسیر وزمان عمر دخی قصیر والات تحصیلی دخی تحصیل عسیردر
پس بو مصنفدن خلاصه طریق نذر امدی سکا ذکر ایده جکم علومده
تأمل وتفکر قیل هربرینک اسمی ورسمی وموضوع ونفعی جهتندن وسکا
طریق تحصیلده اختراع ایتدوکم تفصیلده تدبر قیل وبیان ایتدوکم

الجم

ادا

اداب ارباب الالباب ده ملاحظه ایدوب تذکر قیل که طلب علم ودروسک اعفا
ودروسندن صکره انلار ایله سینه غرس عمنی مثمر واثمار ثموسنک افزلنه نصکره
ینه اول انوار اداب ایله نیل ترجی معتبر اولوب بر حیثیت ایله رونق وبهجت
حاصل اولور که اول رونق وصفانی مشاهده واول بهجت جهل زدانی
ایدنلر تعجب کنان قلانه تعجب علومه لصابت وسلعنده کچن عصابه یه تفوق ایله
سعادت روزی اولمش دبیه‌لر امدی اکر اول علومک جمله‌سنی تکمیل واکمله سعادت
دارینی تحصیل ایتمکی رب جلیل سکا تیسیر وتسهیل ایدرسه حبذا زهی سعادت
جانفزا همان اول نعمته حمد ایدوب الحمد لله الذی هدانا لهذا دیه‌سن زیرا الحدیث
بعضی غیر نافع ایسه بیله ظلمت جهلی رافع اوله دخی جهتدن مقبول وممدوح
ایدوکی مبین ومشروحدر نته کم افلاطون الهی دیمشدر بر علم مستقبح یوقدر
الا آنی جهل اندن اقبح در وبر قائل دخی دیمشدر احرص علی کل علم تبلغ الاملا
ولا تموتن بعلم واحد کسلا النحل لما رعت من کل فاکهة ابدت لنا الجوهرین الشمع
والعسلا الشمع فی اللیل ضوء یستضاء به والشهد یبری باذن الباری العللا
کسب جمله علومه حرص ایله اولاسن تا که واصل آمال غالب اولوب کسل بو دنیاده
علم واحد له ایله ترحال جمله ازهاری رعی ایدر چونکه نحل ایکی جوهر ویرر که شعله بال
شمع هر شب ضیا ویرر جون نماه شهد اولور شفاء داء عضال نثر اکر ضیق وقت
واخترام موت ایله فرصت فوت اولمقدن خوف ووجل وحلول اجل
احتمالیله درونکدن ندای العجل کلورسه قائل اخرک قولنی اخذ ایله که دیمشدر
ما حوی العلم جمیعا احد لا ولو مارسه الف سنه انما العلم بعید غوره فخذوا من
کل علم احسنه ترجمه اولا مازکسه جمله علمی محیط سعی وکوشش ایدرسه کر بیک ییل
علم بر بحردر که غوری بعید امدی احسن اولانی قیل تحصیل نثر اکر صدرک
خلجانی وظلدولبکده دوران ایدرسه که امر علومده اختلاف اغراض علوم
وانلاره میلده تفاوت طبایع وفهوم واستعدادنده تباین عادات
ورسوم محقق ومفهوم دخی بر طائفه اجزی قتنده اولاز فنون تحصیلنی
قبیل جنوندن عد وانکله باب تحصیلنی سد ایدرلر زیرا کل حزب بما لدیهم
فرحون نص کریم کتاب مکنوندر پس بزه نیجه بیلورز فنفی علم افضل علی
الاطلاق درکه علماء آفاقدن حسننه اجماع واطباق اولمش اوله امدی بز
دیرزکه شول نسنه که سنک صدرکی برد ثلج یقین ایله تبرید وسکا مطلوبکی علی
التعیین تعریف وتحدید ایلر قائلک بطریق الاجمال قول مظهر الکمالیدر که دیمشدر
کل العلوم سوی القرآن مشغلة الا الحدیث والا الفقه فی الدین والعلم ما کان فیه
قال حدثنا وما سواه فوسواس الشیاطین ترجمه نافع اولان علم قرآن وحدیث وفقهدر

سائری بر شغل نه معنی دور رابعه هوس • علم اودر آنده اوله قال ایتد وقال الرسول
سائری وسواس شیطاندر سکا بو نیدیس • ودخی دیمشلردر بیت جمیع العلم
فی القران لکن تقاصر عنه افهام الرجال ترجمه علومک جمله سن قرآن محیط اولمشدر لیکن
عقول خلق انک فهمنده اولدی قاصر وحیران • وبالجمله شمول علومک انجله
سعادت ابدیه یه توسل • ودار السلام ده عند الملک العلام جوار قدسه نزوله
توصل اولنور حضرت جبریل جناب نبی جلیل دن علیهما الصلوة والسلام
سوال ایتدوکی علوم درکه ایماندن سؤال ایله اصول دینه اشارت ایلدیکه
کلام ایله مسمی در شمول شرطله که باعث اولان متابعت اهواء واوهام
ایتمیوب • بلکه قواعد عقائد اسلام اوزره بسط کلام ایلیه واسلامدن سؤال
ایله علم فقهه اشارت ایلدی که حرام وحلال اولان افعال واعمال وخلالدن باحث در
واحساندن سؤال ایله علم تصوفه اشارت ایلدیکه ثمره ایمان ونتیجه اسلام در
اما تفسیر وحدیث ذکر اولنان علومده داخلدر نته کم عن قریب بیان واعلام
اولنور ان شاء الله الملک العلام وقتا که کلام بو مقامه منتهی اولدی شمدی نکره
عنان اعطای شروع فی المرام صوبنه توجیه ایلمک وجه وجیه در وبالله التوفیق
والاعلام ومنه التیسیر فی تحقیق المقام وبو کتاب مفتاح السعاده ومصباح
السیاده ایله تسمیه ایلدم واما مقصودده برقاج مقدمات تقدیم ایلدم که
هر بری مفتاح میامن وبرکات ومبدا جمیع سعادات در بعده ایکی طرف
ضمننده اکابر قاج دوحات اتباع ایلدم که هر بری متضمن ثمرات طیبات در •
حق تعالی نک فضلندن مرجودر که بو خصوصده سعیمی مشکور وعملی وصنیعمی
مبرور ایلیوب بو دنیاده اولان اعمالم ایله بنی فردای قیامتده مسرور ایلیه •
بسم الله الرحمن الرحیم رب یسر وتمم بالخیر **مقدمه اولی** فضیلت علم وتعلم وتعلیم بیانندهدر
برنیک فضیلتنی ایات واحادیث واخبار وآثار اخیار ایله فراده طبع سلیم ومقبول عقل مستقیم
اولنور ادله قویه ایله اثبات دعوی ایتمکده در وادله مذکوره نک هر بری متعذر قلیل ایله
اکتفا ایتمکده علماء مدققین اثرینه اقتفا اولنمشدر زیرا اعتبار ادله نک قوتنه در
کثرتنه دکلدر **فضیلت علم** اما کتاب الله ده وارد اولان ادله دندر حق تعالی نک شهد الله انه لا
اله الا هو والملائکة واولو العلم قول شریفی امدی نظر ایله که حق تعالی شهادت مذکوره نه کیفیت ایله
ایلمشدر ولا نفسه ایله ابتدا ایدوب وثانیا ملائکه یی وثالثا علمایی ذکر ایلمشدر ودخی تنزیل
جلیلده وارد اولمشدر یرفع الله الذین امنوا منکم والذین اوتوا العلم درجات ابن عم سید الناس
ابن عباس بو ایتده بیورمشدر که علما ایچون سایر مسلمینک فوقنده یدی یوز درجه واردر
هر درجه نک ما بیننی بش یوز ییللق مسافه در ودخی حق تعالی بیورمشدر قل هل یستوی الذین یعلمون
والذین لا یعلمون امدی علم اهلنه بو شرف اصیل ومجد اثیل کافی در دیمکله حضرت رب جلیل انلری حقنده بعلیه

ایات کریمه تنزیل ایلیه **بیت** ومن کان خولی باد دعها فحی علی الناس ان یدعوه •
ترجمه بر کشینک مادحی کیم اوله حق • خلق انی مدح ایتمکه اولور احق **نثر** اما اخبارده
وارد اولان ادله دندرکه نبی علیه السلام بیورمشدر العلماء ورثة الانبیاء یعنی علوم درکه
درجه نبوت که محل درجات عالیه • وافضل مراتب عالیه در • پس اول درجه یه وارث
فوقنده درجه اولمادوغی معلوم ارباب ذکا وفراستدر • ودخی حضرت سید البشر
وشفیع معشر محشر بیورمشدر • اقرب الناس من درجة النبوة اهل العلم والجهاد •
اما اهل العلم فدلوا الناس علی ما جاءت به الرسل یعنی آنجاده ناسدن درجه نبوته اقرب
اولانلر علماء دین ایله فی سبیل الله مجاهدین اولانلردر • زیرا علما خلقی انبیانک کتوردکی
شرایع ودلالته ومتابعت سنت رسوله ارشاد وهدایت ایدرلر • ارباب جهاد
دخی انبیا ورسل وهداهنک کتوردکلری شریعت واحکامه موافق قلجلری ایله جهاد
ومقاتله واعداء دن روکردان اولمیوب مقابله ایدرلر • ودخی نبی علیه السلام بیورمشدر
یوزن یوم القیامة مداد العلماء بدم الشهداء • یعنی روز قیامتده اقلام علماء اعلامدن جریان
ایدن مداد • تلرن اعالی ده خون شهدا • وارباب جهاد ایله موزون اولور • ودخی
حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشدر • یشفع یوم القیامة ثلاثة الانبیاء ثم العلماء ثم الشهداء •
یعنی روز قیامتده اوچ زمره علیه جناب رب العزة دن مظهر سعادت • وناثل منصب
شفاعت اولورلر • اولا انبیاء عظام • وثانیا علماء ذوی الاحترام • وثالثا شهداء
عالی مقام • امدی نه مرتبه عظمی • ودرجه وسطی درکه مرتبه نبوت • وبالایی شهادتده
اوله • ودخی حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشدر • یبعث الله تعالی العباد یوم القیامة ثم
یبعث العلماء ثم یقول یا معشر العلماء انی لم اضع علمی فیکم الا لعلمی بکم ولم اضع علمی فیکم لاعذبکم
اذهبوا فقد غفرت لکم یعنی حق تعالی یوم قیامتده بعث ایدر • آندن صکره عبادی فی
بعث ایدر • اولا عوام اهل اسلامی بعده زمره علما اعلامی بعث ایدر • آندن صکره بیورر
یا معشر العلماء بن سزک قلوبکزده علمی وضع ایلدم • الا سزی بیلدوکم ایچون وضع ایلدم
یعنی علم انلره سزک اهل سعادتدن فائز اولمانوز استعدادکوز تحقق اولدو ایچون ویرمشوزده
علمی سزه عذاب ایچون وضع ایلدم • امدی کیدک وعلمی [illegible] دخول ایدک که بن
سزه تحقیق مغفرت ایلدم • ودخی نبی علیه السلام بیورمشدر • من طلب العلم لغیر الله لم
یخرج من الدنیا حتی یاتی علیه العلم فیکون لله • ومن طلب یعنی فهو کالصائم نهاره والقائم
لیله • وان بابا من العلم یتعلمه الرجل خیر له من ان یکون له ابو قبیس ذهبا فانفقه فی
سبیل الله یعنی هر کیم طلب علم ایتسه الله ایچون اغیری تحصیل جاه ومال اولمیوب خود بونلرک امثالی
احوال ایچون ایتسه اول کیمسه دنیادن چقمز تا که علم انی الله ایچون خالص ایدوب
اولمیانجه • وهر کیمسه که علمی لوجه الله طلب ایلیه • جمیع ایامنده صائم ولیالیسنده
قائم کبی اولور • وهر کیمسه نک تعلم ایتدوکی علمدن بر باب اول کیمسه یه خیردر اندن که

جبل ابو قبیس جمله دینار اولوب سبیل الله‌ده انفاق ایلیه **اما آثارده** وارد اولانلردن
حضرت لیث غالب الامام علی بن ابی طالب کرم الله وجهه بیورمشدر علم مالدن افضلدر
بری وجه ایله اول کم علم میراث انبیادر • ومال میراث فراعنه‌در ۲ ایکنجی علم انفاق ایله نقصان بولمز
دکلدر ایتماز نقصان کلور • ۳ اوچنجی مال بر حافظه محتاج در • علم محتاج دکل بلکه صاحبنی حفظ
ایدوب معاصی ومناهیدن زجر ایدر • ۴ دردنجی عالم الدنیا فوت اولسه مالنی دنیاده ترک
ایدوب کیدر • عالم فوت اولسه علمی انکله بیله قبره کیرر ۵ بشنجی مال مؤمنه وکافره نصیب اولور
علم نصیب اولماز الا مؤمنه • ۶ آلتنجی جمیع خلق امر دینلرنده عالمه محتاج وجملهٔ علما بر ...
ارباب مال کمسه محتاج دکلدر • ۷ یدنجی علم صاحبنی مراد اوزره عبوره تقویت ایدوب
باعث حضور اولور • مال صاحبنی عبوردن منع ایدر • ۸ سکزنجی دیمشلردر • قلب میتی
حیاتی علمله‌در • وعلم دخی میت در حیاتی طلبیدر • طلبک تأثیری ضعیف در قوتی
مذاکره‌سیه • ومذاکره ایله‌در • ومذاکره‌سنه دل صکره دخی لبس پرده احتجاب ده‌در
ظهوری مناظره ایله‌در • هر قچانکه مناظره ایله ظاهر اوله نفعی عظیم در • نتاجی عمل ایله‌در
امری مشغول دکه علمه عمل ترویج • وایکیسینک میاننده بازار الفت واتحاد ترویج
اولنسه • بانیلرنده فوائد ونتائج حاصل اولوب درحال نتیجه ملک ابدی بی زوال اولور
وابو الاسود دیمشدر • علمدن شریف عالی • واندن کرانمایه وغالی نسنه یوقدر
کوریمسن که ملوک عالمه خلق حاکم • وعلما ملوک اوزره حاکملردر • وحضرت
ابن عباس رضی الله تعالی عنهما بیورمشلردر که حضرت سلیمان ابن داود علیهما
السلام علم ومال وملک میاننده مخیر اولنوب کندوسی علمی اختیار ایلدی • حق تعالی انک
برکتنده علم ایله مال وملکی دخی اعطا ایلدی • وینه بیورمشدر که بر کیجه‌نک بعض ساعتنده
مذاکره علم کیجه احیا ایتمکدن جمله‌سنی احیادن • وبوکا موافق کلام • حضرت ابو هریره
وامام احمد بن حنبلدن دخی روایت اولنمشدر • حضرت امام شافعی بیورمشدر که
علمک بر شرفی دخی بودر که • هر کس که علمدن بر شیئه حقیره دخی منسوب اولسه مسرور
وقلبی پر نور اولور • وبرکسه که علمدن ممنوع اولسه دلبازخوردن اولور • احنفدن
منقولدر • دیمشدر که عزت که علم ایله تأکید • وتقویت اولنمایه • انک مآلی البته ذلت
وینه حضرت امام علی کرم الله تعالی وجهه بیورمشدر • عالم اولانلر صائم وقائم ومجاهد
وزاهددن افضل‌در • وهر قچانکه بر عالم فوت اولسه حصن اسلامده بر رخنه پیدا
اولور که • آنی سد ایلمز • الا انک خلفی بر مرد عالم • بعض حکمادن منقولدر دیمشدر که
قچان بر عالم فوت اولسه • انک ایچون ماهی دریاده • ومرغ هواده کریه ایدر • وعالمک
کندوسی مفقود اولسه • دخی ذکری باقی ومآثری مفقود اولماز • انگاه موجوددر

فضیلة التعلم

اما کتاب ده حق تعالی نک قولی در که بیورمشدر **فلولا نفر من کل فرقة منهم طائفة لیتفقهوا فی الدین** یعنی امر جهادده انم مصالح عباد ایکن ینه مؤمنلرک جمله‌سی جهاد ایچون

نفیر اینمک صحیح اولماز • البته هر جماعت کثیره‌دن بر طائفه دخی تفقه فی الدین ایچون نفیر
ایدوب غزادن فارغ کرکدر • تحصیل علم وفقاهت ایدوب غزایه کیدنلر رجوع
ایدنجه کلرنده انلاری دخی ارشاد وانذاره همت ایلیه‌لر • تا که تفقه که جهاد اکبر در
منقطع اولمیه • پس فضیلت تعلم وتفقه فی الدین • ورتبه عالیه علمای مجتهدین
نه مرتبه ایدوکی بو آیت کریمه ایله ثابت اولور • وینه حق تعالی بیورمشدر
فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون یعنی اهل ذکردن مراد علمادر • سؤال ایدوب
اکرسز سلمسکز امدی علمی بلمیانلر بیلنلره سؤال ایدوب تعلم ایلمک واجب اولیجق
فضیلت تعلم معلوم اولور • اما اخبارده وارد اولانلردر • حضرتک
صلی الله علیه وسلم قول شریفی که بیورمشدر • من سلک طریقا یطلب فیه علما
سلک الله به طریقا الی الجنة • یعنی هر کسه که طلب علم ایچون بر طریقه سالک اولوب
اختیار شدائد وهم مهالک ایلیه • حق تعالی حضرتی موصل طریق جنت قبال ودار نعیمه ادخال
ایدر • وینه حضرت علیه السلام بیورمشدر • ان الملائکة لتضع اجنحتها لطالب العلم
رضا بما یصنع • یعنی تحقیق ملائکه قناتلرینی طالب علم الله ایچون بسط ایدر یعنی
مکارهدن انی حفظ ایدر • اشلدوکی ایشه که طلب علمدر • راضی اولدقلری
ایچون • وینه نبی علیه السلام بیورمشدر • طلب العلم فریضة علی کل مسلم ومسلمة
بو حدیث شریفده فرضیت تعلم منصوصه‌در • وینه بیورمشدر • اطلبوا العلم ولو
بالصین • یعنی طلب علم ایچون سعی واقدام • واختیار سفر ودرنک اقدام ایدک
اکرچه علم چینده دخی اولسه • وارب خوشنه چین اولوک • وینه بیورمشدر
من جاءه الموت وهو یطلب العلم لیحیی به الاسلام • بینه وبین الانبیاء
فی الجنة درجة واحدة • یعنی بر کسه‌نک قبض روحنه ملک الموت کلسه علمه مشغول حالنده
اولسه احیای دین اسلام • وتقویت شرع نبی علیه السلام نیتنه طلب علمیکی
اهتمام اوزره اولا • لاجرم اول کمسه ایله انبیا میاننده تفاوت انجق بر درجه‌در
اما آثارده وارد اولانلردر که حضرت ابن عباس رضی الله تعالی عنهما بیورمشدر که
طالب علم ایکن ذلیل ایدم • یعنی ذلت مقتضای بقدری اختیار ایتمش ایدم • اما مطلوب
اولدوغم حالده • یعنی تکمیل تحصیل ایدوب خلق استفاده ایچون طالب اولدقلرنده
عزیز اولدم • وحضرت ابو الدردا بیورمشدر • علمدن بر مسئله تعلم ایلمک
بکا احب در قیام لیلدن • وینه بیورمشدر • عالم ایله متعلم خیرده
سائرلرینه شریکلردر • انلاردن غیری خیر یوقدر • وینه بیورمشدر • سن عالم اول یاخود متعلم
ویاخود مستمع اول • بو اوچ صنفدن خارج اولان صنف رابعدن اولمه که
هلاک اولورسن • هلاکدن مراد اخروی اولاندر • وحضرت امام شافعی رضی الله عنه
بیورمشدر • طلب علم نافله‌دن افضلدر • وابن الحکم بیورمشدر که حضرت امام

مالك رضی الله عنه قتنده علم اشتغالی اوزره ایدم • وقت ظهر داخل اولوب برنجی
کتابلری جمع ایلدم که اداء صلوة ایلیم • حضرت امام بیوردیکه اداسنه قیام ایتدوکک
حال الحقیقه اقدام ایتدوککدن افضل دکلدر • مکان تصحیح نیت واخلاص عزیمت ایلسک
فضیلت التعلیم اما کتابده وارد اولانلردر که حق تعالی بیورمشدر ولینذروا قومهم
اذا رجعوا الیهم انذاردن مراد تعلیم در • تنکم هنوز زجر ایلمکدر • وبنه حق تعالی بیور
واذ اخذ الله میثاق الذین اوتوا الکتاب لتبیننه للناس ولا تکتمونه بو آیت کریمه
دخی ایجاب تعلیمه افاده ایدر • وبنه حق تعالی بیورمشدر ادع الی سبیل ربک بالحکمة
سبیل الله دعوتدن مراد تعلیم علم وحکمت در • اما اخبارده وارد اولانلردر که
حضرت نبی علیه السلام • اول زمانده که حضرت معاذی یمنه ارسال ایلدیلر • بیوردیلر که
لان یهدی الله بک رجلا واحدا خیر لک من الدنیا وما فیها یعنی تحقیق حق تعالی
سنک سببکله برکسه یی هدایت ایلمک سکا دنیا وما فیهادن خیرلودر • وبنه حضرت
صلی الله علیه وسلم بیورمشدر که • من تعلم بابا من العلم لیعلم الناس اعطی ثواب سبعین
صدیقا یعنی برکسه که علمدن بر باب تعلم ایتسه خلقه تعلیم ایتمک ایچون اول کمسه یتمش
صدیق ثوابی حاصل • بو مقابلده اول سعادت جلیله یه واصل اولور • وحضرت
عیسی علیه السلام بیورمشدر که • من علم وعمل وعلم فذاک یدعی عظیما فی ملکوت السموات
یعنی برکسه که عالم وعلمیله عامل وآخره دخی تعلیم ایله نفعی عام وشامل اوله • اول کمسنه یی
سکان ملکوت سموات عظیم دیو سویلرلر • وبنه نبی علیه السلام بیورمشدر که من علم
علما فکتمه الجم بلجام من النار • یعنی برکسه که بر علمی تحصیل ایلیه • دخی انی غیردن کتم • وکیسه
معارفنه مهر منع ایله ختم ایلیه • اول کمسه روز قیامتده ناردن لجام ایله الجام اولنور
نوربه ادلاجابی معلوم اولوا الالباب • اکرچه تعلیم مقابلهسنده حاصل اولان
ثواب اجر حسابی • وبنه حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشدر لا حسد الا فی اثنین
رجل آتاه الله مالا فسلطه علی هلکته فی الحق ورجل آتاه الله حکمة فهو یقضی بها ویعلمها
یعنی حسد که بر نعمتک غیردن زائل اولوب کندوسنده حاصل اولمسنی تمنی در • جائز
دکلدر • الا ایکی کمسه یه جائزدر • اولکی اول کمسه یه که حق تعالی آکا طریق حلالدن
بر مقدار مال ویروب اول مالی طریق حقده صرف واهلاک مسلکنه اسلاک ایلیه • ایکنجی اول
کمسه یه که حق تعالی آکا علم وحکمت ویره • دخی انکله عباد اللهک آراسنده قضا بالحق ایلیه •
وآخره دخی تعلیم ایلیه • وبنه حضرت صلی الله علیه وسلم • برکون خانه سعادتلرندن
چقوب • ایکی مجلس کوردیلر که بر مجلسک اهلی ذکر الله ایدوب جناب حقه تضرع ودعا
ایدرلر • بر مجلسک آخرک اهلی تعلیم علم ایدرلر • پس ذکر الله ایدنلر ایچون بیوردیلر که
اما بونلر حق تعالیدن سؤال ایدرلر حق تعالی دیلرسه مرادلرینی ویروب حاجتلرن قبول
ایدر • ودیلرسه منع ورد ایدر • اما بونلر ناسه تعلیم ایدرلر تحقیق بن دخی تعلیم ایچون مبعوثم

ویوب

بعده تعلیم بونلر جانبنه عدول وانلر ایله جلوسی قبول ایلدیلر • پس معلوم اولدیکه
تعلیمده جناب حضرت رسالت پناهه اتباع وعموم انتفاع واردر اما آثارده وارد
اولانلردر که حضرت عمر رضی الله عنه بیورمشدر که برکسه که بر حدیثی روایت وخلقی
انکله عمل دلالت ایلیه • وانکله بعض کمسه عامل اوله • معلم ایچون دخی اول عاملک اجری
مثلی اجر حاصل اولور • وحضرت ابن عباس رضی الله عنهما بیوردیکه تعلیم خیر ایلنلر
ایچون جمیع اشیا استغفار ایدر • حتی قعر دریاده اولان حوت دخی • وبنه رادت
اولنور که حضرت سفیان ثوری عسقلانه کلوب برقاچ کون انده مکث ایدوب
کوردی که برکمسه کلوب بر مسئله دن سؤال ایلمز • سفیان ایتدی که بکا کرا طوتوب
بیده م • بو بر شهردر که بونده علم میت اولور • یعنی علمک جلاء وطنه باعث اولور
تعلیم وتعلم ایلدیلر • بر یرده که طالب قلیل اوله علم میت حکمنده اولور • وبنه
عطادن منقولدر دیمشدر که برکون سعید بن المسیب حضرتنه واردم • وانی بکا ایدر
کوردم سببندن سؤال ایلدم • دیدیلر که برکمسه کورمزم که کلوب بر مسئله دن سؤال
ایلیه • حضرت سفیان ایله سعیدک بو کلاملری تعلیم وتعلیمه سببی ایله علمک بقاسنه
حرصلرندن صادر اولمشدر • ومعلوم اولاکه فضیلت علم قرآن عظیم وفرقان کریمدن
مقدم نزول ایدن کتب سالفه سابقه ده دخی ناطقه در • اما توراتده مذکوردر که حق تعالی
حضرت موسی یه علیه السلام بیورمشدر • حکمتی تعظیم واهلنی اعزاز وتکریم ایله که تحقیق
بن حکمتی بر عبدک قلبنده وضع ایلمزم الا آکا مغفرت ایتمک استرم • امدی اکمسه دائما
حکمتی تعلم ایله • اندن صکره سائر طالبلره بذل ایله که انوکک سببی ایله دنیا وآخرتده کرامته
نائل اولاکسن • وبنه زبورده دخی مزبوردر یعنی مکتوبدر که حق تعالی حضرت داود علیه
السلام بیورمشدر که • بنی اسرائیلک احبارنه ورهبانلرنه سویله که خلقدن اتقیا ایله
مصاحبت ایلسونلر • اکر ایره تقی بولمازلرسه علما ایله • اکر عالم بولمازلرسه عقلا ایله
زیرا تقوی وعلم وعقل اوچ مرتبه در • انلرک هیچ بریسی برکمسه یه نصیب ایتمزم که انک
هلاکنی ارادت ایتمش اولام • ومعلوم اولاکه عقل بذر کبیدر • وعلم شجر کبیدر
وتقوی ثمر کبیدر • انوک ایچون حق تعالی تقوایی علم اوزرینه وعلمی عقل اوزرینه تقدیم ایلدی
اما انجیلده مذکوردر که حق تعالی انجیلکدن بر بیجی سوره سنده ویل و هلاک
اول کمسه یه که علمی ایشیدوب طلب ایلمیه • فردای قیامتده کوره که نه وجهله جهال ایله
حشر اولنوب ناره ادخال اولنور • علم طالب اولوب تعلم ایلیک زیرا علم سزه سبب
سعادت اولمازسه • باری مانع شقاوت اولور • واکر درجه کوزی رفع ایلمزسه باری
وضع دخی ایلمز • اکر سزی غنی ایلمزسه باری فقیر دخی ایلمز • اکر سزه نافع دخی اولمازسه
مضر دخی اولماز • ودیمک که تحصیل علمدن خوف ایدرز • عمل اتیمه وز دیو بلکه دیک
بلکه دیرک که رجا ایدرز که عالم اولوب عمل میسر اوله • زیرا علم صاحبنه شفاعت ایدر

شرف علم

وحق تعالی اوزرینه مقتضای لطفی اوزره حق دو واجبدر کراول کسه یه خزی وهلاک دربر سبب
وحق تعالی روز قیامتده ایمدکه یا معشر العلماء ربکوزه ظنکوز نیجه در انلر دخی دیرلرکه
ظنمز اولدرکه بزه رحمت ومغفرت ایلیه • اول وقتده حق تعالی بیوررکه بن که سزده
علم وحکمتمی ودیعت قومشمدر • بو بلا ایله دکم سزه شر ارادت ایتدوکم ایچون دکلدر •
بلکه خیر ایله ایتدوکم ایچوندر • امدی جنت ورحمته داخل اولوک • اللهم
اجعلنا منهم واحشرنا فی زمرتهم آمین • بونلرک ممکن فضیلت علم ایچون
اوله نقلیه دن مقصود وتنبیه حاصل اولاجق مقدار بسیر ایراد وذکر اولندی شواهد
عقلیه دن دخی افادهٔ یقین تام ایده جک مقدار ذکر وتسطیر ایده لم • امدی علوم
اولکه بر شیئک شرف وفضیلتی یا لذاته اولور • ویاخود لغیره اولور • اما علم ایکی
شرفه جامعدر • ولکن فضیلتی دخی جامعدر • زیرا علم کندو ذاتنده لذیذ در ان لک
سببدن لذاته مطلوبدر • ولغیره دخی لذیذدر • اول جهتدن دخی مرغوبدر
اما لذت ذاتیه سی اولدر • وممارست ایدن اهلنه خفی ومستور دکلدر • زیرا بو بر
لذتدرکه بی نهایه در • وبونک خوفنده بر لذت دخی یوقدر • عالم ربانی
امام محمد بن الحسن الشیبانی حضرتلری مشکلات علومدن بر مسئله نک حلی معلوم اولنجه
سوررلر ایدی که رفقه ده ابناء ملوکک بو لذتی سلوب ملاک علم سلوک ایلمز
خصوصاکه ملاحظه وتفکر وتصور وتدبر ملکوت سموات والارضین • واسرار رب
العالمین دو اوله • آندن ماعدا امنصب علمی عزتی قبول ایلمز • سائر ارباب مناصب
دنیویه یه غزلی یوقدر • وبو لذت صاحبنده دائم آکین ینه بر فرد آنک مزاحم اولمز •
زیرا هر نه دکلو طلاب زیاد اولسه معلومات دخی واسع وبی نهایه در • بلکه کثرت شرکا
ومباحثات باعث ازدیاد معلومات اولور • اما حظام دنیا وجاه وبونک خلافی ایدکی
بی اشتباه در • اول سببدندر که مناصب دنیویه ده حسد وبغضا وتفیلنده
عداوت ونقصان زیاده اولور • وبو لذت علمیه جمیع لذاتک اقوی واعلی واکمل
اولاجق ولاة امور ووزراء وسائر ارباب دنیادن بکثرتلی کورمیسکه الینه
عزت عطایه نائل اولارکنده بو حسن واصل اولمقاسزلر انجاب عرضیه موانع شهوانیه
وحصوله مانع ومعروف لذات فانیه نفسانیه صارف دفع اولور • بوذکر اولنان
امور نفس علمده اولان لذاتدر • اما علمده لغیره حاصل اولان لذات اول دخی
یا اخرویه درکه اعظم لذات اخرویه در • وکمال کمل سعادات ابدیه یه وسیله اولمقدر
اولکیسی جوار رب العالمین • وبرضاء خالق السموات والارضینه وصول الزفی درکه اعلی مقصد
اقصی • وسعادت کبری اول لذتدر • وحق تعالی وجه کریمنه نظر لذتیدرکه اول غایة
الغایات • ومنتهای جمیع سعادات در • آنکیچون اولدرکه اقل مرتبه یه علم وفیق ایسه وصول
وجوار رب العالمین ده زمرهٔ ملاء اعلایه طوق ودخول اسباب اعظمده وکفی دکلدرکه

بوبلارادن مرتبه بلوغ میسر اولمز الا اهل ایله کرانوک حصولی دخی علمه موقوفدر بس علم
راس جمیع سعادات • وذروهٔ علیای عامهٔ مقامات در • اما علمک لغیره اولان
لذاتی منافع دنیویه سی مثلا سبب حصول عزت ووقار • وباعث نفوذ کلام • وتعظیم
اعتبار اولماسیدر • حتی درون جسدی آتش حسد وعناد ایله بر اولان احبت
عباد دخی ظاهرا علمایی تکثیر تعظیم واکرام • وتوقیر واحترام ایتمکه قادر اولمادقلری
روشن وظاهردر • کورمزمیسن که بعض جهلاء معاندین • جناب رسول العالمین علیه
صلوات الله وسلامه علیه الی یوم الدین حضرتلرینک کوروب آفتاب روی مبارکلرندن
لامع ودرخشان اولان نور ساطع آثار ایله • ودرج دهانلرندن فشان اولان ریزان
اولان لآلی مثلالی کلمات حکمت بیانی مشاهده ایتدکده دیمشدرکه کتولم یکین ففیه
آیات مبینة • کانت بدیهته تنبئک عن خبر ترجمه بونلرک اولماسه آنده اغز
بدیهه جوابی وبرردی اخبر تر دیه بو سبیدندرکه اغنیای ترک واجلاف عرب
مقتضای جبلتی طبیعتلری اوزره اجلر نزول مشایخ کبار زیاده توقیر واعتبار
ایدرلر • زیرا کثرت تجربه یه سیله بیله انلار ده بو نوع علم حاصل • وانلار نزول تفوق
واصل اولمشلردر • بلکه انسانک غیری حیوانات وبهائم انسانه تعظیم ایلمک
طبیعتنه ملایم اولوره زیرا کندو درجه سندن زیاده انسانده کمال شرف وجاه ومال
اولدوغنی شعور وادراک ایدره • حتی قوتی فوقنده انسانلرک اضعاف مضاعف
زیاده اولان حیوانلر بیله انسانه منقاد اولوب زجر وتسخیره واعیاده منقاد اولوره بوجمله
اجلی انسانک شرف نطق وعقل وعلم اختصاص ایدر • مقدمهٔ ثانیه متعلکتک
شرائط ووظائفی بیانیده در • واول شرائط ووظائف کثیره در • زیرا بونلر ابتدا که
ارسطاطالیسدن استدم دیرلر ایدی که استادم افلاطونک استدم اول
دخی استادی سقراطدن استمشدرکه دیرلر ایدی که علم حکمت انجق غنیمت وحیثیت
ایدنلره کمسه یه لایق اولمزکه تازه جوان • وفارغ القلب وجهان اولوب صحیح
المزاج اوله • وردینوی لذات ادراکنه التفات ایلیه • وعلم حکمتنی بر مرتبه او کسک علم
اوزرینه برشی ترجیح واختیار ایدنه • الک ایزی بیله یار اولمیه • وکلامنده
صدوق اولوب صدقک غیرین سویلیه • وانصاف ایله انصاف جانبنه مائل
وبو صفت اکابر بالطبع من غیر تکلف اولوب حاصل اوله • ومتدین وامین وجمیع
عالم مصالح شرعیه وامور دین اولوب • واجبات شرعیه دن بر شیئی افلال وعدم ترک
حلالی ایله وکندی تحریم • وحرامی اینه یه وکندی حلال ایلمیه • وزمانه سنده مشغول اولان رسوم
عادات جمهوره موافقت • وسلوک مسالک معاملاتده انلار ایله موافقت ایلیه
وقطعا سوء خلق اوزره اولمیوب اخلاق حمیده ایله متصف • وکندو سندن دون
اولانه راحم وشفیق اوله • وطعام ومشرب ومنکح وکسوه ملبوس کبار الفقهای العلمایه متحول

ایلمه

شروط تعلم
حکمت

بوندلار دا

مختلف اولمایه کرانی اول ایتکه تحصیل دن عارف اولنور • و قدر حاجتدن زائد مال جمعنه اشتغال
ایلیه که • طلب اسباب معیشته اشتغال ایله تحصیل علم و کمالدر • چونکه شرائط تعلم بسیار وجملهسی
تعدادی دشواردر • جملهدن اهم اولان اون شرطه اقتصار • و هر برینی بر وظیفه
عنوانده ذکر ایتمک ترجیح واختیار اولنندی • **وظیفهٔ اولی** خاطرهٔ نفسی رذائل اخلاقدن
تخلیه • و جواهر زواهر اخلاق حسنه ایله تحلیه در • بو وظیفه غایت اهم و سائر وظائف
اوزره مقدمدر • طهارهٔ جوارح مقدم اولدوغی کبی عبادت بدنیه که صلوة در
زیرا علم عبادت قلب در • انوک اوصاف و اخلاقی بونک جوارحی مثابهسنده در
ایدی علم شرو عدل مقدم اطهاری نظیردر • واوصاف سیئهدن تطهیری لازمدر
نته کم نبی علیه السلام بیورمشدر • لا تدخل الملائکة بیتا فیه کلب پس نته کم بیوت محسوسه
کلاب صوریه اولسه ملائکه نفور ایدوب داخل اولمازلر • کذلک بیوت معنویه که خانهٔ
قلوب • و نظرگاه خالق محبوبدر • تجانی اطلاره کلاب باطنیه که خباثت اخلاق دنیه
وانجاس صفات ذمیمهدر موجود اولسه ملائکه داخل واطهارک اطواری ایله صاحبی ملهمه
واصل اولماز • بعض ائمه سالفهدن حکایت اولنور که طالب علم اولانی اولا
امتحان ایدرلر ایدی • اگر آنده اخلاق ردیه • وصفات غیر مرضیه مشاهده ایدرلر
انی تعلم دن اشد منع ایله منع ایدرلر ایدی • واعتذار ایدوب وجهینی بو یله بیان ایدرلر ایدی که
اول ملکوا تخذه علم آلت فساد اولوب انکله مفاسده استعانه واستعداد ایدر • اما
اگر مهذب الاخلاق بولنسهلر • انی دار تعلم ادخال و تعلیمه اشتغال ایدرلر • و انی قبل
الاستکمال اطلاق ایتمزلر ایدی • جاهل که علاوه تقصیر کندینک و غیرک دینی افساد
و تغییر ایلیه دیو • و بنه بعض حکمادن مرویدر که دیمشدر که اولاد سفله ارذال تعلیمه
اشتغال ایتمک • زیرا انلار اگر نائل شرف دولت اولسهلر • تذلیل احرار اوزره
اظهار حرص و اصرار ایدرلر • سببی دخی اولدر که اولاد سفلهده سوء خلق غالب
و جبلتی فتنه یه راغب و طالب اولور • اما بعض کیمسه عالم علی الاطلاق ایکن بنه سیئی در
الاخلاق اولور دیو سؤال اولنورسه ▪ وجهی اولدر که اول مقوله نادان انجق علم اللسان ایله
عالم بالقلب و الجنان دکلدر • و انجق بو زمان اصطلاحنده عالم اطلاق اولنور زمان
سلفده اطلاق اولنماز • زیرا اگر نور علم انوک مشرق قلبنده تابان اولسه آثار اخلاق
حسنه دخی ظاهر و نمایان اولور ردی • زیرا اعمالک اکثر نتیجهسی معاصی و اخلاق ذمیمه
باطله • مانند سموم مهلکه • قاتلا ایدوکنی بیلمکدن بیچ بر نفس عاقل سمی بیلور کن تناول
ایدوب هلاکندن غافل اولورمی • و سیبدندر که نبی علیه السلام بیورمشدر که
من ازداد علما ولم یزدد هدی لم یزدد من الله تعالی الا بعدا یعنی بر کیمسهنک که علمی زیاده
اولوب هدایتنده از دیاد اولمیه • الله تعالی دن بعیدا و مقدن غیری نسنه زیاده
اولماز • بعض محققینک بر علی الاطلاق غیری اجل نعمة ایلدیک علم ایله اکدی غیر الحوال

اولمقدن الا بنه اتمه اجل اولدیغی و بر کاری کلامک مغلطهسی بودر که علم حاصل اولمقدن
ابا واقتناع ایلمشدر • تا که اتمه اجل اولمغه نیت حاصل اولمنجه بیحره و کلوسنی اولنسه
ما دامکه مقصد ما اخلاص نیت حاصل اولمایه • علم دخی حاصل اولماز • گرچه بحسب الظاهر
صورت علمده بعض معلومات تحصیلنه قادر کرچی اولورسه بنه اول معلومات علم
اعتبار اولنماکوب مانند حدیث مفتری وبو مقام ما صدق مثل مشهور • اما القصد فی حرز
الندرا اولور **وظیفهٔ ثانیه** اولدر که بو مسالک و عر که بر خطر وراه دور و دراز
بر خوف و حذر شداندن تخلد تحصیل اخلاص و ترک رجای قبول عوام و خواص ایلیه
زیرا هر کسه حاصل اولان انجق مقتضای نیتی و نتیجهٔ خلوص طویتی در • بو خصوصده موفق
اولدیغی هوا ایله صدر نده اجتماع واحتوا ایدن دکلدر • استعداد کمی که علادن بر کیمسه
و فنا که سید المرسلین • و حبیب رب العالمین حضرتلرینک من اخلص لله تعالی اربعین
صباحا ظهرت ینابیع الحکمة من قلبه علی لسانه قول شریفلری استماع و دروزدن قلبنده
حصول حکمت آرزو لری اجتماع ایدوب قرق کون اخلاصه عازم • و حصول حکمه جازم
اولدی قرق کون تمام اولوب قلبنه ینابیع حکمتدن بر قطره نازل • و مرامنه واصل
اولمادی • اول نیجه عالم زویاده کوردیکه بر هاتف نداء ایلدیکه کسب ایدوککک اخلاص
عمل نیته اولمایوب اخراج حکمت ایچون ایدی • اول سببدن اول اعمال مثمر او دموصل
اولمادی • نته کم حدیث مجیدده وارد اولمشدر • انما الاعمال بالنیات وانما لکل امرء
ما نوی • ایدی • هر متعلم لا یتی اولدر که بو بلا نیت ایله که تحصیل ایده جکی علم ایله نته عمل ایلیه
و هر کاه سفر آخرته ایچون تحصیل زاد وراه ایلیه • و تعلیم جاهل و ایقاظ غافل وارشاد غوی
ضال و تأیید ضعیف نیجه خدمته اشتغال ایلیه • زیرا علی الغیر الله تعلم باطل و عمل
ایچون اولمیان طلب علمدن نفع و عاقلدر • و حدیث نبویده وارد اولمشدر که بر علم که
انکله امر دین و آخرت ده انتفاع اولمایه • بو کنزکبی در که آندن هرکز انفاق اولنماز
علمک نفعی عبادلره اداده حسن اهتدادر • حتی هر کیمس که علم ایله اولوب و رعه و زهدی
مزداد اولمایه • الله تعالی طرفندن مقت و بعددن غیری نسنه زیاده اولماز اللهم
انا نعوذ بک من علم سیدحص بابک و نسالک علما نافعا نحن بنا الی رضائک و حجابک
حتی حضرت رسالت بو مرتبه علو قدر وجلالت ایله بنه علم غیر نافعدن حق تعالی یه استعاذه
ایدرلر ایدی • و بیوررلر ایدی که علم ایکی در • بر علم قلبده در که اول علم نافع در
بر علم دخی انجق لسان اوزره جاریدر • و نفعدن عاری در • اول علم حق تعالی نک بنی
آدم اوزرینه حجتی در • یعنی روز آخرده بن سزه علم و یروب طریق حقه ارشاد
و تمییز میانه صلاح و فساد ایلدم بنه نیچون سزرا و حقه سالک و مخالفت نفس و شیطان
مالک اولمادیکوز دیوب هر بری بقدر استحقاق شیء عتاب • و باخود مبتلای عذاب
اولورلر • و بنه حضرت بیورمشدر که اشد الناس عذابا من لم ینفعه الله بعلمه و من

الا جلا ذرت موعظة عن القلوب كما زال القطر عن الصفا يعني ناسك عذابه هتدن اشدی
اولکسه دركحصيل ايلدوکی علم سببی ايله جناب حقدن اكا نفع حاصل الا يه • و بر کمسه که علیله
عامل اولمایه • انك وعظ و پندی قلوبده سود مند اولماز • وجايکر اولوب قلات بلکه
قطرۀ باران سنك خارا اوزره ريزان اولدوغی آنده قرار ايتميوب آقدوغی کبی
اول دخی قلوبده قرار ايتميوب فرار ايدر • بعض علماء صالحين ديمشدر که برسوز که قلبدن
چقا قلبه واصل و اذان سامعه نفعی حاصل اولماز • والد مرحوم بيوررلردی که فی الحقيقه
بن بو فی مرارا تجربه ايلدم • و ديدوکی اوزره بولدم • و بنه نبی عليه السلام بيورمشدر
که علمی درت شی ايچون تحصيل ايدنلر ايلسه داخل نار اولورلر که سائر علما ايله علم ده
مباهات و سفها ايله مجادلت ايليه • و آنکنجی علمی سببی ايله سفها ايله مماراة ايليه
او چنجی علمی سببی ايله ناسی کندينه اقبال • و دردنجی جلب مال ايليه • و جمله مسئولات
شيطانيه دن • بری دخی اولدر که علده تقصير و علده تجاوز و مهارت ايدرك اهمال
ايليه • بو دخی نفسك جمله خدعه لريندن بريسيدر • زيرا اکثرا اهمال ديکلبدر که مفاجاة
موت ايله مقصود فوت اوله • و قبل النيل اخترام اجل و بطلان امل الرع اولوب
و اصل نار و انده فساق و فجار ايله رفيق و جار اوله • حق تعالی جملهمزی بو معنادن غفلتدن
انتباه و ديرت طريق حقده همراه ايليه • وظيفۀ ثالثه اولدر که نفسنی تبديل
و تقنيلدن اولان علائق دنيويه نی تقليل ايليه • حتی اهل و عيال و اولاده حرص و آز
و ايلاده ميلدن احتراز ايليه که علائق قلبه شاغل و مقصود حقيقی يه وصولدن مانع
و حيلوله در • نتکم حق تعالی بيورر ما جعل الله لرجل من قلبين في جوفه ادمی هر بار که فکری
متوزع اوله ادراك حقايقدن قاصر و بازار فهم دفاتنده کاسد اولور • ديمشلردر
سکا بعضنی ويرمزز ما دامکه سن اکا کلکی يی بر مهز فی خاکه سن اکا کلکی يی بر ديسن علم
سنه بعضنی و وصول امرنه خطر اوزره در سن • و بنه ديمشلردر که فکر پريشان برماء صغير که درد
جدولدن مرور ايدن اكثرسی خاك يوتوب بعضی هواء انقلاب ايتمکله اصل مقصود
اولان مزروعه سيراب اولمايوب خراب اوله • پس بو مثل صوابدن فکر پريشان مانع کسب
علوم ايدوکی ظاهر و معلوم اولور • وظيفۀ رابعه اولدر که علم شانی اولان
تحصيلده ترك کسل و تشمير ساق ايليه که نيل معالی اختيار صعبا ايله اولور و جی ديمشلر
لا استنا العسل من خار النحل يعنی صاحب کسل نيج عسل ايده مز • ما دامکه مرارت صبر
تنشين نيجه صبر و اقدام ايتميه • لذت نوش شراب شهد فانی ايله خوش کام اولماز
امری سکا لازم در که عالم ايچون جزم و عزم ايده سن • جمله اسباب کسلدن بری زمانه تحقيقله
اعتماد در که انكلا ترك سعی اعتبار حاصل دخی اشتغالدن شاغل اولور • و بو دخی
خواص و عوام مابيننده مقرر • و تحقيق اولنمامده محرر در که فوت فرصت موجب غصه در
نتکم شاعر ديمشدر شعر و اذا النوام تسلفت عمر • و انشدت بينا فهو لی الحسن

انکلا — کثرت — علم — مطلب جزم

البس

البس من الحرمان اذا لبا ليا • مرّ بلا شيء و تحسب من عمر • اذا انت لم تزرع و ابصرت حاصدا
ندمت على التفريط في زمن البذر ترجمه خواب وار سينه مكالم چشم اولور غول فنا ك
او فوره م بو شخوی حسرتله ير نالو • بو بلا خر حاصل اولور رکی تخم ایچه ضايع بيجه
سينه محسوبا و کر عمر کردن گوسا علاان • کر زراعت ايتمسك کورسك برك ايله حصاد و
ساد بقا تقصيره نادم اولورسن بی کمال • نثر و بنه کسل علده سبب اولان امور دن بری
تذکر • و اندن خوف و تفتيح کمن معلوم او لاکه تذکر موت باعث کسل و سبب
فوت اولمی کلام بلکه جمله اسباب تحصيل و باعث تکميل دل اولمی کرکدر • زيرا
اعمال عباد دوره استعداد تحصيل ايدر ده علم و عمل انعم دل افضل بر عمل يو قدر
پس بنی اسباب کسلدن عدا ايلمك با فضيلت علم عدم وقوف دندر • و باخود
علم موت ايله منقطع اولور • امور دنيويه نك سبب انحالی ايلکدن ناشی در • اما
مومندن خوف لایق کلدر • انسان بر جنسنب ايده مسقط اولا که انی برحال ده
امور اخرویه به استعداددن اشتغال ايليه • و نبی عليه السلام اکثروا
ذکر هادم اللذات بيوردقاری دخی دلالت ايدر که • ذکر موت لذات فانیه دن
انقطاعه سبب اولمی کرکدر • لذات باقیه دن دکل • و مومندن غمناك و ماعی
تغيبك طریقی نودر که سبب عز • و باعث علم اکر مفارقت دنيای دون ايسه
محض حمق و جنون در • زيرا دنيا بر ره هكذر ايدوکی امر مقرر در • اکر بعد الموت
اولاجاق احوال و شدائد • و اهوال ايچون ايسه مغموم اولمق مفيد دکل ايدوکی معلوم
مادام که تدارك ايليه • آنوك تدارکی ايسه فی الحال اولور • زمان استقبال
دکل او کل تقدير جهر و مغموم اولمق فائده ويرمز • بلکه لائق اولان اولدر که سکونت
قلب ايله بر خوف حذر • و منتظر قضا و قدر اولوب تحقيق ايليه که هر امرکه علم الله
مقدر در حصولی دخی مقرر در • و حق تعالی نك ما اصاب من مصيبة في الارض
ولا في انفسكم الا في كتاب من قبل ان نبرأها قول شريفی يعنی تذکر و مطالعه ايدوب و متوجه
اولان حلقه تفکر ايليه • اندن صکره موت ايچون مغموم اولمق اندن خالی دکل •
يا شهوات نفس و فرجنك فوتندندر • و ياخود ترك ايلدوکی مال جهتندندر
و ياخود بعد الموت حال و مالی نه منوال اوزره اولاجاقدر بيلمدوکندندر • و ياخود
مقدما ايلدوکی عصيان سببندندر • بو درت امرك هيچ برينك وجهی يو قدر
اما اولکی جاهل غلط و سفه و جنم در • زيرا حقيقتده لذت طعام دفع الم جوع در
و لذت جماع منی نك اوعيه سنه ويردوکی دغدغه انکی دفع در • امری بو ايکی
لذتی طلب ايلمك حمار بعضی او دوکی لذتيذه استعماله سبب الموت ديو بو حرص طلب
ايلمك • و ياخود زياده حجاب سترا ايچون باعث اولسون ديو حامره الکلنو تحصيل در
ايلمك کبی در • آنکنجی خسائت ملك نامه طلوب جاهل و حباد و تفته و غدا ولنان

سیم معلوم نسبت دنیانک حقیر ایدوکندن غافل اولورلر غنید ندر • با خصوص اگر سن انی ترک
ایدرسنک حتی اول شیئی ترک ایده جکی معلوم و مقرردر • نته کم بعض شعرا عبث زوال مال ده دیمشدر
بیت تناضلا الافات من کل جانب ❊ فتخطئه طورا و طورا تصیبه ترجمه
تیر آتارلار هر طرفدن ماله آفات زمان ❊ ایلیه بری خطا ایلر اصابت دیگران
ودخی بو معنی سنک معلومک اولمق لازم درکه • دنیا بر جای کثیر المصائب و تکدر المشارب
جمیع برایا به تسلیط بلایا ایدر • و هر لقمه سنده بر غصه • و هر صفاسنده کدورت بر جهته مقرردر
مثلا اگر زمان ماضی ایچون مغتم اولورسک اصلا مفید اولماز • ضایع اولان مال ایچون
ماتم پریشان اولانی جمع و واقع اولان خسرانی منع و دفع ایلمز • اگر حاضر ایچون اغتمام
ایدرسه اجابت ایدر اقتضای قضا و قدر ایله ایدوکی مقرردر • و مع هذا بونده البته نقصان
متحقق در • اگر مستقبل ایچون ایسه • اول دخی اگر محتمل الوقوع قبیلندن ایسه اول دخی
حمق و سفه در • زیرا وقوعی محقق ایسه اول دخی موت ایچون نا تمام قبیلندندر • انوک
دخی احوالی بیان اولنور کرکدر • حق تعالی بیورمشدر لکیلا تأسوا علی ما فاتکم ولا تفرحوا بما
آتاکم دیمشلردر که بو آیت نافع جمیع اصول زهدی جامعدر • اما دخی بیلمک لازمدر که
بر علم طالب اولاکه بعد الموت احوالنی اکا کشف و اظهار ایدوب انکار ایلیه •
نته کم حضرت حارثه رضی الله عنه نبی علیه السلام دیمشدر • گویا بن ربمک عرشنه ناظرم
و بارز ظاهر اولدوغی حالده و گویا اهل جنته نظر ایدرم که بری برینی زیارت ایدرلر
و اهل ناره نظر ایدرم گوررم که جمله سکان بری برینه غوغا ایدرشورلر • و بو علم حاصل
اولماز الا حقیقت نفسی معرفت ایله بدنه علاقه سنک کیفیتنی مشاهده و درایت و اول
خاصیت که بدن انوکیچون خلق اولنمشدر • و جهتی اول غایت و کمال ایله التذاذ ایلمک
بیلکدر • اول کمال [illegible] اولان [illegible] فی حق معرفتی ایله بیله شرع شریفده دخی بو معنایه
تشبیه اولنوب • ملکوت سموات و ارضی تفکر ایله امر اولندوغی کبی نفس دخی
تفکر ایله امر اولنمشدر • اما در دخی بیلمک بر مقصد در که آنده غمک نفعی اولماز • بلکه انوک علاجی
بیان [illegible] مبادرت قصورینی اصلاحه مباشرت در • زیرا بو معقولاتده غم مفید اولماز
نته کم بر کسنه نک بر عضوی منقطع اولوب فالج اولسه [illegible] مغموم اولوب فانی طریقیله ایلمه
مفید اولماسه • و انوک ما عداسی فوت اولان نسنه یی ادراک سعی و کوشش مقتضای عقل و ادب
و کلدر • بیان فضل [illegible] امر استعمالدر • اما انسانک موتی فتنه حادث دخی
اوج در • آیا کیمسه بر وجوده صاحب بصیرت در بیلور که حیات سفلی و موت عقلی در • و دنیانک
نه مقدار مدت واقف اولسه • بیانانه برق خاطفه در • اولکه موته هلاک اولدی
محزون و غمناک اولماز • الا اگر فوت اولان خدمت باری و قرب باری ایچون اولور
بجا که خدمت خدایه قادر اولماسه موت آشنا ایله ظاهر اولور • بعض کبار دن ترک دنیای
اعتبار ایدرک سؤال ایلدیلر که نیچون موتدن جزع • دیدی بونه فزع ایدرسین •

جواب ویردیکه زیرا بن بر طریق غیر معهوده سالک اولوب بربت مالک حضورنه واروم
آنی کورمکه قادر دکلم • و بیلمم که بنده نیم و بکا نه دیه لر • انکیچون انسانک اول دورده
وشخصی [illegible] درکه حیاتی بنای ارض قانع و دار آخرتدن مأیوس اوله • نته کم کفار
اصحاب قبورک مبعوث و محشور اولمالرندن مأیوس اولدقلری کبی اولمغله
کیمسه جهان دار خلود [illegible] اوله اکا افزار ایدر • نته کم رابطه وصله جمله باعث دردی کور
بس دنیا اولکیسه نک مانند جان در که ایکیسنک مابیننده بعد بعید اولدوغی
ظاهر و پیدادر • زیرا اوکیسه کویا بر بنده مطیع منقاد در که مولاسی احسان ایچون
دعوت ایدوب ارادا ایده • و آنکیچون گویا بر عبد آبق و اهانه مستحق در که اسیر [illegible]
و سر برهنه [illegible] مستحق [illegible] دوه • واینده که جنایتلرله مقرون و دردی پر دود
اولمشدر • احوال انسانک اوچ حالدن بری اولور • [illegible] مرتبه نک مابیننده بر مرتبه در ❊
و اول بکمسه درکه دنیانک [illegible] عارف و محبت دنیادن منقطع اولوب انک
نعمتدن نا امید و لکن بعض اشغال سببیله بر مقدار مأنوس اولمشدر • اول سببدن
دنیادن خروج استمز • اما انجانکه [illegible] روحی قفص تنک بدندن [illegible] و عباد صالحینه
اعداد اولنان فضای جنت کوریلنه سیر ایلیه • اول زمانده الحمد لله الذی اذهب
عنا الحزن ان ربنا لغفور شکور الذی احلنا دار المقامة من فضله لا یمسنا فیها نصب ولا
یمسنا فیها لغوب دیوب جناب خالق پروردکاره شکر گزار اولوب • اول معقوله
رجال [illegible] اطفاللردرکه مادر رحمندن انتقال ایتدکده گریه یه اشتغال ایدرلر • اما اولدم
فضاء عالم ایله مأنوس اولدقلری • بونه رحم انتقال استمزلر • و علما تحقیق ایتمشلردر [illegible]
موت زوال حیات فانیه [illegible] ولادت ثانیه در • و تحقیق دنیانک فضای عالم الهی
نسبتی تنکی رحمک فضای دنیایه نسبتی کبیدر • نته کم بعضیلر دیمشدر که بزم جبرائیل
و میکائیل ایله شکر خبری اولدی کرکدر علیهم السلام • اول جهتدندر که عادت وارد اولمشدر
اللهم صل علی محمد و جبرائیل و میکائیل و ملک الموت • زیرا جبرائیل و میکائیل بزم آخرتمزه
خلاص [illegible] ارشاده سبب اولمشلر در • و واسطه حضرت محمد ایله صلی الله علیه و سلم
و عزرائیل [illegible] بزم او عالمه خروجمزه سبب اولمشدر • ابدی انلرک حقنده تعظیم و شکری
رعایت اولنور • حکماء امم سالفه دن بر طایفه گورکه یه زحل تعظیم و تقدیس و تسبیح
ایدرلر ایدی • زیرا انلار اعتقاد ایدرلر ایدیکه زحل حیات [illegible] اولماز
بلکه اول [illegible] هلاک [illegible] دنیادن [illegible] خلاص اولورلار وظیفه خاصه
اولدر که هر کس آخر عمرنده [illegible] قطع ایلیه • نته کم دیمشلردر • الطلب من المهد الی اللحد
و حضرت امام شافعی رضی الله عنه کلامندندر که [illegible]
[illegible] ترک الملوک [illegible] خدمت
[illegible] طالب علم دخی [illegible] شغل [illegible] اشتغال

مکان بولمزدی • زیرا هر ساعت که علم ترک اولنه جهان اول ساعت بیلمزوک وضایع اولور
ودخی دیمشلردر • هرکسک اعتقادی بویله که علم الهی غایت واردر • تحقیق اولک حقنی نخس
ونقص ایلمشدر • استشهادی که حق تعالی حبیبنه بویورمشدر وقل رب زدنی علما حالا که
اول حبیب رب العالمین • حق تعالی صفات فی احکامنه بیلکده اعرف العارفین ایکن
وینه بر آیت کریمده • وفوق کل ذی علم علیم بویورمشدر • امدی بو ایکی آیت عزت علم
حد و غایت اعطاء و غیره ارشاد و هدایت ایدر • وینه عبد الله المبارکدن سؤال
اولندیکه نه زمانه دکین علم تعلم ایدرسن ایدیکه رجا ایدرم که برکلمه نافعه اولا که هنوز
استماع اولمامش • ودینه انکلا انقطاع ایلیم حسن بن زیاددن مرویدر که سکسن یاشنده
ایکن تفقه ایلمکه شروع ایلدی • بعده قرق ییل دخی برکیجه بستر و بالین راحتده یاتوب
استراحت ایلدی • اندن صکره قرق ییل دخی امر فتوایه اشتغال ایلیوب خوش حال اولدی •
امری جمع اوجای تحصیل کمالات ایله صرف ایلکده جید اولدر که نجانکه بر علمدن ملال
کلسه آخر علمه اشتغال ایلیه • نته کم حضرت ابن عباس رضی الله عنهما نجانکه تعلیم متعلمدن
سئامت و ملال حاصل اولسه دیوان شعرای کتورک دیو بیورورلر ایدی • حضرت امام
محمد بن الحسن داخی ایله ... اولدی • ساکن اولدوغی داره هر نوع دن کتب
وافر وضع ایدر ایدی • نجانکه بر نوعندن ملال کلسه نوع آخر مطالعه سنه اشتغال ایدرد
وکاهی بر مقدار آب ایله دفع خواب ایدوب سؤالی بونلره جواب ویررلر ایدی که
نوم خوارزندندر • حسن آنی بر مقدار ارماه ایله الطفاتک کیدر • امدی سکالازمدر که
آن زمان عمر نایابدن ایام جوانی و عنفوان شباب ایله اغتنام جواو عائدن تابن
عنابن ایله اوقات بلکه جانات اصلی اولان ملازمت سعیه اهم ... اتمام ایدوب
حضرت موسی صلوات الله وسلامه علی نبینا وعلیه اول سببدن لقد لقینا من سفرنا هذا نصبا
بیورمشدر • تا معلوم اولاکه سفر علم نفسه تحصیلی تعبدن خالی دکلدر • مرح هذا انبیا ...
بیشمار تحمل و اختیار اولنمق کرکدر • زیرا طلب علم امر عظیم دردر بلکه اکثر علما تحمل قسمنده مجاهده
افضلدر دخی حضرت موسی علیه السلام رسول ملک علام ایکن ینه طلب علمده بونجه
اختیار الام ایلمشدر • ودخی محال لایق بودرکه سنک فقر کبی بلاده مکسب دن ...
صدر کلیه • نته کم افلاطون دیمشدرکه سنک غیرک سینه کلدوکی سنک کندو کسندک علمکدر
غزر وپر مسئول ... کند کره علم وار ایدوکنه علام ایسک غیرک ... کندن سکا
بوقدرکه امام جلیس • وظیفه سادسه اولدرکه استادلردن برکسه اختیار
ایدرسن که ناصح پاک حسب کریم العرق والنسب مامون الغائله و دین و تقوی ده
ورع ظاهر و مباین و حدیث السن اولمیوب بین الناس متقین اوله و سلاطینه
اختلاطه مایل اولیه محبت دنیا آنی دینندن شاغل اولمایه • وطلب استاد اجولج
سیاحت اقتضای بلاد ایلیه • نته کم حضرت موسی حضرت خضر علیهما السلام طلب

ایروب مجمع البحرین سفرین اختیار ایلدی • فی الحقیقه اکر روی زمینک جمله سی فدی
ایله مسح ایلسه ان فی طلب الحق لا تبالی بعدی • محمد بن مسلمه دیمشدرکه کشینک جمله دن
اول استادینی بیلمه ایدر لوده اکر استادی عالم جلیل ایسه تلمیذ ... دخی جلالت قدرینه
دلیل اولور • محمد بن مقاتل اهل عراق فاتنده ذکر جمله جمیل اطار و غیره باعث بر
استاد جلیل القدر ایله معروف اولماد و غیره • امانجانکه بزم وصف ایتدوکمز کبی بر
استاد بولوب انکا استناد ایلیه • واجبدرکه علم اوزرینه تکبر دعلم و استادی اوزرینه
تعظم و تجبر ایلیه • بلکه بتفصیل طریق تعلم دردر زمام اموری انکا تسلیم ایلیه • ومرنفعک
کلامی طبیبلی ذعالی و قبول ایلدوکی کبی انوک کلامنی قبول ایلیه • اما علم اوزرینه
تکبر مثلا براهلیندن علمه استفاده ایلمکدن استنکاف ایلمه علمی استخفاف ایلیه •
بو حالت عین حمق و جهالت دردر • بلکه الحکمة ضالة کل حکیم فخذوا ... هر یرده که حکمت
علی بولسه بی جملدن احمق دیوب انکا اغتنام • و تحصیلنه سعی واقدام • وقلیلی
سلوب بلکه بتفصیل اقدام ایلیه • زیرا علم مرد متکبره خصم دردر • اندن منتفع اولمق محالدر
بو قدر • نته کم سیل کمال عالی ... اولدوغی کبی دردر • امدی البته تحصیل علمده تواضع
لازم دردر • انوکیچون در که حق تعالی بیورمشدر ان فی ذلک لذکری لمن کان له قلب
او القی السمع وهو شهید بو آیت کریمه ده من له قلب دن مراد اولکسه در که علم تحصیل
ایلیه • و باختر وانزه عقل دن بر مقدار اولاکه ای سمع القا • و فراغت حسن اصغا و
ایله حاضر اوله • نته کم نبی علیه السلام بیورمشدر من لم یحتمل ذل التعلم ساعة بقی فی ذل
الجهل ابدا • یعنی برکسه که بر ساعت ذل علم و جفای علمه تحمل استطاعت ایلمیه اول
کمسه مغیض ذل جهل ابدی دیو باقی اولوب ... معارضه راقی اولماز • نته کم بعض
اشعارده بو معنی اشعار ایلمشدرکه دیمشدر شعر ان المعلم والطبیب کلاهما
لا ینصحان اذا هما لم یکرما • فاصبر لدائک ان جفوت طبیبه • واصبر لجهلک ان جفوت معلما
ترجمه معلم طبیبه رعایت اولمیجق • امید منفعت ایتک اوکور خیل محال •
طبیبه جور ایدر ایسک صبر کرکدر فره • جفای خواجه ایله کسب علم او قرته جلال •
ودخی لایق اولان اولدرکه تلمیذ استادینه نسبت برخاک شرم پست کبی اولاکه
هر چند اوزرینه باران نزول ایلسه انی در فرع ایتمیوب تلقی بالقبول ایلیه • و استاذ نک
هر رأینه متابعت ایلیه • اکر صوابی خلافنده ظن ایدرسه دخی زیرا آکاه اولورکه
سالک نیده اولان کمسه کندو یرینه اولان کمسه نک خطا ایتدیکی ظن ایدر • نه اول
طریق مستقیم • وجای بی خوف ایتدوکی ظاهر اولور • کورمزمیسن که حضرت موسی
علیه السلام حضرت خضره جنکی نفسنه جزا ایدوب بر مقدار صبر ایلدی • آخر الامر
اول زمان صحبت حضردن حرمان لازم کلوب حضرت خضر هذا فراق بینی وبینک
دیوب ... دخی تلمیذه لازم در که قوت طبیعته اعتقاد وحدت ذهننه اعتماد ایدوب

شعرا انشا ایدوکی ...

حرمت وندامت ایله خلدن وصفت جهالت ایله موصوف وموسوم اولمیه نتهکم دیمشلردر
العلم فی الصدور لا فی السطور وحضرت علی کرم الله تعالی وجهه بیورمشلردر که معلم بر فضل بر
اشکال ویر که انک مفتاحی سؤالدر و بنه اداب متعلمین دندر که متعلم کندویه بر حرف
تعلیم ایدنک خدمتنه عمرنی صرف ایلیه و الحاصل تعلق و تواضع و تملق و خدمت
نصرت و سرا و جهرا دعاسنه مواظبت ایلیه نتهکم حضرت بیورمشلردر من علم عبدا آیة
من کتاب الله تعالی فهو مولاه یعنی بر کسه حق تعالینک قوللرندن برینه کتابندن
بر آیت تعلیم ایلسه انک مولاسی اولوب تعظیمی بلک واجب اولور و لایق دکلدر که
استادینی ترک ایده و غیری استادی الکنه اشاره و غیبت ایلیه اگر بر کمسه که
بو سمته سالک اوله اسلامدن بر عروه وثقی قطع ایتمش اولور و الد حضرتلری علیه الرحمه بیوردیلر
زمانه مزده انقراض علمک جمله سیلرندن بر سببی معلملره رعایتدن چکدن احتراز ومبالاة ایتمدکلریدر
و بو حال زمانه مزده بر سنت سیئه اولمشدر که حق تعالی بو سنتی بزم اجزامزدن ازاله و انی
وضع واجرا ایدنلری اماته ایلیه دیمشلردر که هر کمسه دن استادی متأذی اوله برکت علمدن
محروم و ذیل علمدن انتفاعی قلیل اولور و استادک جمله تعظیملری بری اولدر که اونک قپوسی
رقی باب ایله اضطراب ویرمیه بلکه طشره چقنجه توقف ایلیوب استکبار و تأنف ایتمیه
نتهکم حق تعالی بیورور ولو انهم صبروا حتی تخرج الیهم لکان خیرا لهم و دخی شریعتده
مباحات اولان امورده اوامرینه مخالفت ایلیوب جمله سنده رضاسنی رعایت ایلیه
حضرت نبی کریم علیه افضل الصلوة والتسلیم دائما موعظت زماننده صحابه کرامی بو قلاتوب
وعظدن کسل و سآمت گلمسون دیو خاطرلرن رعایت ایدرلر ایدی امری التعلیمده بو مرتبه
رعایت لازم اولیجق تعلمده خود اولویت ایله لازم اولور و دخی لایق اولان اولدر که
حق استادی حق والدین وسائر مسلمان اوزره تقدیم ایلیه حکایت اولنور که شیخ
امام و هم همام شمس الائمه حلوانی رحمة الله علیه بخارادن چقدقلرنده جمله شاگردلری زیارت
ایلدیلر الا شیخ امام ابو بکر زرنجری زیارت ایلمدی بعده بعض اوقاتده ملاقی
اولدقده نچون بنی زیارت ایلمدک دیو سؤال ایلدیلر اعتذارده خدمت والدهم مانع
و مولده معارف ورزق اولدی دیو جواب ویردیلر شمس الائمه حضرتلری بیوردیلر که
سن طول عمر ایله مرزوق اولورسن اما رونق درسدن محروم اولورسن فی الحقیقه بیوردقلری
کبی اولوب اکثر اوقاتنده قریه لرده ساکن وطلاب علمدن معزل واماکن بعیده ده تعلیمه
اولدی و دخی تعظیم استاد ایچون انشاد اولنان ابیات ندر شعر
آباء اجسامنا الذی ولدوا ؛ قرا وقعونا فی الحروف النطف ؛ من علم القرآن کان خیر اب
فذاک اب الروح لا اب النطف ترجمه بزی آبامز پیلینز در ابا ولدی کندوری حکمت
آبا دیمه ؛ پدر اولدر که تعلیم ایده قرآن ؛ که تأثیری اوله روح جانه نشر ویره دیمشلردر
رأیت احق الحق حق المعلم ؛ واوجبه حفظا علی کل مسلم ؛ لقد حق ان یهدی الیه کرامة

لتعلیم حرف واحد الف درهم ترجمه حقوقک اعظمیدر حق استاد ؛ رعایتی بلکه حقدن اهم
انوک بر حرفی تعلیم ایتدوکیچون ؛ عوض ویرلمه بیک مال ؛ و دخی کرکدر که
تلمیذ استادینک زلاتنی تجسس و قصور و سهواتنی تتبع و تجسس ایلمیه بلکه زلاتی اخذی
محامل صحیحه و احسن تأویلاته حمل ایلیه بعض مشایخ دیمشلردر که اقسام توقیر استاد
افرادندندر که بر بره کتنه شاگردی تقدم مشی و حرکت اقدام ایتمیه و استادینک مکاننده
جلوسه اقدام ایتمیه و مجلسنده بلا اذن ابتدا کلام و دستور بلکه ده تطویل کلامده
ایلمیه و استادنده ملال اولسه اندن نسنه سؤال ایلمیه و انوک احوال
واوقاتنی رعایت و حق تعالینک عصیاننده غیری اموره امرینه اطاعت ایلیه زیرا
معصیت خالق لازم کلن یرده مخلوقه اطاعت اجب ولایق دکلدر و استادینک
اولادینی و متعلقاتنی توقیر دخی توقیر استاد جمله سندن معدود در اسلاف علماء
ایچون توقیر استاد خصوصنده بعض وقایع وارد در که زمانمزده تکه تنک خاطره
خطور ایلمز روایت اولنور که شیخ عالم فقیه صاحب المهذب والتنبیه مقبول الکتب
فیروزآبادی ابو اسحق الشیرازی الفیروزآبادی اول دمده که خلفادن امام مقتدی بامر الله
طرفندن سفیر و رسول اولوب ملک جلال الدولهنک قرینه خلیفه ایچون خطبه نکاح
ایتمک قصدیله نیسابوره وصول بولدی آنده امام الحرمین ایله اجتماع و طرفینده
اشعه انوار مناظره و مباحثه التماع ایلدی جمله علما عالم ربانی ایدوکنه اعتراف
و طلاب علوم فیاض فضائلندن اغتراف ایلدیلر اول دمده که نیسابوردن انصرافه
رجوع و آفتاب روی پرنوری مطلع شهر نوردن طلوع ایلدی حضرت امام الحرمین
دخی ودیع ایچون چون بسته تمکین رکابنی طوتوب اول دخی استر با در فتار
اوزره سوار اولوب اول سعدی ولایت خراسان ایله مرهم اعظم ظاهر
و نمایان اولدی و عامه خلق شیخک تعظیمنده التزلن خاک اولوب انکله تبرک
ایدرلر ایدی و کتب الطبقه امام عالم و عابد و ورع و زاهد ایدی و فلقیده بر
سنه وایدی و ترجمه طبقات فقهاده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی و دخی روایت
اولنور که وفات امام الحرمین حضرتلری وفات ایلدی ول کون جمله اسواق بغلانوب
و جامعده منبری کسر اولندی و در نیوزه قریب تلامذه سی وار ایدی قلم بر یانه
الماردن و دواتنی قلم لری کسر ایدوب بر ییل مقداری حال بو منوال اوزره قالدی
و فلقی در نیوز نفس سکرنده دره روایت اولنور که مقتدای اشرف
امم حضرت امام اعظم رضی الله عنه دار رضا حضرتک جوار کثیر الانوارنه برورد بیننده
وار ایدی که هر روز دکاننده صنعتنه اشتغال و مداومت و هر شب خانه سنده شرب
خمره مواظبت ایدوب هرگاه که اول ایچنده شراب دن سیلاب اولوب
درونده اولان حسکر شیاطین حرکت و اضطراب ایلیه حاصل اولان شوق عادت سبیل

بجه تبغ اولان

تغنی ورتم ایدرب بو بیتی انشا وایدر دی که **بیت** اضاعونی وای فتی اضاعوا
لیوم کریهة وسداد ثغر **ترجمه** اضاعه ایتدیلر بنی و نه فتی • که شدتده اولوردی ثغری دافع
وباعلیه اخواب ایرجه بو بیتی ایله تغنی وشرب شراب ایدر ایدی حضرت امام دخی جمله
لیالی احیا واول شخصک بو ترنمی استماع ایدرلر ایدی اتفاقا بر فاج کیجه شخص مذکورک
صوتی مفقود اولوب حضرت امام احوال جاردن استفسار ایلدیلر • دیدیلرکه اصحاب
عسس بر فاج کیجه در که انی اخذ وحبس ایلدیلر • حال علی الصباح که حضرت امام ملبوس
امام ایله • استره سوار اولوب سعتیه شتاب ایله باب امیره قرار ایدوب اول آن
امیره دخول ایجون استیذان ایلدیلر • امیر دخی اذن ویرکله امامک نامنه دوشوب
ایچرویه ادخال وجلیله ایله استقبال ایدرک • واستردن اینمسون تا بساط مجلسه تا اینجه پس خدام
امیره امتثال ایدوب وضع نامورا اوزره امامی ادخال ایلدیلر • امیر دخی در حال ایاغه
استقبال ایدوب کندو مجلسنده اجلاس و انواع نوازش ایله جلب قلب و استیناس
ایلیوب • بعده امیر امامه ایتدی بو تشریفکوز ضمننده بر مرادکوز دخی وار میدر • امام بیور دیلرکه
فلان محله ده بر جار کنهکاریم ایچون شفاعت ایچون کلدم • امیر ایتدی اول شخص اول کیجه دن برو اخذ اولندی ایسه
جملهسی اطلاق اولنسون • در حال جملهسی آزاد ومسرور وشاد اولوب امام دخی استره
سوار اولوب اول جار اولان دخی جلوسنده امامک دنبه کیدردی • پس حضرت امام
اوکا بیوردیلرکه کوردک می بز سنی ضایع ایلدکمی ایتدی • یا امام اضاعوا ایتمک دکل
حفظ ومعاونت ده اقدام ایلدک • حق جوار رعایت ایلدک • الله تعالی سکا خیر جزا
ایلیه • آندن صکره اول کمسه فسقدن توبه وانابت ایدوب من بعد عود ورجوع ایلدی
حتی روایت اولنور که بعده تحصیل علمه شروع و کسب اصول وفروع ایدوب فقهاء کبار
اصحاب امام ابی حنیفه دن معدود اولوب عصرنده نظیری مفقود ایدی • اندن بو ذکر
اولنان کتابات وایراد اولنان روایات وحکایات که زمان اولده نه مرتبه توقیر
اصحاب علوم و درایت اولوردی • بو جمله معلوم اولدیسه صن دخی بی ابرادر
کند وانفسک الانصاف ومرآت طبعکی کرد تعصبدن صاف ایلیوب نظر ایله که حالا نیجه
علم وعلما واکرام مشایخ وفضلا اولور که انده قامتمش میدر • اکر اعتراض که سؤال طریقیله
بسط مقال ایدروب دیرسنک که بو ایامده اول مقوله علما العلام قالمادی • حالا بو موجود
اولانلر لایق توقیر اولمادقلری معلوم صغیر وکبیردر • جواب ویرب دیرزکه حالا اول
مقوله علما مجهول قالمادی دیدکک مسلم ومقبولدر • لکن انلار قابل توقیر واعتبار
دکلدر دیدوککک جای انکاردر • زیرا اهل توقیر علما در • اکرچه انلار چقند تقصیر جایز
دکلدر • انلارک امثال نائل علما و افاضل العلما وعاردن سکا فخر یکلمز • بلکه آنی تدارک
انلارک عهده اینه لازم در • وبالجمله محبت علمه انتساب ایدنلر محبینی اجابت ایدر • و الا
سن علمه محبت ایدنلر زمره سندن دخی معدود اولمازسن • وعلمه تعظیم ایدنلر تعظیم کتاب

اکر علم جنک وارسه چو

دخی چنین کرکدرکه اظهار تعظیم کتابه بانتیمه • و کتاب طرفنه پاینی درازایتمیه • واوستنه اوزر
وضع ایلمیه • و کتب تفسیرک قدرینی برفع واعلا سائر کتب اوزرنده وضع ایلیه
وابن سیرینک مختصر نیکی تمام کتاب حقنده دیروکی ابیات کنز الکافی نانیل ایلیه که قصیده
النفیق قوادی بند نعتر بها تجد • وصیقل فیهی والمفرج عن سعی • موضح
علی مثلی اعارة مثله • لما فیه من علم الطیف من نظم • جموع لاصناف العلوم باسرها
فاخلق به ان لا یفارقه کمی **ترجمه** بنجه بیلرددرکه بندن اوبنایوب بو کتاب که اندا
بر منه صیقل ویرب اولوردم غم زدا • خیلی مشکل ویکانی اعاره ایلمک
بر درر زیرا در وی علم ونظم خوش ادا • جمع اولوبدر انده اصناف علوم وفنون
ابچنسی آندن ینه بردم جدا یار خدا **شعر** و دخی دیمشلردر که **بیت**
لا اعل لحدیث صحفا معا و ا • کلا نشتاق لمعسوالیسیل **ترجمه** نه وکلوا عاده ولنه کتاب
سنه بحثی وبر وزد روبه ملال • هوالکی کم شیخ و آنم الوک • حیات نوروعمره ویروزدا
وبنه دیمشلردر **شعر** هذا کتاب لو یباع بوزنه • ذهبا لکان البایع المغبونا •
او ما من الخسران انک اخذ • ذهبا وتترک جوهرا مکنونا • **ترجمه**
بو کتابی کرزر ایلوه ولم ایدرسه ایتنه کر • بیشه بریح جانی مغبون اولوردی شکر
بو زیان بس مه سکا الدوعمک التول بجرانه • ویرمین برکوهر نابابی دربی عیب
و دخی تعظیم علمدندر • تعظیم شرکاه دخی **وظیفه** و شانبوا ولدرکه متعلم اولان
کمسه علومک انواعندن بر نوع • وفنوننده بر فن فوت ایلمیوب البته هر برینه
بر مقدار نظر ایدوب غایت مقصد و طریقندن باخبر اوله • آندن صکره اکر عمر وده
مساعده واسبابه موافقت اولورسه شیا فشیا تحصیل مبادرت • وهر برنده
تبحر وجلسنده تمهر وهمت ایلیه • زیرا جمیع علوم بری برینه متعاون وبعضی
بعضنه مربط ومقارندر • وبو معناده دیمشلردر **شعر** حرص علی جمیع العلوم بجاهدا
ولا تقونن بعلم واحد کسلا • انخل طارقت من کل فاکهة • ابرزت لنا جوهرا لک الشمع العسلا
الشمع فی القبل للنور ستضاء • والشهد یبری باذن الباری العللا **ترجمه**
علومک جمله سن کسب ایله عامل • صاقن بر علمله قانع کسلمدن
قوار نار • قوغا غنیار نمور • ایکی جوهر وبرر شمع وعسلدن • بری ابر بوزدر
وبرر شفایی • خلاص ایلر بری تن علتدن • لکن کرکدرکه داعم بر علمی
تحصیل واستحکام اولینه علم آخره رغبت واهتمام ایتمیه • تاکه ما بیننده مضرت
وحرمان اولوب جاهلک حرمان لازم کلمیه • و دخی بعض جماعت کبی علمک بعضنه
میل وبعضنه عداوت ایلمیه • زیرا اول صنعت بر جاهلک علمه و حاقلیه و فهم در
نته کم دیمشلردر • الناس اعداء لما جهلوا • و دخی خلقه بیور مشدر که ذم ابتدوا
فسیقولون هذا افک قدیم • یعنی انلار که قرآن عظیم ایله مهتدی مولرآنک تعظیمی

اولدوغی احکام الهیه یه مقتدی اولمامشلردر اما کمال جهل و ضلالدن حاشا افک قدیم
بوکتب بنسخ اظهار عداوت ایدرلر و بونه بو معاده دیمشلردر بیت ومن یک ذا فم مر مریض
یجد مرا به الماء الزلالا ترجمه مریضک نجه کام اولورسه آدم ⁕ زلال آب حیاتی ایلر تلخ و ذم
و دخی دیمشلردر بیت ما ضر شمس الضحی والشمس طالعة ⁕ ان لا یری ضوءها من لیس ذا بصر
ترجمه رونق شمس ضحی نقصان بولماز اگر ⁕ کورمسه نورینی اول کور چشم دیده
فضلا و قضاة ملک بعضندن حکایت ایدرلر که هنگام صبی‌ده بنا اشکال هندسه تعلمیله
اشتغال ایدردم و جهلدن سؤال ایدر کلدر جواب ویردکده چون کوردم که بر علم نافع
و اشکالی نیجه اشکالی دافعدر خوف ایلدم که جهالت سببیله آنکا عداوت ایلیه
ایدن منکر و زنجار و زنجار که علومدن بربنی استهانت و استحقار ایدوب جمله اسلافکدن
اشنده وکسک طعنه تقلیده و نفسکی اونی کسب کمالدن بعید ایده سن بلکه واجب اولان
اولدر که هر علمک حقنی ادا ایلیوب سعی اولان مقرر سن تنزیلدن جدا و میانسن
و سنا و ل علمک فهمنه هدایت ایلدیکی حق شکرینی ادایه رغبت ایده سن حتی بعض فضلانک
حکایت اولنور که دینلر بزه کتابلرنده تولیه شکوک و شبهات ایدن علمانک
آبا و امهاتنه شکر ایلمک لازمدر زیرا علومده مناظره و مباحثه ایتمکده نرم خواطری
تخریک ایدن کمسه لرک وجودی انلارک اولمشلردر حسن بزه علمدن بر مقدارینی بالذات
افاده ایدنلره شکری زیاده ایلمک و لو سبب ایله لازم اولور فی الحقیقه اگر منتقد
فکرو و قلبلری اولماسه علمای متاخرین نیجه مصالح دنیویه لرینی معرفتده قاصر و حیرانده
سرگردان اولورلرایدی بو فقده قالدیکه معالج اخرت تدارکنه امکان و قدرت اولماز
ایدی همچنین که خلق استعمال ایده دکی اشیا و لات ول غایت حقیر نده اولان مناع
حالات نه مرتبه ده که تامل ایلسه مثلا مفراض شی ایکی بسکنیک قدری تطابق و حالت واحده
قطع اوزرینه توافقا ایدرلر صبر و جمله نحوا الیه اکا واحده که تطبیع شکر خدایه کا هوحقه
اولا ایدب مهار سبحان الذی سخر لنا هذا وما کنا له مقرنین کریمه سی نکرارا ایلیه جمیع
اول نجره دن اولیه که بعضی کلری علوم جاسهانت ایلک فی لازم و استهانت ایدرلر مثلا علم
جمیع علومک اصل و مداری و واذهان و فهومک تقویم و معیاری ایکن انی ذم و استهانت
ایتدکلری کبی ابو حیان بحر نام تفسیرنده ذکر ایلمشدر که جزیره اندلسده ساکن اولان
ارباب علم منطق صولتندن هجوم فقهادن احتراز ایتدکلرندن کشف راز ایچون منطقی دل
مفعل ایله تعبیر و بوجهله عبارتی تغییر ایدرلر ایدی حتی بعض وزرا او علمه منطق دل
بر کتاب اشترا ایلمک ایستدکده خوفندن فقهادن اخفا ایلدی و بعض طائفه نک دخی
علوم حکمیه یی علی الاطلاق ذم اوزره اتفاقا ایتدکلری کبی انجیل مذموم اولان مقدار
ایله ممدوح اولانی فرق و امتیاز ایتمیوب و دخی علم نجومی علی الاطلاق ذم ایتدکلری کبی
شرع هدا اعلام نجومک بعضی فرض کفایه و بعضی مباح و بعضی حرام اولدیغنی تصریح ایدوب دخی مقالات موقوفه

موقوفدر اصلا انلار قسنده کتاب مجددن ایله منشا اولوب جهت تمییزه مهتدی و منشا اولمانک
جهتدن مطلقا کلمات صوفیه یی ذم و قدح ایتدکلری کبی و دخی جمله امورک تفاصیلی
مذکور اولمسه کرکدر ان الله تعالی و باجمله قدر علومی انکار و مجرد آبا و اجداده تقلید ایله
ذم اوزره و اطوار ایلمک لایق دکلدر بلکه جمیع علومک حقیقت و اصلانی کرک جاهل و عاقل
خدمت علمای کرام اهله نعالی وجهه بیورمشلردر که حتی بس خلق ایله سیله و لا صحبت بله صکره ایلندی
بیلورسن مرجع هدا بر علم نفسنده هیچ مرتبه مذموم اولمسه بنه مناحی نقعدن بالکلیه محروم
اقل مرتبه اول علمک قائل اولدیکی منع و الزام قدرت مرتبه سنه نائل اولمقدر آندن صکره
علوم بحر مرتبه کثرت درجات و مراتب ایله شؤنندن خالی دکلدر که باحق تعالی نک
عبادتی مولاسنه ایصال ایدنک وصف خالی دوله و باخود اسباب سلوک معابع
باعث حصول معام علیتی اوله انلارک دخی هر برینک منازل و مراتبی وار درکه
مقصده قرب و بعد جهتندن متفاوتدر انلرک هر برینک مراتبی وار درکه ترتیب
ضروری ایله مترتب و متفاوتدر که هر برینه مرتبه سنه تنزیل واجب و تحصیلنده
دخی وجه مذکور اوزره رعایت ترتیب لازم و لازمدر امری اولا اجمالدن اهم
اولان ایله ابتدا بعده ترتیب مذکور اوزره تحصیلنده سعی موفور ایلمک کرکدر زیرا
بعضی بعضنه موصل و طریق اولمغله نقدیم حقیقدر هر کیم که اول ترتیبی قدر و مکت
رعایتنده دست رس بوله مطلوبنه فوز عظیم ایله فائزه و انواع سعادته جائز اولور
حق تعالی بیورر الذین آتیناهم الکتاب یتلونه حق تلاوته تفسیرنده دیمشلر درکه حق
تلاوت ایله تلاوتدن مراد بعضی بر فنی تجاوز ایتمزلر الا اتمام و علم و عمل ایله احکام تتمیم
ذکر کردر که هر علمی کسب و تحقیقدن مقصود انکلا فوقنه ترقی اوله و دخی بو کلامدن
بو غلط ایلک که بو طریق اعتقاد اولنه که هر شی که اسم علم اطلاق اولنه حتی شول حکمت
مموهه و ملمعه که فارابی و ابن سینا اختراع و نصیر طوسی تنقیح ایلمشدر علم حسی
علم ممدوح اولنه هیهات هیهات بلکه علومدن هر شی که مخالف شرع اوله البته
مذموم در خصوصا اول طائفه که تفسلرنده علما اعلام و حکما اسلام تسمیه ایدوب
بنه ارباب ضلالت ترهاتنی دراسته اوزره مداومت ایدوب آنی حکمت ایله تسمیه ایدنلر
بلکه وارلری انلرک عاری اولدقلری جهتدن ایلمک اوزره جاری اولمشدر امری
اول مقوله طائفه در فرقه طاغیه حق تعالی نک انبیا و رسلک امرینه و کلمات
شریفه سی مواضعندن تحریف ایدنلرک مقتدیلریدر بلکه اکثرینی کورسک قرآن عظیم
و احادیث نبی کریم دن بر حظ یوقدر ظاهر ارکان اسلامک بعضنی رعایت
ایتدکلری دخی مسلکلرنده مسلمینک تفسیرنده حمایت ایچوندر والا ابطال احکام شرعیه دن
بر مرتبه اعتقاد و کلام الله کا هو حقه اعتقاد ایلمزلر بلکه اوراقلری قواعد دینی هدم و قدح
جمله مذهب شرع مبین یاره یاره قطع ایلکدر بعض شعرا دیمشدر شعر

وما انتسبوا الى الاسلام الا لصون دمائهم عن ان تسالا • فاقول المناکر فی انشاده • ویاتون
الصلوة وهم کسالی ترجمه انلار اسلامه انوکون انتساب ایلرجان • هربرینک خوفی
محفوظ اولوب اوله سر روان • ارتکاب منکرات ایله قوسی شوقله • هرکس اولورلر
و بخت سنه لطول اذا ان شرا هدی الهذر الهذرا والمقوله طابقوبی نورد فردل •
وانلارک حکمتلرینه اشتغال لزوم شرع نقطه ده حرام ووبال در • انلارک عوام مسلمینه
ضررلری یهود ونصاری دن اکثردر • زیرا اظهارازی اهل اسلام ایله تستر وتزیین قول
تلبیس ایله عوامه اظهار ترویج ایدرلر • لکن شول کمسه که قلبنده قواعد شریعت راسخه
الارکان • وقلبی عظمت نبی کریم ایله ملال اولوب حفظ کتاب وسنت وضبط فروع
احکام شریعت ایله عقیده ودینی تقویت ایلیه • اکا علوم فلسفیه یه نظر ایتمک حلال
لکن ایکی شرطله اولا انلارک مخالف شریعت اولان مسائلنه تجاوز وتعرض ایدر
اخری رده قدرت تنته مطالعه ایتمک کرکدر • ثانیا انلارک کلامنی کلمات علماء
اسلام ایله خرج ومزج واولدجواهر آبداری خزف پاره مردار ایله برج حجره درج وراج
مال عکر کرانمایه یی انی خصله خرج ایلیه • فی الحقیقه بو جهتدن عامه مسلمینه ضرر عظیم حاصل
اولمشدر • حقا باطل وصحیح ایله فاسد عاطل مابیننی فرقه قدرت حاصل دعاد کوسیلح
سیدن بلکه کافی واقع اولورلر • بعض مسائلک کتب کلامیه ده ایرادی اولنده وغلبه
صحته استشهاد ایدرلر • بو وجهله خرج ظهور ایلک نصیر طوسی وانوک اظراب
اتباعی ظهوردن صکره اولمشدر • لاجرم رحمهم الله تعالی انا علما سلفدن امام غزالی
وامام رازی وانلارک امثالی رحمهم الله تعالی کرچه کتب کلامیه حکمت ایله خرج ایلمشلر
لکن ردایچوندر نته کم هربرینک مصنفاتندن معلوم در • انده ایسه باکس یوقدر •
بلکه آنده مسلمینه اعانت وعقایدی حفظ وصیانت واردر • ثبتنا الله تعالی وایاکم علی
الصراط المستقیم انه جواد کریم • ودخی طالب علم لایق اولان اولدر که تحصیل علومده
ترتیب امری استاذ ناصحه تفویض ایلیه • زیرا ناشی اولان وصیل [illegible]
اهم واولی واقدم • طبیعی طالبه مناسب اولانی اندن اعلام در • اول [illegible]
درنیح ایلر • واولکسه تجارب ایله مطالب [illegible] کیفیت ایله وصول [illegible]
ومطلع در محاربات اولنورکه شیخ امام اجل برهان الدین رحمه الله عز وجل [illegible]
اولدر • طالب علم اولان امر تعلیمده اتباع استاذ ایتمکله واصل مراد اولورلر ابدی
کندولری اختیار ایتدکلری اوزره عمل ایدوب اصل مقصوده واصل اولمازلر • بو ذکر اولنان
تفصیل بقول طالب تحصیل ایچوندر که اکا ذهن دسترس و وقت مساعد [illegible]
مقتضی وقت ومقتضی زمان اولان اشیا اولان مباعد اوله • الاجمله [illegible] تحصیله مانع [illegible]
اقتدار اولمازسه باکس یوقدر که بعض علوم اوزره اقتصار ایلیه • زیرا دینلمشدر ما لا یدرک
کله لا یترک کله • امری اول ایتم اولان علمی فی الحال الفقه لازم اولان فضیلت وکمال

تجاوز

وسبب

وسبب قرب رب ذوالجلال • واقامت دین • واخلاص عمل ویقین • ومعاشرة
عباد صالحین ده متابعت احکام شرع مبین • وملازمت ورع وتقوی ودین اوزره
اولمغین محتاج الیه اولان علوم در • بو جمله نک مرجعی حق تعالی یی بیلکدر • آیات واضحه
وشواهد ناطقه ایله وکندو اوزرینه نفسنده ومالنده ولیل ونهار وسائر احوالنده واجب
اولانی بیلکدر • وبونده داخلدر جمیع احکام شرعیه کرک جواز وفساد وحل وحرمت
واستحباب وکراهت • وحق تعالی نک فرائضنی اعدل سبل واقوم مناهج اوزره اقامت
ایلمک حقنده حضرتدن وارد اولان سنتی بیلکدر • زیرا دعائم شریعت کماهو حقها
اقامت اولنمانک طریقی علوم اولمازسه الا اول کمسنه نک بیانی ایله اولورکه انی ربی تأدیب
ایدوب تأدیبنی دخی احسان ایتمش اوله • وبو اول علوم نافعه ده داخلدر • وجمیع اخلاق
انبیا ومرسلین • کرک اخلاص ویقین کرک زهد وتواضع ونصیحت مسلمین • وتعلیم آداب
نفسک عفت ورفق ووقار • وحیا وسخاوت وحسن تدبیر هرکاره • وعواقب اموره
نظر • وامور دینده حزم • ومشکلاتدن حذر • ومدارات اعدا وعوام • واحتمال جفای انام
وصله ارحام • ومقابله اجفا وبر وانعام • وظالمک کناهندن تجاوز ایله معامله وانک
ایذاسنه احسان ایله مقابله در • بو ذکر اولنان علوم تفاصیلها معلوم اولور • وان الله تعالی
وبالجمله اصل الاصول ومنتهای مسؤول معرفة الله در که اول غایت الغایات • وسبب
فوز ونجات وریس جمیع سعادات در • وبو علم خود درکه اصلا غیره خادم اولماز و
لکن جمیع علوم اکا خادم در • وبو علمک مطلوبی علوم ولدنی جمله دن اقدم ومطلوب
اتم اولان بو علمه وسیله اولان علوم در • الوهیت ندر که حق تعالی بیورمشدر قل الله
ثم ذرهم فی خوضهم یلعبون • وبو دخی معلوم ومعروف وعامه علمایه ظاهر ومکشوفدر که
اسمه دیمکدن مراد [illegible] مقطعات لسان ایله اول کلمه شریفه یی ذکر وایراد دکلدر
زیرا حرکت اعضا واطراف تقصیردن عاری در • اما آنکه قلبنده ساری اولوب تأثیر ایلیه
واول تأثیر که قلبده حاصل اولور • اکا اعتقاد دیرلر که ایمان ایله مسمی در • وناسک تصدیق
انلرک دخی درجه فوقنده ومراتب متفاوته وار در • وحتی فوقنده هر مرتبه به منتهای اولورکه
اول تصدیق ویقین ایمان جمیع عالمین ایله وزن اولنسه راجح اولور • تصدیق حضرت
ابی بکر صدیق که رضی الله تعالی عنه نته کم نبی علیه السلام بیورمشدر • ما فضلکم ابو بکر
بکثرة صلوة ولکن لسر وقر فی صدره • یعنی ابو بکرک سزلره تفضیلی کثرت صیام
وکثرت صلوة ایله دکلدر • لکن بر سر سببیله درکه صدرینده مرسوخ اولمشدر • امدی
اکثر منتهای علم عباد • معتقد اعتقاد • ودرآخر متکلم منتهاک تحصیل اجتهاد ایتدوکی مقدار
اولدیکی اول مرتبه دن آحاد صحابه کرام • عاجز اولمازلر ابدیا [illegible] بلکه عمر وعثمان
وعلی رضی الله تعالی عنهم عاجزلر اولدیلر • اولجهتدن حضرت ابو بکر انلاردن افضل اوله
حسب بو تفضیلدن معلوم وظاهر اولورکه اولی عقلیه ونوعا هد نقلیه ایله ثابت اولان

صیام ولا بکثرة صلوة

علماو آراسنده بر رتبه نقصان دخی واردر که انلر ارباب ریاضات و مجاهدات اولان اصحاب
ومشاهدات یعنی طایفهٔ صوفیه مخصوصلردر انلرک فضل و شرفنده ذکر اولنان شواهد بر عین
واداوه مقبوله یه رتبه سنك کمالی و نوعی عالی ثابتنده واقع دره امدی انلاره ترك محبت
و بغض و عداوت ایلمزه الا اکر جاهل شقی و معاند اشقیا اوله غرتقی اوله و انلار حقنده وقوع
اولان اشعار وندر که ایراد اولنمشدر شعر لله تحت قباب العز طائفة
اخفاهم فی رداء الفقر اجلالا ۰ هم السلاطین فی اطمار مسکنة ۰ واستعبدوا من ملوك الارض
غر طالسهم شم معاطسهم ۰ جروا علی الفلك الخضر اذیالا ۰ ترجمه
وار در زیر قباب حضرتده بر طائفه ۰ هر برینك خرقهٔ فقر الحقده اولمشدر نهال
پادشهلر در قموسنك پلاس فقر ایله ۰ بنده سیدر انلرك جمله سلاطین زمان
جامه سنك خرقه سی بر کره دامان همتی ۰ زیر باد انلاره بر دمده اوج آسمان
نرو بیدر که جای متعدد دن ایکی حکیم لبیب بر نکته صورتی بر مسجد دیوارنده نقش
ایدوب کافهٔ دستنده بررقه اولوب شوبله که ایلملرکه جمیع اشیایی احسان
و کما هو حقه تحصیلنده سعی فراوان ایلسك بن ظن ایلمکه سن انی کما هو حقه احسان
ایتمش اولاسن ۰ و اکر موفق اللهی ما حق و حقك مسبب الاسباب و موجد الاشیاء
ایدوکنه تصدیق ایتمکه و حکیم آخر دستنده شو بله محرر ایدیکه بن حق تعالی یی بلمزدن
مقدم هر چند که نوش ایتسم بنه بر اب اعلاز ایدوم حتی شول زمانده که بلدم بلا تعب
ریان اولدم ۰ واکثر مرحوم بیورلر که بعض علمادن اشتدم بعض محققین دن نقل
ایلمشدرکه ۰ و فنا که ازل آزالده ملکت ذو الجلال المجموع ارواح صفت جمال ایله تجلی
ایلدی جمله ارواح جلیله عشق خدا ایله تجلی ایدرب هر بری اول شراب محبت ایله
حیران و جمال حقیقی یه عدم وصول ایله صحرای دنیاده واله و سرکردان اولوب کاه زعم
ایدرلرکه اول کمال حسن صورت جمالده در و کاه ملکت و مالده و کاه جاه جاه و ... زوالده
اوله بعده هر برینك فنا و نقصانیه واقف اولوب جمله سندن معرض و منحرف
اولورو زیرا بیلورلرکه اول طلب ایتدکلری شوب نقصاندن عاری دره و بو طلب ایندن ساکن
اولمازه الا اول مطلوب حقیقتك مشاهده سی قتنده اولورو دخی اخراز ایتمك
کرکدرکه علما اشتغالی بر صنعت اتخاذ ایدوب تحصیله هوس ایده وکش امور دنیویه
دست رس بولموسعی ایده ۰ بلکه لایق اولان اولدرکه انی سبیل نجات و مرقات
درجات ایدوب انکله تحصیل لنی و وصول ملا اعلی و قرب جناب معبوده سعی
ایده اول زمره دن اولیاسن که منعلری لب فکلرینه غالب و بعض امور دنیویه
خسیسه طالب اولوب حتی حالت نزعده هر بار اول امرك ذکرنی تکرار ایدرکن
حکم واجب ختم ایلدنانه عدی ختم اولنوره نیته کم حکایت اولنورکه ابو طاهر زیادی
نزع روح زماننده ضمان در کی مساله سنی تکرار ایدر بسو بلردی ۰ و در روایت اولنور

برزان

برزان فتح عروضه اشتغال ایدر و بر جو دجال دکاننه کلوب ایندی ای ریوبزی
زبنا و بری السطه حتا مناسبی بر پاره ذکاب زینت و بر پاره لك حتا اسم دیکدر
و فنا که کلام زل کوش عروضیه یه واصل اولدی انی بیعدن شاغل اولوب جان فاعلاتن
فاعلاتن دیو کلامنه لفظیله تکمله سی ایله کنده و یه تقطیع ایدن بعدن دخی نحه سبب
ایندی ۰ و بعده دونوب کندی ۰ و بنه حکایت اولنور که الدین بن النوبع
بر بره کیدرکن بر سائل اندن سوال ایندکده اول دخی تطفیح ایتسه دیوب اول دخی
یا شیخ حق تعالی تحقیق سکا فتح ایتمشدر ۰ اندن صکره اوقاجادت الدونا علیك
تعیدبها دیدی ترجمه دنیا سکا کم جود ایدره سنك کرم قبل ۰ پس شیخ سائل دن
اعراض و فتح باب اغراض ایدرب ایندی اولا نچون سکا دنیا جود ایندی دیدك
و اول تسلیم اولنسه دخی نچون سکا دخی جود ایلمك واجبدر دیدك ۰ و اول
دخی تسلیم اولنسه بنم جود ایتدوکمی ندن بیلدك ۰ البته قسمت سکا منحصر دکلدرکه
سنی منع ایلدیم مقطرا اولام دیوب غالب حالی مناظره و جدال اولمغین مناظره
دن خبردار اولنیان کمسه ایله دخی اول مقوله بسط مقال ایلدی ۰ و بونداذ الحجردرکه
روایت اولنورکه بر دباغ حالت نزعده صنعتنه مناسب اولان امورینی ذکر و
تکرار ایدر ایدی ۰ و بعضلری آخر نفسنده فلان لباسی کتورك دیوب بابنی ادوك
امثالی ایله استیناس ایدره رك کتمشدر ۰ نعوذ بالله تعالی زیرا هر کسه که بر نسنه یی اکثار
و انوك ذکرنی تکرار ایلیه بعده غیر رویة دخی لسانه جاری اولور ۰ اکر چه که قصدی
دخی جاری ایلیه مصراع و کل اناء بالذی فیه ینضح ترجمه عرق زیلوده هر کسه نیه ایجده
امری لسانك معتاد ایلیه الا شول نسنه یه که انی اول نزعده روان دخی تکرار ایلسك
نافع اولوب فنا اولمیه ۰ و جهد ایله که حضرت الهی زروعه اولاسن که حین نزعده
سنك کمال آخر کلام لا اله الا الله دخل الجنه حدیث شریفنده سوال اولنده هر وجه ایله
اظهار شوق و حدیثی استادی ایله سوق ایدرب شول دم که لا اله الا الله دیدی
دخل الجنه عبارتنی سوز ایتمدن فوت اولوب ۰ فی الحقیقه آخر کلامی لا اله الا الله دیو
و سوق حدیث ایتدوکی جنته دخولنه شاهد حال اولور افعا اولدی ۰ امدی کور که حق تعالی
علم حدیثك انی نه مرتبه منتفع ایلدی ۰ پس سکا واجبدرکه دم و حکایت وقوف تجاوز
آخرنده نفعی اولور امور ایله مخلوط اوله ۰ و سایر علوی تحصیله التفات سایرنه الا آنك
اولو غرضی مستتر اوله ۰ نه انکه لب قلبك انکله ملال اولوب بر زمین اوکا که نزعده
روان ایتدکده انکله ختم اولاسن ۰ محصل کلام اوزریکه لازمدرکه هر علمه توجه و اقبال ده
منزلتنه تنزیل ایدوب انکا کوره رغبت و تحصیل ایلیه سن ۰ وظیفهٔ ثامنه
اقرانی ایله مذاکره و مباحثه و مناظره در نته کم دیمشلردر ۰ علم بر غرس درکه نشو و نماسی
آب درس ایلدر ۰ لکن مناظره دن مراد طلب ثواب و اظهار صواب اولوب تفاخر

عصبیت و هیجان قوت غضبیه ایله اولماق کرکدر و فی الحقیقه هر کسک انده وجود
حرکت ایتمک فلاح و برکت بولماز کتب فتاواده مسطوردر که بر کسه که خصمنه مجالت و
شرمنده کی حاصل اولسون دیو مناظره ایتسه حاشا اولکسه یه کفر خوفی وار دیو امدی
لایق اولدر که مناظره انصاف و تحمل و تأنی و تأمل ایله اولوب شیخ غضبیه ایله اولمایه
زیرا حقیقتده مناظره مشاوره در و هر بابده مشاوره اظهار صواب ایچون اولور
اول ایسه حاصل اولمازه الا تنحیه قلب عنادلدن تأمل و انصاف ایله اولور اما
ارادهٔ حیله و تلبیس و مراد خاطری تلبیس ایلمک اصلا جائز دکلدر مکر که خصم طالب
حق اولمایوب معاند مطلق اوله محمد بن یحیی دن منقولدر که هر فحال اوزرینه بر
اشکال اظهار وار اولوب جوابنه قادر اولماسه ویرایدی که عکسنه الزام ایدر و لکن
دفع و بر دفع جوابنده متفکر و مغموم اولمازدی و فوق کل ذی علم علیم و شول مناظره
و معارضه که انصاف ایله اوله مجرد تکرار مطالعه دن فائده سی قوی در و دیمشلردر
بر ساعت مناظره بر آی مطالعه دن خیر در لکن مستقیم طبع ایله انصاف ایدن اهل
انصاف ایله اولمیچ و دخی طالب علمه لائق اولان اولدر که جمیع اوقاتنده دقائق علومی
تأمل و اکا معتاد اولوب زحمته تحمل ایلیه زیرا دقائق ادراک اولنماز الا تأمل
معتاد ایله انکیچون دیمشلردر تأمل ایده سن یعنی تأمل ایله که مقصودک ادراک
ایده سن خصوصا قبل الکلام تأمل زیرا کلام مانند تیر در رجوع پذیر دکلدر امدی
کرکدر که آنی معنا تأمل ایله تقویم ایلیه تا که تحصیل استقامت و دروا اعوجاج
مقامنده بمتحلا خطا ایتمیوب هدف مقصوده اصابت ایلیه وظیفه ثانیسی
اولدر که هر روزک شغلنی فردایه تأخیر و سعی و اهتمام ده تقصیر ایلمیه زیرا هر روز
کند و مشاغلی ایله ظهور ایدر و هر روزا بیر اول هندلر دیمشلردر که تدبیر امورده عاجز
و بر قصور اولانلرک روزی فردا در و دخی دیمشلردر که جد و همت انسانه
ایکی جناح کبی در که انوکله شواهق کمالاته طیران ایدر و بیور که حضرت امام ابو حنیفه
رضی الله تعالی عنه امام ابی یوسفه بیوردیلر که سن بلید ایدک سنی ملازمت و
اقدامک اول رطه دن اخراج ایلدی و دخی غایت احتراز ایلمک کرکسن کسلدن
زیرا کسل آفت و شوم و وصف مذموم در و دخی سکا واجبدر که کتب استنباط ایده
زوائد و یا خود استقود و لکه فوائدک جلسنی بر کتابته قید ایده سن زیرا
علم بر صید و کتابت اکا دام و قید در و شوائب جمیع نقصاندن بری اولان حضرت
امام جبری بیورمشلردر و شعر و فکرت ملاقطفی عقیب شیبی
و عدمت من افراطالاحداث انسا * و ظللت مما عتری لمن ماحاجه
او ودعها من خوف الفرطاسا * فبقیت انسانا و انسی استثنی
انبتها فثبت من قدناسا ترجمه

لکن واجب اولان اولدر که اول دررا آبدارکی درج و ضبط ایدوب درج و اول
نیچ بیشمارکی تیج بطون کراریسده وضع ایچون هر خرج اینکه اکتفا ایده سن زیرا علم
صحائف خواطرده ثابت و برقرار اولامز و صفایح دفاترده اولوب ادنی بهانه ایله
قرار ایدن وکل بلکانی اوراق اوزرینده اثبات اولنان مراد نسیان زماننده مراجعت در
اوراقه اعتماد دکلدر نته کم شاعر دیمشدر شعر انی الفقیه علی الکتب منضبط
لا بارک الله فی الاحرا الذی یجمعه * وظل یجهل الاسفار ما فعلت له
انتحار الذی فی سورة الجمعه ترجمه و هر ابدر ججلنب اینکه برور فقیه
کوتورر دوشنه الوب بر ایکی اسفاری * کورلکی بیدم الکاس شو حمار اولورکم
سورهٔ جمعه ده ذکر ایلدی آنی باری * و شاعر آخر دیمشدر شعر اذا لم تکن حافظا
لجمعک للکتب لا ینفع * احضر بالجهل فی مجلس * و علمک فی البیت مستودع
ترجمه حفظ ایدوب جمله علومی اولماسک حاضر جواب * نفعی یوقدر هرنه دکلو ایلیسک جمع کتاب
کوسترمیه بر مجلسده جاهلکسن حاضر اولوب * و بیتکده قالور فنون و علوم حجاب
و دیمشلردر که لازمدر که طالب ایلدیچی فائده دوات و سائر کتابتده لازم اولان
ادوات حاضر اولوب مسموعی اولان فوائدی قید ایلیه نته کم دیمشلردر ما حفظ فر
و ما کتب قر یعنی هر نسنه که محفوظ اوله ذهندن فرار و مکتوب اولان متقرر
اولمغله قرار ایدر و استاد روزکار رکن الاسلام المعروف بالادیب المختار دن مرویدر
هلال بن یسار دن روایت اولنمشدر دیمشدر که حضرت نبی علیه الصلاة و السلامی
کوردم که شیعه تابع حکم بی پایان اولان دهانی بهار نکارندن زلال کلمات حکمت انسان
جریان ایدرک اصحابه علوم و حکمتدن بعض نسنه تعلیم بیورر لر ایدی کا بر دخی دیدم که یا رسول
الله انلاره دیدیککی اعاده و بو ضعیفه دخی افاده ایله بیورر دیلر که یانکده محبره وار میدر
دیدم که بنم محبره یوقدر بیورر دیلر که یا هلال محبره دن مفارقت اوله زیرا خیر انلرده
و انلرک اهلنده در روز قیامته دکین و دخی حضرت صدر شهید حسام الدین اوغلنه
الدینه وصیت ایلمشدر که هر روز علم حکمتدن بر مقدار حفظ ایلیه که محفوظ اولان
نه دکلو قلیل ایسه نه زمان یسیر ده کثیر اولور عصام بن یوسف بر دینار ه بر قلم اشترا
ایلمشدر مسموعی اولان فوائدی بعض الحال قید کتابته ادخال ایلیه امدی مدت عمر قصیر
تحصیل لازم اولان علم کثیر در و لائق اولدر که تضییع وقات و ساعات و تفویت لیالی
و خلوات ایتمیوب علی الدوام مرور ایدن لیالی و ایامی ایله اغتنام ایلیه و دخی کرکدر
شیوخ و علما ایله اغتنام و انلردن استفاده یه دخی اهتمام ایلیه زیرا فوت اولان

واحیا

الله

سنه بی ادراکه سعی و کوشش مقتضای عقل و دانش دکلدر نته کم شاعر دیمشدر **بیت**

دلسن بنده برکی مافات مضی • بلهف ولا بلیت ولا لوانی • **ترجمه**

نشمک سعیی اثمر فوت اولان مفقود بر جا قل • تاسف ایلمز اکرمکرم جاهل و غافل •

وظیفهٔ عاشره اولدر که شرف علمک معناسنی • و هر علمک رتبه سنی • و علوم

اسنده لاابدده دلیل و برهاننک استحکامی مرتبه سنی بیله • زیرا علمک شرفی یا ثمره

سنک شرفی ایله در • و یا خود دلائلنک قوت و استحکامی ایله در • **آنکچون** علم

دین کبی • زیرا آنوک ثمره سی حیات ابدی در که اخری یوقدر • **اول** جهتدن جمله دن

اشرف اولور • **آنکچون** علم طب کبی زیرا انوک ثمره سی حیات بدن در زمان محدود

ده اول بقدر برجه علم دین علم طب دن دخی اشرف اولور • و علم طب دخی علم

حساب دن اشرف در • غایت و ثمره سی اعتبار یله • زیرا صحت بدن کمینه معاد ده اصل

اشرف ایدوکی معلوم صغیر و کبیر در • لکن علم حساب علم طب دن اشرف اولور

احکام و دلائلی جهتندن • زیرا اوکه حساب ضروریه در • اما طب محتاج تجربه دکلدر • اما

علم طب آنوک خلافنده در • آندن معلوم اوله چونکه شرف علم کاه ثمره جهتندن و کاه

قوت دلیل جهتندن اولدیغی امری معلوم اولا که شرف ثمره شرف قوت دلا

اولی در • ما بس ثمره جهتندن اشرف علوم الله تعالی یی و ملائکه سنی و کتب و رسلنی

علم در • و سائرلری اکا معین اولان علوم در • زیرا آنوک ثمره سی سعادت ابدیه و دولت

اخرویه در • و بو دخی معلوم اولمق کرکدر که هر علمک دلیل جهتندن بر حدی وار در

اندن تجاوز ایلمز • مثلا علم نحو ده اقامت براهین ایله اثبات تعیین ایتمک اولمازه

و اول حددن نقصان دخی اولماز مثلا اول علم هیئت ده بعض جدول ایله قناعت

ایلیوب اثبات یقین ایله مدعا تعیین اولمایه کذلک علم معانی ده دخی مطالب

و اصلی اکثری ذوق در • و اقامت برهان ایلمک خارج عن الطوق در • هر کسه که

علم معانی ده طلب دلیل و برهان و اراده تحصیل تحقیق و ایقان ایلیه جمله سعی و جدی

بلا طائل اولوب اتعاب نفسدن غیری نسنه حاصل اولماز • **و حتی** امام سکاکی قسم ثالث

ملحقاتنک خاتمه سنده دیمشدر که بز سکاکی بو فنونک یعنی فن معانی و بیان و بدیعک

حقینی اعطا • و هر برندن کشف غطاء ایتدکدن مقدم سکاکی بر قاعده و اصل محکم اوزرینه

بنیه ایده لم تا که هر زمان خاطر نشان اوله • اول قاعده بودر که هیچ بر علم و صناعت

واجب دکلدر • اکرچه اول صناعتک اصول و فروعنده رجوع مجرد عقلا اولور

دخی اندن خارج ده دخیل اولان کمسه لکنده نشو و نما بولمش ناشی کبی اولوب اول

صناعتدن ذوق تحصیلنده برابر اوله • خصوصا که اول صناعتک مرجعی مجرد عقل

اولمایوب بلکه تحکمات وضعیه • و اعتبارات الفیه اوله • یعنی الفاظ و کلماتک

معانی وضعیه سینی • و عرف و عادت تالوفده کیفیت استعمالنی بیلکه موقوف اوله

امدی اول مقوله صناعتده • با خصوص علم معانی ده دخیل اولان محتاج دخیل اولوب

ناشی یه بعض فتاوی • و مسائلنده تقلید و قصور ذوقی اولدوغی جهتدن اکا مراجعت

ایله کسب تحصیلنی تاکید ایلیه باس یوقدر • تا که تدریجله ذوقی تکمیل ایلیه کما هو حقه تحصیل

ایده • **مقدمهٔ ثالثه** وظائف معلمی بیاننده در • **اول** دخی اون وظیفه در **وظیفهٔ**

اولی اولدر که معلم اولان کمسه یه لایق اولان اولدر که هر کاه تعلیمه توجه ایتسه اولوب

تعلیمدن مرادی سمعه و ریا و رسم و عادت • و یا خود زیاده جاه و حرمت و خشمت

اولمیه • بلکه انجق مرادی طلب رضای خدای رب الارباب • و اوامرنه امتثال و نواهیسندن

اجتناب • و نشر علم و تکثیر فقها و تقلیل جهلا و سفها • و عباد اللهی حق ارشاد و هدایت

و جمله سنی نشأتین ده نافع اولانه دلالت و اظهار دین مبین رب معین • و احیای

سنت رسول رب العالمین • و تشیید قواعد اسلام • و تمییز میانهٔ حلال و حرام الکرام

و بونلرده اخلاص نیت ایدوب قصدی اجر آخرت اوله • و حق تعالی نک عبادی دن

علمای متقین حقنده وعد ننک حصولنه جزم و یقین اوزره اولوب رجای ثواب

و خوف عقاب ایلیه • و دخی معلوم اولا که هر حال ده علم مانند مال در • اولا حال

اکتساب در • بعده حال ادخار در که انکله صاحبی سؤالدن غنی اولور • بعده نفقه و غیره

انفاقدر • انکله جود و کامل و سخی متفضل اولور که بو حال اشرف احوالدر • امدی علم ده

دخی لابد در که • اولا حال کسب و استفاده و طلب ترقی و زیاده اوله • بعده حال

اعاده و تکرار و انتفاع و استبصار در که انوک مقتضاسی تحصیل ایتدوکی علم ده

تفکر در • اکر علوم اعتقادیه دن ایسه • و یا خود انکله عمل در اکر علوم عملیه دن ایسه

بعده حال نفع و تعلیم و افاده و تفهیم در که اول اشرف احوال در • اول زمانده علم

مانند آفتاب درخشان نفسنه و غیره ضیا بخش و نور افشان اولور • و مسک

خوب کبی اولور که کندوسی طیب و غیری مطیب در • اما شول کمسه که علمنی غیره افاده

ایدوب کمی کندوسی منتفع اولمایه • اول انند کتاب در • و دفتر حساب در که غیره مفید و

نافع و کندوسی غیر منتفع در • و دخی مانند مسن حدید در که غیره تأثیر ایدوب کسیدور

اما کندوسی کسمز • و دخی فتیلهٔ چراغ کبی در که آخره ضیا بخش کندوسی طعمهٔ آتش اولور

و دخی یقینا معلوم اولا که بر کمسه که حق تعالی آنوک النددن بر کمسه یه هدایت ایلیه

اول کمسه یه خیر در • مجموع روی زمین و آب دن که اوزرینه آفتاب ماهتاب

طالع • و هر برینک برتو شعاعی انده لامع اوله • و دخی حق تعالی نک جبار و تنددن

ابعد • و انواع عتاب و عقابه مستحق اولان بنده یی نه طاعت غدا و فرائض و سنتی

اداء رد ایلمک حق تعالی قتنده عبادة ثقلین دن احب ایدوکنده ریب یوقدر

وظیفهٔ ثانیه اولدر که استاد شاکردلرنی مثابهٔ اولاد ده اعتبار ایلیه نته کم

حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشدر انما انا لکم مثل الوالد لولده یعنی بن سزه مرحمت

واشتغام والدکنک لدنه تجلیتی و تربیتنده در بلکه لایق اولان اولدر که ولد استاذینه لدو مرتبه
احباب ولد • امام حافظ الدین البزازی • امام زرنوجی دن روایت ایدرلر که امام عصام
ابن ابی یوسف حنفیه دیمیشدر که حج بر کیسه تنک نیم اوزرمه حتی بو قدر انوک
حق مقداری یعنی حق استاد جمیع حقوقدن اکثر و اعظم و اکبردر • و دیمیشدر که امام
ونورک تعالی اوزرینه وجیب اشتغالی بر روینه دادیکه که فقها اجلادندر
بر کیسه دستنده بر مکس قونسه انوک چکه و یکی المدن اول حق الم کشیده اولوردی
حتی اصحابنه شفقتدن روایت اولنور که بر کیسه بر کون مجلسده حاضر اولوب سره
تعزلون ظاهر ایدی • ابتری فلان نام کسه بالای بام دن دوشدی • امام اشبو راه
صلوة مشغول ایدی • و فقاکرا اول خبر کوشنه واصل اولدی • امام وقتا بر حالت حاصل ایدی
بلند آواز ایله فریاد و اغاز ایلدی • حتی جمله مسجد ده اولانلر اشتدیلر • و فقاکه فریادی
فارغ اولدی اول کسه تک بانته کیدوب ولوازم حیاداتی ادا ایدوب ایلدی • اکر بو
علته کندو نفسی تحمیل و اندن دفع و یا خود تعلیل ایچون قادر اولسه ایدردم دیوب
جناب باریه تضرع و کریه و زاری ایدرک • بانلدن کیدوب بنه هر بیچ دشنام اول
کسه یه بره تمام حاصل دلیجه تقعید ایدن غافل اولمادی • و دخی مستلزم اولان اعتقادی ایله
ایکدر که حق استاد حق پدردن اکثر و اکبردر • زیرا که استاد سبب حیات باقیه و پدر
سبب حیات فانیه در • اول سببه بدرکه و فقاکه اسکندره سؤال ایدوب پدریکی
شنکو بانکده استادیکی عزیز • و یا خود پدریکی جوابنده دیدیکه بلکه استادم اخرو
ادمانه که برادران میاننده محبت و مودت ظاهر و نمایان اولمق واجبدر • کذلک
شرکا و درسیس میاننده • و دخی فعال محبت تحصیل الحق کرکدر • بلکه انلار ده محبت حق
زیاده اولمق کرکدر • زیرا جماعة علما و دین صاوزین و سالکان راه خدای رب العالمین
دورلره اجلاریدن مطلق اولان وشد و رهنماه و متم اولان شرکا همراه و رفقا دور اولوری
اوه مسافرت و کار جرالفت انتظام بولمارنه الا محبت و موافقت ایله بولوردو ماینلارنده
بعض و بغض و حسد و شتان ظاهر و نمایان اولور • جمله باعث اولدر که علوم دراست
وسیله جاه و مال و ریاست اتخاذ اولنوب اول سببدن منطوق کریمه انما المؤمنون
اخوة دن خروج ایدوب کریمه الاخلاء یومئذ بعضهم لبعض عدو کلمتنه داخل اولورلر
وجه دیکر دخی بودرکه مال و ریاست موجب حسد و بغض و عداوتدر • نته کم زمانه
مزوره واقع اولمشدرکه میان علما و حب ریاست و مال سببیله بغض و عداوت ایله
طبلری مالامال اولوب • امرکا نظار شکایت و فریاد و خدای رب العباد و دست زمانه
پر صبور و نیا دون که اهلاک دروان جهدلری بر حقد و حسد ایدوب تکبر و عناد
جاریکاهم اولان حق و تحامتله جاریکاه و انزال عامه و بو ندرینه ساری اولمشدر • و حتی درکار
وار مشلردر که جهال انلاره مستولی و غالب • و هر بری مال و ریاسته طالب اولوب

کندولردن

کندولردن ظهور ایدن قبایح و قصورلرندن کوز کوزه اولورلر • اجلاریدن بعض طالب علمی
کوردیس که ثیاب فاخره و دستار ایله افتخار • و جرأت و بال استکبار ایدوب جالس صدر
دیوان • و راغب تکبر حواشی و غلمان اولوب سؤال اولنان امور و جوابدن اعراض •
و مجلسلرنده هتک اعراض و استماع کلام اصحاب اغراض ایدرلر • حق تعالی انک
فضلندن تضرع و سؤال ایدرزکه انلاره حسن حال و برب توبه و توفیق و سلوک
احسن طریق میسر ایلیه • و جمله سنه برکت علم و اسلام ایله مساعد ایلیوب ناوی الرتب
احسن مستقر و مقام ایلیه آمین • وظیفه ثالثه اولدر که صاحب شرع
صلوات الله علیه و سلامه اقتدا ایدوب افاده علم ایچون طلب اجر و جزا ایلمیه •
نته کم حق تعالی حبیب اکرم ایدوب قل لا اسئلکم علیه اجرا بیورمشدر • امدی استاده
واجبدر که شاکردلرندن قطع طمع مال و رفق و توقع و محبت ایله تعلیم فضل و کمال ایلیه •
بلکه اجلاریدن فقر و غربت اولانلری فقر و انکساری سببیله کندو سنه زیاده تقریب
ایلیه • نته کم رسول رب العالمین محبت فقرا و مجالست مساکین ایدرلر ایدی •
و دخی معلوم اوله که علم ایله طالب مال و تحصیل جاه و جلال ایلمک بعال باکوینک
لسته مالس ودروغی ایله بیلمک کبیدر که اول تقدیرده خادم مخدوم و مخدوم خادم
اولمق لازم کلور • امدی شکا لازم در که خطام دنیایه میل و اقبال و ولایت مناصب و
اجلال طرفنه توجه بال ایتمیه سن • زیرا اول دام شیطاندرکه انکله عقل و دینی قید
اولان ارباب افهام یا مردنی صید ایدر • نته کم حضرت عیسی نبی علیه صلوات الله علیه
و علی نبینا و سلم بیورمشلردرکه زمره علما دینه دوا و مال دینه مرض و دوادر بر کیسه که
کندو سنه جر و جلب دا ایلیه غیره نجه دوا ایدرکه اعجب عجایب دندر • که
حرکات کردون معکوس و دیکر کون اولوب دهور و اعصار علمای متقینی منقرض
ابرار دن خالی اولدوغی سببدن حال علم بر مرتبه به منتهی اولدی که علماو ابتهاج
سبیل علوم و فضائلده انتهاج ایلدا ولماوب بلکه ریاست و تحمل و زینت ایله
انلار ایله فریفته اولمارنه الاسفل انام و جهلا و عوام اولورلر • شعر

فساد کبیر عالم متهتک • و اکبر منه جاهل متنسک • هما فتنة للعالمین عظیمة
لمن بهما فی دینه یتمسک • ترجمه • لا ابالی مرد عالم جاهل اهل ورع •
هر بری وار در ریج فساد ملک و مال • ایکیسیده فتنه در اجل جهانه با خصوص

اکر کم انلاره ایده اقتدا دینیلر • سؤال مر امام علامه ربانی محمد بن الحسن الشیبانی نفعنا الله
بالطافه العلیة بیورمشلردرکه اکر جمیع خلق جهان بکا بنده و چاکر اولسه چرکسنی
آزاد ایدوب بنده عبودیت ولا لرندن بری ایدردم • و هر کیم که علم و علمک
لذتنی مشاهده ایلیوب تحصیلنده مجاهده ایدوب ساتر نفس باننده حظا میلی
مقابل اولور • حضرت امام المسلمین و مقتدای عالمین ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه بیورمشلردر

شعر من طلب العلم للمعاد ٭ فاز بفضل من الرشاد ٭ فيا لخسران طالبيه
لنيل فضل من العباد ٭ ترجمه هركم ايليه علمی زاد معاد ٭ ایرشور حقدن
اکر فضل ورشاد ٭ طالب علم پس در زیان ایدرک ٭ کاو لمقصودی جلب مال اعباد ٭
اللهم مکر طلب جاه ودن مراد ونیت امر بالمعروف ونهی عن المنکره قدرت وتنفیذ کلام
حق وانوار دینه تمکنت اولوب هوای نفس وفساد وشناعت ایچون اولمیه ٭
اول تقدیرجه امر بالمعروف ونهی المنکر اقامت ایده جک مقداره مال وجاهی کسب
جائزدر ٭ لاکن اولی اولان اولدر که بوخصوصده محکم تفکر وملاحظه وتدبر ایلیه ٭ زیرا
تعلم علم جهد کثیر ایله نتیجه اولمالی دنیای دون وحقیر وفانی یه صرف ایتمک لایق
دکلدر ٭ حضرت رسالت پناه صلوات الله وسلامه علیه بیورمشلردر ٭ اتقوا الدنیا
فوالذی نفس محمد بیده انها لاسحر من هاروت وماروت یعنی دنیانک مکر
وفتنه وفریبندن پرهیز ایدوب اتقا ایلیک اول خدا حقیچون که نفس محمد انک
ید قدرتنده در ٭ وقبضه اقتدارنده در ٭ تحقیق دنیا هاروت وماروتدن زیاده
وانک حیله ومکری اکثر واشهردر ٭ شعر هی الدنیا اقل من القلیل ٭ وعاشقها اذل
من الذلیل ٭ تصم بسحرها قوما وتعمی ٭ فهم متحیرون بلا دلیل ترجمه
دنیایه نظر ایتسک طور وجه خواردر ٭ عاشقلرینک کاری هردم خساردر
سحر ایله نیجه خلقی اعمی واصم ایلر ٭ حیرتده قالورلر نوزکم اهل اعتباردر
وظیفه رابعه اولدر که متعلم اخلاق ردیه سندن آثار حاصل
اولمقدن اولان نصح وپندده بخل وادخار ایلمیه ٭ بلکه کاه تعریض وکاه تصریح وکاه ترهیب
وکاه تلمیح ایله نصیحت ایدوب استحقاقدن زیاده مرتبه یه وصوله ناظر ومترقب
وتحمل ایتدوکی مقداردن زیاده اشتغاله متصدی وراغب اولمقدن منع ایلیه ٭ وتحمل
ودخی اولا متعلم غایه علوم سعادت اخرویه اولوب اغراض اهواض دنیویه دکل
ایدوکنی بیان وتنبیه ایلیه ٭ اما اکر شاکردی کوره که طلب علمی ریاست وباخود
علما ایله مباهات ومعارضه ایچون ایدر ٭ اول ماده ده دخی انی طلبدن بالکلیه علمدن
منع وزجر ایتمک لایق دکلدر ٭ زیرا که اوله که اول اشتغال سببیله علم
کمال اولوب بالآخره انده حقایق اموره متنبه وواقف علی الاحوال دنیویه ایچون طلب
ایلدکی مغبون اوله وخود عارف اولوب ثابت بقا ایلیه دیو اولان کلام بعض علما که طلبنا العلم لغیر الله
غیری الله ایچون تعلم ایلدک بیز علم ابا ایلدی که الا الله ایچون اولمغه دیمشلردر ٭ انده ک
مراد حالا ذکر اولنان معنی در ٭ اول سببدن ترک ایتمشلردر الطریق اولدر که استاد
شاکردی اوانده بعض علمه ترغیب ایلیه که انکله ریاسته تحصیل اولنور تا که ریاسته
میل ایله سعادت تحصیل علمه میل مستقر اولوب بعده تدریجا حقی اذعان وعلمک حقیقتنده
غایت ونتیجه سنه ایقان حاصل اوله انوکیچون درکه فقها اندن علما ظاهره یی اعمال واجرا

ایکن

ایکن رخصت ویرمشلردر ٭ تا که اولنده الزام خصم ومباهات اظهار ایچون علم طلب
ایده ٭ بعده تدریجله فساد وقصورینه واقف واول نیتک بطلاننه عارف اولوب
اندن سالک منهاج قویم ودرنهج صراط مستقیم اوله ٭ بلکه حق تعالی حب وجیل ریاستی
شرع شریف وعلمک حفظ وحراستی ایچون وضع ایتمشدر که ٭ ودرونی حب دنیا وجاه ایله
مبتلا اولان مردان بی انتباه اول جاه ایله کنف علمه التجا ایلیه ٭ نته کم اطراف واحوده
وضع اولنان واند کرفتاری سیده حیله وبهانه اولور ٭ وتحقیق سبب تناسل اولان نکاح
بیکه اول لذت افراد نوع انسانه باعث کثرت اولور ٭ انوکیچون دیمشلردر اکر ریاست
اولماسه علم باطل اولوردی ٭ لکن بودخی معلوم اولا که اکر طبیع مشغول تامل جانب شر و
فساد ومطالب مال وجاهی یی استعداد ایسه اول مقوله یه ریاستی سلاح وتحصیل ایله
تحصیل قلمنده تکلیف ایتمک کرکدر ٭ زیرا احتمال درکه مرتب تحصیلی باشرا ایلکله قلمنده
جایکیر اولوب منکره زوالی محال ویاخود ازاله سنده اشکال اوله ٭ وظیفه
خامسه اولدر که منع وزجری واجب اولان امورده متعلمی نهی وزجر ایلیه ٭ لکن مهما امکن
ایما اکتفا ایدوب تصریح ایلمیه ٭ زیرا تعریضک زجرده تاثیری اکثردر ٭ کاه اولور که تصریح نهی
اولنان فعله اشتکلده زیاده عناد وباعث اولور ٭ نته کم حضرت صلی الله علیه
وسلم بیورمشلردر ٭ شعر لو نهی الناس عن فت البعر لفتوه وقالوا ما نهینا عنه الا وفیه شی
یعنی اکر بنی آدم ییره بعیری فت ایدرسه بعض یاره ولوب طاغتمقدن نهی اولنسه
البته فت ایدرلر ایدی ٭ ودیرلر ایدی که بز بوندن نهی اولنمادق الا البته بونک واقعده
برنسنه واردر ٭ وبو معنایه تنبیه ایدر ٭ قصه حضرت آدم وحوا ونهی اولندقلری
اکل شجره اوزره در تها کلاری اندن ایچون دیمشلردر ٭ الانسان حریص علی ما منع ودخی
دیمشلردر بیچه نوع واردر که نفرتدن ابلغ دره زیرا تعریض پرده یعنی هتک ایلمز
اما تصریح بالکلیه رفع وهتک ایدر ٭ اول تقدیرجه نهی اولنان مرد بر دخی مخالفته
مضطر اولور ٭ منکره معتاد اولوب زیاده مخالفته عناد ایدر ٭ والدم مرحوم
بیورلرکه بز بومعنایی استادمز والده مرحوم علیه الرحمة مشاهده ایلدک که قطعا
بر امرده بزه تصریح مقابله ایتمیوب تعریض ایله معامله ولطف ایله معامله ایدرلر ایدی
وبزدخی سائر خلق نفرتدن منزجر اولدقلرندن زیاده انلرک تعریضلرندن
منزجر اولوردق ٭ وخروع ایشه متعلق روحها ونقشا بهما واوفر حظ ایچان فتوحاتها و
معتاد الکحا ولان اولدر که شاکردلرینه ناصح ومتواضع اولوب کمی بینه اهل وقار
اولوب اکثر نهارده تعلیم ینه جد وجهد ایدوب تکرار ایلیه ٭ وتحریرینی کسب علومه
تحریض وتشویق واظهار مهر وشفقت ایله طلبه لرینی تحقیق ایلیه ٭ وانلاردن ملال حادث
اولان قصور وملالته تحمل واحوال نبویه وامور اخرویه لرینه نظر وتامل ایدوب
بقدر الوسع والامکان رعایت حقوقلرنده بر واحسان ایله وظیفه سادسه

انثر دررا بین راعیة النعم ■ أأنظم منثورا لسارحة النعم • قال لطفیة الکریم لفضله
وصادفت اهلا للعلوم وللحکم • بثثت مفیدا واستفدت ودادکم • والا فمخزون لدی ومکتتم
فمن منح الجهال علما اضاعه ■ ومن منع المستوجبین فقد ظلم • ترجمه

ای دل کنا انصاف ایله بریجه شبانه ■ بن نجه نثار ایلیه یم عقد لآلی
اولورسه اکر لطف خدا ایله مصادف ■ بر طالبه کم قصدی اوله نیل معالی
اولدم ده اکا بذل ایدرم ورز معارف ■ اوبکارسه اکر اجازم اول درج کمالی
جهاله کر بذل ایلیه سن علمی تلف در • طالبلرکا منع ایدرسک ایکه و بالی

بو تفصیلدن ظاهر اولدی که معارف نهانی اهلیه صرف جمیع علومده غیر مستحسن و مذموم
ننه کم حضرت رسالت پناه علیه صلوات الاله بیورمشدر • لا تطرحوا الدرر فی
افواه الکلاب یعنی دررمعارف علوم عالی شکافه یعنی زمرهٔ منکرات طرح ایلمک •
ودخی حضرت عیسی علیه السلام بیورمشدر که جواهر کردنلرینه تعلیق ایلمک زیرا
علم جوهردن عزیزدر • و خوشتر و منکری خنزیردن بدتر • بعض علما نظم ایتمشدر که سفهادن شکایت
ایدوب دیمشدر بیت قد ضیع الله ما جمعت من ادب • بین الحمیر وبین الشاء والبقر
ترجمه اول ادب علم ایدیم تحصیله سعی بلیغ • ضایع اولدی بنجه کاو خر میانده دریغ
و بسبب نا اهله تعلیم منکر عظیم اولدوغی کبی تحصیل علومه مستعد و همت علماء اولان مستعد
اولانلردن علومی منع و ادخار فاحشه عظیمه و کار دشوار در • ننه کم حق تعالی بیورر
واذ اخذ الله میثاق الذین اوتوا الکتاب لتبیننه للناس ولا تکتمونه یعنی حق
تعالی نبی بشیر و نذیره اول روزی تذکر ایدر که اول ملک خلاق علم کتابه مرتبط
عباد ندن عهد و میثاق آلمشدر • اول کتاب جلیلک معانی جزیلهسنی و مضمون اولدوغی
حکم و لطائف جلیلهسنی خلقه بیان ایدوب کتم ایلیه لر • بعض محققین دیمشدر که علمی نااهله
وضع و تعلیل ضایع و اتلاف و اهلندن منع ظلم و جور و اعتساف در • ایکیسی دخی علماء
کرام اوزرینه حرام در • وظیفهٔ شانیه صغار و کودکانه تحصیل علم خصوصا
حفظ حدیث و تحریض ایلیه • زیرا حفظ صغار مانند نقش احجار در • اما زمان شباب ده حفظ
سعی شتاب مانند نقش آب در • و دخی لائق اولان اولدر که صغاره فهملری
تحمل ایده وکی مقدار ذکر و تعلیم ایلیه • و اول مرتبه نک ورا سنده اولانلردن ممنوع
و مفرح نیجه تحقیق و تدقیق معتبر اولدوغنی انلاره ذکر ایلیه • زیرا انکله فهملرینه فتور
و القا اولنان اخذده قصور اولور • بلکه انلاره شویله تخییل ایلیه که انلارک تحصیل
ایتدوکی جملهٔ علوم و نهایت مقصود در علوم در • اول مرتبه یی تحصیل ایتدکدن صکره
انوک فوقنده اولان علومه ترقی ده هر برینه کمال شوق ظاهر ایلیه • و بو تحقیق فیما شا
و منکر در • لائق اولان اولدر که زمرهٔ عوام مشترکلرین دن کلمات دقیقه صوفیه دن
منع ایلیه لر • زیرا انلار اول کلمات حکمت معانی ظاهر شرعه تطبیق دن عاجز و قاصر اولور

اولدرکه تعلیم و متعلم فهم اولان علم ایله ابتدا ایلیه • کرک امر معاش ده مهم اولسون کرک
امر معاد ده • و انوک طبعنه لائق و ذهنه موافق اولان علمی تبیین و شرح و قواعد یی
بیان و تحسین ایلیه که کل متعلم فهم لدی • ودخی ترتیب علومده رعایت ترتیب ایلیه
و هر علمک مرتبه سی اقتضاسنه کوره تبیین و شرح و تحسین ایلیه • ودخی لائق دکلدر که
انلاری دفعهٔ واحده ده جلی اولان علمدن دقیق و خفی اولانلره ظاهره ترقی ایتدوره •
بلکه متدرجا استعدادی مقدارنجه تعلیم ایلیه • و بو خصوصده معلم ده کافهٔ انواع بشر
و شفیع معشر محشره اقتدا • و انوک ارشاد و هدایتی ایله اهتدا ایلیه • بو نور که حضرت
صلی الله علیه وسلم بیورمشدر • انا معشر الانبیاء امرنا ان ننزل الناس منازلهم و نکلم
الناس بقدر عقولهم • یعنی بزکه معشر انبیاء و زمرهٔ اصفیایز مأمور لرز که افراد
ناسدن هر فردی منزلتنه انزال • و هر برینه عقلی مقداری تکلم و بسط مقال ایلیه یز •
ودخی امام غالب شیر خدا علی بن ابی طالب کرم الله تعالی وجهه مانند بدر منور اولان
صدرینه اشارت ایدوب بیورمشدر که تحقیق بونده نیجه علوم وار در که مانند نیجه
در فولانی مکتوم در • اکر حمله بولسم یعنی بر شخص قابل که تعلم ایتمکه راغب و حافظ و حامل اوله
اظهار ایدردم • و بونه حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشدر کلموا الناس بما یعرفون
و دعوا ما ینکرون اتریدون ان یکذب الله و رسوله یعنی خلقه فهم و اذعانلری
مقداری سویلک • و انکار ایتدکلری کلامی ترک ایدوب انلاره القا ایلمک انسبدر
الله تعالی و رسول خدا تکذیب اولنه یعنی مراد و مرکار که بر شخص آنی انکار ایلیه
اول شخص القا اولنه جقلنده اولان انکار و عناد سببی ازدیاد اولور • و دخی
حق تعالی بیورمشدر ولو علم الله فیهم خیرا لاسمعهم • و دخی بعض علما و محققین بر
مسئلهدن سؤال اولندقده جواب دن اعراض ایدوب سائل اولان کمسنه دخی بیچاره حضرت
رسالت پناهک صلی الله تعالی علیه وسلم قول شریفنه استشهاد ایلدی که من کتم علما نافعا الجمه الله
یوم القیمة بلجام من نار بیورمشدر • اول دخی جواب ویروب دیدی که بس کیدوب جای بو بره
ترک اکر صاحب فهم و اذعان بر طالب علم و عرفان مطلوب اندن کتم ایدرسم اول لجام ایله
بنی لجام ایلسون • و دخی حق تعالی نک ولا تؤتوا السفهاء اموالکم قول شریفنده تنبیه
لطیف وار در که معلم اولان کمسه قابل تفهم اولمیانلردن حفظ و امساک تعلیم ایلمک لائق در
و بونه فان آنستم منهم رشدا فادفعوا الیهم اموالهم قول شریفنده دخی اشارت وار در که
بر کمسه علمده درجهٔ رشده نائل و رتبهٔ قبول و اذعانه واصل اولسه انکا ابواب علوم
حقائق و اظهار غوامض دقائق ایدوب حقیقت نظام ظاهره دن تخلیص و تنبیه اولور
دقیق و خفی یه ایصال و تفهیم ایلمک کرکدر که مستحق تعلیم اولانلری منع ایلمک
ظلمی غیر مستحق اولانه تعلیم ایلمک ظلمدن اقل دکلدر • امام ابو بکر شاشی علیه الرحمه
ایدر • امام شافعی رضی الله عنه حضرتلرینه روبادهٔ کوردم بکا بو ابیاتی انشاد ایلدی شعر

رجعین نامراد اولانی مطالب اولاردن قید شرعك مخالفته وتطبیق ممکن اولمیان عقیده لری
فساد واختلالنه مؤدی اولور • نعوذ بالله تعالی باب زندقه والحاد اوزرلرینه مفتوح
وجمله حقلری ضایع وبرباد اولور • صوفی مریده الکی شیطان مرید اولور • نه کم
بو حالت بو زمانده بعض عوام وه مشاهده در که فصوص الحکم • وانک امثالی کتابلری
تحقیق واتقانه • ومعنای مرادکه علم واذعانه مادر دکل ایکن تتبع واتکالا از لطف
مشایخ کبار دن بهره دار اوله لق توقع ایدرلر • عاقبة الامر وادی ضلاله حیران
و بوادی غوی ونکالده سرکردان • ودرجای شراب ایله سرابه کیدنده عطشان و
سوزان قالورلر • امری حقده لایق ولان اولدر که علوی عبادات ظاهره علمنه
ارشاده وهدایت طریق سداد ورشاد ایدوب نفسلرینی رغبت وهمت جانبنه
امالهم • علملرندن شکوک وشبهاتی ازاله ایلیه • نه کم واعظ وذکر او لانلر بو امر
ملکی عارف اولان بو شبهاتی کلام الهی ایله • تقریر وانزاحه ایله دفع ایلیه • حقایق
باب حقایق مذکوره ده قائلی فتح ایلیه که فساد نظام وابطال عقاید عوام لازم کلمیه
امااکر قواعد شرعیه اوزره بو نابت وریاضت استعداد ده نهال حقایق و دقایق
نابت اولورسه • طالب ذکی ومستعد قوی بولوربه اول ماده جائزدر که اکا ابواب
معارف ربانیه • ولطائف روحانیه یی فتح ایلیه • اول دخی نتیجه امتحانات منوالیه
ومجاهدات متتالیه دن صکره اولمق کرکدر • تا که اساس عقیده سی متزلزل اولمیه • وماده
شرعدن متحول ومائل اولمیوب ظاهر شرع علی حقایق الهیه یی جمع ایلیه که • وماذا بعد الحق
الا الضلال بو نزد اقدم دخی بیان اولنمشدر که علماء سلف متعلق اطلاقنده اجمال
واختیار قاعده سنی دائم اعتبار ایدرلر ایدی • اکر استعداداتی تحصیله نسبت
ملک خلق ایله مهذب الاخلاق بولورلرسه بلا اهمال اجمال علمیه اشتغال ایدرلر ایدی
والا انی اشد منع ایله منع ایدر • خوف ایدرلر ایدی که فهم دقائقده قصور ایله
کندینک ودیننک فرسنده فساد وفتور واقع اوله • انوبجو نذر که ومسلارد ر سعود و
تعالی تصنیف ایله تصنیف طبیب دن زیرا اولکی افساد ذیح • ایکنجی افساد دیندر
ایدر • والدو موم تدریس ... وفنا که کلام بو مقام منتهی اولدیسه • مرد طبیب عینی
سر بیر سو ومعتمد اینده وکی بر دخی سکارنجه وینه ایده علم ایمزودر که بر دخی مستغرق اولور
بکا دعا خیرایله بس اول وقت بودر که ای طالب حق ورا غب صدق اولان
برادر عزیز سکا واجب اولان اولدر که او بالله کباری انکار ایتمیه سن زیرا انکار
شکل جناب باری اولدر تا بسنده وسیله • وحضرت رسول اولدیغنی طلبیه ده در **نظم**

فاذلکت فی المدارج خواه • ثم ابصرت حاذقا للغار • لا تکن منکرا فثم امور •
تطول الرجال لا للقصار • فاذلم تر الهلال فسلم • لا ناس رأوه بالابصار •

ترجمه معارف اولکی وزیاده منور • عاقل مردان سقلی ایته انکار •

ره قادر بر نیجه نفیس ذوق حالات • اکر بلمزنک احوال اسرار • هلاکی کورنمسکت ایله تصدیق
جزو بیرود کره ساکن اهل الاعتبار • تهافته الامر انلارک مقالات خلقیه واحوال غریب
لرندن فهم ایدوکک کلمانی بو اهلنه حوال ایله • زیرا اکثر بشر ما خلق الحق تعالی یوریک
لکل جعلنا منکم شرعة ومنهاجا یعنی سزدن هر بریکز ایچون بر مسلک وطریق تعیین ایتدک
بحسب استعداده انلرک مجاهده دائره • بعض حکما دیمشدر که امور غریبه واحوال
عجیبه دن بر نسنه که کوزیکه واصل وانلرک قلبکده انکار حاصل اوله • آنی عالم غیب
التمیوب تقوی امکانده ترک ایله • واکرسنی انلردن دلیل وبرهان منع ومد
ایلیه • بعض محققین اسرار بنجده • والوار منقول ده دیمشدر **بیت**
دکمان ما کمان ما لست اذکره • فظن خیرا ولا تسأل عن الخبر **ترجمه**
اولور بر نیجه اسرار بکانی بن • خبر صوره سال خبرا اکلا آسنی • اکر سؤال ایدنور سه
بر نسنه که شرع مخالف اولورسه ودخی کفر ورسم اولانده توقف ایلمک صحیحدر کلدر •
جواب ویریلور که نیچه کفر صحیح اولان کلام دخی اهل اسلام توقف ایدر • جائز اولمز کیبی
صحیح اوله دیمک جائزدر کلدر • مطلقا مسلم قنده قالدی که عالم اوله زیرا اول
شکک ونظام اسلام وشرعی فهم وفکت ایلکدر • لکن بز نعوذ بالله تعالی انده
توقف ایلمزز حق تعالی جلادری دین اسلامده نشا اهل عادا وفوق وجاینده
اکا سلدن معصول ومعصوم ایلیه • بز انلارک سرادلری ظاهر نزدن منفهم اولان
سعنی بیدر • آنده توقف ایدرز • زیرا ظاهر یکا مراد دکلی بیدوکنه دلیل قطعی ودلالت
ایلمشدر • اول تقدیر جه البته ظاهر ندن مرفوع اولنوب وجوه تاویل قبل بر وجه
حمل اولنمق لازم در • یعنی وجهله وجه اول اولدر که کندیلر تقریح ایدرلر که نزدیم کلام
ظاهر ندن مفهوم اولان کفر والحاد دکلدر • زیرا اصل مراد دن تعبیر مسلم حلول واتحاد
ایدوب لکن نفس کلام اوله دکلدر • بلکه ضیق عبارت قصور اشارت سبیله تعبیر ایتمشلردر
جس بر مرود خبر انلرک تعبیر قصد ایلمیش • البته عبارت بر خطاء وحرجی مشتمل اولور که انلر
احتراز ممکن اولماز • حضرت امام غزالی کتاب المنقذ من الضلالده بو بابی بسط
مقال ایلمشدر • وجه ثانی اولدر که بعض مطالبی ذکر ایلمشدر که معارف الهیه نک
ادراکنده الفاظ وضع اولنمامشدر • بلکه وضع الفاظ وعبارات ایچون مقابله ممکن دکلدر
و دخی معارف الهیه بطریق الکنایة والاستعارة ممکن الاشارة دکلدر • زیرا حق
تعالی یه مماثل بر شی یوقدر • امرکه اسرار الهیه دن تعبیر قصد ایلمشلرک غایت عقولی
ونهایت امور نکلی اولدر که اکا جهاندن بر جهت ایله مماثل کولان شیئ ایله تعبیر ایلیه
اکرچه اکا حقیقتده وسائر جهاتنده مخالف ایسه • دخی بعض اسرار الهیه دن تعبیر اکرچه
ترجمه دن اززمانه تقریب ذوق ایچون دخی از ماندن تشبیهی متضمن در • اول
علمده کتابلر تصنیف ایلمکدن عرض جمال الهی اول اسراره واقف اوله نلره تذکیر در

حقیقتده تعبیر دکلدر • زیرا انلار اول الفاظی اطلاق ایلدکده اولان علاقه‌یی بیلورلر سلوکلر
و دخی واقف اسرار اولمیانلره دخی تنبیه • دیرلر بزده بر علم واردر که انی اذهان و عقول الباب
تحمل فهم ایده‌مز تا که تحصیلنه ترغیب حاصل اوله • نته کم حضرت رسول صلی الله علیه و سلم
بیورمشلردر ان من العلم کهیئة المکنون لا یعرفه الا العلماء بالله و اذا نطقوا به لا ینکره الا
اهل الغرة یعنی علوملردن بعضی واردر که • مانند در مکنون اصداف قلوب عارفانده
مخزوندر انی بیلمز الا عالم بالله اولنلر بیلورلر • نه زمان که انی سویلیه‌لر انکار ایلمز الا اولی که رسول
الله دن ابلی و دعا • یعنی ایکی ظرف دن آنان حفظ ایلدم • الک بریی خلقه بث
ایدب اجهم • اما آخرینی اکر بث و فتح ایدرسم شو بلعوم قطع اولنور • بلعوم
بوغازدر و حیث مرهلا ایله بوغازدن طعام نزول ایدن محلدر یعنی نیجه ناس انکار ایتمکله
بنی اکفار ایدوب قتلمه باعث اولورلر دیمکدر • و بنه بو معناده دیمشلردر
شعر
انی لاکتم من علمی جواهره • کی لا یری الحق ذو جهل فیفتتنا • و قد تقدم فی هذا ابو حسن
الی الحسین و وصی قبله الحسنا • یا رب جوهر علم لو ابوح به • لقیل لی انت ممن یعبد الوثنا
و لاستحل رجال مسلمون دمی • یرون اقبح ما یأتونه حسنا
ترجمه
کتم ایلدم علومک نیجه جواهرنی ■ جاهل کورب انی اوله تا که مفتون •
شرفخا مقدم ایدب وصیت آنی • سبطین احسننه ترابندکی در مکنون •
علم نیجه در علم بن ... که آسنی • اجهم جهانه دیرلر ... کدر ... •
ایرنجی کسه داخی خونم حلال ایدرری ■ دنیا و آخرتده اولوردی جمله مغبون •
لکن زنهار و زنهار که انلار شرع شریفه مخالف کلمات اضمار ایتمشلردر دیو ظن و انکار
ایدرسن اویله دکلدر • حاشا ثم حاشا انلاردن که شرعه مخالف ... غفلات ایچره بوادی ضلالده
ناشی اصحاب زلات ... اجول نجوم ... انلاردن اول معقول کلمات
ایلیه • بلکه انلارک غرضی مشاهده ایتدکلری احوالدن تعبیر ممکن اولمایوب تقصیر ...
و استماع ایدنلر احوال الهیه‌یی احوال عقلیه قیاس ایدرلر ... و ملق
و یا خود اول کلامک فائده سو ظن ایدرب مقابله بالانکار ایتمک غرضی اکثر ...
سعی اختیار ایتمشلردر • جناب باری اندن منزه و عاری ... طالب ...
اولان وار در ... و یا خود ... واحد ... مطلب ...
شعر
فری هر صاحب طبع کامسه اولانلر دخی واقف اولمق محتمل ... بو معناده دیمشلردر
لقد طفت فی تلک المعاهد کلها ... و سیرت طرفی بین تلک المعالم
فلم ار الا واضعا کف حائر ... علی ذقن او قارعا سن نادم
ترجمه
نیجه دیارده حقتده جست و جو ایتدم تمام ■ هر دوالی ... ایلدم ...
کوردم هر برکسه الا حسرتدن هر برنی • دستنی ... طوتمش ... ندامتله
... الکبری السبکی ... فقها دن بر طائفه واردر که ... فقرا ... ارباب تصوفی ...

ایدب

ایدب اصلا اعتقاد ایلمزلر • و انلارک سماعی و نیجه امورینی تعییب ایدرلر • و مع هذا اسماع
اولان اختلاف اقوال و بحث و جدال علوم دره بیاز امورینی اول تعییب ایدنلردن
فهم ایدن اقل قلیلدر • و اکثر دعوالری بلا دلیلدر • آنلره واجب اولان اولدر که اول فرقه‌نک
احواللرینی • و فوق کل ذی علم علیم • مضمونی تجربه انلاره تسلیم ایلیه‌لر • زیرا هر کسه بی اعتقاد ایلمز •
الا جزئیه ظاهر ایلدی هر بار بر کره انلارک کلامینی تاویل ایتمک امکان • و بر محل حسن حال و تمامی
ظاهر و نمایان اولانلردن عدول ایلمزلر • خصوصا اول کسه که بر انلاردن ... اوزره
ثبات و لزوم طریقت • و تحمل انواع ریاضات ایله وصف آنلری ... انلاردن ...
و یا خود بسبب سقط ایله بر کلام صادر • و یا بر وضع ظاهر اولسه • جزم قائم ... اول احوال
کرامات سابقه یی هدم و ابطال ایلمز • و نیجه دفعه تجربه ایلدک بر فقیه بو مادرکه صوفیه
بزرکوار طائفه یی انکار ایلیه • الا الله حق تعالی انی اهلاک ایدب عاقبتی وخیم ایلمشدر
نته کم بر جنده کور ... استهزا ایلیه • الا الله مالکت الا هلاک ... اهلاک
ایدب عاقبتی شومیه واصل شدر • طائفه صوفیه اهل قلوب ... سبب اهل الله
و خاصان مقبولان بارکاه اله اولمشلردر • نفعنا الله تعالی بهم و رزقنا سلوک طریقهم
امری انلاره ... اکر تعرض ایلیه فلاح بولمازلر • بو ذکر اولنان کلام ... کلامنک ...
رحمة الله علیه • وظیفه ثامنه • اولدر که ... اولدر که قول ...
اولوب ... افعال ایلیه • و لا کنده ... کرکدر که تاثیر حاصل اوله •
زیرا اکثرا قوالنی افعالی تکذیب ایدرسه ترغیب و ترهیب حکمی اولمایوب خلق اندن
و کلامندن استفاده ایلمکدن نفرت و ... اظهار ... ایدرلر • زیرا اکثر
ناس اصحاب تقلید اولوب بر کلامی قائل اولانک ظاهر حالنه ناظر اولورلر • اما اول
ارباب تحقیق که لا تنظر الی من قال و انظر الی ما قال ... قائلی فی نهوب ناظر
... اول غایت نادردر • امری ... اجماللری ترکیب و تطهیر
اتهام و ... کثیرا ملق کرکدر • مثلا طبیب ... بیمار ... ایله دسکه
اشیادن ... و زجر ایلسه کندوسی ... و بعض ... حاصل اوله ... بر کلامی
مجول اولوب استهزا اولنور • و یا خود علم و صداقت اولماغی ایله تهمت اولنور •
و یا خود بعضنک ... فقیه و ... اولنوب ... متقلب
اولوب • بعضنک حقیقتده هلاکنه سبب اولور • کذلک عوام الناس دخی بر عالم
غیر عامل کوروب آنوک کلامینی ... ایدرلر • و یا خود کندو ... بعض ... طریقه
سالکک ... ملک ... ایدر ... و یا خود
... باعث اولور • حق تعالی جلا ... اولدر
... حفظ ایلیه • احادیث شریفه ده وارد اولمشدر که ناسک عذاب جهنمدن
اشدی اول عالم درکه حق تعالی انی علمندن منتفع ایتمشدر • و بنه بیور مشلردر • اول ... یوم

يوم القيمة رجل عالم فيندلق اقتاب بطنه فيدور بها كما يدور الحمار في الرحى فيجتمع اليه اهل النار فيقولون
ما بعد العيش الست تأمرنا بالمعروف وتنهانا عن المنكر فيقول كنت آمركم بالمعروف ولا آتيه
وانهاكم عن المنكر وآتيه يعنی روز قيامتده اول كيمسه اولسان

دخی حديث شريفده وارد اولمشدر كه خلقك روز قيامتده حسرتی چوق اولان
اشندی ايكی كمسه در بری اول مرد عالمدر كه نفسنه ظالم اولوب آخر كمسه يی كوررسن كه
علمی ايله عامل اولوب جنته داخل اولور اما كنده وسعی ايله تضييع اعمال ايدر دنيده قصور
اعمال ايتمكله داخل نار اولور وخائب آمال اولور بری دخی اول مرددر كه جميل ايدر طريق غير
حلالدن جمع مال ايدر ايلر بنده كنده وصی مالك ووارثی مال ازطريق حلالدن مالك
اولوب وجوه خيره صرف ايلكله سالك اولور انكله وارثی داخل جنات نعيم
اولور كنده وصی مبتلای عذاب اليم ونار جحيم اولور شيخ ابو اسحق شيرازی دائما بو مقوله
علمدن حق تعالی يه استعاذه ايدردی نعوذ بالله من علم يكون حجة علينا ديوب
انشاد ايدردی بيت علمت ما حلل المولی وحرمه • فاعمل بعلمك ان العلم للعمل
ترجمه چون حلال ايله حرامی بكا بيلدردی خدا • پس مراد حق عمل در اوله اندن س...
دخی واعظ ناصح ايله متقيد اولان كمسه نك تشنيع نفس ايله طعن ووعظ ايله فضل
تبليغ دره بری ... ايله طعن ... اولور لی
دخی ... آمری ما دامكه عالمك
تجديد اعمالی نقوش عبادات ايله منقش اولماية زنوك كلالی مانند خاك دكل
بيره ول العلاء ... مشهور در ... شعر
يا ايها الرجل المعلم غيره • هلا لنفسك كان ذا التعليم • تصف الدواء لذي السقام من الضنا
ومن الضنا وكيما تصح به وانت سقيم • مازلت تلقح بالرشاد عقولنا • صفة وانت من الرشاد عديم
ابدأ بنفسك فانهها عن غيها • فاذا انتهت عنه فانت حكيم • فهناك يقبل ان وعظت ويقتدي
بالقول منك وينفع التعليم • ترجمه ای معلم چون ... و... اخر ... تعليم ...
نفسكی تعليم ... وصف ... ايدرسن ... آی حكيم ...
سعی ايدرسن ... اصلاح ... كندو حالكده ... اوله ...
شنده ... عالم الحكيم ...
دخی بو معناده دينلمشدر بيت لا تنه عن خلق وتأتي مثله • عار عليك اذا فعلت عظيم
ترجمه كاربيدن ... ايدرسن ... • عار در ... ايله ... ناتمام
دخی دينلمشدر بيت يا واعظ الناس قد اصبحت متهما • اذ عبت منهم امورا انت تأتيها
ترجمه ... طعن ايدر خلقه عام • ... ايدرسن ... عام

وبو معناده خواجه حافظ عليه الرحمه دينلمشدر بيت واعظان كين جلوه در محراب ومنبر ميكنند
چون بخلوت ميروند آن كار ديكر ميكنند • بلكه حق تعالی اول مقوله اوصاف ايله اتصاف
ايدن بی انصاف زمره سنه توبيخ وتهديد معاتبده بيورمشدر اتأمرون الناس
بالبر وتنسون انفسكم يعنی سز ناسه بر واحسان ايله امر ايدوب كنده نفسكزی فراموش می
ايدرسز يعنی بو كار شنايت ايله عمل انكار در ديكدر بو مضمونده دخی ... دينلمشدر عالمك
وزر وكناهی مضاعفدر ووزر جاهل مثل اكثردر زيرا عالمدن صادر اولان ... مخالفه
اقتدا ايدوب انوك وزری دخی مرتكب اولان عالم ... دارا اولوز ...
حضرت رسالت پناه عليه الصلوة والسلام بيورمشدر من سن سنة سيئة فعليه وزرها
ووزر من عمل بها الی يوم القيمة ... جاهل ... وزری عامل اولوز
عالم عاصی يه اول فعلی ... اقتدا ايدرك وزری حاصل اولوز انو ...
علی كرم الله وجهه بيورمشدر ايكی كمسه ... قطع ايلمشدر بری جاهل متنسك
وبری عالم متهتك زيرا جاهل متنسك يعنی ... آداب شرعيه رعايت ايله مقيد
اولوب جاهل اولان خلقی اول ... ايدر وعالم متهتك يعنی ... بر ...
شريعت اولان عالم ... عامل ... ايله ... ايدر نبی عليه السلام اولدر ...
ويل للجاهل مرة وللعالم سبعين مرة يعنی بركاره كه جاهل بر دفعه ويل هلاك عامل ...
عالم ... اولوز بعض عالم واردر ... ترك ايدر ... مناظره و
مباحثه ... اولوب فلان كمسه حالا فقيه شهر ... مشهور ... اولوب ...
درو ... وثابت ... وعظ ايله ... فوائلی بالكليه ترك ايدر
قرآن عظيمی حفظ ... بلكه صلوة تمامی ... جنبا ...
جنابانی ... اهتمام ايدر وبو خصوص ده بسط عذر ايدر طلب علم صلوة نافله و
افضل ... مصحف صلوتك ... دكلدر ...
بسط مقال ايدر ... افاق ... ديرا ...
... آداب اسلامدن بر ادب ده تهاون وتقصير ايلمسه ... سنت ايله معاقب اولور
دبركمسه كه بر سنت ترك ايلمسه ... فريضه ايله معاقب اولور وبر كمسه كه ...
ايلمسه حق تعالی بر اهل بهشت ... ايدر كه انوك حضورنده بعض اعمال باطله ...
... اول ... متهم ... اولوب ... خراب ...
... هلاك ... اولور امری ... ترك ...
ونوافل ايله ... كامل اولور ... لازم ...
على النفع ... اكثر ... نبی عليه السلام ... بيورمشلردر بر كمسه
... ايلمسه حق تعالی ...
شباب ... اولا ... واجرو ... سواد ... ورع ...

بقا و بیحضور ایدرز و یاخود قرب سلطان آتش سوزان بودر نتیجه مانند آتش سوزان
اولان قرب سلطانه مبتلی ایلر و جلاء و ورع دنمزر کثرت ظلم و کثرت منام و مالایعنیده
کثرت کلامدن احتراز ایلمکدر و دخی تناول طعام اسواق و بازاردن که اکثری محرمات در
و خیانتدر غفلته اقربدر و ذکر خدادن ابعد در و نتیجه گرسنه و آج و فقیر و محتاج اولانلر
منظر حسرتی اولمق ایله برکتی زایل اولور و دخی تحصیل غیبت و کثیر الکلام اولانلر ایله
اختلاط و الفتدن احتراز ایلیه و بشلردر بر کسه که کثیر الکلام اولسه عمری مصروف
دوزد بوده واوطلقه ضایع و غیر حمیده اولور و دخی ارباب معاصی و اصحاب تعطل و اهل فساد
اتخاذ ایلیه زیرا طارت موثر و صحبت اشرار مکدر در و لانولو و لان اولدر که اکثیا
و ارباب عقل سلیم و اصحاب طبع مستقیم ایله اختلاط ایلیوب کسلان و مفسد و فتان
اولانلردن گریزان اوله **بیت** عن المرء لا تسأل له ابصر قرینه
وکل قرین بالمقارن یقتدی **ترجمه** همنشین صور [illegible] کند مردان را
هرکسی دایم قرینندن ایدر کسب مقال **نثر** و دخی علمادن برزمره وار در که غیبت و سائر مناهی
دنیوی استهانت و حق تعالی نک مخلوقاتنی استهزا و اهانت و انلرک عزتی
نتیجه شناعت ایدرز و یاخود و فاق عسارالی بر معصیته مبتلی ایدرب لکن کندوسی
استتار ایلیوب اظهار ایدرز بلکه مقام اعتذارده علم و ملزم معتقدی سزا ایدرلر دیو نامی
گفتار ایدرز لکن بو کلام بعض جاهلدن ناشی درهم و کندولر زیرا اعمالی نک مطلقا
ستری واجب در خصوصا عالملرک خلق انلاره اقتدا ایده طالبدر اولسبدندر
بعض عارفین شاکر ولرینه کند نک اشرفا ... فتوا یعطی مطلع ایلمزلر ایدی
جائز که اقتدا ایتمکله منع اجتهاد اولنه دیو امری علیه لانولو و لان اولدر که معاصینک
صغارندن اجتناب ایلیه قنده قالدی که کبارندن اگر ابتلا مرحوم هله قادر اولمزسه
نفسه قادر اولوسه باری اظهار ایتمیوب نفسی طلب حیا ایله استتار ایلمک گرکدر
و جمله احوال شنیعه و اوضاع شبوله ندر که امت سالفه بطن و بلاء ما غضب خصوصا
عقائدده مخالفته سبب بلکه کفر ایدرلر حتی اشاعره دن بعض اصحاب تعصب حنابله یی
اکفار و بعض حنابله اشاعره یی اکفار ایدرلر لکن بو کلام قول منکر و زور و قائلی نفسی
نور در زیرا حنفیه و شافعیه و حنابله و مالکیه دن ایمه مجتهدین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
مذهبلری بونکله دنیزه در که اهل قبله دن برکسه اکفار اولنماز بابو مرتبه تعصب اظهار
اتمک باعث فتندر و بر قوم که رتبه یافته به ملاقی اولوب نه حال وزره تعلیم ده و ترجیح
بیلمیه و نه بزه مناسبیدر که انلاردن سکوت ایتمیه و نه والله تعلیم بواعد کلامی دردنج
تا منقول عقلاء باشنده و غیر مقبول در **وظیفه تاسعه** آداب درس مقوی
و قضاة تذکیر باشنده و ورده آداب درسی اولدر که وقت تعلیم ده تکلم غیظ ایدرب
غضب ایلیه و تعلیمی حد ابلغلا ایله که طلبه حاسی وحجاب حقیقه نافع اولور و محکمه

تعب ایله کرا اعلام موت قلب طلاب جلب ایدرلر بلکه هر بار حلم و وقار و صبر و رفق مدارا
کنده و شعار ایلیه و دخی بعض حالاتده فرط مقبول اولماسه مبالات ایتمیوب بلکه بجا
لازم اولان تبلیغ و ارشاد در هدایت توفیق حق تعالی دنر دیک گرکدر و دخی
شفقتک فرضی امتحان و علاج صفتی نه مرتبه در اذ حال ایلکده بلسن بو قدر زیرا نبی علیه
السلام اصحاب کرامی اول مقوله تجربه بیورورلر ایدی نته کم حدیثده وارد اولمشدر که
نبی علیه السلام اصحاب کرامه بیورمشدرکه ان من الشجرة شجرة لا یسقط ورقها وانها مثل المسلم
فحدثونی ما هی فوقع الناس فی شجر البوادی ... اشجاردن هر شجری اذ نوک اوزرنه دوشمش اول شجره مسلکه
بکا خبر مقوله تجوزدر اول دم اصحاب سلم بادیه ده اولان اشجاری ملاحظه ایدرب
نعیشده سی نمام ایلدیلر حضرت ابن عمر رضی الله تعالی عنهما قلبمه لاح اولدیکه نخله
اوله لکن کند بیلر اول زمان شاب اوکاغی خاطره لرینه ذکرده کبر السن اولانلر
تقدم اتمکله حیا ایدوب سکوت ایلدیلر و بو حدیث شریفده اشارت وار در که تلمذه
صغار مشایخ کبار ده تقدم ایتمک گرکدر الا که اول عام فهم اولنوز مقام اوله و دخی لائق
اولان اولدر که علمده جدال حق اولان محلده طعن لسان و زجر سهام مقال ایلمیه
زیرا اول حال نتیجه باب ضلال ایدرز و دخی قبل التعلیم محفوظاتنی کندودنفسنده تفکر و ملاحظه تذکر
ایلیه تا که تحصیل سوخ ایلیوب بعده مطالعه ایله الوالانی افاده و تعلیم ایدرب لازم اولمیانلری
سکوت ایلیه و اگر طالب اولنلر مستعد بیلر ایسه انلارا ایله تکثیر مباحثات و القا مشکلات
ایلیه بلکه ندر بجلا الاهو فالاهو طریقی ایله تعلیم ایلیه اما اگر مستعد بیلر ایسه انلاره القا و مباحث
ایلمیه بلکه انلارا ایله فهمک مشکلاتنه دخول که بحر اغزه خوض و وصول ایلیه و دخی
افتتاح منکرا نمیدر که مدرس صباح درسندن بر قطع سطره نظر ایدوب آنی فهم ایلیوب
سائر نزل بخبر ایکی و واردب اول معلومنی متعلمه القا ایلیه لکن ذهنی سائر ابوابک
جمله سندن و یاخود اگرندن خالی و نتیجه لازم اولان مقدر باشندن عاری اوله زیرا
بو امر شنیع نتیجه عوام منصب مدرسی طلبه اقدام ایتمکه موذی اولور زیرا عوامدن
بر تاج سطری فهمه قادر اولمیان جلیل فهمدر بو بلیته دعاة زمانه نزد و شیوع بولوب
اول سببدن بجا ارباب جهالت منصب تدریسه دخوله جرأت ایدرب انکلا رسوم علم
رونق مدارس خراب و دارس علماء بقدر و بو مقوله طائفه یی ادب اندر مدرس علمه
سبب اصطلاک ایکی به هر بر زمانه به عتابی و اظهار شکایت و اضطراب ایدرلر حق تعالی
اول مقوله سفها یه جزاء ایلیه و الله الرقیب علی کل شی و الدهر بلری بیورلر بو معنا در
بنا بو حیثیه دنسه **بیت** فیا اسفا علی المدارس دارس فهل عندکم من درس من مقول
ترجمه دریغا خلق کلدی بنای مدرسه بجا اغفا دشو کی کشتی هم داز
و دخی لائق بودر که تعلیمنده عبادلک حقارته و هدایت دهر برینه صالح و نافع اولانلر
و دلالت ایتمکله نیت ایلیه و مشغول طهورجایی قطع ایلیه و دخی لائق اولدرکه فقیر و غریب

ولانلری گندویه تقریب ایدرب توضیع و تسکینده اظهار عطف و محبت ایلیه و شاکردنک
محتاج اولدوغی امورکنده معاش معاونده اکتفا ودروب کفایت ایدلی خصوصنک اقربه
[illegible] اولانی ایله ابتدا ایلیه و هر صنفه عقلی و فهمی ادراک ایدوکی مقداریجه القاء کلام کی ارشاد
[illegible] اعلام ایلیه و سؤاللرنده تعنت و عناد و یاخود بعض اغلوطات القاسنه اعتیاد ایدنلره
جواب ویرمیه و دخی جملهٔ آدابدن در که طالبه نظر ایلیه اگر فهمی یورتیه زیاده
اولا که حل مشکلات و کشف معضلاته قادر اوله انوک تعلیمنه اقدام و اخذه اهتمام ایلیه
[illegible] ایلیه و الا اهمال [illegible] ایدوب [illegible]
اشتغال و نوافل طاعات و عبادت ملک [illegible] ایلیه لکن ذهنی امتحان ایتدکده
[illegible] زمان صبر ایلیه اما آداب فتوی اهری علوم اولا که علما سلف
تقلید [illegible] زیرا نبی علیه السلام بیورمشدر اجرؤکم
علی الفتیا اجرؤکم علی النار [illegible]
[illegible]

[illegible]

تقلید افتی [illegible]

ژ

صحت معتقد اولنمش اولسن صحیح فلعله تیغ ابر ایدی معلوم اولور که شرعا شربی استباحه
وعدم وباشدن نلغی در نعوذ بالله تعالی من الخذلان بو مقوله مغنی دیکلدر الا فعال فاعل
وحجاب هتکی عارف وخلل ورونق شرع ساقط ونظام دینی مفسده در شعرا اهل الحجون
بعض سخنها ر دو جنون دیمشلردر شعر ان فتی من الالفتی قابل

اقتدی بالشطرنج وهو حرام ⁂ وابو حنیفة قال وهو معتقد ⁂ فی کل ما یروی من الاحکام
شرب المثلث والمربع کابرا ⁂ فاشرب علی رغم من الاثام ⁂ واباح مالک الفقاع تکرما
فی ظهر جاریة وظهر غلام ⁂ والحبر احمد حل جلد عمیرة ⁂ وبذاک یستغنی عن الارحام
فاشرب ونکط وازن ولط ⁂ واحتج فی کل مسئلة بقول امام ⁂ بو مقوله شاعرک هفته

هامی صواب تخییل ایدوب ثواب بیجه کاسوده خطا ایله تغیر برکشیر واسواق مسلمین ده
طواف ایدر مکله تشهیر اولنوب اقونه ده وحی اسوحال ایله ابتلای غزی ونکال اولمکه
لایق مسلمین ده وبهار موفقین اولان علیه نه وجه ایله افترا ایتکاافترا ایلمشدرکه
حاشا امام مالک وغیرلری نسبت ایده وکی شطرنج قمار وشرب علو اطه وزنا ایلمک ذکر ایدوب
تشغالری اطلاق جائز کورمیوب وافترا در غالبا بو مقصوده اصل اولمیان بو نواسک قولیدر که
دیمشدر شعر اباح العراقی النبیذ وشربه ⁂ وقال الحرامان المدامة والسکر
وقال الحجازی الشرابان واحد ⁂ فحلت لنا من بین قولیهما الخمر یعنی عراقی کرمادی
حضرت امام ابو حنیفه در بزه نبیذی دشرب حلال وقمر وسکری حرام ایلمشدر وحجازی
مرادی حضرت شافعی در نبیذ ایله خمر واحد در دیمشدر امعا ایکیسنک قولندن
حرکت علی لازم کلور ایکی حاشا حاشا حاشا اوید دیکلدر زیرا امام شافعینک ایکیسی بر در
دیمکدن مرادی شرعی حرمته بردر دیمکدر انکه حلال اولمقده بردر دیمک اولماز ایمدی
بو مقوله کلام کثیر الملام عن اعتقاد صادر اولور سه زنوقه ایدوکی ظاهر ودر والعیاذ
بالله تعالی الا بو دکلو واردر که ابو نواسک شاعر ایلدن اعمال ودر بلور که بو کلام
مقبول ایله بو نوع لطیف وجول قصد ایلمشدر که انوک ادباء وشعرا حالی دکلدر لکن
شرع شریف ابو بابده ججلت وشنیع در زیرا بو مقوله مطایبه دین حق ایله ماعده در نعوذ بالله
تعالی ووحی لایق اولان اولکه در که مفتی نک ابوابی کشاده وجمیع لوازمی حاضر وآماده
اولوب مستغنی اولانلر ورود ومطرود اولماسه فقیه ابو اللیث عبد الرحمه دیمشدرکه
علاء الدین اولنه مراد در خشیت نصیحت شفقت اعمال صبر حلم تواضع احوال ناسدن
ومطالعه کتبه مداومت وطلب حجاب که اولو سه ونصیح وشریف وقوی وضعیف
اوله زیرا بو خبر واصل اولمشدر که حضرت داود علی نبینا وعلیه صلوات الملک الودود
شدت حجاب ایله مبتلی اولمشدر ووحی آداب فتوا ونذر که خطادن فراغ اوله احلا
ایتمکه خلفا افترا ایلمه وکلام حق قبول ایتمکدن اباء واستکبار ایتمیه اگرچه کندوسندن دون
اولان دن صدور ایدر سه ودخی حضرت امام اعظمدن وحی تلامذه سنک قولیه خصوصا

کلامنه رجوع ایلمک واقع اولمشدر ووحی لایق اولان اولدر که کیسه ایله نزاع وخصومت
ایتمکه اوقات اضاعت ایتمیه زیرا دنیاده تحصیل اولان احسانی مقابله سنده مجازات
اولنور اما اسارت ایلیه انک عدد اوسیق کفایت ایدر اول تقدیرده خصومت اوقاته
اضاعت ایده وکه موزر اولور بلکه لازم اولان اولدر که کندو نفسنک معاطه مشغول
اولوب فقها ایله تقیید ایتمیه زیرا دنیاده برکسه که عدوسینی هلاک ایتمک قصد ایلسه
حال تحصیل علم ایسون که انی حسد عدونک درون جسد نده اشتغال ایتمکله هلاک
اشتغال ایتمکه حاجت قالمازه ووقار کسب ایله معاودت اظهار ایلمه زیرا معاودت تفضیح
وتقطیع وارد قانکی تفضیح ایدر بلکه حال تحمل ایلمک کرکدر خصوصا سفها دلندن آنحضرت
عیسی بن مریم علی نبینا وعلیه السلام بیورمشدرکه سفیه دن برخصومه تحمل ایدرک تاکه
اون مرتبه زیاده ربح تحصیل ایده سز ووحی سوء ظن دن احتراز ایلمک لازم در
زیرا سوء ظن نشاء عداوت وفتنه در اول سببدن حلال کلدی نتکم حضرت نبی صلی الله
علیه وسلم بیورمشدر ظنوا بالمؤمنین خیرا ووحی سوء ظن ناشی اولماز الا خبث
وسوء طبیعت دن اولور نتکم ابو طیب متنبی دیمشدر شعر اذا ساء فعل المرء ساءت ظنونه
وصدق ما یعتاده من توهم ⁂ وعادی محبیه بقول عداته ⁂ واصبح فی لیل من الشک مظلم
ترجمه فعلی بد اولان کیسنک بد اولور ظنی دخی ⁂ هر نه کم وهم ایلر ایسه کوزینه تصدیق ایدر
دوستلرین عداوت دشمنک قولی ایله ⁂ شویله ظن ایلرکه هر کاری بلوب تحقیق ایدر
ووحی مفتی یه واجب اولان امور دینیه ده ارباب علم امور شرعیه ده رخصت ویرمکی
تبلیغ ووحی اول عزیمه ایتمک کرکدر که هر بری امتثالی واجب در وتنفیر وشرعا انقیاد دن
تنفیر وموجب اوله بلکه تشدید ورخصت امرینده سائلنک حالنی رعایت ایلیه
روایت اولنور که حضرت ابن عباس دن رضی الله عنهما سؤال ایلدیلرکه مؤمن قاتلنک
توبه وار میدر جواب ویرمدیلر بو قدر دیو بیوردیلر مؤخرا دخی بعینه سؤال ایلدیکده جواب ویردیلر
توبه واردر دیو بیوردیلر حضرت ابن عباسه انکی دفعه جواب ویردکلرینک سببندن
سؤال ایلدیلر جواب ویردیلر که سائل اولکی کوزلرنده قتل غضب فساد ونیت
مشاهده ایدوب منع ایلدم اما سائل ثانی به مشاهده ایلدم که اندن قتل صادر
وآثار ندامت ظاهر ایدی انی مأیوس ایتمیوب بو جواب ویردم اول سببدن بعض
فقهای دیمشدرکه برکسنه که بر سائل سؤال ایدوب بن قولمی قتل ایلسم بکا قصاص لازم
اولورمی دیسه اوکسنه جواب ایده که اگر قتل ایدرسک بز دخی سنی قتل ایدرز دیمک جائزدر
زیرا نبی علیه السلام برکسنه عبدینی قتل ایلسه بز دخی انی قتل ایدرز دیو بیورمشدر
ووحی لفظ قتلک بچه معانیسی واردر اما بو یله اطلاق اولنمق اول زمانده جائزدر که
اطلاقده فساد وترتب ایلمیه بلکه منفعت عباد حاصل اوله ووحی مفتی یه لایق اولدر که جمله
الفاظنده دالخ الفاظ ونقیدن اجتناب ایلیه که فلفی جهال علم ودر کسنه کرفتار وکندو سی

ابتلای الم بیشمار ایتمك لازم کلور بلکه اجابا اول مقوله کلمات تحریك سحاب عوام و حساد ایله
باعث قتل و فساد اولور مثلا بر قائل انا احمد النبی دیسه مرادی لفظ احمد نحو معنا رعدله
مبتدا اولوب و النبی لفظی منصوب اولوب فعلك مفعولی اوله معناسی بن نبیه
علیه و سلم حمد ایدرم دیمك اوله اما اصحاب غرض اول کلامی احمد علم اولوب النبی لفظی خبر
اولوب صفت اولمق و حمل ایدوب معناسی حاشا بن اول احمدم دیمکه حمل ایتمك ممکندر
و دخی بر قائل بیم یا خود حق تعالی خلقی ایندوکه بر نسنه واردر دیسه مرادی قرآن عظیم
اولا کرا اهل سنت نزدنجه کلام ابتدا اولوب مخلوق اولماد دخی اشارت اوله لکن
سنك کلامك حق تعالی دن غیری بر خالق اولدق الهام ایدر دیو اعتراض ایتمك قابل در
بونك امثالی بنجا احوال ممکن در بعض علمانك نامول خلیفه ایلدی والان حکایتی دخی
مشهوردر لکن برکسه دن بو مقوله کلام صدوری انجکل معنی آنك تکفیرینه اقدام
ایتمك کرکدر تا که تامل و تفحص ایلیه کرچه بو مقوله کلامی سویلمك قبیح و شنیع ایسه دخی
معنا امکن صحت تاویله ذاهب اولمق اولی و احسن در آداب قضا ایدی
معلوم اوله که طائفه سلف علما خلقی تقلد قضا و قبوله اجبار ایلکدن تحذیر ایلمشلردر
شریفه روایت اولنور که نبی علیه السلام بیورمشلردر من جعل قاضیا فکانما ذبح نفسه من غیر
سکین یعنی برکسه که قاضی قیلنوب اوله نفس راضی اولمه کانه نفسنی بلا سکین ذبح ایلمشدر
و بنه بیورمشلردر قاضیان فی النار و قاضی فی الجنة بو حدیثك دخی ظاهر معناسی واضح
و باهردر و دخی بین الناس شایع در که حضرت امام اعظم رضی الله عنه حبس و ضربی اختیار
و قبول قضادن فرار ایلدیلر حتی روایت اولنور که اوچ دفعه قضایه دعوت اولنوب
ابا ایدوب هر برنده اوتوز سوط ضرب ایلدیلر اوچنجی دفعه ده اصحابی ایله مشاوره
ایدوب دیو بیوردی امام ابی یوسف ایله مشاوره ایدلکرنده امام ابی یوسف دیدیکه
اکر قبول ایلسك خلقه نافع اولور دیکوز پس امام اعظم ابی یوسفه نظر غضب ایله باقوب
ایتدیلر که بکا امر ویرکه دریایی یوزوب بچکه مامور اولسم مقدور اولورمی دیو ظن ایدرم
سن قاضی اولاسن و بنه حضرت امام محمدن دیوبدر که اصحابندن نوح بن مریم نام بر امام
خدمت قضایه قیام ایتدکده اکا مکتوب ارسال ایدوب و بیدیلر که یا نوح بنکا کتابك واصل
و مضمونندن خوف حاصل اولدی که بر امانت عظیمه تقلد ایتمشسن که انی کبار عجز ... امتناع
شدی سن مانند غریق سن نفسك ایچون بر مخلص طریق طلب ایلیوب صلاح و عادم و تقوی
ملازم اول زیرا دنیا و آخرتده هر بلادن سبب خلاص تقوی و اخلاص در و جمیع امور
اصل و ملاك حسن عاقبتی سبب ادراك اولور حق تعالی امورمیزی خیر عاقبته قرین
و رضاسنه توفیقی رفیق و رهبر ایلیه آمین بجاه النبی ولا حول ولا قوة الا بالله ... بعض
فقها دیمشلردر که سلطانك ظالم و ملکنك قضا جائز اولاجق بعض علماء اولنه اما تقلد
امتناع ایلمك اولماز اما اولمرتبه علما اولماسه امتناع ایلمه جائزدر و بعض فقها دیشدر که

بر کیسه نك که واقعی قضایی دالایتمه نفسنه اعتمادی اوله قضایه دخولده باس یوقدر
اما برکسه که اکا دن عجز خوفی اولورسه اولسه ویا خود حیف و ظلم ایلمکدن نفسنه امین اولمزسه
اولمسه اول کیسه یه قضایه دخول مکروه در بعض علما قضایه دخول مکروه دیدکلری حکم
کراهتی عدم جوازا ایله تفسیر ایلمشلردر اما بو ذکر اولنان اقوالك اصح اولان قول صحیح اولدر
قضایه دخول رخصت و ترکی عزیمت قبیلندندر الا مکر که قضایه اصل اول کیسه اولوب
آخر کیسه اولمیه اول تقدیرجه قبول قضا فرض اولور حقوق عبادی ضیاعدن و عالمی
فساددن تخلیه واجبدر ایچون ایدی اکر قضادن امتناع واصلا مجال اولماز ایسه ... منت
ردی محال اولورسه لازم اولان اولدر که میان خلقده حق و انصاف ایله قضا و حکم
و مظلومی تخلیصه سعی و معاونت ایلیه و کندوسی و اعوانی هدیه و رشوت قبول
ایلمیه بعض علما دیمشلردر که ذی رحم محرمدن هدیه قبولی جائزدر اکر خرج ایله خصومتی
اولمازسه زیرا صله رحم قبیلندن اولور اما اکر خصومتی اولورسه قبول ایلمیه زیرا
اول نمادده قضا مقابله سنده اولوب اجتناب و پرهیز لازم اولور و دخی اول
کسه دن قبول هدیه جائزدر که قبل القضا باشنده مهادات جاری کله ...
عادی اوله زیرا اول قضا ایچون اولماز بلکه معتاد اولان دخی هدیه دن اولور اما اول
هدیه دخی معتاد اولان مقدار دن زیاده اولمیه زیرا اول زیاده مقابله قضاده اولمش اولور
لکن احوط و اولی بودر که بالکلیه قبول ایلمیه زیرا اول سبب باری وا قضای نفسیله تجرید
زیاده یه مؤدی اولور و دخی کرکدرکه سلطاندن خوف ایتمیوب حضورنده حقی سویلیه
اکرچه تلخ ایسه دخی و حق اعلیانه پرده کنده و هوا سیله سویلیه و نفس لیله خصمی میانند حکم
دخی عدل ایلیه و دخی پادشاه و رعایا و اغنیا و فقرا ایکیسی جلوسی فقنده علی السویه اولکه
احد طرفه میل ایلمیه و داما نواب و اتباع و اعوانی تفحص ایلیه که کسه یه ظلم ایتمیه لر و دخی
مکان ظاهرده جلوس ایدوب خلقدن احتجاب و تعیین حجاب ایلمیه تا که صغیر و کبیر
و عاجز و غریب و فقیره بی تکلف وصول مجلسی دخول قدرت اوله و دخی
شریف و قوی و ضعیفك کلامنی استماع و هر برینه جوابنی ملایمت و انصاف ایله
اسماع ایدوب حکمده بر صنف مائل و صنف آخردن متحول اولمیه و دخی اغنیایه غناسی
ایچون و ارباب جاهه جاهی ایچون تواضع ایلمیه بلکه تواضعی دخی بیتا دلوب کنده
یا نشره مکرم حق تعالی قتنده اکرم اولان اتقی اولان کیسه اوله و دخی اهل خیر و محبت امثالی
خزانه تحریك و ترغیب اونابیشدر وره مبغض و افعال سیئه لرندن ناهی و انلاردن
معرض اولوب هر بری حرانه دلالت و سبیل رشاده هدایت ایلیه و هر بری ایله
کلامنده معارف و معاملاتی مستقیم و حقه مطابق و مابینلرنده احکامده عادل ناصح
مشغول اوله و جمله سنی طاعت خدایه داعی و امر بالمعروف و نهی عن المنکر مساعی اوله
و دخی لایق و لان اولدرکه قاضی اولنلرك کذلك امیر اولانلرك رأیدی حکم ...

نصیحت اوله و حتی رأی عقلاری معتمد اولمامق بلکه کاره اولالر و مشورت اولالر لکن بی غرض و
متین اولالر لکن بی ضعف جواد اولالر بلا اسراف بخیل اولالر بلا وکف و دخی لایق اولالر
قاضی لایق علم ایله سیاست و حلم ایله تأیید و تقویت دین و شرع ایله زینت ایلیه و دخی حسن
و رضی السیره اولوب خلقه دست معروف و احسانی گشاده و اموال مسلمینی خائن اولمقدن
حفظ و ادخار ایدوب اصحابی اچون آماده ایلیه و ضعیفه قوی بنده و عدل انصاف ایدوب
جور و اعتسافی ایلیه و دخی نقی القلب و کریم الطبع اوله زیرا کرم تقوی اصلاح حسبت ده
رکن اقوی در و دخی رعایایه ناصح و رحیم و مشفق و کریم اولوب و خشب فقرا و ارباب
حاجاتدن اجتناب و مراجعت ایدنلره سد باب ایلیه و امور جمهور انامده دائما
اولوب گرک زمان بیداری و خوابده گرک سفر و حضر جمله بابنده برابر اوله و ایکی خصمک
بیاننده تعدیل اولوب نظر و اشارتده و قعود و تکلمده فرق ایتدرمیه و هر برینه
استعمال حلم و حامله و تجاوز و لطف معامله ایلیه و جنایت ایدنلره غضب تکال انتقامنده
استعجال ایلیوب بلکه جنایتدن خروجه بهانه طلب ایلیه و جانی دن شبهه ایله حدی
درء و اسقاطه اهتمام سعی ایلیه زیرا عفوده خطا ایتمک عقوبتده خطادن افضلدر و دخی
خصمین بینده قضا ایلیه مادام که گرسنه و تشنه اوله بلکه سرای سبب شبعان و ریان و غیر
غضبان اوله و غیری زمانده حکم ایلیه و دخی قاضی یه اولی اولدر که مصالح مسلمینه اشتغال
ایده و کسبدن رزقی بیت المالدن نصیب اوله بعض مجتهدین دیمشلردر که بیت المالدن
دخی نکاحه برزن و برخادم و دابه و مسکن آلاجق مقدار مال آلمق جایزدر و اندن زیاده
اخذ ایدرسه خائن و سارق اولور و بعض علما کتابت سجلات اچون اجرت آلمغی جواز
تجویز ایتمشلردر سایر ناسدن مقدار کتابت اچون المقداری اجرت مقداری
اولمغه زیرا قاضی نک ذمته لازم اولان حکم ایتمکدر کتابت اولمزینه واجب
دکلدر و دخی دیمشلردر که بر قاضی که بیت المالدن اجر اخذ ایلیه اجرت ایله عامل
اولمش اولماز بلکه متعامل اولوب نهایت مرتبه بیت المالدن نصیبنی استیفا
ایتمش اولور و کذلک سایر علما و فقها و ارباب افتا و سترعمل ایدنلر نهایت بیت
المالدن حقلرینی اخذ ایدرلر مع ذلک دخی بو بابده در و دخی کرکدر که مجلس حکمه
جلوس ایتدکده بو دعایی قرائت ایلیه که اللهم انی اسئلک ان افتی بعلم و ان اقضی
بحلم و اسئلک العدل فی الغضب و الرضا و دخی امور حسبته حکم ایلیه مادام که اخرک
کلامنی مراد اوزره استماع و فهم ایتمیه تا که طرفینک کلامنه واقف اولمق ایله
طریق قضایه عارف اوله **اما آداب تکلم** معلوم اوله که حکمای سلف وعظ و تعلیم
امرنده کلام ایتمزلر ایدی بلکه سکوت و استماعی تکلمدن افضل و خولی نابهنگام ترک
اولی و اکمل کوررلر ایدی و شوجهاله اینلرایدی که هر برینه حدیث و جوابه رفیقی نائب
مناب اولوب کندو بی سالک اولمه اگر بر مکانده که هیچ سکوته امکان اولمایه کرکدر

ناسی ایتدکده بش ایردو و حرمت ایلیه تا که اول نقیصه و ریادن اخلاص و رغبت اولن
زهده و کبردن تواضع و عداوتدن نصیحته و دخی کرکدر که تقوی خلقه تخالف اولیوب
بلکه اوامر ایتدوکی اعمال و اوصافه ایله واکنده و سعی حال متصف اولمه تاکه دیمشلردر
بیت لاتنه عن خلق و تأتی مثله عار علیک اذا فعلت عظیم ترجمه
... [illegible]
و اشخاص کبی جلوه در تراب عنبرکنند ... چون بخلوت میروند آن کار دیگر میکنند
و دخی لایق بودر که نبی علیه السلام مک حدیث شریفنده احسن تزیین ایله تزیین ایلیه
بقینه احسن تا و بنانه رو و اسنده و حال ایله ارباب استنبابی سد ایلیه و دخی مقبول
انشاد و اولیان کمسه دن روایت حدیث ایلیه زیرا برکسه که متحفظ و ارتیابدن اولور
حدیث روایتندن اجتناب ایلمز احد کاذبینه اوده اولور و دخی بر حدیث روایت
ایلیه مگر که صحته اصول دین ناطق و شاهد و معترف و مشاهیر آثار اخباره موافق اوله
و صحتنده شک برمعیاری و دخی اولدر که قلوب ارباب بصایره ملائم و مطابق
و اناردن مواجید و اذواقه موافق اوله لکن بو وجهله ذوق و وجدانه قادر او لماز
الا اصفیا و اتقیادن نادر اولور و دخی واعظ اولانه لازمدر که قصص و حکایات
امم سالفه دن اجتناب ایلیه صحت و ثبوتنه اعتماد اتمیجه اول مقوله قصصک ذکری
بایام فتنه ده اصابت المقتضی عتدر و دخی کرکدر که وعظ نشر و عک ایتدکده اسند
حمد و تصلیه و استعاذه و تسمیه ایله افتتاح ایلیه و لحن و غلط و تصحیفدن اجتناب
و افضل المعانی اختیار و انتخاب ایلیه که اول لغت عربیه در که کلام اهل جنت در و کلام دخی
عجمیه و لغات فارسیه دن اجتناب ایلیه مگر که ضرورت ایله زیرا اطلاق لغت اهل نار
و دخی رفع صوت ایلیه زیرا اصواتک انکری تارفیعی در الا که مقدار ضرورت اوله
و فصیح الکلام اولوب اجمال ایلیه و کلامنده و تشدق دن تجنب و دهانن طوله ... سحلتدن
و تشدق دن تجنب دهانینک جانبینی عادت تخارج حرف تحریک ایلمکدن و تعمق قول
بعضی تکلف و نهایت مرتبه تکلف ایلمکدن دخی اجتناب ایلیه و کلامی سز و حسن و ترتیل
مستحسن اوزره ادا ایلیه زیرا حضرت رسالت پناهک صلی الله علیه و سلم کلام شریفی
فصل ظاهر و هر استماع ایدن سهولت ایله فهم قادر ایدی حتی هر کلمه سی تعداد
ایلیه لر قابل ایدی و دخی کلامنی استماع ایدنلر ایقاع ابلیه زیرا برکره
علیه السلام اوچ دفعه سلام ویروب و تکلم بویورسه لر هر لفظی در بار لر ایدی اوچ کره
تکرار ایدرلر ایدی و کلامنده مجود ایلیوب تکلف تنظیم و سجع ایله تقید و تعلق ایلیه
زیرا نبی علیه السلام ابن رواحه یه بویوروب **اما تعلقا** و اعنی برا من التکلف بیوردیلر
و دخی ایاکم و السجع الکهان بیورمشلردر و دخی کلامنده نبی علیه الصلاة و السلام ایله

وكلمهٔ توحيد و استغفاری اکثار ايليه خصوصا که نقل ايده جکی حديثی تفکر ايده کده تذکر
ايده مسه اکثر او فائده تذکر ايده ز یاخود صلوات اول حديثدن عوض اولور اکر ديلرسه
نسيان حديثدن خلاص اولمق مقصد ايله ذکر تحرير ديمه و دخی کرکدر که وعظنده کتب معتبره
دن نقل ايليه مثلا امام غزالینک احياء العلوم و امام نووی نک رياض الصالحين
واذکار نام کتابلری و ابن الامامک سلاح المؤمن نام کتابی و امام سبکی نک شفاء الاسقام
فی زيارة خير الانام نام کتابی کبی ابن جوزینک مواعظنده اولان کبی دخی لا بأس فيها دن
و دخی مغالطه وعظده وغلطدن احتراز ايليه اکر معاش ايچون محتاج اولورسه بينا ما الدن
اخذ ايلمسه کرکدر و بيت المالدن دخی مقدار احتياجی بيان اولنمشدر وظيفهٔ عاشره علمانک
مطعم و ملبس و اولاد و ادابی بيانندهدر امدی اداب علماء دندر که عالم ملابس و مطاعم ده و زرفه
و اثاث بيت و مسکن ده تجمل بارينی تحمل ايليه بلکه جمله سنده اقتصاد و اعتدال سلفنه
اختيار و سلف صالحه تشبه ايله افتخار ايليه هر بار که عالمک جانب قلته ميلی زياده اولور
حق تعالیه قربی زياده اولور اصل تحقيق بودر که زينت مباح ايله تزين حرام دکلدر
لکن کثرت خوض و شروع زياده انس و نزوع ايجاب ايدوب جدا ترکی مشکل اولور
دکاه اولور که دوام زينت بعض امورده شرعه مؤدی اولور مثلا سلطان و سائر ناسی
مخالطه و استيناس اکثريا مداهنه و ريا ايتمک لازم اولور امدی اصل حزم
انلاردن اجتناب عزم و جزم ايلمکدر زيرا بر کيمسه که دنيايه راغب مائل اولور انلردن
سالم اولماز ناکاه فی الحال تفصيل حالی و عاقبتی نه يدی بودر که دنيا مزرعهٔ آخرت فی نفس
جميع خطايا اکا سبب و محبتی در نيجه غنی سعيد واردر که غنی ايکن دنيايه محبت ايتميوب
مستغنی اولور و نيجه فقير شقی واردر که دنيايه نائل اولميوب لکن غايت محبت و مائل در
امدی دنيا ده هم خير نافع و هم شر نا نافع واردر جهان دنيا مانند مار تریاق نافع و سم
ضار دن مرکب در پس آنک نافعی ضارندن تميز ده بيشمال لازم در آنکه زيرا
مال موقوف در ه امدی معلوم اولا که تحصيله رغبت اولنوب ادخار اولنان اشيا
يا على الاطلاق مخدوم در علی کی که نفسنک کمالی انکله در و يا خود بر جهتدن مخدوم و بر
جهتدن خادم در احوال بدنيه کبی که مطاعم و ملابس و مناکح در زيرا انلار مال خادم در
اصلاح بدن ايچون که اول دخی نفسه خادم در و یا خود على الاطلاق خادم در دراهم
و دنانير کبی خسيس که بو امور دن هر برينه کندو برلانی اولور و بونسنه سيزلک
ايليه درجه و صلاحی تکميل ايدوب حق تعالی نک ويمدد کم باموال وبنين قول شريفلک
تحتنده داخل و بنی عليه السلامک نعم المال الصالح للرجل الصالح قول شريفنه مظهريت
سعادتنه نائل اولمش اولور اما شول کمسه که امری بالعکس ايده وب دراهم و دنانيری
مخدوم و حاکم اولاف محکوم ايلمش جمع ومنع انک تحصيله موقوف و بکليا انکا تقيد
ايده وب اعتبه و غوطينی اول جانبه معطوف ايليه حق تعالی نک انما اموالکم واولادکم عدو لکم

قوله شريفنک تحتنده داخل و دخی لا تلهکم اموالکم ولا اولادکم عن ذکر الله ومن يفعل ذلک
فاولئک هم الخاسرون قولنده اولان نهی اکيده مستحق اولور و دخی وعيدلکا دخی و اصل اولور
و دخی حضرت خليل عليه السلام ربنا اجنبنی و بنی ان نعبد الاصنام بيورمشدر و بعض مفسرين اصنام
دن مراد بو ايکی جوهردر که ذهب و فضه در اکثر ناس کمال محبت و تعظيم انلرلکا انلار اصنام
کبی معبودلری اولوب عبادتنده منهمک اولورلر زيرا رتبهٔ نبوت اندن بر تردر که
احجاردن بر شيئه اعتقاد الوهيت ايله عبادت ايلمکدن خوفی اوله پس مراد مال اولمق محبت
ان حفظ و وقايت ايچون دعا ايدر و دخی نبی عليه السلام بيورمشدر و تعس عبد الدرهم
تعس عبد الدينار و لا انتعش و اذا شيک فلا انتقش امدی سکا لازم اولان اولدر که
دراهم و دنانيری قوت بدن تحصيله سبب اولان مطاعم و ملابسه و نفقات اصلی ايچون مناکحه
وسيله و قوت بدنی دخی اصل مقصد قصوی و مطلب اعلی اولان علوم و معارف کسبنه ذريعه
اولمق ايچون طلب ايده سن و الا سنک کمالک اولمکسزين اولورکه بر جماعت ايله کشتی يه
سوار اولوب بر شهره وارور واصل اولوب علما اولمق ايچون ترک دنيا ايليه اتفاق
اول جماعت بعده طهارت ايچون بر جزيره يه چقارلر که درونی نيجه شيرلر نده و عقارب
حيات و جانوران درنده ايله مملو ايدی اول اثناده اچلرندن بعضی بعض ذی قيمت
احجار و اشجار پرازنار ده دوش و کمال ميل ايله طمع ايلديلر و اله و مهوش اولوب انلار که
حسنه مغرور و جمعنه اشتغال ايله رفقادن دور اولوب اغتشاه قالوب اول شنعه دن
هر طرفدن نيجه شير و مار هجوم ايدوب بر جانبدن بر نيجه شير ايله درنده و بر طرفدن
دندان زهرناک مار ايله کزيده اولوب هلاک اولدلر بعضی يا ليتنی کنت ترابا و بعضی
اخری دخی ما اغنی عنی ماليه هلک عنی سلطانيه و بعضی دخی يا حسرتا على ما فرطت فی جنب الله ديوب
فرياد و فغان ايدر ... اول احوال
بيور ... ده پس بو باب ده عبارت ايليه ...
و يا بعضا ... دن اعتبار ايده ... اوله ايله
بيورر ... قمبی ...
تفصيل ... ايله ... زيرا ... نقل
قرآن ايله ثابت و کتب ... ثابت در و رضاء الله تعالى عنه
وارضاه ايکنجی حال ... جهت دخول ... ماک دخولی با کتاب ايله
و باخود بخت طالع ايله در مثلا بطريق الارث ... يا خود وصيت ... بعطيه بغير مسئله
وصول طريقی ايله داخل اولان مال کبی که بخت طالع امری ... اختيار و تحصيل ... محتاج
بيان و تفصيل دکلدر اما کسب ايله اولان مال ده لايق اولدر که طريق مشروع ايله تحصيله
شروع ايليه اکر حلال و طيب ... بولورسه ... و الا اکر حرام ... ايسه
اندن اجتناب فرض در کذلک اکر شبهه اولوب حرامی غالب اولورسه ... غالب اولوب

ترکیدر اگر حلال غالب و یا خود برابر اولسه اگر طریق آخردن طلب حلال ایتسه مجال اولورسه
آنی ترک و طلب حلال ایتسنده اگر شبهه‌لی مال غلبه ایدرسه ترک ایلیه زیرا اکثر کسبه برجی
اطرافنده دوّر ایلیه تحمّل دیرایچه دوشوب غور ایلیه اگر کسب حلاله قادر اولمازسه
مال مخلوطدن احتیاجی مقداری آلوب زیاده آلمیه اگر تحصیل حلاله قادر اولوب لکن
تعب و استیعاب وقت اقتضا ایدرسه اگر عوامدن ایسه تعبی اختیار ایتمک
ترکدر زیرا طلب حلالده تعب عبادتدر اگر اصحاب قلوبدن ایسه آنده دخی اگر زمانی
تحصیلنده فوت اولان علم و حال طلب حلالده حاصل اولان ثوابدن اکثر و ضروری
اعظم و اکبر اولورسه اکا جائزدر که حلال غیر طیبی اختیار ایلیه شول کیمسه که بو غزاله لقمه‌لر
غصه‌یی ازاله ایچون خمر ایله اساغه ایلیه و دخی جان مخمصه‌ده اکل لحم خنزیر ایلیه لکن آنی
جهالدن مهما امکن ستر ایلمک مستحسندر تا که تحریک سلاسل شیطان و عوام الناسه فسادی لازم
گلمیه زیرا جهال ممنوع اولدوغی نسنه‌یی علمانک استعمال ایدیکنی گورسه‌لر غبار شر شوران و ثوران فتنه
فساد فوران ایدر بو قبیلدندر صوفیه‌نک معتادی اولان ذکر و دوران جمیع علمای
اعلام و مشایخ کرام اول فعلک حرام ایدوکنه اتفاق ایدرلر لکن بنه کما اولورکه قلبی تنگ
و نیوتدن تخلیه و نور صفادن تجلیه‌ده بربرینه تأثیر ایدرلر که اول مقدار قلبنک
اضعاف قدر طریق ایله مجاهدات و انواع ریاضات ایله تحصیل ایلیه اولور دیرلر اگر کلام
صادقا به تأملی صدر الشریعه‌نک کتاب تعدیل العلوم‌ده مقامات عارفینده عشق
مجازی قنطره حقیقت ایدوکنی بیان ایتمکده و دیرلر که کلامه در تعلیلنده دلیل ایلمشدرکه زیرا
عارفینک اکثر معتاد اولدقلری مجاهدات قلبی شواغل و نیوتدن خالی و انوار محبت
جذبات لطفیه ایله مالی ایتمک ایچوندر و بو دخی خفی دگلدر که شول طائفه که اول مقوله‌ای
الفت و معشوق مجازینک حسنی فریفته اولورلر اول انلرک قلبی اول عشق محبوب مجاز
اشکاله سو ایسه دل تحلیله ایدر و ایندن صکره اول محب مطلوب حقیقی‌یه نقل و تبدیل
آسان اولور زیرا علایق کثیره‌یی قطع علاقه واحده‌یی قطعدن اصعبدر و ایندن صکره
اتمام صدر الشریعه و بیتدیرکه بو عشقک حرمت مبالاتسز اولنه زیرا علایقی قطع ایله تقیید
اولان الکشی مثلا تقیید ایدر و ایندن صکره شیخ عدن اکابر نظرده‌یی ایراد ایدر و قدس
ویتدیر که عمر تو به اصابت ایدن دم بابسیله الاولیا اب کرم بو کتابی افرنی اولور
ازاله اولسه اقداهم بوله ایده غسل اولنور بوله تخصیص ایکی جهده اول بو طریقه‌یی ستر ایله
ازال آسان اولور بو مقامده ایراد اولنان کلام نوع مناسبتله بو کتابده نقل اولنمشدر
شمدی نکر مقصوده رجوع و ما نحن فیه شروع ایده‌لم امر معلوم اولاکه کفاف نفس
مقداری طلب حلال لکن مراد اولان [illegible] عفاف ادایچون فرض در و انی طریق کسب شرع
ایله طلب سنتدر و انسانک طلب [illegible] کو لاتی کسب ایله اولانه‌در و اول سببه نظر ایله انسانی
منعام علیهم الصلوة والسلام احتراف و اکتساب و رزقده مباشرت اسباب ایدرلر امری دخی

طلب رزقی احکام مساجده ایلیه که ترک برکت ایتمکدر نبی علیه السلام بیورمشدرکه
باکروا فی طلب الرزق فان فی الغدو برکة و نجاحا و دخی اکتساب ایله نیتی سؤالدن تعفف
و خلقدن استغنا و ترک تکلف اوله لکن کسب اول مرتبه اقبال ایتمیه که ذکر الهیدن و عبادتدن
و آخرتیچون عملدن انی اشتغال ایلیه و بکا سبب اوله فضلا اعلا اکثرا اسباب جهاد فی
سبیل الله دردیدرکه فضیلتده اکا قریب تجارتدر لکن امانت و صدق و نصیحت شرطیله
و دخی اعتماد و توکلی جناب حقه اولوب رزقده توسعی حق تعالیدن توقع ایلیه و بر تجارتی
رزقه واصل اوله اکا ملازم اولوب طریق آخره عازم اولمیه اگر برنسنه‌ده اوچ دفعه
تجارت ایدوب ربح اصابت ایلمزسه انی ترک ایلیه بو ذکر اولنان احوال متوسطینک
حالیدر اما ارباب توکلدن اولان تحمل ایدنلرک امور رزقده بعض احوال و اطواری
واردرکه طاعونه متعلق اولان رساله الشفا نام کتابده ذکر ایتمشدر **اوچنجی حال**
مالدن اخذ اولنان مقداری و قدر حاجت بیانندهدر انواع مال حقی دردر
مسکن و مطعم و ملبس و منکحدر بونلرک دخی هربری یا ادنادر و یا اوسط و یا اعلادر
اما مسکنک ادناسی اول مقداردر که بینه خاکدن حائل ایدر رفع و سباع و سواغی
دخولدن مانع و جانب سماندن حایل انبرازا اولوب الم و گرما و باران و سرمادن
دفع اوله کرک رباط و مسجد و یا خود انلرک اخلاقی و لسونی و اوسطی بر ملکدر که
سکنا مخصوص اوله لکن کما و کیفا مقدار کفایت اولوب آخر عمره دکن سنی حفظ
و قابت ایلیه اعلاسی بر فاده دفع حزن و مرافق منافی مقدار و محاسن اولوب بو [illegible]
اهل دنیادن صفا و رفاهیت ایله معیشت ایدنلرکدر و الکیسی متوکلین و اهل قناعت
و سالکان راه آخرت اولنلرکدر و اوسطی حد کفایتدر که متوکل [illegible] لکن شرعا اخلال ایتمز
اما اعلاسی ورعه مخل و شرعا مباحدر اگر دنیا و زخارفنه اقبال و ابتهاج ایمال ایدرسه
والا جانب ورعده دخی مباحدر اما ادناسی افضلدر [illegible] اول به شوق حق علی فاتنده و حرامدر
زیرا دنیا و زخارفی اهل آخرته حرامدر اما مطعم احوالی بر اعظم و اکثر فسادی‌نک
عاقبتی جهنمدر زیرا معده منابع خیرات و نور و منظر سیئات و کثرتدر طعامک دخی
اوچ درجه‌سی واردر ادناسی قوتدر که انکله رمق باقی ایدر آنکله بدنک حاجتی باقی
و عبادته قوت درجه‌سنه راقی اوله مقدار قوت دخی سالکلرک باشلری مقدار
گوردر و بعضی دیرکه اول کوچک بر کره تناول طعام ایدر و بعضی دیرکه ایکی اوزرده
زیاده میل ایدوب بر کره اول بلا فرق کون میل ایدر و بعضی بر امقیاسی گوننده بر لقمه مقدار
سرآیی اولورلر لکن اول مرتبه‌یی تحصیل ایدن اقل قلیلدر و اوسطی نصف بطن مقداری در
شرع حدیثی اول مقدار تعیین ایلمشدرکه اندن زیاده اولورسه بطنه ضرر اولور
و دخی ثلث طعامک مقداری وسطا و زره اقتصار لائق ایدرکه کفایت ایدنده دخی اعلی
اقتصار لائق در و طعامک اعلاسی کبت و مقدار جهتندن اوقات قوت و کیفیت جهتندن

اطلو شهيه ايلديه وايله بلدقده واوقار مطلقا مذموم دكل اعتبار در اتكه جى ادملي
اوجون اوقار در اوسطى برطلق اوقار در اعلاسى برطلق دن زياده اوقار در
اكر اننك اوقار اضطرار اولورسه بركون ايجون بلكه برساعت ايجون ايلمك كركدر برنسنه ايجون
اوقار كرجه حسب الشرع تجويز اختيار اولنمشدر لكن متوكلينه ابتدا حالده توكلدن بنه افضل اولدر
اما كاملينه فتنه وبو مقوله احوال ده تفاوت ايلماز اول سببدن انلارك احوالنه حصر ممكن دكلدر
اما نوعيت ايجون اوقار اولوب صاحبى اول زمره دن دكل ايسه كندويه سبب خلود اولور
طول امل رحمت خدادن مطرود اولور اما علت الله ذلك كاشرعوريت ايده جك مقدار
عبادت نتيجه امكان اولمكه اعوا ميله تواعدله دل احتشي در اوسطى حالنه لائق اولان مقدار در
اما حرام المحبوب وزينت ايله رفاهيت ايلجى اعلاسى كتا ثوابسنده جمع ايلكدر وكثرة نسني
ولبتى زياده اولانى اختيار ايلكدر نه كم اهل دنيا اولانلر ودنيانك غرورينه اقبال ايدنلرك
كارى اولدر اما شيمدى احوالى اولدر كه طريق آخرته سالك وشدائد تجرده صبر وعدوى نفس
مالك اولانلره لائق اولان تجرد وعزوبتدر تاكه مطلب اعلى دن جوارحى مستغنى ويكاره حضرت امام
اعظم رضى الله تعالى عنه حضرت امام ابو يوسفه وصاياسنده بيورمشلردر اولا طلب علمه اشتغال ايده
طريق حلالدن جمع مال ايله بعده تزوج ايله زيرا اكر زمان تحصيلده طلب مال ايدرسك تحصيل علمده
اهمال ايدرسن اكر اولور كثرت مال سنى شراء جوارى وغلمان وميل دنيا وشوال ابتمكه داعى
اولوب تحصيل علمدن مقدم انلارك تحصيلنه ساعى اولورسن بو مقوله ميل سنك اوقاتكى اضاعه
ايدوب ظهور اولاد وكثرت عيال ايله انلارك لوازمنه قيامده اشتغال ايتمكه محتاج اولوب
علمدن محروم اولورسن امركا عنفوان عمرده وقت فراغ قلب خاطرده تحصيل علمه مواظبت ايله
اول اندن صكره طريق حلالدن جمع مال ايله بو مذكور كلام اكثر عوام در علمه [illegible] اندن
صكره عوام ناسه وارباب حرفه اندن كافه لائق اولان تأهل ايلكدر اكر عوام ده توكل نقصنده
بهمان اولورسه تأهل فرض اولور والا سنت اولور اما كاملينه الجى سنت اولور زيرا انلارك
تنقل [illegible] امور دنيويه به توقف اولماز مطلبه وصولدن شاغل ومانع اولمدوغى سببدن
بلكه انلارك مبلدى عيال اقامت سنت ايجوندر كه حضرت رسالت پناه صلى الله عليه وسلم
بيورمشلردر وحبب الى من دنياكم ثلث النساء والطيب وقرة عينى فى الصلوة ودخى [illegible]
سواد اسلام وانقا ونسل ايتام وناحاجه لذات دنيويه دن صبر وتحمل ايتمكى ممدوح در نه كم نبى عليه السلام
بيورمشلردر من اصبح آمنا فى سربه معافا فى بدنه وله قوت يومه فكانما حيزت له الدنيا بحذافيرها
شرف تحت ايرعنده اولان حجره به ديوار اكر نكيده وايند ديرلر اوراده كنج فراغ [illegible] در [illegible] بر كوشه
خانه تنك وكنج فراغت واقامت ادن آكن [illegible] ساطر دوست بولى سى بو وجود اولى
كويا مجموع دنيا اكا [illegible] اولنور جمله سنه مالك اولمشدر درد ايچى حالب [illegible] انفاقى
اندن دخى محمود اولان مرتبه [illegible] مفروضه در [illegible] انفاق در [illegible] حالت [illegible]
حاصل اولور [illegible] دخى اولدر كه [illegible] حريت [illegible] تحصيل [illegible] اولور [illegible]

ابلر

بسيار درشت عامه دوب اولور وجه اوزرينه مذموم اولان مرتبه دخى با افراطدر
امر اولانى ترك ايدوب ما دونه صرف ايلكدر وباتون ايلادركه واجب اولانى كلى
منع ايلكدر وياخود واجبدن برمقدارى تنقيص ايلكدر اندن صكره علما اختلاف ايلديلر كه
مال حلالى اولوب بيشمار باب استحقاق مباشنه وجه مشروع اوزره انفاق ايلمك
دخى در بو قسم ناتركه ايلمك مى اولى در امدى شك يوقدر كه دنيايه بالكليه
اقبال واشتغال قلب بال مذموم وو بال در اكر برمقدار مال حلال الوب
حلال اولمسه دخى بنه بالكليه تركى اولان سمت تحصيل سالكان اولاندن بلا شبهه اولى
اما انلاركه امور آخرته اقبال ايدوب بنه دنيايى محلنه صرف ايليه لر اصل وه افضل سالكين
الجنه كلى انلار در زيرا انلار عادة نا سالك مقتداسى وامامى ودرسه اسباب دنيا واخرتك
توافق در انلار دل در عادة اسبابكه معاش ومعاد ده اولان مصالح عباد اقامتى ايجون
مبعوث اولمشلردر اكر سؤال اولنورسه كه حق تعالى وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون
بيورمشدر جونكه كافه جن وانسه الجى عبادت بلكه حضرت ابن عباس رضى الله عنهما
تفسيرى اوزره معرفة الله ايجون مخلوق اولديلر امور دنيويه يه اشتغال نه وجهله ممدوح
اولا بو تجال ايله اولوز آندى معلوم اولا كه مصالح عبادى رعايت دخى جمله عبادات ونيو
بلكه افضلندندر حضرت رسالت پناه صلى الله عليه وسلم بيورمشلردر كه مجموع خلق حق تعالى نك
عيالى در وخلقك انجيدن حق تعالى يه احب اولان عياله انفع اولاندر لكن شول كمسه
الى معادى محافظه سى معاشنى تمار كندن شاغل اوله اول زمره فائزين دن در اما شول
كمسه كه معاشى معادندن شاغل اوله اول هالكين دندر اكيسنى جمع ايدن مخاطرين دندر
امدى خفى دكلدر كه فائز اولان ناكدن احسن در اما نظر ظاهرى مقتضاسى اولدر كه
فائز مخاطردن افضل اوله لكن نظر دقيق ايله نظر اولنسه مقتضاسى عكسى در زيرا خطر نبه سى
منازل رفيعه وربا ست تامه يه وسيله احباننك در زيرا حق تعالى نك قوللرى الجنده
جناب حقدن خلافت اخطر ايدوب علوم صغير وكبيرده واول خدمت ايجون زينة القلوب
اكمالا يق قيلمز الا اعباد الله دن افراد محبوبه افراد اولنور حق تعالى بيورمشدر وابتغ فيما آتاك
الله الدار الآخرة ولا تنس نصيبك من الدنيا واحسن كما احسن الله اليك ولا تبغ الفساد
فى الارض يعنى حق تعالى نك سكا اعطا ايتدوكى شيئى دن آخرت قصد ايله اول طرف
آخرته ايجاب ايدن اموره صرف ايتمك ايله ودخى دنيادن نصيبكى ترك ايلمه يعنى دنيايه
توجهك دخى تحصيل آخرت ايجون اولسون وديمك اولا ياخود دنيادن دخى قدر كفايت اخذ ايله
ويعنى اولا حق تعالى سكا احسان ايتدوكى كبى سن دخى عباد الله احسان ايله بو آيت كريمه
قصه قارون حكايتنك آخرنده مذكوره در كه قارونه قومنك نصايحندندر اولكه تعريض
بو معامله ايرادن مراد الله تعالى اعلم دنيايى جمع مال بنه تحصيل آخرت ايجون اولمق لازم ايدوكه
استدلال در حق تعالى نك عيالى اولان عباده دخى ايصال نفع لزومنه استشهاد اولمق

اندن صکره بانسی امر دنیاده مراتب اوزره در یا ضعیف الحالدر زینت دنیا ایله فریفته
ومغرور قلمغله شیفته اولور اکا لازم اولان فانی اختیار و ورطه هالکدن احتراز در
یا خود قوی الحال و جسور در که نفس و شیطان انی خدعه ایله مغرور ایدمز و همت ایله طالب معالی
امور اولور اکا لازم اولان اولدر که مرتبه مخاطبه و صولن هوا ایدوب بیلدوکی یردن
لذاتوب مخدوع اولمقدن احتراز ایلیه شیخ کامل اولدر که اخذ و انعکاده شی محافظ
و غرضی خالصه اوله اما افضل و شمولیت ایلیه که انکله عبادده استعانت ایلنده
دخی عباده تحصیل قوت ایلیه کذلک ترک ایدرسه دخی ترکی زهد و استحقار دنیادن اولیه بلکه
عجز و اضطراردن اوله حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشلردر برکسه رزقنی جمع [illegible]
طلب ایلیه اولاجهاد در و دخی نبی علیه السلام ابن مسعود حضرتنه رضی الله تعالی عنه بیورمشلردر
تحقیق مؤمن هر شیده ماجور اولور حتی زوجه سنک اغزینه وضع ایلدوکی لقمه ده بیله
دخی مراد اولدر که هر امرده قصدی وجه الله اولوب دنیادن دخی مرادی سلوک طریق
آخرت ایچونده انکله استعانت اوله تحقیق دن مبین و ظاهر اولدی که زاهددن مراد اولدر
احمال مالک جمعنه منهمک اولمیه دنیانک مالنه مالک دخی اولورسه نته کم حضرت علی کرم الله
تعالی وجهه بیورمشلردر که اگر برکمسنه جمع و جار ضده اولان مالک جمله سنی اخذ ایدوب
انکله وجه الله اراده ایلسه زاهد در و اگر جمله سنی ترک ایدوب لکن وجه الله اراده ایتمسه
زاهد دکلدر اگرچه حضرت سلیمان علی نبینا وعلیه صلوات الرحمن ملکی ایله مرتبه نبوتده
نائل و اذعان ایدرسک حقیقتده زهد زهد تفضل اولوب نهایت سعی و کمال بیورکه تحصیل
ایقان ایدرسن امری معلوم اولاکه انسان مسافردر انوکیچون اوج منزل عاضدر بری بطن
انادر و بری فضای عالم و بری برزخدر دنیا ایسه بر رباطی حاصل در که انسانک منزل
اوسطوده اکا داخل اولورسه آنده اولان مال و لذاتی لحانی و اقوات [illegible] که انسان
شکر ایله اخذ ایده و صفا و انشراح ایله ترک ایده بیلدوره شول کمسنه که اول آلکند و
عملیک انمشدر و بو وطنی ایلیوب مفارقت ایندوکی زمانده تنجیح و ضجرت ایلیه اول عرضی
احمقانه [illegible] مقدمه رابعه طریق نظر ایله طریق تصفیه میانلرنده نسبت بیانندهدر
امری معلوم اولاکه عامه خلق بونک اوزرنده متفقلردر که سعادت ابدیه و سیادت سرمدیه
تمام اولماز الا علم و عمل ایله اولور و علم ایله عمل هر زمان متلازمان و مانند توامانلردر و بو کلام
ایچون ایکی توجیه وجه واردر برنجیسی شایع و مشهور و افواه علمانده مذکور در که علم و
عمل توامان اولمقدن مراد اصحابه آخر اولمادیت اعتبار و اعتداد بو قدر [illegible] زیرا
بی عمل اولان علم و بال و بلا علم اولان عمل ضلال در نته کم حق تعالی بیورمشدر الیه یصعد الکلم
الطیب والعمل الصالح یرفعه ایکنجیسی اولدر که اثاردن مرید اکثر نفس تجربه [illegible] در
مثلا کمسه که انتساب علمده متبحر و تحصیلنده حاذق و متجر اوله البته اول معمول حذاقت
موجب عملنه [illegible] مفارق اولمز زیرا علمده [illegible] عملده کمال اولماز [illegible]

برکسه

برکسه که اعمال صالحه یه مباشر و تحصیلنده ریاضات و مجاهداته مثابر و [illegible] سی
رعایتنده [illegible] قائم اوله البته انک قلبنه بلا تعب و نصب زلال علوم نظریه دخی تمام [illegible]
اولور نته کم حق تعالی بیورمشدر والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا بونک [illegible] تحصیل
طریقی در که اوکی طریق استدلال و ایکنجی طریق مشاهده و مکاشفه بالدر و آنونکی درجه
علما در اسخیندر و ماوراسی مرتبه صدیقیندر که اولور که بو ایکی طریقک [illegible] بری
آخره منتهی و واصل اولوب صاحبی مجمع البحرین اولمق شرفنه نائل اولور که بیو استدلال [illegible]
مشاهده در یاخود برکه علم ایله یکرومکان در و یاخود بر شهادت ایله غیب در
بو ذکر اولنان کلام باتمام معلوم اولدیسه جمله بودخی معلوم اولا که حق تعالی یه ایصال
ایدن طرق حد دن بیرون و مراتب زهد و احصادن افزون ایکن بونده سالکینک ایکی نوعدر
بری اولدر که طریق علمدن مبتدی اولوب مرتبه معرفته منتهی و یاخود طریق شهادتدن
داخل مرتبه غیبه واصل اوله ایکنجی اولدر که حق تعالی اکا تجلی و جذبات الهیه ایله
مرتبه علمیه و مشاهده یه نقل ایلیه اول تقدیرجه مرتبه غیبدن ابتدا ایدوب انزل
مسکن اکا عالم شهادت منکشف اوله بعض عارفین دیمشلردر که طریق اول طریقه
حضرت خلیل علیه صلوات الرب الجلیل اولمغله جائزدر که انظار اولا انوار [illegible]
غدای مسماتی وجودنه استدلال ایلمشدر و ایکنجی طریقه حبیب خدا و شفیع روز جزا
محمد مصطفی علیه الصلوة والسلام اولسه بعید دکلدر که ابتدا شرح صدر و [illegible]
سبحات وجه ذوالجلال الخفیه حاصل و قلبی بالکلیه انکشاف و اشراق ایدوب [illegible]
احراق ایلدی که حتی جلا ادراک ایدوکی وجودینی [illegible] و غلبه داشعه
انوار ذات ایله مضمحل ایدوب نفسندن بالکلیه فانی اولوب قطعا نفسه التفات ایلیه
بر شیء باقی قالمیوب مرتبه کل شیء هالک الا وجهه متحقق اولمشدر و لکن ذوق فنا
و ماله اولوب علما و قالا دکل [illegible] بو ذکر اولنان حال جامع مرتبتین و جائز [illegible]
اولماندک حالی در اما ایکی حال جمع اولنماز محال اولمیوب ایکی طریقک [illegible] مرتبه
سالکان الحق [illegible] میانلرنده اختلاف اولوب ارباب نظر اولانلر دیمشلردر که افضل
طریقین طریق نظر در زیرا طریق تصفیه ده مقصد اعلی بعید الحصول [illegible] و مسالکی
صعب الوصول در زیرا انکشاف علوم و معارف حصولی مرتبه سنه وارنجه کلی
و صوارف متعدد و غریب بلکه مرتبه ده امتناعه قریب در و فرضا مطلب مقصده ایصال
ایلسه دخی ثباتی قریب الی المحال در زیرا ادنی وسوسه و خاطر فاسد ظاهر اولانی
محو و رفع و واصل اوله دخی جبل مرادی قطع ایدر [illegible] نیجه اکا اولور که اول مجاهده
صعب و ریاضات شاقه اثناسنده مزاجی فاسد و موجب عقلی خرابات و [illegible] ایله
مخلوط اولوب بازار ادراکی کاسد اولور اما ارباب تصفیه دخی دیمشلردر که انظار و
فهوم ایله حاصل اولان علوم اکثریا حصول مقصوده وافی و اختلاط احکام معدل

معانی اولمیوب غالب حالده مخالط خیالدن خالص اولمازلر اول سببدن در که اول کلمات
بله استیناس ایدنلر غایتی شاهده قیاس ایدوب ضال و مضل و بسط ایندوکی مقدمات
مقصودی تحصیل اولوننه که اکثر مذاهب اعتزال و سایر اعتقادات جهال و اصحاب ضلالده
مشاهد و ظاهردر واندن ماعدا مناظرات و مباحثات لرنده اتباع اهوا و عادات دن
خلاص اولمازلر اما تصوف بونک خلافیدر زیرا آنک مداری سیر و تصفیه و تقوی
تجلیه و تحلیه و قلوبی احکام نفس و اوهام و خیالاتدن تطهیر و تخلیه در که اندن صکره بر
قابلیت حاصل اولور که علوم الهیه حضرتدن فیض انتظار اولوب آنکله قلبلرینه علوم الهیه و معارف
ربانیه منکشف و حجاب ریب الا ر بابدن قریب اولور بعده الهام وارد و ظاهر اولور اما اول
مسلک بعید و پرخطر اولوب محنت و قوت یقین و حضر ایله نوع حدا اولور که سالک سبیل
انبیا و متبع راه کمل اولیا اولوب حق تعالی آسان ایلدوکی ارباب عرفانه آسان اولور اما اهل
معقول و نزاع دخی وارد اولورسه قابل علاج در زیرا انلر اطبا و نفوس و ارواح و معارف
احوال ابدال و اشباح در لوامری انلر شرط ایند و کیاداب و احوال لازمه ریاضت و تصفیه
ایل فساد و اختلال او قوع و احوال اول سببدن ایدوکی جای ریب و گمان دکلدر حکایت
ولنور که زمان قدیمده صناعت نقش و رسمده اهل چین و روم مبانده بحث قیل و قال و
بعده نزاع و جدال و امتداد دعوای تفوق کمال اکدوب برمرتبه اولدی که ایکی طرفه دخی بو صناعت ایله
افتخاره متودی و هر بری آخری امتحان و اختبار مقصدی اولوب آخر الامر ایکی طائفه نک بعض
بری بربنه مقابل بر دیوار و مابینده بر پرده حائل وضع اولندی که منتقده کامل تحقیق مناره
اهل اعلان میان خلقده سر قرار اولدی اهل چین وارد بجا اصباغ عجیبه و الوان غریبه جمع ایدوب
و صنایع نادره و رسوم باهره ده تکلف ایلیوب تحصیل مقصوده بذل جهد و ابلدیلر اما اهل روم
نقش و رسومدن فارغ اولوب انجق تصقیل شغول اولدیلر و بدیلرکه اصل تکمیل ترک تحلیه
و تحصیل تجلیه در و فقا کشف غطاء و دفع حجاب اولنوب جمله ارباب الحجاب جمع اولدیلر کوردیلر
جانب اهل رومده اولان دیوار جمله نقوش اهل چین ایله تزیین و بر انوار اولوب زیاده
صفا و لطافت مقالات جلالری سبب اولدیسبدن انلرک کاری صفاکس اولدیکه امری
بو ذکر اولنان حکایت مقال علوم نظریه ایله کشفیه تمثال در ایله که اهل چین طریق
حکمادن کد و عنا ایله تحصیل و تزیین اولکس و انکبیتی اهل روم سببی تصفیه و صقیل ایله
لوح محفوظ و ملاء اعلادن انعکاس ایله معلوم اولور بو ذکر اولنان مقدمات معلوم و بسط اولن
مقالات جمهور اولدیسه معلوم اولا که بو ایکی فرقه نک مابینده محاکمه و تبیین و طریقک افضلی
تعیین ع بو وجهله در که علوم کثرت انواع و فنون و تعداد اصناف و شجونی ایله بینه درت نوعه
منحصردر زیرا جمیع اشیانک درت مرتبه ده وجودی وارد در اعیانده و اذهانده و عبارتده
و کتابده و آخری اعیانه متعلق دلالت علومکس لازم ده اولان حالی جهتدن اول علوم حقیقیه در که
اختلاف زمان ایله متبدل و تجدد و ملک وادیان ایله متغیر و منتزل اولماز بو علوم علوم حکمیه

شتی ایدرلر اگر انک احوالندن باحث اولان مقتضای عقلی اوزره حرکت ایدرسه علوم
شرعیه تسمیه ایدرلر اگر قانون اسلام اوزره بحث ایدرسه و ثانی یعنی وجود ذهنی متعلق
اولان علوم اول علوم الهیه مقصودیه در علم منطق و انوکت امثالی کبی آخرینه یعنی وجود لفظی
و خطی متعلق اولان علوم اول علوم الهیه لفظیه یا خود خطیه در و بو علوم اول علوم عربیه
در که دنیز ده معتبره در زیرا انلرم سر معتبر بونک لسانی و کتابتی اوزرینه واردا ولمشدر و آندن صکره
بو انواع اربعه ده نوع اولک اهل اولان اوج نوع انلارک تحصیلنه طریق التجی
نظر و تتبع ایله کسب در اما نوع اولکه نظر ایله تحصیل و کا تصفیه ایله تکمیل اولنور واندن
صکره استحصال نشان و دخی درست تصنیف در و بر مشکل شیوخ درکه عمرلرندن مرور ایدن سنین
مجاوز حد سنین در و انلارک شاننه لایق و مقتضای استعدادلرینه موافق اولان طریق تصفیه
تعب و ریاضت بیان و علوم و معارفدن استعداد و فطرتی سی مساعده ایلدوکی
مقدار حجاب صفدن اعطا و اطلاق اولنماسنه ترقب و انتظار در زیرا انلار حقنده
طریق نظر تقدیمنه وقت مساعد دکلدر و بر صنف دخی شبان اغبیا در و انلارک دخی
عقللری تعبیر راسخ اولمق ایله حکلری حکم مشایخ در لکن اضطرار زمانی ایله دکل بلکه اضطرار
طبیعی ایله در و بر صنفک دخی شبان اذکیا در که انلار تحصیل علوم قابل و طبعلری فهم حقایقه
مستعد و نفسلری درک دقایقه واصل در و انلارک حالی دخی شوندن خالی دکلدر
یا انلاره تقدیر تربیت قدر مساعد اولمیوب علوم نظریه ده ماهر و مرتبه تقلیددن
خلاص ظاهر بر عالم بولنمیه و عمرلرنده امکان اولمایه اول تقدیر چه انوک حالی
دخی شیوخ حالی کبی در اضطرار زمانی سبی ایله و یا خود انلاره تقدیر مساعد و مولع
اقامتدن مباعد اولوب بر عالم کامل بولوب شرف صحبته واصل اوله و نوع هدا اول
علم و اهل تمیز کبریت احمردن عزیز اولوب بلکه غالب حالده وجودی محال در اول
انکا لازم اولان طریق نظری تقدیمه عازم اوله علوم نظریه دن دخی استعدادی
و وقتی مساعد اولدوغی مقدار تحصیل اختیار ایلیه اندن صکره مجموع نفس و قوا و جمیع
قوی و احشا و اکبا و ایلا اقبال و قرع باب ملکوت ایله سائر قات حضرت جبروته دخول
و اتصال ایلیه تا که ایکی طریقی جامع و در یا سینه فائز و بر نعمت باهیه و عیش فانیه و نعمت
بی نهایه و بافیه حائز اوله حق تعالی جمله مزه منتهای مراد و اصل اولان جمیع بین العلم والعمل
ستصیق بیستر و محصل ایدوب دنیاده و نفس سداد و عاقبته عقیبنده مقصود حسن
عاقبت میسر ایلیه و هو حسبنا و نعم الوکیل و الهادی الی سواء السبیل انه مجیب
علیه توکلت و الیه انیب و فقا که سعادت ایکی طریقه منحصر و اول مقصد اقصایه
وصول ایکی مسلکه مقتصر اولدیسه بو رساله دخی ایکی طرف اوزره ترتیب اولندی

طرف اول رساله دن طریق نظر تحصیلنک کیفیتنه ارشاد بیانینده در امر علوم

اولا که تحصیل علوم و فقا که ممکن اولماز الا هر علمک اسمی و رسمی ایله تصور و موضوع و نفعی ایله

دخی بیان اولنور پس مقصود اولدر که بو رساله‌ده ذکر اولنان امورک هر علمده بیلنمسی
گرکدر اول علم اصل اولسون گرک فرع و هر برنده تألیف اولنان کتبک و مؤلفلرینک
اسامیسی و هر برینک قدر سامیسی بیان ایده‌وز تا که تحصیل علومده سالکلرک رغبت
و طلبنه ترغیب و طریق تحصیله ارشادده توسل ایده‌بیلالر اما مصنفاتی ذکر ایتمک
علو مرتبه‌سنه و جلالت قدر منزلت‌سنه تنبیه و دلالت و هر کتابک مابیننده
اولان تفاوته اشارت ایچوندر و بونده طالب تحصیله ارشاد و دلالت ایلیه‌لر
اعتمادی و منافی بیان و اغراضدن خوف اولنانلر تحذیر و تحریض و هدایت وار در
اما مؤلفینی ذکر ایتمک منافی اولدر که اولا هر برینک مناقب احوالنه وقوف و اطلاع
ایله هر برینک آدابی ایله تأدبه انتفاع و محاسن آثارلرندن اقتباس و اتباع
میسر اوله و ثانیا هر برینک مراتبنی و زماننی احاطه‌ده که انلرک هر برینی منزلت‌سنه تنزیل
و هر برینک مرتبه‌سنه وقوف تحصیل ایدوب اعالیسی مرتبه‌سندن خطا ایله تنقیص و دون
اولانلرینک درجه‌سینی ترفیع و تکثیر ایلیه‌سین حق تعالی دخی بیورمشدر که وفوق کل ذی علم علیم
و دخی حضرت رسالت پناه علیه صلوات الاله بیورمشلردر که تنزیل اهل عقل و ارباب
نهی اولانلر بکا قریب اولسونلر اندن صکره درجه درجه انلره قریب اولانلر و بونی
اوج دفعه تکرار ایلدیلر یعنی بکا قربی جایز و اول شرف سعادتی حایز اولانلر ارباب ادراک
عقول اولان خواص درلر اندن صکره انلره قریب اولانلردر ثم ثم اوج درجه‌یه وار نجه
و دخی ام المؤمنین حضرت عائشه صدیقه رضی الله عنها بیورمشلردر که رسول الله علیه السلام
بزه امر ایلمشلردر که ناسی منازلنه تنزیل ایده‌وز و ما لکنا امثالکم و اسلافکم و ساداتکم
درلو مرحمت شفقتده مانند مادر و پدردر و دار قرارده اولان آخرتکم مصالحکده اهتماملری
اکثر و سایر مشاقکزدن نصح و سعیلری بزدن زیاده و بر ترابه‌ده کی تمدن اظهردر
تریز و قبیح در که بنا ملالرک احوالندن غافل و موفکرنده و جاهل اولاوز و
احوالنه واقف و هر برینک مرتبه‌سنه عارف اولمق هر محله‌ده که اختلاف اقوال تعارض می
طرقا استدلال اولنه ایچلرندن اورع و اعلم و افضل و اقدم اولانلرک قولیله عمل بره سال
اولور بونلارک تحریری دخی نیچه فوائد و منافع و عوائد وار در چنان بو ذکر اولنان
مقدمات علومه اولویت بوردخی علوم اولالر اول لازمدر که بر مقدمه ایراد اوله که
علومک معظم جانبنی بیان و تعداد ایلیه اندن صکره هر نوعک گرک اصول و گرک
فروع تفاصیلی بیانه شروع اولنه **مقدمه** علوم اولالر مقدما ذکر اولندو
اوزره جمیع اشیانک درت مرتبه‌ده وجودی وار در کتابت و عبارت ده
و اذهان ده و اعیان ده و انلارک هر برنده سابق و سبب لاحق در زیرا خط الفاظه
دلالت ایدر و الفاظ اذهانده اولانه و اذهانده اولان اعیانده اولانه دلالت ایدر
وجودی حقیقی و کلیدر که وجود اصلی حقیقی وجود عینیدر اما وجود ذهنی‌ده اختلاف

حقیقی مقید و یا خود مجازی میدر اما ایکی اولکیسی که وجود خطی و وجود لفظی در انلار
مجازیدر اندن صکره اوج اوکی متعلق اولان علم البته آلی در که سایر علوم نافعک
تحصیلنه آلت اولور اما اعیانه متعلق اولان علم یا عملی در که اندنک حصولی مقصود اولا
بلکه غیرک حصولی مقصود اولا بلکه غیرک حصولنه مأموردر یا نظری در که انک نفسنک
حصولی مقصوددر اندن صکره اول ایکیسندن هر بری یا انظاردن بحث شرعی
یا خود اولدوغی حیثیتدن اولا که اول علم شرعیدر و یا خود بلکه مقتضای عقل
اولدوغی حیثیتدن اولا که اول علم حکمیدر اما بو مذکورات اصول سبعه‌در و بونلاردن
هر برینک انواعی و انواعنک فروعی وار در که جملسی موضوعات و اسامیسی
حسب التفحص و التتبع و تألیف اولنان کتبی تتبع‌ده جمعا و سکسان تشنیه اینجکه بوز اللی
نوعه بالغ اولور مؤلف کتاب اولان والد ماجد علیه رحمة الملک المنان بیورمشلردر که
بن رجا ایدرم که بونلردن صکره دخی زیاده ایلیم ان شاء الله تعالی

نظم

تقدم جاد الاکرم علی وجودی ‏ بالاغضاء عن خلق کثیر
من العلم الذی ما فیه ریب ‏ ولا شک لدی الفطن الخبیر

ترجمه

بکا بخشنده احسان ایتدی کرمی ‏ کرم آنی بخشلردن قبلدی اغضا
علوم درلو که انلر ریب و شکدن ‏ آنکه فصیلنده قطعی
بعض الفضلا بو تحقیق و تقریر ایتمشلردر که علم تفسیر امام الائمة الاکرم درت علم ایله
نشکم مفسرین دن علما اخبار فکر ایده مختار اولدی و حضرت امام شافعی علیه الرحمه
مجلسنده علوم قرآن دن التمش اوج نوعی عد و تعداد ایلدیلر و بعض علما دخی
قرآن دن استخراج اولنان علوم سکسن بیه دیدیلر و اول باب ده تدوین کتاب
ایلمشلردر و دخی دیمشلردر که علوم حکمیه اول بش فنی متضمندر که فروعی اللی دن
اکثردر و فنکم عن قریب واقف اولورسن اندن صکره بعض علمادن نقل ایلدیلر
دیمشلردر که تحقیق علوم مدونه اوجیوز التمش الی علم در اندن صکره دیمشلردر که
بیم فائده و مختار بودر که عدد علوم فکر ایله مضبوط و معلوم اولمز اکثردر امام غزالی
علیه الرحمه بعض علمادن نقل ایتمشلردر که قرآن عظیم و کتاب منزل جامعی بیشیوز بیک
ایکی یوز علمی جامعدر بو کلامی اجاده کتاب نقل و انک باب رابعنده نقل ایلمشلردر
علامه سیوطی دخی قاضی ابوبکر بن عربی دن نقل ایتمشلردر که قانون التأویل نام کتاب
جلیل‌ده ذکر ایتمشلردر که علوم قرآن یتمش یدی بیک و درتیوز اللی علمدر عدد کلمات
قرآن و تضعیف و بو دخی درت مضروب اولنور زیرا هر کلمه‌نک ظهر و بطنی و حد و مطلعی وار در
و بنم امام غزالی دن منقولدر که بعض علوم وار در که حق تعالی انلری علمنده مستأثر
اولوب افراد ناسدن بر فردی انکا مطلع ایتمشدر و بعض علوم دخی وار در که انی ملائکه
بیلور بشر بیلمز و بعضنی دخی انبیا بیلور سائر افراد ناس بیلمز و بعضنی دخی علما دخی بیلور
تبرا ایدرلر لکن کنده مفردیدر که اسم و رسمی بیان و تفصیلی ما ایتمشلردر جمعی و کی

وار درکه انی مدون اتمشلردر. تلك کتابلری متابع و معدوم و آثاری منطمس و اخباری منقطع و غیر معلوم در. و الساعد فی العلوم ده دخی دیمشلردر که عند الاکثر علوم لیس بعرفها الا البیب له فی الوزن رجحان. سنة فی ذلک بتر لیس یعرفه الا قریبه و ذلک الفرد انسان.
ترجمه: بحری بایان حقوله بوار در بحر علوم. واصل اولماز انکا الا کمل لبیب اکر وار ایسه ده وار در بحر سرکم آنکی فهم ایتز مگر. نوع انسانک اکا افراد فریدان جهان اولاندر.
بیان: بو ذکر اولنان مقدمات معلوم اولدیسه بو دخی معلوم اولا که بو رساله ده علمی دوحه اوزرینه ترتیب ایدرز که هر بری اول اصولدن بعده انی برا صلک بیانده در اندن صکره هر دوحه ده فروعی بیان اچون بنجه شعب نظام و نمایان اولور و من الله التوفیق و حسن الختام. امید در که ختام بولمیه. دوحه اولی علوم خطیه بیاننده در. بو انده دخی بر مقدمه و ایکی شعبه واردر. مقدمه خطک فضیلتی و انکا احتیاجی و وضعی بیاننده در.
اما فضیلتی نقلی جهتدن حق تعالی نک بیوردیغی در که اقرأ و ربک الاکرم الذی علم بالقلم علم الانسان ما لم یعلم بیورب تعلیم خطی نفسنه اضافت و منسوب ایلدیکی حقنده اولان منت لاتحصی نک اعظمندن محسوب ایلدی. اما خط بو شرف کمافی واثبات معاد و دلیلی ایدی. و دخی حضرت خالق بیچون کتاب مکنونده ن والقلم وما یسطرون بیورمشدر که اول حضرت باری القلم فلک سطر و کتابت ایله قسم ایتمشدر. و برنسنه یه که قسم اولنه البته اول اعظم اولور. و حضرت ابن عباس رضی الله عنهما روایت ایدرلرکه حق تعالی نک او اثارة من علم قولندن مراد خطدر. و دخی روایت اولنور که حضرت سلیمان علی نبینا و علیه صلوة الرحمن بر عفریته کلام دن سوال ایلدی اول دخی بر ریح بغیر باقی در دیدی. حضرت سلیمان دخی بالانوک قیدی و بندی نه در بیوردی خوانده و کتابت در دیدی. و دخی عبدالله بن عباس رضی الله عنهما بیورمشدر که خط لسان ید در. و دخی جعفر بن یحیی دیمشدرکه خط و کتابت رشته ۱ در حکمت و در انکله منثوری منظوم و شذوری مفصل و معلوم اولور. و ابراهیم بن محمد الشیبانی دیمشدرکه خط لسان ید و بهجت و زینت فکر و ضمیر و سفیر عقول و وصی فکر و سلاح معرفت و زمان فرقتده انس اخوان و بعد مسافه ده الفت مصاحبت یاران و بحجت اسرار ضمان امور و احوالی جامع دیوان در. و اما عقل جهتدن فضیلتی اولدرکه اگر خط ده بر شرف اولماسه الا حق تعالی آنی حضرت آدم یا هود ده علیهما السلام انزال و اعلام ایتمزدی. و صحف انبیایه مسطور و الواحی حضرت موسی یه علیه السلام مکتوب انزال ایلدوکی اول خطک فضیلتنه و اول کفایت ایدر. و دخی امور ذی شان و خطیر و معقولات عقول و فکر و مدرکات فهم و تخیلات اوهام و محسوسات حواس دن هر شیی که حاجت ناس بولناری ذاکر و تقریرینه قادر اوله البته کتاب انکا موکل و مرتب در انلری مضبوط و مقرر ایدر. و اول جهتدن در که انون بعض فرقه دن استغنا و بعضی اکتفا ایتمک اولمیوب ...

لفظی — نقلی — زمره — خفت

حاله در. انام اکا احتیاجده مستوی الاقدام در. لوانلر ماعدا نوع انسانک خاصه سی قوتندن فعله ظهورا یدیب علوم مرور الاعصار والدهور حفظ ایتکده و سابرنا مدن اخبار و مشهور اولماسنی و بر زماندن برزمانه نقل اخبار و بر مکاندن بر مکانه حمل اسرار جهتنه معونت خط و کتابت ایله ایدوکی ظاهر و آشکاردر. و دخی حفظ حقوق و منع نزاع ارباب عقوق کتابت شهادات و ثبت سجلات ایله حاصل فی ما بین الناس مسافات بعیده دن مصالح و امورده توصل مکتوب تخیله قادردر. و نزاع محالسی ده جمع و حاضر اولوره کتابی هر نه حوض ایله حاضر و باطلده ما بلولسیه اول مقصده واسطه کتابت ایله و اصل اولور. و اول سببدندرکه اکثر علما خطی لفظدن تفضیل و ترجیح ایدوب بو طریقله تفصیل ایتمشلردرکه لفظ ایدن انجق حاضره خطاب ایدر. فهی حاضر وغائب شامل ایدوکی ظاهر در. وصف قلم ده بر شاعر ماهر شیرین ادا بو نظم آبداری انشا ایتمشدر.

نظم: واخرس ینطق بالمحکمات. و جثمانه صامت اجوف بمکة ینطق فی خفیة. و بالشام منطقه یعرف.

ترجمه: بر زبانسز حروف ظاهر ایلر بسط ایلر حکمدن جوف کلام. مکه ده کر سویله خفا ایله فهم ایدر انی کلامنی اهل شام.

تفصیل قلم دن بری دخی اولدرکه اول مخلوق ایدوکندر. نته کم عباده بن الصامت رضی الله عنه روایت ایدرکه نبی علیه السلام بیورمشدرکه حق تعالینک اول مخلوقی قلم در که خلق ایدوب اکا کتابت ایله امر ایلدی. و اکا قلم دخی الی یوم القیامه اولاجق امورکی یازدی. بو قول مختار ابن عباس قدس و عطا و مجاهد و جماعه علما اخیاردر. و دخی ابن عباس رضی الله عنهما بیورمشدرکه حق تعالی قلمی خلق ایدوب اکا الی یوم القیامه اولاجق اشیا ایله جریان ایله دیو امر ایلدی. قلم دخی لوح محفوظ اوزرینه و جه مذکور ایله جاری اولدی. حضرت ابن عباس دن بر روایتده دخی وارد اولمشدرکه قلم حق تعالی یه تسبیح و تمجید ایلدی. مقدار کتابت ابتدادن بیک بیل مقدم در. و دخی دیمشدرکه قلم بر نوردره حق تعالی نک طولی بیک ییللق مسیره در. و نور ایله شق اولنمشدر. و قلم حق تعالی کا نظر ایلدکده هیبت نظر خدادن ایکی نصف اولوب بری بر بردن جدا اولدی. اگر سوال اولنورسه که یا اول قلم مکلف میدر یا خود دکلمیدر. جواب ویریلور که اشیا تحصیلی ایله مکلفدر. کتابت و جریانده ولکن انسان انوک خلافنده در که مطلقا مکلفدر. و اگر بعده سوال اولنورسه که حق تعالی قلم قسم ایدوب ن والقلم وما یسطرون بیورمشدر. با قطع و قط طریقله اکا اسقاط اولنور. جواب ویریلور که اول قلم قطعا محتاج قط اولمامشدر. بلکه اکا محتاج اولان بو قلمدر که زوانه و حرکتنا ایله کتابت ده دفع الم اولنه. نته کم حیات شمع کریه نی قطع ایلر اولور. ابن المقفع دن روایت اولنوردی دیمشدرکه اقلام خطیه ذغلاء سوال ایلم دیبالی بنان و انا مل ایلهام در. و قلم جمیع امورک قوالی دملکک دوالی ایکی شی ایلدرکه قلم سیف در. اما قلم سیف دن اصلح برتردر بو معنا ده انشا اولنمشدر. نظم: ان یخدم القلم السیف الذی ...

الرقاب وكلت في وزر الالام • كذا قضى الله للاقلام مذ بريت • ان السيوف لها مذ ارهفت خدم
ترجمه قلمه جمله عالم انوك امرينه رام اولدی • عجبی سيفلرك حكمی اولسه بنم دوغری
بودر حكم الهی كه قلم خلق اولدوغی دمدن • اكا خدمتده قلم در دوام
ابو تمام طائی دخی دیمشدر • ولتفرينه من كاتب ببنانه • اسطى واقطع من
قوم اذا اخذوا اعداوه جانبه • شفعوا الدماء باسنة الاقلام ترجمه كاتبك انكشتلری
قلم ایسه اكر تیغ تیز خونی فناده • شويله در انلر كه قتل اعدا ایتسه • نیزه اقلامی بر تیغ
ترابندن ... • بعضلر دیمشلردر كه ابو تمام دن بو كلام السيف اصدق انباء من الكتب
دیدوكی قوله مناقض واحدهما آخره معارض در • زیرا بو كلام سیفی قلمدن ترجیح اقتضا
ایدوكی لا كلام در • صاحب كتاب ایدوب جواب ويرورين كه قوللری میاننده عدم
مناقض جای ريب یوقدر دیمشلردر • زیرا ابو تمام ملك كتبدن مرادی مطلق اولمایوب الجی
كتب نجوم ایدوكی مؤید كلام مزبور اولان واقعه نك شهادتیله معلوم در • و قلمك
فضیلتنی اثبات ایچون انشا اولنانلر احسن ابیات بودر • قوم اذا اخذوا الاقلام من
غضب ثم استمدوا بها ماء المنيات • نالوا بها من اعاديهم وان بعدوا • ما لا ينال بحد المشرفيات
ترجمه غضب قیلنده دستنه قلم الدقلری • مداد امدادیله صوده بر سیخ سنانینه
عدوه ضرب ایدیجك شویله تاثیری اولور كه • سیف مشرفی نیلمز حدنده یانینه
اما خط احتیاجك بیانی اندی معلوم اولدی • وفقرا افاده و استفاده علوم ده
محافظه و محاوره نك نفعی طالبینه البته الفاظ ایله معلوم اولدی • ضبط احوال الفاظ
علمای عاملین و فضلای كاملین شاننده اعتنا و تحریك الفاظ ایلدكلری امور دن
اولوب • اول سببدن الفاظه متعلق علوم استخراج و تقدیم • و انواعنه اول ایكی
قسمه تقسیم ایلیوب • علوم ادبیه ایله تسمیه ایلمشلردر • ادب نفس كه درس اكا موقوف
اولدوغی جهتدن • وبه علوم عربیه ایله تسمیه ایلمشلردر • بحثلری الجی الفاظ عربیه
اولدوغی جهتدن • زیرا بزم شریعتمز كه جمیع شرایعك افضل و اعلاسی و احسن
اولمسیدر • ذوق و وجهالی بلكه نقض و برهان جهتندن الفضل لغات و اجمل
السنه و عبارات اوزرینه واقع اولمشدر كه اول لغت عرب و بادر كه انلار
جمیع امم الجیده اوسط و اكرم و هر بری بلاغت خلقیله فصاحت ... مانند فصحی
اولمشلردر • اندن صكره مبانی امر دن ارباب علم و فنا كم تفسیر اشاعت ...
محاوره • و محافظه ایله كه نفع الجی حاضر نكه مخصوص در • قواعد تجدید علوم نیلری
وضع ایلمكی اقتضا ایلدیكه استنباط ایلدكلری علوم و معارف تفصیل ...
انعاس نفوس نیلری دقائق و لطائف و مانند كرك حاضرین كرك غائبین كرك
بعد هم ظهور ایده جك طالبین دخی مطلع و اكلمك جمیعا دوار ده اولان علما اقطار
اولوب تا كه تلاحق افكار و كثرت تكرار ایله هر علومده دخی علی الا تعداد كثرت و ازدیاد

حاصل اوله • لا جرم علما امر احوال كتابت دن دخی بحث ایلدیلر كه جمیع ازمنه و بلوك
ثابته • و منافعی عامه و شاملدر اوله • و دخی حروفك حركاتندن و سكناتندن و نقط و نقوا
بطلندن • و شدات و مدانندن • و تركیب و تسطیرندن بحث ایلدیلر • تا كه ناظر اول
كتابندن الفاظ و حروفه انتقال • و انلار دن اذهانه حاصل اولان معانی یه استدلال
ایده لر • و دخی كتابتی الفاظ ارسنده وضع ایدوب اعیانده اولان اشیاء ازالسنده
وضع ایلدیلر • مثلا چونكه هر ایچون بر نقش دعوض ایچون نقش آخر وضع ایلدیلر • تا كه كتابت
الفاظ فهم اولنماغه لازم كلمسی ایچون زیرا هر لوله دلالتدن دو الله دلالت لازم
كلور • اما الفاظده وضع اولنمیوب بولنوك خلافنه در • زیرا دال و دلالتدن هر لولنه
دلالت لازم كلور • و دخی كتابت اول كوردن اذهانه اولان اشیا ایچون وضع ایلدیلر
زیرا قوت متفكره معتاد اولمشدر كه معانی یی تصورا تبدیل كده اكا دلالت ایدر لفظی
تخیل و تفكر ایدر • حتی كانه متفكر اولان كسه معانی یی تفكر ایدوكی دمده كندو نفسندن اكا
دلالت ایدر الفاظی تلقینه دخی رجا ایدر • و دخی كتابندن معانی یه انتقال و لهذا اول
تقدیرجه اندن الفاظه انتقال عسیر اولور • زیرا هر لولدن دال انتقال عكسندن اصعب
ایدوكی جای قیل و قال دكلدر • كورمز میسن كه نفس ده اولان معانی مقابلسنده
انشاء الفاظ نفس قاتنده الفاظ دن معانی فهم ایتمكدن اصعب در • اما حالك
كیفیت وضعی امری دیمشلردر كه اول واضع خط اولان حضرت ابو البشر آدم صفی الله
علی نبینا و علیه الصلوة و السلام در كه خطی بر طین او زره یازوب طبخ ایلدی • اندن بعد طوفان
هر قوم كتابت خطلرینه اصابت ایلدیلر • بعضلر دیمشلردر كه اول واضع اخنوخ یعنی ادریس
علیه السلام • بعضلر هود علیه السلام در دیمشلردر • بعضلر دخی دیمشلردر كه حضرت
آدم علیه السلام یكرمی بر صحیفه ایله حروف مقطوعه انزال اولنمشدر • اصح بودر كه كتابتك
جمیعی و باخود بعضی جناب رب رؤف دن تعلیم موقوف در • و بو ذكر اولنان
اقوال بینده منافات دخی یوقدر • زیرا جائزدر كه هر برینه نزول خط واقع اولمش اوله
و دخی حضرت ابن عباس رضی الله عنهما مرویدر كه خط عربی یی اول وضع ایدنلر
اول حی در • بولان دن كه بولان طی دن بر قبیله در كه انبار مدینه سنه نزول ایلمشلر
اول كوچ كسه نك و لی بر اردر كه صور حروفی وضع ایلدیلر • ابجد اسلم دركه حروفی فصل
و وصل ایلدی • و عامر دخی نقط و اعجام وضع ایلدی • اندن صكره بو علم مكه یه نقل
اولنوب تعلم ایدنلر ایدوب مبالغه ایله شایع و كثیر و متداول شهیر اولدی • جوهری دخی
نقل ایدر كه اول وضع حروف و اشكال ایله خطی دال بر فاتح
رجال دور لردر كه مرامره بن مره در • بعضلر دخی دیمشلردر كه خطی اول اختراع ایدنلر التی
شخص در قبیله طسم دن كه عدنان بن اد قتنده نزول ایلمشلر ایدی • و انلارك اسملری
ابجد و هوز و حطی و كلمن و سعفص و قرشت ایدی • كتابت دخی انلرك اسملری اوزره

وضع ایلدیلر کندولرک اسامیسندن شاذ و خارج اولان حروفی الحاق ایدوب روادف
ایله تسمیه اولدیلر و زره اتفاق ایلدیلر که املاء ثخذ و ضبط ایدرلر و محققین بعضیسی ذکر ایدرلر که اول کلمات
اسماء ملوک مدیندر و کلمن حضرت شعیب علیه السلام زماننده ایدی اندن صکره
خط مدینه ابنادن انتقال بعده اهل حیره یه انتقال ایلدی بعده میان عربده اشتهار
ایله غایة الانتشار بولدی و دخی دیمشلردر که ابتدا حضرت اسمعیل نفیس و نظر و بنا و دوم
ترکیب وضع ایدوب جملهسنی بر سطر ایدیلر که حروفی جمله موصول و غیر متفرق ایدی
اندن صکره اوغلی ثبت و همیسع و قیدار تفریق ایدوب و اشباه و نظایر و دخی زیاده ایلدیلر
و دخی هشام بن محمد والدی محمددن روایت ایدر که دیمشلر که علما و معلمان بر قوم ایکن
جمع و ترتیب ایلدیلر که خط عربی بی اول کتابت ایدن بکس دور بنی النضر بن کنانهدن و سببی اول
هشامده مذکوردر که خط عربی بی اول کتابت ایلین حرب بن امیه در و منامده تعلیم و تفهیم
امام سهیلی کتاب التعریف والاعلامده دیمشلردر که اصح اقوال عمرو بن عبد البر طریقندن
ایدوب ذکر ایدرکه نبی علیه السلام حضرتلرینه رفع ایدر که حضرت هودمشدر که عربی او زره
اول کتابت ایلین حضرت اسمعیل علیه السلام در و دخی ابن عباس رضی الله عنهما
سؤال ایلدیلر که بجاو کتابت و شکل قندن تعلم ایتدیکوز جواب ویردیلر که حرب بن
امیه تعلیم ایلمشدر و دیدیلر که حرب بن امیه کیمدن تعلم ایلدی جواب ویردیلر که جانب
حجازه بر کمسه کلوب تعلیم ایلدی و دیدیلر که اول کمسه کیمدن تعلیم ایلدی و دیدیلر که حضرت
هود علیه السلام و دخی ایلدی ... ابو عمرو الدانی کتاب التنبیه علی النقط والشکل
ذکر ایلمشلردر که نقل دیمشلردر که اول ظهوری بعده ابی سفیان بن حرب عمی ابی حاکم
بن امیه قبیلهدن آکاه دخی اهل حیرهدن بکمسه قبیلهدن اوکلمشدر اهل حیره دخی دیمشلردر
که اهل انباردن اخذ ایتمشلردر و ابی سفیان بن حرب دن زمن الاصحاب حضرت عمر بن
الخطاب رضی الله عنه تعلیم ایلمشدر و معاویه بن ابی سفیان و دخی عمی سفیان دن تعلیم
ایلدی اما اوس و خزرج قبیلهلری یهوددن تعلم ایلدیلر بعده ظهور دین اسلامه کلنجه
حضرت سید الانام اولدقده اوندن زیاده جمعیت و اجلهسنده موجود ایدی سعید بن زراره
و منذر بن عمرو و ابی بن کعب و زید بن ثابت کبی رضی الله تعالی عنهم املاء عربیه
دخی کتابت ایدرلر ایدی و دخی املاء اوندن ایدی رافع بن مالک و اسید بن حضیر و معن بن
عدی و ابو عبس بن جبر و اوس بن خولی و بشیر بن سعد و دخی معلوم اولا که بکان
شرق و غرب و طوائف عجم و عرب و غیرلرندن جمیع امم ایچنده اولان کتابت ایکی
کتابتدر عربیه و حمیریه و یونانیه و فارسیه و سریانیه و عبرانیه و رومیه و قبطیه
و بربریه و اندلسیه و هندیه و چینیه بونلاردن بش نوعی بالکلیه مستعمل و اهلندن عالم
خالی و عاطل در که املاء حمیریه و یونانیه و قبطیه و بربریه و اندلسیه در و دخی بلاد
استعمالی باقی و معلوم لکن بلاد اسلامده اهلی معدوم در که املاء رومیه و هندیه و چینیه در

دوربندن بر جماعت ...

درت باقی اولدی که املاء بلاد اسلامده مستعمل اقلام در که عربیه و فارسیه و سریانیه
و عبرانیه در کتاب الابحاث الجمیله فی شرح التفقیه صلاح الدین الصفدی دیمشلر که خط عربی دن مراد
الآن کوفی دیو شهرت بولاندر و بالاستعمال اولان اقلام اندن استنباط اولنمشدر
و کوفیدن نقل اولنمش اواخر دولت بنی امیه و اوائل عباسیهده ایلمشدر و خط
بدیع منسوبی اول کتابت ایلین ابو علی محمد بن علی بن حسن بن مقلة الوزیردر
سنه ثمان و عشرین و ثلثمائهده وفات ایلمشدر بعده سنه ثلث عشر و اربعمائهده
صاحب الخط البدیع المنسوب علی بن هلال البواب البغدادی ظهور ایلمشدر بعده
ابو الدر یاقوت بن عبد الله الموصلی امین الدین الملکی ظهور ایلدی و سنه
ثمان عشر و ستمائهده وفات ایلدی بعده ابو الدر یاقوت بن عبد الله الرومی
الحموی ظهور ایلدی وفاتی سنه سبع و عشرین و ستمائهده واقع اولدی
بعده ابو الدر یاقوت الرومی المستعصمی ظهور ایلدی و انوک اسمی عالم
شرق و غربده مذکوردر و ذکری بلاد و امصارده مانند امطار جاری و مشهور اولمشدر
مجموع کتاب صنعتنی قبول ایدوب دریاسنده وصول کمال بلکه قریب اولمغه عدم
قدرتندن اطراف و جوانبدن واردن جاری اولان زلال بحر اوندن استمداد و اغتراف
ایلمشلردر زیرا فنی کتابنده بر سطر ایلمشدر که اکر سطری کورسه هلال دیر دکوز
ماه و لالی کی کوردی وفاتی سنه ثمان و تسعین و ستمائهده در بونلرک تفصیل احوالی
بسط کلام و تطویل و تفصیلدن مراد اولدر که اکثر ناس قنده و انتسابی قلمشدر که خط
بدیع منسوبک ساتری کتابندن انتسابی کیمهدر شعبهسی اولی صناعت خطک

علم ادوات الخط

کیفیتنه متعلق اولان علوم بیاننده در علم ادوات الخط یعنی خطک
آلات و ادواتی که قلم و دوات و سایر لوازمی در املاءه متعلق اولان علمدر مثلا
قلمک جیده و ردیاسی و طریق قطع و قطی و احوال شق و نحت و شقنی بیلکی و دواتک
لیقه و صنعتک مرکبی اصلاحک و طریق صنعتنک و انواع انک معرفتی و کاغدک
جیدینی ردیسندن تمییز و انواعی و طریق اصلاحی و سایر ادوات کتابی بیلک
و دخی قلمک اوصاف بیانی و محاسن ... بعضی غرایب نکته و دلپذیر
نقل و حکایت و اصمعی ایله محاوره سندلر روایت ایدوکی درر که دیمشلردر
اصمعی هندن سؤال ایلیوب اناببدن اقلام دن کتابته صالح قنغیسیدر هایز ... سیده
بیان و اعلام ایله دیدی که بن دخی دیدم که انشفه الهجیر اولا و ستر عن جلوده الشتاء
من البریة القشور المدرة الظهور القصبة الکثیرة الشحم ... سؤال ایلدی که بریکی و قلمک
تعریفنی صوب و کتابنی الطف الاعجب بن دخی دیدم که البریة المستویة القط
عن یمین منها بریة تأمن حلبها الجم عند الطهور الهواء فی شقها فتیق والریح فی جوفها
والمداد فی خرطومها رقیق رادی ایدر اصمعی هان شاخصا قالدی یعنی کوزلرینی دیکوب

شهاب الدین

بحر خبرة طالدی تکرار سؤال جوابه قادر اولمادی و بو علمده واقع اولان مصنفاتدندر تصنیف
علی بن هلال ابن البواب البغدادی که بر قصیدهٔ رائیه تصنیف ایدوب اوبا و آلی غایت بلاغت
ایله توصیف ایلمشلردر و انده واد و دوات کتابتی استقصا و جمیع قواعدنی عد و احصا
ایلمشدر و الدر ناصحه علیه رحمة الملک العلام سوررلرکه بن اول قصیده یی کوردیکم کبی
ایلدم و انکله منتفع اولدم باخصوص اول قول که دیمشدر شعر
وارغب لنفسک ان تخط بنانها ¤ خیرا تخلفه بدار غرور ¤ فجمیع فعل المرء یلقاه غدا
عند التقاء کتابه المنشور ترجمه اکر سعی ایت کم ولا دستک کتابت ایدوک
نافع اولوب بازو دوغی خط قالاندن یادکار ¤ آخرتده و دنیده منشور طومار عمل
ابنده ظاهر اولماز الا بو منده اولان کسب کار سر و بنه بو خصوصک نظیری در شاعرک قول حق
شعر وما من کاتب الا سیفنی ¤ ویبقی الدهر ما کتبت یداه
فلا تکتب بخطک غیر شیء ¤ یسرک فی القیامة ان تراه ترجمه کاتبلکره وجود کاغذ کوبودر
نیجه مدت خطی باقی در ولی بولماز زوال ¤ بازه پس خطک دنیاده مکر برنسنه کم
آخرتده کوره یک مسرور اید بکده طال فائده معلوم اوله که ابوالحسن علی بن
هلال الکاتب البغدادی که ابن البواب دیمکله معروفدر اساتذهٔ متقدمین و متأخرین
شافر بن دن فطنه و ولنده اکا معادل یا مدانی خط یازمامشدر و اکرچه علی بن مقله
بو اسلوبی خط کوفیدن دن اول نقل و بو صورته یا برار ایلمش ایسه دخی فضیلت ابن مقله
و اول خطدن آنوک فضیلت سبقی ظاهر و خطنک دخی غایت حسنی باهر ایدی لکن
ابن البوابک انک طریقه سی تنقیح و تهذیب و تبیین و لباس حسن و بهجتله تزیین ایلدی
بعض روایتده صاحب خط منسوب ابن البوابک برادری ابو عبدالله محمد بن علی در و اولنی مذکور در
لکن اصح و اشهر اول ذکر ایتدیکمزدر و جمله کتاب ذکر اولنان ابن البوابک تفرد و سبقته
معترفدر و بو فنده معارض و مشارک اولمادیغنه مقر اولوب شایع بریک آنوک عرشینه
وصول دعوی اتمه قادر اولمامشلردر مع هذا اکثر ناس ملک العلماء دخی بخاری
ادعاء ایلمک شایع و کثیردر و مذکور اولان ابن البواب ابن ستری دخی در لر بدری
بواب و بواب اولان ملازم ستر باب اولدوغی جهتدن در آنوک کاتبی و شیخی
ابن اسد کاتب ایدی که اول ابو عبدالله محمد بن اسد بن علی بن سعید القاری البزاز
البغدادی در و ابن البوابک وفاتی سنه ثلث و عشرین و اربعمائه تاریخنده
بغدادده واقع اولمشدر و امام احمد بن حنبل جوارنده مدفوندر رحمهما الله تعالی
و ابن البوابک حرفته سنده بو شعری انشاد ایلمشلردر شعر
استشعر الکتاب فقدک سابقا ¤ فقضت بصحة ذلک الایام ¤ ولذاک
سودت الدواة کآبة ¤ اسفا علیک و شقت الاقلام ترجمه
کویا طویلدی کتاب ولا فقدک سنک ¤ صحتنه فکره حکم ایتدی قضا دلن روزکار

ولا بیهده در سینه بودن ولدی خوشدن دوات ¤ جیبنی شق ایدر سلام ایردی اکر انکسار
و دخی اول علمده تصنیف اولنان کتابلردندر و یاقوت مستعصمینک تألیفی که بو فنده غایت
نفیع رساله لطیفه در فائده ابوالدر یاقوت بن عبدالله الرومی خلفای آل عباسدن مستعصمی
بالله که مالیکلردن ایدی خط منسوب برتبه ده و اصل و کمال اولوب علوم عربیه نک فنی
حسنه اشتغال ایلدی نظم و نثرده فائق و ماهر و تعلیم علم و کتابته مواظب و مثابر ایدی خود
حسن خطی غنی عن البیان و معلوم ابنای هر زمان در و آنوک ستفانلری و شعرلری کتابنه
ده در و آنوک غیری بر قاچ یاقوت دخی مذکوردر انلرک بعضی حسن خط ایله مشهور
اولوب لکن اول مرتبه یه واصل اولمامشلردر بو یاقوتلردن امتیازی مستعصمی نسبتیله
نسبت و شهرت ایلدی و دخی بو علمده تصنیف اولنان کتابلردندر صبح الاعشی
فی کتابة الانشا و نام کتاب که بر بابی کتابت حروفک مؤلفی ابوالعباس احمد
القلقشندی ثم المصری در و بو کتاب بر قاچ اجزاء در صناعت انشاده و هر برینده بر مجلد
کبیردر که صناعت انشایه متعلق قلیل و کثیر و صغیر و کبیردن بر نسنه قالمامشدر الا انی ایراد
و تحریر ایتمشدر دخی بطریق الاستطراد ذکر ایلمشدر و بو جلدینده علم ایلمشدر که منشی به بیان علوم
احوال اخبار و آثار و امثال معرفتی لازمدر اول جهتدن تعریف ممکن اولان تاریخ
اول باننده و دخی علم خطه متعلق اموری ذکر و افاده و کمال اجاده ایلمشدر و اکثرینی
یاقوت مستعصمیدن نقل ایلمشدر علم قوانین الکتابه بو علم ایله بسائط
حروفک کیفیت ترکیبی و فلانک کیفیت وضعی و کتابت فنی جانبندن ابتدا الحروف
اول حروفی تصویره کیفیت اداسی اولور معلوم اولور و بو علمده تصنیف اولنان
کتابلردندر کتاب صبح الاعشی نک اطراف بر بابی علم تحسین الحروف
بو بر علمدر که انکله اولنور شکل کیفیت تحسینی و انکا متعلق اولان ادوات کتابتک
احوالی و کیفیت اتخاذی معلوم اولور و هر بر تکلیف جدیدک حسابدن تمیز و حرف
اولان اسباب حسنک ترکیب الّتدن جهتدن و ترکیب استعمال و ترتیب جهتدن
احوالی بو علم ایله معلوم اولور و مشاهیر خطاطین بو علمده کتب کثیره تألیف و تدوین
ایلمشلردر و یاقوت مستعصمینک دخی بو فنده بر رساله لطیفه سی واردر که
منشنک اسلوب غلطنی بیان ایلمشدر و بو فنک عنایه سی شول مستحسنات در که
طباع سلیمه مقتضا سندن ناشی اولور الف و عادت مزاج حسیله بلکه هر شخصک
افرادی حسیله در بو نلاردن غیری صورتک استحسان و استقباحنده تأثیری اولور
مو حسیله اول جهتدندر که بو علم هر قوم و طائفه حسبنجه بلکه هر شخصی فرده مقدار دخی
انواع متعدده ایله متنوع اولور اول ماده ده ندر ا عکس و کلدرکه انکی کمنک
خطی من کل الوجوه بری برینه مماثل و مشابه و معادل اولوا علم کیفیة تولد الخطوط عن
اصولها بو بر علمدر که انده خطوطک اصولندن مستنبط اولان فروعنک کیفیت

تولدندن بحث اولنور اختصار ایله وزیاده ایله و انلارک غیری انواع تولدات ایله
اقوامدن هر قوم اقتضا سبیله متنوع و اختراع اولنمشدر هر غرض حسبیله که قننده معلوم در
مسندآره شکلنرا اولنوردر و حذاق کتاب بو علم ده رسائل کثیره تصنیف ایلمشلردر خصوصا
قلقشندی کتاب صبح الاعشی ده وردر اندن طلب اولنه

علم ترتیب حروف التهجی

بو بر علم در که انده حروف تهجینک کتابنده حالا مشهور اولان ترتیبی اوزره
ترتیب ایتمک کیفیتندن و بعض حروفک بعض آخر ایله صورت خطده مشترک اولوب
اول التباسی نقط وضعی ایله ازاله اولنمق کیفیتندن و بعضنده فوقانیه و بعض آخرنده تحتانیه
و بعضنده مثناة و بعضنده مثلثة اولمق معلوم اولور و بونلار متعلق بحث امورد ر دخی
مثلا حالا مشاهد اولنان صوردن هر بر صورتی بر حرف اچون تعیین ایدوب اخره
ایتمک کبی و بو علمک موضوعی و مبادیسی و غرضی و غایتی و منفعتی ظاهردر و بو بابده
بر جمع کثیرک و جزئی ایک رساله لری واردر قلقشندی دخی کتاب صبح الاعشی ده
قدر کفایه ایراد ایلمشدر و دخی معلوم اولا که بوندن اقدم مذکور اولمشدر که
اول واضع حروف و اعجامک عامی در و بوندن مفهوم اولان اولدر که بو اعجامی دخی
حروف ایله معا وضع اولنمش اولا لازم و بو دخی روایت اولنمشدر که مصاحفی اول
نقط ایدوب عربیتی وضع ایدن ابو الاسود الدؤلی در حضرت امیرالمؤمنین و ابن
عم سید المرسلین علی کرم الله تعالی وجهه دن تلقین ایله لکن ظاهر بودر که ابو الاسود
وضع ایتدوکی اعجام اولمیه زیرا بعید در که حروفک اشکالی متشابهه و صوری متماثله
ایکن نیچه مصاحف نقط اولنمدوغی زمانه دک نقطدن عاری و التباس و اشتباه
حکمندن عاری اوله و بو دخی روایت اولنمشدر که صحابه کرام رضوان الله علیهم اجمعین
مصحف شریفی نقطدن تجرید ایلدیلر یعنی نقط و شکلدن اگر نقط و شکلدن تجریددن
مراد انلار زماننده موجود اولمامق ایسه ما بقا روایت اولنان مخالف لازم کلور
اگر مراد انلار موجود ایکن مصاحفی انلاردن خالی ایتمک ایسه مخالف مقرر در ابن
خلکان کتاب وفیات الاعیان ده ترجمه حجاج ده ذکر ایلمشدر که ابو احمد العسکری
کتاب التصحیف ده حکایت ایلمشدر که جمیع ناس قرق ییلدن زیاده حضرت مصحف
حضرت عثمان دن رضی الله تعالی عنه قرائت اوزره مکث ایلمشلردر و عبد الملک بن مروان
ایامنه دک بعده و جانب عراقده تصحیف کثیر و منتشر و شایع و مشتهر اولوب حجاج دن
حجاج کاتبنه التجا و سؤال ایلدیلر که حروف مشتبهه اچون وضع علامات امر ایلدی
روایت اولنور که نصر بن عاصم بعض روایتده یحیی بن یعمر اولو قیام و جد تام ایله
نقط وضعی اختراع ایدوب بعضنی فرد و بعضنی زوج ایدوب و محلنی دخی مخالف ایدوب
جمیع ناس بعده زمان اکلار استعمالندن ایدوب البته منقول کتابت انلرکلا معاف مضبوط
اولدیلر مع هذا نه تصحیفدن خالی اولمدیلر دفع اشتباه اچون وضع اعجام ایلدیلر

نقط

نقط اعجامی دخی اتباع ایدرلر ایدی که انده دخی احیانا اهمال و استقصادن تقصیر
وحقوقنی عدم رعایت ایتمک ایله احیانا تصحیف واقع اولوب اخذ و رفع التباس
اچون بر حیله التماس مطلوب بر چاره و بوندن دخی الا افواه رجال متقنین دن اخذ و تلقی
ایله ضبط ایدلدی بو مقدمات متحرره قلبکده مقرر اولدوغی معلوم اولدیسه بزم زمانمزده
مصاحفده نقط و اعجام وجودنده کلام بو قدرا تا مصاحفک غیرنده خوف التباس
اولدوغی زمانده والبته واجبدر زیرا نقط و اعجام ازاله التباس اچون وضع
اولنمشدر اما التباس دن امن اولدقده اکرا انده واصلا مکتوب الیه اولان کیمسه نک رساله
ولنور مکتوب الیه تیزلکی اولدقده ترک اعجام و نقط ایلمک فائده کثرة ظلمت
سواد خطه لازم کلمکدر حکایت اولنور که عبد الله بن طاهر بعض کتابک خطنی عرض
اولندیغی اول دخی ابتدا حسن خطه حبور و ابرار ایدی اکر شونیزی کبی اولسه اکر
انده مکتوب الیه بکا اولورسه اکر اول دخی علم خط ده بارع و فائق و واقف و فائق
ایسه انده و البته نقط و اعجام ارتکاب ایتمک ترکدر زیرا انلار عارف رموز
خفی المکان و واقف نکت لطیف انلر اولدقلری جهتدن محتاج نقط و اعجام دکل
ایدکلری محتاج بیان دکلدر الاکه کمال احتیاط لازم اولور محل اولوبه بعض اغبیا دن
مرادی حکایت ایدرلر که دعبلده ذکر اولدوغی کتابی و ترک نقط مکتوب الیه سوء ظن دن
ناشی در احیانا نقطدن فرق ترتیب ایتمک مقرر اولوب نته که محمد بن عمر المدائنی
حکایت ایدرلر که جعفر متوکل بعض عمالنه مکتوب ارسال ایدوب دیمشدر که احص من
قبلک من الذمیین و عرفنا مبلغ عددهم یعنی سن کندو جانبکدن عدد ذمیانی احصا ایله
مذنب وکنهکارلری اولانلری مع هذا ابزانلارک نه مقدار ایدوکلرینه عارف اوز دیمکدر
اولورده احصی حانک نقطه احصادن صیغه امر اولمق اوزرینه اتفاق کاتب حا ایله
اوسته بر نقط وضع ایتمکله اولوب اول کیمسه نک عمل آیدا اولان عامل اکی خا
ایله احصادن خصی و خادم ایتمک معناسنه اوغلی ایدوب کندو ولایتنده اولان
جمیع کنهکارلری جمع ایدوب جملسنی خصی ایدوب انلارندن بر و یا ایکی کمسه انجق
خلاص اولوب سائری هلاک اولدیلر اکر مکتوب الیه اولان اهل براعت و واقف
و فائق براعت اولسه بلکه متوسط الحال اولسه اولزمانده موضع احتیاط ده نقط
اعجام واجب اولور و اکر کاتب ماعدا سنده مخیر در اکر مشتبه دن ایسه اول تقریر جهتدن
نقط لازم در زیرا کرک التباس اولسون کرک اولماسون الا مکر شول حروف ده که
غیره اشتباهی اولمیه مثلا نون و با و قاف و فا که تنها کتابت اولنه لر و دخی
بو علم ده معروف کیفیت شدات و مدات و نظرات و صلات و بونلارک
امثالی و بونلار احتیاجک درجاتی و بونلارک متعدد و نابساک اختلافنی بیان ایتمکدر

شعبه ثانیه املای حروف مفرده یه متعلق اولان علوم بیاننده در علم

ترکیب اشکال بسائط الحروف بو علمده مطلقا بسائط حروفک اشکالی بینده اولان تراکیب دن بحث اولنور لکن اول اشکالک الفاظه دلالتی حیثیتندن دکل بلکه خلال سطورده حسنی ظهور ایدوکی حیثیت دن در زیرا نچه حروفک بسیطا اولدوغی زمانده حسنی نمایان ده کذلک ترکیبی حالنده دخی حسن خصوصی اولدوغی مستغنی عن البیاندر مثلا شکل نقطه ده تناسب لطافته حروف کلمات و سطور خلالنده اولان بیاض ده ولو حسن نسبت کبی و بو علمک موضوعی و اغراض و غایتی ظاهردر و مبادی حسی بعض امور استحسانیه در که جلیسی و با اکثری اشکالده اولان نسبت طبیعیه یه راجع در و بو علمده مقدمات هندسیه دن دخی استمداد اولنور و دخی معلوم اولا که کتابتی تشکیل یعنی شکل و صورت تحصیل ایلمک ایکی نوع اوزرینه در نوع اول حروفده حسن تشکیل در اول دخی بش قسم در اولکیسی توفیه در که حروفدن هر حرف تقوس و انبطاح و انحنادن حقنی ایفا در ایکنجیسی اتمام در که هر حرفه معادیر دن که طول و قصر و دقت و غلظدر نه مقدار قسمت و حصه سی وار ایسه ادا اولنه اوچنجیسی اکمال در که هر خط انتصاب و انکباب و استلقا و هیأتندن نصیبنی ویرمکدر دردنجیسی اشباع در که هر خط صدر قلمدن خطی و نصیبی و بر بلوب هر حرف قلم ایله مساوی اولوب بعضی غلیظ و بعضی دقیق اولمامقدر مکال ترقیقا ایله الا مکر اولنده وضع خط انوک اوزرینه اولمش اوله بشنجیسی ارسالدر که دستی قلم ایله ارسال وه شتاب ایدوب اجناس ایله اقراس بیدا ایتمیه و توقف ایله ارتعاش حاصل اولمامقدر نوع ثانی کلماتده اولان حسن وضع در بو دخی التی قسم در اولکیسی ترصیف در که هر حرف متصلی یعنی اتصالی شاننده اولان حرفی حرف آخره وصل در ایکنجیسی تالیف در که هر حرف غیر متصلی حرف آخر ایله جمع در شاننه و لایق اولان وجه موافق اوچنجیسی تسطیر در که بر کلمه یی کلمه اخری به ضم ایتمکدر که اول انضمام ایله سطرده انتظام حاصل اوله دردنجیسی تفصیل در که حروف منفصلده اولان مناسب مستحسنه نک موافقتی و کلماتک فواصلی رعایت ایلمک در مثلا رسل و ایکی رسالدنک بیننی بیاض خفیف ایله یا خود بر شاشت ایله فصل ایلمک و ایکی بیجمک مبلغنی اندن دخی اخف بیاض ایله یا خود بر علامت مخصوصه ایله فصل ایلمک کبی لکن لایق اولان اولدر که اول بیاض و علامت اول سطره اعادت ایلمیوب بلکه آخرنده اولا نوجه و نیت اولنه بشنجیسی حسن تدبیر در که واحده نک تقطیعنده زیرا لایق اولان اولدر که کلمه واحده نک بعضنی بر سطرک آخرنده و بعضنی دخی سطر آخرک اولنده یازمیه مثلا لفظ کتاب دن بانی سطر اولنه آخرنده و اولان سطرک اولنده و یا بعضی که لفظ کبا قالوب سطر ثانینک آخرنده کتابت ایلیه التنجیسی کلمه نامه نک فصلی در مثلا اتیک اسمنه یازدقده اتیک کلمه سنی سطر آخرنده و لفظة الله ی سطر ثانی نک اولنده یازوب و دخی مضاف ایله مضاف الیه بینی وصفت ایله

موصوف بیانینی فصل کبی و دخی ترکیبه نکابحق ایله ابن فلان ایله وصفک بیانینی تفصیل کبی الا مکر کهانک ایچون بوشت اوچ حالانده در مثلا زیرا ایچون بهم حساب منکه غلیظ در و بکلسنده بوره زیر بن جابر فی ... اول زمانده وجه مذکور اوزره و فصل جایزدر و دخی ایکی اسم واحد فلتفصل اولمق عدلیک ... وقف و تابط شرا و دخی بز ک واحد عشر کبی الا دخی فصل الحاق ... ایدر وکتابت خطوده حسن تدبیر و آداب کاتب دیبیر ... یابی بر باب واسع و کبیر در که انی استیفاده و بیان بو رساله ده مشکل در اکر تفصیل ... ابن جنی نک کتابنه و کتاب صبح الاعشی یه مراجعت ایله خصوصا انشاء سطرده واقع اولان کلمه نک بعض حرفنی مد و کشیده ایلمک زیرا اول کلمه ثانیه ده حسن ... تا ما فوقنده کان قبیح و کاه حسن اولور اما کلمه ثانیه ده حسن اطلق فعلی و کلمه در

علم املاء الخط العربی بو علمده حروف عربیه نک نقوشنه عارض اولان احوالدن بحث اولنور آنیتک وهیئت حسنیه لکن مطورده حسنی حیثیتندن دکل بلکه الفاظ عربیه یه دلالتی حیثیتندن الات صناعیه حسبیله قدماانک امثالی کبی و بو علمک بسائط حروفک الفاظ اولان حروف دلالتی حیثیتندن علا رعایت اولنور مکره اولنور و بو علم انواع علم خطدن اولور حروف آلتی ایله حاصل اولدوغی حیثیتندن و علم عربیت فروعندن در الفاظ دلالتی حیثیتندن و حسن ترتیب اول علوم کثیرالتفاصیلی و اثارده تصنیف اولنان کتبک اسامیسی و مولفلرینک احوالی معلوم اولور ان شاء الله تعالی

علم خط المصحف بو علمده مصحف مخصوص خطدن بحث اولنور اول زمانده که صحابه کرام رضوان الله علیهم اجمعین حضرت زید بن ثابت اختیار ایندوکی اوزره جمع قرآن کریم و ضبط کلام قدیم ایتدکلرنده کتابت مصحف اوزره اتفاق و دفع فتنه ارباب نفاق ایله بعض خط مصاحف ده بعضی کیفیات اوزره اصطلاح ایتمشلردر بو اصطلاح اصطلاح سلفی دخی تسمیه ایتمشلردر و بو علم اکرچه بر نوعندن باحث اولدوغی جهتدن علم خطک فروعندندر لکن بز بو علمدن قرآن کریمه متعلق اولان علوم ده بحث ایدرز و تفصیلنی آنده بیان ایدرز ان شاء الله تعالی و بوکا توقف بو مقامده بیان تتمیم اقسام ایچوندر والعلم عند الملک العلام

علم خط العروض بو بر علمدر که اهل عروض تقطیع شعرده اول نوک اوزرینه اصطلاح ایتمشلردر و انلارک بوندن اعتمادلری کلماتک نطقنده اولدوغی زمانده حاصل اولان کیفیات در معنایه دکلدر زیرا صنعت عروضده اعتبار بیان لفظه در زیرا انلارک اولری شمول حروف که وزن انلار ایله قائم اولور انلارک عددی و حرکت سکونی در حتی تنوینی نون ساکنه کتابت ایدرب و قفده حذفنه اعتبار ... و رعایت ایلمزلر و دخی حروف مدغمی ایکی حرف کتابت ایدرلر و دخی بر کلمه ده که لام بعده کلن حرفده ادغام اولنمش اوله آنده

لای حروف ایدرلر و خط الرحمن الراهب القاضی کبی و حروفده و اجزاء تفصیل اوزرینه اعتماد
ایدرلر کاه اولور کر بر کلمه کتابتده منقطع اولور اجزاء تفصیله تطبیق اولنور و حتی وجه اوزرینه
نه کم شاعرک قولنده کر بیت ستبدی لک الایام ما کنت جاهلا ویأتیک بالاخبار من لم تزود
وحتی بو صورت اوزرینه کتابت ایدرلر که ستبدی لک الایام ما کنت جاهلا
ویأتیک بالاخبار من لم تزود دیو صاحب کشاف ایدر خط مصحفده بعض اشیا واقع
اولمشدر که علم خط کو بجانک مناسبی اولان قیاسلردن خارجدر لکن اندن ضرر
ونقصان کلمز زیرا مقصود اولان استقامت لفظ وبقای حفظ حاصلدر خط مصحف
دخی متابعت بر سنتدر که مخالفتی اولنماز عبد الله بن درستویه علم خط و نحوده
تألیف ایدوب کتاب الکتاب المتمم ایله مترجم اولان کتابنده دیمشدر که ایکی خط سائر خطوطه
قیاس اولنماز بری خط مصحفدر که انوک مداری اتباع سنتدر و اول تبدیل
قبول ایتمز مقصوددر و بری دخی خط عروضدر که حال تلفظه تابعدر تلفظده ثابت
اولان حروف اثبات وساقط اولان اسقاط اولنور و دخی معلوم اولا که خط عروض
کرچه علم خطک قواعدندر لکن فروع علم عروضدن دخی اولماغله انوک تفصیل
احوالی وانده وارد اولان مصنفاتک بیانی علم عروضه تأخیر اولنمشدر حق تعالی دولت
مشغول دوراول تا مولادخی وصول میسر اولا آمین

دوحه ثانیه

الفاظه متعلق اولان علوم بیانندهدر بو دخی بر مقدمه ایله بر قاچ شعبه واردر

مقدمه معلوم اولا که جمیع طباع و عام و بلاد و اصقاعده متقرر ومقبول اولدر
مقدمات دلن و عامه و قلوبده متمکن و مسلم اولوب جمیع اسما و فرقا ایدرلر که
دل دیر انسان وفاکه مدنی بالطبع اولدیسه تکلیف و تعریف و تحفظ و تخصیص ده محتاج
مافی الضمیرینی غیره اعلام و غیرک دخی مافی الضمیرینی اکا تعلیم وافهام ایلیه حکمت الهیه
ورحمت ازلیه اقتضا ایلدی که مافی الضمیره دلالت ایدرلر بعض اشیا احداث اولنه که
انسانلری ایراد و اصدارده خفت اولوب نفع و منافع کلیه بلکه تحصیل
بالطبع استعمال اولنور الات طبیعیه نک غیره محتاج اولمایه تاکه اوقاتی مهم اولان
مقصوده مصروف و زمام اختیاری مالا یعنی دن مصروف اوله جن الحلم ربانی
مانند نفس انسانی اولوب جنس حیوانه لازم ضروری اولان نفس عارض اولان صوتی
الات ذاتیه طبیعیه واسطه سیله استعمال ایتمکه مهتدی اولوب واول الات نطقی
اصوات عارضه اولان کیفیات سببیله وجوه مختلفه وطرق متعدده اوزرینه
تقطیع اصوات ایلیه تاکه اول سبب ایله حروف پیدا اوله که هر بری اخردن ممتاز
و دخی اشتباه یارا اولوب اول الت مخارج و صفات مختلفه سببی ایله که جهر و همس
و معتدله و شدیده و رخوه و منفتحه و قلقله و مستعلیه و منخفضه و مطبقه و منفتحه و سائر
اوصاف ورد هر بر نون رفع لباس التباس اولنه تاکه حاصل اولان حروفدن ترکیب

منتوفه حسبی ایله بیچه کلمات حاصل اولا که اوضاع مختلفه سببیله معانی مشکلهده حاصل
اولوب اخبار دن خفیه اولان معانی یه دلالت ایدوب مخاطبه و محاوره دن ماحصل
اولنه که هر بری اخرک قلبنده اولان مقاصده اطلاع دریکر امور معاش ضروریات احوال
معاش انلرکا موقوفدر و سهولت ایله حاصل و افاده معارف و علوم که انسن بتحقیق
و لازمه سی ایله واصل اولاه اندن صکره وفاکه ترکیبات حروف مخارج واوصافی جهتیله
وجوه مختلفه وانواع متعدده اوزره اوله یکن اولدیسه افراد بنی آدم واصناف امم
اهل السنه مختلفه و لغات متباینه بر حیثیت ایله حاصل اولمشدر که کرچند و قابل تعداد
و تحدید دکل جملهسنک افضل و اعلاسی و اولی جواهر و زواهر عباره اکمل و اعلا
اول لغتدر که اکابر بنی آدمدن اوسط امم خصوص اولنشده خیر الامور اوساطها نجوم
انلرک شاننده کنتم خیر امة اخرجت للناس کریمهسی نزول ایتمشدر و کتب الهیه نک
اشرف و اقوی و اعلا و ادومی اعنی تنزیل جلیل که حق تعالی نسخ و تبدیل دن بری
ایله تشریف و تغییر و تحریف دن تنزیه ایله قدرینی تنویه ایلمشدر بو لغت اوزرینه نازل
اولمشدر و مجموع انبیا وکافه رسل اصفیانک خاتمی اول خلاصه طینت خلقه نک
نقش خاتمی اعنی محمد امین صادق بو لغت ایله ناطق اولمشدر بو نظر ایله بونک تغیری
بر لغت بلاغت و اعجاز و حسن کنایت و مجاز ایله موصوف اولمشدر و بونک غیری
بو ایله فنون کثیره به مخصوص اولمشدر که اکثر اول فنونک اشهری کلام حقه اولنمشدر فقه
تشنور ز و بونک ما عدا مطابق تحقیق ایله مشرف اولمشدر که آنده بر کسه لحن ایدرسه
سابق و غالب اولنه و بکا بیان ایله کرسائر لغاتده اولان علوم بو ایله تنقیح و لطافت ایله
مشهور و معلوم اولمشدر آخری بو سائرلردن احق و اولی در تعظیم و تبجیله الیق و احری
و کلیدر نه اول غرایبه که بری بو لغت جلیله انک موید و مستمد بالعجمی اوزره
مجبول و مشغوف و میان امم ده اول محاسن ایله موسوم و موصوف اولمشدر کمال
بو تصویر ضمیرده جایکیر اولدیسه مفرد بر رساله و فاکه لغاتک مخارج و صفات جهتندن
اختلافی اعتباری ایله حروف دخی مختلف اولدیسه لغات متباینه نک تمییزینه احتیاج
اولدیکه حروفک مخارج حسبیله کمیات و کیفیاتی بیان اولنه بعده بعضی ترکیباتک
بعضندن اشتقاقی حسبیله احوالی بیان اولنه بعده کلماتک معانی حقیقیه اجلی
وضعی احوالی بعده حروف اصول و زواندک لاجل التخفیف بعضی بعضنه بدل اولدقلری
بعده کلماتک کیفیت اعرابانی بعده کلماتی مقتضای حاله تطبیق و عبارات جلیه ایله
ایراد احواله که جمیع طرق عباراتی تتبع لازم در که ظرف خوب دله اوزنجه اجمالا اولنه
اندن صکره رعایت محسنات لفظیه اگر چه اینده دخی زیرا محسنات مذکوره اولمانک
معانی الفاظ قبولنه باعث و کوشک سماع الفاظ اجل الفهم رغبته باوری
اولور بعده اول کلمات دلالت ایدن خطوطک احوالی معرفت احتیاج اولدیغی امد

مواهب مذکوره و مجموع اصول عربیه در که فنون ادبیه ایله دخی تسمیه اولنور ادب درسی
بلا واسطه یا ادب نفس وسائط ایله بونلاره موقوف اولدوغی جهتدن آنده بو تقریر ایله
علم ادب ده کلام عربده لفظاً یا کتابةً واقع اولان خللدن احتراز اولنور بو ذکر اولنان
اصولک نیجه فروعی واردر که تفاصیلی حسن ترتیب بیان اولنور ان شاء الله تعالی بو ذکر
اولنان عرائس نفائس منصه ظهورده جلوه گر در معلوم عنبر انور اولدیسه
بو معلوم اولا که علم ادب ده بحث یا کلمات عربیه نک مفرداتندن و یا خود مرکباتندن
اولور و یا خود بونلارک فروعندن اولور اول تقریر جه بو وجهده اون شعبه اولور

شعبه اولی مفرداته متعلق اولان علوم بیاننده در **علم مخارج الحروف** بو علم مخارج حروفک کیفیتی کیت جهتندن و حروفک طبایع عربده انتقالی ایدر
اوزره عارض اولان صفاتی تصحیح ده در طبایع عرب ایله تغییر کلمه جهاز طبایع عرب ده
شرف و انلارک علوی ضبط ده بزده شدت اهتمام و کثرت شغف اولدوغی اوزره
اول تقریر جه بو علمک موضوعی حروف عربیه نک بسائطیدر مخارج و صفاتی حیثیله
و مبادیسی بعضی بدیهی و بعضی استقرائی در بو علم طبیعی ایله علم تشریحدن فرعی
استمداد اولنور دخی غرضی اول حروفی لسان عربده اولان مخارجی اوزره ایراد ایلمک
ملکه سنی تحصیل در و غایتی اولدیسه کلام عربی مخارج حروفی اوزره تلفظده خطادن
احتراز در و غایة اخیره سی قرآن عظیمی انزال اولندوغی اوزره مخارج حروف و صفاتی
ایله قراءته قدرتدر و دخی معلوم اولا که اختلاف لغات سببیله مخارج حروفده
تعدد اولنمغله حروفده دخی اختلاف اولور اما سریانیون و روم و فرنک
و صقلب و ترک حروفی یکرمی در و دل یکرمی البته دکلدر و عبرانیون
و یونانیون و قبط اول و هنود و انلارک غیری بعض طائفه نک [illegible]
[illegible] دکلدر اول سببدندر که لغت عربیه نک بعضنده بعض حروف
بولنور که غیرده بولنماز و نته کم عکسی دخی بویله در و بعضی حروف اولور که لغت عربده
کثیر الاستعمال و غیرده قلیل اولور مثلا حاء مهمله بعضا امم کلامنده قلیل الوجوددر
و یونانیانک کلامنده مفقوددر و کذلک صاد و ضاد و ذال معجمه لغت فارسیده
بولنمز و ثاء مثلثه رومیه و فارسیه ده و فاء ترکیه ده بولنمز دخی شیخ اثیر الدین
ابو حیان ایدر اول اهتمام ندر که فقیه دینه جک برده بقیه دیرلر باء موحده [illegible]
قویه ایله و بو علم مخارج ده تصنیف اولنان کتب شیخ شمس الدین محمد بن
محمد الجزری نک علیه الرحمة ارجوزه سی که مقدمه ایله تسمیه اولنمشدر و ارجوزه
مذکوره یه مصنفک اوغلنک شرحی واردر مؤلف اصل مترجم اولان والدم علیه الرحمة
بیوررلر که بن دخی سن شباب ده ارجوزه مزبوره یه بر شرح یازمشدرم که مجامع فوائد
و عقائد عن الزوائد در جامع اصحاب و ذخیره طلاب در بونلاردن منتفع اولنمشدر و فی الفضل کلام

شرح ذکر اولنور زمانه ده بین القراء مشهور و مقبول کتابدر [illegible] ایله مذکوردر حق تعالی سعینی مشکور
و اجرینی موفور ایلیه و بو فنده تالیف اولنان کتبک اکثری امام شاطبی نک قدس سره تعالی
وجه علم قراءتده نظم ایتدوکی قصیده سندن مأخوذدر که اول قصیده نک لغزنده علم مخارجی
علی وجه الاتقان درج و باب افاده ده بیجه سعی و کوشش خرج ایلمشدر و اول قصیده
شروحنده تفاصیل عجیبه و نوادر غریبه ایراد اولنمشدر و اول شروح علم قراءتده تعرض [illegible]
ذکر اولنور ان شاء الله تعالی **علم اللغة** بو علم باحثدر جواهر مفرداتک مدلولاتندن
و مفرداتک هیئات جزئیه سندن که جواهر مفردات اول هیئات ایله اول مدلولات ایچون
وضع شخصی ایله وضع اولنمشدر و اول افراد جواهردن هر جوهرک ترکیبندن و هیئات
جزئیه سندن حاصل اولاندن علی وجه جزئی بحث ایدر و بونلارک وضع شخصی ایله
وضع اولندقلری معانی سندن و موضوعی مفرداتک جواهر و هیئاتی در معانی جزئیه یه
دلالت حیثیتندن و غایتی احتراز در معانی وضعیه نک فهمنده خطادن و کلمات
عربدن فهم اولنان امورده وقوف در و منفعتی بو معلوماتی احاطه و طلاقت
عبارات و کلامده تفننده و معانی بیاناتده فصیح اقوال سلیمه ایله ایضاح و تخییل
قدرتدر و دخی معلوم اولا که ارباب لغتدن بعضی واردر که هر زمانک کاری [illegible]
افکاری الفاظده تعمق و تقعر و لغاتک حوشی و وحشیسنی ملاحظه و تفکر در حیثیت
ایلر که اول مقوله لغاتک معانیسنی فهمدن عاری اولنلره دخی خطابده لسانه جاری
اولور لکن خفی دکلدر که فصاحت کرچه فن مطلوب و غریب لغتی استعمال مقبول
و مرغوبدر لکن اول نه زمانده در که خطاب لغتده ماهر و معانیسنی فهمه قادر فطنت و
ذکاده مثلی نادر کسه ایله اوله **حکایت** اولنور که بر شخص طالب ابو عمرو بن العلانک
تلمذه راغب اولوب اول قصد ایله کلوب ابو عمرو کلا بصره ده مصادف اولوب
مقدار یاننده واقف اولدی کورر که عوام ایله تکلم ایدر لکن بینهما ان انلارک
کلامی کبی سویلیوب اصلا عوامدن فرق اولنماز اول کسه بیوک نظرنده خوار و کلینده
بی اعتبار اولدی بعده ابو عمرو جامعه داخل و مجمع فقهایه واصل اولدقده اول شخص
طالب کوردیکه فقهایه هر فصل و بابده اول لسان آخر ایله خطاب ایدر اول دم
ابو عمرو نظر طالبده عظیم و محترم اولوب بیلدیکه هر طائفه یه کندولره مناسب الفاظ ایله
خطاب ایدر که جواب دخی بولدر اما شول کسه که علم لغتده دعوای معرفت ایدر
[illegible] هرکسه غریب لغاتله خطاب مسلکنه کیده اول کسه و قلت اذعان جهتنده
نقصان مقرر در لکن بعض علما ملازمت لغتده بر حیثیت ایدا اولور که دم دخی
لغت ایله مخلوط اولوب لسانی الفاظ غریبه جانبنده سبقت ایدر که فهمه قادر
اولمیان کسه یه دخی خطاب ایلر نته کم **حکایت** اولنور که عیسی بن عمر نحوی بر کون
حمارندن دوشوب غشی عرض [illegible] واصل اولوب بعد افاقت حاصل اولدقده

سورودیگی گنه وسی دوغشن وقلق باشنده اوغشن المنزل جلوسه مبادرت ده علقمه
عنایه مبادرت ایدوب ایتدی که ما لكم تكأكأتم علی كتكأكؤكم علی ذی جنة افرنقعوا
معناسی تكأكأتم تجمعتم افرنقعوا تنحوا دیمكدر لغت اهلی بنه مبتنی نزاولدی
اجماع ایلدیكوز مجنون كرمه ورع اوزرینه اجماع اولنور كبی باندن كیدك وبندن
بعید اولك وینه حكایت اولنور كه یوسف بن عمر ثقفی عراقه والی اولدیغی
عیسی بن عمر النحوی اخذ ایدوب ابن هبیرة وزیر سنده مشغول مال كثیره ودیعت قیمشندر
دیو مطالبه به شغف ایلیوب ضرب سنده بدا ولنسون دیو امر ایدلدیكی عیسی
دخی سوط ایله ضرب اولنورکن ایتدی که ان كانت الا اثیابا فی اسیفاط قبضها
عشاروك فربو عیسی نك بو اسلوبه و بیجه حكایاتی وار در وینه حكایت اولنور
علی بن الجهنم بر روز فارسی به راست كلدیكه بر حماره سوار اولوب اردنجه
بعض خادملری بیله كیدر والعذو بر عذق یعنی خرما صالقمی وار ایكن جنده نسی
خرمای قلمشی انكله بر بوسورب كیدر كه جلی یعنی بوزا شعلی و دط بیله كیدر علی بن الجهنم
بر فارسی به ندا ایدوب ایتدی یا صاحب البیدانه الفوا بیلو ما فولت بیده
مثلول اطی بعما خرزة ینفعوا ما یجول الذا بفن نجوانك فحمانشا حییر فارسی ایتدی
ای بابا فارسی بم نوا نم بتوانه دشتی حمار درو قرا بیضا بالوجیه دیمكدر نوتنی لد حمار در
مثلول خرما صلقمی در بیلی یعنی بر عویینی دعوت ایدوب سوررر دیمكدر خرزه بغیر و جیننده
البعض یلبس بدر نهم سحیق وفرزه در خالبا بو كلامك قائلی نك قصدی بعض عامی غریب
لفظلر و ما لطعا و ملغدر و با خود بو الفاظ ایله قصد ده و تكیه ده والا بو مغول كلام
قلت عقلا سبب كلام دلو زه دخی حكایت ولنور كه ابو علقمه واسطه بعض اوروب
طبیب كلوب سبب اعتلالدن سؤال ایلدكده جوابنده ایتدی كه اكلت من لحوم هذه الجوالب
الخنف خنافه فاصابنی وجع بین الوابلة الی دابة العنق فما زال یعالی ویغمی حتی خالط الخلب
وتالمت له الشراسیف طبیب دخی ایتدی كه خذ شرقفا فبرقه وزهزقه ورقرقه ابو علقمه ایتدی
تكلم بالعربیة خذ علی بدن وشط بكلامی فهم ایتدم طبیب ایتدی
والعفا افهما بالعاجنة یعنی حق تعالی سنی العجیبه بلسون هر برینی ایله جنبه نفرینی
منتهای جوازلی جوز الك جمی در دیرلر فرج عمامه در یعنی كبو تر جه ظن كه بعضه دیدركی مرضی در
وابرنجنگ كنارین در كه بازویک بلندی درو دابه العنق نطراتی در تمامی شرحیه معنی در
یعنی زیاده اولور دیمكدر و خلب كبر ایله قلبك حجابیدر و بعضلر جكرك ایله سنده بر قطعه لحم
در دیمشدر و شراسیف اضلاعك یعنی ایكی كره متصل اولان كمكزدك شكلنده و لحمه در حقا كی
طبو زبیجه دن بر مقدار تناول ایلیوب بعضه به مبتلی اولوب اول سبیدن كلغنده
بروجع شدید بیدا اولوب کنده جكر زیاده اولوب حتی قلبه نشیب شراسیف و اضلاعم
دخی متالم اولدی دیمكدر ودخی ابو ذر نه اسمعی دن حكایت ایدر كه عراقی باشی ایچنش

برلسه اچون صاحب شرطه یعنی صوباشی یانینه شهادت ایدوب ایتدی که بینا انا علی
کودن بقتضه زری اذ مررت بوصیلا رقا ذا انا بهوا الاعجیب مع هواد عا فی اشقا
ثقلا وبعضا شه فنهم هو بزره بینها فنعظم ادبره ما سم ضربع سبح فحبا علی ضربه
صاحب شرطه ایتدی فیتحی واقفنی من سماع شهادته هذا الاعوابی بعنی کل من با شیخی
مجروح ایله تک بواعوابینک شهادتی استمکدن خلاص اولاین انتهای کوزل
بزدون در یعنی دابة در بعض زری تحریکی دیمکدر یعنی بی نحریک ایله در و صیدیاب
ذرع ورفع در مبنا عضاد در اجنب اخشک نفعوری در که غلیظ معناسنده در قهقهر
جمع القهقری دیمکدر یعنی کبر و دوغمکدر فنطره احد قطرتی یعنی احد جانبی اوزره
القا ایتدی دیمکدر سبح کبت در یعنی دوکمکدر تجبع دم درد کیه او موزا ایله ارکه
یعنی درکه کرد نک ایرلد دخی عالمک آشنا غیسی در و بیرسح بکار دخی ذکر ایلمیه در
بعض متقعرین یعنی بجر علم لغتک خواصی و غنولرک لآلی الفاظ بوبه ایتحلیلهده بلر
خاطلی ولیکن دعوی ایدن بر کمسنه ناچیه وبصره دن ساکن اولان کبلنه مکتوب
ارسال ایدوب دیمش که احمل السلامی الکوزیح والکنفد المهور بی والاوز المهوزع
و نعم نهال اللینه ما یصلح للقتیر و العدیر و کیلی دخی جاسه یازدیکه اکرسن بو مقوله
کلام دن کففا بنز سکه فرزه ک خراب اولور زیرا فلاحین بو مقوله کلمات
سو یلیوی جانبن دن عدا ایدر لو معنای کلمات کفعد در باده او لاشک دل
بر نوع در نشر زنت بیبس در وینه حکایت اولنور که برسارق طارق بر طوری
حاذق او بنه کیروب کوکی دخی مطلها اولوب شنا ایتدی که ایها الطارق الذی
او نکلک بمنال اردت الا الحلیک بابی الضعیف و فلان و فلان افوا انا
ذوی مال وان اردت الباه فعلیک بالقضاة و ان اردت الکتابة فعلیک
بفلان و فلان افوانا یکیون مال اردت اللهو فحلیک بیده وان کنت
تبتغی القری فالح الدار وادخل المذرع و اصنع المراد مبیک عتنشتنه مغک
سارق دخی باکشنی دفع ایدوب ایتدی که اکرسنک دارک عینی دار بجان
ایسه بنه داخل اولمایوب کریزان اولورم وینه حکایت اولنور که بر طبیب
بر مریض حضورینه وارو ب سبب مرضندن سؤال صدد ینده دونکی کون نه مقوله
طعام تناول ایلدک دیدیکی خرمی ایتدی اکلت خبز عطعط وساذج ونی وجو
سیفطان افتضه باری فلکان فی الدرجی امست منه عطعطی اخت و فرک فی المعا
پس طبیب ایتدی بو شخص عقل در دماغ و ابجه و نفعا حدا اینم که جهان نعوا اسنی
ابخکلمه که کمز بار حیون امانت ایلنه عطعط جبزی در کبده با و ضلان دیرلر
خوتق ولد ارنب در جو جو صید در سیفطان ماده مهله ایله دوا جلکی در دیرلر
ابو القاسم الرغیب حکایت ایدر که یعقوب بن اسحق کندی نک بر طعیندی برجاریه

شرا ایدوب بعده جاریه دن رنجیده و حال الدولت استادنه سکابنه و وارثی حلالی کی
ایلدیکی یعقوب دخی جاریه یه کتوردیبوب جاریه حاضر اولدقده یعقوب ایتدی یا الفوز
ما هذه الاختیارات المالات علیکم الا اما علمت ان فرط الاعتناء من المواقف
علی طالبی الکور و امورنات بعدم المعقولات پس جاریه ایتدی حیاک الله و بیاک ان انکلت
ان المعقولات المیسرات علی مقدور ردوی الرقاعات حاجات لی الولی ما لغات
یعقوب ایتدی سندر ما تحقیق کلامی تقسیم تام ایله تقسیم و اظهار آثار طبع مستقیم ایلدیک
و معلوم اولا که بو بابده اولان حکایات و نوادر و روایات حد حصردن بیرون و عدد
احصادن افزوندر بو نمط زیاده احصاء مرتبه جدولدن خروج اقتضا ایدر و دخی حسن
شول مرتبه که اکابر بو فنک غلبه سبب حامل اولوب اول مذموم در شولکه نه ندن که بو مثابه
ارباب الفاظه تقویمدن علیه مدنی تقویمی تقدیم ایلمک کرکدر الفاظده حسن اداسیله کوزه
و اسلوب نکته جهان طرح و ایمان اولماسون اما شول کمسه که الفاظ حسنه تعقید و تحقیق
اوله اول عینت در اول عقول طائفه دن بریسی کلام مسجوع ده تکلف و تحمل بیهوده
بر حاله وارمیه بر کوله بر کنیف ابله دوشوب باشنه کلنا قادر شوب الجار فیدن بریسی
اکا خطاب ایلدیکه جواب ویرمه جلده معلوم اولا بس ایتدی اطلبا لی جلادا و فیقا و
شفالی شفاء او نیقلها جدبا یا جدبار فیقا برسی دخی ایتدی و اسد بن بوبی اخرج
علم منیرا کنیف ده کبردنده دکن بماسته خوف الدمشیا ایکن بنه ترک فضول التبوب ما نظر
سجاع ده مستوفی در بو حکایه صاحب کتاب بصائر حکایت ایلمشدر بو تفاصیل دن
صکره معلوم اولا که علم لغتده مقصد اصطلاحی اسلوب اوزره مبنی در زیرا اسمی تالیس
جانب لفظدن جانب معنایه ذاهب و لفظ مسموعی اولوب بعده اول معناسنه
طالب اولور و بعضی دخی جانب معنادن جانب لفظه لفظی تحصیله راغب اولور پس علما
لغت ایکی طریق ایله کتب عدیده و تالیف و مصنفات عقده تصنیف ایلمشلردر
تا که هر کس مطلوبنه وصول دست رس بولا زیرا ایراد اولیه سالکلر لازم و آوی آخرده
وضع اولنان کتابلرک نفعی اولماز مثلا سمت اول ایله وضع کتاب ایدن کمسه ترک
طریقی حروف هجی ترتیبی رعایت در بااوارخی ابواب وابطلیه فصول اعتبار ایتمک ایله
تا که انسان ایچون مقصوده ظفر آسان اوله نته کیم جوهری صحاح ده و مجد الدین الشیرازی
قاموس ده اختیار ایتمشدر و با خود بر عکس ایله یعنی اوائلی ابواب و اواخرینی
فصول اعتبار ایلمک ایله اوله نته کیم ابن فارس کتاب مجمل ده و امام مطرزی مغرب ده
اختیار ایتمشدر اما شول کمسه که سمت ثانی ایله وضع کتاب ایلیه اول طریقی معانی
اجناسی جمع ایدوب هر جنس ایچون بر باب وضع ایلمکدر نته کیم علامه زمخشری کتاب
مقدمة الادب ده قسم اسماده اول سمتی اختیار ایلمشدر و اندن صکره اختلاف قسم و تفرق
آراء و اهم تالیف کتابده طرق شتی و انحای الجاب ایلمشدر و بعض علمانک رأیی تعلقنی اولور

لغات قرآن مجیدی افراد بالتصنیف ایدر و بعضلری دخی رابی غریب حدیثی افراده مخصوص
اولور و بعضی دخی لغات فقهی افراد ایدر مطرزی کتاب مغرب ده ایتدوکی کبی بعضی دخی اسما
و صفاتی عزیزه و توابع لفاتنده و لفظی اولان لغاتی افراد ایدر نظام الغریب کبی جامعدن
مقصود و صفاتی جمعده افراد اولان مشکلات شاده و و دخی معلوم اولا که علم لغتی اول
تدوین ایلین ابو عبیده معمر بن المثنی التیمی در فائده ذکر اولنان معمر بن مثنی
اللغوی البصری در که کنیتی ابو عبیده در که تیم سولا سیده و بو تیم قریشدر ابو بکر
صدیق رضی الله عنه رهطی در علی یونسدن و ابو عمرودن اخذ ایلمشدر و غریب حدیثده
اول تصنیف کتاب ایدن بودر و بوندن اخذ ایلمشدر ابو عبیده و ابو حاتم و المازنی
و اثرم و عمر بن شبه مؤرخ بوزاتلر و آباء اصمعی دن اعلم ایدی ابو نواس بوندن
تعلم ایدرو وصف جمیل ایدر ایدی و اصمعی ذم ایدر ایدی دیرلر در که اصمعی نک فاتی
عادی اشعار بعضی انشاد و کلامی زخرف و تزیین ایدی که بومقوله قبیل العامه
اما ابو عبیده و انک بعضی ایدی بزبر بن عروه دیمشدر که ابو عبیده وزن علوم دن بر علم
سوال اولنوردی که آنا البته علم اولنور ایدی که جله عرب انکا عارف ایدوب انلر بعضی علم
تعلیمه هرون الرشید انی بصره دن بغداده کتوروب انلر تعلیم ایلمشدر لکن مشغول
مذهب ایدی بو لغت اهل مترجم رحمة الله علیه بیورر که شعوبیه بر فرقه در که عربی عجم اوزره
تفضیل ایلرلر بعضلر دیمشدر که ابو عبیده خارج اباضیه رأیی اوزره ایدی که بوحوم
بیوردیکه اباضیه بر طائفه در که عبد الله بن اباض صحابه تعلیم ایدی انلار دیرلرکه بزه مخالف اولان
اهل قبله کفار در غیر مشرک در و مرتکب کبیره موحد غیر مؤمن در کافردر و کفر نعمت معناسنه
کفر نعمت معناسنه دکل در حاشا حضرت علی بی و اکثر صحابه یی رضوان الله علیهم اجمعین
تکفیر ایدرلر ایدی و بونک بعضی تعطیلاته و اوضاع و تشنیع و حالات کثیره دخی
ایدی روایت اولنور که جاحظ حقنده ابو عبیده دیمشدرکه دو جار ضنده بر خارجی بوندن
جمع علوم ده اطلاعده انلن اعلم اولماز بوفقیه ایدرد سایر علومدن غریب حدیث
و ایام و اخبار عرب علی الذه اغلب ایدی ابو حاتم ایدر بو مرتبه علوم کثیره بیلماکله
ایکی بیت بر بیت قرآنت ایتمز اولتی اقسام و مختلف الوزن آنت دایردی
تصانیفی کثیره در جمله دن مجاز فی غریب القرآن و دخی الامثال فی غریب الحدیث الملکات
فی ایام العرب معانی القرآن طبقات الفرسان نقائض جریر و الفرزدق فی الابل الخیل
اللغات السلاد ملتقى الارتفاع فعل و افعل ما تلحن فیه العامه و بونلردن غیری دخی کثیر در
عمری دخی اشعاری روایت ایدر ایدی لکن ضعیف ایدی و کندو نسبی نه والدندن حکایت
ایدرلر ایدی که بکا بو بابده خبر و یرمشدر که اتوک والدی یهودی ایدی ابو عبیده نک
ولادتی ... یوم سال ایکی یوز سکز و با طقوز و یا اون
و یا اون ایکی ده ایدی ... دیمشلردر ... و تالیف اولنان کتب مخصوص ندر کی کتاب العین

قول صحیح اوزره خلیل بن احمدک تألیفیدر دیکی ابو الطیب اللغوی دیمشدر که لیث
نصر بن سیارک در بعضیلر دیمشدر که خلیل کتاب عینه واردیغی بر قطوسنی تصنیف ایدوب
بعده لیث تکمیل ایلمشدر بو قول ذاهب لالان اولی آخرینه مناسب [illegible] اسحاق دن
ایلمشدر ابن المعتز دیمشدر که کتاب مزبوری خلیل لیث ایچون تصنیف و تکمیل ایلمشدر
لیث دخی کتاب مزبورک قرائتنه اشتغال و اهتمام و حفظنه سعی و اقدام ایدردی
اتفاقا بر کون لیثک زوجه سی بر جاریه ایچون غیرت و اول سببدن زوجه اراده
ایرات غیظ و نخوت ایدوب اول دخی معلومی ایدیکه مال و منالات جنابنه تقید و التفات
ایمزدی پس زوجه مزبوره [illegible] اولان احراق سببیله کتاب مزبوری احراق ایلدی
[illegible] لیث واقف اولدیغی [illegible] بولیوب یانده اولان نسخه
[illegible] دخی موجود دکل ایدی خلیل دخی واصل [illegible] خلیل [illegible]
لیث کتابک نصفنی حفظندن املا ایدوب و علمای عصری جمع ایدوب انلاردن رجا
ایلدی که کتاب مزبوری [illegible] اوزره تکمیل [illegible]
[illegible] تحصیل [illegible] انلار دخی [illegible] ایدی [illegible] اولانی تألیف ایلدیلر

فائده

اقدام و اجتهادی پایان [illegible] اکمال اولنمادی
[illegible] خلیل احمد بن عمرو بن تمیم الازدی الفراهیدی [illegible]
صاحب علم [illegible] اولدی [illegible] ایدی
[illegible] ایدی اول [illegible] ایله [illegible] و نائل [illegible] اولدی
[illegible] ایدی [illegible] روزی ایله [illegible] مسبوق اولوب [illegible]
[illegible] واصل اولمش [illegible] و اول زمانده جهدن رجوع ایلدی [illegible]
[illegible] خلیلک علم انقطاع [illegible] موقوف [illegible] مزبوره علم [illegible]
[illegible] اول علم ایراث ایلمشدر زیرا [illegible] ماخذ [illegible]
[illegible] ایله تجاوز [illegible] و بو خلیل سیبویه [illegible] سیبویه کتاب ایله
[illegible] مصنفه [illegible] کتابی مزبور خلیل دن [illegible] که سیبویه و سائر
[illegible] ذکر ایلمه مرادی خلیلدر و خلیل مزبور [illegible]
[illegible] و اغراض ایدوب [illegible] ایله انقطاع ایچون [illegible] انقطاع ایدنلر
[illegible] سلیمان بن علی [illegible]
خلیل دخی [illegible] رسول [illegible] پاره [illegible] کتوروب ایتدی حالا یانده [illegible]
[illegible] موجود دکلدر [illegible] موجود اولا [illegible] سلیمان [illegible]
[illegible] شمیل ایتدی خلیل [illegible] اقامت ایدوب [illegible] ایکی [illegible]
[illegible] حالده [illegible] سؤال ایدر [illegible]
[illegible] صحابه کرام [illegible] ایدی و بر سنه [illegible]

نحو او جها [illegible] حضرت محمددن صلی الله علیه و سلم اول [illegible]
[illegible] اولان [illegible] دخی روایت اولنور که [illegible] یانده [illegible]
[illegible] عینه [illegible] ایدی اول [illegible] ایله طلق [illegible] اولورلر ایدی
اتفاق [illegible] اصابت موت [illegible] فوت اولدی [illegible] دخی
[illegible] واردی که [illegible] اجزا ایدردی
پس خلیل [illegible] استشمام [illegible] تعیین و اتمام ایدوب [illegible]
[illegible] تعیین ایدوب [illegible] پس [illegible] انقطاع [illegible]
[illegible] نسخه [illegible] مسطور [illegible] کوردیکه اجزاسی [illegible]
[illegible] تعیین [illegible] دخی خلیله فراهیدی دیدیلر [illegible]
[illegible] فراهید [illegible] فراهید بن مالک بن فهم بن [illegible]
[illegible] مالک بن [illegible] الازد [illegible] خلیل مزبورک کتاب عیندن [illegible]
[illegible] مثلا کتاب النغم [illegible] العروض [illegible] کتاب [illegible]
[illegible] وفاتی سنه خمس و سبعین و مائه یاخود سنه [illegible] یاخود سنتین
و مائه ده در [illegible] سنه [illegible] بر کون [illegible]
ایتدی بر نوع حساب ملاحظه ایدهیم که جاریه [illegible] اشترا ایلسه
[illegible] پس [illegible] فکرنی [illegible] ملاحظه یه اشتغال [illegible]
[illegible] وفات ایلدی
[illegible] سؤال ایلدی که [illegible]
ایتدی [illegible] اشتغال ایلدک [illegible] اولدی [illegible]

سبحان الله و بحمده و لا اله الا الله و الله اکبر [illegible] افضل [illegible] انتهی و
دخی علم اللغه ده تألیف اولنان کتب مختصره دندر کتاب المنتخب و المجرد [illegible]
الحسن [illegible] کراع النمل [illegible] کراع [illegible]
نحوی و لغوی [illegible] ابو الحسن مزبور اهل مصردندر [illegible]
[illegible] و لغت و نحوی [illegible] تکمیل ایلمشدر [illegible] کوفی ایدی [illegible]
[illegible] اختیار [illegible] مؤلفاتیندندر علم اللغه ده [illegible]
[illegible] و مختصری [illegible] غریب اللغة المصنف [illegible] ایتدی کتاب [illegible]
[illegible] سنه [illegible] علم اللغه ده تألیف اولنان
[illegible] متوسط دندر ابن فارسک کتاب مجمل مزبور ابن فارس بن زکریا ابو
[illegible] اللغوی القزوینی در [illegible] ایدی [illegible]
[illegible] العطار دن [illegible] خلیل [illegible]
[illegible] ایدی [illegible] ابو طالب بن [illegible]

برخلق ایچنده بیتی قصب [illegible]
بر بیت ایچنده [illegible]

قراءت ایلمشدر و بو اول سببدندر که مالکی اولدی اولا شافعی المذهب ایدی بعده
مذهب امام مالکه تحول ایدوب جواب ویرر دیکه فقیه بو امام جامعنده پوست و جبّت کیدی
بو معقول بدر مخطیه اولوک مذهب علیه سنده عاطل و خالیا اوله صاحب عباد دخی
نزدن تلمذ ایلمش ایدی و بزم بستیم حسن تصنیف سعاد شیلی زروق او لانلر بنزدر ایدی
و زبو ابن فارس مرد کریم و جواد و خالص القلب و الفؤاد ایدی که اه اولور دی که سائل
سؤال اعطا و نوال ایلسه فرشنی و ثیابنی ویرر دی مؤلفاتی کثیره در جملهدن مجمل اللغه
فقه اللغه مقدمه فی النحو ذم الخطاء فی الشعر فتاوی فقیه العرب الاتباع والمزاوجه اختلاف
النحویین الانتصار لثعلب النحوی اللیل والنهار و علی الاثر تفسیر اسماء النبی صلی الله علیه و سلم
بونلاردن غیری ذخایری ایدر وفاتی سنه خمس و تسعین و ثلثمائهده در و بو قولدر فاتنه
صحیح اقوالدر و اولوک اشعارندندر شعر اذا کنت فی حاجة مرسلا ولا تک بالاعلاف تعرم
فارسل حکیما ولا توصه و ذاک الحکیم هو الدرهم ترجمه اکر اولسه مهمک بر حکیمی
وصیت ایتمدن ارسال ایله دیرسک ملتفت یمک سن آنوک درهم درانی الحاکی
و بنه کتب متوسطه دندر فارابی نک دیوان الادب نام کتابی جزنور فارابك محمد بن
ابراهیم الفارابی دخ کیلا ابو ابراهیم در ابو نصر جوهرینک خالیدر سیربالادر دیار ترک
وطن و بوت اختیار ایدوب اکر الله و لایتنده وارو ب زبید ده ساکن اولدی
و کتاب مجلی اندن تصنیف ایلدی کتاب جزنور کندوسندن روایت اولنمازدن
مقدم روحی فارغ جانه سمر اولدی سنه خمسین و ثلثمائه قریب زمانده بعضلر
حدود سبعین و ده دیدیلر یاقوت حموی دیدی بو کتابدن بر نسخه جوهری خطیله کوردم
انده ذکر ایلمش ایدی که کتاب جزنوری فارابی ابی ابراهیم دن قراءت ایلمش اسحق
ایدی بعضی یوسف بن محمد بن ابراهیم الزنجانی دن قراءت ایلدم اول دخی ابی علی
حسن بن علی بن سعید الامینی دن قراءت ایلدم دیمشدر اول دخی مؤلفی ابی ابراهیم
دن قراءت ایلدم دیمشدر بو قول کتاب جزنور مؤلفندن روایت اولنماشدر
دیه کلری قولی ابطال ایدر و دخی فارابی نک مؤلفاتندندر شرح ادب الکاتب
و بیان الاعراب و بنه علم لغتده و الفرق کتب مبسوطه دندر کتاب الفعل فی اللغة ابو احمد
ابان بن سید اللغوی الاندلسی نک تالیفیدر لغت ابی علی العالی دن و اولوک غیریدن
اخذ ایلمشدر علم لغت و عربیت ده امام علم ادیب و حاذق و شرح الکتاب ابو حیب
ابدی ابی افیلی دن روایت ایلمشدر علم لغتده کتاب علم کر فتح الاملادر تالیف ایلمشدر
یوز مجلددر و اجناس اوزره مرتب در کلکندن ابتدا ایدوب ذره ده انتها
بولمشدر و کتاب المختصر فی شرح ایلمشدر و غیری مؤلفاتی دخی واردر سنه ثلث عشر و
و ثلثمائه ده وفات ایتمشدر مؤلف اصل ترجمه بیوررکه بو کتاب جزنوریا ایشتدم ویا
لکن کورمدم و بنه کتب مبسوطه دندر التهذیب و جامعی مؤلفی ازهری در که محمد بن احمد بن

الازهری

طلحة بن نوح الازهری اللغوی الادیب الهروی الشافعی ابو منصوردر ولادتی سنه
اثنتین و ثمانین و مائتین ده در ربیع بن سلیمان دن و نفطویه دن و ابن السراج دن اخذ
ایلمشدر و ابن درید کی جماعتی مشاهده ایتمشدر لکن اندن روایت ایتمشدر بغداده کلوب
انده قرامطه النده اسیر اولوب زمان کثیر قالمشدر علم لغتده ناس لغویون ایدی هروی کتابیدن
الغریبین در لغتی اندن اخذ ایلمشدر و تصانیف جلیله دن التهذیب فی اللغة تفسیر الفاظ مختصر
المزنی التقریب فی التفسیر نام کتابلری و بعض کتب دخی تصنیف ایلمشدر جامعکشیده
دخی عارف و ماهر و اسناد عالیه ظاهر و ورع و تقوی ده متانت باهره ایدی سنه
سبعین و ثلثمائه ربیع الآخرنده وفات ایتمشدر و بنه کتب مبسوطه دندر العباب الزاهر
مؤلفی امام صغانی در بعضلر صاغانی دیرلردر الفاضل حسن بن محمد بن الحسن بن حیدر بن
علی العدوی العمری الامام رضی الدین ابو الفضائل الصغانی در صغانی فتح صاد مهمله و تخفیف
غین معجمه ایله و بعض قول اوزره بعد الصاد الف ایله مذهب حنفیده امام جلیل فاضل عامل و
زاهد مسندده لغاة النحی حامل ایدی ذهبی ایتدی ولادتی مدینه الوهورده سنه سبع و سبعین
و خمسمائه ده در نشو و نماسی غزنه ده اولوب بعده سنه خمس عشرة و ستمائه ده بغداده
داخل اولوب بعده اندن رسالت طریقی ایله صاحب هنده واصل اولدی انده دخی
بر مدت اقامت بعده حج شریف ختم و نیت ایدوب بعده ادای حج ایدوب داخل اولوب بعده
بغداده عود ایدوب ینه جانب هنده کروب ینه بغداده کلدی نظام مرغینانی دن بطریق
السماع اخذ ایلدی علم لغتده بر مرتبه یه واصل اولدی که منتهای آمال طالب انکا وصول
و انتساب اولمش ایدی و دخی اصحابنه دیر ایدی که غریب ابی عبیدی حفظ ایدک هرکیم
انی حفظ و استظهار ایلیه مالک اولور دینار او لور و بن دخی حفظ ایدوب مالک اولدم
و مجلس مجابه حفظنا اشارت ایدوب دینار و صولنه بشارت ایلدم اول دخی حفظ ایدوب
مالک اولدی شرف دمیاطی اندن روایت ایلمشدر و مجلس شیخ صالح و صادق و فضلا
علمادن صامت و غیر ناطق ولغت و فقه و حدیثده امام و مجاهده مرجع جمیع انام ایدی
تصانیفندن علم لغتده مجمع البحرین که اون ایکی مجلددر و تکمله صحاح و عباب زاخر تکمیل
اتمیوب باب بکم ده قالمشدر و اولوک حقنده دیمشلردر ان الصغانی الذی حاز العلوم
والحکم کان قصاری امره ان انتهی الی بکم ترجمه [illegible] صغانی حاز جمیع علوم
علم و حکمت ایکن فصاحتنده [illegible] اولدی بکم و دخی الشوارد فی اللغات نام
بر کتاب تصنیف ایلمشدر و توشیح الدریدیة و فعال و فعلان و الاضداد و کتاب اسماء
الاسد و کتاب الاثر و کتاب اسماء الذئب و حدیثده مشارق الانوار که شمس [illegible] رابعة
النهار حالنده مشتهر اولمشدر و شرح بخاری بر مجلد و در السحابه فی وفیات الصحابه
و کتاب العروض و شرح ابیات المفصل و نقعة الصدیان و [illegible] بر کتاب
مناسک الحج و بونلاردن غیری نیچه مؤلفاتی دخی واردر دمیاطی الصغانی نک

و ثمانین

طالع المولودی وار ایدی که انده بر زمان صحبت ده مونسم اولمشدی کندوسی دخی دائما او
یوه مترقب و منتظر احوالنه متفکر ایدی که اتفاق اول یوم گلمدوکده و وقت موعود گلدوکده
کندوسی صحیح و سالم بولوب شکرانه ایچون طعام ایدوب اصحابنه ضیافت و اطعام ایلدیکی بن
دخی مفارقت ایدوب شکلی کجدم اول ایام بر شخصک طالعنی طلب ایدوب موتنی اخبار ایلدیکی
بن دخی شمدی بن اندن مفارقت ایلدم دیدم ایمدی شمدی بر کبوتر کلوب بخارا ده فوتی
خبر ویردی وفاتی سنه خمسین و ستمائه ده ایدی که روح الله روحه و نور ضریحه و تذکره کتب
مبسوط دندر و ابن سیده نک محکم نام کتابی مزبور ابن سیده علی بن احمد بن سیده
اللغوی النحوی الاندلسی ابو الحسن الضریردر بعضلر پدرینک اسمی محمد بعضلر اسمعیل دیر
دیمشلردر حافظ زمانه اولوب زماننده نحو و لغت و اشعار و ایام عربده اکا متعلق اولان
اموری جامع اعلم ایدی و علوم حکمتدن دخی حظ وافری وار ایدی و الدندان ... عن
الحسن البغدادی دن روایت ایلمشدر و ابو عمرو طلمنکی ایدر که ... نام شهره داخل اولدقده
اهل بلده بکا تشبث و التجا و تضرع ایلدیلر که غریب المصنف نام کتابی بندن استماع
ایلیه لر بن دخی ایتدم بر کمسنه کتوروک که کلوب اول قرائت ایده بن دخی بطریق استماع
روایت ایده یم انلار دخی بر رجل اعمی کتوردیلر که ابن سیده دیمکله معروف ایدی
کلوب کتاب مزبوری من اوله الی آخره حفظندن بنم اوزریمه قرائت ایتدی اندن
تعجب ایلدم مذکور ابن سیده نک مصنفاتندندر المحکم و المحیط الاعظم علم لغتده
شرح اصطلاح المنطق شرح لحماسه شرح کتاب الاخفش و بونلاردن غیری وفاتی سنه
... و خمسین و اربعمائه ده در مدت عمری التمش سنه مقداریدر ... و بیکنت سیده
صحاح اللغه که جوهرینک مؤلفیدر صحاح جمهور ده علم لغتده بو کتاب مشهور اولمشدر
جوهرینک اسمی اسمعیل بن حماد الامام ابو نصر الفارابیدر باتفاق ایمه علم و
ذکا و فطنت ده اعجوبه زمان و نادره دوران ایدی که اصلی فاراب ترکلرندن ایدی علم
لغت و ادبده امام و بر جمیع حلقه اعلام اولوب خطی دخی بی بدل و مبالغه علیله اثنده
ابن مقله خطی ... اوکا خطی ایله ابن مقله نک خطلرینک مثلنی فرق ایتمکده کمال
اشکال اولوردی که ... هذا ابن مقله دخی فارس میدان و استاد کتاب زمان ایدی
و جوهری دائما سفرده اولوب سفرلری حجاز و ... اختیار و طوف بلاد و امصار ایدردی
عراقه داخل اولوب انده علم عربیه ابو علی بن فارسی دن تحصیل و سیرافی دن تکمیل
ایلدی و حجازه سفر ایدوب انده عرب عاربه دن بالمشافهه اخذ لغات ایلدی
و بلاد ربیعه و مضری طواف ایلدی بعده وطنی دیار خراسان ایدوب و اول شهرده ...
اولدقده اعیان کتاب و فضلادن ابو الحسین بن علی قتنده نزول ایلدی بعده نیشابوره
... و تدریس و تالیف و تعلیم خط و کتابت مصاحف و دفاتره ملازمت ایلدی بعده
نظم سالک آه آموخته ولدیا • خوب آثار جهان طولادی • جلادن علم ... ده

برلدی

بر کتاب دخی واردر بر مقدمه و لغتده صحاح نام کتابلردر صحاح اللغه حالا ایدی ناسده متداول
و اکا اعتماد و معمول اولان لغت درکه حسن تخلیصه مبنی نظیر و جودت تالیفده مقبول
صغیر و کبیردر انوک حقنده اسمعیل بن عبدوس النیسابوری دیمشدر شعر
هذا کتاب الصحاح سید ما • صنف قبل الصحاح فی الادب • یشمل ابوابه و یجمع ما •
فرق فی غیره من الکتب • مع هذا اینه مواضع عدیده و بجه تصحیف واردرکه محققون
انی تغییر و تزییف ایتمشلردر و بعض روایاته سبعینی بو ایدی ... انجنشلردرکه
کتابی تصنیف ایلدیکی باب ضاد معجمه یه وارنجه کندوسندن استماع ایلدیلر بعده
وسوسه و مالیخولیا یه مبتلا اولوب احوال ده نیشابورک جامع کبیرنه انتقال ایدوب
... ایله سطح جامعه صعود ایدوب ایتدیکه ایها الناس دنیاده بر عمل ایلدم
بندن اسبق کمسنه یه میسر اولمادی و عملی محقق در شمدی آخرت ایچون دخی بر عمل ایلیم
که ایشتمش اولمایه پس حال اکی جانبه ایکی مصراع باب کتوروب زیر بغلندن ریسمان
ایله محکم بند ایدوب انوک برجای بلند اوزره چقوب مانند مرغان هواده پران اولمق
... ایله کندویی اتوب خاکه دوشوب هلاک اولدی اول باب ... بقیه کتاب مسوده قالوب
اول حالده تبیض و تبیضه مجال اولمادی بعده تلمیذی ابراهیم بن صالح الوراق تبییض ایدوب
لکن بعض مواضعده غلط واقع اولمشدر باتفاق ایمدی جوهرینک مولدی و وفاتندن
... تفتیش ایلدم لکن واقف اولمادم انجق ملک ... صحاحک بر نسخه سنی کوردم
خط مؤلفیله الی سنه ست و تسعین و ثلثمائه ده یازمشدر ... فضل الله کتاب مالک
ایتدی سنه ثلث و تسعین و ثلثمائه ده وفات ایلمشدر و بعضلر اربعمائه حدودنده
وفات ایلدیکی دیمشلردر جوهرینک اشعارندندر شعر لو کان لی بد من الناس
قطعت حبل الناس بالیاس • العز فی العزلة لکنه • لا بد للناس من الناس
بو کلام منقول سیوطی ذکر ایتدوکیدر مؤلف اصل مترجم اولان مرحوم والد ماجد بیوررکه
بعض نسخ صحاحده مسطور کوردمکه جوهری فارابینک همشیره زاده سیدر و فارابی ابو
ابراهیم اسحق بن ابراهیم الفارابیدرکه صاحب دیوان الادبدر و ابو سهل هروی کندو
خطیله ذکر ایلمشدر و اندن صکره دیمشدرکه وفاتی سنه ثلث و سبعین و ثلثمائه ده در
جمیع امم و علما قول کتابنه تلقی بالقبول ایلمشلردر ابن بری نک دخی انوک اوزرینه حواشی
مفیده سی واردر امام صغانی دخی کتاب مزبوره تکمله و حواشی یازمشدر و صحاح و تکمله یی
جامع بر کتاب تالیف ایلیوب مجمع البحرین ایله تسمیه ایلمشدر نتکم ترجمه صغانی ده ذکر
ایلمشدر ابن صلاح مشکل الوسیط ده دیمشدرکه جوهرینک کندو نقوداتی ... مقبول
و کلامی حجت سائر الناسدن ... نقط سائرینک جمیع معتبرنه در ... ایکی انکار
ایلمشدر لکن ابن صلاحک کلامی رد ایتمشدرکه ... و جوالیقی و بونلاردن غیری
سائرلرک جمیعی معتبرنه اولمایه نقل ایلمشلردر نصر بن عیسی بن علی بن جزوی ایتدی که

سنه خمس وثمانین وخمسمائه ده شهر موصله واصل اولوب انده شیخ ابوزکریا یحیی بن علی
الخطیب التبریزی خطیله صحاح اللغه بولدم الوکنده مکتوب ایدی که بو کتابی من اوله الی آخره
مطالعه ایلدم غریب وجهله حسن ترتیبی ظاهر وغایات واوزاد اولان لغاته وصولی سهل
وآسان بولدم وبعض فوائد نفیسه وقواعد لطیفه ایراد ولغاتده مشکلات لغاتنی علی وفق
المراد ایلمشدر لکن مع هذا بعض تصحیف کثیر وغلط کبیر دخی واردر که اول عیبندن ناشی بو کتاب
معتقد اولدوغی شکدر زیرا کتاب ترتیب حروف ایله فصول وابواب
اوزره مرتب در جمله دن بری کتاب سیبویه دن بر مسئله موقوفه در که ما اغفله عنک شیئا
دیرلر مع التشکل معناسنه یعنی شکی ترک ایله دیکدر وعبارت مزبوره کتاب سیبویه ده
غایب معجمه وفا ایله ایکن جوهری عین مهمله وقاف فصلنده ایراد ایلمشدر سیبویه
کلام مذکوری مع التشکل ایله تفسیر ایدوب کندی اشارت ایدرکه ما اغفل عنک شیئا
مفعولی دیکدر زیرا اول مفعولی افتا ایتمشدر که اول لفظ عنک در بو کلامک اصل
معناسی ومقام استعمالی بودر که بر انسان بر شخصی شویله توهم ایدر که اکا مصاحب
کامل ودوستلر اوله اول زمانده اکا بو کلامی القا ایدرلر یعنی ما اغفل هذا الذی کنت
معینا یادوب غفلت ومع الشک فیما اقوله دیکدر یعنی تغافل درسندن اول
سن آنی کندوکه معین ظن ایدرسن وبو قولده شکی ترک ایله بو تقدیرجه شیئا
مقدر اولان فعلک مفعولیدر ومع التشکک فیه دیکدر یعنی اول کلمه
سندن غفلتی مقرر در بخصوصده تشکیک ایدن امری ترک ایله دیکدر والحاصل
بو کلامی بو وجه بیان ایلمشدر بعده خطیب کورنسخه ده دیمشدر که بن جوهرینک
تصحیفاتنی بیان ایدن کتابده علامت طا ایله بیان ایلدم والدم مرحوم بو دررر
علامت طا خطیبه اشارتدر انتهی وباجمله کتب علما کبار سهو وغلطدن خالی
اولماوب معلوم کبار وصغار در ابو حبید که مقتدای ارباب لغت ده جایز انواع فضیلت
ایکن بو غریب ده اوزرینه بنچه تصحیف ایلمشدر لکن تنقیح کلام وتصحیح عباراتی اوزره
بو مرتبه اجتهاد وبسیار وسعی بیشمار ایتمشلردر انده واقع اولان اصابت کثیره مقابله
بعض اغلاط یسیره اولدوقچه معفو عنها بدر که ظاهردر کتاب مزبورک مدحنده امام
رشید الدین عمر بن محمد بن عمر بن نصر الوعلانی جوهری با لعفو اکرنا فی اشکال ایلمشدر شعر
بعض
لیست صحاح جوهری الا الصحاح بجوهر ما فیه من مکسر حاشاه من تکسیر
اوبا دخی بوقصاده بو کتابه استعاره ایلدکده دیمشدر مولانی ان اوفتنا بکتاب
شنک الفتاح فلیس فی امنکر ترجمه البحر انت ومن ابالم فی شنی بلکه بعضی صحاح جوهر
تعجب ایلمه سندن افندی صحاح جوهری به طالب العلم جوهر درپاس ای شاهجهان
صحاح جوهری ابن الله بو سیم بعض علما دیمشدر که کتاب الصحاح دیرلر تصحیح صاد ایله
تصحیح معناسنه اسم مفرد اوله صحاحا الله فهو صحیح وصحاح دیرلر لکن اکثر ناسده

بر ضبط ایله جاری اولمشدر که بیجمله صحی اوله ظرف ظرفیتی وحی اوله ودخی بعضلر بو کتابک
اسمنده کسر صادی انکار ایدرلر لکن بو کلام بر سند بو قدر مکر مفقود اوله بو تبدا
ثابت اوله والله اعلم مؤلف اصل مترجم بودر که ابن بری دخی کتاب صحاح اوزرینه
نکت مفیده وافزاضات عدیده تعلیق ایلمشدر مذکور ابن بری ابن عبد الجبار ابو
محمد المقدسی المصری النحوی اللغوی در اسمی میان عالمیانده مذکور و ذکری شایع
ومشهور ایدی دیار مصریه ده مثلی غیر موجود ایدی کتاب سیبویهی آقا محمد بن عبد
الملک الشنتمری دن قراءت ایدوب جامع عمرو ده اقراء قرآن الجلیل نصدر ایلدی کلی
بو مرتبه کثرت علمی وو فرت فهمی ایله بعض امورده غایله تغافلدن خالی دکل ایدی
بابده نقلنده اندن عجایب موجب حکایت اولنور جمله دن بری بو ایدی که برکون
استنجیه بر مقدار انکور قویوب برکه ایله مصاحب امیا بیدیلمه یوللشوب
ایکن انکوری آیله اونیاب قطرالی اماتکری اوزره دوکلوب رفیقه ای اتوبار
حالا مشاهده باران یوقدر قطرات انکور دیرر دیدی ابن بری غایت شرمنده اولدی
کندی وده دخی علمکو لغنده وشواهده ده قیم ایدیکی ومدها بانده تقدا ایدیکی جزو بیلی
اندن قراءت ایلدیکی اکو واهل عصره اجازت ویردیکی وابن الثلاثی دخی شیخ
وتفسیر ایدر ایدیکی لباب نام کتاب وحرمنک درة الغواص نام کتابنه ابن حسابک
رد ودفی رد وتزییف ایلمشدر صحاح جوهری دخی حواشیسی وار در مفیدی ابن بری
اول حواشی یه تکمیل ایتدی بعده وقفنا ده واصل الی اوب قلمشدرکه ربع کتابدر
بعده شیخ عبد الله بن محمد البسطی تکمیل ایلمشدر ابن بری انکسر وفاتی سته شتین
وثمانین وخمسمائه شوالنک یکرمی برنجی کیجه واقع اولمشدر و بعض کتب مبسوط
دنده اللامع المعلم العجاب جامع بین المحکم والعباب کتاب مزبورک تلخیص
مجلدده واصل ومشکلدیکی بعده مؤلفی مجد الدین الشیرازی تلخیصی ایدوب ایکی مجلد
ابیوب اسمی القاموس المحیط والقاموس الوسیط الجامع لما ذهب من لغة العرب
شماطیط وضع ایلمشدر مؤلف کتاب مرحوم والده بیوردرکه قاموس
برکه معظمی دره قاموس در جمیل حسن الوجه وحسن القول دره ودخی رجل بسیط
فیهم دیرلر یعنی ریحانقه دن نسب مهتدن اوسط وعلاج متندن ارفع دیکدر
ودخی قوم شماطیط دیرلر یعنی متفرقلر دیکدر ودخی جارت الخیل شماطیط دیرلر یعنی
متفرق گلدیلر بو مجلده لغات عربیه نک متفرق کیدیکلرنی جامع دیکدر ودخی معلوم اولا
صاحب القاموس صحاح اوزرینه بر صحاح مقداری زیاده ایدوب زیادات مزبوره
سیاه واحمر ایله تمییز ایلدی ومواضع کثیره ده صحاح اوزرینه اعتراضات ایدوب وبعض اغلاطنی
داوطنی بیان ایلدی مزبورک اسمی مجد بن یعقوب بن محمد بن ابراهیم بن عمر بن ابی بکر
بن ادریس بن فضل الله الشیرازی الفیروزآبادی العلامه مجد الدین ابو طاهر در عالم فنده

امام علمده ابن حجر ایتدی نسبی صاحب التنبیه شیخ ابو اسحق شیرازی یه رفع ایدردی و ابو الطاهر
عسکر ابن عمر بن احمد بن محمود بن ادریس فضل الله بن الشیخ ابو اسحق ذکر ایدر ایدی لکن خلقی
نسب مذکوره طعن ایدرلر ایدی و دیرلر ایدی که شیخ مزبوره عقب ایدی اما صاحب قاموس
طعن مزبوره رددن مبالغات اظهار ایدی بعده دخی بر قضا ایدوب قضا و خطبه و لایه اولدقلری عسکره
حضرت ابو بکر صدیق ذریتدن اولمق دعواسنی تحقیق ایلدی و کندو خطیله صدیقی دیو یازدی
ابن حجر ایتدی بو دعواسی که چونکه تقادم [illegible] کلدی که نفس بو مقوله لری قبولدن
ابا ایدر مولدی کازرونده سنه تسع و عشرین و سبعمائه ده اولمشدر و بلادنده تحصیل
فقاهت ایدوب محمد بن یوسف الزرندی المدنی دن سماع ایله تحصیل ایدوب لغتده نظر
دقت ایدوب کمال مرتبه ماهر و فائق و باهر اولوب سن شبابده اسمی مشهور آفاق و مسلم علی
الاطلاق اولدی و طلب حدیث ایدوب شیوخدن سماع ایلدی بعده سنه خمس و
خمسین ده یاخود ست و خمسین ده شامه کلوب ابن الخباز دن و ابن القیم دن و تقی الدین
السبکی دن و ولدی تاج الدین دن و [illegible] دن و ابن نباته دن و شیخ خلیل مالکی دن
و قاضی عز الدین ابن جماعه دن و بنجه خلق کثیردن بعده قدسه داخل اولوب حافظ صلاح
الدین علائی دن سماع ایدوب بعده مصره داخل اولوب انده دخی علماسندن سماع ایدوب
اندن مکه یه قدوم ایدوب انده دخی سماع ایدوب بعده بلادده جولان و ممالکده دوران
ایدوب فضلادن بنجه جماعت ملاقی و مبرزلردن اخذ ایله عراقی فضلالره لقا اولوب بنجه سی دخی
اندن اخذ و تحصیل و بنجه علومی تکمیل ایدوب فضائل ظاهره و احاطه علومی باهره اولوب
اکثر نفیس تصانیفه طالب و کتابته راغب اولدیلر صفدی دخی تذکره سنده انی ذکر
ایلدی و اندن بنجه نسخ نقل و کتابت ایلدی سنه سبع و خمسین ده دمشقده بعده بنجه
زمان بلاد شمالیه و شرقیه ده جولان ایدوب هنده داخل و عسکره زبیده واصل اولوب زبیده
کلدکده ملک اشرف اسمعیل انی تلقی بالقبول ایدوب قضا زبیده تقریر و تعظیم و اکرامنده
مبالغه و تکثیر ایلدی و مزبورک زبیده دخولی شارح التنبیه اولان فقیه جمال الدین ریمی نک
وفاتنه مصادف اولوب ملک اشرف تحصیل جمیع بلاد یمننک قضاسنی دخی تقریر ایدوب
زمان وفاتنه دک اول مناصبده آنی [illegible] اولدی و ملک اشرف غایت اکرام ایدر ایدی
آنک نامنه بر کتاب تصنیف ایدوب طبقلر اوزرینه وضع ایدوب طریق الهدیه ایله خدمتنه
ایلدی ملک دخی [illegible] فضلا ایله طولو ایدوب ارسال ایلدی بلاددن بر بلده یه داخل اولدیغی
والیسی آنی اکرام و تعظیم تام ایلیه و جمیع ملوک بانده دخی معظم ایدرلر حتی تیمورلنک
آلتون اعطا ایلدی رومه داخل اولدقده پادشاهی ابن عثمان ابتدای سلسله اولاده
الی آخر الزمان دخی اکرام ایدوب اندن دخی بنجه مال فراوان تحصیل ایلدی مع هذا
بنه جلیل المال و ضیق الید ایدی زیرا خرجی کثیر و بیرلیجی ایدی و ملک اکثر اسراف اوزره
اتلاف ایدر و بیردی و جمیع اسفارده یانجه بنجه احمال کتب اسفار ایله کوب کیدر ایدی و هر

منزلده

منزلده اکثرینی چقاروب نظر ایدوب بنه رحلت ایلسه بر بنه وضع ایدر ایدی و کمالی [illegible]
فتح ایلسه بیع ایدردی وفات سنی قدرینه قدر ایدی حکایت اولنور که هر کیجه قبل النوم ایکی یوز
سطر حفظ ایتمینجه یاتمیه بالبته وضع ایتزم دیر ایدی و لغتی معرفت و نوادره اطلاعی خود کالشمس
رابعة النهار [illegible] و آشکار ایدی مصنفاتی دخی کثیردر اجله لرندن قدر فدل زیاده سی [illegible]
اولمشدر جلددن اللامع المعلم العجاب الجامع بین المحکم والعباب در که تمام اولمامشدر
و دخی القاموس المحیط در اختصار و تحریرده مبالغه و الحکام و ضبط شوارد و حذف
شواهد ده دخی اهتمام ایلمشدر و دخی فتح الباری بالسیح الفسیح الجاری فی شرح صحیح البخاری
ابن حجر ایتدی که شرح مزبوری غرائب منقولات و نوادر لغات ایله طولو ایدوب ربع عبادات
یکرمی جزوده کامل اولمشدر حافظ سیوطی ایتدی ابن حجر شرح مزبورک اسمنی الوب
کندو مؤلفی اولان شرح بخاری یه وضع ایلدی و دخی شوارق الاسرار فی شرح مشارق
الانوار تصنیف ایلدی درت جلدده و ملک اشرف اجلچون تألیف ایتدوکی کتابک
اسمی الاصعاد الی رتبة الاجتهاد وضع ایلمشدر درت جلدده و دخی [illegible] ملک ناصر اجلچون
دخی درت جلدده بر کتاب تصنیف ایدوب تسهیل الوصول الی الاحادیث الزائده
علی جامع الاصول یه تسمیه ایلدی و [illegible] بصائر ذوی التمییز فی لطائف الکتاب العزیز
ایکی جلدده شرح عمدة الاحکام ایکی جلد کتاب المرقاة الارفعیة فی طبقات الشافعیة و کتاب
المرقاة الوفیة فی طبقات الحنفیة البلغة فی تاریخ ائمة اللغة غایتده لطیف کتابدر و بر کتاب
دخی ابن فارسک مجملی اوزره تصنیف ایدوب بیک موضعده ابن فارسه سهو اسناد ایلمشدر
مع هذا انده ابن فارسه عظیم تشنیع و رد ایدر ایدی و دخی تحبیر الموشین فیما یقال
بالسین والشین نام کتاب تألیف ایلمشدر و دخی الروض المسلوف فیما له اسمان الی الالوف
و شرح الفاتحة و کوره الخلاص فی تفسیر سورة الاخلاص و المتفق وضعا المختلف صقعا
تسمی باسمعیل و اسماء النکاح و اسماء الليث و اسماء [illegible] و اسماء الغاده و مقصود
ذوی الالباب فی علم الاعراب شرح خطبة الکشاف فی شرح عمدة الاحکام و بونلاردن غیری
بنجه مصنفات کثیره تصنیف ایلمشدر اول زمانده که اول [illegible] نک مقالاتی [illegible]
اشتهار بولدی اول عالم یمنده حضرت ابن عربی یه دخل ایدوب تعقیب ایدردی
[illegible] اول علو مقام ایله انلاری اول مقاله ده اتهام و دخل ایدی لکن خلق ایله
مدارات تامل [illegible] ایله ظاهرا اول مقالاته قائل اولماز ایدی و فاتی زبیده ده ولاقع اولدی
سنه ست و سبع عشرة و ثمانمائه ده ترن عمری طقسان سنه یه قریب اولدی [illegible]
جلالت ایله [illegible] ایدی که شیخ اسمعیل جبرتی نک تربه سنده دفن اولندی [illegible]
مزبور آخر رؤسای فضلا ایدی که هر بری بر فنده متفرد و ناس [illegible] اقرانی
اوزره فائق اولمشلر ایدی که بری شیخ سراج الدین البلقینی ایدی که فقه شافعیده
و شیخ زین الدین العراقی ایدی که حدیث ده و شیخ سراج الدین ابن الملقن ایدی

فن لغة وحديثده كثرت تصانيفده وشيخ شمس الدين الفناري ايدكلك جميع علوم عقلية
ونقلية وعربيه ده وشيخ ابو عبدالله بن مرزوق ايدكلك مغربده فقه مالكيه وسائر علومده وشيخ
مجد الدين الشيرازي لغتده وعلامه سيوطي ايدر كه نجم عصر بزه روايت ايلديكه رومده
شيخ مرقومدن سؤال ايلديلر حضرت علي نك كرم الله تعالى وجهه كاتبنه قولندن كه
سوء منكو الضيق رونقك يا حلوب . وهذا الغرب سنا زرك واجل جندور نيك الا
فيها لي حتى لا انهى نغبة الا او دعتها حافظه جملة نك بو كلامك معناسي نه در در حال
معناسي انزق عضرتك بالصلاة وهذا المسطر باجا جيك في اجعل حجتك الى انعلقه حتى لا ابتسم
نسبة الا وعنها حفظة زيا طك في عكدر دبوب جميع حضار مجلس بو بيلز ايلدع وانواع
ايلديسي بجواب اولوب در حال مرتقطك عراد فنه ذهني انتقال ايتدوكنه تعجب ايلديلر
نه علامه سيوطي حضرت علي نك تفسير كلمات شريفه سنده بوير دركه روانف مقعده در
حبوب ارض در مرنز قلم در سنابر اصابع در جندور تبال هد قالت در فيها لي وحيي
ديكدر . انتهى انطق حافظه جملة در جملان طلب در بو معاد كلام سيوطي نك ذكر …
ودخي علم لغتده اولان كتب جامعه دن مرتبي كتاب لسان العرب در كه تهذيب
صحاح وحواشيني و جمهره و نهايه يي جامع بر كتاب بسيط ونافع در مؤلفي الشيخ محمد بن
مكرم بن علي در بعضلر رضوان احمد بن ابي القاسم بن صفد بن منظور الانصاري الافريقي
المصري جمال الدين ابو الفضل ديمشلر در ولادتي سنه ثلثين وستمائه محرمنده در
ابن المقير دن وغيريدن سماع ايتمشدر وجمع ورواية لغات ايدوب معمر اولدي
ونحو كتب ادبدن مطولاتي اختصار ايلدي كتاب اغاني وعقد وذخيره ومفردات ابن
بيطار كبي روايت اولنور كه مختصراتي بش يوز مجلد اولمشدر ومدت عمرنده ديوان
انشاده خدمت ايدوب قضاء طرابلسه دخي متولي اولدي صدر رئيس علماء وعلم ادبده
فاضل وبليغ الانشا ايدي سبكي بو ذهبي اندن روايت ايلدي وقال تفرد بالعوالي
وكان عالما لغت و تاريخ وكتابتي عارف ايدي تاريخ دمشق ربعي مقدارينه اختصار ايلدي
شيعه و دخي خلق دكل ايدي لكن رفض بوقاييدي وفاتي سنه احدى عشرة
وسبعمائة شعباننده اولمشدر انوك نظم لطيفلري واردر باعتدال حوت بلوغه …
وقلبه جيادانه تحتن فاك . ابعث لا عبدك من بعضها فلثني والله على شوك
وبنه علم لغتده اولان مختصرات ندر و الاسامي في الاسامي كه مؤلفي احمد بن محمد بن
ابراهيم الميداني النيسابوري ابو الفضل در امام فاضل اديب نحوي در يا قوت ايدر كه
واحدي دن وغيريدن قرائت ايلدي و تحت ائمه دن اندن قرائت ايلديلر ولغت و
عربيه اتقان ايليوب كتاب امثالي تصنيف ايلدي والسامي في الاسامي وعلم نحوده
انموذج و هادي در و نزهة الطرف في علم الصرف و شرح مفضليات بونلرك غيري مؤلفاتي
صاحبيدر علامه زمخشري انوك كتاب امثالنه واقف اولدقده حسد ايليوب لفظ

ميداني نك اولنه بر نون زياده ايدوب نميداني اولديكه زبان فارسيده دنشي بلمز
ديمك اولور اول دخي زمخشري نك بعض كتبنه قصد ايدوب زمخشري نك ميمني نون
ايدوب زمخشري ايلدي كه معناسي زوجه سني صاتيجي ديمك اولور والدماجد
عليه رحمة الملك الواجد بيوررلركه معناي مذكور كه زوجه سني صاتيجي ديمكدر
انجق ميمي نونه تبديل ايله اولماز بلكه ابدال ما بعدا شين خا اولورسه تقديم دخي لازم
زنشخري اولور اما اول تقديم اولنجق زنخشري اولوب معناسي بر لحوم فسيح …
ايله اولور در ذقنه حاشا تقوط ايله ديمك اولور بو فقير ايدرم شين خايه اولورسه
تقديم اولنمز دخي صورتنده دخي معناسي زوجه سني صاتيجي ديمك اولماز بلكه …
ايقيله عبرتي آلورمي ديمك افزيدر زيرا زبان فارسيده مخزبدن صاتيجي معناسنه
اولماز بلكه اولان معناسنه ايدوكه شايع ومشهوردر وبو ده مستعمل اولان فرقدر
نفطيدر ميداني نك سنه فاني سنه ثمان عشرة وخمسمائة رمضاننده در ميداني زياد
عبد الرحمن حميدانه نسبت در كه نيسابورده بر محله در ودخي علم لغتده تصنيف
اولنان مختصرات ندر و دستور اللغة و دخي كتاب مرقاة الادب لغات فقهيه يه
مخصوص اولان كتبدندر كتاب المغرب كه مطرزي نك تصنيفيدر انوك اسمي ناصر بن
عبد السيد بن علي بن المطرز ابو الفتح در نحوي واديب در اهل خوارزمدندر مطرزي ايله
مشهور اولمشدر زمخشري دن و دخي امام موفق دن كه اخطب خوارزمدر قرائت
ايلمشدر علم نحو ولغت و فقه حنفيه ده بارع وممتاز اولمشدر نه كم شافعيده …
اذهري سلفرازا ايدي مذهب اعتزاله ده علامه زمخشري نك خليفه سيدر ديرلر ايدي
مصنفاتندن شرح المقامات ولغت فقهده مغرب و دخي معرب في شرح المعرب
الاقناع في اللغة و علم نحوده مصباح ايلمسي مختصر كه حالا ايدي ماسه مشهوردر
… مختصر اصلاح ابن السكيت بونلر مشهور اولمشدر ولادتي سنه ثمان وثلثين
وخمسمائه رجبنده در وفاتي خوارزمده يوم ثلثاده سنه عشر وستمائه جمادي الاولا
سنك اول برنده در ودخي لغت فقهيه يه مخصوص اولانلردندر كتاب طلبة الطلبة
مؤلفي شيخ امام اجل زاهد نجم الدين ابو حفص عمر بن محمد بن احمد بن اسمعيل بن محمد بن
علي بن لقمان در اوائل حالنده سماع حديث ايدوب طلبة الطلبة نام كتابي تصنيف
ايلمشدر والدروح هم بيوررلركه طلبه كسر لام ايله مطلوب اولان شيدر فتح لام ايله
طالبك جمعي در يعني لغات فقهيه دن طالب اولنلرك مطلوبي جامع بر كتابدر …
ديمكدر زيرا كتب حنفيه ده واقع اولان الفاظ فقهيه ذكر ايلمشدر و جامع الصغيري
دخي نظم ايلمشدر فلافتات ده اولان كتب منظوم رمح انوكدر و دخي كتاب القند
في علماء سمرقند و بونك غيري تصانيفي واردر … امام فاضل
ومبرز ومتقن ايدي ابو محمد كنوني دن و ابو الحسن محمد بن محمد بن حسين البزدوي دن …

نیشدر و علوم دن هر نوعده خصوصا تفسیر و حدیث و شروح ده بونلرده مصنفه قریب
تصنیفی واردر لکن بن مصنفاتنی تتبع و استقرا ایلدم هر برنده مجرد او نام کثیره کوز مشهدر
اندن بیلدم که حدیثه طالب ضبط و جمعه معنی و راغب ایلمش لکن مهلت مجرد حدیثه
اولمامش یعنی کتب و احادیثی ضبطه تنقیح مرتبه سنه وصول بولمامش صاحب تاج التراجم
ایندیکی اول مرتبه دن سالم بر شیخ عالم واردیدر والد مرحوم ایدیسنی تحقیق بو کلامده
جادۂ انصافه سالک اولمشدر رضی الله عنه وعن سائر المصنفین امام ابو حفصک ولادتی
نسف ده در احدی یا خود اثنتی وستین واربعمائه ده واقع اولمشدر و وفاتی سنه
ثمان وثلثین وخمسمائه جمادی الاولی سنک اون ایکیسنده بلده سمرقند ده در و علامه زمخشری
دخی وفاتی اول سنه ده وقوع اولمشدر و دخی کتب لغت دن علم حدیثه مخصوص اولنلردن
کتاب الفائق که محمود بن عمر بن محمد بن احمد الزمخشری ابو القاسم جار الله کتابیدر
انک تفصیلی باب تفسیرده تقریر و تحریر اولنسه کرکدر زیرا سائر علومه نسبت انده اشتهاری
اکثر و طول باعی و کثرت ابداعی اظهاری او قرا اولمشدر و دخی علم حدیثه مخصوص اولنلر
لغاتندن نهایة الاثر که ابن الاثیر جزری نک تصنیفیدر اسمی مبارک بن محمد بن محمد بن
عبد الکریم بن عبد الواحد الشیبانی العلامة مجد الدین ابو السعادات الجزری الاربلی در ابن
الاثیر ایله اشتهاری کثیردر مشاهیر علما و اکابر نبلاء و اوحد فضلادندر و ولادتی
اربع واربعین وخمسمائه ده جزیره ده وقوع اولمشدر اندن موصله انتقال ایدوب علم
نحوی ابن الدهان دن و یحیی بن سعدون قرطبی دن اخذ ایلمشدر اواخر عمرنده
ابن عبد الوهاب بن سکینه دن و غیریدن سماع ایلمشدر بعده ولایات ممالکه انتقال
و کتابت انشا یه اشتغال ایلدیکی بعده بر مرض عارض اولوب الذی و ایاقلری مکفوف
و کتابتدن معطل اولوب خانه سنده منقطع و ضعف حالنه ملتزم اولمش ایدی
اکابر علما مطلوب زیارت و خانه سنه طاخت ایدرلر ایدی بر کولن بر متطبب کلوب
معالجه سنه اقدام و خلاصنی التزام ایدوب شو یله قبول ایلدیکه تا وقتکه بر وقت تام حاصل او
اجرت الماییه پس بر دوا ایله ایدوب استعمال ایلدیکه اول مرضنه بر مقدار ایلی حاصل
اولوب خلاصه قریب اولدوغی کبی متطببه بر مقدار مال ایله ارضا ایدوب کوندردی
برادری عز الدین لوم و توبیخ ایلیوب جوابنده ایندیکه بو مرض سببی ایله خلقی ایله
اختلاطدن وجهت و مهام انشایه سعی و مباشرت ایتمکدن خلاص و استراحت حاصل اولوب
شمدی انلار بنم مطلوب مراجعت و بالضروره مایه منابعت ایدرلر دیدیکه نعم
غریب حدیث ده کتاب النهایه یی تالیف ایلمشدر متعلقات اول فن ده و بابنده نظیری
یوغ ایتمشدر کتابدر و دخی جامع الاصول فی احادیث الرسول بو کتابندی
علم حدیثده مرکز رکین و دین اسلامده ظهیر و معین در و دخی کتاب البدیع علم
نحوده متعلق فنده تهذیب فصول ابن الدهان الانصاف بین الثعلبی وما کتبه ف

شرح مسند الشافعی البنین والبنات والاباء والامهات والاذواء والذوات سیوطی
ایندیکی کتاب بر نوعی واقفا اولوب انجندن کسی بر جزؤده جمع ایلدم و وفاتی سنه
ست وستمائه ذی الحجه سنک سلخی یوم خمیسده واقع اولدی

علم الوضع

بو بر علمدر که وضعک تفسیرندن و تقسیمی نوعی و خاصی و عامه تقسیمندن و ذوات
بیانندن و وضعک احوالندن بحث ایدر بو علمک مبادئی بعض احوالدن باحث در و بو علمک
موضوعی و غایتی و منفعتی علم مذکورده مترتب کرنه بر تعمق و تفکر ایدنه خفی دکلدر
و بو علمک نفعی غایتده و فضیلتی نهایتده در لکن هنوز علماء متقدمین و متأخرین
بو علمده کتاب مستقل تدوین ایتمشلردر انجق مولانا عضد الدین رساله وضعیه سنده
مقدار یسیر ذکر و تحریر ایلمشدر لکن بحردن بر قطره و بحردن بر رشحه در والد ماجد علیه
رحمة الملک الواحد سوررلر اکر اجلدن مساعده و توفیق الهی دن مساعده مینه نعمت
میسر اولورسه بو فنک حقی ایفا یه انقضاب ایدوب بر کتاب نافع مستطاب تالیف ایلمک
مستعینی ایدی لکن الله الموفق و هو المیسر کل عسیر

علم الاشتقاق

بو بر علمدر که کلماتک
بعضنک بعضندن فروعیتندن بحث ایدر تفاریع ایله مرتبه بیننده جوهر حروفده اشتراک
اصالت و فروعیت ولفظ مناسبتی ایله قید مذکوری یعنی اصالت و فرعیتک باعتبار جوهر
رو لازمنی ذکر ایلدک زیرا علم صرفده دخی کلمات بیننده اصالت و فرعیت دن بحث اولنور
لکن جوهر بیننده هیئت دن و کلک هیئت لطیفه سی در مثلا استغفاره شفق ایله نهق کلمه لرینک
مناسبتندن بحث اولنور اول مناسبت انجق جوهر علیه و ایه مخصوص در علم صرفده
دخی مناسبت دن بحث اولنور لکن جوهر بیننده بنا لرده کل هیئتندن دکلدر زیرا
علم صرف بالاتفاق هیئاتدن باحث در و بو تفصیل ایله ایکی علمک بری برندن امتیازلری
ظاهر اولنور اما انلار که اشتقاقی علم صرفده اندراجی توهم ایلمشلردر هنوز دخی علما
شیئی علم صرفده اخذ اولنق التزام التبیینی ذکرلر وقع هذا علم الصرف علی الاطلاق هیئاتدن
بحث اولنور وهذا اتفاق واردر و بو تحقیق اینیق ایله بعض شروح مفتاح ده اولان قصوری
ظاهر اولور شول جهتدن که اشتقاقی علم صرفده اندراجی توهم ایلمشدر والد مرحوم بو دررلر
بو مقامده اولان تفصیل و تحقیق شرح مفتاح اینده و کر تعلیق ده مذکوردر و بو علمک
موضوعی مفردات کلمات در حیثیت مذکوره دن و جلا مبادی سنده در قواعد مخارج حروف
دخی و مسائلی شول قواعد در که مفردات بیننده اصالت و فرعیتی نه طریق ایله در و نه
وجه ایله در انلار دن معلوم اولنور و دلائلی قواعد مخارج دن و الفاظ بوکی مفرداتنی
استقرائی تتبع دن مستنبط در و بو علمدن غرض بر ملکه تحصیلیدر که انکله اول مناسبات
علی وجه المطلوب معلوم اولور و غایتی الفاظ عربیه ده خلل اجتناب ایدن مناسبات مذکوره ده
خللدن احترازدر و دخی معلوم اولا که جواهر حروفک بخصوصها مدلولنی علم اللغه دن معلوم
اولور و بعضنک بعضنه علی وجه الکلی انتسابی اکر نفس جوهرده ایسه اشتقاقدر و اکر هیئتده

علم الوضع

علم الاشتقاق

صرف دره بو تحصيل ايله علوم مختلفه مابينده اولان فرق وعلم اشتقاق بيانه ولغت وصرف
مثابه برزخ دره ايدوكى معلوم اولور اول سببدندر كه هر فندن تقديم ولغتدن تأخير
اولنمامسى استحسان ايلمشلردر وبو فرق فرق فضلانك بحر سنده شرح مطالعه
معنى وخفى اولمشدر امرى بويله اذهانده تيزتر وفهمنده فكر ايله زيرا فوائد نهمه دنيده
ودخى معلوم اولا كه بو علم اكثر كتب تعريف ده مذكور اولوب افراد بالتدوين اولنماسى
نفرشه نيورده بولر دخى علت ايسه قواعد نادر وقلت اعداد دخى اولمه باخود بونلرك عكسى
قواعد نده وكمال اتصال ومبادى سنده اشتراك ولدوغى اولمه بو معنى ايكيسنك
اتحادينه حكم باعث اولمشدر حقيقت حالده تغاير واتحاد في التدوين تفصيل الاجزاء
اتحادى مستلزم اولماز وفندن لراهل دليلدر زيرا اعلى متقدمين فنون عديده يى
كتاب واحدده تدوين ايلمشلردر بو سببدن علم اشتقاق مستقلنى ذكر ايتديكى
مصنفات علم صرفك ذكر ايله اكتفا ايلدك علم الصرف بر علمدر كه وضع نوعى
ايله موضوع اولان مفرداتك مفرداتى انواعى اولور هر ذاته عالم اولنور
اولان هيئات اصليه وعرضيه احكامى معلوم اولور ودخى هيئات اصليه سندن
مفعت ايله متغير اولور ومكلى وزرينه ومقايسى كليه ايله انده حال اولنور
ودخى علمك موضوعى اول صيغ مخصوصه ده ذكر اولنان حيثيات ايله موضوعى بر ملكه
تحصيلى ذره احكام احوال مذكوره معلوما اولورلر غايه سى ذكر اولنان امورده شمول خطادن
احتراز در وبو مباديسى كلام عربك استعمال تتبعندن استنباط اولنور مقدمات در
فائده ماضى ومضارع وامرك مبنى اولمه ودرت سنه دن سؤال اولنور مقدمه دن
وبكندن واقتضاسندن وعلامتندن ماضينك تعدى باورقع وانقطع ووقوعى شمول
نسنه وردكى واقع اولوب ومنقطع وتمام اولمش اوله مضارع شمول نسنه وردكه هنوز واقع
اولمامش اوله اول مستقبل دن باخود واقع اولوب هنوز منقطع اولمش اولمايه اول حال دن
امر شمول نسنه وردكه بر فعلك وقوعنى طلبه دلالت ايليه ونون تأكيدى قبول ايليه
ومقتضى تك حكمى فتحا وزرينه مبنيا اولمقدر مضارعك حكمى مؤنث اولمقدر مادام كه انكا
نون تأكيد ياخود نون اناث داخل اولميه كه اول زمانده مبنى اولور وامرك حكمى سكون
اوزرينه مبنى اولمقدر ومقتضى تك اقتضاى فتح ومتصل در ومضارعك حاضر ومستقبل
وامرك بر فعلى افعل وزننده اولماندر كه امر حاضر در ودخى دخى يفعل وزننده ولا مدر
امر غائب در وماضى نك علامتى تا داخل اولمقدر كه بر مضموم اولسون كه صيغه متكلم
وحده در وبر مفتوحه اولسون كه مخاطبه مؤنث در وبر مكسوره اولسون كه غائب
مذكر در ومؤنث ساكنه اولسون كه مؤنث غائبه در ومضارعك علامتى حروف اتيندن
برينى داخل اولمقدر امرك علامتى نون تأكيد دخولى در ودخى معلوم اولاكه علم
صرفك اول مدونى ابو عثمان بكر بن حبيب المازنيدر انلر اول علمك وه مندرج ايدركن

مازنى نك ابى وشيخى بكر بن محمد بن بقيه دن بعضلر ابن عدى دن حبيب المازنى ابو عثمان مازنى
دركه مازن بنى شيبان بن ذهل منسوبدر بعضلر دينشدركه اصلده بنى سدوسك
موالى سندندر وبعده بنى مازن نه نزول ايدوب انلره منسوب اولمشدر وبصرى در
ابو عبيده دن واصمعى دن وابو زيددن روايت ايلمشدر وبونلردن مبرد وفضل بن محمد
اليزيدى وبر جماعت روايت ايلمشلردر امام وقت ايدى وروايته واتساع اولنده ايدى
ومبرد مباحثه ايله قابل ايدى وبر كسه ايله مناظره اتمز ايدى كه الا غالب اولوردى نهايت
دن ايراد كلامه قدرت تامه سى اولدوغى جهتدن اخفش ايله بنچه اشيا ده مناظره ومباحثه
ايدوب اورده ايدوب آخر غالب اولمشدر مبرد ايدركه علم نحوده سيبويه دن صكره ابو عثمان
مازنى دن اعلم كسه يوق ايدى ابو عثمان اخفش دن اقدم ايدى بعضلر ديديلر بلكه جرمى دن اقدم در
وجرمى ايله ملازمت واختلاف ايلمشدر ومنادمه ابو عبيده وجرمى ايله مباحثه ومنازعه ده حكايت ايلمشلر كه بر يهودى الذكر
مازنى يه يوز دينار بدل ويردى كه كتاب سيبويهى انكا تعليم وافاده واقراء ايليه مازنى قبول
ايتميوب دينار ردى ايلدى وافاده ايتمدى سؤال ايلدكده بو مرتبه فقر وضعف حال ايله
بيننده يهودى عدم قبوله باعث نه در ديديلر جواب ويردى كه كتاب سيبويه ده شو مقدار آيات
قرآنيه مذكوردر اول سببدن يهودى دينى اولان يهودى يه آنى تعليم والقا ايتمك
لائق دكلدر واكو مهم اولان خالصاً لوجه الله ترك ايلدم ديدى مدت مديده كچدى الا او فاتح
ايدوب او نوزينكه جارية غنا ايدوب بر مرتبه ايله احسان ايلدى پس حضرت كريم
وجلال ترك ايتديكى مالك اضعاف مضاعفه سنى احسان ايلدى واقع ايلدى مازنى نك طلب
ايتدوككك سببى دخى اول ايدى كه بر جاريه حضور واثق ده بو بيتى ايلدى
اظلوم ان مصابكم رجلا اهدى السلام تحية ظلم اتفاق ايلمشلر نحويى حاضر اولنوب
رجلا كلمه سنك نصبنى رد ايلديلر اخراج اولنمق ظنى ايله جاريه ايتدى بن بونى بصره ده
امام ناس اولان ابو عثمان مازنى دن قرائت ايدوب انك روايتى اوزره ديدم پس واثق
تحريك دن عنوان اولنوب مجلس خليفه يه احضار اولندى مازنى ايدر وقتا كه خليفه نك
حضورينه دخول ايلدم سؤال ايلدى كه سن اى رجل نيره دنسن؟ بصره دنم ديدم
ديدى كه نه قبيله دنسن؟ بنى مازن دنم ديدم خليفه ايتدى مازن تميم دن مى؟ مازن شيباندن مى؟
بن ايتدم مازن شيباندن خليفه ايتدى بنمله قومك زبانيله سويله پس اول سؤالى
ايتدى كه بن انلرك لغتنده ميم با يه تبديل اولنور اسم بكردر
ايله ميم تبديل ايدوب باسمك بكر بن محمد ديديم خليفه بو كلامى تفطن ايدوب
خليفه ايدوب مجلس فاطمي ديريكا ايمدى ديدى دلاوركه اونى ايلمشدر
ايله وبيت دخى جلوس ايلدم بعده بيتدن سؤال ايلدى بن ايتدم مصابكم مصدر
معنا فاعلدر ورجلا مفعوليدر وظلم لفظ سيده بن نوزرى بكا

شروع ایلدیکی ابن اینده م بو کلام ان ضربک زیدا ظلما قولیله کی دردنجی بوده در بو کلام
معلق درنجه کلام تام اولماز چاق ظلما لفظی ایله اولا بیخی اندن صکره تام اولور پس
تونزی فهم ایدب بکا بو دلیل کلفه جواب شافی در دیوب و اثنی دخی استحسان
و اول سببدن اوتوز بیک درهم احسان ایلدیکه نه تک قضا یقندن در و علم قرآنده
برکتاب علل النحو تفاسیر کتاب سیبویه ما یجئ فیه العامة الالف واللام التعریف
العروض القوافی الدیباج فی جامع کتاب سیبویه جمله سی کتب لطیفه و مصنفات جلیله
شریفه در و مازنی دیر ایدیکه بر کیمسه که علم نحوده بر کتاب کبیر تصنیف قصد ایلیه کتاب
سیبویه دن صکره اول کیمسه حیا ایدوب ترک ایلمک کرکدر مازنینک وفاتی
سنة ثمان و اربعین و مائتین ده در و خطیب بغدادی قولی اوزره اونک
عمرسی خمسین و مائتین ده دیمشدر اونک اشعارندندر شعر شباب بعیز و الرباعة
ثنا بی النساء و امرة القیبان ، اما النساء فانهن عواهر ، و انما العمور کی بنو غسان

ترجمه

و دخی علم تصریفده ابو الفتح ابن جنی بر کتاب مختصر تالیف ایدوب التصریف الملوکی
دیو تسمیه ایلمشدر ، ابن جنینک اسمی عثمان بن جنی در ، سکون یا ایله جنی نک معربی
جنی ابو الفتح در نحوی در اهل ادبک احذقی و نحو و تصریفده اعلمی افیق ایدی و علم
تصریفده مهارتی نحودن اقوی و اکمل و احاطه سی اتم در و اشتغال ایدیکی سببی دخی
اول ایدیکه جامع موصلده تعلیم نحو ایله مشتغل ایکن ابو علی فارسی اول طلابک مرور
و مجلسنه عبور ایدوب تصریفه متعلق بر مسئله دن سؤال ایدوب ابن جنی جوابنده
تقصیر ایلدیکده ابو علی دخی زببت قبل ان تحصرم دیدیکه یعنی غوره خام اولمازدن
اول ذبیب چکدک دیدیکه پس اول کوندن ابن جنی فرق ایله ابو علینک
خدمتنه ملازم و تحصیل علم تصریفه مداوم اولدی و قتاکه ابو علی وفات ایلدیکه ابن جنی
بغدادده اونک مکاننه قعود و علومنی تحصیل ایلدیکه فضلادن ثمانینی و عبد السلام
البصری و ابو الحسن السمسمی اندن اخذ ایلدیلر کتاب الفسرده دیمشدرکه فتح مغلقات
و شرح مشکلاتده ائمه ادبدن اول بر کمسه یا ندر اولا نکه قابل تصریح برسی اونک درجه
واصل اولامشدر و خصوصا علم اعرابده بعض اوقاته متنبی نک مجلسنه حاضر اولوب
مباحث و مناظر اولوردی اما اونک اشعارندن برشینی اندن قراءت ایتمکدن
عار و انف و استکبار ایدردیکه اونک حقنده متنبی دیرایدیکه بو کیمسه دورکه اکثر
ناس آنک قدرینی بلمزلر و مصنفاتندندر خصایص علم نحوده سر الصناعه شرح تصریف
المازنی شرح مستقل الحماسه دیوان متنبی یه ایکی شرح اللمع فی النحو محاسن العربیة
المحتسب فی ابواب الشواذ و شرح الفصیح و بونلارک غیری و ولادتی سنه ثلثین و ثلثمائه ده
اولدر و وفاتی سنه اثنتین و تسعین و ثلثمائه صفرنک ایکیسی جمعه ده وفات اولمشدر

ابن

ابن مالک دخی علم تصریفده بر مختصری واردر و فروری التصریف ایله مسمی در و انی شرح
شرح ایدوب تعریف ایله تسمیه ایلمشدر اونک اسمی محمد بن عبد الله بن عبد الله بن
مالک العلامه جمال الدین ابو عبد الله الطائی الجیانی الشافعی النحوی در دمشقده نزول
ایلمشدر امام نحات و حافظ اللغه در ذهبی ایتدیکه ولادتی سنه ستمائه یا خود احدی
و ستمائه ده در و دمشقده سخاویدن و حسن بن الصباحدن و بعض جماعتدن سماع
ایلمشدر و علم عربیتی بجه کسه دن اخذ ایلمشدر و حلبده ابن عمرون ایله و غیری ایله
مجالسه ایدوب و انده علم عربیتی تعلیم ایلمکه تصدر ایلمشدر و لسان عربی اتقانه صرف
همت و بذل جهد و کمال لغته بلغ ایلمشدر تا که نهایت مرتبه یه بالغ و فائز و قصب سبقی
حائز اولوب علمای متقدمیندن زیاده تعلیم و افاده ایلمشدر و علم قرائتده امام
ماهر و عللنی بیانده صاحب تفضیل ماهر ایدیکه اما علم لغتده غریبینی نقل و مهارت و اکثار
و وحشینی اطلاعده تفرد و اقتدارده مرتبه سی نهایت مراتب عالیه ده و درجه سی غایت
درجات سامیه ده ایدیکه اما علم نحو و تصریفده فحول دهر و ساحل بحر بی مثل و معادل ایدی
و اول اشعار عربده که لغت و نحوده انلار ایله استشهاد و اثبات مدعا اولنورلر اونک
مستند او اولنوردی اما نثاری اما کسنده ائمه اعلام متحیر قالدیلر بو لور تحصیل ایتدیکه
متحیر و متفکر اولورلر ایدیکه نظم اشعار اکثر اوراد و رجز و طویل و بسیط و سایر بحورده
نظم اقتدار لکما متخذ و آسان و صحیح النظم و دلکش اندن فائق و هر لسان ایدیکه مع هذا
کمال ایمان و صدق و لهجه و ایمان ایله متصف اولوب هزل ما لا خط هذلدن بیزار و حامل و
ملازم اوراد و نوافل اولوب حسن سمت و رقت قلب مابینه سالک و کمال عقل و صبر
و وقارده مالک ایدیکه بر مدت دمشقده اقامت ایدوب شغل تصنیف و مواظبت نشر
و تربیه عادلیه و جامع معمورده تصدر ایدوب تفوق ظاهر و باهر اولدی اونک اشتغال
جماعت کثیره تخریج ایدوب کندوسی دخی تصانیف مشهوره تصنیف ایلمشدر و علی
امام بدر الدین و الشمس ابن ابی الفتح و بدر الدین بن جماعه و علاء ابن العطار و بر جمع خلق انده
روایت ایلمشلردر بو مقامده ذهبی نک کلامی منتهی اولمشدر و شیخ ابو حیان ایتدیکه
ابن مالک معتمد علیه شیخی یوق ایدیکه لکن بعض تلامذه سی کندوسندن روایت
ایدرکه ثابت بن حیاندن قراءت ایلدم و ابی علی الشلوبین حلقه سنده اون اکی
کون مقداری اوتوردم دیمشدر اما ثابت بن حیان ائمه نحودن دکل ایدیکه انجق مقری
ایدیکه بعض شهرتی ایچون علم اعرابده ایدرکه علامه سیوطی ایتدی اونک تخریج عبارتی خلیلی
ابن حیان حلبی در ... جمع ایلمشدر بعض مرتبه بر قاج ابیات ده نظم
ایله ایراد و اثبات ایتمشلردر ایجادنده علم نحوده اولان الفیه ذکر ایلمشدر که اسمی خلاصه
و دخی عمده و اکمال العمده و کافیه شرحی ایلمشدر و تسهیل اونک شرحی ناتمام قالمشدر و
الفیه ده بر قصیده در و مثلثاتده بیاز همزه لر و ممدودده بر قصیده در و اونک شرحی و مجاری

بعض احادیثك جوابی و ضاد و ظاده بر قصیده بردی که جوهری و غیری کوزده و کتاب تعریف
مرفده و شرحی و بر کتاب دخی فعل و افعل وزننده استعمال اولنانلرده و بر مختصر دخی ابرازی
و قصیده مالکیه قراآتده بو ذکر اولنان مؤلفات اهل الیابت متضمن اولدوغیچون بونلار
ماعدا دخی تصانیفی وار در جمله دن کتاب نظم الفوائد و علم عربیتده فتاوی سی و بر مجموع
الفوائد فی النحو ایله تسمیه ایلمشدر و شرح الجزولیه و سبک المنظوم و فک المختوم المقدمة
الاسدیه که ولدی تقی الدین الاسعد اسمنه تصنیف ایلمشدر و روایت اولنور که ابن مالك
حاوله‌ده امام ایدیکی مصر شهرینه کلوب اوراده صلوة ایدن رجوع ایلدی قاضی القضاة شمس الدین
ابن خلکان حاضر ایکن تشییع و تعظیم و توقیر و تکریم ایدردی احادیث شریفه یه
اطلاعده آیة من آیات الله ایدی بر مسئله ده که استشهاد ایدوب سمع اجتهاد ایدر
قرآن عظیم دن شاهد بولماسه احادیثه عدول ایدوب بعده اشعار عربه رجوع ایدر و نزول
ایدردی غیرتی عقل کامل و سجیه لطیف و کثیر النوافل ایدی سائر مغاربه دن علما ایله
سرفراز اولدوغی کبی ایکی خصلت ایله منفرد و ممتاز ایدی که ترکی کرم و تری مذهب
شافعیه ایدی شیخ زکی الدین بن القویع دیر ایدی که ابن مالك علم نحوده صرفده
عرفت قوه‌سی … ابن مالکك وفاتی سنه اثنتین و سبعین و ستمائه شعبانك
اون ایکیسی سنه‌ده واقع اولمشدر فاتحه جمله رحمة الله … علم تصریفده
تصنیف اولنان کتب متوسطه دندر کتاب الشافیه که ابن حاجبك تألیفیدر اسمی عثمان در
ابن عمر بن ابی بکر بن یونس العلامه جمال الدین ابو عمرو بن الحاجب الکردی در دوینی الاصل
اسنائی المولد در مقری و نحوی و مالکی و اصولی و فقیه در مصنفات نحو و کتب
حاجبیه در ولادتی سنه سبعین یا خود احدی و سبعین و خمسمائه ده در …
صعید دن اسنا نام قریه ده واقع اولمشدر ذهبی ایدی که والدی جندی کردی
ایدی امیر عز الدین الصلاحی نك حاجبی ایدی کنجلکنده قاهره ده اشتغال ایدوب
سعادت حفظ قرآن ایله مستسعد اولوب بعض قرآنی شیخ شاطبی دن اخذ ایدوب
تیسیری دخی اندن سماع ایلدی قراآت سبعه یی ابو الجود دن اخذ ایلدی و بوصیری
و بعض جماعت دن دخی سماع ایلدی که ابی منصور ابیاری دن و غیری دن تفقه ایلمشدر
و شاطبی دن و ابن البنا دن تأدب ایدوب اشتغاله ملازم و مطالعه یه مداوم اولوب
اصول عربیتده بارع و ممتاز اولدوغی کندوسی دخی اذکیاء علمادن ایدیکی بعده
دمشق محروسه جامعنده زاویه مالکیه ده درس تعلیم ایدوب اندن اولان فضلا
و جماعه علما جدیدا اندن تعلم و تحصیل نحو و اصول ایتمکه مشغول اولدیلر لکن
جلوه دن زیاده مهارت خود ایدی فقه دن بر مختصر تصنیف ایلدی و اصولدن بر مختصر
تصنیف ایدوب بر دخی اندن اکبر تصنیف ایدوب منتهی ایله تسمیه ایلدی علم نحوده کافیه
و شرحنی تألیف ایدوب و وافیه ایله مسمی منظومه و شرحنی و تصریفده شافیه و شرحنی و علم

عروضده بر قصیده تصنیف ایلدی و مفصلی شرح ایدوب ایضاح ایله تسمیه ایلدی و علم نحوده
امالی ایلمشدر بر عظیم مجلد در که جامع انواع تحقیق و لطائف …
بعض آیات کریمه یه و بعض مفصلك و کافیه نك بعض مواضعنه متعلق در و بعضی
اشیاء نادره در جمیع مصنفاتی کمال حسن و بهاده اولوب حسن و خوبلقده مشهور و بین
الانام قبول تام بولمشدر و اصولده بعض مواضعده مخالفت ایدوب اشکالات
و الزامات ایراد و اثبات ایلمشدر که جوابی عسیر و ملقی ایله فصیح الکلام و اسکات ایدر ایدی
علم لغتده دخی فقیه مناظر و مفتی ماهر ایدی مسئله ده علی الفور جوابه قادر در و سائر
علومده دخی متبحر در متدین و ورع و متکبر و متواضع طارح التکلف و رافع
التعسف ایدیکی بعده مصره داخل اولوب شیخ عز الدین بن عبد السلام دخی اول زمانده
مصره واصل اولوب مجالسه فضیلتی … مقید ایلدی طلبه علوم
مجالسنه ملازم و خدمتنده قائم اولدیلر ابن خلکان …
پاك و طبع چالاك … اخص مخلوقات ملکی لا املاك ایدی بعض خصوصده
اداء شهادت ایچون … سؤال ایلدم
ابلغ جواب ایله بسط مقال ایلدی سکون و احتشام و تثبت تام ایله بعده اسکندریه یه
اقامت قصدینه انتقال ایدوب مدت قلیله ده اخیره ارتحال ایلدیکی سنه ست
و اربعین و ستمائه شوال … وقت ضحی‌ده روح اقدسی
… علم تصریفده کتب متوسطه دن … والطف
اعدلی کتاب الممتع در که ابن عصفورك تصنیفی در اسمی علی بن مؤمن بن محمد بن علی
ابو الحسن ابن عصفور در نحوی حضرمی اشبیلی در زماننده اندلس ده لواء
… ابن الزبیر … دن و شلوبینی دن اخذ ایلدی
شلوبینه بر مدت ملازمت ایلدیکی بعده … واقع اولوب
مفارقت ایدوب بر مدت افاده و اشتغال ایچون … اشتغال ایدن طلبه
دخی تمام اقبال ایلدیلر مطالعه یه صبری … مطالعه دن ملال
کلمز ایدیکی …
ایدیکی … ابن عصفورك …
جلوس ایدن اهل مجلس …
هلاك اولدیکی وفاتی سنه ثلث یا تسع و ستین و ستمائه ذی القعده سنه سنك
… لطیف در ابو حیان
… معارف …
… مختصر المحتسب عبد القاهر … شرح …
الاشعار الستة و بونلردن غیری دخی مؤلفاتی وار در … کتب مبسوطه دندر امام

چاربردینک شافیه یه شرحی امام مزبور احمد بن الحسن الشیخ فخر الدین در شرح سبکی
طبقات شافعیه ده آنوک ایچون دیمشدر که تبریزده منزل و مقیم ایدی و امام فاضل
دیندار و خیر و وقور و نشر علم و افادهٔ طلبه یه مواظب ایدی قاضی ناصر الدین البیضاوی
دن تلمذ ایلدی بعده علامهٔ بیضاوینک منهاجنه شرح ایلدی و اندن ماعدا فقه شافعی
دن حاوی یی شرح ایدوب تکمیل ایلدی و شافیهٔ ابن حاجبی شرح ایلدی و کشافی شرح
ایلدی بعده سنه ست و اربعین و سبعمائه رمضاننده تبریزده وفات ایلدی
رحمه الله تعالی علیه رحمة واسعة و بونک کتب متعدده سی واردر و علامه رضی الدینک شافیه یه
شرحی انوک ترجمه سی عن قریب علم نحوده معلوم اولاجقدر ان شاء الله تعالی
و کتاب شافیه نک بر شرحی دخی واردر حسن بن محمد النیسابورینک که نظام
اعرج دیمکله مشهوردر و شرح مزبور ممزوج و جامع بر کتاب نافعدر و ابیاتی ناسیده
متداول و مشهوردر و السنهٔ خلقده مذکوردر سیوطی ایتدی که بن مؤلفک ترجمه
واقف اولامادم و دخی دیار رومده مشهور اولان کتبدندر مقصود نام مختصر که
مصنفنک اسمی معلوم دکلدر و لکن کتاب مبارک کثیر الفوائد و غزیر العوائددر
حالا ابتدای طالبینده مشهور اولان اول کتابدر و انوک دخی نیجه شروح متعدده
واردر که ابنای زمان میاننده مشهوردر و بر مختصر دخی عزی دیمکله مشهوردر که تصریف
اولان عز الدین زنجانی یه منسوبدر اسمی عبد الوهاب بن ابراهیم بن عبد الوهاب
بن ابی المعالی الخزرجی الزنجانیدر که شیخ هادی مشهور مصنفیدر که چاربردی شرح
شافیه ده اکثر اندن نقل ایدر سیوطی ایتدی شیخ مزبوردن مؤلف خطی ایله
بر نسخه یه واصل اولدم آخرنده ذکر ایتمش بغداد ده سنه اربع و خمسین و ستمائه ده
ذی الحجه سنک بکرسی سنده تالیفندن فارغ اولمشم مفتاح الهادی نام کتابی دخی
انوک تالیف مستطابیدر تصریف عزی دیمکله مشهور اولان تصریف دخی انوک
تالیفیدر و مختصر مزبورک شروح متعدده سی واردر که هر بری ابنای زمان قتنده مشهوردر
جمله سنک افضلی و احسنی و اجلی علامهٔ فاضل تفتازانی و حضرت سید شریف جرجانی
رحمهما الله تعالی بلطف الربانی تالیف ایتدکلری شرحلری مفیدلردر و انلارک
ترجمه لری دخی عن قریب وقوف بیستر و تفصیل اولنور ان شاء الله تعالی کتب
مختصره دن بری دخی مختصر مراح الارواحدر مؤلفی احمد بن علی بن مسعوددر و
سیوطی ایتدی بن انوک ترجمه سنه واقف اولمادم شرح مزبورک شروح متعدده سی
واردر که جمیعان متداول بین الطلبه در و دخی علم نحوده اولان مصنفاتک اکثری علم
تصریف ایله ممزوج و افاده و نفعی اتم و اکمل ... انلارک دخی بر مقداری عن قریب
ذکر اولنور ان شاء الله تعالی و مختصر جاربردی دخی نجابنده مفیددر لکن مشهور دکلدر
مؤلفی حسام الدین سغناقیدر که شارح هدایه در انوک ترجمه سی دخی شروح هدایه

ذکر

ذکر اولنمشدر و بر مختصر دخی مجلد ... ان شاء الله تعالی و مختصر نزهة الطرف فی علم الصرف دخی کتاب
نافعدر مؤلفی امام میدانیدر که ترجمه سی ذکر اولنمشدر شعبهٔ ثانیه مرکبات الفاظه متعلق
اولان علوم بیاننده در علم النحو بر علمدر که باحثدر شول مرکباتک احواللرندن که
وضع نوعی ایله موضوعدر معانی ترکیبیهٔ نسبیه دن هر بر نوع ایچون ترکیبک اول معانی یه
دلالتی حیثیتندن یعنی هر ترکیب نسبینک اصل معنای وضعیسنه دلالتندن بحث ایدر و بو
علمدن غرض تحصیل ملکه در که انکله متکلمک مرادی اولان معانینک هر بری ایچون وضع نوعی
ایله وضع اولنان ترکیبی ایراده و هر مرکبک وضع مذکور حسبی ایله اولان معناسنی فهمه اقتدار
اولنور و غایتی ترکیب عربیه یه معانی اصلیهٔ وضعیه سنه تطبیقده خطادن احترازدر و مبادیسی
الفاظ مرکبه یه مواد و استعمالاته تتبع ایلمکدن حاصل اولان مقدماتدر و موضوعی مرکبات
و مفردات و ادواتدر اما مفردات موضوع ... و ملاسی ترکیب و ادوات ... و فوقی ...
ادوات دخی روابط ترکیب اولدوغی جهتندندر اول تقدیرجه نحوده بونلاردن بحث ...
وجهی اوزرینه در زیرا حقیقتده انلار مسائل علم اللغه دندر و دخی معلوم اولا که علم نحو فروض
کفایه دندر زیرا کتاب و سنت ایله استدلال علم نحوه محتاجدر چونکه استدلال مذکور فرض
عین دکلدر علم نحو دخی کذلک لکن علم مزبور متواتر اولمق واجبدر زیرا شرعده تواتر شرط ...
نقلده دخی تواتر شرط اولور محتاج الیه اولدوغی جهتدن لغتک خلافی واقع اولمشدر برسی ...
نحودر لکن بو کلامده ایکی وجه ایله اشکال واردر اولا بو علم نحو بدعتدر و هر بدعت ایسه
حرامدر ثانیا تعلم نحو الفاظه محتاجدر موقوفدر احوال الفاظه دخی نحوه محتاجدر و بیچه دور لازم کلور
اشکال اولک جوابی بودر که صحابهٔ کرام علیهم رضوان ذی الجلال و الاکرام نحوه عارف و
دقائقنه واقف ایدیلر بدعت اولان اصطلاحات مخصوصه سیدر و بس اشاعة فی الکتب
قاعده سیدر و اول بدعت فرد ایله ... دیشلردر که النحو علم مبتدع و قیاس مخترع
بدعت اولدوغی تقدیرجه دخی بدعت حسنه در و استدلال ایدوکم مستغنی عن البیان اولدوغی
جای ریب و گمان دکلدر و اشکال ثانینک جوابی اولدر که قواعد علم نحوک بعضی بالضروره معلوم
و بعضی مکتسبدر تعلم علم نحو قسم اوله موقوفدر دخی قسم ایله تحصیل اولنان قسم ثانیدر اول تقدیر
دور لازم کلمز کسائی یه منسوبدر که علم نحو حقنده دیمشدر شعر انما النحو قیاس یتبع ۞
وبه فی کل علم ینتفع ۞ واذا ما ابصر النحو الفتی ۞ مر فی المنطق مرا فاتسع ۞ فاتقاه کل من جالسه
من جلیس ناطق او مستمع ۞ واذا لم یعرف النحو الفتی ۞ هاب ان ینطق جبنا فانقطع ۞ فتراه ینصب الرفع و ما
کان من نصب و من خفض رفع ۞ فهما فیه سواء عندکم ۞ لیست السنة فینا کالبدع ۞ و دخی معلوم
اولا که اکثر ناس نحو ایله عدم استیناس سببیله ابلاد و بلادده النحو کرامیبان اولاجق در
رفتار و شهره شهر و دیار ... ابو حیان توحیدی که زماننک وحیدی ایدی ...
ایدر که بر شخص بر قومدن سؤال ایتدکلرنده جوابنده هم خود ... یعنی ...
عمل ... بو کلامک صحیح دکلدر ایتدی ...

نصافسنده دو همفار مجلس استهزاء ايدرب ضحك ايده‌يلر ودخى ابو الفرج بغدادى علم النحو عارف
شخص حقنده لغوى دبر كه فتح لام ايله خلق اكا ديديلر كه بو كلام صحيح دكلدر ايدى آنده مكوزلى
حق تعالى نك قال الملأ … انك لغوى قولنه پس اهل مجلس خنده وايدرب استهزاء ايده‌يلر بعضلر
دخى حق تعالى نك اول سوره كهف ده عوجا قيما قول شريفنده قيما عوجا لفظنك صفتيدر ديو
اعراب ايلمشلر لكن بو صفت كمال غفلتدندر زيرا معوج اولان قيم اولماز بلكه قيما بر محذوف دن
حالدر وانزله قيما تقديرنده در يا خود من الكتاب دن حالدر على كلا التقديرين قيم اولمق
كتابك وصفيدر ولور بعضلر دخى حق تعالى نك وثمود فما ابقى قول شريفنده ثمود مفعول مقدم در
ديمشلر بو دخى خطادر زيرا فما ابقى كلامنده ما نافيه اولوب صدر كلامى واردر اول تقديرجه
ما بعدنك ما قبلنده عمل ايتمسى منع در پس ثمود ابقينك مفعولى اولماغه مجال اولماز بعضلر دخى
حق تعالى نك قليلا ما تؤمنون قول شريفنده ما لفظنى من در ديمشدر اكر اويله اولسه قليل
مرفوع اولمق كركدى ايدى كه خبر مقدم اولوب من موصوله مبتداء اولور ديكى بعضلر دخى حق تعالى
نك قالوا يا شعيب اصلوتك تأمرك ان نترك ما يعبد آباؤنا او ان نفعل في اموالنا ما نشاء قول
شريفنده ان نفعل قولنه الى نترك قولنه معطوفدر ديمشدر بو دخى باطلدر زيرا معناسى بويله
ديمك اولور كه قوم شعيب ديديلر كه سنك صلوتنك بزه بويله امر ايدر كه بابالرمز ترك عباد
ايتديكمز شى ترك ايده‌وز يا خود مالمزده استدوكمزى اشلمه‌وز بو اسلوب صحيح دكلدر زيرا
حضرت شعيب انلاره مالكزده استدوكلرينى اشلمه امر ايتدى بلكه ترك امر ايلدى پس ان نفعل
كلامى ما يعبد قولنده اولان ما كلمه سنه معطوفدر معناسى يا خود مالمزده استدوكمزى اشلمكى ترك
ايتمكى امر ايلدى ديمكدر بو تقديرجه كلام صحيح ونظام اولور بعضلر دخى حق تعالى نك يحسبهم الجاهل
اغنياء من التعفف قول شريفنده من اغنياء كلمه سنه متعلقدر ديمشلر بو دخى فاسددر
زيرا معناسى صحابه كرامدن اهل صفه‌يى ولا بلكه كمال فقر و فاقه‌لرندن اقامه ايده طالب بلكه
منصبى قناعت و توكلدر اغنياء اولوب ظاهرلرينه ناظر اولان جاهل انلارى تعففدن
غنى ظن ايدر ديمك اولور … انلارى تعففدن غنى ظن ايدرلر انلرك … ينه فقرا
اولدقلرينى بيلمز اولورلر اول تقديرجه حالترينه جاهل اولمش اولماز لازم كلور سياق نظم …
انوك اوزرينه در بلكه كلمه من بحسب لفظ متعلق در و تعليق ايلمكدر معناسى و انلارك تعفف
حالترندن غافل اولان جاهللر انلرى اغنيا ظن ايدرلر كمال تعففلرى سبيله زيرا كمال فقر
وضيق حال ايله بنه برفردن طلب سؤال ايتميوب بلكه كمال تعففلرى ايله جهلاء اغنيا …
اغنيا ظن ايدرلر ديكى انلار ايسه دائما خواند دبه نهايه ملكت ذى الجلال دن افضل فوائد موائد
انعام و افضال ايدرب كنز قناعت بخرقلرى مالامال ايدركا مؤلف اصل بزجم اولان والد …
عليه رحمة الملك الواحد بو مقامده دخى اكثاره بر مقدار تفصيل اختيار بيورب بو واديدن
نيجه امور دخى ايراد ايتميوب لكن ما اعتذار ايدرب ديمشدركه بو بر بحر بى ساحلدر پايان در
انسان هر نه مرتبه پويان اولسه كناره وصول امكان اولمز پس بونده استغفار …

اصحاب

اصحاب وباعث ملال اولوالالباب اولور بو فقير دخى مرحومك اثرنه اقتفا و اوليجق دن
برقطره ايله اكتفا ايدرب انلارك ايراد ايتديكلرندن بعضيسنى دخى فتح مقال ايدى اغنياء … در
زيرا نيجه امور وار در كه زبان تركيده ظهور ايلمز چندان خوش نما … عنا اولماز جى
اول … زبان تركيده … كوه … نصف … ايلدكده واضح …
روايت اولنور كه بركون خويلد اسدى نك نزدى معاويه‌يه وارروب ايتدى كه اتى ابوى ماب
وترك لى مالا ابوى كلمه سى اسم ان اولوب منصوب اولمق … ابلى ديمك لازم
ايكن ابوى ديوب مرفوع ايليوب وما لكمه سنده … معاويه … بو كلامى استقباح
ايلدى بو خبر حضرت على‌يه كرم الله وجهه واصل اولدقده ابو الاسود دوئلى‌يه باب ان ايله
باب اضافه وباب اماله‌يه رسم ايلدى بعده ابو الاسود دخى بر كمسنه‌يه استدى كه ان
الله برئ من المشركين ورسوله آيتنى قراءت ايتدى كه رسوله ده لام مجرور اوقوب …
معناى نظم شريفى اخلال ايلدى ابو الاسود دخى باب عطف وباب نعت تصنيف ايلدى بعده ابو الاسود
قزى بر كون والدينه ايتدى كه يا ابت ما احسن السماء … مرفوع اولوب السماء كلمه سنه مضاف
اولوب السماء مجرور اولمق اوزره كه اول تقديرجه قاعده نحو اوزره ما استفهاميه اولمق لازم
كلوب معناسى سمانك خابت احسنى نه در ديمك اولور ابو الاسود دخى اى بنيه نجومها ديدى كه
يعنى يلديزلرى … احسن در ديدى قزى ايتدى بن سمانك كمال حسنندن تعجب ايدرم
ديدى ابو الاسود بيلديكه ما استفهاميه اولمايوب ما تعجبيه ايمش اول تقديرجه احسن كلمه
والسماء لفظى منصوب اولمق لازم اولمش ايتدى كه قولى ما احسن السماء … فتح …
يعنى ما احسن السماء ديوب منصوب … مفتوح ايله ديدى بر كون دخى بينه
قزى پدرينه يا ابت ما اشد الحر ديدى استفهام لفظى اوزره كه اشد مرفوع اولوب الحر
لفظنه مضاف اولور ابو الاسود ايتدى اى بنيه وغرة القيظ وشعبان الصيف قزى ايتدى
بن تعجب ايدرم ابو الاسود ايتدى امدى ما اشد الحر ديمك كركدى … نصب ايله اندن صكره
باب تعجب واستفهامى تصنيف ايلدى پس بو روايتدن معلوم اولدى كه نحوك اول واضعى
ابو الاسود در كه حضرت على بن ابى طالب كرم الله وجهه اشارتى ايلمشدر و ابو الاسودك اسمى
ظالم بن عمرو بن ظالم در بعضلر ايتدى ابن سفيان بن عمرو بن حلس بن نفاثه عدى بن الدئل
بن بكر بن كنانه ابو الاسود الدؤلى دركه في المولد بصرى المنشأ در نحوى اول …
اولوب … سادات تابعيندن … متقدمين دندر مرد عاقل وصاحب راى سديد كامل
التشيع … جواب … روايت حديث دخى ايتدى حضرت عمر دن
وعلى دن وابن عباس دن وابى ذر دن وغير يلردن روايت ايلمشدر رضوان الله
تعالى عليهم اجمعين هم ابو الاسوددن روايت ايلمشدر اوغلى ويحيى بن يعمر وحضرت
على ايله كرم الله وجهه صحبت ايدرب حرب صفينده بيله حاضر اولمشدر معاويه‌يه دخى
… تعظيم فراوان وبذل جائزه بى پايان ايلمشدر قضاء بصره‌يه والى دخى

والی اولمشدر ومصاحفده اول وضع نقط ایدن املادر وغایت مسن ومعمر وزمانی ...
مشهور اولوب سنه تسع وستین ده واقع اولان طاعون جارفده وفات ایتمشدر
... ده ابو الاسوددن تخرج وتلمذ ایتمشدر ومعاذ بن مسلم الهراء که کنیتی ابو مسلم ایدی
بعضلر ابو علی در دیمشدر محمد بن کعب القرظی نک مولاسی و محمد بن سارة الرواسی نک
عمی ایدی علم تصریفک اول واضعی بو ظاهردر وعبد الملک بن مروانک تأدیب اولادیله مشغول اولمشدر
اولادینه دخی الوک زماننده داخلدر سیوطی ایدیکه شیخ محی الدین الکافیجی نک
شرح قواعدنده تصریفک اول واضعی معاذ بن جبلدر دیو مذکوردر لکن بلاشک
غلطدر وحتی کندوسندن سؤال ایلدم هیچ جواب ویرمدی معاذ مزبور شیعی ایدی
وفاتی بغداد ده در سنه سبع وثمانین ومائه ده سنه تسعین ده دیمشلردر غایت
معمر اولوب حتی ازدیاد سن ایله اشتنانی ضعف کلوب المئوندن نقل ایلمشدر
سنه ایتمش ایدی کندوسی حیاتنده ایکی اولادینی واولاد اولادینی وفات
ایتمشلردر جعفر صادق وفدان روایت ایلمشدر وکوده برقاچ کتاب تألیف ایتمشدر
بو زمانده جبل ... اولدیکی ابن النجار تاریخ بغدادده معاذ حقنده دیمشدر که اعیان
نحاتدن ایدی ابو الحسن کسائی وغیری اندن اخذ ایدوب کندوسی جعفر صادقدن
وعطاء ابن السائب دن روایت ایتمشدر واندن عبد الرحمن المحاربی وحسن ...
الکوفی روایت ایتمشلردر قرآن ایله مشهور اولماسنه باعث بودر که ...
ایدردی اول جهتدن اکا نسبت ایتمشدر اندن صکره ابو الاسوددن ... تخلیف
ایتمشدر که اونوروب بچه ماه وسال خلقی تأدیب وتعلیمه اشتغال ایتمشلردر املا
اوقوینجه بن معدان الفیلدر ابو الاسوددن اخذ ایدنلرده اندن افضل
واورع واکمل یوق ایدیکه روایت اشعارده دخی مهارت اظهار ایتمشدر خصوصا
فرزدقک جریر اشعارینه روایت اولنور که زیاد بن ابیه یانده برفیل وار
ایدی که هرکون اکا اون درهم انفاق ایدردی عنبسه نک والدی معدان ایدیکه
اول فیلی بکا ویرک بنم کفایت ایدرم هرکون اون درهم دخی ویرهیم
دیسه فیلی مزبوره ویردیلر اندن صکره صاحب ثروت اولوب مالندن کوفه ده
ظهورا ایدوب برقصر عظیم دخی بنا ایلدیکه اول سببدن اکا معدان الفیل دیدیلر
بعضلر دیمشدر که معدان مزبور عبد الله بن عامر بن کریزک برفیلینی کفیل
ایدوب تکفل قبول ایتمکله معدان الفیل دیدیلر ... میمون الاقرن دخی
عنبسه دن اخذ ایتمشدر وبعضلر دیمشدر که ابو الاسوددن اخذ ایدوب
عنبسه بونلردن اخذ ایتمشدر والعلم عند الله تعالی ... یحیی بن یعمر العدوانی
التابعیدر حاکم ایدیکه فقیه وادیب ونحوی ایدی ابن عمردن وجابردن و
ابو هریره دن استماع ایتمشدر نحوی ابو الاسوددن اخذ ایتمشدر وتمامی حجاج

شهر واسطی بنا ایلدیکی بو شهر کیمینه در دیو ناسدن سؤال ایدوب دیدیلر که
نزعینه واقف بو مقوله سوره عارف دکلوز اما برمرد عارف ولالت ایدرم
دیوب یحیی بن یعمره اشارت ایلدیلر حجاج دخی یحیی یه دعوت ایدوب کلدکده
وجه مزبور اوزره سؤال ایلدیکی یحیی دخی ایتدیکه بو شهری ... ایله بنا ایلدک
وبونده سنک ولاد ... غیری کمسه لر ساکن اولسه کرکدر دیسی حجاجک
آتش غضبی اشتعال بولیجایه قورقیم اشتغال ایلیوب ایتدیکی بو مقوله کلام
اهل ربی حاصل سوبلمه ... وحاصل نه در جوابنده ایتدی حق تعالی نک
عطایه علماری حقنده امری واخذ میثاقیدر که خلقدن برحدیث وکلامی کتم ایتمیه
حجاج غضبندن بجلیه خراسانه نفی ایلیوب ایده وار دفتره قتیبة ابن مسلم
مزبوره قضاة خراسانی تقلیدن و تفویض و حجاجک ایده وکی جفا مقابله سنده
انواع لطف تفویض ایلیوب اکثر بلاده مثلا نیسابور ومرو وهراة سبب
قاضی اولوب علم وفقیهده آثاری ظهور ایتمشدر بعضلر دیمشدر که یحیی بن یعمر
و ... فقیه ایدیکه عبادله یه خدمت ایدوب وخلفاء امویون لفی تالیف
ایلمشلر ایدی درر ... ابو الاسودک اوغلاری عطا وابو حرب
ایلمشده بو بش نفر مشایخ دخی نحو ... یه تخلیف ایلدیلر اطفالک
عبد الله بن ابی اسحق زیاد الحضرمیدر ایتمه قراآتده و عینه دنده قرائتی
یحیی بن یعمر و نصر بن عاصمدن اخذ ایتمشدر وکینیه والدی زیاد دن اولدی
جدی حرب دن اول حضرت علی الله کرم الله تعالی وجهه ابو عمرو بن
العلا ایله مناظره ایتمشدر سیرافی دیمشدر که عبد الله نحوده قیاس ده زیاده ایدی
ابو عمرو کلام عربده ولغاتده علی اوزره ایدی ابن سیرافی دیمشدر که عبد الله یونس
دن سؤال اولندیکی جوابنده یونس ایله نحو برابردر دیدیکی یعنی علم نحوی کمال موقف ایله
عارف ودقائقنه واقفدر دیمکدر ابن سیرافی دیدی که عبد الله دائما ...
طعن و فرزدقی تعییب ونسبت لحن ایدردیکه فرزدق دخی بو بیت ایله
آنی هجو ایلدی بیت ولوکان عبد الله مولی هجوته ولکن عبد الله مولی موالیا
ترجمه اکراهجی مو الیدن اولیدی اولوردم هجو عبد الله ای قائل
موالینک موالیسیدرا ... بچاو او لام آنوک هجوینه قائل عبد الله دخی
فرزدقه ایتدیکی تحقیق ایلدکک مولی موالی دیمک کرک ایدی ... الولاء عبد الله
آل حضرمی نک مولاسی ایدی انلار دخی بنی عبد شمسک حلفاسی ایدیلر وفاتی سنه
سبع عشرین ومائه ده ایدیکه سکسن سکز یاش عمر اولمشدر طائفه مزبوره نک ...

عیسى بن عمر الثقفی درکه کنیتی ابو عمرودر خالد بن ولیدک مولاسیدر قبیلهٔ ثقیفه
نزول ایدوب انلاره منسوب اولمشدر نحو وصرفده و قرآنده امام مشهور
و صیت جمیلی السنهٔ ناسده مذکوردر ابو عمرو بن العلادن و عبد الله
بن ابی اسحقدن اخذ ایتمشدر و حسن بصریدن و حجاج بن رؤبه دن و
بعض جماعتدن روایت ایتمشدر اصمعی وغیری اندن اخذ ایتمشلردر علم
نحوده اکمال و جامع ایله مسمی ایکی کتاب نافع تألیف ایتمشدر بونلر
حالا الآن کورلمشدر و کورمش کمسنه دخی کورمشدر دخی دیمشلردر
بعض مقداری تصنیفی وارایدی لکن جملهسی ضایع اولمشدر کلامنده غایت تقعر
و الفاظ غریبه و حشیه ایرادی ایله اظهار تنطع ایدردی صحاح جوهریده و غیریده
اندن نقل اولنمشدر که برکون حمار ندن دوشوب خلق اطرافنه جمع
اولوب اندن متألم اولدقده ایتدی ما لکم تکاکأتم علی کتکأکؤکم علی ذی جنة
افرنقعوا عنی یعنی سزه نه حال اولدیکه اوزریمه اجتماع ایدوب تکاکأ ایدر
بنم جن ایله مصروع اولمش شخص اوزرینه اجتماع ایدرکبی
بندن بعید اولک بو کندو حالنه فوکنده بکده لکن الفاظ غریبه وحشیه
وطلق ایله کلام مذموم در بر دفعه دخی عمر بن هبیره رو دو بعض خصوصنده
اکا تهمت بلیوب بیک مقداری سوط ضرب ایلدیکه اوکا ایسه والله انا واثق
ان کانت الا اثیابا فی اسیفاط قبضها عشاروک ... و استه
او ولان سنه ایچی برقاچ ثوب ایدی که اسیفاط یعنی برقاچ کوچک جوال
ایچنده ایدی انی دخی سنک دوه جیلرک قبض ایتمشلردر وفاتی سنه تسع و
اربعین یا خود خمسین ومائه ده در و ابو یحیی ابو عمرو بن العلا بن عمار بن عبد الله
المازنی النحوی المقری در مشهور اولان قراء سبعه نک بریدر و اسمنده
بکری برقول اوزره اختلاف اولنمشدر اصح اقوال بودر که اسمی زبان اوله
سبب اختلاف بو ایدی که جلالت قدرندن و عظمت شاننده کندوسندن
سؤال ایتمکه مجال اولمازایدی علم قرآت و نحو و لغتده امام اهل بصره ایدی
تابعیندن برجماعتدن اخذ ایتمشدر قرآنی مجاهد سعید بن جبیردن و مجاهد
قرائت ایتمشدر انس بن مالکدن و ابو صالح سماندن و عطادن و بعض
طائفه دن روایت ایتمشدر ابو عبیده ایتدی ابو عمرو علم قرآت و عربیتده
و ایام عرب و شعرده اعلم ناس ایدیکه دفاتر مؤلفاتی ایله دروندن فارسی سقفنه
دکین مالامال ایکن تنسکه فراغ بال اختیار ایتمکله جملهسندن احراق قصد ایدوب

احراق ایلدی کاغدیک اشرف وجوهندن ایدیکه قرزدق انلرمدح ایتمشدر یحیى بن علی بن
ودویسی اکا نقد درو دیمشلردر ذهبی دیمشدر که حدیثده روایتی قلیلدر و قرآنده صدوق
وحجت در فاقمنده بو بیت منقوش ایدی وان امرؤا دنیاه اکبر همه لمستمسک منها بحبل غرور
یزیدی و عبد الله بن المبارک و بعض خلق اندن قرائت ایتمشدر و علم ادبی و عربی
ابو عبیده و اصمعی و خلق کثیر اندن اخذ ایتمشدر سفیان بن عیینه ایتدی حضرت رسالت
پناهی صلی الله علیه وسلمی رؤیاده کوردم و ایتدم که یا رسول الله اختلاف قرآات
بکا دشوار کلدی بکا کیمک قرآتنه متابعت ایله امر ایدرسن حضرت بیوردیلرکه ابو عمرو
بن العلا قرآتیله امر ایدرم وفاتی سنه اربع یاخود تسع و خمسین ومائه ده واقع اولمشدر
مقدم انلر خلیل بن احمد خلفه السلف دار آنوک ترجمهسی کچمشدر خلیل فیلسوف
وقت در انلر ایدیکه کندوسندن مقدم و زماننده مسلم اولانلرک جملهسندن فائق
و هر فنده مرتبهٔ اطرافه اولنمش حقیق و لائق ایدی ابن جعد و علی سیبویه اندن اخذ
ایدوب استفاده ایتدیکه علومک جملهسی کتاب ایله تسمیه اولان کتابنده جمع ایدوب
کتاب مزبور عالمده مشهور اولوب من ذلک الزمان الی هذا الآن تصنیف اولنان
کتبک احسن و اجلی و افضل و اکملیدر و بر قائل دیمشدر و نه دره الا صفی الملیک
صلاة صدق علی عمرو بن عثمان بن قنبر فان کتابه لم یغن عنه ذو قلم ولا ابناء منبر
سیبویهک اسمی عمرو بن عثمان بن قنبردر امام بصریین در کنیتی ابو عمرودر بعضلر ابو
الحسن دیمشدر و بنی الحارث بن کعبک مولاسیدر سیبویه لقبیدر سبب تلقیبده
اختلاف ایتمشلردر بعضلر دیمشدر که زمان طفولیتنده والدهسی بو لفظ ایله رقص
ایتدیروردی بعضلر دیمشدر که بدنندن رائحهٔ طیب شم اولنوردی اول سببدن لقب
اولدی بعضلر شم تفاح معناسی ایدی دیدیلر بعض رواة مطلقا تفاح معناسی ایله
اطلاق اولنمشدر زیرا تفاح فواکهک الطفی و انظفی در دیمشدر اصلی بیضا شهرندن
ارض فارسدندر بصره ده نشو و نما بولوب خلیلدن و یونس بن حبیبدن و ابو الخطاب
الاخفشدن و عیسى بن عمردن اخذ ایتدیکه علم نحوی طلب ایتدوکنه سبب بودرکه حماد
بن سلمه دن حدیث استملا ایدردی برکون اوقودیکه قال رسول الله صلى الله علیه وسلم
ما احد من اصحابی الا و قد اخذت علیه لیس ابا الدرداء سیبویه دخی لیس ابو الدرداء
دیدیکه حماد صیح ایلدیک یا سیبویه دیدیکه سیبویه ایتدی لا جرم البته بن بر علم طلب
ایدرم که انکله ابدا لحن ایتمیم آندن صکره خلیله ملازم و تحصیل نحوده مداومت اولدی
بو مقامده و کلام بسیارده تمام اولدیکه ابو عبیده ایتدی سیبویه وفات ایتدکدن صکره
یونسه دیدیلرکه سیبویه خلیلک علومندن بر کتاب تصنیف ایتمشدر بیک ورق قدر ایمش
یونس بو کلامی استبعاد ایدوب بعده و کتابنه نظر ایتدکده ایتدیکه بندن حکایت ایتدوکی
مسائل و وقایعده صادق اولدوغی کبی خلیلدن حکایت ایتدوکنده دخی صادقدر

ودقیق کرکه زحکایت اولنور که کتاب سیبویه یازمغه نک کنده اون دفعه دن زیاده اوقیوب پاره پاره اولدی بعض قرائت ومطالعه سنده کمال اعتنا واهتمام سببیله بیجه دفعه تمام ایدوب بنه عدم قناعت ایله بیجه دفعه پاره پاره اولنجه مداومت ایلدی بعض طلاب عزیز متن کتاب کتاب رجا ایلسه رتنظیم واستصعاب ایدوب هیچ سوزدر یا ایلدیکی در برخطاب ایدردی بعض کمال دقت وصعوبتندن اکا خوض وغوص [illegible] دریا سوزنه مشابه دردیکه بعضلر دیمشدر که خلیلک مجلسنده حاضر ایدم سیبویه اقبال ایتدکده اول دخی الطفله استقبال ایدوب مرحبا شول زائره که هیچ دلگیر وملال اولمز دیمکله وبن خلیلدن بوکلامی آنجق حقنده دیدوکنی ایشتدم ودخی نقل الامر شایتذکر که لطیف پاک وصاحب حسن وجمال وطبع چالاک ایدی لکن لسانده لکنت اولوب اداء حروفه تمام قادر اولمیوب قلمی لساندن ابلغ ایدی روایت اولنور که سیبویه بغداده وارد اولدیغی برمجلسده کسائی ایله مناظره ایدوب بو کلامده اختلاف ومباحثه ایتدیلر کنت اظن ان العقرب اشد لسعة من الزنبور فاذا هو هی ایه دیر فاذا هو ایاها دیو سیبویه بیک در دیوب جانب رفعی اختیار ایدوب نصبی تجویز ایلدیکه کسائی ایتدی خطا ایلدک عرب هم رفع وهم منصوب دیر دیوب بعض امثله ایراد ایدوب جواب قادر اولمدی عرب قائم اوقاتا ودیوب انجلیسی دخی واقع دیر دیدیکه بحث ایتدی شرک هر برینه دعواسنده اختلاف ایتدیلر شرک بانکیوز حاکم اولور کسایه ایتدیکه بسته بنک قابوکده اعرابلک سلیقه ایله عربلر وار در که اشعار عرب باد دل اولنی نقدی ابتدی واقعا بو کلامک ثالم اهل انصاف ودخی طبع صافی طائفه در زبوره دن سوآل اولندقده کسائی جانبینه ترجیح والوک قولنی تصحیح ایدوب قول صواب او زبور دیدیک دیدیکه دردیلر سیبویه کمال غیرت ومحبت وجرت عموم ایدوب ابتدیکه ای وزیر نظر ایدوب صاحب ثانیسه دیدیلر دیدی انلرک بو کلام نفسه اعتقاد وصواب کسائی نک قولیدر دیدیکلرینه اعتقاد ایتمیکه انلر ایله کندیلر بو کلامی سویلیه لر زیرا انلرک لسانی خلاف صوابه مطاوعت ایتمیوب طبیعتلری خطایه موافقت ایتمز دیدی روایت اولنور که طائفه مزبوره یه تعلیم ایدوب جانب کسائی یی ترجیح ایله حرص رشوت ایتمیشلر ایدی بعده کسائی یحیی به دعا ایدوب ایتدیکه سیبویه دهلیزدن جدا اولمز مرادم زیاره ایدوب اولدی اگر رای ایدرسکز غالبا جوهره رضاور صورت جائزه ایله جبر خاطر وتسلیت خاطر جائزه ایله جبر خاطر ایلیسیز دیمکله بر حوصله ایله اون بیک درهم احسان ایدوب سیبویه دخی حزن وانکسار ایله رجوعنده مقبول وبلاد فارسه دخول ایتدی بعده انده عمری قصیر اولوق ایله زمان یسیرده وفات ایلدی موته بغداده واقعا دیمشلر بعضلر شیرازده دیمشدر سنه ثمانین ومائه ده وفات ایلدی خطیب ایتدی عمری او وقت ایکی قرق یل دیمشدر بعضلر قرق یل قرب ایدی دیدیلر بعضلر سنه اجری وستین ده بصره ده

واقع اولدی دیدیلر بعضلر سنه ثمان وتسعین ده دیدیلر ابن جوزی سنه اربع وتسعین ده ساوه ده فوت اولمشدر دیدی انتهی هاکسائی نک اسمی علی بن حمزه بن عبدالله بن عثمان الامام ابو الحسن الکسائی در بنو الاسد موالیسندن بهمن فیروز اولادندندر نحو ولغتده امام کوفیین وشیوخ قراء سبعه مشهوره دن بر امام که قراء اکا غلام اولمز ایدی الوکه عقیده ونطقنه شدة وجلالت شانی نه مرتبه ده ایدوکی ایله تسمیه اولنور وغلغل وجرحی اولدرکه برد فوکی الجنده احرام ایتمشدر بعضلر وجه بیان ایتمشلردر اصلنده اهل کوفه دن ایدی بعده بغداده توطن ایدوب حمزه دن قرائت ایلدی بعده کنده دخی اول برقرائت اختیار ایلدی سلیمان بن ارقم دن وابوبکر بن عیاش دن سماع ایتمشدر خطیب ایتدی علم نحوی کبر سنده تعلم ایدوب ومعاذ هراء خدمتنه ملازمت ایدوب مالکنا ولد ودخی طلب صرف ایلدی ابو عمرو بن العلاء ودخی اول یدی یل خلیل دن خدمت ایلمشدر بعده بصره یه چقوب خلیل ملاقات وحلقه سنده جلوس ایله صرف اوقات ایلیوب رکون اعراب دن برکمسه ایتدیکه معدن فصاحت وجبال اولان بیت نار کوفه یی ترک ایدوب بصره یه گلوب رغبت اکلمنی برکت ایلدک کسائی دخی گلوب خلیلدن سوال ایلدیکه بو علمی قندن اخذ ایلدک خلیل ایتدی بو وادی حجاز ونجد وتهامه دن اخذ ایلدم پس کسائی چقوب دوز بو وادی وسیر ایدوب بو وادی ایلدکده تحصیل لغت وکسب فصاحت وبلاغت ایدوب بنه رجوع ایدنجه بو برد صیوعلی کتابت ایلدکه اون بش قنینه مداد صرف انفاد ایلدی انلرمندن سماع ایله حفظ وانتفاع ایتدکدن ماعدا بعده بصره یه گلوب کوردیکه خلیل نازل جوار رحمت رب جلیل اولوب مقعد ونباد دن قرار ویرمنده یونس قرار ایلمش پس یونس ایله کسائی میانه سنده بعض مسائل ومباحثه اقراضانی مطارحات واقع اولوب بالضروره یونس کسائی نک فضلنه اقرار وتوقیر وکنده ویرمنده اجلاس وتقدیم ایلدی ابن اعرابی ایتدی کسائی اعلم ناس وعربیته عالم وضابط وقرائت ده ماهر وغریب ده وحید ایدی لکن شرب نبیذه مداوم ومحبت غلمانه ملازم ایدی رشید ولدی امین ومأمون تأدیب ایدوب انلک حضرت امام ابو یوسف قاضی میانه سنده بحثلر جاری اولمشدر که طبقات نحاته آتی حکایت اتمشدر دیمشدر ابن درستویه ایتدی کسائی بلا ضروره جائز اولمیان بعض شواذی ایشیدوب اصل ومقیس علیه ایدردی ودخی فصاحت عاری انواع ایله اختلاط ایدوب اول سبب دن نحوی افساد ایتمشدر دیمشدر کسائی نک بیجه مصنفاتی واردر جمله دن معانی القرآن ونحو دن بر مختصر ودو قراءات ونوادر کبیر واوسط واصغر العدد والهجاء والمقاطع والحروف وغیره ایلمشدر وبو کسائی بغری انکلا امام محمد بن حسن که شهر ری ده یوم واحده وفات ایتدیلر رشید ایله بیله چقمشلر ایدی رشید اولکون علم فقه ایله نحوی بیوم واحده دفن ایتدم دیدی سنه ثمان یا خود ثلث یا خود تسع وثمانین ومائه ده یا خود ثلث وتسعین ومائه ده واقع اولمشدر بعده خلق ایکی فرقه اولدیلر زمانلرنده کوفه ایدیکه برفرقه دخی بصری ایدیکه انجق کسائی وتلمیذی امام محمد بن زیدن عبد الاکبر الازدی البصری ابو العباس المبرد زماننده بغداده

و امام حوبیشا بری کسائی دن و ابو زید دن و ابو حاتم سجستانی دن اخذ ایتمشدر اسمعیل صفار و نفطویه [illegible]
نقل و روایت ایتمشلردر فصیح و بلیغ و خوش ادا و نکته دان و عارف اخبار و علامه دنیا صاحب خط و [illegible]
مجالسنده و مشکلاتده ایدی صاحب جمال زیبا ایدی خصوصا احکام صبا و اهل بصره و اهل کوفه ایدی که مبرد کلمنده و مجالسی
نکته کورمشدر و تمکرار ... کتاب المؤلف و الثالث تصنیفنا ایدی مازنی به اوتوکر ... مشکلاتی برینه ایلدی
حسن جوابا یلد جواب ویرمش مازنی قرفانیت المبرد ذکر ایدر ... ابو علی حسن دیلکه ... قول ... تصنیفه
مبرد وهمه بر ... ایلیوب درر معانی القرآن الکامل المقتضب الروضه المقصور و الممدود و الاشتقاق القوافی اعراب القرآن
نسب عدنان و قحطان الرد علی سیبویه شرح شواهد الکتاب ضرورة الشعر العروض ما اتفق لفظه و اختلف معناه
طبقات النحاة البصریین در ... عمری سیز ... مبرد ایله ثعلب بیانده منافره ... و بو برینی بیرلی که ...
مثل ضرب ... شاع و مشهوردر ... فایده ... عبرکانا ثعلب و مبرد ٭ اما اخفش
تلمیذ سیبویه در سعید بن مسعده ابو الحسن الاخفش الاوسط در مشهور اولان اوچ اخفشک بریسیدر لکن
صحیح بودر که اخافش ... اوله ... فریب ذکر اولنور ان شاء الله تعالی اخفش بریدر
بلخ ... ساکن ... مولی سعید ... اهل بلخ ... منطقی ... مجتمع اولمایوب دل
لسانی ... ایدی بصره ده ساکن اولوب نحوی سیبویه دن قرائت ایلدی اما سیبویه
... ایدی خلیل دن اخذ ایتدی معتزلی المذهب ایدی کلبی دن و نخعی دن و هشام بن عروه
دن روایت ایتمشدر ابو حاتم سجستانی دن روایت ایتمشدر بغداده داخل اولوب انده
بر مدت اقامت و روایت و تصنیف مداومت ایلدی اخفش ایتدی اول زمانده که سیبویه
ایله کسائی مناظره ایدوب سیبویه رجوع ایلدی که ملاقات ایدوب ... و داع ایدوب اهوازه کیتدی
بن دخی بغداده وارب کسائی نک مسجدینه کوربب صلوة صبح ده ... ایلدم ... بعد الصلوة قعود
ایدوب اوکنده فراء و احمر و ابن سعدان ... سلام ... ورحال یوز مسئله دن سؤال ایلدم
جوابنده ... خطا ایلدم ... ایسته یوب
انلاری منع و ... باشمه ابو الحسن سعید بن
مسعده ... تقدیم ایلدی ... اوله
مراد ... وعظیم ایلدی ... عفارق اولوب ... مراد
و مسئله اجابت ایلدم ... ایدیکه ... برکتاب تصنیف ایدوب
... برکتاب تالیف ... بعده فراء دخی ... اوزرینه
معانی شعر ده برکتاب تالیف ایلدی بعده کتاب سیبویه یی کسائی اخفش دن قرائت
ایدوب ... ایلدی اخفش ... احوال الالفاظ ... جمیع ... اعلم و اجدل ده ... دن
اصدق ... ایدی جمله مصنفاتندن در الاوساط فی النحو الاشتقاق المسائل الکبیر المسائل الصغیر العروض القوافی
الامثلوک ... عشر ... خمس عشرة و مائتین ده در
فائده ٭ اخافش اوچ در اکبری عبد الحمید بن عبد المجید ... اوسطی سعید بن مسعده اصغری علی بن سلیمان در
بعضلر ... احمد بن عمران ... بعضلر دن ... دخی ذکر اولنشدر احمد بن محمد

محمد الموصلی النحوی خلف بن عمر ... عبد الله بن محمد ... عبد العزیز بن احمد ... علی بن
... الشاعر و نحوی علی بن اسمعیل الفاطمی اولنلر ... موسی بن ... در و آخر
سیبویه ... جمله ... مسند ... قطرب محمد بن المستنیر ابو علی النحوی در مدت سیبویه
ملازم ... و ... ولازم اولوب ... فایدسنه مکتوب سیبویه ...
... ما انت الا قطرب لیل ... برابری ... الا قطرب لیل
قطرب ... ابن ... حیوان ... اولدی سیبویه ... ملقب اولدی عیسی بن عمر دن
اخذ ایلمشدر ... منزله نظامیه ... ترجیح ایدوب ... نظام دن ... اخذ ایلمشدر
... ایدی ... اشتغال ایلدی ... کل ... ایدی ابن سکیت
... ابن ... مال ... و فواید ... کتابت ایلدم ... ظاهر ...
... ذکر ایلدم ... مخالفه ... سبوق الاقوال ...
... فراء دخی ... کتاب الاشتقاق القوافی المثلث
النوادر الصفات الاصوات العلل فی النحو الاضداد الهمز خلق الانسان خلق الفرس اعراب القرآن
المصنف الغریب فی اللغة مجاز القرآن ... وفاتی ... سنت ...
بصره ٭ صالح بن اسحق ابو عمر و الجرمی البصری ... قبایل ...
موالیسی ... ملقب ایدی ابو زید ایله مناظره ... فراء ...
خطیب ایتدی جرمی عالم و فقیه و ذی دین و اهل ورع ... حسن المذهب و صحیح الاعتقاد ...
... بغداده ... اخفش ... لغة اصمعی دن ... ابو عبیده دن
اخذ ایلدی ... روایت ایلدی حدیث و اخبار ده جلیل ... فرّا ایله مناظره ایلمشدر
علم نحو ... وفات ... شرح ...
... نام کتابی ... صالح ... عثمان المازنی در
... ترجمه سی ... محمد بن یزید ...
... ترجمه سی ... ابو اسحق الزجاج و ابو بکر بن السراج
و ابن درستویه و ابو بکر محمد بن ... و ابو بکر محمد بن مرزبان ... اجل علما
اولکه زجاج ... ابراهیم بن السری بن سهل ابو اسحق الزجاج در خطیب ایتدی زجاج
اهل فضل و دین ... الاعتقاد ...
... زجاج ... الکتاب ... مبرد ...
... تعلیم ...
... ابن ...
... ابن ...
... زجاج ...
... زجاج ... سلطان ...

زجاج طلب ایلدیکه زجاجدن منقولدر دیمشدرکه جیده اشتغل ایدر کوروب او علی فاسی بکا تعلیم
ایلدیکه بعده تحصیل ثروت و مادده وقت بر مرشد اولوبکه هر کون بیک درهم ویریر بالک
او فاته ذکر نقیبه و هر روز و شب احوالنی نفقه دن خللی او لمادم بعده قاسم غزر ایدیکه
اکر والدنک برینه وزیر اولمق میسر اولورسه بکا بکری بیک دینار ویره جوق زمان مرور ایتدوب
مرادنه واصل و منصب وزارته نایل اولوب بن دخی خدمتنه متعهد و مجلسنه ملازم و ندیم
اولوب لکن وعدیکه اراده و نذر سابقی ایفا ایتمکی تذکیر ایتمکدن حیا ایدردم وزارتنک اوچنجی
کوننده بکا ایتدیکه یا ابا اسحق سنی کوردم که وعد سابقی بکا تذکیر و اظهارینه تیقظ ایتمز سن بن دخی
ایتدم وزیرک کرم و رعایتنه اعتماد و برخادمنک حقنده ایتدوکی نذر واجب الاداء
اداره تذکیر اولما و غدا اعتقادم اولمامق سکوتی اختیار ایلدم و زیر دخی ایتدیکه اکر شوی اتلف
مهود بکا دفع و تفویض ایدرسم اهل نفاق حقکده افساد و اتفاق ایدرلر بو خوف ایدرم
امری آنه منوقفا اخذ ایتمک اولی در زیرا خلقک امور متظلمه و رفع ایتدیکلری رقاعی جمع ایتمک
بنی بیع و مقابلیه سنده بکا برحق و حقه تعیین ایلدیکه احیانا بکا سؤال ایدرلر دیکه اول مالک
حاصل اولدیمی بن دخی او ماده ده درایدم تا زمان یسیرده مبلغ کثیر تحصیل و نذری تکمیل
ایتمشلیدم تا که برکون ینه سؤال ایدوب بن دخی تفصیلاً آن کتابکز برابر جواب ایدوب
برکت وزیر ده حاصل اولدیکه دیدم اول دخی والله شدی صلیبی بخاطرم اولوب انشراح
قلب ظاهر اولدی زیرا علم غایت ایله مشغول و حصول نهایت ممول ایدیکه بعده بکا
اوچ بیک دینار جمله واجب ایلدیکه وقاکم صباح اولدی بن دخی خدمته مهود و مباشر
و جوهی رفاهو میادرت ایتدم وزیر ایتدیکه یا نکده او لان رقاعی کتور و حالته ایله بن ایتدیم
امثالا لامر تذری استیفا ایدیکه خدمته اوا ایلدم وزیر ایتدیکه سبحان الله بوبله ظن
ظن ایدرسن که بر کرم که بکا و سکا عادت اولمشی اولابه آنی قطع و اول الحسنانه سند
منع ایلیم وظلق علمی سنی اول خدمته و بیلدکز که اولجاه و منزلتک جهتندن سنی تعظیم ایلرلر
شمدی ظن ایلیه لرکه بنم یانمده سنک منزلتک یتمز و اول سببدن سن ضعیف و فکرسن
او لاسن بو حالی اختیار اولمق اولمادی حالمده ساعت بساعت پشداه خدمته مبادرت ایدرو
اجوبه جواب بالتحصیل و الکتاب ایله ویردیکه بن دخی دستینی تقبیل ایدوب خدمته مبادرت ایدوب
سونته دکن خدمتنه ملازم اولدم انتهی زجاجک تصانیفندندر معانی القرآن الاشتقاق
خلق الانسان فعلت و افعلت مختصر النحو خلق الفرس شرح ابیات سیبویه القوافی العروض
النوادر تفسیر جامع النطق و بو مبارک تعبیری وفاتی سنه احدی عشرة و ثلثمائه ده جمادی
الآخره ده در و بعضی و فاتنده سیف الدن سؤال ایلدیلر بعضه سیبویه ایلدیکه واخر نفسنده
اندن مسموع اولان بو کلام ایدیکه اللهم احشرنی علی مذهب احمد بن حنبل رضی الله تعالى عنه
و دخی معلوم اولاکه ابو بکر بن السراج محمد بن السری البغدادی النحوی در و زبانی ایتدیکه اصحاب
مبرّدک اصغر اندن صاحب فطنت و ذکاو و وجه وروشن اثار عقل و کمالنک اشراقی مانند

او کاایدیکه مبرد دن کتاب سیبویه قرائت ایدوب بعده موسیقی به اشتغال ایدوب برکون
مختصر زجاج دن بر مسئله دن سؤال ایلدیلر ابن سراج جواب وبروب خطا ایدوب زجاج دخی تحکم
توبیخ ایدوب سنک کبی کسه بو بله مسئله یی مشکل دن خطا ایتمک لایقدر والله اکثر حزنلدم
و الیم سنه ضرب ایدردم لکن بو مجلسک محلی بو قدر ردیه ری ابن سراج ایتدی ای ابی
اسحق ادب بنی تمام ضرب و تأدیب ایلدک امّا باعث بو درکه علم موسیقی به اشتغال
بنی بو امور دن منع و اشتغال ایلدیکه بعده بینه کتاب مراجعت و دقایقنی ملاحظه به رغبت
ایدوب مسائل اخفش و کوفیینه اعمال و تعویل ایدوب مسائل کثیره ده اصول بصریینه مخالف
ایلدیکه حتی دیمشلردر که علم نحو جنوندن عاقلی اولمامشدر ابن سراج اصولی ایله انی عاقل
ایدیجه دکین ابن سراجدن اخذ ایتمشلردر ابو القسم الزجاجی و سیرافی و فارسی و رمانی لکن مبرّد
عمری قصیر اولوب زمان شباب ده جوار رحمته کتدی بهره یاب اولدیکه سنه ست
عشر و ثلثمائه ذی الحجه سنده و مؤلفاتندن الاصول الکبیر جمل الاصول الموجز شرح سیبویه
الاشتقاق که اول نا تمام قالمشدر و احتجاج القراء و الشعر و الشواذ و تجلی الریح و الهواء
و الثمار و الخط و الهجاء و المواصلات و المذاکرات فی الاخبار در و دخی معلوم اولاکه ابن درستویه
عبد الله بن ابو محمد بن جعفر بن درستویه ضم دال و راء و سکون سین ایله ابن المرزبان النحوی در
شان بهر مجانسندن قدری عالی و زبور علوم کثیره ایله مزیّن و حالی اولدیکه بر سببدن تصنیفی
جید در و اکثر مصنفاتنه سبب ایدیکه مبرد ایله بحث و ابن قتیبه ایله ملاقات و الفت ایدوب دار
قطنی و غیری اندن اخذ ایلمشدر علم لغتده بصریونه زیاده نصرت ایدردیکه
ابن منده و غیریسی انی توثیق ایتمشلردر بعضی نقددر دیمشلردر امّا ضبط الله الا انکار فی
تضعیف ایلمشدر یعنی روایتی ضعیف در دیمشدر ولادتی سنه ثمان و خمسین و مائتین دن
وفاتی سنه سبع و اربعین و ثلثمائه ده در مصنفاتندندر الارشاد فی النحو شرح الفصیح
الرد علی المفضل الرد علی الخلیل غریب الحدیث المقصور و الممدود معانی الشعر اخبار النحاة
و بو مترک غیری در و دخی معلوم اولاکه محمد بن مزید کنیتی محمد بن مزید بن محمود بن منصور
راشد ابو بکر الخزاعی در که ابن ابو الازهر النحوی دیمکله معروفدر بعضلر محمد بن احمد بن مزید در
دیمشلردر خطیب تاریخ بغداد ده دیمشدر که ابن مزید مبرد دن روایت ایدوب انوک
مستملیسی ایدیکه یعنی انوک املاء ایتدوکنی اخذ ایدردیکه و دخی زبیر بن بکاردن و بعض
جماعتدن دخی اخذ ایتمشلردر انوندن دخی ابو الفرج الاصبهانی و المعافی بن زکریا و ابو بکر بن شاذان
و دار قطنی روایت ایتمشلر خطیب ایتدیکه روایتنده ضعیف ایدیکه مناکیر روایت ایدردیکه
خطیبک غیری دیمشلردر که کذاب و قبیح الکذب ایدیکه کتاب الهرج و المرج فی اخبار المستعین
و المعتز و کتاب اخبار عقلاء المجانین انوک تصنیفیدر وفاتی سنه خمس عشر بن و ثلثمائه
مدتنه عمری تسعیندن زیاده ایدیکه و دخی معلوم اولاکه محمد بن مهران محمد بن علی بن
اسمعیل ابو بکر العسکری درکه مبرمان ایله معروفدر ولادتی طریق راهمهرمزده ایدیکه

ذکا ایدی

بردن اخذ ایدوب بصره ده زجاجدن دخی زیاده اخذ ایتمشدر علم نحوده تقدم ایدی عارف
بو سیرافی اندن اخذ ایتمشدر لکن غایت بخیل ایدی کتاب سیبویهی تعلیم ایتمزایدی الا یوز
دینار ویرمدکجه ابو هاشم جبائی دخی تعلم طلب ایدوب یوز دینارک اشتغالنی وعد ایلدی
ما شمول شرطلکه اداء مالده اهمال ایلدی قاچم اتمام کتاب ایلدیکی بهکوجک زنبیلک
تعشیره سنی نحیان ایله فیلا بوب نقش وترتیب ایدوب انجنی مل بریره طاشلر ایله مالاما
ایدوب کلید ومهر اوروب وبر بند ایله هاروب مبرمانه ارسال ایدوب ایتدیکه ارسال اولنان
زنبیل باشکده طورسون بغداددن هاشم کلیجه مبرمان دخی زنبیلک شکلنی وثقلنی کوردیکی
ایچندیکی پنجه اولان دراهم بلکه ذهب ودر بلده ابو هاشم مبرمانه بر مکتوب ارسال ایدیجک
بغداددن اول اهمال ایلدکده اشکالی اولدیغی نجادخی سفر لازم اولوب کتمکه عازم اولدم سنک
حققلکده اولان مالک فی تصرفنی سکا مباح ایتدم دیوب هاشم بصره یه متوجه اولور
مبرمان ایسه زنبیلی فتح ایدر کورر کی ایچی احجار ایله طولمش بولور کندوبه عظیم زنک اولمش
ابو هاشم ویدیکلری طعام بکاتجا ابتمش دیو بره دعا ایدر اما مبرمان دخی بو دکلو علم ومعرفت ایله
سخیف العقل ایدی حرکت ایدکه بعضا واقعه ده بر مکان بعیده کیتمک لازم کلسه کندو بی برحالک
اوزرینه بر حبل ایله شد ایدوب اکثر اوقاتده بانجه بر مقدار یتی الوب کلی ایدوب جکردکی تقدید
ایله فلفلک باشلرینه چالوب اذا ایدردیکاه اولور دیکه حالک بشدنه بنوکلی ایدوب سیجولانه
بو سوبلینه اعتذار ایدردی مؤلفاتندندرکه کتاب شرح سیبویه شرح شواهد کتاب سیبویه
شرح الاخفش النحو المجموع على العلل العیون التکنفیین انجاری صنف شکر المنوز بیدی ایتدیکی
مبرمانک وفاتی سنه خمس واربعین وثلثمائه ده در ودخی معلوم اوله که ابن کیسان محمد بن احمد بن
ابراهیم بن کیسان ابو الحسن النحوی در زبیدی ایتدیکی بو ابن کیسان نحوده ومعانیده والا ابن
کیسان قدیمک غیریدر خطیب ایتدیکی نحوده بصریونک وکوفیونک ایکی مذهبی ایله حافظ ایدی
زیرا مبردن وثعلبدن اخذ ایتمشدر ابو بکر بن مجاهد دیرایدی که ابن کیسان اکیسیندن
دخی انحی ایدی یعنی علم نحوده مهارتی انلاردن زیاده ایدیکه یاقوت ایتدیکی لکن مذهب بصریونه
میلی اکثر ایدیکی ابن انباری ایتدیکی ابن کیسان ایکی مذهبی بلیحقیقا ایدوب اکیسندن دخی
نسنه ضبط ایتمشدر ابو حیان توحیدی ایتدیکی الا الا کوردم که مجالسه وانکله مجلسلری فواید
کثیر واصناف علوم وتحف جامع ولطایفی حاوی در بر مجلسنه نظیر کورمدم وانوک باشنده یوز
ازهنسن ودواب جمع اولوب هر بری رؤسا واکابردن بحفیل جمله کلنکر سوار اولشلر ایدیکی
مقام رفیع وذخیره بوشین اولان فقرایه میلی محتاب تاج وارباب حرف ودیانجلو اولنلره
زیاده ایدیکی انوک مصنفاتندندر علم نحوده مهذب غلط ادب الکاتب المسلمات البرهان
غریب الحدیث معانی القرآن علل النحو مصابیح الکتاب ما اختلف فیه البصریون والکوفیون و
بونلارک غیری وفاتی سنه تسع وتسعین ومائتین ذی القعده سنده سکز کون کجدکده وفات
اولمشدر ودیمشلردر لکن بو سهودر قول اصح بودرکه وفاتی سنه عشرین وثلثمائه ده در

بعده بونلارک بعضیسی ابو علی الحسن بن احمد بن عبد الغفار الفارسی کلمشدر بعضیلر فارسی دیمشلر
فسوی دخی دیمشلردر زیرا ولادتی فارسده اعمالندن فسا مدینه سنده در ودخی زید بن علی الفارسی
کلمشدر ودخی ابو سعید الحسن بن عبد الله السیرافی کلمشدر ودخی علی بن عیسی الربعی کلمشدر
بعده ابو علینک بر تلمیذی کلمشدرکه ابو الفتح عثمان بن جنی در ودخی انوک تلمیذ زاده سی
محمد بن الحسین کلدیکی ودخی بر تلمیذی عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجانی کلوب اکثر متقدمینه تحقیق
ونفعده فایق اولدیکی اکثر انوک کتاب دلائل الاعجاز ایله اسرار البلاغه دن بعضی براثری ایدوکی
بیننه نحو وشرفده کافی وفضائلنی اظهارده وافی در امدی معلوم اولاکه ذکر اولنان فارسی حسن بن
احمد بن عبد الغفار الامام ابو علی الفارسی الفسوی درکه مشهور افاق ودر علم عربیده اوحد زمانه ایدی
على الاطلاق زجاجدن وابن سراجدن اخذ ایلدیکی و بلاد شامی اطرافی کزدی تلامذه سنک
اکثری انی بردن اعلم دیرلرایدی ... سندن دخی بچه کتب تحصیل ایتدی وکتب فضلانی تحصیل ایتدی
ابن جنی وعلی بن عیسی الربعی لکن مذهب اعتزال ایله متهم ایدیکی عضد الدوله قتنده مقدم ومعظم
اولوب نحوده ایضاح وعلم تصریفده تکمله نام کتابلر انوکیچون تصنیف ایلدیکی نقل اولنورکه دقتکه ایضاحی
تالیف ایلدیکی چندان مقبولی اولیوب بو دکلو زحمت خرج ایدوب لکن بزم بیلدیکمز دلدن زیاده
نسنه درج ایتمامش سن بلکی جبیانه لایق در وانلارک سکنارینه موافقدر دیوب فارسی دخی کیدوب
تکمله یی تصنیف ایدوب عضد الدوله یه کوتوردیکی عضد دخی کتابه واقف اولوب ایتدیکی بو شیخ
غضب کلوب بر کتاب کتوردیکه نه بز فهم ایدرز نه کندوسی فهم ایدر دیو بو انوک مؤلفاتندندر
کتاب الحجه التذکره ابیات الاعراب تعلیقه على کتاب سیبویه المسائل الحلبیه البغدادیه القصریه
البصریه الشیرازیه العسکریه الکرمانیه المقصور والممدود الاغفال بو ... بعضی مسائلده زجاجی
رد طریقی ایله ذکر واصلاح ایتمشدر وبونلارک غیری مؤلفاتی واردر وفاتی بغدادده سنه
سبع وسبعین وثلثمائه ده در اما زید بن علی بن عبد الله الفارسی ابو القاسم الفسوی النحوی
ابن عساکر تاریخ دمشقده وابن العدیم تاریخ حلبده دیمشلردرکه علم لغتده وکمال علومده
واقف وعارف ایدی کتاب ایضاحی وجمله ...یی شرح ایتمشدر وحلبده علم نحوی
اقراء وایضاحی روایت ایلدیکی ابو الحسین دن که فارسینک ابن اختی در اول دخی خالی فارسیدن
وحدیثی روایت ایلمشدر ابی نعیم الهروی دن وغیریدن اندن دخی شریف ابو البرکات عمر بن ابراهیم
الکوفی قراءت ایلمشدر وابو الحسن علی بن طاهر النحوی وغیری سماع ایتمشلردر بعده دمشقه
ساکن اولوب اقراء علوم ایلدیکی وفاتی طرابلسده سنه سبع وستین واربعمائه ذی الحجه سنده
یا خود ذی القعده سنده واقع اولمشدر اما حسن بن عبد الله السیرافی حسن بن عبد الله بن المرزبان
القاضی ابو سعید السیرافی النحوی در یاقوت ایتدیکی پدری مجوسی ایدی اسمی بهزاد ایدیکی افندی ابو
سعید عبد الله ایله تسمیه ایلدیکی ابو سعید مزبور بغداده وارسه علوم قرآن وتعلیم لغت
وفقه وفرائضی ایله مشهور زمان اولدیکی قرائتی ابو بکر بن مجاهد دن قرائت وابن دریددن علم لغت
... انلار دخی ابو سعید دن علم نحوی تحصیل ایتدیلر ودخی ابن سراج ومبرماندن کسب وتکمیل ایدوب

ابتدارک ایکیسی دخی قرائی وحسابی اندن اخذ ایدیلر بغدادده وفات وبر مدت عدلا جمیع ماضی اولدی
ابو حیان توحیدی تقریظ جاحظده دیمشدر ابو سعید سیرافی شیخ الشیوخ وامام الائمه ایدی علم نحو
وفقه ولغت وشعر وعروض وقوافی وقرآن وفرائض وحدیث وکلام وحساب وهندسه ده معرفتی
عامه ومهارت تامه سی وار ایدی الّی ییل جامع رصافه ده ورع وتقوی ایله مذهب ابی حنیفه اوزره
فتوی ویردی قطعا برخطاسی ظهور ایتمیوب بر زمانده قضا اولدی بغدادده دخی نقد
وامانت ورزانت ایله وصف اولدی وقرق ییل بلکه دخی زیاده عالم الدهر اولدی
محاضرات العلماء حقنده دیمشدر شیخ دهر وقریع العصر عدیم المثل مفقود الشکل ایدی زهد
کرک نظم وکرک نثر اندن اخذ ایتمشکور ... دخی زمین ونقی ونقی ... فی ورزاهد
خاشع وعابد ایدی نهارده ذاب وعادتی قرائت وخشوع وبلادده ورد قیام
ایدی بر نسخه قرائت ونماز ایدیکه اثره ذکر مدت بعث اولا ابنه بکار وجزع ایدوب اوکی
روز حینی منقبض واکل وشرب دن نصیبی منقبض اولوردی ومشایخدن برکسنه گورمم
سحکام شبلیه نذکره وزمانیدن تأسف وتحیره اندن زیاده اولا قچ اقرانندن بر
کورسه که اندن عاجلا آثار شیب ظهور ایتمشلی اکا غبطه اولوردی ودخی کتاب ابتداع ده
دیمشدر شیخ علی جلال الرجیح ومذاهب سوئی اتلم دهر بابه دخول وولوج دهر طریقندن خروج
سازندن افضل امم وخلق موئدن ده ملازم چاره دستکی وحقی جلادن اذ ودی وفقه دها فقه
احکامه وافقی ایدی انجه ملوک چاره تعظیمه سلوک ایدوب فقه وحدیث ولغت دن بچه مسائل
دن سؤالی ارسال رسائل وادل تعظیم ابله اتخاذ وسائل ایدرلردی خطی خوب ایدی دیوانی
رفقاده تفوق اولوب نهایتسی طلب ایلدیلر استکلاع ایدوب جاب وبرردی که بو براور در که زباده
مجاهدین ابیه اندن عادی البته تعلیم وسیاسته موقوف زبن خود اول وادی جزیم طلب
دخی حقنده دیمشدر که زاهد وورع ایدی مقابله حکم دن اجواعه اخذ ایتمیوب بلکه کسب یمین دن
جیبندن اکل ایدردی کاجلسنه نجاردن مقدم اولی ور وکتابت ایدوب اولن اجره یه یچ
اولنوب مؤنته قدر کفایت اولوردی ابو علی واصحابی اکا غایت حسد ایدرلردی مولدی
سیراف ده ایدی اکی یورزین سنه دن مقدم نسبت اند مطلب علا ابتدا ایدوب بعده
عمانه جهوب اند تفقه ایلدی بر مدت عسکر ده اقامت ایدوب بعده بغداده وارمشدر
ایدی ماکم خلیفه مطیع ده وفات ایلدی سنه ثمان وستین وثلثمائة ده ماه رجبک ایکنجی کونی
یوم الاثنین ده مصنفاتندندر شرح کتاب سیبویه که مثلی مسبوق وکلی ایدی حتی ابو علی فارسی
وسائر معاصرلری اول تصنیفنه حسد ایتمشلردر ودخی شرح الوزیریه الفات القطع والوصل الاقناع
فی النحو که آنی اتمام ایتمیوب ولدی ویرا ایدی والدوم کتاب اقناعی تألیف ابله علم نحوی مزابله الفاء
ایلمشدر بعض عبارت سهل ده آسان ایتمکله محتاج شرح اولماشدر دیمکدر ودخی مؤلفاتندندر شواهد
سیبویه المدخل الی کتاب سیبویه الوقف والابتداء صنعة الشعر والبلاغة اخبار النحاة البصریین
بر رساله کبیره در اما رمانی علی بن عیسی بن علی بن عبد الله ابو الحسن الرمانی در اخشیدی
ابو بکر دخی معروف در وادی دخی در ایلر ایدی کلی رمانی ایله اشتهاری زیاده در

امام

امام وادب ده علامه تمام ایدی طبقه ده معاصرلی فارسی وسیرافی ومذهبده معتزلی ایدی
ولادتی سنه ست وسبعین ومائتین ده ایدی زجاج دن وابن درید وابن سراجدن اخذ ایتمشدر
ابو حیان توحیدی ابتدا اکا اثنا کتب مثلی کورلمشدر علم نحوده مهارت وکلامده تجرد وغزارت
واستخراج عویصات وایضاح مشکلات ده کمال آله ونزه وورع وفصاحت ونهایت لطافت
ولطافت ایله سیلمشدر وعلم منطق ایله نحوی مزج وخلط ایدردی حتی فارسی دیمشدر که اکر نحو رمانینک
دیدوکی ایسه بزده اندن نسنه یوقدر اکر بزم دیدوکمز ایسه انده نحودن نسنه یوقدر سیوطی
ابتدا حقیقتده نحو فارسی نک دیدوکی در خلیل وسیبویه نک ومعاصرلرینک وبعده
کلنلرک مؤلفاتنده اندن بر نسنه ذکر اولنماشدر ورمانی نک مؤلفاتندندر التفسیر الجامع
الاکبر شرح اصول ابن السراج شرح موجز ابن السراج شرح کتاب سیبویه شرح مختصر الجرمی شرح
الالف واللام للمازنی شرح المقتضب شرح الصفات معانی الحروف وبو طارک فوتی وفاتی سنه
اربع وثمانین وثلثمائة جمادی الاولی سنک اون برنده واقع اولمشدر اما ابو الفتح عثمان بن
جنی اولکه علی بیان اولنوب علوم اولمشدر اما ابو علی فارسی نک بن اخته محمد بن حسین
ابن محمد بن حسین بن عبد الوارث ابو الحسین الفارسی النحوی در یاقوت ایتدی علم نحوی خالی
ابو علی فارسیدن اخذ ایلدی بعده بلاد وآفاق ده طواف ایدوب وطننه رجوع ایتدی خالی
ابو علی فارسی کبی رسالت طریقیله صاحب عباد ده وری شهرلرینه واریدی صاحب دخی انی کمال
اعزاز وتوقیر وتعظیم واکرامده توقیر ایدی بعده خراسانه ورود ودخول نیسابوره بالغ غایت
نزول ایدوب انده علم ادب وعلوم نحوده فوائد املا ایدوب تحصیل ایچون اکا صحیح بلاددن
نیچه رجال قطع فیافی وبیابان ایدرک طلوب اندن وضع رحال ایدرلردی بعده امری اول
مرتبه یه واصل اولدی که غزنه ده امیر اسمعیل بن سبکتکین اخصاصی ایدوب وزیر اولمشدر وبعده
نیسابوره رجوع ایدوب عکره مکه ده منظر ده مجاور اولوب بعده غزنه یه وایدوب نیسابوره
رجوع ایلدی اکره استوانه استقلال ایدوب بعده وفات ایدنجه جرجانه وتوطن ایدوب اهلی
اندن قرائت وتحصیل ایلدیلر علادن عبد القاهر الجرجانی که اوکا اندن غیری استادی یوقدر
بعض مؤلفاتی دخی وار در علادن بحاوده برکتاب وکتاب ماتة الشعر وفاته سنه اربع وعشرین
واربعمائة ده در اما عبد القاهر الجرجانی عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجانی النحوی در کنیتی ابو بکر در
امام مشهور ومقبول السنه وعالم ایله مذکوردر نحوی ابن جنی ابو علی فارسی نک ابن اختندن
اخذ ایدوب اوکا غیری اندن اخذ ایتمشدر زیرا بلده سندن چقوب آخر دیاره کتمشدر ووالده جهتی
بیانک دخی کبار اعیاننداک اولوب مذهبده وشافعی ایدی مصنفاتندندر کتاب المغنی
فی شرح الایضاح وکتاب المقتصد که شرح مختصر در اعجاز القرآن الکبیر التلخیص لکمل العوامل المائة الجمل
فی التصریف واکثر مصنفاتندندر ودلائل الاعجاز واسرار البلاغة که علم معانی وبیان ده در وبو ایکی کتاب
مستطاب علمین مذکورین ده بحریکا اسبت گر کی وجه بیقاده شناخت دخی علمای بو ایکی علمده
کتابین مزبورینه منتهی اولوب جمله سی انلارک کتب نار تحقیقات فائقه وفراید مدققات رائقه

خوشه چینی ایدوب انلارک توسیلیله کاشف قناع وجوه مواسل اعجاز کتاب مبین اولمشلردر و بو طایفه‌نک
تصانیف مقبوله‌سی واردر و وفاتی سنه احدی یاخود اربع و سبعین و مائتینده در و انوک شیوخندن
[illegible] العلم بالخلیلی و یونس [illegible] و حماد [illegible] الشعراء [illegible] مؤلف
اصل مترجم بو دیارده بونلر ذکر اولندی و کم علما و اعلامک جمله‌سی امام بصره و امام سیبویه‌نک تلامذه
سندندر و امام اهل کوفه اولان کسائینک تلامذه‌سنک اشهری فراء در و بغداده ابو العباس
احمد بن یحیی در که ثعلب ایله مشهوردر و بغداده قاسم بن محمد الانباری در و اما فراء یحیی بن زیاد بن
عبد الله بن مروان الدیلمی در و کنیتی ابو زکریادر و فراء ایله معروفدر و امام عربیت در کسائیدن
صکره نحوده اعلم کوفیین ایدی کسائیدن اخذ ایدوب انکله اعتماد ایدردی و یونسدن دخی
اخذ ایدردی اهل کوفه انوک علمیله بونلردن استکثار ایدرلر ایدی اما اهل بصره کنی منع ایدرلردی
علم کلامده دخی تجنب ایدوب لکن مذهب اعتزاله قطعا مایل ایدی و نهایت مرتبه متدین و
متورع ایدی لکن تعجب و تکبر و تعظم و تجبر اوزره ایدی و سیبویه‌یه میل و عصبیت اوزره
اولوب کتابی دائما باشی التنده طورردی تصانیفنده تفلسف ایدوب الفاظ فلاسفه مسلکنه
سلوک ایدردی اکثر اوقاتنده بغداده اقامت ایدوب آخر سنه ده کوفه‌یه گلوب [illegible]
اولدن دخی انده طوروب جمع ایتدوکی مالی انوک اهلنه بذل و توزیع ایدردی حیاتنده بعض
اعمال ایله جمع مال ایدوب بعده بر ولد ناخلف تخلیف ایلدی که [illegible]
بنده ایدوب گزر ایدی والدی اولان زیاد اقطع ایدی حضرت امام حسین بن علی رضی الله عنهما
جنگنده الی قطع اولنمش ایدی [illegible]
و انک مصنفاتندندر معانی القرآن [illegible] البهی فیما تلحن فیه العامة اللغات المقادر فی القرآن الجمع و التثنیة
فی القرآن آلة الکتاب النوادر المقصور و الممدود و فعل و افعل المذکر و المؤنث کتاب الحدود و [illegible]
[illegible] مشتمل در و بو طارک [illegible] مصنفاتی دخی واردر و وفاتی طریق مکه‌ده
سنه سبع و مائتین ده واقع اولمشدر و مدت عمری [illegible] ایدی و اما ابو العباس ثعلب
احمد بن یحیی بن یزید بن سیار الشیبانی در که انلارک موالیسیدر و بغدادی در و امام ابو العباس
ثعلب در علم نحو و لغتده امام کوفیین ایدی و ولادتی سنه مائتین ده ایدی و علم عربیت و شعر و
لغتده و مناظره‌یه اون الی یاشنده ابتدا ایدی کتب فراءنک جمله‌سنی بر مرتبه حفظ ایلدی که
بر حرفی حفظندن خارج اولمادی و علم نحوه اشتغالی سائرلردن اکثر ایدی که اتقان ایتدکدن صکره
شعر و معانی‌یه و غریبه ملازمت و مداومت ایلدی و ابن اعرابی‌یه اون ییلدن زیاده ملازمت
ایدوب محمد بن سلام الجمحی دن و علی بن المغیرة الاثرم دن و سلمة بن عاصم دن و عبد الله بن محمد التوزی دن
الاصمعی دن و نفطویه دن و ابو عمر زاهد دن و نیجه جمع کثیردن سماع ایلدی و بعض علما [illegible]
ابو العباسی اهل عصرندن سائرلرینه اوزره تفضیل ایدرلر حفظ علوم ایله [illegible]
[illegible] اولوردی ابو الطیب لغوی ایتدی ثعلب لغتده ابن اعرابی‌یه [illegible]
نحوده سلمة بن عاصمه و [illegible] ابن نجده دن کتب ابی زیدی روایت ایدردی اثرم دن کتب ابی عبیده

وابی

وابی نصردن کتب اصمعیی و عمرو بن ابی عمرودن اوک پدرینک کتبنی روایت ایدردی و
هر وجهله ثقه و متقن ایدی که شهرتی ایله نعت و توصیفدن مستغنی ایدی و بو مرتبه فضایل
[illegible] اولوب [illegible] و کوی غنا و صفادن خارج [illegible] فرسنک
ایدی ابو بکر بن مجاهد ایتدی ثعلب بکا دیدی که اصحاب قرآن قرآنه اشتغال ایدوب مراده فائز
اولدیلر و اصحاب حدیث دخی حدیثه اشتغال ایله مطلبلرینه جایز اولدیلر و اصحاب فقه دخی
فقه ایله فائز اولدیلر بن زید و عمرو اشتغال ایلدم [illegible] عالم و آخرتده [illegible]
مجلسندن انصراف ایدوب گیتدم او گیجه حضرت رسالت پناهی صلی الله علیه و سلم رؤیاده
گوردم [illegible] ابو العباسه بندن سلام ایله [illegible] صاحب علم مستطیل
[illegible] ابو عمر زاهد ایتدی ثعلب بر مسئله‌دن سؤالی [illegible] لا ادری دیردی بیلمم دیو
جواب ویریردی [illegible] بیلمم [illegible] و بعیده [illegible]
تحصیلدن طلاب علوم اولان رجال سنک [illegible] عالی ایدرلر [illegible]
مطلوب [illegible] ثعلب جوابنده ایتدی اگر سنک [illegible] لا ادری [illegible]
[illegible] استغنا ایدردی [illegible] جوابندن عاجز اولنور مسائل
[illegible] بر شیئی [illegible] بعض [illegible]
[illegible] لا ادری [illegible] فضائل [illegible] ثعلبک
مصنفاتندندر المصون فی النحو اختلاف النحویین معانی القرآن معانی الشعر القراآت التصغیر الوقف
والابتداء الهجاء [illegible] القرآن الفصیح بعض [illegible] حسن بن داود [illegible]
بعض دخی یعقوب بن السکیتک [illegible] ثعلبک [illegible] مصنفاتی دخی
واردر [illegible] نقل [illegible] اولوب بعده [illegible] العمر [illegible]
انصراف ایدوب [illegible] بعض روایت [illegible] انلارک [illegible]
انلارک [illegible] طریق اوزره [illegible]
اول [illegible] وفات ایلدی یوم سبت ده که سنه احدی و تسعین و مائتین جمادی الاولی
[illegible] اول گون [illegible] یاخود اون اوچ گون [illegible] وفاتندن صکره [illegible]
ترک ایلدی که [illegible] دینار و [illegible] درهم قیمت [illegible] و اوچ بیک دینار
[illegible] ترک ایلدی [illegible] طبقات الشعراء و [illegible] ذکر ایدوب
[illegible] ثعلب قراءتی سلمة بن عاصم دن اول دخی ابو الحارث دن اول دخی کسائی دن [illegible]
روایت ایلمشدر [illegible] کتاب لطیف تصنیف ایلمشدر ثعلبدن دخی قراءت ابن مجاهد
روایت ایلدی و بو طارک [illegible] روایت [illegible] ابن انباری قاسم بن محمد بن بشار ابو
محمد الانباری النحوی در [illegible] و اخباری ایدی و علم ادب [illegible] عارف و ثقه و صاحب [illegible]
ایدی علمی سلمة بن عاصم دن و ابی عکرمة الضبی دن اخذ ایلدی و بعض کتب تصنیف ایلدی
خلق الانسان و خلق الفرس الامثال المقصور و الممدود المذکر و المؤنث غریب الحدیث شرح السبع

[illegible] والله تعالی اعلم

لطول بكى و بو ملارك عربى وفاتى سنه اربع وثمانمائه دى تعدده سى غزوه سنده و بايزيد سنه تسع
صنوى غزوه سنده ايدى كه مؤلف اصل مترجم اولان مرحوم والد مكرم محترم بو در لركه بو ذكر ايتديكم
علما و ذوى الرتب مشاهير علما و ادبدن بو طلاب دن صكره بو طلاب خلف اولوب علمده عالى نقشلر
معارك سه كلدى اكثر اقل قليل كورلر انلار دى من قريب ذكر اولنور انشا الله تعالى خاتمه
علم نحوده شافيه اعتنا اولنان كتب مشهوره در هر برنك مصنفلرينك احوال مذكور كسى بيان اندر
اوكا علم نحو بوده تصنيف اولنان كتب مختصره دندر مقدمه ابن حاجب كه كافيه ايله مسمى در
ابن حاجبك نحوده علم نحوده كتاب شافيه ذكر اولنمشدر و بيان اولنمشدر كتاب كافيه يه مجموع
ناس مرتبه اشتغال اعتنا ايله اعتنا ايتمشلر در كه شروحى قابل احصا دكلدر و حد داننده بركتاب
فايق واولك مرتبه اعتنا تحقيق دلائل درج و حكمت اجل واشرفى كه جميع مضمار و اقطار ده مانند
شمس ضيا و امطار ذكرى سائر عقول علما فهم در فايقنده حاضر در امام علامه نجم الائمه رضى الدين الاسترابادى
نك شرح حيدر شرح مزبوردر كتاب عظيم الشان و جلى مصنف مجمع بيان و برهان در مسائل في ان افضل و اعلاى
منقح و فوائد دن مفنن و كبير در شهرت فاقدر و آلات احصا ايتمسه متعين در حافظ سيوطى
طبقات نحاة ده دينشدركه علامه رضى امام مشهور در كافيه ابن حاجبه شرح ايتمشدر كه اولكتاب
اوكتبه بر شرح اولمامشدر و سائر كتب نحوى دخى كه بو مثلو بر شرح ايتمشدر و جامع حج و تحقيق
و حسن تحليل و تدقيق ايدكدن جميع طلاب مطالعه سنه رغبت و حاجت علما و اولو الالباب اعتماد
ايدوب مطالعه سنه حضرت ايتمشلر در و شرح مزبور ده كنده نحاتك مباحثات ايدوب
بعض مواضع ده مذهب خاص اختيار و مسالك جديد اجتبار ايتمشدر و لكن بر اثر و اسمنه
و ترجمه سندن بر نسنه يه واقف اولمادم انجق اولشرحك ماليفندن سنه ثلث وثمانين
وستمائه ده فارغ اولماسنه واقف اولدم صاحب شمس الدين بن مومن تاريخ نكده ده كافيه شرحنك
وفاتى سنه اربع وثمانين دده يا خود ست وثمانين ده وابر عالمك اتمك ايتمشدر قابل دن
دكلدر و علامه مزبورك شافيه يه دخى بر شرحى وار در سيوطينك كلامى بو مقام ده منتهاى الكلام
مؤلف اصل مترجم بيور مشلر كه بو كتابك شاننده بن دخى سمع اولان بو دركه علامه علم نقيبار
بعض طلبه دن سؤال ايتمشلركه سيد شريف جرجانى نه مشغول در جواب ويرمشلركه شرح رضى
اكرينك شرح كافيه سنه مشغولدر ديمش علامه دخى جوابا طلب ايدرم كه مقامى شرح ايتمك
مرادى اوله شريف جرجانينك شرح مزبور حواشى و تعليقاتى وار در مطالعه ايدوب مستفيد
اولرق ديمشلر در روايت اولنور كه نجم الائمه رضى الدين مذهب حق اهلندن ايدى كافى حلال
اولنوركه عقده ده حق تحقيق دكلدر و ... شرح واحد نحو ادرره عقده حق تقريرى دوديه جك
عالم ده حق تعالى جاهزى برعت باطل و غلو تعصب دن محفوظ و مذهب حق و مسلك
قويم دن بعيد اوله ظن بالبعض ايله نقل اولنوركه مطعون ده كتاب سيبويه تدقيقاتنه
اطلاعده انوك مثلى بو قدر ديمشلر در و دخى شروح كافيه دندر سيد ركن الدينك شرح دكه
اوچ شرح در كبير و متوسط و صغير در طلاب ميان جديد بين و طلاب شرح متوسط متداول و مشهور در

صاحبه حسن بن محمد بن شرفشاه العلوى الاسترابادى ابو الفضائل السيد ركن الدين در
اربعمائة ذيل تاريخ بغداد ده انوك حقنده دينشدركه سيد مزبور مراغه شهرنده كلوب
مولانا نصير الدين دن تحصيل علم اشتغال ايدوب و انوار حكمته و ذكا و فطنت رويت ده اشتغال ايدرك
مولانا قطب الدين اول زمانده فالك رومه ده تحصيل علوم ايدردى اول سببدن مولانا
نصير سيد ركن الدين حاضر نامه دن تقديم و تفوق ايليوب جزازه ده رئيس اصحاب و مقدم
طلاب اولدى علم حكمتدن افاده و درسنده اجازه ايدردى متن تجريد و غير حواشى
يازوب نصيرك ولدى ايله قواعد العقائده شرح يازدى و فتنه سنه اثنين وسبعمائة
سنه ده مولانا نصير متوجه بغداد اولديلر اول دخى خدمتنده ملازم و بيله كتمه عازم اولدى
سنه مزبوره ده نصير رجا و رحمت رب قدير ايله دنيادن رحلت و سالك راه آخرت
اولدى مولاناى مزبور موصله وصول ايدوب انده توطن و اول كنده متمكن ايدوب مدرسه
نوريه ده مدرس ايدوب او قفك نظارتى دخى اكا تفويض اولندى و مقدمه ابن حاجبه
اوچ شرح ايله شرح ايلدى كه اشهرى متوسط در و اصول فقه ده مختار ابن سيف آمدى يه مؤاخذه
ايلدى بعده سلطانيه ده مدرس شافعيه تفويض اولندى وفاتى سنه خمس عشر و سبعمائة
صنونك اول دردنده دفن اولدى اسنوى دخى طبقات شافعيه ده انى ذكر ايدوب
ايتدى فتاوى كى شرح ايدوب سنه ثمان عشره ده وفات ايلدى صفدى ايتدى غايت ايله
متواضع اولوب هر كس قيام و تعظيم ايدردى حتى سكا بعد دخى وشديد حلم ايدى انمار قشنه و حكايت
زياده اولوب تعظيم تعظيم ايدرلر ايدى مختصر ابن حاجبه شرح ايلدى و نصير يدن شافعى شرحى
جنس سيلدن زياده دنيا ده شنيل ايلدى شروح كافيه دن بريسى دخى مولانا خبيصى نك شرح حيدر
و شاح ايله مسمى در شرح مزبور حسن ايجاز ده نهايت مرتبه ده در تكثير فوائد و استقصاء شواهد ايله
سيوطى ايتدى ابو بكر خبيصى شرح حاجبيه مشهورك صاحبيدر و شرح ايلدى شرح لب مختصر و بين
الناس متداول معتبر در مو شرح ايله تسميه ايتمشدر انوك ترجمه سنده بو قدر زياده يه واقف
دكلم مؤلف اصل مترجم بيورمشلر كه بن ايدردم كه خبيصى كيلان قريه لرندن بر قريه در خبيصى قريه مزبوره
منسوبدر ربيع خبيصه يه دكلدر ذنهم بعض ناس قتنده اويله توهم ايله التباس اولنمشدر و سيد شريف
جرجانى خبيصى يه التلطف الرجانى شرح مزبوره اوزره بعض تعليقات نافعه و فوائد مهمه يازمشلر در شروح كافيه
برى دخى شرح هندى در مرحوم بيور مشلر كه بن ظن ايدردم كه سراج هندينك اولور انوك ترجمه سى
ترتيب فن اصول فقه ده ذكر اولنا جقدر زيرا انلردن انده اشتهارى زياده در و شروحندن برى
دخى شرح فاضل هناى مولانا عبد الرحمن جامى در لطف تحرير و حسن ترتيب مقرره ده برمرتبه يه بالغ
اولمشدر كه انوك فوقنده بر مرتبه ممكن دكلدر زمانمزده انوك ايله اشتهارى كامل اوسط
وسط الشهار او لماغين ترجمه سى متوقفدر مصنفى اولمشدر حق سبحانه تعالى سره العزيز شروحندن
برى دخى نجم ولدينك شرح حيدر در شيخ احمد بن على بن محمود جلال الدين الغجدوانى در سيوطى ايتدى
بن انوك ترجمه سنه واقف اولمادم لكن شرح مزبور ايدى قاسده متداول و مشهور در كتاب لطيفه

دن

صاحبه

انده ذکر ایتمشلر که حسام سغناقی دن قراءت ایتمش ایدی شرح کافیه دن بری دخی شرح نجم سعید در که
مؤلفی سعید عجمی در که نجم سعید ایله مشهوردر سیوطی ایتدی انوک ترجمه سنه واقف اولمادم شرح بزدوی
شرح کبیر در درت مجلد در و مصنفک شرحنه شرح وقع اولمشدر و اجابت حسنه یه جامع بر کتابدر شرح [illegible]
شروحنک بری دخی شرح تقی الدین السبکی در اسمی ابراهیم بن حسین بن عبد الله بن ابراهیم بن ثابت
الطائی در دوردی علم نحوده اولان مختصراتندندر کتاب لب الالباب انوک دخی شروحی وار در
احسنی و افضلی شرح السید عبد الله در اسمی محمد جمال الدین السید جمال الدین النقره کار در ضم نون
و سکون قاف و رای مهمله ایله [illegible] کشف [illegible] شرح لبابک [illegible] شرح شافیه
[illegible] تصانیف [illegible] مشهوردر [illegible] سیوطی ایتدی انوک
ترجمه سنه واقف اولمادم لکن شرح شافیه ده ذکر ایتمشلر که [illegible] تألیف [illegible]
[illegible] سنه ثمان [illegible] ترتیب [illegible] انوک بر شرح تلخیصه دخی واقف اولدم اول دخی
[illegible] ذکر ایتمشدر [illegible] تألیف [illegible] انوک اصول فقهده [illegible]
[illegible] تنقیح نام کتابنه دخی بر شرحی وار در شرح مزبورک بعض نسخه سنده گوردم که تصنیفی
سنه احدی و سبعین و سبعمائه شوال [illegible] یوم جمعه ده اتمام ایتمشدر [illegible] دخی علم نحوده اولان
مختصراتندندر کتاب لب الالباب که مؤلفی امام فاضل محمد بن محمد بن تاج الدین الاسفراینی در
[illegible] مصباح نام کتابک ضوء المصباح [illegible] اولان شرحی دخی انوک تصنیفیدر سیوطی
[illegible] انوک ترجمه سنه واقف اولمادم دیمشدر و متن مزبورک [illegible] شرحی [illegible] شرح سید
عبد الله در و لب الالبابک دخی شارحی در که [illegible] ذکر اولنمشدر [illegible] شرح قطب فالی در که
محمد بن مسعود بن محمود بن ابی الفتح السیرافی در [illegible] سیوطی بونک
دخی ترجمه سنه واقف اولمادم دیمشدر [illegible] دخی شرح الامام الزوزنی در که محمد بن عثمان بن محمد
بن ابی [illegible] الزوزنی در [illegible] زوزن هراة ایله نیشابور بیننده بر بلده مشهوردر
لبابک بر شرحی دخی وار در که اسمی عباب در انوک دخی [illegible] تحقیق [illegible]
[illegible] مولانا شیخ علی [illegible] مصنفک [illegible] مولانای مزبور امام فخر الدین الرازی اولادندندر
امام رازینک محمد نام بر اوغلی وار ایدی که امام کامل عالم [illegible] ایدی اکثر مصنفاتنی [illegible]
تصنیف ایتمشدر [illegible] اسمنی دخی ذکر ایتمشدر [illegible] محمد عنفوان شبابنده وفات ایلدی
[illegible] الوفاة انوک دخی بر اوغلی اولوب اسمی بنه محمد [illegible] اول دخی علمده [illegible]
رتبه سنه واصل [illegible] حظ عظیمه نائل اولمشدر اول دخی وفاتنده بر محمود نام بر اوغلی قالمشدر اول
دخی [illegible] کمال اولوب بعده حجازه ارتحال ایتمکه عازم اولدیغی [illegible]
اولدی اهل بلده اکرام تام ایله [illegible] خصوصا اولاد فخر رازی [illegible] نهایت مرتبه
تعظیم و رعایت [illegible]
ایدوب بعده مسعود نام بر اوغلی [illegible]
[illegible]

انوک

انوک دخی بنه محمد نام بر اوغلی قالوب اول دخی علومدن اول مرتبه تحصیل ایلدی که اهل بلادک
خلقی انکا اقتدا و انوک علومیله اهتدا ایدرلر ایدی اول دخی مجد الدین محمد نام بر اوغل تخلیف
ایدوب علماء مقتدای انام اولدی انوک دخی بر اوغلی اولدی که اسمی شیخ علی ایدی که مولانا
مصنفک ایله مشهوردر زیرا هراتده سنه [illegible] کتب شریفه تصنیف ایتمشدر تا کم عن قریب
ذکر اولنور زبان فارسیده [illegible] تصنیف ایدوب [illegible] علوم کبیر و صغیر در اول تقدیرجه
نسبی شیخ علی بن مجد الدین محمد بن مسعود بن محمود بن محمد بن محمد بن محمد بن عمر الشاهرودی
البسطامی الهروی الرازی الغوری البکری در امام فخر رازی بعض مصنفاتنده حضرت عمر بن الخطاب
اولادندن اولدیغنی تصریح ایدر ایدی اما اهل تاریخ اولاد ابی بکر صدیق دن اولدیغنی تحقیق
ایتمشلردر مولانا مصنفک سنه ثلث وثمانمائه ده ولادت ایتمشدر بعده برادری ایله
تحصیل علوم ایچون هراته سفر ایلدی سنه اثنی عشر وثمانمائه ده و دخی شرح ارشادی تصنیف
ایلدی سنه ثلث وعشرین ده علم نحوده مصباحی شرح ایلدی سنه خمس وعشرین ده آداب
بحثی شرح ایلدی سنه ست وعشرین ده اشارت حضرت سید المرسلین ایله علیه وعلی آله
افضل صلوات المصلین لبابی شرح ایلدی سنه ثمان وعشرین ده مطولی شرح ایلدی سنه اثنی
وثلثین ده علامه تفتازانینک شرح مفتاحی شرح ایلدی سنه اربع وثلثین ده حاشیه
تلویحی تصنیف ایلدی سنه خمس وثلثین ده قصیده برده یی و ابو علی ابن سینانک قصیده
روحیه سنی شرح ایلدی ثانیه سنه مزبوره ده بعده سنه تسع وثلثین ده هراته ارتحال و
شرح وقایه یه اشتغال ایلیوب اتمام ایلدی و سنه مزبوره ده هدایه یی شرح ایلدی و صدق
الایمان لاهل العرفان نام کتابی تصنیف ایلدی بعده سنه ثمان واربعین ده [illegible]
انده دخی حضرت رسول صلی الله علیه وسلم اشارتی ایله شرح مصابیحه اشتغال ایلدی سنه خمسین وثمانمائه
ده سنه مزبوره ده شرح مفتاح شریفی ایکی شرح ایلدی و حاشیه شرح مطالعی تصنیف ایلدی
و اصول فخر الاسلام البزدوی دن بعضنی شرح ایلدی و سنه ست وخمسین ده زمخشرینک
کشافنی شرح ایلدی کو زبان فارسیده [illegible] انوار الاحقاق و حدائق الایمان و تحفة السلاطین
نام کتابلر تصنیف ایلدی و دخی سنه احدی و ستین ده زبان فارسیده تحفه محمودیه
نام کتابی تصنیف ایلدی وزیر محمود پاشا ایچون تصنیف ایتمشدر [illegible]
[illegible] کتاب [illegible] ذکر اولنان تواریخ دخی کتاب مزبورده مذکوردر
و دخی کتاب مزبورده ذکر ایتمشدر [illegible] کتاب تصنیف ایتمکه عازم خصوصا زبان فارسیده
[illegible] اول زمانده کتابده
ذکر ایتدیکی اوزره [illegible] مولانای مزبورک کتابده مذکور اولانلردن ماعدا
بعض تصانیفی دخی وار در [illegible] تاریخ مزبوردن صکره دخی
تصنیفه اشتغال ایلدی [illegible] نهایة الاحکام [illegible] ذکر ایتدیکی مجلده
ذکر [illegible] حضرت [illegible] جلد اولنی کوردک

ایمجی فاتحه تفسیر بیدر وجدا خبرلی کوردک سوره نباده دل اخر قرآنه منتهی اولمشدر ترتیبده اجازت
ومطالعه ایشده انواع افاده وایدوب زبان فارسیده ادوار وغیره اعتذار ایدوب سلطان محمد خان
ایدری ابتدا اولوقده وزیر وقرار ویرمشدر ودخی زبان فارسی ایله شرح شمسیه به تصنیفا ایمشدر ودخی
صدر الشریعه یه حاشیه یازوب بعضی تالیف دخی ایمشدر مولانای مزبور تحفه محمدیه ده نسبنی علی
التفصیل ذکر ایدوکدن صکره دیمشدر که بونلار بکا آباء اجداد اولانلردر اما آبا وارواح اولانلردر دخی
چوقدر اولا علوم عربیه ده ایکی استادم واردر بری مولانا جلال الدین یوسف الاوبهی در
زمانه سنک علماء خراسانک وعراق وماوراء النهرک مقتدالریدر وعلم عربیده وحیدر دهر وسلطان زمان
ایدی خصوصا طبع صافی سببیله حل مفتاح وکشافده وحجه دکنی ابیت قوت قریحه ده انکله
ضرب مثل اولنوردی ودخی مولانا سعد الدین التفتازانی نک تلامذه سندن اولوب مزبور علماء
عالمیان سائر تلامذه سی آرهسنده انکا اجازت معتقلنی تعبیره رخصت ویروب دیمشدر اما
بعد حمد الله والصلوة علی رسول الله فقد اجزت للمولی العالم الفاضل الکامل جلال الدین یوسف
ابن الامام المرحوم رکن الدین [illegible] ان یروی عنی مقرواتی ومسموعاتی ومستجازاتی عموما ومعقولاتی
خصوصا فقد قرا الکبیر موسع الکثیر مثل شرح الکشاف والمفتاح وغیرهما وان یدرسها ویعلمها بتقریره
من مهم البیان او البیان بعد التامل والاحتیاط وان الحجة والمطالعة الوافرة وهذا خط الفقیر سعد التفتازانی
انتهی مولانای مزبور اجازت نامه مذکوری محرر ایتدوکده اخر شعبان اول الفصال [illegible] زمانده
یازمشدر سنه اثنتین وتسعین وسبعمائه [illegible] ایدی علوم مزبوره ده ایکنجی استادم
علامه عالم قطب الملة والدین احمد بن محمود الاماسی الهروی در بلغه الله ان اقصی [illegible] فی درجتها
ودخی آخرت وعقباء انظار علوم مذکوره ده مزبور مولانا جلال الملة والدین یوسف الاوبهی نک
تلمیذیدر مولانا جلال الدین مزبورک کبر سنی وصلاح ایله میان علماده مشهور اولدیغی باهر ایدی
میان علومده بنز [illegible] وکرشیفه [illegible] وفتوح انظار دخی تلمیذ امام عالم
علی الاطلاق درکه انوار علومی [illegible] روی زمینی پرانوار ایتمشدر مولانا سعد الملة والدین
والشریعة التفتازانی در اعلا الله [illegible] لباس عفوه وغفرانه اما فقهده استادم
[illegible] فروع شافعی ده امام فاضل کامل ذکر اولنان وفور نقول [illegible] ایدیکی مانند خورشید
وحامل حاکم الاحکام فتوی سندن مستفید ایدیکی یعنی امام همام عبد العزیز بن احمد بن عبد العزیز
الابهری درکه کتاب حاوی [illegible] قراءت ایدوب درسی اوقوتمشدر وبکا اجازت ویردی
اجازت نامه سی طویلدر جمله دن بعد حمده دیمشدر که بعد ما سبق اقران قرنه فی بعد مطلعه
وفاق علی ابناء عصره فی التحلی بحده التحلیة وما رایت [illegible] نظیر
وما له فی الآفاق نظیر فاجزت له ان یدرس جمیع الکتب المذکورة [illegible] من کتب الفروع والاصول
[illegible] المعقول والمنقول وان یروی التفسیر والحدیث والفقه وکل ما صح عندی
من مقرواتی ومسموعاتی ومجازاتی بشرط الرعایة بما شرط اهل الصناعة فی الروایة [illegible]
الدینیة والوقائع الشرعیة جواب الفتوی بشرط الاحتیاط والرجوع الی الکتب المعتبرة بعد [illegible]

ما هو الاصح والاقوی واسبه بعمود وایای من قبیل اتباع الهوی انتهی ایکنجی امام مزبور دخی [illegible]
بن دخی [illegible] اخذ ایدوم شیخم ووالدم قدوة المحققین وزبدة المدققین سیف الحق والشریعة
والدین احمد بن المولی الفاضل الکامل العالم العامل نظام الدین عبد العزیز الابهری دن اول
دخی شیخ فقیه نبیه غیاث الدین محمد بن صاحب حاوی دن اول دخی خالی جلال الحق والدین
اول دخی والدی نجم الدین عبد الغفار القزوینی دن اول دخی امام محقق ومحرر مدقق ابی القاسم
عبد الکریم الرافعی دن اول دخی والدی امام نور الدین الرافعی دن اول دخی امام ابو منصور دن
اول دخی امام همام حجة الاسلام ابی حامد محمد بن محمد الغزالی دن اول دخی امام الحرمین دن اول دخی
والدی امام ابی محمد الجوینی دن اول دخی امام ابی بکر القفال دن اول امام ابی زید المروزی دن
اول امام ابی اسحق الاسفراینی دن اول ابن سریج دن اول ابو القاسم الانماطی دن اول
امام اسمعیل المزنی امام ربیع دن اول امام علم وهمام مکرم محمد بن ادریس الشافعی دن رضی الله عنه
اول دخی امام مسلم دن اول ابن جریج دن اول عطا دن اول حضرت ابن عباس رضی الله تعالی
عنهما وینه امام شافعی نک روایتی حضرت نافع دن اول حضرت ابن عمر دن رضی الله تعالی عنهما
حضرت ابن عباس وابن عمر دخی حضرت رسول الله دن صلی الله علیه وسلم اما فقه حنفی ده شیخم
وسندم واستادم امام قدوة علماء الانام شیخ الحق والملة والشریعة والدین محمد بن محمد علاء
انزله المولی فی دار اکرامه منازل العلماء اول دخی فتوادن آیت باهره ونقاده حجت قاهره ایدی فاتک
مذکور دخی بکا اجازت ویروب اجازت نامه ده بو زبان خامه ایله حمد وادا ایدوکلری بونک جمله
سنه ندر که دیمشدر ولا من جلة بین خصه الله شانه بالعلم الذی هو الفضل العظیم والطول الجسیم
المولی الاعظم المتحلی بمکارم الاخلاق ومحاسن الشیم المحقق معضلات الاصول والفروع حل
مشکلات المعقول والمسموع صاحب النصاب الکامل من العلوم الغالب بوفور فضله علی القروم الذی
یجمل العلم عنده مفصل ولباب الفنون لدیه محصل ذهنه الفائق الرائق کنز مشحون بجواهر الدقائق
اللائح فی انه السالک فی نهج الانتباه ابو المکارم شرف الملة والدین شیخ علی ابن الامام المرحوم
المبرور مولانا مجد الدین محمد الشاهرودی البسطامی متع الله المستفیدین بافاضاته النفیسة
مدة طویلة دیوب بعض جواهر کلام دربار دخی نثار ایتدکدن صکره دیمشدر که وقد سمع منی وقرا
علی وحقق لدی الربع الاول من الهدایة للشیخ الربانی [illegible] الکلام المعتمد لشیخ الاسلام
برهان الشریعة والملة والدین المرغینانی جعل الله سعیه مشکورا [illegible] ونفعه [illegible] وجرت بیننا
مباحثات کثیرة بشیرة ومناظرات عزیزة فوقفت تحقیقه علی دقائق کانت مستورة فی حجاب
الاستار واطلعت بنظره علی حدائق ذات بهجة تروق عیون اولی الابصار بعده دیمشدر
فاجزت له ان یروی عنی التفسیر والحدیث والکلام والفقه والاصول والادب وما یحفظ فی الکتب
النظام وان یجیب بالبنان والبیان فی الحوادث الیومیة والنوازل الشرعیة بعد الاتقان والاتقان
وتتبع مختارات الروایات بعد التورع والاحتیاط علی مذهب الامام الاعظم ابی حنیفة علیه سحائب الرحمة
والرضوان انتهی ودخی علم نحوده اول ان اوقوتمشدر کتاب المصباح که امام مطرزی نکدر [illegible]

علم اللغة و لغت فقهادن کتاب معرب ذکر اولنه‌جقدر مرور ایتمشدر مختصر مزبورک شروح مفیده‌سی وار
محلادن اسنوینک تنکیح عنوان المفتاح ایله مسمی اولان شرحیدر اول دخی ذکر اولنمشدر مختصر مزبوره اسفراینینک
مفتاح ایله مسمی بر شرحی داخی واردر وضوئی اندن اختصار ایتمشدر بر شرحی دخی واردر مولانا مصنفک
تألیف ایتمشدر غایتده نافع شرح لطیف الی ... اولنمشدر وکتب نحودن بری دخی ابن مالکک علوه نام
کتابیدر انوک ترجمه‌سی دخی ذکر اولنمشدر بری دخی تسهیل الفوائددر اول دخی ابن مالکک در
شویله کتاب جامعدر که مسائل نحودن بلکه برشیئی اهمال ایتمه‌مش ذکرنده افضال ایتمشدر ... در
ونیله کمال جد اولنمه لکن عبارتنده صعوبت اولمغین مبتدیلر اولانلره ما انتفاعی قدرت اولماز
ابن مالکک الفیه‌سی دخی واردر که مهمات تسهیلی نحو ایراد ایتمشدر انوک دخی شروح مفیده‌سی
واردر منها شرح ابن ام قاسم جلدی شرح حضرتی بریکا دخی مصنفک اوغلی شرحیدر که اسمی محمد بن
محمد بن عبدالله بن مالکدر الامام بدرالدین ابن الامام جمال الدین الطائی الدمشقی الشافعی النحوی کابن
النحوی در صفدی انوک حقنده دیمشدر امام ذکی الطبع وقوی الفهم وحاد الخاطر وجمیع مسائل
مشکله‌دن سؤال اولنسه جواب ویره حاضر ایدی که علم نحو ومعانی وبیان وبدیع وعروض ده امام ایدی
وعلم فقه واصول ده مشارکت ایدر ومعراید که علوی والد ندن اخذ ایلیوب بعده بعلبکده نحو
امور نظمه طوریاییدی بعلبکده مساکن اولوب بحجه جماعت انک قراءت ایلدیلر بعده دمشقده بری
بدرالدین بن زید در و فکاکه والدی وفات ایلدیکه دمشقده طلب اولنوب والدینک وظیفه‌سی
کندیسه تعیین اولنوب انده تصنیف واشتغال خدمته تصدی و اشتغال ایلدیکه لکن طبیعتنده
میل لهو ولعب غالب و صحبت نا اهله طالب ایدیکه وجمیع مواد شعر ونظمدن اولان نحو ومعانی وبیان
وبدیع وعروض ده امام ماهر ایکن بر بیت نظمنه قادر دکل ایدیکه لکن والدی انوک خلافی ایدیکه
نقصانیقندن والدینک الفیه‌سی وکافیه‌سی ولامیه‌سی شرحلری واردر وشرح تسهیلک
تکمله‌سی واردر لکن تمام اولمامشدر والمصباح فی اختصار المفتاح معانیدن روض الازهار اول
دخی معانیده در شرح الملاشی شرح حاجبیه مقدمة فی النحو وهی مقدمة فی المنطق دیو بعلبکک نحوی و
عروض قوانینندن اولمشدر دمشقده سنه ست وثمانین وستمائه محرمنک سکزنجی گونی یوم
الاحد ده وفات ایتمشدر وجمیع ناس وفاتنه تأسف ایلمشلردر رحمه الله تعالی و دخی الفیه‌نک جلادی شرحلرندن بری
شرح ابن جابردر انوک اسمی محمد بن احمد بن علی بن جابر الاندلسی الهواری المالکی ابو عبدالله الکفیفدر
ولادتی سنه ثمان وتسعین وستمائه‌ده در قرآنی محمد بن یعیش دن قراءت ایلمشدر و فقهی محمد بن
سعید الرندی دن وحدیثی ابی عبدالله الزواوی دن قراءت ایلمشدر و بعده شیخ احمد بن یوسف
الرعینی ایله بلاد رحلت ایلدیلر حتی ایکیسی الاعمی والبصیر دیمکله شهرت بولدیلر پیر ابن جابر ... ایله
صحابه ... اولیوب ایده‌رک نظم و تألیفی ... کتاب ایدرب مرزبان وآل ... لری بو شیئه
ولدی ایکیسی حج سعده ابو حیاندن سماع ایدوب بعده شامه طوغری ... دن وجوزیدن وابن
سلماردن سماع حدیث ایلدیلر بعده حلبه دخی اقامت ایلدیلر انده صحیح بخاری حمزیدن روایت
ایله تحریرات ایلدیلر مرزبان حلبی ... مدرسه لاردن سماع ایلدیکی ابن جابرک قضاسنقنده ... در شرح

الفیه ابن مالک غایت ایله کتاب جلیل مفیددر اعراب ایباتنده اعتنا وتمام ایمکله تلقی منسد باره وعام
وبر دخی نظم الفصیح ونظم الکفایة للتحفظ والحلة السیرا فی مدح خیر الوری انوک تألیفیدر خلاصه‌سی
بدیعیه در که ابیاتنده مستملح علم بدیعی ایراد ورعایت ایلمشدر نظمی غایت ایله عالی در لکن بعض
نحویون انک اکثرینک ذکرنده اخلال وبعضیسی ایراد واهمال ایلمشدر سیوطی ایدر بعض ادبا
مصنفه معروف ومطلوب بکا خبر ویردی ابن جابرک الفیه ابن معطی یه دخی سکز جلد وبر شرحی گوردم
دیمشدر وفاتی سنه ثمانین وسبعمائه‌ده در کنده وحیاتنده ادراک ایدنلرک جملهٔ‌سنه
اجازت ویرمشدر ابن جابرک رفیقی دخی ابو جعفر احمد بن یوسف بن مالک الرعینی الاندلسی
ادیب ماهر ونظم ونثره قادر ایدیکه ولادتی سبعمائه‌دن صکره در احوالی ابن جابر ترجمه‌سنده
بیان اولنمشدر ونظم ونثره وفنون بدیعیه عارف وحسن خلق ایله متصف ایدی وعلو الخاطر ایدی
رفیقنک بدیعیه‌سنی شرح ایلمشدر وانی بر جلد مقدم سنه تسع وسبعین رمضاننده
وفات ایلمشدر اول دخی کنده وحیاتنده ادراک ایدنلره اجازت ویرمشدر و دخی الفیه ابن
مالکدن مقدم بر الفیه دخی واردر ابن معطی نکدر که یحیی بن معطی بن عبد النور الزواوی زین الدین
الزواوی المغربی النحوی الحنفی در عربیتده امام فرید وشاعر محسن مجید ایدیکه جزولیدن قراءت
وابن عساکردن سماع ایلمشدر ودمشقده بر مدت سلطانی اقرا ایدوب بعده مصره ایلچی ...
جنبقده تصدر ایدوب ناس انوندن منتفع اولدیلر علم نحوده الفیه تصنیف ایلدیکه واصول نحوده
تألیف ایلدیکه ولادتی سنه اربع وستین وخمسمائه‌ده وفاتی سنه ثمان وعشرین وستمائه‌ده
ذی القعده‌سنک سلخنده ایلمشدر و دخی ابو ایکی الفیه‌دن صکره جلال الدین السیوطی دخی بر الفیه
نظم وترتیب ایلیوب ایکیسنک مسائلنی جامع اوله وخیولدن ماعدا نکته مقداری دخی زیاده
واقع اولمشدر کتب منظومه‌دن بری دخی حریرینک ملحة الاعراب نام کتابیدر اسمی قاسم بن علی بن محمد
بن عثمان البصری الحریری در انوک ترجمه‌سی حرف قریب واقف اولور حسن معامله‌سی ذکر اولنور و دخی
الفیه‌دن زیرا کلام اشعاری اکثردر بری دخی ارجوزه شیخ ابن حاجب در که به کافیه‌یی حسن
وجه او زره نظم ایدوب نظم بیدن عاری وتکلف نظمدن خالی ایلمشدر و دخی کتب مبسوطه وبیدن
بابن المفصل که علامه زمخشری تصنیف ایلمشدر انوک ترجمه‌سی تفسیر کشاف ذکر اولنورده وبیان
اشهر مصنفاتی واکثر مؤلفاتی دن بری دخی مقرب در ابن عصفورک که علی بن مؤمن بن
محمد بن علی الحسن بن عصفور النحوی الحضرمی الاشبیلی در زماننده اندلسده حامل لواء
عربیت ایدی انوک ترجمه‌سی علم نحو وکتاب الممتع ذکر اولنور وعلی جمله مستغنی ایلمشدر و دخی
کتب مبسوطه‌دن شروح مفصل در که بری ابن حاجبک الایضاح نام شرحیدر انوک دخی ترجمه‌سی
ذکر اولنمشدر و بری دخی شرح ابن یعیش در ابن علی بن یعیش بن محمد بن ابی السرایا محمد بن علی
المفضل بن عبد الکریم بن محمد بن یحیی النحوی الحلبی موفق الدین ابو البقادر کتاب ابن یعیش ایله مشهور
ودخی ابن صانع ایله مشهور در زمانه فضلاسی و نحو ادبی ایدی ولادتی حلبده سنه ثلث وخمسین وخمسمائه
رمضاننده در و علم نحوی فتیان الشاغور یدن و ابی العباس البزوری دن قراءت ایلمشدر و بعد دخی

ارضی الکربی و ابو الفضل الطوسی اوزرینه سماع ایلمشدر بعده بغداده رحلت ایلدی ابو البرکات
انباری‌یه وصول ایچون اثناء موصله خبر وفاتی واصل اولدقده ابن یعیش کبار ائمه نحودن
بحر زاخر و علم نحو و تصریفده ماهر ایدی و دمشقده کندی ایله مجالسه ایدوب حلبده درس نحو
تعلیم و افراد ایچون تصدر ایدوب عمری طویل و ذکری شایع و مشهور اولوب فضلاء حلبک
اکثری انک تلامذه‌سی ایدی و بارع حسن الفهم و ظریف و کلام و الفاظی لطیف ایدی مبتدی
و منتهی‌یه طویل الروح ایدی یعنی کمال حوصله ایله حسن معامله ایدردی شمائل قیافتنده مقارن
بحول و لطافتده و کثرت اوضاعنده وقار و سکینت اوزره ایدی نیجه جماعت انلردن
درایت ایلمشلردر جمله‌لرندن آخری ابو بکر دمشقی در مفصل و تصریف ابن جنی‌یه شرح یازمشدر
وفاتی سنه ثلث و اربعین و ستمائه جمادی الاولی‌سنک یکرمی بشنده واقع اولمشدر
شرح مفصلدن بری دخی اقلیددر و مؤلفی جندی در بر شرحی دخی واردر که موصل ایله مسمی در
مؤلف اصل مترجم ابن املارک مؤلفلرینک ترجمه‌لرینه واقف اولمادم دیو سویلمشدر
و دخی کتب مبسوطه‌دندر کتاب مغنی اللبیب عن کتب الاعاریب که ابن هشامک تألیفیدر
انک بر مختصری واردر که قواعد الاعراب ایله مسمی در ایکیسنک دخی شروح نافعه‌سی
واردر بو ابن هشام عبد الله بن یوسف بن احمد بن عبد الله بن هشام الانصاری الشیخ
جمال الدین الحنبلی النحوی در کنیه‌سی ابو محمددر فاضل علامه در ابن حجر ذکر ایتمشدر که
مولدی سنه ثمان و سبعمائه ذی القعده‌سنده در الشهاب عبد اللطیف بن المرحل
خدمتنه ملازمت و ابن السراج اوزره تلاوت ایلمشدر و ابو حیاندن دیوان زهیر بن ابی سلمی
سماع ایدوب لکن ملازمت و اندن قرائت ایتممشدر و دخی تاج تبریزینک درسلرینه
حاضر اولمشدر و دخی تاج الفاکهانیدن شرح الاشاره نام کتابنی بالتمام قرائت ایلمشدر اول
آخر ورنی دکلمادر فقه شافعی‌یه اشتغال ایدوب بعده مذهب امام حنبله انتقال ایدوب
مختصر خرقی‌یی وفاتندن اقل زمانده حفظ ایلمشدر و بو وفاتندن بش سنه مقدم
اولمشدر و بو دخی بر مرتبه اتقان ایلدی که فائق الاقران اولوب بلکه شیوخه دخی غالب
و ممتاز و جمله‌سندن سرافراز اولدی که ابن جماعه‌دن دخی قصیده شاطبیه‌دن نقد بنت ابی
اهل مصردن و غیریلردن نیجه جماعت دخی اندن تخریج و ظهور ایدوب علوم عدیده‌ده تبحر ایده کلدی
حسبة و نفع طالبین ایچون تصدر ایدوب فوائد غریبه و مباحث دقیقه و استدراکات عجیبه
و تحقیقات بالغه و اطلاعات کثیره‌یه مالک ده وجه و کلامه و تصرفه قادر و
ایجاز و اطنابدن نه وجه ایله سوق کلامه قوت تامه‌سی ظاهر ایدی کمال تواضع
نهایت احسان و حسن خلق و رقت قلبه دخی مشهور ایدی ابن خلدون
با وجود مغربده وطنم ایدیکن ایشیدردک که مصرده ابن هشام نام بر عالم ظهور ایلمشدر که سیبویه‌دن
اعلم و فائق بلکه اندن ترجیح اولنور حقیقی ولایتی کثیر مخالف
آنک تصنیف ایتدیکی مغنی اللبیب عن کتب الاعاریب نام برکات ترتیب ایدوب

…ایانده کمال اشتهاری بولوب جمیع ناسک اقبالی ظاهر ایلدیلر سیوطی ایدیکه ابن دخی کتاب
اوزرینه بر حاشیه یازدم و شواهد فی شرح ابیات و دخی ابن هشام التوضیح علی الالفیه نام بر کتاب
تألیف ایلدی که بر جلددر و دخی رفع الخصاصه عن قراء الخلاصه درت جلددر و عمدة الطالب فی تحقیق
تصریف ابن الحاجب ایکی جلددر التحصیل و التفصیل لکتاب التذییل و التکمیل نیجه جلددر و شرح التسهیل مسوده
اولمشدر و شرح الشواهد الکبری و الصغری القواعد الکبری و الصغری شذور الذهب و انک شرحی
سیوطی ایدیکه انک شرحی جزو بوربنده تلاوت اولنمشدر بن انک حاشیه‌سنی کتابت ایلمشم و مؤلفات ابن
هشامک بری دخی قطر الندی در و انک شرحی جامع الکبیر جامع الصغیر شرح اللمحة البدریه
شرح بانت سعاد شرح البردة التذکره اون بش جلددر المسائل السفریه فی النحو و بونلارک
غیری و دخی کتاب الغنیه و تسهیل اوزرینه بعض حواشی تعلیق ایلمشدر و وفاتی سنه احدی
و ستین و سبعمائه ذی القعده‌سنک بشنجی لیله‌سی جمعه‌ده واقع اولمشدر و دخی علوم ادبیه
علم نحوده که بو علمک کتب کثیره و مؤلفات لطیفه‌سی تصنیف و جمع و تألیف اولنمشدر
لکن جمله‌سنک اصلی و اجمعی و احسنی و انفعی و مقبول فاضل آفاق و مقتدای ادبا علی الاطلاق
کتاب ایله مسمی اولان کتابدر که شیخ امام و فاضل همام شیخ اکبر عمرو بن عثمان بن قنبر که سیبویه
ایله مشهوردر و فضائلی میان جلیلان مذکوردر انک تألیفیدر رحمه الله و جزاه الله
عنا و عن کافة المسلمین خیر الجزا انک ترجمه‌سی بیان اولندی و اول مقدار ایله اطلاع اعاده اولنمدی

علم المعانی علم در بو تراکیب کلامک خواصنی تتبع و مقاماتک تفاوتنی معرفت
که اولدیغی تراکیبک خواصی یعنی مقتضای مقامه تطبیقده خطادن احترازه مکنت و قدرت
حاصل اوله زیرا تراکیبه تتبع ایلدکده بو مقاماتک نیجه خواصی واردر که انلاری بلغاء فهم و ادراک
ایدرلر یا سلیقه‌لری ایله که عرب بونلارک فهمیدر و یا طول و علم بلاغته ممارست ایله که سایر بلغانک
علمانک فهمی در اول خواص بو مرتبه‌ده دخی بعضی دقیقه در که ذوق سلیمه محتاجدر و بعضی
دخی استحسانیه در که بلغاء و فصحاء استحسان اعتبار ایلمشلردر و بعضی دخی معانی اصلیه‌نک
توابع و لوازمی در لکن لزومی لزوم ذاتی دکلدر بلکه عرف بلغاده معتبر اولان لزوم در
اگر اویله دکل ایدوب لزوم ذاتی اولسه جمیع ناس فهم ایدوب مشارک اولوب صاحب
فطرت سلیمه‌یه مخصوص اولمازدی کذلک مقامات کلام دخی متفاوت در که مقام تنکیر و
تعریف و مقام تخصیص و تعریف و مقام جد و هزل و مقام غضب و خوف و بونلارک غیری
مقامات مختلفه که بو خواص مقامات تطبیقنک کیفیتی علم مذکوردن مستفاد در و بونلر
استعمالات عرفیه اوزرینه در و بو علمک موضوعی تراکیب خبریه و طلبیه در و انلارک
خواصی مقتضای حاله تطبیق حیثیتندن در و مسائلی شول قواعددر که انلرله معلوم اولور که
قنغی مقام خواصدن قنغی معانی اقتضا ایدر و مبادیسی مسائل نحویه و لغویه و با تتبع
مسائل ادبیه در و دلائلی تراکیب بلغایه تتبع و استقرا در و بوندن غرض کلامی مقتضای
حاله تطبیق در و غایتی تطبیق مذکوره اقتدار در بو مقامده تفصیل تام اینکه نطاق کلام

وسعت و بوداریه دنکده بو اثنجه اقدام کتب اقلام ده ادراکه و قدرت یوقدر اما بو علم در[...]
و بیان کتب چونکه علم مزبور بیان و بدیعدن افراز اولنمازدی لاجرم کتبی دخی جمله سنک ذکرندن [...]
ذکر انجلی بنای ایلدک ان شاء الله تعالی تا ابن الهیثم البحرینی نک مختصر جامع مختلفه ده بر کتابی
واردر **علم البیان** علم مزبور معنای واحدی تعبیر متنوع دلالتره و مختلف طرق ده ایراد
ایتمه نک طریقنی معرفت در و بو علمک موضوعی لفظ عربی در معنی باعتباره دلالتنده وضوح جهتندن
و وضعی دلالت عقلیه ایله افاده و مدلولاتنی فهم ملکه سنی تحصیل در که مدلولاتدن اوضحی اختیار اوله
لکن بونه مقرر در اندن فصاحت تعلقی ایله بیلنه که تا معنای مرادی دلالتده اضحا ایراده
خطادن احتراز در و مبادیسی دخی بعض عقلیه در اقسام دلالات و تشبیهات و علاقات مجاز
و مراتب کنایات کبی بعضیسی دخی وجدانیه ذوقیه در وجوه تشبیهات و اقسام استعارات و تحسین
حسن و لطفنی بیان و اثبات ایله در دخی علم بیان ده علماء اخبار وضع دلالتی اعتبار ایدرلر
زیرا انلارک بحثی چونکه دلالت عقلیه یه منحصر اولدی دلالت عقلیه دن مراد جان و منطقیه التفات
ترک و تضمنیه اولسون کرک التزامیه زیرا انلر وضعیه یی حقیقیه قبیلندندر و چونکه دلالات عقلیه
خفیه در خصوصا که مابین ده اولان علاقه لزوم عادات و طبایع و مالوفات قبیلندن اوله زیرا
انلاردن تعبیر الفاظ صحیحه ایله اولمق واجب اولمشدر و مثلا زوجیت تعلقی الاربعه شی غایت
دقیق اولمشدر انی کوردکده بامر شجاع قوی یه مجاز اولور اما خفی اولان فنسه انوک علاقه جده [...]
روئیت فلته که ادراک ده واقعدر و دخی حال بو منوالده در فعل کلام علم بیان ده معتبر اولان
معانی معتبره نک تدقیقی در استعارات و کنایات کبی لکن اول معانی یه دلالت ایدن الفاظ
وضعیه شرعی ایله بو علم ده مستقلا تالیف اولنان کتب وفیره در مجامع الکبیر ابن الاثیر الجزری نک
انوک ترجمه سی مرور ایتمشدر و دخی نهایة الایجاز در امام فخر رازینک انک ترجمه سی [...]
عن قریب بیان اولنه جکدر زیرا اجل محققانی تقسیم کبیر در **علم البدیع**
علم بو در که علم در که تراکیب عربیه دن باحث در کلامی حسن و لطفیه ایله تحسینک وجوهی جهتندن
بلکه مقتضای حاله مطابقتدر و وضوح دلالت رعایت اولنه قدن صکره و بونک موضوعی
دخی الفاظ عربیه در لکن تحسین و تزیین حیثیتندن چونکه دایره فصاحته و بلاغته تکمیل ان
صکره ورا انلارده معانی و بیان متعلق در و غرض کلامی محسنات عرضیه ایله تحلیه ایتمک بیانی
تحصیل در و غایتی احتراز در کلامک اعلی الحلیه مذکوره دن خلو مدن دخی تفنن سامعینی تحصیل
نشاط و تکمیل اسباب شوق و انبساط در و دخی مقبول و زیاده قبوله در و مبادیسی تتبع خطب
مدیده و رسائل و صنایع بدیعه ایله محلی اولان اشعار و کلامی ایله اخذ و رسائل در و بو
علمی علی بو موضوعاتی اعتبار و تخیلی ایدرلر زیرا اکر چه اصل لازم اولان حسن ذاتی در
انوک تحصیل ایسه معانی و بیان کافی در لکن علماء حسن عرضی نک شانندن دخی کمال اعتبار
ایلشلر در زیرا زنان حسنانه زینت زیوردن عاریه مکردرلر و کرچه مقبول [...] خالی
بعض ارباب عقول بامر نما جد اعمال قوت بامر و ایه و هر وب انوک جهانت حسنی تتبع

بینه تمیز معنا و ابلغ معنی ایدر و مواقعه صورت و تنزیه مطابق وذات و اوصاف تام موافق اولو
تزیب و زیور حسن ذاتیسنه قوت و فرو برنجه اکا نظر قیلنور و جمال حقیقی و مجازینه مطالعه
ایدرلر مع وجهه معنا و حظه بصیرتیه استیفا ایدرلر اول سببدن در که کلامه اولا و بالذات
حسن ذاتی معتبر شرطا ایده بلوبو تاکه بعده اعتبار اولنان محسنات مرتبه تبرجا رینه تبعیه وضع اولنه
تا بو جهته تمیز کبی اولا و باوجود نقل خشب او ذره جنود ذهب کبی اولماتیه و تا بیارتیب
حسن عرضی نک اعتبار ایده بلوبو تا که جمله ابتدا اقسام و تفصیل قبول تام ایلیه و بو علم ده
بخصوصه تالیف اولنان کتب وفیره در زهر الربیع که مطرزی نکدر و انوک ترجمه سی مرور ایتمشدر
و کتاب بدیع نیعات نک شرح نظم التحبیر ابن ابی الاصبع نک و شرح البدیعیات ابن حجه نک
و دخی بو علوم ثلثه یه مشتمل کتبدندر و ضوء الاذهان و مصباح ابن مالک انوک دخی ترجمه
ذکر اولنمشدر و سکاکی نک کتاب مفتاح العلوم بو ایکی علومی مشتمل اولدی و بعدی ماعدا بیانلری
مقدم اشتقاق و صرف و نحوی بیان ایدر و بونلرک عقبنده علم استدلال و علم عروض
و قوافی ده دخی وضع مطالب ذکر ایراد ایلمشدر موءلف اصل مترجم بوردیلر که سکاکی ابو یعقوب
یوسف السکاکی در علامه عصر و فرید جهان ایدی و علوم شتی ده خصوصا معانی و بیانده
اعجوبه دهر و زمان ایدی کتاب مفتاح العلومی تصنیف ایدوب علوم عربیه دن اون ایکی
علمی درج ایتمشدر ابو حیان دخی کتاب الارتشاف ده بیچه مواضع ده اندن نقل ایتمشدر
و دخی دیمشدر که ابن سکاکی اهل خوارزم دندر مختصر مصباح الدین [...] در و دخی
ذکر ایدوب دیمشدر که یوسف بن ابی بکر بن محمد بن علی ابو یعقوب السکاکی سراج الدین
خوارزمی در نحو و تصریف و معانی و بیان و استدلال و عروض و شعر ده امام و علم کلام
و سائر علوم ده و اصل ادب و اثر امام در و حکی که انوک کتابنه کوره انوک تبحری و فضلی
بیلورسه وفاتی خوارزم ده سنه ست و عشرین و ستمائه ده شهر الله الاصم رجب المرجبنک
اوایلنده واقع اولمشدر و ولادتی بیله مائه و ست خمس و خمسین و خمسمائه جمادی الاولی سنده ایدی
کتاب مزبوری المولی المؤذنی تمامه شرح ایتمشدر و انجق قسم ثالثی شرح ایدوب هم بلاغت خصوصی
علوم تلخیصی ذکر المفتاح جماعت کثیره در انلردن بری نام الدین الترمذی در و دخی الخلخالی
و عماد الدین الکاشی در موءلف اصل بوردیلر که بو نلاردن بر نیک ترجمه سی واقف اولماد
انجق خطیبه احوالندن بر مرتبه معلوم اولمشدر که محمد بن مظفر خطیب خلخالی شمس الدین در علوم عقلیه
و نقلیه ده امام ایدی تصانیف مشهوره دن شرح مصابیح و شرح المختصر و شرح المفتاح و شرح
التلخیص تصنیف ایلمشدر و وفاتی سنه خمس و اربعین و سبعمائه ده در و بو دخی جمیع شروحینک
افضل و اعلاسی اوچ شرح در بری شرح العلامه قطب الدین الشیرازی در و بری دخی شرح سعد الدین
التفتازانی در و بری دخی شرح السید الشریف الجرجانی در اما علامه قطب الدین الشیرازی محمود
بن مسعود بن مصلح الفارسی قطب الدین الشیرازی اشتهر بالعلامه در و ولادتی شیراز ده سنه
اربع و ثلثین و ستمائه ده در والدی طبیب ایدی انلردن قراءت ایلدی و دخی عمندن و ذکی

ترک دنیا دن و تحصیل کتب دن منع ابلدی بعده محل اسفار ایدوب خدمت نقیب طوسیده قرار ابلدی
اندن دخی قراءت ایدوب بارع و فائق اولدی بعده روم واصل اول عزیز و بوملک صاحبنک
اکرامنه نائل اولوب قونیه و سیواس و ملاطیه ده قضا اولندی بعده شام قدوم ابلدی بعده
تبریزده ساکن اولوب علوم عقلیه تعلیم ابلدی و جامع الاصول صدر قونوی دن حدیث
روایت ابلدی که انلار دخی یعقوب الهزبانی دن انلار دخی مصنفندن روایت ابلمشلردر
امام بغوی نک شرح السنه کتابنه دخی نظر ایدردی و مخالطه ملوکه ممنته دخی سلوک ایدردی
لکن تحرز و احتیاط اوزره ایدی و ظریف الطبع و کثیر المزاح و متحمل ... ایدی
... صوفیه یه تعییر و مبالات لوم و ... ایدردی
ایدردی شعبده و ضرب رباب ... فنوندن ... فائق ... غالب
تحصیله راغب ایدی جمیع علوم ده ... عالم ایدی ... فقها ...
و معقوله جماعت ایله ادایه ملازم و رعایت خشوع ایدردی ... بر کتاب تصنیف
... اوقات ملازم عبادت ... اولوب ... و هر کون صیام ایدردی
... کتاب مسوده دن تبییض اولنوب ... ابواب ... منقطع و زمان ...
... مولفاتی ... شرح مختصر ابن حاجب و شرح المفتاح و شرح کلیات
قانون ابن سینا و شرح حکمة الاشراق ... و ابتهاج و درة التاج
درة التاج نام کتاب تالیف ایلمشلردر که جمیع اقسام حکمت نظریه و عملیه یه جامع بر کتاب
... علم ... ده دخی کتاب ... نهایة الادراک نام کتابی تصنیف ابلدی
بونلاردن غیری مولفاتی دخی ... حسن ... وفاتی سنه
ست عشر و سبعمائه رمضاننک یکرمی درنده ... و منهم علامه سعد الدین التفتازانی
مسعود بن القاضی فخر الدین عمر ابن المولی الاعظم برهان الدین عبد الله ابن الامام الربانی
شمس الحق والدین ... الشیخ سعد الدین التفتازانی الامام العلامه ... و تعریف
و معانی و بیان و اصلین و منطق و بونلارک غیری علوم عربیه ده عالم ایدی ... مذهب
شافعی اوزره ایدی ابن حجر ابتدای ولادتی سنه ثنتی عشرة و سبعمائه ده در ...
قطب الدین و امام عضد دن اخذ ایدوب جمیع فنون ده تقدم ابلدی صیت جمیلی آفاقه ...
و مذکور بالاتفاق اولوب جمیع بلاد و بقاع ده ناس ... ایله انتفاع ایدیلر مولفاتنده
شرح العضد شرح التلخیص المطول ... مختصر ... قسم ثالث مفتاح دن التلویح فی شرح التوضیح
... اصول دن شرح العقائد النسفیه المقاصد و انک شرحی شرح شمسیه منطق ده شرح تصریف
... تهذیب المنطق و الکلام حاشیه الکشاف تمام اولمامشدر ...
شرح العضد علی مختصر ابن الحاجب و بونلاردن ماعدا تصانیف کثیره سی وار در ...
... علوم ... سنه ... و تسعین و سبعمائه ده در مولف

اصل

اصل مترجم مرحوم والد ماجد علیه رحمة الملک الواحد قلت جاری ایله کبیر لری تصدیر ایدوب
بیوردیلر که مولانا فتح الله الشروانی مولانانک مزبورک کتاب ارشادی شرحنک اوائلنده
دیمشلردر که کتاب مزبورک تاریخ تالیفنی بلکه مصنف ماثر مولفاتنک تاریخنی ذکر ایتمکده ... ناس
... امری ... زیارت ایدوب ... علوم و
معارف اولان ... مشغول اولان ... جانب ...
برکتابت کورب قراءت ایلدم دیمشلرکه حضرت مولانانک ... علیه الرحمة والرضوان سنه
اثنتین و عشرین و سبعمائه صفرنده ولادت ایدوب شرح تصریف زنجانینک مابعددن
فارغ اولدیغی سنه ... بالغ اولمدی ... ثمان و ثلاثین و سبعمائه
شعبانینک اول ... شرح تلخیص مفتاح دن یوم اربعاده سنه ثمان
و اربعین و سبعمائه صفرینک اولی ... افتتاحی یوم الاثنین ده
ایدی ... سنه اثنتین و اربعین و سبعمائه رمضانینک ... خوارزم ده و شرح
مزبورک ... دن فارغ اولدیغی سنه ست و خمسین و سبعمائه ده غجدوان ده و شرح
رساله شمسیه دن سنه اثنتین و خمسین و سبعمائه جمادی الاخرده ... جام ده و شرح
تنقیح دن سنه ثمان و خمسین و سبعمائه ذی القعده سنده گلستان ترکستان ده و شرح عقائد
سنه ثمان و ستین و سبعمائه شعبانده ... اصول دن شرح مختصر دن ذی الحجه ده ...
و سبعمائه ده و رساله ... ارشاد دن سنه ثمان و سبعین و سبعمائه ده بونلارک
جمله سی خوارزم ده اولمشدر و مقاصد و شرحندن سنه اربع و ثمانین و سبعمائه ذی
القعده سنده سمرقندده و تهذیب کلامدن رجب ده و شرح مفتاح دن شوال ده ایکیسی دخی
سنه تسع و ثمانین و سبعمائه ده ظاهر سمرقندده و دخی فتاوای حنفیه تالیفنه شروع ابلدی
یوم الاحد ده سنه تسع و خمسین و سبعمائه ذی القعده سنک ... ده
و مفتاح الفقه تالیفنه شروع ابلدیکی سنه اثنتین و ثمانین و سبعمائه ده و شرح تلخیص
جامع ... شروع ابلدیکی سنه خمس و ثمانین و سبعمائه ده بو ایکیسی ... اولمشدر
و شرح کشافه شروع ابلدیکی سنه تسع و ثمانین و سبعمائه ربیع الاخرنک اول ...
ظاهر سمرقندده و وفاتی یوم الاثنین ده سنه اثنتین و تسعین و سبعمائه محرمنک ...
ایکیسنده سمرقندده در ... نعشی ... سنه مزبوره جمادی الاولی سنک
... یوم اربعاده ... دفن اولنمشدر روح الله تعالی روحه و زاد فی غرف الجنان
فتوحه اما سید شریف جرجانی علی بن محمد بن علی الحنفی الشریف الجرجانی ... تاریخنده
دیمشدر که عالم بلاد شرق و علامه دهر ایدی انکله مولانا سعد الدین میانه سنده ...
مجلسنده مباحثات و محاورات اولمشدر ... تصانیف مفیده و مولفات ...
واردر جمله دن شرح المواقف و ... شرح تجرید ... حواشیسی ... مولفاتی
... تجاوز ... وفاتی سنه اربع عشرة و ثمانمائه ده در بو کلام ... ذکر ...

دن

سیوطی دخی دیمشدر که انوک مصنفاتندندر مفتاح دن قسم ثالثک شرحی و حاشیه مطول
و حاشیه مختصر و حاشیه کشاف فکن اتمام ایتمامشدر و دیرز رساله کسی دخی واردر معنای حرفی تحقیقنده
و بکا سیتدر واستادم شمس الدین بن حزم الموزخ افاده ایتمشدر که شریف جرجانینک مولدی
ولایت استرآباد دن جرجان ده سنه اربعین و سبعمائه ده در و وفاتی شیراز ده سنه ست
عشره و ثمانمائه ربیع الآخرینک التنجی کوننده در امیر تیمور حومک نفده اشه تعواه مدرستمشری
تیمشلکه شا اولورمونه سیوطی نقل ایدر شیخ محی الدین الکافیجی دن که سید شریف
ایله قطب الدین الرازی التحتانی حقنده املا علم عربیتی ذوقا ایتمشلردر بلکه [illegible] ایدی دیمشدر
مرحوم والد مؤلف بیورورلر که بو کلام انصافدن خروج ایله باعث علام اولماجقدر و زیرا انلرک
علم عربیته و منقود املا یوب سائر علومده دخی مشارکتلری یوقدر [illegible] اولمقدن املا عربیسی
[illegible] لازم کلمز بلکه اصحاب ذهن صاف [illegible] نظر ایلین دخی مصنفاتنده
عربیته متعلق نیجه مباحث دقیقه و تدقیقات انیقه و ملاحظات لطیفه کورورکه ارباب علوم عربیته دن
قدما و علما اندن عاجز ایله کلدنده اتفاق دار اولور بیت وعین الرضا عن کل عیب
و عین السخط لا تبدی المساویا ترجمه دیده تحقیقله بقیلسه ظاهر اولور جمله عیب [illegible] لیک
بقسه [illegible] ایله اولور هر عیب غیب و دخی علوم مذکوره ده ماده [illegible]
کتاب تلخیص المفتاح ایله کتاب الایضاح که ایضاح تلخیص شرح [illegible] جاری و مهمات فنی جامع
و زوائد دن عاری برکتابدر که نفع عامه یه سارکاردر ایکیسی دخی شیخ محمد بن عبد الرحمن بن
عمر بن احمد بن محمد بن عبد الکریم بن الحسن بن علی بن ابراهیم بن علی بن احمد بن دلف بن ابی دلف
العجلی ابو المعالی قاضی القضاة جلال الدین القزوینی [illegible] العلاء نک تألیفیدر ابن حجر
ایدر که ولادتی سنه ست و ستین و ستمائه ده در علومه اشتغال و انوار فعالیت [illegible]
اشتغال ایدوب [illegible] روم ده برناحیه نک قضاسنه والی اولدی هنوز سنی یکرمی سنه
[illegible] ایدی بعده دمشقه کلوب فنونه اشتغال [illegible] و جمله دن اصول عربیت
و معانی و بیانی اتقان و احکام ایلدی ایکی دن و جزریدن اخذ ایدوب حدیثی [illegible] دن
و غیریدن سماع ایلدی [illegible] برجزو تخریج ایدوب لکن دخی تحدیث [illegible] ایلدی
غایتله صاحب فهم و ذکا و فصیح و خوش [illegible] ادا ایدی [illegible] کلامی وجه حسن اوزره
ایراد ایدردی [illegible] ذاتی جمیله و مکارم و الطاف جودی جزیله اولوب محاوره و محاضره سی
لطیف و خوش لقا و عبارات حلو و نظیف مباحثه ده منصف و حدت ذهن و علوم ادبیه ده
ذوق ایله متصف [illegible] مرغوب ایدی [illegible]
نیابت ایدوب بعده [illegible] بعده و جامع دمشقک خطابتنه تولی ایدوب مصره [illegible]
نام طلب ایدوب [illegible] بعده شام [illegible] قضا ایدوب مصره [illegible] قضا
توجیه ایلدی [illegible] عزل ایدیلدن [illegible] زمان قضاسنده اموال
اوقافی فقرا و محتاجینه صرف ایدوب [illegible] خلعت و شان عظیم [illegible]

ملکت اولدی بعده ینه قضاء دمشقه اعاده اولندی اولادینک سوء حاللری سببی ایله
خصوصا عبد الله نام ولدی لهو و رشوت ده اسراف ایتمکله [illegible] ایدی
[illegible] اهل شام [illegible] فلفل [illegible] اولوب
مرض فالج اصابت ایتمکله وفات ایدوب اهل شامدن صغیر و کبیر جنازه سنده اظهار تأسف
و حزن کثیر ایله [illegible] مولانانک [illegible] الفاظ [illegible] تصحیح کبیر [illegible]
الفضلا ایدی خصوصا علم ادب [illegible] استحضار [illegible] و اصل [illegible] و جاه و مال
او فره نائل [illegible] قضا [illegible] سلطان [illegible] منزله [illegible]
بونک منزلته [illegible] و بو خصوصده انوک [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] علم ادب ده [illegible] و فضلی جلی [illegible] بر بیت نظم ایتدو
[illegible] تصانیفندندر تلخیص المفتاح معانی و بیان ده کتاب مزبور اجل مصنفاتندن و انفع
مختصراتندندر سیوطی ایدر کتاب مزبوردن [illegible] ایله بر نسخه [illegible]
اولدم [illegible] ارجوزه ده نظم ایتدم و کتاب ایضاح التلخیص دخی انوک تألیفیدر مختصر شرح
معانیدندر و کتاب السور المرجانی من شعر الارجانی [illegible] سنه [illegible] و سبعمائه
جمادی الاولی سینک [illegible] اولدی بعده کتاب تلخیصه شروح متعدده یازلمشدر جمله دن
بری شرح خلخالیدر انوک [illegible] علوم [illegible] دخی شرح [illegible] تفتازانی
بری مطول و بری مختصردر انلرک [illegible] کتاب ایضاحک انجی
ایکی شرحی معلومدر برلا مولانا جمال الدین محمد بن محمد الاقسرائی نک شرحیدر انوک [illegible]
معلوم [illegible] مولانا حیدر الشیرازی [illegible] برهان الدین شرحیدر مولانانک
معانی و بیان و عربیت ده علامه ایدی علامه تفتازانی دن اخذ ایتمشدر ایضاحی شرح [illegible]
شرح المفتاح [illegible] بعده روم ده [illegible] مذهب حنفیده [illegible] سنه عشرین
و ثمانمائه ده [illegible] وفات ایلدی سیوطی ایدر شیخ محی الدین الکافیجی اندن اخذ ایلدی
و احوالی انلار و غیری ذکر ایلمشدر [illegible] کتاب مفتاحه اختصار ایله [illegible] مولانا عضد الدین
کتابنی الفوائد الغیاثیه ایله تسمیه ایلمشدر [illegible] عبد الرحمن بن احمد بن عبد الغفار [illegible] عضد الدین
الایجی العلامه [illegible] عضد ایله مشهوردر ابن حجر [illegible] معقولاتده
امام و اصول معانی و عربیت ده مقتدای انام اولوب سائر فنونده دخی مشارکتی ایدی
غایتله کریم النفس و کثیر المال [illegible] طلبه یه انعام و افضال ایدردی [illegible] سنه
[illegible] ولادت [illegible] مشایخ عصریدن اخذ ایدوب امام بیضاوی تلامذه سندن الشیخ زین
الدین الهنکی [illegible] ملازمت ایدوب [illegible] عظام [illegible] ایتمشدر
[illegible] مقتدای انام اولمشدر جمله دن الشیخ شمس الدین الکرمانی و سیف الدین الابهری
و علامه تفتازانی [illegible] مصنفات جلیله سی [illegible]
احواله [illegible] اولوب مولانانک [illegible] محبوس [illegible] اولنمشدر

جلادن متن مواقف و شرح مختصر ابن حاجب
و فوائد غیاثیه که علم معانی و بیان اوزره
رساله مصنفه [illegible] صاحب [illegible]

سنه ست وستین وسبعمائه ده ابن سبکی طبقات شافعیه ده ایراد ایلمشدر قاضی عضد الدین
کشافده حق تعالی نک فأتوا بسورة من مثله قولی شریفنده ولی قع اولان کلامنده واشکال
ایدوب علماء عصرندن استفتا ایچون کتابت ایدوب که صاحب کشاف دیمشدر که من مثله
سورة قوله متعلقدر صفتی در معنای بسورة کائنة من مثله دیمکدر ومثله ضمیری ما نزلنا یه
راجعدر یا خود عبده یه راجعدر بو دخی جائزدر که فأتوا قوله متعلق اولوب ضمیر عبده یه
راجع اوله بیان اشکال بودرکه وجه اولده ضمیرک ما نزلنا یه رجوعینی هر کجا تجویز ایلدکی
وجه ثانیده تلویحا منع ایلدی لکن بیله جزم که فرق نه در فأتوا بسورة کائنة مما نزلنا دیمک
ایله وجه اول وزره ودخی فأتوا من مثل ما نزلنا بسورة دیمک بینده ودبوب تحریر
سؤال ایله طلب جواب وحل اشکال ایلمشدر بعده فضلادن نیجه کسه خصوصا امام فخر الدین
جاربردی جواب یازوب بعده بنه عضد الدین جوابنی جاربردی ایلی دخی تعرض ایلدی
بعده عضد الدینک جوابنی جاربردی نک ولدی ابراهیم رد ایلیوب بو مقامده اطاله
کلام ایتمشلردر لکن ذکری ترک ایلدک طویل اولوب علم متعلق اولمامغین انتهی
ودخی فوائد غیاثیه نک نیجه شرحی واردر بری تلامذه سندن شمس الدین الکرمانی نک
شرحیدرکه محمد بن یوسف بن علی بن سعید الکرمانی ثم البغدادی شمس الدین درشرح
بخاری صاحبیدر علم فقه وحدیث وتفسیر واصلین ومعانی وعربیتده امام علامه در
بزرگ ولدی زین المسالک نام کتابده دیمشدر ولادتی سنه سبع عشرة وسبعمائه
جمادی الآخره سنک اون التنجی کونی یوم خمیسده در والدی مولانا بهاء الدین دن
قراءت ایدوب بعده کرمان جانبنه انتقال وامام عضد دن وغیریدن اخذ واشتغال ایلیوب
بروم ایله فایق الاقران وافضل اکثر اهل زمان اولدی بعده دمشق ومصره داخل اولوب
اندهده بخاری یی نام الدین الفارقی دن قراءت ونیجه جماعتدن سماع وروایت ایلمشدر و
بعده اداء حج ایدوب اندن بغداده رجوع ایدوب انده متوطن ایلدی تمام خلق ورد
بشاشت وکثرة اوصیاء متواضع واهل سکنتا یرجع امور دنیویه ایله مبالات ایله اوله
التفات ایتمزایدی سلاطین زمان منزلنه کلوب زیارت ورجا ودعا ونصیحت امر ایلرایدی
مصنفاتندن شرح بخاری واردر درت مجلدد درشرح المواقف شرح مختصر ابن حاجب که
آتی سبع سیاره ایله تسمیه ایلمشدر وشرح الفوائد الغیاثیه معانی وبیاندن شرح الجواهر
الموضح الکشاف حاشیه تفسیر بیضاوی که سوره بقره واصل اولمشدرکه کافده وه مسئله
کلامیه متعلق بر رساله وفاتی سنه ست وثمانین وسبعمائه محرمنک اون التنجی کونی یوم
خمیس مع بکرة النهارده طریق حجده واقع اولوب انده بغداده نقل اولنوب شیخ ابو اسحق
شیرازی قربنده دفن ایچون احضار ایدوب که قبرینده دفن اولنمشدر وشروح فوائد غیاثیه دن بری
دخی مظهر لطف ربانی حضرت سید شریف جرجانی نک اوغلی شرحیدرکه اسمی محمد بن علی
ابن السید الشریف المشهوردر والدندن قراءت وعلومده تحصیل براعت ایدوب والدینک متوسط

اولان حاشیه سی تکمیل ایلدی ودخی علامه تفتازانی نک تلمیذی اولان ارشاد نام رساله
شرح ایدوب بعده فوائد غیاثیه یی شرح ایلدی مرحوم والد ماجد بیوردیلرکه شرح مزبور شرح غرر
لطیف در بزکورب اندن مستفید اولمشزدر ودخی هدایه حکمتی شرح ایلمشدر اول خی علم منطقدن
منطق دن بر رساله مختصره نی دخی شرح واردر جمله محتاج الیه اولان مهمات ایراد ایدوب والدینک
منطقدن زبان فارسیده یازدقلری رساله اسلوبی اوزره ایلمشدر وبعضاً زبادات شریفه سی
شرح بغیته ایله بیله شروح فوائددن بری دخی شرح سعد الدین هلالیدر حاوی خلا ایله لکن انک
ترجمه سنه واقف اولمادم بر شرح ممزوج دخی واردر که غایت لطیفدر لکن مصنفک اسمی
معلوم دکلدر والله تعالی اعلم وبو فنون مزبوره ده اولان کتب معتبره دندر امام صدر
الشریعه نک وشاح نام کتابی واردر که ترجمه سی علم فقه ده باخود اصولده ذکر اولنمشدر زیرا
اول ایکی علم ایله اشتهاری اکثردر لکن هرکسه که علم بلاغتده مجتنب الحجاب اولان فنی کتاب در
وقوف وارد ایلیوب انکا فنون مذکوره ده مهارت ویره بیلور تفصیل ایلمک الالازم درکه شیخ
عبد القاهر الجرجانی نک مؤلفاتندن اسرار البلاغه و دلائل الاعجاز نام کتابلرینه نظر بلوغ کمال
وقت ایله مطالعه لرینه صرف همت ایلیه حتی دیمشلردرکه بو فنونده اول ایکی کتاب بر بحر عجایبدر
انلاردن نیجه عیون منشعب ومنجر ونیجه انهار جاری وظاهر اولور والله تعالی ولی التوفیق وبیده
ازمة التحقیق علم العروض فن بر علمدرکه انده شعرلچون معتبر اولان اوزانک
احوالندن بحث اولنوردرکه اوزان مزبوره الفاظ وتراکیب عربیه یه جاریدر وموضوعی الفاظ
عربیه در واضع فن اولان خلیل بن احمددر وضع ایدوب وکتاوزره اول التی بحر ده معتبر اولان
ایقاعاتک معرفتی اولدوغی حیثیتدن وجه اول اوزره یعنی احوال اوزاندن بحث اولندوغی
اوزره علم عروض فروع علم موسیقی دن اولور وجه ثانی اوزره یعنی موضوعی الفاظ عربیه اولدوغی
اوزره علم شعرک فروعندن اولور مذهب متاخرین اوزره اکر تعریفده ذکر اولنان اشعار
قیدنده عربیه اطلاق ودخی اعتبار اولنورسه علوم ادبیه فروعندن اولور زیرا اسبقا بیان اولنمشدر
مطلقا موضوع علم ادب کلام عربدر بزم قاتمزده مختار اولان بو بیله اعتبار اولنمقدر وغاینی
کلامی اول ایقاعات معتبره اوزره ایراد وخطادن احتراز در ومبادیسی اشعار عربیه تتبع دن حاصل
اولور مقدمات در وبو علمی علم بلاغتدن جزء عدد قدر نیک دیر بعضیلر اشعارده اولان ایقاعات
علم بدیع ده اولان محسنات موقعنده در اسنده در انلار کی بوده سامعه یه باعث نشاط
وسبب ازدیاد طرب وانبساط اولوب انلاری متضمن اولان کلمات نفسده اشد تمکن
ایله تمکن وتفسیر اندن غایت متأثر اولدوغی جهتدن بیلوکه کلامی نفس اشد قبول ایله
قبول ایدر خصوصا که بعض تخیلات متضمن اوله اکر اول کلام وزن ساماعدن طبع وحالنه مناسب
اولنه نفس دخی زیاده طالب وعاشق اولور نتکم اول مناسبتی بو علمده معتبر یعنی اوله
تجربت اولانلر بیلورلر بر وجه دخی دیمشلردرکه وفقاکه علم معانی تتبع تراکیب عربیه یه موقوف
اولوب تراکیب دخی منظوم ومنثوره منقسم اولمغین معرفت منظوم انسب علم عروضه موقوف اوله

علم العروض

فی علوم عربیه دن و جزء علم یا اغندن عد ایلدیلر لکن بو تقدیرجه مخارجات و تواریخ کبی علم معانی
بیان و بدیع دن اولور بو قسم علم معانی دن بر قسم اولمازمی تسبیقده ذکر اولندی کبی ... لکن
وجه هیچ بو در که بر اسم قسم اوله زیرا اسما بعضا بیان اولندیغی اوزره بو علم دخی بر نیجه کبی
کلامک محسنات عرضیه سندندر و دخی معلوم اولاکه صاحب طبع سلیم و ذوق مستقیم اولوب انواع
شعری تحصیل و ادراک ایدنلر علم عروض دن مستغنی در و طبعی بلید و معیار کلامی غیر مستقیم اولانلر
اندن منتفع اولماز پس بو علمدن منتفع و اکا محتاج اولانلر بو ایکی طائفه نک غیریدر که اکثر ناس
بو طائفه دن معدوددر و انلاره لازم اولان کسب و تحصیلنده بذل مجهوددر و اگر طبع سلیم ایله
نسب جمع اولورسه اول غایت حذاقت و نهایت مهارتدر و دخی معلوم اولاکه شعر حکما
یاننده کلام مخیل در گرک موزون گرک غیر موزون اولسون و شعرک مداری تخییلاتدر و زینه
قیلنلردرکه نفس انلردن قبض و بسط جهتندن متأثر اولور و حسن و دیشلردرکه باب اقدام و احجامده
نفسک کلام تخییلی یه مطاوعتی کلام تصدیقی یه مطاوعتندن زیاده در و دخی متأخرین قتنده
شعر کلام موزون مقفی در پس انلر قافیه و وزنی اعتبار ایدوب تخییلی ترک ایلدیلر و بعضیلر قتنده
کلام موزون در و عندا پس انلر تقفیه و تخییلی ترک ایدوب لکن عمدی اعتبار ایلدیلر تا که تنزیل
رب جلیلده واقع اولان آیات موزونه خارج اوله زیرا انلارده عمد و قصد یوقدر و
شنه کم و ما علمناه الشعر و ما ینبغی له کریمه سی اکا دلیلدر مؤلف اصل مترجم رحمة الله علیه بیوررلرکه
لکن حق و صواب که بنم قتمده دخی مختار اولان اولدرکه بو مذکورلرک جمله سی اعتبار اولنه
کرکدر تا که تخییل لازمدر و الا برزانه تسبیح الشکلی نزخشولیسی اولور و وزن دخی لازمدر و الا
لذت طبع ناقص اولور و تقفیه دخی لازمدر و الا لذت سمع ناقص اولور و عمد دخی لازمدر
و الا قرآنده وجود شعر لازم کلور و حق سبحانه و تعالی و ما هو بقول شاعر بیورمشدر پس بو تقدیرجه
شعر کلام مخیل موزون مقفی بطریق العمددر و تخییل کلامک نفسده تأثیریدر قبض و بسط
جهتندن یا خود آخر جهتدن اندن مراد اولان معنی حسبیله وزن ... حروف متحرکه و
ساکنه نک نظام ترتیبی و هر بریسنک عدد و مقدارده تناسبی ... جبار ... در
لکن بر حیثیت ایله اولاکه انک مساعده سی نفس لذت مخصوصه یه ذوقیه مشاهده ایلیه
و دخی معلوم اولاکه بو فنک اول واضعی خلیل بن احمددر اشعار عربی تتبع ایدوب اول ... بش
وزنه حصر ایدوب هر بریسی بحر ایله تسمیه ایلدی و بحور ... اون بش اولور درت عروض و اون التی ضرب
اوچ ضرب اعتبار ایلدی و علل و زحافاتدن دخی یکرمی اوچ علت ذکر ایلدی و دخی روایت
کرچه اول خلیل وضع ایلدی لکن جوهری تهذیب ایلدی و اخفش دخی بر بحر آخر زیاده ایدوب
متدارک ایله تسمیه ایلدی و مرویدر که خلیل بن احمد استار کعبه یه متمسک ایدوب حق تعالی دن
رجا ایلدیکه اکا بر علم روزی قیله که اندن اول کیمسه اکا سبقت ایتمش اوله پس حضرت رب تعالی
دعاسنی مستجاب ایدوب بو علمی اکا اعطا ایلدی ... اول دخی ... ایدوب عروض ایله تسمیه
ایلدی زیرا عروض اسماء کعبه دندر و ابن معتزدن مرویدر که دیمشدر که خلیلک بو علمده جلیلی

استخراج ایلمسنه سبب بو اولمشدرکه بر کون بصره ده مرور ایدرکن سوق قصارین دن عبور ایدوب
مطرقه لرک ... اصوات مختلفه ایله واصل اولوب بر بیردن دق و بر بیردن دق دق و بر بیردن
دخی دق دق دق دیوب اصوات مزبوره خلیله خوش کلوب ... ایلدیکه البته بو اسلوب
اوزره بر علم حاصل اولوب وضع ایدرم دیوب علم عروضی جمع و شعر اوزره وضع ایلدیکه الخ
اصل مترجم بیوررلرکه لفظ کزینک ضم کاف و کسر ذال معجمه و سکون یا و مثناة تحتانیه ایله حیوانک
یا فارسینک جلدندن حاصل اولور ... مثال بر شیدرکه ... کبی اکثر ناس دخی کزینک
ایدرلر فارسیده ... دن موفق در علم ... وضع و تصنیف اولنان کتب مختصره دن ابن حاجب
بر کتابی واردر انوک ترجمه سی مرور ایلمشدر و دخی عروض الورقه جوهرینک و لامیه ابن حاجب
انلارک ترجمه لری دخی مرور ایلمشدر و ایکی نک دخی بر مختصر عربی واردر و ابن قطاع کدخی
بر عروضی واردر مزبور ابن قطاع ابو القاسم هبة الله بن الفضل بن عبد العزیزدرکه
ابن القطاع دیمکله معروف شاعر بغدادیدر نیجه جماعتدن سماع حدیث ایدوب اندن
دخی نیجه سی سماع ایلمشدر و اهل خلاعت و مجوندن ایدی و صاحب ... بسیار
و خوش طبع و ... ایدی لطائف و مجالسنده نه خلیفه و نه ... اولمشدر بو بابده
نیجه نوادر لطیفه و حکایات ظریفه سی واردر و دیوان شعری دخی واردرکه اکثری جید و پاک
و مقبول ارباب طبع و ادراکدر و ولادتی سنه ثمان و ... و سبعین و ... فاربعمایه
ذی الحجه سنک ... یوم جمعه ده ضحوه ... نهارده در و وفاتی بغدادده سنه ثمان و خمسین
و خمسمایه شهر رمضانک یکرمی سکزنجی یوم سبتده در و دخی کتب مختصره دندر لامیه
صدر الدین ساوی در انوک شرحی که امام قزوینی نک تألیفیدر و شرح لامیه ابن حاجب
جمال الدین ابن واصلکدر و شفاء العلیل فی علم الخلیل که امین الدین المحلی نکدر و دخی ...
سراج الدین الوراق مرحوم ایلمشدر و بر قطعه سنده که المحلی ... مرحوم ایلمشدر و اول قطعه
دخی بودر شعر خلاک الله عن علم الخلیل ... فکم جاءه العلیل عن الخلیل ... و کنا قد ... حتی
شفیت علیلنا بشفاء العلیل ... مزبور المحلی محمد بن علی بن موسی بن عبد الرحمن ابو بکر الانصاری
الشیخ امین الدین المحلی در مزبور ابتدا ذهبی ایدی ... برسیده و علم نحوی
اقراء ایچون مجلس ... و ... ایله ... و استفاده ایلمشدر
صاحب شعر حسن مالک فصاحت و ... تصانیف حسنه و مؤلفاتی مستحسنه در و ... جمادی الاولی
... اولان ارجوزه سیدر و وفاتی سنه ثلث و ستین و ستمایه ذی القعده سنده
ایدی ... عمری یتمش اوچ سنه اولمشدر و دخی علم عروضده اولان کتب نافعه دن ...
عروض خطیب تبریزی خطیب مزبور یحیی بن علی بن محمد بن الحسن بن محمد بن موسی بن بسطام
ابو زکریا ابن الخطیب التبریزی در ... ایدی کاه اولورکه ... خطیب ... دیرلر ایدی
اول ... ائمه نحو و لغت دن ... ایدی ... ابو العلاء المعری
... فاضل ... علوم ... ایدی ... عبد الله الرقی دن و حسن بن رجا ...

الدهان دن وابن برهان دن والمفضل القصباني دن وعبد القاهر الجرجاني دن وغیریلردن اخذ ایدوب
حدیثی وکتب ادبی بر جمعدن سماع ایتمشدر جملهدن القاضی ابو الطیب الطبری وابو الفضل
التنوخی وخطیب البغدادی دن اندن دخی موهوب الجوالیقی وغیری اخذ علم ایدوب سلفی وابو
[illegible] نام روایت ایلمشدر بغدادده مدرسهٔ نظامیهده تدریس ایدوب وضبط خزانهٔ کتب
انکا تفویض اولنوب کندو فننده ریاست انکا منتهی اولوب جمیع بلاد واقطارده ذکری شیوع
واشتهار بولدیغی لکن اول شرب خمری ادمان ولبس حریره عادت ایدوب مذهبه ایله هوای اعلان ایدوب
تغافلی بعض خلفهٔ سکران ایکن تعلیم ایدردی وغایت اکول ایدی [illegible] وفننده اکمل انام جمیع امورده
مهم ابدی مصنفاتندندر شرح القصائد العشر تفسیر القرآن والاجواب شرح اللمع الکافی فی العروض
والقوافی شروح حماسه که اوچ شرحدر شرح شعر متنبی ودیوان ابی تمام شرح الدریدیه شرح سقط الزند
شرح المفضلیات تهذیب الاصلاح لابن السکیت بو مبارکک تولدی ولادتی سنهٔ احدی وعشرین
واربعمائهده در وفاتی سنهٔ اثنتین وخمسمائه جمادی الاولی سنده فجأة واقع اولمشدر ودخی
کتب نافعهدندر عروض منظوم ابی الجیش الانصاری الاندلسی که اسمی ابو عبد الله محمددر انی
داود قیصری که بلاد رومدن ازنیقده مدرس ایدی شرح ایلمشدر ودخی الیاس بن ابراهیم البروسوی
شرح ایدوب فتح المغلق فی شرح العروض ایله تسمیه ایلمشدر ودخی غایت نافع اولان کتبدندر
قصیدهٔ خزرجیه [illegible] ابن داود [illegible] شرح ایلمشدر وعلامه سکاکینک مفتاحده عروض
بیان وایراد ایتدیکی مقدار بو علمده کافی ومقصودی افادهده وافیدر والله تعالی اعلم

علم القوافی بر علمدرکه اواخر ابیاتک تناسبندن وعیوبندن بحث اولنور
بو علمک غرضی بر ملکه تحصیل ایلمکدر که اکا اواخر ابیاتی متناسبه وطبع سلیم تنفر ایده جک عیوبدن
خالیه وجوب اعتبار ایده جکی زیور وجوه لطیفه ایله حالیه ایراد ایلمکه قدرت اوله وغایتی اول
امورده خطادن احترازدر ومبادیسی اشعار عربک اواخرینی تتبعدن حاصل اولان مقدماتدر
وبو علمده تألیف اولنان کتب مختصرهدر وکتاب الایکی ومتوسطدر ابن القطاعک برکتابی
اول علی بن جعفر بن علی السعدی درکه ابن القطاع الصقلی دیمکله معروفدر یاقوت ایتدی
معروف علم [illegible] وفنون ادبده امام وقت ایدی ابو بکر صقلی دن قراءت وصحاح جوهری یی
اندن روایت ایلدیکی علمای مصریندن افاضل نقاد واکابر روات [illegible] اسناد ایدرلر ایدی
سببی بودرکه [illegible] اهل مصر [illegible] صحاح دن سؤال [illegible] اول دخی روایت ایلدی [illegible]
[illegible] بو جواب ویروب بعده کوردیکه کتاب [illegible] اشتغال [illegible] در حال [illegible]
[illegible] کتاب الافعال
ابنیة الاسماء وحواشی الصحاح تاریخ صقلیه الدرة الخطیرة فی شعراء الجزیرة بو مبارکک عمری
سنهٔ ثلث وثلثین واربعمائهده در وفاتی سنهٔ خمس یاخود اربع عشرة وخمسمائهده در حضرت
امام شافعی نک رضی الله تعالی عنه [illegible] قرینده دفن اولنمشدر ودخی کتب مبسوطهدن البیع
[illegible] وکتاب الکافی فی علمی العروض والقوافی شرح القصیدة [illegible]

صدر الدین الساوی نک مؤلفیدر وابن عصفورک دخی برکتابی کنز الفوائدی واردر وسکاکینک
دخی کتاب مفتاحده ایراد ایلدیکی دخی اول بابده کافیدر وکتب عروضک دخی اکثری اکا
مذیل اولوب علم قوافیده هر بری وافیدر **علم قرض الشعر** بر علمدر که کلمات شعریهنک
احوالندن باحثدر لکن وزن وقافیه حیثیتندن دکل بلکه حسن وقبح جهتندندر وشامل اولدوغی
حیثیتدن بونک حاصلی شعره مخصوص اولوب احوالی تتبعدر حسن وقبح جهتندن وجواز وامتناع
وبونلرک امثالی حیثیتندندر بو بونلره غرض شعری اول احوال خاصهیی اوزرینه ایراد ملکهسی
تحصیلدر وغایتی ایراد مزبورده خطادن احترازدر ومبادیسی اشعار عربی تتبعدن حاصل اولور
مقدمات وطبایع سلیمه مقبولی اولور استحساناتدر مؤلف اصل مترجم والد ماجد علیه الرحمه
بیورورلرکه بن عنفوان شبابده بو فنده بر منظوم کتاب کوردم علوم ادبیهیه اشتغال
ایتدوکم حالده ولکن اسمی ومصنفک اسمینی شمدی تذکر ایدهمزم والله المستعان **علم
مبادی الشعر** بر علمدرکه بعض مقدمات تخییلیهدن بحث ایدرکه انلردن ترغیب ویاخود ترهیب
حاصل اولور اول مقدمات مذکوره اهل طائفه وقومک اختلافی حسبیله مختلف اولور
وموضوعی شعردر امور تخییلیه تتبعدن حاصل اولور مقدمات مناسبهسی حیثیتندن ومبادیسی
اشعار نادر اقوام مختلفه حسبیله تتبعدن حاصل اولور وبونلردن غرض کلام شعری مواد [illegible]
اوزرینه ایراد ملکهسی تحصیلدر وغایتی انلرده خطادن احترازدر کتب حکمیهده مذکور اولان
مواد اقیسهده کتاب شعر بو بابده نافعدر **علم الانشاء** بر علمدر که انده
الفاظ منثورهدن بحث اولنور بلیغ وفصیح اولدوغی جهتدن وحسبیله تشکیله تحسین اولنان
عبارات ومقامه لایق اولدوغی کلامده معتبر اولان ادابی مشتمل اولدوغی حیثیتندن وبونک موضوعی
وغرضی وغایتی ذکر اولنان تعریفدن ظاهر اولور ومبادیسی خطب ورسائل تتبعدن
ماخوذهدر بلکه اکثر جمیع علومدن استمدادی واردر خصوصا حکمت عملیه وعلوم شرعیه
وسیر کمل اولیا وحکایات امم وعلما ووصایای عقلادن وبونلرک غیری امور غیر متناهیه
وبو علمده تصنیف اولنان کتابلردندر کتاب المثل السائر فی ادب الکاتب والشاعر
ابو الفتح ابن الاثیر الجزری نک تألیفیدر مزبور جزری ابو الفتح نصر الله بن ابی الکرم محمد بن محمد
عبد الکریم بن عبد الواحد الشیبانی درکه ابن الاثیر الجزری ایله معروفدر وضیاء الدین ایله
ملقبدر مولدی جزیرهٔ عمردن ایدی انده ظهور ایدوب بعده والدی ایله موصله انتقال
وانده تحصیل علومه اشتغال ایلدی کتاب کریم وفرقان عظیمی واحادیث نبویه واخبار
مصطفویهدن بر نیجهسنی حفظ ایلیوب علم نحو ولغت وبیان واشعاردن دخی بر مقدار
تحصیل ایلدیکی بعده ملک ناصر صلاح الدینه قصد ایدوب بر مدت انک قننده اقامت ایلدیکی
بعده انک ولدی ملک افضل نور الدین [illegible] طلب ایدوب وزیر ایلیوب انک
یاننده حسن وصالح [illegible] وزیری اولدی اندن ماعدا نیجه احوالی واردر که بسط مقالی ولفه موجب
ملال اولمغین اختیار اجمال اولندی تصانیفندندر المثل السائر فی ادب الکاتب والشاعر که

ایکی جلدده در. بر کتاب نافعدر که فن کتابته متعلق اولان اشیادن بر شیئی ترک ایتمامشدر که
آنی جمعیسی جامعدر. ولادتی سنه ثمان وخمسین وخمسمائه شعبانینک یکرمی سکزنده یوم جمعه
جزیرهٔ ابن عمرده در. وفاتی بغدادده سنه سبع وثلثین وستمائه جمادینک بر سنده در. یا خود ربیع
الاخرینک یکرمی طقوزنده در که اصح بودر. مزبورک ایکی برادری دخی وار ایدی. برنجیسی
مجد الدین ابو السعادات المبارکدر که نهایة الحدیث والاثر نام کتابک صاحبیدر. اول
ذکری علم لغتده مرور ایتمشدر. برنجی دخی ابو الحسن علیدر که عز الدین ایله ملقبدر. اول دخی
دخی تواریخ ذکر اولندقده ذکر اولنور. زیرا تواریخده کتاب کاملی اول تصنیف ایلمشدر
تواریخک احسن واجلی وانفع واشملیدر. برادرلرک اوچی دخی جمله فضلا ونجبادن ورؤسا
وارباب تصانیف مقبوله واصحاب کتب مرغوبه در. بو ثلاثه یه برادران که هر بری فاضل
دوران اولانلر اقل قلیل وقوع اولمشدر. وکتب انشادن بری دخی کتاب المعانی المخترعه فی صناعة
الانشادر که مؤلفی موفق الدین در. ولادتی حلبده سنه تسعین وخمسمائه جمادی الاخره
سنده ویا خود ربیع الاولنده در. و دخی کتاب المرقوم فی حل المنظوم ور بر مجموعه سی
دخی واردر که انده ابی تمام وبحتری ومتنبی ودیک الجن اشعارلرینی اختیار ایلمشدر. وجلد کبیردر
و دیوان الرسائل دخی بش مجلددر. و دخی علم انشاده اعجب العجاب مقامات نام کتابدر که
حریری تالیف ایلمشدر. بعده نیچه کسان اکا اقتدا واوکا اثره اقتفا ایلمشدر. والیوم حرمین
ایلده اوچ کتاب کوردم که مشهور مشلردر. برکا دخی تواریخ عینی در. بو ایکی کتابه مماثل
عد ایلمک ممکندر. بعضا دخی قهوة الانشادر که آنی دخی ابو بکر بن حجه تالیف ایلمشدر
اندی معلوم اولا که حریری ابو القاسم بن علی بن محمد بن عثمان البصری الامام ابو محمد الحریریدر
ولادتی سنه ست واربعین واربعمائه حدودنده در. وزمانه فطنت وفصاحت وبلاغتده
واصل مرتبهٔ نجابت ایدی. تصانیفی دخی فضلنه شهادت وتبجیل اقرار ایدرکه مطالعه ایدنلر
وارنجه وافکاری ده فضلنه شهادت ومبره کتاب مقاماتی کفایت ایدر که اکثر جمیع اوائل قائلی
اولوب اواخری عاجز ایلمشدر. بعض ایدی حریرینک مقاماتی وضع سببی بودر که
ابو زید سروجی که فصاحت وبلاغتده ذروهٔ علیایه وارمش شهر شهر دیار دیار [illegible]
ایدی. بر زمان بصره یه کلوب مسجد بنی حرامده طوروب اداء سلام ویردکدن صکره خلقدن [illegible]
ایلمک استغاثه ایلیوب مسجدده فضلا ایله مالامال ایدیکی مزبورک فصاحت وکلامی
مبالغه هر بابده جمله سنی اعجاب ایلدیکی اثنای کلامده [illegible]
تقریر ایلدیکی حریری مقامهٔ حرامیه ده مذکور ایدوکی اوزره حریری ایدیکی که اول کیجه یانده
فضلادن نیچه نبلا اجتماع ایدوب بن دخی اول سائلدن مشاهده ایتدوکم فصاحت وبلاغتی
املا ره حکایت ایلدم. اناترک دخی حریری حکایت ایلدیلر که سائل مزبوردن بجد [illegible]
اثر معنا ده نجم ایتسنه وکندن احسن فضلا استشمام ایدوب مسجدده [illegible] تعبیر
و فنون حیلده فضلی طرق مختلفه ایله اظهار وتعبیر ایدردی. بو احوالدن جمیع حضار مجلس

تعجب

تعجب ایلدیلر. بن دخی مقامهٔ حرامیه یی انشا وسائر مقاماتی آنک اوزرینه بنا ایلدم
دیو نقل اولنور ایدی. ابن جوزی بو کلامدن صکره بسط مقام ایلیوب دیمشدر که حریری
مقامه لرینی وزیر انوشیروان خدمتنه عرض ایلیوب اول دخی کمال استحسان ایدوب
امر ایلدی که اول مقامه یه مشاکل بعض مقامه دخی ضم ایلیه. اول دخی اللی مقامه ایلیوب اتمام
ایلدی. یاقوت ایتدی بکا خبر واصل اولمشدر که قتا کم مقامهٔ حرامیه یی تالیف ایلدی
بغداده کتوروب سلطانه ارخال ایلدیلر. مجلس انسیه علما ایله مالامال ایدی. پس حریری
انشا وکتابتدن فضلنه دلالت ایدر بر نسنه طلب ایلدیلر. حریری دخی اول دم
دست قلم الوب بوکا متعلق هر نه وار ایسه بکا سؤال ایدک دیوب فدا اشارت
ایلدی. پس هر کسی بر سؤال ایلیه در عالی فصاحت ولسنین ایله بر جواب حسن ویردیکی
تا فضلی ظاهر وجمله سنه غالب وباهر اولدیغی بو خبر کوش وزیر انوشروانه واصل
اولیجق انی طلب ایدوب اثنای مصاحبتده کلام مقامهٔ حرامیه یه منتهی اولوب
اول دخی مقامه یی وزیره عرض ایدوب وزیر جهان کمال استحسان ایدوب کمالاتی
اولان بونلرک اوزرینه بعض زیاده ایلمکدر دیوب حریری دخی بصره یه واروب
انده ایلم زیرا انکا جمعیت خاطر انده زیاده ظاهر اولور دیوب بصره یه کیدوب انده
قرق مقامه تالیف ایلیوب وزیره عرض ایلدی. بعض حسادلار الاجل الافساد دیدیلر که
بو مقامه لر کندینک دکلدر. برکسنه در که ابی ضیافت طریقی ایله اوینه دعوت ایدوب
یانده فوت اولمشدر. بر آخر مقامه ایله امتحان ایدک که حضورمزده ایدوب [illegible]
وار [illegible] رعایات اولنمشدر. پس بغدادده اولان منزلنده قرق کون جلوس ایدوب ایکی
کلمه ترتیب ایتمکه مجال اولمایوب نیچه کاغذ سوید ایدوب ایکی کلمه ظاهر ایده [illegible]
بعده بصره یه عودت ایدوب اول مقامه دخی ایدوب اول اون ایکی وقرق مقامه یه
الحاق ایلدیکی اندن صکره بغداده ارسال اولنوب اول زمانده فضلی باهر وکنده
علی بیروکه ظاهر اولدی. حریرینک مولدی بصره یه قریب مشان نام بر بلده ده ایدی.
وجهی قبیح وطبیعتی [illegible] مبتلی ایدی. اول مقامه ده بیتلر در شعر
[illegible]
[illegible]
وکتاب درة الغواص فی اوهام الخواص دخی انکدر. وکتاب ملحه وانک شرحی وبعض رسائلی
دخی واردر. ودیوان شعری دخی واردر. وفاتی بصره ده سنه ست عشرة وخمسمائه
التی سنده در. اما تواریخ عینی ابو النصر محمد بن عبد الجبار العتبی نکدر. انده محمود بن سبکتکین
احوالنی واحداثنی ایله حروب ووقایعنی ذکر ایلمشدر. بو کتاب دخی بلاغتده وفصاحتده
علم اولمشدر. اما ابن حجه تقی الدین ابو بکر بن محمددر. شرح بدیعیات وغیری
تصانیفی صاحبیدر. **علم مبادی الانشا وآلاته** بو بر علمدر که فنینک محتاج اولدوغی

خطه عربیت و علوم شرعیه و تواریخ و اخباره مناسبه لا ان امورده بحث ایدر
وموضوعی وغایتی و غرضی متدبر اولنلره ظاهردر و بو علمده اولان مصنفات بیحددر
بر طریق ایله که قلیل و کثیر برینه قوماسندر و اکا ابی احصا ومهمات دن برشیئی
ترک ایتمامشدر الا انلارون کشف و استقصا ایلمشدر و کتاب صبح الاعشی
فی صناعة الانشا که مؤلفی امام علامه کثیر العلوم وجامع اشتات فنون علوم ابو العباس
احمد بن علی القلقشندی الشافعیدر و آدینده کتاب نافع وستمنده سنوجامع در
رسوم والدماجده سودر برکه بن اولوک بعضنی مطالعه ایله انتفاع ایدوب لکن مؤلفنک
تمام ترجمه سنه اطلاع ایلمدم انجق تاریخ سخاوی ده بو مرتبه مذکور اولدیکه کندوسی
مصرلی اولوب و دیار مصریه ده کاتب الانشا ایدیکه وفاتی سنة احدی عشر
وثمانمائة جمادی الآخره سنده ایدیکه سنی النتمش بیش سنه ایدی انتهی و دخی صناعة انشاده
اولان کتب نافعه جمله‌سندندر خواجه امامک کتاب مناظر الانشاسی مؤلفنک
اسمی محمود شهیر خواجه جهاندر و کتاب مزبور زبان فارسیده در و صاحب مشهور جهان
ونادره زمان و صاحب ثروت و مال فراوان ایدی احسانی شامل و هدایاسی هندده
علماء روم و عجم و سائر جزیره واصل ایدیکه و دیر که صاحب فضل کثیر و رای صائب
و تدبیر او لانغی بلاد هندده وزیر اولمش ایدی علم المحاضره بر علمدر انکله
بعض کلامدن ترکیب خاصی و یا خود معانی وضعیه‌سی جهتندن مقامه مناسب ولائق
محلنده ذکر و ایراد ملکه‌سی حاصل اولور و بوندن غرض اول ملکه‌نی تحصیل در و فائده‌سی
غیردن منقول اولان کلامی معانی اصلیه‌سی جهتندن و دخی ترکیب جهتندن و واقع اولدیغی
مقام مخاطب مقتضاسنه تطبیقده خطادن احترازدر و بو علم ایله معانی بیاننده فرق
بو در که علم معانی متکلم کلامنی مقتضای حاله و غیرک کلامنی درج کند و حالنه لائق خاصه
تطبیق در و بو علم محاضرات بلغا کلامنی انشا و کلام ده کلام مزبوره مناسب محلده علی
طریق الحکایه استعمال در و موضوعی و غایتی و غرضی و مبادیسی متدبر متفکره بین و آشکار
علم مزبورده تصنیف اولنان کتب وفیردر کتاب ربیع الابرار که جار الله علامه زمخشری
تصنیفیدر اولوک ذکری عن قریب واقف اولورسن تفاسیرده کشاف مذکور اولدقده
[illegible] و دخی کتاب فنون المحاضره در راغب اصفهانینک که المفضل بن محمد الاصفهانی
ابو القاسم الراغب در و صاحب مصنفات در جمله دن کتاب تفصیل النشاتین و کتاب
الذریعه فی احکام الشریعه اکثر ناس آنی معتزلی ظن ایدرلر لکن سیوطی دیمشدر که شیخ
عبد السلامک قواعد صغری نام کتابنک بر نسخه‌سنک ظهرنده شیخ بدر الدین الزرکشی
خطیله مکتوب کوردم نقل بودر که امام فخر رازی اصولیون تأسیس التقدیس نام کتابنده
ذکر ایتمشدر که ابو القاسم الراغب ائمه سنتدن ایدیکه و انی امام رازی قرین امام غزالی
قیلمشدر و بو بر فائده حسنه در اول تفریده ناسک ظنونده اعتبار او تمازدر برالق

بعض اللطف اثر کوره سنک قولنه حق و بو مقاله شاهد صدق در و دخی کتب محاضراتندندر
تذکره حمدونیه که ابو المعالی محمد بن ابی سعد بن حسن بن محمد بن علی بن حمدونک
تألیفیدر کافی الکفاة لقبیله ملقب بهاء الدین البغدادی در و فاضل علامه و ادیب کامل
صاحب معرفت تامه ایدی ریاست و فضل ایله مشهور و جدی ظهور ایتمشدر که کندو
و والدی و ایکی برادرلری که ابو نصر و ابو المظفر در هر بری مالک ادب و کتابت صاحب
حظوظدر مزبور ابو المعالی ابو القاسم اسمعیل الفضل الجرجانیدن و غیردن سماع
ایله صاحب سند عالی در و کتاب تذکره‌یی تصنیف ایدوب احسن مجامیع [illegible]
تواریخ وادبی و نوادر و اشعار جدی مشتمل اولوب [illegible] جمع ایتمشدر
اکثر ناس [illegible] اولوب و کتب مشهوره دندر ولادتی سنه خمس و تسعین واربعمائه
وفاتی سنة اثنتین و ستین و خمسمائه ذی القعده سنک اون برنده یوم ثلثا
یوم اربعاده بغداد ده مقابر قریشه ده مدفون اولمشدر وفاتی جنده ایکن [illegible]
و دخی کتب محاضراتندندر ریحانة الادب که ابن سعیدک تالیفیدر لکن اولوک برجزئی
سنه واقف اولمادم و کتاب العقد که ابن عبد ربه تالیف ایتمشدر که ابو عمرو احمد بن
محمد بن عبد ربه در هشام بن عبد الرحمن بن معاویه بن هشام بن عبد الملک بن مروان
بن الحکم الاموینک مولاسیدر محفوظاتی کثیر و اخبار ناسه اطلاعی غزیر علامه
ایدی کتاب مزبوری تالیف ایلمشدر و کتب [illegible] دندر هر فنه حاوی جامع
بر کتاب نافعدر و دیوان شعر لطیفی دخی واردر که اشعاری هر معانی ملیح و لفظ فصیح
مشتمل در ولادتی سنه ست و اربعین و مائتین رمضاننک اونندهدر و وفاتی
سنة ثمان و عشرین و ثلثمائه جمادی الاولی سنک اول بازارینده احد کوننده در
وفاتندن بر قاچ ییل مقدم مرض فالج اصابت ایتمش ایدیکه و دخی کتب محاضراتندندر
[illegible] فضل خطاب نام کتابی [illegible] الدرزی و ابو الفرج الاصفهانینک
اغانی نام کتابی مزبور اصفهانی علی بن حسین بن محمد بن احمد القرشی الاموی الکاتب
الاصفهانیدر که صاحب کتاب اغانی در ولادتی اصفهانده و نشو و نماسی بغداده در
بغداد کبار و باسننک اعیانندن و مشتهرینک علمانندن ایدیکه ایام ناس و انساب
و سیری عالم و لغت و نحو و صرفه و شعر و اغانیه حافظ و عارف و آلات منادمه دن
[illegible] کشف ایدیکه مثلا علم جوارح و بیطره و طب و نجوم و بونلارک امثالی بعض علوم
شعری دخی [illegible] جامع [illegible] مقبول
اولمشدر و بیچه مصنفات مستحسنه سی واردر جمله دن کتاب اغانی که اول باب ده
اولوک کبی کتاب [illegible] علما سائر کتبه تفوق ایدوکنه اطباق ایتمشلر
روایت اولنور که کتاب مزبوری التی بیلده تالیف ایدوب سیف الدولیه اهدا
واول دخی بیک دینار اعطا ایلیوب [illegible] اعتذار ایلدیکه صاحب بن عباددن حکایت

ولنورکه سیف الدوله اسفارده تنقل ایتدی و اونوز جمل کتاب یازنجه یله استصحاب ایدردی
وقتا که اکا کتاب اغانی واصل اولدی کتب مزبوره دن استغنا حاصل اولدی و دخی انوک
مصنفاتندندر کتاب جمهرة النسب و کتاب التعلل المغنیین و کتاب الاماء الشواعر و بونلارک
غیری اشعاری کثیره و مآثری شهیره در ولادتی سنة اربع وثمانین ومائتین ده در هجرتک
شاعرک وفاتی دخی اول سنه ده در وفاتی اصفهانده سنة ست وخمسین وثلثمائة ذی
الحجه سنک اون دردنجی کونی یوم اربعاده در بعضلر سنه ست وخمسین ده در دیشلر قول اصح
و دخی کتب محاضراتندندر کتاب السکردان ابن ابی حجله نک که احمد بن یحیی بن ابی بکر بن عبد
الواحد التلمسانی شهاب الدین ابو العباس در که ابن ابی حجله ایله معروفدر و اول تنزل دمشق
اولوب جده قاهره ده نزول ایلمشدر ولادتی تلمسانده جدینک زاویه سنده سنه خمس عشر
وسبعمائه ده در انده علم اشتغال ایدوب بعده حج کلوب مصره وطننه رجوع ایلدی ناظم
ادیب ماهر و نظم و نثره قادر ایدی منظومات کثیره سی اولوب سائر کمالاته و نثر سالمه قائق
ایدی بعض مقامات و نظم منشآت ایلمشدر حنفی المذهب حنبلی المعتقد طائفه اتحادیه
و مذهب متصوفه وجودیه یه خط و اعتراضی زیاده ایدی بر کتاب تصنیف ایدوب قصائد
ابن فارضه معارضه ایدوب قصیده نک حکمنی تحویل ایدی ابن فارضه اولا دخل ایدردی
مدح نبی صلی الله علیه وسلم ایتمدی دیو و بخلاف مذهبه و انوک قولنه قائل اولانلرک مسکنی
عظائم جرائم اسناد ایدوب اعتراض ایدردی اول سببدن سلاح هندی اوکنده اتحادیه ایشیدر
بو جونه شاعرانک زندقه سی ظاهر ایدی نظم و نثرده کامل ایدی اکثر معاشی نظم و مدح ایله اولانلر ایدی ایدی
مدح ایدی صحاح دن ایدر کتاب ابی حجله ایله انشاء اولندی بر کتاب ایدر که برکون بر مجلسده
یعنی کیفیت تقضانک کی احمد که مجموعه ی ضبط ایدرک ابواب الفرش محبت و کتاب النوادر و انشاء
علامه و اظهار نکت و لطائف واردر اهل محبت اشفاق و صاحب مکارم اخلاق ایدی
بعض مجامع حسنه دخی جمع ایلمشدر جادلدن دیوان الصبابه و منطق الطیر و التجع بطلیل
مماجری من النیل و کتاب سکردان من الادب و الغصن و الطب الطیب و مواصیل المقاطیع و النعمه
الشاملة فی العشرة الکاملة و حاطب لیل که انی تذکره شکلنده ایدوب بر قاچ جلد ایلمشدر
و کتاب اعداد الجهد و عنوان السعاده و دلیل الموت علی الشهاده و قصیده یه جمال دخی وفاتی سنه
ست وسبعین وسبعمائه ذی الحجه سنک منتهاسنده و لرفعه ایلمشدر الله برحمته
ایدی و دخی کتب محاضراتندندر دمیرینک حیوة الحیوانی انک قبلی کبری سی و صغری سی
واردر اسمی کمال الدین محمد بن موسی الدمیری الشافعی المصری در علوم عربیه ده ماهر
تصانیف مفیده در کتیر العباده عظیم المجاهده ایدی وقاهره جامع ازهرده ماهر زمانده عدیم
النظیر و مرجح خلق ایدی و اوائل حالنده خیاطت ایله تمارک اوقات ایدردی
بعده تحصیله و کسب علم ایله شغول اولدی و فقهاده ماهر و سائر علوم ایله تفوق ایلمشدی مکه ده اقامت ایدوب
بسنخاب فاطره ورکوب مراکب فاره یه رضا و مرغوب بر کسه ایدی ... اکابر کوردیکی

المسنوی دن و عراقی دن واعیان علمادن اخذ ایلدیکی هر کسه که کتاب مزبوره نظر و مهارت
دیمه صحائفنده اجازه کتبیله ذکر ایلیه و انده واسباع ایده که غرائب و فوائد و علوم مفیده
دن جمع ایده و که منافع و عوائده تأمل ایلیه انوک فضلنه واقف و مرتبه و احاطه و
تبحرینه عارف اولور ولادتی سنه اثنتین وارباعین وسبعمائه ده در وفاتی قاهره ده
سنه ثمان وثمانمائه ده در مؤلفی اصل مترجم لغت و الدما جد علیه رحمة الملک الواجد سور رین
دمیریاک بعض کمسه لر کسر میم ایله و کسر میم ایله در دیمشلردر بعضلر دخی ضم اول و فتح ثانی ایله
تصغیر صیغه سی اوزره در دیمشلردر بعضلر دخی فتح دال و کسر میم ایله دیمشدر و بن طوق ابو درم
صواب قول اخیردر زیرا بعض ثقات مقیّد ایله ضبط و مکتوب و مشکولدر شهر
نیب بور مشلردر که بر مدت اول مصره کتاب الجواهر المضیئة فی الطبقات الحنفیة ده کتاب مزبوره
ذیل واقع اولان کتاب الانساب ده کورمشمدر که صورتی بویله در دمیری فتح دال و کسر میم
و سکون یا مثناة تحتانیه ایله و آخرنده راء مهمله ایله معروف بر قریه در دیمشدر انوک ذکر
ایتدوکی بویله در والله تعالی اعلم و دخی کتب محاضراتندندر مونس الوحید ثعالبی در
کتاب یتیمة الدهر فی محاسن اهل العصر دخی صاحبی بوردر اکبر کتبی و احسن و اجمعی کتاب
یتیمه در مزبور ثعالبی ابو منصور عبد الملک بن محمد بن اسمعیل الثعالبی النیسابوری در ثعالب
جلود ثعالب خیاطتنه نسبتدر یعنی دلکو پوستی دیکمکه منسوبدر و دخی انوک
مؤلفاتندندر کتاب فقه اللغة و سحر البراعة و من غاب عنه المطرب صاحب کتاب ذخیره
اولان ابن بسام انوک حقنده دیمشدر که وقتنده ثعالبی راعی و جمع اشتات
نثر و نظم و رئیس مؤلفین و صاحب قرانلغی مسندنده امام مصنفین
اولوب کلمه جمع دیباره ذکری مانند مثل سائر و آثاری کالضحی النقی ایله وصف السنه
ناسده دائر و دوار و بینی مغارب و مشارقده مانند طلوع نجم ثاقب طالع و شارق ایدی
ثعالبی نک ولادتی سنه خمسین وثلثمائه ده در وفاتی سنه تسع وعشرین واربعمائه
و دخی کتب محاضراتندندر در محاضرة الابرار و مسامرة الاخیار که مؤلفی شیخ امام
و عالم ربانی و مرشد السالکین و منقذ الهالکین الشیخ الاکبر محیی الدین بن محمد بن
علی بن محمد بن العربی الحاتمی الطائی الاندلسی در قدس الله تعالی سره العزیز شیخ جلیل الشان
و باهر البرهان فرید دهری و وحید عصری ایدی نیچه مصنفات وافره و مؤلفات زاهره
صاحبی اولوب مصنفاتی دائره احصادن بیرون و مرتبه حدن افزون ایدی بر تالیفی
دخی فتوحات مکیه در که انده غرائب معارف کشفیه و عجائب لطائف ذوقیه تضمین
و درج و اول بحاری ایله عالمیانه نقود حکم الهیه و جواهر اسرار غیبیه بذل و خرج ایلمشدر وفاتی
ثمان وثلثین وستمائه ده ولادتی شریفلری سنه ستین وخمسمائه
رمضاننده مرسیه نام بلده ده در شیخ مزبوردن شیخ شرف الدین ابن الفارض افضلیتنده
انوک ترجمه سی دخی عن قریب ذکر اولنور و دخی شیخ صدر الدین القونوی اول دخی

ذکر اولنوران الله تعالی جزری ایدی شیخ مزبورا ولسده قرآنی تکمیل ایدب بجه
مشایخدن روایت ایلیوب بچه سی دخی انلدن روایت ایلدیلر بعده دمشق ده وفات ایدب
صالحیه ده بنی الزکی تربه سنده دفن اولنمشدر و قبر شریفی انده ظاهردر و زیارت اولنور
روح الله تعالی روحه و نور ضریحه و دخی کتب محاضراتدندر سلوان المطاع فی عدوان
الاتباع مؤلفی ابن ظفر در که ابو عبد الله محمد بن ابی محمد بن محمد بن ظفر الصقلی در حجة الدین
ایله منعوتدر ادبا و فضلانک بریسیدر و بچه تصانیف ممنوعه سی واردر که جمله دن
سلوان المطاع فی عدوان الاتباع در آن صقلیه ده بعض رجال ایچون تصنیف ایلمشدر و دخی
خیر البشر بخیر البشر و ینبوع ایله مسمی بر تفسیر کبیر و نجباء الابناء و حاشیه درة الغواص
الحریری و شرح المقامات الحریری در که شرح مزبور ایکی دردر بری صغیر و بری کبیر در و بونلارک
غیری مزبور ابن ظفر قصیر القامه ذمیم الخلقه یعنی خلقی خسندن خالی ورو به صباحتدن عاری
ایدی و اشعاری دخی وار ایدی مولدی صقلیه لکن منشاسی مکه مکرمه ایدی بچه بلاده
ارتحال و آخر وقتنده حماده توطن و آنده آخرینه انتقال ایلدی وفاتی سنه خمس و ستین
و خمسمائه ده ایدی زمان موتنده و کن مشاق فقر و فاقه دن ایله فوت و طاقه اولمغله
حالی اولماشدی ایدی و اپنا اشنوره کمال حاجت ضرورتدن حماده قرینی کفولی کل
بر شخصه تزویج ایدب تخفیف ضرر مزبور دخی بنت مذکوره ایله حماه دن رحلت ایدب
بعض بلاده بیع ایلدی و دخی کتب محاضراتدندر کتاب المحاضرات و المحاورات
و کتاب الامتاع و المؤانسه که ایکیسی دخی ابو حیان توحیدی نکدر و مزبور ابو حیان علی
بن محمد بن العباس ابو حیان التوحیدی در شیرازی الاصل در بعضلر نیسابوری دیمشدر و
توحیدی دیدکلری کبی جدی خرمانک بر نوعندن توحید ایله مسمی بر نوع لطیف وجیدین
نسبت در ابن حجر ایدی بو دخی احتمالدر که دین معناسنه اولان توحیده منسوب
اوله مزبور معتزله دند و لیرینی اهل عدل و توحید ایله تسمیه ایدرلر جمیع علومده متفنن
ایدی که نحو و لغت و شعر و ادب و فقه و کلام و معتزلی المذهب اوله
مسلک جاحظه سالک و شیخ صوفیه و فیلسوف ادبا و ادیب فلاسفه و امام
ایدی لکن غایت تسلقی ضعیف یعنی تکلمی ضعیف و علیل و اسانیدی احادث و فنده
رغبتی قلیل ایدی یعنی ذاهب اذن تام و نسب مجهول و نه اسانیدن مناکم و مجهول اوکون
محاسن و مساوی فنده برابر و مساوی ایدی اما زیاده فرد و ذکا و فطنت و فصاحت
جهتندن نظیری یوق ایدی روایت و درایتی واسع و تصنیفاتی غزیر قلیل لکن اوکون
زمانه سندن شکی و تعانیفنده لذات و ذوق دن مرطفی لبجله باکی ایدیکار ماهرد مدت و اروب
بغداده اقامت ایدب بعده ری جانبنه کتمکی رأی ایلیوب وارب ابو الفضل ابن العمید
و صاحب بن عباد ایله مصاحبت ایدب لکن ایکیسندن دخی حظ ایتمیوب ذم و هجو ایلمز ایدی
اثار که ذم و شکایتنده بر کتاب تصنیف ایلدی و دخی ابن جنی یه شعر متنبی ده زرق

بر کتاب تألیف ایلدیکی مخی کتاب المحاضرات و المناظرات الامتاع و المؤانسه ابن الاولیا
تقریض بجاحظ الجمعانی و بونلارک غیری بعده آخر عمرنده کتابلرینی احراق ایلدی منفعت و علمی
قلیل و قدری بیلنمیز ایچون و جمله اولمق ایله بعده موجود اولان تصانیفی قبل الاحراق
بعض اجزا و اوراق بر طریقله طالبلر دن اینکه سرقه ده بولنوب اندن منتشر و شایع
و مشهور اولمشدر یاقوت ایدیکنده و یه متکبر و متعبد و خلق دخی دیننده واثق و متحیر
ایدی ابن النجار دخی صحیح العقیده ایدی دیمشدر اما ذهبی ایدی که کذاب و قلیل الدین
و قذف و مجاهره بهتان و قدح شریعتده عدم محافظه سی ظاهر و متبین ایدی ابن
جوزی ایدیکی بعد ظهور الاسلام زنادقه اوچ کشی در ابن راوندی و توحیدی
و ابو العلاء المعری و جمله دن شر و اسلامه ضرری ظاهر توحیدی ایدی زیرا اول
ایکیسی زندقه لرینی تصریح ایتمشلردر لکن بو تصریح ایتمیوب بلکه اخفا ایلمشدر وفاتی
سنه ثمانین و ثلثمائه حدودنده در و دخی بونلاردن ماعدا کتب محاضرات کثیره در
مثلا نزهة الاصحاب فی معاشرة الاحباب و رونق المجالس و انیس المحاضر
و دخی الروض الخصیب و مونس الحبیب و نظم السلوک فی مسامرة الملوک و نشوار
المحاضرات و عجائب النوائب و ترویح الارواح و بونلارک غیری که عدد و احصاسی ممکن
و نفع و جدولی قلیل در علم الدواوین ایدیکی معلوم اولا که کلام بلغا
اعلام یا منثور و یا خود منظوم در و وقتا که عامه منثور ایلما و لد وغی که منظوم
اولمسی دخی معلوم اولدیسه بچه دواوین جمع و تدوین ایلدیلر که هر بری جامع قصاید
و مقاطیع و مشتمل اراجیز و مجالس در و تحت بو جملدن مراد اولی دواوینی تتبع دن
حاصل اولان ملکه در و بو علمک موضوعی و غایتی و غرض و منفعتی ما تقدم دن
ظاهر در و دخی خفی دکلدر که شعرا لک شرف و فضلی جهتندن اولا اسبقیت
و تقدم سابق و احق اولان حضرت حسان بن ثابت در رضی الله عنه زیرا شرف
صحبت نبی ایله صلی الله علیه و سلم مشرف و سرافراز و حضرت نبینک مدحی فضیلتی ایله
سائر لردن ممتاز در اسم شریفی حسان در که ابن المنذر بن حرام الخزرجی در رسول
الله صلی الله علیه و سلم شاعری و مومنی جنابنت خصومتنده اعدا سیله مبارزه
و مخاصم و مناضل و مقاوم اولوب روح القدس کذا تأیید ایله وقع حدیث شریف
ایله ظاهر و بدیدار اولمشدر کنیته ابو عبد الرحمن یا خود ابو الولید در ابو حسام ایله دخی
کنیت لنمشدر حضرت اجله مناضله و مقاتله و اعراض مشرکینه غزا و مقابله ایدرو کوک
مدت عمری یوز یکرمی یل اولوب التمشی جاهلیتده و التمشی اسلامده چکمشدر و والدی
و جدی و جد ثانیسی و والدی دخی کذلک بیان عمره کورلمشدر بر جمله دن درت
کمسه کلوب جمله سینک مدت عمرلری متفق اوله ابو نلارک غیری شجاع التسابی
حیات جبال ایدیکی عرنده جنک حاضر و ملاقات نعدود به تا در اولا منسد و بلکه نسان حیواناتیه

خوف کارزاردن طاغارده میان بیشه زارده اختفا و مغاره شتابدن کنار ایله
ایله اکتفا ایدردی حضرت عایشهٔ صدیقه رضی الله تعالی عنها بیورمشلردرکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم حسان ایچون مسجدده بر منبر وضع ایدرلر ایدی حسان دخی منبر اوزرنده قایم
اولوب حضرت فخر کوندن مفاخره ایدردی حضرت دخی بیوررلردی الا ان الله یؤید
حسان بروح القدس ما نافح او فاخر عن رسول الله صلی الله علیه وسلم یعنی حق تعالی حسانی
روح القدس ایله تایید ایدر مادامکه رسول اللهدن منافحه یاخود مفاخره ایلیه و دخی
[illegible] وغایة الارب فی اشعار العرب بیک قصیدهٔ مقبوله و مختاره یه
مشتملدر [illegible] دخی کتاب حماسه درکه ابو تمام الطائی اختیار ایتدیکی قصائد و اشعاردر
ابو تمام حبیب ابن اوس درکه شاعر مشهوردر لطافت الفاظده وحید عصر و [illegible]
شعر و حسن اسلوبده فرید دهر ایدی کتاب حماسه دخی انوک جمعنده اولان [illegible]
اعتدال غزارت فضلنه و ایقان معرفتنه شاهد و دالدر بر مجموعه سی دخی واردرکه
فحول الشعرا ایله تسمیه ایلمشدر انده شعرای جاهلیت و مخضرمین و اسلامیین [illegible]
طائفه [illegible] جمع ایلمشدر و دخی کتاب الاختیارات من شعر الشعرا [illegible]
[illegible] ایدیکه [illegible] اولمدوغی [illegible] قالمامشدر
[illegible] روایت اولنورکه قصائد و مقاطیعدن ماعدا [illegible] بیک ارجوزه
حفظ ایتمش ایدی خلفایه مدح ایدوب [illegible] جائزه لر اخذ ایدوب بلادده [illegible]
طواف ایدوب بصره یه قصد ایلدی [illegible]
[illegible]
[illegible] ابو تمام [illegible] مقبول
[illegible] ایدی [illegible] سنه [illegible] و یا خود اثنین و ثلاثین [illegible]
[illegible] و فاتی موصلده
[illegible] سنه [illegible] یاخود [illegible]
[illegible] سنه سنده [illegible] و بعضلر
[illegible] سنه سنده وفات ایتدیکنی [illegible]
و دخی [illegible] ابن بسام جمع ایلمشدرکه ابو الحسن علی بن احمد
بن منصور بن بسام درکه بسامی ایله معروف شاعر مشهوردر [illegible]
[illegible] اعیان شعرا و محاسن ظرفادن صاحب فصاحت [illegible]
[illegible] مطبوع و حسن ایدی [illegible] امیر و وزیر و صغیر و کبیر سالم اولماوب [illegible]
[illegible] سنه [illegible]
[illegible] و دخی [illegible]
و دیوان ابو العلاء المعری که احمد بن عبد الله بن سلیمان [illegible] ابو العلاء المعری

ارض شامده معرة النعمان [illegible] فضلی [illegible] علم [illegible]
لغت و نحوده حذاقتی و کلامنده [illegible] و صنعتلری [illegible]
ولادتی یوم جمعه ده [illegible] سنه ثلث و ستین و ثلثمائه سبع الاولنده اوچ [illegible]
[illegible] اوچ سنه [illegible] مرض جدری [illegible] ابتلا ایله
[illegible] اولمشدر [illegible]
[illegible]
نحو و لغت [illegible] محمد بن عبد الله بن سعد النحوی دن اخذ ایلمشدر [illegible]
[illegible] حدیث و روایت ایلمشدر [illegible]
[illegible] عدم جواز [illegible] قائل ایدی [illegible]
[illegible] اشعار [illegible] ابن [illegible]
[illegible] ابی العلاء المعری نام [illegible]
[illegible]
[illegible]
شاهد و مصدق [illegible]
[illegible]
[illegible] شرح [illegible]
سقط الزند [illegible] لزوم ما لا یلزم [illegible] سنه
سبع الاولنده [illegible] و دخی
دیوان ابی الطیب المتنبی که احمد بن حسین بن حسن بن عبد الصمد الجعفی الکندی الکوفی در
متنبی ایله معروف شاعر مشهوردر [illegible] احمد بن حسین [illegible]
کوفه ده [illegible] شام [illegible] علوم [illegible]
فنون ادبیه [illegible] اکثر اوقات [illegible]
لغات [illegible] اطلاع [illegible] شعری دخی [illegible]
بلاغتده نهایت [illegible] داخل ایدی [illegible]
[illegible] اختلاف
[illegible]
[illegible]
[illegible]
دخی [illegible]
[illegible]
[illegible] بعضلر

ری بعض اشعارنده اما فی ما تدارکها الله غریب کصالح فی ثمود دیدوکی سببدن
طلاق اولنمشدر دیدیلر یحیی بن بر اقتباسنده غریب اولمشدر نته کم حضرت صالح
قوم ثمود ایچنده غریب اولمش ایدی تدارکها الله عبارتی دعادر چونکه کلام معرض ذم
معناسی حق تعالی اول امتی تدارک ایلسون یعنی امورده مساعده ایدوب اهمال ایلمیه
ایلسون دیمکدر و یاخود دعا علیه قبیلندن اولمق دخی قابلدر نته کم شامه جنی دیمکدر
و فاتی بغداددن کوفه یه رجوع ایلدیکی فاتک بن ابی جهل الاسدی اصحابندن بر جماعت
ایله اثنای ذهابده غارت ایتمکه همت ایلیوب متنبی ایله دخی اصحابندن بر جماعت وار ایدی
طرفیندن مقابله و جنکه مقابل اولوب متنبی واوغلی محسد غلامی مفلح صافیه نام محلده
قتل اولنمشدر و بر کره حضمنه غلبه مشاهده ایلدیکی محال فرار ایلیوب اختیار
فرار ایلدکده غلامی ایندی که لا یتحدث الناس عنك بالفرار ابدا دیو بری برینه اخبار ایدرکن
مع هذا ابو بیتک قائلی سن دکلمیسن کم الخیل واللیل والبیداء تعرفنی والحرب
والقرطاس والقلم پس انحال کر دور رجوع ایلدی تا که مقتول اولوب سبب قتلی بو بیت
واقع اولدی و فاتی دخی سنه اربع و خمسین و ثلثمائه ده یوم الاثنین ده رمضاندن
بش کون قالدقده و یاخود بش کون قالدقده و یاخود یوم اربعاده رمضاندن ایکی
کیجه قالدقده واقع اولمشدر ولادتی سنه ثلث و ثلثمائه ده کوفه ده محله کنده ده
واقع اولمشدر والله تعالی اعلم و دخی اثر دواوین دندر دیوان بحتری که ابو عباده ولید بن
عبید بن یحیی الطائی البحتری در شاعر مشهوردر خلفادن بچه سنی مدح ایلمشدر اولی المتوکل
علی الله در و انکا برور وقت وساداتدن دخی بچه سنی مدح ایدوب بغداده بچه مدت اقامت
ایدوب بعده شامه عود ایلمشدر اشعارنده علوه بنت زریقه حقنده نسیب ایلمشدر
زریقه علوه نک اعلی جمیده کند وسندن منقولدر دیمشدر که شعرا اشعارنده ابی تمام
ارض ایدرلر ایدی بندخی عرض ایدرمیک بکا اجازت و اظهار صفا ایدوب ساز شعرینی
ترک ایلدی و فاکر متفرق اولدیلر بکا خطاب ایدوب ایندی سن بکا انشاد ایدر نک
اشعری و قبیله اهلی سرح اما حالک ضعفا باکنه نجه درد دخی برحاله حکایت
و فقردن شکایت ایدوم اول دخی درحال معرة النعمان خلقنه مکتوب ارسال ایدوب
مضمون شهادت ایلیوب انلار دخی انک مکتوب سببی ایله بکا کمال اکرام ودرت بیک
درهم وظیفه انعام ایلدیلر اول و اصل اولدوغم مال ولی الی ایدی و زبور بحتری نک شعره
سلاسل الذهب دیرلر ایدی طبقه علیاده اولدوغی جهتدن کلدوکی سنه سؤال ایلدیلر که
سنک شعر یکی تمام ودر بحتریدن شعرلرده تمام لی جواب ویردیکه انک جیدی بنم جیدمدن خیر در
وبنم شعرمک زدیسی انک ردیسندن خیر در شعری دیو دید یلرکه اوج شاعرک نفیسی اشعر در
ابو تمام بحتری نک ابو فراس متنبی ایکیسی جوانندهر لرکه ایکیسی حکیم لردر شاعر اولان بحتری در بحتری نک
شعری سائر دواوینی ویرده وجود وهفاز وردر اولنجیدن شعرنک حذوه اکنارا بتمکله حاجب

علیه ده

انوک اشعارنی ابو بکر صولی حروف بر تیبی اوزره جمع ایلمشدر علی بن حمزه دخی انواع اوزره
جمع ایتمشدر بحتری نک دخی حماسه ابی تمام شانی اوزره حماسه سی واردر و دخی
کتاب معانی الشعرا انوکدر ولادتی سنه ست یاخود سبع یاخود خمس یاخود اثنین
یاخود احدی و مائتین ده در و وفاتی سنه اربع یاخود خمس یاخود ثلث و ثمانین و مائتین ده در اولکیسی اصحدر علی و فاتی منبجده یاخود حلبده
اولکیسی مختاردر دواوین دن بری دخی دیوان جریردر ابو حزره جاودردار اهاتی بعده
منقوط ایکی جریر بن عطیة الخطفی در و اسمی حذیفه و خطفی لقبیدر شاعر مشهوردر شعرای اسلامیه
قولندن اولوب فرزدق ایله مشاعره و نقائض و مهاجاة اخطل ایدی اکا جریر
فرزدقدن اشعر ایدی بونکله اکثر علما قائلدر و علمای اعلام اجماع ایلمشلردر که شعرای
اسلامده اوچ کسه یه ماهر شاعر یوقدرکه جریر و فرزدق و اخطلدر و دخی جریر
بیوت شعر وزینتده فخر و مدیح و نسیب و هجادر حکم ایتدیلر جریر غیر یلری اوزره
فائق اولمشدر و ابو عبیده حکایت ایتمشدر که جریرک والده سی جریر حامله ایکن
واقعه سنده کوردیکه کویا سیاه قیلدن بر حبل یعنی ریسمان طوغورمش و بو حبل درحال
خلقه حله ایتمکه اشتغال ایدوب کاه بربرینک کردنه کاه برینک کردننه طولاشوب
بیچ تعال ایله بو حال اولوب واقعه سنی بو یله تعبیر ایلدیلر که بر ولد شاعر طوغوب شدید
الغضب و شریر و خلقه بلا و جفا سبب اولور و فاتی که ولادتی واقع اولوب وجوده
کلدی اسمنی جریر وضع ایلدی زیرا جریر حبل معناسنه در و جریرک بر لقبی دخی
ابن المراغه در مراغه والده سنک لقبی در که اخطل وضع ایلمشدر زیرا مراغه
تربیع طرقی ایچنده بولنمقدر کویا نا محرم اولان رجالی اوزرنده تربیع ایدرلر ایدی
و حکایه فرزدق و فاتی ایلیوب خبری جریره واصل اولدقده حامل اولوب بکا
ایدوب ایندی یاسوز کو و استدیم دخی بیلوردم که انون عکسی حیوان باقی اولوب
اکا ملاقی اولورم زیرا ایکیمزک کوکبی بر ایدی آز زمانده ایکیمز بیرو قتده اولوب ایکی دشمن ویاخود
ایکی صدیق دن بری فوت اولنجه آخره دخی اصابت موت اولمایه فی الواقع دیدوکی
کبی اولدیکه وفاتی سنه عشر ومائه ده در فرزدق دخی اول سنه ده وفات
ایتمشدر جریرک عمری سکسندن زیاده ایدی دخی دواوین دن بری دیوان
فرزدقدرکه ابو فراس همام یاخود همیم بن غالب در کنیتی ابو الاخطل التمیمی در فرزدق
لقبیله مشهور شاعر ماهردر جریرک معاصری و قرینی ایدی والدی قومنک اجله و اشرافی
ایدی و والده سی لیلی بنت حابس در که اقرع ابن حابسک همشیره سیدر فرزدق
والدینی مدح و مفاخرنی ذکر ایدوب اشعار کثیره سی واردر ملا آ اشعاری و لال عبارتی فرزدق
و جریرک تفضیلی فضل درد و ایده اختلاف ایتمشلردر لکن اکثر جریر اشعردر دیمشلردر حکیمک
بنده ماو لالم مهاجاة و بعض معاوداة میان خلقده مشهوردر و کتب تاریخده مذکور اولنانی

ذکری ایله تعیین سطور ایدرک برکون فرزدق فقهادن برینک یانینه وبر خصوصه
شهادت ایدرت قاضی دخی شهادتکز اصیم دیوب بعده مجلسدن کتدکده قاضی یه
بزه سهو دخی زیاده ایدرک یعنی فرزدقک شهادتنی قبول ایتمدوکنی اشعار ایلدی
وقتاکه بو قضیه فرزدقه اخبار ایتدیلر ایتدی که اولدن شهادتمی رد ایتدکه تا بر نغار
ایدی که بر بیت ایچنده قذف ایتمشدر فرزدقک اخباری بسیاردر کتب
محاضرات وتواریخده ایراد اولنمشدر جمله اشعاری اولی فرزدق وفاتی بصره ده سنه
عشر ومائه ده جریردن قریب و بایکی کون مقدم واقع اولمشدر وبعضلر دیمشلردر که
ایکیسی دخی سنه احدی عشرة ومائه ده وفات ایتمشلردر ور روایتده اولنورکه
فرزدق حضرت علی بن ابی طالب کرم الله وجهه ملاقی اولوب سنه اثنی یاخود
اربع عشرة یاخود عشرة ومائه ده درکسی یوز یله قریب ایدی لفظ فرزدق خمیر
پاره لری معناسنه در انکله تلقیب اولنمشدرکه باعث غلیظ وقصیر اولدیغی
ایدی بعضلر وجهنده دیمشلردر که فرزدق جهم الوجه ایدی یعنی یوزی غلیظ و قبیح
و جدری دخی اصابت ایتمش ایدی اول سببدن بو قطعه خمیره تشبیه اولنوب تلقیب
اولنمشدر و بو قول اصح در مزبورک عقیله قریبی اولوب زوجه سی اولان نوار
اخباری کاه تزوج ایدرت کاه تطلیق ایلدوکی و بو تطلیقه نداعتی کتب محاضرات
تواریخده مذکوره و بین اهلها مشهوره در و دخی دواوین وندر و دیوان ابی نواس
ابو علی الحسن بن هانی بن عبد الاول الحکمی ابی نواس ایله بین الناس مشهور شاعر
ماهر در مزبورک جدی والی خراسان اولان جراح بن عبدالله الحکمی نک مولاسی ایدی
صاحب دیوان خراج اولان خصیب مصرده ابو نواسه نسبندن سؤال ایلدی
ابو نواس دخی اکرم بنی نسبمدن اغنا ایلدی دیوب خصیبی بو سؤالدن اسکات
ایلدی ولادتی بصره ده اولوب آنده نشو ونما بولدی بعضلر اهوازده
بعده کوفه یه کیدوب اندن بغداده وارت والدمسی آنی طفل ایکن بعض عطارینه
تعلیم ایچون تسلیم ایلدی برکون آنی ابو اسامه والبة الحبابی کوروب طبعنه خوش کلوب
ابتدای قبیله سنده بعض علایم و آثار کوردم که قائل اشعار اولورسن دیو قاقوب
انکله بغداده کتدکی حتی شعرده مولدین دن طبقه اولی ده اولدی اینک اشعاری
اول نوع در هر برنده جید وفنده وجیددر اشعارینی جمع ایتمکه بر نیچه اغنا ایلمشلردر
اول سببدندر که دیوانی اختلاف اوزره بولنور جمله دن ابوبکر صولی و علی بن حمزه
وابراهیم بن احمد ابن محمد الطبری که توزون دیمکله معروفدر اخباری کثیره و اشعاری
مشهوره در و اکثر امورده واصابت الکنه ده مذکوره در اول جهت دن تطویل ایتمک
یوقدر حتی امام یافعی تواریخنده اندن بعض امور غریبه واحوال عجیبه ذکر ایتمشدر اکر حکایتی
نقل اولنمسه تکذیب واستخفاره تعقل مقرر ایدی ولادتی سنه خمس واربعین یاخود

ثلثین ومائه ده در وفاتی سنه خمس یاخود ست وتسعین ومائه ده
بغداده در ابو نواس ایله تسمیه اولنمدوغنک وجهی اولدر که باشنده ایکی جانبنده
ایکی ذؤابه سی یعنی اوزون صاچلری وار ایدی که حالت تقلقلده یعنی اوموزلرینه نوس
ایدردی یعنی صالنوردی فلکانی انوک حقنده دیمشلردر که ناجحین ظنی
والتمس رب غفاره عزو جل که دیمشدر تکثر یا استطعت من الخطایاه فانک
بالغ ربا غفورا ... ستبصر ان وردت علیه عفوا ... و تلقی سیدا ملکا کبیرا
تعض ندامة کفیک مما ... ترکت مخافة النار السرورا ... موندن منقولدر دیمشلردر
اکر دنیا کندولری وصفا ایلسه ابو نواس انده وکی وصف ایده مزدی که دیمشدر شعر
لا کل حق ما لک عابر ما لک ... و ذو نسب فی الهالکین عریق ... اذا امتحن الدنیا لبیب تکشفت
له عن عدو فی ثیاب صدیق ... و دخی دواوین وندر و دیوان مؤید الدین الطغرائی
عمید الملک فخر الکتاب ابو اسمعیل الحسین بن علی بن محمد بن عبد الصمد الملقب مؤید
الدین الاصبهانی الشیخ درکه طغرائی ایله معروف و کثرت فضل و لطف طبع ایله موصوف
ایدی نظم و نثرده فائق اهل عصر اولوب دیوان شعری جید و محاسن اشعارندن
لامیة العجم ایله معروف اولان قصیده سی اول عظیم مؤیددر قصیده مزبوره بغداده
سنه خمس وخمسمائه ده نظم ایدرت حالنی وصف و شکایت و زمانه سنه شکایت
ایلمشدر صلاح الدین الصفدی آنی ایکی جلدده شرح ایدرب الغیث الذی انسجم فی
شرح لامیة العجم ایله تسمیه ایلمشدر و شرح مزبور فوائد ادبیه و غرائب جزئیه و کلیه ایله مملو
و بالجمله احسن وانفع جلل جمیع زمانه در طغرائی برمدت مرتبه واربل ده والی و وزارت
اولوب سلطان مسعود بن محمد السلجوقی یه خدمت ایلیوب استاد و بکیلکیله منصوب
و موصوف ایدی و قتاکه سلطان مسعود ایله برادری محمود میاننده قرب همدانده مصاف
واقع اولدقده نصرت جانب محموده اولمغله دنیا فراغ مسعودک باشنه تنک اولدی
استادی اجاد و نسبت ایلدیلر قتلندن دخی خوف ایتدکلری سببدن قتل
ایلدیلر سنه ثلث یاخود اربع یا ثمان عشرة وخمسمائه ده واقع اولمشدر یعنی الحسین
نسبتی تجاوز ایدری طغرائی کاتب طغرا یه نسبت در طغرا ایسه بر طره درکه بالای کتابت
بسمله اوستنده قلم غلیظ ایله یازیلور معنوی صاحب کتاب اولان سلطانک لقب
اسم و وصفی مشتمل در لفظ ایچی دره ابن الاثیر کتاب کاملده دیمشدر که استاد
کیمیا یه مایل اولوب بو خصوصده نیجه تصانیفی وار در خلقک مالی اوزاوان موجز الحسی بی بابالی اوفیاع
ایلمشدر و دیرلر که اول تصانیفک جمله سی اولی باتنده معتبره در جمله دن کتاب مفاتیح الرحمة
و مصابیح الحکمه در و دخی جامع الاسرار و کتاب تراکیب الانوار و رساله ذات الفوائد
و کتاب حقایق الاستشهادات که انده اثبات صناعت کیمیا و ابطال مذاهب
اولور و دخی الجلاء رد ابن سینا به باب ده تحریر نشفا و ابو علی دن استنباط مقدمه

یله وارمع ومایال ایلمشدر روایت اولنورکه استاد اولا المبرد ایلن بر مشعلی الکثیر بحث
زهب طرح والقادا ایدوب یشادوع بونزیکا الغا ایلمشدر و دخی قصیده شو تربوریه نک لامیه
العجم ایله تسمیه اولنور و خاقانک سبعی شنفری نک لامیة العرب ایله مسماه اولان قصیده
شبیها در لامیة العرب مطلعی بودر شعر اقیموا بنی امی صدور مطیکم فانی الی قوم سواکم
لامیل مطلع لامیة العجم دخی بودر اصالة الرأی صانتنی عن الخطل وحلیة الفضل زانتنی
لدی العطل حضرت امیرالمؤمنین وامام المتقین شیخ اولاب عمر بن خطاب رضی
تعالی عنه وعن سائر الآل والاصحاب حضرتلری بیورمشلردرکه اولادیکوزه لامیة العرب
تعلیم ایدک زیرا قصیده مذبوره اخلاقک حسنلرینی ترغیب و مکارملرینی اصلاح ایدر
اصل مترجم مرحوم کاالدماجد بن انوک بر شرح لطیفنی گوردم که تمام المقاصد
الفوائد ایدی و بو قصیده نک شرحنده لامیة العجم ایله تسمیه اولنماسی کفایت ایدر
بر شیئی بر شیئه مشهوردر و ما غلبوا اضافت فی نسبتک ایلمک اول مضاف الیه اولان شئ
شرفنه دلالت ایدر و دخی دیوان ابن نباته ده رقم ایلدی که ابو نصر عبد العزیز
بن عمر بن محمد بن احمد بن نباته در شاعر مجید و فنسنده ماهر ایدی احسن
وجودت معنی بیننی جمع و طوف بلاد و مدح ملوک و وزرا و رؤسا ایله نفع
ایدردی سیف الدوله ابن حمدان حقنده غرر قصائد لطیفه و درر مدائح نظیفه
نظم ایلمشدر و سائر اشعارنک دخی اکثری جید و خوب در و صاحب دیوان
در ولادتی سنه سبع وعشرین وثلثمائه ده در و وفاتی بغداده سنه خمس
شوالک اوچنجی یوم احد ده در و انلر مرو بیرده دیمشدر برکون دهلیز خانه ده
اوطورر ایدم برکسنه وقت بابی ایدوب بندن کیمسین دیو وارب شاب ایلدم اندی اهل
شرقدن برکسه یم بن دیدم که حاجتک نه در اینه ری بیت ومن طلبت بالسیفات بعلی
تنوعت الاسباب والداء واحد بیتنک قائلی سن میسین دیدی بلی دیدم ایدی
آنی سندن روایت ایده م دیدی نعم دیدم وقتاکه آخر نهار اولدی ینه دق باب
ایدوب بیته وارب کیمسین دیدم ولا ابن غیره نام تلمیذ برودم ویدی که
حاجتک نه در دیدم بیت عزنوللحول قرارت ایدوب انوک قائلی سن میسین
دیدی نعم دیدم بوسندن روایت ایده م دیدی دیدوب بیته نعم دیدم و غایت تعجب
ایدم حاصلی اولکه بریمن شرق دخی بیته واصل اولدیکی مؤلف اصل مترجم
والد ماجد بیورردی که بن دیدرم که اتفاقات عجب در بو حکایت غریبه نک نظیر
بو ابو الفرج المعافی بن زکریا النهروانی دیمشدر که ایام تشریق ده منی ده طالب
ایکن بر منادی ندا ایدرکه شده ندا واصل اولورکه یا ابا الفرج بندخی جانبنه
آنلری ایدر اولدیدوب جانب یرمدم بعده یا ابا الفرج المعافی دیو ندا ایدب ینه دیرم
جائزکه شخص آخر اسم و نسبت ده موافق در دیمه جواب دیرمدم پس ینه ندا ایدوب

یا ابا الفرج المعافی بن زکریا النهروانی دیو ندا ایدوب بن دخی شاعر اولدی دیو
انتشار بوزه ده م ناسترسن دیدم تزوج ایدر کوزو یکا اشعار ده اشتری جانورکسن نهروانی
شرقدن اولاسن بن دخی نعم دیدم بس ایندی بزم مطلوبمز اولان نهروانلی خوب ایدی
بن دخی تعجب ایلدم که ایکی کسه ایسله و لنعده و بهر بنک اسم و نسب متفق و منسوب
و له طرفی بلده لنک دخی اسملری موافق اوله و بودخی معلوم اولدیکی واقعده کی
نهروانیدن ماعدا اوتوب ده دخی بو نهروان وار ایمش و دخی دیوانده در دیوان
ابن المعتز که ابو العباس عبد الله بن المعتز بن المتوکل بن المعتصم بن هرون الرشید در
مبرد ایله ثعلب دن و غیریدن اخذ ایدوب اکمل ایدی ادیب بلیغ و شاعر و اشعار بدیع
نظمنه قادر ایدی اشعاری دخی قریب المأخذ و سهل اللفظ ایدی فرط سبکی باک
و معانی لطیفه ابداع ایدرده و حالاتی اولنوب معاجبنده خوش ادا و غایت عالم و ادیب
و کلمه وسی دخی انلارک زمره سندن معدود در و میان اقراننده مثلی مفقود ایدی
جهره سی غایت ایله اسمر و مستور الوجه ایدی و رشی سواد ایله خضاب ایدردی
غایت ایله رخی البال و عیشی رغد ایله و فرحال ایدی اول زمانده که مقتدر خلیع
اولنوب جزبور عبد الله بن المعتزه مبایعه اولنوب لقبنه مرتضی بالله یا خود منتصف
بالله یا خود غالب بالله یا خود راضی بالله قو دیلر برکون و بر کیجه خلافت وزره اقامت
ایدوب بعده ینه مقتدر اعاده اولنوب انقضا و زهیو فاه ایله ابن المعتز اختفا ایدوب
بعده مقتدر اخذ و قتل ایلدی سنه ست و تسعین و مائتین ربیع الآخرینک اچنجی
کونی بو قتیل من الملوک مصنفاتندندر کتاب الزهر والریاض و کتاب البدیع
و کتاب مکاتبات الاخوان بالشعر و کتاب الجوارح والصید و کتاب السرقات و کتاب
اشعار الملوک و کتاب الآداب و کتاب طبقات الشعراء و بونلارک غیری و بنجه
اشعار رائقه و تشبیهات بدیعه سی واردر بو بیت مشهوردر که آنوکدر بیت
وکان ماکان مما لست اذکره فظن خیرا ولا تسأل عن الخبر بعضلر دیمشدر که اندلس
روایت قطعی شعر آدر بیت جزبوری برتلمیح حقنده دیمشدر که بر شب فاده سی شریف
و فعلی ملطیف ایدوب غره فی طالع اولنجه صفا و ذوق بالغ اولنوب شرب صبوح دل
عکره مفارقت و لرفیعا و مثلی بدر کا بو بیتدن اول بعض ابیات واردر که ابن خلکان
کتاب وفیات الاعیان ده ایراد و اثبات ایلمشدر و دخی دواوین دن در دیوان
ابن فارض که ابو حفص و ابو القاسم عمر بن ابی الحسن علی بن المرشد بن علی در اصلده
حموی و مولدی و داری و وفاتی جهتندن مصری در ابن فارض ایله معروف شرف ایله موصوف
و موصوف در دیوان شعری واردر غایت لطیف اسلوبی رائق و ظریف در ذکر
فقرا و زهد ساکلری طالک توحید و عرفانه و اهل حالک ایدیکی الی یورنیت مقدارکی
قصیده سی واردر که املارک اصطلاحات و بنا مشتمل در ۲۰ ندن ماعدا ادوب

یا ابا الفرج

الغازی دخی وار در خلکانک ایندی استدم که رجل صالح کثیر الخیر ایدی وقدم عجم اولوب انده متوفی اوادی... الخیر مانع اولوب لکن منقرضده بو زمانه مجاورت ایلدی فاین ابن حسن التمیمی و محمود الغنیزی کی
بعض اصحابه بکا اخبار ایتمشدر که برکون خلوتنده مصاحب عظمات اعلال جو بر بیتک
برینی ایله ترنم ایدردی که بیت بودر بیت من ذا الذی ما ساء قط و من له الحسنی فقط
ناگاه کوشنه بر آواز کلوب لکن قائلنی کوره مز بو بیتی انشاد ایدردی که بیت بودر
محمد الهادی الذی علیه جبریل هبط ولادتی قاهرده سنه سبع و خمسین و خمسمائه
ذی القعده سنک دردنده در و وفاتی بینه قاهرده سنه اثنین و ثلثین و ستمائه
جمادی الاولی سنک ایکنجی کونی ثلثا کوننده در و نظم رقیق انسا ابچون رجال اوزرینه فرض
و تقدیر او نلرک نفقه و کسوه‌لری کفایت ایدر دیرلر بو دخی ذوادین دندر و دیوان
بهاء الدین زهیر که ابو الفضل زهیر بن محمد بن علی الکاتب در فضلاء عصر و اصحاب حسن خط
و نظم و نثر و ارباب مروت اولان ذوی القدردن ایدی سلطان صالح نجم الدین ایوب
نقصها ایوب خدمتنه متصل اولوب انوک خدمتنده بلاد شرقیه به متوجه و داخل اولوب بعده
انکله قاهره به عود ایلدی خلکان ایدر بن اول زمانده قاهرده وایدم اولدن مسموع
اولاندن زیاده انده مکارم اخلاق و کثرت ریاضت و لطافت طبع و حسن اولیت
بچه مراتب مشاهده ایلدم صاحب اولان سلطان قتنده دخی کبیر القدر در نظم الشاک اولوب
خطا اسلوب مطلع حسن و تسلطی سبیل طریقه خلق اندن مستفید ایدی اولادی مکه مکرمده
سنه احدی و ثمانین و خمسمائه ذی الحجه سنک بشنده واقع اولمشدر و وفاتی مصرده
سنه ست و خمسین و ستمائه ذی القعده سنک دردنجی کوننده یوم الاحد ده ایدی
بو دخی ذوادین دندر دیوان ابی علی دعبل بن علی الخزاعی که شاعر مشهور در اصلی کوفه دندر
بعده بغداده اقامت ایلمشدر بعضلر دیمشدر که دعبل لقبیدر اسمی حسن و یا خود عبد
الرحمن یا خود محمد در کنیه‌سی ابو جعفر در اطروش یعنی اصم ایدی و قفاسنده بر سلعه واراید
ترکیب و افزو دیرلر شاعر مجید و عمرنده وجید ایدی لکن بد زبان و هجو و اشرافک
رتبه‌لرینی حطا ایتمکه میل ایله مشهور زمان ایدی خلفادن بچه سنی جلادن نامونه و انلار
دخی بچو ایلمشدر عمری طویل اولوب دیر ایدی که التمش یلدر انوزنده خشبه‌می کوتورب
ایاغنه کیم صلب ایده اولدیو ذو دیار ایدرم هرکس بو ملازم که اول کارتی اشلیه و بو کلامک
مرادی عمر ناز شنی هجو و هتک پرده اعراض مسلمین ایله مرور ایدر ایدی نقیح فتن و شرور
ولد و غیر بهتدن سنکی سیاست اولدر و غناشارت در دیورلر ابن دعبل ابو مسلم ابن الولید
الانصاری میاننده اتحاد تکبر و ار ایدی حتی دعبل شعرده اندن تخریج روایت ایلمشدر ودی
بر ایدی که شوکت جمله فضائلندن بری بودر که هر مرتبه شاعرک کذبی زیاده او لور
انده حتی دخی زیاده واید لر حتی اول مرتبه ایله دخی قناعت و بنا بر العنت و اسند دکون
شعری حقیقن ور دعقب بولی ایله تأکید و تزیین ایدرلر معقده بر شهادت زور او لماز

الآبین باسنده بیله اولورز ولادتی سنه ثمان و اربعین و مائه ده در و وفاتی سنه ست و اربعین
و مائتین ده در و دعبل کسر وال ایله تا وقتشار ملک سعی ور دعبل بر بو علی بن موسی الرضا یه بر قصیده یه
مدح ایتمشدر که اولی بو بیت در بیت مدارس آیات خلت من تلاوة و منزل وحی مقفر
العرصات علی بن موسی الرضا انکا جایزه سبب ایله او ابیبوب اول دخی قبول ایبوب
بر انی لوجه الله ایلدم قبول جایزه ایله اجرفه نباه ایتم دیو بیانجی ترصیعنی رجا ایلدی
انوک جسد شریفی ستر ایتمش اول انکر لو کند و سنه کفن ایبوبی اول سلاله شریف
و قرت طاهره شرف ایله جناب ملک علام قبر منجیعی بر دو سلام ایلیه اول دخی در حال
اعطا و احسان ایلدی و وفاتی فضل بن سهل بو قصیده یه استنزی دعبل او توز بیک درهم
ارسال ایدوب نامون دخی مال جزیل ارسال ایلیوب بس دعبل حسن حال و اراییح تجارت
و الطیب اموال ایله رجوع و انصراف ایتدی صاحب لطائف الحیدن فوق المأمول انصراف ایلدی
بو بابک حکایه‌سی طویل در اکثر ثمالی اختصار جانب ترک اختیار اولندی بو دخی ذوادین دندر
بریسی دخی دیوان قاضی تنوخی در که القاضی ابو علی المحسن بن ابی القسم علی بن محمد التنوخی در
کتاب الفرج بعد الشده انوکدر و بر دیوان شعری وار در بیر بیک دیوان انک اکثر در
و کتاب منشوان المحاضره و کتاب المستجاد من فعلات الاجواد انوک تألیفی در بغداده نزول
ایدوب انده اقامت ایلدی وفاتنه دک روایت حدیثه مداومت ایلدی حدیثده سماعی
صحیح و ادیب و اخباری و شاعر فصیح ایدی الامام المطیع جانبندن قضا و اعمال ایله
بعینه تألیف و تصنیف اشتغال اوزره اولمشدر ولادتی بصره ده لیله الاحد ده سنه
سبع و عشرین و ثلثمائه ربیع الاول سنک درت کون باقی اولدقده واقع اولمشدر
وفاتی بغداد ده لیله الاثنین ده در سنه اربع و ثمانین و ثلثمائه محرمندن بش کون باقی
ایکن اولمشدر اما انوک ولدی ابو القسم علی بن المحسن اول دخی ادیب و فاضل
و شعرده کامل ایدی ابو العلاء المعری ایله مصاحبت انوک اخذ و تحصیل تفصیلات ایدر
و بو نلار بر اهل بیت ایدی که جمله‌سی فضلاء و ادباء و ظرفاء ایدیلر مولادتی بصره ده
سنه خمس و ستین و ثلثمائه شعبانک نصفنده واقع اولمشدر وفاتی یوم الاحد ده
سنه سبع و اربعین و اربعمائه محرمنک سلخنده اولمشدر و وفاتی ذکر شعر ایدوب و اولمش
بو معانه و امثال الذی ایسه جایز که بو نوع کلامدن ساتمت حاصل اوله و بو معنا کبیت
فلانی جانب تفصیل دن اختصار و قدر یسیر ایله اقتصار و اولیسو مرفه تطویل متاسب
اولمشدر مع هذا اعصار و شعراء اسلام دن معقول امام آباء ایلدوکی علوم ذوی
الافهام در ذکر ترض اولنیان ذوادین دندر دیوان شمس الدین بن عفیف التلمسانی
دیوان ابن سناء الملک و دیوان القاضی الفاضل و دیوان ابن الوکیل و دیوان
البهائی و دیوان ابن النبیه المصری که بو نلارک جمله‌سی شعراء اسلام دن علماء اعلام در اما
شعراء قدماء و انلارک اشعاری جمله‌دن اشهر اولمغله دراساسینی بو محلده ذکر ایدر

انلارک بریسی امرؤ القیس بن حجر الکندی در که عرب عرباء ابواب اقاویلن بالغنک
شاعری اوّلی و جزالت و فصاحتده جمله سنک مقدّمی و ما علیه المعوّل اول ایدی و دخی
اوّل بکا و ابکا ایلین و طلولده اول وقوف اتکتا ایلین عشق و اده [illegible] و اوّل
پرواز [illegible] عشق بازی ایله بازی ایدوب وفات ایدن معشوقه لرینک دیارلرینک
دمن و طلولنده بعض بقیه بنا قالوب خراب اولمش و لردن وقوف و اشعار [illegible]
ایله کوی یارده عکوف ایدنلرک اوّلی اول ایدی انلارک بری دخی نابغه ذبیانی در
زیاد بن عمرو در بعض رواة انک شعرینی امرؤ القیس شعرینه تقدیم
ایدوب تعظیم ایلمشلردر بری دخی زهیر بن ابی سلمی المزنی در [illegible] ایله در سائر
شعرادن [illegible] و مدح ده جزالت اوزره ایدی و فات کعب زمان اسلامه
واصل و شرف ایمانه نائل اولوب حضرت رسالت پناهی صلی الله تعالی علیه و سلم [illegible]
[illegible] و انواع افترا ایتمش ایکن مظهر لطف هدایت اولوب توبه و انابت [illegible]
مدح ایله استغاثه و استعانت و طلب شفاعت ایدوب مجلس سعادت [illegible]
قصیده مشهوره بانت سعاد انشاد ایله مظهر تشریف اسعاد اولوب نبی علیه السلام [illegible]
[illegible] عفو و [illegible] اظهار بیوروب برده شریفه [illegible]
[illegible] اوله [illegible] و حسن [illegible] اولدی شعرانک
بری دخی اعشی در کبیر میمون بن قیس بن جندل در مدح و هجاده نهایت بالغ اولوب
[illegible] الاعشی [illegible] ایدی [illegible]
شعرانک بری دخی طرفه بن العبد بن سفیان در [illegible] تفضیل ایدنلر [illegible]
[illegible] اوس بن حجر در [illegible] بری دخی [illegible] زهیر [illegible]
[illegible] بری دخی لبید بن ربیعه در [illegible]
[illegible] زمان اسلامه واصل اولمشدر [illegible]
طول عمر ایله نائل شرف اسلام و [illegible] سعادت [illegible] علیه السلام [illegible]
[illegible] بری دخی عدی بن زید در [illegible] امرؤ القیس
[illegible] تقدیم ایدرلر [illegible] اشعار [illegible]
[illegible] شعرانک بری دخی عبید بن الابرص در [illegible]
[illegible] امرؤ القیس [illegible] بری دخی [illegible]
انلارک [illegible] تنظیم ایدرلر [illegible]

علم التواریخ

[illegible] احوال [illegible] و رسوم و عادات [illegible] و صنایع [illegible] اشخاص [illegible] و انلارک انساب و وفیات
و بونلارک غیری احوال معرفت در موضوعی احوال اشخاص [illegible] که انبیا و اولیا
ترک علما و حکما و ملوک و سلاطین و شعرا و بونلارک غیری [illegible] احوال [illegible]

[illegible] و فایده سی اول احوالدن اخذ عبرت و تحصیل [illegible] و تقلبات زمانه [illegible] و وصول ایله
[illegible] تجارب حصول [illegible] منقول اولان [illegible] اعمالدن احتراز و ذکر اولنان [illegible]
[illegible] جلب ایله [illegible] سعادت [illegible] نافع [illegible] مطابق واقع
[illegible] ناظر [illegible] مشهوره [illegible] حاصل اولان [illegible] ایله
انتفاع مقرر در و دخی بو علمده تصنیف اولنان کتب [illegible] تاریخ ابن کثیر ابو
الفدا اسمعیل بن عمر بن کثیر القرشی البصری ثم الدمشقی الفقیه الشافعی الحافظ عماد
الدین ابن الخطیب شهاب الدین در [illegible] سنه [illegible] و سبعمائه ده [illegible]
[illegible] ایکن والدی وفات ایدنجه [illegible] برادری ایله
دمشقه [illegible] حفظ ایلیوب [illegible] مختصر
ابن حاجبی دخی حفظ ایلیوب [illegible] ابن [illegible] شهبه دن [illegible] ایلدی
[illegible] ابن تیمیه ایله مصاحبت [illegible] اصول [illegible] اصفهانی دن
قرائت ایلدی [illegible] کثیر الاستحضار [illegible] قلیل [illegible] اولوب
[illegible] مشارک [illegible] نظم [illegible] ابن الکلاج [illegible]
[illegible] الآن [illegible] هذا [illegible] ملازمت ایلدم
[illegible] ذکر ایدرب [illegible] امام محدث [illegible] دخی
[illegible] حفظ [illegible] کثرت استحضار [illegible] جمله دن [illegible]
[illegible] و بونلارک غیری [illegible] ابن عساکر [illegible] سماع ایدوب
[illegible] ملازمت [illegible] تزوج ایلیوب [illegible] سماع
ایدوب [illegible] ابن تیمیه [illegible] اخذ ایلیوب تفسیر و تاریخ
احکام ده تصانیف کثیره تصنیف ایلدی [illegible] ابن حبیب [illegible]
[illegible] تصحیح و تعلیل [illegible] جمع و تصنیف و اسماع
[illegible] تطریب [illegible] حدیث [illegible] مقبول [illegible]
[illegible] بلاد و امصار ده [illegible] ضبط و تحریر ایله مشهور و تفسیر و حدیث [illegible]
[illegible] علم [illegible] منتهی [illegible] تاریخ [illegible]
[illegible] اجازت [illegible] قائلی اول [illegible]
[illegible] الایام [illegible] الآجال [illegible] فلما [illegible] ذاک الشباب [illegible]
[illegible] المشیب [illegible] ابن حجر [illegible] الشباب [illegible]
[illegible] نوار [illegible] تاریخ طبری [illegible] ابو جعفر محمد بن جریر
الطبری در [illegible] تفسیر کبیر [illegible] صاحب تفسیر کبیر و تاریخ شهیر در
[illegible] امام [illegible] تفسیر و حدیث و فقه و تاریخ [illegible] غیری
[illegible] مصنفات [illegible] علم [illegible] فضله [illegible]

دخی مورخین دن و امام مجتهدین دن اولوب کمسنه یه تقلید ایتمز ایدی ابو الفرج معافی
بن زکریا النهروانی انوک مذهبنده ایدی و مقلدی اولوب تاریخنی اکا تصحیح و [illegible]
تواریخ ایدی شیخ ابو اسحق شیرازی انی طبقات فقهاده جمله مجتهدین دن ذکر ایلمشدر
ولادتی آمل طبرستان ده سنه اربع و عشرین و مائتین ده در وفاتی بغداد ده سنه عشر
و ثلثمائه شوالنک یکرمی التی سنده در هو دخی تواریخ دندر تاریخ ابن الاثیر الجزری کامل
ایلسمه کتاب لطیف در صاحبی عز الدین ابو الحسن علی بن ابی الکرم در که ابن الاثیر
الجزری ایله مشهور در ابن الاثیر دیمکله مشهور اوچ برادر در بریسی بو نادر در ایکنجیسی
ذکری تقدم ایلمشدر مجد الدین جزیره ابن عمر ده ولادت ایدب انده نشو و نما
اولوب بعده برادرلری مجد الدین ابو السعادات المبارک و ضیاء الدین ابو الفتح نصر الله
و والدی محمد ایله بیله موصله کلوب انده ساکن اولوب سماع علوم ایدب بعده بغداده
کلوب علماسندن سماع ایدب بعده شام و قدسه رحلت ایدب نیجه جماعتدن سماع
ایدب بعده موصله عود ایدب بیته ملازم و علومه نظر و تحصیلی توفره مداوم اولوب
خانه سی اهل موصل و سایر واردین دن مجمع فضلاء و مرجع نبلاء اولدی فاضل کلام قدیم
حفظ و موفقنده و اکا متعلق اولان امورده امام و تواریخ قدیمه یی حفظنده مقتدای امم
اولوب عربک انسابنه خبیر و وقایع و اخبار و ایامنه اطلاعی کثیر بر عالم کبیر ایدی بر تاریخ
کبیر شامل تصنیف ایدوب اسمنی کامل قوب اول زماندن ابتدا ایدب اواخر سنه
ثمان و عشرین و ستمائه ده انتها بولوب تواریخک اخیارندن اولمشدر و ابو سعد [illegible]
السمعانی نک کتاب الانسابنی دخی اختصار و نیجه زوائد دخی جمع و اختیار ایدب انده [illegible]
[illegible] قصورنه تدارک ایدب [illegible] ایلمشدر کتاب اخبار الصحابه دخی انوکدر [illegible]
مجلدلر در ولادتی سنه خمس و خمسین و خمسمائه جمادی الاولی سنک [illegible] در
وفاتی سنه ثلثین و ستمائه شعبانی نده در هو دخی تواریخ دندر تاریخ ابن الجوزی
ابو الفرج عبد الرحمن بن ابی الحسن علی بن محمد القرشی التیمی الصدیقی البغدادی الملقب
بجمال الدین الواعظ ذکر رجال الحافظ ایله ملقب در علامه عصر و صناعة حفظده
امام دهر ایدی فنون عدیده ده تصانیفی [illegible] جلددن زیاده در علم التفسیرده
[illegible] جزء در بر بنده اشیاء غریبه ایراد ایلمشدر علم حدیثده دخی تصانیف کثیره سی
وار در کتاب المنتظم فی تواریخ الامم دخی انوکدر کتاب کبیر در هو دخی موضوعاتی
انده جمیع احادیث موضوعه یی ایراد و اثبات ایلمشدر مفصل کلام کتابلری [illegible]
[illegible] روایت اولنور که کتابت ایتدوکی کراریس جمع اولنوب مدت عمر
ضرب اولنوب هر کونه الحاصل طقوز کراسه دوشمشدر بو مراد علم درکه معقول آنی
قبول ایتمک مرتبه ده استغراب ایده ده هو دخی دیرلر که احادیث رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم
یازدوغی اقلامک براده سی زمانندن جمع اولنوب کندوسی وصیت ایلدیکه بعد الموت

فضل ایده جک مولی الجلال [illegible] ایلیه [illegible] الواقع اویله ایدیلر اول معلم کما فی
بو مقدار فضل بالغ اولدیکا و دخی شیخ مزبورک اشعار کثیره و اجوبه نادره سی وار در
[illegible] بریسی بودر که بغداد ده اهل سنت ایله شیعه مابیننده نزاع و جدال واقع [illegible]
قیل و قال اولوب جمله سی شیخک جوابنه راضی اولوب شیخک منبر وعظه طوندیلر شیخ
دخی مجلس معظم و کرسیده جالس ایدیکن ایلردن بریسی سؤال ایلدیکه بعد النبی
البشیر النذیر افضل البشر کیمدر [illegible] شیخ من کانت ابنته تحته دیوب فی الحال نزول
ایدب بیتنه رجوع و قفول ایلدی تا که بینلرنده بحث و جدال [illegible]
ایکی طایفه نک هر بری بو کلامه راضی اولدیلر زیرا حضرت ابی بکرک قیزی تحت نکاح
رسولده ایدی و حضرت رسولک قیزی حضرت علینک تحتنده ایدی فی الحقیقه بو کلام
ایکی وجهه محتمل ایدوکی ما لا کلام در اکر بو جواب با صواب تفکر تام و تدبیر اهتمام دن
صادر اولسه غایت ایله حسن و نهایت مرتبه مستحسن اولوردی قنده قالدیکه
بر طریق بدیهه اوله و دخی حکایت اولنور که شیخ مزبوره بر شخص سؤال ایلدیکه
حالا بر کوزه ده بر صو قویسه لر شکل انیه ده بر صوت حزین پیدا اولور
جواب ویردیکه حرارت اشتعالندن جکدوکی زحمت و مشقتی حکایت و احوالی اظهاردن
شکایت ایدر و دخی سؤال ایلدیکه کوزه یه تمام طولدرسق [illegible] اولان [illegible]
[illegible] اما تمام اولماسی نقصان اوزره اولسه باردا اولور جوابنده دیدیکه
تا معلوم اوله که هوا انک دخولی [illegible] دخی سؤال اولندیکه زید
[illegible] اقامت اوزره [illegible] قتل امام حسین رضی الله عنه [illegible]
اولنور و فی الحال بو بیتی انشاد ایله دفع سؤال ایلدیکه [illegible] اصحاب و [illegible]
من بالمطلق [illegible] بو معنی لطائفی بسیار و اجوبه لطیفه سی نیجه در
ولادتی سنه ثمان و عشر و خمسمائه ده وفاتی سنه سبع و تسعین و خمسمائه
رمضانینک اول ایکیسنده در هو دخی تواریخ دندر سبط ابن جوزی نک تاریخ مرآة
الزمان که شمس الدین ابو المظفر یوسف بن قزاوغلی در که واعظ مشهور در حنفی
المذهب در مجالس وعظنک هیبت جمیع آفاقه شامل و اخبار فضائل و آثاری کوش
عالمیانه واصل اولوب مقبول ملوک و سلاطین و معتقد علما و اساطین ایدی بغداد ده
جده سندن روایت ایدب ابو الفرج ابن کلیب دن و ابن طبرزد دن سماع ایدب
و موصل و دمشقده دخی سماع ایدب دمشقه [illegible] ایلمشدر انوک مؤلفاتی
کتاب ایثار الانصاف و کتاب منتهی السول فی سیرة آل الرسول و کتاب اللوامع [illegible]
المختصر و جامع و تفسیر قرآن عزیز در بر تاریخ کبیر دخی تصنیف ایلمشدر ابن خلکان ایدر
که کندو خطیله کوردم قرق جلد ایدی مرآة الزمان ایله تسمیه ایلمشدر [illegible]
بودر [illegible] بو تاریخ مزبوری سکز جلدده کوردم لکن [illegible] جلدلر ایدی و خطی [illegible]

وفاتی دمشقده سنه اربع وخمسین وستمائه ذی الحجه سنك یكرمی برنده در. ولادتی
بغدادده سنه احدی وثمانین وخمسمائه ده در. كندیسندن روایت ایدرلر دیمشدر كه والدم بكا
مصر و بیت المقدسده دیمشدر كه ولادتم سنه اثنتین وثمانین ده ایدی رحمه الله تعالی. ودخی تواریخدندر
تاریخ شمس الدین ابو العباس احمد بن محمد بن ابراهیم بن ابی بكر بن خلكان البرمكی الشافعی
جمیع فنونده صاحب فضیلت وكریم الاخلاق وصاحب دیانت ونقلنده ثقه واهل تاریخ
ایدی. بر تاریخ تصنیف ایدوب اسمینی وفیات الاعیان وانباء ابناء الزمان مما ثبت بالنقل
او السماع او اثبته العیان وضع ایلمشدر. مرحوم والد ماجد مبرورلری بو كتابی بش جلدده گوردم
دیمشلر. خطیبا بر مدت قاهره ده قاضی اولمشدر. نته كم تاریخنده ذكر ایتمشدر. ولادتی سنه
ثمان وستمائه ربیع الآخرینك اون برنده یوم خمیسده بعد صلوة العصر ولادت اولمشدر. مدینهٔ
اربلده مدرسهٔ مظفریه ده وجوده گلمشدر. كندوسی تاریخ ولادتنی تاریخنده حرف زاده مذكور
ولادن اسماعیلك ترجمه سنده زینب بنت الشعری ترجمه سنده ذكر ایلمشدر. وفاتی دمشقده سنه
احدی وثمانین وستمائه رجبینك یكرمی التنجی یوم شنبه ده در. اولا اربلده والدندن
تفقه ایدوب والدندن صكره موصله انتقال ایدوب كمال الدین بن یونسدن درس عاشر
بعده حلبه انتقال ایدوب نحوی ابو البقا یعیش بن علی النحوی دن وفقهی ابو المحاسن
الشیخ بهاء الدین یوسف بن شداددن قراءت ایلدی. بعده دمشقه انتقال ایدوب ابن الصلاحدن
اشتغال ایلدی. بعده قاهره یه واروب قاضی القضاة بدر الدین السنجاری طرفندن نائب الحكام
اولوب بعده قضاء محله یه والی اولوب بعده شامده قاضی القضاة اولوب بعده معزول
اولوب بعده ینه والی اولوب ینه معزول اولمشدر. مصنفاتندن تاریخ مشهور واردر. علم ادبده
صاحب ید طولی ایدی. شعری ودخی ارق واحسن واعذب ایدی. ودخی تواریخدندر تاریخ
ابن حجر كه ایكی جلددر. وتاریخ آخر كه انباء الغمر فی انباء العمر ایله مسمی در ایكی جلددر. ودخی الدرر
الكامنة فی اعیان المائة الثامنة. مزبور ابن حجر امام علامه حافظ العصر قاضی القضاة شیخ الاسلام
ابو الفضل احمد بن الشیخ الامام علاء الدین علی بن حجر العسقلانی در. وفاتی سنه ثمان وخمسین
وثمانمائه ذی الحجه سنك اون سكزنجی گیجه سی واقع اولمشدر. مدت عمری سكسان طقوز ییل
ودرت آی و اون گون ایدی. جنازه سی ... جمع كثیر و جم غفیر حاضر اولمشدر.
جلوه ده حضرت ابو العباس الخضر علی نبینا وعلیه السلام كه اولیای كرام دن بر عظیم مشاهده اولنمشدر
ایلمشدر. ولادتی سنه ثلث وسبعین وسبعمائه ده ایدی. روح الله تعالی روحه ونور ضریحه
والقضاء وبعلومه آمین. ودخی تواریخدندر تاریخ صلاح الدین الصفدی كه خلیل بن ایبك
الشیخ صلاح الدین الصفدی الشافعی در. امام ادیب ناظم ناثر ادیب ایدی. تاریخ مزبور كندی
خطیله اللی جلددن اكثردر. ولادتی سنه ست وتسعین وستمائه ده در. علم فقه دن و اصول
فقه و دیندن بیر قراءت وعلم ادبه تحصیل ایدوب نظم ونثر ده جمع وكتابت ده مهارت
ایلمشدر. علم حدیثه ودخی اشتغال ایدوب بالآخره بر جماعت دن سماع واقتدا ایدوب شیخ تقی الدین ابن

الحسن

الحسن علی بن عبد الكافی السبكی اوغلندن قراءت وحافظ فتح الدین بن سید الناس مجلسنه
ملازمت ایدوب انلرك سببی ایله ادبه ده مهارت ایلیوب تاریخ وادب دن مصنفات كثیره
صاحبی اولمشدر. ودخی دیمشلردر كه اللی بوز جلددن زیاده تصنیف ایتمشدر. طاعوندن وفات
ایتمشدر سنه اربع وستین وسبعمائه شوالنك اونجی گیجه سنده. ودخی تواریخدندر
تاریخ جلال الدین السیوطی اوچ جلددر. وطبقات نحاة وبنجه تصانیفی دخی واردر. ودخی
جملهٔ تواریخدندر تاریخ خطیب بغدادی كه حافظ ابو بكر احمد بن علی بن ثابت البغدادی
خطیب ایله معروفدر. تاریخ بغدادك وغیری مصنفاتنك صاحبی در. حفاظ متقنین و
علمای متحرین دن ایدی. اگر اولمایسه ایدی غیری برانك اوله ماسنه كافی وفضل واحاطه سی
اظهارده وافی در. زیرا كتابی مزبوره اطلاع عظیم دلالت وصاحبنك فضلنه شهادت ایدر.
بعد ابو بكر ماعدا ابو ز مصنف قریب تصنیف وترتیب ایلمشدر. اول حالنده فقهه اشتغال
ایدوب بعده آخر عمرنده طالب اولوب حدیث و تاریخه ومهارته غالب اولدی. ولادتی سنه
اثنتین وتسعین وثلثمائه ده در. وفاتی ثلث وستین واربعمائه ذی الحجه سنك یدنجی
اثنین گوننده در. بغداده شوالده دیمشلردر. نعشنی ابو اسحق شیرازی گوتورمشدر. رحمه الله
ودخی تواریخدندر ذیل تاریخ بغداد كه حافظ محب الدین ابن النجارك تألیفیدر. او تون جلد
اولمشدر. مزبورك اسمی محمد بن محمود بن الحسن بن هبة الله حافظ الكبیر الثقة محب الدین ابو عبد الله
بن النجار البغدادی در. تاریخ مزبور مؤلفنك كمال حفظنه وعلو شاننه دال در. وبوندن ماعدا
مناقب امام شافعی ده بر مصنف لطیفی واردر كه هر وجه ایله جامع وحافل در. اوده مقصوده كافی در
بوندن ماعدا سنن واحكام ده كمال الاحكام اوزره مؤلفاتی واردر. ولادتی سنه ثمان وسبعین
وخمسمائه ذی القعده سنده در. بلاد بعیده لرده رحلت واسفار ایدوب شام ومصر وحجاز
ومرو واصفهان وهراة ونیسابوره واروب هر برینك مشایخندن اخذ ایدوب مدت رحلته
یگرمی بیری ییل ... مشیخه سی اوچ بیك شیخه مشتمل اولمشدر. وفاتی بغدادده سنه ثلث واربعین
وستمائه شعبانك بشنجی گوننده در. ودخی تواریخدندر تاریخ ابو سعد سمعانی كه شیخ الاسلام
ابو سعد عبد الكریم بن ابی بكر محمد بن ابی المظفر المنصور السمعانی المروزی الفقیه الشافعی در. طلب علم
حدیث ایچون اقطار ارضده بالطول والعرض رحلت وماوراء النهر وخراسان وسائر بلاده
ایدوب شیوخی درت بیكدن زیاده ایدی. نیجه تصانیف حسنه تصنیف ایلمشدر. جمله دن
ابو بكر ابن الخطیبك تاریخ بغدادینك ذیلی در كه اون بش جلددر. وتاریخ مرو كه یگرمی جلددن
زیاده در. وكتاب الانساب دخی سكز جلد در كه ابن عز الدین اوچ جلده اختصار ایدوب
بعض مواضعنده استدراك واعتراض ایلمشدر. مزبور ابو سعدك ولادتی سنه ست
وخمسمائه شعبانك یگرمی برنده اثنین گوننده در. وفاتی مروده سنه اثنتین وستین
وخمسمائه غره سنك گیجه سنده. مزبورك والدی وجد ماجدی دخی فضلا وعلمادن ایدیلر. ودخی
تواریخدندر ذیل تاریخ سمعانی كه دبیثی نك تصنیفیدر. دبیثی دال مهمله و بای موحده و یای مثناة

حنبلیه و مثلثه دخی قانیه ایله نواحی واسطده بر قریه در مزبور دبیثی ابو عبد الله محمد بن سعید
بن یحیی الفقیه الشافعی المورخ الواسطی در سماع احادیث کثیره ایدوب تواریخ حفظنده کامل
رجالده دخی باع اولمش ایدی ذیل مذکوره اوچ مجلدده بر ذیل تصنیف ایلمشدر و دخی
واسطیون برتاریخ تصنیف ایلمشدر ولادتی سنه ثمان و خمسین و خمسمائه ده ابن نقطه
تکریتی الشیخنده در وفاتی بغدادده سنه سبع و ثلثین و ستمائه ربیع الآخرنده
مذکورک کوزی کیدکده واقعدر و دخی تواریخنک اجلی و اشملندندر و تاریخ ذهبی که اوچ
تاریخدر بری کبیر بری اوسط که عبر ایله مسمی در بری دخی صغیر که دول الاسلام ایله مسمی در
مزبور ذهبی محمد بن احمد بن عثمان شمس الدین ابو عبد الله الذهبی در حفاظ محدثیندن
امام الوجود مورخ الاسلام و محدث العصر و لفظا ذهبی العصر در جرح و تعدیلده جمیع بلاددن
اکثر رجالی و تنور در جل الرجال ایدی ولادتی سنه ثلث و سبعین و ستمائه ده
طلب حدیثه شروع ایلدی اون سکز یاشنده ایکن دمشق و مصر و بعلبک و اسکندریه ده
سماع ایدوب انده دخی جمع کثیر ایله معظم سماع ایلمشدر و خدمت حدیثده زائل اولمادی
تا که رسوخ قدم حاصل ایلدی و لیل و نهاره تعب و ملال چکمشدر انوک لسان و قلمنده کمال
اعلامشدر و نکتی ارادته ... بل التوقیر ما اهل سنته کثیر الازراء و التحقیر ایدی
اول سببدن ترجمه لرنده ذکر اوصافده رعایت انصاف ایلمز صوفیه حقنده دخی
وقایع و خصوصلری چوقدر علم حدیثده تصانیف جلیله سی و اسماء رجال و تواریخده
مؤلفات جمیله سی واردر قرآن عظیم روایات قراء اوزره قرائت و اقرا ایلمشدر
وفاتی سنه ثمان و اربعین و سبعمائه ذی القعده سنک اوچنجی کیجه سنده اثنین
کیجه سی واقع اولمشدر و دخی تواریخندندر کتاب البارع که مؤلفی ابو عبد الله هرون بن علی بن
یحیی بن ابی منصور المنجم البغدادی الادیب الفاضل در حافظ احادیث و اخبار و
اشعار حسن المنادمه لطیف المجالسه ایدی شعرا و مولدین اخبارنده کتاب البارعی
تصنیف و ربوز التفسیر شاعرک اخبار غزه جمع و تالیف ایلیوب بشار بن برد ایله ختم
و محمد ابن عبد الملک بن صالح ایله اختتام ایدوب انسانی اخواننه هلاج اکبر کتب ... اسلمشدر
زیرا ذکری مرور ایدن جماعت شعرانک دواوین تصانیف معنی و جامع حسن منثور و منظوم در
جمله سنک اشعار شعر سنک بشرفی صاحب الجلالیندن زبده سنی اثبات و درج ورینده
اخبار جطوح و خوش ایلمشدر حقیقده اول کتاب براصل در که سائری آنوک منوالی اوزره
نسج اولنمشدر انوک برقاچ ذیلی دخی واردر که ذکر اولنور و دخی مؤلفاتندندر کتاب
النساء که اخبار حصنده واردر اول اخباری ایراد و اخبار الجن انشا اولنان اشعاری
انشا ایلمشدر وفاتی سنه ثمان و ثمانین ده در والمشهور حداثت سنی و عنفوان شبابی
جانب آخرته توجه و شتاب ایلمشدر و الله اعلم و دخی تواریخندندر ثعالبی نک یتیمة الدهر نام
کتابی که مزبور ثعالبی ابو منصور عبد الملک بن محمد بن اسمعیل الثعالبی النیسابوری در ابن

انوک حقنده و غیرده و دیمشدر که زمانه سنده راس مفتنین و صاحب قرائح و قائم
مؤلفین ایدی انوک مؤلفاتندندر یتیمة الدهر فی محاسن اهل العصر که کتابلرینک
احسن و اکبری و اجمع و اشهریدر کتاب مزبور معنا مذکور اولان کتاب البارعک
ذیلیدر و دخی کتاب فقه اللغة و سحر البلاغه و لشر البراعه و دخی من غاب عنه المطرب
و مونس الوحید و بیچ مجموعه سی دخی واردر که نامنده مسائل و اشعار فی دار احوال
اخبار نبی جمع ایلمشدر اول مجموعه انوک کثرت اطلاعنه دال و اول فنده بحرلی کران
ایدوکنه شاهد عادلدر و کندینک دخی اشعار کثیره سی واردر مولادی سنه
خمسین و ثلثمائه ده در وفاتی سنه تسع و عشرین و اربعمائه ده در و دخی تواریخندندر
دمیة القصر که باخرزی نک مؤلفی در که ابو الحسن علی بن الحسن بن علی بن ابی الطیب
الباخرزی الشاعر المشهور در اولا مذهب شافعیده شیخ ابی محمد الجوینی اوزرینه
تفقه ایلمشدر که امام الحرمینک والدیدر بعده فن کتابته یعنی انشاء شروع ایدوب
ادبی فنه غالب اولوب دیوان رسائله ملازمت ایلدی بعده احوالی کونا کون
اولوب کاه ارتفاع و کاه انخفاض کاه انبساط و کاه انقباض کوروب دهرده
کاه سفر و کاه حضر مشاهده سی عجائب عجزه ایلمشدر عمل شعر و سماع حدیث ایدوب کتاب
دمیة القصر و عصرة اهل العصری تالیف ایلمشدر که ثعالبی نک یتیمة الدهرینه ذیل ایدوب اندن
خلق کثیر جمع ایلمشدر ابو الحسن علی بن زید البیهقی دخی بو کتاب اوزره بر کتاب وضع
ایدوب وشاح الدمیه ایله تسمیه ایلمشدر که انکا ذیلیکه اولمشدر بعده باخرزی بر مجلس
انسده قتل اولندی باخرزده که نواحی نیسابوردندر وفاتی سنه سبع و ستین
و اربعمائه ذی القعده سنده در بجلم القدر قتل اولنوب دمی هدر اولمشدر و دخی
تواریخندندر زینة الدهر که حظیری نک مؤلفیدر مزبور حظیری ابو المعالی سعد بن علی بن
القسم الانصاری الخزرجی الوراق الحظیری در که دلال الکتب ایله معروف در و صاحب
معارف در هر علمده ماهر و نظم خوب و لطیف قادر ایدی بنجه مجموعه لر تالیف ایدوب
بر منوال نقصیر ایلدی جمله دن کتاب زینة الدهر و عصرة اهل العصر و دخی ذکر الطائف
شعراء العصر که باخرزینک دمیة القصرینه ذیل ایلمشدر انده اهل عصرندن و متقدمیندن
جماعت کثیره یی جمع و هر برینک طرف اخبارندن بر مقدار و منتخب اشعارندن
بر بر بنده و شعر ابرار ایراد ایلمشدر عماد کاتب دخی انی خریده ده ذکر ایلمشدر و حاصل کلام اهل
اشعار و احوال اطلاع تامه اوزره ایدی مؤلفاتندن کتاب لمح الملح انوک کثرت اطلاعنه
شاهد و دالدر وفاتی سنه ثمان و ستین و خمسمائه صفر اینک اوتوز بشنده و بازار
یکرمی بشنده اثنین کوننده دور و دخی تواریخندندر تاریخ خریدة القصر و جریدة العصر که
عماد اصبهانی نک تالیفیدر عماد مزبور ابو عبد الله محمد بن صفی الدین ابو الفرج محمد بن نفیس
الدین ابو الرجا حامد الکاتب الاصفهانی در که عماد الدین ایله ملقبدر و مذهب شافعی

اولدی ایدی مدرسهٔ نظامیه‌ده تفقه ایدوب علم خلافده فنون ادبی اتقان ایدوب کلامده
رایق الاقوال اولمشدر اشعار و رسائل لطائفنده حسن سبک و ظرافتده بر رتبه‌ده‌در که شرحه و
بیانه تفصیل و تطویل دل منشی در اول شوحا اصفهانده ایدی بعده بغداده قدوم ایدوب
انده تفقه و سماع حدیث ایتمشدر اول امرده ضیق حال و تشویش بال اوزره ایدی بعده
سلطان صلاح الدین و نور الدین محمود بن اتابک زنکی قتنده رفعت درجه و علو رتبه‌یه واصل
و حظ اوفره نائل اولوب تقلب احوال و تجدد ایام ولیل ایله واصل غایت آمال و صاحب تکلیف
مال و مهر و جاه عظیم القدر و رفیع البال اولدی نیچه تصانیف نافعه تصنیف ایلمشدر جمله‌دن کتاب
خریدة القصر و جریدة العصر که حظیری‌نک زینة الدهر نام کتابنه ذیل قیلمشدر اون مجلد اوزره ایلمشدر
اعیاندن جمیع فاضل کامل اولانلری ذکر ایلمشدر مکر احیانا ذکری خالی اولانلردن بعض
ترک اولنمش اوله و دخی نوادرندن کتاب البرق الشامی نی تصنیف ایلدی یدی مجلد در و
الفتح القسی فی الفتح القدسی ایکی مجلد در و کتاب السیل علی الذیل که خریده‌یه ذیل قیلمشدر و انلر
ماعدا دیوان رسائل و دیوان اشعاری بسیاردر ذکا و فطنت کامل بیننده بعض حکایات و لطائف
و محاورات واردر جمله‌دن برکون قاضی فاضل رهکذارده اسب سوار ایکن راست کلوب
سر فلا کبا بک الفرس دیدکی معناسی سیر کت ایله اسبک سورچسون دیمکسون دیو دعا
قاضی فاضل دخی علا العلی دام علا العماد دیو جواب و دعا ایلدیکی ز ایکیسنک کلامی صنعت قلب
مستوی اوزره عکسندن دخی قرائت اولنور غرائب الوقایع بدیعه کویلی صنعت بدیعه و مهارت
مسلمدر عماد مزبور مکانت و رفعت وقت و دولت دن نائل اولدی سلطان صلاح الدین
وفاتنه بدیله بعده مبتلای تقطع آمال و اختلال احوال اولوب روینه بر باب کشاد و مفتوح
اولمایوب بر فتح و فتوح قالوب بالضروره بیته ملازمت و تصانیفه اشتغال ایله مرور ایلدی
ولادتی اصفهانده سنهٔ عشر و خمسمائه جمادی الآخره‌سنک یا خود شعبانک ایکنجی کوننده
یوم الاثنین ده‌در وفاتی دمشقده سنهٔ سبع و تسعین و خمسمائه رمضانک مستهلنده یوم
الاثنین ده‌در مؤلف دخی نوادرندندر تاریخ قاضی القضاة العینی که محمود بن احمد بن موسی العینی
الحنفی العلامه قاضی القضاة بدر الدین العینی‌در ولادتی عینتابده سنهٔ اثنتین و ستین و سبعمائه
رمضاننده‌در عینتابده نشو و نما بولوب انده تفقه و اشتغال ایدوب فنون عدیده‌ده
ماهر و بارع و متبحر اولوب ماهر و قضای حنفیه‌یه ولی اولدی امام عالم و علامه و عربیت و تصریف
و غیریلرینی عارف و حافظ لغات و خوشنویس کثیر الاشتغال و سریع الکتابه ایدی مصرده
جامع ازهر قربنده بر مدرسه انشا و بنا و کتابلرین انده وقف علی العلما ایلدی اما تطویل
ایله مختلط و دون بیک اکثرا بیلکی یا مورودن ایدی مؤلفاتندندر شرح البخاری شرح الشواهد
بری کبیر و بری صغیر شرح معانی الآثار شرح الکنز شرح المجمع شرح عروض الساوی طبقات الحنفیه
طبقات الشعرا مختصر تاریخ ابن عساکر شرح الهدایه شرح درر البحار و تاریخ کبیر مذکور
حکایات و لسان اوزره الکتنشیر مجلددر عینتابده شیخ الاسلام ابن حجر ایله مسانده احیانا ذکر نوادر

منافسه و غبطه ظاهر و بدیدار اولوردی و فاکم منار بهو تبرته دوشوب منهدم اولدی
اول زمانده و انده شیخ الحدیث ایدی ابن حجر بو بیتلری نظم ایلمشدر جامع مولانا المؤید رونق
منارته بالحسن تزهو و بالزین تقول وقد مالت علیهم تمهلوا فلیس علی حسنی اضر من العین
وفاتی سنهٔ خمس و خمسین و ثمانمائه ذی الحجه‌سنده‌در و دخی نوادرندندر تاریخ حافظ
ابن عساکر که الثی یدی مجلددر مزبور ابن عساکر الحافظ ابو القاسم علی بن ابی محمد الحسن
بن هبة الله المعروف بابن عساکر الدمشقی‌در که ثقة الدین ایله ملقب در محدث شام و فقیه
شافعیه‌در اعیان علما و اعلامدن ایدی بعده علم حدیث که غالب و مبالغه ایله غالب
بذلکه مشهور اولوب حدیثه بر مرتبه جمع ایلدیکه اکثر غیری علمایه اول مرتبه جمع طلب اولادیکی
رحلت جوانبده اطرافده بلاد و امصاری دور و طوافده ملاقات مشایخ و اشراف ایلدیکی
حافظ ابو سعد سمعانی به رحلتده رفیق و سفرلرنده همطریق ایدی حافظ و متدین و
موفق متون و اسانیدینه جامع در اولا بغدادده سماع حدیث ایدوب بعده
رحلت ایدوب مکه و خراسان و نیسابور و هراة و اصفهانه کتمشدر و تصانیف مفیده
تصنیف ایلمشدر جمله‌دن دمشق ایچون تاریخ کبیر تألیف ایلمشدر که ثمانین مجلد
مجلددر مزبوره نقد عمری خرج و اول تاریخ لطیفده انواع درر معارف درج ایلمشدر
حتی دیرلرکه غالبا ایکی سنه صبیاده مرتبه استقلاله واصل اولدوغی بر جمعیت مباشرت ایلمشدر
و الابد الاشتغال و التحصیل اتمام و تکمیل ایتمکه مساعد اولماسنی قبول و فطع مباعد در
بونلاردن غیری نیچه تألیفات حسنه‌سی واردر مشوی دخی لا بأس قیلمشلردر
ولادتی سنهٔ تسع و اربعین و اربعمائه محرمنک اولنده‌در وفاتی دمشقده سنهٔ
احدی و سبعین و خمسمائه رجبنک اون برنده‌در و دخی نوادرندندر تاریخ معرکه
ابو سعید عبد الرحمن بن ابی الحسن احمد بن المحدث المؤرخ المصری نک تصنیفیدر
مزبور احوال ناسه خبیر و تاریخلرینه عارف بصیر ایدی مصرلیلر ایچون تاریخ جمع ایلمشدر
بری کبیر و اهل مصر ایچون بری صغیر در غربا ایچون اول ایکیسنی دخی ابو القاسم یحیی بن
علی الطغری تذییل ایلمشدر مزبور عبد الرحمن‌ک ولادتی سنهٔ احدی و ثمانین و مائتین
وفاتی سنهٔ سبع و اربعین و ثلثمائه‌ده‌در و دخی نوادرندندر تاریخ احسن ندن و جبار
منوبی حسن العطف و مهارت اشتغالی ایله ناسه انفع اولانلردندر تاریخ یافعی که ایکی
مجلد کبیر در مزبور یافعی عبد الله بن اسعد علی الیمانی الشافعی در رجل صالح و محب علما
و خادم اولیاء الله و صلحا اولوب انلار طرفندن خصیصا ایله مخاطب و مخاصه و غیرلر
مباشتنده بو مسائل سمی و مناظره ایدردی صاحب مصنفات کثیره و مؤلف کتب شهیره ایدی
مصنفاتی نافعه و نافع و بوری جمیع معاصرینه جامعدر منظومات کثیره‌سی دخی واردر
منظومانی حضرت سید المرسلین و خاتم النبیین محمد مصطفی علیه افضل صلوات المصلین
مدحنده غایت به نظر و مقبولدر صغیر و کبیر دو دخی مصنفاتنک لطیفه‌لرندندر کتاب مصباح الظلام

فی المستغنین بخبر الانام وکتاب روض الریاحین فی حکایات الصالحین وبعض نفحات شیخی
دخی واردر قوجه لسی حسن وبهره وضعی مستحسن ایدی وباجمله رجل مبارک عزیز الوجود بلکه زمانه
سنك بر موجود فرد زمان ونادره اوان ایدی اشعری العقیده وسالک طریقه صوفیه ساده کوکل
اهل خیر وفلاح وجاودار ارباب زهد وصلاح ایدی ابن سبکی طبقات کبراسنده
ذکر ایتمشدر انکله مناده اجتماع ایلدم سنه سبع واربعین وسبعمائه ده وفاتی مکه ده سنه
سبع وستین وسبعمائه جمادی الاولی سنده در رحمه الله تعالی روحه وزاده
فی اعلی الجنة فتوحه امری معلوم اولاکه کتب تواریخ کثرتده دائره حدّ واحصادن بیرون
ومرتبه عدّ وبیاندن افزوندر لکن اکثر ذکر اولنان کتابلره خاتمه اولمشدر کانز مرام
وجامع انواع تواریخ ایام ووفیات انام دلو رسن اکر دخی زیاده وقوف واحاطه اراده
ایدر ایسک مسعودینك مروج الذهب نام کتابنه مطالعه وملازمت ایلمک کرکدر وکتاب
اخبار الزمان دخی مسعودینکدر ودستان التواریخ ونوادر الاخبار ومعادن الذهب
وعیون التواریخ که التی مجلددر وزبدة الفکر وتاریخ المعارف که ابن قتیبه نکدر ووفیات
الاعیان وکتاب الجواهر المضیئة فی الطبقات الحنفیه والطبقات الکبری که انی فقیر ابن
سبکی نکدر وتاریخ النحاة سیوطی نکدر وتاریخ الحکما صاعدک وتاریخ صوان الحکمه وتاریخ
بغداد که تواریخ مراجعتی ایده سن ودخی جمله تواریخ ندر وتاریخ حلب که کمال الدین ابی
العدیمک اون مجلددر که بغیة الطلب فی تاریخ حلب ایله مسمی در وتاریخ نیشابور که حاکم
ابی عبدالله حاکم تألیف ایتمشدر والتی مجلددر وانوک سیاق ایله مسمی ذیلی که عبد الغافر
الفارسینکدر بر مجلددر وتاریخ اصبهان که حافظ ابو نعیمکدر بر مجلددر وتاریخ اربل که
ابو البرکات ابن المستوفی نکدر دورت مجلددر وتاریخ قزوین که رافعی نکدر وتاریخ
علماء اندلس که ابو الولید ابن الفرضی نکدر بر مجلددر وانوک ذیلی [illegible] زیاده که صله ایله
مسمی در ابن بشکوالک بر مجلددر وصلة الصله ابی جعفر بن الزبیرک مجلدات در
واصل بوصول وصله اوزرینه ذیل وتکمله ابن عبد الملکک طقوز مجلددر وتاریخ اندلس
ابی عبدالله محمد بن نصر الحمیدینک بر مجلددر و[illegible] الانفس فی علماء اندلس [illegible]
ابن خاقان مؤلفیدر بر مجلد وکتاب المغرب فی حلی المغرب علی بن سعید الاندلسی
التی مجلددر والاحاطه فی تاریخ غرناطه لسان الدین ابن الخطیبک اوچ مجلددر وتاریخ
یمن جندینك بر مجلددر وخزرجینك بر مجلد وتاریخ مکه حافظ تقی الدین
الفاسینك اوچ مجلددر والطالع السعید فی تاریخ صعید کمال الدین ادفوی نك بر مجلددر
وبونلاردن ماعدا زبان عربیده تواریخ اکثر من ان یحصی در [illegible] وبعض اشارك
ذکرنی ترك ایلدك ذکر ایتدیکمز کتابلر ایله انلاردن استغنا اولنور وعجله [illegible]

شعبه ثالثه دوحه ثانیه دن علوم عربیه نك فروعی بیاننده در

علم الامثال بو علم علم لغتك فروعندندر وبونك تمیزی [illegible] بلیغلرك صادر اولمش

اقوام مخصوصه ده بیننده مشهور اولان الفاظ فصیحه وعبارات بلیغه دن موردی وسبب ورودی
ایله وقائلی وزمانی ومکانی ایله معرفتدرکه هر برکلامی مضاربنده استعمال اولنور وغیری
زمانده غلط واقع اولماسون مضار بدلندن مراد شول مواضع ومقامات درکه اصل مورد
[illegible] در بعض کلمات که بر بلیغدن بر محل مورد ده صادر اولمشدر اول کلمات
بعینها بلا تغییر اول مورده مشابه اولان محلده استعمال ایدرلر که اول محله مضرب
دیرلر واول الفاظك معانیسنده غرابت والفاظنده فصاحت وبلاغت
ایدر وبونك موضوعی الفاظ مذکوره در موارد مذکوره ده وروده کلامی [illegible] و
مضاربنی نوعی ایله [illegible] وفائده سی الفاظ [illegible] ایله
اولان مقدمات در وغرضی [illegible] غیبلر در زیرا امثال [illegible]
[illegible] احتیاج ایله محتاج ایده [illegible] در زیرا امثال موزون اولدوغی کلام [illegible]
[illegible] درجات [illegible]
[illegible] ابن انبارینك کتابی انوك ترجمه سی معتبر المعلوم والمشهور
ودخی کتاب المستقصی فی الامثال که علامه زمخشری نکدر انوك ترجمه سی
حروف ترتیب ذکر اولنور ودخی کتاب مجمع الامثال که اسفراینی نك مؤلفی بر کتاب
عظیم جامع بو مثال در اسفراینی نك ترجمه سی معلوم ومشهور **علم وقائع الامم** درسم
علم [illegible] وبو علم بر علم درکه امم وجنسانلك
اقوام مخصوصه نك [illegible] وطوائف [illegible] وهر بر قومك
رسوم مالوفه ومعادات [illegible] اشعار وخطب ورسائلدرنده ایراد اولنمشدر
وبو علمك موضوعی اشعار عرب در حقیقتده [illegible]
[illegible] اشعار در وبونلرك [illegible]
امور مذکوره مضبوط اولا [illegible] امور مذکوره ده خطادن احتراز در وبو فنده
تألیف [illegible] ابو عبیده واصمعی [illegible] کتب کثیره تصنیف ایلمشلر
هرون الرشید [illegible] اصل [illegible] بو علمده مهارت کسب ایلدیلر **علم**
استعمالات الالفاظ بودخی فروع علم بیاندندر وبو علم بر علم درکه آنده [illegible]
[illegible] الفاظك معانی [illegible] استعمال [illegible] واستعاره
ومجاز طریقیله استعمال [illegible]
[illegible] ومبادیسی [illegible] بعض الفاظك معانی [illegible] استعمال [illegible]
[illegible] حاصل اولان معتبر [illegible] وموضوعی [illegible]
وحاصل اولان [illegible] اصمعی [illegible] ابو عبیده نك بو فنده دخی کتب کثیره
واردر **علم الترسل** [illegible] فروع علم انشادندر [illegible]
ایله در واول طریق [illegible] در وبو بر علم درکه آنده کاتب مکتوب الیه احوالی

ذکر اولنور طائفه‌دن هر طائفه‌یه مخصوص اولان آداب و احوال و اصطلاحات جهتیندن
و دخی شول عبارات جهتیندن که انلاردن احتراز واجبدر مثلا محذرات و عادهٔ ادام الله
حراستها دیمکدن احتراز لازمدر زیرا لفظ حراست صدور تا جز ایله ابتث کلمه‌لریندن
مرکب کورینور جز ابسه فرج دیمکدر ابثث ابسه مقعد معناسنه‌در و دخی انلاره هر سلطان
لفظ قیام ذکر اید ب مثلا الی قیام الساعة دیمک کبی و بونلارک امثالی و بو علمک
موضوعی و غایتی و غرضی مشامل اولانه ظاهردر و مبادیسنک اکثری بدیهیه و بعضی امور
استحسانیه ادبیه‌در و حکمت عملیه‌دن دخی استمدادی واردر و بو علمده تالیف
اولنان کتب‌دندر مصطلح الکتاب و بلغاء الدواوین والحساب بو فندن ماعدا اکثر مؤلف
اکثر من الحصی درو اولا لرک هپسندن ذکره تعرض اولنمادی علم الشروط والسجلات
بو علم لفظ اعتباری ایله فروع علم انشاء‌دندر معنی اعتباری ایله فروع علم فقهدندر
علم مزبورده احکام شرعیه‌یه متعلق اولان کلمات انشادن بحث اولنور و بو فنک موضوعی
و منفعتی ظاهرلردر و مبادیسی علم انشا و علم فقه‌در و بو علمک عرفا سعدن دخی استمدادی
واردر و بونده تصنیف اولنمش کتب لطیفه چوقدر طالب اولانلر و اصل اولورلر انشاء الله
علم الاحاجی والاغلوطات علم مزبور لغت عرفیه تکوک فروعندندر و بو علمده قواعد
عربیه‌یه ظاهرا مخالف اولان الفاظدن و انلارک قواعده تطبیقندن بحث اولنور زیرا
عربده قواعد مشهوره ایله انلاری قواعد عربیه‌ده ادراج مقتدر دکلدر و بونک موضوعی الفاظ
مذکوره در حیثیت مذکوره‌دن و مبادیسی علوم سابقه‌دن ماخوذه‌در و غرضی ظاهرا
قواعد عربیه‌یه مخالف کورینن الفاظی قواعده تطبیق ملکه‌سنی تحصیلدر و غایتی قواعد عربیه
نظرده اختلالدن حفظدر و صاحب الکشاف بو علمده بر کتابه واردر که اسمی محاجات
و متمم مهام ارباب حاجاتدر و آنلرک غیری بعض کتب واردر علم الالغاز
علم مزبور فروع علم بیاندندر و بونک تفصیلی و تحقیقی تحصیله موقوفدر و تعریفی
تقدیم و توضیح دخی بودرکه الغاز الفاظک مراده دلالتی درجه غایت خفیه اولان دلالت
ایله لکن خفاسی بر حیثیت ایله اولمیا که اذهان سلیمه انکدن متنفر و استبعاد ایدن
اولالار بلکه بر حیثیت ایله اولالار که انی استحسان ایدوب منشرح و شادان اولالر لکن اول
شرطله که الفاظ مزبوره‌دن مراد ذات معلومه اولان ذوات ایله افراد اوله اما اگر
مراد بر شینک اسمی اولوب لغز اولماسه کرک انسان کرک سائر حیوان دعی اندر
انکا معما دیرلر اول دخی عن قریب کلسه کرکدر ایکیسی دخی علم بیانک خلافی اولورلری
جهتیله ایکیسی فروعندن اعتبار اولنشدر خلافی اولورلرینک دخی وجهی بودرکه
بونلارده معتبر اولان خفاء دلالتدر اولدوغی کبی بیانده معتبر اولان وضوح دلالتدر
نته کم مقدما اشارت اولنشدر و اسم بیان دخی اول معنی‌یه اوضح و عیان ایدر و دخی علم
بیانده وضوح دلالت اعتبار اولنور باعث بودرکه بیانده غرض تفهیم ایله غایات نمودر

اما لغز و معماده غرض اخفاء و ایما در پس انلرک غرض و غایتی اخره مغایر ایدوکی بیان
ظاهردر و دخی معلوم اولا که علم معانیده معتبر اولان دلالت عقلیه‌در یعنی تضمنیه
و التزامیه‌در و فناکه دلالت عقلیه خفایا اولدیسه فهمیا که دال مدلول بیننده اولان
لزوم عادات و طبایع و مالوفات حسبیله اولیجق که تغیر اولنه فقد لفظ اوضح ایله اولمق
واجبدر مثلا رؤیت بصریه تعلق ایدن شی غایت ایله دقیق و بار یکسا و لیس
جای تاریکده انی ابصار غایت ایله دشواردر البته شعاع قوی‌یه محتاج اولوب اخر
علاج بیو فقدر اما شی جلی و عظیم اولسه بونک خلافیدر پس رؤیت قلبیه‌ده دخی که
فهم و ادراکدر حال بو منوال اوزره‌در که اولان نسنه هر نه قدر خفی و دقیق
اولسه انی فهم و ادراکده الفاظ واضحة الدلالة‌یه محتاجدر تا که اول لوازم خفیه ظاهر اوله
و اما امری علم بیانک حالی بو ایراد اولنانلردر که انده معتبر اظهار مراددر اما شول که معتبر او
ستر مراد اوله معما و لغزده کبی اوله مشکل اولور و فناکه اراده اخفا اعیانا امتحان اذکا
اذکیا و تزیینا اولدیسه جذاب اکثار النعات بلغا او اولمشدر و حتی لغز و معمایه حسن
عرض و بحث اولنان صنایع بدیعیه‌دن عد ایدیلر لکن ایکیسنده دخی خفا بر مرتبه
اولماملی کرکدر که اذهان مستقیمه و اذواق سلیمه انلردن نفرت و اباء ایلیه لغز حکم معمانک
ذکر اولنشدر اما ندن صکره اولا بودر لکن اکر الفاظ و حروف اولوب آخر معانی‌یه دلالت
مقصوده اولماسه یا خود الفاظ اولمیوب بلکه ذوات موجوده اولسه لغز ایله تسمیه
اولنور اکر الفاظ و حروف اولوب معانی مقصوده‌یه دال اولسه معما ایله تسمیه اولنور
بوندن معلوم اولدی که کلام واحد ایکی اعتبار ایله معما و لغز اولمق ممکندر زیرا بر اول
الفاظ و حروفا لیجی اکر انلار ایله معانی آخر مقصوده اولیجق معما اولنور اکر حروف ذکر
ذواتی مقصوده اولورسه که اشیا و ذوات قبیلندن اولمق اوزره اعتبار اولنق
ایله لغز اولنور و بو ایکی علمک اکثر بیاد بلری اصحاب الغاز و ارباب معما کلامندن تتبع دن
ماخوذدر و بعضی دخی امور تخییلیه‌در که اذواق سلیمه و اذواق انسان اکا اعتبار ایدن تحسین
ایدر و بونلارک جمیع مسائلی دوال و مدلولات خفیه بابنده اولان مناسبات ذوقیه
و وجدانیه‌یه راجعدر اما مناسبات بر وجه ایله اولمق کرکدر که انی ذهن سلیم و طبع مستقیم
قبول ایلیه و بو ایکی علمک موضوعی و تعریفی و غرضی و غایتی بو تفصیل و تقریردن معلوم
اولوب اما منفعتلری ریاضت و تقویم اذهان و فهم دقائقه اعتیاد و امتحان دره مؤلف
اصل مترجم اولان والد ماجد علیه الرحمه بیور رلرکه بن دخی عنفوان شبابده
بو بابده کوششده علم معمایه سعی و درس ایلدم اول حالده سید شریف
جرجانینک حاشیهٔ مطالعی قرائتنه اشتغال اوزنده ایدم علم مزبور سببی ایله مطالعه
تفاوت بینی وضعده زیاده فاحشه اولدوغی حسیبی اولوب حتی اصحاب اغیار
دخی بالمعاینه اول حالی مشاهده ایلدیلر امری سکالنوزون بعض امثله ایراد ایدرم که انگفا

تجنیس مراد ایدرسن لیتم قلم • وما علام برکی ساجد • اخو نحول ذو معه جاری • ملازم ... ومعتکف فی خدمة الباری • ودخی ابن زبلاق بنه وصف قلمده نظم ایدرب عاسنك رموز عینی تضمانین تنطلی تزیین ایلیوب دیمشدر شعر • ناطقة خرساء بادٍ شحوها تنطقها عشر وعمّن تخبر • یلذ الی الاسماع حدیثها • حلا وابتد منها تخبرها نحبسن مختصر بعض شعرا دخی اکا جواب ویرب بنه قصیده فخر بوروب برمطلع احمر تضمین ایدرب دیمشدر • نهایة النهى والقیب عن وصل مثلها • وکم مثلها فارقتها وهی تصعف وشاعر آخر دخی قلمده دیمشدر • وبیت بعلیاء العنا وبنیته باسم مشغوق الحیاتم بر ... دخی میزانده دیمشلردر • وعاضی قضاة یفصل الحکم ساکناً • وبالحق یقضی للربیع ... فقضا بلسان لا یمیل الی المیل • علی احد الخصمین فهو مصدق • وبر کاذی بنه وصف میزانده دیمشدرب • وما حاکم ... وصل قضاؤه • ولو کان واحید الا قام بالفضل ودخی ابن غلال وصف شموده سحر حلال ایدرب دیمشدر • بیضاء تطلع فی الدجی صبحاً وتشفی الناظرین بدائها • شابت ذوائبها اوان شبابها • واسود مفرقها اوان ... ... فی طبقاتها ودموعها • وبیاضها وسوادها وضیائها • ودخی ابن دریب زندیعنی چقماق وصفنده دیمشدر • وشیخ ام ابیه امه • لم تحول جسمه من القصوی ... فشقیقت اخیه فانثنت عن ولد یوری به ویشتوی

علم المعما

انوك تفصیلی علم لغزده معلوم اولمشدر بنه اعاده یه حاجت یوقدر نهایت مرتبه بو مقامده بعض لطائفی ذکر ایله کشف واعلام ایدرلم • اولا معمای اسم محمد که حضرت علی بن ابی طالب کرم الله وجهه منسوبدر دیرلر لکن روایت غریبدر صحیح دکلدر اما چونکه غرض ایراد مثالدر بسط مقال اولدی اول تقدیرجه شیخ روایت ایتمکه حاجت یوقدر • معما بودر • الا فقد وعد موسی ترتیب موضع اصل الکیل بتحت ذنب وسکنی فان شطرنج وقدها • واذرح بین ذنب المدرحین • فهذا اسم لمن یهواه قلبی وقلبه جمیع من فی حافقین • وبر مثال دخی اسم احمده دیمشلردر • آدم ثالث تفاحة • ورابع التعلیم ثانیة • واول المسک له ثالث • وآخر الورد لها قیة • وبنا اسم احمد بر مثال دخی اما حاجیك فی اسم الجلیس الذی • هویت وانت امام البلد حروف الهجاء له اربع اذا زال حرف فیبقی احد • ودخی زهیر مرثیه سنه حقنده دیمشدر • وحقیقت حرفی عن اسم مرثیة • یکون رباعیا اذا ما کتبته • علی ان حرفان علی تقوله ولکنه حرف اذا ما قلبته • ومثال آخر دخی سعید اسمنده • اسم من کان افضل القوم اول النوم آخر القوم • ودخی مسائل فقهیه دمانستدر اولانکی معمیات بهیه دندر • لی خالة وانا خالها • ولی عمة وانا عمها • فاما التی انا عمها • فان ابها امها • ابوها اخی واخوها ابی • ولی خالة هکذا احکها صورتی بودر که بر شخصك ایکی زوجه سی اولوب برندن برقزی و برندن براوغلی اولوب بعده قرقی اوغلا ولان دوه سنك والده سنه

تزویج ایدرب اندن بر قزی اولسه اول قز تخصص فخر بورك اوغلنك خاله سی واوغلنك خاله سی اولور • انلرك صورة دخی بودرکه بر شخصك براوغلی اولوب اوغلنك دخی لاتم برقزی اولوب ابن برتور قزندن شنه بابا سنك آنه سنی تزویج ایدرب برقزی اولسه قزبوره تعبیر انوك عمه سی اولوب اول دخی انوك عمی اولورلر دخی معلوم اولا که لغزه اعتنا ایدنلر اکثر عربدر لکن کتبده ثبت ویرو قواعد فی ضبط وتقییب ایتمشلردر • ومعمایه اکثر اعتنا ایدنلر اهل فارسدر • اول سبیدندرکه معاده اکثر تصانیف زبان فارسیده در اولوب بجه فوائد عجیبه وتقسیمات غریبه • وتنوعات لطیفه ترتیب ایلمشلردر • اما لسان عربده بوفنك معمیاتی ایله قلیل در شیخ مرحوم والدم ماجدم بوریرلرکه بن لسان عربده العجی بیش معما بولدم بونکلی جنت وتنفیر وتتبع کثیر ایلیه مرحوم والدم تعزی کرچه بشدن زیاده بولمادم دیمشلردر لکن لسان عربیده واقع معمیات بجه و لابعددر اکر خوف تطویل اولماسه نیچه ابیات ایراد واثبات اولنوردی جملهدن بری هذا بیه لطائف ذرالکنه • واهل فارس ترتیب واصل علم اکثر قواعده دخی اهل فارسدن نیچه رجال کاملی وار در دیو کلام سید الانبیاء سند الاصفیاء محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم بو کا نیج واقع اولمشدر اکر بو مقالك صدقنه شاهد ودال ایسترسك حضرت مخدوم سامی مولانا عبد الرحمن جامی نك رساله معماسنه مراجعت ایله خصوصا رساله حجره بن معماییکه لفظ مطالو الملیسك حلال الفاظنده سحر حلال بولورسن • وهر بابده اعجب العجاب کورورسن

علم التصحیف

بو دخی حقیقتده انواع بدیعدندر لکن بعض ناسك انده کمال اهتمام وتوغل تامی سبب افراد بالتصنیف ایلیوب فروع بدیعدن فیلمشلردر • و بونك موضوعی بلغادن وارد وصادر اولان کلمات مصحفه در • وبو علمك فوائد مغایرت فیلمق دخی لکن در بلغادن وارد اولده دکلچون • وبونك فائده سی وغرضی ومنفعتی ارباب بصیرته خفی دکلدر • وعلم بوره دخلیو احمد حسن بن عبد الله بن سعید العسکری تصنیف ایلمشدر که کندوسی دخی ائمه آدابدن وحفظك غریبه واصحاب نوادر واخبارك وجیدلرندن ایدی ودخی کثیر الروایت واسعه وتصانیف مفیده نافع ایدی جملهدن کتاب تصحیف که اولی کتابدر جمع واستیعاب ایلمشدر • وآنوك غیری تصانیفی دخی واردر جملهدن کتاب المختلف والمؤتلف وکتاب علم المنطق وکتاب الحکم والامثال وکتاب الزواجر وبو نلارك غیری ابو بکر بن دریددن دخی اخذ علوم ایلمشدر • وکاصب بن عباد دائما انکلا اجتماع و لقاء رجا ایدر ایدی ایدی ... ولادتی سنه ثلث وتسعین وثلاثمائة شوال انك اون التنجی کونی یوم خمیسده اولمشدر • ووفاتی سنه اثنتین وثمانین وثلثمائه ذی الحجه سنك یدنجی یوم جمعه سنده در • شیخ عبد الرحمن البسطامی دیمشدرکه تصحیفده اول تکلم ایلیان حضرت امام علی بن ابی طالب کرم الله وجهه در • جمله کلامندندر که کتاب البصرة بالریح بودر مشلردرکه ... وما ... ظاهر معناسی

عرونك خرابى برنج ايلدر يعنى معمور ايا ويا ايله خراب اولور ديمكدر لكن مراد
بطريق التصحيف زنج ايله ديمك ايمش كه زاى ونون وجيم ايله حافظ ذهبى ايدى
وحلوانك تصحيفى معلوم اولمادى الآن حتى ايكى يوز ييل مرور ايتدكده صكره معلوم اولدى
في الواقع طايفهٔ زنج ايله خراب اولدى ودخى بديع تصحيفدندر نجم سائل
استادى او غلامك كه اسمى يحيى ايدى وعاشقى ومفتونى ايدى الك خاتمنده القش ابن
نعم عشق يحيى بازدى لكن مرادى بطريق التصحيف نعم عشق يحيى ايدى ودخى حضرت امام
همام على بن ابى طالب كرم الله تعالى وجهه نك بديع كلامندندر كه بيورمشدر كل عنب
الكرم بعطيه لكن مراد شريفلرى كل عيب الكرم يغطيه ديمكدر حضرت امامك بو علمده صنايع
بديعه وكلمات عجيبه سى چوقدر ودخى امثلهٔ تصحيفدندر بعضيلرك قولى كه في المستورية
فتنة مستترة بر موضعك اسميدر ظاهر معناسى مستترة ده بلاغ وجنان وارد ديمكدر
اما اكر تصحيف اولنسه المسمى بقرية حتى اولور يعنى اشارت ايدر فى حته ضرب ايلسون ديمكدر
ودخى منه نعود ديو سعود نام بركسنه يه اشارت وايهام ايدر كلرى كبى ودخى
مستصحف لفظ التصحيف ديديلر اول دخى اثبات تصحيف ديديلر ظاهر معناسى اكر
كلامنك تصحيفى نه در ديو سؤال ايدرسه اول دخى جوابنده سنى تصحيفى كنور دك
ديمكدر كه مراد التصحيف تصحيفى لفظى بدر انوك تصحيفى دردر ونيز اثبات تصحيف لفظى دخى اول
اولوب اول دخى تصحيفى اولور ودخى حكايت اولنور كه ملوكدن بريسى بر قصر بنا ايدوب
خدمت بنايه بر معمار مباشر ايدى كه اسمى ذكرته ايدى ضم ذال معجمه وسكون كاف وراء مهمله
مضمومه وباء موحده مشدده مفتوحه ده بعده ها ايله كه غالبا اسماء روميه دن اولور بعده
ملك مزبور فضلادن بعده خواصنه اشبو داربك دينار ه اولمشدر ديدى فاضل مزبور دخى
مقابلده الذكرته شرف ديدى كه حس در حال ملك مزبور معمارى حبس ايدوب وبو الغازك
سبيندن سؤال ايتدكلرنده ايتدى فاضل مزبورك كلامنك معناسى مسجد نه سويلدى
اطرافدن ايتديلر اول خبر دن غيرى نسنه سويلدى ملك دخى انوك مرادى الذكرته
سرق ديمك ايدى كه بيك دينار دن اكثر اول معمار سرقه ايلمشدر ديمكدر ديدى
علم المقلوب
بو علم دخى علم بديعك باخود محاضراتك فروعندندر تصحيف بيان اولندقدن صكره معلوم
مراد كلام بر حيثيت ايله اولمقدر كه اكى قلب ايله حرفى اخيرندن ابتدا اولنوب اخره
انتها بولنسه ينه كلام اولك عينى حاصل اوله وبو مقلوب علم بديعده مذكور اولان
تجنيس قلبه مغايردر زيرا بونده مقلوب دن مطلوب لاالاولا مذكور اولان
لفظك عينى اولمقدر اما انده لازم دكلدر مع انده ايكى لفظ بيله معا ذكر اولنمق واجبدر
اما بونده ذكر اولنمازه ودخى قلب كاه نظم ده اولور كاه نثرده اما نظمده اولان
بر حيثيت ايله اولور كه هر بر مصراع مقلوب اولور نته كم مواعده واقع دركه ارانا الالاله
هلالا لا انارا اكاه اولور كه مجموع بيت جمعه مقلوب اولور نته كم قاضى ارجانى نك قولى

واقع اولمشدر كه بيت موزونه مزدوم كل يهول ه وصل كل موزونه مزدوم ه ودخى حريرى
قولنده اولان كبى بيت اس ارملا اذا عرا ه وارع اذا المرء اساء لكن حريرينك قولنده
نوع تكلف واردر كه مرد لفظنك همزه سى رايه ده اولوب قلبده حذف اولندى وغيريرا ما
نثرده اولان قلب كاه مفرده اولور شيش كبى كاه مركبده اولور حق تعالى نك وربك
فكبر قول شريفى كبى ودخى كل فى فلك كبى وبو بابده حرف مشدد حرف مخفف حكمنده در
زيرا معتبر اولان حروف مكتوبه دره ودخى بو بابدندر سر فلا كبا بك الفرس كه بو كلام
عماد كاتبك قوليدر ودخى قاضى فاضلك بو كلامه جوابده اولان قولى كه دام علا العماد
دام علاء العماد ديمشدر كه تفصيلى عماد كاتبك ترجمه سنده مرور ايلمشدر ودخى
بو بابدندر عقرب تحت برقع ودخى كبر رجاء اجر ربك ودخى لا بقاء ولا اقبال وبونلركبى
سائر انجه نظائر كثيره وامثال عزيزه سى واردر
علم التجنيس
بو دخى اگرچه
انواع بديعدندر لكن چونكه انده بحث مطلق كلامده وجه كلى اوزره اولوب وبونده
وجه جزئى اوزره ايجى فصحا وبلغادن منقول اولان كلام دن اولديغى بونى افراد
بالتدوين ايدوب بر بو باخود محاضرات فروع قيلديلر وبو علم بر علمدر كه انده ايكى
لفظدن كه مابينلرنده مشابهت اوله آنجق تلفظده متحد وياخود تلفظ ونقط ويا خط
جهتندن متحد اولوب معناده مغايرتلرى ايله بيله واما معناده مغايرت اولماسه اصطلاحده
وبو مشابهتك وجوه واقسامى ذكر اولنمشدر بو مقام تحقيق استقصاى وجوه
اقسام ديمكدر وبو بابده حرف مشدد حرف مخفف حكمنده در ودخى ديمشلردركه
تجنيس ايكى نوع اوزره در تجانس خطى وتجانس لفظى صاحب تجنيس جريح
انيس ابو الفتح بستى ديمشدر من اصلح فاسده ارغم حاسده ومن اطلع عقبيه اقناع
اوده عادات السادات سادات العادات مزبور ابو الفتح على بن محمد البستى الكاتب الشاعر
المشهوردر كه تجنيس انيس بديع التأسيس ده صاحب طريقهٔ انيقه ومسالك
لطيفه در انوك الفاظ بر بو سنه ندر من سعادة جدك وقوفك عند حدك
ارتشوة رشاء رجاجات اجهل الناس من كان للاخوان مذلا وعلى السلطان مدلا
الفهم شعاع العقل المنية تضحك من الامنية حد العفاف الرضا بالكفاف ما يخرف الرقع
ترقيع ودخى تجنيس وغريبه واشعار آبدار لطائف اشعار فصاحت دثار وكلمات بليغ
لطائف آثارى بسياردر وفائق بحار اولسنه اربعانة باخود احدى وار بعانة ده
ودخى اول بابده اولان الفاظ بر بو ديمشدر اذا زل عالم زل عالم وينه بو نمطده
وطرا طلك قولى كه ديمشدر رتبت رثت فى بجه سترة سترة لجارة لجارة بغد بغد عشرة
عشرة كلام مزبورك تفسيرى بو دركه ذكر اولنور رتبت فتح را ايله رتبه معناده كه حرف
نداء حذف اولنمشدر ورثت حروف جاره دندر ونحو نون ايله لغت ده بدر كه منتقض
سترة فعل ماضيدر دسر وردن سترة مصدردر نشر دن كه غيرك ضدى در وسترة لقطه كه

علم التجنيس

علم المقلوب

تا علی درز نجاه بفعل ماضی در مجهولدن و نجاره ضم فا ایله مصدر در بغته معناسنه و بعد
فتح با ایله ظرف در ضد قبل در و بعد ضم با ایله تکثیفی قرب در و عشرة کسر عین و شین
ایله مصدر در معاشرت معناسنه و عشرة ضم عین و سکون شین ایله مصدر در عسیر
معناسنه که ضد یسر در و نجاه لفظنک فاعلی در معنای کلام بودر که یا رب نیجه غنی که عنادی
ایله موصوف غنی در ناسه ایتدوکی اقرار و شر دن انوک قلبی پریده و خاطر افسرده سی
سرور ایلمشدر تا که ناکهان اگر نیجه مدت صفا و عشرت ایتمش ایکن فقر و عسرت کلوب
درکی مقبول ناس اولان جناس دندر ان لم یکن لما فخط فی ذرک درک لحافنا
من شرک شرک درک فتح دال و سکون را ایله مصدر در ادراک معناسنه و درک
فتح دال و کسر را مشدد ده ایله معناسنه در شکم بنه دوزده دیرلر بعنی جبره دیمکدر و شرک
فتح شین و را ایله شول حبل یعنی رشتهدر که صید و شکار ایچون احضار ایدرلر و شرک
کاف خطاب ایله شر دندر که خیرک ضد یدر معناسی اگر ترم خط و نصیبمز یوق ایسه سنک
خیرکه وصول اولن باری بزی تخلیص ایله جاذ شرکدن دیمکدر و بو دخی جناس دندر ان
اخفیتنا من مبارک مبارک فارجنا من معارک مبارک جمع مبرکدر که ناقه چوکه جک
یر در و مبارک را مشدده ایله کاف خطابه مضاف دخی جمع بر در که احسان معناسنه در
و معارک جمع معرکه در و معارک کاف خطابه مضاف در معره معناسنه در که عیب در
معناسی اگر بزی مواضع احسانکدن خلاص ایدر سک باری مواضع عاردن واول معقول
کار شواردن تخلیص ایله و بو دخی نوادر تجنیس دندر حضرت لیث غالب امام علی بن ابی
طالبک کرم الله وجهه حضرت معاویه به رضی الله تعالی عنه ارسال ایلدوکی جلیغ مقال ایسودر
غرک عزک فصار قصار ذلک ذلک فاخش فاحش فعلک فعلک تهدا بهذا حضرت معاویه
دخی جوابنده یازدیکه علی قدری علی قدری خلکات ایتدیکی عزک عزک کلامی الی آخره
ابو شجاع عضد الدوله نکدر ابی منصور الفتکین جانبنه جوابا یازمشدر و مرحوم والد ماجد
بیورر لر که بو وایکی بیننده منافات اولماسه اولور زیرا جائزدر که عضد الدوله حضرت
امیر المؤمنین رضی الله تعالی عنه کلامنی حالنه موافق و مطلبنه مطابق بولوب اول حالده
لرکتابت وارسال ایلیه با خصوص بو مرتبه حسن کلام و لطافت انتظام شاهددر که البته
امام همام علی بن ابی طالبک اولدکرم الله تعالی وجهه زیرا بو مقوله کلام معتبر افاضل بلغا وکبار نکت
و رکسن متراولماز معناسی بسنی مغرور ایلدی عزو شرفک پس ایلمزعزو شرفک قصاری تحجیح
شک ذلتک و سوء حالکدر و لوک امر ای مغرور سن فاحش فعلکدن بعنی افعال قبیحه دن
خوف و خشیت ایله اولا که هدایت بولاسن بو تعجیح و بو تنافی و سوء منداینه وصلوح حق الی
علی احسن معناسنه در و بو دخی لغت در و ذنکم شاعر دیمشدر لا تهنئن الفقیر علک ان ترکع یوما
والدهر قدر فعه معناسی لعلک ترکع و تسقط و بکره یعنی فقیره اهانت ایله مرکبو و خطل در که
بیک اولان کس ساقط و محتاج وذیل اولوب دهر دون پرور اول فقیری محتاج الیه ید یا پوب

معارک

حرز ایلیه علم مسامرة الملوک بو علم دخی فروع محاضرات دندر و بو علم باحث ملوک
سلوطین راغب اولدقلری احوالدن که قصص و اخبار و مواعظ و عبر و امثال در و غرایب
بلدان و عجایب اقالیم جهان و سایر احوال که ملوکک کال غیب و نکران اولور لر و بو علمده
تصنیف اولنان کتب چوقدر سلوان المطاع فی عدوان الاتباع که ابن ظفر تالیفیدر و ترکی یه ترجمه
ایلمشدر انوک ترجمه سی مقدما بیان اولنمشدر و دخی کتاب نظم السلوک فی مسامرة
الملوک و اکثر کتب محاضرات بو مطلبده وافی و بو مقصودی افاده یه کافل و کفیلدر
خصوصا کتاب حیوة الحیوان و محاضرات الراغب انلار علم محاضرات دن ذکر اولنمشدر
و بو علمک موضوعی و غایتی و غرضی ما قبلی که بو نظام در علم حکایات الصالحین
بو علم دخی علم تواریخ و محاضراتک فروعندندر احوال صلحا و ابرار و مناقب مشایخ کبار
تیجه کمال اعتنا و اعتبار ایدوب مستقلا افراد بالتدوین و ترویج بازار همت و درین
ایتمشلردر و بو علمک موضوعی و غایتی و غرضی غایت ظاهر در و منفعتی اجل منافع
و اعظم مطالبدر که و کنی هر مبتدی و طالب بو ربیبه کمال فهم و اذعان ایدر و بو علمده
ابن جوزی جوزی با نظر و کوه صفة الصفوه نام بر کتاب تصنیف و بنیان طریقتی برسنه
ایلمشدر و امام یافعی نک کتاب نافعی که روض الریاحین فی حکایات الابرار
والصالحین ایله مسمی در مشهوردر و بو نلاردن ماعدا نیجه کتبلار وار در علم
اخبار الانبیاء بو علم دخی فروع تواریخ دندر بو کا دخی علما تقیید و اعتنا ایتمشلر در
و فی الحقیقة حقیق و لائق اعتنا در و افراد بالتدوین دخی ایتمشلر در و جملهدن ابن جوزی
قصص الانبیاء نام کتابی و غیری و دخی علم المغازی والسیر بو علم دخی فروع
علم تاریخ دندر بو نده دخی علما کتب کثیره تصنیف ایتمشلر در جملهدن سیره ابن هشام
و سیره محمد بن اسحق و سیره مغلطای و بو نلارک غیری و بو ایکی علمک موضوع و منفعتی
و غایت و غرضلری بر فروده خفی دکلدر علم تاریخ الخلفا بو علم دخی فروع
تاریخ دندر و بعض علما تواریخ تاریخ خلفاء اربعه ذوی القدر جلیه یه که حضرت ابی بکر و عمر
و عثمان و علی در رضوان الله تعالی علیهم اجمعین افراد بالتدوین ایتمشلر در و دخی تحقیق
اول نجوم اهتدا احواللی لائق اعتنادر و بعضلر دخی امکان ده تاریخ خلفاء امویه و عباسیه
فتح والحاق ایتمشلر در انلارک احوالی دخی محل مزید اعتبار در و سلف بو باشنهار او لدوکلری
در بو کننده تصانیف کبار و مؤلفات جلیله الاثار وار در جملهدن کتاب تحفة الظرفاء
فی تواریخ الخلفاء و غیری علم طبقات القراء بو علم ده قراء سبعه یا عشره بلکه اربعة عشر
ذکر اولنور و هر برینک رواتی ذکر اولنور و بو علم ده تصنیف کتب ایدنلر
احوالی و صحابه و تابعین و تبع تابعین دن الی هذا الآن کذلک اولان قراء اعیانی ذکر
اولنور طبقات ذهبی بو علم ده تصنیف مفید در و طبقات شیخ جزری دخی اجمع و انفع
انفع بو فندر علم طبقات المفسرین بو دخی فروع تواریخ دندر و بو فنده دخی مجلدات کبار

علم مسامرة الملوک

وکتاب مفاطرة الخلفاء

علم حکایات الصالحین

علم اخبار الانبیاء

علم المغازی والسیر

علم تاریخ الخلفاء

علم طبقات القراء

علم طبقات المفسرین

تألیف واخبار اولنمشدر. علم طبقات المحدثین بو دخی فروع تواریخدندر بونده دخی
علماء اعلام طبقات عظام یازمشلردر. علم سیر الصحابة والتابعین علم فروع تاریخدندر
بونده دخی کتاب سیر الصحابة والتابعین تألیف اولنمشدر برکتاب عظیم درکه نظیری موجود
دکلدر مشهور دکلدر. علم طبقات الشافعیة بو علمده ابن سبکی طبقات کبری وصغری
تصنیف ایدوب کمال اطناب وجمع واستیعاب ایدوب جمیع مذهب شافعیه منسوب
اولانلری بحسب الطبقات ذکر ایلمشدر. ونیجه درر فرائد وفوائد ایله محلی ایلمشدرکه سائر کتب امثال
علالی در. علم طبقات الحنفیة بونده دخی نیجه علماء اعلام تألیف کتب ضخام ایتمشلردر
مثلا کتاب الجواهر المضیئة فی الطبقات الحنفیة وقاسم بن قطلوبغا تصنیف ایدوب تکرار
تراجم ایله مشحون اولان مختصر لطیف که نیجه مهماته مشتمل و بو بابده کافی وقدر ما یحتاج الیهی
بیانده کافلدر. علم طبقات المالکیة بونلرك دخی موضوعی درسیسی سائر علوم دن
منفهم ومعلومدر. علم طبقات الحنابلة بونلرك دخی احوالی سابقا مرور ایدنلرك
معلومیدر لکن طبقات مالکیه وحنبلیه ده تصنیف اولنمش کتاب معلومیز دکلدر ظاهر بودرکه
اول مذهبك دخی فضلاسی اندر اهمال ایتمشلردر. علم طبقات النحاة بو علمده
دخی نیجه تصنیف ایتمشلردر مثلا یاقوت حموی ومجد الدین الشیرازی وصلاح الدین
الصفدی وجلال الدین السیوطی وغیری کتب لطیفه. علم طبقات الحکماء
بو علمده دخی نیجه علماء تقید واعتنا ایتمشلردر جمله دن صاعد که مشاهیر حکما واجله علمادن
طبقات مزبوره ده صوان الحکمه نام برکتاب تصنیف ایلمشدر مرحوم والد ماجد بیوررلرکه
بن کتاب مزبورك عنوان شبابده تحصیله میل شباب ایدوب بولدم ومطالعه
اولدم برکتاب لطیف درلکن مؤلفك اسمنی فراموش ایلدم. علم طبقات الاطباء
بونده دخی علما تصنیف ایلمشلردر و بو علمده دخی مرحوم مرقوم بیوررلرکه برکتاب کوردم
عیون الانباء فی طبقات الاطباء ایله مسمادر وعلوم اولاکه بو مذکور اولانلرك طبقاتی
فروع علم تاریخدندر و بونلرك هر برینك موضوعی وغایه وغرضی ومنفعتی علوم مذکوره
تتبع ایدنه ظاهردر والله الموفق. دوحه ثالثه شعول علوم بیاننده در
که آنده اولان معقولات نیندن بحث ایدر بو دوحه ده بر مقدمه واکی شعبه واردر
مقدمه ایمدی معلوم اولاکه احوال اذهانندن باحث اولان علوم علوم الهیه
معنویه در. اندنکره فی اجلی علم منطق در دیمشدر بعض حکماء آنی علوم عقلیه به مجانس
اخراج ایتمشلردر بلکه علماء آنی بی ریب یقین فرض عین قبیلندن اعتبار ایتمشلر زیرا علم مزبور واجب
تعالینك معرفتنه موقوف علیه در چونکه معرفت مزبوره واجبه در بوکذلك واجب مطلق
متوقف اولدوغی شئ که مقدور مکلف دخی اوله اول دخی واجبدر دیمشدر بعض حکماء
اشراقیه حکم ایتمشلردر که طائفه متصوفه نك دخی سلوك وریاضتی وقطع
مراتبده درجاتی قواعد منطقیه اوزرینه دائردر وبالجمله منطق بر علم باهر البرهاندر وتنده

شمس

شمس بابان مهر سکانده ظاهر ونمایان در. اونك فضلنی انکار ایدن منکر کسه که درك حقائقدن
اعرض وفهم دقائقدن ابعد اوله. وشو در سن قال فی تحقیق هذا المقال شعر

عاب المنطق قوم لا عقول لهم · ولیس له اذا عابوه من ضرر · ما ضر شمس الضحی والشمس طالعة
ان لا یری ضوئها من لیس ذا بصر · و دخی علم نحو ومنطقی بر نحوی ومنطقی مدح ایدوب دیمشدر
ان رمت ادراك العلوم بسرعة · فعلیك بالنحو القدیم ومنطق · هذا لمیزان العقول مرجح
والنحو اصلاح اللسان بمنطق · بعض اهل عناد واستکبار تعنت ایله ذم منطقیده بیت
انشاد ایتمشلر دیمشلر شعر فی ذم منطقا فیه الفلاسفة الاول · خلقت عقولهم بحر مغرق
واخرج لی نحو البلاغ واعتبر · ان البلاء موکل بالمنطق · و دخی شهادت ثقات اخبار اهل تواریخ
اخبار ایله صحیح ومتواتر اولمشدر که منطقی اول تدوین وابواب وفصوله تعیین ایدن ارسطودر
مقابله تدوین ده اول عصرده سلطان زمان اولان اسکندر بیك دینار احسان ایدوب
وهر سنه ده بو ذکر اولنان بیك دینار وظیفه ویرمشدر ایدی. روایت اولنور که
ارسطو اونك وضع وترتیبنه علم هندسه دن اولان نظم کتاب اقلیدس دن منتفع اولدی
یحیی بن عدی الفیلسوف دیمشدرکه اول عصرده منطقه اعتنا وکتبنی جمع واقتنا ورعایت
واصل اولمش ایدیکه اسکندر حکیمك شرح سماع طبیعیسی ومنطق دن شرح کتاب
برهانی حکمادن برینك ترکه سنده کوردم وتحصیلنه راغب اولدم کتابین مزبورین بکا
یوز یکرمی دیناره عوض اولنمدیکه بن دخی تحصیل وتابیرا اونی سکسان یدی صفحه کلدکده
کوردم فرحی مزبورینی بعض کتب ایله بیلا جلد برشخص خراسانی بیع ایدوب اکی بیك
اوچ بیك دینار حسابجه وبره دیمکه مزبورلرك اتمکنه غیری دیمشدر. اول کتب مزبوره ده نسبت
ایلدیکه کوتور بلور کتب ایدی یعنی تجارتی صنعت وزحمت کتابلری بیر ایدی که مرقوم اخبار
حکمادر اولان بعض علمادر دیمشدرکه اول زمان خلفانك تکتاریشه وکتب لطفائلده کوششی
وفکرلرینه نظر ایله که واشتهال العلم اکثر کتب مزبوره زمانمزده اختصار وعلمی دعوی ایدنلره
عرض واظهارا ولنسه ذکر اولنان تشنك عشر معشارینی ویرمزلر ایدی مؤلف اصل
مترجم اولان مرحوم والد ماجد علیه رحمة الملك الواحد بیوررلرکه جناب باری بو شکایت
زمانیکه ایمدی بو زمانده ارباب علوم کاسد ووضع رسوم فاسد اولمشدر
وسوزلرکه بن دیدیم که العظیم الرغبت اکثر کتب مزبوره زمانمزده اولانلر تحصیلنه
بلا قیمت وبلا عوض واشکال بطریق الهبه عرض واحسان اولنسه قلت مبالات ایله
اعراض وترك التفات ایدرلر که قنده فقد ثمنلر ایله اشترا وتحصیلنده جدال
ایده لر. اما کتب اشعار وهزلیاته کمال رغبت وبذل اثمان غالیه ایله صرف همم عالیه
اظهار محبت بلکه بالذات کتابت ایدوب لیل ونهار صرف اعمار ایدرلر. و دخی بیوردیکه
علومه کمال شغف ومحبت ونهایت مرتبه حرص وهوا ارم سببیله بو شکایت حکایت
شکایت اکثر مانند ذلك مصدور در ونفث المصدور صدور ایدوب زبانه جاری در

سوزی ول جانه‌ساری اولمشدر زاهد دورکه مشاهده ایدن اصحابی جمع ایله سز قصور
و ترکنه لوم وعتاب ایلیه‌لر مع هذا اجناب رب باری عز وجلدن قول و اعتقاد وعملده
خطا وخطلدن استغفار ایدرم وهو العزیز الغفار بوندن صکره معلوم اوله‌که
بین العلما امثال عربدن مشهوردر و مقرردر الشیء بالشیء یذکر دیرلر بعض برشی مذکور
اولدقده بعض مناسبت ومابینده نوع مشابهت اولمق ایله شیء آخر دخی مذکور اولور
مشهوردر امدی وقتا که بیدبا ایله مسمی اولان فیلسوف هندی کتاب کلیله ودمنه‌یی
ملوک هنددن دبشلیم نامنه وضع ایلدی که بونی یکری ییل پادشاه [illegible]
[illegible] تاج وضع وصدر وزارته تعیین ایلدکنه رفع ایلدی اول دخی کتاب مذکوری
السنه بهائم وطیور اوزره ایلدی که حکمی وفنونی عوامدن تنزیه ورقابت [illegible]
[illegible] جهال الناسه مخفی [illegible] ایچون حکایات دلنوردر وقتا که انوشروان کتاب کلیله ودمنه‌نک
استماع [illegible] شهرت وتحسینی الحاح ایلدی بزرویه نام حکیمی بلاد هنده ارسال ایلدی
کتاب مزبوری ایچون بذل اموال ایدوب حکیم مزبور [illegible] عدد جواب ویردی [illegible]
بیک دینار [illegible] ما عدا اللوازم [illegible] استکثار مدارک واحضار ایدوب جمله‌سی حکیم مزبوره
تسلیم ایلدکده بزرویه حکیم دخی بلاد هنددن کتاب مزبوری استخراج وزبان هنددن [illegible]
نقل ایله صعوبت فهمنه علاج ایلدی انکله شطرنج [illegible] دخی استخراج ایلدی که خانه‌لری
عشرة فی عشرة در که جمله‌سی یوز خانه اولور اما شطرنج مشهور که خانه‌سی ثمانیة فی ثمانیة در
واضعی صصه بن داهر الهندیدر که ملک شهرام ایچون وضع واتمام ایلمشدر [illegible]
عوامده مشهور اولان که واضعی [illegible] اولمشدر [illegible] دکلدر زیرا اول [illegible] وضع دکلدر
بلکه انجق لعب بازی ده ماهر وانواع طرقی [illegible] قادر ایدی و دخی لعب شطرنجده ماهر
اولانلرک برسی ابو بکر صولیدر که اهل تاریخ قتنده مشهور والسنه‌ده مذکوردر
و دخی نرد [illegible] بن بابک الهندی الحکیم که اول ملوک فرسدندر وانلرک [illegible]
[illegible] مقابله شطرنجده نردی وضع ایلمشدر اول [illegible] انکا نرد شیر [illegible]
[illegible] وضعدن مرادی بودر که [illegible] دنیا [illegible] واهلنه مثال ایلدی که اولا
رقعه‌یی اون ایکی بیت ایلدی که شهور سنه اعدادنجه و قطعه‌لرینی اوتوز قطعه ایلدی
ایام شهر عددنجه فصوصینی [illegible] زار دیرلر مثال قضا و قدره [illegible] حرکات
اولان حوادث [illegible] ایچون مثال ایلدی اول [illegible] طائفه فرس وضع [illegible] ایله
طائفه هند [illegible] غلبه عقل و فراست اظهار ایلدیلر بعضلر دیمشدرکه [illegible]
قطعه‌لرک نصفی سیاه ونصفی بیاض ایلدیلر تاکه لیالی وایامه مثال اوله [illegible]
[illegible] ایلدیلر تاکه جهات ستهٔ اولوب سابع یوق ایدوکنه اشارت اوله [illegible]
فصوصک هر جانبنده اولان نقطه‌لر [illegible] یدی عدد اولور تاکه [illegible]
افلاک وکواکب سیاره‌یه اشارت اوله و دخی [illegible] وضع شطرنج مقابله‌سنده [illegible]

جائزه

جائزه ورجا ایلدکده ویردی که بکا بو رتبه جائزه کافیدر که شطرنجک اول خانه‌سنه بر [illegible]
بغدای وضع ایدوب بعده هر خانه‌ده تضعیف اولنه تاکه اول حساب اوزره جمله خانه‌لر [illegible]
[illegible] پادشاه دخی ایتدی شطرنجی اول وضع ایتدکده [illegible] سنک کمال
عقل وفراستکه ونهایت ذکاوت وفطنتکه استدلال ایلمش ایدم اما شمدی غایت ایله فساد
عقل وجهالتکه استدلال ایلدم که بو دکلو تالیف غریب و وضع عجیب مقابله‌سنده
شیء یسیر رجا ایدرسن پس وزیر ایتدی که پادشاهم سکوت ایله زیرا اول حساب [illegible]
[illegible] خزائن جمله ملوک ارض [illegible] الطول والعرض تمام اولور [illegible]
کلام وزیری [illegible] انکار ایلیا [illegible] پادشاهه تمام حسابنی [illegible]
[illegible] تعلیم ایلدیلر پادشاه ایتدی بو حساب وضع شطرنجدن اغرب واعجب در
و دخی دیمشلردر که [illegible] اول خانه‌سنه [illegible] اوزره [illegible] تضعیف
ایلسه‌لر روی زمینده اولان بلادک جمله‌سی بغدای ایله مالامال اولسه کفایت ایتمک
احتمال یوقدر بعض حساب اعتنا واهتمام [illegible] ایلیوب [illegible]
الواقع هرکس که تأمل [illegible] بو کلامی حقه مطابق بولورلر امدی بو کلام مناسبت
مقام ایله مابینده ایراد اولنمشدر من بعد مقصود ومراد اولانه رجوع و [illegible] بیانه
شروع ایدرم امدی معلوم اوله که عبدالله بن هلال الاهوازی خلافت مهدی
زماننده کتاب کلیله ودمنه‌یی یحیی بن خالد البرمکی ایچون فارسیدن عربی‌یه نقل ایتدی
و دخی سهل بن نوبخت حکیم دخی یحیی برمکی ایچون که مهدینک وزیری ایدی
[illegible] نظم ایدوب مقابله‌سنده یحیی بیک دینار
جائزه ویردی و دخی [illegible] ملک [illegible] علوم [illegible]
حکمت طالب [illegible] ملک هند اولان [illegible] حکم و
امثال ایچون [illegible] کتاب کلیله ودمنه ارسال ایلدی [illegible] کتاب [illegible] آدم
علیه السلام و کتاب حروف که حضرت آدم اوزرینه علیه الصلوة والسلام انزال اولنمشدر
ایدی [illegible]
اسما وصفات و حکم و آیات بینات درج اولنمش ایدی [illegible]
عجیبه وتحف غریبه ارسال اولنمشدر جمله‌دن جلود [illegible] ماننده
نقش بوقلمون الوان گوناگون ایله مزین ایدی و بر نوع حیوانک جلودندن
دخی بعض فرشلر [illegible] حاصل
اولوردی و دخی ملک قسطنطنیه اولان [illegible] کتاب [illegible] حروف طالب ایدی
[illegible] ملک [illegible] مکاتبه ایلدی [illegible]
کلیله واسرار غریبه اهدا ایلدی که جمله‌دن کتاب [illegible] حکیم [illegible]
تصویر [illegible] تصویر اولنمشدر و کتاب مزبور [illegible] ایله مکتوب ایدی که

یونانیدن رومده واکثر بیله کتاب هروشیش که صاحب القصص در امثال ایلدیکی کتاب مزبور
تاریخ ملوک روم واثارده مبعوث اولان انبیانک قصصیدر اول دخی لسان لاتینی ایله
یازلمش ایکن فرنجیدن دخی سنه اربعین وثلثمائه ده مزبور ارمانوس حکیم ملکنه نامه ایله
بنقولا نام بر راهب ارسال ایلدیکی کتاب دیسقوریدوس ده اولان اسماء حشائش قیدلرینی
مجهول اولانلری استخراج ایدوب ونان عربیه یه نقل ایلدیکی مزبور ارمانوس فرقه
ترباق فاروقی تجارب سعیدده اوزره اول اشلین اول ازلری دخی خلفادن جمعنده
متوکل بالله زمانده اصطفان بن بسیل الترجمان کتاب دیسقوریدوسی دار السلام بغداده
یونانیدن عربی یه ترجمه ایلدیکی ومزبور ملک ناصر الدین الله عبد الرحمن محمد الاموی سنه
خمسین وثلثمائه ده وفات ایلدیکی امری بو معامده دخی مقصودلری خروج وفائده
ترغیب لحصول اوج اطناب بوده اولندیغی معلوم اولا که شول علوم که اوائل اسلامده
سکان سهل ایلیلرد تحصیل ایتمکده بر مرتبه تحمل انواع تعب ومحنت وجهنده تجشم
ارتکاب خیل واصناف مشقت ایتمشلردر وبو تکار علوم ومعارفک قدری بالجمله
معیک ورغبتلرنه جه نظام اوله دخی بو بابده جمله اهتمام دنده جمع خزائن کتبده
ایتدکلری سعی واقدام تا هر بار که طلب ایده لر بلا تعب نیل ووصول ایکن حصول
اولوب اندن ما عدا انهب سرقه وغارت وبونلارک امثالی آفاتدن ایله فیلیا عندلری
ابن حاصل اوله قلقشندی کی صبح الاعشی ده دیمشدر که خلفا بنی عباس حرمی ده جمع کتبده
اهتمام عظیم ایدرلردی حتی کتبدن اعداد جه کثیره وخزائن جلیله تحصیل واتخاذ لوازم
عرض خلافت وسلطنتی تکمیل ایتمشلر ایدیکی خزائن مذکوره دولت عباسیه ده اوج
خزینه ایدی تاتار سببی بغدادده خزانه عباسیه ایدی که انده اولان کتب حد وعددی
بیحد وپایان ونفاستی لطافت حیثیتندن غیر قابل البیان ایدیکی بو حالک اوزره یه
معموره ایدی تا که ولایت بغداد ایدی تاتار دمکوره اوندا اول زمانده جمله کتب نهب
بغداد ایله برباد اولوب اوراقی پریشان وآثار وعلائی جلابنفام ونشان اولدیکی
ایکنجیسی مصرده خزانه فاطمیین در اول دخی خزائنک اعظم واکثری وجمع کتبه ختندن غزا
اکثری ایدیکی اول حالدن زائل اولمادیکی تا که دولتلری آخر خلفا اولان عاضدک
موتی ایله منقرض وزائل دخی دیدیم سلطان صلاح الدینک استیلاسی ظهور ایدنشه مانع
اوجنجیسی اول زمانده قاضی فاضل نفراتنده مزبوره ننک غزوه ده ننک اکثر قدرینی اشترا ایدوب
واقف ایکن بوده ضوابطلر ایدوب قاهره ده ورت بلوچادوه وقف وبنا ایندوکی مدرسه
فاضلیه یه وقف ایدوب کتب مزبوره انده قالدیکی شول زمانه دکن که اکادخی بعض ایادی
استیلا وتعدی ایدوب پریشان واقل قلیل قالدیکی اوجنجیسی اندلسده خزائن خلفا دیمی
امیه در اول دخی اجل خزائن کتبدن ایدیکی ودائما معمور وحفظ وحراست خلفا ایله محروس
وملحق زائل اولمادیکی تاکه اندلس ده ازدیاد ملوک طوائف استیلاسی ایتمکله ولکرینه انقراض

بلاد کلیدن اندن صکره هر برا ووافی بیانه الجمله اطرافه بران اولدیکی اما بو زمانده ملوک
خزائن کتب جلت اعتنا وبنا ایتدکلری مدارس علماك خزائن کتب ایله اکتفا ایلیلرد
مؤلف مرحوم سویدرلر که کمن زمانمزده اولان سلطان اعظم وخاقان اکرم یعنی سلطان
سلیمان خان ابن السلطان سلیم خان زماننده آنوک وجود شریفی ایله لطافت
علما اودره وعامه علما وفقراء طلبه طالبینه واستراحته ده ولرده لرنلارک بر خزانه کتبلری
واردر که حکایت اولنور که کتب شرعیه وغیر شرعیه دلنه وعربیه دل وفارسیه وبر کتاب
بوقدر که الا انده موجوددر لکن بر مکانده دکه طلاب علوم ودست رس بولمغه ممکن
بوقدر حکایت اولنور که وقتا که عمرو بن العاص اسکندریه یی کفاردن فتح واستخلاص
ایلدیکی انده بر خزانه کتب بولدی حضرت امیر المؤمنین عمردن رضی الله عنه استشاره
ایدوب انلاره دخی یازدی بلدیکه اما اول ذکر ایتدوکک کتب اکر انلاره کتاب الله موافق
وسنت رسوله مطابق نسنه وار ایسه پس کتاب الله ایله اندن استغنا اولنور واکر
انوک غیری ایسه انلره اعتبار هر بو قدر جهان افنا واعدام ایتمکی واعدام امر ایدوب
پس عمرو بن العاص حکم اسکندریه نک حاملرینه تفریق وتخلیه ایدوب تحریق ایلدیکی الی
آیده انجق تمام اولدیکی مع هذا فتوحات شامده مذکوردر که اسکندریه فتح اولندقده
انده ملیون درت بیک حمام واولا ایکی بیک بقال وار ایدی که تازه وبقل بیع ایدرلردی
امرکای طالب علوم ومعارف وای مستفیض ذوارف معارف فلان فلان اخواننه
اوائل زمانده اولانلرک تحصیل علومده ایتدکلری اهتمام وکتب جمعنده ایتدکلری اقدام
نزوریده ده ذکر اوزره وبو شوکه مغاصینه منطفی اولک که دمیشلردر بیت
لو کانت العلوم تحصیل بالمنى * لم یبق اصلا فی البریة جاهل * امدی بو تفصیل دن صکره
اصل مقصوده شروع ایده لم پس وقتا که ارسطو منطقینه تدوین وابواب وفصولنه تعیین
ایلدیکی کتابلری بلاد روم ده ولایت مور ده انده تام جلده ده ملوک یونانیدن
بر ملک یانده مخزون قالدیکی وقتا که مأمون خلیفه علوم اوائله راغب وجمع کتبه طالب
اولدیکی اول ملکه مکتوب ارسال ایدوب کتب مذکوره یی طلب ایلدیکی اول دخی
اورینه ترک امتثالی ایدوب ارسال ایلدیکی مأمونک دخی آتش غضبی اشتعال بولمغله
ایله جمع عساکره اشتغال ایدوب خبر ملکه واصل ایلجی دوروشده رعب حاصل اولوب
بطاریق ورهابیننی جمع ایدوب مشاوره ایتدکده و دیدیلر که اکر دین مسلمانی ده تحصیل
وتحمل وعقیده لرنده تزلزل ولدغن استرسک انلاره کتب مزبوره دن منع ایلمه
پس ملک زمان ثانی مزبوره یی استحسان ایدوب درحال مأمونه ارسال ایلدی
مأمون دخی ملکینه اولان مترجملری جمع ایلدیکی حنین بن اسحق وثابت بن قره کبی
وبونلارک غیری انلار ایسه کتب مزبوره یی تراجم مخالفه ایله ترجمه ایدوب هر بیننک ترجمه سی
آخره موافق اولمادیکی اندن صکره تراجم مزبوره نجز طوزه مقالدیکی شول زمانه دکن که معلم

شرح ساماني ايدي نصر فارابي دن التماس ايدوب انلارك جملسني كوروب تلخيص و تحقيق ايتمش اول
راي على و فوق المراد اتمام ايدرشا اول سببدن معلم ثاني ايله ملقب اولدي اول كتب مذكوره
اصفهانده بنا اولنان خزانه ده كه صوان الحكمة ايله مسمى در آنده محفوظ ايدي سلطان
مسعود زماننه دك لكن مبيضه نقل ايدلمدي زيرا فارابي تصانيفك جمع و نشرينه ملتفت و
طالب اولماموش ملك سياحته ميلي غالب ايدي بعده الشيخ ابو علي ابن سينا علم طب
سببي ايله سلطان مسعود قتنده مقرب و مكرم و وزير اعظم اولوب جميع ممالكينه والي
اولوب خزانه كتبه مستولي اولوب كتب مزبوره ده اولانلري التقاط و تحصيل و فنون حكميه
ده باقيه نك جمله سني تكميل ايدوب اول كتب دن كتاب شفا و سائر مصنفاتني تلخيص
ايلدي اتفاق اول اثناده كتب مذكوره احراق ايدلوب ابو علي يه متعصب اولان
[illegible] آني قصدا ايله احراق ايلدي ديو اتهام ايلديلر تا كه اول علومك اصحابنه انتسابي
منقطع اولوب كنديه منسوب و اوكيك مخترعاتندن محسوب اوله لكن بو قول
علام كلام حساد و ارباب فساددر ومن يضلل الله فما له من هاد بوندن صكره معلوم
اوله كه افلاطون حكيم بعض تلامذه سنه تعليمده طريق تحقيقه باطني وجهابسه [illegible]
اعمال فكر و الهام ايله انتخاب اختيار ايدرت اول طائفه مجاهدين حكما اشراقيين ايله مسميدر
بعضنه دخي اعمال فكر و طريق بحث و نظر ايله تعليم ايدرت انلار مشائين ايله مسميدر و انلر
دوائما مجالسده مشي و سير ده ايدكلري الچون و يا خود اولاد سلطاني تعليم كيدت مشي ايده
زمانه ده طريقده اخذ حكمت ايتديكلري الچون و يا خود دبيرستان دلستانه وارا ايدركي
انا وارسه مشي ايدكده اخذ ايتديكلري الچون اوله اما سائر اوقاتده منقطع عن الكمال
اولوب صفا و خلوت ايله استيناس ايتمش ايدركي و دخي طائفه مشائينك رئيسي
ارسطودر و حكمتك تدوين اتمكي آيين ايدن بودر زيرا بوندن اول حكما
تدوين حكمت اتمكه اعتنا اتمزلر ايدركي حكمتي نا اهل دن صيانت اتمكي كمال ديانت عد
ايدرلردي و وقوع اولان ورقي [illegible] مانند تعميه و الغاز اولوب كيميا و سائر علوم
غيبيه كبي مكتوم و مهر ستر و عدم نشر ايله مكتوم اولورلردي انجق ابنا و سلاطين و اولاد حكما
اساطينه تعليم ايدرت كما براهين كابر توارث ايدرلردي حتي نقل اولنور كه ارسطو افلاطونه تلمذ
و حين ايلدي افلاطون غضبه كلوب مكتوم حكما اولان سر حكمتي افشا اتمكي و بر مرتبه
ديدي ارسطو دخي بن بنا اثره نجه [illegible] حكميه و دقائق غير جليه قومشمدر كه نا اهل
اولان رجال كا مطلع اولمق محالدر ديدي او بدايوبي افلاطون دخي اجازت ويرب
ارسطو دخي جميع انواع حكمتي جمع و تدوين مرتب نتايج ايدوب اول سبب ايله معلم اول
ايله ملقب اولدي بعده قريحه سنده اولان قوت نفيسه و اولان جودت ايله
منطقي استخراج و آني تحصيل علوم حكميه آلت و علاج ايلدي و لكن سائر اقسام حكمتك
تقدم و جلادن اول آلتي سببي ايله آني تعليم ايدردي و الله اعلم بحقيقة الحال و [illegible]

شعبه

شعبه اولى فنون علوم الهيه بياننده در كه كسبده خطادن عصمت
ايدر **علم المنطق** المنطق علم بودر كه علم ميزان ايله دخي مسمادر بو علم در كه
مجهولات تصوريه و يا خود تصديقيه يي معلوماتدن اكتسابك كيفيتني انده تعريف
و تحصيل اولنور و بو علمك موضوعي معقولات ثانيه در كه مجهوله ايصال حيثيتندن
در يا خود ايصاله نفع جهتندندر و بوندن غرض منطقي مقدمات مذكوره دن ظاهردر
و در بو علم منطقده تاليف اولنان كتب مبسوطه در و ابو علي ابن سينا تاليف ايتدي و
منطق كتاب شفا كه حقيقتده بر بحر خضمدر و قاموس محيط اعظمدر و بو شيخ ابو علي
حسين بن عبد الله بن سينادر كه حكيم مشهور و فضائل و فواضله السنه خلقده بانده
مذكوردر و والدي بلخ دن ايدي آندن ارتحال و بخارايه انتقال ايتمش طائفه عمالدن
ايدي و ضياع بخارادن خرميثن نام بر قريه ده امهات قراسندن ايدي عامل اولوب
شيخ مزبور و برادري آنده حاصل اولديلر و والده سنك اسمي ستاره ايدي كه خرميثن
قربنده واقع افشنه نام بر قريه دن ايدي بعده جمله سي بخارايه انتقال و بعده رئيس
مزبور اطراف بلاده تنقل و ارتحال و تحصيل علومه اشتغال ايدوب فنون كثيره تحصيل عمري
اون سنه يه ايرشمزدن قرآن عظيمي حفظ و ادبي تكميل ايلدي و اصول دين دن نيجه اشيانك حفظ
و اتقان ايدرك حساب هند و جبر و مقابله ده فائق الاقران اولدي بعده ابي عبد الله
ناتلي دن كتاب ايساغوجي يي قرائت ايدوب ظواهر منطقي اندن كسب ايلدي زيرا اول بعده
ابي عبد الله دقائق منطقدن آگاه دكل ايدي بعده كنده و سي نيجه دقائق حل ايلديكه
اوائل اندن غافل ايدي و اهل ايديكه اقليدس و مجسطي يي دخي اندن قرائت و احكام
ايدوب حتى اندن نيجه مرتبه حقايق و دقايقده افضل و فائق اولدي و بو اثناده علم
فقهه دخي سعي ايدوب اسمعيل زاهد مجلسنه تردد كثير و اختلاف [illegible] ايدوب دخي تفقه
دخي قرائت و مذاكره و مباحثه و مناظره اوزره ايدي بعده تحصيل علم طبيعي و الهي يه
و غيري علومه اشتغال تام ايدوب جناب رب الارباب جميع علومه ابواب فتح ايلدي
بعده مدت قليله ده علم طبده فائق و ماهر و ناسخ علوم اوائل و متقدمين و آخرين اولوب
كويا كه بر صبحگاه خورشيد طبع ايكادي مطلع فضائلدن طالع و كبريك عديم القرين و كفته
المثل ظاهر و لامع اولوب نور فضائلي جهانه تابان و علم طب سببي ايله حيات بخش
خستگان جهان [illegible] اولديكه و اول فنك فضلاسي طبك دقائق مباحثه و الحكمه
اصناف معالجات و اسباب و علامات و معالجاتني و تجربه دن تعلم اولان معالجاتي
اندن قرائت و تحصيل ايلديلر و اول زمانده انجق اون الي ياشنده ايدي هر بو رجاله
اشتغالي زماننده هر شب قليل آسوده و بستر راحتده خفته اولمامشدر و نهارده
دخي مطالعه دن غيري بر كارده اولمازدي و هر زمان كه بر مسئله ده استشكال ايلسه ابدست
الوب جامعه وارب اداء نماز ايدوب و اول مسئله نك حلي الچون جناب فتاح مشكلاته نياز ايدردي

بعده علم طبه سعی ایله صاحب خراسان اولان نوح بن منصور سامانی حضرتلرینه واصل
و آنک خزانه کتبنه داخل اولوب نیجه کتبه مطلع اولدی که دیده جهان مثلن گورمامش
و گوش زمان نظیرن ایشتمامش ایدی کتب مزبوره نک نخب غرائبنی تحصیل و تحف
فوائدینه احاطه و تکمیل ایلدی که سن هذا هنوز اون سکز یاشنی تمام ایتمامش ایدی و
دخی اندن حکایت اولنور که اواخر عمرنده دکین بر مسئله یه مطلع اولمادی که آنی اول سندن
اون سکز سن الجنده انلری گورمش و تحصیل ایتمش ایدی حتی حکایت اولنور که دیمشدر
هر شنه که اول زمانده بلمشدم شمدی بیلدگم بی در اول زمانده انلری
تحصیلده ازدیاد و نقصان اولمامشدر لکن بو خصوصده بر امر عظیم در که عقل سلیم بونی قبول
ایتمز ایدی اگر اولوق حدت ذکاسی و قوت سننک شدت و غلبه سی معلوم اولا
بعده تبدل اطوار و تنقل احوال لیل و نهار ایله بعض امور صدور و ظهور ایتمشدر که شرحنده
طول و ملول ایله بیاننه مشغول اولمادق تا که وزیر اولوب بعده ینه معزول و محبوس
اولدی و بو احوالک جمله سندن صکره مریض اولوب ینه صحت بولوب ینه
مریض اولدی تا شول زمانه دکین که غایت ضعیف و بدنی مقاومتدن ضعیف اولدی
بعده اغتسال و اطهار ایتدی و توبه و انابت ایدوب موتوا قبل ان تموتوا مضمونیله
تحقق و النده اولان مالی فقرایه بذل و تصدق ایدوب اخذ ایتدوکی مظالم دن
عالم اولدوغی اصحابنه رد و تسلیم و جمیع مملوکلرینی اعتاق ایدوب اوچ گونده بر دفعه
قرآن عظیم ختم ایدر دی بعده همدان ده سنه ثمان و عشرین و اربعمائه رمضاننده یوم
جمعه ده وفات ایلدی که ولادتی سنه سبعین و ثلثمائه صفرنده واقع اولمشدر
بعضلر وفاتی اصفهانده در دیمشدر و بالجمله فضائلی کثیره و مناقبی شهیره در علمده
نادر العصر و ذکاده و کثرت تصانیفده وحید الدهر ایدی حتی تصانیفی قول اشهر اوزره
الشمس سکز اولوق اوزره مقرردر بعضلر یوز عدد تصنیفه قریب در دیمشدر
بعضی مطول و بعض رسائل در که جمله دن رساله حی بن یقظان مشهوردر
سلامان و ابسال و رساله الطیر و قصیده الورقاء که تحقیق نفس ناطقه دن
و ناطقه در و دخی کتب مبسوطه سی شفا که هیچ بر کتاب مطالعه ایتمدین
ایتمشدر حتی روایت اولنور که هر گون حفظندن الی ورق کتابت ایدر دی بو دخی
مقدما مرور ایدن عقلا حال اولور بر حالدر اکرا ابو علی کتب غیرنه منسوب اولسه
لکن انواع صادر اولمشدر غالب حال صحت ایله در که ظاهر در و دخی جمله مؤلفاتندندر
کتاب نجات و قانون و اشارات در و بونلرک غیری و بونلرک ماعدا شیخ مزبورک
مناقبی مرتبه استقصا اولنسه قابل عد و احصا دکلدر و حالا بو مرتبه ایله اکتفا
و اقرار باب اجازه اقتفا ایدرم و دخی علم منطق و حکمتده اولان کتب مبسوطه دندر
کتاب بیان الحق و کتاب مطالع الانوار و کتاب المناهج جمله سی ارموی نک در که محمود بن

ابو بکر

ختم

ابو بکر بن احمد الارموی الشیخ سراج الدین ابو الثناء در کتاب تحصیل که اصول فقه دن
اولان کتاب محصولک مختصریدر و کتاب لباب که اصول دین دن مختصردر بعضی در
و منطق و حکمتده کتاب بیان و مطالع جمله سی آنوک تالیفیدر و روایت اولنور که
فقه شافعیده امام رافعی نک وجیزینی شرح ایلمشدر کندوسی دخی شافعی المذهب
ایدی موصل ده کمال الدین بن یونس دن قرائت ایلمشدر سنه اربع و تسعین
و خمسمائه ده وفاتی قونیه ده سنه اثنتین و ثمانین و ستمائه ده در و دخی کتب
منطقیه دندر کتاب کشف الاسرار که خونجی نک مؤلفیدر که محمد بن ناماور بن عبد الملک
القاضی افضل الدین الخونجی در و ولادتی سنه تسعین و خمسمائه ده در معقولاتده
صاحب ید طولی در و واصل رتبه علیا ایدی علم منطق دن اولان کتاب موجزک
و غیری نک صاحبی در مصر قاهره ده قاضی القضاة و متولی احکام و واقعات اولمشدر
غایت ایله کثیر الافکار اولوب اول کارده صرف اوقات و روزگار ایدر دی و قاهره ده
مدرسه صالحیه ده و غیرنده تدریس ایدوب وفاتی سنه تسع و اربعین و ستمائه
رمضاننک بشنده در دخی اولوب فارغ مهموم و تحصیل نفعی ایلمشدر جای معظم ده مدفوندر
و دخی علم مزبورده نافع اولان کتب مختصره دندر کتاب المطالع که ارموی نک
تصنیفیدر انوک ترجمه سی مقدما معلوم اولمشدر و کتاب مزبورک شروح نافعه سی واردر
جمله دن شرح شمس الدین الاصفهانی در که انوک ترجمه سی عن قریب علم کلام ده
بیان اولنور بری دخی شرح قطب الدین الرازی التحتانی در که محمد بن محمد الرازی
الشیخ العلامه قطب الدین در التحتانی ایله موصوف در بو نسبت قطب فوقانی دن
تمییز ایچوندر زیرا ایکیسی دخی بر مدرسه ده ساکن اولوب بریسی طبقه فوقانیده
و بری طبقه تحتانیده ایدی مزبور قطب مکانی جمیع معقولاتده امام جهان و متبحر زمان
ایدی اسمی عالمده مذکور و صیت جمیلی بلاد بعیده ده مشهوردر سنه ثلث
و ستین و سبعمائه ده دمشقه گلمشدر و ابن سبکی دیمشدر که انکله دمشقده بحث
ایدوب منطق و حکمتده امام جهان و عارف تفسیر و معانی و بیان و نحوده مشارک
ابنا زمان بولدق نور فطنتی روشن و لامع و ذکاسی ذکا چندن طالع ایدی کتاب
حاشیه مشهوره سی و علم منطقده مطالع ارمویه شرحی واردر شرح مزبور کتاب عظیم الشان در
و کاتبی نک منطقده رساله شمسیه سنه دخی شرحی واردر و وفاتی خارج دمشقده
سنه ست و ستین و سبعمائه ذی القعده سنک التیسنده در و مدت عمری
سیل مقداری اولمشدر دیرلر که انک بر عبد مملوکی وار ایدی که هنگام طفولیتدن
تربیه و تعلیم ایدوب جمیع علومده ماهر و کامل و بر مدرس فاضل اولوب مبارکشاه
منطقی ایله مدعو ایدی که حضرت سید شریف جرجانی خصه الله بالالطف الربانی اندن
مولانا قطب رازینک شرح مطالعنی اخذ ایتمشدر و اوائل اشارات حکمتی و سندن

طلب تعلیم ایدب اول دخی امتناع ایدب تعلل ایلدیکه بن بر شیخ ضعیف الحال و سن
قوی الجنان و البال سن جدّه شارح مزبور سید شریف شیرازدن علائی بهارکشا ایله سال
ایلدیکه اول زمانده معموره ایدی سید شریف دخی اول استاده امتثال و بر مکتوبجق الوب
تمکده استعجال ایلدی مکتوبده وصیت ایتمش ایدیکه شیخ مزبوری کندوسندن تعلم
و استماع ایدوب که بی تعلیم و بالذات اخذ ایده وکه دقایق و حقایقی تمام ایلیه و فناکه
شریف مکتوبی ایصال ایلدیکه اول دخی امره امتثال ایدب لکن شو ایله شرط ایلدیکه
ایلچی سماع ایله قناعت ایدب مجلسده تکلم و قرائت ایلیه جدّه و لیالیدن بر لیله ده
بهارکشاده خوابدن انتباه ایدب مدرسه ده طواف ایدرکن ناگاه بر حجره ده کوشنده مباحثه
و مناظره آوازی واصل سید شریفه ایدوکن بلوب سماعندن سرور کمال حاصل اولدی
بر بر تحقیقات عجیبه و تدقیقات غریبه استندیکه کمال عجبدن سرورندن مجلس مدرسدن
قطع کیان سماع و دوران و جناب حقّه حمد بی پایان ایلدیکه بو کوک کبی قابل جهان
اندن قرائت ایلیه و فناکه صباح اولدیکه سید مجلسده تکلم و قرائت اتمکه اجازت
ویردی روایت اولنور که حضرت شریف حاشیه مطالعی زمان قرائتنده تصنیف ایلمشدر
و دخی علم منطقده اولان کتب لطیفه دندر و کتاب التلویحات و دخی مطارحات
ایکیسی دخی مشهوردر دینلنک تألیفیدر که ابو الفتوح یحیی بن حبش بن امیرک السهروردی
حکیم المقتول دیرکه شهاب الدین ایله ملقبدر و بعضلر اسمی عمردر دیمشدر و عمرنک
علماسندن ایدی حکمیه و اصول فقهی فخر رازینک استادی اولان شیخ مجد الدین
جیلیدن قرائت ایتمشدر مرتبه مراغه ده که اعمال آذربیجاندندر ناگاه ایکی علمده دخی
بارع و ماهر و فضلی ظاهر اولنجه سهروردی مزبور علم حکمت و فلسفیه ده اوحد اهل زمان
و اصول فقهیه ده بارع و فرید جهان مفرط الذکاء و فصیح العباره و الاداء ایدی و دخی
دیرلرکه علم سیمیاده قادر و اول فنده دخی ماهر ایدیکه اول سبب ایله ده جای استغراب
اولاجق اشیاء غریبه و احوال عجیبه روایت اولنور جمله دن بعض فقها بجم حکایت
ایدرکه انلوک مجلسنده اولوب شیخ مزبور و تلامذه سی ایله دمشقدن جیقوب
باب دمشقه قریب جانب حلبه متوجه اولان طریقده واقع قابون نام قریه یه واصل
اولدقلرنده بر طائفه ترکمان ایله بر قطیع غنمه ملاقی اولوب جمله مز بر غنم اشتها ایدب شیخ
دخی بهاسی اولوب بزه اول درهم ویرب بزدخی بر ترکماندن اول درهمه بر غنم اشترا
ایدب آن زمانده جدک ناگهان مزبور ترکمانک بر رفیقی کلوب ایتدیکه اول غنمی کوتورک
واندن دخی کوجکنی کوتورک زیرا رفیقم بهاسندن غافل و حقیقتندن ذاهل اول کوچک
اول غنم کبیری ثمن یسیره ویرمش دیوب و فناکه شیخ خصوص حقیقتینه واقف و حقیقت
حاله عارف اولدی ایتدیکه سزوارب کیدک بن اتی ارقنا ایدرم بزدخی تقدم و
شیخ انکله تکلم ایتمکه مباشرت ایدجک شیخ دخی مزبور ترکمانک قلبنه تطبیب ایدرک کیدب

بر بر مقدار بعید اولمجق شیخ دخی ترکمانی ترک ایدب بز جانبمزه سعی ایدب ایدب ترکمان دخی
ترکمان غضب ایله شیخک صول الینه جذب ایدب جلب ناگاه شیخک الی قوپوب ترکمان دخی کمال
خوفندن الی اوستنه آتوب در حال قاچوب کندوکه شیخ دخی اول الینه ملاغ الی ایله اخذ ایدب
بزه واصل اولوب ترکمان غائب اولنجه بو حالت باقی اولوب بعده شیخک دستنه نظر ایلدک
کوردک دستی کما کان صحیح و سالم اولوب الله ویر استاددن غیری شیء یوق ایدیکه
منالی اندن خارق عادت امور کثیره حکایت اولنور شیخ مزبورک تصانیف کثیره
سی واردر جمله دن اصول فقهده تنقیحات و منطق و حکمتده تلویحات و حکمة الاشراق در و دخی
بر رساله سی واردر که الغربة الغربیة دیمکله معروفدر ابو علی سینانک رساله الطیر و رساله
حی بن یقظان منوالنجه بلکه رساله سهروردی ده بلاغت تامه واردر هدیت نفس و کاتعلق
اولان احوال اشارت ایلمشدر و نظم و نثرده دخی اشیاء لطیفه سی واردر که انده تطویل
کلام عدم حاجت سببی ایله باعث ملال اولور و دخی شیخ مزبور شافعی المذهب
و مؤید بالملکوت ایله ملقب ایدی لکن انحلال عقیده و تعطیل ایله متهم و مذهب حکمایه معتقد
ایدی اول سببدن علماء حلب حقنده اجماع و افتا و اباحت دمیه افتا ایلدیلر
جوسندن اشتد و تعصبده ازید زین الدین بن نجا نبیل و برادری مجد الدین ایدی ملک شیخ
سیف الدین الآمدی که عن قریب ذکری کلسه کرکدر دیمشدر که سهروردی ایله حلبده
اجتماع ایلدم ایتدی البته بن جمیع ارضه مالک و مسالک سلطنته سالک اولورم بنده خی بونی
سکاندن معلوم اولدیکه دیدم ایتدی بن دوشده کوردم که کویا جلالت دریایی نوش ایلدم
بن ایتدم جائز که بو تعبیری جمیع اقطار و عالمک اشتهاری اوله و یاخود بوکا مناسب
بعض احوال و مراتب اوله کوردم که بر ورطه یه کرفتار اولمش که خروجی دشواردر و دخی
بن اتی بر مرد کثیر العلم قلیل العقل بولدم و تا جلبه سلطان زمان اتی حبس ایدب بعده خنق
ایلدی و بو واقعه سنه سبع و ثمانین و خمسمائه رجبنک بشنده قلعه حلبده واقع اولمشدر
مدت عمری اوتوز سکز ییل ایدی شیخ مزبورک حقنده اسلاف ایکی فرقه اولوب اختلاف
ایلمشلردر بعضی زندقه و الحاد نسبت و بعض حسن اعتقاد و شهادت ایدرلر ایدی قاضی بهاء
الدین که ابن شداد ایله معروف اولوب حلبده قاضی ایدی دیمشدر که سهروردی شعائر
دینه قوییجه کمال تنفیط دن سوا ایدی که بو معامله بر حدده اطاله کلام ایلمشدر و کندوسی دخی
اواخر کتاب تلویحاتده ذکر ایتدوکی وصایا و اشاراتده دیمشدر که زنهار احسان ایتدکلرک
نا اهلک شرندن پرهیزکار اولاسز زیرا انکا اول معقول طائفه طاغیه دن بعضلرندر و بکا
راجع و عائد اولمشدر اول مقامده شارح کتاب دیمشدر که شیخک مرادی بعض تلامذه
سیدر که سفر و حضرده خدمته مداومت ایدرلر بعده تعریض فرمایی لازم اولوب بیا ایدن
خالف شرع شریف بعض کلام سخیف نقل ایدرلر ایدی بلکه سبب قتلی دخی انلر اولمشلر و دخی
جلاله دین و دنیا و آخرتده عفو و عافیت مسترایدب حسن اعتقاد اوزره اولان اهل حق

و مطارحات حکمة الاشراقدر

ورشاددن ابعد اولوب شرور اهل زیغ و فساددن معصوم ایلیه انه ولی الهدی والارشاد
و دخی لطائف کتب منطقدندر کتاب الملخص و شرح الاشارات و بونلارک ایکیسی جلاسی
امام رازی نکدر و اتوک ترجمه‌سی عن قریب علوم اولوزده ان شاء الله تعالی و دخی منطقده
اولان کتب نافعه‌دندر کتاب المعتبر که مصنفی ابو البرکات البغدادی در و اولا اکثر عمرنده یهودی
ایدی و آخر امرنده دین اسلام مهتدی اولوب اوحد الزمان ایله ملقب اولمشدر و طبیب فاضل
و عالم علوم اوائل حسن العبارة و لطیف الاشاره ایدی کتاب معتبری تصنیف و ریاضیدن
ماعدا اقسام حکمتی ترتیب و ترصیف ایلمشدر و کتاب مزبور اول علده اولانلرک احسنی اولمشدر
و مزبور یهودی ایکن مال و ثروت و تجمل تام و مکنت صاحبی ایدی و اول زمانده ابن افلح
هجو ایدوب دیمشدر شعر لنا طبیب یهودی حماقته اذا تکلم تبدو فیه من فیه و الکلب
اعلی منه منزلة کانه بعد لم یخرج من التیه و حقا که مزبورک اسلامی اشتدی بعید که ماذکر
اسلام و ملتیه نعمت و مال ایله تجمل و لوازم تعظیم خلق مشکل اولماره حس برفاسد غوی ایکن
اسلامه رغبتی قوی اولوب اسلامه کلدکی بعده مخالطة ابدال و تعلیم نفوس الجهال برموضعده
جلوس ایدوب نجه زمان اوقاتنی تحسین و صفا ایله کذران اولدیکه تا که مظهر خیانت دهر
و مبتلای بلای زمان و ذو فنون و جهال بر مکر و فسون اولوب حبس والعیاذ بالله تعالی
آفات و امراض عاهات مستولی اولدیکه اکر برسی فرضا جبل صفوتی اوزره وضع اولنسه
اصول رواسی متخلخل و رؤس شوامخی مندکدک و متزلزل اولوردی زیرا اعمی اولوب
و اطرش و ابرص و مجذوم اولدیکه نعوذ بالله تعالی حق تعالی جلدی زوال عافیت و تقلب
احسان و نعمت دن و ابدال طاعت کفور و مدوکه امراض و نعمت دن معزول و مخذول
و لطف احسانندن نصیب اوقراید حظ ایله و فقاکر موقن احساس و فتور کوس
بر جسته واردیکه احوالنه توفی و مباشرت ایدن کمسه به وصیت ایلدیکه قبری اوزره
بو ذکر اولنانی کتابت ایلیه هذا قبر اوحد الزمان ابی البرکات ذی العبر صاحب المعتبر
سبحان من لا یغلبه غالب و لا ینجو من قضائه تحیل و لا نار بنشانی الندی جامع الفاقی
رتب قد احسنت فیما مضی فکملن تحسن الباقیا فیما بقی مزبورک تاریخ وفاتنی تحقیق ایده‌مدک
لکن مائه سادسه اواسطنده اولمشدر والله تعالی اعلم و دخی کتب منطقدندر
محاکمه‌نک جامع الدقائق نام کتاب نافع موافقیدر شرح شمسیه و دخی کشف تسول الافکار
و حواشی الملخص الرازی که جلاسی کاتبی نکدر اکثر منطقده غایة بلوغ استحسان ایله نوبل
المیزان نام کتابه ملازم و مداوم اولوب کتاب مزبور تعدیل العلوم نام کتابک احد اقسامیدر
مؤلفی امام همام و حبر قمقام فخر العلماء الاعلام و نتیجة اسلاف الکرام و سلالة اجداده العظام
الامام صدر الشریعه اکرمه الله بالدرجات الرفیعه در و حقا که امام مزبور اول کتابده نجه
علوم فنی مباحث کشف ایلمشدر که انده عقول افراد متحیر و نجه قواعد ابراز ایتمشدر که
اذهان نحاریر حد دن ادراکدن عاجز و قاصر اولمشدر و دخی هذا علوم شرعیه‌نک ... و دخی

ابو عذری

علم آداب الدرس

علم النظر

علم الجدل

ابو عذری و ابن بجده‌سی ایدیکی اتوک دخی ترجمه‌سی عن قریب بیان اولنور ان شاء الله
تعالی الرقیب بونلاردن ماعدا کتب منطق اکثر من ان یحصی و اجل من ان یستقصی در لکن
بو مذکورات ایله منتفع اولمیانلره خزائن کتب کفایت ایلمز والله الموفق للرشاد والمعطی
للسداد **شعبه ثانیه** شول علوم بیانندهدر که مناظره و درسده خطادن عصمت
ایدر **علم آداب الدرس** بو بر علمدر که تلمیذ ایله استاد بیننده و عکسنده اولان
آدابه متعلقدر و بونک منفعتی و غایتی و غرضی غایت ظاهردر و مؤلف اصیل
متتبع اولان والد مرحوم بو سرلره بر نبو رساله‌نک مقتبا ... بو علمه متعلق مسائل
شریفه و فوائد لطیفه دن اول مقدار ذکر ایلدیکه تطویل و اکثاردن استغنا حاصل
و مطالبینه نفع واصل اولور و بو بابده تعلیم المتعلم نام کتاب ایله استغنا تام حاصل اولور
علم النظر بو بر علمدر که انده مناظرین بیننده ایراد کلامک کیفیتندن
بحث اولنور و بو علمک موضوعی ادله در انکار غیر اوزرینه اثبات مدعا اولدیغی حیثیتدن و مبادیسی
بعض امور درکه بنفسها بینه و ظاهره در و بوندن غرض طرق مناظره ملکه‌سی تحصیل و مباحث
ضبط و قوعندن خلاص لوازمی تکمیلدر تا که جانب حق ترجیح و خطادن ...
متبع اوله و بو علمده کمال اختصار و امهات مسائله اقتصار اوزره اولان کتب مختصره
رساله قاضی عضد الدین که اتوک ترجمه‌سی عن قریب کلور رساله مزبوره الجهه اولان
مسائل مقداری بدر و متن هذا ابین جمیع قواعد فی بیان ایدوب واضح و نمایان ایلمشدر و مرحوم
والد ماجد علیه الرحمه بو سرلره رساله مزبوره به بر حاشیه اولان بعض فضلا شرح ایدوب
نهایت کتاب نافع اولمشدر و فاضل مزبور مولانا محمد بن محمد البردعی در غایت ایله ذکی
ایدی و فاضل مستتبع ... ایدی و دخی کتب مختصره‌دن نافع و مفید رساله
مولانا شمس الدین السمرقندیدرکه صاحب قسطاس المیزان در و بو رساله مزبوره داوولان
کتب المشهوره در و شرح جدیده و حواشی مفیده سی واردر جمله دن شرح علاء الدین مصنفک
و شرح قطب الدین الکیلانی و شرح مسعود رومیدر و بونلارک ایکیسی و دخی کتب مختصره‌دندر
کتاب مولانا سنان الدین الکبجی در که ... در بزده بو فقره‌لر مزبورلر بر فقره در لکن
کتاب مزبوره لی الان بر شرح و تعلیق اولنمامشدر **علم الجدل** بو دخی بر علم
درکه باحث شول طرق درکه انکله هر مقوله وضع مراد اولنور ... ابرام و نقضه
اعدامه اقتدار اولنور و بو علم فروع علم نظر درلر و علم خلافک مناسبیدر و دخی مبا
منطقدنک احد اجزاسی اولان جدلدن مأخوذدر و غایت مرتبه علوم دینیه به مخصوصدر
و مبادیسنک بعضی علم نظردن بیان اولنمشدر و بعضی خطابیدر و بعضی امور عادیه در
و علم مناظره و جدلده‌کی استمدادی واردر و موضوعی به طرق مذکوره در و بوندن غرض
مرام تحصیل ملکه هدم و ابرامدر و فائده‌سی کثیره در احکام علمیه و عملیه‌ده الزام
و دفع شکوک معاندین الحجاج و بونده علما اخبار طرق متعدده اختیار ایلمشلردر جمله‌دن

احسن وعقیدهٔ طریق رکن الدین العمیدینکدر و بو فنده اولان کتب مختصره دن نهایهٔ ابهری
کتاب بغدادیسی و فصول نسفی و خلاصه مراغی و مقدمه نسفی و مقدمه مزبوره نک شروحی واردر
احسنی شرح سمرقندیدر و کتب متوسطه دن نفائس عمیدی و رسائل ارموی و نهایه
انکتکه ابهرینکدر و بو علمده مصنفات کثیره واردر لکن بلادمزده بو مذکور کتب غیری
مشهور دکلدر و دخی معلوم اولاکه جدل فنی اول تصنیف ایلیان فقهادن ابو بکر
محمد بن علی بن اسمعیل القفال الشاشی الشافعیدر که بلا مرافعه و لا منازعه امام عصر
ودخی فقیه و محدث و اصولی و لغوی و شاعر ایدی زمانه سنده علمای شافعیه دن ماوراء النهرده
انوک مثلی یوق ایدی خراسان و عراق و حجاز و شام و ثغوره رحلت ایدوب ذکری بلاد و
اقطارده سائر و صیت جمیلی السنهٔ ناسده دائر ایدی ابو العباس بن سریجدن اخذ ایلدی
علم جدل و اصول فقهده مصنفات کثیره سی واردر مذهب شافعی بلادنده انکله منتشر
اولمشدر و محمد بن جریر طبریدن و انوک اقرانندن روایت ایلمشدر و اندن روایت
ایلمشلردر حاکم ابو عبد الله بن منده و ابو عبد الرحمن السلمی و جماعت کثیره وفاتی سنه
ست و ثلثین و ثلثمائه ده در و بعضلر دیشلردر که وفاتی شاشده سنه خمس و ستین
و ثلثمائه ذی الحجه سنده در و ولادتی سنه احدی و تسعین و مائتینده در و بعضلر سنه
ست و ستین و ثلثمائه ده در دیمشلردر و شاش نهر سیحون ورا سنده اولان
بر مدینه در و بعض علما دیمشلردر که زنهار بو معقوله جداله توغل و اشتغال ایلمه که علمای اکابر
انی افسدن صکره ظاهر اولمشدر زیرا اول جدل محدث جدید انسانی فقهدن تبعید ایدر
و دخی اضاعت ایرث وحشت و عداوت ایدر حقیقتده نظار و لنسانس اطاعتدن
زیرا علم و فقهک ارتفاعنه باعثدر ونته کم حدیثده وارد اولمشدر کتاب تعلیم المتعلم
مذکور اولدیغی اوزره بو معناده بر قائل دیمشدر و نعم ما قیل شعر
اری فقهاء هذا العصر طرا • اضاعوا العلم واشتغلوا بلم لم • اذا ناظرتهم لم تلق منهم •
سوی حرفین لم لا نسلم • مرحوم والد ماجد علیه الرحمه بیورمشلردر که انصاف بودر که
اظهار صوابه یول اولان جدلده حق تعالی نک وجادلهم بالتی هی احسن قولنک
مقتضاسی اوزره باس یوقدر بلکه استحداد اذهان و تصقیل خواطر طالبانده
انتفاع اولدیغی جای ریب دکلدر و علمانک منع ایتدکلری جدل شغول جدلدر
انکله وقت عزیزی ضایع و زائل ایدوب نفع و طائل اولمیه اکثر اوقاته خود مذموم اولان
تحاسد و تنافسدن خالی اولمازه اندی سکا لازم اولان دقت و احتیاطدر تا که
بیلدیکن نیکه دو شمیه سن علم الخلاف بو علم بر علمدر که باحثدر
ادلهٔ اجمالیه و یا خود تفصیلیه دن اخذ اولنان وجوه استنباطات مختلفه دن که مجتهد
علمادن بر طائفه ذاهب اولمشلردر و جمله سنک افضلی و اول فرقه نک اعلی حضرت امام ابی
حنیفه نعمان بن ثابت الکوفیدر رضی الله تعالی عنه و اصحابندن ابو یوسف و محمد و زفر

علم الخلاف

فقهم

فقهم الله تعالی بالحظ الاوفردر و دخی امام شافعی و امام مالک و امام احمد بن حنبلدر رضی الله تعالی
عنهم و دخی اول مجتهددندر و اول بحث بو آثاردن ارادت اولنان اوضاعک هر بری ابرام
و نقض ایچون حیله در یعنی مثلا بر مجتهد وجوه استنباطاتک برندن بر وضع ابرام و اثبات
ایدوب آنی مذهب اتخاذ ایلسه مجتهد آخر وجه آخر ایله اول ابرامی نقض ایدوب آنوک قولنک
خلافنه ذاهب اولور و بو علمک مبادیسی علم جدلدن مستنبطدر که جدل فقهده خلاف
صورت منزله سنده در و بو علمک علوم عربیه و شرعیه دن دخی استمدادی واردر
و بو فندن غرض تحصیل ملکهٔ ابرام و نقضدر و فائده سی شکوک شبهه دن دفع و
مذهب مخالف ابطال و تحقیقدر و بو علم خلافی جدلی امام فخر رازی کتاب معالمده ایراد ایلمشدر و
بعض علما دخی علم خلافده مسائل عشرینه و بعضلر اربعینه جمع ایلمشلردر و آثاردن غیری مسائل
تعلیقات واردر لکن زمانمزده کتابلری غیر موجوددر و معالم و آثاری منطمس اولوب قالمشدر
حتی طلاب زمان خلاف و جدل و مناظره میاننده اولان فرقی تفطن ایده میاندر
احد ما آخردن ممتاز و متمیز اولمازمانده قالدیکه کتابلرندن برینی بیلمیه لرده و یا خود
بعض مسائلنه مطلع اولسه لر جناب باری یه هزار بار شکایت و زاری ایدر فضول اولنان
کم اندن کلام کلامندن اثر و خلاف مانند خلاف ... اصول فضول معقول معقول اولمشدر
امری معلوم اولاکه دنیاده علم خلافده اول تصنیف ایلیان ابو زید دبوسیدر تخفیف با و
موحده ایله حنفی المذهبدر اسمی عبید الله بن عمر بن عیسیدر اصول فقهده کتاب
اسرار و کتاب تقویم الادله انکدر ذهنی ایتدی نظرده و استخراج صحیحده انکله ضرب
مثل اولنوردی کتاب الامد الاقصی دخی انوکدر و دبوسی دبوسیه منسوبدر که بخارا
و سمرقند بیننده بر قریه در امام مذکورک وفاتی بخاراده سنه ثلثین و اربعمائه ده در
بعضلر سنه اثنتین و ثلثین جمادی الآخره سنک نصفنده یوم جمعه ده دیمشلردر
مدت عمری التمش اوچ یل ایدی بر کون امام مزبور بر شخص ایله مناظره ایدرکن شخص مزبوردن
تبسم و ضحک ظهور ایدوب امام دخی کندوسندن بو شعری انشاد ایلدی شعر
مالی اذا الزمته حجة • قابلنی بالضحک والقهقهة • ان کان ضحک المرء من فقهه • فالدب فی
الصحراء ما افقهه • مؤلفا بیو بر روایتده بالضحک والتبسم • فالدب فی الصحراء ما افقهه
واقع اولمشدر و دخی معلوم اولاکه علم جدل و خلاف علم اصول فقه فروعدن قبیلکی دخی
ممکندر و من قریب وجهنی بیلورسن ان شاء الله الکریم و هو حسبی و نعم الوکیل والهادی
الی سواء السبیل وجه رابعه احیانا متعلق اولان علما بیانه متکفلدر
بو دخی ایکی قسمدر بر قسمنده مجرد رای و مقتضای عقل ایله بحث اولنور که اول علوم
حکمیه در که احوال موجودات خارجیه دن بحسب الطاقة البشریه بحث ایدر و بر قسمی دخی
اولدر که انده بحث قواعد شرع اوزره اولوب و اصلا علی بلاشبهه تسلیم ایدوب
شرع قومدن اخذ اولنور که اول علم اصول دیندر و حکمت عملیه نک دخی حالی بو تقسیم

سؤال اوزره وقتا که علم حکمت علم کلام اوزره بحسب الذات مقدم اولوب وعلم کلام بو کتابک
طرف ثانیسنه مناسب اولدیغنه بز دخی علوم حکمیه یی علم کلام اوزره یا کلام تقدیم ایدرک
بو وجه ده بر مقدمه و بر خاتمه یه و اوچ شعبه یه ترتیب اولندی مقدمه علوم لازمه
علوم حکمیه نظریه ده بحث یا بر موجوددن اولور که هم خارجده وهم ذهنده ماده دن منزه
اوله یا خود بر موجوددن اولور که خارجده ماده یه مقارن اوله اما ذهنده اوله یا خود بر موجوددن که
اوله که هم خارجده وهم ذهنده دخی مقارن اوله قسم اول علم الهی ایله مسمی در و الهیات ترتیب بحث
اولندیغی جهتدن و علم اعلی ایله دخی مسمی در موضوعی ماده دن مجرد اولدیغی سببدن
اعلی اولدیغی جهتدن و علم ما بعد الطبیعه ایله دخی مسمی در علم طبیعیدن صکره قرار اولندیغی
جهتدن قسم ثانی علم ریاضی ایله مسمی در نفوسی اولا انکله ریاضت ایله مأنوس اولدیغی
جهتدن زیرا اوائل تعلیمده انکله ابتدا ایدرلردی و لائق یقینیته اولوب نفوس دخی اول
یقینیاته معتاد اولسونلر دیو تعلیمده انلری اوزره دخی تقدیم ایدرلردی قسم ثالث علم
طبیعی ایله مسمی در طبایع اجسامدن باحث اولدیغی جهتدن و علم ادنی ایله دخی مسمی در
بالکلیه ماده یه مقارن اولدیغی جهتدن امدی بو علوم ثلثه اصول علوم حکمیه در بونلرک
هر برینی بر شعبه ده ذکر ایده لم بونلرک هر برینک دخی فروع کثیره سی واردر پس هر برینک
فروعنی دخی بعینه هر شعبه نک تتمه سنده دخی ذکر ایده لم اول تقدیرجه شعب ثلثه در امدی
علم الهی یی علم طبیعی اوزره تقدیم ایده لم شرفی جهتندن بعده وسطی بعده ادنایی
ذکر ایده لم انشاء الله تعالی **شعبه اولی علم الهیده در علم الهی**
بر علمدر که انده موجوداتک بحث اولنور موجودات اولدیغی حیثیتدن و موضوعی موجوددر
موجود اولدیغی حیثیتدن و غایه سی تحصیل اعتقادات حقه و تصورات مطابقه در تا که انکله تحصیل
سعادت ابدیه در و تکمیل سعادت سرمدیه اولنه علوم جنبده مقصد اقصی و مطلب اعلی
اولان بو علمدر که حقایقنه اطلاعده استقامت اوزره اولان عارف ایچوندر
زیرا اول دقایقه واصل اولان فائز فوز عظیم و نائل ملک کریم اولور اما شول کمسه که
زلت قدم و طغیان قلم ایله وادی دشوار الخطایه دوشه و جنود وساوس و اوهام
اوشه اول مقبول و ضلال بعید ایله ضال و خسران مبین ایله خاسر و اسیر نکال اولور
زیرا انده اولور که حق ایله باطل اخذ و موارد دنده مشاکل عقل ایله وهم دلائلنده معارض
و مجادل اولور و جناب رب جلیل اندن عالی و جلیل در که هر وارده [illegible] زوال
و صفاتندن بریء اوله و یا خود هر مدعی حقایق و معارف سرلرنه وقوف بولمق و عارف اوله
مکر آراسته دن [illegible] متناقض و مجاهد اولانلردن واحد ابعد واحد اول کنز خفی نی بابنده
و واجد اولالر زیرا انسان اندن ازکسه وار در که عقلی کندر اوهامدن صافی [illegible]
ابهامدن خلاصده [illegible] بکتابده دخی بو بابه متعلق مقدمات ایراد و اثبات
اولنمشدر و دخی آنده سبق ایدن مقدمات معلوم اولنمشدر که طریق کسب یا طریق نظر

علم الهی

واقف و [illegible]

دیا خود

و یا خود طریق تصفیه در و انده سکاینیه ایمشلردر که بز طریق تصفیه یی بو رساله نک
طرف ثانیسنده ذکر ایدرز امدی بو مقامده انجق طریق نظری ذکر ایده لم الا بو که بو
واردر که طریق نظرده دخی بر قسم وار در که طریق تصفیه یه قریب و متصل اولور که حدی
ذوقک حدینه واصل در که اول مرتبه طریق ذوق قدر و اکا حکمت ذوقیه دیرلر و سلفده
سهروردی اول مرتبه یه واصل اولانلردندر و حکمة الاشراق نام کتابی اول مقامدن اخبار در
لکن بر رمز ایله که ستر صدر کلامدن اخفی و اهل اولانلردن جمیع مقاصدی بیانده اوفی در
و دخی متأخرینده عالم عامل و فاضل کامل مولانا شمس الدین الفناری بلاد رومده
و مولانا جلال الدین الدوانی بلاد عجمده بو مرتبه نک دخی ریاستنه فائز و اول رتبه
فائز اولمشلردر و بونلرک رئیسی شیخ صدر الدین القونوی قدس سره تعالی در
ابونصر و علامه قطب الدین الشیرازی در رحمهم الله تعالی و دخی علوم و کلامنده علوم حکمیه
نظریه و حکمیه سنده استاد کل ادریس نبی در علیه السلام که حق تعالی اکا نبوت و حکمت
علم نجومه اطلاع و قدرت ویردی او توز صحیفه انزال ایدوب عدد سنین و حسابی تعلیم
و حکمیاتنه یی تعلیم ایدوب زماننده جمیع ناسی تعلیم ایکی لسان تکلم و هر بری اندن
تعلم ایلدیلر مصرده ولادت ایدوب هرمس الهرامسه ایله تسمیه ایلدیلر زبان یونانیده ارمیس
دیدیلر یعنی عطارد و دیگر بعده نوبت اعلوب هرمس دیمشلردر و اصل اسمی خنوخ در
انی دخی نوبت ایدوب اخنوخ دیمشلردر و حق تعالی دخی کتاب [illegible] ادریس
ایله تسمیه ایلمشدر و کتاب الهی کثرت درایتی سببیله بعضیلر دیمشدر که انوک معنی
عوقناذیمون یا خود اغثاذیمون المصری در که تفسیری السعید [illegible] و بعضیلر انی حضرت
شیث علیه السلام در دیمشدر بعده ادریس علیه السلام نبی در حضرت محمد مصطفی نک
صلی الله تعالی علیه وسلم صفتنی ناسه تعریف و اوصاف حمیده و نعت جمیل ایله توصیف ایدوب
بیان ایلمشدر که اول صاحب جمال نبی مدت [illegible] آفاتک جمله سندن بری اولوب
فضائل ممدوحه نک جمله سنده کامل و جمیع خصال حمیده یه جامع و شامل اولور
ارض و سماده اولانلرک جمله سندن تقریر و تحریر سؤال اولنسه جوابده تقصیر ایتمز دوا و شفا
اولانلردن استقصا اولنسه بیانده راه خطایه گیتمز و جمیع مطلوبنده دعاسی مستجاب
و مذهب دینی صلاح و نظام عالمه اعظم اسباب اولور دیمشدر و حضرت ادریسک
علیه السلام شمایلی جهتنده خط نصف النهار اوزرینه ایدی و کندولری رجل بالعلم
خلقه و حسن الوجه و کث اللحیه یعنی محاسن بر قبضه عمیق و کوتاه ایدی و دخی [illegible]
ایدی یعنی باشنک جانبینک شعری یوق ایدی و ملیح الشمائل و التخاطیط و تام البلاغ
و عریض المنکبین و ضخم العظام و قلیل اللحم و [illegible] و اکحل و کلامنده متکلم و کثیر الصمت
و ساکن الاعضا و کثیر الفکر ایدی و دم جهتنده [illegible] اولوب اکثر نظری ارضه ایدی
احکام غضبده [illegible] دیدیکی زمانده مسبحه سنی تحریک ایدردی [illegible]

اقامتنه سکسن ایکی ییل اولوب بعده حق تعالی انی مکان علیه یه رفع ایلدی و دخی اول ذات
جناب ایدب و بنجوم اثبات احکام وطوفاندن انذار و اعلام ایلدی و بعالکی بنا و تاسیس
والجنده رب مجیدی تمجید و تقدیسنا ایلیان و علم طب ده اعمال انظار و تالیف قضایاده
استعمار ابدان و اهرام مصری بنا و تشیید والجنده مستور جمیع علوم و صناعاتی و انلاره متعلق
ولان آلاتی نوح طوفانه ایلرسنه زائل و فلنده اولمق خوفندن تصویر و تاکید ایلدی انلار
و دخی معلوم اولاکه اساتذه حکمادن برسی دخی افلاطوندر که یونانیدر اولان اسطنبول
حکمتنک افضلی در و زماننده کبیر القدر و مقبول القول و مقاصد نده بلیغ ایدی حکمی
فیثاغورسدن اخذ ایدوب و اندن اخذده سقراط ایله مشارک ایدی و افلاطون
شریف النسب بیت علم دن حکیم کامل الحسب ایدی حکمده کتب کثیره تصنیف ایلمشدر لکن
جمله سنده رمز و اغلاق سببی اخفا و انکلا اذهان طالبینی اختیار و نا اهلی و لانلره
اسرار حکمیه یی افشادن فرار ایتمشدر بعضی تلامذه سنه مشیا حرکت ایدرکن تعلیم ایدردی
اول سببدن انلاره مشائین ایله تسمیه اولنمشلر بعده اخر عمرنده درسی ارشد اصحابنه تفویض
و جلاسی کسب علوم و مجاهده نفسیه ایدوب کندوسی عبادته مداوم و خلقدن منقطع
بابه جناب رب الاربابه ملازم اولوب سکسن ییل دنیاده تعیش ایلدی و لادتی
تمام مدینه ده در یکرمی یاشنده ایکن خدمت سقراط حکیم الهی یه یل خدمتنه ملازم اولمشدر
نومتفکر ولازم اولدی بعده وطنی اولان مدینه ثنیه عود ایدوب مدرسه
وبقل بنا ایدن دن ارزقنه تعیین ایتمکله قناعت ایدوب عورته تزوج ایلدی تعلیم ده
طالبت مبارک ایدی نیجه علما اندن تعلم و تخرج ایدوب بعده بلاد و اقطار ده نعلیم
بوله بلدم اقسام حکمده تصانیف کثیره سی واردر و دخی جمله اساتذه حکمادندر ارسطو
افلاطونک تلمیذیدر یکرمی ییل خدمتنده ملازم اولمشدر و افلاطون انی سائر تلامذه
ایلار و تربیه و عقل و بونشیه ایدردی و اول طائفه نک خاتمه حکماسی و
منطقی اول تخریج ایلیان ارسطوطالیسدر علم فلسفه ده کتب کثیره سی واردر
فیلقوس اندن تعلم ایدوب آنوک آداب و سیاستی ایله عمل ایدردی هر وارده اکا اقتدا
و آنوک نورانیتی ایله اهتدا ایدوب اول سببدن زماننده ظهور خیرات و فضائل علما
حسنات اولوب انکله بلاد و بالاد دن شرک منقطع و زائل و جم غفیر الهی منطقی آغل
و ایدی ارسطوطالیس کلامنک معناسی دخی محبت اکثر تواضعدر افضل الکامل دیکدر
مدت عمری التمش بدی یاشنده در و منقولدر سکسنه قرب ده شکلی دخی بعض
احمد حسن المعاد خطیب النظام ایدی کوزلری درک صیو و صدری عریض و لحیه سی کث
گوزلری اشهل ایدی انفی کفه یعنی یوکسک ایدی تنها آیکن مشی ایلسه سرعت و اجابه
اولسه بطوء اوزره ایدی دالما کتاب ناظر و زبانی محکمه هر کلامده واقف و متفکر اولوب وقت
سوال ده بر مدت باشنه اکوب طور ردی و جوابی قلیل و بربر جوی متفکر اولوردی

اوقات نهارده متوجه صحرا و انهار اولوب استماع الحانه مائل و اهل ریاضات اصحاب
جدال ایله اجتماعدن طبیعتنه تلذذ حاصل اولوردی بحث و صحبتده جانبنا ایله منصف
و موضع اصابت و خطایه معترف ایدی مشارب و مناکح و ماکلده قلاس و کمال العقل ایله
ملابس ایدی جمیع اوقات الندی آلت نجوم و ساعات وار ایدی مدت عمری التمش سکز ییل
ایدی اواخر عمرنده حضرت ملوکدن تخلی و علمنه فراغ ایله تخلی ایدوب برجای لطیف
دار النعیم بنا و مصالح ناسه اقامه و تعلیم طلابه اهتمام اقبال و اعتنا ایلدی و اوقاف و
اعطا فضلا و تزویج صغار و ایتامه تعهد و ملحق علم و ادب اولانلری ارشاد ایله تقید
ایلدی میان ناسده دخی قدری جلیل و رفیع و رتبه سی بلند و منیع ایدی ملوک جانبندن
دخی کندویه کرامات عظیمه و منزلت رفیعه تعیین اولنوب کرک ملوکدن کرک اشرافدن
و غیریدن تلامذه سی کثیر ایدی مدینه اسطاغیرنده آنوکچون قانوندن مصکره بر اهرام مشکل
واقع اولوب قبرنده مجتمع اولوب مشکل لری فتح اولنوردی و بو یله زعم ایدرلر ایدی که
آنوک قبرنک برکتی فکرلرینی تصحیح و نظم ذهن و عقللرینی توفیر و تکثیر ایلیه و بجمله آنوک
اخبارینی استیفا و مناقبنی استقصا ممکن دکلدر مکر ایکی اوچ مشتمل مجلد مستقل
اوله و دخی جمله اساتذه حکمادندر شیخ فارابی در که ابو نصر محمد بن محمد بن طرخان الفارابی
الترکی الحکیم المشهور در که منطق و حکمتده و سائر علوم ده صاحب تصانیفدر و فلاسفه
اسلامیتدن در و جدولدن اکبردر و بونک کمالی اولان فنون سائره دن اوفر و اکثردر جمیع
بریدی آنوک مرتبه سینه واصل اولمامشدر اولدرجه رتبه یه نائل اولمامشدر و ابن سینا
دخی آنوک کتبی ایله تخرج و ارتفاع و تصانیفنده انک علومی ایله انتفاع ایلمشدر اولی
حالنده فارابده بر مدرسه ده قاضی ایدی بعده تنقل اسفار و مرور لیل و نهار سیر بلاد ایدرک
واصل بغداد اولدی عارف لغات کثیره ایدی لکن لغت عربیه دن غافل و اول
علمده جاهل ایدی مکر و لکن دخی تعلم و اتقان و علم حکمتده اشتغال فراوان ایدوب
ابی بشر متی بن یونس الحکیم خدمتنده وارد علم منطقده کتاب ارسطو شرحنده تحصیل
اندرج قرائت ایلدی حکیم مزبور بر شیخ کبیر و صاحب فضل کثیر اولوب شهرت عظیمه
عالمده دائر و ذکر فضائلی اسمی مثل جهانده سائر ایدی هر کون حلقه درسنده طلبه سی
دن نیجه یوز طالب مجتمع و هر بری نشر ایلدوکی تحقیقاتدن بهره مند و منتفع اولورلردی
بعده منقطعدر بر مقدار دخی مدتنده حران دن حکیم نصرانی یوحنا ابن حیلان دن
اخذ ایلدی بعده ینه بغداده رجوع ایدوب انده علوم فلسفه یی قرائت و کتب
ارسطونک جمله سنی تحصیل مهارت ایلدی روایت اولنورکه ارسطونک کتاب
نفس نسخه سی بعض علماء بولوب کوردیکه او زرنده فارابینک خطی ایله بن بو کتابی ایکی یوز
کره قرائت ایلدم دیو مکتوب ایدی و دخی دیرکه ارسطونک سماع طبیعی کتابنی
قرق کره قرائت ایدوب ینه معاوده یه محتاجم دیر ایدی و دخی دیر ایدی که اکر بن ارسطو

مشتمل السلم اکبر نام نزهه سی اولور دم بعده فارابی دمشقه سفر ایدوب بعده مصره وکیدوب عسکره
ینه دمشقه عود ایلیوب سلطانه سیف الدوله بن حمدان انکا احسان ایدوب هرکون درت
درهم وظیفه تعیین ایلدیکه زیرا دنیاده ازهد ناس اولوب مائل معاش ومسکن اولمیوب
توکل ایدیکه انکچون درت درهم اوزره اقتصار وقناعت اختیار ایلدیکه ودخی مائل خلوت
وانفراد اولوب اکثر اوقات آب جاری کنارنده ویا باغ وریاض جانبنده اوتوروب اشعار حفظ ایله
ایله تألیف وتصنیفه اشتغال ایدر ایدیکه واکثر تصانیفی رقعه لر اوزره یازوب کراریس نظم ایدرکه
تکمیل اوله انکچون اکثر تصانیفی فصول وتعلیقات شکلنده بعضا ابتر وناقص قالمشدر روایت
اولنور که برکون فارابی سیف الدوله نک مجلسنه داخل اولوب زی اتراک اوزره
اشتراوقانده ودخی معتادی اوله زی ایله اولمق ایدیکه پس مجلس مزبور مجمع فضلا ودرجه
ایکن طلوب خلقک اوستندن اتلایوب مسند سیف الدوله یه منتهی اولوب
تزاحم وتضییق بلکه مسندندن اخراج وتفریق ایلدیکه سیف الدوله دخی بعض غلمانیله
زبان مخصوصلری ایله خفیه سویلیوب ایدیکه شو شیخ اسائت ادب ایلدی بن
انکا بعض اشیادن سؤال ایدوب جواب حلیلدن اکر جواب ویرمزسه آنی ازعاج ایله
مجلسدن اخراج ایدک پس ابونصر بو کلامی استماع ایدیجک دخی بانی ...
ایله کلامه آغاز ایدوب ایدیکه ای امیر حالله مقام بر مقدار صبر وآرام ایله زیرا نتیجه امور
عواقبنده ظهور ایدر پس سیف الدوله ایدیکه بو لسانه دخی بیلورمیسن شیخ ایدیکه نعم بلکه
یتمش لساندن اکثرینی بیلورم پس قلبلرینده مرتبه شیخ جای کیر اولوب انواع تعظیم ایله
مجلسده جلوس اتدکدن صکره شیخ دخی جمیع فنوندن تکلم وجمله حضار مجلسه غلبه ایدوب
ایدوب پس سیف الدوله جای تنهایه وارب انکله خلوت ومشاهده معاحبت ایدوب
بعده بار ولطافت جائز ایدر ردیوب شیخ دکلدر دیوب بالجمله مساز جائزه ایدر
دیوب شیخ دخی نعم دیوب پس آلات طرب ومطرب واسباب سرور حاضر اولنوب
شیخ برکه آلت ساز نغمه سن تحریک ایلدی الا شیخ آکه ردّ وتعییب ایله ادنی نوبت ایلدی
بعده میانندن بر خریطه اخراج ایدوب ومرتاج اقلاح ... واظهاری تکبر ب
ایله ترکیب ایدوب برکونه لعب ایلدیکه جمله حاضر اولانلر بی اختیار خنده ایلدیلر بعده
اولاسنی تغییر ایدوب برطرز اخر دخی ترکیب ایدوب بر ضرب ایدیجک جمله سی کریه ایلدیلر
بعده ینه فک ایدوب ترکیب آخر ایله تحریک ایدیجک جمله سی نوم غالب اولوب
حتی بواب دخی نائم اولیجق شیخ قائم اولوب انلاری نیام ترک ایدوب کندو سی چیقوب
کتدیکه حتی روایت اولنور که قانون دیدکلری آلت انوک ترکیبیدر وفاتی سنه
تسع وثلثین وثلثمائه ده دمشقده وقوع بولوب مدت عمری سکسن قرب ایدیکه وکتب ورسائلدن
مصنفاتی چوقدر جمله سی نافعدر خصوصا علم الهی ده مصنفاتی اولان ایکی کتاب بی نظیر وتألیف
دلپذیریکه بریسی سیاست مدینه ایله معروف وبریکاده سیرت فاضله ایله مشهوردر

وبرکتاب شریف دخی تألیف ایلمشدر علومی احصا واغراضنی تعریف ده که بر فرد اول
وادی ده انکا سابق اولمامشدر وبراهین آنوک کندو کمی سمته ذاهب اولمامشدر وعقلا
علما براهین اندن حسنیه دکلدر شکلکت اغراض افلاطون وارسطوده اولان کتابلری کمعلومی
مرعلمک نزادی فرازیکا اسرار وقار ده مطلع وواقف بعضیدن بعضنه شناخت
ترکیبت ایله وصول اولور وفنی مباحث وکاشف اولمشدر اندن صکره فلسفه افلاطون
ایله ابتدا وافلاطونک اندن غرضنی اظهار وابدا ایلمشدر بعده فلسفه ارسطو
ایله اتباع ومؤلفات منطقیه وطبیعیه سنده اولان اغراضنی اظهار واطلاع مطلوب
طالب فلسفه ایله ملره انوک بو کتاب کثیر الانتفاع اولمشدر ودخی فاراب ماوراء النهرده اولان
مدائن ترکدن بر مدینه در مؤید دخی جمله اساطین حکمت وسلاطین ارباب فضیلت
ابو علی بن سینا انوک ترجمه سی مقدما ذکر اولنمشدر برکا دخی امام فخر رازی در
انوک احوالی دخی قریب تفصیل اولنور وانلارک مذهب ذاهب ومنهل مذهب حکم
وعلوم مدنندن شارب اولانلرک بری دخی نصیر طوسی در که اسمی محمد بن محمد در زمانه
سنده سلطان حکما ومقتدی جامع علوم متقدمین ومتأخرین ایدیکه ولادتی
سنه سبع وتسعین وخمسمائه جمادی الاولی سنک اون برنده یوم سبتده در
وفاتی سنه اثنی وسبعین وستمائه ذی الحجه سنک اون سکزنده نهار اثنینده غروب
شمس قرینده در بعده مشهور کاظمی ده علی ساکنها افضل السلام دفن اولندی
حقا که تدقیق وتحقیق ده آیت کبری ایدی وحل مواضع مشکله ده مظهر آثار عظمی ایدی خصوصا
لطافت تحریرده اکر متقدمین اکا التفات ایتمیوب اکثر جانب معنایه التفات
ایلمشلردر اما امام مزبور قوت طبع ووقار ایله تحریرده براسلوب خاص اختراع
وانتقاد ایلمشدر که کلامندن اخذ معنی آسان وتسهیل الفاظ ایله زائده وکلمات مختلفه دن
احتراز ایله عبارتی جزل اولمشدر مؤلفات اصل شرحی والوجه علی الرحم بو دررلرکه
اکر بو کلام ده تصحیح ... ایتمیوب وبو مدعاده تحقیق انوکله استرسک تصانیف
قدما یه آنوک زماننده تتبع وتفحص ایله که مابینلرنده تجربه فرق فاحش کبی ظاهر
وانلارده مرتبت وفضیلت باهر اولور بعده قائل شریفه جملهسی دخی انکاتغا اولنور
امر اطوار وسعت تقریرده انکا تقلید ایلمشدر حتی که تصانیفنده ناظر اولانلر قسمی ظاهر
لکن امام مزبور رجاوز دعوه مرتبه الغفور قسیمه غلو اوزره ایدیکه حتی که مذهب تبدیل
معتقدسادی سیاندن مفصح واول علی موضح در اندن ماعدا بعض امور دخی اندن
حکایت اولنور که علما ده اولان رتبه سی ایله مناسبت یوقدر جمله دن هلاکو دیدکلری
کافر ملعون بغداده کیروب ملکت تاتار معتبر ایدیکه اکا وزیر مصاحب ومشار اولوب
بوجه فتن وشرور وتجاوز احوال امور ظهور بولوب مری الدهر تواریخ آنلردن
اولوب جهانده مشهور اولمشدر که شرح وتفصیلی باعث تطویل اولور بیت

کمان مایجان ثابت اولور • فظن شرا ولا تسأل عن الخبر • لکن شیخ اکمل الدین تجرید
شرحنک آغازنده دیمشدر که شیخ علامهٔ جهان مولانا قطب الدین الشیرازیدن ایشتدم
دیمشدر که متن تجرید خواجه نصیرک تألیفی میدر یاخود دکلمیدر ناسک اختلاف ایتشلردر
بن اونی خواجه جلال الدینه اول خصوصدن سؤال ایلدم جواب ویردی که والدم کتاب
مزبوری باب امامته دکین وضع وتألیف وترتیب وتصنیف ایدوب وفات ایلدکده
ابن مطهر حلی آنی تکمیل ایلدی اول ابن شیعه‌نک غلاتندن اولوب اهل زیغ وضلال
ومستحق عذاب ونکال ایدی امری بو روایت اوزره خواجه نصیر طوسی لقیمهٔ شبهه‌دن
سالم وبری اولور • لکن جمهور قتنده خلافی مشهوردر • نه حال اوزره ایسه ملکی [illegible]
اکا حسبی • واعمال جمیع عباده علام ورقیب در • وابتداء علم تحقیقه [illegible]
معرفت حکمنده بو غایه قریبه قرین اولانلردندر شیخ شهاب الدین سهروردی
بلکه حکمت ذوقیه‌ده اکثره فائق • وانلاردن زیاده مرجح اولنمه حقیق ولائق در •
انوک دخی احواللری ذکر اولنمشدر • ودخی انلار سلکنه منخرط اولانلردندر العلامه مولانا
قطب الدین الشیرازی • والعلامه مولانا قطب الدین الرازی که ایکیسنک دخی ترجمه‌لری
ذکر اولنمشدر • ومولانا سعد الدین التفتازانی والسید الشریف الجرجانی بعدهم مولانا
جلال الدین الدوانی • ودیار بلادرم فضلاسندن مولانا مصلح الدین مصطفی که خواجه‌زاده
دیمکله مشهوردر • ومصلح الدین مصطفی که قسطلانی ایله مشهوردر • لکن بونلر [illegible]
تفسیر واصولین وفروعده اکثر متقدمین اوزرینه فائق اولمشلردر • الا امام فخر رازی که
انلار بو علومک جمله‌سنده ماهر اولمشدر • علوم حکمیه‌نک جمیع اقسامنده انلار ایله شریک
اولمش ایکن لکن انلارک [illegible] اقوی ایدی • ودخی علوم اولکه علم
الهی‌ده تصنیف اولنان کتابلر • وفاکه علم ریاضی وطبیعی‌دن دخی خالی اولمادیغی [illegible]
ایلدک که کتب مذکوره‌ده علومک جمله‌سندن [illegible] ذکر ایدوب [illegible]
اولکه علم مزبوری ذکر اولنان مثلا امام رازی‌نک مباحث مشرقیه‌سی • واکثر امثالی کبی [illegible]
[illegible] بلکه علوم حکمیه البته مخالف علوم شرعیه اولور دکلدر • بلکه خلاف الحق [illegible] مسائل یسیره
[illegible] ده دکلدر • بعض مسائل که ظاهرا مخالف در • لکن تحقیق اولنسه [illegible] موافق
واحد ما اخرا ایله معارف ومعالی در • شعبهٔ ثانیه فروع علم الهی بیانندهدر

علم معرفة النفوس الانسانیه یعنی نفوس انسانیه‌نک احوالنی معرفت اوکل بدنی تعلقی
وبعده بقاء عودی وقدیم میدر یاخود حادث میدر محشور میدر یاخود غیر محشور میدر
انوک بیاننده در • وبو علمک موضوعی وغرضی ظاهردر که [illegible] دکلدر

علم معرفة الملائکه علم مزبور باشدن مجرد اولان [illegible] متوقف دکلدر • وانلارک
احوالندن ومبدأ اندن صدورنک کیفیتندن • وبونک موضوعی وغایتی وغرضی علم الهی‌ده
ماهر اولانلر قتنده ظاهردر • **علم معرفة المعاد** بودخی بر علمدر که باحث نفسک [illegible]

علم معرفة النفوس الانسانیه
علم معرفة الملائکه
علم معرفة المعاد

مغار قلنسدن

مغار قلنسدن حکمه اولان احوالندن که بونلر اخری تعلق ایدرمی یاخود [illegible]
[illegible] کسب سعادت یاخود ابتلای شقاوت ممکن میدر • وانلاردن احد جانب اخری‌یه تبدیل
اولورمی • وبو ایکیسندن هر برینک سببی نه‌در • وبو علمک موضوعی وغرضی • ونفعی [illegible]
بیان دکلدر **علم امارات النبوة** یعنی علامات نبوتی بیان ایدر • وکرک انبیانک صفاتی
کرک قولا وفعلا اولان معجزات • وانلارک امثالی امور خارقه للعادات • وبونلرک نبوته دلالتی
بیلمکنی • وانلار ایله سحرک مابینده اولان فرقی • وصادقک کاذبدن تمییزنی بیان ایدر •
وبو علمک غایتی وغرضی غایت ظاهردر • وبونک منفعتی اعظم منافع وفائده‌سی اجل فوائد
وبو علمده مصنفات کثیره واردر • لکن شیخ امام ابی الحسن علی بن محمد بن حبیب الماوردی
اعلام النبوة نام کتابندن احسن وانفع واشمل واجمع یوقدر • وشیخ مزبور فقهاء شافعیه
کبارندن وعلماء عصرینک خیارندن ایدی • فقهی بغدادده ابی حامد اسفرائنیدن وابی
القاسم صیمریدن اخذ ایلمشدر • حافظ مذهب در مذهب مزبورده کتاب حاوی
انوک تألیفی‌در • ودخی تفسیر قرآنده تألیفی واردر • وکتاب النکت والعیون وکتاب ادب
الدین والدنیا • وکتاب الاحکام السلطانیه • ودخی قانون الوزاره وکتاب سیاسة الملک
ومذهب مزبورده کتاب الاقناع • وبونلرک سائر مؤلفاتی واردر • بلاد کثیره‌ده قاضی [illegible]
حکمی جاری وماضی اولمشدر • بغدادده توطن ایدوب سنه خمسین واربعمائه شهر ربیع
الاولنک سلخنده یوم خمیسده وفات ایلمشدر • مدت عمری سکسن التی یل ایدی •

علم مقالات الفرق بو علم اعتقادات الهیه‌یه متعلق اولان مذاهب باطله‌دن بحث ایدر
مذاهب مزبوره‌ده دخی سید الانبیاء وسند الاصفیاء محمد مصطفی علیه افضل الصلوة
والسلام • اخبار واعلام ایتدوکی اوزره یتمش ایکی فرقه‌در • وبو علمک موضوعی وغایتی
وغرضی ومنفعتی غایت ایله ظاهردر • وبونلرک جمله‌لرینی تفصیل مولانا قاضی عضد الدین
علم کلامده کتاب مواقف آخرنده تکفل ایلمشدر • ودخی جمیع عالمده اولان فرق مذاهبی
علی وجه المراد ذکر وایراد ایدنلردندر • محمد شهرستانی که کتاب ملل ونحلی [illegible]
ایلمشدر • مزبور شهرستانی ابو الفتح محمد بن ابی القاسم عبد الکریم ابن ابی بکر احمد الشهرستانی
درکه مذهب اشعری اوزره متکلم امام متبرز وفقیه متکلم‌در • احمد خوافی اوزره که انوک ذکری
مرور ایتمشدر • وابی نصر قشیری وبونلرک غیری اوزرینه تفقه ایلمشدر • وفقهده بارع
اولمشدر • وعلم کلامی ابو القاسم الانصاری اوزره قرائت ایدوب انده دخی متفرد اولمشدر
علم کلامده نهایة الاقدام نام کتابی • وکتاب ملل ونحل وکتاب المناهج والبینات وکتاب [illegible]
تلخیص الاقسام لمذاهب الانام جمله‌سی انوک تصنیفیدر • وغایت ایله کثیر المحفوظ وحسن المحاوره
ایدی علمه وعظ ایدوب ناس انوک استماعنه [illegible] سنه عشر وخمسمائه‌ده بغداده
داخل اولوب اوچ یل انده اقامت ایلیوب مجالس وعظده قبولی ظاهر اولدی • حدیثی نیسابورده
علی بن احمد المدینی‌دن وغیریدن سماع ایدوب • حافظ ابو سعد عبد الکریم السمعانی اندن [illegible]

علم امارات النبوة
علم مقالات الفرق

ایلشدر ولادتی سنه تسع وستین وباخود تسع وسبعین واربعمائه ده در حسابده
وفاتی دخی اثنا [illegible] سنه ثمان وباخود تسع واربعین وخمسمائه ده در شهرستان احمرزده
خراسانده بر بلده در منسوبدر شهرستانینک کتاب نهایة الاقدام اولنده وانکی بیت ذکر ایدرت احکام انشاد ایتمشدر
بیان ایلمشدر بیتی بو ایکی بیتدر بونلار در شعر لقد طفت فی تلک المعاهد کلها • وسیرت طرفی بین تلک
المعالم • فلم ار الا واضعا کف حائر • علی ذقن او قارعا سن نادم • مؤلف اصل شرحه مرحوم
والد ماجد علیه الرحمه بیورر که بن بعض مجموعه لرده بولدم که بیتی ابو علی بن سینا
رد ایدوب وارد در حق تعالی جلاله قول صدقه توفیق ومذهب حقی تحقیق میسر ایلیه والا حیرت
ضلال واقدام صراط سوی یه منهج واضح قویوب دن زائل اولور ودخی جلادت نبی اکرم محمد مصطفی
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنه اقتدا واول صراط مستقیم ومنهج قویمه اهتدا وسنتنه اتباع
وشریعتنه اختیار ایدن صحابه ابرار وائمه اخیار علیهم رضوان الملک الغفار که نجوم هدایت
ورجوم اهل غوایتدر انلارک اثرینه اقتفا میسر ایلیه بحرمة محمد المصطفی وآله وصحبه
اصحاب الوفا آمین **علم تقاسیم العلوم** بو بر علمدر باحث در اهم موضوعاتدن
الاخصه تدریج ایله تا که اکثر [illegible] موضوعی حاصل اولیه
بعض علوم اصول قبیلندن اولوب [illegible] علوم وار در که انوک فروعندن اولوب
بر قید حیثیت ایله مخصوص اولوب علم مستقل عد اولنمشدر امری علم بودر [illegible] علومک
اعمندن [illegible] اخصه تدریج اولنوب وجه [illegible] مقدار اولورده اندراج بحث اولنور
و تا که علم الهی موضوعی جهتندن اعم علوم اولدیغی علم تقاسیم علوم انوک فروعندن
عد اولندیغی [illegible] اخصدن اخصه تدریج دخی ایلمشدر مقدما مذکورا اولانک عکسی اوزره
[illegible] اولدیغی [illegible] اسبابی [illegible] و بو علمک موضوعی و علتی و غرضی و منفعتی جمله
مخفی دکلدر شیخ ابن سینا بو علمده بر رساله لطیفه تصنیف ایلمشدر و بو رساله که بر آنه
تنقیح و تهذیب [illegible] و بو علمده [illegible] والله اعلم بالقلوب والیه المرجع
والمآب **شعبه ثالثه** علم طبیعی [illegible] و بو بر علمدر که انده اجسام طبیعیه دن باحث
بحث اولنور و بونک موضوعی جسم در متغیر اولدیغی حیثیتدن و منفعتی معرفت احوال
اجسام در که بسیط اولسون افلاک و عناصر کبی که [illegible] مرکبه اولسون موالید ثلثه و
کائنات جو و انلارک غیری حوادث عجیبه و نوائب غرائب کبی که [illegible] و نباتات و
حیوانات [illegible] بو علمده اولان کتب [illegible] کتاب سمع طبیعی
سکز جزو ایراد ایلمشدر [illegible] اصول [illegible] ابن سینا [illegible]
تام بر مختصر [illegible] بعض کتابلر ذکر ایدرز [illegible] منطقی
و طبیعی و الهی یه مشتمل در [illegible] علم طبیعی نک دخی فروع سبعه سی واردر [illegible]
در که علم طب در و علم بیطره و بیزره در و علم فراست و علم تعبیر رؤیا در و علم احکام نجوم در و علم سحر
و علم طلسمات و علم سیمیا و علم کیمیا و علم فلاحت در زیرا علم طبیعی نک نظری یا جسم بسیط

علم تقاسیم العلوم

متنوع اولانه در یا خود جسم مرکب یا خود ایکیسنه عام اولانه در اجسام بسیطه دخی یا فلکیه
در که احکام نجوم در یا عنصریه در که طلسمات در و اجسام مرکبه دخی یا [illegible] لازم اولمیانه
علم سیمیا در یا خود خوارج لازم اولانه در اول دخی یا ذو نفس اولمیانه در [illegible] اولور
سیمیا در و ذو نفس [illegible] اول دخی یا [illegible] حدرکه اول فلاحت در یا خود مدرکه
اولور اول دخی [illegible] یا خود [illegible] بیطره و بیزره در و انلار مجموعا سنه
جاری اولانلر در و ذو نفس عاقله [illegible] اولان که انسانلر در اول دخی یا حفظ صحت و
صحتدن [illegible] استرجاع [illegible] اولانکه علم طب در و یا خود احوال باطنه سنه دلالت ایدن احوال
ظاهره سنه [illegible] اولانکه فراست در و یا خود نفسنک حسی [illegible] غیبتی حالنده اولانکه تعبیر
رؤیا در و اجسام بسیطه و مرکبه یه عام اولان علم کیمیا در امر کیمیا بو علوم سبعه معلوم
[illegible] شعبه ده ذکر ایده لم بعده فروعات [illegible] دخی شعبه اخری ده ذکر ایده لم ان شاء الله تعالی
شعبه رابعه علم طبیعی فروعنده در **علم الطب** بر علمدر که انده
بدن انساندن بحث اولنور صحت و مرض [illegible] جهتندن تا که حفظ صحت و مرض زائل ایچون •
جالینوس ایدر طب حفظ صحت و رفع علت در و بو علمک موضوعی بدن
انساندر صحت و مرض حیثیتندن و منفعتی ظاهر و بیّن در هر فردک اکا احتیاجی [illegible]
و بو علم فخر و شرفده امام شافعی نک رضی الله عنه قول شریفی کافیدر که بیورمشدر العلم
علمان علم الطب للابدان و علم الفقه للادیان حضرت [illegible] امام علی بن ابی طالب
کرم الله تعالی وجهه [illegible] بیورمشدر علوم [illegible] فقه که ادیان ایچوندر و طب
ابدان ایچوندر و هندسه که بنیان ایچوندر [illegible] نجوم که زمان ایچون
و دخی معلوم اولا که طبی اول تدوین ایلیان بقراط حکیم در که [illegible] مشهوردر و بعض علوم [illegible]
کمال [illegible] مذکور در و زمانه [illegible] طبیبلر [illegible] فضل الحکماء [illegible] فیلسوفلر [illegible]
اسکندردن [illegible] مقدم ایدی علم طبده تصانیف [illegible] وار در [illegible]
مناقبه اولوب [illegible] ضعفا ایدوب بلاد [illegible]
[illegible] ایدی ملوک [illegible] ایدی بلاد شامدن حمص [illegible]
وکاه دمشقه [illegible] اولوب [illegible] تعلیم [illegible]
[illegible] بقراط [illegible] مشهور [illegible]
معمور بر جای معمور وار در و [illegible] طبیب فاضل و فیلسوف کامل و جمیع اشیایه علم تام [illegible]
و جالینوس بعد الاثر [illegible] وار در و صناعت تجربه [illegible]
[illegible] عجائب [illegible] اولوب [illegible]
[illegible] اعتراف [illegible]
[illegible] عالم [illegible]
بلاددن [illegible] تعلیم و تکمیل [illegible]

تواهلك ظهوری تاریخ بخت نصرك ظهورندن الی سنه سنه واقع ایدیکه بهمن ملکلکده در ودخی
بو سنه ده حضرت عزیر ظهور ایتمشدر یاخود ظهورندن بیلیر ایدیکه بهمن کتب ناقوسه واردر کرن
عویره ایله معتبره در بعده جالینوس حکیم ظهور ایلدیکه فیلسوف طبیعی یونانیدر ارض یونانیدن
مدینه فرغاموس ده در عصرنده امام اطبادر فقهاسی هو و فقنده رئیس حکما طبیعیون ایدیکه
علم طب ده و سائر علم طبیعت و علم برهانده کتب جلیله تالیف ایدوب جمله متعلقه تکمیل
ایلدیکه دو حضرت مسیح دن ایکی یوز ییل مقداری متاخر ایدیکه و اسکندر دن بشیوز ییل
ودخی زیاده متاخر ایدیکه ارسطاطالیس دن صکره علم طبیعیده بقراط و جالینوس دن
اعلم اولدوغی معلوم و مسلم دکلدر بعضلر دیمشدر که جالینوس بلاد الیسادن در که
قسطنطینیه نك شرقیسی ده در کیاصره روم دن التنجی قیصر که نیرون قیصر در آنوك دولتنده
ایدیکه دور بلاد و امصار و تحمل مشاق اسفار و کسب علومه کوشش بسیار ایدوب علم
طب و فلسفه ده بلاغت ده بارع اولدوغی ظهور اولنمامه اول بیری باشنده ایدیکه بعده
بکرمی درت یاشنده معام تعلیم و افاده ده قائم و مطلبه جمیع علومی القا و احاطه ایله
اهل زمانه فائق و غالب اولوب علم بقراطی تجدید ایدوب علم تشریحده فرید اولدیکه و الحی
دخی زمانه سنده علم سالحی جالدن اعلم ایدیکه و جالینوس دین نصرانیه ایله متدین
زمانه سنده دین مزبور شیوع و ظهور بولوب و دیدیلرکه بیت المقدس ده بر کیمسه
اکمه و ابرص ابرا و موتیه احیا ایدر پس جالینوس قصد ایلدیکه بیت المقدسه
واروب کندوسنی ملاقات ایده فرصت باری بقیه اصحابنه ملاقی اولدی حکمت خدا ایله
وطنندن جدا اولوب کندکده مدینه سلطانیه ده وفات ایلدیکه قبری دخی انده در مدت
عمری سکسن سکز سنه ایدیکه مدت مزبوره ده هر کون حکمتدن بر جزو قراءتنی نفسنه
التزام ایدوب ترك واقع اولسه نفسنی مؤاخذه ایدردی مطلقا ملوكدن بر شیئی قبول
ایتمامش و علمای اکل و جلیلنه دخول ایتمشدر اکر اول و عامه عالمدن رسم علوم و مدارس
جمله داثر و دارس اولوردی اول کلوب آثار و معرفتنی تقویم و غامضی شرح و تعلیم
و مستعملی ابقا و مشکلاتنی افصاح ایلدیکه حتی زمانه سنده معاصرلری اولان
نیجه فلاسفه جانبندن آنوك ذکری ماند موتی بی نام و نشان اولدیلر جالینوسك
ظهوری وفات بقراطدن الی یوز التمش بش ییل صکره اولمشدر عمرنده ریاست علم
انكا منتهی ایدیکه انكا حضرت مسیح علیه السلام التی یدی ییل مابی اولدو حضرت مسیحدن
اقدم در مؤلف اصل مترجم والد ماجد علیه الرحمه بیوررلرکه معلوم اولاکه جالینوسك
وفاتندن بو تاریخه دکن که هجرت نبویه دن علی صاحبها افضل الصلوة واکمل التحیة
طقوز یوز قرق سکز ییل در تقریبا بیك درت یوز بیش الی ییل در والله تعالی اعلم
ودخی علم طبده اولان مشاهیر علمادندر محمد بن زکریا ابو بکر رازی که طبیب ملی ایدی
بلا مدافع و مقتدای اطبای ملیین ایدیکه من غیر منازع اندن ماعدا منطق و هندسه

و بعض علوم فلسفه ده ماهر و هر برنده بحر و فضلی بحر زاهر شارق ربانی ایدیکه اولا ضرب عود ده
اشتغال بعده نعم فلسفه یه اقبال ایدوب اندن دخی حظ اوفر نائل و جمله خلق علم و فضلنه
معترف و قائل اولوب کتب کثیره تالیف ایلمشدر که اکثری علم طب ده در علم الهی ده دخی
توغل ایدوب لکن بعض اغراضه فهم و استقصا ایده میوب تقلید اناده تحیف و انتحال
مذاهب ضعیفه ایدوب مارستان ریّ و مارستان بغداد ده تدبیر ایدوب آخر عمرنده دست
عمی ده اسیر و سنه عشر و ثلثمائه ده زمانده بدن کبیری نعمت جاندن کسبه اکوب
وفات ایلدیکه برکون مزبوره دیدیلر چشمکی علاج ایدوب شکی کیر ایلمك صلاح بویرا اولوردی
جواب ویره دیکه ایتمم زیرا که دنیایی کوردوم هر حالی طال اولدی عینمه کمال کلدی
بو حالی اختیار ایدوب دنیادن اغماض عین ایتمك راجح کوردوم مروایت اولنور که صنعت
کیمیایی دخی تحصیل اولنه صبحی کامنی تکمیل ایدوب دیرایدیکه صنعت مزبوره نك
وقوعی کرچه اغرب در لکن استاعدن الیسا مکانه اقرب دراول علمده دخی اول ایکی
کتاب تالیف ایلمشدرکه ندوسی دخی بر دکرم و فقرایه حس الاذی و جمیع ناسه بار رحم
و رحیم ایدیکه و کتابندن قطعا مفارقت ایتمیوب کلی یدیکه البته برمؤلفی تسوید و یاخود تبیض
ایله اصلاح و تسوید ایدردی حتی تصانیفی طب و فلسفه دن کتب و رسائل جمعا یوز اللی
التی یه واصل اولمش ایدیکه و جمله سی نفعی و مقبول اولمایدر تا نافع ایدیکه و انکلر
ودخی علم طبده اولان کتب مختصره دندر که غایت ایله نافع و طلابه مبارکدر اول
کتاب موجز ابن نفیس درکه علی بن ابی الحزم علاء الدین ابن النفیس الطبیب المصری کا درکه
علم طب ده صاحب تصانیف فائقه در مؤلف کتب رائقه در جمله دن کتاب موجز
و شرح کلیات قانون در بو ذات که بری علم طبده ماعدا مذهب شافعی ده فقیه
و شارح کتاب تنبیه در و طبقه دخی ذکر اولنمامزدر ماعدا بر کتاب تصنیف ایدوب
شامل اسمیه تسمیه ایلمشدر و دیمشلردر که اکر کتاب مزبور تمام اولسه اوچیوز مجلد اولوردی
لکن جلدلردن سکسن مجلدی تمام اولوب باقیسی واصل رتبه اختتام اولامشدر
ذکر اولنور که بو کلو تصانیفی حکمه ذهنندن املا ایدردیکه اصول فقه و منطق ده
دخی تصنیفی واردر و با جمله جمیع فنونده مشارك ایدیکه اما علم طب ده و جهله ده
زمانده مثلی مفقود و ابن سینا دن صکره نظیری بولمامش ایدیکه بلکه علاج
اندن دخی اعظم ایدوکی بین الحذاق مسلم ایدیکه علم طبده شیخ مهذب الدین الدخوار ایدی
وفاتی سنه ... و ثمانین و ستمائه ذی القعده ده سکسن ییلی برنده اولوب
سکسن ییل مقداری اولمش ایدیکه بعد الوفاة اموال فراوانی قالوب کتب و املاکنی مارستان
منصوریه یه وقف ایلمشدر و دخی غایت ایله مفید اولان کتبدندر ابن سینانك کتاب
قانونی انوك ترجمه سی و احوال علوم اولمشدر کتاب قانونه سابقا مذکور اولان ابن
نفیس برشرح بی نظیر تالیف و تصنیف ایلمشدر و علامه شیرازی دخی شرح ایلمشدر

علم البيطره

يكيسي دخي ذكر اولنمشدر اما شروحي موجز چوقدر جملهدن شرح جمال الدين اقسرائي ودخي شرح
سيد بركلي ونقيسي در وكتب مبسوطهدندر كتاب مختار كه ابن هبل جمع واختيار ايتمشدر
وكتاب الماة كه مسيحي تاليفيدر وكامل الصناعه كه ملكي ديدكلريدر ودخي تذكره سعديه وشفاء
حاجي پاشا وبونلرك غيري. علم البيطره بر علمدر كه انده حيوان مخصوصلرك
احوالندن بحث اولنور كه اول خيلدر صحت ومرض اولندقده كه انده صحتي حفظ اولنوب
مرضي ازاله اولنور دخي جهتندندر وبو علم خيلك نسبتي علم طبه منزلهسندهدر انسانده
وبو علمك موضوعي وغايتي وعوضي منتصب اولانلر قسمنده ظاهردر اما منفعتي اعظم منافع
جليله وفائدهسي اجل فوائد جزيلهدر زيرا عمود اسلام ومستولي دين سيد الانام عليه
افضل السلام در وبونكلا اصدار كمال دين حبين محكم ومتين اولور كه اولاجهاد دخي خيل
ايله در بلكه حج بيت حرام ده دخي نهايت مقصود ومرامدر ودخي سر خيل زمره انبياء
وسابق حلبه رسالت اولان سيد اصفياء محمد مصطفى عليه الصلوة والسلام
خيل حقنده اولان نوايه خيل جانبنه تحريضا ايدب بيورمشدر الخيل معقود في نواصيها
الخير الى يوم القيمه يعني نواصي خيلده معقوددر يوم موعوده وبحثه في الولفي خيل ايله تحصيل
اولنان وجوه منافع شويلهدر پايان در كه قابل شرح وبيان دكلدر ودخي بيورمشدر
من قدر على شيء دابه فلينفق بما في تنها تا نيه رزقها وتعيبنه على رزقه يعني هر كم كه بر دابه
بهاسنه قادر اوله نفسنه قادر اوله وليوب مال اله اشترا ايتكله اجرا ايليسون زيرا انوك
رزقي هردم خزانه غيب الهيدر ودرياي لطف ناسنتاي وار دخي دولوب اندن ماغدا
اول دابه دخي كملنا اوله دوشكيسي منافع استغفار ايله ما حاجت رزقنه دخي معاشي وزانوك
سبي ايله نجه منفعتي حاصل اولور ودخي حضرت صلى الله عليه وسلم بيورمشدر عليكم بالاناث
انجبول فان ظهورها حرز وبطونها كنز يعني قبلك سرتي حرز سيكه تزكيه وفساق دركه
لازم اولوب اندن مفارق اولماك زيرا انلارك ظهري حرز حصين ومانند قلعه متين
يعني كمال سرعت ايله ظهر نده بر كمسه اولوب صاحبي الوب قاچوب اعدايي شتتلوب حفظ
وصيانت ايدر وانلار بطونه دخي بر كنز لطيف دركه هر بيلي كند دنسيكي دونده منجر
باسب بي تنظر پيدا اولور وبونلرك غيري اوصاف خيول ملاح ده نجه احاديث
صحاح وارددر صدق رسول الله فيما قال ووجب علينا اتباعه في كل ما صدر عنه من المقال
وبونلاردن ما عدا هر زمان وهر انده جميع ملك ايله خيل فرس معروف اشراف واماثل
اوبلقدن زائل اولماشدر حنين بن اسحق بو بابده تاليف ايتدوكي كتاب كافي
ووافي مقصودده ولفي در. علم البيزره بو علم علده احوال جوارح دن
بحث اولنور ويحثي حفظ ومرضي ازاله ايتدن وصيدده قوت ضعفيه ودلالت ايدن
علامتي معرفتي جهتندن وبو علمك منفعتي ظاهردر كه بر فرده خفي دكلدر وكتاب البازنك
انواعي بو علمده كافيدر. علم النبات بو علمده نوع نباتك خواص وعجائبندن

علم النبات

علم الحيوان

واشكال ومنافع ومضارندن بحث اولنور وبو علمك موضوعي نوع نبات در وفائده
ومنفعتي بونلار ايله تداوي در وابن بيطارك بو علمده تصنيف فائقي واردر ودخي كتاب
مالابد الطبيب جالينوس وانوزن انفع كتاب اولمازمو بعض خواص نبات دخي ضمن كتب
طبيه ده موجوددر. علم الحيوان بو علم انواع حيوانانك خواص وعجائبندن ومنافع
ومضارندن باحث در وبونك موضوعي جنس حيوان در كرك بري وبحري وماشي
وزاحف وطائر وبونلرك غيري وبونلردن غرض حيواناتدن انتفاع وكسب دوا ايله
ومضرتلرندن تحرز واجتنابدر وهر برينك عجائب احوال وغرائب افعالنده وقوف اهتداء
شلا غرب اندلسده بر حيوان واردر كه اذن آنوك جانب اعلاسي الطف الحاظ ايله
علاجلرهم وبر بلوره نجات وسطى اكل ايليسه كا علم نبات ايله بر بلوره ضمان عجزني يعني دخي علاجينه
اكل ايليسه الحاد ضا الجنده وغائب اولان معلولرك موقتي وبر بلوب بر بيره وكلب
آبدن خالي اولسه قاچ ذراعدن آب چقار بقياس ايدر وبو علمده كمال الدين الدميري
مختصر وبر مطول ايكي تصنيف خوب بكمال ايتمشدر مؤلف اصل بن اني كورمشدر ودير لكه
ودخي خواص الحيوان ايله مسمي بر مختصر كوردم اول دخي بو بابده كافيدر لكن مصنفي بيلمدم
وبو سوزلر. علم الفلاحه بر علمدركه انكله نباتاتك كيفيت تدبيري بيلنور
اول ظهوردندن منتهاي كمالنه دك تدبيري ودخي كمال اصلاح ارض ايله اولور اجراء ماء ايله
يا خود ارضي مخلخل ايدب معفنا تدن حمايت ايدر دخي ايله كه ساد وسرقين وضع ايتمك
ويا خود اوقات بردوده ايراث حرارت ايدرسه ايله اصلاح كه رعايت اهويه ايله
بلله احوال ارض اختلاف اهويه واماكن ايله مختلف اولور عقده قوانين وقواعد فلاحت
دخي مختلف اولور واختلاف اقاليم ايله وبونك منفعتي حبوب وثماري تزكيه ونظيف ايتكدر
وبو علم تحصيل انسانه لازم وضروريدر امر معاشي تكميل ايچون اول سببدندر كه اسمي
فلاح مشتق اولمشدر بقاء معاشده در وبو علمك لطائفندندر وبعض نباتك قبل اوانه
بي وقت ايجاد اولنوب تدبير وعلاجي وبعض بهار بعيد اصلاح اوليان شيء دن استخراج وبعض
اشجاري بعض اخرا ايله تركيب دن تحصيل ثمره عجيب وبونلارك غيري نجه وضع غريب
ظاهر وهويدا اولور ابو بكر بن وحشيه فلاحه ايله مسمي كتابنده ذكر ايدر طائفه نبط دن
نقل ايدر كه بر كمسه كه شجره دخي تكا طرفني دونه ايدر ودونده نظر ايتمك معتاد اولسه نقصده
اصلاح فرج وفرج وازاله ايچون ودخي نوع ايدر والله تعالى اعلم. علم المعادن
بر علمدركه انكله فلزاتك اولكي معلوم اولور كه طبايع والواني نجه در ومعادنده كيفيت
تولدلري نه وجهله در وكيفيت استخراجي وهم اجزاء ارضيه سندن استخلاصي وطبايع اوزرنه
تقاوتي معلوم اولور ومعادنك مددي جمله معادن يدي بيوزدر ودخي بيلدر وبونك منفعتي
خواص وعوام دن براحده مخفي اولماز وبو علمده تصانيف كثيره واردر ارسطو نك كتاب انفعدن
انفع واجمع بو فندر. علم الجواهر بو علمدر كه باحثدر جواهر معدنيه نك كيفيتندن

علم الفلاحه

علم المعادن

علم الجواهر

کرک جواهر بریه اولسون الماس احجار یاقوت وفیروزج یه کرک بحریه اولسون در ومرجان کبی وبونلرک غیری ومعرفت جیده وخوبنه ردی وغیریله خوبیندن تمییز وهر نوع بو خصوصی اولان علامات ایله تقییب وتشخیص ایکدر وهر برینک منافع وخواصنی بیلکدر وبو علمک غایت وغرضی بر کسبه خفی دکلدر وبونده تصانیف کثیره وارد رکه مشهوره در علم الکون والفساد بو علم باحث در امطار وثلوج وبعد وبرق وبونلرک امثالنک کیفیتندن وبعض بلادده موجود اولوب بعضنده اولمادوغندن وبعضی نافع وبعضی مضر اولدوغنک سبیندن وبونلرک غیری احوالدن علم قوس قزح بو علم باحثدر آنوک کیفیت حدوثندن وحدوثنک واستدارہ سنک واختلاف الوانک عقیب امطار وطرف انهار ورحونلنک واکثر نهارده اولوب احیانا ضوء قمرده دخی اولدوغنک سبیندن وعلم کون وفساد ده حدوثنک اسبابندن وبونلرک غیری احوالدن باحثدر علم الفراسه برعلمدر که انکله انسانک اخلاق معلومه اولور احوال ظاهره سندن یعنی الوان واعضاء واشکالدن استدلال ایله وبالجمله خلق ظاهر ایله خلق باطنه استدلالدر وبونک موضوعی ومنفعتی ظاهردر وبو علمده کتاب امام رازی کتاب ارسطوطالیسک خلاصه سیدر نیچه زیادات مهمه ایله ایله فلیمونک دخی فراسته بر کتابی واردر اما تسواته مخصوص دره وکتاب السیاسه که محمد صوفی نکدر وبو علمده مختصر مفیددر وبو علمک شرفنده کافیدر حق تعالی نک ان فی ذلک لآیات للمتوسمین قول شریفی ودخی شرفنه تمامله کلام شریفی ونبی علیه السلامک اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنور الله قول شریفی ودخی کان فیمن قبلکم من الامم محدثون وانه لو کان فی امتی لکان عمر قول شریفی مؤلف اصل مترجم والد ماجده علیه الرحمه بیورر لرکه محدث فتح دال ایله اسم مفعول صیغه سیدر ظن وفراستنده مصیب ایکدرکه گویا اول امور دن اکا خبر ویرلشدر واول تقدیرجه معنای حدیث شریف ویکدرکه سزدن مقدم گلان امم ده محدثلر واریدی یعنی کمال فراست لرندن گویا خبر ویرلشلر کبی اصابت ایدرلر اکر بنم امتمده دخی اوله عمر اولوردی واللّه تعالی ورسوله اعلم ودخی معلوم اوله که علم فراسه ایکی قسم دره قسم اول تجربه ایله حاصل اولاندر زیرا تجربه ایله انسان ایدر که بعض امور ظاهره اخلاق باطنه یه دال اولوب انکله اخلاقه استدلال اولنور امری حکمانک بولدقلری فراستدر حکمت طبیعیه فروعندن معدود اولان بو مرتبه دره قسم ثانی فراست شرعیه در که نفسی اخلاق ردیه واوصاف ذمیمه بهیمیه دن ترکیه وتخلیه واعمال حسنه شرعیه وریاضات بدنیه وقلبیه ایله تحلیه سببی ایله حاصل اولان نور یقینیدن مستفاد در حتی بو مرتبه یه واصل اولور که نور خدا اکلیندن بعدا ولما اولوب انکله نظر حاصل اولوب کنت سمعه وبصره الذی یسمع ویبصر به مرتبه سنه مظهر اولوب حق تعالی نک باطنی اولورکه انکله ابصار ایدر ودخی اولور که انکله اشیدر ان الله لا یخفی علیه شیء فی الارض ولا فی السماء آیتی بو جهتنک

علم الكون والفساد

علم قوس قزح

علم الفراسه

٥٥

حقنده حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنور الله بیورمشدر اما حضرتک قد کان فیمن قبلکم من الامم محدثون قول شریفی فراست طبیعیه یه اشارتدر که حق تعالی جمیع نفوسک انوک اوزرینه مفطور ومجبول خلق ایلمشدر وبالجمله فراست شرعیه مقتبس انوار ربانیه ایله معاینه در که اول انوار نور تطهیر موهبتی که الله نظامه والکمال الدولوب انوک حقنده حضرت نبی مختار المؤمن ینظر بنور اول علیه اظهار بیورمشدر ودخی حضرت ثوباندن رضی الله عنه مرویدر انکار نبی علیه السلامدن روایت ایدرکه احذروا دعوة المسلم وفراسته فانه ینظر بنور الله وبتوفیق الله بیورمشدر ودخی اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنور الله بیورمشدر ثم ذکرا ولنمشدر ودخی حق تعالی نک اومن کان میتا فاحییناه قول شریفنده احیادن مراد نور فراست ایله احیادر دیمشلردر امدی بو مقدمات ذکر اولنان کلمات حکمت سماتدن معلوم اولدیسه شویله معلوم اولاکه هرکسک اخلاق انفاسنه واقف ومعاصینک صغائر وکبائرندن مجتنب اولوب اوصاف حمیده متحلی واخلاق نبویه ایله متخلق وآداب مصطفویه ایله متحلی اوله وخیر وشری وجلب نفع ودفع ضرری انجق الله دن کوره وبر طلوقه بوقتن حاجت لحلول النقمات اعتقاد وطرفة العین ده غیره اعتماد ایلیه آنوک فراستی مانند آفتاب جهانتاب نورکی ساطع وضوء بارق ولامع اولوب جمیع نطقنده صادق واقوال حقه مطابق اولور ومعنده بهشته بحر المقابس مؤلف اصل مترجم والد ماجد علیه الرحمه بیوررلرکه بهشته بر رجل اسمیدر وبو کلام مثلدر که خبرک صحتنده ضرب اولنور وبونک موردی مشهوردر ومعلوم اولاکه بو علم فراست بر علم نافعدر که بو محله ملوک وصعالیک اختیار زوجه وصدیق ومالیکده وبونلرک غیری اموردن دخی منتفع اولورلر من جمیع الناس بو علمدن لابددر زیرا مطلقا انسان مدنی بالطبع اولوب نافع وضاری اولاندن تمیز محتاجدر پس بو علمک اول صناعده مدخل عظیمی مقرردر والله تعالی اعلم علم تعبیر الرؤیا بو علمدن تخیلات نفسانیه وامور غیبیه مابینده اولان مناسبت نوف اولنورکه اوکمیدن نفسیه یه انتقال وانکله خارجده اولان احوال نفسانیه یه ودلجوز آفاقده جاری اولان احوال استدلال اولنه وبو علمک منفعتی امورآتیه یه تبشیر وباخود انذار وتحذیر دره ودخی معلوم اولاکه رؤیا نفس ناطقه نک فعلی دره بعض باطله بونک اصلی اولمامق اوزرنده ذاهب ولمشلردر لکن اول کلامک اصلی یوقدر زیرا اکر رؤیانک اصلی اولماسه بو فوایدانسانه وایجاد بی فایده اولوب لازم کلور فتعالی حکیم علی الاطلاق وما ذلک الا بنفس العمر وآلا ورمادعیه خلق باطلدن منزه ومبرادره بالاتفاق بو رؤیا دخی ایکی نوع دره بر نوعی که اکثر واقع اولان اولدر اضغاث واحلام واحادیث نفس وخواطر وتمشاهده اولنان منام دره زیرا

علم تعبیر الرؤیا

اول حالده نفس عاشند ماه متنوع معرفت مهیج اولوب شکل صورت قبول ایدر بر نوعی دخی که
اول اقلدر رؤیای صحیحه در اولدخی ایکی قسمدر بر قسمی محتاج تأویل در و بر قسمی کلدر اول
سیدندر که مجرده بر مرتبه مهارت کرکدر که اضغاث و احلام ایله غیرتفرقه قدرت کمالات
جسمانیه یا بینی تمیز و طبقات ناس میلننی فرق و تشخیص انمکه ممکن اوله زیرا ناسک
بعضی واردر که رؤیاسی صحیح اولماز و بعضنک صحیح اولور صحیح اولانلرک دخی بعضی واردر که
احکاما منده اشیاء عظیمه وامور خطرناک القا اولنور بعضنه اول مرتبه اولمازه اول
جهتدندر که یونانیون دیمشلردر که معتبر واجبدر که حکما و ملوکک رؤیاسنی تعبیره
اشتغال ایلیه طعام وار اول نفسک ایلیه زیرا اشرافک رؤیاسی ضبوتدن برجزء در
نتکم حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله بیورمشدر الرؤیا الصادقة جزء من ستة
واربعین جزء من النبوة و دخی علم مزبورده تألیف اولنان کتب مختصره دندر فوائد النوائم
نام کتاب که ابن دقاق تصنیف ایلمشدر و متوسطه دندر شرح البدر المنیر که حسنی هدر
و کتب مبسوطه دندر ابن سهل مسیحینک تألیفی مولا محمد بن قطب الدین الازنیقی نک
تألیفی که مولانای مزبور بلاد فرک مشاهیرندندر علم و فضل و زهد و ورع و شفقتله متصل
و ناطق الکتب دیباچه سنده جامع بر مختصر تألیف ایلمشدر و دخی سلفدن علم تعبیرده ماهر
اولنلر نهایته ما شاء الله دندر حضرت محمد بن سیرین حضرتلری جانب تعبیرده اشتغال ایتمشدر که بر کمسه
رؤیاده کوردیکه جمیع رجال و نسانک فرجلرینی مهرلردی ابن سیرینه کلوب رؤیاسنی
تقریر ایلدکده تعبیر ایدوب بیورمدیلر که سن مؤذنسن رمضانده طلوع فجردن مقدم
اذان خیر اولدیغنک حلقک خورنده اوقودی ودخی کو باختم ایلدک وفی الواقع اویله ایدی
و بو حکایت دخی اولنور که بر کمسه سؤال ایدوب دیدیکه رؤیاده کوردم که زیتونه زیت
اوروردم صورتیه ابن سیرین ایندی اکر صادق ایسک سنک تحت تصرفکده اولان
والده کدر بیس ستحقیق ایله مضطرب اولوب تحقق ایلدی فی الواقع والده سی
چیقدی زیرا اول شخص دخی کفار دن سبی اولنمشدی مکره والده سی دخی سبی
اولنوب و غلط جاریه دیو آلوب تعرف اتحت اعتبار و دخی حکایت اولنور که امام اعظم
و مقتدای امم ابو حنیفه کوفیده جوزی عن ربه بلطف و کوفیه رؤیاده کوردیکه کویا علیه
السلام که قبر شریفنی نبش ایدوب عظام کریمه لرینی صدر لرینه جمع ایدرلر بو رؤیایی تأمل
عظیم خائف اولوب ابن سیرینه وارب کند و لرینی کتم و اخفا ایدوب واقعه لرینی
بیان ایلدیلر ابن سیرین ایندی بو رؤیا سنک دکلدر ابو حنیفه نک
اولدیغی دخی بیورردیلر که ابو حنیفه بنم ابن سیرین ایندی اظهر که کشف ایلدی امام دخی اظهار
کشف ایلدی کورردیکه ایکی کتفی میاننده بر خال وار ایدی ابن سیرین ایندی سن اول کسه سن
حضرت رسالت پناه حقلرنده بیورمشدرکه یخرج فی امتی رجل یقال له ابو حنیفه بین کتفیه خال
یحیی الله تعالی دینی علی یدیه یعنی بنم امتمده بر کسنه ظهور ایدر ابو حنیفه دیرلر

شهور اولور که زنک ایکی کتفی بیننده بر خال واردر حق تعالی بنم دینمی انک الی اوزره
احیا ایدر امام ابن عکره ابن سیرین ایندی بو دانقودن خوف ایله تحقیق نبی مصدوق صلی الله
علیه وسلم حرمته علمده دخی اکا واصل اولور فی الواقع دیدوکی کبی اولوب رؤیاسی
مسلا و قدا اولدی ابن سیرینک بو نک امثالی حکایات کثیره و تعبیرات مشهوره سی واردر کتب
سیر و تواریخده مسطور والسنه ناسده مذکور و مشهوردر اول کتبه مراجعت ایله علوم
اولور

علم احکام النجوم

بو بر علمدر که انکله تشکلات فلکیه ایله عالم کون و فساده
وقوع اولان حوادثه که احوال کائنات جو و معادن و نبات و حیوان در استدلال اولنور
تشکلات فلکیه دن دخی مراد اوضاع فلکیه در و کواکبک اوضاعیدر که مثلا مقارنه و مقابله
و تثلیث و تسدیس و تربیع کبی و بو علمده اولان مختصراتدندر کتاب مجمل الاصول کوشیار
تألیفیدر و کتاب جامع الصغیر که یحیی المغربی نک در و متوسطاتندندر کتاب البارع
و کتاب المغنی و کتب مبسوطه دندر مجموع ابن شرع و کتاب الادوار ابو معشر کدر
و کتاب الارشاد ابی ریحان بیرونی نک و مواليد حبيبی نک و کتاب بل سنجی نک و قرانات
بازیارک و مسائل قصرانی نک و اختیارات علائیه و درج الفلک تنکلوشانک
و تفهیم بیرونی نک و دخی علوم اولاکه علمادن جمع کثیر مطلقا علم نجومی تحریم ایلمشلر
و اجتناب اولنسلردر بعضلر دخی کواکب بالذات مؤثردر دیو اعتقاد ایلمکله امام دریس
حضرت امام شافعی دن ذکر اولنور که دیمشدر اکر منجم اعتقاد ایدرسه که حق تعالی دن
غیری مؤثر یوقدر لکن عادة الله بو نک اوزره جاری در که کواکبک شوطنیه
حرکاتی و اوضاعی اولسه شو یله احوال اقوا اولور اما هر حالده مؤثر ینه خدای تعالی
بو مرتبه ده بنم قائده یاس یوقدر اول تقدیرجه ذم اولنور دخی بیلر و مؤثر حقیقی
نجوم اولدغی اوزره اعتقاد مذموم در ابن سبکی طبقات کبری سنده بو یله ذکر ایلمشدر
دیو باید و کتاب مفتاح دار السعادة صاحبی کتابی فهم حرزتدرز زیاده اطناب ایلمشدر
لکن طعن و تعییرده افراط و تکثیر ایلمشدر

علم السحر

معلوم اولاکه بو شول
نسنه دن که اکثر عقوله سببی خفی و استنباطی صعب قوی اوله و حقیقتده هر نسنه که
عقول خرد ایدوب نفوسی کند و به منقاد و صاد ر اولان اقوال و افعالی اصغا و تعجب و استحسانه
معتاد ایلیه اول تقدیرجه بو علم باحثدر احوال فلکیه و اوضاع کواکبک موقفدن و هر برینک
امور ارضیه و مواليد ثلثه ایله وجه خاص اوزره ارتباطندن که اول ارتباطا و امتزاجدن
نتیجه افعال غریبه و اسرار عجیبه ظاهر اولور که اسباب عقلی خفیه اوله یعنی مواليد ثلثه نک
بعضی بعضی ایله اوضاع فلکیه و انظار کوکبیه نک اوقات متناسبه سنده جمع و
ترکیب ایلیوب انکلا نجه وضع عجیب و کار غریب بیدا اولاکه اثری ظاهر و علتی و سببی
کامن و خفی اولمغله کیفیتنده عقول حیران واذکیا و فحول عقلی بولامیوب سر کردان
اولالر و بو علمک منفعتی بودر که تحصیل اولنه اندن حذر ایتمک احول لکن علما و کتبه

زیرا علمی شرعده حرامدر مگر علمی حی دعوای نبوت ایدر ساحرک دفعنه قوت حقیقیه سی
اوله. اما علمی اگرچه مباحدر دینلر و بعض علما بو فرض کفایه در دیمشلر زیرا جائز که
بر ساحر ظاهر اولوب دعوای نبوت ایلیه و قوت سحر ایله خارق عادت بعض امور اظهار ایلیه
اول تقدیرجه ابطالی بیان امتده انک دفعنه قادر کمسنه نک وجودی فرض ایدر و کذلک
و طرق سحرده دخی اختلاف حکمای اسلاف واردر طریق هند تصفیه النفسدر کتاب مرآة
المعانی فی ادراک العالم الانسانی بو طریق اوزره در و طریق نبط بعض اوقات مناسبه ده
عملیات اجرا ایدر کتاب سحر النبط که ابن وحشیه نکدر بو طریق اوزره در طریق یونان تروح
افلاک و کواکب تسخیر در کتاب الوقوفات للکواکب بو طریق اوزره در و کتاب
طیماوس که ارسطوطالیسک در و ارسطوطالیسک اسکندره اولان رسائلی و غایة الحکیم
مجریطی نکدر جمله سی بو طریق اوزره در و طریق عبرانیین و قبط و عرب بعض اسما و مجهول
المعانی ذکر ایلمکدر گویا که اقسام و عزائم در زعم ایدرلر که انلر جنی قاهر اولان ملکی
تسخیر ایدرلر کتاب الجمهره که خوارزمی نکدر و انتهاج اندلسی و کتاب الحاکم خلف بن
اندلسانی نکدر و کتاب البساتین لاستخدام الانس الارواح الجن و الشیاطین و کتاب
بغیة الناشد و مطلب القاصد جمله سی بو طریق اوزره در. **علم الطلسمات** طلسمک
معناسی عقد لا ینحل در یعنی بربند که قابل گشاد اولمیه بعضلر معناسی اسمنک مقلوبیدر زیرا
مسلط دیمکدر زیرا جوهر قهر و تسلط ایدر و بو علم باحثدر قوای عالیه فعاله یی قوای
ارضیه منفعله ایله مزج ایدوب اندن فعل و تأثیر و مناسب زمانلرده ترکیب و تمزیج کیفیتندن
بو انظار و مناسب بخورات مناسبه مقویه ایله که اول طلسمک روحانیتنی جالبه اوله تا که
بو امورده عالم کون و فساد ده نیجه افعال غریبه ظهور ایلیه و بو علم قریب المأخذدر علم
سحره نسبت زیرا بونک مبادی و سببی اسبابی معلومه در و بو علمده تألیف اولنان کتب
طمطمانی که ابن وحشیه لسان نبطدن نقل ایلمشدر و کتاب غایة الحکیم که مجریطی نکدر و انده
بو علمک قواعد بنی ایداع و طرز غریب ابداع ایلمشدر لکن تعلیمده کمال بخل و نشر
سببی ایله اخفا و جانب اغلاقه وقف ایلمشدر علامه سکاکینک دخی بو علمده بر کتاب
جلیل القدری واردر و بو علمک منفعتی ظاهر و خطیر الغنا لکن طریق تحصیلی شدید العنادر
علم السیمیا که اولور که سحردن غیر حقیقی اولانه اطلاق اولنور نه که مشهور اولان
بودر که و بونک حاصلی جزوه بعض خیالات خیالیه احداث ایدرلر که حسده وجودی اولمایه
اولورلر که اول خیالات حسده صوری ایله ایجاد و اطلاق اولنور و اول زمانده جوهرده
بعض صور ظاهر اولور و انلر چون صور غیر بوده سریعة الزوال اولور جوهر هوانک سرعت
تغیری اولوب قبول ایدر و شیء صورتی زمان طویل حفظ ایتمکدن واردر زیرا
هوانک رطوبتی جهتندن صورتی قبولی سریع اولور و نیکه عدم حفظی دخی سریع اولور
اما اول صوری احداث انک کیفیتی و علتی امر خفیدر اکا انجق اهلی مطلع اولور بزم غرضمز اشته

تحقیق

تحقیق و وصف ایلمشدر و علما مسالک الابدان الجماعه ... در بو جاهل ... ساحر اولنلر بعض
اشیا ترکیب ایلیه و خواصک بعضی کول مشروب و بونلرک امثالی اشیا یه ادراکی ایجاب ایلیه
اما حقیقتی اولمایه و بو قبیلدندر شیخ شهاب الدین سهروردی نک واقع اولان حکایه سی که بونلر
اقدم ذکر اولنمشدر و اول جمله دندر ... حکایه سی که دینمشدر که بر یهودی یه راست گلدم
طلوعدن علم سیمیا طریقی اوزره ... بر قثا ... نقابی ... دن برطانه
ایتدی بو ... وارده ... شکل ... ظهور ایلدی پس جماعت ...
یهودی یه ... یهودی دخی ... ایله ... یهودی یه ... اولدیلر بر ...
ظهور ایدوب یهودینک باشنی خاک ده ... و چون ... طائفه ... باشنه اوشندی پس حال
واره امکان اولمایوب فرار ایدیلر ... خاک ... قالوب ... یهودی که ...
و غائب اولدیلر اول زمان که بعید اولدیلر ... جسد ... اولدی بو حکایتی ابن ...
سعید الشعر و سعید النقی نام رساله سنده ذکر ایلمشدر و بو علمک منفعتی ... ظاهر در لفظ سیمیا
عبرانیه دن معربدر اصلی سیم یه در معناسی اسم الله در ... علامه ... علی ...
و بلکه در شیخ ابو علی بن سینادن دخی بو علمده امور غریبه منقولدر کذلک شیخ شهاب الدین
مقتولک دخی ... مذکوردر که بر مقداری ما سبق ده مسطوردر **علم الکیمیا** و بو علمدر
جواهر معدنیه نک خواص ... سلب ... جدیده افاده ده ... طریقی معلوم اولور لفظ کیمیا
عبرانیه دن معربدر اصلی کیم یه در معناسی ... الله ... دیمکدر ... کیمیا ... حقیقتنده
اشتباه و التباس ... قدر ... استاعند قائل ... ثبات جانبنه مائل اولوب ... اثبات
ایدن ... و کیمیا ... افاده ... استبعاد ... اثباتک ... ظاهر در اما امکانی
قائل اولانلر ... امام فخر رازی که کتاب مباحث مشرقیه ده و ... امکانی استدلال ایلمشدر
و بعضلر دخی ... جمله سنک ... اشتراک ... در ...
اغلاق ظاهره ... تحال ... احوال امور ... الا ... زیرا استحاله ... استحاله
... قدر ... ودخی امتناعنه ... شیخ ابن ... وجوه ... مانع ... انکار
... ایراد ایدر ... فائده ... کذلک ...
دخی امتناعی ... رساله ... ایراد ایلمش اولادیک و دخی
معلوم اولا که علم ... اولا معجزه حضرت موسی علی نبینا و علیه السلام ایدی که ... تعلیم ایدوب
بعده واقع اولان امور مشهوره دن ... اولدی ... مشهور ... اولوب ...
اولدیلر ... ذهب ... ذات ... علم ... البلاد ... ایلدیلر
و دخی علم ... وصول ... شهرت ... التوقیع الطغرائی که صاحب قصیده لامیة العجم در
... اصل ... اولوب ... ابو ... در که ... حکایه ...
جسد ... ایله انفعال ... حال ... احوال ... علی ... طبیعت ...
... اعاده ایدر ... قائل و اصل اولدی ... احوال ... مرتبه بونک ... صلاح ...

علم الطلسمات

علم السیمیا

علم الکیمیا

خواص ... بعض ... کمال ... ایجاب ایلیه

[illegible]

حضرت موسی علیه السلام ... [illegible]

... وتدبیر ... [illegible]

... حکایات ... [illegible]

... شعر ... [illegible]

... الاکسیر ... [illegible]

... حضرت ... [illegible]

... جابر بن حیان ... [illegible]

... امام جعفر صادق ... [illegible]

... خالد بن یزید ... [illegible]

[illegible]

واسرار خفیه فنی وحاصل اولیایه یس لعل زمانده معدن ده مدی الدهور والاعصار باذن الفاطر الحکیم القادر
انجماد انعقاد نام وکامل وذهب ابریز لطیف حاصل اولور سائر جواهر دخی بو قیاس اوزره ظاهر اولور
قیاس ایلک لابته الفعال یا بریز امری یاسمن دخی احوال نظر صاف واحوال تامل انصاف ایله کاف
اکر علم حکمنده بر مرتبه یه واصل اولسه که بشرایط لازمه فوقنه وصول امکان اولا به بشرایط مذکوره بیجه بره
موجود اولور وغی اولنده رعایت ایتکه قادر میدر بلکه کاسی واقدام مانند ضرب حدیده بارده
وبانه در خصوصا لازم اولان مقدار رعایت حرارت نار درجه واشتعال قرب برام غریب در
بعضلر ویشدر که دیار مصرده اولان عمل زجاج وفراریج عقول اسی عمل ذهب لطاع وسلب جانب
امتناع ایدر ودخی علوم اولا که بو صنعتک ثمانه اصناف ایله طریق طوائف در بعضلر زیبق ایله کبریت
طاهر ویا که جمع ایدوب حرارت معدندن اشتده وکثیر نار ایله تدبیر ایدرلر قرب مدت طلب ایتکلر
تاکه مدت یسیره استخراجات کثیره اولمکه معدنده وتجنیک بیلده حاصل اولاز ایدیکا بو طریق کرچه
طریق صحیح در لکن غایت ایله شاق وعسر زجاج عمل صعب کثیر در بعضلر دخی قرانک برنا بر کا ایله
جمع وزان ده نسبتنی بلوب معارفه اول اصوب اوزره ترتیب تألیف وترکیب ایدرلر اعلام
موازینی ایله نسیما ولنورلر بعضلر دخی قیاسه جاکل ایکن حصول نتیجه یه طالب اشتباه والتباس ده
تناوی ایکی کشف مراد قاصد وراغب اولوب تحصیل طالبده غلوانده تصرف ایله استعانت
علاء عقد وتکلیس وبونلارک امثالی امور صعاب ایله تلبیس وتدلیس ایدرلر کاه اولورکه بنا
ایله استعانت کاه حیلوا نیزن مثلا شتر وبیض دوارده وبونلارک امثالندن استعانت ایدوب
حق وانبیاع صدق وه کمال تجرد طریقه اوامر اوزره ثبات تقرب ایده حق تعالی
جلاوزی اکسیر موهبته واقف ومخازن ودقائق توحیده مطلع عارف اولان جبار معارف
زمره سندن ایدوب بلکه دنیانک عطام وزخرفاتنه میل طریقنه میل ایتکه قطع وبیخ فضائی
ارض وجود موزولی قمع وقلع ایلیوب اتباع سنت نبی محترم اولان محمد مکرمه که کبریت احمردن
اعز واعظم در وصول آنک ایله نیل اصول میسر اولور بحرمه حبیبه محمد صلى الله تعالى عليه وسلم وعلى آله
واصحابه ذوی الجود والکرم ودخی معلوم اولا که حکما صنعت اکسیر وحجرک کیفیت اشارت ایتمشلر
ایله خفی امامی والغازدن ابعد اخفی رموز واشارات ایله تعبیه واخفا ایتمشلر در زیرا الفکم ویساید
مصلحت عامه خارج در که هر کس انکا دست رس اولسه عالمده بیحد مفاسد عظیمه واوضاع بیحد ظهوری لازم
کلور دیو اهمال ایدر که علم زبوره اولانلرک کتب تعبیر اتندن ورموز واشاراتندن وصول
قصد ایلیه حق تعالی بالاخسرین اعمالا الذین ضل سعیهم فی الحیوة الدنیا وهم یحسبون انهم
یحسنون صنعا سلکنه منخرط وداخل دنیا وآخرتده برمرد بیکار وبیحاصل اولور بلکه کاه
وصول واهل زمره واصلینه دخول میسر اولور جناب مالک عنان ومواهب عطیه احسان
ایله هو یاخود دینه رب ذی الجلال والاکرام دن واسطه کشف الالهام ایله اولور لکن بعض کتابلر
ذکر ایدیلدی وکمال ارام ایچون برقسه وصول اطلاع وکل امری کسب بیورمق ایچون برای کتاب جابر بن
حیان در وتذکره ابن کمونه در ورتبة الحکیم در وعلم جلدکی بن ودرشرح الفصول العوامل بن المنیر

ودخی مؤید الدین الطغرائینک بو علمده تصانیف کثیره وار ایسه قسنده معتبره در جمله
کتاب مفاتیح الرحمه ومصابیح الحکمه وکتاب جامع الاسرار وکتاب تراکیب الانوار
وبر رساله که ذات الفوائد ایله تسمیه ایلمشدر وکتاب حقایق الاستشهادات که ابن
صنعت کیمیانک اثباتی وابو علی بن سینانک کتاب شفاده ابطالی ایچون ایراد ایلدوکی
مقدماتی رد ایچون بیان ایلمشدر بو علمده اول مقدار بو بابده رساله وکتاب بی نهایه در
لکن تتبع واستقصاده ضجر بوقدر بو مقدار تعرض اولندی ودخی کتابلرمز بالجمله خالی
اولماسون دیدکلر حق تعالی جملهمزی دنیا وآخرتده خیر اولان ارشاد وهدایت ایلیه آمین

شعبه خامسه فروع فروع علم طبیعی بیاننده در بو نده دخی بر نیچه علم وار در

علم التشریح
فروعنده در عاقبه مز بو سوزدن حقوق اول علم طبیعت
بر علم در که اجزاء بدنک کیفیت وترتیبندن باحث در مثلا عروق واعصاب وغضاریف
عظام ولحم وبونلارک غیری هر عضوک احوالی کبی وبونک موضوعی اعضاء
بدن انسان در وغرضی وفائده سی منفعتی ظاهر در وکتب تشریح اکثر من ان یحصی در
اما ابن سینا ایله امام رازی تصنیفندن انفع واجمع یوقدر ابن یحیانک دخی بو بابده

علم الکحالة
بر رساله سی وار در غایت مختصر ونافع در والله اعلم بالقلوب
بر علم در که عینک حفظ صحتی وازاله مرضی کیفیتندن باحث در وموضوعی عین
انسان در وغرضی ونفعی خفی دکلدر وعلی بن عیسی نک کتاب التذکره سی بو فنک کتبنک
غایت انفعی در

علم الاطعمة والمزورات
بر علم در که اطعمه لذیذه نافعه نک اطعمه مختلفه
تنجیرلرینک کیفیتندن باحث در وبونک موضوعی وغرضی وفائده سی
شامله خفی دکلدر مؤلف علیه الرحمه سویورلر که بو علمده تصنیف بر کتاب کوردم لکن
حالا حضور استحضار ایدهمم

علم الصیدلة
بر علم در که بحث وتفتیش ایلدکده مشابه
اولان نباتاتک ماهیتی تمییزدن ومنفعت خاصیتندن که صنف میدر یا خود هندی میدر
یوقسه رومیه میدر وزمانک موقعندن که حقیقیه میدر خریفیه میدر وجیدی ردی
سنده تمییزدن ومنفعت خاصیتندن وبونلارک غیری امور دن بحث ایدر وبونک
غرض وفائده سی شامل اولانه ظاهر در علم صیدله ایله علم نبات بیننده فرق بودر که
اوکی احوال تمییزدن باحث در اصالتا وایکنجی خاصیتندن باحث در اصالتا ودخی اوکی
عملیات در وایکنجی علمی اشبه در اما هر بری آخر ده مشترکدر

علم طبخ الاشربة والمعاجین
بو بر علم در که انکه مرکبات ودوانک کیفیت ترکیبی نوف اولنور ونه وقت
جمع اولنه ده ونه زمانلرده طبخی اولنور وتقبیلی ولانب اولنور وطبخ وترکیبده
تقدیم وتاخیر اولنور وظروفده نه کیفیت ایله حفظ اولنور وزمان نفع وبطلانی
فائده سی نه مقدار در وبونلارک غیری احوال تعرف اولنور که تا اولر ایدن اهلکی
بیلورلر

علم قلع الآثار من الثیاب
یعنی ثیابده اولان آثاری ولکه لری قلع وازاله در

عدد التشریح

علم الکحالة

علم الاطعمه والمزورات

علم الصیدله

علم طبخ الاشربة والمعاجین

علم قلع الآثار من الثیاب

بو علمك نتيجه‌سى استمدن ظاهردر لكن نفسنده بر علم شريفدر كه انكله انسان شول اذهان وتوهم اولنور كه توهمدن ازاله‌سى عسر اولور يعنى يسير ايله ازاله‌يه قادر اولور حيله ايله عملدن اثر عظيم ظاهر اولور
ورواق كتبدن دخى شويله اذهان ايدركه باعث حيرت عقول اذهان اولور علم كوزل
نشاط ونواسى انجدن خطئى دخى بكوايدب اصلا اثر قالماز كرچه بو علم عظيمه در اما تجنبى لازم
واكثر ناسدن اخفاسى واجب ومتحتمدر زيرا اكا اولوركه ملاقى نيجه شكوك ويحتمل ابطاله در
تأثيره قوت شاى كه سياه وتوت كه انزى يه انوك ورقى ايله زائل اولوركه اك
توت حلوك انزى دخى ورقى ايله كيدر وعنب ايضك عنب اسود ايله كيدر وعكسى دخى
اوبلدر وبعض ثياب ده اولان آثار كه اسبابى مجهول اوله بر نيجه صباحه دكين
حوض حمام جديده اصلا دوب صباح صابون ايله غسل ايتمك ايله زائل وتمام نقاوتى حاصل
اولور علم تركيب انواع المداد يعنى مركبلرك انواعى تركيبى كه سواد وحمره وصفره كبى
وبعض الوان دخى اولور ذهبى لاژوردى وياقوت وزمردكبى وسعادتبرلق كه اكا
بهادر طاوسى ديرلر وبونلرك غيرى الوان عجيبه لطيفه كبى علم الجراحة
بر علمدر كه باحث در بدن انسانه عارض اولان جراحاتك احوالندن وكيفيت برئندن
وعلاجندن وانواعنك موقعلرندن ومحتاج قطع اولان عضوك كيفيت قطعندن
ومراهم ومضادانك كيفيتى وانلاره لازم اولان ادواتك احوالى موقعندن وبو علم طب
جزء دركه اولوركه افراد بالتدوين اولنمور وبونك منفعتى غايت عظيمدر وبو علمك
علماسى بهوى اكثردر علماسنك كتاب منهاج البيانده بو بابه كفايت مقدارى
مذكوردر علم الفصد بر علم دركه باحث در آلات فصدك كيفيتندن وانواع
عروقك موقعلرندن وهر مرضه مخصوص اولان عرق فصيحك فصدندن وبونلرك
احوالندن كه اكثر اوله ايدنلر بيلور وبونك غايتى وغرضى ومنفعتى خفى دكلدر
علم الحجامة بر علمدركه اكا احوال حجامت وكيفيت شرطى ومحجم ايله مصّى وبر
تنقى عضونده اولسه نافعدر وقتنده مضر دركه معلوم اولور وبونلرك غيرى احوال
دخى بيلنور علم المقادير والاوزان المستعملة فى علم الطب يعنى علم طبده مستعمل اولان مقادير و
اوزانى بيان ايدر مثلا درهم واوقيه ورطل بونلرك غيرى اوزان كبى بو خصوصده
نيجه كتب مطوله ومختصره تصنيف اولنمشدر مزاول اولانلر بيلورلر علم الباه
بر علمدركه باحث در قوت مباشرت وجماعه متعلق اولان معالجاتك كيفيتندن
كركه اول قوتى معطى اغذيه ذكركه ادويه معقوله در وياخود قوتى زياده ايدر
وياجماعه لذت ويررمعاجين در وياخود ذكرى تعظيم وياخود فرجى تضييق ايدر ادويه
بو اكثرنك لذتنده مدخل عظيمى واردر وبونلرك غيرى اعمال وافعال دركه بونلره
متعلقه اوله مثلا ذكر اشكال جماع وآداب جماع كه آثار ولعه كثر لذتنده وقتلى ايقاع ده
عظيم انواع اولور لكن بعض طائفه اكا صناعت ايدرك بعض اشكال ذكر ايدرلركه فعلنده

ترتيب وعسرت دكل بلكه امتناع ونهايت سنده اشكال اولنوركه اولوركه اشكال مذكوره
بعض حكايات مشتهيه ايله تزبيل ايدرلركه انك سماعى ايله ازدياد شهوت وتحريك
قوت مجامعت تحصيل اولنور وبو مقوله اشكال وحكايات قوت مباشرتى ضعيف
وياخود باطل اولنلره نوع قوت حاصل اولسون ديو وضع ايتمشلردر روايت اولنوركه
ملوكدن بر ملكك قوت مباشرت بالكليه باطل ولذت جماع بر طرف زائل اولوب
اطباء مملكت هرچند كه ادويه ايله معالجه ده سعى وهمت ايلديلر جمله علاجده درمانده
عاجز وحيران ده اولوب اخر الامر الطف تام بر عورت بولنمدن بعض حكايات واشكال
وبيانات اختراع ايلديلر كويا كه مذكوره عورت بيك كلمه ايله جماع ايدرب الفيه ايله
تسميه اولنوب هر بيرندن اشكال مختلفه واوضاع مشتهيه حكايت ايتمشدر بلكه
مذكوره اول اوضاع وحكاياتى استماع ايتمكله انتفاع حاصل اولوب قوتى يينه عود ايدوب
كمال كان صنعا وذوقا اوقلى كنذران اولدى ودخى حكايت اولنوركه بر پادشاهك
دخى قوتى بالكليه زائل ولذتدن عارى وعاطل اولوب آخر جماليكيدن بر بنده‌سنه
برجاريه حسنا تزويج وبابيلرنره بازار ذوق وصفاده ترويج ايدب ايكيسى برجاى
معاينه تعيين ايلديكه نك آثارى كوروب انلار يلكه كوزمزلر ايدى پس پادشاه
انلارك جماعنه نكاه ايتمكله آلت خفته‌سى انتباه وقلوب ناكاه ايچلرندن
بيرمثال برنسنه چقوب اندن صكره التنه انتشار وقوت ووجهله جماعه قدرت
طارى اولدى وبو بابده تأليف اولنان كتب جامعه وممتازدر كتاب رجوع الشيخ الى صباه فى
القوة على الباه وكتاب رشد اللبيب الى معاشرة الحبيب وكتاب النجح المنصوب
الى صيد المحبوب وكتاب تحفة العروس وجلاء النفوس وكتاب نصير الدين الطوسى
دخى بو بابده نافعدر عنقود ثانى علم فراست فروعنده در علم الشامات
بر علمدركه علامات مذكوره نك احوالندن باحث دره انسانده بحسب الفطرة
موجود اولان احوال باطنه واخلاقه دلالتلرى حيثيله بعض حكما بو علمده رسائل
تأليف ايلمشلردر لكن غايت ايله قليل الوجوددر علم الاسارير بر علمدركه
باحث در انسانك كفنده وقدمنده وجبهه‌سنده اولان خطوط ايله احوال
انسانه استدلالدن مثلا عمرك طولى وقصره وسعادت وشقاوتنه وغنى وفقرى
استدلال اولنور خطوط مذكوره نك تقاطعى وتباينى حسبيله وطول وعرضى وقصرى
وتباينلرنده اولان فرجه‌لرك وسعتى وضيقى حسبيله وبو علمده اكثر اهل هند اهتمام ايدر
طائفه اعرابدن مشهوردر اعنى بو علما اشارت ايدب بو بيتى انشاد ايتمشدر
فانظر الى كفى واسرارها • هل انت ان اوعدتنى ضائرى • وبو علمده بعض مصنفات
دخى موجوددر لكن اكثر كتب علم فراستده فصل ايده كلمشلردر علم الاكتاف
بر علمدركه باحث در شول خطوط واشكالدن كه ضأن ومعزك اكتافنده مشاهده اولنور

علم تركيب انواع المداد
علم الجراحة
علم الفصد
الفصد
علم الحجامة
علم المقادير والاوزان المستعملة فى علم الطب
علم الباه
علم الشامات
علم الاسارير
علم الاكتاف

شعاع شمسه مقابل ولدوغی زمانده خطوط واشکال بز بوروفنك علم اکبرده اولاجاق
احوالده لایح اولهجقندن مثلا ملوك وسلاطین بیننده جنك وجدال اولاجغنه دلالت ایلدوگی
جهتدن وعالمده خصب ورخا وقحط وغلا اولماسنه دلالت ایتدوکی جهتندن و بو علم
اعتنا ایدنلر بو مکاننك معینك احوال جزئیهسنه استدلال ایتمك اقل قلیل اولوب
اکثر امور کلیهیه استدلال ایدرلر و نظر ایتدکلری لوح کتفی طبخ اتمزدن مقدم الورلر
وچیك استدلال ایده اولالارضا الغا ایدوب بعده الوب نظر ایدرلر و انك اختلاف
احوالندن مثلا صفا وکدرتندن وحمرتندن وخضرتندن عالمده مجاریه اولان اوضاع مثلا
غلا ورخا وهیجان الاهوا اولاجاق جدال وحرابه وقنقی جانب غالب وقنقیسی مغلوب
اولوب اولدوغی و اول کتفك اطرافی اربعهسی جهات عالمدن برجهته نسبت ایدرلر
و هر طرفی ایله اصقاع عالمدن اول صقعده اولاجاق حوادثه استدلال ایدرلر اوده
ظاهر اولان اشکال اوزره و بو علم کشف امیر المؤمنین و یعسوب المسلمین امام علی
ابن ابی طالب کرم الله تعالی وجههه نسبت ونسبه تالیفا ولنور مؤلف مرحوم بیورورلر که
بو علمده برمقاله کوردم لکن کمال اختصار اوزره در طالب ان اتمی نسخهسنه راغب اولوب
بولورلر لکن مانده دخی اثبتنی بیان ایدنلر جمیلتنی اتمیش

علم قیافة الاثر و بو علم علم
ایله دخی تسمیه اولنور بر علم درکه آثار اقدامی واخفاف وحوافری اثر قبول ایده جک زمینده
تتبع ندن باحث در اثر قبول ایدن ارض دن مراد خاکی حر اولوب تشکل قدم ایله تشکل ایده
و بو علمك نفعی ظاهر در زیرا قائف بو علم ایله امور واقف اولور مثلا فرار ایدن آبق
وضال اولان حیوانی بولور آثاره تتبع ایتمکله قوت باصره وقوت خیال وحافظه
مؤلف مرحوم بیورورلر که ایشتدم که بو علمه اعتنا ایدنلرك بعضیسی برنك اثر قدمنی
ایله شاب اولانك اثرینی ورجل ایله مرأهنك اثر قدمنی فرق ایدرلر والله اعلم

علم قیافة البشر بر علم درکه ایکی انسانك اعضالرنده اولان مشابهات ایله ایکیسنك
بیننده نسب وولادده اشتراکی ولحاد وسائر احوال واخلاقده مشارکت واتفاق اولدیغنه
استدلال کیفیتندن باحث در و بو وجه ایله استدلال عرب دن بر قومه مخصوص در که
انلاره بنو مدلج دیرلر و بر قومه دخی بنو لهب دیرلر باعث دخی بر مناسبت طبیعیه درکه
انلاره حاصل اولمشدر آنی تعلم ممکن دکلدر بعض حکما دیمشدرکه حق تعالی عربی جاهلیت
خصوص ایلدیکی تاکه ولره شونك نسب فساد بزور و زوج ایله
ایدرلر اشتباه دن نسبلری ممنوع اولسون دیو و بوندن دخی اصل مراد نسب نبوی
صیانت درکه حضرت رسالت پناهك صلی الله علیه وسلم شرف نسبی نابسیلره مقبول
و مسلم اوله و بو علم ایله سابقاً خصوصیه حدس وتخمین ایله در استدلال
ایتمه ایکی دکلدر و حکایت اولنور که امام محمد بن الحسن ایله امام شافعی رضی الله تعالی
عنهما برکسه کوردیلر امام محمد بو شخص بز بورا کون نجار در دیدی امام شافعی حداد

دیری پس اول شخصه منشندن سؤال ایلدیلر اول حداد ایدم حالا نجارم دیدی و بو علم
قیافة البشر ایله تسمیه اولندوغنك وجهی اولدرکه صاحبی انسانك بشرهسنی وجلدینی
و سائر اعضاسنی خصوصا اقدامنی تتبع ایدر و بو علمك منشاسی مباحث طبیعیهده ثابت
اولاندرکه ابن ولد ایله والدینی بیننده مناسبت واکثر اعضاده مشابهت اولور
و اول مناسبت کاه اولورکه امور ظاهرده اولور و برحیثیت ایله که هر احد انی ادراك
ایدر کاه اولورکه امور خفیهده اولوب انی ادراك ایلمز الا ارباب کمال دن اولان
مرد دراك ایدر و بو مشابهت معونت قوت باصره وقوت حافظه ایله ادراك
اولنور و اولجلدن درکه بو علمده میان ناسده ضعف وکمال جهتندن اختلاف احوال
واردرکه بعضی برمرتبهده واصل اولورکه قوتنده کمالی سببی ایله اکابر شیخی نسبتده ولاده
و بو علم قبائل عربده موجوددر ساتعیل اولندوغی اوزره غیرلرده نادر در زیرا بو علم
دراستی تعلیم ایله تحصیل وتفهیم اولنماز بلکه عرب دن بعض اعراقه مخصوص اولوب متوارث
درکه غیرلرده بولنده انلاره مشارکت اولمازلر اول سببدندرکه بو علمده اصلا قلیل و
جلیل برتخفیف ورفع اولنامشدر و دخی روایت اولنورکه بعض اکابر فقهاء بو علمك
صحابه نتیجه انساب ده قبول ایله افتا دایتکی رای واجتهاد ایتمشدر نتهکم امام شافعی
رضی الله عنه قبول ایله استشهاد ایلمشلردرکه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
منقولدرکه اسامه بن زید ایله رضی الله عنه بر قطیفه الحفه نده نایم ایدیلر حضرتنك قدمین
شریفی ایله حضرت اسامهنك قدمینی اچلمش ایدیکه بر شخص قائف مکلوب ماقفاء الاقدام
ایتدی بو اقدامك بعضی بعضندندر حضرت رسالت پناه دخی قائفك بو قولندن
مسرور و قلب شریفلری برحبور اولدی زیرا مشرکین طاعنین نسب شریفنده طاعنین
ایدیلر اول روایته بناء امام شافعی ایتدیکه اکر قول قائف مقبول اولنوب حجت اولماسه
حضرت رسالت پناه انکلا اظهار سرور وحجت بلمزلر ایدی اما امام اعظم حضرت ابو حنیفه
رضی الله تعالی عنه بیوروردیکه حضرتنك اظهار سروراتی بعلری مشرکین نسبلرکندیلرنده
حجت اولان نسب ایله الزام اولندقلری ایچون ایدی نه آنکه نفس الامرده قول قائف
حجت قاطعه اولدوغی ایچون علاوه

علم الاهتداء بالبراری والاقفار بر علم درکه انکله الوك
امکنه تعرف اولنور لکن علامات مخصوصه ایله استدلال اولنوب بلکه حال فوت
شاة ایله استدلال اولنور بعضیلر دیمشدرکه بو علمك صاحبی کاه لمس وحاویه ایله ...
ایدر کاه علم هیئه ایله آوکب کواکب ثوابتك مسامتلرنی ومنازل قمری ضبط اولور نتهکم
حق تعالی بیورر و هو الذی جعل لکم النجوم لتهتدوا بها فی ظلمات البر والبحر الانجمی معرفت
خیال ایله اولور مثلا شم تراب ایله استدلال که زیرا هر بقعهنك بر رایحه مخصوصه سی
و خاکك بر حالت مشهوده سی واردرکه انی بیلنلر انکله اهتدا و سائر خلق دخی انکا اقتدا
ایدرلر و بو علمك نفعی عظیم در مو الآنچه قوافل یا محاله سالکك اهلوی ایله ماکك اولوب

ایچه جوشش دریا جوش برابری وانهار وجیان رمال اچارده گمراه ومدهوش اولورلر دیو ذکر
ایشلردر که کاه اولور که سائر علومده عارف وطبیب اولان شخص بو علمده ماهر وصاحب تجربه
اولوردر که علمی دخی ظاهر وپیدا اولور وعجیب بیلکه بو مقوله لر کارسز تجربه ایله جبرده دخی
حاصل اولور وبعض مصنفین حکایت ایدوب دیمشدر که صحرای خوارزمده بر قافله ایله یلادم
نفاق جلاجل گمراه وحائر وپریشان وتباه اولوب جمله راهنمادن مأیوس ودرمانده وعاجز
ودرمانده اولدق آخر بر تجلی ترکم ییتمش سال عمر خورده کورب زمینی غبارینه یعنی شانی ایله
معنفکده زمانه القا ایله بیلد حس ایدوب درحال بر جانبدن بر جانبه وبر تلدن تل
وهزه انتقال ایدوب کاه یمین وشماله وکاه صعود ونزوله مبادرت ایکی فرسخ مقداری
وحال یاوروره استمرار ایدوب نفسمزدن خوف ایلدک تا که ... مستقیم ورابح قومدوال
جاده کال انجب حاصل اولدی علم الریافه یعنی استنباط میاه که بعض راحی دن
استخراج آب ایلکدر بعض امارات واستدلال ایله که وجوده دلالت ایدر وقرب وبعدده وباخود
غور ارضده وبعید ...علوم اولور واولدخی فالکنک رابطه سنی شم ایلکله وباخود اوستنده
بعض نباتات ظهور ایلکله وباخود فالکنده بعض حیوان مخصوص حرکت مخصوصه ایله بولنق
ایله معلوم اولور وبو علمک صاحبنه البته حس کامل وتخیل قوی شامل اولمالیدر وبونک
نفعی ظاهر وبین در ... جمیع ارضده وجبل شاهقه واماکن ... دن بطول یاده وبیابان
جاده ... کلک قلیل النفع اولور واول ... تحصیل ایدوب ده علم وبور واسطه سیله انسان
وحیوان ونباته تحصیل نشو ونما ... استنباط مائک اچون ... احتیاج تام اولدوغنده کلام بو قدردر
وبو صناعتک اصلی هر بر کسک خوش آمدنه وترابک احوال الوانی وذوقنه که جبلی ... تعلق ایدر
تام ووقوف تحصیل ایلکدر وبو علم وجودی تار بیلند وکچ جهتدن فروع علم فراستدندر ...
حفر ایدوب ... وجارضه اخراج ایتمکدر ... فروع هندسه دندر علم استنباط المعادن
یعنی معادنی ... ابتدا ... استنباط ایلکدر ... وبو نظارک
غرضه البته بعض علامات لازمدر که انکله جبالده اولان ... بولنور جبالی اولان وبونک
مبادی وآلاتی علم سابقه قریب در علم نزول الغیث بو بر علمدر که انکله نزول
مطر وبرق وسحاب ورياح احوالی ایله استدلالات کیفیتی تعرف اولنور وبو علم میان ...
کمال الخصوص ... اینه بو طائفه دیو بدرم ... نزول غیث ...
سائر دول اکثرا ... ظاهر ومقرر در که جهت معیشتلری ... واهل خبا وبلوک
اکثر معاشی البان ... اولوب امطار دخی ... محتاج ...
نزول غیث دن غیری علاج اولماز دخی بینات وظاهر در ... طائفه ... بو علم مذکور
... تجارب ایله حاصل اولمشدر ... دخی هر زمان احوال سحاب ایله امطار ... دن
اولور دخی در یعنی سحابک بعض احوالندن ... استدلال اولنور ... دلیل
... مکر که ... اولمز احوال سحابده ... اولورده ... باخود ...

کما فی ... وباخود الوان ولطائف ... اولور کاه اولور که احوال بلاد وبروق ... استدلال
اولنور ... امور مذکوره ظهور ایتدکده بیلورلر که ... باخود ... یعنی بر مطر کثیر که
انک فوقنده مطر یوقدر ... خلف ... ابله بر برقدر که نزول امطاره علامت
ایدوب ... خلف ... اوله ... ذات ... یعنی مطرک نوعیدر دخی ...
غوب ... دینشدر که حضرت رسالت پناه ... باردیغ عبادة ...
صلی الله تعالی علیه وسلم بر سحابه یوروب ایدکده سؤال بیوردیلر که بو سحابه نک قواعد
بواسقنی نیجه کوررسز ... ایدرلر ... بعده برقندن سؤال ایلدکلر که
خفوا میدر یوقسه ومیضا میدر یوقسه شق ... ایدر دیدیلر جواب ویردیلر که
بل شق ایدر پس حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که ... کلدی دیو دلیل
حدیث ... اولان کلماتک ... ذکر اولنور ... باسقه نک ...
سحابه ... ودخی ... ایله ... در کالاسود ...
دخی ... اضداد ... ایله ... اولمق ... ایله باسق
دخی سحابه ... ضعیف ایله لامع اولوب ...
... اولور ... اولوب ... اولوب ... لازمه ...
وشق ... ایتمکدر ... ایدوب ... اولورت ...
... اولور ... ایلیه ... اول ... دیرلر ...
... خفیف ... معناسنه در یعنی اکر ... بیوراوز ...
ایسه ذکر اولنان امور علامت ... حصول خصب ... ایلدکلر ... انتهی
... باشد ... ترکک بعض طائفه ... کاه اولورکه
علم ... ایله امطارک ... وباخود ... تحقیق ایدوب
... اهل ... دخی ... بو ... ایدرلرکه رقیه وباخود
تعالی شفاعت طریقی ایله امطاری دفع وباخود انزال ایلیه بو ... عظیم ...
... فتنه ... اولوب ... طائفه ... ضلال وباعث
... التوفیق من الملک المتعال ... بو ... سکان جبالده اولان
بعض اتراک باشنده ... مجالس ... جلب ... واکثر
... ایدرلر ... وبعض اعمال ... ایدرلر و ...
بعض ... ایدرلر مؤلف مرحوم بیوررلر که اترا ... عمل ...
وادراک ... بوبله استماع ایلدم ... دیمشدر که ... سحاب
نازل ... حاصل اولور ... تاثیر ... کاه اولور که
... بلیخ ومطر ... نصف ... مسموع اولور
وبو ... مشاهده ایتمشدر ... اعتبار ... کال ...

كاه اولور كه اطلاعك ولايت وكراماتلرينه حمل ايدرلر واصحابى دعواى كرامت ايلمشلردر
نهايت حاذقلرندن خواصندن ايله كرامت بيننى تمييز ايلرلر واى اول طائفه ادراك كه عقول كامله لرى
حاذقت وتحاذقندن بر مرتبه يه واصل اولوب نجه مدت ارشاد وتربيت اولنمه لرينه رشد و
سداد عقل حاصل اولمايه عصمنا الله تعالى من امثال ذلك ودفاع عن الوقوع في ورطة
المخاوف ومهالكه **علم الواقعات** علم اولور بعض حوادث حاليه ايله حوادث آتيه بينه
المكدرت ايكيسنك بينده مناسبت وياخود مشابهت حقيقة اولمق ايله وياخود مناسبلر نوع
اختلاط ويا ارتباط اولمق ايله كه ايكيسى اجرا ايدرك معلولرى اولمق ايله وياخود حالده اولان
شيئى استقبالده اولانه علت اولمق ايله اما شرطدر كه مناسبلرنده اولان ارتباط عادت
خفى اولوب ليكن افراد مطلع اولالر اول دخى با تجارب ايله اولا كه امثالنده مشاهده ايتمش
اولالر وياخود بحسب الفطرة تفرسلرنده ابداع اولنمش حالت سببى ايله اوله بر جهت اهل
ما العارفين صحيح النسب غالب اولا كه حضرت رسالت پناه صلى الله تعالى عليه وسلم
آندن محدث تعبير ايله تعبير بيورمشلردر كه ظن وفراستده مصيب اولمقدر نه كم علم فراستده
ذكر اولنمشدر در **حكايت** اولنوركه اسكندر وفناكم ملك فارس ايله قصد محاربه ايلمك مقرر
اولدى ملك فارس بر نوره ايتدى كه معانده عساكر ومقابله يه حاجت يوقدر وكل سنكله ايكيمز
مقابله وانغاز معامله ايده لم پس بنى قتل ايدرسن وياخود بن سنى قتل ايدرم پس
اسكندر كلام مزبوردن فرحناك وبى سرور اولدى زيرا ملكلرك وقلاكند وسنك معقول
اولماسنى تقدم ايلدى كه فى الواقع ديدوكى كبى اولدى وينه اسكندردن حكايت اولنور كه
وفناكه بنيت حرب ايله داخل ولايت غربيا اولدى بر مدينه ده بر عورته مرور ايلديكه
عورت نسج ثوب ايدردى پس ايتدى اى ملك سكا بر ملك طول وعرض ويرلدى
بعده مزبوره عورته ملكك اقبال حضور ايلبوب آكا ايتدى عن قريب اسكندر سنك
ملككى قطع ايده جكدر پس ملك غضب ايله سنوب اولوب عورته ايتدى غضب كله
زيرا آگاه اولورم بكونه بعض امور عجيبه قبل الوقوع مشاهده ايلدكمانوس اولور بعض
علامات ايله كه نفس آنكله وقتده حكم ايدرم اما اول زمانكه اسكندر سكا مرور ايلدى
بن ثوبك طول وعرضنى تدبير وكيفيت مقدارينه حسابه تقدير ايدردم اما سن مرور
ايتدوكك زمانده ثوبك نسجى اتمام ايدرت قطعه جاشربت اوزره ايدم ديو
فى الواقع عورتك ديدوكى كبى اولدى و دخى حكايت اولنور كه ابن رومى شاعرك
صحابندن برجماعت بعض ايامده مزبورك خانه لرينه عودت قصد ايدرت بر غلام مليح
حسن الوجه وحسن الاسم وطيب الرائحه ولطيف الكلام ارسال ايدرت غلام مزبوره دفتر
ايرمكك ابن رومى دخى كيمدر ديو سئوال ايتدكده غلام دخى اصحابك اسمالرينى
تبليغ واعلام ايرمكك ابن رومى دخى غلامك كلامنى استشهاد وطيبنى شم ايدرت رومى
خوب وجسم لطيفه مرغوب كورمكله حسن وحسن مع طيب دريوب يعنى حسن وحسنى وطيبى

تب سى دخى سنبر برديو اجابت وعوته دخى برشى ديدى فى الحال غلام ايله بيله خانه دن چقوب
بيدركى چارسو باشنده بر دكان حلوا وحواشى گوروب وبكى قطع ثوب ايدرزى الحال رجوع
خانه سنه كيدرزى فاپوسنى بغدواول كون طشره چقماغه سوكند ايدرزوينه ابن رومى دن
حكايت اولنوركه بر كون بر مقصده متوجه اولوب بر دكان گورركه صاحبى قاپوسنده ايكى
تيرايسنى مانند شكل صليب وضع ايدرت كندوسنى اكل اكثره مشغول اولمش پس ابن رومى
ايدرزكى تيرلرنك بو هيئتى شكل حرف لا در فى نفسه ايكى سنك اجتماعندن لا تمر حاصل
اولوب مرور ايلمه ديمك اولور ديوب والله لا تجوزت ابدا ديوب فى الحال بينه خانه سنه
رجوع وانتقال ايدر بو بابده اندن حكايات عجيبه ونوادر غريبه منقولدر و دخى حكايت
اولنوركه هرون الرشيد زماننده اهل عراقدن بر رجل لغو وارايديكه بر نسنه دن
سؤال اولنسه عقيب سؤالده حاضر جوابلردن صادر اولان كلمات ايله استدلال ايدردى
بر كون خزينه هروندن بعض اشيا سرقه اولنوب اول اعالى طلب ايدرت كتوردلر
هرون امر ايلديكه بعد السؤال اصلا كمسه سويلمبوب امرينه امتثال ايليه لر فى الواقع اويله
ايدرت لكن هرچند كه گوشه اطرافه طوتركه سمعنه بر كلام واصل اولمايوب حيرته انقطاع
حاصل اولدى پس حالى ايله بساط اوزره سوررب القنه برخرما چكردكى كيرپ غلظم انبساط
حاصل اولوب ايتدى سؤالى اولنان نسنه درنيا قوت وزمرددر بر سفطا چنده در كه سفط
فتح سيمين وفا ايله جوال وياخود قفه مثال نسنه درور شيد ايتدى شمدى اول نسنه قنده در
فى تحقيق اعمى ديد وكى اوزره بولديلو پس رشيده بو موقفدن كمال حيرت گلوب بيننده
سؤال وانكشاف حال ايلدى اعمى ايتدى اول بردده بساط اوزره خرما چكردكى بولدم
علامت طبلى ايچيفل ملمق ايله دره استدلال ايلدم بعده بسر اولور بسرايسه احضر درر
لون زمرددر بعده رطب اولور رطب احمردر كه لون ياقوت درر بعده كهكاه حسوف
دن سؤال ايتديكوز كونسنه بردلوا آوازى گلوب انكلاء چاه اچنده اولماسنه استدلال
ايلدم پس رشيد فراسته واقف اعمى يه كمال استحسان وبذل عطايا فراوان ايله انواع
احسان ايلدى و ينه بو قبيلدندركه ايه معنى دن حكايت اولنوركه بر كون بر رفيقى ايله
بيله اهل عراقدن بر شخص كثير الفراسته واقف اولديلر اتفاقا اول كون بر مسجدده
كيدرلر ايدى پس اعمى شخصدن سؤال ايلديلر ايتدى سزبو مسجدده نك غلامنى طلبده
بولمالركال نجب ايدرت ابو جعفر ايتدى يا ابو بچاره نك غلامنه بر جاره وار ميدر
ايتدى سز شمدى آنى غلام اهل حبشيدن بولورسز وصفايله علامت اولورسز فى الواقع اويله
ديدوكى كبى بولديلر پس ابو جعفر اول شخصى گتوروب الوليع الكرام دن عسكره حكم ابرام ايدرت
تلطيف وبسط مقال ايله كيفيتنى حقندن سؤال ايلديكا شخص مزبور ايتديكى بز بر قوم
طائفه يوز كه عين ونظر ايله اخذ فال ونجده بسط مقالى ايدرز اولا وجه ارضه نظر ايدرت
عسكره باشنه قالدرت اول اوده چشمم بر بنيه كه زاويه سنده انكله حكم ايدرز و بو دفعه دخى وفناكه

سنرنجا سؤال ایتدیکوز اول کوردکم بو قریه قجیده وابسته ایدی عالی برقبوس وار در دیدم و قالدیم
دخی دوتانیه ده سؤال ایتدیکوز بو نظر ایلدم کوردکم اول آب قریه دن افراغ اولنور بس
علامی اولور دیدم و بو طائفه نک بعضی دخی سائل حین سؤالده الینی جسدندن هر نه مکانه
وضع ایدر ایسه انکله استدلال ایدرلر اگر باشنه وضع ایدر ایسه رئیس و کبیر شانه اشارتدر و جبهه یه قومسه
اشارتدر و انف ایسه انام تقویه یا خود تل جبله و یا خود ارض حرثته اشارتدر و فم ایسه عذبه بلبله
انجار و زروع و اشارتدر حکایت اولنور که خلفادن مهدی بر شب بر رؤیا کوروب
وامپوش اولمش صباح منجمدن و معبرلره سؤال ایلدی بعض اخلایه علم زجر و فال ایلور خبر ویله نامی
برکسه یه دلالت ایلدیلر که غایت مرد حاذق و فراستده یکتا ماهر و صادق ایدی
خلیفه یه داخل مجلس اولدی و قائل اولدی خلیفه مراد نه ایله اخبار ایدر اول دخی ایتدی یا امیر
صاحب زجر و فال بعض حرکت و ناسکنه نظر ایدوب مهدی دخی غضبه کلوب
سبحان الله العظیم برکسه علم ایله اشتهار بولوب بو اصلاح جراری و امانه نه خطا حدر دیو
غضبندن ایلدی بلکه و کبوتر بنده بیح ایدب تحذیره ضرب ایلدی پس شخص خبر پور جال
مسرور اولوب یا امیر المؤمنین رؤیاکز نک بیان و تعیین اید هم دیوب مهدی دخی کور
کوردم دیو حمله تعیین اید پس دیوب اول دخی ایتدی پس کوردک که کویا بر جبله
صعود ایلدک مس مهدی کرچک سویلدک نه تدبیر ایتدک و بو تعیین اید دیدی ای امیر المؤمنین
حاشا که بن سحار اولیم ایله تعیین ایلیم لکن کس دنکی با شکرم بحی ایلدک بن دخی زجر
فال ایدوب بیلدم که ناسک فوقنده کسادون یوزی نسنه یوقدر اول سیبدن ناسی
جبل ایله تأویل ایلدم بعده دستکی جبهه که تنزیل ایلدک آنی دخی برارض مشابه نزول ایله
تأویل ایلدم که آنده ایکی چاپ یا بر اولد بعده مسح جبله سخه اولوب انده مسک تحذیر قبیلک
اولان فرش دن برکسه یه ملاقی اولورک زیرا اول زمانده امیر المؤمنین حج دروی نکل حج مسنون ایدی
صکره تحذیر مسح ایلدکا اندن استدلال ایلدم که ملاقی اولوردیگک انکار ایدن اول کیسی
خلیفه صدقت دیوب بیچه مال اعطا و فضال ایدوب اخرا ایلدی که مجلسندن چقدی و بنوع
دائما ادخال ایلیه لر بو بابده بو نکبت انقلاب حکایات اثر کتب محاضراتده مسطوردر
علم الاختلاج
بیلورلر بر علمدر که اعضای انسانک رأسدن قدمه وارنجه اختلاج
ایتمسی و انفجاع اولماسی بعض حوادث دلالتنک کیفیتدن باحث در و بو علمک نفعی و نتیجه
غرضی ظاهردر لکن بر علمدر که اکا اعتماد و دلائلنه اعتماد اولنماز زیرا دلائلی ضعیف
و وجوه استدلالی خفیدر و بو علمده بعض رسائل مختصره واردر لکن شفاء علیل
سقی غلیل ایلمز
عقود ثالث
احکام نجوم فروعنده در انلری معلوم اولکه احکام
نجوم علم طبیعی عد ایدرلر زیرا المنجم حساب ایله بیلنور اول تقدیرجه علم ریاضی فروعندن
اولور اما تأثیرات کواکبنک آثاره دلالتی ایله معلوم اولوردی اول تقدیرجه فروع طبیعیدن اولور
علم الاخبارات
بو بر علمدر که باحث در هر وقت وزمانک احوالندن که خبر ویدر

علم الاختلاج

علم الاخبارات

[illegible]

باقور و خبر ویدر و شول وقائعدن که انده ابتدا و امور دن احتراز واجب اولور یا خود مباشرت
امور مجیب و یا خود بین بین اولور و بوندن ماعدا بعض وقتک بعضی اولده نسبت خاصه سی واردر
ترتیب ایله و بعضنه ترتیب مثلا بر وقت بعیدن دن کاه اولور بر کار اشلمک خیر و نجاح اولور
آخر کار شر اولوردر بو حالت شرعک بعض بروجه و فرقه بعض منازلده اولماسیله اولور و
دخی بکیک بیننده واقع بعض اوضاع ایله اولور مثلا مقابله و تربیع و تسدیس سبی و بونلر
غیری نیکه بو احوالی ضبط سبیله بعض فضل و امانات امور دن هر امور ایچون مثلا سفر و یا خود
و قطع ثوب کبی بر وقت اختیاری ممکن اولور بو علمک نفعی بیتی اولوب بر فرده خفی دکلدر
علم الرمل
علم خبر بور رمل که اول اشکال ایله حین سؤالده اولان مسئله نک
احواله استدلال در و بو علمک اکثر مسائلی امور تخمینیه در که تجارب او زره مبنی اولوب تمام
کافنسنی ایلمز زیرا ارباب دیرلرکه بروج اثنی عشردن هر برینه بر حرف متعین و اشکال مذکوره دن
برشکل متعین اقتضا ایدر اول شکلک مطلوب حین سؤالده اولنور او ضاع بروج رمل دن
برشکل متعین و توعنه اقتضا ایدوب اول اشکال ملولاتی اولان بروجه سببی ایله اول
بروجکنا و ضاعنه مناسب احکام مخصوصه یه دلالت ایدر لکن بو انظار امور تقریبیه در تقریبیه
دکلدر و بو معنایه اشارتدر نبی علیه السلامک قول شریفی که بویورمشدر کان نبی من الانبیاء
یخط فمن وافق خطه فذاک یعنی انبیادن برنبی خط ایدر دی هر کیمسه که آنک خطنه موافق
اوله اول در یعنی آنوک خطی اصابت ایده و کیمسه اول خی مصیب در دیمکدر و نبی خبر بوردن
مراد صاحب تعلیم و مدرس یعنی حضرت ادریس در علیه السلام و بو علم انظاره معجزه ایدی
ظاهر مدرسیدن مفهوم اولان رمل ایله بعض امور معلوم اولوب آنیه یه اطلاع وره امکان
اولوب امتناع اولماسیه لکن بو بیله دکلدر زیرا افراد بشر ایچون معجزه و عادت خرق ممکن
اولسه میان معجزه و شعبده فرق اولمازدی و میان بشر ده جادون سایر افرادی ارولان
سایرلردن ممتاز اولمازایدی نعم کرچه ولی ده نبی معجزه نبی اولمق اوزره ظهور کرامات
و خوارق عادات ممکن دور لکن کرامات و لی اولیا نفردن بطریق الصنعه ظهور ایلمکده در
اول ممکن دکلدر زیرا محذور مذکورک ظهوری لازم کلوردر بلکه حدیثده فمن وافق
خطه قولی ایله مراد هر حالده تعلیق بالمحالدر یعنی هر کیمسه نک که خطی موافق اوله اول
نبی نک خطی اولوب صادق اولور لکن موافقت امر محالدر زیرا اول نبی نک
معجزه سیدر غیری دن صادر اولمق مرتبه استحاله ده ایدوکی ظاهر در دیمکدر و بو
علمده اولان تصانیف وندر کتاب مجارب العرب و متعلقات اشیخ طوسی کتاب
زناتی بو فنک اصح طرقی در و بو علمک ماعدا الکتب اکثر من ان یحصی در که اهل اولانلر
علم الفال
بیلورلر بر علمدر که انکله بعض حوادث آتیه یه استعلام اولنور
جنس کلام دن اتفاقا بر امر حادث اولمق طریقی ایله که اول کلامی یا غیردن اشیده
و یا خود فتح مصحف ایله و یا خود انبیا و اولیادن اعتقاد ایتدوکی کبارک کلاملرندن

علم الرمل

علم الفال

فتح واستخبار ایله اولوردی بو علمك موضوعی تعریفندن ظاهردر وغرضی وفائدهسی علم رمل
بیلیندی لکن جملهنك اصحی كه شرع جوازینه شهادت وتجربه صدقنه دلالت ایدر قرآن عظیم و
فرقان كریم ایله تفاؤل ایدردی و بو تفاؤل صحابه كرام وسلف صالحیندن رضوان الله تعالى
علیهم اجمعین منقولدر ومصحفدن فتح فال ایتمكك طرقی كثیر وبین الناس شهیردر
لکن احسن طرق وارد اولان آیات كریمهنك معانیسنه اعتبار ایدوب الفاظ وحروفه
اعتبار ایتمكدر مزبیا اول وارد اولان لفظ شریف [illegible] شمال روحی [illegible]
وارد اولمشدر كه نبی صلى الله علیه وسلم تفاؤل ایدردی فال حسن طلب ایدردی
وطالب [illegible] اما نظیر ایلمزلر ایدی وقتا كه مدینه منورهیه هجرت ایدوب قرب اوكدیلر
بر منادی استشعار ایلدیلر كه یا سالم دیو ندا ایدردی اصحاب كرامه خطاب ایدوب یعنی لفظ سالم
ایله فال ایدوب سالم اولدق دیو وفتح طلال بیوردیلر بعده مدینهیه داخل اولدیلر فقیره
بر قائلدن دخی یا غانم كلامنی استشعار ایلدیلر اول زمانده دخی غنیمت دیو بیوردیلر اول امام
منزله وصول وراحلهدن نزول بیوردیلر وطبق كتوردیلر اول زمانده حلاوت طعامدن
تفاؤل بیوردیلر حلال البلد دیو بیوردیلر یعنی بو بلده بزه حلوا اولدی دیمكدر بونك امثالی
دخی كثیردر اما نظیردن نهی بیوردیلر لا طیرة ولا هامة ولا صفر بیوردیلر [illegible] علوم
اولالكه امام علامه قاضی ابوبكر ابن العربی كتاب الاحكامده سوره مائدهده مصحفدن
اخذ فال ایتمك حلالدر وعنه تصریح ایلمشدر وقرافی دخی بو قولی امام طرطوشیدن
نقل وتحریر ایدوب قبول وتقریر ایلمشدر اما حافظ ابن بطه مباحدر دیمشدر وهم
ایندیكه بزم مذهبمزك مقتضاسی كراهتدر ماوردی دخی كتاب ادب الدنیا والدینده
حكایت ایلمشدر كه ولید بن یزید بن عبد الملك بر گون مصحفدن تفاؤل ایدوب كلدی
واستفتحوا وخاب كل جبار عنید كلوب اول ظالم زندیق حاشا مصحفی [illegible]
بو بیتی انشاد ایلدی شعر اتوعد كل جبار عنید * فها انا ذاك جبار عنید * اذا ما جئت ربك یوم
حشر فقل یارب خرقنی الولید * چوق زمان كچمیوب ایام پیرورده [illegible] مقتول اولوب تا به
[illegible] صلبه [illegible] اولنوب بعده [illegible] اولنوری **علم القرعة**
بر علمدر كه انكله استقباله حادثه اولان احوال استدلال اولنور واشكالدن بعض اشكال
[illegible] حروف كتابتله [illegible] اولنوب بعده اول اشكال [illegible] مطلوبه [illegible]
اولنور و بو علم بعینه علم رمل كبیدر بونك [illegible] اعتبار اولنور [illegible] دلالتی
دلالت [illegible] اضعفدر ودلالت رملك دخی ضعیفی مقرردر [illegible] ذكر اولنمشدر رساله علم
علم الطیرة والزجر بو علم كاهنلك شعبهسیدر زیرا عالم مطلوبه [illegible] طلب ایدرلر
آنا زجرده اول طیوردن طلب ایدرلر اجتماعده اصل [illegible] تشاؤم ایلمكدر [illegible]
[illegible] مناظره وروددن نفس [illegible] طبیعی [illegible] طبیعی [illegible]
ویر [illegible] صوت [illegible] اول مقوله [illegible]

معدود ایدلدر ونظیرك اشتقاقی طیردندر زیرا عرب الجندده اصل زجر طیردن اولور مثلا
غرابدن نظیر واستغراب اولندوغی یكی سائری انكا الحاق اولنور بعده غیرده دخی كثیر اولوب
جملهسندن نظیر ایله تعبیر ایلدیلر و بو مقوله نظیر سوزده كثیردر مثلا عجلان دیو قصد سفر ایلیه
بر طیری هوایه اطاره ایدرلر اگر طیر طرف جانب یمیندن اولورسه مقصودلرینه توجه
ایدرلر اگر یسارندن اولورسه سفردن رجوع ایدرلر اولكسنه سانح دیرلر ایكنجیسنه
بارح دیرلر و بونك امثالی عربده كثیردر بعضی انفتاح ابواب وسواس ایله
لفظ ومعنی جهتندن بعض مناسبات بعیدهیه اعتبار ایتمكله مبتلای انواع بلیات
اولوب [illegible] فاسد اولور مثلا بر شخص سفر جلد لفظی استشعار ویاخود
اكا اهدا اولنسه تشاؤم ایدوب سفر وجلایه [illegible] بعضیلری اشارتدر دیو
وانكه یاسمین كورسه یاس ومین دیر ویاخود سوسنه كورسه ویاخود لفظی استماع
ایلسه سوسنی سنه دیر یعنی بر یللق برا مازلق اولماسنه اشارتدر دیر كذلك
خانهسندن چقوب اول امرده [illegible] استقبال ایلسه مثلا اعور خر د
اشكل [illegible] اول كون [illegible] تشاؤم ونظیر ایدوب [illegible] تغییر ایلر و بو مقوله امور باطله
عقول سخیفه وآراء ضعیفهدن صادر اولور نهایت بو قدردر لكن حضرت رسالت پناه علیه
السلام [illegible] فال ایله [illegible] ابن قیم جوزیه كتاب
مفتاح دار السعادهده دیمشدر كه معلوم اولا كه نظیردن اول كمسنهیه [illegible] ضرر حاصل
اولورسه [illegible] خوف ایلیه اما [illegible] اصلا ضرر ایلمز [illegible]
نظیر اولنان [illegible] مشاهده ایدنده ویاخود استماع ایدنده اللهم لا طیر الا طیرك ولا خیر الا
خیرك ولا اله غیرك * اللهم لا یأتی بالحسنات الا انت ولا یذهب بالسیئات الا انت
ولا حول ولا قوة الا بك دیسه قطعا اكا [illegible] ضرر بر طرف اولمق مقرردر اما شول كمسنه كه
كمال اعتقاد ایدوب اكثر امورینی اكا بنا ایلسه [illegible] وصوله سببی [illegible] جانب
[illegible] ومیولنی اكثر [illegible] اول مقوله كمسنه [illegible] وكشوردوكنده
مناسبات بعیده وقریبهدن ابواب وساوس شیطانیه مفتوح اولوب دینی افساد
ودنیاسی منكدر ایدر [illegible] كلام ابن قیم جوزیهدر ودخی ابن عبد الحكم دیمشدر كه
بر كون حضرت عمر بن عبد العزیز مدینهدن چقدی اول زمانده قمر منزل دبرانده ایدی كه
[illegible] ایدر ایدی [illegible] بو [illegible] تعجب وتلطیف
استوا [illegible] وارد [illegible] خلیفه دخی نظر ایدوب ایدیكه [illegible]
[illegible] شموس واقمار ایله دكلدر [illegible]
قهار ایله [illegible] اما بو باب [illegible] واقعاتدندر [illegible]
[illegible] بر وقت سعید طلب ایدرلر
و [illegible] انتقال [illegible] ایله [illegible] جمیع [illegible]

خلاف ایکن بر صورت علائی ایله اشتری که بر منصد بو بیتی انشاد ایدردی که **شعر**

مر تر بالنجوم ونیس یدری ۔ ورب النجم یفعل ما یرید ۔ پس بو بیت ایله نطق ایدب نزد

اول منجمسینی کتوروب سؤال ایلدی که بو بیتی انشاد ایتمکدن مراد نه ایدی اول شخص

بندیکه اصلا معاینه‌دن بر معنی مراد ایتدم لکن اول خاطره انشادی طاری و تکلمه

زبانه جاری اولدی دیوب اول شخصه بر دینار و بر کیسه بول احسان ایدب کندوسی نیه متقید

اولدی لکن عیشی مکدر و منغص سروری مشوش و منغص اولوب چوق زمان چکمیوب

اول بقعه‌ده شهید الجنده ایکی رشیداکا اول غاب عقابی ایقاع ایلدیکه اطراف بلاد و بقاع

[illegible] مشهور و الی الآن کتب مسطوره و السنه عالمیانده مذکور در **علم فروع السحر**

فروع سحر بیانده در ۔ اولا معلوم اولا که بعض حوادث استحداث اگر مجرد تأثیر نفسانی ایله

اولورسه اول سحر در ۔ اگر فلکیات ایله استعانت طریقی ایله اولورسه اول دعوة کواکب در

اگر قوای سماویه‌یی ارضیه ایله تمزیج طریقی ایله اولورسه طلسمات در ۔ اگر خواص طبیعیه ایله

استعانت طریقی ایله اولورسه اول استعانت دخی یا قراءت ایله اوله اول علم خواص در

و یا خود کیفیات ایله اوله اول نیرنجات در و یا خود اول ایکیسندن غیری افعال ایله اوله

اول رقی در که رقیه‌نک جمعیدر ۔ اگر ارواح ساذجه ایله استعانت طریقی ایله اولورسه

اول عزائم در ۔ اگر اول ارواح قوالب اشباحده احضار ایلنه اولورسه اول علم استحضار در

علم سحر یحت دخی دیرلر و یا خود حوادث غیر حاضره‌دن اخبار اوله اول دخی ماضیدن و یا خود

حالدن و یا خود استقبالدن اوله اول علم کهانت در ۔ اندن صکره اول استحضار

مجرداته قادر اولدیغی کبی حاضره‌یی حسدن تغییبه دخی قادر اولورکه اول علم الاخفا در که

امور حاضره‌یه حاضریندن اخفایه دخی قادر اولورکه اول حیل ایله سیحه در ۔ و بونلر اشغال

کثیره در ۔ امدی بو علوم مذکوره‌یی بو نهج و اسلوب اوزره ذکر ایده‌لم **علم الکهانة**

بو علمدن مراد ارواح بشریه‌نک ارواح مجرده ایله که جن و شیاطین در مناسبتی …

عالم کون و فساده جاریه اولان احوال جزئیه‌یی استطلاعی … امور مستقبله بالخصوص

بو علم عربده کثیر ایدیکه جاهلیتدن اقرب زمانده … شهرلو اولانلردن … کاهن …

نفیح که اسملری شق و سطیح در بونلار رجال معهوده زمان جاهلیتده … کاهن …

بعضا … بونلارک عجائب … نبی علیه السلامک معجزاته …

… اول سید ابرار و سند اخیارک … اخبار و اتباعنه …

فضائلنی ذکر ایله تحریض … آخر زمان و خاتم انبیا

و صفوت جهانیان اولمالرینه بیان … و بو بابده اولنلاردن حکایات غریب

و روایات عجیبه وار در که بو مختصرده ایرادی لایق دکلدر شول کیمسه که اکا اطلاع اراده

ایلیه کتب سیر و تواریخه مراجعت ایلسون خصوصا ماوردی‌نک اعلام النبوة نام کتابنه

بو مادّه‌ده سعی و اقدام ایلیوب لکن طائفه مزبوره حضرتک صلی الله علیه و سلم بعثتندن صکره

منقبانه

منقبانه اطلاعدن محجوب و اول علم اطواردن غلبه نور نبوت ایله بالکلیه مسلوب اولمشدر

حتی بعض روایاتده لا کهانة بعد النبوة وارد اولمشدر ۔ اول تقدیرجه شمدی اول طائفه‌یی

تصدیق و نه عالمنده اعمال الحق جائز دکلدر بلکه مصدق اولان کافر اولور نعوذ بالله

من ذلک و من امثال هذه المهالک ۔ نته کم حضرت صلی الله علیه و سلم بیورمشدر من اتی

کاهنا فصدقه بما یقول فقد کفر بما انزل علی محمد یعنی بر کمسه که بر کاهنه کلوب انک قولنی تصدیق

ایلیه محمده صلی الله علیه و سلم انزال اولنانه کافر اولور ۔ لکن امام رازی‌نک السر المکتوم نام

کتابندن مفهوم اولان بو در که کهانت ایکی قسم اوزره در ۔ بر قسمی بعض نفوسک خاصه‌سی

اولور اول قسم مکتسب دکلدر ۔ بر قسم دخی عزائم و دعوة کواکبه اشتغال ایله اولور

انوک دخی بعض طرقی وار در که کتاب مذکورده مبین و مسطوردر ۔ اندن صکره

اول کتابدن مفهوم اولان بو در که بو طریقه سلوک شرع شریفده محرمدر ۔ اول تقدیرجه

انی اکتساب و تحصیلدن احتراز واجب اولدیغی معلوم اولا که قسم اول که مکتسب دکلدر

اول علم واقفده واقعدر ۔ انوک حالنه دخی … تنبیه … غفلت اولنمیه

علم النیرنجات نیرنجک لفظندن معرب در معناسی نوعه تخییل در و بو علم قوای

فاعله و منفعله بیننده مناسب امتزاجات اظهار ایتمکدر و باجمله عالم اکبر ایله صنوفدن مؤلف

امتزاجات در تا که اختلاطه بعض مطلوب آثار پدیدار اوله مثلا حب و بغض و اعراض و

اقبال و بونلارک امثالی کبی اشیایی اظهار ایلیدر بعض کتابلری مخصوصه ایله که عالمده

مبثوث و مبسوط اولان روحانیاتدن مؤلف اوله اگرچه دلالاتی مجهولدر دخی

کاه اوله که اسمالری قام وجودی در و بو اوراقک غایت مجهول الماهیه معروف الانیه در

و بو علمده اولان کتب نیرنج … غایة الحکیم نام کتابی و ابن وحشیه‌نک اسرار

الشمس و القمر نام کتابی دخی کتاب جامع در **علم الخواص** بر علم در که اسماء

الهی و یا خود کتاب الهی که زبور و انجیل و قرآن در قراءته مترتب اولان خواصدن

باحث در و بو اسماء و دعوات مرتبه کندو مناسب اولور خواص ترتب

ایدر و دخی معلوم اولا که نفس انسانیه اسماء الله و کتب منزله‌ده وارد اولان عزائم

اشتغالی سببیله حجاب قدسه متوجه اولوب زبور انوار رنجه و مراقبه ایله تخلیه

و اول توجهدن شاغل … اولان اموردن متخلی اولور و اول تخلیه و تحلیه سببی ایله

تجلی آثار و انوار فائض و لایح اولور که هر بری اول امور مذکوره‌یه اشتغال سببی ایله

حاصل اولان استعداده مناسب اولور … و اولورکه خواص … ایله استعانت

ایله بو قبیلدن بعض آثار و علامت ظهور ایدر … بر حیثیت ایله که مشاهده ایدنلر انی

فعل سحر دیو اعتقاد ایده ۔ نته کم حکایت اولنورکه بلاد رومده بر کنیسه‌نک

دیوارنه و سقفنه زینت ایچون قطعه شکل مقناطیس وضع ایلدیلر که هر بری مقداری

برابر ایدی و اول کنیسه‌نک هواسنده حدیددن بر صلیب وضع ایلدیلر که مقداری

اول مرتبه اوکره اول ایکی قطعه نک جذبی مساوی اولوب بر جانبه میل اولمیه و اکر جمله احجارک بعضی بری برینه مناسب اولوب جذب بدره بری غالب اولیه اول تقدیرجه لازم کلور که اول صندوق هواده قائم و ظاهرا امساک ایدن آلت یوق ایکن بوحال اوزره دائم اوله اول سببدن عصاری دل بر قوم مفتون و دیلرینی دنیا یه بیع ایدوب مغبون اولدیلر

علم الرقى

بر علم در که باعث در بعض افعال مخصوصه یه مباشرت ایدنلر که با خاصیته اکا آثار مخصوصه ترتب ایلر عقد و خیط و نفث و بونلارک امثالی کبی و دخی رقیه نک اکثری توکی الفاظ اندر و دخی بعض وجه حسن کبی و دخی اصابت عین و امثالی امثاله اولوره و دخی لفظ رقیه یال قارسیده افسون در کاهلی آب سوال در ز یرا اکثری مصدره اولوب اصابت عینی ابدال ایکن توشی ایدر و یا خود اوزرینه صبت اولنور لسان معربده رقیه دیرکلر نک دخی وجهی اولدر که کویا اول کلمات رافی نک صدرندن راقی و مقصده واصل و طالعی اولور و اول کلماتک بعضی فهلوی بعضی قبطیا اولور و بعضی اند هنده یا بات بعض کلمات در که زعملرنده طائفه جن دن کشف اولنور و یا خود عالم نو یا ده حاضره الفا اولنور حق تعالینک و من شر النفاثات فی العقد قولی شریفنده دخی بوکا اشارت واردر و شرع شریفده رقیه یه اذن واردر نته کم نبی صلی الله علیه وسلم و فقاکر بر صنوه کوردیلرکه وجهنده صفرت وار ایدی کا بیوردیلرکه اشرفوا لها فان بها النظره یعنی اکا رقیه ایدک زیرا اونده نظر اصابتی مشاهده و مقرردر

علم الوهم

بر علم در که انظار و ارواح تسخیر و مقاصد نیزه استخدام کیفیتی تعرف و استعلام اولنور مثلا جنی و ملکی تسخیر کبی متوقف اصل مترجم والد ماجد علیه الرحمه بیوردیلر که تسخیر اولنور کسنه لرک قلب صعب دره بر مباشرت ایتدک که بجه مونوف به و معتقد علیه در اول ابتدم مباشرت ایدوب الحاصل مرام و انجاح مقاصد و مهام اولنمشدر و دخی بر قبیله نیز بعض اصحاب بلد هام وا ما لی نفوس قوت نک افعاله نجال عجز ایدوب برجانه توقف ایلر تاثیر ایدر و فرعنده دخی بوکا شاهد اولنور قریب امر وار در که اصابت عین دور حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم اثبات بیوردوب العین حق دیمشدر و بعض جانی دخی بایت در که بعض نفوسده ممتاز بالعقل بعض ایدوب اثری دخی ظاهر ایدر بونک کبی اعمال که اولور که تجرد تفصیل ایله نتیجه ده ایدر لر و اول دخی با خیرکجول اوله و یا خود شر ایچون اوله حکایت اولنور که سلطان یمین الدوله محمود بن سبکتکین وفقاره هنده غزوا ایدر کا بر قلعه نی محاصره ابقه بیه واصل اولوب نتیجه حرب کمال مقاتله اهل اهل عصیان ایدب تسخیر نه امکان اولمادی کلم آخر بعضیا نا لیسی جوب دیرلرکه زمان طلوع شمسده عسکره امر ایلدی که ضرب طبول ایله مشغول اولسونلر سلطان دخی کلاملرینه امتثال داولدقده ضرب طبول ایله اشتغال ایلیوب کمال فتح قلعه میسر اولدی مرحوم جلبی قبطه داخل مسخر اولدی بو کلامک وجهی دل

سؤال

سؤال ایدوب اول کسنه لر جواب ویردیلرکه بو قلعه نک اهلی اصحاب عمل دره و جمله سی عملیات سنک قلعوزدن انده عکوف اتمشلر ایدی اندی انظار و تشویش و اختلال وضع اشغال باللرینه اطوب طبول مزعجه و غلبات عساکر غلغله کبی اولماز ایدی و لهم صوت طبول و حرکات عساکر و طبول سمعلرینه واصل اولنجه تشویش خاطر حاصل اولوب اول اثناده عملرینه فتور کلمک ایله قلعه نک تسخیری ظهوره ایلدی

علم الاستحضار

استحضار دن مراد ارواحی قوالب اشباحده استنزال و دعوت اشارة ایله قوتی ایله منجر اولوب صاحب دعوت ملاقات وامرینه امتثال ایدر و دخی معلوم چنی و یا خود ملکی تجسد ایتدیروب و یانکده حاضر اولمادن تسخیر علم عزائم ایله تسمیه اولنور و اما مقاصدی انظار واسطه سیله تحصیل ایتمک شرطیله اما جنک یانکده حضوری و سنک حسنکده تجسدی علم استحضار ایله تسمیه اولنور و بونده انظار ایله مقاصد تحصیل شرط دکلدر اما استحضار ملک اکر چه جاری ایسه آنک تجسدی ممکن دکلدر مکر انبیاء مشاهده ایتمشلر اوله اگر ارزنی ایسه اکثره خلاف عادتدر والله تعالی اعلم

علم دعوة الكواكب

معلوم اوله که متقدما بیان اولندیکه جنی و بعض ملائکه یی تحضار ممکندر امری کذلک روحانیت کواکبی خصوصا سبعه سیاره نک تسخیر دخی ممکن در انکله بعض مقاصد مهمه یه وصول ممکن الحصول در مثلا قتل اعداء و احضار مال و تقرب ملوک قائب و بونک امثالی امور عجائب جمله سی قابلدرکه کواکبک هر برینی استنددکه وقت بتکلف مشقت استحضار و دعوت اولنور حتی طائفه ساحره صابئه که حضرت رب جلیل ابراهیم خلیل علی نبینا و علیه السلام انظاره ارسال و انظارک مقالات فاسده لرینی ابطال ایتمشدر کیفیت سحرلری بو وجهله ایدی نته کم حکایت اولنورکه ملوکدن بر صاحب جاه و جلال دعوت زحل ایله اشتغال ایدوب اتفاقا بر ملک عظیم دخی وار ایدی کم تابینلرنده معاونت اولوب آنکله محاربه یه معاونت ایده مزلر ایدی که جمیع اتباع و فقرای هر چند که سعی و اهتمامی زیاده ایدرلر دخی مفید اولمیوب جمله سی متحیر و معاقبت کاری متفکر ایدیلر که ملک مزبور اسباب نبرد و قتال دن فارغ اولوب زمان دعوت ایدی اتفاق ملک خاص و ندماسی ایله بر پرده جالس ایکن ناکهان سقف آسمان دن بر شیء نازل اولوب نازل اولدیغی کی اهل مجلس خوفندن متفرق و پریشان اولدیلر ملک مکاننده ثابت و برقرار اولوب اصلا قرار ایلمدی و فقاکه اول شیء نازل اولوب اول آنده نازل اولوب پادشاهک او کنده قرار ایلدیکی پادشاه دخی اصحابنی دعوت ایدوب کوردیلرکه کاسه لر بر ظرف مثلث الشکل ایچنده و اول ظرفده اولان پادشاهک باشی مقطوع اولوب ایچنده موضوع ایدی کا بس جمیع عساکر و اجناد مسرور و شاد اولوب خصمارینه غالب اول پادشاهک عسکری جمله تابع اولوب پادشاه مزبور حضرت زحل ایله مظفر و منصور اولوب ایدیکی شیء دعوته اشتغال ایتدوکی ایچون فسیلک ایدی

مدی انوک ادنی تفنی بودر دیوب جمله سی دعوت اعتقاد تام و ملکک اشتغالنه طعن ایتدکلری
اسباک کلام ایدیلر اما اول ظرفک محاسدن اولوب علت الشکل اولماسی طبیعت زحل
اول معدنی و اول شکلی اقتضا ایدر و کیم ابحول دره. والله اعلم بحقیقة الحال علم الفلقطیرات
فلقطیرات خطوط طویله در که اونک اوزرینه حروف و اشکال بحیث حلقه لر و دائره لر عقد اولنمشدر
و بونلر زعم ایدرلر که اول خطوط و حروفک باخاصیة تأثیرلری اولوب بعض قابلیت دخی اولنور
مؤلف مرحوم بیورورلر که اکثرینی بعض اوراق متفرقه اوزرینده کوردک لکن بو علمده بر تصنیف
موجود کورمدک و اول حروف و اشکالک کیفیت صنعتنه دخی واقف اولمادق و تأثیرلری
وار میدر یا خود یوقمیدر تجربه دخی ایتمدک بزم قاتمزده مجهول الحال اولمشدر علم
الاخفاء بر علمدر که انکلاتک نفسنی حاضرین دن اخفا ایتمک کیفیتی اظهار و ابدا اولنور
بر حیثیت ایله اخفا اولور که صاحبی خلقی کورور اما انلر انی کورمزلر و بونک دخی اوراد و
عزائم مخصوصه سی واردر مؤلف اصلی مرحوم والد ماجد علیه الرحمه بیورورلر که بنم ظنم غالب اولان
بودر که اکا طالب اولانلر وصوله مجال یوقدر مگر ولایت خرق عاده طریقیله کرامت
ایله اولور بو قسم بعض اسبابه مباشرت ایله دکلدر سعادتنا اخفا اکا ترتب و اتصال ایله
بنده مرحوم مرقوم بیورورلر که اکثر ناسدن بو علمک وقوعی سمع ایتدک لکن بوکا واصل معارف
اولمقی و یا خود واصل اولان و اهل الحسن کسنه یه کوردک لکن خوارق عادات خصوصا
بو امثالک اولیاسندن اولان اصحاب سعادتدن انکار اولنور مقبول کاردکلدر رضی الله
عنهم اجمعین علم الحیل الساسانیه بر علمدر که انکله جلب منافع و تحصیل اموال وجوه
طریق احتیال بیلنور و بو مقوله حیله باشلاولانلر هر بلده ده اول بلده یه مناسب زی و شکل
ایله متشکل اولور و اول شهرده معتقد ناس اولان صنف کامل صورتنه داخل اولورلر انکاه
زی وعاظ اختیار ایدرلر کاه زی صوفیه و کاه زی اشراف اظهار ایدرلر بو نظارک
نوعی اندن عکس بعض طرق حیل ایله خدایع عوام ایچون امور مباشرت ایدرلر که محیر عقول
افهام اولور جمله دن بر کسه دن حکایت اولنور که جامع بجوره ده بر جوان کوردک بر مرکب
سوار و مانند ابنا ملوک نامدار اوزرینده لباس نفیسه وجوده سنار اولوب لکن دائما
توجه و بکا ایدرب و یانیجه اولان خدم و حواشی دخی زار و کریان یانیجه روان اولوب
دیرلر ایدی که یا اهل العافیه بزم شو سیدمزدن عبرت آلوک شو ویره نظر ایله نظر
ایدک که ابنا ملوکدن ایکن راه ناشرعیه سلوک ایدب بر ساحره عورته عاشق زار و
سحر ایله منوار اولوب آخر الامر سحر ایله علی بو رتبه یه واصل اولدی که مسوخ اولوب صنف
بهائمه داخل اولدی بعده ساحره تزویره بو حالدن تخلیصی ایچون بیحساب مال فراوان طلب ایتدی
خزینه نه با بابان کیدب آخر شهره بو حالده محتاج سؤال اولدی دیه کلمسنده هیچون دخی اول
حالده بکا وانین و جزع و حنین ایدرب عامه ناس دخی کمال رقته نهایت رحمت دن
اصحاب اموال دن جمع مال فراوان و تحصیل بلیغه بابان ایدرب بعده مجامعده تزویره بر سجاده

بسط ایدرب اوزرینده دخی ایکی رکعت نماز قیلوب بعده خلقی ایله صلوة جموع ایله او آن بعد الاذان ابکن
اموال عظیمه ایله دونوب کیتدیلر بونک امثالی حیل کثیره در و کتاب المختار فی کشف الاسرار
بو معناده کشف اسرار ده کمال بیان ایله نظر ایتمشدر علم کشف الدک و ایضاح الشک
بر علمدر که انکله مسائل بعض متعلقه حیل نوع فاسدین ناکی تجارات و بعض ایتمکیه و علی
الا جدود و علم بافوت بیان ایدب خلقی انکله مغرور ایتمکیه و فقا که بو علمک مناسبی دام
اولور سه تفصیلندن اعراض و اجمال اولندی اگر تفصیل وقوف استرسک حالاً ندکور اولان
کتاب مختاره مراجعت ایله علم الشعبذة و التخیلات و الاخذ بالعیون بو علمک تحصیلی بیانه نظره
بعض تخییلات ایله افعال غریبه و اعمال عجیبه کوستریلکدر و مبادیسی صاحبنک افعال ظهوره ده
کمال سرعت ایله حرکت ایتمکله اشیایی علی خلاف ما هو علیه کوسترمکدر و لفظ شعبذه کله
شعوذه دخی دیرلر بای بیرینه واو ایله شعبذه نک معربیدر و اصلده بر کسه نک اسمیدر
علم بو نوره اکا منسوب اولمغله اوزرینده مشهوردر و بو علم خفیف الید اوزرینه مبنیدر مثلا
سرعت حرکتی ایله خلقه بر شیئی واحدکی کوردکلری و واحد مکرر کورنملری دخی جایز
خیالی کورولر و شعبذه خصوصی ایجی ناسدن الذی ایله الماددن ناپدید و اخفا ایدرلر و بونلر
غیری بحجا احوال غریبه که جمیع ناس کوردب ایشتنی مشاهده ایدرلر المبینی ادراک ایدمزلر
و بو علم مقوله سحر دن اولمق یوقدر لکن مشاهده عین ده مشابه اولمغله فروع سحر
معدود اولوب بو عنقوده ذکر ایلدک اما فرورت عدم فلاوادره موضوعی اولان
بعض آلات مثلا عدی عدل و جور و ربع و دوران ساعات و جر اثقال کیبی آلات کی اسباب
بیغیب ایدی وارورکه انلاره هر کیم مطلع ولسه شلی علما ادرک اولور امرکا اول علم حقیقتنده
فروع هندسه دن در اول اجلدن انلاری اول محله تأخیر ایلدک اگرچه انواع سحر دن
عد ایتمک دخی سهل اردر والله الهادی الی سواء السبیل علم تعلق القلب
بو بر علمدر که بعض اذکیا تحقیق العقل ولان انفیانه اظهار ایدرلر دخی شو ملاطفت ایدرلر که
شخص مذکور انام اعظم عارف و یا خود محبت مالک اولان کاه اولور حالندن
خوف و انفعال اول احمقک بر مرتبه ابتلاسنه باعث و باد کا و یا خود خوفندن اول
شخصک بعض مقاصد و مراداتنه مطاوعت ایتمک سبب قوی اولور علم
الاستعانة بخواص الادویه و العقاقیر بو بر علمدر که انکله ادویه مرکبه و مفرده ایتمکه خواصی ایله استعانتنک
احوالی تعرف اولنور مثلا مقناطیسک جذب حدید ایتدوکی و بونک امثالی کبی بو
علم اگرچه خواص ادویه فروعندندر لکن عوام سیمندن غافل و اصلنی جاهل اولمغله
علم مستقل دخی عد اولنور بو بندن اقدم علم خواص ده مذکور اولمشدر که بلاد روم
یا خود هندده بر کسه ده الی هر دم مقناطیس وضع اولنوب هواده بر طبیب وضع
اولنق ایله نصاریلر اول بنجه قوم مستعمل مقبول و مقبول اولمشدر اول علمک دخی بو علم
مناسبتی ظاهردر شعبه خامسه علوم ریاضیه بیانده در علوم فرنور

شول علوم درکه باحث در بعض اموردن که ماده دن مجرد ی تحقق ذهن ده صحیح اوله بو دخی
درت قسمه منحصر در زیرا بحث و نظر یا کم متصلدن اولان و یا خود کم منفصلدن اوله
ایکیسندن هر بری دخی یا قار الذات اوله و یا خود [illegible] اوله اول که هندسه در یا کم منفصل
اوّلکی عدد در و دردنجی موسیقی در علم الهندسه بر علم در که انکله مقادیرک
و لواحقنک احوالی و بعضنک بعضنه نسبتی و خواص اشکالی بیلنور و بو علمک
موضوعی مقادیر مطلقه در اعنی خط و سطح و جسم تعلیمی در و بو نلرک لواحقی در که
زاویه و نقطه و شکل در و منفعتی موجودات احوال مذکوره یه اطلاع در و ذهنه
حدت و نفوذ کسبی در که انکله مستعد قوت متفکره ریاضت قوتیه ایله [illegible]
علوم و مباحث غامضه و میدان مسائل مواضع مشکله یه تحقیق و ادراکده
جست و چالاک اولور بین الاقران رهان سبقه حائز و میان علماده مشار الیه
بالبنان و سرافراز اوله زیرا اتفاق ایتمشلر در که علومک برهانی جهتدن اقوی
علوم هندسیه در و دخی علومک جمله منافعندندر که انکله مرض جهل مرکب علاج
و قوای باطنه یه تحصیل قوت و فرح اولنور زیرا بونلر علوم یقینیه در که انده شکک
مدخلی یوقدر تا اول تقدیرجه ذهن مستجز وهمه معتاد و هم دخی حدود جهله مسخر و منقاد اوله
جهل مرکبک خود منشأی الفت وهمک عقله غلبه سیدر و هم مغلوب اولیجق جهل مرکب
دخی مضمحل و مسلوب اولور و بو علمده مصنفات کثیره در اشهری و اوضحی خواجه نصیر طوسی
نک کتاب اقلیدس تحریریدر و اخصری و احسنی ابهری نک اشکال تأسیس و قاضی زاده
رومی نک اکا شرحیدر و ابن سینا دخی کتاب شفاده بو علومک جمله سنی کافیه ذکر
ایلمشدر و علماء دخی مؤلفاتنده بو فنک حسابقدن قدر کفایه ذکر ایلمشدر

علم الهیئة

علم الهیئة بر علم در که انکله اجرام بسیطه علویه و سفلیه نک احوالی
و اوضاعی و اشکالی و مقادیر و ابعادی معلوم اولنور و موضوعی اجرام مذکوره در
حیثیت مذکوره دن که اولنور و بو علم براهین هندسیه ایله ذکر اولنور [illegible] اصل
دخی بو یلا اولقدر و بطلمیوسک کتاب مجسطی سنده دخی مذکور اولان بو [illegible] در و بعده
ابهری تبویب و تلخیص ایلمشدر و بو علمده اولان کتب مختصره دندر هیئة ابن افلح
و کتب مبسوطه دندر ابو ریحان البیرونی نک قانون مسعودی نام کتابی و تبریزی نک
شرح مجسطی سی که اولور که علم مزبور براهین مذکوره دن مجرد و اختصار او آنلر ایله
تحصیل یقینی ایتدیرن اوجی تفسیر و تخیل اوزره اقتصار اولنوره اول زمانده هیئت
بسیطه ایله تسمیه اولنوره امری اول علمده اولان کتب مختصره دندر تذکره خواجه
نصیر طوسی و متوسطه دندر و هیئت عرضی و مبسوطه دندر کتاب التحفة و نهایة الادراک
ایکیسی دخی علامه قطب شیرازی نکدر و مختصرات مذکوره دندر کتاب الملخص محمود
چغمینی نکدر و آنک شروح کثیره سی واردر و مشهور شرحی مولانا فضل الله العبیدی نکیدر و
شرح کمال الدین الکاشی و شرح سید شریف جرجانی و شرح قاضی زاده رومی یه و دخی کمال
[illegible] اولان کتب مختصره دندر کتاب الفتحیة مولانا علی قوشچی نکدر و انکا مولانا سنانک
بر شرحی واردر لکن مولانای مزبور علم مذکورده ماهر و شرحه قادر دکل ایمش مؤلف اصل
مترجم والد ماجد علیه الرحمه بیورور که کتاب مزبوری استادم مولانا محمود که میرم چلبی
[illegible] و مصنفک قزی اوغلیدر شرح ایلمشدر [illegible] کتاب تحفه یی قراءت
[illegible] زمانده و دخی علوم بولاکه قدما و علماء هیئتی افلاکده انجق دوائر مجرده اوزره
اقتصار ایلمشلردر که اول هیئت بسیطه ایله تسمیه اولنور و بو علم هیئتک منفعتی و شرف
موضوعی و اوراسنک و تأمل و افلاکی و ثبات معلوماتی ظاهردر و بو علمک
شرفنی اظهارده حق تعالی نک الذین یذکرون الله قیاماً و قعوداً و علی جنوبهم و یتفکرون
فی خلق السموات والارض ربنا ما خلقت هذا باطلا قول شریفی کافی و اول مدعایه
اثباتده خالق سموات و ارضده متفکر اولانلرک بو مرتبه مدح و اضافه استحقاقلری
ذکر ایلمک وافیدر و بو علمک فروعنی دخی عن قریب ذکر ایدرز ان شاء الله تعالی

علم العدد

علم العدد که ارثماطیقی ایله دخی تسمیه اولنور بر علم در که انکله عددک انواع و احوالی و بعضنک
بعضنه کیفیت تولدی معرفت اولنور و موضوعی اعداد در خواص و لوازمی جهتندن
و بو علمده اولان کتب مختصره دندر سقط الزند فی علم العدد و متوسطه دندر ابواب
کتاب شفادن کتاب ارثماطیقی و مبسوطه دندر کتاب یعقوب اخسکی ارسطونک
والدیدر و منفعتی نفسه ریاضت و بر یکدر تا که ماده دن مجرد اولان اشیایه و لواحقنه
نظر ایله اول الجلدر که قدما بو علمی تعلیمده سائر علوم اوزره حتی منطق اوزره دخی
تقدیم ایدرلردی و تقدیم [illegible] بر وجه ایدی دخی بودر که عدد مثال عالم در زیرا عالمک دخی
خارجده بر واجب بجزودن صادر اولدوغی کبی عدد دخی واحددن ناشیدر که اول واحد
خارجدر زیرا واحد عدد دکلدر و بو فنک فروعی دخی کثیره در هر بری ان شاء الله تعالی
عن قریب ایراد ایدرز

علم الموسیقی

علم الموسیقی بر علم در که انکله احوال نغم و ایقاعات
و کیفیت تألیف لحون و ایجاد آلات موسیقاریه معلوم اولور و الات مزبوره نک
وضعنه باعث بودر که صوت انسانی یالکز یالبته بالضروره بعض قرائن تحلل ایدر یا اول
خلالده لذتی اختلال ایدر و دخی بعض الاتده بر حالت بولنور که طبیعتده
احکام ایدی اول حالتی دخی اختلال [illegible] مناسب گورمیوب وضع آلات ایدیلر و بو
علمک موضوعی صوت در نفسده تأثیری جهتندن طبقه سنده و زمانده نظامی
اعتباری ایله و منفعتی ارواحی بسط و تعدیل و تقویت و احیا و قبض ایلمکدر زیرا
نغمات مذکوره ارواحی یا مبدأدن تحریک ایدر اول تقدیرجه سرور و لذت و کرم و
شجاعت ویرر که بونلر مناسب [illegible] حالات ادراک اولنه ایدر و یا خود مبدأه تحریک ایدر
اول تقدیرجه عواقبده تفکر و اهتمام و بونلرک [illegible] لحوال الحادثه ایدر اول سببدندر

معالجه ده اوزان و ضروب و علاج مرضی ده استعمال ایدرلر کاه اولورکه نغمه ده و صوت حجاز و نغمه
استعمال ایدرلر اما اول قول مشهورکه نفسک اطمئنان و انفعالنک سببی عالم علوی تذکر ایدر زیرا
و اطمئنان ایله حرکات افلاکدن استماع اولنان الحان بینینده مناسبات وار در و بر لر اول کلام
ظاهری اوزره اولوب محل کلام در زیرا علم حکمتده مقرر و کتبنده مسطور و محرر در که حرکات افلاکده قرع
هواء یوقدر که انکله صوت پیدا اوله بلکه حقیقت معناسی بودر که حرکات افلاک بر حرکت
شوقیه در موثرلری اولان عقولدر زیرا اول عقل موثر که برامر لطیف و بر مجرد و بر نفیس در افلاکک
حرکاتی کمال تعلق و عشقندن ناشیدر امدی نته کم نفوس افلاک اول امر لطیفه عاشق و مشتاق در
لذلک نفوس انسان دخی امور لطیفه موزونه به عاشقه حیران در قچان که نفس بر صورت حسنه
کورسه و یا خود بر صوت حسنه کوش ایدرسه عالم عقولی تذکر ایدب اول جهتدن کما ینبغی طرب و
انشراح و استماعدن افلاکک اول عقل لطیفه دل ارتباطی بیکار نشاط حاصل اولور فارابینک
کتابی بو فنک کتبنک اشهری در کذلک شفاء ابن سینانک بو بابدن کتابی موسیقی
دخی و صفی الدین عبد المؤمنک دخی بر مختصر لطیفی وار در و ثابت بن قره نک دخی بر تصنیف
نافعی وار در و ابو الوفا و جرجانینک دخی فن ایقاعده بر مختصری وار در و بو فنده
کتب کثیره وار لکن جمله سی ایجی افاده علم ایدر اما عمل موقوف سماع در اول استاد حاذق
دن سماع و بعده سموعنده تمرن ایله انتفاع ایلمک کرکدر و بو فنک شعبی فروعی کلی سی
وار در که ان شاء الله تعالی عن قریب استماع ایدرسن شعبه سادسه فروع علم
هندسه ده در علم عقود الابنیه بر علم در که انکله اوضاع ابنیه نک احوالی و کیفیت
احکامی و طریق حسنی معلوم اولور مثلا بنا حصول حکره و تنضید منازل بهجیه و ایجاد قناطر
و بونلارک امثالی کبی و دخی کیفیت شق انهار و تنقیه قنوات و انباط میاه آبار و مکان مخارج
و مخفض دن مرتفع مکانلره میاه اجرا و ... و بو علم عمارت بلاد و منازل و قلاع
عظیم انتفاع اولنور و ابن هیثم و کرجی بو فنده بر کتاب نافع تالیف ایلمشلردر علم المناظر
بر علم در که انکله احوال مبصرات تعرف اولنور کمیت و کیفیتنده که قرب و مناظردن بعدی و
اشکاللرینک اختلافی اعتباری ایله و مناظر و مبصرات بیننده توسط ایدن شئی و انک شکلی
اعتباری ایله و امور مذکوره نک هر برینک علتی معلوم اولور و منفعتی و احوال ابصاری و تفاوت
مبصراتی بیلکدر و بونلار ده دفع اولان اغالیط حسیه ده وقوف در و بو علم مساحت اجرام
بعیده به و مرایای محرقه ده دخی استعانت اولنور و بو فنده تالیف اولنان کتب مختصره وار در
اقلیدسک متوسطه وار در کتاب علی بن عیسی اولنور و مبسوطه وار در کتاب ابن هیثم علم
المرایا المحرقه بر علم در که انکله احوال خطوط شعاعیه تعرف اولنور منعطفه و منعکسه و مکسوره
محلی و مقداری و ... مرایای محرقه نک کیفیت عملی که اشعه شمسک انعکاس
انعکاس ایله و نصب محاذی ایله و بو علمک فائدت ... و قلاع ده منفعت جلیله سی ...
بعیده ده قدرت و ... احراق ... بعضلر دخی ... ایدرلر ایدی اول

دنوفلس

دنو فلس ... اولوب اقامت برهان ایدی که ... سطح ... اولسه قطعی مکانی مقدار
قوت و اطرافی نهایتده اولور دیشلر و ابو علی بن الهیثمک ... محرق ده اولان کیلده یوزاری
وار در و در علم مراکز الاثقال بر علم در که انکله جسم محمولک ثقلنک مرکزی استخراجک
کیفیتی تعرف اولنور مرکز ثقلدن مراد اولدر که بر جسم ثقیلی تکمیل مراد اولنسه اول جسم ده بر نقطه اولور
اول نقطه ده حامله نسبتده جسم متعادل اولوب معادل طورور بر جانبه میل ایتمز و حاملی اول مرتبه
... و بو علمک منفعتی اجسام عظیمه نک ... معادل ... کیفیتی بیلکدر تو سط
... ایچون ... اولدقلری ... و بو علمده ابو سهل کوهی نک بر کتابی وار در ... و
ابن هیثمک ... و ... ابن هیثمک دخی بر کتاب مفیدی وار در علم
جر الاثقال بر علم در که انده قوت یسیره ایله اثقال ثقیله انتقالنک کیفیتی بیان اولنور
و بونلرک منفعتی غایت ظاهر در و دخی ... ابو علی ... تالیف ایندوکی کتابنده اقامت
برهان ایله اثبات و بیان ایلمشدر که ... اولان شئی ثقیلی ... رطل قوت ایله
نقل ایتمک قابلدر و بو نهایت مرتبه بولمز ... اولوب ... استبعاد ایدرلر
علم المساحه بر علم در که انکله خطوط و سطوح و اجسامک مقادیری تعرف اولنور
اقداری ... خط و مربع و مکعب ایله ... و بو علمک منفعتی جلیله سی وار در ... خراج ده
و قسمت ارضین و تقدیر مسالک ده و بونلرک غیری ده و بو علمده اولان کتب مختصره وار در
کتاب ... مسبوطه وار در کتاب ابن ... و کتاب ... علم انباط المیاه
بر علم در که انکله ... اولان ... و علاج ایله اظهار و استخراج اسبابنک
کیفیتی تعرف اولنور و منفعتی احیاء ارضین و ... دخی بعض علما ... نقل ایلمشدر
اکر ... احیاء ارض ... اولان ... و زراعت ...
بر موضع ... دخی ... علم ... و کرجی نک بر کتاب مختصری وار در
و کتاب فلاحت نبطیه ... و بو علمک ... علم الآلات الحربیه
بر علم در که انکله کیفیت ایجاد آلات حربیه تعرف اولنور منجنیق کبی و غیری کبی و بونلرک
منفعتی ظاهر در زیرا دفع اعدا و ... فتوح و ... اول آلات ایله ...
... وار در و بو علم ... اعصار ... زیرا ... اعصارک ... آلات
بو علم موقوف در ... موقوف علما ... ممدود ایدر ... هر
... بو علمده بنی موسی بن شاکرک بر کتاب مفیدی وار در علم الرمی
یعنی قوس و بنادق و بونلرک غیری امورک ... و بو بر علم در که ... امور مذکوره
... طریقی معلوم اولور ... اولور و بونلرک جمیع
امورده منفعت عظیمه سی مقرر و مشهور در علم التعدیل بر علم در که انکله کیفیت
تفاوت لیل و نهار بیلنور و لیل و نهار ده ... ساعات بیلنور و ... تفاوت ... وقتنده
و بو علمک دخی نفعی عظیم در علم البنکامات بر علم در که انده زمانی تقدیر ایدن آلاتک

نفت بخاری‌نک سببی اولوره و شعاعینک موقف ارتفاعات بخارات و کواکب اجزاء فلک البروجدن
طلوعلری کیفیت غروبنی بیلمکدر پس بو علمک ذیننده دخی نفعی عظیم و لکن اولور و بو علمده عمده اولان
کتاب ارشمیدس در و مانالاؤس‌نک دخی تصانیف حسنه‌سی واردر که غایت ایله مفیده در

علم الملاحة

علم الملاحة بر علمدر که اکثر آلات سفینه و سفینه‌نک تجوده اجزاسنک کیفیتی توقف
اولنور و بو مقدار ثقل مقدار ریح ایله شو مقدار ماعنده قاج فرسخ حرکت اید معلوم اولور
و بو علم معرفت سموت بحار و بلدان و اقالیم جهاتنه متوقفدر و معرفت ساعات لیالی و ایام
و مهاب ریاح و تمییز ریح عاصفه و رخاء و ممطره و غیر ممطره دخی متوقفدر و بونک
مبادیسی بسنندر علم هیئت و علم هندسه و دخی بحرلرک نجا بنیاد و هر برینک طبایعی و خواصی
و صور اقالیمی دخی بیلمکه موقوفدر و بونجه اموری دخی واردر که اهللری بیلورلر و بو علمی تحصیل
ینا اهل عما هر اولانلرک خدمتنه مثابر اولوب کمال غرک و اهتمام و سعی و اقدام ایلیه اولور
اول اجدر که بو علمده جیدان تصنیف اتمشلردر و بو علم بچه کاسنی جامع بر علم عظیم
نافعدر زیرا جناب رب العزت کتاب کریم و فرقان عظیمده عباده سفائن ایله امتنان
ایلمشدر امدی بو علم ایله حق تعالی‌نک عبادینه اولان انعامنی تمام ایتمکدر بو دخی علم عظیم
ایدوکی مالا کلام اولوره و بو فنده بعض کتب فی دخی واردر که اهلی قتنده موجوددر و لکن اکثر
مبادیسی تجربه پسنده در

علم السباحة

علم السباحة بو دخی علم ملاحه فروعندندر زیرا
برکمسه کشتی بان اولماغه امکان اولماز حاله بارکی جرادور زرماول صنعنده ماهر اولماز و اکر
سباحت یعنی دریاده یوزمکه قادر اولمسه لکن بو دخی تحصیل اولنماغه امکان یوقدر الا اغزا اوله
او ممکن ایلدا اولور

علم الاوزان والموازين

علم الاوزان والموازين و بو علم بنالرده انتقال اجاری و اثقال
احمالی ضبط ایچوندر و هر برنک معرفت مقادیری و اشیاء وزن اولنان آلات
میزان و صاع و کیل و بونلر کبی امثالنی معرفت ایچوندر و بو اموری ضبط و معتبر قلمدر
الا هندسه‌دن حظ اولمانه میسر دکلدر

علم الآلات المبنية على ضرورة عدم الخلاء

علم الآلات المبنية على ضرورة عدم الخلاء
یعنی عدم خلاء ضروری اولوق اوزره مبنی اولان آلاتک وضعی و کیفیت استعمالی افاده ایدر
بر علمدر مثلا قدح عدل و قدح جور یعنی قدح عدل بر اناءدر که نجان اکوک بر مقدار معینی
طولنمه ایچنده اولان کرک اینه و کرک شراب دوکلمیوب برقرار اولوره اما بر مقداری
زیاده اولنسه جمله‌سی دوکیلوب قرار ایدمز اناء مزبور مطلقا بکیوب فارغ و خالی اولور
بر قطره قالمازه زیرا کرا ایچنده اولان آب نازل جانب انصباب اولمسه عدم امکان خلاء
ایله باقی اولان ماء دخی بطریق الاستتباع دوکلوب نسنه قالمازه اما قدح جور اول
دخی بر قدحدر که مقدار معینی وکردره اکر ایچنه تمام اول مقدار صب اولنسه ثابت
اولوره اکر تمام طولدرسه لرثابت اولوره اما اکر ایکیسنک ناقصنده اولسه جمله اناء
فارغ و خالی قالور جمله‌نک سببی عدم امکان خلادر و بو مقوله ظروف اشغالی اولان
احمال فروع هندسه‌دندر مقدار اناءی تعیین ایدنلر و الا علم مزبور حقیقتده فروع

علم الملاحة

علم السباحة

علم الاوزان والموازين

علم الآلات المبنية على ضرورة عدم الخلاء

علم طبيعي

علم الطبيعي ذکر اولنوره و بو قبیلدندر و دوران ساعات دخی نته کم ماسبق ذکر اولنمشدر
و بو قبیلدن علم الآلات الروحانیه دخی دیرلر زیرا نفس بو مقوله آلات غریبه ایله کسب ابتهاج
و تنشیط ارواح ایدر و بو علمده اولان کتبک اشهری کتاب حیل فی موسی بن شاکردر
و بر کتاب لطیف دخی واردر که مؤلفی فیلن دره و بدیع جزرینک دخی بر کتاب مبسوطی
واردر

شعبه سابعه

شعبه سابعه فروع علم هیئتده در بو بر علمدر که اکثر حرکات
کواکبک ضبطنا سیوب سیاره‌نک معادیرینی و هر برینک حرکاتی تقویم و طوالعی تخریج
توقف اولنور و بو نلار کبی بعض احکام که اصول کتبه دلالت اتمشلر اولنمش اوله مقننه
کواکبدن ضبطنا سیوب هر برینک فلکنه و فلک البروجه نسبت موضعنی بیلمکدر
و انتقالاتنی و رجوعی و استقامتنی و تشریق و تغریبی و ظهور و خفاسنی هر زمانده
مکاننده بیلوب تعیین ایتمکدر تاکه امور مذکوره به موقف ایله کواکب بیننده اولان
اتصالاتنی دخی توقف اولنه که مقارنه و مقابله و تربیع و تثلیث و تسدیس در و کسوف
شمس و خسوف قمر و بو مجرایه جاری اولورحالاتی دخی مقتضای حساب دلالات ایله
باسم الواحد القهار تعیین و اظهار اولنه و امور مذکوره‌نک موقفندن دخی غرض اخیر
ایکی امرک موقفیدر یا معرفت ساعات و اوقات و فصول سنه و تمامت قبله و اوقات صلوات
و یا خود عامیعتاد ده اول اوضاع سببی ایله حادثه اولان احکامی معرفتدره لکن
غرض اصلی و منفعتکلی امر اول اولوق لازم دره زیرا طبع ده و عادت شرعده مهم اولان
بودره اما معرفت احکام ضعف اساس و عدم احکام سببی ایله شرعده صحیح مدلول اولدقدن
ماعدا ایچ بریکا استقامته دخی قریب کلمدره فرضا بعضی دلالت وقوع دخی اولسه بطریق
الاتفاقدره و عدم صحتنک دخی باعثی بودر که علم احکامک بنا سی دلائل واهیه بر ایه
ضعیفا و زرینه در که افاده شبهه بیله ایلمز قنده قالدی که افاده ظن بوقنده که افاده
یقین ایلیه و یا خود کواکبه عارضا اولان اوضاع متعارضه نک تعیینی ده عسرت اولدیغی
اوله زیرا طرق تعیین جمیع خطا به اطلاع عسیر دره اول اجلدن که مقادیر حرکات
حسبدن بعیده و حساب انک بلا خطا اصلاح ایلمک محتاج رای کامل و فکر سدیده
و کوشش بیشمار و سعی شدیدیدر و استخراج اولنان زیجاتک انفعی و طرف و اکمل
اشمل و احمی زیج ایلخانی در که انی خواجه نصیر الدین الطوسی مباشرت و ترکیب ایتمشدر
و اهل مصر قتنده مشهور اولان زیج مصطلح در و دمشقده زیج ابن شاطر و دیار عجمده
زیج الغ بیک بن شاهرخ ابن امیر تیمور در زیج مزبور روایتده اعلی حقایق الامور میانده
زیجات ده صحت اقرب و بو امورده معتدور منزل اولان مرتبه ده غایتا محکم در و موزمانه دخی
دخی معظم اقالیم و بلادده بو کاتعول و اعتماد اولنور و بو زیجه دخی اولا سمرقنده غیاث
الدین جمشید تونیه ایدرب مبادی احوالده امرذو الجلال ایله وفات ایلدکی بعدده
علاء الدین زاده رومی تونیه ایدرب اول دخی قبل الاتمام بامر العلام نوت ایدب حقیقتده

علم الزيجات والتقاويم

اتمام واکمال ایلدی مولانا علی بن محمد القوشجی دخی رحمه الله تعالی علیه علم کتابة التقاویم
تقویم بر ترتیب خاص ورقلر زیجلردن استخراج اولنان احکامی ترتیب خاص ایله وزره
جدّ اول مخصوص ایله بجدول اون ایکی اوراقده واثبات ایدرلر اوراق مزبوره ده
اون ایکی ماهی وانلارده موجود اولان مواسم واختیارات واحکامی وبونلارک
غیری نیجه حوادث آیاتی که اهل علوم اولانلر قسند علوم درکتابت ایدرلر واحوال
تقاویمی ومصطلحاتنی خواجه نصیر الدین الطوسی فصول نام رساله سنده که اوتوز باب در
بیان واعلام ایلمشدر علم حساب النجوم بر علم درکه انده زیجلرده واقع اولان
ارقامک کیفیت حسابندن بحث اولنور اگرچه حقیقتده بو علم فروع علم عددندر
لکن تقویم انکا موقوف اولدوغی جهتدن انوک فروعندن اولمشدر وخصوصا کندوسنه
مخصوص بعض قواعد ایله کاتمام ایدنلر علورلردر سائر اعمال حسابدن ممتاز در وعلم حسابه
علاقه سی آز اولمشدر علم کیفیت الارصاد بر علم درکه انکله معادیر حرکات فلکیه نک
تحصیلنک کیفیتی وانلارک تحصیلنه متعلق اولان قوانین وانلاره والات رصدیه ایله
توصلنک کیفیتی معلوم اولنور ومنفعتی علم هیئتی تکمیل وزیجلرنی تحصیل وتدوین اقتدار
طریقنی تسهیل در وانده مشهور کتاب الارصاد در بو فنک نقلی سی مشتمل دره
علم الالات الرصدیة بر علم درکه انکله قبل الشروع فی الرصد الات رصدیه نک
تحصیلنک کیفیتی معلوم اولنور زیرا رصد الته تام وهاز الا بهذه الالات وانواع ادوات
ایلمز ولورسه الات وضع عجب اوزره ترتیب ایلمشلردر واول آلاتی تحصیل انلرک
معرفتنه متوقفدر فارابی نک کتاب الالات العجیبه سی انلاری مشتمل در علم
المواقیت بر علم درکه انکله ایام ولیالی نک ازمنه واحوالی وانلاره توصلنک کیفیتی
معلوم اولنور ومنفعتی معرفت اوقات عبادات ونواحی جهات وتعیین طوالع
وتشخیص مطالع که اجزاء بروج وکواکب ثابته دن منازل قمر انلاردن معتبردر وبر بری
اولان مطالع معرفت وبیان درده ومقادیر اظلال وارتفاعات واختلاف بلدان
وسموت جهات تعیینی درر وبو علمده تصنیف اولنان کتبدندر نفائس المواقیت
فی احوال المواقیت وجامع المبادی والغایات که ایدعلی برآکشی نکدر علم
الالات الظلیة بر علم درکه انکله مقیاس لرک ظلالنک مقادیری وسائر احوالی وظرافتنه
رسم اولنان خطوطک وظلال مستویه ومنکوسه نک احوالی معلوم اولنور ومنفعتی معرفت
ساعات نهار در الات مزبوره ایله مثلا بسائط وقائمات ورخامات مائلات وبونلارک
امثالی ادوات کبیدر وبو علمده ابراهیم بن سنان الحرانی نک بر کتاب معتبری وار درره
علم الاکر بر علم درکه خاصه اکر متحرکه اولان مقادیرکی احوالندن
باحث ومسائلی مدن ودکل علم هیئتک براهینی بو علمه اشد توقف ایله متوقف دره واول
جهتدن منفعتی بیّن وظاهردر علم الاکر المتحرکة بر علم درکه اکر متعلق اولان

علم کتابة التقاویم
علم حساب النجوم
علم کیفیة الارصاد
علم الالات الرصدیة
علم المواقیت
علم الالات الظلیة
علم الاکر
علم الاکر المتحرکة

معادیرکی احوالندن باحث دره متحرک اولدوغی حیثیتدن علم هیئتک بوکه دخی توقفی
اشد دره اول سببدندر که بو علمک نفعی جلیل وبو فنده اولان کتب نافعه دندر
اکرمانالاوس واکرساوذوسیوس علم تسطیح الکرة بر علم درکه انکله کره
سطحنی نقلک کیفیتی معلوم اولنور لکن کره اوستنده رسم اولنان خطوط ودوائر
محفوظ اولمق اوزره واول وائری دائره دن خط نقلی ایتمکنک دخی کیفیتی معلوم
اولنور وبو علمی تصور غایت ایله عسیر بلکه خرق عادره فریب خطیر دره لکن عمل
بتدا ایله اولان مرتبه لرینه تصوری کبی عسیر اعطا ایدن اکثریا حس تنوکی وبیان
ایدرلر وبو فنده اولان کتب فریده دندر کتاب تسطیح الکره که بطلمیوسکدر وکتاب
الکامل که فرغانی نکدر وبیرونی نک کتاب الاستیعابی وتراکشتنگ الالات
التقویمی وبونلارک غیری علم صور الکواکب معلوم اولا که منجمین فلک ثوابتده
فرض ایتدکلری صورت تصویر ایلمشلردر بونلاردن منطقة البروج اوستنده اولان
اون ایکی صورت تصویر اولنور بر وجه تعیین ودیکری سکز دخی منازل قمری تعیین
ایچون وصور مزبوره نک بعضی دخی بعضنده مندرج دره واول صور حسبی ایله
کواکب ثوابتدن بیک ایکی یوز یکرمی کوکب ضبط ایدرلر هر برینک مواضعنی
طول وعرضده بیلوب وانلاردن هر برجمله یی تقریبا مقدارده متساوی قیلوب
التی مراتب اوزره ترتیب ایلمشلردر که مرتبه اولی سی جمله نک اعظمی اوله وعلی هذا
القیاس وبو بابده عبد الرحمن صوفی نک رساله صور الکواکبی غایت ایله رساله
نافعه دره ومحی الدین المغربی نک دخی بر رساله سی واردر علم مقادیر العلویات
بر علم درکه باحث دره کواکب وافلاکک ابعادیله وفرسخ ایله مقدارلرندن وتحقیق قدره
ارضک قدرندن واجرامک هر برینک بعضنک بعضندن بعدندن وبو بر علم درکه
بعید المتناول دره لکن قدما وحکما انده اجتهاد وتمام ایدوب اول مسائلی بیچه براهین
قطعیه ایله بیان ایلمشلردر تحصیله مباشرت ایدنلر طلعتنده ریب کمال ایلمزلر
علم منازل القمر بو بر علم درکه انکله فلکک یکرمی سکز منازلنک صورلری وسماء
دن هر برینک طلوعی وهر برینک نزولنک احکامی وبونلارک غیری انجا امور معلوم
اولنور علم جغرافیا که معناسی صورة الارض دیمکدره بر علم درکه انکله
کره ارضدن ربع مسکونده ولقوع اقالیم سبعه نک احوالی معلوم اولنور وانلارده
واقع اولان بلدانک عرضی واطوالی وکذلک مدینه لرینک وجبال وبحار وبرار
وانهارینک حدودی وبونلارک غیری احوال ربع معمور بیلنور وبو علمده بطلمیوسک
مؤلفات کثیره سی واردر که هر بری غایت ایله نافعدر علم مسالک البلدان والممالک
بر علم درکه باحث دره بیان بلادده واقع اولان طرق ومنعوره ومنازلدن وبلادینک کونی
بریه میدر وباخود بحریه میدر وباخود عامره میدر وخامره میدر وسهلیه میدر وجبلیه میدر

علم تسطیح الکرة
علم صور الکواکب
علم مقادیر العلویات
علم منازل القمر
علم جغرافیا
علم مسالک البلدان والممالک

مستغنی میدر منحرف میدر و طرف یوره و الجول جبال و تلال دل و بونلرک امثالندن عجب
اولنان علامتدن که و اول مسالکده اولان محاو فلک مو قنندن کرک حیوانیه و
سبعیه و انلارک امثالی مو قنندن بحث اولنور و بو علمک منفعتی بر فرده خفی دکلدر
علم مود البرد فالکها بر علمدر که انکله مسالک امضارک فراسخ و امیالی بلنندن
کیت و مقداری و مسافه قریبی مسافه شهریه میدر یا خود اقل و یا اکثر میدر تعرف اولنور
و بونک دخی نفعی علم سابق کبیدر **علم خواص الاقالیم** بر علمدر که انکله اقلیم و بلدده
اولان منافع و مضار و عجائب و غرائب آثار تعرف اولنور و بو کبی علم جلیل ر جلیل نفوس
الکامل و باعث ارتباح و نشاط ایدوکنه قائلدر نته کم روایت اولنور که بلاد هنده بر
دار در که بر ورقنده محمد رسول الله مکتوبدر بونی ذهبی کتاب ... روایت و بیان
ایلمشدر و بو بونک نظیری در که ابن العدیم یازمشدر حسن بن محسن الوراق الخواص ...
ترجمه سنده ذکر ایلمشدر که علی بن عبد الله الهاشمی ... روایت ایتمشدر که بعض بلاد
هنده کورمش که بر ورد دکر که سیاه و غایت ایله خوشبو ایدی اوزرنده خط ابیض ایله
لا اله الا الله محمد رسول الله ابو بکر الصدیق عمر الفاروق یازلمش ایدی بن ظن ایدرم
معمول اوله تجربه و امتحان ایچون هنوز اچلمامش غنچه آچدیم کوردم که آنده دخی بنه مانند
ورقده سابق خط مکتوب در یوز ایدی بعده کوردم که بلده ده بو ورده دن چیچک دخی
وار ایدی زوار بالمیه سنگ احجاره عبادت ایدرلر جناب حضرت فالقدیریه فرقه
موفق ایدیلر ... الجاحظ ... اولان کتابنده بعض ...
حکایت ایدر که دیمشدر ربلاد هنده بر شجره کوردم که ... شکل و انواع ده مانند
با دام اولوب ایکی قشری وار ایدی چاک کیسه اولنسه ... وردی صیداو لیلور که
... لا اله الا الله محمد رسول الله یازلمشدر
...
... ابو یعقوب ... خبر ویردم اول اشدی ...
... حکمت الهی ...
... لا اله الا الله مکتوب ایدی ...
ویا خود مسول ... محمد رسول الله مکتوب ایدی ... دخی اول مکتوب ...
ایدرینه در باب ... مولف اصل ... اولان والد ماجد علیه رحمة الملک
الواحد ... بر اعتماد ... اول دخی بر موثوق ... ول
روایت ایدردی که بر جزاره کورمش که بر جانبنده لا اله الا الله و آخر جانبنده محمد
رسول الله مکتوب ایمش و بونلارک امثالی غرائب و عجائب آفاق احاطه دفاتر و اوراق
خارجدر سبحان مبدع ... تواله قزوینی نک کتاب عجائب المخلوقات
بر کتابدر که جمله عجائب الکتابدر و بو باب ده ابن ... بر کتاب دخی وارد

ملی

دل

کلن اسمنه ... سوال ایدیم ابن الوردی نک خریدة
العجائب ... ورد بر کتاب دخی واردر نزهة المشتاق فی اختراق الآفاق ایله مسمی در
شریف صقلی نک در و دخی تقویم البلدان کبی یاقوت حموی نک در و بونلارک غیری
علم الادوار والاکوار معلوم اولا که بونلارک اصطلاحنده دور او حیوان
شمسیه به اطلاق اولنور کور دخی بوز بیک سنه قمریه یه اطلاق اولنور ...
علم بودر ... دور و کور ده جاری اولان احوالک بیاننده بحث اولنور بو ایسه
علم نجوم احکامنک فروعندندر نته کیم اهلی قتنده ظاهردر **علم القرانات** بو دخی
معلوم اولا که قران کواکب سبعه سیاره دل ایکی یا خود دخی زیاده سنک بر برجده
درجه واحده ده اجتماعیدر پس بو علمده بحث سبعه نک جملسنک و ...
برج معین دل درجه واحده ده قراننی بیان ایله بو عالمده جاری اولان احکام ...
و دخی معلوم اولا که ارباب نجوم زعم ایدرلر که کواکب سبعه مبدا عالمده اول ...
اقتران ایدب بعده متفرق و منتشر اولدیلر ... برج واحده اجتماع ایدر ...
باذن الله ... العلیم الله عالم کون و فساده ده بر حادثه عظیم ظهور ...
مثلا طوفان عظیم ... کبی که جمله دن طوفان نوح علیه السلام در یا خود تبدل ملت
... مثلا بعثت انبیاء ... یا خود تبدل دولت کبی مثلا غلبه اسکندر و چنکز خان و تیمور
کورکان و بونلارک امثالی حوادث زمان کبی که بر وجهده اولان قراناتک تفاوتی حسبیچه
... بعض ... بونلارک بیانی ... وارد و کذلک
... و دخی معلوم اولا که بعض قرانات وار در که هر بیک سنه ده
بر دفعه وقوع اولور بعضی دخی وار در که هر ایکی یوز قرق سنه ده بر دفعه اولور بعضی
دخی وار در که هر یوز ... سنه ده بر دفعه وقوع اولور بعضی ... بیک ... فرق
سنه ده بر دفعه بعضی ... واقع اولور و الله علیم بحقیقة الحال منه المبدأ
والیه المرجع والمآل **علم الملاحم** ... کفته ... متعلق اولان وقایع عظیمه
... احوال احکام ... ملحمه ... علوم اولور مثلا وقوع
... جنکیز و هلاکو و تیمور ... واقع اولان ...
... زمانک وقوعنی دخی ... و بو بر علمدر که خلق دنیا ... ایدرب
استخراج احکامده کمال سعی و اقدام ایدرلر ... اولدن دخی ...
... و ... ماهو ... احادیث نبویه ده
واقع اولان اخبار ... الزمان ...
... حادثه ... حضرت صدر نشین مسند رسالت و جناب ...
صلى الله تعالى عليه وسلم ... الازل ...
... بلاد ... اولان حوادثک ... منصب نبوته نسبت قطره نک

بر محیط اولمشدر انده ایذا ایدرلردی که مروی در حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم قوم واقع
اولاجق حوادثک معظمنه بلکه جملهسنه اشارت بیورمشلردر اگر اطلاع وعرفان
استرسک شیخ معادیث صحاح وحسان ایله که جملهسی اقطع وغایاتدر انده کم شمل مشهوردر
لیس تحریر اولنور وعباداندن حق تعالی بیورمشدر ولا ینبئک مثل خبیر **علم مواسم السنة**
معلوم اولا که امم دنیه هر بر امتک واقوامدن هر بر طائفهنک رعایت وحفظنه
معتاد اولدقلری مواسم واعیادی واردر که هر سنهده انلری تعیین ووقت علوم
ایتمشلردر [illegible] اصلا اندن ایلدی وتجاوز ایتمکی ایکی امری بو علم مذکور هر قومک اعیاد
وسنهدن قنقی کونده ایدوکنی واهمنک ادله کونده شغلی تعریف بیان ایدر انکله
جملهسی روشن وعیان اولور مثلا اهل فارس قتنده یوم نیروز ومهرجان عیدی معروفدر
درخی طائفه قبط یوم نیروزده پادشاهلرینه ملاقات اچون [illegible] الوده [illegible]
بر شخص انتخاب ایدرلر بلاسنی ترتیب وترتیبده انواع طیب ایله تطییب ایدرلر
باب ملکه متوجه واقف اولوب خدام پادشاه درخی احوال عارف اعلامن [illegible]
ایتمسون علی الصباح وار سلطانک یانندن داخل اولوب بر محلده واقف اولورلر
سلطان انی کوروب سؤال ایدر دیو کیمسین ونره دن کلورسن وقنده کیدرسن
واسمک نه در ونه مقوله سعادت اچون کلدک دیو ونکده اولان نه در دیو اول شخص دخی جواب
ویرر بن منصوردر واسمم مبارکدر ودخی حق تعالی قبلندن اقبال ایتدم وملک سعیدک
استرم وسلامتنه صفا ایله کلدم وبمله سنه جدیده وار در دیو بعده جلوس
ایدرب اندن صکره بر شخص سیم دخی بانجه بر طبق سیم ایله داخل اولور که ایچنده حنطه وشعیر
وجلبان وذره وحمص وسمسم وارز که هر برندن یدی سنبله ویدی حبه وبر قطعه شکر
وبر دینار درهم جدید ایله حلوا اولوب طبق مزبوری پادشاهک حضورینه وضع ایدر
بعده هر طرفدن هدایای بیشمار ومجلس پادشاهه نثار اولنوب اولا وزیردن ابتدا
وسائر ندمادن دخی هر برینه لرطیبه اهدا ایدرلر بعده اول جوز نوره ودن مصنوع بر رغیف
بیر مطبوخ کتوروب پادشاهک اوکنده وضع ایدرلر اول دخی بر مقدار ناول ایدر
وجلسده حاضر اولان فریق ودن هر برینه توزیع وتوفیق ایدر بعده پادشاه فتح کلام [illegible]
بو روز نوروز بر زمان جدیدک عام جدیدنک شهر جدیدندن یوم جدیددر واحتیاج
زمانه اخلاق ایدوکه بیلمه انسکنده که نسنهلر بونده تجدید اولنه ونامسدن افضل
احسانه احق اولانلر رؤس وجوه ودخی اشراف قدر رز بونلرک سائر اعضا اوزره
فضلی اولدوغی که رؤس ناسک دخی سائری اوزره فضلی هر کیم واردر بوندن اغنیا
صکره وجوه دولتنه صلات وبذل ضلع فراوان ایدرب کلی هدایا ویرردی هر برینه نفر
واهدا ایدرلر وعادت فرس دخی اعیاد ونده بویله در که پادشاهلری اولا تبرکا کتان
باتق ایله ازهان ایدرب ونفسیه وشتی دوندن لباس کیوب بانسنه بر تاج وضع ایدر

انده صورت شمس که تاج اولور بعده داوود ولان داخل اولان موبدان بران اولور
بر طبق ایله که ایچنده بر اترجه وقطعه شکر ونبق وسوحل وتفاح وعناب وعنب ابیض وال
بر عنقود ویدی دانه بافده آس بخش نرس شاخی بعده سائر ناس تعداد اوله
طبقتاتیه داخل اولورلر ودخی روز نیروزده بر عادتلری دخی بودر که بدی نسنه جمیع
هر برینک اسمکنه آوده سین اولا که انلر شکر وسمسم وسپند وسوحل وسماق وسنبل
وسنغوردر وبو عادتن ماعدا اعاده ناس اعیاد ده خارجی حد تعداددر مکن دوقدار
ایله اکتفا واقرار باب اختصاره اقتصار ایدلم زیرا غرض مثالدر استیفا اختلال
دکلدر **علم مواقیت الصلوة** بر علمدر که انکله اوقات صلوات خمس تعرف اولنور
شرعده واردا اولان وجه اوزره وبو علم بعونه تفصیل ایلمکه غرض دربیا قاعده
متوزه علم اصولدر که بر شیئی که واجب مطلق البته انکله تمام اولوب واول شیء مقدور
مکلف اولا البته اول دخی واجب اولور تا علم تحقیقسی فروض کفایات قبیلندندر
بر بلده ده که بر شخص عارف اولمسا ثمرات اول وجه ایله علم تحقیق ساقط اولور **علم**
وضع الاسطرلاب بر علمدر که اسطرلابک کیفیت وضعندن وصنعتلرده اولان
صنعتنی واقالیمدن هر برینک عرضنده وضعنک کیفیتنی موقفدن باحث دکلدر اولور که
اسطرلاب کاملدر جمیع بلاده شامل اولور آلتک نفعی غایتیه ایله عظیمدر **علم**
عمل الاسطرلاب بر علمدر که انکله اعمال فلکیه بی اسطرلاب ایله کنبنده بیان اولنان طرق
خاصه ایله اخراجلرینک کیفیتی تعرف اولنور بو دخی بر علم تلفعدر که اول علم الات مزبوره بی
اعمال ایتمکله انجا اعمال استخراجنه مجال اولور مثلا معرفت ارتفاع شمس ومعرفت مطالع
طوالع ومعرفت اوقات صلوات وسمت قبله واشیانک طول وعرضنی ذراع ایله تعیین
وبو نلارک نظیری **علم وضع ربع الدائرة المجیب والمقنطرات** وبو علمک تعریفی وموضوعی
وضع اسطرلابه قیاس ایله معلوم اولور **علم عمل ربع الدائرة** بونده دخی
کلام اسطرلابده اولان بحث وکلام کیبیدر لکن طرق صنعتی وعلی تعابیر طرق اسطرلابه
نسبتله معلوم اولی الالبابدر سائر آلاتده دخی حال بویله در مثلا عصی وزرقالی
وشکازیه وبو نلارک امثالی که **علم آلات الساعة** بر علمدر که انکله تعیین ساعت
اچون وضع اولنان الات تعرف اولنور مثلا صناديق وطرب که قاسیه
طاشلک وترکیبده چلوج ویرلره وبونلرک امثالی که تفاصیلنه بو کتاب مختصر
تحمل ایتمدوکی متورده وحوم والدماجد بیوررلر که بو بوالالات ایچون نیچه مجلدات
کوردم حال غرض صاحب عقل تنبیه اولانلره اجالته تنبیه در وبو علمک نفعی جلیل
خلقه بیین وظاهردر حتی عوامه دخی واضحدر ولی التوفیق والالهام ومنه الهدایة و
الالهام **شعبه تاسعه** فروع علم عدد بیانندهدر که اولور که فروع
علم عددک مجموعی علم حساب ایله تسمیه اولنور امری مطلقا علم حساب بر علمدر که انکله

نوف اولنور معلومات حسابیه نک استخراجی ایچون نه اوله اعدادک کیفیتی که جمع وتفریق
وتناسب وضرب وقسمت در ومنفعتی ضبط معاملات وحفظ اموال وقضاء دیون و
بیان ورثه ده قسمت ترکات وبونلارک امثالی ودخی علم حسابه علوم فلکیه ومساحه
وطب ده احتیاج وار در بلکه جمیع علومده محتاج الیه در دیمشلر در وبالجمله علم مزبوردن
سلطان ووزیر وصغیر وکبیر وعالم وجاهل هر ذوق وارباب صنایع واهل سوق
مستغنی اولمازلر و بو جهته فوائدی ما عدا احصی در بعض آیات کریمه ایله شرف
زائد دخی حاصل اولمشدر ... حق تعالی نک وکفی بنا حاسبین قولی مبنی ودخی
ولتعلموا عدد السنین والحساب ودخی فاسأل العادین قولی شریفی کبی ودخی علم
حسابک فروع کثیره سی وار در که بو محلده علی وفق المراد ذکر وایراد اولنور والله
الهادی الی سبیل الرشاد ومنه المبدأ والیه المعاد علم حساب التخت والمیل
بر علم در که اعمال حسابیه نک کیفیت نه اوله سی تخت اولنور اعلام نه دلالت ایدر
رقوم ایله که رقوم مزبوره تدریج ومراتب ایله سائر بندن مغنی اوله وبو ارقام طائفه
هنده منسوب در ومنفعتی اعمال حسابیه یی تسهیل ومشکلاتنی زمان یسیرده تحصیل
تکمیل در خصوصا اعمال فلکیه ده احتیاج تام اولدوغی مالا کلام ودخی علم مزبورده اولان
کتب شامله دنه ر خواجه نصیر طوسی نک کتابی واهل مغرب دخی بعض طرقی وار در
انلک اعمال تخته ده منفرد اولمشلر در انلارک دخی بعضی قریب المأخذ در طرق ابن
یاسمین کبی بعضی بعید در طرق حصار کبی ابن ... دخی بر کتابی وار در که اصول
اعماله براهین عددیه ایله اقامت برهان ایلمشدر ودخی علم مزبورده اولان کتب
نافعه دندر کتاب المحمدیه که مولانا علی قوشجی نک در وکتاب مختصر صلاحی وانلرک
شرحی در بونلارک غیری کتب لا یعد ولا یحصی قیلمشلر در علم الجبر والمقابله بر علم در که
انکله مجهولات عددیه نک کیفیت استخراجی تعرف اولنور مجهولات مذکوره به مخصوص اولان
معلوماته ایله معادله اینکله جبرک معناسی معادله اولان جملهده ناقص اولان مقداری زیاده
جمله اخری دن استثناء اینمک ایله مکرر ایسه اول زائد تعادل اولان مقابله نک معناسی جملتینک برینده
نا قص اولانی اسقاط در تعادل ایچون در بو علمک منفعتی مجهولات عددیه یی استعلام در
عوارض علومه اولسنجه دخی ریاضیات ... ودخی بو فنده تصنیف اولنان کتابلر ومتنلر ابن
فلوس ... وبیغی نک نصاب الجبر نام کتابی ودخی ابن ... نک کتاب الفخری در ومبسوطه
کتاب اللطیف نک ... نک جامع الاصول وکتاب ... نکدر ... ودخی مبسوط دندر ابن ...
ابی شجاع ابن اسلم در وعلم مذکورک براهینی شمولی براهین عددیه ایله اثبات ایلمشدر و
الاخیام براهین هندسیه ایله اثبات ایلمشدر ودخی علم مزبورده ارجوزه ابن یاسمین مونی مختصر
نافع وبرکا لازم اولانی ایراد ایلمشدر ودخی مفصوده وافیه اولان رسائل دندر رساله
شرف الدین محمد بن مسعود بن محمد المسعودی وبونلارک غیری دخی علم حساب الخطائین

بر علم در که انکله مجهولات عددیه نک استخراجی بیلنور بحالی که درست اعداد مناسبه ده
اولماسی ممکن اوله بونک دخی منفعتی جبر ومقابله منفعتی کبی در لکن بونک اعمالی
اقل و عملی اسهل در حساب خطائین ایله تسمیه اولنمه وجهی اولدر که بونده مطلوب
بر شی فرض اولنور وبعده اختبار وامتحان اولنور اگر موافق ظهور ایدرسه فبها والا اول
خطا حفظ اولنور مطلوب شی آخر فرض اولنور ینه امتحان اولنور اگر موافق ظهور
ایدرسه فبها والا خطاء ثانی دخی حفظ اولنور مطلوب اول عدداول ایکی خطا ایله مقدار
تعرف ... ومطلوب ... طریق مشهور ایله البته استخراج اولنور بو اسلوب مذکوره
... ممکن مسئله اولا درست اعداد متناسبه ده واقع اولمق در ... خطاء واحد ایله استخراجی
ممکن در وبو علمده اولان کتب کافیه دندر زین الدین المغربی نک کتابی ابن
الهائم دخی انلرک طرقنه برهان اقامت ایلمشدر علم حساب الدور والوصایا
بر علم در که انکله وصیت اولنان شینک مقداری معلوم اولور بادی نظرده منفور
دوز ده کورینور کی فلان بودر که بر کمسنه مرض موتنده عبدی معتقنی نکاح ایله یوز درهم
مهر ایلسه وآنلرک غیری مالی دخی اولماسه معتق مزبور دخی مبلغ مذکوری قبض ایدوب
سیدندن مقدم فوت اولسه وبر قزی وسیدینی ترک ایلسه بعده سید دخی
فوت اولسه پس ظاهر مسئله بودر که مهر سابقا ایکی یوز درهمک نصفی جائز اولور
مرض موتنده اولدوغی جهتدن بعده معتقک موتی ایله مال یوز یوز بکمده دخی نصف
ولاء سببیله سیده رجوع ایدر سیدک مالی زیاده اولور اول سببدن معتقک
دخی مالی زیاده اولور اول جهتدن آنلرک میراثندن سیده مال انتقال ایدر وهلم
جرا پس بو علم ایله تعیین اولنور که ... ایله جائز اولور معتق جائز اولدوغی مال
نه مقدار در وبو نلرک ظاهر اولور بو علمک منفعتی جلیله در اگرچه احتیاج قلیل ایسه
وبو علمده کتب ... در افضل الدین الخونجی نک بر کتابی وار در والله تعالی اعلم علم
حساب الدرهم والدینار بر علم در که انکله تعرف اولنور شول مجهولات عددیه نک
استخراجی که مقداری معادلات جبریه دن زیاده اوله بو زیاده اجلیچون مجهولات مذکوره یه
درهم ودینار وفلس اطلاق ... وبونلارک غیری ایله تلقیب ایلمشلر در بونک منفعتی
دخی جبر ومقابله منفعتی کبی در لکن اجناس معادله سی کثیر اولان اعداد ده اولور
وبونده اولان کتب دندر ابن فلوس ... دخی نک کتابی وتمغونی نک رساله سی
و ... نک رساله شاملهسی وسموأل مغربی نک کافی نام کتابی علم حساب الفرائض
بر علم در که انکله قسمت ترکه متعلق اولان فرائض حسابیه متعلق قواعد تعرف اولنور
هرچه علم مزبور فرائضه متعلق اولدوغی جهتدن فروع علوم شرعیه دن ذکر اولنمق ممکن در لکن قواعد
حسابیه اولدوغی حیثیتدن فروع علم عدد دندر بو علمک تفاصیلی کتب فرائضه
مسطور ... ذکر اولنمشدر حین قریب علم فرائضده دخی ذکر اولنور انشاء الله تعالی

علم حساب الهوا

علم حساب الهوا بر علمدر که اکثر اموال عظیمه نک حساب لری حسابی توقف اولنور که کتابت
ولوازم کتابت اولان قلم ودوات وسائر آلات وادواته احتیاج ولمایوب بعض طرق مخصوصه
وقوانین عجیبه ایله اوله و بو علم طائفه تجاره کتابته مجال اولمیان منازل واسفارده نفع
حاصل اولور واعظم منافعی اهل سوق اولان عوام اهالی نورر که کتابته قادر اولمایوب مانند
انعام اولمشلردر و یاخود شول خواصه در در که آلات کتابته احضارینه اقتدار اولمایوب
مرتبه اضطرارده اولالر و بو علمده بعض رسائل شریفه واردر که اهل اولانلر بیلورلر و کتب
مختصره دندر و ابن مجلی موصلی نک کتابی و مختصر ابن فلوس ماردینی و مختصر
سموأل بن یحیی المغربی وکتب مبسوطه دندر کافی وکامل که ابو القسم بن السمح نک تصنیفیدر و
شرح تحفه حساب وشرح مختصر صلاحی واساس القواعد فی شرح اصول الفوائد ابن البنا
کمال الدین حسن الفارسی نک در و بونلرک نیجه کتاب که خارج ضبط وحساب در

علم حساب العقود

علم حساب العقود عقود دن مراد عقود اصابع در که هر بری اعداد مخصوصه
مقابله سنده وضع ایدیلمشدر اصابعک هیئات واوضاعی ایچون دخی آحاد
وعشرات ومئات والوف ترتیب ایلمشلردر و هر مرتبه که نیجه قواعد وضوابط وضع ایتمشلردر
انکله ارباب اعداد وحساب الدن بر الته ایله اول بیک عدد بیلمکه مجال اولور و بونک
دخی تجاره نفع عظیمی مقرردر خصوصا که بیع وشراده احد جانبین جانب آخرک لساننی
بلمدکده و یاخود علم کتابتده راجح یاخود آلات کتابت حاصل اوله و بو علمده خطادن
عصمت حساب هوائی دن اکثردر و بو علمی صحابه کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
حساب ایلدکده استعمال ایدرلردی تا انکه حدیثده وارد اولمشدر که
الترمذی الحدیث اوزره وضع ابهامک حضرت رسول ملک علام علیه افضل
الصلوة والسلام عقد خمس وخمسین ایلدیلر یعنی مبارک دست شریفلرینک
اصابعندن سبابه وابهامدن غیریسنی عقد ایدوب ابهامی سبابه ایله حلقه ایلدیلر
بو شکل علم عقودده اعداددن خمس وخمسینه دلالت ایدر حسن اولدی حدیث
اصابعده اولان وضع بوزک مدلولی خمس وخمسون در ذکر ایدیلان دلالت
ایدن نبی مراد ایدنشدر و بو طریق علم عقودک اول فریق هدایت رفیق بیننده
شیوعنه دلیل واضحدر کذلک علمای سلف دخی وفقهاء اقسام دلالاتی ذکر ایلدیلر که
طبیعیه عقلیه وضعیه در و بونلرک دخی هر بری لفظیه در ویاخود غیر لفظیه در
و بو طبیعیه لفظیه یه مثال کلمه اح که همزه و سکون مهمله ایله سعاله دال در که وجع صدره
و ضم همزه و سکون مهمله ایله لفظ دال در و فتح همزه وسکون جیم ایله که وجعه دال در انلاری
ایراد ایدیب وطبیعیه غیر لفظیه یه حرکت نبض ایله تمثیل ایدیب و وضعیه لفظیه یی
الفاظ مستعمله ایله تمثیل ایدیب و وضعیه غیر لفظیه یی خطوط و عقود و اشارات و نصب
ایله تمثیل ایدیب خطوط ایله نقوش کتابت ارادت ایلدیلر زیرا انلار الفاظه دلالت ایدر

لکن

لکن اراده الفاظه وضع اولنمشلردر و اشارات ایله ید و رأس و حاجبین و بونلرک
امثالی ایله اولان اشارتلری ارادت ایلدیلر و نصب ایله اظهار علامه موضع عقوده
والتاچون نصب اولنان احجاری و اراضی نک بعضنی بعضندن تمییز ایچون قطع اولنان
ستور نشانلری ارادت ایلدیلر و عقود ایله اعداد مخصوصه ازاسنده وضع اولنان
عقود اصابعی ارادت ایلدیلر دیو تحقیق ایلمشلردر بو دخی علم خیر بویان سلفده
شایع و مشهور ایدوکنی دلیل بین الظهوردر و بو علمده ابن حرملک بر ارجوزه سی
واردر که قدر حاجتی بیان ایلمشدر و شرف الدین یزدی نک دخی بر رساله سی
واردر که قدر کفایه یی ایراد ایلمشدر مؤلف مرحوم بیورورلر که بن بو علمده بر کتابه
مطلع اولمادم لکن کورمدکمدن واقع اولمادیغی لازم کلمز

علم اعداد الوفق

علم اعداد الوفق وفقدن
مراد جدول مربعه در که انلارک بیوت مربعه سی واردر که اول بیوتده ارقام
عددیه و یاخود ارقام بدلنده حروف وضع اولنور بشرطا که اول جدولک
اضلاع واقطاری عدد ده متساویة المقدار اوله و دخی بیوت ده عدد مکرر موجود
ومکرر اولمایه و دخی ذکر ایلمشلردر که اعداد اعدادک خواص کثیره سی واردر که
اعداد مذکوره نک و یاخود حروفک روحانیتندن فائضه اولور و انوک
اوزرینه نیجه آثار عجیبه و تصرفات غریبه ترتب ایدر اما بعضی اوقات مناسبه
وساعات شریفه اختیار اولنوق ایله دخی مشروطدر و بو علمده کتب کثیره واردر
هر بری غایت ایله نافعدر و اربابنه مفید و معلومدر و بو علم فروع علم عدددندر
حساب اعداد جهتندن و فروع علم خواصدندر آثار و منافعی جهتندن
و علم قریب علم دفق کذلک علم حروف و علم تکسیر مجموعکدن اولور ان شاء الله
الملک الاکبر مقطوعات سوز ذکری ضمننده علم خواص ذکر اولنور و علی زمانده
و بو علمک احسن کتبی کتاب شمس الآفاق فی علم الحروف والاوفاق و کتاب
بغیة الاشفاق فی ترکیب الاوفاق و کتاب مجرالوقوف فی علم الاوفاق والحروف
و بونلردن ماعدا بو فنده کتاب بی نهایه وحسابدن بلکه والدم مرحوم بیورورلر که بن
کوردوم و مسموعم اولان بو زعددن زیاده اولورلر بلکه بو علم بر بحر بی ساحل و بیکران
و بر دریای محیط بی پایاندر زیرا منتهاسی علم کاشفدر که انوک بحارنده عقول علما
غرق و افهام فحول حکما دبی تمیز و فرق اولمشلردر و هو المعطی لکل مسئول علی وفق
المأمول

علم خواص الاعداد المتحابة والمتباغضة

علم خواص الاعداد المتحابة والمتباغضة معلوم اوله که ملوک هند دن ملک
کنکه که زمره حکما دن دخی معدود ایدی کا استنباط اعداد متحابه ایدیب شویله ذکر
ایتمشدر که هر زمانده که اعداد مذکوره بر طعام ویا شراب ایچنه وضع اولنسه و یاخود
انلارک غیری بر نسنه ایچنه وضع اولنسه که الفت ایچون کمسه استعمال ایلیه ایکیسنک
ما بیننده محبت عجیبه و مودت غریبه تألف ایدر اگر اعداد متحابه دن بوردی ثوبه الباس

اوزرنده رسم ایتسك بلاس اولنجه سندن جدا اولمایوب خط جدا ده اولاس واعداد
مزبوره دن عدد اصغر صغر در و اکبری دخی فرد در امثالی رسم قلم غبار ایله رسم ایدوب اصغری
مطلوبك اولان کسره ویروب اکبری اس اکمل ایدرسن و البته اصغر اکبری الطاعت ایدر
خاصیت لطیفه سی ایله اما زبیب و حب رمان و بونلارك امثالی فواکه ده استعمال
اولنه رسم اولنمق طریقی ایله اولمایوب عدد طریقی ایله اولور یعنی اصغری تناول
ایدن یکری بیدی دانه ایدر اکبری تناول ایدن ایکیوز سکسان درت دانه اکمل ایدر
اندن صکره افلاطون الهی اعداد متحابه و متباغضه نك خواصنی بیان ایدوب ذکر ایلمشدر
اکر اعداد متحابه یی برکوز جدید الحدث که هنوز اصابت و اتصال ایلمامیه یازوب اندن
ایکی شخص نوش ایتسه لر فی الحال بربرینه محبتدن والد و صل هوس اولالر اکر اعداد
متباغضه ده دخی بونك کبی حالت اعتبار و رعایت اولنسه ایکیسنك ما بیننده
باذن الله الملك العلا عداوت راسخه ظاهر اولور اما اعداد متحابه نك سطر یقالاخری
کتاب تذکرة الاحباب فی بیان التحابب ده براهین عددیه ایله مستوفی بیان اولنمشدر
کتاب مزبور بر تالیف لطیف و بر جلیل نفیس در که مؤلفنك فضلنه و علوم ریاضیه ده
علو کعبنه شاهد و دال و ناطق بر مقال در

علم التعابی العددیة فی الحروب

بر علم در که انکله تعرف اولنور عساکرك حروب ده کیفیت ترتیب و صفوفنك
ازواج و افراد اولماسی جهتدن کیفیت تسویه سی و اعداد صفوفنك و هم صفنده
اعداد رجالك تعیینی و صفوفك مبنی که مثلا بر اوزره می اولنه یاخود تثلیث
و یا تربیع اوزره می اولنه و یاخود اقتضاء احوال اوزره طرق آخر اوزره می اولنور
جمله سی بو علم ایله معلوم اولور و دخی بیان ایتمشدر که ترتیب مذکوری رعایتده البته
مراده فوز و مکنت و اعدا اوزره ظفر و قدرت باذن الله محقق کلمه و حکمه و جلت میسر اولور
لکن علماء علم مزبوره اغیاردن حفظ و ضنت ایدوب خفا ایتمشلردر اما سادات علوم اسرار حروفیه دن
شیخ عبد الرحمن البسطامی نك علم مزبورده بر تصنیف لطیفی وار در لکن اول دخی بعض مرتبه ده
بخل و ضنت و نااهلدن صیانت دن خالی اولمامشدر اما شول مرد عارف که اسرار خواص
حرفیه و عددیه یه واقف اوله اکا برام خفی مخفی قالماز لکن البته سادات صوفیه یه خدمت و اسرار
قرآنیه و مشکلات فرقانیه یه تحصیل اهلیت لازمدر والله اعلم بو مقوله علم دن بنم قول اول
شکل مقصود اصلا بیاننده الف منزل اولور شعر و من یطلب بحسنا من غیر اهلها
یبعد علیه ان یفوز بوصلها امام فی حضرتلری دخی بیورمشلردر و ستره در ده کیف الوصول الی
سعاد و دونها قلل الجبال و دونهن حتوف الرجل حافیة و مالی مرکب والکف صفر والطریق
حق تعالی جمله مزه انعام و افضال و مقصدمزه ایصال ایلیه بحرمة نبیه محمد و آله و اصحابه و ذریاته
و احبابه شعبه تاسعه فروع علم موسیقی بیانندهدر

علم الآلات العجیبة

آلات مزبوره مثلا عود و مزامیر و قانون خصوصا ارغنون در که واضعلرنده انواع صنایع

جز

عجیبه ابداع و امور غریبه اختراع ایتمشدر مؤلف اصل مترجم والد ماجد عبد الکریم بیوررلر که
بن ارغنونی مشاهده و ایدوب نجه دفعه استماع ایلدم هر مرتبه ده مشاهده و نظر البته باعث
ازدیاد دهشت و سبب تضاعف حیرت اولدی اما بو مقامده انواع آلاتی ذکر ایله
تطویل کلام ایتمدم زیرا آلات مزبوره اکرچه فروع علوم ریاضیه دندر و لکن بزم فن مقصوده
ملایم و انلرك تعدادنه اشتغال الحق تضییع اوقات و ایام در طالب علوم آخرت و تحصیل
زاد معاد و متفکر عاقبت اولانلرك عمری اندن اشرف در که اوقاتنی بونك امثالی
امور لغویه و اشیاء مجرده یه صرف ایله تضییع و افنا ایده و اول معقوله سرمایه کرانبهایی هیچ
در و جواهر کران بهای طور رکبی خزف پاره و فرومایه یه بوزوب کندوبی مفلس
ایلیه بن دخی بو مرتبه ده بو نوع دن مرادم الحق تتمیم کلامدر والتوفیق من الملك العلام

علم الرقص

بر علم در که باحث در بر شخصدن حرکات موزونه صدورینك
کیفیتندن که بر حیثیت ایله صدور ایلیه که مشاهده ایدنلره باعث طرب و موجب سرور
و بو علم شول علوم دندر که اکا رغبت و تحصیلنه طالب اولانلر اصحاب ترفه و اغنیاء
ملوك و امراء در و انلارك بعضلری اسنه جاری اولان اصحاب ملاهی در که انی غلمان
حسان و جواریان خوب رویانه و یاخود جواری قاینات و ابکار موزونانه تعلیم
ایدرلر تا که انلارك صورت خوب چهره خوبلرینی مشاهده و غنج و دلال و نغمات
دافع الملال لرینی استماع ایتمکله لذت سمع و بصر اجتماع ایدوب ایکی وجه ایله تحصیل
حبور و تحصیل فرحت و سرور ظهور ایلیه اکر طوائف دن اهل هند انواع رقصه
ماهر در وانلارك اول فنده ید طولی سی ظاهر در لکن بو علم بزم شرعمزده حرام در
بلکه غنا و ضرب ملاهی ایله تلذذ کفر در دیمشلردر

علم الغنج

بر علم در که نظرا
کمال ایله اتصاف ایدن عذاری و نسوان قاینات اجمال دن صدور ایدن اطوار و ضع
مقبوله و افعالك کیفیتندن باحث در هر زمان که حسن ذاتی غنج طبیعی یه قران
ایلیه غایتده کامل و جهت حسنی شامل اولور اکر غنج طبیعی اولمایوب صنعی اولوب
و هر مرتبه ده تکلف ایلیه کرچه طبیعی دن دون اولور فکل شیء من الملیح ملیح
انوك دخی حالی صنعتی بخش و نقصان خالی دکلدر نتکم شاعر دخی دیمشلر کلشعر
ما انت الا دمیة یا من یشبهها بالشمس والبدر لا بل انت اجیها من این للشمس خال
فوق وجنتها و ضحکات فی نظام الدر فی فیها من این للبدر اجفان مکحلة بالسحر والغنج
یجری فی حواشیها و بو مقوله غنج و دلال اکر بعض احوالی اثناسنده اطوار مباشرت
و مخالطت و تقبیل و سائر بو قبیل دن اولان احوال ایله مسرکیت قوت وقاع اولوب فرد بانده
عاجز اولانلره سبب کمال انتفاع اولور و اول حالده اولان غنج نسوان اندن صدوری
ایدیجك شرعده دخی ممدوح اولوب مرخص اولور بلکه حلال در ده ایجی بقیه نسوان
انکله تحصیل اجنبی با بان ایدرلر که و نسوان حرب بین الرجال حسن غنج و لطف و دلال ایله

مشهور اولردى جناب خالق بيچون جملەلرى قول وفعل واعتقادده خلاف رضاسندن اولانلردن
محفوظ ومصون ايليه انه اكرم المنان وذو الفضل والاحسان. وجه خامس
حكمت عمليه تفصيلنده دخى امرى معلوم اولاكه نوع انساندن جميع امم واصناف كافه
بنى آدم وقتاكه مدنيه بالطبع اولديلر واشخاص وافرادى دخى الا مكر ايچلرندن كشف
عصمت الهيه ده محفوظ ولطف ربانى دن نصيب ور اوله محفوظ اولانلر انلار دخى
اقل قليلدر هر برى منافعنى كندوسنه جلب واوزرندن مضارتى رفع وسلب ايتمك
اوزره مجبول اولديلر برحيثيتله كه هر برينك مرادى اخر برينك الندن اولانى قوت شهوت
ايله اخذ واخرى منع وامور مذكورەده كندويه مزاحم اولانى قوت غضبيه ايله رفع ايتمك
اولوب انوك شومى آيله بسم معاتبه ومحاربه صورتنه منجر اولمازسه بارى عداوت وتحاسد
تكليه اولوب انلار دخى تمدن واجتماع وبناء مدائن وتجارت اصطناع وغيره سندن منع
اولديلر حكمت الهيه اقتضا ايلدى كه جميع اشخاص على العموم متعلق اولور قوانين ورسوم
وضع اولنه برحيثيتله كه بعض اشخاص مخصوص اولوب بعضنا ظالم ايله وبرطائفه [illegible]
بر ايله اولمامق طريقى ايله اولمايه بلكه جميع طوائف وامم بو سياسته ومحاربه واهوا ارا
وبطريق التعادل جارى اولان قانون هر برى حقنده لحظه بلحظه وارد وانى صكره بو دخى مقرر
وبراهين عقليه ونقليه ايله مثبت محرردر كه قوانين مذكوره البته بر انساندن اخذ وتلقى
ايدلكدر كه حق تعالى ايكا واسطه ملك ايله تعليم ودخى جناب اقدسندن خوارق وعادات اولان
معجزات ايله تاييد وتقويت بيورلنه تا كه هر كسك كرك شريف وكرك اخس انى تصديق و
انكا رسالتنى تحقيق ايليه زيرا صاحب قوت قدسيه وما لك حكمت تامه اولان انبيا اولانلر
تصديقده محتاج معجزات حسيه دكلدر بلكه انلار بو بنى انسانه ايدرلر شعر
لو لم تكن فيه آيات مبينة ۞ كانت بديهته تنبيك عن خبره ۞ وما نحن معجزات باطنيه ايله
اكتفا ايدب معجزات حسيه به محتاج ولمازلر اما انلار كه بو درجەدن بر مرتبه ياخود مراتب
ايله نازل اولوب اول حدده واصل اولمايه انلار معجزات حسيه به محتاجلردر يا بر مرتبه و
ياخود مراتب ايله جهلك قوتى وبلاهتى حسبنجه ايچلرندن بعضى دخى وار دركه لاحق [illegible]
جهالتك علك جاه اولوب ياخود طمعه غلبه عنا وايمالكه معجزاتك هيچ برندن منتفع اولمازلر
[illegible] اولوك خرابيه كبير عليهم لعائن الله تترى واحدة بعد اخرى وما حال اول معجزات ايله
مؤيد اولان ذات الجون ايكى جهت اولمق لازمدر كه قوت قدسيه وعطاء اعلى
بلكه قاب قوسين او ادنى بر خصوصيتدن جناب باريدن غير سلطانه استفاضه
ايليه وبشريتى ونوع بشرى تكميل الحال مبعوث نهايتدن بنى نوعى اولان افراد بشره
افاضه ايليه كه لقد جاءت رسل ربنا بالحق امرى اول معظم ذى جهتين زمانمزده [illegible]
[illegible] دكلدر الا افضل المخلوقات من ابتداء العالم وسيد ولد آدم ومقدم [illegible]
وفاتح بالشفاعة وخاتم النبيين وخاتم المرسلين افضل موجودات واكمل مخلوقات

سيد الانبياء وسند الاصفياء حبيب رب العالمين الذى كان نبيا وادم
بين الماء والطين ابو القاسم محمد بن عبد الله بن عبد المطلب بن هاشم دره صلى الله
تعالى عليه وسلم ودخى ذات شريفى وجود لطيفى افضل واكمل انبيا اكمل اولدوغى كبى
شرع شريفى دخى سائر شرايع سالفەدن افضل ودين حنيفى جميع اديان سابقەدن
اكمل اولمشدر بنجاه امور سببى ايلەكه بو دندن ظهور ايلمشدر كه جملەدن نسخ وتبديل وتغيير
وتحويلدن برا آمندر الى قيام الساعة وساعة القيام ودخى محض سهولت وبيضاء نقيه
اولمغن وسائر شرايعده اولان محاسن واوصافى اشتمال وطرفى افتقاد اولان
افراط وتفريطدن اجتناب درر امرى مقدمات مزبوره معلوم اولدقده معلوم اولاكه
سنة الله بونك اوزره جاريه اولمشدر كه چونكه عالمه بونك كبى انواع ومعادن علوم و
اسرارندن خالى ايلمشه عالمه نه شدى وعبث قومايوب بلكه عقول بشرده برحالت
قومشدر كه انكله بنى نوع بينده نظام باقى اولاجق مقدارى امورى تدارك مهتدى
اولورلر وانلارى مصالح دنيويه لرينك اكثرينك وبعض مصالح اخرويه لرينك
كمالنه سبب اولان طرق رشاده هدايت وارشاد ايلمشدر پس شول احكام كه رسل
كرام انلارى جناب ذو الجلال والاكرامدن كتورمشلردر حقيقتده عدل اول قوللر
احكامدر اما معقول عقلا وحكما استحسان ايدكلرى آرا وحسان انلار عدله مشابه در
اصطلاحده انكا سياست ديرلر كه صغير وكبير انلارى رعايت ايله قسمونا بولوب بونام ايله
ولمشلردر ودخى برملك سلطنته بقا وقوت وياخود بر رعيتده استقامت
ولمق كرك حال ايمان وكرك كفر وضلال حقلرنده بعيددر ما داكه عدل عالم الجليلنده
ثابت ودائم اولمايه ياخود عدله مشابه اولان ترتيبده فتور وقصور ظهور ايليه پس
سياست سبب بقا ونظام عالم اولوره اكرچه باعث صلاح امور آخرت اولمازسه
لكن انكله عمل شرع شريف كبيدر بعده انوك حكمى باطل ووجودى عاطل اولور نته كم
[illegible] منقل مشهور مثلدر اما شول طائفه بى عقل دين [illegible]
محدس كه البته شرعه انضمام سياست لازمدر ديوب بو دعواى كياست ايدرلر
بو مقوله كلام خطا جهله وعوام ومنهدر زيرا شرع جمله يه سرنامه واشراق نورى مانند سراج
وهاج ايكن بحر غيره محتاج اولورمى انلارك كلامنك خود مضمونى بودر كه شرع شريف
امر سياستده قدر كفايت كتورمشدر پس كندو رأيلرى ايله اتمام ايتدكده انهامه محتاجدر
اول سبيدندر كه شرعا فعلى جائز اولميانلرى فعل ايدرلر وفعلى حلال اولميانلرى اشلرلر
وبونى سياست ايله تسميه ايدرلر حاشا بو مقوله كلمات شريعت غرايه مشابه فعل ايليه
تعالى مقابله دره امرى بو مقوله اوضاع ايله اتصاف ايدنلردر كه حق تعالى دنيا وآخرتده
انلاردن انتقام ايده قاتلهم الله وقدلهم اولا شرع شريف نه درجه سياسته محتاج اولور
اصحاب شرايع اولان انبيا ورسل كه هداة امم سبل دره امور داردن انلار ايله

کمال بولور و احوال عامهٔ بشر تجلیهٔ انظار ایله تمام اولور کرک احوال علمیه و عملیه کرک فی وقتیه
وکشفیه و شهودیه بالخصوص حضرت سید بشر و شفیع معشر ناطق اولدوغندن
افضل بر کلام اکمل و حضرت سید الانبیاء و سند الاصفیاء اشارت ایتدوکی
عبارتدن الطف بر لفظ اشمل اولوری حتی جمیع عقول عقلا و فهوم حکما و اصفیا اجتماع
ایلسه لر انوک اوزرینه بر ذره صفوه نک بیک کره بیکی اجزاسندن بر جزئی مقداری
زیاده یه قادر اولمازلر محمد سند تعالی که بزی بو مقوله نعمت جلیله یه هدایت ایلدی و بینه
تفریع و سؤال ایدرز که اول شرع صافی وضع وافیدن اولا آخرده و باطن و ظاهرده
زلال وصال نصیب افراد الم الانفصال ایلیه تمتع و انتفاع و دار القرارده اول جناب فائض
الانوار ایله حشر و اجتماع میسر اوله آمین بحرمة النبی الامین اندن صکره علوم اولا که
حکمت علوم عملیه یی ذکر ایدرز انده بشردن صادر اولان اعمال خیر و شردن بحث ایلدیلر
اول اعمال دخی باعتبار شخص واحده متعلق اولا که اول علم اخلاقدر و یاخود اهل منزله متعلق
اولوب دوام نسل و ابقاء و انعدام بعض اختلاف اجلدن که اول علم تدبیر منزلدر و یاخود
بر اهل بلده نک احوالنه متعلق اولور نظام احوال ملک و سلطنت و قیام امور شوکت و
دولت ایچون که اول علم سیاستدر امدی بو علوم ثلثه هر برینی بر شعبه ده ذکر ایدرز
بعده فروعنی بیان ایچون بر شعبه ده ابوابه تعقیب وارد ایده لم

شعبهٔ اولی

علم اخلاقدر و بو بر علمدر که انکله انواع فضائلدن بیلنور فضائلدن مراد
اوج قوتدر که قوت نظریه و غضبیه و شهویه در و هر برینک ایکی خصلت رذیله نک
بیننده وسطدر بری حکمتدر که قوت نظریه نک کمالیدر و بو حکمت رذیلت
بلادت و جربزه بیننده توسطدر که بلادت حکمده تفریطدر جربزه افراطدر ایکی بیننده
اولان حالت متوسطه ممدوحه حکمتدر بری دخی شجاعتدر که قوت غضبیه نک
کمالیدر که رذیلت جبن و تهور بیننده توسطدر که اولکی تفریطی و ثانی افراطدر بری
دخی عفتدر که قوت شهویه نک کمالیدر رذیلت خمود و فجور بیننده توسطدر
اولکی تفریطی و ثانی افراطدر و بو اوج فضیلت یعنی حکمت و شجاعت و عفتدن هر برینک
تزویجی واردر که انلار دخی ایکی رذیلت بیننده توسطدر زیرا خیر الامور اوساطها
انلاری هر برده جاری ایکن جمیع امورده ساریدر امدی علم اخلاقده امور مذکوره نک
تفصیلاتی بعده طرق معالجاتی ذکر اولنور و سلک طرفیندن فرار و حد اعتدال اولان
وسطده قرار ایتمکدر پس بو علمک موضوعی ملکات نفسانیه در بین الافراط والتفریط
تعدیلی جهتندن حکما اسکندره دیشدر که ای پادشاه [illegible] لازمدر که جمیع امورده
اعتدال شعار ایلیه سن زیرا زیاده سی عیب و نقصانی عجزه سبب در و بو علمک
منفعتی انسان جمیع افعالنده کامل اولمقدر بحسب الامکان تا که اولاده سعید و آخرته حمید اوله
و بونده اولان کتب مختصره دندر کتاب البر والاثم لابی علی بن سینادر و کتاب الفوز

لابی علی مسکویه در و کتب مبسوطه دندر امام فخر الدین بن خطیب الرازی نک کتابی

شعبهٔ ثانیه

علم تدبیر المنزل بو بر علمدر که انکله انسانک نفسی ایله زوجه سی
و اولادی و خدامی بیننده مشترک اولان احوالده تحصیل اعتدال بیلنور و خارج اعتدال
اولان امورک طریق علاجی دخی بیلنور و وجه مطلوب معلوم اولور و موضوعی احوال
اهل و اولاد و اقارب و خدمدر و بو علمک انفعالیدر که ضعیفه جاری اعتدال انتظام
حال جهتندندر و بو علمک منفعتی عظیمدر بر فرد محض هواه خفی دکلدر زیرا تحصیلی انسانک
مشترکدر و اولان احوالنک انتظامی یوقدر تا که اول سبب ایله کندوسی ایله اشخاص مذکوره
بیننده اولان رعایت حقوق واجبه یه ممکن اوله و اول انتظام و اعتدال ایله کسب سعادت
عاجله و آجله یه فراغ بال ایله قدرت میسر اوله و بو علمک اشهر کتبی کتاب بروسون در
بو فندن غیری کتب کثیره واردر و عن قریب اوچنجی جامعده اولان کتبی بیان ایده جکوز
ان شاء الله تعالی

شعبهٔ ثالثه

علم سیاستدر بو بر علمدر که انکله توقف اولنور
انواع ریاسات و سیاسات و مدنیه اولان اجتماعات و انلارک احوالنه که احوال
سلاطین و ملوک و امرا و اهل احتساب و قضاة و علما و زعما و امراء الاموالدر و وکلاء بیت المال
و بونلارک غیرینه جاری اولان مباشر اعمال اجمالیدر و موضوعی مراتب
مدنیه و انلرک احکامیدر و منفعتی اجتماعات مدنیه نک طریق افضلی معرفتدر و اندن
مراد هر برینک دوام عمارت و بقاسنک جهت اطلاعیدر و علل زوال جهات تعطیل
دفعی ایچون ایله انتفاعدر و دخی ملک و دولت اعظم اسباب انتقال ارکان شریعتدن
بر کسه اخلالدر و حکمادن بریسی دیشدر که سلطان زوال ملکنده اهمال و تغافل ایلک
اولمازه ارکان عمارت و مبانی شریعت تجاوز ایدر رعایتده اهمال ایدر اما اول
وقتده حق تعالی ملکنی ازاله و اراده و عبادی انوک ظلمندن اراحه ایدر و دخی علم
سیاستک جمله اساسیدر ملک و سلطنت فی نفس الامرده وجه اولی
لائق ایدوکی بیلکدر موقف حال احوال و امور رعایا و تدبیر عمارت بلاد و جمع
برایا و بو علما اوله ملوک و سلاطین محتاجدر بلکه سائر ناس دخی تمدن و اشتغال
اجل محتاجدر زیرا انسان مدنی بالطبعدر و بر شخصه اجتماعدر که بر مدینه ده فاضلی
تشکیل ایده اختیار و مدینه ردیه دن بحث و فرار ایلیه و دخی کندوسی اهل مدینه
ده جمله نافع اولا اموردن نه کونه منتفعدر بیلک کرکدر ارسطاطالیس اسکندره
ارسال ایتدوکی کتاب سیاستدر بو علمک بهترینی شکل و جمله لوازمنی بیانه کافلدر و
کتاب آراء المدینة الفاضله که ابی نصر فارابینکدر و جمله فوائدنه جامعدر و بو علوم ثلثه یه
جامع اولان کتبدندر کتاب اخلاق ناصری که خواجه نصیر الدین طوسینکدر و غایت ایله
کتاب لطیف نافعدر لکن زبان فارسیده واقعدر و کتاب اخلاق جلالی که مولانا
جلال الدین محمد الدوانینکدر فی الاصل [illegible] نهایت تلخیص ایله تحریر ایدوب [illegible]

غرائب حکایات ایراد و اثبات ایلمشدر لکن اول دخی زبان فارسیده واقع اولمشدر
و دخی فنون ثلثه‌نک اصولنی جامع اولان کتب مختصره نافعه‌دندر رساله مولانا عضد الدین
و تلمیذی مولانا شمس الدین کرمانی آنی شرح ایلمشدر مؤلف اصل مترجم والد ماجد علیه الرحمه
سویلرلر که بن دخی رساله مزبوره‌یی زمان شبابده بر شرح جامع نکت و فوائد ایله شرح ایدوب
لطیف کتاب ایلمشدر والله اعلم بالصواب **شعبه رابعه** فروع حکمت
عملیه بیاننده‌در **علم آداب الملوک** آداب مذکوره شمول احوالدر که آنلری امرا و ملوک
حدس و تجاربنه رأی صائب ایله بیلوب اول جهته سلوک ایدرلر و انلرک دخی بعضی
ایتملری لائق اولان قبیلدن اولوب ایشلرلر بعضی دخی اجتنابی لائق اولان قبیلدن
اولوب ترک ایدرلر حضرت علی رضی الله عنه دیمشدر که لائق دکلدر که ملک کذاب اوله زیرا
کذابک وعد ومعادی اولسه حصولی مأمول اولمز اگر وعید معادی اولسه خوفی اولنماز
و دخی لائق دکلدر که غاشم اوله یعنی خلقه بدخواه اوله و یا خود قلبنده اولانک خلافنی
اظهار ایدر اوله زیرا اول مقوله‌دن نصح و خیرخواهی اولمز صلاح ولایت ایسه الا
مناصحه و خیرخواهلق ایله اولوردر و دخی حدید الطبع اولمایه زیرا حدت باعث هلاک
رعیتدر و دخی حسود اولمایه زیرا الحسود لا یسود و خواجه‌سی حسد ایله بر احد نائل
شرف اولمز صلاح خلق ایسه اولمز الا ولایت اشراف ایله اولور و جبن سلطنت
حصولنه نفع و سودی اولوردر و دخی جبان اولمایه زیرا جبان اولان سلطان عدودن
عدوسی خوف ایتسه بیم یبوب اوزرینه جرأت ایدر و اکثر اوقات ثغور خلقنده
ثغوره مؤدی اولور و بعضیلر دیمشدر که سید قوم اولانک مکاره و ملاهیه کرمه
کور و سرمه و دیلرم که سلطان اولان غافل و نادان اولمایوب بلکه عاقل متغافل اولمق کرکدر
حتی که ابو تمام دیمشدر **شعر** لیس الغبی بسید فی قومه ۰۰ لکن سید قومه المتغابی ۰
و دخی ذو القرنین قصد خروج و ظهور ایله کده ارسطاطالیسه دیمشدر که بکا بر نصیحت و
ایله که سفرمده سود مند اوله حکم ایتدی که نفسی بی هاجرده مجلس کزنام و حیله کی شدت
رسول و امام و خیرخواهی قدرنکه ملک تمام ایله بن دخی سکا قلوب رعیتی مناسب
اولورم که مهر و محبتیله استراحت و آرام ایدوب امر کرام اولانلرا اگر انلرک قلوبنی کاملا
منقاد ایله جود و کرمان و یا خود فضل و احسان ایله مالک اول اهل طغیان اتمه ایسک
قیس بن عاصم اولادنه دیمشدر که نجانکه بکا موت اصابت ایلیه جمله کوز دلکبا و کلانکزی
تقدیم و سید ایدوب اکا اعتبار ایدک اگر صغارک اولانلره امر و سکونکز خلق کبار بکوزه دخی
اهانت ایدوب جمله کوزه ذلت صغار لازم کلور مؤلف اصل مترجم مرحوم والد ماجد
علیه الرحمه سویلرلر که تقدیم کبار اول زمانده معقول بین الخلق مقبول اولور که کبری ایله
عاقل و عالم و مدبر مصالح جمهور و مجتنب جمیع امور اوله و الا مجرد کبر سن ایله تقدیم
بر مقبول و خلاف نای قوم درونده که حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله از عتاب بکا

اسیدی که یولانی ایله اوغلنی بکر مسعود جوزه زیاده ایدی و سعد بن ابی وقاص
امرا ایله اولوب بکر مسعود فضیلت ایدی و دخی مامول عجبی اشراف قضا و بصره به والی
ایتدکلرنده جمیع کبار و صغار سننی استصغار ایدوب که نسبت القاضی دیو سویلندی
سؤال ایله قصد تعیین ایتدکلرنده اول دخی جواب ویروب ایله تعیین ایله بکه سنم عتاب بن
اسید سننده در شمول حسینده که آنی رسول ملک متعال مکه یه والی ایدوب ارسال
ایلدی و دیوب اصحاب حجاج اولانلرده برکلام ایله هم جواب و هم احتجاج ایلدی و
دخی حجاج محمد بن القاسم الثقفی اکرادی ایله قتال ایچون فارسه ارسال ایلدی اول دخی وارنجه
جمله‌سنی قتل و اباده ایدوب قال و مالنی یاده و پروری بعده هند و سنده و
ایلدی اول زمانده سنی ولاسی اون یدی ایدی حتی آنک حقنده شاعر دیمشدر
شعر فاحبوش بسبع عشرة حجة ۰ ولداته اذ ذاک فی اشغال ۰ فغدت بهم
لذاتهم و سمت به ۰ همم الملوک و سورة الابطال ۰ شاعر آخر دیمشدر **شعر**
ان النجوم انواعها ۰ وسنة فی اوائل منشائها ۰ ان النجوم التی یبقی لنا ۰ اصغرها فی العیون
اعلاها ۰ و بکوج حقدنده که دیمشلر در آداب جود و دلی و کلدر بو برکت نک شسنندن
سؤال ولنه زیرا اگر بسن شباب ده ایسه انی استصغار ده شباب ایدرلر
اکر کبیر ایسه هرم و پیر در دیرلر مرحوم والد سویلرلر که بن ظن ایدرم که آنوک قائلی
امام مالکدر رضی الله عنه و دخی معلوم اولا که سلاطینه واجب اولور نیجه وظائف
کثیره وار در که بو بابده تألیف اولان کتابلرده تفصیل اولنمشدر لکن بو مختصره درج
بعض وظائف لطائف ذکر ایده‌رم که انلاردن قطعا بر زمانده استغنا اولنماز امکان
یوقدر جملدن تجهیز جنود و ارسال رسل در و فود و اعلاء کلمة الله ایچون میان جهاد ده
اهل کفر و عناد اولانلره اقامت فرض جهاد ایلمک زیرا حق تعالی سلاطینی عباده
و سنه آنوکیچون والی ایلدی که جهان جمله‌یه رئیس اولوب اوقاتی اکل و شرب
استراحت و استماع ملاهی و اغانی ایله عیش و عشرت ایلیه بلکه نصرت دین خدا
و اعلاء کلمة الله علیا ایلمک ایچون روی زمینده خلیفه نصب اولنمشدر امر
شول کیمسه که خدمات مذکوره‌دن تغافل و اهمال ایده ظلما اخذ اموال مسلمینه اشتغال ایلیه
اگر اول کیمسه بو مقوله خیانت سبب ایله حق تعالی و رسولنه و جماعت مسلمینه خیانت
ایتمش اولوب جناب کریم منان دلن مستحق مقت و غضب و خذلان اولور نعوذ
بالله تعالی من ذلک و وظائف مزبوره‌نک بری دخی اولدر که اقطاعات نظر ایدوب
هر بریسی مواضعنده وضع ایلیه یعنی اراضی عشریه و خراجیه‌سنی و یا خود اراضی میریه‌نی
اصحابنه توزیع و تنصیب ایدرکده طریق حقدن کواسلوب محکم و متین ایله توزیع
ایلیه و مصالح اهل اسلامده مسلمینه نفعی اولانلری استخدام ایلیه و حوزه دینی
حمایت و بیضه اسلامی دست معتدین ایله کسردن و وقایت ایلیه و الا شو بله که

اراضی مذکوره یه و یاخود خدمات مزبوره یه کندو سنک خدام و مبانه و خانه پرور اولان
علمانه که انواع ملاهی [illegible] بریته تعیین و ملابس [illegible] تزیین ایلمشدر انلاره تقرب ایدوب
اسلامه نافع اولان فریق [illegible] کزنسه واجح و مرجحه و بالاستحقاق قالوب اکل ایدرلر
حق تعالی اول نعمت سلطنتی اندن سلب ایتسه اول [illegible] الانفسنا [illegible]
وظائف مذکوره نک بری دخی بودر که علما و فقرا و مستحقینی تذکر و خاصه عاقبتی [illegible]
و تفکر ایدوب هر برینه بیت المال دن قدر کفایت تعیین و وظائف ایله رعایت ایلیه
زیرا بیت المال انلرک بیننده امانتدر اولوب مصارف مذکوره یه صرف ایدلیکه زیاده صرف ایدر
[illegible] اولوره اول دخی بیت المالدن استحقاقی مقداری [illegible] ایله برابر ایدوکی کتب
شرعیه ده مسطور و محرردر و امرا اکر انلاری فقرا و علمانی [illegible] رواج [illegible]
کندو سنی توفیر سماط و ترتیب سرای و دار و تکثیر لباس فاخره و خدام و طویله [illegible] ایله
افتخار و ابتهاج ایدرسه اول مقوله امور فانیه ایله مغرور و کثرت ایله مسرور اولان مرد احمق
و غافل مطلق ایدوکی مقرر و محققدر عن قریب الزمان بو دار [illegible] مالک ده [illegible]
اعمال سبب خسار و ضلال اولور نعوذ بالله تعالی من [illegible] الاخسرین الافعال
وظائف مزبوره نک بری دخی وظائف بیت مال مسلمین عدول استقامت [illegible]
زیرا شارع شریعت منبع بیت مال مؤمنینی [illegible] مصارف مقدره و اقوام معینه تعیین
ایلمشدر و شدیکی حالده انلاری رعایت و اصحابنه حاجت [illegible] بلکه مال [illegible]
کندولرک لذات و شهواتنه مصروف و شعرا و مملوکلرینه و ارباب [illegible] و مخنث
بذل [illegible] ایدرلر اکر حق تعالی روز جزاده مقتضای عدل ایله انلره جزا اولان اوزره
عقاب و لوم و عتاب ایدرسه انلار [illegible] الانفسنا نه لوم ایسونلر
وظائفدن بری دخی بودر که احوال نواب و ولاتی اصلاح ایله تفقد ایدوب هر برینه
احوال رعایایی تفقد ایله ایلیه که رعایانک صغیر و کبیرینک و جلیل و حقیرینک و غنی و فقیر
احوالنی کوروب و قوی و علانیه نظر ایدوب حقوقی مستحقینه ایصال و [illegible] فساد
ظلم ظلمه قطع و استیصال ایتمکه سعی و اقدام و صرف اوقات و اهتمام ایدوب [illegible]
عدم امکان و اقتدار ایله اعتذار ایلیه زیرا [illegible] دار اخرتده مطالبه مسئول و معاقب اولور
امری لازم اولان جد و اقدامدر والاعانة من الملک العلام و وظائفک بری دخی [illegible]
[illegible] و فقیه اولمایه انده فقهادن برکسه یی اقامت ایلمکدر تا [illegible] اهلنه تعلیم دین [illegible]
و [illegible] ایلیه زیرا حاکم مطلق [illegible] جانب عز و جل [illegible]
[illegible] و امری انلارکه حق تعالی نک انزال ایتدوکی شرایع ایله حکم ایلیه دنیا و اخرتده [illegible]
و کافرون و ظالمون انلاردر و وظائفک بری دخی بودر که ملاحده و ارباب [illegible]
دفع و زجر و انلاری اشاعت مذاهب باطله دن منع [illegible] و تعالی زمانه [illegible]
اولان مذاهب بو صحته اتفاق ایلدوکی مذهب اشعری [illegible] و تقریر و اصحابنه توفیر ایلیه

وردی

وردی بو طارک جمله [illegible] و مقصودلرندن در که ارزاقی علمای [illegible] کمال استکبار
ایله [illegible] و کندولرک ارزاقی [illegible] استقلال و استغفار ایدرلر و بعضی
دخی بعض فقهایه [illegible] نجابت فاخره و طیب [illegible] رخص و ترغیب ایدرلر [illegible] هذا
[illegible] کمال جهل و معصیت اوزره ایکن انواع نعم [illegible] ایله اسوده [illegible]
[illegible] بستر استراحتده [illegible] اکر حساب اولنه اکر فقهانک [illegible]
[illegible] و [illegible] امری [illegible] اولان اول مقوله امر [illegible] جنابی حق [illegible] دن استغنا
[illegible] و حق تعالی [illegible] اولان [illegible] عمارات [illegible]
مقصود [illegible] که حرام اولان قماش لباس کیوب و انواع اطعمه [illegible] حق
تعالی دن طلب فتح و نصرت و علمادن استمداد و استنصار ایدرلر اکر انلار حق تعالی دن [illegible]
ابدا [illegible] و امام [illegible] علمایه دخی [illegible] بو باب [illegible]
کلام طویل الذیول والاذناب و تفصیلی مورث اسهابدر [illegible] بو مقدار اوزره اقتصار
[illegible] الالباب والله الهادی الی سبیل الصواب و بو مقوله آداب الملوکده تصنیف
اولنان کتابلردندر [illegible] سراج الملوک که امام طرطوشی نکدر امام مزبور ابو بکر محمد بن الولید
[illegible] الفهری الاندلسی الطرطوشیدر [illegible]
[illegible]
[illegible] ابو الولید باجی ایله صحبت ایلمشدر [illegible]
علم خلافی اخذ ایدوب [illegible] و فرائض و حساب
[illegible] و قرائت ایدوب [illegible] ابی محمد بن [illegible] قرائت ایلمشدر [illegible] اشبیلیه ده [illegible]
رحلت ایدوب و حج ایدوب و بصره و بغداده [illegible] ابو بکر محمد [illegible] الشاشی
ایله [illegible] قرائت ایلمشدر و [illegible] احمد [illegible] دخی قرائت ایدوب [illegible]
برمدت وظیفه تدریسی اقامت ایلمشدر امام عالم و عامل و زاهد و ورع و [illegible] متواضع
و متقشف [illegible] امور دنیویه [illegible] ایدوب دنیادن [illegible] دخی
دیر ایدی که [illegible] ایکی [illegible] بری دنیوی و بری اخروی اوله [illegible]
مبادرت ایلیه که [illegible] علم دنیا و علم اخروی [illegible] الولید [illegible]
اوقاتنده بو شعری انشا ایدردی شعر ان لله عبادا فطنا طلقوا الدنیا و خافوا الفتنا
نظروا فیها فلما علموا انها لیست لحی وطنا جعلوها لجة واتخذوا صالح الاعمال فیها سفنا
[illegible] افضل شاهنشاه ابن امیر الجیوش [illegible] داخل اولدوکی [illegible]
[illegible] جلوس ایلدوکی [illegible]
[illegible] افضل [illegible] نصیحت [illegible] افضل [illegible] ایدوب
بعده افضل بو بیتی انشا ایلدیکه یا ذا الذی طاعته قربة وحقه مفترض واجب
ان الذی شرفت من اجله یزعم هذا انه کاذب [illegible]

حسن فضل و الکن نظرانی مجلسندن ازاله ایلدی مو دخی افضل [illegible] صدر [illegible] بحد شفیق
ازالة الطیش ایدی اما شیخ افضلی محبوب هرآن مجلسندن گریزان ایدی مو فکاکه مدت اقامتی
ممتد اولدی نتیجه ضجرت و شآمت کلوب خادمنه ایتدی بکا بعض عشب مباح جمله خادم دخی
جمع ایدوب شیخ اوچ گون آنی اکل ایلدی و فکاکه صلوة مغرب زمانی اولدی خادمه ایتدی
بو ساعتده افضله دعامی بران ایلیم مهریری اصابت هدف اجابت یزدان ایلدی حسبی
صباح افضل اسب سوار اولوب بریره گیدوب اندرفیلی اولنوب بعده [illegible]
[illegible] شیخ الکرام کثیر ایلدی شیخ دخی کتاب سراج الملوکی انکیچون تصنیف ایلدی ایتدی
[illegible] بابنده و کتاب حسن جامع در اندن ماعدا تصانیف کثیره سی وار در خلافه دخی
طریقه سی وار در و اشعار لطیفه سی دخی کثیره در جمله اشعار لطیفه سندندر • اذا کنت فی حاجة
وانت بانجازها مغرم • فارسل اکمه خلابة • به صم الغطش الکم • ودع عنک کل رسول سوی
رسول یقال له الدرهم • و دخی بو ابیاتک نظیره سیدر که دخی شیلدر • اذا کنت فی حاجة مرسلا
وانت بها کلف مغرم • فارسل حکیما ولا توصه • وذاک الحکیم هو الدرهم • و دخی طرطوشی
نک ولادتی تقریبا سنه اربع و خمسین و اربعمائه ده ایدیکی و وفاتی [illegible]
[illegible] سنه عشرین و خمسمائه جمادی الاولی سنده ورت گون باقی ایکن ثغر اسکندریه ده
[illegible] وقوع بولمشدر و دخی آداب ملوکده تصنیف اولنان کتابلردندر سلوان المطاع فی عدوان
الاتباع که ابن ظفرکدر اگرچه اعوانی [illegible] معلوم اولمشدر

علم آداب الوزارة

معلوم اوله که وزارت جمله ارکان سلطنتدندر نته کم قصه موسی ده علیه السلام
حق تعالی بیورر واجعل لی وزیرا من اهلی هارون اخی اگر سلطان وزیردن استغنا ایتمک
امکان اولسه حضرت موسی بن عمران که کلیم ملک دیان در [illegible] رسول حق [illegible]
استغنایه الیق و احری اولوردی اندن [illegible] طلب [illegible] اولان حکمتی دخی ذکر ایدوب
اشدد به ازری واشرکه فی امری دیدی پس بو آیت دلالت ایدر که [illegible]
وزارت [illegible] و ربط قواعد مملکتدر سلاطین جمیع امورینی بالذات گورمکه امکان
اولماز و دخی [illegible] تفویض [illegible] وزیر دخی معامله قیام ایتمکله تعهد و اقدام ایلیه
اکا بشرط انکه وزیر ده دخی خلال محموده [illegible] جمیع اوصاف ممدوحه حاصل اوله بعده حق
تعالی بیوردیکه کی نسبحک کثیرا ونذکرک کثیرا بو آیت کریمه دخی دلالت ایدر که [illegible] علما
و صلحا و اهل خبرت و معرفت اولان عقلا ایله امور دنیا و آخرت منتظم اولور و نته کم که جمیع
ناس [illegible] سلاح و [illegible] دوات [illegible] محتاجدر [illegible]
محتاج [illegible] زمانه [illegible] و غایت [illegible] اولان [illegible]
محقق و مقرر در که [illegible] ملوک [illegible] و دخی [illegible] وزیر آصف صاحب [illegible]
و کتاب الاشارة فی آداب الوزارة بو بابده در نافع بر کتابدر [illegible]
سراج الملوک نام کتابنده دخی وزارت [illegible] اولور و دخی امور [illegible] اشارت وار در [illegible]

نصیحة

نصیحة الملوک نام کتابنده و بونلارک امثالی کتبده بیان اولنمشدر که طالب اولانلر [illegible]

علم الاحتساب

احتسابدن مراد اهل مدینه نک امورینه نظر ایتمکدر [illegible]
اصطلاحده [illegible] رسم و قانون اولان اموری اجرا و اظهار و مخالف اولانلری [illegible]
و یاخود شرعده مقرر اولان امر بالمعروف و نهی عن المنکر احکامنی تنفیذ [illegible] امور [illegible]
اجراده لیلا و نهارا اسرارا و جهارا مواظبت مرادات ایلمکدر زیرا سلطان بو منوال [illegible]
[illegible] منع [illegible] و تدبیر ده وزیر [illegible] منزله سنده [illegible] و سفر ده و
[illegible] و اقدام و بالجمله [illegible] خدام [illegible] پس بونلارک هر بری [illegible] مصلحة
[illegible] نظام احوالی [illegible] اولماز و علم سیاست مرتبه سی [illegible]
و مهماتی بیانی [illegible] علم احتسابده تصنیف اولنمش بر کتاب [illegible]
[illegible] الاحکام السلطانیة ایله [illegible] بو بابده [illegible]

علم ترتیب العساکر والجیوش

بر علمدر که باحث در عساکری ترتیبنده هر طائفه نک احوالی
ضبط و ترغیب و ترهیب [illegible] ضبط و ترتیب [illegible]
طائفه نک [illegible] تهیه [illegible] شجاعتلی [illegible]
[illegible]

حکایت

[illegible]

تجاوز ایتمکدن اوزره در وارتق جاشلری قبول اولنمیه تکمیل ایدرسن مقدمه جهتنده مطلوبه [illegible]
تا که جنود دل عبر فروانی تجاوز ایتمیه و نقض عهد دخی لازم کلمیه پس فیروزه سلطان هوا
غالب مملکت جشواری ضبط طالب اولورسه امر پاکی حالی واصل اولان مرتبه یه واصل
اولدیغی کتب تواریخده بیان اولنمشدر حق تعالی جملهمزی رضای شریفنه مخالف اولان
سوء افعال و خطا اقوالدن عصمت ایلیه انه هو الاکرم للسؤال درجهٔ سادسه
علوم شرعیه بیاننده در علوم عربیه به علوم شرعیه تسمیه اولنور و [illegible] جمیع ناس
خطا و لغزیشدن انلاردن اخذ ایله مکلفدر زیرا لغت ده شریعت معمور و شارع ده دخی
شرب ماء ایستنلر وروداید اخذ ماء ایده جک مکاندر که ترکیده بیکار بلنسه دیرلر
پس سبب حیات ابدان اولان آبهکان اولادن شریعت دیرلر کی سبب حیات ارواح
اولان علوم دخی اول مناسبتله شریعت دیو بلنشکم شریعت دین دخی دیرلر ناس انکا
طاعت ایدر و کیف الحلال و ملت دخی دیرلر انلر اوزرینه اجتماع ایدرلر الحاصل علم
نوامیس دخی تسمیه اولنور ناموسدن ماخوذ اولوب مناسبتی ایله که مراد وحی ایله
نازل اولان ملکدر زیرا ناموس لغت ده بعوضه در پس صاحب سر اولانلرک اصحابنک
اولدیغنه سر انکه بعضلک قوال عباسی ناکلوب و برد و کیم صوننه تشبیه اولنوب
لفظ ناموس انکحوال استعاره اولنمشدر بعده وحی الهی ایله نازل اولان ملکه نقل
اولنمشدر بو ده وجهده ده بر مقدمه و برقاچ شعبه لردر مقدمه معلوم
اولاکه علوم اعتقادیه یا نقله متعلقدر اولان یاخود فهم منقوله و یا خود منقوللرد آنله تقریر و
تشییدده در یا خود احکام مستنبطه نک استخراجه متعلقدر اولان امری نقله دخی متعلق اولان
اکر رسولک واسطه وحی ایله کلنور و وکذا اوزره علم قرائت در و یا خود رسولک
عصمت ایله بحمدالله اولان نقل اولنسدن صادر اولان ایسه علم روایت حدیث در
فهم منقول دخی اکر کلام الله فهم ایسه علم تفسیر قرآن در و اکر کلام رسول ایسه علم درایت
حدیث در و تقریر منقول دخی اکر آراء و مذاهبه متعلق ایسه علم اصول دین در که علم کلام ایله
دخی تسمیه اولنور و اکر افعاله متعلق ایسه علم اصول فقه در و اکر احکامی ادله سندن استخراجه
متعلق ایسه علم فقه در بو علومک منافعی بسیار و فوائدی بیحد و بیشماردر اما دنیاده
حفظ فروج و اموالدر و انتظام سائر احوالدر و اما اخرتده عذاب الیمدن نجات و نعیم
مقیمه فوز و رفع درجات در و امری علوم بو نوره جمله اصول شریعت در و هر برینک
فروع کثیره سی واردر پس بو علومک هر برینی بر شعبه ده و شعبه لرینی دخی
شعبه اخری ده ذکر ایده لم شول مقدار که قوت تقریر و فضول بروانی و نطاق تحریر و تسطیر
محیط در کافی اوله شعبهٔ اولی شریعته متعلق اولان علومدر علم القراءة
بو بر علم درکه انده حق تعالی نک کلام شریفنک صورت نظمیه سی بحث اولنور و وجوه مختلفه
متواتره جهتیندن و مبادیسی مقدمات متواتره در و بو علمک علوم عربیه دن دخی

ستدادی وار در و بونلرک غرض اختلافات متواتره یه ضبط ملکه سی تحصیل در موضوع
کلام رب قدیری تطرق تحریف و تغییردن صیانت در که اولورکه بونده صور نظم
کلامدن بحث حیثیتیه در واصل اولوب مرتبه تواتر حاصل اولمیان اختلافات حیثیتندن
دخی اولور اول تقدیرجه مقدمات مشهوره و یاخود موثوق به اولان آحاددن مروی اولان
مقدمات دخی مبادیسندن معدوده اولور امری بو معامده ائمه قرآن ذکر ایدوب صحابه
کرام و تابعین عظامدن بعدهم ائمه سبعه مشهوردن صکره ائمه ثلثه کم قراآت عشر
انلر ایله تکمیل اولنور بعده ارباب تفاسیف مشهوره یی ذکر ایده لم اما صحابه کرامدن
اولی عبدالله بن عثمان بن عامر بن عمرو بن کعب بن سعد بن تیم بن مره بن کعب بن لوی
بن غالب بن فهر الامام ابوبکر الصدیق در که رسول الله صلی الله علیه وسلم صحابی و خلیفه سی
اولمشدر صکره خیر خلق در و مشیخ دانی بوبله ذکر ایدر حروف قرآنده انکدن روایت
واردر و اولمشدر و دیمشلر که مولف اصل مترجم والد ماجد علیه الرحمه بو دیدر که انلار قرآنی
مصحفده جمع ایدرسه و جمعنه اشارت ایلین انلاردر و بوخبر مشهوردر ابو الفدا اسمعیل
بن کثیر ذکر ایدر امام ابوالحسن اشعری دخی حضرت صدیقک قرآنی حفظنی نقل و تحقیق
ایتمشدر و انکار دلیل ایله استدلال ایتمشلردر که رده مجال یوقدر دلیل دخی بودر که
حضرتدن صلی الله علیه وسلم بلا نظر صحیح اولمشدر که بوزلردر هر قومه کتاب اللهی اقراها اولانلر
قرآن جمع ایتمشدن اکثر اولانلری امامت ایلسون موجبه حضرتدن متواتردر که حضرت صدیقی
امامته تقدیم ایله رتبه سی تعظیم ایتمشدر و دخی حضرت صلی الله علیه وسلم بر اوزی امر ایدرسه
بعده بلا سبب انکا مخالفت ایتمک و عار ایدی حاصل امامته تقدیم ایله اقرا اولدیغی مقرر اولور
پس صحابه نک اقراسی اولیجق جملهسنک اعلمی دخی اولور زیرا انلر قسنده اقرا اولدن مراد اعلم
اولانلردر نته کم امام شافعی رضی الله عنه دیمشلردر که قرائتده افضلیت علمده افضلیته مستلزمدر
و سیوطی بر فرده بحجایز درکه حضرت صدیقک دل حفظ قرآنی جاشا نفی ایلیه نته کم بعضلر
بلا دلیل و لا حجه بلکه مجرد ظن ایله خارج مجیء بو یله زعم ایتمشلر اما حضرت انس دن روایت
اولنان که قرآنی حفظ ایلمدی الا درت کمسنه حفظ ایلدیکه جمله سی انصاردن ایدی دیمشدر
مراد حفظ و کتابه دیمکدر یاخود حفظ اولوب کتابت اولنمیه دیمکدر و یاخود انصاردن انکی در
کمسنه حفظ ایلمش دیمکدر زیرا الآثار بو حرف الا انصار دیمشدر و من الانصار عبارتی انکا دلالت
ایدر زیرا اتفاق ایتمشلردر که عبدالله بن عمرو بن العاص و عبدالله بن عمر و عثمان بن عفان
و عبدالله بن مسعود علیهم رضوان الملک المعبود حفظ قرآنه معدود کوردر ایتمشدر
اول دریدن خارجلردر اول انشارت اولنان اوله و اسپه و مقابله سنده ذکرا اولنان
اجوبه مسکته قویه جمله سی کتاب الانتصار ده مذکوردر که قاضی ابوبکرک تالیفیدر و کتاب
المرشد ده که شیخ ابوشامه نک در و بونلرک غیری بعض کتبده دخی مبینتدر دیمشلر اولانلر
نجوراقی اولورلر که فضیلت قرآن که اشرف فضائل جسان در بر کسه دن نفی اولنه که انک

حقنده سید بشر و شفیع عشر محشر صلی الله علیه وسلم ما طلعت الشمس ولا غربت علی احد بعد
النبیین والمرسلین افضل من ابی بکر دیو بیورمشلر اولکه ابن جریج عطادن روایت ایلمشدر
یعنی انبیا و مرسلیندن صکره روی زمینده افتاب عالمتاب ابی بکردن افضل
کمسنه اوزرینه طلوع و غروب ایتمامشدر دیمکدر پس حضرتک صلی الله علیه وسلم انلار حقنده
بو یله شهادت بیوردقلری دلالت ایدرکه حضرت صدیق جمیع الخصائل مستجمع جمیع فضائل اولوب
اول قدر بر فضیلت حفظ انلاردن نفی اولنماغه امکان وار میدر و الله المستعان
و علیه التکلان اندن صکره حضرت ابی بکرک والده سی ام الخیر سلمی بنت صخردر که قبیله تیمدندر
عتیق تسمیه اولندوغی جمالندن اولدر یا خود حضرت صلی الله علیه وسلم حقنده انت عتیق
من النار دیو شهادت اخبار ایتدکلری اجلدن اوله و صدیق تسمیه اولندقلری زیرا اول زمانده که
نبی علیه السلام اسرا اولندیلر یعنی شب معراج اول ایلچ و آج مسجد حرامدن جرام ایدوب مسجد
اقصایه اسرا اولندیکه کریمه سبحان الذی اسری بعبده لیلا الآیه انکا شاهددر اول زمانده
قریش تکذیب ایتدکلرنده حضرت صدیق قبول و تصدیق ایلمشدر و دخی دینلدی که
بین الانام اول شرف اسلام ایله مشرف اولان انلاردر و اتفاق بونک اوزرینه درکه
رجالدن اول اسلامه کلن انلاردر و صبیاندن اول مسلم اولان حضرت علیدر رضی الله عنهما
اما ایکیسندن قنغیسی اولدر انده علماء اسلافده خلاف واقعدر و بو دخی معلومدرکه
نبی صلی الله علیه وسلم مرض موتلرنده بلا خلاف بر قاچ کون صلوتده انلاری استخلاف ایلمشلردر
بعده یوم وفاتنده که یوم الاثنین ایدی جمیع صحابه کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
انلار ایله بیعت و خلافتنه رضا ویروب امرینه اطاعت ایلدیلر حضرت صدیقک رضی الله عنه
ولادتی عام فیلدن ایکی بیل و اوچ ای بر قاچ ایام عقبنده صکره در و فاتلری یوم الاثنینده جمادی
بیننده ... یا خود یوم جمعه ده ایدی اما قول اول اصحدر سنه ثلث عشر جمادی الآخر سنه
[illegible] کون باقی ایدی که مدت عمرلری التمش اوچ سنه و مدت خلافتلری ایکی سنه و درت
ای ایدی الا اون [illegible] حضرت رسالت پناه ایله بر قبرده اولوب
راس شریفلری حضرتک صلی الله علیه وسلم مبارک کتفلری یعنی اوموزلری بیننده وضع اولندیلر
[illegible] ده و دخی وصیت ایلدیلر انلاری زوجه لری اسماء بنت
عمیس غسل ایلیه بو نوزن ماعدا [illegible] تفصیلی [illegible] کتابت ایتمز
ودخی صحابه کرامک ثانیلری حضرت عمر بن الخطاب بن نفیل ابن عبد العزی بن رباح
[illegible] ابن قرط بن زراح [illegible] ایله [illegible] عدی بن کعب بن
لوی بن غالب بن فهر قرشی عدوی امیر المومنین ابو حفصدر [illegible] انلاردن دخی
روایت وارد اولمشدر و ابو العالیه الریاحی سند صحیح ایله دیمشدر که قرآنی حضرت عمردن درت
[illegible] قرائت ایدوب و انلار ایله [illegible] ایلدم حضرت عمرک والده سی حنتمه بنت هشام بن
المغیره ایدی که ابو جهلک لعنه الله تعالی همشیره سیدر و حضرت عمر فاروق ایله ملقب ایدیلر

باطل

باطل حق ایله مبانی فرق ایتدی و کیچلر اول امیر المومنین ایله مسمی اولان انلاردر زیرا
حضرت صدیقدن صکره خلق انلاره خلیفه خلیفه رسول الله دیرلر ایدی پس حضرت عمر ایتدیکه
بو بر اوادر که طول اقتضا ایدر خصوصا بندن صکره [illegible] خلفاء اولورلر [illegible] طول
[illegible] بیوردیلر که امدی سز مومنین سز بنم سزکه امیرکوزم پس اول سببدن
امیر المومنین ایله تسمیه اولندیلر عادتلری بو ایدیکه [illegible]
[illegible] ضعیفک حقنی قویدن [illegible] البویرت [illegible]
و جناب ملک وهابدن طلب ثواب ایدرردی [illegible]
ذاتنده وصف دائم ایدی مصالح مساکین و ارامل و ایتامده سعی و اهتمام و احوال [illegible]
[illegible] واقف اولوب مهماتلرینی اتمام ایدرردی [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] حضرت ابو بکرک [illegible]
[illegible] سنه ثلث و عشرین ذی الحجه [illegible]
[illegible] شهادت [illegible]
[illegible] ثالث صحابه کرام حضرت عثمان بن عفان بن
ابی العاص بن امیه بن عبد شمس بن عبد مناف بن قصی ابو عبد الله و ابو عمرو القرشی الاموی
امیر المومنین ذو النورین [illegible] رسول الله صلی الله علیه وسلم
[illegible] قرآن [illegible]
[illegible] و ابو عبد الرحمن السلمی و زر بن حبیش و ابو الاسود الدؤلی [illegible] قرآن [illegible]
[illegible] و عبد الله بن عامر دخی [illegible] و لید بن مسلم یحیی بن الحارث [illegible]
[illegible] حضرت رسالت پناهک صلی الله علیه وسلم قزلری رقیه رضی الله عنها [illegible]
[illegible] عبد الله ولادت ایدوب اول سببدن ابو عبد الله ایله کنیت [illegible]
[illegible] ابو عمرو [illegible] وفات ایلدکده حضرت
[illegible] صلی الله علیه وسلم [illegible] ام کلثومی [illegible]
مقبول و [illegible] اسم [illegible]
[illegible]
[illegible] حضرت عثمان [illegible]
حضرتدن صلی الله علیه وسلم [illegible] مقتول و عند الله تعالی
مقبول [illegible] و اول کون صائم ایدی که
سنه خمس و ثلثین ذی الحجه [illegible] مدت عمری قول صحیح اوزره

رضی الله تعالی عنها و عن زوجها
و صلی الله تعالی علی ابیها

رضی الله تعالی عنها و عن زوجها
و صلی الله تعالی علی ابیها

سلمس ایکی سنه ایدیکی بیلنه سنده بقیع ده دفن اولنوب قاذبه جبیر بن مطعم ایلمشدر
اسلامی دخی متقدم اولوب نبوتدن سکسنه اول ده در بجرتینه دخی بجرت ایلمشدرکه
حبشه یه و مدینه یه بجرت در ولادتی عام فیلدن اون سنه ساده ده در والده سی
اروی بنت کریز بن ربیعه بن حبیب بن عبد شمس در ازویکنک والده سی ام حکیم بنت
عبد المطلب درکه بیضا ایله ملقبه اولوب حضرتک صلی الله علیه وسلم والدی عبد الله ایله
توامین ایدوکلری بی ریب یقین درر رابع صحابهٔ کرام حضرت علی بن ابی طالب بن عبد
المطلب بن هاشم بن الامام ابو الحسن الهاشمی امیر المؤمنین و احد السابقین الاولین
وابن عم رسول رب العالمین در صلی الله علیه وسلم الی یوم الدین حضرت امام بحر العلم
کرام ایله تسمیه اولنمشدر و جمله دن صدیق اکبر و یعسوب المؤحدین و ابو الریحانتین و نور
و کرار و دخی حضرت عثمانک روز قتلنده انکا خلافت ایله بیعت اولندی حضرت
عثماندن بش بیل مکث ایتدی اناردخی قتل اولنوب شهید اولمشلردر و جمله اولیا و ولایت
ولایتک قاوول باب مدینه علم و حکمتک مناقب جلیله سی اکثر من ان یحصی و فضائلی بلا
مسلمیندن برقوده مالا یخفی در ابو عبد الرحمن سلمی دن بزه روایت اولنمشدر که بن حضرت
علیدن کرم الله وجهه قرائت گوردم قرآن عظیمی اول نبی کریم اوزرینه عرض ایلمشدر
و دخی جمیع قرآنی بالتمام حفظ ایدنلردن اولدوکنده بزم قاتمزده شک و کلام یوقدر
لکن شعبینک حضرت علی قرآن عظیمی حفظ ایلمدیکی دیدوکی غایت ایله بعید و مخالف
قول معتمد کلام در یحیی بن آدم دیمشدرکه بن ابی بکر بن عیاشه دیدم که حضرت علی
قرائت قرآن ایتمدی دیرلر اول دخی ایتدی که بن بو کلامی باطلدر دیدم زیرا ابو عبد الرحمن
السلمی و ابو الاسود الدؤلی و عبد الرحمن بن ابی لیلی جمله سی قرآنی حضرت علی اوزرینه عرض
ایلمشلردر و دخی عامهٔ مسلمین و کافهٔ موحدین اجماع ایلمشلردرکه حضرت علی شهیدا
مقتول اولمشدر و اول کون دنیا و مافیهادن افضل بر کمسه یوق ایدیکی بیلملو آکاه
اقتضا ایدر که قرآن عظیمی قرائت و حفظ ایتمشلر ولر روز شهادتلری دخی سنه
اربعین شهر رمضانک اون یدنجی کوننده وقت صباحده شهر کوفه ده ملعون
عبد الرحمن بن ملجم ضرب ایلمشدر اول زمانده بش شرفلری التمش سکز سنه ایدی
امام حسن قبرینی اوزره اول تقدیر سکز یاشنده امام حسین هم قولی اولور محمد بن الحنفیه
ایتدی والده ماجد هم التمش اوچ یاشنده ایکن قتل اولنمشدر و بو قول اوفقدر شعبینک
و ابن عباسک بر جماعتک قوللری دخی رضوان الله علیهم اجمعین بعضیلر دخی التمش بدی
یاشنده ایدیکی دیمشلردر رضی الله تعالی عنه خامس صحابهٔ کرامکه قرائت قرآن
ایله اکرام اولنمشلردر ابی بن کعب بن قیس ابن عبید بن زید بن معاویه بن عمرو بن مالک
النجار ابو المنذر الانصاری المدنی درکه سید القرا در بالاستحقاق و بو امتک اقرأی
علی الاطلاق قرآن عظیمی نبی علیه السلام اوزره قرائت ایدوب نبی علیه السلام دخی بعض قرآنی
عظیمی انوک اوزرینه قرائت ایلمشدر و ارشاد و تعلیم ابو قلابه روایت ایلمشدرکه حضرت رسول الله
صلی الله علیه وسلم اصحاب کرامک اقراسی ابی بن کعب در دیو بیورمشلردر صحابهٔ کرامدن
رضوان الله علیهم اجمعین ابن عباس و ابو هریره و عبد الله بن السائب قرآن عظیمی ابی بن
کعب اوزرینه قرائت ایلمشلردر و دخی تابعیندن عبد الله بن عیاش بن ابی ربیعه و عبد
الله بن حبیب ابو عبد الرحمن السلمی و ابو العالیه الریاحی دخی قرائت ایلمشلردر و دخی حضرت
ابی بن کعبک موتنده اختلاف کثیر اولمشدر بعضیلر سنه عشرین بعضیلر دخی سنه
ثلث و عشرین ده دیمشلردر بعضیلر دخی حضرت عثمانک خلافتنده بر هفته و یاخود برکی
مقدم در دیمشلردر والله تعالی اعلم سادس صحابهٔ کرام زید بن ثابت بن الضحاک
بن زید بن لوذان بن عمرو بن عبد عوف بن غنم بن مالک بن النجار ابو خارجه و ابو سعید
الانصاری الخزرجی المقری الفرضی درکه نبی علیه السلامک کاتبی و دخی اوزرینه ایدیکی
و دخی عهد رسول الله ده انصاردن جمع قرآن ایدن جماعت و افتخار ایدنلرک بریدر
و دخی حضرت صدیق اولوک کتابت مصحفه ایدن فریق دندر و بعده حضرت عثمانک
دخی کتابت ایلمشدر مصاحف کریمه یی امصاره مجهز و تفریق ایدنلر ایدوکی زمانده
حضرت انس دن بر سنه اسن ایدیکی قرآن عظیمی نبی کریم اوزرینه عرض ایلمشدر
صحابه دن دخی حضرت ابو هریره و ابن عباس انلاردن قرائت ایلمشلردر و تابعین
ابو عبد الرحمن السلمی و ابو العالیه الریاحی قرائت ایلمشلردر و بعضیلر ابو جعفر دخی قرائت
ایلمشدر دیمشلردر وفاتی سنه خمس و اربعین ده ایدیکی بعضیلر سنه ثمان
و اربعین ده دیمشلر اما سنه خمس و خمسین و یاخود سنه ست و خمسین ده در دینلرک
کلامی غایت بعید در بلکه صحت عمری التی الی سنه در والله تعالی اعلم سابع صحابهٔ
کرام عبد الله بن مسعود بن الحارث بن غافل بن حبیب بن شمخ بن فار بن مخزوم بن
صاهله بن کاهل بن الحارث بن تمیم بن سعد بن هذیل بن مدرکه بن الیاس بن مضر
ابو عبد الرحمن الهذلی المکی درکه احد سابقین و بدریین در و صحابه نک علما و کبارندن
و انقیا و اخیاردندر اسلامی حضرت عمردن مقدم در رضی الله عنهما قرآنی حضرت رسالتپناه
علیه صلوات الاله اوزرینه عرض ایلمشدرکه و آنوک اوزرینه دخی اسود و تمیم بن حذلم
و حارث بن قیس و زر بن حبیش و عبید بن قیس و عبید بن نضله و علقمه و عبیده السلمانی
و عمرو بن شرحبیل و ابو عبد الرحمن السلمی و ابو عمرو الشیبانی و زید بن وهب عرض و
رضی الله تعالی عنهم عرض ایلمشلردر و دخی قرآن عظیم حضرتک دهان مبارکندن اول لحظه
ایدن خلفا فتنه ایدن بونلاردر و دخی دیرلر ایدیکی بن حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم
دهان مبارکندن یتمشدن زیاده سوره حفظ ایلدم علیه شرف بولدی کنده طول و نحیف
البدن و لطیف اللقد اخمص الساقین عارهما ایله یعنی وصف الساقین ایدیکی و حسن البزه
حسن الهیئه ایدی و طیب الرائحه و ذکا و فطنت ایله موصوف ایدی و نبی علیه السلامه خادم

بهردم خدمتنه ملازم اولوب تحمل نفرتيني كوتوررده وفراشنى دوشاده ومسواك وطهورينى
ايدردى وحضرت صلى الله عليه وسلم اسرار وجوى الرينه امين مطلع وواقف ايدرلرايدى وديكر
علاوه برفردى اولوكى اوزرينه تفضيل ايلمزلردى وباجمله فضائلى اكثر من ان يحصى در وبو ذاتك
فضائلى ايله بينه قرآن عظيمك تجويد وتحقيقنده وحسن صوت ايله ترتيلنده امام ومتقدم
صحابهٔ كرام ايدى حتى حضرت رسالت پناه صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشلر در كه كيم قرآنى
سماعدن انزال اولندوغى كبى طرى وتازه قرائت ايليه ابن ام عبد قرائتى كبى قرائت ايلسون
ابن ام عبددن مراد بونده عبد الله بن مسعوددر وابن مسعود حضرتلرى ديمشلردركه اول ذات
لا يزال جل جلاله كه اولوكى غيرى معبود متعال يوقدر اكر بر بر دهٔ كتاب اللهى بندن اعلم كيمسه
اولدوغنى بيلسم وراحله وجمال بنى اكا ايصال ايليه بن البته آندن تعلم ايچون اول يره بنجك
ايدردم مرحوم والدما جد بيورمشلر كه قرائت عاصم وحمزه وكسائى وخلف وآعمش
انلاره منتهى اولور كوفه ده وفات ورسالت طريقيله مدينه يه كلوب انده
وفات ايلمشلردر سنهٔ اثنتين وثلثين ده وبقيع ده دفن اولنمشلردر مدت عمرلرى
التمش سنه دن زياده ايدى وفاتكه تبخيخ بيخ ضرموتى ابوالدرداء حضرتلرينه ايلدى كه
اكابت تأسف ايدب جفاكه كند وسفدن صكره كندوكبى بركسه ترك ايلدى كه
صحابهٔ كرام ابوالدرداء وعويمر بن زيد در ابن جبل دينه وابن ثعلبه دخى ديرلر وابن عامر
دخى ديرلر بعده ابن عمر الانصارى الخزرجى كه بو ابتكك عكمبدر وعهد نبى ده صلى الله
عليه وسلم بلا خلاف حفظ طريقيله جمع قرآن ايدنلردن برسيدر قضاى دمشق واسلى
ولمشلردر وآنده اول قاضى اولان انلاردر علمادن ومعاوية زمانده ايدن حكما دن ايدى
عبد الله بن عامر يحصبى قرآن عظيمى انلردن اوزرينه عرض ايلمشلردر كذلك وجابو الدرداء
ام الدرداء الصغرى كه انلرك اوزرينه عطيه بن قيس الكلابى عرض ايلمشلردر ودخى
خليد بن سعد وراشد بن سعد وخلد بن سعدان دخى انلرك اوزرينه عرض قرآن ايلمشلردر
سويد بن عبد العزيز ايدى هر صباح كه ابوالدرداء جامع دمشق ده صلوة غداتى ادا ايدر
جميع ناس اطراف وبقاع ده قرائت قرآن الجليل اجتماع ايدرلردى اول دخى اونر
اونر حلقه يه جمع ايدب هر اون كيسه يه برعريف تعيين ايدردى كندو دخى محرابده
ولوب كمال استماع ايله هر برينه كوشه چشم ايله نكاه ايدردى انلاردن برى غلط ايلسه
عريفه مراجعت ايدب عريف غلط ايلسه ابى الدرداء يه مراجعت ايدب سؤال ايدردى
ابن عامر دخى اول كيسه يه عريف ايدى وفاتكا ابو الدرداء وفات ايلدكده ابن عامر
كا خلف اولدى ودخى مسلم بن مشكم دلوه و بدر كه ديمشدر ابن ابى الدرداء دن قرائت
ايدنلرى احصا ايله عقدا ايلدم بيك التى يوزدن زياده وجه ايدى كه هر اون كيسه يه
عريف نصب ايلمش ايدى ابو الدرداء آنلرك جمله سى قائم وبجملجتكى اوزرينه حاكم ايدى
وفاتكه ايچلرندن بركسه قرآنده احكام واول امورين تعذر اتمامه ابو الدرداء

طول

طول رجوع ايدردى وفاتى سنهٔ اثنتين وثلثين ده ايدى رضى الله تعالى عنه اندن
صكره شامده اولوكى مثلى خلف قالمادى تابعين صحابهٔ كرام ابو موسى الاشعرى عبد الله بن
قيس بن سليم بن حضار الاشعرى اليمانى در رضى الله عنه يمن دن نبى عليه السلام مهاجر
ايدب فتح خيبر قتنده قدوم وملازمت مجلس سعادت بخشن شرف لزوم لرى ايلدى
وقرآن عظيمى حفظ ايدب نبى عليه السلام عرض ايلدى وحطان بن عبد الله الرقاشى وابو
رجاء العطاردى وابو منيح النهدى اولوك اوزرينه عرض ايلديلر ابو عبد الله حاكم قال انه
حضرت ابو موسى نك اكرچه مدتنه محبتنى قصيره ايدى اما طى تحقيق بجانب صحابه دن ايدى
وقرائت قرآنده صوت حسن ايله الطيب ناس ايدى نبى عليه السلام قرائتنى استماع ايدب
لقد اوتى هذا مزمارا من مزامير آل داود بيوردى يعنى آل داود مزمارلرندن بوكا دخى بر مزمار
ويرلمش ديمكدر واو لطافت صوت حنجره دركه حنجره نى مزماره تشبيه ايدب بطريق الاستعاره
اسم مشبه بهه اطلاق اولنمشدر ودخى حضرت نبى رب غفار انوكچون استغفار
ايلمشدر وولايت يمن دن زبيد وعدن اوزره استعمال ايتمشلردر بعده حضرت عمر
طرفندن بصره وكوفه امارتنه ولى اولمشدر وحضرت على كرم الله وجهه الكريم كندو كيسه لرى
اوزرينه امر خلافتنده ولنى تحكيم ايلمشدر جلالت فضيلتى سببندن جمله سى بيعت لرى حضر
وخفيف اللحيه وانظير يعنى كوسج ايدى وحضرت عمر رضى الله عنه مجانكه ابو موسى يى كورسه
بزه ربمزى تذكير ايله ديوب انكا اردخى مجلسلرنده قرائت قرآن ايدردى وحضرت عمر زماننده
اصفهانى انلار فتح ايلمشدر فضائلى بيشمار ومناقبى بسياردر وقلعهٔ قول صحيح اوزره سنهٔ
اربع واربعين ده ويقال سنهٔ ثلث وخمسين ده وفات ايلمشدر ايدى بو ذكر اولنان
صحابهٔ كرام حضرت رسول ملك علام دن بالذات اخذ قرائت ايدنلردر انلار كه كند ولرى كبى
صحابه دن اخذ ايتمشلردر اول زمره نك مشهور وفرقهٔ معظمه دن در عبد الله
بن عباس بن عبد المطلب بن هاشم ابو العباس الهاشمى كه بحر تفسير وملت رسول انشا نمو
تربيه ده زماننده وجه ارضده انلر علمى كثير يوق ايدى نبى عليه السلام زماننده مكلف يعنى بالغ
محكم حفظ ايدب بعده قرآنك جمله سنى حضرت ابى بن كعب وزيد بن ثابت اوزرينه
عرض ايلديكه بعضلر حضرت على بن ابى طالب كرم الله وجهه اوزرينه دخى عرض ايلدى
ديمشلردر وحضرت ابن عباس اوزرينه دخى مولاسى دربايس وسعيد بن جبير وسليمان
بن قنه وعكرمه بن خالد وابو جعفر يزيد بن قعقاع عرض ايلمشلردر ولادتلرى ايچون علامت
سيل مقدم ايدى جده ده ولادت ده مرتبه واقلا ارتضاع ايلمشدر وحضرت رسول خدا انكا دعا
ايدب اللهم علمه التأويل وفقهه فى الدين ديو بيورمشلردر وما فى مجد ودر واكثرين انلرك
جلالت قدرلرى طويل القامه ولرى صفرته مائل جسيم ووسيم وصبيح الوجه ايدى وحنا ايله خضاب
ايدردى ووفات ضريرا ايدى عطا وابتداى برزمانده بن عباسه بدره ناظرا اولمادم الا ابن عباس
روينى ذاكرا اولدم يعنى هر باركه بدر منير طالع اولسه اكا ابن عباس روى بانوار ينى

اخطار ایدر دیعا دیمکدر. ودخی ضحاک بن مزاحم ابن عباسدن روایت ایدر که قرآنی زید
بن ثابت قرائتی اوزره ایدر دیعا الا اون سکز حرفی که انی اغاری ابن مسعود قرائتندن
اخذ ایلمشدر. وعمرو بن دینار ایدیکه قطعا بر مجلس گورمدم که جمیع خیراتی مجلس ابن عباسدن اجمع
اوله که مجلسی بیان حلال وحرام وتفسیر کتاب ملک علام ودر بیان شعر وطعام ایله مالامال انعام
واجب الاکرام ایدی. ودخی عکرمه ایدیکه ابن عباس حضرتلری دیمشدر که قچان بکا غریب القرآندن
سؤال ایدرسکز انی شعرده التماس ایدک زیرا شعر دیوان عرب در. واواخر عمرنده
مبارک بصرلری مکفوف اولمشدر. ووفاتی طائفده سنه ثمان وستین ده در. ثانی محمد
ابن الحنفیه الیوم مات ربانی الامة دیمشدر رضی الله عنه. اول غریق سعادت رفیقک
بریسی دخی ابو هریره عبد الرحمن بن صخرة الدوسی الصحابی الکبیر در رضی الله عنه. اسمنده اختلاف
ایتمشلردر اشهر واقوی اولان عبد الرحمن در. جاهلیتده اسمی عبد شمس ایمش دیدیلر
ووالده سی سنه سبع ده اسلامه گلدیلر قرآنی ابی بن کعبدن عرض طریقی ایله اخذ ایلمشدر
بسط [illegible] ایدیکی [illegible] اولان بغداد [illegible] دن بر جماعت حکایت ایلمشلردر که
ابو هریره دن قرائت ایلمشدر. ابو هریره دخی حضرت رسالت پناه دن صلی الله علیه وسلم قرائت
ایلمشدر. مؤلف اصل مترجم والد ماجد علیه الرحمه بیورورلر که مشهور بودر که ابو هریره ابی بن کعبدن
قرائت ایلمشدر. عبد الرحمن بن هرمز الاعرج وابو جعفر انوک اوزرینه عرض ایلمشلردر. بعضلر
شیبة بن نصاح دخی عرض ایلمشدر دیمشدر. ذهبی ایدیکه شیبة بن نصاح ابو هریره دن ایشتمشدر
حضرت ابو هریره نک مناقب وفضائلی [illegible] اکثر من ان یحصر واشهر من ان یذکر در
[illegible] اوچ جزء تقسیم ایدوب بر جزئنی قرآن عظیم تلاوت وبر جزئنی نوم واستراحت
وبر جزئنی دخی حدیث حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم تذکر وروایت ایله تعیین
ایتمش ایدی. مرحوم والد ماجد علیه الرحمه بیورورلر که قرائت ابی جعفر وقرائت [illegible]
[illegible] ووفاتی سنه سبع وخمسین ده بعضلر ثمان وخمسین ده در دیمشلردر
بو قول دخی مشهور در. بعضلر دخی تسع وخمسین ده دیمشدر. [illegible]
[illegible] قراء صحابه کراملرک بریسی دخی عبد الله بن السائب بن ابی السائب بن صیفی
[illegible] بن عمر بن مخزوم ابو السائب در. بعضلر ابو عبد الرحمن المخزومی دیمشدر قاری اهل
مکه در. وحضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم صحبتی وارد ره قرائتی عرض طریقی ایله ابی بن کعب
دن وعمر بن الخطابدن روایت ایلمشدر. مجاهد بن جبر وعبد الله بن کثیر انوک اوزرینه
عرض ایلمشلردر. [illegible] اوزرینه در. طریق شافعیدن روایت
اولنور که مجاهد دیمشدر که بز [illegible] افتخار ایدردک [illegible] عبد الله بن
السائب ایله [illegible] ابن عباس [illegible] وقاضی حمید بن عمیر ایله
ووفاتی سنه سبعین حدودنده امارت ابن الزبیرده در. وابن ابی ملیکه ایدیکه عبد الله
ابن عباس حضرتلری عبد الله بن السائبک دفنندن فارغ اولدقلرنده گوردم قبری

اوزره

اوزره وواقف اولوب دعا ایدوب [illegible] اولوب کتدیلر. امری بو مقامه کلنجه ذکر
اولنانلر قرائت واقراء ایله مشهور اولان صحابه کرام در علیهم رضوان الملک العلام. اما تابعین
دن قرائت واقراء ایله مشهور اولانلر بش فرقه در. فرقه اولی مدینه منوره ده اولانلردر
شرفها الله تعالی. اولی انلار وندر سعید بن المسیب بن حزن المخزومی ابو محمد که
عالم تابعین در. حروف قرآنده انلردن روایت وارد اولمشدر. ابن عباس وابی هریره
اوزرینه قرائت وعمر وعثماندن وسعید بن زیددن روایت ایلمشدر. ومحمد بن مسلم
بن شهاب الزهری انوک اوزرینه بطریق العرض قرائت ایلمشدر. ووفاتی سنه اربع
وتسعین ده در. [illegible] ثانی انلار وندر عروة بن الزبیر بن العوام
ابو عبد الله المدنی حروف قرآنده انلردن روایت وارد اولمشدر. [illegible] وحضرت
عائشه دن روایت ایلمشدر. انلردن دخی اولادی وزهری وبر جماعت روایت ایلمشدر
ابن شوذب ایدیکه هر گون وجه مصحفه ناظر اولوب قلب حافظ ایله ربع قرآنی تلاوت ایدوم
و[illegible] ایدیکه هر گیجه دخی قائم اولوب تلاوت قرآنه مداوم ایدیکه انجق بر شب ترک
ایلمشدر که [illegible] ابتلا ایله ایاغی قطع اولنوب اول شب تلاوت اتمکه قدرت بولمیوب
[illegible] اشتغال ایلدیکه. ووفاتی سنه ثلث وبا خود اربع
وبا خود خمس وتسعین ده صائم اولمشدر زیرا صائم الدهر ایدی. وثالث انلار وندر سالم بن
عقبة بن ربیعه که ابی حذیفه نک مولی سیدر. وکنیتی ابو عبد الله در صحابی کبیر در حروف
قرآنده انلردن دخی روایت وارد اولمشدر. وحضرت رسالت پناه علیه صلوات الله
بیورمشلردر که قرآنی درت کمسنه دن اخذ ایدک عبد الله بن مسعوددن وابی بن کعبدن
ومعاذ بن جبلدن وسالم مولی ابی حذیفه دن. یوم یمامه ده شهید اولمشلردر سنه
اثنی عشر ربیع الاولنده رضی الله تعالی عنه. مؤلف اصل مترجم والد ماجد علیه الرحمه
[illegible] بیورمشلردر که اگرچه بونلر صحابه کرامدن اولوب تابعیندن دکلدر. لکن
مدینه مشرفه [illegible] افضل الصلوة والسلام اختصاصی اولمغله تابعیندن
قراء مدینه ایله ذکر ایلدک [illegible] بونلر کبار صحابه کرامدن
سکان مدینه منوره دن اولمغله [illegible] داخل
[illegible] صحابه کرامدن ایله ذکر [illegible] انسب اولدی [illegible] باخصوص صحابه کرامه و
[illegible] بلده وشهره [illegible] ذکر اولنق اختیار اولنمشدر
[illegible] التفسیر دخی [illegible] مترجم [illegible] ومرحوم [illegible] بو مقامده
ذکر ایتمشدر. ورابع انلار وندر عمر بن عبد العزیز بن مروان بن الحکم ابو حفص الاموی
امیر المؤمنیندر. انلاردن دخی حروف قرآنده روایت وارد اولمشدر. مناقبی کثیر
وفضائلی شهیر در. قرائت قرآنده حسن الصوت ایدیکه بر شب منزلندن [illegible]
[illegible] صوت [illegible] ایله قرائت قرآن ایدوب [illegible] استماع ایچون منزلنده اجتماع

ایدی بلوپس سعید بن المسیب خلافی بوا طال سوزون ایله مفتون ایلدکده بوسابقی دخی
ایچه وکندیکه وفاتی ارض شامدن دمشقده سنه احدی ومائه ده واقع اولمشدر
مدت عمری اوتوز طقوز ییل بر قاچ آی اولمشدر و بونلردن بری دخی سلیمان بن یسار ابو
ایوب الهلالی المدنی که ام المؤمنین میمونه نک مولاسیدر و عطابکشه عبد الملک
وعبد الله نک قرنداشیدر و تابعی جلیل القدردر حروف قرآنده آندن دخی روایت
واردر اولمشدر وفاتی سنه سبع ومائه ده در و بعضلر سنه ست و یاخود اربع
ویاخود تسع ده دیمشدر و بونلردن بری دخی عطاء بن یسار ابو محمد المدنی القاص که ام المؤمنین
میمونه نک مولاسیدر حروف قرآنده آندن دخی روایت واردر اولمشدر و حضرت عثمان
زمانینه صغر ایکن ادراک ایلمشدر و مولاتی اولان حضرت میمونه دن روایت ایلمشدر و دخی
ابی بن کعبدن و زید بن ثابتدن روایت ایلمشدر و آندن دخی زید بن اسلم و غیری
روایت ایلمشدر و وفاتی سنه ثلث ویاخود اثنتین ومائه ده در و بونلردن بری دخی
معاذ بن الحارث ابو الحارث و بعضلر ابو حلیمه دیمشدر الانصاری المدنی در که قاری
ایله معروفدر آندن نافع وابن سیرین روایت ایلمشدر و نافع مولا ابن عمر دخی
ایلمشدر وفاتی حره ده سنه ثلث وستین ده در و مدت عمری التمش طقوز ییل ایدی
و بونلردن بری دخی عبد الرحمن بن هرمز الاعرج ابو داود المدنی که تابعی جلیل القدردر قرآنی
بطریق العرض ابی هریره دن و ابن عباسدن و عبد الله بن عیاش بن ابی ربیعه دن اخذ ایلمشدر
و منقدر روایتی ابی هریره دن و آندن دخی قرآنی بطریق العرض روایت ایلمشدر و نافع بن ابی
نعیم و آندن حروفده روایت ایلمشدر اسید بن ثابت که کندی رتبه نزول ایدوب آنده
وفات ایلمشدر سنه سبع عشره ومائه ده و بعضلر سنه تسع عشره ده دیمشدر و بونلردن
بری دخی محمد بن مسلم بن عبید الله بن عبد الله بن شهاب ابو بکر الزهری المدنی که اصحابه و
کبار و عالم حجاز و امصار تابعی جلیل المقدار ایدیکه حروف قرآنده آندن دخی روایت
واردر اولمشدر و انس بن مالکدن قرائت ایلمشدر و ولادتی سنه خمسین ویاخود
احدی و خمسین ده در و عبد الله بن عمردن و انس بن مالکدن و سهل بن سعددن و سائب بن
یزیددن و ابی الطفیلدن و محمود بن عاکر بن ربیعدن و محمود بن لبیددن روایت ایلمشدر
و حروف قرآنده عثمان بن عبد الرحمن الوقاصی اندن روایت ایلمشدر و نافع بن ابی نعیم
اوزرینه عرض ایلمشدر و امام مالک بن انس و معمر و اوزاعی و عقیل بن خالد و ابراهیم بن
ابی عبله و بعض ائمه دخی اندن روایت ایلمشدر و دخی اکمل تفاصیلدن و شهود فضائلدن [illegible]
ایدر دکه و معروف نسیانندر و ... ایدیکه و ... مورث فوت حافظه [illegible]
دیرایدیکه وفاتی سنه اربع ویاخود ثلث و عشرین ده در شعبان [illegible]
اخر حد حجاز و اول حد فلسطین ده در و بونلردن بری دخی مسلم بن جندب ابو عبد الله الهذلی که
انلارک مولاسیدر و مدنی قاضی و تابعی مشهوردر قرآنی عبد الله بن عیاش اوزرینه

عرض ایدوب نافع دخی انوک اوزرینه عرض ایلمشدر و دخی ابی هریره دن و حکیم بن حزام
و ابن عمردن و ابن زبیردن روایت ایلمشدر کم ذهبی ذکر ایلمشدر و کانه ذهبی ایدیکه ابن ابی
ابی هریره دکه و حکیم دن روایتی ملتفتا بتمام الاستقطوطن ایدر و حضرت عمر بن عبد العزیز
ایلین یعنی فصاحت و ادب تعلیم ایلیین بونلاردر و کندولری دخی اول زمانه نسنک فصحاسندن
ایدیکه و مدینه منوره ده فقها ایدردیکه عمر بن عبد العزیز ایدی بر کسه که قرآنه غض طری
قرائت ایتمک ایسته مسلم بن جندب قرائتی اوزره قرائت ایلسون و وفاتی سنه عشرین ومائه
دن صکره در تقریبا ابو حازم ایدیکه ابن جندب مدینه ده اقامت ایلمشدر تاکم سنه ثلثین
ومائه ده ایام مروان بن محمد ده وفات ایدبکه و بونلردن بری دخی زید بن اسلم ابو اسامه المدنی
عمر بن الخطابک رضی الله عنه مولاسیدر حروف قرآنده انوندن دخی روایت واردر اولمشدر
شیبه الفقاح قرآنی انوندن اخذ ایلمشدر و وفاتی سنه ست وثلثین ومائه ده در و دخی
تابعین دن بر کثیر فقهاسی ده اولانلاردر و اول فریق سکادر رفیق دکلدر و حمید بن عمر
قتاده و ابو عاصم اللیثی المکی القاص تابعی بنانی ذکر ایلمشدر که حمید فنی [illegible] حضرت عمر رضی
عنه عهدنده [illegible] حروف قرآنده انوندن دخی روایت واردر اولمشدر حضرت عمر بن
الخطابدن و ابی بن کعبدن روایت ایلمشدر و انوندن دخی مجاهد و عطاء و عمرو بن دینار
روایت ایلمشدر و مسلم ایدیکه عبید بن عمیر حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم زمانی
شریفنده ولادت ایلمشدر و دخی مجاهد ایدیکه بز [illegible] درت کمسه [illegible] افتخار ایدر
ایدک فقیهمز ابن عباس [illegible] قاریمز عبد الله بن السائب ایله و قاصمز عبید بن عمیر ایله و مؤذنمز
ابو محذوره ایله حضرت عبیدک وفاتی سنه اربع وسبعین ده در و بونلردن بری دخی
عطاء بن ابی رباح بن اسلم ابو محمد القرشی که انلارک مولاسیدر و مکی در و اعلام تابعیندن
بریسیدر حروف قرآنده انوندن دخی روایت واردر اولمشدر و قرآنی ابو هریره دن
ایلمشدر و ابو عمرو انوک اوزرینه عرض ایلمشدر و دخی ابن محیصن ایدیکه [illegible]
ایلمشدر و یوز ییل حیاتده اولمشدر و [illegible] وفاتی سنه خمس ویاخود اربع
و عشره ومائه ده در و مدت عمری سکسن سکز ییل در و بونلردن بری دخی طاوس بن
کیسان ابو عبد الرحمن الیمانی تابعی کبیر المشهوردر اندن دخی حروف قرآنده روایت وارده
اولمشدر قرآنی حضرت ابن عباسدن رضی الله عنهما اخذ ایلمشدر و اندن روایتی [illegible]
اولمشدر و وفاتی مکه ده سنه ست ومائه ده یوم ترویه دن بر کون مقدم واقع
اولمشدر و بونلردن بری دخی مجاهد بن جبر ابو الحجاج المکی تابعیندن و ائمه مفسرین دن
[illegible] و اشراف نامدارک بریسیدر و عبد الله بن السائبک و عبد الله بن
عباسدن بر کره دن زیاده ختم قرائت ایلمشدر و بعضلر اوتوز [illegible] ایلمشدر
و [illegible] اوج [illegible] مراتب دن سؤال [illegible] ایلمشدر
[illegible] اولمشدر انوندن دخی بطریق العرض قرائت ایلمشدر و عبد الله بن کثیر و ابو عمرو بن العلاء

ابو بلال عسکری و اعمش دخی انلردن قرائت ایلمشدر و وفاتی سنه ثلث و مائه ده و یاخود اربع
و یا اثنتین ده در حضرت عمری سکسنه قریب ایدیکی روایت اولنور که حضرت مجاهد
صلوة الجنازه ده ساجد ایکن وفات ایلمشدر رحمه الله تعالی و بونلردن بری عکرمه که حضرت
ابن عباسک مولاسیدر ابو عبد الله المفسر حروف قرآنده انلردن دخی روایت وارد در
مولاسندن و ابی هریره دن و عبد الله بن عمرو دن روایت ایلمشدر و بونک حقنده علما
تکلم ایلمشلردر و آثارلری ضعیف اولمشدر و اینشده دیرلر زیرا رأی خارجی ایدی انک ایله
متهم ایدی و اولکسنه زرینه عرض ایلمشدر و علا بن احمد و ابو عمرو بن العلا و انلردن روایت
ایلمشدر و ایوب خالد الحذا و خلف و بخاری دخی انکا اعتماد ایلدیکی و مسلم انوکیچون معروف ایدی
اخراج ایلدیکی و مجاهد و ابن سیرین آنی تکذیب ایلدیلر و وفاتی سنه خمس و یاخود ست
و یاخود سبع و مائه ده در و بونلردن بری عبد الله بن عبید الله بن ابی ملیکه ابو بکر و ابو محمد
التیمی که تابعی مشهوردر و آنی ذکر ایدوب حروف قرآنده انلردن روایت وارد در و اولدی
و یشمشدر و اسمعیل بن عبد الملکدن روایت ایلمشدر که دیمشدر ابن ابی ملیکه یی
کوردم صلوة الجنازه ده قرآن آیاتنی ایدر و صلوتدن فارغ اولدقده دخی هنوز سؤال ایلدم جواب نده
بکا بو احفظوا وردی بعض مقدارینی حفظده ادخال ایدیکلردر و وفاتی سنه سبع عشره و مائه
طبقه ثالثه تابعیندن کوفه ده اولانلردر و اول زمره شریفه و فرقه نادره دن بری در علقمه
بن قیس بن عبد الله بن مالک ابو شبل النخعی الفقیه الکبیر اسود بن یزیدک عمی و ابراهیم نخعینک
خالیدر و نبی علیه السلامک حیاتنده ولادت ایدوب قرآنی بطریق العرض ابن مسعوددن اخذ
ایدوب حضرت علیدن و عمردن و ابو الدرداء دن و عایشه دن دخی سماع ایلمشدر و انوک
اوزرینه دخی عرض ایلمشدر ابراهیم بن یزید النخعی بعضلر ابراهیم بن یزید التیمی دخی دیمشدر و ابو یحیی
السبیعی و عبید بن نضیلة و یحیی بن وثاب زماننده اولان ناسک اجلی ابن مسعوددن
علقمه دن اشبه ایدیکی سنت و هدیده و دخی خارج جابرینکی و قرائت قرآنده
صوتی حسن ایدی ناس انک قرائتنی مسعودک قرائتی کوزل ایله مسموع اولوب
اکرسنی رسول الله صلی الله علیه وسلم کوردی سنکا مسرور اولوردی دیر ایدیکی و وفاتی سنه
اثنتین و ستین ده در و بونلردن بری اسود بن یزید بن قیس بن یزید ابو عمرو النخعی
الکوفی الامام الجلیل عبد الله بن مسعوده اوزرینه قرائت ایدوب و دخی علقمه دن روایت
ایلمشدر و هر التی کیجه ده ختم قرآن ایدردی و لیالی رمضانده هر ایکی کیجه ده ختم ایدردی ابن
نخعی و ابو اسحق سبیعی و یحیی بن وثاب انوک اوزرینه قرائت ایلمشدر و وفاتی سنه
خمس و سبعین ده در و بونلردن بری عبیده بن عمرو و قیس ابو عمرو السلمانی الکوفی
بعضلر ابن قیس السلمانی ابو مسلم بعضلر ابو عمرو کوفه ده تابعی کبیردر نبی علیه السلام حیاتنده
اسلامه کلوب لکن شرف رؤیت ایله مشرف اولمامشدر و اول تقدیرجه مخضرمیندن
اولور و قرائتی حضرت عبد الله بن مسعوددن بطریق العرض اخذ ایدوب و انلاردن دخی

علی دن روایت ایلمشدر و انلاردن دخی ابراهیم نخعی و ابو اسحق بطریق العرض اخذ قرائت
ایدوب و بونلردن ابن سیرین و غیرلری روایت ایلمشدر و وفاتی سنه اثنتین و سبعین ده در
و بونلردن بری عمرو بن شرحبیل ابو میسرة الهمدانی الکوفی تابعی جلیل و صالح و عابد و صاحب
خلق جمیل ایدیکی قرآن عظیمی عبد الله بن مسعود اوزرینه عرض ایدوب حضرت عمردن
و علی دن رضی الله عنهما روایت ایلمشدر و انلردن دخی ابو وائل و ابو اسحق السبیعی روایت
ایلمشدر عبید الله بن زیاد ایامنده ترک دار فانی بی بنیاد ایدوب قاضی شریح نماز
قیلمشدر و بونلردن بری حارث بن قیس الجعفی الکوفی قرآنی عبد الله بن مسعوددن
روایت ایلمشدر و بونلردن بری ربیع بن خثیم ابو یزید الکوفی الثوری تابعی جلیل و راوی
حروف تنزیلدر عبد الله بن مسعوددن اخذ قرائت ایدوب ابو زرعه بن عمرو انوک اوزرینه
عرض ایلمشدر و ابن مسعود انکا دیمشدر که اکرسنی محمد مصطفی علیه من الله السلام الاوفی کورسه
ایدی البته سکا محبت ایدردی و بن سنی کوردم الا مجتبی ذکر ایدر سن کوردم
و دخی ابن مسعود ایدردی و وفاتی ولایت عبید الله بن زیاد ده در بعضی بونک سنه
سبعین ده مقدمدر و بونلردن بری عمرو بن حبوب بن حارث بن طلا ابو عثمان الکوفی الفقیه
العسکری بونک اسمنده اهوازی وهم ایدوب عمر ایله تسمیه ایلمشدر و قرآنی حمزه دن اخذ ایدوب
احمد بن جبیر و رقم بن یزید انوک اوزرینه عرض ایلمشلردر و بونک تاریخ وفاتی
معلوم اولمامشدر و بونلردن بری ابو عبد الرحمن السلمی عبد الله بن حبیب بن ربیعه
ابو عبد الرحمن السلمی الضریر که مقری کوفه در مولودی زمان حیات نبی ده در علیه السلام و والدی
حضرت ایله صحبتی واردر و قرائت قرآن تجوید و ضبط و اتقان جهتندن اکا منتهی اولمشدر
حضرت عثمان بن عفاندن و علی بن ابی طالبدن و عبد الله بن مسعود و زید بن
ثابت و ابی بن کعب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بطریق العرض اخذ قرائت ایدوب
انلردن دخی عاصم و عطا و حسن و حسین رضی الله تعالی عنهما و ابو عمارک عمری دخی بطریق العرض
اخذ قرائت ایلمشلردر و ایتدیلر ثقه و قدری کبیر و کتب ستده اخراج اولنمش
حدیثی کثیردر و وفاتی سنه اربع و یاخود ثلث و سبعین ده در و بونلردن بری
زر بن حبیش بن حباشه ابو مریم و بعضلر ابو مطرف دیمشدر الاسدی الکوفی که احد
اعلامدر عبد الله بن مسعود و عثمان بن عفان و علی بن ابی طالب رضوان الله تعالی
علیهم اجمعین اوزرینه عرض کتاب مبین ایلمشدر و عاصم و سلیمان الاعمش و ابو
اسحق السبیعی و یحیی بن وثاب انوک اوزرینه عرض کتاب رب الارباب ایلمشلردر و وفاتی
سنه اثنتین و ثمانین ده جماجم ده در و بونلردن بری عبید بن نضیله ابو معویه الخزاعی
الکوفی تابعی ثقه در ابن مسعوددن و علقمه دن بطریق العرض اخذ قرائت ایلمشدر
انلردن دخی یحیی بن وثاب و عمران بن احنف روایت قرائت ایلمشلردر اهل کوفه نک
مقریسی ایدیکی زمان بشر بن مروان ده و حجاج اوزرینه اولمشدر و بونلردن بری

سعید بن جبیر بن هشام الاسدی الوالبی که انلرک مولاسیدر و کنیتی ابو محمد یاخود ابو عبد الله الکوفیدر تابعی جلیل خطیر و امام کبیردر ابن عباس اوزرینه عرض کتاب خالق الناس ایلدیلر
الکوکب اوزرینه دخی ابو عمرو بن العلاء و المنهال بن عمرو عرض ایلمشدر حجاج ابن یوسف واسطده شهید
قتل ایلمشدر سنه خمس و یاخود اربع و تسعین ده مدت عمری بالاتفاق الفوز سیل ایدی و بنه
انلاردندر یحیی کابراهیم بن یزید بن قیس بن الاسود ابو عمران النخعی الکوفی که امام مشهور صالح
زاهد عالم و فالحدر اسود بن یزیددن و علقمه دن قرائت ایدوب انلردن دخی اعمش
و طلحة بن مصرف قرائت ایلمشدر و وفاتی سنه ست یاخود خمس و تسعین ده در و بنه انلاردن
شعبی که عامر بن شراحیل بن عبد ابو عمرو الشعبی الکوفیدر امام کبیر مشهوردر ابی عبد الرحمن السلمی
و علقمه اوزرینه عرض ایلمشدر انلردن دخی محمد بن ابی لیلی بطریق العرض قرائت روایت ایلمشدر
و فقیه و محدث و حفظی اشهر من ان یذکردر و وفاتی سنه خمس و مائه ده در و مدت عمری
سکسن ایکی ییل ایدی • فرقه • تابعین بصره ده اولانلردر اولا اول طائفه
عالی شاندندر ابو العالیه رفیع بن مهران الریاحی که کبار تابعیندندر نبی علیه السلام
ایکی ییل صکره اسلامه کلمشدر و حضرت ابو بکر و داخل شرف صحبت و اصل اولوب حضرت
عمرک خلفنده اداء صلوة ایدوب قرآنی ابی بن کعب دن و زید بن ثابت دن و ابن عباس
رضی الله عنهم بطریق العرض اخذ ایلمشدر و حضرت عمر دخی اوچ دفعه عرض ایدوب
اجماع اولمشدر بو روایتده دخی وردتی فوق حضی ایدی بر بو وار دولشدر و انلردن دخی
اعمش و ابو عمرو قرائت ایلمشدر و وفاتی سنه تسعین و یاخود ست و تسعین ده در
و بنه انلاردندر عوان بن تمیم یاخود ابن ملجان ابو رجاء العطاردی البصری التابعی الکبیر
بولادوغی وقتده اول بر ییل مقدم در عمر ایدی نبی علیه السلام کعبه ده اسلام کتوردی
کلمشدر حضرت نبیه کورمشدر و قرآنی ابن عباس اوزرینه عرض ایدوب ابو موسی دن تلقین
ایلمشدر و حضرت ابی بکر صدیق رضی الله عنه ملاقات ایدوب حضرت عمردن و بعض صحابه
رضوان الله تعالی علیهم اجمعیندن حدیث ایلمشدر و انلردن دخی ابو اشهب عطاردی بطریق
العرض روایت قرائت ایلمشدر و وفاتی سنه خمس و مائه ده در و مدت عمری یوز یکرمی
ییل ایدی بعضلر یوز اوتوز ییل دیمشلردر و بنه انلاردندر نصر بن عاصم اللیثی بعضلر الدؤلی
دیمشدر و البصری النحوی تابعی در قرآنی ابو الاسود اوزرینه عرض ایلمشدر انلردن دخی مالک بن
دینار و عون عقیلی روایت حروف ایلمشلردر و بو ذات مصاحفه اول نقطه وضع ایدن
در عربیتی ایلیان بو ذاتدر بعضلر دخی دیمشلردر که اول واضع عربیت بو ذاتدر
ابو الاسود انلرک جده سیدر خوارجه ذهبی دیمشلردر اما نسائی و غیری ثقه دیمشلردر و ذهبی
ایتدی وفاتی قبل سنه مائه در مقدم ایدی و دخی انلردن روایت ایدنلر
زهری و عمرو بن دینار و حمید بن هلال بعضلر دخی سنه تسعین دن مقدم وفات
ایلمشدر دیمشلردر و بنه انلاردندر یحیی بن یعمر ابو سلیمان العدوانی البصری که تابعی جلیل در

ابن و ابن عباس و ابی الاسود اوزرینه عرض ایلمشدر و ابو عمرو بن العلاء و عبد الله بن ابی
اسحق انلرک اوزرینه عرض ایلمشلردر بخاریده اول مصاحف نقطه ایدن یحیی بن یعمردر
دیمشدر وفاتی سنه تسعین دن اول در و بنه انلاردندر حسن بصری ابن ابی الحسن
یسار السید الامام ابو سعید البصری که علم و زهد و ورع ده امام زمانی ایدی و مقتدای
انام ایدی حطان بن عبد الله الرقاشی دن و اول دخی ابی موسی الاشعری دن قرائت ایلمشدر
و دخی ابی العالیه دن اول دخی ابی بن کعب و عمردن قرائت ایلمشدر انلردن دخی ابو عمرو بن العلاء
و سلام بن سلیمان الطویل و غیریلری روایت ایلمشلردر حضرت امام شافعی ایتدی اگر
قرآن لغت حسن ایله نازل اولمش اولیدی دیمک اسنید و براعت یعنی لغت حسن فصاحت
و بلاغتی جمع ایلمشدر بو کلام صدق انجانی دیمکدن خوف ایدرم دیمکدر انلردن ماعدا
جمیله و اخبار طویله واردر ولادتی حضرت عمر رضی الله عنه خلافتلری ایکی سنه باقی
ایکن واقع اولمشدر سنه عشر و مائه ده در و بنه
انلاردندر ابن سیرین محمد بن سیرین ابو بکر بن ابی عمرة البصری که انس بن مالک مولاسیدر
و امام بصره در حسن بصری ایله بعض حروف قرآنده اختلاف و دخی روایت وارد اولمشدر
ولادتی حضرت عثمان رضی الله عنه خلافتلری ایکی سنه باقی ایکن واقع اولمشدر مولاسی حضرت
انسدن روایت ایلمشدر و شعبی و جحدری نقل ایله بنه انلاردن روایت ایلمشدر و ثابت
و قتاده و ایوب و مالک بن دینار و بعض خلایق دخی روایت ایلمشدر و وفاتی سنه عشر
و مائه شوالنک طقوزنده ده در و بنه انلاردندر قتادة بن دعامة ابو الخطاب السدوسی
البصری الاکمه قرائتی ابی العالیه دن و انس بن مالکدن روایت ایلمشدر و انس بن مالکدن
و ابی الطفیل دن و سعید بن المسیب دن و غیریلردن سماع ایلمشدر انلاردن دخی
ابو ایوب و شعبه و ابو عوانه و غیریلر روایت ایلمشلردر و حروف قرآنی انلاردن ابان
بن یزید العطار روایت ایلمشدر و حفظده بر مرتبه ایدی که اگر حفظی ایله ضرب مثل ایدرلردی
وفاتی سنه سبع عشرة و مائه ده در • فرقه • ساکنان شام قبیت شام
اولان تابعین و ذوی الاحتشام بیانندهدر اول فرقه دن عبد الله بن عامر ابو عمران الیحصبی
دمشقی در حضرت عمر ابن ابی شهاب عبد الله بن عمرو بن المغیرة بن ربیعة بن عمرو بن مخزوم
المخزومی الشامی رضی الله عنه حضرت عثمان بن عفان رضی الله عنه قرائتی بطریق العرض
اخذ ایلمشدر و عبد الله بن عامر انلاردن بطریق العرض اخذ ایلمشدر و ذهبی ایتدی ابن شهاب
بیلمم که بو روایت معنویه ده مشهوردر اولان قرائتی اخذ ایلدیلر اما یحیی بن الحارث الذماری
اوزرینه قرائتی ایله معروفدر و وفاتی سنه اربع و تسعین ده در مدت عمری طقسان
سنه ایدی و بنه انلاردندر خلید بن سعد که صاحب ابی الدرداء در [illegible] اولنانلر
معلوم و لیس بودخی معلوم دکلدر و دخی واردر که جمیع احوالدن تجرد تام و ضبط قرائته
عنایت ایله اتقان و اهتمام ایلیوب فی زمانی فلته مقتدی و امام اولوب اطرافه اصقاع

بلاد و بقاع دلنشین رجال اقطاردن افضلی اولان شو رجال ایدیلر دی اول زمانده مدینه ده
ابو جعفر یزید بن القعقاع بعده شیبة بن نصاح بعده نافع بن ابی نعیم ایدی و مکه ده عبد الله
بن کثیر و حمید بن قیس الاعرج و محمد بن محیصن ایدی و کوفه ده یحیی بن وثاب و عاصم بن ابی
النجود و سلیمان الاعمش بعده حمزه بعده کسائی ایدی و بصره ده عبد الله بن اسحق و عیسی بن عمر و ابو
عمرو بن العلاء و عاصم الجحدری بعده یعقوب الحضرمی ایدی و شامده عبد الله بن عامر و عطیة بن
قیس الکلابی و اسمعیل بن عبد الله بن المهاجر بعده یحیی بن الحارث الذماری بعده شریح بن
یزید الحضرمی ایدی بعده بو نلاردن افاقده بدور سبعه کبی الاشراق منتشر و اطرافدن نشر
فواتح مسکیه قرآن عظیم عالمه منتشر اولمشدر ایدی هر بری علی الترتیب مجمل ذکر و تفصیل اسماء
حضرتلری نافع بن عبد الرحمن بن ابی نعیم در کنیه سی ابو رویم یاخود ابو نعیم یاخود ابو الحسن یاخود
ابو عبد الرحمن اللیثی در که بنی لیث موالیسندندر کنده وسی حضرت حمزه نک رضی الله عنه
حلیفی اولان جعونة بن شعوب اللیثی نک موالیسیدر و مدنی در اصفهان اهالیسندن ایدی و اعلم
اقدم حیاته کتاب ملک علام ده فن قرائتده در اصطلاحلرنده و امام اهل مدینه در که سی
انک قرائتنه رجوع و اختیار ایدرلر و حمزه میل و تنزع ایدرلر حضرت امام مالک
اندن قرائت الخسمه وفا که اهل مذهب اختیار مذهب مالکی ایدوب انک مسلکنه سالک
اولدیلر بعض مؤرخین که کتب تواریخده مسطوردر قرآنده دخی قرائت نافعی اختیار ایدیلر
حضرت مالک انک قرائتنی اختیار ایدوب چون مؤلف اصل مترجم والد ماجدی علیه رحمة الملک الماجد
بو سندلر بعض فضلاء مختاره ده استماع ایتدم که اهالی بو مسلکی ایچون اختیار ایدیلر که نافع
عالم مدینه قرائتلری قرائت طاری مدینه اولمشدر امام نافع صحابه کرامدن رضوان الله
علیهم اجمعین دن عشره طبقه ثالثه ده واقع اولمشدر و جوه قرائتده عالم و اثار ائمه ده سالف
تتبع ایدی تابعیندن یتمش ذاتدن قرائت قرآن و تحصیل وجوه و حروف قراءت ایتمشدر جمله
ابو جعفر یزید بن قعقاع و زهری و عبد الرحمن بن هرمز الاعرج در و بو نلار کبار تابعیندن در و اندن دخی
اهل مدینه دن بر کیمسه عرض و سماع و روایت قرائت ایتمشدر جمله دن بری قالون در که اولی
مسلک مختاری در و اول بش کیمسه در که اهل مصردن انلارک مختاری ورش در و بر کیمسه دخی
اهل دمشقدندر حضرت امام نافعک لونی اسود و حالک بشره سی شدید السواد ایدی و صبیح الوجه و
حسن الخلق ایدی و طبیعتده دعابه و یعنی مزاحه میل وار ایدی و هر وقتکه تکلم ایلسه اغزندن
رائحهٔ مسک استشمام اولنور ایدی بر کون اصحابندن بر کمسنه ایتدی یا ابا عبد الله یاخود یا ابا رویم
هر کونده تعلیم نماسی ایچون قعود ایلسک مسک عود ایله تطیب می ایدرسن جواب ویروب
ایتدی که بن هیچ طیب استعمال ایتمزم ولکن طیبدن قریب اولورم لکن منامده سید الانام
علیه افضل الصلوة والسلام حضرتلرینی گوردم که دهانمه قراءت قرآن ایدر گوردی اول زماندن بر و
دهانمدن بو رائحه ظاهر و فائح اولمشدر ... نافع و بیدیلر که تعجب صباحت و جه
و خلق حسنک فاردر ... ایتدی یا بنی چون اولا که حضرت نبی کریم درسول اسیم رسیم علیه

افضل الصلوة والتسلیم بجمله معاقرایدوب و اطرافدن قرائت ایلدم یعنی حالت نومده
ایدوکی در موردیکی قالون ایتدی نافع فلکک اطهرکی ایدی خلق چهندن احسن ایدی قرائت
جهتندن زاهد و جواد ایدی التمش یل مسجد رسول صلی الله علیه وسلمده صلوة ایله مشغول اولمشدر
محمد بن اسحق ایتدی وفاتی تقرب ایدوب وفات حاضر اولدقده اولادی انلردن وصیت ایله
دیوب تکلیف ایلدیلر اول دخی فاتقوا الله واصلحوا ذات بینکم واطیعوا الله ورسوله ان کنتم مؤمنین دیدی
یعنی اصابت نار جحیم و عذاب الیمدن حذر اوزره تقوی الله ایدک و اصلاح ذات بینکم ده سعی
قیلک و صحیح بیلوک و الله تعالی و رسولی خدادن و رسول خدادن و اکر مؤمنلرسه کوز
زیرا صحت ایمان امورده که زیرا ایله مشروطدر و قوتی جمله سنک اجتهادیه منوطدر و که ای نفوخی
وفاتی سنه تسع و ستین و مائه ده یاخود سبعین یاخود سبع و ستین یاخود خمسین
یاخود سبع و خمسین و مائه ده در راوی اولاری ورش عثمان بن سعید در بعضلر سعید بن عبد الله
بن عمرو بن سلیمان بن ابراهیم بعضلر سعید بن عدی بن غزوان بن داود بن سابق ابو سعید یاخود
ابو القسیم یاخود ابو عمرو القرشی در موالی قریشدندر و قبطی مصری در در و رش ایله ملقب
شیخ قرآء محققین و امام اهل اداء و مرتلین ایدی زمانند ده دیار مصرده ریاست اقراء انکا منتهی
اولمشدر ولادتی سنه عشر و مائه ده مصرده در بعده نافع بن ابی نعیم حضرتلرینه رحلت ایدوب
اوندن بر حتم قرآن ایله بجه ختم ایدیکی حلیه سی اشقر و ازرق و ابیض اللون و قصیر و ذی کدیت
ایدیکی ابیضی نحیم و ملاحتی در سکا حقدن بعض جانبلرینه اوصیا ایدیکی امام نافع انی ورشان ایله ملقب
ایلدی زیرا انکش شدت کوتاه و قد ایکی بیله جامه کوتاه ایکی کیوب هر زمان که مشی و حرکت ایتسه انا فلکی
کوتاه کون الوانی ایله مکشوف نمایان اولوردی بعضلر دخی قلیل الاکل خفیف الکلام اولدوغی
جهتندن ورشان ایله ملقب اولدیغی دیمشلردر حضرت نافع هر بار لقب مذکوری تکرار ایدوب
... یا ورشان واقراء یا ورشان و این الورشان دیو تلطیف ایله تلحیظ نشان ایدردی بعده
ورشان تخفیف اولنوب ورش ورش دیو یاد اوله ورشان بر طائر معروفدر بعضلر دیمشلر که ورش
لبن دن اسم بر نسنه در که بعضلر جبن در دیمشلر بعضلر جبنه شبیه بر طعام در دیمشلر
اول تقدیرجه وجه تلقیب ابیض اللون اولدیغی بعده لقب مذبور بر مرتبه لازم اولدیکه
ایله ملقب بلغنم اولور کنده وسنه اول لقب جهتندن احب ایدی استادم بنی انکله تسمیه
ایلدی دیر ایدی و اوائل حالنده رواس ایدی یعنی طباخ رؤس اول حیثیتدن در که انکار و آنی
دخی دیرلر بعده قرآن و عربیته اشتغال و اکثر ده تحصیل مهارت و کمال ایلدی و وفاتی
مصرده سنه سبع و تسعین و مائه ده در حضرت عبدی سکسن سکز یل بری یل ایدی انکا روایت
قالون ابو موسی عیسی بن میناء بن وردان بن عیسی بن عبد الصمد بن عمرو بن عبد الله الزرقی در
بعضلر مری در دیمشلردر که بنی زهره نک موالیسیدر و قالون ایله ملقبدر مدینه منوره ده
فارسی و ظریفی در حضرت نافعک ربیبی در دیمشلردر انلار اقتصاص ایچون وار ایدی
قالون ایله تسمیه ایدن دخی انلاردر چونکه قرائتی ایچون زیرا قالون لغت رومده

قرائت عبدالله بن کثیر

جید معناسنه در جوهری ایتدی بعض یاروار لفظ قالوندن سؤال ایلدم جید معناسنه در
دیوا انلار دخی نعم دیدیلر لکن معنالری اوزره تلفظ ده طرفی کاف ایله سویلدیلر و دخی قالون
حکایت اولنور دیشدرکه چنان نافع اوزرینه قرائت ایلدم بکا عقد ملنلس ایدب قالون قالوا
دیرا یدر کلیبنی جید جید دیکدر مؤلف اصل مترجم مرحوم والد ماجد علیه الرحمه سوررلرکه عقد ملنلس
ولد مراد اصابع بحاربعینی ضم ایدب ابهامی بتی پارمغی اوچنه نصب ایتمکدر انلارک عادتلری
اراتک صادر اولان فعل استحسانی ایله لزوم مذکور اوزره عقد ایدب اظهار ایدکلری
تحفه اشارت ایدب کمال استحسانی اعلام ایدرلر عبدالله بن عطا ایتدی امام نافع الکلی
روحیت ایله تکلم ایتدی وکنه باعث بوایدیکه قالون اصلده هر زوبولی ولایت روم دن ایدی
جدی نک جدی نک جوهری عبدالله حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه زماننده روم
دن سبی اولنوب سائر اساری ایله حضرت عمر طلنده مدینه یه کتوردیلر انلار دخی آنده
بیع ایدب بعض انصار انکا خریدار اولوب اشترا ایلدی پس قالون محمد بن محمد فیروزک مولاسی
ابو محمد بغدادی ایتدی قالون اصم ایدی صدای فرمایدی اشتمز ایدی اما بر قاری قرائت
ایلسه قرائت ده لحن و خطا ایتسه در ابن ابی حاتم ایتدی قرائت ده لحن و خطاسنی
تحریک شفه ایله فهم ایدردی اهوازی ایتدی ولادتی سنه عشرین و مائه ده در و دخی
اوزرینه قرائت ایلدی سنه خمسین ده و وفاتی ایتدی و وفاتی سنه عشرین و مائتین
دیو اهوازی و غیری سنه خمس و مائتین ده در اما ذهبی بو کلام غلط در دیب وفاتی
سنه عشرین ده اثبات ایتمشدر جزری دخی بو قول اصح در دیمشدر و قرائت ابن کثیر
ابن کثیر بن المطلب در وانه آتوک نسبی بو یله مرفوع ایلمشدر لکن اصح اقوال اهوازینک
ایتدوکیدر که عبدالله بن کثیر بن عمرو بن عبدالله بن زادان بن فیروزان بن هرمز الامام
ابو معبد المکی الداری در که قراءتهم و امام اهل مکه در کینشنه اختلاف ایتمشدر لکن صحیح
ذکر ایتدوکمز در داری ایله تسمیه ایتدوکینک وجهی بودر که او عطار ایدی و عطاری
داری ایله تسمیه ایدرلر دارین دیرلر بر موضع نسبت در که بحرین ده در و انده طیب کتورلر
بعضلر دخی دیمشدر که کندوسی بنی الدار بن هانی بن حبیب بن نماره دندر و لیه بکر بن لبید
داودی دیمشدر که داری اولان درکه انلار تمیم داری نک منقطی در و اصمعی دن روایت
اولنور که دیمشدر داری اول کسه در که دارندن چقمیوب نازل العالی و طلب معاشی ایلیه
نقریر و سترینه حلقه قاشی ایله امام جزری ایتدی صحیح قول اول قول در زیرا ابن کثیر ابناء فارسدن
ایدیکه انلاری کسری سفائن ایله صنعا یمنه ارسال ایدب انلار دخی اول ولایت دن
حبشی طرد و استیصال ایتمشلر ایدی ولادتی مکه ده سنه خمس واربعین ده در و دخی
اندن عبدالله بن الزبیر و ابو ایوب انصاری و انس بن مالک و مجاهد بن جبر فرز
مولی ابن عباسه ملاقی اولوب جمله سندن روایت ایلدی و قرائتنی بطریق العرض عبدالله
بن السائب دن اخذ ایلدی قول کثیر اوزرینه اگر چه بعضلر انکار ایتدیلر البته و دخی سنه

عشرین و مائه ده در اما ابو عمرو بعضلر اختلاف ایدب دیمشلر در که ابن ادریس اکا و دخی ابن
کثیردن قرائت ایلمشدر ابن ادریس سنه خمس عشره ده ولادت ایلمشدر پس ابن کثیر
سنه عشرین ده وفات ایتمش الساوه بیان اولنانده ابن ادریس بش یاشنده اولوب انکا اقرا و
تدریس کیفیت ممکن اولوردی فی الواقع بو تقدیر جه اشکال مقرر در لکن صحیح بودر که
ابن ادریس ابن کثیردن قرائت ایتمشدر و ابن کثیرک وفاتی سنه عشرین ده در ....
ایتمشدر و ابن کثیر فصیح و بلیغ و مفوه یعنی منطیق کثیر النطق ایدی و ابیض اللحیه و طویل جسیم
و اسمر و اشهل العینین ایدی و حناء ایله خضاب ایدردی اوزرنده آثار سکینت و وقار
ظاهر و آشکار ایدی ابو عمرو ایتدی ابن کثیرک مجاهد دن علمی کثیر و فضلی غزیر ایدی و ابن
ایکسندن دخی قرائت ایتمشدر ابن مجاهد ایتدی که ابن کثیر مکه ده مقتدای انام و قریب انتهای
اوزرینه اجماع اولنور امام و جلیلدن زائل اولمامشدر سنه عشرین و مائه ده وفات
ایدیجه و کبی آنانلوک راوی سی قنبل محمد بن عبدالرحمن بن محمد بن خالد بن سعید
بن جابو عمر المخزومی در که انلارک مولاسیدر و مکی در قنبل ایله ملقب و حجاز ده شیخ
القراء ایدی ولادتی سنه خمس و تسعین و مائه ده در قرائتنی بطریق العرض احمد بن محمد بن
عون النبال دن اخذ ایتمشدر و مکه ده امر قرائته قیام ایدن اوله ایلیه دخی اولهدر و بحیه
شا بحیده دخی قرائت ایدبنه و بعضلر دخی اندن قرائت ایتمشدر ابن کثیردن قرائت و اسناد
سند ایله روایت ایتمشدر زیرا اول نوآسی هل اماع فی قسطه دن اول دخی ابن کثیر دن
روایت قنبل ایله عقبه قنبلک سبب باختلاف ایتمشدر و بعضلر اسمیدر دیمشدر
بعضلر دخی دیمشدر که مکه ده بر بیت وندر که آنوک اهلنه قنابله دیرلر بعضلر دخی بغر قره
حاصل اولور بر مرض ایچون بر دوا وار در که اسمنه قنبیل دیرلر صاد او له قنده معروف در
انده و سنه ده دخی اول شغول بر مرض اولمغین انک قربتی استعمالی سببی ایله انکا معروف اولوب
بعده اهل التحقیق یاسی حذف ایتمشلر در دیمشدر و حجاز ارضی حجازده ریاست اقراء انکا
منتهی اولوب جمیع اقطار و دیاردن صغار و کبار و طلاب فن قرائت کلوب ملک
شفقتلرله ارتحال ایدب حذقنده تحصیل کمال ایدرلر ابو عبدالله القصاع ایتدی امام قنبل
مکه ده خدمت شرطه اوزرنده ایدی زیرا اول خدمتنه اهل خیر و فضل و صلاح دن برکسنه
تولیت ایدرردی تاکه اجرا ایده و که حدود و احکام وجه صواب اوزره اوله قنبل دخی
بیان اهلندن ایدی صلاح و فضل و صلاحی جامع بر امام نافع ایدی عمر زمره موالیدن اولان خدمت
ترک و لالیه یله ذهبی ایتدی خدمت شرطه بو ایکی ده وسط عمرنده ایدی و خدمت
شرطه جیه سی وارایدیکه قنبل سن شیخوخته واصل اولوب تعلیم و اقراء دن منقطع
اولدی بیل و یا خود اوندن اول قطع ایلدی و وفاتی دخی سنه احدی و تسعین و مائتین
مدتی عمری تخمینا یدی ایدی اما راوی سی بزی احمد بن محمد بن عبدالله بن القسم بن نافع
ابی بزه در که امام ابو الحسن البزی المکی در که مقری مکه و مؤذن مسجد حرام در بعضلر انکا

کنه وسبب ابی بزه دردیمشدر ولادتی سنه سبعین ومائه ده در اسناد محقق وضابط ثقه
در ثقه ایدی والدندن وعبدالله بن زیاددن وعکرمه بن سلیماندن ووهب بن واضحدن
قرائت ایلمشدر اندن دخی جماعت کثیره قرائت ایلمشدر وابن کثیردن قرائتی واسطه سیله
روایت ایلمشدر زیرا بزی عکرمه دن اول دخی ابن کثیردن روایت ایدر واهوازی ایتدی ابو
بزی اکا منسوبدر اسمی بشار فارسی در اهل همداندن ایدی سائب بن ابی السائب
المخزومی الیده اسلام گلدی بزه نك معنیسی شدتدر ابو بزه ابو شدت دیمکدر جزری ایدر
لغت عجمدن معروف اولان بو در که بزه نك اصلی [illegible] بعضلر برشیدن
سلب ایلمه بزی نك وفاتی سنه خمس وثمانین ومائتین ده در مدت عمری سکسان سنه ایدی
بعضلر بزی بایع بزه منسوب دیمشلر لکن قول اول اصح در [illegible] قراء ابو عمرو بن
العلاء در اسمی زبان بن العلاء بن عمار بن العریان بن عبدالله بن الحصین بن الحارث بن
جلهمه بن حجر بن خزاعی بن مازن بن مالك بن عمرو بن تمیم بن مر بن اد بن طابخه بن الیاس بن
مضر بن معد بن عدنان الامام السید ابو عمرو التمیمی المازنی البصری در وقراء سبعه نك بر سیدیدر
حافظ ابو العلاء الهمدانی ایتدی که قول مذکور حذاق نسابین اتفاق ایتدکلری قول صحیح در نسبی
واضح در بصری [illegible] نسبت در که ولایت فارسدن [illegible] معروفدر بعضلر [illegible]
دیمشلر بعضلر دخی بنی حنیفه دن دیمشلر قاضی [illegible] حکایت ایلمشدر که بعضلر
فارسدن کازروندن [illegible] دیمشلر [illegible] اسلافدن [illegible]
زبان [illegible] قول اوزره اختلاف واقع اولمشدر [illegible] طبقات [illegible]
یکرمی بر قول اوزره اختلاف اولمشدر اسمی [illegible] ۲۱ زبان که قول اصح بودر ۲ جبر
۳ جنید ۴ جزء ۵ حال ۶ حمید ۷ [illegible] ۸ ربان ۹ [illegible] ۱۰ عقبه ۱۱ عثمان ۱۲ عریان
۱۳ عقبه ۱۴ عمار ۱۵ عیار ۱۶ عیینه ۱۷ قایر ۱۸ قبیصه ۱۹ محبوب ۲۰ محمد
۲۱ یحیی سبب اختلاف دخی بو ایدی که [illegible] سؤال [illegible] وجلالت [illegible]
ایدی جزری طبقات قراده [illegible] اختلاف
ایتمشلر در اما ریب یوقدر که بعضیسی بعضندن تصحیف در اکثر ناس حفاظ وغیرندن بونك
اوزرینه در که اسمی زبان اوله [illegible] ذکر اولنمشدر ذهبی جزم [illegible] اسمی زبان
[illegible] ایله دیمشدر وابن [illegible] حکایت ایلدی که روایت
[illegible] ابو العلاء [illegible] حکایت ایلدی
[illegible] تصحیف در دیمشدر ابو عمرو نك ولادتی سنه ثمان وستین ده در
بعضلر خمس وستین [illegible] دیمشدر مکه ده ومدینه ده وکوفه ده وبصره ده
کثیره اوزرینه قرائت ایلمشدر قراء سبعه ده اندن شیوخی اکثر یوقدر جمله دن انس بن
مالك وحسن بن ابی الحسن البصری وسعید بن جبیر وعکرمه ومجاهد در [illegible]
واندن دخی [illegible] جماعت کثیره روایت قرائت ایلمشدر جمله دن عبدالله بن

المبارك واصمعی ومعاذ بن مسلم النحوی [illegible] سیبویه دخی اندن روایت
حروف ایلمشلر [illegible] قرآن [illegible] زهد وثقه وصدق ایله [illegible]
ایدی عبد الوارث ایتدی ابو عمرو ایله حج ایلدم برکون بر منزله [illegible] نازل
اولوب [illegible] اول حالده ابو عمرو [illegible] غائب ومستور
[illegible] اولوب بن دخی کوردم [illegible] ایتدی [illegible]
[illegible] بر چشمه [illegible] نظر وبرجای [illegible]
[illegible] تحصیل استعداد [illegible] اول جای
[illegible] جای اولمق [illegible] اول حال [illegible] عبد
الوارث [illegible] ابو عمرو وفاتنه [illegible] حکایت
[illegible] وسفیان بن عیینه دن بزه روایت اولنمشدر که دیمشدر
بن منامده مشاهده جمال حضرت رسالت پناه علیه الصلوة والسلام ایله مشرف اولوب ایتدم
یا رسول الله قرائت [illegible] اختلاف [illegible] اختلاف قرائت وکثرت روایات [illegible]
[illegible] قرائت [illegible]
[illegible] ابو عمرو بن العلاء [illegible]
[illegible] ابو عمرو نك ولادتی مکه ده [illegible]
خمس وستین [illegible] دیمشلر
اربع [illegible] خمس وخمسین ومائه ده بعضلر ثمان وخمسین ومائه ده دیمشلر
[illegible] حفص بن عمر بن عبد العزیز بن صهبان بن عدی بن صهبان [illegible]
[illegible] ابو عمر الدوری الازدی البغدادی النحوی الضریر [illegible] وزمانه ده امام
قرائت وشیخ الناس وثقه [illegible] وضابط [illegible]
[illegible] اهوازی ایتدی دوری [illegible] قرائت
[illegible] قرائت ایلدی [illegible]
جماعت کثیره دن [illegible] قرائت ایلمشدر جمله دن ابو محمد یحیی بن المبارك الیزیدی [illegible]
[illegible] ابو عمرو [illegible] قرائت ایلمشدر ابو داود ایتدی احمد بن حنبلی کوردم [illegible]
دن کتابت ایدردی [illegible] احمد بن فرح ایتدی دوری دن سؤال [illegible]
[illegible] جواب [illegible]
[illegible]
اسمعیل بن ابراهیم [illegible]
قرائت [illegible] ابو محمد الیزیدی دن اخذ ایلمشدر [illegible]
دخی ابو عمرو [illegible] قرائت ایلمشدر سوسی دن دخی جماعت کثیره روایت قرائت ایلمشدر
سنه احدی وستین ومائتین اولنده وفات ایلمشدر مدت عمری سکسانه قریب ایدی

رابع قراء عبد الله بن عامر بن یزید بن تمیم بن ربیعه عامر بن عبد الله بن عمران الیحصبی در صادک ضمیله
بصری ایله یحصبه منسوبدر که یحصب بن دهمان بن عامر بن حمیر بن سبا بن یشجب بن یعرب بن قحطان بن
عابر که هود علیه السلام در بعضیلر دخی یحصب بن مالک بن اصبح بن ابرهه بن الصباح در دیمشلردر و
یحصب ده صادک کسری و فتحی مرویدر و امدی کسرنا بیلیجی نسبتده و فتح دخی جائزدر اول لغتده بر
لفظ یحصبی ده حرکات ثلث جائزدر کنیتنده دخی اختلاف کثیر اولمشدر جمله دن اشهر اولدر که ابو
عمران اوله قرائتده امام اهل شام اولوب ریاست اقراء اکا منتهی و تمام اولمشدر قرآنی ابو الدرداء
ابی الدرداء دن و مغیره بن ابی شهاب دن که صاحب حضرت عثمان بن عفاندر و دخی بعده اخذ
ایلمشدر بعضیلر دخی حضرت عثمانک نفسندن عرض ایلمشدر دیمشلردر جزری ایتدی ابن عامرک اسنادنده
بر جماعت اقوال غاردار اولمشدر اصح بودر که مغیره دن قرائت ایلمشدر اکثری بودر که ابو الدرداء اوزرینه
قرائت ایلمشدر بو دخی بعید دکلدر اصح بودر که فضاله بن عبید دن قرائت ایلمشدر بو دخی جید در
بو دخی بودر که حضرت عثمان قرائتنی استماع ایلمشدر بو محتمل در صحیح بودر که حضرت عثمان ذاتندن [illegible]
قرآنی قرائت ایلمشدر بو دخی ممکن در اصح بودر که واثله بن الاسقع دن قرائت ایلمشدر بو دخی صحیح
دکلدر بو دخی بودر که حضرت عثمان جامع القرآن دن جمیع قرآنی قرائت ایلمشدر بو دخی بعید و غیر ثابت در
اسکی بودر که حضرت معاویه دن قرائت ایلمشدر بو صحیح دکلدر طعنوز بودر که معاذ اوزرینه قرائت
ایلمشدر بو واهی در اما اول قولکه عبدون قرائت ایلدی که معلوم دکلدر دیمشلردر اول حقا [illegible]
اورده نوعا اولنا جیی دخی دکلدر اما ابو الدرداء اوزرینه قرائت ایتدی دیکی حافظ ابو عمرو دانی اثبات
ایلمشدر و ابو عبد الله حافظ استبعاد ایلمشدر اما دانی به ابو عبد الله مولفی اولی ثابت آنوک ابتلائی
سکاکلفی در اما ابن جریرک که طبری در ابن عامر حقنده طعنی آنوک سقطاتندن معدوددر دیمشدر سخاوی
شاطبی دن نقل ایلمشدر که دیمشدر زنهار طبری نک ابن عامره طعننه اعتبار ایلمه دخی ابن مجاهدک و ابو
طاهر بن ابی هاشمک دخی اول خصوصده طعننه التفات ایلمه زیرا نه وجهله تجویز اولنور که جمیع ناس عهد قرآنده
علما کمن جمیع اقطار و امصاری و فتنک ائمه سی ذکر خصوصا کمال دیانت و احتشام ایله موصوف اولان
علمای شام اصلح بوق بر قرائته اوزرینه اجماع و اتفاق ارکان دین اولان صلوتلرنده و آنوک غیری آخر جمیع
احکامده اکا اتباع ایلمیه لر حتی [illegible] ابوابی سیرده کمال تناقضه و نفره نظیره و عدم محافظه ذات [illegible]
آنکی ابو علی اهوازی ایتدی ابن عامر امام عالم ایدی نقلنده ثقه و روایتنده و کذی حافظ و ضبطنده
متقن و عارف و [illegible] صاحب فهم صائب و هر فعلنده و فهم و حاذق و افاضل مسلمین و خیار تابعیندن
و اجلهٔ راویاندن نقلنده صادق ایدیکی قطعا دیمشدر متهم اولماشین یقیننده و شکسیز [illegible] اما
سنده وار تیاب و رواتنده و طعن اولنماش ایدیکی متفق صحیح [illegible] علی العقد حسیب فی کل الامر
علمده مشهور و جمیع امورده آنوک فهمنه مراجعت اولنور صاحب ظهور ایدی ذاهب لدر دخی مذاهب ده
تعدی اخر و قائل اولدر دخی اقوالده مخالفتندن تمیز ایدی و دمشقده بلال بن ابی الدرداء دن صکره قوتی
قضاتی ایلدیکی دیمشلردر اما قول اصح بودر که اول دمشقده [illegible] دن صکره قاضی اولمشدر و دخی جامع دمشقده
امام و مقتدای انام ایدیکی و عمارتنه دخی ناظر ایدیکی [illegible] یحیی بن الحارث ایتدی

رئیس جامع اولوب بر بدعت کورسه البته آنی تغییر ایدوب مانع اولوردی و لادت شریفه سی احدی و عشرین
خالد بن یزید ایتدی ابن عامردن ایشتدم که دیمشدر بن ولادتم هجرتک سنهٔ ثامنه سنده در بلقاء ده
رحاب نام منبوده در حضرت رسالت پناه علیه السلام محمد بن جریر طبرینک اعتراضنه ذهبی طبقات
قراده تفصیل ایدوب بو وجهله ذکر ایلمشدر که محمد بن جریر الطبری دیمشدر که بعضیلر زعم ایلمشلردر که ابن
عامر حضرت عثماندن روایت اولان مغیره دن قرائت ایلمشدر لکن بو قول معروف دکلدر زیرا [illegible]
بلمزز که حضرت عثماندن قرائت ایلدیم دیو ادعا ایلیه بلکه حضرت عثماندن حروف قرآنیه و انجق
بر قاچ حروف غیر روایتی محفوظ در اکر حضرت عثمانک طریقی کنه بلوردن طلاب لغة قرآن ایلدیکی اشتغال
و انتصاب اولا ایدی البته انلاردن قرار [illegible] مغیره یه غیری طلاب دخی مشارکت اولورلاردی [illegible]
حضرت عثمانک اقاربندن هیچ کمسه وارا ایدیکی [illegible] اکثر و اثبات حق ایده و که مغیره دن
اخذ ایدیکی ادعا ایدر کمسه اولمیه دخی دلیل دن [illegible] ابن عامرک قرائتنی مغیره بن ابی شهابه
اضافت ایده و که باطل اولدی [illegible] حکایت ایدن کمسه بر شخص مجهول در که نقل روایت
و قرآنده موقف در روایت ایله معروف دکلدر که انواک بن خالد المری در [illegible] ابو قصد بن هشام
عمار [illegible] دن دخی ذکر ایلمشدر [illegible] اندن غیری کمسه نک روایتنه [illegible] ابن عامرک قرائتنی عباس
بن الولید البیروتی محمد بن شعیب [illegible] اول دخی دیمشدر که [illegible] عبد الحمید بن بکار محمد بن [illegible] ایلدی
ایوب بن تمیم دن اول دخی یحیی الذماری دن اول دخی ابن عامردن که دیمشدر بو قرائت ایدوم
اهل شامک قرائت ایلدکلری حروف در طبری ایتدی پس ابن عامر قرائتی حروف اهل شام [illegible]
نسبت ایدوب بر کمسه یه اضافت ایلدیکی [illegible] که آنی بر جماعتدن اخذ ایلمشدر
اکر [illegible] نقل ایده و کما اوزرینه مغیره دن اول دخی حضرت عثماندن روایت ایلمشدر حضرت
عثمانک جلالت قدری ظهور بدر ماننده بدر [illegible] انک ذکری [illegible] ابو معاذ [illegible] کلام طبری
سخاوی ایتدی بو قول ظاهر السقوط و غیر مربوط در اما حضرت عثماندن کمسه نک قرائتنی [illegible]
[illegible] صحیح در زیرا ابو عبد الرحمن السلمی قرائت ایلمشدر و حضرت عثمانک تعلیمی [illegible] و ابو
الاسود [illegible] دخی حضرت عثماندن قرائت ایلمشدر و دخی [illegible] یحیی بن وثاب دن اول دخی
زردن اول دخی عثماندن روایت ایلمشدر [illegible] حرف مقداری ذکر ایلمشدر دخی
سخاوی دیمشدر [illegible] ابو القسم الشاطبی [illegible] دیمشدر زنهار طبری نک ابن عامر اوزرینه طعننه اعتبار
ایلمه اندن صکره حضرت عثمان مستقلا مغیره یه تعلیم ایلمکدن امتناع بو قدر [illegible] کمال [illegible]
و با وجود حضرت عثمان [illegible] تخصیص [illegible] حضرت عثماندن بر جماعت قراء
[illegible] خصوص حضرت عثمان رکعت واحده ده
ختم قرآن ایدرلردی [illegible] کثرت تلاوت [illegible] دلالت ایدر [illegible]
هیچ کمسه [illegible] قرآن [illegible]
منقول [illegible] ربیع بن [illegible]
[illegible]

اهل شامك قراءت ايتدوكي حروف دن ديه وكنده وهواك قولنه ما قفن نسنه بوقدر بلكه مطابق ومجهول
موافق ودربين ظن ايدرم كه اهل شام اول حروف اوزرنه اطباق ايتدكلري كي حضرت عثمان الله اقراء
ايتدوكي مجهول ندر زيرا اهل شامك نوسنده حضرت عثمانك مصحفلرنده جابجا بوكه معلوم صنعوب ايدر
الحاصل بو مقامه گلنجه ابا ودادلك تفصيل طبقات نه جهة دن منقوله در والله تعالى اعلم وحضرت رسالت
پناه عليه السلام اركانه وراهانه وبقاء الله قدري زمانده بر ايكي ياشنده ايدم واول تاريخ فتح
دمشقدن مقدم ايدي وقتاكه دمشق فتح اولندي دمشقه گلوب وطنندن انقطاع ايلدي واول زمانده
طفوز ياشنده وايدي كه جوزي ايتدي بو قولك صحيح اقوالدر زيرا كنده دمشقدن ثابت در ودخي ابن
صحابه دن ساعي ثابت در جمله دن معويه بن ابي سفيان دن ونعمان ابن بشيردن وواثلة بن الاسقع
وفضالة بن عبيددن رضوان الله تعالى عليهم اجمعين وفاتي دمشقده سنة ثمان عشرة ومائة ده
يوم عاشوراده واقع اولمشدر اما راويسي هشام بن عمار بن نصير بن ميسرة بن ابو الوليد
السلمي يا خود الظفري الدمشقي در اهل دمشقك امام وخطيبي ومحدث ومقري ومفتي ايدي كه ولادتي
سنة ثلث وخمسين ومائه ده در جماعت كثيره دن بطريق العرض اخذ قراءت ايلمشدر وفصيح علامه
وواسع الرواية ايدي قراءتي ايوب بن تميم التميمي دن اخذ ايدوب ال حديثي ابن حارث الذماري
اولادن وابن عامردن اخذ ايلمشدر وابو على احمد بن محمد بن الاصبهاني المقري ديمشدر كه وقتاكه ايوب
بن تميم وفات ايلدي قرأنده امام ايكي كسه يه مراجعت بركي هشام بركي ابن ذكوان اما هشام نقل
فصاحت علم وروايت ايله مشهور ايدي كه كبر سن وصحت عقل ورأي ايله برزوقا دمشق ايدي كه رجال قراءت
وحديث ده اكابر رجال ايدرلر وفاتي سنة خمس ياخود اربع واربعين ومائتين ده ايدي اما راويسي
ابن ذكوان عبد الله بن احمد بن بشير بعضلر بشير ديمشدر ابن ذكوان ابن عمرو بن حسان بن داود بن حنون
بن سعد بن غالب بن فهر بن مالك بن النضر ابو عمرو وابو محمد القرشي الفهري الدمشقي الامام الاستاد
المشهور الراوي الثقة دركه شيخ الاقراء شام وجامع دمشقده امام ايدي ايوب بن تميم دن بطريق العرض
اخذ قراءت ايلمشدر ودخي دمشقده خدمت قرآنه قيام ايدنلر نه مقدار طلبه ايوب ودخي ايوب دن اول
ودخي يحيى بن الحرث الذماري دن اخذ ايدوب اول دخي ابن عامردن اخذ ايلمشدر ودخي ابن ذكوان
كسائي دن دخي قراءت ايلمشدر شامه قدوم ايتدوكي زمانده ودخي بطريق السماع روايت حروف
ايلمشدر يحيى بن المستبي دن اول دخي نافع دن ابن ذكوان دن دخي ابو على احمد روايت قراءت
ايلمشدر وبيجه كسلر ودخي ابو زرعه ايتدي عراق وحجاز وشام ومصر وخراسانده اول زمانده
ابن ذكوان دن اقرا كمسه يوق ايدي وولادتي يوم عاشوراده در سنة ثلث وسبعين ومائه ده
ووفاتي يوم الاثنين ده در وار بعين ومائتين شوالندن ايكي گيجه باقي ايكن بعضلر ديديكه ولادتي
الخمس ليكن ديمشدر وبو قول اصح در وخامس قراء عاصم بن بهدلة ابي النجود نسخ قول
محمد ايله اما قوم قولي غلط در ابو بكر الاسدي دركه اشارت ديو اسميدر كوفيده وحافظ در بهدله
ايله كوفه ده شيخ الاقراء واحد قراء سبعه در بعضلر ديمشدر كه ابو النجود باباسنك اسميدر
اولنك مجهول اسمي معلوم دگلدر وبهدله والده سنك اسميدر بعضلر دخي ديمشدر كه ابو النجود كنيه سيدر

بر امام جليل دركه كوفه ده ابي عبد الرحمن السلمي دن صكره اولك مقعدنده رياست قراءت
انتها بولمشدر وجامع حسن وفصاحت اتقان وتحرير وتجويد ايله قرآن ايدي وقراءت قرائده
صوت حسنده احسن ناس ايدي ابو بكر بن عياش ايتدي كه ابو اسحق السبيعي دن
اشتدم ديرايدي كه قطعا عاصم دن افصح كسه كورمدم عجايب ككلم ايليك قريب الغوري مكرانكي
قلبنه كبر وخيلاء دخول ايلمديكنده وحتى تابعين دن ايدي ايلدي كه ابي رمثه رفاعة بن يثربي التميمي
وحرث بن حسان البكري دن روايت ايلمشدر انلرك ايسه حضرت رسالت پناه
عليه السلام صحبتلري واقع اولمشدر ابي عبد الرحمن السلمي دن بطريق العرض اخذ قراءت
ايلمشدر ودخي زر بن حبيش دن اخذ ايلمشدر وحفص ايتدي كه عاصم ديمشدر كه
سكا اقرا ايتدوكم قراءت ابو عبد الرحمن السلمي دن قراءت ايتدم اول دخي حضرت
على دن قراءت ايتدوكيدر اما ابي بكر بن عياشه اقرا ايتدوكم زر بن حبيش دن اكا دخي
عرض ايدوب اول دخي ابن مسعوددن روايت ايتدوكيدر وعبد الله بن احمد بن حنبل
ايتدي والدم عاصمدن سؤال ايتدي رجل صالح وخير ثقه در بعده سؤال ايلدم كه قنقي
قراءت سكا احب در ايتدي اهل مدينه قراءتي اگر ايلمزسه قراءت عاصم احب در
جوزي ايتدي ابو زرعه وبر جماعت انى توثيق ايلمشدر يعني ثقه ديمشدر وابو حاتم ايتدي
محله صدق در وحديثي كتب سته ده تخريج اولنمشدر وابو بكر بن عياش ايتدي كه اعمش
وعاصم وابو حصين جلوسي عدم ابصارده مقدار ايديلر بركول بركسه گلوب عاصمك نسخي
طوتوب قيادت ايدر دي اتفاق ايدر وقوعا ايله وقوع ايدي يعني دشمندي
اصلا ايچلري ووقعلري هر بر سوز سويلديكه جوزي ايتدي وفاتي سنة سبع وعشرين
ومائه آخرنده در بعضلر ثمان وعشرين ديمشدر وظن اولنور كه اول سنه قيشنده اولوب
راوي سنه اولي ديك آخري ظن اولنمشدر بعضلر كهل وفاتي كوفه ده ديمشدر بعضلر
دخي سماوه ده در متوجه جانب شام ايكن بعضلري امامه اولوب آمده اختتام اولوب
اول شيخ علوم قرآن وساير فنون كمل كورده صندوق فرد معقول ومنقول اولدي
ديمشدر وقاتنده بعض اختلاف دخي اولوب بعضلر سنة عشرين ومائه ده ديمشدر
احمد بن حنبلك دخي قولي بودر بعضلر دخي سنة تسع ياخود ثمان ياخود وسبع وعشرين ياخود
تلثين قريب ديمشلردر اما اكثر شيوخك اتفاقي تسع وعشرين ده در جوزي ايتدي بلكه
صحيح مقدما ذكر ايتدوكيمز در وبعضلر اشتباه ايدرمكه اتفاق شيوخي نقل ايلكند ناقل
اولوب سبع لفظي تصحيف ايدرب تسع ديمشدر والله تعالى اعلم اما اولك قراءتي
حفص بن سليمان المغيرة ابو عمر بن ابي داود الاسدي الكوفي الغاضري البزاز دركه
بايع بزور اسمي كي حفص دركه عاصمك ربيبيدر وقراءتي عرضا وتلقينا طريقي ايله
اخذ ايلمشدر وعاصمك زوجه سنك اوغلي اولوب دولتلو ايله بيله دمشق ايدي
ولادتي سنة تسعين ده در وايتدي قراءت عاصمي اخذ ايدوب تلاوت طريقي

ایله نامه نکغرایدن بو دره بغداده نزول ایدوب اقرا ایله مشغول اولدی مکه ده دخی مجاور واندن
دخی اقرا ایله مداوم ومشارٌ الیه اولدی علی بن صالح ایندی عاصم دن روایت ایتجه روایت حفص در
زیرا قراءت عاصمی تجلید دن اعلم وضبط قراءتده شعبه اوزرینه مرجح وتسلیم ایدیجی ذهبی ایدر
اما قراءتده ثقه وثبت دره وضبطی حکم وثبت در لکن حدیثده علمای انوک خلافنه در
وانوک عاصمدن اخذ ایتدوکی قراءت حضرت علی کرم الله تعالی وجهه مرفوعه در
اما ابو بکرک اخذ ایتدوکی زر بن حبیش عبد الله بن مسعود دن قراءتدر ووفاتی سنه
ثمانین ومائه ده دره قول صحیح اوزره وبعضلر بین الثمانین والتسعین ده دیمشدره اما
راویسی شعبه شعبه بن عیاش بن سالم ابو بکر الحناط الاسدی النهشلی الکوفی
الامام العلم دره عاصمک راویسی دره اسمنده علمای اسلاف اون اوچ قول اوزره اختلاف
ایتمشلر دره اصح اقوال شعبه اولمقدر بعضلر احمد وعبد الله وعنتره وسالم وقاسم ومحمد
دیمشلر دره وبو مبارک غزی ده دخی ولادتی سنه خمس وتسعین ده دره قراءتی عظیمی عاصم
اوزرینه اوچ دفعه عرض ایلمشدره وعطاء ابن السائب واسلم المنقری اوزرینه وبو مبارک
غزی اوزرینه دخی وحدت عزی بردهم طویل مدیداولمشدر لکن موتندن بری ییل مقدم
اقراءدن ترک ایلمشدر وخلق قلوب جمیل افاده ایتمش ایدی وباجلة امام کبیر وعالم عامل وحجة ایدی
وکندو حضرته بن نصف سلام وبر ایدی والله سنت دن ایدی الکی ییل مقداری قراءتنه
اوزره یاتوب اقرانش ایتمشدره ووفاتی سنه ثلث یاخود اربع وتسعین ومائه جمادی الاولی
سنده دره سادسی قراء حمزه بن حبیب بن عماره بن اسمعیل ازهد القراء الامام الحبر
الکوفی التیمی در که اتارک مولاسیدر وبعضلر اتارک محبسندندر دیمشلر وزیات در
احد قراء سبعه در ولادتی سنه ثمانین ده در وسنتی جمله صحابه یتشمشدر مخلدر که
بعضنی دخی کورمش اوله اعمش دن وجعفر بن محمد الصادق دن ولیث ابن ابی لیلی دن
وغیرلردن بطریق العرض اخذ قراءت ایلمشدر وآندن دخی ابرهیم بن ادهم وسفیان الثوری
وشریک بن عبد الله وعلی بن حمزه الکسائی وغیرلری اخذ قراءت ایلمشلردر وعاصم واعمش دن
صکره قراءتده امامت اکا رجوع ایلمشدر امام حجت وثقه وثبت ایدی کتاب الله ده
قیم وفرائضده بصیر وعارف عربیت وحافظ حدیث بشیوننده عابد وخاشع وزاهد ورع
والله الجواد قانت ونظیرسی امام کبیر وشیخ عدیم النظیر ایدی واعراض خلوانه جلب زیت
کوفه یه جلب ایدر وجوز ایدر دی حضرت امام ابی حنیفه رضی الله عنه اکا دیمشلردر که ایکی
نسنه وارد ر که سن آنده بزه غالبسن وبزلک اکا انلرده منازعت ایتمزسن بری قرآن وبری
فرائض دره ودخی سفیان ثوری دیمشدر که حمزه سائر ناسک اوزرینه قرآن وفرائض ده
غالب اولمشدره ومر بار حمزه یه شیخی کورسه انکار ایدر هذا حبر القرآن یعنی شو کیمسه
قرآنده بر بحر کبیر کرانی در دیرایدی اما عبد الله ابن ادریس واحمد بن حنبل دن ذکر اولنان
قول که قراءت حمزه یه کراهت ایله وصف دره کبار حمزه دن نقل ایله ثابت ابری

قراءتنه

قراءتنه کراهته محمول دره وما اول الاخبار الآثار او رواتنا وبو معنایه دلالت ایدر که سلیم دن قراءتی
ایله بلوردن برکه مجلس ابن ادریس حاضر اولوب قراءت ایلدکده مد وهمز ده افراط دلنکلک
املالی تکلفات ایدب ابن ادریس دخی اول اشح نسبی کبه کوروب طعن وتشنیع ایلدی
زیرا حمزه دخی اول مقوله لر که کوروب نهی ایدر دی جوزی ایندی اما مد وهمزه افراط
او دلان کراهت حمزه دن بر طرق صحیحه ایله روایت اولنمشدر که مد وهمز ده افراط ایلدکده
نهی ایدب دیرایدی که افراطک مثلی یوقسه که بیاضک انفراطی وما فوقی برص در
وجعودتک شعرک ما فوقی قططدره وما فوق قراءت لیس بقراءة دیر ایدی بو روایت
ایله حمزه دن دخی صدور کراهت ثابت اولدیغی قراءت حمزه یه کراهت ایله وصف ایلان
نقصنی سیدور ضعفی دره حمزه نک وفاتی سنه اربع یاخود ست یاخود ثمان وخمسین
ومائه ده دره ذهبی ایندی قول اخیر که ثمان وخمسین در وهم دره وقبری حلوانده وصاحب الکنز
اما راویسی خلاد وخلاد بن خالد ابو عیسی یا ابو عبد الله الشیبانی که مولا لریدر الصیرفی الکوفی در
قراءتده امام وثقه وعارف محقق ومسند امام در سلیم دن بطریق العرض اخذ قراءت
ایلمشدره وسلیمک اصحابنک اضبط واجلیدن ایدی وحسین بن علی الجعفی دن اول دخی
ابو بکر دن روایت قراءت ایلمشدره ودخی ابو یوسف نقلندن اول دخی عاصم دن روایت
ایلمشدره وآندن دخی برجماعت بطریق العرض روایت قراءت ایلمشلردره ووفاتی سنه عشرین
ومائتین ده دره اما راویسی خلف خلف بن هشام بن ثعلب بن خلف بن ثعلب بن هشیم
ثعلب بن داود بن مقسم بن غالب ابو محمد الاسدی وبعضلر دخی خلف بن هشام بن طالب
غراب دیمشلردر امام عالم ابو محمد البزار در بغدادی دره اصلا فم الصلح دندر که صلح
قراء عشره نک برسیدر وحمزه دن سلیم روایتنک احد رواتیدر ولادتی سنه خمسین ومائه ده دره
وایکی یاشنده ایکن حفظ قرآن ایلدی واون یاشنده ایکن طلب علمه ابتدا ایلدی ثقه
کبیر زاهد وعالم وفاضل وعابد ایدی وکندو ببزاز دیمکلکدن کراهت اظهار ایدوب بکا مقری
دیو خطاب ایدیک دیو خطاب ایدر دی سلیم بن عیسی دن وعبد الرحمن بن ابی حماد دن
وحمزه دن وغیرلردن بطریق العرض اخذ قراءت ایلمشدره ووفاتی بغدادده سنه تسع و
عشرین ومائتین ده دره جهمیه دن مختفی ایکن وفات اولمشدره سابع قراء کسائی در که علی بن
حمزه بن عبد الله ابن بهمن بن فیروز الاسدی در که مولالری دره وکندو فرس ولادندن
سواد عراق دندر ابو الحسن الکسائی دره بر امام در که کوفه ده ریاست قراء حمزه الزیاتدن
صکره اکا منتهی اولمشدره حمزه دن درت مره بطریق العرض اخذ قراءت ایلمشدره وحمزه
اعتمادی اکا ایدی انلردن دخی ائمه دن بر نیچه سی روایت ایلمشلردر که جمله دن احمد بن حنبل
ویحیی بن معین دره ودخی ابو عمر دوری ویحیی بن حمزه دن روایت ایلمشدر که برادلری مذهبنده اول
کسائی
بغداده واصدق لهجه کورمدم دیمشدره ودخی امام شافعی دیمشدر که نحوده متبحر اولمق مراد ایدن
کسائی یه عیال در وابن مجاهد دیمشدر که کسائی قراءت حمزه ایله غیرک قراءتندن بر قراءت

متوسط اخبار ایمشلردر که بنه آثار ائمه متقدمین واخبار اخیاردن خارج دکلدر و حمزه‌ده علم قرآنده
امام ناس ایدی ابو بکر ابن الانباری دیمشدر که کسائیده بیچ امور جمع اولوب ظهور ایمشدر
جمله‌دن علم نحوده ناسک اعلمی و غریبه‌ده واحدی و قرآنده اوثقی ایدی [illegible] رعایه ده بیلیر که
کسائیده بو مرتبه رعایه [illegible] طبیعت فراغ اولمش الکلیجه صحبت واتباع ایده‌بیلور جوابی ترتیب
ابیدی صادق اللسان اولدوغیچون صحبت ایتمشدر کسائی ایله سبب تسمیه‌سنده اختلاف ایتمشلردر
کندو کسیندن روایت اولنان بودر که سؤال اولنده قده بر کسایه بیچده احرام ایتدوکم ایچوندر
بعضلری دخی بر کسا ایله اشتاع ایدوب بعض لباسی اوسننده و شراع ایدوب الکا حلقه حمزه‌ده جلوس
ایدردی حمزه دخی صاحب کسا اوقرینه عرض ایدک دیرایدی بعضلری دخی قریه باکسایادن
دیمشلردر قول اول اصح اقوالدر قول آخر اضعفیدر اصل مترجم ده بو وجهله بیان اولنوب وجه
ضعفیت ذکر اولنمامشدر لکن ابو جعفر دیمشدر که بو قول صحیح اولسه نسبت مذکوره شواذ نسب
معدودسندن اولور و مروزی کبی اصل نابلسن کسائی ویاخود باکسائی دیمشلردر انتهی و دخی
کسائیده علم نحو و قرآنده بیچه مؤلفات تصنیف ایتمشلردر تاریخ موتنده دخی اختلاف ایتمشلردر
قول صحیح که بیچه علما و حفاظ ذکر ایتمشلردر سنه تسع وثمانین ومائه‌ده ودر دیمشلردر که بو اول
الرشید ایله خراسانه متوجه ایکن اعمال ری دن اولان قریه رنبویه ده وفات ایتمشلردر
انکله بیله مکان مزبورده بو مذکورده امام محمد بن الحسن القاضی دخی وفات ایتمشلردر اول
رشید اظهار حزن ایدوب علم فقه ایله نحوی ری ده دفن ایلدک دیمشدر بعضلری دخی سنه
اثنتین یاخود الثنین یاخود ثلث یاخود خمس وثمانین ده دیمشلر و بعضلری دخی سنه ثلث
وتسعین ده دیمشلردر مدت عمری یتمش بیل ایدی اما راوی حفص بن عمر بن عبد العزیز
الدوری ده ابو عمرو کبی دخی راویسی بودر که مقدما ذکر اولنمشدر اول سیدلر منهجی
اعاده قلیل الافاده اولمغین ذکر اولنمادی اما راوی لیث ابو الحارث البغدادی
ثقه معروف حاذق ضبط ایله موصوف ایدی کسائیه اوقریه عرض ایتمشدر اتوک جلا
اصحابندن ایدی حمزه بن القاسم الاحول و یزیدیدن روایت حروف ایتمشلردر اندن دخی
سلمه بن عاصم که صاحب فرادر و محمد بن یحیی الکسائی الصغیر و فضل بن شاذان و یعقوب بن احمد
الترکمانی عرضا وسماعا روایت قرآن ایتمشلردر وفاتی سنه اربعین ومائتین ده در والله تعالی اعلم
امر معلوم اولاکه بو ذکر اولنان اصول سبعه‌نک روایاتی ایله ترجمه‌سیدر لکن بونلاردن
صکره علمای اخیار اوچ شیخ دخی اخبار ایتمشلردر بونلارک قرآتلری ایله دخی قرآت سبعه کبی صلوته
تجویز ایتمشلردر اما بونلارک ماعداسی قرآت شواذ ایله تجویز ایتمشلردر بو مذکوراتک اوچ شرط
موجود اولاکه تواتر و مصحف عثمانیده ثبوت و حسب العربیه وجه صحیح و مستقیم وله ایدی بو شرطلردن
بری مفقود اولسه قرآت عشره‌دن معدود اولوب انکله صلوه جائز و مفقود جاجه جائز
اولمازه اکر بالاتفاق مشهورلر ایسه اختلاف فسادصلوه ایتمشلردر دخی اصفهانی دیمشدر که
شواذدن غیر متواتر اولانک صلوه حقنده حکمی کلام بشردر اما اصحاب افسادن اسنده

بیان ایمشلردر که برکسه که مصحف امامده اولمیانی قرآت ایلسه اکر ذکر و تهلیل قسمندن دکل ایسه
صلوتی فاسد اولور زیرا کلام ناسدن در اما معنای امامده اولانه موافق ولفظی مطابق
اولمازسه دخی صلوتی جائزدر قول ابی حنیفه و محمد قیاسنده زیرا امام لفظ معنی الفاظ کال قرآت
قرآنک تجویز ایدر و امام محمد انجق الفاظ عربیه ایله تجویز ایدر اما ابی یوسف بونلاره مخالف در اما دکی
بو تفصیل معلوم اولدیسه بکا لازم در که ائمه ثلثه‌نک کنده و طریقی بیچه سنی و احوالنی احاطه
قیلسن باخصوص یعقوب حضرتلرینک زیرا عادت بصریین ابو عمرودن صکره قرآتنی اختیار
ودروایتنه اعتبار ایتمشلردر و بیچه سنین امام بصریین اولمشدر اما ائمه ثلثه‌نک اوچی کوی اولا
ابو محمد یعقوب بن اسحق بن زید بن عبد الله بن ابی اسحق الحضرمی در که مولا الزبیر و بصری در
امام قرآ حضره و امام مؤتمن اهل بصره در بر جماعت ال بطریق اکوعرض اخذ قرآت ایتمشلردر
وکسائیدن و محمد بن زریق الکوفی دن اول دخی عاصم دن سماع حروف ایتمشلردر و حمزه دن
دخی سماع حروف ایتمشلردر ابن مساوی دخی ابو عمرودن قرآت اید وکی روایت ایتمشلردر
جوزی یا ایدی یعقوبک اشهب ال اتوک ابی رجادن اتوک ابی موسی دن قرآته غایت ایله
علو رتبه ده در اما قرآن ده حضرت رسالتپناه علیه الصلوة والسلام اساری بو وجهله در که کندی
مقدما مذکور اولان سلام دن قرآت ایتمشلردر اول دخی عاصم دن عاصم دخی ابی عبد الرحمن السلمی
اولادر دخی علی بن ابی طالب رضی الله کرم الله تعالی وجهه اولادر دخی رسول الله صلی الله علیه و سلم
قرآت انیکلا اسنادی مقبول و مسلمدر اندن دخی جماعت کثیره عرضا روایت قرآت ایتمشلردر ابو
حاتم سجستانی ایدی بن کوردوکم شیوخ ده حروف و اختلاف فی القرآن و علل و مذاهب نحاده
نحوده اجلادن اعلم در و حروف قرآنی و حدیث فقها به روایت ده دخی سائرلردن اقوی در دخی
ولی ایدی عالمه بصریین ابو عمرودن صکره اختیار ایده یعقوب اقتدا ایدوب جامعه یا خود اکثری
اتوک مذهبی اوزره اولوب اکثرنا اقتدا ایتمشلردر و ابو [illegible] دیمشلردر که طاهر بن غلبونی
ایشتدم دیمشدر که بصره ده امام جامع قرآت یعقوبدن غیری قرآت ایلمز ابن ابی حاتم
ایدی احمد بن حنبل دخی اندن سؤال ایدر ایدی اول دخی تصدیق ایدی والده دخی یعقوبدن
سؤال ایدر ایدی صدوق در دیر ایدی ذهبی جوزی ایدی یعقوب نحوده و قرآنده و غریبه ده اعلم اهل
ایدی کذلک عالدی اسحق وجدی نیز دخی یاد دیلیار ایدی محمد بن محمد بن عبد الله الاصفهانی
ایدی اهل بصره امام ربیع ده متوقف اولوب اهل بصره مائل جانب یعقوب و اهل قبائل شوخچه
طرفنه ایتمش اولدیلر و اول زماندن الی هذا الآن بصره ده ایمه مسجد جامع قرآت یعقوب اوزره
متفق و مجتمع لردر و بو دخی بو باده اوکثرا ایندیک دیمشدر و جوزی ایدی انجب العجب ولی بیل که اکثر
خطا و ندره قرآت یعقوبی انکار صلوه بلا مطلقا قرآتی جائز اولماز شواذدن قلیق و بو
برآنی اول حالده سلم ایدرک انجق بونلره حموله انقضا اولماز و اخبار و روایته التفات اشتداد
اولنمارکسه لردن ظهور ایتمشدر و لا ائمه متقدمین دن بو خصوصده بیچه قول ار رود حقی بیانی
اظهار و سبیل قومی بر بیر و اشکال ایدرو نتمکم کتاب المنجده ده بن بکا اعلام ایدم امرد مکلوم

اولاكه ائمهٔ دين وعلمانك محققلرى قتنده قراءت يعقوب ايله سائر قراآت سبعه نك بيننده فرق يوقدر
مؤلف اصل مترجم مرحوم والد ماجد بيورورلركه علامهٔ بيضاوى تفسيرنده بوكا اشارت
ايدوب ويهب على وجوه القراآت المعزية الى الائمة الثمانية المشهورين والشواذ المروية عن القراء
المعتبرين ديو بيورمشدركه يعقوبى ثمانى سبعه عدا ايدوب شواذدن اخراج ايلمشدر وابو القسم
الهذلى ايتدى يعقوبك زماننده مثلى بولنمدى ونظيرى مفقود ايدى كه حيثيت ووجوهى
قرآنيه واختلافنى عالم وعلومده كامل وتقى وورع وزاهد وفاضل ايدى كمال زهدندن روايت
اولنوركه بركون صلوٰتده ايكن كتفندن رداسى سرقه اولنوب شعور ايتمدى وعزرداكوب
آنى دخى شعور ايتمدى صلوٰتده كمال اشتغال وحضرت بارى يه نهايت اشتغال ايتدكندن وبصره
علماسندن دخى اول مرتبه يه بالغ اولمش ايديكه نعيفكه لرى استحقاقه كوره جميع اطلاق
ايدردى ابو حاتم ايتدى يعقوب بصرى اهل حديث علمدن ايدى علماى الا طلاق قرآن وحديثده
وكلام عرب وروايت كثيره ده وحروف وفقهده امام وجميع علومده جامع وحافظ ايدى
ما اوزره قراءه وبزادراك ايتدوكمز زمانده وكوردوكمز اعلم علما ايدى حروفده وقرآنده
اولان اختلافده وتعليلنده واهل كوفه قرآنده اولان مذاهبنده وحروف قرآنيه وحديث
فقهايه روايتده وجميع ماسندن اروى ايدى ابن خلكان ذكر ايلديكه اول دلنه عرب
ابو الاسود الدؤلى دركه حضرت على دن كرم الله تعالى وجهه اخذ ايلمشدر وابو الاسود دن
دخى عنبسة الفيل ابن معدان المهرى اخذ ايلمشدر وانلردن دخى ميمون الاقرن اخذ ايلمشدر و
انلردن عبد الله الحضرمى اخذ ايلمشدركه يعقوب حضرمى نك جدى در وانلردن دخى عيسى بن
عمر الثقفى اخذ ايدوب انلردن خليل بن احمد انلردن سيبويه انلردن اخفش اخذ ايلمشدر وبخارى
وغيرى ديمشدركه يعقوبك وفاتى سنة خمس ومائتين ذى الحجه سنده در مدت عمرى
سكسن سكز سيل ايدى كذلك والدى وجدى ووالدنك جدى دخى سكسن سكز سيل عمر
اولمشلردر بعض علمانك حقنده ديمشدر شعر ابو حج القرا وكمال جده وجنوب في القراء لها
تغنوحظ القلوب وجهه فرشا وقته ولا لكثر نشر انه ثلثه نك اكنجيسى ابو جعفر يزيد بن القعقاع
الامام ابو جعفر القارى المخزومى ولاء المدنيدركه عبد الله بن عياش المخزومى نك مولاسيدر
وقرا عشره نك برى وتابعى مشهور كبير القدردر بعض اسمى جندب بن فيروزدر ديمشدر
قراءت مولاسى عبد الله بن عياش بن ابى ربيعه اوزرينه عرض ايتمشدر ودخى عبد الله بن عباس
وابو هريره اوزرينه عرض ايدوب بونلردن روايت ايلمشدر وبعضلر زيد بن ثابت دن قراءت
ايلديكى ديمشدر اما ذهبى بو قول صحيح دكلدر ديمشدر ودخى عبد الله بن عمر بن الخطاب دن
ومروان بن الحكم دن روايت ايتمشدر جزرى ايتدى انلردن بونه روايت ايلمشدر ابن
صغيريكن ام المؤمنين ام سلمه يه كتوروب باشنى وسنتى مسح ايدوب بركتله دعا ايدى حضرت
ام المؤمنين رضى الله عنها ناز قيلوب وقراءه فقد مدينه ده مقتداى قراء ايدى اولسنه ثلث
وستين عامدن ابن خلكان ايتدى كه جزرى ابو القاسم الهذلى ديمشدركه ابو جعفر يزيد بن القعقاع ازواج
سيده ام سلمه نك وبنهايت مؤمنين دن ام سلمه رضى الله عنها نك مولاسيدر وانلردن روايت
قراءت ايلمشدر نافع بن عبد الرحمن بن ابى نعيم وسليمان بن مسلم وعيسى بن وردان وابو عمرو وعبد الرحمن بن
زيد بن اسلم واولغلرى اسمعيل ويعقوب وميمونه ودخى مالك بن انس نقل ايتمشدركه ابو جعفر
قارى بر رجل صالح ايدى مدينه ده اقراء ناسه قيام ايدى ودخى يعقوب بن جعفر بن
ابى كثير الانصارى ايتدى مدينه ده امام ناس ابو جعفر ايدى ودخى ابن مجاهد ايتدى بكا
اصمعى دن خبر ويردى ابو جعفر ابن ابى الزناد دن كه ديمشدر ابو جعفر دن اقراى السنه كيمسه
يوق ايدى وزماننده عبد الرحمن بن هرمز الاعرج اوزرينه تقدم اولنوردى وذهبى ايتدى
ابو جعفر احمد بن يزيد الحلوانى دن قراءت ايلمشدر اول دخى قالون دن اول دخى عيسى بن
وردان دن اول دخى ابو جعفر دن وزبير بن محمد العمرى دخى قراءت ابو جعفرى قالون دن
ابو جعفره اسنادى ايله قراءت ايدوب ناسه اقرا ايلمشدر ودخى سليمان بن داود الهاشمى
سليمان بن مسلم بن جماز دن اول دخى ابى جعفر دن روايت ايله اقرا ايلمشدر وبونه دورى
دخى اسمعيل بن جعفر دن اول دخى ابى جعفر دن باخود بر واسطه ايله ابى جعفر دن قراءت
ايدوب خلفا قراء ايلمشدر جزرى ايتدى استاذ ابو عبد الله القصاع قراءت ابى جعفرى
اسناد ايلمشدر تا فوت اولنجه دك رواينده كذلك ابو عبد الرحمن قتيبه بن مهران قراءت
مذكوره يه اسمعيل بن جعفر اوزرينه قراءت ايدوب ناسه اقراء ايلمشدر وقراءت مزبوره
بزم فاتحه ده طريقندن صحيحا ولمشدر وبعده جزرى ايتدى تعجب ايدرم شول كمسه يه كه بو قراءته
طعن ايدوب باخود شواذدن عدا ايدر بلكه ابو بكر سائر قراآت سبعه بيننده فرق يوق بلكه
بنده كم نجه نام كتابمزده بيان واعلام ايلمشدر وبيورديكه ابو جعفر صوم داود اوزره صائم
بولنوب نفسنى رياضته معتاد وعبادت رب العباده اعتياد واجتهاد ايدرم ديو ايدى ودخى
جوف الليلده قائم ودرت تسليمه ايله صلوٰته مداوم اولوب هر ركعتده بعد الفاتحه طوال مفصل دن
بر سوره قراءت ايدردى واول قراءت ايله قبله وبعده قراءت ايدنلر ضمنها دعا ايدردى
آنا نافع دن مرويدر ديمشدركه ابو جعفر وفات ايتدكدن صكره غسل اولنوب منحرى ايله
فؤادينك بيننه نظر ايلديلر مانند ورقهٔ مصحف ايدى پس جميع حضار نور قرآن ايدوكنده شك
ايلمديلر ودخى سليمان بن ابى سليمان العمرى دن مرويدر كه ديمشدر ابو جعفرى كعبه ده
كوردم ديدى خمامه ده بن دخى ابو جعفر حيسن ديدم اول دخى نعم اهل اسلام دن اخوانمه بندن
تبليغ سلام ايله وآنلره اخبار ايله كه حق تعالى بنى شهدا وابرار زمره سندن قيلدى ودخى
ابو حازم ده وسلام ايدوب ديديكه ابو جعفر سكا ديردى الكيس الكيس يعنى عقلك
جمع ايدوب غافل اولمه ايكى حق تعالى وملائكه سى مجلسلى اختلاملرده كوزه دركلودر ودخى ابن ابو الزناد
محمد بن ابى اسرائيل القعقاع خطى ايله بولنمشدركه ابو جعفرى بعد وفاته منامده صورت حسنه ايله
كوردم ديدى ودخى كوردم كمسه ايتدى بزم اصحابه وجاهمزه قراءتنا قراءت ايله جمع كثيره
ايله كه حق تعالى انلره مغفرت وبنم انلار حقنده اولان دعاى اجابت ايلمشدر وانلاره

اراده ایله که جوف لیلده بن قبله و غیر صلوتده نه وجهله کلامه استطاعت لری اولور سه اقامت
و مداومت ایلدیلر و وفاتی مدینه ده سنه تسع و تسعین و مائه ده در و بعضیلر سنه اثنتین و
ثمانین و بعضیلر سنه تسع و ثمان و سبع و خمسین ده دیمشلر و هذلی کتاب کامله یازدوغی
سنه عشرده اولمقدر و غایت ایله قول بعید در [illegible] ثلث ابو محمد خلف بن هشام
بن ثعلب الامام العلم ابو محمد البزاز البغدادی در که بعد قراء عشره در و حمزه دن سلیم روایتنک
احد روایتی در و بونک تفصیلی آنده مبیان و افاده اولنمغله محتاج اعاده دکلدر و قفا که
مقام اشبو امام ترجمه سنده تمام اولدی بن ظن ایدرم که ارباب تصانیفدن سائر
شیوخ و علماء اصحاب تألیفدن بعض ائمه و فضلا بونلرک احواللرینک معرفتنه لجوب دخی نفسی
[illegible] صدوری حاضر و غیر تمامک [illegible] خصوصا شیخ کبیر [illegible] صاحب تیسیر و [illegible]
معانی [illegible] شاطبی یعنی امام قاسم الشاطبی و کمالات علمیه و عملیه حائز و حاوی [illegible]
علم السخاوی و تألیف و تصنیف [illegible] امام ابو اسحق ابراهیم الجعبری
و علم تجوید و قراءت و حفظ احادیث و روایاتده [illegible] الشیخ
محمد الجزری روح الله ارواحهم و قدس اسرارهم [illegible] ترجمه سنی حسب التیسیر [illegible]
لکن تیسیر ذکر و ایراد ایده لم و الله الهادی و علیه اعتمادی اما صاحب تیسیر عثمان بن سعید
بن عمرو الدانی الاموی در که مولا لری در و قرطبه لی در امام علامه و حافظ فهامه [illegible]
و شیخ مشایخ المقرئین ایدی و ولادتی سنه احدی و سبعین و ثلثمائه ده در دیمشلر و
دیمشدر که سنه ست و ثمانین ده طلب علمه ابتدا و مباشرت [illegible] سنه سبع و تسعین ده
مشرقه رحلت ایلدم و [illegible] مصره داخل اولوب انده بر سنه
مکث ایلدم و بعده حج ایلدم و سنه تسع و تسعین و ثلثمائه ذی القعده سنده [illegible]
دخول ایدوب سنه ثلث و اربعمائه ده تکرار خروج ایدوب [illegible] قسطه ده [illegible] عام
و قیام ایلدم بعده قرطبه یه رجوع ایدوب سنه سبع عشره ده دانیه یه قدوم ایلیوب
انده توطن ایلدم دیمشدر و آخر عمره دکین انده متوطن ایدوب بنه آنده وفات
ایلمشدر بر جماعتدن بطریق العرض اخذ قراءت ایدوب انده دخی بر جماعت [illegible]
ایلمشدر علم قراءتده و قرائتک روایات و تفسیرنده و معانیسی و طرقی و اعرابنده امام
مبارک برکسی ایدی و دخی حدیثی و طرقی و اسماء رجالی و نقله سنی معرفتی وار ایدی
و دخی حسن الخط و جید الضبط ایدی و اهل حفظ و ذکاء و تفنن و صاحب دیانت و فضل
و ورع و تسنن ایدی و مالکی المذهب و مجاب الدعوه و پاک مشرب ایدی کندو
حفظ و ضبطنده اکا مشابه و مقابل [illegible]
دانه ده کمسه یوق ایدی و دخی دیر ایدی [illegible] گورمدم که الا انی قید [illegible]
و [illegible] کتابت ایلدم که الا انی حفظ ایلدم و بر شی حفظ ایلدم که بعده آنی [illegible]
ایلیم و دخی [illegible] و کلام سلف و اخبار اخیار متعلق اولان بر مسئله دن سؤال اولندی

اولنجی مسئله مذکوره یه جواب [illegible] مقدمات و تاریخ و [illegible] ایراد ایدوب و [illegible]
[illegible] متصل الانشا و ذکر ایدردی [illegible] کتابنه نظر ایلیه
اول کمسه [illegible] و مقدار [illegible] تألیفاتی [illegible] بیلور فسبحان الفتاح
العلیم و مؤلفاتنک اشهری کتاب التیسیر و احسنی جامع البیان فی القراءات السبع در و [illegible]
[illegible] اولان ارجوزه [illegible] و المقنع فی رسم المصحف و المحکم فی النقط و المحتوی فی القراءات
الشواذ و طبقات القراء که درت جلد ده در و الاقتصاد [illegible] شرح قصیده [illegible]
[illegible] و بونلردن غیری کتب دخی [illegible] شیخ [illegible] ابن حزم [illegible]
عظیم اولمشدر که [illegible] اولمشدر حق تعالی ایکیسنه
دخی مغفرت ایلیه و وفاتی دانیه ده یوم الاثنین ده سنه اربع و اربعین و اربعمائه
شوالک منتصفنده در و [illegible] سلطان دانیه اولان امام [illegible] نعشنه ماشیا گیدوب
خلق عظیم جنازه سنی تشییع و تعظیم ایلدیلر [illegible] اما شیخ امام شاطبی [illegible]
القسم بن فیره [illegible] بعده [illegible] مضموم [illegible]
[illegible] اندلس [illegible] ابن خلف بن احمد ابو القسم و ابو محمد الشاطبی الرعینی
الضریر در [illegible] مکفوف [illegible]
[illegible] امام علامه و شیخ [illegible]
اعلام کبار [illegible] سنه ثمان و ثلثین و خمسمائه
[illegible] و ولادتی [illegible] جزیره اندلس ده بر قریه در بلده سنده قراءت قرآن
و قراآتی اتقان ایلدی ابی عبد الله محمد بن ابی العاص النفزی دن بعده بلده [illegible] قریب
بلنسیه یه رحلت ایلیوب انده تیسیری حفظ ایلدی و قراآتی ابن هذیل اوزرینه عرض ایلدی
و اندن سماع حدیث ایدوب روایت ایلدی و انوک غیری فضلادن دخی روایت
ایلدی و ابی عبد الله محمد بن حمید دن دخی روایت ایدوب و اندن کتاب سیبویه ی و
کامل نام کتابی و ابن قتیبه نک ادب الکاتب نام کتابنی اخذ ایلدی بعده [illegible]
ایدوب اسکندریه ده ابی طاهر السلفی دن و غیریلردن سماع ایلدی و قاهره مصره داخل اولدی
قاضی فاضل [illegible] و قدر [illegible] خلق دخی اعلام [illegible] قاهره ده اولان مدرسه
[illegible] و فضل [illegible] اولدی [illegible] ایدوب [illegible]
[illegible] نظم و تألیف
و [illegible] تحقیق و [illegible] احوال [illegible]
ایلدی طلاب قراءت [illegible] اقراء [illegible]
ایدوب آفاق [illegible] اوطان [illegible]
ایلدیلر و قاهره ملک [illegible] صلاح الدین یوسف بیت المقدسی فتح ایلدی [illegible]
قدس [illegible] زیارت ایلدی سنه سبع و ثمانین و خمسمائه ده [illegible] رجوع ایدوب [illegible]

فاضلیه ده اقامت وزمان وفاتنه دکین خدمت اقرایه مداومت ایلدیلر شیخ نور علیه
رحمة الملك الغفور علوم قرآنده امام وکتاب الله ده ناصح ومقتدای انام واصول عربیه
متفنن وجمله سنده متقن ولغتده امام وادبده راس ورئیس علمای اعلام ومحدث
رحله ومرجع خلق جهان وحفظ حدیثده نادرهٔ زمان ایدی حتی شیخ صحیحینی اکثر
لفظلرن ضبط ایدرلردی وفطنت وذکاده اعجوبهٔ فائق وتعبیر وتقریرده ماهر وحاذق
فنون کثیره ده خبیر واکثر وجوهده نظرده آیهٔ من آیات الله ایدی علم قرآنده واصل
غایات وزهد وولایت وکشف وانقطاع وعبادتده نائل مرتبهٔ نهایات اولوب
منقول شیخ ... وصاحب بصیرت صافیه وقلب آگاه ایدی که هر زمانده آثار کرامتی لائح
وبوی مکاشفه وولایات فائح اولور ایدی ونیجه امورده اصحابنه مطلع وعالم اولوب کندوسی
کشف ایله عارف اولوب اصحابنه عزل ولزوم ایدردی جامع معموره ده وقت زوالده
نیجه دفعه مناره ده مؤذنیندن تمام ونشان بیوردی ایکن استماع صدای اذان ایلمشلردر
اول حالت خواص صالحیندندر وبو مجلسنده غایت ایله محفوظ الکلام اولوب
حتی جلساسی دخی مجلسنده فضول کلامدن منع ایدر وکم جهتدن هر برسی هر انسان
ایدی افراد الجولدن جلوس ایله البته طهارت وکمال نظافت اوزره اولوب هر کره
کاری سننه مواظبت ایدر ایدی وشافعی المذهب ایدیکن صحیح روایت اولورکه اکثر ایکن
ولادت ... اولادی ... اصحابله ومجلسنده اجتماع ایدن اهلیه نیجه کرامات وعجایب
مکاشفات حکایت ایدرت هر بری کمال تعظیم ایله تعظیم ایدرلردی حتی حافظ علاء الدین
مقدسی انوک حقنده اولان تعظیمدن بر ایکی بیت انشاد ایلمشدر **شعر**
رایت جماعة فضلاء فازوا برؤیة شیخ مصر الشاطبی • وکلهم یعظمه ویثنی • کتعظیم الصحابة للنبی
جزری ایتدی که شیوخمدن بعض ثقات اخبار ایتدیلر که شیوخمدن روایت ایدرلر اخبار
ایتمشلردر که شیخ شاطبی مدرسهٔ فاضلیه ده صلوة صبحی وقت غلسده ادا ایدوب بعده
عقد مجلس اقرا ایدر ایدی طلاب قرائت ایچون گلوب هر بری اقرب فالاقرب ابتدا ایدرت
اولجهتدن شیوخ وشباب مجلسه حضورده استعجال وشتاب ایدرلردی شیخ صاحب
شهود دخی هر بار که مجلسه قعود ایلسه البته اول کلن قرائت ایلسون دیو بیان ایدن
تمام کلام سویلر ایدی یعنی الاسبق فالاسبق قاعدهسنه رعایت ایدرت سبقی قرائت
ایدردی اتفاق برگون خلاف عادت ثانیا کلن قرائت ایلسون دیوبکلا زیاده ...
اولوب اول کلن قاری ایسه وغیره حیرت طاری اولدی که اثنا جرم وگناه صادر اولوب
باشنده معقول قصوری ظاهر اولمغله باعث حرمان اولدی اولحساب نفس ظالمه اولان
ایدرکن تفقد ایلدیکه ... جنابت ... اول شب جنابت واقع اولوب
کلن مجلس شیخده نوبت دکلکه کالجر صندلده استعجال ایتمکله فراموش ایدرت تذکر وعجال
اوجاش ... در حال جوار مدرسهده اولان حمامه واروب اغتسال ایدرت ثانیا تک

قرائتدن فراغتدن اولیه رجوع ایدرت ممکن اولنده مشهود ایدرب شیخ اکا ایکن دیده و
بصیرتنده اولان شهود کسبی ایله عارف وکیفیت حاله واقف اولوب تلقین قرآنه
فارغ اولدقده بکیسی شیخ اول کلن قرائت ایلسون دیوب اول حاله اطلاع اشارت
ایلدیکه جزری ایدر بو حال بو طائفهنک شیوخمزدن واقع اولان احواللک احسنیدر
بلکه دنیاده بونک بیکه حالت واقع اولدوغی جزم ایدمشدر بو فقیر ایدر اکرچه
جزری بویله دیمشدر وفی نفس الامر حضرت شیخه بو منقبه عظیمهدر لکن مثلی دنیاده
اولدوغنی جزم دیمه وکه غریبدر زیرا کمالات وکرامات ومراتبنی درجاتدن
بر مرتبه بو قدر کراماته ... استعداد اوله وتحمل ... ایله اولنج تفصیل
بندگان خدا ایله بولمایه ومناقب اولیاء کبار واخبار اخیار وابرار جمع اولنان
کتب واسفار بونک امثالی کرامات ایله مشحونهدر وهر برنده هزار بو مقوله وقائع بیشمار
مدفونهدر که کورنکده ... بلنده هر کیم ... اولدقده ... حضرت مولانا
خداوندکار مثنوی معنویده وصف اولیای کبار حقنده دره جواهر نثار ایدرت
بیورر **مثنوی** شیخ کو ینظر بنور الله بود • از نهایت وز نخست که بود
بیند او مکشوف باشد سر حال • اولیا اطفال حقند ای پسر • در حضور وغیب
پاسبان آفتابند اولیا • در بشر علم اسرار خدا • بندگان خاص علام الغیوب
در جهان جان جواسیس القلوب • اولیا را هست قدرت از اله • تیر جسته باز گرداند ز راه
اولیا مرآت نور مطلقند • اولیا آیینهٔ خاص حقند • ...
دفتر ... آینه با شرح حق تعالی ... انلارک مواجید واذواقندن
وکمال لطفندن ... اولیای ... ودخی شیخ
بزرگ ... نقشبند ... سم ... اولان ... کرامتلری فائق بر نظم
موثق ... قرآنده اولان قصیده ... جمیع ... واسطه و
... وسائر ... قصیده ... جمیع ... وسائر وجاه
... اولوب علما واعیان کمال قبوللری ... اول علمده مراجعه ... انتشار
ایتمشلردر جزری ایتدی برکسه که انوک لامی قصیدهسنه واقف اوله حق تعالی
اکا اولان احسانی ... عارف اولور خصوصا قصیده لامیه که ... کلی
انوک ... ایراد ... اولوب ... کمال ... زیرا انوک
مرتبهسنه ... صاحب فهم ... انوک ... اوزره ... اشتغال
ایله ... ویاخود ... طریق واسلوب اوزره نظم اولنان قصائد ایله مقابله ... بو نوعده
اولان فضل ... اوله ... وفی الحقیقه جناب ... بو کتابه ... شیخ
قبول ... بلکه سائر فنونده اولان کتب ... در ... مقدمهسی ... کلام منقولدر
زیرا ... بلکه ظن ... شیخ ...

علامت خاقانه سنده واندن بر نسخه موجوده اولمایه و دخی خلق بو قصیده دن شرح صحاح جلال
صلاح جمع واقتنا ایتمکه بر مرتبه تنافس ورغبت واقتنا ایتمشلردر که حتی بعض بلاد ولایت کاتبه دن
بر نسخه وار ایدی که جلد واحدده مجاب سخاوی دن مجموع خطی ایله بکا الک وزنجه نفقه ویردیلر
بر مقبول ایتدم و دخی لطیف تحقیق جمیع ناس بهاسنه تعالی ایدرلر هر عصرده من علی الیمین
واندن ماعدا اقوالی مستوفا نقد و الفاظی منطوقا و مفهوما اعتبار ایلمکده بر مرتبه مبالغه ایتمشلر
حتی افراد امت دن بر رجل غیر معصومک اولمق حیثیتدن خروج و مبالغه لرینک ذروه علیاسنه
عروج ایتمشلردر و بعضلر بو جهتدن دخی تجاوز ایدوب یازیجی بونک ایچنده اولانلری قراءات
سبعه دن عد ایتمشلردر و بونک ماعداسی شاذ اولوب قراءتی جائز دکلدر دیمشلردر
و جزری دخی دیمشدر که زعم عصرمزده شاطبیه حقنده واقع اولان غرائب اتفاق ونذر که
حالا بر کمسه موجود در که انکا شاطبی جنیده وانفصال بطاوت وقوارنده انجق ایکی کمسه واردر
معهذا بو کتاب بنیفصل ولنده و دخی تاریخ ایله شاطبینک فعلنه مانع ایکی یوز سنه بن علم
اعصار دن بر عصرده قراءات سبعه ده بو یله حالت اکر چه اجبا بعض قرا اتمه
امری بو کتابا خلفک اوکت قراءتنه کمال اعتنا واهتمام ایدرلر و دخی جائزدر که شاطبیه نک
ایله انفصال ایله رسن نهایتنه دکن باقی اوله امری بو مقامه کلمکه ایراد اولنان کلام
جزری در انتهی و دخی شاطبی اوزرینه بعض قراءت ایلمشلر بر جماعتدر و اجل اصحابی
ابو الحسن علی بن محمد بن عبد الصمد السخاوی در مو اولکه اشغال وکنده سنک اوزرینه
قصیده بی سماع ایتمشدر و امام ابو عمرو وعثمان بن عمر بن الحاجب و غیری دخی نقل ایتمشلردر
و اصحابنه برکت خیر و بر مشدر و اندن اخذ ایدنلردن برکمسه معلوم دکلدر الا که دخی
الکامانت وبرب دعاسی اجابت ایلمیه و وفاتی سنه تسعین وخمسمائه جمادی الآخره
یکرمی سکزنده قاهره ده واقع اولوب مصر ایله قاهره بیننده قرافه ده مدفوندر و قبری
معروف ومشهوردر و دیار بکا وجمهوردر جزری ایتدی بن قبر شریفنی مرارا زیارت ایدوب
بعض اصحابم شاطبیه بی قبری قاتنده بنم اوزریمه عرض ایلدیلر و بن قبری قاتنده اولان
دعاده اجابتی و نهایتده برکت ولاده عظیم مشاهده ایلدم رحمه الله ورضی عنه
اما شیخ سخاوی علی بن محمد بن عبد الصمد بن عبد الاحد بن عبد الغالب بن عطاش بن الامام العلاء
علم الدین ابو الحسن الهمدانی السخاوی المقری المفسر النحوی اللغوی الشافعی فقیهدر که دمشقده شیخ
مشایخ الاقراء ایدی و ولادتی سنه ثمان یا خود تسع وخمسین وخمسمائه ده سخاده در که بلاد
مصر دندر اسکندریه ده سلفی دن وابی الطاهر بن عوف دن سماع ایتمشدر و مصرده
عساکر بن علی دن و بوصیری دن وابن یاسین دن و غیرلردن سماع ایتمشدر و قراءته
دیار مصریه ده ولی الله ابو القاسم الشاطبی دن قراءت ایدوب انکله مشتغل اولدی و ابو الجود دن
و ابو الفضل محمد بن یوسف الغزنوی دن و عساکر بن علی دن قراءت ایدوب بعده دمشقه
رحلت و قراءات کبیر به الکندی اوزرینه قراءت ایدوب واندن علم نحو ولغت و

ادب اخذ ایلدی و علمانک کثیرلرندن وغیرلردن سماع ایلدی و باجمله امام علامه و محقق
متقی و مجود و فهامه و قراءات وعللنی بصیر و امام نحو ولغت وادب وتفسیر ولوث علوم
مذکوره نک جمله سی اتقان ایله اتقان ایدوب بلکه واصل مرتبه و اتقان اولمشلر ایدی
وعصرنده فلسفه و دانی دن اکمل لا حق و مرافقه یوق ایدی و علوم مذکوره دن ماعدا نحو
علومده دخی ماهر مفتی اصولی مناظر ایدی و مع هذا دین واهل خیر و قانع و مطروح التکلف
و متواضع حلو المحاضره حسن النادره و حاد القریحه و قدری کبیر و حرمتی وافر و کثیر ایدی
و دخی قلوب ناسده محبت مسلم واخذ اکتساب بنی آدم ایدیکا بر مشغلی یوق ایدی الا
جامعسی کسب علم وافاده به منصور و بین الناس انکله مشهور ایدی جامع دمشقده
حضرت یحیی بن زکریا علیهما السلامک رأس شریفی یاننده حلقه بیلدن زیاده قرا وناس
ایله استیناس ایدرب بعده تربه ام الصالح ده اقرا ایلیوب حتی اول تربه انوکچون
بنا ایتمشلردر و اولکه بسی ایله شرط اولمشدر که شیخ علم قرآنده اعلم اهل بلد اوله پس
طلاب قراءات اطراف آفاق دن اجتماع واتفاق ایدوب قصد تحصیل ایله یاننه کلوب
اوزرینه ازدحام واندن اخذده تنافس ورغبت واهتمام ایدرلر ایدی حافظ ابو عبد الله تاریخ
الاسلام ده دیمشدر که اندن قراءت ایلیون غایت مرتبه ده خلق کثیر اجتماع و هر برینه
مجلسندن انتفاع ایتمشدر بن دیناده قراءت ایلدکده بونک اصحابی اکثر کمسه لنم جزری
دخی اصحابندن بیکر مکیدن زیاده عدد ایتمشدر و کتب دخی شرح شاطبیه بی تالیف ایدوب
فتح الوصید ایله تسمیه ایتمشدر و قصیده نک شارح اولی بودر بلکه والله اعلم آفاق عالمده
بو مرتبه اشتهارینه دخی باعث بونلاردر شاطبی دخی بونکا اشارت ایدوب تفصیل بعدها
فتح بشرح ها دیمشدر و دخی شاطبینک رائیه سنی شرح ایدوب الوسیله الی شرح العقیله ایله
تسمیه ایتمشدر و علومدن کتاب المفضل شرح المفصل دخی اولکدر و درت جلدده بر کتاب
نفیس در و مفصل اوزرینه بر شرح دخی تالیف ایدوب سفر السعاده وسفیر الافاده ایله تسمیه
ایتمشدر و زمخشرینک احاجی نحویه سنی شرح ایتمشدر اولکه دخی موضوعنده اجل
کتبدندر والزام ایتمشدر که زمخشرینک انک ایکی اجتهادی کندو نظمندن ایکی مثلی ایله
تعقیب ایلیه و دخی تفسیر قرآن عظیم تالیف ایدوب درت جزؤده سوره کهفه واصل
اولمشدر هر کلامی اول کتابه واکتفا ولماولکه نک مقداره عارف اولور زیرا انده جمع لا
نکته لطائف ده دقائق غریبه وجمع اولمشدر و دخی مدح سید الوری ورسول الحق
یعنی حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم قصائد سبو نظم ایدوب شیخ ابو شامه
آنی شرح ایتمشدر و کتاب جمال القراء باب دمشق ده الظاهره و بو کتاب غیری نیجه کتب دخی
تصنیف ایتمشدر ابن خلکان ایتدی که شیخ مزبوری کوردم راکبا جبله صعود ایدوب
جوالبینده ایکی اوج کمسه بیله کیدوب هر بری مواضع مختلفه دن دفعة واحده قراءت
ایدرلر ایدی اول دخی هر برینه رد جواب ایدوب افاده علم وبیان صواب ایدردی و دخی بعدها

نم نفسنده برشی وار در دیمیه بنم بوا ایدرم که بو اسلوب اوزره اولان روایت صحیح اولورکی
زیرا مجموع کلماتی مقاسماع متصور دکلدر شیخ جزری ایدر بلکه نفسنده ذهبی نك کلامنده
برشی وار در زیرا جکمسنه رد جواب ایتدوکنی شنیدی اوریکی اکر مجموع کلمات سمعا اولا
بیجکمسنه رد جواب صواب ایدردی کلام مع هذا انجاد ونك لا اقتضی قطعا اشکل بوقدر
و بکا زمانلرنده بنده وکم شیوخدن برجماعت شیوخدن روایت الفکیله اخبار ایتمشلر در که بعض
طائفه جمع نسخا دیدن قراءت ایدرلردی بو کلامك جملهسی جزرینك ذکر ایتدوکیدر
ابو شامه ایتدی سنه ثلث واربعین وستمائه جمادی الآخره سنك اولی ایکسنده
شیخ علم الدین علامهٔ زمان وشیخ اوان الشیخ السخاوی وفات ایلدی ولادتی سنه ثمان وخمسین
وخمسین وخمسمائه ده ایدی روح الله تعالی روحه ونور ضریحه اما شیخ جعبری اول
ابو اسحق ابرهیم بن عمر بن خلیل بن ابی العباس العلامة الاستاذ ابو محمد الربعی الجعبری السلفی
نحانی ایله که طریقت سلفه نسبت در محقق حاذق وثقه وکبیر در شاطبیه ورائیه سنه
شرح ایدوب انواع علوم دن تصانیف حسنه تألیف ایلمشدر ولادتی سنه اربعین
وستمائه یا خود آنك اولنده در تقریبا قراءت سبعه وعشره یی مشایخ کبیره دن قراءت
ایلدی بعده حضرت خلیل علیه صلوات الملك الجلیل توطن ایلدی فقیه ومقری و
اولوب قراءنده ومعرفت حدیثده واسماء رجالده وتصانیف مفیده صاحبی وار در
شاطبیه یه شرح ایدوب کنز المعانی ایله تسمیه ایلمشدر ورائیه یه دخی شرح ایدوب ایکی کتابده
دخی اظهار فضل وتحقیق وابراز تعمق وتدقیق ایدوب ایکیسی دخی احسن کتب واسفاردر
واشرف شروح جلیلة الآثاردر خصوصا شرح شاطبیه که انك نظیری یوقدر فی حقه حاوی اجلال
ومشغول کمسنه که علوم قرآنده بارع وماهر بلکه علوم عربیه وشرعیه ده فضیلتی ظاهر اوله مکر اول
معنی واتقانده قدرتی فهم ایدر مکر مشغول کمسنه که کتاب مزبوره حق خدمت ایله خدمت
ومطالعه واستخراج دقائقنه مداومت ایلیه وفاتی سنه اثنتین وثلثین وسبعمائه
شهر رمضاننك اوائل احدنده در اما شیخ منتجب الدین اول ابن ابی العز بن رشید
ابو یوسف الهمدانی در امام کامل وعلامه فاضل در قراءتده عوتب ده وناس پیشوا
وبحث خدا ایله انیس صالح ومتواضع وصوفی متخلق ایدی مصرده الهمذانی اوزرینه
قراءت ایدوب دمشقده ابو الیمن کندی اوزرینه سماع ایدوب آندن قراءت دخی ایلدی
شاطبیه یه دخی شرح ایلمشدر که لا بأس فیه قبیلنه در وقرآن عظیمه دخی اعراب ایلمشدر
اعراب متوسط ایله در زمخشری نك مفصلنه شرح ایدوب آنده اجاده ومهارتی افاده
ایلمشدر ذهبی دخی تاریخ الاسلام ده ذکر ایدوب سخاوی نك وجودی ایله انوك سوقی
کاسد اولدی دیمشدر ابو شامه دخی انی ذیلنده ذکر ایدوب حقنده دیمشدر که شیخ مزبور
مقری مجود ایدی قصیده شاطبی معرفتنده سخاوی دن منتفع اولوب بعده قصیده
مزبوره نك شرحنه تعاطی واول امر عظیم قراءت وتصدی ایدوب برجه بیکراه خوش

ایلدیکه ساحب سنه و صولدن عاجز و بحیره وشیخ کلنی تعلیم وافاده سینی جاهد و منکر آیلدی
جزری ایتدی انوك شرح قصیده سنده مواضع عدیده وار در که تحقیقدن بعیده
در زیرا قصیده یی نه ناظمدن قراءت ایلمشدر ونه ناظمدن قراءت ایدنلردن ایلمشدر
وفاتی دمشقده سنه ثلث واربعین وستمائه شهر ربیع الاول اولنده در اما شیخ
جزری اول محمد بن محمد بن محمد بن علی بن یوسف الجزری در که ابو الخیر ایله مکنی در والدنك
تقلقلدن تحقیق اندوکی اوزره ولادتی دمشقده سنه احدی وخمسین وسبعمائه
شهر رمضاننك یکرمی بشنجی کیجه لیله سبتده واقع اولمشدر سنه اربع وستین ده حفظ
قرآن کریم سعادتنه نائل وسنه خمس ده ختم قرآن ایله اداء صلوة شرفنه واصل
اولدی کا ویر جماعتدن سماع حدیث ایدوب بعض شیوخ اوزرینه قرآنی افراد ایدوب
بعده سنه ثمان وستین ده سبوعه جمع ایدوب بعده اول سنه ده حج ایلدی بعده
سنه تسع ده دیار مصریه یه رحلت ایدوب قراءت عشره یی ولکن عشری عسکرده بنده عشری
جمع ایلدی بعده دمشقه رحلت ایدوب اصحاب دمیاطی دن وابرقوهی دن سماع حدیث
ایدوب اسنوی دن وغیریدن فقهی اخذ ایلدی بعده دیار مصریه یه رحلت ایدوب آنده
اصول ومعانی وبیانی قراءت ایلیوب عسکره اسکندریه یه رحلت ایدوب اصحاب ابن عبد
السلام دن وغیریدن سماع ایلدی وشیخ الاسلام ابو الفداء اسمعیل بن کثیر افتا یه
اذن ویردی سنه اربع وسبعین ده وکذلك شیخ ضیاء الدین سنه ثمان وسبعین ده
وکذلك شیخ الاسلام البلقینی سنه خمس وثمانین ده بعده اقراء اجل جلوس ایدوب
جماعت کثیره آندن قراءت قراءات ایلدیلر بعده سنه ثلث وتسعین وسبعمائه ده
قضاء شامه ولی اولدی بعده دیار مصریه ده دست بعضی ظلم ایله اخذ مال وخسارت
وسائر وجوه حقارت سببیله اقامتنه مجال اولمیوب بالآخره فرار یوم دن کیدوب شیخ
جانب روم اولوب سنه ثمان وتسعین وسبعمائه ده مدینه بروسه یه نزول ایلدی
اول زمانده دار الملك علما عادل وعابد ومتوفا افضل سلطان غازی مجاهد بایزید خان
عثمان ایدی ایمدی سلطنت اولاد والکرام الی انقراض الزمان ادامه اولدی پس اول دیارده
اهلندن وغیرلردن دخی جماعت کثیره قراءات عشری آندن تحصیل واستفاده وتکمیل
ایلدیلر وفاتی سنه خمس وثمانمائه اولنده فتنه تیمور لنك ده ماجرایه آندن
اورت وجنك اولدقه اول حسب خطره ممالك عالم ده مشهور والسنه ده مذکور در
امیر تیمور مولانا ای مذکوری بیله الوب ماوراء النهره وارب نومنده کش ده انزال بعده
سمرقنده ایصال ایدوب جماعت آنده تحصیل علم قراءت ایلدیلر وفاتی سنه
سبع وثمانمائه شعبانده تیمور کورکان کوردو خراسان جانبنه تمك مدلکنده اولان اولوب
تمام تحکم اتیدیکه اوزره مطالعه سببیله یدو سبا وکراه ونامه اعلاء عسا هانی فلك
دنیا وحوزه من حوز البرکات والاقلال مقتضی عزه ودافل اولوب ایل اسلامه اندفاع شرور در

بعده ایله خروج و سمرقنده حاصل اولدقده شیخ جزری ماوراء النهردن خروج و شهردن عبور
ایدوب ولایت خراسانه واصل اولوب شهر هراته داخل اولدی بعده یزده بعده اصفهانه
و عسکره شیرازه کلدی و هر بلده ده بر جماعت تجدید قراءت ایدوب بعضی سبعه یی تحصیل
و بعضی عشره یی تکمیل ایدوب صاحب شیراز اولان سلطان پیر محمد شیخه شیرازه قاضی
قضاتلغنی اکرام ایدوب شیخ دخی بالکره والاجبار قبول و اختیار ایلیوب جناب باریدن
دولع فتح و نجاح ظهورینه انتظار اوزره اولدی بعده فتح الهی اولوب انلر بصره یه هجرت
ایدوب بعده سنه ثلث و عشرین ده حق تعالی حرمین محترمین ده مجاورت سعادتی
نصیب ایلدی مدینه منوره ده اقامتی زماننده شیخ الحرم اولان عزیز محترم دخی
تجدید قراءت ایلدیلر و اول تاریخ ده قراءتده کتاب نشر القراءات العشر تألیف
ایلدی ایکی جلدده و انوک مختصری اولان کتاب تقریب و نظم الکبیر فی القراءات العشره
نام کتابی و طبقات قراده تواریخ قرائیه که بری کبری و بری صغری در که بو ترجمه صغری
سندن اخذ و تلخیص در و دخی اول مانده که امیر تیمور شیخ ماوراء النهره الوب کتدی
انده شرح مصابیحی تألیف ایلدی اوچ جلدده و تفسیر و حدیث و فقه دن دخی بعض
تألیف ایلدی و اندن اقدم غایة المهرة فی الزیادة علی العشرة نام کتاب نظم ایلدی
و دخی طیبة النشر فی القراءات العشر و کتاب الجوهرة فی النحو نام کتابلری نظم ایلدی و کتاب
المقدمة فیما علی قاری القرآن ان یعلمه و بونلرک غیری فنون شتیه دن تألیفات
کثیره سی واردر مؤلف اصل مترجم مرحوم والد ماجد علیه الرحمه بیورورلرکه بو ذکر ایلدوکم کلمات
جزری طبقات صغراسنده نفسندن حکایت ایدوب کیدر کندی خطلرندن نقل اولنمشدر
و بعض تاریخ سی دخی کندو خطیله و مشهور که شیخک بخارا و … معروف و مشهور
معروف اولان فقیردر که تحریر رجا اتدم تعالی سنه ثلث و ثلثین و ثمانمائه شهر ربیع الاول
بشنجی کونی کندیده صحوه جمعه قدسده مدینه شیرازده وفات ایلدی و انا لله و انا الیه راجعون و احداث
ایدوب دار القرآن ده دفن اولندی و جنازه سی مشهوره اولوب سکان بلده دخی بلکه
اهل اسلام کرک اشراف و خواص و کرک عوام حمل نعشنه مبادرت و … تبرک ایچون
مسارعت ایدوب اول جنازه نک … تبرک ایدرلردی
و بالجمله شیخ جزری نک موتی ایله مهام اسلام دن بر جهت منهدم و بنای علم قراءت
خصوصا خراب و دارس اولدی و زمانی متعلق و … و افلاقه و دخی شیخ
جزری نک ایکی فاضل و علامه اولادی وار ایدی که بیوکی که اکبری در محمد بن محمد بن محمد بن الجزری
ابو الفتح الشافعیدر حضرت شیخ رحمة الله علیه بیورمشدرکه ولد کبیرم محمد … دمشق ده
سنه سبع و سبعین … شهر ربیع الاول نک ایکنجی کونی یوم … ولادت
ایدوب سکز یاشنده ایکن حفظ قرآن ایلدی و شاطبیه و رائیه یی و هم هدایه نام منظومه
حفظ و استظهار و بندن قراءت عشره یی جمع ایدوب مهرنده مهارت …

ایلدی بعده انکله دیار مصریه یه رحلت ایلدم انوک شیوخندن دخی قراءت ایدوب
بعده فقه و غیره یه اشتغال ایدوب علوم مختلفه دن کتب متعدده حفظ ایلدی تنبیه
امام ابی اسحق یی و الفیه ابن مالک و منهاج و مفتاح و تلخیص مفتاح و کندی نک
نجم نام شیخ الاسلام البلقینی … اصول دین دن منهاج نام کتابی و شیخنه افتنک علوم
حدیث دن الفیه سی که و بونلرک غیری نیچه کتب حفظ ایلدی و طبقه طلبه نیچه
کره شیوخ عصری اوزرینه قراءت ایدوب هر بری اجازت ویردیلر و شیخی برهان
الدین الابناسی افتا و تدریسه اکا اذن ویردی بعده شیخ ابیه ی و قتا که بر روم ده حل
اولدم دمشقده اولان وظائفه اول مباشر اولوب تدریس و اقراء خدمتنه اداء ایلدی
شول زمانه کلینجه بو منوال و موقوت اخذ و اعظام ایدوب جانب روضه بهشت خرام الهیه
قائم اند و انا الیه راجعون و سبب موته مرض طحول اولوب سنه اربع عشره و ثمانمائه ده
بن شیرازده ایکن وفات ایلدی و لا حول ولا قوة الا بالله ایکنجی اوغلی که اصغردر محمد بن
محمد بن محمد بن الجزری ابو الخیردر بنه شیخ ابتدی بونک ولادتی سنه تسع و ثمانین
و سبعمائه جمادی الاولیٰ سنده در مصردن عود و نزول و برادری امام قراءت ایتدکدن
صکره بوکا دخی مشایخ مصر اجازت ویروب اکثرینک مجلسنه حاضر اولمشدر بعده انکله دمشقه
برادری ایله مصره رحلت ایدوب مشایخ مصردن شاطبیه و سایر کتب قرائیه برادری ایله بکر
احمد قراءتنی ایله سماع ایلدی وقتا که دمشقه عود ایلدک بخاری کتابی سماع ایلدی و قتا که بر
روم ده داخل اولدم سنه احدی و ثمانمائه ده بکا حاضر اولوب ختم قرآن ایله اداء صلوة
ایدوب مقدمه و جوهره یی حفظ ایدوب جمیع قراءت عشره یی سنه ثلث ذی الحجه سنده
بندن تکمیل ایدوب بعده بنه طلبه اخری ده قراءت عشره یی اعاده ایدوب سنه اربع و ثمانمائه
ذی الحجه سنک طقوزنجی کونی یوم الاثنین ده که یوم وقوف ایدی ختم ایلدی بعده ایام
تیمورده بکا مدینه کش ده لاحق اولدی سنه سبع و ثمانمائه ده بعده شیرازده درس علم
مجتهد اولوب انده دخی بنه قراءت عشره یی اکمال ایلدی سنه تسع و ثمانمائه شهورنده
و بو ایکیسندن ماعدا شیخک بر ولدی دخی واردر که اسمی احمد بن محمد بن محمد بن محمد
الجزری ابو بکردر شیخ ابتدی بونک ولادتی دمشقده سنه ثمانین و سبعمائه شهر
رمضانک اول بیرسنده بیله حج وده دره بوکا دخی دمشق ده مشایخ عصری اجازت
ویرمشلردر سنه تسعین ده ختم قرآن ایدوب سنه احدی ده انکله اداء صلوة ایلدی
و شاطبیه و رائیه یی و عشره ده اولان قصیده یی حفظ ایدوب بعده قراءات ثلاث عشری
برادری ابو الفتح قراءتنه بیله قراءت ایلدی بعده قراءت عشری تمام قراءت ایدوب
مشایخ اکا اجازت ویردیلر طیبه و نشر نام کتابلری بندن قراءت ایدوب نیچه کره دخی
سماع ایلدی و نیچه کتب حفظ ایلدی شرح ماقطع الفیه دن و غیردن کتابت ایدوب
بخاری یی سماع ایلدی و قتا که رومده داخل اولدم نیچه کتابلرم ایله بکا واصل اولدی نعم مانده

اقامت و افاده و استفاده ایله اشتغال و مداومت ایدرك ملك عادل بایزید بن عثمانك
اولادی السلطان الكامل محمد و السعید مصطفی و الاشرف موسی انلردن منتفع اولدیلر و بعده
بروسه ده جامع اكبر بایزیدیه متولی اولوب دین و عفاف ایله اتصاف ایلدیكی اجداد
الله و بارك فیه بعده وقتا كه فتنهٔ تیموریه واقع اولدیكی جزبوری تیمور سلطان نامدار
بر فوق طرفنه رسالت طریقی ایله ارسال ایدرك بندن بكری ییل مقداری مفارقت
ایدرك اول ساكن جانب روم و بن عجم ولاتنده تیمور ایله محزون و منهزم الملك ایدم
وقتا كه سنه سبع و عشرین و ثمانمائه ده حق تعالی بكا حج شریفی میسر ایلدیكی اجماع مقدر
اولوب انكا مكتوب ارسال ایدرك بن دخی انده حاضر اولوب اول آراده كون مقداری مجاور
اجتماع ایلیك بعده بن مكه متوجه اولوب انده مجاورت و اول مجاوره بر شوال دن سنه
آتیه شوالنه دكین اقامت ایدرك بعده سنه ثمان ده بیت حج ایدرك جمله جزو بار
مصریه یه رجوع ایدرك اول اسلمی اصغار ایچون اول هر زو بوم دن متوجه جانب روم الجوب
سنه تسع جمادی الآخره سنده دمشق ده بن انلردن مفارقت ایلدم و وقتا كه بن مكه ده مجاور
و تمكن ایكن اول ینبوع فتنده مجاوره ساكن ایدی اول زمانده طلبهٔ الشفیی شرح ایدرب كیف
مانشا اسلوب جدید ایدرزه بر شرح خوب بلیغ بر شرح جمعا بانده و بو كتاب جزو اوزره
مكاتب ایدرك و كم خواهشی بادلشن بر نسخه دخی موجوده دكل ایدی و بو ندن اول بر نظمده مقدم
ایدی و مقدمه علم حدیثی دخی كتابت ایدرك و شرح ایدرب سلطان اشرف برسبای
زمانده ابو الفتح مرحومك وظائفی تدریس و اكثر ینه مجلس شیخ و اقراء و تدریس ده
متعهد ایدی اول دخی اعطای اجازه ایچون روم طرفنه متوجه اولوب بن دخی اول نیت
ایله توجه ایلدم جناب باری عنایت و یاری ایدب خیر ایله تمام حج ایلدی و توجه
بورسه سنه تسع و عشرین و ثمانمائه ده ظهور ایتمشدر و دخی شیخك بو نلارك غیری اولكه
و علمای دخی وار ایدی كه ابو البقا اسمعیل و ابو الفضل یحیی و فاطمه و عایشه و سطی ایله مسماة
بنات صالحات وار ایدی كه جملهسی قرآن مجید و حفاظ محدثین دن ایدیلر
زیرا اصل خوب و زیباكه اندن بونلارك فروع بدر فروعی پیدا اولور و قتی فروع پاكیزه
حسب كهنه لری بو بیلدا اصل پاك خوب نسب اولور و هذا بر خاندان بهشت آسا
ایله بونلارك رؤسا اولمغه فخر و شرف اولمشلر که بو مقوله فضلاء اهل
ال مکان اولاد رضی الله تعالی عنهم و ارضاهم و اسکنهم فی فرادیس جنات بلا ذنوب
انه قریب مجیب علیه توكلت و الیه انیب شعبهٔ ثانیه علوم شرعیه دن
علم درایهٔ حدیث در بو بر علم در كه انده احادیث شریفهنك حضرت
رسول علیه الصلوة و السلام افندمزه كیفیت اتصالی بحث اولنور رواتنك احوالی جهتندن
ضبط و عدالت و دخی سندك كیفیت اتصال و انقطاعی جهتندن بحث اولنور احوالی
رواتنك و بو نلارك غیری احوالدن كه ظهوری نقات و احادیث حیثیت اولنور و موضوعی الفاظ

رسول در صلی الله علیه و سلم نبی علیه السلام دن صدورینك صحتی و ضعفی حیثیتندن در
بونلارك غیری جهاتدن و بو فنده منفعت جلیله و غایت عظیمه واردر بلكه مدار كمال دین
و بو علمده تصنیف اولنان كتب اكثر من ان یحصی در جمله دن كتاب شیخ امام حافظ المحقق
محقق ابی عمرو عثمان بن عبد الرحمن در كه ابن الصلاح ایله معروف شیخ اهل فلاح در زمانی
و تقی الدین ایله ملقب فقیه شافعی در علم تفسیر و حدیث و اسماء رجال و فقه و نقل
لغتده عصرینك مقدم فضلاسی ایدی و بو علملردن ماعدا فنون عدیده ده مشاركتی اولوب
فتاوی به مسدد ایدی و لا قزی و والدی صلاح دن قراءت ایدرب بعده والدی
انی موصله نقل و ایصال ایدرب انده بر مدت اشتغال ایلدی بعده خراسانه مسافر
ایدرب علم حدیثه انده تحصیل ایلدی بعده شامه رجوع ایدرب قدسده مدرسهٔ
ناصریه تدریسنه تولی ایدرب اطراف بلاده و بقاع دن جمع كثیر قصد انتفاع ایچون طلب
بانده تحصیل ایله اشتغال ایلدیلر بعده دمشق ده ملك اشرف تدریسنه و
مدرسهٔ رواحیه و مدرسهٔ ست الشام تدریسنه تولی ایدرب جهات ثلاثك
جملهسنك وظائفنه قیام تام ایدرب بر شیء اخلال ایتمكدن اجتناب ایلردی مگر عذر ضروری
واقع اوله و دخی علم و دین دن فرضی حسن اوزره ثابت ایدی علوم حدیثیده بر كتاب
نافع تصنیف ایلیوب تحصیل امورنده سنن صلاح و سداد اوزره جاری اولدی
تا كندویی جناب رب بارینك جاری اولوب دمشق ده سنه ثلث و اربعین
و ستمائه ربیع الآخرینك یكرمی بشنده وفات ایتدی ولادتی سنه سبع و سبعین
و خمسمائه ده شرخان ده دركه شهر زور قربنده اربل و همدان بر قریه در و بو علوم حدیثیده
امام نووی دخی كتاب ارشادی تصنیف ایدرب بعده تلخیص حسن ایله تقریب ایلدی
امام مذبور ابو زكریا محیی الدین یحیی بن شرف النواوی الشافعی در كه اهل زمانه سنده امام
و مقتدی و عالم و فاضل اهل دین و تقوی محدث و فقیه و ثبت و حجت ذو شان ایدی
مصنفات كثیره مشهوره سی و تالیفات بهیجه مفیده سی واردر مثلا فتح اوده روضه
بی و حدیثده ریاض و اذكار و شرح مسلم و اكثر غیری معروف حدیث
و لغه متعلق مؤلفاتی واردر كندو سی مشایخ كبار دن سماع ایدرب اندن دخی خلق كثیر
سماع ایلدیلر و دخی شیخ صحیح مسلمك روایتنی جمیع مسلمینه اجازت ویردی نشو و نماسی
ایعال دمشق دن قریه نوی ده اولوب اول محله انتساب ایدرب ظهور ایدرب حفظ
قرآن ایلدی بعده سنه خمسین و ستمائه ده دمشقه كلدی اول زمانده اول تحصیل
باشنده ایدی انده كسب فواید و تحصیل اعانت ایلدی شیخ نوو خشن العیش قنوت
ایله قانع و درویش اولوب ترك شهوات ایله اهل خوف و عبادات ایدی و دخی اول
بلیغ و هر كلامی مصدق مطلق اولوب كبار و نظم نثر الصلوة و السلام علم و عمل
اوزره بكت و صلوة و عبادات اوزره مواظب ایدی وفاتی سنه ست و سبعین

علم تفسیر القرآن

وسنماته رجنده دره و قبر شریفی توی ده زیارتگاه و مهبط انوار آله در فرق بنیمع
متعمر اولمشدر روح الله تعالی روحها و فرقنی فرادیس الجنان فتوحه و ذکرنی علم حدیثده
بونلر کول تا عدد اصحابیف اکثر من ان یحصی و مجاوز عن حد الاستقصا در لکن بوذکر
اولنان مرتبه ده کفایت وار در والله ولی الهدایة و ذکرنی تا مجلده اولان تصانیف دنی
ابن حجرک برکتابی و ابن حجرک ترجمه سی مقربان ایله واعلام اولنمشدر شعبه
ثالثه علوم شرعیه دن علم تفسیر القرآن در و بو بر علم در که نظم قرآنک
معناسندن باحث در طاقت بشریه قادر و قواعد عربیه اقتضا ایتدیکی مقدار
و بونک مبادیسی علوم عربیه و اصول کلام و اصول فقه و جدل در و بونلردن غیری
علوم کثیره در و بوندن غرض معانی نظمی معرفت و فائده سی احکام شرعیه علی وجه
الصحیح استنباط ایچون حصول قدرت در و موضوعی و منطوقی تفسیرندن ظاهر اولور و دنی
معلوم اوله که بوندن اقدم طبقات فرقه یلمش سنه در ایدی بن طلق ایدرم که بو معانی
دنی طبقات مفسرین اعلام اولیم مرصود و طالب اول ایجون بونلردن التقاط ایدر معارف
نکران ورغبت بس لکن طبقات فرقه ده مذکور اولانلرک اکثری صحابه و تابعین دن نه
مفسرین ده واعظلر در اول تقدیر جه بنه اعاده به حاجت و قلیل الافاده اولور بس ملک اولک
اولدر که انلارک ماشارت اجمالیه اولوب بعده باقیسی علی وجه التفصیل بیانه سعی جمیل اولنه
اما صحابه کرام دن رضوان الله تعالی علیهم اجمعین تفسیر ایله مشهور اولانلر خلفای اربعه در و بعده
مذکورلر ابن مسعود و ابن عباس و ابی بن کعب و زید بن ثابت و ابو
موسی الاشعری در که بونلرک جمله سی سابقا مذکور لردر اما اکثر که مذکور و کلام در اوناکه
عبد الله بن الزبیر بن العوام در که کنیتی ابو بکر الاسدی القرشی در نبی علیه السلام انلارک حضرت
ابی بکر صدیق رضی الله عنه کنیتی ایله تکنیت ایتمشلر در که جانب امدن جدی در و بو حضرت
ابی بکرک اسماء بنتیه اطلاقلر در که عبدالله در و دنی هجرت ده مدینه ده اول سنده ده اسلام
ولادت ایدن اول مولود در و انوک ولادته حضرت ابی بکر اذان او قومشدر والده سی
اسماء آنی قماطه ده ولادت ایدرک و انی الوب نبی علیه السلامه کتوروب اثار و دنی انی سحادت
ایلیچ مبارک کنارنه وضع و بر خرما کتورو بس مضغ ایدوب بعده آغزی الحنه تعلیل ایدوب بونک
اید عیر یعنی خرما ایله مخلوط اولان آب دهان مبارکلری تهذیب معده الطعام ایده زیرا انک
مولودکنا اول مرتبه ده بر شی ناکول ایله تحنیکی یعنی چکه سی اچقده مس و فنا و لیکن اولی
ریق نورانی برنق اری اید یکا و انکا دعا ایدوب تبریک ایدیلر یعنی حق تعالی دن انوجون
حصول برکت رجا ایدیلر و دنی الطفلک اولوب وجهاده شجیع و خطیب ابدی و کثیر الصیام
والصلوة و اشجع ناس و صاحب القلب و شدید البأس و حفظ قائم و صله رحمه قائل
انوک بو نوع جمیع اوصاف حمیده سی جمع اولمشدر و انواع شرف و حسب ایله سائرلرندن
ممتاز و منفعل ایدی زیرا ابا بابسی زیرا زبیر حواری حضرت رسالت پناه و شفیع عصاة کمراه در

علیه من الله السلام ازکاه و ابهاه و والده سی اسما بنت الصدیق و جده فانیه صدیق
و اول امام عتیق در و جده سی صفیه عمه رسول الله در صلی الله علیه و سلم و خاله سی حضرت
عایشه صدیقه در که زوجه رسول الله در صلی الله علیه و سلم و حضرت رسالت پناه ایله صلی
الله علیه و سلم مبایعه ایلدیکی سکز یاشنده ایدی اخر الامر حجاج ظالم فتح باب مظالم ایتدکده
آنی مکه ده قتل و صلب ایلدیکی سنه ثلث و سبعین جمادی الاخره سنک اول سه شنبه
سنه یوم بلنماده و انلاره اکثر ناس خلافتی امرنده سنه اربع و ستین ده مبایعت
ایتمشلر ایدیکی و دنی اهل حجاز و یمن و عراق و خراسان و بونلرک غیری بعض سر اسان
اولمایوب انکا اطاعت اوزره اجماع ایدوب انجق اهل شام امتناع ایلدیلر ایدی و سکز یل
جمیع ناس ایله بیله حج ایلمشدر و اندن خلق کثیر روایت ایلمشلردر و دنی علوم او لکا خلفا
اربعه دن جامع حضرت علی بن ابی طالب در کرم الله تعالی وجهه روایت اکثر در
خلفای ثلثه دن رضوان الله علیهم اجمعین روایت غایت ایله نزر و یسیر در و سبی دنی انلارک
وفاتلری تقدم ایتدیکی در که حضرت ابی بکرک روایت حدیثی قلت اوزره اولدیغی
دنی سبب بود در مع هذا حضرت ایله تقدیم مجتهدی و تعلیم علاوه بنه میل شغف و ضبط احکام اسلام
و مصالح مسلمین کال حرص و شغف وار ایدی و حضرت عثمانک قولنه و حضرت عمرک اول بلمدیلر زمانک
وفاتنه دکین مجلس شوراده کمال ملازمت وار ایدی اما حضرت علی دن کرم الله تعالی وجهه
جم غفیر و جمع کثیر روایت ایتمشلر در و دنیه حضرت علی دن مرویدر خطبه ده ایکن بیور مشلر در
بندن سؤال ایدک که والله بندن هر نسنه سؤال ایدرسکز الا بن انی سزه اخبار ایدرم و دنی
کتاب اللهدن سؤال ایدک که والله هر آیت بوقدرکه الا بن بیلورم که اول کیچه می نازل اولمشدر
یوقسه کوندز و دکی یا خود طاغده سهل اوده می یوقسه جبل اوزرده می دیو حضرت علی دن کرم الله
تعالی وجهه مرویدر بیور مشدر که والله بر آیت نازل اولمادی الا بن بیلورم که نه حاقده و
نه مکانده نازل اولمشدر و علی التحقیق ربم بکا عاقل قلب و صاحب لسان سؤول هبه ایلمشدر و بو کلامدن
مراد اولان کثرت علملرینک بیانی در که رسالتلرینکه کثر السؤال اولمغله جمیع آیاتک سبب نزولنه
و معلوم ایده انی تعیین سؤال ایدرنه قلبی عقول یعنی کثیر التعقل اولمغله و نه مسموعلرینی حفظ
و ضبط ایدوب بو ایکی امر باعث کثرت علوملرینه سبب و حسن تعلم و ترتیب اولمشدر و دنی
ابن مسعود دن رضی الله عنه مرویدر بیورمشدر که قرآن یدی احرف اوزره انزال اولمشدر
هیچ بر حرف یوقدر که الا انک ظهری و بطنی واردر و علی بن ابی طالب قتنده ظاهرها و باطنها
موجود و مجتمع در اما ابن مسعود رضی الله عنه انکا کلمه اطلاق و رواینه انلارک
حضرت علی دن رضی الله عنه روایت اولنان اکثری انلار دن مرویدر بیورمشلردر که
والله الذی لا اله غیره کتاب اللهدن بر آیت نازل اولمادی که الا بن بیلورم که کیمک حقنده و
نه مکانده نازل اولمشدر و اگر کتاب اللهی بندن اعلم بر کمسه اولدیغنی بیلسم و اکا مطایا ایله
نیل و وصول ممکن اولسه البته بن انکا کلورایدم اما ابن عباس رضی الله تعالی عنهما

ترجمان قرآن ورئیس المفسرین در حضرت سید المرسلین دن نبی علیه السلام انلر ایچون دعا ایدوب اللهم فقهه فی الدین وعلمه التأویل دیو بیورمشلردر یعنی یارب بو کمسنه یی دینده فقاهت ویره تأویل وآیات قرآنیه نك طریق تأویلنی تعلیم ایله دیو بیوردیلر ودخی اللهم آته الحکمة یاخود علمه الحکمة بیورمشلردر وینه ابن عباسدن مرویدر دیمشدر که نبی علیه السلام منتهی اولدم یعنی مجلس شریفلرینه واصل اولدم میکائیل رب جلیل یعنی حضرت جبرائیل علیه السلام عنده ایدی حضرت جبرائیل توجه ایدوب بو حقمده بیوردیلر که بو اوغلان خیرلی اولسه گرکدر انکا خیر ایله وصیت ایله دیو بیوردی وینه ابن عباسدن رضی الله عنهما مرویدر که رسول صلی الله علیه وسلم انلر حقنده نه کوزل ترجمان قرآن در دیو بیوردیلر عبد الله بن عباس بیورمشلردر بونلاردن ماعدا ابن عباس حقنده احادیث وآثار واخبار بی حد وحصادن بیروندر بونده عدد واستقصاء اقوال دردر تفسیرده دخی انلاردن وارد اولان اقوال احصادن افزون بلکه مجال دکلدر انلاردن روایات طرق کثیره وارددر واکثر واولاسی طریق علی بن ابی طلحة الهاشمی در احمد بن حنبل ایدی مصرده تفسیردن بر صحیفه وار در که ان طریق ابی طلحه روایت ایلمشدر اکر بر طالب تفسیرین تحصیل ایچون مصره رحلت ایلسه کثیر عدد اولمازدی امام بخاری دخی صحیحنده ابن عباسدن نقل ایتدکلرینده اول نسخه یه اعتماد ایلمشدر واکثر ابن عباسدن مسند اولمیوب واسطه وار در که مجاهد در یاخود سعید بن جبیر در واما ابن حجر ایدی اول واسطه کم ایدوکی معلوم اولوب ثقه ایچون اول نسخه یه اعتماده قصد ایلمشدر ودخی ابن عباسدن اولان طرق دن بر طریق جید دخی طریق قیس بن مسلم عطاء بن السائب دن انلر دخی سعید بن جبیر دن انلر ابن عباسدن قیس نوری بونی صحیح مسلم البندی الکوفی در سعید بن جبیر دن وعمر دن روایت ایلمشدر انلر دخی ثوری وشعبه روایت ایلمشلردر وقاتی سنه عشرین ومائه ده در وبر طریق جید دخی طریق ابن اسحق محمد بن ابی محمد دن که زید بن ثابتک مولاسیدر اول دخی عکرمه دن یاخود سعید بن جبیر دن انلر دخی ابن عباسدن زید بن ثابتک روایتی بویله ترددیله در واما طریق حسن واسنادی جیدیدر وابن اسحق خبر بوردر محمد بن اسحق در ابو فیس بن عون تابعیدر مولاسیدر وتابعی در که انس بن مالکی وسعید بن المسیبی کورمشدر وتابعیندن بر جماعتدن سماع ایلمشدر انلردن دخی ثوری وشعبه وابن عیینه وعلی بن سعید وغیرلری حدیث ایلمشلردر ابن اسحق خبر بوردر سیر ومغازی وایام ناسه علمده وقصص انبیا وحدیث وقرآنده مقتدا علما ایدی بغدادده فوت ایدوب بغدادده دفن اولندی سنه خمسین ومائه ده وفات ایلمشدر ودخی ابن عباسدن اولان طرقک اک ضعیفی ومعلولی طریق کلبی در وابی صالح دن انلر ابن عباسدن خبر ویرر ابو النضر محمد بن السائب بن بشر الکلبی در که کلبی ودخی نسبتی کوفی ابن عباسدن خبر ویررلر ابو النضر دیمشلر بوده علما وعلما وامام بخاری وعبد الله بن نقلیدن بر قبیله در وکوفه ده در صاحب تفسیر السائب در بوایکی علما ده امام یحیی وعبد الله بن اصحابندن ایدی که حضرت علی حقنده وفات اتمشلر در دنیایه رجوع ایده جکلردر ایدی انلردن دخی سفیان ثوری ومحمد بن اسحق روایت ایلمشلردر مرویاتی کلمنده

ابو النضر ویوسف بن ونسبی دکرایلرلر ابو کا حسنی کم ابو وکیع نمیرایدی تذییل امری طریق کلبی اوزنی وحجر مقبول وا وادغی بوجهنده در که علامه عصر حافظ ابن حجر شرح نخبه الفکرده ذکر ایدوب دیمشدر که مراوی ایطلاقنده بر کیسی دخی بودرکه او اولورکه اوصاف متعدده کثیره اولوره اسم وکنیت ولقب وصفت ونسب وحرفت ایله اول روایت ایدنلر ماه اولورکه بعض اغراض سببیله مشهور اولمیوب وصف ایله ذکر ایدوب وصف اخر ایله مذکور اولوب باعث اشتباه اولور بعض مبالغه ده دیمشدر که انک امثله سندندر محمد بن السائب ابن بشر الکلبی که بعضلری جدینه نسبت ایدوب محمد بن بشر دیرلر وبعضلر حماد بن السائب ایله تسمیه ایدر ودخی بعضلر ابو النضر ایله تکنیت ایدر ودخی بعضلر ابو هشام و بعضلر ابو سعید دیرلر وحسن جماعتی تخصیص ایدرلر جماعت کثیره مختلفه طرق اولوب حقیقت امره واقف اولمیانلر عارف اولمازلر دیمشدر انتهی ودخی کلبی خبر ویرر فقه دیرلر حافظ اولمشدر عبد الرحمن بن محمد بن الاشعث بن قیس الکندی ایله وجدی بشر او غلاری سائب حجیر وعبد الرحمن وقوع جملهٔ وصفنده حاضر اولمشلردر علی بن ابی طالب ایله رضی الله تعالی عنه وکنه وجملی شریف وفاتی کوفه ده سنه ست واربعین ومائه ده در تذییل تاریخ کبیرده مذکور در که سنه اثنین وثمانین ده عبد الرحمن بن محمد بن اشعث ایله عبد الله بن عباس بن ربیعه بن حارث بن عبد المطلب اتفاق ایدوب بصره ده حجاج ایله محاربه ویاخود حجاج سببیله جنک وجدال وحرب وقتال ایدوب عاقبة الامر انلار جانبنه انهزام وشکست کوروب کیتدیلر اول زمانه قدر حجاجک اکثری عسکری یانیندن واعیان حجاز ودواخی حجاجک جوری ظلمندن پریشان وجکر لری آتش کینه ایله سوزان اولوب ملوک ایله جلا سی کیر ایدی اول جنکده انلار ایله اتفاق ایدوب بیله ایدیلر حجاج نام بر مرد شقی ظالم حرب قتال واشتغال ایلمشدر وبو جنک ربیع الاول ربیع الاخر وجمادی الاخره نک اوج کون دکن یوز کون امتداد بولمشدر وینی جانبیندن بیک کمسنه کشته اولوب حجاج ظالم جنک عازم اولوب عبد الرحمنک عسکرینی جیله ایله فریفته ایدوب انلار دخی جنکه مقدار اولوب جنکده شکست ویرمکله عبد الرحمن فرار ایدوب کرمان وسیستانه یولندن کیدوب اول جانبده قرار اولوب شاه کابل تخلیص ایدوب یانه الوب تعظیم ایتدی حجاج مکار دوغلهٔ حیله کار انواع حیله ایدوب کابل شاهی دخی فریفته اولوب اول وجهله عبد الرحمن جلا اولوب وخوشلغه ایله قتل ایدوب جلسنک بیشلریله حجاجه کوندروب حجاج باشنی کورنجک کیفی وسایشی بادید فانی وشروراوللرینه قلب باک پرسرور اولدی اول زماندن بر واول جنکده بعد دیر الجماجم دیرلر وقعه جمل وصفین ایله کتب تواریخ متقدمین ومتأخرین مملو اولمشدر خوفا من الاطناب تفصیلندن اجتناب ایلمشدر انتهی بعد کا بو ذکر اولنان تفصیلدن

قدرت رفقا اولا فی الرجع

معلوم اولدیکه طرق ابن عباسده طریق کلبی اوهی در اما اکر اکا محمد بن مروان السدی
الصغیر روایتی منضم اولورسه اول سلسلهٔ الکذب اولور اکثر واحدی و ثعلبی بو روایتی تخریج
ایدرلر مذکور محمد بن مروان السدی کوفی در کنیتی ابو عبد الرحمن در تفسیر کلبی دن بعض تخریج ایتمشدر
امام واحدی دخی علی بن احمد بن محمد بن علی الامام ابو الحسن الواحدی در امام مصنف
ومفسر ونحوی واستاد عصر و واحد دهر در زمان شبابدن تحصیل علمه شتاب ایدوب
نقد عمرنی اول طریقده انفاق ایتدی ولکن عامهٔ خلق انفاق ایلمشدر نیجه ائمه دن اصول لسانی
وتکمیل عقیده وایمان ایدوب نقد عمرنی اول طریقده انفاق ایتدی ولکن عامهٔ خلق انفاق ایلمشدر
نیجه ائمه دن اعلام علما اقتفا طوافی ملازمت خدمت اشرفیله طلب فوائد وقرآت
کتب واسفار ایچون تحمل مشاق اسفار ایلدی تحصیل تفسیر ایچون مجلس ثعلبی یه ملازم ونیجه
سالار مسند تدریس افاده یه مداوم اولوب ائمه دن نیجه طائفه الکلکی تخریج ایلدیلر نظام
الملک دخی آنی تعظیم واکرام واجلال واحترام ایدردی وفی نفسه امام اولوب نیجه صنیع
ایدوکیچون جای کلام وکمال ایدیکه اکر معتقد ایدیکه ائمهٔ متقدمینی ازرا وانظار حقنده کلمات ناشایسته
زبان دراز لغوا ختم آرا اولماسه تفسیرده بسیط ووسیط ووجیز نام کتابلری تصنیف واتمام ایلدیکی
واسباب نزول وشرح دیوان متنبی وکتاب الاعراب فی علم الاعراب وبونلارک کتابلری
تصنیف ایلمشدر واکرک حقنده دیمشلردر بیت فرح العالم فی غاحجة
عالما المعروف بالواحدی ه وفاتی سنه ثمان وستین واربعمائه ده در اما امام ثعلبی
اول احمد بن محمد بن ابراهیم النیسابوری الثعلبی در که صاحب تفسیر وعرائس در قصص انبیاده
علیهم السلام امام کبیر وحافظ اللغه وبلا مدافعه یگانه عربیتده ایدی ابو طاهر بن خزیمه دن وابو محمد
المخلدی دن روایت ایلمشدر اندن دخی واحدی اخذ ایلمشدر وفاتی سنه سبع وعشرین
واربعمائه ده در ونیجه طریق کلبی کبیدر طریق مقاتل بن سلیمان دخی حضرت
ابن عباسدن لکن کلبی مقاتل اوزره تفضیل اولنور زیرا مقاتل مذاهب ردیه یه قائل در
شیخ ابو الحسن مقاتل بن سلیمان بن بشیر الازدی در خراسانلی مروزی در
اصلی بلخ در اندن بصره یه انتقال ایدوب بغداده داخل اولدی واندن تحدیث ایلدی
تفسیری مشهور وصاحب تفسیر مشهور در مجاهد بن جبر دن وعطا بن ابی رباح دن وابو
اسحق السبیعی دن وضحاک بن مزاحم دن ومحمد بن مسلم الزهری دن وغیرلرندن اخذ حدیث
ایلمشدر اندن دخی بر جماعت روایت ایلمشدر لکن علما اجلا ایدی امام شافعی
حکایت اولنور دیمشدر کی جمیع ناس مقاتل بن سلیمانه تفسیرده عیال در
زهیر بن ابی سلمی یه وکلامده ابی حنیفه یه وعلما مقاتل امرنده اختلاف ایلمشلردر بعضلر
روایتنده آنی توثیق ایتمشلردر تحقیق ایلمشلردر بعضی نقد ایدوب دیمشلردر که بعضلر دخی کذب
نسبت ایلمشلردر احمد بن سیار دخی مقاتل ایچون متهم در ترک حدیث در دیو منقول در
بعض کلمات ایدر که اندن روایت حلال دکلدر ودخی ابو نصر یعقوب بن جابر انقدی

مقاتل رجال جمهور ایدی وابو عبد الرحمن النسائی دیمشدر که کذاب در وضع حدیث
ایله معروف اولانلر دورت کیمسه در ابن ابی یحیی مدینه ده وواقدی بغدادده
ومقاتل بن سلیمان خراسانده ومحمد بن سعید مصلوب ایله معروفدر شامده ووکیع دخی
برکون مقاتلی ذکر ایلیوب کذاب ایدی دیمشدر لکن عمرو بن علی الفلاس دخی امام بخاری
علیه رحمة الباری ایتدیکه اندن ساکت اولمشلردر وبر موضعده دخی لا شیء البته دیمشدر بعضی
حقنده دیمش قطعا ایله حکم اولنماز حی سنه یوفه امام احمد بن حنبل ایتدی بی نجاب ایلمزکه
مقاتل دن بر شینی روایت ایلم ابو حاتم البستی ایتدی مقاتل یهود ونصارادن اخذ ایدردی که
انلارک کتبنه موافق اولان علم قرآندر لکن بقیة بن الولید ایتدی ابن شعبة بن الحجاج ایشیدردم که
مقاتلی ذکر ایلردی الا خیر ایله جد عبد الله بن المبارک دخی سؤال اولندی مقاتلدن جواب ایتدی
ایکی دفعه لقمر ذکرلنا عنه علمان دیدی یعنی بزه اندن عبادت ایتدی که ذکر ونقل اولندی
ونیه آنی اندن مروی در که حدیثنی ترک ایلمشدر ودخی ابراهیم الحربی ایتدی مقاتل ضحاک بن
مزاحم دن درست بیل مقدم وفات ایلمشدر نه اندن سماع واکا ملاقات ایلمشدر کذلک
مجاهد دخی ملاقات ایدوب سماع ایتمشدر ومقاتلک وفاتی سنه خمسین ومائه ده در وده
اما طریق ضحاک بن مزاحم حضرت ابن عباسدن اولا منقطع در زیرا ضحاک بن عباس ملاقی
وتشرف صحبته نائل اولمامشدر اکر اکا بشر بن عمارهٔ ابی روق دن روایتی وانکله ضحاک
روایتی منضم اولورسه ضعیف دخی اولور زیرا بشر ضعیف ایله تنسکم ابن جریر وابن ابی حاتم بونلردن
اخراج ایتمشلردر اکر جویبر کبی ضحاک دن روایت ایدرسه اولورسه ضعیف ومتروک اشد اولور زیرا
جویبر شدید الضعف متروک در انکون ابن حبان ابن مردویه وابو الشیخ ابن حبان اخراج ایتمشلردر
نه ابن جریر ونه ابن ابی حاتم ایلمشلردر ودخی معلوم اوله که ضحاک ابن مزاحم در که حضرت
ملجئی ورفیق در زیرا صاحبی دن کثرت روایتی ایله مشهور در وقتا که حجاج ظالم علیه ما علیه
اخذه عازم اولدی اول دخی اختیار کوفه دن خراسان جانبنه فرار ایلدی عادتی بلا اجرة
تعلیم صبیان ایدی اول مسجدده عدد ایله اطفال وصبیان یانند جمع اولورلردی حتی
تزویج ابتدا زخم ضحاکک مکتب خانه سنده اوچ بیک غلام ودیدی بورجار ایدرک ضحاک والده
ایکی یل حامل اولوب ولادت ایتدوکی زمانده دیشلری اسنانی اولوب ضحاک دیدیکی اول
سبیدن ضحاک ایله تسمیه اولندیکی حکایت اولنور وفاتی بزده ده ده بجدی ده تقیید
ایکی دن فوق اولمشدر سنه اثنتین ومائه ده در اما طریق عوفی ابن عباسدن
اندن ابن جریر وابن ابی حاتم اکثر اخراج ایلمشلردر عوفی ضعیف در اما واهی دکلدر
آزاده ترمذی تحسین ایلمشدر یعنی روایتنی حسن دیمشدر اما ابی بن کعب اندن
نسخه کبیره واردر که ابو جعفر رازی روایت ایلمشدر ربیع بن انس دن اول دخی ابو العالیه دن
اول دخی ابی دن بو اسناد صحیح در ابن جریر وابن ابی حاتم آندن بهجه اخراج ایتمشلر
کذلک حاکم دخی مستدرکنده واحمد مسندنده اخراج ایلمشلردر ودخی معلوم اوله که حضرت

ابی بن کعب الاکبر انصاری خزرجی در نبی علیه السلام ایچون کتابت وحی خدمتنده ایدیلر ربعة
من الرجال ایدیلر یعنی قدی طویل و قصیر بیننده ایدی که چار و دربه بو بیلو دیکلدر وابیض الرأس و
اللحیه ایدیلر حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله ابا المنذر ایله تکنیه ایتمشلردر و برکون بنی قولی
سؤال ایدوب آیات قرآنیه نک اعظمندن سؤال ایدوب انلار دخی آیة الکرسی در دیوب پس حضرت
نبی مکرم صلی الله علیه وسلم لیهنک العلم یا ابا المنذر دیو سرور دیلر یعنی علم سکا آسان اولوب
سزنت ظاهر و منفعت کسب سز حاصل اولسون دیکدر و حضرت عمر رضی الله عنه دخی ابو
الطفیل ایله تکنیه ایلدیلر صحابه کرامدن عهد رسول علیه السلام ده جمع قرآن عظیم ایله مشرف
و مستسعد اولان درت نفر صحابه مکرم و مجددک بریسی دخی بونلاردر که انلار ابی
کعب و زید بن ثابت و معاذ بن جبل و ابو زید انصاری در علیهم رضوان الباری و بیه
اصد فقهادر که عهد رسول خداده بیله فتوی ویررلردی جمله سی التی نفردر که حضرت عمر و
علی و عبدالله و ابی و زید و ابو موسی در و بیه کتاب اللهی قرائتده جمله صحابه دن اقرادر
و فاتی مدینه ده سنه تسع عشره ده در و بعضلر یگرمیده یاخود اوتوزده یاخود
ملتیین ده عهد عثمانده رضی الله عنه دیمشلردر انلاردن خلق کثیر روایت ایتمشلردر و
غزوه بدر و عقبه ده حاضر اولمشلردر رضی الله تعالی عنه وارضاه و جعل الجنة مثواه و دخی
معلوم اولاکه صحابه کرامدن بونلاردن ماعدا بعضلر دخی واردر که انلاردن دخی تفسیر
قدر یسیر وارد اولمشدر جمله دن حضرت انس بن مالک بن النضردر کنیتی ابو حمزه در
خزرجی در خادم رسول رب اولدوغی جهتدن مخدوم طائفه مؤمنیندر و والده سی
ام سلیم بنت ملحان در که اسمی ملیکه و لقبی رمیصادر اول زمانکه حضرت رسول رب
العالمین پیشوای جمیع انبیا و مرسلین علیه صلوات الله والملائکة والناس اجمعین
قدوم سعادت لزوملری ایله ارض طیبه طیبه یه رشک گلزار جنان و غبار پای عنبر آسالری اول
جای پر انوارک سکاننه معطر مشام و مفرح قلب جان اولدی حضرت انس اول یاشنده
یاخود طقوز یاخود سکز یاشنده ایدی مکتوب رسول الله اول بیل یاخود سکز یاخود
یدی بیل خدمت ایدوب حتی خادم رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله مسمی اولدیلر ولدکلری
دخی اول اسم ایله مسمی و ملقب ایدوب انکلا انصار ایدردی و تفاکر حضرت رسول
مدینه یه دخول ایلدیلر هر جانبدن خاکپالرینه تحف و هدایا ایصال و اهدا اولنوردی
اول زمانده حضرت انس یتیم ایدی والده سی انی حضرت رسالت پناهه گتوروب ایتدی
یا رسول الله هر کس خاکپایکه قادر اولدوغی مقدار هدایا ایله اعزاز ایتدیلر بن فقیره نسنه
یوقدر و کلم چونکه بذل جان ایتمکه چاره و امکان یوقدر باری جگر گوشه می گتوردم که خاک
... ایدوب شب و روز خدمتکده قائم و وظائف عبودیتی ادایه مداوم و مستعد
سعادتکه ملازم اوله حضرت دخی خدمتنه قبول ایدوب اول سببدن ایله انواع سعادته واصل
بولدیلر و دخی حضرت انس لحیه سنه خنا ایله یاخود ورس یا صفره ایله خضاب ایدردی

وذراعینی خلوق ایله تطییب ایدردی که طیبک بر نوعی در زیرا ذراعلرنده لکه بیعنی
لونده و بیاض و برص وار ایدی آنی ستر ایچون ایدردی و ذوابه سی دخی وار ایدی یعنی
باشینک شعرندن ارسال ایدردی و اسنانی ذهب ایله شد ایدردی و غایت ایله
تیراندازایدی حضرت رسالت پناه ایله صلی الله علیه وسلم سکز غزوه الحضش ایدی بعد ظلافت
حضرت عمر رضی الله عنه زماننده بصره یه انتقال و آنده ناسه تعلیم فقهه اشتغال ایلدی
بصره ده صحابه کرامدن آخر وفات ایدن بونلاردر و وفاتی سنه احدی و تسعین ده
بعضلر تسعین ده یاخود اثنی و تسعین ده دیمشدر مدت عمری یوز اوچ ییل ایدی یاخود
یوز ایکی یاخود طقوز درت بن عبدالبر قول اکثر اصح در دیمشدر و روایت اولنورکه
حضرت انسک یوز اولادی اولمشلر ایدی بعضلر سکسن دیمشدر بعضی سکزی ذکر ایتمشلر
ایدی که بری حفصه و بری ام عمرو در بعضلر یوز یکرمی اوغلی اولادی واولادی اولشدر
فرو پیره که جاننده کندی صلبندن یوز فارس کبی سوار اولادکبار اولمشدر
انلاردن خلق کثیر روایت ایلمشلردر و بیه انلاردر حضرت ابو هریره انلارک اکثرک
جاهلیت و اسلامده اولان اسملرنده اختلاف اولوب اوتوز قول ذکر ایتمشلردر
عبدالله بن عائذ یا عبدالله بن غنم یا عبد شمس یا عبد نهم یا عمرو بن عبد غنم یا عامر بن عبد
شمس یا عبد یالیل یا عبد العزی یا عامر بن عمیر یا عمیر بن عامر یا سعید بن حارث یا سکین بن
زره یا سکین بن ملک یا سکین بن طنخ یا سکین بن هانی یا عبدالله بن عمرو یا عبدالرحمن بن صخر
یا عبدالرحمن بن غنم یاخود اسمی و کنیتی بر ابو الاسود اولمق جاهلیتده لکن اشهر اقوال بودر
جاهلیتده اسمی عبد شمس یاخود عبد عمرو اولمق و اسلامده عبدالله یاخود عبدالرحمن
اولمق و حضرت ابی هریره دوسیدر یعنی قبیله دوسدندر و حاکم ابو احمد ایتدی بزم
عندمزده ابو هریره نک اسمنده اصح اسما عبدالرحمن بن صخردر لکن کنیتی بر رتبه
غالب اولمشدر که گویا اسمی یوق کبی کنیه ایله شهرت بولمشدر و ابو هریره ایله تسمیه اولنمق سببی
بودر که بر هره صغیرجه سی وار ایدی آنی یانلرنده بیله گتوررلر ایدی یعنی برکسب
ملازم ایدرلر ایدی ایله اضافت اولنوب ابو فلان دیرلر مثلا
غایت رشتی وار اولانه ابو ذقن دیرلر و بونک امثالی کثیردر و دخی حضرت ابی هریره
صاحب لحیه ایدی و صفا ایله خضاب ایدردی و لباسی کتان منقش اولان ایدی یعنی فرقی
و کهنه ایدی و صحابه کرامدن اهل صفه دن اولانلردن ایدی که کمال فقرلرندن مسکنلری اولمایوب
حضرت مصطفانک مسجد شریفنده ساکن اولورلر ایدی هر بیری حضرت صدر رسالت
انلارک هر برینی اغنیای صحابه کرامه ایلتوب اول طعام ایلسونلر دیو تکلیف بیورورلردی که کریمه
للفقراء الذین احصروا فی سبیل الله لا یستطیعون ضربا فی الارض یحسبهم الجاهل اغنیاء
من التعفف تعرفهم بسیماهم لا یسئلون الناس الحافا انلار حقنده نازل اولمشدر انلار
بو صفوت و ازمنه ایله کمال تسلیت حاصل ایتمشلر اسلامی عام خیبرده در فتح خیبرده دخی نبی علیه السلام

ایله حاضر اولوب بعده خدمت با سعادتلرینه اوچ ییل ملازم وصحبت عزت بخشلرینه اولوب
وتحصیل علمه راغب وحفظ کلمات لطیف واحادیث شریفه سنه مواظب اولوب
انجق دفع کرسنگی ایده جک مقدار طعام ایله قانع وراضی اولوب هر نه جانبه که اول حضرت عالی
حرکت ایتسه لر طالع اولوب روی منیرلرینه ناظر اولسه اول دخی ذره مثال اول گنج بی بدله
اولوب دوران ایدردی وکمال ملازمتندن سائر اصحاب حاضر اولمادقلری مواضعده
حاضر اولوب هر دم جمال پر انوارلرینه ناظر اولوردی امام بخاری علیه رحمة الباری انلاردن
روایت ایدرکه دیمشدرکه بن دیدم که یا رسول الله سزدن نیجه اشیا استماع ایدرم
بنه حفظ ایده مزم پس حضرت بیوردیلرکه بردائکی بسط ایله بن دخی بسط ایلدم انلار
دخی نیجه حدیث کثیر بسط ایلدیلر اندن صکره بن حضرتک احادیث شریفه سندن
استماع ایتدوکمی فراموش ایتدم انتهی ابوبکر سمعانی اسحق بن راهویه دن ذکر ایدوب
دیمشدرکه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم احکامده ثابت اولان احادیث
شریفه اوچ بیکدر انجق بش یوز حدیثنک مداری ابو هریره اوزرینه در امام
بخاری ایتدی ابو هریره دن سکز یوز کمسه دن زیاده راوی واردر کیمی صحابه وکیمی تابعی
جمله دن ابن عباس وابن عمر وجابر وانس در وفاتی ایام معاویه ده سنه تسع یاخود
ثمان یاخود سبع وخمسینده مدینه ده یاخود عقیقده در حضرت عمر خلافتی ایامنده
بیلادده شامده وعراقده ذهبده … ایلمشدر وبنیه انلاردندر ابن عمر رضی الله
تعالی عنهما که عبد الله بن عمر بن الخطاب القرشی العدوی در صغرنده والدی ایله بیله مکه ده
اسلامه کلدیلر غزوۀ بدره حاضر اولمادی اما احده حاضر اولمسنده اختلاف ایلدیلر
صحیح بودرکه اول غزواتی خندق در اندن صکره واقع اولان غزواتک جمله سنه
حاضر اولمشدر انلارک والده لری واخی حفصه نک که نبی علیه السلامک زوجه سیدر
والده لری زینب بنت مظعون در هجرتده والدی حضرت عمر ایله بیله مهاجرت
ایلمشدر واصحاب صفه دن اولوب اول فرقۀ سعادت قرین جمله سی برگزیده ایدی جمیله
حلیۀ بهیه سی آدم یعنی گندم گون ایدی مو طال یعنی طویل ایدی مو جعد … یعنی
اوزون صاچلی ولدی که اوموزلرینه ضرب ایلیوردی وشاربی غایت …
قص ایدوب احفا ایدردی وآثارنی تتبع ایدوب … ایدردی وکمیته
مصبغ ایدوب لون اصفر ایله خضاب ایدردی ودخی اهل ورع وعلم وزهد ومعروف اهل
ورتبۀ افراط … شدید التحری وکثیر الاحتیاط ایدی جابر بن عبد الله ایتدی بزدن هر
بر قدر درکه الا که دنیایه میل ایتدوب ودنیا انا میل ایتمشدر مگر عمر ایله اوغلی عبد الله دن بلید
ودخی میمون بن مهران ایتدی بن ابن عمردن اورع وابن عباسدن اعلم کورمدم وعبادت
بغایت ده … جامع ده اکا فوقیت … ایدر محمد بن سیرین روایت ایلمشدر
ابن عمر اکثر جامع ایله صومنی افطار ایدردی وهر کیمسه که مالندن بر نسنه بیجیه ومجهت زیاده

درحال آنی رضاء ملک المتعال تصدق ایدردی امام نافع ایتدی ابن عمر بیک انسان
اعتاق ایتمیجه تسلیم روح وروان ایتمدی … اولوردی دیکه برایکی … ایدردی که انده بر قطره
لحم تناول ایتمزایدی الا که مسافر اوله یاخود رمضان اوله … عبد الله نک ایکی
ولادتی نزول وحی دن بر سنه مقدم ایدی وفاتی سنه ثلث وسبعینده مکه ده
اولدی ابن زبیرک قتلندن اوچ ای یاخود التی ای صکره اولمشدر وفاتی کوننده سنی
سکسن درت یاخود سکسن آلتی ییل ایدی وحضرتدن صلی الله تعالی علیه وسلم بیک التی یوز حدیث
روایت ایدوب نبی علیه السلام ایله طقوز غزایه حاضر اولوب بعده دخی غزا ایلمشدر
وانلردن دخی خلق کثیر روایت ایلمشدر وبنیه انلاردندر جابر بن عبد الله بن عمرو بن حرام
نبی سلمة الانصاری دندر وصحابه کرامک مشاهیرندن واکثار روایت ایدنلردندر کندوسی
ووالدی وایکی خاله سی بیعت عقبه یه حاضر اولمشلردر کندوسی غزوۀ بدره وبدردن صکره
نبی علیه السلام ایله بیله اون سکز غزوه یه حاضر اولمشدر کنیتی ابو عبد الله یاخود ابو عبد الرحمن
… ومشاهیر حلقه سی مکه ده … اولان نبی اسلم … آنی مجاورت ایدوب آخر
عمرنده بصری مکفوف اولمشدر والدی احدده شهید اولوب وفات ایتدکده اوزرینه طقوز
کبیره وطقوز بنات ترک ایلدیلر جمله سی آنک عیالنده اولوب مهمات امورلرینه مدار کار ایدردی
ودخی یوم خندقده حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ضیافت ایدوب … یعنی
… طعامه الطاف … ایلمشدر بونلاردن ماعدا اشیای
کثیره واخبار شهیره سی واردر وفاتی مدینه ده سنه اربع یاخود سبع وسبعینده یاخود ثمان
وسبعینده در حضرت … درت سنه در … اوزرینه ابان بن
عثمان که والی مدینه ایدی حاضر اولوب نمازینی اول قیلدی … مدینۀ منوره ده صحابه دن
اهل عقبه دن آخر وفات ایدن جابر ایدی وبنیه انلاردندر ابو موسی الاشعری وآنک
احوالی … ذکر اولنمشدر وبنیه انلاردندر عبد الله بن عمرو بن العاص انلاردن دخی …
قصص واخبار متعلق … واردر … عبد الله بن عمرو بن العاص السهمی القرشیدر
والدندن اول اسلامه کلدی والدی اندن اول اوچ ییل یاخود اون ایکی ییل … ییل
بیوک ایدی عالم وعابد وحافظ ایدی نیجه کتابلر قراءت ایدوب … حدیث شریفی
کتابت ایتمکه استیذان ایدوب انلار دخی اذن ویردیلر کنیتی ابو محمد یاخود ابو نصیر یاخود
ابو عبد الرحمن ایدی والده سی ریطه بنت منبه بن الحجاج در وفاتی لیالی حره ده سنه ثلث وستینده
یاخود خمس وستین یاخود سبع وستینده یاخود … وسبعینده …
بعضلر مصرده بعضلر طائفده دیمشلردر حضرت رسول الله دن صلی الله علیه وسلم بیک مثل
حفظ ایتمش ایدی … نهارده صائم ولیلده قائم ایدی … ایدوب واما
بکا ایدردی تا که کوزلرینه … عارض اولدی مؤلف علیه الرحمة بیوردیلرکه … عنک
… فساده دن یعلی بن عطا … والده سندن روایت ایدردی که عبد الله بن عمر …

کل شلبوب آنه استعمال ایدردی و بونلار شول عبادله اربعه دنکه آخر عهد صحابه کبار ده اولوب
انلار اوزرینه استفاده ایجون احتیاج واقع اولدی که انلار عبد الله بن عباس و عبد الله بن عمر و عبد الله بن الزبیر
اما عبد الله بن مسعود بونلاردن معدود اولمادی زیرا انک موتی مقدم و شیوخ صحابه دن
ایدی و دخی عبد الله بن عمرو که عمرو بن العاصک اوغلیدر وجهی عمر و بنت عبد الله بن عباس ایدی
اندن افضل محمد ولادت ایدب محمد دل شعیب شعیب دل عمرو ظهور ایلدی که روایات عمر
شعیبک باباسندن یعنی محمددن انک دخی جددن یعنی عبد الله دن روایتی صحیفه سنک
مداری انک اوزرینه دور و دخی معلوم اوله که عبادله دن مراد محدثین قتنده مشهوری فریم
ایتدوکلردر اما فقهاء قتنده عبد الله بن مسعود و عبد الله بن عمر و عبد الله بن عباس و عبد الله بن
الزبیر فقهاء قتنده انلاردن دکلدر و حال عبد الله بن عباس و عبد الله بن عمر ایکی فریق
میاننده بالاتفاق عبادله دندر اما محدثین عبد الله بن الزبیری انلار ایله بیله عد ایدرلر و
فقهاء عبد الله بن مسعودی عد ایدوب عبد الله بن الزبیری عد ایتمزلر امدی بو فائده یی
حفظ ایله که نیجه مواضعده نفع و اندن اسکال نفع بتن اولمسی ظاهر و معلوم در امدی صحابه
اوائل مفسرینک طبقاتی معلوم اولدی طبقات تابعینی دخی ذکر ایده لم انلارک بعضی
اصحاب ابن عباسدر که انلار علماء مکه دندر انلارک اجلهسی مجاهد بن جبردر و انلر دندر حضرت
مجاهد که قرآن عظیمی حضرت ابن عباس علیهما رضوان ملک الناس اوزرینه اوتوز کره عرض
ایلدم دیر بونلاردندر بونلارک ترجمه سی زمره قراءده بیان اولنوب معلوم اولمشدر
و بونلاردندر سعید بن جبیر انک ترجمه سی دخی بیلنمشدر سفیان ثوری ایتدی
تفسیری دورت کمسه دن اخذ ایدک سعید بن جبیردن و مجاهد و عکرمه و ضحاکدن و قتاده
ایتدی اعلم تابعین دورت کمسه در مناسکده اعلم عطاء بن رباحدر و تفسیرده اعلم سعید بن جبیر
و سیرده اعلم عکرمه در و حلال و حرامده اعلم حسندر و بونلاردندر عکرمه انک دخی
ترجمه سی بیلنمشدر و بو عکرمه حضرت ابن عباسک مولی سیدر شعبی ایتدی کتاب الله ده
عکرمه دن اعلم کمسه قالمامشدر و دخی عکرمه ایتدی بن شو که قرآنده وار اولان خبر و بیوردم
الله اول ابن عباسدن ایشتدم و دخی دیمشدر که حضرت ابن عباس بنم آیاغمه کبل قیدی و
تعلیم و ضبط ایدردی و بکا قرآن و سنتی تعلیم ایدردی و بونلاردندر طاوس بن
کیسان و عطاء بن ابی رباح که اصحاب ابن عباسدندر و دیرلر و بونلارک غیری دخی وار
تابعین بعضی دخی اصحاب ابن مسعوددرکه انلار علماء کوفه دندر انلارک تفصیلی قراء ترجمه
اولنمشدر و بونلاردندر تابعین دندر اصحاب زید بن اسلم که عبد الرحمن بن زید بن اسلم و مالک
زید بن اسلم ذکر اولنمشدر مالک بن انس دخی طبقات فقهاده ذکر اولنمشدر
و بونلاردندر تابعین دندر حسن بصری و عطاء بن ابی رباح و عطاء بن ابی میسرة الخراسانی و محمد بن
کعب القرظی و ابو العالیه و ضحاک بن مزاحم و عطیة العوفی و قتاده و زید بن اسلم و مره
الهمدانی و ابو مالک و الربیع بن انس و عبد الرحمن بن زید بن اسلم و سدی و بونلارک

بعضی مقدما ذکر اولنوب معلوم اولمشدر اما مذکور اولمیانلرک ترجمه سی عطاء بن میسره الخراسانی
ابو عثمان در اصل بلخ دندر هر شب تا بروز طلوع مهر عالم افروزه دکین احیا ایدردی
و دخی دیرایدی که نفسده اعمالدن زیاده وثوق و اعتمادم نشر علم ایتدوکمدر اما محمد بن
کعب القرظی که کنیه سی ابو حمزه یا ابو عبد الله در اول دخی تابعی در و حضرت صلی الله علیه
وسلم حیاتنده ولادت ایلمشدر بعضلر حضرتی کورمشدر دیمشلردر سنه اربعین ده
کوفه یه نزول ایدوب مدینه یه رجوع و قفول ایلدی فضاله بن عبید دن و حضرت
عائشه دن و ابی هریره و بونلارک غیریدن روایت ایلمشدر اندن دخی ابن المنکدر
و یزید ابن الهاد و الولید بن کثیر و بعض خلق دخی روایت ایلمشلردر عون بن عبد الله
ایتدی تأویل قرآنی قرظی دن اعلم بر کمسه کورمدم مسجده نقل قصه ایدرکن کندوسنک
و اصحابنک اوزرینه سقف دوشوب جمله سی وفات ایتدیلر سنه ثمان و مائه
یا خود سبع عشره یا خود عشرین و مائه ده اما ابو العالیه که رفیع بن مهران ابو العالیه
الریاحی در که مولا اریدر و بصری در کبار تابعین دندر نبی علیه السلام دن ایکی
ییل صکره اسلامه کلدی و حضرت ابی بکره داخل اولوب و حضرت عمرک خلفنده نماز
قیلدی و دخی حضرت علی دن و ابی دن و ابن عباسدن و زید بن ثابت دن
روایت ایلدی و اندن دخی عاصم الاحول و غیری روایت ایلدیلر حفصه بنت
سیرین ایتدی ابو العالیه دن ایشتدم که قرآنی حضرت عمر اوزرینه اوچ کره قراءت
ایلدم دیمشدر و حضرتک نماز شریفنی ادراک ایلمشدر و وفاتی سنه تسعین ده در
ابو بکر بن ابی داود ایتدی صحابه کرام علیهم رضوان ذی الجلال والاکرام دن صکره قرآن
عظیمی ابو العالیه دن اعلم کمسه یوقدر بعده سعید بن جبیردر بعده سدی بعده ثوری
و ابو العالیه غایت ایله فرح و لطیفه کوی و اکثر کلمات مزاح کندوسنه خوی ایدی
برکون ذکر یعنی غایت خرده لرینی کیوزدانه سی بر دانه شعیر و نیجه درهم
سؤال ایلدیلر اول دخی انلارک بر نیجه سنی جمع ایدوب عسکریه تعجب عاقلدر
دیوب جوابسز قبلی ایدوب واز ضحک ایلدی اما عطیه العوفی انلار عطیه بن سعد بن
جناده العوفی ابو الحسن الجدلی الکوفی در حضرت ابو هریره دن و ابن عباسدن
و بونلارک غیریدن روایت ایلمشدر تکلم ایتدی وفاتی سنه احدی عشره
و مائه ده در اما قتاده انلار ابن دعامه السدوسی الاعمی الحافظ در کنیه سی ابو الخطاب
بکر بن عبد الله المزنی ایتدی بر کمسه اهل زمانک احفظنه نظر ایتمک ایسته قتاده یه
نظر ایلسون بر کمسه کورمدک که اول قتاده دن احفظ اوله و دخی قتاده ایتدی
بنم کوشم بر کلام و اصل اولمامشدر که الا انی القلب حفظ ایلمشدر و دخی دیمشدر که قتاده
علی ایمان قول مقبول خدای ذو الطول اولمازدی اما اول کمسه که علمنده احسان ایلمسه انک
قولی مقبول ملک یزدان اولور و دخی حضرت قتاده عبد الله بن سرجس دن و انسدن

وبو نلارک غیری خلقدن روایت ایلمشدر ازن دخی ایوب وشعبه وابو عوانه وغیریلر روایت
ایلمشلردر وفاتی سنه سبع عشره ومائه ده در اما مرة الهمدانی

اما ابو مالک

اما ربیع بن انس اهل بصره دن بنی بکر بن وائل دن ایدی ابن عمر و جابر و انس بن
مالک ملاقی اولمشدر و حجاج زماننده انلرکن هارب اولوب مرو نام قصبه یه گلوب برقریه ده
ساکن اولدی بعده دولت بنی العباس ظهور ایتدکده خراساندن طلب اولنوب اول دخی
غیبته یه گیدوب اوتوز سال اناده عبدالله بن المبارک کاواصل اولوب اخفا اوزره ایکن انلردن
حدیث سماع ایلدی وبعده عبد الله ویرایدیکه مابستر یه بکذا وکذا النبی اسماه یحیی

ربیعک وفاتی ابو جعفرک خلافتی زماننده در ابو جعفر سنه ست واربعین ومائه ده خلیفه اولدی
مدت خلافتی یگرمی ایکی سال اولمشدر اما عبد الرحمن بن زید بن اسلم المدنی انلار والدندن
وابن المنکدردن روایت ایتمشدر وانلردن دخی قتیبه وهشام وغیریلر روایت ایدیلر
اما علما انلرک تضعیف ایتمشلردر وفاتی سنه اثنتین وثمانین ومائه ده در اما سنید
بوندن معلوم اولمادی

بو طبقه دن حکیم وبعض کتب تفاسیر تالیف اولنمشدر که جامع اقوال صحابه و تابعیندر تفسیر ابن
عیینه گبی وتفاسیر وکیع بن الجراح ویزید بن هارون وعبد الرزاق وآدم بن ابی ایاس واسحق بن
راهویه وروح بن عباده وعبد بن حمید وابو بکر بن ابی شیبه گبی و تفسیر بونلارک اسنادی دخی
اما سفیان بن عیینه انلار ابن ابی عمران میمون الهلالیدرکه مولاهمدر ابو محمد الکوفی ثم المکی
دیرلر امام مشهوردر ولادتی کوفه ده سنه سبع ومائه شعبانی منتصفنده در امام عالم وثبت
وحجت وزاهد وورع ایدی حدیث وروایتنک صحیحی اوزره اجماع اولنمشدر زهریدن و
خلقدن دخی سماع ایتمشدر انلردن دخی اعمش وثوری وشعبه وشافعی واحمد وخلق
کثیر روایت ایتمشلردر ایدی اگر مالک وسفیان اولماسه حجازده علم ذاهب واثار
واحادیث واخبار غائب اولوردی وفاتی مکه ده سنه ثمان وتسعین ومائه ده جمادی الاول
گونده واولیسیده مدفون اولمشدر مدت عمرنده یتمش حج ایلمشدر وبعضلر سکسن
دیمشلردر اما وکیع بن الجراح الکوفی انلار قیس عیلاندندر بعضلر اصلی نیسابور قریه لرندن
بر قریه دندر دیمشلردر هشام بن عروه واوزاعی وثوری دن وغیریلردن سماع ایتمشدر
انلردن دخی عبد الله بن المبارک واحمد بن حنبل ویحیی بن معین وعلی بن المدینی وبونلردن خلق
کثیر دخی روایت ایتمشدر بغداده گلوب انده حدیث ایلمشدر وبونلار مشایخ حدیثک
ثقاتندندر که حدیثلری مقبول ایدی وقولاری مرجوع الیها در فقها واقوال علما واخبار دن
قول ابی حنیفه یه اختیار ایدردی وامام ابی حنیفه دن بالذات اشیای کثیره استماع ایلمشدر ولادتی
سنه تسع وعشرین ومائه ده در وفاتی سنه سبع وتسعین ومائه ده یوم عاشوراده در اما

شعبة بن الحجاج انلار ابن ورد ودر کنیتی ابو بسطام در
ثوری دن اول سماع ایتمش ایدی وفاتی بصره ده سنه ستین ومائه ده در مدت عمری
یتمش یدی سال ایدی و دخی دیرلر ایدیکه واسط بن شعوره زیاده صالح مرشده اولان
اگر بن الربیع السبعم چنونب سیزه تکلم ایدرم و اگر شیر دخی اللهی ایستسکوز بکا تکلم ایدرو کوز
جاهز دخی ایسترسز وذکر ایدکوروز یعنی شعر روایتنده وبال وخطادن سلامتم
زیاده در حدیث روایتندن زیرا روایت حدیث خالصا لوجه الله وطلبا لمرضاة
الله اولمق گرکدر اگر اویله اولمایوب بلکه سمعه وریا ونخیل نام وصیت وحصول
وبال عظیم واکثر وخیم در بزده ایسه اخلاص نیت وصدق طویت بعید در زیرا بن
طالب رنگهای ضدادن الیم سائر خلقدن جدا اولوب اختیار کوشه عزلت و ترجیح
کنج خلوت ایدردم سیز دخی اگر رجالی چوبان اولسکوز آه ضداده بوبان اولوب
یتیم ماندکه ایدیکوز اول تقدیرجه روایت حدیثدن الیسه روایت شعرده وبال اصیف
زیاده در زیرا شعرده بو ذکر اولنان غائله حاصل دکلدر وبلکه در اما یزید بن هارون السلمی
مولاهمدر واسطیدر بجماعتدن روایت ایلمشدر انلردن دخی احمد بن حنبل وعلی بن
المدینی وبونلارک غیری روایت ایلمشلردر بغداده قدوم ایدوب انده حدیث ایدوب
بعده واسطه عود ایدوب انده وفات ایلدی ولادتی سنه ثمانی عشره ومائه ده در
ابن المدینی ایتدی که بن ابن هارون دن احفظ کمسه کورمدم حدیثی عالم وحافظ وثقه
وزاهد وعابد ایدی وفاتی سنه ست ومائتین ده واقع اولمشدر اما عبد الرزاق بن
همام که ابو بکر ابله کنیتی واحد اعلام در ابن جریج دن ومعمردن وغیریلردن روایت
ایلمشدر انلردن دخی احمد واسحق وزهری روایت ایلمشلردر وبعض کتب تصنیف ایلمشدر
وفاتی سنه احدی عشره ومائتین ده در مدت عمری سکسن بش سال ایدی اما آدم بن
ابی ایاس که آدم عسقلانی در اهل مرو دندر بغداده طلب حدیث ایدوب شعبه دن
سماع کثیر ایلمشدر بعده انلردن انتقال ایدوب عسقلانه نزول ایلیوب انده سنه عشرین
ومائتین ده وفات ایلدی سکسن سال حیاتنده ورات ایدی ودخی فضیل الفاء ایدیلر اما اسحق بن
راهویه که ابو یعقوب اسحق بن ابراهیم الحنظلیدرکه ابن راهویه ایله مشهوردر احبار ارکان سلفدن
وعلماء اعلام الدین در وجامع میانه الحدیث والفقه والاتقان والحفظ والصدق والورع
ایمان ایدردی طلب علم ده طواف بلاد وامصار واختیار مشاق اسفار ایدوب خراسان
عراق وحجاز ویمن وشام وبلاده وارب مرو ده یرلشوب بغداده گلوب بعده نیسابورده توطن
ایدوب انده سنه ثمان وثلثین ومائتین ده وفات ایلدی مدت عمری یتمش یدی
سنه ایدی فضلای اکثر من الحفاظ در سفیان بن عیینه ووکیع دن وائمه دن جمع
کثیردن سماع ایلمشدر انلردن دخی بخاری ومسلم وترمذی وائمه اعلام دن جماعت کثیره روایت
ایلمشلردر اما روح بن عباده اما عبد بن حمید

واما ابو بكر بن ابي شيبه … ودخی علوم اولاکه بو طبقه‌دن صکره
بر طبقه دخی واردر که عبد الرزاق و مفضل و علي بن ابي طلحه و غیرلر انلردندر و بعدهم ابن جرير
طبقه‌لردر و تفاسیرده انلرك كتابلری اجل و اعظم تفاسیردر بعده ابن ابي حاتم و ابن ماجه و حاكم
و ابن مردویه و ابو الشيخ ابن حبان و ابن المنذردر و غیرلر دخی اما عبد الرزاق بن همام
کنیه‌سی ابو بكردر احد اعلامدر ابن جريجدن و معمردن و غیرلردن روایت ایلمشدر و آندن دخی
احمد و اسحق و زهری روایت ایلمشلردر و بعض کتب دخی تصنیف ایلمشدر و وفاتی سنه
احدی عشره و مائتینده‌در مدت عمری سکسان بش ییلدر اما مفضل کی اول …
محمد الاصبهانی ابو القاسم الراغبدر صاحب مصنفاتدر ظهوری اوائل مائه خامسه‌ده‌در
مؤلفاتندندر مفردات القرآن و افانین البلاغه و کتاب المحاضرات …
تصنیفنه واقف اولمشدر دیدی مؤلف اصل مترجم مرحوم والد ماجد علیه الرحمه بیوررلر که
بن بو کتابنه دخی واقف اولدم که تفصیل النشأتین ایلمشدر و بر کتاب لطیفدر که
وادیسنده … و فوائد شرعیه‌یه جامع کتاب بو قدر و دخی کتاب الذریعه
فی محاسن الشریعه و کتاب الاخلاق دخی تألیف ایلمشدر جمله‌سی بر مرتبه نهایت حسنه بالغدر که
… علمای اعلام هر مرتبه تحریک اقدام و جد و اقدام ایدرب بو یاله …
کما هو حقه اداسی امکان یوقدر و دخی سیوطی … بو بیانی که
امام راغب مذهب … تا که شیخ
بدر الدین الزرکشی‌نك خطی ایله کوردم ابن عبد السلام … کتاب القواعد
الصغری … امام فخر الدین الرازی … اصول دین
تأسیس التقدیس نام کتابنده … ابو القاسم الراغب …
… سیوطی ایتدی …
… امام فخر الدین الرازی … اما محمد بن
… اما ابن جریر … محمد بن
جریر بن یزید ابو جعفر الطبری الآملی البغدادی در که احد اعلام و صاحب تفسیر و تاریخ و تصانیف
عظامدر ولادتی آمل طبرستانده سنه اربع و عشرین و مائتینده‌در … ایکن
طلب علم ایچون رحلت و مشایخ کثیره‌دن قراءت ایدرب …
… خطیب ایتدی … اکثر امور … حکم اولنوردی
… جمع ایلمشدی اهل عصرندن …
اولمامشدر و دخی حافظ کلام مجید و قرآنه عارف … و احکام قرآنده
فقیه و … عالم … ناسخ و منسوخنده
سالك … اقوال صحابه و تابعینه عارف … واقف ایدی

و کتاب تهذیب الآثار آنوك مؤلفاتندندر و اتمام ایدمدی و آنوك فضلی کورلمشدر
لکن اتمامی میسر اولمامشدر آندن ماعدا اصول فقه و فروعده کتب کثیره‌سی واردر و اقوال فقهادن
بعضنی اختیار ایدرب نیجه مسائلده متفرد اولمشدر که آنلری حفظ ایلمشلردر و دخی ابو محمد عبد الله بن
احمد الفرغانی که اصحاب ابن جریردندر دیمشدر که ابن جریرك تلامذه‌سندن بر قوم
آنوك ابتداء بلوغندن زمان وفاتنه دکین مرور ایدن ایاملری حساب ایدرب بعده
مصنفاتنك اوراقنی مدت مزبوره‌یه تقسیم ایلدیلر هر روزه … اول …
دوشمشدر و دخی ابو حامد الاسفراینی امام شافعیه‌در ایدی اکر بر کمسنه تحصیل تفسیر ابن جریر ایچون
… ولایت چینه رحلت ایلسه کثیر دکلدر ابن جریرك وفاتی سنه عشر و ثلثمائه‌ده
بوندن ماعدا طبقه مزبوره‌ده ذکر اولنان علما جمله‌سی معروفلردر بونلردن صکره بر طبقه
دخی تفاسیر تصنیفنه … و اول حضرت … ایله جناب رسالت پناهه … انتساب
ایلیوب اسانیدی محذوف و فوائد ایله مشحون تفاسیر تألیف ایدرب …
… لطائف جمیع ایله اظهار براعت و … ابو اسحق الزجاج و ابو علی
الفارسی کبی اما ابو بکر النقاش و ابو جعفر النحاس … استدراك
و ابو … در و مکی بن ابی طالب و ابو العباس المهدوی دخی انلرك سنن
اوزره سالکدر … جمله‌سی متقن و … و میدان … مذکورلردر
جزاهم الله تعالی عنا خیر الجزاء اما ابراهیم بن السری بن سهل که … ابو اسحق الزجاجدر خطیب
ایتدی اهل فضل و دین و … حسن الاعتقاد و جمیل المذهب و لطیف
الانتقال ایدی … نحو زجاج ایدرب بعده … فضلادن
اولدی انوك فضلی مرور ایلمشدر اما ابو علی الفارسی اول دخی … و اما
ابو بکر النقاش اول محمد بن حسن بن زیاد بن هارون ابو بکر الموصلی النقاشدر که نزیل
بغداددر و امام … ارباب استعداد و تفسیردن مؤلف کتاب شفاء الصدوردر و مقری
و مفسر مشهوردر ولادتی سنه ست و ستین و مائتینده‌در بعده طواف
بلاد و امصار و سیر بقاع و اقطار ایدرب کتابت حدیث و تقیید سنن و قرآن تفسیرندن
و غیردن نیجه تصنیف حسن ایلمشدر و جمله‌دن کتاب الاشاره فی غریب القرآن و معانیه و دلائل
النبوه و … القرآن … کتابدر اکبر و اوسط و اصغر و کتاب … اول دخی اکبر
و اوسط و اصغردر ایام عمری دخی طویل … نائل مراتب جلیله اولوب …
… و نقولی ظاهر و صدق …
… خطیب ایتدی …
و تفسیرده حافظ و … مصر و شام و جزیره و جبال
خراسان و ما وراء النهرده کتابت و روایت ایلدی اما حدیثنده بعض مناکیر واردر و اسانید
مشهوره ایله … روایت … تفسیر … ذکر ایدرب

انده بر حدیث صحیح بوقدر دیدی و حین سؤال اتدیکلرنده اینک جمله حدیثی منکردر
دارقطنی انلرک ضعیفنی اقتضا ایدر بعض کلام ذکر ایلمشدر ذهبی دخی زیاده مبالغه ایدب
نقاش بوم نه علمی و جلالتی ایلدنده کلدر دیمشدر اکا نا ایدنلرک غبار نذن انجق شیخ دلو
واردر که اول قبوله تزکیه ایلمشدر جزری ایتدی بو خصوصده سکاولنه کلفه در زیرا اول
نقاش ایچون جائز القول و مقبول الشهاده در دیمشدر و دخی دیدی که بن عبد العزیز بن
جعفردن اشتدم دیر ایدی که نقاش قرائت ابن کثیر و ابن عامرده فضلا ایدر دی زیرا اول
ایکی قرائتده اسنادی غلط ایدی و دخی بر فارسی وار ایدی که کتب اجله املا ایدر ایدی و [illegible]
الدارقطنی اندن استملا ایدرب اول دخی اکا املا ایدردی و طلوع ایچون انلرک عدد نجوم
انتقا و انتخاب ایدر دی و مجاهد دخی جانبنده انون حدیث ایلمشدر و اما احمد [illegible] که
خوشکه دیمشدر که بن جابر بن [illegible] اشتدم دیر ایدی که بن دمشقدن خروج ایلدم شیوخ
حالده کی نحیف [illegible] فارغ اولمش ایدم بعینه و کالت ایلمش ایدی ناکاه بر جا فلا [illegible]
ایچلرنده ابو بکر نقاش ایله کلوب الله در غریف وار ایدی بکا [illegible] و لدقده ورحال
سؤال ایدرب بن دخی رواتی ایلدی دیدم نقاش دخی بنده دوتوب کندی ایچنده [illegible]
قرائت ایلدم دیر ایدی بو کلامک اصلی یوقدر زیرا سامری ضعیف در و دخی ابو الحسن بن
الفضل القطان ایتدی بن نقاشک حاضر اولدم نفسنه جواب ایدردی یعنی حالت نزعده ایدی
سنه احدی و خمسین یا خود اثنتین و خمسین یا خود خمسین و ثلثمائه شوالنک [illegible] بن
شفقتی تحریک ایتکین روح ایدرب بعده صدای بلند آواز ایله تنزل ایدرب [illegible]
اوج دفعه تردید ایدرب بعده روحی خروج ایلدی و اما ابو جعفر النحاس اول احمد بن محمد بن
اسمعیل بن یونس المرادی النحاس النحوی المصری در فضلادن ایدی نجه تصانیف مفیده سی
واردر جمله دن تفسیر القرآن الکریم و کتاب اعراب القرآن و کتاب الناسخ و المنسوخ و کتاب التفاحه
والکافی که ترکیبی دخی نحو در و تفسیر ابیات سیبویه بر کتاب لطیفدر که مثلی مسبوق الیه
دکلدر و کتاب ادب الکتاب و کتاب المعانی و شرح المعلقات السبع و طبقات الشعرا و بونلرک غیری
اوله عبد الرحمن النسائی دن روایت ایلمشدر و نحوی ابو الحسن علی بن
سلیمان الاخفش دن و ابو اسحق الزجاج دن و ابن الانباری دن و نفطویه دن و اعیان
ادبادن اخذ ایلمشدر مصر دن ادباده اواخر تحمیل ایدرب کمال ایلمشدر و نفعمنده
خساست نفسنه تقتیر و دنائت اوزره ایدی و ... که بر عمامه نیجه ابر کمال سفح و عمادن
اوج پاره ایدرب اوج عمامه ایدردی و خوانی کندو تحمیل شرط الکمال اجرا ایدردی و بهر زمانده
اهل مروت و مراجعت و انواع و ثقت ایدردی و تشنیع ظهور اتدی امیدن اقنا علم طلبه سی غیبت
شعبه سی وار ایدی اول سببدن شرح باب عاده علوم ایدرب بایند و خلق کثیر انتفاع اندن
اخذ علم و انتفاع ایدر ایدی و فاتی مصرده سکسنان یا خود سبع و ثلثین و ثلثمائه ذی الحجه سندن
بشنجی کون حرور ایدرکن بوم سنده سبب و فاتی دخی برکون مصرده کنار نیلده اولان

مقیاسک درجلری اوزره جالس ایدی و نیلک ازدیادی ایامی ایدی اشعار عروض دن
بر شی قاعده عروض اوزره تقطیع ایله تنجید خاطر ایدرکن ناکاه عوامدن بر شخص حاضر ایدی
انی کوروب بو بر ساحردر انجق سحر ایدی نیل ده ازدیاد اولمایوب بر سنک ایله سعی غلا
و قحطی علیا ولمقدر دیو فکر فاسد و رای کاسد ایدرب آیاغی ایله تحریک ایدرب نیله دوشوب
بعد خبری معلوم اولمایوب غائب اولدی نحاس نحاس نسبتی در و اما مکی بن ابی طالب
حموش بن محمد بن مختار ابو محمد القیسی النحوی المقری در که صاحب الاعراب در و لادتی
سنه خمس و خمسین و ثلثمائه شعبانده در و اصلی قیروانده در قرطبه ده ساکن اولمشدر مکه ده
و مصرده ابو الطیب عبد المنعم بن غلبون دن استماع ایدرب اندن قرائت قرآن ایلمشدر
علوم قرآن ده متبحر و بکی نظر و فهم خوب و حسن خلق ده مضبوط و مشهور و کبیر و دینی قوی
و عقلی جید و تالیفی کثیر و قرآنه تجوید ایدی جامع قرطبه ده خطیب اولوب مجلس قراءده
نفسدر الحنیش ایدی و نا نجه طالب انتفاع و علومندن انتفاع ایدرب بین الناس
اسمی عظیم و مذکور و اجابت دعا و صلاح ایله مشهور اولمش ایدی بر شخص خفیف
موذی اکا مسلط اولوب هر بار که خطبه ایچون منبره صعود ایلسه مواجهه سنده تعلق ایدرب
سقطاتنی احصا و انواع اذیت و جفا ایدر دی مکی دخی خطبه سنده اکثر توقف
ایدر دی آخر الامر بر کون جانب کارا ایدرب باختیار اللهم اکفینه اللهم اکفینه دیو بر دعا
ایلیوب اول آن بر دعا بران اولوب اجابت مصرف الجانب نیزدان ایدرب
مقعد اولوب بعده جامعه داخل اولمادی مکینک مؤلفاتندندر اعراب القرآن
و قرآتدن کتاب الموجز و بنه قرآتدن تبصره و کتاب الهدایه فی الوقف علی کلا و قرآتدن
اشیای کثیره سی دخی واردر و فاتی سنه سبع و ثلثین و اربعمائه محرم
و اما ابو العباس المهدوی احمد بن عمار بن ابی العباس الامام ابو العباس المهدوی
درکه معروف اولان قهدیه یه منسوب در استاد مشهوردر بلاد اندلسه رحلت ایدرب
محمد بن سفیان دن و والده سی طرفندن جدی مهدی بن ابراهیم دن و ابو الحسن احمد بن
محمد القنطری دن مکه ده قرائت ایلدی کما قال الحافظ ابو عبد الله الذهبی ذکر ایلدکه ابی احمد بن
محمد البابلی دن دخی قرائت تحصیل ایلدی بعض کتب نفیسه دخی تالیف ایلمشدر جمله دن بر
مشهوری و الهدایه فی القراآت السبع که قسطلانینک باب استعاذه ده ذکر ایتدیکی کتاب
اندن دخی بر جماعت قرائت ایلمشدر ذهبی ایتدی که وفاتی سنه نیف و ثلثین و اربعمائه
حدوده در انجق معلوم اولا که طریق مذکور طریقه سلفدر که تفسیری کاتب احمد اوله بر
نقل طریقی ایله ایراد و انکاریان معنای مراد ایده لر بعده اسانید صحیحه و طرق متعدده
مرحله ایله بعده متاخرین دن برطائفه دخی تفسیر دن بعض کتب تالیف ایدرب اسانید ده
اختصار ایدرب احتصار اخبار ایدرب اقوالی ناقصه و منقول انجه اخبار ایلدیلر اول سببدن
دخول دخیل و التباس صحیح و علیل لازم کلوب بعده بر ورتبه وار دیکه هر کس بر قول

شیوع ایلیه کذی ایراد و هر کس که خاطرینه بر نسنه خطور ایلیه انکا اعتماد ایدرب تجدید منی
خلف سلفدن نقل ایدرب بو یله ظن ایدرلر ایدی که اول منقوله کلامک بر اصلی اوله
اول جماعه سلف صالحیندن وارد اولان اقوال ضبط و تحریره عدم تقید و مبالات
و بو بابده قدره کفایه ایدوکنه ترک التفات ایتمکله اقوال صحیحه و غیر صحیحه مخلوط اولوب روایات
اسانیدی غیر مضبوط اولمشدر مثلا سیوطی ایتدیکی حق تعالی نک غیر المغضوب علیهم و لا الضالین
قولنده بن اون قول کوردم مع هذا بو معاهده نبی علیه السلام دن و جمیع صحابه و تابعین
و تبع تابعیندن وارد اولان یهود و نصاری نک تعبیری دکلدر حتی ابن ابی حاتم بیح
بو خصوصده اصلا اختلاف یوقدر اسلاف ما بینده اختلاف بلیورم دیمشدر بونلاردن
صکره بر قوم دخی تصنیف ایتمشلردر که علومدن بر علمده بارع و متفرد و تحصیلنده
فارغ و متجرد اولوب کتابنی طبیعته غالب اولان فنون ایله مشحون ایدرب مهارت اولان
اوزره اقتصار و سائرینه عدم تعرض ایله اختصار ایتمشلردر حال بوکه قرآن عظیم حضرت رب
ذی الجلالدن ایچی اول علام الغیوب انزال ایتمشدر مع هذا بر مقتضای کریمه تبیانا
لکل شیء جامع علوم اولین و آخرین و منبع معارف و اسرار رب العالمین در حتی
اولانلری کورسن انوک همتی و غرضی ایچی ابواب و انواعه اولان وجوه تحمله
… و کلو بعید ایله تکثیر ایله تغلیط طلاب ایتکدر و دخی نحوک قواعد و مسائلنی
نقل و فروع و خلافیاتنی ذکر ایتکدر زجاج کبی و دخی واحدی بسیطده و ابو حیان کبی
بحر … ده … و کمی بونلارک ترجمه لرینی بیلمش ایدیلر و اخباری اولانلری کورسن
انوک شغلی بو قدر الا قصص و لو استغفار و اخبار سلفی تحفص و استقصا در
کرک صحیح اولسون کرک باطل امام ثعلبی دخی انلاردن در و اول دخی بو روز ایلمشدر
فقیه دخی آز قالور که تفسیرینده جمیع فقهای سرد و ایراد ایلیه بلکه آیه اصلا تعلقی اولمیان
اوده فروع فقهیه یه ادله استطراد طریقی ایله ذکر ایلیه و ادله مخالفیندن
جواب تصدی ایدرب مذهب تعدی ایلیه مثلا قرطبی کبی که اول محمد بن احمد بن یوسف ابو
عبدالله الانصاری القرطبی المالکی در امام عالم و فقیه و مفسر و محدث و متقی و زاهد در …
سنه خمسین و ستمائه دن صکره … لامیه و رائیه قصیده لری امام …
و اورات … و فضلادن بخیه جماعتدن دخی قرائت ایدرب …
صکره مدرسه فاضلیه ده اقراء ایچون مجلس ایلدی …
ایلدیلر … حج ایدرب … مدینه منوره ده … و دخی …
العام قبول تام بولمش ایدی … و قضاء حقوق …
وار ایدی … مدینه ده … سنه … و ستمائه …
و صاحب علوم عقلیه دخی خصوصا امام فخر الدین تفسیرینی اقوال حکما و فلاسفه و …
علوا ایدیسه بر محلدن خروج و … ایلمشدر … کتابنه ناظر اولانلر … در

انه عدم مطابقتندن تعجب ایدر و ابو حیان بحرده دیمشدر که امام فخر الدین الرازی تفسیرنده
بحر انشبایه کثیره طویله جمع ایتمشدر که علم تفسیرده انلاره احتیاج یوقدر اول سببدن بعض
علما دیمشدر که انده هر شی موجوددر الا التفسیر و کل و مبتدع دخی مقصدی دکلدر
الا آیات قرآنیه یی تحریف و تغییر و مذهب فاسدی اوزره تسویه و تفسیر در حتی
ایلکه هوا اولان فکرینه بر وجه بعید فاسد مانند شکار … لائح و ظاهر اولسه …
صیده مسارعت ایدر … مناسبت اولان احتمالاته … ایدر
بلقینی دن منقولدر که تفسیر کشافده مذهب اعتزالی بعض هوا اصحابک کمال دقت تفتیش دن
صکره مناقیش ایله استخراج ایلدم حق تعالی نک فمن زحزح عن النار و ادخل
الجنه فقد فاز دیدوکی قولنده و ای فوز اعظم من دخول الجنه دیمشدر … سعید
جنته داخل و … نار دن بعید اولمه اول حال فائز اولمشدر و بو سوزله مقصدی
جنته دخولدن اعظم فوز اولور بی دیمشدر مرادی مذهب اعتزال اوزره جنته رؤیت
اولمادوغنا اشارتدر زیرا جنته دخولدن اعظم فوز اولمادوغی رؤیه الله تعالی اولمادوغی لازم
کلور حالبو که … اعظم من کل نعیم در جناب رب متعال زعما لاهل الاعتزال
جمیع طائفه اهل سنته جماعت جنته داخل اولدقده رؤیت دیدار و مشاهده جمال
ایله ضیافت ایدرب … آنه کثیر النوال و المنعم المفضال و طائفه ملاحده
خود کفرلرندن و آیات الهیه ده الحاد و حق تعالی یه انواع افترا ایدرلر و رسول
جاءدن بعض حق تعالی نک حضرت عیسی دن علی نبینا و علیه الصلوة و السلام حکایه
ان هی الا فتنتک قولنده حاشا جبارده رب لرندن الحق بو قدر دیمشدر و بو قول
مردود و صاحب کتاب قوت القلوب اولان ابو طالب مکی حضرتلرینه منسوبدر لکن انک
شانی بو مقوله کلام سخیف مهمل سویلمکدن عظیم و اجل در ظن اولنور که نقل …
و یا خود انلاره غلطه سکره و صادر اولمش … ایکه اثنا سکرده بو نوک امثالی صدوری
اولنمادر … نفی … موسی حقنده دیدوکی کلام … ولکن مسکنی و در
دخی ان اشد بالسوء ان هذا قولنده دیدکی فولتلری کی … تعالی …
الاعتقاد و مدتشال الهدایه والارشاد امری حضرت رسالت پناهک صلی الله تعالی علیه و سلم
ان فی امی قوما یقرؤن القرآن ینثرونه نثر الدقل … و بل … قول
… بو مقوله اصحاب مذاهب باطله و ارباب فساددر … شونلاردر که …
… مختصر علیه و یا خود سلفدن بر نقل مقول علیه اولمادیغی … و … بحول
… ضبط قواعد … محمود بن حمزه الکرمانی تالیف ایتدوکی کتابی … العجائب
العجائب و الغرائب ایله … الواقع … قول … ایتمشدر که …
عجائبی سلفدن … و لانه کوره … جمله اقوال منکره … انلاره اعتماد
… ذکری جائز اولمادیغی … ناسی تعبیر … ذکرا …

بحث وتنقير اولنمایه جلادن کم جسق ده عادن مراد وبسطی وعموبه وعموم ولایت وانبیه وعلی
ولایت جنابیته وسیس ولایت سخبانیته وواقف قدرت مهدی کادر دینلرک قولی
نه کم بوینی ابو مسلم حکایت ایدرب دیمشدرکه بونی ذکر ایتمکدن مراد بو درکه معلوم اوله که
وعلوی علم ایدنلرده دخی نجه احمق وجاهل مطلق کسه لر واردر دینه بو قبیلدندر ودخی
توبه که حق تعالی نک مرج البحرین یلتقیان قولنی تاویل بحرین دن مراد علی وفاطمه در
انلار دن خروج ایدن مرجان حسن وحسین در دیمشلردر دینه بو قبیلدندر امر ده الکلک
معناسی الف ناسده محمدا فبعثه نبیا دیمکدر یعنی حق تعالی محمدا ابا الفت ایدوب لکن نبوت ایله
بعث وارسال ایلدیکا ولا امک معناسی لا ام اجاحدون وانکرده دیمکدر یعنی منکر ایکا کلوم
ایلدیلر وبیمک معناسی ثم جاحدون المنکرون دیمکدر یعنی منکر اولانلر من برساعه مثل اوله لر
دیمکدر مقوم دن ماخوذ اولمق اوزره که برساعت دیمکدر ودینه بو قبیلدندر که بعضیلر ونکم فی القصاص
حیوة قولی تفسیرنده قصاص دن مراد قصص قرآنیه در دیمشلردر و بو مقال بالاخلال الثابته
ایله مجوز انلرک ونکم فی القصص قرآنیه ایله استدلال ایلمشدر لکن کلام بعید وفکر سدید در
زیرا قرآنت مشهوره متواتره یه مخالفدر ودینه بو قبیلدندرکه حق تعالی نک ولکن لیطمئن
قلبی کلام شریفنک تفسیرنده ابن فورک ذکر ایلمشدرکه قلب دن مراد حضرت ابراهیمک
خلیلی اولمایوب بلکه بر صدیقی در که دوستی واردی که آنی کندو دستنک قلبی دیلوکی ایله وصف
ایلمشدر واول تقدیرجه مراد اول صدیق حیاتی مشاهده وتحقیق ایدوب اکمال ایمان ایدن
سکون مطلوب دیمکدر وکرمطنا مراد وجه نور غایت ایله بعید دور ودینه بو قبیلدندر
دینه بو قبیلدندرکه بعضیلر ربنا ولا تحملنا ما لا طاقة لنا به قولی تفسیرنده مراد عشق وحب دیدیلر
انسان انی تحمله طاقت دوردیمشلردر کولی دخی بو قبیل تفسیرلرده حکایت ایلمشدر ودینه
بو قبیلدندر ومن شر غاسق اذا وقب قولنده مراد ذکردر قایم اولدوغی زماننده دینلرک
قولی دخی دینه بو قبیلدندر ایله معاذ نحوی نک قولیکه الذی جعل لکم من الشجر الاخضر نارا
قولی تفسیرنده شجردن مراد حضرت ابراهیم در نوردن مراد حضرت محمد در صلی الله علیه وسلم فاذا
انتم منه توقدون قولنک معناسی دخی سیز انلردن مانند ایقاد نار اقتباس دین ایدرسز الا لوازمه یعنی
دیمکدر ودینه بو قبیلدندر که من ذا الذی یشفع عنده قولی تفسیرنده بعضیلر دیمشلردرکه معناسی
من ذل دیمکدر که ذل دن اولنور دخی اسم اشاره آنلرده ایتمشلر اولا تحقیق
شفادن اولوب جواب من اولدن وع امر اولدوغی دن نفوس با عتبار من امثال کلک
ایمانا لکل صدیق یلقنی به سؤال ایلدیلر برکت دن کرایت شریفه مذکوره ده وجه نور اولور اوزره
تفسیر ایلدیک تفسیری ورب کنه عقلدر ودیدیکا حق تعالی سوره ده ان الذین یلحدون فی
آیاتنا لا یخفون علینا حضرت ابن عباس رضی الله تعالی عنهما بیورمشلردرکه الحاد دن
مراد کلامی غیر موضعنده وضع اولنقدر فرسل یعنی ابو الوفا کلام بزم بودر کفر صریح والحاد
نصیحت ولدی دینلدن ماعدا کال جاهل دن تلقی بر قول غرابی در دیمکدر بوینه قائل اولان شخص جاهل

اسلوب کتابت وقواعد خط دن بی خط وغافل بلکه مجنون غیر عاقل در وباوجود قرآن
عظیمی اقوال فاسده دن استماع ایدوب عزیز ومصاحف شریفه یه نظر ایله استماع ایلمشدر
زیرا اکثر دیدوکی حاشا نیچه دخی اولسه طریق کتابی وجه آخر ایله اولا جانبی ظاهر ومفتر در
ومن لم یجعل الله له نورا فما له من نور اللهم اعصمنا عن الخطاء والزلل فی الاعتقاد والرای
والعمل انتهی اما صوفیه نک قرآن عظیمده بسط ایتدکلری کلام اول تفسیر دکلدر ابن
صلاح فتاوسنده دیمشدرکه امام ابو الحسن واحدی مفسر دکلر روایت بوکیمشدر
دیمشدرکه ابو عبد الرحمن السلمی حقایق التفسیری تصنیف ایلمشدر اکرکه تفسیر در دیو معتقد
ایسه تحقیق کافر اولور و بنده ابن الصلاح ایدرکه اول طائفه دن موثوق به اولانلرده حسن
ظن بودرکه نچه که بو مقوله کلامدن برشی سویلمه لری تفسیر ایتمک بو ذکر ایتمشدر وکلام عزیزی
شرح ایتمک مذهبنه ذاهب اولمامشدر زیرا مراد اولسلری اویله اولیجی مسالک باطنیه علاوه
سالک اولمش اولورلر بلکه مراد اولری قرآن عظیم وارد اولدوغی شی نظیر ذکر ایتمکدر زیرا
النظیر یذکر بالنظیر مسئله سی معلوم صغیر وکبیردر ومع هذا الکاشکی بو مقوله تساهلی ارتکاب
ایتمسکی ولسه لر زیرا انچه قلوب ناسده ایراث ایهام الالتباس ایدر امام نسفی عقائدنده
دیمشدرکه نصوص قرآنیه ظاهرلری اوزره حمل اولنور اندن معناه وتجاوز ایدوب اهل باطن
ادعا ایتدکلری معانیه عدول الحاد ایدوکی مشهود عدول وار در علامه تفتازانی دخی
شرحنده دیمشدرکه ملاحده ویا طایفه باطنیه ایله تسمیه اولندیلر زیرا انلار ادعا ایدرلرکه نصوص
ظاهرلری اوزره دکلدر بلکه انلارک معانی باطنه سی واردرکه انی معلم الا بن معلمی بیلور
و بونلارک بو کلامدن مرادلری بالکلیه نفی شریعت در ودخی دیمشدرکه اما
بعض محققین ذاهب اولدوغی که نصوص ظواهری اوزره در ومع هذا انلار ده ارباب
سلوکه منکشف اولور نیچه دقائقه اشارات خفیه واردرکه تطبیقی ولنسبه ظاهر الحمله
تطبیق وتوفیق ممکن در امر اول مقوله لرک ایقان وعرفان وحسن ایماندندر امام غزالی
بعض رسالنده دیمشدرکه تحقیق آنک ظهری وبطنی ومحقق نک مطلعی وار در امری
اندن انجق ظواهر اقتصار ایدن ارباب معقول قصار انظار حشویه در اما انلارکه باطنی اوزره
اقتصار ایلیه انکار باطنیه در وبو ایکی طائفه نک هر بری عالمک جمیع ایله نظر اولوب
عقلاری قاصردر زیرا ایلدیلرکه هر عالمک باطنی وهر عالم جسمانی نک بر عالم روحانیسی وار در
وانسان دخی اولظاهر وباطندن ترکیب در زیرا بدن انسانی ایله عالم جسمانی دیمکدر وروح لطیفه ایله
عالم روحانی دیمکدر و قرآن ایکی نشأه ده بیله تحمل انسان ایچون نازل اولدی جمیع برینک
بیان وتفصیل واضلال ایتمشدر پس احد طرفی تحصیل اوزره اقتصار انسان اولانه نقصان مضادر
بلکه اصل کمال مهما امکن کلاهما کلینه دخی حمل ایتمکدر والا فی دکلدرکه بر جانبی تصحیح ایدن طرف
آخرده اختلال اوله تولف اصلی بزم مرحوم والدماجد بو مدرسی بو ذکر اولنان کلام غزالینک
کلاهنک حاصلی در بزم طرفمزدن بر مقدار توضیح ایله بوده متون الحضری بو کتاب رسالدی فیه ایدب

دیشلردر که حق تعالینک حضرت موسی یه فاخلع نعلیک قولنده نعلیندن مراد عالم اجسامدر
موصوف اولان نعل در و عالم ارواحده دنیا و آخرتدر و بو ایکی عالم مابیننده برجزوتم
و مناسبتلری واردر که انکا مطلع اولمازلر الا انبیاء و خواص اولیا اولورلر و اول تقدیرجه ترجمه
ظاهرده حق تعالی موسی دن خلع نعلین ارادت ایلدیکی کبی باطنده دخی ترک دنیا
و آخرت ارادت ایلدی و واحد حاجیه ارادت ظاهری اخلال ایلدوکی دخی مقرردر ابن سبع
شفاء الصدورده دیمشدر که ابو الدرداء دن وارد اولمشدر و دیمشدر که برکمسه تمام
فقیه اولماز تا قرآن ایچون وجوه قیلماینجه و دخی ابن مسعود دیمشدر ار برکمسه که تحصیل
علم اولین و آخرین دیلیه اول کمسه قرآنی تثویر ایلسون یعنی علم قراءتنده بحث ایلسون
ابن سبع ایتدی بو ایکیسنک یعنی ابو الدرداء ایله ابن مسعودک دیدکلری مجرد
تفسیر ظاهر ایله اولماز و بعض علماء دیمشدر که هر آیتک التمش بیک فهمی واردر دیکی
بو کلام دلالت ایدر که معانی قرآن فهمده مجال واسع و امکان بالغ واردر زیرا تفسیر ظاهر
منقول اولانده فهم و ادراک نقل و سماع ایله منتهی اولور و آنده البته نقل و سماع دخی
لازمدر تا که آنکله مواضع غلطدن اتقا و مراتع اصابته ارتقا اولنه آندن صکره فهم
دقائق و استنباط حقائق مجالی واسع اولور لکن مع هذا تفسیر ظاهری حفظده تهاون
جائز دکلدر بلکه اول اندن لابددر هر ظاهری احکام ایتمدن باطنه وصوله طمع اولنماز
برکمسه که فهم اسرار قرآن و حقائق و دقائقنی اذعان ادعا ایدرسه احکام تفسیر ظاهری احکام
ایتمسه شول کمسه یه بکزر که برخانه نک قاپوسی کچمدن صدرینه بلوغ و وصول ادعا ایلیه و دخی
شیخ تاج الدین بن عطاء الله کتاب لطائف المنن ده دیمشدر که معلوم اوله که بو طائفه نک
کلام الهی و کلام رسول اللهی معانی غریبه ایله تفسیر ایتدکلری ظاهرینی ظاهردن احاله ایتمز دکلدر
و لکن ظاهر آیتدن مفهوم اولان شول معانیدر که آیت کتورلدیکی ایچون جلب و انزال
اولنوب عرف لسانده دخی ظاهر الفاظی اول معانی یه دالدر اما ایچنده افهام باطنه دخی
واردر کما اول آیت و حدیثی فهم اولنور امدی شول کمسه که حق تعالی آنوک دیده بصیرتی
منور ایلیه پس ذکر و تحمید ایله کشاده ویر نور و فانه قلبنی ترنیو رجا لهدت فی ظاهر ایله تربیت و
ایلیه اول معقول کمسه لره بو معانی دقیقه ظاهره وجه مراد و لسه بعید دکلدر احادیث شریفه ده
دخی کلمشدر که هر آیتک ظهر و بطنی واردر امدی اول طائفه معقوله دن اول معقول معانی دن
و معقوله تلقی ایتمکدن بعض اصحاب معارضه و جدل دیدکلری کلام مرفللی شیخی منع ایتمسون که انکار
کلام الهی و کلام رسولی بو معقول معانی یه حمل ایلمکلری معنای مراددن اخراج احاله و تمور و تحریف
مرفوع ازاله دردیر لوکن اولیه دکلدر اول نیانده مرفوع احاله اولور ایدی که آیتک معنی
معناسی ایچی بودر و دکر در غیری دکلدر دیسه لر لکن انکار اولیه دیرلر بلکه ظواهری منطوق
اوزره تقریر ایدوب نیه معانی موضوعه سی مراد دردیرلر غایت متجلیه ظاهر و تجلیه
باطن سببی ایله اول معانی ظاهره نک رعایتنده حضرت جناب رب قدیم نزدنده معانی جلیله

دخی فهم و تعلیم ایتمشلردر دیرلر علامه بیضاوی تفسیرنده حق تعالینک الذی جعل لکم الارض
فراشا و السماء بناء قولنده اخراجنه وارنجه دیمشدر که بن ظن ایدرم که حق تعالی آیت
آخره دن یعنی بو آیت کریمه دن ظاهر لفظنک دلالت ایتدوکی معانی دن ماعدا شول
معانی دن ماعدا که کلام انکچون سوق اولنمشدر بو معانی دخی مراد ایتمشدر که بو آیت
کریمه ده خلق انسانک و آنکا افاضه ایلدوکی معانی و صفاتک تفصیلنه طریقه تمثیل
اشارت واردر که حق تعالی سن و ارضی فراش و سمایی بنا ایلدیکی و بکدکنه ارتیجه ارض
ایله بدن انسانی تمثیل در و سماء ایله نفس ناطقه یه و آنکا افاضه ایلدوکی فضائل علمیه و
نظریه یی که غفلتک حقائق استعمالنک اسطوسیله و قوای نفسانیه و بدنیه نک ازدواجی
ایله تحصیل اولنور قوای سماویه فاعله وارضیه منفعله نک ازدواجندن بعضدر ثمرات الحاقیه
تولد ایدن ثمرات و آثار ایله تمثیل ایلدیکی زیرا هر آیتک بر ظهری و بر بطنی و هر حدک بر مطلعی
واردر کلام علامه بیضاوی بو مقامده منتهی اولدی بعده مؤلفنا ملک عزیز جمیع
والد ماجد قدس سره الاکرم بویوردیلر که بن دیرم که و بالله التوفیق قرآن ایمان شویله
و اذعان درکه الله تعالینک کلامیدر که انی تحقیق واسطه جبریل امین ایله رسول کریم
محمد امین حضرتنه علیهما الصلوة والسلام انزال ایلمشدر و دخی حق تعالینک صفت
ازلیه سی اولان کلامه دالدر و دخی قواعد عربیه طریقی ایله دلالت ایدوب مراد الله
معناسی حق و صدقدر که انده شک و ریب یوقدر و اول کلام شریفک مراد
الهیه دلالتی قواعد شرعیه و احادیث نبویه یه موافق اولان قوانین ادبیه دن
ایدوکی دخی حق تعالینک البته مرادیدر و دخی شرایع نبویه دن معلوم اولان احکام
جمیعسندندر که قرآن عظیم دن مراد اللهی اول مقداره منحصر دکلدر زیرا احادیث
ثابت اولمشدر که هر آیتک ظهری و بطنی واردر و اول اولکه بطنی دردر و قیاس
انکا اطلاع دخی رتبه بو مطالبه بلکه جناب حقدن فهم و علم غیبی لدنی
اولورلر پس آنوک کبی معانی نک تحقیقی و علامت جناب حقدن تایید ایله ظاهر
و پیدا اولور و بو اشارت ایلدورکه قواعد عربیه ایله القا اولندن فهم اولنان ظاهر
دخی کاکان ثابت اولور هر فروع اولماز و اصول قواعد شرعیه یه مخالف و اعجاز
قرآنه منافی اولمایه و اول کلمات الهیه دن فهم اولنان نقش مربوط متناقض اولمایه اما
اکر شرائط مذکوره انده موجود اولورسه انکا طعن اولنماز و الا قبول دن بعید معنای
غریب پیدا اولور علامه زمخشری ایتدی حق تعالینک کتاب باهر و کلام معجز ظاهر
مفسری اولانلرک اوزرینه لازم حقیقتدر که نظم شریف حسن اصلیسی اوزره باقی و بلاغتی
ذروه کماله ارتقا اولماسنه جهد و سعی قیله کلام کما انکا لایق اولمشدر و قادح و نقد
سلیم اولماسی مراعی اوله شول طائفه که انکارک فطرت نقدلری شاهدات
ایله مؤید و شبهات ذوق و وجدانلری دخی علم مجاهدات و مکاشفات غیبیه ایله فلم

وشتبه اولور انلر بو مسالکده جمله معتقدی و سایر طایفه رهنما اولورلر دانالر بو مقوله‌لرده جهل
ایتمکدن احتراز اولنمازلر حق تعالی جمله‌مزی اهل مشاهده و عرفاندن معدود و هر برمزی کرامت
سعادت اخلاص ایله مکرم و مسعود ایلیه انه کریم المنان وهو الموفق والمستعان علمای دین
دن مقتدای مفسرین اولانلر دیمشلردر که مفسر اولانلر اوزرینه واجبدر که تفسیر ایتدکی
اولان کلامه مطابق و مناسب اوله و تحری ایلیه که تفسیرده تفصیل مرعی اوله اختیار اولان مرتبه
دن نقص ایتمکدن و یاخود غرضه لایق ومعانی مقداری زیاده ایتمکدن و مفسر اولانک
اصل معناسندن زیغ و طریق حقدن عدول ایتمکدن احتراز ایلیه و دخی لازمدر که معانی
حقیقیه و مجازیه‌یه و تالیف و ترکیب کلامی و کلامک نه مقوله‌دن ایچون سوق اولنمشدر
انلاری رعایت ایلیه و دخی مفردات جهتنده و دخی واجبدر که علوم لفظیه ایله ابتدا
ایلیوب اولا مفردات جهتندن تکلم ایلیوب اول الفاظک لغاتنی تحقیق ایلیه بعده قواعد
صرف بعده اشتقاقه متعلق تکلم ایلیه بعده بحسب الترکیب تکلم ایدوب اولا اعراب ایله
ابتدا ایلیه بعده معانی مرادی تبیین ایدوب بعده قصص و اخباردن سبب نزولی معلوم
اولاجق مقداری ایراد ایدوب انده دخی احادیث و آثاره اعتماد ایلیوب قصص قصاص
اخباره اعتماد ایلیه بعده معنی جهتندن تکلم ایلیوب اولا استنباط احکام شرعیه ایله
ابتدا ایلیه بعده بیان حقایق و بیان اشارات و دقائق ایلیه و دخی لایق اولان
اولدر که مفسر اولانلر حق تعالی اوزرینه لفظ حکایه اطلاق ایدوب حق تعالی نقل ایتدی و حکایت
ایتدی دیمکدن و بونک امثالندن احتراز ایلیه زیرا حکایت شیئک مثلنی کتورمکدر حق تعالی
کلامنک نظیری یوقدر ایدوکی مقرردر بو مراد اخبار و نقل ایسه‌ده و دخی لایق اولان اولدر که
بعض حروف اوزرینه زائده دیو اطلاق ایتمکدن احتراز ایلیه زیرا زائد لفظی معنی‌سز دیمکدر
کلام الله دخی اندن منزه‌در اولکه بعضیلر بعض ضمیر و لفظ زائدی تعبیر ایدوب
تأکید یاخود صله یاخود تحسین دیو تعبیر ایدرلر اما اکثر علما لفظ زائد اطلاقنی تجویز ایدرلر
محل نظرلری بودر که قرآن عظیم بر قوم مخصوص لسانی اوزره انزال اولنمشدر اول قوم لغتنده
زائد اطلاقی متعارف و مشهوردر مؤلف اصل مترجم والد ماجد علیه الرحمه بیوردیلر که بن دیرم
که بودر که لفظ بی‌معنی معناسنه لفظ زائد اطلاقی فاسددر اصلا جائز دکلدر اما معانی
اخرادن برینه اطلاقی اگرچه جائزدر لکن معنای اولی ایهام ایتدوکی جهتدن سوء ادب اولوب
تفسیر کلام خدا اول مقوله الفاظدن اربابنه دن خالی و جدا اولق واجبدر پس لفظ زائدی
ترک ایدوب اطلاقی صحیح اولان لفظ صله دیرلر و دخی لایق اولان اولدر که لفظ تکرار
اطلاقندن دخی احتراز اولنه مثلا حق تعالی نک لا یبغی ولا عدوان قولنده و دخی علیهم صلوات
من ربهم و رحمة قولنده و بونلرک اشباهنده زیرا اگرچه بحسب اللفظ تکرار واقع در لکن
بحسب المعنی تکرار یوقدر زیرا ایکی لفظ مترادفک اجتماعنده بر معنی واردر که عند الانفراد اول
معنی حاصل اولماز پس لفظ تکرار اطلاقی اخبار ایتمک تکرار معنوی ادعاسنه ایهام و اشعار ایدر

امری احوط اولان بنه ترک ایتمکدر و دخی مفسره لازمدر که ترادف ظن اولنان الفاظده
و حال آنکه مجازی استعمالاتنی تتبع ایلیه مجاز دیو ترکیب ایله معنای مجازی ثابت اولانکه
افراد و ابدال و امثالی بو نوعدن صکره بنه معلوم اولانکه علمای تفسیر تفسیرده بعض شرایط بیان ایلدیلر
مفسرده دخی بعض شرایط بیان ایتمشلردر که اول جمال و کمالدن عاری اولوب و یاخود اهل اولانلره
تفسیر تعاطی حلال اولماز شرایط مذکوره اولدر که مفسر اولان علوم اربعه عشره علی وجه الاتقان
والکمال بیلمک کرکدر آن علمک بیری علم اللغتدر زیرا الفاظ مفرداتک لغاتک شرحی و مدلولات حقیقیه
معرفتی بونلر اولور مجاهد ایتدی حق تعالی یه و یوم آخره ایمان کتورنلره حلال دکلدر
لغات قرآنیه عالم اولمادن کتاب الله ده تکلم ایلیه و بو کلام موجه معقول امام مالکدن دخی
منقولدر و دخی لغتدن مقدار یسیر معرفته ایله اکتفا و لیاقت کرکدر زیرا اکثر بو قدرکه بر
لفظ ایکی معنی و یاخود معانی متعدده بیننده مشترک اولوب اول کمسه بعضی معناسندن غافل
و ذاهل اولوب مع هذا مراد ابتدا اول معنی اوله ایکنجی علم نحودر زیرا اختلاف اعراب ایله معانی دخی
اختلاف و تبدل اولور و بو معنی مقرردر نته کم امام حسن دن روایت ایدرلر که بو نحو تعلیم ایلیه زیرا هیچ
کمسه بولنه قرائت ایدوب معناسی فهم و انقیاد ایدوب هلاک اولور بعضیسی بو تبدیلدن غافل
اولوب ایکنده و اعراب ایله بعض معنی دیو خطا ایتمک ایله باعث هلاک اخروی اولور و دخی
علم تصریفدر زیرا احوال ابنیه و بنایک انواع معرفتی ایتمکی مقرردر نته کم ابن فارس دن
منقولدر که دیمشدر زیرا کلواردر که معنای معلوم اولمیوب بعده مصدرینه و قوف ایله تحقیق اولور
علامه زمخشری ایتدی تفاسیر ده اولان بدعتلردندر شول کمسه نک سوزیدر که حق تعالی نک
یوم ندعو کل اناس بامامهم قولنده امام جمع ام اولوب و معناسی یوم قیامتده جمله خلق
انالریله دعوت اولنورلر باباریله دعوت اولنمازلر لکن بو غلطدر علم تصریفه جاهل ایدوکی
ایلمشدر زیرا لفظ ام امام اوزرینه جمع اولماز دیمشدر و دخی بری علم اشتقاقدر زیرا
بر کلمه نک معناسی مختلف اولور ایکی ماده مختلفه دن اشتقاقه ایلدیکی لفظ مسیح دخی اختلاف
اولنمشدر که سیاحتدن میدر یوخسه مسحدن میدر بشنجیسی علم نحو و بدیع علم معانی و بیان و بدیعدر
زیرا اول کلامده اولان ترکیبک افاده ایتدیکی جهتدن خواصی بیلنور و ایکنجی ایله معنای دلالتنک
وضوحنده زیاده و نقصانی جهتدن اولان خواصی بیلنور و اوچنجی ایله وجوه تحسین کلام
بیلنور و بو علوم ثلثه علوم بلاغتدر ایکی وآدکلی بلاغت ذاتیه در آنکچون تحقیق ایلیه و دخی
و بو علوم ثلثه مفسرک اعظم ارکانیدر زیرا مفسره اصل لازم اولان مقتضای اعجازه
اشتمالی مراعاتیدر انلر ایسه انجق علوم مذکوره ایله ادراک اولنور لکن انده اصل ملاک
اوزر سلیقه درکه انواب تفسیر ایله یا دیو نتیجه واهل اولان مرتبه‌یه اخر تکلم
ایلیه مستنده اولان صحابه اولور و یاخود ذوق صحیح در که اکتساب بلاغت حقیقتدن
وما والکه ذوق اولمادیغی تقصیل بلاغت اکتساب اولماز علامه سکاکی معلوم دیبان حقنده و مرح
وصفنده بسط کلام ایدوب کرد کندیسی ایتدیکی قال الوبیل کل الوبل لمن تعاطی التفسیر و هو فیهما راجل

یعنی قرآنک کلام الله تنزیلی اولدیغنی اثبات ایتسنلر و هر دلیل که بو ایکی علمده در احوالی قواعد بنده عاقل انلرک تفسیر
تعالیه مباشرت بلکه تألیف و تصنیفه مبادرت ایلیه * شمدیکی علم قراءت در زیرا الفاظ قرآنک
کیفیت نطق و اداسی بیلنور * و بعض وجوه محتملی بعضی اوزره ترجیح اولنور * ظهور ایکنجی علم اصول دیندر
زیرا قرآنده بعض آیات وار در که ظاهری اوزره حق تعالیه حمل اطلاقی جائز اولماز * امر
آنی تأویله ظاهرندن صرف و تحویل ایدوب حق تعالیه حمله جائز اولانه حمل ایدر * زیرا حق تعالی
حقنده محال اولانی و جائز و واجب اولانی اطلاقی موقوف عقلی علم الا بو علم ایله اولنور * اوچنجی علم
اصول فقه در * زیرا وجوه استدلال کلام و طرق استنباط احکام بو علم ایله بیلنور * دردنجی
علم اسباب النزول و القصص در * زیرا سبب نزول ایله آیاتک معناسی بیلنور ازال
اولنور و بعض احکام تخصیص اولنور * بشنجی علم ناسخ و منسوخ در * تا که محکم منسوخ اولان آیات ایله عمل اولنمیه
علوم و معارف اولنور * التنجی علم فقه در * یدنجی علم الحدیث در که مجمل و مبهم اولانی
تفسیر ایدر * سکزنجی علم موهبه در اول بر علم در که حق تعالی آنی علمی ایله عامل اولانه
ورد که ملکه زینت ایدر * و احادیث شریفه ده وارد اولان من عمل بما علم ورثه الله علم ما لم
یعلم بوندن اشارتدر * و دخی علوم اولدر که بو امرلره اولنان علوم مذکوره شمول علم در
مفسر اولان اندن ماهر اولمایوب قطعی الکلام اولمادیغی ظاهر فما باقدر * الا حقیقت لفظ
اولنه معتبر اولانلره جمیع علومده ... اولنمیه لا بدر * تا قرآنک استنباطی اولنان علوم
بی پایان در که اکا ساحل و پایان یوقدر * نتکیم المومنین ... بر قطره ...
قریب بیان اولنور * اگر خاطره خطور و آینه قلبده جلوه و ظهور ایدرسه که اول مذکور اولان
علوم وهبیه و حقایق کشفیه خارج قوت بشر بلکه محض فضل خالق قوی و قدردر * و بو حاله
عنایت میسر اولماغه نه کسب عبادت هر علم تابع اولماز * امدی بو وجهله طلوب
با صلوب و بر بیور که علوم وهبیه نک محلی بودر که انسانه در حالت کشف و بر ملکه ذوقیه
حاصل اولور که آنک ایله علوم و معارف حقایق و لطائف منکشف اولور * بو حال اکتساب
بلکه محض لطف مالک وهاب ایله کمل اولان حالی تحصیل و اول ملکه تکمیل ... و اصلاح
مباشرت و اکتساب ایله حاصل در * ان شاء الله تعالی عن قریب بو کتابک طرفینده
اول حالی ایصال ایدن اسباب بیان اولنور * بعون الله الملک الوهاب * اجمال کلام و خلاصه مرام
بودر که قلب طالب ده بدعت هوا و ذنوب اصرار و حب دنیا اولمایه * و دخی تفسیر
علم دن عاری مفسرک قولنه اعتماد و یا خود دعا قاصر ... اعتماد ایلیه * زیرا بو امور
جمله سی حصول کشفه مانع و حاجب در * نهایت بعضی بعضندن اکثر و اقویدر * و بو علوم
اولکه علم تفسیره علوم قرآنیه در * او چنجی قسم در * اول بر علم در که حق تعالی عباده اندن بر کسه یی
اطلاع و آگاه ایلمشدر * اول بر علم در که علوم اسرار کتابندن کنه و حقیقت منفرد در و متوحد اولمشدر
اول کنه ذاتنک و صفاتنک و اسماء و صفاتنک معرفتی در * علوم غیوبک تفاصیلی در که انده
حق تعالی دن غیری کمسه اکا عالم دکلدر * هر کاه بو مقدار در بحث کلام جمیع خلقه حرام ایدوکنده اجماع

علما و اعلام وار در * قسم ثالثی شمول علم در که جناب خالق پروردگار کتاب کریمنک اسرارندن
نبی کریم مختارینه اکا اطلاعی مخصوص و اول علوم ده سائر انبیا و رسلدن امتیاز ایلدیکی
نبوتی نسبته خصوصی ایلمشدر * بو مقوله علومدن بحث کلام حضرت نبی علیه السلامدن
غیره و یا خود وارث علم نبوی اولوب عارف اسرار احوال مصطفوی اولوب اول ذات مکنونی
امیدا ایندن استخراجه مأذون اولانلرک عدالتنه جائز دکلدر * بعضلر دیمشدر که
اوائل سورده بو قسمدندر * بعضلر دخی قسم اولدن ... دیمشدر * قسم ثالث شمول علوم در که
حق تعالی کتابنده و ابداع ایدوکی معانی جلیه و خفیه دن نبی سنه کتابه ابدی و سائر امته
تعلیم ایله دخی امر ایلمشدر * و بو قسم دخی ایکی قسمه منقسم در * بر قسمی اولدر که انده کلام و بحث
جائز دکلدر * الا سمع و نقل طریقی ایله در * مثلا اسباب نزول و ناسخ و منسوخ و قراءت و لغات
کبی و امم ماضیه نک قصصی و ظهور ایده جک حوادث و امور حشر و معادک اخبارلری کبی *
و بر قسمی دخی اولدر که نظر و استدلال طریقی ایله بحث اولنور * و معلومات و احکامی الفاظدن
استخراج و استنباط ایتمک ایله اولنور * او دخی ایکی قسم در * بر قسمی اولدر که جائز ند
اختلاف اسلاف و اخلاف وار در * اول تأویل آیات متشابهات در * بر قسمی دخی اولدر که
جوازی متفق علیه در که اول استنباط احکام اصلیه و فرعیه و اعرابیه در * زیرا انلرک
مبناسی اقیسه اوزرینه در که اول نظر و استدلال ایله اولنور * بو نلر دن ماعدا فنون بلاغت
و انواع مواعظ و حکم و اشارات دخی کذلک اصلیسی اولمایه استنباط و استخراجینه
امتناع یوقدر * و فاکر امور مذکوره معلوم اولدیسه بو دخی معلوم اولا که شمول تفسیر بالرای
اندن نهی واقع اولمشدر * بوا امورک ماعداسیدر * بو نده دخی بش نوع وار در *
اولکیسی شمول علوم که تفسیر قرآنه تقدیمی انلار ایله جائزدر * انلار حاصل اولمادین تفسیر ایده
ایکنجی تفسیر متشابهات در که انی علم الا الله ارضه و السموات ... ایکنجی تفسیر در که
مذهب فاسدی تقویته تعبیر ایدیوب اول اول مذهب اصل قیلوب تفسیری انکا تابع
ایلیه * والفاظ قرآنیه یی طریق ضعیف ایله اولورسه دخی تأویل ایتکلاولی مذهبه رد و
تحویل ایلیه * دردنجی بر تفسیر در که بر دلیل ایله تحصیل یقین ایتدیرب مراد الله بودر دیو قطعی
تعیین ایلیه * بشنجی استحسان و اتباع هوی ایله تفسیر در * امدی و قفا کر
بو فوائد مثمره المعلومینی بیلدک ایسه بو دخی معلوم اولسون که تفسیر و تصنیف و تالیفاته
ساحل ماوج بوعده روضه و وسیط و بسیط در * و اول کتب وجیزه در * ابن جوزینک
زاد المسیر نام تفسیری اکثرک ترجمه سی علم تواریخده ذکر اولنمشدر * و بو کتب وجیزه در
تفسیر وجیز که امام واحدی تکمیل ایلمشدر * آنک دخی ترجمه سی عن قریب بیان اولنمشدر * و دخی
تفسیر واضح که امام رازی تکمیل ایلمشدر * آنک ترجمه سی عن قریب بیان اولنور * ان شاء الله تعالی
و دخی تفسیر جلالین * زیرا نصف اولسنی جلال الدین محلی تصنیف ایدوب بعده جلال الدین
السیوطی تکمیل ایلمشدر * و دخی تفسیر النهر در * بو جاننک اکثرک دخی ترجمه سی بیان اولنمشدر

وكتب متوسطه دندر تفسير الوسيط كه امام واحدي نكدر و تفسير ماتريدي كه ابو منصور محمد بن
محمد بن محمود الماتريدي در كه امام الهدى ايله ملقب در و دخي انوك مؤلفاتندندر
كتاب التوحيد و كتاب المقالات و كتاب رد اوائل الادلة للكعبي و كتاب بيان
وهم المعتزلة و كتاب تاويلات القرآن و وفاتي سمرقندده سنه ثلث وثلثين وثلثمائه
و دخي ابو نصر عياضي دن تخريج ايتمشدر و بنه مذكوردر كه كتاب نقض تهذيب الجدل للكعبي
ورد كتاب وعيد الفساق للكعبي ورد الاصول الخمسة لابي محمد الباهلي و كتاب رد الامامة
لبعض الروافض و كتاب الرد على القرامطة و كتاب الرد على فروع القرامطة و كتاب
مأخذ الشرائع في اصول الفقه و كتاب الجدل في اصول الفقه و بونلارك غيري و [illegible]
متوسطه دندر تفسير التيسير كه نجم الدين ابو حفص عمر النسفي نكدر انوك ترجمه سي علم الفقه بيان
اولنمشدر و تفسير الكشاف كه زمخشري نكدر و اول ابو القاسم جار الله محمود بن عمر بن محمد بن
احمد الزمخشري الخوارزمي الامام العلامه در كه فخر خوارزم ايله مشهوردر امام دنيا ايدي
علم اللغه ده و انواع معاني و بيان ده و سائر علومده صاحب نفس و سيرت حسنه ايدي
علمي واسع و جهيز و فضل و اطلاعي كثير و ذكا و جودت قريحه سي غايتده و هر علمده تفنني
نهايتده ايدي مذهب اعتزالي اختيار ايدوب مذهبنده متعصب و متصلب ايله افتخار
ايدردي و هر باركه بر كسنه نك قاپوسنه زيارت ايچون كلسه صاحب خانه نك
خادمنه ابو القاسم المعتزلي قاپوده ديرايدي و فروعده حنفي المذهب ايدي
ولادتي سنه سبع وستين واربعمائه رجبنده زمخشرده اولمشدر زمخشر قريه كبيره در
خوارزم قراسندن بعده بغداده كلوب ابي الحسن علي بن المظفر النيسابوري دن
و ابي نصر الاصبهاني دن اخذ ايدوب ايدي و ابي سعد الشقاني دن و شيخ الاسلام ابي
منصور الحارثي دن و بعض جماعتدن سماع ايتمشدر و مكه ده مجاور
اولوب جار الله ايله ملقب اولمشدر و دخي فخر خوارزم ايله ملقب اولمشدر حافظ
سلفي دخي انكا مكتوب ارسال ايدوب اجازت طلب ايتمشدر و دخي مصنفات كثيره
وارددر جمله دن كتاب الكشاف عن حقايق التنزيل الناطق عن دقائق التاويل علم تفسيرده
انوك مثلي كتاب غريب شريفدر انوك مقدم تاليف و تصنيف اولنمامشدر و دخي كتاب
مرشده و كتاب الفائق و علم لغتده اساس البلاغه و محاضراتده ربيع الابرار
و دخي شرح ابيات الكتاب و كتاب المفرد و كتاب الرائض في الفرائض و شرح بعض
مشكلات المفصل و الكلم النوابغ و القسطاس في العروض و الاحاجي النحويه و مقدمة الادب
و متشابه الاسماء في علم الحديث و كتاب نصوص الاخبار و الزيادات على الفصوص
والمختصر من موافقة الصحابه و كتاب اسماء الادويه و الجبال و كتاب المفرد و المؤلف
في علم النحو و بونلاردن ماعدا رسائل كثيره سي دخي واردر جمله دن النصائح الصغار و النصائح
الكبار و تسليه الضرير و بونلارك غيري و دخي علامه مزبور اوج ايدي بلكه تحقيق

بودر كه بر آياغي مقطوع ايدي سبب قطعنده دخي اختلاف ايتمشلردر جمله دن بريسي بودر كه
صغرنده ايكن بر سرچه دن دوتوب آياغنه بر ايپ باغلامش ايدي [illegible] پيدا اولمغله قطع
اولنمق لازم كلوب قطع ايتمش ايدي الا بريسي دخي بودر كه بلاد خوارزمده مسافر ايكن
ايام شتاده ثلج كثير و برد شديد ظاهر و پيدا اولوب انوك ايله مبتلا اولمغله آياغي
دوشوب خشبدن آياق پيدا ايدوب انكله كزردي بريسي دخي بودر كه آياغنده
بر خراج غير قابل العلاج چيقوب آخر الامر قطع ايدوب بر خشبدن بر رجل وضع
ايلدي بريسي دخي بودر كه آتدن دوشوب آياغي منكسر اولوب آخر الامر بر رتبه يه
واصل اولديكه قطع اولنماسي ايجاب ايلدي و دخي حكايت اولنور كه احكام صباوتده
بر عصفور صيد ايدوب آياغني بر خيط ايله باغلادم اول الدن قاچوب
ديوارده بر سوراخه دخول ايلدي [illegible] آياغي قوپدي
اول بنم والده م بو حاله اطلاع بولدي [illegible] آياغي قطع اولنسون
كبي ديو بد دعا ايدوب آخر الامر والده منك دعاسي يتشوب بر بلايه كرفتار
اولدم ديردي مهر زمانده [illegible] و حركت ايلسه [illegible] طويل ايدرديكه كورنلر
[illegible] آياغي اولدوغنه ظن ايدرلردي بو روايت اولنوركه كندوسي
بر محضر ايدرايدي [illegible] شهادت [illegible] انده و قطع
[illegible] سند و منعا [illegible]
و دخي روايت اولنور كه علامه نك باباسي قريه زمخشرده امام ايدي مكر ايلدي
و عقلده تعلم صنعت علمه ايليه زيرا زمخشر اولوب [illegible] صنعت
زبونده مناسب ايدوكه ظاهر در ديردي پس علامه والده سي انده شهر منور
انده ترك ايله ديردي والدي دخي اويله ايدوب علامه دخي تحصيل خط سي ايدوب
حق تعالى بر خط حسن روزي قيلوب رزقنه كافي و نظم [illegible] و الفرد اولديكه
اندن صكره شيخ ابو علي الضرير الاديب خدمتنه واصل اولوب انوك علي [illegible]
ايدوب شيخ ابو مضر الاصفهاني النحوي كه ادب [illegible] ايلدي شيخ مزبور
اول شيخدركه زمخشري [illegible] ديمشدر كه بانجه بيت انده مذكور
و قائلة ما هذه الدرر التي • تساقطها عيناك سمطين سمطين • فقلت لها الدر الذي قد حشا
ابو مضر اذني تساقط من عيني • بعده همت عاليه سي [illegible] و مشاهده سي جمع علوم حرصيه
تعلق ايدوب بر درجه يه واصل و بر رتبه يه حاصل اولديكه [illegible] كوترمز اولديكه
بعده مظهر [illegible] و مقصود [illegible] آخر الامر [illegible]
الاصول و الامام ابو منصور [illegible] اولوب اندن
[illegible] ايدرلردي كندوسي دخي [illegible] علم اصول الفقه ده مشغول اولوب علم
[illegible] دخي الشيخ السديد الخياطي دن اخذ ايدرردي كه [illegible]

پس حق تعالی جمیع علومک مناقبنی انده جمع ایلدی و عزندن فرق برسه حرور
ایدیجک وزرا و ملوک ایله مخادمه و مصاحبت مسلکی سلوک ایدوب انظاری مرجع تبدل
نعم دنیوی ایله مقید ایدی اول زمانده کیم حق تعالی انکا بر رؤیا کوستردی رؤیای مزبور
انظاردن انقطاعه سبب بادی و داعی دیننه اقبال و رشد و هادی اولدی اول رؤیایی
نصایح کبار ایله موسوم اولان کتابنده ایراد ایلمشدر که کتاب مزبور البتی مقامه دره
حریری النفسه معارضه حکمنده انشا ایلمشدر و شول زمانده که سنه ثمان عشره و خمسمائه
رجبنک غره سنده که عزندن فرق بربچی ییل ایدیا بر مرض شدیده کرفتار اولمشدی
اول رؤیایی عالم رؤیاده کوروب بیدار اولوب اول رؤیا سبب توبه و انابت
و باعث صلاح و استقامت اولوب اول سنه یه عام المنذره ایله تسمیه ایلمشلر ایدی
اول زماندن صکره ورع و تقوی و قیام لیل و تدریس علومده مرتبه علیاده
ایدی و فاتنده بیری دفعه و فقه ایلمشدر بلده کرامه ده خوارزمل ایدوب بش ییل مجاور
و زمزم و معامی [illegible] تصانیفه اشتغال ایله مبادرت ایلمشدر و نظم و نثری کثیر و مهر
برنده به مثل نظیر دره و فلاقچه جانبنه خوارزمده صبحه سنده سنه ثمان و ثلثین
و خمسمائه ده لیله عرفه ده اولمشدر تکمه تفسیرندن رجوعندن صکره مدح کشافده
بو نظم دخی انوکدر شعر ان التفاسیر فی الدنیا بلا عدد ۝ ولیس فیها لعمری مثل کشافی
ان کنت تبغی الهدی فالزم قراءته ۝ فالجهل کالداء والکشاف کالشافی ۝ و دخی الطف
تفاسیر دندر تفسیر طیبی و حاشیه کشاف که اول دخی طیبی نکدر که حسن بن محمد بن
عبدالله الطیبی الاصل در کسر طا ایله امام مشهور قراءته معقول و منقول [illegible] معانی و بیانده
علامه ایدی ابرع ایدی قرآن و سنن و کلام فهمنده ملک کثیر الالطاف و اعانه دن
استخراج و دقایق و استنباط حقایقده آیت عظیمه ایدی و دشمن [illegible] تواضعده
کامل حسن المعتقد و فلاسفه و اهل بدعته شدید الرد و فضائحلرینی مظهر [illegible] سنده
[illegible] مشغول و قائم ایدی و حق تعالی یه و رسولنه محبتی مشتد و حیا و ادبی کثیر [illegible]
و علوم الهیه طالبینه تعلیم مجد و ساعی و طلبه [illegible] تمام و عاری ایدی [illegible]
[illegible] و اعانت [illegible] اغاثت ایدردی و اهل بلده [illegible]
[illegible] کتب تفسیریه لاجل الانتفاع عاریت طریقی ایله [illegible]
[illegible] و تعظیم شریعت ایتد [illegible] مشاهده ایلدوکی [illegible]
تجارت طریقی ایله تحصیل ثروت ایدوب [illegible] وجوه خیراته انفاق [illegible]
زائل اولمازدی [illegible] آخر عمرنده فقیر اولدی [illegible] کثیره سی [illegible]
جلددن شرح الکشاف و تفسیر القرآن و کتاب التبیان فی المعانی والبیان [illegible]
شرحی و شرح المشکاة و دخی [illegible] ایدی که ابتدای نهاردن وقت ظهره دکین
تفسیره اشتغال ایدوب بعده وقت عصره دکین حدیثه اشتغال ایدردی تا وفاته کوننه

اول کون دخی معتادی اوزره وظیفه تفسیردن فارغ اولوب مجلس حدیثه متوجه
اولوب وقت عصرده نافله یه اداء ایدوب اقامت فریضه عصره انتظار اوزره قبله یه
متوجه ایکن بغته قضا ایلدی سنه ثلث و اربعین و سبعمائه شعبانینک یکرمی
اوچنجی کونی یوم ثلثاده وفات ایلمشدر سیوطی ایدیکه شیخ نور [illegible]
[illegible] حفص [illegible] وردی دن اخذ ایلمشدر و شرح مذکور [illegible] قبیلنده حضرت
نبی صلی الله تعالی علیه و سلم منامده کوروب کندوسنه بر قدح لبن احسان ایدوب
[illegible] ایچوب [illegible] رضی الله تعالی عنه وارضاه و جعل الجنة منقلبه و مثواه
و دخی تفاسیر متوسطه دندر تفسیر بغوی که ابو محمد الحسین بن مسعود البغوی الفقیه [illegible]
و دخی مؤلف کتاب مصابیح و شرح السنه و کتاب التهذیب فی الفقه و معالم التنزیل فی
التفسیردر و بو مبارک عزیزی تصانیفندن [illegible] تألیفنه توفیق حق تعالی الطاف [illegible]
ایلمشدر فقه و حدیثده امام همام ایدی و متورع و زهد و کلامی محبت [illegible]
کمال صحت اوزره ایدی وفاتی [illegible] سنه ست عشره و خمسمائه ده
مؤلف اصل [illegible] والد ماجدی علیه الرحمه بیورر که بعض مجامیعده کوردم که امام مزبور
محی السنه ایله ملقب [illegible] بودر که [illegible] شرح السنه یه تصنیف ایلدی
رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم رؤیاده کوروب بیوردیلر که [illegible] شرح ایلک
ایله سنتمی احیا ایلدک پس اول کوندن محی السنه ایله ملقب اولدیلر بغوی
فتح با و سکون غین معجمه ایله بغشوره منسوبدر که [illegible] خراساندن بر قریه در
علی غیر القیاس منسوب اولمشدر زیرا [illegible] اولان خلاف [illegible] تفسیر
[illegible] اول عمارتده [illegible] بعضلر [illegible] اسمی [illegible]
[illegible] و دخی تفاسیر دندر تفسیر الکواشی که احمد بن یوسف بن حسن بن
رافع الامام موفق الدین الکواشی الموصلی المفسر [illegible] ذهبی ایدیکه [illegible]
و قراءت و تفسیرده بارع ایدی و الدیندن و سخاوتدن [illegible] ایدیکه زهدده [illegible]
تبتل و صدق و فلاحده بی نظیر و مقتدای صغیر و کبیر ایدی سلطان و ماتوک [illegible]
[illegible] زیارت ایدرلردی هیچ [illegible] قبلم [illegible] الیم اعلم ایدی
و [illegible] دخی قبول [illegible] کشف و کرامات [illegible]
ایدی موصلدن اول [illegible] ولادتی سنه تسعین و خمسمائه ده
بر تفسیر کبیر و بر صغیر تصنیف ایدوب اعراب و قرائت [illegible] و قوفی تحریر ایدوب
[illegible] سیوطی ایدیکه شیخ جلال الدین المحلی
تفسیرنده [illegible] بو دخی تکمله سنده [illegible] و تفسیر بیضاوی [illegible]
[illegible] کواشی [illegible] سنه ثمانین و ستمائه جمادی الآخره
و دخی کتب تفاسیر دندر تفسیر القاضی البیضاوی که امام قاضی [illegible] ابو الخیر عبدالله بن

بن محمد بن علی الشیرازی البیضاوی در که اعمال شیرازدن بیضا دیمکله مشهور بر قریه ده در
اسنوی طبقات شافعیه ده دیمشدر که بیضاوی علوم کثیره ده عالم و صالح و کثیر التعبد
ایدی انواع علومدن تصانیف مشهوره سی واردر جمله دن مختصر کشاف و فقهدن
مختصر وسیط که غایه ایله مسمیدر و اصول فقهدن منهاج و علم کلامدن طوالع کندو
اقلیمنده قاضی القضاة اولوب سنه اثنی واربعین وستمائه ده وفات
ایلمشدر صلاح صفدی تبریزده سنه خمس وثمانین ده وفات ایلدی دیمشدر و قاضی
تاج الدین السبکی طبقات کبری ده ایدر که بیضاوی امام مبرز و نظار و متعبد صالح
و زاهد ایدی طوالع و اصول دین دن مصباح و حدیثدن شرح مصابیح تصنیف
ایدوب شیرازده قاضی القضاة اولوب و تبریزه واروب اول محلده مناظره ایدوب
اتفاق دخولی بر مجلس درسه مصادف اولدیکه وزیر قتنده بعض فضلا اول
معقول تدریس ایدر ایدی علما دخی کلوب حضار مجلسک الک فوقنه جلوس ایدوب
بر حالت ایله جلوس ایلدیکه آنی بلدی بعده مدرس بر نکته ذکر ایدوب
ادعا ایلدیکه مجلسده حاضر اولانلر جوابنه قادر اولمیالر و حضاردن طلب ایلدیکه اولا
حل ایدوب بعده جواب ویره لر اکر جوابه قادر اولمازلر ایسه حل ایله لر اکر حلنه
دخی قادر اولمازلر ایسه مدرسک کلامنی اعاده ایلیه لر چونکه بیضاوی بسط
کلام و تقریر مرام ایلدی بیضاوی دخی در حال جوابه شروع و اشتغال ایلدی
مدرس مزبور دخی ایتدی بن سنک جوابکی استماع ایتمزم مادام که فهم حل و کلام
ایتدوکک بیلمیم فاضل و علامه علما دخی مخیر ایلدیکه مدرسک ذکر ایتدوکی
نکته یی بلفظها تقریر ایلیه یا خود معناها بیان ایلیه پس مدرس مبهوت اولوب
بلفظها اعاده ایله دیدی علامه دخی اعاده ایدوب بعده حل ایدوب بعده آنوک
ترتیبنده بعض خلل اولدوغنی بیان ایلدی بعده اعتراضنه بر جواب صواب ویروب
فی الحال آنوک مقابله سی بر اعتراض بیان و تألیف ایدوب مدرسه حلنی تکلیف ایلدی
مدرس حلنی متعذر اولوب جوابنه قادر اولمادی پس فی الحال وزیر آنی مکانندن
قالدروب کندو یاننه الوب سن کیمسن دیو سؤال و تلطیف و انبساط اشتغال ایدوب
اول دخی بن بیضاوی یم دیو اخبار ایدوب شیرازده طلب قضا ایچون کلدوکنی اشعار ایلدی
وزیر دخی اول کون آنی اکرام و البسه خلعت ایله تلطیف ایدوب انعام ایلیوب بعده قضای
ایله حاجتنی قضا ایلدی صلاح صفدی تاریخنده ایتدی حافظ قطب الدین سعید الدهلی
بکا دیمشدر که قاضی ناصر الدین البیضاوی سنه خمس و ثمانین و ستمائه ده تبریزده
وفات ایدوب انده دفن اولنمشدر صاحب تصانیف مشهوره در ابو بکر حاجی اولان بودر
جمله دن منهاج علم اصول ده و انک شرحی و اصولدن شرح مختصر ابن حاجب و نحوده شرح
کافیه ابن حاجب و اصولده شرح منتخب امام فخر الدین و منطقده شرح مطالع انتهی

ودخی تفاسیر وندر تفسیر ابی عبدالله محمد بن احمد بن ابی بکر بن فرح الانصاری الخزرجی القرطبی
ودخی تفاسیر وندر تفسیر سراج الدین الهندی انوک ترجمه سی اصول فقهده
بیان اولنمشدر ودخی تفاسیر وندر تفسیر مدارک التنزیل که حافظ الدین ابی
البرکات عبدالله بن احمد بن محمود النسفی نکدر که علم فقهده کتاب الکنز و علم
اصولدن منار که صاحبیدر و علم اصولده اول دخی بیان اولنمشدر و دخی
تفاسیر مبسوطه دندر تفسیر بسیط که امام واحدی نکدر انوک ترجمه سی مرور ایتمشدر
ودخی تفسیر راغب اصفهانی در انوک دخی ترجمه سی بیان اولنمشدر ودخی تفسیر
حیان که بحر ایله مسمیدر انوک دخی احوالی مرور ایلمشدر ودخی تفسیر اعراب القرآن که
سفاقسی نکدر اسمی ابراهیم بن محمد بن ابراهیم بن ابی القسم القیسی المالکی العلامه برهان
الدین ابو اسحق السفاقسی النحوی در که صاحب اعراب القرآن در ولادتی سنه
سبع وتسعین وستمائه حدودنده در بجایه ده شیخ ناصر الدین دن سماع ایلدی
بعده حج ایدوب قاهره ده ابو حیان دن اخذ ایلدی بعده دمشقده کلوب مزی دن
و زینب بنت الکمال دن و بعض علمادن دخی سماع ایدوب تفسیر القرآن ده ماهر و کامل
بحر اولدی و فاتی سنه ثمان واربعین وسبعمائه ذی القعده سنک
اوائلنده در ودخی تفسیر ابن عطیه در که عبدالله بن عطیه بن عبدالله کوفی
ابو محمد الدمشقی در مقری و مفسر و امام ثقه در و لکن ابن معین ثقه و ضابط و خیر فاضل
ایدی دیمشدر و دخی عبد العزیز کتانی ایتدی که روایت اولنان اوزره التی بیک بیت
حفظ ایلمش ایدی معانی قرآنده استشهاد ایچون ذهبی ایتدی که باب جابیه نک
مسجدنده امام ایدی جری ایتدی که مسجد مزبور دخی بابه اولان مسجد در که حالا
مسجد عطیه دیمکله معروفدر و فاتی سنه ثلث وثمانین وثلثمائه ده در ودخی
تفاسیر وندر تفسیر الحوفی که ابو القسم عمر بن ابی علی الحسن بن عبدالله بن احمد الحنفی الفقیه
حنبلی در کتابنده صحابه نک اسمارندن ایدی و انلارک مذهبنده کتب تصنیف
ایلمشدر و جمله دن مختصر مشهور که انلارک اصحابندن ایدی و انلارک مذهبنده
کتب تصنیف ایلمشدر جمله دن مختصر مشهور که انلارک اصحابندن ایدی باشنده
متداول والسنه ده مذکور در وفاتی دمشقده سنه اربع وثلثین وثلثمائه ده
والدی دخی عباندن ایدی نیجه جماعتدن روایت ایدوب انلردن دخی نیجه جماعت
روایت ایلمشدر فرقه نک نفسی خرق و ثیاب بعیده در مؤلف اصل شرح والدی جبر
علیه الرحمه بوردر که بن فرقه نک تفسیرنه اصلا کورمدم و بکا دخی اسمنده
و لکن مبسوطه نک انتقالنه نام کتابنده تفسیر خرقی دیو مسطور کوردم اول سببدن
ذکر ایلدم لکن ظن غالبم بودر که حوفی دن تصحیف اولوب اول سببدن حوفی انوک
عقبنده ذکر ایلدم هم بو تصحیف مستبعد بعید در غالب بودر که نسخه لرده اول

نحوی و دخی تفاسیردندر تفسیر الحوفی که علی بن ابراهیم بن سعید بن یوسف الحوفی در نحوی وفاتی ایدی
البرهان فی تفسیر القرآن و علوم القرآن نام کتاب تصنیف ایلمشدر و علم نحوده مصنف تام کتاب اولدر
وفاتی سنه ثلثین واربعمائه ذی الحجه سنک منتصفنده در و دخی تفاسیردندر تفسیر القشیری
الفقیه الشافعی در فقه و تفسیر و حدیث ده و اصول و ادب و شعر و کتابت و علم تصوفده
علامه ایدی میان شریعت و حقیقتی جامع بر امام نافع ایدی اصلی ناحیه استوادندر که
خراسانه قدوم ایدن عربلردندر کندی صغیر ایکن والدی وفات ایدوب زمان صباوتده عربی
ادب ایدوب بعده نیسابوره کندی که حسابدن بر مقدار تعلم ایدوب تا که انکله انده بر قریه
مال ایدیکه انک خراجنی حمایت ایلیه و دخی نیسابورده شیخ ابو علی الحسن بن علی
النیسابوری که دقاق ایله مشهوردر که امام وقتی ایدی انک مجلسنه حاضر اولوب دقاقک
کلامنی استماع ایتدکده هر وجهله اعجابی ایدوب قلبنده تاثیر و هر وجهله خاطرنده جا ایدر اولوب
در حال خاطرنده تعلم حساب غرضندن انفعال و طریق سعادت اخرویه تحصیلنه اشتغال قصد ایدوب
طریق ارادته سالک اولوب دقاق دخی انده نجابت فراستیله تفرس ایلکین حق ایله قلبنی جذب ایدوب
انکا علم اشتغالیله اشارت ایلدیکه قشیری دخی ابوبکر محمد بن ابی بکر الطوسی نک درسنه
حضوریله فقهه شروع ایلدیکه تا که تعلیقندن فارغ اولنجه بعده استاد ابی بکر محمد بن فورک
مجلسنه اختلاف ایلیوب علم اصولی نقل ایلدیکه بعده استاد ابی اسحق الاسفراینی یه تردد
ایلدیکه استاد انکا ایتدیکه بو علمده البته کتابتدن لابددر که مسموعاتنک اکثری ضبط ایلیه ولهذا
قشیری دخی کمال حفظ سببی ایله اول ایامده استاددن استماع و استفاده ایلدوکنی
جزء سنی اعاده ایلدیکه استاد اندن تعجب ایدوب هر وجهله اکرام ایلدیکه
بعده قاضی ابوبکر بن الطیب الباقلانی کتابلرینه نظر ایلدیکه مع ذلک اول کتابلره ناظر ایکن
یینه مجلس دقاقه حاضر اولوردی و دقاق انکا کریمه سنی تزویج و [illegible] بازارده و حتی [illegible]
ایلیوب و دقاقک وفاتندن صکره مسالک مجاهده و تجریده سالک اولدیکه و بر تفسیر
تصنیف ایدوب التیسیر فی علم التفسیر ایله تسمیه ایلدیکه تفسیر [illegible] و تفاسیردن اولوب بعض
الناس مشهوردر و رجال طریقت حقنده بر کتاب تصنیف ایدوب الرساله القشیریه ایله
مشهور اولمشدر بعده حجه خروج ایدوب رفقاسنده امام الحرمینک الذی اولان شیخ ابو محمد
الجوینی و احمد بن الحسین البیهقی و مشاهیردن بر جماعت ایله ایدیکه بغداد و حجازده انلر ایله
سماع حدیث ایلدیکه و دخی شیخ [illegible] و استعمال سلاح ده [illegible] و مثلی
بلاغ صاحبی ایدیکه مجالس وعظده [illegible] و کلامنک لطافتی ما صدق ایدیکه [illegible]
توفیع [illegible] و بسوط [illegible] لباب [illegible] اکر تازیانه تخویف
[illegible] ایله [illegible] فرع [illegible] و اکر ابلیس [illegible] انک مجلسنده
[illegible] تاثیر ایدوب [illegible] و فی الحقیقه حسن اللفظ و ملیح الاشاره ایدیکه
واصولی مذهب اشعری اوزره و فروعی مذهب شافعی اوزره عالم ایدیکه ولادتی سنه ست

سبعین وثلثمائه ده شهر ربیع الاولده در وفاتی سنه خمس وستین واربعمائه ربیع الاخرینک
اول ایتسنده مدینه نیسابورده در و شیخ ابو علی دقاق دخی سنه اثنی عشره و
اربعمائه ده وفات ایلمشدر و قشیری انک نسبی قشیر بن کعبدن بر قبیله یه در و دخی تفاسیر
تفسیر ابن عقیل که عبد الله بن عبد الرحمن بن عبد الله بن ابی الفرج بن محمد بن عقیل العقیلی
الطالبی الهاشمی الاصل البغدادی المولد الشافعی الامام العلامه بهاء الدین در دیار مصرده
شیخ شافعیه ایدیکه قرائت سبعی صائغدن قرائت ایدوب سائر علومی دخی اتقان ایلدیکه
عربیت و فقه و اصولیده و تفسیرده بارع و متوقد و ریاست علم منصبنده منفرد ایدی
نحیف [illegible] تصنیفلری دخی واردر جمله دن کتاب الجامع النفیس علی مذهب الامام محمد بن ادریس
آخر استطابه یه وکیل التی مجلد یازوب بعده بر اطاده آنی تلخیص ایدوب تیسیر الاستعداد
الی رتبه الاجتهاد ایله تسمیه ایلدیکه و دخی تفسیردن ذخیره ایله مسمی بر کتاب تصنیف ایدوب
قرآن عظیمدن بر حزب ایله نصفنه ایکی جلد یازوب بعده انی تلخیص ایدوب الاملاء
الوجیز علی الکتاب العزیز ایله تسمیه ایلدیکه و دخی مسئله رفع یدین ده بر کتاب
مطولی واردر و بعده آنی بر کراسه ده تلخیص ایلدیکه و دخی کتاب المساعد علی تسهیل الفوائد
نام بر کتاب تصنیف ایلمشدر و دخی شرح الفیه ابن مالک اوزره بر املاسی ایلمشدر
و دخی ان المومن ما شاء الله تعالی قولنه وزنیه بر رساله سی واردر مرتب [illegible] فقهاء
ایلدیکه خیرا ایدیکه وفاتی سنه ثمان وستین وسبعمائه ده حج ایلدیکه انکله مکه ده بعده
مدینه ده اجتماع ایلدک بعده حجدن رجوعی وقتنده سنه تسع وستین وسبعمائه ده
وفات ایلدیکه و دخی تفاسیردندر تفسیر ابن رزین و دخی تفاسیردندر تفسیر ماوردی انوک
ترجمه سی بیان اولنمشدر و دخی تفاسیردندر تفسیر مسلم الرازی و دخی تفاسیردندر تفسیر امام
الحرمین که ابو المعالی عبد الملک ابن الشیخ ابی محمد عبد الله الجوینی الفقیه الشافعی در لقبی ضیاء
الدین در و امام الحرمین ایله مشهوردر که اصحاب شافعیدن اعلم المتاخرین در علی الاطلاق
والمتفق علیه علومدن اصول و فروع و ادبده تفننی جمع ایلمشدر بالاتفاق انکا نقیب [illegible]
اولان وسعت عبارت کسیه نصیب اولمامشدر هر کون نیجه دروس القا ایدوب سنه
بر رتبه یه [illegible] ایدیکه هر درسنده نیجه اوراق مدارسه ایدوب کثرت مدارسه ایله
برکیسنده تردد [illegible] ایدیکه اول احوالده والدندن تفقه و اشتغال ایدوب
طلبه نک قوتنه و [illegible] و تحصیلاتنک کثرتنه و سیماسنده ظاهر اولان نجابت
و علامات اقبالک و فرینه تعجب ایدردی و الدینک مصنفاتی اوزره تحقیق
ازدیاد و بعده انوک مکاننده جلوس ایدوب القا و درس و افاده ایلدیکه
بعده بغداده مسافرت ایدوب انده علمادن نیجه کسه یه ملاقی اولوب بعده درت
سنه مکه ده و مدینه ده مجاور و تدریس و افتا یه [illegible] جمع مواظب و مثابر
اولدیکه اول سببدن انکا امام الحرمین دیمشلردر بعده وزیر نظام الملک نیسابوره

احوال ابو المعالی عبد الملک [illegible]
ابو محمد عبد الله [illegible]

مدرسهٔ نظامیه بنا اولنجق بناده ایدن نیسابوره وخطابته دخی تولیه اولنوب وتدریس
مناظره ده دخی جلوس ایدب وبا جمله منبر ومحراب وتذکیر یوم جمعه وتدریس اصحاب
اکا مسلم اولدی تصانیفی دخی عالمه شایع وهربری مقبول ومفید وتلقی اولنوب درس
اکابر وائمه وریس حاضر اولوب اول حال اوزره اوتوز سنه قریب باقی وروز
بروز مدارج عزته ترقی اولدی بوندن ماعدا هر بار که علوم صوفیه وشرح احوال حکمه
اشتغال ایلسه حضار مجلسه بر مرتبه رقت غلبه طاری اولوردی که جمله سی اغلار ایدی
ابله متوجه درگاه حضرت باری اولورلار ایدی محصل کلام اول عمرینک آخرنه وارنجه
طریقت حمیده وسیرت مرضیه اوزره اولمقدن زائل اولمادی **حکایت**
اولنور که امامک والدی صغیر ایکن اماعی ووالده سنی کسب یدی ایله تربیت ایدب
وانا والده سنه وصیت ایتمکده زائل اولمازایدی که ولدنی غیره ارضاع ایتدرمیه
اتفاق بر دفعه والده سی ضعف وکلال ایکن همسایه لرندن بر عورت اماعی ارضاع
ایدب وفاکه والدی اول حاله واقف اولدی کمال مرتبه متأسف اولوب در حال
بطننی صیقایوب بر طرفه اغزنه ادخال ایلدی تاکه جمله یهود وکه بینی قی ایلدی اول
والده یه دیرایدی که اول لبن فاسد ایله طبعی متغیر وفاسد اولمقدن ایسه کاشکی اماعیک
موتنی مشاهده قلسه اول بنم قصده بوندن اهون ایدی امر وبدر که بعده هر بار که امام مناظره ده
فتور عارض اولسه والدی ایشته بو حالت اول رضاعک بقایاسندندر دیر
ولادتی سنه تسع عشرة واربعمائه محرمنک اون سکزنده در ووفاتی سنه ثمان
وسبعین واربعمائه ربیع الآخرینک یگرمی بشنجی کیجه سی ارجاده وقت عشاء آخرده واقع اولمشدر
نا ملزم صی ووفاتی زماننده درس ایتدوکی قریب ایدیکی هر بری محبره واقلامنی کسر ایدب
بر عام کامل اظهار ماتم ایتمکله مشغول اولدیلر روایت اولنور که وفاتی کوننده جمله
اسواق قپانوب جامعده منبرینی کسر ایلدیلر وجمله ناس خراسانده جمله اولنورد بلر
ودخی تفاسیرندندر تفسیر ابن برجان که عبد السلام ابن عبد الرحمن بن عبد السلام بن
عبد الرحمن بن ابی الرجال محمد بن عبد الرحمن اللخمی الاشبیلیدر که ابن برجان ایله معروفدر
تفاسیر نور ابن ابی الرجال دن مختصردر کتابی علوم ده بوله دکنا ایدب تعبیره دکی ودن
نحوده امام ایدی وبو تحقیق ایلمشدر وآنک غیری دخی ایلمشدر که لغت وعروضی ابن ملکوندن
اخذ ایدب اکا ملازمت کثیره ایلدی حفظ لغته اشتغال زماننده غالب اولوب اول
خصلت اکا مسلم ایدی مع هذا صدوق وثقه ایدی که ابن سیده اوزرینه بعضی بعضی
دخی واردر ووفاتی سنه سبع وعشرین وخمسمائه ده در فلکافه تاریخنده العلی
محمد بن ابی الحسن علی بن محمد القرشی الملقب محیی الدین المعروف بابن زکی الدین الدمشقی
الملقب الشافعی ترجمه سنده دیمشدر که سنه تسع وسبعین وخمسمائه ده سلطان صلاح الدین
مدینه حلبی فتح ایلدکده مذکور ابو المعالی بر قصیده بابته انشا ایدب جمله بیاننده بری بو بیت

ایدی * وفتحک القلعة الشهباء فی صفر * مبشر بفتوح القدس فی رجب **ترجمه**
صفرده قلعهٔ شهبانی فتحک ای شه غازی * سکا مبشر ایدر قدسک رجبده فتحنی دخی
فی الواقع دیدوکی کبی اولوب قدس شریف دخی سنه ثلث وثمانین وخمسمائه رجبنده
اوج کون قالمش ایکن فتح اولندی اول زمانده وقوعیله یکدیکره سؤال ایلدیلر بوندن بو حال
سکا منکشف اولدی چوابنده ایتدی که بن آنی حق تعالینک الم غلبت الروم فی ادنی
الارض وهم من بعد غلبهم سیغلبون فی بضع سنین قولنده تفسیر ابن برجاندن اخذ ایلدم
وکیفیت استخراجی بر حساب طویله محتاجدر فلکافه ایتدی بن اول کتابی مطالعه وتفسیر
ابن برجان تحصیلنه بذل جهد ایدب آخر بر نسخه سنه واصل اولدم وکتابک حاشیه ده
بر حساب طویل کوردم وبو وافق ونکته وبو نکته اشارتنک استخراج احکامه طریق مخصوصی
واردر که بو مقام آنک موضع ذکری دکلدر انتهی ودخی تفاسیرندندر تفسیر ابن بزیزه
ودخی تفاسیرندندر تفسیر ابن المنیر که احمد بن منصور بن ابی القسم ابن مختار بن ابی بکر الجزامی
الاسکندری المالکی القاضی ناصر الدین ابو العباس ابن المنیر در که نحو وادب وده واصولی
تفسیرده امام عالم وعربیات وانشاده صاحب ید بیضا ایدی وکه مسلم ایدی والفاظدن او
رواج ودن سماع ایدب انوندن دخی ابو حیان وغیری سماع ایلمشلردر اسکندریه ده
خطیب اولوب جامع جیوشی ده وغیرنده مدارسه ایلمشدر واسکندریه ده نائب الحکم
اولوب بعده قضاه ولی صرف اولنوب ماکنه معاودت اولنوب بعده ینه اعاده اولندی
ابن دقیق العید ابن المنیردن سؤال اولندقده جواب ویروب ده بر قدر اوزره
واقف اولمازدیدی علامه ابن حاجب آنک حقنده دیدوکی ابیاتندندر **بیت**
لقد سمعت جلی البحث لولا * مباحث ساکن الاسکندریه **ترجمه** بحثی علادن ایشاندم سوزم دوم
ساکن اسکندریه بحثی اولماسه اکر * مؤلفاتندندر بر تفسیر وکتاب الانتصاف من صاحب
الکشاف ومناسبات تراجم البخاری وبونلاردن غیری ودخی احجار العلوی روایت
بر کتاب تصنیف ایتمکک منسوب والده سی اول خصوصده مقامه احجار ایله مفارندن
فارغ اولوب اموات ایله مقارنه یه شروع ایده ترسن دیو اول سببدن ترک ایلدی
مزبورک ولادتی سنه عشرین وستمائه ذی القعده سنک اوجنده در ووفاتی بعضلر
دیمشلردر که مسموما اولمشدر سنه ثلث وثمانین وستمائه بکر بن ابراهیم بن عبد الرحمن بن
محمد بن بجده حمدان قاضی القضاه شمس الدین ابن النقیب در ولادتی حماده حاکم اولوب
بعده طرابلوسده بعده حلبده اولمشدر بعده شامیه برانیه یه مدرس اولوب نووی
ایله مصاحبت ایلدی اول صحبت جلیله دن حاصل اولان رتبهٔ عظیمه اکا کفایت ایدردی انوندن
ماعدا دیانت وعفته کامل ورعده بر مرتبه یه واصل ایدی که الکاشی اطفال مطرود
وارنام انقیا ایله مردود اولوردی ودخی تدرسنده اساطین وکبار دن ایدی که بنه ازدحام
وزکاده آتش پاره ایدی که بیکن من ابی الوهاب ابن السبکی ایتدی که بن بونی نودن ایشتدم دیرایدی که

نوویکا باقاضی شمس الدین ابن سنی نور بن شامیه یه تولیت ایکن ذاته مرور دیدکی فی الولد
قضایا تولیت ایدکدن صکره مدرسهٔ شامیه یه دخی تولیت ایلدکی و دخی احمد بن ابی بکر بن شحوی دن
وابن الحسن بن البخاری دن و ابی حامد بن الصابونی دن و احمد بن شیبان دن و زینب بنت
مکی دن و غیرلردن سماع ایلدکی مولدی تقریبا سنهٔ اثنتین و ستین و ستمائه ده و
دخی کندو سنی الحول السنة لیلة الجمعه ده وفات ایدر دیر ایدکی فی الواقع سنهٔ خمس و اربعین
وستمائه ذی القعده سنک اون ایکنجی گیجه لیلة الجمعه ده مدرسهٔ شامیه ده وفات ایلدی
و دخی تفاسیر وندرده رافعی نک تلخیصی اوزرینه الملکسی مذکور در رافعی عبد الکریم بن محمد بن عبد الکریم
بن الفضل بن الحسن القزوینی الامام الجلیل ابو القاسم الرافعی در که عزیز ایله مسمی اولان شرح
بزرک صاحبیدر و دخی مؤلفاتندندر و دخی کتاب الشرح العزیز فی شرح الوجیز و الشرح الصغیر
کتاب المحرر و شرح مسند الشافعی و الامالی الشارحة علی مفردات الفاتحة مذکور در املی اوتوز مجلس
بر رنده احادیث کثیره املا ایلمشدر شیوخندن اسانیدی ایله که جلیسی سورهٔ فاتحه یه
متعلقدر و هر برینک اوزرینه تکلم ایدوب نکات لطیفه ایلمشدر و دخی کتاب الایجاز
فی اخطار الحجاز که انده نیجه مباحث و فوائد ذکر ایلمشدر که حجه سفر ایتدکده خاطره خطور
ایلمشدر و مؤلف اصلی مترجم والد ماجد علیه الرحمه سوره لرکه اوا صاحب خطرات الحجاز
خود خواطر الحجاز دیو تسمیه ایدی بن ظن ایدرم که خطا ... اولا امام نوردن ... فتح
فتح العزیز کافیدر و حقا که انکار نسبه عصمان سماحه صنع بلکه زمرهٔ اهل علماء اعلی یه لاحق
و دخی علوم شرعیه دن تفسیر و حدیث و اصولده متفرد و متضلع و زمانه ده فقه و ... ارشادی
تحصیل حدیثده اتباع علمایی و ذریعه ... اما فقهده عمدهٔ محققین و استاد متفننین ایدی
و دخی ورع و زاهد و تقی و نقی و طاهر الذیل و مراقب ... ایدکی و دخی صاحب سیر مستقیم
و طریقه زکیه و کرامات باهره ایدکی و نیجه جامعلرده حدیث ایلمشدر و حلوان و الدین ...
واندن دخی الحافظ عبد العظیم المنذری و غیری روایت ایلمشلردر و ابن الصلاح ایتدی بن ...
بلاد عجمده انک مثلی کورمشم اولمدم و امام نووی ایتدی رافعی صلحاء متمکنین دن
ایدی و کرامات کثیره سی وار ایدکی ابو عبد الله محمد بن محمد الاسفرائنی ایتدی رافعی شیخ در
و امام دین و ناصر السنة ایدی و علوم دینیه ده کرک اصول کرک فروعده اوحد عصر ایدی
... مجتهد زمانه و تفسیرده فرید وقتی ایدکی قزوین ده بر مجلسی وار ایدی تفسیر و تسمیع
حدیث ایچون و فاتی سنهٔ ثلث و عشرین و ستمائه ذی القعده سنده اولمشدر ...
... سلطان جلال الدین خوارزمشاه اول سنه ده قزوینه کلدکده حاضر اولوب قتال
... مرتبه استغناء علمیه که بالذات سلطان مشوریه قبل کفار ده ... مکان ایلدیکه خروجی ... شمس
... سنده نیجه اولوب عالدکی و قتا که قزوینه مرور ایلدکی خلقه ... شرور ... سببی ایلکانی
... حاصل اولوب جمله سی استقباله چقدیلر اچلرنده و رافعی دخی بیله ایدکی رافعی فقتا که سلطانک
بونر منجاهده سنی معاینه و مشاهده ایلدکی تحصیل اجر عظیم نیتنه دست سلطانی تقبیل ...

سلطان قوماپوب کندو یدی رافعی نک دستنی تقبیل ایلدی بعده رافعی کیدرک چوق زمان
مرور ایتدیکدن آنی سوجوب پادشاهک تقبیل ایتدوکی دستی قنا اولوب رافعی ایتدی سبحان الله
سلطانک بو وجهله تعظیمندن نفسده بر مقدار عجب و عظمت حاصل اولمش ایدی اکا بس حق تعالی
بنی بو عقوبت ایله معاقب ایلدیکی و دخی روایت ایلمشلردر که شیخ مزبور بعض لیالیده مطالعه
ایدیوب اول حاله ده خانه سنده بر شمع وار ایکن ضیا ظهور ایدوب خانه سن پر نور ایلدکی و دخی
تفاسیر وندرده النوادر العجائب که کرمانی نکدر اول کتاب ترجمه سی عن قریب علم حدیثه و
اولنه که کلدر و دخی تفاسیر وندرده فوائد ابن تیمیه که ابو عبد الله محمد بن ابی القاسم الخضر بن محمد بن
الخضر بن علی بن عبد الله که ابن تیمیه لقبی ایله معروف و فخر الدین ایله ملقب خطیب و واعظ
و فقیه حنبلی و صاحب فضل جلی ایدکی اول ایلدوه سنده نیجه جامعلرده تفقه ایدوب سماع حدیث
ایدکی و نیجه بر مختصر تصنیف ایلدکی و بعض خطب مشهوره سی وار در که غایت جودت
و نهایت بلاغت ده در و منظومی دخی حسن و بر تفسیر قرآنی وار در که کمال رتبه حسنده در و سائر علوم
دخی صلاح و سدادی اوزره عمرینی اتمام ایدوب فوت ایلدکی و لادتی حران ده سنهٔ اثنتین و اربعین
و خمسمائه ده در و فوتی دخی ینه حران ده سنهٔ احدی و عشرین و ستمائه ده در و دخی تفاسیر وندر
التفسیر الکبیر که امام فخر الدین الرازی نکدر که محمد بن عمر بن الحسین بن الحسن التیمی البکری الامام
فخر الدین الرازی ابن خطیب الری و امام المتکلمین در تعلیق علومده صاحب باع واسع و
منطوق و مفهومی جامع ایدکی بر بحر زاخر ایدکی که انده اولان جواهر سائر بحارده موجود دکلدر
و کلدر و بر بحر طامی ایدکی که سماء اوزره سیاحی اولدوغندن ماعدا بوندن ماولالی حقائق
ازاهره شبیه سماده نجوم زواهر ظاهر و باهر دکلدر و بر روضهٔ علم ایدکی که سائر ریاحینده
انده اولان ازهار افنان علوم و فضائل قریب و معادل الازهار کثور کلدن بعض ...
اتوک قدر عظیمی ایله عفو و ملت اسلامیه منتفع اولدوق بیلمی ایله ثغور شعور شریعت محمدیه مستقیم
ایدکی علومدن بعاطیفه به مالفتی و سلوک طریقته ده فرع منکرات اهل بدع ده سبب
نفسی محروقتی رافضیا ایدکی مذهب اعتقاد ده اظهار و اشعار ایتدوکی شعاری بر مرتبه ایدی
اشتهری اتوک دکلن شده بدنه ابواز و معتزله عندنده دخی ما یلفظ من قول الا لدیه رقیب
عتید نحو اینجه هر نه سوسه ... الزم الوحا غضب بلوب ... اعتزال ... اهدار دخی ا اکثر عبادنه
کرک تفسیر کرک فقه و اصولده و غیریده بر بحر ایدکی که بر ساحل پایان و بر ... مناره ایدی
لکن اشراقنه نوری کا نهار در و دخی برهان ایدکی امامت علامه ده سنهٔ ثلث و سبعین و
اربعین و خمسمائه ده در و اولاده والدی شیخ ضیاء الدین عمر اوزرینه اشتغال ایلدیکه والدی
محی السنة ابو محمد البغوی نک تلامذه سندن ایدی ... علم کلامی تعلیم ایدوب قرائت
کمال سمنانی اوزرینه تفقه ایلدکی روایت ایلمشلردر که علم کلامده امام الحرمین ک شامل نام کتابنی
حفظ ایلدکی و ینه امام تحصیل الحق فی تفصیل الفرق نام رساله سنده ذکر ایلمشدر که اصولی
استادی والدی امام سعید ضیاء الدین عمر بن الحسین الرازی ایدکی اول دخی امام الائمة ابو القاسم

سلطان ناصر الانصاری نك تلمیذی ایدی و اول دخی سعد الائمه ابو المعالی عبد الملك بن
عبد الله نك تلمیذی ایدی و اول دخی امام ابو اسحق ابرهیم بن محمد الاسفرائنی نك تلمیذی
ایدی و اول دخی شیخ ابو الحسن علی بن اسحق بن سالم بن عبد الله بن بلال بن ابی
بردة بن ابی موسی الاشعری نك تلمیذی ایدی و اول دخی ابو علی الجبائی المعتزلی نك
تلمیذی ایدی بعده حق تعالی آکا هدایت ایدوب مذهبندن مذهب اهل سنت و الجماعه
یه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین رجوع ایلدی اوائل حالنده حضرت امام فقر و
عرض فاقه الله مبتلا ایدی بعده ملك رزاق فتح ابواب ارزاق ایدوب صحبت ثانی ده تحصیل
ثانی جهتندن مقبول جمیع اهل آفاق اولوب اقطار ارضدن بالطول و العرض طلاب علم
رجال جانبنه قلوب خطه حال ایدرلردی ابتا حولی و فارسی ایله میدانلرنده کبی
مسلك اولیا ایله دخی صاحب طولی و واصل رتبه علیا ایدی اکثر احوالده
ثنا و عظمته وجد و حال ایله الحق اولوردی ابتدای مابعد المذهب تعریف اطوار سلوکده
دخی مظهر بیضا ایدی نته کم تفسیری اندن حبیب و تحقیق و نتیجه اسرار دقیقه یه مظهر در خوارزمه
ورود ایدوب انکا معتزلی یانده بعض مناظرات ظهور ایلدیکه اندن خروجه مجبور اولدی
بعده ما وراء النهره و دخی خوارزمده اولان ماجرا جاری و قلبنده الم عظیم طاری اولوب
اندن قصبه رتبه عود ایدوب سلطان شهاب الدین الغوری یه متصل اولدی و آنلرك قتنده
التفات عظیمه نائل اولوب بعده سلطان کبیر علاء الدین خوارزمشاه محمد بن تکش جانبنه
واصل اولوب آنلرك قتنده دخی مراتب عالیه یه فائز و نتیجه التفات پادشاهی یه حائز اولوب
اکثرا وقاتده سلطان زیارتنه کلورلردی و هر باری که بر یره و ثمن قصد ایدوب سوار
اولسه یانجه اطرافنده فقها و غیریلردن اوچیوز مقداری کسه ماشیا ایله کیدرلر ایدی و جمیع
علومده مرحی شدید و تحقیق و تدقیق ده تائید [illegible] ایدی و مجالسی دخی تنظیم الامام
بنیاد مهر تمام ایدوب مجلسنده کمال ادب ایله جلوس ایدرلر ایدی و هر برینك قبولنده
نهایتی جا بکر اولوب شهر ماننده ساقی حقدن تشیم ایدرلردی و اندن تحصیل و اشتغال
ایتمکه جمیع ناس صغار و کبار ایله اقبال ایدوب تصانیفی آفاقده مشهوره و آنلرك ظهور ایله
کتب متقدمین مرفوضه و غیر مذکوره اولدی و اهل هراة اکا شیخ الاسلام ایله ملقب ایدیلر
طائفه کرامیه یه ازرا و تکفیر و کمال تحقیر اوزره اولمغین بر شخص [illegible] ایله بر طریقله مسموم
ایتدیرنلر اندن هلاك اولدی اما کتابی تصانیف نادره در و تفسیر کبیر که اون ایکی مجلددر و تفسیر سوره
فاتحه یه تنها بر مجلد ده یازمشدر و دخی کتاب المطالب العالیة و نهایة العقول و الاربعین و المحصل
و البیان فی الملك و البرهان فی الرد علی اهل الزیغ و الطغیان و المباحث العمادیة و تهذیب
و عیون المسائل و ارشاد النظار و اجوبة المسائل البخاریة و المعالم و تحصیل الحق و الزبدة و شرح
الاشارات و شرح عیون الحکمة و شرح الاسماء الحسنی و شرح مفصل الزمخشری فی النحو کتابی اتمام
ایلدی و شرح وجیز الغزالی فی الفقه و شرح سقط الزند للمعری و علم خلافده بر طریقه دخی واردر

و الامام شافعی نك مناقبنده بر مصنفی واردر و کوناکون غرائبی [illegible] اما کتاب السر المکتوم فی مخاطبة
النجوم آنلرك ایدوکی صحیح دکلدر بعضلر آنلرك اوزرینه اختلاق و افترا ایدیلمشدر و دخی حضرت
امام کتاب المطالب العالیة نك قسم اولنی اوزرینه یازمشدر که [illegible] سنه ثلث و ستمائه ذی القعده سی
یوم جمعه ده تمام اولدی و دخی انزل کتاب ثانیسنی آخرنده یازمشدر که بو کتاب حوالی خوارزمده
سنه خمس و ستمائه شهر ربیع الاول نك نصفنده آخر اولوب تمام اولدی و دخی کتاب ثالثنك
آخرنده یازمشدر که بو کتابدن بو باب سنه خمس و ستمائه شهر ربیع الاولنك اون التنجی کیجه سی ابتدا
جوانب خوارزمده که مسکن حبیبان دلی اولان دار ملوکده تمام اولدی و خدای کریم و رحیم دن
سؤال ایدرم که عاقبتمی رحمت و راحت و ریحان ایله ختم ایلیه انه الملك المنان الرحیم الدیان
و دخی کتاب رابعنك آخرنده یازمشدر که بو کتاب سنه خمس و ستمائه جمادی الاولی سنده
لیلة الاربعاء ده تمام اولدی و دخی کتاب خامسنك آخرنده یازمشدر که بو کتاب سنه خمس و ستمائه
جمادی الاولیسنك اون یدنجی کیجه لیلة السبت ده تمام اولدی و دخی کتاب سادسنك آخرنده
یازمشدر که بو کتاب سنه خمس و ستمائه جمادی الآخره سنك اون ایکیسنده یوم الاثنین ده تمام
اولدی و الحمد لله کما هو اهله و مستحقه و الصلوة علی خیر خلقه محمد خاتم الانبیاء و المرسلین خصوصا
علی محمد و آله اجمعین اسماعیلی ادیب شرف الدین محمد بن علی حکایت ایدر که زمان شبابنده
برکره امامك درسنده حاضر اولمش ایدم بر شیخ کرده واقع اولمش ایدی آنلری امام قریب
بیر و برجاه و وثوقی که بعض طیور جوارح طرده ایمیش ایدی و قتا که طیر بو طرزان ایلدی حمامه
غایت و شدت برودت و خوف دن قراره قادر اولمادی و قتا که امام درسنی اتمام ایدوب قالقدی
حمامه نك حالنه واقف اولوب قلبنده رقت کلوب حمامه یه اعتنا ایلدی مرحوم مولانا ماجد
بیوررلر که ابن بعض مشایخ ثقاتدن معتقدلرندن بعض سائلده بولدم که رساله دخی خط مؤلف
ایله ایدی دیمشدر که حمامه فاجوب و کندو یه مجلس [illegible] اولوب امامك کتفنه داخل اولدی ابن
عنین ایدی ابن دخی بو حالده بر [illegible] ایدرم که جاءت سلیمان الزمان بشکوها و الموت یلمع فی جناحی
بنت الورقاء فان محلکم حرم و انك ملجأ الخائف شیخ فخر الدین کمال صفا و طرب حاصل
اولوب ابن عنین اوزرینه ایکی کندو یه قریب جلوسنی ایلیه و برجایزه سنیه ابلاغ ایدوب
دائما آکا احسان ایله مسرور اولورلر ایدی و حکایت اولنور که ابن عنین ایتدی بکا امام جانبندن
اول بیك دینار مقداری جایزه یه نهایت و اکمل اولمشدر ابن سبکی طبقات کبری سنده ایتدیکی
معلوم اولا که شیخ حافظ ذهبی کتاب المیزانده امامی ذمه و تضعیفده ذکر ایلدی ابو [illegible]
[illegible] اطلاعی یوقدر که اهل نقددر و اخبار [illegible] و اوزلرینه بوردر که
امامك روایتی یوقدر ضعف و قوت ایله متصف اوله و آنی رواتنده ذکر ایلمك [illegible] و تعصب
و تعصب دیرکه ساعدن غلو و تشنیع و در ورانه منتهج اطوار [illegible] دخی خیال ایلمشدر
کتاب اسرار النجوم اما مکدر که حوصره ورز ابن السبکی ایدکا ... انمیشدر که کتاب بوردر
امام اوزرینه خلق و افترادر و امام اشتباه صحیح اولور دخی تقریر جه دخی [illegible] ایلمشدر

اما حقیقت شهادتنده سکالافیدرکه انی حرف فاو فخر رازی دیو ذکر ایلدیکلری کبی دکلدر
انوک شهرتی ابن الخطیب ایله ولقبی امام ایله در وآسمی محمددر ذکر اولنورکه بر کون امام و جمهور
سلطان شهاب الدین الغوری ده وعظ قیلوپ حضور سلطان ده اثنا وعظده بر حال حاصل اولوب
فریاد و استغاثه ایدوب یا سلطان العالم نه سنک سلطنتک باقی قالور و نه رازی نک تلبیسی
ایکوک بیله مرد و مرجع الی الله در دیدی مولانانک تحفه محمودیه نام کتابنده ایتدیکی
فخر الدین الرازی سلطان محمد خوارزمشاهه حاجت ایچون بر رقعه ارسال ایدوب بعض صحابه عقدنده
عرض حال ایلدیکی رقعه بر بوروده باز دیکر رقعت رفعتها الی الله تعالی فان اعطیتها فاتینا المعطی
وانت المشکور وان منعتها فهو المانع وانت المعذور والسلام یعنی بن رقعه یی کردستانه
اولدوغک جهتدن سکا ارسال ایلدم اما حقیقتده خدای بی زوال درکاهنه ارسال ایتمشیدم
امری اکر ویررسک بو معطی حقیقی الله در وسن دخی مشکور اولورسن اکر منع ایدرسک
بیلدم که خدای غفار ونافع در وسن دخی معذورسن والسلام بو فقیر ایدر امامدن صادر اولان
حال ومقال بو جهت خیال بر تربیه وصولنه شاهد و دال در و دخی ابجد ابدنه محسن الحوسلی
ایتدیکی مرتبه و امالی اشتدم منزه اولمشده اهل بلده به عتاب عقیده بو بیتی انشاد ایدردی

بیت المرء ما دام حیا یستهان به ویعظم الرزء فیه حین یفتقد **ترجمه**

کی ایکن انسانه هرکس کرچه کم حقیر ایدر ❀ صفت ایدلور فقدی وقت شول غم که دنیادن کیدر
ابن السبکی ایتدیکی امام تفسیرنده و بشیدر بن ظن ایدردم که سورۀ یوسف ده رکه رعیت
عمره و نجوم درکه هر یار کراک امور دن براعوده الهک غیرنه توکل و اعتماد المشاغل اعتماد
الکاسب بلاد عنت و باعث شدت وزینت اولور اما بجانک الله اعتماد ایدن طلقی
برکسه برجوع ایله مطلوبی حسن وجه او زره و قریب بو لور امری بوجه سکا اول عمر بوک
بوزمانه دکین مستمر اولمشدر که الی یدی یاشنده یم شمدی تمام قلبمده استقرار بولمشدرکه
انسان ایچون حق تعالینک فضل و احساندن غیری شیئه اعتماد ده کمال و ضرر انکن غیر بوک
رجاده منفعت یوقدر ابن السبکی ایتدی امام ذکر ایتدیکی کلام حق و صدق در ونی الواقع
هرکس که محاسبه نفس ایله حقیقت حال امام دیدوکی منوال اوزره ایدوکن بیلور فرض
برکسه کندو امورنده انکن غیرنه اعتماد و توکل ایدن کلام اول تحصیل ایلمشه علوم اولورکه البته اول
کسه ایکی شخصک بر سبب دن بایر شخصه بکورد و مخذول در والعیاذ بالله تعالی و بکوده کورمدر
حقیقتده طالب سرّ در اما مطلبنه ظفر بولمق ممکن ایدوکن عاقبت امرده شر ایدوکی ظاهر اولوب
آخرت دار مزدن مقدم دنیاده و حاجاتدن اشتو احوال منقلب منحوس اولور امر کار بر
نفسی اختبار و تجارب اعتبار ایتمک الله سنه نفسنی محاسبه ایتمک کرکدر کنتی طائفه دیدر
و دخی علومده ولاکن امامدن منقول اولان جمیع کلام و دلالت ایدر که جمع و قائده مرافقه
محاسبه اوزره الیتی حق تعالی اندن راضی والمحاسبه بلیندیکی و باخود حسبنا او یاحی عند
نقلوا ولکن ذکر بالسنو ایدنلری تحقیق دید بابیلرده عدل ایله قاضی اوله بر مقاله کلنجه

مذکور اولان کلام ابن السبکی در و دخی معلوم اولاکه امام اوائل زمرۀ فقهاء اعلامدن ایدی
بعده صوفیه یه ملحق اولوب ارباب مشاهده و اصحاب مکاشفه دن اولدی تفسیری دخی
اندن صکره تصنیف ایلدیکی شول کسه کبی مباحثه و تأمل و لطائفنی اذعان و تفتیح و تکمیل
ایلیه اثناء کلامنده امور ذوقیه و دقائق غیبیه دن نیجه کلمات صوفیه بولور مؤلف
اصل مترجم مرحوم والدم ماجد بو رر لرکه بن بر رجل ثقه و صالح و عالم و عابد و زاهد و عارف
صادقدن ایشتدم حکایت ایلدیکه و فقاکه امام هراته داخل اولدیغی هراتده هر کروه ناس
علما و صلحا و سلاطین و امرادن واروب اما تعظیم تام ایلدیلر بر کون امام سؤال ایلدیکه
مجاورلری زیارت ایتمیوب تخلف ایلمش برکسه قالدیمی اولان اصحاب ایتدیلر نعم بر رجل صالح
قالمشدر که بر زاویه ده منقطعدر امام ایتدیکی بن بر واجب التعظیم امام المسلمین و مقتدای
مؤمنین اولام اول کسه نیچون بنی زیارت ایلمیه دیوب بو کلامی اول کسه یه ابلاغ
ایلدیلر اصلا جواب ویرمیوب ایکیسنک میاننده خلاف اولمق ایله اهل بلده دن بعض
اشراف بر ضیافت ایدوب ایکیسنی دخی دعوت ایدوب انلار دخی دعوته اجابت ایدوب
بر محله ده اجتماع ایدوب امام کندوسنی زیارت دن تخلفنک سببندن سؤال ایتدیکی
اول عزیز بسط مقال ایدوب ایتدیکی بن بر مرد فقیرم نه بنم زیارتمده شرف وار تخلفمده نقصان
وار در امام ایتدیکی بو کلام اهل ادب یعنی صوفیه جوابیدر امام حقیقت حاله بکاسیانی ایله که
شبهه م زائل اولوب ولکن حالی عیان اوله اول کسه ایتدیکی نه جهتدن سنک
زیارتک واجبدر امام ایتدیکی بن امام المسلمینم و واجب التعظیم عزیز ایتدیکی چونکه سنک
افتخارک علماء جمیع علوم سنک خود رأیدر و افعال موقرادر امری حق تعالی نیجه بیلدیک
واول مطلبه نه وجهله یول بولدک امام ایتدیکی یوز برهان ایله تحصیل علم و ایقان ایلدم
عزیز ایتدیکی برهان ازالۀ شکک ایچوندر حق تعالی بنم قلبمده بر نور قومشدرکه اصلا انکله
قلبمه شک داخل اولمازقده قالدیکه برهانه احتیاج حاصل اوله پس بو کلام مدلدرو
امامده تأثیر تام حاصل اولوب اول مجلسده شیخک الندن توبه ایدوب خلوته داخل
و نیچه چله و اصل اولوب انواع مشاهدات و مکاشفات نیجه باب منفتح اولوب اول
خلوتدن چقدقدن صکره تفسیر کبیری تصنیف ایلدیکی و بو حکایتی نقل ایدن ایتدیکی که
شیخ جز بو رابو الجناب الشیخ نجم الدین الکبری در قدس الله تعالی سره العزیز امامک وفاتی هراتده
سنه ست وستمائه ده عید فطر کونی یوم الاثنین ده واقع اولمشدر رحمه الله تعالی
و رضی عنه و دخی اهل ذوق و طریقت صوفیادن و زمره وفات اولان تفاسیر و منه در
تفسیر یسیر کبیر در وایه تکدر و تفسیر الحقائق که ابی عبد الرحمن السلمی نکدر شیخ عصر قدیم
نام ایله در اسمی محمد بن الحسین بن موسی ابو عبد الرحمن السلمی النیسابوری در طائفۀ صوفیه
شیخی و تاریخی و طبقاتلری و تفسیرلری صاحبیدر مولدی سنه ثلاث و ثلثمائه ده
و وفاتی سنه اثنی عشرة و اربعمائه شعبان نده در ذهبی نک کتابی عبرانده اکثر ترجمه

واردر انده ذهبی دیمشدر که خطیب ایدی بجا محمد بن یوسف القطان دیمشدر که شکی
صوفیه ایچون احادیث وضع ایدردی انتهی بو ذکر اولنان کلام شیخ برهان الحلبی نک
المقتفی فی ضبط الفاظ الشفا نام کتابنده در که شرح شفا قاضی عیاضدر و دخی ابن اسحق
اوزره اولان تفاسیر دندر صدر الدین القونوی نک تفسیر فاتحه سی که اسمی محمد بن اسحق
الشیخ الزاهد صدر الدین القونوی در علم تصوفده صاحب تصانیفدر والده سی
الشیخ محی الدین العربی تزوج ایدوب شیخ صدر الدینی صغیر ایکن تربیت ایدوب کمال اهتمام ایله
تواریخ ایام دن اولوب علوم شرعیه و علوم تصوف میانندہ جامع و وجودی عالمه نافع اوله
مجمع البحرین و ملتقی الحدیثین اولدی جمیع دیار و اقطارده کمالاتنه اتفاقا ولغوا ایله مفصل
اتفاق اولدی حتی علامه قطب الدین الشیرازی قونیه ده وایکن خدمتنه طلبه سندن قراءت علوم
ظاهره و باطنه ده مصاحب ایتمشدر نته کم علامه کندو سی کتاب درة التاج قسم طبیعیسنده ذکر
ایتمشدر و دخی شیخ صدر الدینک خواجه نصیر الدین الطوسی ایله بعض مسائل حکمیه ده مکاتبات
و اسئله سی اولوب ایلچیسنک بینده بجا کره دوران مباحثه و مکالمه اولوب حتی نصیر طوسی عجز
و قصور به اعتراف و حیاض باهض فضائله وار داندن اعتراف ایلدی حضرت شیخ
صدر الدینک علم تصوفده مصنفات کثیره سی واردر و تفسیر فاتحه و شرح الاحادیث الاربعین
واردر لکن اکثری اتمام ایتمشدر و بو تاریک بعضی دخی مصنفاتی واردر وفاتی سنه ثلث و
سبعین و ستمائه ده در و دخی تفاسیر دندر مولانا فنارینک تفسیر فاتحه سی که انده علوم عجیبه
و علوم تصوف بنی جمع ایتمشدر حتی که مصنفاتنده اکثرندن احسن و اوفی و شاملدر اسمی
و اهتمام اولنماقه حق و احری در مولانا فناری نک اسمی محمد بن حمزه بن محمد الرومی العلامه شمس الدین
ابن الفناری در فتح فا و نون ایله و آخرها راء مهمله ایله سیوطی ایدی نسبتی صنعت فناره در
و دیمشدر که شیخ علامه محی الدین الکافیجی دن بو بیله ایشتدم لکن صحیح دکلدر بلکه فناری ایله
مسمی بر قریه یه در اکبر شجر ایدی عجیب و معانی و قرائتی عارف فنون کثیره ده مشارک
و فاتنده واقف ایدی ولادتی سنه احدی و خمسین و سبعمائه صفرنده در علمی والده
شارح مغنی و فقه و شارح وقایه اولان علامه علاء الدین الاسود دن اخذ ایلدی و بلاد نده
جمال الدین محمد بن محمد بن محمد الاقصرایی دن اخذ ایدوب اشتغال تحصیل ایلدی و دخی مصره
رحلت ایدوب شیخ اکمل الدین دن و غیریدن اخذ ایلدی بعده رومه رجوع ایدوب بحکا
قضاسنه تولیه ایلیوب ابن عثمان قتنده قدری کمال مرتبه رفیع و سایه سنده بلند پایه
اولوب رتبه سی محل علاوه و مرتفع اولدی حتی وزیر مرتبه سنده اولیسی جمیع صغیر و کبیر اولوب
میان عالمیانده ذکری مشهور و فضائل شمائل و مذکور اولدی حتی داننده دخی کثیر الفضیل
حسن السمت و مقبول الخصال ایدی لکن ابن حجر ایدی بیلی انتحال و اقراء و خصوصیله اشتغال ایله
اولنوردی و فناره ماهریه ذاهل اولدی انی اظهار ایده مدی زیرا کلامنده اعتنا و افعاله اقتدا
ایده و که بعض کسه لر رویت کشیش ایدی لرایدی او خصوصده علماء حکم ایلیه ماهره و ذاهل اولدقده

اول عصرک فضلاسی انکله اجتماع ایدوب هر برسی ایله مذاکره و مباحثه ایدوب جمله سی انک رجحان
و تربیت و تفضیلنه شهادت ایدوب بعده ثروت و نهایت مال قدرت ایله رجوع و عودت
ایلدی حتی نقل اولنور که یاننده یالکوز نقوددن یوز الکی بیک دینار کامل العیار وار ایدی
بعده سنه اثنتین و عشرین ده حج ایدوب رجوع ایلدکده ملک مؤید طلب ایدوب
اول حینده قاهره یه داخل و فضلاسی ایله اجتماع حاصل اولوب بعده قدسه رجوع و زیارت
و صکره بینه بلادینه عزیمت ایلدی بعده بینه سنه ثلث و ثلثین ده طریق انطاکیادن ایکنجی
حج ایدوب بینه رجوع ایدوب بلادنده شهر رجبده وفات ایلدی روایت اولنور که مولانا فناری
زکات اصابت ایدوب مرتبه سنه مشرف اولمش ایدی بلکه اجلی ابلغیس درجه روایت اولنور که بعده
حق تعالی مسلک بعماری انکا سد ایتدکدن صکره بینه بعض ورد ایدوب بحجه اخره سی اولنعمت
عظیمه نک شکری ایچون ایدی مولانا فناری نک مصنفات جلیله سی واردر جمله دن اصول فقهده
بر کتابی واردر فصول البدایع فی اصول الشرایع ایله مسمی در که انده منار و بزدوی و مختصر
ابن حاجب ایله محصول امام رازی یه و غیریه جمع ایتمشدر علی وجه تامیقنده او تو ز سیل اولقدر
و دخی تفسیر فاتحه سی واردر و بر رساله سی واردر که انده یوز فندن جمع ایدوب هر برندن مسائل
ایدوب انموذج العلوم ایله تسمیه ایتمشدر و بعض رساله ار نوره دن اوغلی محمد شاهه ویرمشدر و اسم العلم
و بر رساله منظومه سی واردر انده بیکری قطعه ایراد ایتمشدر هر برکا بر علمده در لکن اسماء
علومی تبدیل ایدوب آنکله مرادنی فهم و از عانده علماء عصرنی امتحان ایدوب جمله سی حلندن عاجز
اولدیلر قنده قالدی که جواب ویره لر آخر الامر اوغلی محمد شاه جمله سندن جواب ایله رفع اشتباه
ایلیوب بر رساله ده شرح ایلدی و دخی تفسیر انده اولان رساله سی اثر یه شرحنی تصنیف ایدوب
قصر ایام دن برکوننده تصنیف ایتمشدر بعده صلوة الظهر اقتداء ایدوب اذان مغرب ایله ختم ایلدی
بوندن ماعدا ایچه رسائل و حواشیسی واردر لکن مسوده ده قالوب درس و فتوی
و قضا انده جمعنه مانع اولدی روایت اولنور که شرح عضدی یکرمی دفعه اقراء و افاده و تعلیمی
اعاده ایتمشدر ابن حجر ایدی و فناری مصره قدوم ایلدی بجاکنده خطی ایله اجازت یازدی
و فاتی سنه اربع و ثلثین و ثمانمائه جنبنده در سیوطی ایدی شیخ علامه محی الدین کافیجی
انکا ملازمت ایدوب ثنا سنده کمال مرتبه مبالغه ایدردی و مولانا فنارینک ایکی عرلدی اولوب
برینک اسمی یوسف بالی ایدی و حکایت اولنور که اهل و فضلادن ایدی لکن تحصیلنی کوره مدک
بری دخی محمد شاه ایدی که ابن حجر ایدی محمد شاه ابن الشیخ شمس الدین الفناری الحنفی الرومی قاضی
ایله ذکر ایدی و بضع و ثلثین و ثمانمائه ده حج ایلدی و قاهره یه داخل اولوب بعده ابن قرمان
بلادینه رجوع ایدوب انده وفات ایلدی و آنا محی الدین الکافیجی اول محمد بن سلیمان بن سعد
مسعود الرومی البرعمی سیوطی ایدی که شیخ علامه استاذ الاساتذه محی الدین ابو عبد الله
الکافیجی الحنفی در سنه ثمان و ثمانین و سبعمائه ده ولادت ایدوب اوکی ایلغنده علم اشتغال
بعده بلاد عجم و تاتاره ارتحال ایدوب علماء اجله ایله ملاقات اولوب شمس فناری دن و برهان حیدر دن

و شیخ واجد دن و شارح مجمع اولان ابن فرشته دن و حافظ الدین البزازی دن و غیریلردن
اخذ ایدوب و قاهره ده اکثر [illegible] نجه فضلا و اعیان اول عصردن اخذ ایدوب و تفکر
ابن همام شیخ شیخونیه دن اعراض تام ایدیجك تیز تیزینه انظار نوقه و مدارج علیایه تعلق ایدیجك جمیع
معقولاتده کرك کلام و اصول فقهده کرك نحو و تصریف و لواحق معانی و بیان و جدل و
منطق و فلسفه و هیئت ده امام کبیر ایدیجك بر حیثیت ایدی که علوم مذکوره نك هیچ بریننده انك
عبارتنه شوق و باب معارضه یه وقت ایده [illegible] جدلدن فقهه و تفسیرده و علوم حدیثده
نظر و صاحب بحث و مؤلفات مستحسنه در اما علوم عقلیه ده تصانیفی قابل عد و حصار
دکلدر بر حیثیت ایلم که کندو [illegible] سؤال ایلدم که جمله سنك اسامیسنی بکا بیان ایلیه بر
ترجمه سنده انلاری کتابت ایدوب ذکر ایلیم جوابنده [illegible] انلاری جمله
مختصر و بیانه قادر دکلم بلکه نجه مؤلفاتم واردر که بالکلیه [illegible] الان اسامیسنی بیلمم و اکثر
مختصراتدر و جمله سنك اجلی و علی الاطلاق انفعی شرح قواعد الاعراب شرح جمع [illegible]
و علوم حدیثده دخی بر مختصری واردر و علوم تفسیرده دخی بر مختصری واردر [illegible]
مقداری و کندوسی [illegible] ایلدم [illegible] ایدیکنه [illegible]
زرکشی و جلال الدین البلقینی نك مواقع العلوم [illegible] و اصلاح [illegible]
صحیح العقیده و صوفیه یه حسن الاعتقاد و محب اهل حدیث و مبغض اهل بدع ایدی و [illegible]
[illegible] تعبدی کثیر و صدقه [illegible] خیرات [illegible]
برنسنه ابتغا اتمز ایدی و صاحب فطرهٔ سلیمه و قلب صافی [illegible] و غیر
جلفا ایدی و سعت علم و وفور فضائل ده بحر بی ساحل ایدی سیوطی ایدر که بن انکا اول
درت یل ملازمت ایلدم بر کره بن انکا کلدم الا اندن نیجه تحقیقات و عجائب استماع ایلدم که اندن
مقدم استماع ایلمامشیدم بر کون بکا زید قائم ترکیبنك اعرابی نه در دیو بر دخی [illegible]
اطفال صغار ده [illegible] دن سؤال [illegible] شیخ دخی بکا ایتدی که
زید قائم ده یوز [illegible] بحث واردر بن ایتدم [illegible]
استفاده [illegible] ایدوب [illegible] کتابت ایلدم [illegible]
و وفاتی سنه تسع و سبعین و ثمانمائه جمادی الاولی سنك [illegible]
شهید اولوب دفن اولنمشدر

شعبهٔ رابعه علوم شرعیه دن علم درایة الحدیث در بو بر علمدر که انده الفاظ حدیثدن مفهوم و انلردن مراد اولان
معنادن بحث اولنور قواعد عربیه و ضوابط شریعت اوزره مبتنی و نبی علیه السلام
احوال شریفه سنه مطابق اولدوغی حالده و بونك موضوعی احادیث رسول اکرم
صلی الله علیه و سلم معنای مفهوم و مأخوذ معنای مراده دالی حیثیتندن و غایه سی ادای
[illegible] علیه السلام [illegible] و کندن [illegible] و منفعتی
اعظم منافع دندر [illegible] علوم شرعیه نك جمله سیدر و دخی

علم درایة الحدیث

مختار علیه السلام متعلق قصص و اخبارك اصلیدر یعنی اصول دین و فقهك
و غیریلرینك معرفتیدر و دخی علوم [illegible] بو زمان اهلنك علم حدیثده نهایت
نظرلری امام صغانینك مشارق الانوار نام کتابنه نظر ایتمکدر اکر مصابیح بغوی یه
ترقی و ترفع ایدرسه کندوسی درجهٔ محدثینه واصل و انلارك رتبه سنه نائل ظن
ایدر اما ظن بودر حدیثی جهلدن ناشی بر فکر قصوردر بلکه کتابین مزبورینی
تمام ظهر قلبدن بر کیسه حفظ ایلسه و انلاره متونلری ایکی مثلی دخی ضم ایلسه
ینه محدث اولمازه مکر که [illegible] و فتنه [illegible] احتیاط ایلیه شمدی
اهل زمانه نك محدث عصر و بخاری دهر دیو محدث المحدثین و شیخ المسلمین
دیو عد ایلدکلری شول کیسه لردر که ابن الاثیرك جامع الاصولنه و علم حدیثده
مختصر ابن الصلاح و یا خود نووی نك تقریب و تیسیر نام کتابلرینه اشتغال ایدرلر
لکن اول مقوله لر زمرهٔ محدثیندن بر درجه یه واصل و انلارك فضیلتنه نائل دکلدر
بلکه محدث حقیقی شول کیسه در که جمیع اسانیده و علل و اسماء رجاله ضبط و هر برینك
طبقه سنی [illegible] منازل [illegible] حفظ ایلیه و مع ذلك متوندن نیجه سنی
حفظ ایدوب کتب سته یی و مسند احمد بن حنبلی و سنن بیهقی و معجم طبرانی یی جمع
ایلیه و بو مقداره اجزاء حدیثیه دن [illegible] بیك جزء مقداری ضم ایلیه بو مرتبه دخی
اقل درجات محدثیندر اما [illegible] استماع ایدوب نیجه طبقه [illegible]
علما و شیوخ ابوابی [illegible] ایلیه و علل و وفیات و اسانیده تکلم ایلسه اقل رجا
محدثینه واصل اولور بعده حق تعالینك مشیت علیه سی تعلق ایدنلره زیادات
کثیره حاصل اولور بو کلام تاج الدین السبکی نك ذکر ایلدوکیدر رحمه الله تعالی و
دخی علم حدیثده تصنیف اولنان کتب حد احصادن افزوندر استقصادن
اوفردر لکن سلف و خلف قاطبه اتفاق ایلمشلردر که کتاب الله دن صکره اصح کتب
کتاب صحیح البخاریدر بعده صحیح مسلمدر بعده موطادر بعده بقیهٔ کتب سته درکه سنن
ابی داود و سنن ترمذی و سنن نسائی و سنن ابن ماجه و سنن دارقطنیدر
و دخی مسندات مشهوره در مسند احمد کبی و ابن ابی شیبه و البزار مسانیدی کبی و
بونلارك غیری ایدی بو مقامده اصحاب کتب سته یی و انلارك [illegible] اولانلری علی
وجه الاختصار ذکر ایلمك اولی در و اقتصار ایده وم تا که انلارك ذکری ایله بزه دخی
شرف حاصل اوله [illegible] زیرا انلار قدوهٔ دین و شیوخ
اسلام و مسلمین و حفاظ سنت و خزنهٔ احادیث شفیع الآثام در [illegible] انلارك اسماء
شریفه سی ذکر اولندقده نزول برکت و اوصاف کریمه لری عد اولندقده دعاء
استجابت مقرردر زیرا دیمشلردر که عند ذکر الصالحین تنزل الرحمة و دخی امام عالم
علامه حضرت صدر الشریعه تعدیل العلوم نام کتابنده قسم تعدیل الکلام ده دیمشدر که ائمه

حدیث اولان مشایخ طول اعمار ایله مشهورلردر و حاشا شریعت شریفه یه استناد ایدن
فلاسفه قصر اعمار ایله مذکورلردر شیخک بو قدر اسلام و علم و عمل ایچنده طول عمر حظنده
خارات و منتنه برکات اسلامده شیبه دلیل سعادتدر ابن السبکی طبقات کبراسنده
دیمشدر که ابو سهل ایتدی ابن الصلاح دن اشتدم دیر ایدی که شیخ شیوخدن اشتدم
رحمهم الله تعالی دیرلر ایدی که برکسه نك طول عمری احادیث رسول صلی الله علیه وسلم
اشتغالنه دلیلدر و بو معنایی تجربه دخی تصدیق و متعالی تحقیق ایدمشدر که اهل
حدیثک اعمارنی تتبع ایلسک غایت طول وزره بولورسن انتهی و دخی علوم
اولادر بو طائفه نك رئیسی و امام مالکدن صکره رضی الله عنه قدوه سی امام عبد الله محمد بن
اسمعیل بن ابراهیم بن المغیرة الجعفی البخاری در جعفیه نسبت اولنمغلغی ولدر که
اتامک جدنک والدی اولان مغیره اتا مجوسی ایدی جده والی بخارا اولوب
جعفی اولان یمان بخاری الندن اسلامه کلوب اول مناسبتله جعفیه نسبت اولنمشدر
جعفی یمن ده بر قبیله نك اباسیدر جعفی بن سعد ایله مسمی در انک نسبتی دخی
کوزلک جعفی در امامک ولادتی سنه اربع وتسعین ومائه شوال نده اولدی اوج
گیجه کده یوم جمعه ده اولمشدر و وفاتی سنه ست و خمسین ومائتین ده بیله
فطرده اولوب سمرقند دن ایکی فرسخ دوره خرتنك نام قریه مشهوره ده مدفون
و مقبور اولمشدر مدت عمری التمش ایکی سنه ایدی الا اون اوچ گون دکل
اولاد ذکوردن کمسه تعقیب ایتمشدر شیخ نحیف الجسم ایدی نه طویل و نه قصیر ایدی
طلب علم ایچون رحلت و جمیع امصارده اولان محدثینک خدمتنه ملازمت ایدوب
خراسان و جبال و عراق و حجاز و شام و مصرده حدیثی کتابت ایدوب مشایخ حفاظدن
اخذ حدیث ایلدی جمله دن مکی بن ابراهیم البلخی و عبد الله بن موسی العبسی و ابو عاصم النبیل
و علی بن المدینی و احمد بن حنبل و یحیی بن معین و عبد الله بن الزبیر الحمیدی در و بونلردن
غیری ائمه دن اخذ دخی هر بلده ده که نقل حدیث ایدردی خلق کثیر اخذ حدیث
ایلدیلر فربری ایتدی امامدن کتابی بلاواسطه طقسان بیک کمسه سماع ایدوب بونلردن
غیری حالا اندن روایت ایدر قالمامشدر و مشهور اندن سماع فربری دن اولمشدر دیدی
رحمهم الله سوره لر که بن دیرم که فربری فانک فتحی و کسری ایله و رادن اولوب
نیچ و ایکی راه بیننده اولان بار موقعه نك اسکانه ایله بخاری قریه لردن بر قریه یه
نسبتدر امام بخاری اون یاشنده ایکن طلب علم ایدوب اون بر یاشنده مشایخه
ملازمته ابتدا ایلدی که یار بویورمشدر که بن کتاب صحیحی التی کره یوز بیک مقداری حدیثدن
تخریج ایلدم و کتابه بر حدیث وضع ایلدم تا که اغتسال ایدوب و حق تعالی دن استخاره
ایدوب ایکی رکعت نماز قلدیغم و دخی دیمشدر که یوز بیک حدیث صحیح و ایکی یوز بیک حدیث
غیر صحیح حفظ ایتمشدر و کتاب مذکوری اون التی ییلده تصنیف ایدوب انده بر حدیث

ادخال ایلدم تا که کمال صحتنه یقین حاصل اوله و اول حدیثی بجله حق تعالی بینمده حجت قلدم
صحیح مذکورده بو جهله ادخال اولنان احادیث صحاحک جمله سی مکرری ایله یدی بیک ایکی یوز
یتمش یدی حدیث در احادیث مکرره ایله بعضلر دیمشدر که احادیث مکرره نك
اسقاطی ایله درت بیک حدیث در صحیح مسلم دخی احادیث مکرره نك حذفندن
صکره درت بیک حدیث در امام بخاری ایتدی که اصح اسانید علی الاطلاق روایت
مالک در نافع دن اول دخی ابن عمردن و اصح اسانید ابی هریره روایت ابو الزناد در
اعرج دن اول دخی ابی هریره دن رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرت امام بخاری
عباد الله الصالحین دن ایدی ورع و زهده ملازم و عبادت و مجاهده یه مداوم
ایدی والدی مالک بن انس حضرتنی و عبد الله المبارک و حماد بن زید حضرتلرینی
کورمش ایدی وقتا که بخاری بغداده کلدی اصحاب حدیث استماع ایدوب جمله سی اتفاق ایدوب
عمداً یوز حدیثک متون و اسانیدینی قلب و خلط ایدوب بر اسنادک متنی اسناد
آخره و بر متنک اسنادینی متن آخره بار ایدوب اون کمسه انتخاب ایدوب هر برینه اون
حدیث ویروب امر ایلدیلر که بخارینک مجلسنده حاضر اولالر هم بورادن
دخی احادیث مذکوره یی بخاری یه القا ایلیه لر اصحاب حدیثک بر جماعت
مجلسه حاضر اولدیلر وقتا که مجلس علما اعلام ایله تمام اولدی ذکر اولنان اون کمسه دن
برکسه کلوب احادیث مذکوره دن بر حدیثدن سؤال ایدوب امام دخی بیلمزم دیدی
بر حدیثدن دخی سؤال ایدوب ینه بیلمزم دیوب بو حال ایله اون حدیثدن سؤال ایدوب
امام دخی بیلمزم دیو جواب ویروب بعده برکسه دخی کلوب کاول القا و سؤال
و وجه مذکور اوزره بسط مقال ایدوب تا که اون کمسه جمله کلوب سؤال ایدوب
هر برینه امام بیلمزم دیو جواب ویردی حضار مجلسده اولان علما امامک انکارینک
بیلدیلر که تمام جاردر و هر برینک متن و اسنادینه واقف در اما علما تک غیری بیلمدیلر
بعده بخاری اول کمسه یه التفات ایدوب ایتدی اما سنک حدیثک اول بویلدر
و اکنجی بویله در دیو ترتیب سابق اوزره اول حدیثی ذکر ایدوب هر برینک متنی
اسنادینه و هر اسنادی متننه رد ایلدی بعده باقیلرینه دخی وجه مذکور ایله ایدوب
جمله سنک متن و اسنادینی محلنه رد و طرق تکمیل فی سوء ایدوب پس جمیع ناس
حفظنه اقرار و تصدیق و فضیلتنه اذعان و تحقیق ایلدیلر ابو مصعب احمد بن ابی بکر
المدینی ایتدی که محمد بن اسمعیل بزم عندمزده ابن حنبل دن افقه و ابصردر جلسایدن
اولانلردن برکسه ابو مصعبه حددن تجاوز ایلدک دیوب ابو مصعب فی اکثر
سن امام مالکی کوروب وجهنه نظر ایلسک محمد بن اسمعیله و جهنی کورسک
ایکیسی دخی فقه و حدیثده برابردر دیو حکم ایدردک دیدی و دخی امام احمد بن
حنبل ایتدی که بلده بخاراده محمد بن اسمعیل البخاری کبی کمسه ظهور ایتمشدر و دخی دیمشدر

ادخال

حفظ حدیثه اهل خراساندن ورشکسته منتهی اولمشدر و انلاردن بیرینی
بخارایه دردی وقوف ایلدیلر دینشدر و دخی حاشد بن حرب دینشدر که محمد بن اسمعیل البخاری‌نک
سائر علما اوزرینه فضلی رجالک نسا اوزره فضیلتی کبیدر و اول عالمده بر کسنه ایندی
یا ابا محمد جمله‌سیندن افضل میدر ایندی بخاری حق تعالینک آیاتندن بر آیتدر
روی زمینده مشی ایدر و دخی محمد بن اسحق ایندی بن ادیم سمانک تحتنده محمد بن
اسمعیل البخاریدن حدیثی اعلم کسه کورمدم حضرت امامک بخارادن اولان خروجنک
سببی ابو سعید بن منیر روایتی اوزره بودرکه دینشدر امیر خالد بن احمد الذهلی
بخاراده والی ایدی امامه خبر صالدیکه بکا کتاب جامعی و تاریخی کتور تا که سندن
سماع ایلیم امام دخی کلام رسول اللهی ذلیل ایتمم وانی سلطانلرک قپولرینه کوتورمم
ناسه الوب تعلیم ایتمزم اکر البته سماعه محتاج ایسه مسجده و یا خود خانه‌مه حاضر اولسون
اکر انکدن دخی خوشنود اولمز ایسه کندوسی سلطاندر بنی مجلسدن منع ایلسون تاکه
بن دخی معذور اولایوب روز قیامتده معذور اولام زیرا بن علمی
کتمه قادر دکلم که حضرت رسول مختار من سئل عن علم فکتمه الجم بلجام من نار بیوردیلر
بعضلر دخی دیمشلر که مذکور امیر خالد امامدن رجا ایلدیکه منزلنه حاضر اولوب
جامع و تاریخی اولادی اوزرینه قراءت ایلیه بو رجایه استماع ایتدکده قبولدن
امتناع ایدوب ایندیکه بکا لایق دکلدر بعض قومی سماعه مخصوص ایدوب بعضنی
محروم ایلیم پس خالد امامه اذیت ایچون علماء بخارادن استعانت ایلدی تاکه
انلار کندی امامک مذهبی خصوصنده افترا ایتدیلر اخراج ایدوب اول بهانه ایله امامی
بلده‌دن نفی ایلدیلر اول زمانده امام دخی اول طائفه‌یه بد دعا ایدوب در حال
دعاسی قرین اجابت ایله مقرون اولوب هر بری زمان قلیلده مبتلای بلا و
نکال اولدیلر عبد القدوس سمرقندی ایتدیکه بخاری خرتنکده اقربا سی کندینده
لیالیدن برنده صلوة تهجددن فارغ اولدقده ایشتدم که دعا ایدوب ایندی
یا رب روی زمین بو مرتبه رحبت و وسعت ایکن بنم باشمه تنک اولدی سن بنم
روحمی قبض ایدوب جناب شریفکه ایصال ایله دیو تضرع و ابتهال ایلدیکی کبی
محمد بن حق تعالی روح شریفنی قبض ایتدکده اول مظهر رحمتی قبض اولندی
قبر شریفی خرتنکده ظاهر و معلومدر زیارت و تبرک اولنور رحمه الله تعالی قریهٔ
مزبوره امامک مدفنندن اول کوه اسم ایله مشهور اولدیکه امامک وفاتی کونی خرتنک
ایله تسمیه اولندی زیرا اهل سمرقند عموماً اتفاق ایلدیلر که جنازه سنه و نمازنه حاضر
اولالر و اول سعیددن هر کس کره ایله حاضر اولوب نهایت مرتبه حزن و غم باب ایلدی
اول سعیددن خرتنکده دیدیلر مرویدر و دلنوره امام ابو محمد المعزنی امر ایلدیکه قرآن
عظیمه و صحیح بخاریه تعظیماً اولندن آخرنه دک اوتول حمل ایله کتابت ایلدیلر مرویدر

اول نسخهٔ مذکوره مجدداً طقوز مجلد اوزره تحسین ایدوب کتاب الهی و سنت رسول اللهی حل
تعظیمدن بو مرتبه وقت و همت آنکشمشدر ابو حفص نسفی ایندی وفاتنده بخارینک نازل
جوار رحمت باری اولدیغی بدنندن بر مرتبه عرق سیلان ایلدیکه قابل بیان دکلدر تا که کفن
ایچنده وضع اولنجه منقطع اولمادی بعده قبرندن دخی بر رایحهٔ طیبه ظهور ایلدیکه جمیع اهل بلد
تعجب ایلدیلر قبری اوزرنده دخی بیچه انوار ظاهر و هویدا اولوب بو احواله شاهد و
معاینه ایتدکلری جمیع ناس قبرینک طپراغندن بر مقدار تبرکاً الوب بو مرتبه یه واردیکه
قبری منکشف اولدی دیو خوف ایدوب قبرک اوستنه بعض اخشاب وضع ایتدکله سد و
منع ایلدک و دخی محمد بن احمد المروزی ایندیکه بن کعبهٔ معظمه ده بین الرکن والمقام
نائم ایدم منامده نبی علیه الصلوة والسلام حضرتنی کوردم بکا بیوردیلرکه یا ابا زید
کتاب شافعی نه یه تدریس ایدرسن بنم کتابمی تدریس ایلمزسن بن ایتدم یا رسول الله
سنک کتابک قنغیسیدر بیوردیلر که محمد بن اسمعیل البخاری‌نک صحیحیدر و دخی نجم بن
الفضل ایندیکه حضرت رسالت پناهی صلی الله علیه و سلم واقعه ده کوردم و محمد بن اسمعیل
خلفنده ایدیکه هر بار که حضرت صلی الله علیه و سلم بر خطوه حرکت ایلسه محمد بن اسمعیل
دخی بر خطوه حرکت ایدوب قدمنی خطوهٔ نبی اوزره صلی الله علیه و سلم وضع ایدوب اثرینه
اتباع ایدردی و دخی عبد الواحد بن ادم الطواویسی ایندیکه حضرت صلی الله علیه و سلم
منامده کوردم یانلرنده اصحابدن بر جماعت وار ایدیکه حضرت بر موضعده واقف ایدیلر
بن کلوب سلام ویروب رد سلام ایلدیلر بن ایتدم یا رسول الله سبب وقوف نه در
بیوردیلرکه محمد بن اسمعیل البخاریه منتظرم بر قاچ کوندن صکره امامک خبر موتی واصل
اولوب نظر ایلدک کوردک که بن حضرتی کوردوکم ساعتده روحی بدنندن مفارقت
ایلمش و با جمله بخاری‌نک مناقبی قابل احصا دکلدر اما کتابنک مناقبی بودرکه بعد کتاب الله
تعالی اصح کتب بو دردکه کتاب مزبوره بو رتبه‌ده تلقی اولنمشدر و هر نیت ایله برکسه اوقوسه
مرادی احسن وجه اوزره حاصل اولور و دخی ایام طاعونده بر بیتده قراءت اولنسه
حق تعالی اول بیتی طاعوندن محفوظ و مصون ایدر و دخی مشایخ عظامدن مسموعدر که صحاح
بو کتاب ختم اولندقده دعا مستجابدر رحمهم الله تعالی علیهم اجمعین
اکا قریب کتاب مسلمدر که ابو الحسین مسلم بن الحجاج بن مسلم بن ورد بن کوشاد القشیری النیسابوری
اعداد ائمه حفاظ و اعلام محدثیندن و صاحب کتاب صحیح و صدر نشین بعد البخاری امام خراسان
و هر بلد که مطلقاً صحیحان ذکر اولنسه مراد صحیح بخاری ایله صحیح مسلمدر امام مزبور ابو الحسین
النیسابوریدر ولادتی سنهٔ اربع و مائتین ده در بعضلر سنهٔ اثنتین و مائتین ده
دینشدر اما قول صحیح بودرکه سنهٔ اربع و مائتین ده در وفاتی سنهٔ احدی و ستین و مائتین
الی و یا خود بش کون قالدقده نیسابورده وقت عشاده در حضرت امام عراق و حجاز و مصر و
شام جانبلرینه رحلت ایدوب یحیی بن یحیی النیسابوریدن و قتیبه بن سعیددن و اسحق بن راهویه‌دن

اول

واحمد بن حنبل دن و عبد الله بن مسلمة القعنبي دن و بونلارك غيري ائمه و علماء حديث دن
اخذ حديث ايلمشدر و نيچه دفعه بغداده قدوم ايدوب انده دخي تحديث ايدوب و اندن
دخي نيجه روايت ايلمشلردر جمله دن ابراهيم بن محمد بن سفيان و ترمذي و ابن خزيمه در نقلدر
اخرجه دخي سنة سبع و خمسين و مائتين ده در امام مسلم ديمشدر كه اشبو مسند صحيحي اوچيوز بيك
احاديث مسموعه دن تصنيف ايلدم بعضلر يوز بيك حديث مسموعه دن ديمشلردر
و دخي محمد بن اسحق بن منده ايدر كه ابو علي بن علي النيسابوري دن اشتدم در ايدي كه
تحت اديم سماده علم حديثده كتاب مسلم دن اصح يوقدر و دخي خطيب ابو بكر بغدادي ايدر
امام مسلم جمال طريق بخاري يه اقتفاء و انوك علمنه نظر ايدوب اكا اقتفا ايلمشدر و قتا كه
بخاري نيشابوره اخر مرة ده كلدي امام مسلم مجلسنه ملازم و تردد و اختلاف مداوم اولدي
اندن ما عدا محمد بن يحيى مجلسنه دخي تردد و اختلاف ايدر ايدي كه حفاظ مشهوره دن
بريسي ايدي و قتا كه محمد بن يحيى ايله امام بخاري بيننده خلق لفظ مسئله سنده توحش
جاري اولدي محمد بن يحيى بخاري يه و انكله مصاحبت ايدنلر متغير الخاطر اولوب و قطع ايلدن
امام مسلم دخي محبت محمدي ترك ايدوب زيارت بخاري دن تخلف ايلدي كه و بونلره
بو كيمسنه رتبه ده قريب دردر ابو داود سليمان بن الاشعث بن اسحق الازدي السجستاني
رحمة الله عليه رحلت بلاد و امصار و طوف مجالس شيوخ كبار ايدوب خراسان و عراق و شام
و امثالك غيري بلاد اسلام ده خلقدن سماع و جمع ايدوب بر مدت بصره ده اقامت ايدوب
و نيجه دفعه بغداده قدوم ايدوب و عراقيين و خراسانيين و شاميين و مصريين و جزريين
دن كتابت حديث و تصنيف اشتغال ايلدي و ولادتي سنة اثنتين و مائتين ده در
و وفاتي بصره ده سنة خمس و سبعين و مائتين شوال المبارك اون التنجي كونه ملحق اولدقده
واقع اولمشدر بغداده مرارا قدوم ايدوب بعده اخر مرة ده سنة احدى و سبعين ده خروج
ايلمشدر و مسلم بن ابراهيم دن و سليمان بن حرب دن و عبد الله بن مسلمة القعنبي دن و يحيى بن
معين دن و احمد بن حنبل دن و بونلارك غيري ائمه حديث دن كثرتله كه اندن قابل
احصا دكلدر اخذ حديث ايلمشدر و اندن دخي اوغلي عبد الله و ابو عبد الرحمن النسائي و
احمد بن محمد الخلال و غيرلر اخذ ايلمشلردر بر مدت بصره ده ساكن اولوب بعده بغداده كلوب
سنن ده اولان مصنفني انده روايت ايدوب اهل بغداد اندن نقل ايلمشلردر و كتاب سنن تمام اولدقده
احمد بن حنبله عرض ايدوب انلار دخي كمال استحسان ايلمشلردر ابو داود ايدر كه رسول
الله صلى الله تعالى عليه و سلم دن بش كره يوز بيك حديث كتابت ايدوب جمله سندن
بو كتابده وضع ايتدم و كم اغلادي انتخاب ايلدم و بونده درت بيك سكز يوز حديث
جمع ايلدم صحيح و صحيحه مشابه و مقارب اولنلري ذكر ايتمشدر و جمله سندن درت حديث اخرجه
انسانه كافي و تحصيل سعادت اخرته و اندن بريسي انما الاعمال بالنيات و ايكنجيسي من حسن اسلام
المرء تركه ما لا يعنيه و اوچنجيسي لا يكون المؤمن مؤمنا حتى يرضى لاخيه ما يرضى لنفسه و دردنجيسي الحلال بين و

الحرام بين و بينهما امور مشتبهات ابو بكر الخلال ايدر كه ابو داود كه زماننده امام مقدم در
بركيمسنه در كه تخريج علومي موقفنده و مواضعه بصيرت ده زماننده بركيمسه كه اني سبقت ايلمشدر و ورع
و مقدم در و دخي احمد بن محمد بن الهروي ايدر كه ابو داود حفاظ احاديث رسول عليه السلام
ايدي و تعداد علمنده و علله سنده و ماهر و سندي دخي نسك و عفاف و صلاح و ورع ده
درجه عاليه ده ايدي و احاديث رسول بيزه دن اندن فرسان ميدان بونلار ايدي و دخي ابو
داودك ايكي كشك بري تنك و بري واسع ايدي بعضلر نيچون ديو
وجهندن سؤال ايلديلر ايدي كه واسعي اولان حفظ كتب ايچوندر و اخر ايسه محتاج اليه
دكلدر و اسرافي تصنيع در ديدي خطابي ايدر كه كتاب سنن ابي
داود بر كتاب شريف در كه علم دين ده مثلي تصنيف اولنمادي و دخي ابو داود ايدر كه
كتابمده بر حديث ذكر ايتدم كه خلق انوك تركنده اجماع ايتمشلردر و ابراهيم الحربي
ايدي و قتا كه ابو داود بو كتابي تصنيف ايلدي كه حضرت داود عليه السلام حديد
شديد يا نيجه ربت ايله لين اولدوغي كبي ابو داوده دخي حديث شريف لاين
اولدوغي ظاهر و بين اولمشدر و دخي ابن الاعرابي ايدر كه بر كمسه نك يانده علم دن
انجق مصحف شريف ايله ابي داودك بو كتابي اولسه قطعا علمدن شيئا اخره محتاج
اولمازدي ابو داودك ابو بكر عبد الله نام بر ولدي وار ايدي كه اول دخي بغداد ده اكابر
حفاظ دن بر عالم متفق عليه در امام ابن الامام ايدي شيوخنده مصر و شام ده
والدي ايله مشارك ايدي و بغداد و خراسان و اصبهان و شيراز و سجستانده سماع
ايلمشدر و وفاتي سنة ست عشرة و ثلثمائة ده در و دخي بونلاره قريب
ابو عيسى محمد بن عيسى الترمذي كه وفاتي ترمذ شهرنده سنة تسع و سبعين و مائتين
رجبنك اون اوچنجي كيجه اثنين ده در اول دخي علما و حفاظ اعلامك بري
ايدي فقه ده دخي بر صاحب سي وار ايدي ائمه حديثدن نيجه جماعتدن اخذ حديث
ايلمشدر و معدودا اولان مشايخه ملاقي اولمشدر مثلا قتيبه بن سعيد و محمود
بن غيلان و محمد بن بشار و احمد بن منيع و محمد بن المثنى و سفيان بن وكيع و محمد بن
اسمعيل البخاري كبي و بونلارك غيري عراق و حجاز و مصر دن خلق كثيردن اخذ ايلمشدر
قابل عد و احصا دكلدر اندن دخي خلق كثير اخذ ايلمشدر كه جمله دن محمد بن
احمد المحبوب المروزي در و علم حديثده تصانيف كثيره سي وار در و بو كتاب صحيحي
احسن كتب در و اكثر كتب دن فائده سي اكثر و ترتيبي احسن و تكراري اقل در
و بونده بعض منافع وار در كه سائرنده يوقدر و مثلا ذكر مذاهب و وجوه استدلال
و انواع حديثدن صحيح و حسن و غريبي بيان ايتمشدر و جرح و تعديل متعلق نيجه مباحث
ذكر ايدوب اخرنده كتاب العلل تسميه اولنوب انده دخي نيجه فوائد حسنه جمع ايلمشدر
كتابه واقف اولانلر فائده سي قدر و قيمتي دكلدر ترمذي ايدر كه بن بو كتابي

تصنیفنده حدیث علماسی حجازه عرض ایلدم جملهسی راضی اولدیلر و علماء عراقه عرض ایلدم راضی
اولدیلر و علماء خراسانه عرض ایلدم راضی اولدیلر و هرکسک خانهسنده بو کتاب موجود اوله
کویا که خانهسنده پیغمبری وار در که سویلر و ترمذینک نسبتی ترمذه در کسر تا و ذال معجمه ایله
جیحون قربنده اولان شهرلردن بر شهره منسوبدر [illegible] بونلاره قریبدر
عبد الرحمن احمد بن شعیب النسائی در مکهده سنه ثلث و ثلثمائهده وفات ایدوب انده
دفن اولنمشدر و اعداد ائمه حفاظ علماء فقهادن و مشایخ کبارهدن ملاقی اولوب قتیبه بن سعیددن
و محمد بن بشاردن و محمود بن غیلاندن و ابو داود سلیمان بن الاشعثدن و بونلاردن
غیری مشایخ حفاظدن اخذ حدیث ایلمشدر و آندن دخی خلق کثیر اخذ حدیث ایلمشلردر جملهدن
ابو القسم الطبرانی و ابو جعفر الطحاوی و ابو بکر احمد بن اسحق السنی الحافظ و حدیث علمنده بونلرک
غیری کتب کثیرهسی واردر [illegible] الحافظ ابو عبد الرحمن ایله [illegible] چند فقره
ائمه مشایخ اسلامدن نیجه جماعت اجماع ایدوب و حفاظدن دخی عبد الله بن احمد حنبل
و محمد بن ابرهیم و بونلارک غیری اجماع ایدوب جمع مشایخ اوزرینه انتخاب انتقا ایلمش
[illegible] ابی عبد الرحمن النسائی اوزره اجماع ایدوب انتخاب
ایتمک اوزره [illegible] ایلمشلردر و دخی الحاکم نیسابوری ایدیکی اما ابو عبد الرحمن فقهده
حدیثده بحث و کلامی ذکر و بیاندن اکثردر و هرکس آنک کتاب سننده کلامنه نظر ایلیه
حسن کلامنه متحیر اولور و دخی دیمشدر که علی بن عمر الحافظدن نیجه کره اشتمشدم در که
ابو عبد الرحمن زماننده بو علمله مذکور اولانلرک جملهسی اوزره مقدمدر شافعی المذهب
و اهل تقوی و ورع ایدی و نسائینک نیجه نوع تصنیفی واردر [illegible]
نسا نسبتدر که خراسانده ولایتدندر و دخی معلوم اولکه امام نووی رحمه الله علیه کتب
اصول بش عد ایلمشدر که بو ذکر اولنان کتبدر لکن جمهور [illegible] امام مالکک
رضی الله عنه موطاسنی دخی انلاردن عد ایدوب [illegible] النسائی قیلمشلردر لکن دخی
انصاف بو در که موطا رتبهده [illegible] مسلمدن [illegible] و دخی رضی الله عنه و دخی قریب
[illegible] ذکر اولنور زیرا انلار [illegible] بخاری اکثر [illegible] کتب اصول سته ده بو
بری کتاب ابن ماجه عد ایلمشلردر که محمد بن یزید بن ماجه ابو عبد الله القزوینی الحافظ صاحب
السنندر و اصحاب مالکدن و لیثدن سماع ایدوب اندن دخی ابو الحسن القطان و غیری خلق
سماع ایلمشلردر ولادتی سنه تسع و مائتینده در و وفاتی سنه ثلث و سبعین و مائتینده [illegible]
[illegible] و دخی معلوم اولکه السنه اهل حدیثده [illegible]
اولمق واقع اولور که بونلارک [illegible] ابو الحسن رزین بن معاویه [illegible]
الحافظدر کتاب التجرید فی الجمع بین الصحاح مصنفیدر وفاتی سنه عشرین و خمسمائهده [illegible]
آنک جامعی کتب سته یه ملحق [illegible] کتب سته جامع اولدی و دخی
[illegible] اهل حدیث [illegible] اولور [illegible] بونلارک

اوزرینه حمیدی زیاده اولنور که ابو عبد الله محمد بن ابی نصر فتوح بن عبد الله الازدی الحمیدیدر
و صاحب کتاب الجمع بین الصحیحین البخاری و مسلمدر امام کبیر و مشهور عالمدر اولا بلدهسنده سماع
ایدوب و بعده [illegible] اصحاب [illegible] غیریلردن و شامده اصحاب
ابن جمیعدن و غیریلردن سماع ایدوب بعده بغداده کلوب اصحاب دارقطنیدن و غیریلردن
سماع ایلمشدر [illegible] اندلس [illegible] تصنیف ایلدیکی [illegible]
و ورعده [illegible] کورمدم و وفاتی بغدادده سنه ثمان و ثمانین و اربعمائهده در [illegible]
مولدی عشرین و اربعمائهدن اول ایدی [illegible] بونلار
اوزرینه ایکی امام [illegible] زیاده [illegible] که برقانی امام ابو بکر احمد بن محمد البرقانیدر بری دخی
امام ابو مسعود ابرهیم بن محمد بن عبید الدمشقیدر زیرا ابو بکر برقانی دخی بری صحیح البخاری ایله
مسلمی جمع ایلمشدر [illegible] جامع برقانی [illegible] دمشقی [illegible]
اول زمانده و ذکر اولنان [illegible] زیاده [illegible]
و دخی معلوم اولکه برقانی ابو بکر احمد بن محمد الخوارزمیدر که برقان ایله معروفدر بلدهسنده
ابو العباس بن حمدان النیسابوریدن و غیریلردن سماع ایدوب بعده جرجانه واروب ابو بکر
الاسماعیلیدن سماع ایدوب بعده بغداده انتقال ایدوب انده توطن و تصنیفه اشتغال ایلدیکی
روایت حدیثده ثقه و ورع و ثبت و صاحب تصانیفدر [illegible] خطیب ابو بکر
بغدادی [illegible] کورمدم دیدی و حافظ قرآن و عارف فقه ایدی
و نحوده دخی حظ وار ایدی و علم حدیثده تصانیفی واردر ولادتی سنه [illegible] وفاتی
سنه خمس و عشرین و اربعمائهده در [illegible] مقبره جامع
المنصورده مدفوندر [illegible] کسری [illegible] فتحی ایله و قاف و نون
ایله در اما دمشقی [illegible]
بو دخی معلوم اولکه اصحاب حدیث حفاظدن [illegible] بونلارک دخی
[illegible] مشهوره [illegible] اتفاق ایلمشلردر که بونلار دخی
اصحاب تصانیف حسنهدر و بونلارک [illegible]
[illegible] ابو الحسن علی بن عمر الدارقطنی که حافظ امام و علامهٔ مشهوردر [illegible] امام فرید
عصری و [illegible] امام [illegible] علم حدیثده و معرفت علل و اسماء رجال و طرق
روات [illegible]
عدالت و سلامت مذهب و انصاف ایله [illegible] الاقران [illegible]
ایدی و علم حدیثدن ماعدا [illegible]
و معرفت مذاهب فقهاده [illegible] شافعی [illegible]
حدیث دخی کتابت ایلدیکی و دخی معرفت شعر و ادبده [illegible]
ابو الطیب ایدی دارقطنی حدیثده امیر المؤمنین ایدیکی [illegible] سماع ایلمشدر

اوزرینه

اندن دخی حافظ ابو نعیم و ابن بکر البرقانی و جوهری و قاضی ابو الطیب الطبری و غیریلر روایت
ایلمشلردر و ولادتی سنه خمس عشر و ست و ثلثمائه ده در و وفاتی بغدادده سنه خمس
و ثمانین و ثلثمائه ذی القعده سنده اون سکز کون کچدکده یوم الاربعاده در و دار قطن
بر محله ایدی که اول محله بغدادده موجود ده ایدی و بعضیلر انکار ایدرلر حاکم ابو عبد الله
النیسابوری وفاتی نیسابورده سنه خمس و اربعمائه صفرنده در و ولادتی دخی آنده
سنه احدی و عشرین و ثلثمائه شهر ربیع الاولنده در و بعضیلر انکار ایدرلر ابو محمد عبد الغنی
بن سعید الازدی که حافظ مصر ایدی مولدی سنه اثنتین و ثلثین و ثلثمائه ذی
القعده سنده در و وفاتی مصرده سنه تسع و اربعمائه صفرنده در و بعضیلر انکار ایدرلر
ابو نعیم احمد بن عبد الله الاصبهانی که صاحب الحلیه در و مشایخ حدیثک اعاظمندندر که حدیثلری
معمول بها و قوللری مرجوع الیه در و قدری کبیر در و ولادتی سنه اربع و ثلثین و ثلثمائه ده
و وفاتی اصبهانده سنه ثلثین و اربعمائه صفرنده در و مدت عمری طقسان التی سنه ایدی
و بعضیلر انکار ایدرلر ابو عمرو بن عبد البر النمری که حافظ مغرب در حدیثده ثقه و […]
رجوع اولنور حفظ و ضبطی کثیر ایدی و ولادتی سنه ثمان و ستین و ثلثمائه شهر ربیع
الآخرنده در و وفاتی شاطبه ده سنه ثلث و ستین و اربعمائه ده در و بعضیلر انکار ایدرلر
ابو بکر احمد بن الحسین البیهقی حدیث و تصانیفده وحید دهر و معروف فقهده فرید عصر
حاکم ابی عبد الله کبار اصحابندن ایدی جمیع فنونک […] و ولادتی سنه اربع و ثمانین و ثلثمائه ده
و وفاتی نیسابورده سنه ثمان و خمسین و اربعمائه جمادی الاولی سنده در و مدت عمری
یتمش درت سنه ایدی و بعضیلر انکار ایدرلر ابو بکر احمد بن علی الخطیب البغدادی ولادتی
سنه اثنتین و تسعین و ثلثمائه جمادی الآخره سنده در و وفاتی بغدادده سنه ثلث
ستین و اربعمائه ذی الحجه سنده در و بعضیلر معلوم اولا که هر قچانکه علی الاطلاق صحیح ذکر
اولنسه مراد جامع صحیح بخاری در و قچانکه صحیحین ذکر اولنسه مراد صحیح بخاری ایله مسلم
در و قچانکه علی الاطلاق صحاح ذکر اولنسه مراد صحاح سته در و قچانکه بونلاردن ماعداسی
مراد اولسه تقیید اولنور مثلا صحیح ابن خزیمه و صحیح ابن حبان و صحیح ابی عوانه و صحیح مستدرک
حاکم گبی اما ابن خزیمه ابو بکر محمد بن اسحق بن خزیمة النیسابوری الفقیه الحافظ در که شیخ
خراسان و امام الائمه در و وفاتی سنه احدی عشر و ثلثمائه ده در و مدت عمری طقسان
سنه مقداری ایدی اما ابن حبان التمیمی البستی الحافظ در که صاحب تصانیف در و سنه
اربع و خمسین و ثلثمائه ده وفات ایلمشدر اما ابو عوانه الحافظ یعقوب بن اسحق الاسفراینی
النیسابوری در قرناشندن اکابر ایدی کتاب المسند و غیری تصنیف ایلمشدر و وفاتی سنه ست عشر
و ثلثمائه ده در اما حاکم انک ترجمه سی اشبو اوراقده مرور ایلمشدر و دخی معلوم اولا که هر بار که
لفظ سنن علی الاطلاق ذکر اولنسه مراد سنن ابی داود و ترمذی و نسائی و ابن ماجه قزوینی در
بونلارک ترجمه سی ذکر اولنمشدر اما بونلاردن غیری سنن ذکر اولنسه مقیدا ذکر اولنور

مثلا سنن دار قطنی و سنن کبیر بیهقی در اما بونلرک ذکری اولنمشدر و دخی هر بار که مسانید
اطلاق اولنسه مراد مسند امام احمد بن حنبل در که ترجمه سی ذکر اولنمشدر و مسند ابو
یعلی الموصلی در و مسند دارمی و مسند بزار در و قچانکه معاجم اطلاق اولنسه مراد طبرانینک
معجم کبیری و اوسطی و صغیری در اما ابو یعلی که محدث موصل در احمد بن علی بن المثنی الموصلی
حافظ در که صاحب سنن در و وفاتی سنه سبع و ثلثمائه ده در و مدت عمری طقسان سنه مقداری
سنه ایدی و اما دارمی امام ابو محمد عبد الله بن عبد الرحمن الدارمی الحافظ در که عالم سمرقند
و صاحب مسند در و وفاتی سنه خمس و خمسین و مائتین ده در و اما بزار ابو بکر احمد بن عمرو البصری
البزار در که حافظ و صاحب مسند کبیر در و وفاتی رمله ده سنه اثنتین و تسعین و مائتین ده در
و اما طبرانی ابو القاسم سلیمان بن احمد الطبرانی الحافظ در که اصفهانده مسند دنیا ایدی و وفاتی
سنه ستین و ثلثمائه ده در و مدت عمری یوز بیل و ایکی شهر ایدی و بعضیلر انکار ایدرلر […]
محدثین متقدمین معلوم اولدیسه حالا شیوخ محدثین متأخرین بر خیلیسنک ذکری […]
ابتدا و لیس الخبر کالمعاینه امری انکار ایدرلر ابو سلیمان حمد بن محمد الخطابی البستی
عصرنده امام مشار الیه بالبنان ایدی و دهرنده فرید و علامه زمان و فقه و حدیث و ادبده […]
و وحید و مسلم جهان ایدی و صاحب تصانیف غریبه و تألیفات مشهوره عجیبه در معالم السنن
و اعلام السنن و غریب الحدیث گبی و بونلردن غیری و بعضیلر انکار ایدرلر ابو الفرج
عبد الرحمن بن علی الجوزی الحنبلی در که بغدادده واعظ ایدی و صاحب تصانیف مشهوره در
ولادتی سنه عشر و خمسمائه ده در و وفاتی سنه سبع و تسعین و خمسمائه ده در و بونک مناقبی
بر مقداری تواریخ ذکر اولنمشدر و مرور ایلمشدر و بعضیلر انکار ایدرلر ابو زکریا یحیی بن شرف
النووی که امام اهل زمان و عالم و فاضل جهان و متورع و فقیه و محدث و ثبت و حجت ایدی
مصنفات کثیره و عجیبه و مؤلفات مفیده غریبه سی وار در […]
ریاض الصالحین و کتاب الاذکار فی دعوات اللیل و النهار گبی و […] شرح
صحیح مسلم گبی و بونلارک غیری معرفت حدیث و لغته متعلق مصنفات گبی مشایخ کباردن
سماع ایدوب اندن دخی خلق کثیر سماع ایلمشدر و شرح مسلم ایله کتاب الاذکارک روایتنه
جمیع مسلمینه اجازت ویرمشدر […] اعمال دمشقدن بر قریه در
انده نشو نما بولوب حفظ ختم قرآن ایلمشدر سنه خمسین و ستمائه ده […]
اول زمانده و اول طفولیت باشنده ایدی انده تحصیل فقاهت و کتب […]
خشونت و قوت ایله قناعت اختیار ایدوب تارک شهوات و صاحب […] قرآن
باطن و کثیر العبادات ایدی […] و قدری کبیر و […]
و تحصیل علم کتب و اعمال […] مواظب ایدی و وفاتی سنه ست و سبعین و ستمائه
رجبنده در و قبری نوی ده در زیارت و تبرک اولنور و مدت عمری قرق بش سنه ایدی
و بعضیلر انکار ایدرلر ابو السعادات مبارک بن محمد الجزری در که ابن الاثیر ایله مشهور در

وکتاب جامع الاصول و مناقب الاخیار و کتاب النهایه نک صاحبی و عالم محدث
معنوی ایدی ائمه کبار و علماء اخیاردن خلق کثیردن روایت ایلدی اوائل حالنده
وصمونسن وشالنده جزیره ده اولوب بعده سنه خمس وستین وخمسمائه ده موصله
انتقال وانده تحصیل علومه اشتغال ایدوب نیت حج ایله بغداده قدوم ایدرکه موصلده
زائل اولادی بعده منه بغداددن موصله کلوب انده سنه ست وستمائه ذی
الحجه نک سلخنده یوم خمیسده وفات ایلدی اکوک مناقبندن بر مقداری مرور
ایلمشدر و منهم امام رند ابو محمد الحسین البغوی الفقیه الشافعی که صاحب کتاب
المصابیح وشرح السنه در و فقهدن کتاب التهذیب و تفسیردن معالم التنزیل صاحبی
و بعض تصانیف حسنه سی دخی واردر فقه و حدیثده امام ایدی و متورع و قنع
ثبت ودین ایدی و صحیح العقیده در وفاتی مائه خامسه دن صکره سنه ست عشرة
وخمسمائه ده در اکوک مناقبندن بر مقداری مرور ایلمشدر و منهم امام رند
تقی الدین عثمان بن عبد الرحمن بن موسی بن ابی نصر الکردی الشهرزوری الشیخ
العلامه ابن الصلاح ولادتی سنه سبع وسبعین وخمسمائه ده در و اعلام العلماء
سلمایندر علم و دین جهتندن بلاد کثیره ده محدثیندن سماع حدیث ایدوب
انواع دخی نیجه خلائق تفقه ایلمشدر امام کبیر و فقیه و محدث و زاهد و ورع
مفید ایدی دمشقده توطن ایدوب نیجه مدارسده تدریس ایلمشدر علم و حدیث
و تفسیر و فقهده ماهر و نیجه فنون عدیده ده دخی مشارکتی ظاهر ایدی روایتی الکوثر
ابن الصلاح ایدی عمرنده قطعا بر صغیره ایشلامدی فی الحقیقه دل رفع ایجی جناب رب
کریمدن اکا بو بر فضل عظیمدر وفاتی سنه ثلث واربعین وستمائه ده در
صلوة جنازه سنده ازدحام خلائق بر مرتبه اولدی که جامع دمشقده بر دفعه
قلنه قدن صکره ثانیا بنه قیلدیلر بعده مقابر صوفیه قربنده دفن ایلدیلر قبری طریق
اوزرنده طرف غربیسنده ظاهردر زیارت و تبرک اولنور واوزرنده
دعا مستجاب در دیرلر و منهم امام رند صاغانی که صاحب کتاب المشارق در
اکوک ذکری علم لغتده مرور ایلدی و منهم امام رند شمس الدین الکرمانی که
شارح بخاری در کلامک نسخه سی دخی و ابن حجر دخی بخاری نک شارحلریدر و بونلرک
غیری دخی شارحلری چوقدر و بونلرک کرمانیدن غیریسنک ذکری مرور ایلمشدر اما
کرمانی شمس الدین محمد بن یوسف بن علی بن سعید الکرمانی بعده بغدادی در که
صاحب شرح بخاری در فقه و حدیثده و تفسیر و اصلین و معانی و بیانده امام
علامه ایدی مولادتی سنه سبع عشرة و سبعمائه جمادی الآخره سنک اون التی
یوم الخمیسده در وفاتی سنه ست و ثمانین و سبعمائه محرمنک اون التی سنده
یوم الخمیسک بکرة النهارنده در اکوک مناقبنک دخی بر مقداری علم لغتده مرور

ایلمشدر و منهم امام رند الشیخ اکمل الدین که شارح مشارقدر اول دخی عن قریب
ذکر اولنور و دخی شیخ ابن الملک که اول دخی شارح مشارقدر و بونلرک غیری دخی منهم
امام رند فور پشتی که شارح مصابیح در اهل شیرازدن بر حبر محدث فقیه در و بغوی
مصابیحنه بر شرح لطیف تحریر و تصنیف ایلمشدر و صحیح بخاری یی عبد الوهاب بن صالح
محمد الغزنوی دن روایت ایلمشدر که امام جامع عتیق ایدی اول دخی حافظ ابی جعفر
محمد بن علی دن روایت ایدر اول دخی دمشقده که بزه انبا ایلدی ابو بکر محمد بن
موسی الصفار اول دخی بزه انبا ایلدی ابو الهیثم الکشمیهنی اول دخی بزه انبا ایلدی
فربری دمشقدر ابن السبکی ایدی بن ظن ایدرم که شیخ مزبور سنه ستین وستمائه عمر
وفات ایلمشدر لکن وفوت تاریخی اکوک علی معلوم اولمامغین اجمال ایلمشدر و منهم
امام رند امام قاضی عیاض که کتاب الشفا بتعریف حقوق المصطفی صلی الله علیه وسلم
نام کتاب تصنیف ایلمشدر بر کتاب نفیس و بر فن جلیسدر که اول بابده اکوک مثلی
کتاب تألیف اولنمامشدر بلکه احد ارکان اسلام و هر وجهله مقبول علماء اعلام در
که و دخی عالم مذهب قاضی ابو الفضل عیاض بن موسی بن عیاض السبتی الیحصبی در فقیه
و زاهد و اهل ورع و عابد امر دینده متصلب عقیده سی قوی و بر عقدن جلیلدیری
وفاتی سنه اربع واربعین وخمسمائه ده در مدت عمری ساکسن الی سنه ایدی
بعض مشایخدن استماع اولندی که ایام و بادده کتاب شفانک مطالعه سنه اشتغال
نافع و مفید اولوب صاحبی و بادن تبعید ایدر رضی الله تعالی عنه و علوم اوائله
بو ذکر اولنه دکه تفصیل سکانیده و تذکیر الحوال ایراد و تحریر اولنمشدر تاریخ اولنماز
بو جلد داوان اسامی ائمه و کتب علوم ارباب عقل و لب اولدی زیرا عصر ترک
علماسی و زمانه ترک محدثلری و فضلاسی بو جلده الحق اسم و اصحابندن جان بر رسم
بیلورلر سالف ازمانده مشایخ حدیثک عصر که خلاصه اعصاردر و دهرلری سلاله
دهور و زینت ازمان وادوار ایدی بعده تدریج ایله شیئا فشیئا بو علم شریف
قلیل و رجالی معرفت احاطه ده قلیل اولمشدر جمیع علومک حالی بویله در که
اولنده ازدیاد و نما ایله واصل حد انتها اولوب بعده بنه اول مرتبه یه عود ایدر
ایدوب بلکه بالکلیه مرتفع اولور نه کم عن قریب بو کلامک صدقی مشاهده و بو
مقامک حقیقتی معاینه اولور و حدیث شریفده دخی علی قائله افضل الصلوة والسلام
بو کلامه اشارت واردر بدأ الاسلام غریبا و سیعود کما بدأ و بو کلام خوش معنای
نغز دار ایله بیان و ادا بیورلمشدر شمدی الواقع مشاهده و معلوم ذکلیدر که غایه علم حدیث
بخاری و مسلم و انلاره تابع و اثرلرینه مقتفی اولانلره منتهی اولوب بعده بونلر
بو زمانه کلنجه متروک و مقصور واربنده مسعیده ضعیف شایع و مشهور اولوبدر بعد
دخی فلی مقصوره اشتغال ایدنجه انتشار اهل اشتغال بولوب بالکلیه افنا علوم

واعدام آثار ورسوم ایلمک مؤثردر واتیه یقبض ویبسط مایشاء ویفعل ما یشاء
ویحکم ما یرید وهو المجید المجید شعبهٔ خامسه علوم شرعیه‌دن علم
اصول الدیندر که علم کلام ایله مسمیدر بو بر علمدر که انکله اقتدار اولنور عقاید دینیه اثباتنه ایراد
ادله وحجج ودفع شبهه وشکوک ایله و بونک موضوعی حق تعالینک ذات
وصفاتیدر متقدمین قتنده بعضیلر دیمشلردر که موضوعی موجوددر من حیث هو
موجوددر اول تقدیرجه علم الهیدن که موجود مطلق احوالندن باحثدر امتیازی
غایتلری اعتباری ایله‌در زیرا کلامده بحث قواعد شرع اوزرینه‌در و الهیده
مقتضای عقول اوزرینه‌در و متأخرین قتنده کلامک موضوعی معلومدر انکا اثبات
عقائد دینیه تعلق ایدر که جسیدن کرک تعلق قریب اولسون کرک بعید و دینیدن
دخی مراد نبی کریم محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه منسوب اولانلردر که اصلی قصد حقک
دینیدن اخذ اولنوب مسلم اولورلردن منکره اکوک اوزرینه برهان عقلی اقامت اولنه
اخری بو جهتله مسلم اولمق مرتبه‌سنه معانیدن که مکلفینک حالنه لایق اولان بودر حتی که
دین محمدی دن اخذ اولنمامسه اکا نه علم کلام دیرلر ونه خود علم دینی اطلاق اولنور اگر حقیقتده
اکا موافق ایسه دخی نه بر الهی ندیدن فرقی اولمش اولور بلکه علوم حکمیه‌دن عد اولنور و علم
کلامده شرط بودر که مقصود شرعی عقل ایله تأیید اوله و دخی اعتقاد اولنان امور کتاب
سنتده وارد اولانلردن اوله اکر بو ایکی شرطک برسی فوت اولورسه اصلا کلام شریعت اولماز
و قنا که شرعه موافقت قصد اولنمادن حقیقتده نفس الامرده موافقت لازم دکلدر الهیسی
بعضیلر کلام اهل اعتزالی دخی علم کلامدن عد ایدیلر اکرچه کتاب و سنته موافق دکل
ایدی بو تفصیلدن ظاهر اولدی که علم کلام علوم شرعیه‌دندر لکن طریقه کتاب و سنت اوزره
اولیجق و دخی اننده بعض کلام مجوز وار در که کلامه مشابه‌در لکن حقیقتده کلام دکلدر مثلا کلام
اهل اعتزال و امثالی که انلر علم شرعیدر مسائلی اعتباری ایله و غیر شرعیدر دلائلی
اعتباری ایله و علم کلامک منفعتی سعادت ابدیه و سیادت سرمدیه فوز و وصولدر
و مبادیسی جمیع علوم شرعیه و دخی صناعات منطقیه‌در و بعضیلر علم منطقی دخی اننده داخل
قیلدیلر تا که جمله علوم شرعیه اولان علوم شرعیه‌نک اعلاسی بر علم غیر شرعییه محتاج اولمایه
اما بونده تحکم و منع بوقدر زیرا که موردی اشتباه‌در هر کس کندو طبعنه متحمل
طریقله حل ایلمک جائزدر و دخی شول کیسه که منطق علم غیر شرعیدر دیر اکر انلردن مرادی مخالف
شرعدر دیر ایسه بو کلام مسائل منطقیه عدم وقوفندن ناشیدر اکر مرادی ظاهر اشیادن
ماخوذ دکلدر دیمک ایسه اول دخی صحیح دکلدر زیرا انجا قیاس برهانیه واردر که شرعده وارد
اولمشدر اکر مرادی مادیسی فلاسفه وضع ایدوب اهل شرع ایتمشلر دیمک ایسه اول
دخی علم منطقه باعث نقص دکلدر شریعت مخالفات دخی مثلا علم حساب که آنی فلاسفه وضع ایتمشلر
نیجه امور شرعیه‌ده انک مدخلی عظیم واردر و علما شرعیه‌دن برکسنه قدح ایتمشلر در بوندن

منکره معلوم اولا که علم کلام ده معتبر اولان شرعده وارد اولان اموری الهی عقل ایله اثبات
ایلمکدر نیجا نکه شرع اول مسئله یه متوقف اولسه زیرا اول زمانده بینه شرعله اثبات مقید اولماز
و یا خود وهم عقل ده هم شرعله اثبات در شرعک اول مسئله یه توقفی اولماسه اما اصلا شرعده
وارد اولمیان اموری اثبات اکر امور مذکوره مخالف شرع ایسه انی کتب کلام ده ایرادی
هان الهی ایله رد ایتمک ایچون ایدر اکر مخالف شرع دکل ایسه اول زمانده کتب کلام ده
ایراد اولنماز اکر ایرادی دل دفع اولورسه و دخی استطرادی اولوب تتمیم صناعت الجدل
اولمش اولور اکر مبادیسیدن دل دفع اولورسه و الا اصلا کتب ده ایرادی اولنماز و دخی
بوندن منکره معلوم اولا که اهل سنت و جماعتک علم کلامده رئیسی ایکی کسه‌در بری
حنفی و بری دخی شافعیدر اما حنفی اولان ابو منصور محمد بن محمد بن محمود الماتریدیدر که
امام الهدیدر و انک مؤلفاتندندر کتاب التوحید و کتاب المقالات و کتاب
تأویلات القرآن و بعض کتابلری دخی واردر معتزله و قرامطه رد و اضحی دلایلی
و اصول فقهده کتاب مأخذ الشرایع و کتاب الجدل دخی انکدر و قلنی سمرقندده
سنه ثلث و ثلثمائه ده در و دخی بنی البیاضی دن تخریج ایلمشدر اما شافعی اولان
شیخ السنه و رئیس الجماعه و امام المتکلمین و ناصر سنة سید المرسلین و الذاب عن
الدین والساعی فی حفظ عقاید المسلمین ابو الحسن الاشعری البصریدر که امام جرو تقی
بر زاهد و مؤمنینی شبهات دن قوتیله بعض نفسدن تنقیه اولنه دخی تنقیه ایدر
و قلوب موحدینی شبهه و تلبیسدن اولان ورطه‌دن تحکمدن خلاص ایدوب انوار
یقین ایله معارج سعادته ترقیه ایدر و جنات شرعی شریفی حدیث مغفری دن حمایت
و ملت اسلامی نصرتلرینه قیام ایدوب نفر موجزا ایله نصرت ایدردی و لادتی سنه
ستین و مائتین ده در اول امرده مذهب جبائیه تابع و قرق ییل اعتزاله اوزره
مستمر اولوب تا که معتزله یه امام اولدی و قنا که حق تعالی دیننه نصرت و مذهب حقی
تقویت ارادت ایلدی اوچ دفعه منامده رؤیت نبی علیه السلام ایله مشرف اولوب
هر بر نوبه بیوردیلر که بندن روایت اولنان مذاهبه نصرت ایله زیرا حق اولان اولدر
دفعه ثالثه ده حضرت نبی مختاره بسط اعتذارا بدوب ایتدی بن نیجه ترک ایلیم توجیهی
اوتوز ییلدن بروآنده تفکر مسائل و معرفت دلائل ایله مقید اولمشلردر امام یدیکلری حضرت
صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که اگر حق تعالی سنی کندو جانبندن برمدد ایله امداد ایدیجک
یقین و اعتقادی تکمیل بن سکا انکلا امر ایتمز ایدم پس علی الفور دن بیداری ولوب ترجیح
امر نبی مختار فاذا بعد الحق الا الضلال جوهر ولوب و مشغلعنده دخی بیه اولان اقامتی
نصرته اشتغال ایدوب کند که حق تعالی انی مدد دکلری ایله امداد و الات نصرتله نبی
ابعد اوایلدیکه مرتبه که مباحثه براهین دن نیجه باب فتح اولوردیکه انی بر شیخندن
اخذ ایتمش و دخی هم کلام فضا و ماشی و بر کتابده کورمش ایدی پس عیان ایتمشدر که اول خانه سنده

محجب و خلقدن غائب اولوب بعده جامعه خروج و منبره صعود ایدوب ایدیکی [illegible] الکاسبین
بن سنه دن بو مدت تغیب ایلدم زیرا اصحابه نظر ایلدم هم فائده اوله متکافئه اوله
بنم قتمده هر شیئی برشیئی اوزرینه ترجیح اولنمایوب آخر الامر حق تعالی دن طلب هدایت ایلدم
اندن صکره بو کتابلرمده ایداع ایتدکم امور اعتقاده بنی هدایت ایدوب اولدن
اعتقاد ایتدکلرمک جمله سندن منخلع اولدم کوکومدن منخلع اولدوغم کبی دیوب دخی ال
اوزرنده اولان ثوبندن منخلع و ثوب یابانه اتدی و مذاهب اهل سنت اوزره
تألیف ایتدوکی کتابلری خلقه دفع ایلدیکی اندن اول معتزله سربلند و غالب ایکن اهل
سنت انلارک خوفندن باش قالدیره میوب بعده اشعری انلاره برهان تبیین و تضییق ایلدیکه
هر بری الجاء قمعه داخل و اهل سنت رتبه علیایه واصل اولدیلر و دخی شیخ
شیخ اشعری نک وفاتی مائه رابعه ده عشرین وثلثمائه بینده در و اقوال [illegible]
سنه اربع وعشرین بعضا ثلث وثلثین وثلثمائه ده در و دخی معلوم اوله که
فقها و مجتهدین دن سلف اخیاردن علم کلام حقنده انکار منقولدر حتی عصر [illegible]
فقهاسندن نیجه سی علم کلامه اشتغال ایدنلره اشد انکار ایله انکار ایدوب علماء اخیاردن
وارد اولان آثار ایله تمسک ایلمشلردر بر مرتبه ده که قلوب متعلمینه ازعاج و علم
کلام حقنده اعتقادلرینه تشویش حاصل اولدی پس بزه لازم اولدیکه علم کلامده
بسط کلام ایده وز تاکه کلام اهل سنت کلام عوام دن ممتاز و ابواب شبهات [illegible]
مفتوح و باز اوله و فتاواده واقع اولان احکامی بیان و افهامه سبق ایدن اوهامی
ازاله ایله حقی اظهار و عیان ایده وز و بالله التوفیق و الاعلام و بیده ازمة مقالید الاحکام
امدی اقوال المجتهدین و الائمه دین دن مذهب اعتقاد حقنده وارد اولان نقولی نقل
و ایراد و هر برینک حقنده اولان قیل و قالی رفعده بسط مقال ایده وز [illegible] الامام
ملک فخر خان فتاواسنده کتاب حفظ و اباحه ده دیمشدر که تعلم کلام و انده نظر و [illegible]
مناظره ورای قدر حاجت منهی عنه در زیرا حماد بن ابی حنیفه دن مرویدر که اول کلامده
تکلم ایدردی والدی آندن نهی ایلدی پس حماد ایتدی بن بابامی کوردم که کلامده تکلم ایدردی
بانیچون بنی نهی ایدرسن حضرت امام ایتدی ای اوغلم بز کرچه کلامده تکلم ایدردک
اماکویاکه هر برمزک باشی اوزره طیر وار ایدی تا که رفیق و صاحبنه زلت [illegible] مخوف
ایدوب اما سز [illegible] تکلم ایتدکده هر برکز [illegible] صاحبنه زلت قدم
حاصل اوله کویاکه صاحبنک کفرینه رضا ویرر هرکسه که صاحبنک کفرینه رضا ویره صاحبی
کافر اولمازدن مقدم کندوسی کافر اولور [illegible] حضرت امامک
هر برمزک باشنده کویاکه طیر وار ایدی [illegible] کمال احتیاط و وقت [illegible]
مجاز در زیرا [illegible] باشنده [illegible] قطعا حرکت [illegible] کمال احتیاط
و وقت ایدرکه ناکهان اول طیر [illegible] پس [illegible] احتیاط لازم [illegible]

ممنوعدن لازمه انتقال ایتمشلر اولورکه جائز اولمز انتهی و دخی یحیی بن سنان [illegible]
ابی حنیفه نعمان دن روایت ایدر [illegible] بیوردیلر که بن اول برکسه ایدم که بکا علم کلام و جدل
ویرلمش ایدی بر دهر مرور ایلدیکه انده علم کلام ایله تردد و انکله مخاصمه و اندن مناقشه
ایدردم و اکثر خصوماتم بصره ده واقع اولمشدر اول سببدن بصره یه یکرمی دفعه دن زیاده
داخل اولوب هر برنده بر سیل کاه زیاده و کاه اقل اقامت ایدردم و طبقات
خوارج ایله که اباضیه و صفریه دن منازعه ایدردم و طبقات معتزله و سائر طبقات
اهل اهوا ایله جدال و مرا ایدردم و دخی بحمده تعالی جملسنه غالب اولوب اول
دهرده جملسنی قهر ایلدم و طبقات اهل اهواده معتزله دن کثیر جدل بر فرد [illegible]
زیرا انلارک ظاهر کلاملری قوی و مزین اولمغله قلوب اکثر ناس انکا اقبال [illegible]
استیناس ایدرلردی [illegible] و دخی انلارک [illegible] اول کلامده انلاره ایدردم اما
روافض و اهل رجاء که حقه مخالفت ایدرلردی انلار کوفه ده اکثر ایدیلر بونلری دخی
بحمده تعالی انلاری دخی قهر ایدردم و اول زماندن کلامی ارفع علوم و افضل علوم ایدردم
آخر الامر عمردن بر مقدار مرور ایتدکدن صکره نفسمه مراجعت و تدبر و ملاحظه و تفکر ایدوب
ایدم که اصحاب نبی امین دن صلی الله علیه وسلم متقدمین و تابعین و تبع تابعین دن
هر فرده بزم ادراک ایتدیکمز امور دن برشیئی فوت اولمامش [illegible] مستور ایدی و [illegible]
بحث کلامه قدرتلری اکثر و معرفتلری اظهر و حقایق اموره علملری اوفر ایدی نیه بویله
ایکن تنازع و جداله متصدی اولوب بحث و خوضه شروع ایلمزلردی بلکه بحثدن کمال امساک
ایدوب اشد نهی ایله نهی ایدرلردی و کوردم که اصل خوضه شروع ایتدکلری ابواب
فقه [illegible] شروع ایدیلر و دائم آنده تکلم ایدوب و انکا مجالسه ایدوب هم [illegible]
اشتغال ایدرلردی و کلامده منازعه و جدال و مناظره یه طالب اولمازلردی کوردک
تابعین و تبع تابعین دن متقدم اولان احوال ایله [illegible] کلامده تنازع و جداله خوض [illegible]
ترک ایدوب سلف [illegible] شروع ایتدکلری [illegible] و انلار [illegible] بزدخی اول حال [illegible]
انلارک [illegible] عارف و [illegible] ایله مجالسه [illegible] سلکنه سالک [illegible] ایلدیک
مع هذا کوردم که کلام ایله [illegible] جدال [illegible] قوم [illegible] سیماء [illegible]
خلاف سیماء متقدمین [illegible] خوارج [illegible] کوردم که قلبلری [illegible]
و فؤادلری غلظت [illegible] کتاب و سنت و سلف صالحه مخالفتدن مبالات [illegible] اولوب اول
وضع و مقبول ایله مباهات ایدرلر [illegible] اول
طائفه دن هجر و ترک ایلدم [illegible]
کشف [illegible]
اقتدا [illegible]
صاحب [illegible]

اداء صلوة ایلمسه جائزدر فقه ابو جعفر ایدی جائزدر که امامارلرینک مرادی دقائق علم
کلامده مناظره ایتمزلر ایدی و دخی ابی یوسفدن مرویدر بودر شونلر که دخی خصومات ایله طلب ایدنه
زندقه ایلر و دخی کیمیا ایله طلب ایدنه مفلس اولور و برکسه که طلب غریب حدیث
ایله کاذب اولور خلاصه ده و بعض الفتاوی ده مذکوردر که ابو یوسفک خصوماتدن مرادی
کلام فلاسفه و کلام صوفیه در اما حق اظهار طریقی ایله مناظره که حق تعالینک وجود و بارینی
نفی ایدن کلام الصدق المعاندة وارد اولمشدر و اکر کراهت یوقدر بلکه مامور به اولان
اولدر و بو تقدیر موئید در مادام فاسده وارد اولان که علم کلامه اشتغالک کراهتنده دیمشلر
لازم کلورده اولنک تأویلی بودر که مناظره و مجادله مکروهدر زیرا انجق بدعه وفتنه اثاره
مؤدی و تشویش عقائده مفضی اولور و یا خود ناظر قلیل الفهم اولور شبهه صورتنه کوره اوله و یا خود
بحث اظهار حق ایچون اولمایوب خصم غلبه سنی ابتغا اوله اما معرفت جناب باری و توحید و معرفت
نبوت و سائر اعتقادیات انلاردن منع یوقدر بلکه فرض کفایه قبیلندندر و
قاضیخانده دیمشلر که بو حضرت ابی یوسفدن مرویدر که مجلس هارون رشیده داخل اولدم
باننده ایکی کسه وار ایدی که کلامده مناظره و جدال ایدرلر ایدی پس هارون بکا ایکیسنک
بیننده حکم ایله دیدی ابو یوسف جواب ویردی بن مالا یعنی یه خوض شروع ایلدم دیدی
خلیفه دخی جوابنه ابو یوسفی استحسان ایدوب یوز بیک درهم جائزه احسان ایلدی امر
ایلدی که دیوانده اسمی کتابت اولنوب ابو یوسف ترک مالا یعنی ایتدی دیو یوز بیک
درهم اخذ ایلدی بو قید ایله بو فقه خلاصة الفتاوی ده مذکوردر و دخی تجنیسات المفتی ده
دیمشلر که شمس الائمه حلوانینک خطی ایله کوردم که ابی یوسفدن مرویدر دیمشدر که متکلمک
خلفنده صلوة جائز دکلدر و اکر حق ایله تکلم ایدرسه زیرا مبتدع اولور مبتدعک
خلفنده ده صلوة جائز دکلدر و ایتدی بن روایتی استاده عرض ایتدم ایتدی اونک
تأویلی بودر که انک غرضی اظهار حق اوله شمس الائمه رحمه الله ایتدی استاد مرکب
و بعد ذلک بعض امام زاهد ابراهیم بن اسمعیل الصفارده کوردم که دیمشلر ابو حنیفه رضی الله عنه
علی سبیل البحث اولان جدالی انکار ایتمز ایدی اما علی سبیل الحق اولانی انکار ایدرلر ایدی
حتی ابی یوسفدن رحمه الله مرویدر که دیمشدر ابو حنیفه قتنده ایدک رضی الله عنه جلوسلری
ایدرک ناکاه برجماعت کلوب داخل اولدیلر الرده ایکی کسه وار ایدی دیدیلر که
کسنه نک بری قرآن مخلوقدر دیر و بری مخلوق دکلدر دیر ابو حنیفه
حضرتلری بیوردیلر که ایکیسنک دخی خلفنده نماز قلمک بن دیدم اوکی حقنده
نعم زیرا قدیم قرآن قائل دکلدر اما مخلوق قائل اولانک خلفنده نماز
قیلنمازدی بیوردیلر که ایکیسی دخی مرد دیدی و مناظره ایتمشلردر مناظره ایدیجی لری
بو عقدده اما امام مالک رضی الله عنه بیوردیلر که اهل بدع و اهوا ارادهلر
شهادتلری جائز دکلدر و بعض اصحابنا دیدیلر که اهل اهوادن مراد اهل کلام در

اونده اولورسه اولسون و اما امام شافعی رضی الله عنه انلاردن دخی مرویدر که دیمشلردر
اکر بس علم کلام ده اولان اشتغال ایلمک اولمسه دن قرار ایله کلری کیجه انلردن دخی
قرار ایدرلر ایدی ابن عبد الاعلی ایتدی امام شافعیدن اشتدم معتزلهنک متکلمی ایدوک
اولان حفص فرد ایله مناظره ایده کره دیر ایدی که حق تعالی یه بر بنده کسی شرکدن ما عدا
هر گناه ایله ملاقی اولمق کافیدر که کلامدن بر شی ایله ملاقی اولمقدن و دخی کلامدن مسئلهدن
سؤال اولنمقده غضبناک اولوب ایتدی بوندن حفص فردده و اصحابنه سؤال ایله الزام
دیو الزام ایدرلر و ایده بیلورز و بعض اولنورکه و بعضلرد شافعی یه حفص فرد داخل
اولوب ایتدی که بن کیم امام ایتدی که بس حفص فرد بس حق تعالی سنی حفظ و رعایت
ایلسون دیمک اما اشتغاله لدر غضب احوالدن تو به ایده و دخی ایتدی بن اهل کلام
حقنده حکمم بودر که جریده ایله مرکب ضرب شدیدلر اولنوب عشائر و قبائل ده طواف
ایتدرب کویه لرکه اشتیاقنی ترک ایدوب کلامه خوض ایدنلرک جزاسی
بودر دیه لر و دخی ایتدی که انجام بر کسه یه اسمک مالنک ثلثی وصیت ایتسه اولسه
و دیه بس شهادت ایله که اول اهل کلامدندر و انوک فیه بو قدر و دخی ایتدی که
اهل کلامدن بر مسئلهدن مطالعه ایلمدیکم اکر فقهاده قطعی ظن اتمز ایدیم و بر عبد حق تعالی یه شرکدن
ماعدا جمیع منهیات ایله ملاقی اولمق کافیدر که کلام و بحث و نظر ایلمکدن و اما امام احمد بن
حنبل رضی الله عنه دیمشدر که صاحب کلام ابدا افلاح بولماز و بس بر کسه کوردم کلامه
نظر ایده و الا اونک قلبنده بر مرض وارددر و دخی کلام ده اول مرتبه بالغ اولدی که
حتی حارث محاسبی بو دکلو زهد و ورع و الا ایکن ترک ایلدی که زهد عمر ده بر کتاب
تصنیف ایتدی بعده و اما ایتدی که وقتا اولسون سکا کر بس انلارک اول بدعتلرینی حکایت
ایدرسین بعده دیو ایلمز میسن و بس بو تصنیفکله تلامیذه کلام اهل بدعتک مطالعه سنه
واننده تفکره حامل کلمز میسن که اولدی خلفلری ای دیجه داعی اولور و نیبی امام احمد
ایتدی علمای کلام زنادقه در و امثالی ذکر که بو نقول که علمای مجتهدیندن رضوان الله تعالی
علیهم اجمعین مرویدر علم کلامه بس علوم اولالکه بو مقامده حقی بیان عنوفدر
مباحث علم کلامی تتبع و انوک ایله ذهن دوران ایدن انکاری تبیین و تنویر و دخی علم کلامه
اولدیکه علم کلام ذات الله و صفاتندن و نبوت و معاد دن بحث ایدر فانون الاسلام ایله
و دخی مخفی دکلدر که بو مسائل علوم شرعیهنک اصلی و اساسی و علوم دینیه نک مبناسی
و اساسیدر بلکه حق تعالی یه و ملائکه سنه و کتبنه و رسلنه و یوم اخره علی وجه الایمان
الایقان تصدیق و ایمانک تفصیلیدر بلکه حدیث جبرئیل علیه السلام ده مذکور اولان ایمان
مرادی بودر شول حدیث ده که رسول یزدان و حبیب رحمان علیه من الله الصلوات و التسلیمات
الایمان و الاسلام و الاحسان دن سؤال ایلدکده تعلیم ایلدی و صدر رساله ده صدر رسالت دن
روایت و بیان و حکایت ایلدک بو دخی مخفی دکلدر که مباحث مذکورهنک علمی

الاجمال معرفتی هر مسلمه بلاریب فرض عیندر و علی التفصیل معرفتی فرض کفایه‌در
و یاخود اول دخی فرض عیندر حنفیه و شافعیه یاننده و بونده اولان اختلاف اولدر زیرا
حنفیه قاتنده فرض کفایه و شافعیه قاتنده فرض عیندر پس بو مقداری بیلمک مسلمانلردن
برفرد آنی ترک ایتسه منع و تحلیله حرمت آیت ایدوب قنده قالدیکه علما مجتهدین و فضلا متبحرین علمی
بعضی احکام صنعی کراهیته تو اعمال ایلدیکه اروح لمرک برقرن ناشیدر یا شول مجتهدلرکه
انده کتاب و سنته موافق اولمیان بعض مسائل دخالی اولدیغیچون اوله مثلا مباحث
فلسفه‌یی خلط ایتمک کبی که انلر مخالف کتاب و سنت ایدوکنده اجتناب لازمدر
و یاخود مسائلی اثبات کتاب و سنته موافق اولوب وجهله اولمایوب بلکه تعصب و هوای
نفسیه اجرا ایلدکلری مجتهدلر اوله کلام معتزله و خوارج و روافض و امثالی کبی
و یاخود شول مجتهدلر اولا که علم کلامده دفع اعدا ایچون فن الخصامده قوت تمام و قدرتی
باهر وارد و جائزدر که حاجت شعوری اولمادیغی یرده عجب و هوی مراحل ایلیه اول
جهتدندر که تعلیم علم کلامده علماء الاعلام شرط ایلمشلردر که معلم اولان متعلمک اخلاقی تزکیه
و تحلیه و هوی و بدعتدن تطهیر و تخلیه ایتدیریب تعلیمه مباشرت ایلیه و کتاب و سنتده
وارد اولان عقائدی اولا قلبنه بطریق التقلید اثبات ایلدکدن بعد علم کلامده
وارد اولان براهین ایله اثبات ایلیه امر ذکر اولنان امور قلبنه اوچ آفت واردر که ایکی
اولکیسی علم کلامه خصوصدر و آخرینچه اکا و سائر علومه عامدر حق تعالی جلاله جمیعنده دفع
علیده آفات قادحه‌دن نجات و خطا و خطلدن تجاوز ایلدکده فرجات میسر ایلیه
انه الکریم المنان هو الکریم المستعان و بو دخی خفی دکلدر که آفت اولی ایله موقوف اولان
کلام حقیقتده اصلا کلام دکلدر زیرا تعریف علم کلامده معلوم اولنمشدر که عقائد النفس
کتاب و سنتدن ماخوذ اولمق کرکدر پس آنه کلام ایله تسمیه ایلمک نزاع لفظیدر
اول تقدیرجه آنی منع و تحریم ایلکدن بزم کلامیز حرام دکلدر و اما آفت ثانیه
ایله موقوف اولان کلام اکرچه مذموم در لکن ذمی بو علم کلامه مخصوص دکلدر بلکه
سائر علوم شرعیه‌دن بو آفت ایله مذموم اولمازه بجملته مخصوص خوض عن الانصافدن
عاری و خالی دکلدر انلرن ماعدا اقسام مذکوره اولورسه بو علمدن مجتنب اولدره اولور
نفس علما اولمازمدر زیرا نیچه علم کلامی عالم انسانلر وار در که تعصب هوادن عاری اولدوب مرحوم
اولماز و نیچه سائر علومی عالم انسانلر وار در که بونلر ایله متصف‌لردر پس بو جهتدن علم کلامی
ذم و احذر ایلمک انصاف و جاده‌سی ایلجار آخرلخوذ و گرفتار اولمق کبیدر پس بو رتبه
عالمی معاینه و لسان حال کلام کویا که بو بیتی کویا اولور بیت … وانا النعیم
فکلکم شایة المنذم ترجمه جمالینا بیلوب ایلمکه … ایدلر لوم …
مادم آنی حد عقل ایدر مرحوم والد ماجد علیه الرحمه بیوردیلرکه بو ذکر اولنان علوم
ایچی بر ظن ایدرم که علما ابراردن و رفع اولان بو انکار ایکی اولکی آفت در زیرا …

نفس علم کلام اوزرینه دکلدر بلکه بو بیلادیلر که علماء کلام خوض کندولر کلامده بولنی
آفتدن خالی و شرطلرینی بیلمشلردر و اما آفت ثالثه ایسه آنکدر که کلامه اصلا احتیاجی یوقدر
پس امری سنت فاتکده واضح و متبادر اولدیکه حضرت عمر الخطاب رضی الله عنه اوزرینه علم کلام
نهی ایتدیکی آفت ثانیه ایچون ایدی زیرا سبب حرمتی جدال اتباع هوی قیلدیلر که انلک
نفسندن حکایت ایتدیکی مناظره دخی اهل اعتزال ابار جاده و سائر انکارک امثالی ارباب
هوی ایله ایدی پس معلوم اولدیکه مذموم اولان کلام اهل عصبیت و هوی‌در و اما اوام
حالده نفسلرینی انکار ایله جدالدن کف ایتدکلری بخصوص مجادله بالطریق الاحسن
شرعده مامور بهدر و مستحسن ایکن حاجت قدر حاجتدن زیاده جدال ایتمکه اشتغال مذموم
اولدیغی ایچون ایدی اول مرتبه ایسه منهی عنه‌در زیرا قدر حاجت اولان ایچی کتاب و سنتی
او استعمال ایله تأییددر و انکدر و لسنده و بعض مباحث فلسفه درکه زیرا علم کلام علم حکمته
مجاور و قریب در اکثر اوقاتده طالب اولان افراط ایتمک ایله مباحث حکمیه یه تجاوز ایدر
اول خود منهی عنها در لکن منهی اولان دخی علی وجه التسلیم المقبول بحث اولندیغی زمانده در
و اما علم کلام مبادی اولدیغی جهتدن بحث و یاخود انکاری رد ایتمک ایچون حکمی تعلم اولماز
… درجه بلمشدر و دخی حضرت امام شافعی که خصوص … کوردم
کلام تحمل ایدوب انده مجادله ایلیه … مجادلین و منهاج …
… غلیظ اولوب کتاب و سنته مخالفدن
… کلام اهل اعتزال …
شائع اولمشدر اما شول کلام که … اشعری مجتهدلر …
آنده جمله غرض مقصود کتاب و سنته موافقت و اهل سنت و جماعت اعتقادینه تبعیت
امر دکی آنکده … و یاخود کرامت قائل اولماغه … خصوصا ابو حنیفه حضرتلری
کندوسی علم کلامده تکلم ایدوب فقه اکبر و کتاب العالم و المتعلم کتابلر تألیف ایلمشدر
زیرا ایکیسنده دخی اکثر مباحث علم کلامی تصحیح ایلمشدر و اما شول قول که بو ایکی کتاب حضرت
امامک اولمایوب بلکه ابو حنیفه بخارینک در دیمشلردر اقوال معتزله دندر زیرا انلر
زعمنده امام حاشا انلار مذهبنده اولمشدر و دخی امام علامه حافظ الدین البزازی ابی حنیفه
مناقبنده و اولانکی کتابنده ذکر ایلمشدر که شیخ علامه مولانا شمس الدین الکردری البزازی الاتقانی العمادی
خطی ایله بو ایکی کتابی کوردم ایکیسنده دخی انلاری امام ابو حنیفه یه نسبت ایدوب …
مشایخدن جماعت کثیره دخی بونک اوزرینه اتفاق ایلمشلردر مثلا فخر الاسلام البزدوی کی
اصولنده ایکیسنی دخی امامه اسناد ایدوب ذکر ایلمشدر و شیخ عبد العزیز البخاری دخی اصول فخر الاسلام
شرحنده ایکیسنی ذکر ایلمشدر و بوندن صکره حافظ الدین البزازی ایتدیکه حاصل بیان علما و امام
میان انبیاده حضرت ابراهیم کبیدر علیهم السلام زیرا اهل ملت اوکا تابعدر که حضرت خلیل اول
دینه اوزره مشرف اولمسی سببیله حق تعالی سویلمشدر ما کان ابراهیم یهودیا و لا نصرانیا الا به کندک

امام دخی نه معتزله و نه قدری ایدی بلکه سنی حنفی ایدی و اکا اتباع ایدنلر دخی حنفی ایدیلر امر کی
بونه کوره کلام مرآت کی در و اما ابی یوسفدن روایت اولنان که بر کمسه که خصوصا ابلد طلب فی بن ایلیه
زندیق یتیشدی لو ر دیه وکذا اندن مراد افت اهلی در نته کم خلاصه و جمع الفتاوی ده انکله تعبیر ایلمشدر
حتی دیمشدر که بونکله مراد کلام فلاسفه در و نیته آندن مجلس یوره و صار وب اولان دخی با کلام
فلاسفه در و یا خود کلام اهل اعتزال در نه آنکه کلام اهل سنت و جماعت اوله زیرا یقینده
بیلسک کرکدر که انوک اهل عصری مذهب اعتزالی او زره ایدیلر اما عبارت للفتی ده
مذکور اولان که متکلم بلیغ اولان دخی مبتدع در دیه وکه اینه تأویل ایدرب غرضی اظهار حق
اولمیان مراد دور دیمشلر در حاصل کلام بودر که علم کلام اکر ایکی اتو کلی افتلردن دخی سالم
اولسه لکن مجانکه آفت ثانیه دن دخی سالم اولمسه یه صاحبی مبتدع اولور کذلک
ابو یوسفک حضرت امام اعظمدن روایت ایدوکی منازعه فی الدین بدعتدر و اکر حفص کلم
دخی ایدرسه آنده دخی مراد افت ثانیه سی اولان کسه یه بدعت ایله حکم در کذلک
امام مالکدن دخی روایت اولنانک حالی بودر و اما امام شافعی اتوک دخی مرادی
کلام اهل اهوادر نته کم کلامنک بعضنده اکا اشارت واردر و دخی حفص فردی انکار که
ائمه معتزله دندر و بو معنایه مؤیددر اما اول قولی که دیمشدر و بر عبد حق تعالی یه اکبر کبائر ایله
ملاقی اولمق اکا خیر در علم کلام ایله ملاقی اولمقدن اندن مرادی ظاهر بودر که افت ثانیه
زیرا اکبر کبائر اندن مراد دخی کلام شرک اولور کلام اهل سنت خود شرکدن مانع بلکه دفع
شرک ایچون تقیح علماء سائرده در مجتهدی اوکی البته بر کلام اولور که کتاب و سنته موافق
اولمایه بو قسم کلام اهل سنت و جماعت کلامیدر کذلک امام احمددن روایت اولنانده
دخی حال بو منوال او زره در و بالجمله علم کلام واجب تعالی یه و صفاتنه و نبوته
معادی اثبات ایچوندر و اما قواعد اسلام او زره در و بونلرک غیری مباحث عقلیه و قوانین
منطقیه در که انلار مبادی کبی اولمشلردر و بوندن خفا یوقدر که مباحث مذکوره کتاب و سنتی
تقویت ایچوندر مادامکه انلار مخالفت ایچون اوله مجرد انلار ضرورت اولماز بلکه فرض اولور
زیرا مباحث مذکوره نک بعضی فرض عینی در ایمان بالله تعالی کبی و ملائکه سنه و کتبه
رسلنه و یوم آخره ایمان کبی بعضی آخر دخی فرض کفایه در و سائر مباحث کبی و بونلرک بعضا
علم ضروری دلیلنده در عوام ناسک عقیده سنی حراست و تشویشات مبتدعه دن حفظ
و کفایت واردر و بو دخی فرض کفایت قیلندیدر و حراست عواله قیام کبی و سائر حقوق
مثلا قضا و ولایت کبی در بونلرک غیری کبی و بو دخی مقتدر در که شبهات مبتدعه حلنده
مجتهد طبایع ناسده کفایت بو قدر در و انکه تعلم معرفت اولماغه بسلطلوی اولان بودر
اول تعطیل ایچون تدریس دخی فرض کفایات عدل اوله لکن مجاده تدریس و تعلیم صواب بلکه بدع
تدریس فقه و تفسیر کبی زیرا کلام مانند روا و تفسیر و فقه مشا بنعالرده غدا کره اولان
ضرر متقینی مقدر در که اما ضرر روا و غذا و دوا ایدوکی متحرز و مشهور در و فقا کره حال علم کلامی

بیان و اعلام اولنسه پس بلا بو اولان بودر که ائمه عظام قتنده مذموم اولان کلام
بونلرک غیری اولور که یا فلسفه در که کلام ایله مشتبه در و یا خود کلام اهل اعتزال در
و یا خود بر متکلم در که صاحبنه ایراث عجب و هوی ایده ر او کلی قسم حرام اولور اکر مخالف
کتاب و سنت اولورسه و بدعت در اکر نه موافق و نه مخالف اولورسه مکر که مبانی
علم کلام قبیلندن قسم ثانی بدعت حرام در کتاب و سنته مخالف اولدوغندن و قسم
ثالث یعنی شول کلام که جدال مفارق و عصبیت و هوادن باعث دخی در
اول دخی حرام در مکر جدال بالتی هی احسن اوله نته کم ما سبق ده بیان اولنمشدر
و بو دخی خفی دکلدر که سلفک انکاری اشاعره و ماتریدیه کلامنه اولمق لائق دکلدر
بلکه کلام فلاسفه و اهل اعتزاله و باطله و جدال ایدنلرک کلامنه اولمق کرکدر زیرا
ائمه مجتهدین و دعاة شرع و دین زمانلرنده شایع اولان کلام کلام اهل اعتزال و ارجاء
و بونلرک امثالیدر اما کلام اهل سنت و جماعت انلرک انقراضندن بعده حادث
مکر حادث اولمشدر تفصیل حال بودر که صحابه کرام رضوان الله تعالی علیهم
اجمعین زمان نبی ده صلی الله علیه وسلم عقیده واحده او زره ایدیلر زیرا انلار زمان
وحی ادراک ایدوب صاحبت محبت ایله مشرف و مستنده حالک ایدیلر
و نور صحبت خورشید سپهر رسالت انلاردن ظلم شکوک و اوهامی ازاله ایتمش ایدی
و زمان انقراض صحابه یه دکین بعضا علوم و شهود و کمال و حلاوت اعتقاد او زره ایدیلر
وفقا که شول علماء دین که مفاتیح در انلاره و اهل ادب و انلارک اقوالیله عمل مساعدت
اولنور دیلر که جمله کیدوب استعمال ایلدیلر جمله خلائق کرک لائق کرک غیر لائق کسنه و کسنه
رلیل و ملحق ایله باعث تفصیل اولوب بعض علم اهل و اتباع اغترار ایدیلر پس صحابه
و کلاملری بنیان شرعی محقق اولدیلر و فقا که بوندن حدود و نائب صحابه کرام دن
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین عصر اول منقضی و تمام اولدی و بین الناس ظهور
جدال و مراء شایع و آثار عصبیت و هوی ظاهر و دولت قوی اولوب تشویش عقائد مسلمین
و خرم نظام دین و تشعب مسالک اسلام و اختلاف نحله سقام بر مرتبه مقرر و
مشهور اولدیلر که حتی بکسه ابن عمر رضی الله تعالی عنهما ایندی که بزم زمانمزده بعض رجال
ظاهر اولدیلر که زنا و سرقه و شرب خمر ایدرلر و حق تعالی تحریم ایلدوکی نفسی قتل ایدرلر
بنه بزم او زریمزه احتجاج ایدرب حق تعالی نک علمنده بو ایشلر اولمشدر پس حضرت
ابن عمر رضی الله عنهما غضبناک اولوب ایندی که سبحان الله که حق تعالی نک
علمنده اولدیلر ایدی اما علم الله انلاری حامل دکلدر و کذا بزی دخی
عطاء بن یسار و معبد الجهنی مجلس حسن بصری یه کلوب ایتدیلر یا ابا سعید شول
زمانه مزده دولت و سفک دماء مسلمین و اخذ اموال مؤمنین ایدرلر و دیرلر که
بزم اعمالمز حق تعالی نک تقدیری او زره جاری اولور دیو بر جماعت ظاهر اولدیلر که بو طائفه

و کا ظاهر اولدیکه مرتکب کبیره یی اکفار ایدرلر و بر طائفه دخی باردرکه ایمان ایله کبیره دن
ضرر و نقصان اولماز و جماعت مزبوره دن بریسی حضرت حسنه بو ایکی طائفه نک حالندن
سؤال ایدوب حضرت حسن تکلم ایتمزدن مقدم واصل بن عطا ابتدا مرتکب کبیره مؤمن دخی
دکلدر و کافر دخی دکلدر دیوب بین المنزلتین بر منزله اثبات ایلدی و بو کلام اعتبار
اوزره عنادا و اصرارا ایلدی تا که حسن مجلسندن کنار ایدوب اول دخی اعتزال ایلدی
وانکله عمرو بن عبید مجالست ایلدی اول اعتزال سببی ایله انلار معتزله ایله تسمیه اولندیلر
دیرلر که انلاری بونکله تسمیه ایدن قتاده بن دعامة السدوسی ایدی که ابو الخطاب قتادة
بن دعامة السدوسی البصری الاکمه در تابعی و عالم کبیر ایدی و اکمه ایکن بصره نک اعلمی و
اسفلنی بغر قانوندر ایدردی تا که مسجد بصره یه داخل اولوب عمرو بن عبید ایله بر نفر بیله
انلار و امامت ایدوب نطق ایلدی که اول جماعت حسن بصری حلقه سی اوله و قتاده انلاره دخل
ایدوکده واقف اولدی بونلر معتزله ایچی دیوب مجلسدن قائم اولوب کتدی اول کوندن
برو معتزله ایله تسمیه اولندیلر قتاده نک ولادتی سنه ستین ده ایدی و وفاتی سنه
سبع عشره و مائه ده ایدی بعضیلر سنه ثمان عشره و مائه ده دیمشلردر بعده بو سؤال اوزره
خلاف و جدال شیئا فشیئا کثرت و قوت و ازدیاد و شدت بولدی آخر ایام صحابه ده
تا که معبد الجهنی و غیلان الدمشقی و واصل بن عطا و عمرو بن عبید و یونس الاسواری [illegible]
وامر کذرده و جمیع اموری تقدیر الله یه اسناده خلافه اسناد ایلدیلر و [illegible]
قواعد اعتزال ظاهر و مذاهب ضلال ناشی و منتشر اولدی ضلالة اهل اسلام [illegible] فرقه یه
متفرق اولدیلر و بو وجهله مذاهب متکثر و متشعب و اهوا و باطله ظاهر اولدی خصوصا
مذاهب اعتزال که [illegible] ظواهر نصوص رد و اوهام اوزره تعلق ایله موافق طبایع عوام [illegible]
و بو مذاهب باطله و آرا عاطله دن سالم و [illegible] قالمادی مکر خواص علما و سلف صالحین
شرذمه قلیله اهل حق اولانلر که حق تعالی انلاری زیغ و طغیان و وسوسه شیطاندن
عصمت ایلمش اوله امری انلار شول طائفه نک [illegible] که تا روز قیامه حق اوزره [illegible]
ظاهر و غالب [illegible] دن زائل اولمازلر امری مذهب اعتزالک اول شیوع و ظهوری واصل
بن عطادن اولمشدر که اعتزالی امام ابی هاشم عبد الله بن محمد بن الحنفیه دن ابن علی بن
ابی طالب دن اخذ ایلدی و دیرلر که مذهب اعتزالی [illegible] اول امام ابی هاشم [illegible]
[illegible] ایمش ایدی و برادری امام حسن بن محمد بن الحنفیه دخی برهان الدین حلبی شرح
شفاده قاضی عیاض ده دیمشلردر که اول کسه حسن بن محمد بن الحنفیه اول طائفه مرجئه ایدی
[illegible] بر تصنیفی وار در لکن ظهور و اشتهاری واصل بن عطادن اولمشدر که
ابو حذیفه المعتزلی دن [illegible] غزال دیمکله [illegible]
و نفسه غزال دکل ایدی لکن غزاله ملازمت ایدردی تا که طائفه مستضعفه اولنلری
بیلوب صدقه سنی انلاره ویره و لفظ را ایله تکلم [illegible] الثغ اولوب [illegible] الثغه ایدی

حتی تمام خطبه یی ملفوظ ایدردی لکن کمال فصاحتندن و کلامه تفتیش و کمال مهارتندن
مطلقا کلامندن لفظ رایی اسقاط ایدردی و نیچه خطب طویله یی [illegible] انشا ایدردی
تا که اکثر ناسک شعوری یوق ایدی حتی بو خصوصی اسلوب بعض کسنه مرحد و دیمشلردر

شعر: تجنب لا یوم العطاء کما تجنب ابن عطاء لفظة الراء — ترجمه: روز عطاده شویله [illegible]

ابن عطانه که قاجوب بو [illegible] را و شو اشعارده بو مضمونه [illegible] و بو مضمونه زیاده اشعار
ایلمشلردر بعده واصل بن عطا امام ابی هاشم مذکوردن صکره حسن بصری ایله مجالست
و انلردن اخذ فقه و اصول مدارسه ایدوب بعده حسن بصری مجلسی ترک ایدوب عمرو بن عبید ایله
جلوس ایدوب بر محله اخری ایله انتقال ایله طرف مذهب اهل اعتزالی [illegible] معتزله ایله تسمیه
اولندیلر نته کم مرور ایلمشدر و واصل [illegible] ولادتی سنه ثمانین ده و وفاتی سنه
احدی و ثلثین و مائه ده در و انکله معبد جهنی ایکیسی مبدا اهل اعتزالدرلر امّا حسن بصری
انلار تابعینک سادات و کبارلرندن در که حسن بن ابی الحسن یسار در و والدی اولان یسار
زید بن ثابت الانصاری نک مولاسیدر و والده لرینک اسمی خیره در که ام [illegible]
مؤمنین و ازواج سید المرسلین دن صلی الله علیه وسلم ام سلمه نک رضی الله عنها مولاتیدر
دیمشلردر که حضرت حسن رق اوزره ایکن ولادت ایلمشدر یعنی والده لری دخی معتقه
دکل ایکن ولادت واقع اولمشدر که [illegible] والده لری خیره غائب اولوب حضرت
حسن بکا ایدردی حضرت ام سلمه دخی ثدی مبارکه سنی اغزینه ویروب [illegible] آنی تسلیه ایچون
امکلوردی و ثدی شریفه سندن لبن کلوب ایچوردی امدی حضرت حسن ده اولان
حکمت و فصاحت و [illegible] دیرلر که اول لبن برکتی ایله در و اول کسره نبی علیه السلام
[illegible] ثدی مبارکنک اغزینه [illegible] و دخی فصاحت لهجه ده [illegible] الحجاج
تشبیه اولنوردی و دیرلر که حضرت حسن دخی بر مقدار [illegible] ده تکلم ایدوب بعده رجوع
ایدوب اشتد انکار ایله انکار ایلدی علما عبادتی جامع زاهد متورع ایدی و حسن وجمالی
اهل بصره نک اجملی ایدی شول مرتبه ده که [illegible] مبارکنه [illegible]
اولان کدر [illegible] اولدی و دخی دیمشلردر که حسن دن [illegible] بعض کسنه
کورلمشدر که [illegible] ایدی [illegible] حضرت عمر بن الخطاب خلافتندن ایکی سنه
باقی ایکن [illegible] و وفاتی بصره ده سنه عشر و مائه ده [illegible] و محمد بن
سیرین دخی یوز کون صکره [illegible] حضرت حسنک
جنازه سنه حاضر اولدی [illegible]
واصل بن عطا دخی [illegible] اعتزالک [illegible]
[illegible] سندن بری دخی معبد جهنی در معبد [illegible] حضرت حسن دن صکره ظهور ایدوب
رئیس اهل اعتزال در و واصل دن صکره امام معتزله و ارباب ضلال اولدی و دخی جماعه معتزله
دندر ابو عثمان عمرو بن عبید المتکلم المعتزلی الزاهد المشهور [illegible] و موضوع العامه ایدی

وایکی عیبی اور بتسنده اثر یجود وار ایدی علم اصولی اول ابو هاشم بن محمد بن الحنفیه
دن اخذ ایلدی وفقه وحدیثی حسن دن اخذ ایلدی عمرو بن عبید اطرافنده اعلم من
ایدی کلمح نفس اعتزال سبیله الوب اجتهادنه راضی دکلدی ایدی اما امام زمانه
ایدی قرق ییل مستمر آ وضوء عشا ایله صلوة فجری ادا ایدی و قرق ییل ماشیاً حج ایت
خدا ایلدی و بر گیجه بیر رکعت واحده ایله احیا ایدر دی ولادتی سنة ثمانین
ایدی وفاتی سنة اثنتین یاخود ثلث یاخود اربع یاخود ثمان واربعین ومائه ده در
کتاب التفسیر تصنیفاتیلندندر وحسن بصری دن روایت اوزره وقدریه یه رد ایچون
بر کتابی وار در وعدل و توحیده دخی بر کتابی وار در ودخی انه معتزلیه دیندر
ابو مروان غیلان بن مسلم الدمشقی که فقهده اصحاب حسن بصری دندر انوک
بعض اتباعی وار درکه انلاره غیلانیه دیرلر قبطی وقدری ایدی آندن اول کیمسه
قدرده تکلم ایدرب اول مذهبه دعوت ایلدی الا معبد جهنی ایلمشدر اوزاعی
ایدیکه اول قدرده تکلم ایدن معبد جهنی در وبعده غیلاندر هشام بن عبدالملک
غیلانی خریوری اخذ ایدرک باب دمشقده صلب ایلدی دیرلرکه حضرت
عمر بن عبدالعزیزک دعاسنه مظهر اولمغله صلب فعلی اولمشدر وآمدیکی بو ذکر
اولنان ائمه معتزله نک مشاهیری در وبعده بو وجهله مذهب اعتزالی خلف
سلف دن اخذ ایلدی ابو علی جبائی حادث اولنجه انلار محمد بن عبدالوهاب بن
بن سلام بن خالد بن حمران بن ابان در وحمران حضرت عثمان بن عفان رضی الله
عنه مولاسیدر وابو علی جبائی دخی احد ائمه معتزله در وعلم کلامی ابی یوسف
یعقوب بن عبدالله الشحام البصری دن اخذ ایلدیکه عصرنده بصره ده رئیس
معتزله ایدی جبائی نک ولادتی سنة خمس وثلثین ومائتین ده در ووفاتی
سنة ثلث وثلثمائه ده در ودخی علم کلامی جبائی دن اخذ ایلدیکی شیخ
السنه ابو الحسن الاشعری البصری که طریقة اهل سنت وجماعتک مقتداسی
امام المتکلمین وناصر سنة سید المرسلین ایدی ومعتمد مسلمین حفظده ساعی
ودین مبین حده اعتراضات مفترضین منع لوازمنه جراحی ایدی کم انوک مناقبنک
بر مقداری ماسبق ده مرور ایلمشدر امام مزبور دخی مذهب اعتزالی اوزره
قرق ییل مقداری مداوم ولکن تقویتده قائم اولدی وقتاکه حق تعالی نک الطاف
علیه سی دینی نصرته تعلق ایلدیکی اوچ دفعه منامده اکا طریق حقی الهام ایلدی
ننه کم تفصیلی بیان اولمشدر و سبیل اهل سنت وجماعت طریقنک نصرت
امرنده قیام ایلدی بعده حتی برکون جبائی ایله مناظره ایدوب
انکا سؤال ایلدی اوچ قرنداشدن کم وفات ایلدیلر اکبری مؤمن بر تقی واوسطی
کافر فاسق شقی ایدی واصغری صغیر حالنده وفات ایدی زمان حلم بالغ اولمادی

پس جبائی ایدی آنکنا هدر درجاتده وکافر درکاتده در اکا ثنا که مطیعه ثواب وعاصیه
عقاب انلا قسنه حق تعالی یه واجب در واما صغیر اهل حالنده نه عقاب نه ثواب
اولور دیدی پس اشعری ایدیکی اگر صغیر دخی عتنده درجات کبری طلب ایدرسه جبائی ایدی
حق تعالی بیوررکه درجات ثمره طاعاتدر سندن طاعت صادر اولمادی اشعری ایدیکی
اگر صغیر دیرسه که بنده نقص وتقصیر یوقدر اگر بنی کبیر اولنجه ابقا ایلسک بن دخی سکا مطیع اولوب
واصل جنت اولوردم جبائی ایدیکی اول زمانده باری تعالی دیرکه بن سندن اعلم ایدم
اگر سن کبیر اولنجه باقی اولسک عصیان اوزره اولوب اهل عذاب الیم و مستحق درکات جحیم
اولوردک انچون سکا اصلح اولان صغرده ایکن وفات ایلمکدر اشعری ایدیکی اگر کافر
اولوب عذاب الیم ده مقیم اولان درکات نارده اطباق جحیم الجحیدن ندا ایدوب دیرسه که
یا اله العالمین ویا ارحم الراحمین مجحوب قرنداشمک مصلحتی رعایت وآنی حفظ و حمایت
ایلدک نیچون بنم مصلحتم رعایت ایلمدک بن حقمده دخی اصلح اولان صغرده ایکن وفات ایدوب
معصوم اسیر سعیر اولمق اولمیا ایدی با اولکه بنده حق تعالی به نه جواب پس جبائی دیدی حال
بهوت اولوب قطع جدال ایلدی امام اشعری تحصیل علوم اولنه بو دخی علوم والکلیه
مبدا شیوع کلام معتزله و قدریه الی هذه ایدیکی تا سنة مائه ده
تواریخ صحاح ده ثابت اولمشدرکه مذهب سنت وجماعت اجماع حیندن ثلثمائه حدود
ایدیکی اعتزال واصل بن عطادر جهتدن ایدیکی انوک وفاتی احدی وثلثین
ومائه ده در ولادتی سنة ثمانین ده ایدیکی پس انوک زمان طلب علمی واجتهاده ده قدرتی
تابعین ومائه ده در ومنه مذهب اهل سنت وجماعت حضرت ابو الحسن الاشعری جهتندن
شیخ جلیل وامام شکور رجل ایله صدر ثلثمائه ده ظاهر اولدیکی زیرا انوک ولادتی سنة
ستین ومائتین ده در وقرق ییل دخی اعتزال اوزره مداوم اولدیکی اول تقدیرجه
علم کلامی ایکی یوز ییل مقداری ائمه معتزله ده اشتراع اولور مائه وثلثمائه
کتب تواریخ معتمد علیها ده ثابت درکه حضرت ابو حنیفه نک ولادتی سنة ثمانین ده
و وفاتی سنة خمسین ومائه ده در و پس حضرت الملک مدت عمری زمان شیوع اعتزاله
اولمشدر کذلک حضرت امام ابو یوسف وامام محمدک رضی الله عنهما زیرا ابو یوسف سنة
ثلث عشرة ومائه ده ولادت ایدوب سنة اثنتین وثمانین ومائه ده وفات ایلمشدر
وامام محمد سنة احدی وثلثین ومائه ده ولادت ایدوب سنة تسع وثمانین ومائه ده
التمش یاشنده ایکن وفات ایلمشدر و همچنان امام مالک دخی رضی الله عنه ولادتی سنة
اربع یاخود ثلث وتسعین یاخود سنة تسعین ووفاتی سنة تسع وسبعین ومائه ده در
مدت عمری سکسن درت یاخود طقسان ییل ایدیکی کذلک امام شافعینک دخی رضی الله عنه
ولادتی سنة خمسین ومائه ده در بعضلر دخی دیمشلردرکه حضرت امام اعظمک وفاتی کوننده
ولادت ایلمشدر ووفاتی سنة اربع ومائتین در جنابلرک آخر کونیدر کذلک امام احمد

بن حنبل وفاتی سنه اربع وسبعین ومائه ده وولادت ایدوب وفاتی سنه احدی واربعین
ومائتین ده ایدی. آمدی بو تفصیل دن ظاهر اولدیکه ذکر اولنان ائمه دن هیچ بری کلامک بیان
اهل سنت وجماعته ظهوری زماننه یتشمشدر بلکه شیوع اعتزال زماننده انکارک نیه
مضی وقتی منقضی اولمشدر. شویله ظن اولنورکه حق سبحانه وتعالی انکارک وجودی لازم التطهیر
اولان لوث ارباب هوا زماننده تقرر ایلمشدر تا که انکارک نور یقینلری ایله دین دن
ظلمت بدع رفع وفساد اهل هوا اندفاع اوله. وحسن شعارلری ایله ارکان شرع مستحکم اولمشدر
واساسی بنا اندراس دن وبقین مؤکد ومؤید اوله. خصوصا که بشر بن غیاث المریسی خلق
قرآنه قولی خبر اولمشدر. ومذهب ارجاءه قائل اولمشدر. تلامذه سی ایله بو سفندن واقع اولمشدر.
وحسین بن خالد که تکمه ده مشایخ شافعی دن ابو علی غیلان بن مسلم تلامذه سندن ایدی که رئیس
اهل اعتزال ایدی. نته کم مرور ایلمشدر. وده حفص فرد که اهل اعتزال الجبد ه کالی ضلالی اوزره
ایدی که امام شافعی ایله مناظره اوزره ایدی نته کم ذکر اولنمشدر. وخصوصا احمد بن حنبل
حضرتلری حقنده جاری اولان واقعه عظیمه وفتنه. تا که رسنه واهیه ده تمنا وزمان
معتصم ده وجانب ائمه ظلما انکار دن اصابت ایلمشدر. وسببی قاضی احمد بن ابی دواد
مأمونه خلق قرآنه قائل اولمغی القا ایدوب وصورت حقده سوق ایتمکله اول مذهب سخیفه
ایراث محبت شوق القلبی ایدی تا که مأمون اکا متابعت ایدوب سنه ثمان عشر ومائتین ده تبلیغ
عظیما اقامت ایلدیلر. حتی بر طائفه خوف سیف موافقت ایلدیلر که جلادلر بری یحیی بن معین
وسائرلری امتناع ایلدیلر که انکار ایدن احمد بن نصر الخزاعی که آخر الامر آنی قتل ایلدیلر. وامام
احمد بن حنبل آنی دخی سیاط ایله ضرب ایلدیلر. بو واقعه نک تفصیلی ان شاء الله تعالی احمد
بیان اولنور. آمدی اگر بو ذکر اولنان ائمه ابو الحسن الاشعری یه کورب ده زمانه منسوب
کلامی مستحسن اولمسه انکاری احب ابتدا ایدی منهزم سنه اعتزالی. وانلرک طریقه سنه اتباع
اساس ایمان وافضل اعمال ایدرلردی. قندی حالدیکه انکار وباخود فضیلتا قرار ده
هر دل ووسنکبار ایدرلردی. ودخی انلرک غیری بعثت نبوت وحقیقته شاهد اولان
وناطق صادق المقال اولدیغی درک ایدنلر دن علما وفضلا وکلام حکیمانه اسماع ودرو
اولانلرک جملسی انلرک مذهبنی قبول وارتضا ایلمشلردر. بلکه جمیع اوقاتلرنی مجاهدات
ریاضات مبارزین اهل ذوق وکشف اولان مشایخ عارفین دخی مذهبنی قبول ایدوب
ابتدا ظهور اشعری دن زمان تالیف احمد قرجه دکلی که سنه ثمان وتسعین وتسعمائه در.
انلرک هیچ برینک مذهب اشعری دن برینی انکاری اشعار ایدر کلام منقول دکلدر.
اگرچه بیتی قلیل ایسه دخی شک یوقدر که بو وجه ترجیح اولنه ده بو کلامنک فضائلی
اقتباس مرتبه استحسان واستماع ده در. اما بعض فقها دن بعض جب ده که سلفا برار دن
صادر اولان انکاری کوروب انکار ظهوری مطلقا علم کلامه لازم دکلدر. زیرا زمانه ده اندن غیری
منسلک وملازم ظن ایدر. ودخی تفاوت احوال وشهور واعوام ایله تفاوت احکام اولدوغی

سلف حسبی بعضا حکم اشتهر درکه لفظ علما وعلی الاطلاق ذکر اولنسه علمادن کلام انکار ده داخل اولمیه
آمدی اگر قائل خبر بودرکه مرادی عرف ده اطلاق اولنسه مبادر اولان ایکی اصل علما ده علما در عرف حقیقت
ویمک ایسه سوآل طریق دن عدول التجسیل اولور زیرا حق تعالینک ذات وصفاتندن واحوال
نبوت ومعاد وعلی قانون الاسلام باحث اولان بیچون علما اعلام دن اولمیه مع هذا احوال
مکلفین دن باحث اولان فقها انکار دن اولالر بین الامرین تفاوت فحوده من ابین
روایتدر. ابن سبکی دخی الوزنان نقل ایلمشدر که مطلوب بودرکه متکلمین علما ده داخل
اولالر اگر قوانین شرع اوزره متکلم اولورلر ایسه کذلک صوفی نک دخی علما ده دخول
حکم ایلدی. اگر کلامی مطابق شرع ایسه دخل ایلمشدر زیرا حافظ ده ثانی سند ایدی که اکر سبکی شافعی
دیو سؤال ایدرسک جوابی بودرکه بو مسئله خلافیه متعلق دکلدر. بونده حنفیه وشافعیه اختلاف
ایلمشلردر. والله تعالی وقتاکه کلام بر مقاله ده اصل ویکی اعتقاد بورادیه ونکته بودر که مسئله حاصل
اولمسه باقیسی یوقدر که بز مقدار دخی وادی آخر ده سیران ده واسطه مسئله خلق قرآن ایله
واع ده وزمانه ده وقوع اولان بلاد محبت جانب عظیم عثمان ایلیه زیرا اول دخی دین ذکر بر
عظیم وواهب دیها وایدی که انلرک کبری اهل اعتبار اولانلره موعظه عظیمه در. ومبتلای ایچون اولان
اولان علما یه موجب از دیاد صبر وحال استغراق الالطاف الا وضدا اولانلره سبب از دیاد شکر
ایدی. تفصیلی بودرکه قاضی احمد بن ابی داود حقده تشویق ایلمش علم کلام ایله تعلق وقوت تحصیل
ایتمش کسیدی. وعلم بوروده منهاج برالعلاء السلطی ایله محبت الشمس ایدی که واصل بن عطانک
صاحبی ورؤسای معتزله نک بر بیسی ایدی. داود دادم فصیح ایدی. ابو العیناء ایدیکه بن ابی داود اشعر
وانطق قطعا بر کسنه کورمدم وکریم وممدوح ایدی. بعضی کبری جمیع هندن قصاید واشعار ایله مدح ایدرب
احسانات اشعار ایدرلردی. وامیر المؤمنین مأمون قتنده معظم ومشغلی قبول مقبول واخبار وکلامه
ایدوکه کلامی استماع واصغا ایدرلردی. پس انی ابن ابی دواد مأمونه دسیسه ایدوب خلق قرآنه
قولینه انلرک قائل تحسین ودخی مبین اولمغه اوزره اعتقادنی مقدمات کثیره ایله تزیین
شنول زمانه ده که سنه ثمان عشره ومائتین ده ناید بونکله اوزره قرارا ایلدی که خلیفه خلقه
قائل اولمغه اوزره دعوت ایدوب جملسنه الزام ایلیه ابتدا تکلف وخلق قرآنه ذاهب اوله سنه
اثنتی عشره ده ایدی که لکن خلقی دعوت ایتمکه نوبت وشیت ایتمش ایدیکه بعده بغداد اوزره ده
نائبی اولان اسحق بن ابراهیم الخزاعی یه کاتب عم طاهر ابن الحسین ده امتحان علما ایچون ارسال کتاب
ایدوب دیدی که امیر المؤمنین بیلمشدر که اکثر علما وسفله عوام بلاد دن جمهور اعظم وسواد اکبر که تفکر و
رویت دن خالی وفنون وبرهان علم ایله استفاده دن عاری حق تعالی یه معرفتدن جاهل و
مشاهده جانلندن اعمی وعاقل وحقیقت دین دن ضال ودلیل اهل ده ده بودر که بو جاهلین زعم ایلدیلر که
حق تعالی به حق تعظیم ایله تعظیم ایدوب کنه معرفتی ایله عارف اولالر موحق تعالی ایله مخلوقاتنک
ما بیننی فرق ایلیه لر زیرا که کال جهالتلرندن فرقا بیلمک دکل بلکه حق تعالی ایله خلقی وانزال ایتدوکی
قرآن ودخی مساوی طوتوب اتفاق ایلدیلر که قرآن عظیم مخلوق اولمیوب قدیم اوله دخی

تعالى آنى خلق واختراع ايتمشدر ماده خصوصنده حق تعالى انا جعلناه قرآنا عربيا ديو بيورمشدر
پس آنڭ معنى حق تعالى آنى جعل ايتمشدر خلق ايتمشدر ديمك اولور نته كم وجعل الظلمات والنور بيورمشدر
مراد خلق در ودخى نقص عليك من انباء ما قد سبق ديو بيورمشدر پس حق تعالى اخبار ايلدكه
قرآن بعده حادث اولان امورڭ حكايتيدر ودخى حكمت آياته ثم فصلت ديو بيوردى
امرڭ حق تعالى كتابنى احكام وتفصيل ايلديكى كتابڭ خالقى ومبدعى اولور واول طائفه
عوام بو معنالردن غافللر ايكن بنه سنته انتساب ايدوب اوڭا واير لر كندولرى اهل حق
جماعت وغيرلرى اهل ضلال وكفر اولدر بو امرده بحث وقيل وقال واسواء بحال ايدوب [illegible]
سنته ذاهب دعوى طلب رضاى خداده كاذب كمسه لر انلاره موافقه مائل وانلارك [illegible]
قائل اولوب [illegible] ايدوب باطللرنه غلط ايلديلر وخدانك غيرنه منقادلرنه و[illegible]
ايلديلر ودوب آخر كلامى بو مقامده [illegible] امرڭ امير المؤمنين بو يلدرامى ايلديكه اول
معقول طائفه شر امت واصحاب غوايت واعلام كذب واوعيه جهالت دركه دين
خطا وضبطلرى منقوص ودهريى ابليس فرقه لرنده [illegible] انكار دليلنه ناطق و
گويا ودين حق اوزره اولان اعدا اسنه [illegible] وصولت القاء ايدرز وانلار [illegible] بودر
دعواى صدقلرى غير مقبول وشهادتلرى مردوده ومطروح اولوب [illegible] وثوق واعتماد
اولنمايه زيرا بركمسه كه كندو رشده وسداده و[illegible] ايمان وتوحيده دن خطا ونصيبه [illegible]
ساير امورده دخى بر تزلزل [illegible] ودخى امير المؤمنين [illegible] كه
تحقيق اكذب ناس الله [illegible] كذب ايدنلردر ودخى حق تعالى [illegible] عارف [illegible]
[illegible] امرڭ حضور [illegible] جمع ايدوب كتابڭ [illegible] قرائت
ايدسن وانلارڭ قول واعتقادلرين امتحان [illegible]
اعتقادلرين [illegible] استكشاف طلب بيان ايدسن وانلاره اعلام ايدسن
[illegible] واستقامت وانلاره [illegible]
انتم [illegible] خلق قرآنه اقرار واول خصوصده [illegible] موافقت اختيار ايدسن [illegible]
اعلام واشعار ايدسن ودخى مأمون [illegible] بو نسخه [illegible]
[illegible] ارسال [illegible] انلار محمد بن سعد [illegible]
ويحيى بن معين وابو خيثمه وابو مسلم [illegible] واسمعيل بن داود و[illegible]
ابى مسعود واحمد بن ابراهيم الدورقى ايديكه [illegible] ناموره [illegible] مهربى
خلق قرآن ايله امتحان ايدوب [illegible] قائل اولوب جواب ايدوب انلارى [illegible]
دن بغداده رد وارسال ايلدى انلارى طلب ايدوكنه دخى باعث بو ايدى كه انلار
توقف ايتديلر ايدى بعده قائل اولديلر دخى [illegible] ايدى ودخى اسحق بن ابراهيمه يازدى
فقها ومشايخ حديثى احضار ايدوب [illegible] اول [illegible] قائل اولديلر
اخبار ايليه اسحق دخى اول مأموره امتثال ايدوب فقها واصحاب [illegible]

اعلام ايلديكه وانكار دن دخى بر طائفه قبول ايدوب بر طائفه دخى امتناع ايلديلر يحيى بن معين
و[illegible] بر خوف سيف ايله قائل اولديلر ايدى بعده مأمون بر كتاب [illegible]
ارسال ايدوب امتناع ايدنلرى احضار ايله امر ايلديكى پس بر جماعت دخى احضار اولنديلر كه
انلر حضرت احمد بن حنبل وبشر بن الوليد الكندى وابو حسان الزيادى وعلى بن [illegible]
مقاتل والفضل بن غانم وعبيد الله بن عمر القواريرى وعلى بن الجعد وسجاده وقتيبة بن
سعيد ومحمد بن نوح [illegible] ويحيى بن عبد الرحمن العمرى وابو نصر التمار ومحمد بن حاتم بن
ميمون در بو نلارك غيرى ايله ايديلر پس حق بو نلاره كتاب مأمون عرض [illegible]
انلار دخى نه اجابت ونه انكار ايلديلر وفقط بو نلارك [illegible] اطلاع والزام ايلدى
ايدبيلر كلام الله در ديرلر اوكا [illegible] زياده ايلمزز وبعضى دخى ديدى كه قرآن
مجعول ومحدث در اسحق دخى ايدى مجعول اولان مخلوق اولوركى اول دخى نعم ديدى
بنه اسحق ايدى امدى قرآن دخى مخلوق اولور اول دخى مخلوق در ديرم ديدى بعده اسحق
بو نلارك جملة جوابلرنى مأمونه اعلام وارسال ايدوب بنه مأمون كتاب [illegible]
بزم ما هولى فعلنك [illegible] معتقدلرى [illegible] اولمبان [illegible] استماع [illegible]
[illegible] كلاملرى بزه واصل اولدى امدى شو نلاركه مخلوق [illegible] روايت
وكتاب الله ده قول ولن منع ايدرسن وما بشر ابن الوليد بن المهدى اگر قائل اولوركه [illegible]
انلارك امرينه وقائل اولديلر اشاعه ايدرسن والا ايكسيكك دخى عنقلرين فرق ايدوب
قتل ايدسن و[illegible] ماعدالرى حكم شركندن رجوع ايلمز ايسه انلارى موثق ومقيد
عسكر امير المؤمنينه ارسال ايدسن كه امير المؤمنين انلاردن سؤال ايليه اگر رجوع
ايلمز ايسه انلارى سيف ايله [illegible] وفقط كتاب مأمون بو نلاره واصل اولدى جمله سى
رعب خوف حاصل اولوب مهربى اجابت ايدوب قائل اولديلر الا احمد بن حنبل وسجاده
ومحمد بن نوح وقواريرى پس انلارى اسير وقيد بند اولوب ايرته سى اسحق زنجيرلرى
نسخ وبند ايدوب انلار نوله سجاده اجابت ايدوب بنه اسحق معاوده واتيدكده قواريرى
دخى اجابت ايدوب احمد بن حنبل ايله محمد بن نوح طرطوسه توجيه وارسال اولنوب
قبل الوصول انلاره مأمونك خبر وفاتى واصل ومحمد بن نوح دخى اثناء طريقده وفات
رجعت بردانه واصل اولوب احمد بن حنبل سلامت وخلاص حاصل اولدى لكن مأمون بر
وصيتنامه يازوب [illegible] كندودن صكره اولان خليفه يه تحريض وخلق قرآنه
قائل اولمايه سوق وتحريض ايدوب بعده [illegible] رجب ده وفات ايدوب طرطوسه
مدفون اولوب معتصم خلافته مستقل اولوب مأمونه اتباعا [illegible] احمد بن حنبل
[illegible] وانلارك حضورنده [illegible] اولديكه احمد بن حنبل [illegible] اجابت
اجابت مشاهده وقبولنك آثار [illegible] معاينه ايلدم [illegible] بو ايديكه حق تعالى [illegible]
بر جزو جمع اتقيه اول حالت [illegible] اولدى بر حاجى [illegible] كورمك [illegible] اوله

حاصل اولدیکه امام احمد وفاتکه دار الخلافه‌یه احضار اولندی ناگاه متوکلک والده‌سی ایله مصاحبتده ایدی
ایلینه متوکل بر خوخه‌دن ایچنده کربیته منباسته کلسون دیو آیلمش کوره وه او توروب امام احمد نظر ایدر
انا امام احمد انی کورمز ایدیکه نقل اولنور که اول خلق قرآن ایله امتحان اولنان عثمان بن مسلم
حافظ ایدی و وفاته اشتباع ایلدی اکا دیرلر که بر سنک عطاسنی قطع ایلدک عطاسی ده
هر آیده بیک درهم ایدی پس عثمان دخی متوجه جناب یزدان اولوب وفی السماء رزقکم
وما توعدون دیدی وبانده عائله کبیره‌سی وار ایدی برکت توکل ایله لطف الهی ده
توسل ایدوب ناگاه جناب رب الارباب دن فتح باب اولوب اول کون حکمت حق
ایله بر شخص غیر معلوم قاپوسنی دق وباب ایندکا بشو بیک درهم آل و هر آیده بو قدر سکا
بیک درهم واصل اولسون دیو آیا عثمان حق تعالی سنی تثبیت ایلسون دینی تثبیت ایتدوکک
کبی امام احمد ایتدیکه وفاته سنه ثمان عشره ده مقتلی اولدیکه بنی اسحق بن ابراهیم دارنده
حبس ایدوب بعده وحانه تک حبس خانه‌سنده قویوب او نوز آی مقداری انده مکث ایلدم
بعده بنده استحقاق دار نقوب تورب بکا ایتدیکه یا احمد والله امیر المؤمنین سنی سیف ایله
قتل ایتمز لکن عزم تام ایلمشدر که اکرسن قوله اجابت ایلمزسک سنی ضرباً بعد ضرب
وسنی بر یره ده قتل ایدر که آنده نه شمس و قمر دن نشان و اثر کورمزسن امام ایتدیکه بن
دخی ساکت اولدم صکره بنی باب البستان دیمکله معروف بر مکانه نقل ایدوب صعفوقی
بر دابه‌یه تحمیل ایلشلر ایدی اناعمده اولان قیودک ثقلتندن نیجه دفعه یوز اوزره دوشمک
مرتبه‌سنه واردم بعده بنی بر حجره‌یه ادخال ایدوب اندن بر ساعتده قپوسنی
اوستمه قفل ایلدیلر و بو حالتده جوف لیل ده اولوب خانه‌ده بر سراج دخی یوق
ایدیکه بنده دخی نماز ایچون تیمم ایتمه الوب سوررکن ناگاه الوه ماء ایله ملو بر اناء … مانندهده
وضع اولنمش … طهارت ایدوب بن دخی … نمازه مشغول اولدم و فاتکه صباح
اولدیکه … و حضور … اناعمده اولان قید و بندی اکلاشند ایدوب …
بر جانبه طورتوب اول حالده معتصمک سوزنی کلوب الوهی اخفا ایدوب درحال مجلسنه
ادخال ایلدیلر که هنوز الده ایدیکه کوردم که کندو یسیار اوتوروب ابو داود دخی مجلسده
حاضر و اصحابندن خلق کثیر ناظر ایدیلر پس معتصم نیم ایچون یقین کتورک دیو …
قریب ایدوب بعده بکا جلوس ایله دیدیکه بن دخی جلوس ایلدم صکره بنده بر عنه اکراه
دعوت ایلدیکه و مابینمزده بحث و کلام طویل اولوب و بحث معتصم ایکی دفعه ایکی مجلسده
امامی دعوت و الزام اختیار … ایلدیکه حضرت احمد ابنه رضی الله عنه کالی …
ایلدیکه بو اثناده جاری اولان بحث و کلام کمال … سبیل … واعلام ایلدز
امام ایتدی و فاتکه لیلا ثالثه اولدیکه بکا موکل اولانلرک بعضندن بر حبل استیوب
انکله اناعمده اولان قیدلری شد ایدوب … بن سراویله رد و شد ایلدم … ملاحظه ایلدم
قوه ایله … ظهور ایدوب بن سوزان البته عریان اولاجاقدر و بوکا باری سراویلمه … سودوم

اولسون دیدم وفاتکه صباح اولدیکه بنی احضار ایلیوب خلق ایله مالامال بر دار … ده والی
ایلدیلر بعده دار اخرییه بعده بر بیته دخی ایصال ایلدیلر انده بر قوم کوردم که اللرنده
سیوف و دیگر قوم دخی اللرنده سیاط و نیجه طائفه دخی جمع اولوب هر بری بنجه تکلم …
و حجت و دخی رد و جواب ایله … ایدوب کیدرکن بر حالتده واصل اولدیکه … انکارکنده
رعاسندن عاجی اولدیکه بعده معتصم … ایلیوب بنی یوزم اوزره … تکانندک قطع
ودیباسی بو قدر قطع ایلدیلر ناگاه استمداد … بر شی بولدیلر که ایچنده شعر شریف …
لطیف حضرت معدن رسالت ومنبع بسالت صلی الله علیه و سلم محفوظ ایدی ناگاه … کافر
اصابت … دیو انظاره اخاز و اول رازی اظهار ایلدم پس اول طائفه فساق … بنی
احراق ایتمک قصد ایلیوب معتصم منع ایلیوب اوزرمدن نزع ایلدیلر اول شعر شریف
ایچون بعده نیجه عقاب و سیاط کلور دیو روایت اولنور که وفاتکه معتصم امامک
ثیابنی … مشاهده ایلدیکه بر مقدار طاقت … فاضل …
بنه ابن ابی دواد … و ترجیع ولوم و تشنیع ایدوب ایتدیکه اکرسن بونی ترک ایدرسک جمیع
خلق … ایچون مذهب تاموسنی ترک ایدوب انک قولنی قبول ایتمدیکا دیرلر دیمکله
… ترجیح ایدوب امر الامر ضرب سیاط ایچون تعیین اولنان … امامه ایکی سوط
اوروب … کیدرکن بر کا دخی کلوب ایکی سوط اوروب هر بریده امام … قطع …
… ایدیکه یعنی دخی … ضرب ایله حق تعالی … قطع … امر … ده
کمال ثبات اوزره اولدوغنی اظهار و اثبات ایدردی بو حال اوزره … سوط
سوط ضرب ایلدیلر پس معتصم … ایتدیکه یا احمد نیچون نفسکی قتل ایدرسن والله
بن سکا شفیع … قائل … دیدی بعض ناس دخی … بوامرده سنک
… اصحابکدن کیم ایلدی و هر بری مذهب خلیفه‌یه موافق سویلدیکه پس نیچون عناد
ایدرسن و بعض ناس … یا امیر المؤمنین بونی قتل ایله … دیرلر ایدیکه
وهر برنده امام احمد بکا کتاب الله دن و سنت رسول الله دن بر نسنه ویرک دخی انلاره
بری ایله الزام ایدرک دیر ایدیکه پس معتصم اول مجلسدن رجوع ایدوب بینمزده جلوس
ایلدی … و … ضرب … وشدید ایله ضرب ایله قطع … ایدرک
… و معتصم القوب دیر ایدیکه … یا احمد … اجابت ایله امام ایدر
بن دخی ایتدم یا امیر المؤمنین بکا کتاب الله دن بر نسنه ویرک که اکا متمسک ایلیم پس
معتصم رجوع ایدوب جلادلره کلوب تقدم ایدرک دیوب بر جلاد دخی کلوب تقدم ایدوب
ایکی سوط ضرب ایدوب کیدوب بر کا دخی کلوب هر بریکی … معتصم … ضرب ایله
قطع … ایدرک دیر ایدیکه … عقلی … والدوم دیرایدیکه اول اثناده عقلم کیدوب
بعده افاقت … اولدیکه کوردم که عنایت ملک خلاق علی الاطلاق ایله اول قیاده …
اطلاق … مقدار … کتوروب … ایلدیلر بن دخی صائم

اولمق ایله افطار ایتمزم • بعده وبی اسحق بن ابراهیمک دارنه کتوردیلر • صلوة ظهر حاضر اولوب
ابن سماعه تقدم ایدوب ادای صلوة ایلدیوب وذهب کندی کیدکجه ایتدی احمس صلوتی
ادا ایدرمک • اما توبکدن اول آلی بجده دم سیلان ایدر دی • بن دخی ایتدم حضرت عمر
رضی الله عنه ادای صلوة ایلدی • حال دم برنده جرحندن سیلان دم ایدر دی • او خلیفه صالح
ایدیکه بعده والدی اطلاق ایلدیلر • منزلینه کلدی • جمله حبس ده مدت کچن [illegible] اطلاق
اولونجه یکرمی سکز آی اولدی • روایت اولنور که وقفاده بر سوط ضرب ایلدیلر • امام رحمه الله
دیدی که • هر قاچ سوط ضرب اولندی • لاحول ولا قوة الا بالله دیردی • ضربه ثالثه ده
القرآن کلام الله غیر مخلوق دیردی • ضربه رابعه ده • قل لن یصیبنا الا ما کتب الله لنا دیردی
بو حال اوزره یکرمی طقوز سوط ضرب ایلدیلر • اما تکه سی باغلو ایدی بر توب کتانی
ایدی • ضرب سوط ایله منقطع اولدی • امام اول حالده طرفی یعنی گوشه دیدوکی جانب
سمایه طوتوب شفتینی تحریک ایلدی • فی الحال [illegible] ایله سراویلی نه حالده ایسه
کبی ثابت اولوب حبسدن منزلینه واردی • راوی ایتدی بر کوندن صکره امامه داخل
اولوب سؤال ایلدم که شفتینی تحریک ایتدوک حالده نه دیدک • ایتدی دیدم که الهی
انی اسئلک باسمک الذی ملأت به العرش ان کنت تعلم انی علی الصواب فلا تهتک
ستراً [illegible] ایتدی دیدم که الهی [illegible] وفقنی هذا المؤلف [illegible]
[illegible] دعا اوکک معناسی الهی [illegible] طلب و سؤال ایدرم [illegible]
[illegible] اگر علم [illegible] ایسه [illegible] اولدوغی
[illegible] ستری هتک ایله دیمکدر • دعای ثانینک معناسی الهی [illegible]
چونکه بنی بر موقف واقف • و ظاهر حالده خلقی عارف ایلدک • باری خلائقدن ستری
هتک ایله دیمکدر • و دخی روایت اولنور که هر بار که امامه سوط ایله ضربی تکرار ایدرلردی
معتصمک فتنه سی دعوادن ابرا ایدر دی • سببندن سؤال ایتدکلرنده جواب باطلوب
ویروب ایتدی که فردای قیامت و روز اجتماع حشر اتنده • استمزم که حضور رب غفوره
کلدوکمده بنم ایچون ابن عمّ نبی کریمک صلی الله علیه وسلم عزمی در • و یا خود اهل بیت نبی دن
صلی الله علیه وسلم بریسینک خصمیدر دینه [illegible] ذکر اولنان احوال [illegible]
حضرت امام احمدک بلاد محنتده • و دعا شفقتده • کورددوکی هوالکیک • و قبله اولیه دخی
احوالک مختصری در • اما [illegible] احمد بن نصر الخزاعی که صاحب جنان در • [illegible]
حال و اضطراب سیوف [illegible] لرنده [illegible] ایدی • [illegible] صادر اولان هجوم و ثبات
اهل محل ثبات ایدی • [illegible] شیخ جلیل قوال بالحق • و امام کبیر ناطق بالصدق و
دخی امّار بالمعروف • و نهّاء عن المنکر اولمق ایله موصوف ایدی • اوکا اولاد امرادن [illegible]
محنت و ابتلاسی واثق بالله زمانه ده در • واثق اکا قرآن حقنده نه دیرسن دیدی • اوکا
کلام الله در دیوب اوکا اوزره مقر اولوب قطعاً [illegible] تردد ایلدی • [illegible]

بعض حاضرین انوکیچون حلال الدم در دیوب ابن ابی دواد دخی ایتدی یا امیر المؤمنین
بو شیخ مختل العقل [illegible] جاجا قتلندن فراغ اولمدر بلکه بر وضع [illegible] ایله عقلنه
خفت کلمش اوله • بعده بو طن ایدرم که امیر المؤمنین نه [illegible] تکلیف [illegible] نفع [illegible]
وار در • واثق ایتدی بن بوفی ظن ایتمزم الا کفر اعلام و اظهار ایله اعتقاده ثابت و بر
قرار اولمق استر بعده [illegible] اسنبوب ایتدی شول زمانه که بونک قتلنه عازم اولور
[illegible] ایله مکانیدن قائم اولام • برکسه بکا قائم اولماسون • زیرا بن بو کافر حقنده هر خطوه
[illegible] سنه سنه ثواب ایچون [illegible] ایدرم که زیرا بن بنه عبادت ایدر که [illegible]
[illegible] انوک [illegible] ایلدیلر • بعده امر ایلیوب باشنی [illegible]
قطع ایتمکسی ایچون ادیم دن نطع کتوروب • آنی معقدا [illegible] اجلاس ایلدیلر و [illegible]
باشنی بر حبل ایله [illegible] کندوسی مدا ایلدیلر • [illegible] واثق بالذات قائم اولوب مشی ایدوب
عنقنه ضرب ایلدی • و امر ایلدیلر که باشنی بغداده کوتوروب • بر نیجه ایام جانب شرقیده • و بر
نیجه ایام جانب غربیده نصب ایلدیلر • و سائر اصحابنک دخی رؤسلری بولوب [illegible]
جبس ایلدیلر • حسن بن محمد [illegible] ایتدی • جعفر بن محمد الصائغ دن ایشتدم دیدی که
احمد بن ابی نصرک باشنی قطع ایلدکدن صکره کوردم که لا اله الا الله دیر ایدی • و دخی [illegible]
بن سعید دن [illegible] دیر ایدی که [illegible] زمان ابتلا محنت [illegible] کمسه [illegible]
ایلمشدر • و جماعتی اهل مرو دن ایدی • احمد بن حنبل • و احمد بن نصر الخزاعی که عنقنه ضرب ایله قتل
قتل اولنمشدر • و محمد بن نوح ابن معنون که [illegible] در • و نعیم بن حماد که حبس دن [illegible] وفات
ایتمشدر • و دخی احمد بن نصر بن مالکک راسی بغداد ده نصب اولندقده قولاغنه تعلیق
اولنان رقعه نک نسخه سی بودر • بسم الله الرحمن الرحیم هذا راس احمد بن نصر بن مالک
دعاه عبد الله الامام هرون • و هو الواثق بالله امیر المؤمنین الی القول بخلق القرآن و نفی
التشبیه فابی الا المعانده فجعل الله الی ناره • و کتب محمد بن عبد الملک یعنی بو [illegible] منصوب اولان
راس مالکک اوغلی احمد بن نصر بن مالک در که عبد الله الامام هرون که واثق بالله
امیر المؤمنین در • آنی خلق قرآنه قول دعوت و نفی تشبیه اعترافه تکلیف رغبت ایدوب
اول عناد و استکبار دن غیری بر کاره اوزره [illegible] حق تعالی دخی آنی داخل نار ایلدی •
و بو کلامی محمد بن عبد الملک کتابت ایلدی که مراد ابن زیات در • و اول [illegible] محمد بن
نوح دخی فتنه • مأمون ده [illegible] ایلدی • و احمد بن حنبلی دخی معتصم زمانی [illegible]
ضرب شدید ایله ضرب ایلدی • و واثق دخی احمد بن نصر بن مالکی قتل ایلدی • کذلک نعیم بن
حماد دخی انوک زماننده وفات ایلدی • و قتا که متوکل مسند خلافته جلوس و جمیع خلقی
بیعت و دستبوس ایلدیلر • عبد العزیز بن یحیی الکنانی مجلسنه داخل اولوب ایتدی که امیر المؤمنین
واثقک [illegible] برانوا شنیع و اخبث کورلمشدر که احمد بن نصری قتل ایلدی • شول
حالده که لسانی قرائت قرآن ایدر دی • تا که روضه من ریاض الجنان اولان قبرنده دخی انجه

پس بو کلامدن متوکله وجد وغضب طاری اولوب وبرادری حقنده اولان کلماتک کدری
درونننده ساری اولوب ناگاه اول حالده محمد بن عبد الملک الزیات کلوب [illegible]
متوکل دخی انکا خطاب با عتاب ایدوب یا ابن عبد الملک احمد بن نصرک قتلندن اضعاف کدر
دائما خاطرمه خطور ایدر دیدکده اول دخی ایدی یا امیر المؤمنین خدای عزیز وجبار بنی احرق
بالنار ایلسون اکر امیر المؤمنین والله انه کافرا قتل اولنمدی ایسه دیدکده هرثمه [illegible]
جناب رب الارباب بنی اربا اربا قطع ایله عذاب ایلسون اکر امیر المؤمنین والله انه
کافرا قتل اولنمدی ایسه دیدکده احمد بن ابی دؤاد ایدی حق تعالی بنی حبس فالج ایله
ضرب ایلسون اکر امیر المؤمنین والله انه کافرا قتل اولنمدی ایسه متوکل ایدیکلری احمد بن
نصرک اول لوندن طاهر ایدوکی بوندن ظاهر اولدیکه هر برینک کندو حقنده دیدوکی
دعالر واقع اولوب ابن زیات دخی [illegible] بالنار ایلدم [illegible]
قبیله خزاعه [illegible] برکس آنه عارف واحوالنه واقف اولوب [illegible]
بو شخص [illegible] احمد بن نصری قتل ایتمشدر [illegible] بو نک دخی حقنده [illegible]
دیوب [illegible] قطع [illegible]
واما احمد بن ابی دؤادی حق تعالی کندو جلدی الجنده مسجون ومبتلای امراض [illegible]
وبو فتنه عظیمه نک شروری دائم الاستمرار وآتش [illegible]
طیار اولوب سنه ثمان عشر ومائتین دن اربع [illegible] وارنجه [illegible]
آخر الامر متوکل اول فتنه یی رفع وخلق قرآن قولدن خلقی نهی ومنع ایدوب آفاق واقطار
عالمه رسائل ومکاتیب ایله بو امری اعلام ایتمکله عامه علما اعلام ومشایخ عظام وسائر رعایا
وعوام متوکله دعا وخیری توقیر وثنا ومبالغه وکمال تعظیم وتوقیر ایلدیلر حتی [illegible] دیدیلر
خلفا اوچ در ابو بکر صدیق در یوم رده ده وعمر بن عبد العزیز در رد مظالمده
ومتوکل در احیاء سنتده وبو فتنه نک جمله اسباب رفعندندر که برکون [illegible]
بر شیخ مقید کتوردیلر ابن ابی دؤاد ایدی یا شیخ خلق قرآنده نه دیرسن شیخ
ایدی بو سن دیدوکک امره رسول الله صلی الله علیه وسلم وابو بکر وعمر وعثمان وعلی
رضی الله عنهم جاهل میدی یا خود جاهل دکل میدی ابن ابی دؤاد بل عالملر ایدی دیدکده شیخ
ایدی یا انلار خلقی بو کا دعوت ایلدیلرمی یوخسه دعوت ایتمیوب [illegible] یا خود ساکت
اولدیلر ابن ابی دؤاد ایدی بلکه ساکت اولدیلر شیخ ایدی فهل وسعک ما وسعهم
فی السکوت یعنی انلاره [illegible] سکوت سکا [illegible] ایلدی [illegible]
پس ابن ابی دؤاد مبهوت اولوب [illegible] سکوت ایدوب [illegible] جواب [illegible]
[illegible] ایدوب شیخی اطلاق [illegible]
ما وسعهم [illegible] ولکن فتنه نک بالکلیه ارتفاعنه متوکل
[illegible] اولدی [illegible]

مأمون عبد الله بن هرون الرشید در ابتداده فلسفه یه اشتغال ایدوب علوم اوائله
مواظب ومثابر اولوب [illegible] بو حالت کندیه درک آیة خلق قرآنه قوله
جبر ایلدی والا کندوده [illegible] ودخی حزم وعزم وحلم
وحلم ودها وذکا وهیبت وفطنت وسماحت وفصاحت ودین وشرع [illegible]
ایدی نقل اولنور [illegible]
مقداری تحدیث ایلمشدر [illegible]
ای یحیی مجالس [illegible] اصحاب [illegible] وخلق [illegible]
غیر مفارق اولان [illegible] لایق وموافق [illegible]
واظهار [illegible] وانصاف ایلدی ودخی [illegible]
ودیر ایدیکه اکر خلق [illegible] عفوه [illegible]
ثواب [illegible] خوف [illegible]
طبیعت [illegible]
مأمونک [illegible] استنجاب [illegible]
لکن علما [illegible]
قرآنه قائل اولمغه جبر ایلدی [illegible]
[illegible] رجوع ایلدی [illegible]
[illegible] ارشادی [illegible] روایت ایلمشدر [illegible]
[illegible] اول دخی حضرت علی [illegible] کرم الله تعالی وجهه
[illegible] رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم [illegible]
[illegible]
[illegible] سنه ثمان عشره
ومائتین ده [illegible] براوری [illegible] محمد بن هرون الرشید [illegible]
اول دخی [illegible]
[illegible]
[illegible] اهل اسلام [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

حتی بغداده جرنبه بغداد دن افزون اولمغله عسکر بغداده تنکلق اولوب شهر من رأی یه
سنه بنا ایلیوب اول عساکر بنیادیله آنده انتقال قرار ایلدکی یالکوز آثارک دن قلعه‌سی اول
بری باقی بشنوردی وفاتی سنه سبع وعشرین وثلاثمائه ده در ... واثق بالله
ابو جعفر هارون بن المعتصم بن الرشید ولسا ولدی شاعر ... الشعرا ایدی خلق قرآن قولنه
تشدید ... قائل اولمیانلره ... جفا ظهور ایلدکی ... تا مسکین بیچه قتل ... قول
بر بوردی ... احمد بن ... دوادی ... برقاضی ... اول ... صرف ... ایکی دن
واسلامی دخی ... ومفقود اولدی نعوذ بالله تعالی علماء سوء ... نفور وصنوف دن
سلاطینه الطاف ... الا فسقه فقهاء واپیدر ... دخی کیمی صالح وکیمی طالح
صالح ولا ملر غالبا طریق حق ... سلوک ایتکلر ... ابواب ملوک ... طالح اولانلر انلاره
تردد وطلازمت ... الرغبه ... انلاره ... اولوب ... اتلر ... وانلاره ... جرآتلر
عطالری ... واساءت احسان ... واول ... علما ... خلق ... شیطانلر ... اخر
وبه تردد ... بر فقیه صالح ... شیطانه ... عابدن ... نظم ایدن ... لردر
وان فقیها واحدا متورعا ... اشد علی الشیطان من الف عابد ... ولکن ... فسقه ...
... دین ... دنیا ... واسلامی ... بر ... اول ... المسلمین ...
... شیطان کبیر ... زمانه ده کثیردر العیاذ بالله تعالی انلارک ... تعالی
شری ... انلارک احوال ... واستعمال وحیله التکالی ... امری علوم ... اولان
... تعریف علم کلامی ... علم حکمت ... فرقی ... علم کلامک فرض کفایه اولدی
... واکثرک ... قائل اولانلرک ... بو ... علم ...
... زمانه ... کلام ... علم ... خلقنده ... و
... واقع اولان ... علمانک ... بالتمام معلوم اولدیب امری
... بوقدر ... تصنیف ... کتبدن ... ذکر ایدر ... ورده وبر
فصل ... بیان ... ومن جمله کتبه ... کتاب قواعد العقائد وکتاب
التجرید که ... خواجه نصیر الطوسی تکدر ... بیان ... بعضی شرح
دخی واردر جمله دن شمس الدین الاصفهانی دره ... اولوب
واکثر ... ابن مطهر حلی ... حاشیه‌سی واردر ... فاضل شریف جرجانی نک
... شرح ... ذکری ... وبه ...
شرح مولانا علی بن محمد القوشجی ... ولکن ... مولانا جلال الدین الدوانی نک
... صدر الدین الشیرازی ... حاشیه‌سی واردر ... کلام
... حاشیه ... وطبقات ... الاصل ... اولدر ... کتبه ...
... کتاب الطوالع که بیضاوی تکدر ... ذکری ... شرحی واردر
افضلی ... شرح شمس الدین الاصفهانی دره محمود بن ابی القاسم بن محمد الاصفهانی الشیخ شهاب الدین

ابو الثنا در ... اصفهانده سنه اربع وسبعین وستمائه ده ولادت ایدب فنون عقلیه
... اولمشدر ... ومشق ... دمشقه ... قاهره ... مصره ...
... وار ... اقامت ایلدکی ... تصانیف کثیره‌سی واردر جمله دن شرح
مختصر ابن الحاجب وشرح الطوالع وشرح المطالع وناظر العین ... وبر تفسیر
کبیر ... امام ... ابن السبکی طبقات ... وبیشده
... تفسیر ... واقف ... دخی ... اصول فقه ... دخی شرحی
واردر وفاتی سنه سبع واربعین وسبعمائه ذی القعده ... مصرده طاعون ...
وفات ... کتب مذکوره ... کتاب المحصل والاربعین که ایکیسی دخی امام
رازی تکدر ... ذکری مرور ... دخی لباب الاربعین ... ارموی نک الوکب
دخی ذکری مرور ... انظار ... نهایة العقول اول دخی امام رازی تکدر ... کتاب
الصحائف که سمرقندی تکدر ... والراجد ... واقف ... دیو
... انظار ... ابکار الافکار که علی بن ابی علی بن محمد بن سالم التغلبی
الامام ابو الحسن السیف الآمدی المشهور در که صاحب ابکار الافکار در علم کلام ده ... صاحب
احکام الاحکام در اصول فقه ده ... ولادتی ... سنه خمسین وخمسمائه ... مشایخ
بلدندن مذهب الشافعی ... ایدب ... قرائت ایدب ... حرب
احمد بن حنبل ... کتاب حفظ ایلدکی ... رحلت ایدب بغداد ده ... طلب
علم ایچون اقامت ایلدکی ابن ... کشف ... صحبت ایدب ... جدل
ومناظره ... ایلدکی ... ویهود دن ... علم ... ایلدکی ... انکله
... تحصیل ... ایلدکی ... فقهاء ... ایدب
... اول ... قرار ... مصره ... سنه
اثنتین وتسعین وخمسمائه ده مصره داخل اولدی ... مناظره ومجالس ... علوم
اولان تصانیفی اظهار ... تصانیف مذکوره ... واصول دین واصول
فقه ... تصنیفی ... خلق ... رغبت ایلدیلر ... بعض
... اولوب ... فاسد ... خروج ایدب
... قدوم ایلدکی ... توطن ایدب ... ایلدکی ... فضلا
... صاحب ... اتهام ایلدیلر ... سببدن ...
... ایدب ... معطل ... سنه احدی وثلاثین
وستمائه ده وفات ایلدکی روایت ... حفظ ایدب طالب علم اولانلر
اندن ... علوم ایلدیلر ... اصول وکلام ... علم ... ودخی
... کتاب ... فی علم الاوائل ... مجلدات کبار دره وکتاب
ابکار الافکار اصول الدین ... مجلد در وکتاب ... فی علوم الاوائل ... مجلد در

وکتاب المآخذ علی الامام الرازی فی شرح الاشارات بر مجلددر و دخی آنوک مؤلفاتندندر
کتاب المنتهی و مفاتیح الفواتح و شرح جدل الشریف و علم خلافده بر طریقه دخی تعلیقه حسنه سی
واردر و علم خلافده طریقه شریف ایله طریقه اسعد المیهنی یی بیلوردی و علم نظرده دخی
تفننی یلمشلر ایدی جمله تصانیفی یگرمیدن زیاده در جمله سی منقح و خوبدر بین الخواص مرغوب
حکایت اولنورکه شیخ الاسلام عز الدین عبد السلام دیمشدرکه بن برکسنه المتقدم که آمدی دن
القا و درس ایله که زمان درسنده گویا اوآسیمه بر خطیب فصیح ایدی و دخی آمدی بنم
قواعد بحثمی بلدک الا سیف الدین الآمدی دن ایله بلدک و دخی دیمشدرکه اکر اهل اسلامدن بر
شخص تشرذم کلوب ترکنه عقایدی و تضعیف مذاهب فاسده ذاهب الفلسفة الکلامیة نظره
والزام و مجادله یه آمدی نک غیری نسنه متعین اولمیا جانی ظاهر و باهردر زیرا اول خصوصه
اهلیت و اول مصلحته قابلیت لوازمی انده مجتمع اولمشدر و دخی حکایت اولنورکه آمدی
منامده کوردیکه حجة الاسلام و مقتدی الانام الشیخ امام غزالی بر تابوت اچنده ایدی قابس
آمدی اکا کرج ایدی کشف ایدوب تفضیل ایله تعظیم و تبجیل ایلدی و قتا که ساعدن منتبه اولدی
ایماننک کمالندن بر نسنه حفظ ایتمک استیوب ایام یسیره ده مستصفی یی حفظ ایلدی
و بو کتب مذکوره دندر کتاب المواقف و جواهر الکلام و العقاید العضدیه که جمله سی
مولانا عضد الملة والدین تصنیفیدر آنوک دخی ذکری مرور ایلدی و کتاب مواقفک
شروحی چوقدرکه شرح ابهری و شرح کرمانی و احسن وانفع شروحی شرح السید الشریف الجرجانی در
قدس سره بونلرک دخی ذکری مرور ایلمشدر و جواهرک دخی بر شرحی واردر مرحوم والد
ماجد بوری لرک کمی آنلرک تصنیف ایلمشدر و جلدم عقاید عضدیه یه دخی مولانا جلال الدین
الدوانی نک قدس سره شرحی واردر و بو کتب مذکوره دندر کتاب المقاصد و شرحی
ایکیسی دخی مولانا سعد الدین التفتازانی نکدر رحمه الله تعالی و کتاب تهذیب المنطق والکلام
دخی آنوکدر کتاب مزبور کمال الایجاز و اختصارده در و ایکی بیننده آنک فنی جامع بر مختصر تامدر
و بونلردندر کتاب تهافت الفلاسفة که مؤلفی امام همامدر و قدوة علماء الاعلام النور
اللامع بین الانام حجة الاسلام محمد بن محمد الغزالی الطوسی در آنلرک مناقب مشهوره سی محل
لایق و مقام مناسبده مولفک غنی قریب بعون الملک المجیب بیان اولنمجقدر
رضی الله تعالی عنه و ارضاه امام مذکور کتاب تهافت ده مطالب حکمایی رد و
تضلیل و اول یدی مسئله ده بو عقاید بیان و تکفیر ایدوب اوچ مسئله ده اکفار و تضلیل ایلمشدر و
اوچ مسئله نک برسی حق سبحانه و تعالی جزئیاته عالم دکلدر دیدکلریدر ایکنجی حشر اجسادی
انکار ایلدکلریدر اوچنجی قدم عالمه قائل اولدقلریدر بعده سلطان اعظم و خاقان اکرم
سلاطین روم و قهرمان قروم اولان آل عثمانک شیرگیری سلطان محمد خان ابن مراد خان
حضرتلریکه حق تعالی روحنی و ارواح اسلافنی روضه جنانده حور و غلمان ایله متنعم و
آسوده و اعقاب و احفادینک عمرلرینی الی یوم الحشر و المیزان دائم ایدوب هر برینی بستر صفا

و سرورده غنوده ایلیه مؤلفاکه مولانا علاء الطوسی ایله مولانا مصلح الدین مصطفی یه که خواجه
زاده دیمکله مشهوردر امر ایلدیکه امام غزالی ایله حکماء میاننده محاکمه ایدوب برکتاب تصنیف
ایلیه لر مثلا بیان مزبوران دخی بر کتاب لطیف تالیف و تصنیف ایدوب مولانا مصلح الدین
درت آیده اتمامنه بنیاننی ترصیف ایلدی و مولانا طوسی آلتی آیده تکمیل ایلدی و دخی ذلک
علماء زمان مولانا مصلح الدین نک کتابنی افزون ترجیح بلکه اقوی نجه مواضعده ترجیح ایلدیلر
پس سلطان مذکور هر برینه اون بیک درهم عطیه و مولانا مصلح الدینه زیاده بر بغله عالیه
عالیه یه حواله ایلدی و روایت اولنورکه اول بغله نک زیاده سی مولانا طوسی نک بلاد
رومی ترکنک جمله اسبابندن اولمشدر و حکایت اولنورکه مولانا جلال الدین الدوانی
مولانا مصلح الدین نک کتابنی گوردکده فخر ایله دعا و انواع مدح و ثنا ایلدی و کندولرک
دخی خاطرلرینده مرکوز ایمش که اول بابده تصنیف کتاب ایلیه لر چون گوردکده دیمشلرکه اگر
گوردیدن مقدم بن تألیفه تشبث ایلسم فضیحت انظار و مظهر قدح صغار و کبار اولوردم و دخی
بو کتب مذکوره دندر کتاب تعدیل الکلام که مولفی اول عالم ربانی و حبر صمدانی مولانا صدر الشریعه
اکرمه الله تعالی فی الدرجات الرفیعه در مولانای مرحوم بو کتابده دخی تألیف ایدوب نامنی تعدیل
العلوم قومشدر انده اولا منطق ایله ابتدا ایدوب بعده کلام بعده اقسام حکمتی ذکر ایلمشدر
علی التمام حتی که انده نیجه مباحث ایراد ایلمشدرکه اوائل و اواخر آنوک حلندن عاجز اولوب
استخراجنه قادر اولمامشلردر محققا ترک الاول للآخر کلامنی تحقیق ایچون بو یولده سعی و تدقیق
ایلمشدر و فی نفس الامر مرحوم مبرور بر بحر زاخر ایدیکه قراری ادراک اولنماز و بر طود شامخ
ایدیکه انوک قدر و مسنه ارتقایه یول بولنماز ایدی و فضل و تدقیق و دانش کبریکی و غالی
تحقیق ده بحر و نفی ایدیکه روح الله تعالی روحه و زاد فی العلی غرف جنانه فتوحه آنوک
دخی ترجمه سی عن قریب علم فقه ده بیان اولنور ان شاء الله تعالی اما بو علمده ذکر اولنان کتبک
ماعدا شروح و حواشی بی انتها در و خارج دایره عد و احصادر لکن بو ذکر اولنلر مقدار
الالباب کافی و طلابه تحصیل مرامده وافیدر و الله الموفق و الرشید

شعبه سادسه

علوم شرعیه دن **علم اصول الفقه** در و بو بر علمدرکه انکله احکام شرعیه فرعیه نک ادله
اجمالیه تفصیلیه سندن استنباط بیلنور و موضوعی ادله شرعیه کلیه در احکام شرعیه نک
انلاردن کیفیت استنباطی حیثیتندن و مبادیسی بوبیتدن و بعض علوم شرعیه و عقلیه دن
مأخوذه در و بو فندن غرض احکام شرعیه فرعیه یی اول آثار نو تفصیلیه سندن که کتاب و سنت
و اجماع و قیاسدر استنباطه تمکنی تحصیلدر و فائده سی احکام مذکوره یی علی وجه الصحة
استنباطدر و بو علمده تصنیف اولنان کتب فقیره و مندر امام جصاصک کتابی که احمد بن
علی ابو بکر الرازی در که جصاص ایله مشهوردر ولادتی سنه خمس و ثلثمائه ده در بغدادده
ساکن اولوب ریاست حنفیه آکا منتهی اولمشدر و قضایه رضا تکلیف اولنوب امتناع ایلدی
ابو الحسن الکرخی اوزرینه تفقه و انکله تخریج ایلدی زهد و ورع ده دخی طریقه حسنه اوزره ایدی

علم اصول الفقه

بعده نیسابوره وجرجانه سفر ایدوب اندن دخی بر جماعت تحصیل فقاهت ایلدیلر ابو بکر محمد البخاری
بن نافع دن دخی روایت ایلدی و آنوک مؤلفاتندندر کتاب احکام القرآن وشرح مختصر
الکرخی وشرح مختصر الطحاوی وشرح جامع محمد بن الحسن وشرح الاسماء الحسنی واصول فقهده
دخی بر کتاب تصنیف ایلدی وکتاب جوابات المسائل وفاتی سنه سبعین وثلثمائه ذی الحجه
سنک یدنجی گونی یوم الاحد ده بغداده در وشول کسنه که جصاص ابو بکر رازی دیمکله مشهوردر
ونم ایلشدر بلکه ایکیسی بردر و دخی کتب مذکوره دندر کتاب الاسرار وکتاب تقویم الادله
وکتاب الامد الاقصی که جامعی ابو زید دبوسی نکدر عبید الله بن عمر بن عیسی ابو زید الدبوسی
دبوسیه نسبتدر که بخارا وسمرقند بیننده بر قریه در وعلم خلافی اظهار ایلیان
بونلردر وکتب مذکوره یی تصنیف ایلمشدر و دخی تأسیس النظر ده اخراج جمله احکام شرعیه
اولنمشدر ایدی و فقهاء حنفیه نک کبارندن ایدی ... بر کره بر کسه ایله مناظره ایدرلر ایدی اول
کسه دخی ضحک وتبسم ایدردی اول زمانده بو شعری کندی کسندن انشاد ایلدی شعر
ما لی اذا الزمته حجة ¤ قابلنی بالضحک والقهقهه ¤ ان کان ضحک المرء من فقهه ¤ فالدب فی الصحراء افقه
بر روایتده بالضحک والتبسم ¤ فالدب فی الصحراء ما افقهه وارد اولمشدر وفاتی بخاراده سنه
ثلثین واربعمائه ده در و دخی کتب مذکوره دندر اصول فخر الاسلام البزدوی که علی بن محمد بن
الحسین بن عبد الکریم بن موسی بن عیسی بن مجاهد ابو الحسن فخر الاسلام البزدوی در که ماوراء النهرده
فقه ومذهب ابی حنیفه اوزره صاحب الطریقه در وفاتی سنه اثنتین وثمانین واربعمائه ده
رجبنک بشنجی گونی یوم الخمیس ده سمرقندده در و ... مؤلفاتندندر کتاب المبسوط
بر جلد وشرح الجامع الکبیر وشرح الجامع الصغیر اصول فقهده اولان کتابی خود مشهور در ... دیاره
وآفاق واقطارده ماننده خورشید پر انوار سیار ودواردر وقاسم بن قطلوبغا طبقات
حنفیه ده ایتدی بن کتاب مذکورک احادیثنی تخریج ایلدم وبندن اسبق کمسه یوقدر که
اتمام ایلمشدر ... بزدوی نک مؤلفاتی اربعمائه عدده در ... ابو العلاء محمد بن نصر الخطیب
اندن روایت ایلمشدر واصول فخر الاسلامک شروح کثیره سی واردر احسن واشهری شرح
علاء الدین عبد العزیز البخاری در که کشف ایله مسمی در بو عبد العزیز ابن احمد بن محمد البخاری
شرح بزدوی ایلمشدر و دخی شرح ... که تحقیق ایله مسمی در وشرح ... کتاب ...
واصول فخر الاسلامه شیخ اکمل الدینک دخی تقریر ایله مسمی بر شرحی واردر آنک دخی ...
قریب ... و دخی امام فخر الاسلام البزدوی نک بر برادری واردر ابی الیسر ایله
مشهوردر ... تصانیفنده ... فخر الاسلام ... ایله مشهوردر
استخراج تصانیفنده ... وصعوبت اولدیغیچون انوک اسمی محمد بن محمد بن الحسین بن عبد
الکریم ابو الیسر البزدوی در ... کتابلر تصنیف ایلدی ... ابو الیسر ... ایلدی
اصحابنک شیخی ایدی و دخی امام ائمه ایدی علی الاطلاق ... و ... شرق وغرب ... طلاب
جمیع آفاقی ایدی اصول وفروعده واولان تصانیفی ایله جهان مشرق ... ایدی

وفاتی بخاراده سنه ثلث وتسعین واربعمائه ده در ... ولادتی سنه
احدی وعشرین واربعمائه ده در و دخی کتب مذکوره دندر اصول شمس الائمه السرخسی که محمد
بن احمد بن ابی سهل ابو بکر السرخسی شمس الائمه وصاحب المبسوط در عبد العزیز الحلوانی
ایله وغیری ایله تخریج ایلدی ووفاتی خمسمائه حدودنده در علم اصولی امام
ایدی شایع ومشهوردر ... سنه ... مذکور ... کتابت ... کتب
... تمام ... روایت ... کتاب ... اولان ...
... حق تعالی ... ایله ... بو مقام ...
... اولدی شول ... که اهل ... کتابک ... اوله
اسا ... ایدردی وبونک ... بو ... و ...
وکتاب ... اون مجلد ... در وامام ... اصول فقهده دخی بر کتابی واردر که بر مجلد
ضخم وکبیردر وشرح السیر الکبیر ... ایکی جلد ... طریق الاملاء تصنیف ایلمشدر
... بعض ... کلماتی ... ایله ... حبس ... ایکن ...
اوستنده ... زبانندن جاری اولان ... کتابت ایدرلردی ... باب
شروط واصل اولدی ... حاصل اولوب اطلاق اولندی اندن ... خروج ایدوب
... تعظیم واکرام واحسان ... طلبه ... دخی کندی ... واصل
اولدیلر شرح مذکوری بعده تکمیل ایلدی و دخی مختصر طحاوی ... شرح ایلدی
روایت اولنور که ... حفظ ایلمشدر اول ... حفظ ایدردی
زمانینده ... اول ایکی بیک ... جلدی ...
کتب مذکوره دندر احکام الاحکام ... آنوک ذکری ... دخی بر مجلد ضخم
در که قواعد اصولیه نک ... اوزره ... مباحث ... جامع بر کتاب نافع در و
کتب مذکوره دندر منتهی السؤل والامل فی علمی الاصول والجدل که آنوک مختصری ابن الحاجب
ابن حاجبک در آنوک ... ذکری ... مختصر مذکورک ... زیاده شروحی
واردر شرح علامه شیرازی ... و دخی شرح سید رکن الدین الموصلی وشرح الشیخ جمال الدین
وشرح المولی زین الدین ... وشرح المولی العلامه شمس الدین الاصبهانی وشرح الفاضل بدر الدین
التستری وشرح المولی شمس الدین الخطیبی وشرح مولانا عضد الملة والدین ... و ...
اسامیسی شرحلرینک ... اوزره ذکر ایلمشلردر و دخی شروح مذکوره بیننده مولانا
... علامه کمال ... در حسن اختصار ولطافت ... اولدی ... اسامی
شروح ده اولیان ... وتدقیقات ... مشغول اولدیغیچون ... که آنوک اوزرینه
بحواشی شریفه ... حاشیه سیف الدین الابهری ... حاشیه شمس الدین ...
بو ... حاشیه ... شروح وحواشی یازمشلردر و دخی حاشیه
مولانا سعد الدین التفتازانی ... وحاشیه فاضل ... مولانا السید الشریف الجرجانی ...

ذهبی آنی نیچون اعلام ولك ایدی دیمشدر و وفاتی سنه خمس وسبعین واربعمائه ده ایکوتم
مؤلفنا اصلی مترجم مرحوم والد ماجد سویدرکه بن دیدم کهنیم قتله اولان نسخه ده بو بیله در
لکن غلط ظاهردر زیرا خبازی نك وفاتی تاریخی ستمائه قاسندن اولدر پس کتابیك
شارحی اکا نوجهله تقدم ایدر و بعضه کتاب المغنی نك شرح ایتدیلر شرح سراج الهندی که
ابوحفص عمر بن اسحق بن احمد الغزنوی سراج الدین الهندی در و قاهره ده قاضی
حنفیه در و الدنك اسمی بعضلر اسمعیل در دیمشدر صحیح بودر که اسحق در کندو دنبه
وجیه رازی دن و سراج ثقفی دن والرکن البدوانی دن و غیر علماء هند دن تفقه ایلمشدر
بجه دخی کبیر شیخ رباط السدره اولان شیخ حضرت سهروردی نك عوارف
المعارف نام کتابنی سماع ایدوب و دخی اندن اول قاهره یه سنه اربعین ده قدوم
ایدوب اندن احمد بن منصور الجوهری دن و غیری ایله سماع ایدوب اندن ضخما الجامع ازهر
ایدوب بعده حال ترکمانی یه قضاء عسکر ده نائب ایله قدن عسکر اعمالنه دخی قضاء عسکر
تولی ایدوب مسکر و حال و لقدی شیخ نور علم و فاضل دهر دولند ره صاحب وجاهت
وریاست ایدی اوکا مؤلفاتندن شرح المغنی و شرح الهدایه که طریقه و جدال اوزره
یازب شرح جامع ایله تسمیه ایلمشدر و شرح بدیع ابن الساعاتی و شرح تائیه ابن العارض فهمیه
دخی شامل نام کتاب تصنیف ایلمشدر و کتاب الغرة المنیفة فی ترجیح مذهب ابی حنیفه
دخی انوکدر و کتاب نفقه خلاف و شرح الزیادات و جامعین لکن اتماری ایکمیل ایلمدی
و تصوفدن دخی بر کتابی واردر و بو تالرك غیری دخی وبالجمله واسع العلم وکثیر الهابه
والاقدام ایدی و صوفیه موحده مذهبنه ذاهب و اکثار طرفندن متعصب ایدی
حتی ابن عارض حقنده بعض تکلم ایدوب معارض اولدیغیچون ابن ابی حجله یی تعزیر و ابن
عارضك کلامنی تأیید و تنویر ایلمشدر و وفاتی دخی بهاء سبکی وفات ایتدیکی لیله
ده سنه ثلث وسبعین وسبعمائه رجبنك یکرمی بشنجی سیدر و هو تاریخ الی
و ترتیب بغداد ایدی و کندو خطیبی مولدی سنه اربع وسبعمائه در دیو قید ایلمشدر
و بیله کتب مذکوره دندر کتاب المنتخب اخسیکثی نکدر اخسیکثی ابو عبدالله
محمد بن محمد بن عمر حسام الدین الاخسیکثی در و اخسیکث صحیح بودر که فا و جیم دن
صکره سین مهمله و آخری ثاء مثلثه در که ماوراء النهرده بر قریه در و اصول فقهده اولا
مختصرك صاحبی در و وفاتی سنه اربع واربعین وستمائه ده در و مختصر مزبورك
شروحی واردر جمله دن شرح عبدالعزیز البخاری در که تحقیق ایله مسمی در و مؤلف
فخر الاسلام شرحی اولان کشفك دخی صاحبی بودر که ذکری مرور ایلمشدر و متجیک
بر شرحی دخی واردر و نعمانی نك تالیفیدر که تبیین ایله مسمی در و شرح هدایه ذکر
اولنمقده اول دخی بیان اولنور و بیله کتب مزبوره نك بری دخی کتاب التحصیل
ارموی نکدر انوکك دخی ذکری مرور ایلمشدر و بری دخی کتاب المحصول در که امام فخر

ذکری مرور ایلمشدر و بیله کتب مذکوره دندر کتاب القواعد و البدائع بو ایکیسی دخی ابن ساعاتی نكدر
احمد بن علی بن ثعلب ابن الثعلب مظفر الدین ابن الساعاتی البغدادی الاصل البعلبکی بغدادده
ساکن اولوب و انده نشو و نما بولوب تحصیل ایلمشدر و الدی اولان ساعاتی بغدادده باب مستنصریه
اوستنده اولان ساعات مشهوره یی یاپمشدر و علی مظفر الدین ماهر امام فاضل و مصنف کتاب
مفیده در فقهده صاحب براعت و خط منسوب کاتبنده ماهر و اهل ادبه یکتا فقهده مجمع البحرین
نام کتابی تصنیف ایدوب اندن مختصر قدوری ایله منظومه نسفی یی جمع ایلمشدر انلاردن ماعدا انجه زوائد
لطیفه و فوائد شریفه ایله و ترتیب اختصار ده واحد ابداعی ایله وضع خوب ایلمشدر
بعده ایکی جلدده شرح ایلدی و اصول فقهده اولان کتاب البدیع دخی انوکدر اندن اصول فخر الاسلام
علی البزدوی ایله احکام الاحکام آمدی یی جمع ایلمشدر کتاب اول اولدن شواهد جزئیه و تأییدلر کمال
کلیه اخذ ایلمشدر و تاریخ بدر بیده مذکوردر که وفاتی ایکی ملك منصوری سنه ثلث و ثمانین
وستمائه ده و بعضلر ستین و ثمانین وستمائه دن صکره وفات اتدی دیمشدر و بیله
کتب مذکوره دندر کتاب المنار که حافظ الدین النسفی نکدر عبد الله بن احمد بن محمود ابو البرکات
حافظ الدین النسفی در منظومه شرحی مستصفی و کتاب المنافع فی شرح النافع انکدر و کتاب
الکافی فی شرح الوافی دخی متن و شرحی انوکدر و کذلك کتاب کنز الدقائق نام متن فائق دخی
انوکدر و بو تالرك جملهسی شهره دار و کتاب المنار دخی اصول فقهدن و کتاب العمدة اصول
دین دن و کتاب شرح الهدایه دخی تالیف ایلمشدر سنه عشر وسبعمائه ده بغداده وارد اولدی
شمس الائمه کردری دن تفقه ایدوب عتابی دن زیادات روایت ایلدی و صغناقی که صاحب
نهایه در اندن سماع ایلدی و منارک شرحی ایدوب کشف ایله تسمیه ایلدی و بعده بر شرح
ایدوب افاضه ایله تسمیه ایلدی بعضلر ایتدیلر که اوکت نهایه یه شرحی معروف دکلدر و دخی
شرح منار دندر جامع الاسرار که غایت ایله شرح نفیس در مرحوم والد ماجد بیورردی که
لکن بز اوك مصنفنی بلمزدم مسودر کلو وارکه شرح مزبوردن بعض نسخه ده ذیلنده گوردم که
شارحك اسمی محمد بن محمد الکاکی در و اصول فخر الاسلام البزدوی نك کشف ایله مسمی شرحنك
صاحبی اولان عبدالعزیز البخاری تلامذه سندندر و دخی حافظ الدین النسفی نك
تلامذه سندندر و ایکیسنك دخی ذکری مرور ایلمشدر و دخی شروح منار دندر افاضة الانوار
فی اضاءة اصول المنار که سعد الدین محمود الدهلوی نکدر و دخی انوك شرحندندر و شرح الکمال الدین
و شرح ابن الملك بو تالرك غیری دخی و بیله کتب مذکوره دندر کتاب المغنی الخبازی که عمر بن
محمد بن عمر الشیخ جلال الدین الخبازی در و هدایه یه دخی شرحی واردر و کتاب المغنی که اصول
فقهده در غایت ایله نفیسه عالم ایدی و وفاتی سنه احدی وتسعین وستمائه ذی الحجه
سندن بش کون باقی ایکن واقع اولمشدر و عمری سبعین الجنده ماهری و دخی کتاب المغنی نك
شروحندندر و شرح منصور القاآنی که ابو محمد منصور بن احمد بن یزید الخوارزمی القاآنی در غایت
کندو یاپند و غایت ایله مفید شرح ایلمشدر و دیرلر که خاسنك مجموعه دخی بار جوره نظم

المنظ

رازی نکدر؛ انوک ذکری تفسیرده مرور ایلمشدر؛ و آثارنده دخی تنقیح در؛ و شرحی توضیح
درکه ایکیسی دخی فاضل هنر و کامل علم حضرت صدر الشریعه نکدر که عبید الله بن مسعود بن
محمود بن عبید الله بن محمود صدر الدین المحبوبی در؛ عالم محقق و حبر مدقق در؛ و نیجه تصانیف
مفیده سی واردر؛ جمله دن اصول فقه ده تنقیح و شرحی توضیح و شرح وقایه و فقه ده
مختصر وقایه و معانیده وشاح و تعدیل العلوم که جمیع اقسام علوم عقلیه یی بیان ایلمشدر؛
بعده کتاب مزبوری جمیع اقسامی شرح ایدوب اظهار ابداع و طرز غریب اختراع
ایدوب بر حیثیت ایله ایراد و تحقیقات و بیان تدقیقات ایلمشدر که کندودن
مقدم اولان اوائل کورسه لر عظمتینه معترف و قائل اولورلردی؛ خصوصا منطق و
کلامده اظهار فضل تام ایلمشدر؛ و بو ذکر اولنان مصنفی کتاب مذکوری مطالعه ایدنلر
مشاهده و معاینه ایدرلر؛ حکایت ایدرلر که علامه رازی که اسمی قطب الدین در؛ قصد
ایلدی که صدر الشریعه ایله اجتماع ایدوب مباحثه و مناظره و مطارحه ایلیه؛ اولا آکا
تلامذه سندن مولانا مبارکشاهی ارسال ایلدی؛ بنه علامه نک غلامانندن ایدی؛ صغیر
ایکن آنی تربیه ایدوب جبیننده آثار رشد و سداد هویدا اولوب و طبایع و اطوارنده آثار
محاسن اخلاق خداداد ظاهر و پیدا اولمغین عتقنی دخی ایلدی؛ یعنی ولد اخروی ایدنوب
سن رشد و کماله مرتبه استعداد و تحصیل کماله وصول ده اشتغال حاصل اولدقده تحصیل
علومه سعی و کوشش ده فنده انواع [illegible] علی الاطلاق جمیع فنونده کامل
آفاق الوجود ایدی؛ آنی ارسالدن دخی مرادی صدر الشریعه نک کیفیت حالی و مباحثه
کیفیت تحقیقی و بسط مقالنی بیلمک ایدی؛ پس مبارکشاه صدر الشریعه نک درسنه حاضر
اولدی؛ اول زمانده مراد ایدی؛ بو علامه دخی رکی عقبیه سنده ایدی؛ مبارکشاه
آنی کوردیکه ابن سینانک اشاراتنی مدارسه ایدر؛ اما اصلا مصنفه وده [illegible]
امام و طوسی یه متابعت و براءت و انظاره موافقت ایلدی؛ مبارکشاه دخی قصدینی
علامه یه یازدی که [illegible] بر فاضل تمام [illegible] و طبعی [illegible] اجتماعه اقدام جایز کوره
مورث ملام اوله؛ پس علامه دخی انوک رأیی ایله عامل [illegible] قبول ایدوب اینه
قائل اولدی؛ قصد ایلدوکی امره جسارت و اقدام ایلدی؛ و بو کتب مذکوره وده نقد
مولانا سعد الدین تفتازانی نک شرح تنقیحی که تلویح ایله مسمی در؛ انلارک دخی ذکری
مرور ایلمشدر؛ و آثارنده دخی فصول البدایع فی اصول الشرایع دیرکه مولانای علامه و عامل
و فاضل و کامل مولانا شمس الدین الفناری نکدر؛ قدس سره؛ انلارک دخی ذکری
مرور ایلمشدر؛ و آثارنده دخی منهاج الوصول الی علم الاصول که علامه بیضاوی نکدر؛ اول
دخی مذهب شافعی ده بر کتاب لطیفدر؛ لکن حنفیه دخی انکله مشتغل اولورلر؛ انوک
بعض شروحی واردر؛ اسنوی نک شرحی [illegible] کتب مذکوره وده نقد مرآة
الوصول الی علم الاصول و شرحی که مرآة الاصول ایله مسمی در؛ ایکیسی دخی مولانا محمد بن فرامرز

210

ابن خواجه علی نکدر؛ مولانا خسرو ایله مشهور در؛ سلاطین آل عثماندن سلطان محمد بن مراد
خانک قاضی عسکری ایدی؛ بعده نیجه ییللر تقلد منصب فتوی ایدوب بر حال اولدی و دائم
اولدی سنه خمس و ثمانین و ثمانمائه وفاتی بروجه سلطان محمد خانک وفاتندن
مقدم ایدی؛ و بعضیلر اول سنه ده وفات ایلمشدر؛ شیخ قطب الدین الازنیقی وادرنه ده
وفات ایلدی مولانا مسعود خلیفه که ایکیسی دخی علما و مشایخ متصوفه ارباب کمالات
و اصحاب کراماتدن خوارق عادات ایدیلر؛ و مولانا خسرو دخی علامه محقق و عامل محقق
ایدی؛ و صاحب ثروت و مال فراوان و جاه و خدم و حشم ایدی؛ و مع ذلک
مطالعه ایتمسنده کندو نفس شریفیله سندن [illegible] خدمت ایلرایدی؛ و خوش خطیله ایله
بو یله عهد و میثاق ایلمش ایدی؛ و خطی دخی غایتده ملیح ایدی؛ و التزام ایلمش ایدی که هر کون
تصانیفندن و غیریدن ایکی ورق کتابت ایلیه؛ مرحوم والد ماجد بویورلر که بن خط شریفلریله
ایله کتب کثیره کورمشمدر؛ و مؤلفاتندندر مرقاة و شرحی مرآة اصولدن و الدرر و شرحی الغرر
فقه دن و حواشی تفسیر البیضاوی و حواشی التلویح فی شرح التنقیح و مختصر ابن حاجبک شرح
عضدینه حواشی و حواشی شرح مطول مولانا سعد الدین التفتازانی تلخیص المعانی و بونلرک
غیری دخی حواشی و رسائل که جملتی رسائلندندر؛ رساله الولاء که بعض علما عصر ایله مسئله ولاده
شریفه سی اولوب اول سببدن تألیف ایلمشدر؛ و ثمره علوم اولان علم اصوله کتب مشهوره
سی واردر؛ لکن بو مذکورات ظفر بولان مراده واصل اولوب انکله مقصود حاصل ایسه سائرینی
ذکر ایله تطویل کلام باعث ملالت و سبب سآمت اولور؛ والله ولی التوفیق و الاعلام؛

علم الفقه

شعبه سابعه علوم شرعیه دن علم الفقه در

و بو بر علمدر که احکام شرعیه فرعیه عملیه دن باحثدر؛ ادله تفصیلیه سندن استنباطی
حیثیتندن؛ و مبادیسی مسائل اصول فقه در؛ و سائر علوم شرعیه و عربیه دن دخی استمداد
واردر؛ و فائده سی انکله وجه شروع اوزره عمل حاصل اولمقدر؛ و بونلر غرض اعمال
شرعیه یی اقتدار ایدکه سی تحصیل در؛ و درجه ده فنانک علوم عملیه ده غایت [illegible] تحصیل
ظن اولوب کسب یقین اولمادیسه؛ زیرا ادله نک جمله سنک اقوی سی که کتاب و سنت در؛
انلار دخی اکرچه قطعی الثبوت در؛ لکن ظنی الدلاله در؛ پس اولی [illegible] محل اجتهاد ایلمشدر
امری علوم مذکوره ده اول امرده هر کس [illegible] مجتهدک فروع [illegible] اکا عمل جایزدر؛ و شمول
مذاهب مشهوره که عقول انلاری تحت ایله تلقی بالقبول ایلمشدر؛ مذاهب ائمه اربعه
اربعه در که حضرت امام ابی حنیفه و مالک و شافعی و احمد بن حنبل در رضی الله تعالی عنهم؛ و
بونلارک ایچنده دخی [illegible] و اولی [illegible] مذهب ابی حنیفه نعمان بن ثابت
رضی الله عنه؛ زیرا اجلادن ایقان و احکام ده ممتاز؛ وجود شریفه علم احکام ده قوت
ذکای ایله سرافراز اولمشدر؛ و کتب [illegible] کتاب و سنته تحت ذکای در و رتبت زیاده؛
منت سائرلرندن فائق؛ و بونلارک غیری نیجه فضائل و فواضل ایله اتباعه حقیق و لائق در؛

لكن هر كس كندوده بر مذهب معينه تقليد ايليه اكا لازم اولان بودركه بو يله حكم ايليه كه كندو مذهبي صواب در لكن خطا يي دخي محتمل در و مذهب مخالفي خطادر لكن صواب دخي محتمل در و بو يله حكم لوازم تقليد دندر لكن اذكسي ظنيه اولور و عندالله مطلوب اما اعتقاديات بو نك خلافيدر زيرا انلارده مطلوب اولان يقين در زيرا انلارك دلائلي عقليه يقينيه در امدي كويا جهتدن انلارده بو وجه حكم اولنور كه كندو مذهبي حقدر جزما و مذهب مخالفي خطادر قطعا زيرا بونلرده قطعيت لوازمندندر امدي معلوم اولا كه بز بو مقامده مذاهب اربعه اصحابنك و هر بر مذهبده اولان ائمه مشهورينك احوالني ذكر ايدرز و دخي مذهب ابي حنيفه نك سائر مذاهبه اوزره جهت رجحانه اشارت ايدرز پس معلوم اولا كه ائمه نك اعلى و اولاسي و افضل و اعلمي امام مسلمين سراج الامة و فخر الائمه ابو حنيفه نعمان بن ثابت رضي الله عنه در و انونك مناقبنده واقع اولان كلام و ثنا دخي علماء اعلام قابل الحصا و ممكن الاستقصا دكلدر خصوصا بونلر جمع و رقات و كراريس صغار ايچنده نه وجهله صغار ائمه متقدمين انلرك ايچون نيجه مجلدات كبار يازمشلر در و فتح هذا الفصول ابواب ... اطناب ايديلي به مناقبنك عشر اعشارني بيان و اظهار ايده مشلر در امدي بزدخي اول مطالب ذكر ايدرز اول مطالبك مهماتني منقح اوله

مطلب اول

اما مكه سائر ائمه اوزرينه تقدمي بيانند در بعض متعصبين ديمشلر دركه بز امام مالكي ذكرده تقديم ايلدك زيرا زمان و قدر علم و معرفت جهتندن مقدم اولان بودر لكن بز ديرزكه حقيقتده و زمانا مقدم اولان امام ابو حنيفه در و بونى مؤيد دركه روايت اولنور اما مدينه علماسنه دن سؤال اولندي انلار دخي بيور ديلركه اكر انلار دن بريسي فلاح بولور اول ازرق و اشقر بولور مراد لري امام مالك ايدي كه رضي الله عنه بو تقرير جعفر ايدر كه كرچه حضرت امام مالك تقدم ذاتي و زماني سي مقرر و بو مدعايه شهود بحد و فرز در لكن بو ذكر اولنان روايتك دلالتنده نوع اشكال وار در زيرا حضرت امام مالكك اسناد بر مقدار متوفر فرض اولنه دخي نه بو كمالي سو يلمسي بعيد اولماز اول تقدير ايد ... دخي سد يد اولماز اما معرفتده حاله سؤال اولنور سه على التحقيق صاحب اتقان و تدقيق در نته كم واقف اولورسن ان شاء الله تعالى اول سببدن انونك ذكرني سائر ائمه اوزره تقديم ايلدك اما سنا تقدمي زيرا امام ابو حنيفه نك ولادتي سنه ثمانين ده در واقدي و سمعاني ابو يوسفدن روايتلري اوزره و دخي سمعاني مراجر بن زياد دن دخي ذكر ايتمشلر دركه احدى و ستين ده ولادت ايتمشلر در لكن قول اول اكثر در لكن اما امام مالك سنه خمس و تسعين ده ولادت ايدوب سنه تسع و سبعين و مائه ده وفات ايلمشلر در امام شافعي دخي مشهور اولان بودركه امام ابو حنيفه نك وفاتي كوننده ولادت ايلمشلر در و اما امام مالك شرفده تقدمي حضرت ابي هريره دن روايت ايتمشلر در و ديمشلر دركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشلر دركه من قريب بلغ اتقده بر رجال ولسه كركدركه

اكا ابو حنيفه دير لر اول بنم امتمك سراجيدر و بر روايتده اسمي نعمان و كنيتي ابو حنيفه در دير زياده ايتمشلر در و بر روايتده دخي وار در و ايتمشلر دركه يقينده بر كمسه اولسه كركدركه اكا نعمان بن ثابت ديرلر و كنيتي ابو حنيفه اولور حق تعالى انونك دينني و بنم سنتمي احيا ايدر و دخي ابي بي سعود دن روايت اولنديكه ديمشلر در رسول الله صلى الله عليه وسلم ديمشلر دركه بنم امتمدن هر قرن ده سابقون وار در و ابو حنيفه زمانينك سابقيدر كرچه روايانده اختلاف وار در لكن جميع روايات بونك اوزره اتفاق ايلمشلر دركه نبي عليه السلام حضرت امامي وجود مقدم اوزره وصف ايله وصف ايلمشلر دركه سراج الامة و محيي الشرع و سابق ديو او صاف مذكوره نك هر بريسي امامي سائر ائمه اوزره ترجيحده كافي و اثبات مرامده وافي در و جهات شرفنك برى دخي بودركه ميان ائمه ده بونك غيري تابعي يوقدر ابن الصلاح ذكر ايلمشلر دركه امام مالك تبع تابعين دندر اما ابو حنيفه حقنده محدثين اتفاق ايلمشلر در صحابه دن درت كمسه امام ده حياتده ايديلر نهايت مرتبه انلار دن روايتنده نزاع ايتمشلر در اول صحابه كرام دندر انس بن مالك كه بصره ده صحابه دن آخر فوت اولاندر و فاتي دخي سنه احدى و يا خود ثلث و تسعين ده در و مدت عمري طقسان اوچ يا خود طقسان طقوز در بس اول تقديرجه حضرت انسك فاني كوننده امام اون اوچ يا خود اون بر ياشنده ايديلر و بصره ده بكري درت دن زياده و داخل اولوب هر دفعه ده بر ييل يا خود ايكي ييل مكث ايلديلر معتزله و اهل اهوا و اهل مناظره ايچون هم دخي امام شهر دار بن شيرويه و برهان الاسلام الترنوني اسانيد صحيحه ايله ذكر ايلمشلر در كه حضرت امام حضرت انسدن روايت ايلمشلر در و ثانيا صحابه مذكوره دندر ابو ابراهيم يا خود ابو محمد يا ابو معاويه عبد الله بن ابي اوفى بن علقمة بن قيس بن خالدكه صحابه دن كوفه ده وفات ايدنلرك آخر يدر و آنده سنه ست يا خود سبع و ثمانين ده وفات ايلمشلر در اول تقديرجه قول اكثر اوزره انونك وفاتي كوننده يدي و يا خود ... سنه اولور و قول آخر اوزره يكرمي بش يا خود يكرمي آلتي اولور امدي ايكي قول اوزره دخي سن سماع تحقق اولور و قول آخر اوزره خود ظاهر در اما قول اكثر اوزره دخي زيرا سن سماع تقدير اتده كلانده مستحب و متعيني حالده ... فرق قيد اولدي و ثالثا دخي زماننده وفات ايلمشلر در محدثين قتنده محمود بن الربيع سنه دركه ديمشلر در كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بر بجه تفعل ايلدم كه بش ياشنده ايدم و كذلك بر ... اليه ... يعني صوتدن بوزه صاچلر ايديلر بس اول تقديرجه ابن ابي اوفي دن امامك سماعي انكار اولنماز خصوصا كه شهريار و قلمي روايت ايلمشلر در و بو ذكر ايلمشلر در و دخي بو بابك يعني سماع جهتي نك ... ايتديلر بن سعيد الطوموري دن ... وفوزه ديمشلر دركه هم حجي كوردم و درت ياشنده ايديلر و نا موس كتور ديلر قرآن عظيم قرائت ايتمش ايديلر و زاي و جه و مهد منظر و جلسه ايدي

اما بنه کمی تکلم آب الحمه بکا ایدر دی و دخی فلقه ابی محمد عبدالله بن محمد الاصبهانی دن
منقولدر که دیمشدر بش یاشنده ایکن حفظ ایلدم و بنی درت یاشنده
ایکن ابی بکر المقری یه کوتوردیلر اول مجلسده بعض حاضرین دیدیلر که بونک قراءتی
بوندن سماع ایتمک کرکدر زیرا صغیردر پس بکا ابن المقری سوره الکافرینی قراءت ایله
دیدی بن دخی قراءت ایلدم پس سوره تکویری قراءت ایله دیدی انی دخی قراءت
ایلدم پس دخی سوره مرسلاتی قراءت ایله دیدی انی دخی قراءت ایلدم
اول زمره ابن المقری بو منزله سماع ایدرک عهده سی بنم اوزریمادر و سول دیدی کذا
مولانا احمد الکورانی کتاب الکوثر الجاری الی ریاض البخاری ایله مسمی شرحنده مقدار
اولان محمود بن الربیع حدیثی نقل ایتدکدن صکره ایتدی ابن الصلاح دیمشدر که بو حدیث
مشهور ایله جمهور استدلال ایتمشلردر که تحمل حدیث جائز اولان زمانک اقلی بش
سنه در بعده ایتدی حق بودر که حدیثده بو مرتبه دن اقلی دخی نفی ایدر شی یوقدر
بلکه بونده مناط تحمل صبینک ضبط قدرتیدر اول قدرت ایسه بحسب الفطرة متفاوت
هر صغیرده ضبط اقتدار برابر دکلدر بو تحقیقدن صکره مجلس مولیده قراءت
ایدن صبی قصه سنی حکایت ایلدی و بنه بو حکایتک نظیری در که مولانا حسین الیزدی
امیر المؤمنین و یعسوب المسلمین علی ابن ابی طالب کرم الله تعالی وجهه نک ابیاتنی
شرح ایدوب فواتح ایله تسمیه ایلدوکی کتاب شریفده ذکر ایتدی و جامع حقائق مسکنة الفواتح
بحر معقول الروایه اولان جمع کثیردن روایت ایتمشلردر که انلر بلاد عجمده میبه بر دره
بر طفل کورمشلر که هنوز مهد الجنده ایکن قراءت قرآن و انشاد اشعار حسان ایدوب
انواع کلمات سویلر ایدی و بعض امور خفیه اخبار غیبیه دن اخبار ایدر دی و یاشی
مثال رجال کبار غایت ایله کبیر ایدی و لادتندن ایکنجی سنه ده وفات ایلدی و بو
حادثه یه شهادت ایتمشلردر و بو مولانا حسین صبینک بو نوری کورنلردن بری دخی
بنم والدم ایدی دیمشدر و مؤلف اصل مترجم والد ماجد علیه الرحمه بو مقامده بیورمشلردر
بو دخی غرائب اتفاقاتندندر که بن مولانا کورانی نک شرح بخاریده بو قصه یی
ذکر ایتدوکی محلی مطالعه ایدوب تعقیبنده قصد مذکور کتاب فواتحه نظر ایلدم انده
دخی بو حکایه یه مصادف اولوب بو قصه یه واقف اولدم و کمال تعجب ایلدم که بو ایکی
حکایه یه وقوفم اتفاقی یوم واحدده واقع اولدی امدی بنه مقصوده رجوع ایدهلم که
حضرت امام ابوحنیفه نک کوردوکی ویا خود انلردن روایت ایلدوکی صحابه نک
ذکر بده انلرک بری دخی سهل بن ساعد الانصاریدر اولا انلرک اسمی حزن ایدی
حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم تبدیل ایدوب سهل ایله تسمیه ایلدیلر اول بش
ایکن مدینه یه کلوب ... سنه احدی وتسعین ده ویا خود ثمان وثمانین ده وفات
ایلدی و صحابه کرامدن مدینه منوره ده وفات ایدنلرک آخری بونلردر و حضرت

امام

امام بونلرک زماننی ادراک ایتمشدر اکرچه کورمش ایسه و بنه انلاردندر ابو الطفیل
عامر بن واثله مکه ده سنه اثنین ومائه ده وفات ایتمشدر صحابه دن جمیع دیارده آخر
وفات ایدن بونلردر امام ابوحنیفه حضرتلری بلاشک بونلرک زمانلرنی ادراک ایتمشدر
لکن بعض محدثین انی کورمدی دیمشلردر اما اصحاب مناقب اسانیدلری ایله روایت
ایدوب کورمشدر دیمشلردر امدی علی کل حال کورمک ثابت اولوب ...
و کورمشدر دیو نقل اولنان عادل ایکی کوره حکم اولنور زیرا مثبت نافی دن اولیدر
وجه مقامده شیخ ذکر اولنان ظن غالب امامک انلاره ملاقاتیدر و ...
بعضدن متحقق در بونلردن ماعدا صحابه دن بعض رجال دخی واردر که امامک انلرک
زماننی ادراک ایلدیکی ... اولنمشدر اول جمله دندر معقل بن یسار زیرا
معقل رضی الله عنه بصره ده سنه سبع وستین ده یا خود سبعین ده وفات ایتمشدر
امامک ولادتی ایسه بر قول اوزره سنه ثمانین ده در الا که شول قول اوزره که
امام سنه احدی وستین ده ولادت ایدوب و معقل سنه سبع وستین ده وفات ایتمش
اوله و بنه انلاردندر جابر بن عبدالله زیرا انلار مدینه ده سنه سبع یا خود ثمان
وسبعین ده وفات ایتمشدر و ولادت امام ایسه سنه ثمانین ده در مکر امام سنه
احدی وستین ده ولادت ایلمک قولی اوزره اوله لکن اکثر اقوال خلافی اوزره در
و بنه انلاردندر عبدالله بن انیس که بعضلر دیمشلردر که امام انلاره ملاقی اولوب روایت دخی
ایلدی لکن آنده اشکال واردر زیرا اهل تاریخ اجماع واتفاق ایتمشلردر که حضرت عبدالله
بن انیس امامک ولادتندن بر چوق مقدم مدینه ده سنه اربع وخمسین ده وفات ایتمشدر
و بنه انلاردندر عائشه بنت عجرد امام انلاره ملاقی اولوب انلردن روایت دخی ایتمشدر
و محدثیندن بر جماعت امامک صحابه ایله ملاقاتنی انکار ایلدیلر و اصحاب امام اسانید
صحاح ایله اثبات ایلدیلر و حق بودر که امامک احوالنی اصحابی سائرلردن اعرف ایدوکی
محل ارتیاب دکلدر و مثبت عادل و جاهل نافی دن اولیدر و حق اصحاب مسند ...
... بونده فضیلت و منقبت مذهبی سائر مذاهب اوزره تقدم ... ذاهب اولوب
صالحیندر و بو ذکر اولنان تفصیل ایله ثابت اولدی که امام تابعیندندر و سابقا ایراد اولنان
سالفده ثابت اولمشدر که امام زماننک سیدی در بنه بو ایکی مقدمه منتج اولور که امام
سید تابعین اوله و بو حکایه حضرت امام دخی اشارت ایدوب دیمشدر که بن ... صحابه
... ماشول سنه که بزده تابعیندن کلمشدر امدی انلار بر رجالدر
و بز دخی بر رجالز یعنی بز دخی انلار کبی بوزلرده انلاره اقتدا و متابعت بزه لازم دکلدر
و دخی امامک جهات شرفندن بری دخی سائر ائمه نک اعزه سنه ... ایدوب انلرک دخی
تفصیلی ... معلوم اولور و جمله فضائلندن بری دخی بودر که امام ابو حفص کبیر
روایت ایتمشدر که امام شافعی نک مشایخی عددی اولوب جمله سکسن بلغ اولمشدر و مشایخ

امام عادل نصب اولنمشدر و درست بیکر بالغ اولنشدر انصار دخی ابتدای بو فضیلت امامت اوزره فتاوی
و بوندن صدر کیده جعلنان طیلسون که بخاری نک مشایخی بلکه اولی بیکه بالغ اول تقدیرجه امام دن
افضل اولمق لازم کلور دیمیه سن زیرا مشایخ حدیث مشایخ فقه کبی کلکلر در زیرا مشایخ فقه
ایله علماء اولمق کرکدر اما مشایخ حدیثده اولا لازم دکلدر اول سبب ایله ندر که فقهاء
قلیل و رواة حدیث کثیردر و فقهاء مذهب امام اشرف مذاهب و اخر مطالب ایدوکی
معلوم اولدی بو دخی معلوم اولا که شافعیه نک ذکر ایتدکلری کلام که نبی علیه السلام الائمة
من قریش بیورمشدر و دخی قدموا قریشا و لا تقدموها بیورمشدر بیغمبر قریشی تقدیم
ایدک آنلرک اوزرینه تقدم ایلمک بیورمشدر و دخی امام شافعی ابن عم نبی در صلی الله
علیه وسلم و دخی لغت عربیه سائرلردن اعلمدر زیرا انلرنک دیلی ایله نازل اولمشدر و مدینه ده
امام دار الهجرة اولان امام مالک دن تخریج ایلمشدر دیو بیان ایتدکلری وجوه جمله سی
مرفوع در اما اولا زیرا اکثر ائمه قریشدن در و دیکرلرین مراد امامت صلوة ایسه اول قریشه
مخصوص دکلدر زیرا عهد نبی ده علیه السلام قریشدن غیری صلوة ده تقدم ایدن امام
اولمشدر کذلک عهد خلفاء راشدین ده و قریشدن نیجه علماء دین وار ایکن و دخی اجماع
علماء بونلر نک اوزرینه درکه اعلم اولان صلوة ده امامته سائرلردن اقدم در قریشی اولسه
دخی اما اکر مراد امامت عظمی ایسه انده شرف نسب شرط دکلدر نته کم نبی علیه السلام
معاذی یمنه تعلیم ایچون ارسال ایلدیلر و جمیع بلاد و امصارده علم افتا اولنان اکثر علماء اخیار
موالی دن ایدی که خواقنده حضرت ابی موسی و حذیفه کبی و حجازده زید بن ثابت و زهری
نبی و شامده معاذ و ابو امامه کبی و دخی اسامة بن زید که علی و نبی علیه السلام قریب
و اقصالی [illegible] دکلدر کذلک صهیب [illegible] مقتدای عامه مسلمان ابو بکر صحابه کبی
[illegible] و دخی شریحی دخی خلفاء ثلثه نه وجه ایله رغبت ایله قاضی ایدیب هر [illegible] افضل مسلمانلر
ایدی و اکر [illegible] رأیی اولماسه اجماع منعقد اولماز دکلدر و نیجه بونلر [illegible] دخی کبار
هر عصرده قریشدن نیجه علماء موجود ایکن موالی دن اولان فقهاء و ذکر و استفتا اولنه
بیانه مجال اولماز و دخی عطادن روایت اولنور که ایتدی بکا هشام بن عبد الملک
علماء امصاردن استفسار ایلدی بن ایتدم مدینه نک نافع درکه ابن عمرک مولاسیدر
و مکه نک عطاء بن ابی رباح درکه مولی در و یمن نک طاوس بن کیسان مولی در
و شامک مکحول [illegible] مولی در و جزیره نک میمون بن مهران مولی در و بصره نک حسن و ابن
سیرین موالی در و کوفه نک ابراهیم نخعی عربیدر [illegible] هشام ایتدی اکر عربی [illegible]
روحم چیقادی [illegible] مولی و مولا اطلاق [illegible]
و مشهور اولمشدر [illegible] حضرت صدیق و یار غار شفیق
رضی الله عنه [illegible] نبی علیه السلام [illegible] الائمة من قریش قول شریفی ایله احتجاج ایلدی
[illegible] اما مراد خلافت کبری در امامت علم و

صلوة

صلوة دکلدر و دخی ابن عم نبی صلی الله علیه وسلم در دیدکلری کره [illegible] شرف در لکن
مقتضاسی شرف نسب در شرف نسب ایسه مستلزم شرف مذهب دکلدر و دخی عالم
[illegible] ایدی دیدکلری مسلم در لکن علم [illegible] امام شافعی [illegible] زیرا امام مالک
و دخی مدینه دن ظهور ایلمشدر و حضرت امام اعظم دخی [illegible] بجاور [illegible] اوله [illegible]
ربیب و [illegible] دکلدر که بنی امیه دن فرار ایتدکده اول [illegible] بجاور اولوب قرار ایلمشدر
رازی ذکر ایلمشدر که اما مک [illegible] امام شافعی دن الطف [illegible] ابدع ایدکی
[illegible] لطافت [illegible] کمال بلاغت ایلدی [illegible] لفظیه دن [illegible]
دکلدر نته کم حق تعالی ان اکرمکم عند الله اتقاکم بیورمشدر و آخری [illegible] لقمان حکیم
بر حبش غلیظ [illegible] حق تعالی آکا حکمت و فقه وافر ویردی و صحابه نک [illegible]
[illegible] فقرا [illegible] اکثر [illegible] اوزره مقدم ایدیلر و دخی [illegible] انکار [illegible]
[illegible] کفو دکلدر و [illegible] قریشه کفو دکلدر و قریش نک بعضی بعضنه کفو در دیدکلری
قوللری بزم [illegible] مقرر دکلدر زیرا اعتبار کفاءت [illegible] نکاحده [illegible] اولان [illegible]
[illegible] شرف مذهب [illegible] بزم [illegible] شرف نسب شرف
مذهبی [illegible] و دخی بو [illegible] بزم اختیار ایتدوکمز مذهب
[illegible] زیرا [illegible] عداوت [illegible] اولوب و اما [illegible]
[illegible] انکار ایدرلر [illegible] تعصب [illegible] و سائر [illegible]
اوزرینه [illegible] انکار و استحقار [illegible] بلکه [illegible] شرف نسب شرف تقوی
مذهبدن افضل دکلدر و بوزن نته کم مقدما معلوم اولمشدر **مطلب ثانی**
اما مک نسبی حنفیه بیان اولنه درکه شیخ جزری جامع الاصول ده ایتدی که امام نعمان بن ثابت
بن زوطی بن ماه درکه اهل کابل دن [illegible] بابلدن در و صاحب کافی ذکر ایلدیکه
نعمان بن ثابت بن طاوس بن هرمز که [illegible] بنی شیبان در بو تقدیرجه امام
عربی اولمق دخی محتمل در زیرا [illegible] بغداد [illegible] ایدی و بو [illegible]
بیور [illegible] اشارت [illegible] ذکر ایلمشدر که امام انصار دندر و نعمان بن
ثابت بن زوطی [illegible] انصاری در و بعضلر دخی [illegible]
[illegible] ایدوب [illegible] و دخی [illegible] بن احمد [illegible]
ذکر ایلمشدر [illegible] عمرو بن [illegible] و مقتدا
[illegible] ثابت [illegible]
بعضلر دخی مدینه [illegible] بعضلر دخی ابنار [illegible] بعضلر دخی کابلی [illegible]
دیمشدر [illegible] اسلام اوزرینه ولادتی [illegible] ثابت در [illegible] ملوک
ایدی [illegible] بن ربیع ایلدی و دخی اما مک [illegible]
جدی ثابت بن نعمان بن مرزبان ابنا [illegible] رسول [illegible] بزم اوزرینه قطعا [illegible]

طاری اولمامشدر دینلمشدر و ثابت جمهور حضرت امام غالب علی بن ابی طالب کرم الله
تعالی وجهه حضرتنه ذاهب اولوب حضرت امام اکا وبده ذریتنه برکت ایله دعا ایلدی
حماد ایندیکه بز هنوز اول برکتدن رجا ایدرز و دخی نعمان بن المرزبان اول کمسه در که
حضرت علی یه کرم الله تعالی وجهه یوم نیروزده یاخود مهرجانده فالوذج اهدا
ایدوب حضرت علی دخی رضی الله عنه نوروزنا یاخود مهرجونا کل یوم دیو بیوردیلر
بعضیلر دیمشدر که امامک بلاد متعدده ده نسبتلری بولنمسی توفیقی اولنور زیرا
ممکندر که بر بلده ده ولادتی اولمش و برنده دخی توطن ایلمش و نشو ونما ایتمش
دخی برنده اولمش و بونلرک هر برینه وطنی دیمک جایزدر حتی دیمشلردر که
برکمسه بر بلده ده درت ییل اقامت ایلسه اکا منسوب اولور و دخی دیمشلردر که
برکمسه بر بلده ده ویا بر کویده ایلسه انلاردن اولور مرحوم والد ماجد بیوردیلر که موثوق به
ومعتمد علیه کمسه دن ایشتدم بعض کتبده روایت ایدرلر که ثابت وفات
ایدوب امام ابی حنیفه نک والده سی امام جعفر صادقه تزوج ایلدی اول زمانده
ابو حنیفه صغیر اولوب جعفر صادق حجرنده تربیه اولنمشدر و علومنی اندن اخذ ایتمش
اگر بو روایت ثابت ایسه امام ابی حنیفه یه منقبت عظیمه اولور رضی الله تعالی عنهما

مطلب ثالث ائمه اربعه نک حجتلرینک وسایر ائمه نک امام اعظمه ثنا ایتدکلری
بیانندهدر جمله دن مروان بن سعید شافعیدن روایت ایدر که ایندیکه ابی حنیفه
دن افقه برکمسه کورمدم هر کیم که تفقه مراد ایدرسه اکا و اصحابنه ملازم و خدمتلرنه
مداوم اولسون و تحقیق جمیع ناس فقهده ابی حنیفه نک عیالیدر اما شافعی نک
بن اندن افقه کورمدم دیدکلری اوراق باطلدر دیدکلری حقیقتده رؤیت دکلدر
زیرا انظار امامک وفاتی سنه سنده بلکه اول کونده ولادت ایتمشدر و حمیری
روایتنده واقع اولان جمیع ناس سنخا وقیاسده ابی حنیفه نک عیالیدر دیو وارد
اولمشدر و واقدی ایندیکه امام مالک اکثر مسئله ده سائل اولوب آنک قولنی
سویلر ایدی لکن اظهار ایتمزدی و دخی اسحق بن محمددن مرویدر که مالک اکثر مسئله ده
آنک کلامیله اعتبار ایدرک قولنه قائل اولوردی و اسمعیل بن ابی فدادن منقولدر که
ایندیکه بن مالکی کوردم امامک النی طوتوب بیله مشی ایدرلردی مسجده واصل اولدقلرنده
کندودن داخل اولمادن امامی تعظیم ایدوب کندوسنده تقدم ایلدیکه بن ایشتدم
امام مسجده داخل اولدقده بو دعایی قرائت ایلدی که بسم الله هذا موضع الامان
فآمنی من عذابک ونجنی من النار و دخی شافعیدن منقولدر که برکمسه که مغازیده
تبحر اراده ایدرسه اول محمد بن اسحقک عیالیدر و فقهده ابی حنیفه نک عیالیدر
و فقهده ابی حنیفه نک عیالیدر و نحوده کسائی نک عیالیدر و تفسیرده محمد بن مقاتلک
عیالیدر و شعرده زهیرک عیالیدر و ینه اندن منقولدر که برکمسه که امامک کتبنه نظر ایتمیه

فقهده

فقهده و نتیجه ایلمز و ینه اندن منقولدر که امامک قولی مثلی ایله و رفع اید نفعدن اعظم
یعنی غایت ایله از واسان و ینه نسا ایله بر نفع اولنحق اعظمدر بلکه آنک قولی بر نفع
بر اعظمله طامع در دیلدر بو تقریر ایدرکه لفظ بو بنیایه کتب لغتده مشهورده تفسیر سلمدر
لکن شرح تهذیبده دیمشدر که بو بنا که مقصور غیر منون در تصغیر بوتیدر جمله سی
تأنیث ایچوندر و بو بنده مشهور اولان الف لام ایله استعمالی و کتب الهدیه
وشائله الف یکی بعضیلر دخی بونا دیمشدر و بنیایه الف ولامسز و دخی حافظ ابن قرقول
مطالع الانوار علی صحاح الآثار نام کتابنده لفظ مزبوری ذکر ایدوب تصحیح ایلمشدر انتهی
و دخی مالک بن انسدن مرویدرکه ابو حنیفه اسلامده التمش بیک مسئله وضع ایلمشدر
دیمشدر و امام ابو بکر ابن عتیقدن مرویدرکه امام اوتوز بیک مسئله وضع ایلمشدر
خطیب خوارزمی ذکر ایلمشدر که اوچیوز بیک مسئله وضع ایلمشدر او توزسکز بیک
مسئله عباداتده در باقیسی معاملاتده در اگر آنک ارشاد و دلالتی اولماسه خلق
رأی ضلالتده قالورلردی دیمشدر **مطلب رابع** اصول دینده مذهب
حقنی بیاننده در عمرو بن حماد بن ابی حنیفه ایندیکه بر مدت مالکسکنده اقامت
ایلدم حتی که خبر مسندان رجوع قصد ایلدم ایندم جائز که بعض حسنا وقصد افسا دیله
جدی سنک یانکه حقیقتده تضعیف اولدوغی احوالک رقائل اولدیغی آنک
خلافی ایله ذکر ایتمش اوله لر ایمدی بن آنک مذهبی و معتقدینی ذکر ایدرم اگر قبول
ایدوب راضی اولورسک فیها و الا اجتهاد و عقدا وتصحیح ایله که بن دخی سنک تصحیحک
اولمایوب اول اعتقاددن رجوع ایلم بعده بیانه شروع ایدوب ایندم که حاکم
برکمسه یی ذنبی کناه ایلدیکدن اخراج ایتمز ایدرلر ایندیکه اصابت ایتمشسن ایمدی بن ایندم
اگر ارتکاب فواحش ایدرسه و دخی اصابت ایدرمی ایندیکه اصابت ایدرز بن دخی
ایندم قتل نفس ایدنلری اکفار ایتمز ایدرلر ایندیکه اصابت ایتمشسن مرحیم که بونلک غیره
قائل اولنه خطا ایدرز و دخی ایندیکه بکا واصل اولدیکه امام مرحیم ایمانم جبرئیلک ایمانی
دیرامیش دیر ایندم سکا باطل کلام واصل اولمش امامک کلامی بو ایله دکل ایدی
بلکه دیر ایدیکه حق تعالی جبرئیلی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بعث وارسال ایلدی
مقدم اولانلره بعث ایلدوکی کبی و امر ایلدیکه خلقی ایمانه دعوت ایلیه که جمله سی
ایمان واحددر ایکی ایمان ویاخود اوچ ایمان دکلدر و هر کسنه نک ایمانی آنک
ایمانی کبی و اقرارنک غیری دکلدر پس اول حالده بنم ایمانم رضا اتکلیک کبیدر دیدی
ویچ برنسنه سویلدیکه بنده بن ایندم و دخی ایمانده شکی انکار ایدردی ایلدی
ایمانده شک نه در پس ایندم بزم قائمزده بعض اقوام واردر که انا مؤمن دیرلر
ایمانی استثنا ایدرلر ان شاء الله دیمکله و بعض دخی لا ادری انا مؤمن ام لا دیرلر
یعنی ایمانم ثابت میدر دکل میدر بیلمزم دیرلر پس بو کلامی انکار ایدوب بو کلامه کیم

قائل اولور دیدی و دخی امام ایله مقاتل بن سلیمان اراسنده مکالمه اولور دیدیکی و دخی امام ابی حنیفه نك عقیده و عملی مذهب اهل سنت و جماعت اوزره ایدیلر و دخی صدر الائمه اخطب

خوارزمی المعتزلی مناقب امامده تصریح ایتمشدر که کتاب مذکوری امامه نسبت ایتمک

زعلری بوندر که حاشا امام کندولری اوزره اولمه اما بوکلام اظهارك اول حکایه لر

وکلدر واما بوبله کلمات واجب الانکار در و غیر مشابه در و قنادی ایکادر سنت و جماعتدن

سؤال اولندیکی جوابنده مبسوط مقال بیان بیوردیلر که شیخینی تفضیل ایدرسن

و ختنینی محبت ایدرسن و قدره ایمان کتورسن که خیری و شری الله دندر

و خفین اوزره مسح ایدرسن و هیچ قبله اهلی تکفیر ایتمزسن لکن طاعت غدایه

قوت نیت ایدرب شکر ایچون اولمایه و برکمسه ذنب و عصیانی سبیله

اکفار اولنمیه حق تعالی ده بعض صفاتنده بر شیله تکلم و مباحثه اولنمایه امری امام

دن بوکلام دخی مذهب اهل سنت اوزره اولوب و غنه دلیلکدر زیرا صفات ثابته

اهل سنت قاتنده توقیفیه در یعنی یا واکه لسان شارعدن حق تعالی ایچون اوصاف

و اوصاف اثباته وارد اولمایه سائر خلق کندولرندن اثبات ایتمک جائز دکلدر اول

سببدن صفات ده تکلمدن منع المشلر در و دخی صحابه حقنده خیردن غیری

سویلمز دیدی حتی اول سببدن بعضلر صحابه نك بعضنی بعض آخر اوزره تفضیلدن امساك ایتمشلردر

لکن جمهور قاتنده مشهور اولان بونلرك خلافتلری ترتیبی اوزره در که صدیق

افضلدر و خطابیه قاتنده فاروق افضلدر و راوندیه قاتنده عباس افضلدر و روافض

قاتنده علی افضلدر و اهل سنت اتفاق ایتمشلردر که شیخین مقدم اولالر بعدهما

عثمان بعده علی در اکثر قاتنده و مذهب امام دخی قول اصح بودر و اهل سنت

ختنین دن صکره علی بعده عثمان اولدی بو دخی امامدن بر روایتدر و دخی اهل

اتفاق ایتمشلردر که خلفای اربعه دن صکره باقی عشره در که جنت ایله مبشر اولمشلردر

بعده اهل بدر صکره اهل احد صکره اهل بیعة الرضوان مو بونلاردن ماعدا انصار دن اهل

عقبتین اولانلرك دخی فضیلتلری واردر کذلک سابقون اولون که قبلتین نماز

قیلانلردر بو نوردن صکره دخی اختلاف ایتمشلردر که بو تفضیل ظنی میدر یا خود قطعی میدر

پس شیخ اشعری قولی ولیعض ظنی اولماغه قائل اولدیکی و باقلانی ظنی در و بو نوره دخی

اختلاف ایلدیلر که تفضیل مذکور ایچی بحسب الظاهر میدر یا خود بحسب الظاهر والباطن میدر

روایت اولنور که حضرت امام عطاء بن ابی رباح ایله که امام اهل مکه ایدی مجلسنه ایردی

امام ایدیکی کیملردن سن امام ایتدیکی اهل عراقدن در م و شونلاردنم که قدریکی تکذیب

ایتمزلر و ذنب و کناه سببی ایله کمسه یی اکفار ایتمزلر و شکفه زبان درازلق ایله در طعنه

ایتمزلر پس عطاء ایله حقنده تمکین ایلدیکی و دخی سلف بز بوبله دراك ایلمزلر دیدیکی

و بو مذکور ماعدا امامك نیجه اهل هوا ایله مناظره و مباحثه لری وارد اولمشدر و بعضسیده

اوغلی

اوغلی حماره دخی وصیتی ذکر اولنمشدر **مطلب خامس** امامك جواب لطیفه سی

بیانندهدر محمد بن مقاتلدن مرویدر که برکمسه امامه ایتدی نه دیرسن شول کمسه حقنده

جنته رجا ایتمز و ناردن خوف ایتمز و حق تعالیدن خوف ایتمز و اکل میته ایدر و رکوع و

سجودسز ادا صلوة ایدر و کورمدوکی شیئه شهادت ایدر و حقی اولان امری بغض ایدر

و فتنه یی محبت ایدر اول درمکه اصحاب امام بو کلامی اشتدیلر اول کمسه نك احوالی

مشکلدر دیدیلر امام ایتدیکی اول کمسه بر شخصدر که جنت رجا ایتمز بلکه حق تعالیدن

رجا ایدر و ناردن خوف ایتمز مالك جبار دن خوف ایدر و حق تعالیدن ظلم دخی خوف

ایتمز عدلنده اعتماد ایدر و اکل میته ایدر یعنی سمك و جراد اکل ایدر و بلا رکوع و سجود

صلوة جنازه یی ادا ایدر و وحدانیت حق مذکوردن شهادت ایدر و موت حق ایکن بغض

ایدر و مال اولاد که فتنه در انی محبت ایدر پس سائل مسائل القلوب امامك نظرنده

تجلیل ایله راسنی تقبیل ایدوب بن شاهدم که سن وعاء علمسن دیدی و دخی علامه

حسام الدین السغناقی ایتدیکی برکسه امام کلوب اینکی بر واوایله میدر بو قسمه ایکی واو

ایله میدر امام دخی ایکی واو ایله در دیدی اول کمسه دخی ایتدیکی حق تعالی سکا برکت ویرسن

لا واو دخی اولان برکت کبی دیدی حضار مجلس بو سؤال و جوابدن بر شی انلایوب امامدن

استفسار ایلدیلر امام ایتدیکی اول شخص بکا تشهددن سؤال ایلدیکه بر واو ایله میدر

یا خود ایکی واو ایله میدر بن دخی ایکی واو ایله در یعنی التحیات لله والصلوات والطیبات لفظنده اولان

واولردر اول دخی بکا دعا ایدوب ایتدیکی حق تعالی سکا برکت ویرسون لا شرقیه

ولا غربیه ده اولان برکت کبی دیدی مؤلف اصل مترجم والد ماجد علیه الرحمه بیوردیلر

بن بعض مواضعده کوردم که سائل مذکور حضرت خضر علیه السلام ایدی و دخی امام غزالی

ذکر ایتمشدر که حضرت امام برکون حمامده شیطان الطاق ایله که رئیس روافض ایدی

اجتماع ایدوب امامك استادی کوزوه وفات ایدوب اول اسراحت ایلدیك دیدی فی الوقع

امامك استادی بونوز وفات ایتمش ایدی امام دخی جواب عجیب برمز استادك فوت ایت

ایدوب اما سنك استادك الی یوم الوقت المعلوم منتظرین دن در دیدی پس بو فقیر مسجد اولونوب

جمیله کشف عورت ایدوب امام دخی ارکاده نظر ایچون غمض بصر ایلدیکی شیطان امامه ایتدیکی

نه زماندن برو حق تعالی بصرکی اعمی ایلدیکی یا نعمان امام دخی حق تعالی سنك سترکی هتك

ایلدیکی برو دیدیلر امام در حال مسارعه ایله حمامدن خروجه مبادرت ایدوب بو شعری

ایدی **شعر** اقول لها فی غره بلاغ و حکمه * و ما عقلت قولا جنت عجبنکم * والا یلمعا بحر فلاقوا

و ه منظوم الکلام الا لغیرنز * و بیت عبد الواحد الخطیب صدر الائمه خوارزمی العسکری دن روایت

امام ایتدیکی بز حمام کبی مجلسدن انصراف لقوا اولدیك الا البته برنا نظره ایله ایدرسدك

پس برکون بزه ایتدیکی هر بار که بزه بر مسئله معضله مشکل وارد اولسه یننکلف بطور تعلیل

ماجینه سؤال ایدرك دیدیکی بن دخی استادك بو کلامی علمی اشتانی خاطرنشان ایلدم

انتهی

برکون بکا منصورک سرابنده ربیع حاجب که بکا عداوت اوزره ایدی بکا ایدی که امیر المؤمنین
بزه برکسنه نک قتلنی امر ایدر بز سببنی بلموب قتل ایدرز بزه حلال اولورمی دیو سؤال
ایلدی بن دخی ایتدم یا ابا العباس امیر المؤمنین حق اوزره می امر ایدر یا خود باطل
ایلدی پس مضطر اولوب حق ایله امر ایدر دیدیکم بن دخی امرنی یرینه کتور دیدم ربیع
حتی انفاذ ایله دیدم ربیع بنی اخذ و توثیق قصدینده ایکن ابن کندو ربط وتضییق ایلدم
دیدیکم ودخی ابو یوسف بن خالددن مرویدر که برکون امام ابن ابی لیلی ایله بر طریقده
کیدیب دفیقا وملنشدا ایکن انتفاق بعض مغنیه عورتلره ملاقی اولدیلر وقتاکه عورتلر
سکوت ایلدیلر امام احسنتن دیو استحسان ایلدیلر ابن ابی لیلی ایتدیکه بو کسنه
نک بعد شهادتن اسقاط ایلدم امام ایتدی نچون ابن ابی لیلی ایتدیکه تغنی ایدن نسوانه
استحسان ایتدوکنک ایچون امام ایتدیکه نه زمان استحسان ایلدم ایتدی سکوت ایتدکلری
زمانده پس امام ایتدی بن استحسام انلرک سکوتلرینه ایدی تغنی ایتدکلرینه دکل
ایدی ودخی بهادر که ابن ابی لیلی بر مسئله مشکلده استشکال ایدوب قابل انحلال
اولماسه خفیه بر کسنه ارسال ایدوب امامدن سؤال ایدر دی امام دخی احوال واقفه لوی
بو بیتی انشاد ایدر دی **بیت** واذا انکرت کرماً ابی الطعام وامذا الحاسن حیث تحتجب
حکایت اولنور که اشراف کوفه دن برکسنه بر مدت تفکر ایکی قرنه کندو سنک
ایکی اوغلنه خطبه ایدوب بیوک اوغلنی بیوک قزینه وکوچکنی کوچکنه نکاح ایلیوب
لیلة زفافده غلط وخلاف اولوب هر برینه اخرک منکوحه سی دوشوب بعد خراب
البصره کار دشوار ظاهر وانکار اولوب پدرلری بوندن غایت متحیر اولدی آخر الامر مشاکت
ایدوب علمانی جمع ودعوت ایلدی جمله دن حضرت امام وکسلی بیلا ایدیلر وقتاکه اصحاب
مجلس جمله جمع اولدیلر زوجین مذکورین فقیه حضور ایلدیلر پس اول امردن کسلنه
جارت ایدوب بر روایتده سفیان ایتدیکه حضرت علی کرم الله تعالی وجهه بو نک
شکلنده ایکیسنه بر دخی عقد وموطوءه سنک بیا ورت رحمی نظام اولقدر جبلیلر ایلمشدر ولکن
جواب مذکوردن ایکیسی دخی جمعنوا اولدیلر زیرا بو طریق ایله ایکی هر برینه انتظار و
هر بریکا برادرینک موطوءه سی وطی ایتماسه هننک استبرا لازم اولور پس حضرت
امام تمام مقتضای معلم اوزره بسط بساط کلام حکمت انجام بویوروب ایتدی که ایکی فرینه
ارفع ولازم وجهیله حالکرنه اوفق بر آخر طریق وار در که هر بری منکوحه اولدیسنه
طلاق ویروب حالا موطوءه سی اولان نکاح ایلسون که تمام استغفار کلمه اخبار لازم کلمز دیدم
هر بریکا آخرک موطوءه سی وطی ایلیک محذوری دخی اولماز وقتاکه بو کلامی حضرت
امامدن شنودیدیلر ایکیسی دخی راضی اولوب مسرور وفرحان وخرم وشادان اولدیلر وحضار
مجلس ابو حنیفه یه علیدنده برکت ایله دعا ایدوب بعده طعامه استغفال ایلدیلر اول
حالده امام ایتدی که مرواطیه که حالا احضار اولنمشدر ولیمه اودی نک نظام ایدر بیا ولیمه ثانیه

طعامی

طعامی قنده در بو کلام لطیفه مزه وصفا انکیزدن جمله حاضر اولانلر خندان اولوب کلامنی
وعلمنی استحسان ایلدیلر ودخی روایت اولنور که اعمش ایله زوجه سی بر شب مخاصمه ایدوب
اعمش دیکه بکا سویلرسنک طالق اول دیو یمین ایلدی زوجه سی دخی قصد جفا ایله
سکوت ایدوب طلاقه رضا ویردی اعمش دخی بیان ازدواجی تا دم وثیق ایلر ومهلکه
ایتدوکی وضوعنا دم اولوب بکا ایله امام واروب بوعرض حال ونظرها رضیت التشویش بکا
ایلیوب امام دخی اکا حکم فیج قریب دره بعدل الرب تعجیب دیوب اعمشک محله سی
مؤذننه امر ایلدیکه قبل طلوع الفجر اذان اوقیه وقتاکه مؤذنک قرآت اذانی ایله تمام ایلدی
ایمان ایلدی اعمشک زوجه سی بی اختیار اولوب اکنه خطاب قسمنده عتاب ایدوب
مبرته که بنی سندن خلاص ایلدی دیوب کمی طلوع فجردن مقدم اولدیغی ایله یمینه کلامی کیجه
ایجنده واقع اولمش اولوب لازم کلمدی پس اعمش ابو حنیفه یه دعا ایدوب خدای تعالی حسنت
ایلیه که بنی کلی خوفدن وقایت وناموسمی حفظ وحمایت ایلدی دیدی ودخی روایت
اولنور که محمد بن اسحق صاحب المغازی امامه دائما عداوت اوزره ایدی برکون خلیفه
منصور مجلسنده وابن اسحق امامک ایچون ایتدیکه بو کسنک جدک ابن عباسه مخالفت ایدوب
استثنای منفصلی تجویز ایلمز دیدیکه خلیفه دخی امامه ایتدیکه بو ایله میدر امام ایتدیکه نعم بو ایله در
لکن بونلر سکا بیعت ایتدکلری قلبدن دکلدر زیرا نقیضی در استثنای منفصلی دخی تجویز
ایدرلر که نه زمانده دیلرسه استثنا ایدوب خلافتکی قبول ایتمش اولورلر پس خلیفه
غضب ایدوب محمد بن اسحق حبس المفسدون دیو امر ایلدیکه رد وتابت اولنور که جانبه دم
دن بروز مرکا کلوب علمای اسلام ایله مناظره ایدوب جمله سنی افحام والزام ایلدی الا حاکر کمه
امامک استادیدر اول عالمکی واسح برکسه برفاعت بحثش کلام ایله کنه الزام مره
اول زمانده امام صبی ایدیکه حماد دخی خوف ایلدی که اکر کفردن الزام ایدرسه امر اسلامه
ضعف طاری اوله فساد عالم ساری اوله اول کیجه واقعه سنده کوردیکه برخنزیر کلوب
بر شجره نک جمله شعب وفروعنی اکل ایدوب انجی اصلی قالدیکه حال اول دم شجره نک الجهاب
بر شبل اسد بیدا اولوب خنزیری قتل ایلدیکه صباح اولدقده امام خدمت حماده وارد قده
کوردیکه دهری دن واول واقعه دن غلیظ غمناک مخزون وخوف الم خانه ه قلبنده
محزون اولمش امام استاده سبب اغمام دن سؤال ایدوب اول دخی بیان ایله بسط
مقال ایلدیکه امام ایتدیکه الحمد لله تعالی که خنزیر اول دهری خبیث لعین در وشجره
علوم و فروع شعب سندن ماعدا ملتزم اولان علمادر واصل شجره سن واول شبل
اسلم بنم وبر الله تعالی بعونه تعالی قهرا ایدرم دیدیکه پس امام استادی ایله جامعه عزم ورام ایدوب
دهری العین بی اسلوب یمعلا اوزره منبر مسعود ایدوب طلب خصم ایلدیکه امام دخی بر صبی
ایکن کلوب حاضر اولوب دهری به کوردار امامی کوریجک استحقار ایدوب امام ایتدیکه احضار
توبوب کلامکنه در کتور کور دیم دیدیکه دهری لا امکه جرأت دن اقدامنی کوروب تعجب ایدوب

بعده وایندی ایچ ممکن میدر برشیئی موجود اولا که آنوک اولی وآخر اولمایه امام ایندی که عدد
بیلورمیسن دهری نعم دیدی امام ایندی واحدون مقدم نه دور دهری ایندی اول درکه
قبله برنسنه یوقدر پس امام ایندی واحد مجازی لفظی دن مقدم نسنه اولماجق امرده
حقیقی دن مقدم نه ظن قبله برشیئی اولور پس دهری ایندی اول واحد حقیقی نک وجهی نک
جهتنده می معینا بر شیئی جهاتدن خالی دکلدر امام ایندی چراغ ایجاد سراج البیتک
نوری نه جانبده ظهور ایدر دهری ایندی آنوک نوری جمیع جهات برابردر پس امام
ایندی نور مجازی مستعارک حالی بو ایله ایکن امری قائم و باقی و لان مبطول و عرضی
نور سموات و ارض نیجه اولور دیردی پس دهری ایندی آنوک خلافنده در هر موجوده
البته برمکان اولمامق امکان یوقدر پس امام برمقدار لبن کتوردب بونده سمن واربدر
دهری دخی نعم دیدی امام ایندی یا اول سمن بونون قنغی مکانده در دهری ایندی کل ایچ بر
مکانده مخصوص دکلدر پس امام ایندی برموجود زائلک حالی بو ایله ایکن خالق دائم سرمد
اولان دائم و باقی نک حالی نیجه اولور پس دهری ایندی شهدی اول نه کاره مشغولدر امام
سن بجابو دکلو سوکی منبرا ورزه ایکی سؤال ایلدک بر هر برینه جواب ویردم
بو دفعه سن دخی بر کره چک نزول ایله بن دخی منبره صعود ایدب جواب ویره یم دید
پس دهری نزول ایدب امام صعود ایلیوب ایندی منبرده سنک کبی بر شیئی ایکی
لی انزال ایدر ارضه اوزرنده بنم کبی برموحدا ایکی آنی رفع ایدر حالا کاری بو ایدی
کل یوم هو فی شان دیدی پس دهری ملعون مبهوت و مخزون اولوب جمیع خلقی
اوزرینه هجوم ایلیوب مقتول و مرجوم اولدی امری عنفوان صو شبابده ملازم اولدقلری
ایچی وقت تسبیح خوف و احکام کبرده حالی نیجه اولور و دخی حسن بن زیاد دن
برکسه حالنی وفن ایدب بعده مطلقی فراموش ایتکله والده و مدهوش اولوب امامه
کلدی امام ایندی بو کیجه صلوة ایله اتمام ایله که مطلقی تذکر ایدرسن اول مطلق
ربع لیل الیجه ناز قبیلا دخی تذکر ایلدی امامه سؤال ایلدیلر که بو معنایه نذن انتقال ایدیکز
جواب ویردیکه البته شیطان آنوک طول لیلی صلوة ایله کذران اولدوغنی استیعاب
خاطرنه القا ایدر دیدی و دخی ایندی اکا بو جون بقیه لیلی دخی صلوة ایله احیا ایتکله
حق تعالی شکرینی ادا ایلدک و بنده حسن دن مرویدر که برکسه مالنی بر صحراده دفن ایدب
اندن سرقه ایلدیلر صاحب مال ایسه بر حرز و بجال کسل بیری تالم دست رس بولامغن
بقین اولدیکه عدن هلاک ایدی لن پس امام اول معامدن سؤال ایلیوب اول محله
کلوب کوردیکه بر قوم مانده کاه و بعضی مشار جمع ایدرلر امام اشاره ایندیکه هیچ بیردن
بریکوز تخلف ایدب کیرو قالمشمیدر ایندیلر ذر ذر تام برجوان قالمشدر امام کلوب
اول جوانی بولوب ایندی که سن اول طلی آلدی وقت زمانده سنی بنه سنک اوزرینه
جواب ویردیکه البته شیطان آنوک طول لیلی صلوة ایله کذران اولدوغنی استیعاب خاطرنه

القا ایدر دیردی و دخی ایندی اکا بو جون بقیه لیلی دخی صلوة ایله احیا ایتکله حق تعالی
شکرینی ادا ایلدک و بنده حسن دن مرویدر که برکسه مالنی بر صحراده دفن ایدب اندن
سرقه ایلدیلر صاحب مال ایسه بر حرز و بجال کسل بیری تالم دست رس بولامغن بقین اولدیکه
عدن هلاک اوله پس امام اول معامدن سؤال ایلیوب اول محله کلوب کوردیکه بر
قوم انده کاه و بعضی مشار جمع ایدرلر امام اشاره ایندیکه هیچ بیردن بریکوز تخلف ایدب کیرو
قالمشمیدر ایندیلر ذر ذر تام برجوان قالمشدر امام کلوب اول جوانی بولوب ایندیکه
سن اول طلی آلدوغک زمانده سنی کوردن بنه سنک اوزرینه شاهدر دیو حال نقد ایله
باقی ایسه کی کتور خرج و اتلاف ایندوکک مقداری صاحبنه بخشیدن و استحلال ایدر دیو
کورن کمسه سنک اوزرینه شاهد دیدوکندن مرادی حق تعالی ایدی که حق تعالی جل جلاله
انما الله شهیدا و علم درر اصلی مترجمده بویله طالوب بعده اول جوانک حالی اقراری وار
بو وجهله مال مکتومی اظهاری بیان اولنمشدر لکن ظاهر حال او ولدا بیرده کنه شاهد و والدر
غالبا مقتضای بشریت اوزرده سهو و نسیان و یا خود اصل منقول عنده نقصان ملتحق
اولمشدر والله اعلم عند الملک الدیان و دخی برکون امام اوتورورکن بر شخص ظهور ایدب
او کلر نزل مروا یلدی امام ایندی سوکسه غریب دردی وعلم دروشتنده حلاوه وار
مجلسده حاضر اولانلر اول شخصه واقع حالدن سؤال ایلدیلر امامک دیدوکنه جواب
امامه و یردیلر که بو احوالی نیجه استدلال ایتدیکوز بیوردیلر که شخصی حرکاتن گوردم که صلاغ
صوله ناظر او صاعد و شکل نجم کوریور بیلدم که غریب و دیارده در و دخی کوردم
یانینه جنبان کلمه زیاده نکران اولور اندن بیلدم که معلم در و دخی کوردم که آستینی
ایچنه طوره یوب زیاب داخل اولور بیلدم که انده حلاوه واردر و دخی روایت اولنور
امام ابی یوسف مریض اولوب دیدیلر که وفات ایلدی امام ایندی وفات ایتمشدر
سؤال ایلدیلر که نذن بیوردیکوز ایندی اول علم بوردکلو خدمت ایتمشدر تا اکله انوک
میوه جلفنی سنی جامع و جلفه اولمایه اول بوتله فلانی او عالم نفع الواقع و فلانی حجره واقع دکول
تا رحلوری اولمق مرتبه بهره دار اولورک روایت اولنور که ایکی یوسفک یوم وفاتنده دیدیکی بوز
مذهب رکلی جفدی مطلب سادس الملک کرم اخلاق و شمائل و دور عی بیانی
یزیدی بن هرون سؤال ایلدیلر که نه زمانده رجال فتوی ویرمک حلال اولور ایندی نیجا کیم امام
کبی اولنر ایندیلر سن بو کلامی دیرمیسن ایندی که بن اندن افقه و اورع کمسه کورمدم
هیچ بر کون کوردم که بر غنینک خانه سنک قاسنده تحمس ایدوب اوتورمش طلبی خبار جنسنی
بن حاله انکار ایلدم ایندی بو دارک صاحبنک اوزرنده بنم مالم واردر اگر بن انوک
سایه سنده جاوتورورسم خوف ایدرم که مالم ترتیب نفع و لمحنی قرض قبیلندن اوله اول ایسه
شرعده ممنوع در که اول قرضلا ولان نفع ربوا اولور و دخی روایت اولنور که امام نیجا نکه
بر مسئله ده استشکال ایلسه در حال استغفاره اشتغال ایدردی و دیردیکه البته بنم بر

وبالجمله حوادث اتحمنده در که بو حال نتیجه سوء احوال در دکاه اولور که فالقوب نماز قیلوب انجلا
مسئله منکشف اولوردی و دخی دیر ایدی رجالم بودر که توبه قبول و بخشش ایله و فقاکه بو خبر
فضیل بن عیاض تا بعده واصل اولدی نزول نیاز ایله کریه بسیار ایدوب بعده ایتدی بو دخی
انوک قلت فرزندندر بوزیک عزیزی [illegible] دخی اولادلر و دخی ابراهیم بن
عروة بن حاتم بن الامام دن مرویدر که ایتدی امام حسن التوانسه ایدی اول سببدن تلامذه
سنک هر بری بر کلام دیوب جمله سی دیردی که موافق واقع اولدی اولاد داود طائی یه
سن جنابت ایچون تعلیم [illegible] طاعات ایله تسلی ایدرسن دیدی فی الوقت اوپلاوکم
و دخی ایدر یوسف سن دنیایه مائل اولورسن دیدیلر و بلا اولدی هر بیرده که امام ایتدی ایدک
صکره بر کیسه بنم کتبیم ایله کستاخ ایلر آه آنده جنون اولور بعض کبار دیمشلردر که اما بونک
صکره بیچه کسه کوردک که ابو حنیفه ایله کستاخلق ایتدیلر هر بیرنک قلوبنده ضعف وار ایدی
نضر بن محمد دن مرویدر که بر وقت امام فتوی ویرمکدن نهی اولندی اول زمانده اوضعه
حادثه کلوب بعض مسائلدن سؤال ایدردی امام جواب ویرمز ایدی بر کون جاریه سی حالا
کیسه سی کورمز جواب ویرسک نه لازم کلور امام ایتدی خوف ایدرم که سلطان ایچ فتوی
ویردکی دیو سؤال ایلیوب بن دخی ویرمدم دیو کذب ارتکابه لازم اوله روایت
اولنور که بر کون امام [illegible] بر مسئله دن سؤال ایلدیلر اول سببدن اول ییل فتوی
ویرمدی تا که ظن خلق بویله اوله بلکه کندوسی عالم محتاج الیه امام اولوب جائز ناس
جاهل اولدوغی علومه واصل اولدی و دخی دیمشلردر که امام بخارانده شرکاسنک بعضندن
اوتجارتده بر کاره انکار ایلدی اول [illegible] بعضندن اوتوز بیک درهم جعفر
طلعتان بیک اقچه یه تصدق ایلدی دیدیلر و دخی بر زمانده کوفه ده بر غارت و بعض
اصحاب الغنائم خسارت اولوب امام سؤال ایلدی که غنمک نهایت مرتبه عمری نه مقدار
یدی ییلدر دیدیلر امام دخی یدی ییل لحم غنم اکل ایلدی جائز غارت اولنان اغنامدن اوله
و یوسف بن خالد روایت ایدر که امامک بر همسایه سی وار ایدی که هر شب سکران
اولوب کلور و بو مصراعی تغنی قیلوردی که بیت اضاعونی وای فتی اضاعوا
لیوم کریهة وسداد ثغر اتفاق بر کون عسس آنی دست کیر ایدوب حبس ایلدیلر
امام ایتدی همسایه مزک آوازی کوشمزه واصل اولماز ایدی احوالی ایلدیلر اول محبوسدر
پس امام فالقوب امیر بلده یه واروب اول دخی امامی کوریجک یرندن عجله ایله فالقوب
استقبال ایدوب باعث تشریف نه در دیو انواع نوازش و تلطیف ایلدی امام
دخی خصوص واقعه یی حکایت ایدوب امیر دخی [illegible] بالذات کله بکوز
بر آدم ارسال ایت کوز دخی [illegible] دیوب جمله زندانیلری اول دم حبسدن آزاد
و قیلیلر [illegible] جمله کوزی [illegible] آزاد ایلدم [illegible]
و دیدی امام دخی اول جوانک [illegible] اول دخی [illegible]

دیوب بعده امام اول جوانه بر کیسه اقچه ویروب ایام حبسده اولان نقصانکه بو [illegible]
ایله دیدی پس جوان دخی اول آن اعمال قبیحه دن انابت و مجلس امامه ملازمت ایدوب [illegible]
اولدی روایت اولنور که امام قرق ییل صلوة صبحی صلوة عشا آبدستیله ادا ایلدی و فقاکه
وفات ایلدکی همسایه سنک قزی باباسنه [illegible] اولان [illegible]
نیجه اولدی [illegible] اول ستون شیخ اولان ابو حنیفه ایدی رضی الله عنه [illegible]
خذیسی وار ایدی [illegible] کوندزده ایدی [illegible] یوم فطر [illegible]
ایدردی و دنیادن مفارقت ایتدوکی موضعده یدی بیک ختم ایلدی [illegible]
سنی همسایه و جاری اولان ایشیدوب ترحم ایدرلردی [illegible]
عبادتنی [illegible] توبه و انابت ایدوب امامک استحلال ایلدی امام دخی
ایتدی غیبت ایلیان جهالدن [illegible] حلال [illegible]
ابدی [illegible] توبه ایله دیدی و فقاکه [illegible] توبه ایلدی [illegible]
حاصل اولدی و فقاکه امام [illegible] کندی [illegible] ظهور ایدیجک مکه و مدینه ده
الله تعالی اقامت ایدوب [illegible] حج ایلدی اما [illegible] مقدار [illegible]
و دخی [illegible] بعض [illegible] حاصل اولان [illegible]
[illegible] مقدار [illegible]
[illegible] زیرا [illegible] حق تعالی [illegible]
[illegible] مقدار انفاق ایلدی اول مقدار [illegible] تصدق ایدردی
[illegible] و دخی دیرایدی که [illegible]
زیاده [illegible] و هر بار [illegible] زیاده [illegible]
ایدردم اول مقداری [illegible] باعث حضرت [illegible]
[illegible] نفقه [illegible]
[illegible] و دخی [illegible] دینار تصدق ایدردی [illegible]
تصدق ایدوکندن [illegible] و دخی رمضانده والده سنی صلوة تراویح [illegible]
الوب کیدردی [illegible] و دخی ایتدی [illegible] وفات [illegible]
الا البته [illegible] و والدینم [illegible] استغفار
ایتمشدر و دخی [illegible]
[illegible] روایت اولنور که [illegible]
[illegible] اتفاق [illegible]
[illegible] حافظ الدین البزازی ایتدی [illegible]
[illegible] و شارح [illegible] و صاحب تفسیر لطیف [illegible]
[illegible] و فقاکه امام [illegible]

مقدار جمعه ورر دیو خبر اولنمیسه حاشا امامك اسقاطنه شو یله امیش دیو باشلر اسویلدی هنوز
بر قاچ ایام طبله چکیدی که الا انوک لسان محکسی سقوط ایلدی **مطلب سابع**
امامك قضادن هرب و فراری بیاننده در و مرغینانی ذکر ایلمشدر که خلفادن منصور برکون
امامی و ثوری یه و شریکی و مسعری دعوت ایلدیکه هر بیه تکلیف امر قضا ایلیه امام ایندی
بن بر حیله ایدرم و ثوری فرار ایدر و مسعر اظهار جنون ایدر اما شریک قضایه وقوعدن [illegible]
دکلم جانب خلیفه دن کلن جندی بونلاری الوب کیدرکن سفیان بر مقدار قضاء حاجت
محتاجم دیوب بر دیوارک آردینه متواری اولدقده کوردیکه بر سفینه وار ایچی خار ایله مملو ایدی
ملاحه ایندی شو دیوار آردنده بر کسه وار در بنی ذبح ایتمک استر دیوب مرادی تکلیف قضا
ایدی پس ملاح سفینه سفیانی خار التنه ستر ایلدیلر اما خلیفه یه وارد قده بحثن ایدوب
ایندی دواب و عیالک نیجه در اول مسعر دن جنونلیجی دیو ترک ایلدیلر مسعر واردقده
ایندی کوزونک مسافه قریبه [illegible] و دوادیلر بزه اول ان [illegible] خراب ایلدیلر خلیفه ایندی کی
بیشیخ انی مسافه ذکری سنک نه که بار ار بنه ایندی بنی امینه سوز [illegible] خراب ایلدیلر پس خلیفه
شونه اخراج ایدیک عقل العقل ایچی دیدی اما امام ایندی بن بر برازم اهل کوفه اهل کوفه قضا
رضا ویرمزلر دیو روایت ایده و دخی ایندی اهل کوفه قریشی انصار و عرب در بن ایسه موالی دم اکر
سن بنی والی ایدرسک بنی آچ یعنی کیخ ایله آتوب هلاک ایدرلر اول مسعر دن خلیفه انی
ترک ایلدی اما شریک ایندی غالب طعام یم نسیانه و خلیفه ایندی سکا دفع نسیان
ایچون اطعام ایله بیجلم [illegible] نسیانک نائل اوله بنه ایندی [illegible]
ایندی هرکون سکا دوللوزایله فالوذج سکری ویره لم بنه ایندی بن حکم و مجالات اتمم
ترک قریب و کرک بعید اولسون تمام حکم ایدرم خلیفه ایندی بنم دولتمده اوزره دخی
حکم ایله راضی یم پس شریک بر طریقله خلاصه چاره اولمایوب بالضروره منصب قضا ایلدی برکون خلیفه
موالیسندن بری کلوب غضبله اوزره تقدم ایدوب قاضی دخی اول وضعه راضی اولمایوب آنی
منع ایلدی اول شخص دخی قاضی یه سن بر شیخ احمق سن دیدی شریک ایندی بن بو حالی
مولاکه دیه یم قبول ایندی دیدی آخر قول ایلدیلر بر روایتده شریک ایندی بن خالمک نفسنی
کوره یم خلیفه ایندی برکس نظرده سکا معاونت ایلسون ایندی و مامیز مشغول خلیفه ایندی
وهی لوزایله عسل اکل ایله بنه ایندی بن نسوانه مائلم خلیفه ایندی سکا مستوفی جاریه لر ویره لم
جاریه لر الامیسن و دخی عبد الرحمن بن مالک بن معولدن مرویدر که ایندی منصور امامی
احضار ایدوب اندن طلب ایلدیکه کندوسی قضایه تولی ایلیه و سائر قضاة اطراف بلاده کوک
تحت یدندن جقوب کیده لر یعنی قاضی القضاة اوله امام جوابدن ابا و امتناع ایدوب منصور دخی
یمین ایلدیکه اکر قبول ایلمزسه حبس ایدوب هرکون اول سوط ضرب ایلیه ینه بحالی اولمایوب
آخر حبس اولنوب اون ایکی کونده یوز یکرمی سوط ضرب ایلندی و فقرا امامه ضرب تابع ایلدی
بکا اکثر ایدوب زمان یسیر کچدیکی تا که جوار رضای حقه رحلت و انتقال ایلدی مجبوسا و مظلوما

وجهو دا جنازه شرفیه سی زندانندن اخراج اولنوب خلقدن نالهٔ زار صد هزار وکریه بیشمار
ظاهر و پدیدار اولوب اول کان علوم و فنون مقابر خیزرانده مدفون اولدی بر روایتده
دخی و فاتنه قضا قبولندن ابا ایلدیکی اثناده طعام زهر آلود ویرمکله ایله تکلیف هلاک ایلدیلر
سنه خمسین ومائه ده مدت عمری التمش یل ایدی بعضلر اهدی وخمسین ومائه ده جیحی
با خود شعبانده یا نصف شوالده دیمشلر ودخی وفاتی دن خبری جعفی اولاد قومادی کی حسن
عماره قاضی قیلوب باب خراساندن اخراج اولنوب میان خلقده صلوتنی ادا ایتمکه
حاضر اولسونلر دیو ندا اولنوب بر مرتبه کثرت ازدحام اولدیکه دفنه مجال اولمایوب تا عصردن
صکره دفن اولندی نمازینی قیلانلر تخمین اولنوب اللی بیک مقداری اولملق اوزره اتفاق
اولندی منصور دخی قبرینه کلوب قبری اوستنده نمازینی قیلدی و بکری کونه دکین خلق کلوب
قبرینده نمازین قیلدیلر روایت صحیح اولدرکه امام سجن ده وفات ایلمشدر لکن خلاف بونده در که ضرب
ایله یا خود سم ایله می فوت اولمشدر روایتلر بیننی توفیق دکلامنی تطبیق بو شکله در که
اولاً سم اولنه بعده مصلوباً مضروباً ایلنه تاکه زهر بدننه متفرق اوله کیفیت سم دخی
اختلاف اولنوب بعضلر دیمشدر که خفیه دستی اولنوب ایلدی بعضلر دخی دیمشدرکه
شربته اکراه اولنوب امتناع ایلدی و دیدیکه بن بونده نه وار در بلورم هرکس شربته تعجیل
نفسنه معین اولمز دیوب دهانه جبرله صب ایلدیلر و دیدیکه ذکارده موتی احساس ایلدی
سجده ایدوب ساجد ایکن وفات ایلدی و دخی دیمشلردرکه وفاتی امام ثابت احساس ایلدی
حالنده منصور قتنده کیدرسن دیو صورت ایندی بنی توجیه و ارسال ایتدی کلمه یه کیدرم
پس سجده کیدوب انده وفات ایلدی و دخی علوم و آلاکه امامك منصور ایله جاری اولان
حالیه بی ایام مروانیه ده دخی بر دفعه ابن هبیره ایله اولمشدر که امامی قضا کوفه یه دولت امویه
استنوب امام دخی ابا ایتمکله حبس ایدوب هر بار کنده سوط ایله ضرب ایتدیوب قضی مال
باشلری ورجه شرفلری شیشوب ینه قبوله یحبوب دنیا ده اولان ضرب هر بیته ضرب سنه
اولسه آخرتده مقامع حدید ایله قرمدن آسان و عجلدن اقرن زیاده در دیو بیوردیلر
بعده اصحابم ایله مشاوره ایده یم دیوب حبسندن اخراج اولنوب انده فرار ایده چقوب
مکه یه فرار ایلدیلر و دولت عباسیه ظهور ایدنجه اول عالی امن وراحت ده اقامت
و استراحت ایلدیلر بعده خلیفه منصور زمانی اولدقده امامی اکرام تام ایدوب بعض جوائز سنیه
و عطیات بهیه ایدوب ینه قبول ایلدی روایت اولنور که ابن هبیره برشب حضرت رسول
ملك علام و جناب فخر الانامی صلی الله علیه وسلم منامده کوروب بیوردیلر که خوف خدا دن
خوف ایتمز میسن که بنم امتمدن برکسه یی بی جرم وکناه ضرب و تهدید ایدرسن زیرا بر یوز
تقریع و تشنیع ایلدیلر و دخی مرویدرکه ابن هبیره امامی ضرب ایله امر ایلدکده جبور دیلرکه
حضورمده دیوان پادشاه مطلق ده قیامتی تذکر ایله زیرا سنک انده قیامده اولان
ذلت و حقارت بنم سنک حضورکده قیامده اولاندن اکثر در و دخی تهدید ایله زیرا بن

لا اله الا الله کلمه سنی قائم حق تعالی سکا بندن سؤال ایلسه کرکدر شول کمال و حالده که سندن
قبول ایلر. مطلب ثامن امامک علم باطن ایله اتصافی بیانندهدر.
شقیق بن ابراهیم دن مرویدر که ایتدی امام برکون ابراهیم بن ادهم حضرتلرینه ایتدی یا ابراهیم
سکا عبادتدن برنسنه صالح و برلمش امدی علم دخی سنک باکدن اولسون یعنی باب
علمدن دخی دخول ایله زیرا اساس عبادت و قوام امر علمدر و دخی حازم دن مرویدر
ایتدی امام ایله زهد و عبادت و نفاق و توکل و بسط کلام ایلدم سکا هر بابه علی حده
تفسیر و هر شیئه بری برندن تمییز و تنفیذ ایلدی شریکک نطقی ایتدی ابو حنیفه طویل الصمت
دائم الفکر ایدی و قلق ایله کادره و معنسی قلیل ایدی بو حالات علم باطنه اوضح امارات
و مهمات دینیه اشتغاله اظهر اشارات در هرکسه بر ضعف و زهد و فر بله اکا علمک
جلاسی وبرلمش اولور و دخی امام ابو الحسین الهمدانی خزانة المفتیین نام کتابنک اخرنده
ذکر ایلمشدر که وقتا که امام حجة حجنی ادا ایلدی سدنه و خدام کعبه یه مال عظیم ویروب مکه
بیت شریفی انکیچون تخلیه ایلدیلر امام دخی بیته داخل اولوب صلوة مشروعه یه ابتدا ایدی
او تیده افتتاح قرائت ایدوب صاغ ایاغی اوزره طوروب نصف قرآنی قرائت ایدوب
بعده رکوع ایدوب رکعت ثانیه ده صول ایاغی اوزره طوروب قرآنی ختم ایدوب بعده
ایتدی الهی بن سنی حق معرفتله بیلدم لکن کمال طاعت و ظائفنه قیام ایدهمدم
امدی خدمتده اولان نقصانی کمال معرفت مقابلنده وهبه و احسان ایله دیدی
پس درحال کوشه بیتدن ندای خوش صدا کلدیکه بنی بیلدک و معرفتک احسن
معرفت و خدمت ایلدک خدمتکده دخی اخلاص ایلدک بزده سکا و سکا اتباع
ایدنلره و قیام ساعته دکین سنک مذهبک اوزره اولانلره مغفرت ایلدک
بو عبد فقیر ایدر امدی جناب پروردکاره هزار و صد هزار شکر بیشمار که بزی اول سلطان
عالمقدارک مذهب مطهرینه پس اختیار ایدن بندکان دن ایلدی و کندن ماعدا احسن الاکمال
مذهبنده اولان کتب جلیله یه مطالعه بکنت و ظالنده مسطور اولان دقائق ادله
و لطائف اشارات و انواع وقوف و اعتبارانی فهمه قدرت نصیب ایلمشدر ذلک
فضل الله یؤتیه من یشاء والله ذو الفضل العظیم. روایت اولنور که مسعر بن کدام
دائما دعا ایدوب بدرت جناب شریفه تقرب ده ابو حنیفه ایچون ایلرم و کم دعا ایلدو
وجعت ایدرم دیرایدی. مطلب تاسع امامک حقنده اولان منامات
بیاننده در. امام شافعی دن منقولدر که امامک قبری ایله تبرک ایدردی هر روز
قبرینه زیارت ایچون کلوردی و نچه که بر حاجت عارض اولسه قبره واروب ایکی رکعت نماز
قیلوب حق تعالی دن حاجتنی سؤال ایدردی و حاجتی قضا اولنوردی روایت اولنور
امام بر شب منامده کوردیکه کویا قبر نبی علیه السلام نبش ایدوب عظام شریفلرینی مانند
بر منثورا اولان صدرلرینه جمع ایدرلردی حضرت امام بیدار اولدقده متول واقعه دن

دار شریف مدارلری سنک و مار اولوب بی اختیار ابن سیرینه واروب رؤیایه اخبار ایلدکی
ابن سیرین ایتدی بو واقعهنک صاحبی سن دکلسین بلکه انک صاحبی ابو حنیفه در دیدکی
امام دخی امدی ابو حنیفه بنم ابن سیرین ایتدی ظهرکی کشف ایله درحال کشف ایدیجک
کوردیکه ایکی کتفنک مابیننده برخال وار ابن سیرین ایتدی حسن ابو الحسن کابی
علیه السلام انک حقنده بیورمشدرکه بنم امتمده بر کمسنه خروج ایدرکه ایکی کتفنک
بیننده برخال وار در حق تعالی دینی انک الی ایله احیا ایدر و دخی حمویه که ابدالدن
معدود در روایت ایدوب دیمشدرکه امام محمد بن الحسن حضرتلرینی منامده کوروب سکا حق تعالی
نیجه معامله ایلدی دیدم ایتدی حق تعالی دیدیکه بن سنی جوفکی وعاء علم قیلادم
بن سکا عذاب ایتمک دیلمدکم حالده دیدی بن سکا عذاب ایتمک مراد ایلسم بن
سنک جوفکی وعاء علم ایتمز ایدم دیدی دیدم ابو یوسف ایله نیجه معامله ایلدی ایتدم
اول بنم فوقمده در دیدی ایتدم یا ابی حنیفه یه نه ایلدی ایتدی اول اعلی علیین ده در و بر
روایتده اول ابی یوسفک فوقنده در دیو وارد اولمشدر و دخی ابو الخطیب
والدهدن نقل ایدوب ذکر ایلمشدر که ایتدی بن منامده کوردم که کویا اوج کوکب ظاهر
روشنلکی در عقب امام وفات ایدوب بعده مسعر بعده سفیان فوت اولدیکی بن بو
واقعهیی محمد بن معاوله ذکر ایلدم ایتدی حالا نجوم ارضه بودکی انکار ایتمز دیدی
مطلب عاشر امامدن تلمذ ایدن علماء اعلام بیاننده در. حق تعالی
ابی حنیفه ایچون جمع ایتدوکی اصحاب که هر بری الباب الالباب در هر امام ایچون جمع ایلمشدر
جمله دن ابو یوسف و محمد بن الحسن و زفر و حسن بن زیاد و وکیع و عبد الله بن المبارک
و شریک بن غیاث شلبوسی و حافظ بن یزید و داود الطائی و یوسف بن خالد السمتی و مالک بن
مغول البجلی و نوح بن ابی مریم و بونلرک مثللری فرزوقدن دیمشدرکه اولئک اباء فی حقهم
اذا جمعنا یا جریر المجامع. امام ایچون دخی لائق در که بولیله دیسه. اولئک ابنائی فی حقهم مسلم
اذا جمعنا یا عبد الله المجامع. امام ابو المعالی الاسفرائنی یحیی بن ابراهیم دن روایت ایدوب
ذکر ایلمشدر اول دخی ابن کرامه دن که دیمشدرکه بر کمسه امام ایچون ابو حنیفه خطا ایلدی
دیوب ابن کرامه دخی ایتدیکه سن بو کلامی نیچه سویلرسن که انک یاننده ابو یوسف
و زفر کبی کسه وار در قیاسلرنده و یحیی بن زائده و حفص بن غیاث و حبان و مندل کبی
کسهلر وار در حفظ حدیثده و قاسم بن معن وار در معرفت لغت و عربیتده و داود طائی
و فضیل بن عیاض وار در زهدلرنده امامکه امام بونلر اوله خطا ایتمک مالز ایله دخی
بونلر جانب حق و صوابه رد ایدرلر دیدی و دخی دیمشلردرکه امام طبقه علیا
و اختلاف ایلدیلر بعده ابو یوسف اسد بن عمرو و قاسم بن معن و زفر بن الهذیل و
ابو بکر الحنفی و ولید بن ابان و حسن بن زیاد اللؤلؤی و یوسف بن خالد و داود الطائی
الزاهد و نوح بن ابی مریم الجامع و یحیی بن زکریا و ابن المبارک و مفزو بن حمزه و محمد بن

مطلب امام مالک رضی الله عنه

و غیریلر و ودخی دیمشلردر که امام حکام دن بیچک اختلاف ایلدیکلر انکار ابوبکردر وابوبشر
وابوجابر وابوحبیب و زید بن ثابت در و امامک حقنده تکلم ایلمشدر ابن ابی لیلی
وابن شبرمه و ثوری و شریک انلارک انکاری امامک شأننه قدر [illegible]
و [illegible] کتب [illegible] اصحابه [illegible]
[illegible] مذهب حق [illegible]
رحمه الله تعالی علیهم اجمعین [illegible] الی یوم الدین آمین یا رب العالمین
و دخی [illegible] حضرت امام مالک رضی الله عنه بونلر امام مالک بن انس بن
مالک بن ابی عامر الاصبحی در کنیه سی ابو عبد الله در و ولادتی سنه خمس یا خود اربع یا خود ثلث
و تسعین [illegible] و وفاتی مدینه ده [illegible] سنه [illegible]
مدت عمری [illegible] ایدی [illegible] وفات [illegible]
[illegible] امام دار الهجره و عالم مدینه [illegible] حضرت ابو هریره دن روایت اولنور که [illegible] حضرت
رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که [illegible]
[illegible] مسافرت [illegible] اطراف [illegible] مدینه [illegible]
سفیان و زهری [illegible] امام مالکدر [illegible]
[illegible]
و ضحاک [illegible] روایت اولنور که ولادتی [illegible]
اول [illegible] امام مالک مدینه ده [illegible] وفات ایلمشدر
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] اول [illegible] قبول
[illegible] قبول [illegible]
[illegible] امام مالک [illegible] امام شافعی [illegible]
حضرت امام علی زهری دن و یحیی بن سعید دن و نافع دن و محمد بن المنکدر دن و هشام
ابن عروه دن و زید بن اسلم دن و ربیعه بن ابی عبد الرحمن دن و خلق کثیردن اخذ ایلمشدر
[illegible]
امام شافعی و محمد بن ابراهیم بن دینار و ابو هاشم و عبد العزیز بن ابی حازم [illegible]
[illegible] و دخی معن بن عیسی و یحیی بن یحیی و
عبد الله بن مسلمة القعنبی و عبد الله بن وهب در [illegible]
[illegible] بخاری و مسلم و ابو داود و ترمذی [illegible]
[illegible] یحیی بن معین [illegible] ایتدی. بز

مالک بن انس [illegible] عبد الرحمن دن [illegible] ایلدی [illegible]
[illegible]
[illegible] ربیعه [illegible]
[illegible] مالک بن انس دن روایت [illegible]
[illegible] مالک [illegible]
[illegible] سفیان ثوری [illegible]
[illegible] عبد الرحمن بن مهدی ایتدی سفیان ثوری [illegible]
[illegible] امام مالک بن انس [illegible]
و دخی امام مالک تعظیم [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] حدیث رسول
صلی الله علیه وسلم [illegible]
[illegible]
[illegible] حق تعالی لا ترفعوا اصواتکم فوق صوت النبی بیورمشدر [illegible]
حدیث رسول [illegible] رسول [illegible] رفع صوت [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] امام مالک [illegible]
[illegible] حسبنا الله ونعم الوکیل [illegible] وقالوا حسبنا الله ونعم الوکیل
فانقلبوا بنعمة من الله وفضل لم یمسسهم سوء الآیة [illegible] فانقلبوا [illegible]
[illegible] یحیی بن سعید [illegible] امام شافعی [illegible]
[illegible]
و دخی [illegible] امام مالک [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] حق تعالی [illegible]

ایلدیکه بر مسکن و دارک وار میدر امام یوقدر دیدی رشید دخی اما اوچ بیک دینار
ویروب اشترا ایله دیدی امام دخی اخذ ایدوب اما انفاق و صرف ایلدی و قتا که رشید
عراقه گیتمک استدی مالکه ایتدی لایق اولدر که بزمله گیده سن زیرا بن عزم ایلدم که
خلقی موطا قرائتنه حمل و اقدام ایلیم نته که حضرت عثمان ناسی قرائت قرآن ایتمکه حمل ایتدی دیکه
امام ایتدی اما ناسی موطایه حمل ایتمکه سنک ایچون اکا طریق یوقدر دیسن اکا ماده [illegible]
زیرا اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم کندودن صکره بلاد و امصاره متفرق و منتشر
اولوب هر بری روایت احادیث و قرآن ایدیلر ایدی هر اهل مصرک نزدنده بر علم واردر
حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله اختلاف امتی رحمة دیمشدر اما شکلا بیلمکه گیتمک حج
و امکان اولمادوغی ظاهر و نمایاندر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشدر مندن صکره
بعضی مدینه دن چیقسه گرکدر تفصیل دنیا ایچون اما مدینه انلاره خیردر اگر علملری
اولسه و دخی بیورمشدر که مدینه خبثی نفی ایدر چونکه نفی و اخراج ایدر اول نقدرچه بکا [illegible]
خروج و امید ایتسه و بر دیگر [illegible] حاضر در [illegible] سکوز
ترک ایدک یعنی سنک بکا مفارقت مدینه یه تکلیف ایتدوگک [illegible] اول مبلغ [illegible]
تشریف ایتدوگکدن ناشیدر امدی بن مدینه ده رسول الله اوزره دنیایه ترجیح و ایثار
ایتمکچون ترک مدینه یه اختیار ایتمزم دیدی رشید دخی مکه یه جلب ایدوب سفیان بن
عیینه یه بیک دینار ایدوب علی بکا گوتورب گتور دیدی یعنی کتدک کلوب صدرکه [illegible]
علی بکا تعلیم و القا ایله دیدی اول دخی رشیده باشنه کلدی و قتا که مواقفه جزم ایلدی
رشید دیر ایدی که حق تعالی مالکه رحمت ایلسون بزم اکا تنزل ایلدوگک علمیله منتفع اولدی
و حق تعالی سفیانه رحمت ایلسون اول تنزل ایلدی آنوک علمیله منتفع اولمادی و دخی
روایت اولنور که هر بار که مالک بر مجلسده جلوس قرار ایلسه بر کلامی ذکر ایتمام ایلی
سبحانک لا علم لنا الا ما علمتنا انک انت العلیم الحکیم دیر ایدی و دخی روایت اولنور که
هر بار برینه بی فراموش [illegible] ایلسه بو کلامه قرائت ایدوب تذکر ایدر دی و دخی علوم
بو امام عالی مقدار و [illegible] داشتی و بحر زخارک عدد و فضائل بیشمار نه که طول کتب [illegible]
اسفار و لغی دکلدر قنده قالدیکه بو اوراق و سطور پس بو مقدار سطوره [illegible]
اکتفا و اقرار باب اختصار و اقتصار ایدوم و دخی امام مجتهدین و منذر امام
ابو عبدالله محمد بن ادریس بن العباس ابن عثمان بن شافع بن السائب بن عبید
بن عبد یزید بن هاشم بن المطلب بن عبد مناف القرشی المطلبی جدی شافع هنگام صباوه
هنوز شباب مرزوع ایکن نبی علیه السلام ملاقی و مراتب شرف صحبته راقی اولمشدر
آنک والدی سائب یوم بدرده اسلامه گلمشدر مقدما غزوه مذکورده رایة بنی هاشم
صاحبی ایدی بعده ایدی اسلامده اسیر اولوب [illegible] فدا ویروب خلاص اولدقدن
صکره اسلامه گلدی امام شافعی نک ولادتی غزه ده یا خود عسقلان ده یا خود یمن ده [illegible]

مطلب امام شافعی ذکرنده [illegible]

و دخی ابو عبدالله ایتدی رؤیاده گوردم که گویا نبی علیه السلام مسجد شریفده قاعد و سائر ناس
اطرافنده اولوب امام مالک حضورلرنده قائم ایدی و حضرتک اوکنده مسک وار ایدی بر قبضه
مسکدن الوب مالکه ویروب مالک دخی خلقک اوستنه صاچار ایدی [illegible] بو رؤیایی
علم ایله و اتباع سنت ایله تاویل ایلدم و دخی شافعی ایتدی مکه ده ایدیک بکا عجیب
رؤیا گوردم بن دیدم که [illegible] گویا بر قائل دیر ایدیکه بو گیجه اعلم اهل ارض وفات
ایلدی امام شافعی ایتدی حساب ایلدک اول گون امام مالک بن انسک ذلک گونی ایدی
روایت اولنور که هارون الرشید مالکه خبر گوندروب دعوت ایلدیکه مجلسه حاضر اولوب
اوغللری امین و مأمون اندن سماع حدیث ایلیه لر مکه گیده ایتدی یا ابا عبدالله [illegible]
بو در که بزه گلوب گیده سن حیاتمز سزدن موطایه استماع ایلیه لر امام مالک ایتدی بن
دیدم که حق تعالی یا امیرالمؤمنین اعزاز ایلسون تحقیق بو علم اوقاسزدن خروج ایتمشدر اگر
سز اعزاز ایدرسکوز عزیز اولور و اگر اذلال ایدرسکوز ذلیل اولور و دخی علم [illegible] بکلنمز
بلکه اکا گلورلر پس امیرالمؤمنین ایتدی شو شرطله که رقاب ناسی تخطی و تجاوز ایتمیه لر بکجان
[illegible] بولورلر انده جلوس ایلیه لر پس امین و مأمون بو شرطله مجلسه حاضر اولدیلر
و [illegible] و قتا که هارون الرشید حج ایدوب مدینه یه وارد اولدی امام مالکه کتابلی بزه گوتور
گتور دیو بیک دینار [illegible] ارسال ایلدی امام ایتدی علم گلمز بلکه اکا گلورلر پس رشید ایتدی والله [illegible]
الا سنک بیتکده اوقورز دیدی امام مالک ایتدی بکا نافع ابن عمردن تحدیث ایتمشدر انلار
نبی دن صلی الله علیه وسلم که بیورمشدر [illegible] عالم علمی [illegible] تخصیص ایلیه انکله
نه خاص منتفع اولور نه عوام دیوب پس هارون خلق ایچنده [illegible] جمله اصحاب حدیث
اقبال ایدوب مجلس الامال اولدی [illegible] نافع ابن عمردن اول دخی حضرت
نبی دن علیه السلام روایت و تحدیث ایتمشدر که بیورمشدر هر کیم که الله تواضع ایلیه
حق تعالی انی رفع ایدر پس هارون نزول ایدوب اصحاب حدیث ایله جلوس ایلدی بعده
کتابی قرائت ایلدی [illegible] کتاب مذکور موطا ایلمسی اولمشدر زیرا هارون
انوک ایچون تواضع ایلدی یعنی تنزل ایلدی بعده هارون امامه بر بغل [illegible] و بر حمار
و [illegible] دینار ارسال ایلدی امام دخی [illegible] قبول ایدوب بغالی رد ایدوب بعده ایتدیکه
بن [illegible] مدینه ده که انده نبی [illegible] ترابه ایچنده [illegible]
و دخی [illegible] امام مالک قطعا مدینه ده راکبا گورلمشدر و دخی امام شافعی دن مرویدر که
امام مالکک قپوسنده [illegible] خراسان و بغال مصردن بر گروه یعنی
اندن احسن گورمدم امامه ایتدم نه عجب لطیف و حسن [illegible] امام دخی بندن سکا هدیه
یا ابا عبدالله دیدی [illegible] نفسک ایچون برینی تعیین [illegible] ایدک ایتدیکه
بن حق تعالی دن استحیا ایدرم که بر تراب که انده رسول الله صلی الله علیه وسلم بن آنی
حافر دابه ایله وطی ایلیم یعنی آنک اوزرینی دابه ایله باصوب چیگنم روایت اولنور که رشید مالکه شول

خصیبی وماته وه و درسنه مذکوره امام ابو حنیفه رضی الله عنهک وفاتی سنه سیدر بعضلر
بعینه یوم وفاتنده ولادت ایتدی دیمشدر ایکی یاشنده ایکن مکه یه کوتوردیلر محمد بن حکم
ایتدی که والده امام شافعی حامل ایکن رؤیاده کوردیکه کویا مشتری بطنندن چقوب و دوشوب
هر بلده و شهره اندن بر پاره دوشدی معبّره واروب تقریر ایتدکده تعبیر ایدوب سنک بطنکدن
بر عالم کبیر چقار دیدی ودخی امام شافعی ایتدی بر شب منامده رؤیت نبی علیه السلام ایله
مشرف اولوب بکا ایتدیلر یا غلام سن کیمدن سن بن دخی سنک رهطکدنم دیدم قبله کدم یا رسول الله
بیوردیلرکه بکا قریب گل بن دخی یقین واردم پس آب دهان مبارکلرندن آلدیلر بنم
اغزمی آچدم اول آب لطیفدن لسانمه و اغزمه و طوداقلرمه سوردیلر بیوردیلرکه امدی بارک
الله فیک یعنی یوری کیت حق تعالی سکا برکت ویرسون وینه اول ایام بیوردیلر مکه ده
هنگام صباح و منامده نبی علیه الصلوة والسلامی کوردم کمال هیبت صلاحیله دلوب مسجد حرامده
ناسه امامت ایدرلردی وقتا که صلوتدن فارغ اولدیلر ناسه اقبال ایدوب تعلیمه اشتغال
ایلدیلر بن دخی قریب اولوب بکا دخی تعلیم ایدک دیدم پس اول آستیندن میزان
چقاروب بکا احسان ایلدیلر بو سنکدر دیوب بکا احسان ایلدیلر بن بو رؤیایی معبّره عرض ایلدم
ایتدی سن علمده امام اولورسن و سنت اوزره اولورسن زیرا امام مسجد حرام
افضل دردر اما میزان اکا اشارتدر که سن نفس حقیقت نبی صلی الله علیه وسلم اولوب
واصل اولسک کرکدر ودخی ذکر ایتشلردر که امام شافعی اول حالده فقرا ایدی اول مکتبه
معلم ویره جک اجرت تعلیم ایچون ویره جک درهم بولمازدی معلم دخی تعلیمنده تقصیر ایدردی
لکن هر بار که معلم بر صبی یه برنسنه تعلیم ایلسه امام در حال اول کلامی اخذ و حفظ ایدردی
بعده معلم جای اخره کتسه حفظ ایتدیکی اشیایه صبیانه تعلیم ایدردی پس معلم نظر ایدوب
کوردیکه شافعی تعلیم صبیانه ایدر و حاصل اولان نفع اوفزوندر طلب ایتدوکه اجرتدن
اکثردر ترک عوض و آزاد ایدوب شافعی دن اجرت طلب ایتمکدن فارغ اولدی بو حال اوزره
مستمر اولدی تاکه طقوز یاشنده قرآن عظیمی تعلم ایلدی امام شافعی رضی الله عنه بیوردیکه وقتاکه ختم
قرآن ایلدم مسجده داخل اولوب علما ایله مجالست و مصاحبت و موانست ایدردم و حدیث
و نحو و مسائل حفظ ایدردم ویزم مکه ده بر عجوز دار ایدی که شعب خیفده ویرن فقرا ایدم
بر درهم بر قرطاس شرا ایده جک نسنه مالک دکل ایدم کاه اولورودیکه بر استخوان پاره سنی
الوب آنک اوزرینه کتابت ایدردم ودخی اول اوانده مسلم بن خالددن فقه اخذ ایتمش ایدی
اول اثناده کنده سنه خبر واصل اولدیکه مالک بن انس امام مسلمین و سید مؤمنین در
شافعی ایتدی قلبمده اولدیکه آنک یانه کیدم و اندن علم اخذ ایدم پس بر موطأ نسخه سنی مکه ده
برکمسه دن استعاره ایدوب حفظ ایلدم بعده وکلا مکه نک مجلسنه واروب بر مکتوب و والی
مدینه یه و بر مکتوبی امام مالک بن انسه الوب والی مدینه یه مکتوبی تبلیغ وایصال ایلدم ایتدی
یا فتی اکر بکا جوف مدینه دن جوف مکه یه دکین یا بر هنه کتمک تکلیف ایلسک بکا آسان ورد باب
مالکه کتمکدن بن ایتدم اکر امیر بیاکا ایه سه اماکی دعوت ایدوب حضوره کتورنه احضار
ایلسه کوز معقول ایدی امیر ایتدی هیهات کراول بزه کلوب کتمکلکی زیاده نوقف قالوب سنه
واروب بنجه زمان توقف ایدوب بعده فتح بابه امکان اولسه امام ایتدی بعده مائیسه سعار
اولوب بز دخی بیله کیدوب امام مالکک دارنه واروب امیر ایله برکمسه واروب قرع باب
ایدوب بر سیاه جاریه چقوب امیر جاریه یه ایتدی سیدکه سویله که بن باپده دایم دیو جاریه
ایچرو کیدوب و بر مقدار اکلنوب بعده کلوب ایتدی افندم دیرکه اکر بر سؤالک وار ایسه
بر رقعه ایله ارسال ایله که جوابنه جیبنه ماکر بر امر مهم ایچون کلدک ایسه بوم خمیسده بر رقعه
عرض ایلدک ایدی مجال دونوب کیت دیدی بینه امیر بیله بیله والی مکه نک کتابیله اردم
بر امر مهم ایچون کلدی عرض اینمک استرم دیوب جاریه دخی ایچرو کیدوب بعده بینه چقدی الده
بر کرسی ایله کرسی یه وضع ایلیوب بعده امام مالک چقدی بر شیخ طویل القامه واوزرنده
طیلسان ایله عظیم الهیبه ایدی والی مدینه مکتوب والی مکه یی امامه رفع ایلدی وقتاکه مکتوبده
محمد بن ادریس بر رجل شریف دردر والده سی ظرفندن و حالی شویله در دیو مکتوبده مکتوب
الندن آنوب سبحان الله علم رسول الله صلی الله علیه وسلم شویله اولدیکه بکا رجال
و رسائل ایله اخذ و مسائل اولنور طلبا اولنور دیدی امام شافعی ایتدیکه بن دخی تکلم
ایدرم بعده ایتدیکه حق تعالی سنک قلبکه بر نور القا ایلمشدرکه معصیت ایله اطفا ایلمه
بعده ایتدیکه غد واولدقده برکمسه ایله کل کسن کسکه موطأیه قراءت ایلیه بن ایتدم بن
حفظدن قراءت ایدرم پس بن بار تپه امامه کلوب قراءته ابتدا ایلدم هر بارکه امامه ملالت خوفندن
قطع قراءت اراده ایلسم بنم حسن قراءتم امامی اعجاب ایدوب یا فتی دخی زیاده ایله
دیرایدی تاکه ایام یسیرده قرائتی اتمام ایلدم بعده مدینه ده اقامت ایلدم امام مالک
وفات ایدنجه ودخی امام شافعی بغداده امام مالکک بر قولنی حکایت ایلسه بو فن اساتیذ
مالکک قولیدر دیرایدی ودخی امام احمد بن حنبلک اوغلی عبد الله ایتدی والده دیرم که
شافعی نه مقوله کسه ایدی که بن ایشیدورم که اکا دعاده اکثر دعالر بشمار ایدرسز ایتدی یا بنیم
ادعیه شافعی نهاره خورشید قونلر ظلمت وبدنه صحت و عافیت کبی ایدیکه نظر ایلکه بو ایکیسنک
خلف و بدلی وارمیدر ودخی عبد الملک برادری صالح بن احمد بن حنبل ایتدیکه بر کون
شافعی والده جلیل ایکن جهارده کلوب بنه والدم در حال قالقوب استقبال ایدوب ایکی
چشمنک بینی تقبیل ایدوب کندو مرتبه اجلاسی ایلیوب کندو دخی او کنده جکوکسن ایلدیکه
بعده بر ساعت اندن سؤال ایتکه مباشرت ایلدیکه وقتاکه شافعی کندی و اثبته سوار اولدقده
والدم رکابنی طوتدیکه بو حیله مشیّ ایتدی بو خبر یحیی بن معینه واصل اولدقده بانیدیکه سبحان الله
نیچون بو یله ایلدک والدم ایتدیکه یا ابا زکریا اکر حدیکی بر جانبدن مشی ایلسک منتفع
اولورز دکل دوهکسه که تحصیل فقاهت ایسته بو بغله نک قفاسینی شمّ ایلسون ودخی احمد بن حنبلدن بیدی
بن بکسه بیلمزم که اسلامه اوزرینه شافعی دن زیاده منتی اوله و ذمه سی شافعی دن اعظم اوله

و دخی بن هر صلوتک آخرنده اکا دعا ایدرم اللهم اغفر لی ولوالدی ولمحمد بن ادریس الشافعی
دیرم و دخی حسین بن محمد الزعفرانی ایتدی بن شافعی دن ایچ بر کتاب قراءت ایتدم که الا
احمد بن حنبل شاهد و حاضر ایدی و دخی امام شافعی ایتدی هیچ بر کسه علم تحقیق وجهنی نفسنک عزتی ایله
طلب ایدوب فلاح بولمش دکلدر اما شول کسه که ذلت نفس و ضیق معیشت و خدمت علم ایله انی
اوغلق اوزره طلب ایلیه البته فلاح بولور و ینه ایتدی بن قطعا بر کسه ایله مباحثه و مناظره
ایتمدم الا استرم که اول کسه موفق و مسدد و جانب حقدن رعایت و حفظ و اعانت
ایله مؤید اوله و بر کسه ایله مناظره ایتمدم الا مبالات ایتمز ایدم که حق تعالی قول حقی بنم لسانمدن
بیان ایلیه یا خود انک لساندن یعنی مناظره دن غرضم انجق اظهار حق ایدی که کرک انک
لساندن اولسون کرک بنم و انک منفعه و عیمی الزام و اسکات و افحام اوله و دخی یونس
بن عبد الاعلی ایتدی شافعی دن ایشتدم دیر ایدی که حق تعالی بر کسه یه شرک دن ماعدا
جمیع ذنبها ایله مبتلی ایلمک خیردر کلامده بحث و نظر ایلمکدن زیرا بن اهل کلام دن
بر شیئه مطلع اولدم که بن قطعا انی ظن ایتمز ایدم و دخی دیمشدر که بر کسه کلام ایله
اشتغال ایدوب یعنی کلام مباحثه سنه التزام ایدوب فلاح بولمش دکلدر و دخی شافعی نک
همشیره زاده سی ابو محمد والده سندن حکایت ایدوب ایتدی که اول دره [?] بر کیجه اوتوز
کره یا و دخی اقل یا دخی اکثر شافعی نک اوکنه مصباح کتوردوک زیرا اول وقتده بو یاتوب
ظهری اوزره مستلقی اولوب تفکر ایدوب بعده یا جاریه مصباح کتور دیو ندا
ایدردی مصباح کلورکه بعض کتابنی لازم اولانی کتابت ایدوب ینه مصباح کوتور دیر ایدی
ابو محمده سؤال ایلدیلر که مصباحی رفع ایتمکدن مرادی نه ایدی ایتدی ظلمت سبب قلبک جلی و
انده خطورلیدن خواطر جمع دن الذ و احظی در و دخی شافعی ایتدی کلام اوزرینه صمت و سکوت
ایله استعانت ایدک یعنی صمت و سکوت مانند ایجون زباندن مخطور اولان کلمات جریانیندن
مجانب در و استنباط اوزرینه فکر ایله استعانت ایدک یعنی غواص جمیع انسان حکام و
فکر ایله دریالرنی اطوردن نیجه درر غرر مسائل التقاط ایدوب انلردن طریق اصابت اوزره
استنباط ایدر و ینه ایتدی بر کسه که برادر دینیه سرا وعظ و پند ایلیه نصح ایتمش و انی تزیین
و مشفقانه اوله و برکسه که علانیه وعظ و نصیحت ایلیه خیانت ایتمش اولوب سبب تفضیح
و دخی حمیدی ایتدی شافعی صنعادن مکه یه قدوم ایلدکی بر مندیل ایچنده اون بیک دینار ایله
خارج مکه ده خیمه سنی طقوز [illegible] و ضع ایدوب خلق یاننه کلوب هر بریسنه [illegible]
ایلیوب [illegible] فقرا [illegible] مکه دن نائل اولمایوب بعده مکه یه داخل اولدی [illegible]
بن شافعی دن اکرم کسه کورمدم [illegible] بعد ده [illegible]
تنک و ارسعادت [illegible] کتوردی [illegible] سلام ایدرز
و بو کیجه [illegible] امام [illegible]
ایتدی یا ابا عبد الله بو ساعتده زوجه م بر ذکر کتوردی یانده جنس الدن برشی [illegible]

رجاء

رجاء انعام و افضال ایدرم پس درحال اول کیسه یی بخشش ایدوب و دیرب منتسبنه
مسعود ایلدیکی کبی کندو یانینه و دخی برنسنه یوق ایدی که فضائل امام بو مقداری بلکه
اولمیاز بلکه قدر احصادن اکثر و مرتبه بیاندن برتردر و بالجمله امام دنیا و علم آخرتی
شرقا و غربا و بالطول والعرض حق تعالی انکیچون اوائل و اواخر جمع ایتدی که علوم
بتمامه جمع ایلمشدر که قبله و بعده بر امامده جمع اولمامشدر و انک ذکرنک انتشاری
انوک نفرجی بر کسه ده واقع اولمامشدر حضرت مالک بن انس دن و سفیان بن
عیینه دن و مسلم بن خالد دن و خلق کثیردن سماع ایتمشدر و اندن و دخی احمد بن حنبل
و ابو ثور ابراهیم بن خالد و ابو ابراهیم المزنی و الربیع بن سلیمان المرادی و نیجه خلق کثیر
دخی تحدیث ایلمشلردر سنه خمس و تسعین و مائه ده بغداده قدوم ایدوب ایکی ییل انده
اقامت ایدوب بعده مکه یه کلوب خروج ایدوب سنه ثمان و تسعین و مائه ده مکه یه قدوم
ایدوب انده بر قاچ آی اقامت ایدوب بعده مصره خروج ایدوب انده وفات ایلمشدر
لیله جمعه ده عشا آخره وقتنده و یوم جمعه ده بعد العصر دفن اولمشدر که سنه اربع و مائتین
رجبنک آخر کوننده ایدی که مدت عمری اللی درت ییل ایدی که ربیع ایتدی امام شافعی نک
وفاتندن بر قاچ کون مقدم منامده کوردم که حضرت آدم علی نبینا و علیه السلام
وفات ایلمش جنازه سنی اخراج ایتمک استرلر صباح اولدقده بعض اهل علمه بو واقعه دن
سؤال ایلدم دیدیلر که بو واقعه اعلم ارضک وفاتنه اشارتدر زیرا حق تعالی جمیع اسمائه
حضرت آدمه تعلیم ایلمشدر و از زمانده چوق کچمدن امام شافعی وفات ایلدی و دخی مزنی ایتدی
امام شافعی یه مرض موتنده داخل اولدم ایتدم کیف اصبحت یعنی نه کیفیت ایله صباحه
داخل اولدک ایتدی صباحه داخل اولدم شو حالده که دنیادن رحلت و اخواندن مفارقت
ایلدم و قدح موتی شرب ایدوب سوء اعماله ملاقی و درکاه حقه وارد اولدم و دیوان ملک
معبوده حضور ورود ایلدم نه بیلورم که روحم جنته می کیدرکه تهنیت ایدم و یا جهنمه
می کیدرکه تعزیت ایلیم بعده بکا ایدوب بو ابیاتی انشاء ایلدی شعر
ولما قسا قلبی وضاقت مذاهبی ✿ جعلت الرجا منی لعفوک سلما ✿ تعاظمنی ذنبی فلما قرنته
بعفوک ربی کان عفوک اعظما ✿ فما زلت ذا عفو عن الذنب لم تزل ✿ تجود و تعفو منة و تکرما
فلولاک لم یسلم من ابلیس عابد ✿ وکیف و قد اغوی صفیک آدما ✿ و دخی احمد بن حنبل
ایتدی که امام شافعی یی منامده کوردم ایتدم یا اخی حق تعالی سکا نه ایلدی و سکا
نه وجه ایله معامله ایلدی جواب ویروب ایتدی بکا مغفرت ایلدی و بکا تاج کرامت کیدیروب
و بنی تزویج و میان عالیا [illegible] تزویج ایلدی و بکا دیدی که بو سکا اولان انعام و احسان
سنی ارضا ایتدیکم امور ایله منتج و سکا اعطا ایتدیکم علومکی ایله تکبر اولماغک
اجلندندر و دخی جمیع علما و اصحاب فقه و اصول حدیث دن و ارباب نحو و لغت دن
اتفاق ایلمشلردر که امام مذکورک امانت و عدالتنه و زهد و ورع و تقوی و جود و حسن

سرّ سر بنده و علو قدر و رتبه پس آنوک صفنده و مرتبه اطناب ایدرلرینه مقفر
و مرحنده استسهاب ایدن مقتصر در خصوصا آنوکچون تألیف مجلدات کبار ایدن
اول بحر زخار دن واصل ساحل کبار اولماشلردر تنده قالدیکه بو برفلج اوراق صغار
ایجنده صغار دیو دیکلو اولنه مدودی علوم اولکه ائمهٔ شافعیه اول مذهبک سائر مذاهب
اوزره رجحاننه ذاهب اوله جقدره بعض احادیث مطلقه و مقیده ایله استدلال
ایلمشلردر اما احادیث مطلقه شول احادیثدرکه فضل قریشده وارد اولمشدر
جمله دن بری حدیث جبیر بن مطعم در رسول الله دن روایت ایدر صلی الله علیه وسلم
بو کلامدن نه قصد ایلدیلر ایتدیکه مراد کبریلری قوت رای دُر و بیه احادیث مذکوره
دندر که بیوردیلر بوامر قریشده در ما دام که برکیسه معاداً ایلمز الآحق تعالی انی یوزی
اوزره دوشوررز ما دام که اقامت دین ایده لر و بیه انلاردندرکه بیوردیلر
بعض جماعات جمع اولوب باکلرنده قریشلو اولسه حق قریشلیه دردر و قریش حملة دن
و بیه انلار فیه دراهل ارضک اختلافدن المنی قریشه موالات و محبت دُر
و بیه انلاردندرکه حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه ائمه قریشدندر و بیه انلاردندر
صحیحین ده اولان که بیورمشدر بو امر قریشده در و ملقدن نه اکل اولمازمادامکه خلفا ایچنده
ایکی کیمسه باقی اولا و بو نلارک غیری نیجه احادیث دخی ایراد اولنمشلردرکه مطلقا قریشک
فضیلتنه دلالت ایدر اما جمع علوه دکل بلکه علم دن اعم در اوله سبیدن انلار
ذکر اولنمامشدر فی الجمله قریشک حقنده مطلقا فضیلت علی الاطلاق ثابت اولان بو ذکر اولنان
احادیثدر اما امام شافعینک خصوصا فضیلته دلالت ایدن احادیث اولا روایت
اولنمشدرکه صلی الله علیه وسلم بیورمشلردرکه قریشه سب ایلمکز زیرا آنوک عالمی جهانی
ارضی علما ملوا ایدر و دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم دن مرویدرکه بیورمشدر و قریشی
امامت ایلمک و انلاره اسلام واقتدا ایدک و قریشلو اوزرینه تقدم ایلمک انلاری
تقدیم ایدک و قریشه تعلیم ایلمک و انلاردن تعلیم ایدک زیرا قریشدن بر امینک
امانتی غیریلردن ایکی امینک امانتنه معادلدر و تحقیق عالم قریشک علمی ارضک
سبع طباقنی ملوا ایدر و بو حدیث شریفی امام علی کرم الله تعالی وجهه یوم خوارجه نقل
عبد الله بن عباس ایلمشدر خوارج ساله ایتدیکه و دخی دیمشدرکه انلاره دیدیم که الله
بی نه وجه اوزرینه اتهام ایدرسز بن شهادت ایدرم که تحقیق ایشتدم که رسول الله صلی الله
علیه وسلم بویله دیر ایدی و دخی حضرت ابی هریره دن رضی الله عنه مرویدرکه رسول الله دن
صلی الله علیه وسلم روایت ایدرکه دیمشدرکه حق تعالی بو امتک ایچون هر یوز سنه باشنده
برکیسه بعث و ارسال ایدرکه انلاره دینلرنی تجدید ایده و بر لفظ آخره هر یوز سنه باشنده
اهل بیتمدن برکیسه ارسال ایدرکه انلاره دینلرنی بیان ایدر اما احمد بن حنبل بویله ذکر
ایلمشدر و حقنده دیمشدرکه سنه مائه ده نظر ایلدم کوردم که آل رسول الله دن صلی الله
علیه وسلم برکیسه ایدی که عمر بن عبد العزیز ایدی و ایکنجی مائه ده کوردم بیه آل
رسول اللهدن برکیسه ایدی که محمد بن ادریس الشافعی ایدی بو کلام حضرت امام احمد دن
ثابت در و صحت ایله علما اثبات ایلدیلر بو تقدیرجه عالم مائهٔ ثالثه ابن سریج در بعض علما اشعری کی
دیمشدر لکن ابن سریجه اولمق ایکی وجه ایله ترجیح ایلمشلردر وجه اولی اولدرکه ابو الحسن
اشعری نک قیام و حمایتی اصول معتقدلری تأیید ایدوب معارضلری ذبّ و منع ایتمکی ایدی
فروع معاونده دکل ایدی اما ابن سریجک قیامی علم مائهٔ ثانیه دن وارث اولان فروع
مذهبی تأییده واندن ذبّه ایتمک ایدی اول تقدیرجه انکله عالم مائهٔ ثانیه جنسنده اولان عالم
مائهٔ ثالثه اولماسنی اقتضا ایدر وجه ثانی اولدرکه اشعری نک وفاتی راس
قرندن بکری ییلدن زیاده متأخر اولمشدر اما ابن سریجک وفاتی راس قرنده در
و بو دخی صحیح اولمشدرکه حدیث مزبوری ابو العباس ابن سریج مجلسنده مذکور اولوب
اهل علمدن بر شیخ قالقوب ایتدیکه سکا بشارت اولسون ای قاضی که حق تعالی راس مائه ده
عمر بن عبد العزیزی بعث ایلدی ثم رأس مائهٔ ثانیه ده شافعی یی و مائهٔ ثالثه ده سنی بعث ایلدی
دیوب بعده بو شعری انشاد ایدوب ایتدیکه شعر اثنان قد مضیا فبورک فیهما
عمر الخلیفة ثم حلف السودد • الشافعی الالمعی محمد • ارجوا ابا العباس انک ثالث •
من جدهم سقیا التربة احمد • ماوقع ایدر پس ابن سریج صیحه و بکا ایدوب نعیم موتمی اخبار
وایما ایلدی دیدیکه روایت اولنورکه ابن سریج اول سنه ده وفات ایلمشدر اما مائهٔ رابعه ده
بعض علما ابو حامد الاسفراینی در دیمشدر بعض علما اول دکلدر بلکه استاد سهل بن ابی الکی
الصعلوکی در دیمشدر ابن سبکی ایتدیکه خامس غزالی در و مائهٔ سادسه امام فخر رازی در
امام رافعی ولمق دخی محتمل در لکن آنوک وفاتی سنه عشرین و ستمائه دن صکره یه
متأخر اولمشدر و اشعری نک وفاتی متأخر اولدی دخی بو دخی اتفاق عجیب درکه مائهٔ
ثالثه ده علما و اسلاف اشعری ایله ابن سریج بیننده اختلاف ایلمشلردر و مائهٔ سادسه ده امام
ایله رافعی بیننده اولمشدر مع هذا ابن سریجک وفاتی سنه ست و ثلثمائه ده اولوب
اشعری نک وفاتی مابعد عشرینه متأخر اولمشدر و امام رازی نک وفاتی سنه ست و ستمائه ده
اولوب رافعی نک وفاتی بیه مابعد عشرینه متأخر اولمشدر و دخی مائهٔ سابعه ده شیخ ابن
دقیق العید ایدیکه بلا نزاع و من غیر مدافع و دخی دیمشلردرکه بو ذکر اولنان علما کبار
و فضلا و اخیارک جملهسی شافعیه در و بوندن مستبین و ظاهر اولورکه امام شافعی اول امام
مبعوث درکه امور ناس آنوک فضلا اوزره استقرار ایدوب بعده هر سنه ده دخی
آنوک مذهبی تقریر ایلیان بر عالم کبیر بعث اولنمشدر بو معنی ثابت اولیجق امام شافعی اجتهادی
مصیب ایدوکی دخی ثابت اولور زیرا حق تعالی اباء ایدر اندن که دینی تجدید ایده و نشر علمی
تجدید ایلیان علمنده ما فی اجتهادنده مخطی برکیسه بعث ایلیه و بو دخی مذهب مقرر
درکه میان مجتهدین عده مصیب اولان ایجق واحد در اجمالا بو کلام شافعیه نک ذکر

ایدکلری و ولکن سکا خفی دکلدر ام تفضیل اوچ نوع اوزره واردر اول آنکه بعض
افرادی نته کیم زهاد وعلماء عوام مسلمیندن افضلدر دیمک مراد اولنه که هر فردی
عوامک هر فردندن افضلدر دیکلدر ایکنجی افراد فاضله‌نک کثرتی مراد اولنور که
فضیلت جنس ایله اولور نته کیم الرجل خیر من المرأة دیمک بو نوعدن مراد جنس رجل جنس
مرأه‌دن خیرلودر دیکلدر یعنی انوک افراد فاضله‌سی مرأه‌نک افراد فاضله‌سندن
اکثردر دیکلدر نه آنکه رجالک هر فردی نسانک هر فردندن افضل اوله زیرا هر فرد
رجل حتی فساقی هر مرأه‌دن حتی رابعه عدویه‌دن قدرتی برتر یا افضل دکل ایدوکی روشن
وظاهردر اوچنجی نوعت جهت فضیلت ده نته کیم عوام بشر عوام ملائکه‌دن افضلدر
دیمک زیرا افراد فاضله اکرچه بشرده ملکدن اکثر دکلدر ولکن جهت فضیلت
بشرده اقوی‌در نته کیم موضعنده تحقیق اولنمشدر بو صورتده دخی مراد بو فضیلت جنسیدر
امر ثانی بو تفضیل معلوم ایلدی بو دخی معلوم اولسون که قریشی‌نک غیری اوزره فضیلتی نوع
اول قبیلندن دکل ایدوکی ظاهردر زیرا قریشی‌نک هر فردی سائرندن افضل دکلدر
بلکه نوع ثانی یاخود ثالث قبیلندندر بو تقدیرجه اول احادیث شریفه مطلقا امام
شافعی‌نک بخصوصه فضیلتنه دلالت ایلمز اکر احادیث سالفه‌نک بعضنک بخصوصه
غیری اوزره فضیلتنه دلالتی تسلیم اولنسه دخی که امام شافعی حضرتلرینک فضیلتی احق ایدوکی
دخی مقرردر بو فضیلتی قریشی اولدوغی جهتندن اولور مطلقا اولماز اکر علم ده فضیلتنه
دلالتی دخی تسلیم اولنسه نقشنده دخی اولیه‌در نته کیم بعض احادیث سالفه‌دن فهم اولنور
بو دلالتی معاصرلری وکندودن صکره اولانلر اوزرینه فضیلتنه در نه آنکه سلفا اوزره
ویاخود مطلقا کندوسندن ماعداسنک اوزرینه فضیلتنه دلالت ایلیه که سلفا حقی
انکار ده وخلل اولور زیرا اوف شاهددر که بونک امثالی کلامده فضیلت مقدم اولانه
شامل دکلدر خصوصا که اول تقدیرجه صحابه کرام اوزره دخی تقدم لازم کلوردی اول
خود ظاهر البطلاندر اما الائمة من قریش حدیث شریفندن دخی مراد امامت خلافت
کبری‌در امامت علم ویاخود اجتهاددن اعم اولان امامت دکلدر والا انصار حضرتلری
ایله منازعه‌یی تحقیق ایدرلردی شول زمانده که انلر اوزره بو حدیث ایله احتجاج [illegible]
ردر حتی امامتدن مراد اکر امامت علم اولیدی زمان اصحابده امر فتوی قریشه مخصوص
اولوردی مع هذا اویله اولمادی حاشا که اویله ایکن انلارک ائمه مجتهدین مسائل علمیه
فی الدین [illegible] لازم دکلدر ودخی علوم اولانه هرکسه که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم
اختلاف امتی رحمة قول شریفی مقرردر ومسائل فروعیه‌ده مسلکلری اوزرینه ایدوب
[illegible] ایله انکار ایلیه مذاهب بینده تحکم واعتراض ویاخود مجتهدلر
بر بینه تعصب ایدوب آخرلری اعتراض ایلیه بلکه مقلدلرک نهایت کاری وغایت اقتداری
انکاری بودر که کندو مذهبنک صحتنی اعتقاد ایلیه والا تقلیدی صحیح اولماز ومخالفنک

مذهبی خلافنده خطاسنی اعتقاد ایلیه والا مذهبی صحیح اولماز اما مخالفنک مطلقا خطاسی
اعتقاد اولنمیه زیرا میان ائمه‌ده بیچه مسائل اتفاقیه دخی واردر وچونکه مسائل فروعیه
ظنیاتدندر لازم کلور که کندو مذهبنک صحتی دخی محتمل الخطا اوله ومخالفنک
خطاسی دخی محتمل الصواب اوله اما بو مقامده صحت وخطا یقینی اولماز بلکه ظن مجتهده
ومقلده راجع اولور اول تقدیرجه تعصب وجداله چندان مجال قالماز لکن
بعض فقهاء زمانه بعض مذاهب اهل حمیت وغیرت وعصبیت اخذ ایدوب
اول مطلبه وصوله راکب تعصب اولوب ظلم زعمنه وبسیار شقت چکرلر
وبو وضع قبیح باعث سوء اخلاق وفساد واحراقلریدر حتی اول زمره‌دن بیچه‌سی
واردر که تعصب ده مبالغه ایدوب بعض [illegible] صلوه ده اقتدادن مباعده ایدرلر
وبونکله غیری بیچه وضع قبیح ایدرلر ذکری قبیحدر [illegible] روا [illegible]
هدف تیر بلا اولاجق طائفه یابغته دنیادن جانب آخرته راحل اولدقلری ده حجت
رحمتدن [illegible] اما ابن همام اعنی ابو حنیفه وشافعی حضرتلری
بو مقوله طائفه‌یه انکاری شدید ایدکلری [illegible] وعدل کندولرینی [illegible]
وتبعید ایدرلر دخی مؤلف اصل متن رحمه الله والد ماجد علیه الرحمة قسم ایدوب بیوردیلر که خدانک
بقاچیچون عدو واعضاء [illegible] فساقی کورمشدر که اجتهاددن [illegible] ایدوب
بلا استمیه ذبح ایدن شافعی‌یه انکار ایدر ویاخود ذکره مس [illegible] ایدوب وضوء حنفی
ویاخود نماز [illegible] بسمله [illegible] ویاخود وجوبی زوالدن تقدیم ایدن حنبلی
کمال انکار ایله انکار ایدرلر امور مذکوره ده انکار [illegible] بولنمازیکن عوامدن
بیچه کوررز که [illegible] جمله‌سی ترک صلوة اوزره
اصرار ایدرلر بلکه اهل بیتنک بیچه‌سی صلوتی ترک ایدرلر اول مقوله‌سنه بو کی
انکار ایتمیوب سکوت ایدرلر مع هذا ترک صلوة ایدنلرک جزالری امام شافعی و
مالک واحمد قاتنده [illegible] قتلدر بو مقوله [illegible] حنیفه حضرتلرینه [illegible]
حق تعالی بو مقوله فقیه‌لری [illegible] دنیا وآخرتده تفضیح ایلیه وبو [illegible]
اولمشدر که بو مقوله فروع مسائلی انکار ایدرلر اما [illegible] اجماع
فقهاء واتفاق [illegible] واردر [illegible] انکار ایلمزلر [illegible]
ایجی شافعی وابو حنیفه [illegible] واردر [illegible] انلارک تفرقی
باعث تسلط جهال [illegible] والخطا [illegible] متعلق
سفهادن بیچه [illegible] اول [illegible] باعث هلاک [illegible]
وسبب [illegible] زیرا [illegible] علما [illegible]
نهایت [illegible] ارتکاب ایدکلری [illegible] ایدرلر [illegible]
ایدرلر حق تعالی جمله‌سنی توبه‌یه توفیق وهدایت [illegible] صلاح وفلاح ارشاد ایلیه

مطلب ترجمهٔ امام احمد حنبل

عنایت ایلیه • بیله اول علم حرمتنه که حق تعالی آثار انعام وافضال وشمول علما حرمتنه
آثار وساطتیله اول زمره‌یه افاضهٔ علوم وکمال ایلدی • جناب حق دخی قوم بزی واثاری
تعقیب فی الدین دن معصوم ایدوب جمله‌مزی تقوی ویقین اوزره تثبیت ایلیه
بحرمة نبیه الامین • وآله وصحبه الاکرمین • ودخی ائمهٔ مجتهدیندن بری امام
ابو عبدالله احمد بن محمد ابن حنبل الشیبانی المروزی • ولادتی بغدادده سنه اربع وستین
ومائه ده در • وفاتی دخی بغدادده سنه احدی واربعین ومائتین ده در • یتمش یدی یاشنده اولمشدر
باشنده ایدی • فقه وحدیث ده وزهد وورع وعبادتده امام ایدی • انک معلوم
صحیح وسقیمدن ومجروح ومعدلدن بغدادده ظهور ایدوب نشو نما بولدقدن طلب علم وسماع
حدیث ایدوب • بعده کوفه وبصره‌یه ومکه ومدینه‌یه ویمن وشام وجزیره‌یه رحلت ایدوب اول
عصرک علماسندن کتابت ایدوب یزید بن هاروندن ویحیی بن سعید القطاندن
وسفیان بن عیینه‌دن ومحمد بن ادریس الشافعیدن وعبدالرزاق بن همامدن ونیچه
غیری خلق کثیردن سماع ایلدی • اندن دخی روایت ایلمشدر • اوغوللری صالح وعبدالله
وابن عمی حنبل بن اسحق ومحمد بن اسمعیل البخاری ومسلم بن الحجاج النیسابوری و
ابوزرعه وابوداود سجستانی ونیچه خلق کثیر دخی لکن بخاری صحیحنده انلاردن بعضی
آخر کتابده صدقاتده تعلیقا بر حدیث ذکر ایلمشدر • وبر حدیث دخی احمد بن الحسن
الترمذیدن انلار دخی امام احمددن روایت ایلمشدر • فضائل ومناقبی کثیره واسلامه
آثاری مشهوره ودینده مقامات مذکوره ودرنده جمیع آفاقده ذکری منتشر • وبلاد ومعارکه
حدوده صحبی مشتهر اولمشدر • واکثر بلادده قول ورأی ومذهبینه اعتماد اولنان مجتهدین
بریدر • اسحق بن راهویه ایتدی احمد بن حنبل دنیاده حق تعالی ایله عبادی
بیننده حجت در • امام شافعی ایتدی بغداددن چیقدقده بغداد اچنده احمد بن حنبلدن افقه
واعلم واتقی واورع کمسنه قویوب گیتمدم • ودخی احمد بن سعید الدارمی ایتدی بر اسود
الرأس کورمدم که حدیث رسول الله صلی الله علیه وسلمی ابو عبدالله احمد بن حنبلدن
احفظ اوله • ویاخود فقه ومعانیسنی اعلم اوله • ابو عبید قاسم ایتدی اسود الرأسدن علم الله
سن شباب ده اولوب [illegible] باشنده آثار ربانی مشیب ظاهر وهویدا اولمش ایدی
ودخی ابوزرعه ایتدی احمد بن حنبل بیک کره بیک حدیث حفظ ایتمش ایدی • سؤال ایلدیلر
نه دن بیلدک • ایتدی انکله مذاکره ایدوب گوردم • ودرت یوز حفظلی اندن مشاهده ایلدم
ابراهیم الحربی ایتدی احمد بن حنبلی گوردم گویا که حق تعالی انکچون علم اولین وآخرینی
جمع ایلمشدر • وهر صنفدن که ایستدوکنی سویلر ایستدوکنی امساک ایدر • ودخی ابوداود
سجستانی ایتدی احمد بن حنبلک مجالسی مجالس آخرت ایدی که آنده امر دنیادن بر
شی مذکور اولماز ایدی • ودخی برکره آنک دنیایی ذکر ایتدوکنی گورمدم • ودخی محمد بن موسی
ایتدی حسن بن عبدالعزیزه مصردن میراث یوز بیک دینار گتوردیلر • اول دخی احمد بن حنبله

اوچ کیسه ارسال ایلدی • هر کیسه ده بیک دینار ایدی • ودیدی که یا ابا عبدالله بو میراث
حلالدر • قبول ایدوب انکله عائله‌که استعانت ایله • امام دخی بنم انکا احتیاجم یوقدر
بکا قناعت ایله کفایت حاصل اولمشدر • دیوب رد ایدوب قبول ایلمدی • ودخی مالک
اوغلی عبدالله بن احمد ایتدی بابام اکثر زمانده انشاد ایدردی که والدم اعقاب صلوتده قرینده
اللهم کما صنت وجهی عن السجود لغیرک فصن وجهی عن المسألة لغیرک یعنی یا رب بنم
وجهیمی سنک غیرکه سجوددن صون وحفظ ایتدک ایسه وجهیمی سنک غیرکدن
رجا وسؤال ایلکدن صون وحفظ ایله • ودخی محمد بن الاصبع ایتدی بن بغدادده
ایدم بر حجه یعنی چوجق دوربایاداشتدم • نه در دیو سؤال ایلدم دیدیلر که احمد بن حنبلی
امتحان اولنور • یعنی شکنجه وجفا اولنور • بن دخی باشنه واردم • وقتاکه بر سوط اوردیلر بسم الله
دیدی • سوط ثانیده لاحول ولا قوة الا بالله دیدی • سوط ثالثده القرآن کلام الله
غیر مخلوق دیدی • مخلوق دکلدر دیمکدر • اول حال اولدیکه سوط رابعده قل لن یصیبنا الا ما کتب
الله لنا دیدی • بو حال ایله یکرمی طقوز سوط ضرب ایلدیلر • امام احمدک چقشوری بر بوغی کسلدی
ایدی منقطع اولوب سراویلی عانه‌سنه دوشدی • اما گوزلرین آسمانه آچوب دهان مبارکنی
تحریک ایلدی • حال درحال سراویلی یینه مکاننه چیقوب دوشمدی • بر قاچ کوندن صکره امامه واصل
اولوب ایتدم یا ابا عبدالله اول کون گوردم که کیلدوکده طوغری دهانک تحریک ایدردک نه سویلردک
ایتدی دیدم که اللهم انی اسئلک باسمک الذی ملأت به العرش ان کنت تعلم انی علی
الصواب فلا تهتک لی سترا یعنی یا رب سندن سؤال ایدرم شول اسمک حقیچون که انکله
عرشی ملا ایلدک • اگر علمکده بن حق وصواب اوزره ایسه‌م بنم سترمی
هتک ایله دیدم • ودخی احمد بن محمد الکندی ایتدی احمد بن حنبلی منامده گوردم حق تعالی
سکا نه ایشلدی دیدم • ایتدی بکا مغفرت ایلدی • بعده ایتدی یا احمد سن بنم اجلمدن ضرب
اولندک • بن دخی نعم یا رب دیدم • حق تعالی دخی یا احمد اشته بنم وجهم در نظر ایله
ایچون سکا مباح ایلدم دیدی • بو مرادن اول احمد بن حنبلک خلق قرآن سببی ایله امتحان
اولندغی وبو وجهله بیان ایلدک که اندن زیاده اعلامده ذکر اولنوردر • وقتاکه احمد بن
حنبل وفات ایلدی • نمازنه طائفهٔ مسلمیندن شول مرتبه جمع اولدیلر که عد واحصایه مجال
یوق ایدی • پس متوکل امر ایلدی که خلقک نماز قیلدقلری موضعی مساحه اولنه گوردیلر
ایکی بیک کره یوز بیک واحد یوز بیک مقداری کمسنه نماز قیلانجی بر ایدی • وقتاکه خبر وفاتی
اقطار بلاد وامصاره منتشر اولدی • اطرافدن فقرا واشراف فوج فوج قلوب اقبال ایدوب
قبرنه اوسنده نماز قیلدیلر • اول طریقله نماز قیلانلر دخی مرتبهٔ عد واحصادن افزوندر
ودائرهٔ بیاندن بیرون ایدیلر • روایت اولنورکه اول کونده یهود ونصارادن اون یکرمی بیک
مقداری کمسنه جنازه‌سنده اولان کثرت وخلقی مشاهده ایدوب ونیجه جانب جانبنه سندی
شرف اسلام ایله مشرف اولدیلر • ودخی ائمهٔ مجتهدیندن بری امام ابو یوسف یعقوب بن

ابرهیم بن حبیب بن سعد بن حبتة الانصاری البجلی امامک جدی سعد خبر یوراسلامده اول
بابسی اولدر و حضرت رسول صلی الله علیه وسلم تعرفی واردر یوم غزوه احد ده نبی علیه
السلامه عرض اولندیغی غزایه بیله گتمکه صغیر اولدوغی ایچون رد ایلدیلر زیرا بالغ اولمیانلر غزایه چیقوب
اون ویرمزلر ایدی سعد خبر یوره کوفه یه نزول ایدوب انده وفات ایدوب نمازینی زید
بن ارقم قیلوب بش تکبیر ایلدی و سعد خبر یوره حضرت رسالت پناه علیه صلوات
الله دعا خیر اصابت ایتمشدر امام عمری ابیدی سعد بن حبتة البجلی کوچک ایدی
یوم خندق ده کلوب نبی علیه السلام لفظ استصغار ایدوب یعنی کوچک در غزایه گیده
دیوب باشینی مسح ایلدیلر اول مسحک اثری انلارده موجود در الی یوم الساعة امام
ابی یوسف نظر ایتسه لر گویا که رأسی مبارکلرده تمام اولمش ایدی یعنی سورلمش ایدی
اول مسحدن امامک ولادتی کوفه ده سنة ثلث عشرة ومائه ده در بعده بغداده
ساکن اولوب امام ابی حنیفه دن و ابو اسحق الشیبانی دن و سلیمان التیمی دن و یحیی بن
سعید الانصاری دن و سلیمان الاعمش و هشام بن عروه دن و عبدالله بن عمر العمری دن
و حنظلة بن ابی سفیاندن و عطاء بن السائب دن و محمد بن اسحق بن بشار دن
و حجاج بن ارطاة دن و حسن بن دینار دن و لیث بن سعد دن و ایوب بن عتبه دن
و بعض جماعتدن دخی سماع ایلدی انلردن دخی محمد بن الحسن و بشر بن الولید الکندی و یحیی
و علی بن جعد بن حنبل و یحیی بن معین و عمرو بن محمد الناقد و احمد بن منیع و علی بن
الطوسی و عبدوس بن بشر و حسن بن شبیب و نیچه لر روایت ایتمشلردر هرون
الرشیدک والدی موسی انی قضاة بغداده والی ایدوب بعده رشید دخی والی ایلدی
اسلامده قاضی القضاة ایله اول لقب ولان بونلاردر امام ابو یوسفک ثقاهة و
یحیی بن معین و احمد بن حنبل و علی بن المدائنی اختلاف ایتمشلردر و علی بو سعی دخی
جانب ... ده اختلاف ایتمشلر ایدی رشید دخی انی علمه و تقریر ایدوب والدی
صکره قضایه رصافه یه والی ایلدی بشر بن خیاث ایندی ابو یوسف ایله اوله ایدی
بیل بحثنا ایلدم بعده اکا دنیا اقبال ایدوب اول بری بیل دخی بلا تعب و نصب
اکا جاه و منصب و مال و دنیا منصب اولدی امام ابی یوسف ایندی ابن طلق انجم زم
الا اجلم قریب اولمشدر ظن ایدرم فی الواقع برای ... وفات ایلدی دیمشلردر که
سنة اثنتین وثمانین ومائه شهر ربیع الاول ... بش کون مرور ایتدکده وفات
ایلدی روایت ایدرلر که حضرت شیخ معروف کرخی امام ابی یوسفک جنازه سنه
حاضر اولامیوب نمازینی قیلامدوغی ... استغفار ایدوب ... ...
نیچه زمان امر قضایه ... ایدوب عادل سلاطین دن ... شیخ ایندی حقیقی
بر دوب ... گوردم که گویا جنته داخل ... اولان قصوردن بر قصه
گوردم که ... ... دخی ... ... اولوب

طوغمش بن ایندم بو مقام علی کمکدر و بو بارکه ابی یوسفکدر بن ایندم سبحان الله
نه مقوله عمل ایله بو بیله مقامه مستحق اولدی دیر یلر کمه علمی تعلیم ایدوب خلقه
صبری ایله مستحق اولمشدر و دخی امام عبد الحمید الطرازی ما تمام ... یحیی بن حرمله
اول دخی ابی یوسفدن روایت ایله ذکر ایلمشدر که امام ایتدی بن طلب علم
وفقه ایدردم و غایت ایله فقیر الحال و اسوء شندن ضیق البال ایدم بر کون
بن کالدی بن ... حضرت امام ... ایدم ایتدی ای اوغل سن آیاغکی ... اوزن
یعنی اکا تقلید ایلمه زیرا اکوک ... ... حاضر در اما سن محتاج
بن دخی والدمک طاعتنی اختیار ایدوب طلب علمدن فراغ اوزره تأنی و
قرار ایلدم بر کون امام بنی تفقد ... ... سؤال ... تقلید ایلدی و بکا ایتدی
سنی بزدن دور ایدن نه مقوله امور در بن ایندم طلب معاش در و قتا که
مجلسدن رجوع ایلدیلر بکا امام بر صره انعام ایلدی که ایچنده بر مقدار دراهم وار
و سور دیکه بونی انفاق ایله تا که تمام اولور بکا اعلام ایدیب بنه حلقه یه ملازمت
التزام ایله انی صکره هر بارکه تمام اولوب اضطرار کلسه بن اعلام ایتمدین بینه ...
گویا که تمامنی اکا اعلام ایتمشلر ایدی امام ... بو بیله احسانه نائل اولدم ایله علم
مراده واصل اولدم حق تعالی اکا مکافاة و مغفرت مجازات ایلیه و دخی امام
جلیل علی بن الجعد دن اول دخی ابی یوسفدن روایت ایدر که ایتدی بن صغیر
ایکن والدم وفات ایلدی والدهم بنی بر قصاره تعلیم ایچون تسلیم ایلدی بن
ترک ایدوب حلقه امامه ملازمت ایدردم و قتا که بو حالت طویل و ممتد اولدی
انم امامه کلوب ایتدی که بو صبی ... سندن غیری استادی یوقدر بن بنی
نه غلامک حاصل اولانی اطعام ایدردم ... امام ایتدی که سن آنی حلال
اوزره ترک ایله که اول ... فستق ایله فالوذج یمکی تعلیم ایدر انم دونوب
معللی ... بو شیخ کبیر الحق ... دیو ... کتدی بن بنه خدمت امامه ملازم
و مجلسندن غیر منفک و ملازم اولدم تا که حق تعالی بکا علمدن انتفاع
ایدرت بعده تقلد قضا ایلیوب رشید ایله مجالسه ایدرت و سفره سنده
طعام اکل ایدردم و قتا که بعض ایامده رشیده دهن فستق ایله فالوذج
کتوردیلر رشید بکا ایتدی بوندن اکل ایله که بزه هر کون بونک کبی
طعام کتورمزلر بن ضحک ایلدم رشید بکا سبب ضحکدن سؤال ایدوب
بن دخی واقع اولانی قصه یی حکایت ایلدم رشید ایتدی که حقا که علم
انسانه نافع و دین و دنیا جهتندن درجه سنی رافع در دیوب امامه رحمت ایله
دعا ایدر حقا که دیده رفقیه کتمده و حاضر و مهاره ده ... ناظر اولوب ... خلق
دیده انسار ایله گورمدیکلرینی اول دیده بصیرت ایله گورمش ایدی و دخی جامع

محمددن مرویدر که ابو یوسفدن روایت ایدر که ایتدی والدم وفات ایلدی بن انوک
جنازه‌سنده حاضر اولمایوب اقاربه جنازه‌سنی سپارش ایلدم اندن خوف ایتدم که مجلس امام
فوت اولمغله بندن [illegible] نافع فوت اولوب [illegible] اوله بشر بن الولیددن مرویدر
ایتدی کم حیاتم ابو یوسفک عیالنه واردی برکون ابو یوسفک [illegible] زوجه‌سی حکایت
ایلدیکه ابو یوسف لیل و نهار مجلسدن غائب اولمازدی الا بعض لیالیده آخر الامر
برکون امامه واروب حالمزی حکایت و فقر وفاقه‌دن شکایت ایلدم امام بکا وعظ و
نصیحت ایدوب بیوردیکه بو حالت برقاچ ایام [illegible] درکه درحال نائل اولوب عن قریب
سزه دنیا فتح اولور [illegible] ایتدیککزک اضعافنه نائل اولورسز فی الواقع چوق زمان
چکیوب مسبب الاسباب فتح باب ایلدی راوی ایدر بن ابو یوسفه مالکانه اولدوغی
مالک مقدارندن سؤال ایلدم ایتدی جمله‌سنی بلمزم [illegible] شونی بیلورم که بنم [illegible]
بر [illegible] بغل واو [illegible] فرس واردر که رکابلری ذهب وفضه‌دندر دیدی طلحه بن محمد بن
جعفردن مرویدر که ایتدی ابو یوسف [illegible] علما مشهوردر فضائلی ظاهر واقعه اهل عصرندر
واصول فقهده مذهب امام اوزره اول مسائل وضع ایدوب املا ایلیوب وعلم امامی
اقطار ارضده بث ونشر ایلین اولدر قاسم بن زریقدن مرویدر که ایتدی ابو یوسف
شویله صغیر الجثه ایدی که [illegible] گوردکده [illegible] ایدی [illegible]
کلامه شروع ایلدی بن متحیر اولوب ایتدم اگرچه [illegible] برطرفک چوق فقده وضع
ایتمک [illegible] بشر بن الولیددن مرویدر که برشب ابو یوسف فراشنده [illegible]
استراحت ایتمش ایکن ناگاه برکسه دق باب ایدوب کوردیلر که هرثمة بن اعین ایدی ایتدی
خلیفه دعوت ایدر فی الحال اجابتده استعجال کرکدر ابو یوسف ایتدی سبب طلب نه در
ایتدی بلمزم انجق مسرور خادم [illegible] ایلدیکه سنی کتورم پس امام اغتسال وتحنط ایدوب
کتدی امام ایدر بن خلیفه‌یه داخل اولدم ناگاه عیسی بن جعفر یاننده ایدی سلام ویردم
رد سلام ایدوب بنی تخویف ایلدک دیدی بعده ایتدی شو عیسی‌نک یاننده بر جاریه واردر
بکا بیع ایلمز امام ایدر بن ایتدم بو جاریه‌نک [illegible] نه در که خلیفه‌دن منع ایدرسن
عیسی ایتدی [illegible] ایتدم [illegible] یمینم سنی [illegible] که انی نه بیع ایده‌یم نه هبه
وهبه ایلیم رشید ایتدی هیچ بو کاره چاره و مخرج وار میدر [illegible] ایتدم نصف جاریه‌یی
بیع ایدوب نصفنی هبه ایلسون که نه بیع ایتمش اولور نه هبه ایتمش پس فی الحال جاریه‌یی
[illegible] ایلدی بعده رشید ایتدی یا یعقوب اگر بن بو کیجه انکله یاتمازسم خوف ایدرم که
اولامم اما استبرا دخی لازمدر [illegible] امام ایتدی اعتاق ایدوب
تزوج ایله زیرا [illegible] استبرا اولمازه پس اعتاق ایدوب [illegible] بیک دینار اوزره جاریه‌یه
نکاح اختیار ایلدی بعده ابو یوسفه دخی [illegible] تخت ثیاب وقماش ویر دیو [illegible] قاضی
[illegible] اولنور وعطایه دیرلر وایکی یوز بیک اقچه ویردی جاریه دخی نصف مهرینی امامه

ویروب نصف آخرینی بعض احتیاجم اولمغله ویره‌مدم دیو اعتذار ایلدی بشر ایتدی امام
[illegible] اخذ ایدوب بکا دخی بیک دینار ویردی وایتدیکه [illegible] وار میدر
بن دخی بو قدر دیدم روایت اولنور که بر دفعه رشید طلاق ثلثه‌یه شرط ایلدی اگر زوجه‌سی
زبیده [illegible] بعده [illegible] قالوب ایتدی بو [illegible] اصحاب امام ابی حنیفه‌دن برجه
واردر بو [illegible] اندن [illegible] پس ابو یوسفی دعوت [illegible]
واقعه‌یی عرض وحکایت ایلدی ابو یوسف ایتدی اولا [illegible] استقبال ایله رشید ایتدی
[illegible] ایتدی [illegible] پس ابو یوسفک [illegible]
دخی [illegible] وضع اولنوب [illegible] جلوس ایلدی [illegible]
[illegible] زیرا حق تعالی وان المساجد [illegible]
رشید درحال [illegible] قاضی القضاة ایلدی [illegible] ایتدی دخی نه حاجتک [illegible]
ایتدی حاجتم اولدر که [illegible] وخلاص ایده‌سن [illegible]
[illegible]
[illegible] خلیفه‌یه [illegible]
[illegible] طریقی تضییق ایلدی [illegible] خلیفه‌نک
عماری [illegible] طریقی [illegible] تضییق ایده‌سن اول زمانده [illegible]
ایدوب [illegible] البته اول [illegible]
پس خلیفه امر ایلدی عماری‌یی کتوردیلر [illegible] رکوب ایلدی [illegible]
والده‌سنه ارسال ایلدی [illegible] عماری‌یه رکوب ایدوب [illegible]
طریقده [illegible] اولوب [illegible] ایتدی اول زمانده عماری‌یه
[illegible] ایده‌سن [illegible] ایدرم [illegible] دیدی
ابو یوسف دخی [illegible] خلاص اولدی [illegible] ابو یوسف
رشید ایله [illegible] طریقده [illegible] رشیدک [illegible] رکوب ایدوب
[illegible] ابو یوسف [illegible] عماره‌نک [illegible] فتح ایدوب
[illegible] ابو یوسف [illegible] رشید [illegible]
[illegible] ابو یوسف دخی [illegible]
[illegible] اصحاب
[illegible] خلیفه [illegible] کلام [illegible]
[illegible] ابو یوسف [illegible]
[illegible] ابو یوسف رشید [illegible] ابو یوسف یعقوب امامته تقدم
ایدوب [illegible] ایکی رکعت [illegible] سلام ویروب ایتدی یا اهل مکه اتموا صلوتکم فانا قوم
سفر [illegible] یا اهل مکه سز صلوتکزی تمام ایدوب [illegible] رکعت تکمیل ایدک زیرا بز قوم

قوم مسافر نیوز برم شام نفقه ورویوب اهل کهدن برکیسه قرآنی سندن وسکا تعلیم ایتدن
دخی اعلم دیوب امام دخی اول مقامده ایتدی اگر سن اول ایله اولسک صلوة ایچنده
تکلم ایتمیوب اول مسئله یه متعلق جواب ایتمش اولوردک پس بن دن اکثر شیده سرور شده
عارکش اولوب ایتدی کاشکی بو جواب ملکمک نصفی ویررده بن اولمش اولسه
یعنی بو جواب بندن صادر اولمش اولسه نصف ملکیمی بو ادا و مقابله سنده فدا
ایدردم دیو روایت ایده و دخی بنی شخص بزه بو روایت ایتدی که بز ابو مجلز جبل رحمت و سمادن منزل علم
و برکات و حکمت در و بز مهبط وحی ربانی یوز دیدیلر امام نعم او بلیدر اما سزک
جبلکوز منقوز و ثابت اولادی بلکه شعابه ادویه دن سیلان ایدرب قرار
قرار ایلمشدر دیدی و دخی امام غزنوی هلال دن روایت ایدرب ذکر ایلمشدر که ابو یوسف
تفسیر و حدیثی و ایام عرب حافظ ایدی و اکثرک اقل علومی فقه ایدی امام احمد بن حنبل
مرویدر که ابو یوسف ایتدی که عاردن خشیت و قرار ایتمن شخص عجب بوم نیاننده
انسانیه عار ویرمز و بنه آندن مرویدر که ایتدی که رؤسی و اشغالر ربع در اسلام و عافیت
مضمون و انسانک جمیع تمام اوعماری الا بو عمارا ایله و دخی علی بن الجعد دن مرویدر که ایتدی
امام ابی یوسف دیدر که علم سکا بعضنی ویرمز تا که سن اکا جملهکی ویرمیجه پس اکا جملهکی
ویرسهک اول سکا بعضنی ویرمکلکسن مغرور اوزره سن یعنی سن آنی ویرمز ایمش
و دخی فضل دن مرویدر که امام ایتدی فقه ده و نهایتنه بالغ اولمازه الا شول کسه که ادلکی دنیا
و آخرتده بحی اولا و دخی محمد بن سماعه دن دخی منقول در که ابو یوسف قضایه تولیته ایتدکدن
صکره دخی هر کون یوز رکعت نماز قیلوردی و دخی بشر بن الغنائم دن مرویدر که ابی یوسف
ایتدی ابن فرائض ایله مسائل حنیفی امام دن برمجلسده املا ایلدم و دخی عباس دوری
ذکر ایلدیکه ابی یوسف خلیفه یه انصار حقنده کلمات بیشمار سویلیوب ارزاق
انصارا اوزرینه اجرا وادرار ایتدردی وکندوسی دخی انصار دن ایدی و دخی قوم امورینی
کمال تعظیم ایدردی و هر بار که دعا وزاری ایله متوجه جناب پروردگار اولسه دستنی آسمانه
ایکینه آلتون رفع ایلردی بلکه ابراز و اظهار ایدردی و رجب و شعبانده صائم اولوردی
و دخی محمد بن فضل ابن عطیه دن مرویدر که ایتدی ابی کسه کوردم بر جاریه ایچون مشاوره
ایدرلر ایدی و بریسی ایتدی بن لا شک حق تعالی نک قولی در که الله هذا الحی الرحیم
و نسون ... ابو یوسف بونلارک کلاملرینه کوش ایدرکن لونه متغیر
اولوب بیهوش اولوق مرتبه سنه واردی و قائل اولان شخصی جاهل عقابه باشلیوب
ایتدی حق تعالی دن خوف ایتمزمیسز دن شوکسه که کلام خدایی کندو کلامنه بنزه تیلور
یعنی کندو کلامنی ترویج ایچون کلام خدایی حاشا شیئی حینده تعلقنده استعمال ایدر و عارکی
قرآن اولان انسانه لائق و سزا اولان بو دکلیدر که آنی خشوع و ورع و هیبت ایله قراءت
ایلیه بن سیز کوردم الا خفیفک زائل اولمش کوردم بر روایتده و دخی امام ابو یوسف ...

ایشتدیکی آخره خطاب ایدکده ثم حث علی قدر یا مومنین دیو خطاب ایدر امام
و دخی بو خطاب ایله عتاب ایلدی محمد بن الفضل ایتدی بن ابو یوسفی سوهراب ایدم ولکن
و حکام ایله اختلاط تمام ایتدوکچون و فتاکه بو کلامی آندن ایشتدم محبت ایلدم ابو
اسحق رازی ذکر ایلدیکه ابی یوسف رکاب مذهب دن زهی ایدرکن کندوسی
استقبال ایتدوکنده جهندن سؤال ایدر و ایتدی مرادم نیسه ملکک طرفنی
ارتکاب ایتمکدر که بر خطا طرز لع بو جهالت علم بو رتبه اقبال ایتدوکی شاهد
نه که آنکلاعلم و صحاری فرداداولوب تقیلند سنی اعتدادایده لزو دیشر دره
میان حاملبادو قاضی القضاة ایله اول خاطب لان انلار دود و عباس حلبی
بوزری اسلوبه اول قیلیردن و مذهب ابی حنیفه اوزره اصول فقهده اول وضع
کتب ایلدی و مسائلی اول املا ایدرب اقطار ارضه نشر ایدن بو نلاردر علیه السلام
اگر ابو یوسف اولماسه ابو حنیفه رضی الله عنه مذکور اولمازدی و دخی بر ابدی که
بن بر قول دیرم که انده ابو حنیفه یه مخالف ایتمش اولام بلکه هر بر یعنی ابو حنیفه
رضی الله عنه دیمشدر و نهایت بعده رجوع ایلمشدر و دخی ابراهیم بن مسلم الطیالسی دن
مرویدر که ابی یوسف حضرت امامه ابوینندن مقدم دعا ایدر دی و دخی بر ابدی که
امام دخی حماده ابوینندن مقدم دعا ایدر دی و دخی رشید یاننده منزله رفیعه سی
وار ایدی بر حیثیتی ایلدی که استر بینه سوار اولوب دار الخلافه و اردب سرابر ده یه دکین
ایدرلردی بنه اول حال ایله استر سوار اولوب ایچوده داخل اولوب قرب رشیده
واصل اولوب رشید اکا سلام ایله ابتدا ایدر دی و دخی بر کون رشیدک بعض
قوادینک یعنی چاوشان مثابه سنده اولان معاوینک شهادتنی رد
ایدوب اول دخی شکایت ایدرب رشید سبب رد شهادتندن سؤال
ایلدکده ایتدی ایشتدم که بو خلیفه نک بنده سی ایم دیر اگر صادق ایسه
عبدک شهادتی مقبول اولماز اگر کاذب ایسه کاذبک دخی شهادتی مردوده در
مرویدر که خلیفه ایتدی بابی شهادت ایلم قبول ایدرمیدک ایتدی انعزا ایدم
خلیفه وجهندن سؤال ایدرلر ایتدی زیرا سن حق اوزره تکبر ایدوب جماعت
مسلمینه حاضر اولمزسن یعنی خلیفه نک نمازنده حاضر اولماق کمال انعطاف ولطف
طبیعتله انعطاف اقتضاسیله امرایدرب دارنده بر مسجد بنا ایلدی و اول سجده
اداء صلوة ایچون خواص و عوام خلقه اذن عام ایدرب کندوسی دخی اول کوندن
جماعت ایله صلوته حاضر اولور و قتده و خطیب و مناره اولوری زیارت اولنور که
بر کون رشید ابی یوسفه ایتدی که سن بنی زیارت ده اهمال ایدرسن مع هذا ابی
سکا مشتاق و طالب و ججشک جانبه راغب ایدوکم بیلورسن امام ایتدی سکا کم
زیارتدن اول زمانده که مشرف حال اولور که بعض وقتده زیارت ایلیم اما

هر بار زبان نكته كتارلغنم املاء شرف حاصل اولمازه خليفه بو كلام مسموعى اولنجق غايت الطف
مقبول ومطبوع واقع اولوب كمال استحسان ومقابله ده انواع احسان ايلدى
روايت اولنور كه رشيد وفاتنده علمايه چوق [illegible] ايلدى ابو يوسف
ايتدى حدوثنا اول علماى بصغاية كه بحيثه اعلى اوساخ اوزرا ايله شويه انجمش بر سبه
تونيه [illegible] جديدا ايلديكى وقتا كه بو كلام خوش بيام والده سى زبيده نك كوشنه
واصل اولدى انواع سرور حاصل اولوب امامه بو زبيك درهم ارسال ايلدى على بن
جيبك الفتى دن مرويدر كه ايتدى ابو يوسف يوقنده دخول ايلدم كه اول زمانده حوادثه
مشغول اولمق ظن ايدردم كوردم كه طاقلر وسنده اطراف خانه ده بجه قمطرلر وار
ايدى كه قمطر كسر قاف وفتح ميم وسكون طاء مهمله وراء ايله شول نسنه در كه صندوق
مثال آنده سجلات حفظ اولنور امام ايتدى بونلارده محفوظ اولان شول قضايادر كه
انلار ايله عباد خالق البرايا اوزرينه حكم ايتمشدر ودخى بر كون ابو يوسف روز قيامتده
[illegible] نجاح ودخى قاسم بن حكم دن مرويدر كه ايتدى ابو يوسفى ايشتدم در ايديكه
كاشكى اولدوغم مبتلى اولدوغم [illegible] ايتمش اولسم وقضايه داخل اولمامش
اولسم مع هذا الحمد لله تعالى بر [illegible] ظلم ايتمدم ودخى خصيمى قريب بر رك
سلطان وبرك سوقه دن جانب آخره ميل ومحابات ايتمدم محمد بن جماعه دن
مرويدر كه ايتدى ابو يوسفى ايشتدم وفات ايتدوكى كونده در ايديكه يارب سن
بيلورسن كه عبادك بيننده ايتدوكم احكامدن بر حكمده متعمدا ظلم وبيداد ايتمدم
بلكه اجتهاد ايلدم كه كتابكه مطابق ورسولك عليه الصلوة والسلام سنتنه موافق
اوله وشول نسنه كه بكا بو امرده مشكل اولمش بنم ايله سنك بيننده واسطه ابو حنيفه يى حكم ايتمشدم
زيرا بيلوردم كه شول نسنه يه اندن اعلم يوقدر ودخى بشر بن الوليد دن مرويدر كه
امام ابو يوسف مرض موتنده ايتدى يارب سن بيلورسن كه بن قطعا بر فرج حرامه
وطئ ايتمدم بيلورك ودخى حرام اولدوغن بيلورك بر درهم حرام اكل ايتمدم ودخى امام ابو الفرج
سعيد بن رجا الاصفهانى ذكر ايتمشدر كه عبد الله بن [illegible] اول ودخى والدندن
روايت ايتمشدر كه ايتدى ابو يوسفى ايشتدم موتى زماننده در ايديكه يارب اگر
بيلورسك كه بكا ايكى خصم طلوب قضا وحكمك [illegible] او ملاحظه ايتمكدن
اولماوى الينه بكا مغفرت ايله ابو جعفر ايتدى اگر بكا امام حاضر اولماز كه او
مقوله حالده انزل خلاف [illegible] والله تعالى اعلم ودخى الكثير
مجتهدين دندر امام ابو عبد الله محمد بن الحسن بن فرقد الشيبانى كه اعمال دمشقدن
حرستا نام قريه دندر والدى عراقه كلوب امام محمد واسطده ولادت ايدوب كوفه ده
نشو ونما بولمشدر وبعضلر ديمشدر كه قريه فلسطيندن در بنى شيبانك مولاسيدر
بعده كوفه يه انتقال ايلمشدر صاحب تصنيف [illegible] امام علاء [illegible] ذكر ايتمشدر كه محمد بن

الحسن بن عبد الله بن طاوس بن هرمز در كه هرمز ملك بنى شيبان در امام ابو حنيفه
دخى نعمان بن ثابت بن طاوس بن هرمز در كه حضرت عمر رضى الله عنه يه بونده اسلام ايتمشدر
بعض كتب دن منقولدر كه بو نسب ازيد [illegible] اصل اوله خطيب بغدادى ايتدى
امام محمد جزيره دندر والدى جند شامده ايدى كلوب واسطده سنه اثنتى
وثلاثين ومائه ده ولادت ايدوب كوفه ده نشو ونما بولدى وكندوسى [illegible]
واجتهادى آرزوسى غالب اولوب بغداده قدوم ايلدى وخلق كثير اندن سماع حديث
رأى ايلديلر وكندوسى امام ابو حنيفه دن ومسعر بن كدام دن وثورى دن وعمرو بن ذر دن
ومالك بن مغول دن وامام مالك دن واوزاعى دن وزمعه بن صالح دن
وبكير بن عامر دن وابو يوسف دن سماع ايتمشدر وبغداده ساكن اولوب انلر حديث
ايتمشدر وعنه امام شافعى وابو سليمان الجوزجانى وهشام بن عبد الله الرازى وابو
القاسم بن سلام واسمعيل بن توبه وعلى بن مسلم الطوسى وغيرلر روايت ايلمشلردر
بعده رشيد اكا امر قضايى تفويض ايتدى وتقليد ايدوب وفات ايلديكه رشيد اكله برابر
خراسانه واروب ريده وفات ايدوب انده مدفون اولديلر امام محمد [illegible]
جهتندن الحسن [illegible] والدى [illegible] امام رضى الله عنه
باشنده [illegible] صباحت تراش ايدوب [illegible] والدى
نصيحت امام ايله حاصل اولديكه [illegible] اوك [illegible] ابو نواس
ويرمشدر شعر [illegible]
[illegible] ودخى ربيع دن مرويدر كه [illegible] امام محمد ايله طلب
[illegible] ودخى عبد الله بن
محمد بن سلام دن مرويدر كه [illegible] ايكى [illegible]
[illegible] امام محمد [illegible] وفات ايلديلر روايت اولنور
امام محمد رى ده سنه تسع وثمانين ومائه ده وفات ايلديكه الى سكز ياشنده ايدى
بعضلر امام محمد ايله كسائى بر كونده وفات ايلديلر ديمشدر اول كون رشيد [illegible]
رى ده دفن ايلدم ديديكى روايت اولنور كه رشيد ايتدى [illegible]
[illegible] داخل اولدم [illegible]
[illegible] امام محمد [illegible] اولمشدر
هشام بن عبد الله الرازى [illegible] دفن اولنمشدر وهشام
بن عبد الله [illegible] مرويدر كه امام [illegible] وفات ايتمشدر ايتدى وفات اثناءنده
حاضر اولدم [illegible] ايتدى اگر حق تعالى بنى [illegible] واقف ايدوب
يا محمد سنى [illegible] قضاء رب العالمين
[illegible] جواب ويرورم ودخى [illegible] منقولدر [illegible] امام شافعى دن كه

ودیمشلردر بنم ایکی چشمم محمد بن حسن شیبانیدر که کورلمشدر و زمانه سنده دیمشلردر بر فرزندی
یعنی فرزندی کور ایمشدر و حکایت اولنور که امام محمده دینیلر زهدده بر کتاب تصنیف ایتمز
ایتدی نیچون ایتدم اول زمانده کتاب الاحکام نام تصنیفی اتمام ایدوب و ما طلبه همت کمال
تمام حاصل اولمش ایدی انلردن ما عدا اقتضاسی اول ایدی که زهدده بر تصنیف ایلیه انلر
عدم فراغ بال ایله مجال الولادی اول کتاب زهد و ورعده بر مجموعه مستقل ایمکه
و دخی دیمشلردر که امام محمددن تصانیفنک فهرستنی طلب ایلدیلر بیک تصنیف
تابع اولدی اکر عمری ممتد اولسه جملهسنی اتمام ایدوب تصنیفینی اتمام ایدر ایدی
دیمشلردر که امامک موتنه رحمت و حیوتنه رحمت اولمشدر و ینه ربیعدن اول
شافعیدن روایت ایلمشدر و دیمشدر بر کمسهنک یوکنی او قدر کوردم جلده و سائر اسباب
زیاده مشتی بو قدر محمد کبی بن او قدر اولان مشتی کبی و اما شافعی امام محمد ادریس
ترجمه ایدردی یعنی رحمت خدایه وصول ایله دعا ایدردی و دخی امام شافعی
ایتدی بر حوافده دیبالجلوس اولدم محمد سنی ایدوب بنی تخلیص ایلدی بر
جمیع خلق بیننده آنوک شاکر احسانی اولمشمدر و ینه دیمشلردر که امام شافعی بر نوع
ملابس اولوب امام محمد اصحابنه امر ایلدی انلر اوچیوز بیک درهم جمع ایلدیلر بعده
دنیوا ثانیه ده ملابس اولوب بیک درهم جمع ایلدیلر بعده ثالثه ده مشقلی اولوب
امام محمد اکرسنده حاضر اولسه جمع ایتدیکم مال سکا واعقابکه کفایت ایدر دیدی دیوب
اول سبیدن مرویدر که امام شافعی اول کتب محمدی مشغول ایدی و فقرا امام محمد
بو کلامی سویلدی امام شافعی دخی بعض مواضعده خلافت اظهار ایلدی و دخی بعض بحار
معویهدن منقولدر که ایتدی شافعی مواقده ایکی تصنیف کتبه اشتغال ایدوب اصحاب
محمد اقاویلنی اوزره بحث ایله کسر و ابطال ایدرلردی و اصحاب حدیث دخی اقوالنه انقیاد
و کلامنه مقالات ایلیوب بلکه عقیده سنده تهمت اعتزال نسبت ایدرلردی و بنا
مواقده بازارلرده رواج اولمایوب و فقده علاج بولمادی مصره خروج ایدوب آنده
بر فقیه منازعه ملابس آزاد و باطنی معروف سوفی دایما و اول سبیدن آنده مقیم دوام
اولدی و عبید دن مرویدر که ایتدی امام محمده وارددم کوردم که شافعی یاننده حاضر ایدی
امام محمده بر مسئلهدن سؤال ایدوب اول دخی جواب ویروب شافعی جوابنه رضا ویرمز
لکن کتابت ایلدی امام محمد کوروب شافعییه یوز درهم هبه ایلدی و ایتدی که اکر علمه
خطا ایدرسک مجلسنه مداومت و حفظدن غیر منفعتک ولازم اولی راوی ایدی و ربیع
شافعیدن ایشتدم دیرایدی که محمددن بر جمل عیر مسائل فقه و کتابت ایلدم
اکر اول اولماسه بکا علمدن بر شی ملاحق و بر حالت و اصل اولماز ایدی و
جمیع ناس عیال اهل عراقدر و اهل عراق عیال اهل کوفه در انلر عیال امام ابو حنیفه در دیمشدر
ایتدی اکر امام محمد بزم عقلمز مقداری تکلم ایلسه بنم اکا کلامنی فهم ایدمزایدک

بزم عقولمز مقداری تکلم ایدر و دخی ایتدی انلرن غیری بر حبیب عاقل کوردم و بر سمین کوردم
انلر خفیف الروح اوله و بو مقامده شیخ سیف الدین الباخرزی البخاری بک لطفی
انشا و ایلدیلر شعر یقولون اجسام المحب نقعوه ٭ وانت سمین لست غیر الشفی
فقلت لان لطف الف الطبعهم ٭ وما فی طبعی فما غذانی ٭ و دخی ابن سماعهدن مرویدر
ایتدی امام محمد اهلنه دیر ایدی که بعض حوائجی بندن سؤال ایلمک که قلبم باعث اشتغال
اولور و حالی مرادیم اولانی و کیلدن المق افضل در که فراغ خاطر ده داخل سرور
حضرت امام مسجدده بنجا اباسم جبس اولنوب فضلادن اشباع ایده جکهم تصنیفی علیدکی
فی تحقیق او ورع یا نس ایدی اول سببدن اهل بغدادک کامیلری مراد ایدی و ایه
یو سفدن آنوک قوت ایله زیاده فقه و عمل ایدرلردی انلاردن مرویدر که دیمشدر
بنم مذهبم و امامک مذهبی تفضیل صحابهده بو ترتیب اوزره در ابوبکر بعده عمر بعده علی
بعده عثماندر رضی الله تعالی عنهم محمد بن سماعهدن مرویدر که امام محمد هر کیجهده بر جزو
نام و بر جزو نده صلوته مداوم و بر جزو نده تدریسه ملازم ایدی و کیدوکی لباس
بر فروج و یا ساعد اولور دی به اوسنده وزن فارغ اولمازایدی و دخی خانه سنده
برخروس وار ایدی احیانا آواز ایده جکهم اعبنه دیج ایدک ذ برانه اشتغالمه مانع ایدردی
و دخی بیان ایدر و دار خت مراد نده هر زمانده پیدا اولوب اطرافنه انتشار اولنور ایدی
ایدوب سکا مرتبه رفع ایدوب بعده آنی وضع ایدوب اخری رفع ایدردی و او کنده بر
ایلا صو قویوب سکا و اولور دیکه قیصینی نزع ایدردی و اوکنده ماءدن جاریه روحیته طور ایدر
ایدی که هر کتابته و زبان موجیده فقرا قادره اولوب کندو سندن فراوت علم ایدرلردی
پس سؤال ایلدیلر که نیچون بعدا ایلدیکرز حنفی بچه نام اوللم که عجول مسلمانلر اولا امام بکا
اعتقاد جمله سنیام اولوب دیدیکه بکا جان بزه بلادن قبا و ار طولرنی ارکان رفع ایدوب اول دخی
اضطراری رفع ایدر و بو نام اولمم تخریب دین و تخییر مسلمانی لازم کلور و دخی دیرز
نوم حرام قیلندی و بر حابه آنی توبه نزع ایتکلی رفع ایدولطنت دلخ جسده بیت
ایله منع ایدردم اما الاریس دن سؤال ایدر سکوزم تعذیف و تعجیل در بیانکه کراسه تفصیلی
برغیره یعنی الحب تبدیل ایدردم و دخی محمد بن سماعهدن منقولدر که ایتدی یحیی بن عبد اعتدبن
المحسن بن حسن بن علی بن ابی طالب رشید کتاب امان ویرمش ایدی بعده امانی ابطال
امان قصد ایدوب امام محمددن سؤال ایلدی امام ایدی اول امان امان صحیح در انوک
دمی حرامدر پس رشید کیمی حسن زیاده رفع ایلدی اول دخی خفیة صوت ضعیف ایله
امان دور دیدی رشید غضب اولوب اول مالده حجری که وهب بن وهب العلقی در
مجلسده داخل اولوب خفیفدن رسکین چهار ت ظلیم کندو سندن سؤال ایلدی اول
کتابی قطع ایلدی و بو امان منسوخ و کتاب فاسد در آنی قتل ایله فتنه م کرد ده اولسون
پس رشید دوات بلحمدک وجهنه ضرب شدیدایدوب پارهلدی امام محمد بکا ایدک

جقوب کتورکی ابن سماعه ایتدیکه رضای خدا ایچون اول بر پاره دن نیچون بکا وار ایدرسن
امام ایتدی بکا اینیروکی تقصیرم یوقدر که بجرکی بنسنی زجت ایله بو بنده سویلدک دیدم
وقتاکه رشید غضبناک اولدی امام محمد بو مقوله لرک برنم اوزرینه خروج ایلمسانده
غرضلرینی تقویت ومرادلرینی تشبث ایلمی سنسن وسنک افتالکدر دیدی وامام محمدی
فتوی دن منع ایلدی بیر مدت دن صکره تقریب النعمان ایدوب قاضی القضاة ایلدی
وکندو سیله بلده رقه یه کوتوردی سمرقند ده رافع بن لیث بن نصر بن سیار تغلب
ایتمکله کلدوکده امام محمد دخی رکابده اولدی تنده ذکر اولنمشدر ودخی ابو نصر محمد بن سلام دن
مرویدر که رشید مجلسنده هرونک فضلتنی وعلو قدرینی وصف اولنوب امر ایلدیکه امامی
احضار ایده لر امام ابی یوسف بیلدیکه اگر امام محمد مجلس خلیفه یه داخل اولورسه فضلی اکا
مائل اولوب جایزه که کندو سنی بجو ترک ایده پس ایتدی یا امیر المؤمنین انوک عقلنی
خلیفه یه دخوله صلاحیتی یوقدر زیرا سلس البوله مبتلی در دیدیکه مع هذا انده اول مقوله
نسنه یوق ایدیکه خلیفه دخی هر بار که قیام مراد ایلینه فالقسون دیدی پس ابو یوسف
محمده کلوب ایتدیکه خلیفه سنی کورمک وکلامکی اشتمک دیلر لکن سن آداب خلفانی
وآیین مجلس سلاطین ونثر فلیه بلمزسن امراکه هر زمانده که بن سکا فالقوب کتمک
ایچون اشارت ایلیم کیده سن دیدی پس امام محمد مجلس خلیفه یه حاضر اولوب وقتاکه
خلیفه انوک فصاحتنی وعلم منطق ولطافتنی کوردی کعه اول قبح حسن کلام ولطافت
اوانی وبحجت روی خوبه صفاتنه نهایتده اولدی فلیب خلیفه بکلیته اکا مائل ورا غب اولوب
هر زمان محبت طالب اولاجق ابو یوسف مشاهده ایدوب در حال محمده قیام ایلمسنه
اشارت ایدوب اول دخی قیامه سرعت ومبادرت ایلدی رشید ایتدیکه کیمی
انده ابو یوسف دیدوکی حالت اولماسه قیامه سرعت ایتمز ایدی وقتاکه بو حضرکوش
امام محمده واصل اولدی نهایت مرتبه الم حاصل اولوب فاتحه لکاجامعه مناجاته ک
یارب سن اکی دنیادن اخراج ایله بکا نسبت ایتدوکی عارضه یه انی مبتلی ایله دیدی
حکمت خدا ایله تیر دعاسی اصابت هدف اجابت ایدوب اتفاق بر کون ابو یوسف خلیفه
ایله بر جاریه وجع اولوب کیدرکن غلبه بول دن قلق اولوب خلیفه استعجابله
نهایتده وجع ایلدیکی تا که منازنیه یاربلیب انزل وفات ایلدیکه رشید بو قصه حکایت
اولنمقده ایدیکه اگر ابی یوسفک بو مقوله نی بلمش اولمسم وامنه بول ایتکله انک دیردم
دیدیکه وقتاکه ابو یوسف علیه الرحمه وفات ایلدیکه امام محمد جنازه سنه حاضر اولدیکه سعادتیه
اولنورکه ابو یوسفک جاریسی بکا ایدوب اول بزه حسد ایلمزلر بو کون بزه رحمت ایدرلر
اول بزه متابع اولانده بز بو کون متابعت ایدرز دیرلر ایدیکه مو دیمشلردر که امام محمد
ابی یوسفی مخالطه اسلطان ایله طریقه وعلماسی تغییر ایلدیکه دیو تغییر ایلدی ابو یوسف دخی
اکا بر دعا که ایدوب جناب حضرته دعاسی مستجاب اولوب آخر الامر امام محمد دخی دنیادن

کچدی تا که الی ای قضایه مبتلی اولدی ودخی دیمشلردر که مقدما الم محمد تعقبا سعده
روی محمد عن یعقوب عن ابی حنیفه دیو کتابت ایدردی یا بنیلر نده بو قضیه واقع
اوله قده صکره اسم یعقوبی یابیس دن طرح ایدوب روی محمد عن ابی حنیفه
دیو یازمشدر تنه کم متاخر اولان قضایه نفنده مشاهده در وبعض متاخرین بزایکی
فقالک هر بریسنه بعض محل بعید بیان ایلمشلردر لکن تامل ایدنلره امر ظاهر در ومو دخی
ائمه حنفیه دن وعز عبد الله بن المبارک المروزی که بنی حنظله دن یا خود بنی تمیم
یا خود بنی سعد تمیم دن برکسه نک مولاسیدر وولادتی سنة ثلث عشرة ومائة ده ویا خود
تسع وعشرین ومائه ده در ووالده سی خوارزمیه ووالدی ترکی ایدیکه کنده وسنه
ابتدا امرنده کی سؤال ایلدیلر ایتدی بر کون بعض یاران واخوان ایله بر باغ وبستان
ایچون تمشی ایدوم شول زمانکه جمله اشجار انواع فواکه والوان ثمار ایله حامل وجمله
ذوق وصفایه مائل اولوب اخشامه دک اکل وشرب ایلدک بنم طبعم طرب
عود وطنبوره مولع ومفتون اولوب انکله تسلیت قلب محزون ایدردم اول
کیجه نیم شب اولدقده قالقوب تحریک ساز ایدرکن کوردم که بر مرغ باشم ومسنده
نر بار وایله جناب خدایه نیاز ایدر والده عود واسلوب سابق اوزره وزرده الگسترکم
بی حرکت وبنم مراده اجابت ایتزه ناکاه کوردم که المده اولان عود مانند انسان نطقه
کلوب الم یان للذین آمنوا ان تخشع قلوبهم لذکر الله وما نزل من الحق کریمه سنی
قراءت ایلدیکه بن دخی بلی والله دیوب عودی کسر وتعظیم زجر وقسر ایدوب بانده
اولان کسه لری طرف ایلدم وبنم اول زهدم بوزمانده اولدیکه ورواایت کریمه تعلم
سبب اولمشدر وفضیل بن عیاضی توبه ایدوب دنیادن زهد واعراضنه تنه کم
موضعنده ذکر اولنمشدر وامام سمعانی وضبری ذکر ایلمشلردر که عبد الله بن المبارک
سنة ثمانین ومائه ده وهیت ده وفات ایلمشدر وحلیة الاولیاء صاحبی ذکر ایلمشلردر که
عامل هیت ده رشید ه خبر کلدیکه ابو بنده بو روز خوب وفات ایلدیکه عبد الله بن
المبارک دیرلر الحنین خلق جنازه سنه اجتماع ایلدیلر دیو حتی قتاکه رشید بو خبری
ایشتدیکه وزیرنه ایتدی یا فضل بن الربیع علما اول حالم ایله که بزه کلوب انوک
حضورنده غزا ایلسونلر وفضل کلام رشیده دن تعجب اولوب رشید ایتدیکه نه جه غزا
اولمسون که اول بزم حضورده بو شعری انشاد ایدردی **شعر** الله یدفع بالسلطان معضلة
عن دیننا رحمة منه ورضوانا لولا الائمة لم یأمن لنا سبل وکان اضعفنا نهبا لاقوانا
ترجمه حق تعالی رحمتندن بر خلیفه نصب ایدوب انوکیله مشکلات دینی بزدن دفع
اولماسه سبیل ائمه قالماز یوللردن طریق ضعیف اولان اقویانک نهبی مال مرجع ایدرز
ودخی اشعث بن شعبه دن مرویدر که ایتدیکه رقه ده عبد الله المبارک بزه قدوم
ایلدیکه خلق بر مرتبه ازدحام ایله استقبال ایلدیلر که نعال منقطع وغبار اوج آسمانه

مرتفع اولدی رشید دخی انده حاضر ایدی رشیدک براتی الولد للعاهر الحجر حدیثی
اشراف ایدیب جمیع اولان صغار وکبار واشراف منظوری اولدقده بو کیمدر دیو سؤال
ایدیب دیدیلر که خراساندن بر عالم قدوم ایلمشدر که مثلی نادردر بلکه معدوم ودرجاره
ایدیکی ایشتمه ملکه سلطان بودرکه جمله خلق جالسه تشنه وعطشان درر مهر ونی
استقبال ایتمک شرطا واحوال او ما بجه کمسه اقبال ایلمز دیدیکی ابن اسحق دن مرویدر
ایدیکی بن صحابه کرام ایله ابن مبارکک امورینه وحالاتنه نظر ایلدم انلارک ابن
مبارکک اوزره فضلتی کوردم مگر الاشرف صحبت معدن رسالت ایله صلی الله
علیه وسلم تشرفلرینی کوردم وانوک کتبنده واحادیث نبی دن صلی الله علیه وسلم یکرمی بیک حدیث
ایلدوکی یکرمی بیک یا خود یکرمی بر بیک حدیث ایدیکی وانلدن حکایت اولنمش
لطیفه دررکه برکسه بر مجلسده عطاس عارض اولوب بعده حق تعالی یه حمد
ایلدیکی امام اول کمسه یه بطریق السؤال عاطس اولان کمسه نه دیمک کرکدر دیوب
اول دخی الحمد لله دیوب امام دخی یرحمک الله دیدیکی مادرکی حکایت که محمد بن
جمیل دن اندیکی امامک رعایت ایلدوکی برام ادب دن بزه کمال العجب کلدیکی ودخی
ابن وهب دن منقولدر که اعمی بر آدم ایتدیکی بکا دعا ایلمک حق تعالی بصریمی بنه
رد ایلسه پس جناب خدایه تضرع ایله دعا ایدیب درحال حق تعالی اول کمسه نک
بصرینی رد ایلدیکی بن مجلسده حاضر وظاهر اولان [illegible] ناظر ایدم دیدیکی ودخی
مسیب بن واضح دن مرویدر که بر طائفه امامه سویلدیلرکه برکسه نک آلتی یوز درهم
دینی قضا ایلسه اول دخی وکیلینه یازدیکه فلان کسه یه یدی یوز بیک درهم ویره
وکیل دخی خلاف عاده اولان مکتوبی اعاده ایدیب ایندیکی غالبا قلم ده غلط اولمش
پس امام بنه یازدیکه اول ورقه بیک درهم ویره سن وکیل دخی نه یازدی
اکر علم بو حال اوزره اولورسه ضمیمه نک خصوصی کتابت ایتمک دکل کندوسی
لازم کلور بنه امام وکیله یازب انعام ایلدیکم اکر مثل وکیل ایسک امری انفاذ ایلمک
ترکیه والا سن استراحت ایله که بن سنک وکیلک اولوب امرکی انفاذ ایلیم
زیرا بن سفیانی استدم ایندیکی اینی استدم ایندیکی مجاهدی استدم ایندیکی
ابن عباس رضی الله عنهما استدم ایندیکی معرفت رسول صلی الله علیه وسلم بویوردیکه
برکسه یه بو سرور مسلماندن بنه بر فرح یتشه اول کسه یه حق تعالی مغفرت ایدر
امدی بن دخی دیلدم که اول کسه نک قلبنه فرح بعد الفرح ادخال ایلیم صاحب حلیة الاولیا
ایتدیکی ابن المبارک تابعین دن یحیی بن سعید الانصاری وسلیمان التیمی وحمید
الطویلی ایشتمشدر وسفیان وابن جریج وشعبه دن وانلدن دخی جمهور ائمه حدیث
معتمر بن سلیمان والولید بن مسلم وبونلارک امثالی ودخی ابن المبارک دن منقولدر
ومشغدر علمک اولی نیت در بعده فهم در بعده عمل در بعده حفظ در بعده نشر در

واکثر اوقاتی جهاد ده مصروف ایدی وارب فضائل عظیم ایدیب بلا حسن ایله مثلی اولور
بجانکه زمان قسمت غنائم اولوردی غیبت ایدردی تکدر وسنه [illegible] سؤال
ایلدیلر که بکمک ایچون مقابله ایدم ایسه اول نی بیلور وغنیمتدن قسمت وحصه لی
اول عطا قیلور دیدیکی انوک فضائلی کثیره در بو ذکر اولنان ایله قناعت اولنور
ودخی ائمه حنفیه دندر ابو الهذیل ابو خالد زفر بن هذیل بن صباح
الکوفی اصلی اصبهانیه دندر وتدوین کتب ایدن اول کمسه نک بریدر اصحابی
وعشیلر درکه بر زفر اوکندن ذکر ودنیا یه قادر دکل ایدک هربلده که برمن ذکر ایلسه
کرایت کلوب ماالقوب قرار ایلرلر ایدی وبزاحمزده سویلر ایدکه خوف
خدا ایلی قبل ایلمشدر محمد بن عبد الله الانصاری دن مرویدر که ایندیکی امام زفر
قضایه رضا ویرمک اوزره اکراه اولنوب ابا ایلدیکی ومنزلنی هدم ایدیب بر مدت
اختفا ایلدی بعده ظهور ایدیب منزلنی اصلاح ایلدی وقتاکه ثانیا یه اکراه اولندی
تکرار اختفا ایلدی تا که عفو اولونجه یحیی بن معین دن مرویدر که امام زفر الحول ثقه
ومامون دررمیشدر ودخی بشر بن القاسم دن منقولدر که ایندیکی زفر دن ایشتدم
دیر ایدیکه بن موتدن صکره برنسنه ترک ایتمزم که انوک روز جزاده حسابندن خوف
ایدم وقتاکه فوت اولدی خانه سنده بولنان اسباب تقویم وحساب اولنوب
اوج درهم بیشمدیکی اول زمانده که مختفی اولدی امام ابو یوسف دعوی [illegible] تکلیف
ایلدیلر ایندیکی بو صباغ زوجه کلدر وشول اوچ بیک درهم قرنداشم اوغلنکدر زیرا
قرنداشنک وفاتندن صکره زوجه سنه تزوج ایدیب قرنداشندن بر ولدی وار ایدی
اتیم بر فرد اوزرنده حقم یوقدر وبر کسه نک بنم اوستمده حقی واردر دیدیکی عبد الله
بن ابی رزمه دن مرویدر که ایندیکی بن زفره دخی وابی یوسفه دخی تردد واختلاف مصاحب
وائتلاف ایدردک ابی یوسف تحقیق مسئله واقامت دلیل ده بسط وتطویل ایدیب
مسئله بزه ملتبس اولوردی زفر ایله دخی مجالسه ایلسک مسئله بی اختصار ایدیب دلیل
قاطعی بلا حشو وتکرار سویلردی ودخی یحیی بن اکثم دن مرویدر که ایندیکی امام زفرک [illegible]
بن حضرت امام وفاتندن صکره مخالفت ایتمکه جرأت ایتدم زیرا حیاتنده بنی الزام
ایدیب کندو قوله رد و مایندو بابه مخالف سندا ابراز دیکی امدی وفاتندن صکره بزکا
نیجه مخالفت ایلیم که حیاتنده اولمقدن الزام ایلیجی حاوی کلام اولماز حسن بن زیاد دن
مرویدرکه زفر ایله داود طائی میاننده کمال محبت وتواخی وار ایدیکی پس داود فقهی ترک
ایدیب عبادته اقبال ایلدی اما زفر ایکیسینی جمع ایلدی وعلمه بهره ده اول خلافت [illegible]
سنه ثمان وخمسین ومائه ده ورد والدی هذیل بصره یه والی ایدیکی وانده ولادتی [illegible]
ایلدی برادری صباح بن الهذیل دخی صدقات بنی تمیم اوزرینه والی ایدی والده سی
جاریه ایدیکی وکندو [illegible] وجهی [illegible] مشابه ولسانی عرب ایدی حسن بن

زیاده دکه برادر زاده سی ولید بن حماددن مرویدر که ابتدای امرده حسنه دیدم که زفر
ایله ابو یوسف امام قاتنده بحث ایدرلر ایدی گویا ایکی عصفور ایدیلر که اوزرلرینه
بر بازی قونمش ایدی و دخی انسه حنفیه دیدیلر امام داود بن نصیر الطائی الکوفی
اصلی خراساندن ایدی عبد الله بن داوددن مرویدر که بیچی اکابر اصحاب امامدن سؤال
ایلدیم اول دخی ایتدی ابو یوسف و زفر و داود و عافیة الازدی و اسد بن عمرو و علی بن
مسهر و یحیی بن زائده والقاسم بن معن دردر بعده ایتدی اکر ایچلرندن داود اهل ارض
ایله وزن اولنسه فضل و صلاح ده جملهسنه موازی اولوردی اول حالده امامک اجله
اصحابندن ایکن آخر کار زهد و ورع سمتنی اختیار و حطام دنیایه عزیمله ایثار ایلدی
نقل اولنور که کندو نفسنه خطاب ایتدی اگر دنیاده حدیث و قرآن ایله طلب ایدرسک
عالم و باطل سن اگر شعر و ایلم ناس ایله ایدرسک غافل و بغیر عاقل سن حضورک
بعده موت واول جمع ایتدوکک نوشدلق یوقیدر و کندو سنک بر خطرک بیمه
بر مقدار اراضی وار ایدی بحد یدو نقیبی ایانمش حضرت فاروق رضی الله عنه انوک
اجدادندن خط ایتمش ایدی هر جزوه بیت ... [illegible] انوک ... [illegible]
بیع ایدوب بکری بیل حق تعالی یه عبادت ایدوب اول اقچه دن اکل ایلمش ایدی و دخی
وفات ایلدکده کفنی دخی انلردن اولدی ابو نعیم دن مرویدر که ایتدی داود اهل عزت
ایله مجالسه ایلدی بعده علما و قراء بعده محدثین ایله تا که هر بریسنک ایچلرنده رأسی
و ممتاز اولدی بعده امام ایله مجالسه ایدوب انلردن تعقل ایلدی تا که هر برکسه انکا تقدیم ایدردی
بعده مجلسی ترک ایدوب عبادت ایچون تخلی و حلیه مجاهدات ایله تحلی ایلدی که
فقیهه صاحب قدم راسخ و جبل شامخ اولدی و دخی خبز اکل ایتمیوب شرب سویق ایله
قناعت ایدردی و دیرایدی که مضغ خبز ایله شرب سویق بیننده اللی آیت قرآءت
واردر بعض مضغ خبز ایتدوکم زمانده اللی آیت قرآءتی فوت اولور ابن سماک دن مرویدر
داود بکا وصیت ایله دیدی اول دخی ایتدی نظر ایدوب سعی ایله که حق تعالی سنی
ایتدوکی مکانده کورمیه و امر ایتدوکی مکاندن مفقود ایتمیه و حق تعالی دن حیا ایلیوب
سنک انکا قریب اولوب انوک سکا قدرتنی ملاحظه ایلهدیدی و دخی صائم اول و
افطارک ممات اولسون و خلقدن فرار ایت اسددن فرار کبی الخ اصول
اما جماعت ترک ایتمه دنیاسز ... معارفه ... دیدی روایت اولنور که نفسی تجربه
قصد ایلدی که خلوته قادر میدر دکلمیدر پس امامک مجلسنده بر ییل جلوس ایدوب
قطعا تکلم ایلدی بعده تخلی و عزلت اختیار ایلدی سببی بو اولمشدر که برکون امام ایتدی
ابشته آنکی تمام احکام اوزره ایلدک داود ایتدی باقی نه قالدی امام دخی
عمل قالدی دیدی بعضلر دخی ایتدی امام داوده سنک دستک و زبانک غایت
دراز اولدی داود بلا سکا دیدی پس آنک عکسنه مجلس امامه کلوردی اما سویلمزدی

و قتاکه سکوت و خلوته صبر و قدرتنی بیلیدی کتابلرینه الوب فراته غرق ایلدی ابو
خلوت نشین و عبادت عزلت گزین برکون فضیل بن عیاض انک زیارتنه کلدی
ایتدی بزم زیارتمزی ... اول بابی مفتوح و بازاتید زیرا بن غلبه ناسدن ...
بنه برکون دخی کلدکده قپویه اچمدی فضیل طشره ده اوتوروب بکا ... ایدی
داود ... ایدی و دخی داوده برکسه ایتدی بنی برکسه یه دلالت ایله که انوک
یانده واروب انکله مجالسه ایلیم ایتدی اول برضاله در که بولنماز و دخی حارث بن
ادریس انکا ایتدی بکا وعظ و نصیحت ایله ایتدی عسکر موتی سکا منتظرلردر و دخی
انوک اهلندن برکسه انکا ایتدی بانیزده اولان علاقه ... اصلح ایلیه مکده امری ... ایتدی
ایله پس امامک کوزلرندن یاش کلوب بعده ایتدی بو بیلدیکم ... اهل اسفار ...
خلق جهان ... ... نازل اولورلر تا که اوج اسفار و اصیل اولورلر ... اگر هر ...
ایلرو یه تقدیم ... قادر ایسک ... معاد ... ... زیرا سفرک ...
قریب و قدوم اجل ایرلرده دخی اجل ... و بن ... بو کلامی سکا سویلرم لکن ...
بیلدم زیاده تفسیح ... بیلرم ... بعده قالقوب کندی و دخی عمرو بن
صدقه دن منقولدر که ... داود بن صدیق ... ایدی ... امامک
خلقته ... حاضر اولوردی ... ... نزد زیارتی ایچون
واردم ... ایله ... اولوب ... کلدکده
بعده بر ... ایلدی و دیدیکه ...
جلوس المرء ... ایله ... حفظ ایلیه امام ... ذکر ایتمشدر که
داود عبد الملک بن عمیردن و حبیب بن ابی عمرودن و اعمش دن و محمد بن عبد الرحمن
بن ابی لیلی دن سماع ایلمشدر انلردن دخی اسمعیل بن علیه و مصعب بن المقدام و
ابو نعیم الفضل بن دکین و غیرلر روایت ایلمشلردر بعض اتباعی بر دوا ایدوب سکا
نافع ایلر ... ایتمش بر طعام ... ... دخی فی الواقع ... واردر دیو
... ایلدیلر ... ... ایتدی ... ...
... ... ایتدی ... ...
زیرا ... اکل ... عند الله ... ...
مستقذر ... ... ابن المبارک ایتدی داود ک
حالی ... ... و دخی ... ...
سفیان ... ... ابن ...
ایتدی داود ... ...
انوک ... ... و دخی
... ... ایتدی داود ... ... مجلس امام

ایدی و قتاکه عبادت ایچون تخلی و انوار الهیه قلبنه تجلی ایلدی امای کوردم کیجه دفعه
زیارت ایچون داووده کلوردی حضرت امامک افضلی حماد برکون داووده اهل اولادی
شو حالده که داووده دخی شدت فقر حاصل اولمش ایدی حماد اکا درت درهم ویرب
امام دن میراث در قبول ایله دیدی اول دخی قبول ایدب بنده زاهد کا ویردیکه
استرم که قناعت ایله تعیش ایلیم اکر بر کسه دن قبول ایدر اولسم سندن قبول ایدردم
دیدی اکابر روایته درت بیک درهم ایدی و امام ابی یوسف بیله ایدی و قتاکه قبول
ابی حنیفه ابی یوسف حماده شرا ایدی چهان اولکنده دراهمی صاحب شرا ایله حمادی
نشر ایلدی حسن داوود ایدی اکر جمله دنیا ذهب خفقه اولوب الی کده نشر ایلیمک بکا
نزدمن اهون در دیدی حسن حماد بکا ایدب جنوب کنده کا روایت اولنور که داود
برادرندن ورثیوز درهم میراث انتقال ایدرث اوتوز سنه اندن انفاق ایلدی جمله
تمام اولنجه و قتاکه تمام اولدی خانه سنک سقفنی نقض ایدب بیع ایدردی شول
زمانه دکن که اخشاب بواری بیتنده کا دیواری دخی شوجرنده فقیر ایدی که بر غلام جیر
بجاسه دارک اوستنه دوشردی بر کسه ایدی اکر دیوار خانه یه دوشنا طیبک
منظردن وجود بردن حفظ ایدب استراحت ایدرد کرجهان داوود ایدی یارب
سن عفو ایله که سلف فضول کلامی کبر به کوررلر دی یا عبد الله باغدن کبت کلیجی
مشغول ایلدکنده من علی مجیفه به مجاورت ایدرم علی مجیفه دن مرادی الله تعالی اعلم
بعضی آخرت سونه عازم اولوب دنیاده رغبت ایله مجیفه اعمالی علی ایله مشغولم دیمکدر
مرض موتنده سبب علتی ذکر اولنمشدر که بر آیت قرآنیت ایلدیکه آنده ذکر نار
اولوب اول آیاتی تکرار ایلدی و قتاکه صباح اولدی آنی وفات ایتمش بولدیلر و راس
مبارکی برلتنده بعضی کرپیج اوستنده ایدی جمیع ناسن بو زمینه داخل اولدیلر ابن سماک
دخی انظار ایله بیله ایدیکه ایندی یاداود قراءت کتاب الهی تفسیح ایلدک یعنی
و قتاکه جنازه سنی اخراج ایلدیلر جم غفیر و خلق کثیر بیله جنوب
تشییع ایلدیلر حتی ذوات خدور اولان زنان مستور دخی چقدیلر حسن بنه ابن سماک
قبری اوستنده غمناک طرب ایندی یاداود نفسکی سن بجنه قودک قبرده حبول
اولمازدن اول و کندوکی محاسبه ایلدک روز حسابده محاسبه اولنمازدن اول امری
بوکون رجا ایدوکی کوررسن یعنی رحمت خدایه واصل اولورسن و لید بن عقبه دن
منقولدر که ایندی داوود طائی اسیندم دیر ایدیکه کیجه کسه واردر که بر اوجه مسرور اولوب
هلاککی انکن ظهور ایدر و کیجه کسه واردر که بر اوجه کاکریه کورور لکن صلاح و دین و دنیاسی
انکا منوط و حال حصول مرادی انکا مربوط در و بزم ایچون بر کار یوقدر الا رضا و تسلیم و مکافات
خشوع و دخی کارشناس و تیار دن منقولدر اول دخی والده دن که ایندی کا اکر داوود ام
مانینده اولمش اولسه حق تعالی انک امرنی وزهده و ورعنی بر قصه و حکایت ایدردی

و دخی صلت بن حکیم ایندی داوودک وفاتی کیجه ملائکه و نور کوردم دیدیلر که
قبلد بر بن داوودک قدومی ایچون تزیین ایلنمشدر محمد بن عبد الله بن نمیردن مرویدر
داوودک وفاتی سنه ثمن وستین ومائه ده خلافت مهدیده اولمشدر قدس الله تعالی سره
العزیز وغفره فی بحر لطفه العزیز و دخی الفتیه حنفیه دندر وکیع بن الجراح
بن ملیح بن عدی ابو سفیان الرواسی الکوفی که قیس غیلان دندر اصلی نیشابور قریه لرندن
و یا خود سغد دن بر قریه دندر و هشام بن عروه و الاعمش دن و عبد الله بن عون دن
و ابن جریج دن و اوزاعی دن و اسرائیل دن و شعبه بن خالد دن سماع ایلمشدر و کذلک
حضرت امام دن و ابی یوسف دن و زفر دن دخی طریق فقهده سماع ایلمشدر
اندن دخی ابن المبارک و یحیی بن آدم و ابن سعید و احمد بن حنبل و یحیی بن معین
و علی المدائنی و ابو خیثمه و ابو بکر بغدادی دخی غیرلر روایت ایلمشلردر ولادتی
یاخود قتال وعشرین ومائه ده در هارون رشید خلیفه ایکن آنی وعبد الله بن ادریس وحفصی
قضایه تعیین ایلمک استیوب وکیع ابا ایدب ادریس امتناع ایدب حفص اجابت قبول
ایلدی یحیی بن اکثم دن مرویدر که ایندی کا سفر و حضرده وکیع ایله صحبت ایلدم صائم الدهر
ایدی و دخی هر کیجه ختم قرآن ایدردی و دخی دیمشلردر که هر شب ثلث قرآنه قراءت
ایتمینجه نائم اولماز ایدی کا بعده بینه قائم اولوب مفصلی قراءت ایدردی بعده استغفاره
شروع ایدردی تا فجر طلوع ایدنجه بعده ایکی رکعت نماز قیلوردی بو فقیر ایدر مفصل دن
مراد سوره حجرات دن آخر قرآنه دک در نته کم کتب فقهیه ده مقرر در لکن اولا ثلث
قرآنی قراءت ایدب بعده حجرات دن قراءت ایدنجه ما بین متروک اولمش اولور مکر
ثلث قرآن مقداری قراءت ایدردی مراد مطلق اولور سه دیمک اوله اول تقدیرجه
هر کیجه ختم ایتمک متعذر اولماز لکن مفصل قراءت التزام ایتمیش اولور علی کل حال بو نقل
اولنان مقالده کلامه مجال اولور والله تعالی اعلم و دخی حفاظدن مرویدر که ایندی
وکیع دیمشدر که بز طلب علمده صوم ایله استعانت ایدردک و حفظنه عمل ایله
جبر دن مرویدر که وکیع عباداندن فرق بیکنفا ایلدیکه هر بر سنده ختم قرآن ایلدیکه
فرق بیک درهم تصدق ایلدیکه و درت بیک حدیث روایت ایلدیکه و دخی علی الساب
دلیله مرویدر که ایندی وکیع ایله بیچ سیل مجالست ایلدم برکره کوردم که یدین باسنه الیه و بر
صاحبنه کاسیجه حفظ دن شکایت ایلدیکه اول دخی حفظ ترک معاصی ایله استعانت ایلک
دیدی صاحبی دخی بو شعری انشا ایلدی شعر شکوت الی وکیع سوء حفظی فاوصانی الی ترک المعاصی
و حفظ العلم فضل من آله و فضل الله لا یعطی لعاصی ترجمه جاره کیوا ایدوم نسیاندن شکایت
یاره دیدی تسلیم ایله معاصیه حفظ ایدک علمی فضل علیم حقدر فضل ایله یعنی هر کم اوله
و دخی دیر ایدی که فرق بیلدر که دنیا ایچون بر خطوه حرکت ایتدم و بر حدیث ایشدب
و اوتمش ایدم سؤال ایلدیلر که باعث عدم نسیان نه در ایدی کا زیرا بن بر حدیثی ...

ایتمزدم اما اتکلم یکره عقل ایلدم ابن معین دل مرویدرکه ابنیدکی بو زمانده بشنه و کم کسه لر ده انلردن احفظ کمسنه کورمدم اهل زماننز حفظده و اوثاق کمه در زمان سندن ابوبن مره

و دخی احمد بن حنبل دن مرویدرکه ایتدیکه بن آنوک مثلنی کورمدم جلالت و حفظ ده کوشناز و انضمام خشوع و ورع ایله بیله امام دیلمیله بن وکیع دن ذکر ایلدیکه والدنه قدنکه موت نزول ایلدی بکا الاربنی ایراد ایدوب ایتدیکه یا بنی بنم شول الاربعمی که کوررسن بن انکله قطعا بر سنه قرب ایتممشیدر و دخی داود بن یحیی ابن سماک دن مرویدر ایتدیکه بن رسول الله صلی الله علیه وسلم تمام رؤیاده کوردم شول ابدالک علومن ابدال کیمدر بیوردیلرکه انلار در که الاری ایله برشی قرب ایتمزلر و محقق وکیع دخی انلاردندر

و دخی امام حلیه بن یمیم الجعفی دن ذکر ایلدیکه وکیع بحاسب ایدوب بعض ما افعدا ایلدیکه بحیج بعده خفیه حج ایلدی ولدی تحرمدن لوحا انزول ایدردی اول حالدن زائل و لمادی تا و وفات و حیل ده که آخر العبور درز آنده مدفون و مقبور اولدی سنه تمان یاخود تسع و تسعین و مائه ده نقضا اشد یاسلار وه و دخی الفرسته حنفیه دندر ابو عمرو

حفص بن غیاث بن طلق النخعی الکوفی حضرت امام دن و ابو یوسف دن و ثوری دن سماع الحدیث ایتمشدر و انلردن دخی ابن حنبل و ابن معین و علی ابن المدائنی و اسحق بن راهویه و جماعه کوفی ایدن انلردن روایت ایلدیلر رشید انکا قضا و بغدادی تقلید ایلدی

حکمنده اظهار عدالت ایلدی و عزیمله که زبیده کنی کیلی ایدیکی وزر لازم الحول حبس ایلدی زبیده دخی ولیده اطلاع و ابرام ایلدیکه ناکه عزلنه اقدام ایلیوب انونو آلوک مکانه تولیت ایلدیکه جبراله کوفه قاضیا بلدیکه اثنده او لان اول اوری نکث ایلدیکه محمد بن حمید دن مرویدرکه ایتدیکه و فقکه عبدالله بن ادریس و وکیعی رشیده کتوردیلرکه قضایه تولیت ایلیه لر ابن ادریس السلام علیکم دیوب کندو ینی فاکه دو شردیکه کوکر اکه مفلوج در رشید دخی بو اصل

کمسنه ده فضل بیوقدر دیدی و وکیع دخی بر یاشنی فالدرب کوزمکادو سنن قوتوب بزیلدان برو بوکا بن کورمدم دیدی که مرادی برما نعه اشارت لیدیکی فبالوا قبیدرحی ال کنتک ابصار دکلی بیدر یکه ظاهر و آشکاره در دکن جلسیده حاضر اولانلر کوزینه اشارت ایتدیکی ظن ایدرت کوزکا کور بحیک قضادن ایله اوبعادر دخی معذور اولوب بو کلام ذو الوجهین ایله ان فی المعاریض لمندوحه عن الکذب مانحه نم کذب دن و ترتکلیف فضادن خلاص و لمدیکه اما حفص ایتدی اکر قلتت حالی و ابتلای دینی عیالی لمامسه قبول امر حال ایدی و روایت ایلورلرکه حفص مزبور اول بش کون بر نیتی اولوب عامل بیت المال یوزدالی درهم ویردیکه و ایتدیکه اول بش کون کلینسه زمدر و که حج ساین اولمشدر زیرا سبب مرض ایلیا جلادحکم جمال او عمایوب اول ورزقی قبول امر حال اولمشدر و دخی ایتدی بن قضایه تولی ایلدم تاکه بکا اکل میتة

حلال اولدیکه و وفاتی سنه اربع و تسعین و مائه ده در و آنوک پسرینه حسن بن زیاد اللؤلؤی والد اولمشدر و دخی الفرسته حنفیه دندر یحیی بن زکریا بن ابی زائده بن میمون بن فیروز آنوک جدی میمون اسلامی در و الدی فیروز جاهلی در عمرو بن عبدالله الوادعی الکوفی تنک مولاسیدر و الدیدن و هشام دن و اعمش دن و اسمعیل بن خالد دن و عبید بن عمرو الهمدانی دن و حجاج بن ارطاة دن سماع ایلمشدر و فقهی امامدن سماع ایلمشدر انلردن دخی یحیی بن آدم و قتیبه بن سعد و ابن حنبل و ابن معین و ابو بکر و عثمان و زکی ابکی اوغلاریکه فروع بن یونس و محمد بن العلاء و زیاد بن ایوب و هناد بن السری و ابو داود الطوسی و محمد بن عیسی بن الطباع روایت ایلمشلردر رشیدک قضاء مدینه یه ولی ایلمشدر و بغداده قدوم ایدوب انده و حدیث ایلمشدر علی بن المدائنی دن مرویدرکه ایتدیکه علم حضرت ابن عباس رضی الله عنهما شعبی اولمشدر زماننده بعده ثوری یه زماننده بعده یحیی بن زائده یه منتهی اولمشدر زماننده و یحیی محدثینده احفظ اهل زمانی ایدیکه و جماعه ایدن اعه ایدیکه ورع و دین ایله بیله و کوفه ده اول تصنیف کتب ایلیان اولدر و ورث ایلدی قضاء مدائن اوزره اولوب انده وفات ایلمشدر سنه ثلث یاخود اربع و ثمانین و مائه ده هارون و رشیدک طرفندن قاضی ایدیکه و بیری الحمش اوج سنه ایدیکه و دخی الفرسته حنفیه دندر الحسن بن زیاد اللؤلؤی الکوفی اصلا انصاری در و امامدن روایت ایلمشدر آندن دخی محمد بن سماعه و محمد بن شجاع البلخی و شعیب بن ایوب روایت ایلمشلردر امام حسن مزبور ایتدیکه ابن جریج دن اول ایکی بیک حدیث سماع ایلدم که فقهانک انلاره محتاج در یحیی دن مرویدرکه ایتدیکه امام حسن اوقات لیل و نهاری تقسیم ایتمش ایدیکه اوکا صلوة صبح دن صکره درس مسائل فروع ایچکه شروع ایدردیکه زواله دکین بعده منزله داخل اولوب بعض حوایجی قضایه مشغول اولوردیکه وقت ظهره یه دکین بعض استعداد حضر زمانده دکین بعده صلوة ظهری ایچون چیقوب صکره و اقتحاب ایچون جلوس ایدردیکه عصره دکین بعده عصری ادا ایدوب علم اصول و مناظره ایدرلر ایدیکه غروبه دکین بعده مغربی ادا ایدوب منزلنه داخل اولوب دخی بنه چیقوب مسائل مغلقه بی ذکر و حل ایدرلردیکه وقت عشایه دکین نماز عشایی ادا ایدوب مسائل دور و وصایا ایچون جلوس ایدردیکه ثلث لیله دکین و علم و بحثدن امساک ایدوب منزلنه کلوردیکه و برجاریه سی وار ایدیکه هر نه که کندوسی طعام یاخود وضوء بالخ کاره مشغول اولسه جاریه بعض مسائلی قراءت ایدردیکه تا جسدن فارغ اولنجه و دخی محمد بن احمد بن الحسن بن زیاد دن مرویدرکه اول دخی والدیدن روایت ایدرکه جدم حسن بر مسئله ده خطا ایدوب بر منادی تعیین ایلدیکه تا نداء ایلیه که حسن یوم فلانده بر مسئله ده خطا ایلمشدر امدی هر کیسه که اول کونده انلره استفتاء ایتمش اولا بنه رجوع ایلسونلر دیو سبیدن برجاج کون کنت ایدوب فتوی ویرمدیکه تاکه سائل یته طلوب خطا اعلام ایدوب طریق حقه رد ایدرجه و دیشلردرکه حسن الحسن ناس ایدیکه سؤال ده اما جوابه سؤالکه دکل ایدیکه

ودخی حسن ابن زیاد ایدی کابن فرق سبیل بغداده منزلده یاتماز ایدی الآسراج اوکده یاتمش
حافظ اولور ایدی کا طحاوی ذکر ایتمشدر که حسن بن مالک ایله حسن بن زیاد سنه اربع
ومائتین ده وفات ایلدیلر وبو سنه ده نوبه ده مصرده امام شافعی وفات ایلدی ودخی
معلوم اوله که حضرت امامک اعظمدن اخذ علم ایدن علما ائمه دین حد واحصایه اولنمز دکلدر
لکن انلاردن بیرسیوز اوتوز کسه معروف اولمشلردر که هر بری مشایخ دین وائمه
اولوب سبق واجتهاد لرینه بزه علما حاصل اولمشدر جزاهم الله عنا وعن الاسلام وعن
کافة المسلمین خیر الجزاء وحشرنا معهم وحشرهم مع النبیین والصدیقین والشهدا آمین
بو مقامده انلارک مشاهیرندن دخی بعض علما اعلام لوالنی ذکر واعلام ایده لم
انلارک جمله سندن بری حماد ابن الامام در که کنیتی ابو اسمعیل در غالب حالنده دین وورع
ولحقه وکتابت حدیث ایدی واهل هواء اوزره شدید اولوب هر بر بیک اقا وبلغ
کسر واحامت بحج ایله حجی اقراره الجاء وقسر ایدر دی وبحججه قوتیله احتجاج ایدی که خصم
متکلمینه اولقدرت میستر اولمازایدی وبری دخی اسمعیل بن حماد مذکوردر والدندن
وحسن بن زیاد دن تفقه ایلمشدر و نیته واکوندن ومالک بن مغول دن وعمر بن ذردن
وقاسم بن معن دن سماع ایلمشدر ودخی حدیث یب اندن عمر بن ابراهیم النسفی که سهل بن
عثمان العسکری وبخیه لردخی روایت ایلمشلردر قضا بصره یه تولی ایلدیکه امام علم واحوال قضاته
بصیر وعارف واحکام ووقائعه واقف عموم الستیره وری متحالسیره وزن ومصالح وعابدو
صالح ایدیکا فقیهده جامع نام کتاب نافع تصنیف ایلمشدر که جدی امام ابی حنیفه دن روایت
ایتمشدر ودخی رد قدریه یه متضمن بر کتاب وکتاب الارجاء تصنیف ایلمشدر واندن
دخی ابو سعید بردعی تفقه ایلمشدر وفاتی سنه اثنی عشر ومائتین ده در وبری دخی یوسف
بن خالد در امام ایله صحبته قریب ایدی کا بعده بصره یه خروج ایدب انده سیاست سنه
وجه حسن اوزره ایده میوب اول بیبدن اقامت اولنوب ترک اولندی واول
حالدن فوز ائل اولمادی تا که امام ابی یوسف هر دولت ایله بصره یه قاضی ووزیر اولوب
قدوم ایلدکده واردب زیارت ایلدیکا اول سببدن بینه جمیع اهل علم اکا اقبال نام
ایدرب بینه نامی السنه انامده مذکور وبیان خلقده مشهور اولدی کا بعده ترک دنیا
ایدب عبادت ایچون تخلی ایلدی تا وفات ایدنجه وبری دخی عافیه بن یزید الاودی
الکوفیدر حضرت امام اکا اجلال شدید وتبجیل تام ایدردی کا وعافیه بر ورع فقیه
وفطن ایدیکا وامام اکا اعتقاد واعجاب تام اوزره ایدیکا هر بار که بر مسئله ده تکلم ایدنده
عافیه حاضر اولمسا اول مسئله ایله حکم ایدب کتابه الحاق ایدر دیکا تا که عافیه بیلسه
استعجال ایتمک عافیه حاضر اولنجه ویو سورر لردیکا بعده اکر انوک تاینه موافق اولنجه
کتابت ایدب والا انرک ایدر دیکا وبونلار ومندرجان ومندل که علی العنزی الکوفیه
اوغلانیدر بعضلر دیمشلردر که مندلک اسمی عمرودر مندل لقبی در کا اسمنه غالب اولمشدر

حضرت امام بونلارک ایکیسنه دخی هر زمان لطف واحسان ایدرب کندولره تقریب
وخاطرلرینی تلطیف ایله تطییب ایدردیکا وبونلار مجلس شریفنده سائر تاسدن الزم
وامام حاتمنده اعوه واکرم ایدیلر ومندل حباندن اشهر ایدی مندلک وفاتی کوفه ده
سنه سبع وستین ومائه ده زمان خلافت مهدیه ده در مهدی ایکیسنی
کوفه دن کتوروب مجلسنه ادخال ایلدیکا وقتا که داخل اولدیلر مهدی انلری قنغیکوز
مندلدر مندل ایسه حبان دن اصغر وبیان خلقده اشهر ایدی فرعایت ادب ایله
کشاده لب اولوب بو حبان در دیدیکا کنده وبرادرینه نسبت تقدیم ایدب بنم
دیدی وقتا که مندله وفات حاضر اولدیکا برادری حبانه ایندیکه یا اخی بنم ونیجی تخمل ایدرز
میس حبان دخی ای برادر حبان برابر ونوبتی وذوقی دخی تحمل ایدرم دیدیکا ونیه انلار
برای علی بن مسهر الکوفی در و مجلس امامه ملازم اولوب اندن تفقه ایلدیکا اندن دخی
خلق کثیر سماع ایلدیلر حسن بن حماد ایندیکا حفاظ فقه ودخی حفاظ قرآنک بیی درت نفر
در که بری زفردر وبری یعقوب واسد بن عمرو وعلی بن مسهردر و زعم ایدرلر که سفیان
جامع نام کتابی بونلردن استعاره ایلمشدر ونیه انلاردندر قاسم بن معن بن عبد الرحمن
بن عبد الله بن مسعود الکوفی الفقیه که امام ایله صحبت واندن تفقه ودروایت ایلمشدر
شریکدن صکره قضاء کوفه یه تولی ایلدیکا فقیه مامام ومجتهد ومعطاء ومقدم ایام
ایدیکا اکا دیدیلر که سن اولاد ابن مسعود دن ایکن غلمان ابی حنیفه دن اولمغه راضی
اولورمیسن ایندیکا هرکسنه که انکله مجالسه ایلدی البته مجالسه سندن منتفع اولور دیکا ونیه
انلاردندر اسد بن عمرو بن عامر بن سالم بن منیف بن یشکر بن زعاب المنذر البجلی الکوفی
امامک صاحبی ایدیکا وکنیتی ابو عمرو ایدیکا واپراهیم بن جریر بن عبد الله دن وامام دن ومطرف
بن طریف دن وحریز بن ابی زیاددن وحجاج بن ابطاردن ورطاة دن سماع ایلمشدر واندن
دخی ابن حنبل ومحمد بن بکار واحمد بن منیع والحسن بن عبد العزیز الروانیه المنشلر ودر
قضاء بغداد وواسط جانب رشیددن تولی ایلدی ودخی رشید ایله حج ایدب انکله
معا وانك اردنجه ایدردیکا ضعیف رشید بند که تا فرزنکی بر جانبنده بهدله انلار اولمش ایدیکا
وقتا که کنده وبصرنندن برشی انکار ایلدیکا یعنی بصر بیک کورسنده چندان قوت کورمیوب
رعیه اولمق مرتبه سنه واردیکا امر قضایه اشتغاله مناسب کورمیوب قضادن انعزال
ایلدیکا انوک حضنده یحیی بن معین صدوق وثقه در دیو تعیین ایلمشدر وقتا که
ریضیل ولدیکا حضرت امام برتجه ایام صباح واحتشام منزلنه کلوب زوجه واختلاف
ایدیکا محمد بن شجاع ایندیکا بر روح امام اصحابنه بر مسئله القا ایدب اندن غیرینی
اننی استخراج ایده میوب امام دخی کال الخشین ایدب احسنت یا فتی بجمیله بیورر بلر
اصیلی بجمیله دن اولدوغی اکولریو وفاتی سنه ثمان وتسعین ومائه ده در
ونیه انلاردن احمد بن حفص ابو حفص الکبیر که محمد بن الحسن دن اخذ ایلدی کندو

دخی بخارا ده اصحاب کثیره سی واردر صاحب صحیح اولان امام محمد بن اسمعیل البخاری
زماننده ایدی ویه اکثار ایدنلردن ابو عصمه نوح بن ابی مریم مرزبن جعونه المروزی که
جامع ایله ملقب ایدی زیرا فقه ابی حنیفه نک اول جامعی انلار ایدی بعضلر دخی جامع
نفائس علوم اولدیغیچون دیمشلردر امام مزبورک درت مجلسی وار ایدی بر مجلس
اثر ایچون یعنی روایت آثار واحادیث ایچون و بر مجلس دخی اقاویل ابی حنیفه ایچون
و بر مجلس نحو ایچون و بر مجلس شعر ایچون ایدی که زهری دن و مقاتل بن حیان دن
روایت ایلمشدر ابو جعفر المنصور طرفندن قضاء مرو ده نوح الجامع ایدی وفاتی سنه
ثلث وسبعین ومائه ده در ویه اکثار ایدنلردن خلف بن ایوب که محمد بن الحسن
وزفر اصحابندن ایدی فقهی دخی انلردن تخریج ایلمشدر واولوک جلاسنا للعذر
مسجدده سؤال ایدن تصدق ایده ایمک شهادتنی قبول ایتمزم دیمشدر وفاتی سنة
خمس یاخود خمس عشرة یاخود عشرین ومائتین ده در ویه اکثار ایدنلردن شداد بن حکیم که
اصحاب زفردن ایدی ومحمد بن الحسن دن دخی بعض مسائل استفاده ایلمشدر هر
نجاستکه برجاریه اشترا ایلسه انی تزوج ایلردی جائز که حره اوله دیر ایدی وفاتی سنة
عشر ومائتین اخرنده ایدی ویه اکثار ایدنلردن موسی بن نصر ابو سهل الرازی که محمد بن
الحسن اصحابندن روایت ایلمشدر ابو علی الدقاق دن و ابو سعید البردعی دن اخذ فقه
ایدوب روایت حدیث ایلمشدر وکتاب المخارج آنلرکدر کنه وبا بنده برکتاب صحیح
ویه اکثار ایدنلردن ابو سلیمان موسی بن سلیمان الجوزجانی که امام محمد بن الحسنک
صاحبیدر و فقهی انلاردن اخذ ایدوب کتبنی روایت ایلمشدر مأمون انلاره عرض
قضا ایلیوب اول دخی رضا ویرمیوب یا امیر المؤمنین اهل قضاده حقوق اللهی
حفظ ایلیو و زمانکده بن کسنه یه ولایت ایلمه زیرا واثق بن مأمون الغضب
دکلم بنم کبی کسنه عباد الله حاکم و متقلد اولمه مأمون دخی کلامک حق و صدق در
بر دخی سنی عفو ایلدک دیوب اول دخی خیر ایله دعا ایدی امام مزبورک
مؤلفاتندندر کتاب السیر الصغیر وکتاب الصلوة وبونلاردن اطول کتابلری دخی واردر
انلاری امام محمددن انلار یعقوبدن انلار ابی حنیفه دن روایت ایدر و امام محمد
حالا ایدی نامسنده موجود اولان اصطلاحلرن روایت ایدر ویه اکثار ایدنلردن هلال بن
یحیی بن مسلم الرأی البصری انلاره هلال الرأی دیمشلردر حلقنده کان حسنا ولکن
نه کم ربیعة الرأی دیدکلری کبی بونلار فقهی امام ابی یوسف دن وزفردن اخذ ایلمشدر
و دخی ابن عوانه دن و ابن مهدی دن روایت ایلمشدر بونلاردن دخی بکار بن قتیبه
و عبدالله بن خطبه والحسن بن احمد بن حیطام اخذ ایلمشدر و بر مؤلف مختصری واردر
شروط ده و دخی احکام الوقف نام کتابی واردر وفاتی سنة خمس واربعین ومائتین ده در
ویه اکثار ایدنلردن ابو عبدالله محمد بن سماعة بن عبید بن هلال بن وکیع بونلار لیث بن سعد دن

وابی یوسفدن ومحمد بن الحسن دن حدیث ایلمشدر وابی یوسف دن و محمد دن نوادر کتابت
کتب واملی روایت ایلمشدر وعمری محمد بن سماعه حنفیه حفاظ ثقاتندندر دیدی وفاتی
سنه ثلث وثلثین ومائتین ده در سنلری اوتوز بیل اولمشدر روایت اولنورکه
اول سنه واصل اولنجه ایدی تا یونه قرق یل فارسه سوار اولوب اقتفا فی الکبار
عادت و کاری ایدی و هر کون ایکی یوز رکعت نماز قیلوردی بغداده مأمون طرفندن
قضایه تولی ایلمشدر سنه اثنتین وسبعین ومائه ده یوسف بن ابی یوسفک عزلندن
صکره مباشرت قضادن نائل اولمادی اول زمانه دک که ضعف بصر حاصل اولوب
عزل اولندی اکوک پیری اسمعیل بن حماد بن الامام ابی حنیفه به ختم اولندی انوک
مؤلفاتندندر دخی کتاب ادب القاضی وکتاب المحاضر والسجلات واردر ذکر ایتدی محمد بن
سماعه نک نوادری محمد بن الحسن دن کتابت ایله وکمک سببی بودرکه حضرت امام محمدی
منامده کوردیکه کویا سوزنلر اکوب بر شی دلردی وسوراخنه اچاردی بس محمد
واروب سویلدکده تعبیر ایدوب ایتدیکه اول که حکمت سویلرسندی جواب ایله که انوک
کلامندن بر شی فوت اولمایوب ضبط ایده سن اول سبیدن نوادری بکا بتمشدر
محمد بن عمران ایتدی که ابن سماعه دن ایشتدم ایتدیکه قرق ییل تکبیر اولی ایلدم اول
مدتده اصلا امام ایله تکبیره اولی ده موافقت بنی فوت ایتدی الا که والده م وفات
ایتدوکه کون بر صلوة جماعت ایله ادا ایده مدم اول اجلدن طالقوب یکرمی بش
نماز قیلدم تا انی تضعیف ایچون اول اثناده بکا خیلی غالب اولدی خوده طالب اولم فنده
ناکاه بر کسنه مطلوب ایتدی یا محمد کرچه یکرمی بش نماز قیلدک لکن تامین ملائکه ایله
نیجه سن یعنی کرچه نمازی تدارک ایلدک لکن امام ایله امین موافقت ایدمکت
اول نماننده ملائکه نک تأمینلرینه موافق اولور زیرا امام امین دیدکده البته
ملائکه دخی تأمین ایدرلر امری حدیث شریفده واردر اولمشدرکه هر کسنه نک
تأمینی تأمین ملائکه یه موافق اوله کناهلری مغفور اولور ویه اکثار ایدنلردن ابو مطیع الحکم
بن عبدالله بن سلمة بن عبدالرحمن صاحب الفقه که حضرت ابی حنیفه دن کتاب فقه اکبر
راویسیدر ابن عوندن و هشام بن حسان دن و مالک بن انس دن و ابراهیم بن
طهمان دن روایت ایلمشدر انلردن دخی احمد بن منیع وغیری روایت ایلمشلردر
اهل بلادی دخی انلرن تفقه ایلمشلردر ابن المبارک اعلم و دینی ایچون تجلیل و
تعظیم ایدردی وفاتی بلخ والیسی اولدقدن صکره سنة سبع وتسعین
ومائه ده در سکسن درت یاشنده ایدی وعقائده محققه دن بعضی مباحث
وقت ولادی ایله اظهار ایلدک امری کتب مجتهدین دخی زمانه ده مشهور اولمالی
ذکر اوزره کلام منقول اولسون واکا کتب فروعک جمله سی استقصاء ایتمک
قریب الی المحال و مستقصینک احوالی موقوف واحاطه خارج دائره وسع مجالدر

امری فروع ده اولا تألیفه شروع اولنان کتب معتبره دندر کتاب جامع الکبیر وجامع
الصغیر ومبسوط وزیادات ودخی سیر الکبیر ونوادر وامالی ورقیات وکیسانیات وهارونیات
وجرجانیات بونلارک جمله سی امام محمد بن الحسنکدر. املارک مناقب شریفه سی ائمه
مجتهدین ذکر اولنده شرح وتبیین اولنمشدر. ودخی کلام فقهاء السنه علماء بونک
اوزرینه اطباق واتفاق ایتمشدر که کتاب مبسوط دن اصل ایله تعبیر ایدرلر. ومبسوط
وزیادات وجامعین دن روایت اصول ایله تعبیر ایدرلر. ودخی مبسوط وجامع الصغیر
وسیر کبیردن ظاهر روایت ومشهور الروایه ایله ونوادر. وجرجانیات وکیسانیات
وهارونیات ورقیات دن غیر ظاهر الروایه ایله تعبیر ایدرلر. جرجانیات امام محمدک
جرجانده جمع ایتدوکی مسائلدر. کیسانیات کیسان نام برکسه ایچون جمع ایتمشدر. بعضی بو کسی
شعیب … کیسانیات بو … آنوک جهتنده کیسان نام بربلده ده جمع ایتمشدر دیمشلردر
لکن توجیه مزبور … ودخی توجیه دکلدر. اصح وجه بودر … هارونیات هارون نام کسه
ایچون جمع ایتدوکی مسائلدر. ودخی رقیات شول مسائلدر که رقه ده قاضی ایکن جمع ایتمشدر
رقه بر یاردر بغدادک واسطیدر. وبونلر کتب معتبره دندر. کتاب الامالی وکتاب النوادر
ایکیسی دخی امام ابو یوسفکدر. املارک دخی مناقب شریفه سی ائمه مجتهدین ده ذکر اولنمشدر
وبونلاردندر کتاب المبسوط که شمس الائمه ابی بکر محمد بن احمد بن سهل السرخسی نکدر. آنوک
دخی مناقبی مرور ایتمشدر. وبونلاردندر کتاب الهدایه وکتاب التجنیس والمزید ومناسک
حج بونلارک جمله سی امام ابو الحسن علی بن ابی بکر بن عبد الجلیل برهان الدین المرغینانی
الرشدانینک تصنیفیدر. امام مزبورک صیت وصداسی مانند آفتاب پرنور اقطار شرق و
غربه مشهوردر. ومذکوردر اولا کتاب بدایه یی تصنیف واندده امام محمدک جامع الصغیری
ایله مسائل قدوری یی جمع ایلمکله بیان فروعی تشیید وترصیف ایلدکی بعده کتاب
مزبوری شرح ایدوب سکسن جلد مقداری اولوب آدینه کفایة المنتهی ایله تسمیه ایلدی. بو فقیر
آنده مورث اسهاب اولوردی اطنابه ناظر ومجتنب اولان جهتدن کتاب مزبور متروک
مهجور اولا جانی متیقن اولدیسه ثانیا برشرح مختصر لطیف تألیف وتصنیف ایلدیکه
هر وجهله نافع ووافی ومسائل فقهیه ضبط وانعامنده کافی وحسن تقریرده وبالغ نهایت
ولطافت تحریرده واصل حد غایت اولمشدر. وبالجمله شرح مزبور صاحب الوقایه وصف
ایتدوکی کبی دره دیمشدر. هر کتاب فاخردر که دیده زمان آنوک نظیر ایله اکتحال ایتمک
محالدر. زیرا آنوک لطائف احوالندندر که برمرتبه دقائق مشکل وحسن تحریرده ایجازی
مرتبه ء اعجازه واصل … ظاهر … اهل افندیکه هر طالب سهل ظن ایدوب صنعتنده
سهل الممتنع معقول سندن وارفع اولمشدر. بلکه اولقدر بودرکه هر کس انوک صنعتنده مبالغه و
مهوس ایله. زیرا آنوک مرغوبدن مسکوت … ودخی صاحب الهدایه نک مؤلفاتندندر
کتاب مختار مجموع النوازل وفرائضدن دخی برکتابه واردر. … مذکور بومرتبه فضائل ایله

مشهور اولمغله وقتندن ما عداسنی متعبد وقائم باللیل وصائم بالنهار ایدرکه مشایخ عظام
عاقل اولوب هر برینک انفاس طیبه سندن تبرک ایتمشدر. وثلاث عشر ثلث وخمس
وخمسمائه ده وفات … حکایت اولنور که کتاب هدایه نک تصنیفنده اول اوچ جلد
مقداری بلغ وقائم … ومدت مزبوره ده … جلوسنده قطعا افطار ایتمیوب … ایدی
وواصل جهد وقصد ایدر … واقفی مطلع وعارف اولماسه اول سبب …
خادم هربارکه یاننه طعام کتوروب افطار ایلسه طعامی یاننده قویوب …
نجانکه خادم کیدر وطعامی طلبه دن برینه ویا خود آخره اطعام ایدرلردی خادم کلدیکده
اناء طعامی بوش کوروب امام تناول ایلدی دیو ظن ایدردی بسبب اول زهد وورع
برکتی ایله کتاب مزبور میان علماء … کمال قبول ایله مقبول اولدی وکتاب مزبور
حقنده وینه شیخ الاسلام صاحب الهدایه نک بعض علماء … سیدر که
دیمشدر شعر کتاب الهدایة یهدی الهدی الی حافظیه ویجلو العمی فلازمه
واحفظه یا ذا الحجی فمن ناله نال اقصی المنی وانوک غیری دخی دیمشدر شعر
ان الهدایة کالقرآن قد نسخت ما صنفوا قبلها فی الشرع من کتب فاحفظ قواعدها
والزم مسالکها یسلم مقالک من زیغ ومن کذب ودخی معلوم اولکه صاحب
الهدایه کتابنده بعض امورک رعایت واعتبار … وانلاری اصطلاح واعتبار
ایتمشدر که انلاره تنبیه … غفلت … جمله دن بری بودرکه هر
مسئله قدوری ویا خود مسئله جامع الصغیر اولسه ویا خود کتاب بدایه ده مذکوره
اولسه آنوکله ولنده لفظ قال ذکر ایدر. اکر انلاردن غیرده مذکوره اولسه
لفظ قال ذکر ایلمز. وبری دخی بودرکه اولا مسائل قدوری یی ذکر ایدوب بعده آخر
ابوابده مسائل جامع الصغیری ذکر ایدر. اکر ایکیسنک مابیننده نوع مخالفت
لفظا جامع الصغیری تصحیح ایدر. وبری دخی بودرکه نجانکه بوحدیث فلان معناسنه
محمولدر دیسه مرادی ائمه ء حدیث ذکر ایتمشدر دیمکدر. ونجانکه بر حمل ایدرز دیسه
مرادی ائمه حمل ایتمیوب کندوسی حمل ایتدوکیدر. وبری دخی بودرکه دلیل عقلی ده
ما بینا دیر … کتاب الله ایله ثابت اولانده ما تلونا … وسنت ایله ثابت اولانده
مارویناه دیر. وقول صحابه ایله ثابت اولانده … دیر … ایله جری
فرقا … رویناه دیر. وبونلاردن اعم اولانه لما ذکرنا دیر. وبری دخی بودرکه
کاه اولورکه جواب … ذکر ایلمز … مذهبنا … وبری دخی بودرکه
برمسئله یه که نقل ایراد ایلیه اکا قریب اولان موضوع اولان … اشارت ایله
اشارت ایدر … بعید اولان … اشارت ایله اشارت ایدر. وبری
دخی بودرکه دلیل عقلی دن لفظ فقها ایله تعبیر ایدر. والفقه فیه کذا دیر. وبری دخی
بودرکه نجانکه عن فلان دیسه مرادی انلردن روایتدر. ونجانکه عند فلان دیسه

مرادی نه‌ایدوکی در دیمکدر بری دخی بودر که البته جواب اخر مرضیسی در دیمک اولور
اولسوالک برکادخی بودر که مجانکه کندینک مخصوص تعریفنی ذکر ایلسه لفظ ملت
ایراد ایلمز ... واما نیت دن احترازا ایدوب بلکه قال العبد الضعیف عفی عنه دیو
بعض نسخه‌ده که قال رحمه الله دن واقع اولمشدر و قاضی‌زاده مشکره علامه سنک مختارینه نزد
برکادخی بودر که سؤال مقدرک جوابنی ذکر ایدوب سؤالی تصریح ایلمزدی جلدلر
اوچ مجلده قال فصل ... تصریح ایلمک دن منع اولمشدر و دخی صاحب
هدایه نک بعض خصائص واسلوبی واردر که کندوسی اکا مخصوصدر نته کم کتابنه
ممارسه و خدمت ایله ممارسه ایدنلر اکا واقف و مطلع و عارف اولورلر بوندن
صکره علوم اولکه نیجه علما کتاب مذکورک شرحنه کمال اعتنا ایلمشلردر لکن شرحنه
جرأت واقدام ایتمشلردر الا علمادن بعض افراد ایدوب ... ایلمشلردر ... بو مقامده
بلاد ... مشهور اولان شروح مذکوره اولسونکه طالبلری انلر متقنه اولوب ...
تحصیلی سعی واجتهادده مطالعه ... انتفاع ایله بغایة ... زیاده حاصل اولور
پس شروح مذکوره نک بریسی کتاب النهایه درکه مولانا حسام الدین الحسین بن علی
بن الحجاج بن علی نک تألیفیدر و کندوسی شارح الهدایه اولمق ایله مشهوردر حلبه
مکتوب انده بزدوی نک ... نام شرحنی تألیف ایلدی و دخی سنه عشر و سبعمایه
دمشقه کلدی و اخسیکثی نک منتخب نام کتابنه شرح ایلدی و ابو المعین النسفی نک
اصول دیننده و تمهید نه شرح ایلدی و امام حافظ الدین محمد بن محمد بن نصر دن و امام
فخر الدین محمد بن محمد المایمرغی دن تفقه ایلدی و وفاتی حلبده سنه احدی یا خود اربع
عشر و سبعمایه‌ده در امام مزبورک علم فرائضده دخی نجاح نام بر تصنیفی واردر و
ذکر اولنان کتاب نهایه‌یه شیخ احمد بن محمد شهاب الدین که ابن الزرکشی ایله معروفدر
انتخاب ایلمشدر مدرسهٔ ... ده تدریس ایتمشدر ... ماعدا ... علاوه ... مسائلی
واردر و وفاتی سنه ثمان وثلثین وسبعمایه ده ... سنه ... ده ...
شروحک برکادخی کتاب الکفایه درکه سید جلال الدین الکرلانی نکدر مؤلف اصل
مترجم والد ماجد علیه الرحمه بن ... ترجمه سنه واقف اولامادم ... مشهوردر
و بونه شروحک برکادخی کتاب خلاصة الکفایه درکه تاج الشریعه نکدر اسمی محمود بن عبید
محمود المحبوبیدر و عالم و فاضل و ... کامل در هدایه یه شرح ایدوب نهایة الکفایه ایله تسمیه ایتمشدر
و مختصر هدایه سی واردر که وقایه ایله مسمی در و بونه شروحک برکادخی کتاب الغایه درکه
قاضی القضاة شیخ شمس الدین ابو العباس احمد بن ابراهیم بن عبد الغنی السروجی نکدر ...
زمانه سنده صدر اولان سلیمان بن ابی العز نجم الدین بلکه طاهر یحیی بن علی بن یحیی
تفقه ایلمشدر و بعده دیار مصریه‌ده قضایه تولیه و مراتب جلیله یه ترقی ایدوب تصنیف کتب
و افتا ایله ... افتا ایلمشدر کتاب هدایه یه بر شرح لطیف وضع و تصنیف ایدوب

کتاب الغایه ایله تسمیه ایلدی کتاب الاجابه منتهی اولوب بر قاچ مجلدات ضخام اولمشدر
... مدرسه سیوفیه‌ده وفات ایلدی وفاتی سنت عشر وسبعمایه ... جمعه
اولان ایکنجی کونده یوم الخمیس ده واقع اولمشدر حضرت امام شافعی نک تربه سی قربنده
اولان تربه سنده مدفون اولدی ولادتی سنت سبع و ثلثین و ستمایه ده واقع
اولمشدر و بو نه شروحک برکادخی غایة البیان درکه اتقانی نکدر اسمی امیر کاتب بن
امیر عمر عمید بن العمید امیر غازی ابو حنیفه الفارابی الاتقانی در بعضلر اسمی لطف الله دیر
دیمشلردر و اتقان قصبات فارابدن بر قصبه در ولادتی اتقانده سنه خمس
و ثمانین و ستمایه شوالنک اون طقوزنده ... ده ... بلاد ... علاوه اشتغال
ایدوب جمله سنده ماهر و سایر طلبه تفوقی ظاهر اولمشدر ... شرح ایلدی
و ظاهر بغداد ده مشهد امام اعظم تدریسنه تولی ایلدی ... دمشقه قدوم ایدوب
... نائب السلطنه اولان امیر طیبغا اجتماع ایدوب ... رفع یدین
مسئله سنده امیر مذکور مجلسنده تکلم ایدوب ... شیخ تقی الدین السبکی
... ایلدی بعده سنه سبع و اربعین و سبعمایه ده ... مکتوب ...
و قاضی‌زاده مشکره شاهده واردر ... ظاهر ... تدریسنه تولی ایلدی بعده ...
احدی و خمسین ... مصره کیدوب امیر صرغتمش الناصری انی تعظیم ایدوب جامع ...
تدریسی ایلدی ... امیر صرغتمش جامع ... اولان مدرسه سی ... ایلدی
... تدریسنی اکا تفویض ایلدی سنه سبع وخمسین ... جمادی
الاولی ... حضور درس ... سعد اختیار ایدوب ...
... حاضر اولوب امیر صرغتمش ... جمیع علومی ... پس
... تعظیم و اکرام ایلدی لکن ... چندان ...
... زیاده ... اولوب ... نازل ...
... اولدی لکن ... شرح مزبور ... شافعیه ... عداوت ...
... تلف و هلاک ... ایدوب ... اول ... تمام ایدوب ...
... ایدوب ... حنفیه ... اوله ... کتاب ...
محمد بن الحسن ... ایلدی لکن غایت ... ایله ایلدی ... الدین
بن ... ایدوب ... زمخشری ... شیخ مزبور ...
ایدوب ... اسمعیل بن ... اولوب ... دن ...
... ایلدی ... شیخ ...
بن ... ایلدی ... شیخ مزبور مذهب حنفیه ده ...
و فقه ... ده ... ایلدی ... غایت ایله ...
کمال ... ایلدی هدایه یه شرح ایدوب غایة البیان و نادرة الاقران فی آخر الزمان

ایله تسمیه ایلدی و قسیکی شرح ایدوب تبیین ایله تسمیه ایلدی و دخی مسئلۀ رفع یدینده
بر رساله سی واردر و بر دخی بر بلده ده ایکی موضعده صلوة جمعه نک صحتنده تحریر
ایلمشدر ابن بجا ایندی مصره داخل اولوب بعده بغداده داخل اولوب آنده تدریس و توطن
ایلدی و وفاتی انده ده سنه خمس ثمانین و سبعمائه شوالنک یکرمی طقوزنده ایکن
سنه کنه و خطبه ده بولنمشدر و قالدی سنه ثمان و خمسین و سبعمائه شوالنک اول برنده
بوم سبتده در و جمیع علومک تحصیلندن فارغ اولمشدر تسعی عشر یده ولمایی بانیده
ایکی سنه کم خطبه تبیین ده و تفریح و تبیین ایلمشدر و تبیین مذکوری سنه ست عشر و
سبعمائه ده تصنیف ایلمشدر اول تقریره اول تماندنه عمری اوتوز بر اولور ابن بجا ایندی بن
خلق ایدرم که شرح هدایه نک تصنیفندن فارغ اولدقده عمری اوتوز آلتی ایدی والله تعالی
اعلم و دخی شروح هدایه دندر معراج الدرایه که شیخ امام محمد بن محمد بن محمد البخاری تلمیذی
قوام الدین الکاکی ایله معروف و مشهوردر شیخ مزبور روح الله تعالی روحه فقهی حنیفی
شیخ امام عبد العزیز البخاری دن که صاحب کشف اصول فخر الاسلام البزدوی در و صاحب
تحقیق که شرح اصول امام حسام الدین الاخسیکتی در اخذ ایدوب مکه ده قاهره ده کلوب
انده جامع ماردانی ده اقامت و اوده وظیفه تدریس ایله امامت ایلدی تا که سنه تسع
و اربعین و سبعمائه ده وفات ایدنجه و دخی دیمشلردر که کاکی انلره نسبتدر کاکی دکاکی
سمانه دن منقولدر که بخارا قریه لرندن بر قریه در ظن ایدرم دیمشدر و دخی شرح هدایه
جلال الدین جنازی شیخ امام عمر بن محمد بن عمر الشیخ جلال الدین الخبازی در اصول فقهده
کتاب المغنی دخی انکدر اصول فقهده و ذکری مرور ایلمشدر و دخی شروح هدایه دندر شیخ
اکمل الدین که عنایه ایله مسمی در شیخ مزبور محمد بن محمد بن محمود بن احمد الرومی البابرتی
اکمل الدین ابن شمس الدین ابن جمال الدین در و ولادتی سنه عشرة و سبعمائه دن زیاده
جده در علومه اشتغال ایدوب بعده حلبه رحلت ایلدی آنده قاضی ناصر الدین ابن العدیم
آنی مدرسه سنده مجاور ایدوب بر مدت آنده اقامت ایلدی بعده قاهره یه
اربعین ده مکه ده قدوم ایدوب شیخ مزبوره مولانا قطب الدین الرازی التحتانی ایله
شیخ شمس الدین الاصبهانی دن اخذ ایلدیلر و شیخ مزبور ابو حیان دن اخذ ایدوب ابن عبد
الهادی دن و دلاصی دن و غیریلردن سماع ایلدی و شیخون ایله صحبت ایدوب
هر وجهله اختصاص کسب ایلدی و انشا ایتدوکی خانقاهده تفویض منصب ایدوب تقریر و اعزاز
خانقاهی انکا تفویض ایلدی اول دخی خدمتنه مجاورت و حسن وجه ایله مباشرت ایلدی
و نفسنده قوی النفس و صاحب هیبت و مباشرتده عفیف و ذکی مهابت ایلدی و خانقاه
خانقاهی عمارت و وظائف و معالی خیرده ایله اظهار حسن نظارت ایلدی حتی نجه دفعه
کره سنه قضا عرض اولنمقده امتناع ایدوب رضا ویرمدی و دخی فقه و عربیت
و اصولده حسن المؤلفات ایلدی مهره و جامع اولوب اظهار سیاده و فتوی و درسده

افاده و تصنیفاتنده اجاده ایلمشدر جمله مصنفاتندندر شرح مشارق الانوار
و شرح البزدوی و شرح الهدایه و بر تفسیر حسن تحریر ایلمشدر و دخی شرح مختصر ابن الحاجب
و شرح المنار و شرح التلخیص و کلامدن شرح تجرید و تفسیر طیبی و شرح الفیه ابن معطی و شرح
مقدمه و ملحقه وار ایمشده و خلاصه نک تخریجی جامع الکبیرده شرح یازوب ابکی قطعه
اولوب تکمیل ایلمشدر و کشاف قدر اوتوز نامنه دکین حاشیه تکشیف ایلمشدر و بونلردن
غیری مؤلف اصل مترجم والد ماجد علیه الرحمه بودر که ذکر بن علم که مسموعاتندن بر شیئی تحریر
ایتمشلر ایدی یعنی مسموعاتی اولان احادیث تخریجیه باسانیده روایت ایتمشلر ایدی
و دخی شیخ مزبورک رسائل و مکاتبی اصلار و اولنمازا ایدی و کندوسنه قصد
ایدوب تکلمه حسن بشر و اقبال تام و معاطفه قیام ایدوب معاشره لطف و تواضع
انصاف ایله اتصاف اوزره ایدی هم مناصب کباره دخولدن متنزه ایدردی بلکه
اصحاب مناصب قابوسنده ملازمت و ملازمه و هر باره خدمتندن عزتی ملک لازم و ملتزم
امثالنده مجاورت و تاریخی قضایه مسارعت اوزره ایدیلر و ملک ظاهر دخی تعظیمنده
مبالغه ایدردی حتی هر بار که شیخک قبو سندن مرور ایلسه باب خانقاهده راکبا
طورر ایدی تا که شیخ خانه سندن خروج ایدوب ابنه سوار اولنجه معیتده بیله
کیدوب مرافقت و یولده مصاحبت ایدرلر ایدی و بو حالدن زائل اولمادی تا که سنه
ست و ثمانین و سبعمائه شهر رمضاننک اول طقوزنده لیلۀ جمعه ده وفات ایدنجه
و جنازه سنه سلطان و آنک ما دوننده اولان جمله ارکان حاضر اولدیلر و سلطان
نعشنی کوتورمک ایستدوب امرا آنی منع اولدیلر تا که انجق و احمد بن یلبغا و سودون
نائبی و بونلرک امثالی کوتوردیلر و نماز نه عز الدین الرازی تقدم ایلدی و خانقاه
مذکوره ده دفن اولندی روح الله تعالی روحه و نور مرقده و اعلی غرف الجنان فتوحه
و دخی شرح هدایه دندر فتح القدیر للعاجز الفقیر که شیخ امام ابن الهمام حنفی ایلمشدر شیخ مزبور
محمد بن عبد الواحد بن عبد الحمید بن مسعود السیواسی و بعده السکندری العلامه کمال الدین
ابن الهمام الحنفی در و ولادتی سنه تسعین و سبعمائه ده در توقیات و سراج هندی دن
قاری الهدایه دن تفقه ایلدی و اصولده و غیریده انکا ملازمت ایلدی و دخی قاضی
محب الدین ابن الشحنه یه سنه ثلث عشره ده مصره کلدکده ملازمت ایدوب انوک
یانده اقامت ایلدی انلر وفات ایدنجه و دخی عزبیی جمال حمیدی دن اخذ ایلدی
و اصول و غیرنی بساطی دن و حدیثی ابن زرعه ابن البساطی دن و تصوفی خوافیدن
و قرآنی زراتینی دن اخذ ایلدی و جمال حنبلی دن و شمس شامی دن سماع حدیث ایلدی
و مراغی و ابن ظهیره ورقیته المدنیه انکا اجازت ویردیلر بو مرتبه کلیت تحصیل اشکال
اقرانی اوزره مقدم و جمیع علومده بارع و مسلم اولوب فضل علمه تقدی و ورد ایدوب
ترددی ایدوب عامه خلق انزال منتفع و صغار و کبار مجلسنده مجتمع اولدیلر و دخی نفس اللامع

فقه و اصولده و جمیع منقول و معقولده و نحو و صرف و معانی و بیان و تصوف و موسیقی
و غیریلرده علامهٔ روزگار و محقق و جدلی و نظار ایدی و دخی حس معقولاتده بر کسنه تقلید
ایتمزدی ایدی و دخی شیخک اقرانندن برهان ابناسی ایدوکی اکرچه دینی فوائدله شرح
هدایه طلب ایلسک برم علدن ده اندن غیری اولمازه قیام ایدر کسنه یوقدر و دخی
شیخ مزبورک ارباب احواله حاصل اولان کشف و کرامات دن نصیبی اوفی وار ایدی
اوائل حالنده بالکلیه تجرد و خلوت و تفرد اختیار ایتمش ایدی بعده ارباب سلوکدن بعض
اصحاب تحقیق دن بعضلری مدیکه بو تجرددن رجوع ایله زیرا خلقی علم شریفدن محروم
ایتمک اولمق ایلمسن اهل تجرد وخرقه و تاج اولمامسن و شرح هدایه اجابا بعض ارادت
صوفیه یه کلدوکی نسخه ده دخی نظام و حاصل اولوب لکن ناسی ایله اختلاط و استیناس
نسبی ایله بینه بینهم زائل اولوردی بعضلری دیمشدر که برکون شیخ بر وارد کلوب شیخ دخی انجم
الولی طریقه و بنی چکوب کندوسی دخی حرکت بر نوا ایله سکرد و بن دخی بیله
سکر یدم شول زمانه دکین که مراتب سماعی قرار کاهی اولان اسکلده ده قرار ایلدی
بعده ارباب سماعه سن رونه اولدیکه واقفسن دیوب انلار دخی بری ریح الیقودی کندو
اختیار فراغیله قرار ایتمز دیدیلر بس شیخ هوالذی یسیرکم فی البر والبحر و هو الذی یوقفکم
دیوب یعنی سزی بر وجه ده سیر ایندورن و طورغوزان اولدر یعنی جاب وفاة تعلیق
ور دیوب انلار دخی نعم دیدیلر بعده وارد زائل اولوب سکون حاصل اولدی پس انکا
خطاب ایدوب سکا منکشف و بردوم کبی دیدیکی بن دخی ای واسطه حرکت شیخ بولان
علم کسلدی دیدیم شیخ ایندی بنی مؤاخذه ایله زیرا ایشلدوکم افعالدن بر نسنه شعورم
یوقدر دیدی و دخی شیخ مزبور هر زمان ملازم طیلسان ایدی نه کم سنت دخی
بودر اکثر اوقاتده شیخ نیته به حاضر اولدقده طیلسانی یوزینه ایندوردی و بر مجلسه
حاضر اولسه غایت ایله تخفیف حضور ایدوب بیته فالفوب کیدردی و صلوتی دخی
کمال مرتبه تخفیف ایدردی و بو حال تیجک ایدال دن اولماسنه دالدر زیرا نقل
اولنور که ابدالک صلوتی غایت ایله خفیف در و دخی شیخ افتا و تدریسده بر مدت
عرفی افتا ایدوب بعده افتایی بالکلیه ترک ایدوب منصوریه ده واشرفیه ده تدریسه
مشغول اولوب بعده انلاری دخی اعراض ایدوب شیخونیه ده مستقر اولوب
بر مدت انکا حسن مباشرتله مباشرت ایدوب اکابردن و ارباب دولتدن
برفرد التفات ایلدی بعده تمادی سلطن بن اختیار ایتدکده انزوا دخی اعراض ایدوب
بر بینه شیخ علاء محی الدین الکافیجی منسوب اولدی و دخی شیخ مزبور غایت ایله خوش
و خوش صحبت و صاحب نکت حسن و خوب سیرت و خوش نغمه و صدا و ملکسی اوزا
ایدی شرح هدایه اهل و قار و هیبت و صاحب تواضع مفرط و انصاف بسنا ایدی و با جمله
محاسنی بی حد و غایه و اوصاف کریمه سی بلا نهایه ایدی و دخی نظم و شعر ملیک بری ایدی

بو ذکر اولنان متعال کلمات علامه اسیوطی در و شیخ مزبورک تصانیف جلیله سی واردر جمله دن
شرح هدایه که فتح القدیر و للعاجز الفقیر ایله مسمادر لکنشدر اثناء کتاب وکالته واصل اولوب
اتمام میسر اولمامشدر و اصول فقه دن تحریر و اصول دین ده مسایره و بر کراسه و دخی سبحان
و بحمده سبحان الله العظیم ابوابنده و دخی فقه ده بر مختصری واردر که زاد الفقیر ایله مسمیدر و بعض نکاتی
واردر لکن درجه ده نازل در شیخک وفاتی سنهٔ احدی و ستین و ثمانمائه شهر رمضانک
یدیسنده یوم جمعه ده در روح الله تعالی روحه و زاد فی اعلی غرف الجنان فتوحه و نفعنا بعلومه
واحواله المجیده بمنه و آله و دخی معلوم اوله که شروح هدایه بو ذکر اولنلره منحصر دکلدر بلکه جمال
فضلاء ده مشهور و ایدیکی طلابه متداول و السنه ده مذکور اولان بونلاردر و بونلردن
فضلاء جهان که مذکورک نسخه سی واقدم و کشف دقائق و حل نقدده جد و جهدلمی ایلمشلر
بینه هنوز بیانی سرپرده تمنع و احتجابده بروز ایتمشدر و آنلر اطلال صعاب مسائل
مدلله الی الان طلابه مدلل اولمامشدر بلکه هنوز زوایاده نیجه خبایا باقیه در و بو کتاب
نه مقوله مصنف مستطابدر که معترده ده و دخی معضل لطائف و دقائقک نهایتی و حصول
محال اولوب عقلی و دقائقک انکشافنده مجال یوقدر زیرا قادر بی اول والهی آخر و
مالک ممالک فضل و کرم و انلاره اکرم و لطف و دیلدوکنه اعطا ایدر واسع الفضل العظیم
و هو العلیم الحکیم و دخی کتب معتبره نک برسی کتاب المحیط درکه شیخ رضی الدین برهان
الاسلام محمد بن محمد بن محمد السرخسی نکدر شیخ مزبور دردنجی محیط تصنیف ایلمشدر بری قرق
جلد در بری دخی متوسط درکه اوله ایکی مجلددر و بری دخی صغیر درکه بعضیلر قاج مجلددر
بری دخی مختصر درکه ایکی مجلدده در جمله سی مقروم ایدوب مجموع فتوی دن صکره تدریس
روایت اولنور که محیط انک مصنفاتندن دکلدر بلکه شیخک مصنفاتندن ایدی
کندوسی الجمال ادعا ایلمشدر اول مستبدل آنی نور الدین الشهید یدندن استبدال
نول ایلدی بعده مصنف مطلوب خانونیه ده مدرس ایلدی و دخی معلوم اوله که کتاب
محیط ایکیدر برسی مقدما بیان اولنان درکه محیط سرخسی ایله معروفدر بری دخی محیط برهان
الدین محمود درکه کندوسی بخاریدر والدی تاج الدین درکه صدر الشهیدک برادر
ذخیره دخی انک مصنفاتندندر کتاب تجارات الفقه فی القطعات الحقیقه صاحبی الحنفیه
ینفی فرق ایلیوب صاحب المحیطک رضی الدین دردیشدر و دخی ایندی بعض شیخ
محیط اوزرینه بعض فضلا خطیب برهان الدین کوردم دیوب کویا محیط ایکی اولوب
انجق بر اولوب نهایت مرتبه اسم مؤلفده اختلاف اولمشدر و
برسی کتاب المبسوط در مبسوط ایکیدر برسی شمس الائمه سرخسی نکدر که آنوک ذکری
علم اصولده مرور ایلمشدر بری دخی شمس الائمه الحلوانی نکدر
تکرر نسبی بیع حلوایه در زمانه سنده بخارا ده امام حنفیه ایدی و فاتی سنه ثمان و
اربعین و اربعمائه ده در ... بخارا ده دفن اولنمشدر مختلف الوسع

النسفیدن و ابو الفضل الزرنجریدن تفقه ایلمشدر • اندن دخی ارزقی تفقه ایلدیلر
وشمس الائمه سرخسی اندن سماع ایلدی • بغدادده وفاتی سنه ست و ...
اثنتین وخمسین واربعمائه ده در دینلدی • واصح بودر که سنه ست وخمسین ایکی
اولمش اوله • بو قول ذهبی شیخنک خطندن نقل ایلمشدر • ومنها آثاردن
برسی کتاب البدائع درکه کاسانینکدر • بو علاء الدین ملک العلماء ابو بکر بن
مسعود بن احمد الکاسانی درکه صاحب کتاب البدائع در • شیخ علاء الدین
احمد بن ابی احمد السمرقندیدن تفقه ایدوب قزی فاطمه فقیهه یی تزوج ایلدی •
زیرا شیخ سمرقندینک تحفه نام کتابنی شرح ایدوب بدائع ایله تسمیه ایدوب کریمه
سنی تزوجده کتابنی مهر ایلدی • اول عصرک فقهاسی انوک حقنده شرح تحفته و
تزوج ابنته دیدیلر • حکایت • اولنور که زوجه سی فاطمه الفقیهه ووالدی شیخ
سمرقندی • و کاسانی جمله سی برعصرده فتوی ویروب بر بیتده اوچ مفتی
اولوب • مهرینک فتواسی عالمه منتشر اولوردی • بعده کاسانی صاحب رومدن
رسالت طریقی ایله سلطان سعید نور الدین الشهید حضرتلرینه مطلوب اولوب
حلبده ور رضی سرخسی وفات ایتمش بولنمامغین اندن تفویض ایدوب مدرسه
حلاویه تدریسی تفویض ایلدی • صاحب وجاهت واهل حرمت وشجاعت ایدی •
حکایت • اولنور که شیخ مزبور دمشقه قدوم ایدوب فقهاسی مجلسنه حاضر اولوب
شافعیه وحنفیه بیننده برمسئله خلافیه ده اندن کلام طلب ایلدیلر • وبو مسائلی
تعیین ایلدیلر • اول دخی تحقیق مقام وبسط کلامه شروع ایدوب بو مسئله یه
اصحابدن فلان و فلان ذاهب اولمشدر دیدی • بو حالدن زائل اولمادی
حتی برمسئله بولنمادیکه البته اکا اصحاب ابو حنیفه دن برسی ذاهب اولمش بولندی
اول حال ایله مجلس تمام اولوب هیچ برینه مجال کلام قالمادی • محمد بن حسین الطفیلی
ایتدی کاسانینک موتی زماننده یاننده حاضر اولدم • سوره ابراهیم قرائتنه
مشغول اولدی • وقتا که حق تعالینک یثبت الله الذین امنوا بالقول الثابت
فی الحیوة الدنیا وفی الآخرة قول شریفنه منتهی اولدی • همان وفی الآخرة قولندن
فراغی زماننده طائر روح پرفتوحی قفس تندن طیران ایدوب ...
بهشت ... پران اولدی • شهر حلبده نظرکاه رب جلیلدن اولان مقام ابراهیم خلیل ده
دفن اولندی • ۱۸۷ امام علاء الدین السمرقندی که کاسانی اندن تفقه ایدوب کریمه
سنی تزوج ایلمشدر • محمد بن احمد بن ابی احمد الامام علاء الدین ابو منصور السمرقندی در کتاب
تحفة الفقهاء و کتاب الاصول انوک مؤلفاتندندر • وبعض مؤلفاتی دخی واردر
ودخی کاسانی حضرتلری اولان فقهادندر • زوجه سی فاطمه بنت محمد بن احمد بن ابی احمد
السمرقندی که مؤلف تحفه در • والدندن تفقه ایدوب تحفه یی حفظ ایلدی • مذهبی

نقل جید ولطیف ایله نقل ایدردی • کاه اولوردی که زوجی کاسانینک فتواسنده خطا
صوابه رد ووجه خطاسنی بیان ایتمکله باب اشتباهی سد ایدردی • زوجی دخی آنی
کمال تعظیم ونهایت احترام وتکریم ایدردی • وولدی اولان فتاوانک کاسنده اولا
فاطمه نک ووالدی سمرقندینک خطی چیقاردی • بعده ایکیسنک خطی وزوجی کاسانینک
خطی ایله بیله چیقاردی • داود بن علی که حلبده فقهای حلاویه نک بریسی ایدی • ایتدی رمضانده
فقهای حلاویه ده افطاری اول سنت وعادت ایله فاطمه درکه اکثریده ایکی سوار
ذهبی وار ایدی • انلاری اخراج ایدوب بیع ایلدی • ونهاننده ظهور ایدوب هر گیجه فقهایه
اطعام ایدردی • اول زماندن الی هذا الیوم اول حال اوزره مستمر اولوب عادت ثابت ومستقر
اولمشدر • وابن العدیم ایتدی • فقیه احمد بن یوسف بن محمد الانصاری الحنفی بکا خبر ویردی
ایتدی که کاسانی حلبدن بلادینه عود ایتمکه عازم وزوجه سی دخی تکلیف واقدام ایتمکله دخی یاننده
جازم اولوب • ملک عادل نور الدین محمود الشهید علیه رحمة الملک المجید بو حاله واقف
اولدقده کاسانی یه دعوت وحلبده اقامت ایله تکلیف وسعی همت ایلدی • اول دخی
باعث سفری بیان و زوجه سی که شیخک کریمه سیدر مراده مخالفته امکان اولمادیغنی
اظهار وعیان ایلدی • پس ملک مذکور زوجه سنه برخادم ارسال ایلدی که اندن استجاب
ایتمیوب اول دخی طرف پادشاهیدن نقل خطاب وطلب جواب ایلیه • خادم واردقده
زوجه سی ابجوود خوله اذن ویرمیوب زوجه خبر ارسال ایلدی که بس علم فقهدن بو مرتبه
دورمی اولمش سن که خادمک بم یانمه حضوری وبکا نظری حلال اولمادیغندن غافل
اولاسن • انکله سائر رجال بیننده اجنبیه یه نظر حلال اولماغده نه فرق وار در دیدی •
پس خادم حضور ملکه مطلوب زوجه بو کلامی نقل ایتدکده ایتدکلرینه نادم اولدیلر آخر
الامر ملک قاضیدن رسالتله بر عورت ارسال ایلدیلر • اول مطلوب زوجه سنه
رجای پادشاهی یه نقل وایصال ایتدکده امره اجابت وامتثال ایدوب حلبده اقامت ایلدیلر
تا وفات ایدنجه • آندن صکره زوجی کاسانی دخی وفات ایدوب زوجه سی یاننده دفن اولنمشدر
بو تفصیل مذکور کتاب الجواهر المضیئه ده مسطوردر • ومنها آثاردن برسی کتاب الاحکام در
امام علاء ابو بکر الرازینکدر • اصولیین بیننده جصاص ایله مشهوردر • انوک ذکری
مرور ایلمشدر • ومنها آثاردن برسی مختصر امام طحاوی درکه احمد بن محمد بن سلامة بن سلمة بن
عبد الملک بن سلمة بن سلیم بن سلیمان بن جناب الازدی الحجری المصری الطحاوی ابو
جعفردر • ولادتی سنه تسع وعشرین ویاخود ثلث وعشرین ومائتین ده در • وفاتی سنه
احدی وعشرین وثلثمائه ده در • مزنی ایله مصحوب واندن تحصیل فقاهت ایلدی • بعده
مذهبنی ترک ایدوب حنفی المذهب اولدی • ابو جعفر احمد بن ابی عمران موسی بن عیسی دن
تفقه ایلدی • بعده سنه ثمان وستین ومائتین ده شامه چقوب آنده ابو خازم عبد
الحمید بن جعفره ملاقی اولوب اندن تفقه وسماع ایلدی • ابن یونس طحاوی حقنده

برفقیه عارف ایدی که مثلی مخلوق اولمامشدر دیدیلر و دخی ابن عبد البر ایدر اعلم
ناسی ایدیکه کوفه‌نک خبر و اخبارنه اطلاعده جمیع مذاهب فقهاده مشارکتی ایله بیله
و دخی انوک مؤلفاتندندر کتاب احکام القرآن که بیرمی جزؤدن زیاده‌در و کتاب معانی
الآثار و بیان مشکل الآثار و فقهدن کتاب المختصر و شرح جامع الکبیر و شرح جامع الصغیر و
کتاب الشروط الکبیر و صغیر و کبیر و اوسطدر و محاضر و سجلات و وصایا و فرائض واردر
و تاریخ کبیر و مناقب ابی حنیفه‌سی واردر و تفسیر قرآنده دخی بیک ورقه تابنجی وار دیدی
و دخی نوادر فقهیه‌سی وار دیدی اون جزؤدر و نوادر و حکایاتی واردر که یکرمی جزؤدر
و کتاب اختلاف الفقهاء و مفید و مشهوره دخی انوکدر و بونلاردن ماعدا کتب و رسائل دن
مصنفات کثیره‌سی واردر و بنه اطلاردن بریسی شرح مختصر الطحاوی در که جصاصکدر
انوک ذکری مرور ایلمشدر و بنه مختصر مزبوره اسبیجابی‌نک دخی بر شرحی واردر که شیخ
محمد بن اسمعیل ... الاسبیجابی شیخ الاسلام السمرقندی در و ولادتی سنه
اربع و خمسین و اربعمائه ده در و صاحب الهدایه اندن تفقه ایلمشدر و زمانه‌سنده ماوراء النهرده
انوک مثلی حافظ مذهب کمسه یوق ایدی و بنه اصحابنا ظهور ایلمشدر و وفاتی سنه
خمس و ثلثین و خمسمائه ده در و بنه اطلاردن بریسی ذخیره در که شیخ الاسلام محمد بن حسین
البخاری نکدر که ابی بکر خواهرزاده ایله معروفدر سمعانی انوک حقنده ایدر که امام فاضل
حنفی ایدی و بر طریقه‌ده اصحابک مفیده‌سی واردر ... جمع ایلمشدر و دخی کتاب
ذخیره و مبسوط ... کدر و وفاتی سنه ثلث و ثمانین و اربعمائه ده در و بنه اطلاردندر
کتاب ادب القاضی و کتاب الوقف و شرح الواقعات که جلیسی خصافدر که احمد بن عمر
یا خود عمر ابو بکر الخصاف الشیبانی در ابی عاصم النبیل دن و ابی داود الطیالسی دن و بعضی
جامعدن حدیث ایلدیلر فاضل و فرضی و حاسب و معرفت فقهده امثالنه غالب ایدی
و خلفادن مهتدی باللّه قاتنده مقبول و مقدم ایدی و قاکه مهتدی قتل اولندی انوک
دخی واری نهب و غارت اولنوب کتابلری دخی ... عظیم خسارت ایلدی انوک مصنفاتندندر
کتاب الحیل و کتاب الوصایا و کتاب الشروط که بر کبیر و بر صغیردر و کتاب الرضاع و کتاب المحاضر
و السجلات و کتاب النفقات علی الاقارب و کتاب ادب القاضی و کتاب اقرار الورثة
بعضهم لبعض ... ترکه میت دن بعضی آخر وارثه اقرار ایتمه متعلق مسائلی
جامعدر و کتاب احکام الوقف و کتاب الخراج و بونلاردن غیری بچه کتب نافعه مفیده‌سی
واردر ... که کندو کسب یدندن اکل ایدرلر ... و وفاتی بغدادده سنه اثنی
و ستین و مائتین ده در و بنه اطلاردندر خصافک ادب القاضی سنک شرحی که برهان الائمه
تصنیفیدر که عمر بن عبد العزیز ابو محمد در که حسام الشهید ایله معروفدر و الدندن تفقه ایدوب
فتاوای صغری و فتاوای کبری و جامع الصغیری تصنیف ایلدی و بونلاردن ماعدا
اسامیده ... وفاتی سنه ثلث ... ده در و بنه انوک مصنفاتندندر کتاب

المبسوط فی الطلاقیات و بنه اطلاردندر کتاب عیون المسائل و کتاب الواقعات و النوازل
و خزانة الاکمل که جلیسی فقیه ابو اللیث در که نصر بن محمد بن ابراهیم السمرقندی امام الهدی در
مؤلفاتندن تفسیر القرآنی واردر و فقهدن کتاب النوازل و خزانة الاکمل و تنبیه الغافلین و بستان
العارفین و تأسیس النظائر و مقدمه و صلوة مشهوره و وفاتی سنه ثلث و سبعین و ثلثمائه جمادی
الآخره سنده ... و دخی جامع الهندی دن تفقه ایلمشدر و بنه
اطلاردندر کتاب خلاصة الفتاوی که شیخ امام طاهر بن محمد بن احمد بن عبد الرشید البخاری
نکدر کتاب الواقعات دخی انکدر و بنه اطلاردندر کتاب تتمة الفتاوی که محمود بن احمد بن عبد
العزیز ابو المعالی نک تصنیفیدر قاسم بن قطلوبغا ایتدی که ... اولان ...
... سنده ذکر ایلمشدر و فتاوادن کتاب نصاب الفقهاء دخی انوکدر
و بنه اطلاردندر کتاب فتاوای قاضی خان که فخر الدین ابو المفاخر یا خود ابو المحاسن الحسن
بن منصور بن محمود بن عبد العزیز الاوزجندی الفرغانی که قاضی خان ایله مشهوردر و اوزجند
نواحی اصفهانده فرغانه قریه‌سنده بر مدینه‌در ابو اسحق ابراهیم بن اسمعیل ابو نصر الصفاری دن و ظهیر
الدین ابو الحسن علی بن عبد العزیز المرغینانی دن و غیرلردن تفقه ایلدی مؤلفاتندندر فتاوا
که درت سفرده در و شرح جامع الصغیر و شرح الزیادات که منتقط ایله مسمی ایلمشدر و شرح ادب القاضی
للخصاف و وفاتی سنه اثنتین و تسعین و خمسمائه شهر رمضانک نصفی کیجه‌سنده در و بنه اطلاردندر
الفتاوی الکبری للخاصی که یوسف بن احمد بن ابی بکر الخوارزمی جمال الائمه الخاصی در ابی بکر بن عبد
دن تفقه ایدوب فتاوای کبری ایله جمع ایلدی و بنه اطلاردندر فتاوای امام ظهیر الدین که محمد بن
احمد بن عمر ظهیر الدین البخاری در و وفاتی سنه تسع عشرة و ستمائه ده در فتاوای مذکوره
دن ماعدا جامع الصغیر حسابی یه دخی فوائدی واردر بعض فوائد صاحبی امام ظهیر الدین
المرغینانی در که امام قاضی خانک استادیدر ... آنک وفاتی سنه ست و تسعین و خمسمائه
رجبنک ... یوم ... ده در و بنه اطلاردندر کتاب القنیه که نجم الدین مختار بن محمود الزاهدی
ابو الرجاء الغزمینی نکدر ... فقهاسنی خوارزم دن برقعه‌در انوک مؤلفاتندندر
کتاب القنیه و شرح القدوری و الرسالة الناصریه که آنی برکه خان ایچون تصنیف ایلمشدر
و وفاتی سنه ثمان و خمسین و ستمائه ده در سدید ... دن و برهان الائمه دن و غیرلردن
تفقه ایلدی و ... یوسف السکاکی دن قرائت ایلدی ... شیخ رشید الدین
الغندی دن قرائت ایلدی و ... شرف الائمه دن اخذ ایلدی و بونلارک غیری
مصنفاتندندر کتاب زاد الائمه و اصولدن کتاب المجتبی و فرائض و بونلارک غیری کتب
کندوسی مذهب اعتزال وزره اولوب شیخ الاعتزال ...
اعتقاد ... و بنه اطلاردندر خزانة الاکمل انک ذکری مرور ایلمشدر ابو اللیث السمرقندی
نکدر و بنه اطلاردندر منیة المفتی السجستانی که یوسف بن ابی سعید احمد السجستانی مؤلفاتندن
تحفة الواقعات واردر منیة المفتی ایله مسمیدر و بنه اطلاردندر روضه ... ناطفی که ابو العباس

ومنها آثار ومؤلفاتی منیة المفتی للسجستانی که یوسف بن ابی سعید احمد السجستانی در ونولقا صاحب
تلخیص الواقعات وار در که منیة المفتی ایله مسمی در ومنها آثار ومؤلفاتی وضعنامطلی که ابو العباس
احمد بن محمد بن عمر الناطفی نام طفلک علی وبیعنه نسبت در که بر حلوای معروف در بر لسیی دخی
فنیکلی در علماء اخیار وفقهای کبارک بریسی ایدیکه انوک مؤلفاتندندر کتاب الاجناس
والفروق والروضه وواقعات که بر قاچ مجلدات در وفاتی ریّ ده سنه ست واربعین
واربعمائه ده در ومنها آثار ومؤلفاتی مختصر القدوری که احمد بن محمد بن احمد بن جعفر بن حمدان
ابو الحسین بن ابی بکر القدوری البغدادی در که صاحب مختصر مشهور ومبارکی در ولادتی
سنه اثنتین وستین وثلثمائه در ابی عبد الله محمد بن یحیی الجرجانی تفقه ایلدی وروایت
حدیث ایلدی هر وایتنده صدوق ایدی عراق ده ریاست حنفیه کانتهایی اولوب
انظار قتنده قدری عظیم ومنیع وجاه وجلالتی رفیع اولدیغی بحث ونظر ده عبارتی واضح
حسن وجری اللسان وصاحب فصاحت ولسن وعبادت قائم وتلاوت قرآن مداوم
ایدی مختصر مذکوری تصنیف ایلدی ومختصر طحاوی یی شرح ایلدی ودخی بری تصنیف ایلدیکه
بریکا اسفار ده در شافعی وابی حنیفه واصحابه بیننده اولان خلافی مشتمل در سنه خمسین واربعمائه
شرح ایلدی ومصنفاتنک بری دخی کتاب التقریب در که ابی حنیفه واصحابه بیننده اولان
مسائل خلافیه یی دلائلی مجرد ایدوب ذکر ایلمشدر بعده تقریب ثانیه تصنیف ایدوب
انده مسائلی دلائلی ایله ذکر ایلدی وفاتی بغداد ده سنه ثمان وعشرین واربعمائه رجبنک
نصفنده یا خود بشنده یوم الاحد ده در خطیب نقل ایدوب روایت ایلیوب حقنده صدوق
ایدی دیمشدر ودخی شیخ ابو حامد الاسفراینی ایله جمع اولوب انکله مناظره ایدردی قدوری
نسبتنک سببی علوم اوانلری دیمشدر وبعضلر دخی دیمشلر که بیع قدوره نسبتدر
جمع قدوره در کسر قاف ایله که ترکیده چوملک دیرلر یا خود انوک عملنه نسبتدر بعضلر
دخی قدوره بر قریه نک اسمی در دیمشدر لکن بو خصوصده نظر وار در دیمشلر بو کلام ردّ اولنمشدر
شرح البخاری نده مذکور در ودخی علوم اولادکه مختصر مزبور میان علماء مشهور اولوب
علماء انکله تبرک ایلمشلر در حتی اوقات شدائد وزمان حدوث وبا واوقات طاعون وسبوع
وبا ده قرائت تجربه ایدوب نقشی مشاهده ایلمشلر در وفقهاء شرحنه کمال اعتناء ایلمشلر در
شرح زاهدی که صاحب القنیه در هنوز ذکری مرور ایلمشدر وبر شرحی دخی شرح اللقطع در
ابو نصر احمد بن محمد در قرطاجنه الحسن القدوری دیله در استاد ایدوب تحصیل ایلدیکه
وحلبه وقرائت ایدوب اتقان ایلدی ومختصر قدوری یی شرح ایلدی اول زمانده بر جوان
تازه بی تأمل وتسویل النفس غلام تحیه اخذ جائز اولوب اتفاق اول جاهلی اوله دخی
جوان شارحک سرقه سبی ایله اخذ اولندقده انه دخی بیلیشمکده وخلق الهام ایدوب اول
سبیدن صوکلنی قطع ایدر ایدی اما اصفهانی وفیاتنده ذکر ایلمشدر که بیان سلوب وامام ده
برجانب ایکار اولوب کتب انده قطع ایدر ایدی بو احال ایله اوقتی اوصلح ایدردی

برحرم مجرد ایله که افاده وظن ایلمز متنده قلدیله تعیین افاده ایلینه والله تعالی اعلم
وفاتی سنه اربع وسبعین وثلثمائه ده در ومنها آثار ومؤلفاتی کتاب المختار
عبد الله بن محمود بن مودود بن محمود مجد الدین ابو الفضل الموصلی که در ولادتی موصل ده سنه
تسع وتسعین وخمسمائه ده ابن طبرزد دن تحدیث ایلدیکه فقیه عارف بالمذهب ایدی
کوفه ده قضایه تولی ایدوب بعده عزل اولنوب بغداد ده رجوع ایدوب مشهد امام
اعظم ابی حنیفه ده تدریس وافتا وعمرنده عرضنی افتا ایلدیکه تا سنه ثلث
وثمانین وستمائه ده وفات ایلدیکه کتاب المختار انوک تألیفی در وکتاب الاختیار
لتعلیل المختار دخی بونک تألیفی در دخی تألیفلری وار در ومنها آثار ومؤلفاتی کتاب کنز الدقائق
صاحب المنار که در وکتاب الوافی وشرحی کافی که آثار دخی انوکدر انوک ذکری
مرور ایلمشدر وکتاب کنزک بر شرحی وار در امام فخر الدین الزیلعی نک که عثمان
بن علی بن محجن بن موسی فخر الدین ابو عمر الزیلعی الصوفی البارعی در سنه خمس وسبعمائه ده
قاهره یه قدوم ایدوب انده تدریس وافتا ایله اشتغال ایلدیکه معرفت فقه ونحو
وفرائض ایله مشهور در والسنه خلقده مذکور مهارت ایله مذکور ایدیکه کتاب کنز ی
بر قاچ جلد ده شرح ایدوب هر وجه ایله افاده وتحریرده اجاده ایدوب انعقاد مسائل
اعتماد ایندوکی اقوالی تصحیح وتخریج دلائل ده اظهار مهارت فوق العاده ایلدیکه
وفاتی سنه ثلث واربعین وسبعمائه شهر رمضاننده وفات ایلدیکه ومنها
آثار ومؤلفاتی کتاب مجمع البحرین که ابن الساعاتی نک در انک ذکری مرور ایلمشدر انوک
دخی بیجه شروح مفیده سی وار در ومنها آثار ومؤلفاتی درر البحار که مجمع البحرین
مسائلنی نظم ایدوب مسائلده خلافیات وآرا ودلائل رموز ده بیجه زیادات کثیره
وار در حقا که نظم خوب پسندیده اسلوب در قرآن اول شاطبیه نک بحرنده
وقافیه ورویّ سنکره نظم اولنمشدر ناظمی شیخ عالم علامه ابو المحاسن حسام الدین
در که بر نام ایله مشهور در کتاب مزبوری مصنفنک تلامذه سندن محمد بن محمود
بن احمد الغنجی شرح ایلمشدر مؤلف اصل مترجم مرحوم والد ماجد علیه رحمة الملک الوهاب
بیوررلرکه بن مولفک شارحنک اسلمزندن کبری اجوال الدینه واقف اولدم
رحمهما الله تعالی والله اعلم واحکم ومنها آثار ومؤلفاتی کتاب الوقایه که تاج الشریعه نکدر
بر مختصر وقایه که اول دخی صدر الشریعه نکدر ایکیسنک دخی ذکری مرور ایلمشدر
ومنها کتب معتبره دندر جامع الصغیرک شروحی سیوطی که ابو اللیث السمرقندی
وقاضیخانک وحسامی نک وبرهانی نک وصدر شهیدک وعتابی نک وتمرتاشی
نکدر بو نلارک دخی اکثری مذکور اولمشدر ومنها آثار ومؤلفاتی کتاب المنتقی
بری حاکم شهیدک وبری حاکم جلیلکدر ومنها آثار ومؤلفاتی فتاوای رستغفنی که ابو
الحسن علی بن سعید در رستغفن وندر که سمرقند قراسنک بر بیسیدر مع ابیه

ولى منصور ماتريدينك اصحابندندر كتاب ارشاد المهتدى انكدر و انواع علومده
كتاب الزوائد والفوائد دخى آنكدر • وبنه اكابردندر فتاواى كتابيه جمع ايدن البلخى وبنه اكابردندر
فتاواى بهاء الدين الاسبيجانى كه علي بن محمد بن اسمعيل الاسبيجانيدر شيخ الاسلام سمرقنديدر
ولادتى سنه اربع وخمسين واربعمائه جمادى الاولى سنك يكرمى بشنده يوم الاثنين ده در
صاحب الهدايه اندن تفقه ايلمشدر زمانه سنده ماوراء النهرده آنك كبى حافظ مذهب
بر فقيه مهذب يوغ ايدى • اول فضلا جرسى ايله بنجه مجالسه قائم اولدى و نشر علم واسماع
حديث ايلمشدر وفاتى سمرقندده سنه خمس وثلثين وخمسمائه ذى القعده سنك
يكرمى اوچنده يوم الاثنين ده واقع اولدى كتاب شرح المختصر الطحاوى انكدر • وبنه اكابردندر
فتاوى حسام الدين الرازى كه علي بن احمد بن مكيدر دمشقده مطلوب ساكن اولدى مذهب
ابى حنيفه اوزره افتا ايدردى مسائل خلافده مناظره ايدردى و آثار روايت حديث
ايدوكى معلوم دكلدر لكن فاضل فقيه ايدى بعضى تصانيفى واردر جلدده شرح قدورى كه
خلاصة الدلائل ايله مسمى در • وسلوة الهموم • وفاتى دمشقده سنه ثلث وتسعين وخمسمائه [illegible]
وبنه اكابردندر فتاوى شمس الائمة الحلوانى كه شيخ حلوانيه منسوبدر اسمى عبد العزيز بن احمد [illegible]
زمانه سنده بخاراده امام ابو حنيفه ايدى [illegible] وبنه اكابردندر فتاواى
ابو الفضل الكرمانى كه عبد الله بن محمد بن ابراهيم ابو الفضل ركن الدين الكرمانيدر
ولادتى كرمانده سنه سبع وخمسين واربعمائه ده در مروده قدوم ايدب اندن تفقه ايدب
امام بارع اولدى كه خراسانده امام حنيفه اولدى مؤلفاتندندر شرح الجامع الكبير وكتاب التجريد
وشرحى كه كتاب الايضاح ايله مسمى در • وفاتى مروده سنه ثلث واربعين وخمسمائه ده در
وبنه اكابردندر كتاب الملتقط كه قاسم بن يوسف الحسينى نكدر نجه خلق اندن قرائت ايدب
كتاب سموريه شرح ايدبلر ودخى مؤلفاتندندر فقهده كتاب مصابيح السبل [illegible]
بر كتاب • واصول فقهده بر كتاب وكتاب نافع شرح [illegible] كتاب المستصفى وكتاب
الملتقط • وبنه اكابردندر كتاب المنظومه كه خلافياتده در شيخ امام ابو حفص عمر النسفى نكدر
انكدر دخى ذكرى علم الفقهده مرور ايلدى • منظومه نك شرحى وصفندر كتاب المصفى كه نافع شرحى
مستصفى نك مؤلفى تصنيف ايلمشدر كه ابو البركات حافظ الدين النسفيدر فقهده وافى
وشرحى كافى صاحبيدر انكدخى ذكرى علم اصولده مرور ايلمشدر و دخى منظومه نك شرحلرندن
سندندر كتاب الحقائق ودخى خطاب ابن ابى القاسم الغزاحصارى نكدر دخى منظومه يه
شرحى واردر ايكى مجلدده ايلمشدر سنه سبع عشر وسبعمائه صفرنده تصنيفندن فارغ
اولدى • دمشقده وارب بر مقدار اندن اقامت ايدب بعده بلادينه رجوع ايلدى • و
وبنه اكابردندر كتاب المقدمة الغزنويه كه شيخ احمد بن محمد بن سعيد الغزنوينكدر احمد بن
يوسف الحسينيدن تفقه ايلمشدر اندن دخى جماعت كثيره تفقه ايدى و كتاب روضه
اختلاف العلماء تصنيف ايدى و فقهده بر مقدمه تصنيف ايدب مقدمهٔ غزنويه ايله مشهوردر

وآصول فقهده بر كتاب وآصول دينده بر كتاب روضة المتكلمين وكتاب المنتقى من روضة
المتكلمين جمله سى انكك مؤلفاتندندر • صاحب بدايع اولان كاسانى نكك معيد درسى ايدى •
وبنه علما و كبار ومشايخ جليل المقدار دندر كه مذهب حنيفه يه كلى شرف ويرن انوار اولمشدر
حضرت مولانا جلال الدين القونويدر كه محمد بن محمد بن محمد بن حسين بن احمد بن قاسم
مسيب بن عبد الله بن عبد الرحمن بن ابى بكر الصديق بن ابى قحافه التيمى در رضوان الله
تعالى عليهم اجمعين كه مولانا جلال الدين القونوى ايله مشهوردر • مرجع علما و [illegible]
وعلما فرده وسائر انواع علومده ماهر ايدى • شيخ قطب الدين الشيرازى كه امام مشهوردر
وصاحب شرح مقدمهٔ ابن الحاجب وشرح مفتاح سكاكيدر حضرت مولانا نك قصد ايدب
كلدى • وفتا كه حضرت مولانا نك داخل اولوب جلوس ايلدى • مولانا بر زمان سكوت ايدب
شيخ دخى تكلم ايلدى • بعده مولانا بر حكايه ذكر ايدب ايتدى • صدر جهان كه عالم بخارا ايدى
مدرسه سندن جقدقده سنانه توجه ايدب يول اوستنده بر مسجدده بر فقيره
مرور ايدب اول دخى حجره وسؤال ايدردى • لكن هيچ بر فقيره اكا بر شى تصدق ايتمك ميسر
اولمادى • بر فقيرك منكره فقيرز بوردى كمال مرتبه ده [illegible] اعلى ايله راه عليه
سالك اولوب زهدكار صدرده باتوب اصحابه اوستنده بر توب آلتوب [illegible]
قوريلر • صدر جهان دخى اول زمانده بر قاج دراهم ويرب فقير بوردى دخى در حال قالقوب
اوستندن توبه ياما آتردى • پس صدر جهان ايتدى اكر اوملك سكا سنده ويرمز ايدم
ديردى • وفتا كه مولانا جلال الدين حكايه دن فارغ اولدى • شيخ قطب الدين يوزى اوزره
جنوب كندى • زيرا حضرت مولانا شيخ قطب الدينى طريق الامتحان كلمشدر [illegible]
واز عاج [illegible] ايدى • اندن صكره مولانا جلال الدين بغلمد وجود حال ايله ترك تصنيف
واشتغال ايدب اختيار انقطاع وتجرد وسالك راه [illegible] و تفرد ايلدى • شيخى
دخى بو ايدى كه بر كون حضرت مولانا خانه سنده ساكن و اطرافنده طلبه وكتب حاضر ايكن
ناكاه حضرت شمس تبريزى كه امام صالح ومشهور خوارق عادات قبيلندن انواع كرامات
السنه ناسده مذكوردر • كلوب مجلس مولانا يه داخل اولدى • مولانا يه سلام ويرب
اوترب مولانا يه بو بلانده وكتابلرنه [illegible] اشارت ايلدى كه مولانا
جلال الدين دخى سن بونلرى بلمزسن [illegible] هنوز كلامنى تمام ايتمدى كه
ناكاه خانه سنده وكتابلرى ايچنده بر آتش ظاهر [illegible] اولوب مولانا دخى تبريزىيه
بو نه حالدر ديوب تبريزى دخى سن بلمزسن ديدى • بعده تبريزى قالقوب مولانا نك
يانندن چيقوب اول زمانده [illegible] حضرت مولانا دخى [illegible] سالك راه تجريد اولوب
خشم وغضبى [illegible] ترك ايدب سياحت بلاد وامصار وزيارت مواقف [illegible]
ايدب [illegible] اشعار كثيره انشا ايدب [illegible]
ظهور ايدب اول [illegible] كلمات دربار واشعار حكمت آثار [illegible]

میان عالمیانده و بر بو و آشکار اولمشدر و اول ماندن صکره شمس تبریزی ایله اجتماع میسر و مصاحبت
مقدر اولمایوب بلکه شمس تبریزی نابود و ناپیدا اولوب وجودندن اثر پیدا اولمامشدر و فرو مدحی
بیلنمشدر الحق روایت اولنور که حضرت مولانانک خواص شیعه سی آنی قصد ایدوب بر طریق ایله
خفیة نابود ایتمشلردر والله تعالی اعلم بو معامله کلیه مذکور اولان کلام کتاب الجواهر المضیئة فی طبقات
الحنفیة ده مسطور اولامشدر لکن آنوک نفیی بعض مورخین دخی مولانانک نسبنده بیلنشلردر
جلال الدین محمد بن بهاء الدین محمد بن حسین بن احمد بن مودود و ابن ثابت بن مسیب بن مطهر بن
حماد بن عبد الرحمن بن ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنهم و دخی دیرلر که یعنی جلال الدین ایدی
اما والدی اکا خداوندکار دخی دیر ایدی انکله دخی ملقب اولوب مولانا خداوندکار دخی دیرلر
بابسنک اسمی محمد ایدی و لقبی بهاء الدین ایدی سلطان العلماء ایله دخی ملقب ایدی و لقب نور
ایله انظاری حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم ملقب ایتمشلردر سلطانلردن دخی نجه لوره زوریا
لرنده حضرتدن صلی الله علیه وسلم ایشتمشلردر و جدینک اسمی حسین در آنوک بابسی احمد در
والدی سلطان العلماء مدینهٔ بلخ ده متوطن ایدی مولانا جلال الدین انده ولادت ایلدی
بعده سلطان العلماء حضرت مولانا صغیر ایکن قونیه ده متوطن ایدوب اول سببدن
جلال الدین رومی ایله ملقب اولمش ایدی و مولانانک ولادتی سنه اربع وستمائه ده
ربیع الاولنک التنجی گونی ده در وفاتی سنه اثنتین وسبعین وستمائه جمادی الآخره سنک
بشنده در مدت عمری التمش سکز سنه ایدی و بو اول سنه ده نصیر الدین الطوسی الحکیم که کلام
صاحب تجرید در وفات ایلدی روایت اولنور که سلطان محمد خوارزمشاه که سلطان بلخ ایدی
همشیره سنی مولانا جلال الدینک جدی حسینه تزویج ایدوب سلطان العلماء آندن متولد
اولدی که بهاء الدین محمد در و حضرت مولانانک پدری در و بهاء الدین محمدک جده سی
احمد خطیبینک والده سی سیده در و حضرت ابراهیم بن ادهمک همشیره سی سیده در رحمهم الله تعالی
و دخی حضرت مولانانک اصحابنه اولان وصایاسی بو در که بویورمشدر اوصیکم بتقوی الله
فی السر والعلانیة وبقلة الطعام وقلة الکلام وهجران المعاصی والآثام ومواظبة الصیام و
دوام القیام وترک الشهوات علی الدوام واحتمال الجفاء من جمیع الانام وترک مجالسة
السفهاء والعوام ومصاحبة الصالحین الکرام وان خیر الناس من ینفع الناس
وخیر الکلام ما قل ودل یعنی سزه وصیت ایدرم سرده و علانیه ده الله تعالی دن
خوف و انقیاد ایله و دخی قلت طعام و قلت کلام و ترک معاصی و آثام و ملازمت صیام
و دوام قیام و ترک شهوات ده دوام و تحمل جفای جمیع انام و ترک مجالسه سفها و عوام
و ملازمت مصاحبت صلحا و کرام ایله و دخی ناسک خیرلوسی ناسه نفع و کلامک خیرلوسی
قلیل اولوب مقصوده دال اولنده شبهه یوق رافع اولاندر والسلام اما حضرت مولانانک
ولد بزرگواری و مصدر آثار و اسراری که سلطان ولد ایله ملقب در احمد بن محمد بن محمد بن حسین
بن احمد بن قاسم بن مسیب بن عبد الله بن عبد الرحمن بن ابی بکر الصدیق رضی الله

تعالی عنهم و مولانا بهاء الدین ایله دخی ملقب در امام فقیه ایدی والدندن صکره قونیه
مدرسه سنده درس ایدوب تجرد دخی ایدرده متابعت ایدوب زمان مرید متعدد اولوب
سنه اثنی عشرة وسبعمائه ده وفات ایلدی طقسان ایکی یاشنده ایدی قونیه ده والدی
تربه معظمه سنده دفن اولندی و فاضل صدر الدین الاقسرایی قبلدی کنده نک وقتی ایله ورعی
بعض اصحابدن ایدی حکایت ایلدیکه مولانا بهاء الدینک سریه سی یعنی فراشی جاریه سی
مزبوره یه ایندی که اصحاب و یارندن برکسیه اختیار ایله رسمی نکاح تزویج ایلیم امید در که
حق تعالی سکا بر ولد صالح ویره که رتبه عبادت انجلا سکا دخی منفعت حاصل اوله و فتاکار جاریه
کلام مزبوری استماع ایلدی قبولندن امتناع ایلدی تا وی ایتدی پس شیخ بکا بویورو بکا جاریه
سبب امتناعنی استکشاف ایلدی دخی جاریه دن سؤال ایلدکده کشف حال ایدوب ایتدی
شعدی یم شیخ نسبتم سببی ایله نیجه کبار زیارت و تعظیم و مجالسه ماقزاندن نقدیم ایدرلر
بجا نکه بغیره تزویج ایلیم اول شرف بندن زائل و اول منزلت عاطل اولور دیدیکا بن دخی جاریه نک
کلامنی شیخه اخبار ایلدم شیخ تبسم ایدوب لذت وجهیه بر لذت حسب اوزره انجلا ایلمشی
و بجا ده راوی مذکور بجا شیخک بجا کرامتی نقل ایلمشدر و بو تفصیل کتاب الجواهر المضیئه ده مذکور در
و بو علمانک متأخرندن سابق متقدمین اولوب فقهده صاحب ید طولی و و اصول حایب
علیا اولانلردندر الشیخ بدر الدین محمود بن اسرائیل بن عبد العزیز که ابن قاضی سماونه دیمکله
مشهور در ولادتی بلاد رومدن قلعهٔ سماونه ده در اول زمانده که والدی انده قاضی و آنده ولی
عساکر مسلمینه امیر اولوب سطح تا فتح و ملحقا ایدیکا و قلعه مزبوره نک فتحی دخی والدی ایدندن میسر
وانوک سعیی ایله میسر اولمش ایدی روایت اولنور که اجدادی دخی آل سلجوقه وزیر اولمش ایدی
و کندوسی دخی سلطان علاء الدین السلجوقینک برادرزاده سی ایدی و شیخ بدر الدینک
ولادتی سلطان آل عثماندن سلطان غازی خداوندکار زماننده ایدی بعده شیخ مزبور
ایام صباده والد مذکوردن اخذ علم ایدوب قرآن عظیمی مولانا شاهدی دیمکله مشهوردن
تعلم ایدوب حفظ قرآن ایله مستعد اولدی و صرف و نحوی مولانا یوسفدن تعلم ایدوب بعده
اقتضاء حال ایله دیار مصریه یه ارتحال ایلدی پابسنک بعضی ایله کلیسی مؤید بن عبد الله الموصلی
بلاد روم دن قونیه ده دخی بعض علوم قرائت ایلدی و علم نجوم دخی قرائت ایلدی مولانا
فیض الله دن که فضل الله ملاموا مستعدن ایدیکا آنوک یانده ورت آی مکث و قرار ایدوب
وفاتکه فیض الله وفات ایلدی و بار مصریه یه کیدوب آنده حضرت شریف جرجانی ایله بیله مولانا
مبارکشاه منطقیدن که قاهره ده مدرسی ایدی قرائت ایدوب بعده مبارکشاه ایله طریق
حجه شریفه مکرمه یه اولوب حج ایدوب که مکه ده شیخ زیلعیدن دخی قرائت ایلدی بعده
قاهره یه قدوم ایدوب سید شریف جرجانی ایله شیخ اکمل الدین دن قرائت ایدوب آنوک
یانده جمیع علومی تحصیل و تکمیل ایلدی بعده شیخ بدر الدین مزبور فرج
بن برقوق که ملک مصر ایدی قرائت ایلدی بعده شیخ مزبوره جذبهٔ الهیه

وجنوده بار رحمت ربانیه منسوب اهل زمانه مصروه ساکن اولان شیخ سید حسین
الاخلاطینک کتفنه التجا و اظهار دل برتبت وارشاد ورجا ایدوب آلوب گتوب مانده
بنجم مراتب جلیله یه واصل و دائرۀ ادراک عقولدن خارج احوال حاصل اولدی
بعده شیخ اخلاطی انلارک ارشاد وطالبین وترتیب سالکین اجلنه تبریزه ارسال ایلدی
وقتا کرام تیمور تبریزه داخل اولدی مجلسنده میان علماده نزاع وقع اولوب
بحث وجدال کتدیکنده قاعده جدال اولدقده پس شیخ جزریک شیخ بدر الدینی ذکر ایلدیکه
تحاصمینی رد وطاکه ایلیه امیر تیمور دخی شیخ بدر تبریزی دعوت ایدوب شیخ دخی اجابت
ایدوب کلدکده میان طرفینده حکم ایدوب جملهسی دخی حکمنه راضی اولوب جمیع علماء
اشراف شیخک فضلنه اعتراف ایلدیلر شیخ دخی امیر مذکوردن مال فراوانه واصل
واکرام بینهایه وبایانه نائل اولدقده بعده شیخ جملهسنی ترک ایدوب پنهان سلوک
اندن بینه مصره مسافرت ایدوب شیخ اخلاطی مذکوره واصل اولدقده بعده شیخ اخلاطی
وفات ایدوب شیخی کندو مکاننده اجلاس ایدوب شیخ دخی اکثر اوقات جلوس ایدوب بعده
جلبه کلوب بعده قونیه یه صکره تیره یه کلدی بعده جزیرۀ صاقزک شیخ اولان کافر
شیخی دعوت ایدوب آنلرک ایله اوزره اسلامه کلدی بعده شیخ ادرنه یه کلوب
رئیس مزبور دخی جملۀ مریدیندن اولدی شیخ والدینی انده دعانده دبولوب طاقی
ایلدیلر وقتا که اولاد عثمان موسی چلبی سلطان ایلدیکی شیخی قاضی عسکر نصب ایلدی
بعده موسی چلبی نک برادری وقتا که فرزندانی قتل ایلدیکی شیخی ازنیقده حبس ایلدی
بعده شیخ حبسدن فرار ایدوب اسفندیاره واصل اولوب بانده مقرار ایلدی نقصدی
دخی بلاد تاتاره وصول ایدیکن امیر اسفندیار ابن عثماندن خوف ایدوب اذن ویرمدی
بعده شیخ ولایت روم ایلیه دن زغره یه ارسال ایلدیکی یانده اجابسی اجماع ایدوب ارزا
ضیا ایتدیلر وانواع رعایالرایدوب اول سببدن بعض مفسدین وحساد دخی طالب
سلطنت دردر بوتعرود سنا وایدوب اول سببدن اخذ اولنوب نظلوما قتل اولندی
رحمه الله تعالی شیخ مزبورک تصانیف کثیرهسی واردر جملهدن تسهیل لطائف الاشارات
وشرحی که تسهیل دن انکیسنی دخی ازنیقده حبس اولدقده تصنیف ایلمشلردر
و دخی مولفاتندندر کتاب جامع الفصولین و مرقدن شرح مقصود که منقود جواهر ایله
مسجیدر و تصوفده کتاب مسرة القلوب و کتاب الواردات و فلانه سنه
ثمانمائه ثمان عشرة وثمانمائه ده دوروایت اولنور که سید شریف جرجانی شیخ مزبوری
تفضل و کمال ایله مدح ایدر دیکه هم اشتدهکه بوقدر صکره علوم و ادراکه ائمۀ شرع و دخی
هر بری علوم انبیا واحاطه در استقصا خیال محالدر و اول و ادیده تک بو قاطع تون
محالدر زیرا حق تعالی نک بو شرع قوی جمله اکرام تنظیم ایدرلر که اقطار جهانده
فرقا و دونا و ممالک وبلاد دنیا بعدا وقربا انوار اجتهاد علما دین جلیل ایله که هر بری مانند

انبیا دینی اسرائیل ده هر بر نور و اطراف جهانه وجود شریفلری ایله قرنا بعد قرن و جیلا بعد جیل
مریع وصعود ایلمشلردر هر بارکه اول رفقدن بر طائفه یه حق و جمال فعل ایلدسک بر نیجه طوائف
دخی ظاهر و نمایان اولورلر که انلرک اسامیلرینی ذکر ایلدکده ذهنه کلال کلور قنده قالدیکه مناقب
احواللرنی استیفا به مجال اوله مبسن بزه اولی و لائق و احری اولان اولدرکه طبع قاصره
طامع اولمایوب و رتبۀ امکانده اولان مقداره قانع اولاوز زیرا بر بر سالک و یا بیلدر در
شماره و وصول خارج دائرۀ امکاندر لکن بارس بو قدرکه ائمۀ شافعیه نک دخی مشاهیرندن
بر مقداری دخی شرکا ذکر ایدوب ذکر القاطعین تنزل الرحمه حکم ایجه ذکر شریفلری
باعث نزول انوار الهیه و سبب تقاطر باران رحمت ربانیه اوله آمین اولا حضرت امامک
صحبت شریفنه سی ایله مشرف و مکرم روجه کرینه نظر ایله معزز و محترم اولانلری ذکر ایدرو هم احمدی
اول زمره ده ان بر بیسی احمد بن خالد الخلال ابو جعفر البغدادی در حضرت شافعی دن وسفیان
عیینه دن وغیریلردن روایت ایلمشلردر آندن دخی ترمذی و نسائی و غیریلر روایت ایلمشلردر
وحقنده لا بأس به دیمشلردر اما ابو حاتم رازی ابتدی خبر و قال ثقه وعدل وصدوق
ایدی و حاکم ایتدی اجلۀ فقهادن و محدثیندن ایدی و فاتی سنه ست واربعین
ومائتین ده در و منهم انلاردندر احمد بن سنان بن اسد بن حبان القطان ابو
جعفر الواسطی الحافظ بونک رجال اوزرینه تخریج اولنمش بر مسندی واردر امام شافعیدن
وابی معاویه دن و وکیع دن وعبد الرحمن بن مهدی دن و خلق کثیردن روایت ایلمشلردر
بوندن دخی بخاری و مسلم و ابو داود و نسائی و ابن ماجه و یحیی بن صاعد و ابن خزیمه و کندی
اوغلی جعفر بن احمد بن سنان وغیریلر روایت ایلمشلردر وفاتی سنه ست و خمسین و
مائتین ده در و منهم انلاردندر احمد بن صالح المصری ابو جعفر الطبری که ارکان
علم و جهانده حفاظک بر سیدیدر و الدری اجداد طبرستان دن بر جندی صاحب شیخ و سنالی
ایدی و والدی احمد مزبور سنه سبعین ومائه ده مصرده ظهور ایلدی و فاتی سنه ثمان
واربعین ومائتین ده در سفیان بن عیینه دن و عبد الله بن وهب دن و عنبسة بن سعید دن
و عبد الله بن نافع دن و شافعی دن سماع ایلدی و اندن دخی بخاری روایت ایلدی
سما واولور که بر کسه دن روایت ایدوب اول بخاری دن روایت ایده اندن دخی ابو داود
و ترمذی و بر جماعت روایت ایلدیلر و بغداده داخل اولوب اندن احمد بن حنبل ایله مناظره
ایلدی بخاری اوکا حقنده ثقه در دیدی یعقوب الفسوی ایتدی بیک کسه دن کتابت
ایلدم احمد بن صالح دن معتمد و حجتی ایکی کسه ایلدی بری احمد بن حنبل و بری احمد بن
صالح در و دخی نسائی احمد بن صالح ایچون ثقه و مأمون کلمدر دیدی حافظ ابو بکر الخطیب
ما ملکک زعمی کبر و سوء اخلاق ایله جهلنده و نسائی به اندن جفا حاصل اولوب اول
سببدن انلر نفسا ایلدی و روایت اولنور که نسائی به مجلسندن طرد ایدوب اول
حقنده قائل و دراجی اولدیکه حقنده بعض کلمات ایلدی اما حافظ ابو یعلی ابن صلاح اکثر علمای

علماء شافعیه

ثقه و حافظ دیمشدر رفاشی و ثبته معلوم اولاکه کتب اصولده اکثریا گورسیک جرح
تعدیلدن مقدمدر موبکه گورسی کیبجانه تنظیم انواع کلام اولنوب ایلرجرح و کلام
واقع اولور اول سببدن بلکه شرعی جرحه مائل و اول کلامه قائل اولورسی که
زنهار و زنهار حذر کل الحذر بو مقوله سوء ظن دن زیرا اگر تفتیش و حسابه حس ایدن
فاتح باب اولورسه ائمه دن بر فرد عالم بزم ایچون بلا طعن سالم قالمازه زیرا ابر العلم
بعدرکه الا ابن سنالی طعن طاغینی و صدفه بر جرح جاری اولوب اول سببدن
نیجه ملکلر ورطه اهلاکه دوشوب دوزخ مکین اولمشلردر باعث دخی یا ابلهم دنیوی
و یاخود تعصب مذهبی در بلکه طریق موافق رای اولوا الالباب اولان طریق
صواب بودرکه برکیمسه نک امامت و عدالتی ثابت و ظاهر و خیری و تراجی
کثیر و وافر و طاعن و جارحی نادر اوله و اول جارح اولانک سبب جرحنه براهین
و شبهه لردن و غیر بیلدن قرینه و دلائل اوله اول مقوله جرحه اعتبار یوقدر بلکه جرح [illegible]
تعدیل اوزره تقدیم و تفضیل اولنور که جارحلک قصدی سبب جرح و سببی تعدیل
مساوی اوله خصوصا که سلطان المفسرین و برهان المحدثین حضرت ابن عباس
رضی الله عنهما ربما الناسی در و بیور که بیورمشلردر و استمعوا علم العلماء ولا تصدقوا
بعضهم علی بعض فوالذی نفسی بیده انهم اشد تغایرا من التیوس فی زربها یعنی علمانک
علمنی استماع ایدرک لکن بعضنی بعضنا وزرده تصدیق ایتمک یعنی بریجقنده اولان
کلامه تحقیق ایتمک اول الله حقیچون که بنم نفسم ید قدرتنده و قبضه تصرفنده در
انلار بری برینه غیرتده شویله که یعنی آهوی لیابانی نک ارککلک زربنده
یعنی مرضل و مجمعنده بری برینه غیرتلری زیاده در و دخی مالک بن دینار دن مرویدر
دیمشدر و علما و قرانک هر امورده قوللری ایله اخذ و عمل اولنور الا بعضنک بعضی حقنده
اولان قوللریله عمل اولنمازه و دخی عبد الله بن وهب دن مرویدر که شهادت القاری
علی القاری یعنی علمانک بری بریلری اوزره شهادتی جائز دکلدر زیرا انلار حاسد
و عدم محبت و استیناس جهتندن اشد ناس دررلر و بو کلامی سفیان ثوری و
مالک بن دینار دخی دیمشدر و گورمز میسن که ابن معین حضرت شافعی حقنده نه دیمشدر
و بعض فقهای شافعیه حضرت ابو حنیفه حقنده و ابن ابی ذئب و ابراهیم بن سعد حضرت
مالک حقنده نه مقوله کلمات سویلمشدر و مع هذا هر بری نه مقوله سلاطین درگه علم و
دین انلارک جانبنه التفات ایلمش و [illegible] موطاوسی درتبه بال شرع مبین انلارک
مقدار صدق ورنده جولان ایدر امری اولان طالب رشاد و ای سالک مسالک صدق
سداد سکا لائق اولان اولدرکه ائمه ماضیین ایله سالک شاه راه ادب اولوب زبان
بر ایله کشاده لب اولمیاسن و بعضنک بعض حقنده کلامنه نظر قلمیاسن مگر اول که
بو برهان واضح البیان ایله اخذ صکره نیته اگر تحسین ظن و تاویله قادر اولورسک

اول امره مباشر اولوب و آنی انکار ایدنده جاری اولان طعن و اعتراض طرفنده توجه ایلمز
منع و اعراض ایله زیرا بس انونچون مخلوق دکلدر حسن اسلامی ترک ما لا یعنی
ایدیب مهمه اشتغال ایلمکلکدر افعالدن و بعض کبار دیمشدرکه بنم قاعده طالب علم
اولان مرد بسبب جهل و بخیب اول مقدار ناقل اولمازه تا که سلف ماضیین بیننده جاری
اولان اقوالا خوض و شروع ایده بوبجه و بعضنک بعضی اوزرینه تعقیب فی قضاء
واقعیسینه کیدملا امری زنهار و زنهار که ابی حنیفه و سفیان ثوری بیننده جاری اولان
حکایه اصغا ایده و یاخود امام مالک ایله ابن ابی ذئب و یاخود احمد بن صالح
ایله نسائی و یا احمد بن حنبل ایله حارث محاسبی و هلم جرا تا شیخ عز الدین ابن عبد
السلام ایله شیخ تقی الدین ابن الصلاح زمانلرینه کلنجه که هر عصر و زمانده میان علماده
بو مقوله نزاع و جدال و قیل و قال جاری اولوب بو معنی جمله سنه ساری اولمشدر زیرا
سن بوکاره مشغول اولورسک هلاکه دشوار اولوب بلکه هم هلاکه واقع اولورسن
و بو دخی مقرردرکه اما ائمه اعلام و هداة خواص و عوام درلرکه انلارک کلاملرینک
دخی نیجه محاملی واردر حالا که سن انی فهم ایده میه سن بس بزه لازم و لازب
و لائق و مناسب اولان حال انلار دن ترضی و یا بینلرنده جاری اولان سکوت
ایلمکدر نته کم صحابه کرام بیننده جاری اولان امورده ایدرکسن و انکار حقنده
تکلم ایدنک شکلی تمام الغنی نک قولیدرکه دیمشدر شعر کناطح صخرة یوما لیفلقها
فلم یضرها واوهی قرنه الوعل و یاخود حسن بن حمید قولیدرکه در شعر یا ناطح الجبل العالی لیکلمه
اشفق علی الرأس لا تشفق علی الجبل و ابو العتاهیه دخی بو مضمونده بر شعر دیمشدر
شعر ومن ذا الذی یجو من الناس سالما و للناس قال بالظنون و قیل
ترجمه سوء ظنده قیل و قال ناسک غایتی یوقدر طعن ایدن باب حسددن سالم
اولمش یوقدر و نیته بو بابده دیمشلردر ان یحسدونی فانی غیر لائمهم
قبلی من الناس اهل الفضل قد حسدوا فدام لی و لهم ما بی و ما بهم و مات اکثرنا غیظا بما یجد
ترجمه باکه حسود اولانه لوم ایتمزم قول قبول نیجه افضل اولدی سابقده کی
حسد ایله جمله مرده اولدی و قال فضل و صلح و حاسدا و لانلرا غیظلرندن آکده مفقود
محمد ابن الحسن مجاجی حسادده اثنا ایلمشدر شعر حسدونی و شر الناس منزلة
من عاش فی الناس یوما غیر محسود ترجمه باکه حسد ایدر بنی ملم سکوت ولیکن
محسود اولمیانلر خلق ایچره اهل شر در و دخی دیمشلردر شعر
ان العرانین تلقاها محسدة ولا تری للئام الناس حسادا ترجمه
اشرافه فتنه گورسک انلر محسود کی در یکن لئام ناسک حسود کی یوقدر
و دخی هر زمان که امام ابو حنیفه جلسنده برکیمسه کلک ایله ذکر اولنسه بو مصرعی
انشاد بیوررلردی شعر حسدوا الفتی اذ لم ینالوا سعیه و الکاشحا

اعدا آله وخصوم • كثير الفضائل ثلث لوجهها • حسدا وبغضا انه لدميم ترجمه
رتبهٔ ارباب فضل واصل كمالين حسود • دشمن اولوب اظهاره دائم خصومت ايدر
عبد الله بن طاهره ديديلركه بعض ناس حضرت ابی حنيفه حضرتنه قدح ايدرلر ايدى
دخی ايندی شعر يا ناطح الجبل العالی زاغرا • الا ری فيه هلا جح ترجمه
تو دریای محیطه بنزر سه کراشنه عاقیلس • بلمزکه حذرا ولمز زوردن خلقه قاتل
وبینه بومعناده بر قائل دیمشدر شعر ان یحسدونی فزاد الله فی حسدی
لا عاش من عاش یوما غیر محسود • ما یحسد المرء الا من فضائله • بالعلم او بالباس
او بالمجد او بالجود ترجمه یا حسودا او ما تنک الدکونیاد بنقض • ولغ اوما سوف عالمه
محسود اولمیانز لا اولکمسه لر اولورکرم • جمع اولمانده علم وقدر وعطا حله جود •
وبینه بعض بومعناده دیمشدر شعر فاز واولی الحسد امن لیست احسده
ان الفضیلة لا تخلو من الحسد ترجمه بی حسد اتمز ایکن کمسه یه بو دهر ایکن
ار تور ر باکه بنم ارا فل حسدی • بجده کیم ظاهر اوله علم و فضیلت نوری
بر اولور حاسدک اتشله درون جسدی • وذکر عماره بن عقیل دیمشدر
ما ضرنی حسد اللئام ولم یزل • ذو الفضل یحسده ذو النقصان • یا بوس قوم
یبس عرضه بینهم • الا التکلم بنو الرجال ترجمه قدر اتمز حسدنسه بر بحرکنا
کامله ناقص لکامل دائم ایدر بغض حسد • بغرده نسبت بغض عداوت ایلجی •
بنده جمیع اولدوغیدر نعمت معبود صمد • وکوبیت دخی قائم طلقه نکدر •
شعر یا کعب ... من بیت مکرمة • الا الربوت الکلب جا دا •
ودخی رضی الموسوی دیمشدر نظروا بعین عداوة لوانها • عین الرضا لاستحسنوا
ما استقبحوا • نولونی شر العیون لانی • امست فی طلب العلا ونصبحوا •
وبومذاقده ابیات واشعار بحد وشمار در • نکرج بوبابده المار وکتابده اطلالة ایتمک
وکلدرن الا ما انفذ تقیة مصدور در • والعذر عند کرام الناس مقبول در • وبنده
انظار ونذر احمد بن ابی سریج الصباح النهشلی یا خود احمد بن عمر بن الصباح ابو
جعفر الرازی البغدادی شعیب بن حرب دن وابومعویة الضریر دن وابن
علیة دن ووکیع دن وشافعی دن و بر جماعتدن سماع ایلدی • اندن دخی بخاری
ونسائی وابوداود وابوحاتم وغیریلر روایت ایلدیلر • ابوحاتم انوسجوال صدوق
دیرکا • وبنده انظار ونذر احمد بن عبد الرحمن بن وهب بن مسلم القرشی
ابو عبد الله المصری عمی وخالی عبد الله بن وهب دن وشافعی دن وبعض جماعتدن
روایت ایلدی • اندن دخی مسلم صحیحنده وابوحاتم الرازی وابن خزیمه وابن
جریر تحدیث ایلدیلر • وفاتی سنة اربع وستین ومائتین ده در • وبنده
انظار ونذر احمد بن عمرو بن عبد الله بن عمرو بن السرح القرشی الاموی که اهالی

موالیسندندر ابو طاهر المصری الفقیه سفیان بن عیینه دن وشافعی دن وابن وهب
وغیریلر دن روایت ایلدی • اندن دخی مسلم وابوداود ونسائی وابن ماجه وغیریلر روایت
ایلدیلر اجلهٔ علمادن ایدی • امام مالک موطاسنی شرح ایلمشدر • وفاتی سنة خمسین ومائتین
ذی القعده سندن اوندرت کون مرور ایلدکده واقع اولمشدر • وبنده انظار ونذر اخوندن
محمد بن حنبل که امام مشهور فی الآفاق در • انک ذکری مقدما انه مجتهدین ده مرور ایلمشدر •
وبنده انظار ونذر احمد بن محمد الولید ابو جعفر عون بن عقبه بن الازرق بن عمرو بن الحارث
بن ابی شمر الازرقی الغوامس المکی ابو الولید یا ابو محمد یا ابو الحسن در وصاحب تاریخ مکه
صاحبنک جدیدر • عمرو بن یحیی بن سعید الاموی دن ومالک وعبد الجبار بن الورد دن وبریم
بن سعد دن وفضیل بن عیاض دن ومسلم بن خالد الزنجی دن وبعض جماعتدن روایت
ایلدی • اندن دخی بخاری ومحمد بن سعد کاتب الواقدی وابوحاتم وحنبل بن اسحق وابو
جعفر الرمی لر روایت ایلدیلر • وفاتی سنة اثنتین وعشرین ومائتین ده در • شیخ
قاسی محمد بن ... اوزره در • وبنده انظار ونذر احمد بن یحیی بن عبد العزیز البغدادی
ابو عبد الرحمن الشافعی المتکلم شافعی دن والولید بن مسلم الثقفی دن تحدیث ایلدی • اندن
دخی ابو جعفر الطبری روایت ایلدی • ابن شافعی بر تلمیذ زاهد عالم اولان اصحابنک
ایدی • بعده اصحاب ابن ابی داود دن اولوب انک مذهبنه اتباع واعتقاد ایلدی • حتی
امام شافعی انک کتابلرینک قراآتندن منع ایلدی • وبنده انظار ونذر احمد بن یحیی بن
الوزیر بن سلیمان بن المهاجر التجیبی ابو عبد الله المصری الحافظ النحوی که اصلا موالیدن ایدی
وائمهٔ کبارک برسی ایدی • عبد الله بن وهب دن وشعیب بن اللیث دن واصبغ بن
الفرج دن وبعض جماعتدن روایت ایلدی • اندن دخی نسائی روایت ایدوب لقوه
دیرکه • وحسین بن یعقوب المصری وابوبکر بن ابی داود • وبعضلر دخی روایت ایلدیلر •
ولادتی سنة احدی وسبعین ومائه ده در • زماننده علم ادب وشعرده وحیدی
ایام ناسده اعلم ناس ایدی • امام شافعی ایله صحبت ایدوب انلاردن تفقه ایلدی • علی
فلاحته اشتغالی ادب طالب کسب حلال ایدی • انعامله خراج ارضدن زمینه مقدار
مال لازم کلوب حبس اولنوب محبسده سنة احدی واربعین ومائتین ده وفات ایلدی
وبنده انظار ونذر احمد بن ابی سریج الرازی که امام شافعی دن تفقه ایلمشدر • وبنده
انظار ونذر محمد بن عبد الله بن عبد الحکم بن اعین بن لیث الامام ابو عبد الله المصری که
عبد الرحمنک وسعدک قرنداشیدر • ولادتی سنة اثنتین وثمانین ومائه ده در •
عبد الله بن وهب دن وابن ابی فدیک دن وابی ضمره دن وانس بن عیاض دن
واشهب بن عبد العزیز دن وشافعی دن روایت ایدوب شافعی دن تفقه دخی ایلدی •
اندن دخی نسائی وابوحاتم الرازی وعبد الرحمن بن ابی حاتم وابن خزیمه وابو العباس
الاصم وابن صاعد وابوبکر بن زیاد النیسابوری وبعض جماعت روایت ایلدیلر • وشافعی

برصورت تردد وملازمت ایلدیکی روایت اولنور که امام شافعی به انوک فرط ذکاوتنه
وحسن انجابه ایدردی لکن بعده مذهب شافعی دن مذهب مالکه رجوع ایلدیکی مصره علاقه
منتهی اولدیلر بر کتاب تصنیف ایدوب اکثر وعلی الشافعی فیما خالف فیه الکتاب والسنة دیو تسمیه ایلدی
بو ابن تصحیح ووضع تصحیح جرأت ایلدیکی روایت اولنور که اول تصنیفدن صکره اکابر
علمیه واصل اولدیکه شرحنده وطول اولمغله ترکی معقول کورلدی وفاتی سنه ثمان وعشرین
ومائتین ده ... بو ابن عبد الحکم ایدی شافعی دن استفادم ویرایدیکه اوج نسنه ...
طبیب ایچون امزه حیله بوقدر که انکار حافت وطاعون وهم ... عبد الاعلی دن
روایت اولنور که ابتدیکی امام شافعی دیدیکه وبا ... دن النفع نسنه کورمدم انکلا ...
اولنوب ایچکلیله ابن السبکی ایتدیکی ... طاعونک ... اول تقدیرجه ایکی امر ...
بوقدر بو عبد فقیر دیرکه ... ابن سبکی اولدرکه ... طاعون ...
خلق الجنده عموم ... بوله انکا ... مثلا جدری وحمای ...
امثالی امراض عامه نامدیکی طاعون دیه ... مرض ... وباردن معدود ...
شافعی ... تصحیح ... طاعونک ... وبائیه ... اولنور ...
تقدیرجه طاعون ... طبیب ایچون حیله یوقدر ... کلام ایله ... بنده
اولمازدیکلدر لکن ... تصحیح مطلق ... طاعون ... وباده ...
ایچی بیه اشکال زائل ... طبیب ایچون حیله یوقدر دیکلدی ...
استعمالکا ... بر روای ... بعید ...
اهل ... بعض ... حالی ... استدلال اولنور ...
طبیبه ... جمله ... یوقدر ... حقیقتده طبیب ...
اولنور حکمت رب خالق ایله ... یوقدر ... جهت ...
نظر ... ومعنای ... دخی ...
انتهای ... ومنهم انکار دنلدر محمد بن الامام الشافعی الشیخ ابو عثمان القاضی بوتلاحضرت
امامک ... ومقتدای ... اکبر اولادی ... والدلری ... وفات ...
... الزعفرانی وسفیان بن عیینه دن وعبد الرزاق ... واحمد بن حنبل دن سماع
ایلدیکی ... حلبده ... حدیث اول دیارده ...
ایدوب ... جزیره ده سنه ... وفات ایلدیکی ...
امامک بر ... ابو الحسن ایدیکی ...
دن ایدیکی ... والدی ... سنه اصدی ... وفات
ایلدیکی ومنهم انکار دنلدر ابراهیم بن خالد بن ... ابو ثور ... البغدادی که امام جلیل
ایدی ... اصحاب شافعی دن بغداده ... ابو عبد الله ...
... ایدیکی سفیان بن عیینه دن وابن علیه دن وعبیدة بن حمید دن وابی معاویه دن

ووکیع دن ومعاذ بن معاذ دن وعبد الرحمن بن مهدی دن وشافعی دن ویزید بن
هرون دن وبعض جماعتدن روایت ایلدیکی انلردن مسلم خارج صحیح ...
ابو داود وابن ماجه وابو القاسم بن زکریا المطرز ومحمد بن اسحق السراج وبعض جماعت
روایت ایلدیلر فقه وفضل علوده ورع ... ائمه دنیانک برسی ایدی ...
کتب تصنیف ایدوب وسنن ... تفریع ایدوب ... سنته مخالفت ایدن ...
ذبت ... ومنع ... ومذهب ابی حنیفه
اوزره ایدیکی تاکه امام شافعی بغداده قدوم ایلدکده انکا اختلاف ایدوب مذهبنه
رجوع ایلدیکی ومنهم انکار دنلدر ابراهیم بن محمد بن العباس بن عثمان الشافعی که حضرت
امام شافعی نک ابن عمی در ... فضیل بن عیاض دن ولاتم جدی محمد بن علی بن
شافع دن ... بن محمد دن وحماد بن زید دن وابن عیینه دن وبعض طائفه دن
روایت ایلدیکی انلردن دخی ابن ماجه واحمد بن سیار المروزی وابو بکر بن ابی عاصم
وغیریلر روایت ایلدیلر ابو حاتم انوک ایچون صدوق دیدیکی ... نسائی ودارقطنی دخی
ثقه در دیدیکی وفاتی سنه سبع وثلثین ومائتین ده در ومنهم
انکار دنلدر ابراهیم بن محمد بن هرم شافعی دن روایت ایلدیلر انوک مجلسنه ملازم ایدی
ومنهم انکار دنلدر ابراهیم بن المنذر بن عبد الله بن المنذر الحزامی المدنی امام ثقه جلیل ...
سفیان بن عیینه دن وابن وهب دن ومعن بن عیسی دن وابن ابی فدیک دن
وابی ضمره دن والولید بن مسلم دن وبر جماعتدن تحدیث ایلدیکی انلردن دخی بخاری صحیحنده
وابن ماجه وبقی بن مخلد وابن ابی الدنیا ومحمد بن ابراهیم البوشنجی وعلی وبعض خلق ...
روایت ایلدیلر خطیب بغدادی ابراهیم ثقه در ... ابو الفتح الازدی انوک ایچون اهل صدق
... دارقطنی دخی ثقه در دیدیکی وفاتی سنه
ست وثلثین ومائتین ده در ومنهم انکار دنلدر اسحق بن ابراهیم بن
مخلد ابو یعقوب المروزی ابن راهویه که احد ائمه دین واعلام مسلمیندر وجهاد ...
فقه وحدیث وورع وتقوی میاننده جامع ... وزمره ... واقع
وطنی ایدیکی نیسابورده ... عالم جلیل ... ولادتی سنه احدی
وستین ومائه ده ... مقدم ابن المبارک دن سماع ایلدیکی
بعده فضیل بن عیاض دن وسفیان بن عیینه دن وحفص بن غیاث دن وانلردن
غیری خلق کثیردن روایت ایلدیکی انلردن دخی بخاری ومسلم وابو داود وترمذی ونسائی
واحمد بن حنبل ... ومحمد بن اسحق بن راهویه دن ... روایت ایلدیلر ...
علی بن اسحق ... ابن راهویه ایتدیکی ... نقل ...
... بن موسی ... حاصل ...
... برتبه ... تعظیم ...

والده کرده راهویه دیه بلر ایدی که بنم والدم ری ده حج ده ولادت ایدوب اول زمانده طائفه
حراوزه دینور زعفرانسی اولان خوز بلر اکا راهویه دیه بلر و بنا بعی زاهویه والدم کندیسی
راهویه دیه کلارنی کریه کورردی امّا ابن الجوزی دیدیکه اسحق مذکور علم خصوصنده
فرد ایدی امّا امر دنیاده بر زلیت یوق ایدی وفاتی سنه ثلث وثلثین ومائتین شعبانک
نیله نصفنده در بخاری ایدی وفات ایندکده عمری یتمش یدی یاشنده ایدی اول ابن العذرجه
ولادتی سنه احدی وستین ده اولور و منهم آنلار و منهم اسمعیل بن یحیی بن
اسمعیل بن عمرو بن اسحق الامام الجلیل ابو ابراهیم المزنی که ناصر مذهب شافعی بک بر کمسنه
وناصر ومعینی ایدی ولادتی سنه خمس وسبعین ومائه ده در و شافعی دن و نعیم بن حماد دن
وغیریلردن تحدیث ایلدی اندن دخی ابن خزیمه وطحاوی وغیریلر روایت ایلدیلر علم
فقهده طود شامخ ورجل راسخ مناظر ومحجاج وکلامی بابه الاحتجاج ایدی امام شافعی انک
حقنده ایدی اگر شیطان انکله مناظره ایلسه شیطانه غالب اولوردی و دخی ایدی
ترکیبهم مذهبمه ناصر و معیندر انده ماعدا زاهد وورع و دنیادن بیچی قلیل ایله قانع
ومجاب الدعوه ایدی وهر بار که جماعتله بر صلوه فوت اولسه یکرمی بش کره اول
فضیلت جماعتی احراز ایچون تضرع و نماز ایدردی و دخی بنفسه غسل موتی ایدوب انی
تنبید واحتساب و نادر روزی معاش و حساب عدّ ایدردی و دخی العبه رتک حاصل اوله
دیو نیت ایدرم دیر ایدی بعده کتب کثیره تصنیف ایلمشدر و جمله دن مختصر که مشهور آفاقی
ومقبول علما وحذاقدر که تالی اجی مختصر مزنی قالمشدر و کتاب الجامع الکبیر والجامع الصغیر
والمنثور والمسائل المعتبره والترغیب فی العلم وکتاب الوثائق وکتاب العقارب وکتاب
نهایة الاختصار و دخی اندن اخذ ایلمشلردر اهل خراسان و عراق و شام دن نیچه علما
ذوی الاحتشام که هر بری اندن اخذ ایله عملدن واصل مراتب عالیه و نائل جواهر
غالیه اولمشلردر وفاتی سنه اربع وستین ومائتین ده در و ذکر ایدرلرکه مزنی بر کره
مختصردن بر مسئله ثبت ایدوب فارغ اولدقده ایکی رکعت نماز قیلاردی خبر ایدی که بر کون
شافعی یه لسان اهل کلام ده بعض مسئله‌لردن سؤال ایلدم بر سؤال ایندکده بندن
سماع ایدیوردی نه و بیکانه یکانکا و ایدردی بعده احسن جواب ایله بکا جواب ویردی
بو معاهده احسن مناقب سیم ایله و دخی عجب حضور اولدن افضل تفضیل ابن سبکی الدر
بو بیله نقل ایلمشدر و دخی ایندیکه شافعی بن امامک جوابنا ایله اکتفا ایلدم ایندی ای ابا ابراهیم
بر مسئله بو یوندن خبر لو کاره دلالت ایلیم که بیر دخی تعلم دیه دم پس ایندی ای ابا ابراهیم بو
علم بر علم درکه اگر اصابت ایدرسک اجر اولماز سن واگر خطا ایدرسک کافر اولورسن
امّا سکا بر علم القا ایلیم که اگر آنده اصابت ایدرسک اجر و خطا ایدرسک اثم اولماز
معذور اولورسن بس دخی اول علم نه دیو سؤال ایلدکده در پس ایدی دخی مجلسنه ملازم
اولوب تعلم و دراسته ابدرک فضیلت حاصل ایلدم بنه مزنی ایندی بر کون حفص الفرد

بکا علم کلامدن اسوله کثیره سؤال ایلدی اول اسئله نک ماخوذی کلام فرادان
جواب ایدوب بر مرتبه تدقیق ایلدیکه فهم ایده مدم ناکاه امام شافعی بکا سرعت ایله
بکاه ایدوب ایندی یا مزنی حفص نه دیدی بیلورسن بن دخی لا دیدم سوز ایکنی
آنی بلمک سکا خیر در دینه جه ایندی شافعی دن اشتدم دیر ایدی که هیچ بر کمسنه
منزلتسندن زیاده رفع ایلدم الا اول بندن کندو منزلتی رفع ایتدوکم مقداری
حطّ ایلدی و دخی ایندی شافعیدن اشتدم دیر ایدی که هر کمسه که تعلم قرآن ایلیه
قیمتی عظیم اولور و هر کم فقهه نظر ایلسه قدری نبیل و خسیس اولور و هر کمسه که کتابت
حدیث ایلیه حجتی قوی اولور و هر کم لغته نظر ایلسه طبعی رقیق اولور و هر کم حسابه
نظر ایلسه رأیی جزل اولور یعنی عاقل واصیل الرأی اولور زیرا جزل اول معنایه در
و هر کم نفسنی حفظ و صیانت ایلمیه آکا علم نفع ویرمز و دخی ایندی شافعی دن
اشتدم دیر ایدی که مدینه ده درت عجائب کوردم بر قانونی کوردم بکرمی بر
یاشنده ایکن جده اولمش ایدی یعنی اولادنک اولادی اولمش ایدی و بر کمسنه کوردم
برضرباچکر دکنی دینی احوال و قاضی الوکت افلاسنه حکم ایلدی و بر بیر کوردم کوزلری
یاشنده ایدی که تولنکن بالین آباق و راجا عزیزکی دکد ایدوب مغنیه عوز بکره
تعلیم غنا ایدردی امّا بجانکه اداء صلوه ایلسه قاعدا قیلاردی و دخی ویر دخی
قراءتکسن اشتدم دیر ایدی و دخی ایندی بنه امام دن اشتدم دیر ایدی که نفسنی
اطلاع طالبان اول کسه درکه کندو به اکرام ایچون تواضع واحترام ایلیه و کندو به نافع
او لمیان کمسنه نک موتنه رغبت و اقدام ایلیه و دخی مزنی شافعی دن روایت
ایلدیکه حدث السن وبارده ایکن علم نجومه اشتغال و نظر ایتمش ایدی و لکن امّا بور دو
اکثر علماء اشتغال ایلمشلردر بو بوده قول حق و کلام صواب علم نجوم ذکر بوده
دوام ایلمشدر و منهم آنلار و منهم حرمله بن یحیی بن سابق الطلاکی ابو عبد الله المصری که
بنی سعد بن خولانک مولاسیدر ولادتی سنه ثمانین یاخود احدی وثمانین
ومائه ده در و طحاوی ایندی که حرمله بن نصر والربیع المرادی و فوت ایندی سنه اربع
وسبعین ومائتین ده ولادت ایلدیلر ابن وهب دن و ایوب بن سوید الرملی
دن و شافعی دن روایت ایدوب شافعی دن تفقه و تخرج ایلدیلر و دخی حمزه بن
ربیعه دن و اشهب دن و بشر بن بکر دن و بعض طائفه دن روایت ایلدی
اندن دخی ابن حرجا و ابو جعفر الطحاوی و جماعت کثیره روایت ایلدیلر و
فلانی مصرده سنه تسع وستین وثمانین ده در و منهم آنلار و منهم الحسن بن
صباح الزعفرانی بو ایله ابن عمر الکوارزی بعده بغداده و نقال ایله شهرت و لغزونک
وجرحی اولدر که امام شافعی نک مجالسنه عبد الرحمن بن مهدی کا به حمل ایلمشدر امام
شافعی دن و سفیان بن عیینه دن و حماد بن سلمه دن وغیریلردن روایت ایلدی

اندن دخی ابن ابی الدنیا وابراهیم بن هاشم البغوی واحمد بن الحسن الصوفی
وغیریلر روایت ایلدیلر و وفاتی سنه ثلث وثلثین ومائتین ده در وبیننده
انطار ونعمدر الحارث بن مسکین ابن محمد بن یوسف الاموی ابو عمرو المصری فقیه
محدث وامام صالح ایدی شافعی دن وغیریلردن اخذ ایلدی اندن دخی ابو داود
ونسائی وابو یعلی الموصلی وغیریلر روایت ایلدیلر وفاتی سنه خمسین ومائتین ده در
ولادتی سنه اربع وخمسین ومائه ده در وبیننده انطار ونعمدر الحسن بن محمد بن
الصباح البغدادی الامام ابو علی الزعفرانی امام جلیل وفقیه ومحدث بلیغ وثقه
ثبت ایدی نسبتی زعفرانیه یه در که سواد ده بر قریه در بغداد ده اولان درب
زعفرانی بونک نسبتی در زیرا انده ساکن ایدی سفیان بن عیینه دن وشافعی دن
وعبیده بن حمید دن وغیریلردن سماع ایلدی اندن دخی بخاری وابو داود وترمذی
ونسائی وابن ماجه روایت ایلدیلر مشایخ سته دن اندن روایت ایتمش یوقدر
الا مسلم وار در وبونلرک غیری ائمه دن وار در دیمشلر در که زعفرانی عصرنده انلک
خوش رو دی و فصیح کوی یوق ایدی وانک حقنده براحد کلام بر سوز سویلممشدر
شافعی دن کتاب الرساله یه قرائت ایلدیلر و وفاتی سنه ستین ومائتین ده در
وبیننده انطار ونعمدر الحسین بن علی بن یزید ابو علی الکرابیسی امام جلیل وجامع فقه
وحدیث فاضل نبیل ایدی اولا مذهب اهل رای اوزره تفقه ایلدی بعده شافعی
دن تفقه ایدوب اندن سماع حدیث ایلدی ودخی یزید بن هرون دن واسحق الازرق
دن ویعقوب بن ابراهیم دن وغیریلردن سماع ایلدی اندن دخی بعض جماعت
روایت ایلدیلر وبیچه مصنفات کثیره سی وار در امام شافعی مزبوره کتب زعفرانیه یی
اجازت ویردی مزبور امام کرابیسی اهل سنت متکلمیندن ایدی وحدیث وفقهده
استاد اولدیغی کبی علم کلام ده دخی استاد ایدی علم معانی ده دخی بر کتابی
وار در وفاتی سنه خمس یاخود ثمان واربعین ومائتین ده در وبیننده انطار ونعمدر
الحسین القلانسی سایح مرحله ایله فقیه بغدادی در اجله اصحاب حدیث وحفاظ
شافعی دن ایدی وبیننده انطار ونعمدر حرمله بن عبد الله التجیبی وتجیب بر قبیله در
امام جلیل رفیع الشان ایدی مولدی سنه ست وستین ومائه ده در شافعی دن
وابن وهب دن وایوب بن سوید دن وغیریلردن روایت ایلدی اندن دخی مسلم
وابن ماجه وغیریلر روایت ایلدیلر ترجمه سی کتب ده ثبتدر بونلر حقنده ثقه و
ثبت در ان شاء الله دیمشلر در مبسوطی ومختصری تصنیف ایلمشدر و وفاتی سنه
ثلث واربعین ومائتین ده در مزبور حرمله ایدی شافعی دن ایشتدم دیر ایدی که
بغایت بر کوچک کورسک انی عفو ایله ودخی برادرک چشمندن قذی کوردیکی [illegible]
وداع ایتدی اول زمان [illegible] طلب علم دن افضل بر عمل ایله تقرب

اولنمامشدر ودخی ایتدی امام شافعی دن ایشتدم که [illegible] الولاة [illegible]
[illegible] علیهم معاشنه در دیر ایدی ودخی [illegible] قولیه یفقد شره
ودخی [illegible] علیهم معاشنه در دیر ایدی ودخی [illegible] السلامک [illegible] وانعام قوینده
من اجل [illegible] معاشنه در دیر ایدی ودخی ایتدی امام شافعی حداثت سنی
زمانینده علم نجومه نظر ایدر دی واما کمک بر دوستی وار ایدی که یانینده بر جاریه
وار ایدی حامل اولمش ایدی امام ایتدی جاریه مزبوره دن بکرمی بیرکی کونه دک بر
ولد وجوده کلور که صولی ویلوعنده بر خال اسود وار در وبکرمی [illegible] کون
حیات [illegible] اولوب بعده وفات ایدر دیدی فی الواقع امامک کلامنه
مطابق ظهور ایلدی [illegible] کتب نجومه یی [illegible] اوقالی
احراق ایلدی [illegible] بعد اول [illegible] اول علمک کتابلرینه نظر ایلدیکی
ایتدی حضرت شافعی لسانینی اخراج ایدوب انفه یتشدرر دی وبیننده
انطار ونعمدر الربیع بن سلیمان بن داود الجیزی ابو محمد المصری الازدی که قبیله
ازدک مولاسیدر رجل صالح فقیه ایدی واعرج ایدی شافعی دن وعبد الله بن
وهب دن واسحق بن وهب دن وغیریلردن روایت ایلمشدر اندن دخی ابو
داود ونسائی وطحاوی وغیریلر روایت ایلدیلر وفاتی سنه ست و
سبع وخمسین ومائتین ده در وبیننده انطار ونعمدر الربیع بن سلیمان بن عبد
الجبار بن کامل المرادی که مولاسیدر الشیخ ابو محمد المؤذن که شافعی نک صاحبی وراویه
کتبی در وروایتینده ثقه وثبت در روایتینده مزنی ایله تعارض واقع اولسه
انک روایتینی ترجیح ایلمشلر در مزنی نک علم ودینده قدرینک بو مرتبه علویه [illegible]
وروایتلرینک قواعده موافقتی ایله ولادتی سنه اربع وسبعین ومائه ده در
شافعی دن وعبد الله بن وهب دن وایوب بن سوید دن ویحیی بن حسان دن
وبعض جماعتدن تحدیث ایلدی اندن دخی ابو داود ونسائی وابن ماجه وابو زرعه
الرازی وطحاوی وترمذی وبونلرک غیری بعض جماعت روایت ایلدیلر ولادتی
سنه اربع وسبعین ومائه ده در امام شافعی اکا غایت ایله محبت ایدر ایدی
حتی بر کون ایتدی اگر علمی سکا اطعام ایتمک بنده ممکن اولسه طعام ایدردم
اکا غایت ایله بطئ الفهم ایدی بر کون شافعی بر مسئله یی اکا قرق کره تکرار ایدوب
فهم وادراک ایتمیوب مجلسدن کیزلن اولدی بعده شافعی انی بر خلوته
دعوت ایدوب [illegible] تکرار ایلدی ودیمشلر در که [illegible] غفلت
صدر [illegible] وار ایدی [illegible] اتفاقی بو در که [illegible] قبول [illegible] توقف
اولنور [illegible] وثبت ایدی وفاتی سنه سبعین و
مائتین ده در ودیمشلر در که امام شافعی دن ایشتدم [illegible] بر کسنه یی که

ایدوب اولرینه غضبه حلم و تحمل ایدوب لرینه غضب غلبه اول جاردر و بر کیسه که راستی فتنه و لغوب
بینه واسطه اولمایه اول لئیم بد کرداردر بر لفظ شیطانلرینه بیورمشلردر و بر کیسه که وعظ و تذکیر
اولنوب بینه آمده نا شنو ایلیه اول محرومدر و بر کیسه که کندویه مهم اولمیان امور ده فرض
ایله اول ملومدر و دخی ایتدی امام شافعیدن استماع ایتدم بیورد یلر ایدی که بن اصلا علمی
با یتدا ایجد ایجدم نه صادقانه کاذبا و نه جائزا و نه نازلا مؤلف اصل مترجم والد ماجد علیه الرحمه
دخی بیوررلر که بن دخی والدم حضرتلرندن بر باب استماع ایتدم حضرت امام کبی مع مبنی
بابنده بیل افتخار تحسین ایدرلر ایدی رحمه الله تعالی و حشرهم مع الابرار و هذا الفقیر
دخی گرچه مرحوم مغفورک والد ماجدلرندن عنفوان شبابده مفارقت ایدوب بالغ اولمده
چندان استعداد صحبت اولمامشدر لکن ادراک ایتدوکم زمانلرده انلاردن دخی قطعا
یاوه مسموعم اولماوه و غضبدن ناشی حرکتم اوسنادم محمد چلبی حضرت مرحومک تلمیذ
خاصه اولوب لطفو بیل بیل افتخار خدمت علیه لرندن انقطاع ایتمیوب مرحومک
مبتلا عمرلری اولرقدن فکره بطریق الاملا اولان مصنفاتنک اکثری مرحومک خطلریله در
و بو فقیر دخی مرحومک حیاتنده و بعد وفاته طریق تدریسه واصل اولنجه انلاردن استفاده
ایتمشدرم انلاردن استماع ایلدم که مرحوم دخی اصلا یابس اثر لری دیمشدر
ارواحهم و نفعنا باسرارهم الشریفه کما نفعنا بانفاسهم اللطیفه دخی ربیع ایتدی امام شافعی
استماع ایتدم بیورر ایدی که زهی بیحال اکثریاده ضیق حاصل اولوب بعده اتساع حاصل اولور و
بحالک اتساع وارد بعده ضیق حاصل اولور و دخی ایتدی شافعیدن استماع ایتدم بیورر ایدی که
هر کیسه که بر برادر مسلمانک اخوتنده صادق اوله آنک حیله سنی قبول و ظلمنی ستر و زلتنی عفو
ایدر و دخی ایتدی بنه امامدن استماع ایتدم بیورر ایدی که دنیاده کیس عاقل اولا نکیسه در که
فطن متغافل اوله یعنی حقیقتده اهل ذکا و فطانت ایکن کندویی صورت غفلتده
گوستره اول معقولکیسه غافل و کلی بلکه نهایت مرتبه ده عاقلدر زیرا اظهار غفلت ایله
سائر ناسک ایذاسی باشند بعض کلمات سویلکدن لحظه ایتمیوب اول سببدن انکر تکبر
ایتمزل
کندو حقنده ما فی الضمیرلرینه عارف و حقیقت حاله واقف اولور و منهم
انلار و ندر سلیمان بن داود بن علی بن عبدالله بن عباس القرشی الهاشمی ابو ایوب البغدادی
شافعیدن و غیریلردن روایت ایلدی انلردن دخی احمد بن حنبل و غیریلر روایت ایلدیلر
وفاتی سنه تسع عشرة یاخود عشرین و مائتین ده در و منهم انلار و ندر عبدالله
الزبیر بن عیسی القرشی الاسدی المکی که مکه نک محدثی و فقیهی ایدی و بنه انلار و ندر
ابو بکر الحمیدی عبید بن زهیر بن الحرث بن اسد شافعیدن روایت ایدوب و انلردن تفقه ایلدی
و انلرکله مصره کتدی و سفیان بن عیینه دن دخی روایت ایلدی ذهبی ایتدی انلرک دخی
اجل اصحابندن ایدی و دخی دراوردیدن و وکیع دن و فضیل بن عیاضدن و غیریلردن
روایت ایلدی انلردن دخی بخاری و یعقوب بن سفیان و محمد بن یحیی الذهلی و ابو زرعه دا[illegible]

حاتم الرازیان و خلق کثیر روایت ایلدیلر احمد بن حنبل ایتدی حمیدی بزم قاتمزده امامدر
وفاتی مکه ده سنه تسع عشرة و مائتین ده در و منهم انلار و ندر عبدالعزیز
بن عمر بن ایوب بن مقلاص الامام ابو علی الخزاعی که مولا لریدر المصری الفقیه فقیه ثقه در [illegible]
و عبدالله بن وهب دن اخذ ایلدی انلردن دخی ابو زرعه و ابو حاتم و غیریلر روایت
ایلدیلر و مزبور عبدالعزیز سعید بن ابی ایوب قریبی اولدیدر فقیه زاهد ایدی
وفاتی سنه اربع و ثلثین و مائتین ده در و منهم انلار و ندر عبدالعزیز
بن یحیی بن عبدالعزیز بن مسلم بن میمون الکنانی المکی سفیان بن عیینه دن و مروان بن
معویة الفزاری دن و عبدالله بن معاذ الصنعانی دن و محمد بن ادریس الشافعی دن
روایت ایدوب شافعیدن تخرج ایلدی انلردن دخی ابو العینا محمد بن القاسم
ابن خلاد و الحسین بن الفضل البجلی و ابو بکر یعقوب بن ابراهیم البیعی و غیریلر روایت
ایلدیلر اما قلیل الحدیث ایدی و غول ایله ملقب ایدی فصیح المنطق اولدوغی جهتدن
اما اهل علم و فضلدن ایدی بر واجب مصنفاتی دخی وار در امام شافعیدن تفقه ایدوب
صحبتی ایله اشتهار بولان فقهادن در ابتاع شافعینک بری بری و انلردن
اقتباس ایدنلرک کثرتیله سندلر ایدی حضرت امام ایله بنچه شهور و اعوام صحبت
ایدوب انکله بلا منه جهتی اولدی و منهم انلار و ندر علی بن عبدالله بن جعفر بن
نجیح السعدی ابو الحسن بن المدینی حافظ که احدالائمه حدیث ایدوکنه جماعه خلق
متفق و جلالت و امامتی اوزره اجماع منعقددر و صاحب تصانیف حسان در
ولادتی سنه احدی و ستین و مائه ده در و الدندن و حماد بن زیددن و هشیمدن
و ابن عیینه دن و دراوردیدن و غیریلردن استماع ایلدی و غیریلر دخی انلردن سماع ایلدیلر
انلردن دخی بخاری و ابو داود و احمد بن حنبل و غیریلر روایت ایلدیلر و ترمذی و
نسائی دخی انلردن برکیسه واسطه سیله روایت ایلمشلردر وفاتی سنه اربع
و ثلثین و مائتین ده در و منهم انلار و ندر الفضل بن الربیع بن یونس بن
محمد بن عبدالله بن ابی فروه ابی فروه نک اسمی کیسان در حضرت عثمان بن عفان
رضی الله تعالی عنه مولاسیدر فضل مزبورک کنیتی ابو العباس در که رشیدک
حاجبی بعده وزیری اولمشدر رجال دهردن و نوادر عصردن صاحب رای سدید
و حزم و عقل و کیاست و اهل مکارم وجود و عظمت و ریاست ایدی و والدی ربیع
دخی صاحب جاه رفیع ایدی مخدومی اولان امیر المؤمنین ابی جعفر المنصور قتنده
تدبیر امور مالوکت زاینه مفوض ایدی و قتا که امر خلافت هرون الرشیده
رجعت ایدوب برامکه یه تقلید امر وزارت ایلدیکده فضلی دخی کندویه حاجب ایلدی
لکن فضل حذر و تنده اوله جهتدن نهایتده مرکوز اولان سخاوت سببیله برامکه یه
شنبه و معارضه مسلکنه سالک اولوب لکن انلارک علو قدرته مالک اولمامغین

انلارك مرتبه‌سنه واصل و انلار رتبه‌سنه مائل و طالب اولوب اول سببدن برامكه‌نك
حسد و بغضلرى و عداوت نتيجه‌سى ظاهر و پیدا اولوركه تا اول زمانه دكین بو حیات
قدر نعمت برامكه‌نك دست فضل ده‌ن غولانه تقدیر ایتمكله فضل مجلس رشید ده
فرصت بولدقجه غمز و نفاق ایدرك تا كه درون قلب هروننى غیظ ایله مالامال
و آتش غضبنى اشتعال ایدرك اخر الامر جمهور انام بیننده تواریخ ایامده اولان
احوال غریبه و افعال عجیبه‌یی فاره و هدف تیر توانى جرح كرز فنا اولدیلر
فضل دخى هرون قتنده متمكن و مقبول اولوب نیجه ایام ذوق و صفا ایله
شاد و كام اولدى اول زمانه دكین كه رشید تخت خلافتده فرشید دل
نازل و درون خانه فرشتائى نازه دخل اولوب اوغلى محمد امین امیر المؤمنین
اولوب امر خلافته قیام ایلدى فضل دخى رشیدك موتندن صكره جمیع خزائنى
الكاسوقى و خلافته اظهار كمال شوق ایدوب قضیب و خاتمى طوسدن الكتوروب
امینه تسلیم و امور خلافتك مهماتنى القا و تعلیم ایلدى و تا جلله امین هوا و هوسه
اشتغال ایتمكله هر وجهله فضلك استقلالى اولوب صاحب عقد و حل كلمه
فضل اولدى و فاكه دولت امین منظر جفاى روزكار جور آیین اولوب اكابر الدولت
اوباره منتزع و دولتى ذلته متحول اولدى فضل دخى مدت طویله اختفا و من
بعد بر اسم فقد ربح مفهومیله عامل اولوب باشنى خلیفه ایله اكتفا ایلدى نیته
و فاكه ابراهیم بن المهدى خلافتنه چون بیعت ایلدیلر فضل نفسنى اظهار و بعض
اعوان و انصار ایله استظهار ایدوب لكن براهم ده انلار ایله مداخله و بر درجه
اول طائفه ایله معامله ایلدى اول سببدن مامون طاهر بن الحسین شفاعتى ایله
فضله فضل و احسان ایدوب جرائمنه قلم عفو چكدى دولت مامونده اول حاله
مستمر ایكن قالوب بر سلامدن غیرى لحظ و نصیبى قالمادى تا وفات ایدنجه و بالجمله
انوك اخبارینه استقصاده طول اولوب محتاج الوب فصول دره لكن بو جانب
اخبارندن بر امر ذكر ایدرم كه دیده عبرت ایله نظر ایدنلره انده بند عظیم سودمند
واردر و امر مزبور بودر كه بر كون فضل یحیى بن خالد البرمكى مجلسنه داخل و وارد
یحیى دخى قضاء حوائج ناس اچون جلوس ایدوب اوغلى جعفردن اوكنده بر
قصص نامسنه توقیع چكردكى نسبى فضل ده كى بعضى كسه‌لرك اول رقوسنى عرض
ایلدیكه یحیى دخى هر برنده بر علت ایله تعلل ایدوب هیچ برینه توقیع چكه مجال اولمدى
پس فضل دخى بى نفع اولان رقاعى جمع ایدوب ارجعن خائبات خاسئات دیه
یعنى خیب و خسران ایله و بوب كیدك دیو رقاع خطابه بو شعرى انشاد
ایدرك مجلسدن چقوب كتدى شعر عسى وعسى یثنى الزمان عنانه
بتصریف حال و الزمان عثور ... فتقضى لبانات و تشفى حسائف ... و تحدث من بعد

وفاكه یحیى بو شعرى استماع ایلدى فضله ایتدى كه یا ابا العباس حكایت ویردم
وار ایكن سن اول دخى رجوع ایدوب یحیى دخى جمله رقاعه توقیع چكوب
ارسال ایلدى بعده چوق زمان چكوب انوك بوندن برامكه نكبت ولكا
مرتبه وزارت حاصل اولوب حاجب ایكن وزیر و موزع مناصب اولدى
و بو فضل بن الربیع اول فضل دركه ابو نواس حقنده نیجه ابیات انشا ایدوب
جمله‌دن بریسى بو بیتدر شعر لیس من الله بمستنكر ... ان یجمع العالم فى واحد
ترجمه قیدرم قدرت حقدن كوره آنى بعید ... جامع اوله جمله دنیانى بر عبد وحید
فضلك وفاتى سنه ثمان و مائتین ده در كندیسى ابن سكین و سبعین
ایدى و دخى فضل مزبوردن ابو نصر الجوزى الكوفى خبر ویرمشدر كه ایتدى مهرونه
داخل اولدم اوكنده آلات عذاب و قتلك انواعى حاضر ایدى بكا ایتدى
یا فضل البته سنى چهار پاره ایلرم یعنى امام شافعى بى كتور دیدى كتوردم بن دخى
انا لله و انا الیه راجعون كشى هلاك تمام اولدى ایتدى كندیسى قالدى قوم و
ویردم ایدر امام كلام امیر المؤمنین سنى دعوت ایدر اجابت ایدرك ویردم
امام دخى ایكى ركعت نماز قیلوب ویردیكه بن دخى قیلدیردم فالعقب نماز قیلدى
بعده استره سوار اولوب بیلجه وارد رشیده كیدركن و فاكه دهلیزه اوله دكى
اولدق امام شافعى شفتینى تحریك ایلدى دهلیز ثانیه دخى كیركن بعضى نسنه قرائت
ایلدى و فاكه حضور رشیده داخل اولدق امام قیام و تعظیم تمام ایدوب كندیده
بیرینه اجلاس ایدوب كندیسى اوكنده اوتوروب امامه اعتذاره كمترع و بیدركى
و ضوه اظهار ندامت و رجوع ایلدى امیر المؤمنینك خواصنى دخى چاوشى ایلغار و وزر
طوروب باشنه جارى اولان حالته نظر ایدركن زمان طویل بنده حال و قیل
اولوب بعده انصراف اذن ویردیكه بكا ایتدى یا فضل بو بدره الفرون خرج ایدوب
اوكنه وضع ایدوب دخى التونى كتورب ایتدم یا امام سندن سؤال ایدرم شول
خدا الجول كه انوك سكا اولان غضبنى رفع ایدوب رضا ایلدى البته نه قرائت
ایلدك كه سندن بو یله راضى اولدى بكا بیلدوره سن ایلم ایتدى یا فضل
بندن بلبك ایها السید الفقیه دیدم ایتدى بندن اخذ ایله و بندن حفظ ایله
اولا شهد الله انه لا اله الا هو الایه و بعده اللهم انى اعوذ بنور قدسك و ببركة
طهارتك و بعظمة جلالك من كل عاهة و آفة و طارق الجن و الانس الا
طارقا یطرق بخیر یا رحمن اللهم بك ملاذى قبل ان الوذ و بك غیاثى قبل ان
اغوث یا من ذلت له رقاب الفراعنة و خضعت له معاقد الجبابرة اللهم ذكرك
شعارى و دثارى و نومى و قرارى اشهد ان لا اله الا انت اضرب على سرادقات
حفظك و قنى رعبى بخیر منك یا رحمن فضل ایتدى بن دخى بو كلماتى یازب قیامتك

وضع ایلدم رشید ایسه بکا غضبی کثیر وشدید ایدی هر بار که غضب
اتمک قصد وعزیمت ایلسه قباحی بحر تیک ایدردم فی الحال غضبی زائل ورضایه
تبدل اولوردی ابشه شافعی نک برکتندن بو ادراک ایتدوکم بو وردی
ودخی معلوم اولاکه بو واقعه وبو دعاء وجاحظ اوزره ودخی روایت وحکمند
مزنی نک حضرت شافعی دن روایتیدر آنی دخی ذکر ایده لم که آنا انا ایلدم اختیار
اطناب کلام ذاب علماء اعلام در امام مزنی ایتدی شافعی دن استدم
ویرا ایدی که بر شب هرون الرشید بکا ربیعی ارسال ایلیوب ربیع دخی بلا
اذن اوزریمه هجوم ایدوب البته اجابت ایله دیدی مبن دخی بو بله وقتده اولا
وبغیر اذن اوله نه مقوله جرأت ونیجه دعوت در دیرم بن بو بله مامور دیدی
بن دخی بیله جقوب وقتا که باب رشیده کلدک بکا ایتدی بو نده جلوس ایله
طلق ایدرم که نوم غلبه ایتمش اوله یاخود غضبی تمکن اوله پس ربیع ایچرو کیروب
کوردیکه رشید ایاغ اوزره طوروب محمد بن ادریس نه ایتدی دیدی ربیع
ابشه احضار ایلدم دیدی امام ایتدی وقتا که مجلسه داخل اولدم بکا
تامل ایدوب بعده ایتدی یا محمد سنی ازعاج ایلدک بیجه رعب وخوف ویردک
ایدی رشید اصغاء ورجوع ایله به خوف وربیع منزلکه رجوع ایله وبا ربیع
انکله بیله بر بدره دخی کوتور دیدی امام ایدر بن اول بدره یه احتیاج یوقدر
دیدم قبول ایلدم هرون ایتدی سکا بن ویرورم که البته اخذ وقبول ایده سن
پس بدره یه بنم ایله کتوردیلر وقتا که چقدم بکا ربیع ایتدی رسول خدای حقیچون
سکا بو کیسه یی تسخیر ایلدی نه قرائت ایلدک بن دخی ایتدم مالک بن
انسدن استدم ویرا ایدی که نافعدن استدم ویرا ایدی که عبدالله بن عمردن
اشتدم ویرا ایدی که رسول الله صلى الله عليه وسلم یوم احزابده بو دعا ایله
دعا ایدوب کفایت اولندی اول دعا بودر اللهم انی اعوذ بنور قدسك
وبركة طهارتك وعظم جلالك من كل طارق الا طارقا يطرق بخير اللهم
انت غياثي فبك اغوث وانت عياذي فبك اعوذ وانت ملاذي فبك
الوذ يا من ذلت له رقاب الجبابرة وخضعت له مقاليد الفراعنة اجرني من خزيك
وعقوبتك فانى فى ليلي ونهاري ونومي وقراري لا اله الا انت تعظيما لوجهك
وتكريما لسبحاتك تامر فجنبني شر عبادك واجعلني فى حفظ عنايتك وسرادق
حفظك وعد على بخير منك يا ارحم الراحمين • وتنبيه انظار ونذر القاسم
بن سلام تشديد لام ایله الامام الجليل ابو عبيد الفقيه المحدث که قراآت وفقه و
وشعرده صاحب تصانیف کثیره در کسائی دن واسمعیل بن جعفردن واستماع
ابن ابی نصردن قراءت قرآن ایدوب اسمعیل بن عیاشدن واسمعیل بن جعفردن

وهشیم بن بشیردن وشریک بن عبدالله دن که اکثر شیوخیدر و عبدالله بن المبارک دن
وخلایق اخریندن سماع حدیث ایلدی انلر دخی ربیع ودارمی وابن ابی الدنیا
واخریندن روایت ایلدیلر وشافعی تفقه ایلدی ولادتی هراتده در والدی دخی بعضلر ذکر
ایتدوکی اوزره اهل هراتدن بعضنک مملوکی ایدی کنه وسی بیچه بلاد وامصارده کشت و
کذار ایدوب قضاء طرسوسه دخی نوقلید ایدی اخر عمرنده حج ایدوب مکه ده سنه
اربع وعشرین ومائتین ده وفات ایلدی لیالینک بر ثلثنده نائم و بر ثلثنده مصلی
قائم و بر ثلثنده مطالعه یه مداوم ایدی اسحق بن راهویه ایتدی کلام حقی سویلمک
واجبدر ابو عبید بنمدن افقه واعلم در بزم انکه علمه احتیاجمز اوسع واوسع انکه
اکثر در بزه اکا احتیاج اولوردی اول بزه محتاج اولمزدی ودخی حاکم ابن سلام حقنده جمله نک
قتنده مقبول ومسلم بر امام در دیدی وبنـ‍ـه انظار ونذر قهزم بن عبدالله بن قهزم
ابو حنیفة الاسوانی که فتح قاف وسکون هاء مهمله ایله بعده جیم مفتوحه ایله حفظ ضبط ایلدی
اصحابندن جماعتدن مصرده وفات ایلیوب دور کتب شافعی دن نیجه سی انلر روایت
زماننده معتنا ایدی واصلی قبطیدن ایدی وفاتی سنه احدی واربعین ومائتین ده
وتنبیه انظار ونذر موسی ابن ابی الجارود ابو الولید المکی که شافعی دن کتاب امالی نک
راویسی وثقات اصحاب شافعی نک بریسی در فقیه جلیل ایدی مکه ده مذهب شافعی اوزره
افتا ایدوب اختلاف روایات ده انکا رجوع اولنوردی یحیی بن معین دن ودخی بعضلردن
روایت ایلدی انلردن دخی زعفرانی وربیع وابو حاتم الرازی روایت ایلدیلر وتنبیه
انظار ونذر یوسف بن یحیی الامام الجلیل ابو یعقوب البویطی المصری بویط صعیده منسوبدر
امام شافعی نک مصرتولع دن اولان اصحابنک اکبری در امام جلیل عابد وفقیه عظیم
مناظر زاهد وجبال علمدن بر جبل شامخ واطوادون بر طود راسخ ایدی غالب
اوقاتی ذکر خدا واشتغال علم ایله کچردی وبا لیسنک دخی اکثر اوقاتی تهجد وتلاوت
قرآن ایله کچوب واکثا دیده لرندن اشک کهربار ریزان ایدی امام شافعی تفقه ایدوب
محبته اختصاص ایلدی وانلاردن وعبدالله بن وهب دن وغیریلردن تحدیث ایلدی
انلر دخی ربیع مرادی که رفیقی در وابراهیم الحربی ومحمد بن اسمعیل الترمذی وابو حاتم وغیریلر
روایت ایلدیلر ذکر ایلدیکی مختصر مشهور که نظم ابواب مبسوط اوزره در اصحاب
شافعی مختصردر وغایت حسن اوزره در حضرت امام شافعی امر فتوییبو بله اعتماد
ووثاقته نهایت اعتقاد اوزره ایدی حتی موتندن صکره اصحابی اوزره لر اختلاف
ایدوب جمله سی دخی قبول وترک اختلاف ایلدیلر حتی انوک اعتقادیچه ائمه تخریج ایدوب
بلاد وامصارده منتشر ودیرشیال مدرس علم شافعی به اکتفا قیلدلر ایله جهانه کوهر افشان
اولدیلر امام مزبورک هر شب روزده بر کره ختم قرآن ایله عمری کچراک ایدیکا بوینا بکی
بعض حساد ومزوری عراقده ابن ابی دؤاد ده نفاق وافساد ایدوب دخی والی مصره ارسال

کتاب ایدوب کرکه خلق قرآن مسئله سنده امتحان ایده سن دیو امر ایدوب اول دخی امتحان
ایتدکده جواب ویرمدی ولکن معتصم سجنه حسن ظن اوزره اولان نسخه ترجم ایدوب ایتدی
کل تنهاده ایکیمز بیننده سویله کیم کیمسه بیلمیه دیو زواده جواب ارسالی آسان اولوب میان خلقده
دخی شایع اولمایه بویطی ایتدی بکا اقتدا ایدرلر یوز بیک آدم واردر حالا بن بو کلام
صادر اولیجق البته شیوع بولمق اولماز و مراد شایدر که معلوم اوله بو جمله نک ضلالته
و عقیده لرینک اختلاله باعث اولور دیو کیبی زواده ابسه امر ایتمشن ایدی که قرق رطل
سلسله صدیر ایله بغداده ارسال اولنه نقل اولنور که اکثم فر بوری سعایت ایله اول ابلیس
اوج کسه ایدی مزنی و حرمله و امام شافعی نک اوغلی بویطی ایتدی بن قاندن جمله سنه ابرام
الا اوج کسه یی انجم مزنی و حرمله و برکسه دخی دیر یدی اوچنجیسی نعوذ التبوب ابرام ایدو که
باعث و آلدی حضرت امام مالک حضرته رعایت ایچون ایدی دیدیلر رضی الله تعالی عنهم و قتا که
بویطی یی بغداده ایصال ایلدیلر حبس المتوبب ابسر زندان اولدی محبوس کونده زندانده
اغتسال و تطیب ایدوب ثیابنی پاک ایدوب نماز صلوتی اشیدنجه زندانک قاپوسنده
طوردی سجان دخی رد ایدوب ارجع رحمک الله دیرایدی بویطی دیدی اللهم انی اجبت داعیک
فمنعونی دیرایدی یعنی یارب سنک جانبکه صلوته داعی اولانه اجابت ایدوب
اولدم کیمسه بنی منع و زجر و اذا صلوتدن حجر ایلدیلر ابو عمرو مستملی ایتدی محمد بن یحیی الذهلی
مجلسنه حاضر اولدم بزه بویطی نک کتابنی قرائت ایلدی جمله کلماتدن بری بو ایدی که
سندن رجا ایدرم که بنم حالمه بانام اهل حدیث اولان اخوانمه عرض و اعلام ایده سن
رجا ایدرم که حق تعالی انلارک معارف اخلاص اولان ادعیه صالحه لری ایله بنی خلاص ایلیه
زیرا بن حالا حدید ایله بند شده یم بو اجندیم داوا فرائضدن کرک طهارت و صلوة و
کرک سائر عباداته ممنوع و عاجزم وقتا که بو مکتوبی قرائت اولندی کی جمیع حاضرین
قلوب مهری کنجار و جناب حقه تضرع و دعا ایلدیلر ابن السبکی ایتدی بو حجره نظر ایله که ایلمه
جو نبورا اصلا قید و سجن ایله مجبور اولمیوب اجنی للو و اضطراب اداء فرائضدن منع اولدیغی
ایدی حق تعالی آندن راضی اولوب مقابله صبر نده مکافات ایله موصول ایلیه حقا که
صدر یقین معامله قائم امام عابد حاکم ایدی وفاتی سنه احدی و ثلثین و مائتین ده
سجن بغدادده مقید و مغلول ایکن واقع اولمشدر و منهم انلاردندر یونس بن عبد
الاعلی بن موسی بن میسره بن حفص بن حیان الامام الکبیر ابو موسی الصدفی المصری الفقیه
المقری ولادتی سنه سبعین و مائه ذی الحجه سنده در قرآن عظیمی ورش دن وغیریلردن
قرائت ایدوب کنده و ستی دخی سائر ناسی اقرا ایلدی و سفیان بن عیینه دن و ابن وهب
و ولید بن مسلم دن و معن بن عیسی دن وابی ضمره انس بن عیاض دن و شافعی دن و بعض
طائفه دن دخی سماع حدیث ایدوب شافعی دن اخذ فقه دخی ایلدی انلردن دخی مسلم و نسائی
و ابن ماجه و ابو عوانه و ابو بکر بن زیاد النیسابوری و ابو الطاهر المدینی و بعض خلق دخی

روایت ایلدیلر و باجمله زمانننده دیار مصرده ریاست علم انلره منتهی اولدی شافعی
ایتدی بن مصرده یونس دن اعقل بر احد کورمدم و دخی یحیی بن حسان ایتدی
سز کی شو یونسکوز ارکان اسلامدندر و فلتنی اربع و ستین و مائتین ده در
و دخی معلوم اوله که بونلرک ذکری ایله ختم ایدرز شول علمایی که امام شافعی دن تحصیل
فقاهت ایدوب بعده انلرن روایت ایلمشلردر شمدنکیرو بعض مشاهیر ائمه نک ذکر ایدرز
مذهب شافعی ایله تمذهب ایلمشلردر زیرا جمله سنی بو مقوله کتابده احاطه و ضبط قابل دکلدر
بیانلری تتبع ایدنکه ظاهر و نمایاندر بلکه مقصود علمای ابرار و فضلای اخیاردن نیجه سی
طبقات کبار شهیر ایدوب بونده احاطه سی محال اولمغله انامه محال اولمامشدر
اندن انلاردندر محمد بن ادریس ابو حاتم الرازی که احد ائمه اعلام و مشاهیر حفاظ
احادیث سید الانامدر علیه افضل الصلوة والسلام مولدی سنه خمس
و تسعین و مائه ده در کندو سی دیمشدر که بحرین دن جنوب پیاده سفر ایله مصره دک
بنه پیاده رمله یه وارنجه بعده دمشقه بعده انطاکیه یه بعده طرسوسه واردم
بعده حمصه رجوع ایلدم بعده رقه یه بعده رکوب ایدوب عراقه کلدم بو دکلو سفر
و حرکت که واقع اولدی هنوز بن یکرمی یاشنده ایدم دیمشدر ابو داود سجستانی
بونلردن روایت ایلمشلردر امام بخاری نک دخی بعض اجزاسنده بونلردن روایتلری ثابت
دکلدر و بونک بر حکایه طویله سی واردر حاصلی بودر که دریاده کشتی یه سوار اولدق
نا دورا طولدن نسیم واریب تمام اولوب آخر الامر اوچ رفیق کناره چقوب بریازده
طعام بولمدق کلدکلریله آخر الامر برسی دوشوب قالدی بعده اکی کیدوب شول برینه کیتدیلر
ابو حاتم دخی دوشدی بعده رفیق ثانی کیدوب آخر الامر برسفینه یه ملاقی اولدی انلار
سرکذشتی اخبار ایدوب اهل سفینه دخی نزوره وایلی رفیقلرینه بالندرده اولان
صوودن و طعام سقی و اطعام ایدوب بعنایة الملک الرزاق و توفیق الله الخلاق بر آن
الجنده هر بری مرده ایکن تازه جان بولدیلر و منهم انلاردندر محمد بن اسمعیل
البخاری که صاحب جامع الصحیحدر انلارک مناقب شریفه سی برجمله مرور ایلدی که
طالب اولانلره کفایت ایدر و منهم انلاردندر محمد بن علی بن حسن بن بشر المحدث الزاهد
ابو عبد الله حکیم الترمذی الصوفی که صاحب تصانیف در اکثر احادیثی خراسانده سماع ایلدی
والدندن و قتیبه بن سعیددن و غیریلردن تحدیث ایلدی اندن دخی
یحیی بن منصور القاضی و غیریلر روایت ایلدیلر ابو تراب نخشبی یه ملاقات ایلدیلر دخی
جلا اهل صحبت ایلدی ابو عبد الرحمن السلمی ایتدی حکیم ترمذی یه ترمذدن نفی ایلدیلر
وانی زمنه کفر ایله شهادت ایلدیلر کتاب ختم الولایه و کتاب علل الشریعه بی تصنیف ایتدیکی
سببدن و دخی ایتدی شیخ مزبور دیرایدی که انبیانک برخاتمی اولدیغی کبی اولیانک
دخی برخاتمی واردر و دخی ولایت نبوت اوزره تفضیل ایدردی و تفضیله حضرت رسالت

بناءً علیه صلی الله تعالی علیه وسلم یغبطهم النبیون والشهداء قولی شرعی ایله احتجاج ایدرمی
یعنی بیورلمشدر که حق تعالی نک بعض عباد و اخیاری وار در که انبیا و شهدا آنلره
غبطه ایدرلر امری اکر انلار که مراد اولیادر انبیا و شهدا انلرک
افضل اولماسه لر انلاره غبطه ایلمزلردی دیرایدی پس اول کلام ضعیف و قول سخیفدر
زعمدن نفی اولنوب بعجه کلدی اهل حق انی قبول ایدهلر منهیلرده انلاره موافق
ورأی رایلرینه مطابق اولدوغی جهتدن بعده سبکی انک طرفندن اعتذار ایدوب بر جواب
غیر سدید ویرمشدر که فهم اولی الالباب اندن بعیددر ابن سبکی ایتدی بن ظن ایدرم
حقیقت حال بیله زعم ایندوکی منوال اوزره در و الا بر مسلم ظن اولنور می که حاشا انبیادن
غیری بر بشری انبیا علیهم الصلوة والسلام اوزره تفضیل ایلیه دوزخی قرمی انک تقدیم ایتدیلر
مناسب الفروق که انده مهارات و مداهنه نک و محاججه و مجادله نک و مناظره و مغالبه نک
وانتصار و انتقامنک بو مقوله الفاظ و امور متعارضه المعنی نک بینی فرق و بیانه دلیل
بر وجه اشتباهی خرق ایتمشدر اول باب ده آنوک مثلی بر کتاب یوقدر و دخی تصنیف بیوردقلری
کتاب حرز الموقدین و کتاب عقود الامور و کتاب المناهی و کتاب شرح الصلوة وغیر ذلک
بو عبد فقیر ایدر که مذکور اولان حکیم ترمذی قدس الله تعالی بالفضل السرمدی کبار مشایخ عظام
و کزیده اولیای کرام دندر حضرت مخدوم سامی مولانا عبد الرحمن الجامی قدس سره
کتاب نفحات الانس ده انلرک ذکر ایلمشلر و مبالغه ایله ثنا ایدوب حضرت خضر صحبتنه دار
ایدی دیمشلردر و بیورمشلردر که ابو بکر وراق که آنوک مریدی و زمانه سنک فریدی ایدی
دیمشدر که هر یکشنبه کونی حضرت خضر علیه السلام آنوک یانینه کلوب برکا بردن واقع اولان
سؤال و کشف حال ایدرلر ایدی و بوندن ماعدا انجه مناقب جلیله و آثار خیریه سنی بیان
ایلمشلردر که کتاب مزبوره مراجعت ایله رسوخ و عرفانی اولنور امدی اول شیخ جلیل
انبیادن اولیایی تفضیل ایلدی و بو تفضیل حاشا ضلال عظیم در که علماء وجمهور دخی مقرردر
ذکر اولنان خصوص اصلنده کلام صاحب فصوصدن مستنبط مسئله مشهوره در و کلاده بیورلمشدر
در که درجه ولایت نبوتدن افضلدر دیمشلردر و اول کلامی دخی بنجه جهله توجیه و تأویل
و تصحیح و تعلیل ایلمشلردر جمله دن بری بو در که هر نبی ده البته ولایت دخی مقرردر زیرا ولایت
حق ایله اشتغال و نبوت سبب خلقه و ساطت در
امری هر نبی نک ولایتی جهتی نبوتندن افضلدر دیمکدر نه اکه نبوتندن علاوه اولان و لیّ
حاشا انبیادن افضلدر دیمک اوله و اول حدیث شریف ایله استدلال دخی حاشا کار اول
مقوله اهل حال اولوب صاحب قلب کامل اولان مرد عارف یا نقدن صادر اولمشدر که
علم ظاهرده دخی فرید و ماهر اوله مزبور اختیار صحیح ده بو بله تعبیر سائغ و کثیردر و بو دخی مقرردر که
حق تعالی بر طائفه نه بعض احوال و احوال عطا ایدر که درجات علمیه ده انلاردن افضل
و اقرب و اکمل اولانلر دخی بعجه مراتب سامیه و درجات عالیه به واصل ایکن انلرک بعض
حالنه رشک ایله ر بعید دکلدر و بو معنادن انلارک اخطار رتبه لری لازم کلدوکی
دخی مقرردر اول تقدیرجه اول حدیث ایله استدلالدن خلاص اشکال
و کلدی تکیف که اول مقوله اهل فضل و کمالدن صادر اوله و بو عبد فقیر بووجه ایله جواب
ملاحظه ایدوب تثبت و تحریر ایتدکدن صکره امام طیبی نک شرح مشکوتنده حدیث
شریف مذکوره مراجعت ایتدکده تقریر اولنانه موافق وجوه ظاهر اولا نه مطابق تفصیل
و رفع اشکال التفضیل ایتدوکی منظور اولوب جناب پروردکاره هزار بار شکر کذار
اولدم حاصل کلامی بو در که علم و عملده و رتبه ده انسانک آنده تجلی و اول حبیب
لطیف ایله تجلی ایدر البته انلوک حق تعالی حضرتنده مقابله سنده بو منزله سی اولورکه
انکله متصف اولیا انلر اول منزلده انکله مشارکت اولمازلر اگرچه انلوک دخی طریق
آخردن اندن ارفع و اعلی و اغرّ و اولی مرتبه سی وار ایسه پس اهل سعیدن غبطه ایدرلر
کند وبه و یریلان مراتب رفیعه و منازل شریفه یه اخره و یریلن دخی مستلزم اوله
امری و یغبطهم النبیون والشهداء قولنک معناسی بو در که زیرا انبیا انلاردن
اعلی احوالده که دعوت خلق و اظهار حق و اعلاء دین و ارشاد عوام و تکمیل
خواص مؤمنین دن مستغرق اولمشلردر و اول سعیدن بو مقوله جزئیاته التفات
ایتمکدن فالمشلردر کذلک شهدا دخی اگرچه رتبه شهادت و اصل و فوزه اکرم فائز
و نائل اولمشلردر لکن اول حالده انلرک جناب حقله اولان معامله لری مرتبه سیله انلاره
حاصل اولمایه پس بناءً علیه روز جزاده انلاری منازل رفیعه و درجات منیعه ده
کوروب و حقه قربلرینی مشاهده و عند الله کرامتلرینی معاینه ایدرلر جائزدر که کندولری
ویریلمش درجات و زلفی یه انلارک دخی ضم اولنوب جامع سعادتین
و حائز زیادتین اولماغی رجا ایدهلر و بو دخی جائزدر که حقیقتده انلاردن
غبطه صادر اولمایه بلکه انلرک فضیلتینی و علو شانلرینی ابلغ وجه اوزره بیان مراد اوله
یعنی انلارک روز قیامتده حق تعالی حضورنده حاللری بو مرتبه ده در که انبیا و شهدا
بو مرتبه علو قدره و قرب خدا ایله انلاردن غبطه صدوری جائز اولسه بونلار غبطه
ایدرلردی دیمک اولمش اولور تقریرجه بو حدیث ایله تفضیل اولیا ایله استدلال اولنماغه
مجال اولماز و حاصل آنوک کبی شیخ و استادن حققده بو اسنادن فارغ و دائرة الفضیلتدن
انتهی و بیانه انلار دندر محمد بن نصر المروزی الامام الجلیل ابو عبد الله که اجل اعلام
امت و کزیده عقلا و علما و حکمت دندر و ولادتی بغداد ده سنه اثنین و مأتین
ده در بعده نیسابور ده نشو و نما بولوب سمرقنده ساکن اولمشدر و المروزی
مروزی ایدی اصحاب شافعیدن تفقه ایدوب بعض جماعتدن سماع ایدوب اندن دخی
بر طائفه سماع ایلدیلر حاکم آنوک حققده ایتدی فقیه عابد و عالم و زمانه سنده امام
اهل حدیث ایدی تالیفات و تصانیف نیسابورده توطن ایدوب بعده سمرقنده جنوب

انده اقامت و خدمت مداومت ایلدی ابن الاصم ایتدی بن انلرك صلوه سنی
احسن کمسه کورمدم صلوتده ایکن کوشه نکس خوف غوب قولاغندن فالحرکات
ایدردی بینه کندو سندن نکس زال اولوب منع ایلردی وانلرك صلوتده اولان
خشوعندن تعجب ایدردك کم قتی صدری اوزره وضع ایدوب کندو سیکی
دیکلوب طورردی کرکو یا بر خشبه منصوبه ایدی و صورتنده وجه دنیجی
احسن نفسی ایدی کویاکه وجهنده حب رمان منعقدو انکی خدی اوزره ایکی
صحیفه اکحل اچلمش وطیلسانی بیضاسی اوزنده کافور صاچلمش ایدی وفاتی سمرقنده
سنه اربع وتسعین ومائتین ده در ونیه انلر دندر الجنید بن محمد بن الجنید
ابو القاسم النهاوندی الاصل البغدادی القواریری الخزاز سید الطائفه
ومقدم الجماعه وامام اهل الخرقه وشیخ طریقة التصوف ایدی زمانه سنده
علما و اولیاء وپهلوان عارفین واتقیا ایدی که انلردن تقدم ایدوب انلرك
حلقه سنده فتوی ویرردی هنوز عمری یکرمی یاشنده ایدی مشایخ عظامدن دخی
سری سقطی والحارث بن اسد المحاسبی والی حمزه البغدادی صحبتلرینه ایرشمش
ایمش ایدی جعفر خلدی ایتدی شیوخ مزده جنید دن غیری جامع علم وحال
کورمدك نیچه بارکه علمنی کورسك علمی اوزره تفضیل ایدردك ودخی بر کون جنید
ایتدی حق تعالی وجهارضه بر علم اخراج ایلدی و دخی هیچ درت سلیمان رکعت
نماز قیلاردی و دیمشدر که رزق کیلدن برو فراشمی ایچون تباسیمه نزع ایتمك
وار قع اولمادی و دخی دیرایدی که حق تعالی یه اولان طریق جمیع موجود اوزره
مسدوددر الا اول طائفه یه مفتوحدر که آثار رسول اللهه متابعت واقتفا ایدر
و پراحوه انلرك هدیسی ایله اهتدا ایدرلر و دخی دیرایدی که بر تقوی فال ایله تنزل
اهلا ایلدك و لکن جوع وترك دنیا و رجوعدن و قطع مالوفات و ورع
مشتبهاتدن اخذ ایلدك و بالجمله جنیدك احوالی بر بحر بی کران و دریای
بی ساحل و پایاندر تفصیل و اعلامدن قبضه عنان اکلام ایتمك اولادر
نیتکم و مثل دربده اوام استطیع امر افدعه وجاوزه الی ما تستطیع
حضرت جنیدك قدس سره العزیز وفاتی سنه ثمان یا خمس وتسعین
ومائتین شوالنده یوم سبتده در خلدی ایتدی جنیدی نومده کوردم و دیدم
حق تعالی سکا نه اشلدی دیدی نه کونه معامله ایلدی جواب دو ایتدی اول اشارات
جمله منضمحل و اول عبارات سرتا سر غائب و زائل و علومك جملهسی هبا ورسومك
مجموعی محو و فنا اولدی الا آخره بر قاچ رکعات قالدی که انی وقت سحرده
بعض روایاتده جوف لیلده اداایدردك دیدی و منهم انلار دندر
الحارث بن اسد المحاسبی ابو عبدالله که زماننده علم العارفین و استاد السائرین

وجامع میانه ظاهره و باطنه و رافع استار اسرار کامنه ایدی و حضرت جنیدك
تجریددر و مطالبی ایله تسمیه اولنور و دخی دانفسه محاسبه ایتدوکیچون در فقه و حدیثده
وکلام تصوفده و دخی امام مسلمین ایدی میان فقها و متصوفه ده احوالنك اشتهاری
کالشمس فی رابعة النهار و کماعین ذکر دن خطاب ایکلدن اغنا ایلمشدر قدس سره
العزیز وفاتی سنه ثلث واربعین ومائتین ده در دیمشلردر که حارث مسائل کلامیه
بر مسئله ده تکلم ایدرت اول سببدن امام احمد بن حنبل الشجره منع و زجر ایلدی لکن دخی
دیمشلردر که حارثك تکلمی وقت احتجاجده در زمان اقتضاء احتجاجده ایدی که اول معامده
تکلم فی الکلام جائز اولور اما احمد بن حنبل جانبندن اولان انکار بر امر تا شرعیه مؤدی اولور
خوف فتنه قرارسیجی ایله دراصل امر ظاهر بر تنك بر معتقد و تنقیح و ملاحظه و غیرحق وار در
رحمها الله تعالی و منهم انلار دندر داود بن علی بن خلف ابو سلیمان البغدادی الاصبهانی
که امام اهل ظاهر در ولادتی سنه مائتین یا خمس واثنتین ومائتین ده در احد ائمه مسلمین
و هواه و دین صاحبی ایدی و شافعی ایچون متعصب انلردن ایدی امام ورع و زاهد
و ناسك محلنده صاحب طیلسان احضر ویوز مقداری شیخ معتبر جمع اولوردی
و بالجمله بغدادده ریاست علم انکا منتهی اولمش ایدی اصلی اصفهاندن ایدی مولدی کوفه ده
و منشا و قبری بغدادده در وفاتی سنه سبعین ومائتین ده در و منهم انلار دندر سلیمان
بن الاشعث السجستانی که صاحب السنن در و انلرك ذکری مرور ایلمشدر و منهم انلار دندر
عثمان بن سعید بن خالد بن سعید السجستانی الحافظ ابو سعید الدارمی که حدیث هراة
واحد اعلام ثقات در و دخی رئیس کرامیه اولان محمد بن کرام اوزره هجوم قیام
ایدوب انی هراتدن طرد و اخراج ایدن بونلر ایدی منشأی سجستانی در بعده خراسانه جلوت
ملکه بشرینده مکه ده مجاورت ایلدی بعده نیشابوره ورود ایدوب اظهار تجسیم ایلدی که بونك
مذهب مجسمه حاشا حق تعالی یه اثبات جسمانیت ایدرلر انی اظهار سیمنی اختیار ایلدی
حتی هذا اظهار زهد و عبادت و تقشف و ریاضت و دخی کمال افراط ایدوب اهل سبیلدن
خلق حقنده ایکی فرقه اولوب بعضی انکا معتقد و بعضی منکر و منتقد ایدیلر بعده امر محمد بن
طاهر کیفیت حالی ظاهر اوله و نیشابوردن سکز بیل حبس ایلدی اکرچه حقنده مبدء شی
و ساعی اولانلرك مرادلری انلرك قتلی اتفق و قتل ایتدیرمك ایدی لکن امیر ک
انلرك اوزرنده ظهور ایدن علامات تقشف و عبادتی کوردوك ایله قتلنه جرات ایده میوب
جلدیه سجن دن اخراج ایدوب سنه خمس و خمسین ومائتین ده بیت المقدسده
وفات ایلدی مروایتدر اولنور که هر جمعه کوننده سجن ده اغتسال ایدوب جامعه خروج ایچون
تدارك ایدوب بعده سجانه بكا چیقمغه اذن ویر دیوب اول دخی ویرمز ایدی
ایدی شیخ دخی یارب بن بذل مجهود ایدوب صرف عذر ایلدم بنی منع ایلمك آخرك
اولدی دیرایدی و منهم انلار دندر عسکر بن الحصین ابو تراب عسکر بن محمد بن الحصین دیمشلردر

شیخ ابوتراب النخشبی دیکله معروفدر نخشب ماوراء النهرده بر بلده در بعده
نسبت اولنوب نسف دیرلر در عصرینک شیخی و مرجعی و امام بالاتفاق و عالم دینی
جامع زاهد و متقشف ورع و متقلل و متوکل بر شیخ ذی ورع ایدی عالم اعظم ابن الخطیب
بغدادی و فاتنا ایدیله شاه چقوب کتاب احادیث کثیره ایراد ... دخی
نظر ایدیب آنوک مذهبی اوزره نقد و فاتی سنه خمس و اربعین و مائتین ده بادیه ده
بعضلر سبل ... اتیدی و ... مناقب ... صدور افزون و دائره تعداد
بیرون در ... کرامتی واردر که ... معروف و کتب تواریخ و ... ده
مذکوردر ... آثار و نذر احمد بن شعیب ابو عبد الرحمن النسائی که آنوک
سنن ... ذکری مرور ایلمشدر ... وینه آثار و نذر احمد بن عمر بن سریج القاضی ابو العباس
البغدادی که فقهاء مذهب اولانلر اوزرینه ... ایدی و حامل ...
دین و ... اسلام شیخ ... و سحاب ... علم و ... اولوب زمانه سنده
رحلت طلاب علوم ... و اکثر علما ... اطراف دیار و اصقاع بلاد
امصاردن افواج طلبه رجال آنوک ... رجال ... ایدی شیرازده قضایه
متولی ایدی علم کلامده دخی ابن سریج ایدی ... ابن سریج اولدی ...
ابن سریج صدر کبیردر و شافعی ... و مؤلفاتی ... وفاتی سنه ست
و ثلثمائه ده در و اول فرقه ... عمری ... بیل ... مناقب
جلیله سی خارج حد احصاردر و ینه آثار و نذر احمد بن محمد بن الازهر بن طلحة الهروی
ابو منصور الازهری اللغوی که صاحب تهذیب اللغه در و اول مجلد کتاب کبیردر
و تفسیرده کتاب التقریب و کتاب علل القرآن و ... مصنفات حسان
صاحبیدر مولدی سنه اثنتین و ثمانین و مائتین ده در و علم لغتده کبیر و فقهده عالم
بصیر ... عارف ... و علو اسنادده بی نظیر ... عبادت ...
ایدی ... مدت قرامطه الینده اسیر اولوب زمان طویل بادیه ده غریب و ذلیل ...
آثاردن لغته متعلق الفاظ کثیره استفاده ایلدی وفاتی سنه سبعین و ثلثمائه
ده در و ینه آثار و نذر محمد بن احمد بن عبد الله بن محمد القاضی ... شیخی
معجم ایله ابو زید المروزی که علم و ورعده واحد افراد و افراد جمعده واحد الآحاد ایدی
ولادتی سنه احدی و ثلثمائه ده در ... فضائل و علومی کثیره و میان علماده مشهوردر
وفاتی مروده سنه احدی و سبعین و ثلثمائه ده در و ینه آثار و نذر محمد بن عبد الله بن
محمد بن جعفر ابو بکر بن ... المصری که صاحب فروع و صاحب ... فضل ...
روشن ... و مجهول و ... اعیان ... موضوع ... فکرت ... و ... فطرت
سلیم ... افکاری ... معانی ده ... و ... و فرقه سی ... ده
وفاتی ... ماه ربیع الآخرده آنوک صنف ... و ...

... امام بلند مقداردر که بر فرد کل امکانه وصول چاره بولمازده عالم برجا یک سوار دور
... خبری ... اولاده ... موانع ... مسافر مغارب و مشارق
و مطراف ... و افکاری ... و اصل ... هرکس ... اطراف کریه سی
... اولدی ... ناطق فصیح المقال ایدی که ... کلامک بسط
... و الطاعة طالب و ... ایدی که جمیع ... زمانه آنوک
... کامل العیاری غالب ایدی حلیه جلیله ... بر مرتبه ... وجوب ایدی که
... ایدیب ... من شر الوسواس الخناس ... ایدی و مجلسنده سائر
ائمه صف صف ... زبان ... هرکس ... بالکاسل
اولوردی ولادتی ... و فاتی ... کبیر النقید
و مداوم صلوة ... ایدی هر کونده بر ... ختم قرآن مداوم و دائما صوم اوزره
اوزره ... کون ... ایدی ... و صلوة ... مقدم ایکی
رکعت نماز ایله ... ختم ایدردی ... اتیدی ...
حدیث اسماء و کنی ... و لغت و اختلاف فقهایه عارف و ایام ناس و ... واقف
ایدی و شعرده ... حافظ ... حفظ قرآنده ... وحدی ...
ایدی ... غلبه سی ظاهر ایدی و ... فقهده امام عصر و زمان ... بابان ...
... الکلام ... ایدی ... کتاب ... جزء ...
... فرق ... و مختصر مشهوردر که علما اصحاب ... شرح ...
و فقها ... ولادتی ... وفاتی ... سنه
خمس ... اربع و اربعین و ثلثمائه ده ... مدت عمری ... ایدی
وینه آثار و نذر محمد بن جریر ابو جعفر الطبری که ائمه دنیا ایدی علم ... ده ولادتی
سنه اربع ... و عشرین و مائتین ده ... طلب علمده اطراف اقالیم و سلوک ...
تعلم و تعلیم ایلدی تصانیفی ... کثیره ... تفسیر مشهوری و تاریخی و کتاب ...
... و ابو مبارک ... حافظ کلام الله ... وقفه ...
و احکام قرآنده فقیه بالاشباه ایدی و ... مصنفاتی ... بلوغ ...
نسبت اولنوب ... اوزره ... اولدی ... حکایت اولنمشدر که
قرق ییل ... هر کون قرق ورقه کتابت ایدردی ... اصل مترجم و الد
... مشهور ... رعایت ... منافات ... کم ... اولور
... وجه ... و طریق ... جائزدر که قرق ییل
هر کون قرق ورقه کتابت ایلیه و باقی عمرنده هر کون اوندر ... کتاب
... حساب اولنورده مدت عمرنه ... ورقه ...
اول ... ورقه ... مصنفاتنی ... ورقه کتابت ایلدی ...

مصنفاتنك بغوی کتابت کتب اولندی واستدعا ایلدی ودخی دیر ایدی که برکون والده مك
نفقه سنه محتاج اولوب تیمعیتمک بکلرنی کسوب بیع ایدوب کندی صرف ایلدم وفاتی سنه
عشر وثمانمائه ده در آخر عمرنده دخی شیبی متغیر اولمامش ایدی ودخی [illegible] ایدی که
ذمته نائل اولدی واعتکاف ایدیکنا [illegible] واسع [illegible] عظیم ایدیکی [illegible]
قامت وفصیح ایدی رحمه الله تعالی ومنهم [illegible] اطار وغیرهم محمد بن خفیف الشیرازی [illegible]
ابو عبد الله ابن خفیف که شیخ المشایخ وعالم دین ده صاحب قدم راسخ سید جلیل
وامام جلیل ایدی ودعاسی سبب نزول غیث مرار [illegible] مؤدب اصحاب معاصی
واهل اعصار ایدی میان مشایخده علوم ظاهره ده جلدان [illegible] وکتاب [illegible] کمال
تمسکی جلالتنک قائمه ومتفق علیه ومسلم در [illegible] احوالنده تحمل اسفار ورياضات ایله
تحصیل احوال عالیات ایدوب [illegible] طوائف وسلاك ارباب معارف دن طریقنده
صاحب قدم راسخ کبار مشایخ خدمتنه واصل وارباب احوالدن نیجه اخبار واصحاب مجاهده
از واقدن جمع [illegible] کبار [illegible] نائل اولوب تصنیفنه مشار [illegible] نیجه اهل الله [illegible]
طریقتدن [illegible] نسبت وارشادی [illegible] اولمشدر [illegible] ومشرب وتصنیفه
کتب وامامت ونفس [illegible] واصل [illegible] منسوب اولمش ایدیکی [illegible] جماعة
صبر وتحمل ده برجسدی وار ایدیکه سکون ووقار [illegible] ونفس [illegible] وار ایدیکه ابتدا
[illegible] وبا وی [illegible] وقتاردن اوزر [illegible] اختیار [illegible] ایدیکی اولاد [illegible]
کبار [illegible] واوکا زهدی اختیار [illegible] دینلدیکه بعض بر [illegible] کیدر
[illegible] بعض [illegible] پاره [illegible] انظاری رفع [illegible] ایدوب [illegible]
جمع ایدردم [illegible] اصطلاح وهرت ایدردم سائر [illegible] واصل
اوبلدوغی علوم [illegible] وحاصل ومیان خواص عوامده جاه رفیع ومنزل [illegible]
نائل اولوب [illegible] زمان ومقصد [illegible] آفاق جهان ایدیکی آستانه سی زیارت قصد
ایدنلره ایصال برکت [illegible] رفق [illegible] مساعده ومعاونت ایدردی
[illegible] تصنیف ایلمشدر که [illegible] تألیف ایلمشدر ومدت [illegible] اولوب [illegible] علوم
خواص وعوامه نفع عام اولدی قرق آی [illegible] برکف [illegible] افطار
ایدردی [illegible] وقت غداه دن عصره [illegible] رکعت نماز قیلوردی [illegible]
[illegible] ختم قرآن ایدردی [illegible] باشده اولان فقد وذهب دن
مقدار [illegible] ایدردی [illegible] آخر اولدقده [illegible] حاضر اولان
[illegible] وقفه [illegible] ایدردی [illegible] وخبات [illegible]
ایله افطار ایدردی [illegible] ایلدیکی اوکنه
[illegible] نظر ایدوب [illegible] ایلدیکی [illegible] اول [illegible] ایدوب [illegible]
ترک ایلدیکی [illegible] دیمشدر که [illegible] [illegible] ایلدم [illegible] تمام حکم

ایکی برنسنه جعفری بکانفسی حاصل اولدی پس [illegible] اولوب بن برجسد کوردم [illegible]
حال اولماسه الا بونی کوردم دیوب [illegible] ایدی [illegible] قدس سره وباجمله [illegible]
ریاضت وفضائلنه حد وغایت یوقدر وفاتی سنه احدی وسبعین وثلثمائه [illegible]
[illegible] سنده اولمشدر ومنهم [illegible] محمد بن سلیمان بن [illegible] ابو سهل
الصعلوکی که امام وقت ایدی فقه وتفسیر ولغت [illegible] ده [illegible] کلام [illegible]
ده [illegible] اصناف علوم ده [illegible] سنه [illegible] ده ودر ونیجه ائمه ومشایخ
ملاقات وبغداده نیجه بلاد ونیشابور ده [illegible] وفات
ایلدی [illegible] ابو علی الثقفی [illegible] ایلدیکی وفاتی
سنه [illegible] وستین وثلثمائه ده در [illegible] ومنهم [illegible] محمد بن عبد الله
ابو بکر الصیرفی [illegible] اصول ده [illegible] بعض [illegible] اردر جمله دن
شرح الرساله واجماع [illegible] کتاب وفاتی سنه [illegible] وثلثمائه ده در ومنهم [illegible]
محمد بن علی القفال الکبیر الشاشی تفسیر وحدیث وکلام ده واصول فقه وفروع ولغت [illegible]
امام [illegible] دن [illegible] ورع وزهد ده دخی مقتدای امام ایدی [illegible] اشعری دن [illegible]
اشعری دخی [illegible] ایدردی [illegible] سنه احدی [illegible]
وفاتی دخی سنه ست [illegible] وثلثمائه ده در ومنهم [illegible] علی بن اسمعیل
الشیخ ابو الحسن الاشعری البصری که شیخ طریقت اهل سنت وجماعت وامام متکلمین [illegible]
سنت [illegible] ایدی [illegible] مقداری [illegible]
[illegible] مناقب شریفه سی [illegible] اکر [illegible] اعاده [illegible]
مقداری [illegible] الله تعالی [illegible] الشیخ [illegible] ومنهم [illegible]
احمد بن محمد بن احمد الاسفراینی الشیخ ابو حامد که حافظ مذهب امام [illegible] ایدی ولادتی
سنه اربع واربعین وثلثمائه ده [illegible] بغدادده ریاست دین ودنیا [illegible] اولوب
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] بعض [illegible] جمع [illegible] امام
شافعی [illegible] ورع وزهد ودین ایله
ملوک زمانه فائق [illegible] تدریس ومناظره [illegible]
[illegible] ایدیکی [illegible] امام
ابو الحسین القدوری [illegible] تعظیم وجمیع خلق [illegible] تفضیل [illegible]
وفاتی سنه ست واربعمائه [illegible] مناقبی [illegible] اولان [illegible]
باب ده [illegible] ومنهم [illegible] ابراهیم بن علی بن یوسف الفیروز
آبادی ابو اسحق الشیرازی که صاحب تنبیه ومهذب در [illegible]
فروع واصول [illegible] وکتاب طبقات الفقها [illegible]

و بو طارک غیری کتبک صاحبی در و تاجلکه شیخ امام و شیخ الاسلام و صاحب
تصانیف عظام ایدی که هر بری مانند خورشید تابان اطراف جهانی دوران ایدر
و تصانیفنی کورنلر فضلنه اعتراف و اقرار ایدوب برکتسه الخاطر و ملازا اولسه که الذی
یتخبطه الشیطان من المس کرمیسی انوک و میفطالیه و ورع و عفتنک سبب اختلالی
اولوب طلبه و رجال مشرق و مغربدن قصد تحصیل کمال ایله خدمتنه رحال ایدرلر دی و جرکه
بردن قبا و کلوب انوک حضورنده معروض اولوردی و امواج دریای فقد ما ظلم
ایتدکه انوک اوکنده قرار بولوردی و هر کس که لباس فقرای کیدی و بشعار اهلیه تقیه
اتجا انقیاد و دن عار ایدوب تعاظم و استکبار ایدردی مکر انوک اوزرینه پوشیده
اولسه البته انکا مطیع و منقاد اولوب الکا قیاد ایدردی حتی مرتبه یه وارمش ایدی
دیرلر که فتوی نامیسی و تفرعی ده ابن سریج رتبه سنه واصل و ربع مسکونک جلّه
طلبه و تلامذه سی انتشار بنده اکا مانل و مجادل اولمش ایدی و ورع و زهدی خورد
اشتهارده کالشمس فی رابعة النهار اولوب ذکر و فکر و دن اشهر و اول و اخری لحاظ
او بمنه دوام بلند پایه و بنیزتر ایدی و مظهر نفس کریم و تقلبک فی الساجدین اولوب
خوف و تجاوده قیام و تهجده نجوم افلاک دخی جمله شاهد بو دن ایدی و جناب قاضی
الحاجاته تضرع و مناجات ایلسه مستجاب الدعوات ایدی و روایت اولنور که بو فقیه
تالیف ایتدکده هر فصلندن فارغ اولسه ایکی رکعت نماز قیلوب جناب باریده تضرع
و نیاز ایدر دی و دخی دینشلردر که برکون سجده ده بر دینار فراموش [illegible] خاطر نکلو
سجده رجوع ایدوب دیناری وضع ایتدوکی یرده بولوب بنه تکرار ایدوب جائز
[illegible] و دو شدی اوله دیوب ترک ایلدی زیرا زهد اویلجه بو یله ایدی [illegible] گردی
و ترک دنیا ایله نعیم مقیمه بو یله یول بولق گرکدر هکذا هکذا و الا فلالا و لا دخی [illegible]
اولوب بعده داخل بغداد اولوب شیوخ کثیره الاعداد دن قرائت ایلمشدر و اوایل
حالنده طلب علم استفاده لعجب العجاب ایدی مثلا هر درسی بیک کره اعاده ایله
فتح باب استفاده و افاده ایدر دی و کندو سی دیرایدی که بر قیاسی بیک کره [illegible]
ایدردم اندن فارغ اولدقده بر قیاسه دخی شروع ایدوب بو منوال اوزره تحصیل و
اشتغال ایدردم هر کره طبیعها یا قلق ایله قره بوار زو ایدوب بنه ترک ایدوب
بر درسه مشغول اولورکه اکمل اتمک وضع مقبول دکلدر دیدی بعده بغداد ده مدرسه
نظام الملکیه ده اقراء و اقامت و وظیفه تدریسی ابتدا اول ایدی نظام الملک بنی
مدرسه بیاپوب بنا ایدوب تدریسنی تکلیف ایتدکده کمال انقطاع ایله قبول و امتثال
ایدی و شیخ بزرک بر حکایه [illegible] نظام الملک بر کره کندو سی خراج
انعام و احسان دن خلائقه ایصال و مقاصدلرینی اجتناب و اوامر الهیه یه امتثال ایتدکلرنی
ذکر ایدوب بخصوص صدره نظام افکاره ده اول علما و له استفتا ایلدی جمله سی جواب ایده

اهل جنت دینورز و بو کتابت و حقنده حسن شهادت ایلدیلر و قتا که نظام الملک شهادت
علمایه مشاهده و کتابتلرینی مطالعه ایلدی بو کلام قلبه اطمینان و تصدیق و ایمان حاصل
اولمازدی مکرکه شیخ امام ابو اسحق دخی کتابت و اظهار شهادت و موافقت ایلیه دیدی
و قتاکه شیخه واجبت ایلدیلر شیخ دخی الحسن خیر الظلمة دیدی یعنی حسن که نظام الملک
اسمی ایدی ظالملرک خیریدر دیو کتابت ایلدی نظام الملک جواب شیخی مطالعه ایتدکده
شیخ صادق در راسته جواب صواب بو در دیدی و قتا که سلطان نظام الملک مقتول
اولدی وصیت ایدوب شیخک صورت فتواسنی اطراف کفننه ربط ایلدیلر بعده
بعض علما رؤیاسنده عالم مثالده انی کوروب حالندن سؤال ایلدی اول دخی جواب
ویردیکه حق تعالی جمیع کناهلرمی بخشایب و احسان ایدوب عزم بو احسانم شیخک حقنده
شیخک خطی ایله سبب قلم و شهادتی سببی ایله اولمشدر دیو بو صورتده بو جواب ویردی
فی الواقع بو واقعه شیخک اجل منقبه عظیمه در رضی الله عنه و دخی انوک فضائلندندر
بلاد عجمه کتدکده هر شهره که داخل اولوردی جمیع اهل بلده نساء و رجال و اولاد و عیاللری ایله
استقباله چیقوب شیخک مخدمسنک ارکاننی مسح ایدوب خاک نعلیننی الوب انکله طلب
شفا ایدرلر دی و ارباب صنائع ماهلرنی خاکپاینه نثار ایدرلر دی که کرک فواکه و حلوا
و اتش کرک لباس و سائر قماش دن حتی بیننده دوزلر دخی اسکیلرینی خاکپاینه نثار ایلدی
باشلرنه دوشردی و بیننده خلق بشمک خاکپاینه اوشردی که شیخ بو حاله تعجب ایدردی که
منزله نزول ایلدیلر شیخ اصحابنه ملاحظه ایدوب ای یاران و فرزندان بو کون باشکوزه
دوشمش نثار خوب نه پایان دن نه حاصل اولدی و باشلو باشکوزه نه مقدار حصه
واصل اولدی دیر ایدی و قتا که بسطامه واصل اولدی بیجه فلان صوفی کلدی و بر نیچه
صوفیلر و بور سرمکی و بکله مشهور بر عجوز ایدی دیمشلردر حسن رجال شیخک اندن [illegible]
استقبال ایلدی کوردکه بر شیخ کبیر جلیل المقدار اسب سوار و اوار و بطح برقعی [illegible]
بحه صوفیلری وار در علورلر اول عزیزه دیدیلر که شیخ ابو اسحق شکا کلدی پس اول عزیز
کندو سی آتدن انزدی و شیخ ابو اسحق انوک آیاغینی تقبیل ایلدی عزیز بیجه ایتدی که
یا سیدی بنی هلاک ایلدک انزدی بو دستیلی کمک ممکن دکلدر سن بنم یحیمیم و
منزلک تقدم ایله دیدی یا شیخ دخی امتثال ایدوب کیدوب بعده عزیز دخی منزله بیجه
واصل اولدقده شیخ ابو اسحق عزیزک اوکنده جلوس ایدوب هر بری اخرینی جد ایله
بیردن تعظیم و مرتبه و شانندن افزون تکریم ایلدی بعده عزیز بور ایکی خرقه اخراج
ایلدی بر بره و بر مقدار حفظ طعام ایدی بو فقه بایز بد بسطامی دن قالمشدر دیدی
بر بره دخی شیخ و داراییدی شیخ ابو اسحق الوب غایت حظ ایلدی بعده عزیز بو دکلی
ایدوب کیتدی مؤلف اصلن رحم و رحوم والد ماجد بو یوررلرکه جناب باریه هزار شکایت
قرار ایدردم زمانه مزدن که شمدی علمای صوفیه طائفه سنه اظهار عداوت و زکا

مسوفیه ده وار اولانلر علمایه اهانت ایدرلر ولدیلری ظلم ایدرلر که بو حالت علماده
غلبهٔ هوا و متصوفه ده عدم اخلاص و مفاوله تحسیندر حتی تغلیه جلد مزدلعجایو
عفو ایلیه سنجاک فلی سنهٔ ست وسبعین واربعمائه ده در منلی فنی ضد اعصاب
سیروان در امام الحرمین ایله مناظرات وار در که طبقات شافعیه ده مذکور در و بیه
انظار و مذر ابرهیم بن محمد بن ابرهیم الاستاد ابو اسحق الاسفرائنی که احد ائمهٔ دین
ایدی اصول و فروع و کلام ده تصانیف علویه جامع برامام همام نافع ایدی
سیا فرائنه افاق انوک تعظیم و تبجیلنه و شرائط الامامه استجماع و تکمیلنه اجماع و
اتفاق ایتمشلر ایدی نیسابورده آنوک ایچون بر مدرسه بنا اولنمشدر که انوک مقدم
نیسابورده آنوک مثلی بنا اولمادوغی مشهور و مسلم در آنده تدریس و تحدیث
ایدر ایدی شیوخ نیسابور کلام و اصولی اندن اخذ ایلدیلر کندوسی اسفرائنده
ایتدوکی عسکره و برایدی که مرادم بو در که موتم نیسابورده اولوب مقبور اولام
واهل نیسابور جمیعا بهم تمام قبلا کلام ده ابن فورک مفاوری … ورابتدکده یوم
عاشوراء ده سنهٔ ثمان عشرة واربعمائه ده وفات ایلدی مناقبی بیان واعلامده
زبان اقلام کنک لال و مردم ده دکلو فصیح المقال اولسه از سنده قاصر و بیمجالدر
و بیه انظار و مذر اسمعیل بن عبد الرحمن الصابونی که فقیه و محدث و مفسر و خطیب
و واعظ و مذکر ایدی اسمی ایله اشتهار بولوب شیخ الاسلام ایله ملقب ایدی حتی
بلاد خراسانده لقب مزبور ایله مذکور اولمازایدی جناب حضرت آنده دین ودنیا
جهتندن اکا عزوجاه و روزی قیلوب شهر و بلده یه بخشنده رونق و جمال و زینت ایدی
مجالس و محافل ارباب کمال انوکله ایدی موافق و مخالف کافهٔ مقبول بی نظیر و
عدیل ایدی که مسلم ارباب عقول اولوب سیف سنت و دافع بدعت ایدی جمع
کثرت عبادات و وظائف طاعاته مشغول و مداوم و کمال عفاف و سداد و نظافه
ملازم ایدی کتب خانه سنده بی طهارت داخل اولمازایدی … قالدکه روایت صحیح
نذر ایتدی و وفاتی سنهٔ تسع واربعین واربعمائه ده ایدی مناقبی استیفا اولنجه کتب
و دفاتر وفا ایلمز حال مرادم شرذمه ذکر اولنمقدر فضائلنی استیفا و تعداد ده کلدر
و بیه انظار و مذر الحسن بن علی بن محمد الاستاد ابو علی الدقاق که استاد مشایخ اولان
ابو القاسم القشیری نک استادیدر تصوفده ابو القاسم النصرآبادی ایله صحبت ایدوب سماع
حدیث ایلمشدر سالک وقت و امام عصر ایدی خراسانده تفقه ایدوب فقهده بارع اولدی
وفاتی سنهٔ خمس واربعمائه ده در و بیه انظار و مذر سهل بن محمد ابو الطیب الصعلوکی که استاد
ابو سهل صعلوکی ولدیدر کندوسی فقیه ادیب ایدی و نیسابورک مفتیسی و ابن مفتیسی ایدی
دنیا ریاستلرن جامع و رجع اهل هوا و بدعتی قامع ایدی علمای عصری امامتنه سیادتنه
اوزره متفق و جامع علم و عمل ایدوکنه جملهسی معترف و … ایدی مراوزه تفقه ایدوب

شیخ الاسلام ایله ملقب اولمش ایدی بعض علما ایتدی بر کمسنه که … ابن …
ایدوکنی بلمک استرسه سهل بن ابی سهله نظر ایلسون فقهاء نیسابوردن و سائر خراسان
مدرسه لرندن نیچه جماعت اندن تخرج ایلدیلر فتوی و قضا و تدریس انوله متصدر ایلدی
روایت اولنور که مجلسنده حضوردن زیاده دولت وضع اولنوردی والکی
دیرلر ایدی که سهل البدر در و باجمله فضائلنه نهایت و مناقبنه حد و غایت یوقدر
وفاتی نیسابورده سنهٔ اربع واربعمائه ده در و بیه انظار و مذر طاهر بن عبد الله
القاضی ابو الطیب الطبری امام جلیل و فاضل نبیل و … الدرائر و غواص و
ملتقط درر علوم فاخره عظیم العلم و صاحب عقد و حل جلیل القدر و کبیر المحل ایدی
زمانه سنده منفرد و اول عصر الطوال و امثالی ایله … جمله سنده متوجه
ایدی نام نامیسی مشهور آفاق و اقطار و فوائح روائح ثناسی … و مسک … محفوظ
کافور نهار و مناقب جلیله سی کمال شیوعندن اکثر اخبار مسیر اولمش ایدی فالک
دور بسط و نشر عندن علایه ایدی و … جمله اندن اخذ ایلدیلر وفاتی آخر رمضانده
سنهٔ خمسین واربعمائه ده در … نوتی ایلدی اقبوله نچه بیک لفظ
قاضی … قاضی ایلدیلر مراد اولری بو در که … قاضی … مراد ایدیورلر و مشهور
اصولده قاضی ابو بکر باقلانی مراد ایدرلر و معتزله عبد الجبار استرابادی … دیرلر
قاضی نک وفاتی سنهٔ خمسین واربعمائه ده در و ابو بکر حنفیه دن ابو الحسن قدوری که
مناظرات وار در کتب طبقاتده مذکوردر و منها و بیه انظار و مذر عبد الله بن احمد بن
عبد الله امام زاهد جلیل و بحر زاخر عمیق و … ائمه دنیا و ناصر ملت حنیفیه بیضاء
ایدی که قفال صغیر دیمکله مشهوردر و اکثر کتب فقهده بونک اسمی مذکوردر اما کتب
اصول و تفسیرده … مذکور اولان قفال کبیر مذکور در وهر بارکه مطلق قفال ذکر اولنسه مراد
اولان صغیر در … اگر ذکر اولنسه شاشی ایله تقیید اولنور … خراسانیه و امام
کبیر و مقتدای علماء … و بحر عمیق و غواص گوهر معانی دقیق قریحه سی … و باک
و فهم لطیفی … ادراک عظیم المحل و کبیر الشان … و زبان تحقیق ده … گوهر افشان
وقت نظرده عدم النظیر و حدت طبعده مسلم صغیر و کبیر ایدی … فارسی ایدی که
غباری شق اولنماز … و آثار … چاره بولنماز و هر … و بطل و شجاع ایدی که … بر
شجعان علما و نامدار انک غلبه سنا اقرار … ایدی که او کنده کمسه نک قوه
مجالی اولمایوب البته فرار ایدردی اولا ابو زید مروزی دن تفقه ایدوب فقه ده حفظنده
وحید زمان و ورع و زهده فرید عصر اولان اولوب … نیجه رجال انوک تحصیل
… ایله وطن لرندن ارتحال و انوک منزلنده حط رحال ایدرلردی تا که مجلسنه
… و اختلاف ایدرلرده بریسی ظاهر اولوب هر بری بر علم نامهر اولدیلر و بونلر درک
شیخ مزبور ابتدا رجالده قفال اولوب اوتوز یاشنده ایکن تحصیل علمه ابتدا و اشتغال

ابدی ها و صدیدن بر نقل اشلمشدر که روز بی الحق درت جدا ابدی و بر کوزنه آفت
اصابت ایتمش ایدی اثناء درسده غلبه حال ایله اکثر احوالده بکا ایدردی وفاتی
سنه سبع عشرة واربعمائه ده در اطفال باشنده ایدی روح الله تعالی روحه و نور
قبره و من خلفه و منهم انلاردن بری عبدالله بن عبدالکریم بن هوازن ابو سعید القشیری که
استاد ابو القاسمک اکبر اولادی ایدی امام کبیر جلیل و جودت قریحه ده بی مثل و عدیل
ایدی تصوفده دخی حظ جزیل و نصیب وافری اولدوغی ظاهردر اصول نحوده دخی
ماهر ایدی مولدی سنه اربع عشرة واربعمائه ده در پدری اولان استاد ابو القاسم دخی
انده امارات نجابت و آثار صلاح و فضیلت مشاهده ایتکله انکله اقران معامله سی کبی
معامله و کمال توقیر و احترام و لطف ایله مجامله ایدردی و نیجه صحبتدن صاحب حظ اولوب
اولوب اصول و تفسیرده مذاکره و درس ایدوب عبارات [illegible] و خوب ایله جمله
اشکالی حل و تقریر بحث و تحمل ایدردی و جمیع مسائل اصولده تمکنی ایله مهموکی اولوب
علم اصولده بارع ایدی بر طبع ایله که مانند آب زلال سیال و بر خاطر ایله که مولع
اشکال سیال ایدی درک معانیده جلدن سابق و عارف و مشکلات مدارکه [illegible]
واقف و کاشف علوم تصوفده خود مکشاف حقائق و مجلس وعظی روضه حقائق
ایدی کلمات سوزناکی محرق اکباد و قلوب و مواجیدی مشاهده ایدنلرک اشک حسرتی
خونه مغلوب اولوردی و فانک ظاهری طهارت و علومه مستغرق و باطنی [illegible]
حق و مشاهده احکام غیبه معروف اولوب مست مطلق ایدی اکثر ازمانی تنفسی
ذکر بر جا ایله کذران اولوب و یا خود بعض کلام منثور و منظوم ترنم ایتمکله تسلیت قلب
سوزان ایدردی وفاتی سنه سبع و سبعین واربعمائه ده در و منهم انلاردن بری
عبدالله بن یوسف بن عبدالله بن یوسف بن محمد بن حیوه الشیخ ابو محمد الجوینی که والد امام
الحرمین در علم و زهد و تقشفده زمانه وحید زمان و عبادتده تحری و اهتمامده فرید
عصر و اوان ایدی رکن الاسلام ایله ملقب و عارف فقه و اصول تفسیر و نحو و ادب ایدی
بر مرتبه مهیب ایدی که حضورنده هیچ فرد هزل ایتمکه مالک دکل ایدی و مجلسنده دخی علم
متعلق کلام و تحصیل علومه محرض اقدام اولوردی فعالدن سماع حدیث ایلدی
الفقه و درس [illegible] ماهر ایدی نیسابورده تدریس مناظره و افتا ایلدی آثار زهد
ورعی بر مرتبه ده ایدی که کویا حریری [illegible] بوشنش ایدی روایت اولنور که حضرت
ابراهیم خلیل علیه صلوات الرب الجلیل واقعه ده کوردی اباه ایله ایاقلرینی تقبیل رجا ایلدی
حضرت ابراهیم دخی تعظیم و تکریم ایچون منع ایلدی امام مزبور ایندی بر دخی ایکی عقبلرینی
تبخه او کطرینی تقبیل ایدرب بعده بیدار اولوب [illegible] حکم ایله مبرکت و رفعت ایله
تأویل ایلدم ابن سبکی ایندی [illegible] زیاده برکت و رفعت اولوردی که امام الحرمین
کبی ولدی ظهور ایلدی امام ابو محمد مزبورک وفاتی نیسابورده سنه ثمان و ثلثین [illegible]

رحمه که غسل اولنوب کفن الحنه وضع ایتمک استدیلر کوردیلر که صاغ الی قولتوغنه دکن
مانند قمر منیر ایدی جمله حاضر اولانلر فتاوی سنک بر کات مزوردن بیلدیلر انوک تصانیفندن
کتاب الفروق و السلسله و التبصره و التذکره و مختصر المختصر و شرح الرساله و بونک غیری
بر تفسیر کبیری وار در که هر آیتده اون نوع علمی مشتمل در و منهم انلاردن بری عبد السید
محمد بن عبد الواحد بن احمد بن جعفر ابو نصر بن الصباغ که صاحب الشامل و الکامل در امام
ایدی که بر فرد آندن مقدم اولمز ایدی و بر فارسی ایدی که بر فرد خاطف انوک
تا وراسنده محل وضع قدم بولمز ایدی بر جرم ماهر ایدی که پایه سی اوج آسماندن برتر
و بر بحر زاخر ایدی که کثرت دلاء و ورث ابا وی ایله آتی تخلیه ایتملک امکانی اولمادوغی
مقرر ایدی ... مانندی نفائس مسائل فقه ریزان اولدیغی کوبا که سحاب اولدی ایدی انک طعام
و تلبوه و ظاهر و باطننده آثار فقاهت نمایان اولدیغی اهل تحقیق دیر ایدی که ابن صباغ
ایام طفولیتندن بو یله مصبوغ اولمشدر و من احسن من الله صبغة اهل ربع وزراعت
و تقی و نقی و صالح و زاهد و محقق و فقیه و اصولی ایدی متفق علیه عارف مسائل
اتفاقیه و اختلافیه یه محیط و واقف ایدی و دخی انقنه مخاطبه ایدوب دیر ایدی که تفسیر
مراجعت ایدوب کورر دکه بابسلار ایدن که بغدادده بریکان در مدرسه نظامیه یه بکلده
منکشف بولمازنه اما کعبه یه میل و طوفنه طواف ایتکده کلفت عظیمه بولور زیرا اول کعبه حظ
نفسم وار در و انجمنلیه ایتدیم ایچون نفسم اوزرینه تسلط در مدرسه نظامیه یی اولا
نظام الملک بغدادده شیخ ابو اسحق ایچون بنا ایتمش ایدی لکن شیخ مزبور نوز سبی
التزام ایتمیوب امتناع ایلدیکی خبر شیخ ابن الصباغه اذن ویروب اول دخی بر قاچ
ایام یسیره اقامت وظیفه تدریس ایدوب بعده شیخ ابو اسحق بنه راضی اولوب
بقیه زمان حیاتنده تدریس ایدوب وفاتنده وفات ایلدیکی مدرسه مزبوره یه
صاحب الشامل ابو سعد المتولی مباشرت و تولی ایلدی بعده معزول اولنوب بنه ابن الصباغ
خدمت تدریسی اعاده اولنوب فتح باب اعاده ایلدی وفاتی سنه سبع و سبعین
واربعمائه ده در و فاتندن بر قاچ سال مقدم بصری مکفوف اولوب اعمی اولمش ایدی
و منهم انلاردن بری عبد القاهر بن طاهر بن محمد التمیمی الامام الکبیر الاستاد ابو منصور
البغدادی امام عظیم القدر و اجل اکثر العلم در جمیع العلل بر ضابطه ماهر ایدی که فقه و اصول
و فرائض و حساب و علم کلام ده مکمل انکا را مساجله و معارضه یه قادر دکل ایدی اسحق
عالمه مشهور و صیت و جلیل القامتی بلادده منتشر اولوب اکثر اهل خراسان جمله اندن
اخذ ایدوب جلیسنه فیض رسانی اولمش ایدی اول بیدی فنوندن تدریس ایدردی
و اناده صاحب تحفه فی افره و مالک اموال جزیله و اسلوب فاخره ایدی جلیسنی زبان
یسیره اهل علم و حدیثه انفاق ایدوب کندوسی فقیر اولدی بعده نیسابور ترکمان جانبنده
بر فتنه رفع اولوب وادی سعیدن اندن معارفت ایدوب اسفراینده توطن ایلدی

و فاتنه دخی انوه واقع اولدیغی علوم عدیده ده و تصانیف معتبره سی واردر اکرچه علم حساب
اولان تحکم دن خبری یا ایتمیی اولماسه اکا کافی ایدی وفاتی سنه تسع وعشرین واربعمایه ده
بعضلر سنه سبع وعشرین دیمشلر و امام لفظ سبع تسع دن تصحیف اولنمشدر ابن حجر اولان قول
اولدر و آنوک شعرندندر شعر یا من عدی ثم اعتدی ثم اقترف ثم انتهی ثم ارعوی ثم اعترف
ابشر بقول الله فی تنزیله ان ینتهوا یغفر لهم ما قد سلف ابن السبکی ایدر ابو منصورک
بو منقولی اقتباسی شعرده استعمال ایتمشدر و جواز اقتباسه دلیلدر بعده اقتباسک
تحسینی قائل اولان بوده تشدید ده مائل اولانلری بو نقل رد ایلدیکی امری صواب [illegible]
خصوصا که فقهادن بعضیسی ایتمشلردر و بعض مالکیه دن منقول اولان منع و تشدید ده بو وجه
غیر مسددر زیرا قاضی عیاض شفاسنده ابن عطاردن نقل ایتدیکی کلماتی نقص در که ابن عطار
بر مادده [illegible] سهو لزومندن سؤال اولنوب ال دخی بحره ایله فتوی ویردیکی سائل
ایتدی انسخ بکا مسجود لازم دکلدر دیدیکه ابن عطار دخی لا تقطعوا واسجدوا واقترب
دیوب اقتباس اختیار ایلدیکی حتی قاضی عیاض بو فنا ابن عطارک تلمیحی نوادرندن
عد ایلمشدر و کلی احسن بودر که کتاب الله ک حرمتی رعایت اولنوب تا [illegible]
اولنه که لائق ورع و تقوی بودر و [illegible] آثار دخی عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجانی
[illegible] انوک مناقبی مرور ایتمشدر و بنه آثار دخی عبد الکریم بن هوازن بن عبد الملک
النیسابوری الاستاد ابو القاسم القشیری النیسابوری که زین الاسلام ایله ملقب [illegible] مؤلف
رساله مشهوره در که سائر مسالک مغرب و مشرقده صاحب رسالت دیر که [illegible]
مشرقدر اصالتده پایه سی فرقدان دن متجاوزدر بلکه کنکره طارم [illegible] بر ایدی
و بنه جامع ایدی علم و عمله و اعدا ائمه مسلمین و فحل فحول [illegible] اعظم ارکان [illegible] دین
مقتدای ائمه و رافع ظلمات ضلالت [illegible] ایدی و بالجمله شیخ الشیوخ و استاد الجماعه
و رئیس الرؤس و مقدم الطائفه و جامع اشتات علوم و ناظم عقود جواهر [illegible] منظوم
[illegible] ایدی و ولادتی سنه ست وسبعین وثلثمائه ده در و اصولی محقق و متکلم
سنی و محدث حافظ و مفسر متقن و نحوی لغوی و ادیب کاتب و شاعر ایدی و نهایت [illegible]
خط خوبی وار ایدی و بر تبه ده بطل شجاع ایدی که استعمال سلاح و فروسیتده صاحب
آثار جمیله ایدی و اول معرکه [illegible] علی الاطلاق اجماع و اتفاق ایتمشلر ایدی که [illegible]
و [illegible] وقتی اقوال و برکت [illegible] و امام [illegible] ایدی و غایت ایله حسن الموعظه
و ملیح الاشاره و جامع جانب علم شریعت و حقیقت و احسن شرح ایله شارح اصول طریقت
ایدی [illegible] ناحیه استوا ده اولان [illegible] ایدی که خراسانک [illegible] نواحی [illegible]
و [illegible] ایدی [illegible] قشیری الاب [illegible] ایدی که [illegible] طفل ایکن والدی وفات
ادیب ابو القاسم [illegible] انوک ادب [illegible] قرآت [illegible]
انتقال سببی ایله و انوک [illegible] قرآت [illegible] بعده ناحیه دن بلده یه حاضر اولد[illegible]

اتفاق ایله حضوری استاد شهید ابو علی الحسن بن علی الدقاق مجلسنه مصادف
اولوب شیخ مزبورک لسان وقت و زبان [illegible] و صاحب فصاحت و خوش زبان اولان
کلامنی استحسان و قبول طریق اراده سلوک ایچون [illegible] قیام و مشغول ایلدی
شیخ استاد دخی آنی قبول ایدوب تعلم علم ایله اشارت ایلدیکی اول دخی [illegible] الامام
ابی بکر محمد بن بکر الطوسی نک درسنه جلوب فقهه شروع ایلدیکی انوک فقهی تحصیل
ایلدیکی بعده بنه اشارت استاد ایله امام استاد ابو بکر بن فورک حضرتنه اختلاف
ایلدیکی انوک دخی تحصیل علم اصول ایدوب اول علمده دخی ماهر اولدیغی و انوک
اصول فقه دخی قرآت بعده انوک دخی فارغ اولدیغی بعده استاد ابی بکر وفات ایدیجک
استاد ابی اسحق الاسفراینی یه اختلاف ایدوب مجلسنه جلوس ایدوب جمیع درسلرینی
استماع ایدردی بعده قاضی ابی بکر بن الطیب کتابلرینه نظر ایلدیکی بعده استاد
علی قرینه سی [illegible] ایدوب استادک وفاتندن صکره ابو عبد الرحمن السلمی ایله معاشرت
ایلدیکی تا که استاد خراسان اولدیغی بعده تصنیفه شروع ایدوب تفسیر کبیر تصنیف ایلدیکی
وعظ و فروسیتده دخی رتبه عالیه و درجه سامیه صاحبی ایدیکی ابن السبکی
ایدر بزه خبر واصل اولمشدر که استاد ابی القاسمک بر ولدی مرض شدیده مبتلا اولوب
بر مرتبه اولدیکه حیاتندن مأیوس اولوب استاد ولدندن فراق غایت ایله
مغلوب اولمغله واقعه ده حق سبحانه و تعالی یی کوروب [illegible] حق جانبنه
شکوی ایلدیکی حق تعالی بیوردیکه آیات شفایی جمع ایدوب اوزرینه قرائت ایله یا خود
برناکه یازوب بعده صویه [illegible] ویره سن شفا ایله دیدیکی اول دخی [illegible]
اوزره [illegible] ولدی [illegible] شفا بولدی آیات شفا قرآن عظیمده آلتی محلده در
[illegible] ویشف صدور قوم مؤمنین و شفاء لما فی الصدور شفاء للناس
وننزل من القرآن ما هو شفاء و رحمة للمؤمنین واذا مرضت فهو یشفین قل هو للذین
آمنوا هدی و شفاء و بنه سبکی ایتدی مشایخدن نیجه سی کوردم که بو آیتلری [illegible]
برناکه یازوب طلب عافیت ایچون [illegible] ایدرلردی مؤلف [illegible]
بیوردیکه بن دخی بو نوع [illegible] عافیت [illegible] اولدیکی استاد [illegible]
تصانیفی چوقدر جمله دن تفسیر کبیر [illegible] تفاسیردر و رساله مشهوره مبارکه
سی که حقنده [illegible] رساله [illegible]
[illegible] دخی کتاب التحبیر فی التذکیر و آداب الصوفیه و لطائف الاشارات
و کتاب الجواهر و عیون الاجوبه فی فنون الاسئله و کتاب المناجات و کتاب
نکت اولی النهی و کتاب نحو القلوب الکبیر و کتاب نحو القلوب الصغیر و کتاب
احکام السماع و کتاب الاربعین [illegible] شیخ مزبورک [illegible] جلاسی عباد الله دن
بعض عبد الله ایله [illegible] استاد ابی علی الدقاقک کریمه سی [illegible]

جلیلدن اولمشدر دیشلر در که وقتا که شیخه اصابت مرض ایلدی بر رکعت صلوتی
فوت ایتمیوب جمله سنی قائما ادا ایلدی تا که وفات ایلدی وفاتی سنهٔ خمس وستین
واربعمائه ده در روایت ایلشلردر که شیخك وفاتندن صكره قرشی اصلا علف یمیوب
امتناع ایلدی و بر کیمسه یی بنمکه قومادی تا که بر قلیج اورور ایدی وکیم وفات ایلدی

ومنهم انلاردندر عبد الملك بن عبد الله بن یوسف بن محمد بن عبد الله امام الحرمین
ابو المعالی که شیخ ابی محمدك ولدی در که بوندن اقدم ذکر اولنمشدر و بونلار دخی ائمهٔ
امام و شیخ الاسلام بحر محقق و حبر مدقق نظار و اصولی و ادیب متکلم و بلیغ و فصیح
زمانه سنده فرد و علما و میان فضلاده مسلم زینة المحققین واسوة المدققین ایدی
علی الاطلاق امام الائمه ایدی عجم و عربده و صاحب شهرت ایله سراة و صداه آفاقك
اقصاسی ایله سیر ایدرلردی مشرق و مغربده بر بحر بی کران ایدی که علومی درر فاخره سی
و بر آسمان ایدی که عالمه ضیا بخش اولان فوائدی نجوم زاهره سی ایله و باجمله آفاقك مصنفند
زبدهٔ کلام بو بیت اولمشدر که و ما ارى احدا فی الناس یشبهه و ما اخاشی من الاقوام احد
ولادتی سنهٔ تسع عشرة واربعمائه ده در و والدی شیخ مزبوره دخی کوچك ایکن بلکه
ولادتندن مقدم دخی صرف حلت و تربیتنده اعتنا و دقت ایلمشدر بر مرتبه که والدهٔ
هنوز حامل ایکن کسب یدندن و بی شبهه اولان مالندن اطعام ایلمشدر و کندوسی دخی
متشبه و حرامدن برسنه اطعام ایتمشدر و اول سببدن باطننه حلال خالصدن
غیری مشروب و ماکول وصول و دخول ایتمشدر نقل اولنور که بر کون والدهٔ والدی
ایچون طبخ طعام خدمتنه قیام ایتدکده امام بکا ایدوب جیرانندن بر نك برجاریه سی
حاضره بولنوب امامی ارضاع ایدوب بعجی بر روبا ایکی دفعه مص ایتدوکی کبی و والدی ناکاه
کیروب کوردکده غایت انکار ایدوب بو جاریه یه برزم ملکمز دکلدر و کندوسی بیلمشدی
تصرفه قادره دکلدر و صاحبلرینك اذنه دخی یوقدر دیوب تحکم ... امام حلقنه
امام ایتدی اول آنده والدهم بنی یوزم اوزره دوندروب تقیء ایتدردی تا بر مرتبه که طفلینه
برشنه قومادی حکایت اولنور که بر کون امام اثناء کلامده تعلیم و تردد ایلدی اندن
بو مقوله حال غیر معهود اولمغله سببندن سؤال ایلدیلر امام ایتدی ایحتمل بو حالت
هنوز اول بر رضعه نك بقایاسندندر دیوب فقیه بر ده حکایت ایلدی امری
بو امر عجیبه و اول حال غریبه نظر ایله که طفولیت زماننده و سقوط تکلیف اوانندن
برامر یسیر ایچون نفیسه نه مرتبه حساب کیر اولمشدر بعده امام والدندن تفقه ایدوب
بعده خلاف و اصولینی و غیری علومی دخی قرائت ایدوب تا که علوم مذکوره ده اعلم
زمانه اولوب حقیقته فرید و یکانه اولوب سالکین طریق بحث و نظر و دین فقهده
سعی بلیغی شخصدن اظهر اولدی بر مرتبه که آثار سعی جمیلی الی یوم التلاقی والقرار باقیه
اولدی و آندن صكره عالم وجودده مثلی و نظیری مفقود اولدی بعده والدی وفات ایلدی

اول زمانده امامك سنی یکرمی یل مقداری ایدی که جلس تدریسنده والدنك مكاننه قعود
صیت و صدای فضائلی آفاق و اقطارده و بلاد و دیارده کالشمس فی رابعة النهار شیوع
و اشتهار بولدی تا که ایکی عسکر و فریق بیننده تعصب جدال و اضطراب احوال ظاهر اولوب
امام دخی سائر مشایخ ایله معسکر جنوب اندن بغداده جنوب اندن ده قبول عظیم بولوب
بعده توفیق الهی حادیسی ذکر زمزم ایله افکار زمزم و صفا و لطف ناقصی منادیسی
بعیده دن البیت الحرام دیو دعوت و نداء ایدوب اول دخی لبیک و احرام و زیارت بیت
حرام قصدینه متوجه طریق وصول صفا رفیق اولوب مکه معظمه ده درت یل مجاور و نشر علم
تدریس و افتا و مجاهده و عباداتده عرب افتا و خدماتنه مواظب و مثابر اولدی بعده نیشابوره
عودت ایلدی سلطان الب ارسلان والی و وزیری ملکت و سلطنت طلعت خوب نظام الملك
ایله بزم و جلالی و عالم فتنه و فساددن خالی اولوب امور جانبین قرار نام و حبل تعصب
فریقین انقطاع و انفصام بولدقدن صكره حسن آنی بذل صكره امام ایچون مدرسهٔ نظامیه
نیشابورده بنا اولنوب انده تدریس ایچون اجلاس اولنوب انده اوتوز سیل قریب
بلا مزاحم و لا مدافع تدریس علم نافع ایدوب محراب و منبر و خطابت و یوم جمعه ده تذکیر و
مناظره و درس جمله اکا مسلم و مخصوص و بنیان ارکان دین متین آنك معمار طبع
بر علوم و انوار بینات ایله مستند و مرصوص اولدی اندن صكره حالده قضائیه بنی امامی
و مجلسنده اکابر و جمع عظیم حاضر اولوب هر کون اوکنده ائمه و طلبه دن اوچیوز مقداری
کسنه اوتورردی و بو کلو فضائلی ایله بنده هر کسدن استفاده و اتکیه هوس ایدردی
و هر کارده باطل کورسه بی محابا انکار ایدردی و رقت قلبی خود بر مرتبه ده ایدی که بر بیت
انشاد ایلسه لر یاخود نفسی احواله یراز تفکر ایلسه کریه و بکا ایدردی و هر قچانکه حکایت
احواله شروع و علوم صوفیه یه خوض و ترویج ایلسه بکا ایدوب زعقات و زفرات و بعض
اشارات ایتدکده جمله حاضر اولنلری دخی اغلادوب مجلس پرسوزی مهر عالم افروز کبی پرانوار
و مهبط حکم الهیه و اسرار اولوردی زیرا کندوسی نفسنده و درونده طریق و مجاری اولان دقائق
اسرار ایله متحقق اولمشدی سائر خلقه دخی تأثیر ایدوب وجد کبیر حاصل اولوردی بعده قضاء الهی ایله
بشکای مرض نازل اولوب رحمت حقه واصل و نائل اولدی وفاتی سنهٔ ثمان و سبعین و
اربعمائه ده ربیع الاخرك یکرمی بشنده لیلهٔ اربعاده اولوب اول صباح بلده و شهرك هر جانبنده نوحه
صباح پیدا اولوب بر فردك قابوسی آچلمیوب جمله خلق باشلرینه عموما منادیل وضع ایدوب
بر مرتبه اولدی که رؤس کباردن و فقرا و صغاردن بر فرد باشنی ستر ایتمکه جرأت ایدهمیوب
و منبری کسر اولنوب علما خلقی ... فقود ایدوب شعرا ایسه نجه مراثی و اشعار ایله سوز درون
آنك مناقب جلیله سنی اظهار و اشعار ایلدیلر طلبه سی دخی درت یوزه قریب ایدی که جمله سی
قالوب شهرك ایچنده مواف اولوب نوحه لر ایله طواف ایلدیلر و دوات و اقلام شکسته
ایدوب صیاح و جزع و فریاد و فزعده کمال ایله ابلا ایلدیلر مولدی سنهٔ تسع عشرة واربعمائه

جرشنك اول سكزنده ايدى وفات ايتدوكى زمانده الى طقوز ياشنده ايدى حضرت
ملك ديان روضه قبرينه امطار رحمت بى پايان ايله سر بسر ريان ايدوب جزيل فضل واحساننى
يوم سؤالك جوابنه الطاف كرامتنى بحد وحساب ايليه انه ولى كل خير ودافع كل شر وضير
و ذيل انظار ديننده على بن محمد بن حبيب الامام ابو الحسن الماوردى كه فقهدن كتاب
حاوى وتفسيردن انواع مناهجى در و دخى كتاب ادب الدين والدنيا و دلائل النبوة و الاحكام
السلطانية و قانون الوزارة و سياسة الملك و بونلارك غيرى نيجه كتابلرك مصنفيدر
بصره و بغدادده نيچه ييل تدريس ايدوب بلاد كثيره ده ملقب اولمشدر و ديمشلردر كه كندو حياتنده
تصانيفنى اظهار ايتمدى و وفاتى قريب اولدقده بر معتمد عليه صديقنه ايتدى كه فلان يرده
امارات موتى معاينه وتحقيق ايدرسن انلرى كه بنم الوم الجنه وضع ايليه اگر بن شك الوركه قبض
ايدوب عقلم ايدرسم بيلهسن كه بنم كتابلردن بريسى مقبول اولمامشدر پس جملهسنى الوب
دجله يه القا ايده سن اگر الوركه قبض ايتميوب بسط ايدرسم بيلهسن كه علامت قبول
وامارت ظهور مأمول در بن رجا ايتدوكم نيت و امنيته واصل اولمشدر اولكه
ايتدى بن دخى زمان موتنده وديدوكى محله الدم الوبى قبض ايتمدى بيلدم كه علامت قبول در
پس بنده دخى بعده كتابلرينى اظهار ايلدم ابن سبكى ايتدى بن ظن ايدرم كه كتب مذكوره
حاوى تك غيريدر زيرا حاوى مؤلفك حياتنده كندوسندن قرائت اولنمشدر و بعض
نسخ كوردم كه اوزرنده خطى وار ايدى ابن الصلاح ايتدى بو ذكر اولنان ماوردى اعتزال ايله
متهم ايدى حق تعالى عفو ايليه و وفاتى سنه خمسين واربعمائه ده در و ذيل انظار ديننده ابن
على بن محمد ابو حيان التوحيدى انوك ذكرى مائه و هورده اولنمشدر و ذيل انظار ديننده منصور
محمد بن عبد الجبار ابو المظفر ابن الامام ابى منصور ابن السمعانى امام رفيع القدر و عالم ماهر الذكر
ايدى كه ذكر جميلى وجارحى تطبيق ونشر وصف جزيلى عالم كوفتى تبليغ ايلمشدر ولادتى
سنه ست وعشرين واربعمائه ذى الحجه سنده در و اولا حنفى ايدى بعده مذهب شافعى يه
انتقال ايلدى بعض امور سببى ايله كه تفصيلى باعث تطويل اولور و جميع نقباى
مذهب شافعى اوزره در وفاتى تاريخ ده سنه تسع وثمانين واربعمائه ده در و ذيل
انظار ديننده محمد بن محمد بن محمد بن احمد الطوسى الامام الجليل حجة الاسلام ابو حامد الغزالى
جامع اشتات علوم و هر برنده مبرز منقول و مفهوم ايدى بر امام ضرغام ايدى كه
سائر شيران انكوك اوكنده مختفى ومتوارى ايدى بر مرتبه ايدى كه اشراق كوردى
ليالى ابدان ما عدا نهارده دخى جمله علماء سارى ايدى ظاهر الخلوق وباطن بر بشر ايدى كه
حقيقتده ... وعظ ايدى و خلقى كلمات مؤثره سى ايله غش وكسر ايدردى ...
... ايله ... كسرى ... و كل ايدى حمايت حوزه دين اجل معارضين و
معتدين ايله ... كه مناضله ايده ... مخالفين ...
ادراك ايله ... نوت وناپاك ... برتبه قوى

بر پاك ايدى كه قوت و اقدامى وامر دينده نهايت جد واجتهادى ايله عروه وثقى
حنيفى وشيوه وسيد مد وحديث مفترى اولان غبار شبهات منكشف وبديد
ايدى و بو حالات مذكوره بروزنده قريب ايدى كه ... ده تأثير ايدوب انك
جايگير و بر مرتبه خلوت گزين ايدى كه خلوتنده طاعتدن غيرى سيم ضمير نوق ايدى
ميل طعام ذيلينى ورأ ظهره ترك وستر وجهنده حق ايله معامله ايدوب صفا بال ايله
حضرا قبالكه ... ميانه ده برك اعيش ايدى و ولادتى طوسده سنه خمسين واربعمائه ده در
والدى صوف غزل ايدوب طوسده بر دكانده بيع ايدردى و فاتكه والدنك
وفاتى قريب اولوب نواده دعوت رب مجيب كوشنه واصل اولدى ابو على
امام محمدى و اخوه احمدى متصوف دن بر اهل خير صديقنه وصيت وتعليق نسبت
ايدوب ايتدى كه بن تعلم خط ايتمدوكمه كمال مرتبه تأسف اوزره يم مرادم اولدركه بنده
فوت اولانى كسب كمال انظاره و تدارك اولنوب اهمال اولنمايه امرى انظاره
تعليم ايدوب جمله ترك ايتدوكم مال وار ذخيره اول كارك ايچون صرف وانفاق ايده سن
و فاتكه وفات ايلدى صوفى مزبور صفا بال ايله انلارك تعليمنه توجه و اقبال
ايدوب والدلرى ترك ايتدوكى مال يسير تمام اولنجه سعى بليغ و جد كثير ايلدى بعده
انظاره ايتدى معلومكوز اولسون كه جمله متروك اولان مالى تحصيل كمال ايچون صرف
وانفاق ايلدم بن ايسه بر مرد فقير و اهل تجردم بنده قوت ماليه بو قدر كه سيزه
معاونت ومواسات و ملازمت ايليم امر اولنان بن سيزك صلاح مالكوز و تدبير
مالكوز بو ده كوردم كه بر مدرسه يه التجا و سائر طلبه علم كبى بر حجره ده ساكن
اولاق رجا ايدوب ... تا كه بر مقدار قوت فوت و تحصيل علم نوعى قدرت
حاصل اوله پس انظاره دخى اول رأى صواب ايله عامل اولوب سبب ايله بر مرتبه سعادت
نائل اولدلر ... امام غزالى بو حكايت ايدوب ديرايدى كه بز علمى لغير الله طلب
ايلدك علم ... ابا ايدوب الله ... اولدى حكايت اولنور كه والدى بر مرد
فقير صالح ايدى البته غزل صوف دن حاصل اولان كسب يدندن اكل ايدردى
و بو حالده ايكن بنه متفقهه نك مجالسنه طواف ايدوب هر برى ايله مجالست وخدمته
و خدمت اولان مرتبه احسان وانفاق وخدمت ايدردى و هر بار كه كلاملرينى استماع
تضرع وبكا ايدوب حق تعالى دن تضرع وبكا ايدردى كه اكا بر ولد فقيه روزى
و مجالس وعظه دخى حاضر اولوردى بكا كه وقتى خوش اولسه بكا ايدوب بر
ولد واعظ نصيب اوله ديو رجا ايدردى پس حق تعالى مأمولنى قرين حصول
ايلدى كه امام ابو حامد افقه اقرانى و امام اهل زمانى و فارس ميدانى اولوب
كلامى مقبول موافق و مخالف و حجتى مسلم معادى و مخالف ايدى امام احمد دخى بر
واعظ ايدى كه ... پاره پاره اولوردى استماع تحذيرنده و فرائض ...

امام غزالی

حمر زنان اولوردی مجالس تذکیرنده فرصاکه تازیانه تحذیری ایله صحو و جلادتی قرع و
ضرب ایلسه جوازندن ذاهب و ابلیس پرتلبیس مجلس وعظنده ربط اولنسه تادیب
اولوردی **فصل** امام حجة الاسلام طلب علمه ابتدا ایتدوکنی بیان
ایدر اوائل حالمده صباده فقهدن برمقدار شی کتدوم بلده‌مزده احمد بن محمد الرادکانیدن
قرائت ایدوب بعده جرجانه مسافرت ایدوب امام ابی نصر الاسمعیلیه خدمت و اصلی اوکو
اندن تعلیقه تعلیق ایدوب بعده وینه طوسه رجوع ایلدیکده امام ایتدی طوسه کلورکن
قطاع طریقدن برفریق یولمزه کلوب عیارلر جاپانده اولان حوائج و اسبابمی الوب
کتدیلر بن دخی اردلرینه دوشوب کتدم و مقدملرینه تضرع ایدوب ایتدم سندن
رجا ایدرم مشغول غذا جتیجون که سلامتک بکالی اندن رجا ایدرسن بن بکا تعلیقه‌لری
بکا ویرسه‌ك سزه منتفع اولاجق نسنه دکلدر دیدم مقدم ایتدی انلر نه در که رجا ایتدوکک
معقولاتدر بن ایتدم برقاچ کتاب در فلان مخلاة ایچنده که انلری سماع و کتابتنه
و تحصیل معرفتنه ایچون هاجرت ایتمش ایدم دیسی خنده ایدوب ایتدی یاسن نیجه انلری
بیلدوکنی دعوا ایدرسن که برنی اخذ ایدنجك سن اندن مجرد اولوب بی علم و معرفت
قالورسن بعده امر ایلدی بکا اول مخلاتی تسلیم ایلدیلر پس بن ملاحظه ایدوب ایتدم
حق تعالی اول عیاری بنی ارشاد ایچون سویلتدی و وقتاکه طوسه کلدم اوچ یل کمال سعی و
اشتغال ایلدم تاکه جمیع تعلیقه‌یی حفظ ایدوب بر مرتبه اولدم که اکر ینه قطع طریق
واقع اولسه علمدن مجرد اولمازایدم بعده امام نیشابوره قصد ایدوب امام الحرمین خدمتنه
ملازمت و تحصیل علومه ساعی و مداوم اولوب جد و اجتهاد ایتدکده معارفنه ازدیاد حاصل
اولدی تاکه مذهب و خلاف و جدل و اصلین و منطقده بارع اولوب حکمت و فلسفه‌یی
دخی قرائت ایدوب هر برینه احکام و هر علمک اربابنک کلامنی فهم ایدوب اتمام ایلدیکده
و تبطیلنه رده و دعوالرینی ابطاله تصدی ایدوب علوم مذکوره‌نک هر فنندن کتب
تصنیف و حسبان تألیفنی اجاده و احسان الفاظ و معانی ایله ترصیف ایلدیکه نفسنده
شدید الذکا و سدید النظر و قوی الادراک و دقیق الفکر ایدیکه فطن و عجیب و حافظه
غریبه و غواص معانی دقیقه و مخاص لطائف رقیقه ایدیکه علومده جبل شامخ و فضائلده
طود راسخ مناظر محاجج و وجه ارضده جانب [illegible] ایدی امام الحرمین مبالغه
حقنده غزالی بحر مغرق و کیا اسد مخرق و خوافی نار محرق در دیرایدیکه بعضلر دیمشدر که امام
غزالی حقنده امام الحرمینک قلبی ظاهری کبی دکل ایدیکه بلکه ظاهرا الکیه جودت کمال انقیاد
و اعتنا و میل اظهار ایدردی لکن درونی انکا مخالف ایدیکه زیرا غزالینک تصانیفی تعدی ایدوب
قوت طبعی سببی ایله [illegible] و امثالنی جوابلرله کرچه هر شی و کلمانکا
منتسب و اندن متخرج ایسه دخی بنه مقتضای بشریت اوزره نوع غبطه و حسددن خالی
اولمایوب قلبنده نوع کدر وار ایدیکه دیمشلردر والعلم عند الله تعالی بعده امام غزالی نظام

الملک دخی بغداده اولان مدرسه‌سنک تدریسنی امامه تعیین ایدوب امام دخی اکا خدمت
تدریسه مباشرت و نشر علمه شتابان اولوب اوچ یوز بلکه دخی زیاده اکابر طلبه‌یه تعلیم و افاده ایدوب
هر برینی ارضا ایدردیکه اهل عراقک جملسی امامه اول جهتدن میل تام ایلدیلر و تدریسدن
ماعدا افتا و تصنیفه دخی مباشرت ایدوب صاحب جاه عالی و واصل مکان سامی اولدیکه و بینا
صغار و کبارده کلامی مسموع و مذکور و نام نیکوسی عالمده مشهور اولدیکه بر مرتبه که انکلا قریب
امثال و خدمتنه شد رحال اولنوردیکه بعده دنیا و جاهی ترك ایدوب تجنبنی و رآخطر ایتدکده
و قصد بیت الله الحرام ایتدیکه سنه ثمان و ثمانین واربعمائه‌ده و حج ایدوب برادرنی
تدریسده قائم مقام ایلدیکه آندن سنه تسعده دمشقه داخل اولوب بعده بر مدت
قدسده مجاورت ایدوب ینه دمشقه معاودت ایلدیکه اندن جامع اموینک غربی مناره‌سنده
برقاچ سنه معتکف اولدیکه بعده بلاد و امصارده جولان و اطراف عالمده دوران ایدوب
داخل اولدوغی اماکنده زیارت مشاهد و طواف مراقد کبار و مساجد ایدوب تنها کوشه
کیروب زاد و توشه یا قوت و نفسنی ایله مجاهده ابرار کبی مجاهده و عبادات شاقه
تکلیفنی ایله نیجه زحمتلر شاهده و انواع قرب و طاعات و اصناف ریاضات ارتکابی ایله مجاهده
ایدوب بر مرتبه‌یه واصل اولدی که قطب دائرهٔ وجود و مرکز منظور هر موجود اولوب
رضای خدایه موصل طریق و باب و مرکز ایمان جانبنه سبیل صواب اولدیکه بعده
بغداده رجوع ایدوب آنده عقد مجلس وعظ ایدوب لسان اهل حقیقت اوزره تکلم
و کتاب احیانی تحدیث ایدوب طالبین نقل ایلدیکه بعده خراسانه عود ایدوب نیسابورده
نظامیه‌ده مدت یسیره تدریس ایدوب بعده طوسه رجوع ایدوب فقهای ایچون بر
مدرسه و صوفیه ایچون بر خانقاه اتخاذ ایدوب اوقاتنی وظائف طاعاته توزیع
ایلدی که ختم قرآن و مجالسهٔ ارباب قلوب و حضور و طلاب علمه تدریس و افاده و صلوة
صیام و سائر عباداته مواظبت قیام ایله اوقات شریفه‌سی کذران اولدیکه تا وصل
رحمت حق و رضوان اولنجه بو حال اوزره طیب الثناء و علو منزله‌سی ما فوق نجم سما اولوب
انکا بغض ایدر برکمسه یوق ایدی مکر حاسد و زندیق و حقنده بدخواه و بدکوی یوق
ایدیکه مکر شول کمسه که خارج سواد طریق ولدی و وفاتی طوسده سنه خمس و خمسمائه جمادی
الآخره‌سنک اون دردنده یوم الاثنین‌ده وقوع اولمشدر حضرت امام قدس الله سره
بعض مؤلفاتنده دیمشدر که بن ابتدا حالمده منکر احوال صالحین و مقامات عارفین
ایدم تاکه وارداتلرینه [illegible] دوشدی و باده توفیق الهی ایله مست و بیهوش اولوب
و باده حق تعالی کوروب یقینا اعتقاد ایدیکه مجرد دخی آیا انجاشیطانی سویلدیکه و دیدم
ایندی یوق بلکه بن اللهم که سنکا جهات ستی محیط دیدیکه بعده ایندی یا ابا حامد ولی
اساطیر کبی بنی کتابلر و کبی ترک ایله و شول قوم صحبتنه ملازمته اقدام ایله که بن انلاری
ارضمده هر کاه کندوده نظرکاه ایتمشدر و انلار شول قومدر که دار دنیا و دار آخرتی

بنم محبتمه میع ایتمشلردر پس بن ایتدم یارب بو غوغادن چقمق یولن رجا ایدرم که امثاره
حسن ظن ببزدن [illegible] حاشیه‌سنی بکلمانزده سن پس حق تعالی رجعی بیور دیکدی
تحصیل ایلدم و انلارایله سنک یانکی قاطع وار اول عاده وصول امنع اولان حب دنیادن
استغنا ایلدکدن امری دنیادن اختیارک ایله جقوب کیت صباحا و معقطع احتیاجده
اول که تحقیق بر سنکا وسنوکه انوار قدسیه‌دن بر نور اصطفا ایلدم امری قائم اول
ولسانکه جاری اولان کلمات قدسیه‌یی سویله دیدیکی امام ایمدی برج رجی نوره
لطیفه‌دن فرح وسرور ایله بیدار اولدیم یوسف النساج حضرتنه سوار اولدم
و بو رؤیایی شیخه حکایت ایدب شیخ دخی تبسم ایدب ایتدی که یا ابا حامد بو حالات
بزم بدایاتمزدر و اول اللالی الواهج دره‌سه بزلر سنک اکمنتشمز [illegible] محجب وکحل العف
ایدر سنک دیده بصیرتکه تأیید ایله جلاء ویره‌دی که عرش بری وحول الملائک
ملائکه مقربینی کوره‌سن بعده اول مرتبه‌یه داخل الفضا اولدسن که ابصار ادراکندن
عاجز اولدوغنی سن ادراک و مشاهده ایدب انلرن صکره کذر طبیعتدن صافی و
طور عقلی اورده رافع اولدب حضرت موسی یه اولان خطابکه حق تعالیدن [illegible]
رب العالمین خطابنی استماع ایدرسن انتهی بس امام قدس سره [illegible]
اولدب عبادانده اجتهاد تام و اول اراضی مقدسه‌ده اولان مشاهد و مواضع
معظمه‌نک زیارتنه چسبی اقدام و اتعاب اقدام ایدب طلقدن منفرد اولدب
نفسنی برمرتبه اخفا ایلدیکه تا تجا اولان بر خادمدن غیری کمسه [illegible] بر مدت
بو حال اوزره اختیار عزلت ایدب بعده امری مشهور و مناقبی السنه‌ده خلقده
مذکور اولدب جذبه بیلوب معتقد اولدیلر بعده جانب مصره قصد ایدوب بر مدت
اسکندریه‌ده اقامت ایدب بعده نیشابوره عود ایدب کتاب احیاء علوم الدین
تصنیفنه شروع ایدب و نیجه کتب مختصره دخی تألیف ایلدی که اصول [illegible]
قرآن [illegible] و بو مبارک غیری کاررسائل دخی تألیف ایلدی و بو حالده مجاهده نفس
و خلقدن عزلت [illegible] اوزره مکث و مداومت ایلدی و اولوب [illegible]
[illegible] ترک [illegible] ایلدی الا جمعه وجماعته بعده وطننه عود ایدب خانه‌سنه ملازم
تفکر و تألیفه مشتغل و مداوم و محافظه اوقاته مواظب ذکر و اوراده [illegible]
شول زمانه دکین که بر مدت مرور ایدب تصانیفی شایع و مشهور [illegible] اطراف عالمه منتشر
اولدی و ملک و وزارت فخر الملک [illegible] منتهی اولوب خراسانده
[illegible] حشمت و دولت ایله [illegible] بازار فضائل نافق و رائج
اولدی [illegible] فضیلتنی [illegible] استماع [illegible]
طلب [illegible] ایدب نیشابوره کتوردی و انده اولان مدرسه نظامیه‌یی
اکا تفویض ایلدی امام دخی تحصیل نفع تام ایدب بعده بغداده عود ایدب

صکره ینه نیسابوره دکلوب ینه تدریس نظامیه ایله الزام اولندی [illegible] ایله عاده
وردن صکره که [illegible] کلامنده ذکری کلنگرکدر بعده جلوسنی ترک واختیار عزلت ووطننده
اقامت ایدب صوفیه ایچون بر خانقاه و علوم شرعیه‌یه اشتغال ایدنلر ایچون بر مدرسه
اتخاذ ایدب اوقاتنی ختم قرآن و مجالسه ارباب عرفان و سائر وظائف خیره توزیع
ایلدی انتهی بو کلام بو مقامده منقول اولان [illegible] معلوم اولا که حضرت شاه سوآل
ایلدیلر که بغداده کثرت طلبه قابل تعداد دکل ایکن انلری نشر علم ایتمکدن سبب [illegible]
[illegible] واقف دکلاردر دیدیلر و دکلو مدت طویله‌دن صکره نیسابوره عود
باعث نه در دیدیلر جواب ویردیلر که [illegible] صکره [illegible] بودکلو
علوم ایله تارسم و علوم شرعیه و عقلیه‌نک ایکی صنفندن تفتیش مع مارست
ایدب اول اثناده سالک اولدوغم مسالکده بکا حق تعالی یه و نبوته و یوم آخره بر ایمان
یقینی حاصل اولدب ایمانک بو انواع الثلاثه‌سی بنم قلبمده راسخ اولمش ایدی و بو دخی
بنم قاتمده ظاهر اولمش ایدی که سعادت اخرویه وصوله چاره یوقدر الا تقوی و
کف نفس و ترک هوا ایله اولور و جمله سنک راسی علاقه دنیویه‌یی بالکلیه
قلبدن قطع و بو دار غروردن بعید اولدب [illegible] قلبدن قلع و قمع و دار
خلوده رجوع و رغبت و جناب حقه کنه همت ایله اقبال و انابت ایتمکدر و اول
اراده تامه اولمز الا قطع آمال و ترک جاه و مال و شواغل و علائق [illegible]
[illegible] فرار و دروندن قلبده حصول سکینت و قرار ایله اولور و نیه ایتدی بعده بن احوالمی
ملاحظه ایلیوب کوردم که علائق الجیده منغمس اولدب هر جانبدن بنی احاطه ایتمش و
اعمالمی ملاحظه ایلدم کوردم که جمله‌سنک احسنی و افضلی که تدریس و تعلیمدر بن دخی
انده اقبال ایتدیکم علومدر که انلر علوم غیر مهمه اولدب طریق آخرتده
نفع ویرمز بعده تدریسده نیتمی تفکر ایدب کوردم که خالص لوجه الله اولمایوب
بلکه طلب جاه و انتشار صیت ایله مشوب و مخلوط در پس یقین ایلدم که بن
جرف [illegible] هلاکتده اولدب اکثر [illegible] احوال [illegible] اشتغال [illegible] مشرف [illegible] نفسمه
[illegible] اولدم پس بر مدت تفکر ایتمکدن خالی [illegible]
[illegible] بی قرار اولدب کاه بغداددن خروجه و احوال مذکوره‌دن مفارقته [illegible]
[illegible] عزم [illegible] کاه [illegible] تقدیم و کاه [illegible] تأخیر
[illegible] مصالح [illegible] طلب آخرت [illegible] صدق و
[illegible] اختشام [illegible] تفسیر و رای [illegible]
[illegible] شهوات دنیا بی سلاسلی ایله جانب عاجله جذب و سوق [illegible]
منعنی ایچون اظهار شوق ایدردی و منادی ایمان [illegible] الرحیل الرحیل
عمردن قالمادی الا شیئی قلیل [illegible] سفر طویل [illegible] تحصیل [illegible]

ربیع

علایق جمله‌سی رهایه و تحصیل مراده ایکی الکرسن شمدی آخرته استعداد و تحصیل زاد
ایلمزسك نه زمانده و اید رسن و اگر شمدی قطع علائق و رفع عوائق ایلمزسك نه زمانده قطع
ایده‌جکسن پس اول زمانده و دمده رغبت پیدا اولوب هرب و فرار اوزره جزم همم ایدردم
بعده شیطان غرور و غدار ینه عود ایدوب دیر ایدی که بو ملاحظه ایتدوکك حال بر حال عارض
سریع الزوال در زنهار اکا مطاوعت ستمینه اختیار ایلمه زیرا سن بو منصب رای قبول و اذعان
ایدرسه‌ك بو مقوله جاه طویل و عریضی ترك ایدرسك و تکدیر و تنغیص دن خالی اولان
سلطنی … ترك ایدرسك و منازعه خصوم و اعدادن سالم اولان ذوق و صفادن
کچرسك جائز که ینه نفسك سکا غالب اولوب ینه تحصیلنه طالب و راغب اولورسن
و اول زمانده عود و رجوع امکان اولمیوب بی چاره و درمان اولورسن … تسویلات
نفسانیه و تخییلات شیطانیه سببی ایله بن دخی شهوات دنیا و دواعی آخرت
میاننده وادی تردد و حیرت ایچنده آلتی ای مقداری … زار و گریان
قالدم که آخری سنه ست وثمانین واربعمائه شهر رجبی ایدی آخر شهر مرور ایده … حالت
اختیاردن وادی اضطراره تجاوز ایلیوب ناگاه حق تعالی بنم لسانمی قفل سکوت ایله
مهر ایلیوب منعقد اللسان و مضطرب الجنان اولوب بر حاله وارردم که هر چند نفسمی جبر
اقدام ایتسم … و مجلسده … قلوبنی تطییب و تحصیل … ایچون …
مقداری تکلم ایده‌مزدم … درس … و اهتمام ایدردم لسانمده انطلاق و قوت
اولمیوب قطعا بر کلمه‌یه استطاعت و قدرت بولمازایدم تا که بو اعتقال لسان بر مرتبه‌دن
قلب و جانمه ایراث ایتدی که آنوکله قوت هضم و مری شراب و طعام باطل اولوب
نه بر لقمه طعام تناول ایلسم قابل انهضام اولوردی و نه بر قطره صو … درونه سکوب
منفعت حاصل اولوردی اول مرتبه‌دن تعدی ایدوب ضعف قوته دخی منجر اولوب
حتی اطبا حیاتمدن نومید و علاجه طمعلرینی قطع ایدوب ایتدیلر که بو مرام درون قلبه
نزول ایدوب اندن سرایت ایدوب انسان و مزاجه … قابل علاج اولمقدن قالمشدر و تکرار
قلبنی هموم و … نزوح و تنظیف ایلیه بو مرض منکره … چاره یوق
عجزمی احساس و مشاهده و اختیارمك بالکلیه سقوطنی … ایلدم … جنابنه
تضرع و زاری ایله التجا و حیله و تدارکه قادر اولمیان مضطر مثال سوزش و آه ایله
رجا ایلدم ناگاه بر موجب کریمهٔ امن یجیب المضطر اذا دعاه حق تعالی دعامی قبول ایدوب
قلبمی کاه و … رفع علاقه مال و جاه ایدوب جمله‌سندن اعراض ایدیجك
اولاد و احباب و ترك اوطان و اصحاب بکا آسان ایدوب درحال درونمدن جانب شامه
ارتحال قصد ایدوب لکن ظاهرا حج شریفه عزیمت … اظهار ایلدم تا که خلیفه و اصحابم
بنم مرادم شامده اقامت و ترك وطن و هجرت ایدوکمه مطلع اولمیه‌لر …
بغداددن … بعد عود ایتمامك … لکن اول حیله‌یی ستر و اخفاده و خلافنی اظهار

و ابدا ایتمك ایچون انواع حیل لطیفه مسلکنه سالك اولدم و درونمدن شامده اقامت …
اولوب اول نیتمدن انلار دخی بی استشعار اوله و هدف تیر جور و جفا ایلدیلر کویا که ایچلرنده
بر اول مقوله صفا و ذوقدن اعراض و حطام دنیادن قطع اطماع و اغراض بر امر دینی
و سبب یقینی ایچون اولماسنی تجویز ایتمزلر ایدی زیرا انلارک قاتنده اول حالت
بر منصب جلیل دینی اولوب انلارک مبلغ علملری انجق اول مقدار ایدی بعده جمیع …
مقصوده ایدوکنی تعیین و استنباطده … اختلاف … ایدوب ولایت …
بعید و دراق اولانلر ظن ایلدیلر که ولاة و حکامدن بعض سوء نظر استشعار …
بکا عارض … انلار که عراقه واقف …
ترتیب ایدیلر … انلارک حکام و ولاته … تعلقلرینی و الحاح تملقلرینی و بنم انلاردن اعراضیمی
و کلاملرینه التفاتسز … ذکر ایتدکلری … انلار بو مرام
سماوی و واقعه … ناگهانی … زمرهٔ علما و اهل اسلامه …
اصابت عین ایلمشدر دیرلر ایدی پس بن بغداددن مفارقت ایدوب اولان مالمی
تفریق ایتمکه مباشرت ایدوب انجق قدر کفاف و قوت اطفال صغار مقداری ادخار ایلدم
اندن دخی بو وجهله رخصت بولدم که مال عراق مصالح مسلمین ایچون وقف اولنمشدر …
عالم ایچون نفقه و عیال ایچون عالم اولانلر اخذ ایتمکه اندن اصلح و پاك بر مال بولمادم
بعده ولایت شامه داخل اولوب مدینهٔ دمشقده ایکی سنه‌یه قریب اقامت
ایدوب آنده بر شغلم یوق ایدی الا عزلت و خلوت و مجاهده و ریاضت و تزکیهٔ نفس
و تهذیب اخلاقه اشتغال و علوم صوفیه‌دن تحصیل ایتدوکم اوزره ذکر الله ایله تصفیه
قلب و تحصیل حال ایدی … یقینا بیلدم که انلارک طریقلری تمام اولماز الا علم و عمل
ایله اولور و انلارک علملرینک حاصلی عقبات نفسی قطع و اخلاق ذمیمه‌سندن پاك
اولوب صفات خبیثه‌سندن تخلیه قلع و قمع در تا که انلار ایله قلبی غیر الله دن تخلیه
و … ذکر الله ایله تحلیه … اول زمانده بکا علم عملدن آسان ایدی پس …
انلارک علوم کتابلرندن تحصیل و آثارلری مطالعه ایله تحصیل ایتمکه شروع و ابتدا ایلدم
مثلا کتاب قوت القلوب که ابی طالب مکی نکدر و حارث محاسبی کتابلری و بعض
منقولات که جنید و شبلی و ابو یزید بسطامی دن … انلارک غیری مشایخدن منقوله
در و بونلر جمله‌سنی مطالعه ایلدم تا که بونلرک مقاصد علمیه‌لرینه مطلع اولدم و انلارک
طریقلرندن تعلم و سماع ایله تحصیلی ممکن اولانی تحصیل ایدوب بکا ظاهر اولدی که انلارک …
اخص خواصنه وصول تعلم ایله اولمیوب … حال … تبدیل صفات …
انتهی … و بن حضرت امام ایتدی … مسجد دمشقده معتکف اولوب …
نهار … صعود ایدوب قاپوسنی … سد ایدوب اوده قرار ایدردم بعده …
حج بیت حرام و برکت مکه و مدینه و زیارت رسول علیه السلام دن استمداد داعیه‌سی

وررونه و حركت ايدوب كندم طرفه استمداد ايدولوب حضرت خليل عليه صلوات الرب الجليل
زيارتندن فارغ اولدقده مصر و حجازه مسافرت ايلدم ديمشدر و مؤلف اصل مترجم مرحوم والد
ماجد بيوردرلركه بن ظن ايدردم كه امامك حج تكرار اولمشدر زيرا بعض سوز طيب امام
شامده اقامت ايتمزدن مقدم بوايكي دفعه حج ايلمشدر بو ذكر ايتمشلردر شامدن ديكي حجي
سنور اوبعي البته تكرار ايلمش اولورلر بنه امام ايتديكه بعده بني تمام رجال دعوات
اطفال وعيال جانب وطنه جذب ايدوب بر ديكي عود ورجوع ايلدم طبيعتم رجوعي
نهايت مرتبه ده بعيد ومنم اعتقادم اوزره اول دارى غايت ايله نزاى غير عود ايلكي
وطنه وصول دن صكره ديه امنده ديكي اختيار عزلت وذكر ايله تصفيه قلبه حرصمدن انيار
عزلت ايلدم لكن حوادث ايام ومهمات عيال وضرورت معيشت وضيق حال
منع صفاى بالي اولوب دوكاه مراد مي متغير وصفاى خلوتم مشوش وتكدر ايدوب مستمرا
صفاى حال بولامه مجال ولماز ايدي كه بعض اوقات متفرقه ده احيانا بر مقدار صفا
حاصل اولوب بنه نائل اولوردى لكن بويلا ايكن بنه قطع طمع ايتموب كاه بعض عوائق
منع ودافع دكاه بنه اول مراتبه عود ورجوع واقع اولوب اون ييل مقدارى بو حال
اوزره دائم اولوب اول خلوات اثناسنده نيجه امور منكشف اولمشدر كه قابل احصار
واستقصا دكلدر لكن بر مقدار كه ايصال نفع انجون اظهار ايدرم بودر كه بن علم يقيني
ايله بيلورم كه واصل خدا وسالك راه هدى اولانلر خاصه طائفه صوفيه درلر احسن سير
واصوب طرق انلارك طريقلريدر واكمل واكرم اخلاق انلارك اخلاق وعادتلريدر
بلكه اگر جميع عقلانك عقولي وحكمانك حكمتي واسرار شرعه واقف اولان علمانك علوملري جمع
اولنوب انلارك سيرت واخلاقندن بربني تغيير وتحويل ايدوب انلرك خيرو افضل ولا بنه بدل
قصد ايلسه لر چاره وسبيل بولمازلر زيرا انلارك ظاهر وباطنده اولان جميع حركات
وسكناتلري مشكوة نبوتدن مقتبسدر وجه ارضده ايسه نور نبوتدن ورا سنده
بر نور يوقدر كه انلر ضيا بخش وكثير الظهور اوله وبالجمله درعاقلده سولسونلر طريقت
حقنده كه انوك طهارتي قلبي بالكليه ما سوى الله دن تطهير وتجريدي قلبك ذكر الله ايله
استغراقيدر اولي واخرى بالكليه فاني الله اولمقدر وبونلر ديكي اختيار اولماسي تحت اختياره
داخل اولان مرتبه به نسبت ده بو مرتبه كشف حتى انوك اولندندر وحقيقتده اول
فنا اول طريقتدر انوك مافيلنده اولان حالات سالك راه سلوكنده دهليز حكمنده در
واول طريقتدن مكاشفات ومشاهدات ظهور ايدر حتى انلار حال يقظه ده ملائكه و
ارواح انبيايي مشاهده ايدرلر وانلاردن استماع اصوات واقتباس فوائد ايدرلر
تحقيقات ايدرلر بعده اول حال مشاهده صور وامثالدن بعض درجه ترقي ايدر
نطاق عبارت انلردن تنگ وزبان سالكينك انوك بياننده تعبيري نيجه قصور نا ولوب
هيچ بر معبر انلردن تعبير قصد ايدرسه كه الا انوك كلامي بر خطاء صريحي مشتمل اولوب انلردن احتراز

لكن اولانرده وبالجمله امر سالك قرب دن بر مرتبه به منتهي اولور كه بر طائفه خطايي انلردن حلول
ويرطائفه اتحاد وبرطائفه وصول تخيل ايدرلر وبونلرك جملهسي حاشا خطادر نانچه بونلري اولان
وجه خطايي كتاب المقصد الاقصى ده كمال دقت واستقصا ايله بيان ايتمشلردر بلكه بو حالت
لابس اولان كمسه به بو بيتدن زياده بر كلام سويلمك لائق دكلدر كه بيت
كان ما كان مما لست اذكره فظن خيرا ولا تسأل عن الخبر وبالجمله هر كيمسه كه احوال
مذكوره يه بطريق الذوق ادراك سعادتنه فوز ايله تحصيل شوق ايده مز بنه اول مقوله كيمسه
حقيقت نبوتدن انجق اسمني ادراك ايدر كرامات اوليا حقيقتده بدايات انبيا در صلوات
الله وسلامه عليهم بو نوندن صكره علوم اولاكه وفاتا كه حضرت امام قدس سره الملك العلام
تحصيل ايتدوكي وانلر تحصيل واطوار سلوكه تكميل ايلديكي بعض اباب قلوب مشاهدات ترك
عزلت وخلوت ومجاهدات ايله ماه اشارت فرمايدن خروج ايله حجت ايلديلر
انكا نظر ايلديلركه بو زمانده شيوع خصوص منفعت ويرنشر علم وعودت ورجوع علمايه نفع اعم واحرى
الزمدر ديديلر بو معنايه موافق واولى ترغيبه مطابق نيجه صالحين دن بعض امور كله
ظاهر اولديلر جملهسي شهادت ايدرلركه بو حركت بر خير ورشد ومبدا دوركه حضرت رب
قدير كندي رأس مائة عامده ومقدر ايلمشدر وبيورديكي حديث شريفده واردر اولمشدر كه
حق سبحانه وتعالى هر يوز سنه ابتداسنده بر كس بعث وارسال ايدر كه امت دينني تجديد
ايده پس نفع ايصال ايليه پس بو شهادات سببي ايله امامك حسن ظني غالب اولوب اول
سعادته فوزه طالب اولديكه امام ايتديكه اول اشاره وبو امر مهمه قيام وظهور انجون نيشابوره
حركت مقدر ايلديكه سنه تسع وتسعين واربعمائه ذى القعده سنده بغداددن خروج ايليوب
سنه ثمان وثمانين ده ايديكه مدت عزلت ايسه اون بر سنه به واصل اولمش ايديكه وبو
ذكر اولنان حركت كه حق تعالى تقدير ايتمش ايديكه عجايب مقدراتندن ايديكه اصلا خاطره خطور ايلمز
اول مقوله حركه قلبك ميل وتوجهي يوغ ايديكه نته كم بغداددن خروج واول احوالدن
فارغ ومنجي عزلته وتوجه مرتبه امكانده اولوب ظهور ايلمك خاطره خطور ايلمز ايديكه لكن
جناب رب مسديه الحال مقلب القلوب والاحوال اولوب بر مقتضاى قلب المؤمن بين
اصبعين من اصابع الرحمن قلوب عبادي كيف يشاء تقليبه قادر ايدوكي مهيج اطمئنان
اوزره اولمق ايله تقضايه رضا ويروب بودكلو خصلتي ومشقتلري اختيار وارتضا وارتفاع ايلدم
وبنه بن بيلورم كه اگرچه بن ظاهرا نشر علومه رجوع ايلدم لكن بنه حقيقتده رجوع ايلمش دكلم
زيرا رجوع حالت سابقه يه عود ايلكدر بن خود اول زمانده بو علمي نشر ايدردم كه
جاه ودولت وتحصيل دنيا ورياست ويلوردي وبن جمله خلقي قولم ايله وعلم ايله انكا دعوت ايدردم
انكله ترك جاه ومال وكسب حسنات اعمال ايلنور وحق وحقيقتي ستور مرتبه لري بيلنور حالا
نيتم وقصدم اشبو بوردر وحق تعالى هم بو نيتمه عالمدر وداما مقصودم بودر كه هم نفسمي وهم غيري
اصلاح ايليم لكن بيلمزم كه اول مراده واصل اولورميم ياخود بو غرضدن محروم اولورميم هاله ابتحاله

یقینی ایله مؤمن ومشاهدهٔ قلبیه ایله موقن اولمشدر که بر فرده حول وقوت یوقدر الا
حق تعالی نك احسانی ایله در وبر حرکت محبوب بنی حق تعالی تحریك ایلمشدر وحق بر عمل
بلدم بنی حق تعالی استعمال ایلمشدر وبنی حق تعالی دن تفزیع وسؤال ایدرم که اولا بنی
اصلاح ایلیه بعده بنم ایله غیری اصلاح ایلیه واولا بنی هدایت ایده بعده بنم ایله غیری
هدایت ایلیه وبکا حقی صورت حق ده کوستره اتباعی نصیب ایلیه وباطلی صورت
باطلده کوستره اجتنابی نصیب ایلیه آمین بو مقامده کلام امام منتهی اولمشدر اما امامك
مصنفاتی کثیره در جمله دن کتاب الاحیا که عالمده تصنیف اولنان کتبك اجلی واوضعی و
ترتیبجه هنددن احسنی وافادهسی اتم ونفعی اعم بر کتاب نافع ومشهور جامع در وکتاب مزبور
دیار غربده اول دخول وظهورنده بعض مغاربه الجیده بعض اموری انکار ایدرك ردنی
متضمن بر کتاب تصنیف ایدوب کتاب الاملا فی الرد علی الاحیاء دیو تسمیه ایلدکده بعده
بر واقعهده کوروب مرحوم شیخك کراماتی وصدق ونیتی ظاهر اولوب اول اجلدن
توبه وانابت وحقنده سوء اعتقادندن رجوع وتصحیح نیت ایلدی اما بعض احادیث
غیر صحیحه که کتاب مزبورده مذکور اولمشدر انلری ایراد ایدوکنه انکار اولنمشدر زیرا ترغیب و
ترهیبده انلری ایراد جواز ایلمشلردر امام فخر الدین الرازی دیمشدرکه حق تعالی جمیع علومی
بر قبه الجدده جمع ایتمش ایدی غزالیه اکا مطلع واقف قیلدی وبو عبارته قریب
ایله ذکر ایتمشدر ودخی شیخ محی الدین النووی ایتدی که اگر العیاذ بالله تعالی کتب اسلامیه
عموما معدوم اولوب انجق کتاب احیا باقی اولسه اول ذاهب ومتلف اولانلری کفایت ایدر (?)
اولوردی وباخود دیونك اجزا وآراء ایله ذکر ایتمشدر ودخی مصنفاتندندر بسیط ووسیط
ووجیز وکتاب خلاصه که بو درت کتاب فقهده در وبونلر حقنده دینلمشدر شعر

هذب المذهب حبر ⁂ احسن الله خلاصه ⁂ ببسیط ووسیط ⁂ ووجیز وخلاصه ترجمه

وبو مرتبه صاحب فضل کثیر بر امام عالم ایکن قیل وقالدن سالم اولمیوب حتی بالمواجهه کندویه
خطاب ایدوب دیدیلر که سن هیچ بر علمی کندو کندکدن ابتدا ایتمدك بلکه غیردن اخذ ایلدك
اولا فقهی شیخك امام الحرمینك نهایة المطلب نام کتابندن اخذ ایتدك صکره کتابلرکه تسمیه ده
واحدیی تقلید ایلدك یعنی واحدینك اوچ تفسیر تالیف ایدوب بسیط ووسیط ووجیز ایله
تسمیه ایتدیکی کبی سن اوچ کتابکی اسامی مذکوره ایله تسمیه ایلدك دیو بیلمشلردر اما امامك مصنفاتندندر
اصول فقهده کتاب المستصفی والمنخول فی اللباب وبدایة الهدایه وکیمیای السعاده وکتاب
الفتاوی که بو ظرفلری مسئله یی مشتمل در امام مرتبه ده کلدی وبر ده فتاوی سی وار در اما ان
اقل در اما غیر مشهور در وعلم خلافدن دخی کتاب المآخذ تصنیف بعده کتاب تحصین
المآخذ وکتاب الجام العوام عن علم الکلام ورد باطنیه ومقاصد الفلاسفه وتهافة الفلاسفه
والاصول الاربعین وجواهر القرآن بو ایکیسی حقیقتده بر کتاب در وکلی افراد وتفریق

ونحی اول ویرمشدر ودخی کتاب الغایة القصوی وکتاب المقصد الاسنی فی شرح
اسماء الله الحسنی ومشکوة الانوار والمنقذ من الضلال والمنتحل فی علم الجدل ومعیار
العلم والقسطاس المستقیم وغور الدرر وحقیقة القولین والمعارف العقلیة ومحك [illegible]
والمضنون به علی غیر اهله ومنهاج السالکین ومنهاج العارفین وبو ایکی کتابه خلافت (?)
ومطالب ابهام وبعث کرامات امور نوردندر زیرا بونلارك وصفنده مرتبه مبالغه
اولنمشدر واضعفك بو حقه اول بعضی موتوردر ودینلمشدر که کتاب المنهاج کتاب
احیاء العلومك لبی در وآخر مصنفاتیدر بونلاردن ماعدا مصنفاتی بی نهایه وحسابدر
لکن ایکی کتاب که چه انلار منسوبدر اما انلارك وکلده حقده سیا اولوب اسناد و
اولنمشدر که بری کتاب السر المکنوم وبری دخی المضنون به علی غیر اهله در ودخی
دینلمشدر که امامك جمله شیوخ مصنفاتی وار در ده یوز روایت اولنور که شیخ ابو النجیب (?)
شیرازی نیك خزائن کتبده مؤلفات غزالیه دن درت یوز مؤلف جمع اولنمش ایدی ودخی
امامه بعض اشعار نسبت اولنور جملهدن بری ابن سمعانی نك ذیلنده نسبت
ایدوکیدر وعماد اصفهانی خریده ده ذکر ایلمشدر که شعر مزبور بودر شعر

حلت عقارب صدغه فی خده ⁂ قمرا فجل بها عن التشبیه ⁂ ولقد عهدناه یحل ببرجها
فمن العجائب کیف حلت فیه ⁂ ودخی عماد امامه نسبت ایدوب بو شعری انشاد ایلمشدر شعر
هبنی صبوت کما ترون بزعمکم ⁂ وحظیت منه بلثم خد ازهر ⁂ انی اعتزلت فلا تلوموا انه
اضحی یقابلنی بوجه اشعری ⁂ وبو مقوله شعر نسبتی مشاهده در بو مقوله امامدن غایت
لطف وانسجام اوزره در وبونلاردن ماعدا ابن نجار دخی امامدن ایراد ایتدکی
شعر ابیاتدندر شعر فقهاؤنا کذبالة النبراس ⁂ هی فی الحریق وضوءها للناس
[illegible] رائق منظر ⁂ کالفضة البیضاء فوق نحاس ⁂ بو کندوی دخی ایراد ایتدوکی
شعرلردندر شعر فان کنت فی هدی الائمة راغبا ⁂ فالطف علی [illegible]
بنفسی مع نور عند کل کریهة ⁂ وقلب صبور وهو فی القصد قانع ⁂ ولسانك محزون وذو [illegible]
وسرك مکتوم لدی الکرب قانع ⁂ وذکرك مشهور وبابك مغلق ⁂ وثغرك بسام وبطنك جائع
وقلبك مجروح وسوقك کاسد ⁂ وفضلك مدفون وحظك ضائع ⁂ فی کل یوم [illegible] عقبه
من الدهر والاحوال والقلب طائع ⁂ نهارك شغل الناس من عجز منته (?) ⁂ ولیلك شوق غایة عنه الطلائع
فذوقك عنه اللیل حده ودیعة ⁂ ویوم عبوس یرضیه الذرائع ⁂ وشیخ صلاح الدین الصفدی
ایتدی که امام غزالی بعض مصنفاتنده دیمشدر که بر قوم بنی غزالی نسبت ایتدیلر تشدید
زای ایله اما بن غزالی یم تخفیف زای ایله که طوس قریهلرندن بر قریه یه نسبت در که
انکا غزاله دیرلر امام اسنوی طبقاتنده ایتدی که امامك الوی صوف غزل ایدوب دکاننده
بیع ایدردی [illegible] حالت احتضارده علما مسئله آخرت ظاهر واشکار اولدی اما
بر اوادی احمدی بر صوفیه صوغنده وصیت ایدوب امر معاش وتحصیل قوت وقوت

واتصافنه متعذر اولدیغی بس آنلاره ابتدای نیم راهم بوردرکه وارث بر مدرسه یه التجا ایدوب
انده معاً انتظار رجال ایدوب تحصیل فضل وکمال حاصل اوله امام غزالی دخی برادرم ایله مدرسه یه واروب
تحصیل ایچون فقه اشتغال ایلدک دیدی امامک فاضل کاملی ایدی و دخی عادت اهل
خوارزم وجرجان ذهبی وابن خلکان دیدیکلری اوزره بویله درکه قصاری وخباری و
بونلرک امثالی یا و نسبت ایله ایراد ایدرلر قصار وخباز معناسنه جس امامی دخی غزالی
ایدوب غزالی دیمشلردرکه غزال معناسنه در امام نووی دخی دقائق الروضه ده کر اشتراک
ایله صحیح در دیمشلردرکه غزاله ده موصوف اعلالان نشدید ده در نتم ابن کثیر ذکر ایلمشلردر
روایت اولنورکه بعض صالحین منامده فخر انام نبی علیه السلام ایله مشرف اولوب
کوردیکه دوست شرفنا یعنی امام ابی حامد غزالی نک کتفنه مضع ایدوب حضرت موسی و
عیسی یه صلوات الله علی نبینا وعلیهما وعلی سائر الانبیاء والمرسلین خطاب ایدوب سوز ایلر
عجب امتکوزده بونک مثلی بر حبر کوردیکز فی الواقع حضرت امام حقنده بو مقام برمنقبت
منقولدر امام یافعی دخی بو منامی برقاچ ابیات الجیده درج واثبات ایدوب دیمشلردر
شعر ابو حامد غزالی اوقل مرفق ۞ من العلوم یقول لذلک یعزلی ۞ المصطفی باهی بعیسی مریم
قال صرفاغا ایا عن نقول ۞ اجر هکذا فی حواریک قال لا ۞ موناهیک عن هذا الفخار المؤثل
وفی منامی قلت انت حجة ۞ لا سلام کذلک قال انشد لی قل ثوثلت لهم غزلا دقیقا فلم اجد
لغزلی نسّاجا فکسرت مغزلی ۞ معلامه سبکی دخی طبقات کبری سنده امام اجلی درت [illegible] کره
برترجمه طویله ذکر ایدوب الجیده وقائلک بر قولنی دخی انشاد ایلمشلردر شعر
ما ذا یقول القائلون بوصفه ۞ وصفاته جلت عن الحصر ۞ مستوفی طبقاتنده ایدی
جده امام ملازم انقطاع تام اولوب اوقاتنی وظائف خیرات اوزره توزیع ایلدی
برحیثیت ایلدی که برلحظه‌سی [illegible] الا انده امام طاعت رب الانام ده ایدی کاه تدریس و
تلاوت کلام قدیم حضرت باری وکاه مطالعه کتب حدیث خصوصاً صحیح بخاری وکاه
مداومت صیام وملازمت تهجد وقیام وکاه مجالسه اهل قلوب وارباب احوال
ومصاحبت اصحاب ذوق ووجدان ایدردی تا که جوار خدایه انتقال ورحمت رحمانه
انتقال ایلدی وبالجمله قطب وجود وبرکت شامله هر موجود ایدی وفاتی طوس ده سنه
خمس وخمسمائه جمادی الآخره سنک اون دردنده یوم الاثنین صبحه سنده ودرت مدت
عمری التی الیشن سنه ایدی طابران نام موضعده دفن اولندی که طوس ده ولادت
ایندوکی مدینه در و دخی شیخ کبیر ابو العباس احمد بن ابی الخیر الصیاد الیمنی امامک
ترجمه سنده کلام کثیر ذکر ایلدی جلدون ذکر ایتمشدرکه بعض ایام ده کوردی که ابواب
سما کشاده وملائکه دکی بر عصبه حاضر وآماده اولوب جنازه ارضه نزول ایلدیلر بانامر
نسل خلعتلری ایله وبر روایته والطیف بیله کلوب قبوردن برفرقه بلقنه وجدینی جمع ایلدیلر
وبرشخصی قبرندن اخراج ایلیوب خلع مذکوره ایله کیدردیلر اول دابه به بنور اولور

وسمایه آلوب صعود ایلدیلر دیدیلر بعده سماوات [illegible] صعود ایدرک کیدیلر تا که سموات
سبعه کچدکده [illegible] حجب وحجاب دخی خرق ایلدیلر وراوی رأی ایدنلر بر
بوحاله غایت متعجب اولوب ما الغیب [illegible] ایدوکنی بیلمکه قلدم پس کیم دیدیلر که
غزالی در امام [illegible] که کیدوکی [illegible] بالغ اولدی وکاشاول کوزل الملک وحظی کونه
ایدر رحمه الله تعالی امام دن منقولدرکه برکون بعض اصحابنه ایتدی که برثوب جدید
الیورکه پادشاهه داخل اولمق استرم اول کسه دخی برثوب کتوردی امام الوب خانه سنه
کیدوب ایچروده معاودت [illegible] واکلنوب بکلشدی [illegible] اولوب کسه
دخی ایچرو داخل اولوب کوردیکه امامک روحی مقبوض اولوب باشی اجنده بر ورقه
بو ابیات یازلمش ایدیکه امام رحمه الله سوزیدر شعر قل للاخوان رأونی میتا
فبکونی ورثونی حزنا ۞ لا تظنوا بانی میت ۞ لیس ذاک المیت والله انا

انا فی الصور وهذا جسدی
من تراب قد تجلی للعنا
انا عصفور وهذا قفصی
ونحی فی الغلالی وطنا
وانا الیوم اناجی ملاٴ
کل ما کان نشاوی و [illegible]
لیس خرا اسانحوا الیسلا
انی معنی تحت نعلی کمنا
قد ترحلت وخلفتکم
الموة سی خابا سلمنی
وخذوا فی الزاد جهدا لا کما
واعتقادی انکم انتم انا
فارحمونی ترحموا انفسکم
رحم الله صدیقا امنا

کان بیتی وقمیصی زمنا
انا در و حجابی صدف
طرت عنه وبقی رهنا
کنت قبل الیوم میتا بینکم
وارانی الله جهرا اعلنا
[illegible] طعامی وشرابی واحد
لا و لا ما وکمن [illegible]
بعد هوا بنی ورمیو [illegible]
لیس ارضی دار کمی وطنا
لا زعم تحبه الموت فما
لیس الحال منا من وفا
عنصر الانفس منا واحد
فاعلموا انکم فی اثرنا
وعلیکم من سلامی طیب

انا کنز وحجابی طلسم
کان سجنی فالفت السجنا
فالحمد لله الذی خلصنی
تحتیت وخلفت الکفنا
عاکف فی اللوح اقرأ وارا
وبسورة فافهموا اذا الطیبا
فافهموا استری نفیت بنا
وذروا الطلسم یا بلی ونما
لا تظنوا الموت موتا انه
هو الا نقلة من ههنا
لا ترعا نفسی اقوا انتم
وکذا الجسم حبیبا عنا
اسال الله لنفسی رحمة
سلم الله علیکم وسنی

انتهی الابیات و دخی عالم ادیب ابو المظفر محمد الابیوردی امامه مرثیه ایدوب بعض
ابیات فارسیه نظم ایتمشدرکه الجمله برکاچ بیت و بربیت معنی واعظم منشود وبحسب به
سعی لا نظیر لسی فی الناس یخلفه ۞ ودیمشلردرکه امامک وفاتندن صکره امام اسماعیل الحاکمی
ابونامک بوقولی ایله تمثل ایلدی شعر عجبت لصبری بعده وهو میت ۞ وکنت امرأ ابکی دما وهو
علی [illegible] الا ایام قد جرت کلها ۞ بما نبه حتی لیس لها عاتب ۞ و دخی قاضی ابو بکر بن العربی
الفقیه المالکی که ابو حامد غزالی نک تلمیذیدر [illegible] ایلدی بر بیت ده غزالی به [illegible] اولدم
اوزره ده بو [illegible] برکه وعکاز [illegible] بغدادده تدریس علم [illegible]

غائب

ضرر کلمه‌ده بر بیک نظر ایدوب هیچ بر ضرر فوت ایتدی وفاتکه بو ریاضات ومجاهدات اوزره دوام ایدوب بازغ
وتحصیل اصول معارف وصول کامل اولدی شعر ترکت هوی لیلی وسعدی بمعزل
وعدت الی مصحوب اول منزل فنادت بی الاشواق مهلا فهذه منازل من تهوی رویدک فانزل
ودخی شیخ امام تاج الاسلام ابو عبد الله محمد بن محمد بن محمد بن محمد الطلالی النسفی
الشافعی ایدی که شیخ امام مسعود الطرازی نک بعض تصانیفنده کوردم که امام ابو حامد
غزالی رحمه الله وحجة الاسلام ایدی که اول اعلای شیخ ابوبکر النساج الطوسی که شیخ امام
ابو القاسم الکرکانی نک تلمیذیدر اکا ده رضع ایکی بر موجب وحیثیت امام مرکز اکا
انقلاب حضرت امام ایدوب خلق ولی چیقدیلر اولوب متغیر اولوب تا منقر دا و ترابه العمل ایدکا
وجهنده سؤال ایلدیلر خبرو ورود آخر الامر بابی ویردیلر که البته باعث اعراز
وجه وصفوت وسبب تغیر وحیرت نه در اخبار ایله دیو اجابرا جد ایلدیلر اول دخی ایتدی
وفاتکه امامی جدا ایچنه وضع ایلدیلر بر بیوک مشاهده ایلدم که قبله جانبندن خروج ایلدی
وبر نا نقاشنده که محمد غزالی نک نیه ختم المرسلین محمد المصطفی العربی صلی الله
علیه وسلم نیه نه وضع ایله دیرایدی بر دخی وضع ایلدم بعده شو کور دیکوز حال ایله
چیقدم دیدی یا خود بو منقولدر که بر کلام سویلدی که قدس الله تعالی روحه العزیز
ودخی بعض حساد نک امام حقنده کلمات نذر کلامنده بعض مواضعده قواعد حکمیه
جهتندن خلل وار در دیو اعتراض ایدرلر لکن بیلزلر که امامک تعبیر اولنماز زیرا امامک
مطمح نظری و نهایت سیر وکذر یکا جان معانی ومعارفه تحقیق در الفاظک تحسین وتلفیق
وکلامی تزیین ایتمه کندوسی دخی انصاف بعض مواضعده اعتراف ایلمشدر که ولا فن ایله
جدال مجارست ایتدوب انجق کلامنده حجاج اهل اولان مرتبه ایله اکتفاء وسلف صالحین
اثرینه اقتفا ایلمشدر بو جمله ایکی بنه بعض لطیفه تألیف ایلمشدر که شهره اوله و حذاق فصحا
کورسه‌لر آنوک عبارات نک امثالنی ایراد دن کلک وزبان عاجز وبجال اولورلار ایدی
وبا جمله امامک ترجمه سنی ذکر ایدنلرک کلامی مواضعدن نقل ایدکاری تحقیقات وتدقیقات
تشرمتده بر مرتبه در که بو نسخه کتاب و فصل باب ایله احاطه واستیعاب اولنماز بسی التحکم
تطویل کلام باعث ملال اهل کلام اولوز بو مقدارکه ذکر اولنمشدر انکله قناعت واولی
بحبه بابانده بر قطره ایله اشارت اولنوب وصواب وموافق آرا اولی الالباب بودر
نسخه نکره و مصنفاتنک اسامیسنی ذکر ایدم که آنلرک مذهب شافعیده مصنفاتندندر
وسیط وسیط ووجیز وکتاب الخلاصه وسائر علومده کتاب احیاء علوم الدین کتاب الاربعین
شرح الاسماء الحسنی المستصفی فی اصول الفقه کتاب المنخول ودخی اصول فقهده در که استاذی امام
الحرمین حیاتنده تألیف ایلمشدر کتاب بداية الهداية کتاب المآخذ خلافیاته وتحصین الماخذ
کیمیای السعاده زبان فارسیده والمنقذ من الضلال المنتحل جدل وشفاء العلیل فی مسالک
التعلیل الاقتصاد فی الاعتقاد ومعیار النظر ومحک النظر وتهافت الفلاسفه والمقاصد فی اعتقاد

الاوائل که مقاصد فلاسفه در وجام العوام عن علم الکلام الغایة القصوی جواهر القرآن
کشف علوم الآخرة الرسالة القدسیة القسطاس ومیزان العمل حقیقة الروح اسرار معاملات
الدین عقیده المصباح الرسالة اللدنیة اخلاق الابرار الکواکب جوالی تنبیه الغافلین المکنون
فی الاصول رسالة الاقطاب سر السالکین القانون الکلی القربة الی الله معیار العلم
مفصل الخلاف فی اصول القیاس اسرار اتباع السنة تلبیس ابلیس المجادلة والغایات الاجوبة
کتاب عجائب صنع الله وبونلردن ماعدا کتب ورسائلی خارج حد واحصادر ودر
دیرلر که جمیع مصنفاتنک اسامیسی بیلنک معتبر اولمامشدر حتی دینیلدرکه جمله مصنفاتی
بیک دن بر عدد ناقص در اکرچه عادتده بو مرتبه بعید در لکن امامک شأننه نظر ایلیوب
تحقیق ایدنلر بو کلامی تصدیق ایدرلر ودخی حکایت مشهوره در که شیخ عارف بالله
ابو الحسن الشاذلی دن قدس سره که بیت عمر و زمان و برکت دهر و اوان ایدی منقولدر
ایلمشدر که حضرت رسالت پناهی صلی الله تعالی علیه وسلم منامده کوردم حضرت علیه السلام
موسی وعیسی به علیهما السلام امام غزالی ایله مباهات ایلدیلر وبیوردیلر که سزک امتکزده
دخی بویله حبر وار میدر انلار دخی یوقدر دیدیلر ودخی شیخ کبیر جلیل وعارف بالله
اوحد الاولیاء ابو العباس المرسی که شیخ ابو الحسنک تلمیذیدر امام غزالی دن سؤال
اولندقده انلار دخی بن اکا صدیقیت عظمی ایله شهادت ایدرم دیدیلر حکایت اولنور که
منربه بر امام مطلع واردی که منقول جمیع قلوبه مطلع ایدی ابو الحسن ابن حرزهم
یا خود حرزهم دیمکله معروف ایدی وفاتکه کتاب احیایه واقف اولدقده احراق ایله
امر ایلدی و سنته مخالف بدعت در دیدی وامر ایلدی که جمیع بلاده واعصارده اولان
نسخ احیا احضار ایده‌لر حتی جمیع خلائق قابل تحصیل اولان نسخه لرک جمع وتحصیل ایلدیلر
یوم جمعه ده احراق ایتمک اوزره اجماع واتفاق ایلدیلر وبو اجتماعک یوم جمعه ایدی
وفاتکه بیله جمعه اولدقده ابو الحسن بر بیور منامده کوردیکه کویا که باب جامع دن داخل اولوز
کوشه سجده ده بر نور کوردی ناکاه کوردیکه حضرت رسالت پناه علیه صلوات الملک الاله
وابوبکر وعمر رضی الله تعالی عنهما بیله اوتورورلر ایدی امام غزالی دخی قائم اولوب والقدره
کتاب احیای طوتوب یا رسول الله شو کمسنه بنم خصمیمدر دیوب یمین ده دیزلری اوزره
چوکوب امامتینی بحدیکی نکه نبی علیه السلام واصحاب اولوب کتاب احیایی دست شرفلرنه
صونوب ایتدی یا رسول الله شو کتابه نظر ایله اکر شو کمسنه نک زعم ایتدیکی کبی بونده
سنتک مخالفت وآثار بدعت وار ایسه بن حق تعالی یه توبه ورجوع ایتدم اکر سنک
جناب شریفکده مقبول ومستحسن ایسه بن کندن حاصل ایلمش موافق شرع وسنن
رهادی اقوم طرق وسنن اولورسه واراینه مقتضای عدل دادایله خصمیمدن
حقی آلوور ایدی بعده صحابه وبیردی پس حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم کتابی تا
سن اولدن آخره ورقه ورقه نظر بیوروب بعده بیوردیلرکه والله تحقیق بو بر حسن

سنه ده بعده حضرت ابوبکره صوندیلر انلارک دخی وجه مزبور اوزره منظوری اولوب
بعده ایتدی یا رسول الله اول خدای ذوالجلال حقیچون که سنی حقله بعث وارسال ایلدی
تحقیق بو کتاب بر کتاب حسن در بعده حضرت عمره صوندی انلار دخی اویله نظر ایلدی بعده
حضرت عثمانه صوندی انلار دخی اویله نظر ایلدی بعده حضرت ابوبکر دیردکی بیری شیخ
رسول صلی الله علیه وسلم امر ایلدیکه ابوالحسن مزبور لباسندن تجرید اولنوب حد مفتری ایله
ضرب اولنه پس تجرید اولنوب ضرب اولنوب بش سوطدن صکره حضرت ابوبکر شفاعت ایدوب
یا رسول الله بو نیجه ایده وکه بنده سنتک تنظیم قصدی ایله اجتهاد ایتمکدن ناشیدر دیوب اعتذار
امام ابوحامد دخی عفو ایدوب وقتا که امام ابوالحسن منامدن بیدار اولوب آثار ضرب
اولدی اصحابنه وقوع اولان حالی اخبار ایدوب بعده برای مقداری ضرب مزبور سببیله
متألم ومحضور اولوب صکره الم ساکن اولدی لکن وفاتنه دک اول سوطلرک
آثاری ظهرنده باقی وظاهر ایدی و دانما کتاب احیایه نظر ایدوب آنک تنظیم وتبجیل ایدوب اصل حال
ایدنمش ایدی ابن سبکی طبقاتنده ایتدی بو حکایت صحیحدر که بونی مشایخ کبارک ثقاتندن
بر جماعت حکایت ایتمشلردر شیخ عارف ولی الله سیدی یاقوت الشاذلیدن
انلار دخی شیخ سید کبیر ولی الله ابی العباس المرسیدن انلار دخی شیخ کبیر ولی الله
ابی الحسن الشاذلیدن قدس الله تعالی اسرارهم بو مذکوردن ماعدا احیاء وامام غزالی حضرتلرینک
مقامات کثیره واردر که هر بری شهیردر ومنهم انلار ومندر محمد بن الموفق الخبوشانی
الفقیه الصوفی علم ودین وورع وزهد وتقشفده ائمه کباردن ومشایخ نامدارلرک بریدر
ولادتی سنه عشر وخمسمائه ده خبوشانده در که ناحیه نیشابورده بر بلده در وآنده تفقه
بعده مصره گلوب بر مدت تربه امام شافعی ده تدریسه ملازمت ایلدی بر مرتبه امام
اجل وزهد وورعده بر کرمحل ایدیکه زهد وعلمده وامر بالمعروفده وحق اوزره اثبات
قدمی عیون اعیان قلیل کورمشدر وانوک تصانیفندندر کتاب تحقیق المحیط که اون الی
جلددر ومنهم انلار ومندر حسین بن مسعود الفراء البغوی محیی السنه بونک
ذکری مرور ایلمشدر ومنهم انلار ومندر عبد الواحد بن اسمعیل احمد بن محمد ابو المحاسن
الرویانی که صاحب کتاب البحردر ومذهبک بریدر ولادتی سنه خمس عشر و
اربعمائه ده در رویانده والدندن وجد قولندن تفقه ایدوب فخر الاسلام ایله ملقب
اولدی صاحب جاه عریض کبیر وعلم غزیر وکثیر ودین متین واعتقاد پاک وبقین آمری
مستقامی آفاقه وسائره ومثبت جبل السنه ناسده دائر ایدی وحفظده بر مرتبه ده
ایدیکه حکایه ده ضرب مثل ایدرلر ایدی حتی حکایت اولنورکه دیمشدر اکر کتب شافعی نک
مجموعی محترق اولوب یانسه بن حفظمدن املا ایدردم ابن سبکی ایتدی کتب
شافعیدن مرادی الجی منصوصاتیدر دیکلدر بلکه کتب شافعی اطلاق اولنسه مرادم شافعی نک
ودیم اصحابنک منصوصاتیدر سلطان نظام الملک آنی امام مزبوری صاحب فضل عظیم وآن

غایت ایله تنظیم ایدردی فقهاء خراسانه تولی ایدوب بعده اکثر فقهاسی منتقل اولوب
صکره آنده سنه ثمان وخمسمائه ده ملاحده قتل ایلدیلر انلاردن فارغ اولدقلرندن صکره
ویشلردیکه انک کتاب بحری حاویدن اکثردر فروع جهتندن اگرچه حاوی حسن ترتیب
وایضاح وتهذیبده انکا غالبدر ونیجه آنوک تصانیفندندر کتاب الفروق وکتاب
حلیة والتجربة ومناصیص الشافعی والکافی وبونلارک غیری ومنهم انلار ومندر
علی بن حسن بن هبة الله ابو القاسم بن عساکر بونلارک اجدادندن عساکر ایله تسمیه
اولنمش یوقدر نهایت مرتبه کنه ولری ابن عساکر ایله ملقب ایتمشلردر شیخ الاسلام
وحاوی تام سنت سید الانام وجد واجتهادی ایله قامع جند شیطان وخادم قلاع
اعادی اهل ایمان وامام ارباب حدیث زمان وختام جهابذه حفاظ ایدیکه خانه سی
انلاره منزل ومکان ایدی مؤلفاتندن بری تاریخ شامدر که سکسن مجلددر ولادتی
سنه تسع وتسعین واربعمائه ده در محرم شهرنده دمشقده تفقه ایدوب بعده
بغداده داخل اولوب آنده تفقه ملازمت ونظامیه ده سماع درسه مداومت و
خلاف دولتی قرائت ایلدی وطول عمرنده قرائت قرآن وجماعت ایله صلوة ملازم
ونوافله قیام وتسبیح واذکاره آناء اللیل واطراف النهار ملکاره مداوم ایدوب وعمرندن
بر ساعت که طاعتک غیرنه صرف اولنسه نفسنه محاسبه ده اول مقوله افعالی المحال
معاینه ایدردی وهر مرده کلام حق ناطق واهل حقده لومة لائمدن خوف اتقیوب افعالی
اقوالنه مطابق ایدی واعدای دین اولان اهل بدع وظلمه اوزرنده مبالغات تعجیب
اظهار سطوت وهر بریسی علی رغم انفهم قهر ایله ایقاظ نکبت ایدوب اوروب ده زمانه
رحمت کند لطفا ایلر ایدی وبتنکه بعض ارباب بغی وضلال صفات الهیه بحثنه خوض
واشتغال ایلمیه لر غضبه بر فرد معاونت ایلر ایدی والده سی حامل ایکن والدی منامده
کوردیکه سنک ولدک ظهورنده کلور که حق تعالی انکله سنتی احیا ایدر دیدیلر فی الحقیقه
اویله واقع اولدی وحق نهایتده وفات ایتدکده دوقلی ایله بعض کبار آنی شعله
تار ایله تسعیل ایلدیلر ایدی وهر چند که مناصب دینیه ودنیویه عرض اولندی قبول ایتمیوب احتساب
والامت بکی جمله سندن اجتناب ایدوب توکل وجناب رب فیاضه ایلدی حافظ مزبورک
وفاتی دمشقده سنه احدی وسبعین وخمسمائه ده در ومنهم انلار ومندر محمد بن
احمد الشیخ الزاهد صدر القونوی که تصوفده صاحب تصانیف در جمله مصنفاتندندر
شرح الحدیث الاربعین وکتاب مفتاح الغیب وتفسیر سورة الفاتحة وتبصیر نهایة متعلق بعض غوامض
مسائلده خواجه نصیر الدین طوسی حکیم ایله دخی بعض رسالاتی واردر وبونلارک غیری مؤلفات
دخی واردر وفاتی سنه ثلث وسبعین وستمائه ده در ومنهم انلار ومندر
محمد بن عمر بن الحسین بن الحسن التیمی البکری الامام فخر الدین الرازی که ابن خطیب الری در بونلارک
نهایتی قبضه سی مقاموزلمشدر ومنهم انلار ومندر ... عبد العزیز بن عبد السلام

سلطان العلماء الشیخ عز الدین که کمال شهرتی مرحنده اطنابدن مستغنیدر و بالجمله
عصرنده امام بلا مزاحم و زمانه سنده امر بالمعروف و نهی عن المنکر خدمتنده قائم
و حقایق و غوامض شریعته واقف و مقاصدنه مطلع و عارف ایدی علم و ورع
و قوت جنان و امر حقده قیام و شجاعت و سلاطة لسان ده نه کندو سنی نفسنه و
نه آنی گورنلر آنکا مثل کورمشلردر ولادتی سنه سبع و یا ثمان و سبعین
و خمسمائه ده در شیخ فخر الدین ابن عساکردن تفقه ایلدی و سیف آمدیدن
و غیریدن قرائت اصول ایلدی و انوک تلامذه سندندر شیخ الاسلام ابن دقیق
العید و شیخ عز الدین سلطان العلماء ایله اول لقب ایلمشدر و شیخ ...
تعالی امرده و نهیده بچه بدعتلری ازاله ایلمشدر مثلا خطبانک منبر اوسنده ورق
سیف ایتدکلرنی و بونلرک غیری دخی و صلوة رغائب و نصف شعبانی
جماعت ایله اداسندن خلقی منع و ابطال ایلدی فضیلتی بر مرتبه ایدی که امام
غزالی دن افقه در دیمشلردر مؤرخلر روایت ایتمشلردر که شیخ شهاب الدین
سهروردی دن خرقهٔ تصوف کیمشدر و تصوفی اندن اخذ ایلمشدر و ذکر ایتمشلردر
انوک حضورنده رسالهٔ قشیریه قرائت اولنوردی بر دفعه شیخ ابو العباس
المرسی اسکندریه دن قاهره یه قدوم ایلدکده مجلس قرائته حاضر اولوب
شیخ عز الدین آنکا ایتدی که بو قرائت اولنان فصلده سن دخی کلام ایت پس شیخ
دخی تکلمه شروع ایدوب شیخ عز الدین دخی میان حلقه ده زحف ایله
ایدوب حلقه دیر ایدی که کوشی ... و قبول ایله استماع ایدرک بو کلام مقبول
ربدن حدیث العهد در یعنی هنوز مفارقت ایتمشدر شیخک بو کلامدن ...
یعنی شیخ مرسی ذکر ایتدوکی کلام حکمت انجامی جناب رب الانامدن اخذ ایدوب
سویلیه اول سببدن حدیث العهد در دیمشدر شیخ عز الدینک تقویده
بر طولی سی وار ایدی و فقهاء شافعیه دی اکا انتها بولدی سائر امورده دخی قوال
بالحق و باطلی بالصدق ایدی امر حقده قائم اولورقده لومة لائم اکا اخذ ایلمز
و سلاطین مصر و مجالس عظامنده علماء ... تقبیل و اجلال بلکه اوکلرنده ...
دو گال ایدرلر ایکن شیخ ... مرتبه ... ندا ایدرلر ایدی جزاه الله
عن العلم والاسلام خیرا شیخ ... هنگام خروج ... مشهوردر
واردر وفاتی سنه ستین و ستمائه ده در که روایت اولنور که سلطان العلماء
صلوة رغائبدن منع ایله افتا ایدوب شیخ ابن الصلاح دخی اول مسئله ده
ایدوب جلده خلافی اوزره تصنیف ایلدی و ایکیسنک بیننده قیل و قال و کلام جدال
دوران ایدوب هر برینک بو بابده رساله لری واردر که فقهاء شافعیه قتنده مشهور
والسنه رجالده مذکوردر و منهم انلاردندر عبد الکریم بن محمد بن عبد الکریم

الفضل بن الحسن القزوینی الامام الجلیل ابو القاسم الرافعی در صاحب شرح کبیر در که العزیز
فی شرح الوجیز ایله مسمی در و دخی انوک مصنفاتندندر شرح الصغیر و المحرر و شرح مسند الشافعی
و التذنیب و الامالی الشارحة علی مفردات الفاتحة که اوتوز مجلسدر که هر برنده سوره
فاتحه یه متعلق احادیث شریفه یی شیوخندن اسانیدی ایله املا ایدوب و هر برنده تکلم و نخبه
بحث ایلمشدر و بر تصنیفی دخی کتاب الایجاز فی اخطار الحجاز در اندهٔ بعض فوائد ذکر ایلمشدر که
زمان سفر حجده خاطرینه خطور ایلمشدر و بر قاچ اوراق یسیره در و بر کتابی دخی کتاب المحمود در فقهده
سکز جلدده در شرح ... صلوة ابن حجر و اصل اولوری و بالجمله علوم شرعیه نک جمله سنده
کرک تفسیر و حدیث و کرک اصول ده منفرد و حاذق و زمانه سنده نقل بحث و ارشاد ...
ارباب جمیعسی اوزره مترفع و متفوق ایدی فقهده ... عمدة المحققین و اسناد المصنفین ایدی
گویا که جهانک علوی فقهی اماته ایدوب داخل قبور اولمش ایکن ... ایله عادته ...
ایدوب فقهه باعث حیات و نشور اولمشدر و بونلره علاوه ورع و زاهد و تقی و نقی و طاهر الذیل
و مراقب لله و مجاهد ایدی ابن الصلاح ایتدی که بن ظن ایدرم که بلاد عجمده مثلی گورلمم
ابن السبکی دخی بو کلامی تصدیق ایدوب بونده شک یوقدر دیو تحقیق ایلمشدر
امام نووی ایتدی که رافعی صالحیندن و متمکنیندن ایدی و صاحب کرامات کثیره ایدی
بعض لیالیده اوتوروب تصنیفه اشتغال ایدرکن سراجنده اولان اشتعال منطفی
و زائل اولوب ... خانه سنده بر شجره دن مانند شمع فروزان ضیا و نور بروز و ظهور ایلدی
وفاتی سنه ثلث و عشرین و ستمائه ده در و منهم انلاردندر عثمان بن عبد الرحمن
بن موسی بن ابی نصر الکردی الشهرزوری الشیخ العلامه تقی الدین که اعداد ائمه مسلمیندن ایدی
علماء و دیندن ... ابو عمرو بن الصلاح در ولادتی سنه سبع و سبعین و خمسمائه ده در
امام کبیر و فقیه و محدث و مجید و زاهد و ورع و معلم مفید ایدی و وفاتی سنه ثلث و اربعین
و ستمائه ده در انوک مناقبندن بر مقداری مقدما مرور ایلمشدر و منهم انلاردندر عمر بن
محمد بن عبد الله که ابو بکر الصدیق رضی الله عنه اولادندندر کنیه سی ابو عبد الله یاخود ابو نصر
یاخود ابو القاسم الصوفی در شیخ نجیبک قرنداشی اوغلیدر و میان خلقده شیخ شهاب
الدین السهروردی ایله مشهوردر که صاحب عوارف المعارف در ولادتی سهرورده سنه
تسع و ثلثین و خمسمائه ده در بغداده قدوم ایدوب عمی ابو النجیب عبد القاهر ایله صحبت ایدوب
تصوف و وعظی اندن اخذ ایلدی و غیری ایله دخی صحبت ایلدی فقیه و فاضل و صوفی و عالم
و زاهد و عارف ایدی علم حقیقتده شیخ وقت زمان و فرید عصر در و منتهای مقاصد طلاب
حقیقت و عرفان ایدی خلقی خالق ذاته و طریق عبادت و زهده سلوک ...
ارباب اخلاقی افاضل طلاب ملاقاته قصد ایدوب گورورلر ایدی و برکات انفاسی عنایت
بچه خلقده ظاهر و هر بری توبه ایله معاصی و ذنوبدن طاهر اولوب بچه سی سلوک ره
هدی ایله واصل خدا اولدیلر و بچه اصحابه ظهور ایلدیکه هر بری مانند نجوم اهل هدایه هادی

وارباب غوایته هجوم ایتدیلر و خرابات ملوکده کور دوکرمت و نائل اولدوغی جاه و ق
بر مرتبه ده ایدی که آنوک کوردوکنی کورمش ایدی بعده آخر عمرنده بعض مرض اصابت
ایدوب منتقد اولدی مع هذا انبه او ده او رکارنه تلاوت و تکرار ایتمکدن و حفظ ایله جماعته
وجهه بوسنه جمیع کلمکدن خالی اولمایوب برحالده امور مذکوره نک برینی اخلال ایتمز ایدی
تا که سنی طقسانه قریب عشرمانه یه داخل اولدی بعده سنه اثنتین وثلثین وستمایه محرمی
ستهلنده یوم اربعاده وفات ایلدی قدس الله تعالی سره وضاعف علیه اجره و برده
و منهم امام ونده موسی بن ابی الفضل یونس بن محمد بن منعة الشیخ العلامه کمال الدین یونس
ابو الفتح الموصلی که شرایع تنبیه اولان امام شیخ الشیخ شرف الدین احمد بن موسی نک والدیدر
ولادتی موصلده سنه احدی وخمسین وخمسمائه ده در او لا والدی او کان شیخ رضی الدین
یونسدن تفقه ایلیوب بعده بغداده توجه ایدوب مدرسه نظامیه ده انوک معیدلکی اولان
شریف سلیمانی دن تفقه ایلدی بعده موصلده اقامت ایلدی و دخی جمله علوم اوکا منجر
ترجیحه سند موردخوان اطناب وفضلنده مادح عقد فصول ابواب ایلمشلردر و الابراول
بنه کمال ایتمیوب عقل قبول ایتدوکه مقدار اوزره اقتصار ایدهلم ابن خلکان ایتدی که شیخ انوک
جمیع علومده ماهر بحر زاخر ایدی و ریاضیاته و منقوله ایدی فقه ده دیرلر ایدی که هرکون اول
فن ده نکیری بکیری درت فنی اتقان و درایت ایله دراست ایدردی حتی حنفیه دخی اندن الحق فضلای
قراءت ایدوب مسائل جامع کبیری انلاره احسن حل ایله حل ایدردی و اصولین وجدل وخلاف
ایدردی و ذکاء امام فخر الدین الرازی نک کتابلری موصل جانبنه واصل اولدی فضلاءدن
انوک غیری بر فرد اصطلاحاتنی فهم ایده مدی خصوصا که آنده فضلادن برجماعت عاجزون
ایدیلر که انوک شاکردی تک الشادنده حل ایده میوب اول ایله واحده ده حل ایلدی و دخی
فن منطقی و حکمتدن طبیعی و ریاضی و آلهی و طبی تمام دراست و قواعدنی رعایت ایله بیلوردی
و ریاضیدن دخی اقلیدس وهیئت و مخروطات و متوسطات و مجسطی و ماهر ایدی
و حسابک انواعندن دخی حساب مفتوح و جبر و مقابله و ارثماطیقی و خطائین و مساحه ده و موسیقی
دخی بو مرتبه ماهر ایدی که بر کمسه دقائقنده و کما شارکت ایدی و دخی کامل ایدی مگر ظواهرنده اولنه
و بالجمله وصف حالنده شاعرک مقالی کبیدر که دیمشدر شعر وکان من العلوم بحیث یقضی
له فی کل علم بالجمیع و او بو علوم مذکوره دن ماعدا علم او وقاره دخی بر حظ وافر استخراج ایلمشدر
برکمسه کتاب مهذبی او قوسه دخی جمله سنی حل ایدردی حتی کتاب سیبویه کتاب ابو علی فارسی
ایدنلره دراست ایدردی و کتاب ایضاح و ابو علی فارسی نک تکمله سی و زمخشری نک مفصلی
دخی دراست ایدردی و دخی تفسیر و حدیث و اسماء رجالده و انلاره متعلق اموردن بهره
طولی سی وار ایدی و تواریخ دلی و وقایع و ایام عرب دن و اشعار ماضیه دن امور کثیره حفظ
ایتمش ایدی و اهل ذمه دن بعض کفره دخی اندن توریت و انجیل قراءت ایدرلردی حتی اول کتابلرک
مشکله اتابینه بر طرز تقریر و شرح ایلمشدر که انلار دخی انوک کبی ایضاح ایدر کمسه اولمادیغنی اعتراف
ایلشلر ایدی و بو ذکر اولنان فنونک هر برنده مهارتده بو درجهده ایدی که کویا جمله معلومات
اول فنده منحصر ولیکن انده امام دخی انوک غیری فنونده غافل و انلارک عقد مانندی حل ایدی
انتشار بولدی بغداده آنوک کبی امام داخل اولمادی سؤال ایدیلر بو کلامی نه وجه ایله سویلدک
جوابنده ایتدی بغداده غزالی کبی بر فقیه کلمدی کلدی کاتب بهذا الکلام شیخ غزالی نسبت
بو قدر ایسه دخی جمیع علومده صاحب قدر جلیل کشیر ایکن کتابی الدین ادکنده شاکر مثال
اولوب فکرت ایدوب اوزره اشتغال ایدر دلک مع هذا اول حالده جمیع خلق انوک تعلیقنی
کتابت و دراست اشتغال اوزره ایدیلر لکن شیخ بزرگ رحمه الله تعالی علوم عقلیه ده
اشتغالی زیاده اولمغله اعتقادنده متهم ایدیلر علوم شرعیه دن ماجهل زیاده تفکر استیلا
اینکله انجیا تعقلیه فی حال صا اولوردی رحمه الله و غفرله و منهم امام ونده یحیی بن شرف
الامام النووی که انوک ذکری محدثین ده مرور ایلمشدر و بونلاردن احمد بن محمد بن علی بن
مرتفع بن حازم ابی الرفعه الشیخ الامام شیخ الاسلام نجم الدین ابو العباس که سائر ائمه کبار سلیم
مقابله سلیم مابین ایتمکله کویا شافعی زمانی ایدی مصرده جیزه ده دراست علومه مباشر اولوب مدرسه
معزیه ده تدریس علوم ایلیوب مناصب قاهره دن برمنصبه مباشرت ایلدی انوک
تصانیفندندر المطلب فی شرح الوسیط و الکفایه فی شرح التنبیه وهم کتابه متعلق بر
کتاب مختصر وفاتی مصرده سنه عشر وسبعمائه ده در انوک مناقب و غرائبی استیعاب
ایتمکله طوع خارجدر انوک الانساب ده زیرا بحر زاخر و مجاری بحار اول آخردر که آنوک نحو
مهارتنه حقنده امام عقول در و منهم امام ونده محمد بن احمد بن عثمان الحافظ شمس الدین
ابو عبد الله الترکمانی الذهبی که علمک وجود ومعنی و لفظا ذهبی خالص علماء ایدی که تسلی نفوس
ایدی امام شیخ جرح و تعدیل و رجل الرجال ایدی هر طرفی و سبیل ده کویا که جمیع امت بر صعید
ایلنده جمع اولوب جمع عنده وقوف ناظر و نقده هر برینک احوالنی اخبار و شرح ایدردی
ایلنک سیستم المشی ایدی مراکب علماء اولکا اندک منتهای رغبات آنوک جوارینه وصول و
مطلبلری اولان بزرگ مهارتی غرب لکرالدن وارد اولوب ساحه دارینه سرعت ایله دخول
ایدیلر ولادتی سنه ثلث وسبعین وستمائه ده در شهرده کثرت بر مرتبه ده در
نابل بغداد و کلدی وکنده و ساسندن دخی جم غفیر و جمع کثیر سماع ایلمشلردر و بالجمله فن حفظ و ضبط
تواریخده مهارت اینکدن نائل الغایه اولمشدر و شمول زمانه دکن که اننده مرتبه قدم اولوب مرتبه یه
کمالدن نائل اولدی و دلیل و نهار تقلبات اولوب آنوک شعبان افلاکی هر کسلرک اولمایوب
وانا بر جوشنی و کیفیت خانه مشکین خامه سی آنوک نامنلدن بقر و سر فراز اولمیوب مردم
تنده بر غرور حس ایدی تا که بر مرتبه ده ایدی که هر مجلس و محافلده بیان حاضر و باردی ده
مذکور ایدی انکلاه قرب منزل الطلوب مانند ضیاء الشمس عالمده سائر و مشهور ایدیکن مانند جرم آفتاب
هنکام زوال بالدانده زیر نقاب سحاب و زمان اقبال ایلده ادبار ایدوب اهل بیده رجحانی
اولمغله ایدی دمشقده اقامت ایدوب سائر بلادون رجال انوک خدمتنه رحال همتلرین باغلیدیلر

شافعی سیوره حالات انوک جانبنه توجه وشد رحال ایدرلردی کندوسی اکناف واطراف[illegible]

ارباب مسند کشف ور نباره نهایه بعث فخر وشرف اولوب زمانه سند ورنباکاه اولورلر اظهار

[illegible] مباه وانهار ایله مشتمل [illegible]

لکن کندوسی شافعی المذهب وحنبلی المعتقد ایدی کاه اول سببدن [illegible]

[illegible]

حصولی متوزا ایدی‌گا اما اکل ایدگار جلیسی اما متن انکار ایدرلرد و تفسیر نبك علیه سنه
شهادتی اختیار ایدب اوتوك افضلیتنی کتم واسلرایدرلر بروقار ایلیاوز رنده سیمای جلال
ظاهر و بر هیبت ایله که بشر و بنده اوتوك حضورنده قیامه مقتدر ایدی‌گا واول عادته قریب
بر ادب ایله تزیین و تحلی ایدی‌گا ازهار ریاحین دن الطف و آیینه عقولدن اجلی ایدی
مجلسندی افاضل جمع ایتحی اهرینه دهشت حاصل اولوب بن بو بله [illegible] بیلمزم
سوییلم تونه کونه وضع ایلیم دیوب زلت وعثار خوفندن استغفار ایلکلدی اوزرکار
اولمازدی ایدی امر حقیقت سعیی ایدری بزمشایخندن برکسه یه کور مدک که ناس مابه سابوی
مقتضای حدیث مصطفوی صلی الله علیه وسلم اوزره دین متینی تجدید ایلیه علما بالخی
ابن دقیق العید ایدوکنده اختلاف ایلیه لر امام مزبورک ولادتی بحر ملحده اولمشدر
سنه سن ده که والدی حج متوجه ایکن دریاده سنه خمس وعشرین وستمائه شعبانند
اولمشدر بعده والدی آنی ایله اوسنه الوب کعبه معظمه یه طواف ایدرب حق تعالیه
دعا ایدردی که انی بر عالم عامل ایلیه فی الواقع عالم وفاضل بلا منازع اولدی و فنندن ماعدا
علوم دخی بی نظیر و بی بدل اولوب نیجه کرامتی منقول در جمله دن تاتار اول بلاده حلول
ایتدکلرنده انظار دو نکی کون وقت عصرده هلاک اولدیلر دیو اخبار ایلدی و دخی الواقع
دیدوکی کبی اولدی و دخی بعض امرا حقنده که قاهره دن چیقمش ایدی ارتوق رجوع ایلمز
دیوب اول دخی رجوع ایلدی و بر شخص ایچون دخی که برابره ابتدا ایتمش ایدی هلاک
اولور دیوب اول دخی دیدوکی کبی اولمشدر و بو توک مثلی کرامتی کثیره در آبا ایدرم
علم وعبادتنده ذاتی عادته اعجب العجائب و بحر معقول الالباب در که گاه بر بحیله بر
مجلد و یا ایکی مجلد کتاب مطالعه سیلا استعجاب ایدردی گاه بر آیتی طلوع فجره دک
وقنه دکن تکرار ایدردی و دخی دیر ایدی که بر کله سویلدم و بر کار ایشلدم الا الله اوتوك
ایچون حضور حقده بر جواب اعضار ایلمشدر و دخی عادت و خلقی که سلطان کرک بر فقیر
یا توان اولسون یا انت دیو خطاب ایدردی اکر فقیه کبیر اولسه یا فقیه دیر ایدی اکا
اول کلامی سویلمکی لایق کورمز ایدی مکاتب آلفوه و اوتوك مثلی بر شیخ فائق اولمه
و دخی شیخ علاء الدین الباجی یه خاصة یا امام دیو نداء ایله اکرام ایدردی وفاتی سنه
اثنتین وسبعمائه ده در مصنفاتی کثیره در جمله دن کتاب الالمام در که کتاب جلیل حافل در
و کتاب الامام که آنی شرح ایدب لکن شرحنی تکمیل ایلدی و تقدمه عبد الغنی المقدسی نک عمده
برشرح املا ایلمشدر و اصول فقهدن عنوانه دخی برشرح املا ایلمشدر و اصول دیندن دخی
بر تصنیفی وار در و شرح مختصر ابن حاجب دخی وار در و دخی فقه شافعی ده مختصر تنبیهی
اوزرینه دخی بر شرح تعلیق ایلمشدر بر نیچه دفعه قضاء القضاة منصبنه تولیه ایلمشدر و لکن هر برنده
مدت مدیده اباء ایدوب صکره قبول ایدردی بعده ینه نقض ایدوب هر برنده عزلنا [illegible]
اعاده اولنوردی و بیته انظار دنندر تاج الدین محمد بن علی البارنباری که طور اللیل ایله ملقب در

اوکیاور نه تنك بری ایدی هر علمده خصوصا فقهده و منطقده و اصولده بارع ایدی معقولاتی
شیخ شمس الدین الاصفهانی دن اوقودی [illegible] ولادتی سنه اربع وخمسین وستمائه ده در و وفاتی
و دخی سنه سبع عشرة وسبعمائه ده در و بیته انظار دنندر محمد بن محمد بن محمد بن سید
الناس الحافظ الادیب فتح الدین ابن الفتح موفق الافعال و صریح حفظ و ضبط و ایقان و حل
اسانیدده و صحیح و تضعیفده تقدم و اذعان ده اصحاب اعیان ایدی و [illegible]
صاحب خط و اقراء اولوب شعری رائق و نثری فائق ایدی ولادتی سنه احدی وسبعین و
ستمائه ده در و دخی بیت ریاست علمادن ایدی وفاتی سنه اربع وثلثین وسبعمائه ده
ایدی و بیته انظار دنندر عبد الکریم بن علی بن عمر الانصاری الشیخ علم الدین العراقی المفسر که تفسیرده
صاحب ید باسطه ایدی زمخشری ایله ابن المنیر بیننده اولان مسائل خلافیه ده محاکمه ایدوب
کتاب الانصاف ایله مسمی برکتاب تصنیف ایلمشدر وکندوسی مصری در و لقبی ایله اشتهار بولمش
[illegible] بوده که ابو اسحق العراقی که شارح مهذب در انك جدی ایدی مولدی سنه ثلث وعشرین و
ستمائه ده در و وفاتی قاهره ده سنه اربع وسبعمائه ده در و بیته انظار دنندر علی بن عبد
الکافی بن علی بن تمام السبکی الشیخ الامام الفقیه المحدث الحافظ المفسر المقری الاصولی المتکلم
النحوی اللغوی الادیب الحکیم المنطقی الجدلی الخلافی النظار شیخ الاسلام قاضی القضاة تقی الدین
ابو الحسن زمانه سنده و شیخ المسلمین [illegible] داعی السلوك المبین و لقب سلفه ایله
مشغول بن حنیفی [illegible] ایدی بر عباب زخار ایدی که کثرت استعمال دلالت ایله منکدر و بر سحاب
مدرار ایدی که [illegible] وانواع ایله متأثر اولمز ایدی کان جمیع علومده بر درجه ده ایدی که
علوم سائره افاضل اوتوك یاننده کویا معدوم و مضمحل ایدی ورع و دین و سلوك سبیل الله ده
دخی سالك قویم و [illegible] اوزره ایدی لومة لائم دن خوف ایتمیوب کلام حقی ناطق اولمقله
بعض ظالملرك قلبنه خشیت کلیوب هر نه [illegible] صادق ایدی [illegible] اوزرینه
[illegible]
[illegible] وظائف عبادات مواظب [illegible] ایدی که شیخ الوقت ایدی [illegible]
تحقیق ایدی حقیقة [illegible] الاعلام ایدی [illegible]
[illegible] ترجمه [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
اولوب کیدردی اوتوك [illegible]

حاضر وآماده اولورلردی کف دست احساننه برخورده مبسوط ودرسال ایدی که خاطرده
اولان مجود اولوک یاننده نابود ونیز موجود اولوردی مکارم اخلاقده وجود رجالدن افق فلک
ایدیکه آنده مادولان انواع اخلاق آنده مجموعه باخود اکیاس ناس بکیده بر دینار کامل العیار
اولکه اولوک کبی مصاحبتکه مطبوعه اولانبر دال ایده که دائما بتسافر ودبرروی خوشبوی
ودبرکف مدرار ایله که

ایلکه میان جلال وجمال وقسام

اندن تقاطر ابلیاب نمر واذرازدن سحاب کثیر الامطار خجل وشرمسار ایدی وسخاوکرمده
شهره آفاق واقطار اولان برامکه نامدار دخی نقش نکین خاطر بعده اولوک نقانمده
قرار ایتدیکنه اخلاف واقرار ایدردی ابن سبکی والدنه اوصاف مذکوره ایله مع زیاده
وصف ایدوکدن صکره ایدی حق تعالی یه قسم ایدریم که والدمک رتبه سی بنم وصفمده ایتدیکمدن
برتر در گرچه بن بو کلامی ناطقم لکن غالب ظنم بودر که حقی وصفنی ادا ایتمدم معذور در بعده

ولیلطف اذا ما قلت معتذرا	زمن خصو ونبطن السرور ...	هذا الذی شرف الاملاک سیرته
اذا اذکرهم دخی ابن بنی اعاذنا	هذا الذی سمع الرحمن صاحته	اذا بکی وافاض الدمع الوانا
هذا الذی سمع الرحمن دعوته	اذا تقارب وقت الفجر ...	هذا الذی شرف ... جبهته
من السیر وطول اللیل واتنا	هذا الذی لم ینجاد وسیل ...	ارکان شیبته ... واحیانا
واشد واشد واشد النظم من	اقام حجته فی العصر ...	وحافظا لنظام الشرع ...
نصرا بلیغه من ذوی الارض عن نا	کل الذی قلت بعض من مناقبه	ما زدت الا ... نقصانا

ولادتی سنه ثلث وثمانین وستمائه صفرنده ... زمان شیوخده والدندن تفقه ایلشدر
اشتغالده دخی بر حاله ایدی که غالب لیل وجمیع نهارده استغراق ایدوب مطالعه دن افتراق
ایتزایدی ... ایتدی بجا کتابتنه ... عمرندن بر کیجه بیله ... ایتدیکدن صکره اکل
ایلدی ... غلظت طبیعی تحمل ایلزدی ... ایلمه سنی ... فرض ... احاطه
اولوردی ... وقت صلوتده ... تعلیم اشتغال ایدردی
وقت زوال قریب ... خانه سنه عود ایدوب ... ایکیجون بر
... ایدوب بعد وقت عصره دکین مطالعه یه اشتغال ایدردی اندن
... لطیف ونعل لطیف اکل ایدوب ... اشتغال ایدردی عمری بو منوال اوزره
مرور ایلدی شول زمانه دکین که قاهره یه قدوم ایدوب ... سلخ ایلدی ...

ومقرر وصحیفه دهرده فضیلتی معقد ومحرر اولوب اقطار ارضدن فتاوی ومسائل اکا اوک
جانبنه وارد و واصل اولوب مصرده ریاست مذهب شافعی اکا منحصر ومنتهی اولوب
غالب مؤلفاتی انده وتصنیفی ضبطی فضیلتی انکله تشیید وترصیف ایلدی بعده
سلطان قضاء شام قبولنی اکا الزام ایدوب اول دخی شرح وتفصیلده طول اقتضاء
ایدرز مانعاندن صکره قبول ایدوب قضاء ایله جامع اموی خطابتنه تولی ایلدی
بعده مناصب مذکوره ایله نیز بعض حوارتسر دخی تولی ایلدی واول سببدن ...
... ایلدی ... عجب در که شیخ مزبور صاحب طبع پاک موزون وقاد وچالاک
ایکن قوت حافظه سی بر مرتبه زیاده ودکین ایدی که قابل تغیر وکمل ایدی هرشی که مسموعی
اوله البته حفظ ایدردی وهرشی که محفوظی اوله نسیان احتمالی یوق ایدی فهم وذکاو
زمان مرور ایتدیکه ایسه دخی وبالجمله حافظ بلافا ایله فهم غریب اجتماعی اکا متیسر ...
ایدی بیت لیس من الله بمستنکر ان یجمع العالم فی واحد بالاخره کثرت
بحث ومناظره دن اعراض ایدوب صفا ربانی ایله تلاوت ومراقبه یه مداومت واقبال
ایلدی اوغلی تاج الدین سبکی طبقاتنده ایتدی والدم گیجه نک نصف ثانیسنده نومی
بری ... ایدوب دیرایدی که ... وبیدار لیغه معتاد اولانک اکثر ... ایدر ...
ونهاره ویل بکل ... شول کسه یه که نائم اوله نصف اللیلده واما اوقاتی تلاوت وذکر
وقیام لیل ایله کچران ایدی وجمیع تولی نهارده اولوب اکثر لیلده تلاوت ایدردی
ونادر صلوتنده اکثرا ایدی ولیالیده صلوة تهجد ایله زیاده تقید ایدوب نوافلده جهر
قرائت ایدردی ونهارده مسکن آنی جالس کورزر ایدک الا البته وقت جلوسنده
تلاوت ایدردی بلکه راکب ایکن دخی تلاوت ایدوب تلاوتنی دخی التسبیح ایله ایدر ...
اکثر حالمه ... دعا ایله دخی ... کتابت ایله مشغول ایدی انجق ... ایله سنه ...
صائم اولوردی اما ... بر جانبه وبلاد ... ورجالیه بابنی ...
اکثر با بسیط ... قیه سنه مندیل قونوب ایکی بابلغ اوزره قائم ویاشنی ...
طورتوب سکوته ملازم اولوب بر مرتبه هیبت وبر مرتبه ... روحانیت ایدرکه
... اولانلر ... حاجز اولورلر ایدی بلکه اول حالنده کورنلر ... ایدرلر ایدی که
... ایله احساس ایدوب طوبار ایدی که اکا اولوردیکه بعض حاجته اولسه
حق تعالی یه کندو خطی ایله بر قطعه یازوب سطح خانه ده بر ... تعلیق ایدوب ... اولورکه
بر قاچ کوندن صکره ... واول حالت قضاء حاجته علامت ... ایدی اما منتقلی
من الاوقل ... ایدی که ... کتب ... نادر یوز بکری دن زیاده در
وفاتی قاهره ده سنه ست وخمسین وسبعمائه ده در رحمه الله تعالی ومنها علاء الدین علی
محمد بن عبد الرحمن بن خطاب الشیخ الامام علاء الدین الباجی که امام اصولیین وسیف
مناظرین ... اوابین ... صاحب تقوی وورع ودین متبرع ایدی ... شیخ الاسلام تقی الدین

ابن دقیق العید و شیخ امام تقی الدین السبکی امام باجی یه کمال مرتبه تعظیم ایدرلر ایدی
بوندن اقدم مرور ایلمشدر که ابن دقیق العید هرکسه یا انسان دیو خطاب ایدردی الا
سلطان ذی اولسه الا باجی ایله ابن رفعه یه که باجی یه یا امام و ابن رفعه یه یا فقیه دیو خطاب
ایدردی و باجی علم کلامده مذهب اشعری ده اعلام رضی ایدی و اول قاهره ده و شهیدی
و شاهده مذهب اشعری یه نصرت ایچون قیام ایدرلر ایدی دیمشلردر که هیچ بر علم یوقدر که
الا باجی نک آنده بر مختصری واردر و ولادتی سنة احدی و ثلثین و ستمائه ده در
ابن تیمیه آنوک حضورنده بر لفظ تکلم ایلر ایدی که نه گیبی کسنه نک وظیفه سی تکلم دکل
استفاده و تعلم در دیر ایدی و وفاتی سنة اربع عشرة و سبعمائة ده در و بونلاردن
بهة الله بن عبد الرحیم الجهنی قاضی القضاة شرف الدین البارزی قاضی حماه و ولادتی سنة
خمس و اربعین و ستمائة ده حماه ده در و البرزالی و جد بزدن استماع ایلمشدر امام زمان
و مقتدای عصر و اوان عارف مذهب و فنون کثیره و صاحب تصانیف مفیده کثیره ایدی
جمله دن شرح حاوی و کتاب التمییز و ترتیب جامع الاصول و المغنی و مختصر التنبیه و الوفاء
سراو المصطفی ملکی اشتر ایلمشدر و وفاتی سنة ثمان و ثلثین و سبعمائة ده در و بونلاردن
یوسف بن الزکی عبد الرحمن بن یوسف الحلبی القضاعی الدمشقی الشیخ جمال الدین
ابو الحجاج المزی که حافظ زمان و امام ملت و حامل رایت سنت و جماعت و حامل اعباء
جماعت و منترع جلبات عظیم ایدی ابن السبکی ایتدی که ذهبی دن و اصل و لطف یکیمیه
ایتدی که ابن حفظده رهینه دن زیاده کورمدم ابن دقیق العید و دمیاطی و ابن تیمیه
و نووی و ابن تیمیه دخی بو وجه ایله در بعض اولکی علی و فقه حدیث جلاد اوف ایدی
اجمع اشبلیه و آنده صحیح متون و حدیث و دخی اسماء رجالده ابن آیتدی که ابی بو در ستجوز
جمعی دن نیرعه کورمدم و لکن بو فوق بودر که بن اوح کسنه دن احفظ کورمدم که
ذهبی و والدیم در و غالب ظنم بودر که مزی اسماء رجال کتب ستة ده ایکیسندن
متفوقدر و ذهبی کتب ستة دن متکر و اسماء رجالده و تواریخ و فقهاده ایکیسنه غالب
و والدیم علل متونده و تخریج و تعدیل ده ایکیسندن راجح در بن هر برینک مناحنه
متبحر اولدیغی امورده مشارکت بلوغ ایله مساکنت ایله ممیزیه دخی ایتدی که
معاصر اولدیم که انلاره خامس یوق ایدی اوچی بو مذکورلر اولانلر در بر کا دخی برزالی
لکن برزالی معرفت اجزاده و اخبار انک رجاله انحصارده بونلاردن فائق ایدی مزی کا
اوج یا نکنه تعظیم فراوان و فضیلتی مقبول و اذعان ایدرب فضیلتنه اقرار و انصاف
اعتراف ایدر لر ایدی و ملکه تحریری بلجوده زمانی و فرید عصر و یگانه دوران ایدی
جملسنده مادی قراءت ایدرت بهادر کاملی اوره ایدرمکاکه طرف روایت مضطرب
و اسانید مختلف و ضبط اسماء مشکل اولوردی مزیلیکی کندو کسنه اصلاح سهو ایدب
خطأ و ز لنت طاری اولماز ایدی و جه اصلاحی تبیین و ضبط مشکلی ایضاح و مبهماتی

نقطا ایله تبیین ایدردی که عند الاحتیاج غافل اولماز ایدی که بچه دفعه طلبه کذا مشاهده
ایتمشلردر که غلبه نوم و نعاس اوزرنده ایکن قاری خطایه ایدب التباس اولدقده
در حال آنی رد و اشتغال ایدردی کویاکه بر شخص آنی آکاه ایدیب دیر ایدی که شویله قاری
شویله و شویله دیدی بو قول صحیح میدر و بو حال جهان خلقنده مشهور اولمش عجائب امورندر
و با جمله دنیاده ریاست حدیث انکا منتهی اولمشدر و بو ذکر ایتدیکمز اوچ کسنه دخی بیان
اولنمشدر که بو مرتبه علو رتبه لری ایله آنوک افضلیتنه اعتراف ایدرلردی الی یحیی منقول ایدی
مجلس حدیث ده تقدم ایدرب ابن تیمیه و برزالی و ذهبی و ابن سید الناس
و شیخ امام سبکی نیچه خلوکی قابل اجتهاد کاملردر انلر استماع ایلمشلردر و تهذیب الکمال
کتابی تصنیف ایتمشدر که آنوک مثلی بر کتاب تصنیف اولنمادقده اجماع اولنمشدر
و دخی کتاب الاطراف ایلمسی بر تصنیفی واردر و ولادتی سنة اربع و خمسین و ستمائه ده
و وفاتی سنة اثنتین و اربعین و سبعمائة ده در رحمه الله تعالی مؤلف اصل مترجم
مرحوم والد ماجد بو مقامه کلدکده بیورمشلردر که و لعمری التحقیق بودر که ایچنده بو بابده
زیاده تطویل و اطناب ایدرت بلکه بر بابده خروج ایدب نیچه ابوابه دخول و ولوج
ایلدک و لکن بزی بو وادی یه جر ایدب کتوردن نعتبار کتب حنفیه شیفا و اولان احوال
علمانک تفصیل احوال الرینه وصول و نیل ایچون تتبع و تحقیق شغفی و میل ایدی و دخی جهاینه اکثر
علمای اسلاف احوالی فالمشدر و لیس الرأی عن الشاف لکن محرم و فناکر زبان قلم
مورث لم اولوب اصحاب الباب اولی الالباب حضورلرنده انکار و استهجان اولنور خوف ایتدیکی
کفلک و قبض عنان ایدرت متوکلا علی الحی القیوم ذکر علوم دن خروج ایدوب بابنه
دخول و ولوج ایلدک و هو المستعان و علیه التکلان

شعبه ثامنه
مطلب اول

علوم شرعیه نک فروعی بیاننده در بونده دخی بیری مطلب وار در
علم قراءت فروعندن در **علم معرفة الشواذ و تمیزها من المتواتر** یعنی قرآنک شواذ
بیلوب متواتر اولاندن فرق ایدلن علم در معلوم اوله که متواتر اولان قراءات اکثر علماده
یدی در نافع و ابن کثیر و ابو عمرو و ابن عامر و عاصم و حمزه و کسائی و بونلرک هر برینک
ایکیشر راویلری واردر نافعک قالون و ورش و ابن کثیرک بزی و قنبل
و ابو عمروک دوری و سوسی و ابن عامرک هشام و ابن ذکوان و عاصمک شعبه و حفص
و حمزه نک خلف و خلاد و کسائی نک ابو الحارث و دوری در و ظن غالب بودر که بعضی علما
بو علمانک راویلری جمیعا ایکی منحصر اوله و انلاردن خارج بولنانک شذوذ حکم ایدر
امرکا بو خبط فاحش در زیرا هر برینک نیچه راویلری واردر لکن متأخرین انلاردن
ایکیشر اختیار ایلمشلردر و هر برینک تفصیلی معلوم اولماز الا انجابنده نقل کتب قراءتدن
معلوم اولور و انلر ماعدا متواترک بعضیله انحصار ده و دخی خلاف واردر مذهب التحقیق بودر
فقها ایتمشلردر که بعض علما یعقوب حضرمی یه دخی انلره الحاق ایلمشلردر بو ذکر اولنان قراءات

علم معرفة الشواذ و تمیزها عن المتواتر

ثانیه تك تا وراسنده. واتفاق اکثرلر شددن اوزره در. بونك تفصیلی کتب قراآتده در
انظار. و مراجعتیله معلوم اولور. **علم مخارج الحروف** بو بر علمدر که آنده الفاظ
عربیه احوالندن بحث اولنور دهان و لساندن خروجی حالنده. و فنی موضوعدن خروجی ایدر.
و دخی صفاتندن بحث اولنور جهر و همس و شدت و بونلرك امثالی کبی. و بو علم علی وجه
التفصیل فروع علم الفاظده مرور ایتمشدر. زیرا بو ایکی علم دخی فرع قلنمق جائزدر لکن بو
وجهدن **علم مخارج الالفاظ** یعنی دکلدر که الفاظك دخی مخارجی حصولیچون واردر
مخارج حروف مغایر که اهلی قاتنده معروفدر. و بو ایکی علمه جل الا افواه مشایخدن اخذ ایدلمز
بیلورلر. و بو علم دخی کاه اولور که فروع علم الفاظدن قیلنور. **علم الوقوف**
وقف عبارتدر کلمه‌دن صوتی قطع ایلمکدن شول مقدار زمان که انده عادتا تنفس اولنق ممکن
اوله. و بو قطع استیناف قراءت نیتی اوله. اعراض نیتی ایله اولمایه. و دخی وقف ایلمك
رؤس آیده واوساطنده دخی اولور. اما وسط کلمه‌ده و رسم جهتندن متصل اولان یرده
اولمازه. و بیلمشلردر که معرفت وقوف قرآن واجبدر. زیرا حق تعالی و رتل القرآن ترتیلا
بیورمشدر. و حضرت امام علی کرم الله تعالی وجهه بیورمشدر که ترتیل تجوید حروف و
معرفت وقوفدر. و ابن الانباری ایتدی که قرآنك تمامی معرفتی وقف و ابتدا
ونکرارلری ایتدی معرفت معانی قرآن و ادله شرعیه اندن استنباط امکان اولماز الا
معرفت فواصل ایله حاصل اولور. و دخی وقفك اقسامی واردر لکن انده اختلاف ایتمشلردر.
ابن الانباری اوچ قسمدر دیمشدر. تام و حسن و قبیح. تام اولدر که آنك اوزرینه وقف و
مابعدی ایله ابتدا حسن اوله و مابعدی ما قبلنه متعلق اولمایه. حق تعالی نك و اولئك هم المفلحون
قولی کبی. حسن اولدر که آنك اوزرینه وقف حسن اوله. اما مابعدی ایله ابتدا حسن اولمایه
حق تعالی نك الحمد لله قولی کبی زیرا آنك اوزرینه وقف اولنسه معنی حسن در لکن
رب العالمین ایله ابتدا حسن دکلدر. قبیح اولدر که نه تام اوله نه حسن مثلا بسم الله دن
بسم اوزرینه وقف کبی. و بعضلر ایتدیلر اقسام وقف دردر. تام مختار و کافی جائز
و حسن مفهوم و قبیح متروکدر. تام مختار اولدر که مابعدی متعلق اولمایه. حسن کافی
اوزرینه وقف و مابعدی ایله ابتدا حسن اولور. سیما قرآنده هر ایران هم المفلحون کبی. کافی
جائز اولدر که لفظده منقطع معناده متعلق اوله. حسن آنك اوزرینه وقف و مابعدی ایله
ابتدا آنینه حسن در حرمت علیکم امهاتکم زیرا ماقبلنده مذکور اولان و ما تحرم ابائکم
النساء آینه معناده تعلقی واردر لکن ظاهرا منقطع در. حسن مفهوم اولدر که اوزرینه
وقف حسن اوله لکن مابعدی ایله ابتدا حسن اولمایه. بسم الله الحمد لله کبی. قبیح اولدر که اندن
مراد فهم اولنمایه. الحمد لله کبی. اندن اقبح اولدر که لقد کفر الذین قالوا اوزرینه وقف و لفظ
مابعدی ایله ابتدا اولنه. بعضلر دیدیلر وقف بش مرتبه اوزرینه در. لازم و مطلق و جائز
و مجوز لوجه و مرخص ضرورة. لازم اولدر که طرفینی وصل اولنسه اول طرفک تغییر معنای مراد اوله

تغییر ایلیه. و نام مکرمون کبی. بوندن و نجاد حسن ماقبلی قول شریف و صلی و ذلك مطلق
اولدر که مابعدی ایله ابتدا حسن اوله که مثالی جز و از ... جائز اولدر که آنده فصل
و وصل دخی جائز اوله. طرفیندن موجب و مجاذب اولدوغی ایچون ایکی کلامك دخی
موصلی بینده اتصال واردر برینی برینه جذب ایتدکلری ایچون. حق تعالینك وما انزل الیك
من قبلك قولی کبی. زیرا مابعدی که و بالآخرة هم یوقنون در. جمله المعنی ماقبلنه ارتباط و نام ایله
مرتبط در. مقتضای واو عطف وصلدر. اما تقدیم مفعول غیر صریح که بالآخرة کلامیدر نظمی
قطع ایدر. مجوز لوجه اولئك الذین اشتروا الحیوة الدنیا بالآخرة قول شریفی کبی. زیرا
فلا یخفف قولنده اولان فا موجب جزای الجواب در. پس وصل ایجاب ایدر. اما نظم
فعلك استیناف اوزره اولمسی فصل ایچون دخی وجه اولماغی اقتضا ایدر. مرخص ضرورة
اولدر که مابعدی جمله مستقله مفهومه اولمایه. ما قبلندن مستغنی اولمایه. حق تعالینك
والسماء بناء قولی کبی. زیرا مابعدنده و انزل قولی استیناف کلام ایله مستغنی دکلدر. زیرا فاعلی
ضمیر مستتردر که ماقبلنه عائددر. لکن ما قبلندن قطع نظر ایلنسه اول جمله نك مفهومی بره
معلومدر. وقف جائز اولمیان مثلا شرط اوزرینه بلا جزا و مبتدا اوزرینه بلا خبر وقفا ایلمك
و بونلرك امثالی و دخی معلوم اولا که بو ذکر ایتدوکمز کلمات اهلی مقدمه فن در. تمام
تفصیل کتب وقفه حواله و توکیل اولنمشدر. و کتب مذکوره نك اجلی قتنده مشهور اولان سجاوندی
اسامیسی ذکردن بری اعتبار ایلمشدر. **علم علل القراآت** بر علمدر که لمیة قراآت معلوم
اولنه. بو علم قراآت ایتدیلر باحث در. اولکی روایت ایله اولور. ایکنجی روایت اهلیدر. اولکی
روایت علوم شرعیه ده اصل اولدوغی ایله اولکی فروع قیلنوب ثمرة اصل قیلنمدی. اگر
قبلنه دیکر اعتبارا آخر ایله ممکن ایسه دخی. و بو علمك موضوعی و غایه‌سی ما قبل منتقطعدر.
علم رسم کتابة القرآن بو علم بو در اگر چه علم خطك فروعندندر لکن اکثر بحث خصوص
قرآندن دکلدر. اما بونده بحث قرآنه مخصوصدر. اول جهتدن آنك فروعندن قیلندی. و بو
علمك موضوعی رسم خط مصحف در که حذف و زیاده و همزه و بدل و فصل و وصل کبی و شول
کلمه که آنده ایکی قراءت اولوب برینی اوزره کتابت اولنمسی کبی. و غایه‌سی مصاحف کرمه‌سی
مصحف امام مخالفتدن حفظدر. اشهب ایتدی امام مالکدن سؤال ایلدیلر که مصحفی مالاصلی الناس اصطلاحات
ایتدکلری هجا اوزره کتابت ایله لوجایز ایتدیمی. ایتدی لا الکتابة الاولی اوزره ایدر
امام احمد ایتدی مصحف عثمان خطنه مخالفت حرامدر. واو کرك یا و کرك الف و غیرلر
فرنده. بیهقی شعب الایمانده ایتدی. هر کیمسه که مصحف کتابت ایلیه لایق بودر که انلرك مصاحف
کتابت اولنده دخی هجا اوزره اولوب کدی حافظ ایلیه. و انلره مخالفت ایلمیه. ما کانلر
کتابت ایتدکلرندن قلیل کثیر بشی تغییر ایلمیه. زیرا انلر بزدن علما اولدیلر که قلبا و لسانا
بزدن اکثر و قلبا و لسانا جهتدن اصدق و اما تنبیه جهتدن اعظم در. پس لایق دکلدر
بز نفسمزه حسن ظن ایدوب انلره اوزرینه استدراك ایتمکه جزم و قصد ایده وز. و بو علم در

ابو عمرو دانی مقنع نام بر کتاب تصنیف ایلمشدر و ابو العباس المراکشی دخی عنوان الدلیل
فی مرسوم خط التنزیل نام کتاب تألیف ایلمشدر و دخی امام شاطبی نک قصیدهٔ رائیه سی که
عقیله ایله موسومه در فالکشف کعب الاحبار دن روایت و اخبار اولنورکه عربی خطی و
کتاب عربی نک و [illegible] سائر کتابت جملهسنک اول واضعی حضرت آدم در علیه السلام
موتندن اوچیوز ییل اول طین اوزرنده جملهسنی کتابت ایدوب بعده طبخ ایدوب قومشدر
و کاکره وجه ارضه طوفان تنوع ایدوب غرق اصابت ایلدکده بعده هر قوم کتابنه اصابت ایدوب
آنی کتابت ایلدیلر الحاصل کتاب عربی یه اصابت ایدن اسمعیل بن ابراهیم ایدی علیهما
السلام و دخی ابن عباس دن رضی الله عنهما مرویدر که اول کتاب که حق تعالی حضرت آدمه
انزال ایلدی ابو جاد در و دخی تفسیرده بو حروف حق تعالی نک وعلم آدم الاسماء
کلها قولنک تفسیرنده [illegible] فارسی ایدی [illegible] بونلر نبی [illegible]
نبی علیه السلام بیورمشدرکه ابا جاد تعلیم ایدک [illegible] ابا جاده در بیورد دیلر
الف آلاء الله در و با بهاء الله در و جیم جلال الله در و دال دین الله در و ها هاویه در
و واو ویل لمن هوی یعنی هاویه [illegible] ویل هالکلر در و زای زاویه در [illegible]
وقت [illegible] استغفار ایدنلرک خطایاسنک حطی در و کاف
[illegible] حق تعالی نک خلقی اوزرینه [illegible] و کاف کلام الله در که
تبدیل [illegible] و لام اهل جنتک [illegible] در و میم ملک الله
و نون ن والقلم در که نوردن بر لوح در [illegible] جمیع کائنات و [illegible] کتابت ایدر و [illegible]
رضی الله عنهما مرویدر که ابتدا حروف ابجد دن بو حروفی [illegible] اول [illegible]
نور ایله مکتوب و مسطور در و انلر بر کلمه [illegible] اجلی [illegible]
اعلای [illegible] دیر [illegible] آثار دن مرویدرکه معنای ابو جاد [illegible] آدم
الطاعة و [illegible] فی اکل الشجرة یعنی آدم طاعتدن اباء ایدوب اکل شجره ده [illegible]
زل فهوی من السماء الی الارض یعنی انزال زلت [illegible] سمادن ارضه ساقط
اولدی حطی حطت عنه خطایاه یعنی خطایاسی انزال حط اولندی کلمن اکل من الشجرة و
علیه بالتوبة [illegible] اکل ایدوب توبه ایله [illegible] اولندی سعفص [illegible]
من النعیم الی النکد یعنی [illegible] قرشت اقر
بالذنب فامن العقوبة یعنی ذنبنا اقرار ایدوب عقوبتدن امین اولدی [illegible]
علم حروف [illegible] والا [illegible] کلمات
[illegible] دلالات [illegible] بو کلمات [illegible]
کتابت [illegible] اول واضعی [illegible] قوم [illegible] نقل ایدوب
[illegible] استغراب ایدنلر [illegible] بو کلماتی انلر [illegible]
ایلدیکره انلر ملوک مدین ایدیلر و [illegible] یوم ظلّه ده هلاک اولدیلر [illegible]

انه بو قوله ایله مرثیه ایلمشدر شعر کلمن هدّم رکنی * هلکه وسط المحلة * سیّد القوم اتاه
الحتف نار وسط ظلّة * جعلت نارا علیهم * دارهم کالمضمحلّة * و بو شعر دخی انلار حقنده
انشاد اولنمشدر شعر الا یا شعیب قد نطقت مقالة * سبقت بها عمرا و حی بنی عمرو *
ملوک بنی حطی و هواز منهم * و سعفص اهل للمکارم و الفخر * و دخی حفص بن عتاب ایدیکه
بو کلمات اسماء ملوک جن در که حضرت آدم دن اقدم ارضده ساکن ایدیلر
بس انلار دن صکره قوت الفاظ اولنمشدر و دخی بعضی اسماء ملوک جبابره در و در الجلیل
وشت بر کلمه سو طلوب حق تعالی آنی [illegible] صورتنه مسخ ایلدیکه [illegible]
وار ایدی قطرب ایتدیکه اصلی ابو جاد و هواز و حطی و کلمن و سعفص و قرشیات در و دیمشلر در
ا [illegible] عربیه در و سائرلری العجمیة لا تنصرف در علم آداب کتابة المصحف بو بر
علم در که انده مصاحفک کیفیت کتابتی بیلنور و ناکه شرع عزیز و سلف قندده مستحسن
و منقول اولان آدابه موافق اوله و بو علمک فائده سی ارباب بصائره خفی دکلدر
و دخی معلوم اولاکه کتابت مصحف مستحب اولدوغی کبی کتابتنی تحسین و ایضاح و تبیین
و خطی صحت ایله مشق و تعلیق التعویب بلکه جلی و تحقیق ایلک دخی مستحب در و مشق
ایله یازمق مکروه در و کذلک قطع صغیر اوزره یازمق ایهام تحقیر ایتدکلری مکروه در
حضرت عمر دن رضی الله تعالی عنه مرویدر که بر مصحف کوردیکه قلم دقیق ایله مکتوب ایدی
کاتبنی کتوروب ضرب ایله ضرب ایدوب کتاب اللهی تعظیم ایدک دیدیلر و هر قچانکه
حضرت عمر رضی الله تعالی عنه بر مصحف عظیم کورسه لر مسرور اولورلر دی و دخی حضرت علی
دن کرم الله تعالی وجهه منقولدرکه مصاحف صغار اتخاذ ایدنلری کوروب انکار ایدرلر دی
و دخی حضرت علی دن موقوفا مرویدرکه بیورد یکه بسم الله الرحمن الرحیم
تنوق ایدوب یعنی کاتبنده [illegible] و مبالغه ایدوب رب غفور قاتنده آنکله سبب ایله
مغفور اولدی و حضرت انس دن مرفوعا مرویدر که بر کمسنه که بسم الله الرحمن الرحیم کلمات
شریفه سنی کتابت ایدوب تجوید ایلسه انکا رب مجید مغفرت ایدر و امام غزالی ایتدیکه
مصحفی ذهب ایله کتابت مستحسن در و دخی ابن عباس دن و ابی ذر دن مرویدرکه انلار
کره کورمشلر در و دخی ابن مسعود دن مرویدرکه بر مصحف غیر مذهب کوروب ایتدیکه
مصحفک وجوه تزیینک احسنی کاه حفظ ما وفیه در و ائمه شافعیه دیمشلر در که مصحفی جدران
و سقوفه جدارلر اوزرنده کتابت مکروه در اشد کراهت ایله زیرا انلر اقدام ایله
وطی اولنور و دخی قلم غیر عربی ایله کتابتی جائز میدر آنده اختلاف اولنمشدر زرکشی ایتدیکه
بن آنده علماء اعلام دن بر نسنه منقول بر کلام کورمدم لکن احتمال جواز وار در دیدی
زیرا کاه اولورکه عربی قراءت ایلمیوب قلم غیر عربی یه بازنسه آنده حسن کتابت اولور سیوطی
انا اقرب بو در که ممنوع اوله [illegible] غیری ایله قرآنی علم در بیهقی
آداب قرآن دن در که تخطیط اولنوب متوجها الکتابت اولنه بعض کلماته با بنده قرعه اوله

واحسن خط ایله کتابت اولنوب مصحف صغیر اولنمایه وحروفی متوسط یعنی دقیق الکتابه اولمایه
وقرآندن اولمیان اشیا ایله خلط اولنمایه مثلا عدد آیات وسجدات وعشرات ووقوف
واختلاف قرآات ومعانی آیات کبی و ودخی حسن وابن سیرین دن منقولدر که نقط مصاحفه
باس یوقدر دیمشلردر و ودخی ربیعه بن ابی عبد الرحمن دن مرویدر که ایندی مصاحفی
شکل ده یعنی اعجام ده باس یوقدر و امام نووی ایندی مصحف نقطه سی وشکلی مستحب
زیرا لحن وتحریف دن صیانتدر و ابن مجاهد ایندی مصحفه اشکال اولنماز مکر بر یرده
التباس واشکال اوله و اما نخعی دن منقول اولان نقطی کریه کوردیکیدر و ابن سیرین دن
نقطی وفواتح وخواتمی کریه کوردیکی و والحاصل ابن مسعود دن تغییرینی کریه کوردیکی منقولدر
علما اولنان بودرکه نقط احتیاج اولنمیجق نقط کریه در دیمشلر ولا لزوم باقیندر مصحفه
توقیع وماحیی دیمش اولالر زیرا نبی علیه السلام قرآنی تجرید ایدک دیو بیورمشدر انکه
مطلقا کریه در دیه لر و الا وقت احتیاج ده یعنی نسخ اولنور که بوغرض علی کل حال ازاله التباسه
ما اشکال ده و ایندی التباس کاه اولورکه امور مذکوره یی اثبات ده اولور کاه اولورکه
عدم اثبات ده اولور آنکیچوندر که امام مالک رضی الله عنه شول مصاحف دن که انلرله تعلم قرآن ایدرلر
آنده نقطه ده باس یوقدر اما امهات مصاحف ده اولمز دیدی زیرا امام مالک زمانی ایچنده
صبیان تعلم ایتدکلرنده احتیاج وار ایدی اما بو قدر اما شمدیکی زمانه ده جمله سنده حاجت محققدر
حسن بحجوعنده امور مذکوره دن احتیاج اولانه بقدر الاحتیاج اثبات اثبات جائزدر و میان سطورده
تفسیر قرآنی کتابت ایتمکدن بعضیلر زیرا آنده بوجه من الوجوه عذر یوقدر و شول جهتدن که کتب تفاسیر
ان معنی ایدوکی معلوم صغیر وکبیره در و ابن مسعود دیدی جردوا القرآن قولندن مراد بعضیلر دیمشدر
تلاوتده تجرید ایدک دیمکدر یعنی اثنا تلاوتده سائر کلامی انکله خلط ایلمک دیمکدر و بعضیلر
دیمشدرکه خط وکتابتده دیمکدر و بعضیلر دخی دیمشدر که سائر کتب منزله دن تجرید ایدک زیرا نصاری
یهود ونصاری تحریف ایلمشلردر و ودخی معلوم اولسون که صدر اولده شکل واعجام اولنمز ایدی
ابدی و زیرا علامت فتحه حرفک اوتنده بر نقطه وضمه ایچون آخرنده وکسره ایچون آلتنده
بر نقطه ایدی اما ماده دخی اولک اوزرنده مثنی حرکت ایلمشلر و اما شمدیکی مشهور اولان
مد وهمزه ماخوذ اولان حرکات ایله ضبطدرکه آنی خلیل اختراع ایلمشدر و بو اکثر واوضح در
وحالا عمل آنک اوزرنده در و فتحه حرفک فوقنده بر شکل مستطیل در کسره تحتنده اول شکلده
ضمه بر واو صغیری در و تنوین بر حرکتک بر مثلی زیاده در و سکون خا بشنه صغیره بردائره در
فائده علما اسلاف مصحفک بیع وشراسنده اختلاف ایلمشلردر بعضیلر اجابت دخی کریه
کورمشلردر بو قول ابن عباس وابن مسعود دن وابن عمر دن وابن سیرین دن منقولدر
بعضیلر دخی اجابت ایلمشلردر و و دیمشلردر که اخذ ایتدکلری مال بدل ترکیب اجرتیدر
و دیمشلر درکه انلار بیع ایتمزلر الا اوراقنی بیع ایدرلر و بعضیلر دخی اجرت نسخ دن جلدن
دیمشدر و بو کلام مجاهد دن وابن المسیب دن وسعید بن جبیر دن وابن الحنفیه دن وشعبی دن
منقولدر و بعضیلر دخی ابتدا شرای تجویز ایدوب بیعی تجویز ایتمشلر و بو قول مطالب اول دخی ابن عباس
و ودخی مجاهد دن منقولدر و فرع دیکر ابن عبد السلام ایندی که مصحف ایچون قیام بدعتدر صدر اولده
معهود اولمامشدر و ودخی نووی ایندیکه قیام مستحبدر زیرا آنده تعظیم وعدم تهاون واردر فرع
آخر تقبیل مصحف مستحبدر حجر اسود تقبیلی کبی اما قیاس عکرمه بن ابی جهل تقبیل ایدر دیدی و بعضیلر
دخی حجت قیاس ایله ثبوت واجب اولمز یعنی استحباب تقبیلنده قیاس ایلمشلردر حنبلی دن امام احمد یعنی
رشد ایلدکی اوله وعنی جهتدن امام احمد دن اوچ روایت واردر جوازه واستحبابه وتوقفه
ایکی اوکلی مقدما ذکر اولنانلردن وجهی ظاهر اولور و وجه توقف بودرکه بونک امثالنده قیاس
دخلی یوقدر دیمشلردر و نتهکم حضرت عمر رضی الله تعالی عنه بیورمشدر حجر حقنده که اگر رسول
الله سنی تقبیل ایدرکن کورمسم بن سنی تقبیل ایتمزایدم فرع آخر مصحفی تطییب ویرکرسی اوزره
وضع ایلمک مستحبدر اما توسد ایدرب بساط ایتمک حرامدر زیرا انده اذلال وتحقیر واردر
وزرکشی ایندیکه کوزلک مصحفی آلتون اوزرنده کتابت حرامدر و سفیان دن مرویدر که مصاحفی تعلیق
ایتمکی یعنی دیواره واخر یره اصمانی کریه کورمشدر و و دخی ضحاک دن مرویدر که ایندی
حدیث ایچون کرسیلر اتخاذ ایلمک مصحف کرسیلری کبی و فرع آخر مصحفی فضه ایله تحلیه
جائزدر اکرام وتعظیم ایچون قول صحیح اوزرنده و ولید بن مسلم دن مرویدر که مالک ایندی بکا
والدم جدم دن تحدیث ایلدیکه صحابه کرام عهد عثمانده جمع قرآن ایلدیلر دیدیکه ایم نیره
برمصحف چهاریب کوستردیکی اما ذهب ایله تحلیه اصح بودر که مراة ایچون جائزدر رجل ایچون
دکلدر و وجوازی نفس مصحف مخصوصدر منفصل اولان جلدنه دکلدر واما اظهر بودرکه برابردر
فرع آخر شویله که مصحف کهنه اولسه قابل انتفاع اولمایه شق دیوارده وضع اوتلقیده
کراهت واردر زیرا کاه اولورکه ایدن دوشوب باصلمق لازم کلور و و تمزیق وحرق
ایتمک دخی جائز دکلدر زیرا آنده قطع حروف لازم کلور و واندن ماعدا تحقیر واردر دخی
واردر و حلیمی ایندی مصحف کهنه وبالی اولسه طاهر ایله غسل اولنمق ومای دیو بوقدر بلکه
اولی واصوبدر دیمشلردر و بعضیلر دیمشدرکه احراق اولی در زیرا غساله سی کاه اولورکه
آیاق آلتنه دوشوب باصلمق لازم کلور و حضرت عثمان رضی الله عنه دخی بالاتفاق مصاحفی احراق
ایتمشلردر و بعضیلر احراق حرامدر و زیرا احترامه منافی در دیمشدر و اما امام نووی مکروه
دیدی و ائمه حنفیه دن منقول اولان اولدرکه احراق اولنمایوب بر موضع طاهرده دفن
اولنه اما بعضیلر آنده دخی دخلی اقدام دن ابن ابی داود عطا ایله اقدام اولنماز دیمشلردر و فرع آخر
ابن المسیب دن مرویدرکه ایندی سزدن بریکز مصیحف ومسجد صغیر ایله تعبیر ایلمسون
زیرا بر شیئی که الله ایچون اوله اول عظیمدر تصغیر اولنماز الا شو که صیغه تصغیر ایله تعظیم قصد اولنه
لکن بونده کراهت مقرردر و ظاهر اختیار ابن ماجه اتبعدر و بونک کبی فرع آخر تحدیث اولنمامیش
مصحف حرامدر و کرکدرکه مصحفه ال سوران کرک اکبر زیرا حق تعالی لا یمسه الا المطهرون
بیورمشدر و و ترمذی وغیریلر روایت ایتدکلری حدیث شریفده وارد اولمشدر لا یمس القرآن

الا ظاهر **خاتمه** حضرت انس دن مرفوعا مرویدر که یدی کانسنه نک اجری عبد الله
بعد الموت قبرنده جاری اولور بر علم که آنی تعلیم ایتمش اوله ویا خود بر نهر اجرا ایلیه ویا خود
بر بئر حفر ایلیه ویا خود بر نخل غرس ایلیه ویا بر مسجد بنا ایلیه ویا بر ولد ترک ایلیه که آنکا
بعد الموت مونتدن صکره استغفار ایلیه ویا خود بر مصحف توریث ایلیه و بو حدیث شریف
مسلمینه بشارت عظیمه واشارتدر و دلالت مثوبات جلیله واردر **مطلب ثانی**
فروع علم حدیثده در **علم شرح الحدیث** بو بر علمدر که رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم احادیث شریفه سندن مراد شریفی نه ایدوکندن قواعد عربیه واصول شرعیه
حسبیجه بقدر الطاقه باحثدر و بونک نفعی وغایتی بر رتبه ده در که افراد انسانک
بر فردی دخی فرماندن دکلدر و بو فن ده اولان کتب مصنفه لی خاطر فاتر وکتب فاخر
احاطه ایلمکدن عاجز وقاصر در لکن جمله دن اشهر وافضل و بر بر شرح بخاری که اوزره اول
دخی غایت ایله کثیردر جمله دن شرح کرمانی وشرح برماوی وشرح ابن ملقن وشرح العینی
وشرح ابن حجر وشرح السیوطی وشرح الکورانی در و بونلارک غیری وبعده شرح صحیح مسلم
نوویک وسیوطی نک وشروح مصابیح دیندره الفاتح اخلاقی کذره وشرح
التوربشتی وشرح مظهر وشرح زین العرب و بونلارک غیری وشروح مشارق دیندره
البارق وشرح مجد الدین الشیرازی که صاحب قاموسدر وشرح الشیخ اکمل الدین و
شرح الفاضل ابن الملک و بونلارک غیری و بو کتب مذکوره نک مصنفلرینک
یا خود اکثری مقدما ذکر اولمشدر **علم اسباب ورود الاحادیث وازمنته وامکنته** یعنی احادیث
شریفه نک ورودینک اسبابنی وازمنه وامکنه سنی بیان ایدن علمدر و بونک موضوعی
استمدادی ظاهردر و منفعتی عظیمه در که بر فرده خفی دکلدر مؤلف اصل مترجم مرحوم
والد ماجد بیوررلر که بن بو فنده تصنیف وتمثیل بعض کتب ایشتدم لکن کورمدم
علم ناسخ الحدیث ومنسوخه و بو علمک موضوعی وغایتی بلا ظاهر وفائده سی
وخوفی غیر خفی وبا هر بلکه اصول شرعیه ده بر اصل قوی اولوب اکثر احکام آنک اوزره
دائردر و بعض علما انک تدوینده اعتنا ایلمشلردر مرحوم والد ماجد بیوررلر که
بن بعض ثقاتدن بو علمده تدوین اولنمش بر کتاب ایشتدم لکن بلاد عزده مشهور دکلدر
علم تأویل اقوال النبی صلی الله علیه وسلم و بو علمک موضوعی معلوم ومنفعتی ونفعی
غایتی وغرضی ظاهر و بیانده در دینه مرحوم بیوررلر که بن بو علمده مولانا شمس الدین الفناری
بر رساله سنی کوردم و مولانای مزبور بلاد عزده بر فاضل مشهوردر و علیه رحمة الملک الغفور
واحادیث شریفه ایچون شرعه موافق تأویلات لطیفه استخراج ایلمشدر حیث
ایله که کورنلر ستوده وصلی استفاجوه دیرلر واول رساله مزبوره باقیده موجوده ایدی
بعده ضائع اولدی کذلک شیخ صدر الدین دخی بعض احادیثی تأویلات اوزره
شرح ایلمشدر لکن بعضی ظاهر شرعدن انحرافا ونا مخالفدر مثلا دیمشدر که فلک اطلس

ل شرعده و حشن ایله مسبحی در و فلک ثوابت که اهل شرع قنده کرسی ایله مسمی در الجبلی
قدیم در و بو کلامی کشف صحیح وعیان صریح احاطه ایلمشدر و بو کلامی مخالف شرع دکلدر
و بو اغالیطی ایلمشدر زیرا شرع مبیندن وارد اولان حدوث سماوات سبع وارضین در
لکن شیخ مذکور قدس سره تحقیق سائر تأویلات ده بر حیثیت ایله ابداع وبر مسلک
لطیف اختراع ایلمشدر که البته باعث انشراح صدور وبلاد اولور اول علم الحقیقه کمال **علم رموز
اقوال النبی واشاراته** و بو علم دخی ظاهر الموضوع وباهر النفع در و بونک دخی غایتی
ونفعی خفی دکلدر **و مترجم** مرحوم بیوررلر که بو علمده دخی تصنیف نافع لطیف اولدیغنی
لکن مسموعی اسمنی تذکره بجا لم اولمادی **علم غرائب لغات الحدیث** و بو علمک دخی موضوعی
شریف ونفعی وغایتی لطیف در علامه زمخشری بو علمده فائق نام کتاب تصنیف ایلمشدر
وامام ابن الاثیر الجزری کتاب النهایه یی تألیف ایلمشدر و بو ایکی کتابه علم لغتده ذکر اولنمشدر
زیرا کاه اولور که بو علم فروع علم لغتدن دخی معدود اولور **علم دفع مطاعن الحدیث**
و بو علمک موضوعی ونفعی مسلمین اولان دن اولی الالباب قتنده ظاهردر ابتدا عصر الملحدین
سابقا ملاحده دن بر طائفه طاغیه که قرامطه ایله ملقبدر ابو بکر حضرت رسالتنک صلی الله تعالی
علیه وسلم احادیث شریفه سنه بعض اوهام واهیه واکاذیب سافیه ایله طعن ایلمشلردر که
احادیث مذکوره نک منافیه اولدقلرنک کذبی ظاهر وصورتی باطلنه در اولان افترا
ایدرلر لکن بحمد الله تعالی بزم علمای کرام اشتراک رحمت الله علیهم اجمعین الاسلام المسلمین جزا اولان خرافات
واکاذیبک رفعنه قیام ومعاندینک بو معقولات اوهام فاضحه سنی ویرنه رد وتکذیب
صول وحفظ سعی واقدام ایدوب مرقومه نک تقریرات کامله وتحریرات وافیه ایله شرح ایدرک
معنای مقصودی بیان واعلام ایلمشلردر حق تعالی دائما اسلام ومسلمینی منصور واعدای
دینی اولان کفره وملحدینی مخذول ومقهور ایلیه بحرمة محمد الامین وآله وصحبه الاکرمین
علم تلفیق الاحادیث بو بر علمدر که اننده ظاهرا بری برینه منافیه اولان احادیث
بینده توفیق وتطبیق والفاظ نبویه بحسب قواعد العربیه والاصول المشروعه المعقول والمنقول
وتحقیق دن بحث اولنور کاه علمی اولانی تخصیص ایتمکله ویا خود مطلق اولانی تقیید ایتمکله
ویا خود کمالی ولفع اولان حادثه نک تعددی حمل ایتمکله و بونلارک غیری وجوه تأویل
ایله که اکثر شراح حدیث اثناء شرحده انلاری مفصل ومشروحا ایراد ایدرلر لکن بعض علما
بو خصوصده کمال اعتنا ایدوب بو نکته لطیفه حقده کتاب تدوین ایلمشلردر انلر دخی
ولع اولان تصانیف بیان طالب ده کم باب در خصوصا اولان طالب واصلی اولور
علم احوال رواة الاحادیث بو بر علمدر که آنده احادیث شریفه یی روایت ایدنلرک
احوالی معلوم اولور هر برینک قبائلدن وقبائل وطاننده جرح وتعدیلندن و بونلره
بویی احوالدن و بو علم بر وجه فروع تواریخ دیندر و بر وجهدن دخی فروع احادیث دیندر
بو فنده دخی علمانک تصانیف کثیره وتألیف ایلمشلردر اجلی نوع برمقداری ما سبقده ذکر اولنمشدر

علم شرح الحدیث

علم اسباب ورود الاحادیث

علم ناسخ الحدیث ومنسوخه

علم تأویل اقوال النبی صلی الله علیه وسلم

علم رموز اقوال النبی واشاراته

علم غرائب لغات الحدیث

علم دفع مطاعن الحدیث

علم تلفیق الاحادیث

علم احوال رواة الاحادیث

علم طب النبی دم

ذکر ایدیجک واقف اولورسن علم طب النبی صلی الله علیه وسلم بو بر علمدر که طب
مرضی حقنده وارد اولان احادیث نبویه دن باحثدر و بر جماعت دخی بو علمه تصنیف
کتاب اتمکله اعتنا ایتمشلردر و جمله دن اشهری ابن طرخان جمع ایدوب کیدر و افضلی امام مستغفری
جمع ایتدوکیدر و ایکیسی دخی عند الطلاب ظاهرلردر و بو علمک نفعی و غایتی و غرضی و باب
ابانه محتاج دکلدر مطلب ثالث فروع علم تفسیرده در امدی معلوم اوله که علم قرآن بر بحر زخاردر که
جانبی بعید و پایانی دور و بر طود شامخ و جبل باذخ که غرائبنه وصول خارج دائرهٔ امکاندر
و بو علمک فروعی واردر که احصا اولنمازه و فنونی واردر که استقصا اولنماز لکن الحمد لله
شول مقدار ذکر ایده لم که اکا قوت بشر وافی و نطاق تقریر احاطه سنده کافی اوله علم
معرفة المکی والمدنی بو علمده جماعت کثیره تصنیف کتب ایتمشلردر جمله دن مکی و الدیرینی
و بونک فائده سی نزولده متأخر اولان آیاتنه معرفتدر تاکه آیات متقدمه یه ناسخ
و یا خود عمومنی مخصص اوله وکی معلوم اوله و بونده نیجه اقسام واردر که انلاری ابو القاسم حسن
بن محمد بن حبیب النیسابوری کتاب التنبیه ده ذکر ایتمشدر که انلار مکه ده نازل اولان
و دخی مدینه ده نازل اولان و دخی مکه ده نازل اولوب حکمی مدنی اولان و مدینه ده نازل
اولوب حکمی مکی اولان و مکه ده اهل مدینه حقنده نازل اولان و مدینه ده اهل مکه حقنده
نازل اولان و دخی مکی نک مدنی حقنده نزولنه مشابه اولان و دخی مدنی نک مکی حقنده
نزولنه مشابه اولان و دخی جحفه ده نازل اولان و دخی بیت المقدس ده نازل اولان
و دخی طائف ده نازل اولان و دخی حدیبیه ده نازل اولان و دخی لیلا نازل اولان
و دخی نهارا نازل اولان و دخی مشیعا نازل اولان بو عبد فقیر ایدر که مشیعا نازل
اولاندن مراد اولدر که نازل اولدقده ملائکه دن نیجه بیک ملک آکا تشییع ایدوب بیله
نازل اولمش اوله مثلا سوره انعام حقنده ابن حبیب و انکا تابع اولوب ابن النقیب دیمشلردر
نازل اولدقده یتمش بیک ملک آکا تشییع ایتمشلردر و بونک امثالی نیجه سور و آیات
دخی واردر که هر برنده نیجه بیک ملک تشییع ایتمشلردر که تفصیلی سیوطی اتقانده بیان ایتمشدر
و دخی مفردا نازل اولان و دخی سور مکیه ده اولان آیات مدنیات و سور مدنیه ده اولان
آیات مکیات و دخی مکه دن مدینه و مدینه دن مکه یه و مدینه دن ارض حبشه یه محمول اولنان
آیات و دخی شول آیات که آنده اختلاف اولنوب بعضلر مدنی و بعضلر مکی دیمشلر
پس بونلار یکرمی اوج وجهدر که بونلاری بلمیان و بینلرینی تمییز ایلمیان کمسنه یه حلال دکلدر
کتاب الله ده تکلم ایلیه و بونلرک ماعداکی و مدنی ده اوج اصطلاح اوزره اختلاف ایتمشلردر
جمله دن اشهری بودر که مکی هجرتدن مقدم نازل اولاندر و کرک مدینه ده نازل اولسون
کرک مکه ده عام فتح ده یاخود عام حجة الوداع ده یاخود اسفاردن بر سفرده و بونک
اوزرینه والناس بعدور برابر دخی روایت ایتدیلر و ایکنجی بودر که مکی مکه ده نازل اولاندر هجرتدن
صکره ایسه دخی و مدنی مدینه ده نازل اولاندر بو تقدیرجه سفرلرده نازل اولانلر بینلرینده

واسطه

علم معرفة الحضری والسفری
علم معرفة النهاری واللیلی
علم معرفة الصیفی والشتاوی
علم معرفة الفراشی والنومی

واسطه اولور لکن مکه نک حوالی و نواحی سنده نازل اولانلر مکی اولور و منی و عرفات و حدیبیه
و مدینه نک حوالی سنده اولانلر مدنی اولور بدر و احد و سلع کبی اوچنجی بودر که مکی اهل
مکه یه خطاب واقع اولاندر و مدنی اهل مدینه یه خطاب واقع اولاندر علم
معرفة الحضری والسفری و بو علمک موضوعی و نفعی و غایتی غایت ظهورده در و حضری
امثله سی کثیره در اما سفری نک امثله سنی ضبط ایتمشلردر جمله سی قرقدن زیاده در که
علامه سیوطی اتقانده انلاری استقصا ایتمشدر علم معرفة النهاری واللیلی
بونک موضوعی و غایتی و منفعتی ناظرینه ظاهردر و دیمشلردر که اکثر قرآن نهارا نازل
اولمشدر اما لیلا نازل اولانلری تتبع ایتمشلردر جمله سی اللی بش آیه یه منتهی در که سیوطی
دخی اتقانده ذکر ایتمشدر علم معرفة الصیفی والشتاوی بونک دخی موضوعی
و غایت و منفعتنک امری خفی دکلدر و واحدی ایتدی حق تعالی کلاله ده ایکی آیت انزال
ایلدی بریسی که اول سوره نساء ده در شتاده نازل اولمشدر و بریسی دخی که آخرنده در
صیفده نازل اولمشدر حجة الوداع ده نازل اولان دخی صیفی در اول اندندر و دخی
الیوم اکملت لکم دینکم و دخی واتقوا یوما ترجعون فیه الی الله و آیت دین و سوره النصر
و غزوه تبوک ده نازل اولان آیات کبی و شتائیه دخی آیت افک و غزوه خندقده
نازل اولان آیات علم معرفة الفراشی والنومی بونده دخی موضوع و نفعلری
معلوم در و امثله سی والله یعصمک من الناس و دخی
وعلی الثلاثة الذین خلفوا آیتی اما نومی سوره کوثردر حضرت انس بن مالک رضی الله عنه
روایت ایتمشدر که ایتدی بر وقتده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اوکمزده ایدی ناکاه
بر مقدار نوم و نعاس غلبه ایدوب بعده تبسم ایدرک باشنی رفع ایلدیلر بز ایتدم
یا رسول الله باعث ضحکک نه در بیوردیلر که شمدی بکا بر سوره نازل اولدی بعده قرائت
ایدوب بسم الله الرحمن الرحیم انا اعطیناک الکوثر فصل لربک وانحر ان شانئک
هو الابتر بو سوره مذکوره یی اوقودیلر اما امام رافعی امالیسنده ایتدی که ارباب فهم اولانلر
بو حدیث شریفدن فهم ایلدیلر که سوره مذکوره اول نعاس مانندده نازل اولمشدر
و بونک توجیهنده دیمشلردر که زمان نومده وارد اولانلر دخی وحیدر زیرا انبیانک
رؤیالری دخی وحیدر و دخی ایتدی بو کلام صحیحدر لکن اشبه بودر دیمکدر که قرآنک
جمله سی زمان یقظه ده نازل اولمشدر و نهایت مرتبه یقظه ده نازل اولان سوره کوثر
حضرتنک اثنا نومده خاطر شریفلرینه کلوب اخطار اولنه و یا خود اول کوثر که سوره کریمه ده
حقنده واردر اولمشدر اول حالده حضرته حوض عرض اولنه حضرت دخی سوره وارده یه
اشارت و قرائت و تفسیر ایتمش اوله امام رافعی ایتدی بعض روایاته واردر اولمشدر که اول
حالده اغما کبی حال واقع اوله بو دخی محتملدر که حضرته نزول وحی زماننده عارض اولان حالت
اوله که انکا برحاء الوحی دیرلر بو مقامده کلام رافعی تمام اولدی سیوطی ایتدی رافعی نک کلامی

غایت ایله متوجه در بن داخی انوک کلامنه وقوفدن مقدم اول توجیه وجهی ماله ابدم کی
تاویل اخیرده ن اول دن اصح واظهر واوفق در زیرا حضرتک شعوری کجابر سوره انزال اولندیکه دیو سوره داخی
مقدما نزولنی منع وضع ایدر بنم کم تاویل باقولک حاصلی اولدر مؤلف اصلی ترجم مرحوم والد ماجد
بیوردیلرکه بن دیرم کی بولک تاویل اخیرا مؤیدر در حضرت انس رضی الله تعالی عنه بین اظهرنا
نومی یعنی حضرت برم اوکوزده ایدیلر دیدیکه زیرا اونوم حقیقی اولسه عادتا نوم مهوده
تعبیر ایلنیده اولماز خصوصا نوم رسول الله صلی الله علیه وسلم واندن ما عدا ایده مبارک باشلرنی
رفع ایلدیکا دیدیکه اکثر نوم حقیقی اولسه ثم رفع راسه دینلمیوب ثم استیقظ یاخود ثم قام
تعبیره دیرایدی یعنی بعده اویاندی یاخود یا تردن بیردن قالقدی دیرایدیکا ویا بونک امثالی
بر کلام سویلردیکا و دخی حضرت بکابر سوره انزال اولندی دیوب بعده سوره قرائت ایلدی
دیو دیکه دخی دلالت ایدر که اندن اول اول سوره نازل اولمش اولمایه زیرا اوبیله اولمش اولسه
بکا سوره کوثر انزال اولندی دیرلرایدیکا و دخی سوره دیه تمامها قراءته احتیاج اولمازایدی
زیرا مقدما صحابه کرامک معلوملری اولمش اولورلردیکا بونوع جهت ایله تاویل اول
ایله ناول اولمق منع اولور بوجهدن فقیر ایدرم وجه اخیرده کلام مجال وار در زیرا جایز
اول تنزاندن مقدم حال یقظه ده سوره مذکوره نازل اولمش اولوب لکن حضرت هنوز اصحابه
اعلام قرائت واعلام اولنمامش اوله پس اول سببدن بکابر سوره انزال اولندی دیو سوره
سوره کوثر انزال اولندی دیمش اولالر و اول وقت اعلام شعوریکا موافق ایله تمام سوره سنی
قرائت واعلام ایده لر والعلم عند الملک العلام علم معرفة الارضی والسماوی ۶۱
ارضی اولانلر ظاهر در ولکن سماوی اولانلر ایله معراج ده نازل اولانلردر آخر سوره
بقره دن ایکی آیت کبی نته کم امام مسلم حضرت ابن مسعوددن اخراج ایلمشدرکه و قتاکه
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اسرا اولندیکا سدرة المنتهی یه منتهی اولدیکا الی آخر
حدیث وبو حدیث ده وارد اولمشدرکه پس رسول الله صلی الله علیه وسلم اوچ شی اعطا
اولندی صلوات خمس اعطا اولندی و خواتیم سوره بقره اعطا اولندی و امتندن هر کیمسه
شی ایله اشراک ایلمیندن مقحماتی بخشلاروبه و کنشب ما ولان گناهلری مغفرت ایلنه و دخی
بعض مکان نام کتابنده مذکور در که آمن الرسول آخرینه وارنجه قاب قوسین ده نازل
اولندیکا ابن العربی ایدیکا تحقیق قرآنده سماوی وار در و ارضی وار در و دخی بین السماء والارض
نازل اولمش وار در و دخی تحت الارضده غارده نازل اولمش وار در اما ارضی ایله سماوی بیلنمش
مراد اندر دیدیکه ظاهر در فاما بین السماء والارض نازل اولانلردن مراد ظن اولنورکه بین السماء
اولان فضاده اوله و امیلی مراد ایده نازل اولان کبی ابن العربی بیان ایتدیکی تحت الارضده غارده
نازل اولان سوره مرسلات در نته کم صحیح ده ابن مسعوددن رضی الله تعالی عنه وارد اولمشدر
علم معرفة اول ما نزل آنوک موضوعنده وسایر احوالنده اظهر ظاهر در ولکن اول
نازل اولانده برقاچ اقوال وار در برسی که صحیح اولان دخی فاتحه اقرأ باسم ربک در قوله

علم معرفة الارضی والسماوی

علم معرفة اول ما نزل

بنجنجی

شیخین صحیحلرنده و حاکم مستدرکنده و بیهقی دلائلده و طبرانی کبیرده روایت ایلمشلردر
ایکی قولک بیننده توفیق بویله در که اول سوره کامله که نازل اولمشدر مدثر اوله پس
سوره فاتحه اولی دخی علی الاطلاق اول ما نزل اولماز و یاخود مدثر اول
نازل اولمق فترة وحیدن صکره اولانه نسبت ایله اوله مطلقا اولمایه یاخود مدثرک
اولیتی حضرت جابرک اجتهادی اوله روایتی اولمایه واقراء سوره سنک اولیتی حضرت
عایشه نک روایتی اوله پس اول اجتهاد جابردن مقدم ایدوکی ظاهر در قول ثالث
سوره فاتحه در اکثر مفسرین بو کا ذاهب اولمشلردر عمرو بن شرحبیل دخی بو نوعه رسالة
روایت ایلمشدر لکن جواب ویرب دیمشلردرکه محتمل درکه اول روایت سوره
فاتحه نک نزولندن اخبار و حکایت اوله اقراء و مدثر نازل اولدقدن صکره زیرا
محصلی بودرکه حضرت جبریل امین رسول رب العالمینه لکا اوکیدوب اشنیکا قل یا محمد
بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله رب العالمین تا که ولا الضالین وا صل الحجه بو نده احتمال
وار درکه ندادن بو حضرته اول نداء و اول قراءت اولمایه قول رابع بسم الله الرحمن الرحیم در
و بو قول عکرمه دن و حسن دن وابن عباس دن رضی الله تعالی عنهم مرویدر بو کا دخی
جواب ویرمشلردرکه بو برا سه بر قول عد اولنماز زیرا هر سوره نازل اولدیغی البته بسمله دخی
بیله نازل اولمق ضرور یدر پس بسمله اول نازل اولمش آیت اولور علی الاطلاق اما آخر
نازل اولان سوره سوره برائت در و آخر نازل اولان آیت یستفتونک آیتی در بعضلر
آیت ربوا در دیمشلر و بعضلر دخی آیت دین در دیمشلر قولنلر اظهرلر بیننده توفیق
بویله در که بو ایکی آیت دفعة نازل اولمش ولا الزهدا المحنده اولان ترتیب اوزره و دخی
ایکیسی قصه واحده ده وارد اولمشلر در و نهایت مرتبه ده راوی لرک هر بری نازل اولانک
بعضیدن آخر نازل اولان بودر دیو خبر ویرمشدر بو تقدیرجه هر برینک کلامی صحیح اولور
واول آیتی کا و آیت ربوا ایله وکما آیت دین ایله تعقیب ایدیکلرینک بالعقل ایچبندن بودر
ایکیسی دخی قصه اولدوغنه بنادر و بعضلر دخی آخر نازل اولان یستفتونک آیتی در
دیدیکلری مقید در یعنی فرائض حقنده آخر نازل اولان دیمکدر و بعضلر دخی آخر نازل اولان
آیت لقد جاءکم رسول من انفسکم در آخر سوره یه وارنجه بو قول ابی بن کعب روایت
ایلمشدر و بعضلر دخی آخر ما نزل فمن کان یرجوا لقاء ربه در الآیه و بو قولک تاویلی
بودر که صکره نسخ ایدر آیت نازل اولماشدر بلکه آیت محکم در آخر بعهد یواقیک
جمله سنی تاویل ایدوب هر کس کندو وقتنده ثابت اولان ایله جواب ویرمشدر مرحوم
مرحوم والد ماجد تاویل مذکورک اصلا نفعی یوقدر دیو سویلرمشلر بو جهده فقیر ایدرم که فی الواقع
بو تاویل نتیجه نافع اولور که هر کس کندو وقتنده ثابت اولان ایله جواب ویردوکی مقرردر
نهایت مرتبه اگر هر برینک تعیینی سند صحیح ایله ایسه بو وجه آخر ایله توفیق لازم در تحقیق و
تدقیق ایجنک لازم اولور اگر بعضنک سنده شبهه وار ایسه و یاخود طرفین جرح در

رفع

بر طریق ایله مجروح ایسه و قتیکه صحیح دخی بعضیسی مجروح در بیتن و مشروح اولمق کرکدر
والا بو بله جواب مطلق بر نفع ایدوکی محقق در قاضی ابو بکر انصاری ده دیمشدرکه اقوال بونلره در
بر حدیث مرفوع یوقدر بلکه هر بری نوع اجتهاددر و غلبهٔ ظن ایله بر قوله استناد ایدرلر غلبهٔ ظن
بو دخی احتمالدر که هر بری نبی علیه السلام دن بر یوم منقول اوله یا خود زمان حضرتده بر مقدار
آخر سماع ایتدوکی نقل و اخبار ایتمش اوله و بر جماعت دخی حکم وانزل سماع ایتمش اوله که کندوسی
بالذات سماع ایتمش اوله بو اول سببدن اختلاف اقوال اولدی باعث قیل و قال اولدی
بو دخی محتملدر که نبی علیه السلامک آخر تلاوت ایتدوکی آیت بعض آیات ایله مشاغل اولمش اوله
بعده اول آیت مصاحفده بعضی اونده قدر بیلمه نازل اولان آیاتک اصحنده دخی امر اولنه بعده
بو ترتیب اوزره کورندی اول آیاتی آخر نازل ظن ایلدیلر و بو خصوصده وارد اولان اقوال
مطابقه ایله جمع اولنمشدر ... اقتصار اولنمشدر و دخی معلوم اولاکه
بو توجیهات مذکوره ... کتاب اتقان دن اخذ و جمع اولنمشدر لکن اصل اتقانده
مذکور اولانه مخالف واقع اولمشدر نته کیم کتاب اتقان ایدن ارباب اذعان فهم و ادعا ایدرلر
بو فقیر اتقانده اولانه موافق ترجمه و تحریر ایتمشدر لکن بعد کل کلام توجیهات مذکوره نک
حاجتی کلام دکلدر

علم موقوف سبب النزول

نزول آیات ایکی قسمدر بر قسمی ابتدائی اولاکه
بر قسمی دخی سؤال و یا حادثه عقیب نازل اولاندر و بو علمه مطلع ابن المدینی که بخارینک شیخیدر
تصنیف ایتمشدر واحدی دخی بر کتاب تصنیف ایدرب بعده جعبری انک اختصاریدر و بر نسخه زیاده
اختصار ایتمشدر شیخ الاسلام ابن حجر دخی تألیف ایتمشدر
اسانیدنی حذف اوزره اقتصار ایتمشدر ... بر کتاب حافل جامع و شامل تصنیف
ایتمش وفاتندن اکا مسوده ده قالمشدر سیوطی دخی بونده بر کتاب
ایدوب لباب النقول فی اسباب النزول ایله تسمیه ایتمشدر و بو علمده فوائد کثیره وارددر
احکام باعث اولان حکمتک وجهنی بیلمک ... و اول آیتک منفعتی اولدوغی حکمی سببنه
منحصر اولان مورد و نعتی تخصیص سببی سؤالک ... اعتبار عموم لفظ دکلدر
خصوص سبب در ... لفظ عام اولور لکن تخصیصنه دلیل قائم اولور امدی بجانکه
سبب نزول معلوم اولسه حکمی تخصیص ایدوب اول ماده نک غیریدن قصر ایدرز و دخی مراد اولنان
معنایه وقوف بیلمکدر زیرا کاه اولور که آیتک تفسیری معلوم اولماز سبب نزولنه
وقوف حاصل اولمایجه مثلا حق تعالی نک فاینما تولوا فثم وجه الله قولی شریفی ظاهر نظره
استقبال قبله نک عدم وجوبنی اقتضا ایدر اول خود خلاف اجماع ایدوکی مقرر و استقبال
قبله نک وجوبی حالتده مسطور و محرردر امدی بو آیتک معناسی معلوم اولماز الا بو که معلوم
اولورکه نزولی نافله سفرده در و قبله ده اشتباه ایدوب تحری ایله اداسی صلوته ایدنلر حقنده
در و دخی حق تعالی نک ان الصفا والمروة من شعائر الله آیت کریمه سی ظاهرا صفا و مروه مابینده
سعی واجب اولمامق اقتضا ایدر زیرا فلا جناح علیه ان یطوف بهما قولندن مفهوم اولان سعی
ایتمکده اثم و وبال اولمامقدر بو نه دن واجب اولمق لازم کلور امدی سبب نزولی معلوم

الا حضرت عایشه نک رضی الله تعالی عنها بیانی ایله معلوم اولورکه ایتدیکی بو آیتک نزولی اول
زمانده ایدیکه صحابهٔ کرام میان صفا و مروه ده سعی اقدام ایتمکده اقدام ایدوب موجب عمل جاهلیت در
دیو نادم ایدیلر یعنی اثم و وبال اولمق احتمالی در و بونلره امدی آیت کریمه ده نفی جناح مراد انلر احتمال
دیر و دکلدر جناح نفی ایتدوکی حضرت عایشه نک سبب نزولی بیان ایتمسیله ظاهر و عیان اولدی
و بونه موقوف سبب نزولک فوائدندندر

تذییل

بو عبد فقیر ایدرکه بو کلامک
معناسی و تحقیقی علامه سیوطی اتقان ده امام شافعی رضی الله عنه نقل طریقیله تفصیل و بیان
ایدوب دیمشدرکه حق تعالی نک قل لا اجد فیما اوحی الی محرما قولنده و الآیه امام شافعی دیمشدرکه
کفار حق تعالی نک حلال ایتدوکنی تحریم و حرام ایتدوکنی تحلیل ایدرلر ایدی و ... و مضاده
و معانده اختیار ایدرلر ایدی پس آیت کریمه دخی انلرک غرضنه مناقض کلدی یعنی نجا دخی
مذکور اولان بر قبایح امور دن غیری حرام یوقدر دیکدن مراد کویا دیمکدرکه بر حلال یوقدر
الا انلرک حرام ایتدیکلری در و بر حرام یوقدر الا انلرک حلال ایتدیکلری در مثلا بر کسه آخره بو کون
سن حلاوه اکل ایتمه دیسه اول دخی مخالفت ایچون بن بو کون برنسنه اکل ایتمزم الا انجق
حلاوه اکل ایدرم دیسه مراد انجق مخالفت اولور حقیقتده نفی و اثبات اولمازکه بو معلوم در
دخی حق تعالی دیمشدرکه هیچ بر حرام یوقدر الا انلرک حلال ایتدیکلری میته و دم و لحم خنزیر
و ما اهل لغیر الله به واردر لکن بونلردن مراد بونلردن غیری حرمه وار ایسه حلالدر دیمک
دکلدر زیرا انلرک حلال ایتدکلرینه اثبات تحریم در بوقصد سائرینه اثبات حل دکلدر
امدی وجه مشروح اوزره سبب نزول معلوم اولمامق اولان توهمات انجق بو مذکور اولانلره منحصره
اولمق توهم اولنور دخی سبب نزول ایله اول توهم مندفع اولدی انتهی و بونه فوائد سبب
نزولدندر آیت کیمک حقنده نازل اولدی ایسه انک اسمنی بیلمک و دخی آنده مبهم اولانی
بیلمک امدی وقتاکه فوائد مزبوره بیله بیلدک ایسه سکا معلوم اولورکه شول کسه که بو فنک
حقنده فائده و موقوف نفع و عائده یوقدر زیرا تاریخ مجراسنه جاری در دیمشدر خطا
و عاری در دیمشدر انلرک زعمی باطل و اعتقادی فاسد و عاطلدر و دخی معلوم اولاکه
اهل اصولدن محققیندر و اکثر علما دخی بو نوک اوزره متفقیندرلر و دیمشلردرکه اعتبار عموم لفظ در
خصوص سبب دکلدر و بنجه آیات واردرکه بعض اسباب خصوصده نازل اولمش
لکن اسبابک غیرینه دخی حکمی متعدی و متجاوز اولمشدر نته کیم آیت ظهار اوس بن صامت حقنده
نازل اولمشدر و آیت لعان هلال بن امیه حقنده نازل اولمشدر و حد قذف حضرت عایشه یه
رمی و اسناد ایدنلر حقنده واقع اولمشدر لکن بعد النزول سائری عموم لفظ حقنده و حکمی
ایدرب حکمی عام اولمشدر و عموم لفظی اعتبار ایتمینلرک کلاملرینه اعتبار یوقدر و بونک تفصیلی
علم اصولده در و دخی معلوم اولاکه صورت سبب نزولک تحت عموم لفظده دخولی قطعی در
امدی نجانکه بعض آیات اسباب خاصه اوزره نازل اولنه کاه اولورکه اول آیات انلره
مناسب اولان آیات عامه ایله بیله وضع اولنور نظم قرآنی و حسن سیاقی رعایت ایچون

پس اول مقوله آیات خاصه صورتیه قریب اولور تحت عمومده دخولی قطعی اولدیغندن کم سکی
قطعی بودرکه اول مقوله آیات خاصه نک رتبه سی متوسطدر تحتنده و جهوری فوقنده **فائده**
واحدی ایتدی اسباب نزول کتاب الله ده قول حلال دکلدر الا روایت ایله و تنزیلی مشاهده ایدوب
اسبابنه واقف و آنلرک علمنده بحثه قادر و عارف اولانلردن سماع ایله اولیجق حلال اولور
و دخی دیمشلردرکه بر صحابی که نزلت الآیة فی کذا دیسه یعنی فلان آیت فلان خصوصده نازل اولدی
دیسه کاه اولورکه سبب نزولی مراد اولور و کاه اولورکه فلان خصوص دخی بو آیتده یعنی حکمنده
داخلدر دیمک مراد اولور و دخی سبب نزولده بر شرط واردرکه آیتک نزولی اول واقعه نک عقبنده
اولمامنده اولوب بر زمان متأخر اولمایه والا اول آیت اول سبب ایچون نازل اولمش اولماز بلکه وقایع
ماضیه دن اخبار قبیلندن اولور قصه اصحاب فیل و قصه قوم نوح و بونلرک امثالی کبی کتجیه
صحابینک نزلت الآیة فی کذا قولنده اختلاف ایتمشلردرکه حدیث مسند حکمنده میدر [illegible]
مسانیددن جزئی طریقیله میدر و یا خود مجاهددن اولان تفسیر قبیلندن میدر و دخی قول اخر بودرکه
تابعیدن واقع و صادر اولسه اول دخی مرفوعدر لکن مرسل اولور اول تقدیرجه مقبول [illegible]
زیرا مرسل تابعی دخی قول صحیح اوزره مقبولدر اکر اکا واصل اولان سندی صحیح و کندوسی دخی مجاهددن
اخذ ایدن ائمه تفسیردن ایسه مجاهد و عکرمه و سعید بن جبیر کبی و یا خود بر مرسل اکا ایله دیکر
اولورسه اعتضادی بر حال ایله کثرت بولورسه **فائده** اکثر مواضعده اولورکه مفسرین بر آیتک
نزولی ایچون اسباب متعدده ذکر ایدرلر مقدما ور انمشدرکه انلارک بر آیت حقنده نزلت فی
کذا دیدکلری قوللردن مراد تفسیردر اول تقدیرجه تعدد ضرر ایلمز زیرا اکثر تفسیرده منافات اولماز
اکثر لفظک احتمالی دخی نادردر واراینه اکثر متناول دکلدر ایسه اول تقدیرجه اکثر احد تفسیرینک
اسنادی صحیح ایسه اعتماد اول صحیح اولان اسناددهدر اکثر بریسی نزلت فی کذا دیسه بری
دخی سبب نزولی بودر دیو تصریح ایلسه و ایکیسینک ما بینده مخالفت اولسه معتمد علیه اولان
سببی تصریح ایدندر زیرا اولکی نزلت فی کذا دیمشدر آنلرک کلامی استنباط حکم قبیلندن اولور

علم معرفة ما نزل على لسان بعض الصحابة بو دخی حقیقتده اسباب نزولدندر و بر جماعت موافقات عمردر
که رضی الله تعالی عنه مستقلا افراد بالتصنیف ایلمشدر زیرا اصل بو بابده موافقات عمردر
حضرت عمر رضی الله عنه ایتدیکه اوچ کلامده ربمه موافقت ایلدم اولا ایتدم یا رسول الله لو اتخذنا
من مقام ابراهیم مصلی یعنی اکر یا رسول الله اکر مقام ابراهیمدن بر مصلی اتخاذ ایلسک نه خوش اولیدی
پس واتخذوا من مقام ابراهیم مصلی آیتی نازل اولدی و دخی آیت حجاب نزولندن مقدم ایتدم
یا رسول الله سنک نسانک اوزرینه بر و فاجر داخل اولوب جملسکه ملقا اولورلر اکا امر
ایلسک احتجاب ایلسه لر پس آیت حجاب نازل اولدی و دخی حضرت رسول الله اوزرینه نسالری
افتقتلری غیرت یلیه اجماع ایلدیلر بن دخی انلاره عسی ربه ان طلقکن ان یبدله ازواجا خیرا منکن دیدم
پس دخی حال اول عبارت ایله آیت کریمه انزال اولندی و بونک امثالی کثیردر **تنبیه** [illegible]
ایدنلر بیلورلر **علم معرفة ما تکرر نزوله** یعنی نزولی مکرر اولان آیتلرک بیانی [illegible]

علم معرفة ما نزل على لسان بعض الصحابة

علم معرفة ما تکرر نزوله

هر بادنده اینیری کمادا اولورکه بر شی نازل مکرر نازل اولور آنلرک شانی تنظیم ایچون و سببی
حادث اولدقده نسیان خوفندن بنه تذکیر ایچون و اصل حکمتی بودرکه کاه اولورکه بر سببه
سؤال کبی یا بر حادثه که البته بر آیت نزولنی اقتضا ایدر و ربع بها اندل اقدم نه منضمن
نازل اولمش ایدی پس نبی علیه السلام اول آیتی بعینها دخی اولنوز آتنه اول آیتی تذکیر و اطلاع
آیت بو حادثه نه متضمن ایدوکی بیان و تقریر ایچون و دخی قرآنده اولان احرف سبعه قرائت
سبع دخی تکرار نزول قبیلندندر بو عبد فقیر ایدرکه سیوطی اتقانده بو کلامک وجهنی بیان
ایدوب دیمشدرکه قرآنک هر بری مکرر نازل اولدوغنه دلالت ایدر حدیث ابی بن کعب رضی الله
عنه مسلم اخراج ایتدوکی که حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله آکه بیوردیکه تحقیق بنم ربم بکا ارسال
ایلدیکه قرآنی بر حرف اوزرینه قراءت ایلیم پس بن رد ایدوب یا رب امتمه تخفیف ایله دیو استدعا ایدوب
و آسان ایله دیدم پس بنه ارسال ایلدیکه ایکی حرف اوزرینه قراءت ایلیم بن رد ایدوب امتمه
آسان ایله دیدم پس بنه ارسال ایلدیکه یدی حرف اوزرینه قرآنی قراءت ایلیم امری بو حدیث
دلالت ایدرکه قراءت دفعة اولی ده نازل اولمیوب بلکه مرة بعد اخری نازل اولمشدر
و دخی صحابی جمال القراء ده سوره فاتحه نک ایکی کره نزولنه حکایت ایتدکدن صکره ایتدیکه
اکر سؤال اولنورسه که مره ثانیه ده نزولنده فائده نه در جواب ویریلورکه جائزدرکه اول
حرف واحد اوزره نازل اوله و دفعه ثانیه ده سائر وجوهی ایله نازل اوله ملک و مالک
والصراط و السراط کبی و بونلرک امثالی اشتهای امری بو دکرا ولنان فوائد ایله معلوم اولورکه انلارک
قراءته نزولی مکرر ایت بوقدر زیرا اکر تکرر نزولده فائده یوقدر بلکه تحصیل حاصلدر دیمشلردر
انلارک بو قولی کلام باطلدر و رای بعض تقع و فکر حاصلدر **علم معرفة ما تأخر حکمه عن نزوله و ما تأخر نزوله عن حکمه** یعنی حکمی نزولندن متأخر اولان و نزولی حکمندن متأخر اولانی بیلکدر اولکینک
مثالی حق تعالی لا اقسم بهذا البلد و انت حل بهذا البلد قولیدر زیرا سوره مکیه در حالا
اثر حل یوم فتح مکه ده ظاهر اولمشدر حتی نبی علیه السلام بو کون بکا نهاردن بر ساعت حلال
قیلندی دیو بیورمشدر کذلک مکه ده سیهزم الجمع و یولون الدبر آیتی نازل اولدی یعنی عن
قریب بو جمع منهزم اولوب آرددلری دونمدرلر دیو بیورلدی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
ایتدی قنغی جمع در اوله وقتاکه یوم بدر اولوب قریش منهزم اولدیلر پس رسول الله نظر ایلدم آثاره
نازل ده سیفنی نیام دن اخراج ایدوب کیدردی و دخی سیهزم الجمع و یولون الدبر کریمه سنی
تکرار ایدردی پس اول آیت یوم بدر ایچون نازل اولمش اولدی و دخی الجمعه نک مثالی آیت وضودر
زیرا آیت مدینه ده نازل اولدی و وضونک فرضیتی خود فرضیت صلوة ایله بیله مکه ده اولمشدر
پس معلوم اولدیکه وضو فرض اولمش ایکن بنه آیت نزولنده حکمت بودرکه فرضیتی دخی متلو ایله
ثابت اولمش اوله بو عبد فقیر ایدرکه بو معلوم و بعض علمانک اعلامی دخی زیاده تحقیق ایدوب ...
ایدوب دیمشلردرکه وقتاکه وضو عبادت مستقله اولمیوب بلکه توابع صلوةدن اولدیسه
جائزدرکه زمان وحی دخی طول عهد و ورود احتیاج و انتقاص نقل و روایات و اخبار اولان هلاک اخبار

ببعی ایلدن بو جماعت شاهد و ترکنا انعام و بحث ایلینه کیما آته مرزمان و مهلت نده و عامر
بعض باقی و متواتر ایله ثابت اولمیق آنوک علا نحوا اولیه ترک انعام اختلاف برنفع اولور
انتهی مثلا آخر دخی آیت محمد که زیرا آیت مذکوره مدینه ده جواب مکه ده فرض اولنمشدر
علم معرفة ما نزل مفرقا وما نزل جمعا اول کتاب سائر سوره ده اقرأ دن اول نازل اولدقده
علم بالقلم ما مر دکین و دخی والضحی دن اول نازل اولدقده فترضی قوله دکین ایکنجی منزل
فاتحه و اخلاص وکوثر و تبت و معوذتین دخی بتمامه نازل اولمشلردر و دخی سوره قصر و لم یکن
ابو نهایت جملسی سور قصار ده در طوال ده دخی مرسلات و سوره صف و سوره انعام
علم معرفة ما نزل مشیعا وما نزل مفردا غالب قرآنی جبرئیل یالکز مفردا تنزیل ایلمشدر
الا تشییع اولان سوره انعام درکه یتمش بیک ملک آنی تشییع ایلمشلردر و سوره فاتحه دخی
نازل اولدقده سکسن بیک ملک آنکله بیله ایدی و آیة الکرسی نازل اولدقده و بانجه بیله اوتوز
بیک ملک بیله ایدی و سوره یونس نازل اولدقده اوتوز بیک ملک بیله ایدی و دخی
واسئل من ارسلنا من قبلک آیتی نازل اولدقده یکرمی بیک ملک بیله ایدی بعضلر سوره
کهف دخی نازل اولدقده یتمش بیک ملک تشییع ایلدیلر دیمشلردر علم معرفة ما انزل منه علی
بعض الانبیاء علیهم السلام وما لم ینزل منه علی احد قبل النبی صلی الله علیه وسلم یعنی آیاتدن بعضی
اولا بعض انبیایه انزال اولنمشدر و بعضی دخی نبی علیه السلام دن اول بر احده انزال اولنما
اولدیغک معرفتی در ایکی قسمدر سوره فاتحة الکتاب و آیة الکرسی و خاتمه سوره بقره
انعام مسلم حضرت ابن عباسدن رضی الله تعالی عنهما روایت ایلمشلردر که حضرت رسالت
پناه صلی الله علیه وسلم بر ملک کلوب اندی کا شارت سنه السول ایکی نور ایله که سکا ویر
لمشدر اول برکیسنه ویرلمشدر که فاتحة الکتاب و خواتیم سوره البقره در و بعض احادیث
آیة الکرسی ایله خواتیم سوره البقره ذکر اولنمشدر و قسم اولدقدر سبح اسم ربک الاعلی
و دخی ابی میسره دن مرویدر که سوره جونک اقلی توریتده مکتوبدر و دخی میموندن مرویدر
نبی صلی الله علیه وسلم ایتدی بسم الله الرحمن الرحیم سلیماندن صکره بندن غیری برکیسه یه نازل
اولمادی و دخی کعب دن مرویدر که توریتده اول انزال اولنان سوره انعام دن اول
آیت درکه قل تعالوا اتل ما حرم ربکم الی آخره واردر و بنه کعب دن مرویدر که توریتک فاتحه سی
انعامک فاتحه سی در و خاتمه سی سوره هودک خاتمه سیدر که فاعبده وتوکل علیه در
آخره واردر و ینه کعب دن مرویدر که توراة اول العلم الملیح افتتاح اولنمشدر بعده لولن قوله واره
و دخی الحمد لله الذی لم یتخذ ولدا ایله ختم اولنمشدر و کبره تکبیرا قوله وارنجه و دخی عبد الله
بن عمرو بن العاص دن مرویدر که ایتدی تحقیق نبی علیه السلام توریتده دخی قرآنده اولان
صفتنک بعضی ایله موصوفدر که بیورلمشدر یا ایها النبی انا ارسلناک شاهدا ومبشرا ونذیرا
وحرزا للامیین صفتی و دخی ابن ابی حاتم دن مرویدر که ایتدی حق تعالی حضرت ابراهیم دخی
حضرت محمد صلی الله علیه وسلم انزال ایتدوکی کبی انزال ایلمشدر که التائبون العابدون قوله

و بشر المؤمنین قوله وارنجه و دخی قد افلح المؤمنون در فیها خالدون قوله وارنجه و دخی ان
المسلمین والمسلمات در الآیه و دخی سأل سائل سوره سنده اولان الذین هم علی صلاتهم
دائمون در قائمون قوله وارنجه اندی بو ایله ولی اوطاوی الا ابراهیم و محمد اولدیلر صلی الله
علیهما وسلم علم معرفة کیفیة انزال القرآن معلوم اولاکه تنزیل مجیدک کیفیت
انزالنده اوچ قول واردر قول اول که اصح واشهر و اجله القبول در او در که سماء دنیایه یعنی بزه
یاقین اولان سمایه که فلک قمر در لیلة قدرده جملة واحده نازل اولوب
بعده مصالح اقتضاسنه کوره منجما و مفرقا یکرمی اوچ یا یکرمی بش یا یکرمی یدی ده نازل
اولمشدر که حضرتک بعثتدن صکره مکه ده مدت اقامتلری اولان اختلاف جهتیله
قول ثانی بو در که یکرمی لیلة قدرده یاخود یکرمی اوچ یا یکرمی بش لیلة قدرده سماء دنیایه
انزال اولنمشدر هر لیله ده اول سنه ده حق تعالی نزولنی تقدیر ایلدوکی مقدار نازل اولوب
بعده سنه تمامنده منجما نازل اولدی بو قوله قائل و ناقل اولان مقاتل در و حلیمی و ماوردی
دخی بوکا قائل و مائل اولمشلردر امام فخر رازی دخی بو قوله راضی اولوب لکن دیمکل
عبارتی ایله ضعفنه اشارت ایلمشدر بعده توقف ایلمشدر که بو روایتی بوقوف روایت
اولنمقی صحیح و اولی در قول ثالث بو در که لیلة قدرده ابتدا اولنه بعد ما سائر اوقاتک
مختلفه ده منجما انزال اولنمشدر بو شعبی در قول رابع دخی وار در لکن غیر مشهوردر که
قرآن جملة من عند الله تعالی لوح محفوظده سماء دنیاده اولان سفره کرام کاتبینه
یکرمی سنه ده نازل اولمشدر بعده سفره بررره جبرئیل امینه یکرمی کیجه ده تنجیم ایدوب
بعده بو ایکی رب جلیل یعنی حضرت جبرئیل دخی یکرمی سنه ده حضرت نبی کریم صلی الله
تعالی علیه وسلمه تنجیم ایلمشدر و دخی معلوم اولاکه علماء اسلاف معنای انزالده اختلاف
ایلمشلردر بعضلر دیمشلردر که معناسی اظهار قراءت در بعضلر دیمشلردر که حق تعالی
کلامنی جبرئیله الهام و قراءتنی بیان و اعلام ایلدیکه بعده جبرئیل دخی ارضده قراءتنی
اداء ایلدیکه بعضلر دخی دیمشلردر که قرآنی ملک حق تعالی دن تلقف روحانی ایله
ایدر یعنی اخذ ایدر تلقفک اصل معناسی سرعت ایله اخذ و تناول در و یاخود
لوح محفوظدن حفظ ایدر بعده رسول خدایه انزال القا ایدر بعضلر دخی دیمشلردر که
انلر که قرآنی ذات باری ایله قائم معنادر دیرلر انلار انزالدن مراد اول معنایه دلالت
ایدن کلمات و حروفی ایجاد و لوح محفوظده اثبات در دیو اعتقاد ایدرلر اما
انلر که قرآن لفظدر دیرلر انلار قتنده انزال مجرد اول الفاظی لوحده اثبات در
اندن صکره نبی علیه السلام انزال اولنمشدر و دخی اوچ اقوال وار در اولکی قول اولدر که
منزل اولان هم لفظ و هم معنی اولیه قول ثانی اولدر که حضرت جبرئیل خاصة معانیه نزول
ایلدی و حضرت صاحب رسالت و معدن سعادت بسالت صلی الله علیه وسلم معانیی
بیلوب بعده عالم اولوب اندن لغت عرب ایله تعبیر ایلمشدر و بو قوله قائل اولان خفی اولمیه که

علم معرفة کیفیة انزال القرآن

علم معرفة ما نزل مفرقا وما نزل جمعا

علم معرفة ما نزل مشیعا وما نزل مفردا

علم معرفة ما نزل ببعض الانبیاء

نزل به الروح الامين على قلبك قولنك ظاهرى ايله متمسك اولمشلردر قول ثالث اولدركه
معنى جبرئيله القا اولنوب و جبرئيل معناى مزبورى لغت عرب ايله تعبير ايدوب واهل سماء
وحى تبليغ ايلمشلر قراءت ايله لو بعده جبرئيل لباس لسان عربى ايله انزال ايتمش اولور
بعضلر وحى ديمشلردر كه كلام الله منزل ايكى قسم دره بر قسمى اولدركه حق تعالى جبرئيله بويرمشدر
نبى عليه السلام شويله و شويله سويله اول قسمده جبرئيل ايلو كندو عبارتنى ايله تعبير
ايلمك جائزدر بر قسمى دخى اولدركه حق تعالى جبرئيله ديديكه نبى عليه السلام شويله و شويله
قراءت ايله بس اول قسمده جبرئيل مأمور اولدوغى اوزره قراءت و تبليغ ايدوب بر كلمه
تغيير ايلمز امدى قرآن قسم ثانيدره قسم اول سنتدره نته كم وارد اولمشدركه جبرئيل
سنت ايله دخى نازل اولوردى قرآن ايله نازل اولدوغى كبى اول سببدندركه سنت
قرآنى تغيير جائز دگلدر اما الفاظ سنتى تغيير جائزدر دره دخى معلوم اولاكه تنزيلده ايكى
طريق واردر برسى اولدركه نبى صلى الله عليه وسلم صورت بشريتدن منخلع اولوب
صورت ملكيه متبدل اولالر بعده ملكدن وحى اخذ ايلمش اولا ايكنجى اولدركه ملك
صورت بشريتده متمثل اولدى تاكه رسول صلى الله عليه وسلم اخذ ايدجه اما اولكى حالت
ثانيدن زياده صعوبت واردر اندن صكره كيفيت سماع وحى بر ماع وجه اوزره دركاه اولور
صلصلة الجرس كبى ايشيدرلر ايدى و بو حالت حضرت رسالت جنابنه اشد حالات ايدى حتى
عبدالله بن عمرو رضى الله تعالى عنهما روايت ايتدى حضرت بيورمشدركه هيچ بركره بكا وحى اولنمق
اولمامشدركه الا بن ظن ايتمشدركه نفسم قبض اولنه بعضلر ديمشدركه بو طريق ايله نازل اولنن
اول زمانده حاصل اولوردى كه آيت وعيد و يا خود آيت تهديد نازل اولسون و دخى كاه اولوردى كه
كلام ملك علام حضرتك روحنه نفث اولنوردى يعنى قلبنه القا كبى بر حالت اولوردى
نته كم حديث شريفده وارد اولمشدركه حضرت بيورديلر روح القدس بم روعمه نفث ايلدى
ديو بيورمشدردر و كاه اولوردى كه صورت رجلده كلوب تكلم ايدردى نته كم بيورمشدركه
واحيانا يتمثل لى الملك رجلا فيكلمنى فاعى ما يقول يعنى احيانا ملك بكا صورت رجلده متمثل
اولوب بكا تكلم ايدر بن دخى انك سوزلرينى حفظ ايدرم بر روايتده و هو اهونه على حتى
وارد اولمشدر يعنى بو حال بكا اهون احوالدر و كاه اولوردى كه ملك نومده كلوردى و كاه
حق تعالى نبى عليه السلام تكلم ايدردى يا يقظه ده و ياخود ليلة الاسراده اولدوغى كبى يا خود نومده
اولدوغى نته كم حديث معاذده وارد اولمشدركه اتانى ربى فقال فيم يختصم الملأ الاعلى الحديث
يعنى بكا ربم كلدى ديو بيورديلركه حالت نومده در مرحوم والدم سيد بيوردركه اى قرآن
عظيم ده بو نوع وحى دن بر نسنه يوقدر ديمشلردر فائده سفيان ثوريدن
منقولدركه ايتدى هيچ بر وحى نازل اولمامشدر الا عربيت ايله اولمشدر بعده هر نبى
قومنه لسانلرى اوزره ترجمه ايلمشدر علم معرفة اسماء وسماء سوره حافظ سيوطى
حق تعالى كلامنه بعض اسماء ايله تسميه ايلمشدر كه عربك كلاملرينه تسميه ايتدكلرينه

علم معرفة اسماء وسماء سوره

في لغتهم اجمالاً وتفصيلاً. حق تعالى جملەسنى قرآن ايله تسميه ايلدى انلار ديوان ايله تسميه
ايتدكلرى كبى و بعضنى سوره ايله تسميه ايلدى انلار قصيده ديدكلرى كبى و بعضنى آيت ايله تسميه
ايلدى انلار بيت ايله تسميه ايتدكلرى كبى و آخرنى فاصله ايله تسميه ايلدى قافيه كبى و دخى معلوم اولا كه
حق تعالى قرآنى اللى بش اسم ايله تسميه ايلدى كتاب و مبين و قرآن و كريم و كلام و نور و هدى
و فرقان و شفاء و موعظه و ذكر و مبارك و على و حكمت و حكيم و مهيمن و حبل و صراط مستقيم و قيم
و قول و فصل و نبأ و عظيم و احسن الحديث و مثانى و متشابه و تنزيل و روح و وحى و عربى
و بصائر و بيان و علم و حق و هادى و عجب و تذكره و العروة الوثقى و صدق و عدل و امر
و منادى و بشرى و مجيد و زبور و بشير و نذير و عزيز و بلاغ و قصص و دخى برابر و در
اسم ايله تسميه ايلمشدر صحف مكرمه مرفوعه مطهره انتهى اندن صكره كاه اولوردى بر سورەنك
بر اسمى اولوردى اكثرى بويله در و كاه اولوردى ايكى اسمى و دخى زياده اولوردى زيرا كثرت اسماء
شرف مسمى يه دلالت ايدر جمله دن سوره فاتحه در كه يكرمى دن زياده اسمى واردر فاتحة
الكتاب فاتحة القرآن ام الكتاب ام القرآن القرآن العظيم السبع المثانى الوافيه الكنز الكافيه
الاساس النور سورة الحمد الحمد الاولى سورة الشكر الحمد القصرى الرقيه الشفاء الشافيه سورة الصلوة و
سورة الدعاء سورة السؤال سورة تعليم المسئله سورة المناجاة سورة التفويض علم معرفة
جمع و ترتيب حاكم مستدركده ايتدى قرآن اوچ كره جمع اولنمشدر اولا حضور نبى ده
صلى الله عليه وسلم ديمشلردركه اول زمانده كتبت اولنسه وطاف و رقاع ده و اوراق
لرنده يعنى سنجاق مقولەسنده و اكتاف و اضلاع ده و اقتاب ده يازيلوردى و دخى
بو جمع دن مراد آيات متفرقه يى سوره لرنده جمع ايدوكى نبى عليه السلامك اشارتى ايله حطايلرى
ايتدى حضرت رسالت پناه صلى الله تعالى عليه وسلم قرآنى مصاحفده جمع و درج ايتمديلر زيرا ناسخ
ترتيب اوزره ايدى كه بعض آيتنك حكمنى نسخ و يا تلاوتنى نسخ بر آيت نازل اولوردى فقط
حضرتك وفاتى ايله اول مقوله آيتك نزولى انقطاع بولدى حق تعالى خلفاء راشدينه
و صحف بو وعد اوزره جمعى مصاحفده حفظ الهام ايلدى تا كه انا نحن نزلنا الذكر وانا له لحافظون
شرطى اوزره بو امته ضمان حفظ قرآن حقنده اولان وعد صادقى انجاز و وفا ايله اختلاف قالماز
اولا قرآن جمع ثانى حضور حضرت ابى بكرده اولمشدر رضى الله عنه امام بخارى صحيحنده زيد بن ثابت دن
روايت ايلمشدركه ايتدى حضرت ابو بكر رضى الله تعالى عنه مقتل اهل يمامه ده بكا خبر رسال ايدوب
دعوت ايلدى بن دخى دعوتنه اجابت ايدوب كلدم گوردم كه حضرت عمر بن الخطاب دخى
مجلسده حاضر ايدى حضرت ابى بكر ايتدى بكا عمر كلوب ايتديكه بو حرب و قتال ده قراء
قرآنده قتل شديد اولدى بن خوف ايدرم كه سائر مواطنده دخى حملة قرآنك قتلى شايع اولوب
سببندن اكثر قرآن ضايع اوله امدى بن رأى ايدرم جمع قرآنى امر ايدوب فرمان ايده سن
بس بن حضرت عمره ايتدم بر فعلى كه حضرت رسول صلى الله عليه وسلم ايتمديلر انى سن نيجه ايدرسن
و آنك شأنى ابتدا اولدوغى طريقنده خلاف نيجه كيدرسن حضرت عمر و الله بو خيردر ديوب بكا

را جمعیدن زائل اولمادیکی شول زمانه دکین که حق تعالی اول خصوص ایچون بنم صدریمی شرح ایدب
حضرت عمر رأی ایندوکی اوزره بنامی ایلدم دیدیکی حضرت زید ایتدی بکا حضرت ابو بکر
رضی الله عنه دیدیکه سن بر شاب عاقل سن بز سنی اتهام ایلمزز و سن کاتب وحی حضرت
رسالت و واقف اسرار نبوت سن امدی سن قرآنی تتبع ایدوب جمع ایلیک کرسن دیدیکی
حضرت زید ایتدیکی والله اکر عالمده اولان جباللردن بر جبلی نقل ایتمکی بنم اوزریمه تحمیل ایتسهلر
بکا تکلیف و تحمیل ایلدیکلری امرکه جمع قرآندر آندن اثقل اولمازایدی پس بن ایتدم
بر نسنه که رسول الله صلی الله علیه وسلم ایشلمامش اوله نیجه ایدرسز حضرت ابو بکر والله بو
فعل خیر و مطلوبدر دیو بکا مراجعت و ابرام ایتدیکندن زائل اولمادیکی شول زمانه دکین که حق
تعالی ابو بکر و عمرک صدرلرینه شرح ایندوکی امر ایچون بنم دخی صدریمی شرح ایلدیکه پس جمیع
تتبع قرآنه مبادرت ایدوب عسب و لخاف و صدور رجالدن جمع ایدردم سورهٔ توبهنک
آخرینی ابو خزیمة الانصاریده بولدم غیریده بولمدم که لقد جاءکم رسول من انفسکم آیتیدر
سورهنک خاتمهسنه وارنجه پس اول جمع اولنان مصحف حضرت ابو بکر یاننده قالدی
حضرت حیاتنده بعده حفصه بنت عمر یاننده قالدی جمع ثالث که ترتیب سورده در
حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه زماننده اولدی امام بخاری علیه رحمة الباری حضرت انسدن
روایت ایدرکه حذیفة الیمانی فتح ارمینیه و آذربایجانده اهل شام ایله اتفاق و بیت المقدسه
متوجه جانب عراق اولوب اهل عراق ایله مقابله و محاربه و مقاتله ایدردیکی اول اثناده
اهل شامک قرائتده اختلافلری حذیفهیه خوف و فزع ایراث ایدب حضرت عثمانه ایتدیکی
اول امتکه مدارک ایدیب مرور ایلسن اهل ماننده یهود و نصاری قرآنده اختلاف ایدرلرنالم
مقدم دیدیکی پس حضرت عثمان حضرت حفصهیه خبر ارسال ایلدیکه البته صحفی بزه ارسال ایلیکه
مصاحفده کتابت و وضع ایدهوز بعده ینه سکا ارسال ایدهلم حضرت حفصه دخی اول صحفی
حضرت عثمانه ارسال ایدیب انلار دخی زید بن ثابت و عبد الله بن الزبیر و سعید بن العاص
و عبد الرحمن بن الحارث بن هشام حضرتلرینه امر ایلدیلر انلار دخی صحفی مصاحفه نسخ و کتابت
ایلدیلر دیو روایت اولنورکه حضرت عثمانک نسخ قرآن ایلدیکی آفاقدن هر افقه بر مصحف ارسال
ایلدیلر و انلاردن ماعدا بعض صحف ده و مصاحفده اولان قرآنک احراق اولنسون
دیو امر ایلدیلر حضرت حذیفه ایتدیکی نسخ مصحف ایتدکلری زمانده سورهٔ احزابدن بر آیتی
تفقد ایلدم که بن آنی رسول الله صلی الله علیه وسلم قرائت ایدرکن استماع ایدردم حتی
ناسدن تفقد و التماس ایلدم آخر الامر خزیمة بن ثابت الانصاریده بولدم که اول آیت
من المؤمنین رجال صدقوا ما عاهدوا الله علیه آیتیدر آنی دخی محلنده سورهسنه الحاق
ایلدک ابن حجر ایتدیکی جمع جزبوده سنه خمس و عشرینده ایدی اکر سؤال اولنورسه که آیت
مذکوره رجل واحددن اخذ اولندیسه نه وجهله متواتر اولور حال بوکه قرآنده تواتر لازمدر
جواب ویریلورکه نقل کتب بطریق الاجمال متواتردر اما تفصیلی واحددن دخی اولور واحد

مذکور

مذکور اولیجق جملهسی مذکور اولمش اولور آیت دخی متواتر اولور و دخی حضرت عثمانک
آفاقه ارسال ایتدوکی مصاحف روایت مشهوره اوزره بش مصحفدر اما ابو حاتم سجستانیدن
یدی مصحف دیو نقل اولنمشدر مکه و شام و یمن و بحرین و بصره و کوفهیه ارسال ایلمشدر و بر مصحفی
دخی مدینهده حبس ایلمشدر و دخی معلومدر که آیات قرآنیهنک حالا واقع اولان اوزره
ترتیبی توقیفی ایدوکنده اجماع و نصوص متظافرده در و اولدقده شبهه یوقدر زیرا ترتیبی
دخی برهان ایلمسیدر اولان کتابده بخصوصه اجماع نقل ایلمشدر و ابو جعفر ابن الزبیر دخی مناسباتده
اول مذهبه ذاهب اولمشدر و بونلاردن ماعدا نصوص کثیره دخی واردر که کتب احادیثی
تتبع اولانلرک عارف اولدوغی کبی کذلک ترتیب سور دخی توقیفیدر و حالا مصاحفده
واقع اولان اوزره ترتیبی عهد رسول اللهده واقع اولمشدر و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سیوطی نقلنه
بویله ذکر ایلمشدر علم معرفة عدد سوره وآیاته و کلماته و حروفه اما سور قرآن یوز اون درت سورهدر
کلمه اجماع و اعتداد اولنانلرک اجماعی ایله بعضلر یوز اون اوچ دیمشلردر انفال ایله برائتی
سورهٔ واحده قیلوب ایله مصحف ابن مسعودده یوز اون ایکیدر زیرا انلر معوذتینی اکا الحاق
اتمشلردر مصحف ابیده یوز اون التیدر زیرا آخرنده سورهٔ حفد و سورهٔ خلع کتابت ایلمشلردر
اول ایکی سوره بونلاردر بسم الله الرحمن الرحیم اللهم انا نستعینک و نستغفرک و نثنی علیک
ولا نکفرک و نخلع و نترک من یفجرک بسم الله الرحمن الرحیم اللهم ایاک نعبد و لک نصلی و نسجد
والیک نسعی و نحفد نرجو رحمتک و نخشی عذابک ان عذابک بالکافرین ملحق کذا مصحف
ابی یوز اون التی سورهدر دیو روایت اولنمشدر لکن صواب بودرکه اول بشدر
زیرا آنده سورهٔ فیل و سورهٔ لایلاف قریش سورهٔ واحدهدر و دخی دیمشلردر که قرآنی
سورلره تقطیع و سورلره جمع ایتدکده حکمت بودرکه هر سوره معجزهٔ ظاهره و آیات الهیهدن
بر آیت باهره ایدوکنی تحقیقدر و دخی اشارت ایدر انلاردن هر بری بر اسلوب مستقلدر و طوال
و قصار اوزره اختلافنده دخی تنبیه واردر که اعجاز قرآنده طول سوره شرط دکلدر مثلا
سورهٔ کوثرکه اوچ آیتدر سورهٔ بقره اعجازی کبی معجزدر و بنا یه دخی سهولت تعلیم
و لطافت طوالدن قصاره تدریج و ترغیب تعلیم واردر و حکمت رب قدیردن عباده
حفظ کتابنی تیسیر و منابع مسنده اعزاز مثوباته تبشیر واردر و دخی هر شیئک که اجناسی
اصنافی اوله باب و فصولدن اولان احسن و افخم ایدوکی متواتر مسلمدر و دخی بر کیمسه
کتابنی حفظ ایلمک قاری یه باعث ازدیاد و نشاط و تحصیل اولور و دخی حافظ اولان
بر سوره یه اتمام ایتدوکی کبی محفوظی اولان سورهنک آنی که باشنده قطعی اولور
و دخی دیمشلردر که کتب سالفه بویله سورلره مرتب دکل ایدی زیرا انلارده نظم و ترتیب
جهتندن اعجاز یوقدر و انلار حفظ ایچون تیسیر اولمامشدر لکن قتادهدن مرویدرکه زبورده
یوز اللی سورهدر جملهسی مواعظدر و دخی ذکر ایتمشلردر انجیلده بر سوره واردر سورهٔ
الامثال ایله تسمیه اولنمشدر اما قرآنک آیاتنک عددی ابن عباسدن رضی الله تعالی عنهما مرویدر

تنی بیك آلتی یوز اولان آلتی آیت دردر جمیع حروفی اوچیوز بیك و یکرمی اوچ بیك آلتی یوز
بتمش بر حرف دردر امام ولدان ابتدای آیات قرآن آلتی بیك آیت ایدوکنده اجماع و اتفاق وار در
لکن زیاده سنده علماء اسلاف میاننده اختلاف واردر بعضلر هیچ زیاده ایتمشلردر و بعضلر
ایکی یوز درت آیت زیاده دردیمشلردر بعضلر ایکی یوز اون درت بعضلر اون طقوز بعضلر یکرمی
بش بعضلر اوتوز آلتی زیاده دردیمشلردر **فائده** آیت اصطلاح قراده قرآندن بر مقداردر که
جملهدن مرکب دراکر تقدیری ایسه دخی و مبدا و مقطعی وار در و بر سوره ده مندرج در بعضلر
دیمشلردر قرآندن بر طائفه درکه ماقبلندن و مابعدندن منقطع در اما اتفاق بونلرك اوزرینه در
تعیین آیات توقیفی اولوب آنده مجال قیاس اولمایه اول سببدندرکه الم و المص بر آیت
عد اولنمشلردر اما المر و الر بر آیت عد اولنمامشدر و بونلرك معرفتی معلوم دکلدر بعض قوم برکه سوره
تك عدد آیاتنی علی حده ذکر ایلدیلر اما بونلر جزم طوق و قدر لکن دلائل خارج دردر بعضلر
کامل دردیمشلردر معلوم اولاکه بر قوم واردر که عدد آیلنه و آنده اولان فوائده غایتده
بیلدیلر حتی زعملرنجه ابتدای عدد علمی دکلدر و بعض طائفه نك دخی انکا اشتغالدن مرادلری
بعض اغراض فاسده نك بازارنه رواج ویرمك ایله بوننك حصولنه تدبیر و علاج ایدکای تهذیب
ابتدای زعملرنجه نك بو کلامی معقول دکل و مقبول دکلدر زیرا عدده بچه فوائد واردر
اولا معرفت محل وقف در دخی اجماع بو اوزره منعقد اولمشدرکه نصف آیت ایله
صلاة صحیح اولماز بعض علماء بر آیت کفایت ایدر دیمشلردر بعضلر دخی بر آیت لازمدر
دیمشلردر علی جمیع التقادیر البته بوخصوصده اعداد آیات معرفتنه احتیاج اولور و دخی معرفت
ودخی قرآن عظیمده بر آیت دن اقل ده اعجاز اولماز دیمشلردر اما بر عدد ده فائده
عظیمه اولدوغی مقرردر دیمشلردر انتهی **اما کلمات قرآن** بتمش بر بیك
طقوز یوز اوتوز کلمه دردر بعضلر درت یوز اوتوز بر دیمشلردر بعضلر دخی قول آخر دیمشلردر
سبب اختلاف دخی بودرکه کلمه نك حقیقتی و مجازی اولور و ملفوظی و رسمی اولور
هر برینی اعتبار ایدر بر طریقی اختیار جائزدر علمانك هر بری وجوه جائزه نك برینی اختیار
ایتمکله اختلاف واقع اولمشدر و تحاوی ابتدای عدد کلمات حروف ده بر فائده بلمزم
زیرا انده فائده اولسه بر کتابده اولورکه انده زیاده و نقصان اعتبارنه امکان اوله
قرآنده خود زیاده و نقصان اولمیا جانی جای کمال دکلدر بونلرك معرفتی قرآن قرآن
نظمنده و انصافی اعتبار ایله بیلوب حساب حروف ایله نصفی سورۀ کهفده تکرا کلمه سنك
نونی در که نصف تاییدن دردر و کلمات اعتباری ایله نصفی سورۀ حج ده و جلودهم
حرف دال در و طعم مطلع قول شریفی نصف تایید ندر و آیات حسابی ایله نصفی سورۀ
شعراده یأفکون تقدیرینده بعده فالقی السحرة قول شریفی نصف تاییدندر و عدد سور
اعتباری ایله نصفی آخر سورۀ حدید در و سورۀ مجادله نصف تاییدندر و اول نصف
تکرار اعراب اعتباری ایله اول ضرب در بعضلر دیمشلردر که حروف اعتباری ایله نصفی تکرا

قول

قول شریفنده اولان کاف در بعضلر دخی ولیتلطف قولنده که تادر **علم معرفة حفاظ و روات**
معلوم اولاکه ائمه قراء و مقدما برحیثیت ایله معلوم اولمشلردر که حالا زیاده تفصیله احتیاج یوقدر
انلرکه اوله بحثه اول احتیاج اولنسون **علم معرفة العالی والنازل من الاسانید** معلوم اولاکه روایت
قرآن و حدیثده طلب اسناد سنت در زیرا حق تعالی یه قرب در اسناد دخی بش قسم در
جملهدن افضل و اعلی رسول الله قرب در صلی الله علیه و سلم هر مرتبه ده اسناد اول حضرته
اتصال ایله اسناد ده قریب اولسه افضل در بوزمانده جملهدن افضل و اعلی قرائت ابن عامر دکه
روایت ذکوان درکه حضرت رسالت پناهه اسنادی اون اتی کس ایله در بعده قرائت
عاصم دن روایت حفص درکه اون بری کس در و قرائت یعقوب دن روایت رویس درکه
اول دخی اون بری کس در بونلرك معرفه ائمه قرادن بر امامه قرب در بوزمانده آنلرك
اعلیسی ناقع و ابن عامره واصل اولان اسناد درکه اون درت ایله اولور بونلرك معرفه علی
اولان کتب مشهوره یه منسوب اولانلر تیسیر و شاطبیه کبی و بوقسم تحزیزینده کتب سته یه
انتساب ایله علی اولان منزلسنده در و بونوع بعض انواعی کبی منقسمدر که موافقت
و ابدال و مساوات و مصافحات در و بواقسام قراده معتبر اولدوغی حدیثده دخی معتبرده در
بلا فرق موافقت اولدرکه کتب طرفی اصحاب کتب دن برینی ایله شیخنی ده جمع اوله
اول دخی کامی روایت ایتدکه طریقنده علو ایله اولوردر کاه اولورکه اولماز بدل اولدرکه
شیخنك شیخنده و یاخود مافوقنده جمع اوله اول دخی کاه علو ایله اولور کاه اولماز مساوات اولدرکه
راوی ایله نبی علیه السلام بیننده و یاخود انکله بر صحابه و یاخود صحابی یه وارنجه اولان اعداد اولدر
سنده کی ایله احد اصحاب کتبدن برینك شیخنه واصل اولنجه مقداری اندن حضرت رسالته و یاخود
صحابه یه وارنجه واصل اولنجه مقداری ایله مساوی اوله

ودخی اقسام علو دندر بر شیخك وفاتی کنده شیخندن اخذ ایدن آخر قرینندن مقدم اولمق و بو
علوك اقسامندندر و مطلقا شیخنك وفاتی اعتبار ایله التفاتسز و یاخود شیخ آخره که زمانده
وفات ایتمشدر بو التفات لازم دکلدر بعضلر بوقسمده اسناد علو ایله موصوف اولمق اولا
زمانده دیرکه شیخنك موتندن اللی سنه و ارتخیش ایله دیمشلردر ابن منده اوتوز سنه
مرور ایله کافیدر دیمشدر و دخی معلوم اولاکه علو اسناد دن بوذکر اولنان اقسام خمسه یی اوله
که نوع اعتبار ایلمشلردر لکن سننده قراده دخی اعتباری لکی یوقدر بلا فرق و دخی و فاتکه علو اسنادی
اقسامی ایله معلوم اولدیسه نزولی دخی معلوم اولور زیرا علوك ضدیدر و بنکشف النبی باد اولدر
مقدمه سی خود مشهوردر و دخی علو اسناد ممدوح اولدوغی کبی نزول دخی مذموم در لکن
اول زمانده درکه نزولده اولان ضعف و کثرت سادك جهتی اعلم اولمق ایله و یاخود احفظ یاخود

نقص ویا شهرت ویا اجل زبادن اولنمیا بد نفویت اولنوب منجر اوله به اما شویله کا مذکور به دن بری موجود ایدوکی تقریر علوم اوله اول بنا مذه مفصول مرسوم اوله علم معرفة

المتواتر والمشهور والآحاد والشاذ والموضوع والمدرج نام جلال الدین البلقینی ایدی قرائت

انواع فیه منقسم در متواتر وآحاد وشاذه متواتر اولان قرائت سبعه مشهوره در آحاد اولان اوچ

قرائت باقیه در که عشره ایله تمام اولور و قرائت صحابه دخی الحاقه ملحقدر شاذ اولان قرائت

تابعین در مثلا اعمش و یحیی بن وثاب و ابن جبیر کبی و بو کلامک امثالی کلی معلوم اولکه بلقینینک

بو قولی کلام نظامه محتاجدر و اصل تحقیق که قبوله حقیق در ابو الخیر ابن الجزرینک کتاب نشرده

ذکرایلدوکی درکه دیمشدر هر قرائت که بر وجه ایله عربیته موافق اوله اگر بو وجه احتمالیه دخی مصاحف

عثمانیه نک برینه موافق اولا و اگر احتمال ایله دخی و سندی دخی صحیح اوله اول قرائت

صحیحه در که ردی جائز دکلدر و انکاری حلال اولماز بلکه اول نزول العرف سبعه دندر که قرآن

نازل اولمشدر و جمیع ناسه آنی قبول واجبدر گرک ائمه سبعه دن اولسون گرک عشره دن گرک

غیرلری که ائمه مقبول دن اولسون و هر بار که بو ارکان ثلثه دن بری فوت اوله اطلاق اولنور

یا خود شاذ یا خود باطل اطلاق اولنور گرک سبعه دن اولسون گرک انلردن اکبر اولانلردن

اولسون جزرینک بو کلامی سلف و خلف دن ائمه اهل تحقیق قتنده صحیح در بونی تصریح

ایلمشدر دانی و مکی و مهدوی و ابو شامه که ابو شامه کتاب المرشدده دیمشدر که لایق دکلدر که

ائمه سبعه دن برینه منسوب اولوب اکا لفظ صحت اطلاق اولنوب و بو یله نازل اولنمشدر دیه کیدی

هر قرائت منسوبه اول مرسله اکا حکم که بو ضابطه تحت نده داخل اوله مشروط مذکوره جامع اوله

بو انلرک غیرلرندن نقل اولنوب بنه جامع شرائط مذکوره اولسه لکن محکندن انواع المعجزه

زیرا اعتماد اوصاف مذکوره به در نسبت اولنماز اولنور یوقسه نسبت اولنان کیمسه یه دکلدر نهایت بو قدر

وار که سبعه نک قرائتی تکرر ایله کمال صحت در درجه شهرت و قبولده اجماع و کثرت اوله ایله انلاردن

منقول اولانه نفوسک میلی اکثر و سائرلردن منقول اولانلردن بو نظاره نوعا اوقرب و ممیزدر

دخی ابن الجزری ایتدی ذکرایلدوکمز شروطده که عربیته موافقت اوله اگر بر وجه ایله اوله دخی مراد

نحویون دن مراد بر وجه نحودن بر وجه ایله دخی و یکدر بعض قواعد نحویه دن موافقتا ایکن

اختلاف ابده گرک افصح اولسون گرک فصیح گرک مجتمع علیه اولسون گرک اختلاف

نهایت مرتبه اختلاف معتبر اولمامق حد وداونماز اگر قرائت مذکوره شائع و ذائع اولوب ائمه دن

قرائت اسنادی صحیح ایله آنی تلقی بالقبول ایتمشلر ایسه زیرا اهل نظم در کبی اقوم بودر بیچ

قرائت وار در که بعض اهل نحو ویا خود بیچه سی آنکا انکار ایتمشلردر لکن انکارلرینه اعتبار اولنماز

مثلا بارئکم و یامرکم کلمه لرنک اسکانی کبی و دخی والارحام لفظنک خفضی کبی و دخی لنجزی قوما

فتحه سنده قرائت نصبی کبی و دخی قتل اولادهم شرکائهم کلمه سنده مضاف مضاف الیهی فصلی

و بوکا امثال دخی و اثنا ایله ذکر ائمه قرائت حروف قرآنیه برینه ده لغت فاشیه مشهوره

اولمغا اعتبار ایلدوکلری کبی لغت یا خود عربیته اقیسه زیاده موافق قیاسی اولمق ایله عمل ایلزلر بلکه ازده

اثبت

اثبت ونقل ده اصح اولمق ایله عمل ایدرلر هر قچانکه بر روایت صحیحه ثابت اوله بو جهت دن بر قیاس

مخالفت ویا خود فشو لغت آنی رد ایلمز زیرا قرائت اتباعی لازم سنت متبعه در قبولی واجب

طریقت در شیخ ابن الجزری ایتدی شروطمزده بوردق که احد مصاحفه موافقت ویکدن مراد قرائت

بعض مصاحفده ثابت اولمقدر بعضنده اولمسه دخی نته کم ابن عامرک سوره بقره ده قالوا

اتخذ الله ولدا ده واو سز قرائتی کبی و دخی وبالزبر وبالکتاب کلمه سنده دخی اثبات باء ایله

قرائتی کبی زیرا بو ایکی مصحف شامی ده ثابت در و دخی ابن کثیرک آخر براءه ده تجری من تحتها

الانهار قرائتی کبی زیاده لفظ من ایله زیرا اول مصحف مکی ده ثابت در و بو نلارک امثالی

دخی اگر مصاحف عثمانیه دن برنده اولماسه ایدی اول قرائت شاذه در زیرا اجماع علیه اولانه

رسمه مخالف اولور دخی ابن الجزری ایتدی اگر برا احتمال ایله ایسه دیکدن مراد هر حال مصاحف عثمانیه

برینه موافق اولمق اگر کدر ده اگر موافقت تقدیریه ایسه دخی و یکدر مثلا ملک یوم الدین کبی

زیرا جمله مصاحفده الف سز کتابت اولنمشدر پس قرائت حذف الف ایله تحقیقا موافقه در و اما قرائت

الف تقدیرا موافقه در زیرا کتابت ده لاجل الاختصار حذف اختیار اولنمشدر و بو نسبتده القراط

ترکنده دخی بعضی سین ایله در پس قرائت صاد تحقیقا موافقه در و قرائت سین تقدیرا موافقه

در اگر سین ایله یازلش اولسه قرائت صاد جائز اولمازدی زیرا اصلا موافقه اولمش اولوردی

دخی ابن الجزری ایتدی سندی دخی صحیح اوله دیکدن مرادمز اول قرائتی بر رجل عدل ضابطک مثلی

بر عدل دن روایت ایتمش اوله و بو وجه ایله تا نهایتنه واصل اولنجه و بو کلام ایله برابر اول قرائت ائمه قتنده

مشهوره اولوب غلط قبیلندن معدود اولماه و یا خود بعضلری شاذه اولوب شاذ اولمش

اولماه دخی ابتدا بعض متأخرین بو رکنده محض سند ایله اکتفا ایتمیوب تواتر دخی شرط

ایلدی گمان ایلدیلر که قرآن تواتر اولمیانجه ثابت اولماز و دخی دیدیلر که بو کلامده اولان قصور

خفی دکلدر زیرا تواتر مقرر و ثابت اولنجه اولان کیمسه و شرطه رسم و عربیته بو موافقت

احتیاج قالماز زیرا هر مختلف فیه امری که بطریق التواتر ثابت اوله اول اثباتی قبول واجب

اولوب قرآن ایدوکنی قطع اولنمق لازم اولور گرک رسمه موافق اولسون گرک مخالف اولسون

امری بو تفصیل معلوم اولدی انواع قرائت بکا معلوم و مقرر دخی مقرر ده مسطور مقرر

اولوب آنکیچی متواتر در که اهل بر قرائتی درکه انلری بر طائفه که کذب اوزرینه تواطؤ و اتفاقلری

محال اوله بنه کندو بلرکبی بر طائفه دن نقل ایلیه و بو وجه ایله تا نهایته واصل اولنجه و غالب قرائت

بو ایله تواتر روایات ایله در اکنجیسی مشهوره در که سندی صحیح اوله درجه تواتره واصل اوله و

رسمه موافق و عربیته موافق اولوب قراء یانده مشهور اوله و اوچنجیسی آحاد در که سندی صحیح اوله لکن رسمه یا خود عربیته

مخالف اوله و یا خود ذکر اولنان مرتبه اشتهارده اولمیه و اول مرتبه قرائت اولنماز دردنجیسی

شاذ در که سندی صحیح اولمیه ابن السمیفع قرائتنده ملک یوم الدین قرائتی کبی

نصب ایله بشنجیسی موضوع در که قرائت قائلنه نسبت اولنمیه ذکر قرائتی ضبط ایدن حفظ موضوع

زیاده اولنان در که ابن جبیر و قاصی ایله ذکر ایلدوکی قرائتلر و دخی ابن عباس

ليس عليكم جناح ان تبتغوا فضلا من ربكم في مواسم الحج قراءتنده دخي جايز اوله ديرلر زيرا بونلر كلمه
موصول ايدوب ويامرون بالمعروف وينهون عن المنكر ويستعينون بالله على ما اصابهم قراءتنده
تفسير ايدن الانباريدر بونلر قراءت ديكلدر تفسيردر ديو جزم ايلمشدر ابن الجزري كلامندن بلنور
كه اولورلر ايضاح مراد ومقال الجول قرآنده بعضي ادخال ايدرلر زيرا صحابهٔ كرام نبي عليه السلام
قرآن اولمق اوزره تلقي ايتدكلرينه تمام تحقيق وروايتلرينه حفظ ايلان ماجاء ولا نه توفيق وتطبيق
ايتمشلر ايدي كه اول سببدن انلاره سائر ناسده احتمال التباس يوق ايدي كما اولورلر كه
بعض كاتبنده دخي قرآن ايله بله كتابت ايدرديكي اما شول كسنه كه صحابهٔ كرام قراءت بالمعنى يي
تجويز ايتمشلردر مفهوم قرآنه موافقت كافيدر ونقص قرآنه قراءت لازم دكلدر ديمشدر او
كسنه صحابه يه افترا وازتكاب كذب ايله اجترا ايلمشدر انتهى **علم معرفة بيان الموصول**
لفظا المفصول معنى بو علم اصل كبير وغايت ايله نفع عظيم وكثيردر وبونكله مشكل معاني ان
اشكال حل ولنور جمله دن بري حق تعالى نك هو الذي خلقكم من نفس واحدة وجعل منها
زوجها ليسكن اليها قول شريفيدر جعلا له شركاء فيما اتاهما فتعالى الله عما يشركون قولنه دك
زيرا آيت حضرت آدم وحوا قصه سنده وارد اولمشدر كه سياقندن فهم اولنور لكن آخر آيت
مشكل دره زيرا اقتضى ايدر انلارك ايكيسنه اشراك نسبت ايلمشدر ومع هذا انبيا قبل النبوة وبعدها
شركدن معصومدر ايدوكي انعقاد اجماع علما ايله ثابتدر پس بوندن ظاهر اولوركه آيتك
آخري قصهٔ آدم وحوادن منفصلدر سندي دن دخي مرويدركه بو آيت آيت آدم دن
مفصوله والهة عربه مخصوصه دره ديمشدر وبنه سندي دن منقولدر انلار دخي ايله مالكه
روايت ايدر كه بو آيت
پس ظاهر اولدي كه آيت مذكوره موصول مفصول قبيلندندر وبو معنايي ايضاح ايدركه
آيت مذكوره ده اولان ضمائرك تغيير اخرنده تحرير جمعه تبديل اولنمشدر اكر قصهٔ واحده اولسه
تثنيه ذكر اولنوردي خصوصا كه حسن تعلق واستقلالك اسبابي قرآنده نهايت
مرادوره وحسنه بو قبيلدندر حق تعالى نك وما يعلم تأويله الا الله والراسخون في
العلم قول شريفي الى آخر الآية زيرا الا الله قولنده وقف اولنور وحق تعالى
غيري راسخون في العلم اولانلر دخي متشابهاتك تأويلنه عالم اولمق لازم كلور ورتبه هنا
آيت كريمه ارباب قلوب زائغه نك متشابهاته اتباع وتأويلنه اجترا اوزره اجتماع
ايدرلر بونده دخي قدح ايله دلالت وعلم تاويل متشابهات خاصة خالق تعالى در
ايدوكنه تنبيه واشارت ايدر پس معلوم اولدي كه والراسخون قول شريفي ما قبلندن مفصول
ومابعده متصل موصولدر **علم معرفة الامالة والفتح وما بينهما** وكذا **علم معرفة الادغام
والاظهار والاخفاء والاقلاب** بونلارك هر بري علم قراءتده تفصيل اولنمشدر
كتب قراءته نظر ومراجعت ايله معلوم اولور **علم معرفة المد والقصر** وكذا **علم معرفة تحقيق الهمزة**
بر جماعت دخي بو علوملري نقل ايدوب افراد وتحقيق ... تخفيف بياني

چون بيان تحقيق ترصيف ايتمشلردر **علم معرفة كيفية تحمل القرآن** معلوم اولا كه
حفظ قرآن عظيم امت نبي اكرم اوزرينه فرض كفايه در وافضل قربات اولدوغي مشهوردر
ما رجحمدن وقايه دن باكه قرآنده لازم اولان تواتر منقطع اولمايه ومخالف دين كلام
الله ده طاغيه بر تغيير تبديل وتحريفه يول بولمايه وتعليمي دخي فرض كفايه دره كه
صحيح ده وارد اولمشدر كه خيركم من تعلم القرآن وعلمه بيان اهل ايلانده جمله دن خير
وافضل وابلغ اقرباء اكمل شونلردر كه تعلم قرآن عظيم وبعده سائر ناسه تعليم ايلديلر
وتحملك وجوهي واقسامي اهل حديث قتنده ملفوظ شيخدن سماع واشياخه قراءت
واتباع دره ودخي شيخك قراءتنه ايله سماع دره ودخي مناوله واجازه ومكاتبه ووصيت
واعلام ووجاده دره اما قراء قتنده ايكنجي وكيدك بغير مستر دكلدر اما شيخدن قراءت
سلف وخلف بيننده مستعمل اولان اصل طريق اولدر اما قراءت غيره تعلمنده شيخك
تلفظندن سماع اول دخي مقبول اولمق محتمل در زيرا جميع صحابهٔ كرام قرآن عظيمي حضرت
نبي كريمك صلى الله عليه وسلم دهان شريفيدن ولسان مباركيدن نقص اليفسر طعم لطيفيدن اخذ ايتمشلردر
لكن اندن صكره قراءدن هر كسه طريقنده اخذ ايتمشلردره زيرا انلارك كيفيت ادا وقراءتلر
قرآن ماده ادخله جاري وارد ولكن صحابهٔ كرام محتاج دكلدرلر زيرا قرآن انلارك لغتلري
زبان وكمال فصاحتلري سببيله حسن ادا يه انلاره اقتدار حاصل اولمش ايدي اما صدريدن
مقصود وغاكه معني هو بالغو وانحي لفظا ولوب مسندات الفاظ وكيفيات ادا مقصوده
اوله ولسيه انده سلف نجره بيلمه ايله اكتفا وخلف دخي انلارك اثرينه اقتفا ايتمشلردر
ودخي شيخدن قرآنك فضيلتنه دلالت ايدن احوالدندر حضرت رسالتپناه عليه صلوات الله
سنه شهر رمضان كلدكده حضرت جبريل امينه عرض قرآن ايتدكلريدر حكايت اولنور كه
شيخ شمس الدين ابن الجزري وفاكه مصر قاهره يه قدوم وجلسنده خلق اجتماع وهجوم ايتديلر ودعلم
طلاب امام ورانه دن جمله سنك قراءتنه اوقامنده وسعت وهر برينه مستقلا تعليمه مجال وقدرت
اولمادي پس انلارك جمله سنه آيت قراءت ايدوب انلار دخي دفعة واحده بنه كيند وسنه
اعاده ايدرلردي بجو وكنده سنك قراءتنه ايله اكتفا ايدر ايدي اما شول زمانده كه اوكسه
شيخدن قراءت ايده كه برجهت ايله اولسه كركه انلارك عملي نسخه خفي اوقات اجل
زمانده بيوك قراءتنده قتنده شيخدن قراءت جائزدره نته كم شيخ علم الدين السخاوي دن ليكي
وبا خود اوج طلبه موضع متعدده ده قراءت ايدرلردي كنده كسي هر برينه رد ايدردي كذلك
شيخ برآخر شغله مشغول اولسه مثلا مطالعه وكتابت كبي يينه اول حالده قراءت جائزدره و
دخي ظاهر بودر كه حفظ دن قراءت البته شرط دكلدر بلكه مصحفدن قراءت دخي كفايت ايدر و
ودخي زماندن اخذده قرآنك مقداري اولان آيت دره كما شمسي كان صدر اول بونك اوزرينه
مستقر ايدي اما اندن صكره بهاي اخذ قراءت ايدنلر تخفيف قدر سعه مقدارين
اكوك اوزرينه قرائتلر دره امام ابن الجزري قتنده افراد دره بعضي لكي هر قراءت ايله

افزا اولنمقده و یوز یکرمی اجزادن بر جزء مقدار بیوره اما جمع و بعض قرائت مجموعی با عشره بیه
جمع ایتمک طریقی ایله افزا ایدرکه ایکی یوز قرق اجزادن بر جزء مقدار بیوره اما ابن جزء تیک تعبیری
افزا ایچون بر حد معین شرط ایتمشلردر بعضاری تک تک مختاری بودر و دخی دیمشلردر که روایه
حدیث اجازتسز جائز دکلدر اما قرائت قرآن ده ایکی وجه بیان ایتمشلردر بر وجه ده جائز
دکلدر زیرا آنده احتیاط اکثر و اکوک حفظه احتیاج اوقدردر و بو وجه اظهردر زیرا قرآن نظمی
متواتر محفوظ و تلقی ده هر عصر ده بر جماعت بر نوع تلقی و قبول ایدرلر و دخی متداول و مشهور
یعنی هر طائفه آخردن تناول و افزا ایدرلر پس آنک اجازته احتیاج ازیدر اما حدیث بویله
دکلدر و بونلاردن ماعدا سائر علومی اقرا و افاده و افتاده اجازت شرط دکلدر بلکه
انجق اهلیت کفایت ایدر سلف صالح و صدر اولده بویله ایدی اوزرینه اتفاق ایتمشلردر الا
صکره سائر ناسی اجازت اوزرینه اصطلاح و استحسان ایدیلر و اول مبتدی فسخ ایتمک
ایچون معلوم اولسون دیکدر پس اجازت شیخ مجازک اهلیتنه شهادت مقامنده قائم اولمغه
و دخی عرفی واجب اولان امور دندر که مقابله اجازته اخذ مال جائز و حلال اولماز
و دخی مال حرام در بلکه شیخ طالبک اهلیتنی بیلورسه البته اجازت واجب در اکر خلافنی
بیلورسه حرام در اما مقابله تعلیم ده اخذ اجرت جائز در بخاری ده مذکوردر که ان احق
ما اخذتم علیه اجرا کتاب الله یعنی شول امور که مقابله سنده اجرت اخذ و تناول جائز اولان
جملهسندن احق و اولی کتاب الله در بعضلر دیمشلردر که اکر تعلیم کنده یه مخصوص و متعین
ایسه جائز دکلدر بعضلر هر حالده مطلقا تجویز ایتمشلردر که مذهب ابی حنیفه بودر لکن اصحابنک
متأخرین تعلیم قرآن و تدریسده اخذ اجرته رخصت بوقدر دیو فتوی ایتمشلردر زیرا بوزمانده
خلق بنده توانی و تکاسل ظاهر و شائع اولمشدر اکر اخذ اجرت ممنوع اولورسه اول باب
مسدود اولور **علم معرفة آداب تلاوة وتالیه** علم زبوری بر جماعت ازاله التصنیف ایتمشلر
جملهدن امام نووی کتاب تبیانده تفصیل و بیان ایتمشلردر جمله سی اوتوزدن زیاده آداب در
جملهدن بری بودر که ملازمت تکرار و قرائتنی اکثار ایتمک لازمدر و بوخصوصده تفاوت
اکثر من ان یحصی در بری دخی بودر که حفظ قرآن دن صکره نسیان کبائردن در بو خصوصده
حدیث دخی وارد اولمشدر که حضرت علی ذنوب امتی فلم ار ذنبا اعظم من سورة من القرآن
او آیة اوتیها رجل ثم نسیها یعنی بکا امتمک کناهلری عرض اولندی ویرمدیم ذکر اولندیغی بر ماندن
اعظم کناه کورمدم که برکسه یه قرآندن بر سوره و یا خود بر آیت اعطا و احسان اولنوب
بعده آنی نسیان ایله ناتمام و نقصان ایلیه و بریکی دخی بودر که تلاوت قرآن ایچون ابدست مستحب
در زیرا افضل الاذکار و اشرف هر کار در پس جنابت و حیض حالنده و لامر حرام
ایدر لکن آشکار در و سائر حدث ایله حرام اولنده کراهت وار در بعضلر
اکا دخی حرام در دیمشلردر لکن جنب و حائضه لامر مصحفه نظر ایتمک جائزدر و آنکله قولوبحر جائز
اولور و دخی کوکلدن ملاحظه ایتمک جائزدر و بریکی دخی بودر

قرائت مکان نظیف و جای پاکده لطیفده اولمق مسنون در و جامعلک افضلی مساجد
و عبادتلر ایچون تعیین اولنان معابد در و بر قوم حمامده و طریقده مکروه در دیمشلردر اما امام
نووی کراهت یوقدر دیمشدر و بریکی دخی بودر که قبله یه استقبال و خضوع و سکینت و وقار
و حضور و بال ایله اوتورب و باشنی اشاغی طوتوب کمال ادب ایله قرائت مستحب در و بری
دخی تطهیر دهان و تعظیم ملک و یالان قصد ایله استعمال سواک سنت در و بریکی دخی قرآندن
مقدم استعاذه سنت در نته کم حق تعالی بیوررکه فاذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من
الشیطان الرجیم یعنی هر قچان قرائت قرآن مراد ایدرسک استعاذه ایله دیمکدر صیغت
استعاذه دخی اعوذ بالله من الشیطان الرجیم دیمکدر و بریکی دخی هر سورهنک اولنده
بسمله یی ترک ایتمکدر سوره برائتدن ماعدا زیرا اکثر اقوال اوزره بسمله هر سورهدن بر
آیتدر و بریکی دخی بودر که قرآن عظیمی قرائت سائر اذکار کبی نیته محتاج دکلدر
مکر خارج صلوتده قرآن نذر ایلیه اول نقدیر ده لازمدر زیرا فرض و نذرده نیت لازمدر
و بریکی دخی بودر که قرآن ترتیل ایله مسنون اولان رعایت ترتیل در نته کم حق تعالی ورتل
القرآن ترتیلا بیورمشدر و ترتیل ایله تحقیق مابیننده فرق بودر که تحقیقدن مقصود ریاضت
تعلیم و تمرین در که هر حرفه حقنی ویرمکدر اشباع و اتمام حرکات کبی و بونلارک غیری
اما ترتیلدن مراد تدبر و تفهم و استنباط در پس هر تحقیق ترتیلدر اما عکسی کلی بوقدر
یعنی هر ترتیل تحقیق دکلدر زیرا ریاضت و تعلیم قصدا ایدلان الفاظده تدبر و تفهم موجود
اولمیدر اما هر تدبر و تفهم قصدا ایدنلر ریاضت و تعلیم قصدا ایتمک لازم دکلدر و بریکی
دخی بودر که تدبر و تفهم ذکر ایله قرائت ایتمک سنت در که مقصود اعظم و مطلوب اهم
دخی بودر زیرا بونکله انشراح صدور و قلوبه و نور حاصل اولور و بریکی دخی بودر که بر آیتی تکریر
و ترددیله کلده باس یوقدر و بریکی دخی بودر که قرائت قرآن زماننده بکا و یا خود
بکا یه قادر اولمیانه تباکی ایتمک مستحب لکن بکا تباکیدن اعجب در و وصول خشوع معارف
الهیه در و بریکی دخی بودر که قرائته صوتی تحسین و الحان قرآنی تزیین دخی سنت در
و بریکی دخی بودر که قرآنی تعظیم ایله قرائت مستحب در یعنی صوتی شالی قرائت رجالی
مانند نسوان بمجال اولمایه و بریکی دخی بودر که قرائته کاه جهر و کاه اسرار یعنی اخفا ایلیه
زیرا کاه اولور که اسراردن ملال و کاه جهردن کلال حاصل اولور بریننده خلافی ایله رفع
ثقلت و تحصیل نشاط حاصل اولور و بو خصوصده بعض احادیث شریفه وارد اولمشدر که
استحباب رفع صوتی اقتضا ایدر و بعض احادیث دخی استحباب اسرار و خفض صوت
مقتضی اولمشدر و مرحوم والد ماجدم بیوررلرکه بن ظن ایدرم که وجه توفیق بودر که جهردن
نهی اول زمان شول کسه حقنده اولورکه جهرده افراط ایله کلال حاصل اوله و اسراردن
نهی شول کسه یه دیر که اسرار ده افراط ایله عدم النشاط اوله پس اول زمانده مسنون اولان
جانب نشاطی رعایت و دفع کلال اسبابنه مباشرت در و انوک دخی مقداری اعتدال

طبایع ایله مختلف اولور اول سببدندرکه چوقلری بوباخود اسراردن علی الاطلاق فرق
بینه مرحوم بیوررلرکه بو طریقله توفیق جانب حقدن هدایت و توفیق ایله کامیست المشدر
بندن اول کیمسه یه اولماشدر ولله الحمد والمنه و برکادخی بودرکه علی وجه المصحف قراءت
حفظدن قراءتدن افضلدر زیرا مصحفه نظر دخی مستقلا عبادت مطلوبه در و مع هذا
دیمشلردرکه بعض حال خشوع اعتبار اولنسه گرک علی وجه المصحف اولسون گرک حفظدن
اولسون قول احسن اولوردی زیرا خشوع ده احوال ناس مختلفدر امام نووی بوقولی اختیار
ایلمشدر و نه نووی قول آخر دخی حکایت ایتمشدرکه حفظدن قراءتی مطلقا ترجیح در بوقول
ابن عبد السلامه نسبت ایدوب بووجهله تعلیل ایلمشدرکه مقصود اولان تدبر و ملاحظه معنی
تفکردر مصحفدن قراءت حالنده اولماز ... مرحوم بیوررلرکه بوحالده دخی اختلاف طبایع و
احوال ایله مختلف اولور مطلقا دکلدر و برکادخی بودرکه نجان قراءت ایدرکن سجده ایله احتجاج
محتاج اولوب آخردن سؤال ابتداء ولسه لایق بودرکه آنیک تأخیرنی قراءت ایدوب سکوت
ایلیه نیجه در شویله میدر دیه زیرا که اولورکه تلبیس و تغلیط اولنور و بومعنایه موافق
مسعود النخعی دن و بشیر بن ابی مسعوددن اثر دخی وارد اولمشدر ابن مجاهد ایدی نجان
تذکیر و تأنیث ده شک ایلسه یا ایله تأنیث تذکیر ایله قراءت ایلسون و نجان برکلمه
مهموز میدر دکلمیدر شک ایلسه همزه‌ی ترک ایلسون و بر حرف موصول میدر مفصول میدر
دیه شک ایلسه وصل ایله قراءت ایلسون و مد و قصرده شک ایلسه قصر ایله قراءت
و بر حرفک فتح و کسرنده شک ایلسه فتحا قراءت ایلسون زیرا اولی هر موضعده لحن دکلدر
اما ثانی بعض مواضعده لحن اولور و برکادخی بودرکه برکیمسه ایله سوزلشمک ایچون قطع قراءت
مکروهدر زیرا کلام مخلوق کلام خالق اوزرینه ترجیح اولنمق لایق دکلدر و کذلک گولمک
و عبث یعنی بعض نسنه ایله اوینامق و قرآندن الهاء و اشتغال ایدر نسنه یه نظر و اشتغال
دخی مکروهدر و برکادخی بودرکه قرآنی زبان عجمی اوزره قراءت مطلقا جائز دکلدر گرک عربیی
وجه حسن اوزره اداء یه قادر اولسون گرک اولماسون گرک داخل صلاتده اولسون گرک خارجنده
اولسون زیرا اول زبان ایله اعجاز فوت اولور اما امام اعظم حضرتلرندن و کوفه فقهاسندن
... تجویز روایت اولنمشدر و تحقیق بودرکه انلردن رجوع دخی حکایت اولنمشدر
و برکادخی بودرکه شاذی قراءت جائز دکلدر و بعضلر صلوتک غیرنده تجویز ایلمشلردر
لکن عدم جوازی اوزره اجماع دخی منقولدر و برکادخی بودرکه اولی ترتیب مصحف اوزره
قراءت ایدر زیرا انلرک ترتیبی ترتیب مرعیه اولان حکمه تفویت ایدر و ابن مسعود حضرتلری
قرآنی منکوسا قراءت ایدن حقنده منکوس القلب در دیو بیورمشدر اما سوره ... آخرینه
دک اولنه وارنجه قراءت ایلمک ممنوع اولدوغی متفق علیه در اما شول کیمسه که بر ترتیبدن ترتیبه
انتقال ایدر ... آیات ... اولان تألیفی ترک ایدر ... اشتغال ایلیه ... بو ...
الا شول کیمسه که علی العاده زیرا کرچه تعلیلا ... قرآن اول ... انزال ایدر دی ... دخی

ابو بکر هر سوره‌دن بر آیت قراءتنک عدم جوازی اوزره اجماع اولدوغی نقل ایلمشدر زیرا
اولان تألیف حضرت نبی اکرم شریفلرندن علیه صلوات الملک اللطیف مأخوذدر اول
ترتیب دخی جبرئیل امیندن اخذ ایلمشدر پس قاری اولانه اولی اولدر که اول تألیف منقول اوزره قراءت
و اول ترتیب منقوله رعایت ایلیه و حضرت ابن سیرین دیمشدرکه حق تعالی‌نک تألیفنی ترک
تألیف کوزدن خیردر مرحوم والد ماجد بیوررلرکه بو نقل اولنان اقوالک ظاهرندن ظاهر اولورکه
زمانمزده اولان طلبه‌دن عادت اولوب شایع اولان وضع مکروهدرکه سوره انعام دن
بعض آیات اخذ و انتخاب ایدوب بو وجهله زعم ایدرلرکه بو سوره‌ده موجود اولان خواص جلیله و
منافع جزیله بو آیاتده اولان خصوصنها امری نظر ایله اول مسکین کندو مسندن بو مقوله
اینکه نیجه اجزا ایدوب و اول فاعلی بعض آیاته تخصیص ایدوب اول نور ایله تعلیل بعضنی بالکلیه
غلط ایدر و نعوذ بالله تعالی بو مقوله ترک ادبدن خصوصا که جناب رب ابلا اوله و برکادخی
مسنون اولان حرف واحد اوزرینه قراءت ایدوب بلکه حرفلری غلط ایلمیه بعضلر
دیمشلردرکه دائم کلامی ماقبلنه مربوط اوله حرف آخر ایله مختلط اولماسی گرکدر و بعض علماء منع
ایلمشدر و قول صواب بودرکه اگر قاعده وجوب اوزره جمع جائز دکل ایسه قراءتده دخی جمع حرام
مثلا فتلقی آدم من ربه کلمات لفظنی قراءت ایدن کیمسه ابن کثیرک غیری قراءتی اوزره ... آدم
و ابن کثیر روایتی اوزره کلمات ... قراءت ایلسه زیرا مخالف قاعده وجوب
... المعنی محل صحت اولور اما دائما و بلا اولایه اگر روایت ایسه حرام اولور زیرا
غلط روایت اولور و اول ایسه کذب در اگر علی سبیل التلاوه ایسه جائزدر و برکادخی بودرکه
زمان قراءتده حاضر اولنلره مسنون اولان قلب حاضر و توجه خاطر ایله استماع و ترک مکالمه
و محادثه ایله تعطیل دکلدر و برکادخی بودرکه آیت سجده قراءت اولندقده حضور قلب ایله سجده
اداء سجود ایلمک مسنوندر و برکادخی بودرکه قراءت ایچون اختیار اوقات مختاره و اعتبار
ایام شریفه مسعوده ایلیه جمله‌دن افضل اوقات خلال صلوة ده اولاندر بعده لیل الخیر
بلکه نصف اخیرده اولاندر و ما بین مغرب عشا دخی محبوبدر و اما افضل اوقات نهار بعد الصبح
ودخی اوقات ... منع ... کراهت یوقدر بعض فوائده
بعد العصر قراءتده کراهت وار دیو زیرا ... روایت ... منقولدر انلرک اصلی یوقدر
ودخی ایامدن مختار اولان یوم عرفه ده بعده یوم جمعه بعده اثنین و خمیس در و دخی اعشاردن
مختار اولان رمضانک عشر اخیری و ذی الحجه‌نک عشر اولیدر و شهوردن شهر رمضان در
ودخی مختار اولان بودرکه لیله جمعه ده ابتدا اولنوب لیله خمیس ده ختم اولنه و افضل بودرکه
اول نهارده و یاخود اول لیلده ختم اولنه ابن المبارکدن منقولدرکه مستحب اولان شتاده اول
لیل و صیفده اول نهار در و برکادخی بودرکه ختم اولنان یومده مسنون اولان صوم در و برکادخی
بودرکه سوره ضحی دن آخر قرآنه وارنجه هر سوره آخرنده تکبیر ایله تلاوتی تکمیل سنتدر و برکادخی
بودرکه ختم دعاسی و جناب حقدن تضرع و دعا ایلمک سنتدر و برکادخی بودرکه ...

برختمه دن فارغ اولنجه ختم آخره شروع ایلمک سنتدر حدیثدر دخی بودرکه امام حمزه
روایت ایلمشلردر ختم وقتنده سورهٔ اخلاص قرآننی تکریر ایلمک مستحب ایلمشلردر لکن سائر علما
ذاهب بلکه تکریر قراءته رغبت ایلمشلردر حکمتی دخی بودرکه سورهٔ اخلاص حقنده ثلث قرآنه
معادل واوچ کره قراءت ایلیه ختم کامل ثوابی حاصل اولور دیو آثار وارد اولمشدر واکر
سؤال اولنورسه که اول تقدیرجه لازم اولان درت کره قراءت ایتمکدر ایکی ختم ثوابی
حاصل اولمش اوله زیرا اخلاص اصل ختمده داخل اولان ایکی کره تلاوتله ختم ثوابی حاصل
جوابی بودرکه مقصود اولان برختم ثوابی تحصیلدر فضلا فلا
بعض خلل وباسهو وزلل واقع اولدیسه اوچ کره سورهٔ اخلاص قراءتی ایله اول نقصان
جبر وبا خود تحصیل ثواب مضاعف وزیاده اجر حاصل اوله بر نادر دخی بودرکه ترکی معنیٔ اتخاذ
ایدیبوب انکار تحصیل ثوابی ... بر نادر دخی بودرکه ترتیب
ایکدا دیک ... بعضی ... ایدیب جرم
تقصیر ... بلکه ... بر نادر دخی بودرکه قراءت
قرآندن ... امام شافعی انکاره مخالف ایدب
علم موفقه جواز الاقتباس ...
وان لیس للانسان الا ما سعی ... استدلال ایتمشلردر
معلوم اولاکه اقتباس اصطلاحده ... بعضی قرآن ... ولکن قرآندن
اوزره اوله قید اجراسنده کلام ده ... برکلام ...
ایراد ایتمکه اخراج ایلوبدر زیرا اول اقتباس ... مطلقا اقتباس ...
خطیر وفاعلنه تشنیع ... منقول مشهوردر لکن قاضی عیاض ... خطبا ...
اقتباسک استعمالنده ... انکارلری ...
مالکیه دن قاضی ابوبکر ... تصریح ایلمشلردر اما قدماء شافعیه ...
... شائع ...
... اجابت ...
... حضرت رسالت پناه
... صلوات الله علیه وسلامه ... قول شریفه ...
... الآخره ... اللهم فالق الاصباح وجاعل اللیل
سکنا والشمس والقمر حسبانا اقض عنی الدین واغننی من الفقر ... رضی الله تعالی
عنه کلام ... وسیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون ...
ابن عمر رضی الله عنهما حدیث ... لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة ...
انتهی لکن قول مذکور ... جائز اولوب ... اولمایه ... ده
... ابن ... شرح ... رسول
اقتباسک خطب ومواعظده وحضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم ... ومناجات

برکلام

برکلام که حضرت الملک العلام ... ثواب وانعام رجا اولنه اول مقبولدر ... دخی
اما انلرکه ... ابن حجه شرح ... اقتباس اوچ قسمدر
مقبول ومباح ومردود ... خطب ومواعظ ... غزلده ودر
وقصص ... اولاندر ... برسبی ... حق تعالی ... نفسی ...
ایلیوب قائل ... ذلک ... الوقوع فی امثال ذلک
... منقول ... متضمن حکایتک
... ان الینا ایابهم ثم ان علینا حسابهم ... برنادر دخی ... متضمن
کلام که باعث ... کلام ذو الجلال ... ادخال ...
... ذلک ... اوحی الی عشاقه طرفه ...
... ورده ... من خلفه ... بو معقوله ... التناسی
... تجرید ... قراءت ...
... جلال الدین السیوطی ... تقسیم ... دخی
... شیخ تاج الدین السبکی طبقاتنده امام ابی منصور عبد القاهر بن طاهر
التمیمی البغدادی ترجمه ... شافعیه ... الوک
... دیمشلردر ... یامن عدا ثم اعتدی ثم اقترف ... ثم انتهی ثم ارعوی ثم اعترف
... ان ینتهوا یغفر لهم ما قد سلف ... و دخی ... بوبابده
... بو مقوله اقتباس ... استعمال ... جائز ... دلیل ...
... شیخ تاج الدین ...
شیخ بهاء الدین السبکی ...
... رسولک ...
... استعمال اقتباس ...
امام ابو القاسم الراغبی اقتباس ...
... الملک لله الذی عنت الوجوه ... الارباب
... السلطان ... یوم ... فسیعلم
الذین ... الکذاب ... شیخ ابو عبد الرحمن السلمی ... روایت
... سل الله من فضله
... ومن یتق الله یجعل له ... ویرزقه من حیث لا یحتسب ...
اقتباس ... قرآندن ... امام نووی
... خلاف وار ... جواز حکم ...
... کرم الله تعالی وجهه ...

صلوة صبحده ایدی خطاب ایدب لئن اشرکت لیحبطن عملک دیدی انلار دخی صلوة الجنده
جواب ویرب فاصبر ان وعد الله حق ولا یستخفنک الذین لا یوقنون دیدیلر انتهی پس معلوم
معلوم اولدی که قرآندن اولمق نیتی ایله قراءت اولنماسه دخی جائز اولور نوویدن [illegible] علمانک
ایندکلری قرآندن قریب اشتغال [illegible] بزم انجازدن کان [illegible] بعضی [illegible]
ایلشنده در شنه کم ابن الصلاح فوائد رحله سنده نقل ایلمشدر [illegible] شوده وغیری ده الفاظ قرآنیه
ایله توجه ودر بو قسم باشنک جائزدر شریف تقی الدین الطیبیدن بزه روایت ایلمشدر که وقتاکه
بوشعری نظم ایتدیلر مجاز حقیقتها فاعبروا ولا تعبروا [illegible] وحسن بیت لذی [illegible]
[illegible] تکن خوف ایتدی که بو کلام سببی ایله ارتکاب حرام اتمش اوله زیرا شونده
بو بیله الفاظ قرآنیه استعمال ایلدی پس شیخ شیخ الاسلام ابن دقیق العید خدمتنه مکتوب
بو مقالاتک متحنده سؤال ایدیب حضورینه انشاد ایلدکلری شیخ دخی وما احسن کهف یوافق وایله دی
اولادی [illegible] بکلام افاده وهم افتا ایلدک دیدی یعنی وما احسن بیت دیدکلرک کهف ایله
اولما سیونکه اجاده ایلدک ومنع وذهولی تماما ایله جوازنه افتا ایلدک دیدی

علم معرفة غریب القرآن معلوم اولا که بو فنی بیلک مفسره ضروریدر وبو فنک لطائف ودقایقنه
واقف اولان علم لغته عارف اولمق کرکدر اسما وافعال وحروفک جمله سنده وحروف [illegible]
[illegible] آنلرک معانیسی بیانده [illegible] ایلمشلردر پس انلارک کتبندن احوال حروف [illegible]
وقوف حاصل اولور اما احوال اسما وافعال کتب لغتدن اخذ اولنور اول کتبک دخی اکثری [illegible]
کتاب ابن السکیت [illegible] دخی کتاب التهذیب ازهرینک ومحکم ابن سیده
وکتاب الجامع [illegible] قزازک وصحاح جوهرینک وکتاب البارع [illegible] ومجمع الغرائب [illegible]
وافعال خصوص [illegible] اولان کتب [illegible] کتاب ابن القوطیه وابن الطریف
وجامع [illegible] کتاب ابن القطاع [illegible] بو بابده [illegible] اولان
حضرت ابن عباسدن وامثالندن غریب قرآن حقنده اسانید ثابته صحیحه ایله ثابت اولان اخبار
وروایات [illegible] واثاردن منقول اولان اقوال سیوطی کتاب الاتقان [illegible]
تحقیق والاتقان ایراد وبیان ایلمشدر ودخی [illegible] علما افرادن تصنیف ایله افراد ایلمشلردر
ابو عبیده وابو عمر الزاهد وابن درید [illegible] اشهری [illegible] روایت اولنور که
غریب قرآنده تألیف [illegible] اولان [illegible] ودخی ابو بکر ابن الانباری
[illegible] ودخی [illegible] اولان [illegible] مفردات راغب در [illegible]
ودخی [illegible] مختصری واردر ابن الصلاح [illegible] تفسیرده [illegible] که [illegible]
[illegible] معانی قرآنده تصنیف کتاب [illegible]
[illegible] وابن الانباری [illegible] معانی قرآن [illegible]

علم ما وقع فیه بغیر لغة الحجاز [illegible] افراد ایله تصنیف ایلمشلردر سیوطی
[illegible] ذکر ایلمشدر ابو بکر الواسطی [illegible] تصنیف ایدوب کتاب الارشاد [illegible]

قرآنده ولغات [illegible] وارد [illegible] وتمیم [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

علم ما وقع فیه بغیر لغة العرب [illegible] سیوطی [illegible]
[illegible] المهذب فیما وقع فی القرآن من المعرب [illegible] معلوم اولا که حضرت
شافعی وابن جریر وابو عبیده والقاضی ابو بکر وابن فارس [illegible] قرآنده [illegible]
[illegible]
[illegible] ابو عبیده [illegible]
[illegible] قرآنده لغت عربیه [illegible]
[illegible] ابن عباس [illegible] تفسیری [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] استعمال [illegible] قرآن عظیم [illegible]
[illegible]
[illegible] امام شافعی
رضی الله تعالی عنه [illegible] نبی کریم [illegible]
[illegible] کلمات غیر عربیه [illegible] قرآنده [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] جامع علوم [illegible]
[illegible]

اخف واعذب و بیان عربیه ده استعمال جهتندن اکثری اختیار اولنمشدر دیمشلردر که و فقا که
مثلا ثیاب حقنی ذکر ایمك واجب اولدیسه و لفظ مفرد ذکری ثیاب اولوب جمعدن اقدم الجنس
لفظ استبرق ذکر اولندی زیرا عربیه ده ثیاب حریرا [illegible] آنوك ایچون بر اسم مفرد ذکر
اولنمامشدر بونك عربی دخی بو فارسی اوزره در قاضی تاج الدین السبکی الفاظ معربه
معربه دن قرآن عظیمده واقع اولانلردن یکرمی بر بیتنی نظم ایدوب ابیاتا نظم ایتدی الحافظ
جلال الدین السیوطی دخی بو نظمه تذییل ایتمش و له زیاده جمع ایلیوب مجموعی بو الفاظه
زیاده ایلمشدر اولا ابن السبکی دیمشدر شعر السلسبیل وطه کورت بیع روم وطوبی وسجیل وکافور

والزنجبیل ومشکاة سرادق مع	استبرق صلوات سندس طور	کذا قراطیس ربانیهم وغسا
ق ثم دینار القسطاس مشهور	کذاك قسورة والیم ناشئة	ویؤت کفلین مذکور ومسطور
له مقالید فردوس یعد کذا	فیما حکی ابن درید منه تنور	بعده ابن حجر اتی ب[illegible]
وزدت حرم ومهل والسجل کذا	السری والأب ثم الجبت مذکور	وقطنا وإناه ثم متکئا
دارست یصهر منه فهو مصهور	وهیت والسکر الأواه مع حصب	وأوبی معه والطاغوت منظور
صرهن إصری وغیض الماء مع وزر	ثم الرقیم مناص والسنا النور	[illegible] سیوطی ایندی
وزدت یس والرحمن مع ملکو	ت ثم سینین شطر البیت مشهور	ثم الصراط ودری یحور ومر
جان الیم مع القنطار مذکور	وراعنا طفقا هدنا ابلعی وورا	ء والأرائك والأکواب مأثور
هود وقسط وکفر رمزه سقر	هون یصدون والمنسأة مسطور	شهر مجوس مع اقفال یهود حوا
ریون کنز وسجین وتتبیر	بعیر آزر حوب وردة عرم	ل ومن تحتها عبدت والصقور
بیعة فوم رهوا وأخلد مز	جاة وسیدها القیوم موفور	[illegible] ثم اسفار عنی به کتب
وسجدا ثم ربیون تکثیر	حطة وطوی والرس نون کذا	عدن ومنفطر الاسباط مذکور
مسك اباریق یاقوت رووا فذا	ما فات من عدة الالفاظ محصور	وبعضهم عد الاولی مع بطائنها

والآخرة لمعانی العدد محصور

علم معرفة الوجوه والنظائر

بو علمده مقاتل بن سلیمان متقدمین دن و متأخرین دن دخی ابن الجوزی و ابن الدامغانی و ابو الحسین محمد بن عبد الصمد المصری و ابن فارس و غیرلر دخی تصنیف و تدوین کتاب ایتمشلردر وجوه دن مراد اولنان لفظ مشترکدر که معانی متعدده ده مستعمل اوله مثلا لفظ امت کبی و بو فنده سیوطینك تألیف ایتدوکی کتاب معترك الاقران فی مشترك القرآن کافیدر نظائردن مراد الفاظ متواطئه در بعضلر دیمشدر که نظائر لفظده و وجوه معانیده در لکن بو قول ضعیفدر دیمشلردر زیرا اولا اولسه جمع اولنمش الفاظ مشترکده اولوردی حالبوکه بونلر [illegible] بعض الفاظ دخی جمع ایدرلر که معناسی واحددر پس اندن معلوم اولور که وجوه بر نوع در و نظائر دخی مستقلا نوع آخردر دخی بعضلر قرآن عظیمك اعجازنك علامتندن قیلمشلردر که کاه اولور که بر کلمه یکرمی وجهه یا دخی اقل یا اکثره منصرف اولور بو حالت کلام بشرده بولنماز بعضلر وجوهك تفسیرنده دیمشدر که لفظ واحد

معانی متعدده یه حمل اولنه که بری برینه متضاد اولمایه معنای واحده اوزره اقتصار اولنمایه اولورکه اشتمالات باطنا استعمال اولنوب تعبیر ظاهر اوزره معتبر اولمایه و بو تعبیر اولنور ابن عساکر ابی الفرج ابن الجوزی دن اخراج ایلمشدر که ایتدی حسن کمال فقاهت ایله فقیه اولمازکه تا که قرآنك بیچه وجوهنی مشاهده ایده بو بحثده ذکرنه اقدام ایده و مکمل ایده اول دخی اولور که بو هدی وجوهندن اشتهار اولان برنجیسی هدی در که اون یدی وجه اوزره کلور ثبات معناسنه کلور اهدنا الصراط المستقیم کبی بیان معناسنه کلور اولئك علی هدی من ربهم کبی دین معناسنه کلور ان الهدی هدی الله کبی ایمان معناسنه کلور ویزید الله الذین اهتدوا هدی کبی داعی معناسنه کلور ولکل قوم هاد کبی رسل وکتب معناسنه کلور فاما یأتینکم منی هدی کبی معرفت معناسنه کلور وبالنجم هم یهتدون نبی صلی الله علیه وسلم معناسنه کلور ان الذین یکتمون ما انزلنا من البینات والهدی کبی قرآن معناسنه کلور ولقد جاءهم من ربهم الهدی کبی توریة معناسنه کلور ولقد آتینا موسی الهدی کبی استرجاع معناسنه کلور واولئك هم المهتدون کبی حجت معناسنه کلور حق تعالینك الم تر الی الذی حاج ابراهیم بعده قوله والله لا یهدی القوم الظالمین قولنده که حجت معناسنه در دیمشلردر توحید معناسنه کلور ان نتبع الهدی معك کبی سنت معناسنه کلور فبهداهم اقتده کبی و دخی و انا له لهادی کبی اصلاح معناسنه کلور وان الله لا یهدی کید الخائنین کبی الهام معناسنه کلور اعطی کل شیء خلقه ثم هدی کبی یعنی معاشنی الهام ایدی دیمشلردر توبه معناسنه کلور انا هدنا الیك کبی ارشاد معناسنه کلور ان یهدینی سواء السبیل کبی ذکر اولنمشدر و دخی قرآنده هر یرده که بروج ذکر اولنه مراد کوکبلردر الا ولو کنتم فی بروج مشیدة قولنده مراد قصور حصینه طوال در و هر یرده که صلوة ذکر اولنه مراد عبادت و رحمت در الا و صلوات و مساجد ده مراد اماکن در و هر یرده که قنوت ذکر اولنه مراد طاعت در الا کل له قانتون مراد مقرون دیمکدر و هر یرده کنز ذکر اولنه مراد مالدر الا سوره کهف ده مراد صحیفه علم در و هر یرده مصباح ذکر اولنه مراد کوکب در الا سوره نور ده مراد سراج در و هر یرده نکاح ذکر اولنه مراد تزوج در الا حتی اذا بلغوا النکاح قولنده مراد حلم و بلوغ در امری بو انواع در کتب مذکوره ده حاضر اولسون دیو ذکر اولنمشدر و الا جملهسنی ذکر استقصا و بیان مخارج طول انسا

علم معرفة معانی الأدوات التی یحتاج الیها المفسر

یعنی مفسر محتاج اولدوغی ادوات و الفاظك معانیسی بیان و معرفت علمی در معلوم اوله که ادوات دن مراد حروف و انلاره مشاکل اولان اسما و افعال و ظروف در و بونلرك معرفتی مهمات مطلوبه و معلومات مرغوبه دندر زیرا هر برینك علی مواقعی مختلف در و اول سببدن اول اختلاف کوره معنای کلام و استنباط مراد دخی علامی دخی مختلف اولور نته کم حق تعالینك وانا او ایاکم لعلی هدی او فی ضلال مبین قولنده جانب هدی ده کلمه علی استعمال اولندی زیرا که جانب حق ده اولان صاحب حق مستعلی [illegible] دخی بو جانب [illegible]

مسئول عنه والفظ فی استعمال اولنمدی زیرا اهل باطل کویا علوم بطلان [illegible] تحمل ایدر [illegible]
[illegible] چکندن غافل [illegible] پسندن ذاهل [illegible] ودخی تعلق ایتدی انما الصدقات للفقراء
تولنمه الله اغیره ذکرا ونال [illegible] فرقه ده کرده وفی الرقاب کلامندن [illegible]
لام دن کلمه فی یه عدول اولنمدی زیرا الفظ فی ظرفیت ایچوندر پس آنده تنبیه واردر که [illegible]
مذکور اولان طائفه صدقاته [illegible] وضع اولنمغه لایق وحقیقلردر [illegible] ظروف
[illegible] وضع اولنمیه [illegible] وفی الرقاب [illegible]
[illegible] واشارت واردر [illegible] زیرا اللام [illegible]
[illegible] استعمال اولنور [illegible] ابن عباس [illegible] الناس [illegible]
[illegible] که حق تعالی عن صلاتهم ساهون دیدی فی صلاتهم دیمدی زیرا [illegible] واردر که صلوتده
سهو [illegible] جمله [illegible] اولور [illegible]
اوله زیرا [illegible] خلاف [illegible] بعده [illegible]
صلوتدن سهو [illegible]
[illegible] ذلک [illegible] تفصیلی [illegible]
بعض جماعت [illegible] تصنیف ایلمشلردر [illegible] ابن ام قاسم
[illegible] نام کتابده [illegible] وربع ایلمشلردر

علم معرفة اعرابها

[illegible] تصنیف [illegible] ایله افراد ایلمشلردر [illegible]
[illegible] تصنیف ایلمشلردر [illegible] وابوالبقاء [illegible]
[illegible] ایکی جلددر [illegible]
[illegible] تفسیر [illegible]

سیدندر که بعضلر انی تعبیرده ادات تنبیه ایله تأکید و صله دخی ادلرینه اعتبار و لفظ زائد
اوزره بونلاری ترجیح ایتمشلردر انلر منکر و قرآنده زائد لفظک جوازنده اختلاف
ایتمشلردر اکثر علما جوازینه ذاهب اولمشلردر زیرا قرآن قومک متعارف اولدیغی لسان عربی اوزره
نازل اولمشدر انلرک کلاملرنده زائد واقع اولور و دخی اولسه منع یوقدر زائدلرده
دخی زیاده حذف غالبدر زیرا حذف تخفیف و اختصار اچون اختیار اولنور زیاده دخی
توطئه و تأکید اچون اختیار اولنمسی جائزدر بعض علما دخی زیاده لفظ اطلاقندن ابا ایتمشلردر
زیرا اول زائد اطلاق اولنان الفاظده دخی نکته معانی و فوائد واردر اما خصوص بودر
پس انکار ایدنلر دیو حکم اولنماز ابن الخشاب ایتدی تحقیق بودر که اکر زیاده دن مراد احتیاج
اولمازسه بر معنی اثبات ایتمک ایسه اول باطلدر زیرا عبث در پس علوم و الکن بزم
احتیاج واردر لکن اشیانک احتیاجی مقاصد اختلافیله کوره مختلف اولور امدی بو مقدار
زیاده معنا بلکه احتیاج لفظ مرتبه احتیاجی کبیدر دیمکدر انتهی و دخی جلال الدین السیوطی
ایتدی بلکه فصاحت و بلاغته نظر ایدنلر دخی احتیاج برابردر زیرا اول مقوله
حروف زائده ایراد اولنمیوب ترک اولنسه کلام اصل معنای مقصودی افاده ایدر
لکن ینه ابتر اولوب و نقصان حاصل اولور و دخی محسنات نظمده بو سکته اشعار
بر علم بلیغ استماع ایله اولور ... اختلاط ایدوب دقائق کلامه واقف اولور
مستمع اکرچه عارف اولوب علاوه الفاظلرینی ذوق و محکم ... تفصیل معنا ذوق
[illegible] اعمتول شخص ... اول قوله دقائق و لطائف کلامه ... اول
تنقطع القرى دیمک منتهای انقطاع ارضده در انتهی و دخی جنبه لحاق لازم اولان
امور وندر که اولور که جانب معنی ایله ابواب ... مجاذیب و تعارض اولور
لکن لازم اولان محتمل معنی ... ابواب ... تأویل و الحق در مثلا
یوم تبلی السرائر قولنده مقتضای معنی ظرفک تعلقی مصدره اولمقدر که رجع قولیدر لکن
جواب انده ممنوع در زیرا مصدر ایله معمولی بینی فصل جائز دکلدر پس یوم
قولنده عامل فعل مقدردر که مصدر اکا دلالت ایدر و دخی بونلار کبی کلامده
تقدیر معنی ایله تقدیر جواب بینی فرق ایدرلر تقدیر ابواب صناعت نحویه ملاحظه سیله اولور
اما تقدیر معنی ده صناعته مخالف اولور ابو عبیده بزه تحدیث ایتدی
هشام بن عروه دن اول دخی والدندن که ایتدی که حضرت عائشه دن رضی الله تعالی
عنها لحن قرآندن سؤال ایلدم ان هذان لساحران قولندن و دخی والمقیمین الصلوة و
المؤتون الزکوة قولندن و دخی ان الذین امنوا والذین هادوا والصابئون قولندن
حضرت عائشه دخی یا ابن اخی بو کاتبلرک عملیدر که انلر خطا ایتمشلردر دیدی و
بو اسناد شرط شیخین اوزرینه اسنادی صحیح در و دخی ایتدی بزه حجاج ... ابن ...
دن تحدیث ایلدی اول دخی ... خبر ویردی اول دخی عکرمه دن

بلکه صواب ایکیسی دخی نعت و عطف اولمقدر زیرا صفت و استئنافدن اولی و الطف
بیانده بو جمله دن اولمق شرط اولور و بونک دخی نظائری واردر و بو امام ... ابن هشام کتاب
مغنی اللبیبده منقولا مذاهب ذکر و ترتیب ایتمشدر لکن اوزرلرنده واقع اولان دخی محل بحثدر
ترکیبده ... کل ... رعایت ایله زیرا نکاه اولور که بر کلامی بر وجه اوزره تخریج ایدر
لکن بینه اخوک لفظی بر موضعده بر استعمال خلافنه شاهد حال اولور ...
لا ریب فیه قولنده وقف لا ریب اوزرنده در بعده فیه لفظی هدی لفظنه خبردر
دیو خطا اولمشدر زیرا سوره سجده ده تنزیل الکتاب لا ریب فیه من رب العالمین قولی
انک خلافنه دلالت ایدر بلکه بقره ده دخی وقف فیه اوزرنده ایدوکنه شهادت ایدر ...
نظائرینه دخی ... اعتبار ایله ... رسم کتابته رعایت ... اول ... که
سبیلا قولنده و جمله امریه در سل برکله مستقله در ... سبیلا دخی کله ...
ایصال ایده سبیل و طریق ... سؤال ایله ... خطا اولمشدر زیرا ...
مفصول کتابت اولنوردی ... ان هذان لساحران قولنده ان کلمه سی حرف
بالفعل دن اولوب ... ضمیر قصه اولوب و ذان مبتدا اولوب لساحران خبر و جمله سی
خبر ان در ... ان القصه ذان لساحران دیمکدر ... خطا اولمشدر و بو تخریج باطل
زیرا ... اولسه اتصال رسمده منفصله کتابت اولنوب ... اولوب هذان مستقلا
کتابت اولنمازدی و دخی ولا الذین یموتون قولنده لام ابتدا ... مابعدی مبتدا و خبر در
دیو خطا اولمشدر زیرا رسم ولا ... حرف نفی در ... لام مفتوحه ...
اولنه و دخی ایهام ایتسه قولنده ... مبتدا و خبر در ...
قول باطل ... ایهام ... اکر اول قول ...
... بعض مشتبهات ... اصحاب لبثوا امدا
قولنده ... افعل تفضیل در ... باطل ...
... بلکه ... حالده ... اولور ...
... فاعل اولمقدر ... قوله ...
... مفعول اولور ... خلاف اصل ...
خلاف ظاهر ... تخریج ایله ... ان ...
الذی ... زیرا ... قولنده ... واو ...
لکن اول تقدیر ... زیرا ... واو جمع ...
... لام الفعل ... ضمیر ...
... یعفوا الذی بیده عقدة النکاح ... ده ...
... ساقطدر ... کتاب ... اجتناب ایله
زیرا ... کتاب رب ... ادلر ...

روایت ایلدیکه ایتدیکی وقتا که مصاحف کتابت اولندی جمله‌سی حضرت عثمانه عرض
اولندی انلار دخی اچلرنده لحن دن بعض حروف بولدیلر و دیدیلر که بونلری تغییر ایتمک
زیرا عربلر قریب بونلری تغییر ایده‌جکدر یاخود بونلری حسن وجهیله اوقویه‌جقلردر
اعراب ایده‌جکلردر اگر کاتب ثقیف دن و املا ایدن هذیل دن اولسه‌یدی بو مقوله
حروف قرآنده بولنمازدی دیدیکی ایدی امّا ابن الانباری بونک مثلنی اخراج ایلدیکی
ابن اشته طریقندن سعید بن جبیردن روایت ایدرکه اول والمقیمین الصلاة اوقوردی
و دخی بو کاتبدن لحن در دیرایدی سیوطی ایتدی بو ایراد اولنان آثار غایت ایله مشکلدر
اولا صحابه حقنده نیجه ظن اولنورکه انلار مطلقا کلامده لحن ایدرلر فقط قالدیکه قرآنده
اولا صح بهذا انلار فصحا ولو ایدیلر وثانیا انلاره نیجه ظن اولنورکه بو ملابیه ایدرلر منقول
قرآنده که نبی علیه السلام دن جناب ملک علام دن نازل اولدی اوزره تلقی ایتدیلر
وکمال اتقان ایله آنی حفظ و ضبط و اتقان ایلدیلر و ثالثا انلاره نیجه ظن اولنورکه قرآنک
جمله‌سی خطا اوزرینه اجماع وکتابتنه اتفاق ایلدیلر و رابعا نیجه ظن اولنورکه انلار بو مقوله
اخطانه متنبه اولمیالر و بعد التنبه رجوع ایتمیه‌لر و حضرت عثمانه نیجه ظن اولنورکه آنی تغییر ایتمکدن
نهی ایدیه‌لر وخامسا انلردن منکره نیجه ظن اولنورکه اول خطا مقتضاسی اوزره قرآئت مستمر اولا
قرآن خلفا عن سلف متواترا اوقونه اولیه امری بو مقوله امورک عقلا و شرعا و عادة استحاله‌سی
کمال ظهور وه‌ده‌در امّا بو اشکالدن اوچ وجه ایله جواب ویرمشلردر اولا حضرت عثماندن
بو اسناد ضعیف بار ودرده اولمشلردر و دخی حضرت عثمان جلالت امام و مقتدای جمهور
امام اولمغه نیجه ممکن ایدیکه قرآنده لحنی گوروب ترک ایلیه و آنی بعده‌کیلر اوزره
اصلاح ایلسونلر دیو سویلیه زیره صحابه کرام جمع و کتابت قرآنده اقدام و اهتمام ایتمشلردر
اما اصلاح ایتمیوب غیر مجرا ایلمک مخالف مقتضای معقول و افهام دکلمیدر و اندن ماعدا
حضرت عثمان رضی الله عنه امثال مصاحف عدیده کتابت ایتمشلردر و بعضنده باری اصلاح
ایتمش اولمیالر اگر جمله‌سی لحن اوزره واقع اولمش ایسه بو ادعا اولنور ایسه غایت عقلدن بعید
و صحیح سند ایله اگر بعضنده اصلاح ایتمشلر ایسه بو دعوی اولنور ایسه نیجه اولا بونده منقول العلما
اما ثانیا حضرت عثمانک ذکر ایتدیکی رمز و اشارت در و مواضع حذف و تحول در مثلا الکتاب لفظی
الف ایله کتابت اولنمغله بلا الف و دخی الصابرین الصیرین شکلنده بلا الف کتابت اولندی
بو مقوله‌لره مشابه بعض حروف ظهور ایتدی و ثالثا حضرت عثماندن منقول اولان کلام رسم خطده
مخالف مجهول دره زیرا خط مصحف ده رسم سائر خطوط نیجه مواضعده مخالفت اوزره واقع
اولمشدر و بو اشکالدن بر وجه اقوی ایله دخی جواب ویرمشلردر که حضرت عثماندن
مروی اثر صحیح النظر بار و اولمشدر که موفقا که حضرت عثمانه جمع اولنان مصحف عرض اولندیکی
انکا نظر ایدوب بعض حروف لحن شریف دیدی لکن العینه برشی کوردم که آنی بز السنمز ایله
اقامت ایدرز دیو بیورمشدر زیرا آنلری فهم اولنورکه قرآنده ملک قریشک غیری اوزرینه

بعض شی کتابت اولنه وخیر گورمشدر و تقلابیوب ایله تابونسکی اول سعیددن گلن روایت
قریش اوزره اقامت و اصلاح ایتمکه وعد ایلدیکی بعده بو وجه تقویم و تقنده اول وعدی
ابقا ایدوب بریسنی ترک و ابقا ایلدی ظن اولنورکه آثار منقوله‌یی روایت ایدنلر اول
آثاری تحریف ایدوب حضرت عثماندن صادر اولدیغی تحقیق و اتقان ایلدیکی اول سعیددن
لازم اولان اشکال لازم گلدیکی امّا حدیث عائشه‌دن بو وجه ایله جواب صحیح و مطلوب
دکلدر زیرا اوک اسنادنده ضعیف یوقدر بلکه اسنادی صحیحدر و دخی عائشه رضی الله عنها
بو و نکنه منوالی احرف دن بعض وجوه قرآنده ایمایه بس لکنه رمز و اشارت حل ایلمک
احتمالی یوقدر بلکه جواب صاحبی بودرکه احرف سبعه دن اولدیغی الفاظ اختیار ایتمکدن
خطا ایلدیلر میان حاللرینه والوک جمله‌سنک اشتهاری موضعلرنک هربری اختیار ایکنز
اولدیغنی بیلدیلر امّا سعید بن جبیرک کاتبدن لحن دردیدیکی کلامنده لحن دن مراد قرآئت
ولغتدر یعنی کاتبنک قرآننده ولغتی در لکن آنلرو قرآئت لغتی دخی واردر دیمکدر
قاعده اخری احمد بن یوسف بن مالک القرشی بر کتاب تألیف ایدوب نام ی کشف
الاقوال فی ما ورد بالتسلیة فی حروف القرآن دیو تسمیه ایلمشدر اند ده بیلمشدرکه ایلیه قرآنده
رفع ایله قرآئت اولندیکی مبتدا اولمق اوزره و نصب ایله قرآئت اولندیکی معدر مفعول
مطلق اولمق اوزره و کسر ایله قرآئت اولندیکی دال حرکته لامه اتباع ایله و دخی رب
العالمین جرّ ایله قرآئت اولندیکی نعت اولمق اوزره و رفع ایله قطع اوزرینه قرآئت اولندیکی
مبتدا اضماری ایله و نصب ایله قطع اوزرینه قرآئت اولندیکی فعل اضماری ایله و یاخود
ندا اوزرینه بونک نظائری قرآن عظیمده و مصانع وکثیر در بو جنسه ذکر مراد بونا تنبیه در
جمیع امثالینی استقصاء دکلدر زیرا بو مقام بوندن زیاده تحمّل ایتمدوکی جهتدن کلام
علم موقوف قواعد مهمه یحتاج الیها المفسر یعنی مفسر محتاج اولدیغی قواعد مهمه معرفتی دیمکدر
قواعد مذکوره دن بریسی ضمائردر ابن الانباری کلام بارکاه دن واقع اولان ضمائر حقنده
ایکی مجلد بر کتاب تألیف ایلمشدر معلوم اوله که ضمائرک اصل وضعی اختصاردر و دخی سعیدک
حق تعالی نک اعدالهم مغفرة واجرا عظیما قولی یگرمی بش کلمه مقامنده قائمدر اکثرها اولنه
الذی قبل المؤمنات تعشقها من بعاییس قول شریفی دیدیکی ایتدیکی کتاب الله ده بحر حرف
یوقدرکه اندن زیاده ضمائری مشتمل اوله زیرا انده یگرمی بش ضمیر واردر و دخی ضمائرده کاه
کلامی اختصار اوزرینه ایراد اولنور و دخی بو تقدیرده ضمیر منفصل عدول اولنماز مگر ضمیر متصل ایرادی
متعذر اوله زیرا ضمیر متصل اخصر اولدوغی ظاهردر ضمیر منفصلک تعذری اول مثلا ابتداء کلامده
واقع اولمقله اولور ایاک نعبد کبی و یاخود الا دن صکره اولور الا تعبدوا الا ایاه کبی بر کی
دخی مرجع ضمیر وردرکه البته هر ضمیره بر مرجع لازمدرکه آکا عائد اوله و دخی ملفوظ سابق الحکم
مطابقت یعنی افراد و تثنیه و جمع و تذکیر و تأنیث ده ضمیر ایله مرجعی موافق واحد مع آخر ایله
اولور و ناد کانوح ابنه کبی و عصی آدم ربه کبی و یاخود مرجع ضمیر سابق اولمیوب متأخر اولان

ای متصل اوله. اعدلوا هو اقرب للتقوى كبی زیرا هو ضمیری اعدلوا فحسنده اولان عدله
راجعدر. و یاخود بالالتزام دلالت ایلیه. انا انزلناه كبی یعنی قرآنی انزال ایلدك دیمكدر
اگرچه قرآنك ذكری سبق ایتدی لكن انزال قرآنی لازم و ناطق انزل بالالتزام قرآنه
دالدر. و یاخود لفظا سابق اولمایوب فقط اوله اما رتبه سابق اولوب بنه مطابق اوله
فاوجس فی نفسه خیفة موسی كبی زیرا فی نفسه ضمیری موسی یه راجعدر اگرچه موسی ظاهرا متأخر
اما رتبه سابقدر زیرا اوجس فعلنك فاعلی در حالبوكه [illegible] مفعول اوزرینه
مقدم اولمقدر. و یاخود لفظا و رتبه دخی متأخر اوله باب نعم و بئس ضمیرنده و قصه
كبی. و یاخود متأخر اولوب بالالتزام دلالت ایلیه. حتی توارت بالحجاب كبی كه مراد
شمس در زیرا حجابا كا دلالت ایدر [illegible] اولوركه سیاق كلام انكا دلالت ایدر اول وقت
اضمار جانبی اختیار اولنوب ظهور مراده فهم سامعه اعتماد اولنور كل من علیها فان كبی
مراد ارض و یاخود دنیا ایدوكی سیاق كلامدن منفهم اولور. و دخی و لابویه كبی كه مراد میتدر
ذكری تقدم ایتدی الیه دخی قرینه و مقام ایله معلوم اولور كاه اولوركه مذكورك لفظنه
عائد اولوب معناسنه اولماز بوننك امثالی شایع و كثیردر حتی كاه اولوركه معناسنه عائد اولور
لفظا اولماز منه كم لفظ من ذكر اولنه ضمیر جمع ارجاع اولنور زیرا معناسنده عموم اولدوغی
هر فرده معلوم در حتی كاه اولوركه ایكی فعل ذكر اولنوب ضمیر احدهما یه راجع اولور. بو نوعده
مرجع الیه ملحق اولمق غالبدر. و استعینوا بالصبر والصلوة وانها لكبیرة كبی كه مراد صلوة
و كاه اولوركه ضمیر تثنیه ذكر اولنوب احد مذكورینه ارجاع اولنور یخرج منهما اللؤلؤ والمرجان
كبی كه ظاهر مرج البحرین قولنده مذكور اولان بحرینه راجعدر اما مراد احدهما [illegible] زیرا
[illegible] مراد اگر خرزه و اگر آن معروف ایسه و یاخود صغار لؤلؤ ایسه دخی بحر ملحدن [illegible]
متقرره زیرا لؤلؤ دخی قول الصحیح اوزره ملحدن چیقار اما ظاهر عبارت ایكیسنه ارجاع [illegible]
نكته سی كتاب تفاسیرده بیان اولنمشدر. و كاه اولوركه ضمیر شیئه [illegible] مذكور مكان
غیره راجع اولور منه كم ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طین كبی كه مراد آدمدر بعده ثم
جعلناه نطفة وارد اولمشدر بو موده ضمیر آدمه راجع دكلدر بلكه ولده راجعدر زیرا حضرت
آدم علیه السلام نطفه دن مخلوق دكلدر و بعض علماء اعلام بونی باب استخدامدن دیرلر
یعنی بر لفظك ایكی معنایه اطلاقی جائز اوله بری قریب و بری بعید اوله لفظ ذكر اولنوب
بر معناسیله اراده اولنوب بعده انكا راجع ضمیردن معنای آخر اراده اولنمقدر بو معناده
دخی انسان لفظندن اولا [illegible] اراده اولنوب و مطلقا اولاد آدم اراده اولنمق دخی جائزدر
پس لفظندن حضرت آدم و ضمیردن اولاد [illegible] مراد اولمق اولیه و كاه اولوركه ظاهر مرجعه
اولان شیئه مطابق اولمازه راجع اولور. الا عشیة او ضحاها كبی كه ظاهرا عشیه یه راجعدر
اما مراد یومها دیمكدر یعنی عشیه نك یومنك ضحاسی دیمكدر زیرا عشیه نك ضحاسی یوقدر
[illegible]

فعلا دیكی اذ قضی امرا فانما یقول له كن فیكون كبی پس له ضمیری امره راجعدر حق تعالی اول
امری قضا ایدوكی وقتده وجود اولان موجود دكلدر بلكه كن امری وارد اولدقده وجوده كلور
لكن [illegible] انوك وجودی علم ربده موجوددر سابق اولدی حالا مشاهده موجود [illegible]
اولدی. و دخی معلوم اولسونكه اصل ضمیر اولان بودركه ضمیر اقرب مذكوره راجع اولوره الا
كه مضاف الیه جمع اوله اول تقدیرجه اصل مضافه عائد اولمقدر زیرا المحدث عنه اولان بنی
اخبار و اعلام اولان مضافدر [illegible] ان تعدوا نعمة الله لا تحصوها كبی بو معاده ضمیر
اولوب نعمة عائد اولمق اولی در كاه اولوركه مضاف الیه عائد اولور الی اله موسی
وانی لاظنه كاذبا كبی بو موده ضمیر موسی یه راجعدر الهه اولمق خطا بوقدر و كاه اولوركه
ایكیسنه دخی ارجاع ممكن اولور او لحم خنزیر فانه رجس كبی بو موده ضمیر لحمه دخی خنزیره دخی
عائد اوله ممكن در زیرا ایكیسی دخی رجس در [illegible] اصل
مرجع ضمائرده توافقدر زیرا تشتت و تفكیك مرجع ضمائرده [illegible]
اول سببه مبنیدر كه زمخشری ایتدی ان اقذفیه فی التابوت قولنده ضمیری موسی یه ارجاعی
ایجاب فاقذفیه فی الیم قولنده تابوته ارجاع ایلكده [illegible] وارددر قرآنك [illegible]
لازمدر. بلكه ایكیسنده [illegible] موسی یه راجعدر و دخی معلوم اولا كه ضمیر فصل [illegible]
[illegible] مطابق در [illegible] و خطاب و غیبت [illegible] و دخی مبتدا
معرفه و یاخود اصلده مبتدا اولان معرفه [illegible] خبردن اول واقع اولور [illegible]
[illegible] مبتدا اولان [illegible] و دخی كنت انت الرقیب علیهم
كبی و دخی [illegible] ان ترن انا اقل منك مالا كبی و دخی هؤلاء
بناتی هن اطهر لكم كبی و دخی ضمیر فصلك [illegible]
[illegible]
[illegible]
و دخی ضمیر فصلك [illegible] فائده [illegible]
[illegible]
[illegible]

خبرک مبتدایه اختصاصینی افاده ایدر علامهٔ زمخشری اوبلنک نعم المولی قولنده [illegible]
خبرک فائده‌سی بعدی خراب اولوب صنعت دفاده [illegible] ذا الحیله تأکید در ودخی مسند
اولانک فائده‌سی مسندالیه ایچون ثابت اولوب غیری ایچون اولمادوغنی ایجاب در تخصیصدن
مراد بودر ودخی معلوم اولا که ضمیرشان وقصه که ضمیر مجهول دینورلر انوک حقنده ابن هشام
مغنی اللبیب نام کتابنده دیمشدر که بش وجهله قیاسه مخالفدر برسی بودر که ضمیر بودر
البته مابعدینه عائد اولمق لازم دگلدر زیرا انک مفسری اولان جمله ویاخود انلره برنسنه خبرک
اوزرینه تقدیمی جائز دگلدر ودخی برکاهی بودر که انوک مفسری البته جمله اولور برکاهی
بوا بعدن بری ایله اتباع اولنماز مثلا تأکید اولنماز وابدال اولنماز وانکا برشی عطف اولنماز برکاهی
دخی بودر که انده عمل ایتمز الا ابتدا عمل ایدر یاخود نواسخ مبتدا یعنی دواخل مبتدا وخبر عمل ایدر
فانها لا تعمی الابصار کبی برکاهی دخی بودر که البته ضمیر بودر مفرد اولمغه ملازم در [illegible]
قل هو الله احد فاذا هی شاخصة فانها لا تعمی الابصار وبونک فائده‌سی اول اخبار اولنان
شیئک تعظیم وتفخیمنه دلالتدر زیرا برشی اولا ابهام اولنوب بعده تفسیر اولنمغله انوک تعظیم وتفخیم
ایده‌جکنه دلالت مقرردر زیرا اولا ابهام اولنوب ضمیر ذکر اولنور دخی سامع [illegible] اول شیئک نه اولدیغنی
دیو تردد واقع اولوب بیانه کمال ترقب ایله منتظر وعلمنه زیاده طالب اولور بعده
تفسیر اولنمسه ذهننده فضل تمکن ایله تمکن ودخی [illegible] بو مرتبه اتمام [illegible] واقع اولوب
امر خطیر ده اولور [illegible] جانی کلام دکلدر فائده هربار که ضمیری ضمیرشانک غیرینه حمل ممکن اوله
شانه حمل اولنمق لائق دکلدر [illegible] ابن هشام علامهٔ زمخشری‌یه تخطئه ایلمشدر ودخی تعالی نک
انه یراکم قولنده اسم ان ضمیرشان در دیو دکنده زیرا ضمیر بونده ضمیرشان دکلدر بلکه شیطانه [illegible]
وانه هو یدر بعده واقع اولان وقبیله قولنده [illegible] البته ضمیره معطوفدر
ضمیرشان ایسه برشی عطف اولنماز دیمشلردر تنبیه قواعد مذکوره دندر که نجان
ضمیره جانب لفظ ایله جانب معنا رعایتی جمع اولنسه اولا لفظی اعتبار اولنور بعده معنی ایله
تاکه رجوع اضعف اقوی‌یه اوله اگر عکس اولنسه اقوی دن اضعفه رجوع لازم کلور زیرا
معنایه حمل اقوی در ولفظه حمل اضعف در تنبیه قواعد دندر که [illegible] ومقام تعریف
نکره که معرفه لازمدر وانوک خصوصی علم [illegible] تفصیل [illegible]
اولنور تنبیه قواعد دندر که نجان بر اسم ایکی کره ذکر اولنسه انوک
دورت حالی واردر زیرا یا ایکیسی معرفه اولور ویا نکره اولور ویاخود اولکی معرفه وثانی
نکره اولور ویاخود عکسی اوله اگر ایکیسی دخی معرفه اولورسه ثانی اولکنک عینیدر
غالبا زیرا ثانیا ذکر اولنان معرفه معهود سابقه دلالت ایدر که لام ده ویاخود اضافتده اصل
اولمقده حق تعالی نک فان مع العسر یسرا ان مع العسر یسرا قولنده کبی الا اکر که لام
جنس مراد اوله [illegible] اگر ایکیسی دخی نکره اولورسه ثانی اولکنک غیری اولور
زیرا اکر [illegible] تعریف [illegible] اکر اول نکره وثانی معرفه اولورسه [illegible]

زیرا عهده محمول در ارسلنا الی فرعون رسولا فعصی فرعون الرسول کبی اگر اول معرفه اولوب
ثانی نکره اولورسه اول ثانینک [illegible] قرینه [illegible]
اولورکه قرینهٔ اتحاد موجود اولور لکن قاعدهٔ مذکوره نیچه آیات کثیره ایله منقوضه در
اما حال اول هل جزاء الاحسان الا الاحسان قوله ایله زیرا ایکیسی دخی معرفه [illegible]
عینی دکلدر زیرا اولکدن مراد عمل وثانیدن ثواب در ودخی ان النفس بالنفس قولنده
اولکدن مراد قاتله وثانیدن مقتوله در واما حال ثانی وهو الذی فی السماء اله وفی
الارض اله قولی ایله منقوضه در زیرا ایکیسی دخی نکره در بونده مراد اله واحد در وبونک
امثالی دخی واما حالت ثالث حق تعالی نک ویؤت کل ذی فضل فضله قولی ایله
منقوضه در زیرا اول نکره وثانی معرفه [illegible]
مذکوره [illegible] قاعده [illegible] انتقاض در وبو اعتراض [illegible] زیرا [illegible]
قولنده الف ولام جنس [illegible] ما لا کلام در اول نفس [illegible] معرفه [illegible]
[illegible] نکره [illegible] زیرا [illegible]
[illegible] استغراق [illegible] اما فی السماء اله وفی الارض اله قوله [illegible]
[illegible] والله اعلم بالصواب تنبیه قواعد [illegible]
[illegible] ذکر اولنور [illegible] جمع [illegible]
ومن الارض مثلهن [illegible]
سبع سموات [illegible]
[illegible] تنبیه اول قاعده [illegible] لفظ ریح [illegible] رحمت [illegible] جمع [illegible]
[illegible] ریاح [illegible]
رحمت در [illegible] ریح [illegible] عذاب در [illegible]
[illegible] ریاح [illegible] رحمت [illegible]
مختلفه در [illegible] ریح [illegible]
[illegible] عذاب [illegible]
[illegible] واحده [illegible] بلا معارض [illegible] لکن بو قاعده [illegible]
حق تعالی نک وجرین بهم بریح طیبة قولی [illegible]
[illegible] تقابل [illegible] افراد ایله ذکر [illegible]
[illegible] استقلال [illegible] جائز اولور [illegible]
[illegible] رحمت [illegible] زیرا [illegible] قاعده [illegible]
[illegible] ایله توصیف
[illegible] تنبیه اول قاعده [illegible]

وجمع ظلمات یعنی نور هر یرده مفرد ایله مذکور اولوب ظلمات جمع ایله مذکور اولمشدر
ودخی حق تعالینك ولا تتبعوا السبل فتفرق بكم عن سبیله قولنده سبیل حق مفرد و سبیل باطل
جمع ذکر اولنمشدر زیرا طریق حق واحد و متحققدر اما طریق باطل متشتت و مختلف و متعدده در
ظلمات دخی طرف باطل عبارتدر اما نور طریق حقه تعبیردر بلکه هر برینك ...
یعنی ظلمات جانب باطل و نور جانب حقدر حتی اول جهتدندر که ولی المؤمنین مفرد و اولیا الکفار
جمع ذکر اولنمشدر حق تعالینك الله ولی الذین آمنوا یخرجهم من الظلمات الی النور والذین کفروا
اولیاؤهم الطاغوت یخرجونهم من النور الی الظلمات قولنده زیرا اولیای کفار متعدده در وبونه
اشبه نار مفرد اولوب جنت کاه جمع وکاه مفرد اولدیغی زیرا نار ماده واحده در اما جنات
مختلفة الانواعدر ... جنات جمع ... ذکر اولنمشدر ... و ریح رحمت
علی رحمت و نار غضب ... ریح ... رحمت ...
قبیلندن اولان مفرد ذکر اولندی وبونه آنلردر افراد سمع و جمع البصر زیرا سمع ...
مصدر ... ...
خارجده ... مصدر ... اعتبار ...
ودخی متعلق سمع اصوات ... حقیقت واحده در و متعلق بصر الوان و اکوان در اما ...
مختلفدر وبونه اول قبیلدندر حق تعالینك فما لنا من شافعین ولا صدیق حمیم قولنده
صدیق مفرد ذکر اولندی زیرا صدیق قلیل و شافعین کثیردر وبونه اول قبیلدندر ...
... وبونه اول قبیلدندر
... جمع ایله ... زیرا مفرد ... مشرق و مغرب ... ذکر اولندیلر
مشرق و مغرب زیرا انلار کاه مفرد ذکر اولندیلر جهت اعتباریله وکاه تثنیه ذکر اولندیلر
مشرق صیف و شتا اعتباریله و کاه جمع ذکر اولندیلر تعدد مطالع اعتباریله وبونه انلار
سوره ... سوره ... اولنه ...
... فلا اقسم برب المشارق والمغارب
... جمع ... سعت قدرت و کمال عظمت ...
... وبونه اول قبیلدندر که ... لفظ ... صفت ...
... مشارق و مغارب واردر ...
ابرار ... جمع ... صفت ...
... وبونه اول قبیلدندر ...
... قاعده مذکوره ...
ودخی انما المؤمنون اخوة ... ودخی ... اخوان ...
واردر وبونه قواعد مذکوره دندر که مقابله جمع بالجمع کاه مقابله افراد اقتضا ایدر
یعنی احادك بر فردی اخرك بر فردینه مقابل اولور وکاه هر بر فردك ثبوت جمیع ...
ایدر ... حرمت علیکم امهاتکم یعنی هر برکوزه کندو ... حرامدر ودیکدر
... واستغشوا ثیابهم ... جلده

ازلی وذاتیه نك هر برینه ملكن جلده ... ودیکدر شیخ عز الدین حق تعالینك
وبشر الذین آمنوا وعملوا الصالحات ان لهم جنات قولنده دخی قسم ...
مؤمنلرك هر بری ایچون جنات ایله تبشیر ایله دیکدر ... هر برینه بر جنت ...
ایکی ... دخی احتمال اولنور ...
وبونه قواعد مذکوره دندر که بعض الفاظ واردر که انلار ... مترادف ... ظن اولنور
لکن دکلدر مثلا خوف و خشیت ... لغوی ... قریب ... فرق ...
فرق اولنوب ... خشیت خوفدن اعلیدر ... حق تعالینك
یخشون ربهم ویخافون سوء الحساب قولنده ... خشیت حق تعالیه تخصیص ...
... خشیت ... خائف ... ضعیف ...
... ودخی ... وبونه اول قبیلدندر
شح و بخل ... اشد ... راغب ... شح ... بخل ...
... قریب ... اما ...
... بخیل ... زیرا ...
... وبونه اول قبیلدندر سبیل و طریق که ... اما ...
... سبیل ... طریق ... امام راغب ...
... وبونه اول قبیلدندر جاء و اتی
... جواهر و اعیان ... حق تعالی ...
وجاؤا علی قمیصه بدم کذب ...
جواهر و اعیان قبیلندندر ... اتی امر الله ...
اولان اعیان قبیلندن دکلدر ...
ایله ... استعمال اولندی ...
... اعطا ...
... اول ... وبونه اول قبیلدندر ...
... مستعملدر ...
وبونه اول قبیلدندر سقی واسقی ...
... ذکر اولندی ...
... اسقیناکم ماء فراتا ... راغب ...
... الثوب ... سقاهم ربهم شرابا طهورا ...
وبونه اول قبیلدندر عمل و فعل ... وعملوا الصالحات ... زیرا ...
... وما ولانده

بیت فضل بیك با صحاب الفیل كبی یعنی بر ساعده انلری اهلاك ایدی دیكدر وبنده اول
قبیلدندر عود ایله جلوس اولكی سؤال شیله ده درك انده لبث و تأخر اولمز اكچی اولوب
خلافی در اول سببدندر كه قواعد البیت دیرلر بیننه لازم و خانه سندن غیرنك ولازم
اولمانده اما جوالس البیت دیرلر و دخی جلیس الملك دیرلر سلطانه مصاحب وانیس اولانه
اما قعید الملك دیرلر زیرا مجلس سلطانده مطلوب و مقصود تخفیف جلوس در تكثیر قعود دگل
وبنده اول قبیلدندر اتمم واكمال اولكی اجزاده در تلفا و ضاف و مشابنده در مثلا ایام علوم
اركانی تمام ایلدی دیرلر اما اكمال تعدیل اركان در وقافیه تمام ثبت در وكمال صنایع ایله در
جبیلندندر وبنده اول قبیلدندر اعطاء وایتاء اولكی بر جملده استعمال اولنور سائر لرینده استعمال
اولنه اما اعطیناك الكوثر كبی زیرا كوثر بر موجود لطیف منهل عذب لطیف در انلره انتقال
اولنوب جنت ده اولان منازل جوار لقا و مخوف عدنه اعطلاء اولنور و ثانی بر جملده استعمال
اولنور كه انده ثبات اوله یؤتیه ملكه من یشاء كبی و دخی ولقد آتیناك سبعا من المثانی كبی
بعضلر دیمشدر كه ایتاء قبول محتاج اولان یرده و در اول سببدندر كه زكاة و صدقات ده
استعمال اولنمشدر وبنده اول قبیلدندر سنه و علم زیرا سنه شدت و قحط اولان سال احج
انتقال ده استعمال اولنور و انعام حسب نعما اولان ایامده دونه كم حق تعالی سوره الف
سنة الا خمسین عاما سوره سنده اولان سالكردن عام ایله تعبیر و سنه ایله تعبیر اولنمشدر
لفظات به تغییر ایله وبنده قواعد مذكوره دندر سؤال الجواب كه اصل بودر كه مابینلرنده
تطابق اوله كما اولور كه اندن عدول اولنور طریق حق و حال مانده اقتضا اولدیغی ایچون
سكاكی بونه اسلوب حكیم ایله تسمیه ایلمشدر و اول ایكی وجه ایله واقع اولور بر وجه ایكی
بو قبیلدندر و یسئلونك عن الاهلة قل هی مواقیت للناس والحج كبی كه سؤال سبب ازدیاد
و نقصان هلال ایدی ایكن بو طریق وجه اولان تبیین لكونه انلارك حالاتی و اولمه هلاكی
حكمندن سؤال ایلكه در سببدن دكلی علامة تعنارنه بونده زیاده كلام ماسنر حال وسط
ایدوب زیرا انلار دقائق وصفیه سهولت ایله مطلع اولورلر و حكمتیلری اول سببدن بوجه
جواب ویلمشدر و سیوطی دیدی بو ذكر اولنان وجه ایكی وجهه محتمل در وكمی جوابده
اصل سؤاله مطابقت ورخص مانده موافقت در و بعضیلر سؤالكری حكمتدن ایدوب
سنه بی سؤالكر انكا احتمال اولدیغی ودخی نظام دوشنبی در و مری انلارك ذكر ایده كلدیكی
مشهور دكلدر و بومه علیه بحث وشوبده در و ابن حجر اورك ان العالیمدن اخراج ایدوب
حدیث كه دیمشدر كه بر محلده كه سؤال ایدلر ایدیلر با رسول الله نیچون خلق اولنمشدر پس
در خال رب تعالی یسئلونك عن الاهلة كریمه سن انزال ایلدی پس بو حدیث صحیح اولادر
سؤالكری حكمتدن اولوب هیئت دن كیفیتدن اوماد و غنده صحیح در ومعرفه سنلین دن
بر اهل دینه خلق ایلیك لائق دكلدر كه صحابه كرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین كه فهماری
جمله دن الطف و ارق و علماری اغزر و ادق ایكن انلار ده و دقائقی بیننه سهولتله اكلاع

قدرت اولمایوب اكثرا و ابناء عجمدن بر طائفه كه انلارك ذهنلری عمومی بنجه و نیه ضعیف
و عقللری خفیف ایدوكنه عامه ناسك الطباقی واكثر ارباب انصاف اتفاق ایلمشلردر و انلار
مطلع اولمالردر وبنده سیوطی انبیای بر كتاب تصنیف ایدوب اكثر مسائل شتی ترتیب ایدوب
بر بینه رسول خدا اظهر وما ینطق عن الهوی دن نابته الوشنارك دوقوتیه ایله اثبات ایتمشدر
زیرا اول رسول كریم جامع علوم اولین و آخرین اولوب غیبدن ما عدا بالذات سبحانه تعالی
معبود موجودلری جمیعا تمام مطالع و مشهودی ایدی هر حكمتك حاوی اولوب قاری كتابه كفدر
شاهده ایله عالم و واقف و جمیعسنه عالم اولمقدن و حی منزله اولمغی ایله عارف اولمشدر و امری
بو قسمی اسلوب حكیم اطلاق اولنمشدر مثال صحیح حضرت موسی نك رب السموات والارض دیو
جوابیدر فرعون نك وما رب العالمین دیو سؤالندن زیرا كلمه ما ایله سؤال جنسدن اولور چونكه
جناب باری جنسدن منزه و مبرادر حضرت موسی وصف ایله جواب ویروب اصل لازم
اولان سؤال وصفدن اولدیغی ایدوكنه تنبیه ایچون و دخی جوابده زیاده لك قبیلدندر
وما تلك بیمینك یا موسی دیو سؤال اولنوب حضرت موسی الكده اولان نه در دیو سؤال اولندقده
هی عصای اتوكؤا علیها و اهش بها علی غنمی ولی فیها مآرب اخری دیو و بر دو تكمیل جوابدر
یعنی بو عصام در كه انكا اتكاء و اعتماد و محتاج اولورم و غنم یرلره انكا توسل اعتقاد ایدرم
اشجاری كلنرك اسقاط و اغنام ایچون ذخیره التقاط ایدرم و نیجه ایچون انده نیچه مقاصدم
و مآرب و مطالب خفیه وار دیو جواب اصل سؤال عصا نك ایكی ذاتندن ایكی جواب
زیاده و مسلك سالك و خطاب رب الارباب ایله تلذذ اولدقده غیر مالك اولوب اشتهارندر
ایله كلام مبسوط متها لكلت اولنا و دخی بعضا سؤالك جواب ما قصر ایله اولدقده مثال حق
تعالی نك قل ما یكون لی ان ابدله قول شریفیدر ائت بقرآن غیر هذا او بدله جوابنده یعنی
سؤال قرآنك غیری قرآن آخر اختراع و یا تبدیل در لكن جوابده تقصیر تعلیل با ولنوب
انجق تبدیل عدم قدرت اولدوغنه اشارت ولندی زیرا تبدیل حال بشر ممكن
بشر مكاننده در و لكن اختراع اولدیكده شول سببدن اختراعه جوابه تقصیری و تبدیله
جواب تعدی اولنماز بلكه جواب اختراع بالكلیه طی اولنوب انزل سؤال سوالی عن المحال
ایدوكنه تنبیه اولندی بعضا ایدی بنده تبدیل عدولی اسهل در بلكه تبدیل مكان اولدی
ایسه مكان اختراعده منعی ادنا ولنور و دخی معلوم اولدیكه كاه اولوركه اصلا جواب
عدول اولنور كما اكر سائلك قصدی تعنت اوله و یسئلونك عن الروح قل الروح
من امر ربی كبی چونكه سائلك روحدن سؤالی تعنت و تعجیز ایچون اولمغله سؤالنه
جواب ویلیوب كلام جانب اخره صرف اولنوب قل الروح من امر ربی بیورلدی صاحب
انا فصاح ایتدی لفظ روح بالاشتراك روح انسان و قرآن و عیسی و جبریل و ملكه اطلاق
اطلاق اولنور پس یهود طائفه تعنت و اعلا عن تعجیز ایچون روحدن سؤال ایلدیلر كه هر
تفسیرله جواب ویررسه ایدی اول دیكلر دیو تجربه و تحقیقی ایله انلر پس جوابده دخی مجمل ایراد

اولندی تا که اعادرک قصد ایتدکلری کبی مقابله سنده کبیرلری ردّ اولنوب صورت تحقیر و کید
اظهار اولنه وبونه قواعد مذکوره دندر جوابده بعض بودرکه نفس سؤالی اعاده ایدلنه تا که جواب ایله موافق
ایلیه علی وجه القلوب اعاده مثلا أئنك لأنت يوسف قال أنا يوسف قول شریفی کبی زیرا انلرك سؤالنده
وقوع اولان انا کلمه سنك مقابله سنده جوابده [illegible] موافق
حروفی کاماه اولورکه جوابده سؤالی اعاده ایتمیوب انلر عوض حروف جواب ایله یعنی حروف ایجاب ایله
[illegible] کتورر لر قصد اختصار وترك تکرار ایچون کاه اولورکه سؤال حذف اولنوب فهم سامعه
اعتماد ایتمکله انی مقدر اعتبار ایدوب ایراد ایلرلر قل من [illegible] زیرا
سؤالک جوابی بعض احد ده [illegible] واقع وظاهردر پس سؤال [illegible]
[illegible] واقع اولدی قل الله ایله جواب ورلمه [illegible] اولور اول تقدیرجه قل
جوابده سؤال مقدر اولمش اولور کویاکه انلار سؤال [illegible] درحال انلار دخی سؤال [illegible]
[illegible] تم يعيده ديديلر پس قل الله کلامی اول سؤال مقدره جواب [illegible] اولور
وبونه قواعد مذکوره دندر جوابده اصل [illegible] سؤاله [illegible]
سؤال مقدر ده دخی بوبله در [illegible] جواب [illegible]
[illegible] حذف فعل [illegible] تقدیری [illegible]
[illegible] محذوف [illegible] تقدیر [illegible]
عادت جاریه لری رعایة زیرا [illegible] جواب تام [illegible] جمله فعلیه ایراد [illegible]
[illegible] من يحيي العظام وهي رميم قل يحييها الذي أنشأها أول مرة [illegible] سؤال
من خلق السموات والارض ليقولن خلقهن العزيز العليم [illegible] سؤال [illegible]
[illegible] جمله فعلیه اختیار اولندیغی معلوم اولدیکه [illegible] تقدیری [illegible]
[illegible] کتاب [illegible] اطلاق [illegible]
جوابده زید واقع اولسه لفظ زید فاعل اولوب تقدیری قام زید دیمک اولور [illegible]
[illegible] بودرکه لفظ زید [illegible] اولدیغی ایکی وجهله [illegible] سؤال جمله اسمیه
جوابده دخی اسمیه اولوب مطابق اولور [illegible] قالوا اساطير الاولين [illegible] مطابق
[illegible] مطابق اولدی لکن ماذا انزل ربكم قالوا اساطير الاولين [illegible]
[illegible] اساطير الاولين جمله اسمیه اولدی اکر فعل مقدر اولوب فعلیه [illegible]
نصب ایله قراءت اولنوردی [illegible] مطابق [illegible]
اساطير الاولين تقدیرنده [illegible] معرض [illegible]
[illegible] بعید [illegible] بودرکه سائل [illegible]
سبب سؤال [illegible] فعل [illegible] فاعل [illegible] پس [illegible] فاعل
تقديم [illegible] واجب [illegible] متعلق [illegible]
[illegible] سؤال [illegible] پس [illegible] واقع [illegible]

طلبیده در ایکی بو وجها اوزره الا انت فعلت هذا جوابنده بل فعله كبيرهم قولنده [illegible] اشکال [illegible] زیرا
سؤال فاعلدن [illegible] جواب فعل مقدردر [illegible] جواب [illegible]
مقدر و دلالت [illegible] معلوم [illegible] زیرا [illegible] بل ایله کلام [illegible]
بلکه تقدیری ما فعلته بل فعله كبيرهم [illegible] شیخ عبد القاهر ایتدی [illegible] سؤال [illegible] اکثر [illegible]
جوابده فعل ترک اولنوب [illegible] اکثر [illegible]
[illegible] زیرا [illegible] شیخ [illegible]
والآصال رجال قول شریفی [illegible] قراءت [illegible]
[illegible] قراءت [illegible] رجال فاعل [illegible] سؤال مقدره جواب [illegible] سؤال [illegible]
[illegible] رجال [illegible] جواب [illegible] لازم
[illegible] وبونه قواعد مذکوره دندر [illegible] خطاب [illegible]
زیرا [illegible] ثبوت [illegible] مضارع [illegible] تقدیر [illegible]
[illegible] حق تعالی [illegible]
زیرا [illegible] ثبوت [illegible]
[illegible] تعالی [illegible] حکم [illegible]
اولندی [illegible] زیرا [illegible] بیان [illegible] کاه اولورکه حال
[illegible] ایراد اولنور [illegible] حال [illegible]
[illegible] اظهار [illegible]
[illegible] بیان [illegible] حکایت حال [illegible]
[illegible] حقیقی اولوب [illegible] تام [illegible]
واثم ده [illegible] الذين يؤمنون [illegible]
[illegible] المنقول [illegible] سؤال [illegible]
[illegible] الذين [illegible]
ایله [illegible] حال [illegible]
[illegible] اشکال [illegible] زیرا [illegible]
لکن اشکال مذکور [illegible]
[illegible] فعل [illegible] اول [illegible]
حضرت [illegible] حکایه [illegible] الذی [illegible]
[illegible] زیرا [illegible] مکرر [illegible]
[illegible] تکرار [illegible] مذکور [illegible]
[illegible] کتاب [illegible]
ایسه [illegible] زیرا [illegible]

لكن اول معنی نك ... سببی الجبل ... مستعمده دلالت یوقدر و ابن المنیر بونی طریقت ...
انلامی تلویح ایدرب کاه فعلیه و کاه اسمیه کتورکلدر و اول کلمات مذکوره مقصود لری کو کل
ایکی وینه قواعد مذکوره قدر معنده وقوعی افاده واجب ایدر منصوب ترتیبا فائده
زیرا وقوعی اطال جمله اسمیتا اولورکه اول انبت واکر در پس حق تعالی نك قالوا سلاما
قولی وجوه وسلام قولی ... دلالت ایدر و بونك نظائری قرآنده کثیر در وینه قواعد مذکوره
عطف اوچ قسم در بالفظا اولورکه اصل ... اولمقدر و اکر ... شرطی معطوف علیه ده عامل اولان
معطوفده دخی ... اولمق ... و یا خود ... اولور اکرك بر ... شرطی وارد در ...

[illegible]

بوری شعبه ونهایه اکل ایرك دیمك اولور اول تقدیرجه متروك التسمیه اولانك اکلی جایز اولوب اولور
سهای ودخی عاملین مختلفینك معمولینه عطفك جوازنده دخی اختلاف ایتمشلردر ودخی مجرور
مجرور با عاده جار آنمدن عطفك جوازنده اختلاف ایتمشلردر بو ایکی مسئله نك تفصیلی علم نحوده
بیان اولنمشدر واکا نحوت ولنه مؤلف اصل مترجم والرماجود علیه الرحمه سورده کره قرئو تنبیه
بو بابده اختیار اطناب ایلدك زیرا انجه لطائفی مشکل بر رساله کتید قلیل الوجود در ایدی
مطالعه ایدن طلاب اولی الالباب فهننده **علم معرفة المحکم والمتشابه** بعضلر دیمشلردر که
محکم اولدرکه بیانه متوقف اولمایه متشابه اولدرکه بیلنمسی رجا اولنمایه وقت علم قیامت کبی
ودجالك خروجی واوائل سورده اولان حروف مقطعه کبی بعضلر ایتدی محکم معناسی واضح اولاندر
متشابه نقیضیدر بعضلر ایتدی محکم تاویلدن انجق وجه واحدی محتمل اولاندر متشابه وجوه
احتمالی اولاندر بعضلر ایتدی محکم معقول المعنی اولاندر متشابه آنوك خلافیدر اعداد
صلوات کبی وتراویح وقیامك رمضانه اختصاصی اولوب شعبانده اولمادوغی کبی بعضلر
ایتدی محکم بنفسه مستقل اولاندر متشابه اولدرکه بنفسه مستقل اولمایه الا غیره رد ایله بعضلر
ایتدی محکم اولدرکه تاویلی تنزیلی در متشابه اولدرکه تاویلی ادراك اولنمایه بعضلر
ایتدی محکم اولدرکه الفاظی مکرر اولمایه آنوك مقابلی متشابه در بعضلر ایتدی محکم فرائض
ووعد ووعیددر متشابه قصص وامثالدر ودخی اختلاف اولندیکه متشابهك علمنه
اطلاع ممکن میدر یوخسه حق تعالی دن غیری عالم اولمایوب علمی جناب باری یه مخصوص میدر
بعض طائفه قلیله قول اوله ذاهب اولمشلردر جمله دن مجاهد ور وابن عباس دن رضی الله
تعالی عنهما بر روایتدر دخی روایت اولنورکه وما یعلم تاویله الا الله والراسخون فی العلم قول
شریفنده وقف ایدرلر یعنی راسخون دخی آنوك تاویلنه عالم اولورلر دیرلر امام نووی شرح مسلمده قول
زبوری اصح در دیوب زیرا جناب رب الارباب عباده بر شیء ایله خطاب ایتمکسی که آنی
فهم قیلمقدن بر سبیلی اولمیه ایله مفهم اولماسی بعید در دیمشدر وابن حاجب دخی
بو قول ظاهر وبالغه ذاهب اولمشدر اما صحابه کرام دن اکثری وتابعین وتبع تابعین
واتباع لرندن اکثری علماء دین خصوصا اهل سنت دن انجه فضلا وفقها ومتقدمین قولی
ثانیه ذاهب اولمشلردر حضرت ابن عباس دن دخی رضی الله عنهما اصح روایات بودر
ابن سمعانی ایتدی قول اوله ذاهب اولانلر بر شرذمه قلیله در قتیبی دخی انلردن
در نیتکه دخی ایدیکه قتیبی نك معتقدی مذهب اهل سنت بدرکه لکن بو مسئله ده سهو ایتمشدر
سهو ایلمسی دخی عجیب دکلدر زیرا هر جواده کبوه وهر عالمه هفوه عارض اولمق مقرردر دیمشدر
بعض علما ایتدی قول ثانی اثبات اولنمق اوزره بعض لطافتی آثار دخی وارد اولمشدر بعض علما ایتدی
عقل انسان ابتلاء وامتحان اولنمشدر متشابهك حقیقتنه اعتقاد ایله نته کم بدن اداء عبادات
ایله امتحان وابتلا اولندوغی کبی مثلا بر حکیم بر کتاب تصنیف ایلسه احیانا بعض مواضعده
اجمال ایدرکه متعلمك استاذنه احتیاجی اولوب خضوع ایله استفاده وسؤال شروع

بوره جهت خلقی اولور دخی بر پادشاه عظیم الشان که بر علامت وضع ایدر تا که اسرار ترتیب
ولان جماعت سرفرازی آنکله ممتاز اولالر بعضلر ایتدی عقل که اشرف اجزاء بدندر اکر
ممتحن اولماسه عالم عظمت وتکبر علم سببی ایله تمرد اوزره مستمر اولوردی پس اول ابتلاء
سببی ایله تذلل وعبودیته تحمله استیناسی تحصیل ایدر متشابه دخی عقلك باری
تعالیه خضوع واستسلامی وعجز وقصورینه اعترافی محلیدر وآیت کریمه بی دخی ختم
ایله کر الا اولوا الالباب قولی ایله ختم ده زائغینه تعریض ودر راسخینه مدح واردر یعنی
که اتعاظ وتذکر وملاحظه وتدبر ایدوب هواسنه مخالفت وتذکر ایلمیه اولان اهل عقول دکلدر
دکلدرلر اول جماعت دکلدر که ایچون اولولا الباب ربنا لا تزغ قلوبنا وبعدها الا آخره الآیه ایله
تضرع وتذللدن استفاده وجوه ایدهکار تیزل حکمت باری الرینه استکانت وخضوع
ایندیلر تا که انکا استنزال علم لدنی واستکشاف رموز قال ربلوغ ایدهلر امام راغب
ایتدی قرآنده آیات قرآنیه بعضی بعضیله اعتبار اولندقده اوج قسمدر محکم علی
الاطلاق دردو متشابه علی الاطلاق دردو بر قسمی دخی بر وجهدن محکم دیگر وجهدن متشابهدر
پس متشابه بالجمله اوچ قسم اولور بری الفاظ جهتندن متشابه در بری انجق معنی جهتندن
متشابه در بری دخی ایکی جهتدن متشابه در اول که لفظ جهتندن متشابه در بر قسمی الفاظ
مفرده به راجعدر بر قسمی کلام مرکبه راجعدر اول که اوچ ضرب در بر ضربی انجق کلامی اختصار
واند خفتم ان لا تقسطوا فی الیتامی فانکحوا ما طاب لکم کبی بر ضربی دخی بسط کلامه جهتدندر لیس کمثله
شیء کبی زیرا لیس مثله دیلسه سامعه اظهر اولوردی بر ضربی دخی نظم کلامه جهتدندر انزل علی عبده
الکتاب ولم یجعل له عوجا قیما کبی تقدیری انزل علی عبده الکتاب قیما ولم یجعل له عوجا در
جهة المعنی متشابه اولان حق تعالی نك اوصاف ومعانی و اوصاف قیامت دردو ایکی جهتدن
متشابه اولان دخی بش ضرب در ضرب اول کمیت جهتندن عموم وخصوص کبی مثلا فاقتلوا
المشرکین کبی ضرب ثانی کیفیت جهتندندر وجوب وندب کبی مثلا فانکحوا ما طاب لکم کبی ضرب
ثالث زمان جهتندندر ناسخ ومنسوخ کبی مثلا اتقوا الله حق تقاته کبی ضرب رابع
مکان جهتندن وآنلرك نازل اولدوغی امور جهتندندر مثلا ولیس البر بان تاتوا البیوت
من ظهورها کبی ودخی انما النسیء زیادة فی الکفر کبی زیرا انلارك جاهلیتده اولان عادتلری
بیلنمسی بو آیتی تفسیر متعذر دقیقدر ضرب خامس شروط جهتندندرکه انلارله فعل صحت
وفساد اولور مثلا شرط صلوة ونکاح کبی وینه راغب ایتدی بو ذکر اولنان جمیع کلام نصوصدن
معلوم اولورکه مفسرینك تفسیر متشابه ده ذکر ایتدکلری اقوال بو تقاسیمدن خارج دکلدر
اندن محکم وجمیع متشابهات اوچ ضرب در بر ضربی واردرکه آکا وقوفه سبیل یوقدر
وقت قیام ساعت خروج دابه و بونلارك امثالی کبی و بر ضربی واردر که انسان ایچون
آنوك معرفتنه سبیل واردر الفاظ غریبه واحکام مغلقه کبی و بر قسمی دخی امر بین بینده
متردددر ومعرفته بعض راسخین فی العلم مخصوصدر نلارك غیرلرینه خفی اولورم

ادی حضرت رسالت پناهك صلى الله عليه وسلم حضرت ابن عباسه رضی الله عنهما

اللهم فقهه في الدين وعلمه التأويل دیو بیوردقلری بو قسمه اشارت و اول سعادت فوزینه نائل

[illegible]

علم موقوف مقدم القرآن ومؤخره

[illegible]

نسخ بر آوردیعنی بر مادده نحوه اولکه خلاف رأی ظهور ایدرت اولکی رأیی ترک
ایلمکدر که سببی عواقب اموردن غفلتدر اول ایسه حق تعالی دن محالدر و بو بداله
ایلمشلردر لکن بو سنده لال باطلدر زیرا نسخ بدا اولمکدر بلکه حضرتنک جمله مبانی ذریعه اولنده
حق تعالی بر حکمی امر ایتدیکده علم ازلیسنده اول حکمک نهایی اجلی بر وقت تعیین ایتمشدر و بعده
اول حکم ککده طریق اخرایله حکم جاری اولوب حکم اولکنک متعینی تمام اولدوغی اعلام اولنورکه
اکا نسخ دیرلر نته که طبیب حاذق لبیب مریضه بعض معاجینی تعین ایلر ایدر ز اکرچه
اختلاف اوقاتده حسبیجه بو حالت ابدا ابدا اولمق محالدر انلر حکمه مبانی علماء
اسلافده قرآنده نسخک وقوعنده اختلاف اولمشدر و بعضلر دیمشدر که قرآنده نسخ
اولمامشدر الا اینه قرآنده نته که حق تعالی بیورر ما ننسخ من آیة او ننسها نأت بخیر منها او مثلها
دیمشلردر که قرآنک مثلی اولان و یا خود اندن خیر اولان البته ینه قرآندر و بعضلر ایدیلر
بلکه قرآن سنت ایله دخی نسخ اولنور زیرا سنت دخی من عند الله در نته که حق تعالی وما ینطق عن
الهوی بیورمشدر و بعضلر ایتدیلر بلکه سنت طریق وحی دن اولسه اکلو نسخ قرآنه جائزدر
اما اجتهاددن نشئت و صادر اولسه اول ناسخ اولماز بو قول ابن حبیب النیسابوری حکایت ایتمشدر
مسئله ثالثه بودر که نسخ واقع اولماز الا امر و نهی ده اولور لفظ خبر ایله اولورسه معنی انشا اولورسه
خبر که حقیقتده خبر اولوب معناسی طلب اوله انک نسخی داخل اولماز کذلک وعد و وعید
دخی خبر معناسنه اولمسه کرکدر تا که اخبار و وعد و وعیدی کتب نسخ دخی داخل ایلیه تحقیق ضبط
ایلمشدر مسئله رابعه بودر که نسخ بر قاچ قسم در بر قسمی مأمور به اولان فعلی فعل الامتثال ایله نسخ در بو نسخ
حقیقیدر مثلا آیت نجوای که **نزیل** شول زمانده که اکثر ناس حضرت رسالت پناه
صلی الله تعالی علیه وسلم مناجات و جانبندن طلب حاجات ایچون اکثار ایدرت خاطر شریفلرینه
رنجیده اولاجاق ایکن نبوت تبلیغی اختیار بیوررلر ایدی اول معنی ایله دفع ایچون بو آیت
الذین آمنوا اذا ناجیتم الرسول فقدموا بین یدی نجویکم صدقة کریمه سی نازل اولوب
قصد ایلسه مقدما بر صدقه ایله مأمور اولوب پس حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم امام علی
کرم الله تعالی وجهه دعوت ایدوب بیوردیلر نه مقدار صدقه ویرسونلر بر دینار مه نه دیرسون
امام علی ایتدی کثیردر بو حضرت بیوردیلر یا نه مقدار ایدرکدر حضرت علی برجبه یاخود برشعیر
کفایت ایدر حضرت بیوردیلر که سن زاهدسن یعنی دنیایه رغبتک قلیلدر انوکچون انسنه
مالکک قلیلدر فقراک خلق بو آیتی اسیتدیلر نجوی دن فارغ اولدیلر فقرا اولان حرم قومدن
اولان اولانلر حرمان اولانلر انجق حضرت علی کرم الله وجهه امر امتثال ایدوب بر دیناری ون اون ایدی
الذی نصدق وایا الطیوب بیوردی الا استغفرتم ان تقدموا بین یدی نجویکم صدقات آیتی ایله
منسوخ اولدی زیرا بو آیت کریمه تلاوت اوله دسر بکرکیه متصلدر لکن نزولده انفصالی و قدر
بعضلر اون کون قدر مکث ایتدی و بعض بر ساعت قدر ایدی و نسخ ایتمشدر دیمشلردر و حضرت علی دن
منقولدر که ایتدیلر که بو آیت نازل اولمشدر که انکله بندن غیری کمسنه عمل ایتمشدر ابن عمردن دخی

مروره که ایتدی علی ابن ابی طالب اوج منقبه وار در که بریسی بنم اولسه بکا حمر النعم دن سو کلودر بری حیوان
اصیل ایکه بندن ایشتدیکیدر و بری حضرت فاطمه تزویجیدر و بری دخی یوم خیبرده رایه ایله
بری دخی آیت نجوی اینجی قسم نزولی مقدم اولان آیتک شرعیتندن اولان احکامی نسخدر
آیت شرعیت قصاص و دیت کبی زیرا مقدما اولان امم ده قصاص و عفو و دیت جاری
یوق ایدی دیمشلردر که یهوده انجق قصاص کتابت اولنمش ایدی عفو و دیت حرام ایدی بوکا
مطلقا عفو ایدی قصاص و دیت حرام ایدی لکن بو امته ایکیسی بیننده مخیر اولنوب
حکمی حسب امتهم تیسیر اولندی و یا خود اولا بر حکم ایله جاهلیه ابراهیم اولنوب بعده نسخ اولنمش اوله
صلوه ده بیت المقدسه توجه کبی بو جاهلیه منسوخ اولدوغی کبی و دخی صوم عاشورا صوم
رمضان ایله منسوخ اولدوغی کبی بو کلا نسخ اطلاقی اوزرادر اوچنجی قسم شول نسخدر که بر سبب
ایچون امر اولنه بعده اول سبب زائل اوله مثلا قتالدن صبر و صفح ایلمک کبی مسلمینک قوت حاصل اولنجه
بو قسم حقیقتده نسخ دکلدر بلکه اونسها قولنه داخلدر که انساء اولنان قسمندندر
پس بعضلر که آیات ترک قتال آیت سیف ایله منسوخدر دیمشلردر اول قولک ضعفی بو تکله
ظاهر اولور مکی ایتدی بو اصل ایله مؤجل اولان منسوخ دکلدر مسئله خامسه بودر که سور قرآن
ناسخ و منسوخ اعتباریله بر قاچ قسمدر بر قسمی اولدر که انده اصلا ناسخ و منسوخ یوقدر اول
قرق اوچ سوره در بر قسمی دخی اولدر که ایکیسی ایله موجوددر اول یکرمی بش سوره در بر قسمی
دخی انجق ناسخ اولاندر اول التی سوره در بر قسمی دخی انجق منسوخ اولاندر اول قرق سوره در
و بو سورلرک تفاصیلی علم مذکورده تصنیف اولنان کتبده مسطوردر مسئله سادسه بودر
نسخ بر قاچ اقسامدر بر قسمی بر فرضی دور که ینه بر فرض ایله نسخ اولنور و اول ایله عمل جائز اولماز
مثلا زانیه اولان یرکی حبس ایتمک حدی ایله منسوخ اولدوغی کبی زیرا ابتداده حد زنا انجق بیوتده
ایله ایدی نته که حق تعالی واللاتی یأتین الفاحشة من نسائکم ... فأمسکوهن فی البیوت
ایله منسوخ اولدی نته که حق تعالی نکک فامسکوهن فی البیوت قولی ظاهر در و ثبوتی عیانیدر
بعضیلر دیمشلردر که فاذوهما آیتی کریمه منسوخدر لکن نزولده مقدمدر بعده سوره نورده
الزانیة والزانی فاجلدوا کل واحد منهما مائة جلدة آیتی ایله حبس دخی منسوخ اولمشدر
پس زانیه و زانینک حدی جلد اولدی بعده اول دخی محصن ده رجم ایله منسوخ اولوب
غیر محصن حقنده معمول به قالدی و بر قسمی دخی بر فرضدر که فرضی ناسخ ایدر مراد اولنان انک
عمل جائزدر مثلا آیت مصابره کبی و بر قسمی دخی بر فرضدر که ناسخی ندب در قتال کبی که فرض ایدی
بعده فرض اولدی و بر قسمی بر ندب در که ناسخ فرضدر قیام لیل کبی که فاقرؤوا
ما تیسر من القرآن قولنده و قراءت ایله منسوخ اولمشدر مسئله سابعه بودر که نسخ قرآنده اوچ
ضرب اوزرهدر بر قسمی بودر که تلاوتی و حکمی معا منسوخ اوله و بر قسمی دخی اولدر که حکمی منسوخ
اولوب تلاوتی باقی اوله بو قسم قرآنده کثیردر و بر قسمی دخی بودر که تلاوتی منسوخ اولوب
حکمی اولیه بو نکته فی مثالی کثیره در و دخی امثله سی اقسام و تفاصیل آیات عظام

ناسخ ومنسوخ حقده تفصيل و اعلام اولنمشدر [illegible] مباحث اشارت [illegible]

[illegible] طالبه باعث رغبت [illegible] وشوق تحصيل [illegible] علم موقف مشكل القرآن

وموهم الاختلاف والتناقض علمیدر [illegible] معلوم اولا كه كلام خدا اختلافدن [illegible]

[illegible] لكن بعض [illegible]

[illegible] اشتغال ايلمشلردر [illegible]

الاختلاف [illegible] اختلافدر [illegible]

[illegible] بالذى خلق الارض فى يومين [illegible]

[illegible] السماء [illegible] والارض بعد ذلك دحاها [illegible] ابن عباس

رضى الله عنهما [illegible]

[illegible]

علم موقف مطلق الفاظ ومقيده

[illegible]

علم موقف منطوق [illegible]

[illegible]

واما بعض [illegible]

[illegible]

الذين

[illegible] خطاب [illegible]

[illegible]

علم معرفة وجوه مخاطباته

[illegible] يا ايها الناس [illegible]

[illegible] يا ايها النبى [illegible]

[illegible] يا ايها الرسول [illegible]

[illegible] يا ايها الذين آمنوا [illegible]

[illegible]

[illegible]

تقوای متقون دن والله تعالی بکن ایله کا پس تقوای ابداء مناسب اولماز واظلار ده حاشا ان لایت
لقارد وارباب ضلال ورحال الحدی یا بیس لیترن تحری معقولا و لماز مراجع والعشرون خطاب
تفرد ر مراد حیبن در لقد انزلنا الیکم کتابا فیه ذکرکم کبی خامس والعشرون خطاب عام در که
انکله مخاطب معین مقصود اولمایه و لوتری اذ وقفوا علی النار کبی سادس والعشرون خطاب
شخص در که بعده غیرینه عدول اولنه فان لم یستجیبوا لکم فاعلموا انما انزل بعلم الله کبی سابع
والعشرون خطاب تلوین در که التفات در ثامن والعشرون جاداته عقلا ایله
ایله خطاب در قال لها وللارض ائتیا طوعا او کرها کبی تاسع والعشرون خطاب تهییج در
وعلی الله فتوکلوا ان کنتم مؤمنین کبی الثلاثون تحنن و استعطاف در یا عبادی الذین
اسرفوا کبی الآیه الحادی والثلاثون خطاب تحبب در یا ابت لم تعبد یا بنی انها ان تک
یا ابن ام لا تأخذ بلحیتی کبی الثانی والثلاثون خطاب تعجیز در فأتوا بسورة مثله کبی الثالث
والثلاثون خطاب تشریف در که عباده بلا واسطه اولان خطاب در الرابع والثلاثون
خطاب معدوم در بو خطاب موجوده تبعیت ایله صحیح اولور یا بنی آدم کبی که اول زمانده
اهلنه وانظار دن ممکنه موجود اولانلره در

علم معرفة حقيقة الفاظ القرآن ومجازها

قرآنده الفاظ حقیقتک وجودنده خلاف یوقدر لکن مجاز وجودنده علما بونکله
مجازک وقوعنی انکار ایدیلر انکار ایدنلر ظاهریه و شافعیه دن ابن القاص و بعض مالکیه
انکارک شبهه لری اولدر که مجاز اخو الکذب در و کلام حق دخی حقیقت محمول اولور
کذب ایسه قرآن آندن منزه در وکلمه محتاج بیان ایدکلری ضیق حقیقت ایسه جناب حقه
محال در اما بو شبهه باطل در مجاز ایله کذبک معنی عدم تعرق دن ومجاز
حقیقتدن ابلغ ایدوکنه وحقیقت منتشر ایکن مجاز ایرادنده دخی جوازی اولدیغنده عدم قصوری
بلیشنده در وبو علمده عز الدین بن عبد السلام بر تصنیف ایدوب جلال الدین السیوطی
دخی آنی تلخیص ایدوب مجاز الفرسان الی مجاز القرآن ایله تسمیه ایدوب نجه زیاداتنی و شرحنی
ایراد ایلمشدر و مجازک انواعی وعلاقاتنک تفصیلی علم بیانده ذکر و بیان اولنمشدر

علم معرفة تشبيه القرآن واستعاراته

تشبیه انواع بلاغتک اشرفی و اعلاسی در و بازار
علومک ادبیه ده جواهر و صنائعک ابهی و اغلاسی در هر کاملی نام کتابنده ابتدای اکثری قائل
کلام عربک اکثری تشبیه در و دیو بیان ایدکلری تشبیهک تعریفنده اشیالردر که تشبیه
بر امرک بر امره بر معناده مشارکتیدر مثلا زید کالاسد قولنده مراد زیدک اسد ایله
شجاعتده مشارکتیدر بعضلر تشبیهی بر ذاتی وصفنده صفتده الحاق در دیدیلر بعضلر تشبیه
احکام مشتبه دن بر حکمی اثبات ایدر دیدیلر و بوندن غرض تقبیح یا تحسین در بر خفی دن بر
جلی یا خفی ابله و بعیدی قریبه تقریب در زیاده بیان ایجون و دخی تشبیهک ادات
حروف اولور کاف وکأن کبی و اسما اولور مثل و شبه و بونلر مثلی کبی و افعال اولور
حسب وخال کبی مثلا حسبه الظمآن ماء کبی و دخی یخیل الیه من سحرهم انها تسعی کبی که تخیل

اقوال بودر که افعال ادات تشبیه دن دکلدر بلکه اشعار ایدرلر پس افعال اولان
ادات مقدره اولورلر و دخی لفظ مثل استعمال اولنماز الا بر حالده و یا خود صفتده ذکر
اولنه مثال و خطر و غرابت اولنه مثلا مثل ما ینفقون فی هذه الحیوة الدنیا کمثل ریح کبی
الآیه انلرک محکمه استعاره بر مجاز در که علاقه سی مشابهت در تعریفنده اشتمال
بر لفظ در که معنای حقیقیسنه مشبه اولان شیئده استعمال اولنه اصح اقوال بودر که
استعاره مجاز لغوی در عقلی دکلدر و تشبیهات و استعارات تک انواعی علم بیانده
مذکور و اربابی قتنده مشهور در و دخی معلوم اولدی که تشبیه انواع بلاغتک
اعلاسندن در نته کم بالاده معلوم اولمشدر و دخی استعاره تشبیه دن ابلغ در
زیرا استعاره مجاز و تشبیه حقیقت در و مجاز ایسه ابلغ در پس استعاره ابلغ
فصاحت اولور کذلک کنایه تصریحدن ابلغ در و استعاره کنایه دن ابلغ در زیرا
استعاره مجاز در و کنایه ده خلاف وار در و دخی استعاره نک ابلغ انواعی
تمثیلیه در و تمکین و دخی کافی در و ترشیحیه دخی تجریده و مطلقه دن ابلغ در تخییلیه
تحقیقیه دن ابلغ در ابلغ اولمقدن دخی مراد افاده زیاده تأکید و کمال تشبیه در
یوقسه غیرینده بولنماز بر معنایی زیاده ایفا دیمک دکلدر ابو القاسم بن البندار البغدادی
تشبیهات قرآنده بر کتاب تصنیف ایدوب کتاب الجمان ایله تسمیه ایلمشدر و قاله بو
کتابک اکثر قواعدی علم بیانده مبین در و هر بریک اصناف و اقسامی آنده معین اولمشدر
بو کتابده بحث ختصار آثار و اخبار اولندی

علم معرفة كنايات القرآن وتعريضاته

بو ایکیسی اهل بیان قتنده انواع بلاغت و اسالیب فصاحت دندر و بونکر فی معر
اولمشدر که کنایت تصریحدن ابلغ در اهل بیان تعریفنده دیشلردر که بر لفظ در که انکله
لازم معناسی مراد در و طیبی ابتدای کنایت بر شیئی تصریح ترک اولنوب لازمنه کذا مساوی اولانه
عدول اولنمقدر تا که آندن ملزومه انتقال اولنه مجازک قرآنده وقوعنی انکار ایدنلر کبی بعضی
دخی وقوعنی انکار ایلمشدر کنایت دخی مجاز اولماسنه بنا اندر و اولان خلاف مقرردر
و دخی کنایتک بر قاچ اسبابی وار در بری عظم قدرت ده هو الذی خلقکم من نفس واحده کبی
نفس واحده ایله آدم دن کنایت ایلمشدر و ایجی لفظی اجل اولان مستبشعه ترک در نسیه
ومسعول ایجی و ایجه و امر مثلی که الکلام ده دن کنایت ایلمشدر و ذکر نشاده ترک
تصریح اجمل و افضل در اوچنجی ذکر صریح قبیح ایجون اولور طامسیله جامع دن کنایت در
دردنجی قصد بلاغت و مبالغه در بل یداه مبسوطتان کبی که سعت جود و کمال کرمدن
کنایت در بشنجی قصد اختصار در خلا الفاظ متعدده دن لفظ فعل ایله کنایت کبی مثلا
فان لم تفعلوا کبی که فان لم تأتوا بسورة من مثله دن کنایه ایدر التنجی رجع و مصیرینه تنبیه در
تبت یدا ابی لهب کبی جهنمی دن کنایت در جهنمی نار ذات لهب اولماسنه اشارت در
و دخی علوم اولنه اروافده انواع بدیع دندر که موضوع بعض احوال موضوع اولور

اقوال

لفظ ترک اولنوب مرادی ذکر اولنمقدر بو دخی کنایه نسبیه در لکن انلرک بعضی عرف بود که
مناسبت لازمه دن ملزومه انتقالدر ارداف مذکوردن مرتبه انتقال دور ارداف کبی مثالی واستوت
علی الجودی دیرکه اصلی جلست در لکن مرادی اولان استوت لفظنه عدول اولندیغی زیرا
اوبر جلوس تمکن دیرکه آنده زیغ ومیل یوقدر بو معنی جلوس لفظندن حاصل اولماز
بونک نظائری غایت ایله کثیره در انواع مکره معلوم اولا که تعریض بر شیی ذکر ایلمکدر که
انکله مذکور اولمیان شیئه دلالت اوله بعضلر ایتدیکه کنایت بر لفظدر که بر معنایه دلالت
حقیقته ومجازه محل قابل ایله اولا ایکیسنک بینی جامع ومثلا اما تعریض بر لفظدر که بر معنایه دلالت
ابدر لکن وضع حقیقی و یاخود مجازی اعتبار ایله دکل مثلا صله واحسان توقع ایدن [illegible] فقیرک
دانته اتی محتاج قولی کبی زیرا قول [illegible] طلبه تعریض در مع هذا نه حقیقتده ونه مجازا انک
ایچون موضوع دکلدر انجق تعریض لفظدن یعنی جانب لفظدن مفهوم اولور ابن الاثیر بو بابه
ذکر وتقریر ایلمشدر موردی تعریضک بر مثالی بل فعله کبیرهم هذا قولیدر که فعلی کبیره نسبت
اولنمشدر گویا که کبیر ایله صغارک دخی بیله معبود اولمالرینه غضب ایلوب عبادت [illegible]
تلویح ایلمشدر که صغارده الوهیته صلاحیت یوقدر زیرا دیره بعبیت وحبس حلقی [illegible]
ایله نظر ایلسه لر بیلورلر که انلارک صغارلری دکل بلکه کبارلری دخی اول فعلدن عاجزدر اولانلر
خود عاجز اولمق محالدر بیع کلام البته حقیقت قیلنمشدر مجاز دکلدر [illegible]
ایکی قسم در برقسمی اولدر که انکله معنای حقیقی مراد اولوب انکله معنای آخر مقصود اوله اشارت
اولنور برقسمی دخی اولدر که معنای حقیقی اراده اولنماز بلکه تعریض قصد اولنان معنا ایچون
ضرب مثل اولنور حضرت ابراهیمک بل فعله کبیرهم هذا قولی کبی **علم معرفة الحصر والاختصاص**
اما حصر که انکا قصر دخی اطلاق اولنور برامری امر آخره تخصیص در طریق مخصوص ایله بعضلر دخی
حکم مذکوره اثبات وماعداسندن نفی در دیمشلردر اول دخی ایکی قسم منقسم در قصر
الموصوف علی الصفة و قصر الصفة علی الموصوف بونلرک هر برلری دخی یا حقیقی در و
یاخود مجازیدر قصر الموصوف علی الصفة دن حقیقی اولنه قریب ولا که موجود اوله زیرا [illegible]
احاطه ایدوب الحمد لله بعضنی اثبات ماعداسنی بالکلیه نفی ایلمک متعذر در وبه حصر ابعاضی آخرایله
برفاع قسم دخی منقسم در قصر افراد وقصر تعیین وقصر قلب در بو قواعدک تفصیلی [illegible] ذکر
اولنمشدر واندن مکره شولکه انلاری انعام ایلیه قرآن دن استنباط ایلیه دخی [illegible]
اولنور ودخی معلوم اولا که طرق حصر کثیره در بری نفی واستثنادر که نفی لا الا ایله اولسون یاخود
ما ایله یاخود ایله اولسون ودخی که استثنا الا ایله اولسون یا لفظ غیر ایله اولسون بری دخی
انما در کسر همزه ایله وانک حصر افادسی بعضلر منطوق ایله دیمشلردر بعضلر مفهوم ایله دیمشلردر
بری دخی انما در که زمخشری وبیضاوی قتنده حتی قوله تعالی قل انما یوحی الی انما الهکم اله واحد بولنده
تنوخی کتاب الاقصی القریب ده تصریح ایلمشدر که مفتوح اولان مکسورا ولانک فرعی در و هرشی
اصلی ایچون ثابت اوله فرعی ایچون دخی ثابت اولور انکه [illegible]

حصر در ابوحیان زمخشری ایله رد ایدوب ایتدی که اول تقدیر ده وجهک صنایعنه انحصاری
لازم کلور جواب ویرلمشدر که حصر مذبور مجازیدر اعتبار مقام ایله والا حقیقتده حصر اوله
دکلدر **تذنیب** بو فقیر ایدر کلام مزبور انعامدن منقولدر لکن بو مقام ده ابو حیانک
ردینه ایراد چندان مناسب دکلدر زیرا بو محل ده ایراد اولنمسی ایهام ایدر که ابو حیانک
ردی فتحه اولان انمانک حصر افاده ایتمسی متفرع اوله لکن اویله دکلدر بلکه انما الهکم
قولی شریفنده اولان حصر منع عدد ایتدیکم محلنه مراجعت ایدن ارباب فهمه قنسی که
معلوم اولور بس خلاف مراد اولان اوزره ایراد اکثری اولور انتهی طرق حصرک
بری دخی کلمه لا و بل ایله عطف در که اهل بیان بونک اوزرینه اتفاق ایلشلردر لکن
شیخ بهاء الدین بو خصوصده کتاب عروس الافراح ده نزاع ایدوب ایتدیکه لا ایله عطفده
حصر نه وجه ایله محقق ومقرر اولور بلکه انده انجق نفی واثبات واردر مثلا زید شاعر لا کاتب
دیسک آنده بر صفت ثالثه نک نفینه تعرض یوقدر قصر خود حقیقته و یاخود مجازا
اثبات اولنان صفتک غیری اصلا انک تحقیقنی تقیلا ولوردی مخاطب اعتقاد
ایتدیکی صفتک نفینه مخصوص دکلدر اما بل ایله عطف اندن دخی ابعددر زیرا آنده
نفی واثبات مسلم دکلدر طرق حصرک بری دخی تقدیم معمولدر ایاک نعبد کبی آنده
دخی بعض قوم مخالفت ایلشلردر که عن قریب ذکر اولنور برکا دخی ضمیر فصلدر فاسم
هو الولی کبی برکا دخی تقدیم مسند الیه در نته کم شیخ عبد القاهر ایتدیکه اولور که
مسند الیه تقدیم اولنور خبر فعلی به تخصیصنی افاده ایتمک ایچون حاصل فعال بودر که
انک زایده اوزره مسند الیه ایچون بر فاعل حال وار در برکا بودر که مسند الیه معرفه
اولوب مسند مثبت اوله اول زمانده تخصیص ایچون کلور انا قمت کبی ورد دخی انا سعیت
فی حاجتک کبی برکا دخی بودر که مسند منفی اوله انت لا تکذب برکا دخی بودر که
مسند الیه نکره مثبت اوله رجل جاءنی کبی یعنی لا امراة یا خود لا رجلان دیمکدر برکا
دخی بودر که مسند الیه حرف نفی تحتنه واقع اوله لکن تقیید ایلیه اما انا قلت هذا کبی
یعنی لم اقل لامع ان غیری قاله دیمکدر یعنی انجق بن دیدم دیمکی افاده ایلمز بلکه بن دیدم
بلکه بنم غیرم دیدی دیمکدر اصحابی بو مذکور اولان تفصیل کلام شیخ عبد القاهر کلامیدر
اولوب اندن اخذ وتحصیل اولنمشدر علامه سکاکی دخی بو خصوصده انکا موافقت
متابعت ایدوب لکن بعض شروط وتفاصیل زیاده سیله تکمیل ایلمشدر که محلنده مازی انعام
بسط کلام ایلمشلردر والعلم عند الملک العلام طرق حصرک برکا دخی تقدیم مسند در که
انکا ابن الاثیر وابن النفیس وبونلارک غیری دخی ذکر ایلمشلردر وبو قولیله صاحب
کتاب الفلک الدائر رد ایدوب بو ملکه قائل اولمامشدردر دیمشدر لکن رد مذکور ممنوع
وانک کلامی مردود در زیرا علامه سکاکی وغیری تصریح ایلمشلردر که حق باخزاد اللهی
تقدیم افاده تخصیص ایدر نته کم یعنی انا قولنده ظاهر در طرق حصرک برکا دخی ذکر مسند

سکاکی و زمخشری حق تعالی نک الله یبسط الرزق قول شریفنده وحتی والله یقول الحق کلامنده
ذکر ایتمشلردر برکا دخی تعریف خبر دکرده امام فخر الدین نهایة الایجازده ذکر ایتمشدر که تعریف حصر
افاده حصر ایدر یا حقیقة و یا خود مبالغة نته کم المنطلق زید کبی که بو قسمه ذکرلفظی محمد نبیدر ایله
تمثیل ایدوب افاده حصر ایدر وکنی تفصیل ایتمشدر و معناسی محمد نبیدر لا غیره دیمکدر دیمشدر
بری دخی جار زید نفسه کلامیدر و بونک امثالی دخی نته کم بعض شراح تخصیص بو کلامی افاده
حصر ایدر دیو بعضدن نقل ایتمشدر برکا دخی ان زیدا القائم کلامیدر نته کم تاقل مذکور بونی
دخی نقل ایتمشدر برکا دخی قائم لفظیدر زیرا قائم و قاعد کلامنک جوابنده واقع اولمشدر
نته کم طیبی شرحنده بیان ذکر و بیان ایتمشدر برکا دخی حروف کلاتک بعضنی قلب دردر
اول دخی افاده حصر ایدر نته کم والذین اجتنبوا الطاغوت ان یعبدوها کریمه سنده
شافعیه مذکور و منقولدر بو فقیر ایدر بو کلامی علامه سیوطی کتاب اتقان ده کشاف قدرینه
نقل طریقی ایله تفصیل و بیان ایدوب دیمشدرکه لفظ طاغوتده اولان قلب اختصاص ایچوندر
زیرا آنک وزنی برقول اوزره طغیوت در که طغیاندن اوله ملکوت و رحموت کبی لام
الفعل عین الفعل اوزره تقدیم اولنوب وزنی فلعوت اولمشدر امدی بونده برکاچ مبالغه
اولوردر اولا مصدر ایله تسمیه مبالغه اقتضا ایدر رجل عدل کبی و ثانیا بناسی دخی بنیه سنده
بنا و مبالغه دردر و ثالثا قلب که اختصاص ایچوندر زیرا اغلوطا بو وزن ده استعمال اولنمز
شیطانک غیرینه اطلاق اولنماز لکن بو عبد فقیر ایدر که قلب اختصاص ایچون اولماسی مسلم
اولمسه بونده اول کلامدن اختصاص انفهامنه حکم مشکلدر زیرا کلامده قلب واردر دخی نه قرینه
لفظیه واردر و نه قرینه حالیه که انکا قلب معلوم اولوب اندن اختصاص فهم اولنه
فلینا مل و دخی معلوم اولا که علما بیان اطباقی و اتفاق ایتمشلردر که تقدیم معمول افاده
حصر ایدر کرک مفعول اولسون کرک ظرف و کرک مجرور اولسون و بو قاعده به ایاک نعبد
و ایاک نستعین قول شریفنی بطریق التمثیل ایراد و تعیین ایتمشلردر لکن ابن حاجب
شرح مفصل ده اول خطبه ده واتفقوا احمد قوله شرح معاونه و انکاره مخالفت ایتمشدر
سالک اولوب دیمشدر که تقدیم لاجل الاهتمام در قصد اختصاص که اکثر ناس
توهم ایتمشلردر وهم ما لا کلام در و بو جهان دخی اختصاص قائل ولمقدن اعراض ایدوب
الله نعبد تاج ورنه قولینی و انوک امثالی ایله اعتراض ایتمشدر بعض علما بو اعتراضه جواب
ویروب دیمشدر که معنا که حق تعالی یه غیری عبادتده اشتراک ایدنلر حق تعالی یه عبادت
ایتمسینلر لکن ایتنی انکاره شرک با عتقاد ایله حقک غیرینی عبادتده تخصیصله رد ایدر اولوردی
و دخی صاحب کتاب الفلک الدائر تقدیم افاده اختصاص ایدوکنی رد قادولی اتکلی ایله کلا هدینا
و نوحا هدینا قولینی نفی ایله سند ایدوب اول طریق رد ایدی جملادن اقوی و اسد ایتمشدر
بو فقیر ایدر اقوی اولماسی وجهی بودرکه والله اعلم اگر تقدیم اختصاص ایچون اولسه
کلا هدینا قولیله و نوحا هدینا قولی بیننده منافی لازم کلوردی زیرا قول اولک
معناسی نوحه هدایت ایدوک غیرینه دکل دیمک اولوب تناقض بین الکلامین ظاهر و بین
اولمق لازم و حقایق اولوردی لکن بونه نظر دقیق و تأمل انیق اربابنه دخی قابلدر تأمل
اولنه بعض علما رد مذکوره جواب ویروب دیمشلردر که افاده اختصاصده لزوم ادعا اولنمز
بلکه غالبا و علی الغالب دیمکدر کاه اولور که بر شیء غالب حال اوزره اولان امثالندن خارج
اولور شیخ بهاء الدین دیمشدر که اختصاص ایله عدم اختصاص اعراض اولنور الله ربی الکم نعمانی ج
ایه سی مفعول قول شریفنده تحقیق صحیح اولمشدر زیرا تقدیم اول اختصاص ایچون دکلدر اما
تقدیم ثانی اختصاص ایچوندر بو فقیر ایدر شیخک بو کلامندن مرادی بعض علمانک معترضا
ایراد اولنان جوابی که افاده اختصاص غالبه بنا اوزره دیمشلر ایدی تأیید در که بعض مواضعده
انکسی دخی واقع اولمشدر دیمکدر بو بندن صکره شیخ مذکورک والدی الشیخ تقی الدین
السبکی کتاب الاقتناص ده بعض تفصیل ایتمشدر که فعلی بودرکه بودرکه میان علما رجالی
تقدیم معمول افاده اختصاص ایچون ایدوکی روشن و عیاندر اما بعض کبار اندنا انکار ایدوب
دیمشدرکه تقدیم معمول انجق افاده و اهتمام ایدر لکن قول حق اولدرکه اختصاص حصر معناسنه
دکلدر بلکه حصرک غیریدر افاده اختصاصی منع ایدنلر حصر معناسنه در دیو منع ایتمشلردر
اما انجق زا ابن فضلا اختصاصی حصر معناسنه در دیو انکار اول سبب دندر که افاده اختصاص ایدر
دیوب حصر دیمشلردر ایکیسنک بیننده فرق بودرکه حصرک معناسی مذکوری اثبات
و غیر مذکوری نفی در اختصاصک معناسی خاصه قصددر خصوصی جهتندن زیرا خصوص
ترکیب ده شیئین یا خود اشیاء بیننده مشترک بر معنای عام دن و اکا ضم اولوب غیریدن
فصل ایدر بر معنادن دخی پس کاه اولور که انجق جهت خصوصیه افاده قصد اولنور اول
زمانده تقدیم اولنماز مثلا ضربت زیرا کی کاه اولور که جهت خصوصی افاده قصد اولنوب
تقدیم اولنور مثلا زیدا ضربت کبی امری اختصاصدن مراد و متکلم قصده اتم اولوب مقصود
بالذکر و الایراد اولان بو معنادر و ساعدا افاده مقصود اولان دخی انجق بو ضربیدر اخره
اصلا تعرض یوقدر و نه طریق اثبات و نه طریق نفی ایله اما حصرده بر معنای زائد وار در که او
بعینه مذکور اولانک ما عدا سندن نفی دخی بیله ملحوظ در اما ایاک نعبد قول کریمنده و امثالی
اولان تقدیم ودن حصر دخی مستفاد اولدی و بو اول جهتدندر که بو کلامی قائل الله حق تعالی
غیرینه عبادت ایتمدکلری معلوم و مقرردر پس اخردن نفی عبادت دخی ملحوظ ایدوکی محبوبه
اذهانده مسطور و مقررردر اول سببدندر که بقیه داباننده دخی مطرد اولمشدر امدی
حصر اوج مرتبه اوزره در تقریر اولنمشدر ادنکی ما او آن ایله اولاندر که بو طریق اقوای طرق حصردر زیرا
حصرها والانک منطوقی سبیدر و ایکنجی انما ایله اولاندر بو دخی اول قریب در لکن بو مقدار که بو ده
نازلدر زیرا نفی ما عدا بطریق المنطوق مذکور دکلدر اما اوچنجی تقدیم معمولدن مستفاد اولان
حصر در امدی اول حصرک و قوعی تسلیم اولنسه دخی حصر مراتبی مرتبه سنده اولماز دخی بر بیندن
متبین دردر بلکه انکی جمله قوتنده در که بری اثبات حکم قصد برا اولنان دردر کرک نفی اولسون کرک اثبات

اولسون بركات دخي تقديمدن مفهوم اولاندر حصر خود كجي منطوق اولانك نفيني اقتضا
ايدر مفهوم كلام ايله مدلول اولانك نفيني اقتضا ايتمز زيرا مفهومك منفيسي بو قدر
مثلا انا لا اكرم الا اياك ديسك سنك غيرك مخاطبك غيرينه اكرام ايتمه نفي
اولور وايدر اما سن اكا اكرام ايتمك لازم دكلدر بو مقامده شيخ سبكي تطويل كلام ايدب
آخر الامر اتمامده ديمشدر كه بو تفصيلك حاصلي تقديم افاده حصر ايدر ديو تسليم اولنوب
تقديرا اورره در اما بزلر منع ايدب ديرزكه تقديمدن حاصل اولان اختصاصدر حصر كمدر
ايكيسنك بيننده خود فرق واردر انتهى مؤلف افضل مترجم مرحوم والد ماجد بيوردیلر كه
سبكي نك ذكر ايتديكي اختصاص ايله حصر بيننده اولان فرقي بن فكرم دخي ايله استخراج
ايلمشدر لكن تقديم مذكور بعض مواضعده افاده حصر ايتديكنه دخي معترف ومشهور اولانلغي
علم معاني دن بعض تعليقاتمزده قصر كلامي جواز افاده حصر اكرزره بنا وتسديد ووار كلاني
اولكاه قوتي ايله تاييد وتشييد ايتمشدر حالاكه مرحوم مبرور زين الله قبره بالنور وشعشعه
في بجانه بالطهور والقصور بو مقامده كلات سبكي وسيوطي بي نقل وتنجيزه قصور
مباحث طويلة الذيول الفاظ قليله وعبارات جزيله ايله اداء وابراز ضمننده علي وجه
البسط اداء مرام ايتمشدر وبعض تعليقاتنده بو مقامه متعلق تحقيقات شريفه وتصرفات
لطيفه ايتمشلردر كه طلاب علومدن صاحب ايدنلره معلوم اولور جعل الله سعيه مشكورا
وجميع ذنوبه مغفورا آمين

علم معرفة الايجاز والاطناب

معلوم اولاكه ايجاز و اطناب انواع بلاغتدن اعظم ابوابدر حتى صاحب كتاب سر الفصاحه بعض ارباب بلاغتدن
نقل ايدب ديمشدر كه بلاغت معاني ايجاز واطنابدر صاحب الكشاف ايتدي نته كم
بليغه مقامات اجمالده اجمال وايجاز واجبدر كذلك اطراد تفصيلده دخي تفصيل واشباع
لازم ولاريبدر بو معنايه ارشاد والجاحظ انشاد ايتمشدر

بيت

يرمون بالخطب الطوال تارة … وحي الملاحظ خيفة الرقباء

ودخي علماء اسلاف
بيانندن ايجاز واطناب بيننده مساواة دخي واسطه در ديو اختلاف ايتمشدر علامه
سكاكي وكالكه متابعت ايدنلر مساواتي دخي اثبات ايتمشلردر لكن نه محموده نه مذموم در
ديو تعيين ايتمشلردر بو مقامك تفصيلي شروح مفتاحده بيان وايضاح اولنمشدر دخي
معلوم اولاكه ايجاز واختصار واحددر واختصار كمي حذفه مخصوصدر ديو بكاكي
بعض فضلا رد ايتمشلردر اما اصحاب حشو وتطويل اطنابك غيريدر ديو حكم ايتمشدر
تفصيل ايتمشدر اول اسيدر كه ديمشلردر اطناب برفائده ايچون زياده در
سائري اويله دكلدر ايجاز دخي يا ايجاز قصردر ويا خود ايجاز حذف قسم اول بلفظ
وجيزدر شيخ بهاء الدين ايتديكه كلام قليل اكثر ايكندن مستندن طويل اولان كلام
بعض اولورسه ايجاز حذفدر اكر بر كلام اولورسه كه اندن اطول بر معنا افاده ايليه ايجاز
قصردر بعضلر ايتديكه ايجاز قصر تكثير معنيدر وتقليل لفظ ايله بعضلر ايتدي معنايه نسبت ايله

لفظ قادر ناقص مقدار معهوددن اقل ويا معناي مراده اولدر اولا تقسيم ثاني كه ايجاز حذفدر
ايجاز تقدير ايله دخي تسميه در منطوق لفظا اولزيره زائد بر معني تقدير اولنمقدر بو ايجاز
تضييق ايله دخي تسميه اولنور نته كم ابن مالك كتاب مصباحده انكلا تسميه ايتمشدر قسم
ثالث ايجاز جامعدر كه معاني متعدده يي محتوي اولمقدر ان الله يامر بالعدل والاحسان
كريمه سي كبي الآيه زيرا عدل صراط مستقيمدر كه افراط وتفريط بيننده توسيط ايتمشدر
يا اعتقادا واعمال وياخود اخلاق وخصالده اولور احسان دخي واجبات عبوديتده اخلاصدر
نته كم حديثده تفسير ايدب ان تعبد الله كانك تراه وارد اولمشدر يعني حق تعالي يه عبادت
اخلاص نيت ومقام خضوعده وقوف وعدم رجوع والاتدر اسلحه اعتذار ايله حركت
ايده بس وبونك امثالي دخي بونلردن منكره وايتاء ذي القربي قولنده واجبات الى زيني
زياده اولان امور در وبو مذكور اولورده در نواهي طرفندن لفظ فحشاء قوه شهوانيه يه
اشارتدر ومنكر لفظي افراط قوه غضبيه يه اشارت ايتمشدر ولفظ بغي ايله قوه
وهميه دن ناشي اولان استعلا وغلبه يه اشارتدر ابن مسعود رضي الله تعالي عنه بيورمشدر
قرآنده خير وشري جامع بو آيتدن اجمع يوقدر ودخي بدل نوع ايجازدندر سوره قل هو الله احد
زيرا تنزيه ربه شبه ده واصل مرتبه نهايتدر اندن ماعدا فرق مقداري قريب
در متضمندر حتي بو فنده بهاء الدين بن شداد بر كتابه تصنيف ايله افراد ايلمشدر
ودخي انواع ايجازدن بر نوع واردر كه تضمين ايله تعبير ايتمشلردر تضمين بر معنانك
بر لفظده ضمنا حصوليدر بر اسم ذكر ايتديكي كه اول معنادن عبارت الله قاضي ابو بكر ايتدي
تضمين دخي ايكي نوعدر اولكي بنيه دن يعني بنا كلامدن مفهوم اولاندر معلوم لفظي
زيرا اول لفظ وبنا البته اكا بر عالمدن لابد ايدوكني ايجاب واقتضا ايدر ايكنجي معناي
عبارتدن مفهوم اولاندر مثلا بسم الله الرحمن الرحيم كبي زيرا اول كلام جميع امورك
استفتاحنده اسم رب رحيم علي جهة التعظيم ذكر اولنماسنك تعليمي متضمندر ودخي ايجاز
قصر انواعندندر باب حصر دخي كرك الا ايله اولسون كرك انما ايله كرك سائر ادوات
حصر ايله اولسون زيرا بونلرده بر جمله ايكي جمله مثابه سنه نائبدر ودخي باب عطف برا
حروف عطف عاملدن اغنا ومعطوف عليهك دلالتي ايله اكتفا اولنمق ايچون وضع
ايتمشدر ودخي نائب مقام فاعل بابي زيرا اول دخي فاعله دلالتي ايدر حكمي اكا اعطا بحكم
ودخي مفعوله دلالت ايدر اصل وضعي ايله زيرا اصل وضعي مفعول اولمق اوزره در ودخي
باب ضمير زيرا ضميرك دخي وضعي لاجل الاختصار اسم ظاهردن استغنا واظهارا ايتمكدر
اول سببدندر كه ضمير متصل ايله ايجاز حاصل اولان يرده منفصله عدول اولنمق مقبول دكلدر
ودخي باب علمت انك قائم زيرا اول دخي بر اسمي متضمندر كه مفعولين مسندنه سادر
بلا حذف ودخي باب تنازع فعلين اكر قراء زيرا ايجاز ده تقدير اولنمز ودخي باب
ايجاز ودندر لاجل الاقتصار مفعولي طرح واقتصار ايدب متعدي منزله لازمه تنزيل اولنمق

ودخی باب ایجاز و هزار ادوات استفهام و شرط مثلا کم مالک قرقی اهو عشرون ام ثلثون کبی
شیء وردر بونک امثالندن دخی و بیه ایجازدر لازم عموم اولان الفاظ مثلا لفظ احد کبی که
اول بابده ندر و لفظ تثنیه و جمع زیرا مرتین تکرر لفظ مفرددن مغنی در و نهایت مرتبه علامت تثنیه و
جمع اولان حرف مقام تکرره اقامت اولنمشدر لاجل الاختصار و دخی انواع ایجازدن عد اولنمغه
صالح اولانلردر انواع بدیعدن عد اولنان اتساع که بر کلام ایراد ایتمکدر که انده وجوه و معنالر
ارتفاعنک تحملی اوله دخی معانی متعارضه مثلا فواتح سورده کی نته کیم ابن ابی الاصبع ذکر ایتمشدر

قسم ثانی ایجازک ایکنجی قسمندن ایجاز حذفدر آنده دخی نیجه فوائد واردر که اسبابنی ذکر ایتمشلردر
فوائدک بریسی بودر که حذف مراد مجرد اقتصار و عبثدن احتراز اوله ظهورینه بناء برکا دخی تنبیه در
محذوفی ذکر ایتمکدن زمان قاصر و آنوک ذکریله اشتغال مهم اولانک فوتنه مفضی ایدوکی ظاهر
جمله مواردندر بریسی باب تحذیر و اغرادر که کویا ضیق وقت تکلمی سبب ایله محذوفک ذکرینه اطلاق
اولنماز برکا دخی تفخیم و الان ابهام سبیله تفخیم و اعظام حصول بولور امام حازم کتاب منهاج البلغاده
ایدر حذف ده اول محلده حسن اولور که قرائن حالیه ایله محذوفه دلالت ده کمال قوت اوله
یا خود نیجه اشیانک تعدادی مراد اولوب لکن تعدادی ذکر نسبی ایله تعداده طول و سآمت
اولوب دلالت حال ایله اکتفا اولنوب ترک تفصیل و طرق حذف فاختیار و ترجیح اولنور
و نفس ترک ایدر که دلالت حال ایله ذکردن اکتفا اولنان اشیانک ملاحظه سنده حیران اولنده
جولان ایدر تعداد و احصاسنه ایلنه و دخی ایدر که ذکر اولنان قصد تعداد شول مقصوده
تأثیر ایده که آنده تعجب و تهویل نفوس مراد اوله و برکا دخی بر لفظک کلامده کثرت دوران
جهتندن تخفیف مراد اولنه مثلا حرف ندایی حذف اتمک کبی یوسف اعرض عن هذا اثنانده
و دخی لم یک قولنده حذف نون کبی و دخی واللیل اذا یسر قولنده حذف یا کبی مؤرج سدوسی
اخفشه بو آیتدن سؤال ایتدکده ایتدی عادت عرب بودر که بر شیئک معناسندن
عدول ایلسه بعض حروفنی نقص ایلیک منقولدر و چونکه لیل یسری ایله موصوف دکلدر
بلکه غیر ایلیک ایچنده سری ایدر زیرا سری اللیل و بجا ایله سیر ایچنده استعمال اولنور پس اول
آنی بر حرف نقص ایلدیلر نته کیم حق تعالی و ما کانت امک بغیا بیوردیلر که اصلی بغیه در زیرا
فعیل بمعنی فاعلده مذکر و مؤنث بینی فرق اولنور مع هذا فعیل معنی سندن تحویل اولندیکی
اندن دخی بر حرف نقص اولندی برکا دخی کلام الله اکا مخصوص اولوب آخره اطلاقده صلاحی
اوله رو غیرده مثلا عالم الغیب والشهادة دیمکی که علم غیب و شهادت حق تعالی به مخصوص اولور
او مانع حذف الاختصار ترجیح و اختیار اولنمشدر برکا دخی شهرتدر که ذکری و ترکی برابردر
زمخشری ایتدی بو دخی دلالت حال قبیلندندر که لسان حالی لسان مقالدن انطقدر برکا دخی
آنی لسان ایله ذکر ایتمکدن صیانتدر و تشریف ایچون برکا دخی لسانی اندن صیانتدر
تعظیم ایچون برکا دخی قصد عمومدر ایاک نستعین کبی که بر لفظ عام تقدیر اولنور علی العبادة
و علی کل امورنا دیمکدر برکا دخی رعایت فاصله در و ما قلی کبی که قلاک دیمکدر برکا دخی

بعد الابهام قصد ایتمکدر ولا یحیطون بشیء من علمه الا بما شاء کبی اهل بیان ذکر ایتمشلردر
مشیت و ارادت فعللرینک مفعوللری ذکر اولنماز حذف اولنور مگر غریب اولوب
استعمالی اولنماغه مجال ولمایه و دخی علوم و لکن نحویون اقتصار حذف ایله اختصار
حذفک بینی فرق ایتمشلردر اولکی بغیر دلیل حذفدر ثانی بدلیل حذفدر و دلیل دخی
حالی دکلدر که یا حالی اوله قالوا سلاما کبی که سلمنا سلاما تقدیرنده در یا کلامده دلیل
اقتضا حالدر که محل سلام اولمق ایله در و یا خود مقالی اوله و قیل للذین اتقوا ماذا
انزل ربکم قالوا خیرا کریمه سی که انزل خیرا تقدیرنده در مقدما ذکر اولنان ماذا انزل قرینه در
و یا خود عقلی اوله یعنی عقل دلالت ایده که کلام صحیح اولماز الا تقدیر محذوف ایله اولور
تقدیره اولور که دلالت عقل ایکی نفس حذفه اولور تعیین محذوفه دلیل آخر ایله اولور مثلا
حرمت علیکم المیتة کبی که تقدیری تناولی المیتة در عقل بیلور که حرمت صفات افعالدندر
صفات اعیاندن دکلدر پس استدلال ایدر که البته بر محذوفه احتیاج واردر لکن خصوص محذوف
تناول اولدیغنی اول حدیث شریف دلالت ایدر که حضرت رسالت پناه صلی الله تعالی علیه وسلم
انما حرم اکلها بیورمشلردر و کاه اولور که عقل تعیین خصوص محذوفه دخی دلالت ایدر
وجاء ربک قولی کبی که امر ربک تقدیرنده در زیرا عقل دلالت ایدر که جناب رب سبحانه
الجلال و حق ایله اتصاف محالدر زیرا مجیء سمات محدثاتدندر و دخی عقل دلالت ایدر که
جائی اولان ربک امریدر و کاه اولور که محذوفی عادت تعیین و دلالت ایدر
فذلکن الذی لمتننی فیه قولی کبی زیرا یوسف علیه السلام کندو ظرف اولمادیغی عقل ایله
معلومدر پس محذوفی اولان مراد ایدوکی عادت تعیین ایدر زیرا باعث لوم
یا محبت مفرطه در و یا خود مراوده در بو ایکیسنک هر برینک احتمالی اولمادیغنه سوق کلامی
اشعار ایدر زیرا عادت ده محبت مفرطه ایچون لوم اولنماز و لکن مراوده ایچون لوم اولنور
تعلق اولور و کاه اولور که محذوف موضع آخرده تصریح اولندیغی دلالت ایدر بو قسم
دلالتک اقلیدر رسول من الله قولی کبی که من عند الله تقدیرنده در زیرا بر محلده دخی
و لما جاءهم رسول من عند الله وارد اولمشدر لفظ عند تصریح اولنمشدر و کاه اولور که عادت
اصلی فعل دلالت ایدر مثلا حذف اولنان کلام ظاهری اوزره اجرا اولنماغه عقل
مانع اولماز لکن عادت مانع اولور البته بر فعل تقدیری اقتضا ایدر مثلا لو نعلم
قتالا لا تبعناکم قولی کبی که ظاهر معناسی اگر بز قتالی بیلسک سزه متابعت ایدردک
دیمکدر اگرچه عقل انلارک نفس قتالی بیلمکلرینی تجویز ایدر اول تقدیری
تقدیری لازم اولماز لکن عادت کامانع در زیرا انلار احوال حرب و قتالی بیلکده و مهارت
مهارت ایدیلر بلکه بیلمزلر دیو تعبیر و حقارت ایدرلر ایدی اول تقدیر بر قتاله بیلمز دیک
انلارک دعوالرینه مخالف اولوب بو تقدیره محتاج اولوندی اول سببدن حضرت مجاهد
لو نعلم مکان قتال دیو تقدیر ایلدیلر بو کا دلالت ایدر که انلار حضرت صلی الله علیه وسلم

سورینه دن جق ایله اشارت ایلدیلر یعنی مکان قبلی بیلمزز امری سورینه دن جق مشکلدر
دیمک اولور فائده اخفش حذفده تدریج اعتبار ایلمشدر تا که امکان اولسه
اول سبب‌ندر که واتقوا یوما لا تجزی نفس عن نفس شیئا قولنده دیمشدر که اصل کلام لا تجزی
فیه دیمکدر اولا حرف جر حذف اولنوب تجزیه اولدی بعده ضمیر حذف اولنوب تجزی اولدی
بو اسلوب مناعنده ما لطفه قیلمشلردر اما مذهب سیبویه بودر که انکیسی معًا
حذف اولنمش اولور ابن جنی ایدر قول اخفش نفسه اوفق و زیاده مانوسدر بلا حاجت
شیء زمان واحدده حذف اولنمقدن فائده مهما امکن مقدری تقلیل ایلمک الیق
واحسندر زیرا اصل مخالفت تقلیل الحذف اولیدر مثلا جعل الله الکعبة البیت الحرام قولنده اول
سبب‌ندر که واللائی لم یحضن قولنده فارسی نک تقدیر کلام فعدتهن ثلاثة
اشهر دیمکدر زیرا بو دیگر ضعف نسبت ولنمشدر بلکه اولی والللائی لم یحضن کذلک تقدیر
مهما امکن مقدر تقلیل ولحوق اولی در دیمشلردر شیخ ابو الربیع ایدر بعض قاعده حذف
تقدیر اولنسه غرض مقصوده موافقی اشتراو انفع والاکی تقدیر اولنمق گرکدر زیرا واجب
بر لفظ تقدیر ایلمزلر الا شول مقوله لفظ تقدیر ایدرلر که تلفظ ایلسه لر بیح الوب اولکلام
احسن و انسب اولا نه کم ملفوظ اولانده بو قاعده معتبر و ملحوظدر مثلا جعل الله الکعبة البیت
الحرام قول شریفنده ابو علی نصب الکعبة دیو تقدیر ایلمشدر اکثر غیرلری حرمة الکعبة
تقدیر ایلمشدر اما تقدیر ثانی افصحدر زیرا حرمت ووقایه و شعر حرام نسبت تقدیر بلفظ حرمت
افصح ایدوکنده اشتباه یوقدر مودّی هر بار محذوف اولان لفظ حسن و فصیح اولمق
بیننده مترددا اولسه احسن اولانی تقدیر واجبدر زیرا حق تعالی کتابینی احسن
اولمق ایله وصف ایلمشدر امری محذوفده دخی احسن محذوفات اولمق گرکدر نته کم ملفوظ
دخی احسن ملفوظات در دخی هر بار که محذوف مبتدا و کلی اولمق بیننده مترددا اولسه تقدیر
مبتدا اولمق اقسندر فائده اول مذانده که حذف محذوف فعل اولوب
باقی مذکور اولان فاعل اولمق ایله محذوف مبتدا و باقی خبر اولمق بیننده دائر اولسه
طریق ثانی اولی در زیرا مبتدا عین خبردر بحسب الذات اول تقدیر حذف حالت
عدم حذف اثبات حکمنده اولور اما فعل فاعلک غیری در انوک حذفی حذف حقیقی اولور
مر طریق اول نیابت ابلمده ویا خود انوک فعلی موضع آخرده ویا سیاق غیری ایله تقویت
ترجیح اولنه قرینه بخلافکه محذوف اول اولمق ایله ثانی اولمق بیننده دائر اولسه ثانی اولمق
ارجح و کلامدر اول سبب‌ندر که اتحاجونی شقنده محذوف نون وقایه اولوب
نون رفع اولماسی ترجیح اولندی دخی تا تنزلی قولنده محذوف اولان تاء ثانیه
اولماسی اولوب تاء مضارعة اولماسی ترجیح اولندی که اولور که محذوف اولک
واجب اولور مثلا ان الله وملائکته یصلون علی النبی قولنده و ملائکته رفعله قراءت اولندقده
صورتده که یصلون قولنی انوک خبری اولماغه مخصوص اولوب اسم ان محذوف اولدوغی

مقدر اولور

مقدر اولور تقدیر کلام ان الله یصلی وملائکته یصلون اولور که اولور که محذوف ملقی دن
اولماسی واجب اولور ان الله بریء من المشرکین ورسوله کلامی تقدیر کلام ورسوله بریء ایله
اولور زیرا خبر انک تلفظ دن مقدم مذکوردر دخی معلوم اوله که حذفک بعض انواعی وار در بریسی
اقتطاع ایله مسمی در که بعض حروف کلماتی حذف در ابن الاثیر بو نوعک قرآنده ورودینی انکار
ایلمشدر بعض علما بونی رد ایدوب دیمشلردر که فواتح سوردن هر حرف اسماء اللهدن بر اسمه دلالت
ایدر و ابن عباس رضی الله عنهما بونوعی انکار ایله تمثیل ایدرلر بعضلری ادعا ایلمشلردر که وامسحوا برؤسکم قولنده
با بعض کلمه سنک اولی در تقدیری بعض رؤسکم دیمکدر دینه بوقبیلدندر که بعض قرّا و نادوا
یا مال قراءت ایلمشدر ترخیم ایله اصلی یا مالک در بعض سلف دیمشلر که بو قراءت ایشتدکده اهل نارک
اضطرار وانکی ترخیم ایله تعبیر دشوار در دیدی بعض علما دخی جواب ویروب زمان اضطرار ده
اتمام کلام دن عجزلری ایله بی اختیار کلام بو ترخیم ایله جاری اولوب بلا قصد دن عاری در
دیمکدر دخی بو نده بو نوعده داخلدر کلتا هو احد زبی قولنده لفظا اما حذف اولندوغی زیرا اصلی
لکن انا در همزه تخفیفا حذف اولنوب بعده نون اولی نانیه و واو ادغام اولنمشدر نوع ثانی
اکتفا ایله مسمی اولاندر مقام ایکی شیئک ذکرینی اقتضا ایلدیکه بینلرنده تلازم وارتباط
اولوب احدهما ایله آخردن اکتفا اولنه زیرا نکته ایجون غالبا بو نوع مذکور غالب امورده ارتباط
عطفی به مخصوص و محصوردر مثلا وسرابیل تقیکم الحر دیمکدر که والبرد لفظی مقدردر بینلرنده تلازم اولمق
ایله احدهما ایله اکتفا اولنوب لکن حری اظهار ترجیح و اختیار اولندوغی زیرا خطاب عرب ایله در اناری
بلاد حار در حردن اتقا اهم و اولی در زیرا انلار قاتنده اشد و اکثر در بعض علما
خیری تخصیص بالذکره برنکته دخی بیان ایدوب دیمشلر که برد دن حفظ و وقایه ابله تحمیل منت
اولنماسنک ذکری مجانفدم ایلمشدر حق تعالی نک ومن اصوافها واوبارها واشعارها قوله تقدیره
دخی وجعل لکم من الجبال اکنانا قولنده و دخی والانعام خلقها لکم فیها دفء کریمه سنده اولی اجلک
بو مقامده ذکری ورود حیوان احتیاج اولماوب ذکری اولمیسله اولور دیمه بو نوعک امثالسندندر
بیدک الخیر قول شریفی که والشر مقدردر خیر تخصیص بالذکر اولندوغی مطلوب عباد و مرغوب
اهل صلاح ووسعا ادلدیغیچوندر یا خود خیرک وجودی عالمده کثیر شرک انسب فضل و حقیر
اولدیغیچوندر و یا خود خالق شر دخی جناب خالق جمیع کائنات و حیوان حقیقت و بشر ایکن
حق تعالی یه اضافتی طریق باب ادب ایدوکنه اتفاق ارباب ادب واردر نته کم حضرت صلی الله
علیه وسلم والشر لیس الیک دیو بیورمشدر دینه امثله مذکوره دندر وله ما سکن فی اللیل والنهار
قولیکه تقدیری وما تحرک در سکون تخصیص بالذکر اولنماسی جمیع مخلوقاتده گرک
حیوان و گرک جماد گرکمیال و حال واولدر اغلب حالین سکون ایدوکه بعد دخی وجهی در
دخی هر متحرکک عیبره دوجی سکون در دینه امثله مذکوره دندر الذین یؤمنون بالغیب قولی که
تقدیری بالغیب والشهاده در زیرا غیب و شهادتک ایکیسنه دخی ایمان وتصدیق واجب
واجبدر لکن غیبک ذکری اختیار اولندوغی زیرا ایمان بالغیب افضل و مقام مدحده ادخل در

ایمان بالغیب ایمان بالشهاده‌یی مستلزمدر من قبیل عکس و بته امثله‌سندن کوریلور درت
مشارق قولیدر که والمغارب دخی مقدردر و بته آثارندندر هدی للمتقین والکافرین مقدردر
ابقاری ایتدی هدی للناس قولی بو تقدیری مؤیددر و بته آثارندندر ان افتریته فعلی اجرامی
ولکم تقدیری و انا بری در و بلکه ولدیر که حق تعالی اخف الجولین نصفنی اجاب ایلدی اخذ نصف
خود عدم والبه در زیرا والداخی اسقاط ایدر نوع ثالث احتباک ایله مسمی اولاندر
و بو نوع سائر انواعک الطف و ابدعیدر حتی ارباب فن بلاغتدن اقل قلیل درک ایدر بو نوعی
جلیله متنبه اولوب سائره دخی تنبیه ایتمش اولمشدر و مؤلف اصل اولان مرحوم والد ماجد
سوردیلر بر آنه کوردم الاندلسی بربعته الاعمی ده که مصنفک رفیقی اندلسی شرح ایدر
انده کوردم زرکشی دخی کتاب البرهانده بو نوعی ذکر ایلمشدر لکن بو اسمله تسمیه ایتمیوب
بلکه حذف مقابلی ایله تسمیه ایلمشدر و دخی علامه برهان الدین البقاعی بو نوعه مستقلا تصنیف
ایلمشدر اندلسی شرح بربعیه‌ده ایتدی انواع بدیعدندر احتباک و بو نوع عزیز
دروکر کلامک اولندن بر مقدارینی حذف ایدوب آخرک نظیرینی قلنی و ده اثبات ایلکدر
و ثانیده اولنده اثبات اولنانی حذف ایلکدر مثلا و مثل الذین کفروا کمثل الذی ینعق
قول کریمی کبی آیه تقدیر کلام و مثل الانبیاء والکفار کمثل الذی ینعق والذی ینعق به در
اولندن الانبیاء قولی حذف اولندی الذی ینعق قولکنده دلالت ایله و ثانیدن الذی
ینعق به قولی حذف اولندی الذین کفروا قولکنده دلالت ایله و دخی و ادخل یدک فی جیبک
تخرج بیضاء قولی کبی تقدیر تدخل غیر بیضاء قولی و ثانیدن و اخرجها قولی حذف اولندی
زرکشی ایتدی احتباک بودر که کلامده ایکی متقابل جمع اولوب هر برندن مقابلی حذف
اولنه آخرک دلالتی سببیله و بته امثله احتباکدندر خلطوا عملا صالحا و آخر سیئا
تقدیری عملا صالحا بسیئ و آخر سیئا بصالح دیمکدر و بته امثله لطیفه سندندر
فئة تقاتل فی سبیل الله و اخری کافرة قولیدر که تقدیری فئة مؤمنة تقاتل فی
سبیل الله و اخری کافرة تقاتل فی سبیل الطاغوت دیمکدر بو نوعک
قرآن عظیمده نظائری کثیردر و بو نوع ابلغ کلام و احسن وجوه تزیین کلمات
النظام در و بو تسمیه‌نک مأخذی احتباکدندر که معناسی شد و احکام و صنعتک نوعی
اثرنی تحسین و تحصیل النظام درمز زیرا اصلده حبک ثوب خیوطی بینده اولان فرجه‌لری
سد و بر مرتبه احکام و شد ایلکدر که انلر خلل منع [illegible] دفع ایلیه
اندن اخذ اولندی و وجه مناسبتی بودر که کلامده اولان مواضع حذف
میان خیوطده اولان فرجه‌لر [illegible] ناقد بصیر و احوال النظم
نام [illegible] ادراک ایلیوب [illegible]
کویا [illegible] اولان خللری منع [illegible] حذف
تقدیر ایله خلل [illegible] و احکام ایدوب [illegible]

درونی

درونی کلامه داخل اولور نوع رابع اختزال ایله مسمی‌در که مذکور اولان انواعدن بریسی دکلدر
و بو دخی بر قاچ قسمدر زیرا محذوف یا بر کلمه‌در که یا اسم اولور یا فعل یا حرف یا خود
بر کلمه‌دن اکثر اولور حذف اسمک امثله‌سندندر حذف مضاف و بو حذف قرآنده غایتله
کثیردر حتی ابن جنی ایتدی بو حذف قرآنده بیک مقداری موضعده واقعدر بر کاه دخی حذف
مبتدادر بو حذف جواب استفهامده کثیردر مثلا و ما ادریک ماهیه نار حامیة کبی که تقدیری هی نار
در و دخی فا جوابدن صکره اولور من عمل صالحا فلنفسه کبی که تقدیری فعمله لنفسه در
و دخی و من اساء فعلیها که تقدیری فاساءته علیها در و دخی قول لفظندن صکره اولور و قالوا
اساطیر الاولین کبی و دخی قول موضعده که خبر المعنی مبتدا صفت واقع اولا مثلا صم بکم
عمی کبی که تقدیری هم صم در و امثالی حقنده اولان اوصاف ایله موصوفلردر بر کاه دخی حذف
خبردر مثلا اکلها دائم و ظلها کبی که تقدیری و ظلها دائم در کاه اولور که کلام ایکی نوعه محتمل اولور
یعنی حذف مبتدا و حذف خبره مثلا فصبر جمیل کبی که تقدیری فصبری صبر جمیل اولوب خبر محذوف
اوله یا خود امری صبر جمیل اولوب مبتدا محذوف اوله بر کاه دخی حذف صفتدر مثلا
یاخذ کل سفینة غصبا کبی که تقدیری سفینة صالحة در نته کم بو وجهله دخی قرائت اولنمشدر و دخی
الآن جئت بالحق [illegible] بر کاه دخی حذف معطوف علیه در مثلا ان اضرب بعصاک البحر فانفلق کبی
تقدیری فضرب فانفلق در بر کاه دخی حذف معطوف در عاطف ایله مثلا بیدک الخیر
کبی که تقدیری والشر در بر کاه دخی حذف مبدل منه در مثلا و لا تقولوا لما تصف السنتکم الکذب
کبی که تقدیری لما تصفه در که موصوله راجع ضمیردر لکن الکذب قولی اول مادن بدلدر و بر کاه
دخی حذف فاعلدر که اول فاعل مصدرک غیرنده جائز دکلدر مثلا لا یسأم الانسان من دعاء
الخیر کبی که تقدیری دعائه الخیر در اما کسائی حذف فاعلی مطلقا تجویز ایلمشدر و دلیل [illegible]
اولور [illegible] حتی اذا بلغت التراقی قول کریمی که تقدیری اذا بلغت الروح در
و دخی حتی توارت بالحجاب که تقدیری توارت الشمس در بر کاه دخی حذف مفعول در
[illegible] که حذف مفعول فعل مشیت و ارادهده کثیردر [illegible]
[illegible] مثلا ان الذین اتخذوا العجل کبی که تقدیر اتخذوه الها در و دخی کلا سوف تعلمون کبی که تقدیری
تعلمون عاقبة امرکم بر کاه دخی حذف حال در [illegible] مثلا و الملائکة یدخلون
علیهم من کل باب سلام کبی که تقدیری قائلین سلام در بر کاه دخی منادی در الا یا اسجدوا
کبی که تقدیری یا هؤلاء در و دخی یا لیت کبی که تقدیری یا قوم لیت در بر کاه دخی حذف
عائد در بو نوع درت بابده اولور بر کاه صله ده مثلا اهذا الذی بعث الله رسولا
کبی که تقدیری بعثه الله در بر کاه دخی صفتده در مثلا و اتقوا یوما لا تجزی نفس کبی که تقدیری
لا تجزی فیه در بر کاه دخی خبرده در مثلا و کلا وعد الله الحسنی کبی که تقدیری وعده در بر کاه دخی
حالده در بر کاه دخی حذف مخصوص [illegible] مثلا انا وجدناه
صابرا نعم العبد کبی که تقدیری نعم العبد ایوب در بر کاه دخی حذف موصول در آمنا بالذی

انزل آیات و انزل الیکم کبی که تقدیری والذی انزل الیکم در زیرا انزل الینا ایله انزل الیکم
بشقه و مغایرتلری واردر اول تقدیرجه بر حرف موصول دخی تقدیر اولنمق لازم در برکی
دخی حذف کلام واحده بلکه دخی حذف فعل در بو دخی مطرد در مفسر اولنجق مثلا وان احد من
المشرکین استجارک کبی که تقدیری وان استجارک احد در مذکور اولان فعل انک مفسری در ایکنجی
حذف کلام واحده دن اکثر برکا دخی حذف حرف در بعض فضلا دیمشدر که حذف حرف قیاس دگلدر
زیرا وضع حروف اختصار ایچون اختیار اولنمشدر انک دخی حذفی ایسه مسلک بر زیاده دخی
اختصار اولور اختصار مختصر اجحاف در انوک انواعندن برکا حذف همزه استفهام در
مثلا تلک نعمة تمنها کبی که تقدیری او تلک در برکا دخی حذف موصول حرفی در ابکی
ابیدی انه حذف جائز دگلدر الا ان موقنده جائز در مثلا ومن آیاته یریکم البرق کبی تقدیری
ان یریکم در برکا دخی حذف جار در بو دخی ان وانّ ایله مطرد در مثلا یمنون علیک
ان اسلموا کبی که تقدیری بان اسلموا در و دخی ایعدکم انکم کبی که بانکم تقدیرنده در
غیرنده دخی کلنمشدر مثلا قدرناه منازل کبی قدرنا له تقدیرنده در واختار موسی قومه کبی
من قومه تقدیرنده در برکا دخی حذف عاطف در وجوه یومئذ ناعمة کبی که تقدیری و وجوه
یا قبلنده وجوه یومئذ خاشعة قولنه معطوف اولمق اوزره برکا دخی حذف فاء جواب در
ان ترک خیرا الوصیة للوالدین کبی برکا دخی حذف حرف ندادر بو حذف کثیر در یوسف
اعرض کبی کرملی کتاب العجائب ده ایتدی قرآنده لفظ رب دن یا حذفی کثیر در
تنزیه و تعظیم ایچون زیرا ندا ده امر دن برجهته وطف واردر مثلا رب ... انظر
برکا دخی حذف قد در ماضی ده که حال واقع اولان ماضی ده حصرت صدورهم کبی
تقدیری قد حصرت در برکا دخی حذف لا النافیه در بو حذف جواب قسم ده مطرد در
... منفی مضارع اولسه وعلی الذین یطیقونه کبی که تقدیری لا یطیقونه در برکا دخی
لام توطئه در وان اطعتموهم انکم لمشرکون کبی برکا دخی حذف لام امر در قل لعبادی الذین
آمنوا یقیموا کبی برکا دخی حذف لام لقد در بو حذف کثرتنی طول کلام ده در قد افلح من
زکاها کبی برکا دخی حذف نون تاکید در الم نشرح کبی نصب ایله قرائت اولندیغی صورتده
برکا دخی حذف نون جمع در که وما هم بضارین به من احد قرائتی بو وجه اوزره در برکا
دخی حذف تنوین در که ولا اللیل سابق النهار نصب ایله قرائت اولندیغی بو وجه
برکا دخی حذف حرکت اعراب و بنادر که بو وجه اوزره در فتوبوا الی بارئکم سکون ایله
قرائت اولندیغی و دخی یأمرکم سکون ایله قرائت اولندیغی و دخی کلام واحده دن
اکثر ... حذفی مواضعده در جمله دن برکا حذف مضافین در من اثر الرسول
کبی که تقدیری من اثر حافر فرس الرسول در برکا دخی حذف ثلث مضافات در
فکان قاب قوسین کبی که تقدیری فکان مسافة قرب مقدار قاب قوسین در
دن اوچ مضافه خبردن بر مضاف حذف اولنمشدر برکا دخی

منفی قیدر این شرکای الذین کنتم تزعمون کبی که تقدیری تزعمونهم شرکاء در برکا دخی حذف
جار مع المجرور در خلطوا عملا صالحا وآخر سیئا یعنی بصالح تقدیرنده در برکا دخی حذف
عاطف مع المعطوف در که ذکری تقدم ایلمشدر برکا دخی حذف شرط در فعلی ایله بو حذف
طلب دن صکره مطرد در فاتبعونی یحببکم الله کبی تقدیری ان اتبعتمونی در برکا دخی حذف جواب
شرط در ولو ترى اذ وقفوا کبی که تقدیری لرأیت امرا فظیعا در برکا دخی حذف جمله قسم در لاعذبنه
عذابا کبی که والله تقدیرنده در برکا دخی حذف جواب قسم در والنازعات غرقا کبی که
تقدیری لتبعثن در و دخی ص والقرآن ذی الذکر کبی انه لمعجز تقدیرنده در برکا دخی حذف
جمله در که مذکوردن مسبب اوله لیحق الحق ویبطل الباطل کبی که تقدیری فعل ما فعل در برکا دخی حذف
جمل کثیره در فارسلون یوسف ایها الصدیق کبی که تقدیری فارسلون الی یوسف لاستعبره الرؤیا
ففعلوا فاتاه فقال له یا یوسف دیمکدر و دخی معلوم اولا که کاه اولور که محذوف مقامنه برشی
اقامت اولنماز نته کم مرور ایتدی و کاه اولور که محذوف ده دلالت ایدر برشی اقامت اولنور
مثلا فان تولوا فقد ابلغتکم ما ارسلت به الیکم کبی که فقد ابلغتکم محذوف اولان جواب شرط
مقامنه اقامت اولنمشدر زیرا ابلاغ حقیقتده جواب شرط دگلدر زیرا جواب البته شرط دن
وجودده متاخر اولور ابلاغ ایسه تولیدن مقدم در پس تقدیر کلام فان
تولوا فلا لوم علی ویا خود فلا عذر لکم لانی ابلغتکم دیمکدر و شاید که تفاصیل مذکوره دن حال ایجاز
واندن حاصل اولان مراتب بلاغت ایجاز معلوم اولدیسه و دخی ایجاز قطعیه ایجاز حذفه
منقسم اولدیسه بو دخی معلوم اولا که اطناب دخی بسط و زیاده یه منقسم در نوع اول تکثیر جمل در
مثلا سوره بقره ده ان فی خلق السموات والارض آیتی که رسنده کلدی الخ الآیه آخری آنده
ابلغ اطناب ایله اطناب اولنمشدر زیرا خطابده عموم اولدیغی مقرر و معلوم در که جمیع ثقلین
و مجموع سکان خافقین هر عصر و حین ده اجلاردن عالملری و جاهللری اولالرده موافق و
منافق و مبطل و محق اولانلر که مجموعنه خطاب در که مقتضای تفصیل و اطناب در نوع ثانی
مفردات ایله اولور اول دخی برقاچ نوع در نوع اولی حروف تاکید سابقه دن برحرفی و یا
دخی اکثری ادوات تعداد قال بیکدر که امثال انّ وانّ ولام ابتدا ولام قسم والا الاستفتاحیه
و حروف تنبیه ... اولان اما و ها وکانّ تاکید تشبیه در و لکنّ تاکید استدراک ده در و لیت
تاکید تمنی ده و لعل تاکید ترجی ده در و ضمیر شان و ضمیر فصل و اما تاکید شرط ده و قد و سین و سوف
و نونان تاکید فعلیه ده و لا التبرئه و لن و لما تاکید نفی ده در اما کلامی بو ملاحظه تاکید ده اول زمان
حسن اولور که انکلمه مخاطب طالب منکر و یا خود متردد اولسه و تاکید ده دخی تفاوت اولور
انکارک قوت و ضعفی حسبیله بونک تفصیلی علم معانی ده تقریر و تحریر اولنمشدر نوع ثالث
احرف زائده دخولیدر ابن جنی ایدی که هر حرف که کلام عربده زیاده اولنه کانه بر جمله
مره اخری اعاده اولنمق مقامنده قائم در و دخی زمخشری کشاف ده لیس کمثله شیء ده
اولان کاف تاکید نفی ایچون زیاده اولنمشدر نته کم لام تاکید ایجاب ایچون در ترتیب اصل

اصل مترجمده مرحوم والدم ماجد بحرير بو تفصيلي كتاب اتقاندن نقل وتحرير ايلمشلردر لكن سهو قلم ايله
اصل نسخه ده بو نوعك اطنابدن نوع ثالثي اولان اطناب زياده نك نوع ثانيسي در استغلا
وبحثي اول تقريرجه مابعدنده الثالث التأكيد الصناعي قولنك ماقبلنه ارتباطي اولمازه
نته كم كتابك ابتداسنده اجمال نظر وانعكاف ايدنلره روشن وعيان اولور اول سببدن
بو عبد فقير بو مقامده الحاق وتحرير ايدوب اصل نسخه يه دخي الحاق ايلدم اميددر كه ناظر اولانلره
معذور طوتوب بو اللسخه دخي تصحيح ايدرلر سعي بيدريغ ايله تحصيل اجر جزيل ايده لر انتهى نوع ثالث
تأكيد صناعيدر اول دخي درت قسمدر قسم اول تأكيد معنويدر كه لفظ كل واجمع وكلا وكلتا
ايله اولور بونك فائده سي رفع توهم مجاز وعدم شمولدر قسم ثاني تأكيد لفظيدر كه برلفظي
تكرير ايلكدر يا مرادفي ايله مثلا ضيقا حرجا كبي ويا خود كندو لفظي ايله اولور اول دخي كاه اسمده
اولور دكا دكا كبي وكاه فعلده اولور فمهل الكافرين امهلهم رويدا كبي وكاه اسم فعلده اولور
هيهات هيهات لما توعدون كبي وكاه حرفده اولور ففي الجنة خالدين فيها كبي وكاه جمله ايله اولور ان مع العسر يسرا
بو قسمده احسن اولان جمله ثانيه نك ثم ايله مسبوقه اقترانيدر مثلا كلا سيعلمون ثم كلا
سيعلمون كبي بو نوعدندر ضمير متصلي منفصل ايله تأكيد اسكن انت وزوجك كبي ودخي
وان كنا نحن الغالبين كبي وكاه اولور كه منفصلي منفصل ايله تأكيد اولنور وهم بالآخرة
هم كافرون كبي قسم ثالث فعلي مصدري ايله تأكيددر كه فعلي ايكي دفعه تكرارك عوضي اولور
بونك فائده سي نفس فعلده مجاز توهمني دفعدر اما تأكيد سابق بونك خلافنه طالبدر كه
مسند اليه ده مجاز توهمني دفعدر مثلا وكلم الله موسى تكليما بو قسمده اصل بودر كه مصدر مؤكد
بر وصف مراد ايله نعت اولنمقدر مثلا اذكروا الله ذكرا كثيرا كبي كه بو مقامده كثرت ذكر
مراددر اول جهتدن ذكرا كثيرا ايله نعت اولنمشدر ودخي وتسير الجبال سيرا كبي كاه اولور كه
مصدرك وصفي كندويه مضاف اولور اتقوا الله حق تقاته كبي كاه اولور كه فعل آخرك
مصدري ايله تأكيد اولنور وياخود مصدردن نيابت ايدن اسم عين ايله تأكيد اولنور اولكي مثالي
وتبتل اليه تبتيلا كبي تبتل فعلنك مصدري تبتلدر تبتيل تفعيل مصدريدر ثانينك مثالي
والله انبتكم من الارض نباتا دركه اصل انباتا ديمكدر نبات مصدر دكل بلكه اسم عيندر مصدر
مقامنه نائبدر قسم رابع حال مؤكده در يوم ابعث حيا كبي ودخي وارسلناك للناس رسولا
كبي نوع رابع تكريردر بو نوع تأكيددن ابلغدر وهو من محاسن فصاحتدندر اگرچه بعض
ارباب غلط خلافنه ذاهب اولمشدر وبونده نيجه فوائد واردر بري تقريردر نته كم دينلمشدر
ان الكلام اذا تكرر تقرر اولور نته كم حق تعالى بيورمشدر وهم فيه [illegible] من التأكيد
لعلهم يتقون او يحدث لهم ذكرا اعني قرآن كريم وفرقان عظيمده بعض قصص وانذار
اعاده وتكرار اولندوغنك سببي بو نكته يي اظهاردر بر فائده دخي تأكيددر بر فائده دخي
ابداء شبهه يه زياده تنبيه در تا كه كلامي تلقي بالقبول كمال رتبه حصول بوله مثلا
بو قبيلدندر وقال الذي آمن يا قوم اتبعون اهدكم سبيل الرشاد يا قوم انما هذه الحيوة

القرنيا ثالث طول كلامده تكرير ندا اول فائده يه تحقيق ايچون ايدلور بر فائده دخي بودر كه
بر جايده كلام تطويل وتكثير اولنوب اوقويانده نسيان وغفلت لاحق اوله ثانيا اعاده وتكرير
اولنور سامعه تطرية ايله تحصيل نشاط وتجديد عهد وانبساط ايچون مثلا اني رايت احد عشر كوكبا
والشمس والقمر رايتهم لي ساجدين كبي وبر فائده دخي تحصيل تعظيم وتهويلدر مثلا الحاقة ما الحاقة كبي ودخي القارعة
ما القارعة ودخي واصحاب اليمين ما اصحاب اليمين كبي ودخي معلوم اوله كه كاه اولور كه
كلام صورت تكرارده اعاده واظهار اولنور لكن تكرار دكلدر وفوائد تكرار اندن موجود
دكلدر بلكه غرض مقصود در [illegible] اعاده اولنان قصه لردر مثلا حق تعالى حضرت موساي
كليمي كتابنده [illegible] يرده ذكر ايلمشدر وقصه نوحي يكرمي بش آيتده وقصه
موسايي يمش آيتده ذكر ايلمشدر [illegible] بر كتاب تأليف ايدوب المقتبس في فوائد
تكرار القصص ديو تسميه ايدوب انده نيجه فوائد ذكر ايلمشدر جمله دن بري قصه لرك هر برنده
بر زياده واردر كه قصه اخرى ده يوقدر وياخود بر كلمه يي اخرى ايله ابدال واردر وبو اسلوب
عادت بلغادر بري دخي بودر كه طوائف امم دن نيجه رجال تردد ونزول ايدرلر اخذ
قرآن ايچون سعي فراوان ايدرلردي پس اول قصص تكرار اولنديكه تا كه هر طائفه دن قصص
[illegible] بهره سي فوت اولمايه بري دخي بودر كه كلامي فنون كثيره واساليب مختلفه ده
ابراز واظهار فصاحت خفي دكلدر بري دخي بودر كه [illegible] نقل
اوامر واحكام [illegible] تكرير واعاده دكلدر لكن قصص واخبارده
[illegible] احتياج اعاده وتكرار اولنمشدر
اول سببدندر كه احكام تكرار اولنماوب ذكر قصص تكثير اولنمشدر بري دخي بودر كه
بو وجهله تكرارده قومك عجزني اظهار واردر كه بر قصه يي هر نه مقوله نظم واسلوبده عبارت
ايله تعبير اولنسه بنه مثلني كتورمكدن عجزلري تحقيق وتقرير اولنور بري دخي بودر كه
حضرت رسالتپناه عليه صلوات الله [illegible] فاتوا بسورة من مثله ديدكي
جائزدر كه [illegible] دخي عاجز اولدقده [illegible] مثلني كتورمكدن عاجزلردر بو توهم
ايله [illegible] دفع واول شبهه يي ازاله ودفع ايچون بنه هر قصه نك مثلي
تعبير آخر فائق واسلوب جديد رائق اوزره تكرار ايله ايجازني تحقيق وتقرير حاصل اولور
بري دخي [illegible] فصحا وبلغا [illegible] خطبا اولمشدر بري دخي بودر كه جميع نفوس بشريه
وارباب عقول هر شيئده تجدد وتبدل وتلون ايله استلذاذ وتنعم ايتمكه محبت اوزره
مجبولدر خصوصا كه تكرير الفاظ واقوال ده بحثت وسامعه ملال حاصل اولماغه پس اول
دخي كلام رب العالمين ومباين كلام مخلوقين اولدوغي ظاهر اولور اما قصه يوسف
عليه السلام تكرير اولنماوب دخي علما اعلام بر قاچ نكته وحكمت ذكر ايلمشلردر بري بودر كه
مهنا الكمل عشق نسوانه ستر واخفا مناسب اولديغيدر بري دخي بودر كه اول قصه فرج بعد الشده
حصولي متضمندر اول سببدن انك نقلده تفرد واقع اولوب هر طائفه واقوام

مبدل نام ایله نقلنده دخی واهتمام ایدرب سائر قصص کبی محتاج تکریر دکلدر برکا دخی بودر
سائر قصص کبی تکریر اولنماز وغنده حضرتنه بشارت وبویله معجزنه اشارت وارددر کویا که
حضرت صلی الله علیه وسلم انکار ایدرشدر که اکر قرآن کلام خدای اکبر وخالق خیر وشر
ولماویب کلام مخلوق وبشر ایسه سز دخی قصه یوسفده بن سائر قصصده ایتدوکم کبی
تکریر ایله متدعا کوزی اثبات ایدرک بودر دیدی استاد ابو اسحق الاسفرائنی ذکر ایلمشدر
برکا دخی بودر که قصه یوسف علیه السلام صحابه کرام طلبی ایله انزال اولنوب ایلک سببدن
مبسوط وتامه نازل اولمشدر مؤلف اصل مترجم مرحوم والد ماجد بودرلرکه وجه مذکور
قصه نک مبسوط اولماسنه جواب اولور عدم تکریرینه اولماز مع هذا کلام عدم تکرارده در
بو فقیر ایدرکه وجه مذکور عدم تکراره جواب ولمقده قصور یوقدر زیرا سائر قصص کرچه
تکریرا ذکر اولنمشدر ولکن هر برنده بعض امور ذکر اولنمشدرکه آخرده مذکور دکلدر چونکه
قصه یوسف علیه السلام طلب صحابه کرام ایله مفصلا ذکر اولندیغی قصه جمله سی بر یرده
مندرج اولوب تکریره احتیاج قالماز [illegible] لکن تکریرده سائر ذکر اولنانک
اولماق اقتضا ایدر اول تقریرجه وجه مذکوری نوعا قصوردن خالی اولماز تامل [illegible]
برکا دخی بودرکه اقوای وجوه در سائر قصص انزالدن مراد امم سالفه دن تکذیب
ایدنلر اهلاک اولندقلرینی افاده اولوب مشرکینه دخی بو مقوله تنبیه مراد اولندیغی [illegible]
محتاج تکریره اعاده اولنمشدر اما قصه یوسف بونک خلافنده در بو نکته ایله قصه
اصحاب کهف وقصه ذی القرنین وقصه خضر ایله موسی علیهما السلام وقصه ذبیح
تکریر اولنمادوغنک وجهی معلوم اولور اکر سؤال اولنورسه که قصه ولادت یحیی
وولادت عیسی علیهما السلام ایکی دفعه تکریر واعلام اولنمشدر مع هذا احتیاج تکریر [illegible]
سببلری دکل ایدوکی نظام ودر جواب ویریلورکه اولکی سوره کهیعصده ذکر اولندیغی
مکیه در واهل مکه یه خطابا انزال اولنمشدر وقصه ثانیه سوره آل عمرانده در اول مدینه ده
[illegible] ونصارای نجرانه حین قدوملرنده انزال اولنمشدر اول سببدن ذکر محاجه ومباهله
دخی اول قصه یه متصل اولمشدر نوع خامس صفت در بو دخی بعض اسبابدن اوتوری ایراد
اولنور برکا تخصیص در نکره ده تحریر رقبة مؤمنة کبی برکا دخی توضیح در معرفه ده
یعنی زیاده بیان ایچوندر ورسوله النبی الامی کبی برکا دخی مدح وثنا در صفات الله تعالی کبی
برکا دخی ذم در الرجیم کبی برکا دخی تاکید در رفع ابهام ایچون لا تتخذوا الهین اثنین کبی
پس اتخاذ الهه دن کلمه الهین اثنین اولمز ایچوندر ومعنای آخر ایچون دکلدر ومثال یکیدی
عاجز اولمق کبی ویاخود بونلارک غیری پس نته کم وحدت کاه نوعیت ایچوندر کاه
نفی عدد ایچوندر کذلک نفی تثنیه دخی کاه نفی وحدت نوعیه ایچوندر کاه نفی تثنیه
ایچوندر فائده صفت عامه صفت خاصه دن مکرره مقدم [illegible]
بلکه بالعکس در لکن حضرت اسمعیل حقنده وارد اولان وکان رسولا نبیا قول کریمی ایله

مشکل اولور جوابنده دخی دیریلورکه رسولا حال در صفت دکلدر بو فقیر
ایدر اول تقدیرجه نبیا خبر کان اولوب رسولا مقدم حال اولور لکن بعید بلکه غیر سدیددر
ودخی نجا که صفت شیئین متضایفین دن مکرره ورفع اولنسه کاو کلی عدد اولنه
اول زمانده صفت مضاف الیه در زیرا جر آنا ایتمک جائزدر سبع سموات طباقا کبی ومضاف
ایله اولورسه دخی اجرا ایتمک جائزدر سبع بقرات سمان کبی ودخی نجا که شیء واحد ایچون
نعوت متکرره اولسه اکر مواضعی متباعد ایسه عطف ایلمک احسن در مثلا هو الاول
والآخر والظاهر والباطن کبی والا ترک عطف احسن در هو الله الذی لا اله الا هو الملک
الجبار المتکبر کبی الآیه فائده مقام مدح وذم ده نعوتی قطع ایتمک اجرا
ایتمکدن ابلغدر زیرا مقتضای مقام اطناب کلامدر معانی ایسه اختلاف ایتدکده
متنوع ومتفنن اولور اما اتحاد وقتنده نوع واحد اولور مدح ده مثلا والمؤمنون
یؤمنون بما انزل الیک وما انزل من قبلک والمقیمین الصلوة کبی والموفون بعهدهم
اذا عاهدوا والصابرین قوله وا ربکه ذم ده مثلا وامراته حمالة الحطب کبی نوع سادس
بدل در مقصود بعد الابهام ایضاح موجود اولمقدر وفائده سی بیان وتاکید در اما بیانی
اولماسی واضح در ومستغنی عن البیان در تاکید اولماسی زیرا بدل تکریر عامل نیتنده اولور
[illegible] ایکی جمله ذکر اولنمشدر تاکید حکمنده اولور ودخی بدل لفظ اول دلالت ایتدوکنه
دلالت ایدر یا بالمطابقه اوله نته کم بدل کل ده اولدیغی در ویاخود بالتضمن اوله بدل
بعض کبی ویاخود بالالتزام اوله بدل اشتمال کبی نوع سابع عطف بیاندر اول دخی
ایضاح ده صفت کبی در لکن جهتده مغایر اولور شول جهتدن که عطف بیانک
وضعی ایضاح دلالت ایتمک ایچوندر کندوده مخصوص معنی ایله صفت اویله دکلدر
زیرا صفتک وضعی متبوعنده حاصل بر معنایه دلالت ایتمک ایچوندر ودخی عطف بیان
بدلدن دخی مغایر در شول جهتدن که بدل مقصود اولان بر ذات نفسی در کویا که
مبدل منه موضعنده وضع اولنمشدر اما عطف بیان ایله متبوعی اویله دکلدر بری مقصوددر
نوع ثامن مترادفینی آخره عطف در بو نوعده دخی مقصود تاکید در اما اسلوبنی وجهی
[illegible] کبی زیرا اثبات وحکم [illegible] مترادف اولور پس عطف مراد تاکید در اما بو نکته قرینه
وجودنی انکار ایدرب موجود اولانه ماضلافه معنی واردر دیو فرادوینشدر لکن تجویز
ایدنلر دیمشلردرکه ابتدا ایکی لفظین مترادفینک اجتماعنده بر معنی حاصل اولورکه عنده
الانفراد حاصل دکلدر زیرا ترکیب [illegible] البته بر معنای حادث ترتیب اولنور چونکه
کثره حروف افاده معنای زائد ایتدوکی مقرر ومعروفدر پس کثرت الفاظ دخی افاده
زیاده معنی طریق اولمق ایله اولور نوع تاسع عطف خاص علی العام در فائده سی فضیلتنه
تنبیه ایچوندر کانه جنس عام دن دکلدر چونکه مرادی تغایر وصفی تغایر ذاتی منزله سنه
تنزیل اولنمق ایله کلام اسلوب آخره صرف وتحویل اولنمقدر ابو حیان شیخندن حکایت ایلمشدرکه

انما بو نوعی تجرید ایله تسمیه وتقریر ایتمشلردر که اول مجموعدن تجرید اولنوب افراد بالذکر
اولندیغی فضیلتی اظهار ایچوندر حافظوا علی الصلوات والصلوة الوسطی کبی وبو نوعه تخصیص دخی
حقیق ولائقدر زیرا بو مقامده خاص وعام ایله مراد شمول وشامل اولمقدر شمول جمیع افرادینی
ایلمکدر نوع عاشر عطف عام علی الخاصدر وبعضلر بونک وجودینی انکار ایلمشلردر حالبوکه
اظهار ایلدیلر زیرا بونده هیچ فوائد وانجح واردر مثلا تعمیم واولکه اهتمام در افراد بالذکر
ایتمه‌سی مثلا ان صلاتی ونسکی کریمه‌سی کبی ودخی ولقد اتیناک سبعا من المثانی والقرآن
العظیم کبی وبونک نظائری زیاده کثیر وفراواندر نوع حادی عشر ایضاح بعد الابهام
بونک فائده‌سی معنای واحدی ایضاح وابهام صورتنده مختلفتین ده ابراز
اولنمقدر ویاخود معنای کلام ذهن سامعده تمکن تام ایله متمکن اولمقدر زیرا حاصل بعد
الطلب اعزدر منساق بلا تعبدن ویاخود کاملا تعلق ایتمکده اولان لذتدن
کمال وقوت اولمغه زیرا برشی که اولا بوجه ما معلوم ولیکن البته نفس انسان بالطبع وجوهی
علمنده مشتوق ونکران اولوب زیاده تأمل وتفکر وملاحظه ومتحیر ایدر تجلیاتی وجه
باقیه دخی معلوم اولور اول وجوه دفعةً بیلوب احاطه ایدنلرک لذتی اکثر واشد
ومنفعتی اکمل واسد اولور وبو قبیلدندر رب اشرح لی صدری ویسر لی امری کریمه‌سی
نوع ثانی عشر تفسیردر اهل بیان اعندی تفسیردن مراد بودر که کلام لغوی خفا اولوب
آنی ازاله وتفسیر ایچون کلامده اطناب وتکثیر اولنه مثلا ان الانسان خلق هلوعا اذا مسه الشر
جزوعا واذا مسه الخیر منوعا کبی نوع ثالث عشر نظائری موضع مضمر وضع در بونده
ایرادی قباحت بر تالیف مقررندر وبونده هیچ فوائد واردر جمله‌دن بری زیاده
تقریر وتمکین در وقل هو الله احد الله الصمد کبی هو الصمد مکاننده ودخی وبالحق انزلناه
وبالحق نزل کبی وبه نزل مکاننده وبونک نظائری قرآنده کثیره در وبری دخی قصد
تعظیم در واتقوا الله ویعلمکم الله والله بکل شیء علیم کبی وبری دخی قصد اهانت
وتحقیر در اولئک حزب الشیطان الا ان حزب الشیطان هم الخاسرون کبی الا انهم مکاننده وبری
دخی ازاله لبسدر مشمول مقامده ضمیر عین اول وماسیوی ابهام ایلدیکی قل اللهم
مالک الملک تؤتی الملک کبی زیرا تؤتیه دنیلسه مراد اول ولماسی ابهام ایدردی
ودخی کیلقول بانه ظن السوء علیهم دائرة السوء کبی اگر دائرته دنیلسه ضمیر الله‌ه
عائد اولماغی ایهام ایدردی وبری دخی قصد تربیت مهابت وضمیر سامعه واقع المخوف
وخشیت در لفظ اقتضا ایلدیکی اسم ذکر ایلمکدر نته کم خلیفه کلامنده امیر المؤمنین یامرک
بکذا دیر وبری دخی مامورک امتثال فعل داعی اولان علتی تقویت قصد ایلکدر فاذا عزمت
فتوکل علی الله ان الله یحب المتوکلین کبی که نعمته توکل ایله مامور اولان شخصک توکله داعی
اولان علتی تقویت ایچون ان الله یحب المتوکلین ایله اطناب اختیار اولنمقدر که توکل اوزره
مطلوب ضد الیمین مامور اولانه دخی اول فعلی ترکی واجتکده قوت حال اولوب مراد اوزره واول

برکاه دخی تعظیم اولوردر ادعوا ربکم ... خلق کبی وبرکاه دخی ذکرکا ایله استلذاذ در
واورثنا الارض نتبوأ من الجنة کبی که منها دینلدی وبرکاه دخی اسم ظاهر ایله وصفنه توصل در
فآمنوا بالله ورسوله النبی الامی الذی یؤمن بالله کریمه‌سی کبی که رسوله قوندن مکرر
بونده مقتضای مقام فآمنوا بالله وبه دینلک ایدی لکن بعده ذکر اولنان صفاتک اجرا
وایمان واتباعی لازم اولان کسنه بو مقوله اوصاف ایله موصوف اعلمی لازم ایدوکنه اعلام
وایما مراد اولوب مجرد ضمیر ایله اکتفا اولنمادی زیرا ضمیر اوصاف ایله موصوف اولماز دینی
نحاة مشهور ومعروفدر وبرکاه دخی علت حکمه تنبیه در فبدل الذین ظلموا قولا غیر الذی قیل
لهم قوله کبی فان الله عدو للکافرین قوله واینده مقتضای ظاهر عدو لهم دینلک ایدی
لکن انکار ومعاداة ایدنلر کافردر وحق تعالی دخی انلره عداوت ایدر دیو کفرلری
ویک تنبیه ایچون للکافرین قولی ایله تصریح اولندی وبرکاه دخی قصد عموم در وما ابرئ نفسی ان
النفس لامارة قوله کبی که انها دینلدی الامارة بالسوء اولمغی نفس یوسف خصوصی ایله
جمیع نفوسه عام ایدوکنی اشعار واعلام ایچوندر وبرکاه دخی قصد خصوص در وان وهبت
نفسها للنبی کبی که لک دینلدی اول حضرت جناب رسالت پناهه تخصیص خاص ایدوکنی اعلام
ایچوندر وبرکاه دخی جمله ثانیه نک جمله اولی ده مثل حکم ومقدم دخولنه اشارت در فان یشأ الله
یختم علی قلبک ویمحو الله الباطل کبی زیرا یمح الله قوله استینافدر وحکم شرطه داخل
دکلدر وبرکاه دخی مراعات جناس در قل اعوذ برب الناس کبی الی آخر السورة وبرکاه دخی
مراعات ترصیع وحسن ترتیب وتوازن الفاظ ترکیب در ان تضل احدیهما فتذکر احدیهما
الاخری کبی نوع رابع عشر ایغال در که اسمان معناسنه در واصطلاح علماده کلام بر
ایله اختتام بولمقدر که بر نکته افاده ایلیه که معنی آنسز تام اوله بعضلر بونی شعره مخصوص در
دیو لزوم ایلمشلردر اما بو قول رد اولنمشدر زیرا قرآنده دخی واقع اولمشدر مثلا یا قوم اتبعوا
المرسلین اتبعوا من لا یسألکم اجرا وهم مهتدون قوله کبی زیرا وهم مهتدون قوله کبی زیرا رسل
مهتدون قولی اولماسه بیله اصل معنی تام اولماسنده کلام یوقدر زیرا رسول اولانلر البته
مهتدون اولورلر لکن بونده زیاده مبالغه واردر رسول اتباعه حث وترغیب جهتندن
بو نوعک مثال نیچه کوردن غیری قرآنده نظیری واردر نوع خامس عشر تذییل در که بر جمله‌یی
عقیبنده بر جمله دخی کتورمکدر که جمله ثانیه جمله اولینک معناسنی مشتمل اوله انک منطوقی ویا
خود مفهومنی تاکید ایچون تا که معناسی فهم اتمیانلره اول تاکید ایله معناسی ظاهر وفهم پذیر
قصدیله مثال ومستقر اوله قل جاء الحق وزهق الباطل ان الباطل کان زهوقا کبی نوع سادس
عشر طرد وعکسدر که ایکی کلام ایراد اوله اطلاق ایدرلر که کلام اول منطوقی یا لازمه نکی مفهومنی
تقریر ایلیه ودخی عکس ایله مثلا لا یسئل عما یفعل وهم یسئلون بو نوع ... ایجاز
ایجازه واحبابک نظیری در نوع سابع عشر تکمیل در که احتراس ایله دخی تعبیر اولنور تکمیل بر کلام
خلاف مقصودی ایهام ایلیه اول وهمی ازاله ودفعا وارد ایدر بر کلام ایراد ایلکدر اذلة علی المؤمنین

اعزة على الكافرين بكه زيرا اكر اذلة على المؤمنين اوزرينه اقتصار اولنسه انظار مؤمنينك
ضعيفلر ومانعي ايهام واشعار ايدردي اعزة على الكافرين قولي اول ايهامي دفع واول وهمي ازاله
ودفع ايلدي وبونك مثلي در اشداء على الكفار رحماء بينهم قول كريمي اكر اشداء اوزرينه
اقتصار اولنسه انظار جمله سنك اغلظلك ومانعي ايهام ايدردي نوع ثامن عشر تتميم دركه
مراد اوك غيرينه ايهام ايتميان كلامده بر نكته افاده ايدر فضله كتورمكدر ويطعمون الطعام على
حبه قولنده اولان مبالغه كبي كه على حبه جمله سنده در اعني محبت طعام وار ايكن الطعام
ابلغ ايدوكي اظهر واعجب جهتندن اكثر اولور در وبونك مثلي در وآتى المال على حبه قولي نوع
تاسع عشر استقصا دركه متكلم بر معنايه قصد ايدوب آنده هر وجهله تتبع ايدوب جميع اوصاف
ذاتيه سني استقصا ايدكدن صكره جميع عوارض ولوازمني دخي ايراد وابدا ايليه [illegible] مثلا ايود احدكم
ان تكون له جنة قول كريمه سي كبي الآية زيرا اكر جنة قوليه اوزرينه اقتصار اولنسه كافي [illegible]
اولوردي واقتصار ايدي لكن حق تعالى نخيل واعناب ايله توصيف ايلدي زيرا اول مقوله جنه اصحاب
آفت ايله صاحبنه حاصل اولان مصيبت سائرندن اعظم اولور اندن صكره وصف مذكور
تجري من تحتها الانهار قوليله تتميم اولندي تتميمدن صكره وصف تكميل اولنوب له فيها من
كل الثمرات بيورلوب جنات ده جميع ثمرات اولدوغنه دخي اشارت ايلدي تا كه بو قوله
اصحابنه افسادا ايدن تحقيقك اسف ومرزمشند وزياده اوله بعده جنتك صاحبنه واصابه
الكبر قوليله توصيف ايلدي بعده معنايه استقصا ايلدي تعظيم مصيبتي اقتضا ايدن [illegible]
وله ذرية كلامي در بعده ذرية ضعفاء ايله توصيف ايلدي بعده جنتي تاسع اوقانه هلاك
ايله استيصال ايدوكنه ذكر ايدوب فاصابها اعصار وبلدي اندن صكره فيه نار
قوليله زياده اولندي اندن صكره تا ترك ضعيفي اخمله ردا اولنوب فاحترقت قولي ايله
جنتك احتراقي اخبار اولندي كه انك تاركي ضعيفي اخمله وياخود انده اولان [illegible]
انجار ملع تا تيمزا ولوب اخلاله توقفي دفع اولنوب پس اول احتمالدن احتراس اولنوب
فاحترقت قوليله ايراد اولندي پس بو طريقله كلامده استقصا طرفي استقصانك
حسني وافضلي واتم واكملي در ابن ابي الاصبع ايدر استقصا ايله تتميم وتكميل بيننده فرق
بودر كه تتميم معناي ناقصي اوزرينه وارد اولور تكميل معناي تام كامل اوزرينه وارد اولور
نوع عشرون اعتراض دركه التفات ايله سميه دركه اعرابدن محلي اولميان بر جمله يي وياخود
دخي زياده يي بر كلام اثناسنده وياخود متصل جهتندن اتصالي اولان كلامين اثناسنده
ايراد وانبات در ودفع ايهامدن غيري بر نكته ايچون لتدخلن المسجد الحرام ان شاء الله آمنين
پس جمله ان شاء الله اعتراض دركه لاجل التبرك ايراد اولنمشدر كاه اولوركه اعتراض جمله نك
دياخود دخي اكثر ايله اولور وحتى وطلين خلاف مقام ايچون فول كرينده متكئين على فرش
قولنه وارنجه بيرنكا جمله ايله اعتراض وارد اولمشدر ودخي اعتراض ايچنده اعتراض واقع اولمشدر

حق تعالى نك فلا اقسم بمواقع النجوم وانه لقسم لو تعلمون عظيم قول كريمي زيرا وانه لقسم
لو تعلمون عظيم اعتراضدر وبينه آنوك ايچنده لو تعلمون قولي دخي مستقلا اعتراض در
اطيبي كتاب التبيان ده تفصيل وبيان ايدوب ديمشدر كه اعتراضك وجه حسني حسن افاده
مع مجيء آنوك ورودي مترقب دكل ايكن كلمكدر كويا كه من حيث لا يحتسب
سكاير جهتدن كلمشدر نوع حادي والعشرون تعليل دركه بونك فائده سي
جمله اوله اقتضا ايدوكي جواب تقرير وابلغيت در زيرا نفوس احكام غير معلله يي
قبولدن احكام معلله يي قبوله اميل وانوس در حروف تعليل لام وانّ وان
واذ وبا وكي ومن ولعل در مؤلف اصيل نبرحم مرحوم والدماجده قدس
سره الملك الواحد بيوردلركه ولعمري تحقيق بو دركه مباحث ايجاز واطناب ده
ايناد تفصيل واطناب ايلدك زيرا احتياج طلاب بو نفصيلده اشد واكثر در ومن الله
التوفيق للصواب علم معرفة الخبر والانشاء معلوم اولا كه اهل بيان فاطبه
وحذاق نحاة جمهور متفقلر دركه كلام خبر وانشايه منحصر در واعتبار بو قدر شول
كسه نك قولنه كه اول قسم در ديوب نداء ومسئله وامر وتشفع وتعجب وقسم
وشرط ووضع وشك واستفهام در ديو تفصيل اقسام ايلمشدر بعضيلر طقوز در
ديوب استفهامي مسئلده ادخال ايلمشدر بعضيلر سكز در ديوب تشفعي دخي آنده
ادخال ايلمشدر بعضيلر دخي بيدي در ديوب شكي خبره ادخال ايلمشدر اخفش التي
ديمشدر خبر واستخبار وامر ونهي ونداء وتمني بعضيلر دخي بش در ديمشدر خبر وامر
وتصريح وطلب ونداء اما اكثر علماء اوچ در ديمشلر در خبر وطلب وانشاء زيرا كلام ده
يا تصديق وتكذيب احتمالي وار در ويا آنوك اولمايه قسم اول خبر در قسم ثاني دخي اكر معناسي
لفظنه مقترن اولورسه انشا در اكر متأخر اولورسه طلب در اما محققين ديمشلر دركه
اضرب لفظنه مقارن اولان طلب ضرب در اما حقيقت ضرب لفظدن صكره
موجود اولور پس ضرب متعلق طلب در نفسي دكلدر اضرب لفظنك معناسي
طلب ضرب در نفس ضرب دكلدر ودخي علماء اختلاف ايتديلر خبرده اختلاف ايلمشلر در
بعضيلر ايتدي خبر تحديد اولنماز زيرا خبر بديهي معرفت وار در بعضيلر عدم تحديدنك
وجهنده ديديلركه مفهوم خبر ضروري ايدوكي مقرر در زيرا هر كس خبر ايله انشاء بيني
بالضرورة فرق وما بينلرنده بر دها اشتباه اولمايه فرق ايدر امام بوكلامي تحصيلده تقرير
ايلمشدر اما اكثرون تحديد ايدوب قاضي ابو بكر ومعتزله ديمشلر دركه
خبر شول كلام دركه آكا صدق وكذب داخل اوله وبونه صدود متنوع ايله تحديد وتعريف
ايلمشلر دركه سكاكي مفتاحده ذكر ايلمشدر حد انشاء دخي اندن ظاهر اولور زيرا
آنوك مقابلي در وتعجب نوعنده دخي بعضيلر ايتدي براهين قلوب صاحب ده تعظيم
زيرا تعجب اولماز الا اشكال ونظائرندن خارج بر شيء دن اولور ومكذا ايتدي آنكه

تعجب بر معنادر که بیسی خفی اوله لکن اکا دلالت ایدن صیغه دخی مجازا تعجب بر صیغه
اولنوب پس هر مقامده که سبب ده استبهام اوله انده تعجب احسن اولور اول سببدندر
حق تعالی تعجب ایله موصوف اولماز زیرا تعجب بر استعظام در که اکا جهل منشأ اولور
اول جناب باری خود جهلدن منزه و متعالی در اول جهتدندر که هر بار که جناب کبریادن
صیغه تعجب صادر اولسه اکرچه نادردر جناب رب تعجب دن عباری تعجبدر
زیرا اول تعجب مخاطبه معروف ایدوکه شایع و معروف در ورد دخی معلوم اولا که اقسام
خبردندر نفی دخی بلکه جمیع کلامک شطری در و دخی نفی جحددن اعم در زیرا جحد کاذب
ادوات نفی لا و لات و لیس و ما و ان و لم و لما در و بو دخی معلوم اولا که خبر
بر شیدن انتفاسی کاه اولور که اندن منتفی اولماسی عقلا امکان اولماز کاه اولور
ممکن ایکن بر مانع سببیله واقع اولماز و دخی بر ذات موصوفیله نفی کاه اولور
نفی صفتی نفی ایچون اولور ذات منتفی اولماز و کاه اولور که ذاتی صفت محا منفی
اولور لکن و کاه اولور که بر شیئک ذاتنا نفی اولنور و صفتنده کمال اولمادیغیچون و یا وجود
ثمره سی منتفیه اولدیغیچون نفس حقیقت کنده و بیسی نفسنده منتفی اولدیغیچون دخی مثلا
اهل نار وصفنده لا یموت فیها و لا یحیی کبی پس نار دن موت نفی اولندیکه زیرا موت
صریح وکلدر و حیات نفی اولندی زیرا حیات طیبه دنا فو وکلدر زیرا حقیقتده منفی
اولان ثمره سیدر و دخی نفی استطاعتدن دخی مراد کاه اولور که نفی قدرت
و امکان اولور و کاه اولور که نفی امتناع اولور و کاه اولور که مشقت و کلفت ایله وقوعی
مراد اولور و دخی نفی عام نفی خاصه دلالت ایدر اما ثبوتی ثبوت خاصه دلالت
ایلمز و ثبوت خاص ثبوت عامه دلالت ایدر اما نفیی نفی عامه دلالت ایلمز و دخی
شک یوقدر که لفظدن مفهوم اولان هر نه مرتبه زیاده اولسه اندن ازدیاد لذت
ایجاب ایدر اول سببدندر که نفی عام نفی خاصدن احسن و اثبات خاص اثبات
عامدن احسن و الذدر و دخی تعداده مبالغه بیله نفی اصل فعلک نفیی مستلزم دکلدر
اما بو قاعده اوزرینه ایکی آیتده استشکال اولنمشدر و برکا و ما ربک بظلام للعبید
برکا دخی و ما کان ربک نسیا آیت اولیدن نیچه وجه ایله جواب ویرلمشدر و اول صیغه
ظلام مقابله عبیدده در که جمع در پس منفی اولان ظلامک کثرتیه عبیدک کثرتی ایچوندر
ظلم کثیر ایله اولان نفع
منسا اولدیغیچون دکلدر اما ظالم البته طلب نفع ایچوندر پس بر کسه که ظلم کثیر ایله
کثیری ترک ایلیه قلیلی ترک ایلمک اولیدر اما ظلام تامیز ولا ینبغی که کسب قبیلندن
اولوب ذو ظلم معناسنه اوله را بحا معنای کثیرتدن مجرد اولوب نجی ظلم معناسنه اوله
خامسا حق تعالیدن صادر اولان قلیل نه کثیردر نته کم زلة العالم کبیرة دیمشلردر سادسا
مراد لیس بظالم لیس بظلام دیمکدر و نفی ایچون کیسی جه سندن لیس بظلام قولی نجبرا اولندی
سابعا بو کلام حق تعالی نک ظلام اطلاقیه ایدن ظالم جواب ایچون وارد اولمشدر و جمله نک تکراری

بر کلام خاصه جواب ایچون وارد اولسه انوک مفهومی اولماز یعنی انده مفهوم مخالف اعتبار
اولنماز ثامنا صفات الهیده صیغه مبالغه و غیری برابردر اثبات ده پس نفی ده دخی انوک
اوزرینه جاری اولمشدر و تاسعا اول مقامده ولاة جوردن نیچه ظلام للعبید اولمسنه
تعریض و تهدید مراد اوله آیت ثانیه دن دخی بو وجه ایله بینها جواب ویردکلری شکره
زیاده جواب عاشر دخی ویرلمشدر که انده نسیا دیکلدن مراد رعایت تناسب
رؤس آیات اوله و دیت ۞ اقسام انشا دندر استفهام دخی امری استفهام
طلب فهم در استخبار معناسنه بعضلر دیمشلردر که استخبار اول امرده واقع اولاندر استفهام
ثانیا واقع اولاندر و کاه اولور که معنای آخرده دخی استعمال اولنور مجازا جملدن بری انکاردر
معناسی نفی اولور و ما بعدی منفی اولور اول سببدندر که بو قسم الا مصاحب اولور مثلا
فهل یهلک الا القوم الفاسقون کبی برکا دخی توبیخ در ما تقدم انکاری نفی در بو انکار توبیخ در بری دخی
تقریردر که مخاطبی اقرار و اعترافه حمل در و برابری کرباسنده ثابت و مستقر اولمشدر برکا دخی
تعجب و یا خود تعجیب در مالی لا اری الهدهد کبی برکا دخی عتاب در الم یان للذین امنوا ان
تخشع قلوبهم لذکر الله کبی بری دخی تذکیر در بو نده نوع اختصار واردر الم اعهد الیکم
یا بنی ادم ان لا تعبدوا الشیطان کبی بری دخی افتخاردر الیس لی ملک مصر کبی برکا دخی تفخیم در
ما لهذا الکتاب لا یغادر صغیرة و لا کبیرة الا احصاها کبی برکا دخی تهویل و تخویف در الحاقة
ما الحاقة کبی برکا دخی عکسی در که تسهیل و تخفیف در و ما ذا علیهم لو امنوا کبی برکا دخی تهدید
و وعید در الم نهلک الاولین کبی برکا دخی تکثیر در و کم من قریة اهلکناها برکا دخی تسویه در
سواء علیهم ءانذرتهم ام لم تنذرهم کبی برکا دخی امردر فهل انتم مسلمون کبی که مراد اسلموا دیمکدر برکا
دخی تنبیه در الم تر الی ربک کیف مد الظل کبی برکا دخی ترغیب در من ذا الذی یقرض
الله قرضا حسنا کبی برکا دخی نهی در اتخشونهم فالله احق ان تخشوه کبی برکا دخی دعادر
لکن ادنی دن اعلایه در اتهلکنا بما فعل السفهاء منا کبی که لا تهلکنا تقدیرنده در برکا دخی استرشاد در
اتجعل فیها من یفسد فیها کبی برکا دخی تمنی در فهل لنا من شفعاء کبی برکا دخی استبطاء در
متی نصر الله کبی برکا دخی عرض در الا تحبون ان یغفر الله لکم کبی برکا دخی تحضیض در
الا تقاتلون قوما نکثوا کبی برکا دخی تجاهل در اانزل علیه الذکر کبی برکا دخی تعظیم در من
ذا الذی یشفع عنده الا باذنه کبی برکا دخی تحقیر در اهذا الذی یذکر الهتکم کبی برکا دخی
اکتفادر الیس فی جهنم مثوی للمتکبرین کبی برکا دخی استبعاددر انی لهم الذکری
کبی برکا دخی ایناس در و ما تلک بیمینک یا موسی کبی برکا دخی استهزا در اصلوتک تأمرک کبی برکا دخی مقرر ما ذکر اسبق ایدن اداة استفهامک معناسی
تأکید در افمن حق علیه کلمة العذاب افانت تنقذ من فی النار کبی برکا دخی اخبار در
افی قلوبهم مرض کبی امری بو مذکور اولان اوتوز ایکی وجه در که معلقه استفهامدر
معلقه اوزر اقتصاری بیله قوللک صحیح دخی بودر اما شونلار که معنای استفهامدن مجرد اولمشدر

دیمشلردر و اول قول نوعم دریحیح دکلدر اقسام انشادن بری دخی امردر که طلب فعلدر
حکمی فعل کف دن اعدا زیرا طلب کف نهی در تکلم عن زیب کلوره و بونک صیغه سی
افعل و لیفعل در و دخی اسم افعالدر و حقیقت در اقیموا الصلوة کبی و دخی فلیصلوا معک کبی
کاه اولور که مجازا معانی اخرا ایچون وارد اولور جمله دن بری ندب در فاستمعوا له وانصتوا
کبی بری دخی اباحت در وکلوا واشربوا کبی بری دخی دعادر اغفر لنا کبی بری دخی تهدید در
اعملوا ما شئتم کبی بری دخی اهانت در ذق انک انت العزیز الکریم کبی بری دخی تعجیز در
کونوا قردة کبی و تسخیر ایله تعجیز اخص در بری دخی تعجیز در فاتوا بسورة من مثله کبی بری دخی
امتنان در کلوا مما رزقکم کبی بری دخی تعجب در انظر کیف ضربوا لک الامثال کبی بری دخی
تسویه در فاصبروا او لا تصبروا کبی بری دخی ارشاد در واشهدوا اذا تبایعتم کبی بری
دخی احتقار در القوا ما انتم ملقون کبی بری دخی انذار در قل تمتعوا کبی بری دخی اکرام در
ادخلوها بسلام کبی بری دخی تکوین در که تسخیردن اعم در کن فیکون کبی زیرا تسخیر برحالدن
برحاله نقل در بری دخی انعام در یعنی تذکیر نعمت در کلوا مما رزقکم الله کبی بری دخی تکذیب
در قل فاتوا بالتوریة فاتلوها کبی بری دخی مشورت در فانظر ماذا تری کبی بری دخی اعتبار
در انظروا الی ثمره اذا اثمر کبی بری دخی تعجب در اسمع بهم وابصر کبی بو مذکور اولان اوندن بیش
معانی در که ابوالحسن مخصوص در ﴿۞﴾ و دخی اقسام انشادندر نهی در که طلب کف
در فعل دن اوتوری صیغه سی لا تفعل در و بو صیغه تحریم ده حقیقت در کاه اولور مجازا بعض معانی
ایچون دخی وارد اولور جمله دن بری کراهت در ولا تمش فی الارض مرحا کبی بری دخی
دعادر لا تزغ قلوبنا کبی بری دخی ارشاد در لا تسئلوا عن اشیاء کبی بری دخی تسویه در
اصبروا او لا تصبروا کبی بری دخی احتقار و تقلیل در ولا تمدن عینیک الآیه تقدیر بری
دخی تحقیر و تقلیل و بکدر بری دخی بیان عاقبت در ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله
امواتا بل احیاء کبی بری دخی یأس در لا تعتذروا کبی بری دخی اهانت در اخسئوا فیها
ولا تکلمون کبی ﴿۞﴾ و دخی اقسام انشادندر تمنی در که بر شیئک حصولنی طلب
ایتمکدر و بوندن تمنی اولان شیئک امکانی شرط دکلدر اما ترجی خلافنه در که آنده
امکان شرطدر ﴿۞﴾ و دخی اقسام انشادندر ترجی در و بونک ایله تمنی نک
بیننده فرق بیان ایدیب دیمشلردر که ترجی ممکن ده در اما تمنی ممکن ده و مستحیل ده جائزدر
و دخی ترجی قریب ده در و تمنی بعید ده در و دخی ترجی متوقع ده در تمنی غیرنده در و دخی
تمنی نفسک معشوقنده اولور ترجی غیرنده اولور و حروف ترجی لعل و عسی در کاه اولور
مجازا تمنی اولان امور ایچون دخی وارد اولور تمنا اشفاق دیرلر لعل
﴿۞﴾ و دخی اقسام انشادندر ندادر که متکلم داعی به اقبالنی طلب
در حرف نداء کاه معنا نائب اوله اکثر او ده واقع و قیه مصاحب اولور و غالب حالده
حرف تقدم ایدر یا ایها الناس اعبدوا کبی کاه منادی اولور یا ایها الذین آمنوا

برای

کبی کاه اولور که جمله خبریه مصاحب اولور و اول زمانده جمله امر تعقیب ایدر یا ایها الناس
ضرب مثل فاستمعوا له کبی کاه اولور که تعقیب ایدر یا عبادی لا خوف علیکم کبی و کاه اولور که
جمله استفهامیه مصاحبت ایدر یا ابت لم تعبد کبی و کاه اولور که صورت ندا
غیر ندا ایچون وارد اولور مجازا اشتغال و تحذیر کبی کاه اولور که ایکیسی جمع اولورلر
ناقة الله وسقیاها قولنده کبی کاه اولور اختصاص مراد اولور رحمة الله وبرکاته
علیکم اهل البیت کبی کاه اولور که تنبیه مراد اولور الا یا اسجدوا کبی و دخی تعجب مراد
اولور یا حسرة علی العباد کبی و دخی تحسر مراد اولور یا لیتنی کنت ترابا کبی ﴿۞﴾ و دخی
اقسام انشادندر قسم بونک دخی اقسام انشادن ایدوکنه اتفاق ایلمشلردر نتکم قرافی
نقل ایلمشدر و فائده سی جمله خبریه تاکیددر و عند البعض تحقیق و تأکید در علم موضوع
بدائع القرآن بو فنده ابو الاصبع یوز نوع مقداری ایراد و بر تصنیف مستقل ایله افراد
ایلمشدر اکثرا جعت اولنه اکثرا البته اهل بیان دخی اواخر علم بیانده ذکر ایله انواعی
تصنیف علمای ایلمشلردر لکن متاخرین اندن زیاده نتیجه استخراج ایلمشلر و بولوب تکثیر ایلمشلر
ایلمشلردر خصوصا حلی نک و ابن حجه نک قصائد بدیعیه لری و دخی ابن حجه نک
شرحی شول کسه که انواع بدیعی استقصا و قصد کمال معرفت ایلیه اول کتابه مراجعت
ایلسون لکن ابن ابی الاصبع اول انواعی کمال استقصا ایدوب آیات قرآنیه ده اخراج
ایلدی امدی انواع مذکوره دن برلری وردت نوعک مقدما ذکری سبق ایلدی که مجاز و استعاره
و کنایه و ارداف و تمثیل و تشبیه و ایجاز و اتساع و اشاره و مساواة و بسط و ایغال
و تشریع و تتمیم و تکمیل و احتراس و استقصا و تذییل و تردید و تکرار و تفسیر
و ایضاح و نفی الشیء بایجابه در یعنی بر شیئی موجب ایجابده نفی در اما مذهب کلامی و قول
بالموجب و مناقضه و انتقال و اسجال و تسلیم و انظار عن قریب علم جدل ده ذکر اولنور و اما
التفات و توشیح و تشبیه و رد العجز علی الصدر و تشابه اطراف و لزوم ما لا یلزم و تخییر و ایهام
توریه و استخدام در انکار نوع فواصل ده کلام ایلمشدر و احسن تخلص و استطراد نوع
مناسبات ده کلام ایلمشدر و احسن ابتدا و حسن ختام نوعی فواتح و خواتم ده کلام ایلمشدر امدی
حالا باقیسی ذکر اولنور و هر بریه قرآن عظیم ده بر مثال ایله زیاده مثال واضح ایله تمام اولور
تکثیر امثله یه حاجت یوقدر و پس مذکور اولان اقسام فرقا اوج در اول تقدیرجه یوز قرق
باقی اولان نجس پیشدر که بری ایهام در تورید ایله دخی تسمیه اولنور که بر لفظ ذکر اولنور که
آنک ایکی معنای اوله یا بالاشتراک و یاخود تواطؤ ایله و یا حقیقه و یا مجازا اوله و واحد
معنای قریب و معنای آخر بعید اوله اصل مقصود معنای بعید اولوب انزل معنای
قریب ایله توریه اولنه سامع اول وهله دن معنای قریبی توهم ایلیه علامه زمخشری ایتدی که
علم بیانده توریه دن الطف و ادق بر باب کورمدم که معتبر و محقق در و دخی کلام الله ده
و کلام رسول الله ده اولان متشابهاتک تأویلنه تعالی و ما غیر نیتجه بو مثال انفع و بونلرک

زياده معاونت ومظاهرت ايدر بو نوع بو قدردر و بونك امثالي سندندر الرحمن على العرش
استوى زيرا استوانك ايكي معناسي واردر بري معناي قريب دركه استقرار في المكاندر
انكله توريه اولنمشدر لكن مقصود دكلدر زيرا جناب ملك متعال منزه عن المكاندر بري
دخي معناي بعيد مقصوددر كه استيلا و ملكدر و اندن مذكور اولان معناي قريب ايله
توريه اولنمشدر و انتهى و توريه نك بو قسمنه توريه مجرده ديرلر زيرا انده مورّى به
عنه اولان معنانك لوازمندن بر شي مذكور اولمشدر و بر قسمي دخي واردر كه آكا توريه مرشحه
ديرلر و اول قسمده انلارك برينك لوازمي ذكر اولنور والسماء بنيناها بأيد كبي زيرا
بونده يدلن مراد جارحه اولمق محتملدر كه مورّى به در اول معنى بنيان ايله ترشيح اولنمشدر
زيرا جارحه نك لوازمندندر و دخي قوت و قدرت مراد اولمق محتملدر كه معناي بعيد
مقصوددر و بونك نظائري قرآنده كثيردر و بري دخي استخدامدر و بو دخي توريه اشراف
انواع بديع و ساير انواعدن بونلرك قدرلري رفيعدر اما بو انكيبي بري [illegible]
رتبه ده برابردر و بعضلر استخدامي توريه اوزره تفضيل ايتمشلر و تفضيل ايتمشلردر
بونك تفسيرنده علمانك ايكي عبارتلري واردر بري سكاكي و اتباعنك عبارتيدر كه
بر لفظ كتورمكدر كه آنك ايكي معناسي اوله و يا خود دخي زياده معناسي اوله مراد اولنان لفظدن
احد معناسي اوله بعده انكا راجع بر ضمير ايراد اولنوب اندن مراد معناي آخر اوله عبارت اخرى
بودر كه بر لفظ مشترك ايراد اولنه بعده ايكي لفظ كتوريله كه احدهما احد معنيين و آخردن
معناي آخر فهم اوله بو عبارت طريقه بدر الدين ابن مالكدر كه مصباحده ذكر ايتمشدر ابن
ابي الاصبع دخي بونك اثرنه اقتفا و آنك ثانيسنه اقتدا ايتمشدر و بو [illegible] لكل اجل كتاب
قوله ايله تمثيل ايتمشدر زيرا انكا بدن مراد انقطوم و دخي كتاب مكتوب اولمق محتملدر لفظ
اجل خادم معناي اولده و لفظ يمحو خادم معناي ثانيده در بري دخي التفاتدر كه كلام
متكلم و خطاب و غيبتدن هر بريندن آخره انتقالدر و بو نكته ايچوندر كه آنده مقام اقتضا
ايدر و بونك اصطلاحي مشهوردر و دخي التفاتدن بر نوع غريب واردر كه قرآنده موجود
و اشعارده معدوم و مفقوددر و بو نوع مذكور بودر كه ايكي كلام ترتيب ايله ايراد اولنه بعده
كلام اولدن اخبار اولنه بعده عنان كلام ثانيدن اخباره صرف و تحويل اولنوب بعده بنه اوله
اخبار ايله تكميل اولنه مثلا ان الانسان لربه لكنود ده اخبار [illegible] ذكر اولنوب انساندن
اخبار اولنديغي بعده ربدن اخباره منصرف اولنوب و انه على ذلك لشهيد بيورلديغي
اندن بنه انساندن اخباره صرف اولنديغي و انه لحب الخير لشديد بيورلديغي بعضلر ديديلر
احسن بودر كه بو نوع التفات [illegible] التفات قريب در كلامي عربده
خطابدن خطابه نقل [illegible] و دخي تثنيه دن جمع خطابه صرف و تحويل ايتمك
و عكسي دخي [illegible] و يا بالعكس [illegible] الخطابدن آخره انتقال ايتمك
بري دخي اطرادر كه متكلم آبا و اجداد و ملك اسماسني مرتبه ذكر ايلمكدر و ولادتده اولان ترتيب اوزره

ابو قبيلندندر

و بو قبيلدندر نعبد الهك واله آبائك ابراهيم و اسمعيل و اسحق قول كريمي بري دخي انسجامدر
كلام تعقددن خالي و حسن انتظام اوزره اولمق ايله انحدار ماء كبي انسجام كبي منحدر اوله
بلكه تركيبنده اولان سهولت و الفاظنده اولان عذوبت و رقت سببي ايله قريب اوله كه
سيلان و جريان ايليه كه جميع الفاظ قرآن بو مثابه ده كه نظام دنيا پاينده در و دخي قرآنده موزون
واقع اولان الفاظ بلاغت فنون دخي بو قبيلدندر و مثلا طويل وزنده در فمن شاء فليؤمن
ومن شاء فليكفر و دخي مديد وزنده در واصنع الفلك باعيننا و دخي بسيط وزنده در فاصبحوا
لا ترى الا مساكنهم و دخي وافر وزنده در ويشف صدور قوم مؤمنين و دخي كامل وزنده در
والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم و دخي هزج وزنده در فالقوه على وجه ابي يأت بصيرا
و دخي رجز وزنده در ودانية عليهم ظلالها وذللت قطوفها تذليلا و دخي رمل وزنده در وجفان
كالجواب وقدور راسيات و دخي سريع وزنده در او كالذي مر على قرية و دخي منسرح وزنده در
انا خلقنا الانسان من نطفة و دخي خفيف وزنده در لا يكادون يفقهون حديثا و دخي
مضارع وزنده در يوم التناد يوم تولون مدبرين و دخي مقتضب وزنده در في قلوبهم مرض
و دخي مجتث وزنده در نبئ عبادي اني انا الغفور الرحيم و دخي متقارب وزنده در واملي لهم
ان كيدي متين بري دخي ادماجدر كه متكلم بر غرضي بر غرضده و يا خود بديعي بر بديعده
ادماج و ادخال ايلمكدر بو حيثيت ايله كه كلام انجق احد غرضين و يا احد بديعين ظاهر اوله
وله الحمد في الاولى والآخرة كبي كه حق تعالى يه حمد ايله وصفنده بعث و جزا دخي ادماج اولنمشدر
بري دخي افتناندر كه بر كلامده فنين مختلفين كتورمكدر مثلا قوله تعالى كل من عليها
فان ويبقى وجه ربك ذو الجلال والاكرام قول كريمنده بري دخي اقتداردر كه
متكلم معناي واحدي بنجه صورتده ابراز ده كلام و تركيب نظم و ترتيبه قوالب معاني و الفاظ
مختلفه ده و اولان مهارت صناعت كندوده اقتدار اوله و غيري اعلام ايلمكدر كه
كاه كمالي صورت استعاره ده و كاه صورت ارداف و كنايه ده و بعض چند صورت ايجاز و بركره
دخي جانب حقيقتده افراغ ايليه بري دخي ائتلاف اللفظ مع اللفظ در بري دخي ائتلاف
لفظ مع المعنى در اولكي اولدر كه الفاظك بعضي بعضنه ملازم و غيرمنفك لازم اوله مثلا
لفظ غريب بنه آنك مثلي بر غريب و لفظ متداول بنه مثلنه مقارن اوله رعايت حسن جوار
و قصد كمال مناسبت ايچون ايكنجي اولدر كه الفاظ كلام ايله معناي مراد بيننده ملايمت تناسب
و موافقت اوله مثلا معناده فخامت اولسه الفاظنده دخي فخامت معتبر اوله [illegible]
و دخي جزالت غريبه اولسه غرابت اوله و متداول اولسه الفاظ دخي متداول اوله [illegible]
استعمال بيننده متوسط اولسه [illegible] اوله اولكي مثلا تالله
تفتؤ تذكر يوسف حتى تكون حرضا كبي كه بونده الفاظدن اغرب اختيار اولنديغي زيرا تا
قسم حروف قسمدن قلت استعماله بيندندر و دخي رفع اسما و نصب اخبار ايلين
صيغ افعالك اغربي اختيار اولنديغي كه تفتؤ در زيرا انزال اللفظي فهما اقرب واستعمالده اكثردر

تفننو فعلندن در دخی اغرب الفاظ ایله کلام ایراد اولنمقدر که قرآنده حسن لفظ ده جمع اولنمشدر
سوا الفاظ جمیع ایلمشدر و تمّ الله تعالی نک فقال الله تعالی ولا ترکنوا الی الذین ظلموا فتمسّکم النار قول
ترکیبدر و فقاکه خالص میل و رکون اخلاط ظلمه مشارکتدن دون ایسه اول مقامده رسن ایله اولدقده
احراق و اصطلام دن دون در و برقاده دخی استدراک و استثنا در بوایکیسنک بعضیدن
اولمسنک شرطی بودر که حاصلندن بر نوعی متضمن اوله متکلم اولمق اوزره معنالری لغوی دلالت ایلدکده
معنادن تمامنده اوله مثلا استدراک ولکن قولوا اسلمنا در زیرا لم تؤمنوا اوزره اقتصار اولنسه
انلاری تنفیر حاصل اولوردی پس اول قوللرده استدراک اولندی بو اشارت اولنان
ایمان موافقت قلبیه لسان در و الا اسلام بمجرد اسلام ایله تسمیه اولنور مثال استثنا
قلبث فیهم الف سنة الا خمسین عاما در بو سوره حضرت نوح علیه السلام ایچون ایدی عذر
وار در قومنک هلاکی ایچون دعا ایلدکده مشغول اولدقلری تا انلاری بو ایله عزت مدیده ده
جانب ایمانه دعوت و جانب حقه ارشاد و هدایته انلارینه کمال عدوان در
غوایت سبیله ترک طاعت فی عدم اجابت ایلدیلر دیمکه اشارت در و دخی اقوال الیم ده
الف ذکر اولندی مخاطبینک استماعی تا ایله ایچون بر هیئت ایله که بعده ذکر اولنان الف
التفات اولنماسنه اگر اول تعداد تسعمائة و خمسین دینلسه بو فائده حاصل اولماز ایدی برقادی
دخی اختصاص در که هر سوره ده ذکر اولنان کلام سوره اخری ده اولان و یا خود بینه
اول سوره ده اولان کلام دن منتقل اوله بیننده قطع اولنمش اوله مثلا و لو اتّهم بنی کنت
من المخبرین که فاولئک مع الذین بعدوا قولندن منتقل در برقادی مبالغه
بعض حروفی بعض مقامنده اقامت در فالتقطه کبی الفرق مقامنده اقامت اولنمشدر
کما کان کل فرق کالطود العظیم کبی و فیه بو قبیلدندر ان اجعت صنعه
تفصیل دیکدر برقادی تاکید المدح بما یشبه الذم در ابی الله الا صنع ایتدیکی بر خوبیقی
بو نوعک وروده بو یلزم الا ایت واحده ده که الذین اخرجوا من دیارهم بغیر حق
الا ان یقولوا ربنا الله در برقادی تفویت در که متکلم مدح و وصفدن و بو نوعلرک
بوری فنوندن معانی شتی ایراد ایلیه و هر فنی بر جمله ده ایراد ایلیه که جمله اخری دن منفصل اوله
و هر جمله فقره متساویه اوله و بو تفویت جمل طویله ده و قصیره ده و متوسطه ده دخی اولور
جمل طویله دندر الذی خلقنی فهو یهدین و الذی هو یطعمنی و یسقین و اذا مرضت فهو یشفین
و متوسطه دندر تولج اللیل فی النهار و تولج النهار فی اللیل و تخرج الحی من المیت و تخرج
من الحی و قصیره در که جمل قصیره دن مرکب اولان قرآنده وارد اولمامشدر بو قول
ابن ابی الاصبعدر برقادی تقسیم در که بر شیئک اقسام موجوده سنی استیفا ایده
عقلا ممکن اولان اقسامنی و کلی یریکم البرق خوفا و طمعا ایله بیان اولنمسی بو برقه ایله حاصل
اولان حالتک بالکلیه اولری قسم ثالثی یوقدر و دخی و الذین یذکرون الله قیاما
و قعودا و علی جنوبهم کبی که ذاکرین جمیع هیئتلرینی استیفا اولنمشدر قرآن عظیمده

بوننک دخی نظائر وار در برقادی تفریح در که متکلم اولان ذکر ایلمکدر که انلرله توریه و کنایه
قصد ایلیه مثلا و من الجبال جدد بیض و حمر مختلف الوانها و غرابیب سود و فقا که طرف
اعلی ظهور بیاض در و اولوب انلرک مقابلی خفاده سواد اولوب مابینلرینه مناسب
حمرت اولدیسه کذلک الوان جبال دخی باعتباره بیضادر و یا خود حمره و سودادر
و یا خود بینلرنده حمرادر لاجرم هدایت ایچون نصب اولنان علم دخی بو اقسام اوزره قسمت
اولندی برقادی تکبیت در که متکلم بر شیئک ذکرینه قصد ایلیه انلرک مستدرنه
سا دا اولمنی ذکر ایلمیه بر نکته ایچون که مذکور ده موجود اولوب اول نکته انلرک
ذکرینه سائرک ذکرا وزره ترجیح ایلیه مثلا و انه هو رب الشعری کبی مع هذا حق تعالی جمله
نجومک رب شیئک ربیدر ایکن زیرا عرب ده بر شخص ظاهر اولدیکه ابن ابی کبشه
ایله معروف ایدی که انجه عزت شعری به عبادت و خلقی انلرک عبادتنه دعوت ایلمش
ایدی پس حق تعالی رب شعری اولمق ایله وصف ایلمکه بو معاده مناسب ایدی و کذلک
برقادی تجرید در که بر صفت ایله متصف اولان شیئی دن بر انلرک مثلی دخی نزع اولنه
اول صفتک شیئی مذکورده کمالنده مبالغه قصد ایله مثلا لهم فیها دار الخلد کبی که یا جنتدن
بر دار الخلد دخی تجرید اولندی و الا جنت نفسنده دار الخلددر اگرچه جنتک الجنده دار
الخلد و دار الخلدک غیری دخی اوله برقادی تعدید در که الفاظ مفرده سیاق واحد
ایقاع در و بوننک اکثر وجودی صفاتده در هو الله الذی لا اله الا هو الملک القدوس کبی
المتکبر قولنه وارنجه برقادی ترتیب در که موصوفک اوصافنی خلقت طبیعیه دن اولدیغی
ترتیباوزره ایراد و ترکیب العلوب اتدره و صف تا انلرا دخال اولنامقدر و انّه خلقکم
من تراب ثم من نطفة کبی الآیه برقادی ترقی در که بیچ اشیابه اطلاق اولنور و لا
بر لفظی لفظ آخر موقعنه ایقاع در انلرک معناسنی متضمن اولدیغی ایچون بو مجازدن بو نوع
دور کاننده تقدم ایلمشدر که تانیا لفظ مذکورده بر معنانک حصولیدر اول معنادن اعتبار
اولنوره بر اسم ذکر اتمدین بو مجازدن بر نوع عدد در ثالثا فاصلانک ما بعدی فاصلانه متعلق
اولمقدر بو نوع فواصلده مذکور در رابعا اشاره کلام ده کلام غیری ادراج در تاکید
معنی و یا خود ترتیب نظم قصدی ایچون اصل نوع بدیعی بو نوع عدد در و کتبنا علیهم فیها
ان النفس بالنفس الی الآیه امری بو کلام توریته و انجیل حال بر شیئی متضمن در و دخی
بو قبیلدندر حکایات ملوفاتی قرآن مبین ده ایداع اولنمق مثلا ملائکه نک قول
من یفسد فیها قولری کبی و بوننک امثالی دخی برقادی جناس در که ایکی لفظک
لفظده تشابهی در فائده سی بو در که مناسبت الفاظ افاده میل و اصغا ایدر جناسک
دخی انواعی در برقی تام در که حروفک انواعنده واعداد و هیئاتنده ایکی لفظ متفق
اولمقدر بکاد سنا برقه یذهب بالابصار کبی الی فی ذلک لعبرة لاولی الابصار
قولنه وارنجه برقادی مصحف در که جناس خط ایله دخی سمادر حروف نقط ده

مختلف ولمقدره والذى هو يطعمنى ويسقين واذا مرضت فهو يشفين كبى برقادخى محرف در
اختلاف حركاتنده اولمقدر يحسبون انهم يحسنون صنعا كبى بو مزه تحريفا بله تصحيف دخى
جمع اولمشدر برقادخى ناقص دركه عدد حروفده مختلف اولالر زياده دخى يا اولنده يا
وسطده ويا آخرده اوله والتفت الساق بالساق الى ربك يومئذ المساق كبى برقادخى
مذيل دركه احدهما آخرده زياده بر حرفدن اكثر ايله دخى زياده دخى يا آخرده ويا اولده اوله
قسم ثانى متوج ايله دخى تسميه اولنور ان ربهم بهم يومئذ لخبير كبى برقادخى
مضارع در مخرجده متقارب حرف ايله مختلف اولالر كرك اولده اولسون كرك وسط
كرك آخرده اولسون وهم ينهون عنه وينأون عنه كبى برقادخى لاحق دركه مخرجده متقارب
حرفله مختلف اولالر اولكى كبى مثلا ويل لكل همزة لمزة كبى ودخى وانه على ذلك لشهيد كبى
شديد قولنه وارطه ودخى اذا جاءهم امر من الامن برقادخى مزدوج دركه بر كلام ايله بعض كلمه دل
مركب اولاندر حرف برقادخى لفظى دركه احدهما آخره مناسبت لفظيه ايله
مناسب بر حرفا بله مختلف ولمقدر ناضرة وناظرة كبى برقادخى تجنيس قلب دركه ترتيب
حروفده مختلف اولالر ... برقادخى تجنيس اشتقاق دركه اصل اشتقاقده
جمع اولالر بو نوع مقتضب ايله دخى تسميه اولنور فروح وريحان كبى ودخى فاقم وجهك
للدين القيم كبى برقادخى تجنيس اطلاق دركه ايكى مشابهتده مختلف ولالر دخى الجناس
دال كبى ودخى معلوم اولكه جناس ايكى جناس لفظيه دال اوله دخى دركه معناده قوت
اولدوغى ييره ترك اولنور وما انت بمؤمن لنا ولو كنا صادقين كبى شولجهتدن كه
دلالت بمصدق ... كه جناس دال اوله زيرا مؤمن لفظنده قوت معنى وار دركه
وراء تصديق ... امنه دلالت ايدر ... بعض ادباء ... بلكه ضلال
قول قبح اولمشدر ... ان تعول بعلا وتذرون احسن الخالقين قول كرشنده حاشا
وتذرون كلمنده ... اولسه جناس اولوردى كما ان اولى فاعل
معنىدن غافل دركه ... فصاحت قرآن بو مقوله تكلفات صورية ايچون دكلدر بلكه
معانى وجزالت الفاظ ايچوندر ... فاعل مذكور ... خروج ايده ...
حتى تعالى ... انواع محسنات بديعيه
جمع ... المال والبنون زينة الحيوة الدنيا
برقادخى جمع وتفريق دركه ... فرق اوله
... الآيه برقادخى جمع وتقسيم دركه متعددى ...
جمع ... تقسيم ... برقادخى جمع مع التفريق والتقسيم
يوم يأتى لا تكلم نفس الا باذنه الآيه برقادخى جمع المؤتلف والمختلف دركه ...
تسويه ... مؤتلفا ايراد ايليه بعده احدهما آخرده ترجيح
بر فضل اثبات ايده كه ... بعض ... معناى تسويه

سورة داود وسليمان اذ يحكمان فى الحرث كبى الآيه اولا حكم وعلمده ايكيسى تسويه اولندى بعده حضرت
سليمان فهم جهتندن تفضيل زياده اولندى برقادخى جمع المختلف والمؤتلف دركه كلمات
متشابهات معطوفات كتوره كه تمام تسلم ... ايله برى برينه ... اولالر برجنس ايله كه
انلاردن هر جمله ... معناسى لفظيله مستقل اوله ... فى
... الآيه برقادخى ... يوم ... الظالم على يديه يقول ياليتنى اتخذت
الآيات برقادخى عكس دركه بر كلام ايراد اولنه كه انده بر جزء تقدم برقادخى تأخر اولنه
بعده مقدم اولان تأخر ومتأخر اولان دخى تقدم اولنه يولج الليل فى النهار ويولج النهار فى
الليل ويخرج الحى من الميت ويخرج الميت من الحى كبى وبونوع عكس ... قلب
مستوى دخى ... كل فى فلك كبى ودخى وربك فكبر كبى قرآن عظيمده ايكى بيت
... وار در ... برقادخى عنوان دركه مشكل بر غرضه شروع ايدوب انى تكميل
تأكيد ايچون بعض الفاظ ايله امثله ايراد ايليه كه بعض اخبار متقدمه وقصص سابقه عنوان اوله
وبونوع دن بر نوع عظيم وار دركه عنوان علوم اولوب انده نيجه علم معلوم اوله مثلا كلام
بعض الفاظ ذكر اولنه كه علومه مفاتيح ومداخل اولوب نيجه فائده حاصل اوله نوع اولده
واتل عليهم نبأ الذى آتيناه آياتنا فانسلخ منها قول كريمى كبى الآيه زيرا اول كلام عنوان
علم ... ودخى نوع ثانى ... انطلقوا الى ظل ذى ثلاث شعب قول شريفى الآيه زيرا
انده عنوان علم هندسه وار در زيرا الشكل مثلث اقل الاشكال در حتى انكه شمس
اضلاعندن هر فنكى ضلعندن اولورسه آنك ظلى ... روشن ...
حق تعالى اصل جهنم ابلدى ... اولى ... فلك منطق ... انظارى
ايچون ودخى وكذلك نرى ابراهيم ملكوت السموات والارض كبى انده عنوان علم كلام وعلم
جدل ... وار در برقادخى فرائد دركه فصاحت ... بالغه ... وبونوع بر لفظ
ايراد ... بعد ... جواهر ... جملده اعلى والطف
... ودخى ... لفظ ايراد ... فصاحت وقوت
منطق ... دلالت ايدر ... اسقاط ... فصحا
اوله ... صحيح ... كلام ... ودخى ...
لفظ ... برقادخى قسم دركه ... فصل ...
... تعظيم ... تنويه ...
... اوله ويا خود ...
خارج اوله قورب السماء والارض كبى ... جواب ...
اعظم ... عظمت ... حق تعالى رسولنك
صلى الله عليه وسلم حيوتنه قسم ايلدى ... تعظيم ... تنويه ... برقادخى لف
ونشر دركه ... ذكر اولنه ... تفصيلا كه هر برينك

مفسر صریح ایله ویاخود اجمالا که اول متعدد دیمکله مشتمل بر لفظ ذکر اولنوب بعده انوک متعددی اشیاء
منثور یعنی که هر بری متعدد مقوله بر شیئه راجع اولوب نهایت مرتبه تعیینی و هر برینی کندو شیئنه
لائق اولانه ردی عقل سامعه تفویض اولنه مثلا اجمالی وقالوا لن یدخل الجنة الا من کان هودا
او نصاری قولیدر انوک تفصیلی در تقدیر کلام قالت الیهود لا یدخل الجنة الا الیهود وقالت
النصاری لا یدخل الجنة الا النصاری در و انوک مکره نشر و تفصیل دخی یا ترتیب لف اوزره
جعل لکم اللیل والنهار لتسکنوا فیه ولتبتغوا من فضله کبی که سکون لیل ایچون وابتغاء
نهار ایچوندر ویاخود عکس ترتیب اوزره در یوم تبیض وجوه وتسود وجوه فاما الذین
اسودت وجوههم کبی الآیه نشرده سواد ایله ابتدا اولندی که لفده ثانیدر و بری دخی
مشاکله در که بر شیئی غیرینک لفظی ایله ذکر ایلمکدر انوک قرینده مصحبته واقع
اولدیغیچون یا تحقیقا اوله ویاخود تقدیرا اوله اولکی ومکروا ومکر الله کبی زیرا جانب
باریده اطلاق مکر مشاکله در و ایکنجی صبغة الله کبی که انکله ایماندن تعبیر اولنمشدر نفوسی
تطهیر ایتدوکی ایچون نته کم نصاری اولادینی بر صاری صو ایله غسل ایدوب معمودیه دیو
تسمیه ایدرلر ایدی که اول ولدی صو آنده غسل و تطهیر ایدر دیو ادعا ایدرلر ایدی [illegible]
ایماندن دخی باعث تطهیر اولدیغیچون صبغ ایله تعبیر اولندی و بری دخی مزاوجه در که ایکی
معنانک بینی مزاوجه اولنه مشروط و جزاده ویاخود انلرک مجراسنده جاری اولانده مثلا
[illegible] الآیه بری دخی مبالغه در که متکلم بر وصفی ذکر ایدوب بعده دخی زیاده
ایلیه تا که قصد ایتدوکی معناده ابلغ اوله اول دخی یا وصفده مبالغه در انکله درکه
عادتده استحاله [illegible] نته کم [illegible] ودخی غلو
[illegible] حتی یلج الجمل فی سم الخیاط کبی ویاخود صیغه مبالغه دخی معروفدر و بری
دخی مطابقه در که طباق ایله تسمیه اولنور [illegible] جمله ده جمع ایلمکدر اولکی
یا حقیقیدر وانه هو اضحک وابکی کبی ویاخود مجازیدر او من کان میتا فاحییناه
مراد ضالا فهدیناه دیمکدر ویاخود ایجاب [illegible] مثالی کبی ویاخود سلب
فلا تخشوا الناس واخشون کبی و بو ایکیدن یعنی حقیقی و مجازیدن هر بری دخی
یا لفظیدر نته کم مرور ایلدی ویاخود معنویدر جعل لکم الارض فراشا والسماء بناء
کبی و بونلرن بر نوعی دخی واردر که طباق خفی ایله مسمیدر اغرقوا فادخلوا نارا کبی
غرق ذکر اولنمق [illegible] ذکر اولنمقدر که نارک ضدیدر و بر نوعی دخی واردر
ترصیع کلام ایله مسمادر که بر شیئک بر شیئه اقترانیدر که انکله قدر مشترکده جمع اولنه
لا تظمؤا فیها ولا تضحی کبی که ایکیسی احراقده جمع اولدیلر [illegible]
وضحی [illegible] شمسدن احراقیدر و بر نوعی دخی واردر که مقابله ایله مسمادر که ایکی
لفظ یا دخی اکثر ذکر اولنه بعده انلرک اضدادی علی الترتیب ذکر اولنه طباق ایله
مقابله بیننده فرق بودر که طباق ضد ترتیب بیننده در فقط اما مقابله ده [illegible]

[illegible] اولانه در عشره یه وارنجه ودخی اولکی اضداد در [illegible] ایکنجی اضداد در وغیره
بر نوعی دخی مواردر [illegible] که متکلم بر قول نقل ایلیه [illegible] بر شیئی
[illegible] خلاف مراده [illegible] وجوهدن بر وجه استخفاف [illegible]
تخصیص انکار ایلیه یا کلمه تحریف ویلفوز زیاده ویا تصحیف ایله مثلا ارجعوا الی ابیکم
فقولوا یا ابانا ان ابنک سرق کبی زیرا سرق قرائت اولندیکی فتح را و تخفیف ایله مع هذا
یعقوبک اوغلی بنیامین حقیقتده [illegible] کلام [illegible]
فتح سیندن ضم اولنوب وراء مفتوحه مخففه مکسوره مشدده یه ابدال اولنوب
سرّق قرائت اولندیکی [illegible] مسروق اولدیغی [illegible] بری دخی [illegible] درکه متکلم کندو
ایله مجاوری بیننده [illegible] مراجعه حکایت ایلکدر [illegible] اوجز عبارت واعدل سبک واعذب
لفظ ایله قال انی جاعلک للناس اماما [illegible] الظالمین قولنده واردر که [illegible]
اولنمشدر [illegible] کلام [illegible] اولنمشدر [illegible] و استخبار و امر و نهی و وعد و وعید
منطوق ایله ومفهوم ایله [illegible] کلامی بیانده [illegible] خبر و طلب
اثبات و نفی و تأکید وحذف و بشارت [illegible] و وعد و وعید [illegible] حسنی اکثر
ایدوکی ظاهر [illegible] بری دخی [illegible] الفاظ [illegible]
ابو عمرو بن العلاء [illegible] سؤال [illegible] دیمشدر
[illegible] اولدرکه [illegible]
حق تعالینک واذا دعوا الی الله ورسوله لیحکم بینهم قول کریمی [illegible]
سائر [illegible] قرآن [illegible]
بری دخی ابداع در [illegible] کلام [illegible] انواع [illegible]
[illegible] وقیل یا ارض ابلعی ماءک [illegible]
[illegible] لفظدر مع هذا [illegible] مثلا ابلعی و اقلعی [illegible]
[illegible] مناسبت تامه [illegible] ودخی استعاره واردر [illegible] ارض و سما بیننده طباق [illegible]
ودخی یا سماء قولنده مجاز واردر زیرا حقیقتده یا مطر السماء [illegible]
[illegible] قولنده اشارت واردر [illegible] مثلا [illegible]
[illegible] ودخی واستوت [illegible]
[illegible] وقضی الامر [illegible] تعلیل [illegible]
[illegible] استیعاب [illegible]
[illegible]
[illegible] حق تعالی [illegible] بیان [illegible]

ایلمشدر و دخی تسهیم واردر زیرا اول کبنا فوقه دلالت ایدر و دخی تهذیب واردر
زیرا مفرداتی صفات حسنه ایله موصوفدر و هم لفظلرك مخارج حروفی سهله در و هم بیان
رونق فصاحت نظام و بشاعت و عقاده ترکیبدن خلوی ارو حسن و بیانده در و دخی
حسن و بیان واردر شویله که جهتدن کرسامع انی کلام ده توقف ایتمز و کلماتندن بر دیگ
عقلنده اشکال وارمز و دخی تمکین واردر زیرا فاصله سی محلنده مستقره و مکاننده
مطمئنه در قلقه و مضطرب دکلدر و دخی انسجام واردر سیولی شیکی بونلاردن
ماعدا اغراض دخی واردر **علم معرفة فواصل آیات** فاصله اواخر آیت اولان کلمه یه
عبارتدر قافیه شعر و قرینه سجع کبی و دخی فواصل ایله اجله رؤس آیات بیننده
فرق واردر زیرا فاصله ما بعد نیك منفصل کلام در و کلام منفصل کاه راس آیت اولور
کاه غیری اولور و رؤس آیات دخی کاه منفصل اولور کاه اولمازور مذنب اعجاز القرآن نده
ابتدای اشعریه قرآنده سجع واردر دیکدر اشاعره مذهب اطلشلر در و دخی فرق ایتمشلردر
سجع شول کلام در که فی نفسه مقصود اولوب بعده معنی اکا انضمام ایده احاله اولنه
اما فواصل شول الفاظ در که معانی یه تابع اولوب فی نفسها مقصوده اولمایه
اول اجلدن در که فواصله بلاغت موجوده و اسجاع عیبدن معدوده در
و بو قول ده قاضی ابو بکر الباقلانی اصحابمز ابی الحسن الاشعری دن نقل ایتدیلر
نقل ایلمشدر و دخی اشاعره ممکن دکلدر بعض قرآنده اثبات سجعه ذاهب اولوب زعم
ایلمشلردر که انکله فصل قرآن متبین و تفاصل فی البیان ورفع و متعقب اولور و دخی
استدلال ایدوب دیمشلردر که حضرت موسی حضرت هارون دن افضل ایکن رعایت سجع ایچون
تقدیم اولنمشدر و قاضی بو قولی رد ایدوب سجع دکلدر دیمشدر زیرا حضرت رسول علیه السلام
بیوردیلر سجع الکهان پس بو قول مبطل در سجعك مذموم ایدوکی معلوم اولور
شویله که سجع واردر دیو توهم ایلمشلردر بعضا فاصله نك عدم قرینه دن ناشیدر زیرا
ایکیسنك بیننده فرق بیان اولنمشدر اما قائل مذکور سجع ایچون حضرت هارون
تقدیم اولنمشدر دیدوکی وهم در زیرا آنده تقدیم سجع ایچون دکلدر بلکه قصه واحده یی
الفاظ مختلفه ایله اعاده ایلدیلر که معنای واحدك تنوعی اوله بو اسلوب بر امر در
که انکله اعجاز قرآن ظاهر و نمایان اولور و اول تقدیرجه بعض کلماتی بعض اوزرینه تقدیم
و کاه تاخیر اظهار اعجاز ایچوندر سجع ایچون دکلدر تخول اولمایه که اگر سجع اولسه مستحسن
و تفاصل قرآن ذم ایدر ... عند البلغا معتدل الاجزا اولمق کرکدر و قرآن
عظیم ده حد او اول حال یوقدر بو مذکور اولان قاضی تحقیق کلامیدر و دخی صاحب
الاولیه نقل ایتمشدر که کتاب الانتصار ده قاضی فواصل سجع ایله تسمیه اولنمق جوازنه ...
اولمشدر و دخی خفاجی کتاب سر الفصاحه ده ایتدی که سجع عیب در اما فواصل
بلاغت دردیدکه غلطدر زیرا اکثر مرادی سجعدن مراد لفظ معنایه تابع اولمقدر دیلك

ایسه اول معنی سجعده و دخی حسن در عیب دکلدر اگر مراد معنی لفظه تابع اولمقدر دیلك
ایسه فاصله ده دخی عیب در لکن قرآنده سجع تسمیه سنی ترك ایتدوکی شان قرآنی تعظیم و تنزیه
و کلام کهنه یه لاحق اولان وصفدن آنی تنزیه ایچوندر اگر سوال اولنورسه که نیچون سجع
محمود در نیچون قرآنك جمله سی مسجوع اولمادی جوابی بودر که عند الفصحا محمود اولان
کلامك جمله سی خصوصا که کلام دخی طویل اوله مسجوع اولمامقدر زیرا اول تقدیرجه متکلف
و متکره اولور و بکا انقطاعده فصیح شول کلامدر که غالبا غیر مسجوع اولوب لکن بعض مسجوعه
حسنی متضمن اوله سجعدن دخی خالی اولمایه بر شیئی ده قلیل اولدوغی زمانده حسن اولمقدن
اکثر اولدوغی زمانده حسن لازم گلمز نتکم وجه صحیح و جمال رونقده اولان خال کبی
بر حالده مقبول دکلدر بلکه بلا تکلف جلب خاطر ایدوب قلب مستغرق اولدیغی مرتبه سینك
قاهر دوام کثیر اولوب خط و احوالده مستمر اولانلر طبع ملال کلوب مستغرق اولور و جوابك حاصلی
جمله سی مسجوع اولمقده فصاحت اولمازه بلکه فرق فصاحتدن بر کیا دخی انسانك در
عادتی قرآن ده بولیه در و دخی علوم اولادکه شیخ شمس الدین ابن الصائغ الحنفی کتاب
احکام الرای فی احکام الآی ایله تسمیه ایتمشدر و کتاب مذکوره دیمشدر که معلوم اولسون
مناسبت لغت عربیه ده مطلوب امردر انکیچون مخالف اصول بچه امورك ارتکابی اولنور
و دخی ابتدا اواخر آی ده رعایت مناسبت ایچون واقع اولان احکامی تتبع ایلدم قرقدن
زیاده وجه حکمی ظاهر اولدم اوله که تقدیم معمول در یا عامل اوزره و یا ایاك نستعین کبی و یا خود
عامل اوزره که و ایاهم کانوا یعبدون کبی و یا خود کان خبرینك اسمی اوزره تقدیم در
و لم یکن له کفوا احد کبی ایکنجی زمانده موخر اولمغی تقدیم در فلله الآخرة والاولی کبی اوچنجی
افضل اوزره تقدیم در رب هارون و موسی کبی دردنجی ضمیرك مفسری اوزره تقدیم در
فاوجس فی نفسه خیفة موسی کبی بشنجی صفت جمله یه صفت مفرد اوزره تقدیم در
یوم القیمة کتابا یلقاه منشورا کبی آلتنجی منقوص حرفی و اولان حرف یائی حذفدر الکبیر المتعال
کبی یدنجی مفعول حذف ایله بو عبارت سکزنجی حذف یا اضافه در فکیف کان
عذابی و نذر کبی طقوزنجی زیاده حرف مد در الظنونا کبی والرسولا کبی اونجی صرف مالا ینصرف در
قواریرا کبی اون برنجی اسم جنسك تذکیرینی اختیار در اعجاز نخل منقعر کبی اون ایکنجی تانیثنی اختیار در
اعجاز نخل خاویة کبی اون اوچنجی اسم جنس ... جایز اولدر و اقتصار در که قراءت سبعه
ایکیسی دخی واقع اولمش ایکن موضع واحده ده اولمغله تکرار ... سبع ده رشدا
زیرا فواصل اول سوره ده بو کره در اما ایکیسی دخی قراءت ایلمشدر و ان یروا سبیل الرشد
قول کیمینده اون دردنجی بر جمله ایله قبلنده اولان جمله یه رد اولنمشدر ماقبلنده اولان
اسمیه ده فعلیه ده عدم مطابقت اوزره اولمشدر ومن الناس من یقول آمنا بالله
الی الآیه زیرا قالوا آمنا بالله ... جمله فعلیه در که ... جمله اسمیه ایله رد اولنمشدر
وما هم بمؤمنین در اون بشنجی ... وجه سابقی اوزره عدم مطابقت ایله رد ایلمکدر

ويعلم الحق الذين صدقوا ويعلم الكاذبين كبي كه الذين كذبوا ديمدي كه قسم اوله مطابق اوله رعاية

فواصل اوزره انجح ايكي جمله‌نك [illegible] ايراد ايلمكدر وجه اخرى دن نظرى ايراد اولنه وغي دخي [illegible]

اولمكله الذين صدقوا اولكاذبين المنقول كبي اودن بيجي خوب لفظي اختيار در قسم [illegible]

كبي جائزه ديمدي اودن سكزنجي ايكي مشترك‌دن هر بريني بر موضعده طلب ايلمكدر [illegible]

كبي سوره طه ده دخي [illegible] لايات لاولي النهى واقع اولمشدر اودن طقوزنجي حذف

مفعولدر [illegible] بكرنجي صيغه افراد ايله تثنيه دن استغنادر [illegible]

[illegible] بكرمي برنجي افراد ايله جمع دن استغنادر واجعلنا للمتقين اماما

كبي [illegible] بكرمي ايكنجي تثنيه ايله افراددن استغنادر ولمن خاف مقام ربه جنتان كبي

[illegible]

ابن الاثير [illegible]

مستقیمن و مستقیم یعنی کلی حرف اخیره مقطعلرده برکاری تسبیع درکه توام دخی در [illegible] الوک اطلاع
بودر کر شاعر فیسی اوزان عروضدن ایکی وزن اوزره بنا ایلیه چنانکه اولی برجزء یا ایکی جزء
ساقط اولنسه باقیسی وزن آخردن بر بیت اولور هر قوم بر نوعی شعره مخصوص در بو نوع علم بلنلردن
ما آخردن اینه بلر که بو نوع نثرده دخی اولور که کلام منثوره ایکی یا اوچ اوزره بنا اولنه که اوکلکی اوزره
اقتصار اولنسه بیته باقیسی کلام تام مفید اولور اگر ایکنجی ثانیه الحاق اولنورسه ینه کلام ده تام و اگر
علی حالها موجود اولور زیاده اولنان لفظدن حاصل اولان زیاده معنی ایله بعضیلر قرآن ده
رحمن ده فبای آلاء ربکما تکذبان کریمه سنی ایراد ایلمشلردر لکن بعضلر ایتدی آیت مذکوره مثال
دکلدر بلکه مثال مطابق شعراء ان الله علی کل شیء قدیر و ان الله قد احاط بکل شیء علما کریمه سیدر
و بونک غیری نیچه آیات وار در که انلرک اثناسنده فاصلا اولمغه صالح کلام وار در بر نوعی دخی لزوم
ما لا یلزم در والتزام ایله دخی تسمیه درکه شعرده یا خود نثرده بر حرف یا ایکی حرف یا دخی زیاده قبیل
الروی التزام اولنه اما عدم تکلف شرطیله حرفین التزامنک مثالی والطور وکتاب مسطور ده دخی
اذا بلغت التراقی و قیل من راق و ظن انه الفراق گبی اوچ حرف التزامنک مثالی فادام مجنون
راحوا [illegible] لا تقهر و کبی اولکی بودر [illegible] الوک

تنبيهات

[illegible] اولدرکه قرآنده [illegible] مخصوص [illegible]
قریبدر [illegible] قرینه ثانیه [illegible] و ما غوی گبی یا خود
قرینه ثالثه طویل اوله [illegible] قرینه ثانیه ده حسن [illegible]
والا بر مقدار اطول اوله قرینه ثالثه ده اطول اولمقدر [illegible] ثانیه اولمه [illegible]
دکلدر [illegible] بودرکه احسن [illegible] والثانیه [illegible] کلمات در
[illegible] گبی الایات طویل اولان کلامدن زیاده اولاندرکه غالب آیات [illegible]
متوسط [illegible] ما بینی ور آیات سوره [illegible] اوچنجی بودرکه فواصلک تناسب و تقارب
اولمقدر [illegible] جائز در [illegible] دخی مثلا انا خلقناهم من طین لازب گبی
عذاب واصب و شهاب ثاقب ایله [illegible] دخی بودر که قرآن عظیمده فواصل حروف مد ولین
[illegible] نون ایله ختم ایتمک کثیر در [illegible] حکمت ترصوت [illegible] تطریب
حکمت [illegible] خصوصا که قرآن [illegible] موقف [illegible]
حرف فواصل با تماثل در والطور وکتاب مسطور گبی الایات با تقارب در الرحمن الرحیم
مالک یوم الدین گبی التنجی بودر که فواصلده تضمین [illegible] فاصله [illegible] متعلق
اولمقدر [illegible] علیه مصبحین وباللیل گبی و ایطا دخی کثیر در که فاصله بلفظها تکرر اولمقدر
سوره اسراده [illegible] قول [illegible] علوم [illegible] تضمین و ایطا [illegible]
[illegible] قرآن عظیمده [illegible]

علم معرفة فواتح السور

[illegible] بو علم [illegible] کتاب تالیف [illegible]
الفواتح ایله تسمیه ایلمشلردر بو دخی علوم [illegible] فواتح سوره [illegible] اولکی ثنا

جناب خدا ده در اول دخی یا اثبات صفات کمالیه در بش سوره اولنده در ولا الحمد
وایکی سوره ده تبارک ولان تبارک گبی و یا خود صفات نقص دن تنزیه درکه یدی سوره ده
اولان تسبیح در ایکنجی حروف تهجی درکه یکرمی طقوز سوره ده در و انلار متشابهات دن
ابدو که تفسیرلری [illegible] اوچنجی ندا درکه اون سوره ده بش سوره ده ندا رسول الله در
علیه السلام بش سوره ده ندا امت در دردنجی جمل خبریه درکه یکرمی اوچ سوره ده در
بشنجی قسم درکه اون بش سوره ده در التنجی شرط درکه یدی سوره ده در یدنجی
امر درکه التی سوره ده در سکزنجی استفهام درکه التی سوره ده در طقوزنجی دعا
درکه اوچ سوره ده در اونجی تعلیل درکه لایلاف قریش ده در [illegible] بیان [illegible] درکه
اقسام بلاغتدن بری دخی حسن ابتدا درکه اول کلام ده تانق ایلیه یعنی بر کلام
موفق و عجب بکتوره زیرا سامع مسامعه اول جزءده قرع ایدن ابتدای کلام در اگر محرز
و مقبول ایسه سامع دخی قبول ده صفای بال ایله اقبال ایدر والا اعراض ایدر اگر
باقیسی نهایت حسنده ایسه دخی بس لایق اولان اولدرکه ابتدای کلام اعذب
الفاظ و اسلس و احسن نظم و سبک جهتدن و اصح و افصح اوله معنی
و تعقیدن و تقدیم و تاخیر و لبسدن و سائر مناسب بلاغت اولمیان اشیادن
اخلی اوله و بیلمشلر درکه فواتح سورک جمله سی حسن و ابلغ و اکمل وجوه اوزره در
تحمیدات و حروف هجا و ندالر گبی و غیری حسن ابتدا گبی خصوصا براعت استهلال
اول کلام برحال اوزره اولمقدرکه تکلم اولنان حاله مناسب اوله و بیان شول شیئی که
کلام آنک ایچون سوق اولنمشدر اکا اشارت منتقل اوله بونک مثالی عظیم سوره
فاتحة الکتاب درکه مطلع قرآن و مفتتح کلام رحمن در زیرا مقاصد قرآنک جمله سی
مشتمل در و بیلمشلر درکه شول علوم که قرآن انلاری محتوی و شامل و اوانلری املا ایله
حاکم و کافل در دورت در بری اصول درکه مداری حق تعالی و صفاتنی معرفت
اوزرینه درکه اکا رب العالمین الرحمن الرحیم قول کریمی ایله اشارت اولنمشدر و
دخی معرفت نبوات درکه اکا اشارت الذین انعمت علیهم ایله در و دخی معرفت معاد
اوزره درکه اکا اشارت مالک یوم الدین ایله در و دخی علم عبادات اوزره درکه
اکا اشارت ایاک نعبد ایله در و دخی علم سلوک اوزره درکه اکا اشارت ایاک
نستعین اهدنا الصراط المستقیم ایله در و دخی علم قصص اوزره درکه اکا اشارت
صراط الذین انعمت علیهم غیر المغضوب علیهم ولا الضالین ایله در پس فاتحه ده جمیع
مقاصد قرآنه تنبیه وار در و حسن الفاظ ایله و مقاطع مستحسنه و انواع بلاغت ایله
و بقدر دقت الفاظ که نه مرتبه جامع اسلوب عجیبه و متکفل علوم کثیره غریبه درکه اکر معنی
حضرت امام علی یاور و کار قول شریفی اوزره کتب [illegible] اوقار اولوردی و بو مقدار زکی
فهم بشر واصل اولان مقدار ده در والا اول سوره کریمه نک حقیقت علما انفده وقوفه قوت

وتعالی حضرتلری واولوک جلاسنه مطلع اولمازه الا علام الغیوب وسلطان منزه عن النقائص و
العیوب مطلع اولور **علم معرفة خواتم السور** خواتم دخی حسنده فواتح کبیدر زیرا
آثاردر دخی آخرها بتبع الاسماع در اول جهتدندر که متضمن معانی بدیعه اولمشدر مشاعره
انتهاء کلامی ایذان ایله بیله تا که نفوس بعده برکلام دخی ذکر اولنماسنه مستشرف اولمایه
زیرا خواتم ادعیه وصایا و فرائض و تحمید و تهلیل و مواعظ و وعد و وعید بیننده دائردر
و بونلارک غیری نیجه معانی واردر که بصیرهٔ نافذه و سلیقهٔ انیقه نافذه ایله
تأمل و تدبر ایدنلره ظاهر اولور **علم معرفة تناسب الآیات والسور** بو علمده ابو جعفر
ابن الزبیر که شیخ ابو حیاندر بر کتاب مستقل تصنیف ایدوب کتاب البرهان فی
مناسبة ترتیب سور القرآن ایله تسمیه ایلمشدر و دخی شیخ برهان الدین البقاعی
بر کتاب تصنیف ایدوب نظم الدرر فی تناسب الآی والسور ایله تسمیه ایلمشدر و شیخ
جلال الدین السیوطی دخی بر کتاب تصنیف ایدوب تناسق الدرر فی تناسب السور ایله تسمیه
ایلمشدر و کتاب مذکوری مقدما تصنیف ایلدوکی کتاب اسرار التنزیل دن اولان و تفصیل ان
تلخیص ایلمشدر اول کتابده مناسبات سور و آیات و تضمنده اولان وجوه اعجاز ذکر
ایلاغندن نیجه نوادر و نکات جمع ایلمشدر و دخی علوم اولکه علم مناسبت علم شریف در
لطائف و قضادن مفسرینک اعتناسی قلیل اولمشدر امام رازی ایتدی اکثر لطائف قرآنک
ترتیبات و روابطده ایداع اولنمشدر ابن العربی سراج المریدین ده ایتدی آیات قرآنک
بعضنک بعضنه ارتباطی که کلام واحد مثل متسق المعانی و منتظم المبانی اوله علم عظیم در که
تعرض ایتمشدر الا عالم واحد تعرض اولوب سورهٔ بقره ده اول عالمک ذکر ایتمشدر
بعده جناب رب الارباب ذلک ذره فتح باب اولدی لکن بزدخی خلقده صفاء بال ایله
توجه و اقبال بولمایوب اکثرنده بطالت و میل جهالت مشاهده ایتدکلرین اکوک اوزرده
بر دخی ختم ایدوب بیننا و بین الله قویوب بو جناب حقه رد ایلدک و دخی بعض علما
ایتدی که علم مناسبتی اول اظهار ایدن شیخ ابو بکر نیسابوری در که شریعت و ادبده غزیر العلم
ایدی و دخی کرسی اوزرینده ایکن کندوسنه قرائت اولندقده دیر ایدی که نیچون بو آیت
اولوک جنبنده و بو آیت اتنک قرینده ذکر اولنمشدر و بو سوره نیچون اتنک جنبنده
ذکر اولنمشدر و بو نیجه تحقیقات و وجوه مناسبات بیان ایدوب علماء بغدادی ذکر و تعداد
ایدوب جهالتنه ازراء و مناسبات عدم علملری اجلدن استهزا ایدر ایدی و دخی شیخ
عز الدین ابن عبد السلام ایتدی که علم مناسبت علم حسن در لکن حسن ارتباطده شرط
ملتزم در که کلام متحد ده اولوب اولی آخرینه مربوط اوله اگر اسباب مختلفه ده اولورسه ارتباط
واقع اولمازه مرتکب ربط قصد ایلیه او بر آیده تکلف ارتکاب ایتمش اولورسه اکا قادر اولمازه الا ربط
رکیک ایله که اول ارتباطدن حدیث حسن صیانت اولنور قنده قالدی که
احسن اوله زیرا قرآن مبین یگرمی زیاده سنه ده حوادث

و وقائع ظاهره ده نازل اولدی اسباب مختلفه اجلدن مشروع اولان احکام مختلفه نیجه و
تشریعه اجلدن منجماً متفرقاً نازل اولمشدر پس بو طریقله نازل اولان کلامده بعضی بعضنه ربط
واتیان متعذر در کل منصف دیر شیخ ولی الدین بک بو کلامنی رد ایدوب شیخ ولی الدین الملوی ایتدی
و هم ایتمشدر شول کسه که آیات کریمه بیننده مناسبات طلب ایلمازه زیرا بیرلک وقائع متفرقه
حسبنجه نازل اولمشدر دیو دعوی ایلیه بلکه بو باب فصل الخطاب بودر که آیات کریمه نیجه
حسب الوقائع اولمشدر من جهة التنزیل حسب الحکمة جمله اولمشدر من جهة الترتیب و التأصیل
پس مصحف کریم لوح محفوظده اولانه موافق و سور و آیاتی جمیعا مطابق در توقیف ایله
بیت العزة یه جمله انزال اولنمشدر و دخی لائق اولان اولدر که هر آیتده جلادن اول ...
ما قبلنه تکمله اولماسندن ویاخود مستقله اولماسندن بحث اوله مستقله ایسه فی ما قبلنه وجه
مناسبتدن بحث اوله پس خصوصده نیجه علم کثیر واردر شویله که دخی بو بابده ما قبلنه
اتصالندن ونسب ایله سوق اولنمسندن بحث اولنمق گرکدر انتهی و دخی امام رازی سورهٔ
بقره ده ایتدی قرآن فصاحت الفاظی و شرف معانیسی جهتندن معجز اولدوغی کبی ترتیبی و نظم آیاتی
سببی ایله دخی معجزدر ظن ایدرم که انلار که بسبب اسلوبه معجز در دیشلر مرادلری بودر لکن
گوردم که جمهور مفسرین بو معنادن معرضین اولدیلر بو معقوله دقائق اسرار و لطائف قسمنده دوا
بو کلامده بو بابده حقیقت حال و بو کلامه مثال شاعرک انشا ایتدوکی مثال در که دیلمشدر **بیت**

والنجم تستصغر الابصار صورته ・ والذنب للطرف لا للنجم فی الصغر

ترجمه

کوکب کوچک صانور نیجه ده کوز ایدر نگاه ・ جرمی بو قدر بیوکلک بلکه عیبدر گوزلرده **انتهی**

مرحوم والدم ماجد بیوردیلر که بنده بو نوعده بعض فواتح سوری ایله خواتمی بیننده اولان مناسبت
حقیقتنده بو بابده علامه سیوطی ... مراصد المطالع فی تناسب المقاطع
والمطالع ایله تسمیه ایلمشدر **علم معرفة الآیات المتشابهات** بو علم مذکوره جماعت تصنیف ایلمشلردر
اول کسی که در بعده سخاوی اکا نظم ایلمشدر ... بر کتاب تالیف ایدوب
کتاب البرهان فی متشابه القرآن ایله تسمیه ایلمشدر و اکدن احسنی درة التنزیل و غرة التأویل
ابی عبد الله الرازی کتابیدر و اکدن دخی احسنی ملاک التأویل که ابو جعفر ابن الزبیرکدر و قاضی
بدر الدین ابن جماعه نک دخی بر کتاب لطیفی واردر کشف المعانی عن متشابه المثانی ایله تسمیه ایلمشدر
و دخی کتاب اسرار التنزیل ده قطف الازهار فی کشف الاسرار ایله تسمیه ... بو علمده تحریر و تحقیق
واردر و بو علمدن مقصود قصه واحده نک صور شتی ده ایراد و فواصل مختلفه ایله
ایرادی و اظهار ایلمکدر مثلا بر موضعده مقدم مکتوب اولان موضع آخرده مؤخر اولمسی کبی یا خود بر موضعده
زیاده ایله موضع آخرده بلا زیاده اوله و یا خود بر موضعده معرف و بر موضعده منکر یا خود بر موضعده
مفرد و آخرده جمع یا خود بر موضعده بر حرف ایله موضع آخرده حرف آخر ایله یا بر موضعده مدغم و
موضع آخرده مفکوک اوله و بونلارک غیری اختلافات کبی **علم معرفة اعجاز القرآن**
بو فنده نیجه خلائق وضع تصنیف ایلمشدر و جاحظ خطابی و رمانی و زملکانی و امام رازی

وابن سراقه و قاضی ابو بکر باقلانی ابن الوزنی ایدی انلرک کتابلرنده کی کتاب بو بابده تصنیف
اولنمامشدر معلوم اوله که معجزه بر امر خارق للعاده در که تحدی ایله مقرون و معارضه دن سالم
و مصون اوله اول دخی یا حسیه در که اکثر معجزات بنی اسرائیل کبی انلارک کمال بلادت و قلت
بصیرتلری سببی ایله معجزه حسیه یه طبایعلری اقبل در یا خود عقلیه در بو امتک اکثر معجزاتی
که کمال ذکا و فطنت و فرط فهم و قابلیتلری ایله معجزات معنویه یی فهم و ادراک ایله
قبول ایمان ایدیلر و دخی بو شریعت شریفه و قتا که صحفات دهرده روز قیامته دکین
اولنجه باقیه در و غایت آلهیه انک طرف نسخ و تبدیلدن واقیه اولاجقدر پس اجرام معجزه اوله
بانیه یه تخصیص اولندی تا که اصحاب بصائر و عقول اولان مردان فحول انی هر بار مشاهده
تصدیق و اعتبار ایلیه لر و بونه معلوم اوله که حق تعالی نبی کریمی الغنی محمد مصطفی صلی الله تعالی
علیه و سلم بر زمانده بعث ایلدی که عربک شعرا و خطباسی کثیر و بجد و لعلهی کمال مرتبه محکم و مشید
و عقده و مفارکلری موکد و مشتد ایدی پس فصحا و ارباب توحیده باری یه دعوت و تصدیق
رسالته ارشاد و هدایت و هر بینه اقامت حجت ایلدی و قتا که انلارک اعذارینی قطع
و شبهاتنی ازاله و رفع ایلدی انلار دخی حمیت جاهلیه جانبنه قوت و میل ایلدیلر تا که تحریج
دار و اماری خطر سیوف رماح القا ایلدیلر و انلار بو یله عناد و لجاج ایتدکجه حضرت صلی الله
علیه و سلم انلارک کندولرینه قرآن ایله احتجاج ایدرب هر صباح و مسا انلاری معارضه یه
دعوت ایدرلر ایدی اول ماجرده انلرک مثلنی اتیان ایدر و تحدی ایدرب طول سنین عاملی اجال
اوزره انلاری امهال ایدرب بعده ایجحدن اول سوره ایله تحدی ایلدی و قتا که انلر دخی
عاجز اولدیلر بر سوره ایله تحدی ایلدی انلر دخی عاجز قلدی اظهار عجز و اعجاز قرآن ایله
مذاکره و تحدی یی با تمام ادا ایدرب انلارک نقض و عیب رکی پس بو دکلو عجیب ده مستور
اولان عجزلری مکشوف و خفا اولان نظام ده معروف اولدی شول دم که جمله حجت بو طائفه
بی تاب و قدرت قالدیلر ایدیلر پس اخبار امم دن برزم بیلدکلری و عارف و بیر دن زبان
واقف پس حضرت بو ور دیلر که امر کی سنز دخی اول اخباری مفتر یات ایله دخی کتورک پس
خطیب لری کتورکه قصد و عزم و بر شاعر طبع و عزم ایدرب معجوب حاکی اولانلره قوم عربک کمال
عجزلرینه دلالت حاصل اولدی که مع هذا انلارک بو مرتبه کلاملرنده وکثرت و لغتلرنده انجاب
و بو مقوله امورکی انیانده انلارده سهولت اولوب شعر الرجزه و تکوه مباشرت ایدرلرده دخی
وار ایکن خصوصا که طائفه عرب نامی و عقل و طبقاتلی ولوب اکثر نک قصائد و خطیب
و رجز فاخری و خطب طوال بلیغه سی و قصار موجزه سی وار در و اکثرینک کلامی متفق و مسجع
و مزدوج و لفظ منثور در و بو مرتبه تحدی ایتمکله انلارک اولماسنیکلری ظاهر ایلدیلر
عجز و انفصام دخی تحدی ایدرب انلار دخی معارضه یه تصدی ایتدکلرنده انلار دخی
و عجزلرینه اعتراف ایله انصاف ایلدیلر اوله حق تعالی نبی الکرام ایله نظر دقیق و فکر
انیق ایله معلوم اولورکه بو دکلو لطائف و دقائق کلام مطلع بر ما قدر ایکن بو مقوله امر ظاهر

و بین و بو یله خطا مکشوف و شنیعده غلط اوزره اجماع ایله لر مع هذا هر برینک لغتا
و تقریب و عجز لرینه امهال توقیف اولنه و کندولری میان خلق ده شهرت تا نفت و استکبار و
منافرت ایله اشتهار بولوب تخصیص کلام انلارک سید اعلی و حسن افعالی وار ایکن
هر وجهله انکا محتاج اولالر خصوصا که احتجاج امر خافضده جمله یه باعث و بادی اولور تکلیف
اظهار ده اوله و قتا که قرآنک معجزه اولمسی ثابت اولدیسه وجه اعجازک معرفتی دخی
واجب اولدی پس بر قوم زعم ایلدیلر که تحدی قرآن قدیم ایله اولمشدر که اول صفت
ذاتدر و عرب انکا مکلف اولمشلر اوله که مالا یطاق در اول سببدن عاجز اولالر اما بو کلام
مردود در بلکه بالکلیه یه سوددر زیرا بر شیئه که وقوف ممکن اولمیه انکا تحدی متصور دکلدر
و نظام دخی زعم ایلدیلر که اعجازی صرف ایله در یعنی حق تعالی عربی معارضه دن صرف و انلارک
عقوللرینی سلب ایلمشدر و معارضه یه نفسنده قدرتلری وار ایکن نهایت مرتبه بر امر خارجی
عوق ایلمش اولمساز معجزات کبی بو دخی زعم فاسد در حق تعالینک قل لئن اجتمعت
الآیه قول کریمی دلیلی ایله زیرا انلاردن عقول و قدرت مسلوب اولسه انلارک اجتماعنده
فائده اولمازیدی مخصوصا که اجتماع بونک اعذارینه در که نفس قرآن معجز در اگر انلارک زعمی
صحیح اولسه معجز اولان جناب یزدان اولوب نفس قرآن اولمازیدی اول تقدیرجه کلامک
سائر کلمات اوزره فضیلتی اولمازیدی قوم آخر دن دخی زعم ایلدیلر که وجه اعجازی غیوب
مستقبله دن اخباری متضمن اولمسیدر بعض قصص اولین ماضیه اخباریدر و نحو ذلک اولان
اخبار ده دیو بیلدیلر قاضی ابو بکر ایتدی که وجه اعجاز آنده اولان نظم و تالیف و ترتیب و ترصیفدر
و امام رازی ایتدی فصاحت و غرابت اسلوب و انتقادی جمیع عیوبدن در مکانه ایتدی که وجه
اعجاز کندوسنه مخصوص اولان تالیف را جحدر مطلق تالیف دکلدر که هر برینی لفظ و معنی دن
مرتبه و علیا ده واقع اوله ابن عطیه ایتدی که صحیح بودر که جمهور و حذاق دخی انلرک اوزرینه
اتفاق ایلمشلردر و وجه اعجازی نظم و صحت معانیسی توالی فصاحت الفاظ ایله در و بو صفات
من اوله لی آخره ثابته و متقرره در پس بو مرتبه خارج قدرت بشر و خواص کلام خالق
قوی و قدیردر که انزل بر لفظ نزع اولنسه طائفه بشر انون احسن بر لفظ بکر مثلینی
کتورمکدن عاجز اولملری مقرر در و دخی حازم منهاج البلغاء ده دیمشدر که وجه اعجاز و بلاغت
فصاحتک جمیع انواع اعتدالی جمیع قرآنده وجود استمراریدر بر استمرار ایله که آنده فنون ظاهر و
بشر دن بر فرد انکا قادر اولمامزه در کشی شرح المصباح ده ایتدی که وجه اعجازی معروفلی دکلدر
و دخی تکلیف و او لمیه و محوز اسلوبیه دکلدر بلکه امور مذکوره تمکن محکم سیدر خطابی ایتدی
وجه اعجاز بلاغتیدر لکن تفصیل بلاغتده بو نلاره صعوبت وار در مدار ایرقوده در و دخی
و مراتبی اجناس کلام درجات بیانده متفاوته در بعضی بلیغ رصین جزل بعضی فصیح
قریب سهل بعضی جائز طلق رسل در و انکی اعلا سیدر تکلفی اوسطیدر تالف اد ناسیدر
پس بلاغات قرآن هر قسم دن حصه یه حائز و هر شعبه دن بر نوعی اخذ و فائز اولوب

اول وصادقك انتقالى ايله بلاغت ايچون دخى كلامدن بر اسلوب منتظم اولمشدر كه عذوبت
ونخامت صفتلرينى جامع اولمشدر مع هذا بو ايكى صفت على الانفراد صفات ايچنده متضاد
كبيدر زيرا عذوبت نتايج سهولتدر يعنى انلردن حاصل اولور وجزالت متانت وعورتدن
بر نوع علاجا اولنور پس بو ايكى امرك بر نظمده اجتماعى مع هذا هر برى آخردن مفارق ايكن
فضيلتدن معدوددر كه اول فضيلت قرآنه مخصوصدر تا كه نبى خداى كريمه آيت بينه
اوله و دخى بشر انوك مثلنى اتيانه مقتدر اولمدوغى اعلام ايتمشدر كه انلارك علملرى جميع اسمائه
لغت عربيه يه محيط دكلدر و دخى اول الفاظ محمولاً اولان معانينك جميعنه و وجوه نظمك
جملهسنه كه ائتلافى انوك ايله در علملرى محيط دكلدر بو امورده قرآن كريم غايت شرف
فضيلتده در كه انك معانيسى دخى ابوابنده متقدم واعلاى درجاته مترقيدر كه جميع
عقلانك هر برى استقلالا ومتفقا بولمغه قادردر انواع كلامده لكن انواع واحدده
مجموعه بولنمق ولازم الاكلام علم قديرده اولور پس بو بياندن ظاهر ونمايان اولديكه اعجاز
قرآن اول جهتدندر كه افصح الفاظله احسن نظوم تاليفده كلمشدر و متضمن اصح معانيدر كه
توحيد خدادر و صفاتنده لائق تنزيه وطاعته دعوتدر و طريق عبادتنى بياندر تحليل
وتحريمدن و حظر واباحتدر وعظ و تقويم و امر بمعروف ونهى عن منكردن ومحاسن اخلاقه
ارشاد و مساويدن زجردر و هر برى موضعنده موضوع اولوب ايچنده اخبار قرون ماضيه
ومندرج و هر برينك عصاة ومعاندينه جناب حقدن نازل اولان مثلات عظيمه مندرج
اولوب اعصار آتيه ده واقع اولاجق امور مستقبلهدن اخبارى متضمندر و بونلرك هر برنده
حجت ايله جمعدر و دليل ايله مدلول ارسنى جامعدر تا كه اول اعتقادى اولان
امرك لزومنى زياده تاكيد و استحكام ايده تا بيد حاصل اوله و بودخى معلومدر كه
اسبابى در كه بو مقوله امورى اتيان و اشتات ومتفرقاتنى بر جمع ايدوب مشاهده وعيان
كتورمك بر امر ازو و بر خطب عظيم و خطردر كه قوت بشريه انلردن عاجز وقدرتلرى حيرانه
انوك جنبنده امكان ومخلوقيت عاجزدر پس بو حالى خلق مشاهده ايتديكلرنده جمله
جمل جارى منقطع و مثلنه معارضهدن منسد اولوب مناقضهدن عاجزلرى مقرر و واقع اولدى
بعده بينها عداوت و بغض اولان معاندين وزمره اشرار عنادده استكبار ايدوب كاه
منظوم كوردكلرى شعر و كاه مجبور عنه اولوب سحر ديدكلرى وطلق ايله سحردر ديرلر ايدى كاه مع هذا قلوبه
وقعنى و نفوسده فزع ظهورى ايله علو قدرته مشاهده ايتدكلرى انكاردن شبه و ريب
ودهشت وحيرت حاصل اولوب بو نوع اعتراف ايتمكه دخى ضرورت بولنلر ايديكا اوكا ايسه
ذكر كه وليد بن المغيره وقتا كه نبى اكرمدن صلى الله عليه وسلم قرآن عظيمى استماع ايلدى كرم انه
بونك سويلدكى قولده تحقيق بر حلاوت عظيمه و اوزرنده بر طلاوت واردر وبونك
اعلاسى مثمر واسفلى مغدقدر و دخى البته بو حالده در بو كا بر كلام معلى اولمز و دخى
وكسر ايدر دينى وكاه اولور ديكه كال ... اساطير الاولين اكتتبها فهي تملى عليه بكرة

وافصلاً ديرلر ايدى مع هذا اما جارى انى اولوب كيمسهدن قرآن وصنونره بر
اول طلا وكتابت ايمدوكينى بيلورلر ايدى و بونلارك غيرى نجه امور عجايب كه غناء و جارلر
نجلرى ايجاب ايلمشدر بعده بو خطابى ايتدى بن اعجاز قرآنده بر وجه ديدم كه اكثر ناس انلر
دن اهل وغافلدر كه قلوبه منبع ونفوسده تاثيرى كثير اولدوغيدر زيرا كسى قرآنك غيرى
بر كسنك منظوم و كرك منثور بر كلام استماع ايلمسه كه انلرن قلبنه بر لذت وحلاوت
حاصل اوله بر حالده و بر حالده روع و مهابت حاصل اوله قرآن عظيم سماعندن حاصل
اولان كبى و تخصيص كلام بو مقامده بودر كه وجه اعجاز يا بلاغت ايله ايجازدر و ياخود بيان
فصاحتيدر و ياخود وصف نظمدر و ياخود انلارك كلامى جنسندن خارج اولماسيدر
و ياخود انلاردن اكثر و ياخود قراءته كلال و سامعينه ملال كلمدوكيدر و آناء الليل
واطراف النهار هر نه مرتبه قرآنى تكرار اولنسه و ياخود متضمن اولدوغى اخبار ماضيه و مستقبله
اخباردر و ياخود شرحنده طول وكثرت و حصرنده كمال اشتغال اولوب نجه علومى جامع
اولدوغيدر و ياخود اقوال سابقهنك مجموعيدر و ياخود هر زمانده السنه وافواهده
نغض وطرى و شوقله استماع و قبوله لائق وحرى اولدوغيدر و ياخود جزالت و
عذوبت صفتلرينى جامع اولدوغيدر مع هذا ما بينلرنده مرتبه تضاد اولدوغى مقرر كلام
بشرده ايكيسى جمع اولنماز دوغى محققدر و ياخود حق تعالى بونى آخر كتب قيلوب سائردن
غنى ايلدوب كتب متقدمهيه بو كامل الجامع و بونى جملهيه ناسخ ايلدوكيدر و ياخود ورثت
و ورع و شريعت حاجت و هدى ولدا ايكى بينه معارضه ومقابله اولنمادوغيدر اشهرى
بوندن صكره دخى جميعنه متعلقدر ولكن بو كلام بى سوره و عبارت نظم قرآن ايله حروددر كه
اقصر سوره ايله تحدى اولندوغى تصريح اولنمشدر و قاضى ايتدى بر سوره ايله در كرك طويله
كرك قصيره اولسون بر موضعده دخى بر سوره و ياخود بر سوره مقدارى كلام ايله اولور دره
بر قوم دخى اعجاز اعلاز الآيات كبيره دمادلوز آخرون ديدى بلكه اعجاز قرآنك قليل و
كثيرينه تعلق ايدر قول اصح دخى بودر بعده وينه اختلاف ايدب قاضى ايتدى قرآنده
بلاغتدن ذروه عليايه در اما ابو نصر قشيرى و عز الدين بن عبد السلام تفاوت اولنمسنى
اختيار ايدب بعضى فصيح و بعضى افصح دلمسى قول اصحدر ديديلر انلرن صكره قرآنده شعر ولر
تنزيهده حكمت بودر كه قرآن منبع حق و مجمع صدقدر شعرك منشاسى باطلى صورت حقده
تخييلدر حتى بعض حكما ديمشلردر كه بر متقى و صادق الكلام كيمسه كورلمشدر كه شعرنده بخلى
اوله كلامنده بر منظوم واقع اولسه على طريق القصد دكلدر شعر اولمز على طريق القصد
اولمق شرطدر بعضلر ديمشلردر كه بيت واحد شعر دكلدر اقلى ايكى بيتدر اما رجز
اصلا شعر دكلدر بعضلر اقلى درت بيتدر ديمشلردر اولى خود قرآنده اصلا يوقدر و دخى
ديمشلردر كه تحدى انسه اولمشدر جن ايله اولمامشدر زيرا انلار اهل لسان عربيه دكلدردر
پس حق تعالىنك قل لئن اجتمعت الانس والجن قول كريمى تهويل امر اعجاز ايچوندر زيرا انلارك

رجا قلندن حاصل ولان قوت خفی دکلدر کرملینه ایندی ملائکه دخی مذکور اولمادیلر زیرا
حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم ملائکه یه مبعوث اولمامشلردر علم مؤذن العلوم مستنبطة من القرآن
حق تعالی بیورمشدرکه ما فرطنا فی الکتاب من شیء و دخی ونزلنا علیک الکتاب تبیانا لکل شیء
بیورمشدر و دخی حضرت صلی الله علیه وسلم ستکون فتن دیو بیوردقلرنده سؤال ایلدیلرکه و ما المخرج منها
بیوردیلرکه کتاب الله فیه نبأ ما قبلکم و خبر ما بعدکم و حکم ما بینکم یعنی عن قریب بعض فتن
ظهور ایده جکدر سؤال اولندیکه یا رسول الله فتن دن مخرج و طریق خلاص نه در جوابنده
بیوردیلرکه کتاب الله درکه آنده ما قبلکوزک نبائی و ما بعدکوزک خبری و ما بینکوزک حکمی
موجوددر و دخی حضرت ابن مسعوددن رضی الله عنه روایت بیوردیلرکه هر کیم علم استیه
ایسه قرآنه ملازم اولسون زیرا اول کلام بیننده جامع خبر اولین و آخرین در دیو ماکی ایندی
مرادی اصول علمدر و دخی سعید بن جبیر ایندیکه حضرت رسالتدن صلی الله علیه وسلم
بر حدیث بنمغه دکی علی وجهه الا بن آنوک مصداقنی کتاب الله ده بولمشدر و دخی ابن مسعود
ایندی قجان که بن سزه بر حدیث دن خبر ویرسم کتاب الله دن آنوک تصدیقینی دخی خبر ویررم
حضرت امام شافعی برکره مکه ده ایندیکه هر نه کیم دیلرسه کز بندن سؤال ایدک بن سزه کتاب
الله دن آنوک خبرن ویره یم پس دیدیلرکه نه درسن شول محرم حقنده که زنبوری قتل ایلسه
پس ایندیکه بسم الله الرحمن الرحیم و ما آتاکم الرسول فخذوه و ما نهاکم عنه فانتهوا و دخی سفیان
بن عیینه بزه تحدیث ایلمشدر و عبد الملک بن عمیردن اول دخی ربعی بن حراش دن اول
دخی حذیفه بن الیماندن اول دخی نبی دن صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه بندن صکره اولانلره
ابو بکره و عمره اقتدا ایدک و دخی بزه سفیان تحدیث ایلمشدر مسعر بن کدامدن اول دخی
قیس بن مسلم دن اول دخی طارق بن شهاب دن اول دخی عمر بن الخطاب دن که محرمه
زنبوری قتل ایله امر ایلمشدر امری بو مقامه کلیجه تتمه کلام حضرت امام در و دخی ابن سراقه
کتاب الاعجازده ابی بکر بن مجاهددن حکایت ایلمشدرکه برکون دیدیکم عالمده بر شی
یوقدرکم الا کتاب الله ده موجوددر پس درحال کا سؤال ایلدیلرکه یا قرآنده خانات قنغی
موضعده مذکوردر ایندی حق تعالی نک لیس علیکم جناح ان تدخلوا بیوتا غیر مسکونة فیها
متاع لکم قولنده مذکوردرکه بیوتدن مراد خانات در و دخی بعضیلر نبی نک علیه السلام
عمرین حق تعالی نک سوره منافقین ده و لن یؤخر الله نفسا اذا جاء اجلها قولندن استنباط
ایلمشدر زیرا سوره مذکوره التمش اوچنجی سوره در واقع اولمشدر و عقبنده سوره تغابن
وارد اولمشدرکه نبی نک فقدی ایله تغابن حصولنه اشارت در دیمشدر ابن برجان ایندی
هر نسنه که رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشدر البته اول قرآنده موجوددر و یا خود اصلی
مذکوردر کرک قریب اولسون کرک بعید آنی فهم ایدن فهم ایدر و فهم ایدمیه عقلی و بصیرتی
تابعیا اولانلر فهم ایده میوب [illegible] اولورلر کذلک هر نسنه که قضا و حکم و امضا و تحقیق
اولنه بیت طالب آنلر آنلردن اجتهادی و بذل سعی و فهمی مقداری ادراک ایدر ابن

ابو الفضل المرسی ایندی کتاب مبین جامع علوم اولین و آخرین در بر حیثیت ایله کم انوک
حقیقتنه علما احاطه ایلمز الا بنه آنی تکلم اولان ایدر انوک صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم
احاطه ایدر حق تعالی علمنده مستأثر و کتنی [illegible] اولدقدن دخی علومک ما عداسنی انوک صکره
حضرتلرینک علومنک معظمنه دخی سادات صحابه کرام و اعلام اکل عظام وارث اولمشلردر
خلفای اربعه کبی و دخی ابن مسعود و ابن عباس کبی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حتی ابن
عباس ایندی اکر نم بالغمه بر عقال بعیر ضایع اولسه بن آنی دخی کتاب الله ده بولورم
انلردن صکره تابعین باحسان انلاره وراثت ایله خلف [illegible] سالک اولدیلر انلاردن
صکره همم ده قصور و عزائم ده فتور اولوب اهل علم اولانلر ضعیف و نزار اولوب صحابه و تابعین
حاملین اولدقلری علوم دخی و سائر فنونی حملدن عاجز و نه اقتدار اولدیلر تخصیص ایلدیلر
جمیع الحفیه القرآن لکن [illegible] نقام عنه افهام الرجال انلردن صکره بعضیلر علوم قرآنی تنویع ایدوب اقسام
ایدوب هر طائفه فنونندن بر فنه قیام ایدوب بعضیلر ضبط لغات و تحریر کلماته اعتنا و حروفک مخارج
و عددینی معرفت و کلماتی و آیاتی و سور و احزابی و انصاف و ارباعنی و سجدلرینی عدد
ایدوب هر اون آیه ده وضع علامت ایلمشلردر و بونلرک غیری مثلا کلمات متشابهه و آیات
متماثله حصر و تعداد ایدوب لکن معانیسنه تعرض [illegible] اوقاتی و دقائقی تتبع
ایلدیلر پس بو طائفه قراء دیو تسمیه اولنمشلردر بعضیلر دخی معرب و مبنی اولان اسما و افعاله و حروف
عامله و غیره یه اعتنا و اهتمام و اسماء ده و توابعنده و انواع افعال ده و لازم و متعدی ده
توسیع کلام و رسوم خط کلمات و انلاره متعلق دقائق و نکات حتی بعضیلر اعراب مشکلات
و بعضیلر اعراب جمیع کلمات ایله تقیید ایلمشلردرکه انلاره نحات ایله تسمیه اولنمشلردر بعضیلر دخی الفاظه
اعتنا ایدوب بعضی الفاظی بولدیلرکه معنای واحده دلالت ایدر و بر لفظ بولدیلرکه معنیینه دلالت ایدر
بر لفظ دخی بولدیلرکه دخی اکثره دلالت ایدر اول نوعی حکمی اوزره اجرا ایلدیلر و محتمل
اولانک معناسی ایضاح ایلدیلر و دخی ایکی معنایه و دخی زیاده یه احتمالی اولانلرده
احد محتملاتی ترجیح ایتکه خوض و شروع ایلدیلر و هر بری فکرینی اعمال و نظری اقتضا ایندیکی
اوزره بسط مقال ایلدیلرکه انلاره مفسرون دیرلر بعضیلر دخی اندن اولان ادله عقلیه و شواهد
اصلیه و نظریه یه اعتنا ایلدیلر بو مثال لو کان فیهما آلهة الا الله لفسدتا قولی کبی و بونلرک
غیری آیات کثیره کبی پس انلاردن حق تعالی نک وحدانیتنه و وجود و بقاسنه و قدم و قدرت
و علم و [illegible] لائق اولمیان نقائص دن تنزیهنه دلالت ایدر
ادله عقلیه قویه استنباط و کذلک احکام اصول دین و عقائد مناط ایلدیلر بونلره اصولیون
درلرکه علم اصول دین عالملریدر و بعضیلر دخی خطاب الهی نک معانیسنده تأمل ایدوب کوردیلرکه بعضی
عموم بعضی دخی خصوص اقتضا ایدر بونلرک غیری احکام لغاتدن دخی ذکر حقیقت و مجاز
و صریح و کنایت در و دخی تخصیص دن و اخبار دن و نص و ظاهر و مجمل و محکم و متشابه و امر و
نهی و نسخ دن بحث و تکلم ایلدیلر و بونلرک غیری انواع اقیسه دن و استصحاب حال و استقرا [illegible]

بونلار علماء اصول فقه دن بعضلردر که آنده اولان حلال وحرام وسائر احکامی ذکر ایدوب مباحث
ونظم صحیح احکام ایدوب اصولنی تأسیس وفروعنی تفریع ایدوب هر بر نوعه وجه حسن اوزره بسط ایلدیلر
ایدوب بونی علم فروع ایله وعلم فقه ایله دخی تسمیه ایلدیلر وبعضلری بر طائفه در که آنده اولان
قصص قرون سالفه واخبار امم سالفه یی تلمح ایدوب هر بریک اخبارینی نقل وتبیین وتاریخ
آثارینه تدوین ایلدیلر حتی بدء دنیا واول اشیایه ذکر ایلدیلر وبونی تاریخ وقصص ایله
تسمیه ایلدیلر وبعضلری دخی طائفه اخری درکه آنده اولان حکم وامثال متنبه ومواعظ
بجوه عارف اولدیلر که هر بری قلوب رجال اضطرابه فلقله وشوامخ جباله دکدکه وزلزله
ویرر ... آنده اولان وعد ووعید وتبشیر وتحذیر سندیه وذکر موت ومعاد ونشر وحشر
عباد واول یوم ما ... اولان حساب وجنت ونار وثواب وعقاب دن نیجه فصول
مواعظ استنباط واصول زواجر التقاط ایدوب اول سببدن خطبا و وعاظ
ایله تسمیه اولندیلر وبعضلری دخی بر قوم درکه آنده اولان اصول تعبیردن تأویل کثیره استنباط
ایلشلردر فقه ویوسفده واردر اولان بقرات سمان عجاف وملاحه سنبلات کولری
منام بیک وحضرت یوسفک نجوم وشمس وقمر کندوسنه هر بری ساجد وسجده کورر دوکلری
بونلاری تعبیر رؤیا ایله تسمیه ایلدیلر وهر رؤیایی کتابدن استنباط ایلدیلر اکر آنده ...
اولورسه سنتدن التقاط ایلدیلر شرح کتاب دره آنده دخی عسرت واشکال اولورسه
حکم وامثالدن استخراج ایلدیلر اندن صکره اصطلاح عوامه نظر ایلدیلر وخطابات
عرف وعادات ... قرآنده اکا وامر بالعرف ایله اشارت اولنمشدر وبعضلری دخی بر قوم
آیت مواریثده اولان ذکر سهام وارباب فرائض واعلام دن علم فرائضی اخذ ایلدیلر
وانظارده اولان ذکر نصف وثلث وربع وسدس وثمندن حساب فرائضی ومسائل عولی
استنباط ایدوب احکام ووصایایه استخراج ایلدیلر وبعضلری دخی بر قوم درکه لیل ونهاردن
وقمرده ومنازلنده ونجوم وبروجده وغیرلرده اولان حکم باهره وآثار ظاهره یه دلالت
ایدن آیات وتأثیرات وعلاماته نظر ایدوب اندن علم مواقیتی استخراج ایلدیلر وبعضلری
دخی کتاب وشوادن بر قوم درکه آنده اولان جزالت الفاظ وبدیع نظم وحسن سیاق
ومبادی ومقاطع ومخالص وتلوین خطاب وایجاز واطنابه و بونلردن غیری بو بابده اولان
نیجه دقائقه ناظر اولوب اندن معانی وبیان وبدیعی استنباط ایلدیلر وبعضلری دخی ارباب
طریقت وارباب اشارات وحقیقتدن بر قوم درکه قرآنه نظر ایدوب الفاظندن اشاره
نیجه معانی ودقائق واسرار رقائق لائح اولدیکه انلاره اعلام واصطلاحات وضع ایلدیلر
فناء وبقاء وحضور وخوف ورجاء وهیبت وانس ووحشت وقبض وبسط کبی وامثاله
اشیا نیجه اصطلاحات وضع وتعیین ایلدیلر ... بو ذکر اولنان شول فنون درکه ملت
اسلامیه ابتداسنده ذکر اولنور ... استنباط وانتشارده ... قرآن بونلاری
ما عدا علوم اوائلدن نیجه علومی جامع اولمشدر علم طب وجدل کبی و ... هندسه وجبر

ومقابله ونجامت و بونلاردن غیری نیجه علوم دخی اما علم طب انک مداری حفظ صحت
اعتدال واستحکام قوت اوزرینه در و بالخود روحیت در بعد الاختلال وحدوث ... بعد
بعد الاعتلال قسم اوله اشارت اولنمشدر وکان بین ذلک قواما قولیله و آخر کلوا واشربوا
ولا تسرفوا قولیله وقسم ثانیه یخرج من بطونها شراب مختلف الوانه فیه شفاء للناس کلام شریفی ایله اشارت
اولنمشدر اما علم هیئت شول آیاتده درکه انلرده ملکوت سموات وارض وخلق علوی وسفلیده
بث اولنان مخلوقات واحوال شمس وقمر ذکر اولنمشدر نحو آیة اللیل وجعلنا آیة النهار
مبصرة کبی و دخی والشمس تجری لمستقر لها ذلک تقدیر العزیز العلیم قولی کبی و دخی رب المشارق والمغارب
کبی و بونلردن غیری نیجه آیات دخی کا حصار اولنور اصول ... زیاده اندر ... در
اما علم هندسه انطلقوا الی ظل ذی ثلث شعب قولنده در الآیه اما علم جدل قرآنک آیاتی
حاوی اولمشدر جمیع براهین ومقدمات ونتائج وقول بالموجب ومعارضه و بونلردن غیری
نیجه اشیایه دخی وابراهیم ونمرودک مناظره سی وقومنک محاجه سی و بونلر اصل عظیم در
اما جبر ومقابله وبعضلر دیدیکه اوائل سوره ده واعلام وتواریخ امم سالفه وایام ذکری مندرجدر
وانلارده بولنانک مدت بقاسی تاریخی وتاریخ مدت دنیا مندرجدر وماضی وباقی نیجه
بعضنده مفروضدر اما علم نجامت او اثارة من علم قولنده دیو دیدیلر ابن عباس رضی الله عنهما
انکله تفسیر ایلمشدر و بونلاردن ماعدا قرآن عظیمده اصول صناعات واسماء الآلات
مهمات وضروریات کما اقتضا ایدر نیجه سی قرآنده مذکوردر مثلا خیاطت
وطفقا یخصفان قولنده وحدادت آتونی زبر الحدید و دخی والنا له الحدید قولنده وبنا دخی آیات
متعدده ده ونجارت واصنع الفلک باعیننا قولنده وغزل نقضت غزلها قولنده ونسج
مثل العنکبوت اتخذت بیتا قولنده وفلاحت افرأیتم ما تحرثون قولنده الآیه وصید
نیجه آیاتده وغوص کل بناء وغواص و دخی تستخرجوا منه حلیة قولنده وصیاغت واتخذ
قوم موسی من بعده من حلیهم عجلا جسدا قولنده وزجاجت صرح ممرد من قواریر و دخی
المصباح فی زجاجة قولنده وفخارت فاوقد لی یا هامان علی الطین قولنده وملاحت
اما السفینة قولنده الآیه وکتابت علم بالقلم قولنده وخبازت احمل فوق راسی خبزا قولنده
وطبخ بعجل حنیذ قولنده وغسل وقصارت وثیابک فطهر و دخی قال الحواریون که انلر قصار
ایدی وجزارت الا ما ذکیتم قولنده وبیع وشری نیجه آیاتده وصباغت صبغة الله و دخی جدد
بیض وحمر قولنده وحجارت وتنحتون من الجبال بیوتا قولنده وکیالت ووزن نیجه آیاتده
ورمی وما رمیت اذ رمیت و دخی واعدوا لهم ما استطعتم من قوة قولنده مذکور اولمشلردر
و بونلاردن ماعدا اسماء الآلات وضروب ماکولات ومشروبات ومنکوحات
وجمیع حوادث وواقعات کائناتدن نیجه سی دخی جامع درکه ما فرطنا فی الکتاب من شیء
قولی کرچکک معناسی آنده تحقق واول تو علیه معتبردر در ابو بکر بن العربی قانون التأویل
بیان وتفصیل ایدوب دیمشدرکه علوم قرآن نیجه ... بیک ... در کلمات قرآن

مقابله

عد ونجا اول دخی درت نوعه ضرب اولنمشدر زیرا هر کلامك ظهری وبطنی وحدی ومطلعی واردر
ودخی معلقدر ترکیبی وبابنیه بنده اولان روابطی اعتبار اولنماز پس بو تقدیرجه آنی علما اعاظم
واحصاسی ممکن اولماز لا یحصی رب العالمین فادر وبو علمده دخی دینلمشدر که امّ علوم قرآن اوچدر
توحید وتذکیر واحکام پس توحیدده معرفت مخلوقات ومعرفت خالق بالاسما والصفات
والافعال جمله سی داخلدر وتذکیرده وعد ووعید وجنت ونار وتصفیهٔ ظاهر وباطن
واحکامده تکالیفك جمله سی وتبیین نفع ومضار وامر ونهی وندب داخلدر اولمغله فاتحه
ام القرآن اولمشدر زیرا بو اقسام ثلثه نك هر برینه مشتملدر وسورهٔ اخلاص ثلث قرآندر
زیرا اهم اقسام ثلثه یه مشتملدر که توحیددر ودخی ابن جریر ایتدی قرآن اوچ شیئه مشتملدر
توحید واخبار ودیانات اول سببدندر که سورهٔ اخلاص ثلث قرآن اولمشدر زیرا توحیدك جمله سنه
مشتملدر ودخی علی بن عیسی ایتدی قرآن اوتوز شیئه مشتملدر هر برینی عد ایلمشدر لکن ابن جریر
... اشیاء ثلثه ابن عیسی نك ذکر ایتدوکنك جمله سنی بلکه اضعافنی مشتملدر اول
سببدن ابن جریر ذکر ایتدوکی ... ابن عباس ذکر ایتدوکی وکم ذکر
اولنمامشدر ونظر حقیقت ایله نظر اولنسه هرنه دکلو فهم وادراك اولنسه قرآنك مجملی
... ایدر ... علمای اعلام قرآن متعلق اولدوغی احکام حقنده مستقلا کتب تألیف
ایلمشلردر وقاضی اسمعیل کبی ودخی بکر بن العلا وابی بکر الرازی والکیا الهراسی وابی بکر ابن العربی
وعبد المنعم بن الفرس وابن خویز منداد کبی وبر طائفه دخی ایکی قرآنده اولان علوم باطنه
حقنده کتب تألیف ایلمشلردر ودخی ابن برجان قرآنك احادیثه موافقت وتقویتی اولان
... بیان حقنده کتاب ... جمع ایلمشدر ودخی جلال الدین السیوطی بر
کتاب لطیف جمع وتألیف ایدوب کتاب الاکلیل فی استنباط التنزیل ایله تسمیه ایلمشدر
... قرآندن استنباط اولنان مسائل فقهیه واصلیه واعتقادیه نك جمله سنی ذکر ایلمشدر
... غیری بعض فوائد ذکر ایدوب ... العائده وجمع العائده ... انواع
مذکوره دن اجمالی ... جاری ... ارباب
اول کتابه مراجعت ایلسون

علم معرفة امثال القرآن

بو علمده کبار اصحابدن
امام ابو الحسن الماوردی تصنیف ایلمشدر حق تعالی بیورمشدر ولقد ضربنا للناس في هذا القرآن
من كل مثل لعلهم يتذكرون ودخی بیورمشدر وتلك الامثال نضربها للناس وما يعقلها
الا العالمون امام ماوردی ایتدی علم امثال قرآن اعظم علوم قرآندندر لکن خلق اندن غافللردر
زیرا ناس امثال ایله اشتغال ... بلا مثل ... العلم
... ودخی دینلمشدر که قرآنده اولان ضرب امثالدن امور کثیره استفاده
اولنور مثلا وعظ وتذکیر وحث وزجر واعتبار وتقریر ومرادی عقله تقریب وصورت
محسوسه ده تصویر ... زیرا امثال معانی یی صورت اشخاصده تصویر ایدر که اذهانده زیاده
ثابت وبرقرار اوله زیرا ذهن انسانده حواس ایله استعانت واستیناس ایدر اول

سببدن مثلدن غرض خفی یی جلی یه وغایبی شاهده تشبیه در امثال قرآنده
هر برنده بر فائده وحکمت زائده ودخی مقرردر مثلا تفاوت اجری بیانه مشتمل اولور ودخی
مدح وذم وثواب وعقاب وبر امرك تفخیمی وبا تحقیری وبا بر امرك ابطال وتحقیقنه مشتمل اولور
نته کم حق تعالی ... وتلك الامثال نضربها ... ضرب امثالی قرآنده امثال ایدن
متضمن اولدوغی فوائد ومنافع ... ذکر ... بر مانده ... ایتدی ... بر
حکمتی ودخی تعلیم ... بو ... خصائصندندر ... اصبهانی ایتدی عربك
ضرب امثالی وعلمانك استحضار ایتدکلری نظائر ومثالك شان عظیمی واردر ...
معانی خفیه ... ابراز خفیات دقائق ورفع استار حقایقده بر وجهله که ...
صورت متخیله ده ... اظهار ... وغایبی ...
بر وجهله ... مشاهد ... ودخی ضرب امثالده خصم شدید الخصومه نك
تبکیت والزامی ... ولهذا ...
مطلوب ...
اولماز اول سببدندر که حق تعالی کتاب کریمنده ... امثالی تکثیر ایلمشدر
حتی سورهٔ انجیلده بر سوره واردر که سورة الامثال ایله تسمیه اولنمشدر وکلام نبیده دخی
... وکلام سائر انبیاده دخی بسیاردر واقوال نصایح حکماده دخی
بسیاردر ودخی ... جعفر بن شمس ... کتاب الآداب ... بر باب عقد ایلمشدر
قرآندن بعض الفاظ که مثل مجراسنه جاریه اولمشدر ... ذکر ایلمشدر بو نوعی
ارباب بدیع ارسال المثل ایله تسمیه ایدرلر بو نوعدن ایراد اولنمشدر حق تعالینك قولی لیس لها
من دون الله كاشفة وقولی لن تنالوا البر حتى تنفقوا مما تحبون الآن حصحص الحق
وضرب لنا مثلا ونسي خلقه ... قضي الامر الذي فيه تستفتيان
أليس الصبح بقريب وحيل بينهم وبين ما يشتهون لكل نبأ مستقر ولا يحيق
المكر السيئ الا بأهله قل كل يعمل على شاكلته وعسى ان تكرهوا شيئا وهو خير لكم كل نفس
بما كسبت رهينة ما على الرسول الا البلاغ ما على المحسنين من سبيل هل جزاء
الاحسان الا الاحسان كم من فئة قليلة غلبت فئة كثيرة الآن وقد عصيت قبل تحسبهم جميعا
وقلوبهم شتى ولا ينبئك مثل خبير كل حزب بما لديهم فرحون ولو علم الله فيهم خيرا
لأسمعهم وقليل من عبادي الشكور لا يكلف الله نفسا الا وسعها لا يستوي الخبيث
والطيب ظهر الفساد في البر والبحر ضعف الطالب والمطلوب لمثل هذا
فليعمل العاملون وقليل ما هم فاعتبروا يا أولي الابصار ودخی نیجه الفاظ که مثال
مجراسنه جاری ... مشابهت کلام مخلوقدن عاریدر ودخی معلوم اوله که
امثال قرآن ایکی قسمدر بری ظاهر مصرحدر مثل الذي استوقد نارا الآیه
وبونلرك نظائری ودخی بری کامندر که انده لفظ مثل مذکور دکلدر نته کم

حسین بن المفضلدن سؤال ولندیکه سن امثال عرب وعجمی کتاب اللهدن اخراج ایدرسن
یا آنده سن خیر الامور اوساطها قبیلنی بولورمیسن جوابنده ایتدی نعم درت موضعده
بری لا فارض ولا بکر عوان بین ذلک قولنده بری دخی والذین اذا انفقوا لم یسرفوا ولم یقتروا
قولنده الآیه بری دخی ولا تجعل یدک مغلولة قولنده الآیه ولا تجهر بصلاتک ولا تخافت بها
قولنده الآیه ودخی سؤال ایتدیلر که یا کتاب اللهده لیس الخبر کالعیان مثلندن نشان ویرر
میسن ایله ایتدی اولم تؤمن قال بلی ولکن لیطمئن قلبی قولنده در دیو دیدیلر که یا کتابده
مدان قولنی بولورمیسن ایتدی من یعمل سوءا یجز به قولنده در دیو دیدیلر که لا تلد الحیة
الا الحیة مثلنی بولورمیسن ایتدی ولا یلدوا الا فاجرا کفارا قولنده در دیو بونلرک امثالی قرآن
عظیمک امثالی کثیره در بو مقدار ایله کفایه اعتبار ده در **علم موضوع اقسام القرآن** بو علم ده
ابن القیم بر جلد تصنیف ایدوب تبیان ایله تسمیه ایلمشدر ودخی معلوم اولا که قسم دن مقصود
خبری تحقیق وتأکید در حتی والله یشهد ان المنافقین لکاذبون قبیلنی قسم دن معدود
قیلمشلر در بعضلر سؤال طریقیله دیمشدر که حق تعالی دن قسم اگر تصدیق مؤمن ایچون ایسه
مؤمن اولان مجرد اخبار ایله تصدیق جناب پروردگار ایدر اگر کافر عنید ایچون ایسه قسم دخی
مفید دگلدر جواب ویرمشلر درکه قرآن لغت عرب ایله نازل اولمشدر عادت عرب
بودرکه مرادلری بر امری تأکید اولسه قسم ایله تأکید ایدرلر ودخی ابو القسم القشیری جواب ویروب
دیمشدرکه حق تعالی قسمی کمال حجت وتأکید ایچون ذکر ایلمشدر زیرا فصل احکام ایکی امر ایله
ثبوت احکام بولور یا شهادت ایله ویا خود قسم ایله پس حق تعالی کتاب کریمنده ایکی نوعی
دخی ذکر ایلدی تا که اعداء دین اولان فرقه ایچون اصلا حجت قالمیه اول شهد
الله انه لا اله الا هو والملائکة واولوا العلم دیو شهادتی ذکر ایلدی و قل ای وربی انه لحق
دیو قسمی ذکر ایلدیکی بعض اعراب دن حکایت ایلدیلر که فورب السماء والارض
انه لحق قول کریمنی استماع ایلدیکی صیحه وفریاد ایدوب ایتدی کیمدر که رب الارباب اولان
ملک جلیلی غضبناک ایلدیلر که کندینه یمینه الجا ایلدیلر ودخی معلوم اولا که قسم الله بر اسم معظم ایله اولور
حق تعالی قرآنده یدی موضعده نفس کریمنه قسم ایلمشدر سائر مواضعک جمله سنده مخلوقه
قسم ایلمشدر سؤال ولنورسه که حق تعالی نک غیره قسمدن نهی واردر اولمشدر بر قاج ایله
جواب ویریلور بری بودرکه مضاف محذوفدر مثلا والتین قولنده ورب التین و
الشمس قولنده ورب الشمس تقدیرنده در بونلرک امثالی دخی بویله در بری دخی بودرکه
قرآن کریم عربک مألوف ومعتادی اولان اسلوب قدیم اوزره نازل اولمشدر عرب انلر
مخلوقاتدن تعظیم ایتدکلری اشیایه قسم ایدرلر ایدی بری دخی بودرکه قسم اما مقسم بهک تعظیمی
اولور حق تعالی نک فوقنده بر امر یوقدرکه انکله قسم ایلیه پس کاه نفسنه قسم ایدر کاه
آثارنه ایدر زیرا آثار دخی بر صانع وجودینه دلالت ایدر **علم موضوع جدل القرآن**
علم بودر که شیخ نجم الدین الطوفی بر کتاب تصنیف ایلمشدر علما دیمشلر درکه قرآن مباحث

جامع انواع ادله وبراهین در هیچ بر برهان ودلالت تقسیم ونظر ایله بلنور معلومات عقلیه
وسمعیه نک کلیاتندن شئ یوقدر الا کتاب الله ناطق اوله لکن عادت عرب اوزره اولوب
دقائق طرق متکلمین اوزره وارد اولمدی ایکی سببدن بری بودرکه حق تعالی وما ارسلنا من رسول
الا بلسان قومه لیبین لهم بیورمشدر یعنی هر رسول قومنک لسانی اوزره ارسال اولنمشدر انلاره
احکامی مبینه بیان ایچون ایکنجی آسان ادغام ایچون بری دخی بودرکه محاجه ومسائلده دقائقه مائل اولان
انلار درکه کلامک جلائل ایله اقامه حجت ایتمکدن عاجز اوله قادر اوله زیرا
شول کمسه که اکثر ناس فهم ایتدیکی واضح کلام ایله مدعا علیه تفهیم واعلامه قادر اوله اخفی
کلام ایله که آنی انجق اقل ناس فهم ایدرلر اتیان ایتمز پس حق تعالی
خلق ایله اولان محاجه ده مخاطبلرینه اوضح عبارت واجلای صورتده اخراج ایلدی تا که عموم
خلقک جلیلیدن انلاره قناعت ویروب الزام حجت ایدنلری فهم ایده لر خواص دخی انبا
فهم خطبا ادراک ایتدکلرندن زیاده دقائق فهم ایدرلر ابن ابی الاصبع ایتدی
جاحظ زعم ایلمشدر که قرآنده مذهب کلامی نوعندن بر شئ موجود اوله مع هذا قرآن
مشحوندر مذهب کلامی نک تعریفی بودرکه متکلم اثباتنه قصد ایتدیکی امرده بر حجت ایله احتجاج
ایلیه که معاندی ارباب کلام طریقه سی اوزره مقطوع والزام ایلیه آنوک بر قسمی نوع منطقیدر که
آنده مقدمات صادقه دن نتائج صحیحه استنتاج اولنور زیرا علم کلام اربابندن اسلامیون
وانلر ذکر ایلمشلر درکه اول سوره حج دن وان الله یبعث من فی القبور قولنه وارنجه
بش نتائج وار درکه اون مقدمه دن استنتاج اولنور بری ذلک بان الله هو الحق قولیدر
آنوک برهانی بودرکه حق تعالی زلزله ساعتدن خبر ویروب آنوک عظمنی دخی بیان ایلدی بو خبر
صحیح مقطوعدر زیرا صدقی ثابت اولان کمسه نک تواتر ایله ثابت اولان خبری ویرمشدر
پس حق اولور ودخی زمان مستقبلده واقع اولان حقایقدن خبر ویرر الا الحق خبر ویرر
بری دخی بودرکه حق تعالی احیاء موتادن جکنده خبر ویردیکی زیرا اهوال ساعتدن خبر ویردوکی
خبر ویردی آنوک فائده سی احیاء موتایه موقوفدر ودخی ثابت اولمشدر که حق تعالی هر
شئه قادردر احیاء موتی دخی جمله اشیادندر پس حق تعالی محیی الموتادر اولور بری دخی بودرکه
حق تعالی هر شئه قدیر ایدوکنی خبر ویردی آنوک برهانی بودرکه هر کیم شیاطینه اتباع ایدوب
انلره بغیر علم مجادله ایلیه انلره عذاب سعیری ذوق ایتدوررز دیدیکی امری بو حاله قادر اولماز
الا هر شئه قادر اولان کمسه اولور پس حق تعالی هر شئه قدیر در بری دخی وان الله یبعث
من فی القبور قولیدر آنوک برهانی بودرکه ساعت آتیه لا ریب فیها اولدقده حق
تعالی خبر صادق ایله اخبار ایلدیکی ومقرردرکه ساعتک قیامی الا شول کمسنه که قبورده اولنلری
اول بعث ایده زیرا ساعت شول مدتک عبارتدرکه انده اموات اهل مجازات قائم اولور
پس ساعت بلا ریب آتیه در ودخی حق تعالی قبورده اولانلری بعث ایده جکدر ودخی بعضلر دیمشدر
حق تعالی معاد جسمانیه بر قاج نوع ایله استدلال ایلمشدر اول اعاده مجانبتله قیاسدر

تنه کم کما بدأکم تعودون دیمشدر و دخی کما بدأنا اول خلق نعیده و ربی افعیینا بالخلق الاول
دیمشدر ایکنجی اعاده به خلق سموات وارضه قیاسدر و بطریق الاولی نشر کا و لیس الذی خلق
السموات والارض بقادر دیمشدر الآیه اوچنجی اعاده یی ارضک موتندن صکره مطر و نبات ایله
احیاسنه قیاسدر و دردنجی اعاده یی شجر اخضردن نار اخراجنه قیاسدر بشنجی والسمو اتحد جهدایا
لایبعث الله من یموت بلی قولنده در الآتیین الوک تقریری بودر که حق تعالی واحددر اندن
اختلاف تعدد طرق ولن یجری نسنه یه معتقد دکلدر و فتا کر عالمده بر حقیقه موجود اولوب ولی
معتقددر لکن بزه بو جانده ادکا وقوف اطلاع ممکن دکلدر زیرا بو جهتنده بزم فطرتلرمز
درکوز و مقوز در و اول اختلافک تعدد امکان بو قدر الا بو جهتنک ارتفاع ایله و براخر
نفی ایله در پس انتقرره صحیح و مقرر اولور که بزم اجلی بو صورتک بری برحیات دخی ولد و یرکه
انده صیال حیاد و اولان خلاف عناد مرتفع اولور امر بالاجهر شول حاله درکه حق تعالی
مصیره رجوع ایله و عظمتندر پس حالا موجود اولان خلاف حمد بنک انکار انی کلی جهتک
تحقق و قوعنه اوضح دلیل اولور ابن السید تحقیق معامیده بو وجه ابسط کلام ایلمشدر و بنه
بو قبیلدندر و صدرت معانی و دلالت تابع ایله استدلال کتب کلامیه ده مشهور و مقرر
و مسطوردر و بنه انواع جدل دندر سبر و تقسیم دخی بو نوکنز وارد اولان افعی اولان اشندر نورد
حق تعالی نک ثمانیه ازواج من الضان اثنین و من المعز اثنین قولی الآتیین زیرا کفار کاه ذکور انعام اجهل حرام
و هر بلو کاه اناثنی پس حق تعالی انلارک قولنی سبر و تقسیم ایله رد ایلدی طریقی بو در که علت
حرمت یا ذکورت در ویا خود انوثت در و یا خود رحمک انکی اشتمالیدر ویا خود حق تعالی دن
بعض تعبد در اول دخی یا وحی و ارسال رسول ایله در و یا خود کلامنی بلا واسطه سماع ایله در
پس وجوه تحریم بو نلاردن غیری دکلدر و وجه اول جمیع ذکورک حرمتنی مستلزمدر و وجه ثانی
جمیع اناثک حرمتنی و وجه ثالث ایکی صنفک حرمتنی اقتضا ایدر و حق تعالی دن بلا واسطه
اخذ باطلدر زیرا انکشی دعا ایتمشدر و کذلک بر رسول واسطه سیله دخی زیرا انلاره قبل النبی علیه السلام
رسول کلمشدر و امدی احتمالاتک جمله سی باطل اولنجق متعین در که انلارک قولی افترا و ضلالدر
اول دخی ثابت اولور و بنه انواع جدلدندر و القول بالموجب ابن ابی الاصبع ایتدی انوک
حقیقتی کلام خصمی بنه کلامندن مستفاد اولان ایله رد ایلکدر و بعضلر دیمشدر بو دخی
ایکی قسمدر بری بودر که کلام غیرده بر صفت بر شیدن کنایت واقع اوله که انوک ایچون
بر حکم اثبات اولنمش اوله پس اول صفتی اول شیک غیری ایچون اثبات ایلیه لو حق تعالی نک
لئن رجعنا الی المدینة لیخرجن الاعز منها الاذل قولنده کبی الآیه انلار لفظ اعز ایله کنایه
ایلدیلر واذل ایله منافقینی مراد ایندیلر پس حق تعالی انلارک کلامنی بو وجه ایله رد ایلدی که تحقیق اعز
اولان اذلی اخراج ایدر لکن اعز اولان الله در و رسولیدر و اخراج اینه لر مؤمنلر در و
اخرج اولنورلر بری دخی کلام غیرده واقع اولان لفظی حملدر خلاف مرادی اوله حمل ایلکدر
متعلقنی ذکر ایله ایله خلالی و منهم الذین یؤذون النبی و یقولون هو اذن قل اذن خیر لکم

بدری دخی تسلیم ایدرکه محالی متضمن فرض ایلمکدر یا خود شروط فرض حرف امتناع ایله کی مواد
اولان ممتنع الوقوع اوله شرطکده قوی ممتنع اولدوغی ایچون بعده اول مذکورک وقوعنی
تسلیم ایلمه جدلی ایله و دخی انوک عدم فائده سنه دلالت ایلیه و قوعی تقدیری
دخی مثلا ما اتخذ الله من ولد و ما کان معه من اله اذا لذهب کل اله بما خلق و لعلا
بعضهم علی بعض قولی کبی که معناسی حق تعالی ایله بیله بر اله بو قدر اگر انکا برالهی دخی اولمق تسلیم
اول تسلیمدن لازم کلور که اول ایکی الهدن هر بری خلق ایتدوکی شیئه ذاهب بعضنی
بعضنه عالی و غالب اوله اول تقدیرجه عالمده بر امر ده احکام و تنفیذ احکام
انتظام اولمازایدی حال بوکه انتظام اولانک بر بو نک خلافیدر پس ایکی اله دخی زیاده فرض
اولنمق محال اولور زیرا اندن محال لازم کلور برکاه دخی اسجال درکه بعض الفاظ ایراد ایلمکدر که
مخاطبه زینه خطاب واقع اولان شیئک و قوعنی اسجال ایلیه ربنا وآتنا ما وعدتنا علی رسلک
ربنا وادخلهم جنات عدن التی وعدتهم کبی زیرا بو نلارده ایتاء و ادخال اسجال وار در شویکه
بونلردن که حق تعالی دن وعد ایله وصف ایتدکده که وعدنه خلف محال دور و برکاه دخی
انتقال درکه مستدل اولان شخص مقدمانی شروع ایتدوکی استدلالدن استدلال آخره
انتقال ایلیه زیرا خصم استدلال اولدن وجه دلالتی فهم ایتمشدر و نته کم حضرت ابراهیمک
نمرود ایله مناظره سنده که وقتاکه نمرود ربی الذی یحیی و یمیت دیدکده لعین دخی انا احیی
و امیت دیدی اندن صکره بر قتل مستحقی کشیه که کتوردیب کفا عافی ایلدی و بر قتله غیر مستحقی
اولانی کتوردیب قتل ایله عذاب ایلدی پس حضرت خلیل رحمن بیلدی که اول لعین دخی
شیطان موتاه یی اماته و احیادن فهم و ادعاسنی ایلدی یا خود بیلدی لکن بو فعلی ایله مغالطه ایلدی
پس حضرت خلیل رب جلیل آخر تعبیر ایله استدلال صورته انتقال ایلدی که اول لعین جاحدی
مقاصده بر سبیل بولماه پس ایتدی حق تعالی شمسی هر کون مشرقدن کتورر پس اگر قادر ایسک
مغربدن کتور پس ظالم مبهوت در حال منقطع و مبهوت اولوب کفا دعاء ایتمک قادر اولمادی
زیرا اندن اتش اولان کمسه نی تکذیب ایلیه ردی بو فقیر ایدر بو کلامک بعضی اخذ آخر
اولان تکذیب ایدر و بو و کلک ما قبلنه تعلیل و علتی چندان ظاهر دکلدر زیرا اتی دخی
پس شمسی مغربدن کتور دیو تکلیفده ظاهر حال تمرد نعمکره بو بیله ایلکدر اول تقدیرجه
تفنیع و قلیل در اگر مقابله ده لعین شمسی مشرقدن کتوردن بن دخی بوله یا خود معقد ماضی بینی
کتور مشهدر دیسه ده الواقع اوش اولان تکذیب ایدردی یا مناسبی ایدی واالا اول
تعلیل عدم ایراد انسب ایدی انتهی برکاه دخی مناقضه درکه براموی محاله تعلیق در
و قوعنک استحاله سنه اشارت ایچون حق تعالی نک ولا یدخلون الجنة حتی یلج الجمل فی سم
الخیاط قولنده کبی برکاه دخی مجارات خصم در تاکه خصم عثار و زلت واقع اوله شول حیثدن که
بعض مقدماتنی تسلیم ایلیه تبکیت لوازم مراد اوله دخی محلی مثلا ان انتم الا بشر
مثلنا الآیه زیرا انلارک ان نحن الا بشر مثلکم قولنده رسللک بشریت اوزرنه تصغیر

ایسه کلرینه اعتراف وار در کویا که رسل کنه یاردن رسالتلک انتقالنی تسلیم ایتمش اولورلر
بشر تبارینه اعترافلری ایله اما بو تسلیم حقیقتده مراد دکلدر بلکه مجاراة خصم ایچوندر تا که
خصم زلت و عثاره اوله لکن یاد ایتیلر درکه اشترک موعاکورکه بزم بشرا املازوز حق دربز
انکار ایتمز بلکه اظهار ایدرز لکن بو حالت منافی دکلدر که حق تعالی بزه اعطا ورسالت
ایله افضال و تخصیص منت ایلیه علم ما وقع فی القرآن من الاسماء ولکنیٰ والالقاب امری معلوم
اولا که حق تعالی کتاب مبینده اسماء انبیاء و مرسلیندن یکرمی بشنی اسمیله ذکر ایلمشدر که
انلار جمله دن مشاهیردر امدی بز دخی انلارک اسماء شریفه سنی ذکر ایدەلم ذکرلری ایله
تبرک و سعادت برکتلری ایله حاصل جمله نک اولی آدم ابو البشردر صلوات الله تعالی علی نبینا
وعلیه وعلی سائر الانبیاء والمرسلین آدم ایله تسمیه اولندی زیرا ادیم ارضدن خلق اولنمشدر
بعضلر دیمشدر که اسم سریانیدر اصلی آدم در خاتام وزنینه بعده تعریب اولنمشدر والف
ثانیه سی حذف اولنمشدر امدی لسان عبرانیده تراب آدام در اول سجده الکلا تسمیه اولندی
حضرت آدم طقوز یوز اللمش سنه تعیش ایلدی بعضلر بیک سنه دیمشلر برکاه دخی
نوح در جواب اتدی اجمی موتب کرمانی دخی زیاده ایدب معناسی سریانیده ساکن دیمکدر
و بری حاکم مستدرکده ایتدی نوح ایله وجه تسمیه سی نفسنه نوحه و بکاسی کثیر اولدیغیچوندر
اصل اسمی عبدالغفاردر اکثر صحابه بوننکله ذهب در که حضرت نوح ادریسدن مقدمدر که
نوح بن لمک فتح لام و سکون میم و بعده کاف ایله ابن متوشلخ فتح میم و تشدید تا و شائه مضمومه
ایله بعده تا و او و فتح شین معجمه و بعده لام و خا ابن اخنوخ فتح همزه و سکون خا معجمه و ضم نون
بعده واو ساکنه بعده خاء معجمه ایله که اول ادریسدر بعض قواله بعضلر دیمشلردر که حضرت
نوح بنیه اون قرن وار در حق تعالی آنی قرق یاشنده بعث ایلدی قومی ایچنده بیک
الا اللی سنه دکل بعض طقوز یوز اللی سنه طوردی انلاری دینه
دعوت ورآه حقه هدایت ایلدی بعد الطوفان التمش سنه تعیش ایلدی تا که خلق ینه کثرت بولدی
اولدیلر حضرت نوحک ولادتی وفات حضرت آدمدن یوز یکرمی آلتی سنه صکره در امام نووی
تهذیبده دیمشدر که اطول انبیاء عمرا حضرت نوحدر برکاه دخی حضرت ادریس بعضلر دیمشدر که
حضرت نوحدن مقدمدر بعضلر ایتدی که نبوت منصبی اعطا اولنان انبیاء کرامک اولی ایدی
اسمی اخنوخ بن یرد بن مهلائیل بن انوش بن قینان بن شیث بن آدم در وهب ایتدی که
ادریس حضرت نوحک جدی در که اکا اخنوخ دیرلر ایدی ادریس اسم سریانیدر بعضلر دیمشدر که
عربیده در دراستدن مشتقدر کثرت دراست صحفاتیدن دولای تذییل معلوم اوله که
ابتداء کلامده مؤلف اصل مترجم مرحوم والد ماجد علامه سیوطی نکته اثرنه اقتدا واقتفا ایدوب
قولنه اقتدا ایدوب اسماء انبیادن یکرمی بشنک اسمنی ذکر ایدرز دیدی لکن بو مقامه کلدکده
درت اسمانی ذکر ایتمشدر که حضرت ابرهیم واسمعیل و اسحق و یعقوب در بلکه ایچی یکرمی بر ذکر
ایلمشدر ظاهر بودر که مقتضای بشریت سهو قلم واقع اولمشدر رحمه الله تعالی علیه

واسعه لکن نسخه ده سبو واوالمغله اصل مترجم ادخال ایلکله مجالی دلنیوب حاجت سنه
اجمال اشارت اولنمشدر اما تتمیما للفائدة وتکثیرا للنفع الاخوان ترجمه سنده کماهو فی کتاب
الاتقان ذکر و بیان ایده لم حضرت ابرهیم الخلیل النبی ایتدی اسم قدیم در عربی دکلدر تا
عرب بونی برقاچ وجهله تکلم ایلمشدر اشهری ابرهیم در ابراهام دخی دیمشلردر وایله قرائت
دخی اولنمشدر و ابراهم حذف یا ایله وابرهم ایله اسم سریانیدر معناسی اب رحیم دیمکدر
بعضلر بره دن مشتقدر دیمشدر که شدت نظر معناسنه در بونی کرمانی عجائبنده حکایت
ایلمشدر و حضرت ابرهیم ابن آزردر آنک اسمی تارح در شاء و رای مفتوحه ایله و آخری
حاء مهمله ایله ابن ناحور نون و حاء مهمله مضمومه ایله ابن شاروخ شین معجمه و رای مضمومه ایله و آخری خاء معجمه ایله
ابن راعو غین معجمه ایله ابن فالغ فا ایله ولام مفتوحه و غین معجمه ایله ابن عابر عین مهمله و موحده مفتوحه
ابن شالخ معجمه ایله ابن ارفخشد بن سام بن نوح در واقدی ایتدی ابرهیم خلق آدمدن
ایکی بیک سنه راس سنه ده ولادت ایلدی مستدرکده مذکوردر طریق ابن المسیب دن حضرت
ابو هریره دن که ایتدی حضرت ابرهیم یوز یکرمی سنه دن صکره اختتان ایلدی ایکی یوز
یاشنده وفات ایلدی امام نووی وغیری بر قول دخی روایت ایلمشلردر که یوز یتمش بیل
عمری اولمش اوله والله تعالی اعلم حضرت اسمعیل الذبیح النبی ایتدی بعضلر همزه نون ایله لام بر
دیمشدر نووی و غیری ایتدی که بو غلاری ابرهیمک اکبر اولادیدر و حضرت اسحقدن
اون درت سنه صکره ولادت ایلمشدر مدت عمری یوز سکسان سنه ایدی ابو علی بن
مسکویه کتاب نزهة القلوب ده ذکر ایلمشدر که اسحقک معناسی عبرانیده ضحاکدر حضرت یعقوب
مدت عمری یوز قرق یدی سنه ایدی انتهی شمدنکرو اصل مترجمده مذکور اولان اسباط اولنور
برکاه دخی حضرت یوسف بن یعقوب بن اسحق بن ابرهیم در حضرت یوسف اون ایکی یاشنده
ایکن جبه القا اولندی والدی سکسان سنه دن صکره ملاقی اولدی یوز یکرمی یاشنده ایکن
وفات ایلدی قول صحیح ده بویله در یوسف شطر حسن در یعنی جمله عالمه ویرلان حسن
بر بره جمع اولنمه تنصیفی حضرت یوسفده ایدی قول صواب بودر که یوسف اسم عجمیدر
اشتقاقی یوقدر و یوسفده آلتی لغت وار در سینی یا و او ایله تثلیثده برکاه دخی حضرت
لوط در ابن اسحق ایتدی اسمی شریفی لوط بن هاران بن آزردر حضرت ابن عباسدن
رضی الله عنهما مرویدر که لوط ابن اخی ابرهیم در یعنی حضرت ابرهیمک برادری اوغلیدر
واسمی لوط در برکاه دخی حضرت هود در اسمی عابر بن ارفخشد بن سام بن نوح در بعضلر
هود بن عبدالله بن رباح بن خالد بن عاد بن عوص بن ارم بن سام بن نوح در دیمشلردر
کعب ایتدی که حضرت آدمه جملهدن اشبه ایدی ابن مسعود ایتدی رجل جلد ایدی یعنی مقدم
قوی ایدی برکاه دخی صالح درکه ابن عبدالله بن رباح بن ثمود بن جابر بن سام بن نوح
قومنه مبعوث اولدی ثمود قریب و اهوی ایکن رجل احمر ایدی که بیاضه مائل سبط الشعر
ایدی یعنی شعرلری جعودت یوغیدی مترسل و طویل ایدی قومنک ایچنده فرق ینل

اصلی جیرون ایدی قوم عادک هلاکندن صکره ثموده بعث اولندی غلام شاب ایدی انلاری
راه حقه هدایت و الله‌ه دعوت ایلدی تا کبیر و دوموی اولنجه حضرت نوح ایله ابراهیم بیننده
حضرت هود ایله صالحدن غیری نبی گلمشدر حضرت صالح ایچلرنده یکرمی سنه اقامت ایدوب
مکه ده وفات ایلدی التی سکز یاشنده ایکن انبیادن بو فقیر ایدر اول کلامه که بلوغه قریب
زمانده ایکن مبعوث اولمشدر دیو روایت اولنمشدر ظاهرنه اعتراض وارد اولور که احادیث
صحیحه ده وارد اولمشدر که هیچ بر نبی قرق یاشندن مقدم بعث اولنمامشدر اول تقدیرجه
ایکی روایتک بیننده توفیقده اشکال اولور لکن جواب قابلدر که اول قرنده اولانلرک
طول اعماری اولور ویقین جائزدر که بلوغلری دخی قرق سنه ده اوله و الا اشکال [illegible]
تامل اولنه برکاه دخی شعیب در که ابن میکائیل در بعضلر ابن ملکایل در دیمشلردر بعضلر
دخی ابن میکیل بن یشجن بن لاوی بن یعقوب در دیمشلر بعضلر دخی میکیل بن یشجر بن
مدین بن ابراهیم الخلیل در انلاره خطیب الانبیا دیرلر ایدی ایکی امته رسول بعث اولندی
مدین ایله اصحاب الایکه یه کثیر الصلوة ایدی آخر عمرنده مبتلای عمی اولدی مدین ایله اصحاب
ایکه واحدمیدر اختلاف اولندی بعضلر ایکی امتدر دیمشلردر قول اوله ذاهب اولانلر اصحاب
ایلمشلردر بو ایکیسندن هر بری کیل و وزنده وفا ایله وعظ اولنمشلردر قول ثانی یه ذاهب
اولانلر سدی ایله عکرمه دن روایت اولنان ایله استدلال ایلمشلردر که دیمشلردر حق تعالی
هیچ بر نبی ایکی دفعه ارسال ایتمدی الا شعیبی که بر دفعه مدینه بعث ایلدی حق تعالی انلاری
صیحه ایله اخذ ایلدی بر دفعه دخی اصحاب ایکه یه بعث ایلدی انلاری حق تعالی عذاب یوم الظله
ایله اخذ ایلدی بعضلر اوچ امته مبعوثدر ثالثی اصحاب الرس در دیمشلر برکاه دخی
حضرت موسی در که ابن عمران بن یصهر بن قاهث بن لاوی بن یعقوب در علیه السلام
موسینک نسبنده خلاف یوقدر موسی اسم سریانی در حضرت ابن عباسدن رضی الله عنهما
مرویدر که لغت قبطیه ده ما آب در و شجر سا در پس بو ایله مرکب اولوب موسی [illegible]
اولندی زیرا شجر ایله ما بیننده القا اولنمشدر یعنی والده لری قوم فرعوندن خوفندن بر تابوت
ایله بحره القا ایلمشدر که نص قرآن ایله ثابتدر روایت صحیحه ده مذکوردر که حضرت موسی
آدم یعنی گندم گون ایدی و جعد ایدی یعنی شوی جعد ایدی گویا که رجال شنوه دن ایدی
[illegible] ایدی مدت عمری یوز یکرمی سنه ایدی برکاه دخی حضرت هرون در که حضرت
موسانک قرنداش شقیقی ایدی بعضلر لامه قرنداشی ایدی دیمشلر بعضلر لاب ایدی دیمشلر
حضرت موسیدن اطول ایدی و غایت فصیح ایدی حضرت موسیدن مقدم وفات ایتمشدر
ولادتی دخی بر سنه مقدم ایدی حدیث اسراده بعض روایاتده وصفنده بو لفظ وارد
اولمشدر که لحیه سنک نصفی بیضا و نصفی اسود ایدی و طول لحیه سی شول مرتبه ایدی که [illegible]
[illegible] قریب ایدی [illegible] جبرائیل [illegible] جبرائیل [illegible] لحیه
[illegible] ولان هرون بن عمران در ابن عساکر ذکر ایلمشدر که جنت ده هرونک [illegible]

محبب در برکاه دخی حضرت داود در که ابن ایشا در کسر همزه و سکون تحتیه و شین معجمه ایله
ابن عوبد [illegible] ایله ابن باعز [illegible] ابن سلمون بن
نحشون بن عمی نادب [illegible] ابن رام بن حضرون [illegible] ابن
فارص [illegible] ابن یهودا بن یعقوب در زبورده مذکوردر که داود
قصیر ایدی بعضلر دیمشلردر که [illegible] طویل اللحیه ایدی [illegible]
[illegible] ایدی [illegible] حسن الصوت [illegible] ایدی [illegible] ایله ملک [illegible]
مدت عمری یوز سنه ایدی [illegible] قرق سنه ایدی [illegible]
برکاه دخی حضرت سلیمان در که ولد داود در کعب [illegible] ابیض جسیم [illegible] وضی جمیل
و خاشع و متواضع ایدی [illegible] والدی [illegible]
[illegible] ابن جریر حضرت ابن عباسدن اخراج
ایلدی که [illegible] حضرت سلیمان ایله ذوالقرنین در
ایکی کافر دخی اولمشدر که نمرود [illegible] حضرت سلیمان اوچ یاشنده ایکن
[illegible] بیت المقدس بناسنه ابتدا ایلدی
[illegible] یاشنده ایکن وفات ایلدی برکاه دخی حضرت ایوبدر صحیح بودر که ایوب بنی اسرائیلدن
[illegible] ابن جریر ایتدی ایوب بن
[illegible] ابن عساکر حکایت ایلدی که والده سی بنت لوط در
و والدی حضرت ابراهیمه ایمان گتورنلردندر [illegible] ابن جریر
ایتدی ایوب شعیبدن صکره ایدی [illegible] سلیماندن صکره ایدی [illegible]
یاشنده ایکن مبتلای بلا اولدی مدت بلاسی [illegible] سنه ایدی بعضلر [illegible]
[illegible] طبرانی روایت ایلدی که عمری [illegible] ایدی برکاه دخی ذوالکفل در بعضلر
انلاری ابن ایوب در دیمشلر بعضلر ایتدی ایوبدن صکره [illegible] نبی بعث اولندی
حق تعالی انی ذوالکفل [illegible] ایلدی [illegible]
[illegible] وفات [illegible] ایلدی [illegible]
بعضلر الیاس در دیدی بعضلر دخی یوشع بن نون در دیدی بعضلر [illegible]
ذوالکفل [illegible] بعضلر دخی [illegible]
بعضلر دخی زکریا در دیدیلر [illegible] زکریا [illegible] ابن عساکر [illegible]
حق تعالی [illegible]
ایدی [illegible]
تکفل [illegible]
ایکی [illegible] ایدی دیمشلر برکاه دخی حضرت یونس در که ابن متی در [illegible]
ایله مقصوددر تفسیر عبد الرزاق ده مذکوردر که متی والده سنک اسمیدر لکن ابن حجر ایتدی

بو قول مردوددر و حدیث صحیحده حضرت ابن عباسدن رضی الله عنهما مرویدر که نبیی الیه در
فرسدن ملوك طوائف زماننده ایدی و بعض حوتك قرقنده قرق گون بث ایتدی و جعفر صادقدن
یدی گون مرویدر و شعبیدن مرویدر که حوت وقت ضحیده التقام ایلیوب قیه وقت
عشیه ده اخراج ایلدی و لفظ یونسده آلتی لغات واردر نونك تثلیثی یعنی حرکات
ثلث ایله قراءت و همزه یا وایله و همزه ایله که آلتی اولور اما قراءت مشهوره
ضم نون ایله در و یا ایله در ابو حیان ایتدی طلحه بن مصرف یونس و یوسف لفظلرینی
کسر ایله قراءت ایلدی آنی دلالت وصف ایله مشتق اولملری اوزره که ایکیسی لفظ
عربی اولالر اما بو قراءت شاذه در برکاده دخی حضرت الیاس درکه ابن یاسین
بن فنحاص بن العیزار بن هرون درکه حضرت موسینك قرنداشیدر و قصه حکایت ایلدیکی
الیاس سبط یوشعدندر و وهب ایتدی حضرت خضر کبی الیاس دخی معمردر آخر دنیایه
دکین باقیدر و بعضلر دیمشدر که ابن مسعوددن مرویدر که الیاس ادریسدر و لفظ
الیاس همزه قطع ایله قراءت ایدیلر و حق تعالینك سلام علی الیاسین قولنده آخرنه یا ایله
نون زیاده اولنمشدر نته کیم ادریس ده ادراسین دیمشلردر آل یاسین قراءت ایدنلر
مراد آل محمددر دیمشلردر و برکاده دخی حضرت الیسعدر ابن جریر ایتدی الیسع ابن اخطوب
ابن العجوزدر و دخی ایتدی عامه کتب لام واحده مخففه ایله قراءت ایدرلر اما واللیسع
دخی قراءت اولنمشدر و ایکی لام و تشدید ایله اول تقدیرجه اعجمی اولور کذلك قول ایله
اوزره دخی بعضلر دیمشدر که عربیدر وسع یسع فعلندن منقولدر برکاده دخی حضرت
زکریادر سلیمان بن داودك ذریتندندر و اولدیکی قتل اولندقدن صکره مقتول اولمشدر
ولدی ایله تبشیر اولندی و دخی زماننده عمری طقسان ایکی سنه ایدی یا طقسان طقوز
یا یوز یکرمی ایدی لفظ زکریا اسم اعجمیدر و مواضعده بش لغات واردر اشهری مد ایله
اعجمی قصردر و قراءت سبعه ده ایکیسی ایله دخی قراءت اولنمشدر و زکری و زکریا که
تشدید و تخفیف ایله و زکر در قاموسده برکاده دخی حضرت یحیی درکه ولد زکریادر اسم یحیی ایله
اول تسمیه اولنان بونلاردر که نص قرآن ناطقدر که لم نجعل له من قبل سمیا بیورلمشدر
حضرت عیسی دن آلتی آی مقدم ولادت ایتمشدر و صغرده ایکن منصب نبوت ویرلمشدر
بعده ظلما قتل اولنمشدر و حق تعالی آنك قتلنه بزیله بخت نصری جیوشیله تسلیط ایلدی که
لفظ یحیی اسم اعجمیدر و بعضلر عربیدر دیمشلردر ایکی قول اوزرینه دخی غیر منصرفدر
عربی اولدوغی اوزره وجه تسمیه اولدر که حق تعالی آنی ایمان ایله احیا ایلدیکی و یا جوده
انکار رحمدن آنی حیات بولدوغی و یا خود شهید اولور دیمکدر زیرا شهدا احیادر و
و یا خود و کوت دیمکدر یعنی وفات ایدر دیمکدر و تصغیر ایله تسمیه اولنمق اوزره نقلوا
نته کیم مهلکه یه تقاوز لامفازه دیرلر و لدیغه سلیم دیرلر برکاده دخی حضرت عیسی بن مریم بنت
عمراندر حق تعالی آنی بلا اب خلق ایلمشدر و مرك حملی بر ساعت ایدی یا خود اوج

در ساعت ایدی یا خود اوج ساعت یا آلتی ساعت یا طقوز آی ایدی و مریمك سنی اون
سنه یا خود اون بش سنه ایدی و حضرت عیسی اوتوز اوج یاشنده آسمانه رفع اولنمشدر
اعادیشده مذکوردر که آخر زمانده نزول ایدوب دجالی قتل ایدر و نکاح ایدوب و تزوج ایدوب
ولدی ظهور ایدر و حج ایدر بعده قرق سنه ارضده مکث ایدوب بعده حضرت رسالتپناه
علیه صلوات الله حجره سنده دفن اولنور و حدیث صحیحده مذکوردر که حضرت عیسی ربعه ایدی
یعنی قدی مابین طویل و قصیر ایدی و احمر اللون ایدی گویا که دیماسدن یعنی حمامدن
چیقمش ایدی و لفظ عیسی اسم عبرانیدر یا خود سریانیدر عربیه دکلدر و بعضلر درکه انبیاده
بر نبی یوقدر که آنك ایکی اسمی اوله الا عیسی و محمد علیهما السلام برکاده دخی حضرت سید المرسلین
و خاتم النبیین محمد بن عبد الله بن عبد المطلب بن هاشمدر صلی الله تعالی علیه وسلم قرآن عظیمده
اسماء کثیره ایله تسمیه اولنمشلردر جمله دن محمد و احمددر و بعضلر درکه انبیادن بش نبی قبل
الوجود تسمیه اولنمشدر برکاده دخی حضرت محمددر که و مبشرا برسول یاتی من بعدی اسمه احمد
بیورلمشدر برکاده یحیی درکه انا نبشرك بغلام اسمه یحیی برکاده عیسی درکه مصدقا بکلمة من الله ایکیسی
دخی اسحق و یعقوب درکه فبشرناها باسحق و من وراء اسحق یعقوب بیورلمشدر و دخی
قرآن عظیمده و فرقان کریمده اسماء ملکدن دخی بعض مذکوردر جمله دن جبرائیل و میکائیلدر
بو ایکیسنده لغات واردر جبریل در جیم فتحی و کسری ایله بلا همزه و جبرائیل در بعد الالف
همزه ایله و جبرائیل در بلا همزه ایکی یا ایله و جبرئیل همزه و یا ایله بلا الف و جبرئل در تشدید
اللام بو ایله قراءت دخی اولنمشدر ابن جنی ایتدی اصلی کوریال ایدی تعریب ایله و طول
استعمال ایله لا کوریب شکلنه تغییر اولندی و میکائیل دخی ایکی یا ایله بلا همزه قراءت اولندی
و میکئیل و میکال قراءت اولندی و بعضلر درکه لفظ ایل عبرانیده اللهدر جبریل عبد الله
دیمکدر کذلك میکائیل دخی هر اسم که انده ایل اوله معناسی عبد اللهدر و بعضلر جبرائیل
خادم الله معناسنه در بعضلر فارسلنا الیها روحنا قولنده تشدید نون ایله قراءت
ایلمشدر ابن مهران ایتدی روحنا اسم جبرئیلدر بو قول کرمانی عجائبنده حکایت ایلمشدر
برکاده دخی هاروت و برکاده ماروتدر حضرت علیدن کرم الله تعالی وجهه مرویدر که
بونلار ملائکه آلتیدن ایکی ملك ایدیلر بونلرك قصه سنه سیوطی بر جزء مفرد تألیف
ایلمشدر برکاده دخی رعددر ابن عباسدن رضی الله عنهما مرویدر که رعد ملائکه دن
بر ملکدر که سحابه موکلدر عکرمه دن مرویدر که رعد بر ملکدر که تسبیح ایدر محمد بن مسلم
مرویدر که ایتدی بزه خبر ایتدی که برق بر ملکدر که درت وجهی واردر وجه انسان
وجه ثور وجه نسر وجه اسد و حالا که ذنبنی مصعع ایلسه یعنی قویه ایلیه انزال سماده برق
و لمعان حاصل اولور و برکاده دخی مالکدر که خازن ناردر و برکاده دخی سجلدر ابی جعفر
الباقردن مرویدر که ایتدی سجل بر ملکدر و هاروت و ماروت آنك اعوانندندر و
سفتیبط عمرو بیدر سدیدن مرویدر که محفظه موکل بر ملکدر برکاده دخی قعیدوده بعضلری

ورویه رکه کاتب شیانک اسمیدر و دیشلر درکه بو مذکور اولانلر طقوزدر بعضلر ایتدیکا بونلرک
عاشری ذوالقرنین در بعضلر عادی عاشری روح در دیمشلردر و روح اعظم ملکدر خلق
جمیعندن بونلارک برکا دخی سکینه در حق تعالی ایتدی هو الذی انزل السکینة فی قلوب المؤمنین
ودیشلر درکه سکینه بر ملکدر که قلب مؤمنده ساکن اولور آنی ایمانه سوق ایدر نته کم
اولنشدرکه سکینه لسان عمردن ناطق در و درنجی قرآن عظیمده اسمآء صحابه زید بن حارثه
مذکوردرکه فلما قضی زید منها وطرا بیورلمشدر و درنجی سجل شول قولا در که کاتب نبی اولمشدر صلی
علیه وسلم و درنجی رسل و انبیانک غیری متقدمیندن بعضلرک اسملری مذکوردر جملهدن عمران
ابو مریم بعضلر ابو موسی دخی قرآنده دیو بیلدیلر و آخر مریم دخی هرون دردی اوغلی هرون
دکلدر برکا دخی عزیر و تبع درکه بر رجل صالح ایدی حاکم اخراج اینوب و که اوزره بعضلر نبی دکلدر
بو قوله کرامت عجائب ده حکایت ایلمشدر برکا دخی لقمان در بعولی و دخی بعضلر نبی در دیمشدر
لکن اکثرون خلافنه ذاهب اولمشدر حضرت ابن عباس رضی الله عنهما روایت ایدرکه لقمان حبشی
بجلد ایدی برکا دخی یوسف بن افرائیم بن یوسف ابن یعقوب درکه سوره غافرده مذکور
درو لقد جاءکم یوسف من قبل بالبینات کریمه سنده مراد بو سط یوسف بن یعقوب در دیمشلر
مذکوردر برکا دخی سوره مریمده یرثنی ویرث من آل یعقوب کریمه سنده مذکور اولان
یعقوب که مراد یعقوب بن ماثان در برکا دخی سوره مریمده ان کنت تقیا قولنده
تقیه دن مراد بر رجل صالح ایدی دیمشلردر معناسی اکر سن متقی ایسک یعنی صالحده اوک
شیله ایسک دخی دیکدر و درنجی قرآن عظیمده اسمآء نسادن انجق مریم وار در غیری یوقدر
مریم لسان عبرانیده خادم دیکدر بعضلر دیمشدرکه اتدعون بعلا قولنده بعلی امرأة نک
اسمی درکه انکا عبادت ایدرلر ایدی و درنجی قرآن عظیمده اسمآء کفاردن قارون و جالوت
و هامان مذکوردر و درنجی تبری که سوره یوسفده مذکوردر اسمی ستری قولنده بری دخی آزر
درکه ابو ابراهیم در بعضلر آنک اسمی تارح در آزر لقب در دیمشدر بعضلر آزر اسم صنم در
دیمشدر برکا دخی نسی درکه بنی کنانه دن بر رجل ایدی طرقی صنعو فیلوب انده عناقی اخلا
ایدر دی دیمشلردر و درنجی قرآن عظیمده اسمآء جن دن جن سنک باباری ابلیس مذکوردر
آنک اسمی اولا عزازیل ایدی ابن عباس رضی الله عنهما بو بلیه دن و بیره ستری کادن عمرو دیدرکه
ابلیسک اسمی حارث ایدی دیمشدر و منه ابن عباس دن مرویدرکه اول سبحان الخطیئة
تسمیه اولنوبکه حق تعالی آنی خیرک جمله سندن ابلاس ایلدی یعنی مأیوس ایلدی بعضلر انک
اسمی قتره در دیمشدرکه بونی خطابی حکایت ایلدی و کنیه سی ابو کردوس در بعضلر ابو مره
بعضلر ابو لبنی در دیمشدر بونی سهیلی کتاب الروض الانف ده حکایت ایلمشدر و درنجی
قرآن عظیمده اسمآء قبائلدن یأجوج و مأجوج و عاد و ثمود و مدین و قریش و الروم
مذکوردر و درنجی آنده اسمآء اصنامدن دخی مذکوردر که بعضلری انک اساسیسی ایدی جمله دن
ودّ و سواع و یغوث و یعوق و نسر درکه بونلر اصنام قوم نوح در و درنجی لات و عزی

و مناة که بونلر اصنام قریش ایدیلر کذلک رجز دخی ضم رای ایله قرائت اولندقده اوزره
اسم صنم در و درنجی جبت و طاغوت که بونلر دخی صنملردر درشاد که سوره غافرده
و ما اهدیکم الا سبیل الرشاد قولنده مذکوردر اصنام فرعوندن بر صنمک اسمی در و درنجی
بعل که قوم الیاسک صنمی در و درنجی آزر اسم صنم در نته کم ذکری تقدم ایلمشدر تنزیل
بو مقامده علامه سیوطی کتاب الاتقانده بعض فوائد دخی ذکر ایدوب بیان ایدرکه اصل فتح ده
مذکور اولمامشدر بو عبید لقب فائده ده و نقیحی تکثیر الحول ضمن تنزیل ده ایراد و تخریج ایلمشدرکه
بونلاردن ماعدا قرآن عظیمده اسمآء بلاد و بقاع و امکنه و جبال بکه ذکر اولمشدر
اسم مکه در بعضلر بآ میم دن بدل در دیمشدر ماخذ اشتقاقی تمکک العظم قولندندر
جبال عظامک ایلچینده اولان تحتیده ایله جذب ایدوب اهل ایلسه که ترکیب ده اندن صورتی
ایله تعبیر ایدرلر و یا بآخود تمکک الفصیل فی ضرع الناقة قولندندرکه ناقه نک ولوبی فرعک
ایلچینده اولان لبنی انحرای ایله صورت جذب ایلمک اولدیله مبارکه دخی کویا سایر بلاددن
اولان اقواتی تنقیه جذب ایدر و بآخود ذنوبی جذب ایدر خارجا از باب ایدر
و بآخود آنده قلت ما اولدیغیچون اوله کویا که انده شرب ما جذب طالع در و بآخود
بروادینک بطننده درکه نزول امطار وقتنده جبال و علالیدن سیلی ایدوب سیول
انکا منجذب اولور بعضلر بآ میم دن بدل دکلدر اصلیه در مأخذی بک در زیرا عناق جبابره
بیک ایدر یعنی کسر ایدر بو دیمکه خضوع و ذلت ایله کلوب زیارت ایدرلر بعضلر بنا کمال
رخود درکه از دحام معناسنده در آنده بطوافده ازدحام اولدیغیچون بعضلر دیمشدرکه
مکه میم ایله حرم در و بکه با ایله مسجد در خاصه بعضلر میم ایله بلد و با ایله بیت و موضع طوافدر
بعضلر خاصه بیت در دیمشدر مذکورک برکا دخی مدینه درکه سوره احزابده منافقلردن
حکایت اولنوب یثرب ایله تسمیه ایلمشدر زیرا جاهلیتده اسمی یثرب ایدی بعضلر ایتدی
اصل یثرب بر ارضک اسمی درکه مدینه آنک ناحیه سنده در بعضلر ایتدی یثرب بن
وائل اسمی ایله تسمیه اولندیکه ارم بن سام بن نوح اولادندن ایدی زیرا انده اول نزول ایدن
اول ایدی و درنجی احادیثده یثرب ایله تسمیه دن نهی صحیح اولمشدر زیرا نبی علیه السلام
اسم حسنی کر یه کورورلر ایدی یثرب دخی تثریب یعنی فسادی یا خود تثریب یعنی توبیخ مشعردر
برکا دخی بدر درکه مدینه قربنده بر قریه در ابن جریر شعبیدن اخراج ایلدیکه بدر جهینه دن
بر کسنه نک ایدی که بذریا بدر ایله مسمی ایدی اول سبب ایله تسمیه اولندی واقدی ایتدی
بن بو قولی عبدالله بن جعفر و محمد بن صالحه ذکر ایلدم ایکیسی دخی انکار ایلدیلر و دیدیلر
یا بچون صفرآ و رابغ ایله دخی تسمیه اولندی و اما بو کلام لیس بشیء در بلکه اسم موضع در
بعضلر ایتدی بدر بیر مابین مکه و مدینه در برکا دخی احد درکه قرائت شاذه ده اذ تصعدون
ولا تلون علی احد وارد اولمشدر ثم تمره و حرآ ایله و درنجی تبوک که قرب طائفده
برقریه در و درنجی جمع که مزدلفه در و درنجی المشعر الحرام که مزدلفه ده بر جبل در و درنجی نقع که موضعدر

نزوله به وارنجه بابنده اولان مجلده دخی بو کرلدی حکایت ایلمشلردر و دخی مصر و بابل که
سواد عراقده بر بلده‌در و دخی ایکه ویلیکی فتح لام ایله قوم شعیبک بلدی‌در نافله اسم بلده
اولکی اسم کوره‌در و دخی حجر درکه منازل ثمود در نواحی شامده وادی القری قاتنده‌در
و دخی احقاف که جبال رمل‌در عمان ایله حضرموت بیننده ابن عباسدن مرویدر
شامده بر جبل‌در و دخی طور سینا که موسایه علیه السلام ندا اولنان جبل‌در و دخی
جودی که جبل در جزیره‌ده و دخی طوی که اسم وادی‌در ابن عباسدن مرویدر که طوی
ایله تسمیه اولندی زیرا حضرت موسی انی لیل ایچنده طی ایلدی و دخی کهف که جبل‌دن
نحت اولنمش بیت‌در و دخی رقیم که ابن عباسدن رضی الله عنهما مرویدر که ایندی کعب
زعم ایلدی که رقیم اصحاب کهفک چقدقلری قریه‌در و عطیه‌دن مرویدر که رقیم بر وادی‌در
سیناء ابن عباسدن مرویدر که رقیم غضبان ایله ایله‌نک بیننده فلسطیندن قریبده بر وادی‌در
قتاده‌دن مرویدر که کهف اولان وادینک اسمی‌در انس بن مالکدن مرویدر که اسم
کلب‌در و دخی حرم که اسم وادی‌در دیمشلردر و دخی جرز که اسم قریه‌در دیمشلردر
و دخی حرم که یمنده بر بلده‌نک اسمی‌در دیمشلردر و دخی ق که ارضی محیط اولان جبل‌در
و دخی جرز که اسم ارض‌در و دخی طاغیه که ثمودک هلاک اولدقلری بقعه‌نک اسمی‌در
دیمشلردر بو ایکیسی کرملی حکایت ایلمشلردر و دخی ذکر اولنان اماکن دنیویه‌دن ماعدا بعض
اماکن اخرویه دخی ذکر اولنمشدر که فردوس جنتده بر مکان اعلی‌در و دخی علیون که انده‌کی
جنتده مکان‌در دیمشلردر و دخی سجین موضعک اسمی‌در که صلحانک اعمالی انده مدوّن
اولنمشدر و دخی کوثر که جنتده بر نهردر بو احادیث متواتره ده وارد اولمشدر و دخی
سلسبیل و تسنیم که جنتده ایکی عین‌در و دخی سجین که اسم مکان ارواح کفاردر و دخی
صعود که جهنمده بر جبل‌در نته‌کم ترمذی حدیث ابی سعیددن مرفوعا اخراج ایلمشدر و دخی
موبق و غی و اثام و ویل و سعیر و سائل و سحق بونلار جهنمده وادیلردر انس بن مالکدن
مرویدر که موبق جهنمده قیحدن بر وادیدر عکرمه‌دن مرویدر که ناردن بر نهردر ابن مسعوددن
حاکم اخراج ایلمشدر که فسوف یلقون غیا قولنده بر وادیدر دیدی ابی سعید الخدریدن
مرویدر که ویل جهنمده بر وادیدر که انده کافر قرق خریف مقدارنده دوشوب ینه قعرینه یتشمز
ابن مسعوددن مرویدر که ... جهنمده قیحدن بر وادیدر و کعبدن مرویدر که ایندی نارده
بر وادی واردر که اهل نار اندن مستغیث اولورلر که غلیظ و موبق و اثام و غی‌در و
سعید بن جبیردن اخراج اولنمشدر که سعیر قیحدن بر وادیدر جهنمده و سحق دخی جهنمده
بر وادیدر و دخی ابن زیددن اخراج اولنمشدر که سائل سائل قولنده دیمشلردر که جهنمده
بر وادیدر که اسمی سائل‌در و دخی فلق جهنمده بر جب‌در و دخی یحموم و بونلاردن ماعدا
بعض اماکنه منسوب اولانلردن دخی مذکوردر که عراقی درکه ام القری یه نسبت درکه مکه‌در
و دخی عبقری که دیمشلردر که جنه منسوب‌در طائفه جنک بر موضعی‌در که مهزار در و جیب

نسبت اولنور و دخی سامری که دیمشلردر که بر ارضه منسوب‌در که انکا سامره‌دن دیرلر
بعضلر سامره دیرلر و دخی عربی که دیمشلردر که عربه یه منسوب‌در که اسمعیلک علیه السلام
دارینک بادیه‌سیدر و دخی اسماء کواکبدن شمس و قمر و طارق و دری مذکوردر و فائده
بعضلر ایندی حق تعالی قرآنده طیوردن اول جنس ذکر ایلدی که سلوی و بعوض
و ذباب و نحل و عنکبوت و جراد و هدهد و غراب و ابابیل و نمل دخی طیردندر زیرا
حضرت سلیمان حقنده علمنا منطق الطیر وارد اولمشدر حضرت سلیمان علیه السلام منطق نملی
دخی فهم ایدر دی ابن ابی حاتم شعبیدن اخراج ایلمشدر که ایندی شول نمله که سلیمانک کلامنی
فهم ایلمشدر ایکی جناحی وار ایدی اما نسبت‌دن قرآنده مذکور دکلدر اما کنیه‌ده ابولهب در
اسمی عبد العزی‌در اول سببدن اسمی ایله مذکور اولمادی زیرا اسمی حرامدر بعضلر ایندی که
جهنمی ایدوکنه اشارت اولنمق ایچون اسمی ذکر اولنمایوب کنیه‌سی ایله ذکر اولنور اما القاب‌دن
بعض مذکوردر برکه اسرائیل‌در که لقب یعقوب‌در معناسی عبد الله‌در بعضلر صفوة الله
دیمشلردر بعضلر سری الله دیمشلردر ... زیرا هاجر وایله ... ایله سیر ایلدی
ابن جریر ابن عباسدن اخراج ایلدی که اسرائیل عبد الله دیمکدر عبد جمیل ... ابی مجلز
اخراج ایلدیکه ایندی یعقوب بر رجل بطیش یعنی ذو قوت ایدی و ملکدن بریسنه
ملاقی اولوب انکله مغالطه یعنی مصارعه ایدوب ملک آنی یعقوب غلبه ایتمکه قریب ایلدی
یعقوب دخی کوردیکه مغلوب اولدی بر دخی بطش شدید ایله ...
ایندی بن سنی ترک ایتمزم تا که بنی اسم ایله تسمیه ایده‌سن زیرا ملک آنی اسرائیل ایله تسمیه
ایلدی ایله جمله ایندیکه کورمزمیسن که اسرائیل اسماء ملائکه‌دن ایدی و بونده بر تاج
لغت واردر ... اسرائیل دخی قرائت اولندی
بعضلر ایندی قرآنده یهوده موضعده بنی اسرائیل ایله مخاطب اولدیلر بنی یعقوب
دینلدی بر نکته ایچون که بونلار عباده اقتدا ایله مخاطب اولدیلر و اسلافلرینک دینیله
ایله تذکیر اولندیلر انلار موعظه ایچون و نوم غفلتدن تنبیه ایچون پس بر اسلاف تسمیه‌لریله
انده اسماء الله مذکور اولان ... ایل الله معناسی ایدوکی بیان اولنمشدر و دخی
حضرت ابراهیمه موهبه اولوب انکله بشارت اولندی دخی ذکر اولندی اول محلده یعقوب دینلدی که
اسرائیلدن اول ... اولدی زیرا یعقوب ده عقب ... اشعار واردر
برکه دخی مسیح‌در که حضرت عیسانک لقبی‌در معناسنده بعضلر صدیق در دیمشلردر
بعضلر ... دیمشلردر بعضلر مسیح بر بلاده ... تمیز ایدیکی اما
... بعضلر جمیل معناسنده دیمشلردر بعضلر مسیح ...
... بعضلر ... دیمشلردر برکه دخی الیاس در بعضلر ابن مسعودک
روایت ... که لقب‌در ... و اسرائیل یعقوب در دیمشلردر ابن مسعود ...
... و دخی قرائت ... و دخی ابلیس

سلام علیه ایلیاس ده واقع اولمشدر بر کاه ذی نوح در که اسمی عبد الغفار در نوح ایله ملقب اولدیغی
طاعت خدا ده نفسیچون کثرت نوحه و بکا اید و کیچون در بر کاه ذی الکفل در که لقبی الیاس در
یشع در و بعضیلر لقبی الیسع در و بعضیلر لقب یوشع در و بعضیلر لقب زکریا در دیمشلر در بر کاه
ذی ذو القرنین در که اسمی اسکندر در و بعضیلر عبد الله بن الضحاک در دیمشلر در و بعضیلر منذر بن
ماء السماء در و بعضیلر الصعب بن قرین بن الهمال در دیمشلر در ذو القرنین ایله ملقب اولماسی وجهی
دنیانک ایکی قرننه یعنی مشرق و مغربه واصل اولدیغیچوندر و بعضیلر فارس و رومه مالک اولدیغیچون
دیمشلردر و بعضیلر باشنده ایکی قرنی یعنی شعردن ذوابه سی وار ایدی و بعضیلر زاهدن ایکی قرنی
وار ایدی دیمشلردر و بعضیلر باشنده ایکی نحاسدن ایکی قرنی وار ایدی و بعضیلر باشنده ایکی قرنی
وار ایدی که عمامه آنی ستر ایدردی دیمشلردر و بعضیلر دیمشلردر که بر قرننی اوردیلر و فات ایلدی
بعده حق تعالی آنی بعث ایلدی دیگر قرنینه آخری اوردیلر ضرب ایلدیلر و بعضیلر کرم الطرفین
و اولدیغیچون دیمشلردر و بعضیلر مانند و خلقون ایکی قرن منقرض اولوب کندوسی حیات ده ایدی
دیمشلردر و بعضیلر علم ظاهر و باطن اعطا اولندیغیچون دیمشلردر و بعضیلر نور و ظلمته داخل اولدیغیچون دیمشلر
بر کاه ذی فرعون در که اسمی ولید بن مصعب کنیتی ابو العباس در و بعضیلر فرعون مطلقا مصر ممالک
ملوکنک لقبیدر دیمشلردر بعضیلر دیمشلردر که فرعون فارسی ایدی اهل اصطخردن ایدی بر کاه
ذی تبع در که اسمی اسعد بن ملکی کرب در دیمشلردر تبع ایله تسمیه اولندیغی اتباعی کثیر اولدیغیچوندر
و دیمشلردر و بعضیلر مطلقا یمن ملوکنک لقبیدر دیمشلردر و ما جنانک خلیفه سی دیدکلری کبی خلیفه ده خلف
اولدیغیچون انتهی.

علم معرفة مبهمات القرآن

بو علمده مستقل تصنیف ایلدیکی عبد الرحمن بن
سعید و قاضی عز الدین ابن جماعه و سیوطی انک وضعی بر تألیف لطیفی وار در که مفید
اوان فوائددن ما عدا تجوید و ایراد ربیع ایلمشدر و سلفدن بعضیلر بو علم زیاده اعتنا ایدرلر ایدی
عکرمه ایدردی قرآن عظیمده مذکور اولان مکسه که چیندن مبهم جا و الله و در ترکه یعقوب بعده آنی
صورت ادراک ایلمشدر و آنده اول ادروست طلب العلم ترانه لیل بهام طریقی ایله بسط کلام اولدیغنک
منافع سببی وار در و بر کا موضع آخرده بیان اولنمق ایله نفردن استغنا او لنمشدر نته کم مراط
الذین انعمت علیهم قولنکه ایله ما بیهام اولندی زیرا مع الذین انعم الله علیهم من النبیین و الصدیقین
و الشهداء و الصالحین قولنده تبیین و تعیین اولنمشدر و بر کاه ذی اشتهاری سببی ایله متعین
اولمغله ایهام در زیرا و مراد متعین اولدیغیچوندر نته کم و قلنا یا آدم اسکن انت و زوجک الجنة
قولنکه وجه او نبلدیکی زیرا حضرت آدمک حوادن غیری زوجی اولمادیغی مشهوردر و بر کاه ذی
ابهام ایله ستر قصدی در نته کم استعطاف قصدیله اولنه نته کم و من الناس من یعجبک قوله فی الحیوة
الدنیا قولنکه که مراد اخنس بن شریق در که صکره اسلام کتمش یرخیاسیله وجه سی اولدی و بر
ذکر اولدیغیچون بر کاه ذی نیتیه در فائده کبیره اولماسیدر اولدیغی ضمنه قرینه سی ذکر ایلمشدر
و من الکفر یعنی بر کاه ذی علومنه و عدم اختصاصنه تنبیه در و من یخرج من بیته مهاجرا قولنکه گبی که
تنبیه اولنمشدر حالده اولماز بر کاه ذی وصف کامل ایله ذکر ایدوب اسمی ذکر ایتمکده زیاده

تنظیم

تنظیم وار در و لا یاتل اولوا الفضل قولنکه گبی و ذی و الذی جاء بالصدق و صدق به
قولنکه و ذی ابو بکر در و بعض علمای مفسرین مراد حضرت صدیق در رضی الله تعالی عنه
بر کاه ذی وصف ناقص ایله تحقیر در ان شانئک هو الابتر قولنکه گبی و ذی عاص بن وائل
علم ابهامنک مرجعی نقل محض در آنده اجمال رأیه مجال یوقدر و تفاسیرده انده تألیف اولنان
کتبده و سائر تفاسیرده اسمای مبهمات موافقدر و اولان اختلافات ذکر و بیان اولنمشدر
آنده او کتب حوالا یدرب تفصیلنه تقیدی اولنمادی زیرا بو کتابمزک آنده جلاسینه استقصا
ایله احاطه اقتصار ایلمیدن بعضنه تعرض چندان مفید دکلدر بلکه مطلقا مهملدر بعضنا تعرض
اطناب ایله و قفه اسهاب ایلدک الله الموفق للصواب

علم معرفة اسماء من نزل فیهم القرآن

بو علمی قدمادن بعضیلر بابت تصنیف افراد و تألیف ایلمشلردر لکن عمری محرر دکلدر و اولمشدر
کتاب اسباب نزول ایله مبهمات بونلرک منشئی لردر حضرت امام علیدن کرم الله وجهه مروی
اولمشدر و قریشدن برکسه یوقدر الا انک حقنده بر آیت نزول ایلمشدر سؤال ایلدیلر
سنک حقکوزده قنقی آیت انزال اولنمشدر جوابنده و یتلوه شاهد منه کریمه سی نازل اولمشدر
دیدی و ذی سعد بن ابی وقاص دن رضی الله تعالی عنه مرویدر که بنم حقمده درت آیت نازل اولمشدر
دیدی یسئلونک عن الانفال و و وصینا الانسان بوالدیه حسنا و آیت تحریم خمر و آیت میراث
و ذی ر فاخرج القرطبی دن مرویدر که و لقد وصلنا لهم القول آیتی اون کسه حقنده در که بری ذی
انصار در و ذی ابن حمید بن جسیدن و بعضیلر حبیب بن سباع در دیمشلردر مرویدر که
ایدی و لولا رجال مؤمنون و نساء مؤمنات آیتی یدی نفر حقنده نازل اولمشدر بر طقوزنفر ایدک
ایکیسی نساء و سائری رجال ایدی

علم معرفة فضائل القرآن

بو علمده ابو بکر بن ابی شیبه
و نسائی و ابو عبید القاسم بن سلام و ابن الضریس و آخرون تصنیف ایلمشلردر و بو فنده بعض
احادیث صحیحه وار در و باعتبار الجمله بعض سوره علی التعیین و ذی فضائل سورده بعضا احادیث
کثیره موضوعه وار در جلال الدین السیوطی بر کتاب تصنیف ایدوب خمائل الزهر فی فضائل السور
ایله تسمیه ایدوب انجق موضوع اولمیانلری تحریر ایلمشدر لکن فضل قرآنده واقع حدیث جامع
شمول حدیث صحیح در که ترمذی و دارمی و بونلرک غیری طریق حارث بن الاعوردن اخراج
ایلمشلردر که حضرت علیدن مرویدر که بیوردیلر رسول الله دن صلی الله علیه و سلم ایشتدم
بیوردیلر ایدی که ستکون فتن قلت فما المخرج منها یا رسول الله قال کتاب الله فیه نبأ ما قبلکم و
خبر ما بعدکم و حکم ما بینکم و هو الفصل لیس بالهزل من ترکه من جبار قصمه الله و من ابتغی الهدی فی غیره
اضله الله و هو حبل الله المتین و هو الذکر الحکیم و الصراط المستقیم و هو الذی لا تزیغ به الاهواء
و لا تلتبس به الالسنة و لا یشبع منه العلماء و لا یخلق علی کثرة الرد و لا تنقضی عجائبه من
قال به صدق و من عمل به اجر و من حکم به عدل و من دعا الیه هدی الی صراط مستقیم و بیت حضرت
رسالت پناه علیه صلوات الله بیوردیلر ایدی که کتاب نجه فتنه و آشوبلردن اولدوغن دیدیم
پس اول فتنه دن مخرج نه در یا رسول الله بیوردیلر که کتاب الله در که آنده سزدن

مقدم اولانلرك بناءً وموخر اولانلرك خبری مندرج ومابینلرده اولان معاملات
ومخاصمات وسائر عباد واتكك احكامی مذكور ومندرج در ودخی جمیع كلامی فصل در هزل
وكل هر قنقی ظلم جبار كه تلفی تركنه ووزره اصرار ایلیه حق تعالی قصم وقطع وقمع ده
غرضی قلع وقمع ایده وهر كیم كلام خدادن غیریدن طلب هدی ایلیه حق تعالی اضلاله
القا ایده حق تعالانك حبل متینی بودر وذكر حكیم وصراط مستقیم دخی بودر ودخی او كتابدر كه
متابعت ایله طریق هواده زیغ وضلالت ده قالمز وبونك ایله السنه ناسده التباس اولماز
وعلما بونك لطائف وحقائقنه طویماز وبونك كثرت وترددن وتكرارندن كسالت ایلمز بلكه
اولوب اسكمز وعجایبی منقضی اولوب دوكنمز هر كیمكه قصداً كلام موافق اولا قولنده صادق
وهر كیم انكله عامل اوله اجر جزیل نائل اوله ودخی هر كیم انكله حكم ایلیه عادل اولور وهر كیم
انك احكامنه متابعته داعی اوله صراط مستقیمه هدی اولور صدق رسول الله الملك المتعال
بعد اجر بجمیع المقال انواع ضیعه وهر سوره نك فرادی فضایلی كتب تفاسیر واحادیثده
مذكوره در احتیاج ایلیجی اماره حاجت اولنه مز زیرا بو كتاب آنلرك جملسی بیانه تحمل ایلمز

علم سورة افضل القرآن وفضائله امام الحسن الاشعری والقاضی ابوبكر الباقلانی وابن
حبان قرآنده بر شیئی بر شیدن افضل اولماسنه مذهب ایلمشلردر زیرا جملسی
كلام الله در ودخی بعضنی تفضیل ومفضل علیه اولان كلامك نقصنی ایهام وار در مبرور الله
سالك اولان امام مالك در ویشلردر اما غیرلر جواز تفضیله ذاهب اولمشلردر زیرا ظواهر
احادیث انكا دلالت ایدر اول زمره دندر اسحق بن راهویه وابوبكر بن العربی وامام
غزالی امام قرطبی دخی حق بودر دیركا وبو قوللرندن وعلمادن برجماعتدن نقل
ایلدی امام غزالی جواهر القرآنده ایتدیكی بو قولی ایلدم كه سؤال ایدرسن كه بعض
بعض آیاتك بعضندن تفضیلنه اشارت ایلدیكی مع هذا جملسی كلام الله در
پس نه وجه ایله بعضندن بالا فارقت شرفده متغایر ومفارق اوله امری معلوم اولاكه
اگر نور بصیرت سنی ارشاد وهدایت ایتمیوب آیة الكرسی ایله آیة مداینات وسوره
اخلاص ایله سوره تبت بینینده فرق سنده تكنت وقدرت اولمایه وسنك نفسك فرقی دریكه
تقلید اولان نفس بیلیدك كه غایت ایله ضعیفه خوار واولیق ایله میان آیات قرآنه
فرق اولیق اعتقادندن انكار وزرع خشیت حاصل اولماز پس بو امرده صاحب رسالت
ومعدن بسالت صلی الله علیه وسلم جناب رفیعنه تقلید واقتدا وكیب نور انتها
ایله كه كلام رب متعال اولان قرآن انظاره انزال اولنمشدر وینه اخبار بو مضمونده در كه
یس قلب قرآندر وفاتحة الكتاب افضل سور قرآندر وآیة الكرسی سیده آی قرآن
و قل هو الله احد معادل ثلث قرآندر وبونلاردن ماعدا فضائل قرآنده وارد اولان
اخبار وبعض سور وآیاتك فضله وتلاوتندن كثرت ثوابه تخصیص خارج مرتبه عدد واحصا
وتجاوز دائره احاطه واستقصادر ومؤدی ابن الحصار ایتدیكی عجب شول كمسنه دن كه

بومعناده

بو معناده اختلافی ذكر ایدر مع هذا تفضیل امرنده بو وجهه نصوص وارد وایله التفضیل
اولنمشدر شیخ عز الدین بن عبد السلام ایتدی كلام الله كه الله حقنده وارد
اولمش اوله غیری حقنده وارد اولان كلامدن افضلدر پس قل هو الله احد تبت یدا
ابی لهبدن افضلدر خوییی ایتدی كلام الهیك جملسی كلام مخلوقدن دخی
ابلغدر بلاشك اما كلام الهیك بعضنی بعضندن ابلغ دیمك جائز بیدر اختلاف
اولنمشدر بر قوم قصور نظر وفتور فكرلری جهتندن تجویز ایلمشلردر ودخی لائق بودر كه
معلوم اوله كه شو كلام شو كلامدن ابلغ دیمك قاللك قولنك معناسی بودر
شو كلامك موضعنده بر وجه ایله حسن ولطافتی واردر وكلام آخرك دخی موضعنده
بر وجه ایله حسن ولطافتی واردر اما شو كلامك موضعنده اولان حسنی كلام آخرك
موضعنده حسنندن اكمل دیمكدر امدی اگر اول قائل قل هو الله احد تبت یدا
ابی لهبدن ابلغدر دیرسه ذكر خدا ایله ذكر ابی لهب بیننده ودخی توحید ایله دعا
علی الكافر بیننده مقابله ایتمش اولور كه بویله مقابله صحیح دكلدر بلكه لائق اولان بویله
دیمكدر كه تبت یدا ابی لهب كافره دعا علیه ده خسران ایله امدی اول معناده
بر عبارت بولنور می كه بوندن احسن اوله كذلك قل هو الله احدده بر عبارت
بولنماز كه وحدانیته دلالتده بوندن ابلغ اوله پس هر عالم هر قچانكه دعا باظهار
بابنده تبت یدا ابی لهب قولنه متأمل ونكران اولسه وباب توحیده قل
هو الله احد قولنا جلاله فكر ایده بیلسه اول مخفی امكان بولماز كه احدیهما آخردن ابلغدر
دیو حكم ایلیه انتهی كلام الخوییی مؤلف اصل مترجم اولان مرحوم ولهو اجر بو وجهده
بوجه ویدم كه كلام خوییی دلالت ایلمز الا بلاغتده ومقتضای حاله مطابقت
جهتنده تفاوت ونكته تفضیله دلالت ایدر اما بوندن لازم گلمزكه جهت اخری دن
فضیلت اولمایه مثلا شرف مدلول وشرف ثواب ده بو ملاحظه نك غیری فضیلتدن
نجر باب اولمق قابلدر ودخی حلیمی بهیقیدن نقل ایدوب دیمشدر كه معنای التفضیل
بر فاتح سنه باجدر اولكی اولدر كه بر آیت ایله عمل آیت اخری ایله عملدن اولی
واحری اوله وانكله عمل اعتبار خلقده محزا اوله بو وجه اوزره در كه آیات امر ونهی
ووعد ووعید آیات قصص دن خیرلودر زیرا انلار ایله مراد امر ونهینك تاكید وانذار
وتبشیری تاییددر خلقك انلره بو امورده عدم استغنا وكمال احتیاجلری غایت
ظاهردر اما انكاه اولور كه اخبار وقصص دن مستغنی اولورلر پس انلره اعود
وانفع اولوب اصول مجرایه جاری اولان امور انلاره حفظ اولوب ضبط اولنمسندن
اولانی اولان احوالدن الیق بویله دیمكدر كه شول آیات كه انده تعدید اسمای الله وبیان
صفات واعاده عظمت ذات خالق كائنات واردر وبو مقوله امور شریفه
واحوال عظیمه لطیفه مشتمل در وسائر نوع الفضل در شول معنایه كه اخبار ایتدوكی

سور جلیله‌دن اعنی و قوله جهتندن اجل و اعلادر و بوجهه بوبله دیکلدر بر سوره بر سوره‌دن
افضلدر و یاخود بر آیت بر آیتدن افضلدر شول معنایه که قاریلری اولان کمسنه‌یه انده
ثواب افزون و آجل‌دن ماعدا قرائتی سببی ایله بر ثواب و نفع عاجل دخی حاصل اولور
بر آیتی تلاوت ایله مستقلا بر عبادت دخی ایتمش اولور مثلا آیة الکرسی و اخلاص و معوذتین
قرائت کبی زیرا انلاری قرائت ایلین قرائتی ایله عاجلا خوف اولنان اشیادن احتراز
و اعتصام درکاه خالق بی‌نیازه تحصیل ایدر و تلاوتی ایله عباده قواعد اداء ایتمش اولور
زیرا انلارده حق تعالینک صفات علیاسی علی سبیل الاعتقاد ذکر واردر و اول
ذکر تفضل و برکتی نفسک سکونتی مشتملدر اما آیات حکمده اول بابک نفس
تلاوتی ایله اقامت حکم و ارتفاع او ملازمه بلکه اول تلاوت ایله انجق علم حاصل اولور بو
حکمه اکر دنیلسه که فی الجمله القرآن توریة و الانجیل و زبوردن خیردر شول معنایه که تلاوتی
و عمل ایله تعبد قرآنده در انلارده یوقدر و دخی ثواب انوک اکثرنده در انلارده
دکلدر و یاخود قرآن من حیث الاعجاز نبی مبعوثه حجتدر اما اول کتب نفسنده
معجزه و کافی دکلدر و اول انبیانک حجتی اولماشدر بلکه انلارک دعوتی [illegible] آخر
اشیا ایله ایدی موجب بو وجه دخی مقدما ذکر اولنان وجهک نظیری اولور [illegible]
دیرلرکه بر سوره بر سوره‌دن افضلدر زیرا حق تعالی بر سوره‌نک قرائتنی سائر
اضعافی ثواب مقابل [illegible] زیاده ثواب تقدیر و ایجاب ایلدیکی
غیرده ایتمشدر [illegible] سببی ایله بر سوره‌نک شانی بو مقدار فضیلت
شماره ماحصل اولمشدر بو ظاهر دکلدر نته کم دیرلرکه فلان یوم آخردن افضل
شهر شهر آخردن افضلدر شول معنایه که انده عبادت غیرنده عبادتدن افضل
و انده واقع اولان ذنب و وبال غیرنده اولاندن اعظمدر و دخی دیرلرکه حرم مکه حلدن
افضلدر زیرا انده نیجه مناسک اداء اولنور که غیرنده ادا اولنمازدر و انده
اداء اولنان صلواتک سائرنده اولانلره ثوابی اضعافدر [illegible] کلامی
و دخی ابن المنیر البخاری‌ده مذکور اولان حدیث شریفده که سوره فاتحه حقنده
ما علمتک سورة هی اعظم السور بیورلمشدر [illegible] اعظم سوره‌در دینمک معناسی
انوک ثوابی غیرندن اعظمدر دیمکدر بعضلر دیدی که اعظم سوره اولدوغنک سببی
اولدرکه اول سوره عظیم القرآن جامع جمیع مقاصد قرآندر اول سببدندر که ام
القرآن ایله تسمیه اولنمشدر [illegible] رضی الله عنه ایتدیکی حق تعالی کتب سالفه
علومنی قرآنده ایداع ایلدی [illegible] انواع علوم قرآنی دخی فاتحه‌ده ایداع ایلدی پس
هرکس که تفسیر فاتحه‌یه عالم اوله جمیع کتب منزله‌نک تفسیرینه عالم اولمش کبیدر بو کلام
معنایی [illegible] ایلمشدر و دخی سوره فاتحه‌نک علوم قرآنی [illegible] بیلنی بر
[illegible] علامه زمخشری‌نک تقریری ایله [illegible] سوره [illegible] حق تعالی [illegible]

اهلی ثنایه مشتملدر و دخی امور [illegible] ایله تعبدی و دخی وعد و وعیدی مشتملدر آیات قرآنیه دخی
امور مذکوره‌نک بریندن خالی دکلدر بر کاه دخی امام فخر رازی رحمه الله دیدی که جمیع قرآندن مقصود
امور اربعه‌یی تقریردر که الهیات و معاد و نبوات و قضا و قدری حق تعالینک
اثباتدر الحمد لله رب العالمین قولی الهیاته دلالت ایدر مالک یوم الدین معاده ایاک
نعبد و ایاک نستعین جبری نفی و جمیع امور حق تعالینک قضا و قدری ایله ایدوکنی اثباته و دخی
اهدنا الصراط المستقیم قولی اواخر السوره [illegible] نبوته اثباته دلالت ایدر و چونکه
قرآندن مقصد اعظم مطالب اربعه مذکوره اولدی بو سوره کریمه دخی بونلاری مشتمل اولدوغی
ام القرآن ایله تسمیه اولندی و دخی علامه بیضاوی ایتدیکی سوره مذکوره مشتملدر حکم نظریه و احکام
عملیه‌یی که سلوک طریق مستقیم انلردن عبارتدر و دخی اطلاع مراتب سعداء و منازل اشقیایه
ایتدیکی سوره مذکوره انواع علومدن درت نوعی مشتملدر که مناط دین و مدار شرعدر یعنی
انلاردن بری علم اصولدرکه انوک معاقدی معرفت خدا و صفاتیدر و انکا اشارت ایتدی
رب العالمین الرحمن الرحیم قولیله و دخی معرفت نبواتدر که انعمت علیهم قولیله انکا
دلالت اولنور و دخی معرفت معاددر که مالک یوم الدین قولیله انکا ایما اولنمشدر بری دخی
علم فروعدر که انوک اسی عباداتدر ایاک نعبد قولیله مراد اولدر بری دخی
علم سلوکدر که انکا اصلاح حال و تحصیل کمال دیرلر که اولا علم اخلاقدر و انوک احسنی حضرت
صمدانیته وصول و ارتقاء و جناب فردانیته التجاء و طریقنده سلوک ایتمکده استقامت
و اهتداءدر که بونکا اشارت و ایاک نستعین اهدنا الصراط المستقیم قولیله‌در بری دخی
علم قصص و اخبار امم سالفه و قرون خالیه‌نک سعداء و اشقیاسندن حکایات و اخبارینی
متضمن اولان [illegible] وعد و وعیدی اولاندر انعمت علیهم غیر المغضوب علیهم و لا الضالین
قولیله مراد بودر امام غزالی ایتدیکی مقاصد قرآن التیدر اوچی مهمه‌در و اوچی دخی متممه‌در
مهمه اولانلر مدعو الیهی تعریفدر نته کم صدر سوره ایله انکا اشارت اولنمشدر و دخی صراط
مستقیمی تعریفدر انکا دخی صدر سوره‌ده تصریح اولنمشدر و دخی رجوع الیه اثناسنده حالی
تعریفدر که زمان آخرتدر نته کم انکا مالک یوم الدین ایله اشارت اولنمشدر و متممه
اولانلر تعریف مطیعیندر نته کم انکا الذین انعمت علیهم قولیله اشارت اولنمشدر و دخی
حکایت اقوال جاحدیندرکه انکا المغضوب علیهم و لا الضالین قولیله اشارت اولنمشدر
و دخی تعریف منازل الطریقدر که انکا ایاک نعبد و ایاک نستعین قولیله اشارت اولنمشدر
انتهی ابن العربی ایتدیکی آیة الکرسی اعظم آیات اولدوغی مقتضاسی عظیم اولدوغیچوندر
زیرا هر شیئک شرفی ذاتندن و متعلقاتندن حاصل اولور آیة الکرسی
سائر آیات قرآنیه ایله [illegible] و سوره اخلاص کبیدر سائر سور قرآنیه ایله [illegible] لکن سوره فاتحه
آیة الکرسی‌یه نسبت فضیلت واردر ایکی جهتدن بری بودر که بو سوره‌در اولدر آیت
سوره‌نک ملا آیتدن افضلدر زیرا انکا تحدی واقع اولمشدر آیت ایله تحدی اولنمشدر

اهلی

بركتلرى بودر كه سورهٔ اخلاص توحيدى اقتضا ايلمشدر اول بش حرفده اما آية الكرسى
اللى حرفده اقتضا ايلمشدر پس بونده ايجاز مهتدن اظهار قدرت زياده در كه
بر معنى كه اللى حرفا بدانلرن تعبير اولنمشدر اول بش حرفده تنزيل اولنوب اكثار بيان و
تونيز اولنمشدر كه بو دخى عظم قدرت وانفراد بالوحدانيتى بيانيدر امام غزالى ايتدى آية الكرسى
سيدة الآيات اولدوغى اولدر كه سبب ندر كه انجق حق تعالينك ذات وصفات وافعالى
مشتملدر انده وبونلرك غيرى نسنه يوقدر بونلرك معرفتى ايسه جميع علومده مقصد اقصى
ما عداسى بونلره تابعدر لفظ سيد متبوع مقدمك اسميدر پس بو تحقيقده وسيادت
مقرره اولور زيرا الله قولى ذاته اشارتدر لا اله الا هو قولى توحيد ذاته اشارتدر
الحى القيوم قولى ذاتك صفت جلالنه اشارتدر زيرا قيوم ملك معناسى بنفسه قائم
وغيرى انكله قائم اولوردر بكدر كه غايت جلال وعظمتدر لا تأخذه سنة ولا نوم
قولى تنزيه وتقديسدر حق تعالى يه جانبنه مستحيل اولان حوادثدن مستحيل ولاندن
تقديس اعدا اقسام معرفتدر له ما فى السموات وما فى الارض جميع افعاله اشارت وجملى
اندراج اولنوب بنه انكا راجع ايدوكنه دلالتدر من ذا الذى يشفع عنده الا باذنه حق تعالى
ملكده حكم وامرده انفراده اشارتدر ودخى انكا اشارتدر كه شول كمسه كه شفاعت مالكدر
حق تعالى آنى تشريف ايلمكله وانكا اذن ويرمكله مالك اولور بو معنى ملك امرده حق تعالى دن
شركتى نفيدر يعلم ما بين ايديهم قوله الا بما شاء قولنه وارنجه صفت علمه اشارتدر وبعض معلوماتى
تفضيل واردر وعلمده انفراده اشارت واردر بر مرتبه كه غيرده اصلا علم يوقدر مكرسه حق
تعالى مشيت وارادتى مقدارى بخش واعطا ايتدوكيدر وسع كرسيه السموات والارض
قولى عظمت ملكنه وكمال قدرتنه اشارتدر ولا يؤده حفظهما صفت قدرته وكمال قدرتنى
ضعف ونقصاندن تنزيهه اشارتدر وهو العلى العظيم قولى صفاتده ايكى اصل عظيمه اشارتدر
امدى نجانكه سن بو معانى يه تأمل وتفكر ومجموع آيات قرآنيه يه قصد ايدوب ملاحظه وتدبر
ايليسك بو معانينك جملسنى بر آيتده جمع اولنمش بولمازسن زيرا اجلادن شهد الله ننده
انجق توحيد واردر وسورهٔ اخلاصده دخى انجق توحيد وتقديس واردر ودخى قل اللهم مالك
الملك آيتنده انجق افعال وسورهٔ فاتحه ده ايكى واردر لكن مشروحه دكلدر مرموزه در
اوچ جمعو مشروحه ذكر اولنمق آية الكرسيده در بو اوچنه جامع اولمق اخر سورهٔ حشر
واول حديدده آية الكرسى يه قريبدر لكن اثار آيات متعدده در آيت واحده دكلدر
اما سن آية الكرسى يه اول آيتك برينه مقابل ايليسك كه جمع مقاصده زياده كورسن
انجق اسماء ساير آيات اوزره سيادة استحقاقى متقرر اولور خصوصا كه انده الحى
القيوم واردر كه اسم اعظمدر اولمانى غالب احتمال بلكه مقرر ومسلمدر نته كم خبرده سيد [illegible]
اوله وارد اولمشدر انتهى كلام الغزالى بعده بنه امام غزالى ايتدى حضرت رسالت پناه
صلى الله عليه وسلم فاتحه حقنده افضل بيوردى آية الكرسى حقنده سيده ديدوكى برسر

عظيم ايچوندر كه بر شيئى كه فنون فضائلى جامع وانواع كثيره سنى محيط اوله افضل ايله تسميه اولنور
زيرا الفضل زياده در افضل اولان اكثر زياده اولاندر اما سودد وسيادت معناسى شرفده رسوخ
در كه مقتضاسى متبوع اولمقدر كندوسى تبعيتدن اباء ايدر سورهٔ فاتحه دخى معارفنده
كثيره ومعارف مختلفه يه تنبيهى متضمندر پس اول افضل اولور آية الكرسى دخى بر معرفت
عظيمه يه مشتملدر كه اول مقصود ومتبوعدر ساير معارف انكا تابعدر اول سبب ايله اسم
سيد انكا اليق واولى در انتهى بو نقل مكرر بنه قلب القرآن يس حديثنده وايتدى يس
قلب قرآن اولدوغى خلقك وجهى بو اولدر كه صحت ايمان حشر ونشرده اعتراف واذعان
ايله در اول معنا ايسه سورهٔ يسده ابلغ وجه ايله مقرردر اول جهتدن قلب قرآن قلنديى
يعنى انزال قرآندن دخى علت غائيه خلقه هدايت وايمانه دعوتدر بو وجهى امام
فخر الدين استحسان ايلدى اما نسفى ايتدى بو بيله ديمك دخى ممكندر كه بو سوره ده دخى
تقرير اصول ثلثه واردر كه وحدانيت ورسالت وحشردر بو مقدار قلبه [illegible] متعلق اولان
اموردر اما لسان واركانه متعلق اولان امور بو سوره ده غير مذكوردر چونكه بو سوره ده
انجق قلبه متعلق اولان امور مذكور اولمشدر اول جهتدن قلب ايله تسميه اولندى واول
سبب ندر كه انسانه وقت احتضارده بو سوره قرائت اختيار اولنوب امر اولنمشدر
زيرا اول زمانده قوت لسان ضعيف واعضا بدن ساقط اولور لكن قلب ويال
اول حالده ماسوادن رجوع ايدوب جانب حقه اقبال ايدر امرى اول وقتده سوره
قرائت اولنور كه انكله قوت قلبى مزداد اوله واصول ثلثه يه تصديقنده استحكام [illegible]
اوله انتهى ودخى سورهٔ اخلاص معادل ثلث قرآن اولمسنده بين العلماء
اختلاف اولنوب بعض علما ايتدى قرآن قصص وشرايع وصفاته مشتملدر سورهٔ اخلاص
جملسى صفاتدر پس ثلث اولور غزالى جواهرده ديمشدر كه قرآنك معارف
مهمه سى اوچدر معرفت توحيد وصراط مستقيم ومعرفت آخرتدر سورهٔ اخلاص
قسم اولى مشتملدر پس ثلث اولور ودخى ديمشدر كه حق تعالينك وجوده وحدتنه
وصفاتنه دلالت ايدن براهين قاطعه يه مشتملدر صفات دخى يا صفات حقيقيه در
ويا صفات فعليه در ويا خود صفات حكميه در سورهٔ مذكوره دخى صفات حقيقيه يه مشتملدر
اول سببدن ثلثدر بو وجه فقير ايدر كه وجه ديكر بر مقدار قبوله عدولدر زيرا
بو تقديرجه سورهٔ مذكوره ثلث [illegible] الحسنى اولور [illegible] ودخى [illegible]
مطالب قرآن اصول ثلثه ايماندر كه هر كسه كه برينى انكار اوله كافر اولور [illegible]
وصدق رسوله اعتراف ويوم آخره [illegible] اعتقاددر سورهٔ مذكوره اصل اولكه [illegible]
ايدر اول تقديرجه ثلث اولور بعض علما ديمشدر كه قرآن خبردر وانشادر خبر دخى [illegible]
خبردر ودخى خلق حقندن خبردر امرى بو نللره [illegible] سورهٔ اخلاص [illegible] خالق خبرى
اخلاص ايلمشدر پس ثلث اولور بعض علما دخى معناسى قوامده ثلث قرآنه معادلدر

قرآن

دیکدر و بو بابده نته کم ظاهر حدیث دخی بوکا شاهد دره لکن ابن عقیل ایندی بو جائز دکلدر
زیرا بر حدیث ده دخی من قرأ القرآن فله بکل حرف عشر حسنات دخی وارد اولمشدر ابن
عبد البر بو مسئله بحث معضل بونده سکوت کلامدن افضلدر دره والله تعالی اعلم

علم معرفة مفردات القرآن بو علم قرآنک هر آیتنک احوالندن بحث ایدر و انوار
احکامی و معانیسی جهتندن مثالی بودر که شیخ طیوریات دن مختارده شعبی دن اخراج
ایلمشدر که ایندی که حضرت امام ناطق بالعدل والقلوب عمر بن الخطاب رضی الله عنه
بن سفرده بر قافله یه ملاقی اولدیلر الحاصل حضرت عبد الله بن مسعود حاضر و موجود
ایدی پس حضرت عمر استخدام ایلدیلر که انلاره ندا ایلدیکه من این القوم یعنی
بو قوم قنغی یردن کلورلر جواب ویردیلر که اقبلنا من الفج العمیق یعنی بز بعید
و عمیق دیدیلر یعنی فج عمیقدن چیقوب بیت عتیق زیارتنه قصد ایدرز دیو حضرت
عمر البته بو قافله ده بر عالم واردر دیو بینه بر رجلی امر ایلدیلر که ندا ایلیه که قرآنک قنغی آیتی
اعظمدر پس ندا ایدیب عبد الله جواب ویردیکه الله لا اله الا هو الحی القیوم دره ایندی ندا
ایله که قرآنک قنغیسی احکمدر ابن مسعود ایندی ان الله یأمر بالعدل والاحسان دیو ایندی
ندا ایله که قرآنک قنغیسی اجمعدر ابن مسعود ایندی فمن یعمل مثقال ذرة خیرا یره ومن یعمل
مثقال ذرة شرا یره دیو ایندی ندا ایله که قرآنک قنغیسی اخوفدر ابن مسعود ایندی من یعمل
سوءا یجز به دیو ایندی ندا ایله که قرآنک قنغیسی ارجی در ابن مسعود ایندی قل یا عبادی الذین
اسرفوا علی انفسهم الآیه پس حضرت عمر بیوردیلر که سزک قافلکزده ابن مسعود واردر
دیو بیورمشلردر و دخی اختلاف اولندیکه قرآنده قنغی آیت ارجی در بو بابده بر قاچ اقوال واردر
بری بودرکه اول قول قائلی در بو قولی سیف المفسرین من الناس حضرت ابن عباس
رضی الله عنهما اختیار ایلمشدر برکا دخی حضرت علی کرم الله وجهه روایت اولنمشدرکه
بیورمشدرکه سزلر یا معشر اهل العراق دیرسز که قرآنده ارجی اولان آیت یا عبادی الذین
اسرفوا الآیه لکن بزلر اهل بیت دیرزکه کتاب الله ده ارجی آیت ولسوف یعطیک ربک
فترضی آیتی در که مراد شفاعت در و بو بعید فقیر ایدرکه بو کلام شریفک تحقیقنده و تشریحنده
چونکه حق تعالی رسولنه اعطا یعطی وعد ایتدیکده رسولک رضاسی مقدار نقدر اولدیغی
بو دخی معلومدر رسول اکرم جمله امتنک مغفور اولمالری حقنده شفاعتی مقبول اولمدقجه راضی
اولمازه پس وعد الهی اقتضا ایلر جمله امت مرحوم و مغفور اولمالری رجاسی مرتبه ظهوره
اللهم لا تحرمنا شفاعة حبیبک الکریم واغفر لنا بفضلک وجودک العظیم العمیم برکا دخی حضرت
علی بن الحسین دن رضی الله عنهما روایت اولنمشدرکه ایندی اهل نار ایچنده ارجی آیت
فذوقوا فلن نزیدکم الا عذابا آیتیدر و قرآنده اهل توحیده ارجی آیت ان الله لا یغفر
ان یشرک به دره برکا دخی ولا یأتل اولوا الفضل منکم والسعة قولیدر و الا تحبون ان یغفر
الله لکم قولنه وارده بو نضا ابن المبارک اختیار ایلمشدر برکا دخی وآخرون اعترفوا بذنوبهم

خلطوا عملا صالحا وآخر سیئا قولیدر بو نضا ابو عثمان النهدی اختیار ایلمشدر برکا دخی فهل یهلک
الا القوم الفاسقون قولیدر بو قول ابن جعفر النحاس ناقلیدر برکا دخی ابو جعفر کذلک دخی
ابن عباس دن رضی الله عنهما روایت ایتدیکدرکه وان ربک لذو مغفرة للناس علی ظلمهم
علی احسانهم بیورمشدر برکا دخی امام شافعی دن روایت اولنان دره نیجه اذا تمنوا او احسنا
والخیر قولیدر و بنه امام شافعی دن مرویدرکه مؤمن حقنده ارجی اولان حدیث اذا کان یوم
القیمة یدفع الی کل مسلم رجل من الکفار فداءه حدیث شریفیدرکه مضمونی منیفی یوم قیامتده
هر مسلمه فداء اولسون دیو کفاردن برر کافر تسلیم اولنور برکا دخی قل کل
یعمل علی شاکلته قولیدر برکا دخی وهل نجازی الا الکفور قولیدر برکا دخی انا قد اوحی الینا
ان العذاب علی من کذب وتولی قولیدر بونده کرمانی کتاب العجائب ده حکایت ایلمشدر
برکا دخی وما اصابکم من مصیبة فبما کسبت ایدیکم ویعفو عن کثیر قولیدر بو اقوال اربعه یی امام نووی
رؤس المسائل ده حکایت ایلمشدر قول آخر حضرت علی دن رضی الله عنه ثابت در برکا دخی قل
للذین کفروا ان ینتهوا یغفر لهم ما قد سلف قولیدر شبلی ایندی حق تعالی کافره شهادت توحید
ایله فرد و وحید کلمه سنک دخول بابی جانب ایجاد ایدرسه ان ... ایله ... ایدرسه
اول بابه داخل وانتهی و ... بعدنه ... ایتمش ایله تعذیبی ازعاج ایلیه برکا دخی آیت
[illegible] در آنلرک ... بودرکه حق تعالی نک جمله احسان اعتبار ... خلیفه بر ...
... اولاکه انلاری امور دنیویه لرینه ارشاد و هدایت دره وانزل ... کتابه سوق ...
ایلیه پس ... مهمات اخرویه و مصالح عقبویه ... حفظ توحید ...
... مغفرتی تاکید ده انلاره احسان ایلیه و دخی ابن عباس دن رضی الله عنهما ...
ایندی سورهٔ نساده سکز آیت نازل اولمشدر که بو امته ... طلوع ...
بیرلردن بعضی جمع ونادن ... آیت اولی یرید الله لیبین لکم ویهدیکم قولیدر الآیه
الثانی والله یرید ان یتوب علیکم ویرید الذین یتبعون الآیه الثالث یرید الله ان یخفف عنکم
الآیه والرابع ان تجتنبوا کبائر ما تنهون عنه الآیه والخامس ان الله لا یظلم مثقال ذرة
الآیه والسادس ومن یعمل سوءا او یظلم نفسه الآیه والسابع ان الله لا یغفر ان یشرک به الآیه
والثامن والذین آمنوا بالله ورسله ولم یفرقوا الآیه و دخی اختلاف ایلدیلر کتاب الله ده
اشد آیت قنغی سیدر بعضلر ایندی ان الذین قالوا ربنا الله ثم استقاموا آیتیدر الآیه
بعضلر ایندی من یعمل سوءا یجز به آیتیدر و دخی ابو برزة الاسلمی دن مرویدر که ایندی فذوقوا
فلن نزیدکم الا عذابا آیتیدر و دخی سفیان دن مرویدرکه لستم علی شیء حتی تقیموا التوراة
والانجیل وما انزل الیکم من ربکم آیتیدر و دخی ابن عباس دن رضی الله عنهما مرویدر که
لولا ینهاهم الربانیون آیتیدر الآیه و دخی حسن دن مرویدرکه وان تبدوا ما فی انفسکم او تخفوه
یحاسبکم به الله آیتیدر الآیه ابن سیرین دن مرویدرکه ومن الناس من یقول آمنا بالله وبالیوم الآخر
وما هم بمؤمنین آیتیدر الآیه و دخی حضرت ابو حنیفه دن رضی الله عنه مرویدرکه واتقوا النار

اتی اعوذ حضرت ملکالوری آیتی در بعضلر سنفرغ لکم ایها الثقلان کلینه دو دیمشلردر الم یأن للذین
مرو بیورر که یوم تبیض وجوه وتسود وجوه کلینه در دیو بعضی سوده اولانلری اهل بدعتدر
ایدیکنی بیان ایلمشلردر ابو العالیه دن مروی بیورر که ما یجادل فی آیات الله الا الذین کفروا آیه‌سی
دخی والذین اختلفوا فی الکتاب لفی شقاق بعید قولیدر دیمشلردر عجایب بیکتاب تیندی سوره
عجایب قرآندندر که آنده بر کلمه وار در که اوتوز آیتدن صکره آخر سوره یه واردیغنده دخی
دخی واردر که اون بش آیتدن صکره واسنع‌تینه وار جه در بیکا دخی وار در بعض یحیدون
بزی اولمشدر که اولندن بش آیتده نهاری دخی وار در که طقوز آیتک تمام اولدن
ایکی آیتک تمامینه وار جه در صفری دخی وار در که بیری آیتک تمامینه وارجه در سفری دخی
وار در که اوکی در منسوخ دخی وار در که اون الذین بقاتلون قولیدر الآیه منسوخ دخی
وار در که اننه علیم حکیم قولیدر الآیه و دخی وما ارسلنا من قبلک الآیه که ماذا یندی مفروض
ذکر ایلمشلردر که حق تعالی ننک یا ایها الذین آمنوا شهادة بینکم قولی الآیه قرآنده اشکل آیات
بعض خاصت ایله شکلدر حکم جهتندن و معنی و اعرابی جهتندن و دخی دیمشلردر که یا بنی آدم
خذوا زینتکم قولی الآیه اصول احکام شرعینک جمله‌سنی امر و نهی و اباحت و خبر کلی جمع ایتمشدر
و ملتی عجایب ده ایندی حتی قصه یوسفی احسن القصص ایله تسمیه ایلدی زیرا اشکالده
حاسد و محسود و شاهد و مشهود و مالک و مملوک و عاشق و معشوق و حبس و اطلاق و خروج
و خلاص و خصب و جدب ذکر وه و بونلرک غیری نیجه امورک دخی که بیانندن طاقت خلق عاجز
و دخی روایه دن مروی بیورر که ایندی که قرآنده فاصدع بما تؤمر دن قولندن اعجب بر آیت اوقومدم
و بابه اوفق آیت بو قدر بعضلر ایتدی که اطول سوره بقره در و اقصری سوره کوثر در
واطول آیت دین در و اقصری والضحی والفجر در و اطول کلمات رسمیه جهتندن فاسقیناکموه در
و دخی قرآنده ایکی آیت وار در که هر بری حروف تهجینک جمیعنی جامع در بیری ثم انزل
علیکم من بعد الغم الآیه در و دخی محمد رسول الله الآیه در و دخی قرآنده بر کاف
جهادن صکره بلا حاجز یر ما و دخی بو قدر در الا ایکی موضعده در عقدة النکاح حتی لا ابرح
... کذلک متصلا ایکی کاف دخی بو قدر در الا مناسککم و ما سلککم و دخی کذلک ایکی غین
بو قدر در الا ومن یبتغ غیر الاسلام قولنده در و دخی بر آیت دخی بو قدر که آنده یکرمی درت
وقف اوله الا آیت دین در و دخی ایکی آیت بو قدر که انده اوچ وقف اوله الا ایکی
مواریث در و دخی اوچ آیت بو قدر که انلارده اوتوز واو اوله الا سورة العصر در آخرنده
وارد در و دخی بر سوره بو قدر که اللهی آیت اوله و آنده اللهی ایکی وقف اوله الا سوره
رحمن در و بو فوائدک اکثرینی ابن خالویه ذکر ایلمشدر ابن عبد الله البخاری ایتدی عاجز
محمود بن ملکشاه اول ورود و علما قنده بکا بر تیندی سؤال ایلدی که او کی غیر آیت
بر دخی اوچ آیت در دیوم بر ده عاقبتی دخی آیت مستقلا ایکی خلفا ... علیه‌السلام
و غیر المغضوب علیهم آیتلر ندر جلال الدین السیوطی ایتدی ... شیخ الاسلام ابن حجر

نقل ایلدم

علم معرفة خواص القرآن

نقل ایلدم که قرآنده درت موضعده نداءات تتوالی جمع اولمشدر که ربنا رب السموات
فی جهنم تحتنا ... ربک لولا من رب رحیم و لقد زینا السماء **علم معرفة خواص القرآن**
بو علمده بر جماعت تصنیف ایله بیلدکلری تصنیف ایلمشلردر جمله دن یمیمی و حجة الاسلام
امام غزالی و متأخرین دن یافعی که الدر النظیم فی خواص القرآن العظیم دیو تسمیه ایلمشدر
بو بنده مذکور اولانک عالیسی سندی تجارب صالحین در بعضیده احادیث شریفه
و خبر لر دخی اولمشدر که سیوطی اتقانده ایراد ایلمشدر و اجمعا اولنه بو مجموعه دخی بعضی
ذکر ایده اگرچه موجب تطویل در لکن متضمن عموم نفع ارباب تحصیل در ابی بن کعب
رضی الله عنه مروی بیورر که ایندی بن حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم فاسنده ایدم
بر اعرابی کلوب ایندی یا نبی الله بر برادرم وار در مبتلای وجعدر حضرت بیوردیلر که
وجعی نه در ایتدی آنده لمم یعنی جنون وار در بیوردیلر که آنی بکا کتور وارب کتوروب
حضرتک اوکنده وضع ایلدی پس حضرت نبی صلی الله علیه وسلم بو آیتلر ایله تعوذ ایلدیلر
فاتحة الکتاب ایله و دخی اول سورۀ بقره دن درت آیت ایله و بو ایکی آیت ایله که والهکم اله
واحد و آیة الکرسی در و آخر سورۀ بقره دن اوچ آیت و آل عمراندن بر آیت که شهد الله انه لا اله
الا هو الآیه در و اعرافدن بر آیت که ان ربکم الله در و آخر سورۀ مؤمنین که فتعالی الله الملک
الحق و سورۀ جن دن بر آیت که وانه تعالی جد ربنا و اول صافات دن اون آیت و آخر
سورۀ حشر دن اوچ آیت و قل هو الله و معوذتین ایله تعوذ ایلدیلر پس در حال
اول شخص سالم اولدی کویا که قطعا مرضدن شکایتی اولمامش ایدی و دخی ابن مسعود رضی الله عنه
موقوفا مروی بیورر که هر کیم که اول سورۀ بقره دن درت آیت قرائت ایله و آیة الکرسی و بعدها
ایکی آیت دخی و آخر سورۀ بقره دن اوچ آیت اوقیه اول کونده شیطان ...
و برآخر شی مکروه قریب و قریب اولماز و بر مجنونه قرائت اولنماز الا افاقت بولور و بینه ابن
مسعوددن مروی بیورر که ایندی که بر کسنه ایندی یا رسول الله بکا بر شی تعلیم ایله که حق تعالی انکله بکا نفع
عظیم ویره بیوردیلر که آیة الکرسی قرائت ایله که اول سنی و ذریتکی و خانه‌کی حتی خانه ننک اطرافنده
ولانلری حفظ ایدر و دخی حسن دن مروی بیورر که نبی صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که
بنی ربک جلیل حضرت جبرئیل بکا کلوب ایندی که بر عفریت سکا کید ایدر
چکانکده آیة الکرسی قرائت ایله و دخی معقل بن یسار دن مروی بیورر که
اصحاب عبد الله دن ایدی ایندی که هر کیم که عند النوم بقره دن اوچ آیت قرائت ایلیه
قرآن حفظ و نماز اول آیتک دو ذوی اولندن و آیة الکرسی و بعدها ایکی آیت و آخر سوره دن
اوچ آیت در و دخی معاذ دن مروی بیورر که نبی صلی الله علیه وسلم اکا بیوردیلر که سکا بر دعا تعلیم
ایده یم که اگر بر دیونک اورز کوه جبل جسیم عظیم کبی اولورسه دخی تنی رب کریم
قدیر سندن اداسنی ایلر ... آخری دیمسی قل اللهم مالک الملک تؤتی
الملک من تشاء بغیر حساب قولنه وارنجه و دخی رحمن الدنیا والآخرة تعطیهما من تشاء

شهرنا ومنع من نشار ارمنی رحمه تقتنبنی لجماعین روحمن سواکده دخی ابن عباسدن رضی الله عنهما
مرویدرکه چانلر بر کوزک هابیلر ضعفا ایلر یعنی انقیاد اتمسه یا خود شموس لیستنی طلب
ایدرکو بر نوع اولسه بو آیتی قولاغنه قرأت ایلسونکه افغیر دین الله یبغون وله اسلم من فی السموات والارض
طوعا وکرها والیه ترجعون ودخی حضرت علیدن رضی الله عنه مرویدرکه سوره انعام بر علیل اوزرینه
قرأت اونتار الله تعالی اکا شفا ویرر ودخی حضرت فاطمه دن رضی الله عنها مرویدرکه وفات زمانی
ولادتی قریب اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم ام سلمه ایله زینب بنت جحشه امر ایلدیلر که
فاطمه یانینده آیة الکرسی ایله ان ربکم الله الآیه اوقیوب معوذتین ایله تعویذ ایلیه لر حسین بن
علیدن رضی الله عنهما مرویدرکه حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که بنم امتم غرقدن امانده در
شویله که دریایه روان اولدقده قرأت ایلیه لر بسم الله مجریها ومرسیها ان ربی لغفور رحیم
وما قدروا الله حق قدره الآیه بیهقیدن مرویدرکه ایتدی که بو آیات سجودی
شفادر که بر کیمسه نک ... اولسه بو نلر قرأت اوله بعده مسحور ک ...
اول آیات سوره یونسده اولان آیتدر که قال القوا فلما القوا قال موسی ما جئتم به السحر الی قوله المجرمون
قولنه وارنجه ودخی فوقع الحق وبطل ما کانوا یعملون قولنه ودخی آیت که ... ودخی انما
صنعوا کید ساحر قولنه الآیه ابو هریره دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که
بکا بر امر کرب ویرمدیکه الا جبرائیل متمثل اولوب دیر که قل یا محمد توکلت علی الحی الذی لا یموت
والحمد لله الذی لم یتخذ ولدا وکبره تکبیرا قولنه وارنجه ابن عباسدن رضی الله عنهما مرویدر
ایتدی بو آیت سرقه دن امان در که قل ادعوا الله او ادعوا الرحمن الآیه انسدن رضی الله عنه
مرویدرکه حق تعالی بر عبده اهل ومال وولددن بر انعام ایلدکده اول دخی ما شاء الله لا قوة الا بالله دیو
آنده بر آفت کورمیه مکر موت اوله ودخی اجل مقتضی اولا ... زیر جیشدن مرویدرکه
برکسه که آخر سوره کهفی قرأت ایلسه قائم اولمق استدوکی ساعتده اول ساعتده قائم
اولور البته قائم اولوره زر بن جیشدن مرویدرکه حدیث اهلنک جمله سیدیکه بر تجربه ایلدک
اویله بولدق ودخی سعد بن ابی وقاصدن مرویدرکه ذی النون بطن حوتده ایکن ایتدیکی دعا
ایتدکده دعوتی بو آیتدر که لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین بو کلام بر مسلم
بیاموره دعا ایلسه الا حق تعالی اول دعاسی مستجاب ایدر دخی ابن جریر سلمدن روایت در
بر مکروب سویلسه الا حق تعالی اندن اول کربی تفریج ایدر اول کلمه قرداشم یونسک کلمه سیدر
ظلمات ده ندا اتدی فی الظلمات ان لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین ودخی ابن مسعوددن رضی الله
عنه مرویدرکه بر مبتلی نک قولاغنه قرأت ایلدیلر اول دخی افاقت بولدی پس نبی صلی الله علیه وسلم
سوردیلر انوک قولاغنه نه قرأت ایلدک ابن مسعود ایتدی که افحسبتم انما خلقناکم عبثا قولنه
الآیه قرأت ایلدم پس حضرت بیوردیلر که اگر بر رجل کمال اعتقاد وایقان ایله بونی بر جبله قرأت ایلسه او جبل ... ابی زردن رضی الله عنه مرویدرکه بر بیت
اوزرینه قرأت ایلسه اول ...
عینی موتنده یانینده سوره یس اوقنمز الا حق تعالی اکا سکرات موتی تهوین ایدر وابن القر

سعید بن جبیردن اخراج ایلدیکه بر رجل مجنون اوزرینه سوره یس قرأت ایدوب بر
تام فاسل اولدی محمد بن علیدن مرویدرکه بر کسه که قلبنده قسوت بولسه بر جام ابچنه
زعفران ایله سوره یس کتابت ایدوب ایچسون عبد الله بن زبیردن مرویدر که برکسه که
یس سوره سنی حاجتی زماننده مقدم قرأت ایلسه البته قضا اولنور ابو هریره دن
مرویدرکه برکسه سوره دخانک جمله سنی وسوره غافرک اولنی الیه المصیر قولنه وارنجه
وآیة الکرسی بیله قرأت ایلسه وقت مساده حق تعالی صباحه دکین آنی حفظ ایلیه ودخی کسه
بونلاری وقت صباحده قرأت ایلسه آنی حفظ ایلیه مساه دکین ابن مسعوددن مرفوعا
مرویدرکه برکسه که کیجه سوره واقعه قرأت ایلسه اکا ابدا فاقه اصابت ایلمز ابن عباسدن
رضی الله عنهما مرویدر موقوفا بر امراه حقنده که ولادت عسرت اوله ایتدی بر قرطاسه
کتابت اولنوب بعده سقی اولنه بسم الله الذی لا اله الا هو الحلیم الکریم سبحان الله تعالی
رب العرش العظیم الحمد لله رب العالمین کانهم یوم یرونها لم یلبثوا الا عشیة او ضحاها
کانهم یوم یرون ما یوعدون لم یلبثوا الا ساعة من نهار بلاغ فهل یهلک الا القوم
الفاسقون ابن عباسدن مرویدرکه ایتدی قچان نفسکده بر شی بولسک بو کلمه یی
دیسک هو الاول والآخر والظاهر والباطن وهو بکل شیء علیم حضرت علیدن رضی
الله عنه مرویدرکه حضرت رسول صلی الله علیه وسلم عقرب لدغ ایلدیکی بر کیمسه نک
موضع لدغنی اوزرینه ابکار ایلیوب ایدوب سوره قل یا ایها الکافرون وقل اعوذ برب
الفلق وقل اعوذ برب الناس قرأت ایلدیلر ابو سعیددن رضی الله عنه مرویدر
رسول الله صلی الله علیه وسلم جاندن وجمیع انساندن تعوذ ایدرلر ایدی که معوذتان
نازل اولنجه انواع صکره انلاری اخذ ایدوب غیرینی ترک ایلدیلر علاء سیوطی ایتدی الحاصل
بونلر باب خواصده واقف اولدوغم که حدوضو واصل اولمشد ودخی موضوع دکلدر
بعضی صحابه وتابعیندن موقوفدر اما شول احادیث که آنده ما ثر وارد اولمش سوره
نیجه ناس اول مقوله دن نیجه احادیث کثیر ذکر ایلمشلر در والله اعلم بصحته اول قسمک لطیفه سی
ابن الجوزی ابن نامدن اول دخی اشیاخندن انکار ایجون نیجه شی نقل البغداد دن
حکایت ایلمشلر در که دیمشدر بر عاجز ایدوب بن دخی ایکی رکعت نماز قلوب
هر سوره نک فاتحه سندن برآیت قرأت ایدوب سور قرآنی ختم ایدوب الحمد الکفا الخ
ودیدم بعده نائم اولوب صکره شیخی فتح ایلدم ناکاه کوردم که وقت سحرده بر پیردن
نزول ایدرکن اباغنه زلت واقع اولوب وجعی هلاک اولدی فاتحه
ابن النقیب ایتدی معوذات دخی اسماء الله ایله رقیه ایلمک طب روحانیدر که
خلقک ابراری لساننده واقع اولسه نفع اولوب باذن الله تعالی شفا حاصل اولور
وقتاکه بو نوع غایب اولسه خلق طب جسمانیه فزع ایدرلر اولدیلر ...
حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم قول شریفی بو معنایه اشارت ایدر که بر رجل

سوقی بو غالاری جبل و دریه قرآءت ایلسه زائل اولوردی دیو مرویدر و قرطبی کلام اللهی
اوسماعی ایله رقیه یی تجویز ایلمشدر و دیمشدر که اگر ماثور ایسه مستحب در ربیع ایندی [illegible]
رقیه دن سؤال ایلدم ایندی کتاب الله ایله و ذکر الله ایله معروف اولانلر ایله رقیه
یأس یوقدر حسن بصری و مجاهد و ابو قلابه و اوزاعی دیدیلر که قرآنی بر اناءده یازوب
[illegible] غسل ایدوب صوینی ایچمکده باس یوقدر اما نخعی مکروه در دیمشدر قاضی
خان و بغوی و غیر یلری دیدیلر که اگر قرآنی حلوی یا طعام اوزرینه کتابت ایلسه اکلنده
باس یوقدر انتهی زرکشی بعضلردن نقل ایلمشدر که آیت مکتوبه اولان ورقه یی
ابتلاع جائز دکلدر لکن ابن عبد السلام شربدن دخی منع فتوی ویرمشدر زیرا انکا
نجاست باطن ملاقی اولور سیوطی بونده نظر وار در دیمشدر **علم معرفة مرسوم الخط و آدابه**
بو علم کاه اولور که علم قرآنک دخی فروعندن واکثر فروع اولور و اول جلده تفصیل ایلمشز در کل
اجلدن اعاده ایلمزز زیرا تکرار عند اولی الالباب ما یعاب در والله اعلم بالصواب

علم معرفة تفسیر و تأویله و بیان شرفه و الحاجة الیه بونده بر فاتح مطالب وار در **مطلب اول**
تفسیر و تأویل ده در معلوم اوله که تفسیر لغتده تفعیل در فسردن مشتق در که بیان و کشف
معناسنه در بعضلر مقلوب سفر در دیمشلر در اسفر الصبح دیرلر مکان صبح منکشف اولوب
بعضلر تفسره دن مأخوذ در دیمشدر تفسره بول اتکی اسمیدر که طبیب انکله مرضی
تشخیص ایدر یعنی قاروره در تأویل دخی اولدن مشتقدر که رجوع معناسنه در گویا که
آیت ظاهرندن صرف اولنوب بعض معانی محتمله یه ارجاع اولنور بعضلر ایالتدن دیمشلر
سیاست معناسنه گویا که مأول کلامی سیاست ایدوب آنده معنایی موضعنه وضع ایدر
و دخی تفسیر و تأویل ده اختلاف ایلمشلردر ابو عبید و بر طائفه دخی ایکیسی بر معنایه در دیمشلر در
بر قوم دخی بونی انکار ایدوب حتی ابن حبیب النیسابوری مبالغه ایدوب دیمشدر که بزم زمانمزده
بعض مفسرون ظهور ایلمشدر که اگر تفسیر ایله تأویل بیننده اولان فرقدن سؤال اولنسه
اهتدا اولامازلر امام راغب تفسیر تأویلدن اعم اولوب [illegible] دیمشدر و تفسیرک
اکثر استعمالی الفاظده و مفرداتده در و تأویلک اکثر استعمالی معانی و جملده در
و کتب الهیه ده در و تفسیر کتب الهیه و غیرنده مستعمل در غیر یلر ایندی تفسیر بر لفظی بیان در که
انجق بر وجه واحده محتمل در اما تأویل معانی مختلفه یه متوجه اولان لفظی انلاردن برینه توجیه در
بعضلر دیدی [illegible] امام ماتریدی ایندی تفسیر لفظدن مراد شو معنادر دیو قطع در و دخی
حق تعالی اوزرینه شهادت در که بو معنایی مراد ایلمشدر دیو اگر بر دلیل مقطوع ایله قطع اولورسه
تفسیر صحیح در و الا تفسیر بالرای اولور که منهی عنه در اما تأویل احتمالاتدن برینی ترجیح در لکن
قطع و شهادت [illegible] ابو طالب الثعلبی ایندی تفسیر لفظک وضعنی بیان در
یا حقیقتده اوله و یا مجازده [illegible] اما تأویل
باطن لفظی تفسیر در اولدن مأخوذ در که عاقبت امره رجوع در پس تأویل حقیقت

مرادون اخبار در تفسیر دلیل مرادون اخبار در زیرا الفاظ مرادی کاشف در کاشف ایسه
دلیل در مثلا حق تعالینک ان ربک لبالمرصاد قولینده تفسیر بودر که مرصاد رصددن
رصددن دیرلر رقبه معناسنه و مرصاد مفعال در ترقب معناسنه رصددن اما تأویلی تحذیر در
امر الله ده تهاون و اهمالدن و جناب باری تعالینک [illegible] اعمال العباد [illegible]
استعداددن غفلت ایتمکدن [illegible] اقتضا ایدر که اول لفظدن مراد اولان معنی
بحسب وضع اللغه اولان معنانک خلافی اولوب آخر معنا ایله بیان اوله اصبهانی تفسیرده
ایندی معلوم اوله که تفسیر عرف علماده معانی قرآنی کشف بیان مراد در اعم در که لفظ
مشکل حسبیله اوله گرک غیری حسبیله اوله و دخی گرک معنای ظاهر حسبیله اوله گرک
غیری ایله اوله اما تأویل اکثری جمله ده اولور و دخی تفسیر یا غریب الفاظده استعمال اولنور
[illegible] وصیله کبی و یا خود بر لفظ موجزده استعمال اولنور که شرحی ایله تبیین اولنور
اقیموا الصلوة و آتوا الزکوة کبی و یا خود بر قصه یی متضمن کلامده اولور که انی تصویر ممکن
دکلدر اول قصه یی معلوم اولمایجه انما النسئ زیادة فی الکفر قولی کبی و دخی لیس البر بان تأتوا
البیوت [illegible] کبی اما تأویل کاه اولور عاما استعمال اولنور و کاه اولور خاصا استعمال
اولنور لفظ کفر کبی که کاه جحود مطلقده مستعمل در و کاه خاصة جحود باریده مستعمل در و دخی ایمان
کبی که کاه تصدیق مطلقده مستعمل در و کاه تصدیق حقده و یا خود معانی مختلفه بیننده مشترک
لفظده اولور وجد لفظی کبی که جده ده و دخی وجدده و دخی وجودده مستعمل در غیر یلر ایندی
تفسیر روایته تأویل درایته متعلق در ابو نصر قشیری ایندی تفسیر اتباع و سماع اوزره مقصور در
استنباط تأویله متعلق اولان شیدر ده در بر قوم ایندی بر شی که کتاب اللهده مبین و
صحیح سنتده معین [illegible] اوله تفسیر ایله تسمیه اولنور زیرا معناسی ظاهر و واضح اولور
بر احد انکا اجتهاد ایله و آخر طریق ایله [illegible] بلکه کتاب و سنتده وارد اولان معنایه حمل
ایدوب انکدن تعدی ایلمز اما تأویل معنای [illegible] و آلات علومده ماهر اولان
علمانک [illegible] استنباط ایتدکلری در بر قوم ایندیلر که بغوی و کواشی نقل ایتدیلر تأویل آیه نک
بر معنایه [illegible] ماقبلنه و مابعدنه موافق اولوب آیتده اول معنایه احتمال اوله کتاب و سنته
طریق استنباطدن مخالف اولمایه بعضلر ایندی تفسیر اصطلاحده آیاتک نزولنی و شؤونی
و اقاصیصنی و اسباب نزولنی علم در اندن مکیه و مدنیه و محکم و متشابه و ناسخ و منسوخ و خاص
و مطلقنی و مجملنی و حلالنی و وعدنی و امرنی و بونلرک [illegible]
ترتیب در ابو حیان ایندی علم تفسیر بر علم در که آنده بحث اولنور الفاظ قرآنک
کیفیت نطقندن و مدلولاتندن و احکام افرادیه و ترکیبیه سندن و شؤول معانیسندن که
حالت ترکیبده انکا حمل اولنور و بونلرک تتماتندن بعده ایندی علم قولیمز جنس در
الفاظ قرآنک کیفیت نطقندن بحث اولنور دیمه دکمز علم قرائت در و مدلولاتندن دیمز
علم لغت در که بو علمده انکا دخی احتیاج وار در و دخی احکام افرادیه و ترکیبیه سندن

ویره وکمز علم تعریف وبیان وبرهو شا طور وشمول معانیسنه که حالت ترکیبده اطلاق وحمل
اولنور ویره وکمز وکاینه باحقیقه اولانده ویامجاز اولانده شامل در زیرا ترکیب کاه اولور
ظاهر ایله بر شیئی اقتضا ایده لکن اکا حمل ایتمکدن بر مانع منع ایده تا که غیر ظاهره حمل اولنور
اول مجاز در ودخی بونلارک تماتندن دیره وکمز موقف نسخ وسبب نزولک بعضی وبعض
قصه نک معرفتی کبی که قرآنده مبهم اولان بعض الفاظی ایضاح ایده ر وبونلارک شملی دخی
ذکر ایدوب ابتدی تفسیر علم در که انزال کتاب الله که رسول محمد صلی الله علیه وسلم اوزرینه انزال
اولنمشدر فهم اولنور ومعانیسنی بیان واحکام وحکمنی استخراج در ودخی بونلارک استمدادی
علم اللغه دن ونحو وتصریف وعلم بیان واصول فقه وقراآت دندر وبونلاردن ماعدا اسباب نزول
وناسخ ومنسوخک معرفتنه دخی محتاج در **مطلب ثانی** علم تفسیره وجه حاجتده در
امدی معلوم اولا که مصنف بشردن هر کم بر کتاب وضع ایلسه البته اول کتاب بذاته فهم اولنور
شرحه محتاج اولمامق اوزره وضع ایده وشرحه احتیاج اولورسه اوچ امرک بری ایچون اولور برکسی
مصنفک کمال فضیلتی در زیرا قوت علمدن کاه اولور که معانی دقیقه یی لفظ وجیزده جمع ایدوب
کاه اولور که مرادینی فهم عسیر اولور پس عبارات واضحه ایله شرح اولنور ودخی بعض نسخه لرده مصنفین
بعضی کامل شرح ایدرلر زیرا انکده ومرک شرحی مرادلرینه دلالتده غیرک شرحندن زیاده در
برکسی دخی بودر که مصنف مسئله نک بعض تتماتنی شروطنی ترک ایده اعتمادا ویا خود تمامی اول
اهمال ایدر ویا وضوحنه اعتمادا ویا ناظرینک فهمنه اعتماد ایتمشدر ویا خود علم آخردن تعلق
ایله ترک ایتمشدر پس شارح انلری بیانه محتاج اولور برکسی دخی بودر که کلام مصنف بعض معانیه
محتمل اوله مجاز واشتراک ودلالت التزام کبی پس شارحک مصنفک غرضنی بیان وترجیح ایتمکی
ترجیح وتقدیم ایتمکه محتاج اولور وکاه اولور که تصانیفده بعضی امور ظهور ایدر که نوع بشر انلردن
خالی اولماز سهو وغلط وحرفی تکرار وحذف اضمار کبی پس شارح انلاره تنبیهه محتاج اولور
امدی بو احوال مقرر اولدی بز دیرز که قرآن نازل اولدی الا انسان عربی ایله زمان افصح عرب
نازل اولدی انلار ایسه ظاهرنی واحکامنی بیلورلر ایدی اما بواطننی بیلمزلر ایدی زیرا انلاره دخی
بواطنی بعد البحث والنظر ظاهر اولور ایدی خصوصا که اکثرنده حضرت نبی صلی الله علیه وسلم سؤال
ایله کشف حال ایدرلر ایدی کما نزل ولم یلبسوا ایمانهم بظلم کریمه سی نازل اولدقده سؤال ایدوب قنغیمزدر
نفسنه ظلم ایلمز دیو بلدیلر پس نبی صلی الله علیه وسلم انلره شرک ایله تفسیر بیوروب ان الشرک لظلم
عظیم قولیله استدلال بیوردیلر ودخی حضرت عایشه نک رضی الله عنها حساب یسیردن
سؤال کبی که حضرت اندن مراد عرض در دیو بیوردیلر ودخی عدی بن حاتمک قصه سی کبی خیط ابیض
واسودده وبونلارک غیری نیچه اشیالر که انلر انلاردن سؤال ایلدیلر امدی بز بونلرک جمله سنه
محتاج اولدقلرینه محتاجز واحکام ظاهره دن بعضنه زیاده سیله دخی محتاجز زیرا انلرک احکام
لغتدن بز قصوریمز واردر بلا تعلم پس بز تفسیره احتیاجده سائر ناسدن اشد اولورز ومعلومدرکه
تفسیرک بعضی الفاظ وجیزه نک بسط ومعانیسنی کشف قبیلندندر وبعضی دخی بعض احتمالاتک بعض

اوزره

اوزره ترجیح قبیلندندر ومحتمل ابتدی علم تفسیر عسیر در اما عسیری ظاهر در بر وجه واحد
جلادن اظهری بودرکه کلامدن مراد اولانی متکلمدن سماع ویا خود اندن سماع ایلیندن احتیاج
ممکن دکلدر پس طریق علم رسول اللهدن سماع ومتشابه ومقصود اولور اول دخی آیات قلیله ده در
امدی مرادی علمک طریقی امارات ودلائل ایله استنباطدر واول بحسبه قرائندن ودرر وقایع
الفاظدر ومع هذا حق تعالی بنده لرینه چه که مرادینی تخصیص ایلمه مرادنی دکتک حکمتی بودر که
عبادی کتابنده تفکره ومرادی تبیینده اهتمام ونظره امر ایلدی **مطلب ثالث**
شرف علم تفسیرده در معلوم اولورکه شرف کتاب بر شینه ناظر اولانلره روشن وظاهر در
حق تعالی سورشده بیورمشدر یؤتی الحکمة من یشاء ومن یؤت الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا حضرت ابن عباس
رضی الله تعالی عنهما ویروب یؤت الحکمة قولنده حکمتدن مراد قرآندر دیمشدر وبو اثاردن مفهوم
مرویدر مراد تفسیر قرآندر زیرا ظاهر معناسی اوزره قرائت مراد اولسه قرآنی هر بر وفاجر قرائت ایده
قادر اولمشلردر وبعضی قول تقدیرجه فقد اوتی خیرا کثیرا اولانک شرطی ایله ترتیبی ظاهر اولماز
ودخی ابن الدرداء دن مرویدر که ابتداء مراد قرائت قرآن واننده تفکردر ودخی مجاهددن
وابو العالیه وقتاده دن بویله روایت ایدرلر ودخی حق تعالی وتلک الامثال نضربها للناس وما یعقلها
الا العالمون دیو بیورمشدر امدی کتاب وسنت واثاردن بو خصوصده وارد اولانلرک بیانی
محتاج تطویل واکثار دکلدر که جمله سی علوم اولی الابصاردر بعده معلوم اولا که اجلاء علمانک
بونک اوزرینه اجماع واتفاق ایلمشلردرکه تفسیر فروض کفایاتدندر وعلوم ثلاثه شرعیه نک
اجلیدر وبعضلر ابتدی اشرف صناعت که انسان اکا تعاطی ومباشرت ایده تفسیر قرآندر
زیرا هر صناعتک شرفی یا موضوعنک شرفی ایله در صیاغت کبی که ذهب ایله نسبتی وار
زیرا ذهب فضه که موضوع صیاغتدر موضوع دباغتدن اولان جلد میته دن اشرفدر
ویا خود غرضنک شرفی ایله در طبابت کبی که صناعت نسبت زیرا طبدن غرض انسانک
افاده صحتی ابقادر وبعض کناست تنظیف مسلخ در ویا خود شدت حاجت ایله در
فقه کبی طبه نسبت زیرا فقهه احتیاج دین وزیاده وجمیع حوادثده جمیع عبادی کوره در
اما طبه احتیاج دنیاده وبعض ناسه بعض اوقاتده کوره در امدی بو علوم اولدیسه پس صناعت
تفسیر اوچ جهتدن حائز شرف کثیر در زیرا موضوعی کلام الله در که منبع هر حکمت
ومعدن جمیع فضیلت در که انده ماقبلکزک نباسی وما بعدکزک خبری وما بینکزک
حکمی موجود ومندرج در وکثرت رد ایله خلقان ونهرده اولماز وعجائبی منقضی دکلدر
ودخی اندن غرض عروة وثقی یه اعتصام وسعادت حقیقیه غیر فانیه یه وصول ایله تمام
مرام در ودخی کمال دینی ودنیوی وعاجل وآجلی علوم شرعیه ومعارف لدنیه یه ملتفت
ومحتاج در انلر ایسه کتاب الله ی فهمه متوقفدر **در علم معرفة شروط المفسر وآدابه**
معلوم اولسون واجب اولان اولدر که قرآنی برموضوعه اجمال اولنان شی مفسر موضع
آخرده مطلب ایتمک کرکدر زیرا کاه اولور که موضع آخرده تفسیر اولنمش اولور کذلک برموضوعه

اختصار اولنان کلام اولدرکه مکان آخرده بسط اولنور و ابن الجوزی بر کتاب تألیف ایدوب
قرآنده بر موضعده اجمال و موضع آخرده تفسیر اولنانلری بیان و تحریر ایلمشدر و اگر قرآندن
طلب استیفا عاجز ایدرسه تعب و برسه سنتدن طلب ایلسون زیرا اول دخی شارح قرآن
اولوب ایضاح و بیان ایدر و امام شافعی ایتدیکه هر نسنه که رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا حکم
ایلدی البته اول قرآندن فهم ایتدوکندندر و دخی حضرت صلی الله علیه وسلم ایتدی الا انی اوتیت
القرآن ویرلشدر و انکله بیله آنوک مثلی دخی ویرلشدر که مراد سنتدر و اگر سنتده دخی بولماز
ایسه اقوال صحابه یه رجوع ایلسون زیرا انلار آنده سائرلردن اذکی و اعلمدر زیرا عند النزول
قرائن و احوال مشاهده ایلمشلردر و انلرده ماعدا فهم تام و عمل صالح و علم صحیحدن بو جهت ایله
اختصاصلری وار ایدی حاکم مستدرکنده دیمشدر که شول صحابی که وحی و تنزیلی مشاهده ایتمشدر
انوک تفسیری ایچون حکم مرفوع واردر و امام ابو طالب الطبری تفسیرینک اوائلنده و اشتریکی اولی
ادوات المفسر یعنی بو قول مفسره لازم اولان آلات و ادوات بیانندهدر ایدیکه معلوم اوله که
تفسیرک شرطلرندندر اولا صحت اعتقاد و یقینی و لزوم سنت دین اگر دیننده مغموض علیه ایسه
یعنی امور دینیه ده اغماض علیه اولورسه امور دنیویه ده اکا اعتماد اولنماز فکیف که امور دینیه ده
اوله انلر مکره و دنیاده دخی بر عالمدن اخبار حصوصنده مؤتمن اولماز پس هر رتبه اولمی
اخبارده نه وجه ایله مؤتمن اولور و دخی اگر الحاد ایله متهم ایسه بنا بر اول اولمازکه مقتضاسی الحاد و
قصد فتنه و فساد ایدب خلقی انواع خدعه و بلا ایله مکار ایلیه نته کم طائفه طاغیه
باطنیه و غلاة روافضک ذات عادتلری بو ایدی اگر ابداع و هوا ایله متهم ایسه بنا اوله متهم ایسه
هواسی آنی بدعتنه موافق و هوای نفسنه مطابق تأویله حمل ایده نته کم ذات طائفه قدریه بویله
زیرا انلارک برسی تفسیرده بر کتاب تصنیف و تحریر ایده و انلرک مقصودی خلال مسالکین ده
ایضاع ده یعنی مسالکین جهلهنک مابیننده و جانب صواب تقریب و ارشاده انگلا
سبیلدان فساد ده ابداع ده کتاب و جواد ایلک درکه ترکیبه آنت سوزمک یعنی تنک
اگر انلاری اتباع سلف صالحین و لزوم طریق هدی و دخی دلد منع و مقتدا ایدب
فسادلری اشتدا اوله و دخی مفسره واجبدر که اعتمادی حضرت نبیدن صلی الله علیه وسلم و
نقل صحیح و حضرت اصحابندن و انلارک معاصرلرندن وارد اولان اثره اولوب محدثاتدن
مجتنب احتراز ایلیه و انلارک اقوالنده تعارض اولوب لکن جمع ممکن اولسه جمع ایلیوب
جمله سندن بر شیئی اخذ ایلیه که مجموعی آنده داخل اوله امری قرآن ایله طریق انبیا ایتسنده و
طریق سنت و طریق حضرت رسالت و طریق ابی بکر و عمر بینده منافی بو قدر بوا اقوالک
تنقیحی افراد ایدب جمله اکا متابعت و اعتماد ایلیه بینه تحصیل اولوره اکر اقوالده
ضعف و لوره شول شیئی که آنوک صحتنده دلیل صحیح ثابت اوله امری اکا رد ایلیه اگر دلیل
سمعی بولمازسه بری تقویه ده و استدلال طریق اولورسه اقوای استدلال ایله ترجیح
اقوال ایلیه مثلا اوائل سورده وارد اولان حروف هجاده اختلافلری کبی امری آنده مکمم

ابتدا

و بنلرک قولی ترجیح ایلیه اگر نیلی وارده اولمز متعارض اولورسه کنده بو مراد الله مشتبه
اولور دخی بیلوب بیان مراد ضدا اقتحام ایلسه اکا ایمان کتوروب تعیینده تهجم و اقدام
داول مادهده وضع اقدام ایلیه بلکه آنده قبل التفصیل مجمل و قبل التبیین متشابه حکمنه
تنزیل ایلیه و دخی شروطندندر بر قولنده صحت مقصد تاکه هر قولی دخی
مسدد اوله زیرا حق تعالی سورهسنده والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا خلوص
مقصد دخی اول زمانده حاصل اولور که متواضع اعراض ایله مجتنب دنیاسی قطع وجیح
سبل رغبتی قطع و منع ایلیه زیرا اکر دنیایه راغب اولورسه امین بوقدر که انکله بر غرضه
توسل ایلیه که آنده مقصد صواب دن صد و صحت علمی افساد و طریقی سد ایلیه و بو شرایط
تمامی اولدر که عدة اعرابدن علمی اولوب وجوه کلامک اختلافی اکا ملتبس اولمایه
زیرا بیانی ایله خروج ایدرسه وضع لساندن یا حقیقة یا مجازا اول ماندهده اندن صادر
اولان تأویل محض تعطیل اولور بر کوردم بعضیلر حق تعالینک قل الله ثم ذرهم قولنی
تفسیر ایدوب مراد الله قولنده ملازمت دردیمشدر لکن اول غبی جیلدی که بو بر جمله درکه
جری نحذفدر تقدیری قل الله انزله دیمکدر بو مقامده کلام ایله طالب منتهی اولمشدر
و دخی معلوم اوله که تفسیرده اختلاف ایکی نوع اوزرهدر برسی اول نوعدر که انوک
مستندی الحق نقلدر و برسی دخی اول نوعدر که بغیر النقل معلوم اولور منقول اولان دخی
یا معصومدن نقل اولنور یا غیریدن و بریسی دخی اولدر که منقولک صحیحی غیرندن معرفت
تمییز ممکن دکلدر بو قسم دخی اولدر که ممکن دکلدر اول قسم که صحیحی ضعیفندن تمییز ممکن دکلدر
انوک اکثری فائدهده اولمایانلردهدر انلرک معرفتنده بزم حاجتمز یوقدر مثلا اصحاب
کهفک کلبینک لونندهده و اسمندهده اختلافلری کبی و سفینه نوحک مقدارندهده و شجرهده
و حضرت خضر قتل ایتدوکی غلامک اسمندهده و بونلرک امثالندهده اولان اختلاف کبی پس
بو امورده طریق علم نقلدر هر قنغی که نبیدن علیه الصلوة والسلام نقل صحیح ایله منقول اوله
بزم یانمزده دخی مقبول اولور اما حضرتدن نقل صحیح اولمایوب اهل کتابدن منقول اولان
کعب و وهب کبی که آنی تصدیق و تکذیبده توقف اولنور کذلک شول اقوال که بعضی
تابعیندن نقل اولنوره اگرچه اهل کتابدن اخذ ایتدوکی ذکر ایتمدوکی ایسه امری کاهی بار که
تابعین اختلاف ایلیه لو بعضیسنک اقوالی بعضی اوزره حجت اولمازه اما صحابهدن نقل صحیح
منقول اولان نفسنک کاملیه سکون اکثردر تابعیندن منقول اولانه میلندن زیرا
انوک نبیدن صلی الله علیه وسلم سماعی و یا خود سماع ایدنلردن سماعی احتمالی اقوی
و دخی صحابهنک اهل کتابدن نقللری تابعینک نقللرندن اقل در و دخی صحابی بر قولنده که
جزم ایلیه لفظا اهل کتابدن نقل ایلمشدر دیمک صحیح و صاحبی خصوصا که انلار اهل کتابه
تصدیقدن نهی اولنمشلردر اما شول قسم که آنوک صحیحی معرفت و تمییز ممکن اوله آنوک
وجودی کثیردر و بو شول قسمدر که استدلال ایله معلوم اولوب نقلا معلوم اولمازه

ایدنده اکثر خطاء ایکی جهتدن اولورکه تفسیر صحابه و تابعین و تابعیلرینه باحسان دن صکره حادث
اولمشدر زیرا شول تفاسیرکه انده انلارک کلامی حرفا حرفا مذکوردر اول نوع تفاسیرده
اول ایکی جهتدن اولان خطاء بولنماز تفسیر عبدالرزاق کبی و فریابی و وکیع و عبد و دحیمی
و بونلارک امثالنک تفسیرلری کبی امدی اول جهتک برکابر قومدر که بعض معانیه
اعتقاد ایدرلر بعده الفاظ قرآنی اول معانیه حمل مراد ایدرلر برکاذی بر قوم در که مجاز
قرآنی تفسیر ایدرلر مجرد شول شی ایله که لغت عربی یا ناطق اوله انده آنی اراده ایتمک
اولورا اصلا نظر ایتمزلر قرآنی متکلم اولانه و کیمه انزال اولنمشدر و انکله مخاطب اولانلره بیلردر
پس طائفهٔ اولی که مذکورلردر رأی ایتدکلری معانیه رعایت ایدرلر الفاظ قرآن مستحق اولدوغی
دلالت و بیان جانبنه نظر ایتمزلر طائفهٔ اخری دخی مجرد جانب لفظی و شخص عربیه اراده
ایتمک جائز اولان معانیه رعایت ایتمشلردر متکلم و سیاق کلامه صالح اولانه نظر ایتمکسزین
اندن صکره بو طائفه اکثر اوقاتده لفظک اول معنایه محتمل اولمامسنده غلط ایدرلر نتکم
بو ندوه طائفهٔ اولی غلط ایتدکلری کبی در نتکم اولوندرخی غلط ایدرلر شول معنانک صحتنده
که قرآنی انکله تفسیر ایتمشلردر نتکم آخرون دخی بونده غلط ایدرلر اگرچه که نظرلری اولینک معناسنده
اسبق و نظر اخرین لفظه اسبق در اولون دخی ایکی صنف در کاه اولورکه لفظ قرآنک
مدلولنه و آندن مراد اولنانه سلب ایدرلر کاه اولورکه لفظی دلالت ایتدوکی و مراد اولنمیان
معنایه حمل ایدرلر بو ایکی امر ده دخی کاه اولورکه نفی و اثباتی ایله قصد ایتدکلری معنی باطل
اولور اول تقدیرده هم دلیل وهم مدلول ده خطا ایدرلر کاه اولورکه حق اولدوغی اولقدر ده
خطالری دلیل ده اولور مدلول ده اولماز ایکیسنده دخی خطا ایدنلر طوائف اهل بدعدن شولکه
مذاهب باطله و آراء فاسده اعتقاد ایدرلر قرآن عظیمی قصد و عمدا ایدرب کندو رأیلرینه
اوزره تأویل ایتمشلردر انلارک اصلا صحابه و تابعین و سایر ائمه دین دن بر سلف لری
یوقدر نه رأیلرنده و نه خود تفسیرلرنده کندولرک اصول مذهبلرینه اوزره بعض تفاسیر دخی
تصنیف ایتمشلردر مثلا تفسیر عبدالرحمن بن کیسان الاصم کبی و تفسیر جبائی و عبد الجبار و رمانی
و زمخشری کبی و بونلارک امثالی بونلاردن بعضی فی کاه اولورکه حسن عبارت ایله کندو مسلکنه
بلاغت سالک اولوب کلامنده بدعت و آراء مردوده سی دسیسه و اخفا ایدرب اکثر ناس
حقانیت ایله استیناس ایتمشلردر مثلا صاحب کشاف کبی و آنلرک امثالی حتی بر طائفه اولورکه
انلارک تفاسیرینک رواجی اکثر اهل سنتک تفاسیرندن زیاده اولوری حتی تاج الدین
السبکی ایتدی معلوم اولا که کشاف بالذات بر کتاب عظیم و مصنفی فننده امام قوم در لکن
بر رجل مبتدع در که بدعتنده مجاهر در نیجه مواضعده قدر نبوته وضع ایدر و اهل سنت
جماعتنا اسارت ادب ایدر واجب اولان اولدرکه کتاب کشاف اول اقبلیدن اوولان اقل لحظه
بالکلیه کشط و کذا اولنه لکن اعاجم زمان انوک مدارسنه رغبت و قرائتنه همت ایدرلر
امرکاشریعت و سنتده راسخ القدم و مبانلری اکاندن منع و بدعتنی دفع و رفع اتمک

واجب در اما تفسیر ابن عطیه و امثالی اتباع سنت ده اسلم و بدعتدن اسلمدر اگر انلاردن
اتنوراولان کلام سلف علی وجهه ذکر اولنمش اولسه غایت حسن اولوردی زیرا اکثر اوقاتده
تفسیر ابن جریر طبری دن نقل ایدرکه اول اجل تفاسیردن و قدری اعظم در نه که اول ابورکه
ابن جریرک سلف دن نقل ایتدوکنی ترک ایدر و قول محققین دیو زعم ایتدوکنی ذکر ایدر
محققین دن مرادی اهل کلامدن بر طائفه در که اصولرینی معتزله اصولرینی تقریر ایتدکلری
شیلک جنسندن بعض طرق ایله تقریر ایتمشلر در اگرچه طائفهٔ مذکوره معتزله سنته اقرب در
لکن لایق اولان اولدرکه هر ذی حقه حقی ویریله زیرا صحابه و تابعین و ائمه دین رضوان الله
انلارک ایته بو وجه ایله تفسیرلری اولسه و بر قوم دخی کلوب اول آیته معتقدلری اولان
مذهب بجهت قول آخر ایله تفسیر ایتسه‌لر و اول مذهب مذاهب صحابه و تابعین دن اولماز
اول قوم معتزله و سائر اهل بدعه بونک امثالنده مشارک اولورلر و باطله همکرم مذاهب
صحابه و تابعین دن و انلارک ایتدکلری تفسیر مخالف عدول ایلیه آنده خطا
بلکه مبتدع اولور زیرا انلار قرآنک تفسیرینی و معانیسینی اعلم و انلارک اقوالی اعدل و احکمدر
نتکم حق تعالی رسولنی انلره بعث و ارسال ایتدوکی حقی اعلم ایتمشلردر اما انلارکم دلیل ده
خطا ایتمشلردر صوفیه و وعاظ و فقها اولان نیجه سی کیمدرکه قرآنی تفسیر و صحیح اولان معانی ایله
تفسیر ایدرلر لکن قرآن اکا دلالت ایلمز مسلمانک تفسیر حقایقنده ذکر ایتدوکنک اکثری کبی که
انلارک ذکر ایتدکلرنده دخی معانی باطله اولدوغی اول دخی قسم اولده داخل اولور کلام
ابن عطیه لطفیا تمام و شرحی اولدی علامه سیوطی انوک کلامنی خط ذکور اوزره نقل ایدرب
اخرینه تحقیق مذکور غایت ایله نفیس در دیدی مؤلف اصل مترجم اولان جوهم والده مجد
بیورورلرکه بن دیرم که ابن عطیه بر امر و سنی غایت ایله تجرید و تنقیح ایلدیکه شول جهتدن که
تفسیری التی نقل طریقنه قصر و اول السلوب جرایتیوب ما عداسنی بدعت قسیلدن ایدیه
نسبت ایلدی مثلا تفسیر امام فخرالدین الرازی کبی که قواعد معقوله اوزره وضع اولنمش تفسیر
مقبول در و دخی تفسیر سلمی کبی که قواعد ارباب قلوب اوزره اولنمش کتاب مرغوب مطلوب در
و بونلر دخی بحلسنش ایدرکه قرآنک دقائقی منتهی و عجائبی منقضی اولماز و قرآنک ظهری
و بطنی و مطلعی وار در و زرکشی کتاب برهان ده ایتدی قرآن تفسیر ایچون ناظر اولانک نیجه مأخذی
وار در اولا نبی صلی الله علیه وسلم دن نقل در بو طریق طراز علم
و در جمیع الوجوه مقبول و مسلم در لکن ضعیفلردن و موضوعلردن حذر واجب در زیرا
اول دخی چوقدر اول اجلدن در که امام احمد ایتدی اوچ قسم کتب واردر که انلارک
اصلی یوقدر که مغازی و ملاحم و تفسیر در انوک معنا سندن مقصود دیدیلرکه مرادی اکثرنک
غالب اولدرکه اسانید صحاح متصله سی یوقدر و الا انچه سی صحیح اولمشدر مثلا سورهٔ انعام
ظلمی شرک ایله تفسیر و حساب یسیری عرض ایله و قوه دخی رمی ایله تفسیر و قوتده
تفسیر ایدرک بجح قول منقولی ایله تفسیر در زیرا آنوک تفسیری عند العلما معتبر

استلامه فرع منزل سنده در اما قول تابعی ده ایکی قول وار در اصح مقبول اولمقدر زیرا تابعین
اقوالنری صحابه دن تلقی اولنمشدر که اولوقت اولماز دن بعض عبارات مختلفه الا الفاظ نقل ایلمشلر
لکن بهمان اختلاف فجار نادر زیرا بعضی کاه اولورکه بر شیدن الفاظ ایله خبر ویرر بعضی دخی
مقصودی وقتمه سی ایله خبر ویرر اکر جمع ممکن اولمازسه اکر اکثرسی [illegible] مختلف [illegible] واحد دن ایسه قسم
اولان مقدم در واکر متحد مساوی [illegible] والا ترجیح اولان مقدم در [illegible] مطلقا لغت اهل
[illegible] در زیرا قرآن لسان عرب ایله نازل اولنمشدر الا که ظاهر [illegible] مخالف اولوب [illegible] لغت
[illegible] قلیل [illegible] حلقلغا [illegible] دردنجی معنای کلامدن مقتضی و قوت شرعدن
مقتضب اولان ایله تفسیر در بو نوع اولدر که نبی صلی الله علیه وسلم حضرت ابن عباس
رضی الله عنهما ایچون دعا ایدوب اللهم فقهه فی الدین وعلمه التأویل بیوردیغی بو در وحضرت
علی کرم الله وجهه الا فهما یؤتیه الرجل فی القرآن دیو بیوردقلری ایله [illegible]
بوندن [illegible] در که صحابه کرام بعض آیاتک معناسنده اختلاف ایدوب هر بری منتهای
نظری اوزره [illegible] ایله اخذ ایلمشلردر و دخی علوم اولا که قرآنه مجرد رای و اجتهاد ایله بر
اعتماد ایتدیرمک تفسیر ایتمک جائز دکلدر حق تعالی بیورمشدر ولا تقف ما لیس لک به علم
و دخی بیورمشدر وان تقولوا علی الله ما لا تعلمون و دخی نبی علیه السلام بیورمشدر من
فسر القرآن برأیه فأصاب فقد أخطأ یعنی بر کمسه که قرآنه رأیی ایله تفسیر ایدوب اصابت
ایتسه حکم خطا ده در و دخی بیورمشدر من قال فی القرآن بغیر علم فلیتبوأ مقعده من النار
بوندن صکره دیمشلردر که ممنوع اولان شول رای در که بر دلیل قائم اولمادن رای
غالب ایله ده اما شول رای که آنی برهان سدید احکام و تشدید ایله اکا قول جائز در
بعضلر ایتدی حدیث شریفده خطا ایلدی دیو بیورلدوغنک معناسی خطا ایلدی کبی
قرآنی ناسخ و منسوخنی معرفته اخبار صحابه یه و تفسیر الفاظنده نقل لغته مراجعت ایتدی
و بعضلر ایتدی معناسی هر کمسنه که برایه قول ایده علمک اصول و فروعنی بیلدی
اول تقدیرجه صوابه موافقت ایلسه دخی موافقتی من حیث لا یعرف اولوب مخطی در
[illegible] ایتدی بعض طائفه استوزعه بو حدیثی ظاهری حمل ایدوب معانی قرآنی
ایله استنباط ایتمکدن امتناع ایلدیلر اکر شواهده مقارن اولوب و شواهدیه نقض
[illegible] دخی لکن بونلرک عدولی [illegible] ایله مقیدو مأمور اولدقلری نظر فی القرآن
بو تقدیرجه باب استنباط بالکلیه منسد اولور حدیث مذکور صحیح ایسه دخی معناسی
[illegible] لفظ قرآنک غیرینه توجه و اعتبار ایلیه و [illegible] اصابت دخی
[illegible] خطا ایلمش اولور اصابت دخی اتفاقی در که اکا اعتبار یوقدر [illegible]
شریع اولان تأویل [illegible] بعض جاهلار مثلا روافض [illegible] مرج البحرین یلتقیان
قول کریمنی تأویل [illegible] دن مراد علی و فاطمه در یخرج منهما اللؤلؤ والمرجان دن
مراد حسن و حسین در دیمشلردر بوندن صکره معلوم اوله که قوم اختلاف ایدوب

بر قوم دخی ایتدیلر که هیچ بر احد تفسیر قرآن بر شیئنه تعالی ایلمک جائز دکلدر مکر که نبی علیه السلام دن روایت
اوندن تفسیر [illegible] اوله [illegible] و کلو علم ادب و فاضل [illegible] معرفت [illegible] اخبار
آثار [illegible] کمال قوت و وسعت [illegible] ایتدی بعضلر ایتدی شول کمسه که مفسر محتاج اولدیغی
جامع اولسه اول تفسیر ایلسه جائز اولوب [illegible] محتاج اولان علوم دخی اون بش علم در
اولکی لغت در [illegible] کلمه [illegible] جائز دکلدر که کتاب الله ده مشکل اوله
[illegible] لغات قرآنی عالم [illegible] آنده دخی مقدار یسیر ایله اکتفا اولنماز زیرا کاه اولور که بر لفظ مشترک
اولور [illegible] بر معنی [illegible] ایکنجی نحو در
زیرا اختلاف اعراب ایله معنی متغیر و مختلف اولور [illegible] اوچنجی
[illegible] مرادی [illegible] قرآننی [illegible] دردنجی
[illegible] قراءت [illegible] اولور [illegible] بشنجی
تصریف در زیرا معرفت [illegible] ابن فارس ایتدی [illegible] علم تصریف
[illegible] ایدی [illegible] زیرا [illegible] اولور
[illegible] زمخشری ایتدی [illegible] تفاسیر [illegible] قولی که یوم ندعو کل اناس بامامهم
[illegible] امام جمع ام در [illegible] یوم [illegible] دعوت اولنورلر
[illegible] زیرا الفاظ امام [illegible] جمع اولمازده [illegible] دخی
[illegible] زیرا امام [illegible] مشتق [illegible] مختلف
اولور مسیح [illegible] مشتق در [illegible] اختلاف [illegible] یدنجی
[illegible] معانی و بیان و بدیع در زیرا معانی [illegible] خواص ترکیب کلامک [illegible] معلوم اولور
بیان ایله [illegible] مراده دلالته وضوحنک زیاده و نقصانده تفاوتی معلوم اولور بدیع
ایله وجوه تحسین کلام معلوم اولور بو علوم ثلثه شول علوم بلاغتدر که [illegible] مفسر [illegible]
ایتدی [illegible] شول کمسنه یه که تفسیر قرآن [illegible] بو ایکی عالمه و [illegible] معانی و بیان
[illegible] زمخشری ایتدی [illegible] کتاب الله [illegible] و کلام [illegible]
[illegible] و بلاغتک [illegible] دخی
[illegible] کلام قدیم [illegible] اعجاز [illegible]
[illegible] تفسیر [illegible] کتاب الله [illegible] اولور [illegible] دخی قاعده فصاحت [illegible]
[illegible] بلاغت بو در [illegible] علم قراءت در زیرا [illegible] ترجیح اولنور
[illegible] علم اصول دین در زیرا [illegible] ظاهر [illegible] حق تعالی [illegible]
جائز [illegible] اصول [illegible] تأویل ایدر [illegible] جائز اولان [illegible]
[illegible] اصول فقه در زیرا [illegible] استنباط احکام بیان و اعلام اولنور [illegible] اسباب
نزول در زیرا حقیقت [illegible] اطلاع [illegible] معرفت اسباب نزوله موقوف در [illegible]
ناسخ و منسوخ در [illegible] علوم اولور [illegible] فقه در [illegible] احادیث در که

جمله‌یه مبهمک تفسیرینی بیلمه‌سنه در اولا بشنجی علم موهبه‌در اول بر علمدر که حق تعالی آنی
علمیله عامل اولان حضرتلره میراث ایدر نته کم من عمل بما علم ورثه الله علم ما لم یعلم حدیثنده
آنکا اشارت اولنمشدر امدی بو علمی رسوخ علوم ویرکه تفسیرده تعاطی ومشروعیه بو علمی در
برسی او علادن حکمی و مشروع دکلدر مهم کم بو علمی ترک برقولدن غافل ایکن تفسیر
جاهل اولوب مفسر بالرای اولور که منهی عنه‌در مؤلف اصل مترجم اولان مرحوم والد
ماجد سوزلرکه برج دیرم که زنهار حذر ایله که علم موهبه‌یی استشکال ایدوب
ما ورا اولان بعض اقوال ایله مغرور اولاسن آنلری حدیث مذکوری تامل ونظر
ادر من اخلص لله تعالی اربعین صباحا ظهرت ینابیع الحکمه من قلبه علی لسانه حدیث
شریفی ملاحظه وتفکر ایده سن تا که انکار علم موهبه‌یه اعتراف ایدوب طریق تحصیلنه
ایکی زمان علم وعرفاندن وآثاری انمحال وکسب ایدن اصحاب اذعان وایقانک
وفاتیله خالی اولدیلر … اهل فضل ورفع وکساد … قول فضل شایع اولوب
انواع ریاست جهال واکثار قیل وقال لازم کلمشدر اما حقیقت حال بودر که معروف رجالی
ولکن بو رجال وقتنکی ابن النقیب ایتدی تفسیر بالرای خصوصنده معناسنده متحصل اولان
اقوال بشدر اولکی مجرد تفسیردر الکن اولان علومی تحصیل ایتمدن ایکنجی تفسیر متشابه‌در
حق تعالینک غیری آنی بیلمز اوچنجی بر تفسیردر که مذهب باطلی تقریر ایده وبر طریقله که
اصلی تفسیر اکا تابع اولوب … تفسیر اولورسه رد اولنه اگر ضعیف
ایسه دخی … دردنجی مراد الله بودر دیو قطعا تفسیردر من غیر دلیل بشنجی تفسیر بالهوی‌در
اندن صکره امدی معلوم اوله که علوم قرآن اوچ قسمدر اولکی حق تعالی مستأثر و متفرد
اولدوغیدر که حقایق ذاتی و دقائق اسما وصفاتی و تفاصیل علم غیوبه دخی اکثری حق
تعالی اسرار کتابندن بجانسنه وقت واطلاع ویروب علمنه انلری تخصیص ایدوب کیدر
قسم اول بر احد ایچون جائز دکلدر قسم ثانی نبی صلی الله علیه وسلم جانبنه مخصوص اولوب
غیرینه جائز دکلدر الا شول کسنه‌یه طرف نبوتدن ماذون اوله بعضلر دیمشدر که اوائل سور
بو قسمدندر … ومعتبردر اوچنجی شول علومدر که حق تعالی نبیسنه تعلیم ایدوب امتنه تعلیم
ایله امر ایلمشدر بو دخی ایکی قسمدر بر قسمی اولدر که آنده کلام جائز دکلدر الا طریق سمعیله
اولور مثلا اسباب نزول کبی و دخی ناسخ ومنسوخ وقراآت ولغات وقصص امم ماضیه و
حوادث آتیه واحوال حشر ومعاد کبی بر قسمی دخی طریق نظر واستدلال والفاظدن استنباط
واستخراج ایله اولانلردر اول دخی ایکی قسمدر بری اولدر که جوازنده اختلاف ایلمشلردر که
اول صفاتده اولان آیات متشابهاتک تأویلیدر بری دخی اولدر که انک اوزرینه
اتفاق ایلمشلردر که استنباط احکام اصلیه وفرعیه واعرابیه‌در کذلک فنون بلاغت
وضروب مواعظ وحکم واشارات دخی بو قسمدر ابو حیان ایتدی معلوم اوله که قرآن ایکی
قسمدر بر قسمنک تفسیری نقلا وارد اولمشدر بر قسمی دخی آنده نقل وارد اولمامشدر قسم

اوله

اوله وارد اولنان نقل یا حضرت نبیدن صلی الله علیه وسلم وارد اولور اندن صکره لازم اولان صحت
سندندن بحثدر یاخود صحابه‌دن نقل وارد اوله انده دخی نظر ایله اگر صحابه‌نک من حیث
اللغه تفسیر ایتدیکی ایسه سن آنکا اعتماد ایله زیرا انلر اهل لسان وعارفلردر فرق دره اگر اقوالی
تعارض اولورسه آنده دخی جمع ممکن اولورسه فبها والا قول ابن عباسی که تفسیرده اعلمدر
آنی تقدیم ایله زیرا نبی بشیر صلی الله علیه وسلم انلره تبشیر ایدوب اللهم علمه التأویل بیورمشدر
اما امام شافعی فرائضده حضرت زیدک قولنی ترجیح ایلمشدر افرضکم زید حدیث شریفی ایله
عمل ایچون یاخود تابعیندن نقل وارد اوله اگر آنده دخی صحت اعتماد اولورسه قسم ثانی
کبی اولور اگر صحت اعتماد اولمازسه اجتهاد لازم اولور اما شول قسم که انده صحیح نقل وارد اولمامشدر
اول قلیلدر و آنک فهمنه طریق توصل مفردات الفاظه نظر ایله توسلدر که لغت عربیه و
بحسب السیاق استعمالاتنی تتبع ایتمکلدر مرحوم والد ماجد سوزلرکه شیخ جلال الدین السیوطی
بر کتاب تصنیف ایلمشدر که انده تفسیری نبیدن صلی الله علیه وسلم وصحابه‌دن نقل اولنان
اون بیک مقداری حدیث ذکر ایلمشدر بعضی مرفوع وبعضی موقوفدر درت مجلدده
تمام اولوب ترجمان القرآن ایله تسمیه ایلمشدر و دخی دیمشدر که بو کتاب مذکوری تصنیف
اثناسنده منامده رؤیت نبی علیه السلام ایله مشرف اولدم دیو بر قصه طویله ذکر ایلمشدر که
بشارت حسنی حاویدر جزاه الله خیرا وادخله جنته وکرمه و دخی علوم … اولکه بو
اولان بعض فوائد ولطائف موائد بو کتابدن موضع آخرده تقدیم ایلمشدر لکن سیاق
اقتضا ایتدیکی اقلام ایدوب بو مقامده دخی تکرار واطناب ایلمشدر امدی …
طلاب معامله‌ده … ترک نوم وعتاب ایلدر … مضطردر … واصل اولان …
ولا یجابدر ومن الله التوفیق بلوغ المطلوب **علم معرفة غرائب التفسیر**
بو علمده محمود بن حمزة الکرمانی ایکی مجلد بر کتاب تألیف ایدوب العجائب والغرائب ایله تسمیه ایلمشدر
کتاب مذکورده معانی آیاتده عجیب اقوال منکره و ترهات ذکر ایلمشدر که آنکا اعتماد وحلال دکلدر
آنک … دخی مرادی اول مقوله‌دن تحذیردر … آنکه قبول ونفرت اوله جمله‌دن بری حمعسق ده
حادن مراد حرب علی و معاویه‌در ومیم ولایت مروانیه وعین ولایت عباسیه وسین
ولایت سفیانیه وقاف قوت مهدی‌در … قولیدر که بونی ابو مسلم کرمانی حکایت
ایلمشدر بو مقامده دخی ایراددن مقصود ومراد … دخی … وارایدوکنه
علم قائل اولمقدر و دخی اول قبیلدندر الم ده معنای الف الف الله محمدا فبعثه نبیا دیمکدر
و معنای لام لامه الجاحدون وانکروه دیمکدر و معنای میم میم الجاحدون المنکرون دیمکدر
… ومن لمخود اولمق یاوزیدر که مرض برسام در … بعض جلمدود …
برسام اولا الم … دخی اول قبیلدندر و شول کسنه‌نک قولی که موکلم فی القصص …
مراد قصص قرآندر دیمشدر و دخی بو قبیلدندر ولکن لیطمئن قلبی قولی که …
ذکر ایتدوکی که حضرت ابراهیمک بر صدیقی وار ایدی که کندوسنک قلبی … ایله …

بعضی بو شو معید نجم سلطانی اولوب احیای موتای عیانا مشاهده ایدیجک اطمئنان قلب
حاصل اوله دیمکدر کرمانی بو قول غایت ایله بعید در دیو بو قبیلدندر ربنا ولا
تحملنا ما لا طاقة لنا به قولنده مراد حب عشقدر دینلرک قولی کرمانی تفسیرنده حکایت
ایلمشدر و بونی بو قبیلدندر و من شر غاسق اذا وقب قولنده مراد ذکردر دیمکده قائل اوله
ایلشلردر و بونلار و ندر له معاذ نحوی نک قولیکه الذی جعل لکم من الشجر الاخضر نارا
قولنده شجر اخضردن مراد ابراهیم علیه السلام در و نار ایله مراد نوردر دیمکده در
فاذا انتم منه توقدون دن دخی مراد ... انوار اقتباس ایدرسز دیمکدر دیمشلردر
علم معرفة طبقات المفسرین صحابه کرام بیرنده دن مقدار عشره تفسیر قرآن ایله مشهور اولدیلر
انلار خلفاء اربعه و ابن مسعود و ابن عباس و ابی بن کعب و زید بن ثابت و ابو موسی الاشعری
و عبد الله بن الزبیر در لر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین و دخی تابعیندن مجاهد و عطاء
بن ابی رباح و عکرمه مولی ابن عباس و سعید بن جبیر و طاوس در بونلارک جمیعی ...
بونلار علماء مکه در و کوفه ده دخی ابن مسعودک تلامذه‌سی واردر و مدینه ده زید بن اسلم
اندن اوغلی عبد الرحمن اخذ ایلمشدر و امام مالک بن انس دخی تابعیندن ...
مجاهد و سعید بن جبیر و عکرمه و حسن بصری و عطاء بن ابی سلمة الخراسانی و محمد بن کعب القرظی و ابو ...
و ضحاک بن مزاحم و عطیة العوفی و قتاده و زید بن اسلم و مرة الهمدانی و ابو مالک ...
ربیع بن انس و عبد الرحمن بن زید بن اسلم امری بونلارک جمله‌سی قدماء مفسرین
بو طبقه‌دن صکره بر طبقه دخی واردر که جامع اقوال صحابه و تابعین اولمشلردر سفیان بن
عیینه و دخی وکیع بن الجراح و شعبة بن الحجاج و یزید بن هارون و عبد الرزاق و آدم بن
ابی ایاس و اسحق بن راهویه و روح بن عباده و عبد بن حمید و سنید و ابی بکر بن ابی
شیبه و غیرلر دخی و بونلاردن صکره ابن جریر الطبری در که انک کتابی اجل و اعظم تفاسیر
در و ... صغیر و کبیر واردر اندن صکره ابن ابی حاتم و ابن ماجه و حاکم و ابن مردویه
و ابو الشیخ ابن حبان و ابن المنذر و غیرلر دخی بونلارک اقوالی جمله‌سی صحابه و تابعین
اقوالنه اتباعه مسنده در الا ابن جریر دیمکله که اول توجیه اقوال و بعضنی بعضی او زره
ترجیح و اعراب و استنباطه تعرض ایلمشدر اولیه بونلار سائرینه تفوق ایلمشدر اندن صکره
بعض تفاسیر دخی تالیف ایلمشلردر که اسانیدی اختصار و نقل اقوال ... ناقص ... اکثار
ایدوب باعث دخول دخیل و سبب التباس صحیح و علیل اولمشدر و دخی علوم ... ذکر
اولنان اصحاب طبقات ... مراتب و درجات ...
... ایلمشدر ... امور علوم ...
تفسیر ... زیاده ... ایلمشدر و ... والله
... ترتیب ... بعض علوم ... ایلمشدر
... اولان فصل الخراج اولنه والله اعلم ... زیاده ...

جز الامور اوساطها و دخی علوم اولدر که بعض علوم وار در که انلاری دخی علوم تفسیره ادراج ایتمش
اولدیلر ... اخراج ... حروف تعلق ایدر که فواتح سور حروفدر زیرا
حروفک خواصی واردر که اکا مطلع اولماز الا آنه مستکمل اولور امری ایله اول علوم بونلار در که ذکر
اولنور علم معرفة خواص الحروف علوم اولدر که فواتح سورده اولان بلکه مطلقا حروفک
خواص جلیله و منافع مجربه‌سی واردر انلاری ... و بو علمده شیخ عبد الرحمن البسطامی
بونلار ده تالیفلری ... ایراد و بیان ایلمشدر علم معرفة الخواص الروحانیة من
الاوفاق العددیة والحرفیة والتکسیرات العددیة والحرفیة بو بر علمدر که باحث در اعدادک یاخود
مناسب اعمال ... کیفیت ترکیبندن بر حیثیتله که بو ... واسطه‌سیله بعض ارواح ...
تعلق ایدوب قوابل ... المقصود و اعداد و حروفک ترتیبی کیفیاتنده و مجموعلرک
خواصی ... تاثیر ایدر و بو علمک موضوعی اعداد و یاخود حروفدر و غایتی مطالب دنیویه
و یا دنیویه و یا اخرویه‌یه وصولدر و بونک فائده‌سی خفی دکلدر عبد الرحمن بسطامی نک
بو بابده نافعدر ... شیخ احمد بونی نک کتابلری و بونک غیری مشایخک دخی کتب نافعه
لری واردر و بو علم فروع علم حساب دن ... ترتیب اعداد حیثیتندن و دخی
فروع علم هندسه دن اولمق قابلدر ... اعداد و حروفک ... اول وقفده ...
... حرفی تعلق اعتباری ایله خواص حروفدن ... علم حروفده
ذکر ایلدیکمز خواص قرآندندر علم معرفة التصرف بالحروف والاسماء بو بر علمدر که ...
دریافت خارقه و شرائط معینه‌یی رعایت ایله توسل ... حروف و اسمایه مناسب ...
منافع و خواص توسل اولنور ... عارف ... ظاهردر ...
... فرق ... شیخ عبد الرحمن ... و شیخ احمد بونی نک کتابی ...
علم معرفة الحروف النورانیة والظلمانیة علوم اولدر که بونلار بعض حروفی نورانی و بعضنی ظلمانی
قیلمشلردر و دخی سورهٔ فاتحه‌ده و فواتح سورک ... حروف ظلمانیه دن بو قدردر و بو
حکم ایلمشلردر بو علمک تفصیلی شیخ احمد بونی نک کتابلرنده در و طالبلر انلره ...
حروف نورانیه ایله اعمال ... حروف نورانیه نقش ...
... فلکک ... و دخی ...
و دخی ... قول ... کتاب غایة المغنم
فی الاسم الاعظم ده بونله مذکوردر علم معرفة التصریف بالاسم الاعظم بو علم اول علوم ...
تعلقدن ... انبیا ... اولیا ... باب کشف
بیان ... ایلمشدر ... کتاب
کشف ... علم ...
نظام ...
... کتاب القدر

النظم في فضائل القرآن العظيم اشارت ايلمشدر **علم موفق الكسر والبسط** علم دركه حروف
مقطعه وضع اولنور شول طريقله كه اسماء الهيه دن بر اسمك حروفي قطع اولنور ومطلوبك
حروفي ايله مزج اولنور وبر سطرده وضع اولنور بعده بعض طرق ايله عمل اولنور كه انلري كتب
مبسوطه ده بيان ايلمشلردر تا كه سطر اولده موجود اولان حروفك ترتيبي سطر ثانيده تغيير اولنور ثم وثم تا كه
اولكي عينيله مستقل اوله پس آندن اسماء ملائكه و دعوات اخذ اولنوب انلره اشتغال اولنور
تا كه مطلوب تمام اولوب حاصل اوله **علم موفق الزايرجه** بو دخي كسر وبسط دن بر قسمدر
طرق مخصوصه واعمال معينه ايله تا كه بعض حروف ظهور ايله كه انلردن كيفيت مرادك زماندن مستقبلده
ظهور ايده جك اوزره يا حصول ايله ويا عدم حصول ايله دلالت ايدر كما سيجي تا كه
شنك مرادي اتمام ايده جك كمسه نك اسمي [illegible] قاطع ولور سه انوك حصولنه
نوع اولانك اسمي بيله چقار [illegible] بيورديلر كه بن بعض طرق كوردم كه انلاردن
مطلوب لسان موزون ايله منظومه وجه واحد ورديف واحد اوزره مرفوعا ابيات چقار بو
علم عجيب در كه جدا اولده موضوعدر اما علم كسه يه قليل كوردم و دخي علم اولوب
عمل ايتمكسه يه دخي قليل كوردم والمستعان في كل الاحوال **علم موفق الجفر والجامعه**
بو بر علمدر كه لوح قضا وقدرده مسطور وحقه اولانك علم اجماليسيدر كه انده جمله كائنات
ومايكون كليا وجزئيا مندرجدر جفر لوح قضادن عبارتدر كه عقل كلدر وجامعه
لوح قدردر كه نفس كلدر بر طائفه ادعا ايدر كه حضرت امام علي بن ابي طالب كرم الله
تعالى وجهه بلطف الغالب يكرمي سكز حروف بسط اعظم طريقه سي اوزره جفر جامعه [illegible]
انون طرق مخصوصه وشرائط معينه ايله الفاظ مخصوصه استخراج اولنور كه اول الفاظ لوح
قضا وقدرده اولان استخراج اولنور و بو علم اهل بيت وانلره منتمي ومنسوب اولانلر
توارث ايلمشلردر ومشايخ كاملان بعضي انلاردن اخذ ايدرلر و بوني خبر ويرديلر كتمان ايله
كتم وپنهان ايدرلر ايدي كه بعض علماء ديديكه بو كتابه كمال وقوف انجق امام مهدي منتظر اولان
حضرت مهدينك خروجنه موقوف در كه انلار واقف واسرارينه عارف اولور انوك
انبياء سالفه ده دخي بو علم وار ايدي دمشلردر حتى حضرت عيسى دن صلوات الله على نبينا
وعليه منقولدر كه بيورمشلردر كه بز معاشر انبيا بوز سزه تنزيل كتوررز اما تاويل آنى
نفيسه فارقليط كتوررز كه بندن صكره كلسه كركدر منقولدر كه خليفه مامون [illegible]
عهد وسندن صكره علي بن موسى الرضايه خلافته ولي عهد ايلدكده علي بن موسى الرضا كتابه ده
يازديكه بنم [illegible] جفر جامعه دلالت ايدرلر كه بو امر تمام اولمايه في الواقع ديديكي كبي اولدي
زيرا مامون آنوك سببندن طرف بني هاشمدن بر فتنه استشعار ايلدكده بس علي بن
موسى الرضايي انكور ايچنده وضع اولنمش زهر ايله هلاك ايلدي [illegible]
علم دفع مطاعن القرآن بر علمدر كه باحث در ارباب ضلالك قرآن اوزره لفظا و
يا معنا ايراد ايتدكلري شبهاتي دفع دن ومبادسي علوم عربيه واصول كلام دن

آخوذ دره

ماخوذدر و بونلردن غرض مطاعن دفع ايچون ملكه تحصيل ايتمكدر و فائده سي مطاعن
مفسده دن دفع دن [illegible] وانلري مفاسد حقيت قرآن اوزره تثبيت در مسائلي تنك
علم مفتاح العلوم ده ذكر ايلدكي بو علمده كافي در كذلك [illegible] كتاب الاعلام در
بيان واعلام [illegible] و بو علمده كتاب وار در [illegible] مطاعن دفع مطاعن [illegible]
مقتضاي حسن ترتيب فروع علم تفسيرك خاتمه سي دفع المطاعن عن القرآن اولمقدر زيرا علوم
مذكوره تنك نتيجه سيدر اول سببدن بو كلامه [illegible] اختيار اولنمشدر **مطلب رابع**
فروع علم حديث ده در **علم المواعظ** بر علمدر كه انكله منهيات انزجار ومامورات
قبول وانزجار سبب اولان امور خطابيه بيلنور كه عامه ناسك طبائعنه مناسب اوله و بونك
مبادي سيندن در حكايات امم مرتبة الاعمال ومشكوة الاخلاق والاحوال كه انلار [illegible]
وعباد وفرقه مشايخ [illegible] علمائي ايله عاملين اولان علما [illegible]
[illegible] كذلك حكايات واخبار طوائف اشقيانك شول حال ووخامت اخلاق وافعالري ايله
مبتلاي انواع بليات [illegible] حوادث كائنات اولمشلردر زيرا بو اخبار [illegible]
[illegible] ايله و بونك جمله سيندن غرض علم وعمل ايله نفوسي تكميل [illegible]
تحصيل ايلمكدر و فائده سي سعادت دينيه ودنيويه يه فوزدر و فائده بو علمك [illegible]
حضرت رسالتپناه صلى الله عليه وسلم حضرتندن اولان احاديث شريفه اولوب بو علمده
علم حديثدن [illegible] في مصنفات الامام الغزالي خصوصا كتاب الاحياء بو علمده كافي در **علم الادعية والاوراد**
بو علمدر كه انده ادعيه ماثوره دن واوراد مشهوره دن بحث اولنور وانلرك تصحيح [illegible] ايله و
[illegible] وانلرك تصحيح وخواصلرين وعدد وتكرارلرين واوقات قرائتلرين وشرايطلرين بيان ايله [illegible]
مبادي سي علوم شرعيه ده مبين در و بونلردن غرض ادعيه واورادي وجه مذكور اوزره [illegible]
تا كه انلاري اشتغال ايله فوائد دينيه ودنيويه نيل ايله اتصال اوله و فائده بو علمك [illegible]
علم المعاد [illegible] بو علم انوك فروعندندر [illegible] و بونده تاليف اولنان كتب نافعه دندر
كتاب الاذكار كه امام نووينكدر وكتاب الحصن الحصين كه محمد بن محمد الجزري نكدر وكتاب
جنة الحصن السلطاني در و بونلاردن غيري نيجه كتب لطيفه كه بوشانده تصنيف اولنمشدر **علم الآثار**
بر علمدر كه انده صحابه وتابعين وسلف صالحين دن علما [illegible] اقوال لرين وامور دين ودنيا
افعالرك سير واحوال لرندن بحث اولنور و بونك مبادي سي [illegible] مسموع اولان اموردر و كمالات
[illegible] غرضي امور مذكوره يه معرفتدر تا كه اول طائفه ده حليه يه اقتدا [illegible]
[illegible] سعادة [illegible] و بو علم علم مواعظه [illegible] احتياج وار در و بونده
تصنيف اولنان كتب [illegible] كتاب سير الصحابة والتابعين والزهاد وكتاب روض [illegible]
[illegible] حكايات الصالحين كه امام يافعي نكدر و بونلاردن غيري نيجه كتب احاديث وآثار دخي وار
علم الزهد والورع علم [illegible] دنيادن كيفيت اعراض [illegible] اولنور و دخي [illegible] دن
[illegible] طريق [illegible] اولنور [illegible] شبهات

و نوع خوفدن بعضلر دیمشدر که زهد ترک شبهات در حرام دن خوف ایدرک ورع
ترک حلال در شبهات و نوع خوفدن و دخی معلوم الحالدر صاحب ورع اولوب محفوظ خدا
و محض لطف الحق ایله سالک راه هدی اولان اصحاب استعداد طلاب حوالی شکل تحریر ده کوریلور
حالت تقطه ده و دخی ترتیب حوالی خبر کورلر و زندقه ده اصلاً شک ایلمز مع هذا اجلیلیغی
اول علمای زمن حفظ طبیب و مزایی آداه غذیب کوردر و بو علمده کتب ایلم بو قولی مصوصا
کتاب الاحیاء وافیه و انکار علی جهة روافیه در و قناکه بو علم علم عرفانک نتیجه سی و ثمره سی
بیجه سی اولوب بونلر اثوک ترغیبدن قیلدق و بو علمه رسالزنک طرف تلخیص سنده و علی
ترتیب ذکر ایدرز ان شاء الله المجیب زیرا بو علم مقومات علوم شرعیه دندر و طرفی افنه
انوک بیانی ایچوندر مطلب خامس فروع علم الاصول دین ده در معلوم اوله که
علما کلامدن متقدمین و قدماء کوردیلر که جمیع علومدن غایه قصوی معرفت الله و دخی حق
تعالینک ذات و صفاتنک معرفتیدر و انلاره متفرع اولان احوال نبوت و معاد در
پس بو امور دن بحث ایلدیلر و اول امورک متوقف اولدوغی احوال موجوداندن
بعضیلر دخی حاجت بطریق المبادئ قیلدیلر و اول علمدر که سلف صالحین دن اقوی بحث
انینی کوردیلر مباحث مذکوره اوزره مقصوره در انلره صکره انلاره قریب اولان
علما و قدماکه کوردیلر که اول مبادی مسائل علم الهی دندر و دخی علم عقائدک علوم فلسفیه
احتیاجدن خالی ایتدیلر بو علماک موضوعی تعمیم ایدوب بونلره مطلقا احوال
موجودات خارجیه دن بحث ایلدیلر تا که بو علمک دخی علم شرعیلری اوله فلاسفه نک
علم الهیسی مقابله سنده و انلرک امتیازی دخی اولاکه کلام ده بحث قواعد شرعیه اوزره در
و علم الهیده مقتضای عقول اوزره در کرک ملت و شریعته موافق اوله و لسون کرک
بوندن صکره بونلاره قریب اولان علما و قدماکه کوردیلر که انلارک بو علم فلسفی
وضع ایتدوکی قواعد منطقیه دن مستغنی دکلدر و دخی کوردیلر که بو علم شرعی
احتیاج اولنمقده در ...
موضوعی مطلق معلوم قیلدیلر که موجود خارجی یه و موجود ذهنی یه شامل در که موضوع
منطق دخی اولدر زیرا منطقک موضوعی احکی ذهنیه ده موجود و اولان معقولات ثانیه در
امدی بو تقدیر جه شمول شینی که اراملری اخص الاعم انوک اوزره مستقر ایتمشدر بونک
اعم جمیع مفهوماتدر بر حیثیت ایلدکه انده موضوعات جمیع علوم مندرجه در و بو دخی
متقرر اولمشدر که علوم عقلیه بنیه و اصالته فرعیت انکلا اولور که موضوع فروع
موضوع اصالتک نوعلردن اوله اول تقدیرجه جمیع علوم فروع علم کلامدن اولور زیرا
انوک موضوعی جمیع موضوعاتک اعمی اولور و اول سبیدندر که فروع علم کلامه بر اجمال
موضوعی ایجادک ... فروعی اولمایه مطلب سادس علم اصول الفقهک فروعنده در
علم النظر بو علم منطق دور که اوله سمعیه‌نک احوالندن و یا خود حدود و احکام

شرعیه دن باحث در و بو علم فروع علم اصول دندر زیرا علم اصول احوال ادله سمعیه دن
باحث در و اندن احکام شرعیه استنباط اولنور و حیثیتدن ادله دخی یا سمعیه در کتاب
کتاب و سنت و اجماع در و یا خود عقلیه در که قیاسدر انلر صکره ادله سمعیه دن
بحث طرق سمعیه ایله در اول عقلیه دن طرف عقلیه ایله در که ادله سمعیه دن باحث در
و طرق مذکوره جنسندن در پس طرق عقلیه دکلدر الا قواعد منطقیه که دخی فروع علم اصول دن
اولوره البته اول سبیدندر که انلاری ابن الحاجب مبادی علم اصولدن قیلمشدر لکن
علم اصول مبادی اولان جمیع قواعد منطق دکلدر من جهة الماده بلکه شمول قواعد در که
انوک مباحثی سمعیه یه اختصاصی یوق در نه سمعیه و عقلیه بینده من جهة الصورة
تفاوت یوقدر و بو نسبت ایله اول علمه مناسب ایدوکی دخی دکلدر علم المناظرة بر علم در که
تخاصمین احوالندن بحث ایدر تا که ایکیسنک بینده ترتیب بحث علی وجه الصواب
اولوب حق ظاهر اوله بلا ارتیاب و بو علم انواع علوم عقلیه دن دخی اولور انوک
تفصیلی بر رساله ده ذکر ایلمشدر و لکن علم اصولک فرعی اولمادوغی دخی ... یوقدر علم الجدل
بو علم عبارتدر هر قنغی وضع اولورسه اثبات ایدر و هر قنغی وضع اولورسه هدم ایدر
بو دخی انواع علوم عقلیه دندر لکن فروع علم اصولدن دخی عد اولنور علم الخلاف
بو علم شمول جدلدر که اصحاب مذاهب فرعیه بینده دن قدیم امام حنیفه و شافعی کبی و امثالی که
اشیالری رضوان الله تعالی علیهم اجمعین و بو علم علم جدلدر بینده فرق ماده و صورت ایله در
زیرا جدل مواد اوله خلافیه ده بحث در و خلاف ادله‌نک صورتندن بحث در و علمادن
بعض خلافیات دن اول مسائل تخریج ایلمشدر و بعضی بکری مسائل ذکر ایتمشدر اربعین و
خمسین وار بجه تا که انوع تخریج اولوب باقیلری انلار ایله معتبر اوله و فنونک احوالی و انلاره
اولان تصانیف سابقا تقدم ایتمکی بو نلاره و منظومی ترک ایلدک کتاب للعالم که
امام فخر رازی یکدر بو علومی جامع در و محرم و الواجب بیوررلر که بعض مشایخ نتارته
علم جدل و خلاف ده بجه کتب استشهد ایلدرک انلارک اسامیسنی نظم بلا مزوده اشتندک
فنده فائده بکره زوری معتبر اوله مطلب سابع فروع علم الفقه ده علم الفرائض
بو علم در که ترکه مورثه کتاب الله و سنت رسولنده و اجماع امت رسولنده اولان
فروض مقدره اوزره قسمتک احوالندن باحث در و بو علمک شهرتی تفصیلندن بزی
اغنا ایلمشدر و بو علم اصلنده علم فقهدن بر باب در لکن غایت عظیم و زیاده شرفندن
علمک کثرت شعبلری ادلا فی کوردیلر افراد ایلدیلر و ایتشلر که بر علم مستقل عد اولنوب
فروع علم فقهدن قیلمشدر و بو علمده مصنفات کثیره در لکن بلاد رومده اشهری مختصر
سجاوندی در و انوک شرحیدر که مولانا شمس الدین الفنری علیه رحمة الباری
بو فقیره در که شاگردیدر دن علما قیلدیلر شیخ ابن مجلی دخی شرح منصل تصنیف ایدوب
ارجوزه کتاب جامع و شرح نافع اولمشدر و دخی علمای رومدن محسن القیصری بر منظومه

سبب تدوین علم منطقیه و ...

علم المناظرة

علم الجدل

علم الخلاف

علم الفرائض

365

لطيفه وارجوزه شريفه نظم ايدوب آني شرح دخي ايتمشدر وآخر معزلغنده حدود ابياتني بيان ايدوب تمام ابياته علم العجايبه كتابي ختم ايلمشدر **علم الشروط والسجلات** بو بر علم در كه اندن معاملات متعلقه اولان احكام شرعيه لرك رفاع ودفاتره سوقلك كيفيتندن باحث در تا كه عند الاحتياج اكا احتجاج اولنه وبو علم لفظي اعتباري ايله فروع علم انشادندر وشمول وخواص اعتباري ايله فروع علم فقهدندر وبونك ذكري فروع علم انشاده مرور ايتمشدر **علم القضاء** بر علم در كه قضاته مخصوص اولان آداب دن باحث در وعلماي شان قضاة واحتساب ايدوب آداب قضاده تصنيف مستقل افراد ايتمشلردر وبونده اكثر تصانيف كتاب خصاف در ووبونك غيري كتب مشهوره دخي واردر كه انلري بيلورلر **علم موقع حكم الشرائع** معلوم اوله كه فقها احكام شرعيه يي تعليل ايدرده اقتصار ايتمشلردر يا دليل سمعي ايله كه كتاب وسنت واجماع ايله در ويا خود عقلا كه قياس در باعث اقتصار دخي يا مقصودلري اول مقدار كافي اولدوغي اولهدر ويا خود جهاد معرفت حكم الحقيقة دن عاجز اولدقلري ايچون ياخود اوله كه [illegible] قائل دكلشدر [illegible] عقل زكي اكا [illegible] تكليف يا تنبيه **حكم ترجمه** عقلك ادراك ايچون خلق اتمدي بلكه حكم انسانك ايمان او پكي ايدي ادانز لكن بعض فضلا اسكر اسمه سيمهم تعبيري وبيان احكامه نيز لوجود ايدوب احكام شرايع حكم ايلمشلردر تا كه قبول ايدهلر قلوب عباد واطمئنان وتنشيطا ذهان حاصل اوله كه برابر ودرجه مرادي اولان حكمة الطلاع باعث نشاط اذهان وسبب تشفق اسماع در واول سببدن بعض كتب تصنيف ايدوب شرايعك حكم ومحاسني حسب الطاقه بيان ايتمشلر ومقصود انلر بلو [illegible] بر كتاب نافع وتأليف جامع واردر كه محاسن الشرايع والاسلام ايله مسمادر مؤلفي شيخ علامه ابي عبد الله محمد بن عبد الرحمن البخاري در ومروح اسمه دره **علم الفتاوى** بر علم در كه آنده وقائع جزئيه ده فقهادن صادر اولان احكام روايتندن باحث در تا كه بلرو [illegible] مكلفين كارمنده اسهل اوله بو علمه اولان كتب مؤلفه اكثر [illegible] بعضي مذهب شافعيه وبعضي مذهب حنفيه اوزره در كذلك مالكيه وحنبليه دخي بو علمده اكثرني ذكر ايلمشلردر بعضي متون وشروح وبعضي فتاوى در مؤلفلرينك تحريرلري ايله بيله لكن بو مقامده ذكر ايله الاجمال نرم مختصر اوزره اولان كتب معتبره دخي ذكر ايدهلم اكثر انلر بهدايه دره وشرح جامع صغير ابي نك ذكريكي نك وصدر شهيدك وعتابي نك وقاضي خانك وتمرتاشي نك ودخي التينينك بونلار جامع الفتوىك شروحلريدر ودر كتب مذكوره دندر تجنيس ناطقي وتجنيس ومزيد كه صاحب الهدايه نكدر وتتمه حاكم شهيدكدر وواقعات صدر شهيدكدر واسرار ملتقطلرك زيد وكافي حاكم شهيدكدر وتحفة الفقها سمرقنديك وبدائع كاساني نكدر وخلاصة الفتاوى وقنية المنية وبغية المنية ومبسوط وزيادات وجامع الكبير وامالي ومحيط والمنتقط في شرح الزيادات كه قاضي خانكدر ونوادر وشرح الطحاوي وخزانة الفقه وعمدة المفتي والتجريد والذخيرة وخزانة الفقه والعيون والنوازل والروضة وشرح الارشاد ومجمع العلوم ومجمع التعارف والقدوري والمنظومة والوقاية والهداية وكفاية

المنتهى

منتهى وفتاوى ابي الليث وفتاوى قاضي خان والفتاوى الظهيرية وفتاوى آل رشيد وواقعات الصدر الشهيد وواقعات الحلواني وقنية المنية لصاحب القنية والفتاوى العتبية وفتاوى الزعفراني والفتاوى الكبرى وفتاوى حسام الدين القراري والفتاوى الجلالية وفتاوى شرف الدين المكي وشرح شيخ الاسلام المعروف بخواهرزاده وتتمة الفتاوى وفوائد الامام ابي علي النسفي وفتاوى الفقيه ابي جعفر البلخي وفتاوى شمس الائمة الحلواني وفتاوى بهاء الدين الاسبيجاني وفتاوى التمرتاشي وفتاوى ابي الفضل الكرماني والايضاح ومختار الفتاوى وذخيرة الفقها وتحفة الملوك والارشاد وفتاوى حافظ الدين البزازي والفتاوى التاتارخانية وبونلارك غيري بعض فتاواي مبسوطه وموجزه دخي واردر كه فضلا ايلارك كتب فتاوى اكثرين ان محصي درلر لكن ايلرم ذكر ايله وكرك جلستي يا خود اكثرين معلوم بولورسك فالزمها ولا ديدرسين والله ولي التوفيق والاعلام وهو الهداية والالهام **الطرف الثاني في الرسالة** تقسيمه متعلقه اولان علوم بياننده در كه علم ايله عمل ثمره ... حضرت فخر موجودات وصفوة عالميان محمد مصطفى عليه من الصلوات افضلها ودخي التسليمات ازكاها بيوردقلردر كه من عمل بما علم ورثه الله علم ما لم يعلم يعني هر كم حق تعالى روزي ايتدوكي علم نافع ايله عامل اوله حق تعالى اكا بيلمدوكي علوم كثيره يي موهبة لدنيه ايله دخي توريث وتعليم ايدر واول علم سرار شك دخي ثمره واردر كه علوم مكاشفه ايله تسميه اولنمشدر وانده جاري عبارت يوقدر بلكه كاشف اولانلر انجق اشارت ايدرلر نته كم حضرت رسالت پناه صلى الله عليه وسلم بيوردي ان من العلم كهيئة المكنون لا يعرفها الا العلماء بالله فاذا نطقوا انكره اهل الغرة بالله يعني علوم لطيفه ومعارف لدنيه دن بعض علم واردر كه مكنون ومستور شكلنده اولوب اهل الظاهر انك جنس حكم عالم ربانيه در دلني اولانلر اكا عارف و دقائقنه واقف اولورلر بو علم انكار اولي علم كثير المعاني در بعضي ناطق اولدقلرده اهل اغترار انلره انكارايدرلر امدي بز بو رسالهنك بو طرفني بر مقدمه وبر دوحه اوزره ترتيب ايلدك كه اول دوحه نك دخي شعبه وثمره طيبه سي واردر **مقدمه** معلوم اوله كه انسان بر نسخه جامعه در كه ايكي عالمدن مركب در وترتيب عجيبه اوزره مرتب در زيرا بدني كثيفي عالم الاجسام دن وروح لطيفي عالم الملكوت دن در وفناكه تركيبي دوجهان اجزاء ومنافع ترتيب واجب اولوب بيانه وتعالى بدن كثيف ده بر جسم صنوبري خلق ايلدي كه قلب ايله مسمادر واول قلب كثيف ده بر بخار لطيف ابداع ايدوب انكاد روح لطيف صيد ودر بو بدنك تجليه واكا جسم ومبدا ايدوكا زيرا اول بخارك لطافتي حسبنده روح علوي ايله مناسبتي وحيث تشبيهي سببي بدن كثيف ايله مناسبت ومشابهتي واردر پس اول بخار روح وبدن مابيننده علاقه وفناكه روح اول بخار ايله طرفا تعلق اختيار ايدر زيرا كرچه لطافته مشاركلري واردر لكن روح كمال نزاهت اولمق ايله اكا نسبت بخارده اولان لطافت مرتبه وكثافت ده اولوره جوهر حقيقي روحي اول بخاره قهارابط وادول حقيقته لكن ضبط ايدركا اول سببدن كه روحك ازلي بروحانيه عنصريه ايله تقيد اولنمشدر كه روحك بر خدن فارق نحوته مشاهده اولنور تاكه

المنتهى

علم وثائق التجارة

علم القضاء

علم موضوع حكم الشرائع

علم الفتاوى

اندن ایلرو خلق اولنور دخی شبهه‌دن نفرت ایله رتبه ایده دکه حیوانه خبر آگاه اوله بو مرتبه‌ده کره
روح بر ده تحقق ایدرکدن صکره عقل اصلیسندن کوکب دل قوای جزئیه به اطرافه بدن ایا افاضه
ایدرب وباخود قوت مدرکه و کبیره و قوت نفسانیه اکا افاضه ایلدکی و بونلرک جزئی دخی قوای جزئیه
بدنه حلول ایلشدر و اندن صکره روح که نفس ناطقه ایله مسمی در اشکاله علمک طریقی یا قوت مدرکه
طریقیدر که حواس خمسه‌ده در اکا علم حصولی اطلاق اولنور ویاخود بلا واسطه القوی اولور
اکا علم حضوری اطلاق اولنور علم حصولینک اسبابی حواس و نظر و فکردر علم حضورینک
اسبابی [illegible] نظر و فکردر علم حضورینک اسبابی نفسی شواغل دنیویه‌دن تصفیه در زیرا نفس
[illegible] شواغل جسمیه ایله اکا کدورات حاصل اولشدر نتکه انسان اکا شواغل دن
قطع ایله تصقیل ایلسه آینه معکوس [illegible] منتقش اولور [illegible] حواس دن [illegible]
شول مرآت مصیقله کبی که اکا بر مقدار نور مجازی اوله اکا نظر ایله اول مرآت مصیقل اولور [illegible]
منتقش اولاجق مقداری اوله اول جلوه‌در که علم حضوری علم حصولیدن اکمل و اتم اولور بو ذکر
اولنان مقدمات معلوم اولدقدن صکره بیله معلوم اولا که نته کم علم حصولینک طریقی نظر و استدلال
ایکیدر کذلک طریق علم حضوری دخی تصفیه و تخلیه و تحلیه در طریق اول برمرتبه بر [illegible]
اندن زیاده اولماز اما طریق تصفیه ایکی امردر یا نفسی قطع در [illegible] ریاضات و مجاهدات
ایله بو قسم علم باطن ایله تسمیه اولنور ویاخود جذب التصفیه نفسک علم قدس جذبه‌سی ایله اولنور عالم
[illegible] واسطه‌سیله بیلکلر و عیانا تامه اولان علوی مشاهده و تحقق ایله افاضه ایدر
[illegible] مکاشفه اطلاق اولنور و بوایکی علمک باشنده اولان فرق مثال ایله فهم اولنور تصفیه ایله
حاصل اولان علمک مثالی شول مرآت کبی در که تصقیل اولنوب اکا نور مقابل اولسه اولان بر [illegible]
واصل اوله نتکه مثالی که علم مشاهده در شول مرآت مصیقله کبی در که اکا قرص شمس بلا
حجاب [illegible] مقابل اولوب منبع نوره واصل اولدن کمال اشراق حاصل اوله و فناکه علم ثانی علم اولک ثمره
و نتیجه‌سی اولوب علم آخر بر وجه ده ذکر ایلدک که اولک نتیجه‌سی وار در و علم لدنی اولک ثمره
سنده ذکر ایلدک **دوحهٔ رساله** علوم باطنه ده در و بو دوحه نک درت
شعبه‌سی وار در که عبادات و عادات و مهلکات و منجیات در **شعبهٔ اولی**
عبادات ده در و بو شعبه اولان اصوللر متعدد در **اصل اول** علم در بونده مطالب اردر
مطلب اول معرفت فضل علم و تعلم و تعلیم ده در و بونلرک شواهدی صدر رساله ده
بر طریق تعلیم ذکر ایلشدر که اندن زیاده اولماز **مطلب ثانی** سائله واجب اولان علمک
معرفتنده در حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم بیورمشدر که طلب العلم فریضة علی کل مسلم و مسلمة و دخی
بیورر که اطلبوا العلم ولو بالصین و دخی فرض عین اولان علم ده اختلاف العلماء در هر طائفه
[illegible] و فاتنده و اولان علمی فرض در دیو ادعا ایلشدر کلامی در کلام در که انکله ذات الله
و صفات الله و نبوت و معاد معلوم اولور و فقها دیر که علم فقه در که انکله حلال و حرام معلوم اولور و
مفسر و محدث دیر که علم کتاب و سنت در که اکا انلر ایله جمیع علوم توصل اولنور و متصوفه دیر که علم

بورا تحصیل اخلاص و ترک نفاقدر زیرا بونلر ایله جمله مولاسنه تقرب ایدر و بعضلر ایتدی
علم باطن در لکن وجوبی انوالم خصوصیت در لکن بو دیدکلری صحیح بوددر که علم مفروض ایله
مراد علوم مکاشفه دکلدر بلکه علوم معامله در که اسلامک بنیانی خمس دن علم درلر نتکم حدیث
نبی صادق بو کلام ناطقدر که بیورمشدر بنی الاسلام علی خمس پس بالغ عاقل بالغ اول واجب اولان
شهادتی تعلم و فهم در ثم بورمی اختلاف ازمان و اشخاص ایله مختلف اولور زیرا تفصیله قادر
اولمیانلره بو ایکی کلمه‌نک مضموننی علم اجمالی کافیدر بجا که تفصیله قادر اوله مقدار فهمی علم اولمق
واجبدر و الا واجب دکلدر و کذلک بالغ اولانه ارکان صلوتی صحیح و فاسد اولاجق مقدارینی بلمک
واجبدر اما صبی یه واجب دکلدر و کذلک غنی یه احوال زکوة و دخی تعلم واجبدر فقیره دکل بو دخی
حال العقاد و عمل در اما حال ترک دخی بو یله در مثلا ابکم اولانه حرمت کلامی تعلم یعنی تکلم حرام اولدیغنی
تعلم واجب دکلدر و دخی اعمی یه نظر حرام اولان اشیایه تعلم واجب دکلدر سائرلری دخی بونلره قیاس
اولنور [illegible] **و بالجمله** علوم جمله واجب اولان عبادات و معاملات کبی [illegible]
اولان وقائع مقداریدر اول دخی اختلاف اشخاص و ازمان ایله مختلف در **مطلب ثانی**
علوم دن محموده و مذمومه اولانلرک بیاننده در معلوم اولا که علوم یا شرعیه در که انبیادن
استنباط اولنور ویاخود غیر شرعیه در که انلرک ادراکنده عقل ایله مستقل اولورلر غیر شرعیه
دخی اکثر قوام امور دنیا اکا متوقف اولان مثلا بقاء ابدانک طب ایله توقفی کبی و قسمت وصایا و معاملات
حسابه توقفی کبی اول دخی محموده اولوب صناعات جزئیه خیر لسنده اولور فلاحت و حیاکت
و حجامت و سیاست کبی امورکه بونلر فروض کفایه قبیلندندر و کذلک علوم مذکوره دخی اکثر قوام
دنیا اکا متوقف اولوب لکن تعاطی النساء متحسن اولور اول فضلت قسمندندر و فائق
حسابه طب و منتق کبی اما اکر امور دنیا دن بر شی اکا متوقف اولمازسه اول دخی اکر بعض علوم
افعاله مذمومه علوم مذمومه در سحر کبی و طلسمات و شعبده کبی و بونلرک امثالی بعضلرکبی اکر
افعال تجربه علوم مباحه در اشعار و تواریخ و امثالک مجالسه جاری اولانلرکبی اما علوم شرعیه
جملهسی محموده در لکن کاه اولور که بعض علوم اکا ملتبس اولوب شرعیه ظن اولنور لکن مادر بولکلره
پس علوم محموده و مذمومه یه منقسم در اما محموده دخی یا اصولدر کتاب و سنت و اجماع و قیاس کبی
یاخود فروعدر اول دخی یا دنیوی در اکثر مسائل فقهیه کبی ویاخود اخرویدر تهذیب بعض مسائلی کبی
و معرفت احوال قلب کبی که انلرک اخلاق محموده و مذمومه‌سی معرفتدر ویاخود مقدمات در که
آلات مجالسه جاری در لغت نحو و صرف کبی و علم کتابت خطوط کبی زیرا اغلب حالده ضروریدر
علوم شرعیه‌نک حفظ ایلماره موقوف اولور و متممات در الفاظده علم قرآنت مخارج کبی
و معانیده علم تفسیر کبی و دخی معرفت ناسخ و منسوخ کبی و بونلرک غیری علوم قرآنیه که تفصیلی
سبقت ایتمشدر حدیث ده دخی حال بو یله‌در معرفت اسامی رجال و سائر احوال کبی و بونلرک
غیری دخی اما علوم مذمومه امری اول علوم اولدر که علم فی حیث ذاته مذموم اولماز بلکه مذموم
اولماسی بر نیجه امور ایله‌در بو در که اکا خوض و شروع ایدن اکثر ادراکنده قادر اولماز اول تقریر کی

367

اعتقاده مذموم اولور فلسفيه ايشتغال يه نزك اكثرى كبى ارجى خلافندن بيزه قادر وعنايه و ياخود [illegible]
افرازيجون اوله علم سحر وطلسمات كبى زيرا بونلر ايكيسى ظلم خلقه وسيله در و وسيله شر اولان دخى شردر وياخود [illegible]
غالب اوروه افرازيجون اوله علم نجوم كبى زيرا علم مزبور حساب نحس [illegible] اوله ودخى [illegible] جزء مذموم بلكه [illegible]
قرآن كريمده حق تعالى والشمس والقمر بحسبان بيورمشدر ودخى والقمر قدرناه منازل بيورمشدر بلكه مذموم اولان
منجمين بيان احكام اولديغيجون در زيرا اول مذمومدر نبى صلى الله عليه وسلم بيورمشدر اذا ذكر القدر
فامسكوا واذا ذكر النجوم فامسكوا واذا ذكر اصحابى فامسكوا يعنى قضا و قدرده و نجوم ايله بيان خير وشر
و اصحاب كرامك بينده بيان رتبه وقدرده سكوت ايله امر ايلمشلردر بوندن معلوم اولديكه نجوم ايله بيان
احكام منهى عنهدر و حضرت عمر رضى الله تعالى عنه ابيدكه تعلموا من النجوم ما تهتدون به فى البر والبحر ثم امسكوا
يعنى علم نجومدن [illegible] لازم اولان مقدارى تعلم ايديك اندن صكره امساك ايديك بيورمشدر مذموم
اولدوغى اوج امرك برى ايله در [illegible] بودر كه بعض [illegible] حوادثه مؤثر اولان نفس كواكبدر
وياخود حكم مذكور ظن وتخمين ايله اولور ظن ايله حكم جهلدر علم دكلدر علم مذكور [illegible]
عليه السلام [illegible] احيانا [illegible] اتفاقيه [illegible]
معتبردر [illegible] بعض [illegible] نزول باران ايله حكم ايدرب اتفاقه [illegible] وياخود [illegible]
نفع ويرمكلكدر [illegible] زيرا تضييع عمر بلا فائده در [illegible] معلوم اوله كه بعض علوم [illegible]
مذموم دكلدر [illegible] معلوم اوله كه بعض علوم شرعيه واردر كه صورتا محمود و معنى مذموم در [illegible]
[illegible] طريق آخرت [illegible] اولنوردى [illegible] آفات نفوس [illegible] معرفت
[illegible] احاطه [illegible] اطلاق اولنوردى [illegible]
منفعت [illegible] وفتاوى [illegible] واطلاع [illegible] اولان معالجه
[illegible] ومسائل فرعيه [illegible] تفريعات طلاق ولعان وسلم واجاره وبونلر [illegible]
[illegible] معرفت امور آخرت [illegible]
[illegible] شمدى [illegible] حال [illegible] علم فقه [illegible]
[illegible] علم [illegible] ودخى بركا [illegible] علم [illegible] آيات [illegible]
[illegible] اطلاق اولنوردى [illegible] مسائل فقهيه [illegible] مناظره [illegible]
[illegible] دخى حقيقتده علم در [illegible] ضعف [illegible]
[illegible] عارف [illegible] احوال [illegible] ودخى [illegible] توحيد [illegible]
[illegible] جميع [illegible] اطلاق اولنوردى [illegible]
[illegible] جناب حقدن [illegible]
[illegible] معرفت [illegible] شبهات [illegible]
[illegible] اهل جدل [illegible]
[illegible] ابواب جدل [illegible] اعتقاد [illegible]
[illegible] ذكر وتذكير [illegible] اطلاق اولنوردى

ودخى موعظه تذكير وآفات وعيوب نفس واعمال وخواطر شيطان تقوى الا اضلال [illegible] بونلردن
[illegible] حق سبحانه وتعالينك آلاء ونعماسى [illegible] تذكير [illegible] دنيانك
حقارت وعيوبى [illegible] وآخرتك خطر واحوالنه [illegible] اطلاق اولنوردى
[illegible] اولان شول تذكير محموددر [illegible] شمدى اول تذكير [illegible]
زمانه [illegible] اوضاع وآثار [illegible] قصص واشعار [illegible]
[illegible] قصص اول [illegible] مجلس [illegible]
[illegible] زيرا [illegible] قصص اخبار [illegible] اصابت [illegible]
[illegible] تبديل وتغيير وزياده ونقصان وتقليل وتكثير [illegible] نفس [illegible]
[illegible] وضع [illegible] بونلر مقصودى
[illegible] شيطاننده [illegible] زيرا [illegible] كذب [illegible]
[illegible] اشعار [illegible] مذموم [illegible]
[illegible] مجالس [illegible] اوصاف [illegible]
[illegible] شهوات [illegible] اشعار [illegible]
[illegible] وصال [illegible] فراق [illegible] اشعار [illegible]
[illegible] شهوات [illegible]
[illegible] اظهار [illegible]
[illegible] اشعار مواعظ وحكم [illegible] مجلس [illegible]
[illegible] شطح [illegible]
[illegible] عشق [illegible] وصال [illegible]
[illegible] اعمال [illegible]
[illegible] رؤيت ايله مشاهده [illegible] واصل [illegible] باطل [illegible]
[illegible] كلمات [illegible]
[illegible] كلمات [illegible] ظاهر [illegible]
[illegible] باطل [illegible]
[illegible] احتمال [illegible]
[illegible] معانى [illegible] الفاظ [illegible] حضرت [illegible]
[illegible] الناس [illegible] الله ورسوله [illegible]
[illegible] زيرا [illegible] رسوله [illegible]
[illegible] الله ورسوله [illegible] تكليف [illegible]
[illegible] فهم [illegible]
[illegible] ظاهر [illegible] امور باطنه [illegible]

ولفاظمون افهامه بر اعتماد اولنور حقیقتنه سمع ایلمز طائفه باطنیه نك تأویلاتی اولان
وأب ودعا ولك كبى بودخى حرامدر زیرا الفاظ ظواهرندن صرف اولنسه شرعدن النقل
وعقلدن دلیل اولمادین نصوصه اعتماد وشمولی باطل اولور دخی بو طریقله باطنیه
هدم شریعته توصل وتشییت عقائدنا اوله لرینه توسل ایلدیلر درزیرا النفوس خلق امور
مستغربه یه مائله وانكا مستلذه در برى دخی حكمتدر وقدیدن حكمت خیر كثیر اولنوب
نته كم تنزیل ده كلام رب جلیل بوكا ناطق اولوب ومن یؤت الحكمة فقد اوتی خیرا كثیرا
بیورلشدر وحضرت رسالتپناه صلی الله علیه وسلم بیورلشدر كلمة من حكمة یتعلمها الرجل
خیر له من الدنیا وما فیها شعری ایسه حكمت طبیب وشاعر ومنجم نقل ومنشد وجهله شغل
طائفه دخی كه شوارع طرقده سواده وعوام كفه نشانلرنده وقریه بیوارلعوب وطوی
علم رملی بیدر اولور امری نظر ایله كه نقل اوّل قنده ونقل ثانی قنده درو امری علومده منار
انباسی معلوم ملكی ولدیب سكا واجب اولان اولدر كه نفسك نظر ایده سن وسلطانقدر
ایدب انلارك راهنه كیده سن وجهل غروره تشبث ایدب خلفه تشبه اتمیه سن
امورك معلومدر واكر بعض علوم واردر كه قلیلی وكثیری مذموم در نه فائده دینیه ونه دنیویه
دنیویه واردر باخود ضرری نفعنه غالب در علم سحر وطلسمات وبعضی علوم كبى
اوار وكه جایست محمود در حق سبحانه وتعالی نك ذات وصفاتنه وافعالنه متعلقنده
جاریه اولان سنته علم كبى زیرا بر بحر در كه ساحلی یوقدر ولجه خوضی اتمیه در
الا انبیا واولیا ورا سخون فی العلم اولنلر ایتمشلردر وبونك اوّلا منهاجی تعلم وبعده
وشاهده لطول علما واعلامدر آخرا مجاهده وریاضت وقلبی تصفیه وعلائق دنیادن
تفریغ ایله حق تعالی نك انبیا واولیاسنه تشبه درو اما شمولی علوم كه اندن محمود اولانلر
الا قدر مخصوص اولور شمولی علوم دركه فرض كفایات تبیلندندر زیرا هر علمده اقتصار
واقتصاد واستقصاد واردر اكر نفسك اصلاح ایتدك ایسه علومده استقصا ایدكم
یاسن بوقدر غیری اصلاح ایچون اما استكمال مرتبه استقصاده حد وسط در كفایت ایدر بلكه
اول خیر واولیدر زیرا جمیع علومی استقصا به اعمارك وفا ایتمز بعضی استقصا
ایدب بعضنی اتمك دخی خیر دكلدر بلكه جمله سنده استقصا احسن در اكر عمرك نفسك
اصلاحنه ایتدك ایسه زنهار زنهار كه نفسكی ترك ایدب غیری اصلاحه قصد ایده سن زیرا
اوكا یه خسران عظیم اولماز امدی سكا واجب اولان اولدر كه اوّل نفسكی تمام ظاهره
وباطنه دن تطهیر ومشغول اولاسن برحیثیتله كه آنده نفسكده ریا وعادت مكشوفه
قیلیسن بعده فروض كفایاته اشتغال ایده سن تدریج اوزره كه حق قریبه كرالطول الامل تشبه ساری
ایدكده امرك اولا كتاب الله یله ابتدا ایله بعده سنت رسولی ایله بعده علم تفسیر ایله وسایر
علوم قرآن ایله كه ناسخ ومنسوخ ومفصول وموصول ومحكم ومتشابه درو كذلك سنته دخی
بعده علم فروع مشتغل اول كه علم فقه درو علم خلاف دكلدر بعده ما صول فقهه وهكذا البقیة

علوم اشتغال ایله وقتكده وسعت ولو ایچا باجمیع عمریكی بونلارك بر سینه استقراق ایدب
استقصاء تصفیه ایله زیرا علم كثیر وعمر قصیردر اكر ذكر اولنان علومدن دخی زیاده طلب ایدرسن
وسعت دخی اولورسه علم اللغة نك شائع اولانندن كلام عربیه فهم ایدب نطقه قدرت كلدكده
مقدار اقتصار ایله ودخی غریب لغتدن غریب قرآن وحدیثه اشتغال ایدب تعمق ترك ایله
ودخی نحودن معرفت كتاب وسنت متوقف اولدوغی مقدار اوزره اقتصار ایله وتفسیرده دخی
علما وسیط عد ایدوكی مقدار تحقیق ایله بعده ذهنكی انوك لطائف واشاراتنه صرف ایله
حدیثده دخی صحیحیندن تحصیل اولاینه وباخود صحاح سته دن اولانلردن اعاده ایله اولان مغازیدر
تحصیل اقتصار ایله ودخی صحیحین دن وباخود سائرلدن بر نسخه تحصیل ایدب متون حدیثه خبیر
رجالدن نبحه سی ایله ودخی اسامی رجالك حفظی وعلماك معرفتی ترك ایله زیرا جامع صحاح
اولان سلف امرنی ترك ایله بوندن كفایت ایلمشلردر اما فقه انده حفظ هدایه وباخود وقایه وبا منظومه
نسفی كفی وافیدر اما كلام انده كتاب وسنت ده وارد اولان عقائدی قطعی ایده جك
مقدار كفایت ایده اكر انلرن ما عدا درنع مبتدعه قدرت تحصیل ایدرسك غایت ایله احسن اولوره
اما خلافیات علماء حال سنك كبى اكا احتیاجك یوقدر زیرا انلردن مقصود اقبال ناسی وكمال رغبت ایده جك
اولا ذره قدر حرمت وشتنه ده اوله ایسه تخصیص اغراض دار ذوی الاغراض در خصوصا اونلارك انبسادی
بدل اجله علما در خصوصا اكا ده اولمالرنده طلبه متعددی اوله الاهم فعفوا اما منطق
اول علم كلامده داخلدر اما علوم فلسفیه انوك ابعضی دخی مخالف شرع اولان اكثر مباحث علم كلامدر
وبعضی علم طبیعی كبى اول دخی علم حوره داخل ایدب بلانودن احتراز در زیرا اكثر مقصودی ادنا سنه دن اوتنیجه
اما مخالف شرع اولمیان بعضی مسائل الهی كبى والكثر مسائل طبیعی كبى ودخی علم جمع مباحث رصیفه كبى انلار
منع یوقدر اول دخی علم حساب حكمنده در مكر كه بونلاره اشتغالی مكتب استدراج ایله بوافی یه
دخی مرد اتیك خوف اوله اول تقدیر ده اونلاردن بعضی ناسه زیاده منع اولنور وبعضی دخی
قلیل منع اولنور امدی سكا واجب اولان علوم آخرته اقبالدر اول دخی ایكی قسمدر كه علوم معامله
وعلوم مكاشفه در قسم اوّل قسم ثانیه طریقدر اما علوم معامله معرفت احوال القلب در انلاردن محمود
صبر كبى ودخی شكر وخوف ورجا وزهد ورضا وقناعت وتقوی واحسان وسخا وحسن خلق وخلق
ومعاشرت وصدق واخلاص كبى ومذموم اولان خوف فقر كبى وسخط مقدور وغل وحقد وحسد
وغش وطلب علو وحب ثنا وحب بقا فی الدنیا وكبر وریا وغضب وطمع وبخل وثنا وفضل
اهل دنیا یه فرح واهل ایمانه اسی كبى وبونلارك غیری اما علوم مكاشفه حق تعالی نك ذات وصفات
وافعال حكمتی معرفتی معرفت معنای نبوت ونبی ومعنای وحی وملك وشیطانی ومعرفت حشر
ونفخ صور ومیزان وحساب ومعرفت معنای لقاء الله ووجه كریمه مشاهده ونظر ومعنای قرب
خدا وجواره نزول كبى وبونلارك غیری احوالكه نفعا ورتبه اولوب جمله ده طریقی شرعا وكتبه
اولان جاری ایدوكی العیان اوله بو معنی جوهر انسان ده مكنون در نهایت مرتبه كدورات دنیادن
نه غافل اولور جانكا متصلات واولیا ذوق وتر اقیدن طهارت حاصل اولدوغی ایچون اولا ده علوم مذكوره بلا اشتباه

تجلی ایدوب اول حقائقک انواری بلاشک انده منجلی اولور حقیقتده اول علوم کشفیه مسطوردر
اخبار و تقریر اولنماز الا کمر شول کسیه که آنکا عارف و اول علوم حقائقه واقف اوله امری بو علمکه
حق تعالی اول علمی انکا اعطا ایلیه آنی تعبیر ایتمک گرکدر زیرا حق تعالی آنی تعبیر ایله تقیید ایتمدی اول علمی انکا
احسان ایلدیکی بعض عارفین ایتدیکه برکسنه نک که بو علمدن بهرهسی اولمیه اول علم مکاشفهدن نصیبی اولمایه انکا
سوء خاتمه دن خوف ایدرم و انون ادنی نصیبی اول علمی تصدیق و اهلنه تسلیمدر و برکا دخی دیشلردر که
برکسنه ده که ایکی خصلت اوله بو علمدن انکا بر شیء فتح اولنماز اول ایکی خصلت بدعت ذکر ... در و
دخی دیشلردر که برکسنه که محبت دنیا اوله و یاخود هوایه اوزره مصر اوله بو علمی تحقیق اولمازه گرچه سائر
علومده تحقیق اولور و بونک انکاری ایله اقل عقوبت انون بر شیء نصیبی اولمامقدر که بو علم علم صدیقین و
مقربیندر **مطلب رابع** آداب علم دنیتده در و بونلرک وظائفنده در بو بیله
اول کتابده بو استیفا ایتمشلردر امری سلوک طریق اسباب ... احوال اصحاب سمتنا اشتغال ایتمزده
مطلب خامس آفات علم ده در و علماء دنیا و علماء آخرتک علاماتنی بیانده در علوم
اولکه شان علماده نیجه نصوص و اخبار وارد اولمشدر که انلار علملریله عامل اولمدقلری یوم قیامتده وانده
اشد عذاب حال اولور و دخی علماء دنیادن مراد شونلردرکه علملریله دنیاده تنعم و اهل دنیا قاتنده جاه و منزلت
توصل ایلیه و اول اخبار و آثارک عند العلماء اشتهاری اوقاتن ذکر و تطویل مطلوب اولمالا الاختصار
یرکی اخبار اولنمشدر و جملهسنک خلاصهسی بودرکه شول عالم که انبار دنیادندر انوک حالی جاهلدن اخس
و عذابی اشددر و بونلردن صکره علمادن فائزین و مقربین اولانلرک بعض علاماتی واردر که انلار ایله
علماء دنیادن ممتاز اولورلر امری انلاردن هر مرتبه کثیرایسه اول ایکی علامت ذکر اولنور برکی
علمیسی ایله طلب دنیا ایلیه زیرا علماک اقل درجهسی دنیانک حقارت و انقراضنی ادراک و آخرتک عظم
و دوامنی و صفاسنی و جلالت ملکنی ادراک ایلیه و دخی بیلهکه دنیا و آخرتک ایکیسی قرینه لر که بو ایکی
برسنی ارضا ایتسه اخرینی اسخاط ایتمز دخی بونلرک کفه میزان گبیدر که احدهمانک رجحانی اخرک
خفتنه ظاهردر و دخی مشرق و مغرب گبیدر که احدهمایه قرب آخردن بعدی مستلزمدر زیرا شول کسه که
دنیادن غافل و لذتنک الملی ایله امتزاجندن ذاهل اوله بلکه امور دنیایی ملاحظه و یاخود مفقوده الم دیر
اول کلالی بیلنه اولکسه فالعمل مشاهده و تجربهدن غافلدر پس جاهل اولیان البته جاهل اولور
نیجه علمادن معدود اولور و دخی برکسه که اول آخرتک عظم و دوامنی بیلمیه اولکسه شهادت نصوص ایله مومن
جنس ایلمنا و بیلمان عالم اولمازه و دخی برکسه که دنیا و آخرتک تضادلرندن و ایکیسی جمع ایلمکلک نتیجه بامر
ابدیکوندن غافل اوله اول شریعتک جملهسنه جاهل بلکه دخی سماحتک جملهسنک منکری اوله بو کافردر
پس نیجه زمره علمادن معدود اولور و برکسه که بونلرک جملهسنی بیلوب بوآخرتی دنیا اوزره ایثار ایلیه
اول اسیر شیطاندرکه آنی شهوتی هلاک ایدوب شقوتی انکا غالب اولمشدر و پس برکسه که درجهسی بویله
اوله نه وجهله حزب علمادن معدود اولور و دخی دیشلردرکه وداعی ابیات آتیه دخی اول معنایه تنبیه ایدر

بیت
کیف ادعاه طالب ... **ترجمه**
برکا دخی بودر که قولی فعلنه مخالف اولمایه بلکه ماداکه برشیئی قول او عامل اولمایه غیرلرنه امر ایلمیه

ودخی برشیئدن نهی ایلیه مگرکه کندوسی اول شیئدن اولا منتهی اوله نته کم دیشلردر **بیت**
یا واعظ الناس قد اصبحت متهما • اذ عبت منهم امورا انت تأتیها **ترجمه**
ودخی دیشلردر
لا تنه عن خلق وتأتی مثله • عار علیك اذا فعلت عظیم **ترجمه**
برکا دخی بودرکه عنایت و اهتمامی شول علمک تحصیلنه اولاکه
آخرتده نافع و طاعته مرغب اوله و مجتنب الاشول علومدن که نفعی قلیل و اثره کثیر اولا جدالی
حاله بر قیل برکا دخی بودرکه مائل اولمایه مطعومده و ترفهه و ملبسه و تنعمه و انات مسکنده تجمل
بلکه جمیعسنده اقتصادی اختیار ایده و آنده سلف صالحیه تشبه ایدوب اقلیله اکتفا به مائل اوله و دخی جهت
طرف قلته میلی مزداد اولدقچه حق تعالیه قربه دخی مزداد اولور و علماء آخرتدن اجله حضرتهم مرتبج اولور
و اصل تحقیق بودرکه مباح ایله تزین حرام دکلدر ولکن انکا خوض انکا انسی ایجاب ایدر تا که ترکی
شاق اولور و زینت دنیانک دوامی ممکن اولماز الا بعض اسبابه مباشرت ایله اولور که
انلره رعایتدن غالب حالده مداهنه و خلقه رعایت و ریا لازم گلور و نیچه امور محظوره دخی
لازم گلور امری حزم بودر که انون اجتنابه همم و جهدهم اولمشدر برکا دخی بودر که سلاطیندن تباعد ایلیه
اولوب البته انلره داخل اولمایه ما دامکه انلردن قرار سبیل بوله بلکه لائق اولان بودرکه
انلر ایله اختلاطدن احتراز و التنفاره ایلیه اگر انلر کندیلره کلورسه دخی زیرا دنیا حلوه خضره در
انک زمامی ایدیلری سلاطین درر انلر ایله اختلاط ایدن البته رضالرینه طلبده و قلوبلرینی استمالتده
انلره ظلم ایلمکله دخی تخلص اولمازه امری حزم شریعته واجبدر که انلرک انکار ظلملرینی
اظهار ایله صدورینی تضییق و غلظلرینی تهییج ایلیه پس انلره داخل اولان البته ظلمه ...
حالی دکلدر که یا انلرک مجلسلرینه میل والتفات ایلیه اول تقدیرجه حق تعالینک نعمتنه کفران ایتمش اولور
یا آنی تحقیر ایدوب و یاخود انلری انکاردن سکوت ایلیه اول تقدیرجه مداهن اولور و یا خود
کلامنده تکلف ایلیه انلرک رضاسی و تحسین احوالی گوزلیه اول دخی بهتاندر و یاخود
انلرده واصل اولان ذخیرهیه مائل و طامع ایلیه و اول دخی سحتدر و باطل احکام ایله اختلاط
مفتاح انواع شروردر و طمع مفتاح و طلب حضور ... انک طریقی خود در بو ... احتیاط
سعادت ابدیه به مناط اولدر برکا دخی بودرکه فتوایه مسارع اولمیه بلکه متحرز و متوقف اولوب خلاصه
سبیل بولمیه اگر تحقیقا علمی اولان مسائلی بولورسه افتا ایلیه اگر شکی اولان مسائلدن سؤال
اولنورسه لا ادری دیه اگر اجتهاد و تخمین ایله ظنی اولان امور دن سؤال اولنورسه احتیاط
مهما امکن نفسندن دفع ایدوب غیره حواله ایلیه اگر غیره غنیه اولورسه بعینه کندوسندن
نفع اولورسه امری طریق حزم بودر زیرا خطر اجتهادی تقلد امر عظیم در برکا دخی بودر که اکثر
اهتمامی علم باطنه و مراقبه قلبه و طریق آخرتی بیلوب سلوک ایلمکه و اول احوالک مجاهده ...
طریقیدن انکشاف ... صدق و رجا ایله اوله زیرا مجاهده مشاهدهیه ... دقائق علم قلوبه و خلوت
حضور قلب و ذکر صافیه ایله جلوسه ... مشاهده و ماسوادن انقطاع ... امری بو نمازه مفتاح

الهام وتتبع کشفدر بحث مشتمل وار در که نیجه مدت تعلم ایله بنه مسموع عنهم برکوک تجاوز حادر
اولماز ونیجه‌سی دخی وار در که تعلم ده وهم اولانلره اقتصار ایدر و لکن جمله‌ده تکثیر ومراقبه‌ده
طلب ده تتبع ایله حق تعالیه لطائف جمع ایدن نیجه‌لر نتیجه امر ظهور ایدر که انده عقول
ذوی الالباب متحیر اولورلر بر کالا دخی بودر که تکوینات یقین ده که راسخ اولانلر در شیوه
الا اقتضا اولنور ومعلوم اولا که یقین عند المتکلمین حکمدر حد طرفینک دعاسیدر بر حکمدر
ایلیکر قابل تشکیک اولمایه اول یقین شول مرتبه در که اول مرتبه یه واصل اولان ایمان
منقطعدر دیلدیلر اما فقها وصوفیه واکثر عقلا قتنده اول ادراک نفس مستولی و قلبه غالب
اولمقدر بر درجه که قلب بو ادراکدن منفعل اولوب قلبده نافذ ومؤثر اولوب حضارنده
تأثیر ایده وکه کیمه وبیرک انون انفعالی کبی مثلا دیرلر که فلان کمسه موته ایقان ایلمز زیرا موتی
غافل اولوب مقتضاسیله عملدن مشغول اولنمیور ودخی فلان کمسه نک موته قوت یقینی
وار در یعنی موته استعداده مستغرق الهم وردیکدر مع هذا ایکی کلام دخی موتی قطع ده
متساوی باقندر کاه اولور که بو معنادن اذعان ایله ومعنای اولدن ادراک ایله تعبیر اولنور
بو نوره تحقیق بودر که ذکر ایدوکمز تحقیقدن بلنمش اولدی که انسانده بر قوت جزئیه وار در که
عملی دیرلر وانکله نشانه ده نظر ایله ادراک وبر قوت کلیه دخی وار در که انوک
محل ادراکی قلبدر پس معنای ثانیه اولان یقین بو جمله حاصلدر و بو ایکیسی مشترک در
تصدیق جازم ثابت مطابق للواقع معناسنده لکن قوت جزئیه دن حاصل اولان تشکیک
ایکا القضانه توقفی اولماقدن کاه اولورکه انون سهوا اولنوب غفلت دخی اولماز مقتضاسیله دخی
عمل اولنماز اما ثانی انوک خلافنده در زیرا اول نفس ده حاصل اولور آکا استناده اولماز تشکیک
القضانه احتیاجی اولور احتیاجی کبی اولمازه زیرا اول علم حضوریکه دره منشدن غایب اولماز
اول عملدن انون غفلت دخی اولماز زیرا ادراک ایله طالبده کورولوب اولمامه امرنه ذکر اولنان
ایکی ادراک حقیقتده متحد لردر وتغایرلری بحسب المحل در حقیقتده اتحادلرینه نظر ایدن ایمان
ده نقص اولماز دیر اما بحسب المحل تغایرلرینه نظر ایدن ایمانک زیاده ونقصانه قائل اولورلر
زیرا حق دیکلدر که علم حضوری طریقی ایله حاصل اولان ایمان علم حصولی ایله حاصل اولاندن اکمل در
امری بو فائده‌یی حفظ ایله زیرا اکثر ساده کتبده یوقدر غایت تحلیل بولورسن اول
سید ... که اکثر متوغلین کوررسن که ایمانده طریق اولی وینده اقتضا ایدکلری کوررسن ایمانک
اکثر احکامنده غافللردر اما انلار که ایلیکی طریق ثلثه‌یی اوزره تکمیل ایدرلر انلارده حیا وخوف
کوررسن ودخی ذل وانکسار وخضوع وبونلارک غیری نیجه اوصاف که ایمان منشعبه‌ده
بر کالا دخی بودر که اکثر علماء عالملرن فاسد اولانلری اولیه ودخی مطلوب ونشاه دنی ... تشویش
ونشری اثاره ایدن اعالملری اوله ودخی انلار دن اولیا که حکومات واقعه‌ده وخواب
منزجات مسائلی تتبع ایدرلر ودخی بعض امور مسائل وضع ایدرلر که برقوت ده هر ده عمل
اولنمقدن حکمه منتقض اولوب حکمی باطل اولورده یاخود کندوسنه لازم ده واقع اولماز

بو زبدا اولور و بو اصولدن وقع اولسه دخی انکه عالم اولانلر ده بو مرتبه کثرتنا اولور که انلار اول منونه
مقابل ایدرلر کندوسنه حاجت قالماز امری سعادتدن غایت بعید در شول کمسه که کندو نفسنه
لازم ومهم اولانی ترک ایدوب لازم اولانه تبع ویتبرل ایدوب خلقه تقربی وانلار یننده قبولی
حق تعالیه تقرب اوزرینه اختیار ایتمکله ودخی اتباع دنیا اولان بطالین که قائل تحقیق وعالم دقائق
نسبت ایتدکلرینه شر ده وحرص اعتبار ایتمکله اول مقوله که ترک جانب حضرت خراسی بودر که دنیاده
قبول خلق ایله منتفع اولماز بلکه زائل ومدتی ایله صفو عیشی ترک اولور بعده یوم قیامتده مفلس متحسر
وخائب وخاسر کلور مشاهده ایدوکی رجح عاملین و فوز مقربین مقابلنده نظر خسران
سببی اولور بر کالا دخی بودر که علوم ده اعتقادی بصیرتده وصفاء قلبی ایله ادراک اولنه جعفر
وبعضیدن استماع ایده وکند تقلید ماورا یه بلکه تقلید دلنابعی صاحب شرع مبین محمد النبی الامی
صلوات الله علیه وسلامه که مامور بمه ده قوللنده واکا تقلید اولنه صحابه کرام دخی تقلید اولنمق نور ...
انلارک فعللری دخی حضرتدن صلی الله علیه وسلم سماعه دلالت ایدر آندن صکره نیجه که صاحب شرع
صلی الله علیه وسلم تقلید ایلینه لائق اولان اولدر که انلرک اسرارنی فهم حرص اله وآنا اول مقول
کمسه وجاه علم اولور عالم اولماز ودخی شول کمسه که قلبندن غطا کشف اوله کندو دون صکره کلنلر
متبوع اولور اول مقولده مجتهدا اخره تقلید ایتمک لائق دکلدر نیجه که خبردن مسموع امرلری
تقلیدا اخبار ... اوله پس تصانیفه اعتبار دخی ایتمه زیرا تصانیف صحابه وصدور
تابعین اعصاریندن حادث اولمشدر بعد ... ماته هجرتدن صکره حادث اولمشدر اما سلف صالحین
تصنیف کتبدن بلکه کتب احادیثدن استعمال ایلمشلر در حتی حضرت ابی بکر صدیق رضی الله عنه صحابی
بر مصحفده کتابته کریه کورمشلر در نه که تفصیلی ذکر اولنمشدر احمد بن حنبل رضی الله عنه ومالک تصنیف
موطا خصوصنده انکار ایدوب صحابه اسلوده کیمی اشلدی دیمشلردر ودخی دیمشلردر که اول کتاب
اسلامده تصنیف اولنمشدر کتاب ابن جریج در آثارده وحروف تفاسیرده که مجاهددن
وعطادن واصحاب ابن عباسدن نقل ایدر بعده کتاب معمر بن راشد الصنعانی در یمنده آنده
سنن مشهوره نبویه ذکر ایدوب تبویب ایلمشدر بعده کتاب موطا در مدینه ده مالک بن انس
حضرتلرینک بعده جامع سفیان ثوری در بعده قرن رابع ده مصنفات کلام حادث اولوب
بعد الخوض وابطال مقالاته شروع کثیر اولمشدر بعده تناسل انلار ده خصوصیله مسائل ایله بدعه
تتبع ایله علم یقینه شروع اول ماتنه امورناسه شروعه ایلدوکی حتی علم قلوب مستغربه نظر مطلوب
اولدی وصفات نفس ومکائد شیطان تفتیش باعث تشویش عقاید اولنوز اولدی
وبونلاردن اکثر ناس جواهری اولدیله آکا افتقار اوله بو مرتبه که مجادله متکلم اطلاق ده جعل اعلم
تسمیه اولنور وکلامنی عبارات مسجوعه ایله زخرفه وترتیب ایدن قصاص علم فاضل تسمیه اولنور
اولدیکا وعلم آخرت مطوی بلکه بالکلیه منسی اولدی بر کالا دخی بودر که کمال توفیق ورشد انا تحرزه
اوزره اوله حضرت شاه ورلر اگر چه ناسک جمهوری وار ایسه دخی ودخی نظر وفکر ایله ...
کرامت احوال واعمالی تدریس وتصنیف ومناظره وقصص ودعواتده وتلبیسنده غافل ده مداخله ده

اتمام و محافظهٔ اسباطنی بی ایدرلر یا خود خوف و حزن و تفکر و مجاهده و مراقبهٔ ظاهر و باطن
و اجتناب و دقائق جلائل آثار ملحی ایدرلر و بونلر کثیری دخی و [illegible] بو عصرده معروف [illegible]
معروف اولان امور عصر صحابه ده منکرات دن معدود و مشهور ایدی مثلا مساجدی تزیین و تحمید
و دقائق عمارتنده و نقش تذهیبنده انفاق اموال عظیمه ایلمک بلکه مسجده فرش [illegible]
دخی بدعت حجاج دن ایدی آندن اقدم کیمسه بلا حائل تراب جبینده بر حاجز وضع [illegible]
و دخی بو قبیلدندر اذان و قرآنده تلحین و دخی نظافتده تعسف و طهارتده وسوسه و تکلف
ایدرب سعی هذا الطریق حرام و حلال اولماسنده تساهل و اهمال [illegible] دعایهٔ احوال
دخی امری تجاوز ایتمامکه بوا اوصاف مسلک [illegible] اهل الخلف دن بونلری ایله انصاف و
یا خود تقصیر که اقرار و اعتراف ایدرسه سن زنهار زنهار که قسم ثالث شقی اولوب بادی
بطالیت اولمق ایله زمرهٔ هالکینه ملحق اولماسن نعوذ باللہ تعالی جمیع شیطان ایله [illegible]
اولمقدن که سبب هلاک جمهوردر ونسأل اللہ تعالی ان یجعلنا ممن لا [illegible]
ولا [illegible] و باللہ التوفیق مطلب سادس عقل و انوک شرفنده و حقیقتنده و
معلوم اولاکه شرف عقل بالضرور معلومدر خصوصا که شرف علم ذکر اولنمشدر و عقل دخی
علمک منبعی و اساسی و مطلعیدر [illegible] علم عقلدن [illegible] ثمره و تحصیل نور و عینی دن [illegible]
[illegible] جاری اولدر [illegible] که شرف علمه دلالت ایدر شرف عقله دخی بالضرور دلالت ایدر
[illegible] عقل شریف اولمیاکه دنیا و آخرتده وسیلهٔ سعادتدر و آخره [illegible] ریب و شبهه
اولنور [illegible] برده [illegible] اشتری و [illegible]
[illegible] احتشام مشاهده ایدر زیرا انوک [illegible] اولان عقلی شعور [illegible]
[illegible] جهل سهل اولور و [illegible] اکثر [illegible] و [illegible] اجلاف [illegible]
[illegible] قریب ایکن بینه [illegible] بالطبع [illegible] ایدرلر و بونلر [illegible] علوم و [illegible] عقل [illegible]
[illegible] اطلاق اولنوره او [illegible] شمول وصف در که [illegible] سائر [illegible]
و انکا قبول علوم نظریه به موثر بر صناعات خفیهٔ فکریه یه مستعد اولور [illegible]
[illegible] برجزء ثبت و [illegible] در که علوم نظریه [illegible] ادراک [illegible] اولور
[illegible] بر نور در که [illegible] انکا اشیانی ادراکه استعداد اولور [illegible]
عقل جائز [illegible] جواز [illegible] علوم [illegible]
[illegible] شمول علوم در که طفل [illegible] ذاتنده [illegible] وجود و خارج اولور و [illegible] صحیحدر زیرا [illegible]
علوم موجوده در [illegible] عقلا [illegible] زیرا [illegible]
[illegible] اثبات [illegible] معنای اولی [illegible]
[illegible] شمول علوم در که [illegible] مستفاددر زیرا [illegible]
امور تهذیب ایلیه [illegible] عاقل [illegible] معنا [illegible] جاهل [illegible]
[illegible] قوت [illegible] اولمقدر شمول مرتبه به که عواقب امور [illegible] عارف اوله و [illegible]

عاجلہ واجبه اولان شهوتی قمع و قهر ایلیه بو قوت مذکوره اولان قوت غریزه نک غایت
[illegible] امری [illegible] بالطبع حاصل اولور اما [illegible] اکتساب ایله و [illegible]
[illegible] علوم اولاکه اقسام مذکوره نک قسم ثانی دن ماعداسنده تفاوت عارض اولور
اما قسم ثانیده عارض اولمازدر زیرا [illegible] تفاوت متصور دکلدر قسم رابعده تفاوت [illegible]
دکلدر اول تفاوت شهوتده تفاوت ایله در زیرا بعض شهوت [illegible] غالب اولور
[illegible] ترکی [illegible] ضعیف اولوب [illegible] اولور
متفاوت اولور زیرا [illegible] و شاب ترک زنا [illegible] اولماز [illegible]
و یا خود [illegible] شهوتی علاوه تفاوت ایله اولور [illegible] اما ثالث ده
تفاوت زیرا ناسک علوم تجاربده متفاوتلردر زیرا [illegible] اولور که انسان [illegible] متفاوت
اولور و تجارب [illegible] متفاوت اولور [illegible] تجارب دخی
متفاوت اولور اما اولکی [illegible] تفاوت [illegible] زیرا [illegible] عقل نبی
صلی اللہ علیه و سلم [illegible] واجلاف [illegible] عقل [illegible]
[illegible] تفاوت [illegible] علومده دخی [illegible]
تفاوت اولمازایدی [illegible] ناسک [illegible] بعضی [illegible]
[illegible] و بعضی [illegible] ایله فهم ایدر و بعضی [illegible]
علوم [illegible] اولوب [illegible] علیهم السلام
[illegible] ایله
[illegible] صلی اللہ علیه و سلم ان روح القدس نفث فی روعی [illegible]
[illegible] علوم [illegible]
[illegible] عقل [illegible] اطلاق [illegible]
[illegible] علم کلام [illegible] علوم [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] مذموم [illegible] واللہ تعالی اعلم

اصل ثانی قواعد عقائدده در که اصل الاصول و مبنای اسلام [illegible] احکام [illegible]
[illegible] تفصیل [illegible] اول [illegible] معرفت [illegible]
[illegible]
[illegible] کلام [illegible] اسلامک [illegible]
[illegible] اصل [illegible] معرفة اللہ [illegible] اصل [illegible]
[illegible] وجود [illegible] دکلدر [illegible]
[illegible] دخی [illegible] حق تعالی [illegible] دخی [illegible]

و بصیر و سمیع و بصیر و متکلم ایدوکنه و حلول و اتحاددن منزه اولماسنه و کلام و علم و ارادتی
قدیم اولماسنه علمدر و رکن ثالث حق تعالینک افعالنده در انوک دخی مداری اون اصل اوزره
دورکه عبادک افعالی بیله حق تعالینک مخلوقی اولدیغنه و اکتسابی عباد ایله اولدیغنه و حق تعالی مرادی
خلقده متفضل اولدیغنه و خلق عالم اوزرینه واجب دکلدر تفضلا خلق ایتمشدر و دخی حق تعالی
ایچون تکلیف مالایطاق و انعام بری جائزدر و اصلح رعایت واجب دکلدر و دخی اجر واجب
ایتمک لا الآثر علمدر و دخی بعثت انبیا جائزدر و بزم نبیمز محمد مصطفی نک صلی الله علیه وسلم
نبوتی معجزات ایله مؤید اولدیغنه در و رکن رابع سمعیاتده در انوک دخی مداری اون اصل اوزرینه در که اثبات
حشر و عذاب قبردر و سؤال منکر و نکیر و میزان و صراط و خلق جنت و نار و احکام امامتدر
اجمال معلوماتک ادله سی تفاصیلی کتب قومدن طلب ایله غرض عقیده و اهل سنتک حالنی
بیاندر و انلار فقط عقیده ایله سائرلردن کامل جمع و احوالده ممتاز اولورلر حق تعالی
بو ورده مسلمینه کمال یقین مرتبات سنی الزیب میسر ایلیه و حق تعالی جلوه سنی توفیق ایله سند
و حقه و تحقیق حقه هدایت ایلیه بمنه و جوده

اصل ثالث

علم اسرار طهارتدر قال الله تعالی والله یحب المتطهرین و قال النبی صلی الله علیه وسلم الطهور نصف الایمان و دخی معلوم اوله که
طهارت مراتبی واردر مرتبه اولی ظاهری اطهار در احداث و انجاس و فضلاتدن مرتبه ثانیه تطهیر
جوارحدر آثام دن مرتبه ثالثه تطهیر قلبدر ذمائم اخلاقدن مرتبه رابعه تطهیر سردر ما سوی الله دن
و بو طهارت انبیا و صدیقین طهارتیدر و هر مرتبه ده طهارت بو مرتبه ده اولان عملک نصفیدر
و بر طهارت سرده مقصود اولان انده حق تعالینک جلال و عظمتی منکشف اولمقدر و اول
سره حلول ایتمز الا انده ما سوای خدا ارتحال ایلدکده اولور کذلک قلب دخی مقصود اخلاق
محموده ایله تحلیدر و اول ایسه میسر اولماز الا اخلاق ذمیمه دن تخلی ایله اولور کذلک جوارح
دخی مقصود انی طاعات ایله تزیین در و اول دخی میسر اولماز الا آثامدن تطهیر ایله اولور
و ظاهرک دخی حالی بویله در امر بو مراتبدن هر بری ممکن دکلدر الا ما قبلنه نظر ایله اولور
پس جمله نک اصلی طهارت سردر لکن مقدمانک طهارتنه متوقفدر تا طهارت ظاهر مرتبه سی حاصل
و دخی شویله ظن ایتمه که بو معنی مقصود دینی ایله و یاخود بو بنا ایلیه یعنی آسان ملحقا ایله ادراک اولنه
اما بزه شمدی مهم اولان معرفت احوال طهارت ظاهردر و اول دخی بر قاچ قسمدر بری خبثدن
طهارتدر که انده اولان کلام کتب فقهده مستقصا اولنمشدر و بری دخی حدثدن
طهارتدر که اول وضو و غسل و تیممدر اما وضو فقهاء انک فرائض و سنن و آدابنی استیفا
و استیعاب ایتمشلردر لکن بو مقامده دخی بعض آدابنی ذکر ایده لم جمله دن بری بو در که کیمسه
مسواک خاطردن جمیع رغبت و ضوها تیمکه اشتغال ایلیه زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم فقط فعل
معتقد قلرنده کورلمشدر و الا توضی ایتمشلردر و دخی مسواک ایله ابتدا ایلیه و نیتی دخی صلوة
قراءت ملحوظ و ذکر الله ایچون تطهیر فم نیت ایلیه و حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم
ماه اولور دیکه بنا ایله بر قاچ کره استیاک یعنی مسواک ایلردی و دخی بو دررلر ابدی که

سواک لازم اولورکه زیرا اول فم ایچون آلت طهارتدر و باعث رضای ربدر و دخی حضرت
امام علی دن کرم الله وجهه مرویدر که سواک حفظی زیاده ایدر و بلغمی ازهاب ایدر آندن
صکره وضو ایچون جلوس ایلیه و دخی بسم الله الرحمن الرحیم دیه و دخی اعوذ بک من همزات
الشیاطین واعوذ بک رب ان یحضرون دیه بعده الارینی غسل ایده کده اللهم انی اسئلک
الیمن والبرکة واعوذ بک من الشوم والهلکة دیه بعده رفع حدث یاخود استباحه صلوة
نیت ایلیه و دخی مضمضه قلنده اللهم اعنی علی تلاوة کتابک وکثرة الذکر لک دیه و استنشاق
قلنده اللهم اوجدنی رائحة الجنة وانت عنی راض دیه و دخی استنثار قلنده اللهم انی
اعوذ بک من روائح النار ومن سوء الدار دیه غسل وجه قلنده اللهم بیض وجهی بنورک
یوم تبیض وجوه اولیائک ولا تسود وجهی بظلماتک یوم تسود وجوه اعدائک دیه و یمینی
غسل ایده کده اللهم اعطنی کتابی بیمینی وحاسبنی حسابا یسیرا دیه صول الینی غسل ایده کده اللهم
انی اعوذ بک ان تعطینی کتابی بشمالی او من وراء ظهری دیه مسح رأس قلنده اللهم غشنی برحمتک
وانزل علی من برکاتک واظلنی تحت ظل عرشک یوم لا ظل الا ظلک دیه و دخی قولاقلرینه مسح
قلنده اللهم اجعلنی من الذین یستمعون القول فیتبعون احسنه اللهم اسمعنی منادی الجنة مع الابرار
دیه مسح رقبه قلنده اللهم فک رقبتی من النار واعوذ بک من السلاسل والاغلال دیه غسل رجل یمنی
قلنده اللهم ثبت قدمی علی الصراط یوم تزل الاقدام فی النار دیه غسل یسری قلنده اللهم انی
اعوذ بک ان تزل قدمی عن الصراط یوم تزل الاقدام المنافقین دیه بجانکه وضودن فارغ اولدی
رأسنی سماء رفع ایدوب اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له واشهد ان محمدا عبده ورسوله
سبحانک اللهم وبحمدک لا اله الا انت عملت سوءا وظلمت نفسی استغفرک واتوب الیک فاغفر لی وتب
علی انک انت التواب الرحیم اللهم اجعلنی من التوابین واجعلنی من المتطهرین واجعلنی من عبادک
الصالحین واجعلنی صبورا شکورا واجعلنی اذکرک کثیرا واسبحک بکرة واصیلا دیه و دخی دیرلر که
هر کیم بعد الوضوء بو دعایی اوقیه انوک وضوسنه بر خاتم ایله ختم اولنوب تحت عرشه رفع اولنور
و اول وضو انوک ایچون حق تعالیه تسبیح و تقدیس ایتمکدن زائل اولماز و انوک ثوابی انوک
ایچون یوم قیامته دکین کتابت اولنور و هر بار که اول وضودن فارغ اوله و صلوة یه صفای
بال ایله توجه و اقبال ایلیه لایق اولدر که خاطرنه خطور ایلیه که ظاهری که محل نظر خلقدر آنی
تطهیر ایلدی پس لایق اولان اولدر که قلبنی که مهبط نظر ربدر سبحانه و تعالی انی تطهیر ایلیه
حق تعالی یه مناجات ایتمکدن استحیا ایلیه انی تطهیر دخی اولماز الا توبه ایله و اخلاق ذمیمه دن
تخلیه ایله اولور کوزمیسن که بر کیمسه که بر ملک مناجات و حضورنده مواقف قصد ایلیه
بجا ایکن تزیین و الوانده تطهیر و تحسین ایلیه لکن مع ذلک جهتی که محل نظر ملکدر تخلیص
و تحسین ایلیه عند السلطان بوار و هلاک ایله نقص اولنور و بو دخی مبالغ
مخافه عقلا متصف اولمق یاخود اولمانی الحاصل بو انلار کتب فروعده ذکر اولنمشدر و بو مقامده
انجق فقهانک کتب فروعده اهمال ایلدکلری امور و احوال ذکر اولنور که اوساخ و فضلات ظاهره دن

[illegible] ایدر ایدن [illegible] اولا جائز آداب ذکر اولنور انلاردن [illegible] عارض [illegible]
[illegible] دخی [illegible] اولکی بو در که [illegible] غسل [illegible] مشط [illegible]
ازاله ایلمک مستحب در [illegible] و غبار [illegible] ایچون اما هر کون اولمیوب [illegible] اولنجی مساعده
یعنی قولاغلک کوشه لرنده و صماخ ده اولان [illegible] دخی [illegible] ازاله در [illegible]
[illegible] و تلطیف ایله ازاله و تنظیف ایلیه زیرا [illegible] کثرت تکرار قوت سامعه یه [illegible]
[illegible] دخی [illegible] ده اولان [illegible] سواک ایله ازاله ایده [illegible]
[illegible] ده اولان [illegible] غسل ایله [illegible] ایله ازاله [illegible] مقصودی [illegible]
[illegible] استحقار [illegible] استحقار [illegible] مراد ایلیه که [illegible]
مکروه در [illegible] علمادن [illegible] کورسن که ثیاب فاخره و البسه [illegible] انواع زینت
[illegible] ایله اظهار شوکت ایدرلر [illegible]
[illegible]
[illegible] یوم [illegible]
[illegible] اولان [illegible]
[illegible] اولان [illegible] ازاله در [illegible] حضرت رسول [illegible]
صلی الله علیه وسلم [illegible] تنظیف ایله [illegible]
[illegible] اولان [illegible]
ازاله در حمام [illegible] صحابه کرام [illegible]
[illegible] حمام [illegible] کلام حضرت [illegible]
[illegible] حمام [illegible]
[illegible] کلام [illegible]
[illegible] طلب [illegible] بوقدر [illegible]
اوله دخی [illegible] حمام دخول ایدلمک [illegible] واجبات [illegible]
[illegible] واجبات [illegible] نظر [illegible] ایچون [illegible]
[illegible] زیرا [illegible] کشف [illegible]
عورت غلیظه [illegible] عورت غلیظه [illegible]
[illegible] عورتندن [illegible]
[illegible] کشف [illegible] زیرا [illegible]
[illegible] ترک حمام [illegible]
[illegible] حمام مستحب [illegible] ضرورت [illegible] عورت [illegible]
[illegible] عورتندن حفظ ایلیه [illegible]
[illegible] اکر [illegible] استحکام [illegible]

اما ضرورت

اما ضرورت [illegible] اوله [illegible] غایت قوی [illegible]
[illegible] اما [illegible] ایچون [illegible]
[illegible] داخل اوله [illegible] حمامی [illegible] الفضل
[illegible] بو در [illegible] اولنه و دخی [illegible] حمام [illegible]
[illegible] استعمال ایلیه [illegible] عرف [illegible]
دخول [illegible] بسم الله الرحمن الرحیم اعوذ بالله من الرجس النجس الخبیث
المخبث الشیطان الرجیم [illegible] وقت [illegible] داخل اوله و دخی [illegible] ضرورت ایچون
[illegible] جائز در [illegible] داخل اوله ضرورت [illegible]
ترک [illegible] دخول [illegible] سلام [illegible] سلام [illegible] لفظ سلام [illegible]
[illegible] جواب [illegible] سکوت ایلیه و دخی دخول ایدن
[illegible] بوقدر [illegible] کلام ایچون [illegible] کلام [illegible] و دخی قرائت
قرآن [illegible] بوقدر و دخی [illegible]
[illegible] دخول مکروه در و دخی [illegible] زیرا [illegible]
و دخی [illegible] بوقدر و دخی [illegible] اولان بو در که حمامده [illegible]
[illegible] ذکر [illegible] و هر بار که حمامدن [illegible] اوله [illegible]
ایچون [illegible] و دخی حمامک [illegible] استعمال [illegible]
حمام [illegible] و دخی [illegible] استعمال [illegible]
[illegible] وقت [illegible] و دخی [illegible] حمام [illegible]
ایلمک فصل [illegible] فصل صیف ده [illegible] شربت [illegible]
[illegible] و دخی حمامدن [illegible]
و دخی وقت [illegible] ایلمک مکروه در [illegible]
طبیعت [illegible] ایچون [illegible]
[illegible] بوقدر [illegible] بوقدر [illegible]
[illegible] زیرا [illegible] زیرا [illegible] اهل [illegible]
[illegible] و دخی [illegible] زیرا [illegible]
[illegible] و دخی احادیث [illegible] حدیث [illegible]
[illegible] مکروه [illegible] بوقدر زیرا [illegible]
[illegible] و دخی [illegible]
[illegible] ایچون [illegible]
[illegible] و دخی [illegible] استعمال [illegible]
[illegible] زیرا [illegible]

سوردنده و بشاعت واردر لكن رفع و بخصوص اولان اوساخي دخي ازاله بولنور و اخراج رسول الله
صلى الله عليه وسلم اوامر ايدب تحت اظفارده ظاهر و آشكار اولان اوساخي اخراج ايلشلردر الحج و بعضي قطع
سره در اول ولادتده و ختان در و وقت ختان دخي ولادتك يدنجي ظاهر اولدقده در مخالفت يهود
ايجون زيرا انلار ولادتلرندن يوم سابعده ختان ايدرلر و دخي خطرندن ابعد در حديث شريفده وارد
اولمشدر كه ختان نساء مكرمه در لكن بخجي طرفدن طويل اولان قطع دركه ديمشلردر فقهانك
[illegible] و للالف اخذده باس يوقدر حضرت ابن عمر رضي الله عنهما و تابعيندن برجماعت باشلر
[illegible] وابن سيرين دخي [illegible] استعمال ايلمشلردر و بعضلري طيبي ترك و اعفا لحيه
[illegible] و مقداره اختيار ايلمشلردر زيرا حضرت رسول صلى الله عليه وسلم بيورمشدر و اعفوا اللحى اما
انسب توسط دركه تقصيص لحيه و جوانبدن [illegible] وار ايسه كه بو مرتبه قبضه و افراط در
و دخي طول مفرط ايله طويل ايدب [illegible] خلقت ايدب غيبت ايدنلرك [illegible] و اطالة كلام ايله لسانلرني
اطلاق ايليه اول [illegible] كه ديمشلردر هر بار لحيه طويل اولان عقلي قصير ايدر نه كم ساقط ديمشلردر

[illegible] مقلوب [illegible] ترجمه

[illegible] و تشديد لام مفتوحه ايله كه بعده [illegible]

و [illegible] فا مفتوحه ايله لحيه طويله معناسنه در و بعض الطلاب [illegible] اولان كه فا [illegible]
غلط [illegible] در مقلوب [illegible] و دخي معلوم اولا كه لحيه ده اولان خصال مكروهه وار در كه
[illegible] اسود ايله خضاب در كه منهي عنه در بلكه سواد ايله اولان خضاب [illegible]
حضرت نبي [illegible] صلى الله عليه وسلم و بيوردركه سواد ايله خضاب كفارك در و بر روايتده خضاب اهل
[illegible] احاديث شريفه دخي وارددر و بيوردركه حضرت عمر رضي الله تعالى عنه [illegible]
[illegible] ايدب [illegible] خضاب ايدر [illegible] حضرت [illegible]
[illegible] ايله ضرب ايدب بيورديلركه [illegible] شباب ايله مغرور ايدب [illegible]
الا مكر [illegible] ايجون خضاب ايليه اول تقديرجه جائزدر نيت [illegible] ايله اولوب [illegible]
و اول بعض علماء دخي [illegible] ايجون استعمال [illegible] كبريت ايله تبييض ايلكدر [illegible]
[illegible] اظهار [illegible] ايجون كه [illegible] و قبول شهادة [illegible] ايجون [illegible]
[illegible] تصديق [illegible] اظهار [illegible] ايدب شباب [illegible]
منهي عنه در زيرا [illegible] كذب و زور و اظهار [illegible] و قصور در زيرا كثرت علم طول
سن ايله حاصل اولماز و شباب ايله نقصان بولماز بلكه علم [illegible]
[illegible] بولنور حضرت عمر رضي الله عنه حضرت ابن عباس رضي الله عنهما [illegible] صحابه [illegible]
[illegible] اولاردن سؤال ايدب [illegible] ايدرلر ايدي [illegible] ابن عباس رضي الله عنهما بيوردي [illegible]
[illegible] حالا [illegible] و [illegible] الاشياخ [illegible]
[illegible] قالوا سمعنا فتى يذكرهم يقال له ابراهيم [illegible] انهم فتية آمنوا بربهم [illegible] و آتيناه
[illegible] كريمه [illegible] حضرت انس [illegible] رسول الله صلى الله عليه وسلم

قبض اولندقلرنده [illegible] بياض [illegible] و لحيه شريفه لرنده و بكرلي [illegible] يوق ايدي
انلاره ديدلركه بابا حمزة حضرت [illegible] ايدي نعم [illegible] الله انلاره
[illegible] ايله شايني [illegible] ديدلركه [illegible] ايدي [illegible]
[illegible] كورد [illegible] و دخي ديرلركه يحيى بن اكثم قضايه تولي ايلدكده عمري يكرمي [illegible]
ايدي بركمسه مجلسنده انك سؤال ايدب [illegible] العاضي [illegible] ديدي [illegible]
قاضي [illegible] مقدار در ديو سؤال ايدب [illegible] ايله [illegible] مراد ايلدي
اول [illegible] جوابنده بن سنم عتاب بن اسيد سني [illegible] امارت و قضاسنه والي
قيلدقلري زمانده و [illegible] مسائل [illegible] و اسكات ايلدي امام مالك ايدي بعضي [illegible]
قراءت ايلدم كه [illegible] مغرور ايجون زيرا [illegible] لحيه سي وار در
[illegible] ايدي بركمسه [illegible] قدم [illegible] لحيه [illegible] اكر [illegible]
سندن [illegible] دخي بركادخي [illegible] ايله خضاب در بو [illegible] ايجون
جائز در [illegible] دخي وارد اولمشدر كه [illegible] خضاب [illegible] خضاب [illegible]
سلف [illegible] ايجون حنا ايله خضاب ايدرلر ايدي [illegible] ايجون خلوق و كتم ايله ايدرلر
ايدي خلوق [illegible] و طيبدن [illegible] و كتم دخي [illegible] كتان ايله [illegible]
[illegible] بركمسه كه [illegible] ايله [illegible] مذموم در نه كم [illegible] ايجون
مذموم در بركادخي [illegible] نتف ايلكدر [illegible] ايدب [illegible] نور
[illegible] اوليب [illegible] و سواد ايله خضاب [illegible] منهي عنه در
[illegible] اول [illegible] بركادخي اول شباب ده لحيه يي نتف در مردان [illegible]
[illegible] ايجون بودخي منكرات كباردن در و بعضي نتف دخي [illegible] ايدر [illegible]
مكروه [illegible] در معنا بركمسه [illegible] نتف ايدر [illegible] اول [illegible] حضرت
عمر رضي الله عنه [illegible] قاضي [illegible] ابن ابي ليلى دخي رد ايلديلر [illegible]
لحيه زينت رجال در و ديرلركه حق تعالى نك بعض ملائكه سي وار در كه تسبيحي سبحان الله
[illegible] بني آدمي لحا ايله تزيين ايلدي ديرلر و دخي لحيه ده تعظيم رجل وار در [illegible]
وار در [illegible] علم [illegible] و مجالسده سبب ارتفاع منزلة و مقام [illegible]
احتشام اولور [illegible] اصحاب [illegible] و [illegible] ديمشلردر كه [illegible] ايجون [illegible]
[illegible] ديرلر و دخي [illegible] ديمشلردر كه اكراون بيك درهم ايله لحيه [illegible]
[illegible] احنف ايله شريح [illegible] ديرلركه [illegible]
و [illegible] ديرلر آنلار [illegible] در بو ايكيسندن [illegible] عبد الله بن الزبير [illegible]
سعد بن عباده در رضوان الله تعالى عليهم اجمعين [illegible] لحيه يي تقصيص در [illegible]
[illegible] طائفه [illegible] تزيين [illegible] ايجون بودخي مكروه در بركادخي لحيه ده
زياده ايلكدر كه [illegible] ايله [illegible] زياده ايلكدر [illegible]

شغلم طبعه متجاوز اوله و یاخود نصف خطه منتهی اوله بو دخی مباحث اهل صلاح در بری
دخی تسریع طبعه در خلفا ارباب طریق بشر ایتدیکی طبعه ده ایکی شرکت وار در بری خلق اخلاق
تسریع بر کار دخی اظهاره حیاجون شغلی ترک ایلکدر و بیغی رعایت تجیب فیل شکلنده قوتتهم
ایکنجیسی دخی سواد زبان باصنه علی تعجب ایله نظر در اول دخی جمیع اجزاء ایدرند بلکه جمیع خلاق
ذوالعالده مذموم در بونک تفصیلی حسن ترتیب کلور و بعون الله الملک المتعال **اصل**
رابع هم اسرار صلوتده در بو نده دخی بر قاچ مطالب وار در **مطلب اول**
معلوم اولاکه صلوتک بعض مراتب واطواری وار در که تفاصیلی کشف و اظهاره نماز الا بر تمثال
ابدا اولور مثال بو در که انسان موجود کامل اولماز الا بر معنای باطن ایله اولور که حیوة [illegible] دخی
دخی اعضاء ظاهره ایله اولور که حیوة انکا موقوفدر قلب وکبد و دماغ کبی و دخی بعض اعضاء
ایله اولور که حیات انلاره موقوف دکلدر لکن انلار اولمایجه مقاصد حیات فوت اولور
[illegible] ویدو ورجل [illegible] کبی و دخی بعض اعضاء ایله اولور که انلار وحیات موقوف دکلدر
وانلارسز مقاصد حیاة دخی فوت اولماز لکن حسن فوت اولور حاجبین وکی ولحیه واهداب
وحسن لون کبی و دخی بعض اعضاء ایله اولور که بونلارک جلاسی انکا موقوف دکلدر لکن انلارسز
کمال حسن فوت اولور استقواس حاجبین کبی بعض شکل [illegible] اولمسی کبی [illegible]
سواد [illegible] وخلقت اعضانک تناسبی ولون ده حمرت ایله بیاضک امتزاجی کبی امدی بونلار
درجه در که علما دانده دخی بونلاری اعتبار ایلمشلردر امدی جاد [illegible] روحی وجبلی خشوع ونیت
وحضور قلب واخلاص در که بونلار حسن ترتیب اولنور در درجه ثانیه رکوع وسجود وقیام
وقرائت وقعده اخیره کبی زیرا بونلارک فوتی ایله وجود صلوة فوت اولور در درجه ثالثه
سنن کبی که تکبیر و رفع یدین وتشهد اول وقرائت فاتحه در و بونلارک غیری افعال که انلارک
فوتی ایله صلوة فوت اولماز لکن خداج ناقص اولور درجه رابعه بو صلوتده مجتمع اولان آداب
در بو حسن اولی آدابک لطایفی در [illegible] لاکه صلوة سنک [illegible] تحفه وقربت در که انکله ملوک
حضرتنه تقرب ایدرسن شول جاریه کبی سلطانه قصد تقرب ایلیان کنه اهدا ایدر اکر جاریه
حسن اولوب خلقتی جانده حسن وکمال وآداب ظاهره وباطنه ده انتظام احوال اولور سه
سلطان انی قبول ایدوب حاجتی بخش حاجت ابتر که حاجتی روا اولیه شان سلطانه لائق وشایسته
اولان کرامات سنیه وحبو ومنصب اجاره ایله انکا تفویض ایدر کذلک صلوة دخی بجان جمله حق تعالی
تقرب ایلیسی معنی وصورتده تام و ذو الفضل وسنتی رعایتنده اهتمام ایله حق تعالی قتنده اول
یوم العرض الاکبر مقبول و معتبر اولوب مالا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر
نعم ایله مجازات ایدوب منتهم ایدر والا صلوتک اوزرینه رد اولنوب کما ضیعتنی ضیعک الله اولور
تجه تضییع ایلدک ایسه حق تعالی سنی تضییع ایلسون در زیرا امری فقیهک صلوتده انتهای نظری
انسان نظری کبیدر زیرا طبیب تنک حفظ وصحت وابقا جهتنه صدد و ددر که بعض تیجه بو منشود
مهلک ومذموم اخلاق اولسون کذلک فقیه دخی احوال صلوتده شول مقدار نا ظر در که شرائط ارکانه

او نبابجی صلوتی صلوة اولماز اما اصحاب قلوب قتنده منظور ومرغوب اولان
اولکسنه نک تلقی کبی درکه سلطانه عبد اهدا ایدوب شول درجاته نظر ایدرکه انکله مرتبه
انسانیت صورة ومعنی کامله اولور کذلک عارف دخی صلوتنا اول مقداره نظر ایدرکه مقبول
ملک دیان وسبب فوز رضوان اوله وقاکه کتب فقهیه ده مرتبه نظر فقیه معلوم اولدی
امدی بو مطلبده احوال صلوتدن عارف بالله تعالی اولانلر قتنده معتبر اولانی بیان ایدرز
مطلب ثانی اعمال قلبیه دن اولان شروط باطنه ده در انکلاردن بری خشوع
وحضور قلب در حق تعالی بیورر اقم الصلوة لذکری یعنی غفلت که ضد ذکر در صلوته
اولماسن کرکدر و دخی حق تعالی سکران حقنده حتی تعلموا ما تقولون بیورر یعنی سز سکران
ایکن صلوته قریب اولمک تاکه نه سویلدیکنی بیلمیه سز امدی سکر غفلت دخی بو معناده
انکا مشارک در و دخی حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم بیورر انما الصلوة تمسکن
وتواضع کلمه انما افاده حصر ایدر پس معنای صلوة دکلدر الا تمسکن وتواضع در و
دخی بیورمشدرکه من لم تنه صلوته عن الفحشاء والمنکر لم تزد من الله الا بعدا یعنی برکسه
صلوتی فحشادن ومنکردن نهی ایلمیه صلوة اول شخصه زیاده اولمز الا حق تعالی دن
بعدی زیاده ایدر صلوة غافل ایسه نهی وضع حاصل اولماز دخی خود مقرر در و دخی بیورمشدر
کم من قائم حظه من الصلوة التعب والنصب یعنی نیجه صلوته قیام ایدر غافلین ونیام
وار در که صلوتدن حظ ونصیبی انکا تعب ونصب در و دخی بیورمشدرکه لیس للعبد من
صلوته الا ما عقل یعنی عبده صلوتندن نفع حاصل اولماز الا تعقل ایتدیکی اولور و دخی
شرع دلالت ایتمشدرکه مصلی ربنه مناجی در بو دخی معلوم در که غفلت ایله مناجاة
جمیعا تضاد ومنافاة وار در امدی بونلار معلوم اولدیسه بیلدیکز که طریق دفع غفلت
بو در که صلوة ذکر وقرائت ورکوع وسجود وقیام وقعود در اما ذکر وقرائت اندن
مقصود حمد وثنا وتضرع ودعادر امدی انلرده مخاطب البته جناب حضرت رب
العزت اولمق کرکدر والا ذکر وقرائت اولماز حق تعالی یه خطاب وبالمشافهه تکلم دیکلدر
پس قلب ایله اولور غفلت ایسه ذکر قرآندن مقصود اولان نه منافی در و دخی صلوتک
سنن وبعضلرندن غرض وحکمت قلبه تعظیم و ذکر خدایی تجدید وتکمیل وعقد ایمانی رسوخ
تحصیل ایلمکدر ذکرا اولنان امور ده مجرد حرکت لسان ملحوظ اولماز دخی ظاهر مستغنی عن
البیاندر و پس حضور قلبدن لابد در اما رکوع وسجود انلاردن ایله مقصود تعظیم در اکر تعظیمدن
بدن ایله تعظیم جائز اولسه تعظیم خالق وخلق بیننده فرق قالماز ایدی و دخی صلوتک اول
امورده اولماز ایدی که انکله مسلمین امتحان اولنه و دخی عاری ترک ایلنه و دخی میان
کفر واسلام ده فاصل اوله و هرکسه که صلوة عارف اوله غفلت انک ضدی ایدوکین
واقف اولور و دخی حضور قلب صلوتک روحی اولدیغی بیلور و اقل مرتبه که انکله صلوتک
رمق قالور تکبیر وقتنده حضور در اول مرتبه دن نقصان محض هلاک مرادندر اول

رتبه دن هر بر مقدار زیاده اوله اجزاء صلوتده روح منبسط اولور اتمام قوتی چونکه عاده
ناسی اچون اولوب بعضه خصوص وبعضه وامومی اعمله بو فرق دنیم حضرت رسالت پناه علیه
صلوات الله اکرح قواده بهم برجاعت اوزرینه حکم دربو بیورمشدر و چونکه جمیع خلق جمیع
اجزاء صلوتده حضور قلبدن عاجزلردر پس لحتوی نظر ایتمدیلر لکن بر مقدار حضور قلب شرط
ایتمشلردر اکر برخطابه دخی اول حظلری اعتبار تکبیر الافتتاح ده اولی اولدیسه زیرا بناکلک
اساسیدر احکام سائرینه احکام در من عکس پس حال تکبیرة الافتتاح ده قصد حضور قلبی
شرط ایتدیلر اما قیام وقعود زیرا قیام قلبی خضوع دن بر نعت اعز ره اقامت تنبیه در پس لطفلت
قلبی اول قاصدلره روا ایلمدیلر ثم جسد ایله التفات موجب کراهتدر کذلک قلب ایله التفات
دخی بلکه جسد ایله اولا تون انکلا اولان کراهت اشد در بلکه عند التحقیق صلوة اولماز اگرچه فقهاء
انی مفسد اولمن عد ایتمزلر ایسه زیرا انظار افعال بو تعدیل بحثنا بو در اثر افعال قلب دن اعظم لر الا
اگرا نون دخی انظار سؤال اولنه لزوم ذکر ایتمز و کنز ایله جواب ویرلر دخی اللهم مکر شو کیم کرته نهک
انجق ظاهرینه ادرسیدنی بیله کذلک قعود دخی تشهد بدن حضور بدن ظاهر یعنی قعود قصده حملیه
الا اولوب اولمق لازم ایسه کذلک قلبک دخی قعود و قصد حق تعالی یه شکر اوزرینه اولا که آیت بو
حال صاحبه و بو طاعتی اتمامه توفیق بلدی و دخی حق تعالیدن خوف ایلیه که بو عملدن که فارغ
اولدم امار حضور قصده عمل قبوله معارف فیه اولیکی ایو قسمه مردود اولوب ینه حاجتنده جر
اولنمیه و دخی قلبندک متذکر ایلیه که بو قعود ده صلوة تودیع ایلدم مخلدر که بر رتبه دخی
مباشرت ایتمکه مجال اولمیه موت اصابت ایلیه امری ایچانکه بوندار معلوم اولدیسه تشهد تکرر
حضور قلبک سنی وقراتنی ذکر ایله مل و دخی معلوم اولدی که حضور قلب قلبک عیانی اوله سید ر
مناجات اتیدوکی نکه تغیر یدن دیونک سببی حضت در زیرا قلب ما تماع ادرکی معاصی
دیلسون کرکن آیا ایلسون و دخی قلبی دنیادن فرقه ویجتی صلوة حضوره حیله بو هدر و الا بو
ملاحظه ایدرکه خیاندن خواص ایلی مبدا و معاده ایمان ودنیا ملتقی اولوب مغرور اولا حقدن
احتراز ایده که تا زمانی و آخرت خیر وابقی ایدوکنه ایمان در و بو حضور حاصل اولماز الا صلوة ایله
و لوز پس ملاحظه مذکوره معنی صلوتی کندو نکه کبری قیامه وسیله در و بو تفهم حضور
قلب در اما حضور قلبک نزلف آنوک بری تفهم در که قلبک لفظلرینک معنی ملاحظه سنی اشتمال ایدر
انچه که وار در که قلبی لفظلر حاضر اولور معنی ایله اولماز و بیجه معانی لطیفه وار در که بعض آنلری اشتما
صلوتده فهم ایدر اما قبله فهم اینجمش ایدی امری بو صلوة اول صلوتدر که فحشا و منکردن نهی ایدر
و قسه قراءت ایجب قرارت ایتدوکچه غماسندن غافل اولان اکلدر و سببی حضور قلبدن
منکره فکر اوزرینه اقبال وکسب صفالر بال الی و یر خواطر شاغله نک دفعنه تشمر ایتمکدر خواطر شاغل
دنیویه یه جذب ایدن اسباب دن چکلک ایله زیرا هر کم بر شیئه محبت ایله چوق ذکر ایدر
اول سببدندر که حق تعالی نک ظاهره محبت ایدن کمسه نک صلوتنه خواطر دن ملحق اولماز برکا دخی
تعظیم در بو دخی لزوم ذکر ایتدوکی و تکرار ایدنده بر امر در زیرا انچه که وار در که قلب فی حی حاضر ایکن

ایدر خطاب ایله تعظیم محبوب بلکه عتاب ایدر امری تعظیم قلبک بر حاله در که انکی
معرفتدن تولد ایدر بری حق تعالی نک جلال وعظمتی معرفتدر بری دخی نفسک
حقارتنی در بنده مسخر اعلامی معرفتدر امری بو ایکیسندن استکانت و انکسار و خشوع
تولد ایدر که انون تعظیم ایله تعبیر اولنور برکا دخی علم هیبت دخی هیبت تعظیم اوزرینه زائد بر امر
نشانی اجلال اولان صدر نکوف دور مطلق خوف دکلدر زیرا هر کس که تسلیح دن خوف ایلسه
انی اجلال ایتمز و هیبت حاصل اولمشی اولماز بو هیبت حق تعالی نک شئی عن العالمین
اولمسی معرفتدن تولد ایدر که غناسی بر مرتبه در که اولین و آخرینی اهلاک ایلسه ملکنه مقدار ذره
نقصان کلمز نتو ز قدرتی و غلبه وسطوتیله بیله که انبیاء و اولیا اوزرینه اصابت
ایدن مصائب و بلایی مطالعه ایلسه مع هذا حق تعالی انلارک حفظ و حمایتنه قادر ایکن حق
تعالی نک جلال و قهرینی بیلور امری بو معرفتدن هیبت حاصل اولور برکا دخی علم رجا در بو
علم هیبت اوزرینه زائد در زیرا نیچه کسه وار در که ملوکدن اکا هیبت حاصل اولور امارجاسی اولماز
بنده ملاحظه اولاندر اولدر که صلوة ایله حق تعالی دن ثواب و رجا ایلیه ثم تقصیری ایله عقاب
دن خوف ایدر امری سبب رجاء حق تعالی نک لطف و کرمینی و عمیم انعام و لطائف صنعنی معرفت
و دخی صدق وعد جنته صدقه تحقیق در پس لطفنه وصدق وعدنه یقین دن رجاء
تولد ایدر و دخی بیلمک خوف والرجا ایمانک حاجت ایدر که ایکیسی بیننده متوسط دن مقدور
البته هر کس بیننده خوف والرجا لطف حقه التجا ایتمک کرکدر برکا دخی علم حیادر حیا جمله نک
اوزرینه زائددر زیرا تعظیم و خوف ورجاده تقصیر اولمیه تقصیر وذنب توهم اولنمیان کسه دن
دخی حکم در و سبب حیاء اعتبار تقصیری استشعار و حق تعالی نک عظیم حقنه قیامدن
عجز و عدم اقتدار دخی علم در خصوصا که نفسک عیوبنی و آفتنی و قلت اخلاصنی بیله و خبث
باطنی بیچه نیت و میلی وخطه عاجله میلی عالم اولا مع هذا حق تعالی نک عظیم جلالی علم اولونور
و سرائر و ضمائره و خطرات خفیه نه مرتبه دقیق و خفی ایسه مطلع ایدوکنه عارف اولا ایچانکه بو اوصاف
یقینا حاصل اوله نفسندن بالضروره بر حالت منبعث اولور که حیا ایله تسمیه اولنور امری ایچان معلوم
بو قرار نک اصلی حضور قلب در و انوک سببی رفع خاطردر اول دخی ساکتینه صعب امور در
اگر بو قلعه ده رفع خواطرک بعض علاجی ذکر ایدرسک بکس بو فقره در پس معلوم اولا که خواطر یا جبیلی
یا خیلی دردر نکی شغل ایدر که انسان غفلتی حواسی ظاهر وطرفندن اشتغال ایلیه انلاردن دخی اکثرینی
و لا سمع و بصر دو اکثری مثلا مصلی ایکی برنا بچه دوه اوله آلودت طیور اشتغال ایدر و کیمی و یا خود
انسان شمر و یا خود ذکر قصص و حکایات ایدر همک اشتغالی کبی امری شلا ماوره قلبنده و انوک
دخی اولوب صلوتنده اینکی مقابله سنده باطل و یا خود بر شئی اشتغال ایلیه که بر تقویه دعا لغی
اوله مو یلنو و ذنوب منقرا اشتغال ایلیه نته که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم ابو جهم خمیصه
سنورده یکه اوزرنده علم و آلاجه لری خمیصه کساء اسود و ریکانی اونی ابو جهم حضرتلری علیه السلام
اول کساء ابلغار قیلوب یرده رد ایدوب بورنی ایچون الوب کیرک زیرا شمدی بنی صلوتمدن

الحاه واشتغال ایدرکه بکا ایله جهاتی انجانه‌یی کنورک دیو بیوردیلر بو فقیر ایدر که سابقا نیجه‌لری
دیرلر مجلس وعظنده بنیج کره بو فضیلتی ایشیدردی اکابردن کاه اولورکه انجلنی دیرکره
اکینده و بلکه فتح بابه ایله علی تحریر القیاس نسبت ذرا انتهای دعوتکنا شاغلی روا باننده کثیردر
بونک وجهی اولدر که حواسک شغلی آز اولورسه شغل قلبه مؤدی اولور پس انوک علاجی بو
اسبابی قطع ایلمکدر هر شیدن غض بصر ایتمکله مکر که موضع سجده‌سی اوله و یاخود بیت ظلمه
اشغال ایدر شیی ترک ایلمیه و یاخود بیت مظلمده نماز قیله بعض علما دیواره قریب بیرده
نماز قیلوردی تا که مسافه بصری واسع اولمیه اول سببدندر که طرق و شوارعده و دخی مواضع
منقوشه مصنوعه‌ده و فرش مرقومه مصبوغه‌ده نمازدن احتراز اولنور بلکه عبدی به اولی
بیت مظلمی اختیار ایلمکدر بو صفت حفظ ایچون و بیت معتزی ترجیح ایلمکدر عموم ایچون اما اقویاء
مسجد حاضر و غض بصره قادر اولورلر حتی بعض و شمالاتنده تکلم اولیه و یا بلمزلر و اما اسباب
خیالیه انلارک علاجی جهتدن اصعب و قلعی اشددر زیرا بیک نکته کوکلی اودیه‌ده باده
متشعب اوله فکری دخی هر فنده متفرق اولماز بلکه هر فن فکری برابرجه دن الدن صکرا انلرک طیران و مرادی
بر وادی به راکد او مقدار بدن زائل ایلمازه غض بصر ایله تعلق ممنوع اولمازه پس انوک علاجی
نفسی صرف ایلمکدر صلوتده قرائت ایله و کلمه‌شتک فهمنه مواکلا نفسی غیردن اشغال دره
و دخی انکا استعانت ایتمک کرکدر و مقدم امر آخرته ذکر ایلمکله و موقف مناجاتی
و بین یدی الله وقوفک خطرنی و سوال هطلعی تذکر ایلمکله و دخی حضرت نبی‌نک صلی الله علیه وسلم
قولنی تذکر ایلمکله که صلوا صلوة مودع ... اول صلوه آخر صلوة دره
واخر علیدر که اعطای انکلا ختم اولنور نفسک کلام و دفع خواطر اصعب امردر که انی ذیابه تشبیه
ایتمشلردر زیرا ذباب حقنده کاذب ب ... دیمشلر بعضی هر بار که دفع اولنه ینه عود و رجوع ایدر
کذلک اول سبب ایله تسمیه اولنمشدر کذلک خواطر دخی هر بار که انلاری دفع ایلمک
ایستسک ینه هر طرفدن سکا هجوم ایدر پس تمام علاجنه قادر اولمق بیلورلر کوکلک جلا ایستکی
حب دنیادر که راس کل خطیئه و وبال واساس جمیع نقصان و زوال و منبع هر فساد در
فضایلدن هر بریسی تنک باطنی حب دنیا او وزرینه منطوی و مجبول اولمشدر متفکر و مشغول اوله
اولکه صلوة ده کندوده لذت مناجات حصولنه طمع ایتمسون و اول حالده آکین اکی تحصیل
ایتمسون و هرکسه که دنیا ایله فرحان اولوب اول کسه خدای رحمان و مناجاه یزدان ایله فرحان
اولماز و هر شخصک قرة العینی ایلدوکی بو ذکر اولنان دوا ... و اول سببدن
اطلاع اندن نفرت ایدوب استماع ایدرلر حلت دخی ... و مرض ... و صاحب
ینه مجال قالور حتی بعض جاهلر و ضعفا نماز قیلورلر حتی بعض انلاری چهره ایله بلورکه ایکی
نماز قیلوب تمام قلبی امور دنیادن بر شیئه خاطرنه خطور ایتمیوب کمال حضور ایله اداء ایلیه
ینه قادر اولمیوب بوزلری ... اولورلر پس بونلر انلرک حالنه بو ... و بیرم اشالمز بجای
طمع قطع ایلیه پس معرکه ولوره کمالی ... یا خود علتی خاطردن سلامت کمال ...

صاحبی خلطوا صلحا و آخر سیئا زمره سنک مرتبه‌سنه واصل اولدیلر ... علوا لهم من الامان
منفعت نیجه سکا لازم اولان اولدر که ترک ایتمه‌یه اتیجیت صرف عالی ایلدنفسکی داخل زمره رجال
ایده سن که یحبون رجال ولقد هو رجال دیمشلردر
مطلب ثالث
هر برکی ده
وهر برشرطده احضار قلبک کیفیتی بیانده در اما شرطلر انلاردن بری اذاندر پس نکا اذانی
استماع ایدرسن یوم قیامته اولان منادیک هول و شدتنی احضار و تفکر و دعوته اجابت
و مسارعت ایچون ظاهر و باطنک ایله تشمر ایده سن زیرا اشتابه مسارعت و دعوته عاجلا اجابت
ایدنلر انلاردر که یوم العرض الاکبر لطفا ندا اولنوب سائردن ممتاز و معتبر اولورلر اکر زمان ندا
وقت استماع صداده قلبکده استبشار بولورسک سنک ایچون بوم فصل ده سعادت
امنیه فوز و بشارت نظری اوله زیرا دخی ظاهر ایدر زیرا بو ظرف بعدک که سکا دره ظرف
اخرایک که نداده دره وقتنک که بو نک دره انلاری نظر ایله مأمورا و بیچی باسنک بلتک که نور حق
نظر معبود کدر آنده ظاهرک نه درد امری تهوری ایله مستغول صادر اولان اعمالده ملاحظت ایله
نظر و مسارعت مستقبلده ایده وجالت علانی تعمیم حوزه مبادرت ایله که باطنکی ظاهر دن بو مکلا
تعبیر اولنور برابر دخی ستر عورتدر مجانکه مقابح بدنکی خلقدن ستر واجب ایلدیکی مقابح قلبکی که مونه
نظر خالقدر آنده خالقدن سترنجه ده امری حونکا انلاری حق تعالی دلی هیچ بر ساتر ستره قادر
و کلدرک سکا لازم اولان بو در که انلاری باکلیه اظهار ایده سن قلبکدن رجا و خوف و ندم
ایله واصل حیزعدمه اولاسن تا کا انکلا نفسکی تنزیل ایدوب تحت خجالتده مسکین اولاسن و دخی بین
یدی الله بر عبد مسیئی آبق مولاسی قتنده قیام ایتدوکی کبی قائم اولاسن بر کاردخی استقبال
اول دخی ظاهر وجهکی سائر جهاتدن جهت بیت الله صرف و تحویل ایدرز امری بجانکه بو سبیله سندن
مطلوب اوله یاسن قطع ایدر سن کی قلبی سائر امورده حق تعالی نک امرنه صرف ایلمک
مأمور اولیه سن بو جهات امرکا سن مطلوب و کدر الا دردن و بیرونک وجه قلبک
موافق و دخی وجه قابله مطابق اولقدرنه کم وجه جهت بیته متوجه اولماز الا سائر جهاتدن
صرف ایلا اولور کذلک قلب دخی حق تعالی به عزوجل منصرف اولماز الا ما سوادن تفریغ ایله اولور
بری دخی اعتدالدر که بین یدی الله عزوجل قلب و بدن ایله مثول ... امرکا صورت مسکینه ده
راسکی مطرق و متطامن و متکسر اولاسن و دخی بو اولمق ... عند الله ... السؤال بین یدی الله
ملک المتعال قیام ایده جکنی تذکر اولاسن بکدی احوال کندوکی بین یدی الله تعالی قائم ...
بیله سن اکر حق تعالی نک کنه جلالنی معرفتدن عاجز ایسک شویله تقدیر ایله که کندو اهلکدن بر
صالح اوله و یاخود برآدم که اوله که سکا صلاح ایله معتقد اولاسن را ... اولاسن انوک حضور
اداء صلوة ایلسک جوارحک نه مرتبه خشوع و اطرافک نه درجه خضوع ایدر اول حال
عبد عاجزنه قلت خشوع نسبت ایلیه ... خوف ایده سن سنک قلبکدن بو حاله انعطاف
بو ... اطراف ایده سن نفسک سویله که سن کرم قائمه و یحتاط ... ایده سن با جناب
خداوند استحیا ایلمز میسن که عبا دنی بر عبد عاجزدن خشیت ایده سن مع هذا حق تعالی نی

ساعتین انسان حق اولہ برنا وری نیت [illegible] ای حق تعالی نک امر ناشانلرہ خطاب رب العالمینہ
اجابت انجک بوقیت ایدہ سن رجاء ثواب و خوف عقاب و طلب قرب حضرت الارباب ایچون
و درنجی مناجات سکا اولن دیر دور کہ ایچون تخیل ایدہ و کہ معنی متعلو و متحقق اولاسن مع هذا انوک
جناب کبریاسنہ کورہ سن قندہ سن و درنجی انوک مناجاتنک قدرینی نفسکدہ تعظیم ایلہ و درنجی
نظر ایلہ کہ کیم مناجات ایدرسن و نیجہ مناجات ایدرسن و نہ شیلہ مناجات ایدرسن و درنجی برتبہ کہ
بعضلر جبینک بوقتک و وجل دلک فرائصک [illegible] قلب جنبید جنبت بر نقطہ طورور کہ
غضب و خوف قندہ و حرکت ایدر و نقد و خوف زائل دلک و جهتک و اضطرار اولاعلاقی اولہ
برنجی تکبیردر [illegible] تکبیری لسانک ناطق اولہ [illegible] اولورکہ قلبک نفی الله تکذیب ایتمیہ
[illegible] کہ هوای نفسک اطاعتک حق تعالی یہ اطاعتدن زیادہ اولسہ اول [illegible] حال اولوب
[illegible] اولورکہ تکبیر حال بر کلام مجاز اولہ بو حالت خطر عظیم و موجب عذاب الیم در اکر توبہ و استغفار
[illegible] و عفو ملک غفار [illegible] برنجی دعاء استفتاح در [illegible]
[illegible] وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

شو نیتہ سلام قصد ایدہ سن [illegible] صلوتی اتمام ایدہ سن [illegible]
بو مقولہ نعمت جزیلہ و کرامت جلیلہ یہ توفیق ایلدی [illegible]
بو صلوتک موذع سن بلکہ [illegible] صلوتہ [illegible] علیہ السلام صلی
صلوۃ مودع [illegible] اولاسن کہ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

هر بریکک قضا ایلمنده اجبار وتعارف نظر ایله در و بعضیلر امام او وقت جماعات ایلکده رکعتها
اکمل او وقتلرنا ایتمه ما وار ایلیه زیرا اوقاتک اولقدر اوزره تعظیم کیسه رخصت اوایل اولمق و
صلوته کثرت جماعت ایچون انتظار اوزره ترجیح ایلشلردر رخصت روایت اولنورکه رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم بر سفرده طهارت ایچون صلوتدن تأخر ایلدیلر صحابه کرام رضی عبد الرحمن بن عوف رضی
تقدیم ایدوب امامت ایلدیلر حتی حضرتدن بر رکعت فوت اولوب نه قیام ایدوب قضا ایلدیلر و
بر سورت دیدیلر که فعل حسن اشلدیکز بو بلیانیدرک بیز و بر دخی صلوة ظهرده تأخر ایلدیلر
صحابه کرام حضرت ابو بکری تقدیم ایلدیلر حتی رسول خدا انتظار صلوته ایکن گلوب ابو بکرک
یاننده طوروب صلوتی اداء ایلدیلر و دخی امام و الا مؤذنه و غیره انتظار مطلوب بلکه مؤذنک
اما انتظار ایلمه دور و بعضیلر امامت ایلدکده اخلاص ایله ثبت ایدوب منع شرط نظر ایلمنده
امامته الذی مؤذنی اوله و دخی اخلاص ایدر صلوة ایچون اجر کلیه مؤذنک دخی کنز [illegible]
اقتدا ایدنلردن اجر المقدره در اکا اول سجده ده حضرت امامته قیام ایدنلره جانب سلطاندرک
یا خیر دن وقف اولان اجری قبول ایله آنوک حرمته حکم اولماز لکن مکروه اولور آنده دخی
اجر بر موضع عینه حضوره مداومته مقابلسنده اقامت جماعت مصلح مسجدی مراقبه در
مقابلسنده اخذ ایتمک اوزره نیت ایتمک گرکدر نفس صلوة ایچون اولمیه شمدی فتوی جواز
اوزره در کراهت اقرب متوقفین و ضمیمت ایله حالاتی فاتنده در بعضیلر طهارت ساطعی در
فسوق وکبائر واصرار صغائر اهلی القتدارلردن جماعت ایله قوم وگلر و رسول یکه در امام ناظر
شفیق در امری طهارت اول اتمازدن اولمه در اکا اثنای صلوتده بر حدث تذکر ایدرکن
لایق دکلدرکه استحیا ایلیه بلکه گنده و به قرب الله استخلاف ایلیه زیرا حضرت رسول
صلی الله علیه وسلم جنابته تذکر ایدوب خیر استخلاف بیوروب گندیلر اغتسال ایدوب نه رجوع
ایدوب صلوته داخل اولدیلر و التحیج تسویه صفوف اولوب تکبیر ایلیه یمین و شمال التفات ایلیه
خلل گوررسه تسویه ایله امر ایلیه سلف متقدمین مناکب ایله محاذی ایدرلر [illegible]
و کعاب ایله بری برینه [illegible] ایدرلر ایدی و مؤذن دخی اقامت اذاندن تأخر [illegible]
ایدوب فارغ اولالر خبرده وارد اولمشدرکه مؤذن اذان و اقامت بیننده [illegible]
طعام ایدن طعامدن فارغ اولنجه مقدار [illegible]
زیرا [illegible] اخبثیندن [illegible] اکثر مؤذن استعجال [illegible]
ایدردی مؤذن [illegible] وقت عشاده اکمال [illegible]
یعنی صلوة عشاده اوزره تقدیم [illegible] رکوع و سجودی تخفیف ایلیه و سبحانه [illegible]
زیاده ایلیه و بو مذکور اولان جماعت [illegible]
سجده دن [illegible] تسبیح [illegible] دعا تشهدده [illegible]
زیاده ایلیه و دعا ایلدکده [illegible] تخصیص ایلیه بلکه صیغه جمع ایله [illegible]
سلام ویردکده [illegible] نیت ایلیه [illegible] امام قیام ایلیه

حالکه قائلدر وجوهلی بلد منسبد اقبال ایلیه جماعت دخی امامک [illegible] مقدم قیام ایلیه [illegible]
شرائط و آداب کتب فقهیه ده مذکور در انلاردن طلب ایلنه زیرا [illegible] فقهانک [illegible]
درکار ایدوک

مطلب خامس

علم فضل جمعه ده و جمعه نک آداب و سننده در
جمعه نک فضیلتنده احادیث و آثار کثیره و مشهوره در [illegible] اولدرکه بو یوم درکه
حق تعالی [illegible] تعظیم و بو خصیصه ایله تخصیص ایلیه [illegible] اکرم ایلمشدر حتی بعد [illegible] الجمعه
سعی دن مانع و معارف اولان امور [illegible] اشتغال حرام اولمشدر [illegible] وارد اولمشدرکه
[illegible] بلا عذر جمعه یی ترک ایلیه [illegible] قلبنه طبع و ختم ایدر [illegible]
ظهره بر [illegible] اولور بو ندن منکر [illegible] صلوة جمعه [illegible] شرطدر [illegible]
شرط [illegible] اولور اکی وقت [illegible] ظهر [illegible] جمعه فوت اولور
پس لازم اولان [illegible] اما مسبوق اولانه [illegible] اختلاف واردر
[illegible] زیرا [illegible] سلطان
[illegible] جماعت [illegible] ذکور
[illegible] خطبه [illegible] صلوة [illegible]
[illegible]
صلوة علی النبی [illegible] صلی الله علیه وسلم [illegible]
قرآندن بر آیت قرائت [illegible] خطبه ثانیه [illegible]
واجبدر و دخی استماع خطبه [illegible] واجبدر [illegible] زوال [illegible]
اذان [illegible] منبر [illegible] صلوة [illegible]
[illegible] خطبه [illegible] سلام [illegible]
[illegible] مؤذن [illegible] امام قیام ایدوب [illegible]
[illegible] التفات [illegible] ایلیه [illegible]
[illegible] خطبا [illegible]
[illegible] خطبه [illegible]
[illegible] خطبه [illegible]
[illegible] خطبه [illegible] سلام [illegible]
[illegible]
وجوب [illegible] خطبه [illegible] ایلیه

و فضلی ایچون استقبال ایلیوب دعایه اشتغال ایلیه. و دخی بعد العصر استغفار و تسبیح ایلیه.
برابر ساعتدر که یوم جمعه ده ابهام اولنان ساعته مقابلدر. و دخی ثیابنی غسل ایدوب بیاضنی ترجیح
و اختیار ایلیه و طیب احضار ایلیه و جمعه کوندن بیننده وقت سحرده کتمکدن مانع اولنان اشغالدن
قلبنی تفریغ ایلیه. و دخی اول کیجه دن صوم جمعه یه نیت ایلیه لکن منفردا اولمیوب بلکه پنجشنبه یا سبتی
ضم ایلیه. و دخی کیجه جمعه لیله صلوة ایله و ختم قرآن ایله احیا به اشتغال ایلیه زیرا انک فضلی کثیر
واردر. صوم جمعه نک فضلی دخی اولدیغی اثرده منیجه دخی بعضا اول کیجه اهلی ایله جماعت دخی ایلیه
اولوب بلکه نی مستحب عد ایلنلر ده من بکر و ابتکر و غسل و اغتسل حدیث شریفنده اخذ ایلمشلردر.
بعضلر غسل قولنک معناسی اهلنی غسل حمل ایلیه دیمکدر دیمشلردر. بر روایتده غسل تخفیف ایله وارد
اولمشدر. و بعضی ثیابنی غسل ایلیه دیمکدر. امر کا بو آداب ایله داخل زمرهٔ غافلین و خارج فرقهٔ
غافلین اولور. نیتکم بعض سلف دیمشدر. اولی الناس بهذا الثواب من انتظر الجمعة و رعاها من الامس
و اخسهم نصیبا من اذا اصبح فیقول ایش الیوم یعنی ناسک جمعه دن نصیب جهتندن اولی اولان شول
کسه در که انتظار جمعه ایدوب امسدن رعایت ایلیه و نصیب جهتندن اخسی شول کسه در که
صباحه داخل اولدقده بو کون نه در دیه یعنی بو مکث جهتندن غافل و آدابندن ذاهل اوله.
بعضلر لیله جمعه ده مسجد جامعده بیتوتت ایدر دی تعظیم جمعه ایچون ایکنجی بجانکه صباحه داخل
اوله. بعد طلوع الفجر غسل ایله ابتدا ایلیه. اگر تبکیر ایلمز ایسه دخی رواحنه یعنی مسجده ذهابه اقرب اولان
محلده تا که نظافتده قریب العهد اوله. و بو غسل استحبابی مؤکد ایله مستحبدر. عند البعض سنتدر.
عند الاخرین واجبدر. و دخی بر کسه که اغتسال ایدوب صکره محدث اوله غسلی باطل اولماز. ان جنب
اولان احترازدر. ام جمعی زینت در. اول دخی اول کونده مستحبدر. زینت دخی کسوت ایله اولور
و نظافت و طیب ایله اولور. اما کسوت انک احبی ثیابک ابیضیدر. شهرت اولان ثیابدن
و سواد البسه دن احتراز ایلیه زیرا لبس سوادده فضیلت یوقدر. بلکه قنده مالدیکه سنت اوله بلکه
بدعت محدثه در. عمامه دخی بو بابده مستحبدر. حضور مسجد جمعه یه سعی و قتندن تمام صلوة دکین
نظافت سواک ایله در. و دخی حلق شعر و قلم ظفر و قص شارب و بو نلره مشابه امور ایله در.
ابن مسعود رضی الله عنه ایتدی: هر کیم یوم جمعه ده اظفارینی قلم ایلیه حق تعالی انی بر مرضدن
شفا ایدوب بر شفا ادخال ایدر. اگر یوم پنجشنبه یا خود یوم اربعاده حمامه داخل اولدیسه
مقصود حاصل و منقضی اولور. ایچی اول کون یا نمده موجود اولان اطیب طیب ایله تطیب ایلیوب
تا که انکله روایح کریهه یه غالب اوله و جوار نده حاضر اولانک مشامنه ایصال روح راحت ایلیه.
رجالک احب طیبی رایحه سی ظاهر اولوب لونی خفی اولاندر. نساء ک طیبی لونی ظاهر و ریحی خفی
اولاندر که اثرده بویله در. امام شافعی رضی الله عنه ایتدیکا هر کیم ثوبنی تنظیف ایلسه همی قلیل اولور
و هر کیم ریحی طیب اوله عقلی زیاده اولور. و دخی جامع بکور ده بعض مکروهه تلقی اوله در بونک
فضلی عظیم در. و دخی مستحبدر که جامعه ایکی واردر. بعیدن قصد ایلیه. و دخی جمعه یه سعی فاشعا
و متواضعا نیت اعتکاف ایله اولوب نداء ایله انک جوابنه مبادرت و مغفرت و رضوانه

ساعت فضلنه نائل اوله. تمام فضیلت جمعه یه ساعت اولی ده کیدنلرکدر. بعده ثانیه ده تا امام خروج
ایدنجه اندن صکره صحف طی اولنوب اقلام رفع اولنور. ملائکه دخی منبر یاننده جمع اولوب استماع ذکر ایدر.
بعده کیدنلر صلوة حضوردن غیری فضیلته نائل اولماز. بو بابده اخبار کثیره در. حسن بن علی رضی الله عنهما
ابی بودر که خلقک رقابنی تخطی ایلیه. و اوکلردن مرور ایلیه. بکوره ایدن انسانه بو فلانا آسان اولور.
کذا انلاردی باب جامع ده تنده جلوس ایدر جامعک اوکنده موضع خالی وار ایکن اول تقدیرده انلارک
خیری اولماز. صکره کلنلرانلرک رقابنی تخطی ایتسه لر باس یوقدر حسن دن بو یله روایت اولنمشدر. و دیمشدر
که رو بوده مسجد ده کسه اولسه الا صلوة تا جینده اولمامق اولسه لر لایق بودر که انلاره سلام ویرمیه.
زیرا علی ولکن اکین جواب تکلیف ایتمش اولور. آیتچه ناسک اوکندن مرور ایلمیه و کنده دخی استوانه اگر
و یاخود حائطک قرینده جلوس ایلیه تاکه اوکندن کمسه مرور ایلمیه. و دخی صلوتی قطع ایلمیه
کس منع ایلمسه در. اگر حائط و یا استوانه بولمز ایسه اوکنده طولی بر ذراع اولور بر شی نصب ایلیه تاکه اکثر
حدنه علامت اوله. و دخی صف اولی طلب ایلیه زیرا انک فضلی کثیردر. نتکم روایت ایلدکی خبرده
دخی وارد اولمشدر که من غسل و اغتسل و بکر و ابتکر و دنی من الامام و استمع کان کفارة ما بین الجمعتین
و زیادة ثلثة ایام. امدی و دنی من الامام قولنده که مقتضی امامه قریب اوله دیمکدر. صف اوله
بونا اشارت در. پس بعضلر ایکی جمعه نک مابیننده اولان ذنوب ایله اوچ کون دخی زیاده
ذنوبی مکفر در. لفظ آخرده حق تعالی انک جمعه اخری یه دکین مغفرت ایدر. وارد اولمشدر لکن صف
اولی طلبنده اوچ شرط واردر. بری اولدر که امام اوکنده بر منکر کوره که تغییرندن عاجز اوله
و الا ممکن ایسه اسلم و احب در. علمادن بعض جماعت طلب سلامت ایچون ایلمشلردر. جملدن بری
منبرده حارث در انلاره باعث تأخردن سؤال ایلدیلر. ایتدیکه قرب طلب مراد درد قرب
اجساد دکل. بری دخی منبر قتنده سلاطین ایچون فصل اولنمش مقصوره اوله. مقتدر اما مقصوره
صلوة بعضلر کراهیه کوردیلر لکن اقرب بودر که کراهت کندن و تقیید و اقوی منع ایلمیه در.
و الا کراهت یوقدر. بری دخی بودر که منبر بعض صفوفی قطع ایدر حقیقتده صف اول اولان صف
متصل غیر منقطع در که قدام منبر ده در. و دخی آنده جلوس ایدن خطیبه مقابل اولوب سماع ایدر. و دخی
اسواقده صلوة مکروهدر. مسجددن خارج اولان رحاب و بعض مواضع واسعه ده بعض
صحابه کرام ناسی رحابده ضرب ایدوب قیام ایلدیلر ایدی. دخی تسلیم خروج امامدن صکره
قطع صلوة و کلام ایلیه بلکه جواب موذنه بعده استماع خطبه یه اشتغال ایلیه. اکر بعید ایسه سامع
و غیره تکلم جائزدر دیمشلردر لکن سکوت اولی در. زیرا اول قتده صلوة حرام ایکی جهتدن کلام
اوله در. ظهوری امامه اقتدا ده سائر صلواتده ذکر اولنان آدابه رعایت ایلیه. چونکه جمعه دن فارغ
اولسه بدین سلام اولمزدن اول سوره فاتحه قرأت ایلیه قبل التکلم و قل هو الله احد و معوذتین یدیشر کره
تحقیق بعض سلفدن مرویدر که هر کیم بو نی ایشلیه اول جمعه دن جمعه اخری یه دکین معصوم اولور.
و دخی انک شیطاندن حرز اولور. و دخی مستحبدر که بعد صلوة جمعه بو دعایه قراءت ایلیه اللهم
یا غنی یا حمید یا مبدی یا معید یا رحیم یا ودود اغننی بحلالک عن حرامک و بفضلک عمن سواک

ویرلر بر کمسه که بو دعایه مداومت ایلیه حق سبحانه وتعالی انی خلقدن اخفا ایلیه و کمال غیب
الا بحسب ورزقنی ویره بعده صلوة جمعه دن صکره التی رکعت نماز قیله بر روایتده درت روایتده ایکی
ایکی رکعت نماز قیله جلیسی محیی در احوال خلقه به کوره افضل اعمال اکمل اعمال اندر او بحر بجده ملازم
صحبتی اداره ایدیجی اکر صوفیه کرمک وقوف ایدرسه افضل در اکلیدن ثواب جمع مسلمیندن قلوب جمع
حاصل کلور اکر تفتیش دن تقسیما ایجاهلانه ایسه و یا خود اعتکافه خلقک نظرندن کندو فوت
مضابقت ایتکدن خوف ایدرسه و یا خود ما لایعنی یه شروعدن خوف ایدرسه افضل بودر که بیته
رجوع ایدیب خلوتنده حق تعالی یی ذاکر والاءه ونعماسنه متفکر وتوفیقنه شاکر تقصیرندن خائف
وقلبی بلسانه مراقب اوله شمس غروب ایلنجه تا که ساعت شریفه فوت اولنمیه و دخی اکثر کلامی

باب آداب نماز جمعه

جامعده و غیری مساجد ومعابدده وحدیث دنیا سویلمیه زیرا نهی واقعدر
اولکی آدابی بیدر در اولکی حضور مجلس علم در بکره یا خود بعد الصلوة و بعد العصر و دخی بریده یوم جمعه
جاسنده وفقرادن خلالی وعیدا اولیا یا که خیر و مباشر ایکی ساعت شریفه ده حاضر بوله ادعا اکر
بر علم بولورسه که حق تعالی نک ایمنی تذکر ایلیه و تفقه فی الدین ایلیه اولک مجلسده حاضر اوله
و دخی اخرنده نافع اولان علمی مستمع دلق یا فلدن افضل در تحقیق بودر روایت ایتمشدر که مجلس
حضور بیک رکعتدن افضلدر ومکرانک نفعلری مسجددن اخراج ایدب زجر ایلیه که انلار خبر و جر
بو قدر بلکه بدعت در صحابه کرامدن قصاص حقنده نکیر روایتی ثابت ایله نشر در اکثری ساعت شریفه
حسن واقعه اوزره اولاکه خبرده وار اولشدر که جمعه ده بر ساعت واردر که اکا عبد مسلم موافقت
ایلیوب حق تعالی دن بر شی سؤال ایتمز الا حق تعالی انی اعطا و افضال ایدر خبر خره وارد اولشدر
بر عبد اکا نماز قیلارکن مصادف و تلار الاخر و اول ساعت شریفه ده اختلاف ایتمشدر بعضلر طلوع
شمسده قیشده دیمشدر و بعضلر عند الزوال بعضلر مع الاذان بعضلر خطیب منبره صعود ایدب خطبه یه
ابتدا که بعضلر خلق نمازه قیام ایتدکلرنده و بعضلر آخر وقت عصرده و بعضلر قبیل غروبده دیمشلر و
قول آخر حضرت فاطمه دن رضی الله عنها مرویدر که والدلرندن صلی الله تعالی علیه وسلم روایت ایدر
بعض علما دیمشدر که ساعت مزبوره یوم مذکورده مبهمدر بیله قدر کبی تاکه مراقبته دوام ایتمه
اوله و بعضلر دخی دیمشدر که ساعت مذکوره یوم جمعه نک ساعاتنده انتقال ایدر بیله قدر انتقالی
سؤال ایتدی جمله دن انسب بو قول در و بونک سری واردر که علم معامله ده اولکی ذکری لائق
دکلدر و بونده اشارت در حضرت رسالتدن اولان بشارت که بیورمشدر ان لربکم فی ایام
دهرکم نفحات الا فتعرضوا لها ایام جمعه لائق بودر که جمیع نهارنده اول نفحه متعرض اوله قلبی احضار و
ذکره مداومت و تکرار وسواس دنیاویه دن و انغماس دن مجتنب اوله و ایضا بیله رجاء اولنور که اول نفحات دن
بر نفحه یه واصل وانکله عظمی حاصل اوله و دخی دعادر اول کونده مستحب در رسول الله صلی الله علیه وسلم
صلوات اکثار و دخی اللهم صل علی محمد عبدک ورسولک النبی الامی و دعادر اکر شهود وشهد اولان
صلوات ذکر ایدرسه نه مطلق اولور و دخی صلواته استغفاری ضم ایلیه زیرا یوم مذکورده
استغفار مستحب در و دخی قرآن قرائت اکثار خاصه سوره کهفی اختیار ایلیه حضرت ابن عباس

ولی بریره دن رضی الله عنهم مرویدر که هر کیم لیله جمعه ده و یا خود یوم جمعه ده سوره کهفی قرائت
ایلیه قرآن ایتدوکی موضعدن مکه یه وارنجه بر نور ویریله و جمعه اخرایه دکین مغفرت اولنه و درت
کون دخی زیاده ایله و یتمش بیک ملک انک ایچون صلوة ایده لر صباحه داخل اولنجه و دخی مرضدن
و زیلدن و ذات الجنب دن و برص و جذامدن و فتنه دجالدن عافیت اوزره اوله و
دخی مستحب در که یوم جمعه ده یا خود لیله سنده ختم قرآن ایلیه اکر قادر اولورسه و دخی ختم قرآنی صلوة فجر
ایکی رکعتنده اوله اکر بجه قرائت ایدرسه و یا خود سنت مغربک رکعتینده اوله و یا خود جمعه ده اذان و اقامت
بیننده اوله که اولکی فضل عظیمی واردر بعض عباد و زهاد یوم جمعه ده بیک کره قل هو الله احد
قرائتی استحباب ایدرلر ایدی و دخی بیک کره سبحان الله و الحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر
دیرلر ایدی اکر جمعه نک یوم جمعه ده یا لیله سنده مسبحات سته قرائت ایدرسه حسن در روایت
اولنمشدر که نبی صلی الله علیه وسلم بعض سوری بینها قرائت ایتمشلر ولا الا یوم جمعه ده و لیله سنده و
مرویدر که لیله جمعه ده صلوة مغربده قل یا ایها الکافرون و قل هو الله احد قرائت ایدرلردی عشاده
آخره ده سوره جمعه و سوره منافقین قرائت ایدرلردی و بوا ایکیسی صلوة جمعه ده دخی قرائت ایدرلردی
و دخی صبح جمعه ده سوره سجده لقمن و سوره هل اتی علی الانسان قرائت ایدرلردی و مسبحات
نمازلرده بر کمسه که سجده داخل اوله مستحب در که قبل الجلوس درت رکعت نماز قیله ایکیوز سوره
اخلاص که هر رکعتده الی کره قرائت ایلیه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم دن مرویدر که بر کمسه که بو نماز
اشتیه جنتده مقعدنی کورمدین اکا اصابت موت ایتمیه و یا خود اکا کوستریله و دخی ایکی رکعت
تحیه المسجدی ترک ایتمیه امام خطبه ده ایسه دخی لکن اول زمانده تخفیف ایدب انلرله تعجیل ایتملی
صکره قیله زیرا اول زمانده صحیح ساطیله شروع ایتکلا نماز مشروع در انده استماع واجبدر کلدر
و دخی اول کونده مستحب در که درت رکعت نماز قیله درت سوره ایله که سوره انعام و کهف وطه ویس در
اکر انلاری قرائته قادر اولمازسه سوره یس و سجده لقمان و سوره دخان و سوره ملک ایله قیله
و دخی بو درت سوره نک لیله جمعه ده قرائتنی ترک ایتمیه که انده فضل کثیر وارد در اکر انلاری قرائته
ایی حفظ ایتمزسه قادر اولدوغی سوری قرائت ایلیه که ختمه واحده منزله سنده در و دخی سوره اخلاص
قرائتنی اکثار ایلیه و دخی مستحب در که اول کونده صلوة تسبیح انده دخی من قریب بیلورسن حضرت
ابن عباس رضی الله عنهمادن انس صلوة تسبیح بعد الزوال اداسیله اشتغال ایدرلر ایدی یوم جمعه ده
احسن بودر که وقت زواله دکین صلوة یه اشتغال ایلیه بعد الجمعه استماع علم ایلیه عصره دکین بعده
تسبیح و استغفاری تکرار و اکثار ایلیه مغربه دکین ایکی صدقه در اول کونده صدقه نک ثوابی
مضاعف در مکر که امام خطبه ده ایکن سؤال ایدنه ویره زیرا اول مکروه در بعض علما مطلقا
سائله تصدقی کریه کورمشدر مکر که رقاب ناسی مسجدده تخطی ایلیه مکر که بر مکانده قائما و یا قاعدا
سؤال ایلیه کعب الاحبار ایتدی بر کمسه جمعه یه حاضر اولیب بعده منصرف اولوب ایکی صدقه دن
بریله بر بریله مخالف ایکی شیئا تصدق ایدب بعده رجوع ایدب ایکی رکعت نماز قیلوب رکوعنی
و خشوعنی تمام ایلیوب بعده اللهم انی اسئلک باسمک بسم الله الرحمن الرحیم و باسمک الذی

لا هو الحي القيوم لا تأخذه سنة ولا نوم دیسه حق تعالی دن بر شی سؤال ایتمیه الا حق تعالی
انی اعطا ایده بعض سلف ایتدیلر برکسه یوم جمعه ده بر مسکینه طعام ایلسه بعده صباحدن جمعه یه دکن
ایسه برکسه جایز اولمیه بعده امام سلام ویردکده چیقنده بسم الله الرحمن الرحیم الحی القیوم اسئلک
ان تتوب علی وترحمنی وان تعافینی من النار دیسه بعده قلبنده نظارلان دعا ایلسه البته مستجاب
اوله یدنجی اول کونی نظر افرصت جمعه درکه آنده جمیع شغال دنیادن کف ایلیه واوراد واذکار ایله
ودعا ایله سنغو ابتدا ایلیه محقق روایت اولنمشدرکه هر کیم یوم جمعه ده سفر ایلسه ایکی ملک آکا
دعا علیه ایده لر یوم جمعه ده طلوع فجردن صکره سفر حرام در مکر رفقاسی فوت اوله بعض سلف
سجده مشتاق دن شربلیوب ویا خود غیره ... کوزه کوره شدر سجده ده اشتراء
اولنمش ... اکر ... باری قیشی خارج سجده ده بسلطم ایلیه هم با جلا اول
کونده اوراد واذکاره وانواع خیراته زیاده ایلیه زیرا حق سبحانه وتعالی نجانکه بر عدده
نجب ایلیه آنی اوقات فاضله ده وفواضل اعمال ده استعمال ایدر نجانکه مقت وغضب ایلر
اوقات فاضله ده اوقات سئیه اعمال ده استعمال ایدر تاکه عقابی اوجع ومقتی اشد اوله بر کسه وقت
مقابله ده حرمت ... ایله ... اولدی ... یوم جمعه ... سجده ... آتاره
دار اولمشدر ان شاء الله تعالی عن قریب باب دعوات ده ذکری کلسه کرك اولی مطلب سادس
علم نوافل صلوات ده در معلوم اولا که فرائض دن ماعدا صلوات یا سنن در ویا مستحبات
ویا تطوعات در اوکی شونلاردر که حضرت نبی صلی الله علیه وسلم دن منقول اولوب اکا مواظبت
ایتمش اوله لار ایکنجی اولدرکه فضیلتنده بعض اخبار وارد اولوب لکن مواظبت نقل اولنمامشدر
اوچنجی اولدرکه اوکی چیقنده بر اثر وارد اولمامشدر لکن عبد آنی تطوعا اداء ایده در برینه مباحات
رغبت ایچون خصوصا مطلقا بعض صلوتک فضیلتی شرع ده نقل وارد اولمشدر جواهر قسمه
تا فلادن حتی طلاق ایلرلر فرض مقابله سنده کاه اولورکه بعض سنت اعتبار ده فضیلت حاصل اولور
زیرا جماعات ایله اولان سنن سنن افراددن افضل در سنن جماعتک اک افضلی صلوة عید در
بعده صلوة کسوف بعده استسقاء در سنن افرادک افضلی وتر در بعده فجرک رکعتی در
بعده سائر رواتب در ودخی معلوم اولا که نوافل اوچ قسم در اسبابه متعلق اولانلر ویا اوقاته
متعلق اولانلر اول دخی یا یوم ولیله ده متکرر اوله ویا خود اسبوع ده ویا سنه ده اوله اولکی بو اقسام
درت قسم اولور **قسم اول** سکزدر انلارک بشی قسمی رواتب صلوات خمسه در اوکی وجه
انلارک دراسنده درکه صلوة صبح در مشهور ... وخمسه در انلر رواتب صلوات
خمسه علم فقهده بیان اولنمشدر ... صلوة ضحی ده اکثر نقل اولنان سکز رکعتدرکه ام هانی روایتی بودر
حضرت عایشه رضی الله عنها روایتنده درت رکعتدر اما ما شاء الله زیاده ایلیه زیاده ایلسه
مستحب بودر والتی رکعت دخی روایت اولنمشدر وبعض علما دیمشدرکه اقلی ایکی رکعت در اکثری
اون ایکی در مشهور دخی عوارف ده بویله ذکر اولنمشدر واول وقتی شمس اشراق ایدوب ارتفاع
اولوب جانب شرقده ربع سمایه وار دوغی زمانده در وقت ظهرده ربع غربده ده وقت

حضرتک نظری در اما صلوة ما بین العشائین اول سنت مؤکده در واولک فضیلتی وارددر
اما صلوة الاوابین بیرلر دخی التی رکعتدر اما صلوة تهجد اولک دخی لیل اول ثلث اخیرده
طلوع فجره دکن در دخی لائق اولان بودرکه طلوع فجر چقنده نائم اولماسه ودخی بو صلوتی
تعطیل ایدوب بعده نائم اوله حتی افضل در تطویل ایدوب قیقنده نائم اولمقدن ودخی بونک
عددده اختلاف اولمشدر اقلی ایکی رکعت در اول ایکی یه وارنجه اما فضائلی خارج حد
احصادر **تذییل** وجه مذکور اوزره صلوة تهجد امام غزالی کتاب احیاء العلوم ده اختیار
ایده وکیدرکه مرحوم والد ماجدم دخی اشاره اقتدا ایدوب و اوانلرک اثرینه اقتفا ایده دکلر در بو فقیر دخی اوزره
بعد العشاء صلوة طلوع فجره دکن ترك نوم افضل در لکن حضرت شیخ اکبر وکبریت احمر غوث اعظم
ومقتدای امم الشیخ محی الدین العربی قدس الله روحه نفعنا الله تعالی باسراره وجعلنا من الملحقین بانواره
کتاب فتوحات مکیه نک اخرابوابنده صلوة با سیدی صلوة تهجد ایله دخی توجیه ایلدکده تعیین
بیان ایدوب بیورمشدرکه اول ایلدن نائم بعده صلوة قائم اولماسن بعده بینه نائم اولاسن
بعده صلوة قائم اولاسن فجر طالع اولنجه فجر طالع اولنجه فجرک رکعتینی قیلاسن بعده صلوة بایکی
اضطجاع ایده سن یا نوم بعده صلوة صبحه قائم اولاسن امری بو کمال اوزره اولان بودر
صلوة تهجد اول فالغیب بینه نائم اولیق کرکدر بعده بینه صلوة اول قائم اوله فجر طالع اولنجه
یعنی فالغیب صلوة فجر منتظر اوله فجر طالع اولنجه ایکی رکعت سنت فجری قیله دیمشدر پس اول زمانده
حضرت شیخک کلامی قول اکثر اولور بالحفظ اوله انتهی **قسم ثانی** ایام اسبوع ایله متعلق
صلوتیه **یوم الاحد** آنده درت رکعت نماز قیلمه یه روایت ده دخی ما بعد ظهرده تعیین ایتمشدر
هر رکعتده بعد الفاتحه برکره امن الرسول آیتی اوقیه بیر روایتده دخی رکعت اولی ده تنزیل السجده
ثانیه ده تبارك الذی اوقیه بعده تشهد اوقیوب سلام ویره بعده ده رکعتین اخرین قیله هر برنده سوره
جمعه یه قرائت ایلیه وبو سورک هر برین بعد الفاتحه در اما فضائلی حق تعالی اوکا هر برینه ثواب
حج وعمره فضیلتی ویره وهر رکعتده بر مسکنک افرادینه بر مدینه ویره وهر رکعتی مقابله سنده
بیک صلوة کتابت اولنه واکا بر اوله ونعالنه صوره حسنات ویره و حق تعالی اوکا فضیلتی
قضاء ایلمک حق وواجب اولور **یوم الاثنین** ایکی رکعت نماز قیله ارتفاع نهار قتنده هر برنده
بعد الفاتحه آیة الکرسی واخلاص ومعوذتین قرائت ایلیه بر کره وبعد السلام استغفار ایلیه اون
کره وحضرت نبی یه علیه السلام صلوات کتورره اون کره حق تعالی آنک جمیع ذنوبی مغفرت ایلیه
بوقی جابر روایت اولنمشدر وانس روایتنده اون ایکی رکعت نماز قیله هر برنده بعد الفاتحه آیة الکرسی
برکره بعده فارغ اولنجه اخلاص اوقیه اون ایکی کره واستغفار ایلیه اون ایکی کره ودیونک
فضائلی جنته دخول در دخی رحمان دن انواع کرامات ایله ملائکه نک آنی تشییع ایده در هر برینک اجلی
هر برنه اولور **یوم الثلثا** آنده نصف نهار دانده اون رکعت نماز قیله بر روایتده ارتفاع
نهار وقتنده هر رکعتده بعد الفاتحه آیة الکرسی برکره وقل هو الله احد اوچ کره بوقی حضرت انس
روایت ایلمشدر اما فضائلی یتمش کونه دکن اول کسه نک اوزرینه خطیئه کتابت اولنمیه اکر اول آنده وفات ایدرسه

سوف معزولیسه شهید اکیده و بخشش بیلیق ذنوبنه مغفرت اولنه **یوم الاربعا** ارتفاع نهار
وقتنده اون ایکی رکعت نماز قیله هر رکعتنده بعد الفاتحه آیة الکرسی برکره و اخلاص اوچ کره و
معوذتین اوچر کره اوقیه بونی معاذ روایت ایلمشدر فضائلی بودرکه حق تعالی اول کسه دن
عذاب قبری و ضیق و ظلمتی و شدائد قیامتی دفع ایلیه و هر کون انوک ایچون بر نبی عملی رفع
اولنه موت دخی بر ملک عرش التنده اکا ندا ایلیه که یا عبدالله عملکی استیناف ایله که سنک
ذنوبکون متقدم ایلدیکن جمله مغفور اولمشدر **یوم الخمیس** ایکی رکعت نماز قیله بین الظهر
والعصر اولکیده بعد الفاتحه آیة الکرسی اوقیه یوز کره ثانیه ده بعد الفاتحه قل هو الله احد اوقیه
یوز کره و حضرت رسالتپناه صلی الله علیه وسلم صلوات کتوره یوز کره کره بونی حضرت ابن
عباس رضی الله عنهما روایت ایلمشدر فضائلی بودرکه حق تعالی اکا ثواب صوم رجب و شعبان
و رمضان و ثواب حج ویره و انوک ایچون جمله حق تعالی یه ایمان کتورنلر و توکل ایدنلر
عددنجه حسنه کتابت ایلیه **یوم الجمعه** شمس بر رمح مقداری مرتفع اولدقده بعد اسباغ
الوضوء سبحة الضحی دیو ایکی رکعت قیله هر کیم آنی قیله ایمانا و احتسابا حق تعالی انوکچون ایکی
یوز حسنه کتابت ایلیه و اندن ایکی یوز سیئه محو ایلیه و هر کیم درت رکعت قیله حق تعالی انوکچون
جنتده درت یوز درجه رفع ایلیه و هر کیم سکز رکعت قیله حق تعالی انوکچون جنتده سکز یوز درجه
رفع ایلیه و جمیع ذنوبی مغفور اوله و هر کیم اون ایکی رکعت قیله بیک ایکی یوز حسنه کتابت
اولنه و آندن بیک ایکی یوز سیئه محو اولنه و انوکچون جنتده بیک ایکی یوز درجه رفع اولنه
بونی حضرت علی بن ابی طالب رضی الله عنه مرفوعا روایت ایلمشدر و حضرت ابن عمر رضی الله عنهما
روایتنده مرفوعا وارد اولمشدرکه هر کیم یوم جمعه ده قبل صلوة الجمعه درت رکعت قیله هر رکعتنده
بعد الفاتحه قل هو الله احد اوقیه اللی کره اول کسه جنتده مقعدینی کورمینجه فوت اولمیه یاخود
اکا کوسترلیه **یوم السبت** درت رکعت نماز قیله هر برنده برکره فاتحة الکتاب و قل یا ایها
الکافرون اوچ کره اوقیه و بعد الفراغ آیة الکرسی اوقیه بونی ابو هریره مرفوعا روایت ایلمشدر
و فضائلی بودرکه حق تعالی انوکچون هر حرفی مقابلهسنده بر سنهنک نهارنده صیام و لیلنده
قیام اجری رفع اولنه و حق تعالی انوکچون هر حرف مقابلهسنده بر شهید ثوابنی ویره و دخی
تحت ظل عرش خداده اوله نبیلر و شهدا ایله و اکا متعوا ایلیه امدی **لیلة الاحد**
اندن بکرمی رکعت قیله هر رکعتنده بر فاتحه و اللی اخلاص و برر کره معوذتین اوقیه بعده یوز
کره استغفار ایلیه و یوز کره دخی نفسی و والدینی ایچون استغفار ایلیه و حضرت نبی صلی
الله علیه وسلم یوز کره صلوات کتوره و کندو کندوسنک حول و قوتندن بری اولوب حق تعالینک
قوت و حولنه التجا ایلیه بعده اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له و اشهد ان آدم صفوة
الله و فطرته و ابراهیم خلیل الله و موسی کلیم الله و عیسی روح الله و محمد حبیب الله صلوات الله و سلامه
علیهم اجمعین دیه اکا ثواب ایدن حق تعالی ایچون ولد وار در دیو دعوی ایدنلر و ایتمیانلر عددنجه
ماحصل اوله و حق تعالی یوم قیامتده انی آمنین ایله بعث ایلیه و حق تعالی اوزرینه حق در که

اول آنی نبیلر ایله جنته ادخال ایلیه بونی حضرت انس روایت ایلمشدر **لیلة الاثنین**
درت رکعت نماز قیله اولی ده الحمد بر کره اوقیه و قل هو الله احد اوقیه اون کره و ثانیه ده
الحمد و یکرمی اخلاص و ثالثه ده اوتوز و رابعه ده قرق اوقیه ایکیسی دخی بنه بعد الفاتحه ده
بعده سلام ویره و یتمش بش کره قل هو الله احد اوقیه و نفسی و والدینی ایچون حق تعالی دن
استغفار ایلیه و حضرت محمد صلی الله علیه وسلم یتمش بش کره صلوات ایله بعده حق تعالی دن
حاجتنی سؤال ایلیه حق تعالی اوزرینه حق و واجب اولور که اکا سؤال ایتدوکی امرده سؤالنی
اعطا ایلیه بوکا صلوة حاجه دیرلر بونی حضرت انس رضی الله عنه روایت ایلمشدر
لیلة الثلثا ایکی رکعت نماز قیله هر رکعتده فاتحة الکتاب و قل هو الله احد و معوذتین
اون بش کره قرائت ایله تمام ویردکدن صکره اون بش کره آیة الکرسی اوقیه و اون بش کره
حق تعالی دن استغفار ایلیه **لیلة الاربعا** ایکی رکعت نماز قیله اولکیده بعد الفاتحه اون
کره قل اعوذ برب الفلق و ثانیه ده بعد الفاتحه اون کره قل اعوذ برب الناس اوقیه
هر کیم بونی قیله انوکچون هر سمادن یتمش بیک ملک نزول ایدر که ثوابنی کتابت ایدرلر
یوم قیامته دک حضرت فاطمه رضی الله عنها روایتنده هر رکعتده بعد الفاتحه قل اللهم مالک الملک
اوقیه آخر آیته دک نمازدن صکره یتمش کره جزی الله محمدا عنا ما هو اهله دیه یتمش کره حق تعالی
انوک یتمش یللق ذنوبنی مغفرت ایلیه و انوکچون نار دن برات کتابت ایلیه اما
عثمان بن مظعون روایتنده اون رکعتدر هر برنده بعد الفاتحه آمن الرسول الی آخر السوره
و اوچ کره اخلاص اوقیه هر کیم بو نمازی قیله کویا والده سی انی ولادت ایتدوکی کون کبی
پاک و طاهر خروج ایلیه اکر ذنوبی مقدار زبد بحر و عدد ورق شجر و عدد نجوم و عدد خلق
و خلائق ایسه دخی و حق تعالی انوک ذنوب سر و علانیه سنی مغفرت ایلیه و کندو جنته ادخال
متقین و فائزین و مقربین زمرهسندن اول زمرهده بلا حساب و عذاب
و دخی حق تعالی ملائکهیه انکله مباهات ایلیه و آنی عتیق من النار دیو تسمیه ایلیه بعده عثمان بن
مظعون ایتدی یا رسول الله بو ذکر اولنان غایت عظیم ثوابدر حضرت رسول صلی الله علیه وسلم
ایتدی یا عثمان شول خدا ایچون که بنی حق ایله بعث ایلدی تحقیق حق تعالی بو صلوتی قیلن کسه یه
اون ایکی نبی نک تصدیق ایدنلرک و سبیل اللهده بیک سنه حق جهاد ایله مجاهده
ایدنلرک اجرنی ویره و انوکچون دار السلامده بیک قصر بنا ایده و بونلاردن ماعداسی عندالله
اولان زیاده ایله **لیلة الخمیس** ایکی رکعت نماز قیله مغرب عشا بیننده هر رکعتنده بر فاتحة
الکتاب و بش آیة الکرسی و بشر کره اخلاص معوذتین قرائت ایلیه نمازدن فارغ اولدقده
اون بش کره حق تعالی یه استغفار ایلیه ثوابنی والدینی ایچون قیله انکینک حقنی ادا
ایتمش اولور اکر انلره عقوق ایتمش ایسه و حق تعالی اکا صدیقین و شهدا ویره
خیر اولیجی بونی ابو هریره روایت ایلمشدر **لیلة الجمعه** بین المغرب و العشا اون ایکی رکعت
نماز قیله هر رکعتنده بعد الفاتحه اون برکره سوره اخلاص اوقیه کویا که حق تعالی یه اون ایکی سنه عبادت

ایتمشلر ایدی که نهارنده صیام ولیلنده قیام ایله یوزی جابر روایت ایلدیکی انس رواتینده
صلوة عشاء آخره‌یی جماعت ایله قیلدقدن صکره ایکی رکعت سنتنی قیلوب بعده اون رکعت نماز قیله
هر رکعتده فاتحه و قل هو الله احد و معوذتین اوقیه هر برکره بعده اوچ رکعت وتری قیله و
ایمنی اوزره نائم اولوب وجهنی قبله‌یه اوله هر کیم بو وجه اوزره کویا که لیلة قدری احیا ایتمش اوله
ودخی حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه اکثروا من الصلوة علی فی اللیلة الغراء والیوم الازهر
لیلة الجمعة ویوم الجمعة یعنی لیله غراده که لیله جمعه‌در و یوم ازهرده که یوم جمعه‌در بنم اوزریمه صلواتی
اکثار ایدک لیلة النصف بین المغرب والعشاء اون ایکی رکعت نماز قیله هر کیم آنی قیله
انوکیچون جنتده بر قصر بنا اولنه ودخی کویاکه هر مؤمن و مؤمنه اوزرینه تصدق ایتمش اوله
ودخی حق تعالی به اکا مغفرت ایلمک حق و واجب اوله بو حدیثی انس روایت ایلدی قسم
ثالث تکرر سنین ایله متکرر اولانلردر اول دخی درت درلودر اولکی صلوة عیدیندر سنت
مؤکده‌در و شعائر دیندن بر شعاردر ودخی لایق اولان بودرکه آنده عیدک امور رعایت
اولنه تکبیر ایکنجی یوم عیدده اغتسال ایدوب تزین و تطیب ایلیه اوچنجی بر طریقدن خروج
ایدوب طریق آخردن رجوع ایلیه دردنجی صحرایه خروجدر الا که مطر اوله آفاقده کوره
ویاخود مکه‌ده و بیت المقدسده اوله اما ضعفا ایچون جائزدر تخلف ایدوب مساجده
واره‌لر یوم صحرایه دخی بشنجی رعایت وقتدر ودخی صلوة اضحی‌یی تعجیل ایتمکدر
ذبح ایچون وصلوة فطری تأخیر صدقه ایچون آلتنجی رکعت اولیده بعد الفاتحه سوره ق
و ثانیه‌ده بعد الفاتحه اقتربت قراءت ایلیه یدنجی تکبیر تعجیل ایلیه ودخی تضحیه مراد
ایدن کمسه عشر ذی الحجه کوننده قلم اظفار ایتمیه بو فقیر ایدر وجهی بودرکه اعضاسی
اکا فدا اولور ناردن خلاص و بس اولیو لازم اولان بودرکه اول زمانده اعضادن بر جزء
نقصان کلیه که جمله‌سی ناردن خلاص بولمیه مو دخی سفیان ثوری ایتدی که
بعد عید الفطر اون ایکی رکعت نماز قیله و بعد عید الاضحی التی رکعت نماز قیله مو دخی ایتدی
بو دخی سنتدر ایکنجی صلوة تراویحدر که یکرمی رکعتدر انلرک کیفیتی مشهوردر ودخی
بو دخی سنت مؤکده‌در اکرچه عیدیندن دون ایسه ودخی سنت بودرکه تراویحی
جماعت ایله قیله تفصیلی کتب فقهده‌در اوچنجی صلوة رجبدر رسول الله دن صلی الله
علیه وسلم مرویدر کما ایتدی بر کمسه بو قدرکه رجبک اول خمیسنده صائم اوله بعده و بین
العشاء والعتمة اون ایکی رکعت نماز قیله هر ایکی رکعتده سلام ایله فصل ایلیه هر رکعتده
بعد الفاتحه سوره قدری اوچ کره و اخلاصی اون ایکی کره قیله فارغ اولدقده حضرته
یتمش کره صلوات کتوره اللهم صل علی محمد النبی الامی وعلی آله دیه بعده سجده ایلیه وسجوده
یتمش کره سبوح قدوس رب الملائکة والروح دیه بعده راسنی رفع ایلیه یتمش کره رب
اغفر وارحم وتجاوز عما تعلم فانک انت العلی الاعظم دیه بعده بر سجده دخی ایلیه آنده
دخی بحد ما ... دیه بعده حاجتنی سؤال ایلیه تحقیق حق تعالی حاجتنی

قضا ایله

قضا ایلیه حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیورمشدر که بر کمسه بو صلوتی قیلمازا الا حق تعالی
انک جمیع ذنوبنی مغفرت ایدر اکر چه بحرک کفکی و عدد رمل و ورق اشجار مقداری
ایسه ودخی اول یوم قیامتده اهل بیتندن یتمش نفر کناهکار حقنده شفاعتی
مقبول خالق کردکار اوله صلوة مذکوره صلوة مستحبه‌دندر لکن بعض مشایخ بوکا طعن ایدوب
حقنده وارد اولان حدیث ایچون موضوعدر دیو آنی ایشلمزلر بعضیلر دخی خبر احاددر
دیدیلر لکن بوکا اهل قدس بلکه سایر امصارده اولان مسلمین مواظبت ایدوب ترکنه
مساحمت ایتمدیلر اجلدن ایلرو ذکری مناسب کورلمشدر دردنجی صلوة شعباندر اول
پنجشنبه کیجه‌سنده یوز رکعت نماز قیله ایکی تسلیم ایله هر رکعتده بعد الفاتحه اون بر کره سوره اخلاص
اوقیه ویا بیوسه اون رکعت نماز قیله هر رکعتده بعد الفاتحه یوز کره سوره اخلاص اوقیه
سلف صالحین بونی قیلارلر ایدی وصلوة خیر ایله تسمیه ایدرلردی کاه اولوردیکه جماعت
ایله قیلارلر ایدی حسن بصری رضی الله عنه دن روایتدر که ایتدی بکا اصحاب رسول الله دن صلی الله
علیه وسلم اوتوز کمسه خبر ویرمشدر که بو نمازی قیلانه حق تعالی یتمش نظر ایله نظر ایلیه
هر نظرده یتمش حاجتنی قضا ایلیه که ادناسی مغفرتدر قسم رابع اسباب عارضه‌یه
متعلق ایدن صلوات در انلار دخی طقوز درلودر اولکی صلوة خسوفدر بو دخی کتب فقهیه‌ده
مذکوردر ایکنجی صلوة استسقادر بو دخی صلوة عیدین کبیدر بلا فرق لکن بونده صلوته
ثیاب بذله ایله چقاره‌لر استکانت و تواضع ایله واوچ کون صائم اوله‌لر قبل الصلوة ما
تقدم ایدوب معاصیدن توبه و انابت و مظالمدن خروج و جهت ایدوب ودخی کوکل
صبیان ایله و عجائز اولسه دخی جائزدر بعضیلر قتنده دواب و حیوانات دخی چقارلر
زیرا انلار دخی اخراجده مشارکلردر حدیث شریفده وارد اولمشدرکه لولا صبیان رضع
ومشایخ رکع وبهائم رتع لصبت علیکم العذاب صبا یعنی اکر سوزدن امتناع اولنور صبیان
... بهائم ...
بهائم و حیوان اولماسه ... عذاب
ربک ... بعضیلر قتنده اهل ذمت دخی اهل اسلام ایله ...
برکونه استسقا ...
حق کفاره وارد اولان کلام حق ...
علیکی ظاهر و نمایان ... بهائم و حیوانات
تضرع و ملاجات ایتمک جائز اولمیوب ...
...
انلارک دخی ...
درونی ...
... ودخی ... اولان ... والحمد لله الذی جعلنا

علیه وعلی آله واصحابه جملة افضل الصلوات واکمل التحیات انتهی آلتنجی صلوة جنازه دردر انلرک
تفصیلی کذلک صلوة استسقانک تفصیلی کتب فقهیه ده مذکوردر یدنجی تحیة المسجددر که ایکی رکعتدر
ودخی زیاده اولسه اولور بو صلوة سنت مؤکده در حتی بعضیلر واجبدر دیمشلردر و خطبه ده تجویز
ایلمشلردر اما اکر بر فرضه ویاخود قضایه اشتغال ایلسه تحیة المسجد اداء اولنمش اولور
بیده اول فضیلت احراز اولنور زیرا مقصود ابتدای دخولده مسجده مخصوص عبادتدن خالی اولمامقدر
حتی سجده وقیام ایچون اول مسجده ندر که مسجده بلا وضوء دخول مکروه در اکر اتفاقی عبور ویاخود
بی وضو جلوس ایچون دخول ایدرسه بر کره دورت کره سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر
دیسه ویمشلردر بونده ایکی رکعت نماز معادلدر فضیلتده ششنجی بعد الوضوء ایکی رکعتدر که
مستحبدر زیرا مرض آفاتده بعض نجاسات [illegible] مستغفر اولنور [illegible] مقصود اولان
صلوة [illegible] آنی استیفایه مبادرت اولیدر سکزنجی منزله دخول واندن خروجده قلنسه ایکی
رکعتدرکه مدخل سوء ومخرج سوئی دفع ایدر کذلک ابتدای سفرده منزلده ایکی رکعت قیلوب
چقمق وسفردن رجوعده مسجدده قیلمق بو نمازلرک جمله سی ماثوردر فعل رسولدن صلی الله علیه وسلم
بلکه بعض صالحین هر بار که بر طعام تناول ایلسه ویا شربت ایلسه بر رکعت عادت ایدر اولمشلر
ایکی واجب ابتدای نصیحت ومشورت ودخی عقد نکاح ونصیحت ومشورت ایتدکده حمد غزیلیسی
ونبی علیه السلام اوزره صلوتی تقدیم ایدرلر ایدی کذلک [illegible] جدید اشترا ایتدکده و
منزلدن خروجده ودخولده زیرا اول دخی سفر خفیفدر کذلک احرام وقتنده طقوزنجی
صلوة استخاره در که بر کسنه یه بر امر مهم ظهور ایدوب عاقبت کاریجه در بیلمسه وخیرلو ایدوکی
بیلمسه [illegible] ایسه رسول الله صلی الله علیه وسلم امر ایلدیلر که ایکی رکعت نماز
قیلوب اولکیده بعد الفاتحه قل یا ایها الکافرون وثانیده قل هو الله احد اوقیه فارغ اولدقده دعا
ایلیوب دیه که اللهم انی استخیرک بعلمک واستقدرک بقدرتک فانک تقدر ولا اقدر
وتعلم ولا اعلم وانت علام الغیوب اللهم ان کنت تعلم ان هذا الامر خیر لی فی دینی ودنیای
وعاقبة امری وعاجله وآجله فقدره لی ثم بارک لی فیه وان کنت تعلم ان هذا الامر شر لی فی دینی
ودنیای وعاقبة امری وعاجله وآجله فاصرفه عنی واصرفنی عنه واقدر لی الخیر حیث کان ثم رضنی به
انک علی کل شیء قدیر حضرت جابر بن عبد الله روایت ایتمشلردر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم بزه استخاره یی جمیع امورده تعلیم ایدردی قرآندن بر سوره تعلیم ایلدیکی کبی
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که [illegible] بر امره قصد ایلسه ایکی رکعت نماز
قیلسون بعده اول امری تسمیه ایلسون وذکر ایتدیکمز دعایی قراءت ایلسون اوننجی صلوة
حاجتدر بر کسنه یه بر امرده مضایقه اولسه دین ودنیاسنک ملاحظه برابر [illegible]
اول امر منعقد اولمه بس حضرت وهب بن الورد دیرلر که ایتدیکی اصلاح [illegible]
دعالردندر که [illegible] ایکی رکعت نماز قیله هر رکعتده ام القرآن وآیة الکرسی وقل هو
الله احد اوقیه فارغ اولسه سجده وار ایدوب دیه که سبحان الله الذی لبس العز وقال به سبحان

الذی تعطف بالمجد وتکرم به سبحان الذی احصی کل شیء بعلمه سبحان الذی لا ینبغی التسبیح الا له
سبحان ذی المن والفضل سبحان ذی العز والکرم سبحان ذی الطول اسئلک بمعاقد العز
من عرشک ومنتهی الرحمة من کتابک وباسمک الاعظم وجدک الاعلی وکلماتک التامات
التی لا یجاوزهن بر ولا فاجر ان تصلی علی محمد بعده حاجتنی رجا ایلیه که آنده معصیت اولمیه
ان شاء الله تعالی مجاب اولور وهب ایتدی ودخی بزه ایرشمشدر که حضرت رسالتپناه
صلی الله علیه وسلم بیوررلر ایدی که بونی سفهایه اوکرتمه تعلیم ایلمک که الله حق تعالیه معصیت
تعاون ایدرلر اون برنجی صلوة تسبیحدر بو نمازک اکرچه بر وقته ودر سببه اختصاصی یوقدر
لکن مستحب بودر که هر جمعه بر کره بوندن خالی اولمایه ویاخود هر شهرده بر کره اول
اعدادن بو سجده ایلدکدن حضرت عکرمه ابن عباس رضی الله عنهم روایت ایدرلر که
ایتدی حضرت رسول صلی الله علیه وسلم عباس بن عبد المطلبه ایتدی سکا بخشش ایلیه اعطا ایده
سکا منح ایده یی سکا [illegible] که چون سن آنی ایشلیه سک الله تعالی سنک ذنبکی
مغفرت ایلیه اولنی وآخرنی قدیمنی وحدیثنی خطاسنی وعمدنی سرنی وعلانیه سنی درت رکعت
نماز قیلورسن هر رکعتده بعد الفاتحه بر سوره قراءت ایدرسن چونکه اول رکعتده قراءتدن
فارغ اولسن قائم ایکن اون بش کره سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر
دییه بعده رکوع ایدوب بونی اون کره دیه سن بعده رکوعدن باشکی رفع ایدوب اون کره
دییه سن بعده سجده ایدوب اون کره دیه سن بعده باشکی سجده دن رفع ایدوب
اون کره دیه سن بعده سجده ثانیه یی ایدوب بونی اون کره دیه سن جلسه ده باشکی رفع ایدوب
اولور هر درت رکعتک رکعتنده بو بیله ایده سن اکر هر کون قیلمغه قادر ایسک قیل اکر اشلمز
ایسک هر جمعه ده بر کره اکر اشلمز ایسک هر شهرده بر کره اکر اشلمز ایسک هر سنه ده
بر کره ایلیه سن بر روایتده دخی بو بیله در که اول صلوتده سبحانک اللهم وبحمدک وتبارک
اسمک وتعالی جدک ولا اله غیرک دییه سن بعده اون بش کره تسبیح ایده سن
قبل القراءة اون کره دخی بعد القراءة باقیسی [illegible] اوزره اوله سجده ثانیه دن صکره
قعود [illegible] تسبیح [illegible] بو طریق حسندر وابن مبارکک مختاری بودر روایتده دخی جمع اولنور
تسبیحده اکر [illegible] بر سهو ایله [illegible] ایکی سجده ده [illegible] زیرا صلوة تسبیح
شیء [illegible] بعضیلر ایتدیلر اکر [illegible] التسبیح ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم دخی
ایدرسه احسن اولور زیرا بعض روایتده اول دخی واردر [illegible] بو نوافل اوقات ثلثه ده
اوقات مکروهه ده مکروهدر وتحیة المسجد غیری کل آنلرده جائز دکلدر اما فوائت وسجده تلاوت
وصلوة جنازه ورکعتی طواف دخول نمازکه افساد ایدوب بعده اعاده ایلیه والله اعلم بالصواب

اصل خامس علم اسرار زکوة ده در اما زکوتک کیفیتی وانواعی کتب فقهیه ده مسطوردر
وبونده بر قاج مطالب واردر **مطلب اول** شروط ظاهره رعایتده در اول شروط
دخی بشدر اول نیتدر زکوة قلبیله فرضی نیت ایلیه ویاخود آنی فرض ایله توکیل نیت

ایلجی تمام حول حقیقنده اواسنه مبادرتدر قبل تمام حول تعجیل دخی جائزدر اوجنجی منصوص علیه
مقدارلری تعیینا خراج ایلیوب آنوک بدلی شیء آخر ویرسیلقت تقریر ایلمیه که احوط اولان بودر
اگرچه قول صحیح اوزره اول دخی جائز ایسه دردنجی بلد آخره نقل ایتمیه مگر آنده اقاربندن کمسنه اوله
زیرا انلار سائرلردن اقدمدر یاخود کندینک اهل بلدیسندن احوج آنده مکث اوله بشنجی
اصناف اربعه دن بر صنفه تخصیص ایلمیه وجمیع اصنافه ویرمک ایچون تکلف ایلمیه بو فقیر ایدر
اصناف اربعه دن مراد مصارف زکوتدر حق تعالی نک انما الصدقات للفقراء الآیه کریمه سنده
مذکور اولان اصنافدر لکن آیت مذکوره ده سکز صنف ذکر اولنمشدر اصل مرجحده درت
صنف دیدوکنک وجهی بودر که امام غزالی علیه الرحمه کتاب احیاء العلومده دیمشدر که اول سکز
صنفدن ایکیسی اکثر بلادده معدومدر که مؤلفة القلوب ایله عاملون علیها الزکوة اولانلردر وایکی
دخی بعض بلادده موجوددر بعضنده دکلدر اما درت صنفی جمیع بلادده موجوددر که فقرا ومساکین
وغارمون ومسافرون یعنی ابناء السبیل مرحوم والد ماجد دخی انلارک اثرینه اقتفا ایتمشلردر
لکن ایجاز اختیار ایتمکله مراد واضح اولمامش بو عبد علیل کشف وایضاح ایلیوب مقدار تطویل
اختیار ایلمشدر ودخی تفصیلی کتب فقهیه ده مسطوردر مراجعت اولنه انتهی وبو شروطک تفاصیلی
بیان بزم طورمزدن خارجدر خصوصا کتب فقهیه ده استیفا اولنمشدر **مطلب ثانی**
ذکر اولنان آداب باطنیسی بیانندهدر انلار دخی سکز وظائفدر اولکی اونکم کوردرکه زکاتدن
غرض امتحاندر یعنی مال محبتی اولمایوب بلکه محبتی حق جل وعلا یه خالص اوله آنوک دخی مراتبی
واردر بری انلاردر که جمیع اموالن نذر ایلیوب ترک ایدرلر نته کیم حضرت صدیق
رضی الله عنه ایلمشدر بری دخی قدر حاجت مقدار ایدوب باقیسنی وجوه برده صرف ایدرلر بری
دخی انلاردر که واجب ایله اکتفا اوزره اقتصار ایدرلر بو قسم اقل مراتبدر وبو وظیفه که مراد
وغرض امتحان ایدوکنی فهم واذعان ایلکدر حق تعالی نک عبادنه بذل مال ایلمه امر ایلدوکی
معانی ثلثه نک بری ددر ایکنجی معنی صفت بخلدن تطهیردر که اول دخی مهلکاتدندر اوچنجی
معنی نعمت مالیه نک شکریدر ایکنجی وظیفه وقت اداده تعجیلدر اجره اشتیاق ده اظهار رغبت
وقلوب فقرایه ایصال مسرت وعوائق زماندن خیراتدن عائق اولماسون دیو مبادرت ایچوندر
زیرا تأخیرده آفات واردر اوچنجی وظیفه اسراردر یعنی ستر اوزره ویرمکدر زیرا اول ریادن ابعددر
دردنجی وظیفه اظهار ایدرسه ناسک کندویه اقتدا ایتمسنی قصد ایلیه زیرا ریادن خوف ایلیوب
سائلی تأخیر صحیح دکلدر بلکه لایق اولان اولدر که مال تصدق ایدوب بقدر الامکان ریادن
تحفظ ایلیه الا مگر که فقیرک سترندن متأذی ودلگیر اوله اول زمانده اخفادن تحرج ایتمیه بشنجی
وظیفه صدقه سنی منت واذی ایله افساد ایلمیه نته کیم حق تعالی لا تبطلوا صدقاتکم بالمن والاذی
بیورمشدر تفصیلی بشنده که منت اولدر که فقیره اعطا ایلدم دیو تکبر ایلیه اذی اولدر که فقیری
توبیخ ویاخود زجر ایلکدر ومسکنت ایله ودخی معلوم اولا که منت واذینک منشأی جاهلیدر اولان کمسنه
کندو نفسنی محسن کورمکدن نشئت ایدر لکن اول ظن باطلدر زیرا بیان اولنمشدر که بوندن غرض

حق تعالی

حق تعالی یه محبتی اظهار وتعبیر ونفسنی رذیله بخلدن تطهیر ونعمت مال مقابلنده شکردر
واموال ایجوب طلب زیاده وتکثیردر پس بوندن ظاهر اولدر که انکلا فقیر غنیده احسان
بولندوغی ایچون فقیرک آنوک اوزرینه خدمت وفضلی اولور که مالنک شفقتی قبول ایدوب
ادا وفرضه سبب وصول وثواب جزیله باعث حصول اولمشدر اول دخی هم فقیرک غنیدن اوزره
فضلنی واغنیانک مطالبه سی فقرادن بشیوز ییل مقدم جنته دخوللری ودخی غنی فقیره مسخر
اولدوب آنوک ایچون تحصیل مال ایدوب اول مالی ایله فقیر طریق کسبنده بلا حساب ولا
عذاب منتفع اولورلر دیو بو مقاله عارف اولان فقیردن شکر ودعا وخدمتی تکثیر و
مجالسده تعظیم وتوقیر ایله طلب مکافات ایدر که منتک معنیسی بودر ودخی نه جاهل
اکر تغییر ایدوب خشونت ایله تکلم ایدر وبو زیب بورنادوب پرده ستری اظهار وفنون
استحقاف واستحقار ایله تهتک ایدر که اذینک معنیسی بودر بو منت واذی اکرچه
ایکیسی دخی امور باطنه در لکن انلارک علامت ظاهره سی واردر که اکر اول فقیر بعد التصدق
معطیه اولان کمسه جنایت ایلسه واول جنایت مقدم الشیء فرض اولنسه بعده نظر
اولنسه که فقیرک اول بعد التصدق جعلنی غنینک انکاری قبل التصدق اولان جعلندن زیاده
ایسه معلوم اولور که غنینک باطننده منت موجوددر کویا که بو مرتبه احسانی
ایکی مرتبه حده ایله جنایت ایلدیکی ایچون انکاری زیاده اولور بوندن معلوم اولدیکی دخی جاهله
منت ملازمدر اما اقل مرتبه منت بانک جائز اولان کمسنه دن اذینک صدوری دخی جائزدر اما بو ایکی
رذیله نک علاجی دخی واردر باطنا علاجی امور مذکوره یه ملاحظه ددر اما ظاهرا فقیره بذل
وصدقه سنی قبول ایچون منت ددر حتی بعض صدقه فقیرک اوکنه وضع ایدوب قارشوسنده
قائما طوروب قبولنی سؤال ایدرلردی بعضی دخی الن بسط ایدرلردی تا فقیر الندن الوب فقیرک
دستی علیا اوله ودخی مقابله قصد ایتمیه ودخی فقیردن توقع دعا ایتمزلردی زیرا اول دخی مکافات
صورتنده ددر ودخی دعا ایلسه بیله مکافات ایدرلردی امدی اولا مذکور اولان
علاجی علمدر ثانیا مذکور اولان عملدر قلب ایله اعمال حسنه ایله منفعتلو اولور ومطلب علاجی اعمالدر
الا بیون علم وعمل ایله اولور **وظیفه سادسه** عطیه سنی استحقار ایلیه یعنی صغیر عد ایلیه
والا اکا عجب ماحی اولور که مهلکاتندندر واعمالی محو ایدر ومع بو منت واذینک غیریدر زیرا
مساجد ورباطات بنا ایلسه وعجب واقع اولور اما منت واذی بوقدر ودوا بودر استعظام عجب
ایچون لازم دکلدر اما علاج ودوا بودر بیلمک که استحقار ایلیه که مالی کثیردن قلیلی بذل ایلدیکی
دردنجی بذلدن اخسه مرتبه اولدیغی ودخی مال الله در ومنت اولدر که اکا اعطا ایلدی
بنده دخی توفیق ایلدیکی ودخی آخرتده ثواب رجا ایدر اول خود اعطا ایتمه ودخی استعظام
عوض اولور پس بلاهرزده که مقابله سنده ثواب رجا ایلیه اولیکی ایجه استعظام
اعمال ایله دوا بودر که استحیا ایلیه که جلاسی مثل بذل ایتدیکی خصوصا که جمله سنی بذل
مقدار اثنایه جهتدر ومالک جلاسی ضا ایدر بو بیلمکی بخل ایدوب صاحب مال قتنده

راجع اولانی ترك ایدی **وظیفهٔ سابعه** ماسوادن انجو دخی وكندو یه لایق طلب
واحقنی استحقاق وانتخاب ایده ونفسنی واهل وعیالنی حق تعالی اوزرینه ایثار ایلمكدن استحیا ایلیه
مالك جلوسی انلرك ایلیكن ودخی بالذات اطعمه كندودن صكره وارثلری اولانلر ایچون احتكار ایده
كندو ونفسی ایچون تقدیم ایلیه خصوصا مالكدن بسكك ایچون نسنه قالمازه الا اكل ایتمكله افتقار و
ولبس ایتمكله ابلا وتصدق ایتمكله ابقا ایلدوكك قالور **وظیفهٔ ثامنه** وظیفهسی ایچون
هر كسه طلب ایلیه كه انكا صدقهسی زكیه وطاهره اوله انلار اتقیادر وانلار دخی الخلی منصف در
اتقیا در كه تجارت آخرت ایچون متجرد اولوب دنیادن اعراض ایلمشلردر پس دخی انلارك تقوا
اعانت ایلمه انلاره شریك اولورسن ایكنجی خاتمه علادر زیرا انده اشرف عبادت اولان علم
اعانت واردر هر بار كه تصحیح نیت اوله ایچی تقواسنده وتوحیدی كاملده صادق اولانلر و انكلر
جمله توحید دیندر كه صدقهیی اخذ ایتدكده حق تعالی یه حمد ومنتی اداء وشكر وثنا ایدرت واصل اولاد
نعمی حق تعالی دن كوره وواسطه یه ناظر اولمایه زیرا اول كه بر عبدی حق محض ومسخر ایلمشدر
هر كیم باطننی رؤیت وسائطدن تصفیه ایده انلارك مدخلی ایچی وسائط اولدقلریدر
دیو ایمانی وفهم واذعان ایلمیه اولك سر نوه شرك خفیدن خلاص اوله مامشدر ودخی
شول كسه در كه مستتر اولوب حاجتنی اخفا ایدوب اكثار دیت وشكوی ایلمیه ویاخود اهل
مروتدن اوله ویاخود شول خرقه دن اولاكه نعمتی كیدوب بینه ونجم معتادی بلقیه اوله اول
متوكلكسه بینه جلباب تجمل وتعفف ایدرت توكل ایله فتح باب ارزاق وتوسل ایدر كه
حق تعالی انلار حقنده یحسبهم الجاهل اغنیاء من التعفف تعرفهم بسیماهم لا یسئلون الناس
الحافا بیورمشدر اهدی اول متوكلكسه لری لایق بودر كه هر ظاهر تفحص ایلیه لو زیرا موفقی
انلاره صرف ایلمكده اولان ثواب ونوال مجاهرین بالسؤال ولانلاره صرفك اضعافی در
بشنجی شول كسه در كه معیل یعنی ذو عیال ویا مریض ویا بعض اسباب ایله محبوس بیكال اوله
حق تعالی بیورمشدر كه للفقراء الذین احصروا فی سبیل الله یعنی شول فقرایه كه طریق آخرتده
حبس ایلنمشلردر یا عیاله فقر ویاخود ضیق معیشت ویا اصلاح قلب جهتیله كه وجبارحی ده
ضربا یعنی طلب رزق ایچون ذهاب وغیره استطاعتلری یوقدر زیرا انلار بو اسباب
سببی ایله مقصور بجناح ومقید الاطراف در التنجی اقارب وذوی الارحام دن اولانلردر انلاره
اعطاده هم صدقه وهم صلهٔ رحم واردر صلهٔ رحمده اولان ثواب ایسه اولالكه كثرت … اوله

مطلب ثالث آداب قابض صدقه بیاننده در زكاتیه اوعلاه الا شول كسه ایرحکه صدقه
عبد اولمایه ومسلم اوله كافر اولمایه هاشمی ومطلبی ولا مذه دیمرلرمز زیرا حق تعالی انلاری اوساخ
ناسدن صیانت وانلرك بدلی انلاره خمس غنائمی ابدال وعنایت ایلمشدر اهدی مصارف سكزدر برسی
فقرادر كه انلارك مالی وكسبه قدرتلری یوقدر بری دخی مساكیندر كه دخللری خرجلرینه كفایت ایلمیه
بری دخی عاملوندر كه اموال صدقه یی حفظ وسعی ایدرلر وتسویه ایدن كاتب حسنه فی وحافظلر بونلاره
سلطان وقاضی داخلدر برسی دخی مؤلفة القلوبدر ولانلر درد بونلر شمدی كافرون اسلام ایله

ساقط

ساقط اولنشلردر وبرسی دخی مكاتبون در برسی دخی غارمون در طاعت ویا مباح ده
بری دخی غزاة در كه انلار ایچون دیوانده مرتزقه ده مرسوم معاش اولمایه برسی دخی ابناء سبیلدر
انلار شول فقرادر كه انلارك بلادلرنده مالری یوقدر انلاره بعضك وظائفی بشدر اولكی
فهم ایلیه مال حق تعالی یه عبادت ایتمكه معاونت ایچون در اهدی اغنیاء مالك كسب وحفظنده
تعب چكرلر ومنفعت خطرا ودرزه راكب اولوب هر جانبه سفر ایدرلر اول مالی انلاره وحشت
وفتنه وبلیه وباعث زحمت اولور ولكن فقرا بی زحمت ومشقت اول مالی ایله منتفع اولور
معنی نهایت نعمت در اهدی انی اخذ ایتدكده شویله نیت ایلیه كه حق تعالی دن رزقی
طاعته معاونت ایچون وطاعته قوت نیت ایدوب اخذ ایلیه اول بر كیم آنی معصیته صرف
ایلیه نعمته كافر وحق تعالی دن بعد ومقته مستحق اولور ایكنجی معطی یه شكر ایلیوب دعا وثنا
ایلیه لكن واسطه اوله وغیرچون ایدرب منعم ذردر بواتیجیه آنی واسطه بیلك نعمتی حق تعالی دن
كورمكدر نتیجه دكلدر رسول الله صلى الله عليه وسلم بیورمشدر من لم یشكر الناس لم یشكر الله تعالی
اهدی معطی نك وظیفهسی استغفار در یعنی ویردكی مالی عیوب وحقیر عد ایلمك در
آخذ ومعطینك وظیفهسی استعظام در یعنی تعظیم عد ایلمكدر وهر بینه اونك حقنه قیام لازم در
ودخی اخذ ایتدوكی مالنه ناظر اولمقدر اگر طریق حلالدن دكل ایسه انی توریع ایلیه اموال
اتراك جنود وعمال سلطان یعنی الاكثر حرام در كمال مضایقه اولوب كندو یه تسلیم
اولنان مالك مالك معینی معلوم اولمایه اول تقدیرده مقدار حاجتدن الوب جائزدر ودخی
شول فعل ریبه واشتباه دن توقی واحتراز ایلیه اخذ ایتدوكی شیئك مقدارنده ایدرك
اكجی مباح اولان مقدار اخذ ایلیه حال بوكه ایسه دخی مقدار اخذ ایلیه مسافرلك ایدن زادی
ومقصد نه وار ایسه كراء دواب مقداری اخذ ایلیه اگر منزلنده بعض اثاث بیت اوكلرا اولن
استغنا ایلوب بیعی قابل اوله ویاخود اول مرتبه لك سندن استغنا ایلوب
دخی دونیه تبدیل ایدرت فضله سندن انقطاع قابل اوله اول زمانده قبولندن تحرز ایلیه
زیرا ورع آنده در بعضلر قوت یومی سندن زیاده اولانی اخذ ایتمكی تجویز ایتمشدر
بو مرتبه مبالغه در بعضلر بر شهر كفایت ایدن زیاده سنی اخذی تجویز ایتمشدر
بو مرتبه تقوا یه اقرب در بعضلر بر سنه قوتنه كفایت ایدن زیاده سنی اخذی
تجویز ایتمشدر بو مرتبه رخصت اولان مرتبه نك اقصاسیدر بو مقدار … ابو دراز
حضرت رسول صلى الله عليه وسلم عیالی ایچون بر سنه نك قوتنی ادخار ایلمشلردر زیرا
بعضا سنه منكر اوله اسباب دخلی دخی منكر اولور واعتداله اقرب اولان بر سنه یه
دكین كفایت ایدن مرتبه ادخاردر زیاده سنده خطر واردر یا فونده تضییق واردر
بشنجی صاحب مالدن اوزرینه واجب اولان مقداری سؤال ایلیه اگر ویردوكی مقدار
واجبك تخمسندن زیاده ایسه الحایه زیرا اكثر كمال لری اولانی اضعاف ثانیه دن كندو یه الجق مقدار
مستحق اولور … مقداری … ویوجه ایله سؤال ایلیه جدر

لكن خلق بو خصوصده حال بيلورلر مكر كه ظن غالبى فقردر واجبدن زائد اولماسى ممكن اولور مطلب رابع
صدقه نظرده و فضلنده و آدابى اغنيا و اعطاسنده در آنك فضائلنى ذكره احتياج
يوقدر شهرتى سببيله و حقنده نيجه آيات و اخبار كثيره واردر اما اخفاء صدقه آنده بر نوع
معانى واردر آنلردن بريسى بودر كه اخفا آخذه ابقا و ستره اوله خلقك رحمى و تحقيق ستر ده و اصولدر كه
يجسبهم الجاهل اغنياء من التعفف كريمه سنده بانصرفادر اولورلر ايكنجى بودر كه ناسك قلوبى
السنه سنك سلامته باعث در زيرا كاه اولور كه آكا حسد ايدرلر و ياخود اخذه قبوى
انكار ايدرلر آنى مستغنى ظن ايدرلر و قدر حاجتدن زياده اخذ ايتمشدر ديرلر اما اخفاده
انلارى بو جرائمدن صيانت واردر اوچنجى معطى يه اعانتدر علاسرار و اخفاده زيرا عمل
سركك جهادن زيده فضلنى تحقيق اوندر اما معروف اعانت دخى معروفدر دردنجى اخذى اظهاره
ذل و امتهان واردر مؤمن ايچون نفسنى اذلال جائز و حلال دكلدر بشنجى شبهه شركتدن احترازدر
حديث رسالتپناه عليه صلوات الملك الاله بيورمشدر من اهدى اليه هدية وعنده قوم
فهم شركاؤه فيها يعنى بركسه به بر هديه اهدا اولنوب حضورنده بعض قوم اولسه انلار دخى
هديه ده شريكلردر امدى اشكارا ويرسه احتمالدر كه سائر حاضر اولانلر دخى شركت طلب ايليه لر
اما صدقه نى اظهارده مصلحتلر واردر آنده دخى درت معنى واردر اولكى اخلاص و صدق و تلبيس حال
و ريادن سلامتدر ايكنجى اسقاط جاه و منزلت و اظهار عبوديت و مسكنتدر و كبر و دعوى
استغنادن برى و خالى اولمقدر اوچنجى بودر كه عارفك نظرى بر فرده
و كلدر الا حق تعالى يه در پس اخفايه حاجت يوقدر زيرا عارف قتنده ستر و علانيه برابردر
والا توحيده نقصان اولور دردنجى بودر كه اظهار و اقامت سنت شكر واردر تحدث بنعمة الله
مطلوب و لكن بو دخى معلوم اوله كه اصل حق بودر كه اخفاكك يا خود اظهارك مطلقا فضيلتى
حكم اولنمز بلكه اختلاف احوال ايله حكم دخى مختلف اولور حجابك ايسرى ظاهر و باطن در حتى
ايچون رد در مكر كه قتنده ستر و علانيه مساوى اولا كبريت احمر اولور مطلب خامس
ابراهيم خواص و جنيد و بعض جماعت مشايخ صدقه دن اخذ ايتمك زكوة دن افضلدر اهل التقوى
اوزره دير ايتمشلردر زيرا اخذ زكاتده مزاحمه مساكين واردر كاه اولور كه آنده مكابره
بيان اولنان اوزره سبب استحقاق موجود اولمز بعضلر دخى اخذ زكاتى ترجيح ايتمشدر
اولمشلردر زيرا واجبه اعانتدر اگر مساكين اخذ زكاتى ترك ايلسه لر آثم اولورلر و دخى
زكاتده معطى يه منت يوقدر بلكه اول حق الله در كه عباد صالحين ايچون رزق تعيين ايتمشدر
و دخى زكوة حاجت ايله اخذ در حاجت ايسه معلومدر اما اخذ صدقه ده ديانت سببيله
اخذ در زيرا غالب حالده صدقه اهل ديانته ويريلور مكر دخى مساكينه موافقت تواضعدر
و ادخل ملامتده در دخى صدقه كاه اولور كه معرض هديه ده واقع اولور انلر تميز اولنماز بو تحقيق
قول حق بودر كه بو حال احوال شخص و نيت ايله مختلف اولور اكر صدقه استحقاق انتفا اولنمز
شبهه اولورسه زكاتى ترك ايلسون اكر محتاج اولورسه فقر و مسكنت اولورسه اخذى جائزدر و اكر زكاتى و

بنده مختار اولورسه اندن دخى اكر اولسه صدقه‌يى قبول ايتمك صاحب صدقه
صدقه‌يى ترك ايلرسه البته اخذ ايتمك كركدر زيرا آنده تكبر و مساكينه ترجيح واردر
زيرا زكوة خاصه انلار ايچون فالورسه اكر مال محض صدقه اولسه يعنى البته تصدق كلنمكسى
مقرر اولسه و اخذ زكوة ده مساكينه تضييق اولمامسه اول زمانده مخيردر علا كل حال اخذ
زكوة نفسى كسر و اذلال و اشد در اغلب احوالده در اصل سادس علم اسرار صوم
ايده دخى مطالب واردر مطلب اول واجبات ظاهره ده در اول دخى آلتيدر
اولكى اول شهر رمضانى مراقبه در رؤيت هلال ايله و يا تكميل شعبان ايله ايكنجى نيتدر
الفصل بودر كه هر ليل ده نيت ايليه اوچنجى مفطرات ممنوعاتدن امساكدر
صورتنى ذكر ايلكندر دردنجى استمنادن يعنى بر فكر نظر انزالى منى يه مباشرتدن امساكدر بشنجى
استفراغدن امساكدر استقاء ايليه يعنى كندو سعيى ايله قوصمق التنجى مطلب ثانى
لوازم افطارده در اول دخى دردر قضا در و كفارتدر و فديه در و بقيه نهارى
امساكدر صائمه تشبه طريقيله و بونلارك هر برينك تفاصيلى علم فقهده در
مطلب ثالث سنن روزه در اول دخى آلتيدر تأخير سحور و تعجيل افطار تمر ايله يا خود ماء ايله
قبل الصلوة و ترك سواك بعد الزوال و شهر رمضانده جود و احسان و مدارسه
قرآن و مساجدده اعتكافدر خصوصا عشر آخرده كه اول عادت رسول الله در صلى الله عليه
وسلم خيار عشر اواخر داخل اولسه فراشنى طى ايدوب شد مئزر ايدرلر ايدى و كندولرى و اهلنى
تعب ايلكندى ايليه وا ايدوب احيالرى دخى ليله وا ايدرلر ايدى يعنى عبادته نصب و رنجه
دائم ايدرلر ايدى زيرا ليلة القدر عشر اواخرده در اغلب بودر كه اوتكز ده اولور اوتز ك
دخى تكرار ايدرده واقع ده وتيرلرده در و بو اعتكافده تتابع اولى در مطلب رابع
اسرار صوم و شروط باطنه سنده در معلوم اوله كه صوم يا صوم عموم در كه فرج و بطنى قضاء
شهوتدن كف ايلكدر و يا صوم خصوص در كه جوارحى آثامدن كف ايلكدر و يا صوم خصوص
خصوص در كه قلبى ما سوى الله دن كف ايلكدر الا فكر بر دنيا كه دين ايچون مراد اولنه اما صوم
انلرك شرطلرى علم فقهده مبين و معلومدر اما صوم خصوص كه صوم صالحيندر تمامى التى
امرله اولور اولكى غض بصردر و منع ايلكدر محارم و مكاره دن و ذكر الله دن
اشغال ايدن اشيادن ايكنجى حفظ لساندر هذياندن و كذب و غيبت و نميمه
و فحش و جفا و خصومت و مرادن و نشانه الزام و سكوت ايله و يا خود ذكر الله و تلاوت
قرآنه اشتغال ايله اوچنجى مذكور صوم لساندر دردنجى كف سمع در هر مكروه ی استماع
و اصغادن ايلكدر زيرا حق تعالى آنلرى قرين حرام ايتمشدر ادرك سماع و دخى حرام
بشنجى كف بقيه جوارحدر مكاره دن و كف بطن در شبهاتدن صوم حرامى اولور
شول صوم كه طعام حلالدن امساك ايدوب بعده طعام حرام ايله افطار ايليه التنجى
وقت افطارده طعام حلالدن دخى مستكثر ايلمه بر مرتبه كه ممتلى اوله زيرا حق تعالى قتنده

طعام طالدن طان اولان بطن دن ابغض بر وعا یوقدر پس صومدن غرض عدو الله اولان
کسر شهوت نیجه استفاده اولنور چونکه صائم عند الافطار ضحوه نهارده ترک ایلدیکی
مقدار طعامی بیله تدارک واحضار ایدر حتی بلکه کاه اولور که انواع اطعمه نفیسه دخی زیاده
تدارک اولنور حتی عادت مستمره اولمشدر که رمضان ایچون سائر اوقاتده مثلی کبی
[illegible] اوقات تدارک اولنور معلوم اولدی که صومدن مقصود کسر نفس ایچون جوع
ایله تا که حکم تقوی به تقوی اوله چونکه طول نهارده جوع ایله شهوت نفس هیجانه کلوب
جوع ایلینه بعده مالذیذ لذات ایله الطعام واصناف نعم ایله اشباع وامتلا اولنسه باعث
ازدیاد لذت وسبب تضاعف قوت اولوب شهوات نفسانیه نیجه درجات منبعث اولور
اگر عادتی اوزره ترک اولنسه راکد اولمغه قریب اولوردی امدی صومک روحی وسری
وسائل شیطان اولان قوایی [illegible] ضعیف ایتمک [illegible] تخفیف ایلکدر اولقدر
ایسه حاصل اولماز الا رمضانک غیری ایامنده اولان مقداری اکل ایلمک ایله اولور
[illegible] که نهارده نوم کثیر ایله استیناس ایلیه تا که جوع وعطشی احساس ایلمیه اول نامه
قلبنده صفا حاصل اولوب [illegible] وتهجد نه خفت کلور وبر مرتبه یه وارر که شیطان انوک
حوالی قلبنده جولان ایتمکه قادر اولمایوب ملکوت سماواته ناظر اولور بلکه لیلة القدر دن [illegible]
بر لیله در که آنده ملکوتدن برشی منکشف اوله امدی برکیمسه که قلبیله صدری بیننده بر طبق
طعام اوله [illegible] ملکوت سماوادن محجوبدر وهر کیم معده سنی طعامدن خالی ایلیه
[illegible] رفع حجابه کافی دکلدر مادام که همتنی ماسوادن تخلیه و [illegible]
ترک غفلت ایله تحلیه ایتمیه که جملهنک مبداسی ومداری [illegible] اوله وجملهنک اصلی تقلیل الطعام
حتی بعد الافطار قلبی معلق وخوف ورجا بیننده مضطرب اولمقدر زیرا بیلمز که صومی مقبول
اولوب مقربیندن میدر یاخود مردود اولوب مغضوبیندن میدر اگر سؤال اولنورسه که صوم
مفطرات ثلاثه ترکیدر دینه کیم فقهاء ذکر ایتمشلردر امدی بو شرطلری نه محلدن افراد ایتمشلردر
جواب ویریلور که فقهانک مکلفینک افعال ظاهره سندن بحث ایدرلر اما افعال باطنه
ملاحظه نظرلرندن خارجدر اگر بر فقیه [illegible] سؤال اولنسه [illegible] حکم
ایدر بلکه نهارده رمضانده عمدا افطاردن باشقه دیو اقرار ایدر ومع ذلک بنه مقام قضاواده
غیبت مفطر دکلدر دیر زیرا اول معنی انلرک نظرلرندن خارجدر حقیقتده مفطر اولمادیغی [illegible]
دکلدر واگرچه مفطرات ظاهره دن [illegible] پس حضرت رسالتپناهک صلی الله
علیه وسلم کم من صائم لیس له من صیامه الا الجوع والعطش قولنک معنیسی نه اولوردی
ودخی معلوم اولا که هر عبادتک ظاهری وباطنی وقشری ولبی واردر وقشورنک دخی
درجاتی واردر وهر درجه نک دخی طبقاتی واردر امدی سنک [illegible] اختیار ایلیه
لباب دن قشر ایله قناعت ویاخود ارباب الالباب [illegible]
[illegible] کلام [illegible] ظاهر شرعده

بجوز را اولنان مقدار ایله قناعت ایده سن ویاخود مقتضای ورع وکمال دیانت ایله دقائق
وخفایاسنه تقید ایدوب رعایت ایده سن مطلب خامس صیام تطوع
بیاننده در صوم تطوع متجدد اولور یا هر سنه ده ویا هر شهرده ویا هر جمعه ده اما سنه ده
متجدد اولان ایام رمضاندن صکره صیام یوم عرفه ویوم عاشورا وعشر ذی الحجه وعشر
محرم الحرامدر اما رمضانی برکون ویا ایکی کون صوم ایله استقبال جائز دکلدر مگر که
وردینه مصادف وموافق گله مثلا صوم داود دیو ویا صوم اثنین وخمیس برکسه وردی ایکن
یوم شک اول کونه مصادف اوله اما شعبانک جملهسنی صائم اولوب رمضانه
وصل ایلمک جائزدر ودخی سنهده متجدد اولانلردن اشهر فاضله که ذوالحجه ومحرم
ورجب وشعباندر واشهر حرم که ذوالقعده وذوالحجه ومحرم ورجبدر که اوچی
سرد وبری فرددر وبونلرک افضلی ذوالحجهدر زیرا بونده حج اولنور وایام معلومه
وایام معدوده بونده در وذوالقعده اشهر حرمدن واشهر حجدندر شوال اشهر حجدن
اشهر حرمدن دکلدر محرم ورجب اشهر حجدن دکلدر اما شهرده متکرر اولانلر اولی و
اوسطی واخریدر ودخی ایام بیضدر که اون اوچنجی واون دردنجی واون بشنجی کونلردر
اما اسبوعده متکرر اولانلر اثنین وخمیس وجمعهدر اما صوم دهر اول جملهسنه شاملدر
[illegible] اولانلر کوردکلری [illegible] اخبار ونظر ایلسه [illegible]
دخی یا صوم عیدین وایام تشریقی متضمن اولور [illegible] زیرا انلرده صوم حرامدر یاخود
ایله عمل ترک اولنه [illegible] حضرت رسالتپناه صلی الله علیه وسلم [illegible]
برکیمسه که صلاح نفسانیه کوره صوم ایلمک [illegible] ایام منهیه دن ماعدا [illegible] صحابه
جماعت رضوان الله علیهم اجمعین اویله ایتمشلردر [illegible] افضل صیام داوددر که برکون
صائم اولوب صبر ایدوب برکون افطار ایدوب شکر ایلیه [illegible]
قهر نفسه اقوی در [illegible] اصل افضل [illegible]
[illegible] افطار واحتیاج [illegible]
زیرا جهاددن مقصود اصلاح قلبدر غیری دکلدر اصل سابع [illegible]
[illegible] مطلب اول فضیلت حج وفضیلت بیت مکه [illegible]
بو فضائل کتب احادیث واثارده مذکوره در امدی انی ایراد واطناب ایله تطویل [illegible]
مطلب ثالث مکه ده [illegible] فضیلت [illegible] بیاننده در اما فضیلت [illegible]
[illegible] زیرا اهل الحجاز [illegible]
[illegible]
[illegible]
حضرت عمر رضی الله عنه [illegible] اهل الیمن [illegible] اهل الشام [illegible]
[illegible] اقامت [illegible]

واعیه‌سی پیدا اولور برکه دخی انده کسب مال و ذنوب وارتکاب خطایا وجوب حج قیدر
انده اول مقوله امور غایبت ایله محظوردر بلکه لایقدر که شرف موضع سببی ایله اول مقوله کسب
معصیت الله ایراث ایلیه حضرت ابن عباس رضی الله تعالی عنهما بیورمشلردر بن رکبه ده
یتمش ذنب ارتکاب ایتمک بکا احبدر مکه‌ده بر ذنب واحد ارتکاب ایتمکدن رکبه
طائف ایله مکه بینده بر موضعدر اما بو ایله ظن ایلمیه که کراهت اقامت شرف موضعه
منافی اوله بلکه سبب کراهت اولدر که حقنده قیام ده خلقک عجزی اوله دخیدر فی الحقیقه
بجمیع اومالیه که جمیع بلاد اللهدن رسول الله احب بر بلده مکه‌در وبیت شریفه نظر
نظر افضل عباداتدن معتبردر وانده اولان حسناتک ثوابی مضاعفدر مطلب ثالث
مدینه ده اقامت ده اولان فضیلت ده در مجود دخی اشهر من عمل نیز کردر مکه ده اولان
سروراتدن بونده دخی جاری‌در و بالجمله طالب صلاح اولان سالکه حصن اعظم دین و قلبنی
اصلاح در بحالکه بر بلده صلاح حال حصولنه بجال اوله لازم اولان اولدر که اکا مستقیم
قصد سفر ایلیه مگر تحصیل علم واصلاح حال الحلال ارتحال ایلیه وطننی دخی ترک ایتمک گرکدر
مگر ذکر اولنان احوال الحلال اوله دخی بلاد دل خوه اقرب وسلامت دینه ده ادخل و
اورع بال ده اسلم وجهادده معاشی یا زمره اسیر اولان شهری اختیار ایدوب عسکره دخی
اختیار ایلیه خبر ده وارد اولمشدر که بر کسه که بر شیئی دلک مرزوق اوله اول شیئه ملازم اولسون
وینه خبرده وارددر که جمیع بلاد بلاد الله وجمله خلق عباد الله در پس هر موضع که آنده رفق
گورورسن آنده اقامت ایدوب حمد خدایه مداومت ایده گورسن مو دخی سفیان ثوری‌دن
منقولدر که ایتدی بلمزم که بلادک قنغیسنده ساکن اولام اکا دیدیلر که خراسان ایتدی آنده
مذاهب مختلفه و آرای فاسده واردر پس دیدیلر که شام ایتدی پس آنده مشار الیه بالبنان
اولورسن یعنی شهرت بولورسن ایتدیلر که عراق ایتدی بلد جبابره‌در ایتدیلر که مکه ایتدی
کیسه وبدنه ذوبان ویرر یعنی خطر وغلا کیسه تهی و بدنک جوعدن محلّی مخافه
تهی اولوب کیسه بدن ماننده ابدان نحافت و ذوبان گلور مطلب رابع
حجک وجوب وحقنده واحکامی و واجبات محظوراتنده در و فقهاکه بو مسائل کتب
فقهیه ده استیفا اولنمشدر آنده ذکری ایله اکتفا اولنمشدر مطلب خامس
اعمال ظاهره‌نک ترتیبنده در اول سفردن رجوع دکی اول دخی اول حجده جمله اداسی
اول بر وجه احرام داخل الحجه اولان سنن بیاننده در ۳ اول دخی سکز در آنوکی الده در
امری لایق بودر که توبه ورد مظالم ایله ابتدا ایلیوب دیونی دخی قضا ایلیه و دخی کفنن دیه
بو سائر نفقه‌سی اوده‌نه لازم اولانلره وقت رجوعنه دکین نفقه‌لرینی اعداد وتقویت و
اعدا ایلیه و دخی یانده اولان ودائعی رد و باب مظلمی ستر مو طریق طیبه وحلال ایله
یانجه استصحاب مال ایلیه که ذهاب وایابنه کافی و بلا تقتیر مهاتت ولکن اوله بلکه فقرا و
ضعفایه مواسات ایده جک مقدار مال زاد ایلیه و دخی قبل الخروج بر شیئی تصدق

ایلیه و نفسی ایچون بر دابه قوت اشترا ایلیه که حمل قوی اولوب ضعف طاری اولمیه
و یاخود اشترا ایلز ایسه اکترا ایلیه اکر اکترا ایدرسه مکاری‌یه معاونتی ظاهر ایلیه
کثیر وقلیل دلی هر نه که تحمیل ایلیه واننده رضاسنی تحصیل ایلیه سنت ثانیه رفیقده در
امری لایق بودر که بر رفیق صالح التماس ایلیه که محبت خیر اولوب خیره معین اولا اگر
بر امرده که نسیان طاری اوله تذکر ایلیه تذکر ایدرسه اعانت اگر جبن عارض اولورسه
تشجیع و عجزی اولورسه تقویت ایلیه اگر ضیق صدر حاصل اولورسه صبر ایلدیره بحالکه اخواندن
مفارقت ایلیه انلاره تودیع ایدوب التماس دعا ایلیه زیرا حق تعالی انلارک دعالرینده
برکت قومشدر و دخی وداع ده سنت بودر که استودع الله دینکم وامانتکم وخواتیم اعمالکم
دینه و دخی حضرت رسول صلی الله علیه وسلم سفر اراده ایلین کمسنه‌یه فی حفظ الله وکنفه زودک الله
التقوی وغفر ذنبک و وجهک الی الخیر اینما توجهت دیو بیورلرایدی سنت ثالثه
منزلدن خروجده در بحالکه منزلندن خروج قصد ایلیه لایق بودر که ایکی رکعت نماز قیلوب
رکعت اولی ده بعد الفاتحه قل یا ایها الکافرون و ثانیه ده سوره اخلاص اوقیه بحالکه
فارغ اوله الکرسی نماز ... رفع ایدوب حق تعالی‌یه اخلاص ونیت صادقه ایله دعا ایدوب
ودیه که اللهم انت الصاحب فی السفر وانت الخلیفة فی الاهل والمال والولد والاصحاب احفظنا
وایاهم من کل آفة وعاهة اللهم انا نسئلک فی مسیرنا هذا البر والتقوی ومن العمل ما ترضی اللهم
انا نسئلک ان تطوی لنا الارض وتهون علینا السفر وان ترزقنا فی سفرنا هذا سلامة الدین
والبدن والمال وان تبلغنا حج بیتک وزیارة قبر نبیک محمد صلی الله علیه وسلم اللهم انا نعوذ بک
من وعثاء السفر وکآبة المنقلب وسوء المنظر فی الاهل والمال والولد والاصحاب اللهم اجعلنا
وایاهم فی جوارک ولا تسلبنا وایاهم نعمتک ولا تغیر ما بنا وبهم من عافیتک سنت رابعه
بحالکه خانه‌سنک بابنه کلوب بسم الله توکلت بالله لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم
رب اعوذ بک ان اضل او اضل او ازل او ازل او اظلم او اظلم او اجهل او یجهل علی اللهم انی
لم اخرج اشرا ولا بطرا ولا ریاء ولا سمعة بل خرجت اتقاء سخطک وابتغاء مرضاتک
وقضاء فرضک واتباع سنة نبیک وشوقا الی لقائک دیه بحالکه مشی ایده اللهم بک
انتشرت وعلیک توکلت وبک اعتصمت والیک توجهت اللهم انت ثقتی وانت
رجائی فاکفنی ما اهمنی به وما لا اهتم به وما انت اعلم به منی عز جارک وجل ثناؤک ولا اله غیرک
اللهم زودنی التقوی واغفرلی ذنبی ووجهنی للخیر اینما توجهت دیه و دخی منزلدن ارتحال
ایتدکده حالی دیه بو دعانک قرائتی استحباب ایلیه سنت خامسه رکوبده در
بحالکه راحله‌یه رکوب ایلیه بو دعایی اوقیه بسم الله وبالله والله اکبر توکلت علی الله ولا حول
ولا قوة الا بالله العلی العظیم ما شاء الله کان وما لم یشأ لم یکن سبحان الذی سخر لنا هذا وما کنا
له مقرنین وانا الی ربنا لمنقلبون اللهم انی وجهت وجهی الیک وفوضت امری الیک
وتوکلت فی جمیع اموری علیک انت حسبی ونعم الوکیل بحالکه راحله‌یه استوا بولدیسه راحله

وفی التلبیه سوارا اولدیکی کره بو دعایی اوقیه سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر
و دخی الحمد لله الذی هدانا لهذا وما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله اللهم انت الخالق على القهر
وانت المستعان على الامور ربنا سنت سادسه نزولده در سنت بودر که منزله
نزول ایتدیکنه نهاره حرارت کلیجه و دخی اکثر سیری لیلده اوله نجانکه منزله مشرف اوله بونی اوقیه
اللهم رب السموات السبع وما اظللن ورب الارضين السبع وما اقللن ورب الشياطين
وما اضللن ورب الرياح وما ذرين ورب البحار وما جرين اسئلك خير هذا المنزل
وخير اهله واعوذ بك من شر هذا المنزل وشر ما فيه اللهم اصرف عنی شر شرارهم نجانکه
منزله نزول ایلیه ایکی رکعت نماز قیله بعده بو دعایی اوقیه اعوذ بكلمات الله التامات
التی لا یجاوزهن بر ولا فاجر من شر ما خلق نجانکه لیل مظلم اولسه بونی اوقیه یا ارض ربی
وربك الله اعوذ بالله من شرك وشر ما فيك وشر ما دب عليك اعوذ بالله من شر
كل اسد واسود وحية وعقرب ومن ساكن البلد ووالد وما ولد وله ما سكن في الليل
والنهار وهو السميع العليم سنت سابعه حراسته در لایق اولدرکه قافله دن منفرد اولمایه
تا که اغتیال ولصوص على الغفلة بالسلامة ویاخود رفقادن منقطع اولوب هلاکه وحیده
وار احتیاط ایلیه و ذراعینی یعنی قولنی دوشوب یاته اکر اول لیلده نائم اولورسه اکر اخر
لیلده نائم اولورسه ذراعنی دیکوب باشنی کفنه قویه که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
اسفارده بو وجهله نائم اولورلر دی تا که وجهی درین نائم اولوب صلوة فجر فوت ایتمیسون ربو
و دخی لیلده مستحب اولدرکه ایکی رفیق حفظ وحراسته مناوبه ایلیه که سنت بودر اکر ایکا
سبع ویاخود برعدو قصد ایدرسه آیة الکرسی قرائت ایلسون وشهد الله الاتی وسوره ...
ومعوذتین قرائت ایلسون بو دعایی ده اوقسون بسم الله ماشاء الله لا قوة الا بالله حسبی الله
توکلت على الله ماشاء الله لا يأتي بالخيرات الا الله ماشاء الله لا يصرف السوء الا الله
حسبی الله وكفى سمع الله لمن دعا ليس وراء الله منتهى ولا دون الله ملجأ كتب الله لاغلبن
انا ورسلی ان الله قوی عزيز تحصنت بالله العلی العظيم واستعنت بالحی الذی لا يموت
اللهم احرسنا بعينك التي لا تنام واكنفنا بركنك الذی لا يرام اللهم ارحمنا بقدرتك التي
علينا فلا نهلك وانت ثقتنا ورجاؤنا اللهم اعطف علينا قلوب عبادك وامائك برأفة
ورحمة انك انت ارحم الراحمين سنت ثامنه نجانکه شرف یعنی مکان عالی یه چقسه اوچ
کره تکبیر ایلیه بعده بو دعایی اوقیه اللهم لك الشرف على كل شرف ولك الحمد على كل حال
نجانکه شرف دن هبوط ونزول ایلیه تسبیح ایلیه وهر بارکه سفرنده وحشتدن خوف ایلیه
سبحان الملك القدوس رب الملائكة والروح جللت السموات بالعزة والجبروت دیه
فصل ثانیه آداب احرامده در میقاتدن مکه یه داخل اولنجه اول آدابک بشدر
اولکی عند الاحرام اغتسال ایدیسه احرام ایچون غسل نیت ایلیه بعده بدنی تنظیف
ایدوب راسنی وطرینی تسریح وشاربنی قص ایدوب اظفارنی تقلیم ایلیه وسائر ...

مرور ایدن انواع مخالفت جمله مرتبه اولدیکی حجه محرم اولوب ردا وازاری ایکی ثوب
ابیضدن ایلیه بامض لیجب ثیاب در حق تعالی یه وبدن وثیابنه تطیب ایلیه
اگرچه بعد الاحرام جرمی باقی اولسه و دخی آدابی نیت احرام با عمره یه قران طریقی ایله یا منفرد
نیت ایلیه مرتبه ... حرکته شروع ایتدیکی وقتده ویاخود دکنده ...
ایتدیکی وقتده اگر راجل ایسه و دخی انعقاد احرام ایچون مجرد نیت کافی دکلدر
بودر که نیتی تلبیه یه مقرون اولوب دیه که لبیك اللهم لبیك لا شریك لك لبیك ان
الحمد والنعمة لك والملك لا شريك لك اکر زیاده ایدرسه دیه که لبیك وسعدیك
والخیر کله بیدیك والرغباء الیك والعمل لبیك بحجة حقا تعبدا ورقا اللهم صل على محمد
وعلى آل محمد در دخی نجانکه احرامی تلبیه ایله منعقد اوله مستحب اولان اولدرکه بونی اوقیه
اللهم انی ارید الحج فیسره لی واعنی على اداء فرضه وتقبله منی اللهم انی نویت اداء فریضتك
فی الحج فاجعلنی من الذین استجابوا لك وآمنوا بوعدك واتبعوا امرك واجعلنی من
وفدك الذین رضیت وارتضیت وقبلت اللهم فیسر لی اداء ما نویت من الحج اللهم قد
احرم لك شعری ولحمی ودمی وعصبی ومخی وعظامی وحرمت على نفسی النساء والطيب ولبس
المخيط ابتغاء وجهك والدار الاخرة و دخی احرام وقتنده احکام اولدیغی محظورات
سنه که کتب فروعده ذکر اولنمشدر و دخی مستحب در که تلبیه یی تجدید ایلیه رفعا لک اوردها
وقتنده و خصوصا اجتماع زماننده و صعود وهبوط ده و رکوب ونزول ده رفع صوت
ایله اما اول مرتبه ایلیه که شد تندن بوغازی طوتلوب آوازی منقطع اوله زیرا ایتم
غائبه ندا ایدر که محتاج رفع صوت شدت صدا اوله و دخی مسجد حرام ومسجد خیف ومسجد
میقات ده رفع صوت و تلبیه ده باس یوقدر زیرا اول مساجد دخی نظنه مناسکدر
اما بونلارك غیری موضعده تلبیه ده باس یوقدر رفع صوت ایتمیوب تلبیه
ثالثه مکه یه دخولك آدابنده در طوافده رکع استلام دخی ایتی دردر اولکی ذی طوی ده اغتسال
دخول مکه ایچون حج ده مسنون اولان اغتسال طقوزدر اول میقاتدن احرامه بعده دخول
مکه ایچون بعده طواف قدوم ایچون بعده عرفه ده وقوف ایچون بعده مزدلفه ده وقوف
ایچون اوچ اغتسال دخی جمرات نلث ایچون اما رمی جمره عقبه ایچون غسل یوقدر بعده
طواف وداع ایچون ایکنجی اولکی حرمه دخول وقتنده خارج مکه ده ایکن دیه که اللهم هذا
حرمك وامنك فحرم لحمی وبشری ودمی على النار وآمنی من عذابك یوم تبعث عبادك
واجعلنی من اولیائك واهل طاعتك اوچنجی مکه یه جانب ابطحدن داخل اوله که اول
ثنیه کداء در فتح کاف ایله وبعده ثنیه کدادن چقه ضم کاف ایله که اول ثنیه سفلی در
دردنجی علیا در و دخی نجانکه مکه یه داخل اولوب راس ردمه منتهی اوله که اول زمانده بعرکا
بیت شریفه واقع اولور اول زمانده بونی اوقیه اللهم ان هذا بیتك عظمته وکرمته
وشرفته اللهم فزده تعظیما وزده تشریفا وتکریما وزده مهابة وزد من حجه برا وکرامة اللهم

افتح لي ابواب رحمتك وادخلني جنتك واعذني من الشيطان الرجيم. انتهى بعده
باب بنى شيبه دن داخل اولوب بو دعایی اوقویه: بسم الله وبالله ومن الله والى الله
وفي سبيل الله وعلى ملة رسول الله صلى الله عليه وسلم. صکره بیته قریب اوله و بو دعایی اوقویه: الحمد لله
وسلام على عباده الذين اصطفى اللهم صل على محمد عبدك ورسولك وعلى ابرهيم خليلك
وعلى جميع انبيائك ورسلك. بعده الكین رفع ایدوب و بو دعایی اوقویه: اللهم اني اسئلك في
مقامي هذا في اول مناسكي ان تقبل توبتي وتتجاوز عن خطيئتي وتضع عني وزري الحمد لله الذي
بلغني بيته الحرام الذي جعله مثابة للناس وامنا وجعله مباركا وهدى للعالمين اللهم اني
عبدك والبلد بلدك والحرم حرمك والبيت بيتك جئت اطلب رحمتك اسئلك مسئلة
المضطر الخائف عقوبتك الراجي رحمتك الطالب مرضاتك. انتهى. بوندن صکره حجر الاسوده
قصد ایدوب ممکن اولورسه تقبیل ایلیوب و بو دعایی اوقویه: اللهم امانتي اديتها وميثاقي تعاهدته
اشهد لي بالوفاء. اگر تقبیله قادر اولمازسه مقابلنده طوروب اوقویه. بعده برابره مباشر
ایلیه. طواف ایدن کیمسه که بو طواف طواف قدومدر. مگر که صلوة مکتوبه اولوب جماعت ...
اولمغله ... تابع طوافه در باقی دم ایجاب و با خود جبری ایجون بونک آدابی
اتمه در. اوکی شروط صلوة در: طهارت و ستر عورت. دخی زیرا اول دخی صلوة در. تکلم ...
کلام مباح در. دائما اولا اضطباع ایلیوب اضطباع وسط ازاری صاغ قولتوغی آلتندن
وضع ایدوب ایکی طرفنی صول منکبی اوزرینه جمع ایدرک. بعده بر طرفنی دراز ...
و بر طرفنی صدره ازاری ایلیه و ابتداء طواف قصدنده نیت ... ایلیه. صکره دکرله
ادعیه ایله اشتغال ایلیه. انتهى. بعد الاضطباع بیت شریفک جانب یسارنه تو جه ایدوب حجر الاسود
قصدنده طوره. اما بر مقدار بعید طوره تا که ... اوله پس برتک جمله سنی حجرک
جمیعنه ایلیه. یعنی جمله بدنی حجرک اوکنه ... ابتدا طواف ایده و کنده ... ایلیه
بعنده اوج خطوه مقداری قبله یه تا که بیته قریب اوله. بعده طوافه ابتدا ایلیه. انتهى.
طوافده حجری تجاوز ایتمکدن مقدم و بو دعایی: باسم الله والله اكبر اللهم ايمانا بك وتصديقا
بكتابك ووفاء بعهدك واتباعا لسنة نبيك محمد صلى الله عليه وسلم. بعده طواف ایدوب
حجری اول تجاوز ایتدکده باب بیته منتهی اولوب و بو دعایی: اللهم ان البيت بيتك والحرم حرمك
والامن امنك وهذا مقام العائذ بك من النار. بو دعاده معانی ذکر ایتدکده کوزلریکله
مقام ابرهيم خليل عليه السلام اشارت ایلیه. و دخی بونی اوقویه: اللهم بيتك عظيم ووجهك
كريم وانت ارحم الراحمين فاعذني من الشيطان الرجيم وحرم لحمي ودمي على النار وامني
من اهوال يوم القيمة واكفني مؤنة الدنيا والاخرة. بعده حق تعالی یه تسبیح و تحمید ایله رکن
عراقی یه وارنجه اول زمانده و بو دعایی: اللهم اني اعوذ بك من الشرك والشك والكفر والنفاق
والشقاق وسوء الاخلاق وسوء المنظر في الاهل والمال والولد. تا که میزابه واصل اوله
و بو دعایی: اللهم اظلني تحت ظل عرشك يوم لا ظل الا ظل عرشك اللهم اسقني بكاس محمد صلى الله

عليه وسلم شربة لا اظمأ بعدها ابدا. تا که رکن شامی یه واصل اوله و بو دعایی: اللهم اجعله حجا مبرورا
وسعيا مشكورا وذنبا مغفورا وتجارة لن تبور يا عزيز يا غفور رب اغفر وارحم وتجاوز
عما تعلم انك انت الاعز الاكرم. تا که رکن یمانی یه واصل اوله و بو دعایی: اللهم اني اعوذ بك
من الكفر واعوذ بك من الفقر واعوذ بك من عذاب القبر ومن فتنة المحيا والممات واعوذ بك
من الخزي في الدنيا والاخرة. و دخی رکن یمانی ایله حجر الاسود بیننده و بو دعایی: ربنا آتنا في
الدنيا حسنة وفي الاخرة حسنة وقنا عذاب النار. وعذاب القبر. بو وجهله طوافک بر
شوطی تمام اولمش اولور. انتهى. بو وجهله طواف ایلسون یدی شوط اولنجه. و هر شوطده بو دعالری
اوقیسون. دخی اول شوطلرک اوچ اولکی لرنده رمل ایلسون. باقی لرنده مشی ایلسون. بونک
تفصیلی کتب فقهیه ده در. انتهى. تا که طوافک یدی شوطی تمام اوله. ملتزمه کلسون که حجر ایله
باب مابینی در. و دخی محل استجابت دعادر. اول مقامده بیته التصاق و استارنه تعلق ایلیوب
وخدینی وضع ایدوب و بونی اوقویه: اللهم یا رب البيت العتيق اعتق رقبتي من النار واعذني
من الشيطان الرجيم واعذني من كل سوء وقنعني بما رزقتني وبارك لي فيما آتيتني اللهم ان
هذا البيت بيتك والعبد عبدك وهذا مقام العائذ بك من النار. اللهم اجعلني من اكرم وفدك
عليك. و بو موضعده حق تعالی یه حمد و ثنا ایلیه. و دخی حضرت محمد صلى الله عليه وسلم و سائر
انبیایه صلوات کتوره. و هر حاجتی خاطرینه کلورسه دعا ایلیه. و حق تعالی یه هر ذنبدن استغفار ایلیه.
و دخی بعض سلف مولنسه بو موضعده دیرلر که بنده کی ایدوب ... اولک که ربه
دنوبی اقرار ایلیه. انتهى. ذکر اولنان فارغ اوله. مقام ابرهیمک خلفنده ایکی رکعت نماز قبله
ادا ایلیه. بعد الفاتحه قل يا ایها الکافرون اوقویه. ثانیه ده سوره اخلاص اوقویه. نمازدن صکره
بونی اوقویه: اللهم يسرلي اليسرى وجنبني العسرى واغفر لي في الاخرة والاولى اللهم اعصمني
بالطافك حتى لا اعصيك واعني على طاعتك بتوفيقك وجنبني معاصيك واجعلني
ممن يحبك ويحب ملائكتك ورسلك ويحب عبادك الصالحين اللهم حببني الى ملائكتك ورسلك
والى عبادك الصالحين اللهم كما هديتني للاسلام فثبتني بالطافك وولايتك عليه واستعملني
بطاعتك وطاعة رسولك واجرني من مضلات الفتن. بعده زمزمه کلوب ... ایلیوب بیت شریفه
و طوافه آخر ایلیه. انتهى. خامسی ده در. صکره دخی یری کلوره در. صفا دن ابتدا
ایلیوب اولا بیته اقبال ایلیوب و بو دعایی: الله اكبر الله اكبر الله اكبر الحمد لله على ما هدانا
الحمد لله بمحامده كلها على جميع نعمه كلها لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد يحيي ويميت
وهو حي لا يموت بيده الخير وهو على كل شيء قدير. لا اله الا الله وحده صدق وعده ونصر عبده
واعز جنده وهزم الاحزاب وحده. لا اله الا الله ولا نعبد الا اياه مخلصين له الدين ولو كره
المشركون. لا اله الا الله مخلصين له الدين الحمد لله رب العالمين فسبحان الله حين تمسون
وحين تصبحون وله الحمد في السموات والارض وعشيا وحين تظهرون يخرج الحي من الميت
ويخرج الميت من الحي ويحيي الارض بعد موتها وكذلك تخرجون. اللهم اني اسئلك ايمانا دائما

من اكرم وفدك عليك

ويقينا صادقا وعلما نافعا وقلبا خاشعا ولسانا ذاكرا واسئلك العفو والعافية والمعافاة
في الدين والدنيا والآخرة . ودخي حضرت نبي يه صلى الله عليه وسلم صلوات كتوره وحق
تعالى دن استدوكه حاجتني دعا ايليه . بعده صفادن نزول ايدب سعيا بدأ ايليه .
ودعاسي رب اغفر وارحم وتجاوز عما تعلم انك انت الاعز الاكرم ربنا آتنا في الدنيا حسنة
وفي الآخرة حسنة وقنا عذاب النار نجانكه سعي ايليه . ومروه يه منتهي اوله صفا اوليوب
وجهي ايله صفايه اقبال ايدب بنه صفاده ايتدوكي دعا ايله دعا ايليه . جمله
سادسه وقوفده در مكه دن مني يه چقاركن تلبيه ايده رك چقه نجانكه مني يه منتهي
اولوب وآل مني اوله ديه . اللهم هذه مني فامنن علي فيها بما مننت على اوليائك
واهل طاعتك . اول گيجه مني ده مكث ايليه . ولا حجي حال منزل وهيبته رانده
صاكن اوله سكدن نشنه بوقدر نجانكه صباح اوله عرفاته سير ايده ودعاسي . اللهم اجعلها خير غدوة
غدوتها قط واقربها من رضوانك وابعدها من سخطك اللهم اليك غدوت
واياك اعتمدت ووجهك اردت فاجعلني ممن تباهي به اليوم من هو خير مني وافضل
بعده عرفاته كلوب انده دخي كتب فقهيه ده مسطور اولان افعالي ايليه لكن اعظم
اركان وقوف ودعادر زيرا انوك بعضي ده اول مقوله يوم مباركده واوليه
جمع كثيرده اجابت دعاء الطاف الهيه دن رجا اولنور . ويوم عرفه ده رسول الله
صلى الله عليه وسلم ما ثور اولان دعاء ايله دعا ايلك جمله ادعيه دن اولى در
اول دعاء ما ثور بودر . لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد يحيي و
يميت وهو حي لا يموت بيده الخير وهو على كل شيء قدير . اللهم اجعل في قلبي نورا وفي بصري
نورا . اللهم اشرح لي صدري ويسر لي امري . ودخي ديه . اللهم ربنا لك الحمد كالذي نقول
وخيرا مما نقول لك صلاتي ونسكي ومحياي ومماتي واليك مآبي . اللهم اني اعوذ بك
من وساوس الصدور وشتات الامر وعذاب القبر . اللهم اني اعوذ بك
من شر ما يلج في النهار ومن شر ما تهب به الرياح وشر بوائق الدهر . اللهم انا نعوذ بك
من تحول عافيتك وفجاءة نقمتك ومن جميع سخطك . اللهم اهدني بالهدى و
اغفر لي في الآخرة والاولى يا خير مقصود واشرف منزول عليه واكرم مسؤول لديه
اعطني العشية افضل ما تعطي احدا من خلقك وحجاج بيتك يا ارحم الراحمين .
اللهم يا رافع الدرجات ومنزل البركات وفاطر الارضين والسموات ضجت اليك
الاصوات بضروب اللغات يسئلونك الحاجات . وحاجتي اليك ان لا تنسني
في دار البلى اذا نسيني اهل الدنيا . اللهم انك تسمع كلامي وترى مكاني وتعلم سري و
علانيتي ولا يخفى عليك شيء من امري انا البائس الفقير المستغيث المستجير الوجل
المشفق المعترف بذنبه اسئلك مسئلة المسكين وابتهل اليك ابتهال المذنب
الذليل وادعوك دعاء الخائف الضرير دعاء من خضعت لك رقبته وفاضت لك

عبرته وذل لك جسده ورغم لك انفه . اللهم لا تجعلني بدعائك شقيا وكن بي رؤفا رحيما
يا خير المسؤولين ويا اكرم المعطين . الهي من مدح اليك نفسه فاني لائم نفسي . الهي اخرست
المعاصي لساني فما لي وسيلة من عمل ولا شفيع سوى الامل . الهي انا اعلم ان ذنوبي لم تبق
لي عندك جاها ولا للاعتذار وجها ولكنك اكرم الاكرمين . الهي ان لم اكن اهلا ان
ابلغ رحمتك فان رحمتك اهل ان تبلغني ورحمتك وسعت كل شيء وانا شيء . الهي ان ذنوبي وان
كانت عظاما فهي صغار في جنب عفوك فاغفرها يا كريم . الهي انت انت وانا انا
العواد بالذنوب وانت العواد بالمغفرة . الهي ان كنت لا ترحم الا اهل طاعتك
فالى من يفزع المذنبون . الهي تجنبت عن طاعتك عمدا وتوجهت الى معصيتك قصدا
فسبحانك ما اعظم حجتك علي واكرم عفوك فبوجوب حجتك علي وانقطاع حجتي
وفقري اليك وغناك عني الا غفرت لي يا ارحم الراحمين . يا خير من دعاه داع
وافضل من رجاه راج بحرمة الاسلام وبذمة محمد عليه افضل الصلوة والسلام اتوسل
اليك فاغفر لي جميع ذنوبي واصرفني من موقفي هذا مقضي الحوائج وهب لي ما سألت
وحقق رجائي فيما تمنيت . الهي دعوتك بالدعاء الذي علمتنيه فلا تحرمني الرجاء
الذي عرفتنيه . الهي ما انت صانع العشية بعبد مقر لك بذنبه خاشع لك بذلة
مستكين بجرمه متضرع اليك من عمله تائب اليك من اقترافه مستغفر لك من ظلمه مبتهل اليك
في العفو عنه طالب اليك في نجاح حوائجه راج لك في موقفه مع كثرة ذنوبه فيا ملجأ
كل حي وولي كل مؤمن من احسن فبرحمتك يفوز ومن اساء فبخطيئته يهلك . اللهم اليك
خرجنا وبفنائك انخنا واياك املنا وما عندك طلبنا ولاحسانك تعرضنا ورحمتك
رجونا ومن عذابك اشفقنا ولبيتك الحرام حججنا يا من يملك حوائج السائلين ويعلم ضمائر
الصامتين يا من ليس معه رب يدعى ويا من ليس فوقه خالق يخشى ويا من ليس له
وزير يؤتى ولا حاجب يرشى يا من لا يزداد على السؤال الا كرما وجودا وعلى كثرة الحوائج
الا تفضلا واحسانا انك جعلت لكل ضيف قرى ونحن اضيافك فاجعل قرانا منك
الجنة . اللهم ان لكل وفد جائزة ولكل زائر كرامة ولكل سائل عطية ولكل راج ثوابا ولكل
ملتمس لما عندك جزاء ولكل مسترحم عندك رحمة ولكل راغب اليك زلفة ولكل متوسل
اليك عفوا وقد وفدنا الى بيتك الحرام ووقفنا بهذه المشاعر العظام وشاهدنا
هذه المشاهد الكرام رجاء لما عندك فلا تخيب رجاءنا . الهنا تابعت النعم حتى اطمأنت
الانفس بتتابع نعمك واظهرت العبر حتى نطقت الصوامت بحجتك وظاهرت المنن حتى
اعترف اولياؤك بالتقصير عن حقك واظهرت الآيات حتى افصحت السموات
والارضون بادلتك وقهرت بقدرتك حتى خضع كل شيء لعزتك وعنت الوجوه لعظمتك
اذا اساء عبادك حلمت وامهلت واذا احسنوا تفضلت وقبلت واذا عصوا سترت
واذا اذنبوا عفوت وغفرت واذا دعوناك اجبت واذا ناديناك سمعت واذا اقبلنا اليك قربت

وادا ولینا عنک دعوت اللهم انک قلت فی کتابک المبین لمحمد خاتم النبیین قل للذین
کفروا ان ینتهوا یغفر لهم ما قد سلف فارضاک عنهم الاقرار بکلمة التوحید بعد الجحود وانا نشهد لک
بالوحدانیة مخبتین ولمحمد بالرسالة مخلصین فاغفر لنا بهذه الشهادة سوالف الاجرام
ولا تجعل حظنا منک انقص من حظ من دخل فی الاسلام الهنا انک احببت التقرب الیک
بعتق ما ملکت ایماننا ونحن عبیدک وانت اولی بالتفضل فاعتقنا وانک امرتنا ان نتصدق
علی فقرائنا ونحن فقراؤک وانت احق بالطول فتصدق علینا ووصیتنا بالعفو عمن ظلمنا
انفسنا وانت احق بالکرم فاعف عنا ربنا اغفر لنا وارحمنا انت مولانا ربنا آتنا فی الدنیا
حسنة وفی الآخرة حسنة وقنا برحمتک عذاب النار ودخی حضرت جعفر علیه السلامک
دعاسنی اکثار ایلیه که اول دعا بودر یا من لا یشغله شان عن شان ولا یشغله سمع عن سمع
ولا تشتبه علیه الاصوات یا من لا تغلطه المسائل ولا تختلف علیه اللغات یا من لا یبرمه الحاح
الملحین ولا تضجره مسئلة السائلین اذقنا برد عفوک وحلاوة مغفرتک بونلری صکره
کلنه لایق اولان دعالر ایله دعا ایلیه ودخی نفسی ایچون ووالدینی وجمیع مؤمنین ومؤمنات
ایچون استغفار ایلیه ودعاده الحاح ایلیه ودعوانی تعظیم ایلیه زیرا حق سبحانه وتعالی یه
بر شیئی تعاظم ایلمز یعنی بر شیئ اکا عظیم کلمز مطرف بن عبد الله عرفه ده ایکن ایتدی اللهم
لا ترد الجمع من اجلی یعنی بنم ایچون دیو ذنوب وجرم سببی ایله بو دکلو جمع کثیری باب
رحمتکدن رد ایلمه دیو خواهش احسان ایلدی مطرود ایلمه ودخی بکر مزنی ایتدی برکمسنه دیدیکه و … اهل
عرفاته نظر ایلدم شویله ظن ایلدم که جمله سی مغفور اولورلر ایدی اکر بن انلرک ایچنده اولماسم
جمله سنه بو بقیه اعمال حج ده در … واصل اوله اندن اغتسال ایلیه زیرا
اول تخی … اغتسال ایله دخول اولی در اندن صکره دیه اللهم هذه مزدلفة جمعت
فیها السنة مختلفة نسئلک حوائج مؤتنفة فاجعلنی ممن دعاک فاستجبت له وتوکل علیک
فکفیته بعده آنده اوله یجه بیتوتت ایلیه احیا ایله قدر قادر اولا نه احیا ایتسه … نصف
اللیل اوله رحیله تاهب وتدارک ایلیه واول محلدن یتمش عدد حصاة الوب بیله کتوره زیرا
اولوره دخی بانبشش بودر زیرا کاه اولورکه بعضی ساقط اولوب ضایع اولور ودخی الدردکی
حصالر خفاف اوله یعنی صغار اولوب اطراف براجمله نکوی اوله یعنی جلاسی بر قبضه ایله
اصابع ده اولان مفاصل انلری تکوی وشامل اوله بعده صلوة فجری صکره سیر ایلیه نتکیم
مشعر الحرام منتهی اولدکده مزدلفه نک آخریدر آنده دخی وقف … ذکر ودعا ایدوب بو دعایی اوقیه
اللهم بحق المشعر الحرام والبیت الحرام والرکن والمقام بلغ روح محمد صلی الله علیه وسلم منا التحیة والسلام
وادخلنا دار السلام یا ذا الجلال والاکرام بعده وادی … جمرات … رمی ایده
رمی ایتدیکده الله اکبر علی طاعة الرحمن ورغما للشیطان الله اکبر تصدیقا بکتابک واتباعا لسنة
نبیک واول کونده دعا ایچون وقف ایلیه وتکبیری قطع ایلیه الا عقیب صلوة ده یوم عرفه نک فجرندن
آخر ایام تشریقک عصرنه وارنجه بو تقریر ایدر اصل … بو بله واقع اولمشدر لکن قول مذکور

امام

امام شافعی نک مذهبیدر نته کیم کتب فقهیه ده مصرحدر بزم مذهبمزده امام ابی حنیفه رضی الله
عنه قاتنده یوم عرفه نک فجری عقیبنده ختم ایدر اما امامین قاتنده آخر ایام تشریقک صلوة
عقیبنده ختم ایلیه حقیقتده اصل مسئله میان صحابه ده رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
مختلف فیها در که اول سیدنا امامین حضرت علی نک کرم الله وجهه قولی … ایله اخذ
ایلدیلر اکثر ایله اخذ احتیاطدر که عبادتده لازم اولان احوط ایله عمل ایتمکدر اما امام اعظم ابن
مسعود قولیله عمل ایلیوب اقل ایله اخذ ایدرکه تکبیرده جهر بدعتدر اولدوغیچون تفصیل … کور
هدایه ده مسطوردر لکن مرحوم والده ماجد بو محلک اکثری کتب احیادن اخذ ایدوب
حضرت امام غزالی نک اکثر مواضعده میلی مذهب شافعیه یه اولدوغندن انلر قول شافعی یی
ترجیح ایدوب مرحوم دخی متابعت ایتمکله بو بیله واقع اولمشدر والعلم عند الله تعالی انتهی
صفت تکبیر بودر الله اکبر الله اکبر کبیرا والحمد لله کثیرا وسبحان الله بکرة واصیلا لا اله الا الله
وحده لا شریک له مخلصین له الدین ولو کره الکافرون لا اله الا الله وحده صدق
وعده ونصر عبده لا اله الا الله والله اکبر بعده ذبح هدی قصد ایده ودیه بسم الله والله اکبر
اللهم منک وبک والیک تقبل منی کما تقبلت من ابراهیم خلیلک بعده رأسنی حلق ایدوب دیه
اللهم اثبت لی بکل شعرة حسنة وامح عنی بکل شعرة سیئة وارفع لی عندک بها درجة بوندن
صکره انکا جمیع اشیا حلال اولور الا النسا وصید بعده مکه یه داخل اولوب طواف
زیارت ایده آندن صکره جمیع اشیا اکا حلال اولور بو طواف دخی مقدما ذکر اولنان
کبیدر وبو کونده امام بعد الزوال خطبه ایلیه که خطبه وداع رسول صلی الله علیه وسلم
بو حج ده درت خطبه واردر یوم سابع یوم عرفه یوم نحر یوم نفر اول وبونلرک
جمله سی بعد الزوال در وافراددر یعنی فرد خطبه در الا خطبه یوم عرفه که اول ایکی خطبه در
ایکی جلسه ایله بر جلسه … بیتوتت ایلیه که لیله قدردر … آنده قرار ایده
زیرا آنده نفر یوم قدر ویوم عیدک ثانیه سنک سحرنده رمی ایچون اغتسال ایلیه بعده
جمره اولی یه رمی ایلیه مسجد خیفه اولی … ایتدیکدن صکره جاده طرفیندن قلیلا
انحراف ایلیوب قبله یه مستقبلا واقف اوله اول حق تعالی یه حمد وتهلیل وتکبیر ایدوب
حضور قلب وخشوع جوارح ایله دعا ایلیه وقبله یه استقبال ایدوب واقف
اولوب سورة بقره قرائتی مقداری دعا یه اقبال ایله بعده جمرة ثانیه یه رمی ایدوب
جمره اولی ده کبی وقوف ایلیه بعده جمرة ثالثه یه رمی ایلیه انده وقوف ایتمیه اوچنجی
کیجه ده بیتوتت ایلیه که اول لیله نفر اول در نتکیم ایام تشریقک یوم ثانی سحرنده
صلوة ظهری ادا ایلیه نیه اوچ دفعه ده یکرمی بر حصاة رمی ایلیه یوم سابقده ایتدیکی
کبی بعده مخیر اولور منی ده اقامت ایله مکه یه عود ایتمکده لکن اکر کیجه خروج ایتمزسه [illegible]
منی ده بیتوتت لازمدر تا که یوم نفر ثانیده دخی ماسبق کبی یکرمی بر حصاة رمی [illegible]
تفصیلی کتب فقهیه ده در جمله سنه ثانیه صفت عمره ده در عمره قصد ایلیه عند

بعده

عند الاحرام عمره یه نیت ایدوب تلبیه ایلیه ومسجد عائشه یه قصد ایلیه وایکی رکعت
نماز قیلوب عمره دیلرسه دعا ایلیه بعده تکبیر وتهلیل وتلبیه ایدرک مسجد حرامه
داخل اولنجه بعده طواف وسعی ایده حجده وصف ایتدوکمز گبی بعده راسنی حلق ایله
اتحله عمره سی تمام اولور نجانکه بیته داخل اوله حافیا یعنی آیاغی چپلاق داخل اوله
نوفل ایله ودخی ایکی العمودین نماز قیله که افضل بودر بعضلر ایندی دخول بیت دن
سؤال اولندقده واتدیر بو ایکی قدمینی حول بیته طواف اهل کوره م قنده فالدیکه
انلر ایله بیت ربمی وطنا اهل کورم بن خود بیلورم که قدمیم مشغول اکانه وقنده
مشی ایلمشدر ودخی ماء زمزم شربنی اکثار ایلسون اگر ممکن ایسه کندو ایله بر دن
استقاء ماء ایلسون ودخی تمام ارتوا ایله تا که تقطع ایده یعنی قانق سبیلیه
برر تیه اتلاها ولاکه حتی ماء اضلاع عن بتنه ودخی دیسون اللهم اجعله شفاء من کل داء وسقم
وارزقنا الاخلاص والیقین والمعافاة فی الدنیا والآخرة حضرت رسول صلى الله علیه وسلم
بیورمشدر ماء زمزم لما شرب له یعنی هر نیه قصد اولنوب شرب اولنسه او نیه نیتی
اول نیته مراد حاصل اولور خاتمه طواف وداع ده در بو دخی یا حج
ایکی رمل واضطباع سزدر نجانکه فارغ اوله ایکی رکعت نماز قیله خلف مقامده ایکی
ماء زمزمدن ایچه بعده ملتزمه کلوب دعا وتضرع ایلیه ودیه اللهم البیت بیتک
والعبد عبدک وابن عبدک وابن امتک حملتنی علی ما سخرت لی من خلقک و
سیرتنی فی بلادک وبلغتنی بنعمتک حتی اعنتنی علی قضاء مناسکک فان کنت رضیت
فازدد عنی رضا والا فمن الآن قبل ان تنأی عن بیتک هذا اوان انصرافی ان اذنت
لی غیر مستبدل بک ولا ببیتک ولا راغب عنک ولا عن بیتک اللهم اصحبنی العافیة
فی بدنی والعصمة فی دینی واحسن منقلبی وارزقنی طاعتک ما ابقیتنی واجمع لی خیر الدنیا
والآخرة انک علی کل شیء قدیر اللهم لا تجعل هذا آخر عهدی ببیتک الحرام وان جعلت
آخر عهدی فعوضنی منه الجنة احب اولان بودر که بیت شریفدن غائب اولنجه بعده
بیتدن منصرف اولنجه یس خاتمه عاشره زیارت مدینه منوره وآدابنده در
اما فضلی اظهر من ان یخفی واکثر من ان یحصی در امدی کلیم مدینه یه قصد ایلیه ظهر قندده
رسول الله صلى الله علیه وسلم صلواتی اکثار ایلسون نجانکه بصری جداره واشجاره واقع
اوله بو دعایی اوقیسون اللهم هذا حرم رسولک صلى الله علیه وسلم فاجعله لی وقایة
من النار وامانا من العذاب وسوء الحساب ودخی قبل الدخول غسل ایده ده دن اولسانی ایله
ودخی تطییب ایدوب ثیابک افضل وانظفنی کیوب متواضعا ومعظما داخل اولوب
ودیه بسم الله وعلى ملة رسول الله رب ادخلنی مدخل صدق واخرجنی مخرج صدق
واجعل لی من لدنک سلطانا نصیرا بعده مسجده قصد ایدوب داخل اوله وقتی
منبر ده ایکی رکعت نماز قیله عمود حنزی منکب ایمنی خذاسنده قبله وشول ساریه که اکر

جانبنده در منبر وقت وار در اگر استقبال ایلیه ودخی قبله سجده اولان در
ایکی بینکنا او کنده اوله که موقف رسول الله صلى الله علیه وسلم اول مقامدر بری سجده سی
او نماز دن مقدم بعده نبی علیه السلام قبرینه کلوب وجهی بقابلنده واقف اوله
وقوف بر بودر بو طریقه اولور که قبله یه ارقه سنی ویروب قبری استقبال ایلیه جدار
قبره تا درت ذراع مقداری کلده وقندیلی یانی
راسنده قبله جدار یجنه سی وقندیل سنتدن دکلدر بلکه بر مقدار بعید موقعده
وقوف احترام اقربدر وبس اول کلده دیه السلام علیک یا رسول الله السلام علیک
یا نبی الله السلام علیک یا امین الله السلام علیک یا حبیب الله السلام علیک
یا صفوة الله السلام علیک یا خیرة الله السلام علیک یا احمد السلام علیک
یا محمد السلام علیک یا ابا القاسم السلام علیک یا ماحی السلام علیک یا عاقب السلام
علیک یا بشیر السلام علیک یا نذیر السلام علیک یا طاهر السلام علیک یا طهر
السلام علیک یا اکرم ولد آدم السلام علیک یا سید المرسلین السلام علیک
یا خاتم النبیین السلام علیک یا رسول رب العالمین السلام علیک یا قائد الخیر
السلام علیک یا فاتح البر السلام علیک یا نبی الرحمة السلام علیک یا سید الامة السلام
علیک یا قائد الغر المحجلین السلام علیک وعلى اهل بیتک الذین اذهب الله عنهم
الرجس وطهرهم تطهیرا السلام علیک وعلى اصحابک الطیبین السلام علیک وعلى ازواجک
الطاهرات امهات المؤمنین جزاک الله عنا افضل ما جزى نبیا عن قومه ورسولا عن امته
وصلى علیک کلما ذکرک الذاکرون وغفل عن ذکرک الغافلون وصلى علیک فی الاولین
والآخرین افضل واکمل واعلى واجل واطیب واطهر ما صلى على احد من خلقه کما استنقذنا بک
من الضلالة وبصرنا بک من العمایة وهدانا بک من الجهالة اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک
له وانک عبده ورسوله وامینه وصفیه وخیرته من خلقه واشهد انک قد بلغت الرسالة
وادیت الامانة ونصحت الامة وجاهدت عدوک وهدیت امتک وعبدت ربک
حتى اتاک الیقین فصلى الله علیک وعلى اهل بیتک الطیبین وشرف وعظم اگر برکیمسه کندو
طرفندن تبلیغ سلام وصیت ایلدی ایسه بوینه دیه السلام علیک من فلان وفلانة
بعده بر ذراع مقداری تأخر ایلیه اندن حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله عنه سلام ویره
زیرا انک راسی حضرتک منکب شریفلری قاتنده در وراس عمر منکب ابی بکر قاتنده در
رضی الله عنهما بعده ینه بر ذراع مقداری تأخر ایدوب حضرت فاروقه رضی الله عنه سلام
ویروب دیه السلام علیکما یا وزیری رسول الله صلى الله علیه وسلم والمعاونین له على القیام بالدین
ما دام حیا والقائمین فی امته بعده بامور الدین تتبعان فی ذلک آثاره وتعملان بسنته فجزاکما
الله خیر ما جزى وزیری نبی علی دینه بعده رجوع ایدوب ینه راس رسول الله صلى الله علیه وسلم قاتنده
قبر ایله منبر اولان اسطوانه بیننده وقوف ایلیه وقبله یه استقبال ایدوب حق تعالى یه تمجید

وتحیه ایلیه و رسول الله صلی الله علیه وسلم صلوات اکثار ایلیه بعده دیه اللهم انک قلت
وقولک الحق ولو انهم اذ ظلموا انفسهم جاؤک فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول
لوجدوا الله توابا رحیما اللهم انا قد سمعنا قولک واطعنا امرک وقصدنا نبیک مستشفعین
به الیک فی ذنوبنا وما اثقل ظهورنا من اوزارنا تائبین من زللنا معترفین بخطایانا وتقصیرنا
فتب اللهم علینا وشفع نبیک هذا فینا وارفعنا بمنزلته عندک وحقه علیک اللهم اغفر للمهاجرین
والانصار واغفر لاخواننا الذین سبقونا بالایمان اللهم لا تجعله آخر العهد من قبر نبیک ولا
من حرمک یا ارحم الراحمین بعده روضه یه کلوب انده نماز قیله دعا دراولدوغی مرتبه دعا ایله
اکثار ایلیه و دخی منبر قتنده دعا ایلیه و دخی تهجد کیجه لرینه زمانده اوزره [illegible] ایلیه که حضرت
صلی الله علیه وسلم دست شریفلرین وقت خطبه ده انده وضع ایدرلر ایدی و دخی یوم خمیسده
شهدای احد قبورینه زیارته تبجیل ایلیه و صلوة خمسه یی [illegible] مسجده صلی الله علیه وسلم قیلوب بعده
خروج ایلیه و صلوة ظهر ایچون مسجده عود ایلیه تا که صلوة فوت اولمیه [illegible] مسجد رسول الله جماعت
ایله ادا ایتمک فوت اولمیه و دخی تهجد [illegible] هر کون بقیعه خروج ایلیه رسول الله صلی الله علیه وسلم
سلام ویره رک وارب قبر حضرت عثمان و قبر حضرت امام حسن بن علی بن ابی طالب رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین زیارت ایلیه و دخی قبر علی بن الحسین و محمد بن علی و جعفر بن محمد آنده در
و دخی مسجد فاطمه ده نماز قیله رضی الله تعالی عنها و عنهم و دخی ابراهیم بن رسول الله صلی الله علیه وسلم
قبرین و صفیه عمه رسول الله قبرینی زیارت ایلیه بونلارک جمله سی بقیعده در و دخی هر
شنبه کونی مسجد قبایه وارب زیارت ایده و آنده دخی نماز قیله [illegible] که رسول الله صلی الله علیه
وسلم [illegible] مبارکلرینه آنده [illegible] بئر [illegible] ایدوب وضو [illegible]
و دخی مسجد فتحه که خندق [illegible] کذلک سائر مساجد و مشاهد [illegible] موضع [illegible]
اهل مدینه انلاری بیلورلر و دخی طلب شفا ایچون بئرلری ابار [illegible] قصد ایلیه که رسول الله صلی الله
علیه وسلم انلاردن توضی و اغتسال ایدوب صولرندن شرب ایلمشلردر و دخی معلوم اوله که
اکر مدینه ده اقامت ممکن اولورسه فضل عظیم واردر و حدیث شریفده وارد اولمشدر که بر
[illegible] قحط و شدتنه تحمل ایتمز الا یوم قیامتده انکا شفیع اولورم بو ندن خبر
احادیث شریفه دخی واردر و اکر اقامت ممکن اولمایوب خروجه عزم ایدرسه مسجدده
[illegible] صلی الله علیه وسلم حضرتینه دعا و زیارتی کما سبق اعاده ایلیه و قبر شریفه وداع ایدوب
عود [illegible] سؤال ایلیه و سفرنده سلامت ایچون دعا ایلیه بعده روضه ده ایکی رکعت
نماز قیله که مسجده مقصوره زیاده اولنماردن مقدم رسول الله صلی الله علیه وسلم موضعی ایدی
[illegible] خروج ایلیه رجل یساری تقدیم ایدوب دیه اللهم صل علی محمد و علی آل محمد ولا
تجعله آخر العهد بنبیک [illegible] بر زیارته [illegible] ویسر رجوعی الی اهلی [illegible]
[illegible] یا ارحم الراحمین و قدرتی مقداری جیران نبی صلی الله علیه وسلم تصدق ایلیه [illegible]
مدینه و مکه بینده اولان مساجدی تتبع ایدوب هر برنده نماز قیله انلاری بیلدی [illegible] نجانکه علی[illegible]

رجوع ایلیه سنت بودر که هر شرفده اوچ کره تکبیر ایلیه و دخی دیه لا اله الا الله وحده
لا شریک له له الملک وله الحمد وهو علی کل شئ قدیر آئبون تائبون عابدون ساجدون
لربنا حامدون صدق الله وعده ونصر عبده وهزم الاحزاب وحده و بر روایتده وکل
شئ هالک الا وجهه له الحکم والیه ترجعون نجانکه مدینه یه مشرف اولدقده دابه سنی تحریک ایدوب
دیه اللهم اجعل لنا بها قرارا ورزقا حسنا بعده اهلی خبر ارسال ایدوب قدومنی اخبار ایلیه تا که ناگهان
اوزرلرینه کلمیه زیرا سنت بودر و دخی اهلنه کیجه ایله کلمیه نجانکه بلده یه داخل اولاوز
مسجده قصد ایلیه انده ایکی رکعت نماز قیله بعده بیتنه داخل اوله دخولی وقتنده دیه
توبا توبا لربنا اوبا لا یغادر علینا حوبا نجانکه منزلنده مستقر اوله حق تعالی نک کندویه
ایتدوکی الطافی اونتمیه بیت شریفی و حرمنی و نبی سنک صلی الله علیه وسلم قبر منورینی
زیارت سعادتیدر و دخی لایق دکلدر که بو نعمتی کافر اولوب غفلت و لهوه و معاصیه
شروع ایده خوضه عود ایتمیه زیرا علامت حج مبرور بودر که بعد العود دنیادن معرض و آخرته
راغب و لقاء بیت دن صکره لقاء رب البیته مستعد و مناسب اوله مطلب

سادس جمله متعلق آداب خفیه و اعمال باطنه ده در اول حج اولندر اولکی نفقه
مال حلال دن اولمقدر لکن قلبی اشتغال و همی تفرق ایدر و تجارت ایلیا و لمایه بلکه جمیع
همت و قصدی رضای خدای کریم و ذکر و ثنای حبیب حکیم و شعائرینی تعظیم اوله و بونک
[illegible] ایچون تجارت ایلیه ولکن بعض ارباب قلوب دیشلر که انلرک توسع مطلوب
اوله مکر که قصدی مکه ده اولنسه اولوب اول مقام ایچون جالب مال باشنده موجود
اوله تقدیرجه دنیا ایله دینه توصل واولی الی اله حصول مراد توسل ایله جائزدر قصدی
زیارت بیت و براد سلمدن اسقاط فرض اولوردر لکن بولیه دکلدر و دیگر زکاه حج
اتمکه اتماسی لم یا مکروه اوله بلکه دیگر اوله ایتمکدر تا که دینی دنیایه و دیگرینه [illegible]
اوله الدرقده دنیا ایله دینه توسل ایچون اولورسه مقدما بیان اولنان [illegible] ایتدیکی
قدری انجق اولدر که اعدای الله اولان ظلمه به معاونت ایتمیه مثلا ظلمه عمالی که طرفی حجده
اخذ مال ایچون منصوب و منتظردرلر انلاره مکوس ورشوت ویرمیه بلکه خلاصه
بعض حیله و تلطف ایدوب سالک مسلکی تخلص ایلمایه زیرا اعطای مال ده مسلمین
ضعفاره و استمالی واجب حجه ویرلش اولورلر امری انلاره معاونت و رضا حلال دکلدر
اکر تاویل ایدوب بزبو نده مضطرزدرلرسه یعنی حجاب ویرلمزسه کیرلون خروجده
اضطراری واریدر و یاخود زکات فقرایه ترک ایتمکده نه جهت اضطراری اولور که حسن
[illegible] ثروت و جاه ایله کیدوب مطالبه لا کسب ایدر حج زاد و نفقه ده توسع و طیب نفس ایله
انفاق ایدر تقتیر ایتمیه که نفقه واجب اولانی و یاخود مؤنتی سفرها یاخود مرافقه
کندویه واجب اولانلرک نفقه و قوت لرینی منع ایلیه و دخی اسراف ایتمیه شو
انواع نعم طیبه و الوان اطعمه نفیسه ایله ترفه ایلیه عادت مترفین و دیدن جبابره

تكثير خيرات بو قبيلدن دكلدر انده سرف يوقدر زيرا ديمشلردر لا خير في السرف ولا
سرف في الخير وكذا الاسراف في الخير بلكه طريق حجده درهم واحد بيك درهم مقامنده در دخي
ترك رفث وفسوق وجدال در نته كم قرآن عظيمده اكا ناطقدر امري لساني لغودن وخنادن
صيانت وحفظ اوامر وترك نواهي وجنايت ايليه وهر نوع منهياتدن اجتناب وخشونتدن تحاشي
اوله وبيت رب العالمين جانبنه سيايرين اولان حجاج مسلمينه تخفيف وحسن خلق ايله معامله
ايليه كه مراد خلقدن تحمل اذي در جوركشادي دكلدر سفره سفرده سفر ديدكلري اخلاق رجالدن
مسفر ومهر شخصك حال درونني ظاهر اولدوغيچون در منجي ماشيا سفر ايتمكدر اكر قادر ايسه
وهر خطوه سنده حسنات حرم دن يدي يوز حسنه ويريلور حضرت ابن عباس دن بويله
اثر وارد اولمشدر وسؤال اولندي كه حسنات حرم نه در جواب ويرديلر كه هر حسنه يوز بيك
ايله معتبردر اكر اكا كندو سنك دوشنديري اهلندن يعني اهلنك شماتي بكلمزدن احراجي اقتضا
ايدرسه ديمشلردر اول فعل تمام حج دندر نته كم حق تعالى بيورمشدر واتموا الحج والعمرة لله
ابتداي ركوب افضلدر زيرا انده واتفاق ومؤنت فضيلتي واردر وتقبيح دكل دخيره وديدكلري
ابعد دره وكندوسنك سلامتنه وجنك نامنه اقرب در تحقيق بودر كه مشي قادر اولانلره
كوره دره وركوب ضعيف ومتخرج اولانلره در پس بين القولين مخالف يوقدر ارتجي
تجنب ايلكدر زيرا اول زي مرغيبن وندر وبغضا بوني ميان حجاج در حضرت ابن حجاج در
ديمشلردر اتوك زماننده علماء اكثر يه كورنشلر ايديكه بدعتي ديدكلري شعث واغبرار اولم
عبار رداءه دن اجتناب ايتمبوت كثرت عبار دن صاحبلري كچه لنوب بربردوكله وتفاخر وتكاثر
مائل اولمايه حديث شريفده وارد اولمشدر كه اما حاج الشعث التفل مقبول اندن حق تعالى نظر ايله
زوارينه قرجاقوني شعثا غبرا منكرا حج تحقيق عينه حاج اولان اشعث واغبر اولانلردر
حق تعالى بيوررمه جعه تيجي زيارت ايليكلرايدرك بكا بلا دعيده دن اشعث واغبر اولوب
كلدلر در روايت اولنور كه اهل يمن اول ابتدا وزره اولورلرايدي اول سبيدندر كه انلار
زيب بهج دريلر ودخي لايق بودر كه زنده ده جرندن وشهرتدن اجتناب ايليه هر بحج
اولورسه عموما سكرنجي دابه سنده رفق ايلمكدركه طاقتلو مدركه تحمل ايليه مثلا
محمل كبي واوزرنده نوم دخي بوندندر ودخي اوزرنده وقوف طويل ايتميه ودخي سنتدندر
بكره وعشيه دابه دن نزول ايدرب استراحت ايتدره ودخي مكاري يه احسان ايله مكث
ايتمام سرور ايليه خبرده وارد اولمشدر كه حج كلكيد نوعي احرا يوقدر ايدة يعني هرذي
حرارت اولان كبد مقابلة سنده اجر واردركه اول مقوله لره امداد واعانت وتقويه
رعايت مقابلة سنده حق تعالى اجر ويرر ديمكدر امري اناطه ومكاريلي دخي صاحبكه
عزيزي در انلار ورعايت وتقويت دخي باعث احراز اجر جليل اولور ديمكدر ودخي سلف
مكاري ايله عقد ايتدكده دابه دن عدم نزولي شرط ايدرلرايدي واكا كورلجري ايفا ايدرلر
ايدي بينه نزول ايدرلرايدي تاكه اول استراحت كندولرينك حسناتندن اوله مقبولري

ارا

ارا قوم ايله تقرب ايلكدر واوزرينه واجب دكل ايسه دخي ودخي نعم وحيواناندن سعي
اولني اختيار ايليه وتطوعا ذبح ايده وكندن اكل ايليه واجب لالان اكل القبيه فليل جيدنن
كثير اولوب دون اولاندن اوجنجي طيب نفس ايله انفاق ايده وكندوكي لقفقده ترك ايده
ودخي نفسنه اصابت ايدن مالي وبدنه خسرانه وصيتده زيرا بو طريقله طيب نفس قبول محنت
اولا تلمندندر ودخي امارات قبول دندر احوال بطالتينه احوال صالحته تبديل مجالس عفلته
مجالس ذكر ويقظه يه تحويل مطلب سابع اعمال باطنه ده وانده اخلاص طريقنده
اول دخي برقاج امرده در اوكلي فهم در پس معلوم اوله كه حق تعالى يه وصول اولماز الا
شهوات ولذات دن تنزه ودخي جميع حالاتده حق تعالى يه تجرد ايله دراول سبيدندر كه علماء
سالفده رهبان خلقدن انفراد ووحدت وقلل جباله وخلت ايدب لذات عاجله
ترك وحق تعالى ايله انس ايچون خلقدن وحشت ايلرلردي اول سبيدن حق تعالى
انلاره كتابنده ثنا ايدب ذلك بان منهم قسيسين ورهبانا وانهم لا يستكبرون
وبو بيوردشده رهو فلكه ميان نسخه ده اول حالده اندرس كلدي وخلق جمله شهوانه
اقبال وميل حضور وعبادتدن اعراض وفتور شايع ومشهور اولدي حق تعالى نبيسي محمد
صلى الله عليه وسلم بعث وارسال ايلدي طريق آخرته هدايت ورفع ضلال وغوايت ايچون
پس ناسي دنيادن رهبانيتي المنع ايدب بيورديكه حق تعالى انوك بدلنه جهادي
وهر شرفده تكبيري يعني حجي تعيين ايلدي ودخي ساحبلرين دن سؤال اولندي بيورديكه
صائمين در وبو امر حق تعالى نك براميته ها بتيندر بونلار خلقك جباله
عاله ويردي دخي بونلاره رهبانيت قيلدي حجيت نفسنه اضافت ايله تشريف ايتمكله
بيتنه حق تعالى يه بيت حاوي او با خود بر بلده شامل العلقدن منزه در وبوندن مكره
اطرافنده اولان مواضعه حرم قيلدي صيدنه وقطع اشجارينه حرام ايلدي وحرمك
فنا سنده عرفه ميداني قيلدي پس حق تعالى نك جهادي اول بيته قرارب بعيده دن
بلد سحيق دن قصد ايدب شعثا غبرا در رب بيته متواضعين اوله وفكري حالده كلدكلري
حرم جلالنده خضوع واستكانت ودار كاهي نوتنده تذلل ومسكنت اظهار ايچون حق تعالى
انلاري بنجه امور ايله تعبد ايلدي تكليف عبادت ايلديكه معانيسي فهم ايله عجزلرندن
ورجلرين حجارته مقام عبوديته تحقيق وعبادده ابتلا ايچون تاكه مطيع اولان كمسنه اوله
نفسنه اتباع ايدرلركه ومقتضاي طباع ايله حامل اولوب بونلاري كنديدن خلاص امور اولمي
اوزره اعتقاد ايدرلركه حج بويله دكلدر بلكه بونلاري نيچه حكم واسرار واردر كه عقول
اندن غافلدر اول سبيدندركه انواع تعبداتك اثبتي اولدقلري اكنجي بودركه فهم
برشوق منبعث اولور ودخي تذكره اعتبار فانيه حق تعالى نك وجه كريمنه نظر دن فكر
اولوب بكا اول سعادت دار قرارده حاصل ونظاهر اولوب حق تعالى ديداره بيت
نظري دار آخرتده رب بيته لقا ودرجات عاليه سنده ارتقا سبب قيلدي وعد كريم

پس بو جهت دیدار رب لقا اولان دار زیارتنه شوق عظیم بیلدرشنا قیلوب اعلای راه ده
تحمل مشاق ایدرز اوچنجی عزم درکه عزیمتنی تصحیح ایلیه اخلاص تام و ریا و سمعه‌دن اولوب امور دنیادن اجتناب
التزام ایلیه و دردنجی قصد ایلیه که قرب بیتی قصد ایلیه رضای رب دن بعد لازم کله در بشنجی قطع
علائق در بو که مخالفی وطنی و اهلی و اولادی و اموالی ترک ایدرکده رد مظالم و جمیع معاصیدن
حق تعالی توبه خالصه ایله عازم اولمقدر زیرا مظالم برعلاقه در که صاحبی ادا ایدر کورمیه
کیمسه حضور دنیا ایله ... تقسیم ایدر ... آلتنجی اولدرکه قلبنی قطع ایدر کیمسه خلقکده
ولانه التفاتدن ... وجهکی قطع ایلدک آنده ... ولا نظر دلی ... قلبک ایله دخی
توجه ایدر کیمسه قالبک ایله توجه ایدر ... اول سفردن ... اولان آخرتی
نصب و عنا و تعب و شقادر دوردنجی علائق ظاهره و باطنه قطع ایدرکده سفر آخرته توجه ...
ایلیه ... دخی ... کتابت ایلیه ... عظیم ده در ... حق تعالی حفظ وقا
ایلیه آلتنجی زاد و راحله‌یی موضع حلالدن طلب ایلیه و دخی تذکر ایلیه که مسافر اولانه بر زاد کرکدر
... اوله و اوائل ... بلکه طول سفرده ... کذلک سفر آخرت ...
اولور زاد دکلدر الا تقوی در ... عند الموت ... ایدب ...
راحله‌نک حضوری وقتنده حق تعالیه شکری تذکر ایلیه که حق تعالی ... تسخیر ایلدی ...
طرفندن تحمل اذی ایدب ... سفری ... ایدر امری اول زمانه ...
دخی تذکر ایلسون ... اولدرکه ... سفره ... زیاده سعی ایدر
یدنجی ... احرام ... ایلیه ... ذکر ... اولا جالبی
تذکر ایلیه زیرا ثوب احرام ... بو قدر ... دخی ... بلدن خروج ... اول
دخی قبردن خروجی و حشره توجه ... تذکر ایلیه که ... بو طریقده ...
نهب و غارت ... و ... دخی ...
طقوزنجی بادیه یه دخول وقتنده محشر ده ... تذکر ایلیه و دخی ... ایلیه که بادیه ده اولان انواع
حیات و سباع روز حشر و سؤال ... اولان عقارب ... ایدر ... و تلبیه ... حق
تعالی و اذن فی الناس بالحج قول کریمنده اولان ندایه اجابت در و ... نفخ صور ایله ندانک
... قبوردن حشر ... تذکر ایده ... دخول وقتنده
حق تعالینک حرم ... و وصول ... تذکر ایلیه ... اهل قرب دن ... خوفی دخی
باقی اولمه ... رجاسی خوف غالب ... رجا ... حق تعالینک
کرم ... و احسانی عظیم ... بیته ناظر ... حاضر اولدقده رب بیتی مشاهده
... تذکر ایلیه و دخی رجا ایلیه که حق تعالی ... نظری نصیب ایتدیکی
... دخی ... نظری نصیب ایلیه ... اول زمانده ... دخول ... تذکر ایدب
حق تعالی دن ... رجا و سؤال ایلیه اونبرنجی طواف وقتنده ... اولان ملائکه
... تذکر ایلیه و دخی بیله که مقصود اعظم قلبنک ذکر رب بیت ایله طوافی در

امری ابتدا و انتهاسی اولدر که اول خانه‌یه ابتدا ایلیه و ختمی انوک ایله ایلیه نته کم طواف ظاهرنک
دخی ابتداسی بیت ایله و اختتامی دخی بیت ایله در و دخی معلوم اولا که اصل طواف عالم
ملکوتده قلبک حضرت ربوبیتنه طوافیدر والوک امثالی عالم ملکده بیت در نته کم قالبی
بیتی طواف ایدر و کذلک قلب دخی ربنی طواف ایدر زیرا عالم ملک ملکوت بیننده ...
و ماثلت مقرردر اول طایفه یه که حق تعالی فتح باب ایلمشدر انلرک معلومیدر و بونلر
اشارت ... اولمشدر که سماده اولان بیت معمور کعبه‌نک تمام محاذی ...
و ملائکه‌نک آنی طوافی انسانک بو بیتی طوافی کبیدر ... اکثر خلقک ... بو طوافه
قادر اولدیسه انلار ... تشبه ایله مأمور اولدیلر و دخی ... تشبه ... قوم فهو منهم ...
... انلارک زمره‌سندن معدود اولمق ایله موعود اولدیلر و حقیقتده اول
طوافه قادر اولانلر درکه ... زائر اولوب طواف ایدر ... نته کم بعض
مکاشفین بعض اولیای رب العالمیندن روایت مشاهده ... اون ایکنجی حجری
استلام وقتنده اعتقاد تام ایده کیمسه که حق تعالی ایله مبایعه ایدر ... اوزرینه
امری اول زمانده تعظیم ایله که بیعت ایتدیکی ... قیام ایده کیمسه زیرا ...
غدر و نقصان ایدن ... مقت و خذلان اولور حدیث ده وارد اولانه نظر اولنه
... و حارض ... حق تعالینک یمینی در ... مصافحه ایدر نته کم ...
برادر ... ایله مصافحه ایدر و دخی ... استار کعبه یه تعلق ... مذنب ...
... کناه ایدب ... ایدر ... تعلقنی تذکر ایلسون که شو ...
اظهار ایدر که انوک ... غیری ... بو قدر الا انوک کرم ... و ...
... بو قدر الا انوک عفو و کرمیدر و انوک ... اعظم الا عفو ایله
... مستقبل ده ... ایله و دخی ... اولان ... رجا
ایلیه اول اوچنجی سعی وقتنده تذکر ایلیه عبدک ... سلطانک ... تردد ... و
... بعد اخری خدمتده ... اخلاص ... جهت ایله ... رجا
و دخی ... تردد ... و غرابی ... تذکر ایلیه
اون دردنجی عرفاته وقوفده تذکر ایلیه ... یوم حشرده ... انبیا و اولیا
ایله اجتماعنی ... و امالرک ... قبولده تردد ...
... وصولی تفکر ایلیه ... موقف عرفات ...
و طبقات ... و ارباب قلوب ... رجال ...
قلوب ... و ابتهال ایله اجتماع ... و دست ...
رفع و اعتقادلری باب رب الارباب جانبنه ... ابصاری ...
دواره ناظر ... امر ... جانبه که ... حضرت ...
الدعوات انلارک ... خیبت ... اجابت ... و انلاردن

جمیع معصیة شامل و واسع اولان رحمتنه ادخال ایله بالغ ولد اول سعید در که دنیا و دینده اعظم الفوز
بو فانه حاضر اولامش و حق تعالی معفرتنه ایمه سنی ظلتی ایدب تحقیق ایلیه سن زیرا محبتک
غفاری استکاره بر طریق بو قدر اجتماع ایجم وسعید واحد او زره وقف اصدره متعاون فکر
امر کبی اولانشیخی رکی جار ایله عبودیتنه اظهار رد تجرد امره امتثال الحان استهاض و بنیواراولق قصد
ایلیه اصلاح نفس و عقل اعلیه حضرت ابرهیم خلیله صلوات الله علی نبینا وعلیه قرشیته قصد ایلیه که
شول زمانده که اول مکانده ابلیس کلوب قصد تلبیس ایلدیکه محبتنه بر شبهه او قال
او یا خود جمعیة القاآ ایله مفتون و مشوش حال ایلیه پس حق تعالی امر ایلدیکه انجاره ایلی
ایلیه انی طرد و منع و املسی قطع الحجان اکر بکا خطور ایدرسه که اول رمی شیطان الحجان ایدی اکا
بن رمی ایتمکده بکا فائده بو قدر امری معلوم کره بو خاطره دخی شیطاندندر بونکله
امر جمارة امتثالدن صد و منع ایدب ملتبک العالی ایدر که بو معقول الافعال شا بلیب اطعال در امری
سن نفسکدن بو وسوسه یی طرد ایدب رمی ایله بجا انکار خاطم انف شیطان اوکلمسی
تحقیق و ازعاج ایلیه سن زیرا اول رمی صورتاری جار در لکن حقیقتده ارغام انف شیطاندر
امر خدا یا امتثال و ترک حظ نفس الحان جلال ایله اول التجی بیانکز کوکدر که هدی و قربان
تقرب اسمار رحمن در امره امتثال ایله و دخی فرح ایتدکده رجا ایلیه که انوک هر جزوی مقابله سنده
حق تعالی سنک دخی اجزا بدنکدن بر جزوی نار دن اعتاق ایلیه مقتضای وعد کریمی ایله امدی
هر بار که هدی اعظم و اکبر اولور نار دن فدا اولمسی دخی اتم و اکثر اولور اول سببدندر که بو ترک
جیطان مرتبه یه واقع و مناظر اولدی اول بلده نک فضیلتی تذکر ایلیه سن و دخی آرابجوت خیر
البشر صلی الله علیه وسلم ایتدوکی کلامه سن و آنک تربه مطهره سنی و کندولرنون معلومی کرم
قیام ایدن ایکی دیرینک تربه لری آنده ما یدوکنی ملاحظه ایده سن و اول بلده نشر فی
سکینت و وقار ایله وضع قدم ایده سن زیرا نجه حضرت اول بلده بالعشی والابکار قدم کرمی تکاد
ایله جلیه صلوات الملک الغفار لشرف ایدش دیار سعادت مدار در و دخی حق تعالی دن رجا
ایلیه که وجد الغوادره سکا زیارت دیار العطا و ایلیه نه کم بو دیاره مشاهده سنی میسر ایلدی بلکه قبر
نبی مختار و قبر صحابه کبار ایله پر انوار اولمشدر و دخی مسجده داخل اولدقده ذکر ایلیه که اول محل
شریف اول عرصه در که آنده اقامت فرائض اسداد اولمشدر و اکثر فضل خلق الهی جیاد دنیا
جامع اولمشدر و اکا دخولک سببی ایله حق تعالی سکا رحمت ایلمکده رجا اولدیغی تعلیم ایلیه سن
امری آنده دخولک خاشعا و معظما اولسون مانک ما درا ولد و فی حرمته تعظیم ایلمکه اول مکان
منجب جمد بر دالایق و مستحق در اول سبب دن که رسول الله صلی الله علیه وسلم زیارت
ایلمسی ایله برکه اول جانبه شتاب زیارت حجاز بارنکه بنده و بنا کی امالاری جبالکورسک تعظیم
امری آنده اول مطواری نقد بر ایدب قبرنه زیارته دخی وار انده و تقصیر ایلیه سن و دخی جبر
شریفنه غایت قریب وار سن و تقبیل ایده سن بلکه کمال بعد دن طور ساکنده متول
و انقیاد ایده سن حیاتنده وار سه ایده جکک کبی و دخی معلوم اوله که حضرت رسول صلی الله علیه

وسلم سنک حضورکه و زیارتکه وقیامکی عالم در و سنک سلام و صلوتک اکا واصل اولور امدی
صورت کریمه سنی خیالکده تمثیل ایلیه که قارشوکه محلده و ضع ولمشدر و دخی تربه سنک قدر رفیع
قلبکده احضار ایله بجاکه منبره کلسن حضرتک منبره صعودینی و منبرده قائم ایکن طلعت بهیه سنی
توهم ایلیه که مهاجرین وانصار اطرافنده مجتمع اولوب قلوب و ابصار ایله حضرتنه اصداق واحاطه
ایلیه لر انلاره دخی خطبه لرنده هر برینی طاعة الله عزوجل حث و تحریض ایلیه لر و دخی حق تعالی
سنوآل و رجا ایلیه که اعمالیه سنک تکی قیامتده تفریق ایلیه اول طوز بجی بجاکه ابو اجلالک
تو دیع اولامس قلبکه اخطار ایده سنک سن ایکی حال بینده سن و دخی آنکا خطر رد اعمال و یا قبولیه
نهمدن بشارت و مغفرت بال خوف و حزن ایده رسن که کندوکی جمله سن دوا اعلی مرده
طوبی بس حسن یا خود جمیکنک رد المطلوب لاحق فرقه حطور و بس حسبی یا لرنجی حطه ک قدوم
ایتدکدن صکره فلیجی امتحان ایده سنک سن دار غرور دن بعید اولوب حق تعالی یا النفس و ارزب
قرب یی تحصیل ایلدکن و یا خود دار ذلتی فساده و دخی زیاده قرار ی ایلدکن و دخی کلیله
موازنه ایله اکر سن اول قبیلدن ایسه دلیل قبول در و الا خوف اولنور که اول حالدن حظ و
نصیبک ایجی بذل مال ایله تحصیل تعب و عناء و کسب نصیب شقا اوله نعوذ بالله تعالی که جدک
نصیبی حرمان و انتظام سلک حزب شیطان اوله امری سکا واجب در که هر صباح و مساء و غداة
عشاء ده نفسکه خطاب و امر که تدارک اجل و افتابه سن شول زماندن اول که الذین حیل
بینهم و بین ما یشتهون زمره سنده داخل ولا سین عتهنا الله تعالی وایاکم قبل حلول المنیة
وان یجعلنا بجرمة بنیه عن هذه الامنیة صلی الله علیه وعلی آله واصحابه و ذریاته واحبابه وسلم تسلیما

اصل ثامن
مقدم

معلوم اوله که فضیلت اذکار و تلاوت اوراد ده در بونده و دخی بر مقدمه و مطالب واردر مقدمه معلوم اوله که بیان خواص عوامده مقرر اولوب محلی
اعلام اولیان مقدمات مقرره و امور معلومه و مقرره در که کمال سعادت جمیع انام لقاء رب سنک
ده در اول سعادته دخی بر طریق بو قدر و الا جبهه خداوند رفیق ایتمکدر و انکار دخی حاصل
اولماز الا الحق تعالی ذاتنه و افعال صفاتنه و دوام فکر ایلیه اولور و هر حالده کمال جناب
جلال و حضرت جمالدن برشعبه ایه و کنه ملاحظه ایلیه اولور انوک عکس و فنا نفس مطلقه مقبوله
مطاوعت ایلیه بو بره مصاحبت ایله مستلی اولدیسه و بعده دخی نفسک آنده حسن تدبیر و تربیتنه
کمال احتیاج ایله محتاج الوصیت و بو دخی مقرر در لطیف کثیف بالغبار تجرد اطلاق که انوک سعادت
و تربیتی شهواتنی تحمل ایلیه پس حق سبحانه و تعالی رابطه محبتی خلق و ابداع و ایکیسنک جمله
ابداع ایلیه اکا اول رابطه ذکر او لسان رعایت و تربیته وسط اولور بوندن صکره نفس حاجب
اکا اولور که بدنه شوقی سببی ایله شهوات و مقتضیاته مائل اولوب کند و سنک اخلاق
مرونه میلای و تدبیر معاد بوره تقدیسات ایله مرتکب عصیان اولور پس لطایف جلا ایدن ازاله ده
تدریج اختیار او لنمق لازم اولور اول تدریج ذکر ایله بعد فکر ایله بعد و شوقله بعده وطلب بعده
قطع علائق بعده مطلب سلوک ایلیه اولور و فنا که جمله نک اعلی ذکرا اولدیسه کس شیخ فکر در

اولى ذكردن قدر يسير ايله اولمازه زيرا شهوات بدنيه ودخى ماده منازعه ايدر پس لازم
انسانه بر ذكر واجب اولمديكه جلادر و قلبى استغراق ايدوب اندن افتراق اولمايه تا كه فكره
اشتغال ونفسى شهواتندن نزع و استقبال ايليه ودخى وفا كه ذكرك جلا و قلبى استغراقى
متعذر واكثرينه استغراق متعسر اولديسه زيرا بدنك نجه مصالح ضروريه سى واردر كه مراد
ونتيجه لذاته مباحه سى واردر كه مرتبه جوازده در لاجرم بر قانون دخى لابددر كه اول مقدار
اشتغال تكرار ايله ذكر وفكره منتهى اوله پس بر كسنه كه اوقات ذكرى غالب اوله
كه حسناتى راجح اولانلردن اولور اما شول كسنه كه ايكيسنك مابينى متساوى اوله اول كسنه لرى
حق تعالى نه بوكولر لكن رحمت جانبى اولدقلريه دخى جانب رجايه ترجيح ايدر اما شول كسنه لر
جميع اوقاتنى ذكرده مستغرق اولوب منتهى اولورلر بلا حساب داخل جنان وفائز رضوان ملك منان
اولورلر اما مبتدى اولانلر اول مرتبه يه امكان يوقدر زيرا اشتغالده شامت وملال حاصل
اولور [illegible] ملال كلمز ناسزه ملال كلنجه پس انلار حقنده لازم اولان ملال [illegible]
بر فن دن [illegible] زيرا تنقيش نفسى ترويح دخى زياده [illegible] ترجيح ايدر ورد [illegible]
آناء الليل واطراف النهار اوقات تلاوت واذكار بيان اولنمشدر كم حق تعالى بيورر واذكر
ربك بكرة واصيلا ومن الليل فاسجد له وسبحه ليلا طويلا ودخى بيورمشدر وسبح بحمد ربك
قبل طلوع الشمس وقبل الغروب ومن الليل فسبحه وادبار السجود ودخى بيورمشدر وسبح بحمد ربك
حين تقوم ومن الليل فسبحه وادبار النجوم [illegible] حقنده بيورمشدر كانوا قليلا من الليل ما يهجعون
وبالاسحار هم يستغفرون ودخى بيورمشدر تتجافى جنوبهم عن المضاجع يدعون ربهم خوفا وطمعا
وبونلارك غيرى نجه آيت كريمه دخى واردر اولمشدر

مطلب اول

در آداب تلاوتده و فضيلتنده در فضيلتى [illegible] دكلدر خصوصا كه حضرت رسول صلى الله عليه وسلم
قول شريفنى استماع ايدلمك بيورمشدر من قرأ القرآن ثم رأى ان احدا اعطى افضل مما اعطى
فقد استصغر ما عظمه الله تعالى يعنى بر كسنه كه قرآت قرآن ايليه [illegible] ظن ايليه كه انكا اعطا اولناندن
افضل بر كسنه يه دخى اعطا اولنمش اوله تحقيق اول كسنه حق تعالى نك تعظيم ايتديكى شيئى تحقير
عد ايلمش اولور زيرا حق تعالى [illegible] قرآت قرآندن افضل بر عمل يوقدر [illegible]
اولان عطا وسائر اعمال ايچون اولان عطادن افضل اولور ودخى بيورمشدر [illegible] القرآن
في القلب [illegible] يعنى اكر قرآن [illegible] اولمسه [illegible]
ايله [illegible] اولورلر كه بر كسنه نك درونى [illegible] قرآن اولمسه [illegible]
اولور [illegible] تلاوت غافلينك مذموم اولديغى [illegible] دكلدر [illegible] رسول الله صلى الله
عليه وسلم بيورمشدر رب تال القرآن والقرآن يلعنه يعنى نجه كسنه واردر كه تلاوت
قرآن ايدر مقابلده رجا ورحمت رجال ايدر لكن [illegible] تلاوت [illegible] غافل ولكن
معانيسندن ذاهل واحكامى ايله غير عامل [illegible] قرآن وبعد [illegible] اولور
جمله لازمدر كه بو بابده بعض آداب ذكر اولنه كه انلارى رعايت ايله [illegible]

در ذيله تقصيردن نجات حاصل اوله بوندن صكره آداب ظاهريه وباطنيه واردر آداب ظاهره
اولدر كه اول كسنه كه حال قارى ده دركه وضو اوزره اوله مسكون ووقار اوزره قرآت ايليه
يا قائما يا جالسا وقبله يه استقبال ايدوب اطراق ايليه جلوسنده متربع ومتكى اولميه
[illegible] جلوس [illegible] افضل احوال صلوة ايچنده قائما قراءت [illegible]
[illegible] بونلار اشاغى مرتبه [illegible] قراءت [illegible] اول دخى
تفضيلتدن خالى دكلدر لكن اكر [illegible] قرآت ايدر [illegible] ختم ايليه [illegible]
مقدارنده [illegible] بعضلر يوم وليله ده بر كره يا ايكى كره ختم ايدر [illegible] بعضلر
اوچ كره [illegible] بعضلر اوچ كونده ختم ايدر [illegible] وسط [illegible] افضل دخى بودر
بعضلر [illegible] حضرت عثمان وزيد بن ثابت وابن مسعود
وابى بن كعب [illegible] بعضلر [illegible] ختم ايدر [illegible] بر كره ويا ايكى كره ويا دخى
زياده ختم ايلمك [illegible] بر كره ختم [illegible] اولا [illegible]
مابينى [illegible] حق بودركه اكر قارى [illegible] اكر ارباب
علوم [illegible] نشر علوم [illegible] ختم ايدر اكر معانى
قرآنده [illegible] كافيدر زيرا [illegible] تدبر [illegible]
واردر [illegible] قرآنك [illegible] تقسيم [illegible]
[illegible]
سوره [illegible] تقسيم
[illegible] سوره [illegible]
[illegible] سوره [illegible]
[illegible]
مستحب [illegible] زيرا [illegible]
[illegible] منقول اولان [illegible]
[illegible] كراهت واردر [illegible] خوف [illegible]
[illegible] تغيير [illegible] ايليه [illegible] مرتبه اول [illegible]
خصوصا [illegible] واردر [illegible]
[illegible] رسول صلى الله عليه وسلم [illegible] تلاوت قرآن [illegible]
[illegible] حزن ايليه [illegible] حضرت
رسالت پناه صلى الله عليه وسلم بيورمشدر كه قرآن حزن ايله نازل اولمشدر [illegible]
[illegible] طريق [illegible]
[illegible] تامل ايليه [illegible] حزن وبكا ايليه اكر [illegible]

ضد حزن وبكا الجلب بكا وايليه‌لر زيرا اول دخی اعظم مقاصددر التنجی ترتيل در
مقدا بيان اولنمشدر كه ذكر اولنان غرض تفكردر ترتيل اكا معيندر حضرت ام سلمه
رضی الله عنها قراءت رسول صلی الله عليه وسلم ترتيل ايله نعت وتوصيف ايلمشدر خلوصا
عجمی قاری اولانلر اولوسه فهم معنا ايتمسه زيرا اكا ترتيل وتؤده مستحبدر زيرا اول توقير و
احترامه اقرب در يدنجی رعايت حق آياتدر مثلا موضع سجده ده سجده ايليه
اكر غيردن استماع ايتديكی ايسه دخی ودخی طهارت اوزره سجده ايليه و اول سجده‌ده
دخی سجدهٔ صلوتده اولان شروط معتبردر طهارت واستقبال قبله وستر عورت كبی
سكزنجی قرآندن مقدم تعوذ ايده اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم رب اعوذ بك
من همزات الشياطين واعوذ بك رب ان يحضرون ديه طقوزنجی سورهٔ قل اعوذ برب
الناس وسورهٔ فلق قراءت ايليه اونجی هر سوره‌دن فراغت ايتدكده صدق الله العظيم
وبلغ رسوله الكريم اللهم انفعنا به وبارك لنا فيه والحمد لله رب العالمين واستغفر الله
الحی القيوم ديه وهر نه جانكه آيت تسبيح كورر ايسه تسبيح وتكبير ايليه آيت استغفاره دعا
ايليه اكر آيت سؤال كورر ايسه سؤال ايليه آيت تخويف كورر ايسه استعاذه
ايليه ويوفی لسانی ايله وياخود قلبی ايله ايده سبحان الله اعوذ بالله اللهم ارزقنا اللهم
ارحمنا ديه نجانكه فارغ اوله حضرت رسول صلی الله عليه وسلم ختم قرآن ايتدكده ايدوكی
دعا ايله دعا ايليه كه اول دعا بودر اللهم ارحمنی بالقرآن العظيم واجعله لی اماما ونورا
وهدی ورحمة اللهم ذكرنی منه ما نسيت وعلمنی منه ما جهلت وارزقنی تلاوته آناء الليل
واطراف النهار واجعله حجة لی يا ارحم الراحمين اون برنجی ادنا حق صلوتده وترتيب
قوا بده كندو نفسی بالتسكين غيره اسماع مرتبه‌سی مستحب در جهر واسرار حقنده تعارض اخبار
واردر لكن مابينلرينی جمع بو نكادر اولوركه تصنع ويادن خوف ايدنلره اسرار افضلدر
وآنلاقنده ماولانلره جهر افضلدر مكر آخر مصلينك وقتنی تشويش ايليه زيرا جهرده
فوائد كثيره واردر كه اسراره يوقدر زيرا جهر برخبردركه آخره ده نفعی متعديدر يعنی سامع فاعل
دخی فوائده مشاركدر ودخی قلبی ايقاظ وتنبيه ايدر وفهمی فكره جمع ايدر يعنی كندو
جمع ايدر وكندودن وغيردن نومی طرد ايدر ونشاطی زياده وكسلی تقليل ايدر كاه اولور
شوق كسالان باعث قراءت قرآن اولور فقا نيكه بو نيتلردن برشی حاضر اوله جهر افضلدر
اكر ايكيسی ويا دخی زياده جمع اولورسه زياده اوله جری اجری مضاعف اولور اونجی تحسين
قراءت دركه لفظی تغير ايدرمك تمطيط ايتمكسزين رسول الله صلی الله عليه وسلم بيورمشدر زينوا
القرآن باصواتكم ودخی بيورمشدر ما اذن الله لشیء اذنه لنبی حسن الصوت يتغنی بالقرآن
يعنی حق تعالی هيچ شيئی استماع ايتديكی شول نبی حسن الصوتی استماعی كبی كه قرآن ايله تغنی ايليه
بو فقير ايدر اذن كسر ذال ايله بو مقامده استماع معناسنه در زيرا اذن ايلا صفات حق تعالی دن
محال در ودخی استماعده دخی خلاف اولمازه اول تقديرجه استماعی دخی كنايه اولور

قاری‌يه تقريب ايدوب ثواب جزيل اعطا سندن تغنی دن دخی مراد ودر امام نووی
ايتدی شافعی واصحابی واكثر علما واصحاب عقول قتنده قرآنده تحسين صوت مراددر
اما سفيان بن عيينه قتنده تغنی دن مراد استغنادر يعنی قرآن ايله ناسدن استغنا اوله
ديمكدر وقاضی عياض ايتدی ايكی قول دخی سفياندن منقولدر وبعض اصحاب شافعی دن
منقولدر كه مراد قرآنی حزين ورقيق اوقومقدر ودر بو حديثده كه زينوا القرآن باصواتكم
قولی ايله استدلال ايتمشلردر هروی ايتدی كه تغنی دن مراد جهردر ابو جعفر طبری استغنا
ايله تفسيری انكار ايدوب حيث اللغة والمعنی خطادر ديمشدر وصحيح بودر كه تحسين صوت
معناسنه در نته كم رواية اخری ده يتغنی بالقرآن يجهر به بويله مؤيددر ودخی بيورمشدر انه
ودخی بيورمشدر ليس منا من لم يتغن بالقرآن وبو نلاردن غيری بنچه احاديث كثيره
مطلب ثانی آداب باطنه ده در اول دخی اون در اولكی فهم عظمت
وعلو كلام واذعان فضل ولطف ملك علامدر كه عرش جلالندن خلقنه افهام [illegible]
انزال وعبادنه اعلام ايلدی كلامی جمعا صفت قديمه اولوب ذاتی ايله قائمدر اكر كه جلال كلام
پرتو كسوهٔ حروف والفاظده مستور اولمسه ايدی الوك سماعنده عرش وثری ده ثبات قوت
قالمز ايدی نته كم جبل باری تجليسنه جبل طاقت كتورميوب دك اولوب پاره پاره اولدی
اكر حضرت موسايه دخی حق تعالی تثبيت ايلمسه سماع كلامه طاقت كتورمز ايدی وبونك مثالی
حيوانات ده بولنشلردركه [illegible] تعليم ايلمسه بعض اصوات ايله تأنيس ايدرلر
بعض كلمات ولا اتسابيدر لكن حيوان اول كلمات فهم واذعان ايتمزلر الا مكر آنلرك تمييز وامكان
اوله و اصوات كسوه‌سنده جلوه كر ونمايان اوله [illegible] امری كلام كلام
درجه ورفعت منزله ومقامده قاهر السلطان ونافذ الاحكامدر كه حق وباطل بيننده
[illegible] وقاضی عادلدر امر ونهی جاری واحكامی جمله عالمده ساريدر وباطل اوله [illegible]
بو قدر كه كلام حكمت ايلمكده ثبات وبقا طاقت كتورمز نته كم شمس ايله ظلمت كبی پس كلام كويا
بر ملك محبوب دركه وجه منيری غائب ومحجوب در لكن امری ظاهر [illegible] هر يرده جاری
وكويا شمس منير دركه شعاعی ظاهر وعلم كبردر لكن عنصری مكنون وذاتی مختفی ومحجوبدر
ايكنجی تعظيم متكلمدركه تفكر ايليه كه ظاهر جلد مصحف نته كم بر وديعه دركه هر [illegible]
[illegible] دن محروسدر ماداميكه اهانتدن انجاسدن دن تطهير ايتميه كذلك معناسی دخی
جلالت ملك متعال ايله باطن قلبدن محجوبدر مادام كه لوث حوادث واكواندن تطهير [illegible]
نور تعظيم وتوقير ايله تنور ايتميه پس جلد وورقه تعظيم كلام ايله غير طاهردن منع ايله تعظيم و
اكرام اولنور كلامه دخی تعظيم متكلم ايله كذب وغيبت وبهتاندن پاك [illegible]
ايله تعظيم اولنور متكلم دخی تعظيم اولنور صفات وافعالنده تفكر ايله وقلبی [illegible]
وكدورات [illegible] جنود قلب وترك [illegible]
تعظيم دن [illegible] ايدر زيرا بر كسه نك تعظيمی ايليان اول كلامی ايله استيناس واكا قلبی

وجمع همم وخاطر ودوحس ايدر اول سبيدن بعض سلف بجانكه بر سوره يى قرائت ايلدكده
قلبى حاضر اولماسه يه اعاده ايدرايدى واول دخى احضار قلبك وواسنده بحركت
براغاجى اولكان كاه اولوركه قرآنك غيرنى تفكر ايلمز دكاه اولوركه جميع قرآن اوزره اقتصار
ايدوب تدبر ايلمز قرآندن مقصود تدبردر اول سببدندركه قرائت ترتيل ايله مسنون اولدى
ترتيل دخى بجانكه تدبره قادر اولمايه الا ترديد ايله اولور ديه ايلسون يعنى برفاتحه تكرار ايلسون
ابى ذردن رضى الله عنه مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم بركيجه بزه قيام ايدوب جملة ساعتده بر آيتى
ايلدا واو ايدوب ان تعذبهم فانهم عبادك وان تغفر لهم فانك انت العزيز الحكيم آيتنى ترديد ايدرلردى
وسعيد بن جبير رضى الله عنه دخى برشب قيام ايدوب وامتازوا اليوم ايها المجرمون آيتنى ترديد ايدرلرايدى
وسليمان الدارانى دن منقولدركه ايدى كه بن برآيتى تلاوت ايدرم درت وبش كيجه تلاوت ايدوب
قامت ايدرم اگر آنده فكرى قطع ايتمسم غيرينه تجاوز ايتمزم وبعض سلفدن دخى مرويدركه سوره
هودده التى اى قالوب تكرار ايدوب تدبردن فارغ اولماشدر وبعض عارفين ايتدى كه بنم هر جمعده
بر ختم وار در وهر شهرده برختم وهر سنه ده بر ختم ايدرم وبر ختمه دخى وار دركه اوتوز سنه در
هنوز كه فارغ اولوب تمام اولماشدر يعنى كمال تدبردن ترديد وتكرار ايله تمام ختمه مجال اولمامشدر
بشنجى تفهم دركه هر آيتدن كه لايق اولان حقائق ودقائقه تمام استيضاح اوله يعنى وضوح
اوره قصد اوله زيرا قرآن حق تعالى نك صفات وافعالنك ذكرنى واحوال انبياسنى
وازواجرنى وجنت ونارى مشتملدر وبونلارك تحتنده مرفونه نيجه معانى مخزونه وار دركه
انلاره موفقون دن بيرنى نك واصل اولماز اول سببدندركه حضرت امير المؤمنين ويعسوب
المسلمين مخزن زمره اصحاب مدينه علم باب امام على كرم الله تعالى وجهه بيورمشدر اگر بن استسم
يتمش يوك سوره فاتحة الكتاب تفسيرندن نيجه فصول وابواب ذكر ايدرم يعنى بعير او قدار اولور
مقدار اسرار كشف وافهام ايدردم ودخى ديمشلردركه هر بر حرفه اولماز تاكه قرآننده هر او دنى
ابواب وتفصيلى زياده دن فرق ايده وموالاسى ايله جيد دن مستغنى اوله بوذكر اولنان وكثردن
بوقص طريق تفهم ايتسه دخى تاكه اول بابده نتيجه متيسر اوله اما جلا طريقى استقصا اينكى طرق اولماز زيرا
اوصعب المنال ومتولى ايله كمال اشكال وار در النجى تخلى در مانع فهم اولان اسباب وحجاب دن كه
شيطان آنى قلوب انسان ارسال ايدوب برده ايلمشدر كه عجايب اسرار قرآنى مشاهده وادعان
ايده مبهوب ويده قلبلرى نابينا وعيان بصيرتلرى كالحجاب اوله اول اسباب برى تحقيق مخارج
حروف در اعظم قصدي شيطان شول قرّاء يى تحصيل اذهان دركه اطاعت نفس ايلمشلر دركه شيطان
انلاره شول بلغيل ايدر كه حروف مخارجنى تحقيق ايله خروج تجديد در وبلبيس انلارك تعقل
اذهانلرينى تكشيف اطلاع معانيدن صارف ومانع اولور بلكه انده خوم قدر اقتصار و
اعتدال اوزره تحقيق وجزم در بركاردخى كندوسنك اوكردن صحيحى اولان مذهب تقليد
واول مذهب ايچون تعصب قسمندن ايدر اول سببدن مذهب آنك دخى حقيقتى معلوم ايكن
اكا اتباعدن مقصود اولاكه بعد زمان قلبنده برقى حلقان واول مذهبك حقيقتى روشن

عيان اولسه يه شيطان تقليد بر حمله تعلقلا ايله انى تحويف وبزدن ايدوب ديركه بو خيال قلبكه
اخطار وبو جانبه ميلى اظهار ايدرسن كسنك حتى اوزره اولان اسلافنك معتقدلرينك خلافيدر
وبويعنى اشغال وراه معقول اشتغال ايدر ايدى صوفيه نك علم حجاب ديدكلرى كه ملاحظه علم دن
مراد علمك بر نوعى در بوقف علم حقيقى دكلدركه اول برهان ويا خود كشف ايله عيان ايلملريدر
مثلا بركسه بر مذهب تحقيق غالب واول جانبه مائل وراغب اولسه ومعناى قدره حيلت ملاحظه ايله
محلوقلينى ايچون جائز اولمانكه جملة سندن متنزه ديدكلردر اول آنده شيطان انوك اوزرينه
رجوع ايدوب اول ملاحظه دن آنى صد ومنع ايدر وقلبنده مستقر اعتقاد دين تقليد ايله برقات
دخى اولدركه آيينه قلبنك اوزرنده معاصى وشهوات پاسى متراكم اولوب انده اسرار
قرآن جلوه گر ونمايان اولماز اول سببدندركه حق تعالى انما يتذكر اولوا الالباب بيورمشدر
ودخى بشرحه وذكرى لكل عبد منيب بيوردى برقات دخى اولدركه بر تفسير ظاهر تقليد ايله كه قتاده
ومجاهددن مرويدر اوقوب اعتقاد ايلسه جملة تفسير بالرأى در ديو اعتقاد ايليه بو دخى اعظم حجابدر
زيرا قرآنك مجملنى منقف ووقائقى متشابه دكلدر تفسير بالرأي بك معناسى عن قريب بيان
اولنور وانشاء الله تعالى بيدنجى تخصص دركه شويله تقدير ايليه كه قرآنده اولان خطابات هر كلمه
مقصود اولان كندو وجودى اولوب امر ونهى ووعد ووعيددن مراد ايچى آنى ترتيب
ارشاد وقصص واخبارده دخى ايچى اول اعتبار ايلسون ديوايراد ايتمشلر اول وقت هذا قرآن عظيم
رسول كريم انزال ايتمشدى الا انوك ايچون ومعاقل القرآن ايچون اولمشدر وسكزنجى تأثر در
اختلاف آيات حسبنجه مختلف اولان آثار ايله پس آنوك هر قهرى مقدار حجه بر وجد وحالى اولور
قلبى انكا مترتب وحالى اولور مثلا خوف وحزن ورجا ايچى وبونلارك بغيرى شول كيسه كه قلبى
بونلارك ايله متزين اولميه يعنى تلاوت آيات خوف ده خوفناك وآيات بخشوده مجذوب وجلوه
مسرور اولا بلكه آنوك تلاوتدن حظ وبشبى ايچى حركت ولسان اولوب تأثر قلب معطل
اولماز بو معنا تلاوتك نفعى قليل وصلاحى عليلدر حقيقتده قرآنك حق تلاوتى بودر كه تلاوت
رك وعقل وقلب بينده واتحاد وشركت اولمقدر ولسانك حظى تصحيح حروف در طريق ترتيل
ايله ور خط عقل تفسير معانى وفهم دقائق قرآن در وتسبيح مشكله در وخط قلب معانيسندن
اتعاظ وانزجار وتأثر اخباردر پس عقل ولسان مانند ترجمان در اما قلب متعظ اولور مثلا وعيد
ومغفرتى شرطا ايله تقييد ايتدكده واذا لغفار لمن تاب وآمن وعمل صالحا ثم اهتدى قول
كريمى كبى كه انى لغفار بيورلمشدر بلكه توبه وايمان وعمل صالح واهتدا ايله شرطا اتمشدر وبو
امثالنى ايلنى قرائت ايلدكده كمال خوف وحسرت قلبى بعنى زاره وتزار مومر حرمه هلاكى
اولدركه كوياموت وهلاكى مقرر اولمشدر وبعضا آيات وعيد استماعنده وفات ايلمشدر وبعضلرى دخى
منقطع عليه اولوب وعده ايلمشدر اما آيات ترحم ووعد مغفرت قنده استبشار ايليه بر مرتبه كه
كويا فرح وسرور دن طيران ايدر وحق تعالى نك صفات واسمالرنك ذكرى قنده بكشونه
آشنالق ايدوب جلال عند الجلال خضوع ونظر اظهار وعظمت جلالنه استشعار ايليه ودخى كفارك جدال

حقنده مستحیل اولان اموری ذکر ایتدکلرنه اخبار ایدن آیاتی قراءت ایتدکده مثلا حق تعالی
اجلاله ولد وصاحبه ذکر ایتدکلری کبی اول مانه خفض صوت ایدوب باطنندن انکسار
ومقاله نسبت ایلدکلرندن حیا وانکار اظهار ایلیه و دخی اوصاف جنت ذکر اولندقده باطننده
جنته اشتیاق وانجذاب واحراق شعشعت اوله وصف نار قلندقده فرائصنه ارتعاد کلوب
خوفی مزداد اولوب طغوریجی ترقی در کلامی متکلم اولان ملک علام دن استماع درجه سنه
ترقی درجات قراءت اوج در اما سبعد خشی شویله تقدیر ایلیه که گویا مولاسینک حضورنده
قائم اولوب انعام استماع ایدر و بس اول تقدیرجه کمال تملق وتضرع وابتهال وتخشع ایلیه
وقراءت ایدر و اوسطی اولدر که قلبی ایله مشاهده ایلیه که گویا جناب رفیع الدرجات الهی الکافی
ایله خطابه انعامی ایله مناجات ایدر بو حالده آنک معانی تعظیم وحیا وفهم واصغا در
بو طبقه درجه اصحاب یمین در و اعلاسی کلام ده متکلمی کوررکدر وکلامنده صفاتنی مشاهده ایلکدر
وجلاله تشکیل مقصوردر وکویا آینه مشاهده ایله غیرندن منزوف ومقصور اولور بو طبقه ده در
مقربین در بو نکتهکی حالده کمال حلاوت ومناجاتنده نهایت لذت اولور آوجی [illegible]
[illegible] فوتندن بری ایدر سلطنی علیه رضا ایله مشاهده دن وتزکیه ایله التفاتدن امین
ایلیه بجانکه آیات وعد وعید تلاوت ایلیه آنی ایله موقنینه شهادت ایدوب کندو [illegible]
اهل کوررمیه بلکه حق تعالی کندو به دخی انکار [illegible] ایلیه [illegible] اظهار استنشاق ایلیه بجانکه
آیات مغفرت وذم عصاة تلاوت ایتدکده نفسنی آنده کوروب وکندو [illegible] مخاطب تقدیر ایلیه
کمال خوف واستغفار قیلدن آنی مکر نفسی صورت تقصیرده مشاهده ورؤیت کندو [illegible] سبب
قرب اولور تا که نفس التفات حمدندن تجاوز ایدوب اکی مشاهده ذات مرتبه سنه واصل
اولوب قراءتنده اول مجاوزه نایل اولور اول زمانده اکا ملک وملکوت منکشف وعیان و جمیع عالم
ظاهر وعیان اولور حصول زمانده تلاوت آیات رجا ایدوب حالت سرور واستبشار غالب
اولوب صورت جنت اکا منکشف اولوب عیانا اکی مشاهده ودرجات ونعیمی معاینه ایدر و حال
آیات خوف دخی بو منوال اوزره در زیرا اول زمانده دخی اکا نار عیانا ظاهر وانکالر اولور

مطلب ثالث فهم قرآنده وآنکی من غیر نقل وبیان رأی ایله تفسیرده در شویله ظن اولنورکه
خاطرکه اخطار ایدرسن که ذکر اولنان معانی رأی ایله تفسیر ومانع در اول خود شهره انکار و نهی
وارد در حتی علمای ظاهر اهل تصوفه تشنیع ایدوب کلمات قرآنیه حضرت ابن عباس دن وغیری
مفسرلر وسائر مفسرین دن منقول ولا آنک خلافنه تأویل ایتدکلری [illegible] تفسیلی
بلکه آنک کفر صریحی اولماسی ذاهب اولمشلردر واهل معلوم اولا که اولا ظاهر اولان تفسیر
معلوم وتفسیر جائز و کلدر و ظاهری احکام ایدوب باطنده وصوله [illegible]
حال خلاف بو نوره دررکه بونک ورستنده بعض معانی آخر ذوقی وار در که فهم عقلاء
اولمال مطالعه فهم ایده [illegible] قول حق بودرکه آنک فوقی [illegible]
انعما حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه ان للقرآن ظهرا وبطنا وحدا و

وحضرت علی کرم الله تعالی وجهه بیورمشدرکه اکر استرسم تفسیر فاتحه ایله یتمش بعیر اوقار
تحمیل ایدردم و دخی دیمشدرکه حق تعالی بر عبده قرآنده فهم ویره بو دخی علوم دن ذکر
اولنان حدیث شریف ده اولان بطن وحد رسول الله صلی الله علیه وسلم دن منقولدر ولا تفسیر در
و دخی بو علوم دن یتمش بعیر اوقار اولاجق مقدار تفسیری نقل ایله ممکن دکلدر کذلک حق تعالی نک
بر عبده ویردیکی فهم نقلدن خارج در پس ظاهر اولدی که قرآن کریمده وراء نقلده رقیق وقائق
معانی کثیره وار در و بونک امثالی اخبار و آثار کثیره وارد در واما نقلا بو در که تفسیر رأی دن نهی
استخفاف کند و معتقد باطله و هوای نفس باطله حمل ایتمه نتیجه سنه در و اول دخی یا مطلق
زنهدی الاعتقاد یتمش اوله و یا خلافه معتقد اولوب لکن خصمنه تلبیس قصد ایلیه و یا خود ظاهر
عربیت اوزره تفسیر ایلیه غریب الفاظ قرآنه متعلق اولان بر لردر و بعض الفاظ مبهمه و
مبدلرد و واقع اولان اختصار و حذف واضمار ده و تقدیم و تأخیرده اتباع نقل وسماعه محتاج
امری بر کیسه نک که فهمی بو ذکر اولنان آفاتدن خالص و کامل اوله وعید مذکورده داخل اولماز
بوندن صکره برکسه نک که فهمی کور کشف وشهود ایله مشاهده در بو مرآنده فهم واذعان و طلب
عزت ایدر اولور اول که حضرت ابن عباس رضی الله عنهما کلامنده اشارت اولنمشدر بشارت
ایتدوکیدر که دیمشدر من اراد علم الاولین والآخرین فلیثور القرآن یعنی هر کیسه علم اولین و
آخرینی استرسه علم قرآنده بحث ایلسون زیرا قرآن جامع علوم اولین و آخرین ایدوکی معلوم
علماء راسخین در شویله ظن ایدرمسن که بو مرتبه اسبق دخی ساکت اولوب مشکلی فتح ایدر تحقیق
[illegible] اولنمشدر والله ولی التوفیق فی کل الامور بلکه ظلم بودرکه اکثر جمیع انظاری
اسرار قرآنده و آنک معنویات و الحقنه مرتبط اولان رقائق ازعانده اتفاق او
استنفاد ایتدیرن عمرک انقطاعنه اتفاق وار در و قرآنک بر کلمه بو قدر که الآن تحقیق بنه
آنک شغلنه محتاج در بلکه استحوال فی العلم اولانده دخی آنک اسرار [illegible]
علوی وصفائی ملوث کثرت فهومی مقدار نجه اولور و دخی تنزه ده واعیلر نه توفیر وطلب
تجرد و [illegible] جدودن تشمیر قیل استنباط اولور و هر بر نک بر درجه [illegible] معینی اولور که آنک
تجاوزی ایمز اما جدیت استفاده ایتدکده منقطع مجال البر مجال در و اکر چه اودریا و اقلام اشجار
ایله امداد و ضبط انفاد اولنه اسرار قرآنک نفاد بولدن مقدم تحرک نفاد دی مقرر و مسلم در و
الله تعالی اعلم **مطلب رابع** اذکار ده در که تسبیح وتحمید وتهلیل
وتکبیر وصلاة واستغفار در بونده دخی انواع وار در **نوع اول** فضیلت اذکار دره
حق تعالی بیورمشدر فاذکرونی اذکرکم و دخی واذکروا الله ذکرا کثیرا بیورمشدر و دخی ولذکر
الله اکبر بیورمشدر و دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشدر حق تعالی بندیمی اذا ذکرنی
فی نفسه ذکرته فی نفسی واذا ذکرنی فی ملاء ذکرته فی ملاء خیر من ملائه واذا تقرب منی شبرا
تقربت منه ذراعا واذا تقرب منی ذراعا تقربت منه باعا واذا اتانی یمشی اتیته هرولة
ایله اجابت در و دخی بیورمشدر سبعة یظلهم الله فی ظله یوم لا ظل الا ظله یعنی بری که [illegible]

کندو ظلنده یعنی سایه سنده کولکه لنده ور ودخی شول کونده که حق تعالینک ظلندن غیری ظل
یوقدر و اول طائفه نک جمله سندن برینی ذکر ایدب بیوردیکه بر کسه درکه تنهاده ذکر حق
ایدب وعینلرندن سیل اشک فراوان فیضان ایدب روان اوله **نوع ثانی**
فضیلت تسبیح وتحمیدده در حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشدر من سبح دبر
کل صلوة ثلثا وثلثین وکبر ثلثا وثلثین وحمد ثلثا وثلثین وختم المائة بلا اله
الا الله وحده لا شریک له له الملک وله الحمد وهو علی کل شیء قدیر غفرت ذنوبه ولو کان
مثل زبد البحر یعنی برکسه که هر صلوتک عقبنده اوتوز اوچ کره تسبیح واوتوز اوچ کره
تکبیر واوتوز اوچ حمد ایلسه ویوز تمامنی لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملک وله
الحمد وهو علی کل شیء قدیر ایله ختم ایلسه حق تعالی انک ذنوبنی مغفرت ایلیه اگر زبد
بحر مقداری اولورسه ودخی بیورمشدرکه برکسه که بر کونده یوز کره سبحان الله
وبحمده دیسه خطایاسی محو اولنه اگر زبد بحر کبی ایسه ودخی بریر کسه حضرت رسول
الله صلی الله علیه وسلم کلوب ایتدیکه بندن دنیا فوت اولدی واعراض ایدب الکده مال
قلیل اولمشدر پس حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیوردیکه قنده سن صلوة
ملائکه دن وتسبیح خلائقدن که جمله سی انکله رزق اولورلر اول کسه ایدر که نه دیمکدر
یا رسول الله اول تسبیح نه در بیوردیکه طلوع فجر ایله صلوة فجری ادا ایدنجه یا بنده
جرسن یوز کره سبحان الله وبحمده سبحان الله العظیم استغفر الله سکا دنیا راغمة
یعنی ذلیل وخوار اولوب کلور ودخی حق تعالی هر کلمه سندن بر ملک خلق ایدرکه یوم قیامته
دکین تسبیح ایدب ثوابی سنک اولور ودخی بیوردیکه ودخی چاردنده برکسه بوقدر
لا اله الا الله والله اکبر سبحان الله والحمد لله ولا حول ولا قوة الا بالله دیسه الا انکو
ذنوبی مغفور اولور ولکن زبد بحر کبی ایسه ودخی بیوردیکه ایکی کلمه وار در زبانده
خفیف ومیزانده ثقیل ور حمنه حبیب لردر انلار سبحان الله وبحمده ودخی بیوردیکه
یا عبد الله یا خود یا ابا موسی سنی کنوز جنتدن بر کنز کبیره دلالت ایتمیه یمی ایتدی
بلی یا رسول الله بیوردیکه لا حول ولا قوة الا بالله دیه سن ودخی بیوردیکه برکسه که
صباحه داخل اولدقده رضیت بالله ربا وبالاسلام دینا وبمحمد صلی الله علیه وسلم نبیا دیسه
حق تعالینک ونزدینده حق اولورکه انی یوم قیامتده ارضا ایلیه مجاهد ایتدیکه برکسه
خانه سندن چیقدقده بسم الله دیسه بر ملک هدیت دیر یعنی هدایت اولندک توکلت
علی الله دیسه ملک کفیت دیر یعنی کفایت اولندک لا حول ولا قوة الا بالله دیسه
ملک وقیت دیر یعنی وقایت وحفظ اولندک پس انلردن شیاطین متفرق اولورلر
ودیرلرکه سنک ایچون بو کا سبیل یوقدر اول هدایت وکفایت ووقایت اولنمشدر
نوع ثالث فضیلت تهلیلده در رسول الله صلی الله علیه وسلم ایتدی بنم وبندن اول
اولان نبیلرک دیدکلری کلمه لرک افضلی لا اله الا الله وحده لا شریک له قولیدر ودخی

بیوردیکه برکسه که لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملک وله الحمد وهو علی کل شیء قدیر دیسه
هر کون یوز کره انکا اون رقبه اعتاقنه معادل اوله و انکچون یوز حسنه کتابت اولنه و انکدن
یوز سیئه محو اوله و اول کونده انکا شیطاندن حرز اوله مسایه داخل اولنجه و انکدن کیمسه دخی
عملدن افضل برکسه کتورمیه مکر برکسه که اندن اکثر ایشلمش اوله ودخی بیوردیکه برعبد بر
تومنی ایدب وضوسنی احسان ایلیه بعده طرفنی یعنی کوزلرین سمایه رفع ایدب اشهد ان لا
اله الا الله وحده لا شریک له واشهد ان محمدا عبده ورسوله دیسه البته انکا ابواب جنتدن ثمانیه
اولنور هر قنغی سندن دیلرسه داخل اولور ودخی بیوردیکه برکسه کیجه ده وارسه وتقلب ایدب
لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملک وله الحمد وهو علی کل شیء قدیر سبحان الله والحمد لله
ولا اله الا الله والله اکبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم دیسه بعده اللهم اغفر لی دیسه
یاخود دعا ایلسه دعاسی مستجاب اولور اگر توضی ایدب نماز قیلورسه صلوتی مقبول اولور
نوع رابع رسول الله صلی الله علیه وسلم صلوات فضیلتنده در حق تعالی بیورمشدر ان الله
وملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه وسلموا تسلیما روایت اولنور
نبی علیه الصلوة والسلام بر کون سعادتخانه لرندن کلدیلر وجه مبارکلرنده آثار بشر وسرور
ظاهر ایدی انس ایدر بیوردیلرکه تحقیق بکا جبرئیل کلوب ایتدیکه یا محمد راضی اولورمیسن که
سنک امتکدن برکسه سکا صلوة ایتمیه الا بن انکا اون کره صلوة ایلیم وسنک امتکدن برکسه
سکا سلام ایتمیه الا بن انکا اون کره سلام ایلیم یعنی مغفرت ایلیم زیرا صلوة حق تعالیدن مغفرت
در اولور ودخی رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه برکسه بکا صلوات ویره ملائکه دخی انکا صلوات
ایدرلر یعنی انکچون حق تعالیدن طلب مغفرت ایدرلر مادامکه اول کسه بکا صلوات ویره
ایمدی هر عبد دیلرسه اول صلواتی تقلیل ایلسون ودیلرسه تکثیر ایلسون ودخی بیورمشدر
سنک بکا اقربی بکا صلواتی اکثر اولانلردر ودخی بیورمشدرکه امتمدن برکسه بکا صلوات
کتورسه انکچون اول حسنات کتابت اولنور و اول سیئات انواع محو اولنور ودخی
بیورمشدر برکسه بکا بر کتابده صلوات ایلسه ملائکه انکچون استغفار ایلیه کلر
مادامکه اسم اول کتابده مسطور اوله ودخی بیورمشدرکه برکسه اذانی واقامتی استماع
ایلدکده اللهم رب هذه الدعوة التامة والصلوة القائمة صل علی محمد عبدک ورسولک
واعطه الوسیلة والفضیلة والشفاعة یوم القیمة دیسه بنم شفاعتم انکا حلول ایلیه ودخی بیورمشدر
بر کسه بو قدر که بکا سلام ایلیه الا حق تعالی روحمی بکا رد ایدر تا بن دخی انکا رد
سلام ایدیجک ودخی دیدیلرکه یا رسول الله سکا نجه صلوات ایده لم بیوردیلرکه دیه سز
اللهم صل علی محمد وعلی آله وازواجه وذریته کما بارکت علی ابرهیم انک حمید مجید
نوع خامس فضیلت استغفارده در حق تعالی بیورمشدر والذین اذا فعلوا فاحشة
او ظلموا انفسهم ذکروا الله فاستغفروا لذنوبهم ودخی حق تعالی ایتدی فسبح بحمد ربک واستغفره
انه کان توابا ودخی حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که برکسه که استغفاری اکثار

حق تعالی آنی کوکب ایجاد ایتمشدر فرج و دهر شیقنددن مخرج قیلور و انی ظن ایتمدیکی یردن رزق ویرر ورد دیگر
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم استغفاری اکثار ایدوب دیرلر ایدی سبحانک اللهم وبحمدک
اللهم اغفر لی انک انت التواب الرحیم ورد دیگر بیورمشلردر برکسه فراشنه داخل اولدقده اوچ کره
استغفر الله العظیم الذی لا اله الا هو الحی القیوم دیسه حق تعالی ذنوبنی مغفرت ایلیه اکر زبد بحر
مثلی ایسه و یاخود رمل عالج و یاخود عدد ورق شجر و یاخود ایام دنیا مقدارنجه ایسه ورد دیگر
غزوه وار وار اولمشدر که برکسه یوقه دیسه ذنوبی مغفورات اولور اکر زحف دن فرار ایتمش ایسه ورد
عظیم کبائردن ورد دیگر رسول الله صلی الله علیه وسلم استغفار ده دیرلر ایدیکه اللهم اغفر لی خطیئتی وجهلی
واسرافی فی امری وما انت اعلم به منی اللهم اغفر لی جدی وهزلی وخطائی وعمدی وکل ذلک عندی
اللهم اغفر لی ما قدمت وما اخرت وما اسررت وما اعلنت وما انت اعلم به منی انت المقدم
وانت المؤخر وانت علی کل شیء قدیر ورد دیگر بیوردیلرکه برکسه سبحانک ظلمت نفسی وعملت سوءا
فاغفر لی فانه لا یغفر الذنوب الا انت دیسه ذنوبی مغفور اولور اکرچه قارنجه یولی کبی ایسه ورد دیگر
عساکر شماری حرکت ایتدکده مواضع مغفرتی ایسه ورد دیگر روایت اولنور که افضل استغفار
اللهم انت ربی وانا عبدک وانا علی عهدک ووعدک ما استطعت اعوذ بک من شر ما صنعت
ابوء لک بنعمتک علی وابوء بذنبی فقد ظلمت نفسی فاعترفت
بذنبی فاغفر لی ذنوبی ما قدمت وما اخرت انه لا یغفر الذنوب جمیعا الا انت مطلب خامس
بعض ادعیه مأثوره وده ذکر ارباب حرزیه ومنسوبه در صباح ومسا دعا ایله دعا اولنور جمله دن
بری دعاء رسول الله در صلی الله علیه وسلم صلوة تهجدک اکی رکعت سنتندن صکره حضرت ابن
عباس رضی الله عنهما ایتدی بنی والدم عباس رسول الله صلی الله علیه وسلم ارسال ایلدی
بن دخی فینا یعنی وقت عشایه داخل اکمش کلدم انلار دخی خالتم میمونه نک بیتنده ایدیلر
پس حضرت رسالت صلی الله علیه وسلم کیجه قائم اولوب صلاته شروع ایتدیلر و فجر قبل صلوة
الفجر رکعتین ادا ایلدیکه بعده دعا ایله اوقودیلر اللهم انی اسئلک رحمة من عندک تهدی بها قلبی
وتجمع بها شملی وتلم بها شعثی وترد بها الفتن وتصلح بها دینی وتحفظ بها غائبی وترفع بها شاهدی و
تزکی بها عملی وتبیض بها وجهی وتلهمنی بها رشدی وتعصمنی بها من کل سوء اللهم اعطنی ایمانا
صادقا ویقینا لیس بعده کفر ورحمة انال بها شرف کرامتک فی الدنیا والآخرة اللهم انی اسئلک
الفوز عند القضاء ومنازل الشهداء وعیش السعداء والنصر علی الاعداء ومرافقة الانبیاء اللهم
انی انزل بک حاجتی وان ضعف رأیی وقصر عملی وافتقرت الی رحمتک واسئلک یا قاضی
الامور ویا شافی الصدور کما تجیر بین البحور ان تجیرنی من عذاب السعیر ومن دعوة الثبور ومن
فتنة القبور اللهم ما قصر عنه رأیی وضعف عنه عملی ولم تبلغه نیتی وامنیتی من خیر وعدته احدا
من عبادک او خیر انت معطیه احدا من خلقک فانا ارغب الیک فیه واسئلکه یا رب العالمین
اللهم اجعلنا هادین مهتدین غیر ضالین ولا مضلین حربا لاعدائک سلما لاولیائک نحب بحبک
الناس ونعادی بعداوتک من خالفک من خلقک اللهم هذا الدعاء وعلیک الاجابة وهذا

الجهد وعلیک التکلان وانا لله وانا الیه راجعون ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم ذی
الحبل الشدید والامر الرشید اسئلک الامن یوم الوعید والجنة دار الخلود مع المقربین الشهود
والرکع السجود والموفین بالعهود انک رحیم ودود وانت تفعل ما ترید سبحان الذی تعطف
العز وقال به سبحان الذی لبس المجد وتکرم به سبحان الذی لا ینبغی التسبیح الا له سبحان ذی الفضل
والنعم سبحان ذی العزة والکرم سبحان الذی احصی کل شیء بعلمه اللهم اجعل لی نورا فی قلبی ونورا
فی قبری ونورا فی سمعی ونورا فی بصری ونورا فی شعری ونورا فی بشری ونورا فی لحمی ونورا فی دمی ونورا فی عظامی ونورا من بین یدی
ونورا من خلفی ونورا عن یمینی ونورا عن شمالی ونورا من فوقی ونورا من تحتی اللهم زدنی نورا
واعطنی نورا واجعل لی نورا برکاتی دخی دعاء عائشه در رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرت عائشه یه ایتدیکه جوامع کوامله یعنی کلمات جامعه کامله یه ملازمت ایله ودخی قرآن
ایله اللهم انی اسئلک من الخیر کله عاجله وآجله ما علمت منه وما لم اعلم واعوذ بک من الشر کله
عاجله وآجله ما علمت منه وما لم اعلم واسئلک من الخیر ما سئلک عبدک ورسولک محمد صلی الله
علیه وسلم واستعیذک مما استعاذ منه عبدک ورسولک محمد صلی الله علیه وسلم واسئلک
ما قضیت لی من امر ان تجعل عاقبته رشدا برحمتک یا ارحم الراحمین برکاتی دخی دعاء فاطمه در
رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم ایتدیکه یا فاطمه وصیتمی ایرلیه و وصیت ایتدیکمی
استماع ایتمکدن و دیکدرکه یا حی یا قیوم برحمتک استغیث لا تکلنی الی نفسی طرفة عین
واصلح لی شأنی کله برکاتی دخی دعاء ابی بکر الصدیق در رضی الله عنه که انلاره رسول الله صلی
الله علیه وسلم تعلیم ایتمشدر اللهم انی اسئلک بمحمد نبیک وابراهیم خلیلک وموسی کلیمک و
عیسی روحک وکلمتک وبتوریة موسی وانجیل عیسی وزبور داود وفرقان
محمد صلی الله علیه وسلم وبکل وحی اوحیته او قضاء قضیته او سائل اعطیته او غنی افقرته او فقیر
اغنیته او ضال هدیته واسئلک باسمک الذی انزلته علی موسی واسئلک باسمک الذی
بثثت به ارزاق العباد واسئلک باسمک الذی وضعته علی الارض فاستقرت واسئلک
باسمک الذی وضعته علی السموات فاستقلت واسئلک باسمک الذی وضعته علی الجبال
فرست واسئلک باسمک الذی استقل به عرشک واسئلک باسمک الطهر الطاهر
الاحد الصمد الوتر الذی وضعته علی النهار فاستنار وعلی اللیل فاظلم وبعظمتک وکبریائک
وبنور وجهک ان ترزقنی القرآن والعلم وتخلطه بلحمی ودمی وسمعی وبصری وتستعمل به جسدی
بحولک وقوتک فانه لا حول ولا قوة الا بک یا ارحم الراحمین برکاتی دخی دعاء ابی هریره در
رضی الله عنه روایت اولنور که رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا ایتدی یا ابا هریره سکا تعلیم ایدهیم
شول کلماتی که حق تعالی بیلکسه یه خیر ارادت ایلسه اول کلماتی اکا تعلیم ایده و آنی صکره انلاره
ابدا اونتدرمیه بریره ایتدیکه بن دخی دیدم بلی یا رسول الله دیدم بیور دیدی که دیسن
اللهم انی ضعیف فقوّ فی رضاک ضعفی وخذ الی الخیر بناصیتی واجعل الاسلام منتهی رضای اللهم
انی ضعیف فقونی وانی ذلیل فاعزنی وانی فقیر فاغننی برکاتی دخی دعاء قبیصة بن المخارق در

رضی الله عنه سؤال ایتدی که رسول الله صلی الله علیه وسلم ایتدی بکا بعض کلمات تعلیم ایله که
انلار برکاتیله حق تعالی بکا ایفال نفع ایلیه زیرا ابن کبیر اولدی و نجه اشیادن عاجز اولدم
انلاری ایشلردم پس رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا ایتدی اما دنیاک ایچون بکا که صلوة
غدانی قیلدقدن صکره اوچ کره سبحان الله وبحمده سبحان الله العظیم لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم
دیه سن زیرا قچن که سن بونلاری دیه سن غمدن و جذامدن و برصدن و فالجدن امین
اوله سن اما آخرتک ایچون دیه سن اللهم اهدنی من عندک وافض علی من فضلک
وانشر علی من رحمتک وانزل علی من برکاتک بعده نبی علیه السلام بیوردی که اکاه اولک
بونکله بو کلماتی ترک ایتمیه کسه یوم قیامتده بونلاره ملاقی اوله و انک ایچون جنتدن درت
باب فتح اولنور قنغیسندن دیلرسه داخل اولور برکاتی دعای ابی الدرداء رضی الله تعالی عنه
انلاره دیدیلر که حرق واقع اولوب سنک دارک دخی یاندی فی الحال واقع اولمشدر دیدی که نار
واقع اولمش ایمدی ابو الدرداء ایتدی حق تعالی اکا البته اشلمیه اوچ کره بویله دیدی بعده
اول دخی بویله جواب ویردی بعده … کلوب ایتدی … نار سنک دارک قربنه وارجق
فی الحال منطفی اولدی اول دخی بن آنی بیلوردم دیدی پس دیدیلر که …
متعجب اولدق ابو الدرداء ایتدی بن اشتدم حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیوردی که بو کلمات
لیل و یا کوندوز … اکابر … تحقیق بر دخی اول کلمات دیمشیدم که بونلار
اللهم انت ربی لا اله الا انت علیک توکلت وانت رب العرش العظیم لا حول ولا قوة الا بالله
العلی العظیم ما شاء الله کان ومالم یشأ لم یکن اعلم ان الله علی کل شیء قدیر وان الله قد احاط بکل
شیء علما اللهم انی اعوذ بک من شر نفسی ومن شر کل دابة انت آخذ بناصیتها ان ربی علی صراط مستقیم
… ابو الدرداء دن مروی … هر کون … فان تولوا فقل حسبی الله لا اله الا هو علیه
توکلت وهو رب العرش العظیم … حق تعالی … کفایت ایلیه
… صادق … برکاتی دعای ابراهیم خلیل علیه السلام
بچاتکه صباحه داخل اولسه بو دعای اوقویه اللهم هذا خلق جدید فافتحه لی بطاعتک واختمه لی بمغفرتک
ورضوانک وارزقنی حسنة تقبلها منی … وما عملت فیه من سیئة فاغفرها لی انک غفور
رحیم ودود کریم … که هر کیم صباحه داخل اولدقده بو کلماتی … اول کونک شکرنی
تحقیق اداء ایتمش اولور برکاتی دعای عیسی علیه السلام که دیرلر ایدی اللهم انی اصبحت لا استطیع
دفع ما اکره ولا املک نفع ما ارجو واصبح الامر بید غیری واصبحت مرتهنا بعملی فلا فقیر افقر منی اللهم
لا تشمت بی عدوی ولا تسؤ بی صدیقی ولا تجعل مصیبتی فی دینی ولا تجعل الدنیا اکبر همی ولا تسلط علی من لا
یرحمنی برکاتی دعای خضر علیه السلام دیرلر که خضر والیاس علیهما السلام … ملاقی اولدقلرنده
افترقا … الا بو کلمات ایله … بسم الله ما شاء الله لا قوة الا بالله ما شاء الله کل نعمة فمن الله ما
شاء الله الخیر کله بید الله ما شاء الله لا یصرف السوء الا الله برکسه که صباحه داخل اولدقده بو کلمات اوچ کره دیه
خوف و حرق و سرقه دن امین اوله برکاتی دعای معروف کرخی … رحمه الله محمد بن حسان ایتدی که

بکا معروف کرخی دیشدر که بن سکا اون کلمه تعلیم ایدهیم که انلرک بشی دنیا ایچون بشی آخرت ایچون
… بونلر ایله حق تعالی یه دعا ایلیه … حق تعالی اول کلمات … انلاری بکا …
ایله دیدم ایتدی کتابت ایتمم لکن تکریر و تردید ایدرم … بکر بن خنیس بکا دیدی …
حسبی الله لدینی حسبی الله لدنیای حسبی الله الکریم لما اهمنی حسبی الله الحلیم القوی لمن بغی علی حسبی الله الشدید لمن کادنی بسوء حسبی الله الرحیم عند الموت
حسبی الله الرؤف عند المسألة فی القبر حسبی الله الکریم عند الحساب حسبی الله اللطیف عند المیزان حسبی الله القوی
عند الصراط حسبی الله لا اله الا هو علیه توکلت وهو رب العرش العظیم برکاتی دعای عتبة
الغلام دیرکه آنی منامده کوردیلر ایتدی بن بو کلمات ایله داخل جنان اولدم اللهم یا هادی
المضلین ویا راحم المذنبین ویا مقیل عثرات العاثرین ارحم عبدک ذا الخطر العظیم والمسلمین
کلهم اجمعین واجعلنا من الاحیاء المرزوقین مع الذین انعمت علیهم من النبیین والصدیقین و
الشهداء والصالحین آمین یا رب العالمین برکاتی دعای آدم علیه الصلوة والسلام
حضرت عائشه رضی الله عنها ایتدی که حق تعالی حضرت آدمک علیه السلام توبه سنی
قبول ایتمکه ارادت شریفه سی تعلق ایلدکده موضع بیت شریفی یدی کره طواف ایلدی
اول زمانده بیت بنا اولنمش دکل ایدی بعده ربوة حمراء ایدی یعنی بر قطعه قزل ایدی
بعده مقام ابراهیمده ایکی رکعت نماز قیلدی بعده ایتدی اللهم انک تعلم سری وعلانیتی فاقبل
معذرتی وتعلم حاجتی فاعطنی سؤلی وتعلم ما فی نفسی فاغفرلی ذنوبی اللهم انی اسئلک ایمانا
یباشر قلبی ویقینا صادقا حتی اعلم انه لن یصیبنی الا ما کتبت لی وارضنی بما قسمت لی پس حق تعالی
اکا وحی انزال ایلدی که تحقیق سنی مغفور ایلدم … ذریتکدن بری احد بکا
… بکا … دعا ایله دعا ایلیه الا انک ذنوبنی مغفور ایدرم
وغموم وهمومنی کشف ایدرم و … فقری نزع ایدرم … هر تاجرک …
تجارت ایدرم یعنی هر تاجرک … زیاده … نفع ایدرم … دنیا … یعنی ذلت ایله
… برکاتی دعای علی بن ابی طالب کرم الله وجهه که
رسول الله دن صلی الله علیه وسلم روایت ایلمشدر که بیوردیلر تحقیق حق تعالی هر کون نفسنی
تمجید ایدوب دیرکه انی انا الله رب العالمین انی انا الله لا اله الا انا لم الد ولم اولد انی انا الله
لا اله الا انا الحی القیوم انی انا الله لا اله الا انا العلی العظیم انی انا الله لا اله الا انا لم الد ولم
اولد انی انا الله لا اله الا انا العفو الغفور ومبدئ کل شیء والیه یعود انی انا الله لا اله الا انا العزیز
الحکیم الرحمن الرحیم مالک یوم الدین خالق الخیر والشر خالق الجنة والنار الواحد الاحد الفرد
الصمد الذی لم یتخذ صاحبة ولا ولدا الفرد الوتر عالم الغیب والشهادة الملک القدوس السلام المؤمن
المهیمن العزیز الحکیم الرحمن الرحیم مالک یوم الدین خالق الخیر والشر خالق الجنة والنار الواحد الاحد
الفرد الصمد الذی لم یتخذ صاحبة ولا ولدا الفرد الوتر عالم الغیب والشهادة الملک القدوس
السلام المؤمن المهیمن العزیز الجبار المتکبر الخالق الباری المصور الکبیر المتعال المقتدر القهار
الحلیم الکریم اهل الثناء والمجد اعلم السر واخفی القادر الرزاق فوق الخلق والخلیقة … اولنده

انی انا الله لا اله الا انا قولنی ذکر ایلدی ۱۶ اولنمز و ایراد اتمز و کرکی آخری که بو اسماء و
دعالر ایلیه لقد انا الله بربنه انک انت الله لا اله الا انت کلر و کذا دیه پس که بو کلمه
دعالر ایله شول ساجدین و مجتنبین دن کیبات اولنه که حضرت محمد و ابراهیم و موسی و عیسی و
شیبته دار الجلال ده مجاور اولورلر و دخی انوک الجول ضارضین ده عبادت ایدن
عابدین ثوابی ویریله برکاتی دخی دعاء ابی المعتمر سلیمان التیمی در و تسبیحاتی دخی روایات النوری
یونس بن عبید شام ده بر کسه بی کوردیکه بلاد روم ده شهیدا مقتول نظلوا ایدی
اکا سؤال ایدب کوردوک اعمالدن هانکیسین افضل بولدک دیدی بن ابن المعتمر
حق تعالی فاتنده منزله و مکانده کوردم که اول تسبیحاتی بونلار در سبحان الله والحمد لله
ولا اله الا الله والله اکبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم عدد ما خلق وعدد ما هو خالق
وزنة ما هو خالق وملء ما خلق وملء ما هو خالق وملء سمواته وارضه ومثل ذلک اضعاف ذلک وعدد
خلقه وزنة عرشه ومنتهی رحمته ومداد کلماته ومبلغ رضاه وحتی یرضی واذا رضی وعدد ما ذکره
خلقه فی جمیع ما مضی وعدد ما هم ذاکروه فیما بقی فی کل سنة وشهر وجمعة ویوم ولیلة و
ساعة ونفس من ابد الی الابد ابد الدنیا وابد الآخرة واکثر من ذلک لا ینقطع
اولاه ولا ینفد اخراه. برکاتی دخی دعاء ابراهیم بن ادهم در ابراهیم بن بشار که ابن ادهمک خادمی
ایدی روایت ایدر که حضرت ابن ادهم یوم جمعه ده صباح و مساده بو دعایی اوقوردی
مرحبا بیوم المزید والصبح الجدید ومرحبا بالکاتب الشهید یومنا هذا یوم عید اکتبا لنا ما نقول بسم الله
الحمید المجید الرفیع الودود الفعال فی خلقه ما یرید اصبحت بالله مؤمنا وبلقائه مصدقا وبحجته
معترفا ومن ذنبی مستغفرا ولربوبیة الله عز وجل خاشعا ولسوی الله عز وجل فی الالهیة
جاحدا والی الله سبحانه فقیرا وعلی الله متوکلا والی الله عز وجل منیبا اشهد الله واشهد
ملائکته وانبیاءه ورسله وحملة عرشه ومن خلقه وما هو خالقه بانه هو الله لا اله الا هو وحده لا شریک له
وان محمدا عبده ورسوله صلی الله علیه وسلم تسلیما وان الجنة حق وان النار حق والحوض حق
والشفاعة حق ومنکرا ونکیرا حق ووعدک حق ولقاءک حق والساعة آتیة لا ریب فیها
وان الله یبعث من فی القبور علی ذلک احیا وعلیه اموت وعلیه ابعث ان شاء الله اللهم
انت ربی لا اله الا انت خلقتنی وانا عبدک وانا علی عهدک ووعدک ما استطعت اعوذ بک
اللهم انی ظلمت نفسی فاغفر لی انه لا یغفر الذنوب الا انت واهدنی لاحسن الاخلاق فانه لا
یهدی لاحسنها الا انت واصرف عنی سیئها فانه لا یصرف سیئها الا انت لبیک وسعدیک والخیر کله
بیدیک منک والیک استغفرک واتوب الیک آمنت اللهم بما ارسلت من رسول وآمنت اللهم
بما انزلت من کتاب وصلی الله علی محمد النبی وعلی آله وسلم کثیرا خاتم کلامی ومفتاحه وعلی انبیائه
ورسله اجمعین آمین یا رب العالمین اللهم اوردنا حوضه واسقنا بکاسه مشربا رویا سائغا هنیئا
لا نظمأ بعده ابدا واحشرنا فی زمرته غیر خزایا ولا ناکثین ولا مرتابین ولا مفتونین ولا مغضوب
علینا ولا ضالین اللهم اعصمنی من فتن الدنیا ووفقنی لما تحب من العمل واصلح لی شانی کله وثبتنی

ومل ما خلق

بالقول الثابت فی الحیوة الدنیا وفی الآخرة ولا تضلنی وان کنت ظالما سبحانک سبحانک یا علی
یا عظیم یا رب یا بر یا رحیم یا عزیز یا حنان سبحانک من سبحت لک السموات باکنافها سبحان من سبحت
له الجبال باصواتها وسبحان من سبحت له البحار بامواجها وسبحان من سبحت له الحیتان بلغاتها
وسبحان من سبحت له النجوم فی السماء بابراجها وسبحان من سبحت له الشجر باصولها وثمارها
وسبحان من سبحت له السموات السبع والارضون السبع ومن فیهن ومن علیهن سبحانک سبحانک
یا حی یا حلیم سبحانک لا اله الا انت وحدک لا شریک لک تحیی وتمیت وانت حی لا تموت
بیدک الخیر وانت علی کل شیء قدیر

مطلب سادس ادعیهٔ مأثوره

وذکرلری علما اسلامدن وآل واصحابدن مرویه در که اسانیدی محذوفه در ابو طالب مکی وابن خزیمه
وابن المنذر جمع ایتدکلری ادعیه دندر وامام غزالی رحمة الله علیه کتاب الاحیاده روایت ایتدکی
اوزره اخری معلوم اولا که بر کیمسه که حضرت آخرت مراد ایلیه اکا لازم اولان ذکره ملازم
اولمقدر نته کیم بیان ایتمشلر در وافضل اذکار دندر دعوات مأثوره که اخبار وآثارده
وارد اولمشدر واحری اعقاب صلوات ده افتتاح دعا ایتکده دیه سبحان ربی
العلی الاعلی الوهاب لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملک وله الحمد وهو علی کل
شیء قدیر ودخی دیه رضیت بالله ربا وبالاسلام دینا وبمحمد صلی الله علیه وسلم
نبیا اوچ کره ودخی دیه اللهم فاطر السموات والارض عالم الغیب والشهادة رب
کل شیء وملیکه اشهد ان لا اله الا انت اعوذ بک من شر نفسی ومن شر الشیطان وشرکه
ودخی دیه اللهم انی اسألک العفو والعافیة فی دینی ودنیای واهلی ومالی اللهم
استر عورتی وآمن روعتی واقل عثرتی واحفظنی من بین یدی ومن خلفی وعن یمینی و
عن شمالی ومن فوقی واعوذ بک ان اغتال من تحتی اللهم لا تؤمنی مکرک ولا تولنی غیرک
ولا تنزع عنی سترک ولا تنسنی ذکرک ولا تجعلنی من الغافلین ودخی دیه اللهم
انت ربی لا اله الا انت خلقتنی وانا عبدک وانا علی عهدک ووعدک ما استطعت
اعوذ بک من شر ما صنعت ابوء بنعمتک علی وابوء بذنبی فاغفر لی انه لا یغفر الذنوب
الا انت ودخی دیه اللهم عافنی فی بدنی وعافنی فی سمعی وعافنی فی بصری لا اله
الا انت اوچ کره ودخی دیه اللهم انی اسألک الرضا بالقضاء وبرد العیش
بعد الموت ولذة النظر الی وجهک وشوقا الی لقائک من غیر ضراء مضرة ولا فتنة مضلة
واعوذ بک ان اظلم او اظلم او اعتدی او یعتدی علی او اکتسب خطیئة او ذنبا لا تغفره
اللهم انی اسألک الثبات فی الامر والعزیمة علی الرشد واسألک شکر نعمتک وحسن عبادتک
واسألک قلبا سلیما وخلقا مستقیما ولسانا صادقا وعملا متقبلا واسألک من خیر ما تعلم
واعوذ بک من شر ما تعلم واستغفرک لما تعلم فانک تعلم ولا اعلم وانت علام الغیوب اغفر لی
ما قدمت وما اخرت وما اسررت وما اعلنت فانک انت المقدم وانت المؤخر وانت
علی کل شیء شهید اللهم انی اسألک ایمانا لا یرتد ونعیما لا ینفد وقرة عین الابد ومرافقة

نبيك محمد صلى الله عليه وسلم في أعلى جنة الخلد اللهم إني أسألك الطيبات وفعل الخيرات
وترك المنكرات وحب المساكين أسألك حبك وحب كل عمل يقربني إلى حبك وأن تتوب
علي وتغفر لي وترحمني وإذا أردت بقوم فتنة فاقبضني إليك غير مفتون اللهم بعلمك الغيب
وقدرتك على الخلق أحيني ما كانت الحياة خيرا لي وتوفني إذا كانت الوفاة خيرا لي أسألك
خشيتك في الغيب والشهادة وكلمة العدل في الرضا والغضب والقصد في الغنى والفقر ولذة
النظر إلى وجهك والشوق إلى لقائك وأعوذ بك من ضراء مضرة وفتنة مضلة اللهم زينا
بزينة الإيمان واجعلنا هداة مهتدين اللهم اقسم لنا من خشيتك ما تحول به بيننا وبين
معاصيك ومن طاعتك ما تبلغنا به جنتك ومن اليقين ما تهون به علينا مصائب الدنيا
اللهم املأ وجوهنا منك حياء وقلوبنا منك خوفا واسكن في نفوسنا من عظمتك وذلل
جوارحنا لخدمتك واجعلك أحب إلينا ممن سواك اللهم اجعل أول يومنا هذا صلاحا وأوسطه
فلاحا وآخره نجاحا اللهم اجعل أوله رحمة وآخره تكرمة الحمد لله الذي تواضع كل شيء لعظمته وذل
كل شيء لعزته وخضع كل شيء لملكه واستسلم كل شيء لقدرته الحمد لله الذي سكن كل شيء لهيبته
وأظهر كل شيء بحكمته وتصاغر كل شيء لكبريائه اللهم صل على محمد وعلى آل محمد وأزواجه وذريته و
بارك على محمد وعلى آل محمد وأزواجه وذريته كما باركت على إبراهيم في العالمين إنك حميد مجيد
اللهم صل على محمد عبدك ونبيك ورسولك النبي الأمي رسول الثقلين وأعطه المقام المحمود يوم
الدين اللهم اجعلنا من أوليائك المتقين وحزبك المفلحين وعبادك الصالحين واستعملنا
لما يرضيك عنا ووفقنا لما يحبك منا ومن علينا بحسن اختيارك لنا أسألك جوامع الخير وفواتحه
وخواتمه ونعوذ بك من جوامع الشر وفواتحه وخواتمه اللهم بقدرتك علي تب علي إنك أنت
التواب الرحيم وبحلمك عني اعف عني إنك أنت الغفار وبعلمك بي اغفر لي إنك أنت الرحمن
وبملكك في ملكني نفسي ولا تسلطها علي إنك أنت الملك الجبار سبحانك وبحمدك لا إله إلا أنت
عملت سوءا وظلمت نفسي فاغفر لي ذنوبي إنك أنت ربي إنه لا يغفر الذنوب إلا أنت اللهم
ألهمني رشدي وقني شر نفسي اللهم ارزقني رزقا حلالا لا تعاقبني عليه وقنعني بما رزقتني واستعملني
به صالحا تقبله مني أسألك العفو والعافية وحسن اليقين والمعافاة في الدنيا والآخرة
يا من لا تضره الذنوب ولا تنقصه المغفرة هب لي ما لا يضرك وأعطني ما لا ينقصك
أفرغ علينا صبرا وتوفنا مسلمين توفني مسلما وألحقني بالصالحين أنت ولينا فاغفر لنا وارحمنا
وأنت خير الغافرين واكتب لنا في هذه الدنيا حسنة وفي الآخرة ربنا عليك توكلنا
وإليك أنبنا وإليك المصير ربنا لا تجعلنا فتنة للذين كفروا ربنا إنك أنت العزيز الحكيم ربنا
اغفر لنا ذنوبنا وإسرافنا في أمرنا وثبت أقدامنا وانصرنا على القوم الكافرين ربنا آتنا من
لدنك رحمة وهيئ لنا من أمرنا رشدا ربنا آتنا في الدنيا حسنة وفي الآخرة حسنة وقنا عذاب النار
ربنا إننا سمعنا مناديا ينادي للإيمان أن آمنوا بربكم فآمنا ربنا فاغفر لنا ذنوبنا وكفر عنا
سيئاتنا وتوفنا مع الأبرار ربنا وآتنا ما وعدتنا على رسلك ولا تخزنا يوم القيامة إنك لا تخلف الميعاد

ربنا لا تؤاخذنا إن نسينا أو أخطأنا ربنا ولا تحمل علينا إصرا كما حملته على الذين من قبلنا
ربنا ولا تحملنا ما لا طاقة لنا به واعف عنا واغفر لنا وارحمنا أنت مولانا فانصرنا على القوم
الكافرين رب اغفر لي ولوالدي وارحمهما كما ربياني صغيرا واغفر للمؤمنين والمؤمنات والمسلمين
والمسلمات الأحياء منهم والأموات رب اغفر وارحم وتجاوز عما تعلم فإنك أنت الأعز الأكرم
وأنت خير الراحمين وخير الغافرين وإنا إليه راجعون ولا حول ولا قوة إلا بالله العلي العظيم
وحسبنا الله ونعم الوكيل ودخی بعض ذکر اولنان نبی علیه السلامدن مأثور اولان انواع
استعاذه در اللهم إني أعوذ بك من البخل وأعوذ بك من الجبن وأعوذ بك
من أن أرد إلى أرذل العمر وأعوذ بك من فتنة الدنيا وأعوذ بك من عذاب القبر اللهم
إني أعوذ بك من طمع يهدي إلى طبع ومن طمع في غير مطمع ومن طمع حيث لا مطمع اللهم إني أعوذ بك
من علم لا ينفع وقلب لا يخشع ودعاء لا يسمع ونفس لا تشبع ومن الجوع فإنه بئس الضجيع ومن
الخيانة فإنها بئست البطانة ومن الكسل والبخل والجبن ومن الهرم ومن أن أرد إلى أرذل
العمر ومن فتنة الدجال وعذاب القبر وفتنة المحيا والممات اللهم إنا نسألك قلوبا أواهة
مخبتة منيبة في سبيلك اللهم إنا نسألك عزائم مغفرتك وموجبات رحمتك والسلامة
من كل إثم والغنيمة من كل بر والفوز بالجنة والنجاة من النار اللهم إني أعوذ بك من التردي
وأعوذ بك من الغم والغرق والهدم وأعوذ بك من أن أموت في سبيلك مدبرا وأعوذ بك
من أن أموت في طلب دنيا اللهم إني أعوذ بك من شر ما علمت وما لم أعلم اللهم جنبني منكرات
الأخلاق والأعمال والأدواء والأهواء اللهم إني أعوذ بك من جهد البلاء ودرك الشقاء
وسوء القضاء وشماتة الأعداء اللهم إني أعوذ بك من الكفر والدين والفقر وأعوذ بك من
عذاب جهنم وأعوذ بك من فتنة الدجال اللهم إني أعوذ بك من شر سمعي وبصري ومن شر لساني
وقلبي وسوء ظني اللهم إني أعوذ بك من جار السوء في دار المقامة فإن جار البادية يتحول اللهم إني
أعوذ بك من القسوة والغفلة والعيلة والذلة والمسكنة وأعوذ بك من الفقر والكفر والفسوق
والشقاق والنفاق والسمعة والرياء وأعوذ بك من الصمم والبكم والجنون والجذام والبرص
وسيئ الأسقام اللهم إني أعوذ بك من زوال نعمتك وتحول عافيتك ومن فجاءة نقمتك
ومن جميع سخطك اللهم إني أعوذ بك من عذاب النار وفتنة النار ومن عذاب القبر وفتنة
القبر وشر فتنة الغنى وشر فتنة الفقر وشر فتنة المسيح الدجال وأعوذ بك من المغرم والمأثم
اللهم إني أعوذ بك من نفس لا تشبع وقلب لا يخشع وصلاة لا تنفع ودعاء لا يستجاب وأعوذ
بك من شر العمر ومن سوء القدر اللهم إني أعوذ بك من غلبة الدين وغلبة العدو وشماتة
الأعداء مطلب سابع شول ادعیهٔ مأثوره درکه حوادثدن بر حاجتک
ظهورنده قراءت اولنور وجملهدن بری سجده فروع دعاسیدر اللهم اجعل في قلبي نورا
وفي لساني نورا واجعل في سمعي نورا واجعل في بصري نورا واجعل خلفي نورا وأمامي نورا
واجعل من فوقي نورا اللهم أعطني نورا ودخی دیرسن اللهم إني أسألك بحق السائلين

علیک وجئ منا ی بهذا الیک لم اخرج اشرا ولا بطرا ولا ریاء ولا سمعة خرجت اتقاء
سخطک وابتغاء مرضاتک فاسئلک ان تنقذنی من النار وان تغفر لی ذنوبی فانه لا یغفر الذ
الا انت اگر منزلدن بر حاجت ایچون خروج ایدرسک دیه سن بسم الله رب اعوذ بک ان
اظلم او اظلم او اجهل او یجهل علی بسم الله الرحمن الرحیم ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم الفعلان
علی الله سبحانک سجده واصل اولوب دخول قصد ایده سن دیه سن اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد
وسلم اللهم اغفر جمیع ذنوبی وافتح لی ابواب رحمتک و دخی مبارک ایاغکله دخول تقدیم ایده سن
سبحانکم سجده وسبع وسنا ایدر بر کره سن لا اله الا الله تبارک دیه سن سبحانک سجده وانسان و
فالایه رکه کوره سن یعنی بر ضائع المحسن ملائکة الساء ایدوب بیم بولنده ردیونه آ ایدر کوره
لا رد الله علیک دیه سن رسول الله صلی الله علیه وسلم بویله امر ایلمشدر برکات دخی صلوة معلک
ایکی رکعت سنتندن صکره اولان دعا در اللهم انی اسئلک رحمة من عندک تهدی بها قلبی
سود عا اکثره وارده مقدارم در انتمشدر برکات دخی دعا در رکوعده اللهم لک رکعت ولک خشعت
وبک آمنت ولک اسلمت وعلیک توکلت انت ربی خشع لک سمعی وبصری ومخی وعظمی وعصبی
وما استقلت به قدمی لله رب العالمین اگر دیلرسک اوچ کره سبحان ربی العظیم دیه سن وخود
سبوح قدوس رب الملائکة والروح دیه سن سبحانکم ای سکی رکوعدن رفع ایده سن
سمع الله لمن حمده ربنا لک الحمد ملء السموات وملء الارض وملء ما شئت من شیء بعد اهل الثناء
والمجد کلنا عبد لا مانع لما اعطیت ولا معطی لما منعت ولا ینفع ذا الجد منک الجد سبحانکم سجده
ایده سن دیه سن اللهم لک سجدت وبک آمنت ولک اسلمت سجد وجهی للذی خلقه وشق
سمعه وبصره فتبارک الله احسن الخالقین اللهم سجد لک سوادی وخیالی وبک آمن فؤادی
ابوء بنعمتک علی وابوء بذنبی وهذا ما جنیت علی نفسی فاغفر لی انه لا یغفر الذنوب الا انت وسجود
سبحان ربی الاعلی دیه اوچ کره سبحانکم صلوتدن فارغ اولدقده اللهم انت السلام ومنک السلام
تبارکت یا ذا الجلال والاکرام و دخی سائر ذکر الله ومکرر اوده ایله دعا ایله و بونی کورلان
امام شافعی قتنده در اما حضرت امام ابی حنیفه قتنده رکوعده اوچ کره سبحان ربی العظیم وسجدده
ویا خود بش ویا خود یدی ویا طقوز دن زیاده ایله سجودده دخی بونده اولی عدد اسبحان ربی
الاعلی دیمکدن زیاده ایله برکات دخی دعاء کفارة المجلس در سبحانک اللهم وبحمدک اشهد ان لا اله
الا انت استغفرک واتوب الیک عملت سوءا وظلمت نفسی فاغفر لی انه لا یغفر الذنوب الا انت
برکات دخی دعا در دخول سوقده لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملک وله الحمد یحیی ویمیت
وهو حی لا یموت بیده الخیر وهو علی کل شیء قدیر بسم الله الرحمن الرحیم اللهم انی اسئلک خیر هذا
السوق وخیر ما فیها اللهم انی اعوذ بک ان اصیب فیها یمینا فاجرة او صفقة خاسرة برکات
دعا در دینی ادا اللهم اکفنی بحلالک عن حرامک واغننی بفضلک عمن سواک برکات دخی لبس
وقتنده اولان دعا در اللهم کسوتنی هذا الثوب فلک الحمد اسئلک من خیره وخیر ما صنع له
من شره وشر ما صنع له برکات دخی نظر وقتنده دعا در لا یاتی بالحسنات الا انت ولا یذهب

الا انت

الا انت ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم برکات دخی رؤیت هلال قتنده دعا در اللهم اهله
علینا بالامن والایمان والسلامة والاسلام ربی وربک الله و دخی کریه هلال شده وخیر اشت
سبحانک اللهم انی اسئلک خیر هذا الشهر وخیر القدر واعوذ بک من شر یوم الحشر و دعا در
اول اوچ کره تکبیر ایله برکات دخی دعا هبوب الریح در اللهم انی اسئلک خیر هذه الریح
وخیر ما فیها وخیر ما ارسلت به واعوذ بک من شرها وشر ما فیها وشر ما ارسلت به برکات دخی بر
وفاتی خبری واصل اولدقده دعا در انا لله وانا الیه راجعون وانا الی ربنا لمنقلبون اللهم اکتبه
من المحسنین واجعل کتابه فی علیین واخلف علی عقبه فی الغابرین اللهم لا تحرمنا اجره ولا
تفتنا بعده برکات دخی بر صدقه تصدق ایدرکن دعا در ربنا تقبل منا انک انت السمیع العلیم
برکات دخی خسران وقتنده دعا در عسی ربنا ان یبدلنا خیرا منها انا الی ربنا راغبون برکات دخی
ابتداء امور قتنده دعا در ربنا آتنا من لدنک رحمة وهیئ لنا من امرنا رشدا رب اشرح لی
صدری ویسر لی امری برکات دخی سمایه نظر وقتنده دعا در ربنا ما خلقت هذا باطلا سبحانک
فقنا عذاب النار تبارک الذی جعل فی السماء بروجا وجعل فیها سراجا وقمرا منیرا برکات دخی صوت
رعد قتنده دعا در سبحان من یسبح الرعد بحمده والملائکة من خیفته برکات دخی صواعق کورکده
دعا در اللهم لا تقتلنا بغضبک ولا تهلکنا بعذابک وعافنا قبل ذلک برکات دخی نزول
مطر وقتنده دعا در اللهم سیبا هنیئا وصیبا نافعا اللهم اجعله سیب رحمة ولا تجعله سیب عذاب
برکات دخی غضب قتنده دعا در اللهم اغفر ذنبی واذهب غیظ قلبی واجرنی من الشیطان الرجیم
برکات دخی بر قومدن خوف قتنده دعا در اللهم انا نجعلک فی نحورهم ونعوذ بک من
شرورهم برکات دخی غزا قتنده دعا در اللهم انت عضدی ونصیری وبک اقاتل برکات دخی
سماع اذان قتنده دعا در ولا صلوات کتده بعده ذکر الله جز ذکرنده دیه برکات دخی
دعا مستجاب اولدقده دعا در الحمد لله الذی بعزته تتم الصالحات سبحانکم استجابت دعاده
بطوال الحمد لله علی کل حال دیه برکات دخی اذان مغرب قتنده دعا در اللهم هذا اقبال
لیلک وادبار نهارک واصوات دعاتک وحضور صلواتک اسئلک ان تغفر لی برکات دخی
برهم اصابت ایلسه دعا در اللهم انی عبدک وابن عبدک وابن امتک ناصیتی بیدک ماض
فی حکمک عدل فی قضاؤک اسئلک بکل اسم هو لک سمیت به نفسک او انزلته فی کتابک
او علمته احدا من خلقک او استأثرت به فی علم الغیب عندک ان تجعل القرآن ربیع
قلبی ونور صدری وجلاء حزنی وذهاب همی وغمی حضرت ربنا بنا علیه الصلوة والسلام بیوردی
که هر کیمه حزن اصابت ایدوب دعلی دیه الله حق تعالی حزن وغمی اذهاب ایلیه
اذوک یرینه فرح تبدیل ایلیه پس دیدیلر که یا رسول الله بو کلماتی تعلیم ایتمک بزه دیلر
بلکه هر ایشیدن کیمسنه لائقدر اوکره نمکه برکات دخی بر دعا در که بخیل عجمده کوره
وچ بولسک ویا غیرک جسدنده و وجع ایلسه رسول الله صلی الله علیه وسلم رقیه ایلدی
ایدیه سن که یعنی بر ازک قرحه دن یا خود جراحتدن شکایت ایلسه سبابه سنی دهان مبارک

ورفع ایوب بعده ارضدن اوزرینه باصوب حیکه ورفع ایوب بیوردیلر دی بسم الله تربة ارضنا
بریقة بعضنا یشفی به سقیمنا باذن ربنا ودخی چانکه جسدکه وجع واقع اولسه الوکه جسدکدن شکلم
اولان یره وضع ایدوب اوچ کره بسم الله دیه سن و یدی کره اعوذ بعزة الله وقدرته
من شر ما اجد واحاذر ۞ برکا دخی سکا بر کرب اصابت ایلسه قرائت اولنور دعادر ۞
لا اله الا الله العلی الحکیم لا اله الا الله رب العرش العظیم لا اله الا الله رب السموات والارض
ورب العرش الکریم ۞ برکا دخی عند النوم دعادر اولا توقتی ایدوب بعده صاغ جانبکه قبله یه
مستقبلا یاتوب بعده اوتوز اوچ کره تکبیر واوتوز اوچ کره تسبیح واوتوز اوچ کره
تحمید ایده سن بعده بو سنی اللهم انی اعوذ برضاک من سخطک وبمعافاتک من عقوبتک
واعوذ بک منک اللهم لا استطیع ان ابلغ ثناء علیک ولو حرصت ولکن انت
کما اثنیت علی نفسک اللهم باسمک احیا واموت اللهم رب السموات ورب الارض ورب
کل شیء فالق الحب والنوی ومنزل التوریة والانجیل والفرقان اعوذ بک من شر کل ذی شر
ومن شر کل دابة ربی آخذ بناصیتها انت الاول فلیس قبلک شیء وانت الآخر فلیس بعدک
شیء وانت الظاهر فلیس فوقک شیء وانت الباطن فلیس دونک شیء اقض عنی
الدین واغننی من الفقر اللهم انک خلقت نفسی وانت تتوفاها لک مماتها ومحیاها
اللهم ان امتها فاغفرلها وان احییتها فاحفظها اللهم انی اسئلک العافیة باسمک ربی
وضعت جنبی فاغفرلی ذنبی اللهم قنی عذابک یوم تجمع عبادک اللهم اسلمت نفسی الیک
وفوضت امری الیک والجأت ظهری الیک رغبة ورهبة الیک لا ملجأ ولا منجا
الا الیک آمنت بکتابک الذی ارسلت ۞ وبو دعاء اوقودقدن صکره نک آخری اولورکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم اویله امر ایتمشدر ۞ واذان اول دیه سن اللهم ایقظنی لاحب
الساعات الیک واستعملنی باحب الاعمال لدیک تقربنی الیک زلفی وتباعدنی
من سخطک بعدا اسئلک فتعطینی واستغفرک فتغفرلی وادعوک فتستجیب لی ۞ برکا دخی
شول دعادرکه عند الصباح اویقودن مستیقظ اولنسه دعاء اولنور ۞ الحمد لله الذی
احیانا بعد ما اماتنا والیه النشور اصبحنا واصبح الملک لله والعظمة والسلطان لله والعزة
والقدرة لله اصبحنا علی فطرة الاسلام ۞ وکلمة الاخلاص ودین نبینا محمد صلی الله علیه وسلم
وملة ابینا ابراهیم علیه السلام حنیفا مسلما وما کان من المشرکین ۞ اللهم بک اصبحنا وبک امسینا
وبک نحیی وبک نموت والیک النشور اللهم انا نسئلک ان تبعثنا فی هذا الیوم الی کل
خیر ونعوذ بک ان نجترح فیه سوءا او نجره الی مسلم فانک قلت وقولک الحق وهو الذی
یتوفاکم باللیل ویعلم ما جرحتم بالنهار ثم یبعثکم فیه لیقضی اجل مسمی ۞ اللهم فالق الاصباح وجاعل
اللیل سکنا والشمس والقمر حسبانا اسئلک خیر هذا الیوم وخیر ما فیه واعوذ بک
من شره وشر ما فیه بسم الله ما شاء الله لا قوة الا بالله ما شاء الله کل نعمة فمن الله ما شاء الله
الخیر کله بید الله ما شاء الله لا یصرف السوء الا الله رضیت بالله ربا وبالاسلام دینا وبمحمد

صلی الله علیه وسلم نبیا ربنا علیک توکلنا والیک انبنا والیک المصیر ۞ برکا دخی وقت
مساده اولان دعادرکه اولا مذکور اولان دعایه اوقیوب لکن اصبحنا یرینه امسینا دیه
ودخی اعوذ بکلمات الله التامات واسمائه کلها من شر ما ذرأ وبرأ ومن شر کل ذی
شر ومن شر کل دابة ربی آخذ بناصیتها ان ربی علی صراط مستقیم ۞ برکا دخی آینه یه نظر
ایلسک اوقیه جق دعادر ۞ الحمد لله الذی سوی خلقی فعدله وکرم صورة وجهی وحسنها وجعلنی
من المسلمین ۞ برکا دخی شول دعادرکه بر جاریه یا خادم ویا غلام ویا دابه اشترا ایلسه ناصیه سنی
اخذ ایدوب دیه ۞ اللهم انی اسئلک خیره وخیر ما جبلته علیه واعوذ بک من شره وشر ما جبلته
علیه ۞ برکا دخی نکاح ایله تهنیه اولنمقده اوقنان دعادر بارک الله فیک وبارک علیک
وجمع بینکما فی خیر ۞ برکا دخی شول دعادرکه بر کمسنه قرضنی قضا ایلسک صاحب مالکه دیه سن
بارک الله لک فی اهلک ومالک زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه سلفک
جزاسی دکلدر الا الحمد والاداء ۞ امرکا بونلار شول ادعیه درکه سالک سبیل
آخرت اولنلر بونلارک حفظندن مستغنی اولماز ۞ بونلارک ماعداسی ادعیه سفر وصلوة
ووضوء وانلارک جمله سی کتاب طهارت وصلوة وحجده ذکر اولنمشدر ۞ مطلب ثامن
شول ادعیه ماثوره ده درکه انلاری شیخ امام علامه تاج الدین عبد الوهاب السبکی روایت
ایلمشدر ۞ مؤلف اصل مترجم مرحوم والد ماجد علیه الرحمه بیوررلرکه بو انلاری بر نسخه دن نقل
ایلدمکه سبکی مذکورک خطندن نقل اولنان نسخه دن منقول ایدی لکن بو نسخه ده خط سبکی یه
منتهی اولوردی که طبقات کبراسنک آخرنده ذکر ایلمشدر ۞ روح الله روحه وهب بن منبه
روایت ایدرکه ابن عباس رضی الله عنهما اکا ایتدی قرائت ایتدی و کمسنه ده بر دعاء مستجاب
بولورمیسن که عند الکرب انکله دعا ایده سن ۞ وهب ایتدی ۞ اللهم انی اسئلک
یا من یملک حوائج السائلین ۞ ویعلم ضمائر الصامتین ۞ فان لکل مسألة منک جوابا حاضرا عتیدا
ولکل صامت منک علما محیطا باطنا مواعیدک الصادقة وایادیک الفاضلة ورحمتک الواسعة
ان تفعل بی کذا وکذا وهب ایتدی اول اوان ایلیه حضرت ابن عباس بنی بو بر دعادرکه سنا
تعلیم اولندم من ظن بانه ابدم که کنی برکسه احسان ایلیه یعنی وجه حسن اوزره قرائت
ایده ۞ ودخی ابن عباس ... قوم یونسه عذاب جبودا ایلدی ۞ وهر بریک
رؤسی اوزرینه قطع لیل مظلم کبی دورا یدردی ۞ ایچلرندن ذوی العقول اولانلر بقیة
علمالرندن بر شیخه سعی ایلیوب دیدیلرکه بزه بر عذاب نزول ایلدی بکا کورسن امر
بزه بر دعا تعلیم ایله که انکله دعا ایده وز ۞ دعا ایده وزکه حق تعالی عز وجل بزدن عقوبتنی
رفع ایلیه اول شیخ ایتدی امرکا دیه سزکه یا حی حین لا حی ویا حی محیی الموتی ویا حی
لا اله الا انت پس حق تعالی انلاردن عذابی کشف ایلدی ۞ ودخی ابن عباس دن
رضی الله عنهما روایدرکه حضرت علی کرم الله وجهه حضرت نبی دن صلی الله علیه وسلم سؤال
ایلدی یعنی دنیادن بر نسنه طلب ایلدی نبی علیه السلام حضرت علی یه ایتدی ۞ شول دعایی

نبی نبی ایدب حقه طالب بعث ایلدکلرا یا علی یا بنوه قلیل کثیر هر شیئی یسیر بوقدر و لکن سکا بر شی
تعلیم ایده یین که آنی جبرائیل علیه السلام بکا کتورمشدر و دیمشدر که یا محمد بو سکا حق تعالی عز و جل
طرفندن هدیه در که آنی سندن اول انبیادن بر احده ویرمشدر و اول اول طقوز حروف در که
انلار ایله بر ملهوف ولا بر مکروب ولا بر محزون دعا ایلمز ولا سرق و حرق دن خوف ایدن
ولا سلطاندن خوف ایدن جمله دعا ایلمز الا حق تعالی انلرک اول المنی تفریج ایدر انلار
دورت حرف جبرئیل علیه السلام جبهه سنده مکتوبه در و دورت دخی حول عرشده مکتوبه در
دورت دخی حول کرسیده مکتوبه در و حضرت علی ایتدی پس یا نبی الله بن بونلار ایله
نه وجهله دعا ایدرم حضرت ایتدی دیه سن که یا عماد من لا عماد له و یا سند من لا
سند له و یا ذخر من لا ذخر له یا غیاث من لا غیاث له یا کریم العفو یا حسن البلاء و
یا عظیم الرجاء و یا عون الضعفاء و یا منقذ الغرقی یا منجی الهلکی یا محسن یا مجمل یا منعم یا مفضل
انت الذی سجد لک سواد اللیل و نور النهار و ضوء القمر و شعاع الشمس و دوی الماء
و حفیف الشجر یا الله لا شریک لک یا رب یا رب بعده حاجتکی ذکر ایدرسک
دعا ایده سن مقامکدن قائم اولمیه سن تا که حاجتک مقضیه اوله یا بنی و دخی عبد الله بن
ایوب دن مرویدر که ایتدی یعقوب بن داودی طوافده کوردم انکا ایتدم دیلرم که
بکا خبر ویره سن که مضیقدن خروجک سبب نه اولدی ایتدی بن مضیقده ایدم
ناکاه رؤیاده بکا بر شخص کلدی و ایتدی یا یعقوب سکا نیجه کوررسین بن ایتدم
سؤال ایدرسین نه حالده ایدوکم کورمزمیسین ایتدی فالقوب اسباغ وضو ایله و
دورت رکعت نماز قیلوب بویله دعا ایله یا محسن یا مجمل یا منعم یا متفضل یا ذا النوافل
و النعم یا عظیم یا ذا العرش العظیم اجعل لی مما انا فیه فرجا و مخرجا پس درحال صباح
اولوب دعایی حفظ ایلدم فالقوب توضی ایدوب نماز قیلدم و بو کلمه دعا
ایلدم و قتا که جمیع اسفارم ایلدی کلدیلر فی اخراج ایلدیلر و دخی قتاده بن عینه العقیلی دن
مرویدر که اصحابمزدن بری ایدی جنت العالی منامده کوردم ایتدم یا عبد الله سنی
سکا نه ایلدی ایتدی جنته داخل اولدم اول دعوات سببیله که سنک بیتکده مکتوبدر دیدی
و قتا که صباح داخل اولدم نیجه کلوب کوردم که انده تکه خطی ایله دیوارده مکتوب ایدی
یا ولی المفلحین و یا راحم المذنبین و یا مقیل عثرات العاثرین بعضلردن دخی مرویدر که
حجاج بر کسه کلدیکه قتلنه ... یدی امر فتاکه داخل اولدی بر شیئی تکلم ایدرب حجاج
انی اطلاق ایلدی پس انکا دیدیلر که اول زمانده نه سویلدک ایتدی دیدم که
یا عزیز یا حمید یا ذا العرش المجید اصرف عنی شر کل جبار عنید و دخی حبیب دن مرویدر که
سعید بن المسیب بو کلمه دعا ایدردی اعوذ بوجه الله الکریم و اسمه العظیم و کلماته التامة
من شر السامة و العامة و من شر ما خلقت یا رب و من شر ما انت آخذ بناصیتها و من
شر الدنیا و ما فیها و دخی عبد الله بن قتیبه دن مرویدر که بکا بعض اصحابمز بو دعا

خبر ویردی

خبر ویردی و دیدیکه تا بنی دن ما طلبین سلطاندن داخل اولسه لر بو کلمه دعا ایدرز
دردی آنکله سلطانک بطشی و ظلمندن ترقی ایدرلر ایدیکه اول دعا بودر بسم الله لعوذ
یا رحمن هنک ان کنت تقیا اخسئوا فیها و لا تکلمون اخذت قوتک بقوة الله بلینی
و بینک ستر الله الذی کانت الانبیاء یستترون به من سطوات الجبابرة و الفراعنة و یقینی
منک بحوله و قوته و دخی محمد بن یحیی دن مرویدر که ایتدی بر وقتده علی کرم الله تعالی
وجهه کعبه طواف ایدر ایدی ناکاه کوردیکه بر کسه استار کعبه یه تعلق ایدوب ندا ایدردی
یا من لا یشغله سمع عن سمع یا من لا یغلطه السائلون یا من لا یتبرم بالحاح الملحین اذقنی
برد عفوک و حلاوة رحمتک ایتدی یا عبس علی رضی الله عنه ایتدی دعاک بو میدر
اول کسه ایتدی سن آنی استدکمی ایتدی اری انکله هر صلوة عقبنده بعدها انک
یوزکره دعا ایدوب دیه سن بسم الله الرحمن الرحیم و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم
یا قدیم یا دائم یا حی یا فرد یا وتر یا احد یا صمد و دخی معاقل دن برادیکه بر کسه بو دعا ایله
دعا ایدوب مستجاب اولماز ایسه مقاتله قبرنده لعن ایلسون و دخی جعفر بن محمد دن مرویدر
هیچ بر شی بو قدر که الا انده بر دعوت مستجاب قبول اولنمشدر بزم الخبر دخی رسول الله
صلی الله علیه و سلم ایکی دعوت مستجاب قیلنمشدر و بری اشدا الدم الیه ... بری دخی هو الخبیر
انا شدا انه هو الحی اولان یا کائن و انا مرتدر یا الله و الله ایکنی یا حی یا قیوم اجعلنی انک کلما
و انا هو الحی اولان یا من یکفی من کل شیء و لا یکفی منه شیء یا الله یا رب محمد صلی الله علیه و
سلم بعده حاجتک سؤال ایده سن و دخی ابن مسعود دن رضی الله عنه مرویدر که علیه السلام
رفع ایدرکه ایتدی مهم دیلرسه که حق تعالی کا حفظ قرآن ویره ایلیه بو دعایه برانک لطیف
عسل ... ایله یعنی یعنی بال ایله کتابت ایدوب بعده ماء مطر ایله غسل ایدوب
او یوگون علی الریق الحبوب شراب اوله که باذن الله تعالی حفظ قرآن ایدر اول دعا بودر
اللهم انی اسئلک بانک مسؤل لم یسئل مثلک و اسئلک بحق محمد رسولک و نبیک و ابراهیم
خلیلک و صفیک و موسی کلیمک و نجیک و عیسی کلمتک و روحک و اسئلک بصحف ابراهیم
و توریة موسی و انجیل عیسی و فرقان محمد و اسئلک بکل وحی اوحیته و بکل حق قضیته و بکل
سائل اعطیته و بکل ضال هدیته و غنی اغنیته و فقیر اغنیته و اسئلک باسمائک التی دعاک بها
اولیاؤک و انبیاؤک فاستجبت لهم و اسئلک بکل اسم انزلته فی کتابک و اسئلک
باسمک الذی وضعته علی النهار فاستنار و اسئلک باسمک الذی وضعته علی اللیل فاظلم و
اسئلک باسمک الذی وضعته علی الجبال فارست و اسئلک باسمک الذی وضعته علی
الارضین فاستقرت و اسئلک باسمک الذی استقل به عرشک و اسئلک باسمک الواحد
الاحد الفرد الصمد العزیز الذی ملأ الارکان کلها الطاهر المطهر المبارک المقدس الحی القیوم نور
السموات و الارض عالم الغیب و الشهادة الکبیر المتعال و اسئلک بکتابک المبارک ان ترزقنی
حفظ کتابک القرآن و حفظ اصناف العلم و تثبتها فی قلبی و سمعی و بصری و تخلطها بلحمی و دمی

ونستعمل بحاجدی فی لیلی و نهاری فانه لاحول ولا قوة الا بک ودخی ایله رجادن صوکره
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک خلقه بلا اشتدا اولوب ضیقه اولمه بیوردیلر دیدی
نفسیمی تنفسی بعده مبارک الترفه رفع ایدوب دیرلر ایدی بسم الله الرحمن الرحیم لاحول
ولا قوة الا بالله العلی العظیم ایاک نعبد وایاک نستعین اللهم اکفنا بأس الذین کفروا
انک اشد بأسا واشد تنکیلا ودخی نعیم بن ابی هند دن مرویدر که ایتدی بن یزید بن ابی
مسلم یانند ه حجاجک اوکنده جالس ایدم اول خلقه تعذیب ایدردی یزید سیجیمی
کبو کسن بر مسلمی حجاجه ذکر ایلیوب غیظ وغضب ایله آدم ارسال ایدوب اول کسی
گتوردیلر صوکره شنک انتظار ایدم که البته انی اعقوبت ایده وحکمده وفا کاولمک اوکنده
حاضر اولدی کوردم که شفتینی تحریک ایدردی بر شی ایلدکن اشتم ایدم پس حجاج آنی
رفع ایدوب یولنه گتسون دیوب اطلاق ایلدی بن دخی والعقوب یاننه واروب
اول قصه کذشته یی حکایت ایدوب سنک دیرلکک نه ایدی دیدم ایتدی بو دعا
قرائت ایلدم اللهم انی اسئلک بقدرتک التی تمسک السموات السبع الکی یقع بعضهن
علی بعض ان تکفینیه لکمو ودخی براء بن عازب دن مرویدر که ایتدی علی بن ابی طالب کرم الله
وجهه واصل اولدم برکون ایتدم یا امیرالمؤمنین الله ایچون سندن سؤال ایدرم که البته
بنی تخصیص ایده سن شول شی ایله که جناب رب عز وجل جبرئیل ایله ارسال ایدوب
اول دخی رسول الله صلی الله علیه وسلمی انکله تخصیص ایدوب انلار دخی انکله سنی تخصیص
ایده کلری شیئک اعظمی ایله حضرت علی رضی الله عنه ایتدی اگر سن سؤال ایتمش اولماسک
بن نشر ایتمز ایدم شول شیئک ذکرنه که بن حامده وضع اولونمه آنی اسرار واخفا ایتمک
مرادم ایدی امدی فقانکه اسم الله الاعظم ایله دعا ایتدک دیلسک اول سورۂ حدید دن
الکی آیت قرائت ایله و آخر حشری قرائت ایله فقانکه فارغ اولاسن تکلم ایدوب دیه سن
یا من هوکذا افعل بی کذا وکذا دیوب مرادک سویلیه سن واشد اگر بو کلماتله بر شقی یه دعا
ایلسک سعید اولور برا ایتدی امر کما واشه بن بو کلماتله دنیا ایچون ابدا دعا ایتمزم علی رضی الله عنه
ایتدی صحابت ایلدک که رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی بکا ایله وصیت ایلمشدر وکمس برار
عارج وعیبی تفصیل وعظلیم دن اذن ویرمشدر دیدی روایت اولنورکه حضرت علی بن ابی
طالب رضی الله عنه بر گیجه کعبه یی طواف ایدردی اوغلی حسن وحسین رضی الله عنهما دخی
بیله ایدیلر ایشتدی که بر قائل جوف لیل ده دیر ایدی یا من یجیب دعاء المضطر فی الظلم
یا کاشف الضر والبلوی مع السقم قد نام وفدک حول البیت وانتبهوا وعینک یا قیوم لم تنم
یا مولای لم تنم هب لی بجودک فضل العفو عن زللی یا من الیه رجاء الخلق فی الحرم ان کان
عفوک لا یرجوه ذو خطاء فمن یجود علی العاصین بالنعم پس علی رضی الله عنه ولدنه ایتدی
بکا شول قائلی طلب ایله پس اول کسه یه کلوب امیرالمؤمنینه اجابت ایله دیدی اول دخی صلوغ
شقنی جر ایدروک کلوب حضرت امیرک اوکنده واقف اولدی امیرالمؤمنین اینکه سنک

خطاکی ایشتدک امرکا فقدک نه در ایتدی یا بن امرمه مبتغا اوزره ایدم اگر تو باتیروب
مضبوطه اولاز اگر سؤال ایدرسم بکا اقاله عشره ابلرسن یعنی معاونت ایلرسن امام ایتدی بنمکون
بو بلاده اولمشدر و ایتدی زیرا بن طرب ومعاصی ایله مشهور بر رجل کثیر الفجور ایدم پدرم بکا
وعظ ونصیحت ایدر دیر ایدی که حق تعالینک سطوات
و تذکیر دینی ومصالح ومجامع حجاجدن تحذیر ایدر ایدی و بکا دیر ایدی که حق تعالینک سطوات
ونقمتی وار درکه ظالمین بعید دکلدر و قتا که بکا موعظه ده الحاح ایلدی بمکر وبن ایلدیکم
ابته بکا بد دعا ایلدی و مکه یه کلوب بنم خصوصمده حق تعالی یه استغاثه ایلدی پس کلوب
دیوارکی استعیوب بکا بد دعا ایدرد هنوز دعاسنی اتمام ایتمدی که ناکاه شقنی انغم قورودی
حال بنده اولدی بن دخی بندن صادر اولان تقصیراته نادم وتوبه کار عازم اولوب والدم ایله
معاوات ایدوب ارضاء ایلدم که بنم ایچون دعا ایله بنه اول بد دعا ایتدوکی محلده بن دخی
انی بر ناقه تقدیم ایلیوب ناقه یه بندردم درحال ناقه فلجوب پدری ایکی صخره اوزرنه
اوروب اندره هلاک اولدی پس امیرالمؤمنین ایتدی پدرک سندن راضی اولدی دخی اکفیه در
اول ایتدی اللهم اوبله در پس حضرت امیرالمؤمنین قالقوب بر قاج رکعت نماز قیلوب بعده
بعض دعوات ایله حق تعالی یه دعا ایلدی بعده یا مبارک قم دیدی درحال اول کسه قیام ایدوب
مشی تام ایلدی بعده صحت صوء ایلیوب کاکان اولدی بعده حضرت امیرالمؤمنین اگر والدک
سندن راضی اولدی دیو یمین ایتمسک بنک ایچون دعا ایتمز ایدم دیدی و دخی جعفر بن
محمد الصادق دن مرویدر که تعجب ایدرم بر کسه یه که نیچون ما شاء الله لا قوة الا بالله دیمز
حق تعالی دیمشدر ولولا اذ دخلت جنتک قلت ما شاء الله لا قوة الا بالله دیمشدر
ودخی تعجب ایدرم بر کسه یه که بر قوم دن خوف ایدوب نیچون حسبی الله ونعم الوکیل دیمز
خصوصا که حق تعالی دیمشدر الذین قال لهم الناس ان الناس قد جمعوا لکم فاخشوهم فزادهم
ایمانا وقالوا حسبنا الله ونعم الوکیل فانقلبوا بنعمة من الله وفضل لم یمسسهم سوء ودخی تعجب ایدرم
بر کسه یه که اکا مکر اصابت ایلیه نیچون وافوض امری الی الله ان الله بصیر بالعباد دیمز خصوصا که
حق دیمشدر فوقاه الله سیئات ما مکروا ودخی تعجب ایدرم بر کسه یه که غم اصابت ایلیه
نیچون لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین دیمز فنجیناه من الغم قول کریمه وارد اولمشدر
بر عیب ایتدیکی نوع فاکر حق تعالی وکذلک ننجی المؤمنین دیدی دعا اولدقلری موقعده کالا اله
الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین در ییه که حق تعالی طرفندن انجا ایلیه حق تعالینک
غوغه مجادلنده وخلف حالده شیخ قرطبی نک رحمه الله خطی ایله مکتوب کورلمشدرکه سرعی ساجد
ایکی دیه سن اللهم یا لطیف یا لطیف بالقوی والضعیف یا لطیف یا لطیف بالخلق
اجمعین یا لطیف یا لطیف باهل السماء والارضین یا لطیف یا لطیف بجمیع عباده الطف
بلطفک الخفی الذی اذا لطفت باحد الکفی بعده وانسخنی شرح ایدوب دیه سن فیستکفی
وهو السمیع العلیم شیخ ابو الحسن الشاذلی نک رحمه الله کلامندن در الکریم کلاهم دیکر
سکالا لازم دره بر طاعته ملازم اولاسن و معتقد اعلی اوامره ایده سن اگر غلبه شهوت

فیلیا

وعظيم قدرتك سببي ايله سندن زلت صادر اولورسه بنم سكا قربي وسكا ناظر و
محيط اولوب سكا قادر ايدوكمي بيلوب نفسكي بندن و بنم عظمت قدرتكدن استغفار
ايلمكمي ايليبسن وروي يا موجود قبل كل موجود ويا هو الآن على ما هو عليه يا اول
يا آخر يا ظاهر يا باطن ضاقت على الارض بما رحبت وضاقت علي نفسي ولا منجا منك
الا اليك فتب علي يا تواب انك انت التواب الرحيم حافظ ضياء الدين صبرة شيخ
العماد ابراهيم بن عبد الواحد المقدسي دن ذكر ايلديكه شيخ ايتدي بن بو دعا كبي اجابته مسرع
ير دعا كورمدم يا الله يا الله انت الله بلى والله انت الله لا اله الا انت الله الله الله و
لا اله الا الله شيخ تاج الدين عبد الوهاب السبكي ايتدي والدم شيخ امام ولي الشيخ تقي الدين
علي بن عبد الكافي السبكي دن رحمه الله ايشتدم كه خان برابر اهتمام ايلسه الذين قال لهم
الناس ان الناس قد جمعوا لكم فاخشوهم قول كريمني قرائت ايدردي ذو فضل عظيم قولنه وارنجه ايكي كرّه
تكرار ايلسه بر ايدي بزنا قضى ويعده عقيبنده دعا ايدردي ووالدم ذكر ايدردي كه بو وجه ايله
دعا امورك معضلنده و دواعيه مشكلنده مجربدر مؤلف اصل مرحوم والد ماجد عليه الرحمه
سيوردي كه بعض مجموعه لرده مروي بولندم اسناديله بولا بلدي محسن محمد بن جمعه [illegible]
ايتدي بن بلاد هندده [illegible] نوبت ده برجحكور دم [illegible] جولانيا بلاثره منقوش ايدي

انا الموجود فاطلبني تجدني	فان تطلب سواي فلا تجدني	تجدني اين تطلبني عبيدي
قريبا منك فاطلبني تجدني	تجدني في سواد الليل عبدي	قريبا منك فاطلبني تجدني
تجدني ما دعوتك [illegible]	كثير البر فاطلبني تجدني	تجدني مستغنيا بي [illegible]
انا الجبار فاطلبني تجدني	اذا الاصحاب نادوا [illegible]	فلا يتك فاطلبني تجدني
انا المضطر قال الله تراني	نظرت اليه فاطلبني تجدني	انا بالعبد ارحم من اخيه
ومن ابوابه فاطلبني تجدني	فان هو تاب تبت عليه [illegible]	انا التواب فاطلبني تجدني
اتذكر ليلة ناديت سترا	انا اسمعك فاطلبني تجدني	انا الجبار لا شيء كمثلي
انا الغفار فاطلبني تجدني	انا الرب الذي يخشون مني	عجيب خلق فاطلبني تجدني
ولبس يجك الفردوس عنكا	انا الرزاق فاطلبني تجدني	انا تعرف فانا الذنب غيري
انا الغفار فاطلبني تجدني	شافع للعباد ولا ابالي	غدا في الحشر فاطلبني تجدني
واكرم من ارتد بغير بخل	انا الوهاب فاطلبني تجدني	وارحم من بنوب كان عندي
انا الاكرام فاطلبني تجدني	[illegible]	ولست تراه فاطلبني تجدني

وينه بعض علمادن منقولدر ذكر ايتمشدر كه بركيمسه سنه ده ايكي بونى تردد ايدر ايسه الله تعالى اول سنه ده اندن تفريج ايلمشدر
ولربّ نازلة يضيق بها الفتى

ذرعا وعند الله منها المخرج	ضاقت فلما استحكمت حلقاتها	فرجت وكان يظنها لا تفرج
وينه بعضي كبار ديمشدر شعر	اعتقب العسر بالزوال جميلا	وكفى بي خطبا قدام خليلا
لا تيأس من الآل فرجه	ان الله يحاول بكرة واصيلا	والامل لطائف صنع فضلها

كشف الهموم وتبلغ الآمالا يا رب عمرو وتعذر حيلته بيلا فالج عقده حلو لا
ومنه ايجي بنهار احلها است سهل خطبها شهيلا جعفر خالدين حروين كه ايتدي
مرفه يه وواع ايدب ديدمكه بكا بر شي احسان ايله كه هر كاه بكا [illegible] اوقو ايتدي اكر سندن
بر شي ضايع اولورسه ويا خود حق تعالى سكا بر انسانك مجيئي جمع ايلمك مراد ايدرسك بو كلمه
يا جامع الناس ليوم لا ريب فيه اجمع بيني وبين كذا ديه سن انون صكره هيچ بر شيئا اجل انكله
دعا ايلدم الا استجاب اولدي ودخي ابن ابي الدنيا روايت ايلديكه طاوس ايتدي بر كيجه حجر دخي ايدم
ناكاه علي بن الحسين رضي الله عنهما داخل اولدي بس كلمدن ديدم كه اهل بيت خيردن بر رجل صالح
در بو كيجه دعاسي استماع ايدرم پس نماز قلوب سجده وسجده ايلدي بن دخي سمع ايلدم كه ايتدي
ايلدم استندم كه ساجده ديرايدي عبيدك بفنائك مسكينك بفنائك فقيرك بفنائك سائلك
بفنائك طاوس ايتدي بن دخي بو نلري حفظ ايلدم هيچ بر كرب ده بو نلار ايله دعا ايلدم الا
حق تعالى بندن تفريج ايلدي وينه حارث عكلي دن مرويدركه حسين بن علي رضي الله عنه كلوب امام
علي دن بر حاجته دن استعانت ايلدي حضرت حسين دخي ايتدي امير المؤمنين حالا بيت
ايجنده خلوتده در مجانكه بعاير دن محزون اوله آنده مكثا ايدردي اولكه ايتدي آنده كي
بكا اذن ويركه بابه واريب امير المؤمنينك كلامنى استماع ايلدم ايتدي واريب استماع ايلدم
بر ايدي كه يا كهيعص يا نور يا قدوس يا حي يا الله يا رحمن بونلري كره تردد ايلدي بعده
ايتدي اغفر لي الذنوب التي تحل النقم واغفر لي الذنوب التي تغير النعم واغفر لي الذنوب التي تورث
الندم واغفر لي الذنوب التي تحبس القسم واغفر لي الذنوب التي تنزل البلاء واغفر لي الذنوب
التي ترد الدعاء واغفر لي الذنوب التي تمسك غيث السماء واغفر لي الذنوب التي تظلم الهواء
واغفر لي الذنوب التي تكشف الغطاء مؤلف اصل مرحوم والد ماجد سيوردي كه بعض علمادن
ذكر ايلديكه بر معتمد جليل كسنه نك خطي ايله كوردم كه مجانكه بر كيمسه واقعه ده مغلوب اولسه سلوك
عقيبنده بويله كره رب اني مغلوب فانتصر ديسون ودخي صاحب كتاب تيسير شيخ ابو الحسن [illegible]
شعر بيوردي وبو نلار ابيات مباركه در ديرلر ايدي شعر بسعت ثوبك حاوالناس فوردد
وقمت اشكو الى مولاي ما اجد وقلت يا عدتي في كل نائبة ومن عليه لكشف الضر اعتمد
وقد مددت يدي بالضر مشتملا اليك يا خير من مدت اليه يد فلا تردنها يا رب خائبة
فبحر جودك يروي كل من يرد ودخي ابو القاسم السهيلي ذكر ايدر كه برابر هيچ اهل حاجت بو نى
اوج كره تردد ايدرسه بو نلر دعاء الا اثر كه دعاسي مستجاب اولور شعر

يا من يرى ما في الضمير ويسمع	انت المعد لكل ما يتوقع	يا من يرجى للشدائد كلها
يا من اليه المشتكى والمفزع	يا من خزائن فضله في قول كن	امنن فان الخير عندك اجمع
ما لي سوى فقري اليك وسيلة	فبالافتقار اليك فقري ادفع	ما لي سوى قرعي لبابك حيلة
فلئن رددت فاي باب اقرع	ومن الذي ادعو واهتف باسمه	ان كان فضلك عن فقيرك يمنع
حاشا لفضلك ان تقنط عاصيا	الفضل اجزل والمواهب اوسع	مذكور كه بعضي ايلدي دخي وارد در

شرح الدرج السبكي ديمكله معروفدر كه والدي يعني تقي الدين السبكي رحمهما الله تعالى اول بابانه نزديدن عجب

غيبنده دعا ايدردي دعا ايدردي جيده اجابت مجربه در ذوب حق تعالى دن برجه سؤال ايدرمش بونى تكرار ايدرمش الا حق تعالى اعطا وافضال ايليشدر واول ابيات بونلار در شعر

فرجت يا رب الانام مطالبي
عليك بريئي سبيل المذاهب
...
دعوت الها الاعلى الذي ليس فوقه
وعم الورى فضلا بكل المواهب
...
النوري الملك بر قصيده سي وار ايدى كه الفرج بعد الشدة ايله مسماة در واسمى ... در

بر ايرا استجابت دعاده مجرب در ... قصيده بودر

قد آذن ليلك بالبلج
وسحاب الخير لها مطر
...
وظلام الليل له سرج
فاذا جاء الابان تجي
...
اشتدي ازمة تنفرجي
قد آذن ليلك بالبلج
...

وتمام الليل ...
...
...

واما بسمه الله ... در ... الدين السبكي ابندي برنجه ده شيخ امام ولى رحمه الله تعالى يعني والد ... استيدم كه ... بو ايكي بيتى انشا وابردى شعر

الهي فوضت الامور جميعها
اليك فخيرت ما شئت من الطف
...

... نثر امرى بو ذكر اولنان اوراد سبكي ابراد ايلدكي دعوات

دعوات ايله صحيح اولنان كتابنك اخرنده بولنمشدر وبو مقامده ثبت اولنمشدر

الحمد لله خالق الارض والسموات وصلى الله على نبيه محمد ... الموصوفات

وعلى آله وصحبه المنتد ... الى اعلى الدرجات وحسبنا الله ونعم الوكيل ولا حول ولا قوة

الا بالله العلي العظيم بعده مترجم الفقير مترجم اولان مرحوم والدم ماجد عليه رحمة الملك

... بو فقير موقف بالتقصير ديركه ... بو وادينه منظومه به كتابت ايلدم بر

منظوم ... تذكر ايلدم كه ... شيخ ... ابو عمران موسى الفارسي ... ايلمشدر

... اولى الظم واجابت دعاده بو معامله ايراد واثبات اولنمشدر

... شيخ ... نظم نسيج الحسن ... واول نظم مبارك صلاحى ...

العلل والاسقام ايله تسميه ايلمشدر ... كتابت اولنوب نشان ايله ...

بعده خيط ... بعض ايله اوزرينه بغلانوب بعده صاحب حاجت ...

ظاهر ... ايلمه ... جمله حاجتى قضا اولنور ان شاء الله تعالى ...

بسمله ايله وفاتحة الكتاب ومعوذتين ايله وآيات قرآنيه دن اختيار ايلدوكى آيات

ايله ابتدا ايلمشدر بعده بو نظم كتابت ايلمشدر واول منظوم مبارك شافي بو در شعر

بدأت بسم الله في اول السطر
فاسماؤه حصن منيع من الضر
وصليت بالثاني على خير ...
محمد المبعوث بالفتح والنصر
تعوذت بالرحمن ...
...
ذا استفتح ...
فلا سيما ...
...

بحل عقود العسر في اليسر [illegible]
ونرغب مجاب [illegible] بحق
بديع السموات المدبر للأمر
يا مالك ربي في السموات العلى
بحق التسبيح والحمد والشكر
يا حصا كل الأشياء عددا فرد [illegible]
بمن في تخوم الأرض من ملك [illegible]
سميع بصير عالم متفضل [illegible]
على الرسل نبيا لمن كان في الحجر
بفضل صلوة الصبح ربي يا نجي
معذب أصحاب [illegible]
يا نال وفد الله من نصر آدم
[illegible] الأيدي والأبصار [illegible]
بشيث يا ادريس نوح [illegible]
[illegible] للتجار في كبر العمر
يونس الأصفى لصاحب [illegible]
سليمان من غل الشياطين [illegible]
يا أي نبي كان في أي أمة
واو نحن لم نعلم سواه ولم ندر
بموسى بهارون بعيسى ابن مريم
محمد المبعوث بالفتح والنصر
بجاه ابن خطاب أبي حفص الرضى
ومن كعلي في الهداية والنصر
بحمزة بالعباس عمي نبينا
بسبطي رسول الله فخرا على فخر
بأصحابه الطاهرات نساؤه و
سعيد وسعد ذي الفضائل [illegible]
يا كان فيهم من خصال رضية
وكلهم الأخيار كالأنجم الزهر
يا كان يدعوا أول الليل ربه
بحرمة شهر الصوم بالعيد بالفطر

توسلت بالأقسام [illegible]
إلى مالك الأملاك في الشفع والوتر
بجملة ما أثنى عليك [illegible]
بحق الملك السلطان ذي العز والنصر
بذكرك عند الغار [illegible]
بتسبيح أمواج البحار والقطر
يا [illegible] أنت الخالق [illegible]
مجازي بإحسان بعفو عن الوزر
[illegible] بالأقلام [illegible]
بذكر [illegible] الشمس بالظهر والعصر
[illegible] من ظهر آدم
[illegible]
يا آدم [illegible] واصطفيته
بهود وبلوط بالخليل الذي نجي
بيعقوب بالأسباط [illegible]
بشعيب [illegible]
[illegible] التورية [illegible]
[illegible] قوم [illegible]
بزكريا إنه كان مخلصا
بكل نبي [illegible] على خبر
بجاه خليل المصطفى وأنيسه
بجاه الشهيد المستجاب أبي عمرو
[illegible]
[illegible] المنسوب في [illegible]
يا آل رسول الله [illegible]
بعائشة الموصوفة الذكر [illegible]
[illegible]
[illegible]
يا كان يدعو المصطفى [illegible]
يا كان يدعو عند منصرح الفجر
بحق [illegible] الأربعين [illegible]

[illegible] الرحمن في السر والجهر
باسمائك اللهم أنت إلهنا
في المجد والتعظيم والحمد والشكر
بتسبيحك [illegible] الحسنى التي
يا قلت في القرآن بالشفع والوتر
بما في السموات العلى من [illegible]
وما لا يرى حتى [illegible] الذر في البحر
بجملة ما أنزلت في الكتب كلها
بتقديرك الأشياء [illegible] في اللوح
برضوان [illegible] النعيم [illegible]
من المؤمنين الصالحين [illegible]
بجاه النبيين الذين اصطفيتهم
وعلمه العلم الذي كان لا يدري
بجاه اسماعيل صادق وعده
بيوسف على الحسن [illegible]
بأيوب في البلوى [illegible]
[illegible] كانت التورية [illegible]
واو نحن لم نسمع به وبذكره
بيحيى الحصور الطيب النشر
[illegible]
[illegible] الغار كان أبا بكر
بجاه علي ارفع القوم في الهدى
[illegible]
بفاطمة الزهراء سيدة النساء
[illegible] فوق الفراقد والنسر
بطلحة [illegible] بالزبير بصحبه
بجاه ابن جراح [illegible] الطيب النشر
[illegible] بالتابعين [illegible]
يا كان في [illegible]
بشعبان بالشهر الأصم بقدره
بحق ليالي [illegible] ساعة القدر

بآيات موسى [illegible]
يا تمام حج الناس بالعيد بالنحر
بعرشك بالكرسي [illegible]
[illegible] موسى بالصحايف بالزبر
بأول أم الكتاب وختمه
وبآل عمران المعظمة الذكر
بالأنعام بالأعراف بالتوبة [illegible]
والله ربي عالم السر والجهر
بمقدار ما في النحل من ذكر نعمة
من المسجد الأقصى إلى البيت [illegible]
بالحج ثم المؤمنين [illegible]
[illegible] على أي [illegible]
سألتك بالأحزاب [illegible]
[illegible] العليا كالقمر البدر
وبالتاليات ثم صاد وبعد
[illegible]
وبالحجرات ثم قاف وطور [illegible]
[illegible]
بسورة ذي الامتحان [illegible]
[illegible]
بسورة أصحاب النفاق [illegible]
[illegible]
[illegible] ذي الملك [illegible]
[illegible] القيمة والدهر
وفي نبأ والمرسلات [illegible]
[illegible]
بسورة قوم [illegible]
[illegible]
[illegible] بالشمس بالليل الضحى
وباقرأ باسم ربك [illegible] القدر
بسورة أهل الفيل [illegible]

يا تمام ما في بعد ذلك بالعشر
[illegible] في يوم [illegible]
[illegible] بالأقلام [illegible]
بحق كتاب [illegible]
أعوذ برب الناس من [illegible]
بيا أيها الناس اتقوا ربكم
بسورة الأعراف [illegible]
بيونس [illegible] بهود بيوسف
[illegible]
بسورة ذكر الكهف ثم مريم [illegible]
وبالنور والفرقان يا جابر الكسر
وبالروم ثم العنكبوت وبعد
بأسمائك الحسنى [illegible] الزمر
بسورة يس المعظم قدره
بسورة تنزيل الكتاب [illegible]
وبالسورة المذكور فيها محمد
وبالذاريات [illegible]
[illegible]
بقد سمع الله [illegible]
بسورة يوم [illegible]
[illegible]
بفاتحة التحريم [illegible]
[illegible]
بيا أيها المدثر [illegible]
وسورة ذكر النازعات [illegible]
وبانفطرت [illegible]
[illegible]
[illegible] بالبلد الذي
[illegible] ألم نشرح [illegible]
[illegible] بسورة [illegible]
[illegible] والناس [illegible]

بقدر ليالي العشر وهي فضيلة
بما ذهب [illegible] في ليلة القدر
بالإنجيل بالتوراة أنزلت على
على ما سواه من كتاب ومن [illegible]
بما في الم ذلك [illegible]
بسورة أوفوا بالعقود [illegible]
بالأنفال [illegible]
بسورة إبراهيم بالرعد بالحجر
بسبحان من أسرى بليل بعبده
بطه بذكر الأنبياء على الأثر
بحق الطواسين [illegible]
بلقمان ذي الوعظ [illegible]
وفي سبا والحمد لله فاطر
[illegible] كالقلادة في النحر
[illegible] الكريم [illegible]
وإنا فتحنا سورة الفتح والنصر
وبالنجم والرحمن [illegible]
[illegible] بآيات الحديد [illegible]
بسورة ذكر الصف [illegible]
[illegible]
بسورة يوم الجمع يوم تغابن
[illegible] الطلاق [illegible]
[illegible] سأل سائل
فإنك مبعوث نذير من النذر
[illegible]
وبالسماء انشقت [illegible]
سألتك [illegible] بالبروج وطارق
بها أقسم الرحمن في محكم الذكر
وبالتين والزيتون [illegible]
[illegible] والعاديات والعصر
بسورة [illegible] بسورة كوثر

ونعت وبالماعون بالفتح والنصر
وبالفلق القطر وبالناس بعد ما
المجد اعلانا الحمد في الستر
بس طه نزل فوق خلائق كلها
بس بعلم النجوى ويعفو عن الوزر
وقد بهذا كالا لواح اخذ ايقوه
بمالك يا رب من العفو والغفر
تفضل على المرتضى من امة احمد
عظيما رضيعا في الثرى لح في الحجر
من العلل التي خلقت جسومهم
ومن وجع الرأس والجنب والصدر
ومن شر ما يؤذي ومن شر حاسد
ومن الكسب لا انعام ومن كل ناحجر
ولا تفجعهم من علق الرز جوله
وكم صار انسان شرعيين مخلى الفقر
ومن يبتلى في جسمه بتوجع
فقال الكهى من ستى الم الفقر
كان كال بالطفل الصغير قرينة
نعوذ بي من قريب ومن نكر
فخفف بهذا الحرز عن كل مشكل
عليه وقع القرع في منتهى الامر
وان كان سلطان يكادى بعيده
سنكت بهذا من عدو ومن قهر
بالفضل يحرز القضايا بتة زخله
مبارك له جاوله فتح
فكرسيه بالنور بالعرش بالبها
فطه بسين المعظمة القدر
بنج بها دعيك مشكلا فة
سقطا بها يقطا فيوم بالنصر
نعمته باحسان التسبي بحمنة
بلطفك يلوائى الهيف ومنتظر

سورة وذكر الكافرين بفضل لل
يحفظها امن من الكباب القبر
الملكوت استد جل جلالة
بس لم تقض للاشياء في حكمه يجري
بس قال يا موسى انا الله فاستمع
ولا تنس يا موسى بن عمران ذكر
باسمائك اللهم وهي كريمة
بكشفك عنهم ما شكوه من الفقر
وفرجت به من كل كرب وعلة
كمثل الكباح العاين الحسن والنظر
ومن شر عاين الكاسد يرمي باسهم
ومن شر وسواس يؤدي من الفكر
فيا نظرة للعينا ياسد فانهي
باسمائه ربي في الحمد يجري في الحشر
فيا رب سبح العرش عمن في الحشر
فانت الذي يحي الكلاس
فرجت عنه الفرمنك تفضلا
نجا لطف في الندى كلهم والبحر
وان عسر الولادة حاملا
من كلماتها الوالدات على ظهر
فانقذه بالذ الطول شرعهم
له صوله في المنتهى منه في الكبر
وان كان هذا الحرز عند مسافر
من السارق الغاوي كونه حكمه
بفضل ورزق منك الاشفاق
وبالوحي والافلاك يحرى ماجري
بها جاء في القرآن منه آية
ومن كل ما يعبد والاعنة والبحر
فيا حامل الحرز المبارك والذكر
وايده بالنصر في منتهى بدر
وصل على جبريل في كل ذي مر

هو الله ربي خالق الخلق والامر
له الحمد في الاولى له الحمد في الاخرى
يتزون بالتوحيد للواحد الوتر
بس يكشف الشكوى بس يعرف الشكوى
عليما لما يوحى والاخفى في الجهر
برحمتك اللهم وهي محيطة
تنجي بها والعيك في البحر والبر
انا نا وذكرا كما هولا اسما نا
ومن كل ما يشكوه يكاشف الفقر
ومن حجر او حجرة او شقيقة
ومن شر ابليس اللعين لدى الشر
ومن نظرة المعيان في الال كلها
يحو العرى كيف ملح طيب الذكر
وقد جاء ان الصحاب حق عن النبي
بحق الذي تبلوح السور العشر
وانت الذي اجبت ايوب اذ دعا
فاسمع ايوب النبي بالضر
فانك بالاحسان فسلم الرضا
فيا رب تيسر بعد عسر اليسر
وان كان مصروعا تجمن يسكو
بحق النبي المصطفى خاتم النذر
فكن متسلطا حنت كما ملاشه
ربعه في الجوا دلت تلبعه
وان كان هذا الحرز في كل بلجة
فانك ذو الفضل العظيم لمن يدري
ربانا تحيى بمكنون سره
له المصطفى للمبعوث بالفتح والنصر
ومن الم الحمى والسبر وبعد ما
نحوت بحرا اسد من جملة النشر
اجنبنا بالذ نحوك ما وعدتنا
وصل على كل الملائكة المطهر

وصل على المختار ما ذر شارق | و ما لاح نجم في السماء من بدر

سوزی بو مقامده قصیده حرز الاقسام جمیع العلل والاسقام هواصل خیر ختام و ناظمی سید عبد واپاتی بو ورق بش بیت در و وردی معلوم اولا که بین الناس منقول اولان حکایت مقبوله خارج دائره عد واحصا در لکن بزه مرور ایدنک صحت اسنادی و صدق رواتی معلوم دکلدر اول سببدن غالب ظنمزه اورزه صادق اولان لاردن بر مقدار ذکر اختیار اولندی تتمیم فائده و تکمیل مرام و عائده نجون اکرچه تطویل کلامه موودی ایسه دخی اسلوب وقوع جلادن بری دعاء حضرت علیه السلام درکه علمای تفسیر بزه ذکر ایلیوب دیشلر که ابو جعفر منصور ایدرکه ابتدای خلفاوک منصور که مکه یه عزم ایدوب ورود ایلدکی دار الندوه ده اوتورلر ایدی حتوب ادای طواف ایدوب صلوة واقف اولوب حالانکه واقف اعلاز ایدی جانکه فجر طالع اوله بیه دار الندوه یه باخج اولوردی وموذنلرین کلوب سلام ویرب اقامت صلوة اولنوب خلق ایله اداء صلوة ایدردی امر کیجه دخی وقت سحر دخی ایدوب طواف ایدرکن ناکاه صاحب قلب اکاه بر کسنه یه اشتعدی که ملتزم قاتنده طورب بر ایدی اللهم انی اشکو الیک ظهور البغی والفساد فی الارض وما یحول بین الحق و اهله من الظلم والطمع پس منصور شخص یوزرک بو وجه ایله تکلم بوطر بقله جاب حقدن شنی استماع ایدیجک حرکتدن اسراع ایدوب بانه قریب وارد قده تا که سامع الکلام شال در کلامی ایله بر نور اولدی بعده جنوب مسجدک بر جانبه سنده اوتوروب شال شخص جارشال ایدوب دعوت ایلدی رسول کلوب امیر المؤمنینک دعوتنه اجابت ایله دیوب اول دخی ایکی رکعت نماز قیلوب رکن استلام ایدوب بعده رسول ایله خلیفه یه واریب سلام ویردی پس منصور اکا ایتدی نه در سندن استماع اولنان اموریکه ارضده بغی و فسادک ظهوری و حق ایله اهلی بیننده ظلم و طمع حائل والسیدوه مرامی واسعه صاحبی بر ایلدک بر شیلد که بکا باعث مرض و مورث انقطاع و قلق اولدی پس اول کسه منصوره نصیحت و پند ویلبد و وعظ و تذکر ایلیوب متضمن معانی حکمت آیات بعض کلمات دربار ایثار و نثار ایلدی که شخص طول العلم تا که منصور بکا شو یه خطیب ایدوب آواز بلند ایله فریاد ایلدی بعده ایتدی که کاشکی بن مخلوق اولمیوب بر شی اوله ایدم پس موذنلر کلوب بذاسلوب معتاد اوزره سلام ویریب اقامت صلوة اولنوب بعده خروج ایدوب خلق ایله اداء صلوة ایدیجک بعده حارث بابه ایتدی البته اول شخصی بنم مجلسه احضار ایده کسن والا سنک عنقکی ضرب ایدرم دیوب اظهار غیظ و شدت ایلدی اکر بو غیاره پس حارث چقوب طلب ایلدی ناکاه طواف ایدرکن کوروب اول شخصی بعض جوانب ده اداء صلوة ایدردی پس حارث فقو وایدوب اداء صلوة ایدنجه متوقف اولوب بعده ایتدی ای شخص حق تعالی دن خوف ایله امیر المؤمنینه اجابت ایت ایدی خوف ایدرم یا خلیفه یه بلیر پس دیدیکه بکا جاودرم دیرکه پس ایتدی اگر بکا نه لیده ام مر براسی کورمز ایسم قریب اولدی که بنی قتل ایلیه اول شخص دخی اکا کلکه یه

سبيل بو قدر ديدی عارس ايتدی اگر کلمه سنك بنی قتل ايدرمی شخص ايتدی کاسنی [illegible]
ايدرمز عارس ايتدی نيچون قتل ايدرمز ايتدی تحسين قراءة فادرسين ما در [illegible]
پس باشنه برخرده يعنی زر اوضواچق ظرف دوعا واراپرکا اندن بر رقعه اخراج ايلدی
انده برشی مکتوب ايدی بونی اخذ ايدب جيبکه وضع ايله زيرا بونده دعاء الفرج وار
ديدی عارس دعاء الفرج نه در ديديکا اول ايتدی اول دعايه واصل اولان الا [illegible]
اولوره عارس ايتدی حق تعالی سکا رحمت ايليسون تحقيق بکا احسان ايلدك اگر بکا [illegible]
بو دعا نه در و فضيلتی نه در احسانی تکميل ايدرسن ديديکا اول شخص ايتدی بر کسه که
بونکله صباح ومساء دعا ايليه ذنوبی معدوم ومغفور و دائما وکال سرور اولور خطايا
محو اولنوب دعاسی مستجاب اولور ورزقی مبسوط ومبذول و آمالی قريب حصول [illegible]
اوزره ومعاونت اولنوب عند الله تعالی صديق کتابت اولنور وموتی البته شهادت [illegible]
دعاء شريف بودر اللهم کما لطفت فی عظمتك دون اللطفاء وعلوت بعظمتك علی
العظماء وعلمت ما تحت ارضك کعلمك بما فوق عرشك وکانت وساوس الصدور کالعلانية
عندك وعلانية القول کالسر فی علمك وانقاد کل شیء لعظمتك وخضع کل ذی سلطان
لسلطانك وصار امر الدنيا والآخرة کله بيدك اجعل لی من کل هم اصبحت فيه فرجا ومخرجا اللهم
ان عفوك عن ذنوبی وتجاوزك عن خطيئتی وسترك علی قبيح عملی اطمعنی ان اسئلك ما لا استوجبه مما قصرت فيه
ادعوك آمنا واسئلك مستأنسا وانك المحسن الی وانی المسیء الی نفسی فيما بينی وبينك تتودد الی
[illegible] ولکن الثقة بك حملتنی علی الجرأة عليك فعد بفضلك واحسانك علی انك انت التواب
الرحيم عارس ايتدی دعاء مزبوری اخذ ايدب جيبه وضع ايلدم بعده [illegible]
[illegible] امير المؤمنين اولدی [illegible] سلام ويردم در حال باشنی رفع ايدب تبسم ايدوب بعده
[illegible] ايتدیکا [illegible] يا امير المؤمنين بعده اول
[illegible] بعده خليفه اول
[illegible] ولكتابت [illegible] مهم عقابت [illegible]
[illegible] ديديکا بعده [illegible] ديدی اندکا اول خضر عليه السلام ايدی
ديديکا [illegible] جعفر صادق [illegible] اسنادی صحيح [illegible] دعاء الحجب [illegible]
[illegible] ابن فخر الدين [illegible] کتابه [illegible] روايت ايلمشدر
اول [illegible] کتاب العدة عند الکرب [illegible] ذکر ايلمشدر واول [illegible]
ايلمشدر کتاب الفرج بعد الشدة ده واول [illegible] روايت ايلمشدر [illegible]
سنه سبع واربعين ومائة ده حج [illegible] وقتا که مدينه يه [illegible] جعفر صادق [illegible]
يعنی جعفر صادق رضی الله عنه البته بکا [illegible] حق تعالی بنی قتل ايليسون
اگر انی قتل ايتمز ايسم [illegible] زمان امساك ايلدم [illegible]
تغليظ ايلدی [illegible] ديديکا بن دخی

جعفر و حوت ايلدم وقتا که بابه قريب اولدق شفقتنی تحريك ايدب بعده
خليفه يه داخل اولوب سلام ويردیکا خليفه دخی لا سلم الله عليك يا عدو الله يعنی حق تعالی
سکا سلام ايتمسون ای عدو خدا [illegible] سلطنته [illegible] ايدب ملکده بکا غوائل قصد ايدرسن
حق تعالی بنی قتل ايلسون اگر سنی قتل ايتمز ايسم ديديکا اول دخی يا امير المؤمنين حضرت سليمان حق تعالی
اعطاء ايدب شکر ايلدی ايوب مبتلی اولوب صبر ايلدی يوسف مظلوم اولوب عفو ايلدی
ديدی پس خليفه زمان طويل راسنی منکوس ايدب بعده سر رفع ايدب تلطف ايتدیکا بکا
قريب اول [illegible] يا ابا عبد الله که سن بری الساحة وسليم الناحية وقليل الغائلة سن
حق تعالی سکا جزاء خير ايليسون بعده دستنی طوتوب مفرشی [illegible] اجلاس ايدب غاليه
گتوروب کندو [illegible] تطييب ايلدیکا [illegible] بعده ايتدیکا سن حق تعالی
حفظنده اول [illegible] پس يا ربيع ابو عبد الله جائزه سنی وکسوه سنی [illegible] ايدب
ايله ديديکا ربيع ايتدی بن دخی ابو عبد الله جوائزنيله لاحق اولدم وديدم که بن
مقدم بعض احوال کوردم که سن انی کورمدك [illegible] بعض حال کوردم که
سن دخی کوردك [illegible] کوردم که [illegible]
ايتدی [illegible]
[illegible] بو دعايی آبا واجدادمدن عليهم السلام [illegible] دعاء الحجب [illegible]
[illegible] بليه نزولنده [illegible] بودر که [illegible] بو دعادر
[illegible] اولوب [illegible] اللهم احرسنی بعينك التی لا تنام واکنفنی برکنك الذی
لا يرام وارحمنی بقدرتك علی انت ثقتی ورجائی رب کم من نعمة انعمت بها علی قل لك
عندها شکری وکم من بلية ابتليتنی بها قل لك عندها صبری فيا من قل عند نعمته شکری
فلم يحرمنی ويا من قل عند بلائه صبری فلم يخذلنی ويا من رآنی علی الخطايا فلم يفضحنی يا ذا
المعروف الذی لا ينقضی ابدا ويا ذا النعم التی لا تحصی عددا اسئلك ان تصلی علی
محمد وآل محمد کما صليت علی ابراهيم انك حميد مجيد اللهم انی ادرأ بك فی نحره واعوذ بك
من شره اللهم اعنی علی دينی بالدنيا وعلی آخرتی بالتقوی واحفظنی فيما
غبت عنه ولا تکلنی الی نفسی فيما حضرته يا من لا تضره الذنوب ولا تنقصه المغفرة
اغفر لی ما لا يضرك واعطنی ما لا ينقصك انك انت الوهاب اسئلك فرجا قريبا
وصبرا جميلا ورزقا واسعا واسئلك العافية من کل بلية واسئلك تمام العافية ودوام
العافية واسئلك الشکر علی العافية واسئلك الغنی عن الناس ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظيم برحمتك
يا ارحم الراحمين ربيع ايتدی پس بن بو دعايی اندن کتابت ايلدم حالا جيبده در ابن
محمد ايتدی بن دخی اندن کتابت ايلدم حالا جيبده در احمد بن محمد ايتدی بن دخی
اندن کتابت ايلدم حالا جيبده در ابو الحسن بن [illegible] ايتدی بن دخی کتابت ايلدم

٣ والبه

[illegible] بن دخی اندن کتابت ايلدم حالا جيبده در
نقل ايدن [illegible] بن دخی اندن کتابت ايلدم حالا جيبده در

حالا جیده در ابو الحسین العاقولی ایتدی بن دخی اندن کتابت ایلدم حالا جیده در
شاشی ایتدی بن دخی اندن کتابت ایلدم حالا جیده در محمد بن صدقه ایتدی بن
کتابت ایلدم حالا جیده و در جمعدانتله القلانسی ایتدی بن اندن کتابت ایلدم حالا جیده در
جمع الهمذانی ایتدی بن اندن کتابت ایلدم حالا جیده در ابو الحسین الارقی ایتدی بن
اندن کتابت ایلدم حالا جیده در مؤلف دخی والدم ملک شیخی واستادی الشیخ محمد الفیروز
آبادی ایتدی بن اندن کتابت ایلدم حالا جیده در مؤلف دخی شیخم واستادم و والدم
ابو البرکات الشیخ فخر الدین الرومی ایتدی بن اندن کتابت ایلدم حالا جیده در قائل
اولان ابن الشیخ فخر الدین الرومی ایتدی بن فقیر حقیر تراب قدم الفقراء اندن کتابت
ایلدم رضوان الله علیهم اجمعین مؤلف بو دعانک تاثیر ظاهرینی مشاهده ایلدم و نیجه دفعه
شکلا انقطاع ایلدم امر کاسکا لازمدر که بو سلسله منقطع اولمیه اما اعتقاد صحیح لازم شرط
ایله اینکه جازم اولا انتهی مرحوم مبرور مؤلف ماجد بیورمشلردر که معلوم اولا که ای برادر
مؤمن اگر خوف اطناب اولماسه کتابی بو بابده ملال ایدردم لکن الآن بو مقدار سکا کافی
وتفصیل اوراده وافی در والله المستعان فی کل حین وآوان مطلب تاسع
دعانک فضیلتی وآدابی بیاننده در حق تعالی بیورمشدر واذا سألک عبادی عنی فانی
قریب اجیب دعوة الداع اذا دعان فلیستجیبوا لی ولیؤمنوا بی لعلهم یرشدون و
بو عبد فقیر ایدر روایت اولنور که بر اعرابی حضرت رسالت پناه علیه صلوات الملک
العلام حضرتلرینه گلوب ایتدی که ربمز قریب میدر که انکله مناجات ایده وز یاخود بعید میدر
که انی ندا ایده وز پس اول زمانده بو آیت کریمه نازل اولدی یعنی قچانکه عبادم سکا بندن
سؤال ایلیه لر پس دخی انلاره دیه سن که بن قریبم و دعا ایدنک دعوتنی اجابت
ایدرم هر چند که بکا دعا ایلیه امر ایدن طلب اجابت و بکا ایمانده ثبات و عبادت
ایلسونلر تا که ایدر اوله قادری حالده که انلار رشد یعنی حقه اصابت ایلیه لر مؤلف دخی معلوم
اوله که قریبدن مراد بو مقامده قرب مکانی دگلدر زیرا جناب باری اندن منزه در
بلکه حق تعالی نک عبادنک افعال و اقوالنه کمال اطلاعنی تمثیل در انلاره قرب مکانی ایله
قریب اولان کمسنه نک حالنه بجستکان قریب اولان شخصی انلارک احوال و افعالی
و اقوالنه مطلع و واقف ایسه حق تعالی مکان دن و قرب و بعد دن منزه ایکن
دیکلدر انتهی و دخی حق تعالی بیورمشدر ادعوا ربکم تضرعا وخفیة یعنی ربکزه دعا
ایدیکز حالبوکه تضرع ایدر اولدوغکوز حالده و اخفا ایدر اولدوغکوز حالده و دخی بیورمشدر وقال
ربکم ادعونی استجب لکم و دخی حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم بیورمشدر
ان الدعاء هو العبادة ثم قرأ ادعونی استجب لکم انتهی قرائت ایلدی یعنی دعا عین
عبادت در زیرا اول سببدندر که حق تعالی محضا دعا ایله استجابت ایدرم دیو بیورمشدر
و دخی بیورمشدر که الدعاء مخ العبادة یعنی دعا عبادنک مخی در بو سببدن دخی

بیورمشدر لیس شیء اکرم علی الله تعالی من الدعاء یعنی حق تعالی قتنده دعادن اکرم
بر شیء یوقدر و دخی بیورمشدر ان العبد لا یخطئه من الدعاء احدی ثلث اما ذنب یغفر له
واما خیر یعجل له واما خیر یدخر له یعنی تحقیق بنده نک دعاسندن اوچ شیئک بری تخلف ایتمز
یا ذنبی مغفور اولور و یاخود دعا جلا کا بر خیر ادخار اولنور و دخی بیورمشدر سلوا الله تعالی
من فضله فانه یحب ان یسأل وان افضل العبادة انتظار الفرج یعنی حق تعالی نک فضلندن
سؤال عطا و نوال ایدک زیرا سؤال محبوب رب ذو الجلال در و افضل عبادت
انتظار فرج در آداب دعا اول در اول دعانک اجابتی اوقات شریفه یی
ترصد و تفقد ایلکدر بو بر سنه ده یوم عرفه کبی و شهورده ماه رمضان و هفته ده
یوم جمعه و ساعاتده لیلک وقت سحری کبی اول اوقات شریفه اغتنام باعث اجابت رب
الانام در و مثلا سبیل الله ده زحف صفوف کبی یعنی صفوف جند اسلامک وجه
عدوه یورشی و حرکتی زماننده زیرا اول زمانده ابواب سما گشاده و دعای مؤمنینی رفع
ایچون ملائکه مقربین حاضر و آماده در و دخی نزول غیث زماننده و صلوات مکتوبه نک
اقامتی وقتنده و اعقاب صلوات مفروضه ده و مابین اذان و اقامتده و حالت صومده
و سجودده حقیقتده شرف اوقات شرف حالاته راجع در زیرا وقت سحر وقت
صفای قلب ایدوکی مقرر در و یوم جمعه و یوم عرفه وقت اجتماع همم و استمداد رحمت
خدایه محل تعاون قلوب امم در و دخی زمان دعاده صفا بال ایله قبله یه استقبال ایلیه
الکلرینی بر رجاله رفع ایلیه که ایکی قولتقلری بیاضی گورینه و آخر دعاده الکری ایله یوزینی
مسح ایلیه و دخی لایق اولان اولدر که ایکی الینی بری برینه منضوب ضم ایلیوب باطنلرینی
وجهنه مقابل ایلیه و دخی گوزینی سمایه رفع ایلمیه نبی علیه السلام بیورمشدر لینتهین
اقوام عن رفع ابصارهم الی السماء عند الدعاء او لتخطفن ابصارهم یعنی بعض اقوام گرک
دعاده گوزلرینی سمایه رفع ایدرلر البته اول فعلدن منتهی اولسونلر و یاخود البته انلارک
ابصاری خطف اولنور یعنی کور اولنور در و دخی صوتنی حفظ ایلیه یعنی مخافته و جهر بینی
ایلیه حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها اثر بو یله وارد اولمشدر که حق تعالی ولا تجهر بصلاتک
ولا تخافت بها قولنده ای بدعائک دیو صلوته دعا ایله تفسیر اولنمشدر و سجع دعاده
سجع ایله تکلف ایلمیه زیرا سجع تکلف ده محل تضرعده مناسب دگلدر بعضلر حق تعالی نک
انه لا یحب المعتدین قول شریفنک معناسی استجاع ایچون تکلف ایدنلر در و بعضلر دیدیلر
آگهی بولدیلر که دعوات ماثوره دن تجاوز ایلمه زیرا تجاوز ایدرسه محل کا اولورکه دعاده
معتدی اولمش اولور حق تعالی دن مصلحتی اقتضا ایتمدوکی شیئی سؤال ایدر زیرا هر کس
دعایی احسان ایده مز و دخی دیرلر که علما و ابدال دن هیچ بری دعالرنده یدی کلمه دن
زیاده ایلمزلر و بو کلامک مصدقی آخر سوره بقره مشاهد و ناطق در زیرا
حق تعالی عز و جل هیچ بر یرده عبادنک ادعیه سندن اندن اکثر ایله اخبار ایلمدی در

و دخی نبی صلی الله علیه وسلم بیورمشدر که یا عائشه علیک بجوامع الدعاء ... ان یقول اللهم
انی اسئلک الجنة وما قرب الیها من قول وعمل واعوذ بک من النار وما قرب الیها
من قول وعمل یعنی اجتناب وحذر ایدرک دعاده سجع دن هر بر کوره تکلفدر دعاده
بو کلمات جامعه و بو الفاظ نافعه ایله دعا ایله که معناسی یارب سندن جنتی رجا ایدرم
و جنته تقریب ایدر قول وعمل رجا ایدرم یعنی اول مقوله قول وعمله توفیق رجا ایدرم
و دخی سندن نار دن و ناره تقریب ایدر قول وعملدن اعاذه ایدرم و دخی معلوم
اولا که منهی عنه تکلف ایله اولان سجعدر اما بر سجع که بلا تکلف ظاهر و مقتضای طبع
اولوب صادر اوله اندن نهی اولنماز بلکه حضرت نبیدن دخی علیه الصلوة والسلام
صادر اولوب بیورمشدر اسئلک الامن یوم الوعید والجنة یوم الخلود مع المقربین
الشهود والرکع السجود والموفین بالعهود انک رحیم ودود وانت تفعل ما ترید و بونک
امثالی دخی وبالجمله اصل دعا جناب ذو الجلال حضرتنه تضرع وابتهالدر پس لایق اولا
اولدر که تضرعه منافی اولان تکلف سجع و غیریدن تحفظ واحتراز اولنه اکر منافی اولمازسه
نوع ابتهالی ملازمه باس یوقدر ایکنجی تضرع خشوع و رغبت و رهبت و خضوعدر
نته کم دعانک شان وحالی بویله در بیرنجی دعانک اجابتنه جزم وتحقیق و رجاسنک
حصولنه ایقان و تصدیقدر حضرت رسالتپناه صلی الله علیه وسلم بیورمشدر لا یقل احدکم
اذا دعا اللهم اغفر لی ان شئت اللهم ارحمنی ان شئت فانه لا مکره له یعنی هیچ بریکز
دعا ایتدکده یارب بکا مغفرت ایله اکر دیلرسک یارب بکا رحمت ایله اکر دیلرسک
دیمسون زیرا حق تعالی یه اکراه ایدر یوقدر بو کلام ایسه آنی ایهام ایدر که حاشا سکا جبر واکراه
ایتمزم اکر دیلرسک رحمت ایله بونک خود خطاسی ظاهردر و اول سببدندر که حضرت
نبی بیورمشلردر و دخی بیورمشدر که اذا دعا احدکم فلیعظم الرغبة فان الله تعالی لا یتعاظمه
شیء یعنی رجانی بیوک دعا ایلیه رغبتنی تعظیم ایلسون یعنی کندو یه نسبت شیء عظیم طلب ایلسون
زیرا حق تعالی یه نسبت هیچ بر شیء عظیم اولماز بلکه قدرت الهیه یه نسبت جمیع امور
عظیمه ده حقارت مقرردر و دخی بیورمشلردر ادعوا الله وانتم موقنون بالاجابة واعلموا
ان الله عز وجل لا یستجیب دعاء من قلب غافل یعنی حق تعالی یه دعا ایدرکن
اجابتنه ایقان وحصولنه اطمینان اوزره اولک وغافل حالده و دخی معلوم اولسون
حق تعالی قلب غافلدن صادر اولان دعایی استجابت ایلمز ایکنجی دعاده الحاح و اوچ
کره تکرار ایلکدر رسول الله صلی الله علیه وسلم بر دعا ایلسه لر اوچ کره دعا ایدرلر ایدی
و سؤال طلب ایلسه لر اوچ کره ایدرلر ایدی و لایق اولان اولدرکه دعاسنی استبطاء
ایتمیه یعنی دعا ایلدم مستجاب و مقبول اولمادی دیمیه بلکه اول زمانده که دعاسنک
مستجاب اولدیغنی بیله الحمد لله الذی بنعمته تتم الصالحات دیه و بر که دعاسنک
اجابتی کچکسه الحمد لله علی کل حال دیه اوچنجی دعاسنی ذکر الله ایله افتتاح ایلیه اول

اردن سؤال ایله ابتدا ایلمیه نبی علیه السلام دعا ایلسه لر سبحان ربی العلی الاعلی الوهاب
ایله استفتاح ایدرلر ایدی و دخی ابو سلیمان الدارانی ایتدی کم بر کمسه که حق تعالیدن
بر حاجت دیلیه اولکنده حضرت نبی یه علیه الصلوة والسلام صلوة ایله ابتدا ایلیه
بعده ینه صلوة ایله ختم ایلیه زیرا حق تعالی حضرت اولان صلوتی البته قبول ایدر پس کرم
مقتضاسی اولدر که اول مرتبه دن برتر و اعلی در که ایکی صلوات مقبوله نک بیننده اولان
دعا بنده ضعیفه رد اوله اخبارده دخی بو معنایی متضمن خبر وارد اولمشدر دردنجی
ادب باطنیدر و اجابته اصل جمیع آداب و مدار جمله اسبابدر جمیع ذنوبدن توبه
و انابت ایله رجای اجابتدر و رد مظالم و حقوق رجال و کذلک تبعات و صغار ... ایله
حق تعالی یه توجه و اقبالدرکه اجابته سبب قریب بودر مطلب عاشر
فائده دعا و ورد مع هذا که قضای خدای متعال رد اولنماز مجال یوقدر پس معلوم اوله که
بلا و قضا خدانک برکا دخی دعا ایله رد بلادر پس اول وجهله دعا سبب رد بلا و
استجلاب رحمت خدا اولور نته کم ترس رد سهامه سبب و آب فی خاکدن نبات ...
سبب در و دخی نته کم ترس سهامی دفع ایدر ... دعا و بلا دخی
بری بریله معارضه ایدرلر و دخی قضایه اعتراف و رضانک شرطندن دکلدر که سلاح
کتورمیه و رضا بالقضایه منافی ... اکر ... حق تعالی انک
قضاسی سبق ایتدی ایسه کندوسی ثابت اولور دیمیه بلکه حق تعالی اسبابی مسببه ربط
ایلمشدر که اکا قضا اول دیرلر و اول کلمح البصردر اما تفصیل مسبباتی تفاصیل اسبابه ترتیب
و اول علی التدریج والتقدیر اولوب اکا قدر دیرلر خیری تقدیر ایدن البته بر سبب ایله
تقدیر ایدر و دفعنه دخی بر سبب تقدیر ایدر پس بو امور مشتبه و متناقض ظهور ایلمز
اول بیده بصیرتی منفتح بر نور اولان کمسنه خصوصا که نفس عاده دخی فائده دعا و
ثواب ذکر و طاعت و ضرر عاجل و نفع عاجل اولور اما لا نفع و طائل دن خالی اولماز
پس حق تعالی مجیب مسائل اولوب رجای اقتضای اعظم وسائل در که حضرت محمد مصطفی
علیه افضل الصلوات واکمل التحیات و علی آله واصحابه و ذریاته اجمعین اصل عاشر
تقسیم اوراد و فضیلت و احکامنی ذکر ایرادده در معلوم اوله که سالک طریق آخرت
اولان کمسنه یا عابد و یا عالم و یا متعلم و یا والی و یا محترف در و یا موحد در که واحد صمد ایله
عزیز من مستغرقدر پس او بنده بر کاچ مطالبی دردر مطلب اول عباد
خدا ایچون تجرد اولان شخصی عابده ترتیب اوراد و وجوه ایدی اولا فضیلت
اورادی بیان ایدرلر حق تعالی بیورمشدر واذکر اسم ربک بکرة واصیلا و دخی
ومن اللیل فاسجد له وسبحه لیلا طویلا و دخی وسبح بحمد ربک قبل طلوع الشمس وقبل الغروب ومن اللیل
فسبحه وادبار السجود و دخی اقم الصلوة طرفی النهار وزلفا من اللیل ان الحسنات یذهبن
السیئات بیورمشدر و بونلرک غیری کبی آیات کریمه واردر که بعضنده ذکر

وتسبيح ايله اوبيورمشدر وبعضنده كثرت ثوابنى وعنانك سبحانه حوالتيد وكيّ بيان
ايلمشدر ودخى معلوم اولاكه نهارده بيوك اوراد واردر طلوع فجردن طلوع شمسه
وارنجه مابين بر ورددر وآندن زوال شمسه وارنجه ايكى ورددر وآندن وقت
عصره وارنجه بر ورددر وآندن مغربه وارنجه ايكى ورددر وكيجه ده دخى درت ورد
واردر مغربدن وقت نوم خلقه وارنجه ايكى ورددر ونصف ليلدن وقت فجره وارنجه
ايكى ورددر وبر ورد خامس دخى واردر كه ورد نومدر يعنى نفس نوم دخى بر نوع
عبادتدر ليلك قوتنه باعث اولور دخى مجتهدين مقام ورده قلب اطيب نائم اولانه
اجر وثواب حاصل اولور ورد اول كه ورد صبحدر انك فضائل كثيرهسى آيات كريمده
مذكوردر جملهدن حق تعالينك وسبح بحمد ربك قبل طلوع الشمس قولى كبيدر ودخى
واذكر اسم ربك بكرة واصيلا قوليدر بعده كه نومدن انتباه ايده دعاء استيقاظ ايله دعاء
ايليه كه مرور ايتمشدر ودعاء ايلجنده ايكى ثوبنى لبس ايليه ولبس ثوب ايلينجه حق
تعالينك ستر عورت ايله امرينه امتثال وعبادته استعانت اولديغى قصد ايليه
ور عورت اولميه بعده طهارت ايتمكه مباشرت ايليه مرور ايدن طريقله بعده استعمال
سواك ايدب آبدست الور مرور ايدن اوزره بعده منزلنده ايكى ركعت صبح قبله بعده
حضرت ابن عباس رضى الله عنهما دعاسيله دعا ايليه كه بودر اللهم انى اسئلك
رحمة من عندك تهدى بها قلبى آخر دعايه وارنجه كه ذكرى مرور ايتمشدر بعده منزلندن
خروج ايدب اوقيه كه ذكر اولنمشدر ودخى مسجده وقار ايله مشى وحركت ايدب
مسجده داخل اولنه دعاء دخول ايله دعا ايليه بعده صف اولى طلب ايليه اگر فرضه
بوزولورسه اما تخطى رقاب ايدب خلقه ازدحام واضطراب ويرميه بعده ايكى ركعت فجر
سنت صلوة فجر ادا ايليه اگر منزلنده ادا ايتدى ايسه وبعدما اولان دعا ايله دعاء
ايليه كه مرور ايتمشدر اگر اول ايكى ركعتى قلمش ايسه ايكى ركعت تحية المسجد قلوب جماعت
انتظار ايدب جلوس ايليه زيرا اول جلوس وانتظار سبيل الله ده غزا ايله برابردر
ودخى حاجت اولان شافعيه قتنده تغليسدر يعنى صلوة فجرى وقت غلسده يعنى آخر
ليلده اولان ظلمتده ادا ايلمكدر اما حنفيه قتنده احب اولان اسفاردر يعنى زمان
اسفار صبح واشراقده ادادر ودخى لائق اولان اولدر كه جماعت ترك ايلمه زيرا فرض
كفايهدر شافعيه قتنده وسنت مؤكدهدر بزم مذهبمزده وبعده ركعتى الفجر دعاء واستغفار
وتسبيحه اشتغال ايليه اقامت صلوة اولنجه ودخى كه استغفر الله الذى لا اله الا هو
الحى القيوم واتوب اليه يتمش كره وسبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر يوز كره
بعده فرضى ادا ايليه آداب ظاهره وباطنهسيله بعده مصلاسنده قعود ايليه طلوع
شمسه دكين واول زمانده درت نوع اموره اشتغال ايليه بريسى دعادر اولا دخى كه
اللهم صل على محمد وعلى آل محمد اللهم انت السلام ومنك السلام واليك يعود السلام فحيّنا

ربنا بالسلام وادخلنا دار السلام تباركت يا ذا الجلال والاكرام بعده سبحان ربى العلى الاعلى
الوهاب لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد يحيى ويميت وهو حى لا يموت بيده الخير
وهو على كل شىء قديردر لا اله الا الله اهل النعمة والفضل والثناء الحسن لا اله الا الله لا نعبد الا اياه
مخلصين له الدين ولو كره الكافرون اوجه مذكورهنك كلى ويا بعضى ايله دعا ايلدكده فنى
مقدارنجه وحالنه اوفق ورقت قلبنه انسب وابقى ولسانه اخف وارق گورور دروكيم اورده
اينجيه اذكار دركه اوچ كره ويا خود بيشر كره تكرار اولنور وغايت كثرتى يوز كره وياخود
كره واوسطى اون كره اولنجه حاصل كلام فراغ قلبه وسعت وقتى مقدارى تكرار اولنه اكثر
اولمغى فضيلتى دخى اكثر اولوردر لكن قليل اولان دخى مداومته مقارنت ايله بينده افضل
اولوب مقارن اولميان كثيردن قلبده تاثيرى اشد واكمل اولور اذكار دخى اون ذكردر
اول دخى لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد يحيى ويميت وهو حى لا يموت بيده
الخير وهو على كل شىء قدير ايكنجى سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا قوة
الا بالله العلى العظيم اوچنجى سبوح قدوس رب الملائكة والروح دردنجى سبحان الله
العظيم وبحمده بشنجى استغفر الله الذى لا اله الا هو الحى القيوم واسأله التوبة آلتنجى اللهم لا مانع
لما اعطيت ولا معطى لما منعت ولا ينفع ذا الجد منك الجد يدنجى لا اله الا هو الملك الحق المبين
سكزنجى بسم الله الذى لا يضر مع اسمه شىء فى الارض ولا فى السماء وهو السميع العليم طقوزنجى اللهم صل
على محمد عبدك ونبيك ورسولك النبى الامى وعلى آل محمد اوننجى اعوذ بالله السميع العليم من
الشيطان الرجيم اللهم انى اعوذ بك من همزات الشياطين واعوذ بك رب ان يحضرون
اشبو ذكر اولنان اون كلماتدر كه بونلرك هر برى اوچ كره تكرار اولنسه يوز نقدر
اولور افضلدر الحمد بر ذكرى يوز كره تكرار ايتمكدن زيرا بونلردن هر برينك مستقلا فضيلتى
وهر برندن قلبك بر نوع لذتى واستراحتى واردر وبعده تكرارده كسل وملالدن امين
وحضور بال مقرردر اوچنجى قرائتدر اوراد اما افضل اولان اولدر كه سوره الحمد وآية الكرسى
وخاتمه بقره يعنى آمن الرسول قولندن وشهد الله انه قوله قل اللهم مالك الملك دن ايكى آيه
ولقد جاءكم رسول من انفسكم آيتى سوره آخرينه وارنجه ودخى لقد صدق الله رسوله الرؤيا
بالحق آيتى آخر سورهيه وارنجه ودخى الحمد لله الذى لم يتخذ ولدا آيتى واول حديددن بش
آيت وآخر سوره حشردن اوچ آيتى قرائت ايليه اگر فضيلتى استكمال ايتمك دلرسه مسبعات
عشرى قرائت ايليه انلار سوره الحمد ومعوذتين وقل هو الله احد وقل يا ايها الكافرون
وآية الكرسيدر هربريني يدى كره اوقيه وبعده يدى كره سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله
اكبر ديهسن وحضرت نبى عليه الصلوة والسلام صلوات مذكورهسن يدى كره ومؤمنين
ومؤمنات ايچون استغفار ايدهسن وبعده يدى كره نفسك ايچون ووالدينك ايچون استغفار
ايدب بعده اللهم افعل بى وبهم عاجلا وآجلا فى الدين والدنيا والآخرة ما انت له اهل ولا
تفعل بنا يا مولانا ما نحن له اهل انك غفور رحيم ديهسن يدى كره بو مشغول كرزين ونتره ابراهيم التيمى

روایت ایلمشلردر که حضرت خضر علیه السلام انکا اهدا ایلمشدر و دخی دیمشلردر که بو نمازی
بکا حضرت محمد صلی الله علیه وسلم اعطا ایلمشدر و دخی ابراهیم تیمی به دیدیکه چونکه حضرت رسول
علیه السلام طانی اولماسن قوانی انلاردن سؤال ایدهسن ابراهیم تیمی دخی ذکر ایدیکه
بر کیجه منامده کوردم که کویا ملائکه کلدیلر الیمدن کوتوروب جنته ادخال ایتدیلر پس جنتده امور
عظیمه کوروب بونلرک جملهسنی کلدم و بو سؤالی ایلدیم جواب ویردیلر که سنک عملک کبی
عمل ایدنلر کوررلر و دخی ذکر ایلدیکه انلارک ثمارندن اکل و شربندن سقی ایلدیم و بکا حضرت
رسالت پناه علیه صلوات الله کلدیلر حضور عالیلرنده بیله یتمش نبی و یتمش صف ملائکه
بیله ایدیلر که هر صفی مابین مشرق و مغرب ایدی پس بکا سلام ویروب الیمی طوتدیلر بن دخی
ایتدم یا رسول الله بکا خضر بو حدیثی سندن ایشتدم دیو خبر ویردی حضرت بیوردیلر که
خضر صادقدر و جمیع حکایت ایتدیکی حق و واقعه مطابقدر و اول علماء اهل ارضک رئیسی
و ابدالدرکه انلار ارضده جنود ملک متعالدندر بن ایتدم برکسه که بو فعلی اشلیه علی الدوام
و بن منامده کوردم کبی کورمیه انک عملی نه در بیوردیلر که شول خدا حقیچون که بنی حقله
بعث ایلدی تحقیقا اول کسه به دخی بونلار ویریلور اکر بنی و جنتی منامده کورمسه دخی
وانک جمیع ذنوب کبائری مغفوردر و حق تعالی نک غضب و مقتی اندن مرفوع و دور اولور
و صاحب شمال اولان ملکه امر اولنور که بر سنه وارنجه انک سیئاتندن بر سیئه کتابت ایتمیه
و دخی بیوردیلر که شول خدا حقیچون که بنی حقله بعث ایلدی بو عملی عمل ایتمز الا شول
کمسه که حق تعالی انی سعید خلق ایتمشدر و بونی ترک ایتمز الا شول کمسه که حق تعالی انی شقی خلق
ایتمشدر و منقولدر که ابراهیم تیمی درت آی مکث ایتدی قطعا اکل و شرب ایتمدی [illegible]
[illegible] سعادت تکمیل دیمکده اول حالک تفصیل ایتمشدر و دخی معلوم اولا که اکر بو نمازه
قرآندن [illegible] اولان آیات و سوری اضافت ایدرسه دخی اکمل و احسن
و افضل اولور و ورد [illegible] افکاردر اول دخی یا مطالعه ورد کتب نفیسه طالب ایدوب واقع اولان
تقصیرلرینی تفکر و دخی [illegible] طریق اخلاصیله معارف و حقایق اولان اموری
[illegible] ملاحظه و تدبر ایلیه و یا خود مکاشفهده وردکه حق تعالی نک جلال و نعمتی تفکر
ایدوب خوفی مزداد و یا خود جمال و نعمتی تذکر ایدوب [illegible] ایله آیا [illegible]
فکر دخی اشرف عبادات و باعث نیل سعادات در زیرا آنده عبادت ذکر موجود در
معرفت زیادهسی ایله زیرا فکر معارف [illegible] مفتاح معارف در اول [illegible] تعظیم [illegible]
محبت حاصل اولور و دخی ذکر اکرچه [illegible] اول دخی [illegible]
فکردن حاصل اولان محبت اقوی و اعظم و اثبتدر خارجده مشاهده [illegible]
جمالی دیره عاشق [illegible] مشاهده اولنه [illegible] اولان عشق و محبت غائبانه اوصافی تکرر
سماعی ایله حاصل اولان [illegible] عشقدن اقویدر زیرا [illegible] کالعیان مثل سائر
ایله بیان اولنمشدر [illegible] شعر و لکن العیان لطیف معنی

برمثال

برمثال المعاینة الکلم ترجمه کلام اکرچه [illegible] عیانا کوردکه سعی ایلینه آسانی
[illegible] کورمک [illegible] واضح شده در انوچون [illegible] عیانه نسبتی
رتب ارفع [illegible] اول [illegible] اصل عرفان که جمال و جلال
[illegible] دیده بصیرت باطنه ایله مشاهده ایدرکه اول یعنی بصر ظاهر ایله معاینه [illegible]
اجل و اعظم در [illegible] ایله [illegible] ذکر [illegible]
زیرا انلار [illegible] صفاتندن [illegible]
[illegible] اولور **ورد ثانی** که طلوع
شمسدن ضحوه [illegible] زوال [illegible] اول شول
زمانده که نهار اول ایکی ساعت [illegible]
ایتدوکی زماندرکه ربع نهار اولور [illegible] ایکی وظیفه وار در [illegible] صلوة ضحی در
اول دخی ایکی نوع در [illegible] وقت اشراق شمس در که نورینک ظهوری [illegible]
اشراق [illegible] اولان نهار [illegible] ارتفاع ایله [illegible] صلوة
[illegible] صلوة اشراق ایله [illegible]
[illegible]
[illegible] فضائل [illegible]
[illegible] وقت ضحی [illegible]
[illegible] رکعت و [illegible] رکعت [illegible] صلوة
[illegible] نبی علیه السلام اصحاب کرام [illegible]
وقت [illegible] صلوة
[illegible] صلوة [illegible] وقت مذکورده در [illegible]
[illegible] افضل [illegible]
وظیفه ثانیه [illegible] اولان خیرات در که بکرة النهارده [illegible]
[illegible] عبادت [illegible] و بر و تقوی [illegible] مجلس علمه حضور
و بر مسلمک [illegible] اکر بونلارک [illegible] خیرات بونمازه [illegible] ذکر [illegible]
وظائف [illegible] ادعیه و ذکر و قرآن و فکردر و یا خود صلوة [illegible]
زیرا اول وقتده صلوة حلال اولور **ورد ثالث** ضحوه نهاردن زوال [illegible]
صلوة [illegible] و یا فرض در و [illegible] صبح دن ضحی به [illegible]
[illegible] زوال [illegible] درکه [illegible] زوالدن عصره [illegible] عصردن مغربه [illegible]
[illegible] صلوة [illegible] فرض [illegible] زیرا
اول زمان [illegible] اشتغال [illegible]
صلوة ضحی [illegible] امری وقت مذکورک وظیفهسی [illegible] اول اقسام اربعه [illegible]

امروخی زیاده اولمشدر بری کسب حلال ایله یعنی معاشنه اشتغالدر اگر خارجه سوق حاجت اولورسه
اولدقده وخی شرائطی وار در حق قریب ذکر اولنور وکسبده وخی اول قدر حاجت اولدوغی
مقدار اولورزه اقتصار ایدوب فرض ادا اولنه ایکنجی قیلوله در یعنی نوم در که اول وقتده
اولان نومه قیلوله دیرلر اول نجاتی در تا که انکله قوت قیام لیله استعانت حاصل
اوله ته کم سنتدر اولمشدر انکله صیام نهاره استعانت اولنه اگر کیجه قائم اولمق خاطرنده
اولمایوب لکن نومه اشتغالی تغیوب بیدار اولورسه خلق ایله مصاحبت بلکه آنلردن
غیبت وخی ایتمک احتمالی اولورسه انکا نائم اولمق احب اولیدر کذلک اگر نائم
اولمازسه ذکر اولنان وظائف ذکر کاری ادا ودیگرلرایلکده نشاط اوزره اولماق مراد ایسه
بوایکی نیت ایله نائم اولمق وخی قربت دن عد اولنور لکن لایق اولدرکه قبل الزوال
متنبه اوله مشغول مقدار متقدم متنبه اوله مقدمات صلوته تدارک واستعداد ایدوب قبل وقت
الصلوة مسجده حاضر اولمالی بجماله اوله اگر نائم اولمیوب کسبه وخی اشتغالی تغیوب بلکه
بجماله صلوة وذکره اشتغال ایلسه نهارده افضل اعمال اولور زیرا اول زمان ناسک غفلتی
هجوم دنیایه اشتغاللرینک وقتیدر پس حق تعالی نک قوللرینک مولالرینک خدمتندن
اعراض ایتدکلری زمانده خدمتده بولونمق کرم الهی یه لایق اولان اولدرکه اول بندهیی
ترک ایدوب قرب محوقینه ایچون اصطفا ایله عبا وصالحینه اولان وصفی انکا ایلیه
بو معنادن در که احیاء لیل قربت فضل اولمشدر **ورد رابع** مابین زوال ده صلوة
ظهر دن واوکنه دکین سندن فارغ اولورده بوورداوراد نهارک اقصری وافضلی در
چنانکه مسجده قبل الزوال حاضر اوله مطلوب اولان مؤذن اذاننه جواب ویردن فارغ او بجده
بعده مابین اذان واقامت احیاء ایچون قائم اولمق حق تعالی نک وحین تظهرون
قولیله مراد بو **ورد** وخی **در** درت رکعت نماز قیلوب مابینلرنی سلام ایله فصل ایلسون
زیرا اول وقتده ابواب سما گشاده در ورکعاتنده سوره بقره ویاخود مابین دن ایکی سوره
ویاشلنی دن درت سوره قرائت ایده و بو ساعتده دعا مستجابدر وحضرت رسول صلی الله علیه
وسلم وخی بو ساعتده وخی بر عملی ریع اولنمقدن استحباب ایدرلر بعده صلوة ظهری جماعت
ادا ایلیه بعده ایکی رکعت بعده درت رکعت وخی قیلوب انلار ده آیة الکرسی ایله آخر سوره
بقره واوقلوب ایلوب اید ویاخود ایکی قرآندن ایلیه **ورد خامس** بوندن صکره عصره
دک ایکیسنک بلیننده مسجده معتکف اولوب ذکر وصلوة وفنون خیر وعبادات اشتغال
ایلیه سنت سلف وخی بو ایدی زیرا وقت غفلت ناسک ولق ایله مسجده عبادت ایله
استیناس اولمی واجب در لکن اگر بیتنده تفرد سلامت دیننده وجمعیت خاطرنده
ادخل ایسه اولی واولی وافضل در وبو وقتده نوم مکروه در زیرا نهارده ایکی نوم مکروه
ورد وخی حق تعالی نک وسبح بحمده فی السموات والارض وعشیا وحین تظهرون وظلالهم بالغدو
والآصال قولی کریمنده آصال دن مراد بو وقت **در ورد** وخی معلوم اولا که لیل ونهارده که

بکی

بکمی درت ساعتدر اعتدال زمان نوم سکز ساعتدر اگر لیل ده انزل مقدار نقص
ایدرسه نهاردن انکا استیفا ایلیه اما اندن زیاده ایتمیه زیرا انسانک اگر نومنک
مقداری التمش سنه اولورسه انکا عمرنک یگرمی ییل نقصانی در نوم ایله گچوب نقصان اوزره
اولمق کافیدر لکن سکز ساعتدن تنقیص ایتمیه تا که بدن مختل اولوب کمالی وطاعتی
ضایع اولمیه الا مگر که تدریج ایله سهره متمرن ومعتاد اولوب اضطراب باشنده اولمیه
نتکم بو حالت بعض عبادده مشاهده اولنمشدر که اعتیاد ایله اکثر اوقاتی سهر وترک
حضور ایله مرور ایده ونیه عبادته بونلرده کمال قوت اولور **ورد سادس** وقت عصر
دخولندن صکره بوندن صلوة بوقدر ایکی اذان ایله اقامت بیننده درت رکعت
سنت عصر وار در بعده صلوة عصری جماعت ایله ادا ایلیه وبعده وظائف ایله
مذکوره یه اشتغال ایلیه اگر تدبر ایله تلاوته اشتغال ایدرسه افضل اولور **ورد سابع**
وقت اصفرار شمس در حق تعالی فسبحان الله حین تمسون قولیله مراد بو ورد در
اول وقتده مستحب اولان دعا وتسبیح در ودخی استغفار در خاصه سائر ورد اولکده مذکور
اولانلر ومثلا استغفر الله الذی لا اله الا هو الحی القیوم واسأله التوبه وسبحان الله
وبحمده ودخی بو وجه ایله استغفار ایلیوب وبعده استغفروا ربکم انه کان غفارا و
استغفره انه کان توابا وبعده رب اغفر وارحم وانت خیر الراحمین فاغفر لنا وارحمنا وانت
خیر الغافرین ودخی مستحب در که قبل الغروب الشمس وضحاها ودخی واللیل اذا یغشی ومعوذتین
سوره لرینی قرائت ایلیه ودخی شمس غروب ایلیه اول استغفارده ایکن نتکم
حق تعالی بیورمشدر واستغفر لذنبک وسبح بحمد ربک بالعشی والابکار بحانکه
اول استماع ایلیه بو دعاکه اوقیه اللهم هذا اقبال لیلک وادبار نهارک الخ بو ور
نتکم مقدم ذکر اولنمشدر بعده مؤذن اجابت ایلیه صکره صلوة مغربه اشتغال ایلیه
امدی بو ذکر اولنان افعال ایله عمرنک بر مرحله منقضی اولور پس اول زمانده نفسنه محاسبه
ایلیه که اول بونی اشتدن شرعیده کرا اول اغتبر جه مغبونین دن اولور اول زمانده
سا بقاده واقع اولان تفریطنی تلافی وتدارک ایتمکه عازم اوله زیرا ان الحسنات یذهبن
السیئات در واوزره سیئات سابقه حسنات لاحقه ایله ذاهب وزائل بلکه ندامت وتوبه
تدارک اولورسه بالکلیه محو اولور **ورد** وخی الفیل خلفه النهار فضمون جه زیاده واقع اولان
تفریطنی بعده لیل ده تدارک ایدوب رد وادا ایلیه ویاخود بو کیجه الیل نفسنی مساوی اوله
اول تقدیرجه مغبونین دن اولور که من استوی یوماه فهو مغبون کلامی بو معنایه
تحقیق ومصدق در **ورد** وخی نبی علیه السلام بیورمشدر لا بورک لی فی یوم لا ازداد
فیه خیرا یعنی بر یومکه بن انده خیرجه حسندن زیاده اولمیم یعنی خیرم انده یوم سابقدن
زیاده واکثر اولمایه اول یوم بکا مبارک اولمسون اما اگر بر مبنده خیرجه حسندن زیاده اولورسه
حق تعالیه حمد ایلسون واول طریق خیره توفیق ونسنه یرایندن وچون شکرنی تأکید ایده

ایسون و دخی بو معنایه قلبنده احضار ایسون که شمس نهار عرک غروبیه بر غروب در که بعده طلوع اولماز پس باب تدارک مغلق اولمامی محقق اولور و امر کا خیرینی قبل الفوات تدارک ایمک مبادرت واول معمولا اعماله مباشرت ایلیه **بیان اوراد اللیل** امر کا اوراد دلیل بش در اوّلکی بین العشائین اولان وقته احیاء و اشتغالدر و غیبوبت شفق محقق اولنجه الله تعالی نک ان ناشئة اللیل قولنده دخی مراد بودر و اول وقتده نوم ایلمکدن اکثر حذر ایلیه و دخی بو مطلوب ایکی رکعت قلوب انلارده قل یا ایها الکافرون ایله قل هو الله احد قراءت ایلیه و صلوة مغرب عقبنده کلام و شغل و صحبت ایتمکلگ النوب و بعده درت رکعت قلوب انلاری تطویل ایلیه و بعده میسر اولان مقدار نماز قیله غیبوبت شفقه دک و منزلی مسجده قریب ایسه اولی ایکی صلوتی بینده قیلسه باس یوقدر و اکر صلوتی بش وقتده اعتکاف قصدیله ایتسه دخی کل ایسه اگر قصد اعتکاف یدرب مسجد قیلورسه اول ورد ثانی وقت عشادن قبل نومه دک ورد بودخی اوچ امردر ابتدا درت رکعت سنت قبله و بعد الفرض ایکی رکعت بعد درت رکعت قبله و بونلارده آخر بقره و آیة الکرسی و اول سورهٔ حدید و غیرینی قراءت ایلیه و اکنجی اون اوچ رکعت نماز قیله آخره وتر اوله حزم و اهتمام بودر که نومی اوزرینه تقدیم ایلیه زیرا اولورکه نومدن استیقاظ ایده و یا خود قیام کنده ثقیل اولور الا که کیجه معتاد اوله اول زمانده تأخیر افضل در و بو صلوتده اوچ یوز آیت مقداری قراءت ایلیه مشغول سورده که نبی علیه السلام اکثر انلاری قراءت ایدرلر ایدی سورهٔ یس کبی و سورهٔ سجده و لقمن و سورهٔ دخان و تبارک الملک و زمر و واقعه کبی اکر بو نمازی قیلمازسه بو سورلری و یا بعضینی قبل النوم قراءت ایتمکی ترک ایتمیه روایت اولنور که نبی علیه السلام هر کیجه ده سورهٔ سجده و تبارک الملک اوقورلر ایدی بر روایتده دخی زمر و بنی اسرائیل و بر روایتده بنی اسرائیل قراءت ایدرلر ایدی و بر روایتده دخی هر کیجه مسبحات قراءت ایدرلر ایدی و انلاردن حقنده بر کیجه بیک آیتدن افضلدر دیو بیورورلر ایدی بعض علما سبح اسم ربک الاعلی سورسنی دخی زیاده ایدرلر زیرا نبی علیه السلام اول سوره کریمه یی سورلر ایدی و وترده دخی انی قراءت ایدرلر ایدی و بعده قل یا ایها الکافرون ایله سورهٔ اخلاص اوقورلر ایدی نمازدن فارغ اولدقده اوچ کره سبحان الملک القدوس دیرلر ایدی اکنجی وتر در قبل النوم اما تأخیر افضل در اشتباه و فوت اولمازسه و وتردن سلام ویردکدن صکره سبحان الملک القدوس رب الملائکة والروح جللت السموات والارض بالعظمة والجبروت و تعززت بالقدرة و قهرت العباد بالموت دیه **ورد ثالث** نوم در اول دخی عبادت دندر اکر رعایت اولنورسه و دخی حدیثده وارد اولمشدر که اذا نام العبد علی طهارة و ذاکرا لله عز و جل یکتب مصلیا حتی یستیقظ و یدخل فی شعاره ملک فان تحرک فی نومه فذکر الله تعالی

دعاء الملک و استغفر له یعنی نماز کیجه بر عبد طهارت اوزره حق تعالی یی ذکر ایدرک نائم اولسه نومندن مستیقظ و قائم اولنجه مصلی کتابت اولنور و شعارنه بر ملک داخل اولور اکر خلال نومده متحرک اولورسه حق تعالی یی ذکر ایلیه اول ملک انکا دعا و استغفار ایدر و دخی خبرده وارد اولمشدر که بر عبد طهارت ایله نائم اولدقده روحی عرشه رفع اولنور و رؤیاسی صادقه اولور پس علما و ارباب حکمت نومده مکاشفه اسرار غیوب ایدرلر مرتبه ثواب عوام ده در پس عوام و اولا رک عاقبت تکلیفی نوم اولور اول سبیدندرکه نبی علیه السلام نوم العلم عبادة و نفسه تسبیح بیورمشلردر و بو وردک دلیلی اولدر اوّلکی طهارت و سواک در زیرا انلار ایکی روحی سمایه عروج ایدرب رؤیاسی صادقه اولور و الا اضغاث احلام اولور تنبیه ضرورده وارد اولمشدرکه مراد باطن و ظاهر جمیعا طاهر اولمقدر زیرا حجب غیوبک انکشافنده مؤثر اولان بو مقوله طهارتدر ایکنجی باشنی احیاء سواکنی و طهورنی یعنی طهارت ایچون اعداد اولنان صوبی اعداد ایدوب عبادت ایچون قیام نیت و هر بار که تنبه اوله تجدید ایلیه که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بویله روایت ایلمشدر و اکر طهارت میسر اولمازسه تیمم ایلیه و اکر بو ممکن اولمازسه قبله یه مستقبلا قاعد اولوب ذکر و دعا و فکره اشتغال ایلیه که اول دخی قیام لیل مقامنه قائم اولور اوچنجی بجه بالینه الا وصیتی باشنده مکتوب اولمق زیرا کیمسه نومده قبض روحنه امین دکلدر و دیمشلردرکه بر کیسه کی بلا وصیت وفات ایلسه انکا برزخده تکلم اذن ویرلمز یوم قیامته دک خلقک موتی انی زیارت ایدرب سویلشورلر اول تکلم ایلمز پس بعضی بعضنه دیرکه بو مسکین وصیتسز وفات ایلمشدر و اکر کیمسه ایچون سوزلر پس بیت بجه در موت بغتة قوندن امام بغتة تخفیف در مگر که موته مستعد اولمایوب ظهری اثقال مظالم ایله مثقل اولان و مظالم اولان دخی جان نوم و جمیع ذنوبندن تائب و نادم و عامه مسلمین قلبی سلیم اولمایوب ارده بر فرده ظلم ایتمک معناسی خاطرنه اخطار و مستیقظ اولنجه بر معصیت عزم ایتمکی ملاحظه ایتمک اخبار ایتمیه بشنجی فرش بالا ایله تنعم ایتمیوب بلکه بالکلیه ترک ایلمکده سیاق مجاهده ده ترک ایلیه و یا خود اقتصاد و اعتدال جانبنی رعایته اشتغال ایلیه بعضیلر نوم ایچون فرش مستقل تهیه و احضار ایتمک جانبنی اختیار ایلمشدر و اصحاب کرام رضوان الله علیهم اجمعین اهل صفه که کمال فقر و فاقه ایله مبتلا و بهرطانه یرلر بوریاسی مضطرو عاجز ایکن بینه کند بلره ایله تراب جانبنده حاجز قومازلر ایدی زیرا بو خلق اولندوغی انکا رد ایلمشلر دیرلر ایدی و بو حالت رقت قلوبلرینه انفع و اولی و تواضع نفوسلرینه احری اولورلر ایدی که بو مشرع اختیار بلاد و بارده ده احرام اختیار ایدر پس اول مقوله بلاده طریق اقتصاد بودر که نوم ایچون فرش و حاشیه و اکرام اتمیه بلکه نهارده نه مقوله فرش اوزره قعود اختیار ایدرسه انوک اوستنده نائم اوله آلتنجی نا واکه نوم غلبه ایتمیه نائم اولمایوب مهما امکن قائم اوله و جلب نوم ایچون

قلوب م

ملازم م

خلفا ببعیده زیرا سلفك قوم لری غلبه ایدکا تو اکلتری فاقه و کلاملری ضرورة ایدی الا اکثر
قیام لیله استحبابت ایلمك نیت ایلیه اکر بر قوم بر مرتبه غالب اولا که صلوة و ذکردن
شاغل بلکه سویلدوکندن غافل بوز اولا اول زمانده نائم اولسون سویلدوکنی
تعقل ایدوب عالم اولنجه حضرت رسول علیه السلام بیورمشدر لاتشادوا هذا الدین فانه
متین فمن یشاده یغلبه فلا تبغض الیك عبادة الله عز وجل یعنی بو دینده شدت ایله
عمل ایدوب رهبانیته و سایر العلاجی مجاهده و اقدام ایتمك زیرا بو دین مبین غایت
قوی و متین در هر کیم که انکا مشادّ ایدوب یعنی شدت ایله معامله ایلیه شدت دینی
انکا غالب اولماسه یعنی عاجز اولسون امری جادة الهی کندویه تبغیض ایتدیرمیه
بیرنجی نائم اولدقده قبله یه مستقبلا نائم اوله یا ظهر هیئتنده اولوب قفاسی اوزره
مستلقیا ایلیوب ایاقلری قبله یه اوله و یا خود دخی وادخال اولنان یکی اولوب
جنبی اوزره نائم اولوب وجهی قبله یه اوله بو ترك دخی کوکری قبله یه اولوب
شق ایمن اوزره قائم اوله ... عند النوم دعادرکه اول بو اولنمشدر مستحب اولان
بودرکه آیة الکرسی و آخر بقره یی و بونلرك غیری آیات کریمه دن قراءت ایلیه و دخی
والهکم اله واحد لا اله الا هو الرحمن الرحیم آیتنی قراءت ایلیه لآیات لقوم یعقلون قولنه
وارنجه ... مستحبلردر هر کیم بو آیتی عند النوم قراءت ایلیه قرآن عظیم محفوظی اولوب اونتمه
و دخی سوره اعرافدن ان ربکم الله الذی خلق السموات والارض فی ستة ایام آیتنی
قراءت ایلیه ... سوره بنی اسرائیلده قل ادعوا الله او ادعوا الرحمن قولندن ایکی آیتی دخی
تحقیق بونلری قراءت ایدنك شعارنه بر ملك داخل اولوب آنی حفظ ایدوب انوك
ایچون استغفار ایدر و دخی ... سورتنی قراءت ایدوب ایکی الرینه نفث ایدوب الری ایله
وجهنی و سایر جسدنی مسح ایلیه بو وجه اوزره مسح فعل رسول اللهدن مرویدر و دخی اول کهف
اول آیت و آخرنده اول آیت قراءت ایلیه بونلر جمله لیل انتباه ایچون قرآنی اوقور
حضرت اسد الله الغالب امام علی بن ابی طالب کرم الله تعالی وجهه بیوررلر ایدی من کمل
اتم کورکه بر کمسه که عقلی مستکمل اوله آخر سوره بقره دن ایکی آیت قراءت ایتدکدن نائم اوله
و دخی یکرمی بش کره سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر دیه تا که بو کلمات
اربعك مجموعی یوز اوله ... عند النوم تذکر ایلیه که نوم اخو الموتدر یعنی موتك
برادریدر و منتقظ بعد الموت بعث و نشور مشابه سنده در و مابین حیوة و موت
نومك مثلی دنیا و آخرت بیننده برزخ مثابه سنده در ... نائم اولانه لازمدر که حین نوم
قلبنی بلتنقین ایلیه که نه حال اوزره نائمدر و کندو نفسنده نه معقول حال غالبدر و حق تعالی
و حق تعالی یه ملاقاتك حبی میدر یا خود حب دنیا میدر و دخی تحقیق ایلیه که کندویه هر
حال غالب اولورسه و قلبی دخی اول حال اوزرینه اولور ... نه حال اوزره باعث حشور
اولماسی دخی اول منوال اوزره اولور زیرا هر کس حب ایتدیکی ایله و محبت ایتدیکی

بنی ایلا

بنی ایلا اولور و دخی عند التهجد ... ایدن دعاء ایله دعا ایلیه و هر زمان نومده تکرار و نومدن
منتبه اوله لا اله الا الله الواحد القهار رب السموات والارض وما بینهما العزیز الغفار
و دخی بو کلماتی تکمیل ایتدکده جملة خواطردن صکره قلبنی جاری اولان ... منتقظده جمله
اول جاری اولان ذکر الله اوله زیرا علامات محبت ذکردر و قلبنی انکله تجربه ایلیه زیرا
اول بر علامتدر که باطن قلبك احوالنی کشف ایدر و دخی ... لیلك سحر وقتنده
تهجده قائم اوله و لفظ تهجد بر اسمدرکه سجود و هجوعدن صکره نوم مکتسبدن اولان
عبادة مخصوصدر و اول حیننده حضرت عظمت و جلال حضرتندن اضطراب قلوب ایله
جنات عدن دخی منتشر اولور و حضرت ملك جبار سماء دنیایه نازل اولور و نعم ...
واردا اولمشدر و بس دعاء و اقتباهدن فارغ اوله ... بعده قبله یه استقبال
ایدوب ... الله اکبر کبیرا والحمد لله حمدا کثیرا و سبحان الله بکرة و اصیلا دیه
بعده اون کره تسبیح و اون کره تحمید و اون کره تهلیل ایلیه و دخی الله اکبر ذو الملك
والملکوت والجبروت والکبریاء والعظمة والجلال والقدرة دیه بعده بو کلمات ...
قراءت ایلیه که حضرت نبی علیه السلامدن مأثوره در تهجد ایچون قیامنده قراءت
ایدرلر ایدی اول کلمات بونلردر اللهم لك الحمد انت نور السموات والارض
ولك الحمد انت بهاء السموات والارض ولك الحمد انت زین السموات والارض
ولك الحمد انت قیام السموات والارض ومن فیهن ومن علیهن انت الحق ومنك
الحق ولقاؤك حق والجنة حق والنار حق والنبیون حق ومحمد صلی الله علیه وسلم
حق اللهم لك اسلمت وبك آمنت وعلیك توکلت وبك خاصمت
والیك حاکمت فاغفر لی ما قدمت وما اخرت وما اسررت وما اعلنت انت
المقدم وانت المؤخر لا اله الا انت اللهم آت نفسی تقواها وزکها انت خیر من
زکاها وانت ولیها ومولاها اللهم اهدنی لاحسن الاعمال لا یهدی لاحسنها الا
انت واصرف عنی سیئها لا یصرف عنی سیئها الا انت اسئلك مسئلة البائس
المسکین وادعوك دعاء المفتقر الذلیل فلا تجعلنی بدعائك رب شقیا وکن
رؤفا رحیما یا خیر المسئولین واکرم المعطین و دخی حضرت عائشه رضی الله عنها ایدرکه
نبی صلی الله علیه وسلم تهجد لیلده قائم اولسه صلاته شروع ایتدکده افتتاح ایدوب
دیرایدی اللهم رب جبرئیل ومیکائیل واسرافیل فاطر السموات والارض عالم الغیب
والشهادة انت تحکم بین عبادك فیما کانوا فیه یختلفون اهدنی لما اختلف
فیه من الحق باذنك انك تهدی من تشاء الی صراط مستقیم بعده افتتاح صلوة ایدوب
ایکی رکعت خفیفه قیلورلر ایدی بعده ایکیشر رکعت ... اولان مقداری نماز قیلوب
وتر ایله ختم ایدرلر ایدی اکر وتری قیلمامش ایسه لر و دخی تهجدکه ایکی صلوة
ما بینده سلام ویردکدن صکره بو تسبیح ایله فصل ایلیه تا که باعث استراحت انبساط

و صلوتو و سبب اذ ویاد اشا ذا اوله تحقیق حضرت رسالت پناهک بجه ایله صلوتنده
صحیح اولمشدرکه اوّلا ایکی رکعت خفیف قیلوب بعده ایکی رکعت خفیف قیلوب بعده
انلاردن خفیفجه ایکی رکعت دخی قیلورلر ایدی اول اوچ رکعت وارنجه بو حال ایله
على التدریج قیلورلر ایدی و دخی حضرت عائشه رضی الله عنها سؤال اولندیکه رسول
صلى الله علیه وسلم قیام لیلده جهرمی ایدرلر ایدی یوقسه اسرارمی ایدرلر ایدی جواب ویردیلر
که اسرار وکاه جهر ایدرلر ایدی و دخی حضرت رسالت پناه صلى الله علیه وسلم بیوردیلر که
صلوة المغرب اوترت صلوة النهار فاوتروا صلوة اللیل یعنی صلوة مغرب صلوة نهاری
وتر ایلدی که صبح وظهر وعصر ومغرب نمازلری جمله اول اعتبار ایله وتر اولور پس صلوة لیلی دخی وتر
ایدک بیوردیلر **ورد خامس** اللیلک سدس اخیرده در که وقت سحردر پس انده
ایکی رکعت فجر قیلوب بعده شهد الله انه لا اله الا هو والملائکة واولوا العلم الآیة اوقیه بعده
وانا اشهد بما شهد الله به لنفسه وشهدت به ملائکته واولو العلم من خلقه واستودع الله
هذه الشهادة وهی لی ودیعة عنده واسأله حفظها حتی یتوفانی علیها اللهم احطط عنی
بها وزرا واجعل لی بها عنده ذخرا واحفظها علی وتوفنی علیها حتی القاک بها غیر مبدل دیه
امر بجا و ایجون ترتیب اوراد بوبله در بو نمازلردن ماعدا ویرلر ایدیکه بو نمازلرا ایله
هرکون ورد اوریلی جمع ایده لرکه برنا صوم در برنا دخی صدقه در هر مرتبه قلیل ایسه دخی
وبه رغبت دادنی وبا بر دانه بصل ویا خرما پاره سی دخی کافیه در برنا دخی عیادت
مریض در برنا دخی جنازه ده حاضر اولمقدر زیرا بو نمازلرک هر برینک فضیلتنده احادیث
اخبار وآثار وارد اولمشدر و دخی تعلیم علوم اولکه اوراد مذکوره ده جمله سنک افضلی
اوراد صلوة اچنده قرائت قرآندر زیرا قرآن جامع جمیع اذکار حسان در لکن کاه اولور
کاه ملالت [illegible] اولور پس عابد اول حالده بر نوعدن بر نوعه انتقال ایده
انده ملل وضعف وکسل لاحق اولمایه زیرا غرض تحصیل صفای باطنیدر تحقیق بودرکه
احوال اشخاص ونفوس متفاوته اولوب هر برکار برشیئی ایله مانوس اولور بعض کسی
بر نوعده صفا بولوب انکله استیناس ایدر بعض دخی نوع آخرده بولور امّا کیمی
هر کسه لازم اولان هر قنغسنده زیاده فتح و صفا بولورسه انکا مداوم و ملازم
اوله بو ترتیب اوراددن دخی مراد همان در هر فصل وملال وجهده درکه قنده صفا و حال وار در
بجا انکه اول معمول ورده امعان ایله اکا مواظبت و مداومت ایلیون بو حالت دخی
اختلاف طبایع ایله مختلف و تفاوت احوال ایله متفاوت در صحابه کرام علیهم رضوان
الملک العلامده دخی بعضلر وار ایدی که وردی بر یوم ولیله ده اون ایکی بیک تسبیح ایدی
بعضلرک اوتوز بیک ایدی بعضلری دخی وار ایدیکه اوچیوز رکعت قیلار ایدی الی
یوزه وارنجه بلکه بیک رکعته وارنجه علی کل حال یوز رکعتدن ناقص اولمازایدی
بعضلر دخی وار ایدیکه هر کونده بر ختم قرآن و ایکی ختم ایدردی بعضلرک دخی

الحی بر آیت ایدی که انی تفکر و تدبر ایله تکرار ایدردی بو نمازلرک غیری بجه سی هر
بر مسئله سالک ایدی **مطلب ثانی** مشغول تحصیل علم اولانلرک اوقاتی علی ایله نا
منتفع اولورلر کرک فتوی و تدریس کرک تألیف و تصنیف ایله در آنلرک اوراد
ترتیب اوراد عابده مخالفدر زیرا علم شیئی عظیم ونفیس و [illegible]
صلوات مکتوبه دن صکره اشتغال اولنان امورک افضلیدر آنده جمیع خلقه ایصال
منفعت وطریق آخرته هدایت واردر بلکه کاه اولورکه مسئله واحده ایله متعلم حضرت
عمرینک عبادتنی اصلاح و انکله تحصیل فوز و فلاح ایدر امّا علمدن مراد تحصیل آخرت اولوب
علاوه نه انکه وسیله جاه و مال و باعث توجه خلق و اقبال اولان علم اوله پس عالم
نایی اولان اولدرکه اوقاتنی توزیع ایلیه والا کمال لاحق اولور امر [illegible] صبح نمازندن
طلوع شمسه وارنجه و اندن وقت ضحایه وارنجه وقتنی افاده علوم و تعلیم درس [illegible]
معلوم انجق تخصیص ایلیه اکر [illegible] تحصیل سعادت آخرت [illegible] استفاده [illegible]
ایدرکسه وار ایسه والا جمیع اوقات مذکوره یی علومده تفکره و مشکلات دینیه یی حل
ایچون ملاحظه و تدبره صرف ایلیه زیرا ذکردن فراغتدن صکره و اشتغال عموم دنیادن دل
[illegible] اولان و قنده صفای قلب اکثر او وقتده در و دخی وقت ضحیدن عصره وارنجه
اوقاتنی تصنیف و مطالعه یه صرف ایلیه الا مکر اکل طعام و طهارت و یا خود صلوات مکتوبه
مباشرت لازمه اوله و یا خود نهار طویل اولورسه قیلوله خفیفه ایلیه و دخی عصردن صاری
شمسه وارنجه مجلسنده و حضورنده قرائت اولنان تفسیر و حدیث و یا علم نافعک
استماعنه اشتغال ایلیه و دخی صفراردن غروب شمس وانقطاع نهار زماننه وارنجه
استغفار و تسبیحه اشتغال ایلیه پس ورد اوّلی علم [illegible] ورد ثانیسی علم [illegible]
اولور و ورد ثالثی علم [illegible] ورد رابعی علم [illegible] اولور تاکه اول زمانده بر مقدار خفیف
ویه نه راحت حاصل اوله زیرا [illegible] مطالعه و کتابت کاه اولورکه بصره ایصال مضرت ایدر
اصفرار وقتنده وینه علی لسانه عوده ایدر امّا بو مذکور تقسیم اوراد نهاردر امّا تقسیم اوراد
لیل انده اولی امام شافعی حضرتلرینک تقسیمیدرکه لیلک ثلث اوّلنی مطالعه و ترتیب
علم ایچون و ثانیسنی صلوة ایچون و ثالثنی نوم ایچون تعیین ایلمشیدر لکن بو تقسیم کاه
اولورکه لیالی صیفده میسر اولمازه مکرکه نهارده نومی اکثار ایلیه اکر میسر اولمازسه
مطالعه و صلوتنی ثلث اوّلده [illegible] نومه صرف ایلیه زیرا بدن قلت نوم ایله
ضعیف نیجه کمال [illegible] فوت بلکه مؤدی موت اولور اللهم مکر بعض عبادت [illegible] تحصیل
نومه معتاد اولدقلری کبی معتاد اولوب [illegible] بعض خلص عباد دخی مشاهده اولمشدر
مطلب ثالث حال متعلمده در تعلم دخی اذکار و نوافل اشتغالدن افضلدر
آنلرک دخی بجه ترتیب اوراده ده علم کبیدر لکن عالم افاده یه مشغول اولور دخی
اول استفاده یه مشغول اوله امّا علم تصنیفه مشغول اولدوغی زمانده اول تعلیق و کتابته

مشغول وله **مطلب رابع** حال الحرفه درکه لاجل العيال اشتغال ايتمكدر
امدى اكا جميع اوقاتنى عبادته استغراق لازم دكلدر تا كه عيالنى ضايع قومايه بلكه انوك
وقت صباحنده وردى سوقه وارب صنعتى ايله مشغول اولدر لكن لائق اولان اولدركه
صنعتى حالنده دخى حق تعالىيى قلبنه فراموش ايتميه و دخى رحا اولمكله صنعت ايله جمعى ممكن الا
مواظبت ايليه چونكه حالنه كفايت مقدارى كاردن فارغ اوله اوراده عود ايليه
مطلب خامس والى و والانك حالنده در امام و قاضى و امور مسلمين دن برامره متولى
اولانلرکه امدى انلاردن هر برنك حاجت مسلمينه قيامى كه علاوه فوق الشرع و قصد اخلاص ايله
اولسبب نجات و خلاص اگر لوجه الله اوله مذكوره دن افضلدر پس انوك حقنده زياده
امور مسلمينه اشتغال ايدوب صلوة مكتوبه اوزره اقتصار در و وظايف عبادت و اوراد
اوقات بلكه در نته كم حضرت عمر رضي الله عنه اولا ايدوب ديشدر كه اگر نوم ايله نهار نائم اولسم
اگر نهارده نائم اولورسم امور مسلمينى اضاعت ايدرم و اگر ليلده نائم اولورسم نفسمى اضاعت ايدرم
اگر ليلده نائم اولورسم نفسمى اضاعت ايدرم پس بو ذكر اولنانلردن ظاهر اولدیكه علم و تعليم
رفع اكثر عباداتدن مقدم ايتديكلرى مقرر و مسلمدر زيرا بونلارك نفعى عامه خلقه متعدى
اوسار بدر **مطلب سادس** حال موحده درکه واحد و صمد و رب فرد
واحده مستغرق اولمشدر صباح و ذات الحق برانى قلبى غافل و حضور ذاهل اولميوب
انى تمام واحده در پس اول الحبيب الا الحق تعالى به عز و جل محبت ايدر و بر فرد و تنهاده
خوف و رجا الا حق تعالى دن ايدر امدى بر مرد منتهى انك رتبه سى بو صفت مسرفى اولمه
اولمعلوكه ترتيب و توزيع اوراده احتياج اولماز زيرا جميع اوقاته انوك قلبى
حق تعالى ايله در پس انه هر آن تحريك و اسكان ايدرسه الا رب بيان ايدر و انوك
قالنده بر عبادت بر عباداتدن متميز اولماز بلكه اول تعليم متعلمين دن مستغنى و قلبى فرقانى الله
ايله جمله دنيادن غنى در امدى اول مقوله درجاته خارج اولان بو مادده اولان جهلانه دن
خارج در لكن هر بو اولانه لايق بودر كه نفسنى اكون بودرتبه به وصول اوزره ايدب فقط
عبادتدن تكاسل ايتميه اگر مقتضاى جوهر نفس اماره ايله نفسنى حسن ظن احاطه ايدر
جمله اجا ايدرسه البته لازم درکه حالنى تدارك ايليه عن قريب گراولنا جى امورا خير
ان شاء الله تعالى **خاتمه** قيام ليل بيانندهدر اول دخى ايكى صنف در زيرا
يا قبل النوم در و يا خود بعد النوم در صنف اول صلوة اوابين ايله تعبير اولنور
اول دخى ايكى ركعتدر هر كيم اكا مواظبت ايليه حق تعالى انوك ايچون جنتده ايكى قصر بنا
ايدر ديمشلردر كه ركعت اولده بعد الفاتحه اول بقره دن اول آيت و دخى آيت الكرسى
والهكم اله واحد لا اله الا هو الرحمن الرحيم ان في خلق السموات والارض قولندن اخر
آيت قراءت ايدوب بركره قل هو الله احد قراءت ايليه و ركعت ثانيه ده بعد الفاتحه آية الكرسى
و بعدها ايكى آيت اوقيه اولئك اصحاب النار هم فيها خالدون قولنه قدر و بعده مواخر بقره دن

لله ما في السموات والارض قولندن اخره وارنجه اوچ آيت و اول بش کره قل
هو الله احد قراءت ايليه كه هر بش شربنده وصف اولنان ثوابى حديث دن خارج
بيورلمشدر و دخى وتر ركعت در كه هر كيم اول وتر ركعتنه مواظبت ايليه حق
تعالى انوك بكر و يا خود قرق ييللق ذنوبنى مغفرت ايليه بيوروليمشدر و دخى الى
ركعت درکه اكا مواظبت بر سنه عبادته معادلدر و يا خود ليلة القدرده تمامى نماز
قلمش كبى اولور بيورلمشدر و اول ايكى ركعتدركه هر كيم مواظبت ايليه انوك ايچون
جنتده بر قصر بنا اولنه و دخى كورزيرم و يره دن هر و ير كه مبالغه رجالدن و ابدالدن
وشلدر كه بر حضرت خضر عليه السلام ايدم بكا بر شى تعليم ايله كه ليلده ايشليه
عامل اولم ايدى بكا اننك صلوة مغرب ادا ايدوب صلوة عشايه قائم اولونجه اورادى
ايدوب سجده و بركسنه ايله تكلم ايتمدن صلوة اقامة و صفا ايله ابد شروع ايدوب
هر ايكى ركعتده سلام و يره سن و هر ركعتده بعد الفاتحه اوچ كره قل هو الله احد
قراءت ايده سن يعنى صلوتكدن فارغ اولديغك ساعتده بركسنه ايله
تكلم ايتميوب ايكى ركعت نماز دخى قيلوب هر ركعتده بعد الفاتحه يدى كره اخلاص
قراءت ايده سن و بعد السلام سجده يه واروب سجده ده يدى كره استغفار ايدوب
يدى كره دخى سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله
العلى العظيم ديه سن و بعده باشكى سجده دن رفع ايدوب جلوس ايدرسك الكرومك
سمايه رفع ايدوب ديه سن يا حى يا قيوم يا ذا الجلال والاكرام يا اله الاولين والاخرين
يا رحمن الدنيا والاخرة و رحيمهما يا رب يا رب يا رب يا الله يا الله يا الله بعده
قائم اولوب الكرلكى رفع ايدوب بو دعا ايله دعا ايليه بعده اسنه و كه بر وجه
قبله به مستقبلا صلوات چانبنه ياتوب نائم اولاسن و حضرت رسالت پناه صلى
الله تعالى عليه و سلم صلوات مداومت ايليه سن نوم غلبه ايدنجه يه كرز ايتدى حضرت
خضر و ديدم كه اسنرم كه بونكى كيمدن اشتدك بكا تعليم ايده سن حضر عليه السلام ايتدى
بو دعاده حضرت محمد صلى الله عليه و سلم و دخى الله تعالى ولند قده بو بانده حاضر ايدم
تعلارى بنم يانمده اولوب بن دخى انلاره تعلم ايدم و دخى ديمشلردركه بو دعا به و صلوة يه
هر كيم حسن يقين و صدق نيت ايله مداومت ايليه حضرت رسالت پناه صلى الله
تعالى عليه و سلم مناممده كوره دنيادن چقازدن مقدم بعض ناس بو قضايى اشليوب كوردكلرى
حكايه ايدوب و نشانه و جميع دنيايه و فخر عالم محمد مصطفى صلى الله تعالى عليه و سلم
و على سائر الانبيا كوروب حضرت رسالت پناه ايله تكلم و بو دعانك انواردن نعمت و علامات
ايدوب نوم دن انتباه و **صنف ثانى** نوم دن صكره قيام حالنى بيانندر و اعلم
انك فضلنده و آيات اخبار اكثر من ان يحصى در جمله آياتدن بوندر حق تعالى انك
ان ربك يعلم انك تقوم من ثلثى الليل و نصفه قولندر و دخى امن هو قانت آناء

اللیل ساجدا وقائما فی الآیة ودخی والذین یبیتون لربهم سجدا وقیاما قولی ودخی اخبارده
حضرت رسالت پناهک صلی الله علیه وسلم قولیدر ان من اللیل ساعة لا یوافقها عبد مسلم یسأل الله
خیرا الا اعطاه ایاه یعنی لیلده بر ساعت شریفه واردر که اگر بنده مسلم راست گلوب حق تعالی دن
خیر رجا ایلیه البته حق تعالی اکا اول دیلدیکنی اعطا ایدر ودخی بیورمشدر علیکم بقیام اللیل فانه دأب
الصالحین قبلکم فان قیام اللیل قربة الی الله تعالی وتکفیر للذنوب ومطردة للداء عن الجسد
ومنهاة عن الاثم یعنی قیام لیله مداوم اولک غدرنی اداء لازم اولدوغی زیرا اول سزدن اوکیچی
اولان عباد وصالحینک ادبی عادتی ومایۀ سعادتیدر و زیرا قیام لیل حق تعالی یه قربت و تکفیر ذنوب
وسبب مغفرت و جسددن مرضی طرد و ذنوب و آثامدن آدمی منع ایدر ودخی ابی
ذره رضی الله عنه بیوردیلر که اگر بر سفره عزیمت و اراده ایتسک آنک عده و مهماتنی تدارک
ایدرسن پس نیچون تدارک زاد معاد ایلمزسن سفر آخرت سفر دنیایه کوره نیجه دره اکا ای اول
یا اباذر سکا خبر ویره یم می اول یوم نافع ورکی فعده سکا نافع اوله ابوذر ایتدیکا بلی یا رسول الله
پدر و مادرم سکا فدا اولسونلر حضرت ایتدیکا بر یوم شدید الحرده یوم بعثک لنشور ایچون
صائم اول و ظلمت لیلده و وحشت قبور ایچون ایکی رکعت نماز قیلوب قائم اول و عظائم امور
ایچون بر کره حج ایله و مسکینه تصدق ایله و یاخود بر کلمۀ حق تکلم ایله و یاخود بر کلمۀ شردن
سکوت ایله ودخی آثارده وارددر که حضرت حسن ایتدیلر باعث نه در که متهجد اولانلر کمه احسن
ناسدر وجوهاً دیو سؤالک جوابنی ویردیلر که حضرت رحمن ایله خلوتده تضرع و نیاز
ایله مشغول اولدیلر پس حضرت رب العالمین انلره نظاره کتدی و نورندن البسه ایلشدر ودخی
دیمشلردر که بر جمعه مذنب بعض ذنوبه مرتکب اولورلر اول جرم و عصیانک سببی ایله قیام
لیلدن محروم قلنورلر ودخی فضیل ایتدی اکر قیام لیل و صیام نهاره قادر
اولمیاسک سکا معلوم اوله که سن محروم و مغبونسک و گناهلرک سکا احاطه ایتمشدر
ودخی معلوم اوله که قیام لیلک فضیلتی سکا معلوم اولدیسه سکا لازمدر که قیام لیله تحصیل
و آسان ایدن اسبابه سعی ایله اول اسباب یا ظاهره و یاخود باطنه دره آنده کی
سبب دردر اول که آز یمکدر که چوق اولنابه کثرت اکل باعث کثرت شرب اولوب اول
سببدن اکا نوم غالب و قیام ثقیل اولور ایکنجی اولدر که بدنی نهارده اعمال شاقه ایله الکن
ایلیه که تعب یوم دخی جالب نوم دره اوچنجی اولدر که قیلوله یی ترک ایلمیه دردنجی نهارده
کسب اوزار ایلمیه زیرا اول مقوله اوزار صاحبی ایله اسباب سعادت بیننده حائل اولور
اسباب باطنه دره اول دخی درتدر اول آدملکی قلبک سلامتی در مسلمین دن بر
حقد و حسددن و بدعت و فضول هموم دنیادن زیرا بر کمسنه نک همی کثیر اولسه یقظه ده
بیننده نائم دره ایکنجی بر خوفدر که درونده مستولی و غالب و قلبه لازم اولوب انکله عباده
طالب اوله و املی دخی قصیر اوله زیرا بو مقوله خوف مذکر ایام دره اوچنجی
ایله نوم عابدین طردن ابعد دره دردنجی قیام لیلک فضیلتنی بلوب اول حالته کوک طلب

ایچون شوقنی تهییج و جنانه دخوله ترغیب و تزویج ایلیه دره دخی کاشف بواعث دره
محبت رجال و قوت ایمانه دره زیرا بر کمسنه که مولاسنی محبت ایلیه انکله خلوته محبت
و طالب و محبوبی ایله مناجاتنه تنعم ایلمکله راغب اولوره ودخی معلوم اوله که محبت الهی بر
کمسنه انکار ایلمز مگر شول کمسنه که بر بدعت واهوا ایله قلبنده دنس و زیغ و غلبۀ حب دنیا ایله
دروفی پرشانق اوله و الا محبت مولی اعظم لذائذ دره و انلرک فوقنده بر لذت یوقدره
بلا آنک غیری اصلا لذت یوقده عقل و نقل دخی بو معنایه شهادت ایدره اما شهادت
عقل زیرا بر کمسنه که بر شخصک جمالی سببی ایله و یا بر بلکه طلبی و یا بر جاهک کمالی ایله محبت ایلیه
شهر تسیا آنک مشاهده جمالنه حریص و طالب و سماع کلامنه و انکله خلوت و مناجاته
اولور اما لذت و صفا و سرور ایچون محبوبک مشاهده جمالنه متحیر و مفتون و کلامنه بلکه سن
بیرده دخی مصاحبت و یاخود بر خانه منظرده ملاقات و معاشرت ایله دخی لذتلو اوله
ودخی تجرد کلامنی سماع ایلر و لذت زیرا کاه اولور که محبوب دن دور ایکن بو معنی حاصل اوله
ایله تکلم ایدرسن یعنی شدة و سرور اولوره اما شهادت نقل نیره محبتک قیام لیلده خلوتده
ایدنلرک نماز و مناجات ایتمسنده و ظهور ایدن احوال بو معنایه شاهد حال دره اولندی
بو مقدار ایله مقتبساً ولیانه تطویل اکثار ایله اعتراف و اقرار ایلمزلر ودخی معلوم اوله که قیام
لیلک یدی مرتبه دره مرتبۀ اولی جمیع لیلی بالتمام احیا دره که شانک حقو بیه دره مرتبۀ ثانیه
نصفنی قیام دره احسن بودرکه ثلث اول و سدس اخیرده نائم دره وسطنده قائم اوله
مرتبۀ ثالثه ثلثنده قیام دره که نصف اول و سدس اخیرده نائم اوله و یا کیجه آخرلیلده
نوم محمود دره زیرا اول صباحده جمیع ناسده ظاهر اولان نحوستی آنکله ازاله ایدر و انکله حاصل
اولان صفوت وجه که سبب شهرت دره قلیل اولوره ودخی سبب کشف حجب غیوب
دره که ارباب قلوب آنی بطریق المکاشفة معاینه و مشاهده ایدرلره ودخی نصف اخیرده
ثلث لیلده قائم و سدس اخیرده نائم اولمق قیام حضرت داوددره علیه صلوات الملک
الودوده مرتبۀ رابعه لیلک سدسنده و یا خمسنده قائم اولمقدره افضلی نصف اخیرده
اولمقدره بعضلر سدس اخیرده دیمشلردره مرتبۀ خامسه وجوه مذکوره اوزره تقدیره
رعایت ایتمکدره زیرا اول وجهله تقدیر بر بیجا به جبر دره که وحی الهی ایله علم دخیله
و یاخود بر شخص عارف اولور که منازل قمره واقف اوله بلکه لیلده فعل اوله
اول دخی بو حالته مضطر اولور که اول لیلده قائم بعده نائم اوله بعده بینه قائم میکره ینه
نائم اوله بو طریق اعمالک اشد و افضلی دره اول تقدیر جهد بر بلده ده انوک ایچون ایکی
نومه و ایکی نومه اوله دره بو اسلوب اعلاق وصول التهوان ایدیکا صلی الله علیه وسلم
و حضرت ابن عمرک و صحابه و تابعین دن اولی العزمک طریقلریدره رضوان الله تعالی
علیهم اجمعین مرتبۀ سادسه که جملهدن اقلدره صورت کوت در یا ایکی رکعت مقداری
قائم اولمقدره و یاخود طهارت و وضو متعذر اولوب ایکی بر ساعت قبله یه استقبال

ذکر و دعایه اشتغال ایلیه اول دخی حق تعالینک فضلی و رحمتی ایله لیالیده قیام ایدنلر
عباد و عباد و صوائم زمره سندن معدود و مکتوب اولورلر اثرده وارد اولمشدر که لیل الجمعه [illegible]
[illegible] ایله اگر بر قبول مانعی زمانه مقارن ایسه دخی مرتبه [illegible] العشائین قائم اوله بعده
[illegible] قبل الصبح وقت سحرده قائم اوله بو مرتبه ادنای مراتبدر که انجق لیلک طرفینده قائم اولور
بعده معلوم اوله که شول لیالی که احیاسی مستحسن در [illegible] و اول [illegible] شهر رمضانده در که
اوتاد عشر اخیره در زیرا لیلة القدر اول لیالیده طلب اولنور برکادخی شهر رمضانک اون یدنجی گیجه در که
انک صباحی یوم الفرقان یوم التقی الجمعان در که وقعه بدر انده اولمشدر بعضیلر لیلة القدر اول لیله در
دیمشلردر اما باقی اولان سکز گیجه دخی اول لیلة المحرم و لیلة عاشورا و اول لیلة رجب و لیلة النصف
رجب و رجبک یکرمی یدنجی گیجه که لیلة معراج در و بو لیله ده بر صلوة ماثوره دخی وارد در حضرت
رسول صلی الله علیه وسلم بیورمشدر و بو لیله عامل اولان کیمسه یوز سنه حسناتی حاصل اولور [illegible]
[illegible] بو گیجه ده اون ایکی رکعت ناز قیلوب هر برنده بعد الفاتحه قرآندن بر سوره قراءت ایلیه
هر ایکی رکعتده تشهد ایدوب آخرنده سلام ویره بعده یوز کره سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله
والله اکبر دیه و یوز کره حق تعالیدن استغفار ایلیه و یوز کره حضرت رسول صلی الله علیه وسلم
صلوات گتوره و نفسی ایچون امر دنیا و آخرتی ایچون دیلدیکی دعایی ایلیه و دخی صباح صائم اوله تحقیق
حق تعالی انک جمله دعاسنی مستجاب ایده الا که معصیت متعلق امرده دعا ایلیه اما شعبانک لیلهٔ
نصفی انده یوز رکعت ناز قیله هر برنده بعد الفاتحه اون کره سوره اخلاص قراءت ایلیه سلف
صالحین بونی دخی ترک ایتمزلر ایدی برکادخی لیلهٔ عرفه در و لیلهٔ عیدین در نبی علیه السلام
بیورمشدر که هر کیم ایکی لیلهٔ عیدین احیا ایلیه انک قلبی میت اولمایه قلوب میت اولدیغی
گونده اما ایام فاضله اون طقوزدر انلار ده [illegible] یوم عرفه و یوم
عاشورا و رجبک یکرمی یدنجی گونی که انک دخی شرف عظیمی واردر و حدیثده وارد در که
اول گون صائم اولانی حق تعالی انک ایچون التمش شهر صیامنی کتابت ایلیه بو یومده حضرت
جبرئیل حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم رسالت ایله هبوط ایلمشدر و دخی شهر
رمضانک اون یدنجی گونی که وقعه بدر اول گونده واقع اولمشدر و شعبانک نصفی گونی و یوم
جمعه و ایکی یوم عیدین و ایام معلومات که عشر ذی الحجه در و ایام معدودات که ایام تشریق
در [illegible] فواضل ایام [illegible] و یوم خمیس و یوم اثنین [illegible] بو ایکیسنده اعمال عباد حق تعالی یه عرض
اولنور والله تعالی اعلم بحقائق الامور **شعبه تاسعه عادات ده در** اول
اول اصل درت متنوع اولور **اصل اول** آداب اکلده در و انده دخی مطالب واردر
مطلب اول احوال متقدمه ده در و اول دخی درت قسم در **قسم اول** قبل الاکل
[illegible] اول دخی [illegible] اولکی طعام [illegible] حلال اوله [illegible]
[illegible] حلال [illegible] ورع [illegible] طیبات [illegible]
[illegible] قبل الطعام و بعده غسل ید در حضرت رسالت [illegible]

صلی الله علیه وسلم بیورمشدر قبل الطعام وضوء فقری نفی ایدر و بعده نفی لمم ایدر لمم جنون و
صغار ذنوب معناسنه در بو مقامده [illegible] دخی جمله [illegible] فهم [illegible]
[illegible] والله تعالی اعلم [illegible]
[illegible] وضع اولنه که [illegible] زیرا [illegible] اوفق در
اگر [illegible] و اکل [illegible] جائز [illegible] جلوس [illegible]
[illegible] جلوس ایلیه یعنی [illegible]
یعنی [illegible] جلوس ایلیه که حضرت رسول صلی الله علیه وسلم [illegible]
[illegible] و بعده جلوس [illegible]
جلوس [illegible] اما [illegible] اکل [illegible]
[illegible] عبادت [illegible] تفصیل [illegible]
نیت ایلیه تا که نفس [illegible] عبادت اولمغه [illegible]
[illegible] زیرا شبع عبادتی منع ایدر و نیتی قصد عبادت ایده [illegible]
[illegible] طعام [illegible] و قبل الشبع [illegible] رفع ایلیه [illegible]
ایلیه [illegible] عبادته [illegible] درجات [illegible]
حدیث شریفده وارد اولمشدر که [illegible]
آدم [illegible] فثلث للطعام و ثلث للشراب و ثلث للنفس
یعنی ابن آدم [illegible] طعام [illegible]
[illegible] ابن آدم [illegible] اقامت ایده [illegible] کفایت ایدر اگر
اول مرتبه ایله قناعت [illegible] طعام ایچون [illegible] شراب ایچون [illegible]
[illegible] طعام [illegible] موجود ایله [illegible]
ایله [illegible] زیاده [illegible] مثلا [illegible]
[illegible] زیرا [illegible] برکت
وارد در حضرت دخی صلی الله علیه وسلم [illegible] **قسم ثانی** حالت اکلده در
بسم الله [illegible] الحمد لله [illegible] و بسم الله الرحمن الرحیم
[illegible] اگر [illegible] بسم الله [illegible] طعام [illegible]
[illegible] دخی [illegible] ایلیه [illegible]
اکل ایلیه [illegible] ایلیه [illegible] حکم ایلیه [illegible]
[illegible] زیرا اول [illegible]
[illegible] طعام [illegible]
[illegible] واحد [illegible] اکل [illegible]
بلکه [illegible] اکل ایلیه الا که [illegible] ایلیه اما [illegible]

وحی حکایت ایله قطع ایلیه • ودخی جز اوسته قصعه و بغرنی و شمع ایچیه • مگر طلا نا کول اولا
طعام اولمه • ودخی الینی جز ایله مسح ایچیه زیرا صدیقه و اکرام جز ایله اولمیوب برکات بخارندن
ایو طار وارد اولمشدر • بیجا نکلنوده و برستنی موذی اولسه آنی ازاله ایدوب بنه اکل ایلیه شیطانه ترک
ترک ایچیه • واصابعینی لعق ایتدوکدن الینی مندیله مسح ایچیه زیرا برکت قنغی طعامده اید وکی بلنمز
ودخی طعام حار و نفخ ایتمکدن نهی وارد اولمشدر • بلکه نوع برودت ایله اکلنه سهولت
کلنجه صبر ایلیه • ودخی قردن و تمر استعمال ایلیه بری داخی و یا طقوز و یا اون بر و یا یکرمی
عدد تناول ایلیه • و یا خود کیف ما اتفق اکل ایلیه • ودخی خرما ایله چکردکنی بر طبقده و یا خود
نقنده جمع ایچیه • بلکه کفنک ظهری اوزرنده جمع ایلیوب بعده و یا ماء العار ایلیه • بوندن
ماعدا چکردکی و یا نقلی اولانلری دخی بو یله ایلیه • ودخی اثناء طعامده شربی چوق ایچیه مگر
بوغازنده و یرلو طوروب • و یا خود عطش صادق اوله بعضلر شرب نا طب جهتندن تحسین
ایرا و باغ معده ده ورد اولور • اداب شرب قللکوزی صابغ البلاغه ایدوب بسمله دیه
ودخی مص ایله شرب ایدوب عب ایله ایچیه یعنی شفتینی ختم ایدوب سوز ایله آغزنه آجوب
تکرار آنا • ودخی قائما و متکیا ایچمیه • وکوزک استفنه نظر ایدوب تدارک ایلیه کاذوب
الحاف ایچیه • واجزادن مقدم کوزک ایچنه نظر ایلیه • وکوزک ایچنه تنفس ایچیه بلکه ... ماتندن
ایلیه تسمیه ایلیوب بنه تسمیه ایله رد ایلیه • واوچ نفسده شرب ایدوب هر برینک آخرنده حمد
ایدوب اولکنده تسمیه ایلیه • و نفس اولکنا خرنده الحمد لله دیه • و ایکنجیده رب العالمین
ایلیه • واوچنجیده الرحمن الرحیم زیاده ایلیه • ودخی کوزی و هر نسنه که بر قومه دور ایتسه
اولنور جانب یمیندن دور اولنه • ودخی حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بعد الشرب بو دعا
الحمد لله الذی جعله عذبا فراتا برحمته ولم یجعله ملحا اجاجا بذنوبنا

قسم ثالث

بعد الطعام اولان آدابده در که اولی غسل ایلکدر • اصابعینی لعق ایتدکدن صکره • ودخی قابک
ایچنه سفره ده و دکیلن خرده والتقاط والتقاط ایلیه • زیرا حضرت رسالت صلی الله علیه وسلم
بیورمشدر • من اکل ما یسقط من المائدة عاش فی سعة وعوفی فی ولده یعنی هر کیم مائده دن
ساقط اولانی لاقط اولوب اکل ایلسه عیشنده وسعت اولاد نده عافیت اولور • بعضلر
بیورمشدر • صیغ ... دور • و بونی عیب ایتمز • ودخی استانی تخلیل ایدوب چقار
مگر که اصول استانده جمع اولوب تسلیخ ایله چقان ... ودخی بعد الخلال
و مضمضه ایلیه • و طعام اوزرنده و قطعا ایله شکر ایلیه • ودخی الخلال اکل ایدوب الحمد لله الذی
تتم الصالحات و تنزل البرکات • اللهم اطعمنا طیبا واستعملنا صالحا دیه • اکر شبهه طعام اولورسه
الحمد لله علی کل حال اللهم لا تجعله قوة لنا علی معصیتک دیه • ودخی بعد الطعام قل هو الله احد
ولایلاف قریش قراءت ایلیه • ودخی مائده ه قالقازدن مقدم قالقمیه • واکر غیرک طعامنی اکل
ایدرسه اللهم بارک فیما رزقته و یسر لنا افعل منه خیرا و قنعنا بما اعطیته واجعلنا واباه
من الشاکرین دیه • اکر بر قوم قتنده افطار ایدرسه افطر عندکم الصائمون واکل طعامکم الابرار

وصلت علیکم الملائکة دیه • ودخی حلقنده اشنان ایله و لان طعام کلینه اعتمام ایلیه • بعده غزل و
استغفاری تکرار و اکثار ایلیه تا که اول غزل و دسومع ایله لطفا هنری ایلیه که حضرت رسالت
پناهک صلی الله علیه وسلم قولنده که کل لحم نبت من حرام فالنار اولی به بیورمشلر اکا تعرض
ایلمشدر • یعنی هر لحم که بدن انسانده حرامدن نابت اوله نار اکا اولیدر • ودخی اکل ایدن
بعده بکاء ایله بعد الاکل لهوه اشتغال ایلمیوب کی ذکله در • ودخی علی الخصوص ابن ایله اکل
ایلسه اللهم بارک لنا فیه و زدنا منه دیه که رسول علیه السلام بو دعا ایله تخصیص
بیورمشدر • ودخی نفعی علم اولدوغیجون اکر لبنک غیری اکل ایلسه اللهم بارک لنا فیما
رزقتنا خیرا منه دیه • ودخی عقیب طعامده مستحب در که بو دعا ایلیه • الحمد لله الذی اطعمنا
وسقانا و کفانا و آوانا سیدنا و مولانا یا کافی من کل شیء ولا یکفی منه شیء اطعمت من جوع
و آمنت من خوف فلک الحمد آویت من یتم وهدیت من ضلالة واغنیت من عیلة فلک الحمد
حمدا کثیرا دائما طیبا نافعا مبارکا فیه کما انت اهله و مستحقه اللهم اطعمنا طیبا فاستعملنا صالحا
اللهم اجعله عونا لنا علی طاعتک ونعوذ بک ان نستعین به علی معاصیک • اما کیفیت
غسل یه بودر که استانی کفه ایلیه در • ودخی ایلیه و صابغ النبکی اوچ بر طرفنی اولا غسل
ایلیه • و بر ماقلرینی اشنان یا برایله ازاله ... ایدوب انکله شفتینی مسح ایلیه بعده اوزونی
اصبعینه ایله غسل ایلیه • واستاننک ظاهر و باطنی و حنکی و لسانی دلکه
ایلیه • بعده اصابعنده اولان لوثنی آب ایله غسل ایدوب صکره اشنان یا بسک تقتضی ایله
اصابعنک ظهر و بطنی دلک ایلیه • بو بکلانکی اوزرنه اعاده ایتمکدن شفتینی اعاده دن
مستغنی اولور

مطلب ثلثی آداب جامعه

و در اکل ده کی آداب مذکوره بیوکلردن اولکی کرسی • ویا خود زیاده فضیلت جهتندن سنی تقدیم اولان کسه لردن مقدم طعامه
ابتدا ایچیه • الا مکر که کندوسی مقتدی اوله انتظار ایتمسونلر دیو ابتدا ایلیه • آخرینجی انتها
طعامده سکوت ایچیه • بلکه وجه معروف ایله تکلم و طیبه و جیزی حقنده اولان حکایات
صالحینی ایله تلذذ و تنعم ایلیه • زیرا سکوت ایله دکلی انجام افعال العجم ... ودخی رفیقنه
زیاده اکل ایتمکده ... زیرا طعام مشترک اولوب رفیقنه رضا و بر مزسه زیاده تناول طعام
اول زمانده حرام اولور • بلکه تقلیل طعام اوزره اقتصار ایله قصد ایثار ایلیه • ودخی بر دفعه ده
اکی کره اکل ایتمیه • الا مکر قوم دن استیذان ایلیه • یا خود جمله سی اوبله ایده و لازم و رفیقنی
اکل طعامه تنشیط و ترغیب ایلیه • اکر رفیقی اکل تقلیل ایدرسه • ودخی اکل ایله دیوب
اوچ کره تکلیف ایلیه • واوچ دفعه دن زیاده تکلیف ایچیه • تا الحاح اولمایه • و طعام اوزرنده
اکل ایچون تکلیف ایچیه • نته کیم امام حسن بن علی رضی الله عنهما بیورمشدر • طعام اهون در
اوزرنده تکلیف اولنمدن • ودخی رفیقی محتاج ایچیه که اکا اکل ایچون تکلیف ایلیه • و
سوشت قوله انون کندوسی تحمل ایلیه • ودخی بر طعامی تناول و اشتها ایله وار ایکن ترک ایچیه
زیرا تصنع و ریا اولور • بلکه عادت جاریه سی اوزره عمل ایدوب تنها و خلوتده اولان

معنادن نقص لازم کلمسی وصورتده دخی حسن اولدیغندن اعتماد ایلیه تا که خلق ایله اجماع قصد ه
دخی تشنیع لازم اولمیه الا که اخوانک ایثاری ایچون تقلیل و ترک اکثار ایلیه و اخوانه طعامه احتیاج
اولوب اکثری کرسنه و آچ اولسه لر ایثار و انتظار ایدوب تقلیل ایتمک حسن در اکر اکلده زیاده ایله
قوه مساعده اولوب و انلرک نشاطنی تحریک ایچون اکلی اعاده ایدرسه
ایلک و مضجع حسن و فعل خیر مستحسن در و دخی الی طشت الچنده غسل ایتمکدر نیجه که
طشتی کا تکلیف ایدوب تقدیم ایله قصد تکریم ایلیه اول دخی قبول ایلسون نته کیم حضرت
انس حضرت ثابت طشتی تقدیم ایدوب انکار دخی امتناع ایدوب انس ایتدی
برادر مؤمن اکرام ایلیه سن دخی انک اکرامنی اقبال تام ایله قبول ایله که اول اکرام
جناب ملک علام دندر و روایت اولنور که رشید امیر المؤمنین ایکن ابی معاویة الضریر
الذی صب ماء ایلدی بعد ما ایتدی یا ابا معاویة بیلور میسن الک صب ماء ایدن کیم در
بلم دیرجا رشید ایتدی الذی صب ایدن امیر المؤمنین در پس ایتدی یا امیر المؤمنین
سن انجق علمی اکرام واجلال ایلدک امید که حق تعالی دخی سنی اکرام واجلال ایلسون دیو
ده و طشتی اکرام ایده و تکبر گیبی و دخی لایق اولان اولدر که طشت الچنده ... غسل
ایده ... صوبی جمع ایدوب هر برینک غسل ایده و کی صوبی بشقه ... زیرا
تواضعه اقرب ... امّا خادم صب ماء ایدرکن قائم اولمق
در ... امّا اول خدمته قائم اولمغه بر خادم
... معامله سی اوله زیرا اول خدمتده اخراج ... اولوب عادت جاریه
اولمشدر ... طشت ماء ... وار در اولا ... ابراق ... یعنی
... و دخی ... اولمقی تقدیم ایلیه و دخی تقدیم ایله اکرام ... قبول ایلیه و دخی
... جانبه دور اوله و دخی بر جماعت ... اجماع ایده لر و دخی ... صوبی الچنده
جمع ایده لر و دخی خادم قائم اوله و دخی صوبی ... صب ایلیه
... و دخی صاحب منزل ... صب ایلیه
حضرت امام مالک امام شافعی ... اولدیغی ...
فعل ... جائز ... زیرا خدمت ... فرض در ... ایدوب
... و اولان صاحبنک ... ایدوب ... بلکه ... ایدوب
... و حالا ... ایلیه تا که انلر دخی ... ایدوب اکل ... و دخی
... اسلاف ... اکر ... اکل ... احتشام ... بلکه
توقف ایدوب ... اکل ایلیه ... اولدر که ... استغفار
... ایلیه ... ایدوب ... در ... و دخی
... اخراج ایلمک ... اکر ... اولورسه ... طعام ... ایدوب ... اول
... اخراج ایلیه و دخی ... اوله و دخی

و ... ایله قطع ایده و دخی شیئی بر قدره و یا خود جمع الچنده ... ایدوب ... و دخی کلمات ...

مطلب ثالث

خوان زمانینه تقدیم طعام آدابنده در بونک تفصیلی کثیر ... در
خبرده وارد اولمشدر که بعد مؤمن اخوانی ایله اکل ایده وکی طعام ایچون محاسبه اولنماز کذلک طعام
... صحابه کرام علیهم الرضوان ... طعام اوزرینه اجتماع ...
... مکارم اخلاق ... ایدرلر ایدی و دخی ... قرآن ... اجتماع ایدرلر ایدی و متفرق
... الازواق ایله ... طعامدن ... ذوق ... متفرق اولورلر ایدی اما
اولدر که وقت اکل ... کلان بلا اذن دخول ایتمیه ... وارد اولمشدر که
... دعوت اولنمادوغی طعامه ... فاسقا ... و حرام اکل ... اولور اما ... و کرسنه
... و دخی بعض اخوانه ... ایدوب ... ایلیه اما وقت ...
... بو قدر در زیرا ... ایچون اول ... وارد در سلف
صالحینک دخی عادتی بو ایدی حضرت رسالت پناه علیه صلوات الاله و حضرت ابو بکر
و عمر رضی الله عنهما ابو الهیثم ... و ابو ایوب انصاری ... البازی ...
قصد و توجه ایدوب وارد ... اکل طعام ایچون زیرا اجماع ایدرلر ...
و دخی عون بن عبد الله المسعود ... صدیقی وار ایدی که ...
... دور ایدر و دخی ... صدیقی ... وار ایدی ... هر کون
... منزلنه وارر دی ... دخی ... ایدی و ... اخوانی ...
... اطعام ایله ... ایدرلر ایدی و ... برداره ...
صاحب خانه حاضر ... صداقته واثق ... طعامنه تناول ...
... اولماسی ... اولان ... اکل ایتمک جائز در زیرا اذن
... رضادر ... وارد ... اول ... بلکه ... ایله ... ایدرلر ...
رضا اولماز اول ... طعامنی اکل ایتمک مکروه ... وارد در که
... رضاسی ... طعامنی اکل ... بلکه ... در حق تعالی ...
... در سلف صالحین ... اولمشدر اما آداب تقدیم طعام اولا ...
... و کرک قلیل و کرک کثیر تقدیم اولنور زیرا ... طعام ایچون ...
... طعام ... تقدیم ایلیه اکر ... طعام ...
... طعامدن ... و ... تکلف
... کراهت ... مؤدی ... تکلف ...
... اولور و تکلف ... طعامک ... تقدیم
... باعث اولور ... سلف ...
... تقدیم اولنان طعامی ... صاحب طعام موجود اولان طعامی
تقدیم ایتمکده ... و دخی جمله آداب ... اخراج ...

طلب ایتمیه زیرا کاه اولور که مزوره اول طعامی احضار شاق اولوب تحمل شاق لازم اولور
که صاحب خانه ضیفنه ایکی طعام بنیه وتحیر ایلیه مرتقبیله احضار اسبابه تعسر اختیار ایلیه که
بوبلده در کمر اول طعام دخی کاه اسان ایدوکنی ویاخود انی اقترح ایده وکندی الم چکدوکنی بیله
و [illegible] آداب دندر که صاحب خانه [illegible] ناظرنک اشتهاسنی تقویت ایدوب الته بر طعام
اقترح ایله دیو التماس ایلیه اگر آنک اقترح ایده وکندی طلب نفس ایله طبخ ایدرسه اولی
زمانده فعل تحسن اولوب تحصیل اجر وفضل جزیل ایدر ودخی [illegible] تقدیم ایدوب [illegible]
بکه طعام موجود ایسه تقدیم ایلیه اگر اکل ایدرسه فبها والا رفع ایلیه

مطلب سابع

آداب ضیافت کتده در واصل ضیافت سنت حضرت ابراهیم خلیل در علی نبینا وعلیه وعلی سائر
الانبیاء وصلوات [illegible] تحلیل حتی اول [illegible] خلقت دعوتی [illegible] الضیفان ایله [illegible]
اکل [illegible] ایتسه خانه خلیل [illegible] بر وبا ایکی میل [illegible] بیلجه تغذی ایدمجک
کسه به التماس ایدوب بولوردی [illegible] مضیافنده صدق نیتی اوله وطنندن شهیر نور
[illegible] ضیافت واطعام مستمر وبر دوام در اول عصرنده قلم اولانلرک [illegible]
الی الان [illegible] ضیوف ایله مالی اولوب اهل علم حالی برتب [illegible]
حضرت رسالت پناه دن صلی الله علیه وسلم ایمان نه در دیو سؤال اولندقده بیوردیلر که
اطعام طعام وبذل سلام در وضیافنده ایکی آداب واردر بری دعوت در بیسی [illegible]
دعوت ایدوب [illegible] دعوت ایلیه حدیث شریفده دعوت ایدنه دعا وه [illegible]
الابرار دیمک واردر یعنی طعامکی ابرار یسون و [illegible] ودخی فقرا [illegible]
اغنیایه حصر وتخصیص ایتمیه حدیثده وارد اولمشدر شر الطعام طعام الولیمة یدعی الیه الاغنیاء
ویدع الفقراء یعنی طعام ولیمه شر طعام در که اغنیا انکا دعوت اولنوب فقرا اندن منع اولنور
ودخی اقربایی دعوت ایتمسه اقربانک اهمالی ایتمیه زیرا انلاری اهمال وحشت وقطع رحم باعث
[illegible] ترتیب رعایت ایلیه زیرا بعضینی تخصیص ایدرسه باقیلری
[illegible] ودخی دعوتدن مرادی مباهات وتفاخر اولمیه بلکه قلوب اخوانی
[illegible] طعام ولان سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم [illegible] وقلوب
[illegible] سرور [illegible] اولمق کرکدر ودخی [illegible] که دعوته اجابت [illegible]
[illegible] حاضر اولمقده بعضی [illegible] سائر حضار [illegible] اولمق
ایلیه بلکه اجابتدن [illegible] دعوت ایلیه [illegible] ادب دعوته اجابت [illegible]
[illegible] واجب [illegible] حدیث شریفده وارد اولمشدر که
[illegible] دعوت اهل [illegible]
قبول باچه [illegible] اجابت ایدرم [illegible]
قبول ایدرم [illegible] واجابتک [illegible] فقیر [illegible]
زیرا [illegible] فقرا [illegible] دعوت ایلیه اول زمانده تعلل ایدوب اجابت ایلمیه

اول سببدندر که بعض صوفیه دیمشلردر که اجابت ایتمیه الا اول کسه یه اجابت ایله که اعتقادی
[illegible] کندو رزقنی اکل ایدرسه اول دخی [illegible] رزقندن [illegible] ایله [illegible]
سکا تسلیم ایتمشدر واول ودیعتی قبول ایتمکده فضل [illegible] ادب [illegible] اولدرکه
[illegible] اجابتدن امتناع ایلیه [illegible] ایدن دخی عرف وعادت [illegible]
اولور بعضلر دیمشلردر که مسافت [illegible] مقداری اولورسه اجابت ایلیه ادب [illegible]
[illegible] صائم ایسه دخی صومنی نقض ایدوب [illegible]
[illegible] نیت ایلیه زیرا اول [illegible] تطوعدن افضل در مگر که داعی دن تکلف مشاهده ایلیه
اول زمانده تعلل ایلیه اگر اجابت ایدوب افطار ایدرسه اول زمانده [illegible] ضیافت طیب ایله
وکلام طیب ایله اولور ادب رابع اولدر که اجابتدن امتناع ایلیه اگر طعامک [illegible]
شبهه اولورسه ویا خود [illegible] ویا بساط مغصوب [illegible] اولورسه ویا خود [illegible]
[illegible] اوله [illegible] دیباج ویا خود اوانی فضه ویا خود تصویر حیوان ویا [illegible]
ویا [illegible] اوله اول زمانده اجابت حرام ویا خود مکروه در وکذلک [illegible]
اوله ویا مبتدع ویا فاسق ویا شریر اوله ویا متکلف اولوب طالب مباهات [illegible]
اوله ادب خامس اولدر که اجابتدن مقصودی قضای شهوت بطن اولمیوب بلکه [illegible]
[illegible] اقتدا [illegible] حدیث شریفده دخی وارد اولمشدر که [illegible]
[illegible] لاجبت [illegible] دعوت ایلیه [illegible] اجابت ایدرم و
دخی مخالفت سنت ایله ارتکاب معصیتدن احتراز نیت ایلیه وینه حدیثده وارد
اولمشدر [illegible] المجیب الداعی فقد عصی [illegible] یعنی هر کیم داعی یه اجابت ایلیه حق تعالی یه عاصی
اولور ودخی اجابت [illegible] ذریتینه [illegible] زیرا حضرت رسالت پناه
بیورمشلردر که هر کیم برادر مؤمنینی اکرام ایلیه اول اکرام [illegible] ودخی
داعی یه ادخال سرور نیت ایلیه زیرا نبی علیه السلام بیورمشلردر که مؤمنه سرور ایلیه تحقیق
حق تعالی یه سرور ایدر یعنی حق تعالی انی راضی اولور [illegible] زیرا حق تعالی [illegible]
[illegible] اولان سروردن منزه در [illegible] اولان [illegible] ومحبت [illegible]
سرور اولان رضا اولور ودخی سنت زیارت نیت ایلیه [illegible] آداب حضور
[illegible] مجلسه حضوری زمانده تصدر ایلیه وداخل اولوب بلکه تواضع ایده دخول [illegible]
واهل مجلس طول انتظار [illegible] مرتبه [illegible] ویا خود [illegible] علی الفضل
[illegible] دخول ایلیه [illegible] حاضر اولانلره [illegible] بلکه صاحب دعوت [illegible]
[illegible] ایلیه [illegible] ودخی [illegible]
[illegible] موضعه نظر ایلیه [illegible] اولوب [illegible]
[illegible] ایلیه [illegible] ضیف اول [illegible] صاحب [illegible] قبله [illegible]
وموضع وضوء وطهارتی کوستره وصاحب منزل قبل الطعام القوم [illegible] غسل ایلیه وبعد الطعام

سوزن غسل ایلیه ۞ و دخی وار دوغی منزلده بر وضع منکر کورسه تغییر ایلیه اگر قادر اولورسه
و الا انکار بالقلب ایلیوب انصراف ایلیه ۞ مثلا فرش دیبا و حریر و اوانی ذهب و فضه
و ملاهی و تصاویر کبی و مکشوفة الوجوه نسوان و دیباج ایله ستر حیطان کبی ۞ اما بعض قتنده دیباج ایله
ستر حیطان حرام دکلدر ۞ زیرا انوک حرمتی رجاله در ۞ جدار انلاردن دکلدر نقش نظر خود حرام
دکلدر ۞ [illegible] کیم جواری لبس حریر ایلسه نظر حرام اولا دوغی کبی ۞ و دخی ادب احضار طعام در اول
دخی [illegible] ادب واردر ۞ اولکی تعجیل طعام در که اولیت ۞ ایکنجی ترتیب اطعمه در که فاکهه یی تقدیم
شرعا و طبعا اولی در ۞ بعده لحم و ثرید در زیرا انوک سائر اطعمه اوزره فضلی ظاهر و حدیثه در ۞ حدیث
شریفده و دخی عائشه نک سائر نساء اوزره فضلی ثریدک سائر طعام اوزره فضلی کبی در ۞ دیو
وارد اولمشدر ۞ اگر لحم و ثریده حلو یا تمردن برسنه ضم ایدرسه طیباتی جمع ایتمش اولور ۞ و بونلرک
اکلی ماء بارد ایله در ۞ بعده غسل ید ایچون آب فاتر احضار ایلیه ۞ [illegible] حق تعالی
شکری تقلیلی ایده ۞ زیرا بر نعمتدر که انده جماعتک بروجهله منعی یوقدر ۞ و مائده نک زینتی
بقول ایله در ۞ خضراولری جهتندن و اندن ما عدا [illegible] دخی موثر در ۞ اوچنجی الوان اطعمه ده لطیف
تقدیم ایلکدر ۞ تاکه هرکس اندن مرادی مقداری ایله اکتفا ایدیب ۞ بعده اکل کثیر و [illegible]
[illegible] طعام غلیظی تقدیم در ۞ تاکه بعده طعام لطیفدن دخی زیاده تناول اوله [illegible]
[illegible] زیرا کثرت اکل ایچون حیله در ۞ و دخی متقدمینک سنتی در که جمله الوانی دفعه کتوره
تاکه هرکس مشتهاسی اولان طعامدن اکله [illegible] اگر طعامی لون واحد [illegible] بیان ایتمک کرکدر
تاکه اندن استیفا ایده ۞ زیرا اندن اطیب طعام [illegible] انتظار ایتمیه لر ۞ و دخی طعامی [illegible]
استعمال ایلیه [illegible] تمام استیفا ایدیب رفع ید ایدنجه [illegible] ایلیه ۞ و دخی ضیفدن
مقدم صاحب طعام فارغ اولمایه بلکه اکل و جماعتدن موخر اوله [illegible]
ایلیه ۞ زیرا اندن ناقص قالورسه [illegible] نقصان کتورر ۞ [illegible]
اکل ایتدکلرینه طیب خاطر ایله راضی اوله حدیثده وارددر که اول زیاده اسراف [illegible]
حضرت ابراهیم بن ادهم دن مرویدر که طعامده اسراف یوقدر ۞ و دخی لایق اولدر که طعامدن اهل
بیتنک حصه سنی افراز ایلیه که انلارک [illegible] اولمیه بر مقدار بقیه طعامک [illegible]
[illegible] زیرا [illegible] مهمانه زیان [illegible]
و دخی بقیه طعامدن [illegible] مکر صاحب طعام اذن [illegible] ایلیه ۞ و [illegible]
[illegible] جزم و یقین اوزره اوله ۞ مع هذا [illegible]
ادب انصرافده در ۞ اوچ ادب واردر ۞ اولکی [illegible]
[illegible] تشییع سنت در که حدیثده واردر ۞ خصوصا که وضع مذکور اکرام ضیف در [illegible]
[illegible] اولمشدر ۞ و تمام اکرام دخول [illegible] و طلب کلام [illegible]
[illegible] اولدر که تواضع ایدیب ضیف [illegible] اکر [illegible]
[illegible] تقصیر دخی واقع اولدی ایسه ۞ حکایت ایدرلر که حضرت جنیدک استاذی [illegible]

ایتز دعوت ایدیب اول دخی اجابت ایدیب واردقده پدر حضرت استاذی رد ایدیب
[illegible] دخی دونوب کیدیب [illegible] دعوت و حضرت استاذ اجابت و [illegible] رد ایدیب
[illegible] کیدیب [illegible] و دونوب کلدکده پدرنک قبولنی تطییب [illegible]
زیرا انلارک نفوسنه توحید ایله اطمئنان [illegible] و احد قهاردن بیلورلر ۞ اول
سببدن حقیقتده و جانب حقه تواضع و تذلل بیلورلر ۞ اوچنجی اولدر که منزله [illegible] صاحبنک
رضاسنی رعایت ایدیب [illegible] و بر مقدار اقامت [illegible] رعایت [illegible]
و دخی ضیف اولوب نزول ایلسه اوچ کوندن زیاده اقامت ایلمیه ۞ تاکه ملال کلوب [illegible]
مکر که صاحب منزل خلوص قلب ایله الحاح ایده [illegible] اول تقدیرده زیاده اقامت
رخصت واردر ۞ فوائد متفرقه ۞ استواده اکل طعام [illegible] تجویز ایلمشلردر [illegible]
[illegible] فعل مذکور اختلاف عادات بلاد و اختلاف [illegible] اشخاص [illegible]
و دخی حضرت علی کرم الله وجهه بیورمشدر ۞ هر کیم طعام [illegible]
حق تعالی اندن [illegible] ایلیه ۞ و هر کیم هر کون [illegible]
[illegible] قتل ایلیه ۞ و هر کیم [illegible]
و دخی اکل لحم [illegible]
[illegible]
[illegible] اکل [illegible] استشفا [illegible]
و دخی [illegible]
[illegible] بقا و زوال در [illegible]
[illegible]
[illegible] بعض اطبادن منقولدر [illegible]
[illegible] یعنی حیوانات [illegible]
[illegible] لازم [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] قبل النوم [illegible]
[illegible] بعنی [illegible]
حق تعالی [illegible]
[illegible] و دخی [illegible]
[illegible]
و دخی [illegible]
[illegible] بلاشک [illegible]

اولان شول العاده کبیدن اکا معتاد اولمق ترکی اولدقده اول زمانده نه وجه شی قلیل فی الحسنه
مألوف بدن اولیجی ترکیدن فرق مشقت اولور و دخی طعامی ترک ایتسه و قلت ایله الوف اطعمه
طعام الوب ایکیده لذت دخی بوله در بلکه لذتی و مقیاسنه دیر و ملک ایچون اجتهاد اولنه اول
جمانیزد و کلمه در اطلاق ایله اکل ایچون کیدر کبی طعام ظلمه دخی بوله در و درویشلر در جمانکه کوکل
سیح اوله مر بیره و کنده کده باینجی بیله طعام کوتورمک فرایضه در و جمانکه نسب صحنه اوله
لمامه مر ... ایلمز مقبول حضرت باری شیخ ابو علی رود باری ... حلو الرحمه
قلع حلی ... اشکال ... و ابنیه و مصاحبه اعده ... بیتنده بعده اولوا ...
سوقیلری ... ما بینلرنده ... حضرت امام شافعی علیه الرحمه ... اکل
درت قسم اوزره در ... اسبع ... اوله اول ... در
... اسبع ایله اکل ... در ... زیاده ایله طعام ... در
... دینه در درت بنده بدن قوت ویرر اکل ... اغتسال ...
... در درت بنده بصر و قوت ویرر مقابل ... النکال ...
... لباسی تنظیف و پاک ... و درت بنده بصر ضعیف ویرر ... نظر
... نظر و ... ویرب ... و درت بنده جماعی زیاده ایدر اکل ...
... اکل ... در و ... نوم درت طریقله در برنجی نوم انبیا ...
... نوم در ... جانب یمین اوزره نوم ...
نوم علما و عباد در ... جانب شمال اوزره نوم در ... نوم ملوک ...
... نوم شیاطین در و درت شی عقلی زیاده ایدر ترک
فضول الکلام و استعمال سواک و مجالست علما و مصاحبت صلحا ... و درت شی ...
... خلوت ... الا وضو ایله اولمق و کثرت سجود و لزوم مساجد و کثرت ...
... تعجب ایدرم شول کمسنه به که صباح ... و حالی
... تعجب ایدرم شول کمسنه به که انجام ...
... اکل ... ایله ... هلاک اولمیه و دخی دینشدر ... دل

... ایله فصل ثانی آداب نکاح ده در

مطلب اول نکاحه ترغیب ...
... علما اختلاف ایلدیلر و بعضلر دینشدر که نکاح عبادت ...
... افضلدر بعضلر ... تفضیل ایلشلر در ...
... دخی دینشدر که بو زمانده افضل ...
... اما نکاحه ترغیب حق تعالی ...
... حضرت نبی کریم صلی الله تعالی علیه وسلم النکاح ...
من رغب عن سنتی فلیس منی ... حضرت ... من ترک

تزویج مخافة العیلة فلیس منی ... ترک تزویج ایلمیه اول ... کلدر
و دخی ابن مسعود رضی الله عنه دیرایدی که اگر عمرمدن اون کون ... ترویج
ایلم ... سفیان بن عیینه ایدی کثرت نسا ...
... حضرت علی رضی الله تعالی عنه ... اصحاب رسول ... ایدی
... نکاح سنت قدیمه ... و اخلاق انبیا دن
... و دخی ... جهاددن ... اوزره
... و دخی ... افضلدر اما نکاحدن منع
و ترهیب حضرت نبی علیه السلام ... الخفیف الحاذ الذی لا اهل له و لا ولد
... زمان ظهور ... ما اسک ...
... قلیل المال و العیال ... حدیث شریفده وارد اولان الذی لا اهل
و لا ولد قول ... و دخی ...
... العیال ... و دخی ...
... اول ... کثرت مال ... دخی
... اول ... عیال ... دخی
و دخی ... حق تعالی ... اشتغال ...
... نکاحدن منع و ترهیب ده منقول اولان ...
... اوزره در مطلب ثانی فوائد نکاح ده در
فوائد مذکوره بش فائده در فائده اولی ... نکاح ... علم
... شهوت ... اولادی ...
... قدرت ربانیه ... ترتیب ...
... قدرت ازلیه ده ...
... اولادین ... اوزره ...
... ظهور اولادی ازدواج ایله
... جانب ... الهیه ... حکمت ...
... اولان ... و فوت ... اعتقاد و
... ایچون ... اول فضیلت نکاحده در
... نسا ...
... طلب محبت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم ...
... طلب ترک ...
... طلب شفاعت ... اولاد ...
... جانب ... بقای ...

وانکار نافذه صحابه قتنده اقوا سیده زیرا حق تعالی اعضاء وحراثت خلق ایلدی وانکا
تهیئه اولنمش ارض ومزرعه وانکا لازم اولان آلاتی خلق ایلدی ورزوجلیون [illegible]
اوزرینه متقاضی شهوتی تسلیط ایلدی امر ایله صحابه بجبریت نافذه اولانلر بو اعضادن
رقم وحروف واصواتدن معبرا خط الهی نوع ایله مکتوبه اولان شواهد خلقت ومثل نوع فطرت
فهم ایدرکه رب قدیم وصانع حکیم زوجه جماعدن نسل اولماده مراد ایدر اول سببدن [illegible]
شریف واداد اولادی شکر عظیم عقابه نیشدر زمان جاهلیتده متعدد فرقه اولمسه [illegible]
[illegible] ایدرکوردی نقرخود فندن یاخود طوق عار سببی ایله خصوصا که نکاحوا اتکثروا [illegible]
اوری تصریح وبیان وحکمت نکاح تکثیر بنی آدم ایدوکنی ذکر واعلان ایلمشدر وزنهار شویله ظن
ایتمیه سن که حق تعالی نک بقاء نسل بنی آدمی [illegible] وینه اهلاک موت وفنالرنی اراقه [illegible]
متنافات اوله بو ایدوکلدر بلکه محبت بقاء ایله بعده ارادت فنا بینه جمع ممکن [illegible]
حضرت نبی علیه السلام بیورمشدر زیدن حکایت وحدیث قدسی طریقی ایله روایت [illegible]
ما ترددت فی شئ انا فاعله ترددی فی قبض روح عبدی المسلم هو یکره الموت وانا اکره مساءته
ولا بد منه یعنی بن باشلدیغم امورک بریده ترددم [illegible] جناب عزتدن بر مسلک [illegible]
ایلمده که اول موتی کریه کورر بن دخی انوک ایلیمنی کریه کورورم مع هذا [illegible] لابد [illegible]
امری لا بد منه قولنده سبق ارادت وتقدیره اشارت واردر که نحن قدرنا بینکم الموت
قول کریمنده ودخی هو الذی خلق الموت والحیوة کریمه سنده وخلق الموت [illegible]
واردر خلاصه کلام بودر که بو معانی تحقیق [illegible] طوقدن [illegible] زیرا
علوم مکاشفه ده واقعدر وانوک وراسنده [illegible] قدره واصل [illegible] افشاسی [illegible]
ممنوعدر پس بوندن ظاهر اولور که شویله که نکاحدن اعراض ایلدیکی حضرت آدم [illegible]
زمانندن برو حق تعالی عقبا بعد عقب والدم ایلدوکی نسلی کندو نوبتنه کلدوکی دم [illegible]
وجود آدم مدد استمداد اولان وجودی کندوکی [illegible] وختم بوت بیعقب [illegible] وفاتنا [illegible]
کسند ووجهه آفات نجس اولور وجه ثانی محبت رسول صلی الله علیه وسلم کیدر زیرا انک
تشرفی ایله مباهات ایدرلر [illegible] بیورمشلردر که نسوانکوزک خیرلیسی ودود ولود [illegible]
[illegible] زیاده ولودی چوق اولاندر ودخی [illegible] حسناء [illegible] دن خیرلودر دیو
بیورمشدر بو قول شریف دلالت ایدر که ترویجدن اصل مقصود تحصیل ولد [illegible]
[illegible] زیرا شهوت [illegible] وحفظ فرج وعفتی بعده [illegible] وجه ثالث انک
[illegible] ولدی صالح [illegible] دعا [illegible] اولاد [illegible]
منقطع اولور الا اوچ عملی منقطع اولمیوب [illegible] جنات [illegible]
[illegible] وبقا اولور [illegible] وجه رابع
اولدر که ولدی [illegible] اول [illegible] اولنور [illegible]
فائده ثانیه کسر توقان ونکاحه [illegible] شیطان ودفع غوائل شهوت

وعفتی

وعفتی بطن وحفظ فرجه قادر [illegible] وبو مقارنه [illegible] حدیث شریف بعده اشارت بیورلمشدر
من تزوج فقد احرز نصف دینه فلیتق الله فی الشطر الآخر یعنی هر کس که تزوج ایلیه نصف دینی
شهوت فرج دن احراز ایتمش اولور امدی حق تعالیدن اتقاء وخوف ایلسون نصف آخر دینی
شهوت بطن در ودخی معلوم اولا که بو فائده فائده اولی دن دون در زیرا غایت [illegible]
ولد در غایت [illegible] دن اشرف در که لذتدر [illegible] مصلحت باطنه [illegible] واردر
ظاهره دن غیری که اول ولدر مصلحت باطنه اولدر که نکاح ایدن شخص بو لذت عظیمه [illegible]
لا انقطاع ایله استدلال ایلیه که حق تعالی نک عباده جنات نعیم ده ماحضر ایلدوکی [illegible]
[illegible] وصفای منعم که [illegible] کوزلر کورمش وقولاقلر ایشتمش وقلب بشره خطور ایتمشدر
انوک صفاسی نه مرتبه ده در تاکه بو ملاحظه واستدلال باعث عبادت کریم متعال اوله [illegible]
[illegible] اعتبار ایله نظر ایلیه [illegible] نعمت الجنه [illegible]
[illegible] اخفا ایلدیکه [illegible] لذت آخر [illegible]
[illegible] زیرا قادر حکیم ومبدع قدیم که ملکوت سماوات وارضک ذراتندن بر ذره [illegible]
الا انوک [illegible] ولطائف حکم الهیه [illegible] عقول [illegible]
[illegible] امور غریبه وحکم عجیبه [illegible]
صافیه به میسر اولور که دنیانک [illegible] وسرور [illegible]

[illegible] فائده ثالثه وجهه [illegible]

زیرا [illegible] واراله [illegible] واردر [illegible] تقویت وار در زیرا [illegible]
[illegible] مرض [illegible] زیرا جانب حقه سلوک [illegible] خلاف طبعی در امدی [illegible]
[illegible] طاعت وعبادت [illegible] تکلیف [illegible] ایدر [illegible]
[illegible] مباح اولان لذات ایله [illegible] کسب قوت ونشاط
[illegible] سرور وانبساط ایدر [illegible] ازاله کرب [illegible]
[illegible] واردر [illegible] که عاقل غیر غافل [illegible] اوچ ساعت [illegible]
بر ساعتنده ربی ایله مناجات ورفع دست حاجات ایلیه بر ساعتنده دخی [illegible]
بر ساعتنده دخی [illegible] زیرا بو ساعتده استراحت [illegible] سائر ساعاته
معاونت [illegible] فائده رابعه [illegible] زیرا جمیع اشغال [illegible]
[illegible] وعلم وعمل [illegible] اول [illegible] که دنیا [illegible]
[illegible] زیرا [illegible] حق تعالی نک [illegible]
[illegible] فائده خامسه
[illegible] مجاهده وریاضت در رعایت [illegible] وحقوق اهل قیام [illegible]
[illegible] طریق [illegible]
کسب حلال ده اجتهاد واقدام [illegible] اصلاح اشتغال [illegible]

ایلیب انجق نفسنی اصلاحه مشغول اولان کمسه دکلدر و دخی دکیا بو صبر ایلیب نفسنی ریاضت و
راحته معتاد ایدن کبی دکلدر حضرت نبی علیه السلام بیورمشدر که بر کسنه نک اهلنه انفاق
ایتدوکی صدقه در یعنی مقابله‌سنده اجر واردر و دخی برکسه که زوجه‌سنک آغزینه بر لقمه رفع
ایله مأجور اولور حدیث آخرده دخی بیورمشدر حق تعالی فقیر متعفف [illegible] ابو العیال
و اللفقر سوزر اما معلوم اولا که بو فائده نک نفعی عابدینه عائده در اما ارباب قلوب
انلاری ازا اولور که بحال وصول درجه کمالدن اشتغال ایدر **مطلب ثالث** آفات
نکاحده در اول دخی التیدر آفت اولی که جلوددن اقوی در طلب حلالدن عجزدر زیرا متأهل
ازا اولور که زوجه‌سنک نفقه‌سی تابع اولور کاه اولور که مال حلالدن عجز ایدر و اطعون [illegible]
او دخی دنیاسنی بیع ایدر باعث خسران عظیم اولور [illegible] دیمشلردر که بر روز قیامتده اهل و
عیالی انک خصم اولورلر که بزه حرام طعام بدل الطعام یدردک بز آنی بیلمز ایدک دیرلر اول بنده
ابن سالم علیه الرحمه دیمشدر که بو زمانده زوجه ترکی تزوجدن افضلدر الا [illegible] شول کمسه ایلیه ماننده
[illegible] و حرجی اولان بی اختیار نفسه مالک اولمامق سببندن خوف الاضطرار اوله آفت ثانیه
انلارک حقوقنه قیام و قصوردر و اخلاقلرینه صبر و اذالرینه تحملده قصوردر بوده دخی خطر
زیرا هرکس راعی در و رعیتدن مسئولدر الا بو دکلو واردر بلکه آفت اولی دن اکبر در
[illegible] ذلک بو دخی آفت عظیمه درکه بوندن سالم اولمادز الا حکیم عاقل انلارک نفقه‌سی
اشتغال اولوب انلارک اخلاق ردیه‌لرینه مدارات ایلیه زیرا طائفه نسا اغلب
سفاهت و طیش و حدت و غلظت و فظاظت در و سوء خلق و عدم انصاف [illegible]
طلب کمال انصاف ایله آفت ثالثه که ایکی اولکیدن دون در اهل و ولد [illegible] حق تعالیدن
مشاغل و طلب دنیایه جاذب و مائل اولورلر و طلب دنیایه جاذب و اولاد ایچون تحسین
معیشت تدبیرنه طالب اولورلر تحصیل اکثار و انلار ایچون جمع و ادخارنده و طلب تفاخر و
ملاحظه تکاثر [illegible] و بو کلامدن مراد نکاح [illegible] محظوردر [illegible] زیرا اول
[illegible] ایکی آفت [illegible] مندرجدر بلکه مراد او مباح ایله [illegible] و نسا و اولاد ایله
[illegible] باعث [illegible] اولورلر و آخرت امرنده تفکر [illegible]
[illegible] نکاحده اولان [illegible] اولی فوائد
[illegible] شخص واحد ده اعتبار ایدر [illegible]
آفات مذکوره جمع اوله [illegible] نکاح [illegible]
[illegible] کمال احتیاج [illegible] فوائد نکاح [illegible]
صاحب مال و خلق حسن اوله [illegible] نکاح جانب [illegible] اول
[illegible] نکاح واجبدر اما اکر فوائد مزبوره موجود اولمایوب لکن آفات مجتمع اولسه
اکا عزوبت افضلدر اکر بعض فوائد ایله بعض آفات جمع اولسه اکا لازمدر که میزان عقل
ایله [illegible] ایلیه [illegible] مثلا برکسه نک [illegible]

اولمایوب لکن مرادی انجق تحصیل ولد اوله و اکتساب مال حلالدن [illegible] اولمایه اکا عزوبت
افضلدر زیرا هرکسنک [illegible] ولمامق طعام حرامدن خیردر اما اکر زنایه وقوعندن و نکاح
خوف ایدرسه لکن نکاح ایدرسه کسب حرام [illegible] لازم [illegible] اکا نکاح اولی در
زیرا اهون شرین در اما اکر زنادن خوف ایتمیوب لکن نظر حرامدن خوف ایدرسه کسب
حرامه محتاج اولمسه اول زمانده عزوبت اولی در زیرا [illegible] اولور اولدخی اهون
شرین اولور اکر نظردن دخی امین اولورسه لکن وسوسه جماع [illegible] قادر اولمیه
[illegible] عزوبت اولی در زیرا عمل قلب عفوه اقرب در قوت حرامدن اکثر سؤال
ایدرسه که شول کمسه که جمیع آفاتدن امین و سالم اولماسه جازم و عالم اولسه اکا
افضل اولان عبادت ایچون تخلی میدر یاخود زینت نکاح ایله تخلی میدر جواب بر بلوکی
اکثر زمره عباد [illegible] زیرا الاهل العیال کسب حلال دخی عبادتدر
اما اکر ارباب قلوبدن ایسه که [illegible] قلبنی تشویش ایلیه اکا تخلی
افضلدر اکر بونه سؤال اولنورسه که نیچون حضرت عیسی علیه السلام نکاح اختیار ایلدیکه
[illegible] فضل بی حد و شمار [illegible] ایکن و نیچون جناب حضرت رسالت پناه علیه و علی
سائر الانبیاء افضل صلوات الله [illegible] ازواجی استکثار ایلدیلر مع هذا عبادت ایچون
تخلی افضل ایکن جواب ویریلورکه بو مقوله مواضعده بحث کلام [illegible] لایق
اولمایوب بلکه باعث ملام اولور لکن بعض علماء اعلام دیمشلردر که شول کمسه که قوی
القلب [illegible] علی الحزم والهمة اولورسه افضل جماع و نکاح ایچون تشمیر ساق ایلیه اکا
بالاتفاق جمع و تکثیر افضلدر نته کم نبی کریم صلی الله تعالی علیه وسلم [illegible]
نکاح اولوردی که امهات مؤمنین ایله فراشده [illegible]
وحی اولنوردی اما حضرت عیسی علیه السلام اکرچه انلر حقنده دخی [illegible]
نکاح ایله تخلی للعباده [illegible] جائزدر [illegible] حزم ایله عمل ایتمک
حزم ایتمیوب اول کاره تشمیر [illegible] انلارک زمان شریفلرینده کی
مال حلالده کمال اشکال وار ایدی اوله معتقده انلارک اسرارلرینه حق تعالی اعلم

مطلب رابع عقدک شرطلرنده در اول دخی دورتدر شرط اول
اذن ولی در اکر ولی اولمزسه اذن سلطاندر و شرط ثانی رضای مرأه در شرط ثالث
ایکی شاهدک حضوریدر شرط رابع ایجاب و قبولدر و بو شرطلرک تفاصیلی کتب
فقهیه‌ده مذکوردر اما آداب عقد تقدیم خطبه در یعنی معقوده ولیسی [illegible] نکاحی
طلب ایلکدر اما بکر اولماسه عدتنک تمامنده [illegible] عدتدن چیقدقدن
کرکدر و [illegible] خطبه‌سی اولمامق کرکدر و دخی قبل النکاح خطبه‌در [illegible] ایلیه
قراءت خطبه‌در [illegible] تحمید و صلوات ایجاب و قبول ایله [illegible] و دخی زوجک
امری و حالی زوجه نک سمعنه القا ایلکدر نته کم قبل النکاح زوج زوجه‌یه نظر ایتمک

اولدر و دخى تاكه باشلرى تأليف و تادم اولنمق اوزره واجرى بويله اولمقدر و دكى
ايكى شاهدك بعضى اهل صلاحدن برينه انحصار ايلمكدر و دخى نكاح ايله قصد و نيتى رعايت
و اقامت سنت و غض بصر و طلب ولد و سائر فوائد اولمق كركدر زيرا انكه تجرد دعوى اولنه
انكه نكاح مزبور عمل دنيادن اولماز **مطلب خامس** منكوحه نك احكامنده در
اول دخى ايكى نوعدر نوع اول منكوحه نك حلال و نافع اولمسى اعتبار اولنان احكام
اولوك موافق اولان طقوزدر ۱ غيرك منكوحه سى اولمقدر ۲ غيرك عدتى ايچنده
اولمقدر ۳ مرتده اولمقدر ۴ مجوسيه اولمقدر ۵ وثنيه يا خود زنديقه يا خود اهل
اباحت اولمقدر ۶ كتابيه اولوب لكن انلرك دينى ايله تدينى بعد التبديل اولمقسزين
ويا خود مبعث رسول اللهدن صكره اوله مع ذلك نسب بنى اسرائيلدن اولمايه [illegible]
ايكى فضيلت اولمايه نكاحى حلال اولماز اما انلرك نسبه تفضيلى معروف اولورسه [illegible]
خلاف واردر ۷ زوجه رقيقه اولوب نكاح ايدن حر اولوب حره نك طولنه قادر اوله
يعنى حره نك مهرينه و نفقه سنه تحمل قادر اوله اما قدرتى اولماسه نكاحى جائز اولور ولكن [illegible]
ايدر مذكور اولان مسئله نك اكثرى امام شافعى حضرتلرينك قوليدر امام اعظم قولى اوزره
بعضى مذكوره مخالفدر نته كم كتب حنفيه ده [illegible] اولور غالبا مؤلف اصلى حضرت
مرحوم والد ماجد بو مباحثك اكثرينى [illegible] كتاب الاحيادن نقل بيوردقلرى ايله اكتفا [illegible]
والا كتب حنفيه ده وجه مذكور اوزره خلاف معتمددر ۸ زوجه نك جمله سى يا خود بعضى
مالكك ملك يمين ايله مملوكه سى اولمقدر ۹ زوجه نك ذو رحم محرمى اولمقدر ۱۰ رضاع
نسبى ايله حرام اولمقدر ۱۱ حرمت مصاهره ايله حرام اولمقدر حرمت مصاهره نقدر
امور ايله ثابت اولور دكى كتب فقهيه ده مسطوردر ۱۲ بشنجى اولمقدر نكاحده يا خود
عدتده مثلا بركسه نك درت زوجه سى اولوب برينه طلاق ويرسه [illegible]
يا دخى اكر انوك عدتى باقى ايسه بشنجى يه نكاح جائز دكلدر ۱۳ نكاحده برعورت ايله
جمع ايليه كه اكر انلرك برسى اركك اولسه اخرى ايله نكاح حرام اوله ۱۴ زوجك
طلاق ثلث ايله مطلقه سى اولوب [illegible] جائز دكلدر ۱۵ زوج ايله
[illegible] لعان اولمايه ۱۶ احد الزوجين محرم اولمايه ۱۷ ثيبه صغيره
اولمقدر بو منده امام ابو حنيفه نك خلافى واردر ۱۸ دون البلوغ اولمقدر
بو منده دخى امام ابى حنيفه نك خلافى واردر ۱۹ ازواج رسول اللهدن اولمقدر زيرا
انلر امهات مؤمنيندر حرمتلرى نص قرآن عظيم ايله ثابتدر لكن [illegible]
نوع ثانى منكوحه نك طيب عيشه باعث اولان خصالدر اول دخى سكزدر ۱ صالحه و ديندار
زيرا اكر دين جهتندن ضعيفه اولورسه [illegible] زوجه [illegible]
باعث اولوب [illegible]
[illegible] اسراف [illegible] فساد اولورسه دخى باعث

عيش اولور ۲ حسن خلقدر اول دخى مهمدر زيرا انكله زوجه فراغ بال و دينى امورده
معاونت ايلر خوش حال اولور اما اكر سيء الخلق سليطه و بد زبان اولورسه فرحى
زياده اولوب نفعى عيبندن زياده اولور ۳ حسن صورتدر زيرا نفس زوجه قبيحه ايله
اكتفا و قناعت ايدهمز پس تزوجدن مراد اولان تحصيل منع بصر [illegible]
اما بر عورت جمالى اچون نكاح ايلمك منع اولنمشدر اول زمانده دركه زوجك [illegible]
اصليسى دين و عفت اولمايوب بلكه انجق جمال و حسن صورت اوله نته كم جمال
[illegible] مطلوب و مرغوب اولمايه ۴ مهرى خفيف اولمقدر زيرا [illegible]
[illegible] ۵ [illegible] ولود اولمقدر ۶ بكر اولمقدر
زيرا انده اوچ فائده واردر برى اولدر كه ابكارك [illegible] زوجلرينه زياده اولور
زيرا [illegible] الا [illegible] البته اول [illegible]
زياده اولور آكنجى [illegible] فائده زياده در زيرا اكثر طباع [illegible]
[illegible] ايدن [illegible] البته زوج
اولنه ميل و [illegible] ايدر ۷ نسب صاحبه سى اولوب
خانه دين و صلاحدن اولمقدر زيرا تربيه نك حسن اخلاقده [illegible]
اتفاق واردر ۸ اقرب [illegible] اولمقدر زيرا اول حالت باعث [illegible]
[illegible] اولور زيرا اول [illegible] ولدى [illegible] ضعيف اولور

مطلب سادس آداب معاشرتده در اول دخى ايكى صنفدر صنف اول
زوج اوزرينه لازم اولان آداب در اول دخى اون ايكى در ۱ وليمه دركه مستحبدر
[illegible] وليمه [illegible] بارك الله [illegible] بارك [illegible]
[illegible] و دخى نكاح اظهار مستحبدر خبرده وارد اولمشدر كه نكاح حلال ايله [illegible]
فصل [illegible] دف و صورتدر ۲ حسن خلقدر حسن خلقدن مراد انلره اذى
و جفا ايتمك دكلدر بلكه اذى و جفالرينه تحمل در نته كم حضرت رسالت پناه صلى الله
عليه وسلم تحمل ايدرلر ايدى [illegible] ازواج طاهرات
اولمشدر [illegible] وارد اولمشدر ۳ [illegible] اذى دن زياده [illegible]
ايلمكدر تطييب قلوب [illegible] آسان اولور نبى عليه السلام دخى انلر ايله [illegible]
[illegible] اخلاقده [illegible] درجه سنه تنزل [illegible] مشهوردر
[illegible] مذكوردر [illegible]
زيرا اول [illegible] رعايت اعتدال ايليه [illegible]
[illegible] ترك ايتميه [illegible]
[illegible] حضرت امام شافعى رحمه الله عليه
[illegible] ايدرلر ۱۰ [illegible] اهانت ايدرلر

اکرام ایدرلر که ۱ انلار مراد و مخادم ومتعلقی در ۲ مراد شریفلری اکرامحض اکرام ایدب
احیانا غلظت [illegible] و خلط ایمزلر سنک دیکدر ۳ و بالجمله ارض و سموات حدلو قائملر در ۴
حس [illegible] که حدندن تجاوز ایله متعدی منعکس اولور ۵ اول طائفه ده دخی غالب حال
عقللر نده رکاکت و اختلال در ۶ حسن آینده اعتدال سیاست ایله مرغوب لطفده [illegible]
اعتدال در که شول امورکه آنوک غائله سندن خوف اولنور ۷ انوک اول ظهورنده
تغافل ایتمک کرکدر ۸ اسو ظنده و بواطنی تجسس و تعنتده دخی مبالغه ایلیه بنی
علیه السلام دخی عورات نسانک تتبع دن نهی بیورمشلردر لکن نسوان اوزرینه رجالک غیرت [illegible]
[illegible] ایلیه و انلاری اسواقه چقارمیه و زمانه ده مساجده دخی چقمیالر کرچه زمان
رسول الله ده صلی الله علیه وسلم چقارلرایدی ۹ زیرا زمان متغیر اولمشدر ۱۰ اما خاصیه اعیاد دخی
خروجه اذن ویلمشدر لکن زوجلرینک رضالری ایله اولملی کرکدر ۱۱ لکن انده دخی
نظارتسیز و بلامحرم نامحرم چقمقدن منع اولنورلر زیرا زمانه ده غلبه فساد مقرردر چقالری
زمانه ده دخی کرکدرکه وجوه رجاله نظردن منع و غض بصر ایلیه لر زیرا نسوان حقنده چهره
رجال حق رجال ده امرد کبی در که فتنه احتمالی اولملغی امرده نظر حلال الدر و الا مکروهدر
۶ نفقه ده اعتدال و اقتصاد در ۱ اسراف و تقتیر دکلدر ۲ دخی کرکدرکه برنا کول
طیب اولسه انلری اهلندن منع ایتمیه باشقه تناول ایلمیه زیرا معاشرت بالمعروف
مرتبه سندن خارج اولور بلکه هر طعامی تناول ایتدکده جمله عیالنه سفره سنه دعوت
و انلار ایله بیله اکل و مباشرت ایلیه و حسن معاشرت ایلیه و مانع بر طعامی وصف
اطعامه قادر اولماینه و دخی واجبدر که عیالی اطعامنده تنفقه حلال ایلیه و دخی حرام
جائز در که طعامک مقابلنده شول طعامی که ترک اولنمش فاسد اولور انلاری تصدق
جائزدر ۳ اکر زوجدن اذن صریح دخی اولماسه زیرا اول مقوله ده ظاهر حال اذنه شاهددر
۷ زوجه سنه احکام حیض و صلوتی تعلیم و اعتقاد اهل سنتی تلقین و تفهیم ایلیه اکر زوج
بیلمزسه زوجه دن نیابة عالم اولانلردن سؤال ایتمک کرکدر ۱ اکر انلر ایسه زوجه سنه لازم
[illegible] اهلندن سؤال ایلیه اکر زوجی منع ایدرسه علیه [illegible] ولور ۲ اما فرائضی تعلیم ایتدکدن
دخی زیاده طلب ایتمک و مجلس ذکره حاضر اولمق واجب دکلدر ۳ مکر زوجک رضاسی ایله
اولا ۸ نسوانی بینده عدل واجب بعضنه زیاده میل ایتمیه نیجه که سفرلازم اولسه [illegible]
[illegible] ایلیه اکر میان نسوانده عدل ایتمزسه روز قیامتده احد جانبی مائل اولور اشکال [illegible]
ایله کلور نته کم حدیث شریفده وارد در ۴ امر عطا و احسانده و بیتوتتده عدل ایلیه
اما محبت قلب و وقاع اول تحت اختیارده داخل دکلدر ۹ نشوزدر اول دخی اکر
ایکی طرفدن شقاق و یاخود زوجه دن اولورسه انده ایکی حکم دن لابد در ۱ بری زوج
اهلندن و بری زوجه نک اهلندن تا کیکیسی مابینلرینه نظر ایدوب امرلرینی اصلاح ایده
اکر اصلاح مراد لری اولورسه حق تعالی مابینلرینی توفیق ایلیه ۲ اکر فاقه زوجه دن ایسه

اول

اول صورتده رجال قوامون علی النساء در زوج ایچون جائزدر که انی تادیب ایدوب
طاعته جبرا قهرا جبر و تحمیل ایلیه لکن تادیبده دخی تدریج کرکدر که اولا وعظ و نصیحت و
تحذیر و تخویفی تقدیم ایلیه اکر اول مرتبه مفید اولمازسه فراشده اکا ظهر و یوب یاتا
و یاخود باشقه فراشده یاته و زوجیتی ترک ایلیه کندودی او ده ساکن ایکن بر کیجه دن ایکی اوچ
کیجه یه وارنجه اکر اول دخی مفید اولمازسه ضرب ایلیه اما ضرب قوی اولمیه و یوزینه ضرب ایتمیه
و زوج ایچون زوجه سنی امور دینیه خصوصنده براکی مقدار یا خود اول کون مقداری
هجر و ترک ایتمک جائزدر ۱۰ آداب جماع در و دراننده دخی مستحب اولدر که بسم الله ایله
ابتدا ایلیه و اولا قل هو الله احد قراءت ایلیه و تکبیر و تهلیل ایلیه و دخی بسم الله العلی
العظیم اللهم اجعلها ذریة طیبة ان کنت قدرت ان تخرج من صلبی دیه حدیثده وارد در که
اکر بر کوزل ایلمه اتیان ایتدکده اللهم جنبنا الشیطان و جنب الشیطان ما رزقتنا دیسه اکر مابینلرینده وله
اولورسه اکا شیطان ضرر ایدمیه نیجه که انزال قریب اولورسه شفقتک بحر یکی نفسندن
نفسندن دیسه الحمد لله الذی خلق من الماء بشرا الآیه بعض اهل حدیث [illegible] دخی
تا اهل خانه آوازینی کوش ایدرلر دی و جماعده قبله دن انحراف ایلیه قبله یی اکرام ایچون
و نفسنی واهلنی بر ثوب ایله اورتوب ستر ایلیه و رفع صوت ایتمیه و زوجه سنه
سکینت و وقار ایله لعب ایلیه جرده واردر که جماع اولنور ایتمیه لر بعیر کبی ایتدکده
و مقدماتی کلام و تقبیل ایله تلطیف ایلیه و هر آینه زوج کیجه سنده که اوائل و اواخر
آخری در جماع ایتمیه زیرا اول کیجه ده جماعده شیطان حاضر اولور دیرلر و دخی زوجه
اوزرندن قالقمیه مادامکه عورت دخی انزالدن قضای وطر ایتمیه جماعده عدل واجبدر
کیجه ده بر کیجه زوجه سنه اتیان ایدرلر انوک مادوننده زوجه نک حقی یوقدر زیرا عدد
نسا درت در کرچه حاجت و قدرته کوره زائد و ناقص دخی اولور پس اکثر دکیجه ده
درت کیجه ده بر کیجه حقی اولور و دخی حال حیضده اتیان ایتمیه زیرا حرام در و ولدی
جذام در و حائض جمیع بدنی ایله استمتاع جائزدر موضع مکروه تحت [illegible]
قبل و دبر در و عورتک الکری ایله استمتاع ایتمک دخی تجویز ایتمشلردر اکر بعد الطهر
غسل حیض اولمزسه فرض غسل ایدوب بعده وطئ ایلیه کذلک محتلم اولوب جماع مراد
ایلسه اکر جنب ایکن نوم مراد ایلسه وضوء صلوة کبی آبدست آلمق سنتدر و زوجه سنه
[illegible] حیض حالنده و لا اولماسون دیو ذکری انزال ایتمک مکروهدر حق تعالی که
ولدی تقدیر ایلیه آنی بر شی منع قادر دکلدر اما زوجه سنک رضالری ایله عزل
حلالدر انسنده مطلقا حلالدر ۱۱ آداب ولادتدر اول دخی بشدر ۱ ولد ذکر ده
فرح زائد و انثیده حزن اظهار ایتمیه زیرا بلمز که قنغیسنده خیر وار در خصوصا که تربیت
بنات حقنده نیجه فضائل وارد در که احادیثده مذکور در ۲ صاغ قولاغنه اذان و صول
قولاغنه اقامت قراءت ایلیه که حدیثده وارد در که هر کم بویله ایلیه ولدندن ام الصبیان

موضوع اولا و دخی مستحبدر که ولدك اول انطلاق لسانده اکا لا اله الا الله کلمه‌سنی
تلقین ایلیه‌لر تا که اول حدیثی اول کلام اوله و دخی یوم سابعده ختان اولمق حقنده
خبر صحیح وارد اولمشدر ۳ ولدنی بر اسم حسن ایله تسمیه ایلیه زیرا اول ولدك
حقنده حدیثده دخی وارددر که اسمادن حق تعالی‌یه احب اولان عبد الله و عبد
الرحمندر و دخی حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم بیورمشدر که بنم اسمم ایله تسمیه
ایدك اما کنیتم ایله تکنیه ایلمك بعض علما ایدر که اول نهی عصر نبی‌ده ایدی علیه السلام
زیرا چاغرلمده یا ابا القاسم دیو حضرته ندا ایدرلر ایدی و دخی ابو عیسی ایله تکنیه اتمك
دخی مکروهدر زیرا حضرت عیسی‌نك والدی یوقدر و دخی سقط واقع اولسه
اکا دخی اسم تعیین اولنمق کرکدر اکر تسمیه ایلمزسه والدندن روز قیامتده [illegible]
اسم وضع ایلمدك دیو مطالبه ایدر دیمشلردر اکر ذکر میدر یا خود انثی میدر معلوم
اولمیه جانبینه قابل بر اسم ایله تسمیه ایلیه مثلا حمزه و طلحه و عماره و عتبه کبی و دخی اسما
قبیحه‌یی تبدیل ایلمك دخی مستحبدر زیرا نبی کریم صلی الله علیه و سلم عاص اسمنی تبدیل
ایدوب عبد الله قومشدر و دخی افلح و برکت کبی اسمادن دخی نهی وارد اولمشدر زیرا
نکاه اولور که برکسه برکت بونده‌میدر دیو سؤال ایده و یوقدر دیو جواب ویرلر
۴ یوم سابعده عقیقه ایلمکدر و لکن ذکر ایچون ایکی قیون انثی ایچون بر قیون کرکدر قیون
کرك ارکك اولسون کرك انثی و دخی سنتدر که یدنجی کونده ولدك باشنی تراش
ایدوب شعرنی آلتون یا خود فضه ایله وزن ایدوب تصدق ایلیه ۵ حنکنی ایلیه یعنی
اغزینی خرما یا خود بر حلوی ایله اچه ۱۲ آداب طلاقدر اول دخی مباحدر لکن بعض
مباحاتدر که انده دخی دورت امر رعایت اولنمق کرکدر اولکی اولدر که طلاق زوجه
زمان طهرنده اوله که اول طهرده انکله مجامعت اتمش اولمیه ایکنجی طلاق واحده اوزره
اکتفا ایدوب طلاق ثلثی بینی جمع ایلمیه اوچنجی زمان تطلیقده زوجه‌سنه تلطیف
ایدوب استخفاف و تعنیف ایلمیه و بعض هدیه ایله قلبنی تطییب و مفارقتدن حاصل
اذی ایله قلبنده اولان کسری جبر ایلیه دردنجی اول دخی حرارت خلافه صبر ایده و دخی زوجه‌نك
سرینی افشا ایلمیه هم نکاح زمانده و هم طلاقدن صکره که بو خصوصده وعید عظیم وارد
اولمشدر صنف ثالث زوجه‌نك زوجی اوزرنده اولان حقوقی بیانندهدر زیرا
نکاح بر نوع رقیتدر زیرا مهر ایله زوج زوجه‌سنك بضعنی اشترا اتمش اولور
انك مملوکه‌سی و ملکی اولور اول تقدیرجه زوجه‌یه لازمدر که زوجنه مطلقا
اطاعت ایلیه مهما امکن زوجنك کندی نفسنده و مالنده زوجنك مطلقا
رعایت خاطری ایچون اوله مادام که اول امرده معصیت اولمیه حق زوجی زوجه‌نك اوزرینه
تعظیم لازم اولمقده اخبار کثیره وارد اولمشدر پس خانه‌سندن بر شیئی زوجنك
اذنی اولمادن کمسه‌یه ویرمیه و بلا اذن تطوعا صائم اولمیه اگر اولورسه صومی قبول

اولمازه و دخی بلا اذن زوجنك منزلندن خروج ایلمیه اگر ایدرسه ملائکه اکا لعنت
ایدرلر منزلنه رجوع ایدنجه و یا خود توبه ایدنجه و دخی جمیع حقوقنك اهمی
ایکی امردر بری ستر و صیانت و عفت و دیانتدر بری دخی اولدر که قدر حاجتدن
زیاده زوجندن نسنه طلب ایلمیه و زوجنك کسبندن تحقیق ایلیه اگر حرام ایسه
سلف الصالحین‌نك زوجه‌لری و قزلری دیرلر ایدی که زنهار کسب حرامدن صاقنوب
پرهیزکار اول زیرا بز جوع و افتقاره صبر ایدرز اما عذاب ناره صبر و اقتدارمز یوقدر
و دخی زوجنك مالنی بذلده افراط ایلمیه بلکه احتمال تغیر و فساد اوله اگر زوجنك رضاسی
ایله اطعام ایدرسه زوجه حاصل اولان اجرك مثلی اکا دخی واصل اولور اگر رضاسی یوغ
ایکن اطعام ایدرسه زوجه اجر و زوجنه وزر اولور روایت المنثور که اسما بنت
الفزاری وقتا که قزینی تزوج ایلدی [illegible]
آنه جای و مکان طرفنی ایتدك و بر فراشه کیردك که سنك اکدن معلوم [illegible]
دکلدر و بر قرینه ملاقات اولدك که اولدن مالوفك دکلدر اما سن اکا [illegible]
اول و اول سکا مانند سما و افلاك اولسون و سن اکا مهاد اول و اول سکا عماد اولسون
و سن اکا جاریه فرمان بردار اول و اول سکا بنده فرمانبردار اولسون و سنك اکا [illegible]
اوزرینه دو شهوت اول مرتبه لجاج ایلمه که سکا بغض و عداوت ایلیه و اول مرتبه تباعد
و استغنا ایلمه که سکا باعث نسیان و نفرت اوله اگر اول سکا قریب اولورسه
سن دخی اکا قریب اول اگر سندن بعید اولورسه سن دخی صورتده بعد کوستر و دخی
انك انفی و سمعنی و عینینی حفظ ایله که سندن طیبدن غیری نسنه شم ایلمیه و کلام
حسندن غیری استماع و جمیلدن غیری فعله نظر ایلمیه و دخی زوجه‌نك آدابندندر
زوجی اوزرینه حسن و جمال سببیله افتخار و زوجنك قبح وجهی ایله ازدرا و احتقار ایلمیه
و دخی زوجنك غیبتنده صلاح و انقباضه ملازمت و حضورینده ملاعبه و مباشرت
اسبابنه لذاته مداومت ایلیه و زوجه هر حالده ازالهٔ عیوب بکا اوزرینه اشتغال ایلیه
و دخی خانه‌سنده اولان خدمته قادر اولدوغی قدر اشتغال ایلیه خصوصا [illegible]
بو مقامده قول جامع و کلام نافع اولدر که زوجه‌یه حقوق لازمه اولدر که بیتنده ملازم
و منزل و ساترلرندن مراوم اولوب خارجه نظر و اطلاع اکثار ایلمیه و جیرانی ایله
مصاحبت و مکالمه‌یی آز ایلیه و انظاره و ارباب دخول و ملاقات ایلمیه مگر ضرورت اولدقده
اوقاتده اوله و زوجی اذنی اولمادن چقمیه اذن ویررسه دخی تنها یرلردن
شوارع و اسواقدن کچمیه حتی اصلاح شأننه و تدبیر مهمات منزل و خانه‌سی
اولوب حفظ زیاده ایله صلوة و صیامه اقبال ایلیه و زوجه حق تعالی‌دن تقدیر اولنان
رزقه کرك قلیل و کرك کثیر قناعت ایلیه و زوجنك حقنی کندو نفسنك و سائر اقربا
حقلری اوزرینه تقدیم ایلیه و هر حالده نظافت اوزره اوله که زوجی استمتاع مراد ایلدکده

سبب امتناع اولنمایه واولاده شفقت ایدوب سببلرینی عادت نیت ایله وزوجی فاقه
ورشتگی اولن کون اعتدا و رعایت اعدا ایله یعنی ترک زینت ایدوب بلکه لباس
ماتم و پس کیه وقدرته مالم اوله اول منزلده اول دره ساکنه اولوب ایلاه انتقال ایتمیه وغیر
ضرورة خارجه چقوب کیته

فصل ثالث

آداب کسب معاشده و در اندن دخی بر قاچ مطالب وار در

مطلب اول

فضیلت کسبده واکا تحریضده در اماکه بده حق تعالی بیورمشدر وجعلنا النهار معاشا و دخی بیورمشدر وابتغوا من فضل الله
یعنی خلق نهارده تحصیل معاش ایچون قلدیق و جناب خالق ذکر اولنان بو آیت کریمه ده اظهار
وامتنان ایلمشدر کذلک صلوة جمعه ی ادا ایتدکدن صکره کسب حلال ده فضل خدادن
طلب و سؤال ایدک بیورمشدر بونلار دلالت ایدر که کسب حلال افضل عالمدندر و دخی
حضرت نبی صادق علیه صلوات الملک الرزاق بیورمشدر تاجر صدوق روز قیامتده
صدیقین و شهدا ایله حشر اولنور و دخی بیورمشدر برکسه که دنیادن طلب حلال
ایدوب غرضی دخی کندودن دفع ذلت سؤال و سعی نفقه اهل و عیال و همسایه
و جارلرینه تعطف و میل ایچون وصول ذلک تحصیل ایتمک اوله آخرتده ملک لایزال و بلکه
حضورنده قلوب ملاقی اولدقده وجهی بدر دونده ماه منیر گبی منور اوله لکن تجارتک تفضیلی
قوت عیال و دفع ذلت سؤال ایچون اولدقده حالده در اما تجارتک علی الاکثار و
تحصیل ثروت و تفاخر ایچون اوله اول تجارت مذمومه در زیرا اول طریقله تجارته اشتغال
ارباب کمال خطیئه اولان دنیایه اقبال در اگر اندن صکره تجارتده اختیار ضیاعت ایدر
فسق عظیم و جنایت اولور و دخی برکسه که بلا سؤال نفقه سی واصل اولور اولکسه تجارت
افضل در زیرا خلقدن مستغنی اولور پس تجارت افضل اولور دینلر در و لکن قول صحیح در
بلا سؤال قبول صدقات ایدوب عباداته تخلی ایلمک افضل در زیرا انده خلقه اعانت
وار در خیرات و صدقاتده

مطلب ثانی

عقود سته نک احوالنی بیان ایدر

عقد اول بیع در که ملکنه و حلاله لکن حلال ایدوب احل الله
البیع و حرم الربوا بیورمشدر آنوک نیچه اوج رکنی وار در بری عاقدر آنلرک صبی و
مجنون معامله ایتمزلر زیرا انلار مکلف دکلدر و دخی عبد عاقل سفیه نک اذنی اولمایه
و دخی [illegible] کوریسه پس غیری توکیل ایتمک گرکدر اما کافرک معامله سی جائز در لکن
اما مصحف شریف بیعی و عبد مسلم کافره بیع اولنماز سلاح حرب بیعی جائز دکلدر حربیه
ایدر [illegible] رتبه علما اولور اما اتراک و اکرادن جندیلر و خاین و ظالم اولنلار و اکل ربوا
ایدنلر و دخی هر کسکه اکثر مالی حرام اولسه لایق بودر که انلاردن بر شینی ملک اولنمایه
مکر شول نسنه که یقینا حلال ایده دکه بیله **رکن ثانی** معقود علیه در آنده دخی التی شرط
وار در **شرط اول** نجس العین اولمامقدر کلب و خنزیر و فیل و زبل و خمر گبی **شرط ثانی**
منتفع به اولمقدر پس حشرات بیعی جائز دکلدر اما طیور خوب صورت طوطی

وطاوس

وطاوس گبی انلارک بیعی جائز در و یاخود خوب صدا اولنه بلبل و قمری گبی جائز
اما ملاهی و مزامیرک بیعی جائز دکلدر زیرا استعمالی حرام در **شرط ثالث** تصرف ایتدگی
شیء عاقدک ملکی اولمقدر و یاخود مالکی جانبندن تصرفه اذن اولمقدر پس ملکی
اولمیانک بیعی جائز دکلدر رضا و ریسه اعتبار ایتمکله کذلک زوج زوجه نک و دخی بکه
مقدم رضا گرکدر **شرط رابع** معقود علیه اولان مقدور التسلیم اولمقدر شرعا و حسا
پس [illegible] بیعی جائز دکلدر مادامکه آبده ایکن [illegible] صید [illegible] و دخی بیع
[illegible] مادامکه رحمده در و دخی [illegible] ولدی و دخی
[illegible] اولان [illegible] جائز دکلدر زیرا بری مقدور التسلیم دکلدر و دخی
ولدی و والده سندن تفریق ایدوب بیع ایتمک جائز دکلدر **شرط خامس** مبیعک
عینی و قدری و وصفی معلوم اولمقدر تفصیلی کتب فقهیه ده مذکوردر **شرط سادس**
مبیع مقبوض اولمقدر [illegible] منقول **رکن ثالث** لفظ عقددر
پس ایجاب و قبول [illegible] لازمدر مقصوده دلالت ایدر لفظ [illegible]
ایتدوکی لفظ متصل [illegible] اول دخی [illegible] یاخود کتابت [illegible] تعاطی ایله
دخی بیع جائز در امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی قتنده [illegible] نفیس [illegible]
ایجاب و قبول [illegible] بایع [illegible] اعطا [illegible]
[illegible] تعاطی [illegible] اما امام شافعی قتنده تعاطی ایله بیع جائز دکلدر [illegible]
[illegible] ظاهر [illegible] رضاسی معلوم اوله [illegible]
معلوم اولور [illegible] تصریح ایلمه اصلا احتیاط بودر [illegible] تصریح ایلیه [illegible]
[illegible] تعاطی در [illegible] و دخی تعاطی صحیح اما نفیس
خسیس [illegible] عرف در [illegible]
لازم اولان [illegible] احتیاط ایدوب ایجاب و قبول تصریح ایلمکدر [illegible]
ورع در [illegible] استفتا ایده [illegible]
[illegible] تعاطی جائز در [illegible] حنیفه [illegible] صحیح بودر **عقد ثانی**
عقد ربا در که حق تعالی [illegible] تحریم ایلمشدر بو [illegible]
مطعوم و حیوانات بیع ایدنلره زیرا ربوا [illegible] لازم در [illegible]
اقرار ایلیه بلکه [illegible] ایلیه و بلا عوض [illegible] ایجاب ایلیه [illegible]
تعاونیه [illegible] اولدوغی زمانده [illegible] معتبر دکلدر **عقد ثالث**
سلم در [illegible] شرطی وار در ۱ [illegible] معلوم اولمقدر [illegible]
[illegible] ۲ [illegible] قبل التفرق تسلیم در ۳ مسلم فیه [illegible]
[illegible] اولان [illegible] اولمقدر ۴ [illegible] ایلیه [illegible]
اولور بر وصف [illegible] ۵ اجل معلوم اولمقدر شهور ایله یاخود ایام ایله ۶ مسلم فیه

معقود التسلیم اولمقدر ٧ مكان تسلیمی ذكر ایتمكدر ٨ انه بر عینه تعلیق ایتمكدر مثلا شو ستاندن
قره سی و یاخود بونك قبلی كلام ایله ٩ مسلم فیه شی نفیس عزیز الوجود اولمیه مثلا بر درة
لطیفه كه عزیز الوجود اولور و صفتا موصوف اوله ١٠ رأس المال طعام اولسه مسلم فیه دخی طعام اولمیه
یاخود نقد اولسه مسلم فیه نقد اولمایه زیرا عینی ربا اولور **عقد رابع** اجاره در انوك
ایكی ركنی وار در برنجی اجرت و برنجی منفعت در اما عاقد و لفظ ایجاب بیعده مذكور اولاندر
بعینه اما اجرت معلوم و موصوف اولق كركدر بیعده ثمن كبی و دخی بر شیئی كه حصولی عمل اجیره
موقوف اوله انكله اولق جائز دكلدر مثلا اجرت و كیلا داریه داری عارة اوله و قیونی
سلخك اجرتی جلدی اوله اما منفعت او عمل در انوك دخی قیدی بو در كه هر عمل معلوم
اندن عامله كلفت و زحمت لاحق اوله و اول جلده اخذ غیره تطوع ایلیه اول عمل اوزره
استیجار جائز در و بونك كنده بشرط مقدور در اوچنجی متقوم اولوب اندن كلفت
وتعب اولمقدر پس طعامك اجرت اولماسی صحیح دكلدر ایكنجی برمعنی مقصود و ذلك قیدی
منفعت اولمایه لبن مواشی كبی امور ضروره استحسانا تجویز اولنمشدر اوچنجی مقدور تسلیم
اولمقدر حتی و یاخود شرعا جنس كبی استیجار جائز دكلدر تعلیم ایچون اوزره و یاخود معلم
تعلیم ایچون اوزره و یاخود صائغی اوانی ذهب و سائر محرمات اوزره استیجار كبی
دردنجی اجیر اوزرینه اول عمل شرعا واجب اولمامقدر پس اجرت جهاد جائز دكلدر و سائر
عبادات كه انلارده نیابت اولمایه اما حج و غسل میت و دفن و حفر قبور و بونلرك
امثالندن جائز در اما امامت و تدریس و اذان و قرائتك اجرتنده خلاف
وار در اما بر مسئله تعیینك و یاخود بر سورة نك تعیینها تخصیص تعلیم اجرتی صحیح در
بشنجی منفعت عمل معلوم اولمقدر پس عمل خیاط ثوب معلوم در و عمل حمال محمولك
مقدار ندن معلوم در **عقد خامس** قراض در انده دخی اوچ ركن وار در اولكی
رأس مال معلوم اولوب عامله مسلم اولمقدر ایكنجی ربح در كه عامله ثلثی یاخود نصفی یاخود
بر مقدار معین شرط اولنه پس مقداری ایمان ایله تقدیر جائز دكلدر مثلا یوز درهم تعیین كبی
اوچنجی اول عمل كه عامله اوزرینه لازم در انوك شرطی بر تجارت اولمقدر كه انوك
اوزرینه تضییق الحكایة تعیین ایله یاخود توقیت ایله **عقد سادس** شركتدر
اول دخی درت قسم در اوچی باطلدر اولكی شركت مفاوضه در كه تفاوضا كلا ما
وعلینا دینه یعنی هر ایكی منفعت و مضرتده مفاوضه و مشاركت ایلدك دیسه و مالدری
ممتاز اوله ایكنجی شركت ابدان در كه اجرت عمل و اشتراك شرط ایلیه بو شركت
باطلدر اوچنجی شركت وجوه در كه بیع و شرادن بر كسنه حشمت و قول مقبولی اولوب
انوك جانبندن تنفیذ كلام و اخر طرفندن عمل اوله بو دخی باطلدر دردنجی شركت
عنان در كه ایكیسنك مالدری بر حیثیت ایله مختلط اوله كه تمییز متعذر اوله بو شركت
دردنجی هر بری صاحبنه تصرفه اذن ویره و بونلرك كسب و ربح و خسرده ایكی طرفك مالنه

قره ده توزیع در و بو شركت صحیحدر **مطلب ثالث** معامله ده عدل بیاننده در بو دخی
ایكی قسم در **قسم اول** ضرری عام اولاندر اول دخی بر قاچ نوعدر نوع اول احتكار در كه
طعامی ادخار در زمان غلاده اسعاره دكین بو شرعده حرام در لكن اقوات اجناسندن اولان
اشیاده اما اقوات غیر بوده و ادویه و عقاقیر و زعفران كبی حرام دكلدر اما اقوال او لور
دخی اندن مكره زمان احتكار تاسعت خوفنا ا احتیاجی زمانیدر اما غالبی زماننده اولان
ادخار شرعده احتكار دكلدر اول اسیده ندر كه منقولدر كه بعض اصحاب بر كیسه ده وقت اید
ایندی و لدكه ایكی صنعته و ایكی ... تسلیم ایلیه اما ایكی بیع طعام و بیع اكفان در كه بر كی
قحط و غلاء تمنی در چاه ایدر بری دخی موت ناس تمنا ایدر اما احكام استیناس ایدر اما ایكی
صنعت بری خراز اولمقدر كه قسوت قلب ایراث ایدر و بری زرگر در كه دنیا ایله سیم و زر ایله
زخرف و زینت ایدر **نوع ثانی** نقود الجیده دراهم و زیوف خلط و ترویج در كه اول ظلم در
زیرا ضرری عام اولمیسه اكامل در پس كنده و غیره و زرد اولور زیرا اول بلیه اول
ایجی اعتنا اولور و بیله طویل شول كسه یه كه كند و بیع و وفات ایدوب اید دكلدر گناه و اوزار بوزر
ایكی یوز یل و بیچه اعصار باقی اولوب قبر ده انكله عذاب كرفتار اوله دعلوم اولا كه زیوف
بیچ باعر وار در اولكی اولدر كه بولدوغی زمانده لائق اولان اولدر كه انی بر موضعه طرح
و القا ایلیه تا كه آخر ادمی انكله اصل الدانمایه ایكنجی اولدر كه احوال نقودی تعلم ایلیه
تا ادمی دیننی حفظ ایچون اوله دنیاسی حفظ ایچون اولمایه اوچنجی اولدر كه معامله ایدوب كیمسه
كه اعلام ایدوب انكله ایتمكده و یا اندن خلاص اولماز زیرا انكاه اولور كه اول كیسه آخر
ترویج ایدوب و بالده مشاركت اولور دردنجی اولدر كه اكر زیوفی تلف ایلسه زیوفك اوچنجی
بلكه بر چاه الجنب طرح و القا ایلسه خیر ایله عامل اولمش اولور بشنجی اولدر كه زیوفك اول درهمده
انده اصلا نقره اولمایه اما مغشوش اولوب انكر نقده بلدایسه انده رخصت وار در و الا اكر معلوم
معلوم ایسه جائز در و الا جائز دكلدر اصلا **قسم ثانی** اولدر كه ضرری معامله
ایدنه مخصوص اوله انده ضابطه بو در كه برادر مسلمه دخی نفسنه ایستدوكنی استیه اول دخی
درت در اولكی بیلمه یعنی متاعی حقنده مدح و ثنا ایلمیه زیرا اكر خلاف قول ایسه كذب اولور
و حقا اكر مشتری قبول ایدرسه ظلم و هم كذب اولور و الا كذب عاسقاط مروت ایلمش اولور
اكر ایدوكی ثنا اول متاعده موجود اولسه انكده فخش اكر مشتری بیلورسه هذیان و كلام ...
اولدوغی و ترویج فقدان اولور اول دخی مسلمه لائق دكلدر نه كم حق تعالی بیوردی ما یلفظ
من قول الا لدیه رقیب عتید اكر مشتری بیلمزسه انده بس بو قدر كه انی ترك ایلمك
مطلوب انكلا ... ایلمه زیرا اكر كاذب ایسه عیب
... اولور كه بو قضای ... الكلام و ... اول عقول ...
... و خراب ایدر ... اكر صادق ایسه ...
... اولور و بانكك ... زیاده ده ...

اسم الله ذکر اتله جزء وارد دورکه ویل للتاجر من بلی والله ولا والله وویل للصانع من غدا
وبعد غد یعنی ویل تاجره اول کیکه قول ارنده کرخرنده تعجب ایله بلی والله ویاخود لا والله
وصانعه دخی که برکاری تاخیر ایلیوب صاحبنی تزویر ایلیوب فردایه یا بر فردایه صالور
بینه کذب ایدوب تشویر ویره آنکچون سلوکنک جمیع عیوبنی کرک خفی وکرک جلی در
اظهار ایتملیدر که اول واجبدر اکر اظهار ایتمزسه خائن اولور غش ایتمش اولور حرام در ونیت
بو حکمده در [illegible] منظور عرض ایلمک بو وجهله اظهار عیب اکرچه نفسه نقص
ویرر لکن بالغنده ایکی جهت سلبیت واردر بری بودرکه دنیا برام حقیر در ربح
حقیقی ربح آخرتدر بری دخی بودرکه صورت زیاده یه اعتبار یوقدر زیرا که اولوره
جمله سی هلاک اولور بلکه حلال قلیل دن انتفاع حرام کثیردن اکثردر [illegible] اجزه سی اولنوب
اوریله بولنمشدر

مطلب رابع

معامله ده احسان کیفیتی بیان ایدر حق
تعالی دخی عدل واحسان ایله امر ایلمشدر اول دخی الته امور کیف برکا ایلیا ولود آدکی
صاحبی غبنه القا ایلیه غبن معتاددن زیاده ایله اما اصل مغابنه یه رخصت واردر زیرا بیع دن
مراد تحصیل ربحدر اول دخی غبن بیلیوب اولملیجه اولماز لکن تقریبه عاینه الانقی کورکدر مثلا مشتری
بایعک متاعنه شدت احتیاجی یاخود کمال رغبتی سببیله ربح معتاددن زیاده بذل ایدرسه
بایعه لایق اولان اولدرکه زیاده یی قبول اتمیه که اول مرتبه احساندر اکرچه شرعا جائزدر
زیرا ظلم دکلدر مادامکه تلبیس اولمایه حضرت عبد الرحمن عوف رضی الله تعالی عنه سبب یسار
نه ایدی دیو سؤال ایلدیلر جوابنده اوچ نسنه در دیدی اصلا بکا نه مقدار اولورسه
رد ایلمدم وبنده برحیوان طلب اولنوب اونک بیعنی تاخیر ایلمدم ونسیه طریقی ایله
بیع ایلمدم دیدی آنکچون مشتری متاعک عیبنه تحمل ایتملیدر اکر ضعیف ویا فقیردن اشترا
ایدرسه پس اول زمانده بر مقدار غبنه دخی تحمل وتساهل ایتمکده باکس یوقدر بلکه
احسان ایتمش اولور اما اکر تاجر غنی دن اشترا ایدرسه اول زمانده غبن مقبول دکلدر
بلکه طلب بلا اجر وحمد تضییع در حضرت عمر بن الخطاب رضی الله عنه وصفنده دیمشلردر
کان اکرم من ان یخدع واعقل من ان یخدع یعنی کرمی اول مرتبه زیاده ایدی که خدعه
اتمکه مانع اولور دیا وعقلی اول درجه ده وافر ایدی که مغبون اولمق احتمالی یوق ایدی
او دخی استیفاء ثمن دن وسایر دیوننده در بونده احسان کاه ثمنده مسامحه ایدوب
بعضی حط ایتمکله اولور کاه طلبده تاخیر ومهله ایلیا اولور کاه نقودک جیدنی طلبده مسامحه
ایلیا اولور بونلرک هر بری مندوب وفعل محبوب در [illegible] دخی دیوب [illegible] واولدوزه
مدیون دانسته واردر [illegible] محبوب تقاضا ایتمک تحقیق ایلیه دخی
هر بارکه صاحب حق طلب ایلدکده کلام خشن سویلیه تحمل ایدوب عنف [illegible]
لطف ایله معامله ایلیه زیرا صاحب حقک ایچون مقال حاردر دمشلردر یعنی سویلیه جک
سوزی واردر ویرکسه که بانچاری اصلاح ایلیه میلی مدیون جانبنه زیاده اوله زیرا

اول

اول مجاهده در کذلک متابعه ده دخی جانب مشتریه میلی زیاده اوله زیرا مشتری سلوکه
یعنی متابعه مجاهده در اما بایع بلکه متعرض در مکر مدیون اولان قدر انصافدن تجاوز ایلیه
اول زمانده مناسب اولان تحدیدندن منع ایله نصرت ایتمکدر پس تسلیم او ایله طلب ایلدیکی کسه ایله
اقاله ایلیه برادر مسلمه فر ایلیه حدیثده وارد اولمشدر که هر کسه که برنادمک صفقه سنی اقاله
ایلیه حق تعالی یوم قیامتده عثرتنی اقاله ایلیه یاخود بو معناده طریقی اختیار ایلر فاری اوکمش اوله
بخجی جماعت فقرا ایله نسیه معامله ایلیه لکن قصد ونیتی اول حالده اول مجادلک اکر انلار
یسار وقدرت اولمازسه اول حقی مطالبه ایلیه امری بودرکه اولنان شرائط وآداب سلف
صالحین تجارتده اولان طریق وباب در بو عصرده کرچه طمع ناس ایله بونلاره اندراس
بولمشدر لکن بو وظائفی ادایه قیام ایدنلر احیاء سنتده اهتمام ایتمش اولورلر حقیقتده تجارت

مطلب خامس

ملک رجالدر که انلاره دمک ورع ودینی اختیار وامتحان اولنور
تاجرک دینی اوزرینه شفقتی بیانده در اول دخی بری امورک مراعاتیله در اول کی حسن نیت
در که تجارتدن نیتی خلقدن طمع وسؤال دن متعفف اولمق ومکسب ایله امر دینه دخی [illegible]
ومهمات عیالنه کفایت اوله تا که جمله مجاهدین دن معدود اوله بو دخی انفعال نفع ونصح
ایمان واتباع طریق عدل واحسان نیت ایلیه ودخی سوقده امر بالمعروف ونهی عن المنکر
نیت ایلیه آنکچون مستغنیده یا تجارتده فرض کفایه دن بر فرضه قیام قصد ایلیه زیرا
اسباب تجارت عالم وباعث انتظام معاش بنی آدم در مکر بر صنعت اوله که انکا احتیاج اولنمیه
صناعت نقش ومبالغت وکار کر فانلری بنا وعمارت کبی و بونلرک غیری زینت
اولان صنعت مباشرت کبی اما صنعتی حاصل دن اجتناب اولی در ظلم باعث در ونه بو
قبیله ده در رجال ایچون ابریسم حریر دیکمک یاخود التون دن دخی نظم ذهب رجال
ایچون اشلمک بونلرک جمله سی معاصیدن معدودر والتان احب حرام بیع سوودر
وبیع طعامک واکفانک وحفار لغک صنعتی مروه ترک ایلمشدر اما وباعث وکاسب دخی منعه
مکروه در زیرا نجاستله اختلاط اقتضا ایدر ابن سیرین دلاللغی دخی کراهتله کورمشدر
قصاده دخی اجرتنی کرده کورمشدر زیرا بالغالب حالده کذب ومبالغه اقتضا ایدر
اجرتی عمل مقدار ایله تعیین ایتمه ویا قیمتی کوره دکلدر که معتاد اولوری پس کما اولورسه عملنک
اضعافنی الور ودخی حیوانات تجارتنی کروه در زیرا قضا اقتضا ایلیا صاحبنا بدن موفق
کراهته کوره مکی اولان حیوانک هلاکندن ایلمکه صبر فیلر دخی جلددن سالم دکلدر ودخی
انلار ربح ایچون دکلدر امری سلفک غالب علماسی اول صنعته برکا [illegible] ودخی
حمالق وخیاطلق ومعتد وبعضیسی قطع دباغت وقصارلق وعلم خفاف
وعمل مغازل بعضی غزل ایله اشتغالی اعمال ومعالجه اصبر نحو وتر ووراقلق واربابی
قدرت طائفه عند الناس ضعف ناس ایله موسوم در بری حائک وقطان بعضی ملاح و
علم غزل ابوندر ودیلم اطفال ابوندر زیرا اکثر اختلاطلری نسوان وصبیان ایله در اختلاط

سبب سرایت دره تنه کم دیشلر دره و کل قرین بالمقارن یقتدی مجاهده دن مروی در که
حضرت مریم بر کون حضرت عیسی علیه السلام طلب ایدرکن سعی حالکینه مرور ایدن سالار
مریمی راه خطا ده ضلالت وارشاد ایلدیلر پس مریم ایتدی یارب سکبارنده برکنه قرینع
ایله وانلاری فقرآ اوله غنی حالده اماته ایله وآغنی نشنده انلاری حقیر ایله حق
تعالی دخی انوک دعاسنی استجابت ایلدی و سلف صالحین اجرت عباداتی دخی کریه
کورمشلردر غسل الموت و تعلیم قرآن و صلوة تراویح واذان مقابله سنده اجرت بکبی زیرا
اول مقوله اجرت ایله اعمال آخرتی دنیا ایله استبدال ایدر آونجی کنه سوق دنیا سوق آخرت
مساجد در مانع اولمامقدر و دردنجی اسواق ده دخی ملازم ملک رزاق اولمقدر بلکه
میان غافلینده واهل بازارده ذکر خدا افضل اذکاردر حدیثده وارد در که برکمسنه که
اسواقده بر سوق ده لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملک وله الحمد یحیی و یمیت
وهو حی لا یموت بیده الخیر وهو علی کل شیء قدیر دینسه حق تعالی انک ایچون ایکی بیک کره
بیک حسنه کتابت ایلیه و اندن ایکی بیک کره بیک سیئه محو ایلیه و انک ایچون جنتده
بر قصر بنا اولنه یدنجی سوقه واسواقده تجارته حرصی زیاده اولمایه که مشاهده جلادن
اول سوقه اول داخل اولن و جلادن صکره خارج اولمیه زیرا نجی تجارت ایچون سفر دریا
ایلیه که بو ایکی خصلت دخی مکروهدر و عمرو بن العاص در ایدی که سوقه اول داخل و آخر
خارج اولما که شیطان اسواقده بیضه سنی القا واندده فرخنی بیدا ایدر دوقزنجی
دریایه سفره کتمه طلب رزقده استقصا ایتمش اولور که اول مذموم در جزوه وارددر که
دریایه کرمه الا حج ایچون و یاخود عمره و یا غزا ایچون و بالجمله حریص اسواق اولوب [illegible]
ایلیه پس وارد و معاده دخی کسبندن مقدار کفایت اوله و بلکه مراقبه ایلیه
حاصل اولنجه رجوع ایدوب تجارت آخرته اشتغال ایلیه اونجی جمیع معامله لرنک مجاری
واحوالنه رعایت ومراقبه ایله وهر بر یده روز عقاب وحساب ایچون تدارک جواب [illegible]
ترک ایتدکلرینه کرک افعالده و معامله ایتدوکی هر کسک حد و حقه بو [illegible] کنه وبی
احکام و مطالبه ایلیه اصل رابع حلال و حرام ده در انده دخی بعض مطالب
وار در مطلب اول فضیلت حلال ده در انوک ذکر آیات ده چوقدر [illegible]
مذمت حرام دخی اخبار و آثار اخبار ده دخی بو بلدر اما اصناف حلال و حرام [illegible]
علی التفصیل اعلام اولنمشدر بو مقامده مع سبیل الاجمال بیان ایدرم بس معلوم اوله که
مالده حرمت یا مالک عیننده اولور یاخود کسبنده اولور قسم اول اولدر که اعیان ماکول
یا معادنده در یا نبات یاخود حیوانده بونلارده دخی حرمت یا ازاله حیات ایچون در
یا ازاله عقل یا ازاله صحت ایچون در یاخود قذارت و ناپاکلکی ایچوندر قسم ثانی اکر حرم
اولمکی بر شخص ملکدن اخذ اولنمایندر معادن کبی و صید واحتطاب یعنی بیشه زاردن
قطع حطب واستقا یعنی آب جاری [illegible] کبی امری بونلار حلالدر مکر مقدم

برکسنک بدری بیع باب اجراز ایتمش اوله ایکنجی قهرا اخذ اولنوب صحیحا اولمیاندر اولکه
تفاریب اول دخی حلالدر بعض شروطلر که فقهده ذکر اولنمشدر اوچنجی قهرا اخذ اولنماندر
[illegible] استحقاق ایله اول دخی حلالدر سبب استحقاق تمام اولیجق اول اسباب دخی
فقهده ذکری استیعاب اولنمشدر دردنجی تراضی ایله اخذ اولنماندر معاوضه ایله اول دخی
حلالدر مواضعنده بیان اولنان شروطنی متضمن اولیجق بشنجی رضا ایله اخذ اولنماندر بلا عوض
هبه و وصیت و صدقه کبی بونلار دخی حلالدر شرائطی ایله التنجی بغیر اختیار اخذ اولنماندر
میراث کبی اول دخی حلالدر اکر او مال موروثه طریق حلالدن کلمش ایسه [illegible]
بیان اولنان سائر حقوق انوک اخراج اولنمش ایسه اکر طلب علم [illegible]
سؤال ایله مطلب ثانی درجات حلال حرامده در معلوم اوله که حرام [illegible]
خبیث در لکن بعضی بعضندن اخبث در و حلالک جمله سی طیبدر لکن بعضی بعضندن اطیب
بونک مثالی طبیب ماهر بو در که حرارت و برودت ایکی نوعدر مع ذلک ایکیسنک دخی
اطبا [illegible] دورت درجه سی واردر کذلک حلال و حرامک دخی دورت درجه لری واردر
اول ورع عدول در که انوک ترکی ایله فسق واجب اولور و عدالت دخول [illegible]
حاصل اولور اول مرتبه فقهانک فتاواسی تحریم ایتدکی اشیادن ورعدر ایکنجی ورع
صالحین در اول شول امور دن ورعدر که اکرچه تحریم احتمالی عارض اولمیه اکرچه مفتی [illegible]
رخصت ویره اوچنجی ورع متقین در اول شول امور در که بحسب الفتوی انده حرمت یوقدر
و حلنده شبهه دخی یوقدر لکن کیمه که بر حرامه مؤدی اولمق خوفندن اول مرتبه [illegible]
بأس یوق ایکن بأس اولانه اتصالی خوفندن ترک ایده دردنجی ورع صدیقین در اول
اصلا بأس اولمایوب و بأس اولانه مؤدی اولمق خوفی دخی اولمایه لکن لغیر الله
تناول ایلیه و عبادت خدا اتقویت ایلیه و یاخود انک آسان و تسهیل اولدیغی اسبابه
کراهت یا معصیت عارض اوله و بو درجات متفاوته نک جمله سی [illegible] وعیدی و زجر
بلیغ و تأکیدی ایله معلوم اولور مطلب ثالث مراتب شبهات و انلاری حلال
حرامدن تمییزده در رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشدر الحلال بین والحرام بین
وبینهما امور متشابهات لا یعلمها کثیر من الناس فمن اتقی الشبهات فقد استبرأ لدینه و عرضه
ومن وقع فی الشبهات وقع فی الحرام کالراعی حول الحمی یوشک ان یقع فیه یعنی حلال بین
و حرام بین در که نصوص قرآنیه و احادیث نبویه ایله بیان اولنمشدر اما ایکیسنک
بیاننده بعض متشابهات واردر که انلاری اکثر ناس علم [illegible] اما هر کیم شبهه لر
اتقا ایلیه دینی و عرضی بتمامه تمیز ایلر یعنی دنیاده عرضنه [illegible] حاصل اولور
[illegible] و عرضی صیانت حاصل اولور [illegible] کلام [illegible] اولیه که شبهاته [illegible]
دخی مؤدی اولور [illegible]
داخل اوله [illegible] بو حدیث شریف [illegible]

علمه يه نقص صحيح وار در انلاردن مشكل وللان كه قسط متوسط در اكثر ناس انك بيلمزلر
پس اول مخفى اولور واندن كشف غطا لازمدر امدى قول جامعى بيان ايده لم حلال مختلط
شول مالدر كه انكا اسباب تحريم يا كراهت عارض اوله مثلا ماء مطر كبى كه كمسه نك هنوز ملكنه
نزول ايتمش اولمايه انوك مقابلى حرام محض در اول دخى يا حرام بعينه در صفت محرمه ايله خمر ده
اولان شدت كبى وبول ده اولان نجاست كبى ياخود در بحق غصب اولنور سبب ايله حاصل اوله
ظلم وربا ايله وبونلرك امثالى ايله تحصيل اولنان مال كبى بو ايكيسى ايكى طرف ظاهر در بو ايكى
طرفه لاحق اولور شول مال كه امرى متحقق اوله لكن غيره احتمالى دخى اوله لكن اول احتمالك
بر سببى اولمايه كه انكا دلالت ايليه مثلا صيد بحر وبر حلالدر واما تحصيل ايدركه اول ظبى بر صيادك
واندن خلاص اولمش اوله وسمك دخى صيادك شبكه سندن چيقمش تمش اوله امدى بو
مقوله ده ورع وسواسدن عد اولنور مگر بر دليل ظاهر اوله مثلا ظبى ده اثر جراحت اوله
قولاغنده حلقه اشكى دن اولمش اوله ويا جلد ماداكه شبهه نك احد طرفينى ترجيح ايده
مثلا انكا اعتبار اولنماز واول شبهه دخى عد اولنماز بلكه شبهه وحيله مستند اولور واصل
معارض اولور حرمت حما ايدر واول شبهه نك مثاره نشء در منشا اول سبب حلل و
مبهم ده شك در اول دخى درت قسم در قسم اول اولدر كه تحريم مقدما معلوم اولوب بعده
محلل ده شك واقع اوله بو بر شبهه در كه اندن اجتناب واجبدر واقدام حرامدر مثلا
بر كمسه بر صيده زخم ايروب مجروح ايليه بعده آب ايچنده دوشوب بر كمسه دخى انكا ميت
مصادف اولوب معلوم اولمايه كه صيد غرق ايله ميدر ياخود جرح ايله ميدر امدى اول
حرامدر زيرا اصل تحريمدر قسم ثانى اولدر كه حلال ايدوكى معلوم اوله اما محرم ده شك اوله
پس اصل حل در ومحكم اولوكدر مثلا بر طائر طيران ايدركن بر كمسه ديه كه اگر شو طائر غراب
ايسه زوجه سى طالق اوله بر كمسه دخى ديه كه اگر غراب دكل ايسه زوجه سى طالق اوله
امرى دخى مشتبه اوله پس بو صورتده ايكى زوجه نك بيله طلاق وتحريمنه حكم اولنماز
لكن ورع ايكيسندن دخى اجتناب در قسم ثالث اولدر كه اصلى تحريم اوله لكن سبب
تحليل كه ظن غالب ايله طارى اوله اول تقديرجه حرمتى مشكوك اولوب حلال غالب
غالب حال اولور اگر اول ظن شرعا معتبر اولور سببه مستند اولورسه مختار جانب حلدر
زيرا اصل بونك عدم طريانيدر پس طرياني مشكوك اولور يقين ايسه شك ايله مرتفع
اولنماز لكن اول مرتبه دن دخى اجتناب ورع دندر مثلا بر كمسه بر صيده زخم ايروب
مجروح ايليه بعده غائب اولوب صكره آنى ميت بولسه واثر جراحتدن غيرى دخى اولا
اول تقديرجه قسم ثالثه لاحق اولور زيرا انوك جهتندن موتى غالب ظن اولور اما
جراحتك غيرى اثردن موتى احتمالى مشكوك غير معتبر در زيرا اول مجروح ده محلل در
موته عرض اخر غلبه سنى ايدا اولمش اوله اما اگر جراحت اثرى بولنور سبب تعارض اتمش
اولوب ظن واحتمالات دخى تعارض ايدوب حرام اولور قسم رابع اولدر كه حلى معلوم اوله

لكن بر محرمك طريانه دخى غالب ظن اوله وغلبه ظن ده شرعا معتبر سبب ايله مثلا بر كمسه نك
طهارتى اناءدن بركك نجاسته غالب اولمسى بر علامت معينه ايله كه غلبه ظن اجتناب ايليه
پس اندن شربك غرض دخى اجتناب قول مختار بودر كه معتبر اولان اصل در علمنه دخى
تناول اولنمامق عينه متعلق اولماسه احكامك قيمتى اجتناب لحرمت ايله شك ايله
اولان شبهه در كه منشائى حلال وحرام بينده اختلاط اولوب مشتبه اوله واول
سببدن متميز اولمايه بوده دخى اوچ قسم اوزره در قسم اول اولدر كه عينى مبهم اوله عدد محصور ايله مثلا
بر كمسه احد اختينى تزويج ايليه اما كندى بعينها بيلميه امدى اندن اجتناب واجبدر بالاجماع
زيرا آنده مجال اجتهاد يوقدر عدد محصور ايله مختلط اولدقجه جمله سى محرمه در امدى اولوب
جهت تحليل وتحريم تقابل ايدر اول تقديرجه اجتناب واجب اولور مگر حلال محصور
حرام غير محصور ايله مختلط اولورسه وجوب اجتناب اعلى ومطلوب اولور قسم ثانى حرام محصور
حلال غير محصور ايله مختلط اولمقدر مثلا مجال اولان نفر رضيعه نسوانك بر بلده كه نسوان
نسوانى ايله مختلط اولسه اول سبب ايله جملا اهل بلده نك نكاحندن اجتناب لازم دكلدر
بلكه انلردن هر قنغيسى مراد ايدرسه نكاح جائزدر مگر انلردن رضيعه سى اوللم تعيينها
معلوم تعيين ايليه لكن ملك حقيقى انلردن حلالك كثرتيله دكلدر زيرا اولى
حرام ايله محصور حلال مختلط اولمق نكاح جائز اولمق لازم كلور بلكه ملك حقيقى دكلدر
حاجت رفعا مثلا بر كمسه نك معلوم اولسه كه مال دنياده البته حرام مختلط در انكا لازم
بالكليه شراسى واكلى تركى ايله زيرا انده حرج وار در كه شرعده مدفوعدر نيتكه مال
دنياده بو معنى شرط اولماديغى بر بلده ده دخى شرط اولماز مگر بر جماعت محصوره بينده
واقع اوله اما بونك امثالندن اجتناب ورع موسوسين قبيلندندر زيرا رسول
الله صلى الله عليه وسلم وصحابه كرامك رضوان الله عليهم اجمعين منقول
دكلدر وبوكا وفات منصور دكلدر حلالدن بر ملت ده واعصار دن بر عصرده دخى
معلوم اولالر محصوركا غير محصوردن تمييزى مشكلدر تقريبا تعيينى بو وجه ايله در كه بر مقدار اشيا
معدوده كه بر صعيد اوزره مجتمع اولوب ناظر اولانلره مجرد نظر ايله عددينى تعيين عسرت
اوله مثلا الف والفين كبى غير محصوردر اما تعيين ده سهولت اوله عشره وعشرين كبى
محصوردر بو ايكى طرفك ما بينده اوساط متشابهه وار در كه احد طرفينه ظن ايله ملحق
اولور مفتى دخى فتواسى ظن ايله ويرر لكن اگر آنده شك اولورسه سكا لازم اولان
قلبكدن استفتا ايده سن اگر صدرك ده بر شئ وغدغه ويرر ايسه شك ويبين الله اثم اولور
اثم قلوبده حز ودحك ايدر واثم نره سى مفتى نك فتواسى تحليل وانكار ايلمز زيرا اول
ظاهر ايله حاكمدر وسرائره حق تعالى مطلع وعالمدر حضرت رسالت پناه صلى الله عليه وسلم
وابصه يه بيورمشدر استفت قلبك قلبك وان افتوك وافتوك
استفتا ايله اگر سكا فاردن فتوى ويررلرسه دخى اول كلام شريف سندن

تعلم ایچون تأکید ایلدیلر کذلک حال بویله در شول اوساط متشابهده که منار اولدیلر
اقسام اربعه‌سنده واقعدر قسم ثالث حرام غیر محصور ایله مختلط اولمقدر زمانمزده
اولان اموالک حکمی کبی بعضلر ظن ایدرلر که بو دخی حلال محصورک حرام محصوره اختلاطی
کبی حرمتده لکن بویله دکلدر بلکه بو حرام دکلدر شول ارکسه بر شیئی معیننی تناول ایلیه که علامت
اولمق و حرام اولمق احتمالی اوله امری اولدر که ترکی ورع و اتقی حلالدر نکرا اول عینه علامت
حرمت منعا بنا اوله اول تقدیرجه حرام اولور بونه کوره اولانه دلالت ایدرکه زمان نبی ده
صلی الله علیه وسلم غلول یعنی مال غنائمده خیانت و اختلاط اموال علی قبع اولدی کذلک
اثمان خمور اهل ذمت الترینده ولی قبح مشهور اولدی بلکه مال ربا دخی قارشدی کذلک
صحابه و تابعین زمانلرنده دخی ولی قبح اولمشدر زیرا علیه بالستخفه زمانسنده مدینه‌ده
الله تعالی اوچ کون نهب و غارت و اتالیف ایعال انواع ضرابتنا ایدرب بنا اولنانه
صحابه کرامدن برکسه اسواقده شرای طعام و معاملات ابایی و امتناع ایلدیلر الا ناس قلیل که
اهل ورع دن معدود ایدیلر اکر برکسه زعم ایدرسه که احکام شرعده سلف صالحین مقصودی
اولادن قادری امور واقف و انلاردن زیاده اسرار معارف اولدی اول مقوله کمسه موسوس
و مختل العقلدر و دخی اول باب فتح اولنورسه جمیع تصرفاتک ابوابی منسد اولوب عالم
خراب اولور زیرا انسده فسق غالب و تقلیل اره بالستوی جانب فساده راغب اولوب
شروط شرعده مساهله و اهمال و طمع دنیا و جلب مال شایع در اکر سؤال ایدرسه که
سنک ذکر ایتدیککه حرام قلیل اولدوغی زمانده در حالا زمانمزده خود حرام اکثر درجه
و بر بلورکه زمانده حرام اکثر دکلدر بلکه کثیر در سنک حرام اکثر دیدیککه کثرت ظلم دندر
و یاخود کثرت معاملات فاسده دندر و یاخود کثرت ایدکاردندر اوکی احتمال باطلدر
زیرا ظلمه طائفه بعضیه و ارباب شوکت غلبه دندر جماعه نسبت اولنسه عشر عشیر بالغ
اولمازلر احتمال ثانی دخی کذلک باطلدر زیرا اکثر مسلمین معاملاتده رعایت شرعی
ایدرلر اولا ایجلرنده ربا خوارلر اولوب معاملات فاسده و اختیار ایدنلر قلیلدر فقیه قالدی که
کثیر با اکثر اولماز اما احتمال ثالث زیرا اموال البته معادندن و یاخود نبات و حیواندن
حاصل اولور امری معادندن و یاخود دار الضربدن چقدقن بر درهم و دینار یو قدرکه الا
ایادی ظلمه تناول اولنه کرفتار اولمشدر و کذلک نبات دخی حال بو منوال اوزره در بسبب الجهل
دست ظلمه یه واصل و انلارک خزینه داخل اولماسی معبد قالور وارض موات
اولان حشیش و حطب قالور و اول تقدیرجه امر معاش مشکل اولور امری انزلن بو نوع
جواب ویربلورکه بو ذکر اولنان غلبه حلال ایله مخلوط اولان حرامک کثرتیدن ناشی دکلدر
پس بونلار دخی معتاد و عادت بیان ایتدوکمزه لاحق اولمشدر اول اصل ایکیه غالب
تعارض ایدر و انده حکم بویله در که شول غالب که بر علامت مستند اولمایه که ما فیه النظر که
عینه متعلق اوله اول مقوله غالب مطروح در بس اصول حرام اکثر در دینلور بلکه

اصول حلال هر عصر و زمانده اکثر اولمقدن زائل اولمامشدر بو معنا ذهاب و امعان ایله
تدبر ایدنلره ظاهر و نمایان اولور بیان کلام بونده درکه نجانکه حرامک غلبه‌سی فرض اولنسه
دخی حلال غیر محصور ایله حرام غیر محصور مختلط اولنسه و اول تناول اولنان شیئده
علامت خاصه اولماسه حکمی وجهله در ایدی آنده زایل بودرکه ترکی ورع اولوب اتقی
حرام اولمایه زیرا اصل حل در اما اکر بر علامت معینه اولمایه اول اصل رفع اولنماز مثلا
شوارعده و اسواقده اولان طین مکه بونلک نظایری بلکه دیرزکه اکر دنیاده فرضا
حرام احاطه ایلسه والعیاذ بالله تعالی بنه دیرزکه اعمال سالفه عفو اولنور مجددا مهمات شروط
ایدب استیناف عمل ایتمک کرکدر بلکه دیرزکه هر شیئی که حدندن تجاوز ایلیه ضدینه
منعکس اولور پس هر بارکه جمله‌سی حرام اوله جمله‌سی حلال اولور بونک بیانی بودر
درکه بو مقامده بش احتمال واردر زیرا جمیع ناس بونلرن خلاصی دکلدر که بالکلیه
ترک ایلیه‌لر بو هلاک اولیجه و یاخود مقدار سد رمق اوزره اقتصار ایلیه‌لر و یاخود
استحقاقی کبی بولدقلری مال و طعامی تناول ایلیه‌لر سرقه طریقی ایله و یاخود غصب
ایله بر بلا بر مالک‌دن اذن و رضاسی بوجهدن تمیز ایتدیب و یاخود شروط شرعیه اتباع ایدب
قواعدی استینافا ایلیه‌لر اما قدر حاجت اوزره اقتصار ایتدیب و یاخود شروط
شرعیه رعایت ایله قدر حاجت اوزره اقتصار ایلیه‌لر اما احتمال اول اولک بطلانی
خفی دکلدر اما احتمال ثانی دخی باطلدر زیرا نجانکه خلق سد رمق اوزره اقتصار ایلیه‌لر
واو قاتلرینی ضعفا ایله کچورسه‌لر ایچلرندن کمال ضعفدن موت شایع اولوب
اعمال و صناعات باطل و عمارت دنیا خراب و معطل اولوردی و دنیانک خرابی باعث
خراب آخرت در زیرا که دنیا مزرعه آخرت در بلکه اکثر احکام فقه مصالح دنیایه حفظ ایچوندر
تا که اعمال اتمام مصالح الدین متیسر اوله اما احتمال ثالث خود معتبر بیننده اولان سد قرحه
دخی رفع در اول تقدیرجه هر فاسد کمال حرص و آز سبیلی ایله دست دراز اولوب سرقه
غصبه و انواع مظالمه مباشرت ایدر انلاری زجر و منع المنظالمدن رفع دخی ممکن اولماز
آخر الامر سیاست شرعیک بطلانه مؤدی اولور پس لابد احتمال رابع قالور که هر کس
ملک و یدکنده و یدنده اولان اوزره ابقا اولنوب بر فرد آخره دست تعدی ایله دراز
ایلیه اول تقدیرجه احتمال خامس که اصحاب ایدی دن طریق شرع اکتسابی اولنوب
بعده قدر حاجت اوزره اقتصار در ورع لایق اولان اولدر شول کمسه یه که طالبی
سلوک طریق آخرت اوله منار ثالث شبهه بودرکه سبب حلال بر معصیت متصل اوله
دخی درت نوع در نوع اول قرائن ده اولان معصیت در یعنی نفس فعل ده
اقتران اولان اوقات ولواحقده اولمقدر یوم جمعه ده وقت ندا ده
سکین مغصوب ایله ذبح کبی بو نوع مکروه در حرام دکلدر ورع بونلاردن اجتناب در
ورکامتک دخی اوچ درجه‌سی واردر درجه اولی انلاردن حرامه قریب اولاندر آنده

ورع مهم در کلب مغصوب ایله صید کبی • درجهٔ ثانیه قدوم مغصوب ایله قطع
یعنی بو مرتبه کراهتده اولکیدن دوندر • بودخی ورع دندر • درجهٔ ثالثه وقت
نداء و بیع در • بو درجهٔ ثانیه دن دخی ادوندر • زیرا بیعدن مقصود اولانه تعلقی
ضعیف در • اما بنده اندن دخی حذر کرکدر لکن حذر بو مرتبه یه واصل اوله که بوندن
اولانه مؤدی اوله • مثلا نکاح فاسد صحیح دکلدر • زیرا حقوق واجبه ظلما تعلق ایدر
بیع ظلمک بعلیتی نکاحدن تحرجه مؤدی اولوب مرتبه واصل اولور • واصل اولور کرم
ورع حسن وانده مبالغه احسندر • لکن حد معلومی تجاوز ایتمک کرکدر • نوع ثانی
لواحق ده معصیت در • اونک دخی بر قاچ درجه‌یه واردر • اعلاسی عنبی خمار مبیع ایتمکدر
و دخی غلامنی غلامه بخوار حکایه ایله مشهور اولانه مبیع در • مجلس بودر
صحیح در • والکن ثمن حلالدر حرام اولماز • لکن کراهت شدیده ایله مکروهدر • و
ورع مهم قبیلندندر • بو درجه بو مرتبه ده قرینه در • یعنی بر کمسه بیع ایلیه که خمار المسی
شرب خمر ایده • زیرا ایکی احتمال تعارض ایدر ترکی اصحدر • و بونده ورع
زیاده در • و بو قریب در • مرتبه ده که مبالغه اولوب وسوسه لاحق اولور
اوله • مثلا شول کسنه کبی که فلا حینئذ آلات حرب بیعی جوزا اتینه • اول سبیدن که
اوله آلات ایله حرامده استعانت ایدر • حاصل اولان غلاتی ظلم بیع ایدرلر دیو
بو مرتبه ورع وسوسه در • نوع ثالث مقدمانده معصیت در • بونکده خی اوج درجه
واردر • درجهٔ اعلاسی اول اولنان شیده اثری باقی اولاندر • مثلا بر ... حرامدن
ایلمش نباتدن اکل ایلمک کبی • بو ورع مهم در • اگرچه واجب دکل ایسه • درجهٔ وسطی
... منقول اولاندر • ظالمک ... اولنان اشیادن
ایدر دکی • زیرا ... اول شیئه اتصال ایدر • اول ... ظلم ایتمکله حق تعالی یه
عاصی اولمش ایدی • و آخرکه دخی ... مذکور ایله سعی اولنان ... عقیدن امتناع
بو مرتبه اولکیدن ابلغ در • و بوندن ... ذوالنون مصری ... بر طعام حلالدن امتناع
ایلمش سجان النون واصل اولمش ایدی • اما ... ظالمک ... کلدیکی
بو درجانک ... محمود دکلدر • بونلارک ... وسوسه قریب در • اولدر که بر
حلالدن امتناع ایلیه که اکا بر کمسه نک ... واصل اولمش اوله • زنا ایتمش یا قذف
ایتمش اوله • بو مرتبه اکل حرام ایدن کمسه نک ... واصل اولان کبی دکلدر • زیرا
... حرامدن حاصل اولان قوتیدر • زنا ایله قذف ایله ... اکر ... اولان
... امتناع ایلیه • اول سبیدن که ... حق تعالی یه ... عصیان ایلمشدر
... بو مرتبه ... وسوسه ... دکلدر
... و علمانک ... خارجدر • زیرا انلارک ... درجه اولور ...
تکلیف ... اولور • و آنک اوزرینه اجماع و اتفاق ایله ... اول درجه نک

با عدا ایسه ورع متقین و صالحین در • فتوای متقین دن خارجدر بلکه انلار اولیلر
عقیدی افتا ایدر • لکن قلب ... خارجدر • زیرا ... بر قوم در که
اوزرینه تشدید ایده بیلور • حق تعالی دخی انلارک اوزرینه تشدید ایده بیلور ... اصحاب موسی
علیه السلام اوزرینه تشدید ایلدیکی • نوع رابع عوض ده معصیت در • اونک دخی درجه لری
واردر • درجهٔ علیاسی ... عقب ... باخود ...
قضا ایلمه • امدی اکر بایع اکا ... قبض ایتمزدن مقدم طیب قلب ایله تسلیم ایدوب
اول دخی ثمنی قضا ایتمزدن مقدم اکل ایدرسه حلال اولور • و ترکی واجب دکلدر
بالاجماع • ورع کامل دن ... دکلدر • ... اثم ... حرامدن قضا ایتمکده در • اما ...
طعام حلالی ... حرام ... اولماز • اکر بایع مشتریه ابرا ایدرسه ثمن حرام ایله
... اولور • ... حرام ... تصرف ایتدوکک ...
... حلال ... ابرا ایدی ایسه • اول تقدیرجه مشتریه ثمن ... حال
زیرا ... استیفا و شرط ایله ابرا ایلدیکی • حرام ... دکلدر • اکر بایع طیب قلب ایله
مشتری یه تسلیم ایتمسه بلکه مشتری ... اول تقدیرجه ... حرام اولور
اکلی ... حرامدن ادا ... مقدم ... اولسون • زیرا مالک
حق حبس واردر • قبض ... حق حبس ... ابرا ایله و ... استیفا
ایله اولور • ... ظالم اولور لکن ... اکل ... اما ... حرام اولور
... اولور • ... بر طعامی ... قبض ... ایکی ... اکل ...
... اولور • ... زیرا ... حق حبس واردر • اکرچه ... اکل
... وارد در • ... اما ... حرامدن ... ایلمه
... حرام ... حق حبس باطل اولور
... بلکه اولور • زیرا ... ثمن ... باقی
و ... حرام اولماز • اما حرام ایدر ... اما ... ایله ... اولور
اولماز ایدی • و ... اول ... حق حبس باطل ... اولماز
حرام اولور • ... ابرا یاخود حلالدن ادا ایلیه یاخود ...
راضی اولوب ... ابرا ایلیه • اول تقدیرجه ابرا صحیح اولور • لکن حرام ... رضاسی صحیح اولماز
پس بو مذکور اولان مقتضای فقه در • و درجهٔ ... اولان احکام ...
اما بونلاردن امتناع ورع مهم درجه سیدر • زیرا ... معصیت ...
معارض اولسه کراهت ... اولور ...
اسباب ... اکر ... تسلیم ...
... اما اونک تسلیم رضاسی ... کراهت شدیده ایله مکروه اولمقدر ...
... عدالت ... اما انجق ورع و تقوی درجه سی زائل اولور • درجه

وسطی واردر که عوض غصب یا حرام ایله اوله وکذا بر صنعت ایچون کجای اوله مثلا فنی معلوم
غصب ایله ایلدینه اغذا ایدن باغ دخی شاربنه نجار اوله و یاخود سیف مسلم ایله اغذا ایدن قاطع
طریق امری بو مثلا هیچ ده یحرم الجانب ایلر لکن بر کراهت اقتضا ایدر که تخفیف و ولان کراهیه
دون در و ده ضعیف سلفی درجه وسواس در بشر نشو کم بر یمین ایله کجاره نمک غالبدن
ایاس کاعینه پس چاره بونک تغلیب حج ایدرنه انکا تورب اشترا ایدب کیسان مرکا بونه
کراهت یوقدر و بو مقوله ورع وسوسه در و دخی معلوم اولکه مجلس مذکوره بجورده
حضور دکلدر بلکه تعریدن مقصود تام در و دخی معلوم اولکه انسانه لائق دکلدر که ذکر ایج
ورعله اشتغال ایلیه مکر بر عالم متقی حضورنده اوله زیرا رسم و تعبیر اوطان حرامنی جلوز
ایدب کنه و دخی ایله توقف ایلسه ایدوکه افسادی اصلاحدن زیاده اولور مثلا
رابع اولدر اختلاف ده بو دخی سببده اختلاف کبی در زیرا سبب علی وجه سبب در
دلیل دخی انلارک معرفتی لعوال دلیل در بو دخی ایکی قسم در قسم اول اولدر که تعارض
ایلکدر مثلا قرآن و سنتدن ایکی عموم تعارضی کبی یا ایکی قیاس یاخود قیاس ایله
عمومک تعارضی کبی پس بونلارک جمله سی ایراث شک ایدر و بونک امثالنده ترجیحه
مراجعت اولنور اگر ترجیح جانب حرمتده ظاهر اولورسه انکله اخذ و عمل واجبدر و اگر جانب
حلده ظاهر اولورسه انکله عمل جائزدر لکن ورع ترکی در بو [illegible] مقلده لائق در
علما بلده مبالغه افضل مذاهب بحث ایدب اول عادلی [illegible] ذاهب اولوب اتباع ایلیه
اما مذهبی او ورع اولانه اتباع ایتمک کرکدر نتیم اگر امامی انکا یازوده افتا ایلسه لکن اگر اصلی
مخالف ورعی اولسه انکا لازم اولان اولدر که اول خلافی ترک ایلیه [illegible] علماء اولان [illegible]
عامل اولا کذلک مجتهد دخی [illegible] یا [illegible] تعارض ایلسه و جانب حلی [illegible] بعض [illegible]
ظن و تخمین ایله ترجیح ایلسه پس اول بابده انکا ورع اجتناب در بو دخی اوچ مرتبه در
مرتبه اولی اولدر که انده دلیل مخالف قوی اوله و مذهب اخری انوک اوزرینه ترجیح دخی
وغیر جلی اوله و حسن سجیت اولان انک تورعیدر اگر بعض علما [illegible] ایدرسه
دخی زیاده ترجیح خاص در مرتبه ثانیه تمام درجه وسوسه در مثلا جنین که آنه سی
[illegible] الاحادیث صحاح [illegible] دلالت
وارد در مرتبه ثالثه اولدر که مسئله ده اصلا خلاف مشهور اولمایه لکن حلی خبر واحد ایله معلوم
اوله پس انوک تورعی اولنور زیرا خبر واحد اختلاف ناس وار در [illegible] بو ورع
[illegible] منقول اولماسه مگر که فاعلی [illegible] شبهه نظر قابلیه و بو قبیلدندر
[illegible] اصل اجماعه خلافی [illegible] دکلدر و بونک [illegible] بلکه [illegible]
اطراف شبهاتدن بر طرف بو قدر که الا انده [illegible] اسراف واردر بونده اصل بودر
استفتا ایلیه پس [illegible] شبهات ایچنده ترک ایدب ایراث شبهه ایتمیه [illegible]
[illegible] قلوب [illegible] صدوردن ظهور ایدن ترک ایده [illegible] بو دخی [illegible] دواعی [illegible]

مستبعد مختلف اولور لکن قلبنی دواعی وسواسدن حفظ ایلیه تا که خلقه عجبی [illegible]
حکم ایتمیه و دخی منطان وسواسده قلبنی حزازت اوزرینه منطوی اولورسه اول جانبه
میل ایتمیه و منطان کراهته حزازتدن خلاصی وکتابه اما بو مقوله قلب اصحابی اولان
اولی الالباب عندنده کبریت احمردن کم یاب در قسم ثانی اولدر که حل و حرمته دلالت
ایدن علامات تعارض ایلیه مثلا بر عدل خبر ویره که بو متاع حلالدر و عدل آخر دخی
خبر ویره که حرامدر اگر ترجیح ظاهر اولورسه انکله حکم اولنور و اما بونده ورع اجتناب در
اگر ظاهر اولمازسه توقف واجبدر قسم ثالث اولدر که مناط احکام اولان صفتک
اشتباه و تعارض ایلیه نته کم بر کسنه مالنی فقرایه وصیت ایلسه پس فقیهده فاضل اولان
بلا شبهه داخل در و برکوشه ده یاخود برابرده بر وقتلا ابتدا ایلین بلا شبهه داخل
اما ایکیسنک بیننده درجات واردر که قابل عدد و احصا دکلدر انلارده شک
حاصل اولور پس انلارده مفتی نجیب الظن فتوی ویرر اما ورع اجتناب در
[illegible] شبهه مثارات شبهه کمال غموض اوزره اولاندر زیرا بونده بعض مذکوردر
صفتی انلارده بر جزء ایله تحقق اولور که قابل انفکاک دکلدر و بر حیله و تدبیره دخی محال
اولمازلر زیرا که او اولورکه ذروه متوسطه ده بر صفت ایله متصف بر کسنه نک احد طرفه
میلی ظاهر اولمازکه مفتی انکله حکم ایلیه کذلک صدقات دخی زیرا اهلی [illegible]
مالک اولمیاندر یعنی مال کثیری اولمیاندر اما شول کسنه که انوک دار و اثاث
و ثیاب و کتابی اولسه انلارک قدر حاجت ایله حاجتدن زیاده سی تحدید
ممکن دکلدر انجق تقریب ایله ادراک اولنور مثلا دارک وسعتنه و ابنیه سنه
و مقدار قیمتنه نظر اولنور زیرا اوسط بلده ده مهد در اطرافنده بعیددر اما کورده فقیه
تعدد اولنور و دارک انجق دن برده ایله اکتفا قابلیدر کذلک اثاث بیت
دخی یا صفر و نحاسدن ویاخود خزفدن بیدر و عدد و قیمتنه و مقدارده
هر کون و هر سنه ده محتاج اولدوغی مقداری تعیین و بو مقوله نیجه امور واردر که
حصر و حده قابل دکلدر اما بو کبی اگر بونلارده مفتی توقف ایدرسه لائق در زیرا
اصل طریق توقفدر اگر ظن و تخمین ایله فتوی ویررسه بونده ورع توقفدر
و بو موضع اعم مواضع و اشکلدر و بونک امثالنده وجه صحیح حضرت رسالت پناه
صلی الله علیه وسلم قول شریفیدر که دع ما یریبک الی ما لا یریبک بیورمشلر یعنی
سکا شبهه ویرن امری ترک ایدب شبهه ویرمیانه تجاوز ایت [illegible] انکله عامل
اول دیمکدر اما بونلار شبهات شبهاتدر و بعضی بعضندن اشددر اگر شی واحد
اوزرینه شبهات متفرقه نظام و تزاحم ایدرسه امر دخی اغلظ اولور مثلا شافعیده
اختلاف اولنور بر طعام افتا ایلسه بر غصبدن عوض یا و لکن [illegible] بر خارجه بیع
ایتمش اوله یوم جمعه ده بعد الندا [illegible] ویا بعکسه حرام خالط ایدب مالنک اکثری

دخی اولمایه ولکن انکلا مشتبه اولمش اوله پس بو مرتبه شبهات ترادف و تراکم ایلمك
مرتبه یه مؤدی اولور که اکا مباشرت ه اصرده مشتد اولور قوت بشریه ده البته آکا
تحمل و قدرت یوقدر پس بو شرحه کوره بیان دن واضح و نمایان اولان مرتبه ایله اخذ
عمل الکسوب ملتبس و مشتبه اولانوك اجتناب ایلسونك زیرا اثم و وبال حواز قلب
ویال دردر اما بزم قلبدن استفتا ایلسون دیو حکمی مقتضی مباح عد ایلدوکی موضعده در
اما حرام دیدوکی موضعده اندن اجتناب لازمدر انوك حکمنه قلبدن استفتا
ایتمکده دخی صاحب قلبك قلبنی وجانب حقه مایل اولانك قلبنه استفتا و تعویل
زیرا نیجه موسوس وار در که هر شیدن متنفر اولور و نیجه اصحاب حرص و شره مسائل
وار در که هر شیئه میل و اطمینان ایدر بلکه اعتبار بر عالم و موفق اولان کمسنه نك
قلبنه در که دقایق احواله واقف مناظر و فنون و حکمه تتبع دن حظوظدن صادر اولمش
تجربه و امتحان و امور خفیه یی فهم و ادراك اولمغله قلبنك شهادتنه اما بو مقوله
قلب منور میان قلوبده کبریت احمر دن اعز و انادر در پس هر کسه نك کندی قلبنه
وثوق و اعتمادی اولمامه بو مقوله وصفیله موصوف اولان صاحب قلبك کلامی
التماس نور ایدر و اقوی سی اکلمه ضمانتکلا شرح قلوب و صدور میسر اولور

مطلب رابع

بحث و سؤال ایدیه جوم و امثال و بونلرك تحقیقی بیاننده اولور
بسط مقال دنده در معلوم اولا که هر شیئی که سکا اهدا اولنور و یا خود بیع اولنور
سکا لازم دکلدر که انلاردن کمال تفتیش ایله خاطره تشویش ایده سن مؤدی
بالکلیه بحث و تفتیشی ترك ایده سن هم بولدوغکی اخذ ایده سن بلکه تفتیشك احواله
نوارده زیرا کاه اولور که تفتیش واجب اولور و کاه حرام و کاه مندوب و کاه مکروه
اولور اما بونلاره منشا شبهه ایجا مرده در یا مالکده در و یا خود صاحبنده
نوع اول احوال مالکده در اول دخی اوچ حالدر اول کی حالت اولدر که مالك
مجهول الحال اولوب زی ظلمه اولیه و زی علما و صلحادن اولیه اگر سن غریب اولوب
بر شهره واروب انده بر کمسنه دن سؤال لازم دکلدر بلکه بیع و اسلام
اندن اخذ و اقدام ایتمکده کافیدر اگر زمانه ده خلق فساد غالب بیله زیرا بیع ...
و بر مسلمه سوء ظن در و بو معنایه دلیل باهر و سند ظاهر در که صحابه کرام رضوان
الله علیهم اجمعین نزول قری ایدوب حضور ضیافت و قری و دخول بلاد ایدوب
غنا لطف خلق و عبادن تحرز و امتناع ایلمزلر ایدی مع هذا اول زمانه ده حرام
موجود ایدی امری مشتری یه لازم دکلدر که کل کمسنه دن و کل بقالدن سؤال ایلیه
بلکه اگر شبهه عارض اولور ایسه لطفا ایله ترك ایده اما البته اکل ایتمك لازم
علوم سؤال ایتیوب اکل ایلیه زیرا سؤال ایذا و هتك ستر و ایراث وحشت در
بونلرك جملهسی حرام ایدوکی جای شك ده کلام دکلدر بلکه بر مسلمه ایذا ایتمکده اولان

اثم و وبال شبهه اولان طعامی اکل و تناول ایتمکدن قلیل دکلدر و دخی اکا جایز
دکلدر که من حیث لایدری سؤال ایلیه زیرا انده ایذا اسکار سوء ظن و هتك ستر و تجسس
و غیبت و شبیه حالت واردر اگر صریح دکل ایسه دخی بونلارك جملهسنی بر آیت کریمه
نهی وارد اولمشدر که حق تعالی بیور مشدر یا ایها الذین آمنوا اجتنبوا کثیرا من الظن
ان بعض الظن اثم ولا تجسسوا ولا یغتب بعضکم بعضا امری نیجه زاهد جاهل واردر
بو مقوله تجسس و سؤال ایدوب اکل حلال ایله اشتهار و انکار تفاخر قصد ایدر
اگر اول فعله باعث و بادی محض تورع اولوب زهد عادی اولماسه بر مسلمه انکار
ایتمکدن خوف اشد اولوردی و بطنه سلمدوکی شیی ادخال ایتمکدن مع هذا ایلدوکی اثم ایله
مؤاخذه اولمازدی اما ایذا و مسلم ایله مؤاخذ اولماسی مقرر و لازم در امری بونك اخلافنده
طریق ورع ترك ورع تجسس دکلدر اگر البته ترکه مجال اولمازسه ورع اکل ایتمکدر
حسن ظن ایلمکدر ثانی حالت مالك مشکوك فیه اولمقدر بر دلالت سبب ایله
حسنده ریب و شك ایراث ایلیه اول دخی یا خلقتنده اولا مثلا هیئت
اتراك و اهل بوادی خلقتی اوزره اوله و یا خود ظلمه و قطع طریقله معروف اولانلر
هیئتی اوزره اوله و یا خود طویل الشارب اوله و یا خود زی و لباسنده اوله مثلا
لباسی ارباب فساد و ظلمه و اجناد لباسی ایله یا خود فعلندن و قولندن سوء ظن
شك اوله مثلا اندن اکل و اقدام حرام و اقدام مشاهده اولنه امری بونده
حکم اخذه اقدام جایز اولمقدر ضعف اولدیه و قوت بر و اسلام نظرا ایتمکله ترجیح
ایتمکدر زیرا ید دلالت ضعیفه در آنوك مثلی خود اکا مقابله ایلیه در پس شبهه
ریبه ایراث ایدر اما ورع ترك در خمار و مظنه یه دخی بودر زیرا نبی علیه السلام
دع ما یریبك الی ما لا یریبك بیورمشدر بوندن صکره معلوم اوله که دلالات مذکوره
جنسنده تفاوت واردر زیرا طول شارب و هیئت اجناد کذلك ظلم و وبال
اشعار ایدر اقوال و افعال کذلك غضب و ظلم ایله ایتمك و یا خود ربا ایله عقد
ایتمك دلالتده اقوی ادوه شول کمسنه دن کم اتباع غضب و غیره شتم ایلیه و یا خود
عموم عورته اتباع نظر ایلیه زیرا نیجه انسان واردر که طلب مالده متحرج و متکلف
ایدر کسب حلال دن غیری کسب ایلمز و مع ذلك زمان هیجانده غضب و شهوته
مالك اولمایدب حرامه متهالك اولور پس بو دلالات بر فقدایله مضبوط اولمق
مجال یوقدر پس بونده مرجع قلب دن استفتادر بو بوندن صکره معلوم اولا که
بو ذکر اولنان احوال شخص مجهول الحالده در اما بونلاری جیاد انده ورع ایله
معروف اولان کمسنه دن مشاهده ایلسك اول زمانه ده مال حکمنده مجهول الحال اولور
زیرا حق باله ده متعارض اولمادی اولور زیرا ایجاد انده ورع حرام مالده ورع لازم کلمز
پس مرجع حکم قلب در و دخی اول دلالت معتبر اولماز الا اول زمانه ده اولور که

مالکک حرمته دلالت ایلیه اما اگر آنلرک حرمته دلالت ایدرسه سؤال واجب اولماز
بلکه سؤال ورعدن اولور آیه هیچ حالت اولمازسه مالکک حلالی نوع جرح وعدالت
ایله شو مقدار معلوم اولا که حلته و یا حرمته ظنی غالب ایلیه مثلا ظاهرده دیانت وعدالت
بیلوب اما باطنده خلافی اولمق احتمالی دخی اولمسه امدی بو محلده سؤال واجب
و جائز دخی دکلدر مجهول ده اولان کبی بلکه بونده دخی اولمیدر و بونده اقدام شبهه دن
ابعددر طعام مجهوله اقدامدن زیرا اولکی حرام اولمازسه باری ورعدن ابعددر نوع ثانی
احوال مال ایدر که حرام حلال ایله مختلط اوله که اهل سوق طعام منصوبدن برمقدار حلالی
اشترا ایلیه لر مشتریه واجب دکلدر که اول سوقدن اشترا ایتدوکی اشیادن سؤال
و تدقیق ایلیه بلکه سؤال و تفتیش حرمته ورعدر مگر القرینه اولاکه اکثری حرام ایدوکی
ظاهر اوله که اول زمانده سؤال واجب اولور اما حرام اغلب اولدوغی زمانده سؤالک استباع
عدم وجوبنه صحابه کرامک رضوان الله علیهم اجمعین اسواقدن اشترا ایتملری عدم
تردید رضی هذا الجنده دراهم ربوا وغلول غنیم یعنی غنیمتدن خیانته اولنوب آنلرک
مال دیگری احوال ایله حرام اولمش اموال اولدوغی تحقق ایدیکن بلکه سؤال ایلیوب بعض
آحادندن تادینا و رفع اولمشدر وبعض احوالده و یا خود بر شخص معینی حقنده که انده
خصوصیله ریبه و شکه اولمش اوله **مطلب خامس** مظالم مالیه دن توبه ایدن حرام
خروج ایدر لکنه بیان ایدر امدی بو خصوصده آنوک ایچون ایکی وظیفه واردر وظیفه اولی
اوده حرامی تمییز و اخراج ایتمکنده در پس مال حرام اگر معلوم العین ایسه حرامی ایلمک درد
اگر مختلط ایسه یا ذوات امثالدن اوله نقود وادام گبی یا خود اعیان متمایزه دن
اوله عبید وثیاب گبی اگر اوّلکی اولور ایسه و یاخود مالک جمله سنده شایع و مشترک ایکن
فیحکم برکسه درهم مغصوبی کندی حلال درهمی ایله خلط ایلیه اگر مقداری معلوم ایسه مثلا
نصفیکی پس اوزرینه لازمدرکه اول مقداری تمییز ایلیه اگر مشکل اولوب معلوم اولمازسه
آنوک دخی ایکی طریقی واردر برکی یقین ایله اخذ ایلمک بری دخی غالب ظن ایله
عمل ایلمکدر پس غالب ظن ایله اخذ جائزدر اجتهاد ایچکلک لکن ورع یقین ایله اخذدر
و ورع ایله اخذک طریقی اولدرکه هیچ برمقدار نسنه ابقا ایتمیه که اکا حلال اولماسی یقینی اوله
مقداری ابقا ایلیه جوازا ایله اخذک طریقی بودرکه مثلا نصفی حلال ایدوکنه متیقن و
حرام ایدوکنه جازم اوله و سدسنده متشکک اوله پس نصفنی اخراج ایدر و سدسنده
غالب ظن ایله حکم ایدر اما ورع آنی دخی اخراج ایتمکدر اگر غالب ظن اولمازسه بو صورت
شکده ایدرسه امساکی جائز اولور اما ورع آنی دخی اخراج ایدر بو ورع اکد و اقوی
اگر سؤالی وانوده که اخراج اولنان عین حرامیدر معلوم دکلدر جائزکه ابقا اولنان
حرام اوله جواب ویریلورکه اول ایچون فرض ایلیه فرضا برکسه بیک بر درهمی درهم ایله حرام
اولوب مخلوطا اولسه هر قنقیسی که مالکنه رد اولنوب اول دخی راضی اوله دیندن بری

حاصل

حاصل اولور زیرا هر دو اولان ملکک هیچ اولان درهم ایسه هما اگر بری ایسه مثلا بو
ویحق بینه ضرر ایلمز چونکه هربرینک الکنه برر درهم واصل اولمشدر امدی بونده
احتیاط بودرکه لفظ ایله محابه ایلیه لر یعنی ایکی درهمک برنی مالکک بری غاصبک
اولدوغی تقدیرجه کندو درهمنی آخره برر درهم بیع ایلیه اگر آنی آنلر ایسه دخی مجرد تعاطی
ایله مقاصه و مبادله حاصل اولور زیرا مغصوب منه اولان کمسه نک اگرچه غاصب
یدنده وجود درهمی فوت اولوب تملیک اولدیسه گرچه آنوک عینه و محصول اولوب
ایچی غاصبک ضماننه منحر اولور لکن آنوک غاصبدن اخذ ایتدوکی درهم فیما بینی
واقع اولور امدی بو معنی مغصوب منه جانبنده واضحدر زیرا مضمون له مجرد قبض
ایله ضمان مالکی اولور ملتقط ایمنسو دخی لکن اشکال جانب آخرده دره اول درهم
غاصب الندن قالمش الصحیح آنوک ملکنه داخل اولماز امدی آنده دخی طریق ملکی
بوبله دیلدرکه غاصب چونکه کندو درهمنی تسلیم ایلدیکی آنوک دخی بر درهمی فوت
اولمش اولورکه اول آخرک یدنده اولور اکا وصول دخی ممکن اولماز پس غاصب
[illegible] اولوب علی التلفه اولک الدوغی انلر بدل اولور اگر اولیا ایسه و بوتنبادل
علی التلفه واقع اولور امدی بو تفصیل ذوات امثالده درکه اول بلا عقد عوض اولمق
صحیحدر اما نجاسته بردار بردار آخره و یاخود برعبد عبد آخره مشتبه اولسه اکا طریق
بوقدر الا مصالحه و تراضیدر اگر اباء ایدرسه البته عین حقی الور دیو بیلدکده
منع ایتمک ایله اکا تفوق ایتمک قصد ایلیه اگر اباء آنلرک قیمتلری متماثله
ایسه قاضی اولرک جمله سنی بیع ایدوب ثمنی حصه لری مقدارنجه توزیع ایدر اگر
متفاوته ایسه درفع طلب ایدن شخصدن اولرک الفنش واحسن اولانک
قیمتنی اخذ ایدر درفع دن امتناع ایدنه اقلک قیمتنی مقدارنی صرف ایدر
مابینده اولان تفاوت مقدارینه توقف ایدر حقنی بیان و یا خود مصالحه ایدنجه
زیرا مشکلدر اگر قاضی موجود دکل ایسه شول کسه که خلاص مراد ایدر دخی
آنوک یدنده در اکا لازمدرکه بنفسه تولی و مباشرت ایلیه **وظیفه ثانیه**
صرفده در یعنی بعد التوبه الندن قالان مال حرامک کیفیت صرفنده در آنوک
دخی اوچ حالی واردر یا آنوک مالکی معین اولور اول تقدیرجه اکا رد ایدر و
یاخود وارثنه رد ایدرمو یاخود مالک غائبی اوله آنوک وصولنه انتظار ایدر
و یاخود ایصال ایدر و مالکک ربحنی وبرر حضوری وقتنه دکین مو یاخود مالک
یعنی اوله لکن معلوم اولمیا که وفات ایدوب وارث ترک ایلدیکی یاخود ایتمدیکی
گاه اولورکه رده امکان اولماز کثرت ملاک سببی ایله مثلا مال غنیمت ده غلول
یعنی خیانت ایدوب زبا و ملتمل اولسه زیرا غزاة طاغلوب متفرق اولدقلرندن
صکره انلاری جمع ایتدرمک قادر اولسه دخی مثلا بردینار بر قلعه انسانه نجه توزیع

ایدر

امریکا اول ملکك حکمی دخی تصدق در اگر مال ملکی دن و یا خود مصالح مسلمین اجلون حفظ
اولنمش اموال دن ایسه اول مقوله اموالی مساجده و قناطر و رباطاته و مصالح طریق مکه
یه و بونلرك امثالنه صرف ایلیه اگر بر قاضی عادل بولورسه انکا تسلیم ایدوب مصارف مذکوره یه
اول صرف ایله والا اهل بلده دن بر عالم متدینی تحکیم ایلیه زیرا تحکیم انفراددن اولی در اگر
اندن دخی عاجز اولورسه بنفسه تولی و مباشرت ایلیه زیرا مقصود صرف در اگر فقیر
مظنون ایدرسه که حرامی تصدق جائز دکلدر دیو اولازمه تولی بارکی بو قدردر ایسك
جواب ویرورز که جواز تصدق خبر ایله واثر و قیاس ایله ثابت در اما خبر اولدر که
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم حضورینه بر بریان اولمش شاه کتوردیلر اول دخی حرام
اولدیغنی تکلم ایلدیکه پس حضرت علیه السلام انی تصدق و اطعام ایله امر بیوروب اسارایه
اطعام ایدك بیوردیلر اما اثر اولدر که تحقیق حضرت ابن مسعود رضی الله عنه بر جاریه
اشترا ایدوب بعده مالکنی ظفر بولمادی که ثمننی نقد و تسلیم ایلیه چونکه طلب ایدوب
بولمادی ثمننی تصدق ایلدیکه وایدی یارب اشبو صدقه انلدن اولسون اگر راضی
اولورسه والا اجری بنم اولسون دیدی و دخی حضرت حسن دن مال غنیمتی غلول و خیانت ایدنك
توبه سندن سؤال اولندیکه عسکرك تفرقندن صکره جواب ویردیکه تصدق ایلیه
اما قیاس اولدر که بو مقوله مال مترددر ضایع اولمق ایله خیره صرف اولنمق بیننده
مالکندن یأس حاصل اولنمشدر بونده حفظالو قدرکه انی بر خیره صرف ایدوب مالکی انکله
اجره منتفع اولمق اکا خیردر زیاده انتفاعدن قنده قالدیکه اصلا منتفع اولمایه دنیاده
نه آخرتده خصوصا که تصدقده بر فقیر منتفع اولوب حاجتنی سد ایلمك اولر اکن بلا
اختیار به اجر حاصل اولمق ایسه انکار اولنمازه زیرا خبر صحیحده وارد اولمشدرکه غرس و زرع ایدنك
ایدنلره میوه و محصولندن جمیع ناس و طیورك اکل ایتدکلرندن اجر واردر اما مال
طلبیندن بقرینه تصدق المسول دنیلدوکی کنده ونفسی اجلون اجر طلب ایتمك اولی
بر قو و بو خصوصده مظلوم خلاص طلب ایدرز اجر طلب اتمززه دخی تصحیح ایلیه
بیننده تردد ایدرزه و شول کسه که بر نفسی اجلون رانظی ولاو و غیر خصوصده غیر اجلون
دخی راضی دکلور دینلدر کلام صحیح در لکن بزه اول مال اخرام در اما فقیره حلال در
ایدی فقیر اجلون حلال اولا نه زلفدن داخل اولورز بو دخی معلوم اولاکه چنان بر مال حلول طین
مع الحرام و حلال اولسه ایچندن حلالی کندی نفسنه تخصیص ایلیه زیرا اول کندو سی حرام بنا
معذور اولماز بو مال حرامی عیالنه ویره زیرا انلار اکا اولورکه معذور اولورلر لاز عدم علمه
ایله اندن صکره حلالی لباس و قوت مهماته تخصیص ایلیه اما انلار دن ایکیسندن بیرینی
تخصیص مراد ایدرسه حلالی قوته تخصیص ایلیه زیرا دم و لحمی اندن حاصل اولور لباس
ایچی جرو بردن ساتردر پس انکی به اهتمام اولی ایدوکی ظاهردر عارف طلبسی
ابتدای لباس تقدیم اولنمق کردر زیرا مدت باقی و سرابت خیر و برودن وافی در

اما طعام اویله دکلدر لکن رأی مختار تقدیم قوت اختیار در حتی اول سبیلدن در که
حضرت امام عتیق ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه لبن الحرام و حلالی اجتماعی معلوم
حالده معلوملری اولماموق ایله بنه فی ایلدیلر تا که اندن جسد مبارکلرنده لحم نابت
اگر سؤال اولنورسه که جلدسی انواعنه صرف اولنمقدن صکره کندی نفسنه ایلمه غیرلرینك
فرقی قالمازه جواب ویرلورکه تفاوت فرق مقرر در اول روایت ایله که رافع بن
خدیج وفات ایدوب بر نارنج ایله یعنی سیف ایچون سقالرا استعمال ایتدکلری
بوایله که ایما ساینه دخی دیرلر بر عبد حجام ترك ایلدیکه حضرت رسالت پناه صلی الله
علیه وسلم سؤال ایلدیلر حضرت کسب حجامدن منع ایلدیلر بنه بر قاچ دفعه مراجعت
اولنوب هر مرتبه ده منع بیوردیلر پس دیدیلرکه یا رسول الله انوك ایتامی واردر
بیوردیلرکه انوك کسبنی ناضحك علفنه صرف ایدرك امر ایدی بو روایت دلالت ایدر
انسانك کندوسی اکل ایتمك ایله دابه سنك اکلنك فرقی اوله و دخی معلوم اوله که اگر
حرامی فقرایه تصدق ایدرسه زیاده جه ویروب توسیع ایلیه نجه که نفسنه انفاق ایلیه
قادر اولدقجه مرتبه تضییق ایلیه اگر عیالنه انفاق ایدرسه اقتصاد یعنی حالت
متوسطه اختیار ایلیه اما ضیفی اگر فقیر ایسه اکا توسیع ایلیه اگر غنی ایسه حرام دن اکا
اطعام ایلیه مگر بریه ده اولا و یا خود کیجه ایله کلوب آخر طعام حلال بولمیه مجال الجوع
اگر ضیف فقیر اولوب لکن ورع و تقوی صاحبی اولسه اکا حقیقتی بیان ایدوب دولت فتحه
اعلام ایلیه تا که حق ضیافتی رعایت ایله ترك خودعی جمع ایتمش اوله اگر ضیف انی بلمز
اول تقدیرجه اکا خبر ایتمز درست وجهی بو قدر در زیرا ایلدوکی تقدیرجه دخی حرامك
قساوت قلب ایراث ایتدکده تأثیری مقرردر اگر حرام والدینده اولسه انلارك
طعامندن اکل دن امتناع ایلیه اگر غضب ایدرلرسه دخی زیرا معصیت خالقده لازم کلن بر شیده
طاعت مخلوق یوقدر اگر مال شبهه اولورسه امتناع ورع ایچون اولور اول تقدیرجه
امتناعده تلطف ایلیه زیرا رضای والدین دخی ورعدندر بلکه واجب در اگر
امتناعه قادر اولمازسه انلاره موافقت ایلیه لکن اکلی تقلیل ایدوب لقمه لری صغیر
ایلیه و مضغ ایتدکده زیاده جه تطویل ایلیه و توسیع ایلیه زیرا اتی منع غوردر برادر
و همشیره دخی والدینه قریبلردر زیرا انلارك حقی دخی موکددر کذلك حلال الاخذ
اما شبهه دن کلمش بر ثوب الباس ایلسه ورد ایلدوکی تقدیرجه غضبی فرط
ایلمك مقرر اولسه اول تقدیرجه قبول ایدوب والده سی حضورنده کیوب غیبتنده نزع
و طرح ایلیه و اول ثوب ایله نماز قیلمایه الا والده سی حضورنده اولورسه مضطر
اولانلرك صلوتی کبی قیله **مطلب سادس** سلاطینك ادرارات و عطیاتی
بیاننده در اندن دخی نظر ایلیه لازم در تا که اول جهات حلالدن در اول دخی ایکی قسم در
قسم اول اموال فی و جزیه و مال مصالح در بو نلار کفار دندر قسم ثانی مسلمین دن در که اول

شول مال مواریثدرکه وارثی اولمایه و دخی اموال ضایعه‌در اما صدقات که زکات
اولیوب مانده اخذ اولنه و تجارت بونلرک ماعداسی که مسلمین اوزرینه مقطوع اولان
خراج و مصادرات و انواع رشوت جمله‌سی حرامدر و بونلرک مصارفی سکز
اوکلی جزیه‌در آنوک اربعة اخماسی مصالحه اولنور و خمسی جهات معینه‌یه اولنور بونلار
حلالدر اگر فقهاده مذکور اولان شرائطی جامع اولورسه ایکنجی مواریث و
اموال ضایعه‌در بونلار مصالحه اولنور اما مالکک حالنه نظر ایلمک که جمله‌سی مالیدر
یا خود حرام‌میدر یا بعضی‌میدر آنوک معلومی بیان اولنمشدر اوچنجی اوقاف
انده دخی نظر شرائط مواریث کبی‌در کما فیه شرائط وقف ایله در دردنجی سلطانک
احیا ایلدوکی اراضیدر اگرچه اول برشرط معتبر یوقدر زیرا سلطانک جمیع ارضده
تصرف حقی واردر بلکه بونده معتبر اولان سابقا مرور ایدن اموال اعواضی‌در
بشنجی سلطانک خزینه‌ده اشترا ایلدوکی اراضی و ثیاب و خلعت و بونلرک
امثالیدر بونلار حلالدر اگر ثمنی حلالدن ادا اولنورسه والا حرامدر آلتنجی عاملک
تبایع والرا ایلدوکیدرکه اموال قسمتدن و مصادرات انواعی جمع ایدرلر بونلار حرام
محض بحت‌در یدنجی شول طائفه‌دن تبایع اولنانلردر که سلطان ایله بیع و شرا
و معامله ایدرلر اگر اول کمسنه سلطانک غیری ایله معامله ایلمزسه آنوک جمله مالی
حرامدر والا مختلطدر یا غالب یا مساویدر یا خود قلیلدر سکزنجی خزانه اوزره
کتابت اولنانلردر و یا خود بر عامل اوزرندن که آنوک یانده حرام و حلال جمع
اولور اگر سلطانک حرامدن بری ایدوکی معلوم اولماسه اول تقدیرجه حکمی
اگر حلالیدر یا خود حرامیدر معلوم اولماسه انده خلاف واردر بعضیلر دیمشلردر
انده حرام غالبدر جائز دکلدر و بعضیلر دخی دیمشلردرکه هر مال که بعینه آنوک حرمتی
متیقن اولمایه انی اخذ ایلمک جائزدر قول مختار بودرکه اگر غالبی حرام
حرام اولورسه اگر اغلبی حلال اولوب الحنده بقیه‌سی دخی حرام اولمسه موضع توقف
انده‌در مسبوق کبی تجویزا ... احتجاج ایلمشلردر بعض صحابه‌نک ...
تجویز ایدوب وعبدالملکدن اخذ ایتدکلری ایله و بعض تابعین دخی ...
وحسن و ابن ابی لیلی کبی حضرت امام شافعی دخی رشیددن دفعة واحده
بیک دینار اخذ ایلمشدر امام مالک دخی خلفادن اموال کثیره اخذ ایلمشدر
حضرت امام حسن و حضرت امام حسین رضی الله عنهما دخی حضرت معاویه‌دن
جوائز قبول ایدرلر ایدی اما بعضلرک دخی امتناعلری ورعدن و لالتدن ایدی
... دلالت ایلمز تجویز طرفندن جواب ویرمشلردرکه اخذ ایدنلر امتناع
ایتمشلردر اگر رد ایتدکلری ورع ایله توجیه اولنورسه کذلک اخذ دخی اوجه اولور
بری ایله توجیه اولنور زیرا احتمالات دردر احتمال اول انلرک ماندن

قطعا بریسی اخذ ایلیه اول باشدن ورع‌در احتمال ثانی جهت حلالدن ایدوکی بیلدوکی
حلالدن اخذ ایلیه ایدی صحابه و تابعیندن رضوان الله علیهم اجمعین منقول اولان
بوکا محمولدر احتمال ثالث فقرایه تصدق ایتمک ایچون یا خود مستحقینه تفریق
ایچون اخذ ایلمکدر زیرا مال مغصوب بر مالدرکه مالکی متعین دکلدر سلطان ایسه آنی محله
صرف ایلمز ایدی اندن اخذ ایدوب محلنه تفریق آنوک یدنده ترکندن اولیدر
ایدی سلفدن بعضیسنک اخذلری بوکا محمولدر احتمال رابع برسلطاندن که اکثر
مالی حلال اوله اندن اخذ ایدوب لقمه مرف ... طلب ایلیه ایدی خلفای
راشدیندن و اکثر صحابه و تابعین زمانلرنده خلفا بو یله ایدیلر اکثر ماللری حرام دکل
ایدی اول سببدندرکه امام علی کرم الله وجهه سوز دیمشدر سلطانک سکا اعطا
ایلدوکنی اخذ ایله زیرا آنوک حلالدن اخذ ایلدوکی اکثردر اما زمانمزده اولان
اموال سلاطین یا جملسی و یا خود اکثری حرامدر زیرا انلرک جمیع اموالی یا خود
اکثری ظلما اخذ اولنمشدر و دخی غیر اوله اولان سلاطین صحابه و تابعینه مال عرض
اخذ و قبولی ایتدکلرندن تقلد منت و اظهار سرور و بهجت ایدرلر دخی انلرک قبح
اخذ مال ایتدکلری منت سؤال طریقی ایله دکل ایدی و انلرک اعطاء مالی ...
ایله کلامنی سوبلکدن سکوت ایتمزلر ایدی اما زمانمزده جمیع امورده ... و رؤس ...
حق کلامنی مانده مکوسه اولنمشدر پس شمدی قبول معصیتسز دکل اولور نظر ثامنی
اخذ مقداری‌در و صفت اخذده‌در معلوم اولا که سلطانک اموال مصالحده
مالی ... اخذ ایتمکده و مواریثده نظر ثانی صحیح‌در امدی آنوک اخذی
جائزدرکه دیلدوکی مالی دیلدوکی کمسنه‌یه ویره اما مطلقا علیه مراد بودرکه غنی اولان کمسه
مصارفدن دکلدر اگر آنده مصلحت ناس اولمیه بلکه مصرفی اول کمسه‌درکه اکا ویرلکده
مصلحت عامه اوله و یا خود کسب محتاج اوله امدی هر کمسه که برادره نوعی اقلیوب اول
امرا اشتغال ایدوب اولسه اولوکه آنوک مصلحت عامه‌یه متعدی‌در پس اول کمسه اشتغال ایدوب و
اول یباشرت ایتدوکی مصلحت عامه مطلقا اولمق لازمدر امدی آنوک بیت المالدن
مقدار کفایه حقی اولور امدی بونلار و مدرس علما و تابعین فقهاء و محدثین و مفسرین
و قرا کبی بلکه معلمین و مؤذنون و بو علومک طلبه‌سی کذلک علماء مذکورینک زمرسنه
دخلدر زیرا انلارک مهماتنه کفایت اولنمازسه طلب علم و تحصیله قدرتلری اولمازده و دخی
ابدیک ملک قوامی و امنیتک اجتماعی سببی نظام عالم و باعث امان‌در و انلر دخی
زمره سالفه‌یه ملحق اولور و شول طائفه که مصالح عامه انلرک حالنه منوط و امور ملک
حبل سعیلرینه مربوطدر انلار دخی بیت المال عمال‌در و حراس مملکت و انلرک اجنادی
رجال و بونلار دخی داخلدر زمره حساب و وکلا و کتاب کبی عمال ... مال حرام دکل
بلکه عمال بیت المال که علی حسب الشرع مباشرت عمال ایلیه فرقه اطبا دخی بونلاره

واخل وسایر مصارف بیل ایتدوکی حقده بو نامل اولورلر زیرا اطبانک صحت جید ده
مدخلی اولدوغی ظاهردر وامر دینک تمامی صحت بدن ایله اولدوغی باهردر لکن سلطنه
اجرتسز خدمت ایدنلره در آمدی بو مصارفده اغنیا اولسه لر دخی اعطاسی اولنمق جائز
لکن سلطان اجلارندن برینه ویلدوکی مقداری تخصیص ایدوب ویرمکه دخی قادردر
لکن لائق اولان اولدر که رعایت مصلحت ایتمک اوزره نیت ایلیه زیرا امر بار که
بر مرد عالمی ویاخود بر بطلی ولاوری زیاده صله یه تخصیص ایلیه سائر ناسه دخی
تشویق وتخصیص ایتمش اولورلر انلار دخی آنونک کبی علا اشتغال ویاخود دلاورلک
ابطال ایتمه اولماغه تبدل ایتمك وانلاره تشبهه صرف قدرت ایلیه لر بو ذکر اولنان
ظلم وجه حق اوزره عامل اولان سلطان حاوللرده در اما ظلمده ایکی امر واردر بری
اولدر که اول مقول سلطان ظلمی سببی ایله یا معزول ویاخود واجب العزل در اول امر
انونک السندن بر شی اخذ اولنمق نیجه جائز اولور بری دخی اولدر که اول مقول سلطان
بعض مستحقینی منع ایدوب سبب حرمان اولورلر پس باقیلری اخذ ایلمك اصلا
جائز اولماز اولسه دخی انجق حقلری مقداری جائزدر اما بونلاردن جواب ویریلور
اولکیدن بو وجهله جواب ویریلور که هربار که سلطان استبداده عزت وخلعنده
ثوران غبار فتنه وندامت حسرت اولور اول زمانده ترک اولنوب طاعت
اولنمق واجب اولور ودخی بزم سلاطین ده بو بیله صفات وشروط رعایت
ایدوکم مصالح تدارکده مزبت شوق حاصل اولمق ایچون در آمدی اگر انلارک ولا
بطلانه حکم ایدرسک مصالح زراسا باطل وامور مملکت بالکلیه عاطل اولور پس
ریح رجا ایدرکه زراسن طال فوت اولمق قبح اعمال دکلیدر وبلکه حالا زمانده
ولایت وسلطنت البته مانع شوکت در ویاخود بر صاحب شوکت خلیفه مبایع
ایدر ویکسه بالخصوص صددر امرا بر کسه که شوکتنده مستقل اولوب نیته خلیفه ولا
اصل خطبه وسکه ده مطیع اولوب سلطان نافذ الحکم اولمسه اولو اقطارده اولان
قضاة دخی احکاملری نافذه ولاة در ایکنجیدن بو بیله جواب ویریلور که آنده بر
مرتبه واردر پس بعضلر زیاده وغلو وافراط ایدوب دیمشلردر که مسلمینک جملسنی
شر ایلر در اول تقدیرجه حدسی معلوم اولماز که نه مقداردر مثلا بر دانق میدر
یاخود حبه میدر امدی جملسنی ترک ایتمك گرکدر بر قوم دخی دیمشلردر که قوت
الموق جائزدر زیرا ضرورت انکله دفع اولنور بر قوم دخی دیدیلر که برسنه لک
قوتنی الور زیرا هر کون مقدار کفایه یی قبض ایتمك عسر وبرسنه یی دفعة الموق
الالدن حقی دخی ظاهر غیر یسیر در آنی ترک ایتمك دخی اولماز پس برسنه یه لازم
اولان قوت ویریلور بر قوم دخی بو بیله دیمشلردر که نه مقدار ویرلر ایسه المق
جائزدر لکن ماسک بلغه قدرلری معلوم الکثی اولورلر مجموع قول ورفع وصادق

وقیاسه موافق در زیرا بو اموالک بین المسلمین اشتراکی بطریق التعیین دکلدر
اگر اویله اولسه قبل القبض وفات ایدنلرک ورثه سی اول حقده وارث اولمق لازم
اولوردی بلکه هر کسک حقدسی قبض ایله متعین اولور پس باقی سنک حقی سلطان
بعضنه ظلمی ایله ساقط اولماز **مطلب سابع** سلاطین ایله مخالطه نک
حکمنی بیانده در اول ایکنجی وجه احوالدن خالی دکلدر حالت اولی بو سلاطینه دخول
اولمقدر اول شرعا مذموم در که حقنده تشدیدات وتغلیظاتی ناطقه نیجه اخبار وار
تواردا اولنمشدر انلردن صکره دخولده دخی حرام اولور ومکروه ومباح اولور انواع
اوج امر سببی ایله یا فعلی ایله ویا سکوتی ایله ویا قلبی ایله اما فعلی ایله اولان زیرا سلطانک
اکثرینک وارلری مغصوب در امدی انده دخول ایچون اذنی اولسه نیجه حرام در اما اگر
واری حرام دکل ایسه دخولده سلام ایله عاصی اولماز لکن اگر سجود ورکوع ایدرسه وعامله
سلام وخدمتنده اوکنده قائما طور رسه ظالمه اکرام ایتمش اولوب عاصی اولور ظالم
دخی غضب بغضه تواضع دخی معصیت در حتی ضرره دینک نقصانی نقص ایدر دیو
وارد در خصوصا که ظالم اوله اما تقبیل ید وخدمتنده انحنا اول دخی معصیت در مگر
خوف فتنه ده اوله یاخود امام عادل ویا شخص عالم اوله ویاخود بر امر دینی سببی ایله
اکا مستحق اولانه اوله نته کم حضرت ابو عبیده بن الجراح حضرت عمرک رضی الله تعالی
عنهما یدلرینی تقبیل ایدوب کمسه انکار دخی ایتمشدر اگر جمله سنی ترک ایدوب سلام اوزره
اقتصار ایدرسه دخی بساطلری اوستنه جلوسدن خالی دکلدر اگر انلارک اغلب
اموالی حرام اولورسه انلارک بساطلری اوستنه جلوس جائز اولماز اما سکوت
ایله اولان زیرا انلارک مجالسنده نیجه فرش حرام واوانی حرام وکندولرینه وغلمان
حرام اولان البسه حرام کوررسه گرکدر بلکه نیجه کذب وفحش کلام وبونلارک امثالی
سبب ملام اولور امور مشاهده ایدر بونلارک جمله سندن سکوت حرام در اگر
رخصت ایله عامل اولوب خوف ایدرم دیو اوبلی ایدرسه نیجه نجوز نفسنا بله عمل
مجلسلرینه دخولی ترک ایتمیه اللهم مگر دخول ایا وزیره دخی اکراه ایده لر اما قولی ایله
اولان انلاره دعا ویاخود ثنا ایتمکدر ویاخود انلارک سویلدکلری اقوال باطله یی
تصدیق ایلمیه تصریح ایله ویاخود السنه تحریک ایله ویاخود وجهنده بشاشت
ویاخود انلاره محبت واشتیاق وطول عمر وبقاسنه حرص اظهار ایلیه امدی بو
جمله سی حرام در حقنده اخبار وآثار وارد اولمشدر امدی انلاره دخول جائزدر
الا ایکی عذر ایله بری اکراه در واتباع ایدمک اولنماسه علم وعرفی اولمقدر
ویاخود عوام ناسی نفسلرینی طاعت امراده نزع وانلاره اقتدا ایله کندولری
مراجعت امرادن منع ایلمکدر بری دخی دخولدن مرادی نفسندن ویاخود غیردن ظلمی
دفع ایتمکدر بشرط انکه کذب ایلمیه وانلاره ثنا ایلیه ودخی نصیحت ویندی سود مند

دیو

ترک ایلیه • حالت ثانیه اولدر که سلطان ظالم غیر عادل زیارت قصد ایله
سکا داخل اوله اول زمانده ورع وسلام ایلیه اما قیام اگر جمع کثیر ایله گلمش ایسه قائم اوله
بیان رعایاده حشمت ولاة مملکتی رعایت ایچون زیرا اهم مهامدر اگر خلوتده وتنها
گلورسه اندن دفع اولان اکرام ایچون مکافات ایدوب قیام ایلمک جائزدر
لکن اولی عدم قیامدر عزت دینی اظهار وحقارت ظلمی اشکار ایتمک ایچون
... ایچون ایدوکنی وحق تعالی نک اعراض ایتدوکی کسه دن اعراض ایتدوکی انکله
اظهار ایلیه • بعده ارتکاب ایتدوکی معاصی خصوصنده تخویف وطریق خیر وصلاح
ارشاد وتکلیف وایتدوکی ظلمدن ... نیجه امورده که اول انلاردن غافلدر
وتعطیفا ایلیه • حالت ثالثه اولدر که اول مقبول ... وسلاطیندن عزلت ...
نه اول انلاری نه انلار آنی گوره لر • واجب اولان بودر • زیرا سلامت حال بوندهدر
وانلارک احوالندن استخبار • وانلاره متصل اولامدر وتقربه قصد واعتبار ایلیه • بلکه
خاطرنه انلارک تنعمی خطور ایلسه • حاتم اصمک کلامنی تذکر ایده که آنوک متنعم اولدوغی
... تدبر ایلیه که دیمشدر • زیرا ایله ملوک بیننده ... یوم واحد واردر • یا دونکی گوندر
انوک خود لذتنی بولمازلر • زیرا فوت اولمشدر • وفردا ایچون ... وانلار احتمال حلول
اجل ایله خوف ووجل اوزره بودر • پس ... آنده دخی ... بوقدر که حال منقول
اوزره اوله ... لازمدر که حق تعالی وزرینه جانبندن اعظم اوله • پس ...
محبتنه ... وانلارک ... اوله قدری ... اگر دیرسک که محبت ...
انوک وجهی بوقدر • زیرا محبت فرع معرفت کمالدر • پس هر کیم حق تعالی یه محبت
ایلیه حق تعالی محبت ایتدوکی ... محبت مبغوضی اولانه بغض وکراهت ایدر •
اگر سلفک انلاره دخوللری ایله احتجاج ایدر ایسک ... دیرز که سن دخی انلارک
... داخل اوله لکن اول دخول بزم حقمزده کمال مرتبه سنده ... حالدر • بزم
انلارک احوالنه نسبت حالمز فتنهدر • زیرا انلار سلاطینه عتاب ولوم ووعظ ایدرلر ایدی
واحتصده لومه لائمدن خوف ایتمزلر ایدی • اما بز انلارک قلوبنه تقرب قصد ایدرز
انلاری غرضلرینه موافق نیجه رخصت جانبنه دلالت ایدرز • ودخی اول مرده ایکی
غرور دخی واردر که انلار ایله نهایت مرتبه احمق اولان مغرور اولور • بری اولدر که خلقه
اظهار ایلیه که مقصودم انلاری وعظ ایله اصلاحدر لکن اصلا غرضی تحصیل شهرتدر
ملکه اولور که نفس ظالم دخی معاونت ابلیس ایله گندوده اول وهم ایله تلبیس ایدوب
او وجه اعتقاد ایدر • وامری آنوکنا مخالفی بودر که اگر گندونک غیری اول خدمته تونلی
ومباشرت ایلسه درونده فرح وبشاشت گلمیوب اول ... آنوک ...
گندونک خلاصنه شکر ایلیه • بری دخی اولدر که زعم ایلیه که بر آخر کسه یه اولان ظلمی دفع
ایچون شفاعت ایتمک ایچون قصد ونیت ایلیه • بو دخی ... غروردر که آنوک دخی

معیاری

معیاری مرور ایلمشدر • مطلب ثامن • چون سلطان سکا فقرایه توزیع ایچون
مال گوندرسه اگر اول مالک مالکی معیّن وار ایسه آنوک اخذی حلال اولماز • اما اول فقرایه
توزیع ایلمک جائز دکلدر • لکن بعض الوجوه خائن ... امان شرطا ایلدیلر • غائله اولی اولدر که
... اول مالی اخذ ایتمکله سلطان مالنک حلال اولماسنی ظن ایدر • غائله ثانیه آخر کیمسه
دخی سکا اقتدا ایدوب ... ایله جواز ... استدلال ایدرلر • ... موالکک فرقنه ...
... بو غائله اوکیدن اعظمدر • ... که امام شافعی نک علیه الرحمه اخذی ایله جواز اخذه
استدلال ایدرلر • اما امامک تفریقنی ... اول نیت ایله اخذندن غافل اولورلر
غائله ثالثه اولدر که قلبک سکا محبت جانبنه میل وحرکت ایدر • وسنی تخصیص ایدوب
سکا ایثار ایتدوکیچون • امری اصل تام قائل بودر • زیرا سن سکا محبت ایتمک حرمتک
زیاده اولوب ... وبو دخی معلوم ... که انلارک معامله سندن
احتراز واجبدر • زیرا اکثر مالی حرامدر • ...
معامله دن وخدمت ... دخی احتراز لازمدر • زیرا انلرک اکثر اموالی غصب ایلهدر
زیرا مقبول حلال ... مال ... جزیه ومیراث • وباجمله مال حلال نیجه داخل اولور
... شبهه حرام اختلاط ... ضعیف حاصل اولور • ودخی شول سوق که انلاری سکا ...
مال حرام ایله بنا وترتیب ایدرلر • انلارک ... حرامدر ... ودخی
امری اگر سوق آخر وار ایسه انلاردن متاع اشترا ایتمک گرکدر • زیرا اندن انلارک
سکالرینه اعانت ودکانلرینک کراسنه ایراث کثرت واردر • بعضیلر مبالغه ایدوب
... دخی حرام قیلمشلردر • اما اویله دکلدر • اما انلارک ... ایله بنا اولنان قنطره
دن مرور وعبور جائز دکلدر • مگر ... اوله • ... اما ورع عبوره جواز ...
... احترازدر • اما مسجدک ... والآتی مغصوب ایسه یاخود مالکی غیر معلوم
بر مالدن ایسه آنده صلوة واداء جمعه جائز دکلدر • اگر خارجدن اقتدا ممکن ایسه
امری ورع مسجد آخره عدولدر • اگر بولنورسه • والا جمعه وجماعتی ترک ایتمیوب ...
... اولمق ... ومالکی معیّنی اولمامق احتمالنه نظر ایلیه • کذلک مال حرامدن ...
سقایه دخی ورع اندن احترازدر • مگر صلوتک فوتی خوفی اوله • اول تقدیرده ...
جائزدر • اما رباطات ومدارس اگر ارض مغصوبه ده ایسه آنده دخول رخصت ...
اگر مالکی معلوم دکل ایسه جهت خیر ایچون ... بر بنادر • اما ورع اجتناب ...
لکن ارتکاب ایلیوب ... اگر بونده گورولان ... سلطانک گندوسنک
اولمایوب ... صادر اولورسه • ... زیرا انلار ایچون ...
... معاطی صرف بوقدر • ... مال ... حرام غالب ایدوکم ... کلام ...
زیرا انلار ایچون مال مصالحی اخذ بوقدر • بلکه اول ... ولاتک ... وار ...
... بونده کلام طویلدر • والله تعالی اعلم • اصل خامس

آداب صحبت و اصناف خلق ایله معاشرت ده در بونده دخی مطالب وارد در مطلب
اول اخوتک فضیلتی و شروطی و درجاتی و فوائدی بیاننده در فضیلت اخوت و
الفت معلوم اولا که حسن خلق موجب الفتدر و توافق و تحابب در بعض طرفیندن منتج حسن
و موافقتدر و ثمرهسی محمود اولمامسی ثمرهنک دخی محمود تحقق الجالب ایدر نته کم سوء خلق
منتج تباغض و تدابر در اما دلیل فضیلت حسن خلق حق تعالی نک انک لعلی خلق عظیم
قولیدر و دخی حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم بیورمشدر ناسی جنته ادخال
ایدنلرک اکثری حق تعالی دن اتقاء و حسن خلقدر و دخی بیورمشدر میزانده وضع
اولنان اعمالک و خصالک غایت ثقیلی خلق حسندر و دخی بیورمشدر بعثت فی
ارسالم اولندم مکارم اخلاقی اتمام و تکمیل ایچون بوندن صکره اخوت فی الدین ایله اخوت
فی الدنیانک بیننی تمییز غامض و مشکلدر امدی معلوم اولا که صحبت یا اتفاقی اولور
جوار سببی ایله اولان صحبت کبی و مکتبده مدرسه ده و اسواقده و یاخود در باب
سلطانده و اسفارده اولان صحبت کبی و یاخود اختیاری در که اول محلنک فرعی در
اول دخی درت قسم در قسم اول سنک بر انسانه لذاته محبتک در مثلا رؤیت
و معرفتندن و مشاهده اخلاقندن متلذذ اولدوغک سببی اول انسان ایله دوستلک
سبب ایله زیرا هر جمیل لذیذدر و هر لذیذ محبوبدر پس لذت استحسانه تابع در
اول دخی طباع دن موافقت و مناسبته تابع در و دخی اول استحسان اولنان
امر یا انوک صورت ظاهرهسی در و یا صورت باطنهسی یعنی کمال عقلی در که حسن
علم و حسن خلقی مثمر در که آثار حسن افعالی مثمر در کاه اولور که الفت بر مناسبت
باطنه سببی ایله اولور که الفتی ایجاب ایدر زیرا بر شیئک شبهی اکا منجذب در و
اول مناسبتک دخی اسباب دقیقهسی وار در که قوت بشریه اکا اطلاع بولمز در
بو معنی یه اشارت نبی علیه السلامک قول شریفی در که الارواح جنود مجنده فما تعارف
منها ائتلف و ما تناکر منها اختلف بیورمشدر یعنی زمان الستده ارواح عالم ...
هر قنقیسی که اول عالمده ... نده تعارف و مناسبت اعلامشدر حالا بو نشأه ده
دخی اول تعارف ثمره ائتلاف اولور و هر قنقیسی که اول زمانده ... تناکر اولور
... اولمایه بو عالمده دخی ثمره اختلاف اولور مالک بن دینار قدس سره
بیورر ایدی که نه زمان که ... مشاکل و مشابه اولان ایله ... اولورلر نته کم هر طیر
جنس و جنسی ایلن جمع اولوب پرواز ایدر ناکاه بر کون بر غراب ایله بر حمامه کوروب
بوندن تعجب ایدم اول زمانکه ایکیسی بیله طیران ایتدیلر کوردم که ایکیسی دخی اعرجلردر
پس دیدیم که اتفاقلری بو سبب دن ایمش امدی بوندن ظاهر اولور که کاه اولور
محبت نفع صوری ایچون اولماز و بو بونده ... جمال ایچون محبت ملاحظه
شهوت اولماز زیرا صورت جمیله کندو نفسنده استلذاذ اولنور شی در

اولماق

اولماق فرض اولنه دخی نته کم ماء و خضرت و ازهاردن استلذاذ اولنور و امدی
آدمی انلر کبی نفسی محبوبدر اگر بو غرض مذموم شهوته متصل اولورسه که اول شهوت حرامدر
مذموم اولور و اما اگر بو غرض مباح شهوته متصل اولورسه نه مذموم اولور نه محمود اما که اتنده
بو قسم ده داخل دکلدر زیرا بو طبیعیدر ... ایله دکلدر و قسم ثانی کندو ذاتیچون
ذاتنک غیره نائل اولمق ایچوندر اول تقدیر جه محبوب غیر اولور و بو شی اکا وسیله
اولور اما محبوبه طریق اولان دخی محبوبدر فقد و ذهب دخی محبت بویلهدر
اندن صکره وسیله ایله مقصد یا مال حاصل در یا جاه در ملوک و سلاطینه محبت کبی
یا علمدر بکیمدک استاذینه محبتی کبی اما محبت بو غلامک ... برنده دکلدر زیرا
بو غلامک مرادی حق تعالی یه ایمان کتورمیلرده دخی اولور لکن کاه اولور که مذموم
اولور ... مال ایله ... توصل اولنه و جاه ایله اموال ایتامی جبارت فقد
اولنه و علم ایله ولایة قضایه ... رعایا یه یاخود غیرینه توصل سببی جاه اولورسه
مباح اولور نته کم ... جاه توسل ایلیه زیرا وسیله توسل اولنان امردن حکم و
کسب ایدر و بعضی مثلا بر فعل ایله حرامه ... توسل ایلیه و وسیله اولان فعل دخی
مندوب اولور مندوب حق ... اندن کسب ایدر و سائری دخی بوکا قیاس اولنه قسم ثالث
اولدر که انی حقی ذاتی ایچون اولمایه بلکه غیری ایچون اوله و اول غیر انوک دنیا ده
اولان حظوظنه راجع اوله مثلا بر کسه استاذنه و شیخنه محبت ایلیه اول سببدن که
انک تحصیل علمه و تحسین عمله توسل ایلیه و علم و عملدن دخی مقصودی آخرتده نعیم مقیم
یسر ... فوز اوله امدی بو کسه فی سبیل الله محبت ایدنلرک جمله سندندر و
کذلک بر کسه تلمیذینه محبت ایلیه اول جهتدن که تلمیذ اندن کسب علم ایدر و دخی
انوک واسطهسی ایله مرتبه تعلیمه نائل اوله بلکه اموالنی تصدق ایدوب حق تعالییه
تقرب قصد ایلیه بلکه بر کسه کندو یه طعام و لباسنده معاونت ایلیه محبت ایله که
فراغ بال ایله علم و عمله اشتغال اتمکه باعث اولدوغی ایچون بلکه بر کسه که زوجه صالحه
محبت ایلیه تا که انوک سببی ایله وسواس شیطاندن محفوظ و دو قابت(?) دینی حفظ
و صیانت ایلیه و بر ولد صالح ولادت ایلیه که اکا دعا معاونت ایلیه امدی انلر
... بو مقاصده وسیله و آلت اولمشلردر امدی محبت ایلین محب فی الله اولور
قسم رابع اولدر که انجق نته دخی الله محبت ایلیه انوک سببی ایله علم و عمل مراد
ایلیه و یاخود اول محبوبنک ذاتنک ماسنده ... بر امره توسل قصد ایلیه امدی محبت
مراتب محبتک اعلاسی و ادقی و اعظمی در و بو قسم دخی ممکندر و بو محبتک آثار ...
محبوبدن بکا و زاید محبوبه متعلق و مناسب اولانه دخی تعلق ایلیه نه مرتبه ...
دخی مثلا محبوبنک محبوبنه و اکا ثنا ایلینه حتی منزل محلت و جیرانینه دخی ...
مومن بر مومنه محبت ایلسه کلبی دخی محبت ایدر و بو کاشاهد در اقوال عشاقی

فی

تجربه واشعار شعرا دخی بو معنایه دلالت ایدر کوکلک جذبه اتمه دخی بجانکه جنسی سوز
بو غالب اولمسه حق تعالی نک غیری جمیع موجوداته دخی تعدی ایدر زیرا هر بری حق تعالینک
آثار قدرتندن بر اثردر نته کم بر کیسه حبیبک خطنه وصنعتنه محبت ایدر و انوک مصنفی اولدیغی
جهتندن کذلک حق تعالی نک حبیب خدا و مظهر مکان قاب قوسین او ادنی نوبلا ایدیلر که جنابلری
بر باغ کوره یمی میوه و نوباوه کتورسه انی چشم مبارکلرینه سوروب تعظیم واکرام ایدر
رتبه قریب العهددر دیو سوررلر ایدی اکر محبت محبوبدن حالا یاخود مآلا حاصل
اولاجق نصیبه مقصوره اولسه علما و صلحادن وفات ایدنلره محبت متصور اولمازایدی
کذلک صحابه و تابعیندن بلکه انبیا متوفیندن صلوات الله وسلامه علیهم اجمعین
بر ینه محبت متصور اولمازایدی فاما بو محبت هر مسلم متوجه انلرک قلبنده
مرکوز و مکنوندر بونلارک جهات محبت متعددر زیرا انلار هفتک خواص عباد
آخری بجانکه درجات محبت بیلدک ایسه سنک فائده درجات بغض دخی
قیاس ایله واضح اولور زیرا هر کیسه که بر امر سببی ایله محبت ایله بالضروره
سببی ایله بغض ایدر و جنس مرهاسی به بغض اولنور و مطیع محبت اولندوغی سببی
بو ایکی صفت متنافیه در و دخی محبت بغض ایکی هر بری جلیده و دخی اولنور
انده کمین اتمشدر اکی محبتین و مبغضینک افعالنک ظهوری زمانندن
متفرع اولور و لکن شول کیسه ده که طاعت و معصیت مخلوط اوله انوک حالی
زیرا انده حب ایله بغضک بیننی جمع لازم کلور متضاداری ایکن لکن حق تعالی
قتنده حقیقت ظاهردر اما سن اکا عمللرینه جهتندن محبت ایدرسن و لکن
حالتی جمع دخی ممکندر نته کم سنک بر ولدک اولسه که غایت ایله ذکی و خدمتکار
اولوب لکن فسقی عادت وکار ایلسه سن اکا ذکی جهتندن محبت ایدرسن
اما فسقی جهتندن بغض ایدرسن و آخری مسلم حالی ده دخی حال بو یله در اول
تقدیرجه کافره اهانت ایده و کفر سببی اکا اهانت ایله و مسلم مطیعه اکرام ایدوب
انی اکرام دخی ایله بلکه لائق اولان اولدر که معصیته غالب اولدوغی زمانده
دخی میلک طرفی انده و طاعتی غالب اولدوقده میلک بجانبه و اکرامه اوله
و دخی حق تعالی نک رضاسنی طلب ایلیوب ابله غیظ و غضبندن تجنب و احتراز ایلیه
کیسه نک دخی حالی بو یله در بونلر منکره معلوم اولا اظهار بغضک طریقی یا قولدر
و یاخود فعلدر اما قولا اولان انکار و مکالمه و مجادله یه ترک ایتمکدر
و یاخود استخفاف و تغلیظ ایلمکدر اما فعلا اولان کار کاه اعانت ترک
نکاه اساءت قصدی ایتمک ایله در بو مراتبک بعضی بعضندن اشد و اقوی در
معصیتک درجاتی حسبیله مترتب اولور اما معصیتده در جات بودر که معصیت
طریقیله ایمن فقد و فسقیت بو دخی ... اولور و بو نه ... اولان

انما من و سترده در و یاخود صغیره یه یا کبیره یه اصرار ایله اولور اول دخی اکر غیره
تجاوز ایدرسه انده مسامحه اولنماز بلکه اول معصیتدن فارغ و متورع اولنجه
مقدار و شنک منع ده قدرتک مقداری زجر و انکار اولنور و اکر غیره متعدی اولمازسه
بلکه انجق کندیسنه متعدی اولورسه انوک طریقی عفو و صفحدر جرمینی ستر ایلمکدر
نته کم حضرت ابو بکر صدیق رضی الله عنه مسطحه نفقه سنی افک ده تکلم ایتدوکیچون
قطع ایدوب بعده حق تعالی نفقه سنی اعاده ایتمکه امر ایلدی که کریمه ولا یأتل اولوا
الفضل منکم والسعة الآیة اول خصوصده نازل اولمشدر فی الحقیقه بونده اعظم
جریمه اولوردی که حریم رسالتپناه صلی الله علیه وسلم تکلم وافترا ایتمکله اجتراء و عایشه
صدیقه رضی الله عنها که سیده نسآء عالمیان حقنده حاشا اطاله لسان ایلیه
اما اکر معصیتک ضرری انجق فاعلنک نفسنه ایسه آنده دخی اکر سنک انوک بیننده
مودت وار ایسه انوک حکم خصوصی واردر که عن قریب ذکر اولنور و الا اینته
بغضک اثرینی اظهار و قولا و یا فعلا انکار ایلمک لازمدر و قول و فعلک تحتنده
متدرج اولان انواع که انوک انزجاری مرتبه سنجه ظاهر اولور رعایت ایلمک کرکدر اولکه
انواعک اقلی درجاتی انده معاملات رفق و نصرت قطع ایلمکدر واکلیسی انوک اعراضی
و مراد لنفس فسادی در لکن طریق معصیتده اولان اکر اعضای فسادده لازمدر
و کلدر و بو مذکور اولان مذهب بعضیلرک در بعضیلر دخی دیمشلردر که معصیت غیره متعدی
ده اولسه اولان جانب رحمت ایله نظردر زیرا انلر قهر و تقدیر ایله مقهور لردر قدرده
مقدر نافع و رافع دکلدر لکن کاه اولور که معاینه و رعایت خاطر ترحم مانع اولور
صورت ترحمده کورینور اما محض مداهنه در انوک حکمتنا متحالف بودر که اکر سنده
سنک خالص حقک جنابت ایلسه یه اکا نظر رحمت ایله اغماض ایدوب نیجه اینمیه براحرکه
تقدیر الهی ده مقدر اولوب ظهوری مقرر او له اکا کیسه مانع اولوردی دیمه اکر حقنه
جنایت ایتدکده اکا غیظ و غضب ایدرک حق الله جنایت ایتدکده ترحم ایلیه
اول محض مداهنه اولوب نفاقی مسعود و مکائد شیطاندن بر کیدا ایله مغرور در اکر
سؤال اولنورسه که عاصیدن اعراض و مجانبت و قطع نفقه و اعانت واجب میدر
و یاخود اول مرتبه میدر که ترک ایلیوب اتمام اولمق لازم اوله جواب و بر یلور که
علم و حکمت تکلیف و ایجاب ده داخل دکلدر زیرا اصحاب کرام علیهم رضوان
الملک العلام اهل معاصی حقنده و بر قاچ اقسام او لمشلردر بعضیلر تغلیظ قول ایدرلر
ایدی و بعضیلر دخی مرتبه اعراض ایله اکتفا ایدرلر ایدی و بعضیلر دخی جانب رحمت ایله
نظر ایدرلر ایدی آخری بونلار دقائق دینیه و حقائق یقینیه دندر که انده طرق
سالکین مختلفدر مطلب ثانی معاصی نک اقسامنده و هر بر ینک
احکامنده در قسم اول اعتقادلرنده فساد در اول دخی ایکی نوعدر نوع اول کفردر

پس مجاوز جهت قبل ما شرفاق ایله مجاورت اولنور بو ایکیلی قضای مراتب امانت در
اما ذمی نک مالی عوضی معصوم در لکن اندن اعراض و تحقیر اولنور انیق طرفه نکاه
تضییق ایله وسلام و بر مکده مخالطه و تعدی ترک ایتمکله و سلامنی رد ایتمکده بلکی کی کنیک
دینکه بلکه اولی اولدر که انکله معامله و مخالطه دن و مواکله دن یعنی بیله طعام یمکدن
کف ایتمکدر اما انکله انبساط و مواسا کراهت شدیده ایله مکروهدر بر مرتبه که معامله
قوی اولانی عدم حرمتدر منتهی اولماغه قریب اولور نوع ثانی مبتدعدر اول دخی بدعته
غیری دعوت ایلینه آنده دخی اکر بدعتی بر جهتدن ایله اولکه انکله کفر لازم اوله اولکه
امری فتنی دن اشد در والا عندالله ذمی دن اخف در ولکن عند الناس اول ذمی
فرقی دن اشد در زیرا انلرک شری خوف اولنور که مسلمه متعدی اوله امکا فرک شری
خلافی در زیرا اول صورت اسلامده وایکی افعالی ایتمکله بحجه بر اور امکا فرک عقیده
مرتبه باعث اضلال اولور اما شول مبتدعدر که بدعتنه دعوت ایله امتنعنده دعوت
ایلدوکی بدعت حقی اوله آنلرک شری الته متعدی در پس انکا بغض اظهار و اندن
انقطاع و تحقیری اختیار ده و بدعتی سببی ایله انکا تشنیع و سوء اعلامی ایچون تقریع
ایتمکده فحی ترکی اکون تنفر و فساد ایله اعلام ایله تحذیر ده استحباب اشددر اما سلامنی
رد ایلمک اکر خلق حذر ایسه جائز دکلدر خلق اندن تنفیر ایچون واجبی ناسده
بدعتنی تقبیح ایچون اکر قلوبده وایتسه اول تعذیر ده اکر ترک جوابنی بر عشدن
ردع و زجر ایدر و بو ظنی ایدرسه ترک اعلی در والا جوابده باس یوقدر اما عوام
اولان مبتدع دعوته قادر اولمایه و انکا اقتدا اولنمق خوفی اولمایه اولکه امری
اسهلدر اوجبا اولان انکا نصح و بند سود منداولمکده عطف ایلمکدر زیرا قلوب عوام
سریعة التقلبه در اکر نصحه نفع اولمازیسه و آندن اعراض ده بر عشی عنده تقبیح اولورسه
اعراضده استحباب متاکد اولور قسم ثالث فعل معاصیله ایله عاصی و مرتکب معاصی اولوب
اعتقاد جهتنده فسادی اولمایه بو دخی بر نیچ قسم در قسم اول که جانبک اشدی در
اولدر که انکله ناس متضرر اولا ظلم و غصب و شهادت زور و غیبت و نمیمه
بو ظلمارک امثالی کبی در پس انلردن اعراض و مخالطه لرینی ترک ده معامله
انقباض شدید و اقوی در بو ظلمارک دخی فسادلری یاره مسلمین ده و یاخود اموال
اعراض مؤمنینده در بو ظلمارک دخی بعضی بعضندن اشد در پس انلاردن
ایدب اهانت ایتمکده استحباب اهل فسادک شدت و غلظتی مرتبه سنجه متاکد اولور قسم ثانی
صاحب ماخور و یعنی میخانه جیلدر که اسباب فسادی تهیه و احضار و فساده طریقی
تسهیل و اخبار ایدر بو ظلمار خلقه دنیالرنده ایذا ایتمزلر لکن فعلی ایله دین و ایمانلرینه
نقصان ایراث ایدر بو دخی اول کی یه قریب در لکن اندن اخف در زیرا عبد ایله
رب بینده اولان معصیت مغفرته و عفوه اقرب در لکن غیره تعدی ایده کی

جهتدن اشد بدر اول سببدن اقتصار ایدر که صاحبنه اهانت اولنوب
اندن اعراض اولنه مکالمه دن مخالطه و سلامنه جوابی ترک بخلافه بو یلیا ایتمکله یاخود
طریق آخر ایله نوع زجر اولیق اولنه قسم ثالث نفسنده فاسق اولاندر شرب
خمر ایله یاخود واجبی ترکی ایله یاخود بر ذنب حرام کسبی ایله که کندویه مخصوص اوله
امرکی بونده اخف در لکن اکر انکا مباشر ایتدکده مصادف اولنورسه
انی منع واجبدر هر نه طریقله که انکله امتناع حاصل اوله ضرب ایله و یاخود استخفاف
ایله زیرا منکردن نهی واجبدر اما اکر فارغ اولمش بولنوب لکن بو امری معلوم
ایسه اکر نصح انی تکرار عوددن مانع اولاجاغی معلوم اولورسه نصح واجب اولور
اکر فراغی محقق اولمایوب لکن احتمال فراغ اولورسه بند افضل نصح و زجردر الطفله
و یاخود تغلیظ ایله اکر تغلیظ انفع ایسه اکر امارلری محقق و نصحک عدم نفعی معلوم
اولنده بسیر علما مختلف در بعضلر دیرلرکه لائق اولدر که انوک سلامنه جوابدن اعراض
و اختلاطدن کف ایلمکدر بعضلر دیرلر که رفق ایلمک و عین رحمت ایله نظر ایلمک
اولیدر نته کم نبی علیه السلام شرب خمر ایلینه لعن ایدن کسیه منع بویوروب
برادرک اوزرینه شیطانه معاون اولمه دیو بلدی و یاخود بو معنایه قریب بویوردی بو قول
حق بودر که بونده حکم رجالک نیتلری نک اختلافی ایله و احوالده تفاوت ایله
مختلف در بونده حاصل بغض قلب و بالدر زیرا ایکی طرفک هر برینده خطر و بال
مقرردر زیرا انکا اولورکه عنفده کبر و عجب دن و اظهار عظمت ایله تلذذ دن و سلامت
کوسترمکدن ناشی اولور رفق دخی کاه اولورکه مداهنه دن و استمالت قلبیدن
اولور پس بونده لازم اولان قلب بالواجب در اکا کوره نصیحتی ایلمکدر

مطلب ثالث مصاحب اولدوغک کمسه ده شرطلر اولان صفات

شروط بیاننده در زیرا انسانک جلیس مجلسی صالح ده دینی و صلاحی دکلدر آدمی
یا دنیا ایچوندر مال ایله و یا جاه ایله انتفاع کبی و یاخود مشاهده و مجاوره ایله
استیناس اولنور بعض ناس ایله الفت کبی بو صحبت بزم غرضمزه متعلق دکلدر
یا خود دین ایچوندر اول دخی بر قاج انواعه ایچون اولور بعضی استفاده علم
عمل در و بعضی استفاده جاه در که انکله قلبی تشویشدن ایدن عبادتدن مانع
اولاجق و خاطری مشاغلی اولاجق امور دن تخلص حاصل اوله بعضی دخی استفاده
مال در که انکله طلب اقوات ده تضییع اوقات دن استغنا ایلیه بعضی دخی مهمات
استعانت در نیته که مصائب ده عده و آلت و مخاوف و اهوالده قوتی اوله
بعضی دخی مجرد دعاء ایله تبرکدر بعضی دخی دار آخرتده شفاعت انتظار در نته کم
سلف دیمشلر در اخوانده استکثار ایتمکی اختیار ایله زیرا هر مؤمن ایچون دار قرارده شفاعت
واردر و دخی هر کسکه انوک صحبتی مراد ایلیسه لائق در که انده بش خصلت

تحقق اولا عقل وحسن خلق وترك فسق وترك بدعت وترك حرص دنيادر
عقل جميع كمالاتك اصول ورئيس مالدر زيرا حق سكا نفع واعانت ارادت ايدر
ايكن سن بيله بلمدوكك يردن ابلاك مضرت ايدر اما حسن خلق لازم اولدوغي زيرا
عاقل وار در كه هوا وغضب ويا خود شهوتي اكا غالب اولوب سكا نفعه طالب ايكن
بيله بيله مخالف اولور عمل ايدر زيرا صفاتنه قهر واخلاقنه تقويم ايتمكدن عاجز اولور
اما فسق اوزره مصر اولان فاسق انوك حق تعالى دن خوفي اولمازكه انلردن خوفي
اولميانك غائله سندن امان وصداقته وثوق واطمئنان اولمازه بلكه اغراضنك
تغيري ايله متغير اولور نته كم حق تعالى سوره شدر ولا تطع من اغفلنا قلبه عن ذكرنا
واتبع هواه واما بدعت ايله مجتنب ده بدعتك سرايتي خطري وار در هوا اول كندوسي
طبيعته مبتدع ايكن بنجه محبته لائق اولور شرائط محبتك جمله سي علقمه العطاردي
اوغلنه جمع ايدوب وفاتي زماننده ديمشدر كه اي فرزندم ايستسه اكر سنك انجون
رجالة احتياج عارض اولورسه بر كمسه ايله صحبت ايله كه سن انكا خدمت ايدرسك
سني صيانت وانكله مصاحبت ايدرسك سكا شرف وزينت ويره اكر بر مؤنتك اولور
سكا اول مؤنتده معاونت ايليه وبر كمسه ايله مصاحبت كه سن انكا الوك مد ايلسك
اول دخي سنكا مد ايليه اكر سندن بر حسنه كوره عد ايليه اكر سندن بر سيئه كورسه
سد ايليه وبر كمسه ايله صحبت ايليه كه بر كلام سويلسك معارضه ايتميوب قولكي تصديق
وبر امره قصد ايلسك سني تا مراد ايليه يعني سكا حواله ايدوب تفويض وتقليد ايليه
ايليه واكر بر شي ده منازعه ايدرسكز اول كار ده سني ايثار ايليه ايدي ابو كلام
بري بر كلام بليغ ومجموعي جميع حقوق صحبتي جامع اولمشدر لكن بو مقوله كمسه
عزيز ونادر الوجود بلكه زمانه ده مفقود در اول سبيدندر كه ديمشلردر وعلقمه بو
وصيت ايلدي مرادي اول ايدي كه اوغلي بر كمسه ايله صحبت واختلاط والفت ايليه
بعضيلر ديمشدر ناسدن بر كمسه ايله صحبت ايليه الا شول كمسه ايله كه سنك سرك
كتم وعيبكي ستر ايله ضم ايليه وعنوانه ده سنكله بيله قول وفعلنده منافعده سني
نفسندن ايثار ايليه وحسنكي نشر وسيئاتكي طي وستر ايليه اكر اول مقوله كمسه بولمز
ايسه نفسكله صحبت ايت زيرا اول عصرده صحبته لايق كمسه حصر وقطر ايله اما حريص دنيا اولان شخصك صحبتي سم قاتل در
زيرا الطباع تسرق ناسك رشيقنه ده واقتدا اوزرينه مجبوله در شخصك طبعي اخرك
طبعندن صاحبي بيلمدوكي يردن سرقه اوزره مطبوعه در مطلب رابع
حقوق صحبت ده در اول دخي سكز در اولكي حق مال ده در زيرا اخوت اتحاد معنوي در كه
مال وجاه ده اشتراك وسرا وضرا ده مشابه اولوب حصه دار اولمق اقتضا ايدر
حق تعالى سوره شدر وامرهم شورى بينهم ومما رزقناهم ينفقون يعني اموالده خلطاء
وشركاء ايديلر بلكه بونك دخي اوچ مرتبه سي وار در مرتبه اولي كه او ناسيده

لنفسنا وملك منزلسنه تنزيل ايدوب سنك مالك فضلسندن انوك حاجته قيام
ومهمته التزام ايده سن مرتبه ثانيه كه نفسك منزلسنه تنزيل ايدوب مالكده
انكله مشاركت واساس ايده سن مرتبه ثالثه كه مرتبه علياه در اولدر كه نفسك اوزره ايثار
ايده سن كه بو مرتبه صديقين ومنتهاي درجات متحابين در وبو مرتبه نك تمامنده
نفسي دخي ايثار وبولنه خدا الحق اخبار دخي روايت اولنور كه صوفيه دن بر جماعت
اولكدن بعضي حضرت وسعايت اولندي اوله دخي رقابنه قطع وضرب ايله امر ايلدي
ابو الحسين النوري دخي انلاردن ايدي سمان اول دم جلاددن اقدم سبقت ايدوب جلاد
ايلمه ده وكنده دني قتلده مسارعه ايلدي تاكه اول مقتول اول اوله حسين كه اول ضميدن
سوآل ايلديلر ايتدي وبلدم كه بر لحظه حياته دخي نفسيدن اخوانمه ايثار ايلم اول كلامي
حارسنك نجاتنه سبب اولدي وبو بر حكايه طويله ده ذكر اولنمشدر ايكنجي حق نفسيله اعانت
اقتضا حاجات ده در وحاجاتنه سؤالدن مقدم انك انكا مند قيام وحاجات مختلفه
تقديم واهتمام در بونك دخي بر قاچ درجاتي وار در اداسي حاجتنه قيام در سؤال
وقدرت دكنده لكن بشاشت واستبشار وفرح وقبول منت اظهار ايتمكله سلف
بعضيلر عقد اخوت ايده وكمسه نك موتندن قرق سنه مرورندن صكره بنه
عيالي اولادني تفقد ومعاطارنه قيام ايله تفقد ده هر كون منزلرينه واروب خبر
وماللرن مؤنتلرني كورمك تعهد ايده دكي بر مرتبه كه پدرلرندن انجق جسمي وجسدي
فوت اولمش ظن ايدرلر ايدي بلكه پدرلرينك حياتنده انلردن كورمدكلري الطاف
وشفقتي انلردن مشاهده ايدرلر ايدي وبعضيلر دخي برادر مسلمانك عائله سنه
نيز در ايدوب زينت وربح وبونك امثالي لوازمنه احتياجي اوزره ديدر وبوسي
سلامت انلاري تبارك ايدرلر ايدي وباخود برادر مسلمك حاجتي بانكده كنده وحاجتك
وباخود وجاهتم اولوب بلكه قبول ايتمديكي جهتدن منت عد ايده سن قنده قالدي
نفسكا انوك اوزرنده حقي وار در ديو دعوا ايليه سن ودخي انجق حاجتي اقتضا
اوزره حصر ايتميوب بلكه لائق اولان اولدركه زياده اكرام ده وايثار ده كنده
تقديم ايدوب اقارب واولاده تقديم جهد وسعي ايليه اوچنجي حق حضور وغيبتنده
عيوبني ذكردن سكوت ايليه بلكه تجاهل ايليه وحفي كلامنده ورد ايلمكدن دخي سكوت
ايليه واحوالنه متفحص اولمغه ومالات احبابدن يعني انلر سمعندن اجتناب ايليه وانكا سفه
ايتده ويكا اسراردن سكوت ايدوب غيريته وافشاسي ايليه اكر اخص احبابيه فاش ايدرسه
دخي بلكه بر طرفيله ما بينلرنده انقطاع ووحشت دخي اولنه اغراض صكره دخي افشا ايليه
زيرا اول حال لؤم طبع وخبث باطندن نشئه در ودخي احبابنك واهل واولادينك
حقنده وحقي قدحدن سكوت ايليه وغيرك قدحي حكايتدن دخي اجتناب ايليه
نته كم ديمشلردر والذي بلغك سبك يعني حقيقتده سكا سب ايدن غيرك سني

سكا تبليغ وايصال ايلمين دروغ ولكن انوك حقنده ثنا ايتدوكنى دخى اندن
اخفا ايليه زيرا آنى ايصال تبليغ اولنمامشدر وقائلنه القا وسرور در پس آنى كتم
صدردن تمشيدر و دخى بعض اغراضنى ونه مكاندن كلدوكنى موقنده وكيد وچكنى
سؤال ايليا نيدوكى ايچون تنكر كندوسنى كشف ايليه زيرا كاه اولوركه ذكرى انكا ثقيل
اولور و ياخود ارتكاب كذبه محتاج اولور و با جمله هر كلام كه اندن منافى اوله
اجمالا وتفصيلا اندن سكوت ايليه الا امر بالمعروف ونهى عن المنكرده سكوت
ايليه وسكوته رخصت يوقدر زيرا اول امر ونهى انوك حقنده واجب اولدوكنده
اكر بر كوررسه دخى اما مساوى وعيوبنه ذكر وانلرك مساويسنى بيان اول عيب
قبيلندن ايدوكنه ركس وعباده دركه اول مسلمانك حقنده حرامدر وسنى [illegible]
تاجر ومانع اولان ايكى امردر بريكى اولدركه نفسنك ايله مطالعه ايليه سن اكر انده
مذموم كوررسك كه سن انوك تركندن عاجز اولاسن انوك علتنى دخى
نفسنك قياس ايلمك كركدر بريكى دخى اولدركه اكر سن بركسه يه طالب اولورسك
انده اصلا عيب اولمايه اول محال ايدوكنه ريب يوقدر پس بر صاحب عيبه حق
لازم كلور نته كم ديمشلردر اى الرجال المهذب يعنى رجالدن كيمدر كه تمام مهذب
الاحوال ومطهر وصادق المقال اوله بلكه مرد كريم اولدركه محاسنى مساويسنه
غالب اوله پس كريم اولان انوك محاسنى ملاحظه ايدر لئيم اولان مساويسنه
نظر ايدر حقيقتده بر كسه بولنماز كه انوك مساويسى يا محاسنى اولمايه بمثال اعتبار
نظر ايدر محب صادقك ديده سى عيوب محبوبدن نابينا و [illegible]
اظهار و ابدا ايدر در دخى حق ك اوزرينه واجبدر نطق ايله زيرا اخوت نته كم
انكار ايدن سكوت اقتضا ايدر امور محبوبه ناطق اولمايى دخى اقتضا ايدر زيرا
اخوانك برى برندن حصول النفع در بو فساد تيمارندن خلاص اولمق ايچون دكلدر
امرى لازم اولان اولدر كه لسان ايله محبت وتودد و تفقدى لازم اولا
تفقد در مثلا بر عارضه اولسه اندن سؤال و اول سببدن دردمند اولدوغنى اظهار
و عافيتنك تاخيرندن كسب ملال ايليه كذلك جميع احوالنده كه اندن كراهت
حاصل اوله لايق اولدركه زبان ايله وافعال ايله كراهتنى اظهار ايليه و دخى لايق
اولدركه زبان ايله سرور و شرورده مشاركتنى اظهار ايليه زيرا اخوتك معناسى
سراء وضراءده حصه دار اولمقدر و حديث شريفده دخى وارد اولمشدركه بجان
بر بكوز برادر مسلمه محبت ايلسه محبتنى اظهار وانكا اخبار ايلسون اخبار ايله امردن
غرض مراد محبته حصول ازدياددر حقوق لسانك بريكى دخى كندو يحب اللى
اسمى ايله دعوت ايليه حضوررده غيبتنده دخى كندو وسعى واولادينه وفعلنه
[illegible] وايليه سعى عقل وخلقنده وهيئته وخط وشعر وتصنيفنده وجميع امورنده كه انكله فرح وسرور

حاصل اولنه اما كذب وافراط ايله اولمايه بونلار دن اكده واقوى اولدركه غائبده
ثنا ايدنلرك ثناسنى انكا اظهار فرح ايله تبليغ در بريكى دخى اولدركه سنك حقكده
ايتدوكى احسانه شكر ايده سن بلكه نيتنه بيله شكر ايليه اتمام ايتدوكى ايسه دخى
وبوندن اعظم جلب محبتده تاثيرده اولدركه انوك غيبتنده انكا ايرامازلق قصده
ايدنلرى دفع ومنع وعرضنه تعرض ايلينلرى توبيخ وتقبيح ايله دفع ايليه زيرا
حقيقتده حق اخوت حمايت ونصرت اوزرنده تشمير ساق وتغليظ قول و
تعنيف ايله اظهار خلاف وشقاقدر پس اندن سكوت صدورى موغر قلوب
منفردر يعنى صدورده الغاء حقد ووحشت و قلوبه باعث نفرت اولور حق
اخوتده تقصيردر پس سنك ايچون بوبره ايكى معنى واردر بريكى بودركه شويله بر
ايده سنك انوك حقنده ديدكلرى كلام اكر سنك حقكده صادر اولورسه اول
قرنداشنك حاضر اولسه سنك حقكده اندن نه مولك نه ديمك ايدركه سكا دخى
لايق اولان اولدركه انوك عرضنه تعرض ايلينه اويله مقابله ومعامله ايليه سن
بريكى دخى بودركه شويله تقدير ايده سنك اول برادرك ديوار آردنده حاضردر
سنك كلامكى اشيدير وشويله ظن ايدركه سن انوك حضورندن غائب
امدى اول كيمسه سنك حضوركه كوروب اشيدوكى بيرو ماولسه انكا نصرت
قلبكده نه وجهله حركت اولورسه غيبتنده لايق اولان اولدركه غيبتنده دخى اويله ايده
زيرا بركسه كه اخوتده اخلاص اوزره اولمايه اول منافقدر اخلاصك شرطى
غيب وشهادت ولسان وقلب وسر وعلانيه و خلوت وجماعت
برابر اولمقدر و بونلارك برنده تفاوت اولمق مودتده مداهنه وخلط و
امورده مذقل يعنى مكر وخدعه و طريق مسلمانده ونتيجه در يعنى طريق محق دن
حيله در اكر بركسه كه نفسندن بونكا قادر اولمايه انكا انقطاع وعزلت مخالفات
مصاحبتدن اولى در زيرا حق صحبت ثقيل و انكا طاقت كوتورمك محقق
غايت قليل در پس ايچون بريكى دخى جزيل و انكا وصول انجق توفيق ربانى ايله اولور
ويدى اول خصوصده تعليم وتنبيه در دخى زيرا علم احتياج بالاحتياجك خصوصنده در امر
مالده مواسات واجب ايسه حاجتده مواسات دخى واجب بالطريق اولدر اكر
تحصيل علمدن مراد علم ايله عامل اولمامقدر كه لازمدر كه انكا نصيحت ايده سن لكن خلوتده
ايده سن زيرا جمعكاه ذكرا ولنمقدر و دخى شويله ظن ايدركه عيوبنى ذكر ايتمكله
ملكنه وحشت ايراث اولنه زيرا وحشت بر عيب ده وركه صاحبنك معلومى
اما اكر معلومى دكل ايسه اول عيبى شفقتدر اما معلومى اولوب لكن دفعنه قادر
اول امرده انوك سترينى كشف ايليه انكا اغضا ايدرسه اما اكر اظهار ايدرسه البته
انكا نصيحت لازمدر كاه تعريض ايله وكاه تصريح لكن بر مرتبه يه واصل اولمايه كه نفرت

براءت ایلیه اگر بلورسک که نصحک تأثیری یوقدر و اول حال اوزره جلوددر
اول زمانده سکوت اولیدر اما سنک حقکده تقصیره متعلق امورده ابنده و دخی
اولان تحمل و عفو و صفح واندن تغافل در بیننه کورمزلکدر و کچن کناهی عفو اصلاحه …
معدود دکلدر نعم اگر بر حیثیت ایله اولا که آنوک اوزرینه استمرار انقطاعه منجر دخی
اول زمانده تنهاده عتاب انقطاعدن خیرلودر و تعریض تصریحدن اولیدر و کنایه
مشافهه دن اصوبدر و بالجمله تحمل جمله سندن انسبدر … حق زلات عفو
عفو و هفوت دخی یاد ایتمده در و تاخیر سنک حقکده در اما اولکی عفو …
مشکلا لازم اولان نصح امرنده تلطیف ایلمکدر امورنده اولان اعوجاجی …
و متفرق اولان احوالنی جمع ایدوب حالنی ورع و صلاحه اعاده ایتمکدر اگر فاجر
اولوب اجاریی اوزره باقی اولورسه انده صحابه و تابعین اختلاف ایلمشلردر
حضرت ابوذر رضی الله عنه جانب انقطاعه ذاهب اولوب انی بغض فی الله …
عد ایلمشدر اما ابو الدرداء و صحابه دن بر جماعت خلافنه ذاهب اولمشلردر …
ابتدی فجان بر مسلم ظاهرا اوکه متغیر الحال ولوب اوصاف قرینه سندن تحول اوله
آنوک اکثرن سن ایلی ترک ایده زیرا انسان کاه معوج و کاه مستقیم کاه صحیح و کاه
سقیم اولور ابراهیم نخعی ابتدی بر برادرکه قطع ایلمه وار ارتکاب ذنب ایتمکله هجر ایلمه
زیرا بر کون ارتکاب ایدرسه یارین ترک ایدر و بر کمسه وار در که اکابردن
تقدم اولور بونه برادر مسلمک تغییر وضع و کنی زجر و منع ایلمز … اول وضع انکا باعث
هدایت و سبب توبه و انابت اولور بلکه انی ترک ایدرسه ارتکاب ذنوب
اوزره مصر و باقی اولمق خوفی واردر و دخی اول وقت آنوک اجتنابی و قیدی …
عفو اخوت ایله وقت حاجتده حفظ و ارضاد اولنوب … فقر دبدن
اشد بر احتیاج اولوری امر اولوب بر قومک عادت و طریقتیدر و بو طریق
طریق ایله ذکر اوفق و الطف و آنوک طریقتی احسن و اسلمدر اما اکثردن
ابی ذرک خلافی اوزره در و حتی شاعر دیمشدر و اغفر عوراء الکریم ادخاره

واعرض عن شتم اللئیم تکرما **ترجمه** صقلارم مرد کریمی زلتدن جبر ایلرم
اشید بستم اللئیم لطفا کبر صبر ایلرم و دخی دیمشدر ولست بمستبق اخا لا تلمه
علی شعث ای الرجال المهذب **ترجمه** بر صدیقک و طلارکه اول اصلاح محتاج اولا …
اول اخلاقی مهذب کوزلری ایچ اما … یدنجی حق برادر مسلمه دعادر حیاتنده و مماتنده
انکا دعا ادوب … نفسکه دعا ایده و کمسک زیرا اول علی التحقیق بنفسکه دعادر
… وارد اولمشدر که چون برکسه اخ مسلمنه دعا ایلسه ظهر غیبده ملک کما سلک …
آنوک کبا ولسون دیو … وارد اولمشدر که بر برادرک برادر … دعا
رد اولنماز و دخی حضرت پیغمبر … صلوات الله تعالی علیه وعلی سائر الانبیاء اجمعین

روایت اولنور که بیشک قبرده مثلی غریق مثلی درکه هر شیئه باغنور اول دخی ولدی …
و یا برادر و اقاربدن بر دعایه منتظر اولور برنجی حق وفا و اخلاصدر و وفانک
معناسی محبت اوزره ثبات و آنی دائم ایلمکدر تا یوم الممات که کندو وسیله یله اولنه
و بعد الموت بیله اول محبت اولادی ایله و اصدقاسی ایله اولنه زیرا محبت امر اخروی یه در
اگر قبل الموت منقطع اولورسه حبط عمل و ضیاع سعی و امل لازم کلور و دخی متوددن …
فراتنده ندرکه حسد ایله مقارن اولمایه نه دینده و نه دنیاده نتیجه حسد ایلسون که هر …
برادر تکدر اولوک فائده سی بنه آکا راجعدر کندویه عائد اولمق اعتمادی یوقدر
و دخی علامات وفادندر برادری ایله حالی تواضعده متغیر اولمایه نه که اوار تفاع
شانی و عظمت جاهی و دخی اولورسه اخوانه تکبر و ارتفاع احوال متجدده …
سبب ایله غایت ایله موطن در نته کم شاعر دیمشدر ان الکرام اذا ما اسهلوا ذکروا
من کان یألفهم بالمنزل الخشن **ترجمه** کریملر اولان فجان … منعا و ذوق …
او تنمازلکم … اولوب کبردی … و دخی آثار اخلاصدن و تمام وفادندر
… جزعی کشندر اوله اسباب مفارقتدن طبعک نفور و اعراض ایله و دخی
بعض خلقک صدیقی حقنده بعض اقوال قبیحه و افعال فضیحه ابلاغ ایتدکلرینی استماع
ایلیه خصوصا اول کمسه دن که اولا آنوک صدیقی اولماغی اظهار ایدوب بعده انی …
… کیدر و بونرا امور نقل ایلیه بلکه بو وضع تقریب ایچون ترتیب اولنور …
… وفا ایتمکدندر و دخی وفادندر صدیقنک عدوسنه اظهار صداقت ایتمکدن …
… تخفیف و ترک تکلف و تکلیفدر که برادرینه شاق اولان امری تکلیف ایلیه
بلکه سرنی مهمات و حاجاتندن ترویح و آنوک بعض اعباء و اثقالنی تحمل ایله …
ایلیه و دخی مال و جاهدن بر شیئه انک استمداد ایلیه و انکا کندویه … ایتمکی
و حقوق و مصالحنی تفقد و اهتمام و مهماتنک قیام و سعی و اقدام ایتمکی تکلیف ایلیه
بلکه قصدی محبتدن اولمایه الا رضای خدا و حقوق اخوتی ادا اوله و دعاسی ایله
تبرک و لقاسی ایله استیناس و امور دینیه ده اندن استعانت و مؤنتنه
تحمل ایلیه و حقوقنه قیام ایله نیت تقرب رب انام ایلیه بلکه بساط تکلیفی …
تمام تخفیف اولورکه کندو نفسندن حیا ایتدیکی اشیاده اندن دخی استحیا
ایلیه و نوافل عبادات … دیو اعتراض ایلیه و هر قصد ایتدیکی …
انکا مشاوره ایدوب اشارتنی قبول ایلیه و اسرارندن بر شیئی اندن کتم ایتمیوب
اظهار ایلیه و آنوک نفسنی کندو نفسنک نسبتده برادرندن اقرب کوره و …
… کندو نفسنه سوء ظن ایلیه … کندو نفسندن خیرلو کورسه اول …
کندویه اندن خیرلو اولور و نفسی انلرک خادمی منزله سنده تنزیل ایدوب انلاره
جمیع جوارحی ایله خدمت ایده … اما بعدا ایلما … نظر موقت ایله نظام …

انلار دخی سندن اول موتی مشاهده ایدیب نظر ایلیه لر و انلارک محاسنه
ناظر و عیوبندن تغافل ایدیب یعنی کورمزلنسن و انلارک اقبالی ایدیب انلرله تکلم
اشتغال ایده کلری حالده سن بجهتکی انلاردن صرف ایتمیه سن اما سمعا خدمت
بوبله درکه انلارک کلامنی استماع ایتدکده سماعی ایله تلذذ اولوب تصدیق ایتمک
و اظهار صفا و استبشار ایده سن و کندو مرادک ایچون انلارک کلامنی قطع و منازعه
و مماطله و اعراض ایتمیه سن اکر سکا بر جارحی کلوب احاطه ایدرسه انلاره اعتذار
ایده سن و دخی سنکله حراست ایدیب انلار کراهت ویرر شئی سماعدن احتراز ایده سن
و انلار ایله خدمت انلار اوزرینه رفع صوت ایتمیه سن الا فهم ایتدکلری کلامی
ایلیه سن لسانک بانلر حقوقی مرور ایلمشدر ایکی الکری ایله خدمت انلرک [illegible]
[illegible] ایله کوریلور خدمتلرینده الکرونکی قبض ایتمیه سن بلکه آچوب بسط ایده سن اکر
ایاقلری ایله خدمت انلارک آردلرنجه کیدیب خدام و اتباع کبی انلاره اتباع ایده
متبوع اولانلر کبی تجیه سن و تقدم ایتمیه سن الا انلرک تقدم ایتدکلری مقدار ایده
و انلاره قریب و ملباس الا انلار تقریب ایتدکلری مقدار ایده سن و کلدکلرینده
قیام ایده سن و انلار قعود ایتمنجه قعود ایتمیه سن و قعود ایتدوکک یرده دخی [illegible]
تواضع ایله اوله و هربار کلدکده قوت تمام اوله بو حقوقک جمله سی خفیف اولوب [illegible]
[illegible] قیام کبی و اعتماد دینلکی زیرا بو بابده حقوق صحبت [illegible] ندر و بونلارک [illegible]
نوع اجنبیت و تکلف واردر اما بجانکه اتحاد تمام اوله بساط تکلف بالکلیه
اولور و بس آنده بجنیکنده نفسی مسلکنده سلوک ایدر و هر بار که [illegible]
ایده او لان احوالی اظهار تکلفندن استغنا اولنور مطلب خامس
اصناف خلق ایله مجالسه ایتدن بر مقدار کلمات حکمت اثاردر که بعض حکما کبار
[illegible] التقاط اولنوب بیان و اظهار اولنمشدر اولا اکرسن معیشتی صفاده [illegible]
ویلرسک صدیق و عدونک جملسنه وجه رضا ایله ملاقات اولوب انلاری
تذلیل ایتمیه سن و انلاردن [illegible] خوف و وحشت ایتمیه سن و توقیر ایده
[illegible] و تواضع ایده سن [illegible] و جمیع امورکده اوسطنده اولاسن زیرا
[illegible] فی قصد الامور ذمیمة یعنی [illegible]
ترک ایده زیرا طرفین مذموم در و [illegible] جانبکه نظر ایده که [illegible]
التفاتی اکثار ایله و دخی جماعات اراسنده [illegible] جلوس ایده سن
اکثار ایله و آمال [illegible] مقدمدن [illegible]
و دخی [illegible] تحلیل دن [illegible] کثرت [illegible] تحرز دن
[illegible] و تناسک [illegible]
[illegible] ترکیده [illegible] و تناوب [illegible] احتراز ایده سن و [illegible]

بلمسک یاوی اولسون یعنی مقارن هدو و سکون و ادب و کلامک منظوم [illegible]
اولسون و سکا خبر ویریب سویلیلرک کلامندن کلام حسنی استماع ایده سن تعجب [illegible]
اظهار ایتمکله و کلامنی اعاده ایلمک طلب ایتمیه سن و حکایات مضحکه دن سکوت [illegible]
و اولادکز و جاریه کز [illegible] سکا مخصوص اولان احوالک اعجاب ایتدکلری
یعنی اول احوالک سکا خوش کلدوکندن خبر ویرمیه سن و زینتده افراط ایتمیه سن
نسوان کبی و زیاده ابتذال [illegible] ایتمیه سن عبید و خدمتکارلرک [illegible]
کثرت تکلمدن و [illegible] استعمالده اسراف دن مجانبت ایده سن و حاجات و مرادات
اعلام ایتمیه سن [illegible] و مالک مقدارنی
اهل و اولادکی اعلام ایله قنده قالدیکی غیره اعلام ایده سن زیرا اکر مالکی قلیل کوررلر
سن انلاره [illegible] اولورسن [illegible] اکر کثیر اولورسه قطعا انلارک [illegible]
رضالرینه وصول [illegible] اولماز و دخی جفا [illegible] لازم کلمه [illegible] و دخی [illegible]
و ملایمت لازم [illegible] ضعف [illegible] و دخی [illegible]
[illegible] سقوط لازم کلمه [illegible] ایده سن [illegible]
[illegible] و [illegible] اجتناب ایدیب کلامکده [illegible] و مجلسده [illegible] ایده سن
و [illegible] اشارتی و [illegible] التفات و نظری [illegible] ایتمیه سن
و دخی [illegible] ایتمیه سن و خصوصده غضب کلمه سکوت
ایدیب غضب سکون [illegible] سویلیه سن اکر [illegible] سلطان کندویه تقریب ایدرسه
سن اندن حذر [illegible] اوزره اولاسن یعنی [illegible]
[illegible] حذردن غایت قریب اولمایوب بر مقدار اوزاقدن معامله ایتمکدن [illegible]
اکر سکا استرسال و [illegible] بال ایدرسه [illegible] انقلابندن امین اولمایوب
[illegible] رفیق [illegible] رفق [illegible] اوزره
[illegible] لطفنه مغرور اولوب [illegible]
[illegible] باعث اولماسون زیرا [illegible] عادتی بو [illegible]
[illegible] رفع [illegible] و کذب [illegible] حفظ [illegible]
نقل و [illegible] ایده سن و [illegible] تقلیل و خطابده الفاظ و عبارتک تهذیبی [illegible]
ایده سن و اخلاق ملوک و کیفیت سلوکلرنی مذاکره ایدیب لطیف و [illegible]
و [illegible] اکثار ایده سن [illegible] اظهار ایدرسه دخی [illegible]
[illegible] استعمالندن احتراز [illegible]
و سلطانه دخی لازم اولان اولدرکه [illegible] عفو و تحمل [illegible]
الا [illegible] عفو و تحمل ایتمیه زیرا لازمه [illegible]
اولان [illegible] صدیق و [illegible] حذر [illegible]

یعنی دولت وعافیت زماننه مقصور اولان شخص حیث وبر تصوردن زیرا اول
اعدای عدوک در و دخی مالکی عوضکدن صدقه اکرم قبله یعنی برکمسه که بذل مال ویا بذل
وضیله نفع اولنق قابل اوله بذل مال اختیار ایدوب بذل عرض ایتمکدن احتراز ایده سن
و بجانکه بر مجلسه داخل اولاسن کلام ایله ابتدا ایده سن و مقدم داخل اولانلرک
رقابنی تخطی ایدوب چکوب ینه دخی اکمی برجای دار سعه ده و تواضع اقربا یان بیرده
جلوس اوله در ادب بودر که جلوس وقتنده قریب اعدا وغاک کسه لره تحیت
ایله سلام ویره سن قطریق اوزرنده جلوس ایله اکر اول قعاد اولورسه عورات ناسدن
غض بصر ایده سن و دخی مظلومه نصرت و ملهوفه اغاثت و ضعیفه اعانت و ضال
اولانه ارشاد و دلالت ایده سن و در تسلام وسائل العطا وانعام و امر بالمعروف
و نهی عن المنکر خدمتنه قیام ایده سن و قبله یه مقابل و صباغ جانبک القاء بصاق
ایتمیه سن بلکه جانب یساره و یا خود صول یا غنک تحت قدمنه القا ایلیه و دخی عوام
ایله مجالسه و کثرت مصاحبت و مخالطه ایتمیه سن اکر ایدرسک انده ادب انلارک
هذیانلرینه خوض و شروع کرک ایدوب اراجیفلرینه کلت اصغا و تداهل و جاری اولان
سوء الفاظلرندن تغافل در و انلاره احتیاج وار ایکن ینه تقلیل ملاقات ایدر سکه
اوقات ایلیه و دخی زنهار کثرت مزاحدن کرک لعب اولسون کرک جد اولسون زیرا
لعب ایسه سکا حقد ایدر اکر سفیه ایسه سنک ایوزیکه اجترا ایدر زیرا مزاح جر
ایتمی تغییر و خرق و آب روی ازاله و ازهاب ایدر دریای حقارته غرق ایدر و حقد
ایراث حقد و ازهاب حلاوت و دوا ایدر و فقیهک فقهینه ابطال شانع و سفیه
ایراث جرأت و کذب و هتین ایدر و دخی حکیم باشنده منزلتینی اسقاط و تنزل و
عباد متقین دن اکا مقت و غضب تحصیل ایدر و قلبی اماته و مقهور و ربندن فاطنی دور
قلب غفلت و ایراث زلت ایدر و انکا ظلمت سرایت بلکه موت خاطر وازدیاد
و کثرت عیوب حاصل اولور و دخی دیشلر درکه مزاح ده کثرت اعطاء الاصحاف دن
و یا خود بطر و تکبردن اولور و برکمسه که بر مجلسده مزاحه مبتلی اولسه اول مجلسدن قیام
اول بو دعایی اوقیه سبحانک اللهم وبحمدک اشهد ان لا اله الا انت استغفرک
واتوب الیک زیرا حضرت رسالتپناه صلی الله تعالی علیه وسلم بویورمشدر هرکمسه که بو دعایی
مجلسدن قیامدن مقدم دیه اول مجلسده صادر اولان ذنوبی مغفور اوله
مطلب سادس حق مسلم ورحم وحق جوار و مملوکه ده در و مخالطه نیک جملادن
فضل قرابت در و ذو رحم محرمک حقی جمله قرابتدن اکد و اقوی در انلاردن دخی
حق والدین اکد در و دخی حق صحبتک دخی جمله ... وار در ...
جملادن اکد در بعده صحبت سیدر صداقت نجانکه قوت اولور ...
زیاده اولورسه محبت اولور اول زیاده اولورسه خلت اولور محبت جنه قلبه حکمن

اولانز خلت سر قلبه تخلل ایلیندر و حقوق مسلم حین ملاقاتده مسلمه سلام ویرمکدر
و دعوت ایله اجابت ایلمکدر و عطسه ده الحمد لله دیدکده تشمیت ایلمکدر یعنی یرحمک الله
دیمک کرکدر و مریض اولسه عیادت ایلمکدر و وفات ایدرسه جنازه سنده حاضر اولمقدر
و برشینی اوزرینه قسم ایله انی قسمنده بار ایلمکدر و سندن استنصاح ایدرسه
نصیحت ایلیه سن و دخی غائب اولسه ظهر الغیب ده انی حفظ ایلیه سن و دخی
نفسک ایچون ایستدوککی انک ایچون دخی ایستیه سن و نفسکه کریه کوردوککی
اکا دخی کریه کوره سن بونلارک جمله سی حقنده اخبار و آثار وارد اولمشدر
و دخی برکسینی قول و فعلا رنجیده ایلیه و هر مسلمه تواضع ایدوب تکبر ایلیه و بعض دل
ایتنده و کیل کمالی بعضده ... و زیارتی اوچ کوندن زیاده ترک ایلیه و لعنانه
قادر اولدوغی یکسه لرک جمله سنه احسان ایدوب اهل ایله نا اهل بیننی تمییز ایلیه و هیچ
برکسه نک خانه سنه اذنی اولمایجه داخل اولمایه بلکه اوچ دفعه استیذان ایلیه
اکر اذن ویرمزسه دونوب کیده و جمیع خلق ایله معامله ده خلق حسن ایله تخلق و حسن
و نصاری ایله معامله ایلیه زیرا اکر جاهله حلمله و عاصی یه فقهله و غنی یه بسیار ایله ملاقات
ایتمک دیلرسه هم اکا ابتدا ایتمش اولور و کندیسی دخی مشارزی اولور و دخی
مشایخی توقیر و صبیانه مرحمت ایلیه مشایخی تمام توقیر اولدرکه اذن اولمایجه حضورلرنده
تکلم ایلیه خبرده وارد در که برجوان شاب برشیخ کبیری توقیر ایلمز الا حق تعالی
اول شابک عمرنده اکا دخی برکسه یی قرین ایدرکه اول دخی انی توقیر ایدر و بو کلامده
اول توقیر ایلیه کسنه نک کثرت مدت عمر و دوام حیاتنه اشارت وار در زیرا حکم
ایدوب منتهی اولالر اندی توقیر مشایخه موفق اولماز مکر او کمسه که حق تعالی انکا
عمر ایله قضا ایتمش در و جمیع خلق ایله بشاشت و استبشار و طلاقت وجه
و رفق ایله اوله و هر مسلمه برخصوصده وعد ایلیه البته اول وعدی ایفا ایلیه
و دخی ناسه نفسندن انصاف ایلیه و دخی انلاره برشینی کتورمیه مکر برشینی
اولا کندویه کتورسه لر ایسته و برکسه نک کرکسینی ولباسی اندوکی علوفی
منزلتنه دلالت ایلیه انی توقیر و زیاده ایلیه تا که هرکسی منازلنه تنزیل ...
و دخی ما بین مسلمینده عداوت اولورسه ذات البینی اولانلری مهما امکن اصلاح
سعی ایلیه و مسلمینک جمله سنک عورتلرینی ستر ایلیه حتی حدودی دخی نیتکیم
نبی علیه السلام ماعزه سوز مشلر در زنا ایتدوکنی اخبار ایتدکده اکر انی سن ثوبک
ایله ستر ایلیسک سکا خیر اولوردی و دخی حضرت ابی بکر صدیق رضی الله تعالی عنه
سوز بوکه اکر بن بر کمسه یی حدود الله دن بر حد اوزرنده کورسم بن انی اخذ ایلمزم
و برکمسه یی دعوت ایدوب کوسترمزم تا که بنم ... برکمسه دخی اونیجه و دخی
لایق اولان اولدرکه مواضع تهمتدن اتقا ایلیه تا سنک قلوبنی سوء ظن دن

والسنه غیبتدن صیانتی ایچون زیرا انلرك آنی ذکر ایدوب غیبت ایتمکله حق تعالی
علیه ولایلر اول معیشنده اول وجهی شریك اولورز ودخی سلامدن اول اهل حاجت اولانلر
هر بری ایچون کلامی نافذ اولان بیرلردن شفاعت ایلیوب نادرا اولدوغی مرتبه حاجتلر
قضاسنه سعی ایلیه ودخی هر مسلمه قبل الکلام سلام ایله ابتدا ایلیه وسلام وقتنده مصافحه
ایلیه وهر مسلمانك عرضنی ونفسنی ومالنی قادر اولدوغی مرتبه غیرك ظلمندن صیانت
ایدوب اندن رده سعی ایلیه ومناضله ونصرت ایلیه ودخی عاطسی اوچ کره یه وارنجه
تشمیت ایلیه اوچدن زیاده اولورسه زکام دردی اولا عاطس الحمد لله علی کل حال دیه
تشمیت ایلیان یرحمك الله دیه وینه عاطس رد ایدوب یهدیکم الله ویصلح بالکم دیه
ودخی فجار ایله اهل شره ومبتلی اولمه لائق بودرکه انلرله مجامله ایدوب انلردن اتقا ایلیه
واغنیا ایله مخالطه دن اجتناب ایدوب اختلاطی مساکین ایله اوله وایتامه احسان ایلیه
وهر مسلمه نصیحت یعنی خیرخواهلق ایلیه وقلبنا وخالص سرور وجهه ایلیه حضرت معروف کرخی
قدس سره اللطیف بیوردیلرکه برکیمسه هرکون اوچ کره اللهم اصلح امة محمد اللهم ارحم امة
محمد اللهم فرج عن امة محمد دیسه حق تعالی انی ابدالدن کتابت ایلیه ودخی لائق
بودرکه عیادت مریض ایله خاطرلرینی خوشنود ایلیه وبو حقی اثباتنده وفضیلتنه نائل او
مجرد معرفت دین اسلام حجتی کافیدر وعیادتنده ادب تخفیف جلوس وقلت سؤال
واظهار رقت ودعا حصول عافیت ومواضع عورتدن غض بصر ایلمکدر [illegible]
[illegible] دخول وقتنده ادب اولدرکه دق باب ایتدکده رفق ایله دق ایلیه وفتح باب [illegible]
باب مقابل طورمایه ودخی کیمسن دیو سؤال اولندقده بنم دیمیه اما نیتدن احتراز
ایچون ودخی باعلام دیه بلکه زمان تحمید وتسبیح ایلیه ودخی صدیقه واردقده
مریضی تمام عیادت اولدرکه بریکوز واریکی [illegible] یدینی جبهته وضع ایلیه [illegible]
الی استنه وضع ایلیه وحالك نیجه دردیو سؤال ایلیه حضرت عثمان رضی الله عنه [illegible]
بیوردیلرکه بر مریض ایکن حضرت نبی علیه السلام عیادت ایدوب بو دعا یه قرائت
ایلدیلر بسم الله الرحمن الرحیم اعیذك بالله الاحد الصمد الذی لم یلد ولم یولد ولم یکن له
کفوا احد من شر ما تجد دیو بونی بر قاچ کره دیدیلر ودخی حضرت رسالت پناه صلی الله
تعالی علیه وسلم امیر المؤمنین حضرت علی کرم الله وجهه مریض ایکن داخل وشرف
مقدم شریفلرینه نائل اولوب حضرت علیه بیوردیلرکه دیه اللهم انی اسئلك
تعجیل عافیتك وصبرا علی بلیتك وخروجا من الدنیا الی رحمتك بونلاری دیدیکی
الله شفا بونلرك برکاتیله ویریلور ودخی علیل اولان سجده ده بونی دیه اعوذ
بعزة الله وقدرته من شر ما اجد ودخی علی بن ابی طالب رضی الله عنه ایتدی قچان
بریکوز [illegible] شکایت ایلسه زوجه سنك صداقی ومهرندن بر مقداری استیهوب
انکله عسل اشترا ایدوب ماء مطر ایله شرب ایلیه اول کسه یه هنیئا مریئا وشفا مبارك

بعج اولنه ودخی رفیقك اداب [illegible] حسن صبر وقلت شکوی ورجعت ودعا یه توجه ایله
فزع ودخی [illegible] استعمالدن صکره خالقنه وابه توکل در حضرت رسالت پناه صلی الله علیه
وسلم ابوهریره رضی الله عنه بیوردیلرکه یا ابا هریره سکا [illegible] احضار ایده یمی کی اول
حق ثابت دربر کیمسه که مریض اولا اضطجاعی زمانی [illegible] بونی تکلم ایلیه حق تعالی آتش [illegible]
نار دن خلاص ایدر ابوهریره ایتدی بن دخی دیدم که بلی یا رسول الله بیوردیلرکه دیه
لا اله الا الله یحیی ویمیت وهو حی لا یموت سبحان رب العباد والبلاد والحمد لله کثیرا طیبا مبارکا فیه
علی کل حال الله اکبر کبریاء ربنا وجلاله وقدرته بکل مکان اللهم ان انت امرضتنی
لتقبض روحی فی مرضی هذا فاجعل روحی فی ارواح من سبقت لهم منك الحسنی وباعدنی
من النار کما باعدت اولیاءك الذین سبقت لهم منك الحسنی ودخی [illegible] جنازه
تشییع وقبرلرینی زیارت بونلردن مقصود دعا واعتبار وتحصیل رقت قلبدر
وتعزیه ایده نك ادبی تذلل واظهار حزن وقلت کلام وترك ضحك وتبسم در و
تشییع جنازه نك ادبی دوام خشوع وترك حدیث وکلام وملاحظه میت و
تذکر موت ودوره تحصیل استعداددر ودخی جنازه نك اوکنده جنازه یه قریب مشی ایلمکدر
[illegible] سرعت در ودخی [illegible] افضل کلام بودرکه عباد اللهدن برفردی استغفار
استغفار ایلمیه سن کرك حی وکرك میت در زیرا استغفار ایدرسك هلاك
اولورسن زیرا [illegible] جائزدر اول کیمسه دن خبر اولوا اوله فاسق ایسه دخی جائزدر
اول صلاح حاله ختم اولنوب سن آنك علما ایله ختم اوله سن ودخی انلاره دنیاده مستندن
صیدن تعظیم ایله تکلف ایتمیه سن زیرا دنیا حق تعالی قتنده حقیردر سن تعظیم ایدرسك
حق تعالی مقت وغضبنه اوغرارسن ودخی دینکی انلرك دنیالری ایچون بذل ایلمیه که انلار
اوزلرنده صغیر اولورسن انلرك متاعی دنیالرنده دخی محروم اولورسن اگر دنیادن محروم
اولمازسك دخی [illegible] ایله استبدال ایتمش اولورسن ودخی انلرده [illegible] اولان
شی طمع ایله [illegible] استجال [illegible] نائل اولمازسن ودخی طمع [illegible]
انلرك [illegible] معاملاتنه [illegible] کلرینه [illegible] زیرا اول دخی [illegible]
سن کا نیجه ظهور ایدرسه ودخی انلاردن استغنا ایدرم دیو تکبر ایلمه زیرا حق تعالی
سنی انلره محتاج ایدر اول فعلك عقوبتی ایچون وانلره [illegible] سنك حاجتك قضا ایلدیلر
[illegible] مستفاددر اگر قضا ایلمز [illegible] ایسه [illegible] شکایت ایتمه
[illegible] معامله [illegible] ودخی [illegible] قبول [illegible] وعظ
مشغول اوله زیرا [illegible] ودخی وعظ ایتدکده
[illegible] بلکه کلامی ارسال ایدوب [illegible]
[illegible] اگر انلاردن خیر کورورسك حق تعالی یه
شکر ایله که انلاری سکا مسخر ایلدی ودخی حق تعالی یه استعاذه ایله کسی انلاره محتاج ایلیه

ودخی جاهللر انلاردن شر مشاهده ایلیسك ویاخود انلاردن شکایت ویاخود بر مساءت
اصابت ایلیسه انلارك احواللرینی حق تعالی یه توکیل و تفویض ایلیوب شرلرندن استعاذه
ایده سن و مکافاته فرصت اشتغال ایتمیه سن که قهری زیاده اولوب عمری باده ویره سن
و انلاره دخی دیمیه سن که نیچون بنم امری و حالیمی بیلمزسز و بو یله اعتقاد ایلیکه اگر سن اول
شرك خلافنه مستحق و انلاردن محبت و الفته جدیر و لایق اولایدك حق تعالی انلارك
قلوبنده سنك ایچون بر محل وضع ایدر ایدی زیرا قلوبی الفت و محبت ایله ایلاع بنفس [illegible]
ایدن ینه رب العالمیندر و دخی انلارك کلام خشنه کوش ایلیوب باطللرندن الحاصل
تغافل ایده سن و حقلرنده بیله ناطق و باطللرنده صامت اوله سن و دخی اگر ناسك
معایبلرندن حذر و وسواس اوزره اوله سن زیرا انلار اگر سنکله محبت ایدرلرسه اغلاق
غربت و مفتونت [illegible] و ستر عورت ایلرلر و دخی تغیر و تکبرده مجانبت ایدرلر و قلیل
خیرده مساعده ایدوب انلار انصاف یعنی طلب عدالت ایدرلر اما کنده ولی [illegible]
و عدالت ایلرلر و جرم ایله مؤاخذه ایدرلر عفو ایلرلر و بهانه سببیله تعییل اخوان
ایدرلر پس اگر [illegible] محبتلری خسران و قطیعتلری ربحانه در یعنی ترك محبتلری ربح
ظاهر حالاتلری تملق و سخط و غضب ایلسه لر باطنلری حنق یعنی غیظ در ظاهرلری ثیاب
لطیف گیرك و باطنلری ذئاب گرك قطع ایدرلر مقام ظنونده وار درجه عذر ایدرلر
عیوب ایله و کمال حسدلرندن صدیقلرینه بیله ریب المنون تربص ایدرلر یعنی [illegible]
محبتلری زماننده وسعتدن صادر اولان زلات و عثرلری عدد و احصا ایدرلر تا که
دشمنلری زماننده [illegible] ایلیه لر و دخی بر کسه نك مودت و محبتنه اعتماد ایتمیه که انی حق
اختبار ایله اختیار و امتحان ایتمیش اولیه سن مثلا بر دارالخیده برمدت انکله صحبت [illegible]
سکون و الفت ایلیه سن و [illegible] ایلیه سن عزل و ولایتده و غنا و فقرده و [illegible]
ایله مسافرت و یاخود دنیا [illegible] خصوصنده معامله و تجارت ایلیه سن و یاخود [illegible]
[illegible] اگر اول احواللرده انك اقوال و افعالندن [illegible] اولورسه
اگر کبیر ایسه انی پدر و اگر صغیر ایسه فرزند و اگر سنکله برابر ایسه برادر اتخاذ ایده سن

مطلب سابع حقوق جوار در معلوم اوله که جوارك دخی حقی وار در [illegible]
اسلام اقتضا ایتدوکی [illegible] حدیث شریفده وارد اولمشدر که جار اسلام [illegible]
اوچ حقی وار در حق جوار و حق اسلام و حق رحم جار مسلمك ایکی حقی وار در جوار ایچون و
[illegible] ایچون جار کافرك بر حقی وار در انجق جوار ایچوندر و دخی حق جوار انجق کف اذی [illegible]
[illegible] اذی یا تحمل در بلکه رفق و [illegible] خیر و معروف یعنی اعطا خیر [illegible] دخی لازمدر
روایت اولنور که جار فقیر غنی اولان جاره یوم قیامتده یا رب [illegible]
سؤال ایده که نیچون بندن معروف احسانی منع ایتدی [illegible]
ایدر و دخی جمله حقوق جار اولدر که سلام ایله ابتدا ایده [illegible] کلام ایلیه و احوالندن

[illegible] سؤال ایلیه و مرضنده عیادت و مصیبتنده تعزیت ایلیه و غزاده اتخاذ بیله قائم اوله
و فرحده تهنیت و سرورده اتخاذ ایله اظهار مشارکت ایلیه و زلاتندن صفح و عفو ایلیه و
دخی سطحیدن عوراتنه تطلع ایلیه و دخی جدارنه وضع جذعنه ایلکده جارنه مضایقه ایتمیه
و میزابندن منصب ماء اولان محله و فناسینده مطرح تراب ده مناقشه ایلیه
و طریقندن وارنه منع ایلکله تضییق ایلیه و وارنه برشی کوتورسه اره نظر باقمیه و عوراتندن
منکشف اولانی ستر ایلیه و نکبتنده [illegible] اعانت ایلیه و غیبتنده اولاد
و عیالنده وارنه تعهد و احوال اهل بیتنی تفقددن غافل اولمیه و انلرك حقنده مضر
اولان کلامی استماع ایلیه و حرمتنه غض بصر و خادمنه ترك دوام نظر ایلیه و دخی
اولادنه و ولدنه تلطف ایلیه و امر دین و دنیاده بلمدکلری اموره انلری ارشاد ایلیه
امرکی بو ذکر اولنان امور جمله حقوقدن بو محله کلنجه ذکر اولنمشدر و عامه مسلمین [illegible]
[illegible] حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشدر که حق جار ندر بیلورمیسز اگر سنکله اعانت
ایدرسه اعانت ایده سن اگر سندن استقراض ایدرسه اقراض ایده سن اگر
فقیر ایسه جود و احسان ایده سن اگر مریض ایسه عیادت ایده سن اگر وفات ایدرسه
جنازه سنه اتباع ایده سن اگر اصابت خیر ایدرسه تهنیت و اگر اصابت مصیبت ایدرسه
تعزیت ایده سن و اوزرینه جدار اولور بناء ایدوب [illegible] اذنی ایله
و دخی [illegible] میوه اشترا ایدرسك اکا دخی هدیه ایده سن اگر ایتمز ایسك [illegible]
[illegible] سنك ولدك [illegible] انکار [illegible] که اولادلری کورب [illegible]
و دخی سنك [illegible] ایله [illegible]
اکا ایذا ایلیه مگر که مقدار [illegible] اکا دخی [illegible] بیورمشدر [illegible]
حق جار ندر اول [illegible] زوال [illegible]
حق جار [illegible] حق تعالی [illegible] بو حدیث شریفی
روایت ایتمشدر حضرت [illegible] شعیب پدرندن انلار دخی جدلرندن انلار دخی
حضرتدن صلی الله علیه وسلم

مطلب ثامن حقوق و اقاربه [illegible]
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیورمشدر که حق تعالی بیوردی که بن رحمانم و بو رحم دخی
اکا بنم اسممدن بر اسم شق ایلدم یعنی رحم رحمان اسمندن مشتق اولمشدر هرکه انی وصل
ایلیه بن دخی انی وصل ایدرم و هرکه انی قطع ایلیه بن دخی انی قطع ایدرم [illegible]
بیورمشدر صلی الله علیه وسلم [illegible] سرور ایدرسه انوك [illegible] یعنی عمرنده [illegible]
اولنه [illegible] وسیع اولنه حق تعالیدن [illegible] ایدرسه رحمنی وصل ایلسون [illegible]
اولنور که حضرت عمر رضی الله عنه عمالنه [illegible] ارسال ایلدیلر که اقاربه امر ایدك [illegible]
زیارت ایده لر و مجاور [illegible] یعنی جوار [illegible] قریب [illegible]
بو [illegible] مجاورت [illegible] تقطیع رحم [illegible] ایده و اما حقوق والدین

بیان ایدەلم معلوم اولا که اکر حقوق قرابتدر انوک دخی اکدی قرابتنه لائق
حضرت نبی علیه السلام بیورمشدر برّ والدین صلوة وصومدن وحج وعمرەدن وفی سبیل
الله جهاددن افضلدر ودخی بیورمشدر برّ والدە اوزرینه ایکی ضعفدر یعنی انوک
فضیلتی برّ والدەدن ایکی درجه ناقصدر ودخی بیوردیلر که والدە اجابته واسرعدر
یعنی انوک دعاسی سریع الاجابەدر سؤال ایتدیلر که یا رسول الله نیچون بویلەدر بیوردیلر که
والدە والددن ارحمدر ودعوت رحیم ایسه ساقط اولمازدر ودخی طاعت ابوین واجبدر
شبهاتدە یعنی حل وحرمتی مشتبه اولانلرک بریني ابوین امر ایلسه کرچه طاعت واجبدر
اکرچه حرام محضدە واجب دکلدر ودخی مباح اولان ویاخود مکروه اولان معاطاتدە
جائز دکلدر الا که انلارک زندکانی ایله اوله بلکه وانفس اسلامدن اولان حج شریف سرعت
ایله اقدام اولدخی نفلدر اذن والدین توقفده زیرا انوک وجوبی تأخیرا اوزرینه در
یعنی تأخیری جائزدر علی الفور دکلدر پس انلارک علی الفور رضالرینه موقوفدر طلب علم
ایچون خروج دخی بانا فلدر مکر صلوة وصومدن فرض اولانلرک علمی طلب ایلیه وساکن
اولدوغی بلدەدە تعلیم ایدر کمسنه اولمایه حضرت انس رضی الله عنه ایتدیکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلر که غلام ایچون ولادتندن یوم سابعدە عقیقه اولنور واسمی تسمیه اولنور
واندن اذی اماطه یعنی ازاله اولنور وقتاکه عمری التی سنەیه بالغ اوله ادب اولنور وقتاکه
طقوز سنەیه واصل اوله فراشی جدا اولنور وقتاکه اون اوچه واصل اوله ترک صلوة
ایچون ضرب وتأدیب اولنه وقتاکه اون التی سنەیه بالغ اوله تزویج ایده بعده الیندن طوتوب
دیه سنی تأدیب وتعلیم وانکاح وتزویج ایلدم شمدن صکره حق تعالی یه اعاذه ایدرسنی
دنیادە سنک فتنه کدن واخرتده عذابکدن دیه ودخی دیمشلردر ولدک سنک ریحانکدر
طقوز سنەدە واندن صکره خادمدر وارە یاخود عدودر ودخی حضرت رسالت وعدل
رسالت صلی الله علیه وسلم بیورمشدر مرادلرک بو کلامک معنوی اوزرنده حق فالیک
اولادی اوزرنده حقی کبی در ودخی صلی الله علیه وسلم بیورمشدر بقال برکسه یه داتا
استصحاب یعنی سرکشلک ایلسه وزوجه سنک ویاخود اهل بیتندن برینک

در **مطلب تاسع** حقوق ملکدە
مملوکه بر اولسه انوک نفقه اداسی اوقسون
ملک دخی یا مالک نکاحدر که مرور ایلمشدر ویاخود ملک یمیندر که اول حضرت نبی
علیه الصلوة والسلام آخر وصیت ایتدوکیدر که دیمشدر حق تعالی دن اتقا وخوف ایدک
ایمانکوز مالک اولدوغی اشخاصدە کندی واکل ایتدوکوز طعامدن انلاری دخی اطعام ایدک
وکندی ولباسکوزدن انلاره کسوه ولباس ایدک اعمالدن طاقت کتورەمدکلری انلاره
تکلیف ایتمکوز شونلاری که استرسنز امساک واستخدام ایدک شونلاری که کریه کوردیکوز
بیع ایدک وحق تعالینک خلقنی تعذیب ایلمک زیرا حق تعالی سزی انلاره مالک ایدوب
اکر دیلرسه انلاری سزه مالک قیلوردی وحضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم بیوردیکه

بقال بر بکوز بر خادم اشترا ایلسه انکا اول طعام ایتدوکی حلوا الحسون زیرا اول نفسنه
الطیب در یعنی انکا خدمتده طیب نفسی زیاده اولور ودخی حضرت صلی الله علیه وسلم
بیورمشدر بقال بر بکوزه خادمی طعام کتورسه اول خادمی البقوب انکله بیله
ایلسون اکر انی اشلمسه بر مقدارینی انکا مناوله یعنی اعطا ایلسون بو صورتده شرع نقص
حضرت ابو هریره رضی الله عنه روایت ایلمشدر که اموری اجلا حق مملوکک ولدرکه انک کسوه
وطعامنده کندو یه اشتراک ایلیه ودخی کافوق الطاقه تکلیف ایلمیه ودکا دیده
بر واز وراه یعنی تحقیر ایله نظر ایلمیه وزلّاتندن عفو ایلیه وغضب وقتنده کندو نک
هفوات وزلاتنی تفکر ویاخود معاصیسنده وحق الله وجنایتنی تذکر مع طاعت
حق ده تقصیرینی ملاحظه وتدبر ایلیه مع هذا حق تعالی نک کندو سی اوزرینه قدرتی
کندو سنک مملوکی اوزرینه قدرتنک فوقنده در **اصل سادس**
آداب عزلتده در بونده دخی مطالب واردر **مطلب اول** عزلتک فضیلتی
کرامتنده در اولکی یعنی فضیلتی مختار سفیان ثوری در کذلک ابراهیم بن ادهم وداود
طائی وفضیل بن عیاض وسلیمان الخواص ویوسف بن اسباط وحذیفة المرعشی
وبشر حافی قدس الله تعالی اسرارهم بو جمعی اکابر بو رأیی اختیار ایلمشلردر ثانی
یعنی کراهتی سعید بن المسیب اختیار ایلمشلردر کذلک شعبی وابن ابی لیلی وهشام بن عروه
وابن شبرمه وشریح وشریک بن عبد الله وابن عیینه وابن المبارک وشافعی واحمد بن
حنبل وجماعت کثیره نک مختارلریدر **مطلب ثانی** فوائد عزلتده در اولکی
اولکی فائدەدر اولکی فراغدر عبادته وفکره ایچون ودخی حق تعالی یه مناجات ایلیه
خلوت ایله مناجات ایدن ودخی حق تعالی نک لطفی دنیا وآخرتده وملکوت سموات وارضی
اولان اسرارینی استکشاف ایدر امری بو نلارک جمله سی فراغه افتقار ایدر اخلاط
وانواع جمع اولمازکه مجال یوقدر پس عزلت انکا وسیله در اول سببدندر که حضرت
رسالت پناه صلی الله علیه وسلم ابتدا امرلرنده جبل حراده تبتل وانقطاع وعزلت ایله
توسل ایدرلرایدی حتی بر مرتبه یه وصول میسر اولدی که اول عزلت ایله نور نبوت
الطوب جمیع خلقی انلاره فالقرل مانع وحاجب اولماز اولوب بدنلری ایله خلق ایله
ومکان قلبلری ایله حق تعالی یه اقبال ومعامله اوزره ایدیلر ودخی نیچه ظاهرده
مخالطه وسرّ وباطنده حق تعالی یه اقبال ومعامله یه وسعت وقدرت اولماز الا قوت
نبوت ایله اولور پس لائق دکلدر که ضعیف بو نوع نفسنه مغرور اولوب اول
سعادته وصوله طمع ایلیه لکن بعضی کمّل اولیانک درجه سی اول رتبه شامیه در درجه
عالیه یه واصل اولمقلق بعید دکلدر زیرا اول قوت بنه مشکوة نبوتدن مقتبس اولان
نوردر که نقل ایدرلر حضرت جنید دن قدس سره اللطیف منقولدر که دیمشدر بن اوتوز سلدر
حق تعالی ایله تکلم ایلدم خلق بنی ظن ایدرلر که انلار ایله تکلم ایدرم وبو حالت کسه یه

مستلزم اولمازلر الا حب خدا ایله سائر بونک جدا اولوب برمرتبه محبت خداده مستغرق
اولالر که غیر محبت اهلی وسعت مجال عالمقام ومجال اولور اما بو حال دخی محل انکار دکلدر
زیرا کاها اولور که ایت امور دنیویه سندن بر امره جمله هم وقصدی صرف ایدوب سائر بونک
نسیان حاصل اولور وظاهرده ناس ایله اختلاط واستیناس ایدر اما اصلا انلرک ناسخی
انلاری احساس ایلمز امر دنیا بو ایله اولنجق اهل آخرت خصوصا عقلاده قانده نیجه مرتبه زیاده
اعظم ایده وکه تحقق ومسلم در امری که بو معنی معلوم اوله بس هر کیمسه که دوام ذکر ایله اکا
انس بلنده حاصل اولمق اوزره دوام فکر ایله معرفة الله ومحقق سعادتنه واصل اولور حق
حق تعالی اکون تجرد و عزلت افضلدر دینلر اطلاعلرنده علما اولور که انسان حق تعالینک
[illegible] اولوب عارف باشنده ایکن وفات ایده بونک اصلی خلوت وعزلتدر آنکچون
قانده عزلت ایله معاصیدن خلاص و درکه آنک اختلاط سببی ایله انلاری [illegible] اولور
وخلوتده اندن سالم اولورلر اول جمله اولکه بری غیبت دره که انکار سن [illegible]
ونقل ایدوب [illegible] مرتبه سنده طولنوب [illegible] ایدرلر سن دخی بالانلر
موافقت ایدوب آثم اولورسن ویاخود سکوت ایدوب انلاره شریک اولورسن
زیرا مستمع دخی غیبت ایدنک بریسیدر ویاخود انلاری انکار ایدوب سکا دخی غیبت
ایدرلر سنی دخی غیبت ایلیه لر غیبتلری غیبتدن زیاده اولور کاها اولور که
استخفاف وشتم [illegible] اولورلر بری دخی امر بالمعروف ونهی عن المنکردر بو دخی اصول
دیندن بر اصلدر اگر سکوت ایدرسک حق تعالیه عاصی اولورسن اگر انکار ایدرسک
انواع ضرره تعرض ایدرسن کاه اولور که اندن خلاص طلب ایلکده بعض معاصی
[illegible] ایدر که ابتداده [illegible] اکثر اولور بری دخی ریا در امر اول دخی بردآه
معضل [illegible] اندن تحفظ وتجنب [illegible] مرتبه سنده اولانلره بیله عسیر بلکه قریب
بمحال [illegible] که ناس ایله مخالطه ایدرسک البته مدارات لازم کلور مداراتک ایله
ارتکاب ریاده دخی [illegible] خلق ایله ریا ومعامله ایلمک [illegible] دوشمک
ایله دوشمک [illegible] هلاک اولورلر [illegible] اکل مرتبه نفاق لازم
زیرا اگر سن عداوت اوزره اولانلر ایکی [illegible] ایله مخالطه ایدرسک [illegible]
موافق وجه ایله ملاقات [illegible] دخی مبغوض اولورسن [illegible]
مخالطه ایدرسک بونلر [illegible] زیرا اختلاط [illegible] واجب اولانک [illegible]
اظهار شوق [illegible] مبالغه [illegible] اول حال [illegible]
[illegible] لازم کلور مثلا اظهار شفقت ایدوب احوالندن سؤال [illegible]
[illegible]
اصلا تقییدک یوقدر بو حالت ایسه نفاق خفی دره بری دخی طبیعت ساریه سیدر
یعنی خلقک اخلاق واعمالندن مشاهده [illegible] طبیعت [illegible] بو دخی

بردآه وخیبت دره که اکثر [illegible] ایله تحول عقلادن اکا متنبه اولانلر قلیل دره
تفنده قالور بلکه غافلین زمره سی برکیمسه که بر مدت برفاسق ایله مجالست والفت ایلسه
نفسنده بو حالت مشاهده ایدر که انک فسادینی اولکی کبی استقبال ایتمیوب
بلکه استقبال ایتمز زیرا فسادک کثرت مشاهده واعتیاد ایله طبیعتی وقباحتی غیبتی
اولور و آنک عظیم عد ایلمک قلبندن ساقط اولور اندن صکره انکار ایتمز
وکثرت الفت واعتیاد اولنسه قریب اولور که [illegible] اولان قوت
اولوب طبع اکا ویاخود اندن اشنع مرتبه به میل واذعان وقبول ایلیه برکیمسه نک که
کبائری مشاهده سی چوق اولسه نفسندن صغائری حقیر عد ایلیوب تدریجله بالغ
بر مرتبه به واصل اولورلر اصلا مبالاة ایتمیوب فسق ومجادات بانده برابر اولور
نعوذ بالله تعالی من ذلک [illegible] فائده فاسق وخصوصا اندن خلاص [illegible]
انلاره شر وعدن صیانت وانلارک خطرلرینه تعرضدن حفظ ووقایت دره [illegible]
فتن وشرور ظهور [illegible] بلاد وآینده [illegible] اولان عباد اندن خالی اولمق
[illegible] اولور بری دخی فائده ناسک شرندن خلاصدر [illegible] غیبت [illegible]
ظن وتهمت [illegible] وکذب طریقی ایله [illegible] دخول [illegible]
انواع عسرت اولور کاه اولور که [illegible] ایله سکا سو ظن ایدرلر
[illegible] وصدق ما یعتاده من توهم
وعادی محبیه بقول عداته ... واصبح فی لیل من الشک مظلم
ترجمه
[illegible] سو ظن ایدوب [illegible] تصدیق [illegible]
[illegible] عداوت [illegible] شب شک ده قالوب [illegible]
[illegible] فائده ناسک [illegible] منقطع [illegible]
[illegible] زیرا [illegible] نهایت ووصول قدرت
بوقدر بس هر کیمسه نک صلاحه اشتغالی [illegible] برکیمسه که ناسک [illegible]
[illegible] اولورلر [illegible] تخصیص ایدر
سبب [illegible] وباعث انقطاع الفت [illegible] ناسک [illegible] منقطع
اولمق برکیمسه که دنیانک زهرات وزینتنه نظر ایلسه [illegible] حرکت وقوت
حرص [illegible] زیاده وکثرت اولوب نتیجه [illegible] خسران [illegible] اولوب اندن
[illegible] اولورلر اما هر بار که اختیار عزلت ایلیه مشاهده [illegible]
[illegible] طمع دخی اولماز وبرکیمسه که زینت [illegible] دنیایه مشاهده ایلسه اگر
[illegible] قوی ایسه صبر ایدر اما [illegible] صبر [illegible] اگر صبر ایده [illegible]
[illegible] دنیاده هلاک اولور [illegible] اگر او قانده باعث خسرت
خسران اولور واخرتده دخی هلاک اولور [illegible] دنیایی ذکر [illegible]

خانه ومشاهده علما وحمقادن وامثالرک ملاقیٰ معاساندن خلاص در زیرا مشاهده
تقبیل جای اضرودر آندن ماعدا مشاهده تقبیل ومرتشنی ارتکاب ومحی تعالینک صنعنی
استنکار واستقباح خرفنی واردر عزلتده بو آفاتک جمله سندن امان وقلب وخاطر
صفا واطمئنان اولور مطلب ثالث آفات عزلتده در امری هر [illegible]
فوائد مخالطه دن اولان امور ایله فوت اولور آفات عزلتدن معدود اولور اول دخی
بیدی در آفت اولی فوات تعلیم وتعلمدر بونلار اعظم عبادتدر لکن مخالط اولمایجه
متصور دکلدر وعلومدن فرض اولانی تعلم ایمزدن مقدم عزلت عصیاندر بلکه علوم
عقلیه وشرعیه ده ممتاز ایدرسه فائق الاقران اولنلار غایت خسرانده در اول سبیده در
نحوی وعربی وبعض دیگر که اولا تفقه ایده بعده عزلت ایله لکن لائق اولان اولدر که
تحصیل علمدن مراد اقامت جاه وتکثیر اتباع وتوفر اصحاب واتباع وتقرب سلطان
وتقدم اقران در وتوای اعمال وجلب منفعت مال اولمایه زیرا ذکر اولنان امور باعث
هلاک دین ایدوکی مقرر ومشهوردر ودخی بر علم تعلیم ایمک کرکدر که حق تعالیدن خوف
[illegible] بیانه سبب اوله نه انکا که انجام اقران والزام ارباب عرفان ومنافسه ومباهات
ومناقشه به توصل اوله مثلا تعلیم کلام جدلی وفقه خلافی کبی ودخی مواعظ وخرف
واسجاع وکلمات مزینه کبی زیرا بو مقوله علومی تعلمدن عزلت اختیاری خیردر اکر
طالب معارف اوله که طلب ایتدی وعلمدن مرادی تقرب الی الله اوله اندن اعتزال
کتم علم اکبر کبائردر لکن اول مقوله طالب زمانه مزده بر بلده کبیره ده وغالب اولحق
[illegible] کل بلکه انجق برکسه ویا غایه انکی کسنه انجق موجوددر ابو سلیمان خطابی کلامنده
صادق در که ذکر ایتدی کسنه نک مجبک طالب ومسندن متقراغب اولانلری
ترک ایله زیرا انلاردن سکا نه مال ونه جمال حاصل اولور بلکه جمله سی اخوان علانیه
واعدای سردر سکا ملاقات ایلدکلرنده تملق وسندن غائب اولدقلرنده طعن وتشنیع ایله
تملق ایدرلر انلاردن بری سکا کلسه جاسوس ورقیب [illegible] کسنه نک ذکرنده
خطیب اولور اکثری اهل نفاق وفیه واصحاب غل وضغینه در آخری انلارک اوزرینه
قناعت معذور وتوجه صوریلری ایله سرور اولدر که انلارک غرضی علم وکمال دکل
بلکه کسب جاه ومال ایدرشدر سنی سلم حصول حاجت ومراد وخدمات [illegible] ایده
عاد ایلمکدر اکر انلارک اغراضندن [illegible] تقصیر ایدرسک اغلظ اعدا [illegible]
[illegible] وایکن سکا اشد اعدا اولورلر [illegible] لطفه [illegible]
ایدرب وسنک انلاره تردد کمز [illegible] لازم حق واجب کورورلر وسکا [illegible] تکلیف
ایدرلر که انلار ایچون عرض جاه [illegible] بذل ایده سن وانلارک [illegible]
[illegible] واولیا وعدالرینه [illegible] وموافقات ایده سن [illegible]
ایکی اول حرکات وافعال ایله [illegible] اولاسن ودخی [illegible] سن ایکن

اطلاره طمع رجل [illegible] ورو کلام قول حق وکلام صدقدر رحمه الله تعالیٰ
زیرا اس مدرسین زمره سنی کورورسن که هر برینی کوبا اسیر رق وارقاء [illegible] حق
لازم اولوب مترددین دن بر هونه مغلوب منت [illegible] اولورلر کوبا انلرک کلدیکجه
ایله انلره تحفه نفیسه اهدا ایدیب اوزرینه حق لازم الاداء اولمشدر بلکه کاه اولورکه انلرک
اغراض فاسده وافعال ذمیمه سنه مساعده ایتمیه وانکا تردد واختلاف ایتمز ایسه
انکله مدرسین مسکین دخی کاه اولورکه بذل عرض ودین ارباب ظلم وجور ابوابنه
[illegible] ایدر اول مخالفه مباشرت وقیام امرینه سعی واقدام ایدرکه بنه عاجز اولور
[illegible] اول مسکینی حماقت وقلت تمیز وفطنت ما ادراک [illegible] مقصور [illegible]
[illegible] نسبت ایدرلر [illegible] سفها [illegible] ایله سلق یعنی زبان تیز ایله طعن
تشنیع ایدرلر ودخی اوزرینه [illegible] یعنی مار سیاه وشیر دم کبی هجران
هجوم [illegible] ایدرلر وبو جمله ایله بنه نفسی [illegible] اباطیل مفاسدی اختیار [illegible]
ایله آنی جاه ومالکه [illegible] ایراد ایدیب [illegible] که بن آنی وجه الله قصد ایدیب ایلدم معلوم
[illegible] یعنی اذاء وعلم دین الهی نشر واشاعه در وبونکله اول مسکین [illegible]
شیاطین اولوب [illegible] حرمان [illegible] ظن ایدوکی [illegible] خسران اولور
[illegible] فسا وزمان [illegible] الآ بونکله [illegible] وبی سروسامان واصحاب ضلال
[illegible] بی حد وپایان اولور [illegible] نعوذ بالله من الجهل والطغیان والابتلاء بفساد
ابناء الزمان آفت ثانیه زوال نفع وانتفاعدر زیرا بونلارک هر بری مخالطه ایله
اولور [illegible] محتاج وفقیر [illegible] اولان مخالطه ایله مجاهده [illegible] اما شول کسه که انکله
قناعت ایده جک حالته اوله آنکا افضل اولان عزلتدر مکر مرادی اکتساب ایدوب
انکله تصدق ایلیه اول تقدیرده کسب نوافل ایچون عزلتدن افضلدر اما معرفة الله
ومعرفت علوم شرعیه تحقیقی ایچون اولان عزلتدن افضل دکلدر [illegible] حق تعالیٰ [illegible]
[illegible] ایله اقبال وذکره [illegible] تحصیل [illegible] ایچون اولان عزلتدن دخی افضل اولمق
احتمال دکلدر اما نفع که [illegible] ایله غیره واصل اوله ویا بدنی ایله که حاجات مسلمینه [illegible]
[illegible] شرعا اوزرینه قیام ایلیه اول عزلتدن که نوافل صلوات واعمال بدنیه ایله [illegible]
افضلدر اما اعمال قلبیه که معارف الهیه تحصیلیدر انکا شاغل [illegible] اصلا وقطعا [illegible]
آفت ثالثه فوات تأدیب وتأدبدر زیرا اختلاطده ناسک اذیاسنه تحمل ایله
کسر نفس وقهر شهوات حاصل اولور که اول عزلتدن افضل اولور هنوز تهذیب اخلاق
ایتمیش اولانلره زمان اولور [illegible] که اول زمانده کرچه خدمت [illegible]
اختلاط ایدرلر ایدی [illegible] انکله کسر نفس وقهر شهوات ایدرلر ایدی اما زمانه ده اول
[illegible] انتفاع [illegible] توسل وتکثر واستتباع طریقی ایله [illegible] تکبر وارتفاع
اولور اما [illegible] خلق ایله [illegible] اختلاط لازم در [illegible]

خلق ایله ملاقی مملکت مشغول ایله حالیدر وعملی انوک عقیدر وایجاد وفاتی قانون شرع
تطرق ایدوب تطرق ایدر استغنا بیابه کی لکن انلارده ریا و غیر بلردن قلیل اولور اول
سببدندر که اهلی دخی قلیل در آفت رابعه عدم استیناس ایناس در که بونلار
کاه حرام اولور مجالس غیبت ولهوده اولان کبی کاه دیع ده مباح اولور سمت تقوی
لازم اولان مشایخ ایله انس کبی که مستحب اولور فیمان نفس ترویج قلب اولسه زیرا
مطلوب اکراه اولنه که عملی اولوره اما هر قاچانکه وحدتده وحشت مجالسده ترویج
اوله مجالست اولی اولور قاچانکه بعض اوقات نهارده اوله کاه اولور که بعض حقنده
افضل اولوب بعض حقنده اولمازامدی آنده لازمدر که احوال قلب تفقد اولنه و جلیس
جلیس نیل اوله آندن صکره مجالسه جلوس ایده سن آفت خامسه ثواب [illegible]
فائده اولان آفتدر اما نیل ثواب حضور جنائز و عیادت مرضی و حضور صلوة عید
و جمعه و جماعات ایله اولور بونلار خصوصا حضور جمعه و جماعات واجبدر مغلوبده اکا جاد [illegible]
برشئ حاصل اولماز مکر نادرا اوله هوا آکا ما نع ایمز آخرتک نیل و وصوله سبب اولمق
برکه تزئینه و نیا تهنیه و یا عیادته محتاج اولنه خلق کلوب تزئیب و تهذیب [illegible]
انچکه تحصیل ثواب عبادت ایلسونلر و بو کلیاته بابنی مفتوح و کشاده اکر عالم ایسه زیارت
ایچون آماده ایلیه امر کی بو صورتلرده لایق بودر که بونلارک ثوابنه آفات ایلیه وزن
اولنوب راجح اولان ترجیح اولنه آفت سادسه زوال قول ضع در که اول
معاملات درکه اکا وصول وحدتده اولماز پس عزلت مانع قول ضع اولور کاها ولور که
تکبر دخی اختیار عزلته سبب اولور و مخالفده توقیر و تقدیم اولنمامه لری اختلاطدن
مانع اولور و یا خود کبرینک سببی ایله اختلاطلرندن ترفع ایلمکی زیاده رغبت ملکنه
عقد ایدر و میان ناسده طراوت ذکرینک زیاده بقاسنه باعث نطق ایدر
ملکه اولورکه مقابح و مفاسدی اظهار اولمق خوفندن عزلت یبدب خانه سنه قپانوب
دوستر ایدر انلارک علامتی اولدرکه خلقک کندولرینی زیارته کلمه لرینی استرلر اما
کندولری کیمسه یی زیارته وارمازلر کبرلری مانع اولور ودخی عوامک و سلاطینک کندولردن
دعا بوسنده اجتماعلرندن و اللرین تقبیل ایدوب تبرک قصد ایتدکلرندن مسرور اولورلر
اول تقدیرجه انوک عزلتی نفسنه اشتغال ایچون اولمازاما بونده ماتمی چهتدن عجبله
واردر و برکا اولدرکه قول ضع اختلاط ایله علم و دین جهتندن کبیر اولانلرک منصبینه نقصان
یتدیرماز حضرت رسالت پناه صلی الله تعالی علیه وسلم غایت قول ضع ایله قول ضع ایدرلر ایدی
تلذذلک صحابه کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین دخی مع مهذا جلالت قدر و منزلتلرینه نقصان
مطلوب بلکه کثرت رفعت و کثرت حاصل اولوری دخی برکا اولدرکه خلق و ناسک حق تعالیدن
برشیلر ما غنا الهم ز حقیقت اکا اهانت ایده جک ضرر و نفع صدادن بلکه بکسه دخی
تعالی نک حفظ اقتضا ایدر افعال ایله رضای خلق رجا ایلیه اول کمسه بحق تعالی الحفظ

غضب ایدوب کندولردن ماعدا اخلقی دخی خوش بولورلر اکا اغضاب استحقاقا ایدر بلکه رضای کاین
برغایت درکه اکا نهایت اولماز مراد اول ادراک و نماز آفت سابعه فوات تجارب
زیرا عقل غریزی مصالح دین و دنیاده کافی دکلدر بلکه لایق اولان اولدر که اولا
اختلاط و تعلم ایدوب اکا لازم اولان تجارب حاصل اوله بعده اعتزال ایلیه بوجمله دندر
نفس ده اولان اخلاق ذمیمه که حقد و حسد و غضبدر بونلارک اشتعالی زیرا بونلار
نفسده دفین و کمین در عزلت ایدنلر بونلاردن سالم اولماق اقل قلیل در بلکه انفس
انلاردن خالی وحلیه اخلاق حسنه ایله حالی ظن ایدر اما اختلاطده متحرک اولوب
اول زمان خبثی ظاهر و نمایان اولور پس اختلاطک اظهار خباثتده فائده جلیله سی
واردر قاچانکه فوائد و آفات عزلت معلوم اولدیسه امری لایق بودرکه شخصک ذاتنه
و حالنه نظر اولنه و عزلتدن حاصل اولان فوت اولان ایله مقایسه اولنه اول زمانده
حق مبین و افضل اولان منتفح و متبین اولور کلمات صوفیه وحکمادن مدح عزلت
و ذم اختلاطده واقع اولان تفاصیل اطلاقی اوزره دکلدر بلکه غالب احواله حکایت در
امری اکا منزور اولمق کرکدر زیرا هر شخصک برحالی و هر حالک برحکمی واردر اما آداب
عزلت اولدرکه عزلت اینچکده شوبله نیت ایلیه که اولاشرینی خلقدن کف و منع ایلیه
بعده اشرار دن کندو نفسنک سلامتنی طلب ایلیه بعده آفات اختلاطدن خلاص اوله
بعده کندو همت و خلوص عزیمت ایله عبادت حقه تجرد ایلیه بعده خلوتنده علم و عمله
مواظبت و ذکر و فکره مداومت ایلیه تا که انفتا ضرات عزلت ایلیه و خلقی کندو
کثرت زیارت ایدوب اوقاتنی تشویش ایلمکدن منع ایلیه و دخی خلقک اخبارندن
سؤال و اراجیف بلده یه اصغا ایلمکدن دخی نفسنی کف ایلیه زیرا اول اخبار هر نقدر
ثابت اخبار کبی ثابت اولوب اثنای صلاة و ذکر و فکرده بلجه ده وسوسه برون منبعث اولور
خاطره ویرر و باجمله عزلت ایله ذکر اللهدن صارفه اولان وساوسی کثرته حتی و
معیشتدن یسیر ایله قناعت ایلیه والا قناعت تحبوب نوسع قصد ایدر که
ناسی اختلاط و ناسه یا تعوره لجا ایدر و دخی اهل عزلتک براهل صلاح و یا خود مجلس
صالحی اولمق کرکدر تا که نفسی اکا مستریح اولوب یوم واحده برساعت مواظبت
ایدندن خلاص اوله که اول مرتبه ده بقیه ساعاته معاونت اولور و دخی مولنده صبر
تمام حاصل ایچون الا دنیادن و اهل دنیانک اکثرنده اولان قطع طمع ایله اولور
انوک طریقی بودرکه نفسینه ایچون عمر طویل تقدیر ایلیه بلکه صباحه داخل اولدقده اخشامه
واصل اولماموق و اخشامه اولدقده صباحه داخل اولماموق ملاحظه ایلیه که اکابرکون بو
ایلمک سهل و آسان اولور الا اکر ایلیده شرکی اولور بو تقدیر ایدرسه بکری سنه
مقداری صبر کاسهل اولمازه و دخی موتک ذکرینی چوق ایلیه و هر بار که وحدتدن
ضیق قلب حاصل اوله مدت قبری چوق ملاحظه ایلیه و دخی بو معنالر تحقیق ایلیه کی

بیکسنك کرقلبنده حق تعالینك ذکر و معرفتندن بر مرتبه حاصل اوله که آنوك سببی ایله
انس یا سترسعادتنه واصل اوله بعد الموت وحشت وحدت قره طاقت کتورمز اما کمسنه
حق تعالینك ذکر و معرفتی ایله مانوس اوله آنوك انسی موت ایله زائل اولمز زیرا موت محل
معرفتی که روحدر هدم ایلمز بلکه اول معرفت و انسی ایله بیلج و باقی اولوب حق تعالینك
فضل و رحمتی ایله فرحان و مسرور و شادمان قالورلر نته کم حق تعالی شهیدانی حقنده بیورمشدر
ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل احیاء عند ربهم یرزقون فرحین بما آتاهم
الله من فضله و دخی هر کسه که متعذر اولیه نفسی ایله جهادده اولوب اصابت اوره
موت زماننده سائر شهدا ایله برابر اولورلر زیرا جهاد اکبر جهاد نفس ایدوکی مقرردر اصل
سابع آداب سفرده در معلوم اوله که سفر یا ظاهر اولور که بدن ایله در یا خود باطن اولور که
قلب ایله اولور اسفل سافلیندن ملکوت سماواته عروج در بو سفر اول کیمسه نك اشرف
... و صفاکه بو نیره خطب خطر و طریقه غموض و صعوبت زیاده اولمغین البته برمرشد
... دلیلدن استغنا اولنماز البته آکا موقوفدر اندن صکره خطیر بلدن بعضی قلیل اولکه
قناعته موقوفدر و جسر اول سببدن آنوك مسالکی مندرس و خراب و رفقاسی منقطع
اولمشدر و متنزهات انفس و آفاق طالبلردن خالی قالمش ایدوکنده اتفاق واردر

مطلب اول

... آنوك شروط و آدابنی برقاچ مطالبده ذکر ایدرم
اول نهوض دن اکثر رجوع وار ایکن اولان آداب بیاننده در معلوم اوله که سفرك نوعی
... اقسامی واردر قسم اول طلب علم در اول طلب دخی یا واجب در یا خود نفل در
علمی فرض واجب و یا نفل و ملامت کوره اول علم دخی یا امور دینیه یه متعلقدر
ولنمشدر که هر کسه بر طریقه سلوك ایدوب انده بر علم الحاصل ایلمه حق تعالی حضرتنه اولا
طریقی اکا سهل ایده در یا خود نفسنی و اولان اخلاقنه متعلق علم در اول دخی طریق
آخرته سلوك ایچون مهماتندندر و هر کسه نك اسرار باطنیه سنه و خباثت صفاتنه اطلاع
اولماز سفر ایله حاصل اولان اطلاع حتی سفر ایله تسمیه اولنه وقتی اخلاقدن مستغرق
یعنی اخلاقنی اظهار ایدوب کیجه مذدر زیرا نفس مادامکه مالوف اولدوغی امکنده
... دواولدی آنوك اخلاقی خبیثه سی ظاهر اولمازدر اما انلاردن جدا که مخالف
ایلنه اخلاقی منکشف اولور و یا خود حق تعالینك ارضنده خلق ایتدوکی آیاتنه علم در
... و اول آیات عجیبه و مصنوعات بدیعه یی مشاهده ده مستبصره فوائد عظیمه واردر
... باریسی بو قدر که آنی حق تعالی خلق ایتشدر البته اول حق تعالینك وحدانیته
شاهد ویرن حال خاصی ایله تسبیح دن نهایت مرتبه لذت فهم ایلمز که الامر التی الشمع
... شهید که رسنه نظر اولان جمادات شهید فهم ایدر اما انلار که جاهد به غور و
... ظاهرات دنیا ایله مغرورلردر انلار سمعدن معزوللردر و آیات ربدن غافللردر
... ایچون اولوب یعلمون ظاهرا من الحیوة الدنیا و هم عن الاخرة هم غافلون کریمه سنده

اشارت اولنان زمره دندر اما مراد مز سمع دلدن سمع ظاهر دکلدر بلکه شول سمعدر که جدار
ایله و یتر بیننده جاری اولان کلامی سامع اولور اول زمانده که جدار و یتره خطاب ایدوب
بنی نیچون شق ایلدك و یتر دخی جواب ویرر که بنی کیم دق ایلدی اکا سؤال ایله بجز
شول ... آره ده و ... عالمه قومازلر بلکه سماوات والارضده بر ذره یوقدر که الا انه
بحمده ... ایتمش اولوردر و لکن لا تفقهون تسبیحهم یعنی لکن سز تسبیحنی فهم ایلمزسز و بونك
... سمع خطوط الهیه ایله صفحات کائنات ... کتابت اولنان سطورلری سمع
... سفره محتاج دکلدر بلکه شو برکسه بو ... که بیننده مساکن و قعید
... القی السمع ایدوب شهید اوله آندن سن بو عالم ملك دنیا ایله اعتبار ایلر که
دنیا اولان کثرت خلق اضافت ایله بونك طلابی قلیلدر زیرا هر بار که مطلوب عظیم اولور
مساعد قلیل اولور اندن ماعدا بو مقام مالك اولاندن طلبنده و ... اولان اکثر در
نته کیم متنبی دیمشدر بیت لا یسلم الشرف الرفیع من الاذی حتی یراق على جوانبه الدم
ترجمه جهان جای علی یه وصوله بو قدر امکان مکر اطرافنه آنوك اراقه اولنه قان
و دخی طلب ... عاجز و جبان و ضعیف ... اولان کسی تصدیق ایدرمز زیرا
انده خطر عظیم و تعب طویل و خوف عظیم واردر نته کیم شاعر دیمشدر شعر
واذا کانت النفوس کبارا تعبت فی مرادها الاجسام ترجمه ... نفس انسان
... ایچون ... و دخی حق تعالی دین و دنیاده اولان خیر و حلالی وضع ایتدی
الا اهل خطره وضع ایلدی اما ... جبن و قصوری ... حذر ایله تسمیه ایدر
نته کیم شاعر دیمشدر شعر ... ان الجبن ... و تلك خدیعة الطبع اللئیم ترجمه
جبان اولان ... ایلر ... فسون طبیعه در اکر ... قسم ثانی عبادت ایچون
اولان سفردر اول دخی یا جهاد و یا حج ایچون اولور انلارك آداب ذکر اولنمشدر
... اولورلر که زیارت قبور انبیا و صحابه و تابعین و علما و اولیا مستقیم دخی بو
... داخل اولور زیرا هر کسه که حیاتنده آنوك مشاهده سی ایله تبرك اولنه ... فائده
... زیارتی ایله دخی تبرك اولنور اما زیارت احیاده بعض فائده زائده
واردر که برکت دعا و انلاره نظر زیرا وجوه علما و صلحایه نظر دخی عبادتدر و دخی انلاره
اقتدایه تحریك رغبت و اخلاق و آدابلری ایله تخلقه باعث ... واردر مع هذا انلارك
انفاسی و افعالندن استفاده اولنان منفعت دخی مقرردر اما بقاع مشاهده
... نته کیم نبی علیه السلام بیورمشدر لا تشد الرحال الا الی ثلثة مساجد المسجد الحرام مسجدی
هذا والمسجد الاقصی یعنی جمیع خلق و عامه رحال عزیمت زیارت و شد رحال ایلمزلر الا
مسجده ... بری مسجد الحرام و بری ... مسجد که مدینه منوره ده اولان مسجد نبوی
و بری مسجد اقصی در و دخی ثغوره سفره ... فضیلت مقرردر اکر باطل ایچون اولور
... نیت ایچون اولمازسه قسم ثالث باعث سفر دینی تشویش ایدر بر ... فرار

ومذهب اولمقدر زیرا الفرار مما لا یطاق من سنن المرسلین وارد اولمشدر یعنی تحمل اولنماز
ونعمته طاقت کتورلمز فتنه‌دن فرار سنن مرسلین وانبیادر دیمشلردر حضرتک دخی صلی الله
تعالی علیه وسلم کفار قریشک جفاسندن فرارده مکه‌دن مدینه‌یه هجرتی فرار اختیار بیوردقلری
قبیلندندر دخی مذهبه فرار واجب اولان اموردن ولایت وجاه وکثرت علائق
اسبابی دخی زیرا دین کامل وعلم اولماز الا فارغ اولمغله قلب فارغ اولماز علایقدن ایلاولمز
مرجح مهمات وحاجات ضروریه‌دن فراغ تام متصور دکلدر لکن علایقی تخفیف مقدور
تخفیف ایدنلر ساحل نجاته واصل ومشغول ایدنلر هالک وغریق اولمشلردر بو دخی حق تعالی
جنابندن جاه ونعمت عظیم اولوب حمد واجبدر که نجاتی مطلقا جمیع اعباءدن اوزاردن
فرار موقوف ایلدی بلکه تخفیف ایدنلرک دخی اعمالنی قبول ایدوب وسیله نجات وباعث
ارتفاع درجات قیلمشدر تخفیف اولکه دره دنیا اولوب اکبر مهوی اولمایه اول ...
وطنده مقیم اولوب وسعت جاه وکثرت علائقه مبتلی اولمامغه متیسر دکلدر اول
سببدن اول مقبول کسنه‌یه لازمدرکه غربت وخمول عن قطع علائق که انزل مفارقت
وطن دکلدر اختیار ایلیه تاکه بر مدت نفسه ریاضت ویره وشول زمانه دک که حق تعالی
کاملین اولدن ایدوب فکرنده حضر وسفر وعلائق وعدم علائق برابر اوله لکن بو مرتبه‌یه
وارمش کسنه‌نک وجودی غایت ایله عزیز ونادردر وبعض طائفه دخی واردرکه بر بلده‌ده
اقامت باعث شهرتدر دیو اقامتدن هرب وفرار طلبنی اختیار ایدرلر متوکلیندن
بعضی دخی اختیار سفر ایدرلر زیرا اقامتده اسبابه اعتماد واردرکه توکله مانع وقادحدر
دردنجی قسم رابع بدنه ضرر ویرن فاحش اولان اموردن هربدر طاعونلی کی ...
... ونحوه غلاء اسعار ... جاری اولان امورلکی بونده ترجیح یوقدر
زیرا فرار کاه واجب وکاه مستحب اولور اکا ترتب ایدن فوائد حسبیله لکن طاعوندن فرار
مستثنی در زیرا اندن فرار حقنده نهی وارد اولمشدر اولکه علی التفصیل قسم اول
بیان اولنوب معلوم اولدی ان شاء الله تعالی آخری اقسام اسفار معلوم اولدیسه بعدذن بیلکه
معلوم اولورکه سفر یا مذموم در اول دخی کاه اولورکه حرام اولور اباق وسفر عاق کبی
عبدک اباقی ووالدینه حقوقی ادا ایتمین ولدک فراری کبی کاه اولورکه مکروه اولور ...
... طاعوندن فرار کبی ویا محموددر اول دخی کاه اولورکه واجب اولور حج وطلب علم
کبی کاه اولورکه مندوب اولور زیارت علما ومشاهد متبرکه کبی ...
سؤال ... تفصیلی ... مطلب ... سفر ...
معلوم اولکه فضیلت سفر وفضیلت اقامت حال اختلافیله مختلف اولور ...
... احوالنی ... معلوم اولور ... افضل ...
شول سفرکه تعلم ایچون اوله محموددر وعمل ایچون اولان اقامت دخی محموددر اما افضل ...
سیاحت سکونات قلب دیدر الا اقویا ...

مشتاق

468

شان زمان شوش احوالدر اندن ماعدا خوف نفس ومال ایله دخی قلبی اشغال ایدر
الانهم مگر سفر ورحلت ایله طلب علم ویاخود برشیخه وصول مطلوب اولا ... اقتدا
اولنه اگر بو علماره وشیوخه وصول ممکن اولورسه اول زمانده سکون اولیدر خصوصا طلب شیخ
متعرف مشهور که ولیلکی شایع وبسیط ارضده عزیز الوجوددر زیرا اکثرینک کاری ...
فتوحات ودنیا وجاه ومقامات وتنزلات ایدوب ناسه ... ایدرکلری الفاظ مزخرفه وطامات
ایله تلبیس ایدوب بلکه ... پس بو ... فرض ایدرلر وشویله توهم
ایدرلرکه ظواهر اشکالده مشارکت حقائقده دخی مشابهت وحصه دار اولماغه کافیدر
بو مهملات که نه مرتبه حماقت کبیره ... که ... فرق ...
... دین ودنیا ... المحبوب بلکه بلاده ...
... حکمت ... ملاک ...
... ناسدن شر ... زیرا ... حسبیله ...
... لایق اولوب نفعی ذاتنه عائد اولماغله ... بو قدر
مقتضای فتوی دخی بودرکه مباح اولان اموره ... سبب ...

مطلب ...

سفرک اول حرکت ونهوضدن ... زمانه دک ...
... اولوب ... ابتداء ... نظام ...
... ونفسک وعیالنک نفقه‌لرینی حلالدن اعداد واحضار ... اول مقدار
نفقه اخذ ایلیه که رفقاسنه دخی توسیعه مجالی اوله ... رفیق شفیق اختیار ایلیه ...
... الرفیق ثم الطریق ... رفیق اولان کمسه دینی امرنده معین وصدیقی ...
... نسیان ... تذکر ایلیه اعانت ایلیه ... تنها مسافرت ...
... حضرت رسالتپناه صلی الله علیه وسلم اندن نهی ... اوچ ...
... اصحاب رفقانک ... جمع ...
... امر ... اطاعت ... امتثال ... اخلاق
... واصحابه ارفق وایثار ... اولان امیر تعیین ایدرکن
... احتیاج ... منازل ... مصالح ... آرا
... اولور ... استعلام ... اول
... جمله‌سنده ... لو کان فیهما آلهة الا الله لفسدتا ...
... حفظ ... احتیاج ...
... بعض حوائج ...
... رفیق ... سالم ... زیاده ...
... موافق ... تفصیل ...
رفاقت ... جماعت کثیره‌یه احتیاج واردرکه ... حال اوله ... حضر

ولان رفقاسنه واهل واصحاب قاسنه وداع ايدب دعا اولنه وما ثورا ولان دعا
بودر انى استودع الله دينك وامانتك وخواتيم عملك اهلى دخى بويله دييه لر زودك الله
التقوى وغفر ذنبك ووجهك للخير حيث توجهت سفردن مقدم صلوة استخاره
قيلق دركه بيان اولنمشدر بعده منزلنده ثياب سفرى اوزرينه شد ايلدكدن صكره درت ركعت
دخى قيله هر ركعتنده سوره فاتحة الكتاب وقل هو الله احد قرآت ايلدكدن بعده بويله ديه
اللهم انى اتقرب بهن اليك فاخلفنى بهن فى اهلى ومالى اول درت ركعت انكا اهلنده
انده خليفه اولورلر دار لرنك اطرافنده حرزى اولورلر تاكه ينه اهلنه رجوع ايليه بحكاية
منزلنك بابنه كلنجه بويله دييه بسم الله توكلت على الله لا حول ولا قوة الا بالله اعوذ
بك من ان اضل او اضل او ازل او ازل او اظلم او اظلم او اجهل او يجهل على بحكاية حركت ايدرسه
بويله دييه اللهم بك انتشرت وعليك توكلت وبك اعتصمت واليك توجهت
اللهم انت ثقتى وانت رجائى فاكفنى ما اهمنى وما لا اهتم به وما انت اعلم به منى عز جارك
وجل ثناؤك ولا اله غيرك اللهم زودنى التقوى واغفر لى ذنبى ووجهنى للخير اينما توجهت
ودخى هر منزلدن رحلت ايتدكده بو دعايى اوقيه بحكاية دابه يه راكب اولور بويله دييه
بسم الله وبالله والله اكبر توكلت على الله ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم ما شاء الله
كان وما لم يشأ لم يكن سبحان الذى سخر لنا هذا وما كنا له مقرنين وانا الى ربنا لمنقلبون
بحكاية استنده دابه نك طوغرى اولوب توجه ايليه بويله دييه الحمد لله الذى هدانا لهذا وما كنا
لنهتدى لولا ان هدانا الله اللهم انت الحامل على الظهر وانت المستعان على الامور
منزلدن بكرة النهارده رحلت ايليه ودخى مستحب بودركه اخراج خروجى يوم الخميسده اوله
حضرت جابر رضى الله عنه روايت ايدركه نبى عليه السلام غزوه تبوكه عزيمت سفر قلدقده
يوم الخميسده رحلت ايلديلر ودخى تكبير ايلديلر وبيوردديلر كه اللهم بارك لامتى فى بكورها
كعب بن مالك دخى والدلرندن رضى الله عنهما روايت ايدركه ديمشلردر كه قليل ولقد
اولمشدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم سفره خروج ايليه لر الا يوم الخميسده چقارلار ايدى
حضرت انس رضى الله عنه روايت ايدركه نبى عليه السلام بيوردديلر كه اللهم بارك لامتى
فى بكورها يوم السبت حضرت عبد الله بن عباس رضى الله عنهما ابتداكى بحكاية بر كسنه نك
حاجتى اولسه اول حاجتى اندن وقت نهارده طلب ايليه كيجه ايله نهارده دخى بكره ده
طلب ايله زيرا ابن رسول الله صلى الله عليه وسلم استماع ايتدم كه بيوررلر ايدى اللهم بارك
لامتى فى بكورها ودخى يوم جمعه نك بكرة النهارنده سفر ايلمك لائق دكلدر زيرا ترك
جمعه ايله عاصى اولورلر يوم خوف جمعه منسوبدر پس اول يوم صلوة جمعه نك اسبابى جمع ايتدكدن
اول زمانده سفر ايدرلر ايسه اولورلر ودخى وداع ايلمك مسافرى تشييع مجدد اولماق وداع
سنت در مسافر نزول ايلمكدر حرارت نهار زياده اولديغى كه بوسنت دروز اكثر سيرى
ليل ده اولمق كركدر نته كم نبى عليه السلام بيوردمشدر عليكم بالدلجة فان الارض تطوى

بالليل بالانطوى بالنهار يعنى كيجه ايله سفره ملازم اولوك زيرا كيجه ايله ارض طى اولنور اولوك
ومرتبه كه نهارده دخى اولنماز ودخى هربار كه منزله مشرف اولوب ناظر اولنه بو دعايى اوقيه اللهم
رب السموات السبع وما اظللن ورب الارضين السبع وما اقللن ورب الشياطين
وما اضللن ورب الرياح وما ذرين ورب البحار وما جرين اسئلك خير هذا المنزل وخير
اهله واعوذ بك من شر هذا المنزل وشر ما فيه امرف معنى شر اراهم بحكاية منزله نزول ايليه
ايكى ركعت نماز قيلوب بعده بو دعايى اوقيه اعوذ بكلمات الله التامات التى لا يجاوزهن بر
ولا فاجر من شر ما خلق بحكاية ظلمت ليل كلسه بو دعايى اوقيه يا ارض ربى وربك الله اعوذ بالله
من شرك وشر ما فيك وشر ما دب عليك اعوذ بالله من شر كل اسد واسود وحية
وعقرب ومن ساكن البلد ووالد وما ولد وله ما سكن فى الليل والنهار وهو السميع العليم ودخى
هربار كه ارضدن بر شرفه يعنى مكان عالى يه چقسه سير وحركت زماننده بويله دييه اللهم ان لك
الشرف على كل شرف ولك الحمد على كل حال ودخى هربار كه سفرده وحشتدن خوف ايليه
بويله دييه سبحان الملك القدوس رب الملائكة والروح جللت السموات بالعزة والجبروت
نهارده احتياط ايدوب قافله دن منفرد اولوب كتمه زيرا اكا اولورلر بر حيوان وديا
حيوان قا بارديا خود طريقده خطا ايدوب قافله دن منقطع اولوردى كيجه ايله دخى نوم قصد
حفظ اليبوت مانعنه اكر رفقاء ومتاعى ايله حفظ وحراسته ايليه لرسنت دخى بو ديكه رده
بحكاية آخر ليلده نوم غلبه ايليه قولنى وركوب بلسنى كغنه وضع ايليه تاكه نومنده
غفلت اولوب فوت صلوة مؤدى اولمايه بحكاية اكا بر عدو وياخود سبع يعنى
بر يا آخر حيوان متعرض قصد ايلسه آية الكرسى وشهد الله آيتنى واخلاص ومعوذتين
قرائت ايليه بعده بو دعايى اوقيه بسم الله ما شاء الله لا قوة الا بالله حسبى الله توكلت
على الله ما شاء الله لا يأتى بالخير الا الله ما شاء الله لا يصرف السوء الا الله حسبى الله وكفى
سمع الله لمن دعى ليس وراء الله منتهى ولا دون الله ملجأ كتب الله لاغلبن انا ورسلى
ان الله قوى عزيز تحصنت بالله العظيم واستعنت بالحى الذى لا يموت اللهم احرسنا
بعينك التى لا تنام واكنفنا بركنك الذى لا يرام اللهم ارحمنا بقدرتك علينا فلا نهلك
وانت ثقتنا ورجاؤنا اللهم اعطف علينا قلوب عبادك وامائك برأفة ورحمة انك
انت ارحم الراحمين دابه نك رفق ايليه ركوبنده وقتنده وطاقتندن زياده تحميل
ايليه ووجهنه ضرب ايليه زيرا اندن نهى اولنمشدر واوزرنده نائم اولمايه زيرا اكثر
حيوان متأذى اولور زيرا نوم ايله انسانه ثقلت كلور ودخى مستحب در كه نهارك ايلكنده
وآخرنده دابه سندن نزول ايليه كه آنده بعض فوائد وار در مثلا حيوانه ترويح ايدوب
استراحت ايتدرمك ومكاريسنك قلبنى المقار سرور وكنده سنك بدننه رياضت
ايتدرمك وطول ركوب ايله اعضاسنه خدر عارض اولمقدن حذر ايلمك ودخى هر نه كم
تحميل ايده جك ايسه مكارى يه عرض ايلمك كركدر تاكه ما بينلرنده نزاع اولمايه

بومکاری ایله جلاجل و غناء و کثرت کلامدن اجتناب و احتراز کرکدر ۞ آ یا بنجه الی نفسنده
استحباب ایدرب بیله کتوره مک کرکدر ۞ انوک حقنده سنت وارد اولمشدر ۞ و بری
نورت و سواک و تحلل و مشط و قاروره و مقراض طائفهٔ صوفیه نیتا بطاهر کتورب
لازم اولدقده حاضر اولمق ایچون رکوه و صویی جلک ایچون ۞ و غسل اولنان ثوبی قورتمق
ایچون حبل و رسن کتورمکی دخی زیاده ایشلردر ۞ بعضیلر ابریق و اکا لازم اولان حبل و
دخی زیاده ایشلردر ۞ لکن بعضیلر رکوه دن تیمم ایله ۞ و قدیرلردن طهارت ایله اکتفا
ایلیشلردر ۞ ما دامکه اول غدیرک نجاسته یقین حاصل اولمیه ۞ و دخی حبل دن حبال و ارضدن
استغنا ایلیشلردر که توب عضوندن انوک ایله زرینه دن شیوب تخفیف ایدرلر ۞ اسفردن
رجوع آوانده رسول حضرت علیه السلام هر قچانکه غزادن و یا خود حج دن و یا غیریدن رجوع
و قفول ایلسه لر ارضدن هر شرف علی به چیقسه لر اوچ کره تکبیر ایدرب بعده بو یله دیرلر ایدی
لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملک وله الحمد وهو علی کل شیء قدیر ۞ آیبون تائبون
عابدون لربنا حامدون ۞ صدق الله وعده ونصر عبده ۞ وهزم الاحزاب
وحده ۞ قچانکه مدینه یه اشراف ایلسه بو یله دیرلر ایدی ۞ اللهم اجعل لنا بها قرارا ورزقا حسنا
بعده اهلنه خبر اولمقده مقدم قدومنی اخبار ایچون آدم ارسال ایلیه ۞ تاکه بغتة
قدوم ایدرب طبعنه کریه کلور بر امر کورمک لازم کلمیه ۞ و دخی کیجه ایله اهلنه کیرمک
لایق دکلدرکه اندن نهی وارد اولمشدر ۞ و هر زمانکه حضرت رسالت پناه صلی الله
علیه السلام قدوم ایلسه لر اول مسجده داخل اولوب ایکی رکعت نماز قیلوب
بعده بیته داخل اولورلر ایدی ۞ و بو یله دیرلر ایدی ۞ توبا توبا لربنا اوبا لا یغادر علینا
حوبا ۞ و دخی سنت در که اهل بیت و اقارب طعامدن و غیریدن هدیه لا امکان
بر تحفه ایله کله ۞ زیرا سفردن کلنه عیون ممتد اولوب اوزانور ۞ و بر هدیه ایله کلوب بونک فرحی
کسب ایدرب اوزرنه نوری کلدکده فرحلری مشاکد اولور مطلب ثالث
آداب باطنه ده در که انوک بر مقداری ذکر اولنمشدر ۞ و بونک جملة الحکمتلی اولدرکه
سفر ایتمیه الا براو دینی زیاده سی اصلاح ایلیه ۞ و هر بلده ده خولده نیت ایلیه که انده
مشایخنی کوره و وجهه ایلیه که هر نمازدن براوت و یا بر کلمه استفاده ایلیه که تکلف انفع اوله
انده انلاردن حکایت ایدرب مشایخه طاقتی اولدوغنی اظهار ایچون اوله ۞ و دخی بر بلده ده
بر هفته و یا اوتوز کوندن زیاده اقامت ایلیه ۞ مکر مقصود اولان شیخ اوبلده اوله ایلیه
و دخی مدت اقامتنده انجق خضر رضا و قبول ایله مجالسه ایلیه ۞ اگر برادر دینی سینی
زیارت ایلسه اوچ کوندن زیاده طورمیه که حد ضیافت اولدر ۞ بعده کندو اختیاریله
انوک مفارقتی شاق اوله ۞ و قچانکه بر شیخک زیارتنی قصد ایله بر کوندن و بر کیجه دن
زیاده بانده اقامت ایلیه ۞ و دخی هیچ بر حضرتده اشتغال ایلیه ۞ زیرا اول سفرینک برکتنی
قطع ایدر ۞ اگر شیخ قاپوسنده ایسه وقت باب ایلیه ۞ و استیذان ایلیه ۞ بلکه خروجنه دک توقف

ایله

ایلیه ۞ قچانکه خروج ایلیه اکا ادب ایله تقدم ایلیه ۞ و حضورنده کلام ایلیه ۞ مکر اول
سؤال ایلیه ۞ اگر سؤال ایدرسه سؤالی مقداری جواب ویره ۞ و بر مسئله دن سؤال
ایلیه اولنده انوک استیذانی ایتمیه ۞ و قچانکه سوزه اوله ۞ بلادک الطوسنک و اسمجابنک
و انده اولان دوستلرینک ذکرینی چوق ایلیه ۞ بلکه مشایخ و فقراسینی ذکر ایلیه ۞ و دخی
سفرنده زیارت قبور صالحینی اهمال ایلیه ۞ وظیفه ده ذکره مداوم و قراءت قرآنه
ملازم اوله ۞ بر حیثیت ایله که غیرنی اسماع ایتمیه ۞ و قچانکه بر انسان اکا تکلم ایلیسه ذکردن
ساکت اولوب اکا جواب ویره ۞ مادام که اول کسه سوزینی قطع ایتمیه ۞ بعده ینه اولکی
کارینه مشغول اوله ۞ اگر نفسی اکا سفر ایتمکی ابرام و یا خود اقامته اقدام ایلسه نفسنه مخالفت
ایلیه که برکت نفسه مخالفتده در ۞ قچانکه بر قوم صالحین خدمتنه مستعد اوله لر اول
زمانده مسافرت ایدرب خدمتلرندن ترم و انقطاع لایق دکلدر ۞ زیرا اول کفران نعمتدر
اگر سفرنده اکا امور دینیه ده بر زیاده حاصل اولمازسه رجوع ایلسون زیرا اگر سفر حق ایچون
اولسه اثری ظاهر اولوردی مطلب رابع رخص مسافرده وارد که
قبله و اوقاتدر ۞ و دخی امر که خص مسافر اولدر که ایکی رخصت طهارتده در ۞ بری خفلر اوزرینه
مسح ایتمکدر اوچ کون و اوچ کیجه مقداری اولمقدر ۞ و دخی تیممدر ۞ ایکی رخصت دخی نافله لر
ایکی راحله اوزرنده و مشی حالنده در که ادای جائزدر ۞ و بر رخصت دخی صلوتنده در که قصردر
یعنی فرائضدن درت رکعت اولانلری قصر ایدرب ایکی رکعت ادا ایده ۞ و بر رخصت دخی
صومده در که فرائض قضاسنی نیت ایله افطار ایده ۞ بونک تفصیلی علم فقهده در ۞ اما
اداء قبله اوچ وجهدر ۞ ارضیه در جبال ایله و قری و انهار ایله استدلال ایلیه ۞ یا خود هوائیه در
ریاح ایله استدلال ایلیه ۞ بونلر ایچون استدلال ایلیه صعوبت واردر ۞ زیرا بونلرک طولی و مختلف
اولورلر ۞ یا خود سماویه در که نهارده دلیل شمس در که سفردن مقدم بو قولا قیق کرکدر ۞
شمس زوالدن مقدم کندوکیسی قبله یه متوجه اولدقده نه محلده در ۞ طلوع کوزی
اوزرنده میدر ۞ یا خود صول کوزی اوستنده میدر ۞ یا خود جبیننک اوستنده میدر
انلرک شمسک طلوعی و غروبی محللری ایله دخی استدلال اولنور ۞ و بونلرک اختلافی
صیف و شتا ایله معلوم اولور ۞ قچانکه بلاد و صعود اولسه امور مذکوره متفاوت اولور
اول زمانده اول بلادک اهلیندن سؤال ایتمک کرکدر ۞ و یا خود مساجددن تحریر
و استدلال اولنور ۞ اگر خطا ایتمش ایدوکی ظاهر اولورسه تطاولیدیکی کورمکله یقین حاصل
اولورسه فیها والا صلوتی اعاده ایده ۞ اما مقابله جهت بو وجهله اولورکه مثلا مکه معظمه
جهتنده ایکی خط متلاقیک ملتقینی بیلنده ۞ جنوب افقی جانبنه متوجه اولسه اگر کعبه ایکی
خطک بیننده اولورسه صلوتی صحیح اولور ۞ والا اولمازه ۞ اما امر اوقات کتب فقهده علی
التفصیل ذکر اولنمشدر ۞ انلاره مراجعت ایده اوکه انلاری مشار الیه ایده ۞ فصل
ثامن آداب سماع و وجدده در ۞ بونده دخی مطالب واردر مطلب اول

علیه رحمه‌ده در. اما حرمتنه حضرت امام ابو حنیفه‌دن و مالکدن و شافعیدن و علمادن
بر جماعتدن منقولدر. اما آثارده خلاف واردر و حلنه جمعنده. امدی ماهر بارکه خارجدن
آثار اوله احد جانبینه تقلیدده مقصور اولورز پس لایق اولان اولدر که خطر و اباحت
ادراکاتی حق مواضعدن بحث اولنه. امدی معلوم اوله که اوامر حرمتیه عقل ایله
معلوم اولماز بلکه سمعیله معلوم اولور. اول دخی یا نص ایله اولور که اول حضرت رسالت
پناهک قول شریفی ایله و یا خود فعلی ایله اظهار ایتدکلریدر و یا خود قیاس ایله
معلوم اولور. اگر انده نص بولنمازسه انده قیاس دخی بولنماز. اول تقدیرجه
تحریمنه قول باطل اولوب سائر مباحات کبی حلال اولور. بونده صکره دیرزکه وجه
سماعک اباحته نص و قیاسک ایکیسی دخی دلالت ایدر. اما دلالت قیاس بو
درکه تعریف جماعه و بنسئلار درکه سماع بر صوت طیب موزون مفهوم المعنی و محرک
القلبی استماعدر. امدی بو تعریفک وصفا تیجی سماعک صوت طیبدر اما بعده
اول دخی یا موزون اولور و یا خود غیر موزون اولور. موزون دخی یا مفهوم و یا خود
غیر مفهوم اولور. امدی بونلار بر قاچ درجاتدر. **درجه اولی** اولدر که صوت
طیب اولدوغی حیثیتدن حرام اولماز بلکه حلالدر. و حلنه نص و قیاس ایله
ثابتدر. اما قیاس اولدر که صوت طیب حاسه سمعک کندویه مخصوص اولان شی
ادراکی ایله تلذذه راجعدر. اول شی مخصوص دخی یا سمعلدهدر صوت بلابل
و یا خود دستکلر و درهیچ جمیعنی. امدی انده کیم سائره اشیانک مستلذاتنده حرمت
یوقدر کذلک مزه دخی یوقدر. مثلا مستلذات بصره الوان خضره کبی اصلا
حرمت احتمالی یوقدر و دخی ذائقهده اطعمه حلوه کبی اما نص حق تعالینک قول کریمیدر
یزید فی الخلق ما یشاء. بیورمشدر. بعض مفسرلر احسن صوتدر دیمشلردر. امدی
انکله عباده امتنان ایلمشدر. حدیث شریفده دخی وارد اولمشدر که حق تعالی بر پیغمبر
بعث ایلمشدر الا حسن الصوت. **درجه ثانیه** صوت طیب موزونده
نظر درکه وزن حسنک ورانسندهدر. امدی صوت یا جماددن خارج و انقضا
اولنمارک صوتی کبی یا خود حیواندن. جه صوت عنادل و قماری کبی یا خود انساندن
خارج اوله. حنجره انساندن ظهور ایدن نغماتک صوتی کبی امدی قیاس حرمتی سماع علله
طیب یا موزون اولدیغندن حرام اوله. و الا صوت عنادل دخی حرام اولوردی زیرا اول
دخی موزوندر. امدی حنجرهنک نابتی خود فرق یوقدر و جماد ایله حیوانک بیننده
دخی فرق یوقدر. پس لایق اولان اولدر که انسانک حلقنک اصواتنه مع قصب
دفک اصواتنه دخی الحاقا قیاس اولنه. الا ملاهی و اوتار قیاس اولنماز لکن شرعک
یوقدر که انلارک حرمتی لذتندن دکلدر. و الا انسانک تلذذ ایتدوکی اشیانک
جملهسی حرام اولوردی. بلکه اوتار خمر حرام اولدیغی خلقک انکا مداومتنه اعتیادی

اقتضا

اقتضا ایلدیکه انلرک انقطاعلرنده مبالغه اولنه. حتی اول ظروفده حاضر اولانلر و دناء
انکه منهی اولدی. پس اول سببدن خمر ایله بیله حرام اولدیغی حرمتنده که اهل شربک
شعاری در. اوتار و مزامیرده کبی. اما انلارک تحریمی اتباع قیلندی. نیزه خلوتی تحریمی
مقدمه اولدوغی جهتدن. و دخی نظر حرام اولدوغی کبی ما کرانده زنا اهل و احمال اولنمق ایچون
سواتیندهده احمال اولنوب نظر اولنماغه مؤدی اولمازه و دخی خمرک قلیلی حرام قیلندی
زیرا کثیرنه مؤدیدر. بلکه هر حرام بو قدر که اکا اتوک سببیه جری واردر که انی احاطه و طواف
ایدر. و اول هر حمایتک عطاسی اول حریمک تحریمنه دخی منسحب و شاملدر. حرام تحریمی اولوب کا وقایه
اولافده حضار مانع اولدوغی ایچون. پس ظاهر اولدیکه اوتار و مزامیر خمرک تحریمی ایچون
حرام اولمشدر. اوچ علت سببی ایله. برکا اولدر که انلار شرب خمره داعیدر. زیرا
انلار ایله حاصل اولان لذت خمر ایله تمام اولور. و بونک مثلی علت ایله خمرک قلیلی
دخی حرام اولمشدر. برکی دخی اولدر که آلات مذکوره شرب خمورده قرب العهد
اولانلره مجالس انس و شرابنی تذکر اولور. پس انلار سبب ذکر اولور. و ذکر دخی
سبب انبعاث شوق اولور. و شوق قوی اولنجق شره اقدامه سبب اولور. امدی بو
سبب ایله شرب خمری تذکر ایلدیکه اتوک حقنده اول اوتار و مزامیر حرامدر.
و بونک حقنده مکروهدر. برکی دخی اولدر که خلقک بونکله اوزرینه اجتماعیدر. زیرا
اهل فسقک عادتیدر. امدی انلاره تشبهدن منع اولنور. زیرا بر قومه تشبه ایلین
انلاردندر. اول کوسه بر طبل طویل درکه دیمیلی رقیق و طرفینی واسعدر حرام قیلنمشدر
زیرا انی ضرب ایلمک عادت مخنثیندر. اگر انی ضرب ایتمکده انلاره تشبه اولماسه
اول دخی طبل حج و غزا کبی اولوب حرام اولمازدی. و بونه بو سببدندرکه خبار عراقی
اوتارک جملهسی عود و رباب و بربط و غیریلری کبی جمله حرام اولمشدر. اما بونلارک
ماعداسی بونلار معناسنده دکلدر. شاهینک و چاچاک و طبلالرک شاهینلری کبی
و سائر طبل و قضیب کبی و دخی آلات که اندن صوت طیب موزون استخراج اولنه
اما اهل شربک عادتلرنک غیری اوله. امدی بونلاردن شیئی اولدیکه بونلارک
تحریمنده علت بجز اصوات طیبه دکلدر. بلکه قیاس اصوات طیبهنک جملهسی حلال
اولمقدر. الا مکر تحلیلنده فساد اوله. **درجه ثالثه** موزون مفهوم درکه
اول انسانک حنجرهسندن خارجدر. امدی اتوک اباحتی قطعا اولنور. زیرا انده
یوقدر. الا مفهوم اولدوغیدر. کلام مفهوم ایسه حرام دکلدر. کذلک صوت طیب
موزون دخی امدی بونلارک آحادیکی حرام دکلدر. مجموعی دخی حرام اولماز. الا مکر که
اندن بر امر محظور فهم اوله. اول تقدیرجه اتوک نظمی و نثری حرامدر. و الا تصویت
دخی حرامدر. کرک الحان ایله اولسون کرک الحان سز. بونده کلام حق حضرت امام شافعی
قولیدر. دیمشلردر که شعر بر کلامدر. اچندن حسن اولان حسندر و قبیحی قبیحدر. هر بار

شتری صوت حسن اوله دیو انشاد ایلمک حسن اولور امکان ایله اولمیجق دخی حرام اولماز
زیرا هر مباح مباح آخره منضم اولسه حرام اولماز بو دخی انشاد شعره نظم ایله انکار اولنمز بلکه
حضرت رسولک صلی الله علیه وسلم حضور پر حبورلرنده دخی انشاد اولنمشدر کندیلری
انشاد ایلمشلردر و صحابه کرامدن دخی خصوصا حضرت امام علیدن رضوان الله تعالی
علیهم اجمعین منقولدر و تابعین و مجتهدیندن خصوصا امام شافعیدن دخی رحمهم الله
علیهم اجمعین منقولدر درجه رابعه سماعک قلبی تحریک ایلیوب و قلبه غالب
اولان احوالی تهییج ایتمسیدر و اولان بحث و نظرده آمدیکه دیرم که حق تعالینک سر لطیفی
واردر نغمات موزونه نک ارواح ایله مناسبتی واردر حتی بر مرتبه ده که ارواحده فرح و
ضحک و طرب ایراث ایدر حتی نوم دخی ایراث ایدر بوندندر که دینلمشدر
برکسه نک فصل ربیع وانده اولان ازهار و عود و اوتار و مشدود اولان اوتار
تحریک و تشویق ایلمیه اول کسه فاسد المزاج و غیر قابل العلاجدر بچون اولیا که
صبی مهدنده ویا خوابه راحت ایکن صوت طیب کی اسکات ایدب استراحت
ایدر اندن اغوب در که شتر و جمال [illegible] باره حال ایکن و بلادت طبع و عدم
درکی مقرر ایکن بیناء حدی ایتدوکی صدا و حدایه بر مرتبه تاثیر ایدر که اول
ثقیلکا خفیف اولور و اغلبی جانب صوته متوجه اولور و نهایت مرتبه [illegible]
بر [illegible] طبیعی پریشان ایکن اوکنده اولان آب و علفی ترک ایدب اول [illegible]
ایدر [illegible] اولور که نفسی عشرت سرور و طرب ایله اتلاف ایدر بو دخی منقولدر که
حضرت داوددن علی نبینا و علیه صلوات الملک الودود ده چانکه نغمه و سرود
ایله هواده اولان طیور اول صفایه عارف اولوب بلکه شیدا اولوب [illegible] و اول قفص
اولورلار ایدی و چونکه سماعده نظر قلوبه و تاثیری جهتندن اولدیغی جائزدر که
انک مطلقا اباحتی و یا حرمتی حکم اولنه بلکه اول اباحت و حرمتده اختلاف احوال
قلبیک اختلافی ایله اولور ابو سلیمان ایتدی سماع قلبده اولیلنی قلبده [illegible]
ایلمز لکن قلبده اولانی تحریک ایدر آمدیکه بو معلوم اولدیسه بو دخی معلوم اولا که
شول سماع غنایه محل [illegible] آنکی محبت غنا ایدر طبل و شاهین ایله
وصف کعبه و مقام و ذکر حطیم و زمزم و سایر مشاعر عظامده و وصف بادیه ده
انشاد ابیات و اشعار ایلیانینه که [illegible] حج بیت الله شوقنی تهییج ایدر اگر
حاصل ایسه استعالنی ایراث ایدر حج ایسه نفسنده محمود در پس انکا شوق
و باعث شوق اولان طریق مباح دخی البته محمود در و بو قبیلدندر دخی شول
اشعار که غزو و جهاده ترغیب ترهیب ایچون انشاد ایدرلر [illegible]
[illegible] معنادار اولمق [illegible] اول دخی مباحدر لکن [illegible]
زیرا اول ترغیب و تشویق [illegible] اما بونلرک معنوی تشجیع [illegible] استحقار

مال

٤٧

472

[illegible] اولمشدر و اول اشعار تشجیع ایچوندر معنی بونک فوقی که دینلمشدر شعر
فان لا تمت تحت السیوف مکرما تمت و تقاسی الذل غیر مکرم ترجمه
انوک کم موتی سیف التنده در اول کسی مکرم در [illegible] دن خلاص اولوب شهید اولسه [illegible]
و دخی دینلمشدر که یری الجبناء ان الجبن حزم و تلک خدیعة النفس اللئیم
ترجمه اگر چه جبنی حزم انکار جبان اولان [illegible] ولی نفس لئیمک خدیعه سیدر
و بونک امثالی دخی پس بونلار دخی مباحدر شول وقتده که غزا مباح اوله
و مندوبدر غزا مستحب اولدوغی وقتده و [illegible] رجزیات درکه عدو یه ملاقات
اولنده اوقورلر اندن دخی غرض نفسی و ابصاری تشجیعدر که عدو یه نظر
ایلدکده کوزی قورقوب قلبی خوف ایتدکده آنی ازاله ایدب ایراث
شجاعت ایدر و بونده تحدث و شجاعت ایله تهییج دخی واردر بو دخی چانکه
لفظ رشیق و صوت طیب ایله اوله نفسده [illegible] اولورسه اول دخی یا مباح
و یا مندوبدر قتالک اباحت و ندبی حسبیله و یا محظور و حرام در قتال
مسلمین و اهل ذمتده و هر قتال محظورده ایکن زیرا محظوره داعی اولان
دخی محظور اولور و بو مقوله رجز ایله غزاده [illegible] صحابه کرامک رضوان الله
علیهم اجمعین شجاعت [illegible] و [illegible] کارزار [illegible] اولانلر
منقولدر حضرت امام علی و خالد و غیر یلری کبی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
و اول [illegible] نوحه و ضرب شاهین دل
[illegible] زیرا صوتی حزن و رقت قلب ایراث [illegible] شماع محل [illegible]
[illegible] ضرب مناسب محل اولماز آمدیکه [illegible] ضرب ایدب قتال [illegible]
[illegible] قصور [illegible] عاصی [illegible] اگر قتال حرام [illegible]
[illegible] مطیع اولور [illegible] نیاحه [illegible] میتک
اولان نوحه ده اولان اصوات و نغمات در [illegible] حزن و بکاء در اول [illegible]
[illegible] اگر [illegible] میت [illegible] زیرا فوت [illegible]
امره تاسف [illegible] نهی وارد اولمشدر [illegible] و تقصیر [illegible]
و خطایاسی ایچون بکاء [illegible] اول [illegible] حضرت داود علیه
السلام [illegible] اول محمود در [illegible] مجلسنده [illegible]
ایدی [illegible] ذنوب ایچون بکا [illegible]
حرام [illegible] اوقات سرورده اولان سماع در سرور [illegible]
و بو سماع مباحدر [illegible] سرور [illegible] ایام عیدده [illegible] غناکی
[illegible] ولادت [illegible] عقیقه [illegible] حفظ قرآن [illegible]
که زیرا [illegible] سرور [illegible] جائز اولان سرور [illegible] اظهاری دخی جائزدر

ابلمزاد عان

کیدی

بونک جوازنه دلالت ایدر که حضرت نبی علیه السلام مکه‌دن مدینه‌یه ورودنده دف چالان ایله
توحید انشاد ایدرلردی • طلع البدر علینا من ثنیات الوداع • وجب الشکر علینا ما دعی لله داع
ترجمه • ثنیات وداع آره‌سندن • طلوع ایتدی بیزه بر بدر انور
بزه واجب اولدی شکری تا که • اولا علم دعا ایله منور • ودخی ایکی جاریه حضرتک
حضورلرنده دف ایله ضرب ایدوب غنا ایدرکن حضرت ابو بکر رضی الله تعالی عنه
انلری منع ایتدکده جناب رسول کوبلن • و نهی الثعلبین حضرت ابو بکره دعها یا ابا بکر
فانها ایام عید بیوردقلری یعنی بونلری ترک ایدوب منع ایلمه زیرا ایام عید سعیددر
الله و اظهار سرور ایلسونلر و یعید وز کذلک حضرت عائشه صدیقه‌نک رضی الله
عنها جنبه‌دن بر قوم مسجد نبوی‌ده لعب ایدرلرکن انلاره نظری و نبی علیه السلام
انلارک یانلرنده طوروب رداء شریفلری ایله انلاری ستر ایتدکلری و بونک غیری دخی
نیجه آثار و اخبار باحته اظهار ایلمشدر که پس بو مقاییس نصوص غنا و رقصک
و ضرب دف و لعبک باحته دلالت ایدر • یوم عیده قیاس ایله سایر اوقات سرور
حاصل اولدقده که شرعا اندن فرح جائز اوله • و بو قبیلدندر زیارت اخوان و انلار ایله ملاقی
اولمقله حاصل اولان سرور و فرح • ودخی انلارک بر طعام اوزرنده و بر کلامده اجتماع
بونلارک جمله‌سی مظنه سماعدر • النبی سماع غنا قدر • که بر شوق و تهیج عشق و
غضب ایچون اگر مشاهده معشوقده ایسه غرض لذتی تاکیددر • اگر مفارقتده ایسه
تهییج شوقدر • اگرچه شوق بر نظرده المدر • لکن بونده نوع لذت دخی مقرردر • رجا
وصال منضم اولسه • و بو شوق حلالدر • اگر وصالی مباح اولاندن ایسه مثلا زوجه‌سی
یاخود جاریه‌سنه عاشق اولان کمسه کبی که انوک تمتعنی اضعاف ایدر • زیان
مقاسنده و لذتی مضاعف اولمق ایچون • نته کم وما الحیوة الدنیا الا لعب ولهو بیورلمشدر
بودخی آندندر • اما شول کمسه‌نک که نفسنده بر صبی اوزره و یاخود بر زن خوش صورت
متمثل اوله که اکا نظر حلال اولمیه اول زمانده سماع و غنا حرام اولور • زیرا افعال
فکری محرک و صورت حلال اولمیان شیئه متعلق اولان داعیه‌یی مهیج در • و بو حال
حال فساق و سفهادر • و عادت اکثر شبان و اهل هوادر • پس سماع انلار حقنده
باعث تحریک داء و دافع اولدیغی ایچون • انکه نفس سماع و راجح اولور ایچون اول
بیدی جناب حقه محب عاشق • و عشقنده صادق اولوب • اول ملاقات
مشتاق اولان کمسه‌نک سماعیدر که غلبه عشق ایله بر حالته واصل اولور که
نظر ایتمز الا انده جمال حقی مشاهده ایدر • و سمعنه بر قارع قرع ایتمز الا انی انده
و یاخود انده ایشیدر • پس انکا حقنده سماع شوقنی تهییج و محبت و عشقنی موکد و مؤثر اولور
و قلبنک زناددن نوره و اشتعال و انده علمی حقی استخراج ایدر • و اندن نیجه احوال
توبه و مکاشفات و ملاطفات عجیبه حاصل اولور که انی وصف احاطه‌یه قادر اولماز

بلکه آنی ذوق میسر اولانلر عارف اولوب وذوقدن چقسنده کلال اولانلر لذتی منکر
اولورلر • و بو احوال انلرک قاتنده وجد ایله تسمیه اولنور که وجددن ماخوذدر • زیرا نفس
نیجه امورده مصادف اولورلر که قبل السماع انلاره مصادف اولمامش ایدیلر • بعده اول
امور و احوال نیجه روادف و توابعه سبب اولورلر • اول توابعک حرارتی قلبی آتشی ایله
قلبی احراق ایدوب کدورتدن بر وجهله تنقیه ایدر که گویا ذهب ابریز خالص چقندن
تنقیه اولنور • انکله قلبه صفا و نقا حاصل اولور • بعده اول صفا نیجه مکاشفات
و مشاهدات تابع اولورلر که انلار محبتین سند اولانلرک غایت مطالبی و جمیع قربانک
نهایت ثمراتیدر • پس انلاره مفضی اولوب ایصال ایدن دخی جمله قرباتدن اولوب
جمله معاصی و مباحاتدن اولماز • و بو احوالک سماع سببی ایله حصولی دخی بر سر
الهیدر که نغمات موزونه‌نک ارواح ایله مناسبتنده وضع ایلمشدر • اول
نغمات ارواحده مؤثرات شوق و فرح و انبساط و انقباض اولورلر • و بونلارک
سببی معرفت علوم مکاشفاتک دقائقندندر • اما شول کمسه که بلید و جامد
الطبع و قاسی القلب اولوب لذت سماعدن محروم اوله اکا اول حالات
معلوم اولمامق ایله کاه اولور که انلاری انکار ایدوب اول لذت وجددن
و اضطراب حالدن و شوقدن تعجب ایدر • نته کم عنین لذت مباشرتدن و صبی
لذت جاه و ریاستدن و جاهل حق تعالینک جلال عظمتی و کتابت صنعتی
معرفتنده اولان لذتدن تعجب ایدرلر • و بونک سببی اولدر که لذت نوع
ادراکدر • هر کمسه‌نک که ملتذ ایدوجکی شیئه قوت ادراکی کمال اوزره اولمیه
اول لذتی ادراک ایده‌مز • بونلردن صکره معلوم اولا که بعض جهال بلکه بعض
کندی عالم ظن ایدرلر • پس شرح بونی اول بعضی که مورد عالمدر لکن بابی
معرفت خداده جاهلدر • و حق تعالینک حق قدری ایله تعظیم ایلمز اول مغرور که
اکا اولور که محبت الهی انکار ایدر • مولا کاسی اول خصوصده تقلید ایدر • پس
بزه واجب اولدر که محبت و عشقک حق تعالیه شوقک وجهنی بیان
کشف ایده‌وز • و تمام و هر برینی تحقیقه سعی اقدام ایده‌وز • آدمی معلوم اولا که محبت
بر میلدر که جمال محبوبه اعتقاددن ناشی اولور • پس انکه محبت قوی اولسه عشق تسمیه
اولنور • بوندن صکره جمال حقی یا صوریدر که تناسب خلقت و صفاء لوندر
حاسه بصر ایله ادراک اولنور • یا خود معنویدر که کمال عظمت و علو شیم و حسن
صفات و کثرت تعلق ارادت خیراتدر که بونلار حاسه قلب ایله ادراک
اولنور • گاه اولور که انسانه بو صفات باطنه سببی ایله محبت اولنور • صاحبی گورمز
دخی نته کم انسان امام ابی حنیفه‌یه و امام شافعی‌یه رضی الله عنهما محبت ایدر
انلاره علم و دینده و اخلاقده کمال اعتقادی تمکلی [illegible] هذا ایکیسنک دخی

جمال صوری لرینی اصلا ادراک ایتمشدر پس بی نظام اولدیکه جمال معنوی یی معروف
ایلمشدر و جمال صوری کورمه بی بو ندن معلوم اولدیکه جمال حقیقی نفسنده حق تعالی ایکندر
و عالمده بر جمال و بر مطبوب بوقدر الا اول حق تعالینک حسنا تندن بر حسنه و آثارندن
بر اثردر و بونلر بر غرفه دربلکه بر حسن و جمال که ابتدای عالمدن انقراضنه دکین
طوغروده علادن منتهای ثرایه اینجه جمع اولنسه جمله سی حق تعالینک نوال قدرندن
بر ذره در و انوار حضرتندن بر لمعه در پس بر طلسم که بر ذات قدیمک که و صفی بو ملاحظه اوله
آکا محبت بیجه منتقل اولنماز و انوک لمعه صافنه عارف اولانلر دخی انده محبت ایدرلر انلر
اولمازکه بر حده و مرتبه تجاوز ایلیه که اکا اسم عشق اطلاقی دخی ممکن اوله
اخبار دن قصوری اولدیغی زیرا جناب باری نک جمیع نعمتلری هنره و عاری
شدت ظهورندن ابصاره ظهور دن محتجبدر و کمال اشراق نوری ایله عیوندن مستتر در
اکر بو ندن بیمش حجاب ایله محتجب اولماسه سبحات وجهی کمال حضرتنه لاحظ اولانلری
ابصارینی احراق ایدردی و اکر ظهوری خفاسنه سبب اولماسه عقول عقلا دهشت و حیرته
انفعاء ذوا هبا اولوب قوی مجاذب ایدردی و اعضا تمام زائل ایدب دو کلوردی بلکه
اکر قلوب انسان حجاره و حدید دن ترکیب اولنوب شدید بیدر اولسه مینو مبادی
انوار تجلیاتی تحمل ایده مز مصباح دکاه کبی پاره پاره و عقول تحیر و لواره اولوردی
پس که دیده خفاش نور شمس جهان طالع و فاش ایلسه انکا انکه ظافت کتوره
بلکه حق تعالی نک غیرینه محبت جاهل و قصوردر زیرا انلارده دخی جمال ان بر شی اولمق
علی ایدر بلکه معرفت ایله تحقیق ایلین ضعاتک غیری بیلمز زیرا ملکک وجودده تحقیقا
ذات و افعالنک غیری یوقدر پس انوک محبتی حق تعالیه مقصوره اولوب ماسوایه تجاوز
ایلمیه اول تقدیر جه غیره محبته اسم عشق اطلاقی مجاز محض اولور که اصلا حقیقتی یوقدر
بو شول مرد نافض که تعقلانده بهیمه یه قریب در نکاه اولور که لفظ عشق دن طلب
وصال دن غیرینه ادراک ایلمز که انلار قتنده اول عبارتدر ظواهر اجسامک ملاصقه سندن و
اقتضاء شهوت و وقاع دن احتراز ایدوب جاره بالفعل دکلدر لفظ عشق و شوق و
وصال و انس استعمالی اولنماسی زیرا افهام فاسده و متعلق الفاظدن ادراک ایدر الا استعمال
ملایم اولاناری ادراک ایدرلر انکله طبعنه موافق اولان الفاظی استعمال ایله لفظ کمال
معنی و موضعی ایله بلدرمکدن ضرر بولنمیه بو نلرک امثالی دخی مطلب ثانی مواضع
سماعده در اول دخی بش جار صنفدر اولکی بر سماع درکه اکا نظر حرام اولان عورتدن
و یاخود بر جوان امرددن صادر اوله اول زماننده سماع حرام اولور لکن نفس سماع دکل
بلکه مجاورت فاسده ایله در ایکنجی آلت ده در شعار شرب دن اوله و یا عادات
مخنثین دن اوله مزامیر و اوتار کبی و طبل کوبه کبی بونلرک ماعدا سی اباحت وزره در که
دف در که اکرانده جلاجل دخی اولورسه و طبل و شاهین و قضیب ایله ضرب و سائر آلات

ایدی

او جنحی بطلم صوتنده درکه شعور در اکر خنا و فحش و کذب و هجو قبیلندن ایسه اولک سماعی
حرامدر زیرا که انلری اولسون ایدی استماع ایدن قائلنه شریک اعلورده شول شعرکه
انده بر عورت معینه نک وصفی اوله اما کفاری و اهل بدعتی هجو جائزدر حتی حضرت حسان
رضی الله عنه مجلس رسولده صلی الله علیه و سلم ایلمشدر اما تشبیب که خدود و قدود
و اصداغ و صفی و سائر اوصاف نسا متعلق اولان نشید در انده نظر وار ایدرسه
قول صحیح جوازیدر اکر عورت معینه یه تنزیل ایلمز ایسه و یاخود کنده و یه حلال اولان زوجه
و جاریه سنه تنزیل ایدرسه اما اجنبیه یه تنزیل ایلیان بو مسئله ده عاصی در بو تنزیلنک حکمی
ایله بلکسنه نک که حالی بو مثلا اوله اکا لایق اولان مجلس سماع حاضر اولمامقدر اما
شول کسنه که رضای ربی طالب و قلبنده حب خدا غالب اوله سواد صدغنی مثلا
تذکر ایله ظلمت کفری تفکر ایدر و نضارت خده نور ایمانی ملاحظه و تدبر ایدر و ذکر وصال
ایله لقاء رب ذو الجلال و ذکر فراق ایله حجاب مردود دن اولوب حق تعالی دن
حجاب صعدم مشاهده جمالی و ذکر رقیب ایله کیف مشوش روح وصالدن علوق
دنیا یی و دوام انس باللهی مشوش اولان آفاتنی فکر ایدر و اول شعری بو معانی یه
تنزیل ده استنباطه و تفکر و مهلته محتاج اولماز بلکه قلبنه غالب اولان معانی انوک
فهمنده لفظ ایله مسابقه ایدر حتی بر مرتبه یه وارر که فهم ایتدوکی معانی کاه اولور که
شاعره موافق اولماز و در دنجی مستمع ده درکه شباب اولوب شهوتی غالبه اوله
سماع اکا حرام در و اکرانده مستمعده محبت دخی یوق ایسه بشنجی مستمع عوام الناسدن
جب ابتدا اکا غالب اولمشدر که سماع اکا محبوب اوله و شهوت دخی غلبه ایتمه
سماع محظور و ممنوع اوله لکن بونلرک حقنده مباح در سائر لذات مباحه کبی لکن
مداومت ایله لهو و لعب قبیلندن ایسه حرام اولور و اطرا ایله مرتکب کبیره اولور
جه بونک دخی نظیری اولدر لعب شطرنج امام شافعی قتنده زیرا کرچه عدم حرمتنه ذاهب
اولمشدر لکن مداومتی کراهت شدیده ایله مکروه در دخی اصلی مباح ایسه دخی
زیرا انجه مباح وار درکه اکثاری حرام اولور مثلا خبز مباح در که اکثار ایدب حد شبعدن
تجاوز ایلسه حرام اولور اما صحت غنایه دلالت ایدن آثار و آنده وارد اولان
اخبارک بلا غنایا عوارض محرمه سی بیله ذکر ایلدک و یاخود ممنوع
دنیادن هرب و فرار حمل اولنور و یاخود حرمت او زمانده و یاخود آنون اهلی
اولان کسنه لر اشتغال و قتنده سماع حمل اولنور مسلفک دخی غنایی انکار
جواری حسان دن استماع و قیل ده در اهلی تسمیه ایدر حضرت جنید
غنا رقیه زنادر یعنی زنانک رقیه و افسونی ایله بعض جواذبه وصول اولور کذلک
غنا دخی زنایه مشوق و مؤدی در بلکه که بو ذکر اولنان قواعدی ضبط ایله
ایله بونک امثالنک تاویلی اکا آسان اولور مطلب ثالث سماعک

آداب وقرائننده دخي اوج مقام وارد ر مقام اول لهو ده در اول دخي مختلف
احوال مستمعك اختلافي ايله احوال مستمع دخي درت در آوازكي سماعي مجرد طبع ايچون انجي
الحان ونغماتندن تلذذدن غيري حظي اولمايه بو دخي مباحدر لكن مراتب سماعك
اخسيدر زيرا بو لذتده بشتر دخي مشاركدر ايكنجي اني مخلوق صورتنده تنزيله اول
دخي يا معين ويا غير معين اوله بو حالت آننده تخيل اولنمقدن اخس در كه ستي
بيان ايچون وانزل نهي ايچون تخيل اولنه اوچنجي حق تعالى ايله معاملهسي اوزرينه تنزيل
ايليه بو سماع مريد در نه كه اولور كه كلام واجديكي بريكا برينه مخالف اولمقلي محتمل
ممكن اولور مستمعك حالنك اختلافي حسبيله در دردنجي احواله معاملهي تجاوز
ايدوب انك سماعيدر كه بيهوش وعين شهودده غوطهخور اولنس … مدهوش كبي اولور
مثلا حضرت يوسفك عليه السلام جمال خوبيني مشاهدهده اللري قطع ايلين نسوان
كبي بو مقامدن فناء عن النفس ايله تعبير ايدرلر بركيسه مهربار كه نفسندن فاني اولسه
غيرندن فناسي بطريق مرتبه زياده اولور گويا كه هر نسنهدن فاني اولمشدر الا او دخي
مشهوددن دكل بلكه شهوددن دخي فاني اولور نفسنك فناسندن دخي خبر
اولمازه مثلا بر شيئي بيلور كاه اولور كه انكا عالم ايدوكني دخي بيلور ايكنجي نسنهده
شيئيدن دخي معرض اولور و بو حالك مثلي كاه اولور كه مخلوقاتك حقنده طاري
اولور كاه اولور كه حق تعالى حقنده طاري اولور لكن مانند برق خاطف اولوب
في الحال زائل اولور زيرا دائم اولسه انكا قوت بشريه طاقت كتورمز كاه اولور كه
اندن نفسنده هلاك آنه اولور آمدي بو حالت فهم ووجدده درجه صديقيندر
اعلاي درجاتندر الا آنده نوع قصور واردر بلكه كمال اولدر كه بالكليه نفسندن
وما سوى اللهدن فاني اولوب ساعي بالله ولله وفي الله ومن الله اوله بو مرتبه
يه حقائقه خوض مرور وساحل احوال واعماله عبور ايدن صفاء توحيد ايله
تجريد وحفظ اخلاص ايله تحقق اولانلرك رتبهسيدر كه انده كندودن احوالا
بر شيئي باقي اولمايوب بلكه بشريتي بالكليه فانيده وصفات بشريت تنزه اشا
التفاتي فاني اوله اما بو فنادن مراد فناء جسمه … فناسي دكلدر بلكه انكنك
فناسيدر قلبدن دخي مراد اول لحم صنوبري دكلدر بلكه بر سر لطيف دركه انوك
قلب ظاهره بر نسبت خفيهسي واردر كه انوك ماسندده ستر در كه اول حقي
تعالى نك نامندن ذاتي هر كيم حق تعالى عرفان ويررسه عارف اولور وجهال ويررده
جاهل اولور واول سر وجودي واردر واول وجودك صوري اول سر
انكوردده حاضر اولاندر نيجه كه آنده غيري حاضر اولسه برحالت ظاهر اولور كه گويا
حاضر اولاندن غيرينك وجودي يوقدر وبونك مثلي مرآت جليهدر زيرا
انوك نفسنده لوني يوقدر بلكه لوني انده حاضر اولانك لونيدر واول مرآتك

نفسنده

نفسنده صورتي دخي يوقدر بلكه انوك صورتي قبول صور حاصلدر لوني دخي قبول
الوانه استعداديدر بو ذكر اولنان تحقيق علوم مكاشفهنك مقاماتندندر كه
حاشا حلول واتحاد ادعا ايدرلر انا الحق دير ملاحدهنك خيال باطللري بوندن
ناشيدر وبونكا … ايدر يعني كلامي فهم اولنماز انجق بر صورت طبيعي
مقولهسي اولور نصارينك كلامي كه انلار لاهوت ناسوت ايله متحد اولمشدر
ويا خود ناسوت ايله تدرع ايدرشي يعني درع مثالي انكله تلبس ايدب قوت بو
ويا خود ناسوتده حلول ايلمشدر ديو دعوي ايتديكلري كه بو معاني عبارتلرينك
اضلالي دلالت ايدر آمدي بو اقوالك جملهسي باطل ومحض خطادر كه مرآته معا
بر شيئي احراق ولحوق ايله انده … صورت ظاهر اولمش اكا صورت حضرت ايله حكم ايدوب
غلط ايدن كمسهنك غلطنه مشابهدر آمديكا چونكه بو امور علم معاملهيه لائق دكلدر
زياده تفصيل التعيوب غرض ومقصوده رجوع ايدهلم **مقام ثاني**
وجددر اول بر حالتدن عبارتدر كه ثمرهء سماعدر بر وارد جديددركه سماع عقبنده
مستمعك نفسندن بولور اول حالت دخي ايكي قسمدن خالي دكلدر زيرا اول
حالت يا مكاشفات ومشاهدات راجع اولا كه علوم وتنبيهات قبيلندندر ويا
احواله تغيرات راجع اولا كه علوم دكلدر بلكه خوف وشوق وحزن وقلق وسرور
واسف وتندم وبسط وقبض كبي اوله اگر ضعيف اولوب ظاهرده ظهوري اولماز
وجد ايله تسميه اولنماز اگر ظاهرده ظاهر اولورسه وجد ايله تسميه اولنور اول
دخي يا قوي اوله ويا خود ضعيف اوله كه كاه اولور كه ظاهر ولالده تغير اولماز
… سببيله كاه اولور كه سماع مقدما مكشوف اولميان شي كشفنه سبب اولور
زيرا الكشف … سبب ايله حاصل اولور اول اسبابك بري تنبيهدر سماع دخي
تنبيهدر بركيا دخي تغير احوالدر واول احوالي مشاهدهدر واوادراكدر زيرا انلاري ادراك
دخي نوع علمدر كه قبل الورود معلوم اولميان نيجه امورك تفهيمنه افاده ايدر بركيا
دخي صفاء قلبدر سماع تصفيه قلبه دخي مؤثردر صفاء ايسه سبب كشف
بري دخي قوت سماع ايله انبعاث نشاط قلبدر كه انكله معنا قوتنده ضعيف اولور
مشاهدهسنده فتور اولان اموري مشاهدهيه قوت بولور بلكه قلب نيجه كه تضعيف
اولنه كاه اولور كه انكا حق صورت مشاهدهده متمثل ايدر وبلكه بر لفظ منظوم
اموري ايدر كه سمعنه قرع ايدر كه اندن صوت يا نطق ايله تعبير اولنور حال يقظهده
اولسه ويا رؤيا ايله تعبير اولنور حال منامده اولسه وبو مرتبه نبوتدن بر جزودر و
بونك تحقيقي علم فاتح علم معاملهدر وكاه اولور كه صورت خضري عليه السلام
بعينه ايله مشاهده ايدر زيرا حضرت خضر عليه السلام ارباب قلوبه صور مختلفهده
متمثل ايدر ملائكه دخي انبياء عليهم السلام متمثل ايدر كه يا حقيقت صورتلري اوزره

ویاخود صورت اصلیه لرینی بر مقدار تمثل ایدرلر نته کم حضرت
رسول کبریا جبریل امینی علیها صلوات الله وعلی سائر الانبیاء والمرسلین ایکی دفعه
کندو صورتنده کوردی جمله اهل علی سدا ایلمشدر بوچره ویرمشدر وبونکبی امثالی
احوالدن واقع اولان صفا ایله ضمائر قلوبه اطلاع واقع اولور که اکا فراست دیرلر
حدیث شریفده دخی اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنور الله وارد اولمشدر یعنی فراست
مؤمندن احتراز ایدک زیرا مؤمن احوال قلوبه نور خدا ایله ناظردر پس انلردن خفی اولور
احوال اولماز ودخی علوم اولکه نقش لسانده عالم اعلایه وسدرة المنتهی وفرادیس
اعلاده اولان لذات موعوده یه مناسبت واردر لکن اول امور دن انجق صفات
اسمائی تجلی ایدر پس سماع اندن شوقی تحریک ایدر ودنیایه اشتغال ابناسی نفسندن
دور بیندن نسیان وحنین وصیلی اولان مستقرندن بعید وحرمان ویرر اول حالده انسانه
[illegible] تقاضا ایدیب برام تکلیفه ایدر که نه مقوله امردر اندن سلیم اولماق بهتردر ومضطرب
اولوب دهشت حاصل اولور بر مرتبه یه وارر که تحقیق یعنی بیخودلکی کسب ایلر اولور که طریق
[illegible] ایلر ودخی [illegible] اولورکه وغیبه کلفت ترحت اولور که اکا تاجم دیرلر
ایلا اولور که اکا تواجد دیرلر انوک دخی بعضی مذموم دیرلر انکار یا معقول اولور بعضی دخی
محموددر انکار اهل احوال شریفه یی استدعاء واکتساب ودخی ایله تحصیل وجلبه توصل اولنور
زیرا اجتلاب احوالده کسبک دخی مدخلی واردر بعضی طائفه نک عادت وطبیعت جامعه
[illegible] کلامندن دخی مراد بودر حتی ها دائره وبیچه دنور شاهد اولمشدر که بر کسنه بر [illegible]
عشق وجذب دعواسن ایدیب تکلفا اینکله واکا وعلم نظا ایدیب ذکرینی چوق اینکله
بر مرتبه یه وارر که [illegible] اختیار دن جذوب عشقی اضطراری مرتبه یه واصل اولور بعده
خلاص طلب ایتدکده چاره ولمکان اولماز اکر سؤال اولنورسه که وجد اهل محمود ایسه ویا خود
مذموم ایسه [illegible] اشعار ایله تواجد ایدرلر مع هذا قرآن اندن احق واولی ایدی جوابنده
قرآن ایله وجد حضرت رسالت پناهده صلی الله علیه وسلم غالب ایدی جملادن [illegible]
سوره هود وسور مشکوردر زیرا سوره هود دن [illegible] حاصل اولوب خوف وحزن [illegible]
دورکه اول وجددر

تذییل

بعض فقرا ایدر که سوره هودده [illegible] ایات ایلدی
دیو بو سوره فارینک وجهی تحقیق ایدیب دیشلردر که سوره مذکوره ده فاستقم کما امرت
ومن تاب معک ایت کریمه سی نازل اولمشدر استقامت امر عظیم ایکن انکله وقتا که مامور
اولدیلر بهجه دن غمده کمال صعوبت ولوازم استقامتی رعایت علی خوف
خشیت اولماغین بوبله سوردلشدر لکن ظاهرا بر سؤال واردر اولور که سوره ناظره ده دخی
بعینه فاستقم کما امرت وارد اولمشدر پس بو قول شریف سوره هود ده وارد
اولوب نوحه اتیق اول سوره یه نسبت اولنمانک وجهی نه در اکر جوابنده بر وجه لطیف
ذکر ایلمشلر در که غایت ایله دقیق ودقیقه ودخی جاهل دیرلر که سوره هودده

ایله ابرازلری حضرت رسالت پناهه مقصور اولماوب بلکه بعده ومن تاب معک
قولی مذکور اولوب امتک دخی مامور اولدقلری دخی بیان اولنمشدر اما اول
ایات اخرده انجق فاستقم کما امرت وارد اولمشدر پس حضرت کندولری
استقامت اتمکده اول مرتبه صعوبت یوقدر زیرا انلار جمیع اقوال وافعال
واحوالده حفظ الهی ایله محفوظ ونظر تربیت ربانیه ایله منظور وملحوظ اولوب
استقامت انلارک قدر وقامتلرینه راست وموافق بر خلعت اولمشدر
لکن حال امت وافراد ناس انلاره قیاس اولنماز بلکه انلار تسویلات
نفسانیه وتضلیلات شیطانیه ایله زبون ومبتلای اوزار ذنوب وتقصیر
اولوب اولمق ایله امواج دریون حاصل اولوب انلری دائره استقامتدن
بیرون اولمق خوفی غالبا اولمق ایله حضرته کمال حزن کلوب اول اجلدن اول
قول شریف بو مقامده وارد اولمشدر دیو تحقیق لطیف ایتمشلردر والعلم عند الله
تعالی انتهی وجملادن بریسی دخی اولدر که حضرت ابن مسعود رضی الله عنه نبی علیه السلام
حضورنده قرآت کتاب ملک علام ایدوب فکیف اذا جئنا من کل امة بشهید
کریمه سنه منتهی اولدقده نبی علیه السلام حسبک دیدیلر یعنی کفایت ایدر
قرآت ایله دیو چشم مبارکلرندن دموع منزل ونازل اولدی امرکا بکا دخی
وجد دن ودخی حضرت هر بار که ادای صلوة ایدرلر ایدی کا صدر مبارکلرندن ازیز
مرجل کبی ازیز وصوت پیدا اولور دی یعنی تنجره نک غلیانی زمانینده اولان
صوت کبی ظاهر اولوردی بو دخی وجد دندر وبونک امثالی کثیره در کذلک
قرآن ایله وجد صحابه وتابعین دن دخی واقع اولمشدر کتب تتبع اخبار وتفحص
اخبار ایدنلر بیلورلر کذلک سلف دخی قرآن ایله تواجد ایلمشلردر حتی بیچه
عشقی علیه اولوب وفات ایلمشلردر اما زمانه مزک اهلی اختیار غنا واشعار
ایلمشدر بیدی اولورک بریسی ایجون اوکلکی اولدرکه جمیع آیات قرآن مسلکک
حالنه صالح وموافق اولماز بعضی قرآت ایدیب بعضنی ترک ایلمک دخی
مکن دکلدر وبو معنی شرده ممکندر اما کما ینبغی فهم ایتمک بک
وجه اقتضا ایدرلر لکن اهل زمانه نک علم وحالده قصورلری اولمغین اکثر
حالنا اشعار مناسب ایلدکلری اکثر اولدرکه قرآن قلوب واسماع ده منکر اولوب
ایله مستمعینا عنا وکلوب تاثیری ضعیف اولور بو معناه اشارت ایدیب
حضرت صدیق رضی الله عنه منقولدر که بعض اعراب جماعتی کوروب
قرآن ایدیب بکا ایدرلر ایدی بیور دیلر که بزدخی سزک کبی ایدک
تکوبزده قسوت حاصل اولدی دیدیلر اما بو کلامدن معلوم اولنان سولر که
صدیقک قلب شریفی اجلاف اعرابدن زیاده قسوت پذیر اوله حاشا لکن

قلب تسخير اولنده تكرار سماع و قرائت قلبه تأثير ايرات ايتمسه در ديمكدر. واول
سببدندر كه حضرت عمر رضى الله عنه خلقى كثرت تلاوتدن منع ايلمشلردر.
اوچنجي وزن كلامك قلبده تأثيري واردر. اول حالت شعرده واردر. دردنجي
شعر موزون نغمه و الحان ايله اوقنيجق زياده تأثير ايدر. الحان ايسه كاه مقصور
اولور كاه قصر و ممدود ايله و اثناء كلماتده قطعلر اولور. بو مقوله توقف قرآنده حلال
دكلدر. بلكه آنده مأمور اولان ترتيل در. بشنجي بو در كه الحان موزونه آخر
اصوات ايله تأكيد اولنور. دف كبي و ضرب قضيب كبي. شان قرآن بو مقوله اشيادن
صيانت اولنور. آلتنجي بو در كه سماع ده قرائت اولنان كلام بحالنه حالى مستمعه
موافق اولماسه حالنه موافق كلام آخر و شعر ايله طالب اولور تا كه انكله وجد حاصل
اوله. يعني قرآنده ممكن دكلدر. يدنجي اولدر كه قرآن كلام الله در. قلوب آني حق
سماع ايله سماع ايتمك اكا طاقت كتوره مزلر. قنده قالدي كه انكله سامع و مملو
اوله. اما اشعار حال بشره و شانلري اوزرينه موافق در. زيرا مخلوق مخلوقه مشاكل
اما قرآن كلامك اساليب و منهاجندن خارج در. و قرآن اول سببدن معجز در.
قوت بشريه ده داخل دكلدر. زيرا طبع بشره مشاكل دكلدر. والله تعالى اعلم

مقام ثالث سماعك ظاهرا و باطنا آدابنده در. اول دخي بش ادب در.

اولكي اوچ امرك مراعاتي در. برنجي زماندر كه رعايت ايليه خلو وقت در.
انكله قلب صلوة و طعامدن و بونلرك امثالندن مشغول اوله. برنجي دخي
در كه بعض اسعافلي كبي كريه القلوب اولوب مشوش قلبلي اوله. برنجي دخي اخوان
مجلسده متنبه اولوب احوال قلوبي منكر كسنه و يا خود مزكى اولوب اختياري
ايله لباسني تمزيق و خرق ايدر مستحضر اولمايه. زيرا بونلرك فعللري مشوش قلب در.
ايكنجي اول شرط كه فقدي زمانده ترك سماع اولى در. ايكنجي حاضر اولانلره
نظر ايله در كه بر مريد حاضر اولمقدر كه اكا سماع نفع ايده بيلور بلكه مضر اوله.
اول دخي ايكي مرتبه در. جمله دن درجه ضرره اقل اولان اول كسه در كه
انجق اعمال ظاهره اولوب اكا ذوق سماع حاصل اولمايه. لكن انده حظوظ بشريه
بقيه اوله. اصغا كاه اولور كه سماع اندن واجبه لهو و شهوتي تهييج ايدوب
تفتيشدن زياده اولور. فرده و درجه سي اولانلردن اعلى اولان شول كسه در كه
شهوتي انكسار حاصل اولوب خاتمه سندن اعلى مرتبه سنه واصل اوله و ديده
بصيرتي كشاده اوله. لكن ظاهر على الاحكام ايلمكله كاه اولور كه بر لفظ استماع ايدوب
اولان لفظي حق تعالى حقنده جائز اوليان شيئه حمل و تنزيل ايليوب كفري
كفر اوله. نعوذ بالله من ذلك. اول سببدندر كه حضرت سهل ديمشدر كه هر وجد
كه كتاب و سنت اكا شاهد اولمايه اول باطلدر. آلتنجي قول الله صغا و استماع ايدب

يكي حاضر اولوب انكار و احوال وجددن ظاهر ولتكره التفاتي قليل اولوب كنه و
مراعاه قلبنه مشغول اوله. دوردنجي حق تعالى كنه و رحمتندن سر فتح ايليه جك اموره
مراقب و متوجه اولوب اصحابنك قلوبني تشويش ايده جك حركتدن حافظ
تنحي ايتمكدن و تثاوبدن يعني كرنمكدن احتراز ايدوب باشني اشاغي قويوب
جلوس ايليه. كويا متفكر و مستغرق القلب در. و رقص و تصفيقدن بعض الزمني
بري برينه ضرب ايتمكدن و سائر حركتدن مناسبت اولوب تصنعي منع ايليه.
وجد غلبه ايدوب انكا بى اختيار تحريك ايليه و هر باركه بينه جانب اختياره رجوع ايده
سكونه عود ايليه. دوردنجي معلوم اوله كه وجد دخي كاه ظاهرده تأثير ايدر كاه ايتمز.
عدم تأثيري دخي يا ساعدن وارد اولان ضعفي در كه اول نقصاندر. كاه اولور كه جوارحي
ضبطي كمال قوتندن اولور كه اول كمالدر. كاه اولور كه وجددن حاصل اولان حال
اكا غالب اولمالدر. صاحب لوب طوار و احوال آنى تغير ايلمز. بلكه ظاهرده اولنور كه
مشغول بزم قلبنده قسوت حاصل اولمشدر ديو كندي مراد اول كلامنك
قلوبي قوي و حشنه اولوب هر حالده ملازمت وجده طاقت كتورر ديمك اوله.
زيرا انجه ساكن واردر كه اول كه مدي مضطرب اولاندن اتم و اكمل در. دردنجي
قيام ايليه و بكا ايله رفع صوت ايليه. لكن اكر استجلاب حزن اجلون رقص
بكا ايدرسه ريا اجلون ايدرسه اول مرتبه مباحدر. اما تحريق ثوب ايتمك اختيار
اكا رخصت يوقدر. كاه اولور كه اول مقوله حالت ارادتسز اولور. لكن بنه مكرمدر.
اولور. هر بيك اختياري ايله اينه اضطراري كبي. زيرا كاه انسانه
اكا قادر اولمز. مع هذا اينه اختياري اولور. پس هر فعل كه حصولي ارادت ايله در
اينه آني ترك قادر اولماز. اكر زعفرو تمزيق ثوب دخي بو طريقله اولوب
تقسيم ايله وصف اولنماز. اما صوفيه نك جامه دن و اخرقه دن و سكون و وجددن صكره ثياب
جديده لري تمزيق ايلدكلري كه كاه اولور كه لباسلريني صغير قطعه لر ايدوب پاره
قوم تفريق ايدرلر. لكن ضرورت اولماسه ايدرلر اول مباح در. اكر ريع پاره لر قطعه
انكله ثياب و سجاده لر رقيع اولنمغه صالح اوله. زيرا اكر لباس جديد دخي قطع ايتمكده
رخصت يوقدر. اينه مصلحت اتيجق زيرا اكر لباس اولا قطع اولنور بعد ما نزل
تجاهلت اولنور. امر دخي بلكه مكروه در. اولان شول تمزيق در كه قوى و قطعي افساد ايليه.
قوم موافقت در. قچان اجلرندن بري بر وجد صادق ايله قائم اولسه و يا خود
وجد ايتمديسه اختيار ايله قائم اولسه اول دستجنيد در. و بالجمله هر عقده كه مأمور
سنته تراجع اوله. يا خود انده نهي منقول اولمايه انده صحابه موافقت ايليه. مثلا
مجلسه داخل اولانه قيام رعايت در. اكر صحابه كرام نبي عليه السلام ايچلرده لكن
شول بلادده كه انده داخل مجلسه اكرام اجلون قيام معتاد اولسه آنده بأسي يوقدر.

لذلك سائر انواع مساعده ودخی نجانه انکله تطیب قلب قصد اولنوب وانوك
اوزرینه برجماعت اصطلاح واتفاق ایلیه لر اکر سؤال اولنورسه که طباعك عالی
[illegible] ورکه رقص دن متنفر اولورلر واوکا امر لهو وباطل در دیو سبق ایدن اول
اجلدن امر دینده جد واهتمام صاحبی اولان کوردکده البته انکار ایدر جواب
بر بلورکه جد واهتمام حضرت رسول ملك علام علیه الصلوة والسلام جنریدن
زیاده [illegible] بو قدر ومع هذا اینه انلار حبشه نك رقصلرینی انکار ایتمدیلر و
لائق [illegible] مسجده اولمق ایله یوم عید در و برطائفه دن اولمشدر که انلار دن لهو
بعید دکلدر که انلار طائفه حبشه در پس منکر اولان یا اطری انکار ایدر که
[illegible] در و یاخود لهو لائق اولمیان شخص دن صدوری انکار ایدر اول دخی حق در
اما عموم دن احیانا صدوری انکار اولنمق دکلدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم
بعض اوقاتنده تجویز ایتمشلردر [illegible] نه در که مطلقا انکار ایلیه اما علوم دین
[illegible] واهل شیب ووقار اولان شخص دن صدورینی انکار ایلیه لکن اول
[illegible] دن بی اختیار وارد اولمش [illegible] اول انکار جهلدن صادر اولور در زیرا [illegible]
احکام تکلیفیه تحتنده داخل اولوردکلدر بلکه بعض احوالده علماء دن دخی جواز نه دلالت
ایدر که حضرت نبی صلی الله علیه وسلم امام علی یه رضی الله عنه انت منی وانا منك
دیدیلر امام علی یه اول قولدن تحجل حاصل اولدی و امام جعفره اشبهت خلقی وخلقی
دیدیلر انلار دخی تحجل ایلدی و حضرت زیده انت اخونا ومولانا دیدیلر زید تحجل
ایلدی تحجل فرح [illegible] ایله بعده [illegible] ایله رقص ایتمسنده در بعضلر دیمشدر که [illegible]
[illegible] ثابت اولمقدر اول بدنی رقص دن برنوعدر امدی بو تفصیل دن
[illegible] که سماع کاه حرام [illegible] اولور و کاه اولور که مباح اولور کاه اولور که مکروه اولور
[illegible] شبابك دن که انلار ه شهوت نساء و غلمان غلبه ایلمش [illegible] مکروه
اولان [illegible] در کرانی [illegible] و عادت [illegible] اکثر اوقاتنده لهو طریقنی ایله [illegible]
ایلیه [illegible] مباح اولور [illegible] صوت حسن دن [illegible] اما مستحب [illegible]
[illegible] الا محبة الله غالب اولوب سماع اندن انجی صفات محمودی تحریك [illegible]

فصل تاسع

امر بالمعروف ونهی عن المنکر بیانند در بونده دخی [illegible]

مطلب اول

وارد در مطلب اول فضائلنده در بونك فضیلتنده اجماع امت [illegible]
[illegible] فضیلتنده آیات و آثار واخبار دخی دلالت ایدر اما آیات جمله دن بری [illegible]
[illegible] یدعون الی الخیر ویأمرون بالمعروف وینهون عن المنکر کریمه سیدر ودخی حق
تعالی نك کنتم خیر امة اخرجت للناس تأمرون بالمعروف وتنهون عن المنکر قولی شریفیدر
ودخی اخبار وارد در نبی علیه السلام ك قول شریفیدر که [illegible] کلام ابن آدم کله علیه لا له
الا امر بالمعروف ونهی عن منکر او ذکر الله یعنی ابن آدمك کلامی جمله سی [illegible] ایدر

نافع

نافع دکلدر الا شول کلام که امر بالمعروف ویاخود نهی عن المنکر اوله ویاخود ذکر الله اوله
اخبار ده دخی کثرت وارد در لکن اعتبار [illegible] دکلدر اول سببدن
اختصار طریقنی اختیار ایلدك و دخی آثار ده وارد اولمشدر ابو الدرداء رضی الله عنه
قول شریفیدر که دیمشدر البته معروف ایله امر ایدرسز ومنکردن نهی ایدرسز
ویاخود البته حق تعالی سزك اوزریکوزه برسلطان ظالم تسلط ایدر که کبیریکوزی
اجلال وتعظیم ایلمز وصغیریکوزه ترحم ایلمز واکا خیاریکوز دعا وعلیه ایدرلر دعالری
مقبول اولماز ونصرت طلب ایدرلر [illegible] منصور دخی اولمازلر [illegible] دخی حذیفه دن
[illegible] دیمشدر [illegible] برزمان کلور که انلار [illegible] برجیفه حمار [illegible]

مطلب ثانی

ارکان وشرائطنده در [illegible] احب اولور
ارکانی درت در انلارك دخی هر برینك شروطی وار در رکن اول محتسب در انوك
دخی شرطلری وار در شرط اول مکلف اولمقدر زیرا غیر مکلفه امر لازم [illegible]
شرط وجوبیدر و الا اکر صبی دخی [illegible] ایلسه [illegible]
مقابله سنده ثواب دخی حاصل اولور شرط ثانی ایمان در زیرا امر بالمعروف دینه [illegible]
نصرت در پس عدو دین دن نصرت اولماز شرط ثالث عدالت در بر قوم [illegible]
دخی اعتبار ایتمشلردر زیرا [illegible]
[illegible] قول حق اولدر که فاسق دخی احتساب ایتمك جائز در زیرا امر بالمعروف
ایدنلرك [illegible] بعضی [illegible] اولمامشدر [illegible]
بعضی [illegible] بونك [illegible] حسب [illegible]
شرط [illegible] که عدالت [illegible] الا ذمی [illegible]
احتسابی مقبول دکلدر زیرا حق تعالی کافرین [illegible] مؤمنین سبیل [illegible]
[illegible] ولن یجعل الله للکافرین علی المؤمنین سبیلا بو معنایه ناطقدر شرط
رابع امام [illegible] بعض قوم [illegible] شرط ایلیوب [illegible]
[illegible] تجویز ایتمشلردر لکن شروط فاسده در زیرا آیات واحادیث جمیع
[illegible] دلالت ایدر پس [illegible] اصلی یوقدر و کافری [illegible]
[illegible] منع [illegible] اول سبب ایله [illegible] دخی [illegible] منع
لازم [illegible] بلکه [illegible] بونك تفصیلی بودر که [illegible]
[illegible] اولی تعریف در [illegible] ثانیه کلام لطیف ایله وعظ در
[illegible] ثالثه سب وتعنیف در [illegible] ایله سب [illegible]
[illegible] یا جاهل ویا احمق [illegible] بو مرتبه کلام قول [illegible]
[illegible] حضورنده احتساب اولنور [illegible] موقوف [illegible]
رابعه منع ایلمکدر مباشرت طریقی ایله [illegible] بونده

اوزرا احتیاج یوقدر زیرا مسلمین واهل ایمان ما بینلرنده درکه بعضی بعضیسنه مدد ایدر انجلا
نشان دینی اسنداولور و مرتبه خامسه تهدید وتخویف در مثلا ضرب عنیف ایلمه و یا [illegible]
مباشرتی ایله بو مرتبه ده اذن امامه محتاج اولان ولاجانبین دن قتاله انجرار ایلمز
بونلردن صکره بو مرتبه لرک تفاصیلنده کلام واردر مثلا ولدک والدینه حسبتی
اما ایکی اوچ لکی مرتبه لر ایله امر و تنبیه ایدر [illegible] ایله حسبت قطعا جائزدر [illegible]
مرتبه ثالثه ده دخی نظر اولنور منکرک فحش و مقدار [illegible] وتحط اگر [illegible]
منکر فحش اولوب [illegible] قریبا مثلا غضب مشتد اولمیان [illegible] خمر [illegible]
اتمک کبی انده امر ظاهر دره اگر قریب اولوب سخط شدید [illegible] مثلا اوزرینه [illegible]
حیوان اولان بللور آینه یی کسر اتمک کبی که کسرنده خسران عظیم اوله انده ایکی اولکی
مرتبه لر ایله اکتفا اولنور اما رعیتک سلطان ایله حسبتی انده ایکی اولکی مرتبه لر [illegible]
اما مرتبه ثالثه اول محتسبک اجتهاده مفوضدر زیرا منکردن نهی وار و اولدیغی سلطانه
مفوضدن دخی نهی وار دارلشدر اول تقدیرجه انده منکرک تفاحشنه و امامک
هجوم سببی ایله [illegible] مقدار خشیتی ساقط اولور اکا نظر اولنور اول [illegible] ضبطی حکم اولور
دکلدر اما [illegible] اظهار دره زیرا اگر [illegible] ایله عاقل [illegible] تعمیدنک اوزرینه
اجرالری واجب دکلدر شرط خامس [illegible] قادر اولمقدر زیرا عاجزک حسبتی انکی قلبی ایله در
[illegible] دکلدر بلکه مکروه [illegible] ایلدر بو مقامده دخی درت حال وار
اوکلی اولدرکه [illegible] نفعی اولمادوغی معلوم اوله و سویلدوکی تقدیرجه ضرب اولنه
اول تقدیرجه اوزرینه حسبت لازم اولماز بلکه بعض مواضعده حرام اولور [illegible] اول
مرتبه اوزرینه لازم اولورکه مواضع منکره حاضر اولمیه تاکه مشاهده ایتمیه ایکنجی علم نفع
ایله ضربه مخافت اولوب [illegible] ضرب اظهاره نفعی دخی اولمایه اول تقدیرجه حال انکار
واجب اولور [illegible] اوچنجی اولدرکه معتقد [illegible] ایدوکنی بیله و مکروه دن خوف ایتمیه اول تقدیر
واجب اولماز بلکه مستحب اولور اظهار شعائر اسلام و ناسه امر دینی تذکیر و اعلام ایچون
دردنجی بونک عکسیدر اول تقدیرجه واجب و حرام دکلدر بلکه مستحب اولور [illegible]
نفعی [illegible] تاثیری یوق [illegible] اما مکروه [illegible] اولوب لکن تاثیری اولدرکه
معلوم اولمیه اول زمانده مستحب اولور اما اگر بیلورسه که [illegible] ایله [illegible]
[illegible] دخی ضرب اولنور اول زمانده حسبت جائز دکلدر بلکه حرامدر زیرا [illegible]
[illegible] منکر اولورکه اندن اقوی [illegible] منکر متولد اولور بلکه اول حقیقتده [illegible]
[illegible] معدود در [illegible] بعض منکرک بعضندن اقوی اولمسی [illegible] اولوب [illegible]
احکام [illegible] مشکل اولوب [illegible] اذن والی یی شرط ایلدیلر [illegible] اهل حسبت اولان
نصب ایلیه اندن صکره اعانت مکروهده ظن کافیدر [illegible]
اعتدال [illegible] زیرا [illegible] ظن [illegible] ضعیف اولور

ودخی اول ممنوع اولان مکروه دخی بر حد معین لازمدر انوک تحقیقی بودرکه مطالب
درت [illegible] منحصردر نفسده علم ایله [illegible] بدنده صحت ایله در مال و ثروت ایله در
قلوبده جاه ایله در و بونلاردن هر برینک فوتی مکروهدر فوت دخی یا متوقع
ویا بالفعل در و بو درت قسمدن متوقعی ترک حسبته مانع دکلدر بلکه مانع حسبت
اولان ضرر حقیقی بالفعل حاصل اولانک فوتیدر مثلا محتسب ایله اولان معاقبت
دشمنی جاهل اولوب و بر معلمدن غیری بولنمایه و احتساب ایتدوکی [illegible]
تعلمیندن ممنوع اوله و یا خود بر مرضدن حاصل اولان ازاله فوت اوله و یا وجود
[illegible] قطع اولنه و بونکله قدرتی دخی اولمایوب [illegible] محتاج اوله و یا خود [illegible] عدل
فوت اوله و یا خود جاهی زائل اولوب اهل [illegible] اولالر اکا ایذا ابتدار ایلیه لکن
امدی بو معقوله امور [illegible] اشتراء اولنمدر [illegible] ظاهر قوی اوله لکن لازم
بونلارک زوالنی ظن ایتدوکی منکر دین ایله [illegible] ایلیه موجب طمع و هوی ایله
ایلیه اگر موجب دین ایله ساکت اولورسه اکا مدارات دیرلر اول جائزدر و اگر
موجب هوی ایله سکوت ایدرسه اکا مداهنه دیرلر امدی [illegible]
سکوتنده نفع ایلیه سن زیرا [illegible] فدا اولان بصیردر [illegible] نفس [illegible]
حضورنده حاضر بولنه [illegible] نوع [illegible] اولسون کرک
[illegible] ایله منظور اولسون زیرا [illegible] تجدید ظلم للعبید دکلدر [illegible]
[illegible] ایدر که حسبت انده [illegible] اولور امدی اول منکر [illegible] فی الحال
موجود و با تجسس ظاهر و منکر اولمایه معلوم اوله اجتهاد مسائلدن اولمیه انوکچون دخی
شروطاری [illegible] واردر شرط اول شرعده ممنوع و قوعی منکر اولمقدر کرک
نفسنده معصیت اولسون کرک اولماسون مثلا صبیان [illegible] شرب ایدر [illegible]
زیرا صبیان [illegible] معصیت دکلدر اما نفسده [illegible] وجودی [illegible]
ممنوعدر شرط ثانی فی الحال موجود اولمقدر مثلا بر کمسه اول [illegible] شرب خمره عازم
اوله اول زمانده اکا وعظ واجبدر اگر نفعی معلوم اولورسه و وعظ دخی لازم [illegible]
شرط ثالث تجسس ایتدیرمه ظاهر اولمقدر زیرا انهی عنه در اما بیوت [illegible] اولانلر
اطلاع و تجسس اوزرینه دکلدر مگر ظاهر اولوب اصوات ملاهی [illegible] طشره [illegible]
ایلیه اول تقدیرجه بیوته داخل اولوب تغییر ایتمک واجبدر زیرا [illegible]
حق تعالینک ستر ایتدوکنی ستر ایتمک [illegible]
ایده [illegible] دخی [illegible] بری ایله اولورسه زیرا مقصود علم [illegible]
واجب دکلدر و تحت دیلنده مستور اولان اموری کشف [illegible] ایلیه زیرا [illegible]
ممنوع اولان تجسس در مگر که خمر اولوب رایحه سی [illegible] اوله و یا خود [illegible]
[illegible] التنده مستور اولمش عود و آلات ملاهی اولوب شکلی مشاهد اوله و بونلارک

اعمالی دخی شرط رابع منکر ایدوکی بلا اجتهاد معلوم اوله پس حنفی یه واجب دکلدر که
شافعی نک متروک التسمیه اولان ضبعی و ضبی و ضبعی اکل ایتدوکنی انکار ایلیه
و عکسی دخی نبیذ مسکری حنفی شرب ایلدوکنی و ذوی الارحامی توریث ایلدوکنی
شافعی انکار ایلیه و بونلرک غیری دخی اما مذاهب مبتدعه یی انکار مثلا معتزلی نک
خبر الله [illegible] دکلدر دیدکلرنی و کلام الله مخلوقدر دیدکلرنی انکار اول واجبدر
[illegible] دیانات انکاره نسبت ایله مهمدر اما کرتو ضده [illegible] فتنه و مغائله لازم
کله اول زمانده حسبت بونلرک امثالنده سلطانه مفوضدر زیرا بونلرک امثالنده
رفع فتنه یه اول قادردر رکن ثالث محتسب علیه یعنی احتساب اولنان کمسه در
انوک شرطی اولدر که اول فعل انوک حقنده منکر اوله ایکن اولدوغی جهتدن ایکی
مکلف اولماسی شرط دکلدر زیرا معلومک اولمشدر که صبی شرب خمردن و مجنون زنادن
منع اولنور لوا اما سائر حیوانی اف [illegible] زرعدن رد ایلمک واجب دکلدر حسبت جهتندن
ایله زیرا حسبت انسانه در حیوانه اولمازه نعم حیوانی دخی قادر اولدوغی مرتبه منع ایده
بدننه تعب ویرمیه و یاخود ماله خسارت و یا جاهنه نقصان کلمیه لکن اول
حسبت طریقی ایله دکلدر بلکه حقوق مسلمیندن اولدوغی جهتندندر حقوق جزئیه دن
کثیره در بو دخی انوک ایدوکی اسبدر رکن رابع نفس احتساب در انوک دخی
درجات و آدابی واردر درجه اولی تعرف در یعنی منکری معرفته سعی در اول
منهی عنه در زیرا تجسس در که اول ذکر اولنمشدر مثلا صوت ملاهی ایچون استماع
ایچون استراق سمع ایلیه و یاخود رایحه خمری قصد ایله استنشاق ایلیه و یاخود
بر کمسه نک ثوبنده اولان شیئه مس ایلیه شکل مزماری بیلمک ایچون الا
مکر ایکی رجل عدل ابتداءً خبر ویره لر کنده و کسی اخبار ایتدیلر اول تقدیرده دار حجه
هجوم لازمه در درجه ثانیه تعریف در مثلا بر کمسه یی کوره که جهلندن صلوتی
تعدیل ارکان ایله اداء ایلیه اول زمانده احکامی لازمدر که لطف ایله تعریف ایلیه والا کاه اولور که
تمام اصل صلوتی دخی ترک ایدر زیرا جهالت جمیع عیوبدن اقبح در زیرا عیب
نفسدر پس نسبتی جهلنه ظهور نه راضی اولمازه آمدی تلطف ایلمک کرکدر که مثلا
دیه که انسان عالم ایکن ولادت ایتمز بز دخی امور صلوته جاهل ایدک بزه علما تعلیم
ایلدیلر بلکه سنک قریه کده بر کمسه اولمایه اهل علمدن خالی ایدی و یاخود عالم اولوب
صلوتی شرح و ایضاح ایله ردی امدی صلوتک شرطی بو ایله در دیو
اولدیلر اوزره تعلیم ایلیه درجه ثالثه وعظ و نصیحت ایله نهی و حق تعالی ایله تخویف
بر کمسه ول فعلک منکر ایدوکنه عالم اوله و یاخود منکر ایدوکنی بیله و کندی حکم
مصر اولوب بکا وعظ اولنوب و اخبار وعید ایله تخویف اولنور و سیرت سلف
حکایت اولنور اما جمله سی شفقت و لطف ایله اولوب غضب و عنف ایله اولمایه

و احتراز ایلیه و کندو نفسنه معصیت ایله زیرا مسلمک نفسی اعدا عدوه ایدر لکن
تعریف و کنده احتراز ایلیه که کنده کمسنه علما عزت و فخر جاهله ذلت اعتقاد ایلیه
زیرا بو حالت وعظ و تذکیر ده غلط بلاو معصیت در و بر غائله که ماله دخول شیطان
در که جلنه انک [illegible] ایدر مکر بر کمسه اولا که حجاب حقدن معصوم و عیوب نفسی
اکا معلوم اولوب نور هدایت و فتوح ایله دیده بصیرتی مفتوح اوله اما بونلرک
غیری ایکی لذت اشتغال و اقتدا ایدر مبرکاولا علم یعنی شیرنی و مبرکا دخی دال احکام
سلطنت و بو شهرت بر شهوت خفیه در که شرک خفی یه داعیه اولور و بونک
محک و معیاری بودر که اکر آخر کمسه وعظ و نصیحت ایدوب آنی اول توندن تخلیص ایدوب
کفایت ایده و انوک یانده دخی احب اوله زیرا غرض حاصل اولمش اولور و غیره
وعظ و نصیحتی تحمل ایتمز اولور والا اول کمسه اولا کنده و کسی منعظا اولوب جده ناسه
وعظ ایلسون درجه رابعه تعنیف در یعنی قولیله تعنیف در و اول تعنیف لطفا منعدل
عجز زمانده در و انوک وعظ و نصیحتی استهزا ایله مبادی امرارک ظهوری زماننده
اولور و دخی لسانی تحمیل اطلاق ایلیه بلکه دیه که یا فاسق یا احمق حق تعالی دن خوف
ایتمز میسن اکر سبب تعنیف کنی یا ورع اولمیا جاهلی بیلور سه اول زمانده غضب
استحقاقی اظهاری ایله اکتفا ایلسون درجه خامسه تغییر بالید در کسر ملاهی و اراقه
خمر کبی و دار مغصوبه دن غاصبی یا غندن چکمک کبی و دخی لائق ولان اولدر که
اول ایله مباشرت ایلیه اول مرتبه یه وار دخی ممکن اولدیسه و دخی جلیه سنیکن
قرابلیا یا غیله جر ایتمک ممکن ایکن اوده و دخی ثوب حریری ازار ده حل ایله اخراج ممکن ایکن
خرق و تمزیق ایلیه و بونک امثالی درجه سادسه تهدید و تخویف در مثلا
شول فعلی ترک ایله والا رفعکی ضرب ایدرم و یاخود راسکی کسر ایدرم دیه
و بو کا مشابه کلمات ایله و دخی لائق اولدر که تهدیدی تحقیق اوزره تقدیم ایلیه
اکر ممکن ایسه و تحقیقنه قادر اولدوغی شی ایله تهدید ایلیه مثلا البته سنک دارکی
نهب ایدرم و یاخود البته سنک زوجه کی سبی ایدرم دیمیه زیرا بو کلام
عزم ناشی اولوب سویلرسه حرامدر اکر بلا عزم سویلرسه کذبدر الا که مبالغه ایچون
ایله لکی ورع ایدر حکمنی بیله اول تقدیرده کذب محظوردن اولمازه بلکه اصلاح
ذات البیندن ترک ایدنده اولور اول خود قبیح دکلدر بو شبهه نیدرکه بعضلر
ذهب ایدیشلردر که حق تعالی ابتدیه حکمی فعل ایله وعید ایتمک جائزدر زیرا وعید ده خلف
کرمدر بلکه قبیح اولان ابتدیه حکمی و عدا ایلمکدر لکن قول مذکور حق تعالی حقنده
مرجح دکلدر زیرا کلام قدیمده خلف متطرق ایلمز کرک وعد اولسون کرک وعید
اولسون بلکه دیدوکی کلام عباد حقنده متصوردر زیرا وعید ده خلف حرام دکلدر
درجه سابعه مباشرت ضرب در لا و ایاقی ایله جلاد حجار مادون الاخراج سلاح

محتاج اولورسه اول محتسبه جائزدر مثلا بر عورتلی بر فاسقدن تخلیص لازم کلوب
ما بینلرنده نهر حائل اولسه اوقدن ری سهام جائزدر لکن مرادی اکن ساقنه و فخذنه
ایصاله قصد ایلیه کتفنه قصد ایلیه و با جمله جمیع حالنده تدریج رعایت ایلیه اما محتسب
او ماباینی معلوم اولان کمسنه یه اصلا بر حالده اخراج سلاح جائزدر دکلدر درجه
ثامنه تنفسه قادر اولمایوب اعوانه محتاج اوله کاه اولور که فاسقک دخی اعوانی اولور
ایکی صنفک مقابله سنه مؤدی اولور بونک کبی حال باذن سلطانه موقوفدر
زیرا کاه اولور که هیجان فساد و خراب بلاده مؤدی اولور لکن قیاس جمله یه جائزدر

مطلب ثالث آداب محتسب درکه اول دخی اوچدر اولکی علم منع و مواضع
حسبه بیلمکدر ایکنجی ورعدر زیرا هر عالم اولان علمی ایله عامل دکلدر اوچنجی حسن
خلقدر زیرا علم و ورع لطف و رفقده کفایت ایلمز تا اولکه صاحبنده حسن خلقی
اولمایه و دخی اداکیمیدر علائقی تقلیل دخی ایلمک تا که خوفی اولمایه و قطع طمع ایلمک
تا که اندن مداهنه ناشی اولمیه امر کا اول آداب مخصوصه دن بو محلده بر مقدارینی ذکر ایدر
جمله دن بری منکرات مساجددر بر کمسنه که مذهبی اوزره اداء صلوتنده تقصیر ایلسه
منع اولنور و قرائتنده لحن ایلسه تنبیه اولنور خصوصا سوره فاتحه ده اکر قادر ایسه
تعلم ایلسون والا قدرینی مقداری قرائت ایلسون بری دخی مؤذنلرک تناسل ایدوب
کلماتک ذاتی تغییر ایدرلر رعایت الحان ایچون کذلک اوملی عدم رعایتلری دخی
منع اولنور بری دخی خطیب ثوب اسود که انده ابریشم اوله کذا لباس ایلکدر و یاخود
سیف مذهب امساک ایدوب منبره صعود ایلیه زیرا اول حرامدر و ثیابک احبی
بیاضدر اما سواد دخی حرام دکلدر بری دخی واعظ مبتدع در و یاخود جانب رجایی
خوفدن زیاده ایلیدر زیرا انانک خوف و اخبار جاری رجادن زیاده در کذلک مجلس
نساء و حاضرات اولوب کندوسی شاب متزین اولوب کثیر الاشعار اولسه و حرکات و
اشاراتنده اولسه دخی نساء منع اولنورلر مساجده صلوة ایچون و مجالس ذکر ایچون
حاضر اولمقدن چنانکه خوف فتنه اوله بری دخی مجانین و سکارانک دخولیدر مکر
سکون و سکوتلری معلوم اوله اما صبیانک دخولنده باس یوقدر لعب ایتمجک
بری دخی منکرات اسواقدر کذب کبی و متاعک عیبنی اخفاء ایلمک کبی و ملاهی و
اوانی محرمه بیع ایلمک کبی بری دخی منکرات شوارعدر مثلا طریقی بنالر ایله تضییق
ایلمک کبی و بول اوزرینه احجار دخی منع ایلمک و تجسس طریقی ایلمک کبی و میاه
امطاری و تلویح و اول و حول ترک ایدوب دفع ایتمک کبی بری دخی منکرات حمامدر
جدارنده صور حیوانات کبی و کشف عورات کبی و تغییر اتخاذ ایچون انبطاح کبی یعنی
اوبلوقلرینه صقوب قزل ابید رکنا ایچون یوزی اوزره یاتمق کبی و اول وصولری
نجس اوانی اجارله غسل المحبوب ترک ایلمک و یاخود دفع اشیاء و روکک ایله

ارزاق ایلمک کبی مثلا صابون ایله غسل اثواب ایلمک کبی و بونک امثالی بری دخی
منکرات ضیافتدر حرام اولور فراش کبی و حرام اولور بخوردان و اشربه محرمه و
بعض صورتلر ایله منقش پرده لر کبی و سماع اوتار و قینات یعنی مغنیه جاریه
و نسوانک رجال شبانه نظرلری کبی و حضرت طعمه و لبس حرام ایدنلر ایله و اهل بدعت
ایله اجتماع کبی اکر مجلسده بر مسخره اولورسه فحش و کذب ایله انی دخی منع واجبدر
اکر قادر اولمازسه مجلسه حاضر اولماسون اما فحش و کذبی اولمادیغی مزاح ایله مباح
مکر انی صنعت اتخاذ ایلیه اول زمانده مکروه اولور و شول کذب که انکله تلبیس قصد
اولنمایه اول منکر اندن دکلدر مثلا بن بوکون سنکله یوز کره تکلم ایلدم و یاخود سکا
بیک کره کلدم دیسه زیرا انکله تحقیق مقصود دکلدر بلکه مقصود مبالغه در اول به
عدالتی قادح دکلدر و انکله شهادتی مردود اولماز بری دخی طعام و بنایه اسراف کبی
و بو قبیلدندر مالنی قینات و مغنیات صرف ایلمک و دخی جمیع مالنی اسراف ایلیه بر ثوبه
عیالی بلاشی قالالر اول دخی حرامدر خصوصا که زماننده اسراف ایلیه مکر وجوه بره صرف
ایلیه و کندوسنک توکلده قدمی راسخ اوله و بری دخی منکرات عامه در مثلا
خانه سنده اوتوروب فرض عین اولان فقه سنی فروض کفایه یه صرف ایلیه مثلا
شهر و بلده سندن اکثر مجاور اولان قریه جمعه یه اهلنه صلوتک ارکان و شرائطنی
و شرائط طهارت و سائر فرائضی تعلیم ایلیه مکر که بعض کمسنه اول خدمتی ادا ایلیه
اول تقدیرجه اندن ساقط اولور تبلیغ واجب اولماز الا اهل علم واجب اولور
اکر مسئله واحده دخی بیلورسه اول مسئله یه نسبت اهل علم اولوب تبلیغی واجب اولور
و بونک امثالی فقهایه دخی اشددر زیرا انلار که انده قدرتلری اظهردر زیرا علم اولان
انسانک نفسنه واجبدر بعده اهل بیتنه بعده اقاربه و جیرانه ثم قوم تا که بر قومه
منتهی اولور که اسواق حقوب منکرلرینی تغییر ایلیه اکر بعضی تغییره قادر اولوب
بعضیلرنی عدم تغییر عذر اولمازه اسواقده عدم خروجه و انلاردن اهل قرایه تعدیکه
بعده اهل بلادیه تجاوز ایدر بو اسلوب فقهای عالمه جاریدر اکر قریب اولانلر اول
مصلحته قیام ایدرلرسه بعده اولانلردن ساقط اولور و الا وجار ضده اولان علمانک
جمله سی آثم اولورلر

مطلب رابع امرای و سلاطینه امر بالمعروف و نهی
عن المنکر ایتکده در انلار ایله جائز اولان درجات حسبه ایکیدر اولکی تعریف ایکنجیسی
وعظدر اما تخشین قول و قهر ایله منع انلارک حقنده ترجیح فتنه ایدر پس جائز دکلدر
مکر که فرائجی نفسی مخصوص اوله اول زمانده مندوب اولور نبی علیه السلام بیوردی
افضل جهاد بر سلطان جائر قتنده کلمه حق در و دخی بیوردیلر که خیر شهدا حمزه بن
عبد المطلب در و بعده بر کمسنه در که بر امام ظالمه قیوب ذات الله ده انکا امر و نهی ایلیه
امام دخی انی اول سببدن قتل ایلیه و بو کسبیده نوررکه صحابه و تابعین ملوک

سلاطین اوزرلرینه اجرا ایدوب اصابت بلا و عذابدن مبالات ایتمزلر ایدی
و اخلاص نیت ایدرلر ایدی • اول العلماء بونلر که ظلمه حقنده کلاملرنده تأثیر ایدوب
مغلوب قاسیه لری یلیوب ایدرلر ایدی • نته کم کتب تواریخ و اخبارده مسطوردر •
اما زمانه ده اطلاع قاریة السنه علمایی مغلوب ساکت اولمشلردر • اگر کلامی ایلسه لر
انلارک اقواله احواللری مساعد و مغلوب تأثیر ایتدردی • اگر حق تعالی یه صدق قلبی
اولوب حق علی قصد ایلسه افلاح بولورلر ایدی • پس رعیتک فسادی فساد ملوک
ایله در • ملوکک فسادی فساد علما ایله در • علمانک فسادی استیلاء حب مال و
جاه ایله در • و بر کسه یه که حب دنیا غلبه و استیلا ایلیه اول اراذل و صعالیک
یعنی فقرا اوزرینه محتسب قادر اولمز قنده قالدیکه اکابر و ملوکه حسبت ایلیه • حق تعالی
جمله مزی علم بلا عمل دن • و دنیایه میل و آفتلردن محفوظ و معصوم ایلیوب • و اعمالمزی
ریا و ایکه خلط ایلمیه • یا کریم و یا منان جلاله سننه [illegible] جلیل احسان و الانعام
تفضل رجا ایدرز • یا ذا الجلال و الاکرام

الفصل عاشر

اخلاق نبویه ده در • تا که تزکیه اخلاق طلب ایدنلره انموذج اولوب بو اوراقده مذکور اولان
اموره نتیجه اوله • امر کی معلوم اوله که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم کثیر التضرع و الابتهال
حق تعالی دن دائم السؤال ایدی که تزیین مکارم اخلاق و آداب ایله تزکیه ایلیه • و دائما
بیورورلر ایدی • اللهم حسن خلقی و خلقی • حق تعالی دعاسنی مستجاب و انزال قرآن و کتاب
ایلدی • و کتابده اولان ایله تأدیب ایلدیلر که هر آن خلق کریملری قرآن اولمشیدی [illegible]
حضرت عائشه دن رضی الله تعالی عنها مأثور در • و نه ایسه دخی حسن خلقه ترغیب ایدوب
بعثت لاتمم مکارم الاخلاق بیورردیلر • و ناسه بیان ایلدیلر حق تعالی مکارم اخلاقی محبت
و سفسافنه یعنی ذردی و بد اولانلرینه بغض ایدر • و دخی نبی علیه السلام حسن العشرة و کرم
النفس و لین جانب ایدرلر • و دخی بذل معروف و اطعام طعام • و افشای سلام [illegible]
مسلمی عیادت و بر کرک بر و کرک فاجر اولسون کرجنازه مسلمی تشییع و جوارنده اولانلره
کرک مسلم و کرک کافر اولسون حسن جوار و ذی شیبه اولان مسلمی توقیر و طعام ایچون
دعوته اجابت • و طعام اوزرنده دعاء و عفو و اصلاح بین الناس • جود و کرم و سماحت
سلام ایله ابتدا • و کظم غیظ و عفو عن الناس ایدرلر ایدی • و دخی ادب اسلام ایله لهو و باطل
ازهاب و غنا و معازف کبی یعنی ملاهی نک جملسنی منع ایدرلر • و غیبت و تزویر و دخل [illegible] حقد
عداوت ایلمک • و کذب و غیبت و بخل و شح و جفا و مکر و خدیعه و نمیمه و ذوات البین
سوئی • و قطیعه ارحام و سوء خلق و تکبر و فخر و اختیال و استطاله و مرح و فحش و تفحش
حقد و حسد و طیره و بغی و عدوان و ظلم کبی [illegible] ایلدیلر • و دخی جملسی حق تعالی
تقوی • و صدق حدیث • و ادای وفا و لوای امانت • و ترک خیانت • و حفظ جار • و رحم
یتیم و لین کلام و بذل سلام و حسن عمل و قصر امل و لزوم ایمان و تفقه فی القرآن و محبت

آخرت

آخرت و حسابدن جزع و حفظ جناح و حلیه سنت ایلمکدن نهی و یاخود کاذبی تصدیق
و یاخود صادقی تکذیب • و یاخود اذا اطاعت و یا امام عادل عصیاندن و یاخود ارضده
فساددن نهی ایدرلر ایدی • و بیورلرلر ایدی بو سکا وصیت ایدرم حق تعالی دن اتقا
ایده سن • هر حجر و شجر قاتنده • و دخی هر گناه ایچون سرا توبه سر و علانیه توبه علانیه احداث
ایده سن • و نه حضرتنک اخلاقیندن ایدی که جمیع ناسدن احلم و اشجع و اعدل و اعف
ایدی • و نیه مبارکلری بر عورته مس ایتمش ایدی انوک رقبه مالک اولمیالر و یاخود
عصمت نکاحده داخل اولمیالر • و یاخود ذات رحم محرم اولمایه • و دخی اسخی ایدیلر یانلرنده
دینار و درهم بیتمز ایدی • اگر اول کون نفقه سندن زیاده قالوب اعطا ایده جک
کسه بولمازسه کیجه منزل شریفلرینه داخل اولمازلر ایدی • آنی بر محتاجه وریب انلرا براءت
ایلینجه • و دخی حق تعالی نک اعطا ایتدوکی اشیادن انجق اول عام قوتلرینک
قوتنی اخذ ایدرلر ایدی • اول دخی بولدقلری اشیانک ایسر و اهوننده تمر و شعیردن • و
قوتی فی سبیل الله ده انفاق ایدرلر ایدی • و هر شیئی که انلاردن سؤال اولنه البته اعطا
ایدرلر ایدی • نکاه اولوردیکه قوت نفسلرندن ایثار ایدرلر ایدی • و کندیلر نعلین مبارکلرینی
خصف ایدوب یعنی رقعت ایدرلر ایدی • و ثوبلرینی ترقیع ایدرلر ایدی • و اهللرینک
مهنه سنده یعنی خدمتنده بالذات خدمت ایدرلر ایدی • و انلار ایله [illegible] لحمی تقطیع ایدرلر
ایدی • و اشد ناسک حیادر [illegible] نظرلرندن بصر مبارکلری برکسه نک یوزینه ثابت اولمز
ایدی • حر و عبدک دعوتنه اجابت • و هدیه یی قبول ایدرلر ایدی • اگر بر جرعه
لبن و یاخود فخذ ارنب ایسه دخی • و انوک مکافاتنی دخی ایدرلر ایدی • و هدیه
اکل ایدرلر • اما صدقه یی اکل ایتمزلر ایدی • و بر جاریه نک و بر مسکینک دعوتنه اجابت
استکبار ایتمزلر ایدی • غضب ایلسه لر ربی ایچون ایدر • نفسلری ایچون ایتمزلر ایدی •
و حق تنفیذ ایدرلر ایدی • اگر نفسلرینه ضرر ایسه دخی • و جوعدن بطن مبارکلرینه حجر ربط
ایدرلر ایدی • و هر نه حاضر اولورسه اکل ایدرلر ایدی • و هر نه وجه وار ایسه رد ایتمزلر ایدی •
کرک تمر و کرک شعیر و یاخود حلوی و عسل و لبن • و دخی متکئا اکل ایتمزلر ایدی •
و دخی خوان یعنی سفره اوزرنده اکل ایتمزلر ایدی • مندیللری باطن قدملری ایدی • و دخی
اوچ متوالیه بغدای خبزندن شبع ایتمش ایدی تا که حق تعالی یه ملاقی اولنجه لکن فقر
بخل سببی ایله دکل بلکه نفسلرینه ایثار ایله ایدرلر ایدی • و دخی اعلاسی بیتنده
مجالس و محافلده تنها یورلر ایدی • و دخی بشر و تلطف [illegible] احسن ناسی
ایدیلر • و حکمتلری ابلغ ایدیلر • [illegible] امور دنیاکیلر [illegible] هیول
طالبلری اولمازلر ایدی • و هر نه موجود اولورسه لباس ایدرلردی کرک شمله
کرک برد حبره یعنی که بر نوع برده در • کرک جبه صوف اولسون • و خفافلری افضل
ایدی • [illegible] ایدرلر ایدی • رکوب [illegible] عبدی و یا غیری

ارداف ایدرلر ایدی و هرنه نکس اولورسه رکوب ایدرلر ایدی کرک فرس کرک بغل
حمار اولسون و دخی جافیلر و راجلر مشی ایدرلر ایدی بر داستر و عمامه و قلنسوه و سروال
طیلسان انواعنه لبسلری موافق کلور ایدی بر کره اشتلری وار ایدی فقرا ایله مجالسه و مساکین ایله
مواکله یعنی اکل طعام ایدرلر ایدی و اهل فضل اکرام ایدرلر ایدی اخلاقلرنده و اهل شرف
مراوحت ایله تألف ایدرلر ایدی و ذوی رحمنه صله ایدررلر ایدی اما انلاردن افضل
اولاندن انلاری ایثار ایتمدیلر و براحده جفا ایتمزلر ایدی معذرتی قبول ایدرلر ایدی
و مطلقا مزاح ایدرلر ایدی لکن حقدن غیری کلام سویلمزلر ایدی ضحک ایدرلر ایدی قهقهه سز
لعب مباحی کوررلر و انکار ایتمزلر ایدی و اهللری ایله مسابقه ایدرلر ایدی یعنی سکردوب
یاریشورلر ایدی و اوزرلرینه برنوع اصوات اولنوب بنه صبر ایدرلر ایدی و کندیلرک
لقاح و غنملری وار ایدی که انلارک البانی ایله نفسلری و اهللری تقویت ایدرلر ایدی
و عبید و جاریه لری وار ایدی بنه مأکل و ملبسده اوزرلرینه ترفع ایتمزلر ایدی اوقات
شریفه لری حق تعالی یه لایق عمله و یا خود غایت مهم اولان امورده مرور ایدرلر ایدی
اصحابلرینک بساتیننه چقارلر ایدی و مسکینی تحقیر ایتمزلر ایدی و ملوکدن هیبت ایتمزلر ایدی
ایکیسینی دخی حق تعالی یه دعوت واحده ایله برابر دعوت ایدرلر ایدی حق تعالی انلاره
سیرت فاضله و سیاست تامه یی جمع ایتمش ایدی و امی اولوب اعلا کتابت و قراءت
ایتمیوب بلاد جاهلیه و صحاریده رعی غنم ایله نشو و نما بولمشلر ایدی و بلا اب و ام
یتیم ایدیلر بو بیله ایکن حق تعالی انلاره جمیع محاسن اخلاقی و طرق حمیده یی و اخبار
اولک و آخرینی جمع ایتمش ایدی و آخرتده نجات و فوز و دنیاده غبطه یعنی سرور و
خلاص اولان اسبابی دخی و واجب اولانه طاعت و ترک فضولی جمله جمع ایتمش
ایدی حق تعالی جملهمزی انلاره اطاعته و افعالنده انلاره تاسی و اقتدایه توفیق ایلیه
آمین یارب العالمین و دخی حضرتک صلی الله علیه وسلم آداب ندرکه اصلا برکسه یه
انتقام ایتمشدر الا کفارت و رحمت قیلمشدر و برکسه یه لعن ایتمشدر و سوررلر ایدی
[illegible] انجق رحمت بعث اولندم لعان بعث اولنمادم و برکسه یه بد دعا علیه ایتمشدر کرک کافر
کرک مسلم اولسون و یده مبارکلری ایله برکسه یه ضرب ایتمشلردر مگر سبیل اللهده اوله
و دخی نفسلری ایچون انتقام ایتمشلردر الا انتهاک حرمة الله اوله و ایکی امر بیننده
مخیر اولنمامشدر الا ایسر اولانی اختیار ایتمشلردر مگر اثم و وبال و یا خود قطیعه رحم
اوله برکسه انلاره کلمشدر کرک حر و کرک عبد و کرک امه الا انلر ایله حاجتنه قیام
ایدرلر ایدی و هیچ برکسه [illegible] امرنده اصلا بو بیله ایدک دیمشلردر و برکسه یه
لوم ایتمشدر الا بیوررلر ایدی که ترک ایدک کرک نه اولدی ایسه حق تعالینک کتابنه
تعبیر ایله دردر و دخی کاه فراش اوزرنده و کاه ارض اوزرنده اضطجاع ایدرلر ایدی
و برکسه بو شعارنه اخذ ایدوب و یا خود دکانده ایکیسی وطار ایدی الا اینه الذی اکر

ایدن و یا خود انصراف ایدوب کیدن اول کمسه اولوردی حتی حضرت [illegible]
اول ارسال ایتمزلر ایدی و دخی اکثر جلوسلری محتوه ایدی یعنی مبارک رکبه لرینی دیکوب
اللرلری ایله برابر ایدوب برثوب ایله یا خود اللری ایله جمع ایدرلر ایدی که محتوه
یعنی بو بیله تقیبن اولنمشدر و دخی بر مجلسه کلسه لر مجلس منتهی اولدوغی یره ده جلوس
ایدرلردی و جلوسلرنده استقبال قبله ایدرلر ایدی و مجلسده اهل اولانه اکرام ایدرلر
الشنده اولان وساده یی ایثار ایدرلر ایدی اکر اباء ایدرسه البته قبول ایتمه عازم
اولورلار ایدی و دخی اصحابنه بلکه نسا و صبیانه کنیتلری ایله دعوت ایدرلر ایدی
و دخی غضبه ابعد ناسدن و رضایه اقرب ناس ایدیلر و مجلسده [illegible]
رفع اولنماز ایدی و مجلسلرنده قائم اولسه بونی قرائت سورر ایدی سبحانک اللهم
و بحمدک اشهد ان لا اله الا انت استغفرک و اتوب الیک بعده بونی بکا جبرائیل
سلام تعلیم ایلدیکی دیرلر ایدی و اما حضرتک کلام و مجلسی افصح ناس ایدی منطق
جهتندن و کلامده جلادن اکملی ایدیلر و کلاملری سرد ایتمزلر ایدی یعنی متوالیه سویلمزلر
ایدی و غایت بکار ایدرلر ایدی و جوامع الکلم تکلم ایدرلر ایدی که فضول و تقصیردن
خالی ایدی و کلاملری بیننده توقف اولوردی که سامعی آنی فهم و حفظ ایدردی
و جهیر الصوت ایدیلر و نغمه جهتندن دخی احسن ناس ایدیلر و طویل السکوت ایدیلر
صاحب اولماوسن سویلمزلر ایدی و دخی رضا و غضبده کلام حقدن غیری سویلمزلر
ایدی و اصحابلرینک یوزلرینه ضحک و تبسم جهتندن اکثر ناسدن ایدیلر حتی اولوردیکه
اول بنه ضحک ایدرلر ایدی که نواجدلری ظاهر اولوردی و اصحابلرینک دخی ضحکی
ضحکلری تبسم ایدی انلاره اقتدا و توقیرلریچون و دخی اکثر ناسدن ایدیلر
لطیف ناس ایدیلر مادامکه اوزرلرینه قرآن نازل اولمیه و یا خود قیامت ذکر اولنمیه و
یا خود وعظ طریقی ایله خطبه قرائت ایتمیه لر و بحالکه مسرور و راضی اولسه لر احسن
ناس ایدی مزاجه جهتندن و وعظ ایلسه لر جد ایله وعظ ایدرلر ایدی اکر غضب
ایلسه لر و هذا الله غضبلری نته اولوردی غضبلرینه برشی مقاومت ایده مزایدی
و بحالکه برامر نزول ایلسه اول امری حقه تفویض کندیلرک حول و قوتندن تبری ایدرلر ایدی
اما اکل یده آداب بو بیله ایدی که [illegible] اکل ایدرلر ایدی و طعام اوزرینده
تکبر ایدیکیدن حذر ایدرلردی و اکل وقتنده صلی جلوس کبی جلوس ایدرلر ایدی
[illegible] رکبه لری و کبرا اوزری اوتورده و قدملری قدم اوزری اوتورده ایدی و طعام حاری
اکل ایتمزلر ایدی و [illegible] اکل ایدرلر ایدی و اصابع ثلثه ایله کاه [illegible]
و دخی استعانت ایدرلر ایدی و [illegible] ایدرلر ایدی و قثاء و رطب ایله اکل
ایدی و بطیخ و عنبی سورلر ایدی و بطیخ خبز ایله و سکر ایله اکل ایدرلر ایدی که و بطیخی
ایله اکل ایدرلر ایدی و ایکی الی ایله جمیعا استعانت ایدرلر ایدی و رطبک

چکردکی صول الرنده وحفظ ایدرلر ایدی الرنده اولان چکردکی بر قبوده کوستردیلر قبول
مبارکی صول آلرندن چکردکی اکل ایدردی حضرت صلی الله علیه وسلم بیننده‌کی ایله اکل ایدر
لر ایدی تارکنده ولر طعامدن فارغ اولوب قبول دخی دونوب کندی کمال اولور دیلر یعنی
غرط طریقی ایله یعنی یوقار ودن اشاغیه دیمال مبارکلری ایله چیقوب اکل ایدرلر ایدی
تارک زولکی یعنی انلن تعاطی ایدن صوبه جلبه مبارکلری اوزرنده جذر لولو یعنی لولو
سنجر اولوب دوشمش کوربنوردی و دخی طعاملری اکثر قرا ایله صوایدی و دخی قرص
البن ایلو جمع ایدیب لذ اطیبین ایله تسمیه ایدرلر ایدی و انلاره اکثر طعام لحم ایدی یعنی
زیاده ایدر دیرلر ایدی و دخی دنیاده و آخرده سید الطعام در دیرلر ایدی و دخی
تریدی لحم و قرع ایله یعنی قبق ایله اکل ایدرلر ایدی و جزء وسمن اکل ایدرلر ایدی و شاندن
ذراعنی و کتفنی سورلر ایدی و قدیده اولنی دل دباءیه سورلر ایدی و صلاع دن خلی فیه‌دن
بجوه‌یی سورلر ایدی و بیورورلر ایدی که عجوه جنتدندر و سم و سحردن شفادر و نقولدن
هندبایی و باذروجی و بقله حمقایی سورلر ایدی و ثوم و بصل و کراثی اکل ایتمزلر ایدی
و کلیتین اکلنی کریه کورورلر ایدی بوله قریب اولدقلری ایچون و قلب و طحالدن تنزه ایدر
ایدی اکر بر طعامدن تنزه ایلسه‌لر آنی ترک ایدرلر ایدی اما غیره تنقیص یعنی عیبی تنقیص ایتمز
ایدی و صحفه‌یی لعق ایدرلر ایدی آخر طعامه برکت چقدن اکثر وردیرلر ایدی و اصابع
شریفه‌لرینی اول مرتبه لعق ایدرلر ایدی که حمرت حاصل اولوردی بعده مندیل ایله مسح
ایدرلر ایدی و خاصه جز وطلع الکلنده الکی غسل ایدرلر ایدی بعده فضله ماء ایله وجه شریفلرینی
مسح ایدرلر ایدی و دخی شرب ایتدکده صوی مص ایدرلر ایدی اما عب ایتمزلر ایدی
یعنی دهان شریفلرینی آچوب صوی دفعةً آلمزلر ایدی و اوج دفعه‌ده انجو ایچ دفعه‌ده
تنفس ایدرلرنده تسمیه آخرلرنده تحمید ایدرلر ایدی کاه نفس واحده‌ده شرب ایدرلر ایدی
حتی انکه تنفس ایلسه‌لر اناءدن منحرف اولورلر ایدی و سؤر مبارکلرینک فضله‌سنی جانب
یمینلرنده اولانه ویررلر ایدی اکر جانب یسارده اولانک مرتبه‌سی جلیل اولورسه صاغ
جانبنده اولانه ویررلر ایدی کاه سنت سکاویله کدز اگر دیلرسک انا ره اعتبار ایده‌سن
برکره برانای آلجنده عسل ایله لبن کتوردیلر اندن ابا ایدوب بیوردیلر که ایکی شرب بر
شربنده و ایکی ادام بر اناءده اجتماع ایدر بعده بیوردیلر که بن آنی تحریم ایلمم لکن کندم ایچون
فردای قیامتده فضول دنیا ایله محاسبه‌یی کریه کورورم و تواضعی سورم زیرا هر کیم
الله تعالی ایچون تواضع ایلسه حق تعالی انی رفع ایدر و دخی بیت سعادتلرنده چیلری عاقندن
اشتها ایدی کاعلق نجاره شناسه در که هنوز نشو اهلک بلنده دستوره طرب
ایدر زوجه واربلمش و دیعالده اکسه کورمشی اوله و اهل بیتلرندن طعام استمزلر ایدی
یوا ظهار اشتها ایتمزلر ایدی اکر طعام ایدرلرسه اکل ایدرلردی و هر نه ویرسه‌لر قبول ایدر
ایدی و هر نه سقی ایلسه‌لر ایچرلردی کاه اولوردی که نفسه فالعوبی کورلر ایدی اما لباسی

هر نه بولسه لرایا و یاره وآو یاقیص ویا جبه‌دن ایلرلر ایدی و الوانندن بیض لباسی
سورلر ایدی و بیاض بیلسی چوق کیرلردی و دخی جوب ایچون قبا وطلسو کیرلر ایدی یعنی
طلسودن بر وازنده لباس کیرلر ایدی و ثوبلری کعبیندن یوقارو ایدی کاه ازارلری
اندن دخی یوقارو ایدی نصف ساقه وارنجه و قمیصی مشدود الازرار ایدی یعنی تکمه‌لری
آچیق وانمش ایدی کاه صلوتنده وغیریده ازرار حل ایدرلردی و بر ملحفه‌لری یعنی بر
ثوب کرانکله تغطی ایدرلر ایدی زعفران ایله مصبوغ ایدی کاه یالکوز ازارک ایله
ملحفه اتمامسه ایدرلر ایدی کاه یالکوز کساه کیرلر ایدی اوزرلرنده غیری اولماز ایدی
و بر ملبد کساری وار ایدی یعنی پالاس و دیرلر ایدی بن بر عبدم عبد لباسی
کیررم و ایکی ثوبلری وار ایدی خاصه جمعه ایچون کاه ازار واحد کیوب اطرافنده تکمیل ایدر
ایدی کاه تختم ایدرلردی کاه اولوردی بکه متن برانوار لرندن جهادلر ایدی که خاتملرنده
خیط ایله نقش ایدی و بر شیئی تذکر ایتمک ایچون انکله مکانه تضم اوررلر ایدی
و عمامه آلتنده قلنسوه کیرلر ایدی و عمامه‌سز دخی کیرلر ایدی کاه قلنسوه‌یی باشلرندن نزع
ایدوب صلوتلرنده ستره ایدرلردی کاه اولوردی که عمامه اولمایوب راس مبارکلرینه
و جبهه‌لرینه عصابه شد ایدرلر ایدی و بر عمامه‌لری وار ایدی سحاب ایله مسمی ایدی
آنی حضرت علی‌یه کرم الله وجهه هبه ایلدیلر و عمامه کیوب حجره‌لرینه الکلرینی بر
مسکنه اعطا ایدرلر ایدی و بر فراشلری وار ایدی ادمدن یعنی سختیاندن که حشوی
لیف ایدی طولی ایکی ذراع یاخود اول مقداره قریب و عرضی بر ذراع و بر شبر
ویا انوک کبی و بر عباءلری وار ایدی که قتده و انتقال ایلسه‌لر انی افتراش ایدوب دوشر
لردی ایکی طاقه‌سی اکتندن اوب دوشرلردی کاه حصیر و زره نائم اولورلردی که اکثر ینده
غیری شی اولماز ایدی و دخی انعامک لفلا قدن ایدی که دوابه‌لرینه و سلاح و متاعلرینه
اسم ایله تسمیه ایدرلر ایدی رایه‌لرینک اسمی عقاب ایدی و سیفلرینک اسمی
ایدی بر کاردی مخذم و بر کاردی رسوب و بر کاردخی قضیب ایدی و سیفلرینک
قبیعه‌سی یعنی قبضه‌سی جاندنده اولان یاجلی دیدکلری شیئی فضه‌دن ایدی
و دخی ادمدن منطقه استعمال ایدرلر ایدی یعنی قوشاقلری سختیاندن ایدی
فضه‌دن لوح خلقه‌سی وار ایدی و قوسلرینک اسمی کتوم ایدی و جعبه‌لرینک اسمی
کوباجی جوز رد دیدکلری ذراسی کافور ایدی و قوسلرینک اسمی بحر ایدی و ناقه
لرینک قصوی و دخی و اکا عضباء دخی دیرلر ایدی و بغله‌لری دلدل ایدی و حمارلرینک
ایدی و قیونلری کبی لینینه لبن لرایدی عنبه دیرلر ایدی و فخاردن یعنی بالچقدن
بر مطهره‌لری وار ایدی که اندن توضی ایدوب و شرب ایدرلر ایدی و
لر رتبه بلکه و اصل اولادصفاده ارسال ایدرلر ایدی انلار دخی داخل اولوب
محانکه مطهره‌ده بقیه ما بوسه‌لر اندن ایچرلر بو نیتلرینه دخی برکت

قصد ایدرلردی و دخی حضرت نبی علیه السلام احلم ناس ایدی و عفوه ارغب ایدی
قدرت واریکن و رقیق البشره ایدی و ظاهر و باطنی لطیف ایدی و جوهبار [illegible]
غضب و رضالری معلوم ایدی نجانکه وجد و غضبلری شنتده اولسه ظهور ایدرلردی
حتی عرق ایدرلردی و ناسک اجود و اسخیسی ایدی خصوصا شهر رمضانده و
اسلام ایچون برشی طلب ایلسه لر قطعا و بر نسنه یوق ایلیوب البته اعطا ایدرلردی
و دخی ناسک انجد و اشجعی ایدی و شجاع اولانلر جوهره اولانلره قریب اولان
ایدی زیرا انظار عدوه قریب واررلر ایدی و دخی اشد ناس ایدیلر تواضعده
علو منصبلری ایله ابن عمر رضی الله عنهما ایدر حضرت رسول صلی الله تعالی علیه
وسلم کوردیکی رمی جمره ایدرلردی ناقه صهبا اوزره یعنی غایت بیضا اولان
حمره مایل ناقه اوزرنده ضرب و طرد ایلمزلر ایدی و دخی الیک دیمزلر ایدی
و دخی حماره رکوب ایدرلردی اکاف ایله یعنی سمر ایله و اوزرنده قطیفه ایله و رسمی
هذا استرداف ایدرلر ایدی یعنی خلفلرینه برکسنه یی تحمیل ایدرلردی و دخی صحابه کرام
حضرت کلدکده قیام ایلمزلردی زیرا انی کریه کوردکلرنی بیلورلردی و دخی صبیانه
سلام ویررلردی و دخی خوان و سکرجه اوزرنده اکل ایلمزلر ایدی ناحق نعلینه
و بنجه و دخی صحابه و غیریدن برکسنه انلاری دعوت ایلسه لر البته بتیک دیرلر ایدی
مجلس شریفلرینه کورورده [illegible] ندن ارتفاع حاصل اولدی [illegible]
[illegible] یعنی زحمت چکلری کندو کماسان ایله برج ملوکدن [illegible]
[illegible] برابر اوله ... و علیهم که مرا اکل ایدرردی و ناس ایله اکثرا وآخر [illegible]
ایدی و دخی او کلرنده تناسبه شعر ایدرلر ایدی و اوجا جلیسی ذکر ایدب ضحک ایدر
ایدی انلار دخی تبسم ایدرلر ایدی انلاره رفق و تواضع ایله و انلاری زجر ایلمزلر ایدی
الا حرامدن و دخی حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله طویل بائن دکلر ایدی
و قصیر متردد دکلر ایدی ربعه یه منسوب ایدیلر یعنی وسط القامه اولمغله اولوریدی
ایکی طویل کسه ایکی جانبلرینه کلوب انلاردن طولده زیاده کورینورلردی اما مفارقت
ایلسه لر اول ایکیسی نسبت طول انسبت اولنوب حضرت ربعه یه منسوب اولورلار ایدی
ازهر اللون ایدیلر یعنی آدم یعنی بغدای اکلو و نه شدید البیاض ایدیلر و دخی رجل الشعر
حسن الشعر اولوب شعرلری نه سبط و نه جعد قطط ایدی یعنی نه غایت صورچق و نه
غایت مسترسل ایدی و شعرلری منکبینه ضرب ایدرردی یعنی اموزلرینه طوقنوردی
اکثر روایت صحیح ازنلرینه واصل اولوردی و بو وارد در که اولوردیکه در شغلی
قیلورلر ایدی مبارک ساقدن خرلفرینک هر بری ایکی غدیره بیندن چقاردیکاه
اولوردیکه شعرفه ازنلری اوزره فرو بوب مسعو الغدری ظاهر اولوب تلا الوا ایدرردی
ورأسی عظیم ایدی و شیبلی آولده یدی شعره ایدی و دخی واسع الجبه ایدیلر و ازج

الحواجب یعنی قاشلری طویل و دقیق ایدی و بیلری ایلج و مکشوف ایدی و غیلری
غلاوین و ادعجلین یعنی واسع و اسود ایدیلر که نوع حمرت ایله ممزوج ایدی و دخی
اهدب الاشفار ایدیلر که کرپکلری منتلبس اولوردی و اقنی العرنین ایدیلر یعنی انف
شریفلرینک اوقی مرتفع ایدی کیجاک تحکت ایلسه لر برق تلالو ایدر و کیجه زمانده اولان
ستاسی بی ظهور ایدرردی و دخی شفالیبیه جهتندن الطف عباد الله ایدی و فم قمرنی
جهتندن الطف ایدی و خدیتی سهل و صلب ایدی و جرلری طویل و کحل ایدی
و مکلثم یعنی خدلری کثیر و کحل ایدی کث اللحیه ایدیلر یعنی شعری جوق و کثیف ایدی
الحیه لری قطع یعنی اعفا ایدرلر ایدی و شاربلرندن اخذ ایدرلر ایدی و احسن
ناس ایدیلر عنق جهتندن نه طول و نه قصره منسوب ایدی عنقندن ظاهر اولان
نور یا صوب شعاوع ایدوب کویا سیمدن یا ابریق بر بریق ایدی که ذهب ایله مطلی
ایدی بیاض فضه و حمرت ذهب ایله ممزوج تلالو ایدردی و دخی عریض القدر
ایدیلر لبه لری یعنی صدردن موضع قلاده ایله سره لری قضیب کبی بر شعر منقاد و اصح
ایله موصول ایدی نه صدر نده و نه بطننده آنوک غیری شعر یوق ایدی و صدری
بطلرنده اوج عکن یعنی جلدنده اوج طبقه وار ایدی که ترکیبه بوکلوم دیرلر برابر اسر ایدی
بکبی ظاهر ایدی و منکبینی یعنی اوموزلری عظیم و اشعر ایدی ضخم الکرادیس ایدیلر
یعنی فخذین و منکبین و رکبتین و اولان عظاملک باشلری ضخم ایدی یعنی بیوک ایدی
ایدی و واسع الظهر ایدیلر کتفینی بیننده خاتم نبوت وار ایدی اما منکب ایمنه
قریب ایدی انده بر شامه سوداء وار ایدی که صفرته مایل ایدی اطرافنده شعرات متواتر ایدی
وار ایدی که کویا عرف فرسدن ایدی و عضدین و ذراعین عبل یعنی بیوغول ایدی ازندلری
یعنی بیلکلری طویل و رحب الراحتین یعنی راحتی واسع ایدی سائل الاطراف ایدی
کویا اصابعی فضه دن بر قضیب ایدی کف شریفلری حریردن الین ایدی رایحه
جهتندن دخی کویا کف عطار ایدی که ترک اکلالطیبه مس ایلسون کرک ایلسون مصافحه
اولانلر ایله مصافحه ایدردی آول کون تمام رایحه سی بولوردی والکرنی بر صبی نک باشنه
وضع ایدرلردی میان جبیانده انلرطا ورده رایحه سی بیلورلردی و دخی ماخمص اناردن
قدم و ساقلری عبل ایدی یعنی خصف ایدی و دخی بطن و معتدل الخلق ایدی آخر زمانده
بر مقدار سمن ظاهر اولدی و حطلری متماسک ایدی یعنی رخو دکل ایدی قریب اعلور دیکه
طلوع اولان اوزره اولکه بر تن مثل ایدی و دخی مشیا ایندکلرنده کویا که بر صخره دن منقلع
کبی دن یعنی منحدر اولورلردی یعنی جلا ایله و عزیمت ایله مشی ایدرلردی تکفی ایله خطوه
ایدرلردی یعنی خطوه لری طویل ایدی و مشی لری هونا ایدی یعنی خطوله متقارب ایدی
[illegible] اما معجزات و ایاتی حد عدد و احصادن خارج ایدی خصوصا اول معجزه
کبری که الی آخر الدهر باقیه در که آنکله بلغا عدنان و فصحا قحطان ایله تحدی ایلدیلر [illegible]

بو بیورلر انلاردن الااف ایله علوه ایدرکا واکچلرنده نداء ایلدیلرکه انوک شغلنی و یا خود انوک
شغلی اون سوره و یا خود بر سوره کتوره و جمله سی من اوچوم انون عاجز اولدیلر تا کم تفسیر
شکله نو بعض بلدیلر و نسوان و ذراریلرنی سنبیه ارشه اکا معارضه یه قادر اولمادیلر و خود
انوک حسن و جزالتنده و فوج ایله لرزه ده حضرتلرن صکره اقطار عالمه نشر قادر باعث اولدی
قرنا بعد قرن و عصرا بعد عصر بر احد معارضه یه قادر اولمادیلر ایدرکا تعظیم احمد در
شول کسه که حضرتک معجزاتنی و اخلاق و آدابنی کوروب و شرعیک تالیف کتاب
اصل مترجم زماننده طقوز یوز التی ییله قریب و حالا ترجمه تاریخده بیک اوتوز سیل
مقداری استمرارینی کوره و اقطار عالمه انتشارینه و ملوک ارضک حضرتک عصرنده
و بعد عصره جملسنک اذعانی و انقیادلرینی کوره و عزت بولوب باوله ینه بوندن
صکره بونک صدقنده و شرعیکندن الا تواضع الدنیا علود ده مریه و شبهه ایلیه
امدی حق تعالیدن رجا و سؤال ایدرلر که بزی توفیق ایلیه که اخلاق و افعالنده و اقوال
و احوالنده شریعتنه اقتدا و اثرینه اقتفا ایده ایده اوله انه الکریم ذو الجلال و هو العلیم بکل
حال نعمته و جوده **وجه ثالثه** ربع مکاننده در آنده دخی اوچ
اصول واردر که انلاردن ایکیسی باقیاره مقدمدر **اصل اول** شرح
قلبدر اولا بعض الفاظک معانیسی ذکر ایدهم که بو بابده نافعدر امدی لکن قلب
انوک ایکی معناسی واردر بری لحم صنوبریدر که صدرده جانب ایسرده موضوعدر
انوک باطننده بر دم اسود واردر که روح حیوانینک منبعیدر اول علم ملکده مشهوددر
بری دخی لطیفه ربانیه روحانیه در که انوک بو قلب جسمانیه تعلقی واردر اول
حقیقت انساندر و مدرک و عالم و عارف و مخاطب و معاتب و مطالب اولان بودر
و بو علم غیبدندر و تحقیق بر انوک شرح حالنده نهایت نه ذره در ایکنجی لفظ
روحدر انوک دخی ایکی معناسی واردر بری بر جسم لطیف در که منبعی جسم صنوبرینک
تجویفیدر اندن عروق ضوارب واسطه سیله بدنه منتشر اولوب انوکله ایله قوت
حیات و حس و بصر و سمع و شم فائض اولور ایکنجی معناسی قلبک معنای ثانیسیدر
و ثالث لفظ نفسدر انوک دخی ایکی معناسی واردر بری انسانده قوت غضب و
شهوتی جامع امردر متصوفه نک اکثر اصطلاحی بودر انوک ایچون دخی بری دخی
روحک ایکی معناسیدر و دردنجی عقلدر انوک دخی ایکی معناسی واردر بری
حقائق اموره علمدر بری دخی حقائق اموری مدرک اولاندر یعنی لطیفه ربانیه در
بیان جنود قلب انلار دخی اوچ صنفدر بری باعث اولان موافق و نافعی جلب
شهوتدر و بری باعث اولان ضار و منافی دفعه غضبدر بو باعثلر اراده در
و یا خود اعضایی محرک اولان بو مقاصدک تحصیلنه قدرت ایله سعی اولنور
قدرت سائر اعضاده مبثوثه یعنی یایلمش امور در خصوصا عضلاتنده واوتار

واشباعی مدرک و متوقف در جواسیس کبی و بونلارک هر بری مواضع معینه ده
لحم و شحم و دم و عظم دن مرکب اولان اعضاء ظاهره مستخدمه اولان حواس ظاهره
کبی امدی بونلار عالم ملکده مشاهد ندر و بونلارک حواس باطنه سی دخی واردر
حس مشترک و تخیل و فکر و تذکر و حفظ در بزم بحث ایتدیکمز حواس باطنه در
ممالک قلبی جنود باطنه سی ایله تمثیل ایدهلم اولا روح ملک و والی کبیدر ملکنی
ایله و مرشدی ایله یعنی بدن ایله و قوت عقلیه وزیر عاقلی در و شهوت
عبد فاسدی کبیدر که ذخیره سنی طلب ایدر حس بهر بار که ملک و زیره منقاد اوله
اول عبد مکارک هر زمان خلاص اولور و الا هلاک اولور وکذلک غضب صاحب
شرطه سیدر یعنی سوباشی معاملهده در نجانکه وزیرک رأینه تابع اوله انوک
هر زمان امن اولور و الا مملکتنده ماتون عدل فوت اولور بوندن صکره
ترکیب انسانده در ترکیب قوالی واردر که قوت سبعیه و بهیمیه و شیطانیه و ربانیه در پس
انسانده صفات مذکوره نک بری مستطا اولور و غیری جنسیندن اخلاقی رد ایده قوالد
ایدر اما ترکیبدن یعنی سبعیه دن عداوت و بغضا ... و ناس تاکم کبی صبح
شتم و اما ایکنجی یعنی بهیمیه دن شره و حرص و فسق کبی و اما ثالث و رابع منشأ دن
حب استیلا و استعلا کبی و ریاست ایله تفرد و ربقه عبودیتدن خروج
انسلاخ کبی و جمیع حقائقی احاطه اوعلم کبی و جمیع خلائق اوزره قهر ایله استیلا
اوعلا کبی بونلارک کند و نفسلری جهتندن اوصاف ربوبیتدن در و دخی
تمیز ایله بهائمدن ممتاز اولوب غضب و شهوتده انلاره مشارکتی جهتندن
حاصل اولور و باجمله نجانکه قوت علم شهوت و غضبه اتباع ایلدی صورت انسانده
شیطان اولور شول حکیم که اول امثال عقل در شیطانک کیدینی بصیرتی ایله
دفع ایتمکه مأمور در و اول خنزیرک شره و حرصینی کسر ایدر اوزرینه کلبی تسلیط
ایلیه که اول غضبدر و کلبک غضبنی بجوم اعتبادی دفع ایدر خنزیری اکا
تسلیط ایله و جملهسی تحت سیاستنده مقهور ایدر اول جهتدن اکا صفت
عدل حاصل اولور و الا دائما کلب و خنزیره عبادت ایدر اولور و دخی هذا بنا
عبادت ایدنلری انکار ایدر و نجاره به عبادت ایدرلر دیو املنده و بو کلب و خنزیره
عبادت ایدر نه کم مکاشفه اصحابی که گاه منامده گاه یقظهده بو ایکیسنه عبادت
عاکف کوررلر پس اکا طاعت خنزیر شهوتدن حاصل اولان اولا و قاحت
یعنی قلت حیا و خبث و تبذیر و تقتیر و ریا و هتک و مجانت یعنی کذب و عبث
و حرص و جشع یعنی شدت حرص و تملق و حسد و شماتت و بونلارک امثالی
و طاعت کلب غضبدن حاصل اولان صفت تهور و نذالت یعنی حقارت
و بذخ یعنی تکبر و صلف یعنی لاف و استشاطه یعنی التهاب غضب و تکبر و عجب

واستهزاء واستخفاف وتحقیر خلق واراده شر وشهوت ظلم وبونلرك امثالی
وطاعت شیطان شهوت وغضبه ایله حاصل اولان مکر وحیله وخداع ودهاء وجربزه
وتلبیس وتضریب وغش وخبث وبونلرك امثالی اکر اجرای عکس ایدوب جمله‌سنی
تحت سیاست ربانیه‌ده قهر ایدرسه قلبنده صفات ربانیه متفرع اولور انظار علم
حقایق اشیایی کما هی احاطه وجمله‌سنك اوزرینه قوت علم بصیرت ایله استیلادر
ودخی اکا خنزیر شهوتی اعتداله رد ایلمکدن بعض صفات شریفه حاصل اولورکه
عفت وقناعت وهدوء وزهد وورع وتقوا وانبساط وحسن هیئت وحیا وظرافت
ومساعده وبونلرك امثالی ودخی قوت غضبیه‌یی کسر وقهردن وآنی حد واجبه رد
ایلمکدن حاصل اولور صفت شجاعت وکرم ونجدت وضبط نفس وصبر وحلم و
احتمال وعفو وثبات ونبل وشهامت ووقار وبونلرك غیری

مطلب ثانی

معلوم اولا که قلب اصل فطرتده نظر معرفت حقایقه صالحدر زیرا قلب بر امر
ربانی شریفدر که سائر جواهر عالمدن بو خاصیت وشرف سببی ایله مغایردر وبو
خاصیتدن کنایه حق تعالی عز وجل امانت ایله تعبیر ایلمشدر که سموات وارض وجبال انوك
حملندن اباء ایدوب انك تحملندن اول قوت ربانیه ایله حامل اولمشدر لکن احیاناً
دخی معرفت حقایق علومدن مانع بعض اسباب اردر انلار دخی بشدر اولکی انده
نقصاندر قلب صبی کبی که انوك مثالی خصوصا انده [illegible] منکشف [illegible] مصیقل
اولمازدن اول [illegible] کرچه هنوز استعدادی یوقدر [illegible] واقدام ومطلقه [illegible] تعلم
افهام ایله اصلاح وانتظام قبولنه استعدادی مالا کلام ایکنجی کدورت معاصی
شهواتدر انوك مثالی صدید [illegible] شکلی تمام اولدقده صدره سبب اولان صدید
پاس کدوردر که جوهرنه سبب صلاح بو بره [illegible] اولور اوچنجی قلبدن جهت
مطلوب اولان حقیقت جهتندن جهت اخرایه معدول اوله وعدول دیر زیرا قلب کرچه
صالحدر لکن عموم طاعات بدنیه ویاخود تهیه اسباب معیشت دنیویه که اوله
انوك فکرنی حضرت ربوبیت وحقایق خفیه الهیه‌ده تأملدن صارف اولوب اکا
منکشف اولماز الا انده تفکر اولنان دقایق آفات اعمال وحقایق عیوب نفس
ویاخود مصالح معیشت منکشف اولور انوك مثالی مرآت مصقوله اوله لکن جانب
صوردن جانب اخره معدول اوله دردنجی قلب [illegible] اولوب قاهر شهوات اوله
وحقایقدن بر حقیقته تفکر ایچون منحرف اوله لکن بنداول حقیقت اکا منکشف اولماز
زمان صباوتدن برو سبق ایتمش بر اعتقاد سببی ایله که تقلید ایله وحسن ظن ایله
قبول ایلمش ومحجوب اولوب انکله مستور اوله موفق ایله مابینده حجاب
حائل اوله انوك مثالی بر صورت ایله اکا محاذی بر آیینه مصیقله بینه ارسال
اولنان حجابدر بشنجی مطلوبه عثور واطلاع اندن حاصل اولان جهته جاهل

اولمقدر

اولمقدر زیرا هر بر علم ایچون ایکی علم سابق لازمدر که اول علمین ایتلافندن بر
انلارك ازدواجندن بر علم ثالث حاصل اولور انوك مثالی شوقدر که [illegible] صور
انده‌در انی بلمیوب جاهل اولمقدر که مرآتك امام محاذی [illegible] مثلا بر کیسه
مرآت الجنده قفاسنی کورمك مراد ایدرسه اکا اول طریقی سلوك کرکدر و الا
جد وسعی با طائل ونفعندن خالی وعاطل اولور زیرا اکر مرآتی وجهنك محاذی
رفع ایدرسه قفاسنی کوره‌مز اکر قفاسی آردنه رفع ایدرسه [illegible] کوره‌مز
پس لائق اولان اولدر که بر مرآت قفاسی اردنه رفع ایدوب بر [illegible]
رفع ایلیه که مرآت اخرایه مقابل اولوب اولا صورت قفا اکا مقابل اولان
مرآتده منتقش اولوب بعده اندن مرآت اخرایه محاذی اولوب وجه رائی‌یه
مقابل اولان مرآتده منتقش اولوب اول سبب ایله صورت قفا مرآت
ثانیه‌ده مرتسم اولوب قفاسنی کوره امدی کذلك اقتناص علومده طرق عجیبه
واردر که انده ازدواجات وتحریفات واردر که مرآتده ذکر ایتدوکمزدن اعجب
وبسیط فائده اول مقوله تحریفات وازدواجاتده کیفیت حیله‌یه مهتدی اولمیجق
کسه عاجزدر

مطلب ثالث

علوم یا عقلیه‌در که انکا غریزت عقل مقتضا
ایدر تقلید وسماعدن اخذ ایتدیرمز اول دخی یا ضروریه‌در که ندن حاصل اولمشدر
ونه کیفیت ایله حاصل اولمشدر بلمز ویا مکتسبه‌در که تعلم واستدلال ایله استفاده
اولنور وبو ایکیسی کاه اولور که عقله نسبت اولنور قلبه کا عین بصره نسبت جاری اولدیغی کبی بصیرت
عقل قوت ابصار بصره نسبت جاری اولدیغی کبی ابصار نوره مفتقردر کذلك قلب
دخی تمیز وبلوغه وارنجه اولیه در [illegible] وعقلك فقدی [illegible] حق تعالی بیورمشدر
فانها لا تعمی الابصار ولکن تعمی القلوب التی فی الصدور بونلر [illegible] علوم دینیه
انبیادن تقلید طریقی ایله ماخوذه‌در اول دخی تعلم کتاب الله ایله اوله ویاخود تعلم
سنت نبی ایله اوله صلی الله علیه وسلم امدی علوم عقلیه اکرچه سلامت قلبده کافیه دکلدر
لکن علوم دینیه فهمنده انلاره احتیاج واردر امدی عقل سمعدن غنی دکلدر
وسمع عقلدن غنی دکلدر امدی محض سمعه داعی اولوب عقلی بالجمله عزل ایلین جاهلدر
وبحته عقل ایله انوار قرآن وسنتدن استغنا ایلین مغروردر امدی زنهار اول
ایکی فریقدن دخی اولمیاسن بلکه ایکیسنی جامع اولاسن پس علوم عقلیه اغذیه کبیدر
وعلوم شرعیه دوا کبیدر [illegible] علوم عقلیه علوم شرعیه‌یه منافیدر [illegible] ایکیسنك
بیننی جمع ممکن دکلدر دیو ظن ایلیه اول عمای بصیرتدندر [illegible] نعوذ
بالله منه جهلدر [illegible] قائل اولان [illegible] علوم شرعیه‌نك بعضی انوك [illegible] بعضی
مناقض اولدوغی مواضعده علوم عقلیه‌نك تطبیقه معرفت اولماوه ویاخود دین [illegible]
اولماغو معتقد اولوب [illegible] اسلامدن خروج [illegible]

بونلرك جمله‌سی علوم عقلیه یا دنیویه‌در طب و حساب و هندسه و نجوم و سائر حرف
و صناعات کبی و یا خود اخرویه‌در علم احوال قلوب و آفات اعمال و حق تعالینك
ذات و صفات و افعالنه علم کبی و بونلر ایکیسی کفتی میزان کبیدر و کاه مشرق و مغرب
کبیدر و بیرلر کاه ضرتین کبیدر و بیرلرینی ارضا ایدرسك اخرایه اغضاب ایتمش
اولورسن اول سبیدندر که علماء دنیایی کوریرسن که علوم دنیاده جاهل و دین
عکسی دخی بویله‌در مصالح دین و دنیاده کمال استبصار بونلرك جمعی میسر اولماز الا روح
القدس ایله مؤید اولانلره میسر اولور که انلار انبیاء عظام علیهم الصلوة و
سائر خلق بونلرك خلافیدر زیرا انلار جانکه بونلرك برینه مشغول اولالر
ایکیسنی جمع ایده میوب آخردن منصرف اولورلر **مطلب رابع**
قلبك ایکی بابی واردر بر بابی عالم ملکوته که لوح محفوظدر و عالم ملائکه‌در اکا
بر باب دخی حواس خمسه‌یه مفتوحدر که عالم شهادت و ملکه متمسکدر و اول بابدن
کاینددن اکتسابك طریقی هرکسه نك معلومیدر اما ملکوتدن اکتسابك طریقی بلکه
قلبده استعداد واردر که آینه مجلی ایله حقایق جمیع اشیاده تجلی لکن بانلر
حائل اولمشدر ذکر ایتدیکمز وجهه که قلب ایله لوح محفوظ بیننده مسدلر
و اول لوحده مسطوردر حقایق جمیع اشیاء و حق تعالینك جمیع قضا ایتدیکی امور
الی یوم القیامة نته کم مهندس ابنیه دارك صورتنی اولا بر ورق بیاض اوزره تسطیر
ایدر بعده اول نسخه‌یه موافق کلی وجوده اخراج ایدر و بوایکیسنك بیننده اولان
حجاب کاه ید ایله زائل اولور کاه هبوب ریاح الطاف ایله زائل اولور و بو دخی کاه
منامده اولور مستقبلده اولاجاق احوال اکا ظاهر اولور و کاه تیقظده اولور
انده دخی کاه غرائب علوم مثال برق خاطف لمعان ایدر و کاه علی التوالی اولور بر حده
وارنجه اکا دوام غایت ایله نادر الوقوعدر پس بونلرك جانب اختیار عبد ایله منکشف
اوله اول اکتسابدر و اکا الهام و نفث فی الروع دیرلر اکر انکله ملك دخی مشاهده
ایدرسه وحی درلر و بو انکشاف اگرچه اختیار ایله دکلدر لکن اسباب بعیده‌سی
تحت اکتسابده داخلدر زیرا حصولی زهد فی الدنیا ایدوب علائقدن تبری ایله
و قلبی شواغل دنیویه‌دن تفریغ ایله اولور تا که یانده هر شینك وجود و عدمی
مساوی اوله و دخی کندنی ایله حق تعالی‌یه اقبال ایلیه زیرا من کان لله کان الله له
دیمشلردر و دخی لائق بودر که مطالعه تفسیر و حدیث ایله فکرینی تفریق ایلمیه بلکه طوروب
ایدوب لسانی ایله الله الله استرالله دیو بر درجه‌یه منتهی اولاکه اول کلام شریف
لسانندن بغیر قصد جاری اوله بلکه بر مرتبه‌یه منتهی اولاکه اثری دخی لساندن محو اولوب
قلبنده ذکر الله مواظب ایکن معناوفا اوله بعده بنه قلبله مواظبت ایلیه تا که قلبنده
دخی صورت لفظ و حروف و هیئت کلام محو اولنوب مجرد معنای کلام قلبنده حاضر اوله

لوبا که لازمیدر انلرك معارف اولماز بعده انلرك استجلاب رحمته اختیار سلوك
اولوب حقك کندوسنه فتح ایتدیکی لمحاته منتظر قالورلر اول زمانده لوامع فتح قلبنده
برق خاطف کبی لمعان ایدر بنه عود ایدر بر زمان دائم اولور **مطلب خامس**
معلوم اولاکه اهل نظر اولانلر علماء بو طریقك وجودینی و امکاننی و مقصوده افضاسنی
بعیدلی انکار ایتدیلر لکن اول طریقی وعر و مخوف عد ایلدیلر و ثمره‌سنی استبطا ایتدیلر
یعنی بطئ الحصولدر و شرائطنك اجتماعی غایت بعیددر دیدیلر و زعم ایلدیلر
علائقی بو مرتبه محو ایتمك متعذر کبیدر و حصولی دخی متعذر اولسه ثباتی اندن ابعددر
زیرا ادنی وسوسه و خاطر قلبی تشویش ایدر و بو مجاهده اثناسنده مزاج اولور
مزاج دخی فاسد و عقل مختلط و بدن مریض اولور پس طریق تعلمه اشتغال اولی
و غرضه اقربدر لکن آیات و احادیثدن مفهوم اولان علم تصفیه علم مکتسبدن
افضل اولمقدر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلم سؤال اولندیلر فمن حق تعالینك
فمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه قولی کریمه‌سنده بو شرح نه دره
بیوردیلر که بر نوردر که قلبه حق تعالی اسلامدن دولت فیلقورلر زیرا انکله نور
قلبه قذف اولنسه صدر منشرح و منشرح اولور و دخی بیوردیلر که اکر ایمان ابی بکر
خلق عالمك ایمانی ایله وزن اولنسه راجح اولور
و دخی حضرت صلی الله علیه و سلم بیورمشدر که تحقیق بو امتدن محدثین و مکلمین
واردر و تحقیق عمر انلاردندر محدث ملهم اولاندر ملهم اول کمسه‌در که اکا باطن
قلبنده انکشاف اوله داخلندن نه محسوسات خارجه‌دن و کل قرآن دخی
مصرحدر که تقوی مفتاح هدایت و کشفدر و کشف بغیر تعلم علمدر و دخی حضرت
علی کرم الله وجهه ایتدی بزم قاتمزده بر شئ یوقدر که انی نبی صلی الله علیه و سلم
بزه اسرار و اخفا ایتمش اوله الا حق تعالینك بر عبده کتابنده اولان الطرفی
فهم ویره و بو فهم تعلم ایله دکلدر و بوندن صکره طریق آخر اولان ادب ایدن
کمسه‌یه صواب بودر که علوم دینیه نك تعلمنی تقدیم ایلیه بعده طریق تصفیه
ابتدا ایلیه زیرا کاه اولور که قلبه خیالات فاسده تشبث ایدر بلکه کاه اولور
صوفی یکرمی سنه بر خیاله قالور و انلرك نجاح و خلاص کلیدر عمری منقضی اولور
اکر اولندن علمی ایقان ایتمش اولسه اکا اول خیالك وجه صوابی فی الحال
منفتح اولوردی بر کمسه زعم ایلیه که نبی علیه السلام فنون تعلم ایلدیلر بلکه وحی و
الهام ایله فقیه اولدیلر امدی کاه اولور که ریاضت ایله دخی اکا منتهی اولورز
دیسه اول کمسه نفسنه ظالم اولوب عمرنی تضییع ایتمش اولور زیرا اکر نبی نك
نعمتی ممکن ایسه لکن غایت بعیددر امدی اکا مغرور اولمامق کرکدر **مطلب سادس**
معلوم اولاکه قلبده بعض صورتلر واردر اولور که کاه حواس ظاهره‌دن کاه حواس

طه‌دندر زیرا انجانکه حواس ایله بر شیئی ادراک ایلسه اندن قلبنده بر اثر حاصل اولور
بعده اول آثار وارده سببیله دائما بر حالدن بر حاله یعنی افکاردن افکاره انتقال ایدر
بو احوال الخواطر ایله تسمیه اولنور قلبک غفلتی زماننده خطور ایدر و چون خواطر دخی
رغبتی تحریک ایدر رغبت دخی عزمی و نیتی تحریک ایدر نیت دخی اعضایی تحریک
ایدر پس خواطر مبادی جمیع افعالدر خواطر دخی منقسم اولنور شره داعی اولانه یعنی
عاقبتده مضر اولانه و دخی خیره داعی اولانه یعنی دار آخرتده نافع اولانه پس خاطر
محمود الهام ایله تسمیه اولنور خاطر مذموم وسوسه ایله تسمیه اولنور و دخی خواطر
مستحدثه‌در [illegible] اسبابه ترتیب ایتمکله پس خاطر محمودک سببی ملک تسمیه اولنور
و خاطر مذمومک سببی شیطان تسمیه اولنور و شول لطفه که انوک سببی ایله
قلب الهام ملکی قبوله متهیئ اولور توفیق تسمیه اولنور و شول شیئه که انکله وسوسه
شیطانی قبوله متهیئ اولور اغوا و خذلان تسمیه اولنور قلب ایسه ملک ایله شیطان
بیننده متجاذبدر یعنی ایکی طرفدن جذب اولنور احد جانبین یا مجاهده ایله
یا خود اتباع هوی و شهوات ایله مترجح اولور که انلار سلاح شیطاندر پس لازمدر
انوک سلاحی و سلاحی کیفیتی دخی معلوم اولا اما شیطانک صفتی و ذاتی [illegible]
ذاتی ملکک صفتی و حقیقتی سالکک اولی علوم مکاشفه‌دندر و دخی معلوم
لائق اولانلردندر که بعض امور [illegible] شیطاندر و بعضی دخی الهام ملکدر [illegible]
دخی ایکیسنک بیننده مترددر زیرا شیطان شری خیر صورتنده عرض ایدر [illegible]
یعنی فرق و تمییز غامضدر و بو محله اکثر عباد هلاک اولورلر زیرا شیطان اغوا [illegible]
شره دعوته قادر اولمازدر پس شری خیر صورتنده تصویر ایدر امدی عبده حق
واجبدر که اندن عین بصیرت ایله امعان نظر ایلیه طبع و دل هوی ایله ایلمیه
اطلاع اولنماز الا نور تقوی و غزارت علم ایله اولور و الا انده هلاکی متحقق اولور
[illegible] ایکن و اندن نجات اولماز الا انده ابواب خواطر و غلق قطع علائق
و دوام ذکر الله ایدر بو مجاهده ده [illegible] منقطع اولماز زیرا [illegible] جانبده ابواب
شیطان انوک قلبنه مفتوحدر مسدود اولماز اما باب ملکک باب واحددر
انوک بو باب واحد اول ابواب کثیره ایله متلبس اولشدر مثلا بر عالم و واعظ کلوب
قلبنه القا ایدر که ناس جهلدن موتی و غفلتدن هلکی‌در امر [illegible] عباد الله
رحمتک بوقیدر که حق تعالی انعام فراوان ایدوب قلب بصیرت و لسان فصیح
و لهجه مقبوله ویرمش اوله پس [illegible] نعمت خدایه کفران ایدیجی [illegible]
اولوب اشاعه علمدن ساکت و خلق خدایی صراط مستقیمه دعوتدن [illegible]
[illegible] بولمش [illegible] ایدر تا کم لطائف حیل ایله نام وعظه جر ایدر بعده
[illegible] ایدر تا که الفاظنی تزیین و [illegible] ایله تصنع ایدر شول مرتبه‌ده [illegible]

انوک قلبنده لذت جاه و قبول خلق و کثرت علم ایله تنزه و خلقه عین احتقار
ایله نظر حاصل اولنجه [illegible] هلاک اولور و مع ذلک ظن ایدر که عند الله منزلتی
و مکانی [illegible] اوله و بو تلبیسک امثالی الان بلاد و عباده منتشر اولمشدر حتی [illegible]
[illegible] و دخی شیطانک ابواب عظیمه‌سندندر حسد و حرص
زیرا قلب انوک [illegible] ضایع و اعمی اولمشدر زیرا شیطان هر بار که آنی بر شهوته
ایصال ایلسه اکا تحسین ایدر تا اگرچه منکر و فاحش ایسه برکی دخی غضب
و شهوتدر زیرا [illegible] غضبان اولسه انکله شیطان لعب ایدر نته کم
کره ایله صبی لعب ایدر [illegible] برکی دخی ثیاب و اثاث دار ایله حب تزیین‌در
زیرا انجانکه اول حب انسانک قلبنه غالب کوره [illegible] فرح
[illegible] ایدر پس [illegible] عمارت باطندن عمارت ظاهره صرف ایتمکدن [illegible]
اولماز [illegible] دخی بعضی بعضنه جر ایدر تا وفات ایدنجه اول شیطانک
[illegible] اولوب عاقبتده سوء خاتمه‌دن دخی خوف اولنور نعوذ بالله منه
برکی دخی طعامدن شبعدر اگرچه حلال [illegible] دخی زیرا شبع شهوتی تقویت
ایدر که انلار اسلحه شیطاندر برکی دخی طمع [illegible] بو دخی [illegible] قلبه غالب
اولسه شیطان [illegible] طمع ایتدیکی کسه ایچون [illegible] ایتمکدن [illegible]
اولماز انواع ریا و تلبیس ایله تا که طمع ایتدیکی کسه [illegible] معبودی کبی اوله
اکا وصول ایچون هر [illegible] دخول ایدر [illegible] آنده [illegible]
[illegible] ایله و [illegible] امر بالمعروف و نهی عن المنکری ترک ایتمکله
برکی دخی عجله و امورده ترک تثبت‌در زیرا عجله [illegible] اول امور
[illegible] ظهور ایدر اما عجله ایله شیطان [illegible] منع ایدر و علم [illegible]
[illegible] ترویج ایدر برکی دخی دراهم و دنانیر و سائر اموالدر زیرا [illegible]
[illegible] قوت [illegible] اول فارغ القلبدر پس بول اولدقده [illegible]
دنانیر بولسه قلبنده اول شهوت پیدا اولور که [illegible]
[illegible] ایله [illegible] ایله و هر حاجتی [illegible]
اشترا ایده و بونلارک هر برکی [illegible]
[illegible] اما [illegible]
اکا قوت مقداری حاصل اولسه فارغ القلب اولور [illegible]
ظن ایدر که [illegible]
[illegible] خوف [illegible] برکی دخی تعصب [illegible]
اهوا [illegible] اول [illegible] ایدر که امر
[illegible] اما حقیقتده اتباع شیطانه [illegible] برکی دخی بعضی مذهب امام شافعی

طعن ایدر بعضی دخی مذهب ابی حنیفه یه دخل ایدرلر بو دخی مداخل شیطاندندر
بر مدخل عظیم درکه حق تعالی نیجه علمایی اهلاک ایلمشدر برکا دخی عوامی تحریض ایدر
حق تعالینک ذات و صفاتنده تفکره تا که انلر انلاری اصل دیندن شکه
ایلیه و یاخود انلاره حق تعالی حقنده خیالات فاسده و تجهیل ایلیه که حق تعالی
اندن متعالی و منزهدر پس اول سببدن کافر یا مبتدع اوله اما بونده کندی
فرحان و مبتهج و شادان درکه قلبنه بویله حقایق و دقایق وارد اولمشدر و شویله
ظن ایدرکه بصیرت و موفقیت بودر وکندویه بونلر ذکالکی و فرط عقلی
ایله منکشف اولمشدر اما عوامک حقی انجق عبادتلرینه و معاشلرینه اشتغال
ایدوب علمایه ترک ایلکدر برکا دخی مسلمینه سوء ظن دره زیرا اول بالذات
شیطان اکا باعث اولوب انلاره غیبت ایله آفات ایدوب اول سببدن
هلاک اولورلر و یاخود حقوقنده قیامده مقصوری اولور و یاخود اکرامنده تواضع
و تکاسل ایدر و یاخود عین حقارت ایله نظر ایدوب نفسنی اندن خیر کورور
بونلرک جمله سی مهلکاتندندر اما بو مذکور اولانلر مداخل شیطانک
بعضیدر اکر جمله سنی استقصا مراد ایلسک قادر دکلوز و بو مقدار دخی
غیره دخی تنبیه بولنور و بوندن صکره بونلرک علاجی اول مداخلی سد ایلکدر
اول کندی ذکری بتطویل اقتضا ایدر اما ان شاء الله تعالی عن قریب ذکر ایدرز
و بوندن صکره قچانکه شهوات قلبه غلبه ایلسه شیطان دخی انده مستقر اولوب
ذکرک سومیاه قلبه وصولنه قدرت اولماز بلکه اطرافنه رجوع ایدر اما قچانکه
قلب صافی اولوب شهواتدن خلاص بولسه آز اولورکه شیطان اکا دخول
و طروق ایلیه ایدرسه دخی شهوات سببی ایله دکلدر انجق ذکردن غفلتی ایله در
قچانکه ذکر ایلیه نیه شیطان خنس و تاخر ایدر مطلب سابع احوال شیطانک
ایدرکا نور استبعادی شواهد اخبار ایله صحیح اولان بودرکه زمره شیاطین جنود
بیحد در و هر بر معصیتک کندویه مخصوص بر شیطانی واردر که آنلرک
تفصیلی ممکن دکلدر دلیل اجمالی بودرکه اختلاف مسببات اختلاف اسبابه دلالت
ایدر ملائکه دخی بویله درکه هر بری بر عمله مخصوصلردر اول دخی عن قریب
کلسه کرکدر بوندن صکره ملکک و شیطانک هر برینک صورت حقیقیه لری
واردرکه اول ادراک اولنمازه الا نور نبوت ایله اولور نتکم حضرت رسول
صلی الله علیه وسلم جبرائیلی ایکی دفعه صورت حقیقیه سنده کوردیلر سائر اوقاتده
دحیة الکلبی رضی الله عنه صورتنده کورورلر ایدی اکرچه انلار غایت خوب یوزلو
کمسنه ایدیلر اما اولیاء کرام انلاره حال تیقظده مکاشفه اولنورلر نا کلک
حالنده نومده کوردوکلری انلار شونلردرکه بر مرتبه یه منتهی اولمشلردرکه

حواسنک

حواسنک دنیایه استعمالی قللرینک عالم ملکوتی مشاهده سنه مانع اولماز
و کلامز انلرک مثالیدر حقیقتی دکلدر زیرا بونک تحقیقی بودرکه عالم شهادتک
جمله سی خیالدر لکن خیال کاه اولورکه ظاهر عالم شهادته حس ایله نظردن حاصل اولور
اول تقدیرجه صورتی کورر معنایی کورمز اول سببدندرکه کاه صورت معنایه
مخالف اولور نتکم قچان بر شخص جمیل الصوره کورسک که باطنی قبیح اوله و کاه
اولورکه عالم ملکوتک باطن سر قلبه اشراقندن حاصل اولور اول زمانده انجق
اول صفتک محاکیه اولوب اکا موافقه ایدر زیرا عالم ملکوتده صورت صفته تابعدر
پس لاجرم معنای قبیح صورت قبیحده کورینور نتکم شیطانی کلب و ضفدع و خنزیر
صورتنده کورر و ملک صورت جمیله ده کورینور پس اول صورتلر عنوان
معانی اولوب انلره صدق اوزره محاکیه اولورلر و تعبیر رؤیا دخی بو طریقله علم اولنور
مطلب ثامن وسوسه دن معفو عنه اولان مقدارک بیاننده در معلوم
اولاکه وسوسه نک درت مراتبی واردر جوارح ایله عملدن اول مرتبه اولی خاطردر که
حدیث نفس دیرلر مرتبه ثانیه میل و طبعدر اول شهوتک حرکتیدر مرتبه ثالثه حکم
اعتقاددر و بو فعلک اشلنمسی لائقدر دیو حکمدر مرتبه رابعه همتدرکه اول عزم و جزم
اندن صکره یا نادم اولوب ترک ایلیه و یاخود بر عارضدن ناشی ایله غافل کرکوب
عمل ایلیه و یاخود بر عائق عوق ایلیه و بو درت مرتبه نک اولکیسی ایله عبد مؤاخذ اولماز
زیرا الحق اختیارده داخل دکلدر و بو اولکیسی حدیث نفس ایله تسمیه اولنور نتکم حضرت
صلی الله علیه وسلم بیورمشلردر عفی عن امتی ما حدثت به نفوسها یعنی بنم امتمدن نفسلری
حدیثی عفو اولنمشدر اما اوچنجی که اعتقاددر اکر اختیاری ایسه انکله مؤاخذه اولنور و اکر
و اما رابع که بر فعله عزم و قصددر انکله مؤاخذ اولورز لکن اکر حق تعالیدن خوف ایله و ندم
ندامت ایله انی اشلمز ایسه انک ایچون حسنه کتابت اولنور زیرا ترک سیئه دخی حسنه در
زیرا طبعه موافق اولان کمی حق تعالیدن تمام غفلتده دلالت ایدر پس اندن امتناعی مجدی
حق تعالینک طاعتنه دلالت ایدر اول سببدن انک ایچون بر حسنه کتابت اولنور اما
اکر بر مانع عوق ایدرسه یاخود بر عذر ایله ترک ایلیه الله تعالیدن خوفندن ترک ایلمش
اولمایه انک ایچون بر سیئه کتابت اولنور زیرا انک اول همتی فعل اختیاریدر بکره حسنه
ایله تکفیر ایلیه مطلب تاسع انک بیاننده درکه وسوسه قلبدن
بالکلیه منقطع اولورمی یاخود اولمازمی بعضیلر انقطاعنه قائل اولمشلردر بعضیلر دخی
دیمشلردرکه منقطع اولماز و تاثیر دخی ایدر لکن ضعف ایله تاثیر ایدر بعضیلر دخی دیمشلردرکه
بر لحظه منقطع اولور ذکر ایله وسوسه تعاقب ایدرلر بعضیلر دخی دیمشلردرکه بر لحظه
ایکیسی دخی منقطع اولمازلر بلکه قلب هر حالده ایکیسنه دخی مجری درلر اما مذهب صحیح
اولدرکه بو اقوالدن هر بری اصناف وسوسه دن بر صنفه نظر ایلدردر وسوسه

دخی اوچ صنف در صنف اول تلبیس حق در مثلا دیه که لذاتی ترک ایله
زیرا عمر طویل در و شهوادن صبر کلیی عظیم در پس اول زمانده اکر عبد دیرسه که
شهوادن ترک صبر شدید در اما عواقب ناره صبر اندن اشد در حال اول آن اندن
شیطان خنس و تأخر ایدر زیرا نار آندن اشد دکلدر دیمز زیرا اول امر وحده لذی دن
ترک نه بالسنبه ادراک ایدر و دخی معصیت ناره ایصال ایتمز دیمز زیرا
کتاب الله ابطالنه کفر در و دفع ایدر و دخی مثلا تحصیل عجب ایچون دیر که تقی عبدلر در
حق تعالی یی سنک بیلدوکک کبی بیلور و سنک عبادتک کبی عبادت ایدر
پس سنک عند الله تعالی مرتبه و مکانتک نه عجب عظیم در پس نتکه عبد
تذکر ایلیه که انوک معرفتی و قدرتی و قلبی جمله حق تعالینک خلقندندر بادی
عندن عجب حاصل اولور دیمه بو شیطان خنس ایدر زیرا انکاره چاره اولماز
صنف ثانی شهوتی تحریک و تهییج ایله وسوسه ایلکدر اکر بو عبد انوک ترکی واجب
معصیت ایدوکنی بیلورسه بو تحریکی ایدر تحریک ده موثر اولور تهییج دن اکمل
تهییج دن دکل اکر معصیت اولدیغنی ظن ایدرسه کاه اولورکه تهییج موثر اولمز انی
دفعنده مجاهده یه محتاج اولور صنف ثالث مجرد خواطر ایله وسوسه ایلیه احوال
غائبینی تذکر و صلوتک عینده تفکر ایله وسوسه ایلیه مثلا نتکم الاکی کسر
ایدر مقصور ایدر که برساعت مندفع اولور و بعده عود ایدر و بنه مندفع اولور
و بنه عود ایدر پس تعاقب ایدر و بو صنف بالکلیه مندفع اولمق بعید در و محال
دکلدر که بر قلبه که محبة الله عز و جل مستولی اوله انده غیری خطور ایلمیه
ملکه ولی واقع اولور **مطلب عاشر** قلبک سرعت تقلبنی بیاندر معلوم
اولاکه قلبک صفات مکتسبه کی اکثرینی احاطه ایدر وکه آثار و احوال ذکر اولندی
ابوابدن منصب اولور نتکه اول آثار و احوالک سایه‌سنده تأثیر ایله جانب
آخردن انوک منبعی دخی انکا اصابت ایدر و صفتی تغییر ایدر و بو معنایه حق
تعالینک ونقلب افئدتهم وابصارهم قول شریفی ایله اشارت واردر
بو سببدندر که رسول الله صلی الله علیه وسلم اکثر اوقاتده یا مقلب القلوب
ثبت قلبی علی دینک بیوررلردی انلره دیرلر ایدی که یا رسول الله سن دخی
خوف ایدرمیسن بیوررلر ایدیکه نه دورکیکه اشن ویرکه قلوب اصابع رحمن دن
ایکی اصبع بیننده در هرنجه دیلرسه اویله تقلیب ایدر و دخی یمین ایله لر
یا مقلب القلوب بیوررلردی قلوب دخی خیر و شر اوزرینه ثباتده و
ایکی بیننده تردده اوچ در بری کامل قلب در که تقوی ایله تعمیر اولنوب
ریاضت ایله ترکیه و خبائث اخلاقدن تطهیر اولنه تا که آنده خواطر خیر خزائن
غیب و مداخل ملکوتدن منقدح و مشتغل اوله و رتبه انی رؤیت تعلق ایلیه

جنود الهیه ایله امداد و جنت ... ایله اسعاد ایلیه تا که اول جوهر صحیح اولور
بر علی الدوام بویله اولورکه امدادی متناهی اولماز خیر ترغیب ایله و آنی اکا
تیسیر ایله و بویله اولان قلب ده مشکوة ربوبیتدن نور مصباح اشراق ایدر
تا که انده خفی اولماز شول شرک خفی که لیله ظلماده نمله سوداک دبیبندن اخفی در
ایکنجی قلب مخذول در که هوی ایله مشحون و خبائث ایله مدنس و اخلاق ذمیمه ایله
ملوث در و عقلی دخی خدمت هوی ایله مألوف و انکچون استنباط حیل ایدر و
مسخر و مشغوف اولور پس اول مقوله قلب هوی ایله منشرح اولور و قلبی مغرور
ایمان ز خوف قول و نهی والقا ایدر پس عقل حسبی ایله دخی وجه مطلوب منکشف اولماز
ظلمات بعضها فوق بعض ده قالور و بو معنایه مشیردر حق تعالینک قول شریفی که
بیورمشدر افرایت من اتخذ الهه هواه سبیلا قولنه وارنجه و دخی کاه اولور
قلبی بعض امورده اضافت ایله تقوی اوزره اولور و بعضه اضافت ایله هوی اوزره
اولور شول کمسه کی که بعض اشیادن تورع ایدر اما نتکه بر وجه حسن کورسه
قلبنه مالک اولماز و عقل و تقوی از مانب ایدر و یاخود اکا ابواب جاه و ریاست
اکا منفتح اولور و یاخود اول کمسه که غضب وقتنده نفسنه مالک اولماز
اوچنجی بر قلب در که انده خاطر هوی ابتدا ایدر انی شره دعوت ایدر پس خاطر
ایمان دخی اکا لاحق اولور انی خیره دعوت ایدر نتکه اکا عقل نصح ایلیه شیطان
انی رد ایدر پس قلب ایکی جندک بیننده تردددن زائل اولماز و ایکی جند بیننده
تجاذب اولور تا که احدهما غالب اولنجه یا حاکم عقل غالب اولور اکر جند صفات
ملکیه قلبی اوزرینه غالب اولور و یا حاکم شهوت غالب اولور اکر جند صفات شیطانیه
غالب اولورسه و بونلرک جمله سی سابق قضایه تابع در پس هرکس که جنت ایچون
مخلوق اوله اکا قالبی و انوک اسبابی تیسیر اولنور و هرکسه که نار ایچون مخلوق اوله
اکا اسباب معصیت تیسیر اولنور و مع ذلک بو شیطان اکا ان الله غفور رحیم دیر
و امالات ایله عمر طویل در دیر ایله تا که فوت اولونجه پس ... که حق تعالی
بیورر یعدهم و یمنیهم و ما یعدهم الشیطان الا غرورا امر کا بونلرک جمله سی
قضاء الله و قدره ایله در حق تعالی بیورمشدر فمن یرد الله ان یهدیه یشرح صدره
للاسلام و من یرد ان یضله یجعل صدره ضیقا حرجا فتعالی الله الملک الحق لا
یسئل عما یفعل و هم یسئلون **اصل ثانی** در ریاضت نفس و تهذیب اخلاق
بونده دخی مطالب واردر **مطلب اول** معلوم اوله که خلق ضمیرفا ایله
رسوخ بولمش هیئتدن عبارتدر که آندن افعال سهولت ایله صدور ایلیه فکر و رویته
احتیاج اولمادیغی پس اکر اندن عقلا و شرعا افعال محموده صدور ایدرسه خلق
حسن تسمیه اولنور و اکر عقلا و شرعا مذمومه اولور افعال صدور ایدرسه خلق سیئی

تسمیه اولنور و اخلاق سیئه‌نك دخی اقربهاسی درت در اختلال قوت علم یا قوت نطقك افراطی
ایله در که اغراض فاسده‌ده استعمال ایله در که خبث و جربزه ایله تسمیه اولنور و یا خود
تفریطی ایله در که بلادت تسمیه اولنور و بو قوتك اعتدالی که وسطدر حکمت ایله تسمیه اولنور
اول بو وجهله اولور که نفس بر حیثیت ایله اوله که انکله افعالده تصرف ایده بك بینی فرق
ایده‌بیله اوله و اعتقاداتده ما بین حق و باطلی و افعالده ما بین جمیل و قبیحی و بو نوعی ادراك
حق تعالی‌نك و من یؤت الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا قول شریفنده و قوت غضبیه‌نك
اختلالی دخی یا افراط زیاده‌یه در که تهور ایله تسمیه اولنور و یا طرف ضعفه در که جبن ایله
تسمیه اولنور و بونك اعتدالی که انکله انقباض و انبساطی حکمت و عقلك اقتضا ایتدیکی
وزره مقصور اوله که اول شجاعت ایله تسمیه اولنور و قوت شهویه‌نك اختلالی
دخی یا طرف زیاده‌یه در که شره ایله تسمیه اولنور و یا طرف نقصانه در که خمود ایله تسمیه اولنور و
انك اعتدالی که عقل و دینك اشارتی تحتنده اوله اول عفت ایله تسمیه اولنور
و قوت عدالتك اختلالی که اول ظلمدر انك ایکی بر ضدی واردر و انك اعتدالی
قوت غضب و شهوتی اشارت عقل و شرع الشریف تحتنده ضبط ایتمکدر و بو ذکر اولنان قوی
هر برینك طرفینی رذیله‌در و خیر امور اوساطیدر و بو امور اربعه‌نك اعتدالندن جمیع
اخلاق جمیله صدور ایدر و بو مرتبه‌ده کمال اعتدال کسی بالغ اولمامشدر الا حضرت رسول
اکرم صلی الله تعالی علیه و سلم بالغ اولمشلردر و انلاردن صکره درجات ناسك تفاوتیدر
هر کیم که اعتدالی زیاده در اوله بین الناس ملك مطاع اولور اضدادی ایله متصف اولان
شیطان رجیم وسواس اولور نعوذ بالله تعالی منه

مطلب ثانی

اخلاقك ریاضت طریقی ایله تغییر قبول ایدر و بو تغییری انکار ایدر بعض طائفه که انلاره تحقیقات
و بطالت غالب اولمشدر تحت نفسی تجربه‌ده دخی سماحت ایلمز تصور و نقصی سببی ایله
و بونك اوزرینه ایکی وجه ایله استدلال اولنور برنجی اولدر که خلق باطن خلق ظاهر
مثالیدر و چونکه خلق ظاهر متغیر اولماز پس خلق باطن دخی اویله‌در برنجی
دخی اولدر که غضب مثلا مقتضاسی کبر و طمع و غیره و کذلك شهوت دخی پس
نتیجه منتج اولورلر امر کلی جوابنده بز دیرز که اگر اخلاق قابل تغییر اولمایه و صبا یادم غفلت
و تادیبات جمله باطل اولورلردی و حضرت نبی‌نك صلی الله علیه و سلم حسنوا اخلاقکم قولی
شریفنك معناسی اولمازدی انلردن ماعدا سائر حیوانك اخلاقنی تغییر ممکن اولیجق
امکانی اولمادی بو شبهه‌دن کشف غلطه بو کلاملردر که غضب و شهوتك
قمع اصلا ممکن دکلدر بلکه بزه ممکن اولان ریاضتدن صکره انلارك تعدیلیدر چون
خلق اولنمیدیلر اکا مرفوع ... نعم حیوانات مختلفه‌در تغییرده سرعت و
بطو ایله بعضیسی سریعا متغیر اولور و کیمنك تغییری بطو اوزره اولورلر ایکی امرچون بر
قوت غریزه‌ده اصل ... و جودك استعداد ... برنجی دخی ...

تعففا جلوعلك کثرتی سببی ایله ولذتی حسی کورمکله بونده دخی ناسك درت مرتبه
اوزره در اول کیمسه اولدر که قبیح و حسن فرق ایتمز علم دن خالی اوله عامی اصل فطرتی اوزره
قالمش اوله بو بیلکه علاجی سریع اوله قبول ایدر زیرا اکر بر مرشد عارف معارف الهی بولنسه
اقرب زمانده خلقی اصلاح ایدر و ایکنجیسی اولدر که قبیح بیلور لکن سوء عملی کاتی یقین اوزره
وضع ایلك بنه تقصیره عارف اوله بو مرتبه اولکیدن اصعب در زیرا بونده وظیفه
مضاعف اولوردر اولا چکنده رسوخ اولمش قلع ایلیه ثانیا مواد صلاح غرس ایلیه
اوچنجیسی اولدر که اخلاق قبیحه‌یی حق و جمیل اعتقاد ایلیه انوك اوزره تربیت اولنه
بونکله معالجه امتناع قریبدر و بونك صلاحی رجاء اولنماز مگر نادر اوله زیرا اسباب
ضلال متضاعف اولمشدر دردنجیسی اولدر که نشو و نماسی آرای فاسده اوزره اولمش اوله
مع ذلك بنه تفضیلنی اتر و بیلوب افعالنی مباهات ایلیه و بو مرتبه اصعب مراتب در
و مثل مشهوردر که من التعذیب تهذیب الذئب یعنی ذئبی تهذیب و اخلاقنی تحسین
تعذیب معناسنده در و مثلدر اندن مراد بو مرتبه‌یه مثل ایراد ایلکدر امر كا بو در
مراتبك اولکیسی جاهل در ایکنجیسی جاهل و ضال در اوچنجیسی جاهل و ضال و فاسق در دردنجیسی
جاهل و ضال و فاسق و شریر در و قاتی که بو تفصیل معلومك اولدیسه بو دخی معلومك اولسون
شول کلام که دیمشلردر که آدمی مادام که حیات‌ده اوله اندن شهوت و غضب منقطع اولماز
پس انلاری دفع و بالکلیه استیصالك طمع ایلك طمع محال در اول کلام غلط در بر
طائفه‌یه واقع اولمشدر که ظن ایلدیلر که مجاهده‌دن مقصود انلاری بالکلیه قمع اولمق
لکن اویله دکلدر بلکه مقصود انلاری تعدیل در و نه وجهله بالکلیه قمع اولنورلر که
اکر انساندن شهوت طعام منقطع اولسه جوعدن هلاك اولورلردی و یا خود شهوت
وقاع بالکلیه قابل ارتفاع اولسه نسل منقطع اولوردی اکر غضب بالکلیه منعدم اولوردی
مهلکات بدنیه و دینیه‌نك دفعنه قادر اولمازدی

مطلب ثالث

اول ذکر اولنان اعتدالات کاه اولورکه فطریه اولورکه انسان کامل الفطره خلق اولنه
و انده سلطان شهوت و غضب عقل و شرعه منقاد اوله انبیاء کرام علیهم السلام
کاه اولورکه ریاضت ایله اولور مثلا طبیعتنده حب مال اولانه بذل ایله ایراد و ...
و حب جاه اولانه تواضع ایله امر اولنه و بو تکلفلر یسیر و بو ریاضت اول
اول خلق جمیع یانده سهل اوله تکلفا ایله اوله و قاتی که قلب ایله جوارح بیننده
علاقه عجیبه اولدیسه هر بر بینك اثری آخره ظهور ایدر مثلا قلب خلق محمودی
تصور ایدوب وانی بدنه تکلیف ایدر بعده بدن انك اول خلقه مواظبتی ایله اثری قلبه
واصل اولور تا که اندن حب دنیا منقطع اوله و انده حب خدا راسخ اوله که قلبه واصل
وصل و باعث اولدر لکن قلبك افعالدن تاثری اول زمانده اولور که بدن ایله
اوله نته کم دیمشلردر افضل الاعمال ادومها و آن قل یعنی افضل اعمال قلت کثرت

وکلدر بلکه مداومت ایله در هر نه وکلو قلیل اولسه بیله مداومت ایله افضل اولور بو بزلر
حکمه شول شیخ که نفوس مریدینه طبیب علاج ایدر لازمدر که طبیب ابدان گبی اوله
زیرا جاهل طبیب علاج واحد ایله علاج ایدرسه جمله سنی هلاک ایدر کذلک شیخ دخی
لائق بودر که مریدک مرضنه وحال سن ومزاجنه ونفسی تحمل ایتدوکی ریاضته نظر
ایلیه اگر مرید جاهل ایسه اولا احکام طهارت وصلوتی وظواهر عباداتی تعلیم ایلیه اگر مال
مرابی ومال ایسه ترک ایتمکی امر ایلیه اگر انده رعونت ورعونت نفس گورر ایسه امر ایلیه که
سوق محبوب کدیه وسؤال ایلیه زیرا بونلرک فوقنده ذلت اولماز و بونک
نفسی دخی بونجه امور ایله تربیت وعلاج ایلیه ودخی لطائف ریاضتندر که چنانکه مذموم
خوی اولسه خلق آخر مذمومه نقل ایلمکدر بعده آنی دخی ترک ایدر شول کمسه که
بر ثوبه دم اصابت ایلسه اولا بول ایله غسل ایلیه بعده بولی ماء ایله غسل ایلیه اگر مرید
اولان ماء ایله ازاله دم ده کفایت ایلرسه ودخی کسلانجه یه اولا کره وصولجان ایله لعب
ترغیب ایلیه بعده لعبدن زینته وثیاب فاخره یه نقل ایلیه بعده انلری ریاست
دنیویه وطلب جاهه اندن صکره ریاست علمه بعده ریاست آخرته ترغیب ایلیه آخرنی
بو وسائلک جمله سی مذمومه در لکن تدریج ایله وسهولت ایله تحصیل ایچون اختیار

مطلب رابع

معلوم اولا که هر عشقک بر فائده سی واردر فقیک دخی فائده سی
حکمت ومعرفتدر واصل معارف حق سبحانه وتعالی یه معرفتدر زیرا امور فانیک مذموم
[illegible] دخی حق تعالی در وعلامت معرفت محبتدر وعلامت محبت اولدر که دنیایه [illegible]
غیری محبوبلرنده حق تعالی یی اوزرینه ایثار ایلیه ودخی حب دنیا [illegible] جمله خطیئاتک [illegible]
[illegible] بلنده که حب دنیا اوله اول کمسه بیلسون که آنوک قلبی مریضدر پس آنوک
معالجه سنه اشتغال ایلسون اندن صکره هر بر مرضی [illegible] مخصوص بیلمک ممکن دکلدر الا
[illegible] طریق ایله آنوکلکی بر شیخ حکیم ایلیه که عیوب نفسه بصیر وخفایای آفاقه مطلع [illegible]
بونک [illegible] وجودی بو زمانده غایت نادردر [illegible] صدیق صدوق طلب
[illegible] اولوب آنی نفسنه رقیب نصب ایلیه تا که عیوب باطنه سنی اکا تنبیه ایلیه
ودخی نفسک عیوبنه اعدا [illegible] استفاده ایلیه زیرا [illegible] مساوی و
[illegible] اظهار ایلر [illegible] اولان [illegible] انتفاع کاه اولور
[illegible] انتفاعدن اکثر اولور ودخی [illegible] ایلیه [illegible]
[illegible] مذموم گوره آنی نفسنده تجنب ایلیه زیرا مؤمن مرآت مؤمندر پس
ترک ایلیه حضرت عیسی صلوات الله علی نبینا وعلیه وسائر الانبیا اجمعین [illegible]
[illegible] ادب [illegible] جاهلک [illegible] گوردم اندن اجتناب ایدرم [illegible]
[illegible] ریاضته [illegible] دنیادن [illegible] ترک ایلیه اما مقدار [illegible]
[illegible] نفس [illegible] دنیایه عودت ایلیه [illegible] ایدر آنوک آخرنده

قلوب

پس آخرنده قلوب درت نوع در نوع اول اول کمسه در که ذکر الله انوک قلبینی
استغراق ایلیه اول کمسه صدیقین دندر نوع ثانی اول کمسه در که حب دنیا آنوک
قلبینی استغراق ایلیه اول کمسه هالکین دندر نوع ثالث بر کمسه در که دنیا ودینه
اشتغال ایلیه وغالب اکا دین اوله پس اکا ورود نار دن لابد در لکن سرعتله
نجات بولور ذکر اللهک کثرت وغلبه سی مقدارنجه نوع رابع بر کمسه در که ایکیسنه
بیله جمعا اشتغال ایلیه وغالب اولان اکا دنیا اوله پس بونک نارده قراری
طویل اولور لکن آخر الامر چقار اگر قلبکه اخطار ایدرسک که دنیا مباحدر پس
[illegible] بو قدر [illegible] دنیایه [illegible] در قدر حاجتدن فاضل
اولان [illegible] حلالی [illegible] زیرا [illegible] اقبال [illegible]
اننده دخی [illegible] اولماسیدن منع ایلدیلر

مطلب خامس

ریاضت [illegible] در معلوم اولا که [illegible] نفوسی [illegible] هر نفس [illegible]
خالیه در اگر [illegible] سعید اولور [illegible] شقی اولور اگر
[illegible] شقی اولور [illegible] پس [illegible]
[illegible] حفظ ایلیه ودخی [illegible] محبوب ایلیه
[illegible] هلاک [illegible] لازم کلیه [illegible]
ایلیه که حلال اکل ایلیه والا آنوک [illegible] تجنب اولنور چنانکه [illegible]
[illegible] اولا [illegible] قوت عقلنه دلیل در ودخی [illegible]
[illegible] ایلیه وطعام [illegible] گوستره وطعامی [illegible]
ایله اخذ ایلیه واکل [illegible] ایلیه یعنی بسم الله دیه [illegible]
اولاندن اکل ایلیه وبعده [illegible] طعام [illegible] ایلیه وطعامه [illegible] نظر ایلیه
[illegible] ایلیه وطعامی [illegible] ایلیه
[illegible] ایلیه یعنی [illegible] ایله [illegible] ایلیه
[illegible] ایلیه شول [illegible] اولا که [illegible] لازم گوره [illegible] وکثرة اکلدن آنوک
[illegible] گوستره [illegible] ایلیه [illegible] اکل [illegible] ایلیه وطعامی
[illegible] محبوب گوستره ولباس وثیاب دن [illegible]
اولانلره تشویق ایلیه [illegible] لباس [illegible] ایلیه [illegible]
[illegible] ایدوکه آنوک [illegible] ایلیه [illegible] حفظ
ایلیه بعده [illegible] ایلیه وآنکا تعلیم قرآن وحدیث واخبار [illegible] ایلیه
[illegible] ودخی شول اشعاردن [illegible] منع ایلیه که انده عشق مذکور [illegible]
[illegible] منع ایلیه که [illegible] عشق [illegible] ایدر [illegible]
زیرا انلر ایله [illegible] فساد [illegible] اندن صکره [illegible] چنانکه [illegible]

بر خلق حسن ظاهر اولمسه لائق اولدر که اکا اکرام ایلیه و اخلاق فرح و برر نشاط
ایله مجاورت ایلیه و کوکلنی میان خلقده مدح ایلیه و نجاکه بر وقت ده اول حالدن
غافل اولمسه بر ده سنی اشنک ایلیه بلکه تغافل ایلیه اکر بینه عود ایدرسه سر عتاب
ایدوب انی عودتدن تنفر ایلیه و الا عند الناس مفتضح اولورسن دیه و حکایتی
جوق ایلیه تا که ملامته معتاد اولمیه و نوم نهاردن منع ایلیه زیرا انی کسالته قوی اولور
تا لیالیده نومدن منع ایلیه و فرش وطئه معتاد ایلیه تا که اعضاسی منقلب
اوله و دخی مشی و حرکته معتاد ایلیه تا که کسل غالب اولمیه و دخی لائق بودر که
اقرانی افزیده و الوانک ملابسی ایله باخود ملابسی ایله و باخود کندو سنک لیجه و دخی
ایله افتخار اتمکه معتاد ایلیه و آنی تواضع و اکرام و تلطف فی الکلام اتمکه معتاد ایلیه
و بکسردن بر شی اخذ ایتمکدن منع ایلیه و اکوک ذل لوم ایدوکن و کرم
عطاده ایدوکنی تفهیم ایلیه و ذهب و فضه یه طمعی اکا تقبیح ایلیه زیرا اول مهلک در
و دخی تعلیم ایلیه که مجلسده بصاق و امتخاط ایلیه و غیرک حضورنده تثاوب ایلیه
و رجلنی رجل اخری اوزرنه وضعدن منع ایلیه و الینی قفاسنه ضرب ایلیه و راسنی ساعدینه
طیانمیه زیرا علامت کسلدر و غیری اسنادن یار ایلیه و اکثار کلام ایلیه که اول
و ابناء تکلم [illegible] ایلیه صادق ایسه دخی تا که زمان صغرندن معتاد
اولمیه و دخی کندودن تکلم ایلیه مکر جواب ایچون اوله و یا خود سؤال مقداری اوله
و کندودن سنی اکبر اولانلرک کلامنی استماع ایلیه و کندودن فوق کنده اولانه
قیام ایلیه و اکا مکان ده توسیع ایلیه و انوک اوکنده جلوس ایلیه و کلمات لغودن
و فحشدن و لعن و سبدن منع ایلیه و فرنکا مسودن منع ایلیه و نجانکه معلم
انی ضرب ایلیه لائق اولدر که صراخ و استشفاع جوق ایلیه بلکه صبر ایلیه تحقیق
بو [illegible] صبر [illegible] و رجالدن در و کثرت صراخ [illegible] نسوان [illegible] در
و مکتبدن فراغتدن صکره ترک ایلیه که بر مقدار لعب جمیل ایله لعب ایلیه تا که انکله
تعب مکتبدن مستریح اوله اما لعب ده تعب کلنجه ترک ایلیه و اکا والدینه طاعت
و معلم و مؤدبنه و کندودن [illegible] اولانه طاعتی تعلیم ایلیه و انلاره [illegible] تعظیم ایله
نظر ایلیه و انلارک اوکنده لعب ایلیه و هر زمان که سن تمییزه بالغ اوله ترک صلوة
و طهارتده مسامحه ایلیه و رمضانک بعضنده صوم طلب ایلیه و [illegible] عورت
[illegible] اولانی تعلیم ایلیه و سرقه دن و اکل حرامدن و کذبدن و خیانتدن تحذیر
[illegible] ایلیه نجانکه بلوغه قریب اوله اکا ذکر ایلیه که [illegible] انکلا انسان [illegible]
[illegible] قوت ایدر و دخی [illegible] موت ایله منقطع اولور و دخی دنیا
دار ممر و دار مقر [illegible] عاقل اولدر که آخرتی ایچون حاصل اوله تا که عند الله تعالی
درجه سی رفیع و [illegible] سهل بن عبد الله التستری علیه الرحمة

ایدی بن خالم محمد بن سوارک لیالی ده قیلدیغی مشاهده ایدردم شول مرتبه ده که
اوچ یاشنده ایدم بر کون خالم بکا ایدی حق تعالی یی ذکر ایلمز میسن کی سنی خلق
ایلدی نیجه ایدم که نیجه ذکر ایده یم ایدی ثیابکده تقلب ایتدوککده زمانده
قلبک ایله دیسن لسانکی تحریک ایتمیوب اوچ کره الله معی الله ناظر الی الله شاهد
علی بن دخی بر مقدار زمان لیالیده انی قرائت ایلدم بعده ایدی یدی کره سویله
بن دخی بر قاچ لیالی ده دیدم بعده ایدی اون بر کره سویله بن دخی دیدم پس
قلبمده حلاوت ذکر واقع و ظاهر اولدی بر سنه دن صکره بکا خالم ایدی سکا تعلیم
ایتدوکمی حفظ ایله و اکا مداومت ایله قبره داخل اولنجه که تحقیق اول سکا دنیا و آخرتده
نفع اولور پس دخی ایکی سنه قرائت [illegible] ایلدم پس حلاوتنی سرمده بولدم
بعده بکا بر کون خالم ایدی یا سهل بر کسنه که حق تعالی انکله حاضر و اکا شاهد و ظاهر اوله
او کیمسنه اکا عاصی اولور می ایدی [illegible] معصیتدن احتراز ایده سن پس بن نفسیمله
خلوته ساکن اولوب اشتغال ایدردم تا که معلمه شرط ایلدم که بر ساعت ایکی
ایدوب تعلیم ایلیم بعده رجوع ایلیم تا که بن انی [illegible] باشنده ایکن حفظ
قرآنه مستعد اولدم و صائم الدهر ایدم و قوتم طعام جو شعیر ایدی اون ایکی
سنه بعده بکا بر مسئله واقع اولدی مکن اول اوچ یاشنده ایدم تا که بصره یه کلدم
علماسندن سؤال ایلدم بر کسنه بکا شفا صدور و یره جک جواب و یرمدی پس
حبیب حمزه بن عبد الله العبادانی ده عبادانه وارد اولدم و بکا اول سؤالدن جواب و یردی
پس انوک یاننده و بر مدت اقامت ایدوب کلامندن و ادبندن منتفع اولدم بعده
تستره رجوع ایلدم انده بر شعیردن بر فرقی بر درهمه الوردم یعنی کیل مدینه ایله بر کیلی
اوچ صاع باخود اولی الی رطل [illegible] الوردم بر سنه انکله اکتفا ایدردم بعده عزم ایلدم
اول اوچ کون جمع ایدم یعنی بر شیئی اکل ایلیم بعده بش کون بعده یدی کون
بعده یکرمی بش کون اکل ایلیم بو حال اوزره یکرمی سنه مرور ایلدی بعده بر کاچ
سنه ارضده سیاحت ایتدم بعده ینه تستره رجوع ایلدم انده جمیع لیالیده
قیام ایدردم

مطلب سادس شرائط سلوکده در

معلوم اولا که مانع
وصول عدم سلوکدر و مانع سلوک عدم ارادتدر و مانع ارادت عدم
ایماندر و مانع ایمان نهاة مذکرین و حضارت دنیا و عظم آخرتی تنبیه ایدن مشایخ
عارفین اولمامقدر و دخی حقا ایله مرید بیننده درت سد [illegible] واردر
حجاب مالدر انوک [illegible] تفاقی تفریق ایله مکر مقدار ضرورتی حفظ ایلیه بر کسنه
ایکنجی بر درهمی [illegible] قلبی انکا ملتفت اوله او کمسنه حق تعالیدن محجوبدر
ایکنجی حجاب جاهدر انوک رفعی موضع جاهدن بعد ایلمکدر و خمولی ایثار [illegible]
اوچنجی [illegible] اعلالی اختیار ایلمکدر و دردنجی حجاب تقلیددر که مذاهبه تعصبی ترک ایلیه

وماسوى الله هر معبودلرا على الخصوص هوائى دفع ايليه وبو مجاهده ايله نفسه قهر اولنه
عسكره ورت اموا ايله تخلص ايليه بو بركا جوع دره زيرا اول وقت قلبي تصفيه ايدر وقلبي
تبييض ايدر وباطننده نورى مشاهده اولنور وشيخ خوانلرى اداره ايدر ورقتى
انكلدر ورقت قلب مفتاح مكاشفه در هرباره دم قلب نا قصر اوله مسلك
بعد وضيق اولور آلتنجى سهر دره زيرا سهر قلبي تجليه وتنوير وتصفيه ايدر نتكيم اهل صفاء
جوع دخي منضم اوله قلب اول حالده كوكب درى وآيينه مثال اولور آنده
جمال حق لايح وكبرياء ومشاهده رفيع الدرجات ايله متجلى اولور واول سهرك نتيجه
جوع دره زيرا شبع ايله سهر جميع اوقاتده ممكن دكلدر نوم ايسه قلبه قسوت وير
ومانه ايدر مكر مقدار ضرورت اوله اول زمانده سبب مكاشفه اسرار غيب اولور
يدنجى صمت دره لكن خلوت تسهيل ايدر ومقدار ضرورتدن زياده تكلم ايليه زيرا
كلام قلبي اشتغال ايدر وكلامك قلبه شره وحرصى عظيم دره وكلام قلبه دخول ايله
قلب راحت ايدر وقلبك فكر وذكر الهيدن بحمده اشتغال ايدر سكزنجى
خلوت دره انوك فائده سى شواغلي دفع وضبط بصر وسمع دره مكر مقدار ضرورت اوله
نتكيم حواس سد اولنه بيلسين غيب جاهن ملكوتك منظور اولور اندن قلبه
منكشف اولور آمرى لازم اولان اولدركه برمكان مظلمده جلوس ايليه والا
جيبنه تقف ايليه بس اول زمانده نداء حق استماع ايدر ومشاهده جلال حضرت
ربوبيت ايله مشرف اولور وبو امورايله تخلص ايتديكدن صكره سلوك طريقه اشتغال
ايليه اول دخي عقبات قلبي قطع ايله اولوركه انلارك سببي دنيا يا التفاتدر نتكيم
قلبي استمرار ايله اولق سعادتنى حاصل اوله والهي تعالى تجلي ايليه ولطائف رحمت
منكشف دن انكا بعض امور منكشف اولوب ظهور ايليه كه وصفه اولناق جائز اولمايه بلكه
انى تصلا وصف ايلمك جائز دكلدر بلكه انى اصلا وصف احاطه ايلمز بس اول زمانده
انكا اغلاط خواطر كه نفس وسوسه لردر وغلط فحش ظن ايله اخرى اندن حذر لازمدر زيرا
اول قطع طريقده اعظم حبائل شيطاندر مكر انكا محرك اولان بنه حق اوله اول زمانده
لائق اولدركه انكلد فرح عظيم حاصل اوله لكن بو حالت وشهود غايت ايله عزيز الوجود
بس جوعه لائق اولان اولدركه اندن حذر اوزره اوله وبو ايكي اصلده ذكر اولنان
امور طريق تهذيب اخلاق محافظه كليه در اما تفصيلي اصول باقيه ده كلور ان شاء الله تعالى

اصل ثالث

كسر شهوت بيانده دركه شهوت بطن وفرجدر
بو شه دخي مطالب چار دره

مطلب اول

تقليل جوع دره انوك فضيلتى
ارباب اعتباره مخفي دكلدر كه ذكرى دخي اخبارده كثير دره حضرت ابن عباس رضي الله
عنهما روايتي رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديكه خلق ايتمادوب طعامي اولان بطننه
ملكوت سمواته داخل اولمازه ودخي بيورديكه ابن آدم بطنندن شر وفاسد بر

وعاء

وعاء ملا ايتمدي ابن آدم بر قاچ لقمه يعنى لقمه لر كافيدر كه صلبني اقامت
ايليه اكر لابد ايسه ثلثي طعام ايچون وثلثي شراب ايچون وثلثي نفس ايچون
يعني حقيقتده بر قاچ لقمه كافيدر كه صلبني اقامت ايدوب بدننه قوت
وعبادته تقويت حاصل اوله اكر الته زياده ايدوب جلب ايدرسه بارى بطنني
اوچ قسم ايدوب برينى طعامه برينى شرابه برينى تنفسه قويه ودخي جوعده اون
فائده وار دره اولكى صفاء قلب ونفاذ بصيرت دره زيرا شبع مورث بلادت
وسبب عماى قلب دره وماغ بخاراتله ايدر انجق سببيله ايكنجي رقت
صفاء قلب دره كه لذت مناجاتي ادراك ايده وذكر ايله تأثر ايده اوچنجي
انكسار وزوال فرح وبطر واشر دره كه بونلار طغيان وذكر الله دن غفلته مبداء دره و
نفس انسانه جوع ايله حاصل اولان ذلت وانكسار برشيئي ايلمز زيرا
جوع زماننده ربنه سكون وخشوعي زياده اولور واول عجز وذلتي اوزره
واقف اولور بر لقمه طعامى فوت اولوب حيله وتداركه قادر اولمامه وياخود
بر شربت آب منع اولنمق ايله دنيا كندوسنه مظلم اولور دردنجى تعالى بلاك
بلا وعذابني اونوتمامقدر كه جوع ايله غلبه بلاء اخرتى تذكر ايدر بشنجى كبر
شهوت دره جميع معاصينك شهواتي كسر دره زيرا جميع معاصينك منشائي شهوات
جوع ايله اولا شهوت كلام واتوك آفاتي كه كذب وغيبت وفحش ونميمه وشهوات
فرج مندفع اولوب جوع بونلارك شرنه كفايت ايدر ودخي بونلارك غيرى
اعضاء جميعنك كه اعضا سبب وزوال بافعه دره جمله سنك شهوتلرني انكله
مندفع اولور التنجى دفع نوم ودوام سهردره زيرا كسه بر شبع كلسه شربي كثير اولور
شربي كثير اولانك نومي دخي كثير اولور نومي كثير اولانك عمري ضايع اولور وتهجد
فائت اولور وقلبنه قسوت كلور يدنجى عبادته مواظبتى تيسير ايدر زيرا اكل منع
عبادتدن سكزنجى صحت بدن دره زيرا سبب امراض كثرت اكل دره ومرض ايسه
عبادتى تنغيص ايدر وذكر وفكره مانع اولور طقوزنجى خفت مؤنت دره زيرا
بركسه كه شبع وتكثير طعامه معتاد اوله بطني انكا تقاضا ايدوب ديركه بوكون نه
اكل ايدرسن بس شبهات وحرام دل نتيجه مداخله داخل اولور ياخود تحصيل
حلال ده تعب چكوب كمال حرص وآز دل وار تطلب وسعت حقيقى خلقه
ايدر اونجى جوع اختيار ايتمكله فضلات طعامى ايتاى ومساكينه تصدق وايثار ايدر

مطلب ثاني

كسر شهوت بطن ده طريق رياضت دره بو مذهب دخي
مريد ايچون درت طائفه وار دره وظيفه ادناسى حلالدن غيرى اكل ايتمكدر زيرا
اكل حرام ايله اولان عبادت وذكر وثناء امواج بحار اوزره بنا كبيدر وظيفه
ثانيه طعامى تدريج ايله تقليل دره زيرا دفعه نقص ايليوب زياده وقت اولمغه

موقعی اضلال نزلیع اولور مثلا هر کون ایکی رغیف اکل ایتمکه معتاد ایسه هر کوندن
بر رغیفک سبعنک ربعنی نقص ایلیه اول مقدار یکرمی سکز پاره دن برینی
اولور و یاخود تخمین ایله او توز پاره دن برینی نقص ایلیه تا که بر شهر تمامنده
بر رغیف نقص ایلیه و انکله متضرر اولمایه بو نوعدن صکره نقص قوتده درت
درجه واردر درجه اولی نفسنی اول مقداره رد ایلیه که اول مقدار ایله بقای …
بو نوعله عادت صدیقین در سهل تستری نک مختاری دخی بودر زعم ایتدیلر که حق تعالی
خلقی اول نسنه ایله استعباد ایلدی یعنی کندویه عبادت ایلدیکی سر حیات و قوت
عقل در اگر عبادت ایکی اوکلیدن خوف ایدرسه اکل ایلیه و صایم ایسه افطار ایلیه
و نفل ایسه طلبده تکلف ایلیه اگر ایکی قوتدن خوف ایدرسه لائق اولور که …
ایلیه اگر ضعیف اولوب قاعدا ادای صلوة محتاج اولورسه دخی و انلرک
رأیی بو ایدی که ضعیف جوع ایله قاعدا صلوة فوت اکل ایله قائما صلوتدن
افضل اوله درجه ثانیه اولدر که یوم و لیلده نصف مده رد ایلیه که اول رغیفدن
… بر نسنه در که درت قاتی بر من اوله و بو مرتبه محتمل در که ثلث بطن اوله
اکثر ناس حقنده نته کم حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشدر و بو مرتبه لقیمات
فوقنده در زیرا لقیمات جمع قلت در که ما دون عشره دن مستعمل در و حضرت
عمر رضی الله عنه عادتی بو ایدی که یدی لقمه یاخود طقوز لقمه اکل ایدردی
درجه ثالثه اولدر که نفسنی بر مد مقدارینه رد ایلیه که اول ایکی رغیف
ایله نصف در و بو مرتبه ثلث بطن دن زیاده در اکثر ناس حقنده بلکه ثلثانه منتهی
اولماغه قریب در که ثلث شراب ایچون باقی اولور ذکر ایچون بر شی قالماز بعض
روایتده ثلث ذکر ایچون وارد اولمشدر نفس برینه درجه رابعه مددن زیاده …
… و بو محتمل در … اکثر ناس حقنده اسراف اوله و بونده طریق …
دخی واردر که جانکه جوع صادق اوله اکل ایلیه … شهوت صادقه …
ایکی … بو غلط در زیرا گاه اولور که شهوت کاذبه صادقه …
اولور زیرا ایکیسنک ما بیننی تمییز مشکل در جوع صادق ایچون بعض علامات
ذکر ایلمشلردر بری اولدر که نفس ادام طلب ایلمیه بلکه تنها نان یارمی هر نه
… اولورسه اشتها ایله اکل ایلیه هر بار که … معین و یاخود ادام
طلب ایلیه اول جوع صادق دکلدر بعضیلر دیمشلردر که … بصاق ایلیه
انکا ذباب قونمیه زیرا جائعک بصاقنده دسومت و دهنیت قالماز لکن
… بلکه مشکل در پس … صواب … اولدر که ذکر ایتدکمز تقدیر
ایله عمل ایلیه وظیفه ثانیه وقت اکلده و مقدار تأخیرنده در بونده دخی
درجات واردر درجه اولی اولدر که اوچ کون دخی زیاده … بالکلیه

اکلی ترک ایلکدر بعض مریدین ریاضتده جلّه رد ایلمشلردر نیجه مقدارینی …
بعضلر او توز و قرق کونه منتهی اولمشلردر بو حال سلفدن نیجه سندن واقع اولمشدر
حضرت ابو بکر صدیق رضی الله عنه التی کون طی ایدرلردی و عبدالله بن الزبیر رضی …
یدی کون بعض علما ایتدی بر کسه قرق کون طی ایلسه ملکوتدن انکا قدرت ظاهر
اولور یعنی بعض اسرار الهیه ایله مکاشف اولنور درجه ثانیه ایکی کون طی ایلیه …
کونه وارنجه بو قریب الوصول و ممکن الحصول در درجه رابعه که ادنی در یوم
لیلده اکلهٔ واحده اوزره اقتصار ایلیه بو نوعدن تجاوز ایلین اسراف و مداوم …
حضرت ابو سعید خدری رضی الله عنه روایت ایدر که نبی علیه السلام نجه که تغذی
ایلسه کر تعشی ایلمزلر ایدی نجه که تعشی ایلسه تغذی ایلمزلر ایدی و عشلر در که بر کسه
بر کونده اکلهٔ واحده اوزره اقتصار ایلسه مستحب اولدر که اکلی وقت سحرده قبل
طلوع الفجر اکل ایلیه پس اکلی بعد التهجد و قبل الفجر اولور پس انکا جوع نهاری
حاصل اولور صوم ایچون و جوع لیلی حاصل اولور قیام ایچون زیرا معده فارغ اولور
فکرده رقت و اجتماع همّ و نفسک معلومه سکونی حاصل اولور پس وقتندن
اول انکا منازعه ایلیه اگر نفسی طعامه منازعه ایدرسه نصفنی بعد الغروب و نصفنی بعد
التهجد اکل ایلسون و بر کسه که بر کون صوم و بر کون افطار اختیار ایلیه … دخی
… بو قدر که یوم فطرنده وقت ظهرده و یوم صومنده وقت سحرده اکل
ایلیه وظیفه ثالثه نوع طعام و ترک ادامده در طعامک اعلاسی مخ بر یعنی
بغدایک دقیقی و … در اگر انکول دخی منخول اولورسه غایت ترفه اربابی در
و اوسطی شعیر منخول در و ادناسی شعیر غیر منخول در و ادامک اعلاسی لحم و حلاوه در
و ادناسی ملح و خل در و اوسطی لحم سز ادهان ایله اولان مزورات در
یعنی شوربالردر و طریق آخرت سالکی اولانلرک عادتلری … مستعمد …
علی الدوام تا که نفسلری ذات ایله مأنوس اولوب … ولقاء الهی کریه
کورمیه لر موردی بو محلده معلوم اولسون لائقدر که وارد اولان اخبارده که …
… جوع و … اعتدال امر اولنور بو نظارده تکلف و تفنن بو ضرر بلکه طبع …
الیق اولان وسط در و … طعام … جوع در مفرط در
… که اعتدال تعود ایلیه و الجوع مفرط … مذموم در بلکه ممدوح اولان
نفسک اعتدالی رعایت … شرعده واقع اولان اختلاف اختلاف طبایعه
نظر ایله در اول اجلدن در که … افراط ایله و لذا اندن
احتما ایله امر ایدر مع هذا کندو … جوع ایلمز و فواکه ایله تلذذ ایدر
دخی احتراز اولنق لائق اولان اشیادندر که بعضیلر اشتهاء ایدوب
انی ناسدن اخفاء ایلیه بلکه احب اولان انی اظهاردر زیرا اخفاء ایله …

انی کذب اولوره چونکه انکی بعضه صحیح اولوره واندن راضی اولنماز الا انکی توبه ایله اولور
اول [illegible] ایدرلر که مافیضلک [illegible] اولنمشدر زیرا انلرده ستر دخی کفران [illegible] در زیرا
حق تعالینک قلبنه نظرینی استخفاف ایدوب مخلوقین نظرینی تعظیم اتمش اولوره
و دخی شهواتنی ترک اتمکلکه سبب اتمکدن و انکله استهزا ایلیا فخار اتمکدن احتراز
لازم در زیرا شهوت انکله مخالفت ایدر لکن بر شهوه اطاعت ایدر [illegible] اول
[illegible] اشد در که شهوت جاه در اول کسه کو یا عفو ایدن قرار ایدوب [illegible] ره کرفتار
اولان کسه کبی اولور شهوت ریا ایسه شهوت طعامدن بیچه مرتبه ضرر [illegible] ایدر

مطلب ثالث

فالکلام در مطلب ثالث شهوت فرجده در انونک دخی ایکی فائده سی
وار در بری انونک لذتیله لذت آخرتی قیاس ایدوب انکا زیاده رغبت ایلمکدر
بری دخی بقاء نسل و دوام وجوددر ولکن انده بعض آفات دخی وار در اگر
اعتدال اوزره [illegible] الا جانب افراطه وار ایسه ارتکاب فواحشه جر ایلیه و یاخود
جمله همتی نساء و جواری ایله تمتع صرف ایدوب سلوک طریق آخرتدن محروم اوله
کاه اولور که بر طائفه یه منتهی اولورلر که مقویات تناولنه محتاج اولورلر تنعم دخی [illegible]
اولور و بر طائفه دخی اولورکه عشقه مبتلا اولور اول خود [illegible] و جماعک [illegible]
معنی غایت جهلدر زیرا جماعک فائده سی [illegible] بیان اولندی
قیاس لذت آخرت و بقاء نسل وجوددر پس [illegible] عشق ایچون ایلمک جهلدر
و عقلی خدمت شهوت ایچون [illegible] طرفیدر [illegible] عقل شهوتک [illegible]
[illegible] در بلکه عشق بر قلب فارغ مرضی در که انونک اصلاح [illegible] اولمایه
[illegible] بلدکنه پس [illegible] ابتدا [illegible] اولدی [illegible]
[illegible] آفات مذکوره دن امین اوله و دخی حضرت رسالتک [illegible]
لذت نکاحلری ایله ترخص ایلیه زیرا جمله دنیا ومافیها انلرک قلب شریفلرینی حق تعالیدن
اشتغال ایلمز ایدی [illegible] احیاناً [illegible] قلب شریفلرینه حاصل اولان
احتراق قالب لطیفلرینه دخی ساری اولمقدن خوف ایدرلر حضرت عایشه رضی
عنها خطاب ایدرلر [illegible] یا عائشه [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ایدی [illegible] زمانده در اما اگر
[illegible]
حفظ فرجه قادر اولورسه [illegible]
[illegible] زیرا [illegible]
اباحت ایمکدر لکن صبیان [illegible] حرام در [illegible]

صفرته و از ناره نظرک [illegible] یاننده [illegible] ظاهر [illegible] زیرا اگر [illegible]
[illegible] زیاده اولورسه اول نظر شهوت ایچون اولور [illegible] ایچون [illegible]

اصل ثالث

اصل ثالث آفات لسانده در بونده دخی مطالب وار در مطلب
اول مالایعنیده کلامک آفاتنده در اول هر کلامی تکلم درکه انده سکوت
ایلمک اثم و ضرر [illegible] حالا و مآلا [illegible] اسفاری [illegible] آنده
[illegible] و انهار [illegible] اولان [illegible] و انلارک [illegible]
حکایت ایلمک زیرا بو حکایه [illegible] اولور [illegible]
[illegible] زیاده و نقصان و یاخود
[illegible] ایله مزح و خلطا ایدر [illegible] آخر اولورسن و صاحبک [illegible]
[illegible] سؤال ایدوب [illegible] اگر سکوت ایدرسه [illegible]
اگر [illegible] کاذب اولور اگر [illegible] ایدوب [illegible]
[illegible] اولور و دخی آفات کلام دندر فضول کلام که قدر حاجتدن زیاده
اوله اول دخی مذموم در اگرچه [illegible] ایسه و دخی آفاتندندر باطله
و شروع که مقاصده کلام در مثلا حکایات احوال نساء و مجالس خمر و مقامات فسق
[illegible] و اغنیانک تنعملرینی و ملوکک تجبرلرینی و احوال مذمومه لرینی بیان ایلمه و دخی
[illegible] کلامه خوض و شروع حال ایسه اما مالایعنیده کلام و یاخود مالایعنی دن
[illegible] اول ترک اولنمقدر [illegible] لکن مکروه در زیرا باطله شروع
[illegible] حکایت [illegible] و مذاهب فاسده [illegible] و ذکر محاربات صحابه [illegible]
[illegible] ایلیه و دخی آفاتندندر مراء و مجادله [illegible]
صلی الله علیه وسلم [illegible] ایلمک و دخی [illegible]
ایله وعد ایدوب خلف ایلمک [illegible] اخبارده [illegible]
[illegible] بعض خلل اظهار ایلمک [illegible] ترک [illegible]
خلل [illegible] لفظده در و یا معناده در و یاخود متکلمک قصدنده در پس [illegible] کلام
[illegible] اگر [illegible] تصدیق ایلیه اگر باطل اولورسه امور دینیه متعلق [illegible]
اندن سکوت ایله لفظده خلل [illegible] قصور [illegible] اولورسه طغیان لسان
ایله اولور [illegible] اولورسه [illegible] خلافی اظهارک وجهی یوقدر [illegible]
خلل [illegible] ایلدکنه [illegible] و اما قصدنده خلل [illegible]
بو کلام حقدر لکن [illegible] قصدک حق دکلدر [illegible] علیه [illegible]
جاری اولورسه [illegible] بو دخی مذموم در که سکوت واجبدر و یاخود
بعض استفاده ده سؤال ایدوب مجادله و عناد [illegible] ایلیه بونک [illegible] اولور
[illegible] بونک فتنه و مکروه اوله [illegible] مرادی [illegible]

اكرام ايدوب الكلام فضلى ظاهر اوله جكسه واجب اولان اولدركه هر شينك تركى ايلمكله [illegible]
[illegible] باعث تحريم اظهار فضل اولدوغنده ساكت اولمقدر و بو وجه دعواى علو كبريا [illegible]
وغيرى تنقيص ايدر و بو صفت طبع بشريت مقتضاسيدر و بونك دخى اشدى
مذاهب عقائدده اولاندر زيرا اول كلامده ثواب ظن ايدوب طعن [illegible] اولور
انكار ليكن بو خطاء محضدر بلكه انسانه لازمدر كه اهل قبله وايماندن كف لسان ايليه
[illegible] نصيحت ايده كه دخى مطلقا [illegible] ايليه زيرا بلكه جدال ايله فتنه ده بدعت مستمره [illegible]
الزام [illegible] معلومى اولانلره اكا نصيحت ويده سودمند دكلدر اول زمانده نفسه مشغول اولور
[illegible] ترك ايليه و دخى آفاتندندر خصومت اول دخى مذمومه در و بو [illegible]
پس مراء كلام غيره عيب وطعندر آنده بر خلل اظهار ايتمكدر [illegible]
غيرى تحقير و[illegible] اظهارى مراد اوله وجدال بر مرادن عبارتدر كه [illegible]
اظهار وتقرير [illegible] متعلق اوله وخصومت كلامده لجاجدر [illegible] بر مال وياخود حق [illegible]
استيفا ايليه اول دخى كاه ابتدا اولور وكاه اعتراض اولور اما مراء البته بر كلام
سابقه اعتراض ايله اولور اللهم مكر شرعا حقى اظهار ايچون مخاصمه ايليه لكن اسراف
ايتميه [illegible] قدر حاجتدن زياده لجاج وعناد ايتميه اول زمانده فعلى حرام اولماز لكن
تركى اولىدر [illegible] تركه يول بوله زيرا خصومت صدورى [illegible]
زياده [illegible] اول حقد [illegible] اقل مرتبه خود تشويش خاطر ايدر
[illegible] كذلك مراء وجدال [illegible] حال بويله
[illegible] خصومتده واجب اولان مقدار [illegible] اقتصار ايليه [illegible] وباطل [illegible]
[illegible] اولور ليكن بو حال غايت عسيردر اول سببدندر كه تارك اولى اولور ودخى [illegible]
كلامده تشدق ايله تقعر ايلمكدر يعنى [illegible]
[illegible] وسجع وفصاحتده تكلف و[illegible] ايلمك كه اول تكلف [illegible]
اولان تكلفدر و بو قبيلدندر تشبيب يعنى نسايه [illegible] عشق [illegible] ودخى
[illegible] مصنوعه متكلفه واسجاع متكلفه بلكه كلامدن مقصود تفهيم غرضدر [illegible]
[illegible] تصنع مذمومدر [illegible] وعظ وتاثير [illegible] اول زمانده الفاظ [illegible]
[illegible] جائزدر ودخى آفاتندندر فحش وسب وبذاءت لسان يعنى [illegible]
[illegible] كه اول دخى منهى عنه ومذمومدر و بونك مصدرى [illegible] خبث [illegible]
پس اول [illegible] لردن احتراز ايدوب [illegible] لازمدر مثلا [illegible]
[illegible] طريق كنايت اختيار ايلمك [illegible] مثلا جماع [illegible]
[illegible] وتغوط وبول [illegible] قضاء حاجت ايله تعبير [illegible] ودخى زوجه [illegible]
[illegible] كه ام اولاد [illegible] وياخود [illegible]
[illegible] كذلك [illegible] شكايت ايده [illegible] مرضده كبى

497

تصريح ايليه و بو نلرك قبلى دخى بويله در ودخى آفاتندندر لعن ايلمك ياحيوانه
ياخود جماده ويا بر مؤمنه در لعنك معناسى حق تعالى نك رحمتندن طرد وابعاددر
اول جائز دكلدر الا شول كسه يه جائزدر كه رحمت خدادن بعيد اولانلق اوصافيله
موصوف اوله كه اول كفر وظلمدر مثلا الا لعنة الله على الظالمين وياخود على الكافرين
[illegible] لعنت غايت خطرلودر [illegible] وانوك اوچ مرتبه سى واردر مرتبه اولى
[illegible] ايله لعندر كافرينه ومبتدعينه وفسقه يه لعن كبى مرتبه ثانيه اندن اخص اوصاف
ايله لعندر يهود ونصارى يه لعن كبى ودخى مجوس وقدريه وخوارج وروافض
[illegible] واكل ربوا ايدنلره وظلمه يه وبونلرك امثالنه لعن كبى بونلرك جمله سى جائزدر
لكن مبتدعه يه لعنده خطر واردر زيرا معرفت بدعت غامضه در مرتبه ثالثه
شخص معينه لعندر اول جائز دكلدر مكر بر كمسنه اوله كه شرعا لعنى ثابت اوله
[illegible] ابى جهل كبى اما يهودى معينه لعن مثلا [illegible] اولسون اكر كفر اوزرينه
وفات ايدرسه ديه لر اول جائزدر اما مطلقا لعن [illegible] ايليو عدى
[illegible] پس آنده خطر واردر زيرا [illegible] اسلام [illegible]
[illegible] جدا اولور اول [illegible] ملعون اولماز [illegible]
[illegible] يعنى سؤال اولنوركه [illegible] جائز اولور
[illegible] اسلامى زائل اوله جواب بويله دركه بو كلام [illegible]
[illegible] حق تعالى [illegible] اسلام اوزرينه ثابت اولسون [illegible] رحمت [illegible]
[illegible] اما كافره لعن [illegible] حق تعالى انى كفر اوزرينه [illegible]
[illegible] جائز دكلدر زيرا [illegible] رضادر [illegible] لعنده [illegible]
[illegible] پس بويله لعن [illegible] فاسقده ياخود مبتدعده جائز اولماز
[illegible] مخصوص شخصه لعن [illegible] رسالت [illegible] صلى الله عليه
وسلم [illegible] ابى جهل [illegible] على الاجمال لعنت [illegible]
خطر واردر اجتناب لازمدر اما ابليسه لعنده [illegible] خطر يوقدر [illegible]
[illegible] اما يزيده [illegible] لعن [illegible] زيرا انوك [illegible]
[illegible] ثابت دكلدر [illegible] اولمز [illegible]
[illegible] ثابت دكلدر [illegible] حسينك قاتلى [illegible] توبه [illegible]
[illegible] عليه اللعنه ديرسه جائزدر [illegible] آفاتندندر شعر انشا ايلمك زيرا اول [illegible]
[illegible] حسن و قبيحى قبيحدر لكن [illegible] مذمومدر [illegible] انشاد [illegible]
[illegible] كلام مكروه و يالكذب اولمايه اما [illegible]
رسول الله [illegible] صلى الله عليه وسلم [illegible] ودخى آفاتندندر
[illegible] اولى مذموم [illegible] اول [illegible]

مذموم اولان اصطلاح معاوضت دره زيرا اول لعب وهزل اشتغالدر لعب ايسه مباحدر
لكن مواظبت ومداومتي مذموم دره اما انده افراط مذموم اولدوغي زيرا اول كثرت
ضحك ايراث ايدركه اول قلبي اماته ايدره واحيانا ضغينه وحقد ايراث ايدره وهيبت ووقاري
اسقاط ايدره آنده بلهور دن خلاص اولان مرتبه سي مذموم اولماز كه رسول الله صلى الله
عليه وسلم مزاح اولان بو مرتبه سيدر اول ايسه ندركه بيورمشلردركه تحقيق بن مزاح
ايدرم لكن حقدن غيري سويلمم لكن امثالك غيرينه بو باب فتح اولنورسه انوك
نوعي خلقه سبب ضحك الهمون كه بك اولور بهر نه وجهله اولورسه پس مذموم اولور
ودخي آفاتدندر سخريه واستهزا بونلار دخي حرام دره هر باركه موذي اوله وسخريه نك
معناسي استحقار واهانتدر وعيوب ونقايصه تنبيه دره بر وجهله كه اندن ضحك اولنه
ودخي كاه اولوركه فعل وقولده ومحاكات ايله وكاه ايما واشارات ايله اولور ومحاكات
اولان كمسنه نك حضرنده اوله غيبت ايله تسميه اولنمازده تا انده دخي معناي غيبت
اولو قبيلدندر بركمسه نك خلقته وكلامنه وصنعتنه وصورت خلقتنه ضحك في دخي اما
استهزا اولان كمسنه بر طائفه دن اولا كه نفسني سخريه وايرب اندن منافي اولماز
بلكه فرحناك اولورلار اول مزاح قبيلندن اولوب انوك حكمنده اولور ودخي آفاتدندر
افشاء سر ايلمك كه اول منهي عنه دره زيرا آنده ايذا وتهاون وارد ر معارف فاصدقانه
حقنده اول دخي حرام دره اگر اضرار اولورسه ويا خود لوم دره اگر آنده اضرار اولماز ايسه
ودخي آفاتدندر وعده كاذب زيرا لسان وعده مسابق دره بعده نفس اول امرده وعد ايلديكي
اكا واولوركه نفسي وفاء سماحت ايجوب خلف وعد لازم كلور اول ايسه علامت نفاقدندر
ودخي آفاتدندر قول ويمين ده كذب ويمين كه قبايح ذنوب وفواحش عيوبدندر
الا مگركه بر امر محموده توصل ممكن اوليوب اكا موقوف اوله زيرا الكلام وسيلة المقاصد
پس مقصود محمودكه اكا توصل كذب ايله ده وصدق ايله دخي ممكن اوله آنده كذب حرامدر
اگر الجق كذب ايله توصل ممكن اولورسه آنده كذب مباح دره اگر مقصود مباح ايسه
وواجبدر اگر مقصود واجب ايسه مثلا محاكه صدقده برمسلمك مظلوم سفك دمي
لازم كلسه آنده كذب واجبدر ودخي گرا صلاح ذات البين كذبسز ممكن اولماسه مباح اولور
لكن بو باب فتح اولنمازده الجق مقدار ضرورت اولور تا كه آنده نفس كذبه معتاد اولميه
ودخي بونده غرور كثير وارد ره زيرا كاه اولوركه باعث خطا نفسي حظوظ اولور آندكه معلوم
اولمق كركدركه مقصود اولان امر خصوص شرعده صدقدن اتم ميدره يا خود دكلميدر
وبونك تعيين ايسه غايت غامض ومشكلدر پس حزم آنوك تركنده دره مگركه بر سنه
اصلا رخصت بولميه وبو قبيلدندر ترغيب وترهيبه متعلق موردده احاديث وضع ايتمك
جوازي ظن ايلينلر بو خطاء عظيم دره زيرا اول حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم كذب محذوردر
مقاوم اولماز زيرا اول اكبر كبائردندركه اكا بر شي مقاوم ولازم بونلردن الحكم معلوم

سلف وعلمادن انكه معاريضده كذبدن مندوحه وكفايت واردره يعني بر كلام كه ذو وجهين
اولوب ايكي معنايه احتمالي اولوب سامع اولاني ظاهر اشتباه ذر اولان معناسني انلا
ايلسه لكن قائلك مرادي معناي اخر اولا كه انكله كذبدن خلاص اولوره بو مقوله معاريض
حضرت ابن عباسدن رضي الله عنهما وغيريدن مرويدره كذلك حضرت عمردن رضي الله
عنه اما بونك دخي جوازي بر ضرورت اقتضا ايتدكده دره والا نه تصريح ونه تعريض
جائز دكلدر لكن تعريض اهوندره مثلا دينلسه كه الله يعلم ما قلت من ذلك من
شيء سنك مرادك كلمه ما ابهام ايچون اولوب موصوله اولمق اوله وسامع اولاني
انى حرف نفي توهم ايليه ونحو انكه ابراهيمي براستند وكمسه طلب ايلسه جاريه سنه اول
كمسه يه وارانى مسجدده طلب ايله ديو سويله ديرايدي بونده دكلدر ديمز ايدي كه
كاذب اولمايه ودخي حضرت شعبي بر خط دائره ايدوب جاريه سنه ديرايدي كه
پارمقلك انده وضع ايدوب اول بونده دكلدر ديسون اما بونلارك جمله سي
موضع حاجتده دره والا مكروهدر زيرا تفهيم كذبدره لكن معاريض بر غرض خفيف
سببي ايله مباح اولوره مثلا مزاح ايله غيرك قلبني تطييب كبي نته كم حضرت صلى الله
عليه وسلم بر عجوزه بن جنته كيرر ميم سؤال ايتدكده جنته عجوز كيرمز ديو بيوردقلري
وبر خاتونه دخي زوجك چشمنده بياض واردر ديدكلري كبي ودخي سني
بر دوه اوغلنه تحميل ايدرز ديدكلري كبي وبونك امثالي دخي وارد اولمشدر
اما مطايبه صريح كذب اولا فسق دكلدر لكن ترك اولنوره نته كم بعض ناس
بر طاعنه سيني ايله بعض احمقلر مسرور ايدوب بر عورت سكا تزوج ايلكه راغبه در
ديرلر اگر آنده دخي ضرر وايذا قلب اولورسه اول دخي حرام اولوره ودخي
فسق ايجاب ايلمز كذبدندر وبعض كمسه لر بر كمسه يه سني يوز كره طلب ايلدم ديره زيرا
مبالغه ايله مراتب تفهيم دكلدر بلكه كثرتدره اگر طلبنده كثرت اولمايسه آثم اولماز دينه
بو قبيلدندر بر كمسه يه طعامدن اكل ايله ديه كلرنده واشتهاي انجرم ديرلر بو دخي كذب
كلام معتاددر لكن منهي عنه وحرامدره اگر آنده برغرض صحيح اولمازسه ودخي آفاتدندر
غيبت كه حق تعالى آنوك ذمي اوزره نقل ايدوب صاحبني لحم ميته اكلنه تشبيه
ايلمشدركه ايحب احدكم ان يأكل لحم اخيه ميتا فكرهتموه بيورمشدر وبعضي حضرت
رسول صلى الله عليه وسلم دخي ذم ايلمشلردر غيبت اولدركه برادر مسلمني بر وجهله
ذكر ايليه كه اكا واصل اولدقده كراهت كوره كرك بدننده وبر نقصان ذكر ايده پس
كرك نسبنده ويا خلقنده ويا فعل وقولنده ويا دين ودنياسنده حتى ثوبنده
ودارنده ودابه سنده اولسه دخي بونلرك جمله سي غيبت اوزره مقصوره دكلدر
بلكه بونده تعريض تصريح كبي دره وفعل قول كبي دره واشارت ايما ورمز وغمز
وحركت ولتب وهر شي كه مقصودي تفهيم ايده جمله سي غيبت اولوره ودخي

عوام اولورلر و بو قبیلدندر بر شخصک بیتینی ذکر ایدوب کلامنی تحسین و تقبیح ایدنلر کبی الکلام
بکر بر عذرا اولدیکه انکاحی اوله و بو غیبتک اخبث انواعندندر قرآن اوقیان کیمسه
نعالی که تزکیه سلاطینه دخول و طلب دنیا ایچون ابتدا اله مبتلا ایلدی دیرلر اول حالده اولور
بر شخص ذکر اولنده دخی زمانده بو یا خود نعوذ بالله قلت حیادن دیرلر زیرا بو
غیری ذم وار در هم ریا ایله بیله کذلک کناه اولور کرچه حقنده دیرلر که فلان
نه خوش کیمسه ایدی اکر عبادته تقصیری اولماسه لکن اول دخی بیلسون بزم کبی مبتلی
اولدی و عجز حاله مبتلی اولمشدر دیو غیبتی ذم ایدوب کندن ماعدا کندوسنی دخی اول
حال ایله ذکر ایتمکدن مرادی نفسنی مدح در که صالحینه تشبه ایدوب نفسنی ذم ایدر لکن
کوسترر پس هم غیبت و هم ریا و تزکیه النفس وار در و دخی فلان مسکین فلان
معصیته مبتلی اولمشدر حق تعالی بزی و انی توبه یه توفیق ایلیه دیرلر ظاهرا دعا ذکر ایدر
اول حالدن مغموم اولمق کوسترر اما اصلی غیبته راجعدر و اسباب غیبت اول
انوک مساویسنی ذکر ایتمکله تشفی غیظ در ۳ اقرانه موافقت و انلار ایله مساعده در
انلر حسن معاشرتدن عد ایدر ۴ بر انسانه ذم و استشعار ایدر که انوک
حقنده قصد ایدوب اطالة اللسان ایلیه کرکدر و یا خود اصحاب احتشامدن
برینک حضورنده انوک حالنی تقبیح و ذم و تفضیح ایلیه کرکدر پس اول انلردن
اول مبادره و تقدم ایدوب انکا طعن ایدر تا که حقنده ایده جکی شهادتنک اثرینی
اسقاط ایلیه ۵ بر شینه نسبت اولنه بعده دخی ذکر ایلیه که انی شیلین فلانکی
کندوسی ایده تبری ایلیه مع هذا اول غیری شخصه ذکر ایلیه دخی تبری حصولی
ممکن در ۶ غیره نقص نسبت ایلکدر اندن مقصودی نفسنی فضل ایلکدر اوله
۷ اول شخصه محبت ایدن کمسه حضورنده آنی ایلکدر انلارک لنه اکرام ایدیکم
و مجلسینده ایتمکله ۷ مقصودی غیبتدن الجینه هزل و لعب و مطایبه اوله
خلقک ضحکنه سبب اولمق اوله ۸ سخریه و استهزا اوله غیبنده سخریه
مراد اوله ۹ انوک فعلندن تعجب ایدوب سویلکدر کرچه بو دین دندر لکن
غیبته مؤدی اولورلر یعنی ذکر ایتمکله پس بیلدیکه بیردن غیبت ایتمش اولورلر
۱۰ انوک مبتلا اولدیغی ایچون مغموم اولوب مسکین فلانک اعمالی مبتلی
اولدی دخی حال بکا مغموم ایلدیکنز دیه کرچه انوک غمی و ترحمی خیردر لکن آنی
سویلدیکی بیردن برینه سوق ایدر که غیبت در ۱۱ بر انسانک کناهنده
منکر ایچون غضب ایلیوب غضبنی اظهار ایدوب اسمنی ذکر ایلیه انکا کوچ اولان
غضبنی فاعلنه اظهار ایدوب غیره اظهار ایتمک ایدکلیه بلکه اسمنی ستر ایلمک ایدی
اما بو جهاددن مؤخر ذکر اولنان اوچ سبب علما و صلحا ایله خاص در مخاطره قالدیکه
عوام و فسقه اسبابنی بیلدیکنده بو دخی معلوم اولا وانکه بونلرک اجمالا علاجی

اولدرکه انوک اسبابنه نظر ایدوب انکا علاج ایلیه مقدما ورا ایدن اخلاق ذمیمه
معالجه ایلیه که اول اخلاق ذمیمه غضب و حسد و ریادر و بونلرک غیری دخی وار دخی
معلوم اولاکه انواع غیبت دندر قلب ایله غیبت که اول سوء ظن در یعنی قلبی
کیمسه نک سوء حالنه اعتقاد و حکم ایلکدر و اول دخی حرام در اما خاطر و حدیث نفس
ملکیتک امثال معفو عنه در و سوء ظنک علامتی ولکه حدیث نفسدن تمیز اولوردر
سوء ظن ده قلب متغیر اولور اول واقع اولان امردن و اول سببدن آندن
متنفر اولوب انکه اشتغال ایدر و رعایت و اکرامندن دخی فتور کلور و دخی
سوء ظنک ثمراتندن در تجسس ایدوب تحقیق طلب ایلمک بو دخی منهی عنه در
بر لقوله تعالی و لا تجسسوا دخی سوء ظنده در و دخی معلوم اولاکه غیبت ایچون اعذار
رخصه وار در بعضا اول اعذار اولنجی جنبده رخصت وار در ۱ اولکی تظلم در که اول
ظالمک مساویسنی ذکر ایدوب تمکن و کلدر ۲ ایکنجی استغاثت در منکری تغییر و عاصی
شرعه حضورده ایچون ۳ اوچنجی استفتادر که فلان بکا ظلم ایلدی انوک حکمی نه در دیه لکن
اولی اولدرکه بر کمسه نه شوهری ظلم ایده انوک حقنده نه دیرسن دیمک اسمنی ذکر ایتمیه
دخی مسلمینی بر کسنه نک شرندن تحذیر در اول تقدیرجه اسمنی ذکر لازم در
۵ بشنجی انوک اسمی عیبنی متوجب و مشهور اولمقدر اعرج و اعمش کبی لکن ذکر ایلمیه
ادم اولمزه لایق اکر اول اسماک غیری ایله تعریف ممکن اولورسه اول اولیدر بلکه اعمی
بصیر دیرلر نقصدن عدول ایچون ۶ التنجی فسقنی مجاهر اوله اول تقدیرجه
ذکرندن استنکاف اولنمازلر مکروه دخی اولمازلر پس اول اسمله ذکر ایتدرده اثم
یوقدر اما کفارت غیبت ندم و توبه در و اندن کرو فعلنه تأسف در بعده غیبت
ایتدیکی کمسه ایله استحلال ایلیه تا که اول دخی حلال ایدوب مظلمه سندن خفیف
اولور دخی لایق اولان اولدرکه استحلال ایتدکده حزین و متأسف و فعلنه نادم ایکن
ایلیه اما ندامتسز استحلال ایلمین اول مرائی در کرکه غیبته آخری در بعضیلر
عوضنک عوضی بو قدر تا که پس استحلال واجب دکلدر دیمشلردر اول مالم العفو
بر اعراضده حد قذف واجب اولور بو دن صکره تحلیل غیبت ایله مراد ذمه دن
عفو در حلال مراد منقلب اولمق دکلدر حتی کم او ایله ظلم ایدوب تحلیل ممکن دکلدر
دیمشلردر و دخی آفات لسان ندندر نمیمه دخی نمیمه اولدرکه غیرک قولنی مقول فیه اولانه
ایصال در بعض کسنه نک کشف کراهه کوره ده که شی کشف ایدر دیمشلر در و کرک
منقول عنه اولانک کراهه کورسون کرک منقول الیه کراهه کورسون و کرک بر رجل
ثالث کراهه کورسون و دخی کرک منقول اولان کشف قول اولسون یا خود کتابه ایله
یا رمز و یا ایما ایله اولسون و دخی کرک منقول اولان شی اعمالدن اولسون کرک
اقوالدن و کرک افعالدن اولسون و دخی کرک اول منقول عنده عیب و نقصان اولسون

ترک اولنماسیدر بلکه حقیقت غیبت افشاء ستر ومتک ستردر کشفی کریه اولان شیئی
انسانک احوال ناسدن مذکور دوکه شیئی لایق اولان بودر که انده سکوت ایلیه
مکر که حکایه سنده بر مصلحت فائده وار ویاخود بر معصیتی دفع اوله اکر غیره حکایت ایتدیکی
مخصوص محکی عنه اولان کسه حقنده نقص ویا عیب اوله اول هم غیبت ودخی نمیمه اولور
ودخی نمیمه یه باعث یا محکی عنه اولانه بدخواهلق در ویاخود محکی له اولانه اظهار محبت
یاخود حدیث جر ایله تفرج وفضول کلامه خوض وشروعدر ویا بونلرک امثالیدر
حکایه سی مذمومدر ودخی نمیمه ایصال اولنان کسه یه دخی التی امر لازمدر اول کلامی
تصدیق ایتمکدر زیرا نمام فاسق ومردود الشهاده در ایکنجی اندن نهی ونصح ایلمکدر
اوچنجی انی فی الله بغض ایلمکدر زیرا حق تعالی قتنده دخی اول مبغوضدر وحب لله
وبغض فی الله واجبدر دردنجی اول غائب اولان برادرینه سوء ظن ایتمکدر
بشنجی انوک کلامی سبب بحث وتجسسه باعث وحامل اولمامقدر التنجی نقل اولنان کلامی
تمام اندن نهی اولنمقدر وبو نمیمه سبب نفسیکه اول انکار فاوریب انوک نمیمه سنی
حکایت ایتمیه سن که سن دخی انوک کبی نمام وبر نمام اولورسن ودخی آفاتدن بری دخی
کلام ذو اللسانین در که ایکی کسه بینده دشمنی ومعادات اوله هر برینه مراجعه موافق
کلام سویلیه بو دخی عین نفاقدر اکر بر کسه نک کلامنی آخره نقل ایدرسه نمام
اولور اکر ایکی کسه دن هر برینک کلامنی آخره نقل ایدرسه اول ذو اللسانین اولور
ایکی دشمنک هر برینه نصرت ومعاونت ایلمک وعده ایلیه ویاخود هر برینی
عداوتده اچون ثنا ایلیه کذلک ایکیسندن برینه ثنا ایلیه ودخی یانندن جقدقده
ینه ذم ایلیه اول دخی ذو اللسانین اولور بلکه لایق اولان سکوت ایلمکدر و
یاخود محق اولانه ثنا ایلیه ویا بونی دخی غیبتده وحضورنده وعده وحضورنده
ودخی مدح ایلیه ودخی آفاتندر مدح انوک دخی آلتی آفتی واردر درت آفت مادحده
ایکیسی دخی ممدوحده در اول آفت اولدر که مدحده افراط ایدوب کذبه واره
آفت ثانیه اولدر که اولور که اکا ریاء داخل اولور زیرا قلبنده خلافی اولور آفت
ثالثه اولدر که اولور که تحقیق ایده میوب ... واصل اولمیوب واطلاعه در
اولمیانی سویلیه آفت رابعه اولدر که اولور که ظالم وفاسق دخی مدح اولنور
آفت خامسه ممدوحده کبر وعجب احداث ایدر که ایکیسی دخی مهلکلردر آفت سادسه
اولدر که ... ثنا ایلیه ... فرح ایدوب نفسندن راضی اولوب
عملنک قصور اچون اولان اعاده قصور ایدر اول سببدن علده ...
اولور زیرا غایت ... اولدر دیو ظن ایدر ودخی آفات کلامدندر
خطای کلامده اولان خطالکه فاتعقدن غفلتده اولان آفت دخی خصوصا
حق تعالی یه وصفاتنه متعلق اولان امورده مثلا ماشاء الله وشئت دیمسی

بلکه صواب اولان ماشاء الله ثم شئت دیمکدر که حدیث شریفده دخی بویله نهی وارد
اولمشدر زیرا مطلق عطفده واو ایله عطف اشتراکی افاده ایدر تسویه وتشریک
واردر ودخی بر کسه نک قولی که من یطع الله ورسوله فقد رشد ومن یعصهما فقد
غوی دیمشدر بلکه صواب ومن یعص الله ورسوله دیمکدر زیرا ضمیر تثنیه جمعی تسویه
افاده ایدر وبونلر امثالی دخی ودخی آفاتندر عوامک حق تعالینک ذات
وصفاتندن سؤاللری دخی زیرا کفره موذی اولور بلکه عوامک شغلی واکا لایق
حال عباده اشتغال وقرآنه مدار اولانک جمله سنه ایمان وتصدیق
رسولک صلی الله علیه وسلم کتوردکلرینک جمله سنی تسلیم وتحقیق ایلمکدر بحث وسؤال
وقیل وقال ایتمیه ... انلارک عباداته متعلق اولانک غیریدن سؤاللری سوء
ادب در ... حقنده غضب اولوب بلکه خطر کفره تعرض ایدرلر

اصل رابع

غضب وحقد وحسد بیانندهدر بونده دخی مطالب واردر

مطلب اول

غضب دودر که آنی حق تعالی ذم ایلمشدر وکذلک رسول
خدا ذم ایدوب صحابه وتابعین دخی ذم ایلمشلردر بونک حقیقتی بودر که
حق تعالی حیوانی خلق ایدوب آنده عرض فساد وموتان ایلدیکی ایچون انه انعام
ایلدیکی آنده فساددن حاجت ایدوب اجل مسمی اصابت ایدنجه اندن هلاکی دفع
ووقایت ایدن شیئی ایله اول فساد دخی یا داخلدندر که داخلنده حرارت
رطوبتی فرغ ایلمشدر وحرارت ایله افناء رطوبت ایدر پس حق تعالی که رزاق
المخلوقات والعباددر رطوبتی طعام ایله امداد ایلدیکی وانک اجلی ایچون رب انام
خلق شهوت طعام ایلدیکی ویاخود فساد خارجدندر سیف وسنان که جانب
انساندن برینه اصابت ایدر وسائر آلات وآخر مهلکات کبی پس حق تعالی
انلارک دفعی ایچون غضبی ناردن خلق ایلدیکی وانی طینتنه تخمیر ایلدیکی که
نار غضب مشتعل وثوران ایجانه مشتعل اولسا ... قلبه غلیان ... قلوب
... جریان ایدر واندن اعالی بدنه مرتفع اولور ... منصب ...
... تحصیل حرکت ایدر بشرهسی دخی صفاتی ... ماورا سنده
... حکایت ایدوب قرار در بو حالت وبو وجهله ...
... اولور انسان ... رتبه ده ... انتقامه قادر ...
... غضب ایلیه ... غضب ایلیه وانتقامدن دخی ...
... اندن اول دم انقباض ... تولد ایدوب ظاهر جلددن ...
واندن حزن متولد وحاصل اولور اول ... لونه صفوت ... اولور
اما ... غضبی ... نظر ... انتقامه قدرتنده ... اندن تولد ایدن
تردد ... انقباض وانبساط بیننده متردد اولور ... کاه احمرار

اصفرار عارض اولوب مضطرب اولور و بو قوت غضبیه نك مقتضاسنك جوشی
و تسلطندن اولور و غی شی انتقام در یعنی انسان قوت غضبیه غلبه ایله انوك طعامی
و قوتی انتقام اولور که خصمندن انتقام ایلمسه صفا کسب ایدر و بو قوتده دخی ثالث
اوج درجه اوزره در زیرا یا غایت تفریط ایله اول مذموم در زیرا حمیت
و مقدار نا شیدر دینلمشدر حق تعالی صحابهٔ کرامی رضی الله عنهم شدتده
حمیت ایله وصف بیوروب اشداء علی الکفار رحماء بینهم دینلمشدر حضرت امام
شافعی علیه الرحمه دینلمشدر برکمسه که استغضاب اولنوب غضب ایتمز اول حمار در
و یا خود افراط ایله که جوشش غلیانیله سیاست عقل و دین خارج اولوب طریق
غیر معقول و مشروع ایله انتقام شروع ایدر اول دخی گاه طبیعیه اولور گاه مکتسب
اولور مثلا بر قوم ایله اختلاط ایلیه که تشفی غیظ ایله مسرور و طاعت غضب ایله
مفتخر و مغرور اولوب آنی شجاعت و رجولیت ایله تسمیه ایدر بلکه اعتدال که حسن
درجات و احوال در عقل و دینك اشارتنه انتظار و انلردن استعلام انجام
اول مقدار حمیت رعایت و اجرا اولان یرده غضب منبعث اوله و حلم و عفو حسن
اولان محلده منطفی اوله حق تعالی نك کتبه میراته و سطا بیوروب تکلیف ایدیکی
وسط مرتبه سی بودر و صراط مستقیم دخی بودر که قیلدن ادق و سیفدن تیزدر
اگر تمام انك رعایتندن عاجز اولورسه اکا قریب اولان مرتبه یه سعی و طلب ایله
زیرا بعض خیر بعضندن اهون در و بعض خیر بعضندن ارفع در و بو غضبك
بصیرتده تاثیری بودر که صاحبنی موعظه و پند و نصیحت سود ایتمز اندن اصم و اعمی
بلکه گاه اولور که موعظه ایله زیاده اولوب دماغنه بلکه جمیع معادن حسنه بر دخان
مظلم صعود ایدوب کوزلرینه ظلمت احاطه ایدر بر درزده که فنار اولور که یونون
زیرا چشمهٔ تنك نار اولور که انتقامه کمال اشتعال ایله دروننده نار غضب اشتعال اولور
رطوبت غریزیه که انسانه سبب حیات و بقادر آنی بالکلیه افنا ایدوب صاحبی
غیظ ایله هلاك اولور اما غضبك صورتده تاثیری تغیر لون و فرط ارتعاش و شدت
ارتعاد و حرکتده و کلامده اضطراب در بلکه بر مرتبه یه واصل اولور که اشد اعضده
زبد حاصل اولور یعنی اغزینك ایکی جانبنده کوپك پیدا اولور و صدغلری
احمرار تحصیل ایدوب منافذی یعنی انفنك ایکی دلوکی آچیلور بر حاله وارر که غضب
اولان نادان قبیح صورتنی کورسه اوکنده ظاهر اولسه حیاسندن غضبی ساکن
و قلبی مطمئن اولوردی اما لسانده اثری شتم و فحش و قبایح کلام در که قائلنه
باعث ملام اولوب اصحاب عقول اندن استحیا ایدرلر بلکه قائلی دخی غضب
صونکره کلامنك قبحنی ظاهر و غیر مستور اولدقده معترف خطا و مقصور اولور
و اما اعضاده اثری ضرب و تهجم و تمزیق در و قادر اولورسه بلا مجاملات قتله

ضرب

ضرب و جراحات ارتکاب ایدر و انلردن سعی ایجلدن عاجز اولوب بر مانع وجه
اولورسه گاه اولور که کندو نفسنی تمزیق ایدوب و جهنه لطم ایدر یعنی طپانجه ایله ضرب
ایدر بلکه جنون کبی حال دخی عارض اولور بلکه جمادات و حیوانات دخی ضرب
ایدر و اما قلبده اثری حقد و حسد و اضمار سوء و مساءت زماننده شماتت و بو
ذکر اولندیغی آفات غضب در اما آثار عدم حمیت حرمنه تعرضدن غفلت و ثالث در
یعنی حیوان استکبار انغیوریب علانیه و اجسادن تذلیل تحمل و صغر النفس
و بونلرك امثالی

مطلب ثانی

علاج غضب ده در معلوم اولا که
یا محبوبنه انغذا ایده کلرندن و یا خود بر مکروهه قصد ایتدکلرندن ناشیدر انسانلرك
محبوبی دخی اوچ در و آدمکی که اغذیه لازم ضروری اولاندر که اعمار قوتیه مسکن و
ملبس و صحت بدندر حضرت نبی اکرم صلی الله علیه و سلم بیورمشدر من
اصبح آمناً فی سربه معافی فی بدنه عنده قوت یومه فکانما حیزت له الدنیا بحذافیرها
یعنی برکمسه که صباحه داخل اولدقده جهته یعنی خانه سنك اطرافنده حوادث
آفاتدن امین اولسه و بدننده قوت یومی حاضر اولسه گویا جمیع دنیا بحذافیرها
آکا تحصیل اولنمشدر یعنی جمع اولنمش دخی عاقل اولانه لازم اولان بونلردن زیاده یه
مائل اولمامقدر زیرا اتباع دنیادن بونلره بالضروره احتیاج مقرر در و بونلرك فقدانی
لازم اولمادوغی محققدر اما بونلره تعرض ایدنه غضب جائزدر زیرا کندو
ضروراتندندر و انجق غلو قدرن برینك ضروریاتندن اولمیانلردر مثلا جاه و مال
کثیر و غلمان و دواب کبی زیرا بونلرك محبوبیتی جاهلانه در و مقاصد
معدوم و موقت سببی ایله در حقیقت دکلدر بونلره غضب ضروری دکلدر بلکه
انلاره محبت دخی ضروریه دکلدر لکن جهال بونلره محبت و فوتندن اظهار تالم
و محبت ایدرلر اول مقدار نقدرجه انلارك بو مقوله لری استکبارندن یعنی کثرتنه
سعیکری دخی جهالت در زیرا انلارك استکبار غموم و افزایش کثرتنه اختیار در
زیرا دنیا و ما فیها سریع الفوات و معرض فنا و آفاتدر و بو اوچنجی بعض نا
ضروری اولوب بعض ناضر و اولمیان در مثلا کتاب کبی که عالمك مضطر و محتاج
و کمال تحصیلدن مرکب اکا محتاج در و آنی غرق و یا خود حرق یا ضایع ایلیب
یعنی اظهار و اشاعه ایدر کذلك اصحاب کسب و صناعات قتنده آلات و ادوات
و کتابه علم و دولت دخی زیرا اقوت ضروریه وسیله اولان دخی ضروری
حسن خلقك اندن استغنا سبب بونلرك تعرضی ایتمزه غیظه مانع دکلدر زیرا
بو حالده ضروریدر بلکه کلام قسمنده تاثیر ایدر زیرا انوك محبتنی قلبندن اخراج
و ایجیدر ملاحظه ایلیه که دنیا بر معبر در که اندن عبور اولنور و اندن انسان زاد
مقداری الماداوماز بلکه مقدار ضرورت اولور انوك دار بی وطن و قرارگاه

وبال دن امری ذات اختیار زیاده زهری اختیار ایدرب بونلارک تحتی قلندن
کوا ایلیه اگر سؤال اولنورسه که قسم اول ضروری اولمقدن اتوک ایچون غضب جائز
اولمق لازم گلمز بلکه ممکندر که مجرد تأمل ایله اکتفا ایتمیوب غضب ایلیه علم عزیز
قصده که کرامک اندن متألم اولور اما قصادة غضب ایلمز و دخی بیکسه که آکا ز
جدا آنده غالب اوله و جمیع اشیانک الله‌دن گوره حق تعالینک خلقندان ابجده
غضب ایلمز مثلا نجانکه پادشاه بر کمسنه‌نک قتلنه طوغرای غرا چکسه اول کمسه پادشاهه
طوغرا چکدیگی ایچون غضب ایدرب الم چکمز و دخی ملاحظه ایلسه که حق تعالی نجانکه
استدیگی ایسه خیر اندر دیه انکله دخی غضب مندفع اولور جواب ویریلورکه
اولا ذکر ایتدیگمز تأمل ایله اکتفا اولنه اول غایت کلمسی ور وضع متحسنی د
لکن کلام بونده درکه اگر غضب دخی ایدرسه غضبی ذیل عفو الهی ایله مستور
و صاحبی دخی معذور اولور اما اول وجه ایله غلبهٔ توحید مانند برق خاطف اولوب
ثابت و دائم اولمازینه قلبنه قناعت کلیوب وسائط مراجعت لازم اولور
[illegible] حق تعالینک تقدیراتیدر دیه سوکیده دخی کلام بونده در **مطلب ثالث**
اسباب غضبک معرفتنده در تا که انلاری ازاله ایله معالجه ایلیه و اول اسباب
زهو و عجب و مزاح و هزل و تعییر و ممارات و مضادة و غدر و فضولات
حرص در و فضول مال و جاهه اعتبار بونلارک جملهسی اخلاق ردیئه درکه [illegible]
ازاله‌سی واجبدر [illegible] ذکر ایتدیگمز امور ایله اما غضبک بعد الوقوع معالجه‌سی
[illegible] امور ایله در اولکی کظم غیظ فضیلتنده وارد اولان اخباری ملاحظه در ایکنجی
حق تعالینک بنم اوزریمه قدرتی بنم شول کمسه اوزرینه قدرتمدن اعظمدر دیو اوچنجی
نفسنی تخویف ایلکدر عاقبت عداوتدن و انتقامدن و عدونک [illegible]
سعی و اقدامندن [illegible] جهدندن و مضایقه‌سندن [illegible]
غالب اولمازمو [illegible] قوت شهوتیه قوت غضب اوزرینه تسلیط ایلیه یعنی
بو معالجه گرچه ملاحظهٔ آخرت ایله اولمادوغی اجلدن مقبول دکلدر لکن علی کل
حال بونکله دخی دفع غضب ممکندر [illegible] بعض مستحباتنی قوت غضب
اوزره تسلیط ایدرب انکله دفعنه علاج ایلکدر [illegible] حین غضبده حاصل اولان
قبح صورتنی تفکر و کلب ضاری و سبع عادی‌یه مشابهتنی تذکر ایلیه و حلیم اولان
انبیا و علما و حکمایه مشابهتی ملاحظه ایلیه [illegible] انتقامه داعی اولان
غیظدن منع اولان سببه تفکر و علاجنی [illegible] ایلیه مثلا شیطانک اکا دیو
کر انتقام ایلمزسک عجز و مهانتک [illegible] اول سببدن
[illegible] اولور [illegible] نفسه دیه که نه عجب جاهل [illegible]
[illegible] بعده ترک انتقام ایلیه

ایچنجی اولدرکه بیلکه غضبی اول امور مراد خدایه موافق اولان اوزره جاری اولوب
ظهور ایدرکنده [illegible] اوزره اولماز پس نه وجه ایله [illegible] مراد الله‌دن اولمغه دردنجی
بیلوردر بوندن صکره غضبک بطریق النقل معالجه‌سی اولدرکه [illegible] دیه‌سن اعوذ
بالله من الشیطان الرجیم و دخی دیه‌سن اللهم رب النبی محمد اغفر لی ذنبی واجرنی
[illegible] غیظ قلبی واجرنی من مضلات الفتن حضرت رسالت پناه صلی الله علیه
و سلم حضرت عائشه‌یه رضی الله تعالی عنها غضبی زماننده بو دعایی تعلیم ایدر ایدی اگر انکله زائل
اولمازسه قائم ایسه جلوس ایلسون اگر جالس ایسه اضطجاع ایلسون تا که خلق
اولندوغی خاکه قریب اوله انکله نفسنک ذلتنی بیله و اضطجاع و جلوس ایله
سکون طلب ایلیه زیرا سبب غضب حرارت و سبب حرارت حرکتدر اگر انکله
زائل اولمازسه صو باردایله توضی یا اغتسال ایلیه زیرا اتشی اطفا ایتمز الا صو
حدیثده بو یله وارد اولمشدر بوندن صکره بلکه غضبده درت مرتبه وار بعضی
سریع الوقود و سریع الخمود در بعضی سرعتله اتشی قبول ایدر و نه سرعت ایله سور
بعضی دخی بطی الوقود و بطی الخمود در بعضی دخی بطی الوقود سریع الخمود در
اول جمله‌نک اجودی اولور [illegible]
بعضی دخی سریع الوقود بطی الخمود در اول جمله‌نک شریتری در **مطلب رابع**
حقدده و عفو و رفقده در امری معلوم اوله که نجانکه غضبک صاحبی فی الحال
تشفی‌دن عاجز اولورسه اول غضب باطنه رجوع ایدرب حقد اولور چونکه
[illegible] اولدرکه [illegible] اشتغال و اکا بغض و اندن نفرت قلبنه ملازم و غیر منفک
لازم و هر دمده باقی و دائم اوله بو حقدک امری متنوع در اولکی حسد در حقد
[illegible] حامل [illegible] نائل [illegible] اکا بر نعمت اصابت
ایدرسه مغموم و بر مصیبت نزول ایدرسه مسرور اوله و بو فعل منافقین کاریدر
[illegible] قریب [illegible] ان شاء الله تعالی ایکنجی حسدی باطنده
[illegible] اصابت ایدن بلاده ایله شماتت ایلیه اوچنجی
[illegible] قطع ایدرب معارضه ایده‌سن یعنی [illegible] اول اکا اقبال [illegible]
[illegible] اندن دور اوله‌سن [illegible] استغفار و تحذیر ایتمکله
[illegible] حقنده حلال اولمیان کلام سویلیه‌سن کذب و غیبت [illegible]
افشا و ستر و هتک ستر و بونلارک غیری کبی [illegible]
[illegible] یا کسیله [illegible] ایله [illegible] ضرب ایله
و بدنی ایلام ایله [illegible] اندن حقنی منع ایلکدر [illegible] و قضا [illegible]
[illegible] بونلارک جمله‌سی حرامدر بوندن صکره حقود [illegible]
دخی قدرت زماننده [illegible] حالی واردر اولکی اولدرکه اوزرنده بعضی حقی وار

نی زیاده ونقصان قبض ومع استیفا ایله که اول عدل در و ظالم ملطلمه [illegible]
یا نکلیم عفو وصله ایله انکا احسان ایده سن که اول تفضل واختیار صدیقین در آنی حنیک
ظلم ایده سن استحقاقی اولیمان طریقی ایله بو اختیار اراذل در بوندن صکره عفو اولدر
کیم بر شخصه مستحق اولدیغک قصاصی اسقاط وانی تری ایده سن قصاص [illegible]
[illegible] امثالندن بو مرتبه حلمک وکظم غیظک غیریدر وبونک فضیلتی بر قوده خفی
کلدی وخصوصا که عفوک مرحله سی آثار واخبار انکار دار اولمشدر وحتی [illegible]
احکار دخی بو خفر مرح وخلافه سالکنا ولانلری قدح ایلمشلردر بلکه حلم طبیعت [illegible]
اولان حکما متقدمون دخی مدح ایلمشلردر وبالجمله انوک فضیلتی ظاهر [illegible] براهین
انکار الحمیت جلاسی اعتراف واقرار ایلمشلردر اما رفق اول نتیجه حسن خلق وسلامت
تنکم فتدی که عنف وحدت دخی نتیجه غضب وفظاظت در ودخی رفق نتیجه اعتدال
قوت شهوت وغضب در اول سببدن حدیثده وارد اولمشدر که یا عائشه [illegible]
رفق دن حظ ویرلسه ویریله تحقیق انکا دنیا وآخرتک خیرندن نصیبی ویریلمشدر ودخی
رفق وعنف ایله ایکی بیننده توسط در اما مشکل بو موضع عنفی موضع رفق دن تمییز در
جائیکه برکسه تمییز ناقدر اولماشه میلی جانب رفقه اولسون زیرا انجاح انکله در اکثر احواله

مطلب خامس حسد ده در وانوک حکم واقسامی بیاننده در امری معلوم
اولا که حسد حقدک فرعیدر حقد دخی غضبک فرعیدر حسد اولماز الا نعمت وزرینه
ولو آخره دخی یا اول نعمتک منعم علیه دن زوالن استرسه اول حرام در
[illegible] بر ظالمک یا بر فاسقک نعمتی که انی شر والت ظلم اولمش اوله لکن آنوک دخی زوالینی
نعمتی ولد دخی چهندن استنوب بلکه الت شر اولدوغی جهتدن استیه سن ویا حود
اول نعمتک زوالن استیوب لکن نفسک انوک مثلنی کنده وبه حاصل اولسون دیو آرزو ایده
ایلیه بو مرتبه غبطه ایله تسمیه اولنور بو حرام دکلدر بلکه گاه اولورکه واجب اولور نتکم
نعمت علمک حصولنی رجا ایتکده یا خود مندوب اولور نعمت تصدقده نکبی ویاخود
مباح اولور نتکم مباح اولان نعمتلرده وبو حسدک مذمتی آثار واخبارده بلکه جمیع
طباعده استخباری بر مرتبه در که محتاج تفصیل دکلدر اما آنی اینی درت در آوکی انوک
نعمتک زوالنی استیه کنده وبه انتقالن ایلمیه دخی بو مرتبه غایت خبث در وبو مذموم
ایکنجی نعمتک اندن زائل وکنده وبه واصل اولمغی استیه اول نعمتک کمال رغبت
سببی ایله مثلا بر منزل خوب رغبت یکی ویا خود ولایت ناقده یه رغبتی کبی بو دخی
مذموم در اوچنجی اولدرکه انوک عینی استیه بلکه کندو به دخی انوک مثلی اولسه دینه
اما اکر مثلنی بولمقدن عاجز اولورسه آنوک زوالن استیه بو دخی مذموم در دردنجی
انوک یاخود عینی [illegible] دردنجی اولدرکه نعمت مثلنک وصولنا استیه اکر حاصل اولمازسه
دخی اندن زوالن استمیه امری معفو عنها اولان بو در اکر دنیا امرنده ایسه ومندوب

اکر دین امرنده ایسه بوندن صکره حسدک دخی اسبابی وار در آوکی عداوت
وبغضادر بو اسباب بوندن آیکنجی تعزز درکه غیرک کندو اوزرینه ترفعنی اکا ثقیل کلمه
وتکبر مراد ایلیوب بلکه مساوی اولوب کبرنی دفع اوله بو اول تعززه اولورکه
بعض اقراننی بر ولایه واصل ویا خود علم ومال نائل اولسه بو دخی انوک تفوقنه
وتفاخرینه تحمل ایده میوب تعزز ایلیه اوچنجی اولدرکه طبیعتنده تکبر اوله واول شخصی
استحقار واستخدام ایدوب اندن کندو به انقیاد واطاعتنده متابعت توقع ایلیه
اما بو حالنکه نعمته نائل اوله خوف ایلیه که انوک تکبرنه تحمل ایده میوب کلماتندن
ترفع ایلیه بلکه انکله مساوات تشوف ایلیه بعضی تطاول ایدوب بو قلاقوق ویرایلک
کورنیک ایله متکبر اوله ویا خود مساوات زیاده اوزرینه ترفع ایتمک تشوف ایلیه
کهنه آنوک اوزرینه تکبر اولنور کی کندو سی تکبر عوا ایدوب متکبر اوله دردنجی تعجب
نتکم حق تعالی امم ماضیه دن خبر ویرمشدرکه شول زمانده که اصحاب قریه که مرادی
انطاکیه در دیدیلر رسل حضرت عیسایه صلوات الله علی نبینا وعلیه وعلی سائر
النبیین ما انتم الا بشر مثلنا یعنی سز دخی بزم کبی بشرسز دیدیلر وتعجب ایلدیلر
کندولرکبی بر بشر رتبه رسالت در وطی وقضایه قریب سعادتنه فائز اولوب
دولتنه حاضر اوله بشی اول تعجب سببی ایله انلاره حسد ایتدیلر ونبوتک انلاردن
زوالن دیلدیلر بشنجی خلقنده انلارک مثلی اولانلار انلاردن افضل اولماسندن
خوف ایله بو خصلت قصد تکبردن وطلب ریاستدن خالی اولمیه نفس کمال ایجاب ویا خود
مقتضا عادتلری اولمغله واسباب اقتضا ایتمکله التیجی تنافس در
قورقمقدن خوف در بو حالت معهود واحوالده ایکی شخص تزاحم ایلیه بلکه حسد در مثلا
ضرتک بری قتنده وتلامذه نک استاد قتنده اولان حاللری کبی التیجی
حب ریاست وتفرد طلب در انلاردن مقصوده توصل قصد ایلدیلر مثلا
علمایه تحاسد ایلیه زیرا علمادن بری افضلی علم ده کندو سی بر نظیری اولمیه اسماع
ایلیه دیلکله ولحب انوک مساواتنه بلکه زوال نعمتنه ومولنه استرضع [illegible]
یوقی اینکی ویا بونلردن تعزز وتکبر وفضلت حصول خوفنا ملحوظ [illegible]
وعباد الله خبرده مسخ وتحمل در بو اکا مقدارنا مسکن اضطرابنه انلارک اولیا
ومقصود لرینک فوتندن وصف ایلیه لسانندن طیب ایدوب دائما غرکیلرولابلی
وحق تعالینک عباده اولان نعمته تحمل ایده مه کویا انلارا اول نعمتنک انوک ملکندن
قرارنیدن آلورلر امری پوتک کمه شخصا سیف خصوصا که اولورکه اسبابا غلوده
بعضی یا اکثری یا جملسی شخص واحده مجتمع اولور اول سببدن انده حسد عظیم اولور
الحرده بر قاج اسباب مجتمع اولور اوجنجی بری منفرد اولور قلیل اثری اولور و قانی
حسد شخصیان بیننده سابقا ذکر اولنان اقتضانامدیکه انلرک امثال واقران واخوه دخی

واقارب بینده متابع وکبیر ایکی بلده متباعد یلرده اولان ایکی شخص بینده اول
مرتبه اولماز بوندن صکره و عکاکه حسدده تزاحم شرط اولمیسه اولکه سبب نه در که عالم
عالمه حسد ایدر اما تاجر تاجره حسد ایلمز و شجاع شجاعه حسد ایدر اشکافه ایلمز و بونک امثالی
دخی بویله در نعم بر کمسه که حب جاه طالبی اوله کاه اولور که اقصای عالمده اولان کمسنه
یه حسد ایدر … اولوب اکا حسد ایدر اما ابنای آخرت انلار بینده تحاسد و تباغض
زیرا انلار بینده تزاحم اولمازه و آخرتده ضیق دخی یوقدر کذلک علم دخی زیرا
معلومی بیلن انسان بیلور تزاحم دخی اولماز **مطلب سادس** حسدک
دواسنده در که اولا بیلهسن که حسد سکا ضرر دین و دنیادر اما محسوده بونده
اصلا ضرر یوقدر نه دینده و نه دنیاسنده بلکه غیرک اکا حسد ایدن اول دین
و دنیاسنده منتفع اولور اما دینده ضرری زیرا حق تعالینک قضاسنه سخط ایدب
نعمتنه کراهیت ایدب بو حالت ایسه عین ایمانده قذی و حرجدر و بو کا منضم اولمشدر
بر مسلمه غش یعنی غل و حقد و دخی نصیحتی ترک و ابلیسه مشارکتدر بونلار ایسه
علیه خباثتدر که حسناتی اکل ایدر اما دنیاده دخی ضرری اولدر که حسد
الم حاضر و عذاب دائمدر سن عدوکه ایصال الم ایسترسن لکن اول الم …
حالک سکا عارض اولور اما محسوده دین و دنیاسنده ضرر اولماز … زیرا
اول نعمت سنک حسدک ایله اندن زائل اولماز اما دنیاسنده انتفاعی … دخی
زیرا انبا و دنیانک اتم مقصودی اعدالرینه ایصال غم و القای الم در اوله ایسه حسد ایله
حاصل اولور ایدی پس انلارک عادتی نفسکه کندک ایتمش اولورسن اول تقدیرجه
سن علی التحقیق نفسکه عدو و دشمنه صدیق اولمش اولورسن و بو حال ایله سکا اعدی الاعدا
اولان ابلیسه بر سرور القا ایتمش اولورسن بحالکه بو مذکورات معلوم اولنجه
پس سکا لازم اولان اولدر که نفسکه حسدک تکلیفنی تکلیف ایدهسن زیرا هر مرض
ضدی ایله معالج اولنور مثلا لسانکه اول شخصک مدح و ثناسنی و اکا تواضع و اعتذاری
تکلیف ایله و نفسکه الزام ایله که عادت اولورسه انعام ایله بو افعال ایله تحسن قلب
جلب طبیعت اولوب حاسده محبت ایدر هر بار که اول حاسده حسن ظاهر اوله حاسد
اکا محبت ایدر و اندن موافقت تولد ایدر و اولنده تکلف ایله اولان خصلت
آخرنده طبیعت اولور و زنهار سنی بو وضعدن منع ایدن شیطانک
بو عجز و نفاق و خوف در دیه وسوسه سی زیرا اول شیطانک خدعه لرندن و مکائدندندر
امر حسدک دواسی بودر لکن … پس بر کمسه که مرارت دوایه صبر ایتمیه
حلاوت شفایه نائل اولماز بونلرک صکره سنک اعدا و دشمنک حقنده اوچ
حالک واردر اولکی اولدر که انلرک مسارتنی … طبیعت اقتضا ایلیه اما مقتضای
عقلک ایله اول طبیعتک ابتدوکی که انلرک مسارتنه شوق و تجدد … کوره سن

وقلبنک

وقلبنک اکا میلنی انکار ایدرسن و اول جهتدن نفسکه مقت و غضب ایدرسن
و بیاه ایدرسن که اول میلی کندکدن ازاله یه بر حیله و مجال اولسه آنی دخی بونیته مقصود
زیرا بوندن زیاده سی تحت اختیارده داخل دکلدر ایکنجی اولدر که انلرک مسارتنی
استیوب محبوبک اوله و مسارتندن فرح و سرور اظهار ایدرسن بالسانک ایله
و یاخود جوارحک ایله اشته حسد محظور و حرام بودر اوچنجی که بین الطرفین در
قلب ایله حسد ایدرسن اما اول حسد ایچون قلبکه مقت و غضب ایتمیه سن و کندک
قلبکه انکار ایتمیه سن و لکن جوارحکی حسده طاعتدن حفظ ایدرسن اشته بو محل خلاف
اولوبدر ظاهر بودر که بو مرتبه دخی اثم و وبالدن خالی دکلدر اول محبتک قوتی و ضعفی
مقدارنجه والله المستعان لا رب غیره **فصل خامس** بونده دخی
ایکی مطلب واردر **مطلب اول** معلوم اوله که مذمت دنیای دنی اول
مرتبه ده خفی دکلدر و اکثر آیات قرآنیه ذم دنیایه و تنفیره … مشتمل در
و کذلک احادیث و آثارده دخی کثیره در که اولی الابصاره خفی دکلدر اما سیی
دنیانک حقیقتنی و مذموم و غیر مذموم … ذکر ایده لم معلوم اوله که سنک
قلبنکک ایکی حالی واردر اول ایکی حالتک قریب و دانی اولانکه ما قبل موت
و دنیا ایله تسمیه در متأخر و متراخی اولان که ما بعد موت در آخرت ایله تسمیه در بونلرک
صکره دنیا اوچ قسم در اولکی اولدر که آخرتده سکا مصاحب و رفیق و ثمره سی بعد
الموت سکا باقی اوله و سنی انس … حافظ و وافی اوله مثلا علم کبی که اول
لذت دنیویه عاجله در کذلک عبادت دخی تحصیل لذت ایلدوکی … اما
بو ایکیسی دنیادن معدود دکلدر زیرا نفعلری آخرتده اولور ایکنجی … دردر
حظ عاجل اولوب لکن آخرتده ثمره سی حاصل اولمایه معاصی و مباحات ایله تلذذ
کبی اوچنجی که ایکیسنک بیننده متوسط در حظ عاجل در اما اعمال آخرته معاون اوله
مثلا طعامدن مقدار قوت کبی و لباسدن ستر عورت ایدن قمیص و بردن حفظ
حاجت ایدن کبی و بونلرک مثلی دخی بو حالت ایکی قسمک بیننده مترددر
زیرا اگر قصد اوله وسیله قیلورسه اعمال آخرتدن اولور اگر … وسیله قیلورسه
اعمال دنیادن اولور و عبد ایله بعد الموت باقی قالماز الا قلبنک صفا و طهارتی
قالور اول ایسه شهواتدن کف ایله اولور و انس … قالور اول ایسه کثرت
ذکر الله ایله اولور و محبت خدا قالور اول ایسه حاصل اولماز الا معرفت ایله معرفت
دخی فکردن تولد ایدر و دخی معلوم اوله که دنیا اعیان موجوده دن عبارتدر
و انسانک انده حظ و نصیبی واردر و اصلاحنده اولنک شغلی واردر اعیان بونلار
اوچ امور در اما اعیان ارض در و اولکه لر … اولان معادن و نبات و حیوان کبی
اما معادن آلات و اوانی ایچوندر نحاس و رصاص کبی و یاخود نقد ایچوندر …

بو بونلرك غیری كبی واما نباتات لباس ایچوندر وتداوی وغذا ایچوندر واما
حیوان انلاردن بهایم اكل وركوب وزینت ایچوندر وانلاردن انسان خدمت
ایچوندر وغلمان سببی یاخود انكله استمتاع ایچوندر جواری ونسوان كبی كذلك
مطلوب آدمیدن عز وجاه ایچون مطلوب اولور آندن بونك مجموعی دنیا بوددر بوندن
صكره عبدك دنیا ایله ایكی علاقه سی واردر برنجی قلب ایله علاقه سیدر كه اول دنیایه
محبتی ودنیادن حظی در وجمله همتنك دنیایه انصرافیدر تا كه قلبی عبد كبی اولور
بو علاقه دن اخلاق ذمیمه متفرع اولور كبر وحسد وریا وسمعه كبی وحب مدح
وثنا وتكاثر وتفاخر كبی برنجی دخی بدن ایله علاقه سیدر كه اول بو اعیانك اصلاحنه
اشتغالیدر واول جمله صناعات وحرفدر كه خلق انكا مشغوللردر بونك تفصیلی اولدر كه
انسان اوچ شیئه مضطردر قوت ومسكن وملبس در اولا قوت غذا وبقا
ایچوندر وملبس ستر عورت ودفع حر وبرد ایچوندر ومسكن دخی دفع
حر وبرد وهوا واهل ومالدن دفع اسباب هلاك ایچوندر پس بش صناعته حاجت
حادث اولمشدر كه انلار اصولدر برنجی فلاحتدر كه تحصیل نبات ایچوندر برنجی
رعایتدر كه حیواناته حفظ واستنتاج ایچوندر برنجی اقتناصدر كه خدای تعالینك
خلق ایتدوكی صیدی یا معدنی یا حشیشی ویا حطبی تحصیل ایچوندر برنجی حیاكتدر
ملبس اقتضا ایدن غزل وخیاطتدر كه اول ملبس ایچوندر وبرنجی بنادر كه مسكن
ایچوندر بوندن صكره بو صناعات محتاج ادوات والاتدر انلار دخی یا نباتدن
اخذ اولنه كه اخشابدر ویا معادندن اوله رصاص وحدید كبی ویا جلود
حیواناتدن اوله پس صناعاتدن اوچ انواعه احتیاج اولندی كه برنجی نجارلقدر كه
خشبده عملدر برنجی حدادلقدر كه معدنده عملدر خرازلقدر كه جلود حیواناتده
عملدر آندن اقرهات صنائع بونلردر بوندن صكره وفقان [illegible] مدنی بالطبع اولمغله
البته بقای نسل ایچون معاشرت زوجه احتیاج اولمشدر ودخی صناعاتده معاونه
محتاج اولمشدر زیرا جمیع صنایعی افراد ناسدن بركسه تولی ومباشرت ایده مز فاذا
جمیع مصالح باطل اولور زیرا بر یالكوز طعام حراثه وطحانه وخبازه محتاجدر كذلك
[illegible] حراثت قطفه وغزل ونسج محتاجدر بو منوال اوزره در سائری دخی
ومهد انسانك اجتماعنده بعض صناعتلر دخی حادث اولور جمله دن صناعت علم
عدل ایله فصل خصومت وبعضا بو مذبذبدر صناعت جندیت بلادی سیف ایله
حراست ایچون وانلاردن لصوصی دفع ایچون ودخی فقهه احتیاج بوندندر كه [illegible]
[illegible] واسطه در بوندن صكره اهل حرب [illegible] اكر طلب [illegible] استغال ایدرلر
[illegible] معلك انلاردن قوت اولور پس حاجت مس ایلدی كه انلاره اموال ایله
امداد اولنه مال خراج وخراج كبی پس بعض كمسه یه احتیاج اولدیكه اول اموالی

تیسیر ایلیه كه انلار جباة وخزان وكتاب وعمال وحسابدر بونلر دخی معیشتده محتاجلر
پس احتیاج اولدیكه انلاره مال خراجدن بر شئ صرف اولنه كه انلاره كفایت ایلیه
پس انلار اهل حربه فرع اولورلر آندن ناس صنائعلرنده اوچ فرقه یه منحصرلردر
فرقه اولی فلاحون ورعاة ومحترفوندر فرقه ثانیه جندیه دركه انلاری سیوف
ایله حمایت ایدرلر فرقه ثالثه طائفتین بینده اخذ واعطاده متردد اولانلردر كه
انلار عمال وجباة در بونلرك لغایت [illegible] آندن نظر ایله كه نه كیفیت ایله امر عالم ابتدا
ایلدی كه حاجت قوت ومسكن وملبس در ونه وجه ایله منتهی اولدی [illegible] دنیا
بویلدر كه بر باب منفتح اولماز كه الا انك سببی ایله نیجه ابواب فتح اولنورلر كه نهایت
اولماز گویا بر هاویه در كه قعری یوقدر بر كسه كه انك بر حفرته دوشه [illegible]
اندن بر بنه دخی دوشر علی التوالی بویلدر آندن اصول بونلردر وبونلرك
هر برینك تمام اولمازه الا نیجه فروع ایله اولور كه اكثرنده [illegible]
[illegible] خف در وفرس كبی كه آلت حرب در وبونلرك غیری نیجه آلات دخی
[illegible] وقبا كه بین الناس [illegible] بالتسوه اقتضا ایله نیجه مظالم اولدیسه بو علم
محتاج اولدیلر كه ایشلرنده اصلاح ایلیه تاكه یاشلرنده اولان صناعات سببی ایله انتظام
عالمه اختلال كلمیه مطلب ثانی شغلك حرفه یانده دركه بعض اشغال
جهلرلر سببی ایله جاری اولور انلار ونده لصوص وطرار وسائل وبونلرك
انواعی كثیره در دخی بونلار وندر [illegible] بعضی مكر وتعب وحیله ایله تحصیل مال ایدرلر
زیرا انلار وجه بطالت [illegible] ایله نیجه حیله یه تشبث ایدرلر مثلا تكلف ایدرب
اظهار عمی [illegible] ایدرلر وبونلرك افعالنه وبونك ایله ناسدن تكفف ایدرلر تاكه ترحم
[illegible] مال ویره لر وبونلارده [illegible] اصحاب مسخره [illegible]
اصحاب شعوذ [illegible] اصحاب اشعار [illegible]
[illegible] وبونلرك اشغالی كه جلبسی [illegible] ناسدن [illegible] تدقیق فكر ایله استنباط
تحصیل ایلشلردر [illegible] حقیقتده [illegible] زیرا اول افكار واعمال طریق
كسب كمالده اعمال اولنسه اول تحصیل ایتدوكی علوم ومعارف اعمال باعث تحصیل
انواع جاه ومال اولوب انلردن فضله ذل سؤال ومكر وحیله وفساد دینیه تحصیل ثواب
رغبت وصلاح حال [illegible] ایدرردی بوندن صكره قصور كمالده ناسك [illegible]
اولوردی بر طائفه واردر كه انلاره جهل غفلت غالب اولوب [illegible]
طبیعت طالب اولورلر اكل ایدرلر كسب ایچون وكسب ایدرلر اكل ایچون نته كم حالا
[illegible] بونلر ایچون دنیاده [illegible] یوقدر بل هر روز [illegible]
[illegible] اكل ایچون [illegible] اكل ایدرلر نهارده تعب چكمك ایچون بونلرك [illegible]
[illegible] بعض [illegible] استعمال ایدرلر زیرا اول [illegible]

منقطع اولمازه الا موت ایله ۰ بر طائفه دخی زعم ایلدیلر که کمال شهواتدن قضاء وطر
شهوت بطن و فرجده در که انلر همتلرنی معامله نسوان جمیله و جمع اطعمه لذیذه یه
صرف ایدرلر مانند حیوانات انعام حتی دون زیاده طعام اکل ایدوب انکله بر مرتبه غافل
اولورلر که حق تعالی دن و یوم آخردن انلری شاغل اولور ۰ بر طائفه دخی ظن ایلدیلر
کمال انجق جمع مال ایله در و اول سببدن جمع مال ایچون لیالی ده سهر و نهارلرده تعب
نفس و خطر اختیار ایتکله انواع شداید اسفاره تحمل و طول لیل و نهارده اخطار
تردد ایله خطلم و بناء توسل ایدرلر و نهایت شح و بخلدن نقصانی خوفندن انجق
مقدار ضرورت اکل ایدرلر تا که موتلری ادراک ایدنجه حالی بو منوال اوزره اولور
و کنوزلری زیر خاکده مدفون قالورلر و یا خود کمال شرف ایله شهواته صرف و تلف
ایدرلر ترک الآخره قالوب انلار انکله لذائذ و شهواته واصل اولور و سنه کنجی …
و بالی حاصل اولورلر ۰ بر طائفه دخی ظن ایلدیلر که سعادت نیک نام و تجمل
و ثروت سببی ایله کثرت ثنا و مدح انام ایله اولور بونلر کسبده انواع تعب و تدقیق
و مطاعم و ملابسده نفسلرینه تضییق ایدرلر و دائما نفیسه و ثیاب فاخره یه صرف
اموال وافره ایدرلر و خانه لرینک ابوابنی و اعین ناسده ظاهر اولان یرلرینی
لاجورد و سیم و زر ایله بر زینت زیور ایدرلر تا که کورنلر صاحب قدرت و غنا
و ثروت در دیسه لر بونلرک همتلری انجق نظر ناسدن محلی اولان یرلر ایله تقیید
و اول مقوله اموری تدارکه تمهید در ۰ بر طائفه دخی ظن ایلدیلر که سعادت
عز و جاه و دولت ده و خلقک تواضع و انقیاد و توقیرنده کثرت ایله در اول اجلدن
طلب ولایات و تقلد اعمال سلطانیه و حکومات جانبنه سعی و اقدام و صرف نهایت
ایدرلر و بویله ظن ایدرلر که بونلر انلار سعادت عظمی ایله مسعود اولورلر …
تا ربح غایت مطالب بیلورلر و امری بونلار بر نوع طوائف در و بونلارک …
نیجه طوائف واردر که حصری ممکن دکلدر و تعددی دخی زیاده در که جمله سی ضال …
منقلب اولمشلردر کثرت اشغال سببی ایله و اشتغالک دخی بعضنه تداعی ایدوب
بری برینه مؤدی اولمغله تسلسل و دنیاده … طریق فساد و …
سالک اولورلر اگر اول آتش فکر فاسد انطفا ایتکله مقدار ضرورت ایله اکتفا ایتمه
اندفاع اشغال ایله کسب فراغ بال ایدوب جانب حقه رغبت و انکا ذکر و عبادت
غالب اولوردی امّا بونلردن صکره بر طائفه دخی بو آفاته متنبه اولورلر لکن بعضی
ظن ایدرلر که دنیا دار بلا و مشقت در و آخرت دار صفا و سعادت در که دنیاده
عبادت ایلسون کرک ایلسون … ایدرلر که صواب انفسلرینی قتل ایلمکدر
تا که محبت دنیادن خلاص بولالر بو مسلکه اهل هنددن بر طائفه سلوک ایتمشلردر
حتی نفسلرینی ناره القا ایتمکله تمهید و احراق ایدوب بو طرزه کندولرنی قتل ایدوب

ظن ایدرلر که بو محله محبت دنیادن خلاص اولمشلردر بعضیلری دخی ظن ایدرلر
قتل ایله خلاص اولمق ممکن دکلدر بلکه اولا صفات بشریه یی اماته و انلاری نفسده بالکلیه
بالکلیه قلع و ازاله لازمدر پس مجاهده یه اقبال و نفسلرینه تشدید ایدرلر حتی
بعضی شدت ریاضت ایله هلاک اولورلر و بعضنک عقلنه فساد کلور و بعضی
مریض اولورلر بو محله اوزرینه طرق عبادت منسد اولور بعضیلری دخی صفاتی
بالکلیه قمعدن عاجز اولوب دیرلر که اول محالدر پس ظن ایدرلر که شرعک
تکلیف ایتدوکی دخی محالدر و ظن ایدرلر که حاشا شرع تلبیس در اصلی یوقدر
اول سبب ایله وادی الحاده دوشرلر نعوذ بالله من ذلک ۰ بعضلری دخی ظن ایدرلر
بو تعب جمله الله ایچوندر لکن حق تعالی بزم عبادتمزدن مستغنی در عصیان ایله انک
نقصانی اولمز و عبادت ایله زیاده و کثرت کمالی اولماز اول سببدن سلوک مسلک
اباحت و طی بساط شرع شریفی طی ایدرلر بعضلری دخی ظن ایدرلر که مقصود
… عبادت انکا وسیله در ایری حق تعالی یه وصولدن صکره عبادتدن
استغنا اولنور پس سعی و عبادتی ترک ایدرلر و دیرلر که تکلیف علم و …
بلکه مخصوص عوام در و بونک دریاسنده دخی نیجه مذاهب باطله و ضلالات
… واردر که احصاسی طویل اولور تا بو حده زیاده یه بالغ اولنجه بو جمعنک
… اولانلر انلار در که صحابه کرام الرک اوزرینه اعتقاد ایدوب …
… ایله علده سعی و اهتمام ایلمشلردر اول طائفه اهل سنت و جماعت در و انلار
… قویم و صراط مستقیم اوزره در و انلار حق تعالی جلالری اول عقیده صحیحه اوزره
ثابت ایدوب سلوک صراط مستقیم و اعتقاد صحیح قویم ایله روحی … ایدوب
آخرتده دخی لواء الحمد تحتنده حبیب رب مجیب ایله و آل عترت ناجیه و اصحاب
رتبه سامیه ایله حشر ایلیه آمین یا رب العالمین ۰

اصل سادس

ذم مالده و محبتنک کراهتنده و بخلک ذمنده در بونده دخی مطالب واردر

مطلب اول معلوم اوله که حق تعالی مواضع کثیره ده ذم ایدوب
بعض مواضعده دخی مدح ایدوب و خیر ایله تسمیه ایلیوب ان ترک خیرا بیورمشدر
و دخی رسول الله صلی الله علیه و سلم نعم المال الصالح للرجل الصالح بیورمشدر
… شولکه مال … که بر رجل صالحه و اهل اولدوب … اوله
… مرقا ایلیه پس بو ایکی قولک و بو ذم ایله مدحک بیننی توفیق
تحقیق دن لابد در و اول ممکن دکلدر الا مالک آفات و فوائدنی بیان ایله
ممکندر امدی معلوم اوله که مال یلان بر مار کبیدر که انده بالاتفاق سم و تریاق وار
پس بر کسنه که آنک فوائدنی و غوائلنی بیله ممکن در که شرندن احتراز و احتساب
و خیرنی استدرار و اکتساب ایلیه ۰ اما فوائدی اول دخی یا دنیویه در که انی …

اول سببدن اکا هلاك ایدر و باخود دینیه در اول دخی اوچ نوع در بکا
نوع اول نفسنه انفاق ایده وکیده در اول دخی یا عبادتده اولیه وحج وجهاد کبی که بو
امهات قربات دندر و یاخود عبادته استعانته اوله مطعم وملبس ومسکن ومنکح
وسائر ضرورات معیشته صرف کبی شول اعتبار ایله که عبادته توصل آلتیه ایله توسل ایتمکه
موقوف اوله و دخی عباد ایدر و بلکه حظوظ دنیویه اندن زیاده اولان تنعم وتلذذ در نوع
ثانی ناسه صرف ایده وکیده در اول دخی درت قسم در اول کی صدقه در انوك ثوابی
معلوم اولمشدر ایکنجی مروت در ضیافت وهدیه واعانت کبی بو دخی فوائد دینیه
دندر زیرا بونکله انسان تحصیل اصدقا واخوان ایدر و صفت سخاوت و جود ومروت
و فتوت بونلار ده دخی ثواب واردر آنده جنجی وقایت عرض در که شول مال ایله تا که
عرضی یا بال او دخی مثلا شاعرك هجوینی و یاخود شناعت سفهای دفع ولسانلرینی قطع
ایلمك کبی بونك فائده سی دینیه واخرویه دخی اولور زیرا وقایت عرض صدقه در
زیرا انده غیبت ایدنی منع وبا ستلرندن آفت انتقامی دفع واردر دردنجی استخدام
در زیرا اکثر جمیع معاملهٔ بنفسه تولی ومباشرت ایدرسه اوقاتی ضایع اولور
مثلا طعامی پشورمك وبوصلمك کبی کنس بیت یعنی خانه سن سوپورمك جبی که ایامر
نسج و کتابت کبی اکا دخی احتیاج مقرردر جمله بر مقدار مالی لازمدر که بونك امثالی
حوائجه دفع ایلیه نوع ثالث عامهٔ ایچون اولان خیر در بنای مساجد ومعابد وقناطر
وربا طات ودار المرضی که و بولره حیاب وسقایه لر نصب ایلمك کبی و بونلارك
امثالی دخی که بری خیرات مؤبده در که بعد الموت دار در بعضی کثیر الخیر والبرکه در
واو عمده صالحینی جالبه در آخری سکافر ده بوبیان اولنانلر کافیدر و بونده کور اولان
فوائد دینیه در خصوصا که مال ده نیجه حظوظ عاجله دخی وار در که ذل سؤالدن حقارت
فقر دن خلاص و بیان خلق ده عزت جده و وصول وکثرت اخوان واعوان وکرامت
وقار کبی و بونلارك مثللی دخی واما آفات مال انلار دخی یا دینیه در که اوچ قسم در
اول کی اولدر که انسان بجانکه نفسنده قدر معصیته مال ایله اکا استعانت ایده
واستشعار ایلیه در و بوندن داعیه معاصی منبعث اولور اگر نفسه متابعت ایدرسه اکا انهماك
وار تکاب معاصیه اقدام ایدرسه هلاك وبلیه مقرردر و اگر صبر ایدرسه دخی شدت
زحمه دوشر ایکنجی اولدر که مال مباحات ده تنعمه جکیدر که اکا مألوف اولوف نیجه جلد
بعضی بعضنه جر ایدرك بر مرتبه یه واردر که مال حلال کفایت ایتمیوب معاصی دخی ترکی
ایدر و موجب آخر الامر اقتحام شبهات ایدر و بونك توابعندندر که ناس ایله معامله
نفعی ایدرك ریا و مداهنه وکذب ونفاق ایله معامله یه مؤدی اولور زیرا احتیاجات ناس
بو بلا اخلاقه مؤدی اولور اوچنجی که اندن بر امر منفك وممتاز اولمدیغه اولدر که آنی ذکر ملکده
مشغول ودن الهادیه واشغال ایدر که اول خسران عظیم وداء عضالدر واما آفات

ریبه سی خوف وحزن وهم وغم ودرد حسد وده تعب واموالی حفظ وکسب ده رنج
صعوبات تجشم وتحصیلنده تکلف در آخری اول قدر جه تر یاق مال اولدر که اندن
ایچی مقدار قوتنك اخذ ایدوب باقیسنی خزانه صرف ایلیه بونلارك ماعداسی سموم قاتلدر
مطلب ثانی حرص وطمع ده و مدح قناعت ده در معلوم اوله که انسان
بجانکه مقدار قوتنك مافوقنه متشوف وطالب اوله آندن غیر قناعت قرینه اولوب
اول حرص ایله مدنس اولور و بو تزحلانی سوء اخلاقه وارتکاب منکراته جر ایدر که هر برّی
معارف مروات دن ساقط ایدر کی حرص علتنك علاجی وملکهٔ قناعت تحصیلنده سعی لازم در اول
دخی بش امور دن مرکب در اول کی که عملدر معیشته اقتصاد یعنی حد وسط اختیار
ایلکدر و انفاق ده رفق ایدوب نفسنه ما لا بد منها ولا زم ده ایلیه تحسنده رغبا ایلنده
اقتصاد و طلب ایلیه ایکنجی اولدر که زمان مستقبل ایچون مضطرب اولمایوب حق سبحانه
و تعالینك وعد نه وثوق واعتماد ایلیه و شدت حرص سبب رزق اولماد وغنه
عارف اوله و شیطانك اکا وعد ایدوب تخویف ایده وکما امره مبالات ایلمیه که شیطان
اکا القا ایدر که اگر تحصیل ماله سعی ایلمز ایسك فقر ده دوشرسن بلکه و بلکه عاجز اولوب
محتاج دل سؤال اولورسن دیو اضلال ایده اوچنجی بیلدیكه وار در اول حال ده شکر
ذل لحیا اختیار ایدر استقبال ده اولاحاق ذل متوهم دفعی ایچون مع ذلك اعلاء کالی
حق تعالیدن دخی غافل اولور دردنجی اولدر که قناعت ده اولان عزو استغنا وطمع و
حرص ده اولان ذل احتیاجی بیله قناعت ده ایچی فضول شهوات دن صبر المی وار در
اول بر المدر که اکا بر احد مطلع اولماز و آنده ثواب آخرت دخی واردر اما طمع بر الم
تهایه در که اثم و بال ایله بیله کاملا اولدر که اکا معاینه دخی لازم اولوب دینی دخی هلاک
اولور بشنجی اولدر که حق تعالینك نعمتلری اولان یهود ونصارانك نعمتلری زوال
تمسك یعنی فکرونا تمل ایلیه و احوال انبیا واولیانك وعادات خلفاء راشدین وسائر
صحابه و تابعینی ملاحظه و تدبر ایلیوب اتباع و لائق قنغی طریق ایسه اکا سالك اوله
التنجی اولدر که جمع مال ده اولان آفتلری فهم ایلیه و اندن خوف اولاجق سعادتی
تدبر ایلیه که تا بو بشندن بش یوز یللق مسافه مقدار فوت اولنور مطلب ثالث
سخاوت ده در معلوم اوله که مال اگر مفقود ایسه لائق اولدر که قناعت ایدوب حرص قلیل اوله
اگر موجود ایسه لائق اولدر که سخاوت ایثار و تبخیل ایلدن تباعد اختیار ایلیه زیرا سخاوت
اخلاق انبیادندر خصوصا ایثار که درجات سخانك ارفعیدر ایثار اولدر که مالندن
جود ایلیه کندوسنده احتیاج موجود ایکن نته کم بخلك ماعلاسی نفسنه بخل ایلکدر
احتیاجی وار ایکن سخاوت ایثاردن صکره بر درجه عالیه یوقدر حق تعالی دخی صحابه
کرامی ایثار ایله ثنا ایدوب و یؤثرون علی انفسهم ولو کان بهم خصاصة بیور مشدر
اما بخل حقنده بعضلر دیمشدر که واجب لا فی منع در بس هر کس که اداسی واجب اولان

مالی ادا ایلیه اول بخیل کلدی لکن بو تعریف کافی دکلدر زیرا بر کسه جزئی [illegible]
در وایلسه بر حبه یا نصف حبه نقصانی ایچون اول بخیل عد اولنور بالاتفاق بعضلر
ایتدیلر بخیل اولدر که عطیه‌یی صعب عد ایلیه بو تعریف دخی قاصر ایدوکی ظاهر در
زیرا نیجه بخیل واردر که عطیهٔ قلیله‌یی مثلا حبه مقداری و اکا قیاس ایله لکن استصعاب ایتمز
اکثرا بعض عطیه اولورسه بر جواد بولنمازکه الّا اول دخی بعض عطیه‌یی استکثار [illegible]
ایدر و اما جود حقنده دخی بعضلر دیرلر که بر عطادر که اندن امتنان اولنمایه و بلا سعایه [illegible]
درکه بلا [illegible] اوله و بعضلر ایتدی شول اعتقاد ایله اولان عطادر که مال الله در و عبد
الله در [illegible] اعطا ایدر انوک تعریفنده کوردیکن بعضلر
ایتدیلر هر کسه که بعض مالنی اعطا و بعضنی ابقا ایلیه اول صاحب سخادر و هر کسه که اکثرینی
بذل و اقلنی ابقا ایلیه اول صاحب جوددر و هر کسه که فقر و شدت
مقاساة ایدوب ینه اول حالده بذل جمیع مال ایلیه اول صاحب ایثاردر و هر کسه که
هر کسنه بذل ایتمیه اول صاحب بخلدر [illegible] معلوم اولا که بونلر کوره اولان تعاریفدن
هیچ بری مقصوده وافی و بیان مراده کافی دکلدر بلکه بو بابده تفصیل ایدرز که مال بر حکمت
مقصود ایچون مخلوق و موجود اولمشدر و [illegible] محل بذل و ما ساکدن [illegible]
بذل [illegible] اولان حد وسط دن [illegible] سخا و جود اولور [illegible] دن عبارتدر لکن
اول شرطله که طیب قلب ایله اوله [illegible] مقدار واجب [illegible] غایت [illegible]
جملهٔ کلام بودرکه اول ایکی قسمدر برنی حکم شرع ایله واجبدر برنی دخی حکم مروت و عادت
ایله واجبدر پس هر کسه که [illegible] مروت و عادت ایله کر واجب اولانی
منع ایلیه اول بخیل در اما واجب شرعی منع ایلین ابخل در [illegible] اداء زکات
[illegible] مشقت و کلفت ایله ادا ایلیه واجب مروت
اهل و اولادک نفقه لرینه تقتیر [illegible] واردر زیرا بعض مرتبه
[illegible] اول مرتبه قبیح [illegible] اجانب دن استقباح اولنمیان بعض
مرتبه اقارب دن استقباح اولنور [illegible] استقباح اولنیان مقدار [illegible]
استقباح اولنور و بونلرک [illegible] رجل شرع و مروت [illegible] ادا ایلیه
اول بخیل دن بری [illegible] لکن صفت جود و سخا ایله موصوف اولماز [illegible]
اندن زیاده بذل ایلیه لکن اول شرطله که طیب نفس ایله اوله طمع دن و رجای مکافات
[illegible] و ثنا و یا خود [illegible] ایچون اولمایه زیرا اول
ایچون بذل مال ایدن جواد دکلدر معاوضه‌در [illegible] عوض [illegible]
[illegible] من غیر عوض بذل در اول [illegible] که حقیقتده جود انجق حق تعالی حضرتنده
موجوددر آدمی یه اطلاقی مجازدر نعم بر کسه که غرض [illegible] رذالت بخلدن
تطهیر ایچون ایلیه جواد تسمیه اولنور بنی آدمده دخی **مطلب رابع** علاج بخلدر

معلوم اولا که بخلک سببی حب مالدر حب مالک دخی ایکی سببی واردر برنجی سببی شهوات
در که انلره وصول اولنماز الا مال ایله و طول امل دخی منضم اولمق ایله اکر قصر امل اولورسه
[illegible] طول امل معاشنه قائم اولورلر اکر انوک اوزرینه خوف فقر دخی رزقه [illegible]
[illegible] مضاعف اولورسه بخل دخی قوی اولور [illegible]
[illegible] اصابت مرض وقتنده [illegible] علاج و مداوات ایده [illegible]
[illegible] ایله [illegible] بو مرض [illegible] که علاجی [illegible]
[illegible] زماننده [illegible] تحصیل معلومات اولسه [illegible] بونک علاجی [illegible]
[illegible] علاجی صبر و قناعت ایله در و طول املک علاجی
کثرت ذکر موت ایله در و موت اقرانه نظر ایله در و اولاده میلک علاجی [illegible]
[illegible] خلق ایدن رزقلرینی دخی خلق ایلمشدر [illegible] اولاد اولورکه [illegible] انتقال [illegible]
تحصیل مال [illegible] حالا [illegible] ولد [illegible] مال عظیم مالک [illegible]
اولوب [illegible] کمال [illegible] مسالک [illegible] اولور [illegible] اول ولدینی
[illegible] ترک ایتمک مقصد ایدر لکن [illegible] ایله [illegible] ولدی دخی
[illegible] اولورسه حق تعالی انوک رزقنده [illegible] حفظ و رعایت ایدر
اکر فاسق [illegible] اولورسه مالی ایله انوک فسقنده معاونت ایتمش اولور [illegible]
[illegible] اولور و دخی بر ضابطه بودرکه ذم بخلده وارد اولان اخباری [illegible]
[illegible] ملاحظه [illegible] تکرار ایلیه و بر علاج دخی [illegible] ایلیه [illegible]
[illegible] سخا ایله [illegible] بولورسه [illegible] بذل ایلیه [illegible] اول بذل
[illegible] طبیعت اولوب بعده [illegible] جانب اعتداله [illegible] ایلیه [illegible] اولور
بعض صفات [illegible] بعضی اوزره مسلط اولور و بعضی بعضنک [illegible] **مطلب**
خامس عبدک [illegible] خصوصنده وظائفی بیاننده در اول [illegible]
مالدن مقصود نه ایدوکنی بیله تا که انجق مقدار حاجت حفظ ایلیه [illegible]
رعایت ایلیه حرامدن و [illegible] اولان اموردن اجتناب ایلیه [illegible]
[illegible] ایلیه [illegible] واجب [illegible] بیان اولنشدر و اول مقدار واجبه دخی قصد و
اعتدال رعایت ایلیه [illegible] رعایت [illegible] انفاق [illegible]
[illegible] ایلیه [illegible] اتفاق [illegible] اصلاح ایلیه [illegible]
حضرت علی کرم الله وجهه [illegible] اکر بر کسه [illegible] اولان مالک جمله سنی اخذ [illegible]
و انکا [illegible] رضای خدا ارادت ایلیه اول [illegible] اکثر جمله سنی ترک [illegible]
لکن [illegible] اول زاهد دکلدر و بعضلر ایتدی [illegible] کافی [illegible] عبادت
[illegible] بعدی [illegible] حاجت در و [illegible] مقصود [illegible] عبادة [illegible]
[illegible] عبادت اولورلر **مطلب سادس** مدح فقر و ذم غنی ده در [illegible]

اختلاف ایتمشلردر بعضلر ایتدی غنی شاکر فقیر صابردن افضلدر بعضلر عکسینی سویلدر
لکن محققین قتنده مختار اولان اولدر که فقیر صابر افضلدر خصوصا که حضرت رسالت
پناه صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که فقرای صعالیک مهاجرین جنته قبل الاغنیا بخمسمائة
عام یعنی زمرهٔ مهاجرین که جملهسی مقبول رب العالمین ایکن فیه انلارک صعالیکی و
فقرالری اغنیاسندن بش یوز ییل مقدم داخل اولورلر و معلوم اولا که بو مقامده کلام
طویل و کثیردر که بو دکلو نزر حجره ده آنی حصر و بیان ایتمکه امکان یوقدر آمری اخیرلرده
تفصیلی طلب اولنه بزم جمله عقت و غرضمز بوکتابده دار غروردن بعد و تجافی در کره
اول جانب فقره اولیدر نته کم شاعر دیمشدر شعر ولست بنظار الی جانب الغنی
اذا کانت العلیاء فی جانب الفقر ترجمه اگر حاصل اولورسه فقر ایله جاه
غنا و مالی ایچون نظرگاه و دخی برکسه که انبیا و اولیانک احوال و اقوالی مراقبه
و ملاحظه و تفکر ایلیه و انلاردن نقل اولنان آثار و اخباری تدبر ایلیه شک
یوقدر که مالک فقیری وجودندن افضلدر اگر موجود اولورسه خزانهٔ معروف اولور
دخی والله المستعان وعلیه التکلان

اصل سابع ذم جاه و ریاده در

بونده دخی مطالب واردر

مطلب اول حب جاه حب مالدن اشد ایدوکی

بیاننده در بونک اصلی اولدر که ایکیسندن هر برینی مطالبه توصل ایچوندر لکن مال
دینیلنده که آقامتده مثلا سرقت و غصب ایله قطع ظلمدن سالم و آمن دکلدر اما جاه که تحصیلی
تسخیر قلوب ایدرب انلارک کندویه تعظیملریدر و انکا اطاعتلریدر و فقاره اول آفات
مذکورهدن مامون اولدیسه عند الناس جاه احب اولمشدر و دخی و فقاره مال ایله
جاهه توصل جاه ایله ماله توسلدن اصعب اولدیسه جاه عند الخلق احب اولدی
و دخی مالک قلوب برکا بریه بلا تعب سرایت ایدر و تحصیل زیاده و نما ایدر
مشقت چکلمز اما مالک زیاده و نماسی تعب و زحمت ایله اولور اگر سؤال اولنورسه که
نفوس هم جاه و هم مال حب اوزره مجبوله در زیرا محبوب مال اولمایچه توصل اولنمز مثلا
اتساع جاه و انتشار صیتیکی جوابده بر بلورکه بو حبک ایکی سببی واردر برکی
ایچلرکه ارزاق اگرچه حالا کفی اولوربیعنی لوازم و مهمانه کفایت حاصل اولوره لکن
طول امل دن خلاص دکلدر مال ایسه محض تعانزه دوره اما جاهده اول خوفدن امن اولور
برکی دخی خفی در لکن اقوی در که روح بر امر ربانیدر که حق تعالی آنی امر ربانی اولمق ایله
وصف ایدرب قل الروح من امر ربی دیمشدر اول سببدن نمره کندو طبعنده
کمال ایله تفرده محبت در و دخی انده امر ربانی اولدوغی جهتدن انونک طبیعی صفات
ربوبیته محبت اوزره در که کبریا و عز و تجبر و استعلادر لکن وقتاکه نفس منتهای
تعالی ادراکدن عاجز اولدیسه کمال استعلاسی ساقط اولمایوب و اما محبت استحالیکه
بوندن صکره موجودک کمال حقیقیسی اولدرکه غیرک وجودی اندن اوله اول

واجب الوجودک شانیدر آمری هر موجود اکا و اصل و ملحق بارید غیر اوزرینه مستولی
و غالب اولماغه عاشق و طالب اولور زیرا اول حالده فی نوع کمال واردر و فقاکه موجود
دخی ایکی قسمه منقسم اولوب برکی انسانک تحت اختیارنده داخل اولمیان شیلردر
انلار مثلا افلاک و کواکبیکی و ملکوت سموات و نفوس ملائکه و جن و شیاطین و
جبال و بحار و انلارک تحتنده اولان حیوانات و احجار کبی و برکی دخی تحت اختیارده
داخل اولان اولدیسه که مثلا ارض و اوزرنده اولان معادن و نبات و حیوان و
قلوب نوع انسانیکی و دخی انسانک طبعی بونلارک جملهسنک اوزرینه استیلا
اولدیسه دیلرکه قسم اول اوزرینه علم و انلارک اسرارینه اطلاع ایله استیلا ایلیه
زیرا اول دخی نوع استیلادر زیرا علوم مجاط در عالم اولان کندو محیط در اول سبدندر
حق تعالی و ملائکهنی معرفتی استر و افلاک و کواکبه و جمیع عجائب سموات و عجائب
جبال و غیرلری معرفت و احاطهنی استر و اکا اطلاع ایلرسه او اما قسم ثانی به استر که کیفما یرید
انده تصرف و قدرت ایله استیلا ایلیه بونلار دخی ایکی قسمدر برکی اجساددر و دراهم
و دنانیر و امثالی کبی انده اولانلرکه پس انلارده کیف یشا تصرف ایتمکه ایلر زیرا
نفسک محبوبی صفات ربوبیتدر بونده کوی اولان تصرف دخی آندندر اول
سببدندر که دراهم و دنانیری سور و دخی عبیدی استرقاق و احراری استعبادی
استر برکی دخی ارواحدر قلوب و نفوس آدمیتیکی که انلار وجه ارضده اولانلرک
انفسیدر پس انلاره استیلای دخی استر طبعنده اولان صفات ربوبیته حقیقی
حقیقی ایچون زیرا انلارده امر ربانی واردر بوندن صکره معلوم اوله که کمال حقیقی حق تعالیدر
مخصوصدر و بو کمالک ماعداسی دخی ایکی حقیقتیدر بوقدر اول دخی اوج وجهدندر
برکی کثرت معلوماتدر حقیقتده در زیرا حق تعالینک معلوماتنه نهایت یوقدر آنکچون حق
تعالینک معلوماتی اتم انواع کشف ایله علمای علیه منکشف اولدو و ایکی جهتدندر بعض اول
معلوماتک حقیقتنده و ماهیتنده و بحاجتنه حق تعالیه اول وجه ایله منکشف اولور ایکنجی و ا علمک
ابدا الآباد و باقی اولوب تغیردن مصون اولدوغی جهتندندر بعدک دخی هر بارکه
معلومات کثیرهٔ علمک تعلق ایکیده بامعلوما منکشف و باقیه تعلق ایلیه حق تعالیه اقرب
اولور بوندن صکره معلومات دخی یا متغیرات در که انقلابی ممکن اولاندر و یا خود ازلی
اول جائزاتک جوازی و واجباتک وجوبی و مستحیلاتک استحالهسیدر زیرا بونلار ازلی و
ابدیه ازلیه باقیه در و بو قبیلدندر معرفة الله و حق تعالینک وجوب و مستحیل اولان
صفات و جائز اولان افعال و ملکوت سموات و ارض و ترتیب دنیا و آخرت اولان
حکمتلری دخی آمری کمال حقیقی بو قسمدر که بونلاری ایله متصف اولانلر حق تعالیه تقرب
اولور و اول کمال النفس بعد الموت دخی باقی اولوب بر نور اولور که اولکلرنده و یا بلرنده سعی
ایدر نور اولورلر که نورهم یسعی بین ایدیهم و بایمانهم یقولون ربنا اتمم لنا نورنا بو نلار

حقنده در. و بو قسمده منطوی در جمیع معارف که موجوداتی محیطدر زیرا آثار حق
حق تعالینک افعالندندر. دخی بو کمالات اگرچه مرتبه انسانیتده کمالات در
لکن بنده کمالات حقیقیه دکلدر. علم الهیه نسبتله نته کم بیان اولنشدر. کذلک قدرت
دخی عبد الله ایچون انده کمال حقیقی یوقدر. بلکه عبد الله ایچون علم حقیقی واردر. لکن قدرت
حقیقیه‌سی یوقدر. بلکه قدرت حقیقیه الله ایچوندر. بعض اشیاده عبدک قدرتی
ارادت و حرکتی حقنده حادث اولور. جمله‌سی حق تعالینک احداثی ایله‌در. امّا
کمال علم عبد ایچون بعد الموت باقیدر که حق تعالییه ایصال ایدر. امّا کمال قدرت
بو قدر مانع عبد ایچون کمال واردر. انجق اسباب علم قدرتیم حصولدن مثلا سلامت
اطراف و حواس کبی. لکن اول قدرت فی الحال در و جاه اضافت ایله‌در. بلکه
عبده کمال حقیقی حق تعالییه قرب و ملائکه‌یه قرب در. اول دخی یا علم ایله اولور
نته کم ذکر ایلدک. و یا خود حریت ایله اولور که اول اسیر شهوات اولمقدن و همومی
دنیادن خلاص و انلاره قهر ایله مستولی اولمقدر. ملائکه‌یه تشبه طریقی ایله. پس [illegible]
کمالات اوچ در که علم و قدرت و حریت در. و دخی مال و جاه ایله کمال قدرت ظنی [illegible]
بو قدر. الّا کمال حقیقی یا ابطال ایدرجک مقدار اولور. مطلب ثالث
حب جاه دخی محمود و مذموم اولانک بیاننده در. معلوم اوله که نته کم انسانه بر مقدار
ادنی مال لازمدر که انکله آخرته توسل ایده. کذلک بر ادنی جاه دخی لازمدر که آخرته
انکله توصل ایلیه. مثلا بر خادم که انکا معین اوله. و بر استاد که انکا تعلیم و ارشاد ایلیه
و بر سلطان که انی شریرلردن دفع ایلیه. و اول مقدار جاهه محبت که انکله بو امور [illegible]
اولنور ضروریدر. آنوک ایچون انسان مذموم اولمازه. بلکه مذموم اولان اول جاهی تحصیله
اصلح قلوبی مشغول ایتسه که جاه ایله انکا توسل اولنور. آنکه جاهه وسیله قیله. مثلا
مال محبت ایدر. علم و دینی ماله وسیله ایلیه که اول حرام در. و حب ریا دخی بوکا
راجع در. بوندن صکره بو امور مذکوره‌ده جاه طلب ایلمک یا بر صفتک [illegible]
وجودی اعتقادی ایله اولور. مثلا حضرت یوسف علیه السلامک اجعلنی علی خزائن الارض
انی حفیظ علیم قولی کبی که کندولرنده حفظ و علم صفتلرینک وجودنه اعتقادی اولوب
دیمشدر. و یا خود عیوبندن بر عیبی و یا معاصیندن بر معصیتی اخفا ایله اولور. نته کم [illegible]
زیرا تلبیس دکلدر. بلکه علمی فائده اولمیان نسنه‌یه علمک طریقنی سد ایلکدر. و مثلا
بر کسنه شرب خمر ایده و کندی اخفا ایلیه. امّا اظهار ورع ایلمیه. زیرا اخفاء فسق جائزدر
امّا اظهار ورع ریادر. و یا خود کندوده موجود اولمیان صفتلری ادعا ایلیه. مثلا عالم
و یا اهل ورع و یا سید علوی اولمق اظهار ایلیه که بونلر قطعا حرامدر. زیرا ریادر
مطلب ثالث مدح و ثنایه محبتک و ذمدن نفرت و انلردن نفرتک اسبابی
بیاننده در. انلاردن درت در. سبب اول که اقوی در نفسک کماله شعور ایدرمه

اکر

اکر اول کمال جلی و ظاهر ایسه لذتی اضعف اولور. طول قامت و بیاض لون کبی
اگر خفی مشکوک ایسه لذتی اعظم اولور. علم و ورع کبی. نته کم بو کمالاتنا و فوقنده
عارف دکل [illegible] مبادر اوله. استادک تلمیذه ثناسی کبی. و بو وجهله
مدح فضل انسان حقنده بو شکلدن ذمک نقیضی دخی معلوم اولور. سبب ثانی اولدر که
مدح دلالت ایدر که مادحک قلبی ممدوحک مملوکیدر. و آنوک مسخرنده
مسخردر. و اول محبت ایدر که مادحک قلبنده مدح ملوک و اکابر عظیم و مدح انلرک
صغیرلری نوردر. و اول ایچلدر که طلب ذم اکابردن مؤلم اولور. سبب ثالث
اولدر که مدح اصطیاد قلوبه سبب در خصوصا که ثنا کننده اعتداد اولنور کسیه‌دن
اوله. اول ایچون ایدر که اکابرک جمع کثیر حضورنده مدحده لذتی عظیم اولور. و [illegible]
ذم ایلکده تألم عظیم اولور. سبب رابع اولدر که مدح ممدوحک حشمتنه و [illegible]
لسانی انکا ثناده اطلاق ایلکده اضطرارینه دلالت ایدر. اطلاق لسان دخی یا طوع
اوله و یا خود قهر ایله اوله. و بو لذت حاصل در. اگر مادح باطننده مدح ایتدوکی
شیئه معتقد دکل ایسه دخی. لکن قلب انکله متلذذ اولور. زیرا انده استیلا و
قهر واردر. بوندن صکره بو اسبابک جمله‌سی بعضی مادح واحدک مدحنده جمع اولور
انوک حقنده لذت اعلا اولور. امّا بو اسبابک علاجی امّا اولکینک [illegible]
[illegible] مدحده صادق دکل ایدوکنه عالم اولوب انکله لذتی زائل اولور
انجق قلبنه استیلا لذتی قالور. بوندن صکره اگر بیلورسه که مادح دیدوکی قولنه
معتقد دکلدر. لذت ثانیه دخی باطل اولور. انجق لفظلرینک حشمت ایله استیلا
لذتی قالور. اگر انده دخی آنوک مدحی خوفندن ایدوکنه و انکله لعب ایلدوکنه
اعتقاد ایدرسه جمیع لذات باطل اولور. مطلب رابع حب جاه
علاجنده در. معلوم اوله که بر کسنه‌نک که طبیعتنده حب جاه غالب اوله انوک همتی
مراعات خلقه و انلار ایچون ریا ایلکه مقصور اولور. و اول سبب [illegible]
جاهنی تعظیم ایدر و امورده التفات ایلمکدن نائل اولمایه. و بو حال [illegible]
[illegible] غایت قلوبه خرج ایدر. امری علاج [illegible] اولدر که جاه [illegible]
[illegible] مسلم اولوب صافی اوله. لکن بنه آخری البته موت در. بلکه [illegible]
[illegible] ذکر [illegible] اولان [illegible]
[illegible] مسجود [illegible]
اولنه. امّا عمل حقیقتندن بر فعله مباشرت ایله اولور که انکله عند الناس [illegible]
اوله. بعضی ملامتیه اول مسجدده کسوت [illegible] ارتکاب ایدرلر. لکن [illegible]
خلق اولانده بو مرتبه جائز دکلدر. بلکه [illegible] اولان اولدر که صورت [illegible]
اسقاط ایلیه. مثلا [illegible] اکل ایله معروف اولسه کثرت اکل اظهار ایلیه. اگر [illegible] ایله

مشهور اولورسه اسوا قده و دوران ایلیه و بونلارک غیری دخی و بونلرک اشغالی اگرچه

فضیلت و مثوبتدر لکن ارباب قلوب کاه اولور که قلبلرینه مکروهات ایله معالجه ایدرلر کاه ...

ایله تارک آندن اشد اولا اندن سالم اوله لر زیرا بعض شر بعضندن اهون در و بعده ...

امر علاج ایله ترک ایدرلر بونلردن صکره بونلره بر موضع غرور دخی واردر که انسان کاه اولور

اعتزال ایدوب و ترک جاه ایلدم دیو زعم ایدر لکن حقیقتده خفی بلکه تحصیل جاه در

[illegible]

مطلب خامس

[illegible]

ترجمه

[illegible]

مطلب سادس

[illegible]

زیرا ذنب اولور که کیدرک عمرجاله دخی دوشنه وبعض ناس دخی اصلا مرحمت ایتمز
وهربر اونماز لکن مدح اولنسه قلبنه سیحور وراحت اکر ازاله سنه جهد ایدرسه اول دخی
مجاهده خطرنده در زیرا کاه غلبه اولور کاه قهر ایدر وبعض دخی نه مسرور ونه مغموم اولور
بو مقبول ایکن خیر اوزره در اکر اخلاصه مقارن اولورسه بعضی دخی مدحی استماع ایلدکده
مکدر لکن مادحه غضب ایتمز واصلا اونماز انکار ایدر جمله درجاتک افضلی
اولدر که کریه کورر غضب ایلیه لکن غضبده صدق شرطدر والا نفاق اولور
ومدحی بو مرتبه افضل درجات در مطلب سابع ریاده در معلوم
اولا که ریا حرام در مرائی عندالله ممقوت ومغضوب در وبوکا آیات وآثار
واخبار شاهد در اما حقیقتی بودر که ریا رؤیتدن مشتق در وسمعه سماعدن
یعنی ریانک اصلی قلوب ناسده منزلت طلبی در خصال خیری کوسترمکله عادتده قلوبده
عبادت ایله منزلت طلب ایتمک وآنی اظهار ایتمکه مخصوص در وطاعت خدا ایله عبادت
اراده ایدره اولکی دخی بش قسم در قسم اول دینده ریادر بدن جهتندن مثلا نحول جسم
صفرت لون وجه اظهار ایتمک کبی تاکه نحول ایله قلت اکلی اظهار ایلیه وصفرت
وجه ایله سهر ودوام حزنی اشعار ایلیه ودخی شعث الشعر اولمق ایله جمله همومی آخرته
مستغرق اولوب حلاقته شعر ایله اصلاحه زمانی اولمامه دیو ارائت ایلیه ودخی خفض
صوت وغور عینین یعنی کوزلری چوکمک وذبول شفتین یعنی طوداقلری رقیق
ایتمک تاکه بونلار صومه دلالت ایلیه قسم ثانی زی وهیئت ایله ریادر مثلا آثار
سجودی اشعار اولمق حلق شارب ایلیه ثوبی غلیظ واتکی قصیر اوله تاکه تقشف
سنته اتباعنی ودخی تعالینک عباد وصالحینه اقتداسی اظهار ایلیه وبونلردن صکره
اوزرلرینه ثیاب خشنه وخرقات لبسنی زاهد ایدرلر صلحایه تشبه اظهار زهد ایچون
وبعضلر دخی قبول صلحا ایله قبول ملوک بیننی جمع قصد ایدرلر اول سببدن ثیاب
فاخره کیرلر تاکه انکاری صلحا ورد ایلیه لر وپلاس وثیاب مخرقه کیمزلر تاکه انظاری
ملوک تحقیر ایدوب رد ایلیه لر بلکه صوفدن البسه رفیعه وخرقات مصبوغه
ملونه کیرلر اولنلرک قیمتی بیز اغنیا اثوابنه مساوی در قسم ثالث قول ایله ریادر
وعظ وتذکیر کبی وکلام حکمت نطق کبی وحفظ آثار واخبار ایتمک کبی وکثرت
علم اظهار ایتمک ایچون کوردکی مسئله ده خلق ایله محاوره ده امر بالمعروف ونهی عن المنکر ایتمک
ومنکرات ایچون اظهار غضب ایتمک کبی وقرائت قرآنده ترقیق صوت ایتمک
واظهار حزن وخوف ایتمک کبی وتحدث وملوک اظهار ایدوب بر حدیث قرائت ایتمک
انوک مراد ایتمه بر لفظ ایله آنی تبدیل ایتمک کبی وبونلرک امثالی که بو برباب در
جز بیانی قابل حصر دکلدر قسم رابع عمل ایله ریادر طول قیام کبی وتطویل رکوع و
سجود واطراق رأس کبی کذلک سائر عبادات دخی مشی وحرکتده دخی اطراق

رأس کبی کذلک سائر عبادات دخی حتی مشی وحرکتده دخی اطراق رأس ایلیه وحرکت
خشوع ایلیه قسم خامس اصحاب وزائرلری ایله ومخالطین ایله ریادر مثلا قصد زیارت
علما ورجال وملوک وعمال سلاطین ایلیه تاکه آنی انلار تعظیم ایدرلر وانلر ترک
ایدرلر اموری ده مرتبه سی عظیم اولدوغی ایچون دیه لر بوندن صکره بعض ارباب ریا
ناسدن مال طلب ایتمزلر بلکه انلاردن حسن اعتقاد ایله قناعت ایدرلر مثلا جاه
سالک اولان رهبان کبی زیرا جاه نفسده باعث لذیذدر نته کم بیان اولنمشدر
وتفضیلی دخی انکله ایله اطلاق لسان وثنا وحمد طلب ایدرلر بعضلر دخی عالمده
صیت جمیل ارادت ایدرلر تاکه اطرافدن کندویه خلقک حلقه زیارتی اوله وبعضلر دخی
ملوک قتنده اشتهار ارادت ایدرلر تاکه شفاعتی مقبوله اولوب اول سبب ایله
عامه قتنده جاه وحرمتی قائم اوله بعضلر دخی انکله جمع حطام دنیایه توسل ایدرلر مال
اوقافدن ایسه دخی بونلار طبقات مراتبده جمله دن شر وفسادده زیاده در
بوندن صکره دخی معلوم اوله که ریانک بعضی مباح در مثلا جاه قلیل طلب ایتمک
انکله آفات سلامتی ایچون لکن تحصیلنده محظورلر ارتکاب ایتمک شرطی ایله
جاه کثیر واسع سندن قلبنده حرص اولمادی وزائل اولورسه زوالندن مغموم
ایله انده ضرر یوقدر زیرا حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم جاهندن اوسع
خلفا وراشدینک جاهلرندن اکبر جاه یوقدر مع ذلک انلار اضرار ایتمشدر وبعضی
دخی مکروه در مثلا مباحات ایله جاه طلب ایتمک کبی جمال ایله مباشرت ایلمک
اولمیانده مباشرتی اهملی اوله بعضی دخی حرام در مثلا عبادات ایله جاه طلب
ایلیوب آنی دنیایه وسائل ایتمک کبی بونک تفصیلی عن قریب کلمجکدر
بوندن صکره عبادات ایله ریاده دخی یا انجق محض ریا قصد اولنور یا قصد اولنماز
اول عبادتی باطل ایلر زیرا انما الاعمال بالنیات بیورلمشدر انکله علمی
وآثم دخی اولور بلکه کبائر مهلکاتدندر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم شرک اصغر
تسمیه ایلمشدر انوک وجهی بودر که رکوع وسجوددن غرض تعظیم خدادر حالا انلار
الله تک غیری ایچون ایلسه شرک جلی ایله مشرک اولوره بحالنکه صورتا الله ایچون
لکن انلار ایله خلقی تعظیم وانلاره تقرب قصد ایلیه خفیه حقک غیرینی تعظیم
اولور اول تقدیرده شرک خفی اولور یعنی بر شرک اولور که احکامی مطلقا اولمازده
آنده احکام کفر اجرا اولنماز ایچون شرک اولیا که عبادتدن غرض طاعت قلب
بدن اکا وسیله در وعبادت بدن الله تک غیرینه اولمق کفر اولدوغی دخی حالا
معلوم ودلیل یا اولدوغی ایچون انکله اما بزنک خالقی تعظیمده معتبر اولان آدمی یا حال
ریا بو ملهمه در وبو اصعب معاصیدر ونکسه نک قلبی بوندن خالی اولماز مگر اقلی
حق تعالینک عباد مخلصینی سالم اولورلر وبو حال نهایت کثیر ایکن انوک علاجی

ساعت علاجندن اصعبدر. ربنا لا تكلنا الى انفسنا طرفة عين ولا اقل من ذلك انك
انت التواب الرحيم. و دخی ریا حقنده آیات و اخبار شهاردر برده درجه‌سی ذکر و مطالع

مطلب ثامن درجات ریا دوردر. اول دخی درت در. درجهٔ اولی که اغلظیدر
اولدر که اصلا ثواب مرادی اولمایه. اول مقوله که عند الله عز وجل الممقوت والمغضوبدر.
درجهٔ ثانیه اولدر که ثواب قصدی ضعیف اوله بر حیثیت ایله که اگر خلوتده اولورسه
اول عبادتی ایلمز. بو دخی اوّلکی درجه‌یه قریبدر. قصد ثواب شائبه‌سی اندفاع اثمه
نفعی نفع ایلمز. درجهٔ ثالثه اولدر که قصد ثواب ایله ریا مساوی اوله بر حیثیت
ایله که هر بری بریندن خالی اولسه عمله باعث اولمیه. لکن ایکیسی جمع اولسه عمله باعث اولور
مشوق اوله. اول صورتده مرجا اولنور که راس المال سالم اوله نه لهٔ و نه علیه
اوله. بلکه ظاهر اخبار سالم اولمامغه دلالت ایدر. درجهٔ رابعه اولدر که ناسک عملنه
اطلاعی مرجح و نشاطنی مقوّی اوله. اما اگر خلق مطلع اولماسه ینه عبادتی ترک ایلمیه. اگر
مقصودی یالکز ریا اولسه عمله اقدام ایلمزدی. انوک حقنده ظن اولنور که والعلم
عند الله تعالی بو مرتبه اصل ثوابی احباط ایلمز. لکن نقصان ویرر. و یاخود ریا قصد
ایتدوکی مقداری معاقب و ثواب قصد ایتدوکی مقداری مثاب اولنور.

مطلب تاسع اصول عبادات ایله و اوصافی ایله ریاده دخی بو نوعده
دخی درجات واردر. درجهٔ اولی که اغلظ ریادر. اصل ایمان ایله اولان ریادر.
نعوذ بالله من ذلك. انوک صاحبی نارده مخلددر. و آخره مذکور اولان منافقین
ایله مراد بونلاردر. درجهٔ ثانیه بعد الایمان اصول عبادات ایله ریادر. بو دخی عند الله
عظیمدر. لکن اوّلکیدن دوندر. مثلا بر کسه کسل سببی ایله عبادتی ترک ایلیه اما خلق
مطلع اولدیغی محلده نشاط حاصل اوله. انوک صاحبی نه عجب جدیر و لائق اولور
غضب الٰهی‌یه اگرچه اصل ایماندن منفصل اولوب مجاز اولسه. درجهٔ ثالثه
[illegible] ایله ریادر ایکیدر که خلوتده اتماری اداسی کسل حاصل اوله اما خلق یانندقده
ریا باعث اوله. مذمت خوفندن و یاخود طلب مدح ایچون. بو دخی عظیمدر. لکن
ماقبلندن دوندر. درجهٔ رابعه بونلار اصول عبادات ایله ریادر. اما اوصاف عبادات ایله
ریا اول دخی اوج درجه اوزره‌در. درجهٔ اولی بر فعل ایله ریادر که انوک ترکنده
نقصان عبادت اوله. مثلا شول کسه که غرضی رکوع و سجودی تخفیف ایدر
قرائتی تطویل ایتمکدر. اما قچانکه ناس ایله گورسه استحسان ایلیه. ایو آمدی [illegible]
محظور و حرامدر. زیرا بونده دخی مخلوقاتی خالقدن تقدیم واردر. درجهٔ ثانیه
بر شی ایله ریا ایلیه که ترک ایلرسه نقصان اولمایه. بلکه فعلی تکمله و تتمه ایچون
اوله. مثلا مدت قیامی و وضع یدین و تحسینات و تکبیرات اولی و تسبیحات
[illegible] درجهٔ ثالثه نفس نوافلدن دخی خارج اولان زیادات ایله ریادر. تمجیدر

مثلا

مثلا جماعته حضوردن مقدم حاضر اولمق کبی که وصف اوله قصد ایلمک و امامک جانب
یمینه توجه ایلمک کبی. و بونلارک امثالی دخی بو مرتبه ماقبلندن دوندر. لکن بو دخی
مذمومدر. **مطلب عاشر** شول شینک بیانندهدر که انوک ایچون ریا اولنه
انوک دخی اوج درجاتی واردر. درجهٔ اولی که جمله‌نک اشدّ و اغلظیدر اولدر که تقوی
ورعدن و شهواتدن امتناعدن مقصودی معصیته قدرت اوله. قضا و تولیت اوقاف
وصول قصد کبی. بعضا دخی زی تصوف اظهار ایدر و هیئت خشوع و کلام حکمت
گوسترر. لکن قصدی بر عورت و یا اوغلانه تحبب اولنور. بونلر ریالر زمره‌سنده جمله‌دن
حق تعالی‌یه ابغضدر. زیرا طاعت الٰهیه‌یی فسقلرینه و شهواته سلم و نردبان اتخاذ ایلمشلردر.
درجهٔ ثانیه اولدر که غرضی حظوظ دنیادن بر حظ مباح نیل اوله. مثلا مال بهاحه و یا بر جمیله
عورتی نکاح و یا شریفه‌نک و یا بر عالم و عابدک قزینی نکاح ایتمکه توسل قصد ایلیه. بو
محظور و حرامدر. زیرا طاعة الله ایله متاع حیات دنیا طلب ایدر. لکن اوّلکیدن دوندر.
زیرا بونکا مطلوبی فی حد ذاته مباحدر. درجهٔ ثالثه اولدر که اظهار عبادت ایلیه
خواص زمره‌سندن عدادن اولمامق خوفندن. مثلا بر کسه صائم و کل کیمی اظهار صوم ایدر.
اما عطش غلبه ایلسه فلانک قلبینی تطییب ایچون افطار ایلدم دیر. و یاخود والده‌م ضعیف
القلبدر. بنی شفقتدن ظن ایدر که بر گون صائم اولورسم مرض لازم اولور. سببیدن
بنی صومدن منع ایدر دیر. اما مخلصلر بونلره مبالات ایلمزلر. خلقی بر نجه نظر ایدرسه [illegible]
[illegible] **مطلب حادی عشر** شول ریا بیانندهدر که دبیب نملدن اخفیدر
معلوم اوله که ریا یا جلیدر یا خفی. جلیدر که اول عمله و باعث اوله
[illegible] لکن خفی [illegible] اوله و اول ملاحظه ایله شدت
عباداتدن [illegible] آمدی بو [illegible] دلالت ایدر که [illegible]
[illegible] اگر اول [illegible] ایله مقابله [illegible]
[illegible] نوبت و ریادن [illegible] غدا اولور [illegible] خفیدر
[illegible] مرتبه واردر که ناس مطلع اولسونلر دیو بر فعل ایله تکلف ایدر. لکن [illegible]
[illegible] اولور که تعریف دخی داعی اولمیه بلکه [illegible] ایله اظهار [illegible]
[illegible] ایدن و صفت [illegible] صوت [illegible]
و غلبه [illegible] دلالت ایدر. اندن دخی اخفا اولدر که [illegible]
[illegible] لکن [illegible] سلام ایله [illegible]
[illegible] قضاده نشاط [illegible] مکان [illegible]
[illegible] اول اخفا ایدر [illegible] طاعت ایچون [illegible]
[illegible] اگر اندن طاعت [illegible] تقصیر [illegible] استبعاد [illegible]
[illegible] بو ریا خفی‌دن خطر عظیم اوزره اولمقدن [illegible] علما [illegible]

حریص اولورلار اعمال صالحه لرینی اخفا و خوف ریادن کرسایر ناس تولدی اخفالری کبی
اخفا ایدرلر زیرا حق تعالی اعمالک جزاسنی الا مکرر خالصا لله اولمش اوله و دخی معلوم
عبادتندن حاصل اولان سرور کاه اولورکه محمود اولور اول دخی درت دردر اولکی اولدرکه
شویله بیله که حق تعالی انوک طاعتنی اظهار و معاصیسنی اخفا و ستر ایلدی بو حال حق تعالینک
کرم و جمیل لطف عظیمنا بهدر والدر حسن فرحی حق تعالینک کنده و به نظرنه اولورناسک
حمدنه اولمازدر ایکنجی اولدرکه حق تعالی اندن فعل جمیلی اظهار و قبیحی ستر ایلدیکندن دنیاده
انکله استدلال ایده که آخرتده دخی اویله معامله ایدر اوچنجی اولدرکه عبادته مطلع
اولانلرک طاعته انکا اقتدا ایده رغبتلرینی ظن ایلیه انکله اجری مضاعف اولورکه بریکی
اجر اعلان دردر آخرده ظهور ایدن ایله بریکی دخی اول قصدی سبب ایلکدنک اعلان
اقتدا ایدنلرک اجری دخی دردر دردنجی اولدرکه طاعته مطلع اولانلر انی حمد ایلیه لر اول حمدی
تحصیل فرح ایلیه انلارک کندوی پاره ایله حق طاعتلرندن و مطیع خدا اولانه
محبتلرندن تحصیل اجر ایدیکلرینه مسرور اوله و انلارک قلوبی دخی طاعته میل ایتدیکوره
بودخی بوحقیقتده عبادات اللهک حسن ایاننده فرح دردر و بونوعده خلاصنک علامتی بولدر
انلارک غیره حمدندن فرحی کندوبه حمدلرندن فرحی کبی اوله **مطلب ثانی عشر**
ریا یا خفی و یا جلی در احباط عمل ایلدیکی ایله ایلیه بیاننده در معلوم اولاکه عمل یا اولنده
اخلاص اوزرینه منعقد اولوب بعده وارد ریا و ورود ایلیه و یا خود اولنده ریا
اوزرینه منعقد اوله آخرکی ده دخی یا ریانک ورودی بعد الفراغ اوله و یا خود
قبل الفراغ اوله آخرکی مجرد ظهورندن سرور دردر اظهار دکلدر بو مرتبه حبط اعمال ایلمز زیرا
عمل نعت اخلاص اوزره تمام اولمشلر کوردی اندن صکره طاری اولان اوزرینه
اثری متوجه اولمایه خصوصا که اظهار نه و تکلفا التمثل اولمایه نعم اکر عملک
اخلاصنه تمامندن صکره آنده اظهاره رغبت ظهور ایدرسه اول تخوف دردر اما
اخبارده دخی انوک حبط عمل اولماسنه دلالت واردر لکن قیاس بودرکه عملی
اجون ثواب اوله و بعده ریا ایتدوکی اجون معاقب اوله اما ریا قبل الفراغ و
اوله انده دخی سروری علده مؤثر اولمایه و یا خود علا باعث اوله اولکی افساد
عمل ایلمز زیرا اصل نیت منعدم دکلدر ایکنجی احباط عمل ایدر اکر عبادت انکله ختم ایدرسه
قسم ثانی اولدرکه عمل ریا اوزرینه منعقد اوله اکر باقی دخی ریا ایله اولورسه
خلاف یوقدرکه صاحبی عاصی اولورلر اکر اثناء صلاتنده ندم اولوب قبل التمام استغفار
و رجوع ایدرسه بونده اکا لازم اولان حالده اوچ وجه واردر اولکی اولدرکه صلوة
منعقد اولمامشدر لوروادر وسوسه استیناف ایلسون ایکنجی اولدرکه تحریمه عقد دردر
ریا ایله علیه بر خاطره در اول خاطره عقدی افساد ایلمز اوچنجی اولدرکه وجود
سایر افعالنی استیناف ایلسون اوچنجی اولدرکه اکا اصلاح عاده لازم اولمایه

بها

ملا قلبندن استغفار ایلیوب عبادتی اخلاص اوزرینه اتمام ایلیه اخلاص اوزرینه
ختم دخی انکله ابتدا کبی دردر و معلوم اولان فریقین اجرینک مذهبی قیاس نقضه دن
عاجزدر بلکه قیاس بویله دیمکدرکه اکر ابتدا عقده باعث مجرد ریا اولورسه
انا افتتاحی منعقد اولماز و مابعدی دخی صحیح اولمازه زیرا نیت باعث قرینه اجابتدر
بو صورتده نه باعث و نه اجابت واردر اما انجق باعث دین موجود اولوب
بعده لاجل الناس رغبت منجدد اوله بونده دخی ایکی باعث واردر بو دخی
اندن خالی دکلدرکه یا صدقه و قرآئتده اوله و یا ختم و تحلیل و امیال بیرلرده اول
تقدیرجه باعث دین سبیله ثواب اولورلر اما قصد فاسدی ایله معاقب اولورلر
واحد بالاخری احباط ایلمز اما اکر صلوتده و ریا حج ده اولورسه فسادی قبول ایدر
نیته خلل تطرق ایتمکله اول دخی اکر نفلا اولورسه انوک حکمی صدقه حکمیدر اما اکر فرض
اوله و ایکی باعثک مجموعی ایله منبعث اوله بوصورتده اندن واجب ساقط
اولمازه زیرا یالکوز ایجاب باعث اولمازه معتمددرکه صلوتی لوجه الله تنفل ایله
و عبادتی امکان مقارن اوله و فتنه اوکی لوجه الله اولماسی بولندی اندن فرض
ساقط اولورلر اما غیرک مقارنتی سقوط فرضه مانع دکلدر اکر فرض منفرده صلوة
کبی اما اکر ریا و سر غبت و مبادرتده اولوب اصل فرضده اولماسه مثلا کندو
حالنده کسل اداء صلوة ایدردی مسارعت و مبادرت ایتمیوب آخر وقتده
و یا وسطنده اداء ایدردی بو صورتده صحت صلوتنه قطعا ولنور زیرا اصل صلوتده
غیر معارض بو قدر بلکه تعیین وقت جهتنده در و بونلارک جمله سی شمول ریاده
دردرکه علا باعث اوله اما مجرد ظهور عمل ایله سرورا الوک افساد صلوة ایلیمیجه در
و بو مسئله غامضه دردر زیرا فقها بونکا اصلا تعرض ایتمشلردر و بونکا تعرض ایدنلر
ادنی خاطر ایله بطلان صلوته حکم ایدرلر لکن ظن اولنور قصد یعنی اعتدال
بو مذکور اولانلردر و اول **مطلب ثالث عشر** ریانک دوائی بیاننده دردر
زیرا ریا کبائر مهلکاتدندر و دخی زمانده جبار اولوب غسل الذنوب مذکور
اولمشدر زیرا ناسده تفتیش کوررکه دخی مجتبی غلبه ایدر و بونک علاجنده
ایکی طریق واردر اولکی بوقعه قلع و اصولنی استیصالدر و بونک اصلی
حب منزلت و جاه در انوک دخی اصلی حب لذت محمدت و الم مذمتدن فرار
و اباء دیکی ناسده اولانه طمع در بونلاردن هر برینک علاجی مرور ایلمشدر لکن
شمدی ایکی ریایه مخصوص اولانی ذکر ایده لم انوک بیانی بودرکه عاقلک
بر شیئه رغبتی اول شیئک کندوبه خیر و نافع و لذیذ ظن ایتدوکیچون یا حالا
و یا مآلا اکر حالا لذیذ و نافع ایسه و کی مآلا مضر ایسه اندن قطع رغبت آسان در
نته کم عسل کیمسنه زهر وار ایدوکی بیلسه دخی ترک ایدر که ریا دخی مالا آفت

مطمعه واردر زیرا دنیاده توفیقدن واخرتده عند الله منزلدن محروم ایدر بلکه عند الله
نفعی منقطعه سنحن اولوره اکر آنده برضرر اولمایوب انجق طاعت واحده‌یی احباط اولسه
عامل قتنده ضرر نه بلمده کافیدر مع ذلك دنیاده دخی اکا تعرض ایلیان تشتت همومه
سبک رضاسی سببی ایله عارض اولور مع هذا بونی غایت درکه اکا تبشلر زیرا هر سبکی
بر فریق وجماعت انوک سببی ایله راضی اولور بر فریق دخی انوک سببی ایله ساخط اولور لکن
مع ذلك منع واعطاده حق تعالی انلارک قلوبنی تسخیر ایلمز زیرا الله تعالی رازق
دکلدر خصوصا که طمعده بر ذل تعز مناهی واردر که انوک حاصلی ذلت وافی دکلدر
مع هذا انلارک مدحنده منکانه خیر واردر پس که عند الله مذموم اولاسن وانلارک
عندنده نه خیر واردر پس که عند الله محمود اولاسن اشته بونلار ریایه ادویه علمیه دندر
اما ادویه عملیه اولدر که نفسنی اخفاء عباداته معتاد ایلیه وعباداتک ابوابنی
اغلاق ایلیه که فواحشک ابوابنی اغلاق ایدر کلری کبی تاکه قلبی حق تعالینک علمی ایله
قانع اولوب وعباداتنه اطلاعی ایله منسحر وراضی اوله وحق تعالینک غیرینک علم واطلاعنی
طلب ایتمکه نفسی کا منازع اولمایه بوندن صکره ریا ایچون انسانه عباداتنده عارض اولوبده
انوک طریق دفعی اوچ طریقدر که معرفت وکراهت واباءدر مثلا وجهدر که
بیله که حق تعالی سنک حالکه عالم اولیجق پس غیرنک علمنده نه فائده واردر تا که بو
معرفت قلبنده راسخ اوله وکراهت ریایه منجر اولور زیرا حق تعالینک مقت و
عقابنه تعرضی تفکر ایدر واندن اول کراهت قلبنده کامن اولان حب مدح وبغض
ذم ایله منازع اولور بعده اول کراهت قلبنده رسوخ بولیجق ریادن ابایه منجر اولور
وبو جمله‌نک اصلی حب دنیادر که اول راس کل خطیئه ومنبع جمیع ذنوبدر
اکر قلبنده اول کراهت واباء ایجی اولدقدن صکره ینه طبیعت منازع اولوب ریایه
میل غالب اولسه اول کسه مؤاخذ دکلدر اولمازه زیرا طبع اختیار دکلدر داخل
دکلدر حق تعالی عبده تکلیف ایلمز الا وسعنده اولانی ایدر وبو مذکور انک جملسی
احوال متوسطیندر اما ریادن مخلصین انلارک دفع خواطر ریاده درت طریقی واردر
طریق اول شیطان ایله جدالی اظهار ایتمکدر وبو حقیقتده نقصاندر زیرا حق تعالی به مناجات
ایتمکدن اولدوغی خبردن اشتغال قطع طریق ایله مقابله به توجه وانصرافدر بو
مرتبه سلوکده نقصاندر طریق ثانی شیطانی تکذیب ودفع اوزره اقتصاردر که بو دخی
بر نقصده وقفه‌در طریق ثالث قلبنده کراهت ریایه وتکذیب شیطانی تقرار ایدوب عمل
حالی اوزره مستمر اولمقدر طریق رابع عزم ایتمکدر اما که هربار که شیطان ایجاب ریایه
نزع ایلیه اول دخی اجتهاد اولندوغی حالده اخلاصده وحق تعالی به اشتغالده
بر زیاده به همت ایلیه وصدقه وعبادتی اخفاء سعی ایلیه که شیطانه غیظ کتوردن بو
بوندن صکره معلوم اوله که ارباب قلوب دفع مکاید شیطانک طریقنده اختلاف ایلمشلردر

بفضل

بعضلر دیمشلردر که انلار اهل بصیره درلر اقویا حق تعالی به انقطاع وجمعیت اشتغال
ایلمشلردر پس شیطان انلاردن ناامید اولوب انلارک حذر واحتیاجلری یوقدر
بعضلر دخی دیمشلردر که انلار اهل شامدر ضعف ونقص ایله متصف اولمشلر کلدر الا
الله تعالینک تدبیرنده شریکی یوقدر وبرامر شیطانه مفوض دکلدر [illegible] وبعضلر
[illegible] دیمشلردر که شیطاندن
حذر لازمدر حق تعالی دخی بزه شیطاندن حذر ایلمکی امر ایلمشدر [illegible] شیطاندن
سالم دکلدر [illegible] ذکر ایتدکلری شیطاندن حذردن استغنا اولنور دیمشلردر
اول خوردر زیرا انبیا دخی نزغات شیطاندن سالم اولمامشلردر [illegible]
نک حقی بورشدر وما ارسلنا من قبلك من رسول ولا نبی الا اذا تمنی القی الشیطان فی امنیته
بوندن صکره شیطاندن حذره اشتغال ایدنلر دخی ایکی فرقه‌در بر فرقه دیمشدر که
بزه اندن اتم بر امر یوقدر امری [illegible] اشتغال ایتمزز بر فرقه دخی دیمشدر که انسانک
قلبی اندن حذره مشغول اولیجق اول دخی شیطانکدر [illegible] ذکر اللهدن
صدد ومنع ایلمز بلکه لازم اولان ایکی امرک بیننی جمع ایتمکدر محققون ایدرلر که ایکی
فریق دخی غلط ایلمشلردر اما فرقه اولینک ذکرینی فراموش ایدرلر [illegible]
حذر ایله ماموردر [illegible] ذکر اللهدن صدد ومنع ایلمز اول تقدیرجه بعده قلبک
نوردن خلوتی [illegible] اولور [illegible] نوردن خالی اوله اکا اصلا شیطاندن حذر
اولمازدر اما فرقه ثانیه ذکر الله ایله ذکر شیطانک بیننی جمع ایدرلر قلبلرنده ذکر شیطانه اشتغال
[illegible] ذکر الله [illegible] حق تعالی خود امر ایلمشدر [illegible] ذکر ایلیه
[illegible] شیطان [illegible] فراموش ایلیه [illegible] تحقیق بودر که اولا
عداوت شیطانی واندن حذری [illegible] اندن صکره ذکر الله عز وجل اشتغال
ایدر جمیع [illegible] ایله [illegible] واندن صکره [illegible] شیطانی [illegible]
[illegible] زیرا شیطان قلبده [illegible] اولوب [illegible] اکا [illegible] اولور [illegible] ذکر
اللهدن مشتغل اولور زیرا انسانک قلبنده [illegible] وقت [illegible]
[illegible] اکثر اوقاتده [illegible] ایله [illegible]
[illegible] غفلتده [illegible] ذکر الله [illegible] نور علم وعقلا [illegible] ایدر
[illegible] شیطاندن [illegible] اول [illegible] ایدر

مطلب رابع عشر

اظهار طاعاتده رخصت بیاننده‌در [illegible]
فائده اخلاص واردر [illegible] فائده اقتدا واردر [illegible] سائر [illegible]
دخی [illegible] اکا اقتدا [illegible] ریا واظهار دخی ایکی قسمدر قسم اول [illegible]
اظهاردر بر جماعت [illegible] صدقه [illegible] ترغیب [illegible]
سائر اعمال دخی صلوة وحج [illegible] شوائب ریا [illegible] ایله [illegible] دخی

نته کم اکثر مقصد قده بویله در بونلرن ناسک اقتداء ایچون اظهارک جوازنه و اقتدا اولنما
عدم جوازنه اتفاق ایلدکلرندن صکره اختلاف ایلدیلر که ستری افضل در یاخود اقتدا
ایچون اظهاری افضل در کوگل حق بودر که اقتدا ایچون اظهار افضل در مادامکه ریا
مشوب اولمایه اما بجانکه شوب ریادن خوف اولنه استر افضل در بونلرن بعضی
عمل ایدنلر ایچوندر حتی ایکی وظیفه واردر وظیفه اولی اولدر که نیت اقتدا ایله اظهار
ایده لر [illegible] صحیح در [illegible] مقتدالری ناسک علماسی اوله [illegible] وظیفه
ثانیه اولدر که [illegible] تاکه اقتدا [illegible] اظهار [illegible] بلکه [illegible] عمل ایله
[illegible] مقتدای خلق اولمق ایله [illegible] بو مرتبه جمله اظهار عمل ایدنلرک حالی در
[illegible] مخلصین [illegible] غایتده قلیل در [illegible] اولدر که
نفسک عرض ایده [illegible] عملی اخفا ایلیه تاکه ناسک [illegible] اولان بر جماعه
[illegible] اقتدا ایلیه لر تاکه اظهاردن سکا حاصل اولاجق اجر اکا واصل اوله اگر قلبک انکار فساده [illegible]
[illegible] اظهار ایدن [illegible] اول معنایه مائل اولورسه [illegible] ریا ایدوب [illegible]
اولوره [illegible] بونده خطر اشد در زیرا [illegible] لسانه خفیف در [illegible] کاه اولور
زیاده [illegible] اظهار دعوی ایچون زیرا [illegible] نفس [illegible] زیاده [illegible] عمل [illegible]
افشا ایلدوکی [illegible] که قلبی قوی اولوب [illegible] ناسک مدح
و قدحی مساوی اوله [illegible] جمیع آفاتدن سالم اوله اول کمسه یه اعمالی حکایت ایتمک
جائزدر زیرا [illegible] ترغیب در [illegible] بعض عارفین دیمشدر که [illegible] اظهار
اعمال بالکلیه ستر [illegible] اهمال [illegible] زیرا اول ناسک متابعت و اظهار ایدوب
اقتدا و موافقته سبب اولور [illegible] زمانده [illegible]
خیر کثیر واردر اگر چه [illegible] ستر ایله تحقیق بودر که حق تعالی [illegible] کاه اولور که
رجل [illegible] ایله تقویت ایدر

مطلب خامس عشر گناهان ذنوبده رخصت بیانده

معلوم اولا که کتم ذنوب ریا دکلدر بلکه ریا اظهار ورع و تقوی در [illegible] ناسک
اطلاعندن [illegible] اولمق جائزدر [illegible] حق تعالی [illegible] ستری ایله فرح
[illegible] حق تعالی ستری [illegible]
[illegible] تحقیق [illegible]
تعالی [illegible] حضرت صلی الله تعالی علیه و سلم
[illegible] حق تعالی [illegible] ستری ایله [illegible]
[illegible] وجه ثالث اولدر که ناسک [illegible] زیرا
اول [illegible] اشتغال ایدر نته کم [illegible] زیرا اول [illegible] حق تعالی
اشتغال ایدر بو [illegible] حق تعالی [illegible] وجه رابع اولدر که ناسک [illegible]
[illegible] اخلا انسان ترکیب

عصیان اولمازه اول زمانده [illegible] اولورکه [illegible] انکارک [illegible]
حذر ایدوب جائز اولمیان برامره داعی اوله نته کم کمال صدق بونده در که ذم و مدح
ایلیوب یانده مساوی ایله جمیع [illegible] عاجزلر ایدوکنی بیله وکی ایچون لکن بو
غایت قلیل در لکن بعض ذم وار در که انکله نادم و اجبدر نته کم [illegible]
اهل بصیرتدن صادر اوله زیرا انکار [illegible] انکارک [illegible]
تعالی نک ذمنه دلالت ایدر پس ایچون مغموم اولمایه بلکه مذموم اولان مغموم
اولمقدر فوات ورع ایله مذموم اولمقدن نته کم ورع ایله محمود اولمادوغی
[illegible] پس [illegible] ریا و در اما معصیت مذموم اولماتک من حیث
الطبع [illegible] اول مذموم دکلدر پس [illegible] حذر ایچون وجه [illegible]
اولدر که [illegible] ذم ایدن حق تعالی [illegible] بودر
[illegible] وجه سادس اولدر که [illegible] ستر ایلیه تاکه [illegible] ایله قصد اولنمایه
[illegible] وجه سابع [illegible] بودخی [illegible]
[illegible] نوع [illegible] بو [illegible] کریم [illegible]
[illegible] ایدوب [illegible] استحیا ایلیه [illegible]
محمود در حدیث شریفده وارد اولمشدر که الحیاء خیر کله یعنی حیانک جملهسی
[illegible] خیر در و دخی وارد اولمشدر که الحیاء شعبة من الایمان [illegible]
[illegible] نته کم [illegible]
[illegible] اکر [illegible]
[illegible] اما [illegible]
[illegible] ثوابی [illegible]
اوله اول تقدیرجه [illegible] حیا ایچون [illegible] معلوم
اولورکه [illegible] طلب ایلر [illegible] منع ایلیه وجه ثامن
[illegible] ظهوریندن خوف ایلیه [illegible]
و بو علتدندر که [illegible] ایتمک [illegible]
[illegible] معلوم [illegible] ناسک [illegible]
[illegible] مقبول و محمود اولوره [illegible] حق تعالی نک دخی
[illegible] زیرا حق تعالی [illegible]
[illegible] مذموم اولورکه [illegible]
[illegible] زیرا حق تعالی [illegible] عوض طلب
[illegible] مباح اولوره [illegible]
محمود [illegible] ایلمک مطلب سادس عشر [illegible]

ترك طاعات ايلمك دخى وردر بو دخى بر قسمدر قسم اول شول طاعاتدركه بدنه
لازمدر غيره متعلق دكلدر وعبدده لذت يوقدر مثلا صلوة وصوم وحج وغزا كبى
[illegible] بونلرده ريا ايلمك خطرى اوج دركه شول ريادركه عمله باعث در
[illegible] اولدركه اول زمانده عمل ترك اولنه ويا خود ريا دفع اولنه [illegible] اولدر
عبادته باشلادقده اخلاص اوزره عقد اولنه بعده اولنده ريا عارض اوله اكر ده
لائق اولان عمله مداوم اولوب دفع ريا ده مجاهده در اما عمل ترك اولنمايه ايكنجى
اولدركه اخلاص اوزره عقد ايليه لكن اثناء عملده ريا عارض اوله اشبو ده دخى
عمل اوزره مداوم اولوب لكن اخلاصه رجوعده مجاهده ايلكدر زيرا اولورسه شيطان
[illegible] بو عملده فائده يوقدر ترك ايله ديو اضلال ايدر لكن اول شيطاندن غرور
زيرا مادام كه [illegible] ترك عمله لا ترك عملا [illegible] جمله سنه مشترك عملى اولماغى ايله
جمله سى ترك [illegible] لازم كلمز بلكه اول سببدن ترك عمل بطالته مؤدى اولور
سلفدن منقول اولان كه ريا خوفندن ترك عمل ايدرلر ايدى اول نوافل ترك
[illegible] ويا خود نفسلرينه معالجه در افضل اولانك خلافى ايله شدت خوف ايچون
قسم ثانى خلقه متعلق اولانلردر بونده دخى آفات اخطار عظيمه واردر جمله نك اعظمى
خلافت در بعده قضا بعده تذكير وتدريس وفتوى در بعده باتفاق مال در اما
خلافت وامارت بونلر افضل عبادات دندر [illegible] عدل اخلاص ايله اوله
مع هذا آنده خطر عظيم دخى مقرر در زيرا اونده نفسه جاه ونفاذ امر غالب اولور اول
[illegible] ولذات دنيويه نك اعظمى در اول سببدندر كه آثار واخبارده خلافت وامارت
ترغيبى [illegible] واردر پس واجب اولان اولدركه اندن خواص [illegible] انلارى
منع اولنمايه [illegible] انلار اول كمسه لردر كه دنيا انلارى كندويه ميل ايتدوره مز [illegible] طمع
استخفاف ايدر [illegible] حق تعالى حقنده انلارى لومه لائم اخذ
ايلمز وجميع خلق انلارك اعينندن ساقط اولور اما ضعفاء اول لر كه اطرافنده ده
ايدر طالب اوليالرز زيرا اهلاك اولورلر زيرا اكر انلار نفسلرنده شهواتدن كف
ايدر حق اوزره جبر ايدرلر ولايتك غيرى امورده لكن اصح بوقدر لذت
ولايته ذوق ايدجك متعذر اولوب لذت جاه ونفاذ امرى استحلاء ايدرلر
يعنى [illegible] وعزلنى كريه كوره اول سببدن خوف عزل ايله مداهنه ايليه لر
اول سببدندركه اكثرين فتنه ده ضعفاء تقلد ولايتدن منع اولنورلر بعضلر ايدر كه
تقلد جائزدر [illegible] في الحال اتباع هوادن امين اوله مستقبل ولا حاجة [illegible] اولان
خوف تقلده مانع دكلدر لكن صحيح اولان قول اولدركه عدم تقلد در زيرا نفسى
خداعدر [illegible] ترك اينذر [illegible] وعد ايدر [illegible] اعتماد اولنمازه بونيدن
[illegible] بو دخى مقرردر كه قبول ولايتدن امتناع نفسه [illegible] علمدن [illegible]

عزل ايچون طلاق رجالدر [illegible] نفسنى كما ساقط [illegible] رضا ويرره پس [illegible]
سبيل ايدرده واهمال حقه مؤدى اولوب انكله قوم جهتده [illegible] اوله اند
[illegible] وعذاب عاجل مقرر در واما قضا آنده ثواب عظيم واردر حقا اتباع ايله اوله
وعقاب اليم اولور حقدن عدول ايله اول دخى امارت وولايت كبى در [illegible]
[illegible] اكر حكم ده انلاردن دون ايسه [illegible] لائق اولان اولدركه عزل
خوف ايدر منصب [illegible] ايكنجى [illegible] ترك ايليه زيرا خوف عزل ايله
اتباع هوى التزام ايدر پس ظلم ايله بلله نار دن درك اسفله دوشر [illegible] وعظ و
فتوى وتدريس وروايت حديث [illegible] عاليه [illegible] كه انلرك سنى
جاه واسع اولوب قدرى عظيم اولور انلارك آفاتى دخى عظيمه در [illegible]
[illegible] اكر سؤال ايدر ايسك كه [illegible] اهل علم بو [illegible] علوم معطل اولوب [illegible]
اولوردر وجميع خلقه جهل عام وشامل اولور جواب ويررز كه [illegible] حضرت رسول الله
صلى الله عليه وسلم [illegible] سلطنت وامارت [illegible] فتنه
[illegible] دكلدر بو [illegible] ورود ايلدى اول ولايات معطل
اولمازدر زيرا نفوس حب رياست اوزره مجبوله در كذلك حب رياست
علوم ترك ايلمز [illegible] بو تقدير جه بر بلده ده متعدد واعظلر اولسه
[illegible] فائده سى اولمازدر الا بعضلرك امتناعى اولور زيرا جمله سى لذت رياست
[illegible] ترك ايلمك حد امتناعده در بو تقدير جه اكر بلده ده بر واعظ [illegible] اولسه
[illegible] وعظ [illegible] نافع اوله آنسز منع ايتمك كركدر اكر [illegible] مالك دخى حكم
[illegible] رياسته مايل [illegible] دخى زيرا اول دخى [illegible] جميع ناس [illegible]
ايله هلاك اولورلر [illegible] وعظ اشتغال ومجاهده ايله [illegible] منع ايتمك
كركدر ودخى اكر انوك غرضى جاه اولورسه وعظ اشتغال ايتديكده بو تقدير جه
[illegible] هلاك اولور اما ترك ايلمكده جميع ناس هلاك اولورلار [illegible]
[illegible] فدا ايلمك اولى در اول تقدير جه شول طائفه دن اولور [illegible] آنلار حقنده
[illegible] عليه السلام ان الله ليؤيد هذا الدين باقوام لا خلاق لهم بيورمشدر [illegible]
[illegible] بو دين متين بعض اقوام ايله تأييد ايدركه انلارك نصيبى يوقدر [illegible]
معلوم اولاكه واعظ اولان كمسه [illegible] ترغيب ايليوب دنيادن [illegible] ترك
[illegible] ايليه [illegible] زمانه ده وعاظك اعتاد [illegible]
كلمات مزخرفه ومسجع اشعار موزونه در [illegible] احوال رجال [illegible]
[illegible] شيطان [illegible] اضلال [illegible] انلاردن خلاص ايلمك واجبدر [illegible] جمله
[illegible] عظيم در لكن خطرى دخى كبيردر [illegible] علم [illegible]
[illegible] اظهار [illegible] ريا [illegible] كه اول [illegible]

علمی ترک ایتمیه بلکه تحصیل ایدوب مجاهده ایله آفاتنی دفع ایلیه بونلرک مکر و غرور
بعض علامات وار در که انکله صدق و اخلاصی معلوم اولور آنلردن بری اولدر که اکر
بر عالم ظهور ایلیه که علمده آندن اعلا اولوب ناسک آنی قبولی اکثر اوله آندن فرح
سبب ایدوب حسد ایلمیه ایدرسه دخی بالجمله غبطه ایلیه آنلردن بری اولدر که مجلسنده اکابر حاضر
اولسه لر کلامنی تغییر ایلمیه آنلردن بری اولدر که یولده کیدر کن خلقک آردنده دوشوب
محبت ایلیه و دخی معلوم اولمالیدر که لایق اولان اولدر که عبا و الله اولان بر عبد که
بر قوم ایچنده واقع اولورلر که آنلار تهجدده قائم اولورلر و اول دخی آنلار ایله موافقت
ایدر و بلکه دخی ایکی امر وار در بری اولدر که آنلار ایله موافقت اکر آنلارک عبادتلرینی
مشاهده ایتمکله کندو مسندن دخی نفقه سی رفع ایتمکله و منزلنده اولان اشغالی دفع
ایتمکله اولور ایسه و یاخود اول موضعده اویمق ممکن اولمیوب نومه قادر اولمامق ایله
ویاخود آخر سبب ایله اولوره زوالی نومی غنیمت بیلوب قائم اولورسه بونلار و بونلار
امثالی اسباب ریادن دکلدر بلکه تهجد و نشاطدر اکر آنلار کورسونلر دیوب
عدم تبرئی خوفندن ایدرسه خصوصا که بجان انلارک آنی لیلده قیام ایتمک
ظن ایدرلر دیو اعتقاد ایدرسه اول زمانده ترک قیام ایلیه زیرا اول ریادر و بندر
... اولورلر فعلی باعث دینی اجل اولورلر لکن حب محمده معزول اولوب اول
دخی ترک ایلمکه بلکه نفسنی امتحان ایلسون که اکر آنلار کورمسه لر عملی ترک
ایدر دخی یا ایلمزمی اکر ترک ایدرسه استقلالا ایدرسه اول ریادندر و الا دکلدر اصل
علاج بو بابده قناعت ایلمکدر حق تعالینک جمیع طاعاتنی علمنه قناعت ایلیه
عباد حظوظ ایلیه ملک آخرتک و نعیم جنتک عظیمی و ابد الآبادی دوامنی تذکر ایلیه
و حق تعالینک غضبی و مقتنک شدتنی تذکر ایلیه بو دخی لایق دکلدر که
ناقص اولوب ریادن کمسه قورتلمازه مکر اقوی اولور و بو اخلاصده مجاهده
ترک ایلیه زیرا بر صونک صفاسندن باقی حقیقت تکدر ندن مکر و حقیقت
... ایده و کیمی نفس هر کیمی تکدر ایدرندن خالی و تلکو بانیدن صاف ایده
نفسک مثالی دخی مثال ماده در و دخی معلوم اولاکه حق تعالی کریم و رحیم در اکر
عبادی نفس و نفس ... اغفار ایدرلکن مراد شرعی انلاری ابتلا و امتحاندر که
تنفیسی علی ... احسن در بونلرک مکره دخی حق تعالی رجا ایدنلرک ...
... ایلمز و حتی اولالری آنلارکه ... ایلمز موسوم اولمشدر که من تقرب الی شبرا
تقربت الیه ذراعا و من تقرب الی ذراعا تقربت الیه باعا و من اتانی یمشی اتیته
هروله یعنی عبادم بکا بر قارش تقرب ایلیه بن آنکا بر ذراع
تقرب ایدرم و هر کیم بکا بر ذراع تقرب ایلیه بن آنکا بر قولاج تقرب ایدرم
هر کیمسه که بکا ماشیا کلسه یعنی حرکت معتدله ایله کلسه بن آنکا هروله ایله کلورم هروله

مخی

شی ایله عدو بیننده اولان نوعی سرعتدر بو تقریر ایدر که معلوم اولا که تقرب دن
بوینی و ذراع و باع دن مراد قرب مکانی دکلدر و تقدیرا اولان تفاوت دخی حقیقتده اولور
دکلدر زیرا حق تعالی مکاندن منزه اولیجق نه قرب حقیقی اولور و نه اول تفاوت ایله تقدیر
محال اولور بلکه مراد هر کیم بکا عبادت و طاعت ایله قرب تحصیل ایلیه بن آنکا رحمتم ایله
قرب ایدرک اضعافی اولوب بنم ایله ذراع و ذراع ایله باع بیننده اولان تفاوت
... دن کندو کلنمشی دخی حقیقت دکلدر که انده سرعت و بطو اولوب بلکه انی
دخی مراد هر کیم توبه ایدوب بکا رجوع ایلکده حرکت و سعی ایلیه بنم آنکا مغفرت ایله
رجوعم اندن اکثر عدد ودکلدر آنسزین ورد دخی حق تعالی بیورمشدر تحقیق ابرارک بکا لقایه
شوقلری طویل در لکن بنم آنلاره لقایه شوقم اندن اشد و اکثردر بونده دخی لقادن مراد
... ایدوکی تحقیق سابقدن معلومدر آنکا جد و سعی و صدق و اخلاصی اظهار ایلسون
... دخی آنی محتاج ایلمز تنبیه حور و کرمنه لایق و رافت و رحمته موافق دخی اولدر

فصل تاسع ذم کبر و عجب ده در بونده دخی مطالب وار در مطلب اول

کبر و اخلاقک ذمنده و فضیلت تواضع ده در معلوم اولا که حق تعالی کبر و اخلاقی
ذم ایدوب تواضعی مدح ایلمشدر کتاب کریمدن مواضع کثیره ده بر حیثیت ایله که بر
... اول خفی دکلدر کذلک احادیث ده دخی موافق قرآن نیجه اخبار و آثار وارد اولمشدر که حصری ممکن دکلدر و عند الناس شیوعی ایله بیله معلوم اولا که کبر
نفسده حاصل بر صفتدر ظاهرده مشاهده اولنان آنک آثاریدر و آثار انسان
نفسی صفات کاملده غیرک فوقنده کورمک اول سبب ایله قلبنده اهتزاز و فرح دخی
کوروب میل و رکون حاصل اولور اول استعاذه ایدرلر نبی علیه السلام اعوذ بک من نفخة
الکبریا بیورمشدر اما تکبرده رؤیت غیر شرط دکلدر بلکه یالکوز اول خلق اولنمش
... حاصل اولور اما کبرده رؤیت غیر شرطدر زیرا اندن انسانده ظهور ایدن آثار
... دیرلر که و دن غیرینی حقیر و اذلا ایدوب لیکن او دن بعید ایلمک و انکله
... دن و سلطام ... ترجیح ایلیه که اولورکه کبر مشتد اولوب متعدد
... استنکاف ایدر بلکه جبهه سی ... دخی ادنی مراتبی ... واشد ... دخی
... استکبار ایلمکده موحش مناظره ایلمکده ... ایلمکدن استکبار ایدر بونلردن
... اولورکه عامه یه شویله نظر ایدر که کویا انلار حمارلردر و اول نظر ایله استحقار ایدر
و بونلر نیجه احوال قبیحه ظهور ایدر و بو صفتدن منفک اولمق عباد و زهاد و
علماده قلیل دن واقع اولور قنده قالدی که عوام خلاص اوله

مطلب ثانی

کبرک اقسامنده متکبر علیه اعتباری ایله بو دخی اوچ در قسم اول جانب حق تعالی یه تکبردر
... نمرود و فرعون ایلمشلردر بو نحس انواع کبرک ... و العیاذ بالله تعالی
قسم ثانی جانب انبیاء کرام و رسل عظام صلوات الله علیهم و سلامه او زرلرینه تکبردر

مطلب ثالث

مطلب رابع

و حركات و سكناتنده و بونلرك غيري امورده اظهار ايدرلر كاه اولور كه جاهلي حضور
واحده ده جمع اولورلر كاه اولور كه بر شخص بونلرك بعضنده تكبر و غيرنده تواضع ايدر

مطلب خامس كبرك طريق معالجه سنده در اول دخي بالكليه استيصال
و دفع ايله اولور و ياخود عارض اولدقلرنده دفع ايله در اما اولكي اول دخي يا علم ايله در
نفسني و ربني بيلمه زيرا اول زمانده بيلور كه كندوسنك لايقي ذلتدر و كبرياء
حق تعالي يه مخصوصدر و بيلور كه بر ني نه مقوله شيدن خلق اولنمشدر و قرانده
مقوله شيئده در قبرده و حشرده و انلرك احوالني مشاهده ايندكده آنلردن صكره
ماآلي يا جنتدر و ياخود جهنمدر و ياخود عملدر كه تواضع لله اولا و سائر خلقه
دخي تواضع ايليه اخلاق متواضعينه مواظبت ايله هو دخي رسول الله صلى الله
عليه و سلم حضرتلري شريف تذكر ايليه كه بيورمشدر انا انا عبد آكل كما يأكل العبد
يعني انظروا ركمالي تواضع ايدرب بن جهان بر عبدم كه سائر عبيد اكل ايتدوكه اكل
ايدرم و بلدم ... اول مذكور اولان اسباب سببيه دفع ايله در اما نسب ايله
... دفع ايلمك مكر كه نسب ايله تكبر ايدنك كلاليه دعواي غيرده در و نسبتي حقيقي
بر نطفه قذره در و جد بعيدي تراب ذليلدر پس انك ولدينه رفعت قنغي يردن
كلور و اصلي اولان تراب قدم ايله وطي اولنور و بر نا صاعبت ايدن قفل سنه
ابدان غسل اولنور اما جمال ايله كبرك علاجي بو بيلمكدر كه باطننده اولان اقذار وقبايح
ساتره و اولا ذكر ايدن جو يا ... ايدرب نعمدير جيده قرار ايتدوكده بعده جوالي قذرده
لنو وجهنه نظر ايليه اما قوت ايله كبرك علاجي بودركه بر نسنه تسليط اولنان علل و الوان
تسليط ايليه و فكر ايليه كه بو نسنه بر عرق ده و جع اولسه جمله عاجز اولورن اتجز اولور
اكر انقضه بر بقه و يا خود قلاغنه بر نلو كيرسه انه قتل ايدر اكر اياغنه بر شوكه باتسه انكا
عجز اصابت ايدر و دخي ملاحظه ايليه كه اول قوتده حمار و ثور و جمل سكا تفوق ايدر
باسنك اعلي قوتده فضلك نه در اما غني و مال و اتباع و انصار ايله كبرك علاجي
بودر اول امور عرض فانيده در اكر سندن كه زائل اولاز ... تنها باشنك ايله فاقد
آدمي اندن سكا نه فخر كلور اما علم ايله كبرك علاجي اول اصعب و اشد امور در زيرا
علمك قدري عند الله و عند الناس عظيمدر اما انده دخي ايكي طريق واردر بري اول ...
بيلكه كبر لايق دكلدر و الا حق تعالي يه ... و بيله كه تكبر ايدنك عند الله
ممقوت اولور و حق تعالي عالمه ديمشدر كه سنوك بزم قاتمزده قدرك واردر
مادامكه سن نفسك ايچون قدر كورميه سن اكر سن نفسك ايچون قدر كوررسك
سنك بزم قاتمزده قدرك اولماز و دخي علم ... تكبر ايليه اول جاهل اولور پس علم
نيجه تكبر ايدر كه اول جاهل اولور پس لازمدر كه نفسيني تصغير و تحقير ايليه تا كه عند الله عظيم
اوله پس اول تقرير ... جاهله نظر ايليه ديه كه اول حق تعالي يه جهلا عصيان

ايلمشدر بن خود علمله عصيان ايلدم آهدي اول بندن خيرلودر و اكر عالمه نظر ايدرسه
ديه كه اول بنم بيلديكلرمي بيلور و اكر كبيره نظر ايدرسه ديه كه اول بندن اكبر در سني
ساكل جهتندن بندن اول حق طاعت ايلمشدر و اكر صغيره نظر ايدرسه ديه كه اول
حق تعالي يه بندن صكره عصيان ايلمشدر و اكر مبتدع يا كافره نظر ايدرسه ديه كه نه
بيلوركه حق تعالي آنده اسلام ايله ختم ايليه و بني حالا استدوكم عصيان ايله ختم ايليه
لكن لايق بودر كه بو قولر ضعي فساق ايله مداهنه ايلمكه ... اولان غضبك ...
لطفايه مؤدي اولمايه زيرا غضب ايلمسك سكا لازمدر كه سابق اولان ذنوبكي
ملاحظه ايده سن و فكر ايده سن كه سنك انلرك علم و عمل ايله تميزك نه حق تعالي دن
نعمتدر و عاقبتك معلوم اولمادوغني ملاحظه ايده سن پس امور ملاحظه
ايله الله اولان غضب كبره مؤدي اولماز اول زمانده غضب تواضع ايله جمع اولور
باعث غضب رنجك سندن رضاسي اولور كه سن كندوكي نا جيكو كورر سن اول
كسنه بو حالك اعتقاد ايدرسن اما ورع و عبادت ايله كبرك علاجي جنس انوك طريقي علل
اولان كبرك حاطه سي طريقيدر و بو منافي دكلدر عند الله عابدك فاسقي ...
فضلني زيرا اكرچه عند الله اولدر لكن انوك بو ورع و عبادتي اوزره ختم اولنمسنه
شعوري يوقدر پس فاسق اوزرينه تكبر اتمك كركدر و قنده قالدي كه مستور الحال
بوندن صكره كبري نفسيدن سلب كماه اولورك عيب ايله ... زيرا كاه اولوركه قلبده
مسكن ايلمدوا اما صاحبي نك انكا شعوري اولماز ... انوك دخي بر قاچ امتحاني واردر
اولكي اولدر كه اقرانندن بر نسنه اكر ظاهر اولسه حتي ازعال ايدرسه حق تعالي يه كندو ديه
بنه و ايچون شكر ايليه و الا انده دخي كبر واردر انوك علاجي اولدر كه نفسنك
... قبول ايليه و كبر حق تعالي نك ... لايق دكل ايدوكني بيله و نفسنه تقبيل اولالي ...
تكليف ايليه كه حقه اعتراف ايده و اول كسنه يه دخي شكر ايليه و انداني استفاده ايتديكي ...
و ديه كه حق تعالي سكا جزا ... بوندن غافل ايدم اكر بو وجه ايله اعتراف
ايتمك تنها ده ايسه تقبيل كلي ... بلكه جماعت ايچنده دخي تقبيل ايلسه انده دخي
ريا واردر و معالجه سي لازمدر ... اكر ايكي حالده دخي تقبيل ايتمز ايسه ... كبر ايله ريا بر
... ايكنجي اولدر كه مجالس ... و اقراننه نفسي اوزرينه تقديم ايتمكدر و اكر نفس
تقبيل ايتمز ايسه مواظبت ايتمك كركدر تا كه ثقل زائل اولوب كبري كيده و لكن بونده
دخي كيد شيطان واردر كه اقرانني تقديم ايدوب كندويي قصدا بر صف نعاله ده
جلوس ايليه ياخود ياننده بعض بار ذلك توسيط و اجلاس ايليه بو حالده دخي
تواضع دكل بلكه عين كبر در زيرا ايهام ايدر كه مكاني تفضلا ترك ايلمشدر پس
صورت تواضعده تكبر اولور بلكه حقيقت تواضع اولدر كه اقراننك انسنده جلوس
ايده اما صف نعالده دخي استقبال ايليه اوچنجي اولدر كه فقيرك دعوتنه اجابت ايليه

نور تعالینک وا فارینک حاجاتنی قضا ایچون اسواقه واره اگر اول حال تبدیل اولورسه
بر درکه علاجی مرور ایدرکه دفعه مواظبت ایدوب وادیکری ازاله ایده معارفی که
ذکر ایلدیک انلاری تذکر ایلیه در ... اولدر که نفسنک واهل بوا عارفی رفقاسنک
بو ایچنی سوقدن خانه لرینه کوتوروب کتوره اگر نفسی اندن ابا ایدرسه اول دخی
بر دره اگر بو الکز خلال ایسه وریا دره اگر خلق کوروب مشاهده ایدرلرسه هر برینه
مرور ایدن علاجاری ایله معالجه ایلیه حالا خلق تحت قلوبده اهمال ایدر طبیب
اجساده اشتغال ایدرلر لوح مهد اجسادک البته فنالی مقرردر اما قلوب سعادته
واصل اولوب ادراک ایلمز الا آفاتدن سلامت ایلیه نجی اولدر کتابت بدلی
اختیار ایلیه اگر اندن خلق اگلنده نقصان بیدرسه بادره اگر ... ده نفرت ایدرسه
بر درکاه اولور که ایکیسی دخی جمع اولور آمرکا اولا امر لطفی بیلک گرکدر تا کم مراد اولان
بیلک اوله بوندن صکره معلوم اولا که تواضع کبر ایله منزلت بیننده واسطه در ایکی
دخی مذموم در خیر الامور اوساطها در آمرکا برکسه که اقرانی اوزرینه تقدم ایلیه
اول متکبر در و برکسه که اسکاف یعنی اسکیجی و بونک امثالندن تأخر ایلیه ولکن
... اجلاس ایلیه بلکه تعلی ... وار دخی بابه وارنجه تشییع ایلیه اول
... در بلکه انکله مکالمه ده بشر و بشاشت قیام ایله تعظیم ...
رفق و دعوتنه اجابت و بونلارک امثالی رعایت ایدر اما طرفین ده مذموم ...
بلکه ... حد وسط طلب ایلیه مطلب سادس عجب ...
... آیات اعادنده کثیردر انوک حقیقتنی دخی ...
... حالا آفاتنی ذکر ایده لم اول دخی جوقدر زیرا عجب کبره داعیدر
... مرور ایلمیده و عجبک آفاتندندر که انسانه ذنوبنی فراموش ایتدیرر
... ظن ایدرکه ... ذنوبندن مستغنی در و ذنوبی ... عذاب ...
... اولورکه مغفوره در و بو ظن ایدر و دخی عملنک عظیم عذابده ...
... ایده و حق تعالی نک توفیق ایلمدوکا قدرت ویرمک ایله اولان نعمتی
فراموش ایدر و آفاتندن ... اولور ... نفسی ... حق تعالینک ...
عذابندن امین اولور و ظن ایدرکه ... حق تعالی قتنده مکانه و منزلتی
اوله و بو عجبک ... اضرار ایدرکه نفسنه ... ترک ایدر ... اول
... اولور خطاء ایدرسه دخی ... اعلام ...
... استکشاف ایتمکدن ... استنکاف ایده ... نصیحت ... و وعظ
... سوءمندینی استماع ایلمیه بلکه غیرنه ... استجهال ایله ... اگر خطاسی
اصول عقائدده اولورسه مبتلای هلاک ابدی اولور و معلوم اولا که انسان
... اولان علم و مالکنه غیرینک زوالندن خائف اولورسه اول عجب دکلدر

اگر زوالدن

زوالدن خائف اولورسه اول عجب دکلدر اگر زوالدن خائف اولوب لکن انکله
حق تعالینک نعمتیدر دیو فرح و مسرور اولسه نفسنه اضافتی جهتندن اولماسه اول
دخی عجب دکلدر اگر خائف اولمایوب بلکه فرح اولوب نفسی انکا مطمئن اولسه و فرحی
دخی انجق کمال و نعمت و خیر و رفعت اولدوغی جهتندن اولوب حق تعالینک عطیه
و نعمت اولدوغی جهتندن اولماسه و باعث فرحی نفسنه نسبتی حیثیتندن اولوب
حق تعالیه نسبتی جهتندن اولماسه اول البته عجبدر اگر بو عجب بو حالت دخی
ایلیه که دنیاده اول کرامته مستحق اولدوغی کندوسنک حق تعالی اوزرینه حقی
اولدوغنی اوزرینه بر مکروه جاری اولماسنی استبعاد ایلیه انکا ازلال بالعمل
کوباطن ایدرکه نفسنک حق تعالیه دالتی اولدی دخی اگر غیره بر شیء اعطا ایلیوب
انکا عظیم عد ایدوب اوزرینه تحمل منت ایلسه بیه عجب اولور لکن استخدام ایدوب
اوزرینه نیجه اقتراحات استخراج ایلسه یعنی کندوسندن نیجه تکالیف حادثات ایلسه و یاخود
قضاء حقوقندن تخلفنی استبعاد ایلسه آنوک اوزرینه ازلال تجمیلی اولوره
... ازلال عجبک ثمره سندندر هر حالده یعنی برکسه ازلال ایلمز الا عجب ایلوب
بعده ایدر اما نیجه عجب واردر که ادلال ایلمز اگر حق تعالینک دعوتنه اجابتنی
توقع ایلسه ورد ایلمسی باطنده استنکار ایلسه واندن تعجب ایلسه عملی ایله ادلال
ایلمش اولور و بو مقدمات کبر ونیدر مطلب سابع علاج عجب در
عجب جهلدر علاجی ده معرفتدر مثلا شخص عالم زاهد انکا عجب ایدر ... الا جهل محضدر بیسی اولدوغندن
حیثیتدن اولور و یا خود کندوسندن قوت و قدرت ایلیا اولوره ...
جهل محض بودر زیرا برشینک که اوکی کندوده رجوع اولمایه انکله افتخار اولنماز ...
عجب دخی کذلک ... تامل ایلمک گرکدر که قدرت واراده ...
اسباب که عملی انکله تمام اولور انلاری تامل ایلیه که کندوده قنقدن کلمشدر ...
حاصل اولمشدر اگر بونلارک جملهسی حق تعالینک جانبندن محض نعمت اولوب
کندوسندن بر حق ... اولمدیغی ملاحظه ایدرسه لایق دکلدر که ... بو قدرکه آنوک
سببی ایله وصول اولهدیو ملاحظه ایدرسه لایق اولدرکه اعجابی حق تعالینک جود و
کرم و فضلنه اوله پس جمیع کمال و علم و جمال حق تعالینک فضلندندر کندوسی انجق اول
فیض جودک فیضانندن محلیدر و محل دخی انک حق تعالینک جود و فضلیدر اگر ادعا ایدرسه که
بونلارک جملهسی بنم اعمالم در حتی انوکچون ثواب رجا ایدرم دیرسک معلوم اولاکه
سن و سنک قدرتک و ارادتک و جمله حرکاتک حق تعالینک خلقندن ...
امدی پس اول عملی ایشلدکده سن ایشلمدک بلکه حق تعالی ... وما رمیت
اذ رمیت ولکن الله رمی ... آمرکا بو تحقیق ... ارباب قلوب و ابصار عندنده
... مشاهده ایله منکشف اولمشدر اما کیفیت ثواب کتابت ... قریبا ...

ان شاء الله تعالی و دخی مفاتیح اعمال قدرت و ارادت و علمدر بونلارک جمله سی
حق تعالی نک ید قدرتنده در بلاشک آدمی تحریک بواعث و صرف عوائق و
تهیئه اسباب بونلارک هیچ بری سنکا اختیارکده دکلدر پس عجائب وندر که سن نفسک
ایله معجب اولورسن جمیع امورک مفوض اولان مالک قادر ایله معجب اولمازسن
و حق تعالی نک جود و فضل کرمنه معجب اولمازسن که سنی عبادندن فساق اوزره
اختیار ایدوب عباد اخیاردن ایلمشدر ان شاء الله تعالی عن قریب بیلسک کرکدر حق
تعالی نک غیری فاعل و خالق اولماز دخی شوله که اندن غافل در بلکه کاه اولورکه
یارب نیچون بنی فقیر ایلدک بر غافلی ایکی در لکن اول کلام جاهل غافل در
زیرا ایکیسینی یعنی علم و ملکی جمع ایلسه فقیر اولان دیر ایدی که یا رب نیچون اکا انده
ایکیسینی جمع ایدوب بنی ایکیسندن محروم ایلدک پس بو تقدیرجه حکمت لطیفه
ایلدیکه که هر بارکه علم زیاده اوله مال نقصان کلور الا مکر نادراً اوله زیرا الانسان
عما یفعل وهم یسئلون کریمه سی اذعان ایدنلر بونی دخی فهم ایدوب ترک اعتراض
ایدرلر بوندن صکره عجبک اقسامی تمام بعینها کبرک اقسامیدر و علاجی انوک
علاجیدر اما تمام بیرنه بونده دخی اعتبار ایلیه سن بعینه تامه سی اولانلره
والله تعالی اعلم

اصل تاسع ذم غرورده در بونده دخی مطالب واردر

مطلب اول معلوم اولاکه حق تعالی و رسولی غروری کار حیثیت ایله ذم ایلمشدر
ذکرنه احتیاج یوقدر اما حقیقتی اولدرکه غرور انواع جهلدندر زیرا اول نفسک
سکون ایدنیدر موافق هوا اولوب طبع مائل اولدیغی اموره که شیطاندن کلان خدعه
و شبهه دن ناشی اولور برکسنه اعتقاد ایلیه که کندوسی خیر اوزرنه در عاجلاً و
آجلاً اعتقادی شبهه و تخیلدن ناشی ایسه اول مغروردر پس اکثر ناس بو تقدیرجه
مغرورلردر الا اصناف درجاتلری مختلف ایسه دخی مثلا دینلکه دنیا نقددر و آخرت
نسیه در نقد خوش نسیه دن خیردر و یا خود دیرلرکه لذات دنیا متیقن در و
لذات آخرت مشکوکدر پس شک ایله یقینی ترک اولنماز لکن بونلارک جمله سی
قیاس باطل و فکر عاطل در که ابلیسک انا خیر منه قولنده ایدوکی قیاسه شبیه در
و بو قیاسک فسادی ظاهر کلدر زیرا نقد نسیه دن خیر اولدوغی کندو مثلی اولدقده
نسیه دن خیردر دیمکدر و یقین دخی کندو مثلی شکدن خیردر مطلقا دکلدر
و دخی آخرت شک اولنمادن دکلدر بلکه مؤمنلر قتنده یقینی اولدر آدمی
بو غرور کفارک غروریدر اما عصاة مؤمنینک غروری اولدر که دیرلرکه حق تعالی
کریمدر و عفوندن رجا ایدرز و بو کمی لرکه رجاء ابتلایه لرکه و بو محمود در و دیرلرکه
و حق تعالی نک رحمتی مؤمنینه واسعدر و بز دخی مؤمنین و موحدین زمره سندن اولورز
دیرلر لکن بو قیاس دخی مموه و مشوشدر زیرا کیس و عاقل اولدرکه نفسی تدین

ایدر

ایدر بعد الموت اولان احوال و اهوال ملاحظه سیله کسب اعمال ایلیه اما احمق
اولکمسه در که هوای نفسنه اتباع ایدوب حق تعالی اوزرینه تمنی ایلیه و بو ذکر اولنان
تمنی در که شیطان اکا تمنی تعبیر ایدوب رجاء اطلاق ایدوب انکله جهالی خدعه ایلمشدر
و دخی کاه اولورکه صلاح اباء ایله تمنی ایدرلر علویه نک اغتراری کبی لکن انلارک
اباء و اجدادی کمال ورع و تقوی ایله بنه خوف اوزره ایدیلر اما انلارک حاللری نادر
فجور و فسوق لری ایله بیله بنه امن اوزره اولورلر کویا که انلار حق تعالی قتنده ابناء
فرزندن کرامته زیاده در اولور پس شیطان انلاری مغرور ایدوب برکسه بل انسانه نجات
ایلسه اولادنه دخی شفاعت ایدر دیر شرح ذلک یزعم بعضهم که صلی الله تعالی علیه و سلم
والده لرینک قبرینه زیارت ایتمکه اذن ویرلمشدر اما انوچون استغفاره اذن
ویرلمشدر اول سببدن قبرینه واروب جلوس ایدوب غلبه رقت ایله بکا ایدر
هر احده تقوی فرض عیندر پس هیچ بر والد اول کوره ولدندن بر شیئی دفع ایلمز
لا یجزی والد عن ولده شیئا کریمه سی بو معنایه ناطقدر آدمی بونلارک جمله سی
غرور باطل در بلکه انجق موضع رجاء اولکمسه در که معاصیدن توبه ایدوب قبول توبه سنی
رجا ایلیه و تذکر ایلیه که حق تعالی کریمدر عبادنک توبه سنی قبول ایدر برکسه که اعمال
زائغل اوزره اقتصار ایلیه و نعیم آخرتنه و حق تعالی نک عاطفت وعد ایدوکی ثوابنه
رجا ایلیه اکا واجب اولان اولدرکه ملاحظه ایلیه که حق تعالی غافر الذنب شدید العقاب
در دخی عفو و منتقم اولدر و دخی عبادینی دنیاده انواع محن و آلام ایله ابتلا و امتحان ایدر
شرح ذلک الغرض و الکلی ازاله سنه قادر ایکن امر کاحق تعالینک سنتی که بو منوال
اوزره اولمغین پس عبادینک نیجه مغرور اولورلر امرکار رجاء و خوف ایکی قانده در که انسانی
عمل جانبنه چکرلر بو ایکی عمله باعث اولمیانه اول غرور و تمنی باطلدر

مطلب ثانی

اصناف مغترین دره در آدمی انلارک بعضی علمادر انلار دخی اکی صنفدر صنف اول
انلاردر که علوم عقلیه و شرعیه نک اساسنه احکام ایدوب انلاره تعمق ایلیه لر اما جوارحی
معاصیدن محافظه ده و انلاره اعمال صالحه التزامنده اهمال ایلیه لر و کندولرینه علملری
سببی ایله عند الله منزله و مکانه ده ظن ایده لر بونلار مغرورلردر زیرا عالم با علم کاشفه
اکی علم معرفت و علم تصفیه ایله تسمیه ایدرلر انلار انسانلردن بعیدلردر اما علم معامله
اکی علمک انوع ایله تسمیه ایلمشلردر اول عمل ایچوندر اکر انکله عمل و نجاتی اقوکنی علم الله
و عند الناس حجتی یوقدر زیرا مجرد دواء و علاجی بیلمک شفاء انلار
نک استعمال ایلیه صنف ثانی انلاردر که علم و علمله احکامده ایدوب معاصی ایله دخی
ترک ایلیه لر لکن قلبلرینی تفقد ایلمیه لرکه اندن صفات مذمومه یه طرح ایلیه لر که اول
کبر و حسد و ریاء و طلب جاه و بونلارک امثالیدر بونلار دخی مغرورلردر زیرا آخرته
نجات بولماز الا حق تعالی یه قلب سلیم ایله کلنلر بولورلار صنف ثالث انلاردرکه

بو اخلاقک مذمومیتنی بیلورلر لکن عجب ایزالدن کندولرینی اندن منفکّ ظن ایدرلر
وحق تعالی قتنده رفعتلری اول مرتبه دن ارفع اولا که حق تعالی انلاری امتحان ایلیه
بلکه انلاری عواقی ابتلا و امتحان ایده ر ظن ایدرلر که اوله ر که کبرندن اعتقار ایدب بر کرّه
بو طلبه خوذ دین و اظهار شرف علمدر بو طائفه دخی مغرورلردر زیرا عجب صفات
مهلکاتک اشدّندندر و دخی سلاطینه داخل اولوردر که غرضم نفع مسلمین در
تخاتک یا اللّه بزدن اخذ ایله جواب عیب یوق بر بال ... بن خود امام مسلمین و عامل
مؤمنینم بکا قدر حاجتلو جائزدر دیر بو بنده ایکی غرور وار در بری اولدر که
مالکی بو قدر در مالکی و علمان مال دکل بلکه اموال مسلمین کندولره و یا خود وارثلری
جانبه ایکن اخذ ایدر حلال ایله خلط ایدرسه مجرد خلطه حلال ایلمز بری
دخی بن امام مسلمینم دیه و کیدر نیچه امام مسلمین اولور که بر کسه که اخذ حرام جرأت ایده
بو مرتبه ده نیته اولور اکول دجال دین و قوام مذهب شیاطین در صنف رابع
انلار در که علوی اظهار و جوارحی تطهیر ایلیوب طاعات ایله تزیین ایلیه لر
بو ذمائم اخلاقدن تبرّی ده بغضیلی ایله تجاهد ایلیه لر لکن انلار دخی مغرورلردر
زیرا زوایای قلب ده بعض مکائد شیطاندن خفایا و مخادعه نفسدن خبایا قالـ
... کورر ... که بیابنده ... تغیب اختیار ایدب نفعاً ... اشتغال
ایدر دین اللّهی اظهار و شریعتنی نشر و حرص ایجکه بلکه انوک باعث خفی سی طلب ...
تجمّل و انتشار صیت در که اطرافده و اکنافده رحلت ایدب نیچه کسه تلمذه چقت
ایلیه لر لکن اول مسکین اگر ملبوب ناس تغیّره اولوب اعمالنی مشاهده ایتمکله سوء
ظن ایلیه لر قریب اولور که انوک قلبی دخی متشوّش اولوب اضطراب ایدن ...
بو طائفه دخی خلط ایلیه صنف خامس انلار در که حکومات نه خصوصانده قیاوکی
اوزره اقتصار ایدب اسم تقوی یی تخصیص ایلشلردر و اعمال ظاهره و باطنه ...
ایدوب لسانلرنی غیبت دن منع ایتمشلردر و بطنلرنی حرامدن و آیاقلرنی سلاطین ...
مشیدن کف ایتمشلردر و قلبلرنی کبر و ریا و حسددن و بو نلارک امثالندن تزکیه
و تطهیر ایتمشلردر اما بونلار دخی مغرورلردر با عمل جهتندن که انلارک تشکری
هیچ دخی اولمه نه فرض عین دن فراغدن اول فرض کفایه یه اشتغال ایتمیش اولورلر
زیرا فتاوا یه اشتغال ایتمشلردر که اول فرض کفایه در اما فرض عین اولانی ترک
ایلیشدر که اول نفسنی اصلاح دیه و یا خود علم جهتندن که علم فتاوایه علاوه ظن
ایلشدردر و علم کتاب الله و سنت رسول اللّهی ترک ایلشدردر بلکه اوله ر که
محدثینه طعن ایدب انلار نقله اخبار و حمله اسفاردر فقهاری بو قدر دریرلر
صنف سادس انلار در که ... اشتغال و اهوا باطله ده بحث و جدال ایلیوب
وشوبه الاعتقاد ایلدیلر که عمل صحیح اولماز الا ایمان ایله و ایمان صحیح اولماز الا انلار نک ...

بلا دلالتی

بلا دلالتی فهم و اذعان ایله اولور بو بندن صکره اول فرقه یا ضالّه در که انلار
سنتک غیرنه دعوت ایدرلر و یا محقّه درلر که انلار اهل سنت و جماعت در اما نه
جمله سی مغرورلردر اما فرقه اولی ضلاللری سببی ایله و شبهه یه دلیل کوردکلری
ایچون و اما فرقه ثانیه انلار جدالی دین ده افضل قربات ظن ایتدکلری ایچون
و بر کسه که اللّهی و رسولنی تصدیق ایلیه بحث و تحریر ایتدیکی اول مؤمن دکلدر
و کامل الایمان و مقرّب عند الله دکلدر و بو ظن ایتدکلری ایچون لکن انلار دخی
خصمه غلبه و الحام ایله و دین دن خصوصی مذهب منسوبیه انتساب ایله متلذّذ
اوله قلری ایچون انلارک دخی دیده بصیرتلری اعمی اولمشدر حتی قرآن اقرّ له
التفات ایتمزلر که انلار نه وجهله ضالّ اولانلری ارشاددر و ضالّ و زرده مفرّ اولانلر
ترک و نجا ایلمکلدر و ترک جدالی لوازم دین دن کورمشلردر بو نلار دخی انی
مشاهده و اذعان ایلیه لر بو بندن صکره اکیاس اعلانلر دیرلر که بر جدل دن ناهی
اولمدقه اگر ... اولناسق دخی روز قیامتده تا بلفع دکلدر مع ذلک مبتدع
اولان جدال سببی ایله بدعتنی ترک ایلمز بلکه جدال ایدره تعصّب و خصومتی زیاده
ایدر حتی بزه اولی اولان اولدر که نفسی تفقد ایده وز و صفات مذمومه اولانلر
صفاتندن تنزّه ایده وز و محبوبه اولانلر متّصف ایده وز و زعما انلارک بعضی دخی ...
انلارک مرتبه ده اعلاسی انلار در که اخلاق نفسده تکلّم ایلیه و صفات قلب دن
خوف و رجا و صبر و شکر و اخلاص و صدقدر و بو نلارک نظائری در بسط کلام
ایلیه بو نلار دخی مغرورلردر اول جهتدن که بو صفاتنی تکلّم ایلدیکی انکله موصوف
اولورلر و انلار علم جهتنده هیچ اینمدیلر الا کندیلر دخی حقلک ... اوله قلری سبب ...
ایتمشلردر و دقائق اخلاصه قادر اولمادیلر الا کندولر دخی مخلصین دن اوله ...
دیو اظهار ایتمیش اولورلر و اول مسکین کندویی حق تعالی دن خائف ظن ایدر
لکن بلکه آمن در و کندویی راجین دن کورر بلکه مغترّین دندر و مخلصین ...
بلکه مرائین دندر نفسلرنه بهر وجهله حسن ظن ایدرلر اما اگر انلار دن کشف غطا
اولنسه مفتضح اولورلر بلکه قیامتده و شوب نار جهنمده دور ایدرلر حمار که دخی
بعضی آسیابی دور ایدوکی کبی نته کم بو وجهله خبر نبوی وارد اولمشدر و انلار سبب
غرورلری اولدر که قلبلرنده بر نسنی تضعیف معارف اولورلر و بو معانی نک
اصولندن که اول حق تعالی یه محبت و اندن خوف و فعلندن رضادر و ظن ایدرلر که
اول معانی ایله متّصف اولمش اولورلر لکن هیهات هیهات بو مقداردن مؤمنین
صالحین دن بر کسه خالی دکلدر بلکه کمال انلاره در که انی اهلی بیلور و انلار دن
بر صنف دخی واردر که منهاج واجب دن عدول ایدب شطح و طامات مائل اولور ...
و مخالف شرع کلماتی تلفیق ایتمکله نتیجه لری بر الفاظ غریبه طرز مریع کوسترمکدر ...

وخی واردر که تسجیع الفاظ ایدر و ذکر فراق و وصال و شعوف و عشقلردر تا که مجلسلرنده
تواجد و زعقات یعنی خلقلک فریاد ایله دوشمه لری چوق اوله بونلار شیطانلکدن
انسن دیرلر که کندولر ضال اولوب سائری دخی سواء السبیلدن اضلال ایدرلر
انلارک کلامی معاصی یه جرأتی و دنیایه رغبتی زیاده ایدر خصوصا چانکه ثیابه
مشغول تزیین ایلیه لر انلاردن بر صنف دخی واردر که قرآن دنیاده اولان کلام
اللهی حفظ ایدوب مساجد و منابرده انی اداء ایدرلر و ظن ایدرلر که انکله عالی
اولوب حق تعالینک عقابندن امین اولورلر ظاهر و باطنی معاصی و آثامدن
حفظ ایلدیلر و انلارک بر صنفی دخی او عاملرنی علم حدیثده و اسانید غریبه
عالیه طلبنده استغراق ایدرلر انلارک دخی بر قاچ وجه ایله غروری واردر
برنجی اولدر که انلار حمله اسفاردر ظن ایدرلر که اول مقدار انلاره کفایت ایدر
برنجی دخی اولدر که انلار نجانکه تمام فهم ایتمزلر انکله عمل ایتمزلر بری دخی اولدر که
انلار فرض عین اولانی ترک ایدرلر که معالجه قلبدر بری دخی اولدر که بونلار
شروط سماع حدیثی دخی رعایت ایتمزلر که انلار استماعدر بعده تفهم بعده حفظ
بعده عمل بعده نشر و بیاندر بلکه انلار انجق سماع اوزره اقتصار ایدرلر انده دخی
تقصیر ایدرلر زیرا کاه اولور که مجلس سماعده و شیخ دخی حاضر اولور و صبی لعب
بازی یه مشغول اولور شیخ ایسه عالم خوابه واررو بالغ حاضر دخی کاه اولور که
غافل اولوب اصغا ایتمز بعده شیخ جمله نک اسمنی اجازتده کتابت ایدر
بعده هر برنک شیخ هر دیدوکنی روایته تقیدی ایدر و بعضی سماع الحدیث کمال ایکن
بونک باعثی اولدر که تعلم تبلیغ بونکله حاصل اولور حاجتی واردر پس مسکین
ایدر که اکر اول شروط مذکوره یه رعایت ایدرلرسه جمیعنه قلت مع نقصان
ایله بونلاردن بر صنف دخی واردر که حفظ لغت و غریبی ضبط و نحو و غیره ده مشغول
اولوب مغرور اولورلر و کندولرینی علماء امتدن زعم ایدرلر زیرا کتاب و سنتک
قوامی بونلار ایله در اول زعم ایله عمرلرینی دقائق نحو و غرائب لغتده افنا ایدرلر
حرمه بونلار حکمنده در شونلار که عمرلرینی قرآنده مخارج حروف تصحیح و تفسیح ایدوب
الوکلاوزرینه اقتصار ایدرلر زیرا کتبی مقصود اکمال ایدوب اکا مغرور اولورلر
و بر صنف دخی احکام شرعیه ده حیله لر فنی ایدوب حقوق مسلمینی دفع و ابطال
ایتمکله مغرورلردر و دخی الفاظ مبهمه یی تأویل ایتمکله و ظاهره دخی مغرور اولوب
انده دخی خطا ایدرلر و بر مغرور دخی واردر که آخرتده یوم فضل و قضاده اصلا ضاحف
اشتغال و بر صنف دخی انلاردر که فرائضده اهمال ایدوب نوافل ایله اشتغال
ایدرلر کاه فضائلده بر مرتبه تعمق ایدرلر که طهارتلرنده وسوسه غلبه ایدر و صلوت
نیتنده و ظن ایدرلر حق تعالی قتنده بو عمل ایله خیرلو اولالر کاه اولور که انلارده

حروف فاتحه و سائر اذکاری مخارجندن اخراجده وسوسه غلبه ایدر مثلا ضادی ظادن اوزن
فرقده و تشدیداتده احتیاطده بر مرتبه که صلوتده اندن غیری فکری اولماز
بعضی وسوسه کلوب قرآن عظیمی بر کول و بر سجده ده ختم ایتمکه سعی ایدر لکن لسانلری
جاری اولور اما قلبی فکرلری اودیه و امانیده بویابان در انلار دخی انکله مغرورلردر
زیرا ظن ایدرلر که تلاوتده مقصود انجق قرآنده تمامدر یعنی صوت خفی ایله قرائتده
زواجری ایله انزجاردن غفلت ایله و مواعظی ایله اتعاظ و مواضع اعتبار ایله
اعتباردن ذهول ایله و بونلارک غیری دخی بلکه کاه اولور که صوت خوبه اولوب
انکله تلذذ ایدر اما غروری سببی ایله ظن ایدر که حق تعالیه مناجات ایله و
کلامنی سماع ایله تلذذ ایدر و بر صنف دخی صیام دهر ایله و یا خود صوم ایام شریفه
ایله مغرورلردر نجاه اولور که بر کول و بر سجده ده یوز رکعت یا خود بیک رکعت نماز
قیلور و صلوه ضحی و صلوه تسبیح ایله و بونلارک امثالی فرح کسب ایدر و مع هذا السانلری
غیبتده و خاطرلری ریاده و افطارلری حرامدن اولور و بو دخی غایت غرور
و کید شیطاندر و بر صنف دخی حج ایله مغرورلردر که مال حرام و رفث و جدال و ترک
صلوه و صیام ایله حج و احرام ایدرلر و رفع مظالم ایتدکدن و طلب رضاء والدین
ایتمدین و بونلارک امثالی حال ایله حج ایدرلر بلکه کاه مکه ده مجاورت
ایله مغرور اولورلر ظاهر و باطنلری قبائح ایله ملوث ایکن و قلبی بلاده معلق ایکن
انکن مجاورتی اختیار ایدر تا که مکه ده شو مقدار سیل مجاور اولمشدر دیسونلر دیو و بر
صنف دخی حسبة امر بالمعروف و نهی عن المنکر ایله مغرور اولورلر ناسه بر و
تقوی ایله امر ایدر نفسنی فراموش ایدر و ریاست و عزت طلب ایدر قولنده
تغلیظ ایدر و کندوسنه ریاست مع عزت ایچون مخالفت ایدنلری انکار ایدر
بلکه بعضلری فلان مسجدک مؤذنیدر یا فلان جامعک امامیدر دیو کلریته مغرور اولور
بر صنف دخی انلاردر که مال و زهد اظهار ایدوب مساجدده ساکن اولورلر تا که زهد و
ورعنه نسبت ایدر بو ظن ایدرلر لکن مع ذلک ریاست و جاهه راغب
اعلا و یا خود وعظا و یا خود محض زهد و ترک مال ایله ملوک ترک ایدر اولعیون
ایکن جانبی اوزرکه اطلم و اشتره اخذ ایدر که جاه در کاه اولور اغنیاء اوزرینه تطاول
ایدر و عین استحقار ایله نظر ایدر و کندو نفسی ایچون زیاده رجا ایدر انلار ایچون
رجاء ایدر و کندو و علمنه تعجب ایدرلر کاه اولور که ملوک قبول ایتمز زهدی باطل اولوب
وبیه لر بونلارک جمله سی غرور شیطاندن خدعه در بر صنف دخی
متصوفه اهل زمانه در که زی و هیئته مغرورلردر و منطقلرینه که الفاظ و مصطلحات
ایله تقید ایدرلر و احواللرنده دخی طهارت و صلوتده و رقص و سماعده و یا شکلده
جمیعلرنه اوضاع ایلکده و خفض صوت ایلکده و تنفس صعدا ایلکده و بعضی نقص

اوزره وار ویب متأثر اولمدن و بونلارک غروری احوالده دخی اما نفسلرینی مجاهده و جوارحلرینی
طلبده اتعاب ایتمزلر و باطن و ظاهری آثام خفیه و جلیه دن تطهیر ده بلکه گورن کیمسنه
عوام و شیطانه مکالبت بعضی ذنوب و جهالة ایدرلر و تغیر و قطع اولوزر نیک نکاسنه ایدرلر
بونلارک غرورلری اظهر در زیرا انلر بحقیقه در بونلارک بعضی دخی تغیر زی ایدرلر لکن
لباس خشن و باخر وابریشمه تغیر ایلمزلر بلکه بر قوات نفیسه و سجادات مصبوغه
اوزرنده استعمال ایدرلر و بر لباسی ایدرلر که قیمتده خز و ابریشمدن ارفع و ازید در
بونلار اولکیلردن شر و فساد ده اشد در زیرا تقشف شهوات نفسیه ایلن جمع اولور
و بونلار ایدرلر کاه اولور که بعضی عوام انلاره اقتدا ایدرلر انلارک شری عوامه دخی
متعدی و سرایت ایدر و بر صنف دخی علم تصوف و مشاهده حق و قرب حقه وصول
و علم بی هوده ملازمت ادعا ایدرلر و بو اموری بیلمزلر الا اسامیسی ایله بیلورلر
و اول مغرور کمسنه عباد الله عامی ازرا و حقارت ایله نظر ایدر و زمره عبادی ایچون
انلار غیر فاقلین اجیر در دیرلر و علما ایچون انلار علم ایله محجوبلر در دیرلر و چه
علمادن بعض علماء در که نفوذ باشد تعلیم عن ذلک اباحت ده ولشلر و بساط شرعی
طی ایدرلر نه انکه ده شرلر مود دیرلر که اعمال جوارح محبت الهیه یه وسیله در اما بز جنبه
الهیه ده و الهیت و حضرت ربوبیت ده عاکف اولمشز در بزم اول اعماله احتیاجمز
یوقدر دیرلر بونلار دخی عظیم مغرورلر در بر مشیخ علم صلاحی قدر مبتلا اعضادن محو و مطرود در
اول سببدن حزب شیطانه داخل اولمشلر در بونلارک امثالی چوقدر بوندن صکره بر
طائفه دن بعضی حدلرندن تجاوز ایدوب احوال اعمال و طلب حلال و تفقد قلبه اشتغال
ایدرلر مرتبه یه وارور که وصول مقامات ادعا ایدرلر مقام زهد و توکل و رضا و
حب کبی اما اول مقاماتک حقیقت و قوفلری و شروط و علامات و آفاتنه اطلاعی اولمز دیمک
بعضیلری دخی اولور که حق تعالی حقنده خیالات تخیل ایدرلر که جمله سی عجب و باخو گور در
بس نفسنه ادعا ایدرلر و فقدان مقدم بعضیلری دخی بر تبه و عجز الیه کید سنه
تسجیح توکل ایچون بو دخی بدعت در زیرا سلف زاد الوب توکل ایدرلردی بونلارک
بعضی دخی امر قوت ده تفضیله تضییق ایدرلر اما تفقد قلب ده جوارح ده اهمال
بر فرقه دخی حسن خلق و تواضع و سماحت ادعا ایدوب خدمت صوفیه یه تصدی
ایدرلر بر قومی جمع ایدرلر انلارک خدمتلرینه تکفل ایدرلر و بونی شبکه و ریاست
و جمع مال اتخاذ ایدرلر حتی سلاطیندن دخی آلورلر بونلاردن بر فرقه دخی تهذیب
اخلاق و نفسک عیوبنه و آفاتنه تفحصه اشتغال ایدرلر و دیرلر که بونلار عیب در
و بونک عیب ایدوکندن غفلت دخی عیب در و عیب ایدوکنه التفات دخی
عیب در و بعض کلمات مسلسله یه اشتغال ایدرلر که انلاری جمع و تلفیق و تجحید و
تفسیح ایدرلر اوقات عمرلری شول کمسنه در که وعوائق و آفاته استعمال ایلیه قلبی

فوت ایدوب اوآخر ایچ ایدرمینه بر فرقه دخی بونلارک حدلرندن تجاوز ایدوب انلاره
باب معرفت آچلوب اذن گلدی کبی عجب و فرح حاصل اولوب قلبلری انلارک التفاتی
ایله مقید اولوب و اول باب معرفتک گلدوکنه کیفیت ایله منفتح اولدوغینی تفکر
ایدوب اول سببدن مقصوددن محروم اولورلر بر فرقه دخی بونلارک حدنی تجاوز
ایدوب بلکه حد قربته قریب یا خود وصل اولورلر انکله ظن ایدرلر که حق تعالیه واصل
اولمشلردر اول حدده وقوف ایدوب غلط ایدرلر زیرا حق تعالینک یتمش حجابی
واردر نوردن که سالکلر انلاردن هیچ برینه واصل اولمازلر الا که ویبی مقصده واصل
اولدم ظن ایدر بو حال غرور عظیم در بر صنف دخی ارباب اموالدن اولان مغرورلر در
زیرا انلارک بعضی مساجد و مدارس و رباطات بنا ایدرلر تا که ذکرلری مخلد اوله
لکن انلارک دخی ایکی غرورلری واردر اولکی انلاری مال حرامدن و یا شبهه دن
بنا ایدکلریدر ایکنجی انلار عملرینه و اخلاص ظن ایدرلر لکن اویله دگلدر زیرا اسملری یازیلی
اولماسه بر دینار انفاقه راضی اولمازلر کاه اولور که حلال انفاق ایدر لکن بنا و ریا و طلب
ایدر اول سببدندر که مساجده صرف ایدر زیرا اغنیا عند الناس مذکور اولور
و دخی آنی زخرف و تزیین ایدر قلوب مصلینی اشغال ایدر و نقوش ایله و نیز مغرورلر
انلار مغرور اولورلر و انفاق خیر ظن ایدرلر شرعی معروف گوررلر و بعضی دخی فقرایه
اموال ایدرلر لکن محافل و مجالسده ایدرلر که مذکور اولوب ناس انلری شکر ایدهلر و بعضی
اغنیاء دخی ماللرینی ممارفندن امساک ایدر و بعده حاجت و عیال عبادت بدنیه یه اشتغال
ایدر صیام و نهار و قیام لیل و ختم قرآن کبی اگر ایدرلر لکن وقف قلبی قلع ایلیه الا
انکا جلددن احوج لردر کندولره خیر ایکن و جمله فقا طلب ایدرلر که اداء زکاته جیله الایه
و انکا اغراض فاسده یه توسل ایدرلر و بر صنف دخی غرور عوامدر اغنیا و فقرادن
مجالس ذکره حضورلری ایله و ظن ایدرلر که مجرد اول حضور انلاره کفایه اولوب
اغتنام ایلیه عمل و اتعاظ ایتدوگی شول کمسنه یه که مجالس علمایه حاضر اولوب بر اری
ایلیه بو دخی غروردر مطلب ثالث معلوم اوله که بیاننده مفصل
بیلدیگک بر ظن ایدرم که سن آنلرک خلاصی مستحیل ایدرسن عالمده
لکن بو سکاففی دکلدر که بیجاره انسانک بر امر و حشتده فتور اولسه انلرک بالکلیه
و اول امری عظیم عد ایدر و طریقنی دخی صعب گورر اما بیجاره بر چوق تصحیح ایتدی قوی
اولسه بیچه حیله ایله مطلوبنه مهتدی اولور حتی بر اعاده بوشنیدن و دوشدن صید
اقتباس ایدرمسه دریالردن سمکاری استخراج ایدر و کثر جبالدن ذهب و فضه یی
تدبیر و علاج ایله اخراج ایدر و فیل و ارسلانلری تسخیر ایدر و افعی لری طوتوب
و انلاردن تریاق آلیر و کندوسی وجار ضده ایکن سمو اتره اولان کواکبک مقدارین
مرض و طرقنی بیلورز بو بلا ایچون اکثر قلبی اصلاح صعب اولور اکرم و قصدی بو

سببیت اولمازه نجانکه بو مقاری بیلدک معلوم اوله که غروردن خلاصک اسبابی
اوچ دره آنلرک بیری عقلدر که اول فطرت غریزیه دره و انوک منافعی ساعیدره بو حق تعالی
اصل فطرتده بر عظیم نعمتدره اگر اول قوت دلمش ایسه بلادت و حماقت سببی ایکن
انی تدارک یوقدر که عقل جمیع خیرک اصلیدره و عکسی اصلاحه رجا اولنماز
و بوکا اخبار و آثار شاهدهدره آنکچی موقوفدر یعنی درست اموری موقوفدر نفس
عبودیت و ذل ایله بیله و بو شهوتلردن حقیقتده اجنبیه بیله بلکه طبیعته موافق
اولان موافقه ایتده و وجه کرمیه نظر درو بو اعتقاد ایلیه و رتبی بیله اول دخی ملکی
کلدره الا انکسنی موقوف ایله تکمیلدره مقدما سکابیان اولنمشدره اول موقوف
ابطال امور و دنیانی بیله واخرتی بیله کتاب دنیاده و کتاب ذکر موت
رووابدن امور ایله بو بندن حکم نفسدن شوائب غرورکی دفع ایلیوب اخلاقندن
ایلیه و قلبی ایله مراقبه ایده تاکه جمع کوروانتون صافی اوله طریق مستقیم طلوعه
و دنیا عیننده منع اوله دخی معلوم رتبی کالا را اولیه حق تعالی دره بنیاز اولور که شیطان
انکادرت جهتدن کلکدن خوف اولنور که قلوب آنی حق تعالی نک خلقنه رحمته دعوت
ایدر پس اولکسه دخی خلقی کورور که جمله سی سکاری و امرنده و جباری ختم و عمی اولمشلر
انلاره من استیلا ایدوب کندو ارسال اولنمقله طبیب کبی معفو اولمش کندو
مطلع هلاکه مشرف اولمشلر اول مانده و اول کمسه نک ذاتندن شفقت اولور که انلاره
نصح ایدوب علاج ایلیه بعده شیطان آنی ریاسته دعوت ایدر دعوت خفیه ایله
ایدوب نقل دن اخفی درکه هر بوک اکا شعوری یوقدره پس ذابه بو بیله و لقمه دن
ایلیه اولمازه تاکه آنی تصنع و تحسین الفاظ و نغمات ایله تزیینه داعی اولور و ریاسته
تصنعه باعث اولور تاکه ناس اکا تعظیم و اقبال و توقیر و تبجیل ایلیه ملوک سلطنتدن
زیاده زیرا آنی کورورلر که کلامی مرضاتده شافی دره طمعی دخی یوقدره و اول سبیدن خلقه
انجا و اقبالدن اجتناب اولنور و جمله سی اکا جول مطیع اولورلر خدم و عبید
اولورلر و تحکم ایدرلر پس اول زمانده انوک فرحی نفس ارتیاح و صفا کلور برلذت
ذوق ایدر که نه غیب لذتدر و بو تعجب ایدرز تاکه کندو خطاسنی ردو بیان ایدر
نفسنه ایدرز بعده شیطان اکا تخیل ایدر که بو عقیمی تمتد اولنکاه اولور خطاسنی
رد ایلینه صبر و قبوله به یعنی فقده به ودونرز بو اسلوب ایله شیطان اکا سوق ایدر
تا حدوده دخی سیره ودوشورره و قلبلا قلبلا اکا تند و رسنک شعوری اولمازه اما تامیه نصح
حدّفنک علامتی اولدر که دلیله که بعضکنه بونله که مهتدی اولالر اما انلارک
وبالرینه طلع ایلیه و باننده انلارک صحیح و دخی مساوی اوله زیرا اگر حق تعالی فائده
محود کل ایسه انلارک مرحلتینک اکا شفقتی و مرانه اگر اکا خفیفک حمدی مقارنه دخی
انلارک دخی اکا فرا ایلیه موده ی نامه شادا تنظر ایدرب نظر ایلیه شول حسنات ایله

جمله سنی نفسندن چرلوره و دخی نهانه نظر ایدریکی کوره شول جهتدن که انلارک
قلوبنده و منزلتی اولمق طلبندن طوعی قطع ایلیه اگر سؤال اولنوبه که قلعه بو رتبه
بالغ اولان کبیت احدن انقوذره امدی اگر ناس حفظ دن منع اولنوبه باب
نصح منسد اولوره جواب ویرلور که رسول الله صلی الله علیه وسلم باب دنیانی فتح
ایلدیلر خلقی انی اتباع ایتدیلر زیرا قلوب فاسده و دنیایه شفقت محبت
میل ایله کذلک ریاست و حفظ دخی براعر و کلدر که آنی بو مقدار نصح
ناس ترک ایلیه مه زیرا حق تعالی خلقی کثیری اصلاح ایدره نصح و احدک و
انجاحک افسادی ایله و تحقیق حق تعالی بو دینی رجل فاجر ایله تأیید ایدر
بعض اقوام ایله انلار اجول خلاق و نصیب یوقدره اگر سؤال ایدرسک که تخفیف
نجانکه اول ذکر اولنان اموری اسلوب نصح ترک ایلیه و با خود نصح ایدوب
طریق صدق و اخلاص رعایت ایلیه بنا انوک کیده غرور خطرلری قالور
جواب ویرلور که نعم بنده خطر غرور وار در که شیطان اکا در که بنی عاجز ایلدک
و کمال عقل و ذکاسنی ایله بندن خلاص اولدک بن بیچاره اولیا و کبرای فضلا
تا در ایدرم اما سنک حق تعالی قتنده نه عجب عظیم رتبه و منزلتک وار انمیش
بنی قهره سکا قوت ویردی پس اول وقتده نفسنه انجاب اولور جمله غروردن قرار
ایتدم دیو عجب غرور جمله ذنوبک اعظمیدرز اگر سؤال ایدرسک که نجانکه اول عجبدن
خلاص اولماغه مقبولیتی وار در که انکدن خوف ایدرلر جواب ویرلور که اول زمانده حق تعالی
فضلنه مغرور اولوب و کرمنه اعتماد ایدرب مکرندن امین حاصل اولمقدن خوف
اولنور حتی ظن ایدر که کلا جکنه مانده دخی بو اسلوب اوزره قالوب حقک
مکرندن امین اوله حق تعالی نک مکرندن امین خود خسران عظیم دره بلکه لایق اولان
اولدرکه جمله سنی حقک فضلندن کوره و مکرندن امین اولمیه و اوله و خطر خانه
غافل اولمیه زیرا اول خطر بر خطردر که اندن تخلص یوقدر و بر خوف دره که اندن نجات
یوقدر الا طی نجات دن صکره اولور امدی جمیع حق تعالی دن حسن خاتمه رجا
ایده زیرا امورک جمله سنی خاتمه سنه راجعدر و اعتبار خاتمه یه دره والسلام

وجه رابعه

بر ربع منجیات ده در بونده دخی اول کتابلر وار در
اصل اول توبه ده در بونده دخی مطالب وار در مطلب اول
توبه ده و وجوبی بیانده در امدی معلوم اوله که توبه ل وجوبی اول ارکانده عبید ... اوله
ذنوبک مغفرتی عظیم ابدوکنی و وعید ایله حجاب جبینده و حجاب ابدوکنی بیلکده
اکچی حال در بونک بیانی اولدرکه زیرا جوینک فواتنی بیلمک قلبه الم ایرا
ایدر زیرا ملفی ده اولانه الم اجکک ندم ایله تسمیه اولنور بعده آندن بر حالت
دخی منبعث اولور که ارادت و قصد ایله تسمیه اولنور و آنوچی فعل در بونک تعلقی

زیرا بر عمل ایله ادنی مثمر اولان ندم یا حالده اولان معاصیه اراده مثمر اولورکه اول
ترك ذنب ایله در و یاخود استقبالده اولکه ترکه عزیمت ایله در و یاخود
ماضیده اولانک تلافی مافات ایله در بونلردن صکره بو امورکه معرفت و ندم
و عزم در توبه ایله تسمیه اولنور بونلردن صکره توبه نك حدنده مذکور اولانك
اکثری بو اموره اشارتدن خالیدر بلکه جامع بو امورك جمیعی ایلیان در بونلردن
صکره توبه نك فضیلتی براهده خفی دکلدر و بونك فضلنده مذکور اولان اخبار
و آثار اکثر من ان یحصی و اشهر من ان یخفی در و اما کیفیت وجوبی اولدرکه حق
تعالیدن بعیدی بعید ایدر بوقدر الا اتباع شهوات در و حق تعالی یه تقرب
ایدر بوقدر الا ذنوبدن انقطاع در و اندن انقطاع ایسه ممکن اولماز الا انابت
و ندم ایله و عزم ایله مجموعندن توبه ایله تعبیر اولنور اکر سؤال اولنورسه که توبه
نه وجه ایله واجبدر اول تحت اختیارده داخل دکلدر پس نه وجه ایله وجوب ایله
موصوف اولور مع هذا احکام شرعیه که جمله دن بری وجوب در مکلفینك
افعال اختیاریه سنده اولور جواب ویریلورکه ندمدن حاصل اولان الم الکك
سببی معرفت در که انوك اسباب اختیاریه سی واردر ولکنه سؤال اولنورسه
عبدك فعل و ترکده اختیاری یوقمیدر جواب ویریلورکه عبدك اختیاری
واردر اما بو جمله سی الله تعالی مخلوقیدر بونك جهتی اولدرکه حق تعالی
کتابت ایچون یده حرکت خلق ایلدکده اکا اندن قدرت و حیوة و ارادت
صفتلرینی خلق ایتمیه اراده سی بونده دخی داعیه یه متوجه در و اول دخی علمه
علمك افراد اسبابی دخی واردر که برکابرینه مترتب در و بونلارك جمله سی
حق تعالینك اختراعیدر ولکن بعضی بعضینك شرطیدر و عبد دخی بو جواهر یکدیگر
تتبعنده جاریدر که انکار رتبه ده [illegible] بالبدیهه قضا ایتدرکه اول واحددر و بر یرده
جاریدرکه قابل تغییر دکلدر بلکه علی التفصیل ظهوری قدر ایله مقدر در امدی
حالیکه باطن ملکوتدن اول امور مذکوره بر عبدك جسمنده ظهور ایلیه که اول عبد
تحت قهرده مسخر در اول زمانده عالم ملك و شهادتده اولان محجوبلر [illegible]
و یریلرکه اول عبد کندو کسبی حرکت ایلدی [illegible] اول زمانده و [illegible]
ملکوتده اولانلر ندا ایدرلرکه یا عبد ما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی یعنی
ایتدکك زمانده رمی ایدن سن دکلسن بلکه حقیقتده حق تعالی رمی ایلدی
اول وقتده انلارك عقولی متحیره اولور انلردن بعضی جبره قائل اولور و بعضی
اختراعه قائل اولور و ایکیسنك بیننده متوسط اولانلر کسبه قائل اولورلر
بعضی کسب عبد کیدر دیرلر لکن انلار اکر عالم غیب و ملکوته نظر ایلسهلر انلاره
اولور و [illegible] طائف مذکوره نك بری مذهبنده مضادفلر در لکن جوابنده [illegible]

بجنده در لکن اصحاب عقول قاصره بو کلامدن اقوال متضاده نك صدقنی فهم ایده
دیرلرکه بو جزما باطلدر ولکن بو کلامك تحقیقی علوم مکاشفه ایله مناظره و مداخله ایدر
و انوکنا مواجه تحریکنا ایدر و بز بو مقامده اندن بحث و تکلم ایلمز **مطلب ثالث**
توبه نك علی الفور وجوبنده در معلوم اولاکه ایمان یا علوم مکاشفه ایله در حق تعالی
و صفاتنی و کتب و رسلنی معرفت کبی و یاخود علوم معامله ایله در معرفت طاعات
معاصی کبی امدی [illegible] ده بو ایمان مفقود اولور اولورلر اندن اسم ایمان نفی اولنور
نتکم حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر لا یزنی الزانی حین یزنی
و هو مؤمن یعنی زانی زنا ایتدوکی زمانده مؤمن ایکن زنا ایلمز یعنی ایمان اندن
نفی اولنور زنا حق تعالیدن مبتعد اولمق ایله و الا اکر علوم مکاشفه ایله ایمان دخی
نفی اولنسه ایدی هر عاقل زنی اشلمز ایدی امدی علم مکاشفه ایله اولان ایمان اندن نفی اولنماز
پس عاصی بالضروره ناقص الایمان اولور و علوم معامله نك عدم تصدیقی معناسنه
والا تصدیق [illegible] اولسه اول فعلی [illegible] و مع هذا ایتدکی دن [illegible] ایمانی
نفع اولنماغه قریب اولور [illegible] زمانده و انوك سوء خاتمه سندن
خوف اولنور نتکه معاصی سموم مهلکه منزله سنده اوله و عاقل اولان فی الحال سمومدن
تجنب ایلیه کذلك عاقل اولانه واجب در که معاصیدن دخی علی الفور سموم کبی
تجنب ایلیه بلکه بونلردن تجنب دخی اولیدر زیرا بو مهالك ابدیدر [illegible] بالله تعالی
[illegible] دکلدر اصلك وجودی اکرچه فرعك وجودینه متوقف دکلدر ولکن
[illegible] اولورکه بقاسی فرعك وجودینه موقوف اولور امدی شول اعمالده دخی قطعا
اعمال جائز دکلدر بونلردن صکره عموما پس توبه یه محتاج در زیرا شهوات جنود
شیطاندر و عقول جنود ملائکه در بو ایکی جنودك بیننده دائما جنکده جدال و حرب
و قتال واردر لکن جنود عقلك قوتی [illegible] دن صکره در انوك قوتی زمانده
[illegible] جنود شیطان قوی اولور نتکه جنود عقل قوی اوله انلارك اعمالاری
جنود شیطانیه یه [illegible] اولور [illegible] الا توبه ایله اولورکه هر احده واجب در
ترك [illegible] نبی اولسون [illegible] خفی بلکه اول بر حکم ازلیدر و بر جنس انس اوزرینه مکتوبدر
انوك خلافنی فرض ممکن دکلدر [illegible] سنت الله [illegible] اولمایه انوك [illegible]
[illegible] دائم محال در دقتله هر انسان هر وقتده خطا و نسیاندن خالی اولماز
اکا واجب در که توبه یه مواظبت [illegible] هر زمانده [illegible] زیرا انوك حالی
تمام اولمازدر زمان مستقبلده ذنب ایتمك ایله بلکه اکا واجبدر که زمان ماضیده
اولان معاصی نك آثارنی دخی ازاله ایلیه امدی اولماز الا توبه یه مواظبت ایله اولور
اما توبه نك وجوبی وجوب شرعی معناسنده دکلدر که فتوای شرعده واجب اوله
بلکه [illegible] در که سالکلرین ده مقام محووده وصول که هر عاقله [illegible] تقوی ایله واجبدر

علوم معامله ایله اولان [illegible]

توبه براءت درکه اول واجب البته بونکله تمام اولور پس توبه دخی واجب اولور زیرا بونک
نظیری صلوة تطوع قصد ایلینه وجوب طهارتدر زیرا اول صلوة وصوله اولماز
الا طهارت ایله اولور اما بر کسه که حرمان ونقصاننه راضی اوله تطوع ایچون طهارت واجب
اولماز واما بر کسه که توبه یه ارادت ایلیه اکا ایچلمسی واجبدر بر تعجیل ایلمکدر تا که معاصی
قلبنده رین وطبع اولمیه که قابل محو اولمیه یا دخی موت یا خود مرض مبادره ایتمزدن
مقدم معاجله ایلیه **مطلب ثالث** اولدر که شول توبه که شرائطنی جامع اوله
البته مقبولدر آنده ارباب بصائر شک ایتمزلر زیرا انلار نور بصیرت ایله بیلمشلردر
که قلب انسان اولنده سلیما خلق اولنمشدر بعده ذنوب ایله مغبر اولمشدر ودخی بیلمشلردر
که دموع وحرقت ندم وتوبه قلبی ازاله ایدر وهر قلب طاهر اولورسه البته مقبولدر امدیکه
ترک توبه ایدرسه که توبه صحیح اولور اما مقبول اولماز اول کسه اوکوک کبیدر که شمس طلوع
ایدر اما انک ظلامی زائل اولماز بو توهم ایلیه وبو کلام اصحاب بصائرک قتنده مقبولدر وکذا
تقویت ایدر آیات فی اخبار واثار وارددر که جمله سی حد شهرته یتشمشدر ولکن بو
دکلدر که حق تعالینک اعزینه واجبدر بلکه برم دیدوکمز حق تعالینک ارادتنه
وتقدیری مقتضیدر وجوبیدر اما توبه نک قبولنده شک وجوب قبولی فی دکلدر
زیرا اول استجماع شرائطنده شکدر **مطلب رابع** اقسام ذنوبده در
بونک دخی اصولی درت صفاته منحصردر که ربوبیت وشیطانیت وبهیمیت وسبعیتدر
وبونلارک تفصیلی ذکر اولنمشدر وبعض ذنوب فی ما بینه ایله حق تعالی بینده در [illegible]
[illegible] شرکدن ماعدا مغفور اولماز بونلارک عبادی بیننده اولانلار دخی
بونلرک غیری مغفور اولماق برجودر وبعض ذنوب یا کبائردر ویا صغائردر وبو
کبائرک حدود ونده وکبائرک عددنده اختلاف ایله خلاف وارددر حق بودر
اول معلوم اولماز الا جهت شرعدن معلوم اولور اما شرعده کبیره نک عددی ووعدی
واردر او لمامشدر امدی اوکوک مر قتنده مطلع بودر بلکه شرعده ابهام اولنمشدر مقصود
اندن عباد خوف ووجل اوزره اولالر تا که کبائردن قدر اجتناب اولنمشدر تا که صغائر
نفس حقیر عظیم ایلیه بو خصوصا که احکام دنیا تعلق ایلیه بلکه حکمی آخرته معلوم اولور
احکام ابهام تعلق ایلیه بلکه بعض حدود که اشلیسی شرع تعیین ایلمشدر زنا وسرقه وشرب
وبونلارک امثالی حدود کبی که احکاری دنیاده بیانی لازمدر **مطلب خامس**
آخرتده اولان درکات ودرجاتک دنیاده اولان سیئات وحسنات کیفیتنه تنزلندهدر
معلوم اولا که دنیا عالم ملک وشهادتدندر وآخرت عالم ملکوت وغیبتدندر وعالم
عالم ملکوته اضافت ایله نوم ویقظه ایله اول اجلدن دنیایی نوم ایله تعبیر ایلدیلر الاجرم
امثال ایله اکتفا در دنیا بیانه بارز کشف اولنماز الا امثال ایله اولور وجمله دن بعضی الملک
تعبیر ایلدیلر اصلاح وجوه رحمن وصورتنده وبونلارک اغراضی حسن معانی فی فلکک افرهم امثاله

ایصال ایدرلر حق تعالی دن حکمت وعبادته لطف ایدوب واقراری ایصال ایچون انلاری
بونلاری بیلدک معلوم اولا که درجات فی درکاتی حسنات وسیئات توزیعی تعریف
ایلمکن دکلدر الا ضرب مثال ایله اولور بیلنه بو ملک درکه نتکه بر پادشاه بر قلعه مستولی اولسه
اهلی تملکنده بجوده وانکارا ایدنلری قتل ایدر وبجوده ایدوب خدمت ایتمیانلری کندو
مالندن محبوب ترک ایدر واما کنده وبه نصب فی خدمت ایلینلره رعایت ایدر
خلعت ویرر اول حقدر دخی متفاوتدر خدمتکارانک درجاتنک تفاوتنه ایله کذلک
آخرتده دخی ناسک باغ کافرلری خلود معذب لردر برسنه ویا بیک سنه یه وارنجه
بو مقدار ناردن چقارلر حکمت وجمالک معنی تک مقداری تقدیرنه بدر وبا خود نار دن
نجات بولانلردر ویا خود فائزوندر انلار دخی بلنجات حدینه فائزلردر ودرجات
اوی یه وبلخود جنات فردوسه امدی بونلاری درت رتبه درر آنده کی کافرلر درکه
انلار رحمت خداوندن مأیوسلردر حق تعالی ورسلنی وکتبنی جاحد ومکذب دلانلر دخی
نفس دنیا ایچون منحدر اولانلر کبیدر ودخی ارباب بصائر قتنده اعظم عذاب نار حجابدر
حق تعالی دن سرا اولنار جحیم دن اشد درجه در ونته بعید بو حقدر زیرا غضبی اولورر
سلطاندن بعیدی کبیدر وملکوتلرندن بعید دن اهون عذابدر لکن عاقل اولانلر بیلنده
جاهل معلومدر لکن معذبین رتبه سیدرکه انلار موحددر وقاطع اولانلردر انلار ایچون
انجیک نار واردرکه مدتکه قاصر اولدقلری کمالدن فراق نار بعیددر دخی نار جحیمدر
انلار ایچون عذاب دخی متفاوتدر شدت وضعف جهتندن وطول وقصر جهتنده اما
قوت وضعفی حسیله امر اتباع هوانک کثرت وقلتی حسیله درجات فالک
بعبادت ومناقشه در آنده کی قوفی ناره برق خاطف کبی اوروددر بعده بر مدت
بدی یاپیک سنه یه وارنجه در ولیکن بینده درجات غیر متناهیه واردر ودخی
ناردن چقار الا موحد صادق اولانلار حقاره کمال توحید اول کمسنه که توحیدی
جمیع اموری انجق حق تعالی دن کوره وهم بونک علامتی اولدرکه حق تعالی نک خلقنه
غضب ایلیه زیرا وسائطی کورمیه بلکه حالی مسبب الاسبابی کوره بو توحیدک
دخی مراتبی وارددر امثال مثقال خردل ومثقال ذره کبی متفاوتدر انجق عذاب
ناجی اولانلرک رتبه سیدر وجبال وعجائبین ونه کبی شول طائفه که انلارک
وجودلری وطاعت فی عصیانلری اولمایه انلار بین المنزلتین بر منزله یه تنزل ایدرلر
اول منزله اعرافدر ولکن جبال انلاردن اولمقده شک واردر اول انلارک
معلوم اولماز الا مشکوة نبوتدن اخذ اولنور بونلار حقنده اخبار متعارضه در
فائزوندر که انلار مقربون وسابقوندر انلارک حال ومقاملرندن تعبیر ممکن
دکلدر حق تعالی دیمشدر فلا تعلم نفس ما اخفی لهم من قرة اعین ودخی حدیث
قدسیده وارد اولمشدر اعددت لعبادی الصالحین ما لا عین رأت ولا اذن

ایلمش ایدی و هر فرضک اداسنی ایجاب ایدر که اول دوام طاعت و دوام ترک
معصیت در و زمان موتنه دکین وظیفه ده اولان توبه نک صحتنک شرطی تا کی
ایلمکدر و هر طاعتده که انی ترک ایلمشدر و یاخود آنده تقصیر ایلمشدر و آنی مجملا
قضا ایلمکدر و اکر مقدارنده شکی یوررسه غالب ظنی ایله اخذ ایلیه کذلک تأمل
ایلیه هر معصیتی که ساعات عمرنده اشلمشدر انلارک جمله سندن توبه ایلیه ندم و حسرت
ایله و عدد و فی حساب ایدوب هر سیئه سی برحسنه ایله سیله تا که انلاری محو ایلیه
لکن برحسنه اولا که اول سیئه جنسندن اولوب آنک ضدی اوله کذلک
مظالم عباد ده دخی هر ظلمک مقابلسنده صاحبی ایچون برحسنه ایلیه مثلا
قتل مقابلسنده اعتاق ایلیه و غیبت ایلسه مقابلسنده ثنا ایلیه و دخی
بونلارک امثالی اما قصاص و حد قذف انلارده حکومت عدل ایله عمل ایلیه
یعنی قصاص ایجاب ایدر و هر فعل ایلسه آنی اخفا ایلیوب والی یه کشف ایلیه
اول دخی یا عفو ایلیه و یاخود قصاص ایلیه که آنک توبه اول در و اکر مظلمه
مال ایسه صاحبنه رد ایلیه اکر بونی ممکن اولمازسه حسناتنی زیاده ایلیه تا که اندن
قصاص [illegible] اوله و یاخود اول مال مقداری تصدق ایلیه و دخی عرضه متعلق
مظالم ده صاحبندن استحلال ایلیه اکر بو ممکن اولمازسه حسناتنی زیاده ایلیه تا که عوض
اوله اما شول کمسه که بوله خصوص جنایتنی ذکر ایلیوب ابهام ایلیه زیرا ابهام کفایت
ایلمز اکر بیاننه قادر اولمزسه مثلا برکمسه نک جاریه سنه و یاخود اهلنه زنا ایلیه
اندن ابهام طریقی ایله استحلال ایلیه بعده حسنات ایله جبر ایلیه واما عزم که
اصلا ذنوبه عود ایلمکدر و نه امثالنه اول [illegible] الا [illegible] و همت و
[illegible] و عزم ایله دوام از فوت حلال [illegible] اولور و اما ذنوبک بعضندن
ندم و توبه اکر چه قلت ذنوب افاده ایدر لکن تائبین رتبه سنه بالغ او
لمز زیرا انکچون جمیع ذنوبندن توبه ایلیه اما کبائردن توبه ایدوب صغائردن ایتمک
اول ممکندر زیرا صغائر عفوه اقرب در کذلک کبائرک بعضندن دخی توبه
ممکندر زیرا اول اغلظ دور آخر نسبت ایله کناه اولور که بر صغیره یه یا صغائره توبه
ایدوب کبائردن توبه ایلمز زیرا انده شهوت غلبه ایدوب حق تعالیدن دخی
خوفی اولمق ایله جائز خوف ایله صغیره دن توبه ایتمک ایله اوله خوف شهوتی
ایدوب کبیره دن دخی توبه یه مؤدی اوله اکر شول اولورسه که تائبه ذنبی [illegible]
[illegible] افضل در یاخود انده مجاهده می افضل در یاخود انکا تزرع و میل دل
نفسنک سکونی می افضل در یاخود مجاهده می اوله در جواب و بریلور که بو خصوص
اختلاف ایتمشلر در بعضلر ایکی اوکی شیئی اختیار و ترجیح ایتمشلر در و بعضلر دخی آخرکی
ترجیح ایتمشلر در لکن قول حق بودر که اکر سکون و نسیان او [illegible]

سمعت ولا خطر علی قلب بشر و اول زمره حلیه جور و قصور ایله وابتی کسل ایله
بونلارک امثالی ایله قناعت ایلمز و وجه کریمه نظر ایتمدن غیریه طالب اولمازلر که مری
اول سعادت غایت سعادات و اول لذت نهایت لذاتدر **مطلب سادس**
شول امور بیاننده در که انلر صغائر عظیمه اولور جمله دن بریسی اصرار و مواظبت در
شول قطره یی که دوام تقاطر کثیر ایله حجره تأثیر ایدر اما سیل دو اول مرتبه یه تأثیر
ایتمز و نه کم خیر اعمال ادومی اولاندر اکرچه قلیل ایسه دخی و دخی کبائر صغائر
بعض مقدمات و سوابق اولمادن اولمق قلیل الوقوع اولور مثلا زنا زنادن
مقدم مراوده و قبله و ضمیمه و بونلارک امثالی احوالی تقدم ایدر اکر کبیره فجأة اولو
انک عفوی رجا اولنمق ممکندر زیرا خطایه اشبه اولور بریسی دخی ذنبی استصغار
ایلمکدر یعنی صغیر عد ایلمکدر زیرا کناه هر بار که عظیم عد اولنه عندالله صغیر اولور اما
شول که صغیر عد اوله عندالله عظیم اولور زیرا انکا علی استعظام قلبک نفوری [illegible]
اما استصغار قلبک مألوف اولماسندندر بریسی دخی صغیره ایله سرور و تفخر
اول دخی کبیره اولور مثلا بعضلر دیرلر که بنی کورمیسن که فلانک نیجه عرضنی هتک
[illegible] نوع ایلدم و انی نیجه تفضیح ایلدم و بونلارک امثالی دخی بریسی دخی حق تعالینک
ستری [illegible] حلم و امهالی سببی ایله تهاون ایلیه یعنی تهتک عذابندن امان [illegible]
اما بیلمز که حق تعالینک امهالی مقت و غضب سببیدر تا اثمی زیاده اوله نه کم
سوره [illegible] انما نملی لهم لیزدادوا اثما پس حق تعالینک مکرندن آمن اولور غرور
[illegible] مکامنندن جاهل اولور بریسی دخی ذنبی اظهار ایلمکدر که اشلدکدن صکره انی
ذکر ایلیه و یاخود غیرک حضورنده اشلیه زیرا اول دخی حق تعالینک ذیل سترینه اوزرینی
استعمال ایلدوکنه جنایت در [illegible] و کمسه یه تحریک شر [illegible]
خصوصا که غیری دخی انکا ترغیب ایلیه بریسی دخی مذنب اولان عالم اولا که اکا
اقتدا اولنه مثلا عالم اولان ابریشم لباس کیمک کبی و سلاطینه داخل اولمق و
بعض علوم اشتغال ایلمک که انکله جاه مقصد اولنوره علم جدل و مناظره کبی اول
[illegible] ضعیف [illegible] نه کم عباد و تلامیذی ضعیف اولور [illegible] غیرک
انلاره اقتداسی سببی ایله **مطلب سابع** توبه نک تمامی و شرطی
اولدیغی بیاننده در اما علم اسباب توبه و ندم و عزم قریب بیان اولنور [illegible]
تعالی و اما ندم انوک علامتی طول حسرت و حزن و دمع [illegible] ذنوبک
[illegible] مقدما [illegible]
[illegible] کراهت [illegible] اولدوغی [illegible]
[illegible] دائم اولور اما ندم [illegible]
منبعثا [illegible] قصد [illegible] محظور [illegible] ایجاب ایدر [illegible] اولدوغی اکا

اولورسه ایکیسی دخی افضلدر و الا اگر ایکیسی دخی مقتضای طبع دن اولورسه مجاهده
افضلدر مطلب ثامن طبقات تائبین دهدر اول دخی درت درلو طبقه
اولی انلاردر که آخر عمره دکین توبه اوزرینه مستقیم اولالر و بر دخی ذنبه عود ایلمیه لر
کندو غرض مگر شول زلات که جنس بشر انلاردن منفک اولمازلر مگر انبیا و بونلر
انلاره و رتبه لرینه قریب اولان سالم اولالر که بونلر توبه نصوح بو توبه در و بو بله
نفس مطمئنه دره بونلارک دخی مرتبه لری واردر شهواته قرب ع و میلک کثرت
قلتی و زمانک طول و قصری جهتندن طبقه ثانیه انلاردر که امهات طاعاته
و کبائره فواحشک جانبنده طریق استقامته سالک اولدیلر لکن بعض ذنوبدن
منفک اولمازلر که انلاره عارض اولور لکن عمد و قصد و تجرید قصد ایله دکل
هر بار انلاره اقدام ایلدیکنده نفسنه لوم ایدر اسباب احترازه عزمنی تجدید ایدر
بو بله نفس لوامه در و بونلر دخی رتبه عالیه در لکن اوکیدن دون در بو طبقه
اغلب احوال تائبین در طبقه ثالثه انلاردر که بر مدت استقامت اوزره
اولالر بعده آنلره بر شهوت مغلوب اولوب اختطاف ایلیه یعنی اول استقامتدن دفع قیله
لکن ینه طاعاته مواظبت و اکثر غیری شهواتدن اجتناب ایله مع ذلک اوکوک
فعلنه دخی نادم اولوب نفسنی قهر و مجاهده ایلیه لکن نفسی توبه یه تسویف و
تاخیر ایلیه مرة بعد اخری و یوما بعد یوم بو بله نفسه نفس مسوله دیرلر و بونلر اصحاب
شونلاردر که عمل صالح ایله عمل سئی خلط ایلیه طاعاته مواظبت ایدوب و اول
فعله کریه کوردوکی جهتدن ننه که حق تعالی بویورشدر و آخرون اعترفوا بذنوبهم
خلطوا عملا صالحا و آخر سیئا عسی الله ان یتوب علیهم امری رجادر اولنورسه حق
تعالی انلارک توبه لرنی قبول ایلیه اما عاقبتی خطر اوزره در زیرا احتمالدر که توبه ده
تسویف و تاخیر ایله اختطاف اولنه مقبول اوله و اوکوک امری حق تعالی نک مشیئتنه
حواله در اگر حق تعالی فضلی ایله انی تدارک ایدوب کسرینی جبر ایدرسه سابقینه ملحق اولور اگر
شقوتی غالب اولوب شهوتی انی قهر ایدرسه خوف اولنور که ازلده اوزرینه سبق ایدن
قول خاتمه ده حق و ثابت اوله نعوذ بالله تعالی من ذلک خصوصا که هر
نفس خاتمه ده دره زیرا هر آن انتقال موته امکان مقرردر امری بو جله اقیل الو
توبه ایله تدارک ایلسون کل الاحوال فی ذلك اولورمش کوکونده کرانده حسرتک
نفع و فائده سی یوقدر طبقه رابعه انلاردر که بر مدت استقامت ایدوب بعده تائبه
انحراف و کسب ذنوبه عود ایلیه لر و توبه یی خاطرلرینه کتورمیه و اشلدوکی افعاله
متاسف اوله امری بو بله نفسه نفس اماره بالسوء دیرلر که خیردن فراره در بو بله
نفسدن خوف اولنور که سوء خاتمه ه مبتلی اوله نعوذ بالله تعالی من ذلک و من مثل
في مثل هذه المهالك و اوکوک امری مشیئة الله ده در اگر سوء ایله ختم اولنورسه شقاوت

ابدی ایله شقی اولور و اگر حسنی ایله ختم اولنورسه که توحیددر انوک ایچون خلاص معاد ابدی
اگر بعد حین اولورسه دخی بلکه محال دکلدر که حق تعالی نک عموم عفوی دخی
شامل اوله بر سبب خفی ایله که بز مطلع اولمیاوز لکن عجب العجب بودر که بر کیمسه الله تعالی
کریمدر دیوب فضائل اعمالی کسبدن تقاعد و اهمال ایدر بعده اتکالیه کرکه حق تعالی
کریمدر کسب مالدن فارغ اول اوله کسبی تجمع ایدر دیر که حق تعالی نک سنت
قدیمه سی بو بله در که رزقی کسب ایله ویرر و اول احمق غافل بیلمز که دنیا و آخرتک
ربی و مالکی واحددر و ایکیسنده دخی سنتی واحده در بیانه نسب ایله امر آخرته
کرمنه مغرور اولوب امر دنیاده اوغلایه یا بو بله آدم بانکس اوزره در انعکاس و فطانت
مجاهده انفاس نه در امری نعوذ بالله تعالی دولابی احوال و ازبابلرک سوء منقلب
جانبنه سوق ایدر مطلب تاسع تائبک تدارکی بیاننده در
بر ذنب جاری و صادر اولدی ایسه عن قصد اولسون یا خود اتفاقی اولسون امری معلوم
اولدی که آنکا واجب اولان توبه و ندامت در و آنی ضدی اولان حسنه ایله تکفیره
اشتغال دره اگر نفسی ترکی اوزرینه عزیمت مساعد اولمازسه اندن ایکی واجبک
بری فوت اولور پس لائق اولماز که واجب آخر دخی فوت اوله امر اول انکی حسنه ایله
محو در تا که عمل صالح ایله عمل سئیی خلط ایلمش اوله و اول حسنات دخی یا قلب ایله در
حق تعالی یه تضرع و طلب عفو و مغفرت ایدوب عبد آبق مذلتی کبی تذلل ایتمکدر
شول مرتبه ده که سائر عباده دخی ظاهر اوله یا خود لسان ایله در که ظلم اعترافی و استغفار در
لکن لبنجه لسان ایله دکل زیرا اول توبه کذابین در بلکه قلب ایله بیله اولمق کرکدر
و استغفارک کیفیتی کتاب دعوتده مذکور در یا خود جوارح ایله در که طاعات و
صدقات و انواع عبادات ایله اوله آثارده مذکور در که سکز اعمال واردر که ایلدیکی ایله
عفو و رجا اولنور درت عمل قلبیه در که توبه و ترک عزم و انزال اقلاع و فراغ و حب
اولنمق و انوک سببی ایله عقابدن خوف ایلمک و انوک مغفرتی رجا ایلمکدر و درت
عمل دخی جوارحکدر که کناهنک عقبنده ایکی رکعت نماز قیلوب بعده یتمش کرّه
استغفار ایلیه و یوز کرّه سبحان الله العظیم وبحمده دیه و بعده بر صدقه ایله تصدق
ایلیه بعده اوچ کون صائم اوله و بعض آثارده کلمشدر که اولا اسباغ
وضو ایلیه و مسجده داخل اولوب ایکی رکعت نماز قیله بعض اخبارده درت
رکعت در مطلب عاشر ذنوبه اصرارک عقوبتی قلبدن حلاوتی کیدر
ایمانی بیاننده در انوک ایچون ایکی علاجی واردر بری ذنوبک عفو اولوب نیجه
ایدوکنی بیلمکدر و اول دخی درت نوع در نوع اول قرآنده اولان انذار اسنی
و عصاة ایچون اولان اخباری ذکر ایتمکدر نوع ثانی حکایات انبیا و سلف
انلاره ذنوب سببی ایله جاری اولان مصیبتلری بولمقدر نوع ثالث دنیاده

بجیل عقوبت خوفی در که نفوس عوامده عقوبت دنیا خوفندن انزجار اکثردر حتی
عبددن قدن محروم اولور اصابت ایدن کناه سببی ایله کذلک فقر و مرض استیلا
ایدر نوع رابع ذنوبدن هر صنفی عقوبتدن بر نوع ایله دفع ایچون علمانک نهی اولنمسی ایله
اولورکه انلار اطبای ارواحدر امری انلاره واجبدر که هر ذنبی عقوبتدن بر نوع ایله تخویف
ایده لر و اصحابنه بر نوع وصیت ایله توصیه ایده لر که زواله سبب اوله اما آنک علاجی
صبردر زیرا ذنب یا غفلت سببی ایلهدر اول طریق علاجی علمدر که آنی بز ذکر ایلدک
و یاخود غلبهٔ شهوت سببی ایلهدر اول طریق علاجی صبردر که آنی ریاضت نفسده
ذکر ایلدک امری ذنبی ترک صبر ایلهدر صبر دخی معرفت خوف ایله اولور خوف
حاصل اولماز الا ذنبی علم اولوب پس جمله نک اصلی علمدر و دخی معلوم اولا که
ذنبه وقوعک سببی بر حاجت امردر اول اولدرکه موعود اولان عقاب غیبدر
حاضر دکلدر نفسک حاضر ایله تأثری قویدر موعوددن تأثری ضعیفدر
ثانی اولدرکه شهواتک لذاتی منجزه در خوف آجل ایله لذت عاجلدن فراغت
شدید کلور ثالث اولدرکه هر مسلم مذنب یوقدرکه الا اول توبه یه عازمدر غالبا
لکن نفسن تسویف و تأخیر ایدر طبیعت غالب اولان طول امل سببی ایله در دخی
اولدرکه بر مؤمن یوقدرکه الا اول معتقددرکه ذنب عقوبت ایجاب ایلمز شویله که
اندن عفو ممکن اولمایه اول اجلدن کناه ایشلر و عفوینه انتظار ایدر جناب ملک
متعال فضلنه اتکال ایدر و بونده قسم خامس دخی واردر لکن کفردرکه حاشا عند
انبیا و رسلدن شک ایلکدر نجاک بو اسبابی بیلدک ایسه بونلرک دخی بیله سن که سبب
اولک علاجی ملاحظه اتمک ایلهدرکه هر کلسی قریبدر و انسانه موت
شراک نعلندن اقربدر و تسویف و تأخیرک علاجی اولدرکه تذکر ایلیه که اهل
نارک اکثر صیاح و فریادی تسویف توبه دندر زیرا اجل کر ایردی فانا یوب
اجل اصابت ایلیه قالورسه دخی جائزکه عاجز اولا امر انشمدی عجزی غلبهٔ شهوتدندر
شهوت ایسه ایرته دخی اندن مفارقت ایلمز بلکه اعتیاد ایله متأکد اولور و دخی
ایام متشابهدر ترک شهوات شنقنده یعنی بر کون ترکنده نجه مشقت وار ایسه
فردا دخی انوک کبیدر اما رحمت حقه انتظارک علاجی اکر بعد العمل ایسه رحمت حقده
اکر بلا عمل ایسه حمقدر اول کسه یه بکزرکه القا ایلیوب زرعه منتظر اولان کسیه
بو دخی اکرچه قدرت حقه کوره ممکندر لکن خرق عادت اولمق ایله حماقتدن
عدا اولنور زیرا امر ممکنده که خارق عادت اوله اکا اعتماد بو مقوله اخطار عظیمهده
ناشی نادرکه ممکن اولمایه لکن عقلا قبول ایلمز اما قاسمک علاجی که اول
کفردر معتقدا بیلدوکک اسباب صدق رسلدر لکن بو معامله براهین الزامی واردر
بو مضمونده اول کفایت ایدر اول امر بودرکه برکسه نک که نجود قولندن

تجربه ایتمش اولسک لعلك لکن سکا جر ... کرسنو طعامه بر حبه یا بش موجب
... الحمة القا ایلدی دیسه یه سن دیرسن که کرچه تحققک حالی اکثر
اولدقده کذبدر لکن الکذوب قد یصدق معتقد نجه جائزکه بو قولنده صادق
اوله دیرسن و باجمله خبره سکا شک حاصل اولور طعامدن تناولی ترک
ایدرسن و دیرسن که اکر بو طعامی ترک ایدرسم بکا انجق حاصل اولان
شهوت طعامدن صبردر اما اکر اکل ایدرسم هلاککنا احتمالی واردر پس هلاک
موهومدن ایچون شهوت محقره دن فراغت ایدرسن امری بو معلومات
اولدقدن صکره نیچون بو نقل انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام اخبارنه اجرا
ایلمزسن خصوصا که انلارک کذبلری تجربه ایلمدک بلکه مرارا صدقلری تجربه ایلدک
لکن کور و تکده اولان عناد و عصبیت سببی قومدرکه جمیع اذعان ایدوب معنانک
صدقنه ایمان حاصل اولماوالله یهدی من یشاء و یضل من یشاء انه القادر
علی کل شیء ابو العلاء المعری دیشدر قال المنجم والطبیب کلاهما لا تحشر الاموات قلت
الیکما ان صح قولکما فلست بخاسر او صح قولی فالخسار علیکما ترجمه
منجم ایله طبیب ایکیسی زعمی بودرکه صکره ... موتی حشر ایله احیا ... دیدم صحیح ایسه
قولکز بکا زیان یوقدر و صحیح اوله قولم اولور خسار سزکا بونلردن صکره معلوم
اولا که ذکر اولنان امور اکر کامل اجلکوه ظهورده در لکن بنه نفسن کا نظر ایلمز
ایکی امرا ایچون بری اولدرکه بونلاری فکر قلبه الم ایراث ایدر اما فکر دنیا لذت
کتورور اول سببدن نفس کامیل ایدر بری دخی اولدرکه بو فکر انسانی لذائذدن
منع ایدر زیرا انسان اصلا بر ساعت شهوات دنیادن خالی اولماز امری اولک
علاجی اولدرکه قلبنه دیه که نه عجب غبی و احمقسن شمدی ملاحظه سندن متألم
اولورسن فکر ... امری ... اولورسه ... ایدندن عاجز اولورسن
اولور ... ثانی نک علاجی اولدرکه ثواب ... تذکر ایلیه و لذات
دنیانک حقارتنی و سرعت زوالنی تفکر ایلیه و دیه که ... حقیر
ایچون ترک عاقلدن صادر اولماز **اصل ثالث** صبر و شکرده در
بونده دخی مطالب واردر **مطلب اول** صبرک فضیلتی حقیقتنده در
اما فضیلتی آنده آیات و اخبار واردر ... وارده اولمشدر که ذکره احتیاج یوق
اما حقیقتی و معناسی اولدرکه صبر مقامات دیندن بر مقام و منازل سالکیندن
بر منزلدر و اول بر وصفدرکه اکا بر حالت باعث اولور بعده بو ... که صبر ایله
... علم اولور بونک تفصیلی بودرکه بهائمک شهوتی واردر عقلی و ملائکه نک
عقلی واردر و شهوتی یوقدر اما انسانک ایکیسی بیله واردر ... صبر ایسه عقلک شهوت
... ایله مقاومتیدر امری صبر انسانه مخصوصدر بهائمده اولماز نقصانلرندن ایچون ملائکه ده دخی

اولمازه انلرک کاللری ایچون پس صبر شهوتک ضدی اولان قوتک شهوته مقاو
متیدر بوندن صکره صبر نصف ایماندر زیرا معارف واعمال تصدیق ایماندر ومعارف
تصدیقک حاصلی یقیندر واعمال تصدیقک حاصلی صبردر زیرا ترک معصیت وطاعته
مواظبت ممکن دکلدر الا صبر ایله پس بو اعتبار ایله صبر نصف ایمان اولور وینه
کاه اولور که ایمان شول احوال اطلاق اولنور که اعمال مثمره در معارفه وکل اعمال ایکی
یا دنیاده واخرتده ضارهدر ویاخود ایکیسنده دخی نافعدر انلر ایچون اولکیده
صبر لازمدر ایکنجیده شکر لازمدر اول سببدندر که ابن مسعود رضی الله تعالی عنه
دیمشدر ایمان ایکی نصفدر بر نصفی صبر وبر نصفی شکردر بو کلامی رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم مرفوع دخی ایلمشلردر اول تقدیرجه حدیث مرفوع اولور وینه وقتا که
صبر بو اعتبار ایله هوایه مقاومت اولدیسه وهوا دخی ایکی قسم اولدیسه که شهوت وغضبدر
وصوم شهوتی دفع اولوب غضبی اولمادیسه حضرت نبی صلی الله علیه وسلم صوم دیدیکه
الصوم نصف الصبر پس صوم ربع ایمان اولمش اولور کوره امری صدود اشکالی وحدود ده
شرعک تقدیرلریله بویله فهم اولنمق کرکدر بو تقدیرات ایمان جز اعاری اولنور دکلدر
نته کم جهله وارباب ضلال بویله توهم وخیال ایتمشلردر بوندن صکره صبر اسامی مختلفه
ایله تسمیه اولنور اول جهتدن که متعلق اولدیغی اشیاء متغایره ظن ایدرلر مثلا شهوت
فرجدن صبر عفت ایله تسمیه اولنور ومصیبتدن صبر اسم صبره مخصوص قلنمشدر وبونک
ضدی جزع وهلعدر وغنادن صبر ضبط نفس ایله تسمیه در انوک ضدی بطردر و
قتالدن وحربدن صبر شجاعت ایله تسمیه در انوک ضدی جبندر وغضبدن صبر حلم ایله
تسمیه اولنور ضدی تذمردر وافشاء کلامدن صبر کتمان سر ایله تسمیه اولنور وفضول
عیشدن صبر زهد ایله تسمیه اولنور ضدی حرصدر وعیش یسیردن صبر قناعت
ایله تسمیه اولنور ضدی شرهدر پس اکثر اخلاق ایمان صبرده داخلدر اول سببدندر که
رسول الله صلی الله علیه وسلم شول زمانده که ایماندن سؤال اولندیلر هو الصبر دیو بیوردیلر
یعنی ایمان تمام صبردر زیرا صبر ایمانک اکثر اعمالی واشرفیدر وحق تعالی
بو اقسامی جمع ایدوب دیمشدر که والصابرین فی البأساء یعنی معیشتده صابر اولانلر
والضراء یعنی فقرده صابر اولانلر وحین البأس یعنی محاربه ده اولئک الذین
صدقوا واولئک هم المتقون یعنی صادق ومتقی اولانلر بونلردر

مطلب ثالث

صبرک قوت وضعف حسبیله اقسامنده در اول دخی اوچدر قسم اول اولدر که
دواعی هوایه قهر ایلیوب انوک ایچون قوت منازعه قالمایه بونک محافظه سی در
صبرله بقول ومعونت قسم ثانی اولدر که دواعی هوا غلبه ایدوب باعث دینی
ایله منازعه سی بالکلیه ساقط اولوب نفسی جند شیطانه تسلیم ایلیه بونلر غافللردر
وشول طائفه در که شقوتلری کندولره غلبه ایدوب رق هواده اسیر ومسخردر وبو

عالتک

غالبک علامتی یاس وقنوطدر واماتی به غرور در وبو اوصاف غایت حمقدر
قسم ثالث اولدر که ایکی جند بینده حرب سجال اوله کاه اول هوایه غالب کاه هوا کا
غالب اوله بو مجاهدین دینور فائزین دن دکلدر بونلر انلردر که عمل صالح ایله
سیئی خلط ایلدیلر وینه صبرک اقسامی شول اعتباری ایله که اندن صبر اولنور
اول دخی اوچدر زیرا یا جمیع شهوات غالب اوله یاخود بعضی غالب اولوب
بعضی اولمایه ویاخود هیچ برسنده غالب اولمیه که بو قسم انعام کبیدر بلکه انعامدن
دخی اضلدر وبو دخی صبرک یسر وعسر اعتباری ایله اقسامی دخی واردر که نفسه شاق
اولوب انوک اوزرینه دوام ممکن اولمایه الا جهد جهید وتعب شدید اوله که اکا
تصبر اطلاق اولنور ویا خلافی اوله که اکا صبر اطلاق اولنور وبعض عارفین بیتنده
اهل صبر اوچ مقامات اوزرینه در اولکی ترک شکوی در که بو درجه تائبین درجه سیدر ایکنجی
رضا بالمقدور در که بو درجه زاهدین در واوچنجی مولاسنک کندویه ایتدیکی نسنه یی
اکا محبتدر بو درجه صدیقیندر ودخی صبر یا فرض در محرماتدن صبر کبی ویا
نفلدر مکارهدن صبر کبی ویا مکروه در اول بر صبر در که اکا شرعده مکروه طریق ایله
تأمل اولنور ویا محرمدر حرامدن محظور اولان اذی یه صبر کبی

مطلب ثالث

عبدک هر حالده صبره احتیاجی اولماسی بیاننده در تحقیق بو در که صبر یا هوا
موافق اولان شئده اولور که اول صحت ومال وجاه در ووسعت اسباب وکثرت
اتباع وانصاردر وعبد بونلره شدت غایت محتاجدر زیرا نفسنی کندو حالنه قویوب
مباح اولان لذاته منهمک اولسه اول حال انی بطر وطغیانه چکار ویاخود صبر موافق
هوا وطبع اولمیان امورده اوله اول دخی یا عبدک تحت اختیارنده اوله معاصی و
طاعات کبی ویاخود تحت اختیارنده اولمایه مصائب ونوائب کبی ویاخود اول مجاری اولمایه
لکن ازالهسنده قادر اوله انتقام ایله تشفی حاصل اولمق کبی اولکی نوع اکر طاعت
ایسه عبد انوک اوزرینه صبره محتاجدر زیرا نفس عبودیتدن نفرت ایدر وربوبیت
اشتها ایدر وحتی دیمشلردر که بر نفس یوقدر الا اول فرعونک اظهار ایتدیکی دعوی
اضمار ایدر لکن مجال وقبول بولماز بوندن صکره طاعت اوزرینه صبر یا طاعتدن
مقدم اوله اول تصحیح نیتده وتحصیل اخلاصده در واول صبرک اشدیدر ویا
عمل حالنده در که دواعی فتوردن ونقائصدن اولمغله صبره ملازم اوله ویاخود
عملدن فارغ اولدقدن صکره در که انی افشادن وعجبدن صبر ایلیه بوندن
صکره طاعات یا فرضدر ویا نفلدر ایکیسنده دخی صبره احتیاج واردر ایکنجی نوع
معاصیدر بونلردن دخی صبره عبدک غایت احتیاجی واردر خصوصا که عادت
سببی ایله مألوف اوله اوچنجی نوع اولدر که مجیئی اختیاری ایله اولمایه ولکن دفعنده
اختیاری اوله نه کم ایذا اولنوب ایذایه صبر ایلسه وبو صبر کاه واجب اولور کاه

اولور و دخی نوع اولدر که اولی و آخری تحت اختیارده اولمایه موت اعزه کبی و هلاک
اموال و مرض و عمی ایله زوال صحت کبی امری بو اموره صبر اعلای مقامات وارفع درجات
در لکن معنای صبر ترک جزع و شق جیوب و ضرب خدود ایله و لطم و اظهار کآبت و
تغیر اتمکدن شکوای ده مبالغه ایتمک ایله در و بونلار تحت اختیارنده در و اغلب و اما قلبک
توجعی و عینک دموع افاضه سی لفی صابرین حدندن اخراج ایلمز زیرا اول مقتضای
بشریت در و امری بو مذکور اولان کلامدن ظاهر اولدیکه انسان احوالدن بر حالده
صبردن خالی اولماز **مطلب رابع** صبر معنوی اولور علما تنده در
ندن ایکی شال ... ایده و ملاقینه اغلاره قیاس ایده سی ...
جلاع اوج امر ایله معالجه اولنور ... قطع در شوق اغذیه کبی ...
... در انلاری ترک ایده سی خصوصا ... اولان اشیاسی
قطع در صورت خوب مشتهات نظر کی و اندن بالکلیه فرار کی او دخی نفسی تسلیت
مشتهیاسی اولان مباح ایله نکاح و ملک یمین کبی و دخی ... انواع شهواته ندر
حدیث نفس و وسوسه شیطان و بونلار دخی قطعنه عازم اولانلر ده دخی ...
اولور و بو کالبته علاج بو قدر در الا جمیع علائق ظاهره و باطنه قطع ایتمک اولور که ...
... اعتزال ایدوب قوت دن قدر ... ایدوب انکله قناعت ... و
... ده دخی ... اولماز الا مومنین هم واحد ... ایله اولورکه اول هم واحد ...
بونکله دخی ... قلبه غالب ... ذکر اولنان کفایت ایلمزه ماوراء ملکه ...
سماوات و ارضده ... باطنه و عجائب صنع الله ده و سائر ابواب معرفة الله ده
سیر ایلمکی ... تحصیل ایلیه اگر باطنده سیری ... او نماز الا اوراد
... مرتبه اولیه قراءت و اذکار و صلوات ایله ... بونکله دخی ...
حضور تکلیفنه ... بونلارک جمله سی منتظم اولمه ... او ...
اولور **مطلب خامس** شکر ده در کو بونک فضیلتی حقنده اولان آیات
اخبار و آثار زمره اولی الابصاره مخفی دکلدر و اما حقیقتی بر علمدن بیلنور که حال
ایراث ایلیه و بر حالدن که عمل ایراث ایلیه اما علم نعمتی منعمدن بیلمکدر معرفت ایله
و بو دخی حق تعالی نک غیرنده در اما حق تعالی حقنده علم اولماز لا یلیس ...
الله ندر و سائط دخی حق تعالی ... مسخر در و بو معرفت توحیده ... در زیرا بر
موجود بو قدر که الا انوک وجودی الله ندر ... دخی الله ... اولور ... کم
توحید و تقدیسه تابعدر زیرا تقدیس اولماز الا و اصل در و ... حقک غیری ... بوقدر
و بو امور دن بیع علیه السلام تعبیر ایلشلر در شول محلده که ... سبحان الله
دیسه انوکیچون اون حسنه وار در و برکسه لا اله الا الله دیسه انوکیچون یکرمی حسنه وار در
و برکسه الحمد لله دیسه انوکیچون اوتوز حسنه وار در لکن مراد بونلری ایتمکده قلبه تأثیر ایده

تحریک بونلار ایله تحریک لسان دکلدر و بو فقیر ایدر حدیث شریفک اول امور دن
تعبیری بو وجه ایله در که اولا سبحان الله کلمه تقدیس در و انکا تابع اولان کلمه لا اله الا الله
کلمه توحید در و انکا تابع اولان الحمد لله کلمه شکر نعمت در بس ترتیب سابق ظاهر اولدی
و الله اعلم بونلردن صکره موفت مذکوره سنندن حال اولنور که اول انعام ایدن
منعمدن فرح کی در بهجت خضوع و تواضع ایله که اول شکر در و بونده کم موفت دخی شکر در
لکن فرح انک شکر اولمه سی مشروط در انکله که فرح ذات منعم اوله نعمت و احسان
انعام اولمایه و باجمله نعمتدن اولان فرح دخی جهتدن فرح صلاشکر دن دکلدر بلکه نعمت
فرح اولدی جهت که کر کلدر و انکله منعمک عنایتنه و آنک حقنده محبتی و قبولنه دلیل اولور و
مستدل اولنه و بو وجه ایله شکر شول صاحب شکر ید رکه حق تعالی یه عبادت
و شکرلری خوف عقابندن و رجاء ثوابندن در و اما نعمت فرح شول جهتدن که انوک
حضور ملک ده تحلی اولور و بونکله اولوب لکن اول مقدار ایله قناعت ایتیوب
بلکه انکله دخی زیاده قربه ترتیب حیثیتندن و نعمتک شکر نظری اولدی جهتدن
فرح اولنه و انکله وجه منعم نظر وجوارینه نزول سعادتنه وصول ده ترجیح اولنمسنه
فرح اولنه اول مرتبه شکرک رتبه علیاسیدر و انوک علامتی اولدر که دنیادن فرح
مزرعه آخرت اولدیغیچون اوله و هر نعمت که آنی ذکر اللهدن ... و اشتغال سبیل
حقدن صد و منع ایلیه اندن محزون اوله بو فرحدن صکره فرح مذکورک موجبیله عمل
دخی وار در اول عمل دخی یا قلب ایله در جمله کافه خلقه خیر قصد ایدن قلبنده
اضمار ایلکدر و یاخود لسان ایله در امری حق تعالی یه شکری اظهار ایلکدر که دلالت ایدر
تحمید الله ایلیه در و یاخود جوارح ایله در که اول حقک نعمتلرینه طاعتنده استعمال
و انکله معصیته استعانتدن توقی و احتراز در و حتی ایکی کوزلرک شکری هر مسلمده
کورد وکی عیبدن اغماض و ستر در و قولاقلرک شکری هر اشتدوکی عیبی ستر در
و ذلک ایله شکر حق تعالی دن رضایی اظهار ایدر و انکله مأمور در و دخی سائر اعضا
دخی بو ایله در امری بونلار حقیقت شکر در اما مذکور اولنان محدود اکثری جزوی
ادوات قاصر در و بو مثلا شول کسه که دیشدر شکر بر ثنادر احسانی ذکر ایله اول
کسه مجرد عمل لسانه نظر ایتمشدر و بعضلر که دیشدر نعمت منعم علی وجه الخضوع اعتراف
اول فعل لسانه و بعض احوال قلبیه نظر ایتمشدر و حمدون قصارک قولی که نعمتک
شکری نفسکی اول نعمتده طفیلی کورمکدر دیشدر اکثر معرفت معانی شکر دن برمعنایه
اشارتدر و جنیدک قولی که نفسکی نعمته اهل و لایق کورمکدر دیشدر احوالک بعضندن
بر حال خصوصیه اشارتدر بلکه هذا و بو معانی نک اکثرینه جامع کلام شول
عارفک قولیدر که دیشدر شکر بساط شهوده اوزرنده اعتکاف در و حفظ و حرمت
دوام ایتمک ایله بونلر ایکی عمل لسان خارج قالور **مطلب سادس** ...

٦١٢

حقنده شکر ده در بعضلر دیمشلردر که حق تعالی حقنده شکر کمال در ایکی وجهله بر یا اولنه
حق تعالی حظوظ و اغراضدن منزه و قدرت و ثنایه و تکثیر سواد خدام و اتباع و
ساجدینه احتیاجدن مقدس در بر کاده دخی اولدر که جمیع اشیا که بزم انظاری اقتضا ...
ایله جوارحمزدن تعاطی و قدرت و ارادت و دواعیمزدن و سائر اسباب کائنه
افراد ایدرز جمله سی حق تعالی نک خلق و نعمتیدر و پس اول کشی نعمته بینه نعمته نیجه شکر ایده
چونکه شکر نفسنده بر نعمت اخری در اول دخی شکر اخره محتاج اولور و هر رتبه ده
شکر شکر آخره محتاج ایلیجق پس شکر محال اولمغه مؤدی اولور حق تعالی حقنده بو
ایکی وجهدن کوبوقا خطره حضرت داود و حضرت موسی علی نبینا و علیهما السلام
خطور ایدوب ایکیسی دخی دیمشلردر که یا رب سکا نیجه شکر ایدرم که بن سکا شکره قادر
اولمازم الا نعمتلرکدن بر نعمت ثانیه ایله ایدرم نقط آخرده دخی بو جمله در که نیجه سکا
شکرم دخی سندن بر نعمت اخری در که نیجه اجابت ایدرم که سکا انی بیچون دخی شکر ایلم
پس حق تعالی عز وجل وحی ایلدیکه بو حالی بیلدکک ایلیه سن بکا شکر ایتمش
اولورسن خبر آخرده دخی وارد اولمشدر که نیجه شکر ایده جمله نعم سندن ایدوکنی بیلدکک
ایله بن سندن اول شکره راضیم دیمشدر پس بو ملاری بیلدکده نطق ایدرم
سن حق تعالی یه شکر کمال در بو قدر ایده سن و شکرک اسحاسنی علم دخی شکر
ایدوکنی ادراکدن عاجز اولماسن دیمشلر که بر کسه که علم توحید حقنده ایلیه
نظر ایلیه اول بیلور که شاکر و مشکور و محب و محبوب بنه جمال رب علام الغیوب
امدی بو بر نظر در بر نظر دخی بو رتبه یه واصل اولمیانک نظریدر بو نظر دخی ایکی
قسم در بر قسم انظار در که اکی تفصیل نیک وجودینی اثبات ایتمشلردر مو انظار کن بعض
معبودلری الدوغنی انکار ایتمشلردر و بو نظار عیان شکر صحیح در مو بالکلیه جامع ...
و بر قسم دخی وار در که انظاری عینی بو قدر لکن عقول وار در که ایکی عینک بریسی ایله حق
حقک وجودینی کورورلر اما عین اخری ایله ماسوانک فناسنی کورمزلر و بو حقیقتده
مشرکدر زیرا وجود حقه قائل موجود اثبات ایتمش اولور لکن و فقا که آنلرک عینی
رب ایدوکنه نظر ایدوب و عین اخری کندیلرینه جدا ایدوکنه نظر ایلیه سه بو
تفاوت ایله حقه توجیه و اقبال اولور لکن عینی کسندن خالی اولماز اما اکر بعرفی
انوار حق ایله حمل ایدر سه اکا اول زمانده ماعداسنک نقصانی ظاهر اولور و بو
جمله درجات متفاوته اولور تا که ماسوایه فلزی کوریب وجود ملکنده حقک
غیرینی کورمز اولنجه ذلک کامه بعض رجاله مانند برق خاطف لایح اولور و بعضنه دخی
ثابت اولور لکن دائم اولماز بونده دوام عزیز در بیت و کل الی الفنا ... مکانه
ولکن عزیز فی الرجال ثباته ترجمه وصول رتبهٔ علیایه سعی ایدر قمو آدم
اکر وصولی یوق دله محال ذاتی اولور قول دم و فقا که حضرت نبوت ثابت صلی الله

تعالی

تعالی علیه وسلم طلب قرب ایله مأمور اولوب انظار ده و اسجد و اقترب دیملدیکی
وقتده دخی سجوده و اعوذ بعفوک من عقابک دیوب حق تعالی ایله حقک افعالندن
غیری نسنه کورمیوب بنه حقک فعلی ایله حقک فعلندن استعاذه ایدوب بعده
اقتراب ایلیوب و اعوذ برضاک من سخطک دیدی بو مقامده مشاهده افعالدن
مشاهده صفاته ترقی ایلدی زیرا رضا و سخط صفاتندر بعده بنه اقتراب ایدوب
و اعوذ بک منک دیدی بو مقامده مشاهده صفاتدن ذاته ترقی ایدوب الهدن بنه
الله فرار ایدوب قرار ایلدی فعل و صفت رؤیتی اولمیوب انجق نفسنی کورمش ایدی
بعده اقتراب ایدوب بر حاله واصل اولدیکه نفسنی مشاهده دن دخی فانی اولدی
بر آنی دخی نقصان کوردی بعده اقتراب ایدوب لا احصی ثناء علیک انت کما
اثنیت علی نفسک دیدی امدی لا احصی ثناء علیک قولی نفسنک فناسندن
تعبیردر و دخی انت کما اثنیت علی نفسک قولی مثنی و مثنی علیه ایکیسی واحد ...
رتب و الکل ایدوکنی و جمله سنک بدایتی اندن اولوب و بنه اکا عائد ایدوکنی حج
بیلی کل شیء هالک الا وجهه حقیقتجه حقک ماعداسی جمیع اشیانک هالک ایدوکنی بیا
پس انظارک اول تعالی نهایت مقامات موحدین اولدیغی و مع ذلک هر رتبه
بعد نه مجالس ایله بعد کوررردی و اول سببدندر که انه لیغان علی قلبی حدیث
ایدیکی و مع هذا اول مراتب آخر مقامات موحدین ایدیکی امدی بو خبر کور اولان
اهل توحید در اما غیرینک نظرنده انده شاکر و مشکور وار در بو نظردن حکمه ...
الالات دخی ... اکر انی طاعتده استعمال ایدرسه شکر ایتمش اولور مولاسنک نعمتنه کفران
ایتمش ایله اکر آنی طاعتده استعمال ایتمیه و یا خود معصیتده استعمال ایدرسه نعمته
کفران اولور و تضییع ایدوب چونکه دنیاده موجود در عبد ایچون الات خلق
اولنمشدر که انکله سعادت آخرتی و حق قربیله توصل اولنه و پس معصیت ...
دخی مشیت ایله در لکن محبت و کراهت شامل اولماز بلکه نیچه مراد محبوب و مراد
مکروه وار در و بیانکه بو مقدمات مذکوره بیلدک ایسه ذکر اولنان اشکالنک
توجیهی سکا ظاهر اولور بیلمه که بعضلر در که شکر ایله مراد و کلمه الا حق تعالی نک
نعمتنک جهت محبتنه الله صرف اولنماسیدر بلکه نعمت جهت محبته صرفی اولنه
عبدک فعلی حقک فعلی ایله اولوب مراد حاصل اولور ... سنک تعالک ...
دن عطیه در و حقک فعلی اولدیغی حیثیتدن حق تعالی سکا ثنا ایدر و حقک
ثنا ایکیسی دخی جانب حقدن سکا بر نعمت اخری در امدی عطا ایلیین حقدر و ثنا
ایلیین دخی حقدر ایکی فعلنک بریسی اسباب کلکنده ... فعل ایلیین ...
الله انعام قبیله در امدی هر حالده شکر ایدرک ... دخی شاکر اولماغه موصوف سن
مشغول مغایه شکر ایله تعبیر اولنان معانی نک علی ... انکه سن شکری ایجاد ...

اولاسن نته کم سن عالم وعارف اولمق ایله موصوف سن لکن علمی خالق وموجد
سنکا ویرمکدر بلکه سن انکا محل اولمق جهتسندندر که قدرت ازلیه ایله سنده موجود
اولمشدر پس سنی شاکرسن دیو وصف ایتمک حق تعالی نک مشیتی سنک ایچون اثباتدر
پس حضرت نبی صلی الله علیه وسلم اعملوا فکل میسر لما خلق له قول شریفی ایله مراد جمله خلق
حق تعالی نک قدرتنک مجاری‌سیدر و محل افعالیدر اگرچه کندولر دخی حقیقتده افعالک
اسنادیلر لکن بعض افعالی بعضنه محل اولور و دخی اعملوا قولی اگرچه ارشاد رسول الله در
جاریه در لکن بو اول دخی حق تعالی وجل افعالندن بر فعلدر و بو سبب در خلقک
عمل ایتمکنده ایجه و حکمت جاریسنه و انلرک اعضالرینه واجب اولان بو افعال الله دن بر فعل در
علم ایچی طاعت ایله حرکته بر داعیه جازمه انبعاثنه سبب اولور انبعاث داعیه دخی حق
تعالی نک فعلیدر و حرکت اعضایه دخی سببی اول در اول حرکت دخی حق افعالندندر و
... بعض افعالی بعض افعالنه سبب ولدی یعنی اول نفعه شرط اولور یعنی قبول علم
مستعد اولماز الا ذوحیات اولور و قبول اراده یه مستعد اولماز الا ذو علم اولور پس
بو معنا ایله بعض افعالی بعضنه سبب اولور نه آنکه بعض افعالی بعضنی موجد اولا بلکه غیر
ایجاب حصولنک شرطی بیان اولور بو مذکور اولانلر تحقیق اولنه ذکر اتسه و کمرد رده
توحید وارتقا ایدر و معلوم اولا که بو تمهید مذکوری بر فردک کتبنده بولامزسن
انجق بونک تحصیل ازعاجندن غافل اولمیاسن بونلری حفظ و عجائبنه بونلاری
بیلدک ایسه شویله ظن ایدرم که سن شیطان و هوایه تابع اولوب ورسن کزچونکه
نره راجع بر شیئی اولمایوب بلکه جمله سی الله راجع ایچی پس بزا صلا بر عمل ایچون
قدم اولماز ز اول تقدیرجه طاعت دخی حاجت اولماز امرکا جوابنده دیرز که معلوم اولا
حق تعالی نک عمل ایله امر ایدوب اعملوا قولی نره ده وجوب عمل اعتقاد حصولنه سببدر اولکه
اول دخی یچان خوف سبب در اول دخی ترک شهوات و دار غروردن تجافی
سبب در اول جوار رب العالمینه وصوله سبب در مسبب الاسباب دخی جناب ربانی در
و بو وجهله ترتیب اسباب ایدن دخی اول در امرکا شول کمسنه یه که ازلده سعادت
سبق ایلدی اسباب مذکوره انکا تیسیر اولنور تا که اتی سلسله سی ایله جنته قائد اولور
و بونک مثلندن کل میسر لما خلق له کلامی ایله تعبیر اولنور اما شول کمسنه یه حق تعالی
دن حسنی سبق ایلمیه کلام الهی و کلام رسول و کلام علما سماعندن بعید قلنور
چونکه انلاری استماع ایتمیه علم حاصل اولماز بیلمیجه خوف ایتمز خوف ایتمیجه دنیایه رکون و میلی
ترک ایتمز دنیایه میلی ترک ایتمیجه حزب شیطانده داخل اولوب وان جهنم لموعدهم
اجمعین حکمی ایله جهنمک موقدلری ایچنده و لجنده تا حکم اولور اعاذنا منه الملک
الرحیم و وقانا من شر الشیطان الرجیم و فقدکه بونلاری بیلدک ایسه سن تعجب ایدرسن
بر قوم دن که انلاری جنته سلاسل ایله چکرلر پس بر قصه بو قدر که الا اول جنته سلاسل

اسباب

اسباب ایله قیاده اولنور یعنی بیلورسن که مراد علم و خوفی انکا تسلیط در که اول علم
خوف انکا زنجیر مثال قائد جانب جنت اولور و بر محذول یوقدر که الا اول جانبه
دوزخه سلاسل ایله مقود در یعنی بیلورسن که مراد غفلت و امن و غروری انکا تسلیط در
پس متقون جنته قهرا سوق اولنورلار و مجرمون ناره قهرا سوق اولنورلار
هیچ بر قاهر یوقدر الا واحد قهار در و بر قادر یوقدر الا مالک جبار در و بو مطالعه
اولندقده لمن الملک الیوم لله الواحد القهار ندایی استماع اولنوب ظاهر و آشکار
اولور و بو ندا هر کون واقع در نه آنکه یوم مذکوره مخصوص اوله لکن زمرهٔ غافلان
انی استماع ایتمزلر الا اول یوم مخصوصده ایشیدرلر حق تعالی دن استعاذه ایدرز جهل و عمی دن
که اصل اسباب هلاک اولان در والعیاذ بالله تعالی مطلب سابع معلوم اولا که
تفصیل اولنان هر شیئی نه ایچون خلق اولنمشدر انلرک معرفتی لازمدر بونک دخی طریقی
یا آیات و اخبار درکه انلر ظاهردر و یا خود علیم اعتبار ایله نظر درکه اول غایت ایله
عسیردر اول سببدندر که ارسال رسله احتیاج اولنمشدر مثلا عالم دوار اولان فلکلرک
بر حکمتی واردر اول حکمت دخی یا جلیه در شمسدن ضیا ایچون و غیردن ... و یا خود
دقیقه در کواکب سیاره دن و غیرلردن استفاده اولنان حکمت کبی و بونلردن ماعدا
عالمدن هر بر ذره نک کثیره دن خالیه دکلدر واحددن عشره یه بلکه الفه وارنجه مدری
هر کمسنه که بر شیئی نه خلق اولنمشدر اول حکمته استعمال ایلیه اول شکر اولور و الا کفر اولور
مثلا خلق نیزده حکمت انکا نفسدن مهلکاتنی دفع ایدوب نافع اولانی اخذ ایلمکدر
انکله غیری اهلاک ایچون دکلدر امرکا بر کمسنه انکله بغیر حق ضرب ایلسه کافر نعمت ...
کذلک ملوغ اله ایله استنجا ایلسه تنزیهی خلق اولندوغی شیئه کافر اولور اول
انی اشرف اموردن استعمال ایله کذلک بعض مثلا خلق اولنمشدر که انکله دین و دنیاسنه
نافع اولانه نظر ایلیه و انلاره ضرر اولاندن انکله اتقا ایلیه پس هر کمسنه که وجه غیر
ده نظر ایلسه لکن مراد اولان شیئنک غیرنده استعمال ایتمش اولوب نعمت ابصاره
کافر اولور و کذلک سائر اعضاده و سائر امورده دخی احوال و اولادلر و بونک
تفصیلی بزم طوقمزدن خارجدر اگر سؤال اولنورسه که چونکه جمله سی حق تعالی فعلنه
راجع اولدی پس نه وجهله عبد شکر و کفران ایله موصوف اولور امرکا معلوم اولا که
بو مقامک تحقیقی بیلمک الا منطق الطیر علم اولان بیلور و لکن جاهل اولمیز ...
شول کمسنه که شیرده انقیاد ایتمز و سر عندن عاجز اولور و بونک اعلی بودر که حق تعالی
صفاتی ... اجل و اعلادر که ... انکا لائق اولوب الفاظ بر عبارت
ایله تعبیر ایلیه که کنه جلالته دلالت ایده پس انلرک ابصاری اول صفاتک
درکندن مختفی اولوب و اصلا ... آخرالامر حقیقی بشریتک بعض
امور استعاره ایلدیلر که انکا غایت مرتبه تناسب ضعیفا یله مناسبتی اوله پس ...

مثلا انسانک اسم قدر رفیع استعاره ایلدیلر کذلک مشتقی دخی مع هذا بو ایکی لفظ
دخی اول ایکی وصفدن کنه جلالندن قاصرلردر بوندن صکره قدر تنزلدن صدور ایدن
افعال دخی یا بالغایت حکمته منساق اوله و یا خود اول غایته واصل اولمادین وقف
اوله و بو ایکیسی دخی شینک اوانسی جهتندن محبوب ایله تسمیه اولنور و
... نسبتی جهتندن مکروه ایله تسمیه اولنور بوندن صکره ازاله صفت شینک
مشخصک نهایتنه تعلقی ... قهرا اکا تسلیط ایلد اولور رضا ایله تسمیه
اولنور و بنده انوک تعلقی نهایته واصل اولمادین وقوف اوله ... آندن
استنکاف ایله یعنی نهایته وارمادین طور غرور مقوّم ایله اوله غضب ایله تسمیه اولنور
بوندن صکره چونکه بو تقدیر ازلی بر شخص ... نظام اولدی اما اولیه اولان شکر ایله
تسمیه اولنور ... ثنا ایله اوصاف ایدر و اما تا بنده اولان کفر ایله تسمیه اولنور
و اکا نعمت ... و نعمت اتباع ایدر زیاده کمال ... حاصلی بودر که تسمیه جلال ...
اکا ثنا ایدر تسمیه کمال ... تسبیح ایدر شول پادشاه کبی که ملوک ... ثیاب ...
... تکبیر ایدرز بعده بنده اول پادشاهک جلالی ایله وصف ایدر و کذلک ...
دخی امری ... دخی ... اولدر ... من حیث المعنی نفسنه ثنا
ایدر بعد الحمد ... ثنا اولور ظاهر و صورت جهتندن ... اسبابی
مسببات ... تقدیر رب الارباب و تسبیب مسبب الاسباب ...
... بو حال اتفاق ... صادر اولماز بلکه ارادت ... حکم ...
... اوله ... اسم لفظ قضا استعاره ... اولدی ...
... آحاد و مقدوراتک ... لفظ قدر استعاره ...
امری قضا اجمال ... واحد کلی در قدر آنوک تفصیلی در اما ...
ایدر سه ... بو قسمت ... اولمشدر اول زمانده ... لسانک ...
... اولنور ... لا انسان ... بفعل ... دخی
... چونکه قدر ذکر اولنه ... انسانک ... حق تعالی ... عز و جل
... ایله ... زیرا ... و دیوار ... دخی ... وار در ...
... آنده ... نفسنه اضافت ایدرسن ... اولدی
بلکه بنه حق تعالی ... کوب ... العدل ایدر ... مجبور
شخص محبوبه و مکروهی مکروه ... ایدر بعده ... شول ...
... و خیال بازی ... دخی ... کوردکده ...
... صکره ... اولدیغی ...
یعنی شکری زیاده ... الالهه احیا ... انلار و ملائکه سماوات ... اولدرده
اولان انبیادر که و ملائکه نک اعلاسی ... علیه السلام و انبیانک اعلاسی حضرت

محمددر صلى الله عليه وسلم اجمعین زیرا انلار و مجموع دین و ملک سلطنت و ...
بو ملکک جملهسی انلارک غیری ... دخی حق تعالی دینی انلار ایله کامل
ایلدی و نبوتی ... انلار ایله ختم ایلدی و بنه انلار ... و ورثه انبیا
اولان علما دخی زیرا انلارک کندولری صلاح اوزره اولوب سائر ...
دخی انلار ایله صالح اولدیلر و انلاره قریب اولان عدل ... اولان سلاطین دخی
زیرا اصلاح آخرت علما ایله اولدیغی کبی صلاح دنیا دخی سلاطین ایله در ...
انلاره قریب اولان علمانک غیری ... اول طائفه در ... اصلاح
ایلدیلر بونلاردن صکره ... دخی معلوم اولا که
سلطان قوام دین و دنیا ... لا بدر ... اکر ظالم و فاسق
ایسه دخی ... قریب ... بعض ... اکر کندو
عالم ... افساد ایدرلر لکن انلار ... حق تعالی ... اصلاح ایده ... اکثری ...
اکر احسان ایدرلرسه انلار ... اجر اولور ... شکر واجبدر و اکر اسائت
ایدرلرسه انلاره ... واجب اولان صبردر ... سلطانک
... انکار ایلسه اول زندیق در ... سلطان دعوت ... اجابت ... اول
مبتدع در ... بلا دعوت سلطانه وارسه جاهلدر

مطلب ثامن

حقیقت نعمتده و آنوک اقسامنده در معلوم اولا که هر لذت و خیر و سعادت بلکه
هر مطلوب و مؤثر یعنی ایثار اولنان شی نعمت و سعادتدر اول دخی اکر دارین ده
نافع ایسه حقیقتده نعمتدر علم و حسن خلق کبی اکر ایکیسنده دخی ضار ایسه
اول حقیقی بلادر جهل و سوء خلق کبی اکر حالا نافع اولوب مآلا ضار ایسه
... الابصار ... بلا ... ارباب جهل ... شهوات ... اکر
... مخالفت شهوات کبی ... امور ... نفعی ...
... اوله مالدن کفایت مقداری کبی و یا خود ... اوله مال کثیر و جاه و ... کبی
... نفعه مکافی و مساوی اوله ... استعمال ... زیرا ...
اموال ... متفرق اولماز ... اولور ... متفرق اولورده و دخی
معلوم اولا که ... ایثار اولنور مطلوب ... یا خود
غیری ایچون اوله و یا خود ... اوله ... حق تعالی ... عز و جل ...
نظر ... دائم و ... زیرا انلار ... وسائل ... الا و سیلا ...
... اوله ... برابر در ...
و بنه معلوم اولا که ... نافع در و یا جمیل در و یا لذیذ در ... اولور
آنوک ... اولنور ... مفید اولور ... جمیل ...
... شخص ... شرور ... یا ضار در ... یا موحش در بوندن

کاه اولورکه بو اوصاف جمیع اولور یا خیر و اولور علم و حکمت کبی زیرا بونلر بر
اهلی قتنده هم نافع و هم لذیذ و هم جمیل در کوزلک قدری که جهل در شر کبی جمیع و قبیح
زیرا هم ضار و هم مولم و هم قبیح در کاه اولورکه بعضی بعضی ایله جمع اولور اکلا اصابت ایدن
شجیعی قطع کبی و بدندن خارج اولان سلعه کبی زیرا انلاری قطع هم نافع و هم مولم در
کاه اولورکه شی واحد بر وجهدن نافع در و بر وجهدن ضار اولور بعض مالی دریا
یه القا ایتمک کبی صاحبنک نجاتی ایچون در و دخی نافع اولان یا نفسی ضروریدر
ایمان و حسن خلق کبی و یا غیر ضروریدر سکنجبین کبی شکلیدن عبارتدر زیرا کاه اولورکه
غیری دخی انک مقامنه قائم اولور بو بدنک صحتی و لذت دخی یا عقلیه در لذت علم
و حکمت کبی که انلاری عارف اولانلر قتنده انلار اشرف لذاتدر نته کم فضیلت علم
حکمی ذکر ایندوکمز قدر معلوم در انلر شرفی بودر که ابد الآباد باقیدر غایت اولانی
اللذی انکا شبع و سلاطینک السنه سی نول که انکا نائل اولمازه و یا خود بدنیه در
اول دخی یا بعض حیوانات ایله مشترکه در لذت ریاست غلبه و استیلا کبی که اسدده
و غیرلرنده دخی موجوددر و یا خود حیواناتک جمیعی ایله مشترکدر لذت بطن و فرج
حاجتلرینک اکثری و اخسی در اول ... در که جاسی آنده مشارکلر در بوندن
... و بطن و فرج ... قوی اولوب غالب اولورلر اما شهوت
ریاستک کثر نه قوی اولمازه الا صدیقون اولور حتی دینلدر که قلوب صدیقیندن
چیقان صکره خروج ایدن ریاستدر امر کا شهوت ریاستی بالکلیه قمع ... کا
... دخی بعض احوالده در که لذت معرفة الله غلبه ایده و کبی و قتنده اولور
بوندن صکره معلوم اولاکه قلوب درت در بر قلب اولدر که حقک غیرینه اصلا
... بو غایت نادر در و بر قلب دخی اولدر که ریاست شهوات اکثری
ریاسه متلذذ اولمازه و انلارک غیرنی بیلمزه بو غایت چوقدر و بر قلب دخی اولدر که انکا غالب
... ایله تلذذ غالب اولوره بر قلب دخی اولدر که معرفة الله ایله تلذذ انکا غالب
اولور بو انکیسی غایت نادر در و نادرنک لری ایله بیله قلت و کثرت جهتندن
متفاوت اولور که زیرا اعصار عهد نبوتدن بعید اولدقچه قلیل اولورلر و قرب ساعت
وقتنده قلتلری غایت زیاده اولور لیقضی الله امرا کان مفعولا و اول
اولان امور عظیمه و فوق القضا ظهور ایده و بو قلبلک قلتنه سبب اولدر که عالم
شهادت غرائب عالم قلب در و انکا تابع در نته کم صورت آینه شخصه تابع در
و مرتبه وجودده انکا تالیه در لکن مرتبه اول شخصدن مقدم در زیرا اول صورت
اولا معلوم اولور اندن شخصه انتقال اولنور کذلک عالم شهادت دخی عالم
... مرتبه ده مقدم در اکرچه وجودده انکا تابع اولسه اول جهتدن ندر که اکثر
نظری مرتبه ده مقدم اولوب کندو به قریب اوله معقول ... در که اول عالم شهادت

قلقدن

قلقدن غایت قلیل در که اندن عالم غیبه عبور ایدوب صورت ایله ... اسنلال
ایلیه که بو استدلال علما قتنده عبرت ایله تسمیه اولنور و دخی معلوم اولاکه نعمت
دخی ایکی قسمه منقسم در بر کا بغیت در که غایة الغایات در که اول سعادت اخرویه در
اول دخی درت در بر بقا در که اصلا فناسی یوقدر و بر فرح در که بانجه غموی یوقدر
و بر سرور در که غمی یوقدر و بر علم در که بانجه جهل یوقدر بونلار نعمت حقیقیه در
و دخی وسائله منقسم در که انلار دخی درت نوع در نوع اول اقرب و اخص در
فضائل نفسانیه کبی که انلار ایمان و حسن خلق در و اوکلی علوم مکاشفه در و دخی علوم
معامله در اول دخی یا مقتضای شهوت و غضبی ترک در انک اسمی عفت در و یا خود
مراعات عدل در شهوات ... ... جسر طغیان اولمایه انک اسمی
عفت در امدی بو نلار درت علم در علم مکاشفه و علم معامله عفت و عدالت نوع ثانی
فضائل بدنیه در که انلار نوع اولکه متمم در اول دخی درت در صحت قوت جمال
طول عمر در و نوع ثالث که بدندن خارج اولان نعم در اول دخی درت در و نوع ثانیه
متمم در که مال و اهل و جاه و کرم عشیرت در نوع رابع شول اسباب در که انلار ایله
فضائل نفسیه و اخلاقیه مناسب اولان اشیا جمع ایدر اول دخی درت در که
حق تعالینک هدایتی و رشدی و تسدیدی و تأییدی در بوندن صکره بس بیلمک کرکدر
محتاج مال و اهلی مفقود بیلدکت کذلک عز و جاه دخی ... در ... خزینه
استعانت ایلیه زیرا عز و جاه انساندن ظلم و شنیع دافعدر که انلار انسانک ...
اشتغال ایدرلر اول سبب ندر که علماء دین طلب جاه ایتمشلر در لکن شول مقدار
انک قدر ایله اعوان و مطلبنده استعانت اوله اما ذم مال و جاه که احادیث و
اخبارده وارد اولمشدر اول ذکر اولنان مناقض دکلدر زیرا کور میسن که چه
سم تریاق و هم سم قاتل وار در کذلک مال و جاه دخی بویله در بر طلبی ایدرم که
نافع اولان مقداری ایله ضار اولان مقدارک بیننی تمیز و سکا نبذه مغریا و ...
اولمشدر کذلک کرم عشیرت دخی بویله در اول سبب ندر که ائمه قریشدن ...
قیلنمشلر در لکن مراد عشیرت انبیا و علما و صلحا در عشیرت ملوک و ظلمه دکلدر
کذلک صحت و قوت و طول عمره احتیاج اولنور و نعمت دخی خفا و بوقدر کذلک جمال دخی
اکثر احوالده فضیلت نفسه کلالت ایدر زیرا نور نفسک اشراقی باطن و ...
بدنه دخی متعدی اولور پس منظر و مخبر اکثر متلازم در علم فراست دخی بوکا مبنیدر
... توفیق اندن بر احد مستغنی دکلدر زیرا اول ارادت عبد ایله حق تعالینک
قضا و قدری بینی تالیف در عبارتدر بو سعادت و صوابه حقیقتدن
اولم یکن عون من الله للفتی فاکثر ما یجنی علیه اجتهاده ترجمه اولمازسه کرمدن بر قولک
یاری و یاور ایدرسه جهدی اولور جنایت تا بیلمیه بر مسلم اولور بر نه ... طلب

غایت

سبیل بوقدر زیرا انسان صلاحی فسادندن تمییزه قادر دکلدر الا هدایت ایله
ایدر. اول دخی اوچ مرتبه در. اولکی طریق خیر وشری معرفتدر. نته کم حق تعالی
وهدیناه النجدین بیورمشدر. حق تعالی کافهٔ عبادنه بو هدایتی کاه عقل ایله انعام
ایلمشدر. کاه رسولنه ایتمشدر. ایکنجی مرتبه اولدر که حق تعالی انکله عبدینی حالا بعد حال
امداد ایدر که اول ثمرهٔ مجاهده در که حق تعالی دیمشدر والذین جاهدوا فینا لنهدینهم
سبلنا. اوچنجی مرتبه ثانیه نك وراسنده در. اول نوردر که کمال مجاهده دن
صکره عالم نبوت وولایتده اشراق ایدر. عقلا مهتدی اولمادیغی اموره انکله اهتدا
اولنور که اول مطلق هدایتدر. اما رشد ایله مراد بر عنایت الهیه در که انسان
ایچون مقاصدنه توجهی زماننده معاون اولور. شول امرده صلاحی انده در. اندن تقویت
ایدر. فساده اولان اشتیاقدن تنفر ویرر. واول حالت باطندن اولور. پس
رشد بر هدایتدن عبارتدر که جهت سعادته باعثدر. لکن داعیه سنی اکا تحریك ایدر کبی
ایله. اما اکر اول جهته مهتدی اولسه لکن داعیه سنی تحریك ایلمسه اکا مهتدی دیرلر
رشید دینمز. پس رشد بر هدایتدن اکمل در. وبر نعمت عظیمه در. واما تسدید اول
حرکاتی صوب مطلوبه توجیه وحرکاتی اول جانبه تیسیر در. تا که اسرع وقتده مطلوبه
منتهی اوله. زیرا رشد دخی کافی دکلدر. بلکه تیسیر حرکاتدن دخی لابددر.
اعضا وآلات مساعد اوله تا که مراد تمام اوله. پس هدایت محض تعریفدر. ورشد
تنبیه داعیه در. تحرك اولمق ایچون. وتسدید بر عنایتدر که اعضا صوبنه سداد
تحرك اوله. اما تایید کویا که اول جملهٔ جامع در. واول عبارتدر که باطنی تقویتدن
وخارجدن قوت بطش ومساعدهٔ اسباب ایله که حق تعالینك
او دیدیکی تایید بروح القدس قولی دیمکدن مراد بودر. عصمت دخی بوکا قریب در.
واول عبارتدر بر وجود الهیدن که باطنده سنوح ایدر. انکله انسان قوی اولور
خیره وتجنب شره تا که باطنده بر مانع غیر محسوس کبی اولور. بو مراد دردر
ایله که حق تعالی ولقد همت به وهم بها لولا ان رای برهان ربه بیورمشدر
امدی بو مذکور اولنان جامع نعم بونلاردر. وبونلاره مستند ومتعلق ولازم الا
شول کمسه که حق تعالی اکا فهم ثاقب وسمع واعی وقلب بصیر متواضع مراعی ویره. ومعلم ناصح ومال که مهماتی
اشغال ایله قاصر اولمقدن زائد اوله. وکثرتی ایله دین ودنیادن اشتغال ایتمکدن فاتر اوله
وبر جوت ویره که ثقل سفهادن وظلم اعدادن صیانت ایلیه. وبونلارك
هر بری بوا دن اوکی اسبابدن نیجه اسباب استقصا ایدرز. واول اسباب دخی الی غیر النهایه
ایدر تا که بالاخره دلیل متحیرین وملجاء مضطرین جانبنه منتهی اولورلر که اول غدای
رب الارباب ومسبب الاسباب در. اکر سن نعم الهیه دن بر نعمتك اسبابنه استقصا

ایدرسك ادا ایلیسك شکر نعمت اکل کبی واکوب بیانده مجلدات کسر وتالیف ایلسك
منسك ذهنك جز جز ایده جمیع اقالوز یعنی کلال کلوب منقطع اولورز زیرا اول نعمت
معرفت قوت شهوت وغضبه موقوفدر. انلار دخی آلات بدنیه به متوقفلردر که
انلاردن بر قسمتی ذکره ومعقول احاطه ایتمکه ممکن اولمزدی بیانه مجلدات کثیره
وفا ایلمز. کذلك بر نکناه ایکی انثیدن رحم امده تولدینك کیفیتی وجنینك انده
اطوار خلقی انوك دخی ذکرینه مجلدات وافیه دکلدر. کذلك اغذیه نباتیه نك
وحیوانیه نك کیفیت تکونی وانلاری آبا علویه وامهات سفلیه ایله ترکیبی
نیجه مجلدات ایله تمام اولماز. کذلك انلارك کیفیت طبخ وانضاجی وحد بیوردن الانه
حطب ونار واحتیاجی واول آلاتك صنایع واحتیاجی که انلار دخی نیجه آلات غیر
متناهیه به محتاجلردر. انلاردن بر قسمتی ذکر ممکن دکلدر. الا نیجه مجلدات ایله
اولور. کذلك اطعمه نك کیفیت مضغی وبلعنك کیفیت نزولی که تحت لساندن
متولد اولوب ازلاق لقمه به اول معاوندر. ومعده نك کیفیت جذبی بعد
معده ده طبخ بعد جگرده طبخ بعده بدنه وصولی وفضلاتك اخراجی وضمائرك
منافعی وکیفیت تحصیلی معرفتنه ارتقا ایدرسك انده دخی اکا معاون اولان
حواسك معرفتنه ارتقا ایدرسك انلارك جمله سندن بری که بصردر واکوب
جرمی که جوز مقداری بیله در. اول دخی اون طبقاتدر که هر برنده در انوك دخی بعضی رطوبات
وبعضی اغشیه در. واول اغشیه نك دخی بعضی مشیمه کبیدر. بو قضا ایدر که مشیمه نك
اصل معناسی معده ده علق جنینی در که نسیجه قوغلان تباغی دیرلر. اول غشابه
دخی مشیمه دیدکلری انك تشبیه مشابهت جهتیدندر. وکثیر الوقوع اولمق ایله نته کم تحت
رحم دخی اولدر. انلر واغشیه نك بعضی دخی نسج عنکبوت کبیدر. واول طوبات
دخی بعضی کویا که یاض بیض در. وبعضی دخی کویا جمد در. کذلك سائر حواسك
احوالی دخی بر حیثیت ایله در که عقل ایچون جمله سنه احاطه ممکن دکلدر. ودیلك احوال
نفعلك احاطه ایتدوکنك مقاصدنی کاهی حتی بیانی ممکن دکلدر. ودخی بیان اولان
انلاردن لسانه جاری اولانك جمله سی کتابت ممکن دکلدر. امدی بو وجه ایله
نیجه اسبابه متوقفدر. واسباب دخی نیجه اسبابه متوقفدر. بو مرتبه به وارنجه عقل
تعقل وادراك عجز ایلدك اسبابنك انواعنی ضبطدن عاجز اولورز. قنده قالدی که
افرادینی ضبط ایلیه. وباوجود سائر افعالك اسبابنی ضبط ایلیه. پس بو جمله دن حق
تعالی جل جلاله وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها قولی کریمینك معناسنی فهم ایدر
لکن ای مسکین سن نعم الهیه دن انجق نفس اکلی بیلورسن که اول جمله نك
اخسیدر. بو نعمتی ده صکره نعمت اکل ان انجق آچ اولدوغك بیلورسن که اکل ایدرسن
بعده متعجبان اولوب یاتوب خوابه وارورسن. بعده شهوتك غلبه ایدوب جماع

ایدرسن انکلا استراحت ایدرسن امری حارک دخی حالی بویله در پس سن
جاریه سنده سن امرنا ای مسکین سن غافل اولمه الله سبحانه و تعالینک
ملکوتنه نظر دن و عجائب صنعنه و حکمت تصنیفنه تفکر دن زیرا عالمک مجموعی
حق تعالینک تصنیفندندر بلکه تصانیف مصنفین دخی خلقک تصنیفندندر زیرا
انلاری عبادینک قلوبی واسطه سیله تصنیف ایلمشدر لکن سن زمره ملائکه دن
ایکن غفلت بهائم کبی غافل اولورسن و امانتی بو رتبه یه القا ایلین جهال و
حمقادر و یا خود کسل عجزکدر زیرا حاذق حکیم که اصحاب ابصاری عمیانه قاف
ایدر رجل جاهل و عز نوال امری بو بابده استقلالیه ترک ایده م زیرا طمع نه
معنی دور که محل طمع دکلدر بلکه مرتبه ارتجانده دکلدر

مطلب تاسع

خلقی شکردن صارف اولان سبب و انوک علاجی بیاننده در معلوم اولا که انوک
سببی جهل و غفلتدر نعمتک موقعندن اگر بیلورسه دخی ظن ایدر که حقیقت شکر
انجق لسانی ایله الحمد لله الشکر لله دیمکدر اوله و بر سببی دخی نعمتی بیلورکن حکاره
غلبه شهوت و استیلای شیطاندر اما نعمتدن غفلت انوک اسبابی واردر
بری نعمتک جمیع خلقه کافه عمومیدر زیرا انلار کلی نعمت عد ایلمزلر کورمزمیسن که
خلق هوایه شکر ایتمزلر مثلا خصوصا که اعظم نعم دندر زیرا هوا او دم قطع ایدلسه هلاک
اولورلر نعمتک دکلدر لکن بو جهل عظیم کورلر نعمت دائمه یه نعمت عد ایتمزلر
اما بر ساعت منقطع اولسه بنه عود ایدرسه نعمتک عد ایدرلر خصوصا که والدلو
احیانا منقطع ودن شکر اختیار ایدر دخی موقف نعمتک طریقی انقطاعنی فرض ایلمکدر
اول تقدیرجه اهل غفلته نعمتک حالی ظاهر اولور روایت اولنور که ابن سماکه
خلفادن بعضی بکا وعظ و نصیحت ایله دیو خلیفه نک النده بر قدح صو وار ایدی
ابن سماک ایدی اگر بو شربت ایچمکدن منع اولنسه ملکک نصفنی ویرسه دیمیسه
نصف ملکی بذل ایدر میدک خلیفه دخی نعم ایدرم دیدی اگر بو صو بینه ایدی اگر ایچدکدن
صکره طریق بول دن چقمسه نصف آخرینی دخی بذل ایدر میدک
خلیفه دخی نعم دیدی ابن سماک ایدی پس بکا فرح ایلمه بر ملک ایله که بر ایچم
صو یه و بر بولکه دخی معادل اولماز ایدی بونکله معلوم اولدی که عطشن زائل اولمق
ایچمک صو ملک ارضک جمله سندن اعظم دور معنا اینه مرحلت غرقی ایدرلر
کندوسنه مال مخلوقدن بر عقله مخصوصدر که سائر ناسدن انده اکا مشارک دکلدر
دخی ظن ایدر که کندو سنی بر مخلوق کریم او زرینه در که شایته عیب ده آور سائر
ناس اولیه دکلدر دخی کندو یه بر علم ایله اعتقاد ایدر که انکله سائر ناسدن
ممتاز اولمش اوله بونلر صکره اگر او لطف کلفنده ول رفع ایلسه نعمت عظیم و
اولدقدر البته اکا شکر لازم اولوردی اگر دافع دکل ایسه لکن حق تعالی انوک تسبیحی

ستر ایدوب انلارک جمیلنی اظهار ایتمشدر که عقل و خلق و علمدر کذلک شکر لازم اولوردی
بوندن صکره بز دیرز که هر کسه حق تعالی بحر امور احسانی ایتمشدر که اگر کندو شخصنک
امورانده کبدوب غیره ویرلسه راضی اولماز ایدی که اول امور کنده و سنک صورته و یا
شخصنه یا اخلاقنه و یا صفاتنه و یا اهلنه یا ولدینه یا مسکننه یا بلدینه یا رفیقنه یا اقاربنه
یا عزینه یا جاهنه یا سائر محبوبلرینه دیرکه هیچ برینک غیره کنده وکنه رضاسی یوقدر اما
حق تعالینک انوک اوزرنده بر نعمتی واردر که انوک غیرلری سائر عباد نده بو قدر
پس لائق اولان اولدر که اول نعمته شکر ایلیه و دخی بعض نعم وار در که انده عموم واردر
لکن افراد نه بدیل الجنه راضی اولماز مثلا حق تعالی انی کافر خلق ایتمیوب مؤمن
خلق ایتدوکی و دخی انی جماد ایتمدوکی و انسان ایدوب سائر بهائمدن ایتمدوکی
و ذکر ایدوب انثی ایتمدوکی و صحیح ایدوب مریض ایتمدوکی و سلیم ایدوب معیب ایتمدوکی
بونلرک کندو قسمنده مغبوط اولانلرک عددی غیر یدن بیچه مرتبه اقلیدر و دخی بعضیلری
کندونک رتبه سندن دون اولانه نظر ایتمیه که حقیقت نعمتی ادراک ایتمیه نتهم امور دینیه
کندودن دون اولانه نظر ایدرلر و امور دینده تقصیری اولسه بیچه فساق واردر دیو
اعتقاد ایدرلر مع ذلک دنیالرینده مساوی دکلدر که بعضیلری شکر اوجب اولان امورینی
تعاجیلدن مانع و صادق اولوب نصیحت لطف ایله انفاق اولان بی کبر نعمت فوق القطعیه ناظر
اوبلکه در که بیورمشدر و من اصبح معافی فی بدنه آمنا فی سربه وله قوت یومه فکانما حیزت
له الدنیا بحذافیرها یعنی برکمسه که صباح داخل اوله صحیح حالنده که بدننده عافیت اوزره
اوله و سربنده یعنی مسکننده عدودن و سائر مکاره دن امین اولمش اوله و بر کوننک
قوت و نواله سی اوله کویا دنیا بحذافیرها جملها انوک ایچون جمع اولنمش و کنوب ضبط ایلنمش
خصوصا زمره علمانک زیرا نعمت علم اعظم نعم دندر حتی انلاردن بعضینک نصف علمی بلکه عشر
علمی شرقدن غربه وار نجه مالک اولسه بدیل ایلمز انلرک نتیجه ابدیدر و قائلینه اکا ایدر
و کمسه ظن ایلمه که دنیاده اعواض ایلیان دنیادن صلبنه و کندولرن اتم اوله زیرا اول
دنیا او زرنده جملسندن اکثر دکلدر زیرا اغنیانک اکثری فقرانک کثرتنک اضعاف اضعافیدر
لکن شعورلری بو قدر تحصیلنده غافل اولان ضرورتیه ایلیه بهانکار اولان عذر موت الیه
درلولوله اول زمانده شعور حاصل اولور زیرا ارزنامنده و بیلورلر که علمک نفعی اولمازه بوندن
صکره شکری فائده اولان قلوبنک علاجی اگر اول قلب صاحب انوک علاجی ذکر ایتدیکمز
اسبابده تأمل دور اگر غیر بصیرت ایسه کندودن دون اولانه نظر ایلیه در بعض
مرکون دار مرضی به حاضر اولور کوره که نعمت صحتی بیلمک ایچون و مقابر به حاضر اولوب ولیسه
نعمت و فقد حیاتنی بیلمک ایچون و موضع عقوباته حاضر اولور تا کیم جنایتدن عصمت
قدرینی بیلمک ایچون و دخی قلوب غیر شاکره انکله علاج اولنمق لائق اولان امور دندر
بیلمشدر که نعمته شکر اولنماز زائل اولور و بعده عود ایلمز حق تعالی بیورمشدر

ان الله لا يغير ما بقوم حتى يغيروا ما بانفسهم وخبرده وارد اولمشدر كه حق تعالى نك
نعمتى بر عبد اوزرينه عظيم اولماز الا انا سنك انكا احتياجلرى كثير اولور امرى بر كيمسه كه انلاره
ابليه اول نعمت عرضه زوال اولور حضرت فضيل ايتدى نعم اوزرينه شكره مداومت
لازم اولور كه غايت قليلدر بر نعمت كه بر قومدن زائل اولوب ينه انلاره عود
ايليه بعض سلف ايتدى نعمت وحشيه در آنى شكر ايله مقيد ايدك **مطلب عاشر**
صبر ايله شكر مشترك اولدقلرى امور بياننده معلوم اولا كه حق تعالى نك هر شيده بر
نعمتى واردر كه انكا شكر واجبدر كذلك هر شيده بر بلاء واردر زيرا ابتلاء فقد نعمت دن
بوندن صكره نعمت دخى يا مطلقه در كه اول آخرتده عبدك سعادتيدر جوار حقه نزول
ايله و دنياده اعمال و حسن خلق و بونلاره معاين اولانلردر و يا خود مقيده در كه بر
وجه دن نعمتدر بر وجهدن دكلدر فقر و خوف و مرض كبى زيرا انلار نعمتدر دين جهتندن
و دنياده بلادر كذلك بلا دخى يا مطلق در كفر و معاصى كبى و يا خود مقيده در فقر و مرض
كبى نته كم ذكر اولندى **جنس** نعم مطلقه شكر واجبدر اما صبر بلاء مقيده اولوره بلاء مطلق
اوزرينه صبر جائز دكلدر بلكه مهما امكن ازاله سى واجبدر بلكه صبر اولماز الا بر بلا اولو
عبدك ازاله يه قادر اولميه مثلا طول عمردن متألم اولوب الى ظلم اولسه انكا صبر ايدر
بلكه قادر اولسه انى ازاله ايدر بوندن صكره نعمت بلا اولمق جائزدر كه بعضى اولور
اول سببدندر كه صبر ايله شكر ماده واحده ده جمع اولمق ممكندر مثلا غنا نعمت اولور
حقنده كه انكا غنا حاصل اولسه تكبر و طغيان ايلر مع ذلك بنفسه بلادر آدمى
فقره شكر ايلمك كركدر و نعمت اولدوغى جهتدن و صبر كركدر بلا اولدوغى جهتندن بو
صكره معرفت كه نعمت مطلقه در و بعض ناس حقنده بلا اولمق دخى ممكندر اول تقدير جه
نعمت ضد بلا اولور مثلا انسانه اجلنى معرفت بلادر عيشنى منغص ايدر سبب غمى
ايدر اول تقديرجه جهلى نعمت اولور كذلك معرفت احوال قلوب ناسك بلادر
زيرا اگر كشف غطا اولوب خلقك قلوبى احوالنه بيلسه الى طويل اولوب حقد و حسد
زياده اولوب خلقك اعمارينه كلرى اموره اطلاع ايله اشتغاله مشغول اولور
جهل نعمتدر كذلك غيره اولان خصال محموده يى بيلمك دخى نعمتدر زيرا انكا اولور كه
اتماده و امانت مضطر اولور بونلارك اشكاله موفقدن صكره لم عظيمدر و بو قبيلدندر
قيامتى و ليلة القدرى و يوم جمعه ده اولان ساعتى مبهم دن بعض كبائرى بيلمك دخى
زيرا بو جهل سنك زياده طلبك و جهدك دوامنه توفير ايدر انكا بونلار جهل مخصوص
اولان وجوه نعم الهيه در پس علم امور شره نه دكلو نعمت كثيره اولور اگر قلبكا اخطار
شكر ايله صبرى جمع ضدين بينينى جمع در زيرا اوكى بعض شكرك مقتضاسى فرح در و بلكه
صبرك مقتضاسى غم در فرح ايلمه خود ضدلردر جواب و بر يورز كه فرح ايله غمى
جمع جائزدر ايكى وجهله زيرا دنياده مرض فقر و مرض وده و وجه خوف و بلاده بش امور

تجار دركه انلار سببيله عافيتده فرح واجبدر برى دلفرح اولاندن زياده اولماز
برى دخى دين اخرتده اولماز دعيدر برى دخى عقوبتى دنياده تعجيل اولنور وعيدر زيرا نيا
آخرتده عقوبت اولنمازه نته كم حضرت صلى الله عليه وسلم بيورمشدر بر عبد مجال بر كناه
ارتكاب ايلسه انكا دنياده بر شدت يا بلا اصابت ايلسه حق تعالى آنى اكرم در
ايكنجى دفعه انكا تعذيب ايليه برى دخى اولدركه اوله عقوبت الوبجك ام الكتاب دن
يا لمعش ايدى و قوعى محقق ايدى امرى دل فرح اولوب تمام قلمش اولور بو دخى
نعمتدر برى دخى آخرتده اولاجق تولى بو دنياده اولان عقوبتدن اكثردر بوندن
صكره سن فضيلت بلايى ايشتدكدن صكره اماى زنهار كه سن طلب بلايى تجويز
ايده سن زيرا نبى عليه السلام انكدن نهى ايلمشدر و دعا ايتمشدر كه حق تعالى دن عافيت
سؤال ايدك بعده عافيتدن افضل بر شى ويرلمشدر الا يقين و مشهوردر كه يقين
ايله عافيت قلبه اشارت بيورمشدر كه مراد قلبك مرض جهل و شكدن عافيتيدر
امدى عافيت طلب عافيت بدندن اعلى در بونك نظيرى احاديثه آثارده
اكثر من ان يحصى در اما اهل محبتدن صادر اولان طلب بلا اول فرط محبتدن ناشيدر
زيرا بر كيمسه كه كاس محبتدن نوش ايليه سكر و بيرر بر كيمسه سكران اولسه كلامدن نه
ايدر يعنى هر نه اولورسه سويلر اگر صكره سكرى زائل اولسه بيلور كه انكا غالب اولان
بر حالت ايدى حقيقت بو قدر و عشاقك كلامندن ايشتدكده استلذاذ اولنور
لكن انكا تعويل و اعتماد اولنماز **حكايت** اولنور كه بر فاخته زوجه سنه ايتدى
سنى بنددن منع ايدرسه دراكر بن قصر سليمانى بى تقليب ايدرب التى اوستنه كتورمك
مرادايتسم سنك ايچون قدرتم واردر ديدى بو كلامى حضرت سليمان ايشيدب فاخته يه
عتاب ايلدى اول ايتدى يا نبى الله كلام عشاق حكايت اولنماز دنفسنده
دير و بجكيى در **مطلب حادى عشر** بعضلر ايتدى صبر شكردن افضلدر بعضلر
دخى بالعكس ديديلر آخر و لعد دخى ايتديلر ايكيسى دخى برابردر غيريلر دخى ديديلر كه
اختلاف احوال ايله مختلفدر و دخى معلوم اولا كه احاديث و اخبار و آثاردن
اولان صبرك شكر اوزرينه فضيلتى در زيرا صبر حال فقردر و شكر حال غنى در بونده جمع
سسى مقنع واردر لكن انلار دن اهل تحقيق اولانلرك مادولورى تفصيل الحجه حقيقت
حالى كشف ايدرلر تفصيلى بو در كه علوم ظاهر احوال القلوب ارادت اولنور احوال الاعمال
ايچون اما علوم باطنده احوال مراد اولماز الا علوم ايچون اولور و اعمال احوال
ايچون اولور امرى جمله نك افضلى معرفة الله تعالى در اول معرفته توسل اولنماز الا
احوال قلب ايله توسل اولنور لكن مقدار انكن تصفيه ده بوندن صكره اعمال علب
ظلمت قلب ايليه كه اول معاصى در و يا خود صفا قلب جلب ايليه كه اول طاعاتدر
اوزرينه معاصى و طاعات دخى متفاوته و مختلفدر اختلاف اعمال قلب ايله مثلا بر كسه

شبع وحرص غالب ولانوکیچون صوم نافله یوقدر بلکه درهم واحری اخراج وتصدق
ایکا صوم نافله دن افضلدر کذلک برکمسه یه که شهوت بطن غالب اوله اکا لازم
اولان صومدر اخراج مال دکلدر اما شعوره واردا اولان که علی الاطلاق فضل صدقه
بیان اولنور وبعضا علی الاطلاق فضل صوم بیان اولنمشدر وجهی اولدر که اگر دنیایه حرص
مرض ایله مبتلا اولنه صدقه افضلدر ومرض شهوت بطنیه یه ویا فرجیه یه مبتلا اولان
صوم اولی در اذا اولور که نفس دیرکه بنده اول مرض یوقدر زیرا نفسک شأنی
مرض صاحبی انکار در که معالجه سنی ترک ایدوب هلاک اوله امدی نظر ایله شناخت
عباد نیز زحمتنه وقلبلرینک امراضنی معالجه ده حذاقتنه بوندن صکره صبر ایله شکر
ما اولور که محل واحدده جمع اولورلر اول ترتیب بیان ایلدک پس اول جمله ده احدهما
آخر اوزرینه فضیلتی متصور دکلدر اما بعض محلده مغایر اولسه اگر نعمت محذور
ایسه مثلا عنینی جمله برکمسه که ایکیسنی فائت اولسه اول کمسه صبری اولدر که اظهار شکوی
ایلمیه وحق تعالینک قضاسنه رضایی اضمار ایلیه بعد اولان دخی یا ایکیسنی
طاعت حقده استعمال ایلیه اول تحقیق شکر ایتمش اولور وطاعت اوزرینه
یتمش اولور کذلک اگر گوزلری حرامدن کف ایدرسه هم شکر ایتمش اولور
هم حرامدن آنی حفظ ایتمش اولور صبر دکلدر لیعدوه ایچون فضیلت صبر واردر اما
اشبو تعبیرده که حرامدن اتقا ایلیه ویا خود طاعت حقده استعمال ایتمش اوله
هم فضیلت شکر وهم صبر واردر شهوه امری اول معقوله تعبیر ذکر اولنان امثله دن بعض
حرامدن منع دفعی ایلیچ بصیردن افضلدر اما اگر نعمت غیر محذوریه اولوب فقط حاجتدن
فاضل دکل ایسه زیاده ده صبرده مجاهده واردر وبو صبر اتم واقوی در غنی نک
مباح اوزره اقتصاره صبری سبب علی فقرادن امساک ایلیه اما شول غنی که مالی
خیراته صرف ایدر ومعاصیده استعمال ایلمز انده هم شکر وهم صبر واردر غنی دکلدر
ایکی امرک مجموعی انفرادن افضلدر اگر فقرک صبری بو غنی نک جهت صبرندن
افضل ایسه دخی وباجمله فقیر صابر ایچون غنی صابردن افضلدر والحق غنی شاکر دخی
دخی افضلدر اگر چه غنی صابر شاکر ایچون فقیر صابردن افضل ایسه ده اما غنی شاکر فقیر
صابردن افضلدر دیدکلری اول شکر صبردن منفک اولمادوغه مبنیدر اما اخبارده
وارد اولان صبرک شکر اوزرینه فضیلتی اول شکر اوزرینه فضیلتیدر عرف عامه دن
مفهوم اولان اوزره که انکار قلمینده نعمت ایچون بال در واظهار قلمینده شکردن متبادر
اولان ایچون الحمد لله الشکر لله دیرکلریدر لکن شبهه یه کاشف اولان تفصیل بزم
ذکر ایتدوکمزدر والله اعلم **اصل ثالث** رجا وخوف دهده در
بونده دخی مطالب واردر **مطلب اول** حقیقت رجاده در معلوم اولا که
هر بر ملاقی اولان شیئی که یا مکروهدن که یا محبوبدن یا حالده موجوددر

ویا ماضی ده

ویا ماضی ده ویا استقبالده امری بجانک خاطره اولنمی خطورایله ذکر ایله تسمیه اولنور
بجانک ثانی خطورایله وجد وذوق وادراک ایله تسمیه اولنور وجد تسمیه اولنه دخی نفسنده
وجودی ایچوندر بجانک ثالث خطورایله وقلبک غالب اولسه انتظار وتوقع ایله تسمیه اولنور
بوندن صکره اگر منتظر اولان مکروه اولورسه اندن برالم حاصل اولور که خوف واشفاق ایله
تسمیه اولنور اگر محبوب اولورسه اندن برشوق حاصل اولور که رجا ایله تسمیه اولنور اگر انتظاری
اکثر اسبابینک حصولی ایچون اولورسه وغرور ایله تسمیه اولنور اگر اسبابینک انتفاسی اضطرابیله
ایدا اولورسه اگر اسبابینک وجودی وانتفاسی معلوم اولمازسه تمنی ایله تسمیه اولنور امدی اسم
رجا وخوف اطلاق اولنماز الا بر نسنه اولورکه انده تردد اولنه زیرا شمسک طلوعنی
رجا ایدرم وغروبندن خوف ایدرم دینلمز لکن نزول مطری رجا ایدرم وانقطاعندن خوف
ایدرم دینلور بجانکه بونلار معلوم اولمیوب دخی معلوم اولمادقده انتظار
صفتی اول زمانده رجا ایله تسمیت اولنورکه عبدک تحت اختیارنده واهل اولان
جمیع اسبابی متمهده وحاضر اولهکه تخم ایلانو ماجوب واندن ما کانه ایله سعی ایدوب
وقلبی خار اخلاق ردیه دن تطهیر ایلدی واندن صکره حق تعالی نک فضلندن اول
اوزرینه ثبات منتظر اولمقده وموته دک وموت قسنده حسن خاتمه یه منتظر اولاکه بو وجه
انتظاری رجا حقیقی اولوب نفسنده محمود اولور اگر ذکر اولنان شرائط کافه سنه ایدوب
بعده رحمته منتظر اولورسه انتظاری حمق وغرور اولور **مطلب ثانی**
فضیلت رجاده در حق تعالی ایتدی لا تقنطوا من رحمة الله ودخی حضرت رسالت پناه
صلی الله تعالی علیه وسلم حق تعالی دن خبر ویروب بیورمشدر که حق تعالی دیر که بن عبدمک
بکا ظنی قتنده یم امدی بکا ظن ایلسون نیچه دیلرسه یعنی بکا حسن ظنی اولوب ثوابمه
امیدوار رجا ایدرکسه بن اول ظننی تحقیق ایدرم خلافنی ایدرسه خلافیله معامله
ایدرم وینه حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه سزدن برکمسه فوت اولماسون الا
حق تعالییه حسن ظنی ایدر اولدوغی حالده فوت اولسون یعنی هر حالده حق تعالییه
حسن ظن ایتمک گرکدر دکلدر زیرا هر حالده انسانه موت احتمالی مقرردر چونکه موت
حسن ظن حالنده اولمق لازمدر پس بر آن ازل حسن ظندن خالی اولمامق گرکدر
وبونلارک نظیری دخی نیچه آیات واخبار وآثار واردر ودخی معلوم اولاکه برکمسه یه
یأس شویله غالب اولاکه عبادتی بالکلیه ترک ایلیه ویاخود بر مرتبه خوف غالب
اولاکه عبادتنه مواظبتده بر مرتبه اسراف ایلیه که تا نفسنه اضرار ومؤدی اوله بو ایکی حال
دخی جائز دکلدر افراط وتفریط طرفینه مائل اولمش اولور ایکیسی دخی محتاج دوا
اولورلر اما شول عاصی مغرور که حق تعالیدن تمنی ایدر اما توبه عبادتدن اعراض ایدوب
اوکنه گیتنده اودوایه رجا سموم مهلکه در بلکه مرضندن بر حاصل اولماز الا اودوایه خوف علاج
اولنور امدی برکمسه که واعظ اوله لایق اولان اولدرکه امراض مذکوره یه رعایت ایده

علاجلرنی دخی لواقفه کوره تدبیر ایلیه و الا اهمالا که مؤدی اولور و دخی انکا احتیاج درکه
کتاب الله وسنت رسول الله اقتدا ایلیه که انلار خوف ورجایه دخی جمیعا شاملدر
و با جمله حد وسطی ایکیسنی جمع ایلکدرکه جادهٔ مستقیم اولدر پس برکسه که اول جادهدن
میل وانحراف ایلیه بو جادهده بر ذره اولور طرف تحذیره انجذاب بوندن صکره طریق علاج دخی
استقرای آیات واخبار درکه اول سببدن قنده معلوم درکه حضرت نبی صلی الله علیه
وسلم بیورمشدرکه ان الله کتب علی نفسه قبل ان یخلق الخلق ان رحمتی تغلب غضبی یعنی حق
تعالی کندو نفسنه حکم وقضا ایلمشدرکه یعنی وعد سابق که حکم وقضا اولوب تغییر قبول ایتمز
تعالی بو قدر بویله درکه ومشدرکه رحمتم غضبمه غالبدر و بو حدیثده وارد درکه
لو لم تذنبوا لخلق الله تعالی خلقا یذنبون فیغفر لهم یعنی اکر سز کناه ایشلمز سکوز دخی حق
تعالی بر خلق خلق ایدرکه انلار کناه ایشلرلر دخی انلاری مغفرت ایدر بو کثیر ایدرز
بوندن مراد ظاهرندن متبادر اولان اوزره حاشا که فعلی به تحریض دکلدر بلکه جمیع علاوه
اولان اشیاء البته اسماء الهیهدن برینه مظهردر چونکه حق تعالینک اسماء کریمهسندن
بری دخی غفاردر امدی البته اول اسمک مقتضاسی بودرکه بر طائفه موجود اولاکه حق
تعالی انلاری مغفرت ایدر اسم غفاره مظهر اولالر مغفرتلرینه سبق کناه اقتضا ایدر
امدی اول اسمک مقتضاسی اولدرکه البته بر طائفهدن کناه صادر اولوب حق تعالی
انلاری مغفرت ایلیه اول سببدن سزدن نیجه کوزدن کناه دخی صادر اولورسه سزدن
کناه صادر اولماسه البته بر طائفه دخی خلق اولنوب انلاردن صادر اولوب تا اسم
غفار مقتضاسیله مغفور اولملق لازمدر دیمکدر والله ورسوله اعلم و بو خبرده وارد درکه
حق تعالی یوم قیامتده البته بر مغفرت ایله مغفرت ایدرکه اول وجهله مغفرت بالعکس
قلبنه خطور ایتمامشدر حتی ابلیس دخی ال اوزادوب کندویه دخی اصابت مغفرت
رجا ایدر و بونلار کبی نیجه اخبار و آثار دخی واردر و یاخود طریق علاجی اعتبار عقلیدر
انوک بیانی بویلهدرکه برکمسه که انک ایچون جمیع جهات ضروریهسنی اعداد واحضار
ایلیه یعنی دوام وجودنده لازم اولان امورینی تدارک ایلیه الات غذالری وغذا
محتاج اولدوغی اسنانکه اصابع واظفار کبی و دخی انسانه زینت اوله لان اشیلیه که
حاجبلری مقوسسی و ملاسه کبی و کوزلرینک الوانی مختلف اولنق کبی و بونلارک مثلی
نیجه امورکه مفقود اولوب اولماسه خلوج انساندن مفقود اولان عرض منقم اولوب بعضلری
ایچون زینت اولدوغی جهتدن مزید جمال فوت اولور یا بشقه خلقتنک نقصی در قصده
اتمام امور اولنانی اعداد وده وغایة السعادات واصل جمیع سعادات اولان امور درکه اول
سعادت آخرتدر آنی اعداد وابقا امر ایلکجکا انکا عنایت الهیه عبادندن بونک
امثالی امور غیر لازمهنک فوائده رضا اولمیجق یا انلارک هلاک نفوسنده سوق اولنمازلر
رضا اولور چونکه اکر خلقتک دنیاده غالب حاللری خیر وسلامتدر ایمدی حق تعالی

تلا

نک خود سنتنه تبدیل وتغییر اولماز امدی غالب رجا بودرکه امر آخرت دخی اولیله
زیرا امر تر دنیا و آخرت واحددر وغفور رحیمدر وعبادینه لطیف و اوزرلرینه مشفقدر
و بر کمسه حکمت شریعته نظر ایلیه و حق تعالینک شریعت ایله عبادینه وجه رحمتنه
ملاحظه ایلیه که جملهدن حالی متداینه یه بیان ایچون بر آیت کوبلا نزول ایلدیکی تاکه ایکله
حفظ درع اجرینه اهتدا اولنه امدی انلاری دینلرینک طریق حفظنه هدایت بیجه
پس دینلرینک طریقنی نیچون انلاره حفظ ایلیه که هیچ انلاره اندن عوض اولور
شیئ یوقدر مطلب ثالث خوفدهدر انک حقیقتی بیان ایدب
معلوم اولسون که اولمشدرکه مستقبلده لاحق مکروهی توقع سببی ایله قلبک
تألمیدر امدی حق تعالیدن خوف کاه اولورکه معرفة الله ایله و صفاتنی معرفت
ایله اولور و بو خوف ملکسنا ایله اولورکه اکر حق تعالی جمیع عالملری اهلاک ایلسه اصلا باک
ایتمز و اندن بر طمع منع ایلمز و کاه اولورکه خوف عبدک کثرت جنایتندن اولور
و کاه اولورکه ایکیسندن معا اولور امدی ناسک بجنده رتبهدن غایت خوف
اوزره اولان نفسینی و رتبه اعرف اولاندر اول سببدندرکه حضرت صلی الله
تعالی علیه وسلم انا اخوفکم الله بیورمشدر یعنی جملهکوزدن بن حق تعالیدن خوفم زیادهدر
و دخی حق تعالی بیورمشدر انما یخشی الله من عباده العلماء یعنی حق تعالیدن خوف وخشیت
ایدن الا علما ایدر و پس معلوم اولدی که باعث خوف وخشیت علمدر علم زیاده
اولدقجه خوف زیاده اولور حضرتک جملهدن اخوف اولدقلری دخی جملهدن اعلم
اولدقلری جهتدندر و بوندن صکره کچانکه موقفده کمال اوله حال خوف واحتراق قلب
ایراث ایدر و بعده انوک اثری بدنه وجوارحه وصفاته فائض اولور اما بدنده
اثری نحول و صفار و غشیت و رعشه و بکادر و کاه اولورکه خوفدن مراره دخی جا بلا لایق
موته مؤدی اولور و یا خود دماغه صعود اولوب عقلی افساد ایدر و یا خود دخی قوتی
اولوب قنوط و یأس ایراث ایدر و اما جوارحده اثری اولدرکه خوف انلاری
معاصیدن کف ایدر و طاعات ایله مقید ایدر و اما صفاتده اثری اولدرکه
شهواتی قمع ایدر و لذاتی مکدر ایدر انکله قلبده محبوب اولان معاصی مکروه اولور
وجوارحی تأدیب ایدر و قلبده ذل و خشوع حاصل اولور و حقد و حسد اندن
مفارق اولور بلکه خوف و عاقبتنک خطرینه نظر جملهسنی استیعاب ایدوب
بر شغلی اولماز الا المراقبه و المحاسبه والمجاهده اولوب انفاسنی ولحظاتنی بحلم
ایدرکه غفلتی اولمایه و جمله خطراتنی و خطواتنی و کلماتنی نفسینی مؤاخذه ایدر
امدی صحابه و تابعیندن نیجه جماعتک حاللری بویله ایدیکا و بو خوفکه حالده اثری
ظاهر اولانلاردر اقل درجاتی اولدرکه انسانی محظوراتدن منع ایلیه که اول ورع ایله
تسمیه اولنور و اکر خوفک قوتی زیاده اوله حتی شبههسی اولان اشیادن

دخی کف ایلیه اول تقوی ایله تسمیه اولنور که اندن الا ضرری مایریبه کلامی ایله تعبیر اولنور
یعنی نوع ریب و شک ایراث ایدن فعلی ترک ایلیوب اضطراب اورتیان عمله
مباشرت ایلیه کاه اولور که دخی زیاده اولنوب لا بأس اولان شیئی دخی ترک
ایدر بأس اولان نوع خوفندن که اول مرتبه دن تقوی در صدق ایله تعبیر
ایدر یعنی اکا خدمتده مجرد دخی مشغول اولسا انلر حقنه غیری نامی و تکلف
خوف ایلیوب بلکه اللهدن غیره اصلا التفات ایلمیه اول مرتبه صدق در و صاحبی
صدیق ایله تسمیه یه جدیر و حقیقدر و دخی صدق و تقوی و ورع و عفتی
متضمندر و دخی بو بیله دکلدر که هر بار که خوف اقوی اوله دخی زیاده محمود اوله
بلکه محمود اولان جیدی علم و عمله سوق ایدن مقداردر اما حد یأسه ایصال ایلین
اول خوف دکلدر قنوطدر که لا تقنطوا من رحمة الله کریمه سنده اندن نهی اولنور
کاه اولور که جنون و مرض و ضعف قوه و دهشت و زوال عقله مؤدی اولور بلکه موته
مؤدی اولور بونک جمله سی مذموم در و دخی شول خوف قاصر که انی غفلت
تعقیب ایدر اول قلیل الجدوی و ضعیف النفع در نته کیم شول کسنه که رقت کرمه
استماع ایدوب اندن خوف ایدوب نسوان رقتی کبی رقت ایدر بعده ینه غفلته
عود ایدر بونک مثلنه حدیث النفس دیرلر خوف دیمزلر اگر سؤال اولنورسه
خوفدن هلاک اولان شهید اولور پس اول مقوله خوف نه وجهله مذموم
اولوب و بر بلور که شهادتک محموده اولماسی اکا اضافتیله در که بلا واسطه فوت
اولور اما اول حالت اضافتی بلکه اگر سبب اولوب خوف محمود و واسطه اولورسه رجا
ولایته واصل اوله اکا نسبت شهادت محموده اولمازه حاشا و کلا بلکه آنوک
ایچون هر حظ شهید بلکه شهدا مرتبه سی حاصل اولور بوندن صکره خوفی
بالذات مکروه اولوب نفس نار کبی و یاخود لغیره مکروه اولاندن اولور قبل
التوبه موتدن خوف کبی و یاخود نقض توبه دن و یاخود عهددن زوالندن
خوف کبی و یاخود حق تعالی آنی حسناته جزا ایتمیسی اولوب اول حسنات ایله خلق
ایلمده تنزل ایلمکدن خوف کبی و یاخود تواتر نعم ایله استدراجدن خوف کبی و
یاخود خوف خاتمه کبی اگرچه عارفینک علی سابقه دن خوفدر زیرا خاتمه اکا
تابعدر و بونلرک جمله سی عارفلرک خوفیدر و بونلردن هربری ایچون طریق
قدر واردر و ینه خوف یا معصیتدندر که اول خوف صالحیندر و یا حق تعالی
دندر که اول خوف موقنین و صدیقیندر زیرا بو خوف طاعت زماننده دخی
زائل اولمازه زیرا هرکسه که طاعت و معصیتک ایکیسی دخی حق تعالینک قضا و قدری
ایله ایدوکنی بیله و بیله که حق تعالی انلرک بعضنی جنت ایچون خلق ایلمشدر اصلا مبالات
ایلمز و بعضنی نار ایچون خلق ایلمشدر انلردن دخی مبالات ایلمز و دخی طبع و دعایی

ارادت جازمه و قدرت تامه یخلق ایلین الله تعالی دیدوکنی بیله و بو طائفه
ارادت طاعاته تخصیص ایتدوکنی ایجاب ایلین نه در و اول کفر طائفه دخی دوزخ
معصیته تسلیط تخصیص ایلین نه در انلاری بیلمیه و بونلاری عبدک سینه
حواله ایتدوکنک کیفیتنی بیلمیه پس مجانکه حواله اقتضاء ازلییه راجع اوله جانبی
و وسیله سز اوله تقدیرجه خوف کیف ما یشاء قضاء و کیف ما یرید حکم
ایدندن اولمدوغی هر حالده مجزوم و محقق اولور و بو معنانک اسراری
قدر وار در که انی افشا جائز دکلدر بوندن صکره نفس سکرات و بعدن خوف
احوال موت و قبردن یاخود احوال مطلع و حشردن و بین یدی الله وقوفدن
و سؤالدن و یا صراطدن و نار بیندن خوف و جانندن محرومیندن خوف در و بونلرک
امثالی بونلر خوف عابدین و زاهدین در و بونلر اولان محاوضدن جلب
اعلاسی حق تعالی دن حجاب و فراقدن خوفیدر که اول خوف عارفین در

مطلب رابع معلوم اولا که فضیلت خوف نقل ایله و عقل ایله
ثابت در اما نقل شول حیثیدندر که حق تعالی خائفین ایچون اهل جنانک مجامع
مقاماتنی جمع ایلمشدر که هدی و رحمت و علم و رضوان در نته کیم سوره
اعرافده هدی و رحمة للذین هم لربهم یرهبون و دخی سوره فاطرده انما یخشی الله من عباده
العلماء جمل باری علا وصف ایلدی خشیتلری ایچون و دخی سوره
رضی الله عنهم و رضوا عنه ذلک لمن خشی ربه و ینه حضرت نبی علیه السلام
مرویدر فضیلت روایتیله بعضا دیمشدر که بو حدیث موقوفدر نقل و زربه که بیلمشدر
هرکس حق تعالی دن خوف ایلیه اندن هرشی خوف ایدر و هرکسه که اللهدن غیریدن
خوف ایلیه اول هرشیدن خوف ایدر و اما عقل ایله ثبوتی بو وجهله در که هرشیئک
فضیلتی حق تعالی یه لقا سعادتنه افضاء و ایصاله اعلانی مقداریله در ابدی اول
سعادته وصول محبت اللهدن انفع و حق تعالی ایله دنیاده انس ایلمکدن اقوی بشیء
یوقدر اول محبت انسه حاصل اولماز الا معرفت ایله اولور معرفت دخی
حاصل اولماز الا دوام فکر ایله و ینه حصول انس محبت ایله و دوام ذکر ایله در
و ذکر و فکره مواظبت ممکن دکلدر الا قلبدن حب دنیایی قلع ایله اولور اول
دخی منقلع اولماز الا دنیانک لذات و شهواتنی ترک ایله اولور اول شهواتی
ترک دخی ممکن دکلدر الا قمع شهوات ایله در شهوات دخی برشی ایله منقلع اولماز
الا خوف ایله منقلع اولدوغی کبی پس اول تقدیرجه خوف جمیع اسباب سعادتک
اصلیدر و ینه هر شیئی که منفعتلی وارد اولمشدر اول خوفک فضیلتی در
و دخی معلوم اولا که ناس اختلاف ایلمشلردر که غلبه خوفمی افضلدر یاخود غلبه
رجامی افضلدر و یاخود ایکیسنک مساواتی می اقوی در بونلره جواب حق بودر که

خوف و رجاء دوادر و دوانک فضلی موجود اولان مرض و درده حسبیجه در اگر غالب
اولان دوا امن ایسه انوک حقنده خوف افضل در اگر غالب اولان یأس ایسه
رجاء افضل در کذلک اگر عبد اوزرینه غالب معصیت ایسه خوف افضل در اما شول
عبد تقی که گناهده ظاهر و باطن اولانلری و خفی و جلی اوللری ترک ایتمش اوله انکا مطلع
اولان خوف و رجاسی معتدل اولمقدر بو بیله دیمک صحیح ممکندر که خوف مطلقا افضل در
لکن بونا و یل ایله که وضع معصیت و اغترار یأس ده اغلب در اما اگر مطلع خوف حب
و مطلع رجاء بحر رحمت الهیه نظر اولنسه و بنلورکه رجاء افضل در زیرا بر کسه که صفات
رحمت و لطفه نظر ایلسه لذتی محبت تعقیب ایدر که منتهای مقامات در اما صفات جلال و
غضبه نظر بویله دکلدر لکن بوندن توهم ایلمه که افضل علیه رجاء اوله عبده نظر زیرا …
رجاء افضل … اولمقدر … مبتلی و لان بجا اجون دخی افضل اولمق لازم کلمز بلکه انلارکی
لائق اولان خوفدر تا که مغرور و دوشوب هلاک اولمیالر زیرا عصاة رجاء مغرور در
اما صالحون اگرچه انلارک ظاهر حاللری رجادر لکن قلبلرنده مدفونه اولان دقائق …
و سیمه و حال عاقبته جهالت انلارک ظاهر حاللرینه معارض اولور پس انلار اجون خوف
و رجاء برابر اولور پس عوامده خوف غالب در و صالحینده خوف و رجاء برابردر …
بر حالده و رجاء غالب اولمق ممکن دکلدر الا موت قتنده اولور زیرا اول زمانده …
عمل باعث اولور بر شروط اختیاری اولماز زیرا انده عمل اجلی منقطع اولور و دخی اول
حالده اسباب خوفه طاقت کتورمز زیرا اول قلبنک باطنی یعنی فؤادی قطع ایدر
موتنک تعجیلنه معین اولور پس کل تقدیرجه انکا دوا خوف مضر و … بلکه انکا
دواء رجاء در زیرا رجاء قلبنه تقویت ایدر و … تحبیب ایدر …
حق تعالی یه لقاء محبت ایلیه حق تعالی دخی انکا لقاء ایستر زیرا غایت سعادت عبد
حق تعالینک لقاء محبتی ایکن فوت اولمقدر

مطلب خامس شول دواء …
انکله استجلاب خوف اولنور معلوم اوله که اول مقامات دن بعض … در و بو
تعاین خوف ناری و رجاء جنتی ترجیح ایدر و … صبره قوت ویرر زیرا جنت
مکاره ایله محفوفه در امری اول مکاره یه تحمله صبر اولنماز الا قوت رجاء ایله اولور
و دخی نار شهوات ایله محفوفه در انلارک قطعنه صبر اولنماز الا قوت خوف ایله اولور
بعده خوف و رجادن مستفاد اولان صبر مقام مجاهده یه مؤدی اولور و ذکر الله
اجون تجرد ایدرب علی الدوام عظمت خداده تفکر مؤدی اولور و دوام ذکر دخی
انسه مؤدی در و دوام فکر کمال معرفته مؤدی در کمال معرفت و انس دخی محبته
مؤدی در و بو کا تابع اولور مقام رضاء و توکل و سائر مقامات دخی بوندن صکره
خوف ایکی طریقله حاصل اولور ایکیسنک اضعفی اولدرکه ناردن خوف و رجاء
جنت ایلیه ایمان تعلیدی ایله اما و جه خوف رجاء علمیه و اعلاسی اولدرکه حق تعالی

بعد و حجاب دن خوف ایله و حق تعالی یه قرب رجاء ایله و بو خوف علمانک
و ارباب قلوبک خوفیدر و حق تعالی دن خوفک کیفیتی تقدم ایتمشدر که حق تعالی
عذاب اجون اسباب خلق ایتمشدر و ثواب اجون دخی اسباب خلق ایتمشدر و هر
برینه بر اهل خلق ایلمشدر که قضاء جزم الهی دن متفرع اولان قدر انلاری اول
اسبابه سوق ایدر که انوک اجون مخلوق اولمشلردر و اول اسبابه مسخر اولورلر که
استعمالرکه ایتمشلر ابا ایلسونلر امر ایلسونلر بو سر قدری عارف اولانلرک …
بعضی برین … ورسول صلی الله علیه وسلم خاتم النبیین و سید الاولین والاخرین
ایکن انلارک خوفی نه قدر بیوک ایدیکا و دخی باب خوفده اولان حکایات صحابه …
کتب مناقبده مذکوردر حتی بعضی … ایدرب بر مدت مریض اولمشلردر و بعضی دخی
… بقا ایلمشلردر تا که هلاک اولمشلردر بوندن صکره اگر خوف عارفین سوء خاتمه دن
… انوک سببی دخی امور مقدمه درکه جمله دن بدعتدر و معاصیدر و نفاق در عبد
نه زمانده بونلارک جمله سندن خالی اولور اگر جمله سندن خالی اولدم دیو ظن ایدرسه
اول نفاق در زیرا دیمشلردر که بر کمسه که نفاقدن ایمن اوله اول منافقدر و اما سوء
خاتمه انوک اجون ایکی مرتبه سی واردر برنجی اگر غالب در سکرات موت قتنده قلبه شک
و یا جحود غلبه ایلیوب روح اول زمانده قبض اولنه انکا اول جحود و بالله تعالی حجاب ایله
حق تعالیدن ابدی حجاب اولور حجاب مذکور ایسه بعد دائم و عذاب مخلد اقتضا ایدر
اللهم عافنا منه ایکنجی اولدرکه موت قتنده امور دنیادن برامرک محبتی و یا خود شهوتی
… غلبه ایدرب … استغراق ایلیه قلبنده … امر اجون متسع …
قالمایه اول حالده انقضاء و حالت قبض دخی واقع اوله پس قلبنک …
انک رأسی دنیایه منکسر اولوب وجهی جانب دنیایه صارف اولور پس انکا حجاب
حاصل اولوب اوزرینه عذاب نازل اولور زیرا بعد الموت قلبی اجون اول …
صفات غالبه سنک ضدی اولور بو صفت اخری الاکتسابی ممکن اولماز زیرا قلبده …
تصرف اولماز الا اعمال جوارح ایله اولور موت ایله خود جمله جوارح باطل اولور پس
… قطع و دنیایه رجوعه مجال یوقدر که تدارک ایلیه امری اول زمانده حسرت
عظیمه اولور لکن اگر اصل ایمان و حب الله … قلبده ده قوت … ایکن
اوله و اول دخی اعمال صالحه ایله متأکد اوله اول قلبدن … شول …
عند الموت انکا عارض اولان … اگر ایمانی قوی ایسه … اقرب در …
اخراج ایدر اگر ایمان اقل ایسه مکثی طویل اولور اگر ایمانی مثقال حبه ایسه دخی البته انی
اخراج ایدر اگرچه بیک ییلدن صکره ایسه دخی بوندن صکره بو عذاب حشره
تأخیر اولنماز بلکه قبرده دخی اخبار مذکوره اولدیغی اوزره تعذیب اولنور بعده
حشرده و سؤال وقتنده و صراط قتنده و بونلارک غیری نیجه مواقفده تعذیب …

اما محل ایمان که اول روح در قلبده بولماز بعده بدنک اجزاء اصلیه‌سی اکا اعاده اولنور
بعده حشر اولنوب تعذیب اولنور تا که ایمان غالب اولنجه بوندن صکره تحقیقی بیان
سوء خاتمه‌نک انواعی ایکی نوعه حصر ایتمشلردر برکا اولدر که شک و جحود اوزره ختم اولنه
اگرچه اعلای مطلق الیه دخی اوله دخی ایکی نوع در یا بر بدعت اعتقاد ایتمک ایله اوله
اول دخی یا عقل قاصری ایله و یا بر شیخه تقلید ایله جائز که سکرات موته دوشنه
و اعتقادینک بطلانی اکا ظاهر اوله اول اثناده اولورکه ظن ایدر که جمیع عقائدی باطلدر
و یا خود مشکوکدر اگر اول حالده ثبات ایدوب اصل ایمانه عود ایتمزدن مقدم ختم اولنورسه
سوء خاتمه ایله ختم اولنور والعیاذ بالله تعالی اول سببدندر که علماء سلف علم کلامه دخی
نظردن منع ایتمشلردر اما انلار که بلاهت اصحابیدر بو خطردن معزول بعیدلردر
اول سببدندر که اکثر اهل الجنة البله دیمشلردر زیرا اصفیاندن بحث ایتمزلر و عقیدلری
کوزده بعضی متشبه و مسالکی دخی یوقدر و جلال حقی ادراکدن عقول متحیره دره و اول انفاسه
عقوللری ایله مباحثه ایتمزلر ذکر ایتدکلری دخی مضطربه و متعارضه‌در خصوصا
بو زمانده که استغراق جهان اولنوب هزیان خلق اختلاط و طغیان ایتمشدر و حسن
تجرد ظن وحسبان ایله اکتفا ایدوب اعتقاد ایدرلر که اول مرتبه علم استیقانه بلکه عین الیقینه
ایلاندر و ظن ایدرلر که قناعت ایلدوکی مرتبه مقدس و محض علم و کمالدر بلکه علم الیقین
اوله اما وسعتلی بنای بعد علم کمال استنتج کیدرک روز قیامتده انوک خرجنی
بیلورلر و بولار حقنده کشف غطا اولدقده شاعر بو قوله تمثیل ایدر لا تقدر
حسنت ظنک بالایام اذ حسنت ولم تخف سوء ما یاتی به القدر وسالمتک
اللیالی فاغتررت بها وعند صفو اللیالی یحدث الکدر

ترجمه

سن اولوک برابی کون حسنه ایلدکک خوف ایتمزسن که صکره نه در حکم قدره
بحسب چکدی صفا ایله دیو مغرورسن بیلمزمی ملاکه اوله ورتبی بیداولور اکثر کدر

نوع ثانی اصلنده ضعف ایمان دره بعده قلبه استیلای حب دنیا درمز زیرا اول
انهماک ایراث ایدر حتی قلبی مظلم و سیاه اولوب شهوت تحصیل ایدر و نور ایمان
منطفی اولمقدن نائل اولماز تا که طبع و رتبت اطوره بجاکه موت کلوب فراق دنیا
استشعار ایدرکه اول قلبک محبوب اعلی‌در پس قلب فراق دنیادن استشعاردن
متالم اولور و انوک الضلال ایدرکه فهم ایدر بعده ضمیرده اختلاج ایدر کندو
مقدر اولنان موتی انکار و حق تعالی دن اولدوغی جهتدن کراهت کلور پس
خوف اولنور که حاشا باطننده حق تعالی به بحث بر نیه بعض ظهور ایلیه اکر اول انفاسده
روح حلقومه دخی اولاحظه مصادف اولورسه سوء خاتمه مقرر اولوب سعید
حق تعالی هلاک مؤبد ایله هلاک اولور پس بو حاله سبب حب دنیا اولدر که راس
کل خطیئه دره و بو بیرکا رحال در اصناف خلقدن جاهل زمره‌سنده حاصل اولمشدره

نوع ثانی سوء خاتمه‌دن که اول ملحدون دوندر و نار دن خلودی مقتضی دکلدره
انوک دخی ایکی سببی واردر برکا کثرت معاصی‌در ایمان قوی دخی اولورسه برکا
دخی ضعف ایمان در معاصی قلیل دخی اولورسه زیرا قلبک مالوفنه میلی اکثردر اگر
مالوفی معاصی اولورسه انکله تقید ایدوب حق تعالی دن محجوب اولور و بو میل دخی
معاصینک قلت و کثرتی ایله متفاوت‌در و معاصی نک ساعة فساعة تواتری بحسبیه و
ازمانک کثیر منفصل و منقطع اولماسی ایله دخی متفاوتدر هر بو نوعدن سکا ظاهر اولور که سوء
خاتمه‌دن امن انکله اولور که جمله اشیائی کما هی علیه کوروب جهل اوزره اولمایه حق تعالی
حق تعالی نک طاعتنده مستغرق اوله معصیت ایله تجبه و مع ذلک جمیع عمرک اعلی
ضایع در اگر روح خروج ایتدوکی نفس خیر سالم اولمازسه زیرا احوالی خواطرک انقطاع
اول نفسک سلامتنی غایت مشکل در امر قاسکا واجب اولان اولدر که اکا استعداده
اشتغال ایده سن و ذکر الله مواظبت ایده سن و قلبکدن حب دنیا یی اخراج ایده
و جوارحکی فعل معاصیدن و قلبکی معاصی تفکرندن حفظ ایده سن و معاصی یی و اهل
معاصی یی مشاهده دن احترازده بذل جهد ایده سن و زنهار که تسویف و تاخیر ایدوب بحر
مده استعدادی اهمال ایده‌سن زیرا عمرک نفسی خازه بیلک که کیدر دکلدر اول آنده
و هکذا فمحو تزرع اولنوب اختلاف وارد امر قامر منطوی و منبعی هر کوز کیا جوب
منضم ایتدکده قلبکی اوافقیا ایدوب بو قلادیسن و نوم زمانده زنهار که ظاهر و باطنک مقار
و ذکر و اورادده و سکا نوم غلبه ایتدکده الا قلبک ذکر الله علیه ایدکدن صکره غلبه ایلیه و بن
از دم که لسانک غلبه ایلیه ذکر الله علی غلبه ایدوب حرکت لسانک اثری ضعیف دره و
قطعا معلوم اولا که نوم حالنده سنک قلبک غالب اولماز الا مقدم غالب اولان اولور
و نوم الجنده غالب اولماز الا مانی نوم دخی غالب اولان اولور پس موت دخی بعث
حق نظرنده شبیه نوم و یقظه در هر کس نیجه موت اولماز الا عیش نه وجهله اوله ویله
اولور و حشری دخی اولماز الا موت نه وجهله ایسه اولور امر قاحذرا ایله که حق تعالی دن
مقدار طرفة العین غافل اولاسن بلکه سن بر ساعت غافل دکل ایکن دخی خطر عظیمده سن
خصوصا که بر کون یا بر قاچ ایام غافل اولاسن و بو عملی دکلدر الا دنیادن مقدار ضرورت
ایله اکتفا ایدوب ماکل و ملابس و مساکنده ترک فضول ایتمک ایله اولور حق تعالی دن
رجا ایدرز که جملهمزی توبه نصوحه توفیق ایدوب خیر ایله ختم ایلیه و جملهمزی سوء خاتمه‌دن
حفظ ایلیه که کریم و رحیم در

اصل رابع

فقر و زهد در در بو باده دخی
مطالب واردر

مطلب اول

حقیقت فقر ده معلوم اولا که فقر محتاج الیه اولان
شیئی فقد دن عبارت‌در اما احتیاج اولمیان شیئک فقدی فقر تسمیه اولنماز اکر محتاج الیه اولان
دخی انسانک مقدوری اولوب موجود ایسه نه محتاج اولان فقر اولماز بجانکه بوکا معنی
فهم ایدرک ایسه سن شک ایتمزسن که حق تعالینک غیری هر موجود فقیردر زیرا دوام

اکنجی حالده دخی البته حق تعالی محتاج الیه در. پس غنی الله در. و سز فقرا سز که والله
الغنی وانتم الفقراء. لکن بو بابده بحث عنه اولان مال ده فقر در. و معلوم اولدی که فاقد
مال اولانک بش حالی واردر. اولکی زهد در که وجود مال ایله متأذی اولوب اخذندن
هارب اولوب مالی بغض ایلیه. و شغلندن تحرز ایلیه. ایکنجی رضادر که مالک حصولندن
فرح حاصل اولمیه. و اول مرتبه کراهت دخی اولمیه که حصولندن متأذی اوله. لکن اگر کلورسه
زهد ایله. اوچنجی قناعت در که طلبی ایچون نهوض و حرکت ایلیه. اگر صفوا و عفوا کلورسه
یعنی سهولت ایله طریق حلالدن کلورسه اخذ ایلیه. و فرح حاصل اوله. دردنجی حرص در که
ماله بر طریق ایله رغبت ایلیه که اگر طلبنه سبیل طریق بولسه طلب ایلیه. اگر تعب ایله دخی
اولورسه. بشنجی اضطرار در که واصل الطالب فاقد اولدقده ماله مضطر اوله. شول کمسنه
گبی که جزئی فاقد و محتاج اوله. بو حال رغبتدن منفک اولمق غایت قلیل در. رغبت دخی
یا ضعیف و یا خود قویه اوله. بو درجاتک اعلاسی زهد در. خصوصا که اگر اضطرار دخی منضم اوله
اول اقصای درجات زهد در. بو درجاتک هر برسنده بر مرتبه واردر که جملهسندن اعلی
اولور. مستغنی اسمنه مخصوص در. اول شول کمسنه در که مالک یدنده دخی بوندن مستغنی اولوب
بونده بقاسندن و یدندن خروجندن مستغنی اوله. زیرا اول مال الا متأذی اولور دکلدر که اضطراب
محتاج اوله. و انکلا فرحان دکلدر که بقاسنه محتاج اوله. و فاقد دکلدر که یدنده حصوله محتاج
پس اول کمسنه غنایه که حق تعالینک وصفی در اقرب در. لکن بو زایه غنی تسمیه ایتمز. بلکه مستغنی
تسمیه ایدرز. زیرا غنی مطلق هر شیدن غنی اولاندر که اول الله سبحانه و تعالی در. حقیقة
اما بو عبد ایچون مالدن مستغنی در. وجود و عدمی آخر اشیادن دکلدر. خصوصا توفیق الهی
حق تعالی ایله تزیین ایلمشدر. حضرت عایشهنک رضی الله تعالی عنها حالتی بویله ایدیکی
انلاره عطایادن یوز بیک درهم کلوب اخذ ایلدیلر. همان اول کون تفریق ایلدیلر. خادمه
ایتدی که بو جهه مالک ایچنده بر درهمی ابقا ایلسه ایدک افطارمز ایچون ات اشترا ایدردک. ایدی
اگر تذکیر ایتمش اولسک ایدردم دیدی. امدی بر کمسهنک حالی بویله اوله. اگر دنیانک
جملهسی انک یدنده و خزانهسنده اولسه اکا ضرر ایتمز. زیرا اول اموالی خزائن حق ده
کورر کندو یدنده کورمز. اول تقدیرجه کندو یدنده اولمق ایله غیرنک یدنده اولماغی
فرق ایلمز. لکن لایق اولان اولدر که دنیا ایله اصلا نظر ایتمیه. نه نظر محبت ایله که
زیرا قلبنده ایکی محبت جمع اولماز. و نه نظر بغض ایله دخی نظر ایلمیه. زیرا اول دخی محبوبدن
غیره التفاتدر. بلکه کامل اولدر که غیره اصلا التفات ایلمیه. نه بغضا و نه حبا. زیرا قلب
واحد در. ایکی محبت جمع اولمادوغی گبی حب و بغض دخی جمع اولماز. زیرا بغض دنیایه
مشغول اولان دخی حق تعالیدن مشغول در. حبنه مشغول اولان گبی. ایکیسی فرقی بودر که
حب دنیا ایله غافل اولان طریق بعده ساکندر. اما بغضی ایله غافل اولان طریق قربده
ساکندر. زیرا انلر کناه کارلر توسل و لغوب اوله غفلت شهوده مبتدل اوله. بلکه انلر کال

کال

کال اولدر که یانکده ماء و مال برابر اوله. زیرا جوارکده کثرت ماء سکا ایذا ایلمزه. مثلا
شاطی بحرده اولسک و قلتی دخی الم ویرمز. انجق مقدار ضرورده سع بهذا مالک دخی
صالح الیه در. مال کثیر ایدی قلبک جوار ماءدن قرار مشغول اولماسون و مال کثیر بغض
ایلمسون. بلکه دیمک کرکدر که اندن حاجتم مقداری شرب ایدرم. و عباد اللهه عطا
مقداری اندن سقی ایدرم. و بر امره بخل ایلمزم. اما چونکه حق تعالییه توکل عارف اولان
و تدبیرینه وثوق اوزرینه اولاسن که عالمی الکلابه تدبیر ایلمشدر. رزقی بیلورسن که
سنک محتاج اولدوغک مقدار جزدن البته سکا کلور. مادامکه حیاتده اولاسن. ننکیم
قدر حاجت ماء کلور. چونکه آب ایچون اضطراب چکمزسن. پس نانچون قوت ایچون مضطرب
اولورسن. مع هذا ایکیسنده دخی هر بر واحد در. بوندن صکره ظن اولنور که سن
آیات و اخبارده وارد اولان مذمت دنیا اندن فرار و بغض ایلماینه در. پس
فرار و بغض دخی حق تعالینک غیرینه شغل در. امکا نیز بدر که بغض و فرار شول کمسه ایچون در که
مالک اکا ضرر و عاید سبب شهواتی داعی اولمق خوفی اوله. نتیکم ضعفانک حالی بویله در که
انلر بونلار در. والا اقویا اولانلره فرار لازم کلمز. کورمزمیسن که حضرت رسالت
پناهک صلی الله تعالی علیه و سلم اقوی و ابوبکر و عمرک رضی الله عنهما اقوی ایکیم وارد در
بیله انلار دخی مالی اخذ ایدوب مواضعنه وضع ایلدیلر. و اندن هارب اولمدیلر
و فرار ایتمدیلر. و یانلرنده نه مال محبت و نه بغضنه اشتغال وار ایدی. بلکه یانلرنده
ماء و مال و ذهب و حجر مساوی در. اقویادن منقول اولان فرار اولمغه تهدیددر. نیتکه
اخذ ایتدکلری تقدیرجه ضعفا دخی اخذده انلاره اقتدا ایلیوب هلاکه وقیامیالر.
امدی بو مقدمات سابقهدن ظاهر اولدیکه مراتب التی در. و انلارک اعلاسی مستغنی در
بعده زاهد بعده راضی بعده قانع بعده حریص در. اما مضطر اولان انک حقنده
دخی زهد و رضا و قناعت متصور در. و انک درجهسی مختلف بو احوالک انضمامی ایله

مطلب ثانی مطلقا فضیلت فقرده اما آیات و اخبار ایله بیان
اولنان فضیلتی اکثرمز الکیجی در. و اما غنا و فقرده فضیلتی آنده دخی اخبار و آثار
وارد اولمدی. برا حد ریب و شک ایلمز. لکن انده بر تفصیل بودر که بونده شک
ایکی مقامده در که بری فقیر صابر و قانع در. غنی منفق که مالنی خیراته انفاق ایلیه.
و امساکنه حریص اولمیه. اما شول غنی که مباحات ایله متمتع در. اول فقیر صابر اوزرینه
تفضیل اولنمق اصلا متصور دکلدر. بوندن صکره ناسک خلاف ایلدیلر. بعضلر
غنی افضل در. زیرا کسب دخی ضعف حرصده مساوی یاندر. اما غنی خیرات ایله
تفضیل اولنور. اخرون ایتدی فقیر افضل در. زیرا انلر مال قدرتده دنیا ایله
انس در. و دنیایه قدرت ایله تمتعدن منفک اولمازلر. و بونده راحت حاصلنده
غافل دکلردر. بعد حق تعالییه معرفت مفتقردن ماعدا سائر صفاتندن برصفت ایله

استغناسی مقدارنجه حق تعالی دن وحقه محبتدن وقت تحصیل ایدر و هر بار که دنیا ایله
انس اسبابی منقطع اوله قلبی دنیادن و دنیانک زهراتندن تجافی ایدوب محبة الله قوی
اولور زیرا ایکی قلب فارغ متصور دکلدر و وجودده بر شیئی بو قدر الا حق تعالی
حق تعالینک غیری ادر پس ملکک اصحابه اجلنی آخردن بعد و تجافی سی مقدارنجه اولور
اصحابه قربی آخردن بعدی حسبنجه در پس بو اول تقدیرجه محبة الله مانع محبت دنیادر
و دنیایه محبت دخی کاه وجود دنیا ایله اولور غنینک دنیایه محبتی کبی وکاه فقدی
ایله اولور فقیرک دنیایه محبتی کبی پس اول تقدیرجه فقیر کاه مشغول اولور زیرا
او دنیایه طلب ایدر و طلبنه مشغول اولور نته که غنی مشغول اولور زیرا طلبی
ایلدوکچون امدی اول تقدیرجه بیلک که فرض ایلسک که محبت دنیا فقیر
اولالم لکن بری فاقد دنیا اوله بری واجد اوله پس انلارک ایکیسی دخی متساوی
زیرا هر بری دنیا ایله متمتع دکلدر الا مقدار حاجتدر لکن بو مفروض اولان وجوده
در بلکه اکثر فقیرک قلبی [illegible] مفتون اولوب غنینک [illegible] مفتون اولمایه
امدی مفتون ذکر ایدیلر که فقر خطردن ابعد در زیرا فتنه [illegible] فتنه ضرر اولدیغی
و دخی دیدیلر که ان من العصمة ان لا تقدر یعنی عدم قدرت دخی عصمت در [illegible]
خطاب شرع جلا ایله اولوب فاقد و نادر ایله [illegible] غنادن زجر ایدوب ذم ایلدی
فقری تفصیل ایدوب مدح ایلدی امدی [illegible] بیلدک [illegible] ایکیسنک
[illegible] عدم تعلقی [illegible] اکر اول [illegible] ایکیسی متساوی
درجه لری دخی مساوی اولور امدی معلوم اولدی که بو محل [illegible]
[illegible] اولان [illegible] لکن
[illegible] در نهایت مرتبه [illegible]
[illegible] مشاهده
[illegible] اولان [illegible] عالیدر [illegible]
[illegible] ظاهر اولور که فقر [illegible] افضلدر اول [illegible]
[illegible] مقام [illegible] فقیر [illegible]
[illegible] اکر ایکیسنک دخی مطلوبلری طریق دین [illegible]
حاجت مقداری اولورسه [illegible] افضلدر زیرا [illegible] طلب [illegible]
ایدر اکر مطلوبلری فوق حاجت ایسه و یاخود مطلوب قدر حاجت اولوب [illegible]
[illegible] طریق دین [illegible] حالت فقر افضل و اصلحدر زیرا ایکیسی دخی
اکرچه [illegible] وجوده [illegible] و فقر و [illegible]
[illegible] عدم [illegible] اولور [illegible] اولان [illegible]
[illegible] اولوب [illegible] دنیایه مطمئن اولور [illegible] فقیرک

قلبی دنیادن تجافی و بعید اولور و بالعکس دنیا مال محب اولور که انک خلافی رجا اولنور
و دخی واجدک انسی فاقدک انسندن اکثر در [illegible] اولدیغی اول تقدیرجه فقر دخی
افضل اولان [illegible] اولان الآخرت عائشه صدیقه رضی الله تعالی عنها
[illegible] انلارک [illegible] و عدم تساوی ایدی و دخی مقدار [illegible]
دکل که اول مرتبه فقر قریب اولور [illegible] مطلب [illegible] فقیرک [illegible]
اولان اوله بیلنمز [illegible] اما باطنا [illegible] فقری [illegible] حق تعالینک
[illegible] اکرچه [illegible] فقری کریه کورسه [illegible]
کوررسه [illegible] ایدر [illegible] نفس فقری
کریه کورمیه [illegible] ارفع اولور که فقره طالب اولوب [illegible]
[illegible] بیلدوکی [illegible] و باطنده حق تعالی یه توکل ایلیه و [illegible]
دخی حق تعالی یه [illegible] حق تعالی طرفندن [illegible] واصل اولور
[illegible] زیاده [illegible] کوره [illegible] اولور که تعفف و
تجمل اظهار ایلیه و اظهار فقر و شکوی ایلیه بلکه فقرنی ستر ایلیه [illegible]
ایلیه [illegible] حق تعالی [illegible] من التعفف [illegible]
[illegible] صلی الله علیه و سلم [illegible] تعففدن [illegible]
اظهار فقر [illegible] اغنیا [illegible] دخی [illegible]
ایلیه بلکه تکبر ایلیه [illegible] واغنیا ایله [illegible] ایلیه
[illegible] سکوت ایلیه و دخی فقری [illegible] ایلیه [illegible]
[illegible] بیلنمز [illegible] زیرا اول [illegible]
[illegible] بلکه قدر حاجت [illegible] اخراج ایلیه [illegible]
[illegible] درجه [illegible]
[illegible] درجه [illegible] ادخار ایلیه [illegible] زیاده [illegible]
[illegible] حضرت موسانک [illegible] علیه الصلوة و السلام [illegible]
اصل [illegible] درجه [illegible]
[illegible] ادخار ایلیه [illegible] زیاده ایلیه [illegible]
[illegible] بالکلیه [illegible] اما فقیرک بغیر سؤال قبول [illegible]
دخی [illegible] حلال اولوب [illegible]
[illegible] اکر [illegible] ثواب اولورسه
اول صدقه و یا زکوة در و یا [illegible] اوله و یا [illegible]
اوله [illegible] اما [illegible] بو قدر در زیرا [illegible]
و یا [illegible] ترک ایلیه و یاخود [illegible] اولان مقداری ترک ایلیه

ورا ماثواب اکر زکوة ایسه نظر ایلسونکه اکا مستحق میدر یا خود دکلمیدر و یا خود انده بر
شبهه وار میدر بونک احکامی کتاب زکوة ده مرور ایلمشدر و اکر صدقه اولوب مستحق
آنی اوکوب ویلنی ایچون ویررسه اول دخی نظر ایلسون اکر نفسنده بر احرضا او لاکه
متصدق آنی بیلدوکی تقدیرجه اخوان نوقت ایلیه اول تقدیرجه اوکوب الغزی کرکدر
اما ریا و سمعه ده لائق بودر که بونی مالی صاحبنه رد ایلیه اما اخذ ایلکده اولی نظر ایلیه که
اول مال محتاج میدر محتاج ایسه افضل اخذ ایلکدر اکر معطی ده ذکر اولنان آفتدن سالم
ایسه و یا خود قدر حاجتدن زائد میدر اکر اخذ ایلمیب انجق نفسنه مشغول ایسه افضل
ورا امساکک وجهی بو قدر اکر طالب طریق آخرت ایسه زیرا اول محض اتباع هوادر بو
صکره آنی یا علانیه اخذ ایدب سترا رد ایلیه اول مقام صدیقیندر و اول نفسه شاق
اکا طاقت کتورمز ایسه نفسنی ریاضته مطلق الخسیس اوله و یا خود ترک ایدب
اخذ ایلیه تا که صاحبی آنی کندودن احق اولانه صرف ایلیه و یا خود اخذ ایلیوب کندوسی
کندودن اول احوج اولانه ایصال ایلیه بوندن صکره بو ایکی فعلی دخی باسترا ایلیه و یا خود
علانیه ایلیه بو اقسامک بعضیدن افضل اولانی کتاب اسرار الزکوة ده ذکر اتمشیزدر
امدی قبولدن امتناع زهددر اخذ ایلیوب محتاجه صرف غایت زهددر اکا انجق
صدیقلر قادر اولورلر اما تجار که فقرادن بر جماعته تعهد ایدب اموال سنورید تحفه
ایدرسه اول زمانده کندو حاجتندن زیاده اخذ ایلیه زیرا حاجت فقرادن عزیزا
دکلدر لکن آنی انکار ممد فقرا و مبادره ایدب برکه دخی باتکده امساک ایلیه زیرا که
اولور که طبیعت لذیذ کلوب آزمان کثیره امساک ایلیه حتی که کیده رک فتنه عظیمه
منجر اولور بعض جماعت خدمت فقرایه قصدی ایدب انکله جمع مال ایدب مطاعم
و مشاربه تنعم توسل ایلمشلردر امدی هلاک بودر و انلاره جهات فقرا ایچون
استقراض دخی جائزدر طلب ثواب ایچون لکن اموال سلاطین ظلمه یه اعتماد
ایلمیه بلکه حق تعالی یه حسن ظن اوزره ایلیه اکر دینی قضا ایتمزدن مقدم موت
اصابت ایدرسه حق تعالی آنک ایچون قضا ایدب غرماسنی ارضا ایدر و لکن
اول شرطله استقراض ایلیه که مقرض کتسنده حالی کشف ایلیه تا که آنی مغرور ایتمیه
و مواعید ایله اکا خدعه ایلیه و بونک کبی کشینک دینی بیت المالدن و زکوتدن
اودنمک واجبدر مطلب في ان غير ضرورة سؤال حرمتنده در اکر او حرام
و جوازنده اخبار وارد اولمشدر امیدک اصلینه کوجه بوله در که سؤال اصلده حرام
اما ضرورتده و یا ضرورة قریب امرده مباحدر اما حرمتی بر قاچ امور ایچوندر بری
حق تعالی دن اظهار شکوی اولور سؤال ایله زیرا کندو حقنده حق تعالی نک نعمتنک
قصورینی اظهاری اشعار ایتمش اولور و دخی حق تعالی نک غیرنه اذلال النفس اولور
مؤمنه نفسنی اذلال لائق دکلدر بو دخی مولاسنک غیرنه ذلتده در اما مولاسنه

دولت حقیقتده وقت دردر و دخی انده اکثر زمانده مشغول اولان کسه یه انواع حاصل
اولوره اول دخی حرامدر زیرا که اولور که لقیسی ولایه ویرکه صاحب مالی بیلسه
ایله بذل ایتمزدی اکر ریا و یا حیا ایله بذل ایدرسه اخذی حرام اولور و اما سؤالک ابا
وجهی یا سائلک اضطراریدر مثلا موتدن و یا مرضدن خوف ایدن کسه نک سؤالی
کبی و دخی عریان اولوب عورتنی ستر ایدر نسنه یه قادر اولمیانک سؤالی کبی و
یا خود بر حاجت مهمه ایله محتاج اوله که حد اضطراره بالغ اولمیا مثلا بر کسه نک
جبه سی وار لکن برددن متاذی اولور دخی مشغول کسه کبی برا سؤال ایدر کرچه
قادردر لکن تعب چکر امدی بو مرتبه محتاجه دخی سؤال حلالدر مکروه دخی اولماز
و یا خود حاجت خفیفه دره مثلا بر کسه بر ثوب رجا ایدر که ثیابنک اوستنه
لبوب انکله ثیابنک خروق فیه اعین یاسیدن ستر ایلیه و شول کسه که خبزی
وار ایکن ادام ایچون سؤال ایلیه و شول کسه کبی که یانده کرا احار وار ایکن کرسی
اکترا ایلیه بونلار اکر بونلاردن غیری حاجت اظهار ایدرسه حرام دره و الا سؤال
مباحدر مع الکراهة اما شول شرطله که اکا اوج محذور مصاحب اولمیه که شکوی
و یا ذل و یا ایذا دره اکر بو امور مصاحب اولور ایسه حرام اولور زیرا معلوم مذکوره
بو محذورات مباح اولمازه اکر سؤال اولنور ایسه که بو محذوراتدن خالی اولمق ممکن
میدر جواب ویریلور که ممکندر اما شکوادن خلوی حق تعالی یه شکر اظهار ایتمک ایلادر
و بیه که بن حقیقتده مستغنیم لکن رعونت نفس بنی مطالبه ایدب بو ثیابم اوستنه
بر ثوب ایله مطالبه ایدر که حاجتدن فضلدر و اما ذلدن خلوی انکله در که قریب اولان
و یا صدیقندن سؤال ایلیه و یا بر کریمدن بونک امثالندن متاذی اولمیان کسب
فرح ایلمک مقرر اوله و قبولندن منت تعلق ایلیه و اما ایذادن خلوی انکله در
تعلقی بطریق العرض الغا ایدب شخص معینه خطاب و سؤال ایلمیه و یا خود آنجا
ایلیه کسه دن سؤال ایلیه زیرا حیا سبب تاذی اولور او ملیجی تاذی دخی اولماز
حتی اکر بیلورسه که حیا سببیله ویرمشدر اول مال حرام اولور بلکه ضرب ایله
اخذ ایتمش مثلنده اولور زیرا سقوطه باطن حیا و خوف ظاهردر و بونلارک تکلیفی
ظاهرده اسقاط ایله ضربدن اشددر کرچه رضاء ظاهر قضاده عذر اولور
بو الهنه اطلاع ممکن اولمامق ایله اما احکم الحاکمین که اوکتنده قلوب شاهدلر
اوکتنده رضاء ظاهر اصلا بر شئ مفید دکلدر اوکتنده مالی صاحبنه
رد ایلمک واجبدر امدی بونک شقنده سن نظر ایتمه الا قلبکه نظر ایله اکر سکا
فتوا ویره فتوا ویررلرسه دخی و دخی حال قلب حکم اولور و مفتین
تورع ایلشلردر اما اکر بر حد بالغ اولا که انده خیر و منه دخی حلال اوله
دخی بصیرتنه وکوکا ایدر زیرا انی ام الاطلاعه اولان سبب بعضیدن اغنا به

بعضندن اخذ ایلرلر بعضلر دخی اخذ ایلمزلر انجق اصوب قسمندن اخذ ایدر و ولی حاجتی
حالی مرتبهٔ اضطراره بالغ اولدقده اخذ ایدر و یا جلاء رضا ایله اخذ ایتکلدر بیلکه
شول اولان کمسنه اکر حلالنی بیلسه ابتدا و بلا سؤال عطا ایدرمی پس سندن انجق
حاجتکی علامی اوله اول تقدیرجه حلال ولور و اما حیاء ایله اخذ حرام در و بونلرک
بیننده امور مشتبهات وار در امدی انلارده قلبکده استفتا ایلیه و دخی معلوم
اولا که سؤالی حرام ایلین غنینک مقداری تفصیله محتاجدر و تفصیلی بودرکه حضرت
نبی علیه السلام بیورمشدرکه ابن آدمک حقی بو قدر الا اوچ شیده واردر برکی
اول مقدار طعامدرکه انکله صلبنی اقامت ایلیه و بری بر ثوبدرکه عورتنی مواری اولوب
ستر ایلیه و برکا بر بیتدرکه آنی حفظ ایلیه بونلاردن زیاده سی حسابدر امدی
بونلار اجناسیدر اما قدرلری مثلا ثوب ده رعایت اولنان اهل دین اولانه
لایق اولاندرکه ثوب واحدکه بر قمیص و بر مندیل و بر سراویل و بر مداس ایله
ایا غیره حاجت شی در خفیکی کذلک آثار بیت که آنده دخی اولنه
و یا صفردن اولماسی مطلوب دکلدر حرف کفایت ایدوکی بیرده پس عدد
واحدادوزره اقتصار اولنور و نوعندن اخس اجناسی اوزره اقتصار اولنور ما دامکه
مقادن غایت بعیدا ولمایه اما طعام انوک مقداری بر کونده بر بطن درکه شرعک
تقدیر ایتدوکی اول مقداردر و نوعی اولدرکه انکله اقتیات اولنه یعنی قوت و معاش
مباح اوله اکر شعیر دخی اما علی الدوام ضم ادام ایتمک اول فضلدر اما بالکلیه
قطعی دخی اضرار در بعض احوالده طلبنده رخصت واردر و اما مسکن آنوک اقلی
مقدار حاجتندن کفایت ایلیندر که زینت ایله اولمایه بونلردن صکره بو امور حقیقتده
احتیاج الیه اولانلردندر بونلاره دخی احتیاج ده فی الحال احتیاج اولان که برکونک و
بر کیجه نک طعامیدر و یاخود بر ثوب درکه لباس یا بدنه و یا بر ماوی درکه انی
حفظ ایلیه بونلارده سؤالک حکمنده شک یوقدر اما مستقبلده احتیاج اولی
دخی اوچ درجه در یا انلاره غدده محتاج اوله یاخود قرق کوندن صکره محتاج
و یا الّی کوندن صکره و یا بر سنه دن صکره محتاج اوله پس سائل که انوک
و عیالنک بر سنه نک قوتی اوله انوک سؤالی حرامدر زیرا اول غایت غنی در
و اما ما دون سنه ده اکا سؤال حلال دکلدر اکر فی الحال غنی ایسه مکر استقبالده
خوفندن اوله که نظر ایدرسه اعطا ایدرکسه بولمامق ممکن اوله زیرا بر سنه عمر بخیره
بقاء اولمق عادتده ممکندر اکر مستقبلده عجز خوفی ضعیف اولورسه و شول شیئی که
سؤال انوک ایچوندر محل ضرورتدن خارج اوله انوک سؤالی کلراهتدن خالی اولمان
و یا حقیقت علی کل حال جانب ترک سؤال اعلادر زیرا سؤال ضعف یقینه دلالتدر
و تخویف شیطانه اصغا ایلمکدندر و شول کمسنه نک حالی که بو کونک ورا سنده اولان

حاجت ایچون سؤال ایدر و شول کمسنه نک حالی که مال موروثه مالک اولوب
بر سنه نک ورا سنده اولان حاجتی ایچون اوقات ایدر اما حب دنیا و طول امل
و ملعقده و فضل الهیه اولمدقده عدم وثوقده برابرلردر اکرچه ظاهر فتواده مباح ایسه لر دخی
والله تعالی اعلم

مطلب خامس

حقیقت زهد در و فضیلتنده در زهد
حقیقتی بر شیدن رغبت منصرف اولوب شیئ آخره تعلیق ایلمکدرکه آنده خیر در پس
هرکسه که بر شیدن غیرینه عدول ایلیه معاوضه و بیع ایله و غیری ایله انوک عالی
معدول عنه اولانه اضافت ایله زهد ایله تسمیه اولنور معدول الیه اولانه اضافت ایله
رغبت و حب ایله تسمیه اولنور پس زهد ده بر مرغوب عنه و بر مرغوب الیه لازمدر
و دخی مرغوب عنه اولان مرغوب فیه دخی اولمق لازمدر بوجه من الوجوه پس مثلا
تراب و حجرک تارک اولان کمسه زاهد ایله تسمیه اولنماز و دخی مرغوب فیه اولان
مرغوب عنه اولان شیدن خیر اولمق لازمدر پس غیره آره اولنان شیئی مشتری قتنده مبیعدن
خیر اولمق کرکدر امدی برکسه که دنیاسنی آخرته بیع ایلیه و بالعکس دخی اول کمسه
انسانه زاهد در لکن عرف زاهدی اول کیمسه ایله تخصیص اوزره جاریدر و شول کمسه که
جمیع ما سوی اللهدن راغب اولمیه اول زاهد مطلقدر و شول کمسه که دنیادن راغب اولوب
جنت حور و قصوره اولمیه اول دخی زاهددر لکن دون الاول در و شول کمسه که
حظوظ دنیانک بعضنی تارک اوله مثلا شول کمسنه که مالنی ترک ایدر جاهی ترک
ایلمز اول مطلقا اسم زهده مستحق اولمز اکر اطلاقی جائز ایسه دخی ننه که بعض معاصیدن
توبه ایلینه توبه اطلاق اولندیغی که اکرچه توبه در لکن مطلقا تائب اولان جمله سنی ترک
ایلیندر بوندن صکره ترک محظورات اوزره اقتصار ایلین زاهد تسمیه اولنماز بلکه
عرف اهلی ترک مباحاته تخصیص ایلمشدر پس بونک جمله سندن ظاهر اولدیکه
زهد دنیادن رغبتی آخرته میل در و یاخود حق تعالی نک غیرندن الله رغبتیدر
اول درجهٔ علیادر بوندن صکره مرغوب عنه اولانده شرطدرکه مقدور علیه اولانده مرغوب
مرغوب فیه اولانده کندو یانده خیر اولمق شرطدر اول سبب ندرکه ابن مبارکه
یا زاهد دیدیکلرده اول ایتدی زاهد عمر بن عبد العزیزدرکه حق تعالی انکا دنیایی راغمه ویردی
جمله سنی ترک ایلدی اما بن نه مقوله شیئده زهد ایلدم بو ذکر ایتدوکمز شول حالدرکه
زهد ایله مسمی دخی بونده بر علم واردرکه بو حالی مثمردر و بر عمل واردرکه بو حال مثمر
اولور اما علم مترک اولانک ماخوذ اولانه اضافته ایله حقیر ایدوکنی بیلمکدر و
دخی شک یوقدرکه ما عند الله باقی در و دخی تحقیق آخرت خیر و ابقی در و بعض
اکرچه نقد مقدار زهدا و معده کافدر لکن کاه اولورکه آنی نفسا و ملازم با ضعف عمل
و یقینی ایله و یاخود اوزرنه فی الحال استیلاء دنیا و شهوت ایله که شیطانک بر نده
مقهور اولانلار مو یاخود دنیا شونکه تسویف نا غیره اعتبار ایله اما زهد دل صادر اولان

عملا اول ترکدر واضحدر و استبدال دخی خیر اولان شیئی ادنی اولان شیء ایله مبادله
دنیایه قادر اولماسیله سندن زهد متصور دکلدر زیرا ترک قدرتدن صکره اولور
شیطان کما اولورکه سکا تخییل ایدر که سن زاهد و تارک دنیاسین بلکه سکا دنیا
اما بو غرور باطلدر و امری تجربه دن اول قدرت اعتماد ایله بوندن صکره زهد دنیایه حجارت
ایچون ترکدر اما سخا ایچون اولان و استمالت قلوب و علی سبیل التطبع اولان
دکلدر زیرا بونلر محاسن عاداتدندر انلارک عبادتده مدخلی یوقدر بلکه زاهد اول
کمسه در که دنیا آکا راغمة عفوا صفوا کلوب آکا تنعمه قادر اولوب نقصان جاه و قبح اسم
اولمایه و نفسنک حظ آخرتنک فواتی لازم کلمیه بونکله بیله دنیا ایله مانوس اولوب
محبت اللهده مشترک اولمق خوفندن آنی ترک ایلیه و یاخود ثواب آخرت طمعیله ترک ایلیه
پس علاقه دنیا ایله متعلق ترک ایلیه طیبات جنتی طمعیله کبیکه تارک اکل ایده لرکه اذهبتم طیباتکم
فی حیوة الدنیا آکا به وار اما فضیلت زهد آیات و اخبار و آثارده مذکوردر که تفصیله
احتیاج یوقدر بلکه هر فطرت سلیمه آنی قبول ایدر و نفسها آنوک فضیلتنه حکم ایدر

مطلب سادس درجات زهدده و آنوک اقسامنده در اما درجاتی
اوچ درلودر درجه سفلی متزهدیدر و دخی سیدرکه دنیایه زهد ایلیه و تکلیف ایله آنی
اشتهای اوله و لکن انده مجاهده ایدوب آنی ترک ایلیه و بو دخی خطاده در زیرا که
نفسنه غالب اولوب دنیادن قلبنده و باکثرده تعلق و میل وار ایکن مسرور اولور
درجه علیاسی اولدرکه طوعا زهد ایلیه هم زهدنده و دخی زهد ایلیوب زهدینی کوره که
زیرا دنیا یاننده بر شیء اولماغیله کانه بر شیئی ترک ایتمشدر و کورر میسن که بر کمسه خنفساء
ترک ایدوب بر جوهر لطیف اخذ ایلیه آنوک نفسی بر شیء ترک ایتدم دیمز دنیا خود آخرته
اضافت ایله خنفسادن اخسدر جوهره اضافت ایله بو بوندن بوندر جهله دخی قبیل
انسانی باب ملکه دخولدن منع ایدن بر کلبه لقمه القا ایده لرکه آنی اول لقمه ایله مشغول ایدوب
بابه دخول میسر اوله و ملک یانینه و محل قربه نائل اوله دنیا ایسه حق تعالی قتنده بر لقمه
کبیدر پس حق تعالییه قربدن منع ایدن شیطانه ایچون آنی القا ایلمشدر اما درجه
وسطی اولدرکه دنیایه بر شیء کورر و لکن آخرته اضافت ایله آنی احتقار ایدوب آخرت ایچون
ترک ایلیه شول کمسنه کبیکه بر درهمی ترک ایدر ایکی درهم ایچون اکر قضا قبلیه ایله انفعالی
دخی ایدر ایسه و بو زاهد دخی زهدینی کوروب آکا التفات ایدر و نفسنه نظر ایدر که بر قدر
شیئی ترک ایلمشدر آنوک قدری اعظم اولان شیئی ایچون و بو دخی نقصاندندر بوندن
صکره زهدک اوچ درجه سی واردر مرغوب فیه اولان شیئه نسبت ایله دخی درجه
اولی که سفلی دردر مرغوب فیه اولان ناردن و سائر اهوالدن نجات طلبیدر بو مرتبه
زهد خائفین دردر درجه ثانیه ثواب نعیم رغبت ایلمکدر و بو مرتبه زهد راجیندر
درجه ثالثه که علیادر حق تعالییه و لقاء اللهه رغبت ایدوب اللهه التفات ایتمکدر

انظاردن

انظاردن خلاص قصدی ایچون و لذاته دخی التفات ایتمکدر انظاره بل قصدی ایچون
بلکه حق تعالیده مستغرق الهم اولمقدر آنوک علاجی اول کمسه در که هر جناح رضا حده
اوله آنوک همی هم واحد اوله و اول شول موحد دردر که حق تعالینک غیری طلب ایلمز و بو
مرتبه زهد محبین و عارفین دردر اما زهدک مرغوب عنه اعتباریله اقسامی درت درلودر
قسم اول جمیع ما سوی اللهدن زهد ایلمکدر حتی نفسندن دخی قسم ثانی نفسنک مشتهیاتندن
آنوک کبی اولنور جمیع سندن زهد ایلیه که انلار شهوت و غضب و کبر و جاه دردر بونلارک
اشتغالی قسم ثالث مال و جاهدن و انلارک اسبابندن زهد ایلمکدر زیرا جمیع حظوظ نفسک
مرجعی بو ایکیسیدر قسم رابع علم و قدرتده و دینار و درهمده زهد ایلمکدر زیرا دینار
و درهم جمیع اموال جمع ایدر و بو ایکیسی جاهده تفصیله حصر مجال یوقدر و بونلاردن بوکا
حق تعالی آیت واحدهده جمع ایتمشدر که بیورمشدر زین للناس حب الشهوات من
النساء والبنين والقناطير المقنطرة من الذهب والفضة والخيل المسومة والانعام والحرث
ذلك متاع الحيوة الدنيا بعده بونلاری آیت اخریده بش عدده رد ایلیوب بیورمشدر
اعلموا انما الحيوة الدنيا لعب ولهو وزينة وتفاخر بينكم وتكاثر في الاموال والاولاد بعده انلاری
دخی آیت اخریده ایکی عدده رد ایلیوب بیورمشدر و ما الحيوة الدنيا الا لعب ولهو
بعده جملهسنی موضع اخرده واحده یه رد ایدوب و نهى النفس عن الهوى بیورمشدر
زیرا هوا جملهسی جامعدر و سکا خفی دکلدر که بو تفاصیل بیننده مخالفت یوقدر بلکه
بعضی بعضنده داخلدر اول سببدندر که آنده عبارات سلف مختلفه اولمشدر
زیرا هر بری حالا یاننده اولان امور ذکر ایلمشدر حقیقتده ابو سلیمان دارانی ذکر ایلمشدر
جمیع کلام بوقدر که دیمشدر زهد ترک ایتمکدر بر شیئی که اول سنی حق تعالیدن اشغال ایده
اما زهدک حکمنده اضافت ایله اقسامی یا فرض دردر که حرامده زهد دردر و یا نفل دردر حلالده
زهد دردر و یاخود سلامت دردر که شبهاتده زهد دردر اما زهدک ظاهرا و باطنا درجاتی
آنوک حصری یوقدر و جملهسنک اعلاسی حضرت عیسانک علیه السلام زهدیدر که ایکی
مبارک یاستغی اتمشده و بیوج ترک ایلدیلر و زهد یحیی دخی علیه السلام که بر مسوح
کیدیلر تا که آنوک بدن مبارکنک جلدی متثقب یعنی منفتح اولدی و حضرت علی
رضی الله عنه بر قوت قرصانه یعنی خرما وضع اولنان زنبیلده جلوس ایدردی لباسی
عاری اولوردی سنبدن و بر قوم ابتدای زهد اولماز الا حلالده اولور اولورلر امالده
ایسه حلال قالمشدر پس حالا زهد متصور دکلدر اکر سؤال اولنور ایسه که زهد نیجه
متصور اولنور مع هذا سن اکل و شرب ایدرسن و دنیانی کیوب ناسی ایله مخالطه
ایدرسن جواب و یریلور که زهددن غرض حق تعالییه جمیع قلب ایله انقطاع ایدر
پس امور مذکوره ایله عبادته استعانت حق تعالینک غیریله اشتغال دکلدر اکر نیجه
سؤال اولنور ایسه که سن انلار ایله تلذذ ایدرسن جواب و یریلور که تلذذ ضرر ایلمز

اگر قصدک عبادته استعانت اولوب امورهنه کوره ایله تلذذ وتکل ایسه **مطلب سابع**

قدر حاجتی فضول دن تمییز ومقدار حاجت اولانک حقنده زهد ایلیه معلوم اولا که قدر حاجت
آلتی امور دره اولکی مطعم در واکا نوک طولی عرضی وار در پس ایکیسنه دخی قصر لازم در
اکلک زهد تمام اولا اما طولی جمله عمر در کنی قصر اولور که شدت جوع وخوف مرض
زماننده دفع جوع ایدیوب اصلا ادخار ایلیه که اول درجه علیادر ویاخود
شهر اکول ویا قرق کون ایچون ادخار ایلیه که اول اوسطی در ویاخود بر سنه
ایچون ادخار ایلیه که بو جمله نک اضعفی در زیرا مراتب زهدده برسنه لک ادخار
بو قدر واما عرضی مقدار ایله در واکا نوک اقلی درجه سی یوم ولیله ده نصف رطل
اوسطی بر رطل واعلاسی مد واحد در که حق تعالی نک اطعام مساکین تقدیر بیوردی
بونلارک ماوراسی اشباع بطن در ویاخود حرص ایله در که اقلی [illegible] در که
قوت اوله اگر چه [illegible] دن خبز ایسه واوسطی خبز شعیر وذره در و
اعلاسی خبز بر غیر منخول در اما منخول اولسه [illegible] خبزی تنعم در
اما ادام که جمع اولکم در ترکیبده فائق [illegible] جزو [illegible] اولنوب اکل اولنور واکا نوک
اقلی ملح در ویا بقل ویا خل در واوسطی زیت در [illegible] شی یسیر در [illegible]
اولورسه [illegible] واعلاسی لحم در [illegible] اولورسه اما اول هفتده برکره در
ویا ایکی کره در نچانکه دائم اوله ویاخود ایکی کره دن زیاده اوله تنعم ده داخل اولور
اما وقته اضافت ایله اقلی بر یوم وبلیاده برکره در که صائم اولمقدر واوسطی
بیچه صائم اولوب شرب ایلیه اما اکل ایلیه ویاخود اکل ایلیه برکیجه اما شرب ایلیه
واعلاسی اوچ کون [illegible] ایدوب ویاخود بر اسبوع طی ایلیه ویا دخی زیاده ایلیه
ایکنجیسی امور ستّه نک ملبس در واکا نوک اقلی درجه سی حر وبردی دفع ایدوب
عورتی ستر ایلیه که اول برکسا در که انکله تغطی ایلیه واوسطی بر قمیص وبر قلنسوه
ونعلین در واعلاسی بونلار دن ماعدا بر مندیل وسراویل دخی اوله بونلرک [illegible]
اولان زهد دن خارج در ودخی شرط در که نچانکه برینی غسل ایلیه برآخر دخی بوله
پس ایکی قمیص وایکی مندیل صاحبی زاهد اولماز مادام که [illegible]
واوسطی صوف خشن واعلاسی قطن غلیظ در واما وقت جهتندن [illegible]
بر سنه ستر ایلیه در واقلی بر کون [illegible] ترقیع ایلیه [illegible]
واوسطی برآی مقداری حفظ اوله ویاخود اکا مقارب اوله [illegible]
اعلاسی [illegible] ایچون بر موضع خاص طلب ایلیه بلکه مساجد کوشه لری [illegible]
اصحاب صفه گبی واوسطی بر موضع خاص طلب ایلمکدر [illegible] که سعف دن ویاخود
خصّ دن اوله ویا بونلارک [illegible] قصب دن بیت
[illegible] یعنی [illegible] وسقفی جرید نخل در وخص [illegible]

[illegible] قصب [illegible] در که سقفی خشب دن اوله واونلیسی [illegible] مبنیه مطلق
ایلیه یا شرکت ایله ویا اجاره ایله اما تشیید وتجصیص وسعت وسقفک ایکی ذراع دن
زیاده ارتفاعی اولورسه قدر زهد دن بالکلیه تجاوز ایتمش اولور وخشنک
اعلاسی جص ایله ویا طابق ایله ویا قصب ایله وقدرنک اعلاسی سعت وضیق
وطولنک اعلاسی اوقاتی اضافت ایله که مملوک اوله ویا مستأجر ویا مستعار اوله
بونلارک جمله سنده زهدک مدخلی وار در دردنجیسی اثاث بیت در واکا نوک [illegible]
درجه سی خزف در واکا نوک دخی برطرفی مکسور اولورسه [illegible] مقصود حاصل
[illegible] در که حضرت عیسی علی نبینا وعلیه وعلی سائر الانبیا الصلوة والسلام
یانلرنده بر مشط وبر کوزه بیله مصاحب ایدرلر ایدی بر کون بر انسان کوردیلر که [illegible]
پارمقلاری ایله امتشاط ایدوب طاراردی آنی کوروب درحال مشطی [illegible]
وبرکسی دخی کوردیلر که الکی ایله صوی ایچردی درحال کوزه یی دخی [illegible]
واوسطی اولدر که انوک [illegible] قدر حاجت اوله که بر آلتی بر [illegible] مقاصده استعمال
ایلیه مثلا برقصعه دن شرب دخی ایلیه وانوک ینه اکل دخی ایلیه [illegible]
حفظ ایلیه واعلاسی اولدر که انوک هر حاجت [illegible] برآلتی اوله اما [illegible]
[illegible] در اول دخی اختلاف احوال ایله مختلف در اصل خوف
بونده حق تعالی دن غیره اشتغال در بعضلر وار در که [illegible] حق تعالی دن اشتغال [illegible]
[illegible] ترک ایدر بعضلری دخی [illegible] اشتغال ایدوب تزوج ایدر بعضلری دخی بر زوجه
زیاده اولسه دخی اشتغال ایلمز اکا زیاده دخی جائز در نته کم [illegible]
نبی مز صلی الله تعالی علیه وسلم ایلمشلر در حضرت علی دخی کرم الله تعالی وجهه ازهد صحابه [illegible]
[illegible] انوک دورت نسوه سی وار ایدی حضرت فاطمه نک رضی الله عنها وفاتندن صکره [illegible]
دن زیاده سریّه لری وار ایدی [illegible] جاهدر که [illegible] وسیله اولاندر که مال وجاه [illegible]
[illegible] در برمقدار جاه لازم در که [illegible] واستعمال ایلیه [illegible]
[illegible] اولان جاهی [illegible] ودخی انکله بعض [illegible] ترکه دخی ضرورت حاصل اوله
[illegible] حق بو در که طلب جاه [illegible] وجاه در که [illegible]
[illegible] دخی وار در [illegible] جاه دن احتراز [illegible] بلکه
[illegible] اشتغال ایچون [illegible] ترک ایدر که [illegible]
[illegible] ایدر اگر کفار [illegible] اولورسه دخی خصوصا که مسلمین [illegible] مقامات
تقدیرات که جاه ده زیاده توجه [illegible]

اصل خامس

توکل ده در بونده دخی مطالب وار در

مطلب اول

[illegible] فضیلت توکل [illegible] خصوصا آیات واحادیث [illegible] بیلنسون که حق تعالی بیورمشدر وعلی الله
فتوکلوا ان کنتم مؤمنین ودخی بیورمشدر ومن یتوکل علی الله فهو حسبه ودخی بیورمشدر

ان اسمه جنت المتوکلین در و مرتبهٔ عظیم مقام اولور بر مقام که صاحبنه حق تعالی محبت ایتمکله
موسوم اولور و الله کفایت ایله معروف اولور یعنی حق تعالی انکا کفایته ضامن اولور و مدینه ده
وارد اولمشدر که اگر سز حق تعالی یه حق توکل ایله توکل ایلسه کز طیور رزقنه اولدیغی
بر رزق اولور دیکز که صباح آج کیدرلر و اخشام زمانده طوق اولان و طیلم اولمش کلورلر
بونک حقنده وارد اولان احادیثده کثرت واردر اهلی انلاری بیلورلر کندولرک حقنده کلدوکی
آثار دخی بویله در اما حقیقت توکل سکا واضح دکلدر که توکل بر حالدر که علم دن منبعث اولور
بعده عملی ثمر اولور اما علم اول توحید در که اصل ایمان بودر که انک ترجمه سی لا اله الا الله
وحده لا شریک له قولیدر و ایمان بالقدرة در یعنی له الملک قولیدر و جود و حکمة ایمان در که
اول و له الحمد قولیدر بونلر اصل توحید علم مکاشفه دندر لکن وقتا که بعضی احوال اوسط
اعماله متعلق اولوب علم معامله دخی اعمالسز اولماز پس توحیده دخی توقف واجب اولدی
علم معامله متوقف اولدوغی مقدار ثم الا توحید بر بحر بی پایاندر که سالکی ظاهر و فنا بلانه کلدر
اما کا بز دخی بیورز که مراتب توحید درت در لب و لب اللب و قشر و قشر القشر در اما ترتیبی
امری انسانک لا اله الا الله قولیدر بجز لسانی ایله اما قلبی انی غافل و انکاری ... در
و انک کبی اولدر که موحد باللسان در انک دنیاده سیف و سنان دن عصمت ایدر
ایکنجی اولدر که قلبی ایله اول کلامک معناسنی تصدیق ایده که اول اعتقاد در بو مرتبه ده
مسلمانلر حالیدر که انده انشراح و انفساح اولماز بونک کبی اولدر که انی آخرته دخی عذاب دن
حفظ ایدر اگر انک اوزرینه وفات ایدرسه معاصی ایله انک عقده سی ضعیف اولمسه
و انی قصد ایله تحلیل ایلمک بدعت ایله تشبیه اولنور و مبتدع اولور و احکامنی تقلید
ایدب شدایلمک کلام ایله تشبیه اولنوب صاحبی متکلم در اوچنجی موحد در اول معنا ایله که
فاعل واحد دن غیرینی مشاهده ایلمز زیرا انکا حق طریقی ... منکشف اولمشدر ... حقیقت
فاعل بو قدر الا واحد در درتنجی موحد در اول معنا ایله که شهودنده واحد دن غیری حاضر
اولماز پس جمیع اشیایی کوررز الا واحد اولدیغی حیثیتدن کورور اما بو توحید ده
غایت قصوی در پس اولکی جوزک قشر علیاسی کبیدر ایکنجی قشر سفلاسی کبیدر
اوچنجی لبی کبیدر دردنجی لب لب جوز کبیدر که جوزک دهنی در اگر سؤال اولنور ایسه که
بو کثرتده واحد کورمک نیجه ممکن در انده که کثیر اوله امری معلوم اولا که بو غایت
علوم مکاشفه در که کال عمر وعظو مندن و مدارک خلقدن بعیدر ان عارف اولر دیشلردر که
افشا ایتمک سر ربوبیت کفر در پس جایز دکلدر بر کتابده انکا متعلق تسطیر ایله پس الا انجق
استبعاد کی بشو زنه کسر ایده جک مقدار اوله که شویله ملاحظه ایلیه سنکه انسان بر نیچه
روح و قوای ظاهره و باطنه حیثیله کثیر ایکن جه انک بر جهت وحدتی واردر که
انسانیت در پس اول اعتباریله جهت بیننده متعلقه بوقدر و بو مثال بحر تو حید بیننده
[illegible] اولماز و بعضنه تعیین ایدر ده انکه منکاسی کل الوجوه مطابق اوله امری سکا لازم اولان اولدر

بو حالتی تصدیق ایده و حس مشاهده ایده مؤمن سنکله حق مشاهده دخی احلنده و الله اولماز
بلکه مانند برق خاطف ظاهر اولور اما دوام نادر دور بلکه عزیز الوجود در و قتا که مرتبهٔ رابعه فهم دن
بعید ایسه لاجرم توکلی رتبهٔ ثالثه اوزره بنا ایلدک امری انلردن اول مقدار ذکر ایده لم که توکل
انکا مرتبط اولور اول مقدار بودر که خاطرکه سکا الوب مشاهده منتج اولا سنک فکرکده
واضح اولور که حق تعالی نک غیری فاعل یوقدر و دخی هر فعل که تخلیق و ترزیق و منع و
احیا و امات و بونلرک غیری جمله سی فاعل واحدک ابداع و اختراعیدر که اول الله
تعالی در که اول انفراده غیری یوقدر و ماسوی تحت قدرتنده مسخر لردر انلرک اعمال
ملکوت سموات وارضده استقلالاری یوقدر اگر بر ذرّه تحریک ایلسه دخی انکا بو علم طریقی
... حقک غیرینه نظر ایتمز بلکه رجا و خوف و ثقه و اتکالک جمله سنک حصری
الله در بونی سنکا شیطان صد و منع ایدر ایکی مقامده بری جماداتی التفاتدر مثلا مطر
ایلمک وجودی شرط اولدوغی کبی یعنی تأثیر ایتمکله امری بو توحیده شرک در مواضع امور
ایله در بلکه مؤثر واحد در بونی بیلدک بر کاتبی دخی جواناتک اختیاره التفاتدر شویله که سنک
بر شخص نکار زقکی ویرمکه و منفعته قادر اوله امری بونک لنده در اکثر خلقک اقدامی
زلت حاصل دکل اولوب شرکه اقدام اولمشدر مگر عباد الله المخلصین که شیطانک انلرک اوزرینه
تسلطی یوقدر بر کیسه نک که صدری نور الهی ایله منشرح اولمایه انک بصیرتی حجابده
[illegible] ملاحظه دن اولور و جمله سنک ماسنده قهار ایدوکنی مشاهده دن قاصر اولور
اما انلار که سموات وارضک هر ذره سندن تقدیسنی و تسبیحنی و نطقینی ایله شهادت
ذلق ایله بلا حرف و لا صوت ایدر انی ایشیدرلر اما ساعلری سمع ظاهر ایله دکل که انده
حیوانات ایله دخی مشارکدر بلکه بر سمعه ایشیدرلر که انکا صوت و حرف اولمیان و حروفی و عجمی
اولمیان کلامی ادراک ایلنور انلار شهود ایدرلر و جمیع اشیادن بر شئی مشاهده ایدرلر
اما قدرت یوقدر الا انجق بونک معدنی و خالقندر و بونلرها وحیی ایشیدرلر
اما شونلار که سمع دن معزول اولالر انلار مشاهده ایده مزلر و جمادات ایله
تبلیغینه براعر در که انک کشفی ممکن دکلدر بلکه اول سبیله که افشای سر جایز دکلدر
بر اصحر و رار اسرار فیوراسرادر و بلکه اول کلمات قناعه ایله ادا اولنوب حصر قابل اولانلر
خارجه اولدر ... نته کیم حق تعالی بیوردی قل لو کان البحر مداداً لکلمات ربی لنفد البحر قبل
ان تنفد کلمات ربی بونک امثالی بودر که بر سائل کاغذدن سؤال ایده که سنک حالک
... درکه بیاض لطیف ایکن سنکا تکشیف اولدک اول دخی جواب ویره که بن بو حالی
... قصد ایلدم بو حالی حبردن سؤال ایله که اول بنی تهدید ایتدی و سیاه و ظلم
... ایلدی اول سائل دخی کوکب و قلمدن ... دنیاده بیان حبردن سؤال ایلدی
... بن وطنم اولان ... ساکن ... مادام وانلرک اصلا مفارقت
... ایدم بکا قلم مطلوب ... ایدب ... شملی و جمعیتم تفریق ...

وبنی صفحات اوراق اوزرینه تبدیل ایلدی کم پس سؤال ایکا وارد و متوجه در بکا وارد
دکلدر بنه سائل صدقت دیوب بعده حقیقت حالی قلمدن سؤال ایلدی کم قلم ایتدی
بن کنار او دیه وشاطی انهارده ثابت و اول بنم وطنم کبی و مسقط رأسم اولوب
انده مقیم و ثابت ایدم ناکاه بر دست کلوب بنی قطع ایدوب شکست ویردی کم باشمی
شق و بجزمه خوروب غرق ایلدی و بنی طمندن دور ایدوب بعده بنی سر نکون ایدوب
یورتدی پس بو امرلردن حاصل اولدی آمرکا بو فعالک حقیقی بنی قهر ایدن کیمسه‌دن
سؤال ایله دیدی بنه سائل صدقت دیوب بعده دسته سؤال ایلدی کم قلمی ایتدرکی
مقدمدن دستنا ایتدی بن بر ترکیب مسخرم که فارس قدرت بکا راکب اولوب
ضعیف نا توانا بنی استخدام ایلدی آمرکا بنم تا مدن قدرته سؤال ایله که بنم غنائم اکثر
وستنده در بنه سائل صدقت دیوب بعده قدرته دستی استخدامندن سؤال
ایلدی قدرت ایتدی بکا لوم جائز دکلدر که بن نوم ایچنده ایدم ناکاه موکل ارادت
بکا کلوب بنی ازعاج ایدوب بندن کوریب مشاهده ایتدیکک کاره بکا جلادن
زیاده تکلیف ایلدی دیدی بنه سائل صدقت دیوب بعده اراده‌یه سؤال ایلدی
ارادت ایتدی بکا عجله ویرمه جائز که سنک لومه ایتدیکک عذرده بنم عذرم اوله
زیرا بن بو خصوصه کندمدن مباشرت ایتدم مکر بکا عازم و دکل ایدم لکن لکن
حکم قاهر وامر جازم ایله ایدم زیرا بن حکم قهر علاوه مسخرم که اول حضرت قلبدن اولدر
اولوب لسان عقل ایله ورزه اوراه بر دخی الوک قهرکی ایله منزعج اولدم و دیدی
بنه سائل صدقت دیوب عقل و علم و قلبه اقبال ایلدی اماردن مطالبه و معاتبه
ایتدکده پس عقل ایتدی اما بن بر سراج کندمدن مشتعل اولمایوب بلکه اشتعال ایلدند
طلب ایتدی اما بن لوح که کندمدن منبسط اولمادم بلکه بنی بسط ایلدیلر علم ایتدی
بن بر نقشم که وقتا که سراج عقل اشراق ایلدی بن بیاض لوح قلبه نقش اولندم
آمرکا بنی نقش ایدن قلمه سؤال ایله دیدی وقتا که سائل حدیث لوح و سراج و خط و
قلمی ایشتدی متحیر اولدی زیرا بو امورک بحثنی ایدی الا اعجامده بیلور دکل ایدی پس
اولدم اکا علم رحمت ایدیسو ایتدی نفسکی سؤال ده اتعاب ایلدک امرکا خاشاک اولور
که سن بهده حاضر اولوب سمعکی بکا القا ایله امرکا معلوم اولا که عوالم یا عالم ملک و
شهادتدر که انی سهولتله قطع ایلدک و یا عالم ملکوتدر که آنده و بچه بکا بتر خوف وار
اندن سالم اولماز الا افلون اولوراو امرکا اول عالم بنم ارده مده دره و یا عالم جبروت
اول بو ایکی عالمک بیننده واسطه در واول بر سفینه کبیدر که بیلر و ستنده مشی ایلر
آب اوزره مشی بیننده در پس عالم ملکی بجردن قدرته واربجه در و قدر مزلع قلمه
وارنجه که علوا اکا کبا ثابت ایدر عالم جبروت در و عالم ملکوتک مبدای دخی اکر
بر کسه که علم جبروتی بکا وزا ایدوب ابواب ملکوتدن اول بابی قرع ایلیه علم ایله

مکاشفه اولنور اول سببدندر که رسول الله صلی الله علیه وسلم اوله نازل اولان
سوره قلم اولدی بوندن صکره پس ای سائل اکر عنکاک فیوضی جمع ایدوب عالم ملکوت
جانبنه نظر تدقیق ایله نظر ایدرسک آنوک کشفی دخی سکا حاصل و لوق رجا اولنور
و دخی معلوم اولا که نته کم حق تعالی نک ذاتی سائر ذاته مشابه دکلدر کذلک یدقدرتی
دخی سائر ایدیکه مشابه دکلدر و قلمی دخی سائر اقلامه و کلامی دخی سائر کلامه و خطی
دخی سائر خطوطه مشابه دکلدر بلکه انلار عالم ملکوتدن امور الهیه‌دردر دیدی پس اول
زمانده سالکک نفسی نور علم ایله مشتعل اولوب بصر نفسی فتح ایلدی اکا قلم الهی منکشف
اولوب مشاهده ایلدیکه اول قصب دن دکل نه رأسی وار نه ذنبی و الوک بحر قلبه
سراسی وار در نه زرای یوق ایکن کتابت ایدر و بو امر عجب در پس سائل ایتدی
ای علم پس نه عجب لطیف علم پس حق تعالی سکا خیر جزا ایلسون دیوب علم ایدوب
وداع ایلدی بعده حضرت قلمه سفر ایدوب اکا علوبه و نقشدن سؤال ایلدی اول
دخی ایتدی عالم ملکوت عالم ملکه موازیدر اکرچه انکیخی ده بعض صور وار در که انلکیده
بو قدر پس نته کم عالم شهادتک قلمی بین کاتبده مسخردر کذلک بر دخی یمینی ملک
تحته مسخر و مقهور در سائل ایتدی اول یمینی ملک نه در اول ایتدی حق تعالی نک
قولنی ایشتمدیکه والسموات مطویات بیمینه بیوررلر پس قلم انسته بنی تردید
ایدن اول قول کریمدر دیدی پس سائل حضرت یمینه سفر ایدوب انده اعجب العجائب
کوردیکه انوک عجائبتک عشر عشرینه بحث اطلاعات احاطه ایده جز و لوردیکه اول بر
یمین در که سائر ایمانه کبی دکل و بر ید در که سائر ایدیلر کبی دکل و بر اصبع در که سائر اصابع
کبی دکل قلم دخی الوک انفه مستنده در بعده یمیندن سؤال ایلدی یمین دخی آنی
قدرته حواله ایلدی پس علم قدرته سفر ایلدی آنده اول عجائب کوردیکه معتقد
کوردکلری آنوک یاننده حقیر عدا اولنوردی پس مشکلاتنی قدرتدن سؤال ایلدی
اول ایتدی بن بر صفتم وار قادره موصوفدن سؤال ایله اول وقتده قریب اولدیکه
زیغ و بطلانه دوشوب جرأتدن لسان سؤالی اطلاق ایلیه پس لعل ثابت قول
ثابت ایله تثبیت اولنوب سرادقات حضرتده دورادن نداء اولندیکه لا یسأل
عما یفعل و هم یسئلون پس اول حالده انی هیبت حضرت احاطه ایدوب دوشوب
صعقه ایدوب غشی ایلدی و بر مدت مضطرب اولدی وقتا که افاقت کلدی ایتدی سبحانک
ما اعظم شأنک بن سکا توبه ایلدم و سکا توکل ایلدم و ایمان کتوردم که سن ملک
جبار و واحد قهارسن امدی سنک غیردن خوف ایتمم و غیردن رجا ایتمم
و عقابکدن اعاذه ایلدم الا عفوک ایدرم و سخطکدن یینه رضاکه اعاذه ایدرم
بنم بر علم یوقدر الا سکا سؤال و تضرع ایدوب حضورکده ابتهال ایدوب دیرم که
یارب بنم صدرمی شرح ایله که سنک معرفتکی تحصیل ایلیم و لسانمدن عقده‌یی حل ایله

تا که سکا ثنا ایلیم پس ورای حجاب عزتدن ندا اولندی که زنهار کسی بکا ثنا ایتمکه
طمع ایلیه سن که سید الانبیا دخی عجزنه اعتراف ایدوب لا احصی ثناء علیک انت کما
اثنیت علی نفسک دیمشدر امدی جرئت ایله سکا جرئت و دیرسه اعذ ایله وسیچ ارض
ایشیدن نهی ایدرسه انتها ایله و جرئت درسه آکه شو یله بعده سالکک ابتداء الیه
اکر سماندن سکا ثنا یه جرأت یوق ایسه پس یا علمک سکا موقوفده مطمع وار میدر اولده
زمانده ندا اولندی که زنهار که رکاب صدیقینی تخطی ایدوب یا صوب سکا کیم سن صدیق
اکبر خود دیمشدر که العجز عن درک الادراک ادراک یعنی معرفت وادراکده ادراکدن
عجزنی ادراک در پس سکا بزم حضرتمزدن نصیب بو مرتبه کفایت ایدر که بیلسنکه
سن بزم حضرتمزدن محروم سن و جمال وجلالمزی ملاحظه سندن عاجز سن پس قنده
سالکک رجوع ایدوب علم و قدرت و علم ایتدوکی معاتبات اسلوبندن اعتذار
ایدوب ابتداکی بر عزیب ایلام هر عزیب ایلوله دهشت مقرردر بو انکارمک انجی
قصور و جهالتدن ایدی شمدی بو بابده عذریکوز واضح اولدی و بیلدم که ملک
و ملکوت و عزت و جبروت ایله منفرد اولان اول واحد قهار در که اول و آخر
اولدر و ظاهر و باطن اولدر یعنی وجودده اول و مشاهده ده آخر و محتجب
عالم شهادتده سالکه اولانلره باطن و بصیرتی انوار عالم ملکوت ایله متنور
اولانلره ظاهر در نیجه که بو مذکوراتی بیلدکسه بن طلب ایدرم که سن دخی سنک
بو تقریرجه توکلک حقیقت توحیدی فهم ایدنلره مخصوص اولوب انلارک
غیرنده متوکل بولنماز امدی معلوم اولدی که توحیدی فهم ایتمیوب یا منکر و جاحد اولان
اول قابل علاج دکلدر بونلر عالم ملکوتی انکارده حشویه منزلهسنده در که
عالم جبروتی دخی منکردر شویله که حواس خمسه یه حصر ایلمشلر و علم و قدرت
و ارادهیی و تابعی انکار ایلمشلردر نتهکم سوفسطائیه حواسی دخی انکار ایلمشلردر و یا خود
جاهل غیر جاحددر انکا دخی نظر اولنور اکر عامی بصیرتی نجه ایسه حقنده معالجه
اولنورلار و الا انلار ایله عقللری مقدارنجه کلام اولنور زیرا انلارک بو جهله تفهیمی
فهم ایدرلر که بر منزله ایکی ملجاء ایکی فاسد اولور و بر بلده ایکی امیر ایله خراب
اولور پس انلاره عقللری مقداری تخریر و نقل اولنور که عالمک آله و مدبری واحد در
زیرا لو کان فیهما آلهة الا الله لفسدتا کریمهسی مدلولنجه اکر سما و ارضده متعدد
آلهه اولسه ایکیسی دخی فاسد اولورلاردی پس بو دلیل انلرک علم شهادتده
کوردکلرینه موافق اولوب علملرینه یوسته نتده بو طریق ایله اعتقاد توحید
ایتمیش اولنور که قلبلرنده قدرته لایق اولان دخی بو جرئت که فهم در بو نلرده صکره
نجه که بو اعتقاد قوی اوله کشف علمیلری علی ایدوب توکلی و سائر احوالنه ثمارت
و اتباع ایدر لکن بو مقوله فهم غالبا ضعیف اولدوغی انکا اضطراب

وتزلزل

وتزلزل مسارعت ایدر اول سبب بدندر که علم کلامه احتیاج اولور تا که انلرکله
والری بنیندن ویا خود اساتذدن و یا اهل بلدهسندن الحد تحصیل ایدوکی
عقیدهیی حفظ و حراست ایلیه اکر سؤال اولنورسه که اسبابک مسخر اولدوغی حالده
الا حرکت انسانده حقیقةً و رکاتیله و یا سکت ایدر و یا ترک ایدر جواب
و یریلور که نفس حرکت قدرته لازمهدر و قدرت دخی مشیته لکن مشیت قلبده باعث
حادث اولورکه وما تشاؤن الا ان یشاء الله کریمهسی بو معنایه ناطقدر پس چونکه
مشیت ضروریه اوله آنلرک ما بعدنده اولان قدرت و حرکت دخی انکا ضرورةً
مترتب اولورلار پس انسان جملهسنده مضطر اولور و بو جبر ایله تسمیه اولنور
لکن جبر محض دکلدر بلکه عین اختیارده جبر در و بونک تفصیلی بودر که انسانک
بر فعل طبیعیسی واردر مثلا صو اوستنده طورسه صو یه غرق ایلمکسی زیرا انقطاع
ایله ضرورةً نزول ایدوب لنه غرق ایدر و بر فعل ارادیسی واردر تنفسی کبی و بر
فعل اختیاریسی واردر کتابتی کبی بو نلرده صکره کاه اولورکه اختیاری دخی اضطراری
اولور بعض اسباب ایله مثلا طبیعی جمال یعنی انسان کوزلرینک قبل عینیه اجاجمه
بو حاق ارادی در لکن اکر ابره ایله انسانک جفننه قصد ایلرلر اول زمان اجفاننی قپامق
اضطراری اولور زیرا اول حالده اصلا انحراف قادر دکلدر پس اول حالده اولان فعل
طبیعیه یه ملحق اولور بلکه موضع التباس اولان فعل اختیاریدر که کتابت و نطق کبی
زیرا نطق ایدرلر انلاری دیلرسه ایشلیه و دیلرسه ترک ایده و کاه مشیت ایلمز لکن بو نطقک
معنای اختیاریسی جاهلدندر و بونک بیلنمسی بودر که قدرت اراده تابعدر اراده
علمکه بر شینک سکا موافق ایدوکنه اول حکم ایدر بو نلردن جزم اولماسی دخی کاه تردد و
توقف ایله بیلنور مثلا سؤال اولوت ایلمین کسبی کاه اولورکه بلا تردد معلوم اولور
حرکت اجفانک ابره ایله قصد اولنده دخی وجوم سببی دفع ایدن حرکت اولیکیدر
اول ایکی حرکتک خیریتی دفعه ظاهر اولورکه بو معنی اختیار در که خیردن مشتق در لکن
بو علی البدیهه ظاهر اولمشدر زیرا خیریتی تجارب کثیره و مشاهدات دائما بلرنابته
اولمشدر و بو سبب بدندر که دیشلر در عقل احتیاج ایدر انکی خیردن تفتیش ایدر و انکی
شردن تحقیق شر در بیلرنر تمیز ایلیه اولکی شول کسبه که ایکی کتابتک کتابتی
بیننده متردد ایدرکه ایکیسی دخی خیردر و ایکنجی شول کسبه که سیف دن قاچوب تخلص
سطح دن رمی ایلیه و یا خود بر خیر ایله بر شر بیننده اولورکه انده اصلا تردد ایلمز
شول کسبه که ابره قوصدندن عقص عیانی ایدر پس انسانده حرکت قدرتنه مسخردر
و قدرتی ارادتنه و ارادتی داعیهسنه مسخره در و داعیه بیلمدرکه بر شینک خیر ایدوکی
علمدن حاصل اولور پس مجبور اولماسنک معناسی اولدرکه بو امورک جملهسی انده
غیردن حاصلدر کندودن دکلدر زیرا اجزانک خالقی حق تعالیدر آنوک مختار

اولدوغنك معناسی اولدر که انده جبرا حادث اولان اراده بعض در عقلا فعل
فعل جبرا یدوکنه حکمندن صکره داول حکم دخی جبرا حادث اولمشدر پس عبد اختیارده
دخی مجبور اولور امدی تارك اولمامقده فعلی مثلا جبر محضدر حق تعالی نك فعلی اختیار محض
قبول شرطلرانده اصلا تردد و تحیردن صکره ارادت معناسی فهم اولنمایه زیرا اول
حقنده محالدر وانسانك فعلی منزلتین بیننده بر منزلده اولوره در زیرا اختیار اولوره
جبردر پس اهل حق بونك ایچون بر عبارت ثالثه طلب ایدیلر و آنی کسب اسمیله
ایلدیلر که اول جبر ایله اختیار بیننی جامعدر فهم ایلایی کسبلر لکنده بوندن صکره امور
مذکوره نك بعضنك بعضنه اوزره ترتبی اول جهتدن دکلدر که متأخر متقدمدن
حادث اوله تولید ایله زیرا اول جهل محضدر بلکه جمله سی قدرت ازلیه یه حواله
ایلمك کرکدر که آنوك حقیقت معناسنه انجق راسخون واقفدر آخردن واقف
اولدم دیو ظن ایدنلر مجرد لفظنه واقف اولورلار بزم قدرت قاصره مز قیاس
ایله لکن بو حقدن بعیددر اصل حقی علی وجه التعلیم تفهیم ممکن دکلدر اندن قدر
ممکن اولدر که بعض مقدوراتك بعضنه اوزره صدورنده ترتبی دکلدر الا شرط وطلك
شرط اوزرینه ترتبیدر ترتب مشروطك دخی درجات کثیره سی واردر که عوامه ظاهر
اولماز بعضی دخی ظاهر اولماز الا نور حقله مکاشف اولان خواصه اولور و باجمله متقدم
متقدم اولمز و بر متأخر تأخر ایلمز عبثا واتفاقا بلکه جمله سی بطریق الحق واللزومدر اکر
حق تعالی نك جمیع افعالی نته کیم بیورمشدر وما خلقنا السموات والارض وما بینهما
لاعبین ما خلقناهما الا بالحق پس ما بین السماء والارض اولانك جمله سی بر ترتیب
واجب وحق لازم اوزره جاری شدر که حادث اولدوغی طریقدن غیری طریقله حادث اولمق
ودخی البته موجود اولدوغی ترتیبه اوزره اولور پس بر متأخر تأخر ایلمز الا شرطنی
انتظار ایچون ایدر مشروطك قبل الشرط وجودی محالدر محال ایسه مقدور اولدوغی
موصوف اولماز پس بو تقدیرجه انوك مقدور ایکن شرطه موقوف اولماسی
بیانه لازمدر و قدرتك موجود ایکن دخی بیانی لازمدر و بونی افهام ضعیف
صاحبنه تفهیم ممکن دکلدر الا بر مثال ایله اولور مثال بودر که بر انسان فرض و
تقدیر ایدرز که محدث و جنب اولوب رقبه سنه وارنجه صو ایچنه باتمش اوله
اول حدث اندن مرتفع اولماز الا غسل وجه قصنده اولور وجهنی غسل ایتمزدن
مقدم بر انوك یدندن ورجلندن حدث مرتفع اولمامشدر دیرز مثلا زیرا انك
حدث غسل وجهه متوقفدر ملاقات ما ایلکه رفع حدثده سبب حقیقی اولدر
امدی اول تقدیرجه ما قدرت ازلیه منزله سنده در که اشیایه تعلقده در لکن مقصوده
تأثیری بر شرطه متوقفدر که اول غسل وجه در پس اول شرطك حصولی قصنده یدیدن
رفع حدث بولنور لکن ما ایله دکل غسل وجه ایله دکلدر لکن رفع حدثك یدن غسل

وجهه ترتبی جاهل اولانلار اوزاولور که توهم ایدر که انده موثر اولان غسل وجه
ماء دکلدر کذلك عقلی قاصر اولانلر افعال الهیه نك شروطه ترتبندن توهم
ایدرلر که انلارده تأثیر شروطلرك اوله قدرتك اولمایه اما اویله دکلدر نته کیم
جنونه نامزد اصحابنه وبصیرت نافذه قاصر اربابنه خفی دکلدر امدی بو جهله
فهم اولنمق کرکدر مقدوراتك قدرت ازلیه دن صدوری مع هذا قدرت
قدیمه ومقدورات حادثه در یعنی اکرچه تأثیر حقیقی قدرتكدر لکن شروطلرك
وجودی زماننده تعلق ایدر و بو ترتیب باب عالم ملکوتی قرعدر و بو علم
اندن تعبیر ممکن دکلدر امدی آنی بز ترك ایده لم زیرا بوندن ممکن اولانك
مقدارنی استیفایه دخی عمر نوح علیه السلام وافی دکلدر و انجق مقصود اولان
اوزره اقتصار ایده لم که انی کده توحیدك طریقنه تنبیه در که مقامات توحیده
اول مقام ثالثدر و فاعل حقیقتده واحددر امدی خوف اعلان اولدیر و
رجاء دخی اولدر و توکل و اعتماد دخی اکادر و بو معانی نك جمله سی الا انا
اکلاسنك مختصر منظومه در و بو بر کلام لطیفدر که لسانه خفیفدر و مفهوم
قلبه ثقیلدر اعتقاد سهلدر اما حقیقتی اصحاب کشف عیان اولان علمای
راسخین اوزرینه غایت عزیزدر اکر سؤال ایدرسك که افعال حق تعالی نك
مخلوقی اولدیغی نیز اکر عبدك امعال فعلی دکلدر دیرسك شرع باطل اولمق لازم
کلور زیرا احکام شریعه تکلیفه منوطدر که تکلیف عباد افعالیله در و یاخود
عبدك دخی فعلیدر دیرسك پس بر مفعول ایکی فاعل بیننده مشترك اولمق
لازم کلور اول خود محالدر امدی جواب دیر و رزکه بین الفاعلین بر مفعول
جائزدر بحال فاعلك ایکی معناسی اوله نته کیم فلانی امیر وجلاد قتل ایلدی
دیرلر زیرا جلاد صورة فاعلدر امیر معنی فاعلدر کذلك خالق تعالی افعال
عبادك فاعلیدر مخترع وموجد معناسنده وعبد دخی فاعلیدر حق تعالی
انده قدرت خلقنك محلی اولدوغی معنایه که انده ارادت خلقندن صکره
اول دخی انده علم خلقندن صکره در پس قدرت اراده یه مرتبط اولدی وحرکت
قدرته مرتبط اولدی شرطك مشروطه ارتباطی کبی و حق تعالی نك قدرتنه مرتبط
اولدی معلولك علته ارتباطی کبی و یاخود مخترعك مخترعه ارتباطی کبی و هر شیکه
انوك بر قدرته ارتباطی واردر انده محل قدرت انوك فاعلیدر دیو تسمیه
ارتباط مرجح و بونلرك تطابق و توفیقی ایچون حق تعالی قرآن عظیم افعالی
کاه ملائکه یه نسبت ایلمشدر کاه جماده نسبت ایلمشدر وینه انلاری بعینها کاه
دخی نسبت ایلمشدر نته کیم موتده قل یتوفیکم ملك الموت بیورمشدر و دخی
الله یتوفی الانفس بیورمشدر اما واضع لغت فاعل یعنی مخترع ایچون وضع

ایلمشدر امدی تخریج عبد اوله وبچی جهتدن عبدده حقیقت قیلور اکا لازم اولور
شول کمسه که اقرار وتعلیم ایلمکدر آنده مجاز اوله فعلی امیره نسبت کبی زیرا انلار
تحتنده شول جلاد ده حقیقتدر اکا انلار که انلارده حق منکشف اولمشدر بیلورلر
او بالعکسدر واول صیغه حق تعالی حقنده حقیقتدر زیرا تخریج حقیقی اولدر
پس بر فاعل یوقدر الا حق تعالی در اول تقدیرجه فاعل اسمی عبدده مجاز اولور
مناسب وظل فعل اولمق معناسنه نته کم بر کمسه که حقیقت قتل امیردن ایدوکنی
بیله جلاده نسبتی مجاز قیلور آنی مظهر اولدوغی ایچون نته کم بو مقامک تحقیقی
علم معانیده متقرر اولمشدر اول سببدندر که مجاز شرعیده گتوریلور مطلقا ما
لرنک غیرینه مستعمل اوله ومحجوب بلکه متکلم قصدنده اولانک غیرنده مستعمل اوله
دینلور اگر سؤال ایدرسک که نیجاکه جمله سی حق تعالینک کندینک فعلی
ایدوکی ظاهر اولدی پس نیچون فعل الهی زیرینه غضب ایدر وبعضنه راضی اولور
امدی بیل سنکه آنوک سری کتاب شکرده مرور ایلمشدر اکا مراجعت اولنه
امدی بز توحیددن بو ذکر ایتدوکمز حال توکلی ایراث ایلدیکی بودر لکن اول اتمام
اولماز الا رحمت وحکمته ایمان ایله اولور زیرا توحید مسبب الاسبابه نظری ایراث ایدر
ورحمت وسعت رحمته ایمان مسبب الاسبابه ثقه‌یی ایراث ایدن اولدر وکلیسی گیدر
حال توکل تمام اولماز الا وکیله ثقه واعتماد ایله اولور وکفیلک حسن نظرینه اعتماد
قلب ایله اولور وبو ایمان دخی ابواب ایماندن باب عظیمدر وبونده طریق مکاشفه
حکایه سی طویلدر لکن حاصلی بودر که اگر حق تعالی آحاد خلائقک هر برینه جمیع انواع
عقلا واصناف قدرت تامه یه مشتمل اولدقلری حالده خلق ایلسه
بنه جمله سی عالمده ذره واحده یه زیاده ونقصان ایچون تفاوت ونظام ایلسه‌لر
قادر اولمازلردی ودخی نه مرتبه آنده واقع اولان نظر ایدوب ابصارلرینی دوندرسه‌لر
حق تعالینک خلقنده بر قصور بولمازلر وبنده هر شیئی که حق تعالی عبادینه
قسمت ایلمشدر کمال قصوردن وعجز وسروردن ورزق واجلدن واقدام وفعل
وطاعت وعصیاندن وکفر وایماندن جمله سی عدل محضدر که آنده جور یوقدر
وحق صرفدر که آنده ظلم یوقدر بلکه اول ترتیب واجب اسلوب حق وقدر لائق
اوزنده واقع اولمشدر واحکام اصلا اندن احسن واندن اتم واکمل یوقدر اگر اولسه
وقدرت وجودده ایکن اظهاره بخل اولوب ادخار ایلسه بخل اولور که جوده مناقضدر
وظلم اولور که عدله مناقضدر اگر قادر دگل ایسه عجز اولور که الوهیته منافیدر
بلکه هر فقر وفقر دنیاده نقصان واخرته زیاده در وهر نقص بر شخصه نسبت ایله آخرتده
نقص ایلمکدن هر شیئی بغیره اضافت ایله اول نعیمدر زیرا ایلام اولماسه قدر نعمای
ونار اولماسه اهل جنت قدر نعمتی بیلمزلر ایدی وکلسه ارواح انسه ارواح بهایم فداء

الذی

والنسی وجه بهانه تسلیط ظلم دگلدر بلکه کاملی ناقص اوزرینه تقدیم مقتضی عدلدر
کذلک سکان جنانه نعمی تعظیم ایچون اهل نارده عقوبت تعظیم ایله اهل ایمان ایچون اهل کفرلری
فدا ایتمکده عین عدلدر ومادام که ناقص خلق اولنمیه مثلا بهایم کبی کامل بیلنمز انسان
کبی مثلا کذلک خلق بینینده دنیا واخرتده قسمتده تفاوتده دخی امر بویله در وجمله سی
عدلدر جور یوقدر وحقدر که آنده لعب یوقدر وبو دخی الا کن بر امر خطیر عظیمدر
اکثرون بونده غرق اولمشلردر ووسعتده بحر توحیده قریبدر که بونی تعقل ایلمز
الا عاملون ایدر وبو بحرک وراسنده سر قدر درکه بونده اکثرون متحیر اولدیلر و
مکاشفون سرینی افشادن منع اولنمشلردر وحاصل خیر وشر مقتضی به در وحق تعالینک
قضا ایتدوکی شیئ واجب الحصولدر مشیت سبق ایتدکدن صکره ولا راد لحکمه ولا
معقب لقضائه واحره سنکا اصابت ایده جک خطا ایدوب سنی تجاوز ایتمسندن مجاوز
ایده جک البته سنکا اصابت ایلمز امدی بو مطلبده اطناب ایلدک زیرا بو باب
جمیع علوم مکاشفه نک نهایتیدر ومجموع سعادت انکله اصلی بوکا منتهی در امرکان غافل

مطلب ثانی حال توکل بیاننده در مقدما ذکر ایتدوکمز اصل

توکل ایدی که علمدر بو حالیدر که حقیقتده بعده ثمره سی ذکر ایدرز انشاالله تعالی
اول عملدر امدی بیله سن که توکل وکالتدن مشتقدر وکالت بر اوبرینه تفویض
آنده وانکا اعتماددر شول کمسه که انکا تفویض اولنور وکیل ایله تسمیه اولنور مفوض
اولان متکل ومتوکل ایله تسمیه اولنور پس توکل قلبک ایچی وکیله اعتمادندن عبارت
بوندن صکره توکل انسانده تمام اولماز الا وکیلده ورشت امورده اعتماد ایله اولور
یری مصالح ومفاسده اهتداده منتهی اوله وقدرتده منتهای اولا که خوف وجبن
واستحیا ایچینه وفصاحتده منتهی اولا که کلامدن کمال کلیه شفقتده منتهی اوله
زیرا امور مذکوره معتمد اولماز مگر که شفقته مقارن اولالر بوندن صکره متوکل
اگر بو امورلر بوده شکی اوزره اوله وباخود برنده شک ایلسه وباخود امور
مذکوره ده صحیح گندوردن اکمل اولمسنی تجویز ایلسه نفسی وکیله مطمئن اولماز و
بو قیاس اوزره حق تعالی یه توکل ایلسه دخی لازم درکه اعتقاد جازم ایله اعتقاد
ایلیه که حق تعالینک غیری فاعل یوقدر وانکله بیله تمام علم وقدرت اعتقاد ایلیه
بعده جمیع عبادینه تمام عطف وعنایت ورحم اعتقاد ایلیه اگر بو امورک برینه
اعتقاد ایلمزسه توکلی تمام اولماز یا ضعف یقینی سببی ایله وباخود ضعف قلبی که
اوزرینه جانی استیلا ایلمکده وغلبه ایدن اوهام سببی ایله زیرا وهمک
دخی تأثیر قوتی واردر نته کم انک برمثالی ایله قابل دایاغود فراشده
یا تقدن خوف ایدر ومع هذا جاده ایدوکنده شک ایلمز وستمدی حشر و
زیرا عاده واعته انوک اوزره جاری در بلکه توکلک تمامی قوت یقین وقوت

خواص اصلا زاد کوتورمکلی نجه کونز ایدرلر که اول نفسی هلاکه یه القا ایتمکدر جواب بیلورلر
اول نفسی تهلکه یه القا دکلدر زیرا شخصه کوره برکا اولمسه ور که بر اسبوع مقداری
بلا ضیق ترک طعام معتاد اوله خاطرینه تشویش القاسه و اول خصوصده نفسی ایله
مجاهده ایتمش اولوب و رزقی کلدوکی سبیل مقربی اصابت ایدرسه
طلب نفس ایله راضی اوله و بیله که انوک رزقی موت وجوعه دکلدر و بو حاله اگرچه
زیاده نقصانه رکض آخرینه زیاده دربری دخی اولمسه درکه بعض حشیش
شیئی حبس ایله تقوت ایلمکه قادر اوله زیرا بیله لر دخی حالی دکلدر یا براقدی یه
اولور و یا بعض حشیش بولورلر انکله تقوت ایدر و یا خود برنقده باری برق
واصل اولور حتی و مثلا در که جبل ده زکوه وابزه و متواضعی توکلا مانع دکلدر زیرا
انلارک برازی ده وجودی نادردر و انلارک مقامنه برشیئی قائم اولماز مع هذا
بونلار ضرور ریاضتدر درجه ثالثه اسباب موهومه در اکتسابده اولان تدبیرات
و دقیقه که اگرچه طریق مباح ایله ایسه دخی زیرا مباح اولماوب شبهه اولان طریق
حد حرصده داخلدر وحتی دکلدر که بو مقوله اسبابه مباشرت محل توکل در
مثلا رقیه و طیره و کی و بونلارک امثالی که بونلردن صکره متوکلون یا خواص
انلار اکثر اسباب مقطوعه یه ترک ایدرلر تداویده ذکر ایدرلر که مع هذا انلر
عدم زاد تحقق و مقطوع به در الا اوکنده اولان طعامه مد ید ایتمک مسلمه محل
زیرا اول توکلدن دکلدر نته کم بیلدک و یا متوسطون در که انلار امصارده ساکن
اولورلر اما کسبدن و اسباب ظاهره دن تقاعد ایدرلر حق تعالینک کفالتنه اعتماد
ایتمکله و یا خود عوام در که اکتساب ایدرلر لکن کسبه اعتماد ایلمزلر بلکه حق تعالی یه
اعتماد ایدرلر پس انلار بدنلری ایله مکتسب و قلبلری ایله منقطع الی الله تعالی
اولورلر حتی و مثلا در که متصل سببی صاحب عیال اولانه توکلک بو قسمی راجح
قوقنده اولان قسمدن نته کم حضرت صدیق رضی الله عنه خلافتنا ایله مبایع اولدقده
صکره اکتسابی اختیار ایلدیلر و دخی عیالدن متجرد اولان کسه دخی اگر ناسک الکرنده
اولانه استشراف و نظر ایدرسه انوک حقنده کسب افضلدر بو منزلدن صکره بو
نفسنک موضع غروری واردر زیرا کیدوب ظن ایدر که متوکلین دن اولوب مغفول
تعالی اولمایه انوک امتحانی اولدر که چونکه متاعی سرقه اولنسه و یاخود ضائع اولسه
متاسف اولوری یا اولمازی اگر متاسف اولورسه انوک اصلا توکلی یوقدر
زیرا امت بازوجی نجه جیاده [illegible] رزق ویرور اگر بر کسه متاعه انکار دنبلی اولمسه
انوک علاجی اولدر که بیله که سوء ظنی متعلق شیطاندر و حسن ظن متعلقی [illegible]
و معلوم اوله که مصلک توکلی منفرد که توکلنه مخالفدر زیرا ابرادی یه [illegible]
عیال و یا خود انلارک اولومنه اهتمامدن ضعف وابدب انلار حقنده دخی توکل ایلمک

طلب ایله معا اولور بونلردن صکره توکلک قوت و ضعف جهتیله اوج درجه‌سی
واردر درجه اولی اولدرکه حق تعالی ایله انوک حالی طفلک انه سی حقنده حالی کبی
اولدرکه انوک غیرنی بیلمز و غیرینه فزع ایلمز وانوک غیرینه اعتماد ایلمز اگر انه سنک غیبتنده
طفله بر امر عارض اولسه لسانندن لحق یا انامه کلامی سبقت ایدر اگر انه سی کلمزسه
ینه فزع ایتمز الا انکا ایدر درجه ثانیه اولدر که حالی بر صبی ممیز کبی اوله انه سنک
کفالت و شفقتنه و توفیقنه اولور وانون برشیئی طلب ایلمز و قلبنه انه سندن غیری
کسه خطور ایلمز بلکه ضمان و کفالتی دخی خطور ایلمز درجه ثالثه که اعلادر اولدرکه
بین یدی الله تعالی حرکات و سکناتنده بین یدی الغاسل میت کبی اوله مثلا بر صبی کبی
بیلور که انه سی انکا متکفل ایدر اندن برشیئی طلب ایلمسه دخی و بو مقام اندن سؤالی دخی
ترک متمردر کرم و عنایتنه و ثوقی اولدیغی ایله و ثانیا تدبیری نفی ایدر بلکه صاحبی کبی
[illegible] قالور نته کم مقام ثانی ترک سؤالی مثمر اولور ترک دعایی کلی و صاحبک تدبیرینی
نفی ایدر حتی حق تعالی یه دعا ایله فزع دخی و مقام اول انجق غیردن ترک سؤالی مثمر
واصل تدبیری نفی ایلمز بلکه بعض تدبیراتی نفی ایدر مقام اولک وجودی ممکندر و ثانی
و ثالث نادر الوجوددر موجود اولسه دخی دائم اولماز پس بونلردن ظاهر اولدی که
جمیع تدبیر و عملی ترک شرط توکلدن دکلدر بلکه ظاهر اولورکه بر تدبیر و عمله طالب
توکله منافی در متوکلک حول و قوتی جهتندن ادعی اما ولیلک حول و قوتی ایله
و تدبیرله ایلمک ایله تدبیره مباشرت اصلا محل توکل دکلدر

مطلب ثالث

اعمال متوکلین بیانده در مقدما حال متوکلی مثمر اولان علمی بیلدک بعده حال توکلی
بیلدک حالا بر عملی ذکر ایدرز که حال توکل انه مثمر اوله انوک تحقیقی بودر که عبد
سعی یا جلب نافع مفقود در و یا حفظ نافع موجوددر و یا خود هنوز نازل اولمیان
ضاری دفع در و یاخود نازل اولان ضاری قطعدر امری بو امور اربعه نک هر برینده
توکلک شرطنی و درجاتنی ذکر ایده لم اول کی جلب نفع در و انوک اسبابی
اوچ درجه اوزرینه در درجه اولی مقطوع در مثلا که اوکنده وضع اولنان
اکل اوزانمق کبی زیرا بو حق تعالینک تقدیر و مشیئتی ایله قطع و تعیین اولنان
اسبابدندر امری بونک مثلی اسبابی ترک ایدوب حصول مطلوبی منتظر اولمق
جهل محض در اصلا توکلدن برشیئی دکلدر لکن اسبابه مباشرت قتنده [illegible]
حول و قوت الله تعالی دندر سنک یدکدن و اسنادکدن دکلدر درجه ثانیه
شول اسبابدر که مظنون در بر ده اوده سفر ایلمین کسه کبی زیرا انده غالب احوال طعام
بولنمامقدر اگرچه احتمال بعید ایله وجودی دخی محتمل ایسه پس انده زاد کتورمک
توکلی مخل دکلدر متوسطین حقنده اگرچه خواص حقنده جائز ایسه دخی اما اگر زاد
کوتورمسه دخی ینه اعتمادی الله تعالینک فضلنه اولوب زاد و ماده اگر سؤال [illegible]

حرامدر کاه اولور که انلارک هلاکنه مفضی اولوب انلار سببی ایله مؤاخذه اولنور
لکن تحقیق بودر که اگر عیالی جوعده وجوع سببی ایله موتده اکا مساعده ایدرلر
اکا توکل لازمدر کندینک نفسی وغی عیالیدر بغایته اکا نفسی مثابه ایله …
مذکوره ده اکا مساعده ایلمیه اول دخی تحمل ایتمکنده در که عیالی صبر ایتمیه لر اکا دخی
سبب واجبدر پس وجوب توکلده منفرد ایله متعیل بیننده فرق بو قدردر

مطلب رابع

… اسباب ادخارده در بر کیسه یه کارث ایله …
یا آخر طریقله مال حاصل اوله آنک ایچون اوچ حال واردر یا تاکل ومتلبس ومسکن
قدر حاجت اخذ ایدوب باقیسنی فی الحال تفریق ایلیوب ادخار ایتمیه مگر بر حاجت
ایچون ادخار ایلیه ویاخود بر سنه یا دخی زیاده کفایت ایده جک مقداری ادخار
ایلیه بو حال حد توکلدن خارجدر ویاخود قرق کون ویا دخی یا دونی ایچون لازم اولانی
ادخار ایلیه بونده بعضلر توکلدن خارجدر دیمشلردر بعضی دگلدر دیمشلردر قول حق
بودر که اصل ادخار توکله منافی دگلدر اما انزل مرتبه تقدیر ایچون تحدیدک بو قدر …
حقیقتی ادراک اعلاز حضرت موسی علیه السلام میعادی ایچون قرق کون ایله تقدیر
املک طوتی و یا خود ایچون دگلدر بلکه بر سر ایچوندر که سنت الهیه انوک امثالنک
اوزرینه جاری اولمشدر تدریج امورده پس توکل ترک ادخاردر اول دخی نهایت
اولماز الا قصر امل ایله اولور وانوک اقل درجه سی بر یوم ولیله ویا دونه در واکثر
عمرک اولمق متصور اولان مقداردر وایکیسنک ما بیننده درجات واردر جمعی
قابل دگلدر و هر مرتبه که انوک مراتبی اوله انوک بدایتی نهایتی واردر اصحاب الیمین
نهایات سابقین ایله تسمیه اولنورلر واصحاب بدایات اصحاب یمین ایله تسمیه اولنورلر
واصحاب یمین دخی درجات اوزرینه در پس بو مراتبک امثالنده تفاوتک قوتینده
تقدیر متصور دگلدر امری افضل اولدر که اصلا ادخار ایلمیه بعده … اکا ادخاری
قلیل اوله فضلی اکثر اولور لکن بو بر نکته حقیقه در که ترک ادخار ایلمه قلبی منزعج
اولمیه بلکه قلبی متوجه اولمیه الا وکیل حقه اوله والا اکا ادخار اولیدر زیرا مقصود
قلوبک ذکر الله ایچون تجرد بیدر بعض شخص واردر که آنی وجود دنیا اشغال ایدر
و بعض شخص واردر که عدمی اشغال ایدر محذور اولان حق تعالیدن اشتغالدر
والا دنیا عیننده محذور دگلدر نه وجودی و نه عدمی اول سببدن نبی علیه السلام تجاری
تجارتدن منع ایتدیلر بلکه جمله خلقی حق تعالییه دعوت ایلدیلر … منفرددر اما
معیل ایچون بر سنه لک قوتنی ادخار جائزدر عیالی ایچون انلارک ضعفلری ایچون
و قلوبنه تسکینی ایچون بونک فوقنده توکلی مبطلدر زیرا سنین تکرار ایلدیجه اسباب
دخی تکرار ایدر پس اندن زیاده یه ادخارک سببی ضعف قلبدر متوکل حقه
بر شخص موجوددن جبار … قوی القلب اولوب فضل اکمله … النفس

و اسباب ظاهره سز خدمتک تدبیرینه واثق اوله حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم
دخی عیاللری ایچون بر سنه لک قوتنی ادخار بیورمشلردر بجهت ضعفاء امته بیان
جواز و تعلیم ایچوندر والا آخر سببدن اخلی بیجه اولور که حضرت بلالی افطار ایچون ادخار
ایلدوکی بر کسره خبزی ادخاردن نهی بیوروب انفق بلال ولا تخش من ذی العرش
اقلالا بیوردیلر یعنی یا بلال انفاق ایله رب ذو العرشدن اقلال ایدوب قوتکی
قلیل ایتمکدن خوف ایلمه دیدیلر یا بویله ایکی کنده ولرک ادخارلرینک حکمی بودر
حق تعالی عبادینک رخصت ایله عمل ایتدکلرینی دخی دیلر نته کم عزائم ایله عمل ایتدکلری
ایستدوکی کبی قلوب ضعفایی تطییب ایچون تا که میسور و آسان اولا …
ایتمیه لر منتهای درجاتدن عجزلری ایچون پس بو معانی تعلیم ایچون ادخار بیورمش
اوله والله و رسوله اعلم بوندن صکره بیله احوال ناس مختلفدر بر طائفه واردر
حاللرینه رخصت لائقدر بر طائفه دخی واردر که رخصتدن متنفر اولور و بجمله
نفس اعطالی ملکیت ماسوی اللهدن فراغتدر کرک اول نفس عزیمت ایله تمکن
اولسون کرک رخصت ایله و دخی معلوم اولا که ضرر ایچون واقع اولان اسبابک …
واجبدر اگر مقطوع بها ایسه وانلاردن احتراز واجبدر اگر موهوم ایسه …
مظنونه اولان دخی مقطوع بها حکمنده در اولور تجارب ایله اگر اولیه اولا رسه
اندن دخی احتراز افضلدر مثلا سباع وحیاتک اذی سنه صبر توکلدن
دگلدر زیرا آنده فائده یوقدر امری اسکا واجبدر که انلارک اشالیندن احتراز
ایده پس والله اسه اوزرینه دفع ایدوب متنفر اولمیان کسه مغرور اولور
زیرا اول خرق عادتدر هر مقامک رجالی واردر اگر بر کسه که … اول
مقامده طمع ایدرسه تجربه ایلسونکه بونده اولان کلب که قوت غضبیه در
اکا مطاوعت ایدرمی یا خود ایلمزمی اگر اکا اول کلب مسخر اولورسه اندن نزی
ایدرسه تا که اسکا خانه کلبلی مسخر اوله اندن ارتقا ایدرسه تا که کلب اولادی
و نبریه مسخر اوله و دخی طمع ایلمه که اخذ سلاح و ما یوبی قیاس توکله منافی اوله
بکانکه سلاحی اخذ ایدوب دفعی حق تعالی ایله ویلیه قیاس حفظ اللهدن
بیله زیرا بجه صاحب سلاح اولور که قتل اولنور و بجه بلا سلاح اولور که …
واقلنده اولان نهب اولنور بوندن صکره حق تعالینک نفسنه قضاسی …
قتل وجرح وغارتنده قضا ایلدوکی سرقه وغضبه راضی اوله پس اول …
محققدر و حفظی ایچون ترتیب اسبابده متنبه اینه اوزره وجری ایچون اولور
نه مسبب الاسبابه ثقه واعتماد ایله و توهم ایله که متوکلک ملی بو قدر
انوک ایچون توکل ایدر زیرا مرتبات انسانیدن اولان مقصود کوز …
باری کشتنه اولماز بلکه کاه اولور که مال دخی بولور لکن بر حاجه دفع ایچون

حفظ ایدر . و دخی توهم ایلمکه ضرور یانک فقدندن متألم اولمق واجبدر
پس متألم اولمامق نیجه ممکندر زیرا اسباب خدمت بارکاهی تیسیر ایچوندر
اولری حفظ و امساکی دخی حق تعالینک رضاسنی طلب ایچوندر نجانکه مفقود اولو
رکیدرکه متألم اولمایه بلکه دیمه که اکر خیر ایسه اول فقد و ضیاعنده اولماسه حق
تعالی تسلیط ایلمزدی امر قائم ایلرکن اول ضیاعدن ثواب واردر و بو
لائق بودرکه فقدندن کسب فرح ایلیه قنده قالدیکه متألم اوله زیرا خیر حفظک
اختیارنده و کنده در ازل تقدیرنک خیری قنده در بیلمز زیرا نیجه خیر واردر
که سببی ایله بر بلایه کرفتار اولورلر که هلاکنه سبب اولور تا که یالکز کندی
و بوبه فتوی ایدر و بو غایت چوق واقع اولور **مطلب خامس**
آداب متوکلیندن در اما خانه سنک متاعنده بابنی غلق ایلمکدر اما قفل
و استقصا ایلیه مثلا همسایه سنه دخی حفظ ایله دیو وصیت ایتمک بکه
و یاخود متعدد کلیدلر جمع ایلمک کبی حضرت مالک بن دینار بابنی بر شریط ایله
بغلر ایدی [illegible] بر شی ایله شد ایدردی اکر کلاب اولماسه بو مرتبه دخی
شد ایلمزدم دیر ایدی و بر ادب دخی بودر که بر متاع قومایه که انک سرقتی
[illegible] انلارک معصیتلرینه سبب اوله نته کم مالک بن دینار بویله دیمشدر
ابو سلیمان ایدی بو ملاحظه صوفیه نک ضعف علوشندندر اول دنیادن
اعراض ایلسونلر که اخذ ایدرلر اکا نظر ایدر و دخی بر شی که خانه سنده
ترک مضبوط اوله لائق بودر که خروجی وقتنده نیت ایلیه که حق تعالی انک حقنده
هر نه قضا ایدر ایسه راضی اوله اکر تسلیط سارق ایسه سارق هر نه الور ایسه
حلال اولسون دیه و یاخود سبیل الله ده اولسون دیه اکر فقیر ایسه کا محتاج
اولسون اکر فقر شرط ایلمز ایسه دخی اولی در زیرا اکا ماولور ایسه سارق انی الوب مستغنی
اولوب بعده سرقتی ترک ایدر و حلال ایمکله عصیانی دخی کیدر
و دخی کندو مالنی بر مسلم اخذ ایتمک مالنه فدا ایتمش اولور امر بر مسلمک دفع
معصیتینه و یاخود کندو مالی ایله بر مسلمک مالنه فدا ایلمک نیتی مسلمینه
نصح و خیرخواهلقدر بو نیت خانه سنده مطلوب اکر مالی سرقه اولنمش بولور ایسه
لائق بودر که محزون اولمایوب بلکه فرحناک اوله اکر قادر اولور ایسه دیه که
ثوابنه که حق محقق اوله بو نیتدن صکره اکر سبیل الله ده قیلدم دخی مالنی طلب
ایلمز ترک ایلیه زیرا انفس ایچون آخرته ذخیره تقدیم ایتمش اولور اکر قبول
ایدر ایسه ظاهر علمه کوره جائزدر لکن متوکلین قتنده غیر مستحبدر و دخی لائق
بودر که سارقه دعا علیه ایلیه والا توکل و زهدی باطل اولور و دخی دعا
علیه ایلر اجری دخی باطل اولور و دخی لائق بودر که سارقک عصیاننه مغموم

اولا

اوله مالنک ضیاعندن اولمیه و حق تعالی یه شکر ایلیه که انی مظلوم ایلدی ظالم ایلدی
و نقصانی دنیاسنده ایلدی دیننده ایلدی **مطلب سادس** فی ترک
ازاله ایدن اسبابده در اول اسباب دخی یا مقطوع بهادر دفع عطشده
ماء کبی و دفع جوعده خبز کبی بو مقوله اسبابی ترک حرامدر قنده قالدیکه توکل
اوله و یاخود مظنون بها اوله فصد و حجامت و سائر ابواب طبیه کبی و لو اسباب
توکله مناقض دکلدر و یاخود موهوم اوله کی ورقیه و طیره کبی امری شرط توکلی
ترکدر زیرا اول ملاحظه اسبابده غایت تعمقدندر که نبی علیه السلام دخی
متوکلینی بونلار ایله وصف ایلمشدر اما اودوی طبیه ایله تداوی نبی علیه السلام دن
و سائر انبیادن علیهم الصلوة والسلام واردر اولمشدر لکن بعضی ادویه طبیه
بماء اولور که مقطوع بها یه یقین اولور سکنجبین کبی دفع صفراده امری آنوک
حکمی انلارک حکمی کبیدر تجربه ده لکن ترکی حرام اولماز یاشول جهتدن که انوک
بعضنا سه مختص دکاوه ادراک ایلدکلری امور دن دکلدر دفع جوعده خبز کبی
و ازاله عطشده ماء کبی و یاخود اول جهتدن در که انوک اسبابی باطنده وار در
تخلف ممکن در لکن خبز و ماء اویله دکلدر اکر سؤال اولنور ایسه که نیجه دخی اسباب ظاهره
انتفع وندر جواب و یریلور که اویله دکلدر والا هر بلده ده اطبائی بیلورلردی
مع هذا اول ظاهر دکلدر الا اترک واولابه ظاهر در مع هذا کی نفسنده بر جرح
درکه تجربه بنیه دن برایله محذوری واردر بویله ایکن انلردن استغنا دخی اولنور
زیرا بر وضع بو قدر که انی ایله معالجه اولنه الا انوک دواسی واردر که انلرده خفی
اما فصد و حجامت بونک خلافنده در **روایت** اولنور که عمران بن حصین
کوردی و بر صوت ایشیدردی که ملائکه اکا سلام ویررلردی و قتا که کی ایلدی
اول کوریلشندکلری آنلردن زائل اولدی بعده آندن توبه ایدوب حق تعالی یه
انابت ایلدی و دیدی که بعد التوبه ینه حق تعالی بکا رد ایلدی ملائکه دن مشاهده
ایتدکلریمی دیدی و دخی معلوم اولا که تداوی رسول الله دن و سائر انبیادن
دخی علیهم الصلوة والسلام منقولدر و انکلارم دخی ایتمشلردر اما کثیرک ترک
تداوی دخی صحابه کرام دن و اسلاف علماء اعلام دن منقولدر بو امورک بیننده
توفیق بو وجهله در که ترک تداوینک دخی اسبابی واردر ظن اولنور که
ترک ایتمشلر دخی اول اسباب ایچون ترک ایتمشلردر اما بونده افضلیت
ترک لازم کلمز بلکه افضل فعلدر زیرا نبی علیه السلام ایتمشلردر و اول اسباب
ترک ایلدیلر اونلکی اولدرکه مریض ایلمکنک قریبی کشف اولنه و دوانک نفعی
اولمیاجغی اشارت اولنه ظن اولنور که حضرت ابو بکره خسته اولدقده سزه
بر طبیب دعوت ایلسک دیدکلرنده طبیب بکا نظر ایلدی و دیدی فعال لما یرید

دیدی و بو سوز دخی بو قبیلدن اوله کذلک ابو الدرداءنک قولی دخی که مرضندن
زدن شکایت ایدرسن دیدیلر نه دن دیو ذنوبمدن دیدی دیدیلرکه یا نه اشتها ایدرسن
ربمک مغفرتنی دیدی دیدیلرکه سکا بر طبیب دعوت ایده لم دیدی طبیب
بنی مریض ایلدی دیدی ایکنجی اولدرکه مریض عاقبتنک احوالنه مشغول اولوب
قلبی تداوی ایچون متفرغ اولمایه ابو ذرک کلامی بوکا دلالت ایدرکه ایکی
گوزلرینه رمد عارض اولوب دیدیلرکه بونلاره مداوات ایلدیکی ایتدی انلردن
مشغولم پس دیدیلرکه حق تعالیدن سؤال ایلسک سکا عافیت ویره
ایتدی بن حق تعالیدن بنم یانمده بوندن اهم اولانی سؤال ایدرم اوچنجی
اولدرکه علت مزمنه اولوب دواسی دخی نفعی موهوم اوله کیکه ورقبه
اسنه جاری اوله اول سببدن متوکل آنی ترک ایلیه وبوکا اشارت
ایدر ربیع بن خثیمک قولی که ایتدی بن عاد وثمودی ذکر ایلدم ایچلرنده
اطباء وار ایدی نه مداوی و مداوی جمله سی هلاک اولدیلر یعنی دوایه وثوق
واعتماد بو ضرردر دیکدر دردنجی اولدرکه دوایی ترک ایلیه حسن صبر ایله مرضنک
ثوابنه واصل اولمق ایچون ثواب مرضده شوائع بنه اخبار واردرکه ذکری کچمش
اولور بشنجی اولدرکه ذنوبی اولوب مرضی انلاری کفارت اوله دیو رجا ایله حمدنده
جاردور که برکون حمی برسنه یه کفارتدر دیمشلردر زیرا حمی برسنه نک قوتنی
هدم ایدر التنجی اولدرکه نفسندن طول صحت ایله مبادی بطر وطغیانی استشعار
ایلیوب اول سببدن ترک تداوی ایلیه که نفسندن بطر وغفلت وطول
املی قطع واستیصال ایتدیره تاکه مرض زائل اولمایه امری بجاکه ترک تداوی
بو اسباب ایچون ایدوکی سکا ظاهر اوله امری سکا خفی اولمازکه بوندن لازم کلمزکه
بو اسباب منفیه اولمیجق تداوی ده فضیلت اولمایه نته کم رسول خدانک
علیه السلام تداوی ایتدوکنده فضیلت مقرردر و دخی اگر ترک تداوی
شرط توکلدن اولسه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سید المتوکلین ایکن نیچون
تداوی ایدرلردی و نه ترک تداویده فضیلت وار ایسه دخی شول کسه حقنده
دردکه ذنوب کثیره سی اوله آنی مکفر اولمق ایچون ترک ایلیه ویاخود عاقبتدن
نفسنه طغیان حاصل اولمقدن خوف ایلیه ویاخود ثواب صبره نیل ووصوله
محتاج اوله و بونلرک اشتغالی دخی و بو امور اگرچه بعض خلقه اضافت ایله کمال
دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم اضافت ایله نقصان اولور بلکه انلرک حالی
بو مقاماتک جمله سندن اعلا ایدی اول سببدن اسباب تداوی یه مباشرت
انلره فرا ایلردی و انلر ایچون مباشرت دخی ایلدیلر و نه حضرت عمرک رضی الله
عنه طاعوندن رجوعی وشامه عدم دخولی وصحابه نک انی اوکتاوردینه انها فکر

ودخی اثر من قدر الله دیدیلر جوابنده نعم نفر من قدر الله الی قدر الله دیدوکی
دلیل اولورکه تداوی توکله مخل دکلدر نیجه اولماسونکه صحابه کرام رضوان الله علیهم اجمعین
امر توکلده اصلا مسامحه ایدرلر ایدی خصوصا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه که باب توکلده
ثابت ایدی خصوصا که عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه بو امرده بر حدیث روایت
ایتمشدرکه رسول الله دن صلی الله علیه وسلم ایشتدم دیر ایدیکه قچانکه بر یرده وبا
استماع ایدرسز اول یره قدوم ایتمیب داخل اولمیک و بر یرده واقع اولسه
سز آنده ایکن آندن فرار ایچون خروج ایتمیک بوندن مراد طاعون اولان بلده
دخولدن نهیک سببی ظاهردر نفسی تهلکه یه القادر بعض ظنون بها اولور
اسباب ایله استخلاص ایچون خروجدن نهیک سببی خفی اولمشدر سبب
اوله زیرا اکا اولورکه هوا متعفن استنشاقی بدنده ضرری محکم اولور خصوصا که
بکا بعض امور دخی منضم اولا که انلر سببی ایله خروجده زیاده کراهت اولا که اول امور
بودرکه احتیاجات خروجده فرا اولدرکه خدمت مرضا یه تنها ایدب انلره سقی ماء و
واطعام طعام ایدرکسه مفقود اولمق لازم کلور بوندن ظاهر اولورکه اگر تنها امور
تقی ایله مرضنی طاعونه داخل اولسه اثم اولماز زیرا کنده حقنده ضرر موهومدر
بقیه مسلمین دفع ضرر رجاسی او محققدر بعض اخبارده طاعوندن فراری زحف
دن فرار ایله تشبیه ایتدیلری زیرا انده بقیه مسلمینک قلوبنه کسر وانلاری اهلاکه سعی واردر
بو امر اخبار وآثارده خفادر وعبادک غفلت سبیلرندر بلکه علماک شرف وفضیلتی اول علتدن
دردکه انلاری معاملات لطیفه وقبضه یه حمل ایدر و هر بر نوعک سببی نهی وعلت امری و حرمت
وجوبده او ونهیدن هر برینک فرقنی استخراج ایدر انکله ظواهر اخبارده توهم اولنان
تناقض مرتفع اولور حقیقت حال حق تعالی اعلمدر ودخی معلوم اولاکه مرض فقری و
انواع بلایی کتمان کنوز بردن اعلای مقاماتندندر و مع ذلک اظهارده باس یوقدر
نصیحت نیت ومقصد صحیح اولی اظهارده دخی اوچ حال واردر اولکی طبیبه مرضنی حکایت
ووصف ایلیه شکایت و کل ایکنجی اولدرکه مرضی بر کمسه یه ذکر ایلیه که انلردن حسن صبر بلکه
شکر تعلم ایلیه آنه نعمت کورمکله اوچنجی اولدرکه انکله عجزنی و حق تعالی یه افتقارینی اظهار
ایلیه اول شول کسه دندرکه انده قوت شجاعت رجا اولنور و عجزی اندن مستبعد
اولور پس آنه ذکر ایدر احتمال بحذدی دفع ایچون و عجز وافتقارنی اظهار ایچون

اصل سادس

محبت وشوقده وانس و رضاده در بونده دخی مطلب وار

مطلب اول

الله تعالی اولان محبتده در و بو اعلای مقاماتدندر
و هر مقام که اکا تقدم ایدر بو مقام محبتک مقدماتندن بر مقدمه در توبه و صبر و زهد
و بونلرک غیریلر کبی و هر مقام که محبتدن صکره در آنلرک ثمراتندندر شوق وانس
و رضا و بونلرک اخواتی کبی سائر مقاماتک اگرچه وجودی عزیزدر لکن قلوب امکاننه

ایانزن خالی دکلدر اما حق تعالی یه محبت الحاایان غایت عزیز در حتی بعضلر اونک امکاننی انکار ایدوب دیمشلر درکه الله تعالی یه محبتک معناسی انجق طاعة الله موافقت در اما حقیقت محبت محال در الاجنس مثلا اولور لکن بو قول مقبول دکلدر و بو نیجه قائل اولانلره لازم کلور که لوازم محبت اولان انس و شوق و لذت مناجات دخی انکار اولنه لکن جمیع امت اجماع ایتمشلر در که الله تعالی یه و رسوله علیه السلام محبت فرض عین وجوبی دخی متفق علیه اولور طاعتدن مجاز قلمغه دخی احتیاج یوقدر کیفیت ایله اولور که طاعت ثمرهٔ محبت در طاعتک وجوبنه قائل اولنق وجود محبته قائل اولمغی مستلزم در و دخی محبت هدانک کتابی مشتدهٔ ذکری کثیر در کذلک آثارده و کلمات مشایخ ده دخی بر حیثیت ایله درکه انکاری ممکن دکلدر بونلارک جلهسی مجازه حملی محتاج و بعادهٔ مؤدی در و دخی معلوم اولاکه حب موقت و ادراکک فرعیدر اول سبب دن جماد حب ایله متصف اولماز بونلرن صکره مدرک اولان شئی یعنی ادراک اولنان اکر ملذ ایسه یعنی لذت بخش ایسه اول محبوب در اکر موم ایسه اول مبغوض در بر شئی که موم و مبغض اولمایه اول نه محبوب اولور نه مکروه اولور پس محبت طبعک بر شئی ملذ و میلندن عبارتدر اکر اول میل متأکد و قوی اولورسه عشق ایله تسمیه اولنور بغض دخی طبعک بر موم شعب دن نفرتندن عبارتدر اول دخی نیجه که قوی اولور مقت تسمیه اولنور بونلردن صکره و قتا که حب ادراکه تابع اولدیسه ادراک دخی حواسه منقسم اولدیسه حواسدن هر برینک اول حب دن ناشی لذتی مخصوصه سی اولور مثلا عینک لذتی صورت جمیله ده در قولاغک لذتی نغمات طیبهٔ موزونه ده در سائرلری دخی بویله در و دخی حس دکلدر که بصیرت باطنه بصر ظاهر دن اقوی در و قلبک ادراکی عینی دن اشد در و معقولا ادراک اولنان معانک تکثر جمالی ابصاره ظاهره اولان صورتک جمالندن اعظم در اول تقدیرجه امور الهیه ادراکی قلوبک لذتی اتم و ابلغ در و طبع سلیم و عقل صحیحک الحاسیلی اقوی در حسنک دخی معناسی دکلدر الا ادراک الملذ لذت اولان شئ میلی در نته کم بیلنش ایکندر اول تقدیرجه محبت الٰهی انکار ایدنلر الا اول بهادر ایملر که رتبهٔ بهائمی تجاوز ایتمیوب الٰهی رتبهٔ حواس ده اوتوروب قالمشلر

در مطلب ثانی

محبتک اقسام و اسبابنده در معلوم اولاکه هر حی اولان شخص البته دوام وجودینی مستلزم محبت ایدر و موتی فعلی کریه کورر و دخی وجودینک کمالنی استر و نقصنی کریه کورر و قتا که وجودک کمالی و دوامی سلامت اعضایه موقوف اولدیسه سلامتی دخی ایستر و قتا که مالی دخی دوام وجوده آلت اولدیسه مالی دخی محبت ایدر کذلک و قتا که ولد وجودده خلفی اولدیسه اکا دخی محبت ایدر بو دخی نفسک بقاسنه فرط محبتدندر که نفسنک بقاسندن طمعدن عاجز اولیجق کندونک جزئنک

بقاسنه طمع ایدر کذلک اقارب و عشائری دخی و قتا که انلار دخی نفسنک کمالنه وسیله اولدیسه انلاره دخی محبت ایدر اول تقدیرجه هر حی کائنده حقیقتده محبوب ذاتیدر ذوات مذکوره کمالیدر و بو جمله نک دوامیدر و مکروه اولان بونلارک ضدیدر اما اول اسباب بودر سبب ثانی احسان در زیرا انسان عبید احسان اندر و جبلت قلوب احسان ایدنه محبت اوزره مجبولدر و اسارت ایلینه بغضی اوزرینه مخلوقدر و بو دخی حقیقتده وجودک مالیله دوام و کمالنه محبت ضمننده مندرج در لکن بو سبب بعید و مال سبب قریب در اوچنجی اولدر که شیئ لذاته محبت ایلیه اندن نائل اولاجاق حظ ایچون اولمیه بلکه ذاتی عین حظی اوله جبت جمال و حسن کبی جمال و حسن اولدقده دخی جمیلدن اوله اندن غرض ماعداندن قضاء شهوات ایله انتفاع اولمیه سبب رابع بودر که حسن و جمال محسوساته منحصر دکلدر بلکه غیر محسوساتده اعظم و اقوی در نته کم بو خلق حسن در و علم حسن در دیرلر و بو سیرت حسنه در و اخلاق جمیله در دیرلر کوریلز میکه زمرهٔ انبیاء الصلوات الله تعالی علیهم موصوف اولدقلری بالطبع محبوبلر در کذلک ناس امام ابی حنیفه و امام شافعی و امام مالکه و امام احمده محبت ایدرلر مع هذا انلاری کورمشلر در انجق انلرک صفات باطنه لری اولان علم و دین و تقوی در سبب خامس مناسبت خفیه در محبت وجوب بنیه در زیرا نیجه شخص وار در که مابینلرنده محبت متأکده اولور اما جمال و حظ سبی ایله دکل بلکه مجرد تناسب ارواح ایله نته کم حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم بیورمشلر در الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف و ما تناکر منها اختلف بونلردن صکره بو اسبابک جمالی بر شخصده مجتمع اولسه اشد و اقوی و اکمل اولور و دخی خصالک انلرده قوت و ضعفی حسبیله دخی متفاوت اولور و بونده صکره معلوم اولاکه بو اسبابک جملهسی حق تعالی حقنده علی وجه القوة و الکمال مجتمع در اما بر محبت بوقدر حق تعالی محبت حقنده و بونک تفصیلی بودر که دوام و کمال بقا ایچون محبت حق تعالی حقنده علی وجه الکمال و القوة مجتمع در زیرا نه وجود و نه دوامی و نه کمالی دکلدر الا من الله و بالله و الی الله در اموری مخترع و مبقی و مکمل دکلدر الا حق تعالی در زیرا عدم صرف در اکر حق تعالی نک ایجادی اولمایه و هالک محض در اکر حقک ابقاسی اولماسه و ناقص در اکر حقک تکمیلی اولماسه کذلک احسان ایچون محبت دخی زیرا احسان دخی دکلدر الا حق تعالی دکلدر زیرا اسکا انعام ایلین اولدر سنی خلق ایله و مالکی قدر وار اتکی و داعیهکی خلق ایله کذلک هر شئی که سنکا واصل اولور جملهسی حق تعالی در بالذات بو ظاهره وسیلهٔ مضطره در جوالی تاره ده جریانده اضطراریا تابعکی امری وجود و احسان و طول احسانده منفرد اولان بر رب متعال در کذلک بر شخصه لذاته محبت دخی که احسانی ایچون اولمایه مثلا شرق ده بر پادشاه عالم عابد عادل و ناسه

متلطف استماع ایلمک سن اکا میل ایدرسن که محبت اولدر مع ذلک سن انوک
خبرندن یا یوسسن کذلک انوک قدری بر پادشاه استماع ایلمک اندن نفرت
ایدرسن که اول بغض در مع هذا سن انوک شرندن امین اولورسن و دخی
بغض دکلدر که بو بله محبت مستحق دکلدر الا حق تعالی در زیرا کافه ناس محبت اوصاف
خلافته متصف اولان اول رب کریم درکه اوللا انلاری ایجاد ایدب بعده انلاری
اعضاء و اسباب ضروریه ایله تکمیل ایدب بعده محتاج اولدقلری اسباب ایله فوق
دخی دکال ایله تنعیم ایدب بعده منظفه و زینتلری اولان مزایا و زوائد ایله که ثیاب
جمیله و دوالب حسنه کبی تجمیل ایلدی حق تعالی در بوکا دکلدر و یاخود شخص جمالی
معنوییه ایچون محبت در که اول علم و قدرتدر امدی اول محبت دخی حق تعالی دن الا حق
یوقدر اما علم ده اولین و آخرینک علمی فنده در حق تعالینک علمی کوره ایله
علمی جملهیه محیط در که انوک علمندن سموات و ارضده مثقال ذره خارج اولماز بلکه
اهل ارضه نسبت حق تعالینک علمی اعلم اهل ارضک اجهل اهل ارضه نسبتندن اکثر در
زیرا انوک زیاده سی علی کل حال بر مقدار متناهی ایله در اما علم الهینک زیاده سی
غیر متناهیه در و اما قدرتده هیچ بر قدرت و بر قادر یوقدر که الا اول حق تعالینک
قدرتنک آثارندن بر اثر در امدی جمیع جمال و بهاء و عظمت و کبریا و قهر و استیلا حق
تعالی نکدر اگر بر قادره کمال قدرتی ایچون محبت معقول ایسه انکا حق تعالینک غیری
مستحق یوقدر و اما عیوبدن تنزه که اول دخی موجبات حبک بریسی در اول
دخی علی وجه الکمال متصور دکلدر الا اول واحد حق ملک قدوس ذو الجلال و
الاکرام ایچوندر زیرا هر مخلوق اگرچه نقائص و عیوبدن منزه ایسه دخی وجه آخردن
بر نقص دن بلکه نفسنده خالی اولماز و الا اول عاجز و مخلوق و مسخر و مضطر اولمقدن
خالی دکلدر و بر جمال یوقدر الا حق تعالیه مخصوصدر و اما مناسبت و مشاکلت
ایچون محبت زیرا هر شینک شبیهی اکا منجذبدر و شکل بشکله امیل در اول
مناسبت دخی یا معنای ظاهره ده در که اول خفی دکلدر کاه اولور که امر باطن مخفی
اولور اول دخی حق تعالی حقنده یا ممکن التعبیر در که حق تعالیه قرب علمده مشغول
صفاتنده که بونه اثارا ایله تخلق ایله امر ایلمشدر حتی تخلقوا باخلاق الله امر وارد
مثلا علم و احسان کبی و خلقه بر و رحمت و افاضه خیر و انلاری حقه ارشاد و بونلر
امثالی کبی و یاخود غیر ممکن التعبیر در بلکه اکا انجق رمز ایله اشارت اولنور قوله تعالی
قل الروح من امر ربی قوله کبی و دخی انا جعلناک خلیفة فی الارض قوله کبی
زیرا حضرت آدم علیه السلام حق تعالیه خلافته مستحق اولمادی الا اول مناسبت ایله
اولدی و دخی حضرت رسالت پناهک صلی الله علیه وسلم ان الله خلق آدم علی صورته
قولی خبری بو معنایه رمز ایدر و دخی بو مناسبت دندر قرب نوافل کمالی افراز

شکر ونته کم نبی علیه السلام ربندن خبر جل حکایت ایدب دیمشدر لا یزال العبد
یتقرب الی بالنوافل حتی احبه فاذا احببته کنت سمعه الذی یسمع به وبصره الذی
یبصر به ولسانه الذی ینطق به و بو بر موضع در که آنده کثیر خلقک قدم لری
زیرا کاهی بونده ایکی طرف ایله متنازعدر بری قاصر لردر که تشبیه ظاهری باطل ایلر
و بری دخی غالی و مسرف لردر که حد مناسبتدن اتحاد و حلوله تجاوز ایلمشلردر
حتی نصاری ضلاله دوشوب حضرت عیسی حقنده اله در دیمشلردر بعضیلری
دخی ناسوت لاهوت ایله تدرع ایلمشدر دیمشلر آخرولری دخی ناسوت لاهوت
ایله متحد اولمشدر دیمشلر و بعض ناس دخی انا الحق دیمشلر و اما انلار که
تشبیه و تمثیل و استحالت حلول و اتحاد منکشف اولمشدر و انلر که انلاره حقیقت
منکشف اولمشدر انلار اقلون در و بو مناسبت اسباب حبک اقوی و اعظمی
و ابعد و اعزی در و وجودده اقلیدر **مطلب ثالث** معلوم اوله که
انسانده بر قوت که وار در عبث خلق اولنمامشدر بلکه اکا ملایم اولان شی
ادراک ایچوندر و انوک لذتی ادراک ایتمکدر شهوت و مولوده در بوندن صکره
انسانده بر قوت ربانیه وار در که اول عقل در انوک لذتی ادراک علوم
دخی دکلدر که لذت علمیه حسیه اقوی در زیرا انسان علم دن و علمی ترجیح
صبر ایدر حتی شیء حقیر ده ایسه دخی مثلا شطرنج کبی اگر ترکینه انوک مقابلی
لذت اکلی ذکر ایلسه کاه اولور که انوک اکلی باهمیت نسبت و لذت غالب
ایدرلر بوندن صکره دخی خفی دکلدر که لذت علم شرف معلوم حسبیله در پس
موقوف است جمیع معارف قدرنجه الذدر زیرا اندن اشرف معلوم یوقدر و بنه ابدیه
و سرمدیه در که آنی موت قطع ایلمز زیرا اول لذتنک محلی او ربکنی در که باقی
و لا یفنی در و لمری طلاب علوم بعض مشکلات انکشاف اولنمنده بر لذت عظیمه بولورلر
آنی اهلی بیلور یا اول لذتنک محلی نه در پس انکشاف حق تعالینک جمال
و جلالنده اولدی زیرا اول ارتفاع اکا بر مرتبه فرح عارض اولور که اول سببدن
طیرانه قریب اولور حتی نفسندن کندو سی غائب اوله و قوت فرح و سرورنه اختیار
تعجب ایدر و بو بر صفادر و لذتدر که آنی ذوق ایتمیان ادراک ایده من بلکه
اولنور که ذوق ایتمیان آنی منکر اوله نته کم صبی لذت سلطنتی انکار ایدر پس
بیلنم که حب محبوبک غیرینه قوم ایتمیان حق تعالینک وجه کریمنه نظر لذتنه
نه وجهله ایمان کتورر مع هذا حق تعالینک صورت شکلی یوقدر بونک بری
ایله که رویت او خود بر نوع اکمل انکشافدر و جهی اولدر که مدرکات متخیله نک
جمال رؤیتنده ادراکی حال تخیلده ادراکندن اتم در و دنیاده دخی آخرته نسبت خیال
منزلهسنده در نیجه که حجاب بدن مرتفع اوله اکر نفسده کدورات دنیا قالمازسه

رؤیتی فی الحال مشاهده ایدر اگر بعض کدورات قالور ایسه که انلری اصلا منفك
اولماز انلار رب خالقلرندن ابد الآباد محجوبلردر نعوذ بالله من ذلك بعضلر
دخی انلاردر که انلرده اثر ضعیف قالور لکن ناره عرض ایدرلر تزکیه و تطهیر ایچون
تزکیه یه احتیاجی مقداری اقل مرتبه سی لحظه خفیفه در و افضلی مؤمنین حقنده
بیک سنه در پس انلرك نفس کدورتدن پاك و طاهر اولور حق تعالی انلره بر
تجلی ایله تجلی ایدر که تجلیسی علی الاضافه ایله جزئیاتك اکتسابی کبی اولور تجلی
اضافت ایله و بو مشاهده و تجلی رؤیت ایله تسمیه اولنور لکن بر رؤیتدر که
صورت مخصوصه ایله و جهت و مکان ایله دکلدر زیرا انلاردن رب الارباب
متعالیدر و دخی آخرتده مشاهده ایله دنیاده معلوم اولان بینلرنده فرق اولماز
الا زیاده کشف و وضوح جهتندن اولور پس بوندن ظاهر اولور که بر کمسنه که
دنیاده ربنی بیلمیه آخرتده رؤیتی و جهله اولور و فاکه معرفت درجات
اوزره اولدیسه تجلی دخی درجات متفاوته اوزره در زیرا قلت و کثرت
و قوت و ضعف و جنسی جهتیله مختلف اولور اول سببدندر که نبی علیه السلام
بیورمشدر ان الله یتجلی للناس عامة و لابی بکر خاصة و جهی اولدر که و فاکه
دنیاده صدرنده جمع اولنمش بر شی ایله فضلی متمیز اولدیسه لاجرم بر تجلی ایله
دخی فضلی مقرردر که انکله متمیز اولدی اگر سؤال اولنورسه که حق تعالینك وجه
کریمنه نظر لذتی دنیاده اولان معرفت لذتنه نیجه قیاس اولنور که اول ضعیفدر
امری معلوم اولا که لذت معرفی استحقار مرتفعدن حاصل اولمقدندر و الا لذت
لذت سائر لذائذك فوقنده در بلکه عارفین ایچون بعض لذائذ اولور که انکله
دنیاده جنتی استبدال ایتمزلر مع هذا بو لذتك معا لذت لقا و مشاهده
اصلا نسبتی یوقدر اگر سؤال ایدر ایسك که آخرتده محل رؤیت قلب میدر یا چشم
عین میدر امری معلوم اولا که ارباب بصائرك مطمح نظرلری رؤیت در قلبی
آلت ایله واقع اولورسه اما اهل نظر اختلاف ایلدیلر حق بودر که عین ایله در
نته کم اهل سنت و جماعتك مذهبی بودر تا که لفظ رؤیت و نظر و انوك اشکالی
شرعده وارد اولمشدر ظاهری اوزره اجرا اولنمش اوله زیرا الفاظ ظواهرندن
صرف جائز دکلدر الا ضرورت ایچون صرف اولنور مطلب رابع
عبدك حق تعالی یه محبتنك اسبابنده در معلوم اولا که ناسك جاهل اولدقلری
اسعدی و آخرتده لذتی جهتندن اکملی حق تعالی یه محبت جهتندن اقوی
بر مؤمن اصل محبتدن منفك دکلدر زیرا اصل معرفتدن منفك دکلدر اما
قوت محبت که مرتبه عشقه منتهی در انلردن اکثری منفك دکلدر و انوك
طریقی تحصیلی قطع علائق دنیا و حق تعالینك غیرینه محبتی قلبدن اخراجه

مخصوصدر و کمال محبت حق تعالی یه جمله قلبی ایله متوجه اولمقدر امری ممکن مقداری غیرله
غیره قلبی مشغول اولدیغی مقدار نقصان بولور و بو اشتغالدندر جاه و مال
و اهل و ولد و اقارب و عقار و دواب و بونلرك غیری دخی و دخی جمیعنك
جمله طرفندندر حق تعالی یه معرفتك قوتی و انتشاری و قلبه استیلاسی بونلار
دخی قلبی شواغل و علائق دنیادن تطهیردن صکره اولور اول کلمهٔ طیبه که صفتنده
اصلها ثابت و فرعها فی السماء بیورمشدر انکدن مراد بودر و بو معرفته ایصال
ایتمز الا فکر صافی و ذکر دائم ایصال ایدر و بو معرفته واصل اولانلر یا اقویادر که
اول حق تعالی یه بیلورلر بعده غیرینی انکله بیلورلر و یا خود ضعفادر که اول
افعالی بیلورلر بعده انلردن فاعله ترقی ایدرلر و بو طریقدر اکثره اسهل اولان
و سالکلره اوسع اولان و بو طریق عجائب آفاق و انفسده و ملکوت سموات
و ارضده تفکر ایله حاصل اولور زیرا انسان فهم کنه استقصایه واصل اولماز و نه
فهمی بالغ اولور و غیر مرتبه جمله انبیاء و اولیاده اولانه نسبت بحردن قطره کبیدر
بلکه انلارك علوملرینك دخی حق تعالی علمنده متناهی اولدیغندن نسبتی بویلهدر پس
تعالی یه نسبت بو فکره مستغرق اولسك جمیعنك غایتی ایله مزداد اولور بوندن صکره
ناسك جمیعنده تفاوتلری معرفتده تفاوتلرندندر اگر ناس حق تعالی یه بیلمزلر
صفات و اسما ایله بیلورلر انلارك بعضی دخی انلاره ایمان و تسلیم ایله مؤمن اولوب
تحقیقی ترك ایلمشلردر که انلار اهل سلامتدر و بعضلری دخی انلار ایچون معانی تخیل ایلمشلر
رب الارباب انلردن متعالیدر انلار مشبهدر و اما محققینه عارف اولانلر
متفاوتدرلر و انلارك جمیعی حق تعالینك ذاتنه در پس اهل محبت مستغرق و قراره
مستقر اولماز اما شول کمسنه که حق تعالی یه انعام و احسانی ایچون محبت ایدر بو کا
اولور که بلا وقتنده محبتی متغیر و یا ناقص اولور اما شول کمسنه که حقه عجائب صنعی ایچون
محبت ایلیه و انکله عظمت و جلالته استدلال ایلیه اول محبت متغیر اولماز بلکه
هر بار که حق تعالینك صنعنه و عجائب قدرتنه مطالعهسی مزداد اولور محبتی دخی
مزداد اولور و اما ناسك معرفت الهیهده قصورنه سبب ایکی امردر بری شهواته
انهماك و نفوسنی احوالنه اشتغالدر زیرا حق تعالی بر کمسنهنك جوفنده ایکی
قلب قومامشدر که ما جعل الله لرجل من قلبین فی جوفه بیورمشدر امری بریله
غیره مشغول اولمق معرفت الهیهدن غافل اولور بری دخی حق تعالینك شدت ظهوری
و وضوحیدر تا بیلهسن که ظهوری خفاسنه سبب اولور بونك تفصیلی بودر که
ادراك مدرکك و صوللرینه و لکن لحاظ سیدر امرلری و صولده متغیر که
غیرندن کندو وقتنده تمیز لازمدر پس هر کمسنه که وجودی انقضا اوله تمیزی دخی
عسیر اولور و اکثری دخی منعکس اولور مثلا احوال زمان کبی زیرا حقیقتنی ماله مشکلدر

عوض اولوب غیر فاز اولمق سببیله وجودی اخفی در اول سببدن ادراکی
عسیر در کذلک هر کسنه که وجودی اظهر واشهر واقوی اوله آنی غیردن تمییز ممکن دکلدر
وانکله مدرک اولانی احاطه قابل دکلدر پس ادراکی دخی متعذر اولور مثلا نور بیکه
عند الحس ظاهر ایکن ینه ادراکی عسیر در حتی اکر ضدی که ظلام در آنی تعقیب ایلمسه
اصلا تمییزی ممکن اولمازایدی پس اول تقدیرجه حقیقت الجیه تعالی وتقدس عقل وبصر
وقیاس ایله بوز منزلده اولسه وبرضدی دخی یوقدر که انوک سببی
ایله مستبین وظاهر اوله عقل ایچون آنی غیردن تمییز ممکن دکلدر وینه قوتی وجلالی
احاطه سوجهتندن دخی عقل ایچون آنی معرفت واحاطه ممکن دکلدر زهی پادشاه منزه
اشراق نوری ایله احتجاب ایلمشدر وبصائر وابصاردن کمال ظهوری ایله مختفی اولمشدر
ودیمشلردر شعر لقد ظهرت فما تخفی علی احد الا علی اکمه لا یعرف القمرا
لکن بطنت بما اظهرت محتجبا فکیف یعرف من بالعرف استترا ترجمه
شویله ظاهرسن جهانک کمسه دن اولماز نهان اکمه اولا یا مکر اوله مه دن بهره یاب
لیک بیلمز بنی سنی بیلمکلک استرا ایتدک سنی ایلدک چونکه ظهور کلا بطونله احتجاب
امدی معرفت ذوالجلال والاکرامدن قصور افهامه سبب بودر لکن شول کمسنه نک که
بصیرتی قوتلو اولوب منیه وعقلی ضعیف اولمایه امورنک اعتدالی حالنده اولمسه کورز
الا اللهی کورر وحق تعالی نک غیرینی بیلمز وبیلور که وجودده حق تعالی نک غیری یوقدر
ونک افعالی حق تعالی نک آثار قدرتندن بر اثردر پس افعال قدرته تابعه در
حقیقتده وجودی یوقدر بلکه وجود حقیقی الجی واحد حقدر امدی اول زمانده انوک
معرفتی آنی غیردن تمییزه محتاج اولماز زیرا غیری اولماز پس اول ناظر اولماز الا الله اولور
وعارف اولماز الا اللهی اولور ومحب اولماز الا الله اولور ونفسنه دخی نظر ایلمز
بلکه الله نک عبدی اولدیغی حیثیتدن اولور امدی توحیده نفسندن فانی اولان
بودر وبو کلامه اشارتدر شول کمسنه نک قولی که دیمشدر کنابنا ففنینا عنا فبقینا بلا
نحن فانی محبة اللهی بیلدک ایسه معلوم اوله که محبت شوقی مستتبع در پس ظن اولنور
بحبه انکار ایلیان شوقی دخی انکار ایدر ودخی معلوم اوله که من کل الوجه مدرک اولان
مشتاق اولماز کذلک اصلا مدرک اولمیان دخی بلکه اشتیاق انکا اولور که بر
وجهدن ادراک اولنوب وجه آخردن ادراک اولنمایه امدی حق تعالی جل شانه اکرچه عارفینه
مدرکدر لکن انکاره دخی مدرک دکلدر ایکی وجهدن بری اولدر که بو علمده
خیال ایله مثل اولان و جمیع معلوملری محاکاه ایدوب ملاحظه دن فتور کلمز بو نلار اسماعه
تکدر لردر پس بونلار اجلیچون معلوما غایت انقطاع ایله واضح اولماز بری دخی اولدر
هر عبده منکشف اولان بعض امور در والا امور الجیه نک نهایتی یوقدر پس اول
تقدیرجه هر نفس معرفه ابتدا انقطاع جهتندن مشتاق اولور شول قول که انقطاع جهتنده

دار آخرتده منقطع اولور شول معنایله که رؤیت ومشاهده ولقا ایله تحصیلدر
آ شوق ثانی که زیاده وجهتندندر آخرتده دخی منتهی اولمق محتملدر زیرا امور
الجیه مشاهده دکلدر لکن بو شوق فرقا که عین وصالده اولدیسه آنده انتظام
اولماز واثبات شوقده آیات واخبار اکثر واشهردر مطلب خامس
حق تعالی نک عبده محبتنده در بو دخی شرعده وارد اولمشدر لکن حق تعالی حقنده
محبت محبتک معنای مجازیسیدر زیرا محبت نفسک میلیدر کندویه ملایم
اولانه پس محبتک وجودنده نفسه موافق اولانک عدمی لازمدر تا که حصول
وجودنه میل ایلیه وبو معنی حق تعالی حقنده محالدر زیرا هر جمال وکمال حق تعالی
ایچون بالفعل حاصلدر بلکه محبت دکلدر الا ذاتنه وافعالنه در وجود عالمده
ذات وافعالنک غیری موجود یوقدر پس حق تعالی ینه جمال ذاتنه محبت ایدر
حق تعالی نک عباده محبتی که وارد اولمشدر تأویلدر انوک معناسی عبدک قلبندن
کشف حجابه راجعدر تا که قلبی ایله کوره وحق تعالی نک عبدی کندویه قرب
بیعنی قدرت ویرمسنه راجعدر وبونی ازلده عبد ایچون اراده سنه راجعدر امدی
حق تعالی نک کندوده محبت ایدره حتی ازلیدر اکر قدرت ازلیه سنه نسبت اولنور
وحادثدر آنی مقتضی اولان سببک حدوثی ایله نتکم فعلنه اضافتی ولنه
نتکم بیورمشدر عبدم بکا نوافل ایله تقرب ایلکدن دائما ولماز تا که بن انی محبت
ایدرم پس عبد فعلنه که نوافلدر اضافتا اولنمق اعتباری ایله حادث اولور لکن
بو قرب صفتا ایله در مکان ایله دکلدر وبو وجهله تقرب عبدده در وده دکلدر عبد
قربی کمالی مقدارنجه تقرب ایدر چونکه مراتب کماله نهایت یوقدر پس درجات
قرب ده دخی نهایت یوقدر بو قدر بونده مکره حق تعالی نک عبده محبتنک علاماتی
وارددر نبی علیه السلام بیورمشدر نتکم حق تعالی بر عبده محبت ایله آنی ابتلا و
امتحان ایدر اکر محبت بالغ ایله محبت ایدر سه آنی اقتنا ایدر یعنی کسب فضل
سؤال ایلدیلر که بالغ اقتنا ایلمک نه در بیوردیلر که انوک ملکنی واهلنی ترک ایتمکه
اعفا ایدر امدی حق تعالی نک عبده محبتنک علامتی انکا غیردن وحشتی ویردکدر
وانکله غیری بیننده حائل اولمقدر ودخی حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشدر نتکم
حق تعالی بر عبده محبت ایلیه نفسندن انکا واعظ قیلور وقلبندن زاجر قیلور که
انکا امر ونهی ایدر پس اخص علامتی عبدک حق تعالی یه محبتیدر زیرا اول حق تعالی نک
دخی محبتنه دلالت ایدر اما محبوب ایدوکنه دلالت ایدن فعلی اولدر که حق تعالی
انوک امرینه تولی ایلیه ظاهرنه و باطننه وسرنه وجهرنه پس انکا مشیر اولان دخی حق تعالی
اولور واوامرنی مدبر واخلاقنی مزین وجوارحنی مستعمل وظاهر وباطننی مسدد وهمومنی
هم واحد ایلیه ودنیایی قلبنده مبغوض ایدن وغیردن انکا وحشت ویرن وانی خلوت

لذت مناجاته مونس ایلیان و معرفت حق ایله بینده اولان حجبی کاشف اولان
جلا اول ربّ کریم اولور واما عبدک حق تعالی یه محبتنک علامتی اول قابنسکیز در
لکن انونکه جو زیکی مرتبه اهمدن اغوز اکرچه مرتبی محبت جوقدر جمله علاماتدن اول
دار السلامده لقاء الله محبت جونکه اول ملاقات موت اولمادین اولماز و بوغی معلومدر
پس انونکچون موته دخی محبت ایلمک کرکدر برکا دخی سبیل الله ده قتله محبتدر اما
قبول کنه که موته محبت ایلمز نته کم اکثر ناسک حالی اویله در اول دخی یا اهل و اولاد
محبتندندر پس اول معلول قلب بلاشبهه محبت اللهدن خالیدر و یاخود انلاره بر مقدار
محبت ایلیه لکن جمله قلبی ایله اولمایه پس انده محبت خدا ضعیفدر و یاخود موته
محبت ایلمز الآن لقاء الله استعدادی اولمادوغیندن اول دخی آثار محبتدندر
برکا دخی اولدر که حق تعالی نک محبتی اتبه وکی کندینک محبتنه ویکی اوزره ایثار
ایلیه ظاهرنده و باطننده دخی اول سببدن اتباع هوادن اجتناب ایلیه و کسلی اختیار
اعراض ایلیه و طاعة الله مواظبتدن و حق تعالی یه نوافل ایله تقربدن زائل اولمایه
و حق تعالی قتنده وزرا بابی درجات طالب اوله اما عصیان اکرچه اصل محبته ضرر ویرمز
زیرا کاه اولور که مریض کندویه ضرر ایدن شیئی اکل ایدر ضررینی بیلورکن لکن محبت
ضعیف اولوب حق محبته قیامدن عاجز اولور برکا دخی حق تعالی یی ذکره محبتدر
و برابر کسه بر شیئه محبت ایلسه ذکرینی اکثار ایدر و دخی کلام الله محبتدر که قرآن
معظمدر و رسولنه محبتدر و دخی رسوله هر کیم منسوب اوله بلکه جمیع عباد الله محبت
زیرا انلار دخی حق تعالی نک حبیبیدر بلکه جمیع خلقه دخی محبتدر زیرا انلار دخی الله
خلقیدر و هر کیم بر کسه یه محبت ایلیه انوک خطاسنده اولانلرک جمله سنه محبت ایدر
و بو اشیاء مذکوره یه محبت حق تعالی یه نسبتی جهتندن اولیجق غیره محبت
دکلدر بلکه حق تعالی یه محبتدر برکا دخی حق تعالی ایله خلوتدن و لیالیده مناجاتدن متلذذ
اوله و کتابنی تلاوت ایله متلذذ اوله و تهجد ایله و هدو و سکون لیل و صفای وقت ایله
اغتنام ایلیه برکا دخی اولدر که فوت اولان شیئه تاسف ایلیه حق تعالی نک ماسواسندن
و حق تعالی نک ذکرندن و طاعتندن خالی اولان بر ساعتک فوتندن تاسفی عظیم اوله
برکا دخی طاعت ایله تنعم ایلیوب طاعتی استثقال ایلمیه و طاعتی ثقیل کندویه …
ایلیه و برکا دخی حق تعالی نک جمیع عباده مشفق اوله و جمیع اعداسنه و حق تعالی نک
… کوردوکی اشیادن بربینه کسب و اقتراف ایلیه شدید اوله و حق تعالی اجلالندن
انی بر شیئی معارف اولمایه و برکا دخی اولدر که محبتنده خائف اوله و خشیت
و تعظیمده متضائل یعنی صغیر و حقیر و ذلیل اوله و عظمتی ادراک هیبتی ایجاب ایدر نته کم
ادراک جمال محبتی ایجاب ایدر محبتک حق تعالی محبتده نیجه مخاوفی واردر اولکی خوف
محبوبدر و آندن اشد خوف حجابدر و اندن اشد خوف ابعاددر لکن محبت بر قلبه …

تعظیم اولور که قرب ایله مألوف اولوب و آنده ذوق ایدوب انکله تنعم ایلیه
بوندن اهل خصوصی دخی کاه اولور که زیاده دن محبت منع ایدر مجرد دعوای محبت
و مبادی لطفدن ظاهر اولنجه یه میل و رکوندن بلکه … بودر که انلردن احترازه چاره
اولماز الا اقدام اسیح اصحابی اولورلر و برکا دخی کتمان محبت و دعوادن اجتناب
و وجد و محبت اظهارندن توقی و احترازدر محبوبه تعظیم و اجلال ایچون و آندن
هیبت ایدوب سترنه غیرتدن زیرا المحبت دخی اسرار حبیبدن بر سردر و دخی
کاه اولور که دعواده حد معنادن تجاوز اولوب زیاده اولان شیئی دخی داخل اولور
اول دخی افترا قبیلندن اولور و آنک عقبیده عقوبت عظیمه سی اولوب زیاده
دخی بلا استعجال ایدر بکه بر سکر غلبه ایتمش اولوب اظهارنده مضطر الحال اوله اول
زمانده معذور اولور و دخی نیجه اولان محبتی تظاهردر بعضی اظهار کبی کوسترمکدر
نفسی اظهار دکلدر زیرا انظاهرده دعوا و استکبار واردر و محبت صحیح بودر که
اعمال احوالنی حب خفی اوزره اتمام ایلیه اقوالی افعالنی ذکل بلکه لایق اولدر که
محبتی اظهار ایلیه اظهار قصد ایتمیه و دخی لایق اولدر که مقصودی الهی حبیبک
اطلاعی اوله اما غیرک اطلاعنی ارادت اول محبتده شرکدر و محبته قادح و مضردر
الا مکر که سکر محبت ایلیوب لسانی منطلق اولوب اعضاسی مضطرب اوله اول زمانده
اول حیثدن صاحبی ملوم اولماز

مطلب سادس انس و رضی و شوق

معلوم اوله که بو امورک جمله سی ثمرات محبتدندر لکن جمال محب اولان ورا
حجابیندن منتهای جماله متطلع و مستشرف اوله و کنه جلاله اطلاعدن قصوری
استشعار ایلسه قلبی طلبه منزعج و انزعاج و آنی تحصیل ایدوب قلبه هیجان کلور بو هیجانه
انزعاجده اولان حالت شوق ایله تسمیه اولنور و بو شوق امر غائبه اضافت ایله در
اما نظرنده اکا قرب ایله فرح غالب اوله و کشفندن حاصل اولان شیئی سببی ایله
مشاهده حضور ایله مسرور اولوب هنوز ادراک ایتمدوکنه غیر ملتفت اوله
طبعی اول ملاحظه ایتدوکی شیئی ایله استبشار ایدر و اول استبشاری انس ایله
تسمیه اولنور اکر نظری صفات عز و استغنایه و عدم مبالاته اولوب اول
حالتک زوال و بعدی امکانی اولمسی جهتندن خطری ملاحظه ایدرسه قلبی بو ملاحظه
و استشعار ایله متألم اولور و اول تألمی خوف ایله تسمیه اولنور و انسک علامتی
خلق ایله معاشرتدن ضیق صدر و تبرم یعنی تألم حاصل اولمقدر و عذوبت
و لذت ذکر ایله استهتار یعنی میل و حرص حاصل اولمقدر حتی بر مرتبه یه واصل
اوله که خلق ایله اختلاط ایلسه دخی بر جماعت ایچنده منفرد کبی و خلوتده مجتمع کبی
و حضرده غریب و سفرده حاضر و غیبتده شاهد و حضورده غائب کبی اوله …
ایله مخالط و قلبی ایله منفرد اوله بعض متکلمین انس و حب و شوقی انکار ایدوب بو انلاری …

مجرد تشبیه ظن ایلمشلردر و بو انکارلری بعضا بلا ایله مدرك اولمادقلری حالده سببی
حالندن اکمل ایدوکنی جهلرندندر و بونی انکار قصوردندر بعضلر دخی مقام رضایه
انکار ایلمشلردر و صبردن غیری بو قدر دیمشلردر بو دخی کلام ظاهردر معنالرندن
بیلنمز قسملرنه اقتصاردر بونلر معذورلردر کذلك عذرلری غیر مقبولدر
دخی معلوم اولا که بجانبلرك دائم اوله حالت مستحکم اولور و قلق شوق الم
ویرمز و تعب حجاب خوفی آنی منقص ایلمدکه ایلمز زیرا اول افعال اقوالده حق تعالی
موضع انبساطی متمم دکلدر که اولور که صورتده منکر اولور انده حوارس غلب وقلت
اولدوغی جهتدن و لکن بو دخی محتمل در مقام انسده اقامت اولنمازدن اما شول
کسنه که اول معامده اقامت اولنمایه بجی قول کلامده آنکا التفات ایلیه اول کسنه انکار
ایلمك اولوب کوزه منشرفا اولور نعوذ بالله تعالی من ذلك **حکایت** اولنور
حضرت موسی علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام بنی اسرائیل اله بر شی پیلکه احکنده
استسقایه چقدیلر حق تعالی انلاره وحی ارسال ایلدیکه بن انلرك دعالرینی
استجابت و قبول ایدرم که انلار بکا دعا ایدرلر بغیر نقاب یعنی نقابلری یوغیکن
بونیم مکرمدن آمن اولورلر امدی بنم برخ نام قولمه رجوع ایلیه که بر حبشی اسوددر تاکه
انك دعاسنی قبول ایلیم پس حضرت موسی علیه السلام برخی کیدر وقتنده در سؤال
ایلدی بیلدیلر تاکه حضرت موسی بر حبشی اسود استقبال ایلدیکه ایکی کوزلرینك
بیننده اثر سجوددن تراب وار ایدی بر شمله ایچنده که آنی بوینه عقد ایلمش ایدی
پس حضرت موسی علیه السلام نور نبوت ایله آنی بیلوب سلام ویردی و آندن
دعا طلب ایلدی اول دخی دعا ایدوب کلامی و مناجاتی ایچنده حق تعالی یه خطاب
ایدوب ایتدی بو نه جباردکه سلطانك ایدوب صو ویرمك سنك افعالکدن دکل
ایدی سنك حلمکدن دکل ایدی سکا نه ظاهر اولدی بو قسمه اظهار عیوبکه نقصانلری
یاخود ریاح سکا طاعتدن عاصی اولدیلر یاخود یاغمور اولالی خزائن دکلمی
یاخود نه نسنه غضبك زیاده اولدی یارب سن غفار دکلمی ایدك خطاء
ایدنلری خلق ایتمدکمی و بونك امثالی نیجه طریقله مناجات ایلدی هنوز مناجاتندن
فارغ اولمادی تاکه بنو اسرائیل مطر ایله مغتسل اولدیلر یعنی اصلاندیلر وحق تعالی
بر یوم ایچنده عشب انبات ایلدی تاکه دیزلرینه چقدی برخ ایتدیکه نیجه کوردك
بنم ایله مخاصمه ایتدی و کنده بنیجه بکا انصاف ایدوب عدل ایلدی پس حضرت موسی اکا
بعض قصد ایلدی پس حق تعالی وحی ایلدیکه برخ هر کون اوچ کره بنی ضحك
ایتدرور **تذییل** معلوم اولا که مذکور اولان
حکایده حق تعالی بی ضحك ایتدی حقیقی دکلدر زیرا ضحك انسانده بر شیئك
مطبوع مشاهده سنده حاصل اولان کیفیت و حالتدر جناب رب کریم کیفیات

نفسانیه دن منزه ایدوکی مبرهن ومقرردر لکن بونده و بونك امثالنده تحقیق
بودر که حق تعالی یه اطلاق اولندقده حقیقتی مراد اولنمیوب اول کیفیتك غایاتی مراد
اولنور هر بر شی ایچون ضحکك غایتی اول شی مقبول اولمق اولوب افعال اسنادندن
ایسه فاعلنه محبت واحساندر بونده حق تعالی دن ضحك دخی بو معنایه در برخك
اول وجهله مناجات ایتدوکی مقبول واقع حاجات اولوب مقابله سنده اعلاء
قبول واحسان ورفع درجات ایلمکدر والله تعالی اعلم **مطلب سابع**
رضاده در رضا دخی اعلای مقامات ندر و بو قسمده بر طائفه انکار ایلمشلردر غموضی سببی
ایلمشلردر که اکر حق تعالی نك افعالندن هر شیئه رضا ممکن اولورسه پس لازم
اولور که کفر و معاصیه دخی رضا اوله بر قوم دخی منخدع اولوب الدانوب فسوق
و فجوره نسبتی و ترك انکاری رضا بابندن کورمشلردر لکن اویله دکلدر و بونده
حقی بیان بودر که فضیلت رضا آیات ایله ثابتدر حق تعالی نك رضی الله
عنهم ورضوا عنه قولی کبی هل جزاء الاحسان الا الاحسان قولی کبی واحسانك
منتهاسی حق تعالی نك عبدندن راضی اولمسیدر که اول عبدك حق تعالی دن رضاسنك
ثوابیدر و بونك مثلی آیات واحادیث کثیردر واما حقیقتی بودر که رضا محبت
ثمره سیدر اول دخی ایکی وجهله در یا بودر که المی احساس وادراك ایلیه محبوبنی مشاهده
مستغرق اولدوغی جهتدن و یاخود المی احساس وادراك ایلیه و لکن انکا راضی بلکه
راغب اوله وعقلی ایله آنی مراد اوله اکرچه طبیعی ایله کاره ایسه دخی نتکم بر کسنه الم فصدی
مشاهده ایدر اما راضی اولور بلکه فصاده شکر ایدر کاه اولور که اول رضا طلب اجر
ایچون اولور کاه اولور که حبیبنك رضاسی مطلوبی و مرادی اولور اما فسوق و فجور
و معاصی انلارك ایکی وجهی واردر بر وجهی حق تعالی یه در که حق تعالی نك فعلی واختیاری
و ارادتی اولدوغی جهتدن در امدی بو وجهدن انکا راضی اولور علی ماکنه تسلیم
ایتمش اولوب ایشلدوکنه راضی اوله بر وجهی دخی عبده در که عبدك کسبی و وصفی
اولدوغی جهتدن و حق تعالی قتنده ممقوت و مبغوض اولدوغی جهتدن علامتی اولدوغی
جهتدن امدی اول رضا بو وجهدن منکر و مذموم در وانلردن سکوت وآنی حسن خلق
ایله تسمیه جهل محض در و دخی ظنی دکلدر که رضا و کراهت ضداندر که جهت واحده
جمع اولمازلر اما ایکی جهتدن اجتماعلری جائزدر و بونکله متقرر اولور رضا بالقضا
منقض فی ما تعد وحب فی ما تستبیحه جمعك کیفیتی وکفار ... وتغلیظ ...
مبالغه بی رضا ایله جمعك جهتی و بالجمله خیر و شرك ایکیسی دخی حق تعالی دندر
شرکی حق تعالی دن دکلدر دیو اول جاهلدر کذلك ایکیسی دخی حق تعالی دندر
وجه واحده دن دیمك دخی جاهلدر بلکه شر اراده و خیر اراده و رضی در و بونك
دعاسنده ستر قدر واردر که اقتضاسندن منع اولنمشدر واما بلا ایچون دعا قضایه

رضا واجب ایکن اول سبب ندر که دعا انکار دن صقنار ذکری و خشوع قلبی
و رقت تضرعی استخراج ایچوندر و انکار دخی قلبه جلا و مفتاح کشف اولورلر
بونلر ایکی لطفک تواترینه سبب اولورلر پس دعا و مباشرت اسباب قیلندندر
و خفی دکلدر که رضا بابنه توکلندر و بلمنشدر که مباشرت اسباب ایله توکل
بیننده منافات یوقدر اما بعض بلادن فرار ایلمک که انده معاصی کثیره اوله
اول رضایه مخالف اولماز و اول قضادن فرار دکلدر بلکه فرار لازم اولانلردن فرار
دخی قضادندر اما بلد طاعوندن فرار دن نهی دخی جهت خروج ایچون دکلدر
بلکه فرضی اهمال و تمایوب انلاره باعث هلاک اولماملق ایچوندر بونک تفصیلی
معلوم اولمشدر

اصل سابع نیت و اخلاص و صدق ده در

بونده دخی مطالب واردر

مطلب اول نیت ده در

اما فضیلتی
حق تعالی نک ولا تطرد الذین یدعون ربهم بالغداة والعشی یریدون وجهه قولنده
ارادهدن مراد نیتدر و دخی حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم انما الاعمال
بالنیات بیورمشدر و بونک مثللی دخی چوقدر و اما حقیقت نیت معلوم اولا که
نیت و ارادت و قصد بر قاچ عبارتدر که معنای واحده اولورلر متواتره لردر اول
قلبک صفتیدر و دخی معلوم اولا که انسانه بعض امور موافق اولور و بعض امور دخی
مخالف اولور امدی اولا ملایمی که نافعدر و ضاری که منافیدر انلارک معرفته احتیاج
اولدی اول اجلدن حق تعالی انده هدایت معرفت خلق ایلدی و انلار ایچون اسباب
قیلدی که حواس ظاهره و باطنه در بونلردن صکره و بو معرفت برله حصول کفایت
ایلمز اگر اول امری اشتها ایلمز ایسه پس حق تعالی انوکیچون میل رغبت و ارادت
ایلدی یعنی نفسنده اکا نزوع و میل و طلبنده اکا توجه خلق ایلدی بونلردن صکره
اگر تحصیلنده عجزی اولورسه اول میل و رغبت کفایت ایلمز پس حق تعالی انوک ایچون
قدرت و اعضا و حرکه خلق ایلدی امدی عضو متحرک اولماز الا قدرت ایله و قدرت
دخی داعیه باعثه یه منتظردر داعیه دخی علم و معرفته و یاخود ظن و اعتقاده
منتظردر پس نیت صفت متوسطه دن عبارتدر که اول ارادت و انبعاث نفسدر
غرضنه موافق اولان شیئه میل و رغبت جهتیله اول دخی یا فی الحال اوله و یا مآلده اوله
بونلردن صکره قدرتک عمل ایچون انتهاض و حرکتی کاه اولور که باعث واحد ایله
کاه باعثین ایله اولور یا تأثیرده اجتماعی ایله اوله و یاخود تأثیری تاکید ایچون اوله
امدی بونده درت قسم واردر قسم اول باعث واحد منفرد اولمقدر مهیب و غراره
هجوم سبع کبی پس انده انوک غیری کیفیتی یوقدر و بو نیت خالصه ایله تسمیه اولنور
و انوک موجبنه عمل اخلاص ایله مسمیدر قسم ثانی ایکی باعث جمع اولوب هر بری
انتهاضده کافی اوله اگر منفرد اولسه مثلا فقیر قریبنه هم فقری و هم قرابتی ایچون تصدق

ایله و بوکا موافقت بواعث تسمیه ایدرلر قسم ثالث ایکیسنک مجموعی انتهاضده
قوی اولالر هر بری مستقل اولمیالر مثلا عند الناس تصدق ایلیه هم ثواب و هم
ثنا ایچون ایله مثلا حتی اگر طالب منفرد اولسه اکا ویرمز ایدی و یاخود صالح اولوب طلب ایده
طالب ایلسه ینه ویرمیه ایدی بو جنسه مشارکت ایله مسمیدر قسم رابع اولدر که بری
منفرد اولسه مستقل اوله اما اگر مستقل اولمایه لکن اکا منضاف اولیجق اعانت و تسهیل
ایله تأثیردن منفک اولمایه مثلا عند الناس تصدق ایلیه و لکن بیله که اگر خالی
اولسه خلقدن فتور کلیه اما انلاری مشاهده سببی ایله اکا فعل اخف اوله و بو جنس
معاونت ایله تسمیه اولنور و معلوم اولا که حضرتک صلی الله علیه وسلم نیة المؤمن خیر
من عمله قولی تفسیرنده بعضلر دیمشدر که معناسی نیت سردر عمل ظاهردر و سر افضلدر
و بو صحیح در لکن مراد دکلدر زیرا عموم حدیث اقتضا ایدر که نیت ذکر الله تعالی تفضیلی
ذکردن خیر اوله بعضلر دخی دیمشدر که نیت آخر عمره دک دائم اولور اما عمل منقطع اولور
و بو قول ضعیف در زیرا انوک معناسی اولدر که عمل کثیر قلیل دن خیردر مع هذا
نیت اولماز الا لحظاتده اولور پس خیر اولماملق لازم کلور مع هذا عموم حدیث
خیریته دلالت ایدر و دخی دیمشلردر که ایکی جهت نیت ایکی جهت عمل دن خیردر
بو کلام صحیح در لکن حدیثدن مراد اولمق بعیددر زیرا بلا نیت عمل حبط اوله و اصلا خیر یوقدر
مع هذا حدیثدن مفهوم اولان نیت ایله عملک اصل خیرنده اشتراکلریدر قوله
حق بودر که مراد بودر که نیتک عمل دن هر برنک خیرنده اثری واردر لکن نیتک
اثری عملک اثرندن اکثردر

مطلب ثانی نیته متعلق اولان اعمال

اعمال دخی اوچ دردر اولکی معاصی در انلار موضوعاتندن متغیر اولماز نیت ایله بلکه
انلاره نیت دخی شر آخردر پس بوکا قائل اولان یا شرعه معاند در و یاخود جاهل
جهلی سببی ایله عاصی در زیرا طلب علم هر مسلمه فریضه در بونک مثلا اولدر که بر
کمسه مسجد و یا مدرسه بنا ایلسه مال حرام ایله و قصدی خیر اولسه و یاخود بر علم
تعلیم ایلیه که انی اول آلت شر و فساد قیلور و بو بکا نشر علم قصد ایلیه اگر اول
متعلم ایلیبن آنی فساده استعمال ایدرسه اول معاصیدن اولور بری اولماز دم ویه
لکن بو دخی تلبیس ابلیس در ایکنجی طاعات در انلار دخی نیات ایله اصل تحقق
و فضلتنده زیرا طاعت واحده ده خیرات کثیره نیت ایلمک ممکندر مثلا
مسجد ده قعود ایلیه نیة اعتکاف اوله و دخی انتظار صلوة و حواسنی معاصیدن کف
اوله و دخی ستر و ملازمت اوله فکر ایچون و شواغل دنیویه یی دفع ایچون و ذکر
الله ایچون تجرد ایچون و یا استماع ایچون و دخی افاده علم ایچون و دخی الله برادر
استفاده اینمک ایچون و دخی مسجد ده که بیت الله در حق تعالیدن حیا ایدوب
ذنوبه ترکنا ایتمک ایچون اولوب جلیسی متوسلی اوله اوچنجی مباحات در

انلاردخی نیت ایله قربانده اولور امدی انلاردن غافل اولانلر تعجب
قصرلیدی اولورکه برامر مباح ایکن محض نیت ایله عبادت اولور کس ایندن غافل
اولوب نیت ایلمیه مثلا یوم جمعه ده تطییب ایلمیوب مرادی تلذذ اولورسه کرچه
حلالدر لکن روز قیامتده حساب اولنوب انوک مقداری نعم آخردن تنقیص اولنور
اما تطییب ایله بدنده اولان نتن ورایحه کریهه یی ازاله ایلمیوب جماعتده متاذی
اولماسونلر دیو نیت ایلسه اول زمانده عبادت اولور اما اکر تفاخر ایچون ویا
خلقک علونده تکثر ایلمیوب انلاره تفاخر ایچون ویاخود نساء اجنبیه یه نظر دوره
تحبب ایچون تطییب ایدرسه معصیت اولور امدی زنهار وزنهار حرکاتکدن
بر شیئی حقیر عد ایتمیه سن وانوک شرور وغرورندن احتراز ایلمیوب یوم حسابده
اعدا واحضار جواب ایتمیه سن زیرا حق تعالی سکا مطلع وشهید در که مایلفظ من قول
الا لدیه رقیب عتید بوندن صکره نیت تحت اختیارده داخل دکلدر امدی انی
ایلرکه سنک نویت ایلدن اوردتس ستد قولک ویاخود ان انحو ستد دیدوکک
مرادینه وبجارته نیت اولمز بلکه اول حدیث نفس ویا حدیث لسان ویا فکر
ویا برخاطردن برخاطره انتقال در بلکه نیت دکلدر الا نفسک انبعاثی وقلبنک
ظاهرا اولان امره توجه ومیلیدر که اول امرده نفسک بر غرضی اوله یا عاجلا ویا
آجلا بجانکه میل اولمایه اول امری مجرد ارادت ایله اختراع واکتساب ممکن اولماز
بلکه اول نیت جان طعام اشتهایه ومیل نیت ایلدم دیمکله اولورکه اول
ممکن دکلدر زیرا اشتها اختیاری دکلدر بلکه انی اکتسابه طریق یوقدر الا اسبابی
اکتسابیدر اول ایسه اکا قدرت حاصل اولور کاه اولورکه اکا دخی قدرت اولمز
حق تعالی دن فتوح مجرا اسنه جاری اولور هم برکسه نک که قلبنده امور دین غالب اوله
اکثر احوالده اکا احضار نیت میسر اولور اولکه دخی یاخوفدن ویا رجادندر
ویاخود مجرد حق تعالی نک ذاتی ایچوندر ماسوادن بر امر آخر ایچون دکلدر

مطلب ثالث اخلاصده در انوک فضیلتی کثیره وآیات واخبارده

مذکوره در حق تعالی بیورمشدر مخلصین له الدین ودخی دیمشدر الا لله الدین
الخالص ودخی دیمشدر ولا یشرک بعبادة ربه احدا وبو بابده اخبار نبویه
وآثار دخی کثیره در اما حقیقت اخلاص اولدرکه برکسه که غیر شوبندن خالص اوله
خالص تسمیه اولنور فعلنه اخلاص دیرلر وبونک ضدی اشراکدر ونقیضی
جلی وخفی در کذلک اخلاص دخی بوندن صکره اخلاص بحال نیت در لکن باعث
ایجی واحدا اولمق شرطیله امدی برکسه تقرب ایدرسه غرضی حق تعالی یه محض تقرب
اوله اول مخلص در کذلک برکسه که تصدق ایدرسه غرضی محض ریا اوله اول
دخی محب لله مخلص در لکن عرف اخلاصه اولکی یه تخصیص ایدرلر نته کم ابطال مطلقا

اما خوف از حقدن میله تخصیص ایتمشدر بوندن صکره برکسه ده اولا قصد قربت الا
انبعاث اولوب لکن حظوظ نفسدن بر آخر خاطره بیله ممزوج اولسه مثلا برکسه قربت ایچون
صائم اولوب انکله بیله طعامدن احتما قصد ایلیه ویاخود قربت ایچون حج ایلیوب انکله
بیله حرکت سفر ایله تحصیل مزاج قصد ایلیه ویاخود علمی لله تعالی تعلیم ایلیه انکله بیله میان
خلق بنده حرمت قصد ایلیه ویاخود بر مصحف کتابت ایلیه قربت ایچون وانکله بیله
مواظبت ومشق ایله خطنی تحسین قصد ایلیه وبونک کبی بعض خطرات اشتراکی انلار
ایده عمل خفیف اولوب مشوق اوله بونلار ایله اول اعمال اخلاصدن چقوب اکا
تطرق ایدر ودخی اکا انسان بونوک امثالی حظوظدن سالم اولمق اقل قلیل اوله
بو مشار در که برکسه ایچون عمرنده بر خطاء واحده خالصة لوجه الله سالم اولسه لوله
تحقیق نجات بولور بوندن صکره بو بواعث فی حق بامقصود اولان قربت فعلی در
ویا اندن اقوی ویا اضعفدر اخلاص نیتنک تجردیدر بو بواعثک جملهسندن
تاکه انده قصد قربت انوک غیری باعثدن مجرد اوله وبو حال مشهور دکلدر الا
... دن که حق تعالی نک ذاتنه محب اوله حتی اکل وشربه محبت ایتمیه الا انلار
حق تعالی یه عبادته تحصیل قوت ایچون ایلیه پس انوک بر تیجی اولمایه الا حق تعالی اوله
برکسه نک که حالی بویله اولمایه باب اخلاص اکا مسدود کبی اولور نادرا اوله
امدی بونک علاجی حظوظ نفسیه کسر آخرت ایچون تجرد ایدب بو معنی قلبه غالب اولمقدر
بوندن صکره انسان کاه اولورکه نیجه اعمالده تعب چکوب انی خالصه ظن ایدر لکن
اویله اولماز امدی بونده نیجه مغرور وار در که اندن قلیل واقع اولور انسانه
سالم اوله واکا متنبه اولماز الا قلیل اولور خصوصا علمای انلارک اکثرینه نشر علم
باعث لذت استیلا در وحمد وثنا ایله استبشار در لکن ظن ایدرکه غرضی
نشر دین حق وشرع رسول الله صلی الله علیه وسلم ما فعله ومرافعه در لکن
دخی حال بویله در کاه اولورکه عالم ظن ایدرکه نشر علم ایتدوکی لوجه الله اوله
حتی نفسندن ظن ایدرکه اکر انوک مقامنه آخر کسه قائم اولسه مسرور اولوب
مغموم اولمایه لکن بو دخی غرور باطلدر زیرا اقرانک نزولندن مقدم نفسک وعدنه
اعتبار یوقدر امدی موقوف حقیقت اخلاص انکله عمل بر تحقیق دیرکه انده اکثر
ناسک غرق اولمشلر در مکر غایت ایله شاذ ونادر وفرد فرد اوله وعلوم اولا که
اخلاصک تفسیرنده کلام کثیر در لکن بیان شافی حضرت سید المرسلین وخاتم
النبیین وشفیع الاولین والآخرین دن صلی الله علیه وسلم واقع اولانهدر که
اخلاصدن سؤال اولنیقده دیدیلر که ربی الله دیدیکس بعده مأمور اولدوغک
کبی استقامت ایده سن یعنی هوای نفسکه عبادت ایتمیوب ربکدن غیره عبادت
ایتمیه سن وعبادتکده مأمور اولدوغک کبی استقامت ایده سن وبو کلام

شریف جمله ماسوی الله‌یی نظردن قطع ایدر که حق اخلاص بی بودر بو نوع مکر اطلاعی
تکدر اولان شوائبک درجاتنی بیان ده شو مرتبه لدر زیرا بو که جلی در و یاخود خفی در
ضعیف در جلادر ایله و قوی در خفاء ایله و اخلاصک اظهر شوشانی ریادر مثلا
صلوتده ایکن بر کمسه منزلنه داخل اوله اول دخی صلوتنی احسان ایلیه که اول کمسنه صالح
ایشی دیسه و یاخود آنده شیطانه اتباع ایلیه لکن صلوتنی احسان ایلیه تا که خلق
دخی اکا اقتدا و تلذ ایدوب سائر ناس دخی اویله ایلیه لر تا که اکا دخی انلرک
ثوابی کبی ثواب حاصل اوله و یاخود آنده دخی شیطانه اتباع ایلیه خلوتده کمالاه
دخی احسان صلوة ایلیه زیرا بویله خلوت و جلوتنی تسویه ایلمک دخی خلقه نظردندر
و یاخود بونده دخی شیطانه اتباع ایلیه لکن نجانکه صلوتده ایکن بر کمسه کلسه
شیطان اکا القا ایلیه که حق تعالینک عظمت و جلالنی تفکر ایدوب استحیا ایله کیمی
سنک قلبک نظر ایلیه پس آندن غافل ایکن پس سکلین شیطانک بو مکرینی اخلاص
ظن ایدوب اکا متابعت ایدر بو دخی حیله مکر و خدعه در زیرا اکر اخلاص ولسه بو خاطر
اکا صلوتده خطور ایدوب ملازم اولور دی امر کی خلوت ایله ملازی فرق ایلمک
شوب ریانک اخفی در بر و دخی معلوم اوله که نجانکه عمل محض ریا اوله صاحبی حق
مقت و عذاب و نجانکه لوجه الله اوله مستحق ثواب اولور انجق خلاف مشوب
و مخلوط اولان عملده در ظواهر اخبار دن مفهوم اولان بودر که آنوک اصلا ثوابی اولماز
و بونده بعض اخبار بعضنه تعارض ایتمشدر انلار دن بزه منقوح اولوب ظاهر اولان
بودر که آنده باعث دینی ایله باعث نفسینک قوتلری مقداره نظر ایده لر
اکر برابر اولورلر ایسه تساقط ایدوب اول عمل نه نفع اولوب نه اولور و نه مضر
اولوب حلم اولور اکر باعث نفسی قوی اولور ایسه عمل نافع اولمایوب بلکه عقابه
مقتضی اولور اکرچه اصلا جهت قرب ایله امتزاج ایتدیکی ریانک عقابندن اخف ایسه
دخی اکر باعث دینی قوی اولور ایسه آنوک زیاده سی مقدارنجه ثوابی اولور زیرا حق تعالی
فمن یعمل مثقال ذرة خیرا یره بیورمشدر و دخی ان الله لا یظلم مثقال ذرة و ان تک حسنة
پس لایق دکلدر که قصد خیر ضایع اوله بلکه اکر ریادن بیرن غالب اولور ایسه اکا مساوی
اولان مقداری آندن حبط اولنور زیاده سی ثواب قالور اکر مغلوب اولور ایسه اکا مساوی
اولان مقداری وزرندن اولنور بلکه اولان وزر قالور نته کم حق تعالینک سنتی
قدیمه سی اوزره طعام و شراب و دوادن مثقال ذره جسده اثردن ضایع اولماز
اندن اوکک خیر و شردن دخی مثقال ذره قلبک منور اولماسنده و تسویدنده و تاثیرنده
و حق تعالیه تقریب و تبعیده حکمندن ضایع اولماز اما اخبارده وارد اولان که ریا
مطلقا عملی احباط ایلمک آندن مراد ریاء محض در و یاخود خیر اوزرینه غالب اولاندر
امری اصلا ناقص اولماز **مطلب رابع** صدق ده در و بونک تفصیلی

هر طبعده

هر طبعده مرکوزه در تنبیه احتیاج بو قدر و اما تحقیقی و مرتبه لری امری معلوم اولا که
صدق التی معناده استعمال اولنور قولده صدق و نیتده اراده ده و عزمده و
عزمه وفاده و عملده و مقامات دینک جملهسی تحقیقده و بونلرک جملهسنده
صدقله موصوف اولان صدیق ایله تسمیه اولنور زیرا صدقده مبالغه در اوکلی اشعر
صدق قول و لسان اوله الا اخبارده اولور و یاخود خبری متضمن اولان انشیده
اولور خبر دخی یا ماضیدر و یا مستقبلدر مستقبلده ده وافلدر وعده وفاء و وعده
خلف دخی بونلر آنده واقع اولان صدق هر کسه واجبدر و بونک اکمل کمالی واردر
کمال اول معاریضدن احترازدر زیرا معاریض دخی کذبه حکمده در لیکن خلافی
اوزره متفهم اولور و بعض جهتدن اگرچه کذلک غرضه دخی مصالحدر لکن کاه اولور که
صدق اوزرینه ترجیح اولنور بعض مواضعده مثلا تادیب صبیانده و نسوانده و
انلار مجراسنده جاری اولانده و ظلمه دن حذرده و قتال اعداده و انلارک اسرار
لرینه اطلاعلرندن احترازده و بونلرده صدق نیته متحول اولور کمال ثانی شول
الفاظده که انکلر ربنه مناجات ایدر آنده معنای صدق رعایت ایلیه نته کم
انی وجهت وجهی للذی فطر السموات و الارض قولنده مثلا امری لا یقدر که بو کلام
تکلم ایتدکده قلبی حق تعالی یه متوجه اوله کذلک نجانکه ایاک نعبد و ایاک نستعین
دیمک لائق بودر که حق تعالی یه عبادتده کمسه یی اشراک ایتمیه صدق ثانی نیت
و اراده ده در بونک جملهسی اخلاصه راجعدر پس هر صادق مخلص لو [illegible]
صدق ثالث صدق عزمدر مثلا دیه سنکه اگر بکا مال ویررسه جملهسنی و یاخود نصفنی
تصدق ایلیم و یاخود اکر تعالی بکا ولایت ویررسه آنده عدل ایدرم و کمسه یه ظلم
پس بونک صدقی بو قولی تکلم ایتدوکی زمانده عزمنده تردد اولمامقدر بلکه
عزمی جزم صادق اولمقدر اکر بیله تردد ضعیف ایله اولور ایسه عزمی قطعا صادق
اولماز صدق رابع عزمه وفاده در زیرا کاه اولور که نفس عزم و وعده سخا ایدر
زیرا آنده مؤنت یوقدر لکن نجانکه عزم و وعدی تحقیق اولنه کلسه قریب اولسه
[illegible] اولور که عزمی بوزیلوب کاذب اولور و یاخود تحقیق ایدوب صادق اولور
صدق خامس اعمالده در که اعمال ظاهره سی باطننده اولان امره دلالت ایلیه که
اول نفسنده انکا متصف اوله اما اعمالک عدم دلالتدن مراد اعمالی ترک
ایلمک ایله دکل بلکه باطننی دخی ظاهرینی تصدیقه جر ایلیه مثلا ظاهر اعمالنده خشوع
اظهار ایدوب لکن قلبنده خشوع اولمایوب بلکه اسواقده بیع و شرده اوله اکر
مقصودی ریا دخی دکل ایسه امری ریا ایله بونک فرقی بودر بو نوعده صدق
قلبده خشوع یوقدر دیوب ظاهرده اولان خشوعی ترک ایتمک دکل بلکه جهد ایدوب
قلبنی دخی خشوعه چکمکدر و یاخود ستر و علانیه سی مساوی اولق انواع صدقک بریدر

صدق سادس كه درجاتك اعلاسى واڭا ير مقامات دنيده صدقدر كه
اول مقامات خوف ورجا وتعظيم وزهد ورضا وحب وتوكلدر وبونلرك
اشملى زيرا بو امورك مبادیسی واردر كه ظهور ايدر وغاياتی واردر كه حقائق
حالكه برشيئى غالب اولوب تام اولسه انوك صاحبنه اول امرده صادقدر
ديرلر نته كم خوف صادق وشهوت صادقه ديرلر مثلا هر قورقسی اولان كيمسه
ايدر لكن مرتبه صدقى اولدر كه قورقدن لونده اصفرار اولوب يعنى مفاصلى
اوزنسى وحشتده ورافتنى تغير استبدال ايليه پس بو وجهله جميع مقاماتده
اولان غايت عزيزدر بونلرك صكره درجات صدقك نهايتى يوقدر كاه اولور
بنده نك بعض امورده صدقى اولور بعضنده اولماز اگر جمله سنده صادق اولور
صديق ايله تسميه اولنور لكن غايتسه بلكه نادر الوجوددر

اصل ثامن

محاسبه ومراقبه ده در معلوم اوله كه تاجر شريكى ايله استعانت ايدر اولا
انكله مشارطه ايدر يعنى شرط قلشور بعده ثانيا مراقبه ايدر احوالنى تجسس ايدر
بعده ثالثا محاسبه ايدر بعده رابعا معاتبه ايدر كذلك عقل دخى نفس ايله تجارتده
تاجردر انوك شريكى نفسدر امر عقلا واجبدر كه انى محاسبه ايليه زيرا انفاس
عمردن هر نفس بر جوهر نفيسدر كه انك عوضى يوقدر انكله ممكندر كه خزينه لر
اشترا اولنه كه ابد الاباده متناهى اولمايه پس عاقل هر يومك صباحنده نيت كه
نيم عمردن غيرى بضاعتم يوقدر پس هر نفس ضايع اولسه رأس المالدن [illegible]
دخى اولور و تجارتدن يأس واقع اولور وبو يوم جديده حق تعالى بكا امهال
ايدوب اجلمی انسا وتأخير ايتدى انكله بكا انعام ايلدى اگر بنی توفی ايليوب بن ده
تمنى ايدردم كه بنى دنيايه ارجاع ايليه يا ربى بر گون رجوع ايدوب
عمل صالح ايشليم ايمدى شويله حساب ايله كه بن وفات ايدوب بنى رد ايتدى
امدى زنهار زنهار كه بو گونى اضاعت ايدوب زيرا انفاسدن هر نفس بر جوهر
تعني بو قدر ديه امر ايله نفسا وفاتى حتدن و [illegible] در بونلرك صكره نفسنه
اعضا سبعه سى حتدن استيناف وصيت ايليه واعضاسنى نفسنه تسليم ايليه
زيرا انلار رعايا سيدر كه بو تجارتده انلارك خدمت ايدرلر واول تجارتك اعمالى
انلار ايله تمام اولور اگر اول اعضايى حفظ اوليه انلار جهنمك ابوابى اولور
اما عين [illegible] نظردن بلكه فضولدن حفظ ايليه زيرا انسان فضولدن مسئول اولدر
نظرده دخى فضولدن مسئولدر بعده هم مخلوقات [illegible] ايله كذلك
لسانى دخى غيبت ونميمه دن وكذبدن وفضول كلامدن حفظ ايليه واكا
علم واذكار وسائر خيرات ايله اعمال ايليه كذلك اذن وبطن ويد ورجل وفرج بونلرى
دخى حفظ ايدوب نه ايچون خلق اولندى ايسه آنده استعمال ايليه بونلرك صكره عقل

بوامورى

بو امورى نفسنه شرط ايتدكدن صكره مراقبه اولان اولدر كه عمل وقتنده نفسى مراقبه
ايليه حق تعالى كه مراقبه مرتبه احسانك مبادیسندندر پس مراقبه نك دخى
فضيلتى ظاهردر واما مراقبه نك حقيقتى قلبى مراعاتدر رقيبه وقلبك رقيبه
مشغول واكا التفاتدر وبو تمام اولماز الا بر معرفت ايله اولور اول معرفت
بودر كه بيلسنكه حق تعالى ضمائره مطلع وسرائره عالم واعمال عباده رقيبدر كه
ان ربك لبالمرصاد پس حالكه بو معرفت قلبه مستولى اوله لاجرم قلبى دخى ملاحظه
رقيب جانبنه ميل ايدر وبو معرفته موفق اولانلر شول زمره موقنيندر كه
ايكى اصحابه منقسم لردر اما مراقبه صديقين اول مراقبه تعظيم واجلالدر كه
قلبى ملاحظه ذى الجلال ده مستغرق اولوب هيبت تحتنده منكسر اولور
اكون منتشر [illegible] يعنى اول مرتبه وسعت اولمايه كه غيره دخى جارى قرار قالسون
جوارحى مناجاته التفاتدن قالوب متعطل اوله قنده قالدى كه محظوراتدن پس اول
جوارحى سكون [illegible] اوزره حفظنده بر مدبره محتاج اولمايه بونلار انلاردر كه
جلابى تمام واحد اولوب حق تعالى سائر جوهرنده دخى كفايت ايلمشدر بونلرك
عباد الله تعلقك [illegible] غافل اولورلر حتى يانلرينده اولان كمسنه يى گورمزلر
يعنى اكا ناظر ايكن وكلامنى استماع ايتمز [illegible] ايكن كاه اولور كه ادخلنه مرور ايدوب
انى تكلم ايلمز بعضلر [illegible] غايب ايدوب برمالتفات ايلدكلر [illegible] بيلمزلر
حالكه بكا [illegible] اولورسن [illegible] تحريك ايله ديو جواب ويرمشدر بونلرك امثالى
[illegible] وجوارحى مراقبه يه محتاج اولمازلر زيرا انلارك جميع حركاتلرى دخى قلبلرينه
موافق اولور واما اصحاب يمين ده ارباب ورعدن مراقبه لركه انلار بر قومدر
[illegible] حق انلارك قلوبنه وبواطن وظواهرلرينه غالب اولمشدر لكن اول اجلال
انلاره دهشت ويرميوب بلكه قلبلرى حد اعتدال اوزره باقى اولوب احوال
واعمال التفاته وسعت ويرمشدر انلار مباشرت اعمال ايله مراقبه يه كه انلاره حق
حيا غلبه سى ايله حاصل اولمشدر [illegible] ايدرلر واول حالده تثبت ايدوب [illegible]
فعلى حتدن قرار ايدر پس بر عمله شروع ايتزدن مقدم نظر ايدوب گوره كه تعميدى
آنى امضا ايدوب وجوده گتوره ويا خود لوجه الله ميدر كه حق تعالى دن حيا ايدوب
آندن كف ايليه بعده نفسنه لوم ايدر اول عمله رغبت قصد ايدوب ميل ايتدكى
وسوء فعلى نفسنه بيلدوروب ونفسنك بنه گتوره سنه [illegible] ايدوب بعدنى افاده ايدر
اگر حق تعالى آنى عصمت ايله تدارك ايتمزسه ودخى عمله شروع وقتنده دخى كيفيت عمله
نظر ايدر تا كه آنده دخى حق الهى قضا ايليه واتمامنه نيت حسن ايليه وعملك
صورتنى كمال اوزره ايليه وممكن اولان مرتبه اكمل وجه اوزره تعاطى ايليه
وبو حال كاملا لازم اولا جميع احوالنده حركتنده وسكونده حالكه بونلارك جمله سنده

حق تعالی یی مراقبه ایلیه بو مقامده حق تعالی یه نسبت ایلر و مراعات ادب و حسن معامله
عبادت جادر اولور امری طاعتنده مراقبه سی اخلاص و اکمال و مراعات آداب ایله
و طاعاتنی آفاتدن حراست ایله در اگر معصیتده اولورسه مراقبه سی توبه و ندم
و اقلاع ایله و حیا ایله و تفکر و اشتغال ایله در اگر مباحده اولورسه مراقبه سی رعایت
ادب ایله در بعده منعمی نعمتده مشاهده ایله و نعمت اوزرینه شکر ایله در بوندن صکره
نفسی مطاعم و مشارب حقنده درت مرتبه اوزره در برقسمی انلاره عین اعتبار
ایله نظر ایدر ایسه انلارک عجائب صنعتنه و حیواناتک قوامنه انلارک نفعنه
ارتباطنه نظر ایدر و حق تعالی انلارک اسبابنی نه وجه ایله تقدیر ایلمشدر و انلاره
اولان شهوتی نیجه خلق ایلمشدر و شهوته مسخر اولان آلاتی نیجه خلق ایلمشدر
نظر ایله و بو مقام ذوی الالباب مقامیدر و برقسمی دخی عین مقت و کراهت ایله
نظر ایدرلر و انلردن مشتغل و قلوب منقطع اولمق دیلرلر لکن اکا مضطر اولورلر و بو مقام
زاهدلردر و برقسمی دخی صنعتده صانعی و صفاتنی کورورلر پس انلره ابواب فکر
منفتح اولور و بو اعلای مقامات در که مقام عارفین و محبین در و بو طائفه
عزیزدر و برقسمی دخی اول مطاعم و مشاربه عین رغبت و حرص ایله نظر ایدوب انلاردن
فوت اولانه تأسف ایدوب جمله سندن حاضر اولانه مسرور اولورلر و طبعلرینه
موافق اولمیانی ذم ایدرلر و مطبوخ اولان طعامی و طباخنی تعییب ایدرلر
مع هذا بیلمزکه حق تعالینک خلقندن بر شیئی حقارتله ذم ایلمک اولادی ذم ایله
تحقیق حق تعالی ذم ایلمش اولور اول سبب ایچوندر که حضرت صلی الله علیه وسلم نهی بیورمشلردر
لا تسبوا الدهر فان الله هو الدهر یعنی زمانه یه سب ایلمک ایراد حق تعالیه سب دیر
یعنی دهرک خالقی اولدر پس دهره سب ایلمک خالقنه سب ایلمکدر و مقداره مثلا
عمل و فعلنده مراقبه سی سلوکنده معلوم اولدی محاسبه سی بعد العمل در که رأس ماله
و ربح و خسارینه نظر ایلمکدر تا که زیاده سی نقصانندن متبین اوله اگر حاصلی فاضل اولور
و حالورسه اکا شکر ایلیه و الا ضمانه ایله مطالبه ایلیه و اکا مستقبلده تدارکنی تکلیف ایلیه
بوندن صکره سالکک سرمایه سی فرائض در و ربحی نوافل در و خسارنی معاصیدر
و موسم تجارتی جمله نهاردر امری اولان نفس اماره بالسوء دن مطالبه ایدوب فرائضده
محاسبه ایلیه انلاری اگر علی وجهها اداء ایلدی ایسه انوک اوزرینه حق تعالیه شکر
و نفسنی انوک مثلی امثاله ترغیب ایلیه اگر اصلندن بالکلیه تفویت ایلدی ایسه
قضاء ایله مطالبه ایلیه اگر نقصان اوزره اداء ایتدی ایسه انی نوافل ایله جبر
ایلمکی تکلیف ایلیه اگر معصیت ارتکاب ایدرسه انوک عقابنه و تعذیبنه و معاتبه
اشتغال ایلیه تا که اندن بر شیئی استیفاء ایلیه که انکله مافرط اولان زللری تدارک
ایلیه بوندن صکره تفسیله نظر ایدن محاسبه ایلیه بلکه خواطر و افکاردن و قیام و قعوددن

والاکل

واکل و شربه و نومه حتی سکوتندن که نیچون ساکت اولدک دیو محاسبه ایلیه و سکوتندن
نیچون ساکت اولدک دیو و بو محاسبه دن صکره لائق بودر که تقصیرینی اهمال ایلمیه
و الا صکره اندن فطام و انقطاع ده عسرت اولوب هلاکنه سبب اولور بلکه لائق
اولدر که انوک ایچون معاقبه ایلیه مثلا بر لقمه شبهه ایله بر لقمه اکل ایلیه اکا جوع ایله معاقبه
ایلیه نیجه که غیر محرمه نظر ایلیه عینینی منع نظر ایله معاقبه ایلیه سائری دخی بو وجه ایله
نیجه که پس اهلکه و عبدکه و جاریه که و ولدکه عقاب ایدرسن دنیاده بر فرده
مؤدی اولورلر ایچون پس نیچون جوارحکه دخی معاقبه ایلمزسن خصوصا که جوارحک
سکا اخصمی اکثر در انلاردن و انوک ضرری آخرت حقنده در بوندن صکره
نیجه که امر محاسبه یی اتمام ایدرسن سکا واجب اولان مجاهده در که اکا عقوبات ایله
معاقبه ایلیه مثلا اورادندن بر ورد ده توانی و تکاسل ایدر کورورسه اکا تجلیل اوراد
تقییدا ایله معاقبه ایلیه و اکا فنون و انواع وظائف الزام ایلیه فوت اولانی
جبر و تقصیرینی تدارک ایچون حقا که نه عجب عظیم حسرتدر اول کمسه یه که نفسنی
ایام قلیله ده شهوات نکدره دن منع ایده موت بعده اکا موت کلوب نفسنی
ایله منتهاسی اولان شهوتک بیننده ابد الاباد حائل اوله نعوذ بالله دخی انک
و بوندن صکره معلومک اولا که سنک اعدای عدوک نفسکدر که ایکی جنبک
بیننده در و اول نفس اماره بالسوء خلق اولنمشدر و سن انی شهواتندن منع ایلمک
و لذاتندن فطام و قطع ایلمکه مأمورسن اگر انی اهمال ایدرسک اول جموح و شرود
اولوب شار داولور یعنی فاجوب خلاص اولور اگر اکا عتاب ایدرسک اول
نفس لوامه اولور و سن رجاء ایدرسن که مطمئنه اوله امدی بحق برساعت انوک
وعظندن غافل اولمیاسن و اکا دیه سن که سن حکمت و ذکاء و فطنت ادعاء
ایدرسن اما احمق و اجهل سن جنت و ناری بیلمزمیسن و سن البته انلارک
برینه صائر و راجع اولاجاغک بیلمزمیسن امدی سکا نه اولدیکه لهوه اشتغال ایدرسن
و حال آنکه قریب مغرورسن بیلمزمیسن و بو موت انسانه بغتة کلور و الا اقل
مرضی بغتة کلور اول زمانده سکا نجم نفع اولماز و دخی عجب معاصیه جرأت
ایدرسن اگر دیرسک که حق تعالی سنی کورمز سن نه عجب عظیم کافرسن اگر دیرسک
کورور نه عجب حماقتک و وقاحتک شدیده در اگر کرم و فضلنه مغرور
اولورسک پس نیچون امرده زیاده مغرور اولمازسن خصوصا که دنیا و آخرتک
ربی واحددر و انسان ایچون بو قدر الا ما سعی ایتدوکیدر و دخی ظن ایلیه که
نیجه که وفات ایلیه سن فوز نلوب خلاص اولاسن هیهات هیهات انبیاء الاولی
نیجه تکذیب ایدرسن اگر انلاری تصدیق ایدرسک پس نه حالدرکه علینی تسویف
و تأخیر ایدرسن خصوصا که موت سنک ایچون مرصادده حاضر در پس آجال

اجل دن نه ایله امین اولورسن و سکا تسویف و تأخیره باعث نه در بو قسم ایله
انتظار ایدرسن که انده مخالفت شهوات عسیر اولمیه امدی بو تلاش فتح بابنه
زیرا جنت مکاره ایله و نار شهوات ایله محفوفدر مع هذا هر مرتبه زمان عمرک
طویل اولسه شجره شهوت قوت و رسوخ بولور قوت دخی هر بار که متأخره اولسه
نقصانده اولور زیرا بار یافت هم عادت دیمشدر قضیب جانک غلیظ اوله
انجیلیه قبول ایتمز اگر مفارقت شهواتدن صبر ایده و سلوک تأمل ایله که انلارک
صبر کلفتی اعظم در یاخود نار جهنم صبرلگی امدی جانک بوینه بلدکسه بر ظنی بیدردم
سن نفسک ایچون نظردن تولانی و تکاسل ایلرسن الا یوم خاب بغنیکده ضعیف
اولور و غفورندر که اول کفر خفی در و یاخود حق تعالینک کرم و عفوینه اعتماد کوردرسه
استدراج و مکر در و سنک جهادکدن استغناسنه التفاتک و مادرین بولیسه
حق جلی در حق تعالینک کرمی دکلدر الا الاسباب خلاصی تغیره در بو قسم حقیقت
تحقیق ایتدیک یعنی توحید و طاعت سندن مقبول و نعمده دکلدر
سکا شویله حساب ایله که سن حق تعالینک عقابنه و ثوابندن غافل سن لکن
بیلمیسن که سن موت ایله دنیادن مفارقت ایدرسن سکا بر نسنه قالمایه
انلرک مفارقت حسرتی قالورسن انی معمور ایدرسن مع هذا انلرک راحلسن
خراب ایدرسن مع هذا هر شیء و جمیع ... یقین ایدرم ... سلب
حب جاه مست ایتمشدر جاهمک خود حاصل ایچون قلوب ناسک سکا میلی در امدی
شمدی شویله قیاس ایله که جمله جهان رضده اولانلر سجده و طاعت ایتمش اولالر
ابیلمیسن که الی سنه دن صکره ساجد و مسجوددن کمسه موجود قالماز الا ملک
معبود و واجب الوجود قالور امدی افسوس اول دنیایه که بلکه مجوس و یهود
بانده سندن افضل و اوله اوله ... حسرت سکا که ... دنیایه رجوع ایله
تمنی ایدرلر تا که تدارک ما فات ایلیه لر سن خود انلارک امنیت لرینک بالفعل
الچنده سن ینه انلردن زاهل و تدارکدن غافل سن بو قسمه ظن ایدرسن که
انکار آخرت دعوت اولنمیلر خالدین دن اولماسن هیهات هیهات نه قدر
ظن ایدرسن سن والده ... خروج ایدلردن برو دکلسه الی عمرکی
هدم ایتمکده سن خوف ایتمزمیسن جانک نفس و روحک نزاعنه بالغ اولوب
... و سکا عذاب ایله تبشیر اولنه اول وقتده سکا ندم و حسرت نفع
ایدرمی و یاخود حقک مقبول اولورمی و یاخود بکا ایتدوکک ترحم اولنورمی
امدی نظر ایله که نه مقوله قلب ایله بین یدی الله واقف اولورسن و نه مقوله
لسان ایله سؤاله جواب ویررسن امدی سؤاله جواب اعداد و احضار ایله و جوابی
صواب تدارک ایله که اول وقتده نه مذهب واردر نه مطلب و نه مستغاث

ونه مذهب

ونه مذهب ونه ملجا و نه منجی وار در الا حق تعالی یه در و نه بر مقبول و اعتماد
وار در الا الله در جمله سبل و طرایق سکا اول زمانده ضیق اولور و سندن
حبل و حیل منقطع اولور و دعوت مضطره حق تعالیدن غیری اجابت ایدر یوقدر
و طالب ... الاهک غیری اغاثت ایدر یوقدر امدی اجال دیه سن که
یا رحمن یا رحیم یا عظیم یا کریم رب ربا بیس حقیر و ضعیف حضیرم و بو مقام مقام
متضرع مسکین و ذلیل مهیندر یا رب سکا اغاثتمه فرجی تعجیل ایله و انار
رحمتکی بکا کوستر و برد عفوکی و شراب مغفرتکی ذوق ایتدر و بکا فوت عصمتکی
نصیب ایله و وجه کریمکه نظر لذتنی میسر ایله یا ارحم الراحمین

اصل تاسع

تفکر ده در بونده دخی ایکی مطلب واردر

مطلب اول

فضیلت تفکر ده در اول شاید که کتاب الله ده و اخبار ده بر حیثیت ایله که تفصیله حاجت
یوقدر و اما حقیقتی قلبده ایکی معرفتی احضار در تا که اول ایکیسندن معرفت
ثالثه یه منتج اوله اول دخی یا تقلید ایله در و یا خود نفسندن فکر ایله در اول
دخی یا تعلم و ممارست ایله در که اول اکثر در و یا خود اصل فطرتده بر نور الهی ایله در
نته کیم انبیایه علیهم السلام میسر اولور لکن اول غایت عزیز در و اول کاه تفکر ایله
تسمیه اولنور کاه اعتبار و تذکر و نظر و تأمل و تدبر ایله تسمیه اولنور کاه اولنور
اسم اعتبار معرفتین ده معرفت ثالثه یه عبور تخصیص اولنور و اسم تذکر ایکی معرفتک
حضوره تخصیص اولنور پس هر متفکر متذکر اولور عکس کلی اولماز بو کلدن مکره
ثمره فکر علم در و اندن قلبده بر تغیر حاصل اولور که حال ایله تسمیه اولنور و بو حاله
جوارحده بر تغیر لازمدر که عمل ایله تسمیه اولنور امدی جمیع خیراتک مفتاحی فکر در
اول سببدندر که تفکر ساعة خیر من عبادة سنة دیمشلر در پس بونده تفسیر قیدرار
اولکی تذکر در که ایکی معرفتی قلبده احضار در مثلا بیلیسن که ابقی اختیار اولیه در
و دخی بیلیسن که آخرت ابقی در ایکنجی تفکر در که ایکی معرفتدن معرفت ثالثه یی
طلب در اوچنجی معرفت مطلوبه نک حصولی و قلبک انکله منور اولماسیدر که اول
آخرت اختیار اولیه در دردنجی قلبک حالی تغیر بدل اولمه در دخی حالدن
منتج اولمقدر معرفت سببیله مثلا قلبک آخرته رغبتی و دنیادن زهد اولمغله
تغیر یعنی بشنجی جوارحک قلبه خدمتیدر قلبده تجدد اولان حال سببیله مثلا
اعمال جوارحک تجری بکه دنیایی طرح ایدوب آخرته اقبالده

مطلب ثانی

مجاری فکرده در معلوم اولا که فکر یا امر دینده در و یاخود غیرنده در لکن بزم
غیره اولکیده در و اندن مراد عبد ایله رب بینده معامله در پس عبدکن جمیع افکاری
یا عبده و صفات و احواله متعلق اوله و یا معبوده و صفاتنه و افعالنه متعلق اوله
عبده متعلق اولان دخی یا اولکی نظری رب قاتنده محبوبه لازم اوله و یا مکروه

اولانه اول بوایکیسنک غیرنده فکره حاجت یوقدر معبود ومتعلق اولان دخی
یا نفس آنلرک ذات وصفاتنه واسماء حسنیسنه اوله ویاخود افعالنه وملکی وملکوتنه
وجمیع سموات وارضینده وما بینهما ده اولانه اوله فکرک بو مقاره الحصارنک
وجهی اولدرکه زیرا چنانکه محبت چنده مستغرق اوله آنلرک فکرنده محبوبی ملاحظه ویا غیرنده
نظری ببنی منحاز ویاخود نفسنک بعض احوالنی ملاحظه که محبوبی راضی می اولور یاخود
سخط وغضب می ایدر بوایکیسنک غیرنده متنبع ومجال یوقدر پس محل تفکر درت
قسم اولدی قسم اول نفسنک افعالنک صفاتنده تفکردر تا که محبوب عنده
مکروه اولاندن تمیز ایلیه وطریق فکر اوچ اجزادر اولکی اولدرکه اول فعل عند الله
مکروه میدر یاخود دکلمیدر زیرا گاه اولورکه جهت کراهت مشتبه اولور ایکنجی
مکروه اولدنن جهت احتراز نه در اوچنجی مکروه بالفعل اوله اونی ترک ایده وماضیده
وارسه اندن احتراز ایلیه ویاخود احوال ماضیه ده کسب ایلمیش اوله که آنی تدارک
ایلیه وقسم محبوب دخی بو امور ومقسمدر بونلردن صکره بو امور یا طاعات ومعاصی
ظاهره در اول دخی یا اعضاء سبعه ده ظاهردر ویا غیرنده ویاخود صفات منجیات
ومهلکات باطنه در نوع اول معاصیدرکه هر کون نفسنی محاسبه ایلیه که اعضاسنی بلکه
جمیع بدنی نه مقوله معاصیده استخدام ایتمشدر اگر اول معاصیه فی الحال مباشر
ایسه ترک ایلیه اگر امسی بوده مباشر ایدیسه کچمش ایسه آنی ندم ایله تدارک ایلیه اگر اول
اکوان ایشلمک متعرض ایسه اندن احتراز وتباعد ایله انکا استعداد ایلیوب هر عضوینی
علی الانفراد تفتیش ایلیه نوع ثانی طاعاتدرکه اولا فرائضه نظر ایلیه که انلری
اکمال ایلدیمی ویاخود نقصانتی نوافل ایله جبر وتکمیل ایلدیمی بعده هر عضونی تفتیش
ایلیوب تفکر ایلیه که حق تعالی ایسندوکی وطعت ایلدوکی یره صرف ایلدیمی نوع ثالث
صفات مهلکه در که محلی قلب درکه انلار شهوت وغضب وبخل وکبر وعجب وریا
پس مهلکانده ذکر ایلدوکی جملهسنی تامل ایلیوب قلبنی امتحان ایلیه وظاهر اولان
علامتلر ایله استشهاد ایلیه ونفسنک انلاردن تبری وادعاء ایلدوکنه التفات ایلمیه
بعده علاجنه مباشرت ایلیه که علاجنی دخی موضعنده ذکر ایتمشدر نوع رابع صفات
منجیاتدرکه توبه وندم وصبر وشکردر وبونلارک امثالی دخی کم قلبنده هر کون
تفکر ایلیه که حق تعالی یه تقریب ایلاین صفات مذکورهدن محتاج اولدوغی
قنغیسی انلاردن برینه محتاج اوله بیله که انلاری مثمر اولماز الا علوم مثمر اولور وعلومی
مثمر اولماز الا افکار مثمر اولور وبو معنیده انفع امور قرآن عظیمی تدبر وتفکر ایله قرائت
ایدوب شول آیت که آنده تفکره محتاج اوله آنی ترقی بعد اخری تکرار وتردید ایلیه
نیزکره دخی اولورسه ویاخود بلنده دخی توقف ایلیه اگر بر کیجه دخی لازم کلورسه زیرا
قرآن عظیمک هر کلماتی الندهٔ اسرار لاتحصی واردر کذلک مطالعهٔ احادیث شریفه دخی

زیرا نبی کریم علیه صلوات الرب الرحیم حضرتنه جوامع الکلم اعطا اولنمشدر
انلارک هر کلمه حکمت انجامندن هر کلمه بحار حکمتدن بر بحر زخار ایدوکه جالبا بو
بحار دکلدر اگر بر عمر عامر آنده حق تامل ایله تامل ایلیه منتشعب نزه اندن
نظری منقطع اولماغه مجال یوقدر امری طریق تفکر بودر ومبتدیلاره اولانلره
دخی لائق اولان اولدرکه بو افکارده اوقلبی مستغرق اوله تا که مقامات نفسیه یه
واصل اوله وبو تفکر سائر عباداتدن افضلدر لکن بونده غایة مطالب دکلدر بلکه
مطلب صدیقیندن دل بنده محبوبدر که اول حق تعالی نک جلال وجمالنده تفکر وانده استغراق
بر حیثیت ایله که نفسندن دخی غافل اوله امری طالبینک غایت مقصدی
واحد حقده فنادر وبو ذکر ایتدوکمز انجق عمارت باطندرکه فنایه وسیله در
روایت اولنورکه حسین بن منصور ابراهیم خواصه ملاقی اولدی بادیه ده دور
ایدردی قنده سن دیو انکا سؤال ایلدی خواص دخی توکلده حالمی تصحیح ایدرم
دیدی ابراهیم ایدی که سن عمرکی عمارت باطنده افنا ایدرسن یا توحیدده فناکه
قنده در وبالجمله ظاهری عبادات ایله تعمیر انجق جنته مثمر اولور مجالسه مثمر اولور
وباطنی صفات منجیات ایله تعمیر لقایه استعدادی مثمر در وجمله سعادتک اعلاسی
لقاده در زیرا که مثمر لقاء اولان اول که ودخی معلوم اولا که هر بر یره لائق اولان
بودرکه صفات مهلکات ومنجیاتی برجزیره ده کتابت ایلیه هربارکه مهلکاتدن
برنده کفایت اولنه بیهی اندن خلاص میسر اوله اوزرینه قلم چکوب اندن بلکری
ترک ایلیه وحق تعالی یه شکر ایلیه اول امرده کفایت ایتدوکنه وقلبنی اندن
تنزیه ایدوب پاک ایتدوکنه بو وجه ایله جملهسندن خلاصه سعی ایلیه کذلک
منجیاتده دخی بویله ایلیه اگرچه مهلکات ومنجیات قابل احصا دکلدر لکن
انلارک هر برندن اول عدد کفایت ایدرکه انلار اصولدر وانلار بو کتابده
ذکر ایتدکلرمزدر امری انلارده تدبر ایلیکس وینه بویله در معاصی وطاعات
ظاهرهنک حالی دخی لکن ناسدن صنف معاصیدن برنوعه مبتلی اولوردر امری
برینه اول نوعده تفکر کافیدر قسم ثانی حق تعالی نک جلال وعظمت وکبریاسنده
تفکردر انده دخی ایکی مقام واردر مقام اول حق تعالی نک ذات وصفاتنده
ومعانی اسماسنده فکردر امری ممنوع بودرکه حق تعالی نک ذات وصفاتنده
مجاری فکره توغل اولنمایه زیرا اکثر عقول انکا تحمل ایدهمز بلکه معرفت حقدن قدر
ملک بودرکه حق تعالی زمان ومکاندن منزهدر وعالمک داخلنده وخارجنده
دکلدر وعالمه متصل دکلدر ومنفصل دخی دکلدر بیچاره اوللرک عقولی تحیر
ده آنی انکار ایتمشلردر زیرا انده عقول متحیردر انکا تحمل وطاقت کتورهمز الا منقول
کتوررلر بینه انلار دخی دوام نظرده طاقت کتورهمزلر مثلا اکثر ناسک عقولی

حق تعالی یه اضافت ایله ابصار خفاشك كبیدركه فی الواقع خفاش شمسه نظره
اولوب نور شمسه اصلا طاقت كتورمز اما عقول متدقیقین ابصار انسان كبیدركه
شمسه نظره طاقت كتورر اما دوامنه طاقت كتورمز اول سببدندركه دیشلردر
حق تعالینك خلقنده تفكر ایدك اما ذاتنده تفكر ایلمك مقام ثانی
حق تعالینك افعالنه و عجائب صنعنه و خلقنده بدایع امرینه نظردر زیرا بونلر
حقك جلال و كبریاسنه و تقدس و تعالیسنه و كمال علم و حكمتنه و نفاذ
و مشیتنه دلالت ایدر امدی بز صفاتنه نظر ایلسك آثار صفاتندن نظر ایدرز
پس صفاته نظر مصنوعاتنده اولور نته كم شمسه نظر اتمك قصد ایلسك طشتك
ایچنده صویه باقوب اندن نظر ایدرز زیرا افعال مشاهده فاعله واسطه در امدی
حضرت رسالت پناهك صلی الله تعالی علیه وسلم تفكروا فی خلق الله ولا تتفكروا
فی ذات الله بیوردقلرینك سری بودر امدی خلق اللهده تفكر دخی یا اصلا
بلدیكمز خلقنده اوله اول اصلا ممكن دكلدر نته كم حق تعالی بیورر سبحان الذی
خلق الازواج كلها مما تنبت الارض ومن انفسهم ومما لا یعلمون و یاخود اصلا
و اجمالی بلنوب تفصیلی بلنمینده اوله انده بزه ممكندركه تفصیلنده تفكر ایده ورز
اول دخی یا بصر ایله مدرك اولمایه ملائكه و جن و شیاطین كبی انده دخی مجال
تفكر غامض اولمالریدندر پس اقرب ایله لانه عدول ایدوب [illegible] ابصار بصر ایله مدرك
اولانلردر سموات سبع و ارضین و بونلرك مابیننده اولانلر كبی كذلك سموات
موجود اولانلر و وجه ارضده و ارضك داخلنده موجود اولانلر كبی و بو جنسك
هر برینك انواعی و هر نوعك اقسامی و اقسامك اصنافی واردر و بونلردن
هر برینك صفات و هیئتی و معانی ظاهره و باطنه سی واردر و بونلرك جمله سی
مجال فكردر پس سموات و ارضده بر ذره حركت ایلمز الا انوك حركتنده بر حكمت
و یا ایكی و یا اوچ و یا بیك حكمت واردركه هر بری حق تعالینك وحدانیتنه شاهد
و جلال و كبریاسنه دالدر و بو آیاتده تفكر حثنده دخی بعضنده قرآن عظیم دخی وارد
اولمشدر نته كم حق تعالی بیورر ان فی خلق السموات والارض واختلاف اللیل
والنهار لآیات لاولی الالباب و دخی حق تعالی قرآن عظیمده نیجه مواضعده دخی
آیاته قولنی ذكر ایلمشدركه هر بری متفكرینه عبرت و تبصره یه مشتملدر امدی بر مثل ضرب
ایده لم كه بابفیسنی دخی آكوك حقده و تطبیق ممكن اوله اول مثل بودركه جمیع
اشیادن سكا اقرب اولان نفسكدر اول ایسه بر نطفه دن مخلوقدركه قطره ماءدر
كه رب الارباب یخرج من بین الصلب والترائب اخراج ایلمشدر و كه صلب رجلدن
و عزاوه یه اخراج ایلدی حق تعالی ایكیسنك بیننده الفت و محبت القا ایلمشدر و
انلاری سلسله شهوت اجتماع و قیادت ایدوب چكمشدر بعده نطفه دن بر مولود خلق

ابلدیكه

ایلدیكه انی علقه قیلمشدركه بعضا انی مشرفه در بعده انی مضغه قیلدی یعنی بر پاره
لحم كه قابل تقطیع اوله بعده اجزاسی متشابه ایكن انی تقسیم ایدوب عظام و اعصاب
و عروق و اوتار و لحم ایلدی بعده بونلردن اعضاء ظاهره و باطنه تركیب ایلدی
پس راسنی تقدیر ایدوب سمع و بصری و انف و فمی و سائر منافذی شق ایلدی بعده
ید و رجلی مد ایلدی و باشلرینی اصابع ایله تقسیم ایلدی و اصابعی انامل ایله تقسیم
ایلدی و هر برینه اظفار وضع ایلدی بعده اعضاء باطنه یی تركیب ایلدیكه انلار
قلب و معده و كبد و طحال و رئه و رحم و مثانه و امعادر و هر برینی شكل مخصوص
و قدر مخصوص اوزره خلق ایدوب عمل مخصوصه تعیین ایلدی بونلردن صكره اكر
بونلرك هر برینك احوالنی تفصیله ذاهب اولورسق جمله قوی قیاس بولوب
معقول نهایتی نیجه اولور مثلا عینك كیفیت ابصاری و طبقاتی كذلك كیفیت
سمع و ذوق ملاحظه اولنسه عجائبندن حیرت و عقوله دهشت حاصل اولور [illegible]
حدقه یه نظر ایله كه مقدار عدس بر شیء ایكن نصف سمایی بو قدر عظمی ایله نیجه
احاطه ایدر و سمعه نظر ایله كه اصواتی نیجه ادراك ایدوب حروفك بینینی تمییز ایدر
و جهات صوتك بینینی فرق ایدر یعنی صوت قنقی جانبدن كلورك بیلور سمع [illegible]
صوتك داخل و لدوری [illegible] واحد ایكن و بونك غیری نیجه عجائب دخی واردر
مثلا مجموع عظام بدن ایكی یوز قرق سكز عظمدر عظام صغاردن غیری الا انلرك
هر برنده نیجه حكم ایلمسنك انلرك هر حكمتك اكثری اعتبارینی بیان ایدرمز
قنده قالدیكه سائر اعضانك حكمتنده قنده قالدیكه سائرینك حكمنده لكن حكمه نظر ایله
نزم اندن مراد دخی طبیعتك بو اجزاسنك حكمنده اولان نظری دكلدر زیرا
[illegible] الاول الجزء طبیعی سندن زائل اولدر وجه حالاجی [illegible]
و بو نظردر بلكه بزم مرادمز نظر اهل بصائردركه انلار ده اولان حكم ایله خالقك
جلال و عظمته استدلال ایده رلر نته كم بین الناس كه ایكی نظر بیننده نه مرتبه بون بعید
واردر فسبحانه سبحانه نه عظیم الشان و باهر البرهاندركه عقول ادراكنده واله و
حیران اولدی بو ذكر اولنان شیئك بر نكته سیدركه استقصاسی ممكن دكلدر
الحاصل انلاردن غافل اولانلر بطن و فرجه مشغول اولوب اكل ایله و نفسكدن بر شی
بیلمز پس انجق بلدیكی جوع زماننده اكل ایدوب شبع كلدكده نائم اولور و
شهوت غلبه ایدوب جماع ایدر غضب كلدكده مقاتله ایدر بونلرده
خود بهائم و سباع كبی جمله سی شكا مشغوللردر انسان انجق خصوص خاصیتی
منفردر ملكوت سموات و ارضده و عجائب آفاق و انفسه نظر ایله زیرا انكله عبید
زمره ملائكه مقربینه داخل اولوب زمره نبیین و صدیقین ایله محشور اولوب حضرت
رب العالمینه مقرب اولور امدی بجانب ذو الافضال تضرع و سؤال اولنور كه

جمله‌سنی فوت اقدام جهالدن تجنب بعید ایکن وما هو من فضله ببعید

فصل عاشر

ذکر موت وبعث ونشورده در بونده دخی مطالب

وار در

مطلب اوّل ذکر موتده واکا ترغیبده در

معلوم اوله که

دنیاده منهمک اولوب شهواتنه محب اولانک قلبی البته ذکر موتدن غافل اولور
اولور ونفسی دخی کریه کوروب اندن نفرت ایدر بونلرک صکره ناس یا منهمکدر
موتی ذکر ایلمز ذکر ایدرسه دخی دنیاسنه تأسفا ایچون ذکر ایدر ویاخود تائب
در اول ذکر موتی اکثار ایدر تا که قلبندن خوف نشأت اولوب تمام توبه‌یه انابه
ایلیه کاه اولور که موتی کریه کورر توبه‌سنک تمامندن مقدم علی الغفله باز موت
انک مرغ روحنی قاپوب اختطاف ایلمک خوفندن و اصلاح زاد راه اتمزدن
مقدم اصابتندن و بو حال حضرت نبی‌نک صلی الله تعالی علیه وسلم من کره لقاء الله
کره الله لقاءه قولنک تحتنده داخل دکلدر زیرا اهل توبه حق تعالی یه لقایی کریه
کورمز بل لقاسنک فوتنی کریه کورر ویاخود عارفدر که دائما موتی ذکر ایدر زیرا
حبیبه ملاقاتک موعدی موت در و بونلر اکثریا موتک استبطاء ایدر یعنی
کلمسندن اکرم تا که دار عاصیندن خلاص بولوب جوار رب العالمینه انتقال ایلیه
و بو مقامده بر درجه وار در که اول اعلام تسلیم ورضادر که اول درجه جمله‌دن اعلی در
و صاحبی امرینی مولاسنه تفویض ایدر نفسی ایچون نه موت و نه حیوة اختیار ایدر بلکه
انکا احب اولان مولاسنه احب اولان اولور و علی کل حال ذکر موتده ثواب عظیم وار در
حتی دنیایه منهمک اولان دخی کاه اولور که ذکر موتدن دنیادن تجافی و بعید استفاده
ایدر زیرا موتک ذکری انک لذات و شهواتنی تکدیر اولور اول سببدن اسباب
تجافیدن اولور اول جهتدندر که نبی علیه السلام اکثروا ذکر هادم اللذات بیورمشلردر
یعنی انک ذکری ایله لذات منغص و منقص اولور تا که انکا رکون و میل اولنمیه منقطع اولوب
حق تعالی یه اقبال ایده سز

تذییل بو فقیر ایدر ذکر اولنان حدیث شریفده
وارد اولان لفظ هادم ده روایت مشهوره دال مهمله ایله در هدم دن اولوب
لکن حضرت شیخ اکبر و غوث اعظم خاتم الولایة المحمدیة و مظهر الحکم والاسرار الالهیة
الشیخ محی الدین العربی الحاتمی الطائی رضی الله عنه محاضرة الابرار و مسامرة الاخیار
نام کتابنده بو حدیث شریفی شیخ اولان امام ابی ذر ... محمد بن سعید
الختنی دن روایت ایدر که هاذم ذال معجمه ایله معناسی قاطع دیمکدر دیمشلردر و بوجهه
اخوذ دخی زیاده روایت ایلمشلردر محکمه واجبت اوله انتهی و دخی فضیلت
موتده وارد اولان آثار و اخبار غایت ایله کثیره در ذکری ایله تطویل کلام ایتمیه لم
لکن ذکر موتک قلوبده تأثیری اولماز دخی انکه ظاهر قلبدن و طرف لساندن ذکر
ایدر کلرندر و الا اکثری شهواتدن فارغ قلب ایله و حال موتی اذعان ایله

ذکر ایلسه‌لر وانلارک حالنه تاریخ اولمشدر دنیاده بونجه‌لر قوللرینی و سوزلری و جاه و مال
و اعوان و انصار ایله غرور لر نه‌دن صکره که حتی اولادلری ایتام و نسوانلری ارامل اولدی
و اللرنده ایدوکی مالسی بلکه ایدوکی اعدالری متفرق اولمشدر و مجالس و بیوتلری انلاردن
خالی اولوب آثارلری منقطع اولمشدر و اسملری نسیا منسیا اولمشدر ملاحظه اولنسه
ایلسه‌لر ذکر موت انلارک قلوبنده تأثیر ایدوب کندولره موتی نصب عین ایدرلر
ایدکلری بونلردن صکره معلوم اولا که قصر امل دیدوکی علما و ارباب قلوب و فضیلتی اخبار
و آثارده مذکوره و مشهوره در و جمله سعادتک اصلی بودر لکن قلوب متنالی طول
امل اولوب بو بکیه مهلک کافه خلق عامه و شاملدر و بونک ایکی سببی وار در
بری جهل در که صحت و شباب سببیله موتی استبعاد ایدوب اعتماد ایلمز و
بیلمز که مشایخ بلاد شبابندن اقل در بو و کلدر الا شبابده موتک کثرتندن
و صبیان اکثردر پس بر شیخ وفات ایدنجه بیک صبی و شبوب و شبات فوت
اولور و دخی بیلمز که موت فجاءة اولماز لکن مرضک فجاءة اصلیدر بعید
دکلدر زیرا او هم تالوفی اولمیلنی بیلمز امدی انسان غیرک موتنه مألوف در
اما نفسنک موتنی اصلا کورمشدر اول سببدن انی استبعاد ایدر لکن
عاقل اولان کمسه بیلور که اجل مقدر و معلق در انسان هر یوم و هر ساعتده
موته قریب اولمقده در و کل آت قریب مفهوملری دخی معلوم هر لبیب در بری
دخی حب دنیادر زیرا اول دنیانک شهواتنه مأنوس اولوب مفارقتنی انکا شاق
اولور و هر کمسه که بر شیئی کریه کوره آنی نفسندن دفع ایدر و هواسنه موافق اولان
تمنی ایدر پس دنیاده بقاء توهم ایلکدن و اسبابنی ملاحظه دن زائل اولماز تا که
اول بقاء مرتبه کوره وار در خاطرینا موتی اخطار ایلمز مگر که خطور ایلسه آنی
تسویف و تأخیر ایدر اول سنه و اصل ایلسه سن شیخوخته تسویف ایدر بعده شغلنی
رجوعه تأخیر ایدر ویاخود ولدینک تدبیرندن فراغه ویاخود قزینک جهازندن
فراغه تأخیر ایدر ویاخود عدوسینی قهره ویاخود بونلارک غیری نیچه امانی باطله یه تأخیر
ایدر که بو وجهله بر شغل آنی شغل آخره ویاخود اشتغاله مفضی اولور تا که ناگهان موت
و اجل انک مرغ روحنی بلا تیقظ ایتدوکی زمانده اختطاف ایدوب علی العجله الوب
پس اول زمانده حسرت و ندامتی عظیم اولور بر وقتده که ندامت انکا نفع ویرمیه واول
مسکین بو بوله تقدیر ایدر که عن قریب دنیادن فارغ اولمسه کرکدر لکن هیهات انلر
فارغ اولماز الا مشغول کمسه فارغ اولور که آنی بالکلیه طرح ایلیه و تسویف انکا قوت
و سوء ظن عذری انسه زیاده ایلمز اهل نارک اکثر صیحه و فریادی تسویف
ایله قیامتده در که قیامتده واحزناه من سوف دیدیلر یعنی ... اولان اجال
مسلط سوف افعلدن بو تسویف و تأخیر ایدوب اندن اول اصابت ایدب

وخاسر کتنلر کلوبنه محزون اولوب فریاد ایدرلر و بو معناده نه خوش دیمشلردر
ولیت بذرک ما فات منی   دلهف ولا بلیت ولا لوانی
یتشمکسه فوت اولان مراده   نولایدی کاشکی حیفا دیمکله   پنهان بیلدکسه کر طول
املک سببی تسویف در و تسویفک سببی جهل محض در ویاخود حب دنیادر
امدی معلوم اولسونکه انوک علاجی اگر جهلدن ایسه انوک اندفاعی قلب حاضرله
صافی در فکر صافی ایله اولور و قلوب ظاهره دن حکمت بالغه سماعی ایله اولور
اگر حب دنیادن ایسه انوک علاجی شدید در و اول بر درد عضال درکه انوک
علاجی اولین وآخرینی اعیا ایلمشدر و انک علاجی یوقدر الا یوم آخره و آنده اولان
عظیم عقاب وجزیل ثوابه ایمان در وهر بار که انسانه بونلارک حقیقتنه یقین
و ایمان حاصل اوله قلبندن حب دنیا ارتحال ایدر زیرا حب امر خطیر قلبدن محو
حب شیء حقیر ایدر نیجانکه دنیانک حقارتنی و آخرتک نفاستنی کوره دنیانک
جملسنه التفاتدن استنکاف ایدر اگرچه اکا مشرقدن مغربه وارنجه جمیع ارضک
ملکی ویرلمش اوله دخی امدی هرکس که آخرت ایچون مستعد اوله اول فوز عظیم ایله فائز
اولور اما شول کمسه که طول امل ایله مغرور اوله اول خسران مبین ظاهر ایله خاسر اولور
بو کلامی فهم و اخذ ایتدکدن صکره بیلکسن که ناس طول املده متفاوتلردر
بعضلرینک املی بقادر اولوب ابدا آنی اشتها ایدر نته کم حق تعالی بیورر
یود احدهم لو یعمر الف سنة بعضی الی الدهر بقا املیدر که اول اقصای عمردر
اول شول کمسه درکه دنیایه حب شدید ایله محب اولمشدر بعضی دخی بر سنه بقا
املی ایدوب شتا ایچون صیفده صیفا ایچون استعداد و تدارک ایدر صیفده شتا
ایچون نیجانکه بر سنه یه کفایت مقدارینی جمع ایلیه عبادته اشتغال ایدر بعضی
دخی ایچون صیفا ایچون ویاخود ایچون شتا ایچون تدارک ایدر احد جهادن آخر
ایچون استعداد ایلمز بعضی دخی اهلنه بر یوم و لیله یه وارنجه زاد ایلمز رجوع
ایدوب فردا ایچون استعداد ایلمز نته کم حضرت عیسی علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام
وعلی سائر الانبیاء اجمعین بیورمشدر که رزق غدو اهتمام ایلمک اگر غدا سزک
اجالکوزدن ایسه انده رزقکوز دخی بیله گله جکدر اگر اجالکوزدن دکل ایسه
غیریکوزک ارزاقی ایچون اهتمام ایلمک بعضی دخی املی بر ساعتی تجاوز ایلمز نته کم
نبی علیه السلام بیورمشدر یا عبد الله نیجانکه صباحه داخل اولورسن نفسک ایله
مسایه امرنی تحدیث ایله یعنی اختتام مهلتنی ملاحظه ایله نیجانکه مسایه داخل اولورسن
نفسک ایله صباح امرنی تحدیث ایله بعضلری دخی بر ساعت بقایه تقدیر ایلمزلر اول
سببدندرکه نبی علیه السلام وصول ماء تمکن اولوب قدرت واریکن بر ساعت
مقدم تیمم ایدرلر ایدی جائز که صویه یتشمیه دیو بیوررلر ایدی بعضلری دخی موت

انوک نصب عینی اولور گویا که جهانی اکا واقع اولمشدر اول دخی اکا منتظر اولور
صلوتنی صلوة مودع کبی ادا ایدر نته کم روایت اولنور که حضرت نبی صلی الله
تعالی علیه وسلم معاذه حقیقت ایمانندن سؤال ایلدی اول دخی ایتدی که بر خطوه
ایله خطوه اتمام الا ظن ایدرم که انوک اردنجه خطوه اخری اتباع ایلیم امدی اگر
ناس املده بویله در هرکسه که املی بر شهره مقصور اوله بر شهر ایله بر ایه مقصور
اولانلر کبی دکلدر و عند الله تعالی درجه لری دخی اول وجهله متفاوتدر شول کمسه که
قصر امل دعوی ایلیه اما نه دنیایه اغنیا ایلیه اول دعواسنده کاذبدر امدی
علامت توفیق الهی اوله موت انوک نصب عینی اولوب اندن بر ساعت
غافل اولمایه اول وقتده کلهجک موته استعداد ایلیه اگر اختتام دکن صباغ
اولورسه حق تعالی یه شکر ایلیه زیاده جه عبادته توفیق ایتدوکیچون و اول نهار
عمل ایله ایتدوکنه بلکه اندن حظنی استیفا ایدوب نفسی ایچون ادخار ایتدوکنه
فرح کسب ایلیه بعده بنه اول وجهله استیناف عمل ایلیه صباحه دکن و بنه صباحه
داخل اولدقده اویله ایلیه و بو وجهله عمل میسر اولماز الا اول کمسه یه اولور که قلبی
ملاحظه کار فردادن فارغ و آنده اولاجق امورک خلاصی اوله امدی بو تنبیه کبی
کمسه اگر اکا موت اصابت ایدرسه سعید و غانم اولورسه اگر صاغ اولوب عیشی
مقدر ایسه حسن استعدادی ایچون مسرور و لذت مناجات ایله قلبی پر حبور
اولور پس اکا موت سعادت و حیات زیاده دولت اولور مطلب ثانی
دوآنی موتده در اول دخی دردر اوکلی شدت نه عدد معلوم اولا که بدنه
اصابت ایلین الم ادراک اولنماز الا واسطه روح ایله اولور نیجانکه الم نفسی
واصل اوله امدی انوک کرب والمندن سؤال ایله حتی دیمشلردرکه اول سیوف
ایله ضربدن و منشارلر ایله نشردن و مقاریض ایله قرضدن اشتددر بو دکلو
شدت الم ایله بنه صیحه و فریاده عدم قدرتی دخی زیاده کربدندر که جمیع قوتنی
قهر ایدوب جوارحنک جملسنه ضعف کلور تا که قوت استغاثه دخی قالماز
اما عقلی اول الم احاطه و غشی ایدوب تشویش ایدر و اما لسانی دخی بکم ایدر
و اما سائر اطرافی ضعیف ایدر حتی اگر آنده نوع قوت اولورسه انوک صدرندن
خوار و حلقندن غرغره استماع اولنور که کلوب حلقومه بالغ اولور اول زمانده
دنیادن واهلندن نظری منقطع اولور و اول وقتده ابواب توبه مغلق اولور رنجنی
حسرت و ندامت احاطه ایدر نته کم حضرت رسالت پناه صلی الله تعالی علیه وسلم
بیورمشدر عبدک توبه سی مقبولدر مادامکه غرغره ایتمیه امدی سکرات موت
ترادف ایتدوکی زمانده موتک کرب و دردندن سؤال ایله اول سببدندرکه
نبی علیه السلام اللهم هون علی سکرات الموت دیو دعا ایدرلردی زیرا انلار آنوک

حقیقت شدتنه واقف واهو الله عارف ایدیلر سائر ناسك انلردن استعاذه
ایتدوکی بیوب آنده امر عظیم عذابدیکلری آنی جهللرندن در حتی سائر انبیاء ودخی صلوات
الله تعالى على نبینا وعلیهم اجمعین آنی کمال معرفتلرندن موتدن خوف شدید ایله
خوف ایدرلر ایدی ایکنجی مشاهده صورت ملك الموت در واندن قلبه روع وخوف
دخول ایدر اکر آنی عبد مؤمنك روحنی قبض ایتدوکی زمانده اولان صورت ایله
رجالدن اعظم قوت صاحبی اولان کورسه رؤیتنه طاقت کتوره مز لکن عبد مطیع
آنی احسن واجمل صورتده کورر اوچنجی عصاتك یاردن موضعلرینی مشاهده درکه
انلارك ارواحی چیقدیغی حالدر مادامکه ملك الموتك ایکی بشری دن برسی ایله اتصال
استماع ایتمیجه یا ابشر یا عدو الله بالنار دیمه ویاخود ابشر یا ولی الله بالجنة دیمه
دردنجی سوء خاتمه خوفیدرکه انوك ذکری خوف ورجاده ذکر اولنمشدر ینه اعاذنا الله تعالى
بوندن صکره محتضر اولانه موت وقتنده مستحب اولان هدو وسکوندر ولسانندن شهادته
ناطق اولمقدر وقلبندن حق تعالى یه حسن الظن اولمقدر حضرت رسالتپناه صلى الله
تعالى علیه وسلم بیورمشدر که میتی اوچ وقتده راقب وناظر اولوك بری اول
زمانده که جبیننده عرق مترشح اولوب کوزلرندن دموع سیلاب کبی اولوب طوداقلرینی
یبوست استیلا ایلیه که اول حق تعالینك رحمتیدرکه اکا نازل اولمشدر بریدخی
اول زمانده که غطیط بوغولور کبی غطیط ایلیه یعنی بوغازندن صوت عنیف ایله بر ایلیه
بوغولور کبی ولونی محمر اوله واغزندن طوداقلرینه زبد یعنی کوپك کله امدی اول
حق تعالینك عذابندندرکه تحقیق اکا نازل اولمشدر اما انسانی کلمه شهادته تلقین
اولمق اول علامت خیر [illegible] لکن تلقین ایلیوب کلمه شهادتی تکلم ایچون تعجیل
ایلیه زیرا اکا ما اولور که شدت حالندن آنی استثقال ایدوب نعوذ بالله تعالى سوء
خاتمه یه مفضی اولمق خوفی واردر بو کلمه نك معناسی دکلدر الا اول کمسه نك موتی
بر حال ایله اوله که قلبنده الله ك غیری اولمیه اکر قلبنده الله ك غیری قالمازسه اول
نعیم دائمده در اما اکر دنیایه مشعوف اولوب لذاتنه متاسف اولورسه انوك امری
خطر مشیئته مفوض اولور زیرا مجرد حرکت لسان انسان قلیل النفع وجدوی یاوردر
مکر حق تعالى قبول ایله تفضل واحسان ایلیه بیان جمعه اول زمان واجب اولان حسن ظنی دخی
حق تعالى جمله مزه عنایت ایدوب اول یوم هائلده کندو ایله شیطان حائل اولمایه
آمین **مطلب ثالث** حقیقت موتده واول احوال قبرده در معلوم اولاکه
ناسك ایچون احوال میتده ظنون فاسده واردر بعضلر ظن ایلمشدرکه موت عدم
صرف اولوب حشر ونشر اولمایه بلکه موتی حال نبات کبی اولوب دنیانك بیتی حیاتی
کبی اوله بونلر ملاحده رأییدر ودخی هرکسه نك الله ویوم آخره ایمان کتورمیه
انوك رأییدر بعضلر دخی ظن ایلمشدر که ارواح موت ایله منعدم اولور تنعم وتألم ایلمز

تا وقت حشرده اعاده اولونجه اخروندن دخی ارواح باقیه در عقاب ومعاقبه اعلان
دخی ارواحه در اجسام دکلدر اجسادده اصلا بعث وحشر یوقدر دیمشلردر بونلرك
جمله سی ظنون فاسده در وحقدن مائلدر اصل قول حق که آیات واخبار آنی ناطقدر
اولمشدر بودر که موت عدم محض دکلدر بلکه تغیر حالدر وتحقیق روح جسددن مفارقتدن
صکره باقیه در یا معذبه در ویاخود منعمه در جسددن مفارقتنك معناسی انکا تصرفنك
جسددن انقطاعیدر ودخی بعید دکلدر که قبرده ینه روح جسده اعاده اولنه لذتی
ویا المی ادراك ایده جك مقدار وینه بعید دکلدر که یوم بعثه دکن تأخیر اولنه حق تعالى
اعلمدر بعاده نه حکم ایده جکنی الا نفسی ورودی انکار باقیه در تحقیق انوك دخی حالنك
تغیری ایکی وجهدن در بری اولدرکه موت ایله اموال واهلندن وسائر احوالندن
بر عالم آخره انتقال ایدر که بو عالمه مناسب دکلدر یا سعید الحال اوله ویا شقی البال
اوله بریدخی اولدرکه اکا منکشف اوله حسنات وسیئاتندن اکا متابع ونافع ولا
ونه نسه حقیقتده تمام در قچانکه موت اصابت ایدر متنبه اولورلر اندن صکره
یا متنعم ویا متألم اولورلر وبو احوال اکا قبل الدفن هجوم ایدر اما بعد الدفن کاه اولور
روحی وار دلور عذابدن نوع آخر ایچون ویاخود ثوابدن نوع آخر ایچون اکر اکا
برشی اولماسه الا اخری وافتضاح وهتك ستر اولسه موت زماننده اکا الغایت
ایدردی لکن انوك وراسنده امور اخر واردر که اندن السنه تعبیره ایده مز
اما اکر اهل نعیمدن اولورسه اکا عقیب موتده حضرت جلال الله دن بعض امور
منکشف اولور که دنیا اکا اضافت ایله سجن وضیق کبی اولور وانوك مثالی
بر تنگ ظلمتده محبوس کبی اولور که انوك ایچون بوستان واسع الاکناف بر باب فتح
اوله که اول بوستانك نهایتنه طرف ناظر یتشمکه قادر اولمایه وانوك ایچنده
انواع اشجار وازهار واصناف طیور وثمار اولوب اول سجندن اول بستان مثلا
عوذ ایتمیه بوندن صکره احوال قبرده اوچ مقام واردر اول که اول ناسلمدر اول
احوالك وجودنه تصدیق ایلیه ولکن کیفیتندن تفتیش ایلیه ایکنجی اولدر که
احوالندن تفتیش ایلیه وآنی بزنائمه قیاس ایلیه که واقعه سنده برشی کوره
ویا برشی متنعم اولنور وشیئی کوره واکا جوارنده اولان کمسه واقف اولمایه بر فراشده کیجه ده
یاتورلر ایکن دخی ودخی صحیح دکلدر نوم برادر موت در اوچنجی اولدر که انسانه عذاب
ایلین حیه دکلدر بلکه سم وزهردر کذلك سم دخی تعذیب ایلمز بلکه عذاب ایدن
الم ویرن اثریدر وجمیع اکورری اسباب عادیه در خلق ایلمك حق تعالینك سنتیدر
جائزدر کذلك لذتده دخی حال بویله در بوندن صکره اهل بصائر بو اوچ طریقك
امکاننه حکم ایدیلر امدی ناس دخی انلاره تقلید ایدوب تصدیق ایتمك کرکسن
اما بونلری بلا تقلید تحقیق ایله عارف اولان بسیط ارضده غایت عزیزدر ودخی اکا

لازمدر که تفاصیل عذابک معرفتنه اشتغال ایتمیه‌سن بلکه سکا لائق اولان دفع عذابه
تدبیره اشتغالدر اگر کیفیات عذابک معرفتنی مراد ایدرسک سکا لازمدر که معالوم
آثار واخبار ایله‌سن زیرا که بو عالمده معرفت ممکن دکلدر الا عالم اخرای ایله مشاهده
ایله ممکندر که عالم ملکوتده شهادت مشاهده اولنان عینک غیریدر لکن انسانک
علم غیبی مشاهده ایتدوکی عینک اوزرینه شهواتک واشغال دنیویه‌سندن غشاوه
وپرده چکلمشدر که انکله ابصار ایلمز اولمشدر وقتا که اعیان انبیا علیهم السلام غشاوه‌لری
منقشع ومکشوف اولدیسه اول احوالی مشاهده ایتدیلر وآنی اخبار ایلدیلر امدی انلرک
اخبارندن اول احوالی تتبع ایله وبو مشاهده‌دنلر حالا رؤیا که بر آنی منامده کورور
زیرا انوک نیجه‌سی صحیح بولنور حقیقت رؤیاده قول دقائق علم مکاشفه‌دندر که اول
امر عظیمدر لکن ناسک آندن غافللردر وآنده اجمال قول بودر که نفس جواهر یکیدر
ولوح انده ده جمله ماکان وما سیکون مکتوبدر لکن حدیددن یا خشبدن لوح اوزره
مکتوب دکلدر بلکه بر شیء مجرد اوزره در کتابت معهوده ایله دکلدر بلکه نقش
معنوی ایله در بوندن صکره نیجه که حواسک نومده شغلی اولن حجاب نفس مرتفع اولور
زیرا نفسک محسوساته التفاتندن غیر حجابی یوقدر امدی اول زمانده لوحله برابر نفس
متقابل اولوب آنده صور لوح منتقش اولور لکن نوم خیالی عملندن منع ایلمز معانیه بر
مثال ایله محاکات ایدر که اول معنایه مقاربدر امدی معبر انجق صور خیالیه‌دن
معنویاتی … لوحدن ماخوذ اولان معنایه وارب جملة خیال ایله حکم ایدر امدی تعبیردن
بر مثال ذکر ایده‌لم مثال اولدر که بر کمسه ابن سیرینه ذکر ایلدی که کوردم که بنم الم بر خاتم
اولوب انکله افواه رجال وفروج نسایی ختم ایدردم دیدی ابن سیرین ایتدی که سن
مؤذنسن صبحدن مقدم رمضانده اذان اوقورسن اول رجل ایتدی صدقت دیدی
امدی نظر ایله که خاتمک روحی یعنی اندن مقصود اصلی منعدر نفسک حقیقتی کا
حالی لوحدن بو وجهله منتقش اولدیسه که ناسی اکل وشرب وجماعدن منع ایلیه لکن
خیال بر شیء خاتم ایله ختم وقتنده منع مالوف ایلمشدر پس صورت خیالیه‌ده منع ختم ایله
تمثیل ایلدی بعده حفظنده انجق بو صورت باقی اولور امدی معبر نیجه که اول صورتی
استماع ایلیه بو صورت ایله معناسی بینده اولان مناسبتی بلوب صورتده معنایه عبور ایدر
امدی بو ذکر اولنان بر نبذه‌جکدر بحر علم رؤیادن انوک عجائبی حصره قابل دکلدر
بوندن صکره انسانه موت قیدنده حجاب منکشف اولوب نفسی یا مجازاتها وانکالله فضائح
ایله مکشوفه کورر نعوذ بالله من ذلک یا خود نعیم مقیم وملک کبیر ایله که آخری یوقدر
مکشوفه کورر امدی اعلی العالی … واحکم الحکما اولان حبیب موقره نیجه جانبلری ایات
منکشف اولور که اصلا خاطره خطور ومخبره خطیلان … ایتمشدر اکر … عاقلک هیچ
بر همی وغمی اولماسه الا انجق اول حالک خطرنی تفکر اولسه انک جمیع عمرنی استغراق ایدردی

اولوردی

اولوردی لکن عجب بودر که بزم بو مرتبه غفلتمز اوله بو مقوله عظائم احوال اهوال
اوکومزده ایکن وبونلرک دخی اعجبی اهل واموالمز ودواب واسبابمز ایله فرحناک
اولورز بلکه اعضا واسماع وابصارمز ایله دخی خصوصا که جلسمزک بغاره مقاریته
یقینا بیلورکن لکن بزم حالمز نیجه‌در واول کیفیت نه‌در انوک روع وقلبنه
روح القدس نفث ایله حضرت سید البشر صلی الله علیه وسلم دیر دیرکه …
احبت ایلدوکک محبتا ایله که تحقیق سن آندن مفارق اولورسن واستدوکک
مقدار عیش ایله که تحقیق سن میتسن ودیلدوکک عمل ایله که تحقیق سن انکله
مجازات اولنورسن یعنی ذکر اولنان مفارقتی وموتی وجزایی بیلدکدن صکره اکا کوره
امور فانیه‌یه محبت ایله وعیش فانی‌یه طمع اول وجزاو سنی اولاجق اعمال
میل ایله که بونلرک هیچ برینه میل ایده‌جک دکل … ظاهر اولور پس لاجرم اول
امور مذکوره وقتا که حضرت رسالت پناه صلی الله تعالی علیه وسلم علیه یقینا بیله
مکشوف اولدیسه دنیایه قطعا التفات ایتمیوب بلکه عابر سبیل کبی اولدیلر که بر لبنه
لبنه اوزره وبر قصبه‌یی بر قصبه اوزره وضع ایتمدیلر ودنیایه رد …
ایتمدیلر وبر حبیب وخلیل اتخاذ ایتمدیلر نعم حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه
حقنده لو کنت متخذا خلیلا لاتخذت ابابکر خلیلا ولکن صاحبکم خلیل الرحمن …
یعنی اکر بن بر خلیل اتخاذ ایلسم ابو بکری خلیل اتخاذ ایدردم لکن سزک صاحبکوز یعنی جناب
عالیلری رب رحمانک خلیلیدر امدی ایکی خلت بر قلبده جمع اولمز …
ایلدیکه خلت رحمن باطن قلبه تحلل ایتمشدر وآنوک جمیع … قلبنه متمکن اولمشدر
اول اجلدن قلبنده هیچ بر خلیل وحبیب متسع یعنی جای … ترک ایتمشدر
ودخی حضرت صلی الله علیه وسلم امتنه دعوت ایدرلر اعراضه ایله ان کنتم تحبون الله فاتبعونی
یحببکم الله حضرت رسالت پناهک امتی اولان کمسه‌در که حضرتنه اتباع ایلیه
وانکا اتباع ایلمز الا اول کمسه ایدر که دنیادن اعراض ایدوب آخرته اقبال ایلیه زیرا
نبی علیه السلام دعوت ایتدی الا حق تعالی‌یه ویوم آخره دعوت ایلدی …
ایتدی الا دنیادن وحظوظ عاجله‌دن صرف ایلدی امدی کاسن دنیادن اعراض
ایدوب آخرته اقبال ایتدوکک مقدار سبیل رسول الله سلوک ایتمش اولورسن
وسبیلنه سلوک ایتدوکک مقدار رسول اللهه اتباع ایتمش اولورسن واتباع
ایتدوکک مقدار انلردن اولورسن ودنیایه اقبال ایتدوکک مقدار
سبیلندن عدول ایدرسن وانکا متابعتدن اعراض ایتمش اولورسن
واول طائفه‌یه ملحق اولورسن که حق تعالی انلار حقنده فاما من طغی وآثر
الحیوة الدنیا فان الجحیم هی الماوی اکرسن نفسکدن انصاف ایدوب حالکه نظر
ایدرسک که صباحه دخل اولدقده مسایه داخل اولنجه حظوظ عاجله‌دن غیری …

سعی ایلمز سن فردا ده انوک امت واتباعندن اولماغه طمع ایلمز ایدک
اگر کندوکی بلوفعال اوزره حشر ایکمن بیز امت واتباعندن ظن ایدر ایسک نه
عجب ظن بعید ونه عجب طمع باردر درکه حق بیورمشدر افنجعل المسلمین کالمجرمین
مالکم کیف تحکمون امدی حق تعالی دن رجا ایدرز که بزیله
استحقاقمزه کوره معامله ایلیه وبزه تفضل واحسان ایلیه که
انکله که کندو وذات کریمی انکا اهل در بتنه وسعت
جوده که جواد وکریم ورؤف رحیم اول
ملک قدیم در والحمد لله تعالی وحده
وصلی الله تعالی علی سیدنا محمد
وعلی آله وصحبه التابعین
وتبع التابعین
ورضی الله
تعالی

عنا وعن آبائنا واستاذینا وعن اصحاب الحقوق علینا
وعن اقاربنا وعشائرنا وعن جمیع المسلمین اجمعین برحمتک
یارب العالمین م م